

"Жалпы білім беру ұйымдарына арналған жалпы білім беретін пәндердің, таңдау курстарының және факультативтердің үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 3 сәуірдегі № 115 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 20 қыркүйектегі № 469 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 26 қыркүйекте № 17433 болып тіркелді.

Р Қ А О - н ы ң е с к е р т п е с і !

Бұйрықтың басын қараңыз V1800017433.

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 51-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 491 -қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Математика" пәнін оқудың негізгі мақсаты: білім алушыларда сандық, кеңістіктік, уақытқа байланысты және геометриялық түсініктерді қолжетімді түрде қалыптастыру.

3. "Математика" пәнін оқытудың негізгі міндеттері:

1) Бағдарламаның "Сандар", "Алгебра", "Геометрия", "Статистика және ықтималдылық теориясы", "Математикалық үлгілеу және талдау" бөлімдері бойынша математикалық білім мен дағдыны қалыптастыру мен дамытуға ықпал ету;

2) білім алушының сөйлеу тілін дамыту, оны математикалық терминологиямен байыту, негізгі математикалық заңдар мен математикалық тілдің қолданылуына ықпал ету, әртүрлі контекстердегі тапсырмаларды шешу үшін сандық қатынастар мен кеңістіктік формаларды зерттеу;

3) физика, химия, биология және теоретикалық салалар мен тәжірибелік қызметтердегі тапсырмаларды шешу және зерделеу үшін математикалық білімді қолданудың қарапайым дағдыларын қалыптастыру;

4) тәжірибелік тапсырмаларды шешу кезінде сәйкес математикалық әдісті таңдау үшін шығармашылық қабілет, логикалық және сыни ойлауды дамыту;

5) байланыс жасау дағдыларын дамыту, соның ішінде ақпаратты нақты және сауатты түрде жеткізе білу, оның ішінде жарияланымдар мен электронды құралдарды қосқанда әртүрлі дереккөздерінен келген ақпараттарды пайдалана білу;

6) дербес жұмыс және топпен жұмыс жасауда қажетті тәуелсіздік, жауапкершілік, белсенділік, табандылық, төзім және толеранттылық сияқты жеке қасиеттерді дамыту;

7) математиканың даму тарихы, алгебралық терминдердің пайда болу тарихымен таныстыру;

8) математиканы оқыту кезінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалану дағдыларын дамыту;

9) жалпы білім алуда математиканың мәнін түсіндіруді қамтамасыздандыру.

4. "Математика" пәнін оқытудың негізгі түзету міндеті танымдық қызметті дамыту мен тірек-қозғалыс аппаратындағы түзету болып табылады.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Бағдарлама олардың білім алудағы ерекше қажеттіліктерін ескере отырып, олардың оқыту тәсілдері және танымдық уәждеме, жекелей қабілеттерін дамыту арқылы тірек-қозғалыс аппараты бұзылған (бұдан

әрі – ТҚАБ) білім алушыларды тұлға ретінде қалыптастырады.

6. Бағдарлама төмендегілерді қамтамасыздандыруға бағытталған:

1) ТҚАБ білім алушылардың негізгі орта білім алу дәрежесінде сапалы білім алуың тең мүмкіндігіне ие болу;

2) білім алуда айрықша ерекшеліктері мен мүмкіндіктеріне жауап беретін ТҚАБ білім алушыларды барынша қамту;

3) ТҚАБ білім алушылардың бастауыш және жалпы орта білім алуының негізгі білім беру бағдарламаларының сабақтастығы;

4) бейімдеген бағдарламаны білім алушылардың игеру нәтижелерін бағалаудың сыни бағалауын пайдалану;

5) бейімделген негізгі орта білім беру бағдарламасын білім алушылардың игеруі және тиімді жүзеге асыруы үшін жағдай жасау, оған барлық білім алушыларды жекелей дамытуға арналған жағдайды қамтамасыздандыру.

7. Бағдарламаның негізінде жүзеге асыру төмендегілерді қарастыратын қызметтік және дифференциалды тәсілдер жатыр:

1) оларды білім мазмұнын игеруін қамтамсыз ететін білім алушылардың танымдық және пәндік-тәжірибелік қызметін ұйымдастыру үрдісі ретіндегі оқыту мақсаттарына қол жеткізудің негізгі құралдары ретінде тану;

2) білім алушылар тұлғасының дамуы оқу қызметінің қолжетімділігі сипатына тәуелді екенін мойындау;

3) заманауи қоғам талаптарына сәйкес білім алушылардың тұлғасын дамыту, олардың әлеуметтік бейімділуін мүмкіндігінше қамтамасыздандыру;

4) олардың ерекше білім алу қажеттіліктеріне сәйкес тұлғалық және танымдық даму дәрежесіне қол жеткізудің тәсілдері мен жолдарын анықтаушы білім алушылардың негізгі орта білім беру технологиясы мен мазмұнын жасау;

5) танымдық уәждеменің шығармашылық әлеуетінің өсуін қамтамасыздандырушы әрбір білім алушының жекелей дамуы мен білім беру үрдісінің ұйымдастырушылық формаларының әрқилылығы, танымдық қызметтегі баланың өз қатарластарымен және үлкендермен өзара қарым-қатынас жасау формаларын байыту;

8. Жаңартылған бағдарлама ерекшелікке ие және ТҚАБ білім алушылардың психофизикалық даму қасиетін есепке ала отырып ұзақ уақытқа есептелген.

9. Математика бойынша бағдарламалық материал зерделік тұрғыдан орналасқан. Бағдарламаның зерделенуі алдында игерілген материалды ұдайы қайталап отыруға жағдай жасайды. Материалдың осылай орналасу жағдайында білім алушы біртіндеп алгебралық өрнектермен, көпмүшелермен, олардың әрекеттерімен және де қасиеттерімен оларға түсінікті тілде танысады.

10. Қозғалыс қызметтері бұзылуымен байланысты: күш салып орындайтын қозғалыстардың болуы (қимылға күш салу), бұлшықет тонусының бұзылуы, (салдану, босаңсу, дистония), саусақтардың еркін қозғалыстарының шектеулілігі немесе мүмкін болмауы (салдану), қолдың дірілдеуі сызба жұмыстарын жүргізу кезіндегі қимылды қиындатады және графиктерді құру кезінде оқытушы көмектеседі.

11. Қозғалыс, кеңістіктік, көру бұзылыстары және жұмыс қарқынының баяу болуын есепке ала отырып, өзіндік жұмыстар және бақылау жұмыстары білім алушымен толығымен орындалады, баға төмен болмайды, тапсырмалар білім алушылардың күші жетерліктей болады.

12. Есептеу және есептік операция кезінде, арифметикалық есептеулерде білім алушылардың калькуляторлар, есептеу материалдарын қолдануына жол беріледі (есептегіштер, сызғыштар).

13. Әрбір сыныптағы білім алушылардың әртүрлі мүмкіндігіне байланысты ТҚАБ білім алушылар ауытқушылығының қатар келу құрылымын есепке ала отырып, білім мен дағдыға қойылатын талаптың екі деңгейі қарастырылған (оқу материалын игеруіне байланысты):

1) бірінші дәреже (базалық) білім алушының материал көлеміне қойылатын талаптарды жүзеге асыруын;

2) екінші дәреже материал көлемін және оның мазмұндық үрдісін азайтуға қатысты түзетуді қарастырады.

14. Арнайы мектептің үлкен және ортаңғы буынында оқытудың мазмұны әрбір білім алушы игере алатын шағын білім мен дағдыны қарастырады (бұзылыстары айқын көрінетін білім алушылармен жиынтықталған сыныптарда).

15. Оқу процесі теорияны игеру және тапсырмаларды шешу кезінде жазбаша және жазба жұмыс түрлерін тиімді үйлестіруге бағытталған. Оқулықпен жұмыс жасауға ерекше назар аударылады (мұғалім түсіндірген соң мәтінді зерделеу, бақылау сұрақтарын пайдалана отырып материалды өздігінен оқу, тапсырма мәтінінің қысқаша жазбасы (теоремалар), сәйкес суреттерді пайдалану).

16. Оқу процесінің тиімділігін қамтамасыздандыруды оқылған материалды қайталау және бекіту, курстың келесі бөлімдерінде тірек білімді жүйелі түрде пайдалану маңызды рөлге ие.

17. Білім алушыға ұсынылатын тапсырма, жаттығулар мен сұрақтарға дұрыс таңдау жасауларды механикалық тұрғыдан есте сақтауды ғана емес істің мәнін түсіндіретін ережелер мен формулаларды саналы түрде пайдалануға негізделеді.

18. Тапсырмалар мен жаттығуларға қойылатын талаптар деңгейі оқулықтарда және олардың әдістемелік жетекшілігімен анықталады.

19. Формулаларды жаттау анықтаманы пайдалану дағдысын қалыптастырумен ауыстырылады.

20. Оқу процесін тиімді ұйымдастыруың маңызды жағдайы оқу жабдықтары мен көрнекі көмекші құралдарды барынша пайдалану болып табылады.

21. Білім беру және түзету тапсырмаларын орындауда "Математика" оқу пәні бойынша сабақ өткізуде қолданылатын үлгілер:

- 1) магниттік бекітпесі бар сандардың, әріптер мен белгілердің жиынтығы;
- 2) "Үлестер мен бөлшектер" жиынтығы;
- 3) шарнирлі үлгілер жиынтығы;
- 4) стереометрикалық денелер жиынтығы.

22. "Математика" пәнін оқыту кезінде қолданылатын құралдар мен жабдықтар:

- 1) координаттық торшасы бар магниттік тақта;
- 2) сынып құралдарының жиынтығы (сызғыш, транспортир, бұрыш, циркуль);
- 3) парабол трафареттерінің жиынтығы.

23. "Математика" пәнін оқытуда келесі баспалық оқу құралдары қолданылады:

- 1) ұлы математиктер (портреттер жиынтығы);
- 2) математика бойынша кестелер, 5-6 сынып (оларға таратпалы материал);
- 3) таратпалы материалдар - 5-6 сынып;
- 4) баспалық негіздегі дәптер – 5-6 сынып (оқулыққа жұмыс дәптері);
- 5) 5-6 сыныптың нұсқалары бойынша өзіндік жұмысты өткізу материалдары.

24. тақырыптар мен сыныптар бойынша "Математика" оқу пәнін оқытуда қолданылатын DVD дискілер мен видеоматериалдар:

- 1) стендтер мен транспаранттар;
- 2) техникалық құралдар (компьютер, интербелсенді тақта).

3-тарау. "Математика" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

25. "Математика" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сыныпта – аптасына 5 сағат, оқу жылында - 170 сағатты;
- 2) 6-сыныпта – аптасына 5 сағат, оқу жылында - 170 сағатты құрайды.

26. 5-сыныпқа арналған "Математика" пәнінің базалық мазмұны:

1) натурал сандар мен нөл. Натурал сандар мен нөл. Координаттық сәуле. Натурал сандарды салыстыру. Қос теңсіздік. Қарапайым сандарды қосу. Қарапайым сандарды азайту. Қарапайым сандарды көбейту. Қарапайым сандарды бөлу. Арифметикалық әрекеттердің қасиеті. Қарапайым сандармен байланысты арифметикалық әрекеттер. сандық өрнектер. Әріптік өрнектер. Сандық және әріптік өрнектердің мәні. Өрнектерді жеңілдету. Теңдеулер. Теңдеу түбірі. Теңдеу көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу. Формулалар. Формулалар бойынша есептеу. Қарапайым сандардан тұратын сандық бірізділік;

2) қарапайым сандардың бөлінгіштігі. Бөлінгіштер мен еселеуіш қарапайым сандар. Қарапайым және күрделі аңдар. Бөлінгіштің негізгі қасиеттер. 2; 3; 5; 9; 10 бөліну белгілері. Жұп және тақ сандар. Деңгейлік негіздемелер. Дәреже көрсеткіштері. Қарапайым сандарды қарапайым көбейтінділерге бөлу. Кішігірім бөлінгіш. Өзара жай сандар. Жалпы еселеуіштер;

3) жай бөлшектер және олардың қызметтері. Жай бөлшектерді оқу және жазу. Жай бөлшектердің негізгі ерекшеліктері. Дұрыс және бұрыс жай бөлшектер. Аралас аңдар. Аралас сандардың бүтін және бөлшек бөліктері. Бұрыс бөлшектерді аралас сандарға ауыстыру. Аралас сандарды бұрыс бөлшек түрінде ұсыну. Жай бөлшектер мен аралас сандарды координаттық сәуледе салу. Жай бөлшектерді жалпы бөлшекке келтіру. Жай бөлшектер мен аралас сандарды салыстыру. Жай бөлшектерді қосу және есептеу. Аралас сандарды қосу. Аралас сандарды қосу. Аралас сандарды есептеу. Жай бөлшектер мен аралас сандарды көбейту. Өзара кері сандар. Жай бөлшектер мен аралас сандарды бөлу. Жай бөлшектер мен аралас сандармен байланысты арифметикалық әрекеттер. Бөлшектерді сандардан және бөлшектер бойынша сандарды табу. Біріккен жұмыстарға байланысты тапсырмалар;

4) ондық бөлшектер және оларға қолданылатын амалдар (40 сағат). Ондық бөлшек. Ондық бөлшектерді жазу және оқу. Ондық бөлшектерді жай бөлшекке ауыстыру. Координаттық сәуледе ондық бөлшекті салу. Ондық бөлшектерді салыстыру. Ондық бөлшектерді қосу және есептеу. Қарапайым сандарды ондық бөлшектерге көбейту.

Ондық бөлшектерді көбейту. Ондық бөлшектерді қарапайым сандарға бөлу. Ондық бөлшектерді 10; 100; 1000 және 0,1; 0,01; 0,001 бөлу. Қарапайым және бөлшектерге байланысты арифметикалық әрекеттер. Ондық бөлшектерді бүтін сандарға айналдыру. Бөлшектерде құрылған сандық бірізділік;

5) көбейтінді. Көбейтінді. Көбейтінді элементтері. Көбейтіндінің жазылуы. Көбейтінділер арасындағы қатынастар. Көбейтінділердің бірігіуі мен қиылысуы;

6) бұрыштар. Көпбұрыштар. Бұрыш. Бұрыш шамасы. Бұрышарды құру және өлшеу. Транспортир. Бұрыштарды салыстыру. Көпбұрыштар. Көпбұрыштың бұрыштары мен жан-жағын өлшеу, периметрлерін табу;

7) кеңістіктік кесінділері. Тік бұрышы параллелепипед (куб). Тікбұрышты параллелепипедтің қиындысы (куб). Фигура кесінділеріне қатысты тапсырмалар. Фигура салуға қатысты тапсырмалар;

8) 5 - сыныптың "Математика" курсын қайталау.

27. 6-сыныпқа арналған "Математика" пәнінің базалық мазмұны:

1) 5-сыныптың математика курсын қайталау;

2) пайыздар. Пайыз. Сандардың пайыздарын табу және пайыздар бойынша сандарды табу, мәтіндік тапсырмаларды шешу;

3) диаграммы. Шеңбер. Дөңгелек. Шеңбер секторы. Диаграмма. Диаграмма түрлері: бағаналық, тік, және дөңгелек. Статистикалық мәліметерді ұсыну тәсілдері;

4) қатынастармен пропорциялар. Екі санның қатынасы. Екі санның пайыздық қатынасы. Пропорция. Пропорцияның негізгі ерекшеліктері. Тік пропорционалды тәуелділік. Кері пропорционалды тәуелділік. Пропорция көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу. Пропорция көмегімен сандардың пайызын табу және пайызы бойынша сандарды табу. Ауқым. Шеңбер ауқымы. Шеңбер ауданы. Шар. Сфера;

5) рационалды сандар және олармен байланысты әрекеттер. Оң сандар. Кері сандар. Координаттық тік сызық. Қарама-қайшы сандар. Бүтін сандар. Рационалды сандар. Сандардың модулі. Модуль негізіндегілерді қамтитын қарапайым теңдеулер. Рационалды сандарды салыстыру. Координаттық тік сызық көмегімен рационалды сандарды қосу. Кері рационалды сандарды қосу. Әртүрлі белгілерге ие рационалды сандарды қосу. Рационалды сандарды есептеу. Координаттық тік сызықтағы нүктелер арасындағы ара қашықтық. Рационалды сандарды көбейту. Рационалды сандарды көбейту және қосудың сыйымдылық және үйлесімділік қасиеті. Рационалды сандарды бөлу. Үздіксіз ондық бөлшектер түріндегі рационалды сандарды бөлу. Кезеңдік ондық бөлшектерді жай бөлшектерге айналдыру. Рационалды сандарға байланысты арифметикалық сандар. Мәтіндік тапсырмаларды шешу;

6) алгебралық өрнектер. Айнымалысы бар. Айнымалысы бар өрнектер. Жақшаларды ашу. Коэффициент. Ұқсас қосылғыштар. Ұқсас қосылғыштарды келтіру. Өрнектердің теңдік түрленулері. Теңдіктер. Алгебралық өрнектердің түрленуі. Мәтіндік тапсырмаларды шешу;

7) бір айнымалысы бар тік теңдеулер. Сандық теңдіктер және оның ерекшеліктері. Бір айнымалысы бар тік теңдеулер. Тең теңдеулер. Бір айнымалысы бар тік теңдеулерді шешу. Теңдеулер көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу;

8) бір айнымалысы бармен келетін тік теңсіздіктер. Сандық теңсіздіктер және олардың ерекшеліктері. Сандық аралықтар. Сандық аралықтардың бірігуі мен қиылысуы. Тік теңсіздіктер. Бір айнымалысы бармен келетін тік теңсіздіктерді шешу. Бір айнымалысы бар келетін тік теңсіздік жүйелері. Бір айнымалысы бармен келетін сызықтық теңсіздік модуль белгілерін қамтиды;

9) координаттық жазықтық. Жазықтық. Перпендикулярлы тік сызықтар және кесінділер. Параллелді тік сызықтар және кесінділер. Координаттың тікбұрышты жүйесі. Орталық симметрия. Осьтік симметрия;

10) кеңістіктегі фигуралар. Кеңістіктегі фигураларды орналастыру. Кеңістіктік фигураларды салу, "көрінбейтін" сызықтар. Вектор түсінігі;

11) статистика. Комбинаторика. Статистикалық мәліметтер және олардың сипаттамасы: орташа арифметикалық, мода, медиана, ауқым. Қозғалыстың орташа жылдамдығы табуға арналған тапсырмаларды шешу. Асыру әдісімен комбинаторлық тапсырмаларды шешу;

12) 5-6 сыныптардағы математика курсын қайталау.

28. Оқу пәнінің мазмұны оқытудың бөлімдері бойынша бөлінген. Бөлімдер әріде сыныптар бойынша күтілетін нәтижелер түріндегі білім алушылардың оқу мақсаттарын қамтитын бөлімшелерге бөлінген: дағды және икем, білім және түсіну.

29. Оқу пәнінің мазмұны 5 бөлімді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Сандар";
- 2) 2-бөлім "Алгебра";
- 3) 3-бөлім "Геометрия";
- 4) 4-бөлім "Статистика және ықтималдылық теориясы";
- 5) 5-бөлім "Математикалық үлгілеу және талдау".

30. "Сандар" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сандар мен шамалар туралы түсінік;
- 2) сандар операциясы.

31. "Алгебра" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) алгебралық өрнектер және оның түрленулері;
- 2) теңдіктер мен теңсіздіктер, олардың жүйесі мен жиынтығы;
- 3) бірізділігі мен оларды сомалау;
- 4) тригонометрия.

32. "Геометрия" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) геометриялық фигуралар туралы түсінік;
- 2) геометриялық фигуралардың өзара орналасуы;
- 3) метрикалық қатынастар;

4) векторлар мен түрленулер.

33. "Статистика және ықтималдылық теориясы" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) көбейтінділер теориясы мен логика элементтері;
- 2) комбинаторика негіздері;
- 3) ықтималдылық теориясының негізі;
- 4) статистика және мәліметтерді талдау.

34. "Математикалық үлгілеу және талдау" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) математикалық талдаудың бастамасы;
- 2) математикалық үлгілер көмегімен тапсырмаларды шешу;
- 3) математикалық тіл және математикалық үлгі.

4 тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

35. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен ұсынылған. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан – бөлім мен бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының нөмірін көрсетеді. Мысалы, 7.2.1.4 кодында "7" – сынып, "2.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсаттарының реттік нөмірі.

36. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

- 1) 1 - бөлім "Сандар":

1 кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5 - сынып	6 - сынып
1.1 Сандар мен шамалар туралы түсінік	5.1.1.1 натурал сандардың көптігі түсінігін игеру; 5.1.1.2 жұп және тақ сандар түсінігін игеру; 5.1.1.3 сандардың натурал дәрежесін анықтауды білу; 5.1.1.4 ондық жазба түріндегі натурал сандарды білу; 5.1.1.5 бөлгіштің анықтамасын және еселеуіш қарапайым санның анықтамаларын білу; 5.1.1.6 қарапайым және құрамдас сандардың анықтамасын білу; 5.1.1.7 жалпы бөлгішжалпы еселеуіштің, ең үлкен ортақ бөлгіш және ең кіші ортақ еселік анықтамасын білу; 5.1.1.8 қарапайым сандардың анықтамасын білу; 5.1.1.9 қарапайым бөлінді түсінігін игеру; 5.1.1.10 дұрыс және бұрыс бөлшектерді тану; 5.1.1.11 аралас сандар анықтамасын білу; 5.1.1.12 кері сандар анықтамасын білу; 5.1.1.13 ондық бөлшек түсінігін игеру; 5.1.1.14 ондық бөлшек түрінде жазылған сандардың теңдішігін түсіну; 5.1.1.15 сандардың жақын мәндері түсінігін игеру	6.1.1.1 пайыз түсінігін игеру; 6.1.1.2 екі санның қатынасы нені көрсететінін түсіну; 6.1.1.3 қандай сандар тура пропорционалды екенін түсіну, мысалдар келтіру тапсырмаларды шешу; 6.1.1.4 қандай шамалар кері пропорционалдар болады, мысалдар келтіру, тапсырмалар орындау; 6.1.1.5 координаттық тік сызықты анықтауды білу және координаттық тік сызықты білу; 6.1.1.6 ауқым түсінігін игеру; 6.1.1.7 тұтас сан түсінігін игеру; 6.1.1.8 қарама-қайшы сандар түсінігін игеру, оларды тік координаттық сызықта белгілеу; 6.1.1.9 рационалды сан түсінігін игеру; 6.1.1.10 сан модулін анықтау және оның мәнін табуды білу

1.2 Сан операциялары

5.1.2.1 координаттық сәуле көмегімен натурал сандарды салыстыру;	6.1.2.1 бөлшектерді пайыздарға және пайыздарды бөлшектерге ауыстыру;
5.1.2.2 төрт әрекетті қамтитын жақшаның ішіндегі және жақшасын сандық өрнектердің мәнін табу және әрекет ету тәртібін бекіту;	6.1.2.2 аталмыш санның пайызын табу ;
5.1.2.3 сандық өрнектердің мәнін табу үшін көбейту мен қосуды пайдалану;	6.1.2.3 бір санның өзге бір санға пайыздық қатынасын табу;
5.1.2.4 дәрежетүріндегі бірдей сандардың шығарылымын жазып отыру;	6.1.2.4 аталмыш пайыз бойынша с а н д ы т а б у ;
5.1.2.5 натурал сандардың 2,5,10 бөліну белгілерін қ о л д а н у ;	6.1.2.5 сандар қатынасы түсінігін и г е р у ;
5.1.2.6 натурал сандардың 3 пен 9 бөліну белгілерін қолдану;	6.1.2.6 аталмыш қатынасқа кері қатынасты табу;
5.1.2.7 құрамдас сандарды қарапайым көбейтінділерге бөлу;	6.1.2.7 пропорция анықтамасын білу;
5.1.2.8 натурал сандардың бөлінділерін табу;	6.1.2.8 пропорцияларды тану және қ ұ р у ;
5.1.2.9 еселенген қарапайымсандарды табу;	6.1.2.9 пропорцияның негізгі қасиетін білу және қолдану;
5.1.2.10 натурал сандар мәліметтерін бөлшекке бөлуді т ал да у ;	6.1.2.10 берілген қатынастардағы шамаларға бөлу;
5.1.2.11 натурал сандар әрқилылығы және сомалардың бөлінуін талдау;	6.1.2.11 шамаларды бөліктерег бөлу, сандардың кері порпорционалды мәліметтерін талдау;
5.1.2.12 екі және одан көп сандарда ең үлкен ортақ бөлгішті және ең кіші ортақ еселікті табу;	6.1.2.12 тұтас сандарды салыстыру;
5.1.2.13 бұрыс бөлшектерді аралас сандарға айналдыру және аралас сандарды бұрыс бөлшектерге айналдыру;	6.1.2.13 координаттық тік сызықтағы рационалды сандарды көрсету;
5.1.2.14 жай бөлшектерді азайту кезіндегі бөлшектрдің негізгі ерекшеліктерін қолдану;	6.1.2.14 координаттық тік сызық көмегімен бүтін сандарды қосу және е с е п т е у ;
5.1.2.15 жай бөлшекті жаңа жаңа бөлшекке а й н а л д ы р у ;	6.1.2.15 Эйлер-Венна дөңгелегінің көмегімен рационалды сандардың көбейтіндісін көрсету;
5.1.2.16 жай бөлшект жалпы бөшекке айналдыру; жай бөлшектерді, аралас сандарды салыстыру;	6.1.2.16 рационалды сандарды с а л ы с т ы р у ;
5.1.2.17 бір мәндегі бөлшектерді қосу және есептеуді о р ы н д а у ;	6.1.2.17 әртүрлі белгілерге ие және бір белгілерге ие сандарды көбейту;
5.1.2.18 әртүрлі мәндегі бөлшектерді қосу және е с е п т е у ;	6.1.2.18 рационалды сандарды есептеуді жүзеге асыру;
5.1.2.19. натурал сандар бөлшегін есептеуді жүзеге а с ы р у ;	6.1.2.19 рационалды сандарды көбейтуді жүзеге асыру;
5.1.2.20 аралас сандарды қосу және есептеу;	6.1.2.20 рационалды сандарды бөлуді жүзеге а с ы р у ;
5.1.2.22 кері берілген санды табу;	6.1.2.21 рационалды сандарды көбейту мен қосу ерекшеліктерін қ о л д а н у ;
5.1.2.23 жай бөлшектер мен аралас сандарды бөлуді жүзеге асыру;	6.1.2.22 соңғы ондық бөлшектер ретіндегі ретінде жай бөлшектерді т а н у ;
5.1.2.24 сандардың бөлігін табу және олардың бөліктері бойынша сандарды табу;	6.1.2.23 шексіз ондық бөлшек түріндегі рационалды сандарды ұсыну ;
5.1.2.25 жазба формасының біреуінен екіншісіне ө т у ;	6.1.2.24 кезеңдік ондық бөлшектің шексіздігін көрсету;
5.1.2.26 ондық бөлшектерді салыстыру;	6.1.2.25 шексіз ондық бөлшекті жай бөлшекке айналдыру;
5.1.2.27 ондық бөлшектерді есептiеу және к ө б е й т у ;	
5.1.2.28 ондық бөлшекті натурал сандарға және ондық бөлшектерге көбейтуді жүзеге асыру;	
5.1.2.29 ондық бөлшектерді 10, 100, 1000 және 0,1; 0,01; 0,001 көбейту ережелерін сақтау;	
5.1.2.30 ондық бөлшектерді натурал сандарға және	

ондық бөлшекке бөлуді орындау; 5.1.2.31 ондық бөлшекті 10, 100, 1000 және 0,1; 0,01; 0,001 бөлу ережелерін қолдану; 5.1.2.32.ондық бөлшектерді берілген санатқа дейін бүтіндеу	6.1.2.26 рационалды сандарды қамтитын сандық өрнектердің мәнін т а б у ; 6.1.2.27 тік координаттық нүктелер арасындағы арақашықтықты табу.

2) 2 – бөлім "Алгебра":

2 кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
2.1 Алгебралық өрнектер мен түрленулер	5.2.1.1 көбейту мен қосудың ерекшеліктерін пайдалана отырып әріптік өрнектерді түрлендіру; 5.2.1.2 әріптердің берілген мәндері бойынша әріптік түрленулердің мәнін табу	6.2.1.1 алгебралық өрнек түсінігін игеру; 6.2.1.2 берілген айнымалысы бар мәндер кезіндегі алгебралық өрнектердің мәнін е с е п т е у ; 6.2.1.3 алгебралық өрнектер кезіндегі айнымалысы бар мәнді табу; 6.2.1.4 алгебралық өрнек қандай өзermелі мән кезінде тәжірибелік тапсырма контекстінде мәнге ие болады; 6.2.1.5 жақшаларды ашу ережелерін білу; 6.2.1.6 ұқсас қосылғыштар, коэффициент түсінігінің анықтамасын білу; 6.2.1.7 алгебралық өрнектердегі қосылғыштарды келтіру; 6.2.1.8 теңдік түрленулер және теңдіктерді анықтауды білу; 6.2.1.9 алгебралық өрнектердің теңдік түрленулерін жүзеге асыру; 6.2.1.10 бір айнымалысы бар теңдіктерді ш ы ғ а р у ; 6.2.1.11 $ a - b $ өрнегінің геометриялық мәнін түсіну
		6.2.2.1 дұрыс сандық теңдіктердің қасиетін қ о л д а н у ; 6.2.2.2 теңдіктерге тең келетін айнымалысы бар тік теңдіктерді анықтауды білу; 6.2.2.3 бір айнымалысы бар теңдіктерді ш е ш у ; 6.2.2.4 $ x \pm a = b$ түріндегі теңдіктерді шешу, мұндағы а және b – рационалды сандарды білу; 6.2.2.5 дұрыс сандық теңсіздіктерді қасиетін білу және қолдану; 6.2.2.6 теңсіздіктерді көбейту, бөлу, қосу, есептеу, білу және қолдану; 6.2.2.7 сандық аралықтардың жазбалары үшін мәндерді пайдалану; 6.2.2.8 сандық аралықтарды бейнелеу; 6.2.2.9 сандық аралықтардың біріккен

2.2 Теңдіктер мен теңсіздіктер, олардың жүйесі мен жиынтығы	5.2.2.1 арифметикалық әрекеттердің белгісіз компоненттерін табу ережелері негізіндегі теңдіктерді ш е ш у ; 5.2.2.2 теңдіктерді шешу дұрыстығын тексеру тәсілдерін пайдалану	жерін және түйісулерін анықтау; 6.2.2.10 $kx > b$, kx $\geq$ b, $kx < b$, kx $\leq$ b түрлерінің тік теңсіздіктерін шешу; 6.2.2.11 $kx > b$, kx $\geq$ b, $kx < b$, kx $\leq$ b түріндегі теңсіздіктердің алгебралық түрленуі көмегімен теңсіздіктерді келтіру; 6.2.2.12 координаттық тік сызық кезіндегі теңсіздіктерді шешуді бейнелеу; 6.2.2.13 сандық аралық түріндегі теңсіздіктерді жазу және берілген сандық теңсіздіктерді сандық аралық түрінде жазу; 6.2.2.14 бір айнымалысы бар теңсіздікпен жүйелерді ш е ш у ; 6.2.2.15 $x > a$, x $\geq$ a, $x < a$, x $\leq$ a түріндегі тік теңсіздіктеріндегі көптеген нүктелерді бейнелеу
2.3 Бірізділік және сомалау	5.2.3.1 қарапайым сандардан шығатын бірізділіктердегі заңдылықтарды анықтау; 5.2.3.2 қарапайым сандардағы бірізділіктегі қажетті элементтерді т а б у ; 5.2.3.3 қарапайым сандардан тұратын бірізділікті құру және заңдылықтарды о й л а с т ы р у ; 5.2.3.4 бөлшектерден тұратын сандық бірізділіктердегі заңдылықтарды қ а р а с т ы р у ; 5.2.3.5 бөлшектерден тұратын бірізділіктерді құру және заңдылықтарды ойластыру.	

3) 3 – бөлім "Геометрия":

3-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5 - сынып	6 - сынып
	5.3.1.1 ұзындықтың әртүрлі бірліктерін білу және координаттық сәуледегі бірдей кесінділердің не екенін түсіну;	6.3.1.1 шеңбер, дөңгелек олардың элементтері түсінігін игеру (ортасы, радиус және диаметр); 6.3.1.2 циркуль көмегімен шеңберді салу; 6.3.1.3 дөңгелек сектор түсінігін игеру; 6.3.1.4 координаттық жазықтық түсінігін игеру; 6.3.1.5 координаттың тікбұрышты жүйесін құру;

	5.4.1.5 көптіктер арасындағы қатынастардың сипатын анықтау (қиылысатын және қиылыспайтын көптіктер)	
4 . 2 Комбинаторика негіздері		6.4.2.1 асыру әдісімен комбинаторлық тапсырмаларды шешу
4.3 Статистика ж ә н е мәліметтерді талдау		6.4.3.1 дөңгелек, тік және бағана диаграммалар туралы түсініктерге ие болу; 6.4.3.2 дөңгелек, тік және бағана тектес диаграммаларды салу; 6.4.3.3 кесте немесе диаграмма түрінде берілген статистикалық ақпаратты алу; 6.4.3.4 сандық мәліметтер қатары және медиан, көлем, орташа арифметикалық бірнеше сандардың анықтамасын білу; 6.4.3.5 статистикалық сандықсипаттамаларды есептеу

5) 5 – бөлім "Математикалық үлгілеу және талдау":

5 кесте

Ішкі бөлімдер	Оқыту мақсаттары	
	5 - сынып	6 - сынып
5.1 Математикалық үлгілеу көмегімен тапсырмаларды шешу	5.5.1.1 қарапайым сандармен байланысты арифметикалық әрекеттердің көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу; 5.5.1.2 мәтіндік тапсырмаларды шешу кезінде ең үлкен ортақ бөлгішті және ең кіші ортақ еселікті пайдалану; 5.5.1.3 жай бөлшектермен байланысты арифметикалық әрекеттер көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу; 5.5.1.4 сан немесе шама бөліктерін табу немесе бөліктері бойынша сан мен шаманы табу тапсырмаларын шешу; 5.5.1.5. жай бөлшектермен байланысты арифметикалық әрекеттер көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу; 5.5.1.6 Эйлер-Венна диаграммасын пайдалана отырып, тапсырмаларды шешу; 5.5.1.7 әріптік өрнектерді құрау және оларды тапсырмаларды шешуде қолдану; 5.5.1.8 мәтіндік тапсырмаларды шешу үшін формулаларды пайдалану	6.5.1.1 пайызға қатысты мәтіндік тапсырмаларды шешу; 6.5.1.2 шамалар тік және кері пропорционалдылықпен байланысты тапсырмаларды анықтау және шешу; 6.5.1.3 пропорция көмегімен пайызға қатысты тапсырмаларды шешу; 6.5.1.4 сызба, жоспар, картамен жұмыс кезінде ауқымды пайдалану 6.5.1.5 рационалды сандармен байланысты мәтіндік тапсырмаларды ш е ш у ; 6.5.1.6 қозғалыстың орташа жылдамдығын табу тапсырмаларын ш е ш у ; 6.5.1.7 тік теңдеулерді құру көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу
	5.5.2.1 жай бөлшектерді қарау және жазу; 5.5.2.2 координаттық сәуледегі қарапайым сандарды бейнелеу; 5.5.2.3 координаттық сәуледегі аралас сандар, жай бөлшектерді бейнелеу; 5.5.2.4 координаттық сәуледегі ондық бөлшектерді бейнелеу; 5.5.2.5. ондық бөлшектерді оқу және жазу;	6.5.2.1 екі санның қатынасын қарау ж ә н е ж а з у ; 6.5.2.2 пропорцияларды қарау және

5.2 Математикалық тілдер мен математикалық үлгілер	$>, <, =$ 5.5.2.6 белгілер көмегімен қарапайым сандарды салыстырудың нәтижесін жазу; 5.5.2.7 қарапайым сандарды жиынтықтау және салыстыруды қажет ететін жағдайларды талдау; 5.5.2.8 көптіктермен жұмыс жасау кезінде мына символарды пайдалану $\cup, \cap, \in, \notin, \subset, \emptyset$; ; 5.5.2.9 кеңістіктік геометриялық фигуралардың бір бөлігі мен жазық фигураларды сызу (куба және тікбұрышты тікбұрыш)	жазу; 6.5.2.3 шамаларды сипаттау кезінде бүтін сандарды пайдалану; 6.5.2.4 мәтіндік тапсырмаларды шешу кезінде айнымалысы бар формулалармен келетін өрнектерді құрау

37. Осы Бағдарлама тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

38. Бөлімдерді және тақырыптарды меңгеру сағаттарын қою мұғалімнің басшылығына сай жүргізіледі.

Негізгі орта білім беру
деңгейінің 5-6 сыныптарына
арналған "Математика" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5 - сынып

1 – кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
	Жай сандар мен нөл	5.1.1.1 жай сандар көптік түсінігін игеру; 5.1.1.2 жұп және жұп емес сандар;
		5.3.1.1 ұзындықтың әртүрлі бірліктерін білу және координаттық сәуледегі ортақ кесіндінің не екенін білу; 5.5.2.2 координаттық сәуледегі қарапайым сандарды бейнелеу;

Жай сандар мен нөл	Координаттық сәуле. Қарапайым сандарды салыстыру. Қосарлы теңсіздіктер	5.1.2.1 координаттық сәуле көмегімен қарапайым сандарды салыстыру; $>, <, =$ 5.5.2.7 қарапайым сандарды жиынтықтау және салыстыруды талап ететін жағдайларды талдау
	Арифметикалық әрекеттердің қасиеті. Қарапайым сандардың арифметикалық қызметтері.	5.1.2.2 төрттен асатын әрекеттерді қамтитын жақшаның ішіндегі және жақшасыз сандық өрнектердің мәнін табу және әрекеттердің ретін орналастыру; 5.1.2.3 сандық өрнектердің мәнін табу үшін көбейту мен қосудың ерекшеліктерін пайдалану
	Сандық және әріптік өрнектер және олардың мәні. Өрнектерді қарапайымдару	5.2.1.1 көбейту және қосудың ерекшеліктерін қолдана отырып әріптік өрнектерді түрлендіру; 5.2.1.. әріптердің берілген мәндері бойынша әріптік өрнектердің мәнін табу
	Теңдеу. Теңдеу түрі. Теңдеуді шешу.	5.2.2.1 арифметикалық әрекеттердің белгісіз компоненттерін табу ережелері негізінде теңдеулерді шешу; 5.2.2.2 теңдеулерді шешу дұрыстығын тексеру тәсілдерін пайдалану
	Формулалар. Формулалар бойынша есептеу. Мәтіндік тапсырмаларды шешу. Қарапайым сандардың бірізділігі	5.5.1.1 қарапайым сандармен байланысты арифметикалық әрекеттердің көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу; 5.5.1.7 әріптік өрнектерді құрау және оларды тапсырмаларды шешуде қолдану; 5.5.1.8 мәтіндік тапсырмаларды шешу үшін формулаларды пайдалану; 5.2.3.1 қарапайым сандардан тұратын бірізділіктегі заңдылықтарды реттеу; 5.2.3.2 қарапайым сандардан тұратын бірізділіктегі жетіспейтін элементтерді табу; 5.2.3.3 қарапайым сандардан тұратын бірізділік және заңдылықтарды ойластыру
Қарапайым сандардың бөлінгіштігі	Бөлінгіштер және еселенген қарапайым сандар	5.1.1.5 бөлгіштерді және еселенген қарапайым сандарды анықтауды білу; 5.1.2.8 қарапайым сандар бөлінгіштерін табу; 5.1.2.9 қарапайым сандар бөлінгіштерін табу
	Қарапайым сандар және күрделі сандар	5.1.1.6 қарапайым және күрделі сандарды анықтауды білу
	Бөлінгіштің негізгі ерекшеліктері	5.1.2.10 аталмыш қарапайым сандарды шығаруыдн бөлінгіштігін талдау; 5.1.2.11 аталмыш қарапайым сандардың әрқилылығы мен сомасының бөлінгіштігін талдау
	2; 3; 5; 9; 10 бөліну белгілері	5.1.2.5 қарапайым сандардың 2,5,10 бөліну белгілерін қолдану; 5.1.2.6 қарапайым сандардың 3 және 9 бөліну белгілерін қолдану
		5.1.1.3 қарапайым санның дәрежелерін анықтауды білу; 5.1.1.4 ондық жазба түріндегі қарапайым санды

	Дәреже	ұ с ы н у ; 5.1.2.4 дәрежетүріндегі бірдей сандардың шығарылымын жазу
	Қарапайым көбейтінділерді қарапайым сандарға бөлу	5.1.2.7 қарапайым көбейтінділерге күрделі сандарды бөлу
	Жалпы бөлінгіштер. Өзара қарапайым сандар. Жалпы көбейтінділер.	5.1.1.7 жалпы еселеуіш, ең үлкен ортақ бөлгіш және ең кіші ортақ еселік, жалпы бөлінгіш түсінігін анықтауды білу; 5.1.2.12 екі немесе одан да көп сандардың ең үлкен ортақ бөлгіші және ең кіші ортақ еселігі; 5.1.1.8 өзара қарапайым сандарды анықтау; 5.5.1.2 мәтіндік тапсырмаларды шешу кезінде ең үлкен ортақ бөлгішті және ең кіші ортақ еселікті пайдалану
2 - тоқсан		
Жай бөлшектер	Жай бөлшектер. Жай бөлшектерді оқу және жазу.	5.1.1.9 жай бөлшектер түсінігін игеру; 5.5.2.1 жай бөлшектерді оқу және жазу;
	Жай бөлшектердің негізгі ерекшеліктері.	5.1.2.14 жай бөлшектерді қысқарту кезіндегі бөлшектердің негізгі қасиетін қолдану; 5.1.2.15 жай бөлшектерді жаңа бөліндіге келтіру
	Дұрыс және бұрыс жай бөлшектер	5.1.1.10. дұрыс және бұрыс бөлшектер
	Аралас сандар	5.1.1.11 аралас сандарды анықтауды білу; 5.1.2.13 бұрыс бөлшекті аралас санға, ал аралас санды бұрыс бөлшекке айналдыру
	Координаттық сәуледегі жай бөлшектер мен аралас сандар.	5.5.2.3 координаттық сәуледе жай бөлшектерді, аралас сандарды бейнелеу
Ж а й бөлшектермен байланысты әрекеттер	Жай бөлшектерді жалпы бөлгіштерге келтіру. Жай бөлшектер мен аралас сандарды салыстыру.	5.1.2.16 жай бөлшектерді жалпы бөлшекке келтіру; жай бөлшектерді, аралас сандарды салыстыру
	Қарапайым сандарды қосу және азайту	5.1.2.17 бір бөлшекті бөлінділерді көбейту және есептеуді жүзеге асыру; 5.1.2.18 әртүрлі бөлінділерге ие бөлшектерді көбейтіп шығаруды жүзеге асыру
	Аралас сандарды көбейту. Аралас сандарды азайту	5.1.2.19 қарапайым сандардан тұратын бөлшектерді есептеу; 5.1.2.20 аралас сандарды есептеп шығару
3 - тоқсан		
Ж а й бөлшектермен байланысты әрекеттер h	Аралас сандар мен жай бөлшектерді көбейту. Кері сандар	5.1.2.21 аралас сандар, жай бөлшектерді көбейтуді жүзеге асыру; 5.1.1.12 кері сандарды анықтауды білу; 5.1.2.22 кері сандарды табу
	Даралас сандар мен жай бөлшектерді бөлу	5.1.2.23 аралас сандар мен жай бөлшектерді бөлуді жүзеге асыру
	Сан бөлшектерін және бөлшектер бойынша санды табу	5.1.2.24 сан бөлігін және бөліктері бойынша санды т а б у ; 5.5.1.4 сан бөліктерін табу немесе сан немесе оның

Мәтіндік тапсырмалар		бөліктері бойынша шамаларға қатысты тапсырмаларды құру және шешу
	Өзара жұмыс бойынша тапсырмалар	5.5.1.3 жай бөлшектермен байланысты арифметикалық қызметтердің көмегімен (мысалы, біріккен жұмысқа байланысты тапсырмалар) мәтіндік тапсырмаларды шешу
Ондық бөлшектер және оларға қолданылатын амалдар. (28с)	Ондық бөлшек. Ondық бөлшектерді оқу және жазу. Ondық бөлшектерді жай бөлшектерге айналдыру.	5.1.1.13 ондық бөлшектер түсінігін игеру; 5.1.1.14 ондық бөлшек түрінде жазылған сандық теңдіктерді түсіну; 5.5.2.5 ондық бөлшектерді оқу және жазу; 5.1.2.25 бөлшектің бір жазбасынан екіншісіне өту
	Координаттық сәулеге ондық бөлшектерді бейнелеу. Ondық бөлшектерді салыстыру.	5.5.2.4 ондық сәуледегі ондық бөлшекті бейнелеу; 5.1.2.26 ондық бөлшектреді салыстыру
	Ондық бөлшектерді қосу және азайту	5.1.2.27 ондық бөлшектерді көбейту және есептеу
	Ондық бөлшектерді қарапайым сандарға көбейту. Ondық бөлшектерді көбейту.	5.1.2.28 ондық бөлшектерді қарапайым сандарға және ондық бөлшекке бөлуді жүзеге асыру
	Ондық бөлшектерді қарапайым сандарға бөлу. Ondық бөлшектерді бөлу	5.1.2.30 ондық бөлшектерді қарапайым сандарға және ондық бөлшекке бөлуді жүзеге асыру
4 - тоқсан		
Ондық бөлшектер және оларға қолданылатын амалдар	ондық бөлшектерді 10, 100, 1000 және 0,1; 0,01; 0,001 бөлу және көбейту	5.1.2.29 ондық бөлшекті 10, 100, 1000 және 0,1; 0,01; 0,001 бөлу ережелерін қолдану; 5.1.2.31 ондық бөлшекті 10, 100, 1000 және 0,1; 0,01; 0,001 бөлу ережелерін қолдану
	Ондық бөлшектерді бүтіндеу	5.1.1.15 санның жақын мәндері түсінігін игеру; 5.1.2.32 берілген санат бойынша ондық бөлшектерді бүтіндеу
	Мәтіндік тапсырмаларды шешу. Бөлшектерден тұратын бірізділік.	5.5.1.5 бөлшектерге қатысты арифметикалық әрекеттер көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу; 5.2.3.4 бөлшектерден тұратын сандық бірізділіктердегі заңдылықтарды анықтау; 5.2.3.5 бөлшектерден тұратын бірізділікті құру және заңдылықтарын ойластыру
Көбейтінді	Көбейтінді. Көбейтінді элементтері. Көбейтінділердің бейнеленуі	5.4.1.1 көптік түсінігі және оның элементтерін игеру; 5.5.2.8 көптіктермен жұмыс жасау кезінде $\cup, \cap, \in, \notin, \subset, \emptyset$; символдарын пайдалану
	Көбейтінділер арасындағы қатынастар. Көптік негіздемесі	5.4.1.4 көбейтінді негізіндегі түсініктерді игеру; 5.4.1.5 көбейтінділер арасындағы қатынастардың сипатын анықтау (қиылысаты және қиылыспайтын көптіктер)
	Көбейтінділерді біріктіру және қиылыстыру	5.4.1.2 көбейтінділердің бірігуі мен қиылысуын анықтауды білу; 5.4.1.3 берілген көбейтінділердің бірігуі мен қиылысын табу

		$\cup, \cap;$ символдарын пайдалана отырып нәтижелерді жазу
	Мәіндік тапсырмаларды шешу	5.5.1.6 Эйлера-Венна диаграммасын пайдалана отырып, тапсырмаларды шешу
Бұрыштр. Көпбұрыштар	Бұрыш	5.3.1.2 бұрыш және оның өлшемдері түсінігін игеру, бұрыштарды анықтау және салыстыр; 5.3.1.3 бұрыш түрлерін ажырату (өткір, тік, жалпак, аударылған, толық) 5.3.3.1 транспортир көмегімен бұрыштарды өлшеу; 5.3.3.2 транспортир көмегімен берілген градустық өлшем бұрышын құру; 5.3.3.3 бұрыштарды салыстыру, градустық өлшемді табуға қатысты тапсырмаларды шешу
	Көпбұрыш	5.3.1.4 көпбұрыш түсінігін игеру
Кеңістіктік фигуралардың бөліктері	Тікбұрышты параллелепипед (куб) және оның бөліктері	5.3.1.5 тікбұрышты параллелепид және оның көлемі туралы түсінікке ие болу; 5.5.2.9 кеңістіктің геометриялық фигуралардың жазықтығы мен көлемін шығару (куба және тікбұрышты параллелепипеда)
	Фигура кесінділерінің міндеттері. Фигураларды орналастыру тапсырмалары.	5.3.2.1 фигураларды кесу және жинақтау көмегімен тапсырмаларды шешу
5-сынып математика курсын қайталау		

2) 6 - сынып:

2 – кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
5-сынып бойынша математика курсын қайталау		
Пайыздар	Пайыз	6.1.1.1 пайыз түсінігін игеру; 6.1.2.1 бөлшектерді пайызға аудару және пайызды бөлшекке айналдыру
	Санның пайызын табу және есептеп шығару	6.1.2.2 аталмыш санның пайызын табу; 6.1.2.3 бір санның өзге санға пайыздық қатынасын табу немесе керісінше; 6.1.2.4 аталмыш пайыз бойынша санды табу
	Мәтіндік тапсырмаларды шешу	6.5.1.1.пайызға қатысты пайыздық тапсырмаларды шешу
Диаграммалар	Шеңбер. Дөңгелек. Шеңбер секторы.	6.3.1.1 шеңбер, дөңгелек және олардың элементтері түсінігіні игеру (орталығы, радиусы және диаметрі); 6.3.1.2 циркуль көмегімен дөңгелек сызу; 6.3.1.3 дөңгелек секторы түсінігіні игеру
	Диаграмма	6.4.3.1 дөңгелек, тік және бағана түріндегі диаграмма түсінігіне ие болу; 6.4.3.2 дөңгелек, тік және бағана түріндегі диаграмманы сызу

	Статистикалық мәліметтерді ұсыну тәсілдері	6.4.3.3 диаграмма немесе кесте түрінде ұсынылған статистикалық ақпаратты алу
Қатынастар мен пропорциялар	Екі санның қатынасы. Екі санның пайыздық қатынасы	6.1.2.5 санға қатысты түсініктерді игеру; 6.1.2.6 аталмыш қатынасқа кері келетін қатынасты т а б у ; 6.1.1.2 ол екі санның қатынасын көрсететін түсіну; 6.5.2.1 екі санның қатынасын оқу және жазу
	Пропорция. Пропорцияның негізгі ерекшеліктері.	6.1.2.7 пропорция анықтамасын білу; 6.1.2.8 пропорцияларды тану және құру; 6.5.2.2 пропорцияларды оқу және жазу; 6.1.2.9 пропорцияның негізгі қасиетін білу және қолдану
	Тік пропорционалды тәуелделік. Кері пропорционалды тәуелділік.	6.1.1.3 қандай шамалар тік пропорционал болып келетінін түсіну, мысалдар келтіру, тапсырмаларды шешу; 6.1.1.4 қандай шамалар кері пропорционал болып келетінін түсіну, мысалдар келтіру, тапсырмаларды шешу; 6.5.1.2 шамалар тік және кері пропорционалдылықпен байланысты болып келетін шамаларды тану және тапсырмаларды шешу
	Пропорция көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу	6.5.1.3 пропорция көмегімен пайызға қатысты тапсырмаларды шешу; 6.1.2.10. аталмыш қатынастағы шамаларды бөлу; 6.1.2.11 шамаларды аталмыш сандарға кері пропорционал болатын бөліктерге бөлу
	Ауқым	6.1.1.6 ауқым түсінігін игеру; 6.5.1.4 карта, жоспар, сызбамен жұмыс жасау кезінде ауқымды қолдану
	Шеңбер көлемі. Шеңбер аумағы. Дөңгелек. Сфера	6.3.3.2 шеңбер ұзындығының оның диаметріне қатынасы тұрақты екенін білу; 6.3.3.3 шеңбер ұзындығының формуласын білу ж ә н е қ о л д а н у ; 6.3.3.4 дөңгелек ауданының формуласын білу ж ә н е қ о л д а н у ; 6.3.1.10 шар мен сфера туралы түсінікке ие болу
2 - тоқсан		
	Оң сандар. Кері сандар. Тік координаттық сызық. Қарама-қайшы сандар.	6.1.1.5 координаттық тік сызықтың анықтамасын білу ж ә н е сызу; 6.1.1.8 қарама-қайшы сандар түсінігін игеру, оларды координаттық тік сызықта белгілеу
	Бүтін сандар. . Рационалды сандар	6.1.1.7 бүтін сан түсінігін игеру; 6.5.2.3 шамаларды сипаттау кезінде бүтін сандарды пайдалану; 6.1.1.9 рационалды сандар түсінігін игеру; 6.1.2.13 координаттық тік сызықта рационалды сандарды бейнелеу; 6.1.2.15 Эйлер-Венн шеңбері көмегімен рационалды сандарды бейнелеу

Рационалды сандар және оларға қатысты әрекеттер	Сандар модулі	6.1.1.10 сан модулі анықтамасын білу және оның м а н і н т а б у ; 6.2.1.11 $ a - b $ өрнегінің геометриялық мәнін түсіну; 6.3.3.1 координаттық тік сызықтағы нүктелер арасындағы ара қашықтықты табу
	Рационалды сандарды салыстыру	6.1.2.12 тұтас сандарды салыстыру; 6.1.2.16 рационалды сандарды табу
	Координаттық тік сызық көмегімен рационалды сандарды қосу.	6.1.2.14 координаттық тік сызық көмегімен бүтін сандарды көбейту және есептеу
	Кері рационалды сандарды қосу. Өртүрлі белгілермен келетін рационалды сандарды қосу.	6.1.2.17 рационалды сандарды бірдей және әртүрлі белгілермен қосуды жүзеге асыру
	Рационалды сандарды есептеу. Координаттық тік сызықтағы нүктеер арасындағы арақашықтықтар.	6.1.2.18 рационалды сандарды есептеуді жүзеге а с ы р у ; 6.1.2.27 координаттық тік сызықтағы нүктелер арасындағы арақашықтықты табу
3 - тоқсан		
Рационалды рационалдар үстіндегі әрекеттер	Рационалды сандарды көбейту	6.1.2.19 рационалды сандарды көбейтуді жүзеге асыру
	Рационалды сандарды көбейтудің сыйымдылық және үйлесімділік қасиеттерін	6.1.2.21 рационалды сандарды көбейту және қосу ерекшеліктерін қолдану
	Рационалды сандарды бөлу	6.1.2.20 рационалды сандарды бөлуді жүзеге асыру
	Ондық кезеңдік бөлшектер түріндегі рационалды сандарды ұсыну. Шексіз кезеңдік бөлшекті жай бөлшекке айналдыру.	6.1.2.22 соңғы ондық бөлшектер ретінде ұсынылатын жай бөлшектерді анықтау; 6.1.2.23 рационалды сандарды шексіз кезеңдік ондық бөлшек түрінде ұыну; 6.1.2.24 шексіз кезеңдік ондық бөлшек кезеңін т а б у ; 6.1.2.25 шексіз кезеңдік ондық бөлшекті жай бөлшекке айналдыру
	Рационалды сандармен байланысты арифметикалық әрекеттер	6.1.2.26 рационалды сандарды қамтитын сандық өрнектердің мәнін табу
	Мәтіндік тапсырмаларды шешу	6.5.1.5 рационалды сандармен келетін мәтіндік тапсырмаларды шешу
	Айнымалысы барлер. Айнымалысы барме келетін өрнектер.	6.2.1.1 алгебралық өрнектер түсінігін игеру; 6.2.1.2 берліген айнымалысы бар рационалды мәндер кезіндегі алгебралық өрнектердің мәнін т а б у ; 6.2.1.3 алгебралық өрнектердегі айнымалысы бар м ә н д і т а б у ; 6.2.1.4 қандай мән кезінде айнымалысы бар алгебралық өрнек контексте тәжірибелік мәнге ие болатынын түсіну
		6.2.1.5 жақшаны ашу ережесін білу; 6.2.1.6 қосылғыштарға ұқсас коэффициент түсінігін анықтауды білу;

Алгебралық өрнектер	Жақшаларды ашу. Коэффициент. Ұқсас еселеуіштер. Ұқсас еселеуіштерді келтіру.	6.2.1.7 алгебралық өрнектердегі қосылғыштарды келтіру
	Өрнектердің тең түрленулері. Теңдік.	6.2.1.8 теңдіктер және теңдік түрленулерді анықтауды білу
	Алгебралық өрнектердің түрленуі	6.2.1.9 алгебралық өрнектердің теңдік түрленулерін жүзеге асыру
	Мәтіндік тапсырмаларды шешу	6.5.2.4 мәтіндік тапсырмаларды шешу кезінде өзгермелелер мен формулалар өрнегін құру; 6.2.1.10 бір айнымалысы бар теңдіктерді шығару
Б і р айнымалысы бармен келетін тік теңдіктер	Сандық теңдіктер және оның қасиеті	6.2.2.1 дұрыс сандық теңдіктерді білу және қолдану
	Тең түсетін теңдіктер. Бір айнымалысы бармен келетін тік теңдіктер. Бір айнымалысы бармен келетін тік теңдіктерді шешу.	6.2.2.2 тік, айнымалысы бар және тең теңдеулер анықтамасын білу; 6.2.2.3 бір айнымалысы бар тік теңдеулерді шешу
	Модуль белгісі негізіндегі айнымалысы бар тік теңдіктер	6.2.2.4 аменбрационалды сандар болып табылатын $ x \pm a = b$ теңдей түрін шешу
	Теңдіктер көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу	6.5.1.7 тік теңдеулер құру көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу
Б і р айнымалысы бармен келетін тік теңсіздік	Сандық теңсіздіктер және олардың ерекшеліктері.	6.2.2.5 дұрыс сандық теңдіктер еекшелігін білу және қолдану; 6.2.2.6 теңсіздіктерді көбейту, есептеу, және бөлуді түсіну және қолдану
	Сандық аралықтар. Сандық аралықтардың бірігуі мен қиылысуы.	6.2.2.7 сандық аралықтарды жазуға арналған белгілерді қолдану; 6.2.2.8 сандық аралықтарды бейнелеу; 6.2.2.9 сандық аралықтарды табу, біріктіру және қиылыстыру
4 - тоқсан		
Б і р айнымалысы бармен келген тік теңсіздік	Бір айнымалысы бармен келген тік теңсіздік. Бір айнымалысы бармен келетін тік теңсіздікті шешу.	6.2.2.10 $kx > b$, kx $\geq$ b , $kx < b$, kx $\leq$ b түрлерінің тік теңсіздіктерін келтіру; 6.2.2.11 $kx > b$, kx $\geq$ b , $kx < b$, kx $\leq$ b теңсіздік түрлеріне қатысты алгебралық түрленулердің көмегімен теңдеулерді келтіру; 6.2.2.12 координаттық тік сызықтағы теңсіздіктерді шешуді сипаттау; 6.2.2.13 сандық аралық түріндегі теңсіздіктердің шешімін табу және теңсіздік түрінде берілген сандық аралықты жазу

	Бір айнмалысы бармен тік теңсіздік жүйесі. Бір айнмалысы бармен тік теңсіздік жүйесін шешу.	6.2.2.14 тік теңсіздік жүйесін шешу
	Модуль белгісі негізіндегі айнмалысы барнi қамтитын тік теңсіздік. Модуль белгісі негізіндегі айнмалысы барнi қамтитын тік теңсіздікті шешу	6.2.2.15 $ x > a$, $ x \geq a$, $ x < a$, $ x \leq a$ а теңсіздік түріндегі координаттық тік сызықтағы көптеген нүктелерді табу
	Перпендикулярлы және тік сызыктар мен кесінділер. Қатар тік сызыктар және кесінділер.	6.3.2.1 перпендикулярлы тік, қиылысуды анықтауды білу; 6.3.2.2 параллель, перпендикулярлы тік сызыктар мен кесінділерді тану
	Координаттық жазықтық. Координаттың тікбұрышты жүйесі.	6.3.1.4 координаттық жазықтық түсінігіні игеру; 6.3.1.5 координаттың тікбұрышты жүйесін құру; 6.3.1.6 сандардың реттелген жұбына (x; y) координаттың тікбұрышты жүйесіне нүкте қойылады және әрбір нүктеде координаттық нүкте деп аталатын сандардың жұптық санымен сәйкес келеді; 6.3.1.7 оның координаттары бойынша координаттар жүйесіне нүкте қою және координаттық жазықтықта берілген нүкте координаттарын табу; 6.3.2.3 координаттық ось, тік сызыктардың бір-бірімен немесе сәуле, кесінділердің қиылысу нүктелері координаттары тәсілімен нүктелерді табу
	Орталық симметрия. Осьтік симметрия	6.3.1.8 осьтік және орталық симметрия түсінігін игеру; 6.3.1.9 симметрия орталығы немесе оське ие фигуралар туралы түсінікке ие болу; симметриялық және орталық симметриялық фигураларын тану; 6.3.2.5 координаттың тікбұрышты жүйесіндегі координаттық ось пен координаттың симметриялық бастамасы, нүктелер мен фигураларды құру
Кеңістіктегі фигуралар	Кеңістіктегі фигураларды орналастыру. Кеңістіктік фигураларды салу. "көрінбейтін" сызыктар. Вектор түсінігі.	6.3.2.4 сызбасы бойынша фигурасын тану және жазық және кеңістіктік фигураларды бейнелеу; 6.3.4.1 вектор анықтамасын білу және оны салу
Статистика. Комбинаторика	Статистикалық мәліметтер және олардың сипаттамасы: орташа арифметикалық, медиана, ауқым	6.4.3.4 сандық мәліметтер қатары және медиандар, орташа арифметикалық сандар анықтамасын білу; 6.4.3.5 статистикалық сандық сипаттамаларды есептеу
	Қозғалыстың орташа жылдамдығын табуға бағытталған тапсырмаларды шешу. Асып түсіру әдісімен комбинаторлы тапсырмаларды шешу.	6.5.1.6 қозғалыстың орташа жылдамдығын табу тапсырмаларын шешу; 6.4.2.1 асып түсу әдісімен комбинаторлы тапсырмаларды шешу
5-6 сыныптың математика курсын қайталау		

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген

2. "Алгебра" пәніне оқыту мақсаты: алгебра мен ең пәндер (физика, химия, биология, информатика) тапсырмаларын орындау кезінде оны пайдалануға мүмкіндік беретін деңгейге дейінгі есептеуіш және алгебралық дағдыларды дамыту.

3. "Алгебра" пәнін оқытудың міндеттері:

1) тұрмыста және еңбекте қажетті алгебралық білім мен дағдыны білім алушымен игеруін қамтамасыз ету;

2) Бағдарламаның "Сандар", "Алгебра элементтері", "Ықтималдылық статистикасы мен теориясы", "Математикалық үлгілеу мен талдау" бөлімдері бойынша математикалық білім мен дағдыны қалыптастыру және дамытуға ықпал ету;

3) физика, химия, биология және теоретикалық салалар мен тәжірибелік функция тапсырмаларын шешу және зерттеу үшін алгебралық білімді пайдаланудың қарапайым дағдыларын қалыптастыру;

4) тәжірибелік тапсырмаларды шешу кезінде сәйкес математикалық әдістерді таңдап алу үшін шығармашылық қабілет, логикалық және сыни ойлауды дамыту;

5) байланыс жасау дағдыларын дамыту, соның ішінде ақпаратты нақты және сауатты түрде жеткізе білу, әртүрлі дереккөздерінен келген ақпараттарды пайдалан білу, оның ішінде жарияланымдар мен электронды құралдар;

6) математиканың даму тарихы, алгебралық терминдердің пайда болу тарихымен таныстыру;

7) алгебраны оқыту кезінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалану дағдыларын дамыту.

4. "Алгебра" оқу пәнінің түзету міндеттері:

1) тірек-қозғалыс аппаратындағы бұзылыстарды түзету;

2) психикалық қызметтерін түзету және дамыту (ойлаудың жетіспеушілігін, сөйлеу тілін, есте сақтауын, зейінін, қиялын, қабылдауын);

3) ойлау қызметін белсендіру (талдау, синтездеу, жалпылау, топтау процесін дамыту);

4) анализаторларын дамыту (кинестетикалық, есту, көру).

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Бағдарлама мыналарды қамтамасыздандыруға бағытталған:

1) тірек-қозғалыс аппараты бұзылған (бұдан әрі – ТҚАБ) білім алушылардың негізгі орта білім алу дәрежесінде сапалы білім алуың тең мүмкіндігіне ие болу;

2) ТҚАБ білім алушылардың бастауыш және жалпы орта білім алуының негізгі білім беру бағдарламаларының сабақтастығы;

3) бейімдеген бағдарламаны білім алушылардың игеру нәтижелерін бағалаудың сыни бағалауын пайдалану;

4) бейімделген негізгі орта білім беру бағдарламасын білім алушылардың игеруі және тиімді жүзеге асыруы үшін жағдай жасау, соның ішінде жекелей дамытуға жағдай жасауды қамтамасыздандыру.

6. Бағдарламаның негізінде жүзеге асыру төмендегілерді қарастыратын функция және дифференциалды тәсілдер:

1) қозғалыс, танымдық және заттық-тәжірибелік функциясын ұйымдастыру процесі ретіндегі оқыту мақсаттарына қол жеткізудің негізгі құралдары ретінде тану;

2) білім алушылар тұлғасының дамуы оқу функциясының қолжетімділігі сипатына тәуелді екенін мойындау;

3) заманауи қоғам талаптарына сәйкес білім алушылардың тұлғасын дамыту, олардың әлеуметтік бейімділуін қамтамасыздандыру;

4) олардың ерекше білім алу қажеттіліктеріне сәйкес тұлғалық және танымдық даму дәрежесіне қол жеткізудің тәсілдері мен жолдарын анықтаушы білім алушылардың негізгі орта білім беру технологиясы мен мазмұнын жасау;

5) әрбір білім алушының жекелей дамуы мен білім беру процесінің ұйымдастырушылық формаларының әрқилылығы.

7. Бағдарлама дедуктивті талқылаулардың элементтерін қолданумен (жалпыдан жалқыға) индуктивті негізде (жалқыдан жалпыға) құрылады. Білім алушылардың дағдылары қарапайымнан күрделіге қарай қалыптасады, математикалық материалды зерделеу кезінде шоғырлану белгілері қолданылады.

8. ТҚАБ балаларды оқыту нәтижелері және көлемі мен сапасы мыналармен анықталады:

1) дамудағы ауытқушылықтың сипаты;

2) пайда болу уақыты мен бұзылыс ауырлығы;

3) отбасының арнайы оқыту процесіне қатысу мүмкіндігі мен қалауы;

4) қоршаған ортаның мүмкіндігі мен дайындығы, беру жүйесінің оқытуға жағдай жасауы және оған дайындығы;

5) бұл категорияның білім алушылардың психофизикалық қасиеттерін білу.

9. ТҚАБ білім алушыларға арналған мектептегі контингент таным мен сөйлеу бұзылыстарының қатар келуімен келген (бала сал ауруы, тірек-қозғалыс аппаратының туылғаннан бастап және жүре келе болуы, тері, аяқ-қол бармақтары мен саусақтары босаңсуы және салдану) тірек-қозғалыс аппаратының әртүрлі бұзылыстарын қамтитын төтенше біртекті емес топты қамтиды.

10. Шектеулі қозғалыс белсенділігін есепке ала отырып, білім берудің қажетті шарты келесі қосымша дене жаттығуларын өткізу болып табылады:

1) мидың жоғары психикалық қызметін жетілдіруге бағытталған кинезиологиялық жаттығулар;

2) белсенді қозғалыс мөлшерін арттыру, эмоционалды қысыңқылық және бұлшықетке күш салуды төмендетуге бағытталған тыныс алу және босаңсыту жаттығулар;

3) көру-моторлы координациясының (көз бен қолдың үйлесімсіз жұмыс асауы) қалыптасуына арналған көру гимнастикасы.

11. Білім беру процесінде сабақтың тиімділігін арттыру және қозғалыс координациясын жетілдіру, жады, зерде, ойлауды дамыту үшін білім берудің қажетті шарты персоналды компьютерлерді, техникалық жабдықтарды (арнайы клавиатура, түрлі контакторлар, тышқан (сенсорлы тышқан, джойстик, трекбол, сенсорлы планшеттер) пайдалану.

12. Қозғалыс қызметі терімен бұзылуымен байланысты сызба жұмыстарын жүргізу кезінде және графиктерді құру кезінде оқытушы көмектеседі.

13. Қозғалыс, кеңістіктік, көру бұзылыстары және жұмыс қарқынының баяу болуы ескеріле отырып, өзіндік жұмыстар және бақылау жұмыстары білім алушымен толығымен орындалады, бұл ретте баға төмен болмайды, тапсырмалар білім алушыларға қолжетімді болуы қарастырылады.

14. Есептеу және есептеу амалдары кезінде, арифметикалық есептеулерде білім алушылардың калькуляторлар, есептеу материалдарын қолдануына жол беріледі (есептегіштер, сызғыштар).

15. Әрбір сыныптағы білім алушылардың әртүрлі мүмкіндігіне байланысты ТҚАБ балалар ауытқушылығының қатар келу құрылымын есепке ала тырып, білім мен дағдыға қойылатын талаптың екі дәрежесі қарастырылған (оқу материалын игеруіне байланысты):

1) бірінші деңгей (базалық) білім алушының материал көлеміне қойылатын талаптарды жүзеге асыруын қарастырады;

2) екінші деңгей матерайлы көлемін және ның мазмұндық процесін азайтуға қатысты түзету;

16. Оқу процесі теорияны игеру және тапсырмаларды шешу кезінде жазбаша және жазба жұмыс түрлерін тиімді үйлестіруге бағытталған. Оқулықпен жұмыс жасауға ерекше назар аударылады (мұғалім түсіндірген соң мәтінді зерделеу, бақылау сұрақтарын пайдалана отырып материалды өздігінен оқу, тапсырма мәтінінің қысқаша жазбасы (теоремалар).

17. Оқу процесінің тиімділігін қамтамасыздандыруды оқылған материалды қайталау және бекіту, курстың келесі бөлімдерінде тірек білімді жүйелі түрде пайдалану маңызды рөлге ие.

18. Білім алушыға ұсынылатын тапсырма, жаттығулар мен сұрақтарға дұрыс таңдау жасау оларды механикалық тұрғыдан есте сақтауды ғана емес ережелер мен формулаларды саналы түрде пайдалануға негізделеді. Дағдыларды қалыптастырудың беріктігіне қарапайым тапсырмаларды үлкен көлемде орындаумен қол жеткізуге болады.

19. Оқытуда келесі техникалық құралдар, моделдер және көмекші материалдар қолданылады:

- 1) магнит бекітпесі бар сандардың, әріптер мен белгілердің жиынтығы;
- 2) "үлестер мен бөлшектер" жиынтығы;
- 3) набор шарнирных моделей (топсалы моделдер жиынтығы);
- 4) стереометрикалық денелер жиынтығы.
- 5) координаттық торшасы бар магнит тақта;
- 6) сынып құралдарының жиынтығы: сызғыш, транспортир, бұрыш, циркуль.
- 7) парабол трафареттерінің жиынтығы;
- 8) компьютер, интербелсенді тақта.

20. Баспа құралдары:

- 1) ұлы математиктер. Портреттер жиынтығы;
- 2) 7-10 сынып алгебра бойынша кестелер (оларға таратпалы материалдар);
- 3) 7-10 сынып геометрия бойынша кестелер (оларға таратпалы материал);
- 4) таратпалы материалдар;
- 5) баспалық үлгідегі дәптер (оқулыққа қосымша жұмыс дәптері);
- 6) үлгілер бойынша өзіндік жұмыстарға арналған материалдар.

21. DVD дисктер мен видеоматериалдар: тақырыптар мен сыныптар бойынша.

22. Стендтер мен транспаранттар: тақырыптар мен сыныптар бойынша.

3-тарау. "Алгебра" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

23. "Алгебра" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 7-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;
- 2) 8-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;
- 3) 9-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;

4) 10-сыныпта - аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты құрайды.

24. "Алгебра" оқу пәнінің мазмұны оқытудың бөлімдері бойынша бөлінген. Бөлімдер сыныптар бойынша күтілетін нәтижелер түріндегі оқытудың оқыту мақсаттарын қамтитын бөлімшелерге бөлінген. Оқытудың мақсаттары әрбір бөлімшенің ішкі жағын сипаттаған.

25. Оқу пәнінің мазмұны 4 бөлімді қамтиды:

- 1) сандар;
- 2) алгебра;
- 3) статистика және ықтималдылық теориясы;
- 4) математикалық үлгілеу және талдау.

26. "Сандар" бөлімі төмендегідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сандар мен шамалар түсінігі;
- 2) сандар операциясы.

27. "Алгебра" бөлімі төмендегідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) алгебралық өрнектер және оның түрленуі;
- 2) теңдіктер мен теңсіздіктер, олардың жүйесі мен жиынтығы;
- 3) дәйектілік және оларды сомалау;
- 4) тригонометрия.

28. "Статистика және ықтималдықтар теориясы" бөлімі төмендегідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) жиын теориясы және логика элементтері;
- 2) комбинаторика негіздері;
- 3) ықтималдылық теориясының негізі;
- 4) статистика және мәліметтерді талдау.

29. "Математикалық үлгілеу және талдау" бөлімі төмендегідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) математикалық талдаудың бастамасы;
- 2) математикалық үлгілеу көмегімен тапсырмаларды шешу;
- 3) математикалық тіл және математикалық үлгі.

30. 7-сыныпқа арналған "Алгебра" пәнінің базалық мазмұны:

- 1) 5-6 сыныптар бойынша математика курсы қайталау;
- 2) шамалар арасындағы тәуелділік. Шамалар арасындағы тәуелділік тапсырмалары: сараптамалық (формуланың көмегімен), кестелік, графикалық. Нақты процесстер графиктерін пайдалана отырып шамалар арасындағы тәуелділіктерді зерттеу. Тура пропорционалдылық және оның графигі;

3) екі айналымы бар сызықтық теңдеулер және олардың жүйелері. Екі айналымы барсы бар сызықтық теңдеу және оның графигі. Екі айналымы бар

сызықтық теңдеудің графигі. Алмастыру және көбейту тәсілімен екі айнымалысы барсы бар теңдеулер жүйесін шешу. Теңдеулер жүйесін құру көмегімен тапсырмаларды шешу;

4) бүтін көрсеткішті дәреже. Натурал көрсеткішті дәреже және оның қасиеттері. Бүтін көрсеткішті дәреже және оның қасиеттері. Құрамында дәрежесі бар өрнектерді түрлендіру. Сандардың стандарттық түрі. Үлкен және кіші сандарды қамтушы тәжірибелік тапсырмаларды шешу. Құрамында дәрежесі бар сандар тізбектері;

5) көпмүшелер. Бірмүшелер және оларға амалдар қолдану. Көпмүшелер және оларға амалдар қолдану. Бірмүше мен көпмүшенің дәрежелері. Бірмүше мен көпмүшенің стандарттық түрлері. Көпмүшені көбейткіштерге жіктеу. Өрнектерді тепе-тең түрлендіру;

6) қысқаша көбейту формулалары. Екі өрнектің квадраттарының айырымының формуласы. Екі өрнектің қосындысының квадраты және айырымының квадратының формулалары. Екі өрнектің қосындысының кубы және айырымының кубының формулалары. Екі өрнектің кубтарының қосындысы және кубтарының айырымының формулалары. Өрнектерді тепе-тең түрлендіру. Теңдеу және теңсіздік құру арқылы берілген мәтінді есептерді шығару;

7) функция. Функциялардың графигі. Функциялар түсінігі. Функциялар графигі. Сызықтық функция және оның графигі. Сызықтық функциялар графиктерінің өзара орналасуы. Екі айнымалысы барсы бар сызықтық теңдеулер жүйесін графикалық тәсілмен шешу.

$$y=ax^2, y=ax^3 \text{ и } y = \frac{k}{x} \quad (k \neq 0)$$

түріндегі функциялар және олардың қасиеттері;

8) статистика элементтері. Басты жиынтық, кездейсоқ таңдама, вариациялық қатар, нұсқалар туралы түсінік. Абсолютті жиілік және салыстырмалы жиілік. Жиілік кестесі. Жиілік алқабы;

9) 7-сыныптағы "Алгебра" курсы қайталау.

31. 8-сыныпқа арналған "Алгебра" пәнінің базалық мазмұны:

1) 7-сыныптың "Алгебра" курсы қайталау;

2) алгебралық бөлшектер. Алгебралық бөлшектер және оның негізгі қасиеттері. Алгебралық бөлшектерге қолданылатын амалдар. Алгебралық бөлшектерді көбейту, қосу, бөлу. Алгебралық өрнектерді тепе-тең түрлендіру;

3) квадрат түбір және иррационалды өрнектер. Иррационалды сандар. Нақты сандар. Квадрат түбір. Квадрат түбірдің жуық мәні. Арифметикалық квадрат түбір. Арифметикалық квадрат түбірдің қасиеттері. Түбір астындағы көбейтіндіні шығару. Бөлшектің бөлімін иррационалдықтан босату. Құрамында квадрат түбірлері бар өрнектерді түрлендіру. Нақты сандарды салыстыру.

$$y = \sqrt{x},$$

, функциясы және оның қасиеттері мен графигі;

4) квадрат теңдеулер. Квадрат теңдеу. Толымсыз квадрат теңдеу. Келтірілген квадрат теңдеу. Екімүшенің толық квадратын айыру. Квадрат теңдеу түбірлерінің формулалары. Дискриминант. Виет теоремасы. Виет теоремасына кері теорема. Квадрат үшмүше. Квадрат үшмүше түбірі. Квадрат үшмүшені көбейткіштерге жіктеу. Квадрат теңдеуге келтірілетін теңдеулер. Биквадрат теңдеу. Жаңа айнымалысы барны енгізу әдісі. Бүтін рационал теңдеулер. Бөлшек-рационалды теңдеулер. Рационалды теңдеу.

$$|ax^2 + bx| + c = 0; ax^2 + b|x| + c = 0$$

түріндегі теңдеулер. Квадрат теңдеулердің көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу.

Бөлшек-рационалды теңдеу көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу;

5) квадраттық функция. Квадраттық функция.

$$y = a(x - m)^2, y = ax^2 + n \text{ және } y = a(x - m)^2 + n, a \neq 0$$

түріндегі функциялар.

$$y = ax^2 + bx + c, a \neq 0,$$

, түріндегі квадраттық функция, оның графиктері мен қасиеттері;

6) статистика элементтері. Жиілік. Жиілік кестесі. Интервалдық кесте. Гистограмма. Жинақталған жиілік. Орташа мән. Дисперсия. Стандартты ауытқу. Алқап;

7) 8-сыныптағы "Алгебра" курсын қайталау.

32. 9-сыныпқа арналған "Алгебра" пәнінің базалық мазмұны:

1) 8-сыныптағы "Алгебра" курсын қайталау;

2) теңсіздік. Квадрат теңсіздік. Квадрат функциялардың графигі көмегімен квадрат теңсіздіктерді шешу. Рационалды теңсіздік. Интервалдар әдісі. Бір айнымалысы бар сызықтық емес теңсіздік жүйесі. Квадрат теңсіздік жүйесі;

3) теңдеулер, екі айнымалысы барсы бар теңсіздік және оның жүйесі. Екі айнымалысы барсы бар сызықтық емес теңдеулер. Екі айнымалысы барсы бар сызықтық емес теңдеулер жүйесі. Екі айнымалысы барсы бар сызықтық емес теңдеулер жүйесін шешу. Екі айнымалысы барсы бар сызықтық емес теңдеулер көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу. Екі айнымалысы барсы бар сызықтық емес теңдеулер жүйесі;

4) комбинаторика элементтері. Комбинаториканың негізгі түсініктері мен ережелері (қосу мен көбейту ережелері). Сан факториалы, қайталанбайтын "алмастыру", "орналастыру", және "теру" түсініктері. Комбинаториканың негізгі формулалары. Комбинаториканың формуласын пайдалана отырып тапсырмаларды шешу. Ньютон биномы және оның қасиеттері;

5) тізбектер. Сандық тізбек, оның берілу тәсілдері мен қасиеттері. Арифметикалық прогрессия. Арифметикалық прогрессияның n мүшесінің формуласы. Арифметикалық прогрессияның алғашқы n мүшесінің қосындысының мәнін есептеу формуласы. Геометриялық прогрессия. Геометриялық прогрессияның n мүшесінің формуласы.

Геометриялық прогрессияның алғашқы n мүшесінің қосындысының мәнін есептеуге арналған формула. Геометриялық прогрессия үздіксіз арттыру. Математикалық индукция әдісі;

6) 9-сыныптағы "Алгебра" курсын қайталау.

33. 10-сыныпқа арналған "Алгебра" пәнінің базалық мазмұны:

1) 9-сыныптағы "Алгебра" курсын қайталау;

2) тригонометрия. Бұрыштар мен доғалдардың градустық және радиандық өлшемі. Бұрыштардың синусы, тангенсі және котангенсі. Тригонометриялық функциялар мен олардың қасиеттері. Негізгі тригонометриялық тепе-теңдіктер. Келтіру формулалары. Екі бұрыштың қосындысы мен айырмасының синусы, косинусы, котангенсі. Тригонометриялық функциялардың қосбұрышы мен жартыбұрышының формулалары. Тригонометриялық функциялардың айырмасы мен қосындыларының түрленуі. Тригонометриялық функциялардың көбейтіндісін қосынды немесе айырымға түрлендіру формулалары. Тригонометриялық өрнектердің теңдік түрленулері;

3) ықтималдылық теориясының элементтері. Оқиғалар, кездейсоқ оқиғалар, сенімді оқиғалар, мүмкін емес оқиғалар. Элементар оқиғалар. Қолайлы нәтижелері. Мүмкін болатын және қарама-қайшы оқиғалар. Ықтималдықтың классикалық формуласы. Статистикалық ықтималдылық. Геометриялық ықтималдылық;

4) 7-10 сыныптардағы "Алгебра" курсын қайталау.

4 тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

34. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен ұсынылады. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан – бөлімі мен бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының нөмірін көрсетеді. Мысалы, 7.2.1.4 кодында "7" – сынып, "2.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

35. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) "Сандар":

1 кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары			
	7 - сынып	8 - сынып	9 - сынып	10 - сынып
1.1 Сандар мен шамалар түсінігі	7.1.1.1 сандарды стандартты түрде жазу;	8.1.1.1 иррационалды және нақты сандар туралы түсінік; 8.1.1.2 арифметикалық квадрат түбір және квадрат түсінік анықтамаларын білу және ажырату;		10.1.1.1 бұрыштың радианды өлшем түсінігі; 10.1.1.2 бірлік шеңбердегі $0; \frac{\pi}{2}; \pi; \frac{3\pi}{2}; 2\pi$ сандарды белгілеу;

1 . 2 Сандарға амалдар қолдану	7.1.2.1 сызықтық пропорционалды байланысты тану және оған мысалдар келтіру; 7.1.2.2 натурал көрсеткіш арқылы дәрежені анықтауды білу және оның қасиеттері; 7.1.2.3 сан дәрежесінің мәні қандай санмен аяқталатынын анықтау; 7.1.2.4 нөлдік деңгей және бүтін кері көрсеткіштің анықтамасын және оның қасиетін білу; 7.1.2.5 деңгей түрінде ұсыну және бүтін көрсеткіш түріндегі сандық мәнді табу; 7.1.2.6 алгебралық өрнектерді ықшамдау үшін деңгейлердің қасиетін қолдану; 7.1.2.7 көрсеткіші нөлге тең дәреженің негізіндегі айнымалылардың мүмкін мәндерін табу; 7.1.2.8 стандарттық түрде жазылған сандарға арифметикалық амалдар орындау; 7.1.2.9 стандартты түрде жазылған сандардың реті мен мәнді бөлігін табу; 7.1.2.10 стандартты түрде жазылған сандарды салыстыру; 7.1.2.11 шамалардың жуық мәндерін табу және оны стандарт түрде жазу; 7.1.2.12 шамалардың жуық мәндерін табу және оларды стандартты түрде жазу; 7.1.2.13 жуық шамалардың абсолюттік және салыстырмалы қателіктерін есептеу; 7.1.2.14 калькуляторды пайдалана отырып есептеулерді орындау; 7.1.2.15 тиімді есептеу үшін қысқаша көбейту туралы формулаларын пайдалану;	8.1.2.1 арифметикалық квадрат түбірдің қасиеттерін қолдану; 8.1.2.2 квадрат түбірдің мәнін бағалау; 8.1.2.3 көбейткішті квадрат түбір белгісінің алдына шығару және көбейткішті квадрат түбір белгісінің астына алу; 8.1.2.4 бөлшек бөлімін иррационалдықтан босату; 8.1.2.5 құрамында түбір таңбасы бар өрнектерді түрлендіруді орындау; 8.1.2.6 нақты сандарды салыстыру;	10.1.2.1 градустарды радианға және

7.1.2.16 натурал көрсеткішті дәреженің қасиеттерін қолдану		радианға градусқа айналдыру;

2) "Алгебра":

2 - кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары			
	7 - сынып	8 - сынып	9 - сынып	10 - сынып
	7.2.1.1 формулаларды білу және сызықтық пропорционалдылықтағы графикті құру; 7.2.1.2 сандармен байланысты тапсырмаларды шешу үшін жазбаларды пайдалану; $\overline{ab} = 10a + b,$ $\overline{abc} = 100a + 10b + c;$ 7.2.1.3 сандық өрнектердің мәнін табу кезінде тұтас көрсеткіштер дәрежесінің қасиетін қолдану; 7.2.1.4 бір мүшені анықтау, оның коэффициенті мен дәрежесін табу; 7.2.1.5 стандарттық түрдегі бірыңғай мүшелерді табу; 7.2.1.6 көбейту түріндегі бірімүшені ұсыну және оны көбейтуді жүзеге асыру; 7.2.1.7 көпмүшенің анықтамасын білу және оның дәрежесін табу; 7.2.1.8 көпмүшені стандарттық түрге келтіру; 7.2.1.9 көпмүшелерді көбейту және есептеу; 7.2.1.10 бірімүшедегі көпмүшені көбейту; 7.2.1.11 көпмүшені көпмүшеге көбейтуді орындау; 7.2.1.12	8.2.1.1 алгебралық бөлшектерді табу; 8.2.1.2 алгебралық бөлшектегі айнымалысы бар мәннің аумағын табу; 8.2.1.3 алгебралық бөлшектің негізгі қасиетін қолдану $\frac{ac}{bc} = \frac{a}{b}, b \neq 0, c \neq 0;$ 8.2.1.4 алгебралық бөлшекті есептеуді жүзеге асыру;		

2 . 1 Алгебралық өрнектер мен түрленулер	$a^2 - b^2 = (a - b)(a + b);$ $(a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2;$ қысқартылған көбейтудің формулаларын білу және қолдану; 7.2.1.13 қысқартылған көбейту формулаларын білу және қолдану $a^3 \pm b^3 = (a \pm b)(a^2 \mp ab + b^2);$ $(a \pm b)^3 = a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3;$ 7.2.1.14 топтастыру тәсілі мен жақшаның ішіндегі жалпы көбейтіндіні шығарудың алгебралық өрнектерін жан-жақты ашу; 7.2.1.15 көпмүшенің көбейтіндісі, көпмүшелер үстіндегі әрекеттер көмегімен алгебралық өрнектер тепе-теңдігінің орындау; 7.2.1.16 қысқартылған көбейтінді формуласының көмегімен көбейтіндінің алгебралық өрнектерді бөлшектеу; 7.2.1.17 қысқартылған көбейтіндінің формулалары көмегімен алгебралық өрнектердің тепе-тең түрленуін орындау	8.2.1.5 алгебралық бөлшектердің дәрежесіндегі көбейту мен бөлу, шығару; 8.2.1.6 алгебралық өрнектердің түрленуін орындау; 8.2.1.7 квадрат үшмүшенің түбір түсінігін игеру; 8.2.1.8 үшмүшеден екімүшенің толық квадратын бөліп шығару; 8.2.1.9 Көбейтіндідегі квадрат үшмүшені жіктеу;		
	7.2.2.1 екі айнымалысы барсы бар сызықтық теңдеулер мен оның ерекшелігі;	8.2.2.1 квадрат теңдеудің анықтамасын білу; 8.2.2.2 квадрат теңдеудің түрлерін ажырату;	9.2.2.1 квадрат тепе-теңсіздікті шешу; 9.2.2.2 рационалды теңсіздіктерді шешу; 9.2.2.3 біреуі сызықтық, біреуі төртбұрыш болып келген екі теңсіздіктің бір	

2.2 Теңдеу мен теңсіздіктер, олардың жүйесі мен жиынтығы	7.2.2.2 екі айнымалысы бар сызықтық теңдеу жүйесі туралы түсінікке ие болу; 7.2.2.3 екі айнымалысы бар сызықтық теңдеу жүйесінің шешімі сандардың реттік сыңарлары болып табылады 7.2.2.4 көбейту және шығару тәсілімен теңдеу жүйесін шешу	8.2.2.3 квадрат теңдеуді шешу; 8.2.2.4 Виета теоремасын қолдану; 8.2.2.5 теңдеу түрін шешу $ax^2+bx +c=0$; $ax^2+b x +c=0$ 8.2.2.6 бөлшек рационалды теңдеуді шешу; 8.2.2.7 квадрат теңдеудегі теңдеуді шешу	жүйесін шешу 9.2.2.4 екі квадрат тепе-теңсіздіктің жиынтығы мен жүйесін шешу; 9.2.2.5 екі айнымалысы бар сызықтық және сызықтық емес теңдеулерді ажырату; 9.2.2.6 екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеулер жүйесін шешу; 9.2.2.7 екі айнымалысы бар теңсіздіктерді шешу; 9.2.2.8 екі айнымалысы бар сызықтық емес теңсіздіктер жүйесін шешу	
2.3 Бірізділік пен сомалау	7.2.3.1 деңгейлілікті қамтитын бірізділіктің жетіспейтін мүшелерін табу және заңдылықтарын анықтау;		9.2.3.1 сандық бірізділік туралы түсінікке ие болу; 9.2.3.2 бірізді мүшенің n табу, мысалы: $\frac{1}{2 \cdot 3}; \frac{1}{3 \cdot 4}; \frac{1}{4 \cdot 5}; \frac{1}{5 \cdot 6}$ 9.2.3.3 математикалық индукция әдісін білу және қолдану; 9.2.3.4 сандық бірізділік арасындағы арифметикалық және геометриялық прогрессияны тану; 9.2.3.5 n мүшесі, n алғашқы мүшелерінің сомасын формуласын білу және қолдану және арифметикалық прогрессінің сипаттамалық ерекшелігі; 9.2.3.6 n мүшесінің формуласын білу және қолдану, формуласын білу, алғашқы мүшелердің n сомасы және геометриялық прогрессінің сипаттамалық ерекшелігі; 9.2.3.7 арифметикалық және/немесе геометриялық прогрессиямен байланысты тапсырмаларды шешу; 9.2.3.8 ондық бөлшекті қарапайым бөлшекке айналдыру үшін геометриялық прогрессияның азайтпалы сомасы формуласын қолдану;	

		9.2.3.9 тапсырмаларды шешуге қатысты азаймалы қасиетке ие геометриялық прогрессия формуласын қолдану;	
2 . 4 Тригонометрия			10.2.4.1 тригонометриялық функциялардың анықтамасын білу; 10.2.4.2 тригонометриялық функцияларға ие ортақ шеңбердегі нүктелері координатаының өз пара байланысыны білу ; 10.2.4.3 тригонометриялық формулалардың сомасы мен әрқилылығын шығару және қолдану; 10.2.4.4 қосарлы және жартылай бұрыштың тригонометриялық формулаларын шығару және қолдану; 10.2.4.5 келтіру формулаларын шығару және қолдану; 10.2.4.6 тригонометриялық функциялар мәнінің көптігі және ортақ шеңбер көмегімен ауданды табу; 10.2.4.7 тригонометриялық функциялардың жұптылығының ортақ шеңберінің көмегімен түсіндіру; 10.2.4.8 тригонометриялық функциялардың

			кезеңділігінің ортақ шеңберінің көмегімен түсіндіру; 10.2.4.9 тригонометриялық функциялардың белгілік тұрақтылығының аралығы мен бірырғақтылық шеңбері көмегімен түсіндіру; 10.2.4.10 тригонометриялық функциялардың әрқилылығы мен сомасының түрлену формуласы білу және қолдану; 10.2.4.11 тригонометриялық өрнектердің бара-бар түрленуі

3) "Статистика және ықтималдықтар теориясы":

3 - кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары			
	7 - сынып	8 - сынып	9 - сынып	10 - сынып
3 . 1 Комбинаторика негізі			9.3.1.1 комбинаторика негізін білу (сома мен өнім ережесі); 9.3.1.2 сан факториал анықтамасын білу; 9.3.1.3 қайталаусыз үйлесім, орналастыру, орын ауыстыру анықтамасын білу; 9.3.1.4 қайталаусыз үйлесімдіктер, орналастыру, орын ауыстырудағы сандарды есептеу үшін комбинаториканың формулаларын білу; 9.3.1.5 қайталаусыз үйлесімдіктер, орналастыру, орын ауыстырудағы сандарды есептеу үшін комбинаториканың	

			формулаларын қолдану, тапсырмаларды шешу; 9.3.1.6 Ньютон биномасы формуласын білу және қолдану және оның ерекшелігі;	
3 . 2 Ықтималдылық теориясы,оның негізі			10.3.2.1 түсініктерді игеру: оқиғалар, оқыс оқиғалар, сенімді оқиғалар, ықтимал оқиғалар, оң нәтижелері мен мүмкін және қарама-қайшылықты оқиғалар; 10.3.2.3 ықтималдылықтың классикалық анықтамасын білу және оны тапсырмаларды шешуде қолдану; 10.3.2.4 ықтималдылықтың статистикалық анықтамасын білу; 10.3.2.5 тапсырмаларды шешу кезінде геометриялық ықтималдылықты қолдану;	
3.3 Статистика және мәліметтер талдауы	7.3.3.1 жалпы жиынтық, вариациялық қатардың кездейсоқ іріктеуі, нұсқалар түсінігін игеру; 7.3.3.2 нұсқалардың абсолютті және қатыстық жиілігін есептеу; 7.3.3.3 статистикалық мәліметтерді жинау және оларды кесте түрінде ұсыну; 7.3.3.4 жиілік кесте түріндегі іріктеуді ұсыну; 7.3.3.5 кестелерді қарама-қайшылыққа тексеру; 7.3.3.6 жиілік	8.3.3.1 жиіліктің аралық кесте түріндегі іріктеу нәтижелерін ұсыну; 8.3.3.2 жиіліктің гистограммы түріндегі жиіліктің аралық кестесінің мәліметтерін ұсыну; 8.3.3.3 жинақталған жиілік анықтамасын білу; 8.3.3.4 гистограмм, жиілік полигоны,		

	полигоны түріндегі нәтижелерді ұсынады; 7.3.3.7 жиілік полигоны немесе кесте түрінде ұсынылған статистикалық ақпаратты талдау.	статистикалық кесте бойынша ақпаратты талдау; 8.3.3.5 стандарттық шекетеулер мен дисперсияның есептеу үшін формулалар мен анықтамаларды білу.	

4) "Математикалық үлгілеу және талдау":

4 - кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары			
	7 - сынып	8 - сынып	9 - сынып	10 - сынып
4.1 Математикалық талдаудың бастамасы	7.4.1.1 функциялар графигі мен функциялар түсінігін игеру; 7.4.1.2 функция тапсырмаларының тәсілдерін білу; 7.4.1.3 әрекеттер мәнінің көптігі мен анықтама ауданын табу; 7.4.1.4 функция анықтамасын білу, оның графигін құру және к байланысты оның орналасуын анықтау; 7.4.1.5 , сызықтық функциясының анықтамасын білу, оның графигін құру және k және b мәнінен тәуелсіз орналасу жерін анықтау; 7.4.1.6 координат осімен келетін сызықтық графигімен өтетін нүктелерді табу (график құрылымынсыз) 7.4.1.7 графикпен берілген сызықтық функцияның k және b белгілерін анықтау; 7.4.1.8 олардың коэффициенттеріне байланысты сызықтық функциялардың графиктерінің өзара орналасуын негіздеу;	8.4.1.1 $y = \sqrt{x}$, функция қасиетін білу және оның графигін құру; 8.4.1.2 $y=a(x-m)^2$, $y=ax^2+n$, $y=a(x-m)^2+n$, $a \neq 0$ түріндегі квадрат функциялардың графигін құру және 8.4.1.3. түріндегі квадрат функциялардың графигін құру және қасиетін білу; 8.4.1.4 функциялардың берілген мәні бойынша аргументтің мәнін табу және		

	7.4.1.9 аталмыш функцияның графигіне қатар немесе оны кесіп өтетін сызықтық функцияның формуласын білу; 7.4.1.10. $y=ax^2$ ($a \neq 0$) функцияның графигін құру және оның қасиетін білу; 7.4.1.11 $y=ax^3$ ($a \neq 0$) функциясының графигін құру және оның қасиетін білу; 7.4.1.12 функциясының графигін құру және оның қасиетін білу	берілген мәндер бойынша функциялардың мәнін табу;		
4.2 Математикалық үлгілеу көмегімен тапсырмаларды шешу	7.4.2.1 сызықтық теңдеулер жүйесін құру көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу; 7.4.2.2 шамалар өте үлкен немесе аз сандармен берілген тапсырмаларды шешу; 7.4.2.3 теңсіздіктер мен тепе-теңдіктер көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу; 7.4.2.4 олардың сызықтық көлемдерінің өзгерісі кезіндегі кубтың көлемі және квадраттың ауданы өзгерісін бағалау 7.4.2.5 графикалық тәсілмен сызықтық теңдеу жүйелерін шешу;	8.4.2.1 квадрат теңдеулер көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу; 8.4.2.2 бөлшек-рационалды теңдеулер көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу; 8.4.2.3 қолданбалы тапсырмаларды шешу үшін квадрат функцияларды пайдалану;	9.4.2.1 теңдеу жүйесі көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу; 9.4.2.2 арифметикалық және геометриялық прогрессиямен байланысты мәтіндік тапсырмаларды шешу;	
	7.4.3.1 тапсырма бойынша математикалық үлгі құру; 7.4.3.2 шамалар арасындағы тәуелділік бойынша тапсырмаларды шешу; 7.4.3.3 шамалар арасындағы тәуелділік бойынша тапсырмалар тәсілдері; 7.4.3.4 оның сипаттамасы бойынша тәуелділік формулаларын жазу; 7.4.3.5 график немесе формула бойынша берілген тәуелділіктің кестесін құру; 7.4.3.6 график немесе			

4.3 Математикалық тіл және математикалық үлгі	формула бойынша берілген тәуелділіктің кестесін құру; 7.4.3.7 шынайы процестердің графигін пайдалана отырып, шамалар арасындағы тәуелділікті табу және зерделеу; 7.4.3.8 сызықтық пропорционалды шамалар арасындағы шынайы тәуелділік графигін түсіндіру; 7.4.3.9 сипаты бойынша сызықтық пропорционалдылық формуласын жазу; 7.4.3.10 сызықтық пропорционалдылық графигін құру	8.4.3.1 тапсырма шарты бойынша математикалық үлгі құру;	9.4.3.1 тапсырма шарты бойынша математикалық үлгі құру;

36. Осы Бағдарлама тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

37. Бөлімдерді және тақырыптарды меңгеру сағаттарын қою мұғалімнің басшылығына сай жүргізіледі.

Негізгі орта білім беру
деңгейінің 7-10 сыныптарына
арналған "Алгебра" оқу пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 7 - сынып:

1- кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
5-6 сыныптағы математика курсын қайталау		
		7.4.3.2 шамалар арасындағы тапсырмаларды ш е ш у ;

Шамалар арасындағы тәуелділік	Шамалар арасындағы тапсырма тәсілдері: сараптамалық, (формулалар көмегімен), кестелік, графикалық	7.4.3.3 шамалар арасындағы тәуелділіктер тапсырмаларының тәсілдерін білу; 7.4.3.4 оның сипаттамасы тәуелділік формуласын жазу; 7.4.3.5 формула немесе графикпен берілген тәуелділік бойынша кесте құру; 7.4.3.6 формула мен кестемен берілген тәуелділік графигін құру;
	Нақты процестер графигін пайдалана отырып шамалар арасындағы тәуелділікті зерттеу	7.4.3.7 шынайы процестер графигін пайдалана отырып, шамалар арасындағы тәуелділік табу және зерттеу;
	Сызықтық пропорционалдық және оның графигі	7.1.2.1 сызықтық пропорционалды тәуелділікті тану және мысалдар келтіру; 7.2.1.1 формулаларды білу және сызықтық пропорционалды графигін құру; 7.4.3.8 сызықтық пропорционалды шамалар арасындағы тәуелділікті түсіндіру; 7.4.3.9 сипаттамасы бойынша сызықтық пропорционалдылық формуласын жазу; 7.4.3.10 сызықтық пропорционалды графигін құру;
Екі айнымалысы барсы бар сызықтық теңдеу және оның жүйелері	Екі айнымалысы барсы бар сызықтық теңдеу	7.2.2.1 екі айнымалысы барсы бар сызықтық теңдеудің анықтамасын және оның қасиетін білу;
	Екі айнымалысы барсы бар сызықтық теңдеулер жүйесі	7.2.2.2 екі айнымалысы бар сызықтық теңдеу жүйесі туралы түсінікке ие болу; 7.2.2.3 екі айнымалысы бар сызықтық теңдеу жүйесін шешу түсінігі негізінде сандардың ретелген жұбы жатыр;
	Шығару және қосу тәсілімен екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін шешу	7.2.2.4 алмастыру және көбейту тәсілімен теңдеу жүйесін шешу;
	Теңдеу жүйесін құру көмегімен тапсырмаларды шешу	7.2.1.2 сандармен байланысты тапсырмаларды шешу үшін жазбасын пайдалану; 7.4.2.1 сызықтық теңдеу жүйесін құру көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу;
2 - тоқсан		
	Натурал көрсеткіштер дәрежесі және оның ерекшелігі	7.1.2.2. натурал көрсеткіштер және оның қасиетінің дәрежесін анықтауды білу; 7.1.2.3 сан дәрежесінің мәні қандай санмен аяқталатынын анықтау; 7.1.2.16 натурал көрсеткішке ие дәрежедің қасиетін қолдану; 7.4.2.4 олардың өлшемдерінің өзгерісі кезіндегі кубтың көлемі мен квадраты ауданы қалай өзгертінін бағалау;
		7.1.2.4 нөлдік және бүтін кері көрсеткішке ие дәреже және оның қасиетінің анықтамасын білу; 7.1.2.5 бүтін көрсеткішке ие дәрежедің сандық

Бүтін көрсеткішті деңгей	Бүтін көрсеткіштер дәрежесі және оның ерекшелігі	мәнін табу және дәреже түріндегі берілген с а н д ы ұ с ы н у ; 7.1.2.7 көрсеткіші нөлге тең дәреженің негізіндегі айнымалылардың мүмкін мәндерін т а б у 7.2.1.3 сандық өрнектердің мәнін табу кезінде бүтін көрсеткішке ие дәреженің қасиетін қолдану;
	Дәрежелерді қамтитын өрнектердің түрленуі	7.2.3.1 заңдылықтарды анықтау және дәрежелерді қамтитын бірізділіктің жеткіліксіз мүшелерін табу;
	Сандардың стандарттық түрі	7.1.1.1 сандарды стандартты түрде жазу; 7.1.2.8 стандартты түрде жазылған сандар үстіндегі арифметикалық әрекеттерді жүзеге а с ы р у ; 7.1.2.9 мәнді бөлікті және стандарттық түрде жазылған сан бөлігі мен тәртібін табу; 7.1.2.10 стандартты түрде жазылған сандарды с а л ы с т ы р у ; 7.1.2.11 бір өлшем бірліктерді өзге өлшем бірліктерге ауыстыру және оның нәтижелерін стандартты түрде жазу; 7.1.2.12 шамалардың жақын мәндерін табу және оларды стандартты түрде жазу; 7.1.2.13 шамалардың жақын мәндерінің абсолютті және қатыстық дәлсіздігін есептеу; 7.1.2.14 калькуляторды пайдалана отырып есептеулерді орындау;
	Мәтіндік тапсырмаларды шешу	7.4.2.2 шамалар өте үлкен немесе өте аз сандамен көрінген тапсырмаларды шешу;
Көпмүшелер	Бірмүшелер және олардың үстіндегі әрекеттер. дәреже және бірмүшенің стандарттық түрі.	7.2.1.4 бірмүшенің анықтамасын білу және оның коэффициенті мен дәрежесін табу; 7.2.1.5 бірмүшені стандартты түрде жазу; 7.2.1.6 бірмүшені көбейтуді орындау және бірмүшені көбейтінді түрде ұсыну;
	Көпмүшелер. Дәреже және көпмүшенің стандарттық түрі	7.2.1.7 көпмүшенің анықтамасын білу және оның дәрежесін табу; 7.2.1.8 көпмүшені стандартты түрге келтіру;
3 - тоқсан		
Көпмүшелер. Көпмүшелерге қолданылатын амалдар	Көпмүшелерге қолданылатын амалдар	7.2.1.9 көпмүшелерді есептеу және көбейту; 7.2.1.10 көпмүшені бірмүшеге көбейтуді жү з е г е а с ы р у ; 7.2.1.11 көпмүшені көпмүшеге көбейтуді жүзеге асыру;
	Көпмүшені көбейтіндіге қою	7.2.1.14 алгебралық өрнектерді жақша ішіне нәтижелерді көрсете отырып топтастырумен бөлшектеу;
	Өрнектердің теңдік түрленулері	7.2.1.15 көпмүшелер үстіндегі әрекетер көмегімен алгебралық өрнектердің теңдей түрленуін жүзеге асыру, көпмүшені көбейтіндіге салу;

Қысқаша көбейту формулалары	Қысқаша көбейту формулалары	7.2.1.12 Қысқаша көбейту формуласын білу және қолдану $a^2 - b^2 = (a - b)(a + b);$ $(a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2;$ 7.2.1.13 Қысқаша көбейту формуласын білу және қолдану $a^3 \pm b^3 = (a \pm b)(a^2 \mp ab + b^2);$ $(a \pm b)^3 = a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3;$
	Қысқаша көбейту формулалардың көмегімен өрнектерді түрлендіру	7.1.2.15 оңтайлы есеп үшін Қысқаша көбейту формуласын пайдалану; 7.2.1.16 Қысқаша көбейту формуласының көмегімен алгебралық өрнектерді бөлшектеу; 7.2.1.17 Қысқаша көбейту формуласының көмегімен алгебралық өрнектердің тепе-тең түрленуін жүзеге асыру;
	Мәтіндік тапсырмаларды шешу	7.4.3.1 тапсырма шарты бойынша математикалық үлгіні құрастыру; 7.4.2.3 теңдеулер мен теңсіздіктер көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу;
4 - тоқсан		
Функция. Функциялар графигі	Функция және функциялар графигі	7.4.1.1 функция графигі мен функция функция түсінігін игеру; 7.4.1.2 функция тапсырмаларының тәсілдерін білу; 7.4.1.3 функциялардың көптеген мәні мен анықтамасының ауданын табу;
	Сызықтық функция және оның графигі	7.4.1.4 функциясының анықтамасын білу, оның графигін құру және k байланысты орналасу ретін анықтау; 7.4.1.5 сызықтық функциясының анықтамасын білу және оның графигін құру, k және b байланысты оның орналасуын анықтау; 7.4.1.6 сызықтық функция графигінің координат осімен қиылысу нүктесін табу (график құрусыз); 7.4.1.7 графикпен берілген сызықтық функциясының k және b белгілерін анықтау;
	Сызықтық функциялы графиктердің орналасуы	7.4.1.8 олардың коэффициенттерінің мәніне байланысты сызықтық функциялар графигінің өзара орналасуын негіздеу; 7.4.1.9 графигі аталмыш функциямен қатар немесе кесіп өтетін сызықтық формуланы беру;
	Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеу жүйесін шешу	7.4.2.5 графикті сызықтық тәсілмен сызықтық теңдеу жүйесін шешу;
		7.4.1.10 $y=ax^2$ ($a \neq$

	$y=ax^2$, $y=ax^3$ және ($k \neq 0$) түрлерінің функциясы, олардың графиктері мен қасиеттері	0 функциясының графигін құру және оның қасиетін білу; 7.4.1.11 $y=ax^3$ ($a \neq 0$) функциясының графигін құру және оның қасиетін білу; 7.4.1.12 функциясының графигін құру және оның қасиетін білу;
Статистика элементтері	Вариациялық қатарлар	7.3.3.1 бастапқы жиынтық түсінігі, кездейсоқ іріктеу, вариациялық қатар түсініктерін игеру;
	Абсолютті жиілік және қатыстық жиілік. Жиілік кестесі	7.3.3.2 нұсқалардың абсолют және қатыстық жиілігін есептеу; 7.3.3.3 статистикалық мәліметтерді жинау және оларды кестелік түрде ұсыну; 7.3.3.4 жиілік кесте түріндегі іріктеуді ұсыну; 7.3.3.5 кестелерді қарама-қайшылыққа тексеру;
	Жиілік полигоны	7.3.3.6 жиілік полигоны түріндегі іріктеу нәтижелерін ұсыну; 7.3.3.7 жиілік полигоны немесе кесте түрінде ұсынылған статистикалық ақпаратты талдау;
7-сыныптағы алгебра курсын қайталау		

2) 8 сынып:

2- кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
7-сыныптағы алгебра курсын қайталау		
Алгебралық бөлшектер	Алгебралық өрнектер және негізгі қасиеттері	8.2.1.1 алгебралық бөлшектерді тану; 8.2.1.2 алгебралық бөлшектердегі айнымалысы бар мәннің аудандарын табу; 8.2.1.3 алгебралық бөлшектің негізгі қасиетін қолдану $\frac{ac}{bc} = \frac{a}{b}, b \neq 0, c \neq 0$;
	Алгебралық бөлшектер үстіндегі әрекеттер	8.2.1.4 алгебралық бөлшектерді есептеу және қосу; 8.2.1.5 алгебралық бөлшектердің дәрежесіндегі қосу, көбейту, шығару;
	Алгебралық өрнектердің теңдік түрленулері	8.2.1.6 алгебралық өрнектердің түрленуін орындау;
Квадрат түбірлер және иррационалды өрнектер	Нақты сандар	8.1.1.1 иррационалды және нақты сандар түсінігі;
	Квадрат түбірлер	8.1.1.2 арифметикалық квадрат түбір және квадрат түбір анықтамасын білу және ажырата алу; 8.1.2.1 арифметикалық квадрат түбір қасиетін қолдану; 8.1.2.2 квадрат түбір мәнін бағалау;
2 - тоқсан		
		8.1.2.3 көбейткішті түбір белгісінің астынан шығару және түбір асты белгіге ендіру;

Квадрат түбірлер және иррационалды өрнектер	Квадрат түбірлерді қамтушы өрнектердің түрленуі	8.1.2.4 бөлшектің иррационалдылығынан босату; 8.1.2.5 квадрат түбірлер қамтитын өрнек түрленулерін о р ы н д а у ; 8.1.2.6 нақты сандарды салыстыру;
	функциясы және оның ерешелігі	8.4.1.1 функциясының қасиетін білу және олардың г р а ф и г і н бі л у ; 8.4.1.4 функциялардың берілген мәні бойынша аргументтің мәнін табу;
Квадрат теңдеу	Квадрат теңдеу	8.2.2.1 квадрат теңдіктің мәнін табу; 8.2.2.2 квадрат теңдеу түрлерін ажырат;
	Квадрат теңдіктерді шешу	8.2.2.3 квадрат теңдеуді шешу; 8.2.2.4 Виета теоремасын қолдану;
	Квадрат үшмүше	8.2.1.7 квадрат үшмүше түсінігін игеру; 8.2.1.8 үшмүшеден екімүшенің толық квадратын бөліп а л у ; 8.2.1.9 квадрат үшмүшені көбейтіндіге салу;
	Теңдеуді шешу	8.2.2.5 $ ax^2+bx +c=0$; $ax^2+b x +c=0$ түріндегі теңдеуді ш е ш у ; 8.2.2.6 бөлшек-рационалды теңеуді шешу; 8.2.2.7 квадрат теңеумен келтірілген теңеуді шешу;
3 - тоқсан		
Квадрат теңдеу	Мәтіндік тапсырмаларды шешу	8.4.2.1 квадрат теңеу көмегімен мәтіндік тапсырмаларды ш е ш у ; 8.4.2.2 бөлшек-рационалы теңеу көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу;
Квадратичная функция	Квадрат функция және оның графигі	8.4.1.2 $y=a(x-m)^2$, $y=ax^2+n$, $y=a(x-m)^2+n$, $a \neq 0$ түріндегі квадрат функция графигін құру және қ а с и е т і н бі л у түріндегі квадрат функцияның қасиетін білу және г р а ф и г і н құ р у ; 8.4.1.4 аргументтің берілген функциясы бойынша мәнін табу;
4 - тоқсан		
Квадрат функция (жалғасы 10 сағат)	Мәтіндік тапсырмаларды шешу	8.4.2.3 қолданбалы тапсырмаларды шешу үшін квадрат функцияларды бі л у ; 8.4.3.1 составлять математическую модель по условию задачи;
Статистика элементтері	Жиілік полигоны, жиілік гистограммы	8.3.3.1 жиіліктің аралық кестесі түріндегі таңдау н ә т и ж е л е р і н ұ с ы н у ; 8.3.3.2 жиілік гистограммы түріндегі аралық кесте мәліметтерін ұсыну;
	Орташа мән. Дисперсия. Стандарттық шегінулер	8.3.3.3 жиынтықталған жиілікті анықтауды білу; 8.3.3.4 статистикалық кесте, полигон, жиілік, гистограмма бойынша ақпаратты талдау; 8.3.3.5 стандарттық ауытқушылық пен дисперсияны есептеуге арналған анықтамалар мен формулаларды білу;
8-сыныптағы алгебра курсын қайталау		

3) 9 сынып:

3 – кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
8-сыныптағы алгебра курсын қайталау		
Теңсіздік	Квадрат теңсіздік	9.2.2.1 квадрат теңсіздіктерді шешу;
	Рационалды теңсіздік	9.2.2.2 рационалды теңсіздіктерді шешу;
	Теңсіздік жүйесін шешу	9.2.2.3 екі теңсіздік жүйесін шешу? Бірі сызықтық, бірі шаршы; 9.2.2.4 екі квадрат теңсіздіктің жиынтығы мен жүйелерін шешу;
2 - тоқсан		
Теңдік, екі айнымалысы бар теңсіздік және оның жүйелері	Екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдік	9.2.2.5 екі айнымалысы бар сызықтық және сызықтық емес теңдеуді ажырату; 9.2.2.7 екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеу жүйесін шешу; 9.4.2.1 теңдеу жүйесі көмеімен мәтіндік тапсырмаларды шешу; 9.4.3.1 тапырма шарты бойынша математикалық үлгіні құру;
	Екі айнымалысы барсы бар теңсіздік	9.2.2.7 екі айнымалысы бар теңсіздіктерді шешу;
3 - тоқсан		
Теңдеу, екі айнымалысы бар сызықтық емес теңсіздік және оның жүйелері	Екі айнымалысы бар сызықтық емес теңсіздік жүйесі	9.2.2.8 екі айнымалысы бар сызықтық емес теңсіздіктер жүйесін шешу
Бірізділік	Сандық сабақтастық, оның қойылу тәсілі мен ерекшелігі	9.2.3.1 сандық сабақтастық туралы түсінікке ие болу; 9.2.3.2 бірізділіктің n мүшесін табу; 9.2.3.3 математикалық индукция әдісін білу және қолдану;
	Арифметикалық және геометрикалық прогрессия	9.2.3.5 арифметикалық прогрессия қасиетінің сипаттамасы мен алғашқы n формуласын қолдану; 9.2.3.6 n мүшесінің формуласы, геометриялық прогрессия қасиетінің сипаттамсы және n алғашқы мүшелерінің сомасын білу және қолдану; 9.2.3.7 арифметикалық және /немесе геометриялық прогрессиясымен байланысты тапсырмаларды шешу;
	Үздіксіз өспелі прогрессия	9.2.3.8 ондық кезеңдік бөлшекті қарапайым бөлшекке айналдыру үшін өспелі геометриялық прогресси суммасының формуласын қолдану;
		9.2.3.9 үздіксіз өспелі геометриялық прогрессия сомасының формуласын қолдану; 9.4.2.2 арифметикалық және /немесе

	Мәтіндік тапсырмаларды шешу	геометриялық прогрессиясымен байланысты тапсырмаларды шешу;
4 - тоқсан		
Комбинаторика элементтері	Комбинаториканың негізгі түсініктері мен ережелері (шығару және сома ережелері)	9.3.1.1 комбинаториканың негізгі түсініктері мен ережелерін (сомалар мен өндірулер ережесі) білу; 9.3.1.2 сан факториалы анықтамасын білу; 9.3.1.3 қайталаусыз "ауыстыру", "орналастыру", және "үйлестіру" түсініктері; 9.3.1.4 қайталаусыз "ауыстыру", "орналастыру", және "үйлестіру" түсініктерін білу;
	Комбинаторика формуласын пайдалана отырып тапсырмаларды шешу	9.3.1.5 қайталаусыз үйлестіру, орналастыру, алмастыруда сандарды есептеу үшін комбинаторикасының тапсырмасын шешу;
	Ньютон биномы және оның ерекшелігі	9.3.1.6 Ньютон биномы формуласы және оның қасиетін білу және қолдану
9-сыныптағы алгебра курсын қайталау		

4) 10 сынып:

4 – кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
9-сыныптағы алгебра курсын қайталау		
Тригонометрия	Бұрыш пен доғалдың градустық және радианды өлшемдері	10.1.1.1 бұрыштың радианды өлшемінің түсінігін игеру; 10.1.2.1 градусты радиандарға және радиандарды градусқа ауыстыру; 10.1.1.2 бірлік шеңбердегі сандарды белгілеу $0; \frac{\pi}{2}; \pi; \frac{3\pi}{2}; 2\pi;$;
	Еркін бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі. Бұрыштардың синусі, косинусы, тангенсі және котангенсі	10.2.4.1 тригонометриялық функцияның анықтамасын білу; 10.2.4.2 тригонометриялық функциялы бірлік шеңбердегі нүктелердің координаттардың өзара байланысын білу;
	Тригонометриялық функциялар және оның ерекшелігі	10.2.4.6 бірлік шеңбер көмегімен тригонометриялық функциялардың жиын мәні мен анықтау аумағын табу; 10.2.4.7 тригонометриялық функцияларды жұптық (жұптық емес) бірлік шеңбері көмегімен түсіндіру; 10.2.4.8. тригонометриялық функциялардың кезеңділігін бірлік шеңбері көмегімен түсіндіру; 10.2.4.9 тригонометриялық функцияның тұрақтылығының аралық мөлшері және монотондылықтың бірлік шеңбері көмегімен түсіндіру;
2 - тоқсан		

Тригонометрия	Тригонометрия формулалары	10.2.4.3 бұрыштардың әрқилылығы және соманың тригонометриялық формулаларын шығару және қолдану; 10.2.4.4 қосарлы және жартылай бұрыштың тригонометриялық формулаларын шығару және қолдану; 10.2.4.5 келтіру формулаларын шығару және қолдану;
3 - тоқсан		
Тригонометрия	Тригонометрия формулалары	10.2.4.9 тригонометриялық функциялардың әрқилылығы және сомалардың түрленуін шығару және қолдану;
	Тригонометриялық өрнектердің теңдей түрленуі	10.2.4.10 тригонометриялық өрнектердің теңдік түрлерін орындау;
Ықтималдылық теориясының элементтері	Ықтималдылық теориясының негізі	10.3.2.1 түсініктерді игеру: қиғалар, кездейсоқ оқиғалар, сенімді оқиғалар, мүмкін емес болатын оқиғалар, оңтайлы нәтижелер, теңмүмкіндікті және қайшылықты оқиғалар; 10.3.2.2 қарапайым оқиғаларды ажырата білу; 10.3.2.3 ықтималдылықтың анықтамасын білу және оны тапсырманы шешуде қолдану; 10.3.2.4 ықтималдылықтың статистикалық анықтамасын білу;
4 - тоқсан		
Ықтималдылық теориясының элементтері	Ықтималдылық теориясының негізі. Мәтіндік тапсырмаларды шешу	10.3.2.5 тапсырмаларды шешу кезінде геометриялық ықтималдылықты қолдану
7-10 сыныптардағы алгебра курсын қайталау		

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 53-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылдың 3 сәуіріндегі
№ 115 бұйрығына 493-қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген

2. "Геометрия" пәнін оқытудың мақсаты жазықтықтағы геометриялық фигуралардың қасиеттерін зерделеп кеңістіктік түсініктерді қалыптастыру болып табылады.

3. "Геометрия" пәнін оқытудың міндеті:

1) күнделікті өмірге қажетті, білімді жалғастыру және сабақтас пәндерді геометриялық білім мен дағдының негізін білім алушының тұрақты және саналы түрде игеруін қамтамасыздандыру;

2) Бағдарламаның бөлімшелері бойынша математикалық білім, дағды мен машықтарды қалыптастыру мен дамытуға ықпал ету: "Геометриялық фигуралар туралы түсінік", "Геометриялық фигуралардың өзара орналасуы", "Метрикалық қатынастар", "Векторлар мен түрленулер";

3) базалық дайындық негізі ретінде білім мен дағдыны қалыптастыру: теоремалар мен тапсырмалар жағдайында сызбалар мен үлгілердегі белгілі фигураларды бөліп көрсету, сызбалар мен үлгілердегі белгілі фигураларды бөліп көрсету;

4) курста алынған теоретикалық мәліметтерге сүйене отырып, қарапайым дәлел мен сызба, есептеуге негізделген қарапайым тапсырмаларды шешу; типтік тапсырмаларды шешу барысында дәлелдемелер келтіру;

5) геометриялық шамалардың (ұзындықтары, бұрыштары, жалпақтығы) мәнін есептеу; циркуль мен сызғышпен орындалатын тапсырмаларды орындау; негізгі сызбаларды орындауға әкелетін күрделі емес аралас тапсырмаларды орындау;

6) геометриялық тапсырмаларды орындау барысында алгебра мен тригнометрияда аппарат қолдану; стандарттық тапсырмаларды орындауға арналған векторлар мен координаттарды пайдалану (ұзындықтар мен бұрыштарды есептеу, векторларды қосу және векторды санға көбейту);

7) физика, химия, биология және теоретикалық салалар бойынша тапсырмаларды шешу мен зерделеуге қатысты геометриялық білімді қолданудың қарапайым дағдыларын қалыптастыру;

8) логикалық және сыни ойлауды дамыту, тәжірибелік тапсырмаларды шешу кезінде сәйкес математикалық әдістерді іріктеп алуға қажетті шығармашылық қабілеттер;

9) коммуникативтік дағдыларды дамыту, соның ішінде ақпаратты нақты және сауатты түрде бере алу, әртүрлі дереккөздерінен ақпараттарды пайдалана алу, оған жарияланымдар мен электронды құралдар;

10) өзіндік жұмысқа қатысты, сондай-ақ команда жұмыс жасау үшін қажетті жеке тұлғалық қасиеттерді дамыту, олар: тәуелдісіздік, жауапкершілік, белсенділік, табандылық, төзім мен толеранттылық.

4. "Геометрия" оқу пәнінің түзету міндеті оқу қызметінің алғышарттарын қалыптастыруға қажетті танымдық қызметті дамыту мен тірек-қозғалыс аппаратындағы бұзылуды түзету болып табылады.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. "Геометрия" оқу пәні төмендегілерді қамтамасыз етуге бағытталған:

1) тірек-қозғалыс аппараты бұзылған (бұдан әрі – ТҚАБ) білім алушылардың сапалы негізгі орта білім алудағы тең мүмкіндігі;

2) ТҚАБ мектеп жасындағы балаларды олардың мүмкіндігі мен білім алу қажеттіліктеріне сәйкес қамтылу деңгейін кеңейту;

3) ТҚАБ білім алушылардың бастауыш және жалпы орта білім алудағы негізгі білім беру бағдарламаларының сабақтастығы;

4) білім алушылардың бейімделген бағдарламаны игеру нәтижелерін мыни тұрғыдан бағалауды пайдалану;

5) білім алушыларға негізгі орта білім берудің бейімделген бағдарламасын тиімді жүзеге асыру және игеру үшін жағдай жасау, соның ішінде жекелей даму үшін жағдайды қамтамасыздандыру.

6. Бағдарламаның негізінде төмендегілер жүзеге асырылатын әрекеттік және дифференциалды тәсілдер:

1) білім берудің мазмұнын игеруді қамтамасыздандырушы білім алушылардың қозғалыс, танымдық және пәндік-тәжірибелік әрекетін ұйымдастыру ретінде оқыту мақсаттарына қол жеткізудің негізгі құралдары ретінде;

2) білім алушылар тұлғасын дамыту қолжетімді оқу қызметінің сипатына байланысты екенін тану;

3) білім алушылардың табысты әлеуметтік бейімделуін қамтамасыздандырушы қазіргі қоғам талаптарына олардың сәйкес тұлғасын дамыту;

4) олардың айрықша қажеттіліктерін есепке ала отырып, танымдық және тұлғалық дамудың әлеуметтік деңгейіне қол жеткізудің жолдары мен тәсілдерін анықтауда білім алушыларға негізгі орта білім берудің мазмұны мен технологиясын жасау;

5) танымдық уәждемелердің шығармашылық әлеуметінің өсуін қамтамасыздандырушы әрбір білім алушының жекелей дамуы мен білім беру үрдісінің ұйымдастырушылық формаларының әрқилылығы қарастырылады.

7. Білім алушылардың контингентіндегі тірек-қозғалыс аппараты (бала сал ауруы, тірек-қозғалыс аппараты деформациясы, босаң және спастикалық шала салдану, аяқ-қол бармақтарының салдануы) бұзылысының таным мен сөйлеу бұзылысымен қатар келуін қамтитын біртекті топтан тұрады.

8. ТҚАБ балаларды оқыту, олардың сапасы мен нәтижелері:

1) дамуындағы ауытқушылықтарының сипатымен;

2) бұзылыстың пайда болу уақыты мен ауырлығы;

3) отбасының арнайы оқыту үрдісіне қатысу мүмкіндігі мен тілегі;

4) қоршаған ортаның мүмкіндігі мен дайындығы, білім беру жүйесінің арнайы оқытуға арналған жағдай мен талапты орындауы;

5) ТҚАБ балалардың психофизикалық ерекшеліктерін білу анықталады.

9. Шектеулі қозғалыс белсенділігін ескере отырып білім беру процесіне қажетті жағдай төмендегілерді қамтитын қосымша дене жаттығуларын қосу:

1) мидың жоғары психикалық қызметтерін жетілдіруге бағытталған кинезиологиялық жаттығулар;

2) эмоционалды қысыңқылық пен бұлшықет күшін төмендетуге бағытталған тыныс алу және босаңсу жаттығулары, белсенді қозғалыстардың көлемін арттыру;

3) көз гимнастикасы.

10. "Геометрия" пәні бойынша бағдарламалық материал зейіндік тұрғыдан орналасқан. Бағдарламаның зейінділігі алдында игерілген материалды ұдайы қайталау үшін жағдай жасайды.

11. Графиктерді құрып, сызба жұмыстарын жүргізуде қиындататын қозғалыс қызметтерінің бұзылуымен байланысты мұғалім көмек көрсетеді.

12. Жұмыс қарқынының баяулығы, қозғалыс, кеңістіктік және көру бұзылыстарын есепке ала отырып, бөлек білім алушымен бақылау жұмысын жүргізу толық көлемде жүзеге асырылады, мұнда баға төмендемейді, тапсырмалар білім алушылар үшін ауыстырылады.

13. Арифметикалық есептеу кезіндегі есепшот пен есептік операцияларда білім алушылардың калькулятор мен есептік материалдарды пайдалануына жол беріледі (есептер, сызғыш).

14. Білім алушылар құрамы мүмкіндігінің әрқилы болуына, ТҚАБ білім алушылар кемістігінің қатар келуі есебімен білім мен дағдыға қойылатын талаптар екі деңгейі қарастырылған (оқу материалын игеру деңгейіне байланысты):

1) бірінші деңгей (базалық) бағдарламалық материал көлемінде білім алушыға қойылатын талапты жүзеге асыруды қарастырады;

2) екінші деңгей материал көлемінің азаюы және оның мазмұндық процесін қарастырады.

15. Оқу процесі тапсырмаларды шешу, сондай-ақ теорияны зерделеу кезіндегі ауызша және жазба жұмыстарының оңтайлы түрде үйлесуіне бағытталған. Оқулықпен жұмыс жасауға ерекше назар аударылады (мұғалім түсіндіргеннен кейін мәтінді тексеру, бақылау сұрақтарын пайдаланумен материалды қздігінен зерделеу, тапсырма мәтінінің қысқаша жазбасы (теорема), сәйкес суретті салу).

16. Оқу процесінің тиімділігін қамтамасыздандыруды оқылған материалды қайталау және бекіту, курстың келесі бөлімдерінде тірек білімді жүйелі түрде пайдалану маңызды рөлге ие. Бекіту сабақта және үй жұмыстарын орындауда жүзеге асырылады.

17. "Геометрия" пәнін игеру кезінде қолданылатын үлгілер: магниттік бекітпелері бар әріптер мен белгілер, сандар жиынтығы; "Үлестер мен бөлшектер" жиынтығы; топсалы үлгілер жиынтығы; стереометикалық денелер жиынтығы.

18. "Геометрия" пәнін оқытуда қолданылатын техникалық құралдар: координаттық торы бар магниттік тақта, сыныптың құралдар жиынтығы (сызғыш, транспортир, бұрыш, циркуль), трафареттер жиынтығы, DVD дискілер мен видеоматериалдар, компьютер, интербелсенді тақта.

19. "Геометрия" пәнін оқыту кезінде қолданылатын көмекші баспалар: атақты математика ғалымдары. портреттер жиынтығы. геометрия бойынша кестелер 7-10 сынып (оларға таратпалы материал); таратпалы материалдар – 7-10 сынып; баспа негізіндегі дәптер – 7-10 сынып (оқулыққа жұмыс дәптері); нұсқалар бойынша өзіндік жұмыстарды жүргізуге арналған материалдар 7-10 сынып;

3-тарау. "Геометрия" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

20. "Геометрия" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 7 - сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында - 68 сағатты;
- 2) 8 - сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында - 68 сағатты;
- 3) 9 - сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында - 68 сағатты;
- 4) 10 - сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында - 68 сағатты құрайды.

21. 7-сыныпқа арналған "Геометрия" пәнінің базалық мазмұны:

1) бастапқы геометриялық мәліметтер. Геометрияның негізгі түсінігі. Геометрияның қарапайым фигуралары. Аксиома мен теорема. Фигуралардың тепе-теңдігі. Теореманың дәлелі. Қарама-қарсылықтан дәлелдеу әдісі. Сабақтас және тік бұрыштар және олардың ерекшелігі. Бұрыштың биссектрисасы. Перпендикуляр;

2) үшбұрыштар. Үшбұрыш және оның түрлері. Үшбұрыштардың тепе-теңдігі. Үшбұрыштар тепе-теңдігінің белгілері. Теңбүйірлі үшбұрыш. Медиана, биссектриса, биіктігі, үшбұрыштың ортаңғы сызығы;

3) түзулердің өзара орналасуы. Екі тік қиылысқан сызықтар кезінде қалыптасқан бұрыштар. Түзулердің қатар келу белгілері. Қатар сызықтардың ерекшелігі. Үшбұрыш бұрыштарының сомасы. Үшбұрыштың ішкі сызығы. Үшбұрыштардың тепе-теңсіздігі. Тікбұрышты үшбұрыштардың ерекшелігі. Перпендикулярлы түзулер. Еңкіс сызық және оның проекциясы. Перпендикулярдың түзуге біртұтастығы;

4) 7-сыныптағы "Геометрия" курсы қайталау.

22. 8-сыныпқа арналған "Геометрия" пәнінің базалық мазмұны:

1) 7-сыныптағы "Геометрия" курсы қайталау;

2) дөңгелек. Геометриялық салулар. Шеңбер, дөңгелектер, олардың элементтері мен бөліктері. Орталық бұрыш. Тік сызық пен шеңбердің өзара әрекеттесе орналасуы, қатар

екі шеңбер. Жанама сызықтағы шеңбер. Үшбұрыштағы сипаттамалы шеңбер. Салуға қатысты тапсырмалар;

3) көпбұрыштар. Төртбұрыштарды зерттеу. Көпбұрыш. Дөңес көпбұрыш. Көпбұрыштың ішкі бұрыштарының сомасы. Параллелограмм және оның ерекшелігі. Параллелограммның белгілері. Тікбұрыш, ромб, төртбұрыш, олардың ерекшеліктері мен белгілері. Фалестің теоремасы. Пропорционалды кесінділер. Трапеция. Теңбүйірлі және тікбұрышты трапециялар және олардың ерекшеліктері. Үшбұрыштың ортаңғы сызығы. Трапециялардың ортаңғы сызығы. Үшбұрыштың керемет нүктелері. Үшбұрыш медианының ерекшелігі;

4) тікбұрышты үшбұрыштың жақтары мен бұрыштарының қатынастары. Тікбұрышты үшбұрыштың өткір бұрышының синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі. Пифагор теоремасы. Негізгі тригонометриялық тепе-теңдік пен оның нәтижелері. 300, 450, 600 бұрыштарының синусы, косинусы, тангенсі және котангенсінің мәні. Тікбұрышты үшбұрыштардың шешімі. мен (900-а) мен бұрыштардың тригонометриялық қызметтері;

5) 8 сыныптағы "Геометрия" курсын қайталау.

23. 9-сыныпқа арналған "Геометрия" пәнінің базалық мазмұны:

1) 8 сыныптағы "Геометрия" курсын қайталау;

2) аудандар. Аудан түсінігі. Фигуралардың тең шамасы және тең құрамы. Квадраттың, тікбұрыштың, параллелограммның, ромбының, үшбұрыштың, трапецияның аудандары;

3) жазықтықтағы координаттың тікбұрышты жүйесі. Жазықтықтағы нүктелердің координаттары. Кесіндінің ортаңғы координаты. Екі нүкте арасындағы ара қашықтық. Шеңбердің тепе-теңдігі. Тік тепе-теңдік. Тіңдіктермен берілген тік және дөңгелектің өзара орналасуы жағдайы. Тапсырмаларды шешу кезінде координаттарды қолдану;

4) жазықтықтағы векторлар. Вектор түсінігі. Нөлдік вектор. Вектордың ұзындығы (модулі). Коллинеарлы векторлар. Векторлардың тепе-теңдігі, векторларды қосу және оның ерекшелігі, векторларды есептеу, сандарға көбейту. Векторларды жазықтықта екі коллинеарлы векторлар бойынша орналастыру. Вектордың координатасы. Координаттық формадағы векторлар бойынша әрекет ету. Векторлардың коллинеарлығының алғышарты. Нүктенің радиус-векторы. Жазықтықтағы нүктелер мен векторлар арасындағы байланыс. Векторлар арасындағы байланыс. Векторлардың скалярлық көбейтіндісі. Тапсырмаларды шешуде векторларды қолдану;

5) 9-сыныптағы "Геометрия" курсын қайталау.

24. 10-сынып бойынша "Геометрия" пәнінің базалық мазмұны:

1) 9-сыныптағы "Геометрия" курсын қайталау;

2) жазықтықтың түрленуі. Жазықтықтың түрленуі, қозғалысы және ерекшелігі. Түрленудің композициясы. Фигуралардың тепе-теңдігі және оның ерекшелігі. Осьтік және орталық симметрия, қатар ауыстырулар, бұрылыстар жазықтықтың қозғалысы

ретінде. Гомотетия, ұқсас түрленулер және оның ерекшелігі. Ұқсас фигуралар. Ұқсас фигуралардың белгілері. Ұқсас тікбұрышты үшбұрыштар;

3) үшбұрыштардың шешімі. Синустар мен косинустардың теоремасы. Үшбұрыштардың шешімі. Тәжірибелік мазмұндағы тапсырмаларды шешу. Сипаттамалы және іштері сызылған үшбұрыштардың аудандарын пайдаланумен шеңбердің радиусын табуға арналған формулалар;

4) шеңбер. Дұрыс көпбұрыштар. Іші сызылған бұрыш және оның ерекшелігі. Дұрыс көпбұрыштың қоршауы мен ішкі сызығының радиусы мен дұрыс көпбұрыштың ауданы, периметрі, байланыстырушы жақтары, формулаларды білу мен қолдану. Дұрыс көпбұрыштарды құру. Кесінді хордтар мен шеңбер пропорционалдылығы туралы теорема. Дұрыс көпбұрыштар және оның ерекшелігі. Доғаның ұзындығы. Сектор мен сегменттің ауданы. Жақтарды байланыстырушы формулалар, периметр, көпбұрыштың ауданы, іші сызылған және қоршалған шеңбердің радиусы. Дұрыс көпбұрыштарды құру;

5) 7-10 сыныптардағы "Геометрия" курсы қайталау.

25. Оқу пәнінің мазмұны бір бөлімді қамтиды:

1) геометрия.

26. "Геометрия" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) геометриялық фигуралар туралы түсінік;

2) геометриялық фигуралардың өзара орналасуы;

3) метрлік қатынас;

4) векторлар мен түрленулер.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

27. Бағдарламадағы оқыту мақсаттары кодпен берілген. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші, үшінші сандар – бөлім мен бөлімшені, төртінші сан оқыту мақсатының нөмірін көрсетеді. Мысалы, кодтауда 7.1.1.4: "7" – сынып, "1.1" – бөлімше, "4" – оқыту мақсатының нөмірі.

28. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) "Геометрия":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары			
	7 - сынып	8 - сынып	9 - сынып	10 - сынып
	7.1.1.1 планометрияның негізгі фигураларын білу: нүкте, тік сызық; 7.1.1.2 нүкте мен тік сызықтың			

катыстылық аксиомасын білу және қолдану; 7.1.1.3 аксиоманың теоремадан айырмашылығын түсіну; теореманың шарты мен қорытындысын бөліп көрсету; 7.1.1.4 теореманы дәлелдеу әдістерін білу: тікелей әдіс және "қайшылық" әдісі; 7.1.1.5 кесім, сәуле, бұрыш, үшбұрышты, жартылай жазықтықты анықтауды білу; 7.1.1.6 кесімдер мен бұрыштарды өлшеу аксиомасын білу; 7.1.1.7 тең фигуралардың ерекшелігі мен анықтамасын білу және қолдану; 7.1.1.8 кесімдер мен бұрыштарды созылу аксиомасын білу және қолдану; 7.1.1.9 шектес және тік бұрыштарды анықтауды білу; 7.1.1.10 тік және шектес бұрыштардың ерекшелігін қолдану және дәлелдеу; 7.1.1.11 мәліметке тең үшбұрыштың қалыптасқан аксиомасын білу; 7.1.1.12 үшбұрыштың орта сызығы мен аралық перпендикуляр, биіктік, биссектрис, медиананың анықтамасын білу және оларды	8.1.1.1 доғалдар мен дөңгелектердің анықтамасын, олардың элементтерін білу (орталығы, радиус, диаметр , хорда); 8.1.1.2 орталық бұрыштың ерекшелігі мен анықтамасын білу және қолдану; 8.1.1.3 диаметр мен хорданың перпендикулярлығы туралы	9.1.1.1 доғал ұзындығының формуласын шығару және қолдану; 9.1.1.2 сегмент, сектор ауданының формуласын шығару және қолдану; 9.1.1.3 ішкі бұрышы сызылған бұрыш пен оның қасиетін анықтауды білу; 9.1.1.4 дөңгелектегі кесімдердің пропорционалдылығы

1 . 1 Геометриялық фигуралар туралы түсінік	сипаттау; 7.1.1.13 үшбұрыштардың түрлерін ажырату; 7.1.1.14 тең бұрышты, тең бүйірлі үшбұрыштардың элементтерін білу; 7.1.1.15 қырбұрышты, тікбұрышты және доғалбұрышты үшбұрыштардың орналасуын салыстыру; 7.1.1.16 үшбұрыштың ішкі бұрыштарын сомасы туралы теорияны дәлелдеу және оның нәтижелері; 7.1.1.17 тапсырмаларды шешу кезінде одан шығатын нәтижелер мен үшбұрыштың ішкі бұрыштары сомасы туралы теореманы қолдану; 7.1.1.18 үшбұрыштың ішкі бұрышы туралы теореманы дәлелдеу және ішкі бұрыштың анықтамасын білу; 7.1.1.19 үшбұрыштың ішкі бұрышы туралы теореманы қолдану; 7.1.1.20 үшбұрыштың жаны мен бұрыштар арасындағы қатынасты білу және оны тапсырма орындау кезінде қолдану; 7.1.1.21 бұрыштардың теңдік белгілерін	көрсету және қолдану; 8.1.1.4 нүктелердің геометриялық орындарын анықтауды білу; 8.1.1.5 көпбұрыш, доғал көпбұрышты, көпбұрыш элементтерін анықтауды білу; 8.1.1.6 көпбұрыштың ішкі бұрыштың сомасы мен ішкі бұрыштың сомасы формуласын шығару; 8.1.1.7 параллелограмма анықтамасын білу; 8.1.1.8 параллелограммның ерекшелігін білу және қолдану; 8.1.1.9 параллелограммның белгілерін шығару және қолдану; 8.1.1.10 ромбы төртбұрыш, тік төртбұрыштың анықтамасын білу, олардың ерекшелігін шығару және белгілері; 8.1.1.11 Фалес теоремасын білу және қолдану; 8.1.1.12 пропорционалды кесімдер туралы теореманы білу және қолдану; 8.1.1.13 циркуль мен сызғыштың көмегімен тең бөліктерді n тең бөліктеріне бөлу; 8.1.1.14 пропорционалды кесімдерді құрау; 8.1.1.15 трапецияның түрлері мен ерекшелігін білу; 8.1.1.16 үшбұрыштың орта сызығының қасиетін дәлелдеу және қолдану; 8.1.1.17 трапецияның орта сызығының қасиетін дәлелдеу және қолдану;	туралы теореманы білу және қолдану;

	білу және дәлелдеу; 7.1.1.22 есептеу және дәлелдеуге негізделген тапсырмаларды шешу кезіндегі тапсырмаларды шешу барысындағы теңдік белгілерін қолдану; 7.1.1.23 тең бүйірлі үшбұрыштың белгілері мен ерекшеліктерін қолдану; 7.1.1.24 тапсырманы шешу барысындағы тең жақты бұрыштың ерекшелікті қолдану; 7.1.1.25 тік бұрышты үшбұрыштың белгілерін дәлелдеу; 7.1.1.26 тапсырманы шешу кезіндегі тікбұрышты үшбұрыштың теңдік белгілерін қолдану; 7.1.1.27 тік бұрышты үшбұрыштың ерекшеліктерін қолдану; 7.1.1.28 перпендикуляр туралы түсінікті білу;			
	7.1.2.1 жазықтықтағы және түзуліктегі нүктелердің аксиомасын білу және қолдану (реттілік аксиомасы); 7.1.2.2 тік сызықтың қатар аксиомасын білу; 7.1.2.3 екі тік	8.1.2.1 шеңбердің қатыстық және қиысушы		10.1.2.1 төртбұрышты сипаттаушы

1.2 Геометриялық фигуралардың өзара орналасуы	сызықтың қиылысуы кезінде пайда болған бұрыштарды тану; 7.1.2.4 тік сызықтардың қатар келу белгілерін дәлелдеу; 7.1.2.5 тапсырмаларды шешу кезіндегі тік сызықтардың каар келу белгілерін қолдану; 7.1.2.6 қатар тік сызықтардың қасиетін дәлелдеу; 7.1.2.7 тапсырмаларды шешу барысындағы қатар тік сызықтардың қасиетін қолдану; 7.1.2.8 еңіс перпендикуляр түсінігін игеру; 7.1.2.9. жалғыз перпендикулярдың тік сызыққа қатысы туралы теореманы қолдану және дәлелдеу; 7.1.2.10 перпендикулярлы тік сызықтың қасиетін білу және қолдану;	нүктелерін анықтауды білу ; 8.1.2.2 екі шеңбердің, тік сызық пен шеңбердің орналасу жағдайына талдау жасау; 8.1.2.3 тапсырмаларды шешу кезінде шеңберге қатысты ерекшелікті білу және қолдану; 8.1.2.4 үшбұрыштың жанындағы, үшбұрышқа қатысты, шеңбердің анықтамасын білу ; 8.1.2.5 үшбұрыштың жанында, үшбұрыштың ішінен сызылған дөңгелектердің орналасуын түсіндіру; 8.1.2.6 биссектрисстің аталмыш бұрышына тең бұрышты құру, кесіндіні тең лотасын бөлу; 8.1.2.7 кесіндінің ортасынан перпендикуляр құру, аталмыш сызыққа тік перпендикуляр тұрғызу; 8.1.2.8 берілген элемент бойынша үшбұрыш құру;		белгілерді білу және қолдану; 10.1.2.2 дұрыс көпбұрыштардың анықтамасын және ерешелігін білу; 10.1.2.3 дұрыс көпбұрыштарды білу; 10.1.2.4 дұрыс көпбұрыштардың ішкі сызығы мен сипаттамасы радиустары арасындағы байланысты қолдану; 10.1.2.5 жақтарды байланыстырушы формулаларды білу және қолдану, дұрыс көпбұрыштың периметрі, жазықтығы, дұрыс көпбұрыштың сипаттамалы ішкі бұрышы; 10.1.2.6 үшбұрыш медианының қасиетін қолдану және білу;
			9.1.3.1 көпбұрыштың ауданларын және қасиетін анықтауды білу; 9.1.3.2 тең шамадағы және тең құрылған фигуралардың анықтамасын білу ; 9.1.3.3 параллелограмм, ромбының ауданлары формулаларын ендіру және	10.1.3.1 косинустардың теоремасын қолдану; 10.1.3.2 синустардың теоремасын білу және

1 . 3 Метрикалық қатынастар	7.1.3.1 үшбұрыштың тепе-теңсіздігін біл және қолдану;	8.1.3.1 үшбұрыштың жағына кететін перпендикулярлардың ортасын және биіктігін, биссектрисасын, медианының қасиетін білу және қолдану; 8.1.3.2 тікбұрышты үшбұрыштың жағына қатысты бұрыштың синусы, тангенсі, котангенсінің анықтамасын білу; 8.1.3.3 Пифагор теоремасын қолдану және дәлелдеу; 8.1.3.4 гипотенузадағы тік бұрыштың ұштарындағы тік үшбұрышындағы биіктіктің қасиетін қолдану және дәлелдеу; 8.1.3.5 синус, косинус, тангенс немесе котангенстің мәндері бойынша бұрыштар жасау 8.1.3.6. 300, 450, 600 бұрыштарының синус, косинус және котангенс мәндерін шығару үшін тікбұрышты үшбұрыштарды пайдалану; 8.1.3.7 берілген екі элемент бойынша элементтерді табу үшін 300, 450, 600 бұрыштардың синус, косинус, тангенс және котангенс мәндерін пайдалану; 8.1.3.8 берілген екі элемент бойынша тікбұрышты үшбұрыштың жақтары мен бұрыштарын табу; $\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$ 8.1.3.9 тапсырмаларды шешу барысында Пифагор теоремасын пайдалана отырып формуласын шығару 8.1.3.10 негізгі тригонометриялық тепе-теңдікті шығару және қолдану; 8.1.3.11 а және (900-а)	қолдану; 9.1.3.4 үшбұрыш ауданының формулаларын шығару әне қолдану; 9.1.3.5 трапеция ауданының формулаларын шығару әне қолдану; 9.1.3.6 жазықтықтағы екі нүкте арасындағы арақашықтықты олардың координатасы бойынша есептеу; 9.1.3.7 кесінді ортасының координатасын табу; 9.1.3.8 берілген қатынастағы бөлуші нүкте координатасын табу; 9.1.3.9 (a,b) нүктесі және r радиусындағы дөңгелектің ортасындағы теңестіруді білу: $(x - a)^2 + (y - b)^2 = r^2;$ 9.1.3.10 берілген теңестіру бойынша дөңгелек құру; 9.1.3.11 $ax + by + c = 0,$ $\frac{x - x_1}{x_2 - x_1} = \frac{y - y_1}{y_2 - y_1}$ берілген екі нүкте арқылы өтетін тік теңестіру мен	қолдану; 10.1.3.3 үшбұрыштың ішкі аумақтарының формулаларын білу және қолдану $(S = \frac{abc}{4R},$ - үшбұрыштың жақтары R - ішкі аумақты сипаттайтын радиус), сипаттамалы көпбұрыштың ауданы (мұндағы – қоршалған дөңгелектің ішкі сызығы, - көпбұрыштың жартылай периметрі; 10.1.3.4 іштей сызылған және бейнеленген көпбұрыштың ауданын қолдана отырып, радиусын табуға арналған формулаларды білу және қолдану; 10.1.3.5 үшбұрыштар мен қолданбалы тапсырмаларды шешуге арналған синустар мен

		бұрыштарының синус, косинус, тангенс және котангенстері арасындағы өзара байланысты білу және қолдану; 8.1.3.12 осылардың бірі бойынша мәндерін табу;	жалпы теңестіруді ж а з у ; 9.1.3.12 координаттардағы қарапайым тапсырмаларды ш е ш у ; 9.1.3.13 вектордың координаттарын т а б у ; 9.1.3.14 вектордың ұзындығын табу; 9.1.3.15 координаттардағы векторлардың үстiнен әрекеттерді орындау; 9.1.3.16 векторлар және оның қасиетін білу және қолдану; 9.1.3.17 векторлар арасындағы бұрыштарды есептеу;	косинустардың теоремасын қолдану;
1.4 Векторлар мен түрленулер			9.1.4.1 векторын анықтамасын, x вектордың коллинеарын, вектордың теңестірулерін, нөлдік векторды, вектордың бірлігі мен ұзындығын бі л у ; 9.1.4.2 санға негізделген векторды көбейту және қосу ережелерін білу; 9.1.4.3 векторлардың коллинеарлық жағдайын пайдалану; 9.1.4.4 екі коллинеарлы векторлар бойынша орналастыру; 9.1.4.5 екі вектор арасындағы анықтамасын білу	10.1.4.1 қозғалыс композициясын, түрлерін және олардың қасиетін білу ; 10.1.4.2 қатар ауыстыру кезіндегі симметрия кезіндегі фигуралардың үлгілерін құру; 10.1.4.3 жазықтықтың түрленуін қолдана отырып тапсырмаларды шешу ; 10.1.4.4 гомотетияның анықтамасын және қасиетін анықтау және білу; 10.1.4.5 строить образы различных фигур при гомотетии кезінде әртүрлі фигуралардың үлгілерін құру; 10.1.4.7 үшбұрышқа ұқсас белгілерді білу және қолдану;

			;	10.1.4.8 тікбұрышты
			9.1.4.6	үшбұрышқа ұқсас
			векторлардың	белгілерді білу және
			скалярлы	қолдану;
			көбейтіндісін	10.1.4.9 үшбұрыштың
			табу;	биссектрисасы
			9.1.4.7 векторлы	қасиетін білу және
			әдістер бойынша	қолдану;
			тапсырмаларды	10.1.4.10 фигура мен
			шешу;	коэффициентке ұқсас
			9.1.4.8	аудандар арасындағы
			тапсырмаларды	байланыстылық
			шешуге қатысты	формуласын білу;
			векторларды	10.1.4.11 дұрыс
			қолдану;	көпбұрыштардың
				симметриясын білу

29. Осы Бағдарлама тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

30. Бөлімдерді және тақырыптарды меңгеру сағаттарын қою мұғалімнің басшылығына сай жүргізіледі.

Негізгі орта білім беру
деңгейінің 7-10 сыныптарына
арналған "Геометрия" оқу
пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік оқу
бағдарламасына қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 7 – сынып:

1 – кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
		7.1.1.1 планометрияның негізгі фигураларын білу: нүкте, тік сызық 7.1.1.5.кесім, сәуле, бұрыш, үшбұрыш, жартлай жазықтыққа анықтама беру; 7.1.1.2 нүкте мен тік сызықтарды жабдықтау аксиомасын білу және қолдану; 7.1.1.3 теоремадан аксиоманың айырмашылығын

Бастапқы геометриялық мәліметтер	Геометрияның негізгі түрлері. Аксиомалар. Теоремалар	түсіну; теореманы бекіту және оның жағдайын бөліп к ө р с е т у ; 7.1.2.1 түзуліктегі және жазықтықтағы (аксиома тәртібі) нүктенің орналасу аксиомасын білу және қолдану; 7.1.1.6 кесінділер мен бұрыштарды өлшеу аксиомасын білу және қолдану; 7.1.1.8 кесінділер мен бұрыштарды созу аксиомасын білу және қолдану; 7.1.1.11 үшбұрыштың қалыптасу аксиомасын білу; 7.1.2.2 тік сызықтардың аксиомасын білу;
	Фигуралардың теңесуі	7.1.1.7 тең фигуралардың анықтамасы мен қасиетін білу және қолдану;
	Теореманы дәлелдеу әдістері: тікелей әдіс және "қайшықтық" әдісі	7.1.1.4 теореманы дәлелдеу әдісін білу: тікелей әдіс және "қайшықтық" әдісі;
	Шектес және тік бұрыштар, олардың ерекшелігі	7.1.1.9 шектес және тік бұрыштардың анықтамасын білу ; 7.1.1.10 тік және шектес бұрыштардың қасиетін қолдану және дәлелдеу; 7.1.1.28 перпендикуляр туралы түсінікті білу;
2 - тоқсан		
Үшбұрыштар	Үшбұрыш және оның түрлері	7.1.1.13 үшбұрыштардың түрлерін ажырату
	Медиандар, биссектрисер, үшбұрыштың биіктігі мен ортаңғы сызықтары	7.1.1.14 тең жақты, теңбүйірлі және тікбұрышты үшбұрыш элементтерін білу; 7.1.1.12 үшбұрыштың орта сызығы мен аралық перпендикуляр, биіктік, биссектрис, медиананың анықтамасын білу және оларды сипаттау; 7.1.1.15 қырбұрышты, тікбұрышты және доғалбұрышты үшбұрыштардың орналасуын салыстыру;
	Үшбұрыштардың тепе-теңдік белгілері	7.1.1.21 үшбұрыштардың тепе-теңдік белгілерін білу және дәлелдеу ; 7.1.1.22 тапсырмаларды шешу кезіндегі есептеу мен дәлелдеудегі үшбұрыштардың тепе-теңдік белгілерін қолдану;
3 - тоқсан		
Үшбұрыштар	Теңбүйірлі үшбұрыш, оның қасиеттері мен белгілері	7.1.1.23 теңбүйірлі үшбұрыштың қасиеттері мен белгілерін қолдану; 7.1.1.24 тапсырмаларды шешу кезінде тең жақты үшбұрыштардың қасиетін қолдану;
Т і к сызықтардың	Қатар тік сызықтар, олардың белгілері мен ерекшелігі	7.1.2.3 екі қатар келуші сызықтардан құралған бұрыштарды т а н у ; 7.1.2.4 тік сызықтардың қатар келу белгілерін дәлелдеу ; 7.1.2.5 тапсырмаларды шешу барысында қатар тік сызықтардың белгілерін қолдану; 7.1.2.6 қатар тік сызықтардың қасиетін дәлелдеу; 7.1.2.7 тапсырмаларды шешу барысында қатар тік сызықтардың қасиетін қолдану;
		7.1.1.16 үшбұрыштың ішкі бұрыштарының сомасы туралы теореманы қолдану және тапсырмаларды шешу

өзара кіріге орналасуы	Үшбұрыш бұрыштарының сомасы. Үшбұрыштың ішкі бұрышы	кезіндегі оның нәтижелері; 7.1.1.17 үшбұрыштың ішкі бұрыштарының сомасы туралы теореманы дәлелдеу және оның нәтижелері; 7.1.1.18 үшбұрыштың ішкі бұрышының анықтамасын білу және үшбұрыштың ішкі бұрышы туралы теореманы дәлелдеу; 7.1.1.19 үшбұрыштың ішкі бұрышы туралы теореманы қолдану;
4 - тоқсан		
Т і к сызықтардың өзара қатар орналасуы	Үшбұрыштың тепе-теңсіздігі	7.1.1.20 үшбұрыштың жақтары мен бұрыштары арасындағы қатынасты білу және ны тапсырмаларды шешу барысында қолдану; 7.1.3.1 үшбұрыштың тепе-теңсіздігін білу және қолдану
	Тікбұрышты үшбұрыштардың тепе-теңдік белгілері. Тікбұрышты үшбұрыштың ерекшелігі.	7.1.1.25 тікбұрышты үшбұрыштың тепе-теңдік белгілерін дәлелдеу; 7.1.1.26 тапсрмаларды шешу кезіндегі тікбұрышт үшбұрыштардың тепе-теңдік беліглерін қолану; 7.1.1.27 тікбұрышты үшбұрыштың қасиетін қолдану
	Перпендикуляр тік сызықтар. Перпендикуляр, көлбеу сызық және оның проекциясы	7.1.2.8 Перпендикуляр, көлбеу сызық пен проекцияның түсінігін меңгеру; 7.1.2.9 жалғыз тік сызыққа кеткен перпендикуляр туралы дәлелдеу және оны қолдану; 7.1.2.10 перпендуклярлы тік сызық-тардың қасиетін білу және қолдану;
7-сыныптағы геометрия курсын қайталау		

2) 8 - сынып:

2 – кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
7 сыныптағы геометрия курсын қайталау		
Шеңбер. Геометриялық құрылымдар	Шеңбер, дөңгелек, олардың элементтері мен бөліктері. Ортаңғы бұрыш.	8.1.1.1 шеңбер, дөңгелек, олардың элементтерін анықтауды білу (орталық, радиус, диаметр, хорда) ; 8.1.1.2 орталық бұрыштың анықтамасы мен қасиетін білу; 8.1.1.3 диаметр мен хорданың перпендикулярлығы туралы теореманы дәлелдеу және қолдану; 8.1.1.4 нүктелердің геметриялқ орнын анықтауды білу
	Тік сызық пен шеңбердің өзара орналасуы. Екі шеңбердің өзара орналасуы	8.1.2.2 тік сызық пен екі шеңбердің өзара орналасу жағдайына талдау жасау;
	Шеңберге қатысты сызық. Шеңберге қатысты сызықтың ерекшелігі.	8.1.2.1 шеңберге қатысты және қиылысатын сызықтардың анықтамасын білу; 8.1.2.3 тапсырмаларды шешу кезіндегі шеңбердің қатыстылығын білу және қолдану;

	Үшбұрыштың жанындағы шеңбер және және қоршалған үшбұрыш	8.1.2.4 үшбұрыштың жанындағы шеңбер және және қоршалған үшбұрыш анықтамасын білу; 8.1.2.5 қоршалған үшбұрыштың орналасуын түсіндіру;
	Құрылу тапсырмалары	8.1.2.6 бұрыштың биссектрисасы, аталмыш үшбұрыштың бұрышын құру кесіндіні ортасынан б ө л у ; 8.1.2.7 кесіндіге перпендикуляр сызықты құру, аталмыш тік сызыққа перпендикуляр сызық; 8.1.2.8 берілген элементтер бойынша үшбұрышты тұрғызу;
2 - тоқсан		
Көпбұрыштар. Төртбұрыштарды зерттеу	Көпбұрыш. Дөңес көпбұрыш	8.1.1.5 көпбұрыш, дөңес көпбұрыш, көпбұрыш элементтерін білу; 8.1.1.6 көпбұрыштың сыртқы бұрыштарының сомасы мен ішкі бұрыштарының сомасының формуласын шығару;
	Параллелограммдар, ромбылар, тікбұрыштар, квадрат, олардың ерекшелігі мен белгілері	8.1.1.7 параллелограммның анықтамасын білу; 8.1.1.8. выводить и применять свойства параллелограммның қасиетін білу және қолдану; 8.1.1.9 параллелограмм белгілерін шығару және қ о л д а н у ; 8.1.1.10 тікбұрыш, ромбы және квадраттың анықтамасын білу, олардың ерекшелігі мен белгілерін қолдану;
	Фалес теоремасы. Пропорционалды кесінділер	8.1.1.11 Фалеса теоремасын білу және қолдану; 8.1.1.12 пропорционалды кесінділер туралы теореманы білу және қолдану; 8.1.1.13 циркуль мен сызғыштың көмегімен n тең бөліктердегі кесінділерді бөлу; 8.1.1.14 пропорционалды кесінділерді құру;
3 - тоқсан		
Көпбұрыштар. Төртбұрыштарды зерттеу	Трапеция, түрлері мен қасиеттері. Трапеция мен үшбұрыштың орта сызықтары	8.1.1.15 трапеция анықтамасын, түрлері мен қасиеттерін білу; 8.1.1.16 үшбұрыштың ортаңғы сызығының қасиетін дәлелдеу және қолдану; 8.1.1.17 трапецияның ортаңғы сызығының қасиетін дәлелдеу және қолдану;
	Үшбұрыштың кереметі нүктелері	8.1.3.1 үшбұрыштың жақтарына перпендикуляр мен медиан, биссектрис, биіктіктердің қасиетін білу және қолдану;
	Тікбұрышты үшбұрыштағы өткір бұрыштың тригонометриялық қызметтер. Пифагор теоремасы	8.1.3.2 тікбұрышты үшбұрыштағы жақтардың қатынастары арқылы синус, косинус, тангенс пен котангенстің анықтамаларын білу; 8.1.3.3. Пифагора теоремасын білу және қолдану; 8.1.3.4 гипотенузадағы тік бұрыштың ұшынан түсірілген тікбұрышты үшбұрыштағы биіктіктің қасиетін дәлелдеу және қолдану;
		$\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$

Тікбұрышты үшбұрыштың бұрыштары мен жақтар арасындағы қатынастар	Негізгі тригонометриялық тепе-теңдіктер	8.1.3.9 тапсырмаларды шешу барысында Пифагор теориясын пайдалана отырып, формуласын шығару 8.1.3.10. негізгі геометриялық тепе-теңдікті шығару және қолдану; 8.1.3.11 а бұрышы және (900-а) бұрыштардың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі арасындағы өзара байланысты білу және қолдану; 8.1.3.12 мыналардың біреуі бойынша мәндерін табу 8.1.3.5. синус, косинус, тангенс немесе котангенстің белгілі мәні бойынша бұрыш құру;
4 - тоқсан		
Тікбұрышты үшбұрыштың бұрыштары мен жақтар арасындағы қатынастар	Тікбұрышты үшбұрыштардың шешімі	8.1.3.6 300, 450, 600 бұрыштарының синус, косинус, тангенс және котангенсінің мәндерін шығару үшін тікбұрышты үшбұрышты пайдалану; 8.1.3.7. тікбұрышты үшбұрыштың элементтерін табу үшін 300, 450, 600 бұрыштарының синус, косинус, тангенс және котангенсінің мәндерін қолдану 8.1.3.8. екі берілген элементтер бойынша тікбұрышты үшбұрыштың бұрыштары мен жақтарын табу
8-сыныптағы геометрия курсын қайталау		

3) 9 - сынып:

3 – кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
8-сыныптағы геометрия курсын қайталау		
Аудандар	Фигураның ауданы және оның ерекшелігі	9.1.3.1 көпбұрыш аудандары мен қасиеттерін білу; 9.1.3.2 теңқұрылған және теңшамадағы фигуралардың анықтамасын білу;
	Төртбұрыш пен үшбұрыштардың ауданы	9.1.3.3 параллелограмм, ромбы аудандарының формуласын шығару және қолдану; 9.1.3.4 үшбұрыш аудандарының формуласын шығару және қолдану; 9.1.3.5 трапеция аудандарының формуласын шығару және қолдану;
2 - тоқсан		
Жазықтықтағы координаттың тікбұрышты жүйесі	Жазықтықтағы координат әдісі	9.1.3.6 олардың координаттары бойынша жазықтықтағы екі нүкте арасындағы ара қашықтықты есептеу; 9.1.3.7 кесінді ортасының координатасын табу; 9.1.3.8 берілген қатынастағы кесіндіні екіге бөлетін нүкте координатын табу;
3 - тоқсан		

Жазықтықтағы координаттың тікбұрышты жүйесі	Жазықтықтағы координат әдісі	9.1.3.9 знать уравнение окружности с центром в точке (a, b) радиусы r және (a, b) нүтесіндегі орталық теңестірудің тепе-теңдігін білу: $(x - a)^2 + (y - b)^2 = r^2$ 9.1.3.10 берілген теңестіру бойынша шеңбер құру; 9.1.3.11 берілген екі нүкте арқылы өтетін тік сызықтың теңесуі жазу: $ax + by + c = 0, \frac{x - x_1}{x_2 - x_1} = \frac{y - y_1}{y_2 - y_1},$
	Мәтіндік тапсырмаларды шешу	9.1.3.12 координаттардағы қарапайым тапсырмаларды шешу;
Жазықтықтағы векторлар	Вектор. Векторлардағы әрекеттер. Коллинеарлы және коллинеарлы емес векторлар	9.1.4.1 вектор ұзындығы мен бірдей вектор, нөлдік вектордың, векторларға тең, коллинеарлы вектордың, вектордың анықтамасын білу; 9.1.4.2 векторларды қосу, көбейту ережелерін білу және қолдану; 9.1.4.4 векторды екі коллинеарлы векторлар бойынша орналастыру; 9.1.4.5 екі вектор арасындағы анықтаманы білу; 9.1.4.6 векторлардың скалярлы өнімділігін табу; 9.1.4.7 векторлы әдіс бойынша тапсырмаларды шешу;
4 - тоқсан		
Жазықтықтағы векторлар	Вектор. Векторлардағы әрекеттер. Коллинеарлы және коллинеарлы емес векторлар	9.1.4.1 векторын анықтамасын, x вектордың коллинеарын, вектордың теңестірулерін, нөлдік векторды, вектордың бірлігі мен ұзындығын білу; 9.1.4.2 санға негізделген векторды көбейту және қосу ережелерін білу; 9.1.4.3 векторлардың коллинеарлық жағдайын пайдалану; 9.1.4.4 екі коллинеарлы векторлар бойынша орналастыру; 9.1.4.5 екі вектор арасындағы бұрыштың анықтамасын білу; 9.1.4.6 векторлардың скалярлы өнімділігін табу; 9.1.4.7 тапсырмаларды векторлы әдіспен шешу;
	Вектор координаттары. Координаттық формада жазылған векторлар үстіндегі әрекеттер	9.1.3.13 вектордың координаттарын табу; 9.1.3.14 вектордың ұзындығын табу; 9.1.3.15 координаттардағы вектор үстіндегі әрекеттерді орындау; 9.1.3.16 вектордың скалярлы өнімділігі мен оның қасиетін білу және қолдану; 9.1.3.17 векторлар арасындағы бұрышты есептеу;
	Тапсырмаларды шешу барысындағы векторларды қолдану	9.1.4.8 тапсырмаларды шешуде векторды пайдалану;
9-сыныптағы геометрия курсын қайталау		

4) 10 - сынып:

4 – кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
9 сыныптағы геометрия курсын қайталау		
Жазықтықтың түрленуі	Қозғалыс және оның ерекшелігі	10.1.4.1 қозғалыс композициясы, түрлері мен олардың қасиетін білу; 10.1.4.2 бұрылыс, қатарлы ауыстырулар, симметрия кезіндегі фигуралардың образдарын құру; 10.1.4.3 жазықтықтың түрленуін қолдана отырып тапсырмаларды шешу;
	Геометрия және оның ерекшелігі	10.1.4.4 гомотетияның анықтамасын және қасиетін анықтау және білу; 10.1.4.5 гомотетия кезінде әртүрлі фигуралардың үлгілерін құру;
	Сәйкес фигуралар және оның қасиеттері. Сәйкес үшбұрыштардың белгілері	10.1.4.6 сәйкес фигуралардың анықтамасы мен қасиетін білу; 10.1.4.7 үшбұрышқа ұқсас белгілерді білу және қолдану; 10.1.4.8. тікбұрышты үшбұрышқа ұқсас белгілерді білу және қолдану; 10.1.4.9 үшбұрыштың биссектрисасы қасиетін білу және қолдану; 10.1.4.10 фигура мен коэффициентке ұқсас аудандар арасындағы байланыстылық формуласын білу;
2 - тоқсан		
Үшбұрыштардың шешімі	Үшбұрыштардың шешімі	10.1.3.1 косинустар теоремасын білу және қолдану; 10.1.3.2 синустардың теоремасын білу және қолдану; 10.1.3.3 ($S = p \cdot r$ - үшбұрыштың жақтары, R -шеңбер радиусы), сипаттамалы көпбұрыштың ауданы r (мұндағы – шеңбер радиусы, r – көпбұрыштың жартылай периметрі); 10.1.3.4 қоршалған және сипатталған үшбұрыштардың аудандарын пайдалана отырып, қоршалған радиусты табуға арналған формулаларды пайдалану; 10.1.3.5 қолданбалы тапсырмалар және үшбұрыштарды шешу үшін синустар мен косинустардың теоремасын қолдану;
3 - тоқсан		
	Шеңбер мен дөңгелек. Доғаның ұзындығы. Дөңгелектің, сектор мен сегменттің ауданы.	10.1.1.1 доға ұзындығының формуласын шығару және қолдану; 10.1.1.2 сегмент, сектор аудандарының формуласын шығару және қолдану; 10.1.1.3 қоршалған бұрыш және оның ерекшелігі анықтамасын білу; 10.1.1.4 шеңбердегі кесінділердің пропорционалдылығы туралы теореманы білу және қолдану;

Шеңбер. Көпбұрыштар	Дұрыс көпбұрыштар, олардың қасиеттері мен симметриялары	10.1.2.1 сипатталған және қоршалған төртбұрыштардың ерекшелігі мен белгілерін білу және қолдану; 10.1.2.2 дұрыс көпбұрыштардың ерекшелігі мен анықтамасын білу; 10.1.2.3 дұрыс көпбұрыштарды құру; 10.1.2.4 дұрыс көпбұрыштың ішкі сызығы мен қоршауындағы радиустар арасындағы байланысты білу және қолдану;
4 - тоқсан		
Шеңбер. Көпбұрыштар	Дұрыс көпбұрыштар, олардың қасиеттері мен симметриялары	10.1.2.5 дұрыс көпбұрыштың қоршауы мен ішкі сызығының радиусы мен дұрыс көпбұрыштың ауданы, периметрі, байланыстырушы жақтары, формулаларды білу мен қолдану; 10.1.2.6 үшбұрыш медианының ерекшелігін білу және қолдану; 10.1.4.11 дұрыс көпбұрыштардың симметриясын білу
7-10 сыныптағы геометрия курсын қайталау		

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 54-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 494-қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы б) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Информатика" пәнін оқытудың мақсаты: тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларды (бұдан әрі - ТҚАБ) заманауи ақпараттық технологияларды тиімді қолдану үшін, олармен жұмыс істеудің базалық білімдерімен, біліктері және дағдылармен қамтамасыз ету.

3. "Информатика" пәнін оқытудың жалпы білім беру міндеттері:

1) ТҚАБ білім алушының қоғамдағы ақпараттық процестің рөлін және техникалық мүмкіндіктерін түсінуін қалыптастыру, адам қызметінің әртүрлі саласында ақпараттық технологияларды қолдану;

2) күнделікті өмірде, оқу мен еңбек әрекетінде ақпараттық технологияларды тиімді қолдана білу біліктілігін дамыту;

3) білім алушылардың бағдарламалық қосымшаларын, жүйені талдау, шешімді табуды құрастыру, өз өнімдерін бағалау үшін компьютерлермен жұмыс жасаудың базалық принциптерін саналы түрде түсіну;

4) талдау, абстракциялау, модельдеу және бағдарламалау негізінде алуантүрлі тапсырмаларды шешу біліктілігін дамыту;

5) білім алушылардың логикалық, алгоритмикалық, сонымен қатар алға қойылған міндеттерді шешудің тиімді және рационалды амалдарын табу, жалпы заңнамаларды ерекшелеу және құрамды бөлікке бөлу, жалпылау қабілеттіліктері кіріктірілетін есептеу ойлау қабілеттіліктерін дамыту;

6) білім алушылардың ақпараттық мәдениетін, барлық қазақ қоғамы мен жеке тұлғаның қызығушылығын есепке ала отырып, ақпараттық этикеті мен құқық нормаларын сақтауын қалыптастыру;

7) интернет, компьютерлік бағдарламамен жұмыс жасау кезінде тәртіпке сай мінез-құлық және қауіпсіздік біліктілігі мен дағдысын қалыптастыру;

8) білім алушының академиялық тіл мен пән бойынша түсінік апаратын молайту.

4. Түзету міндеттері:

1) ТҚАБ білім алушылардың психикалық функцияларын: ойлаудың жетіспеушілігін (соның ішінде алгоритмикалық), сөйлеу тілін, есте сақтауын, зейінін, қиялын, қабылдауын түзету және дамыту;

2) ойлау қызметін белсендіру (талдау, синтездеу, жалпылау, топтау үрдісін дамыту) ;

3) анализаторларын дамыту (кинестетикалық, есту, көру);

4) сөйлеудің грамматикалық құрылымының қалыптасуы, белсенді және пассивті сөздіктерін жалпылау;

5) коммуникативті қабілеттіліктерін қалыптастыру;

6) шығармашылық қабілеттіліктерін дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

6. ТҚАБ бар білім алушыларды дамыту үшін білім алудың маңызды бөлігі болатын психикалық және дене дамуының ерекшелігін есепке алатын ерекше жағдайлар қарастырылады. Дамыта оқытуды жүзеге асыру балаларды белсенді оқу қызметі мен танымдық белсенділігін, дербестігін дамыту жолымен сабақтың сапасын жоғарлатуды болжайды.

7. ТҚАБ білім алушыларға білім беру процесін ұйымдастырудың негізгі принциптері:

1) ғылымилық принципі - заманауи ғылыми жетістіктер, оның әр пәндегі даму перспективасы;

2) қолжетімділік принципі - білім алуында ерекше қажеттілігі бар баланың сабақ барысында шынайы мүмкіндіктері мен білім алуын құру, мұғалімнің күнделікті әрекетіне сай әдістер мен әдістемелік амалдарды қолдану жолымен жүзеге асырылады;

3) түзету бағыттылығы зияткерлік және қозғалыс дамуында бар проблемалардың орнын толтыруды болжайды.

8. ТҚАБ білім алушыларды оқыту дифференциалды тәсіл, іс-әрекеттік тәсіл, құзыреттілікті тәсіл, жеке-бағыттық тәсіл, интегративті тәсіл, жүйелік тәсіл негізінде жүзеге асырылады.

9. Дифференциалды тәсіл:

1) дифференциалды тәсіл ТҚАБ балалардың білім беру мазмұнын біркелкі меңгере алмау мүмкіндігінен байқалатын білім алуында ерекше қажеттілігін ескере отырып, оқу бағдарламасының құрылуын болжайды. Бұл білім алушының типологиялық және жас ерекшелігін ескере отырып, жеке оқу жоспарының негізінде бағдарламаның әртүрлі нұсқаларын құру мүмкіндіктерін қарастырады;

2) білім алушылардың өзіндік ерекшеліктерін есепке алу мақсатында оқытудың алуантүрлі жағдайларын құру, әртүрлі топ білім алушылары үшін мамандандырылған оқу процесі болып табылады;

3) бір категориядағы ауытқушылығы бар білім алушының көпнұсқаулы типологиялық ерекшелігіне негізделген. Педагог өзіндік топ сипаты бойынша бірдей сыныптың санын ескере отырып, әрқайсысына тән жұмыстың әдісі мен амалына, күрделілігіне, көлеміне мазмұнына, темпіне, оқытудың мотивациясы мен басқарудың амалы және формасына қарай түзете-білім беру процесін ұйымдастырады;

4) дифференциалды жұмысты ұйымдастырудың шарты мұғалімнің көмегімен және күрделілігіне қарай ерекшеленетін дифференциалды тапсырмаларды қолдану болып табылады.

10. Іс-әрекеттік тәсіл білім алушының өзіндік танымдық қызметінің даму деңгейінің негізінде ақпараттық және коммуникативті құзіреттілігін қалыптастыруға мүмкіндік береді.

11. Жеке-бағыттық тәсіл білім беру мақсатына жету үрдісінде тең құқылы мұғалім мен білім алушының өзараәрекеттесуін болжайды. Іс-әрекеттік тәсілдің мақсаты оқу процессін жекешелендіру, жеке психикалық және дене дамуының ерекшелігін ескере отырып, шығармашылығын толық ашу, мінез-құлық мотиві мен қажеттіліктерін (әр баланы құрдастарымен емес, өзіндік дамуымен салыстыру), оқу процесінде жеке тұлғаның жан-жақты дамуы мен үйлесімді қалыптасуы болып табылады. Келесі оқыту мен тәрбиелеудің кезеңі бастапқы кезеңнің мазмұнын меңгеру деңгейіне негізделеді.

12. Құзыреттілікті тәсіл жеке білім мен дағдыны емес, керсінше толыққанды білім мен білікті меңгеруді болжайды.

13. Интегративті тәсіл "Информатика" пәнінің көптеген оқу пәндерімен тығыз байланыста болуына мүмкіндік береді.

14. Жүйелік тәсіл "Информатика" пәнінде оқыту меңгерілетін бөлім курстары жеке емес, олардың өзара байланысымен жүргізіледі.

15. ТҚАБ білім алушылармен жұмыс жасаудың негізгі тәсілі білім алушылардың денсаулығын сақтау бойынша кешенді жұмыс жүргізу болып табылады. Бұл принципті келесідей жүзеге асыруға болады:

1) білім алушының ақыл-ой әрекетінің қарқындылығын анықтау;

2) сабақ барысында оқу мазмұнын ұтымды мөлшерлеу; жетістікке жетудің құралы мен мақсатын таңдау; білім алушының жеке мүмкіндіктерін есепке ала отырып, оқу процесінде ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (бұдан әрі – АКТ) қажетті мөлшерде қолдану;

3) денені шынықтыруға арналған жаттығулар жүргізу; әрекет түрін өзгерту.

16. Жоғарыдағы тәсілді келесідей:

1) ортақ жобаны орындайтын білім алушылар командасынан құрылған топпен жұмыс: білім алушылар тобынан құралғандықтан, әрбір қатысушы ортаққа жобаға өз үлесін қосатын арнайы бағдарлама мазмұны жасалғандықтан серіктестік маңызды рөл атқарады;

2) ғылыми-зерттеу әрекеттерін ынталандыру - практикалық тапсырманы шешу үшін теория, әдістер мен принциптерді қолдануға және талдау, практикалық, коммуникациялық дағдылады дамытуға мүмкіндік беретін нақты оқу мысалдарын меңгеру;

3) саналы түрде ойланып проблеманы шешу қабілеттілігін дамыту, проблеманы шешуге бағдарлана алуға үйрету;

4) ақпаратты жеткізу сақтау, қайта өңдеу, жинақтау бойынша сыни ойлауын, тек " жоғары сапалы" ақпараттарды қолдана алу;

5) жобалық жұмыс – алдағы жұмысты жоспарлау, мақсат қою, әртүрлі ақпарат көздеріннен мәлімет алу, болжамын дәлелдеу және ұсыну, тәжірибе жүргізу, жүргізілген жұмысының нәтижесін көрсету, өз жобасын бағалау және талдау, қорғай білу;

6) әртүрлі өмір жағдайында меңгерген дағдыларын қолдана алуын мадақтау;

7) шығармашылық амал мен интерпретацияны талап ететін нақты міндеттер қою;

8) "Информатика" пәніне тән қолданбалы сипатын демонстрациялау мақсатында пән салаларымен кіріктіріп, тапсырмаларды қолдану арқылы жүзеге асырылады.

17. Бағдарлама төмендегідей АКТ қолданудың дағдыларын ұсынады:

1) шынайы өмір жүйесі мен жағдайларды, сонымен қатар оны болашақта толыққанды түсінуін көрсету үшін компьютерлік модельдерді дамыту және қолдану;

2) практикалық тапсырмаларды шешу үшін анимация құру, бейне, кесте, мәтіндерді , аудио және бейнематериалдарды өңдеу үшін бағдарламаны қолдану;

3) есептеуші және логикалық қабілеті талап ететін жоғары деңгейлі тілдегі бағдарламаны құрастыру;

4) практикалық тапсырмаларды шешу барысында шығармашылық тұрғыда ақпаратық-коммуникациялық технологияларды қолдану;

5) нақты тақырып бойынша бірлескен топтық жұмысты жүргізуге мүмкіндік беретін электрондық құралдардың көмегімен материалдарды жинақтау және тәжірибемен алмасу;

6) өздігімен білім алу дағдысы мен кәсіби дамуы;

7) компьютерлік тәуелділік, плагиат және вирус секілді проблемаларға өзіндік көзқарасын есепке ала отырып, өмірлік ұстанымы мен жеке тұлғалық құндылықтарын нығайту;

8) нақты мақсат пен ұжым үшін әртүрлі ақпарат көздерінен жинақталған материалдар жинағы кіріктірілген коммуникативті дағдыларын дамыту.

18. Ұсынылатын оқытудың формасы:

1) мұғалімнен білім алушыға ақпараты жеткізу – бұл материалды ауызша айту: әңгіме, әңгімелеу, түсіндіру. Бұл бағдарлама мазмұнын басты түсініктерін және негізгі теориясын ашуға мүмкіндік береді;

2) мұғалімнің сөйлеу мәнерін көру қабілеттілімен сәйкестендіру – картинаны, кестені, слайд, бейнематериалдарды демонстрациялау білім алушыға эмоционалды-эстетикалық ықпал етеді, баланың әрі қарай танымдық әрекеттерін ынталандыратын нақты көңіл-күйді орнықтырады;

3) мұғалімнің басшылығымен білім алушының практикалық жұмысын ұйымдастыру: өздігімен және практикалық жұмыстарды орындау меңгерген материалдарын бекітуге мүмкіндік береді.

19. Оқу процесін ұйымдастырудың формасы: фронтальды, топтық, жеке. Жұмыстың формасы тақырыпқа, білім алушының мүмкіндіктері мен қабілеттіліктеріне қарай таңдалады: диктант, жеке карточка бойынша жұмыс, ребус, жұмбақтар, сөзжұмбақтар, дамытушы ойындар.

20. Түзете-дамытушылық тапсырма:

1) талдау және жинақтау әрекетін дамыту (бөліктерден бір бүтін жасау, жетіспейтін бөлікті табу, заттың сипатына қарай анықтау);

2) көру арқылы ойлау операциясын дамыту (берілген суреттен нақты заттар санын анықтап, ажырату);

3) сөздікпен жұмыс (терминологиялық);

4) есту және көру арқылы қабылдауын дамыту (сызба, тірек карточка, жоспар, кесте, иллюстрация, дидактикалық ойындар бойынша жұмыс);

5) есте сақтауын дамыту (тақырыптық дидактикалық ойындар мен жаттығулар);

6) байланыстырып сөйлеу тілін дамыту (үлгі, жоспар, түсіндіру, сұрақтар қою, түйінді сөздер бойынша әңгімелеу);

7) ұсақ моторикасын дамыту (клавиатуралық жаттықтырушы).

21. "Информатика" пәні бойынша білім беру мен түзету міндеттеріндегі жетістікке жету үшін төмендегілер қолданылады:

1) оқу-әдістемелік әдебиет (оқулықтар, нашар еститін балаларға арналған жұмыс дәптерлері, әдістемелік құралдар, тапсырмалар жинағы мен практикумдар, тақырыптық және қорытынды бақылауға арналған тест тапсырмаларының жинағы);

2) мерзімдік басылымдар; демонстрациялық қабырғалық көрнекі құралдар жиынтығы (міндетті түрде "Жұмыс орнын және қауіпсіздік техникасын ұйымдастыру" плакатын енгізу);

3) "Информатика" оқу пәнінің негізгі мазмұнын көрсететін плакаттар, сызбалар, кестелердің демонстрациялық көрнекі құралдарының жиынтығы, қабырғалық графикалық басылымдар түрінде, электрондық түрде де қарастырылады (мультимедиялық презентация слайдтарының жинағы), пән бойынша оқытушы плакаттар; информатика бойынша анықтамалық және әдістемелік әдебиет; алмастырылған материалы бар қабырғалық стенд;интерактивті тақта; проектор; проекторға арналған төбелі бекіткіш; веб-камера; стационарды дыбысты күшейтуші жабдық; монитормен жүйелі блок; компьютерлік үстелдер мен столдар; көрсеткіш бойынша (арнайы клавиатура, манипулятор, джойстик, бейімдеуші стол-мольберт, тіреуші жиектеме);

4) әрбір білім алушыға оқытудың арнайы техникалық және компенсаторлық құралдары.

3-тарау. "Информатика" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

22. "Информатика" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5 - сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;
- 2) 6 - сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;
- 3) 7 - сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;
- 4) 8 - сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;
- 5) 9 – сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;
- 6) 10 - сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты құрайды.

23. Оқу пәнінің мазмұны оқыту бөлімі бойынша ұйымдастырылған. Әрбір бөлім сынып бойынша күтілетін нәтиже түрі ретінде оқытудың мақсаты мен мазмұны көрсетілген бөлімшелерден құралған: дағды немесе білік, білім немесе түсіну.

24. Оқу пәнінің мазмұны 4 бөлімді қамтиды:

- 1) компьютерлік жүйе;
- 2) ақпараттық процестер;
- 3) компьютерлік ойлау;
- 4) денсаулық және қауіпсіздік.

25. "Компьютерлік жүйе" бөлімі төмендегідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) компьютер құрылғысы;
- 2) программалық қамтамасыз ету;
- 3) компьютерлік желі.

26. "Ақпараттық процестер" бөлімі төмендегідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) ақпаратты өлшеу және ұсыну;
- 2) ақпараттық объектілерді құру және түрлендіру.

27. "Компьютерлік ойлау" бөлімі төмендегідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) моделдеу;
- 2) алгоритмдер.

28. "Денсаулық және қауіпсіздік бөлімі төмендегідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) эргономика;
- 2) ақпараттық және онлайн қауіпсіздік.

29. 5-сыныпқа арналған "Информатика" пәнінің базалық мазмұны:

1) пәнге кіріспе. "Информатика" пәні. Компьютерлік сыныппен танысу. Жұмыс орнын ұйымдастыру мен өмір қауіпсіздік ережесін меңгеру;

2) ақпарат және ақпараттық процесс. Информатика және ақпарат: ақпарат туралы түсінік, ақпаратты өңдеу, ақпаратты өлшеу бірлігі;

3) компьютер ақпаратты өңдеу құралы ретінде. Адам және компьютер. Компьютер қалай құрылған, компьютердің негізгі құралының қызметі мен мүмкіндіктері. Жұмыс үстелі, тышқанмен жұмыс жасау амалы. Мәзір және "Бастау" түймешегі. Компьютер жадысындағы ақпаратты шығару. Клавиатурамен танысу. Бағдарламамен қамтамасыз етілудің жалпы сипаты мен топтамасы. Операциялық жүйені (терезе, мәзір, тапсырмалар жолағы, "Жұмыс үстел" папкасы және "Корзина") басқару амалы мен негізгі объектілер, операциялық жүйені түсіну. Файл жүйесінің қызметі. Папка, ярлык, файл, файлға жол, файла көлемі. Папка мен ярлыкты қайта өзгерту, құру. Объектілерді іздеу, өшіру, алмастыру және көшіріп алу. Ақпаратты санау және жазу, ақпарат тасушылар;

4) АКТ. Қарапайым графикалық редактор. Суреттерді сақтау және ашу. Графикалық редакторларды суреттеу құралы. Фрагменттік суретті ерекшелеу, фрагменті суреттер, масштабпен жұмыс, графикалық ақпаратты өңдеу (бейнені трансформациялау, масштабтау). Басып шығаруға даярлау, басып шығару. Қарапайым мәтіндік редактор. Мәтіндік редактордың интерфейсі. Құжаттарды компьютерді даярлау кезеңдері (мәтін кіріспесі, мәтінді теру ережесі, мәтін бойынша алмастыру Файлдан мәтінді жүктеп алу.

5) бағдарламалық әрекет.

30. 6-сыныпқа арналған "Информатика" пәнінің базалық мазмұны:

1) кіріспе. Жұмыс орнын ұйымдастыру және өмір қауіпсіздік ережелерін меңгеру;

2) ақпарат және ақпараттық процесс. Әлемнің ақпаратық суреті. Ақпаратты сақтау, ақпаратты сақтау. Антивирусты программа. Ақпаратты ығыстыру, архиватор программасы;

3) компьютер ақпаратты өңдеу құралы ретінде. Есептеуіш техниканың даму тарихы, электорнды-есептеуіш машинасы. Компьютерлік техниканың даму тенденциясы;

4) алгоритмизациялау және моделдеу. Алгоритм және оны орындаушылар. Алгоритмді жазу формасы, блок-схема. Алгоритм типтері (сызықты, тармақталған және циклдік алгоритм). Модель шынайы объектінің маңызды сипаты ретінде. Модель түрлері;

5) АКТ. Мәтіндік процессор, интерфейс программасы, құжатты құру мен сақтау, мәтінді форматтаудың негізгі амалдары туралы жалпы түсініктерінің болуы. Шрифт, абзац, шегіністер және интервал. Нөмерленген және маркирленген тізім. Колонкиалар, беттер параметрі, шеттері, алдын ала көру, құжатты басу. Кесте, кесте құру, кестені түзету, берілген кестені форматау және кіріктіру. Графикалық объектілерді және декоративті жазуларды қою, жазулар мен суреттерді форматтау. Интерфейс программаларды таныстыру, презентациялау. Мультимедиялық презентацияны құру. Презентация құру, безендіру шаблон, мәтінді құру, кестені, видео, дыбыстар, суреттерді кіріктіру. Анимация тиімділігін, презентацияны демонстрациялау;

6) телекоммуникация. Компьютерлік байланыстар, глобалды ақпараттық желі, интернетте ақпаратты іздеу, электорндық почтаның негізгі түрлері.

7) жобалау әрекеті.

31. 7-сыныпқа арналған "Информатика" пәнінің базалық мазмұны:

1) кіріспе. Жұмыс орнын ұйымдастыру және өмір қауіпсіздік ережелерін меңгеру;

2) ақпарат және ақпараттық процесс. Компьютерде ақпараты ұсына алу амалы. Сандық, мәтіндік және графикалық ақпараты кодтау;

3) компьютер ақпаратты өңдеу құралы ретінде. Компьютерді аппараттармен, жады, операциялық жүйені топтастыру, операциялық жүйенің функциялармен қамтамасыз ету;

4) алгоритмизациялау және программалау. Программалау алгоритмді жазу амалы ретінде. Алфавит, синтаксис программалау тілі. Арифметикалық өрнектерді жазу ережелері, алмастыру типі. Сызықтық алгоритмді программалау. Операторды кіргізу және шығару, операторды иелену;

5) ақпараттық модельдеу. Модельді сипаттау әдісі, моделдің қасиеті, алуантүрлі білім беру саласында мысал тапсырмаларда модельдерді зерттеу;

6) АКТ. Компьютерлік графиканың түрі. Векторлы және нүктелі графиканы құру мен өңдеу, графикалық файлдарды форматтау бойынша программалар. Векторлы графика. Векторлы графиканы өңдеу бойынша интерфейс программалары. Игуларды салу. Векторлы объектілермен қарапайым операция жасау. Түзу емес орындарды түзету. Мәтін, мәтінді құру блогы. Нүктелі графика. Нүктелі графика, нүктелі бейне параметрлерін өңдеу бойынша интерфейс программалар. Нүктелі бейнелермен жұмыс жасаудың ортақ амалдары. Шеткі бөліктерін ерекшелеу, сурет салу құралдары, түстер. Ерекшеленген шеткі бөліктерімен жұмыс. Қабат. Мәтінмен жұмыс;

7) жобалау әрекеті.

32. 8-сыныпқа арналған "Информатика" пәнінің базалық мазмұны:

1) кіріспе. Жұмыс орнын ұйымдастыру және өмір қауіпсіздік ережелерін меңгеру;

2) ақпарат және ақпараттық процесс. Есептеу жүйесі (екілік, сегіздік, ондық, он алтылық) бір есептеуден екінші бір есептеуге көшіру. Екілік арифметика. Логика және логикалық операция, кесте шынайылығы. Компьютердің логикалық негізі;

3) компьютер ақпаратты өңдеу құралы ретінде. Жеке компьютер архитектураның заманауи даму тенденциясы. Перифериялды құрылғы, перифериялды құрылғыны құру, драйверлер;

4) алгоритмизациялау және программалау. Бөлшектеу (ветвления) операторлары. Күрделі шарттар. Циклидік алгоритм, циклдік алгоритмді программалау. Тікелей және кері циклді санаушы. Шарттар қарастырылған цикл. Жасап біткеннен кейінгі цикл. Графикалық операторлар мен процедуралар;

5) ақпараттық модельдеу. Компьютерде зерттеу және құрудың негізгі кезеңдері;

6) АКТ. Электронды кесте. Кесте процессорының интерфейс терезесі. Электрондық кестенің негізгі түсініктері. Мәліметтерді форматтау және түзету, кіріктіру. Маркерді толтыру. Формаларды енгізу. Қатысты, абсолютты және аралас сілтемелер. Функция, стандартты функцияны қолдану, диаграмманы құру, кестені баспаға даярлау;

7) телекоммуникация. Компьютерлік желінің қызметі, компьютерлік желінің негізгі түсініктері. Локалды желі. Глобалды компьютерлік желі. Интернет желі ресурстарына қолжетімділігі, Интернет қызметі;

8) жобалау әрекеті.

33. 9-сыныпқа арналған "Информатика" пәнінің базалық мазмұны:

1) кіріспе. Жұмыс орнын ұйымдастыру және өмір қауіпсіздік ережелерін меңгеру;

2) ақпарат және ақпараттық процесс. Компьютерлік желідегі ақпараттардың қауіпсіздігі. Ақпаратты сақтау бойынша Қазақстан Республикасының заңнамасы;

3) компьютер ақпаратты өңдеу құралы ретінде. Заманауи программамен қамтамасыз ету және оның даму тенденциясы. Қызметтік программалар;

4) алгоритмизациялау және программалау. Файлдар және оны өңдеу, мәліметтерді құрылымдау. Салынған цикл. Массивтер туралы, массивтерді өңдеудің стандартты алгоритмі. Символды қатар, қатарды символды өңдеу, символды қатарлармен жұмыс үшін функциялар;

5) жобалау әрекеті;

6) қайталау.

34. 10-сыныпқа арналған "Информатика" пәнінің базалық мазмұны:

1) кіріспе. Жұмыс орнын ұйымдастыру және өмір қауіпсіздік ережелерін меңгеру;

2) ақпараттық модельдеу. Компьютерлік модельдеу. Модельдеудің негізгі элементтері. Программалау тіл құралы арқылы модельдер құрастыру;

3) жобалау әрекеті;

4) АКТ. Мәліметтер базасы. Мәліметтер базасының құрылымы. Мәліметтер базасының кестесі. Мәліметтер жазбасы, шеткі бөлігі, типі. Кестелік процессор құралы арқылы мәліметтер базасы кестесін құру. Іздеу операциясы. Операции поиска. Қорытынды мәнін шығару, топтастыру. Видеоақпаратты өңдеу. Видеофайл форматы. Видеоны өңдеу мен құру бойынша программалар. Интерфейс программалар. Жобаны сақтау, құру, ашу. Видеоны монтаждау. Дыбыстау эффектілерін орнықтыру. Анимация және визуалды эффект. Видео қорытындысы;

5) жобалау әрекеті;

6) қайталау.

4-тарау. Оқу мақсаттарының жүйесі

35. Бағдарламада мониторинг жүргізу мен оқу мақсатын тиімді қолдану үшін кодтық белгімен белгіленген. Кодтық белгіде бірінші белгі – сыныбын, екінші және үшінші белгі – бөлімшені, төртінші белгі оқыту мақсатының реттік номерін көрсетеді. Мысалы, 5.2.1.1 кодында "5" - сыныбы, "2.1" - бөлімше, "1" - оқу мақсатының реттік саны.

36. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1 – бөлім "Компьютерлік жүйе":

1 кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Компьютер құрылғысы	5.1.1.1 процессор мен қатқыл дисктің қызметін қарапайым деңгейде түсіндіру	6.1.1.1 есептеуші техниканың тарихы мен перспективасы туралы әңгімелеу	7.1.1.1 компьютерлік жады түрлерінің қызметін сипаттау (оперативті есте сақталатын құралдар, жие есте сақталатын құрылғы, мырт келбетімен есте сақталатын құрылғы)	8.1.1.1 процессор қызметін және оның негізгі сипаттарын қарапайым деңгейде түсіндіру	9.1.1.1 компьютердің қызметіне конфигурацияны таңдау	10.1.1.1 компьютердің функционалды мүмкіндіктері мен негізгі сипаттарын қолдану
		6.1.1.2 компьютердің негізгі				10.1.1.2 персоналды компьютер және оның перифериялық құралдарын (

		құралдарының өзарабайланысын түсіндіре білу				принтер, сканер, модем, мультимедиялық проектор, камера
1 . 2 Программалық қамтамасыз ету	5.1.2.1 процессор мен қатқыл дисктің қызметін қарапайым деңгейде түсіндіру	6.1.2.1 операциялық жүйенің негізгі қызметін атау	7.1.2.1 " программалау жүйесі" мен " программалау тілі" ұғымын ажырата білу	8.1.2.1 қолданбалы жүйелі бағдарламамен қамтамасыз ету мен пргограммалау жүйесін ажырата білу	9.1.2.1 тұтынушының қажеттілігіне қ а р а й программалық қамтамасыз етілуін таңдау	10.1.2.1 заманауи программалық етілудің даму тенденциясын білу
			7.1.2.2 әртүрлі форматтағы архивтерді құру және орналастыру			
			7.1.2.3 бірдей ақпаратты сақтайтын әртүрлі форматтағы файлдар мөлшерін салыстыру			
1 . 3 Компьютерлік желі	5.1.3.1 ортақ қолжетімді файлдарды көшіру, өзгерту, орналастыру	6.1.3.1 сымсыз байланыстың маңыздылығын түсіндіру	7.1.3.1 компьютерлік желілерді топтастыру	8.1.3.1 желіде жіберу амалдарын анықтау	9.1.3.1 интернет қызметтерін қолдана отырып (веб сервер, бұлтты есептеуіш, блок, вики арқылы жұмысты жүктеп алу) бірлесіп құжаттарды құру және қайта өңдеу бойынша жұмыс жасау	10.1.3.1 пошталық бағдарлама көмегімен электронды поштадан жіберу, қабылдауды жүзеге асыру;
						10.1.3.2 іздеу жүйесін қолдану арқылы интернеттен ақпаратты іздеуді жүзеге асыру

2) 2 - бөлім "Ақпараттық процестер":

2 – кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2 . 1 Ақпаратты өлшеу және ұсыну	5.2.1.1 әртүрлі формадағы ақпараты ретпен айту	6.2.1.1 әртүрлі формадағы ақпараты ұсыну	7.2.1.1 шифрлеудің әртүрлі әдістерін қолдану арқылы мәтіндік ақпараты кодтау және қайта кодтау	8.2.1.1 ақпаратты бір өлшемнен басқа өлшемге аударуды жүзеге асыру	9.2.1.1 ақпараттың сипатын анықтау (қауіпсіздігі, нақтылық, дәйектілік, өзектілік)	10.2.1.1 қабылдаған ақпараты бағалау және талдау
		6.2.1.2 компьютерде ұсынылатын ақпараттар екілік түрде берілетінін түсіндіру	7.2.1.2 ақпаратты өлшем бірліктерін атау	8.2.1.2 ақпарат санын анықтау кезінде алфавит пен ықтималды амалдарды қолдану		10.2.1.2 программалық құралдармен видеоақпараты өңдеу
2 . 2 Ақпараттық объектілерді түрлендіру және құру	5.2.2.1 құжатты басып шығаруды тиімді ұйымдастыру (беттің параметрлерін орнату, алдын-ала қарау, басып шығаруға құжатты жіберу)	6.2.2.1 мәтіндік процессорде кесте элементтерін пішіндеу	7.2.2.1 сілтемені ұйымдастыру (гиперсілтеме, атау, мазмұны)	8.2.2.1 электрондық кестеде тапсырмаларды шешу үшін мәліметін типтері мен пішіндерін қолдану	9.2.2.1 мәліметтер базасын, жазба, жиегін түсіндіру	10.2.2.1 электрондық кестеде мәліметтер базасын құру
	5.2.2.2 нүктелі бейнелерді түзету және құру	6.2.2.2 электронды кестенің элементтерін пішіндеу	7.2.2.2 векторлы бейнелерді түзету және құру	8.2.2.2 абсолютті және қатысты сілтемелерді қолдану		10.2.2.2 мәліметтерді топтастыру және тез табу жүзеге асыру
		6.2.2.3 электронды кесте диаграмма құру	7.2.2.3 нүктелі және векторлы графиканың кемшілігі мен жетістігін бағалау	8.2.2.3 электронды кестелерді қолдану арқылы тапсырмаларды шешу үшін кірістірілген функцияларды қолдану		
		6.2.2.4 электрондық кестеде шартты пішіндеуді қолдану		8.2.2.4 берілген кестеде график функциясын құру		

3) 3- бөлім "Компьютерлік ойлау"

3 - кесте

Бөлімше	5 - сынып	6 - сынып	7 - сынып	8 - сынып	9 - сынып	10-сынып
3.1 Моделдеу	5.3.1.1 ойын программасымен (Лого, Scratch (Скратч) ойын ортасында жағдайлар мен объектілер анимациясын құру	6.3.1.1 ойын программасын ойын ортасында сценарилер құрастыру және жүзеге асыру	7.3.1.1 3D редакторында оқиғалар мен объектілер моделін құру	8.3.1.1 программаны интеграциялық ортада модель міндеттерін құру	9.3.1.1 электрондық кесте процессор моделін (физикалық, биологиялық, экономикалық) зерттеу және құру	10.3.1.1 (бағдарлау тілі мен құралдар моделін құру
3.2 Алгоритм	5.3.2.1 "алгоритм" түсінігін қалыптастыру	6.3.2.1 кезең бойынша тапсырмаларды шешуді орындау	7.3.2.1 программалау тілінде алгоритмді жазбаға жазу	8.3.2.1 алгоритмді қабылдауды жүзеге асыру	9.3.2.1 тапсырмаларды әртүрлі жолдармен шешу	10.3.2.1 әр тапсырманың шешімін сипаттау және оның тиімдісін таңдау
	5.3.2.2 алгоритмді сөздік формада ұсыну	6.3.2.2 алгоритмді блок-сызба түрінде ұсыну		8.3.2.2 қойылған міндеттердің шешімін бағалау		
	5.3.2.3 орындаушы мен оның командалық жүйесіне мысал келтіру					
	5.3.3.1 программалау (Лого, Scratch (Скратч) ойын ортасында тармақтау мен цикл командасын қолдану	6.3.3.1 ойын ортасында программалау процедурасын қолдану	7.3.3.1 мәліметтер түрлерін топтастыру	8.3.3.1 кіріккен ортада бағдарламаны талдауда таңдау операторы мен циклдарды пайдалану	9.3.3.1 кіріккен ортада біртекті массивтерді жасаудың бағдарламасын құру	10.3.3.1 символдық талдаудың алгоритмін бағдарламалау
			7.3.3.2 кіріккен ортада бағдарлама жасау үшін сызықтық және тармақталған алгоритм жасау(C/C++, Python (Пайзн),	8.3.3.2 кіріккен ортада бағдарлама құрудың компоненттерін білу және қолдану		

3 . 3 Программалау			Delphi (Дельфи), Lazarus (Лазарус)			

4) 4 – бөлім "Денсаулық және өмір қауіпсіздігі":

4 - кесте

Бөлімше	5-сынып	6 - сынып	7 - сынып	8 - сынып	9 - сынып	10 - сынып
4 . 1 Эргономика	5.4.1.1 техника қауіпсіздігі ережелерін бұзудың салдарын талдау	6.4.1.1 эргономиканың тапсырмаларын қалыптандыру мен шешу. Максимальды жайлылық пен тиімділігі үшін	7.4.1.1 талдаудағы жобаға интерфейс құру үшін шарттарын орындау	8.4.1.1 әртүрлі электронды құралдардың кері әсеріне мысалдар келтіру және қорғану әдістерін қолдану	9.4.1.1 жалғаспалы компьютерлерді қолданудың тәуекелдерін бағалау	10.4.1.1 ақпараттық және коммуникациялық технологиялардың құралдарын пайдалануда эргономика талаптарына сүйену
4 . 2 Ақпараттық қауіпсіздік	5.4.2.1 өзге жұмысты көшірмелеудің заңсыздығын талдау	6.4.2.1 авторлық құқық", плагиат" түсініктерін түсіндіру	" 7.4.2.1 қауіп төндіретін бағдарламалардан компьютерді қорғау	8.4.2.1 ж е л і қолданушының қауіпсіздігін қамтамасыз ету ережелерін сақтау (алаяқтық, кибербуллинг ж ә н е басқалары)	9.4.2.1 желіде этикалық және құқықтық нормаларды бұзудың салдарын түсіндіру	10.4.2.1 Қазақстан Республикасының заңнамасына сай бағдарламамен жұмыс жасаудың ережелерін ұстану
	5.4.2.2 құжаттарға құпия сөз орнату	6.4.2.2 мәлімет авторына сілтеме жасау				

37. Осы Бағдарлама тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

38. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру
деңгейінің 5-10 сыныптарына
арналған "Информатика" оқу
пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік
оқу бағдарламасына қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5- сынып:

1 – кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны / тақырыбы	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Ақпарат және ақпараттық процесс	Жұмыс орнын ұйымдастыру және өмір қауіпсіздік ережелерін меңгеру	5.4.1.1 техника қауіпсіздігі ережелерін бұзудың салдарын талдау
	Информатика Ақпарат	5.2.1.1 әртүрлі формадағы ақпараты ретпен айту
Компьютер ақпаратты өңдеу құралы ретінде	Компьютер	5.1.1.1 процессор мен қатқыл дисктің қызметін қарапайым деңгейде түсіндіру; 5.4.1.1 техника қауіпсіздігі ережелерін бұзудың салдарын талдау
	Программалық қамтамасыз ету	5.1.1.1 процессор мен қатқыл дисктің қызметін қарапайым деңгейде түсіндіру; 5.1.2.1 процессор мен қатқыл дисктің қызметін қарапайым деңгейде түсіндіру
2 - тоқсан		
Компьютер ақпаратты өңдеу құралы ретінде	Негізгі объектілер мен Windows (виндоус) басқару амалдары	5.1.3.1 ортақ қолжетімді файлдарды көшіру, өзгерту, орналастыру
Ақпараттық-коммуникациялық технология	Қарапайым графикалық редактор	5.1.1.1 процессор мен қатқыл дисктің қызметін қарапайым деңгейде түсіндіру; 5.1.3.1 ортақ қолжетімді файлдарды көшіру, өзгерту, орналастыру; 5.2.2.1 құжатты басып шығаруды тиімді ұйымдастыру (беттің параметрлерін орнату, алдын-ала қарау, басып шығаруға құжатты жіберу); 5.2.2.2 нүктелі бейнелерді түзету және құру құру

3 - тоқсан		
Ақпараттық-коммуникациялық технология	Қарапайым мәтіндік редактор. Интерфейс редакторы	5.1.3.1 ортақ қолжетімді файлдарды көшіру, өзгерту, орналастыру; 5.2.2.2 нүктелі бейнелерді түзету және құру құру
	Аралас құжаттарды құру	5.1.3.1 ортақ қолжетімді файлдарды көшіру, өзгерту, орналастыру; 5.2.2.1 құжатты басып шығаруды тиімді ұйымдастыру (беттің параметрлерін орнату, алдын-ала қарау, басып шығаруға құжатты жіберу); 5.2.2.2 нүктелі бейнелерді түзету және құру құру; 5.4.2.1 өзге жұмысты көшірмелеудің заңсыздығын талдау; 5.4.2.2 құжаттарға құпия сөз орнату
4 - тоқсан		
Ақпараттық-коммуникациялық технология	Есептеуші ақпаратты өңдеу. Калькулятор.	5.2.1.1 әртүрлі формадағы ақпараты ретпен айту
	Дыбыстық ақпаратты өңдеу. Фонограф	5.1.3.1 ортақ қолжетімді файлдарды көшіру, өзгерту, орналастыру; 5.3.1.1 ойын программасымен (Logo, Scratch (скратч) ойын ортасында жағдайлар мен объектілер анимациясын құру; 5.4.2.1 өзге жұмысты көшірмелеудің заңсыздығын талдау
	Жобалау әрекеті	

2) 6 - сынып:

2 – кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны /тақырыбы	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Ақпарат және ақпараттық процесс	Жұмыс орнын ұйымдастыру және өмір қауіпсіздік ережелерін меңгеру	6.1.1.1 есептеуші техниканың тарихы мен перспективасы туралы әңгімелеу; 6.1.1.2 компьютердің негізгі құралдарының өзарабайланысын түсіндіре білу
	Әлемнің ақпараттық суреті. Ақпаратты сақтау, ақпаратты сақтау	6.1.1.2 компьютердің негізгі құралдарының өзарабайланысын түсіндіре білу; 6.2.1.1 әртүрлі формадағы ақпараты ұсыну; 6.2.1.2 компьютерде ұсынылатын ақпараттар екілік түрде берілетінін түсіндіру; 6.4.2.1 "авторлық құқық", "плагиат" түсініктерін түсіндіру
	Антивирусты программалар	6.1.2.1 операциялық жүйенің негізгі қызметін атау; 6.2.1.1 әртүрлі формадағы ақпараты ұсыну;

		6.4.1.1 эргономиканың тапсырмаларын қалыптандыру мен шешу
	Ақпаратты ығыстыру, архиватор программасы	6.2.1.1 әртүрлі формадағы ақпараты ұ с ы н у ; 6.2.1.2 компьютерде ұсынылатын ақпараттар екілік түрде берілетінін т ү с і н д і р у ; 6.4.1.1 эргономиканың тапсырмаларын қалыптандыру мен шешу
Компьютер ақпаратты өңдеу құралы ретінде	Есептеуіш техниканың даму тарихы	6.1.1.1 есептеуші техниканың тарихы мен перспективасы туралы әңгімелеу
	Электронды-есептеуіш машинасы	6.1.2.1 операциялық жүйенің негізгі қызметін атау
	Компьютерлік техниканың даму тенденциясы	6.1.2.1 операциялық жүйенің негізгі қызметін атау
2 - тоқсан		
Алгоритмизациялау және моделдеу	Алгоритм және оны орындаушылар	6.3.2.1 кезең бойынша тапсырмаларды шешуді орындау
	Алгоритмді жазу формасы	6.3.2.1 кезең бойынша тапсырмаларды ш е ш у д і о р ы н д а у ; 6.3.2.2 алгоритмді блок-сызба түрінде ұсыну
	Алгоритм типтері (сызықты, тармақталған және циклдік алгоритм)	6.3.2.1 кезең бойынша тапсырмаларды ш е ш у д і о р ы н д а у ; 6.3.2.2 алгоритмді блок-сызба түрінде ұ с ы н у ; 6.3.3.1 ойын ортасында программалау процедурасын қолдану
	Модель және модельдеу	6.3.1.1 ойын программасын ойын ортасында сценарилер құастыру және жүзеге асыру
3 - тоқсан		
Ақпараттық-коммуникациялық технология	Мәтіндік процессор, интерфейс программасы	6.1.2.1 операциялық жүйенің негізгі қызметін атау
	Мәтінді форматтау амалының негізі	6.2.2.1 мәтіндік процессорде кесте элементтерін пішіндеу
	Құжаттарды алдын ала көру және баспадан шығару	6.1.3.1 сымсыз байланыстың тиімді жактарын түсіндіру
	Кесте, кестені құру	6.2.2.1 мәтіндік процессорде кесте элементтерін пішіндеу; 6.2.2.2 электронды кестенің элементтерін пішіндеу
	Кестені түзету	6.2.2.1 мәтіндік процессорде кесте элементтерін пішіндеу
	Кесте мазмұнын форматтау және енгізу	6.2.2.1 мәтіндік процессорде кесте элементтерін пішіндеу 6.2.2.2 электронды кестенің элементтерін пішіндеу
4 - тоқсан		

Ақпараттық-коммуникациялық технология	Графикалық объектілерді және декоративті жазуларды қою	6.2.2.1 мәтіндік процессорде кесте элементтерін пішіндеу
	Суреттер мен жазбаларды форматтау	6.2.2.1 мәтіндік процессорде кесте элементтерін пішіндеу
	Интерфейс программаларды таныстыру, презентациялау	6.1.2.1 операциялық жүйенің негізгі қызметін атау
	Презентация құру және безендіру	6.2.2.1 мәтіндік процессорде кесте элементтерін пішіндеу
	Презентацияны демонстрациялау және анимациялау	6.2.2.3 электронды кесте диаграмма құру
Телекоммуникация	Негізгі компьютерлік байланыстар негізі	6.1.3.1 сымсыз байланыстың тиімді жақтарын түсіндіру
	Глобалды ақпараттық желі Жобалау әрекеті	6.4.2.1 "авторлық құқық", "плагиат" түсінігін түсіндіру;
		6.4.2.2 мәлімет авторына сілтеме жасау

3) 7 - сынып:

3 – кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны / тақырыбы	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Ақпарат және ақпараттық процесс	Жұмыс орнын ұйымдастыру және өмір қауіпсіздік ережелерін меңгеру	7.1.1.1 компьютерлік жады түрлерінің қызметін сипаттау (оперативті есте сақталатын құралдар, жиі есте сақталатын құрылғы, мырт келбетімен есте сақталатын құрылғы)
	Компьютерде ақпаратты ұсыну амалы	7.2.1.1 шифрлеудің әртүрлі әдістерін қолдану арқылы мәтіндік ақпараты кодтау және қайта к о д т а у ; 7.2.1.2 ақпаратты өлшем бірліктерін атау
Компьютер ақпаратты өңдеу құралы ретінде	Компьютер, жадыны аппаратпен қамтамасыз ету	7.1.1.1 компьютерлік жады түрлерінің қызметін сипаттау (оперативті есте сақталатын құралдар, жиі есте сақталатын құрылғы, мырт келбетімен есте сақталатын құрылғы); 7.4.1.1 талдаудағы жобаға интерфейс құру үшін шарттарын орындау; 7.4.2.1 қауіп төндіретін бағдарламалардан компьютерді қорғау
	Операциялық жүйені топтастыру	7.1.2.1 "программалау жүйесі" мен "программалау тілі" ұғымын ажырата білу
	Операциялық жүйенің функциясы	7.1.2.2 әртүрлі форматтағы архивтерді құру және о р н а л а с т ы р у ; 7.1.2.3 бірдей ақпаратты сақтайтын әртүрлі форматтағы файлдар мөлшерін салыстыру
2 - тоқсан		
	Программалау тілі	7.3.2.1 программалау тілінде алгоритмді жазбаға ж а з у ; 7.3.3.1 мәліметтер түрлерін топтастыру

Алгоритмизациялау және модельдеу	Программа және оның құрылуы	7.3.2.1 программалау тілінде алгоритмді жазбаға ж а з у ; 7.3.3.1 мәліметтер түрлерін топтастыру
	Алмастыру типі	
	Арифметикалық өрнектер жазбасы	7.3.3.2 кіріккен ортада бағдарлама жасау үшін сызықтық және тармақталған алгоритм жасау(C/ C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)
	Сызықты алгоритмді программалау	7.3.3.2 кіріккен ортада бағдарлама жасау үшін сызықтық және тармақталған алгоритм жасау(C/ C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)

3 - тоқсан

Ақпараттық модельдеу	Модельді сипаттау әдісі мен қасиеті	7.3.1.1 3 D редакторында оқиғалар мен объектілер моделін құру
Ақпараттық-коммуникациялық технология	Компьютерлік графиканың түрлері	7.2.2.2 векторлы бейнелерді түзету және құру к Ұ р у ; 7.2.2.3 нүктелі және векторлы графиканың кемішлігі мен жетістігін бағалау
	Векторлы және нүктелі графиканы өңдеу және құру б о й ы н ш а программалар	7.2.2.3 нүктелі және векторлы графиканың кемішлігі мен жетістігін бағалау

4 - тоқсан

Ақпараттық-коммуникациялық технология	Векторлы графиканы өңдеу бойынша векторлы графика, интерфейс программалар	7.2.2.2 векторлы бейнелерді түзету және құру к Ұ р у ; 7.2.2.3 нүктелі және векторлы графиканың кемішлігі мен жетістігін бағалау
	Нүктелі графиканы өңдеу бойынша нүктелі графика, интерфейс программалар	7.2.2.2 векторлы бейнелерді түзету және құру құру
	Нүктелі бейнелермен жұмыс жасаудың ортақ амалы Жобалау әрекеті	7.2.2.3 нүктелі және векторлы графиканың кемішлігі мен жетістігін бағалау

4) 8 - сынып

4 –кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны /тақырыбы	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
	Жұмыс орнын ұйымдастыру және өмір қауіпсіздік ережелерін меңгеру	8.1.1.1 процессор қызметін және оның негізгі сипаттарын қарапайым деңгейде түсіндіру 8.4.1.1 әртүрлі электронды құралдардың кері әсеріне мысалдар келтіру және қорғану әдістерін қолдану

Ақпараттық-коммуникациялық технология	Есептеу жүйесі (екілік, сегіздік, ондық, он алтылық)	8.2.1.1 ақпаратты бір өлшемнен басқа өлшемге аударуды жүзеге асыру
	Екілік арифметика Компьютердің логика және логикалық негіздері	8.2.1.2 ақпарат санын анықтау кезінде алфавит пен ықтималды амалдарды қолдану
2 - тоқсан		
Компьютер ақпаратты өңдеу құралы ретінде	Жеке компьютер архитектураның заманауи даму тенденциясы	8.1.1.1 процессор қызметін және оның негізгі сипаттарын қарапайым деңгейде түсіндіру; 8.4.1.1 әртүрлі электронды құралдардың кері әсеріне мысалдар келтіру және қорғану әдістерін қолдану
	Перифериялды құрылғы	8.1.1.1 процессор қызметін және оның негізгі сипаттарын қарапайым деңгейде түсіндіру
Алгоритмизациялау және программалау	Ветвления операторлары	8.1.2.1 қолданбалы жүйелі бағдарламамен қамтамасыз ету мен прграммалау жүйесін ажырата білу; 8.3.2.1 алгоритмді қабылдауды жүзеге асыру
	Күрделі шарттар	8.3.2.2 қойылған міндеттердің шешімін бағалау
	Циклдік алгоритм	8.3.3.1 кіріккен ортада бағдарлама жасауда таңдау операторы мен циклдарды қолдану
3 - тоқсан		
Алгоритмизациялау және программалау	Тікелей және кері циклді санаушы	8.3.3.1 кіріккен ортада бағдарлама жасауда таңдау операторымен циклдарды қолдану; 8.3.3.2 кіріккен ортада бағдарлама құрудың компоненттерін білу және қолдану
Ақпараттық модельдеу	Модельді компьютерлерді меңгеру	8.3.1.1 программаны интеграциялық ортада модель міндеттерін құру
	Компьютерде модельдерді құрастырудың негізгі кезеңдері	8.3.1.1 программаны интеграциялық ортада модель міндеттерін құру
Ақпараттық-коммуникациялық технология	Электронды кесте	8.2.2.1 электрондық кестеде тапсырмаларды шешу үшін мәліметін типтері мен пішіндерін қолдану
	Мәліметтерді түзету және форматтау	8.2.2.1 электрондық кестеде тапсырмаларды шешу үшін мәліметін типтері мен пішіндерін қолдану
	Қатысты, абсолюты және аралас сілтемелер	8.2.2.2 абсолюті және қатысты сілтемелерді қолдану
4 - тоқсан		
Ақпараттық-коммуникациялық технология	Стандарттық функцияны қолдану функциясы	8.2.2.3 электронды кестелерді қолдану арқылы тапсырмаларды шешу үшін кірістірілген функцияларды қолдану
	Диаграмманың құрылуы	8.2.2.4 берілген кестеде график функциясын құру
	Компьютерлік желінің қызметі, компьютерлік желінің негізгі түсініктері	8.1.3.1 желіде жіберу амалдарын анықтау

Телекоммуникация	Интернет желі ресурстарына қолжетімділігі Жобалау әрекеті	8.1.3.1 желіде жіберу амалдарын анықтау; 8.4.2.1 желі қолданушының қауіпсіздігін қамтамасыз ету ережелерін сақтау (алаяқтық, кибербуллинг және басқалары)

5) 9 - сынып:

5 – кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны тақырыбы	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Ақпарат және ақпараттық процесс	Компьютерлік желідегі ақпараттардың қауіпсіздігі	9.1.1.1 компьютердің қызметіне конфигурацияны таңдау; 9.1.3.1 интернет қызметтерін қолдана отырып (веб сервер, бұлтты есептеуіш, блок, вики арқылы жұмысты жүктеп алу) бірлесіп құжаттарды құру және қайта өңдеу бойынша ж ұ м ы с ж а с а у ; 9.4.1.1 жалғаспалы компьютерлерді қолданудың тәуекелдерін бағалау
	Ақпаратты сақтау бойынша Қазақстан Республикасының Заңнамасы	9.2.1.1 ақпараттың сипатын анықтау (қауіпсіздігі, нақтылық, дәйектілік, өзектілік және); 9.4.2.1 желіде этикалық және құқықтық нормаларды бұзудың салдарын түсіндіру
Компьютер ақпаратты өңдеу құралы ретінде	Заманауи программамен қамтамасыз ету	9.1.2.1 тұтынушының қажеттілігіне қарай программалық қамтамасыз етілуін таңдау; 9.2.2.1 мәліметтер базасын, жазба, жиегін түсіндіру
Алгоритмизациялаужәне программалау	Файлдар және оны өңдеу	9.3.2.1 тапсырмаларды әртүрлі жолдармен шешу
2 - тоқсан		
Алгоритмизациялаужәне программалау	Мәліметтерді құрылымдау	9.3.2.1 тапсырмаларды әртүрлі жолдармен шешу
	Циклді салу	9.3.2.1 тапсырмаларды әртүрлі жолдармен шешу
3 - тоқсан		
Алгоритмизациялаужәне программалау	Символды қатар	9.3.2.1 тапсырмаларды әртүрлі жолдармен шешу
	Символды қатарлармен жұмыс үшін функциялар	9.3.1.1 электрондық кесте процессор моделін (физикалық, биологиялық, экономикалық) зерттеу және құру
	Массивтер туралы түсінігі	9.3.1.1 электрондық кесте процессор моделін (физикалық, биологиялық, экономикалық) зерттеу және құру
4 - тоқсан		
Алгоритмизациялаужәне программалау	Массивтерді өңдеудің стандартты алгоритмі	9.3.3.1 кіріккен ортада біртекті массивтерді жасаудың бағдарламасын құру

6) 10 сынып

6 – кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны /тақырыбы	Оқыту мақсаттары

1 - тоқсан		
Ақпараттық модельдеу	Жұмыс орнын ұйымдастыру және өмір қауіпсіздік ережелерін меңгеру	10.1.1.1 компьютердің функционалды мүмкіндіктері мен негізгі сипаттарын қолдану; 10.1.1.2 персаналды компьютер және оның перифериялық құралдарын (принтер, сканер, модем, мультимедиялық проектор, цифровая к а м е р а) ; 10.4.1.1 ақпараттық және коммуникациялық технологиялардың құралдарын пайдалануда эргономика талаптарына сүйену
	Графика тәртібінде графикалық операторлар	10.1.2.1 заманауи программалық етілудің даму тенденциясын білу
	Компьютерлік модельдеу Программалау тіл құралы арқылы модельдер құрастыру.	10.3.1.1 бағдарлау тілі мен құралдар моделін құру
2 - тоқсан		
Ақпараттық модельдеу	Модельдеудің негізгі элементтері	10.3.1.1 бағдарлау тілі мен құралдар моделін к ұ р у ; 10.3.2.1 әр тапсырманың шешімін сипаттау және оның тиімдісін таңдау; 10.3.3.1 символдық талдаудың алгоритмін бағдарламалау
Ақпараттық-коммуникациялық технология	Мәліметтер базасы	10.2.2.1 электрондық кестеде мәліметтер б а з а с ы н к ұ р у ; 10.2.2.2 мәліметтерді топтастыру және тез табу жүзеге асыру
3 - тоқсан		
Ақпараттық-коммуникациялық технология	Кестелік процессор құралы арқылы мәліметтер базасы кестесін құру	10.1.3.1 пошталық бағдарлама көмегімен электронды поштадан жіберу, қабылдауды жүзеге асыру ; 10.2.2.1 электрондық кестеде мәліметтер базасын құру
	Қорытынды мәнін шығару, топтастыру	10.1.3.2 іздеу жүйесін қолдану арқылы интернеттен ақпаратты іздеуді жүзеге асыру; 10.2.2.2 мәліметтерді топтастыру және тез табу жүзеге асыру ; 10.4.2.1 Қазақстан Республикасының заңнамасына сай бағдарламамен жұмыс жасаудың ережелерін ұстану
	Ақпарат түрінде өңдеу Видеофайл форматы	10.1.3.1 пошталық бағдарлама көмегімен электронды поштадан жіберу, қабылдауды жүзеге асыру ; 10.2.1.1 қабылдаған ақпараты бағалау және т а л д а у ; 10.2.1.2 программалық құралдармен видеоақпараты өңдеу
		10.1.2.1 заманауи программалық етілудің даму тенденциясын білу; 10.2.1.1 қабылдаған ақпараты бағалау және

	Видеоны өңдеу мен құру бойынша программалар	т а л д а у ; 10.2.1.2 программалық құралдармен видеоаппараты өңдеу
4 - тоқан		
Ақпараттық-коммуникациялық технология	Интерфейс программалар	10.1.2.1 заманауи программалық етілудің даму тенденциясын білу;
	Жобаны сақтау, құру, ашу	10.1.2.1 заманауи программалық етілудің даму тенденциясын білу
	Видеоны монтаждау	10.2.1.2 программалық құралдармен видеоаппараты өңдеу; 10.4.1.1 ақпараттық және коммуникациялық технологиялардың құралдарын пайдалануда эргономика талаптарына сүйену.

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 55-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 495-қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Музыка" пәнін оқытудың мақсаты: қазақтың дәстүрлі музыкасы, әлем халықтары шығармашылығы, әлемдік классика және заманауи музыканың үздік үлгілері негізінде білім алушылардың музыкалық мәдениеттілігін қалыптастыру, шығармашылық қабілетін дамыту.

3. "Музыка" пәнін оқытудың міндеттері:

1) өзге өнер түрлері мен оқу пәніне музыка өнерін кіріктіре отырып, әлем тұтастығының бейнесі жөнінде түсінігін қалыптастыру;

2) музыка өнерінің жалпы адамзаттық қажеттілікті құбылыс ретінде, оның адам өміріндегі рөлі мен маңыздылығы туралы түсінігін қалыптастыру;

3) сыни тұрғыда ойлауы және музыкаға жағымды қарым-қатынасы мен музыкалық іс-әрекет дағдыларын қалыптастыру;

4) музыкалық шығармалар мен тапсырмаларды талдау және зерттеу, орындаушылық пен импровизациялау, оқу пәндік-тақырыптық білім, икем және дағды аясында дамыту;

5) музыкалық қабілеттілігі, белсенді шығармашылығы, орындаушылығы мен зерттеушілік дағдысын дамыту;

6) музыка өнері негізінде коммуникация формалары жөнінде білімін қалыптастыру;

7) музыкалық-шығармашылық жұмыстарға идеялар қосу негізінде өзін-өзі бағалау, өзін-өзі тану және өзін-өзі дамытуын қалыптастыру (шығармалар жазу, импровизация және өңдеу);

8) ақпараттық-коммуникациялық технология құралдарын қолдану барысында музыкалық-орындаушылық, техникалық білімі мен біліктілігін қалыптастыру және дамыту.

4. "Музыка" пәнін оқытудың түзету міндеттері:

1) ойлау, есте сақтау, суырып салу қабілеттерін қалыптастыру;

2) ән орындау қызметі барысында дұрыс тыныс алу, сөйлеу қабілетін дамыту;

3) аспаптарда ойнау, мәнерлі қимылдар жасау арқылы ұсақ моторикасын дамыту;

4) эмоциональды өріс ерекшелігіне әсер ету;

5) ойлау, елестету қабілеттерін дамыту;

6) орталық жүйке-жүйесінің функциясы мен психологиялық жағдайын жақсарту.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған (бұдан әрі – ТҚАБ) білім алушылардың негізгі қимыл-қозғалысы және танымдық әрекетінде кездесетін ерекшеліктер:

1) саусақтарының дифференциалдық қимыл-қозғалысының тежелуі, сенсорлы тежегіштер: көру, есту қабілеттерінің бұзылуы; тактильдік және кинестетикалық қабылдауының тежелуі;

2) білім алушыларда сөйлеу тілінің мынадай бұзылыстары болады: сөйлеу темпінің төмендігі, дауысының жайлығы; фонематикалық есту қабілетінің төмендігі байқалады: олар дыбысты, дыбыс қатарын ажырата алмайды;

3) табиғи физиологиялық қызметтерді қиындықпен атқарады: жұтыну, ауаны жұту, ауаны кері шығару.

6. ТҚАБ білім алушылармен жұмыс істеуде олардың музыкалық-шығармашылық іс-әрекеттермен айналысуына көп көңіл бөлінеді: музыка тыңдау, ән айту, аспапта ойнау, музыкалық шығармаларды сахналау, ойдан әуен ойлап табу, музыканың сүймелдеуімен музыкалық-пластикалық қозғалыстар жасау, музыкалық сюжетті этюд қою. Осындай музыкалық-шығармашылық жұмыстар мұғалімге балаларды дамыту, бұзылыстарды түзету және психомотрикалық функцияларын қалыпқа келтіруге көп септігін тигізеді.

7. "Музыка" пәнін оқытуда ТҚАБ білім алушыларға білім беру барысында мұғалім ынталы, қызығушылығы жоғары, сенімді, жауапты, ой-өрісі дамыған жеке тұлғаны қалыптастырып, түзете-дамыта оқытуға бағытталған қағиданы ұстанады.

8. Оқытудың түрлі технологияларды қолданады:

1) ән айту, музыка тыңдау, екпіндік қимыл-қозғалыстарды орындау мүмкіндіктері бұзылған білім алушылармен жеке түзете-дамыту жұмыстарын ұйымдастыру;

2) ән айту барысында дыбыстарды дұрыс айту, дұрыс тыныс алу, сөйлеу мүмкіндіктері зақымдалған балалардың дыбыс ырғағын қалыптастыруға арналған ырғақтық-артикуляциялық жаттығулар орындау;

3) әннің сөзін жаттау барысында қимыл-қозғалыспен бірнеше рет қайталау арқылы ұсақ-қол моторикасы мен есте сақтау қабілетін арттыру;

4) дұрыс тыныс алу, музыканың дыбыс ырғағы мен екпінін сезіне білу функциялары және ұсақ қол моторикасын қалыптастыра білу мақсатында үрмелі және ұрмалы музыкалық аспаптарды қолдана отырып түрлі музыкалық ойын-жаттығулар ұйымдастыру;

5) ән айту, би, қимыл және музыкалық аспаптарда ойнау арқылы балалардың эмоциясы мен айналасындағы адамдарға деген көзқарасын жақсартуға мүмкіндік беру;

6) алған білімі мен дағдыларын әрі қарай жетілдіру үшін әр білім алушының мүмкіндігіне қарай пікірін ескере отырып, жеке түзете-дамыту жұмыстарын ұйымдастыру;

7) іріктелген тапсырмалар мен арнайы жұмыс түрлері арқылы білім алушыларды ынталандыру;

8) проблемалар мен оларды шешу стратегияларын білім алушыларға түсінікті жолмен жеткізу;

9) белсенді оқуға және зерттеушілік іс-әрекетке ынталандыру;

10) білім алушылардың сыни тұрғыдан ойлау дағдыларын дамыту;

11) ұжымдық, жеке және топтық жұмысты ұйымдастыру;

12) білім алушының оқу үдерісінде түрлі музыкалық іс-әрекеттерге белсенді араласуы;

13) өздігінен ізденіп, білім алу үшін балалардың мотивациясын қалыптастыру;

14) балаларды ынталандыру мақсатында оқытудағы дифференциация;

15) пәнаралық байланыс: оқу пәндерімен байланыс орнату үшін олардың дағдылары мен оқыту мақсаттарын өз сабақтарына пайдалана отырып, пән мұғалімдері және логопед мамандарымен бірлесе отырып, пәнді игеруге қажетті сөздерді анықтай алады.

9. Қолданылатын түзету жаттығулары:

1) әр түрлі сипаттағы музыкалық шығармаларды тыңдап, талдай білуге, оны эмоциональды қабылдауға үйрету;

2) есту қабілетін дамыту, музыкалық дыбыстардың жоғарлығы мен ұзақтығын тембріне қарап ажырата білуге үйрету;

- 3) әуеннің екпінін сезіне білуге үйрету;
- 4) музыканы есте сақтау қабілетін дамыту, әуенді есте сақтап, қайталап айта білуге үйрету;
- 5) музыкалық пластикалық жаттығулар, ритмикалық қозғалыстар (қозғалып әнге қосылу) және музыкалық ойындар арқылы қимыл-қозғалыс аппараттарын қалпына келтіру;
- 6) вокалдық жаттығулар арқылы сөйлеу тілінің бұзылыстарын түзету;
- 7) айналаны қоршаған дыбыстарды таныстыру арқылы музыкалық және жалпы мәдени дүниетанымын кеңейту;
- 8) емдік музыка терапиясы әдіс-тәсілдерін қолдану арқылы психологиялық жағдайларын қалыпқа келтіру;
- 9) оқу процесі барысында денсаулық технологияларын қолдану;
- 10) тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушылардың эмоциялық сезімталдығын қалыптастыру, білім мен мәдениетке қызығушылығын ынталандыру арқылы талғампаздығын дамыту;
- 11) музыкалық-шығармашылық әрекет барысында сөздік қорын түзете-дамыта отырып тәжірибелік дағдыларын іске асыру;
- 12) музыкалық аспаптарда ойнау, мәнерлі қимылдар жасау барысында ұсақ моторикасын түзете-дамыта отырып қалыптастыру;
- 13) ырғақты музыка тыңдау барысында, музыка екпінімен қимыл-қозғалыстарды уақытылы қолдана білу дағдысын дамыту;
- 14) сөйлеу, тыныс алу, жалпы және ұсақ қол моторикасы қызметтерін қалыптастыруда түрлі логоритмикалық және музыкалық жаттығулар мен ырғақтық-артикуляциялық жаттығулар орындау.

10. Бағдарламаның мазмұнын жүзеге асыруда музыка кабинеті келесі жабдықтармен және көрнекі құралдармен жарақтандырылады:

- 1) маркерлік және интербелсенді қабырға тақтасы;
- 2) жабдықталған компьютер (монитор, жүйелік блок, сабвуфер, колонкалар, микрофон, тышқан, клавиатура, желілік фильтр);
- 3) музыкалық орталық;
- 4) топпен жұмыс жасауға арналған ноутбук, бейнекамера, фотоаппарат;
- 5) музыкалық шығармалар фонотекасы (CD-жинақ): аудиожазбалар, отандық және шетелдік композиторлардың шығармашылығына арналған фонохрестоматиялар, опера қойылымдарының үзінділері жазылған музыка жинақтары;
- 6) опера қойылымдарының үзінділері жазылған бейнефильмдер; балеттік спектакльдердің үзінділері бар бейнефильмдер, белгілі оркестр ұжымының жазбалары сақталған бейнефильмдер, заманауи мюзикл үзінділерінің жазбалары сақталған фильмдер;
- 7) әндердің ноталық және поэтикалық мәтіндері;

8) әртүрлі музыкалық аспаптарда ойнап тұрған музыканттардың суреттері, әлемдік музыкалық мәдениеттің ірі орталықтарының картиналары мен суреттері.

11. Музыка кабинеті музыкалық аспаптармен: фортепианомен, баянмен, аккордеонмен, музыкалық зырылдауықпен, қазақтың ұлттық музыка аспаптарымен, ксилофонмен, металлофонмен, дабылмен, маракастармен, музыкалық үшбұрышпен, жоғарғы дыбысты (пластиналық) қоңыраулармен, балаларға арналған барабандармен, метрономмен жабдықталады.

12. Музыка пәнінің кабинеті кіші топтарда білім алушылардың қызметін жүзеге асыруға мүмкіндік беретін мобильді үстелдер және орындықтармен жабдықталады. Аудиторияны бірегей пайдалану үшін музыкалық жабдықтар, және аудио- және бейнетехникаларды еркін қосу үшін электр розеткалары кабинеттің барлық жақтарындағы нүктелерде орналасады.

13. Кабинетте жалюздер және терезелерді қараңғылау жүйесі, қосалқы бөлме, әртүрлі материалдар, жабдықтар және музыкалық құралдарды сақтауға арналған стеллаждар және ышқаптар қарастырылады, қабырғаларды дыбыстық оқшаулау талап етіледі.

14. Виртуалды білім беру ортасында білім алушылар мен ұстаздар өзара ақпаратпен бөлісуде электрондық жүйелер, онлайн форумдарда қолдануын қамтиды. Онлайн сабақтар арқылы инновациялық әдістер мен ақпараттық технологияларды қолданады.

3 - тарау. "Музыка" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

15. "Музыка" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылында – 34 сағатты;
- 2) 6-сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылында – 34 сағатты құрайды.

16. Бағдарламаның мазмұны бөлімдер бойынша ұйымдастырылған, бөлімдер пән бойынша оқыту мақсаттары және оған қол жеткізу реттілігін сыныптар бойынша мазмұндайтын бөлімшелерге бөлінген.

17. Әрбір бөлімшеде ұсынылған оқу мұғалімге жұмысын жүйелі (музыкалық сауаттылықты зерделеу, музыкалық-орындаушылық және білім алушылардың музыкалық-шығармашылық іс-әрекетін) жоспарлауға, коммуникативті және тіл дағдыларын дамытуға, білім алушылардың жетістіктерін бағалап, оқытудың келесі кезеңдерімен хабардар етуге мүмкіндік береді.

18. Оқу пәнінің мазмұны 3 бөлімді қамтиды:

- 1) музыка тыңдау, орындау және талдау;
- 2) музыкалық-шығармашылық жұмыстар жасау;
- 3) музыкалық-шығармашылық жұмысты таныстыру және бағалау.

19. "Музыка тыңдау, орындау және талдау" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды

:

- 1) музыка тыңдау және талдау;
- 2) музыкалық сауаттылық;
- 3) музыкалық-орындаушылық іс-әрекет.

20. "Музыкалық-шығармашылық жұмыстар жасау" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) идеялар және материалдарды жинақтау;
- 2) музыка шығару және импровизация.

21. "Музыкалық-шығармашылық жұмысты таныстыру және бағалау" бөлімі келесідей бөлімшені қамтиды:

- 1) музыкалық-шығармашылық жұмысты таныстыру және бағалау.

22. 5-сыныпқа арналған "Музыка" пәнінің базалық мазмұны:

1) музыка тыңдау, орындау және талдау. Музыка тыңдау және талдау: музыкалық жанр мен көркемдеуші құралдарды анықтау, тыңдалған шығарманы талдау; әлем халықтары музыкалық аспаптарын жасалуы мен дыбысталуына қарай топтастыру, түрлі контекстерде салыстыру. Музыкалық сауаттылық: дәстүрлі халық әндері мен аспаптық музыканың, айтыстың жанры мен стилін анықтау; дәстүрлі әншілік мектептердің және халық композиторларының шығармаларын ажырату; әлем халықтары музыкалық дәстүрлерінің ерекшеліктерін анықтау; ауызша және жазбаша жұмыстар орындау барысында музыкалық терминологияны пайдалану. Орындаушылық іс-әрекет: әнді орындау барысында музыканың көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу; музыкалық шығармалардың қарапайым үзінділерін музыкалық аспаптарда бірлесіп орындау;

2) музыкалық-шығармашылық жұмыстарды жасау. Идеялар және материалдарды жинақтау: музыкалық-шығармашылық жұмыстарды жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және материал жинақтау. Музыка шығару және импровизация: музыкалық аспаптар мен дауысын қолдана отырып, қарапайым композициялар шығару және импровизация жасау; компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити), Soundation (саундейшн), Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, қарапайым музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау;

3) музыкалық шығармашылық жұмыстарды таныстыру және бағалау. Шығармашылық жұмыстарды таныстыру және бағалау: өз жұмысын таныстыру, бағалау және жетілдіру.

23. 6-сыныпқа арналған "Музыка" пәнінің базалық мазмұны:

1) музыка тыңдау, орындау және талдау. Музыка тыңдау, талдау: музыкалық шығарманы талдау және өнердің түрлері, стилі және жанрларын, сонымен қатар, өнердің өзге түрлері мен байланысын анықтау; симфониялық оркестрдің музыкалық аспаптардың дыбысталуын ажырату, топтар бойынша жүйелеу. Музыкалық сауаттылық: классикалық музыка жанрлары мен түрлерін анықтау; эстрада музыкасының жанрлары мен бағытын анықтау; көркем бейнені құруда музыка және өнердің басқа түрлерін

көркемдеуші құралдарын салыстыру; ауызша және жазбаша жұмыстар орындау барысында музыкалық терминологияны пайдалану. Музыкалық-орындаушылық іс-әрекет: әуеннің көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу, екі дауыспен және канон элементтері мен әнді орындау; музыкалық шығармалардың қарапайым үзінділерінің сипатын жеткізу, партия бойынша және (немесе) ансамбльмен аспаптарда орындау;

2) музыкалық-шығармашылық жұмыстарды жасау. Идеялар және материалдарды жинақтау: музыкалық-шығармашылық жұмыс жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және музыкалық материалды жаңаша түсіндіру. Музыка шығару және импровизация: музыкалық аспаптар мен дауысын қолдана отырып, күрделі музыкалық композициялар шығару және импровизация жасау; компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити), Soundation (саундейшн), Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау ;

3) музыкалық шығармашылық жұмыстарды таныстыру және бағалау. Шығармашылық жұмыстарды таныстыру және бағалау: өз жұмысын таныстыру, өзінің және өзгелердің жұмысын бағалау және жетілдіру.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

24. Бағдарламада оқу мақсаттары төрт саннан тұратын кодтық белгімен берілді: кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар бөлім және бөлімше ретін, төртінші сан бөлімшедегі оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді, мысалы, 5.2.1.4. кодында "5" – сынып, "2.1" – екінші бөлімнің бірінші бөлімшесі, "4" – оқу мақсатының реттік саны.

25. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) "Музыка тыңдау, орындау және талдау":

1-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
1.1 Музыка тыңдау және талдау	5.1.1.1 музыкалық жанр мен көркемдеуші құралдарды анықтау, тыңдалған шығарманы талдау	6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау және өнердің түрлері, стилі және жанрларын, сонымен қатар, өнердің өзге түрлері мен байланысын анықтау
	5.1.1.2 әлем халықтары музыкалық аспаптарын жасалуы мен дыбысталуына қарай топтастыру, түрлі контекстерде салыстыру	6.1.1.2 симфониялық оркестрдің музыкалық аспаптардың дыбысталуын ажытару, топтар бойынша жүйелеу
	5.1.2.1 дәстүрлі халық әндері мен аспаптық музыканың, айтыстың жанры мен стилін анықтау	6.1.2.1 классикалық музыка жанрлары мен түрлерін анықтау
	5.1.2.2 дәстүрлі әншілік мектептердің және халық	

1.2 Музыкалық сауаттылық	композиторларының шығармаларын ажырату	6.1.2.2 эстрада музыкасының жанрлары мен бағытын анықтау
	5.1.2.3 әлем халықтары музыкалық дәстүрлерінің ерекшеліктерін анықтау	6.1.2.3 көркем бейнені құруда музыка және өнердің басқа түрлерін көркемдеуші құралдарын салыстыру
	5.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстар орындау барысында музыкалық терминологияны пайдалану	6.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстар орындау барысында музыкалық терминологияны пайдалану
1 . 3 Музыкалық-орындаушылық іс-әрекет	5.1.3.1 әнді орындау барысында музыканың көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу	6.1.3.1 әуеннің көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу, екі дауыспен және канон элементтері мен әнді орындау
	5.1.3.2 музыкалық шығармалардың қарапайым үзінділерін музыкалық аспаптарда бірлесіп орындау	6.1.3.2 музыкалық шығармалардың қарапайым үзінділерінің сипатын жеткізу, партия бойынша және (немесе) ансамбльмен аспаптарда орындау

2) "Музыкалық-шығармашылық жұмыстарды жасау":

2-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
2.1 Идеялар және материалдарды жинақтау	5.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыстарды жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және материал жинақтау	6.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыс жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және музыкалық материалды жаңаша түсіндіру
2.2 Музыка шығару және импровизация	5.2.2.1 музыкалық аспаптар мен дауысын қолдана отырып, қарапайым композициялар шығару және импровизация жасау	6.2.2.1 музыкалық аспаптар мен дауысын қолдана отырып, музыкалық композициялар шығару және импровизация жасау
	5.2.2.2 компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити), Soundation (саундейшн) , Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, қарапайым музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау	6.2.2.2 компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити), Soundation (саундейшн) , Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, күрделі музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау

3) "Музыкалық шығармашылық жұмыстарды таныстыру және бағалау":

3-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
3.1 Шығармашылық жұмыстарды таныстыру және бағалау	5.3.1.1 өз жұмысын таныстыру , бағалау және жетілдіру	6.3.1.1 өз жұмысын таныстыру, өзінің және өзгелердің жұмысын бағалау және жетілдіру

26. Осы Бағдарлама тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы

Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

27. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне беріледі.

Негізгі орта білім беру
деңгейінің 5-6 сыныптарына
арналған "Музыка" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1 – кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар. Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі/мазмұны	Оқыту мақсаттары
Қазақ халқының музыкалық мұрасы	Қазақ халқы әнінің әуенділігі	5.1.2.2 дәстүрлі әншілік мектептердің және халық композиторларының шығармаларын ажырату; 5.1.1.1 музыкалық жанр мен көркемдеуші құралдарды анықтау, тыңдалған шығарманы талдау; 5.1.3.1 әнді орындау барысында музыканың көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу; 5.2.2.2 компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити), Soundation (саундейшн), Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау
	Айтыс өнері	5.1.2.1 дәстүрлі халық әндері мен аспаптық, музыкалық жанр мен стиль, айтыстың түрін анықтау; 5.1.2.2 дәстүрлі әншілік мектептердің және халық композиторларының шығармаларын ажырату; 5.1.3.1 әнді орындау барысында музыканың көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу; 5.2.2.2 компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити), Soundation (саундейшн), Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау
	Күй құдіреті	5.1.2.1 дәстүрлі халық әндері мен аспаптық музыканың, айтыстың жанры мен стилін анықтау; 5.1.1.1 музыкалық жанр мен көркемдеуші құралдарды анықтау, тыңдалған шығарманы талдау; 5.2.2.2 компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити),

		Soundation (саундейшн), Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау
	Жобаны жоспарлау және құрастыру	5.2.1.1 музыкалық-шығармашық жұмыстарды жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және материал жинақтау; 5.2.2.1 музыкалық аспаптар мен дауысын қолдана отырып, қарапайым композициялар шығару және импровизация жасау; 5.2.2.2 компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити), Soundation (саундейшн), Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау
	Жобаны таныстыру	5.3.1.1 өз жұмысын таныстыру, бағалау және жетілдіру; 5.1.2.3 әлем халықтары музыкалық дәстүрлерінің ерекшеліктерін анықтау
Қазақ халқының дәстүрлі тұрмыс-салт әндері және заманауи музыкасы	Қазақ халқының тұрмыс-салт әндері	5.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстар орындау барысында музыкалық терминологияны пайдалану; 5.1.1.1 музыкалық жанр мен көркемдеуші құралдарды анықтау, тыңдалған шығарманы талдау; 5.1.3.1 әнді орындау барысында музыканың көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу; 5.3.1.1 өз жұмысын таныстыру, бағалау және жетілдіру
	Жаңғырған салт-дәстүр әндері	5.1.1.1 музыкалық жанр мен көркемдеуші құралдарды анықтау, тыңдалған шығарманы талдау; 5.1.3.1 әнді орындау барысында музыканың көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу; 5.3.1.1 өз жұмысын таныстыру, бағалау және жетілдіру
	Халық музыкасының интерпретациясы	5.1.1.1 музыкалық жанр мен көркемдеуші құралдарды анықтау, тыңдалған шығарманы талдау; 5.2.2.1 музыкалық аспаптар мен дауысын қолдана отырып, қарапайым композициялар шығару және импровизация жасау; 5.3.1.1 өз жұмысын таныстыру, бағалау және жетілдіру
	Халық музыкасын өңдеу	5.2.1.1 музыкалық шығармашық жұмыстарды жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және материал жинақтау; 5.2.2.2 компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити), Soundation (саундейшн), Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау
	Жобаны жоспарлау және құрастыру	5.2.2.2 компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити), Soundation (саундейшн), Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау; 5.1.3.1 әнді орындау барысында музыканың көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу; 5.1.3.2 музыкалық шығармалардың қарапайым үзінділерін музыкалық аспаптарда бірлесіп орындау
	Жобаны таныстыру	5.1.3.2 музыкалық шығармалардың қарапайым үзінділерін музыкалық аспаптарда бірлесіп орындау; 5.3.1.1 өз жұмысын таныстыру, бағалау және жетілдіру
		5.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстар орындау барысында музыкалық терминологияны пайдалану; 5.1.2.3 әлем халықтары музыкалық дәстүрлерінің ерекшеліктерін

Әлем халықтарының музыкалық дәстүрі	Түркі халықтардың музыкалық дәстүрі	анықтау ; 5.1.1.1 музыкалық жанр мен көркемдеуші құралдарды анықтау, тыңдалған шығарманы талдау; 5.1.1.2 әлем халықтары музыкалық аспаптарын жасалуы мен дыбысталуына қарай топтастыру, түрлі контекстерде салыстыру; 5.1.3.1 әнді орындау барысында музыканың көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу
	Шығыс халықтарының музыкалық дәстүрі	5.1.1.1 музыкалық жанр мен көркемдеуші құралдарды анықтау, тыңдалған шығарманы талдау; 5.1.1.2 әлем халықтары музыкалық аспаптарын жасалуы мен дыбысталуына қарай топтастыру, түрлі контекстерде салыстыру; 5.1.2.3 әлем халықтары музыкалық дәстүрлерінің ерекшеліктерін анықтау ; 5.2.1.1 музыкалық шығармашық жұмыстарды жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және материал жинақтау; 5.3.1.1 өз жұмысын таныстыру, бағалау және жетілдіру
	Еуропа халықтарының музыкалық дәстүрі	5.1.1.1 музыкалық жанр мен көркемдеуші құралдарды анықтау, тыңдалған шығарманы талдау; 5.1.1.2 әлем халықтары музыкалық аспаптарын жасалуы мен дыбысталуына қарай топтастыру, түрлі контекстерде салыстыру; 5.1.2.3 әлем халықтары музыкалық дәстүрлерінің ерекшеліктерін анықтау ; 5.2.1.1 музыкалық шығармашық жұмыстарды жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және материал жинақтау; 5.2.2.2 компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити), Soundation (саундейшн), Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау; 5.1.3.1 әнді орындау барысында музыканың көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу
	Жобаны жоспарлау және құрастыру	5.2.1.1 музыкалық шығармашық жұмыстарды жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және материал жинақтау; 5.1.3.1 әнді орындау барысында музыканың көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу
	Жобаны таныстыру	5.3.1.1 өз жұмысын таныстыру, бағалау және жетілдіру; 5.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстар орындау барысында музыкалық терминологияны пайдалану
	Қазақстан халықтарының музыкасы	5.1.1.1 музыкалық жанр мен көркемдеуші құралдарды анықтау, тыңдалған шығарманы талдау; 5.1.1.2 әлем халықтары музыкалық аспаптарын жасалуы мен дыбысталуына қарай топтастыру, түрлі контекстерде салыстыру; 5.2.1.1 музыкалық шығармашық жұмыстарды жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және материал жинақтау; 5.3.1.1 өзінің жұмысымен таныстыру, бағалау және жетілдіру
Бір шаңырақ астында	Бір шаңырақ астында	5.2.1.1 музыкалық шығармашық жұмыстарды жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және материал жинақтау; 5.1.3.1 әнді орындау барысында музыканың көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу ; 5.2.2.1 музыкалық аспаптар мен дауысын қолдана отырып, қарапайым композициялар шығару және импровизация жасау; 5.1.3.2 музыкалық шығармалардың қарапайым үзінділерін музыкалық аспаптарда бірлесіп орындау;

Музыка тілі – достық тілі		5.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстар орындау барысында музыкалық терминологияны пайдалану; 5.3.1.1 өз жұмысын таныстыру, бағалау және жетілдіру
	Өз елім	5.1.1.1 музыкалық жанр мен көркемдеуші құралдарды анықтау, тыңдалған шығарманы талдау; 5.1.3.1 әнді орындау барысында музыканың көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу; 5.1.3.2 музыкалық шығармалардың қарапайым үзінділерін музыкалық аспаптарда бірлесіп орындау; 5.2.1.1 музыкалық шығармашық жұмыстарды жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және материал жинақтау
	Жобаны жоспарлау және құрастыру	5.2.1.1 музыкалық шығармашық жұмыстарды жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және материал жинақтау; 5.2.2.2 компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити), Soundation (саундейшн), Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау
	Жобаны таныстыру	5.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстар орындау барысында музыкалық терминологияны пайдалану; 5.3.1.1 өз жұмысын таныстыру, бағалау және жетілдіру

2) 6-сынып:

2 –кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар. Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі/мазмұны	Оқыту мақсаттары
Классикалық музыканың	Орган музыкасы	6.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстар орындау барысында музыкалық терминологияны пайдалану; 6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау және өнердің түрлері, стилі және жанрларын, сонымен қатар, өнердің өзге түрлерімен байланысын анықтау; 6.1.3.2 музыкалық шығармалардың қарапайым үзінділерінің сипатын жеткізу, партия бойынша және (немесе) ансамбльмен аспаптарда орындау
	Симфониялық музыка	6.1.1.2 симфониялық оркестрдің музыкалық аспаптардың дыбысталуын ажырату, топтар бойынша жүйелеу; 6.1.2.1 классикалық музыка жанрлары мен түрлерін анықтау; 6.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстар орындау барысында музыкалық терминологияны пайдалану; 6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, өнердің түрлері, стилі және жанрларын, сонымен қатар өнердің өзге түрлерімен байланысын анықтау
	Опера өнері	6.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстар орындау барысында музыкалық терминологияны пайдалану; 6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, өнердің түрлері, стилі және жанрларын, сонымен қатар, өнердің өзге түрлерімен байланысын анықтау
	Балет өнері	6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау және өнердің түрлері, стилі және жанрларын, сонымен қатар, өнердің өзге түрлерімен байланысын анықтау; 6.1.2.1 классикалық музыка жанрлары мен түрлерін анықтау;

үздік туындылары		6.3.1.1 өзінің жұмысын таныстыру, өзінің және өзгелердің жұмысын бағалау және жетілдіру
	Қазақстанның кәсіби музыкасы	6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, өнердің түрлері, стилі және жанрларын, сонымен қатар өнердің өзге түрлерімен байланысын анықтау; 6.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстар орындау барысында музыкалық терминологияны пайдалану; 6.1.3.2 музыкалық шығармалардың қарапайым үзінділерінің сипатын жеткізу, партия бойынша және (немесе) ансамбльмен аспаптарда орындау; 6.3.1.1 өз жұмысын таныстыру, өзінің және өзгелердің жұмысын бағалау және жетілдіру
	Жобаны жоспарлау және құрастыру	6.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыс жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және музыкалық материалды жаңаша түсіндіру; 6.1.3.1 әуеннің көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу, екі дауыспен және канон элементтерімен әнді орындау; 6.1.3.2 музыкалық шығармалардың қарапайым үзінділерінің сипатын жеткізу, партия бойынша және (немесе) ансамбльмен аспаптарда орындау
	Жобаны таныстыру	6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, өнердің түрлері, стилі және жанрларын, сонымен қатар өнердің өзге түрлерімен байланысын анықтау; 6.3.1.1 өз жұмысын таныстыру, өзінің және өзгелердің жұмысын бағалау және жетілдіру
Заманауи музыка мәдениеті	Эстрадалық музыка	6.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстар орындау барысында музыкалық терминологияны пайдалану; 6.1.2.2 эстрада музыкасының жанрлары мен бағытын анықтау; 6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, өнердің түрлері, стилі және жанрларын, сонымен қатар өнердің өзге түрлерімен байланысын анықтау; 6.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыс жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және музыкалық материалды жаңаша түсіндіру; 6.2.2.2 компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити), Soundation (саундейшн), Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау; 6.1.3.1 әуеннің көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу, екі дауыспен және канон элементтерімен әнді орындау
	Заманауи музыкалық жанрлар	6.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыс жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және музыкалық материалды жаңаша түсіндіру; 6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, өнердің түрлері, стилі және жанрларын, сонымен қатар өнердің өзге түрлерімен байланысын анықтау; 6.1.2.2 эстрада музыкасының жанрлары мен бағытын анықтау; 6.1.3.2 музыкалық шығармалардың қарапайым үзінділерінің сипатын жеткізу, партия бойынша және ансамбльмен аспаптарда орындау
	Джаз музыкасы	6.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыс жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және музыкалық материалды жаңаша түсіндіру; 6.1.2.2 эстрада музыкасының жанрлары мен бағытын анықтау; 6.1.1.1 тыңдаған музыкалы шығарманы талдау, өнердің түрлері, стилі және жанрларын, сонымен қатар өнердің өзге түрлерімен байланысын анықтау;

		6.1.1.2 симфониялық оркестрдің музыкалық аспаптардың дыбысталуын ажытару, топтар бойынша жүйелеу
	Жобаны жоспарлау және құрастыру	6.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыс жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және музыкалық материалды жаңаша түсіндіру; 6.2.2.1 музыкалық аспаптар мен дауысын қолдана отырып, музыкалық композициялар шығару және импровизация жасау;
	Жобаны таныстыру	6.1.3.1 әуеннің көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу, екі дауыспен және канон элементтерімен әнді орындау; 6.3.1.1 өз жұмысын таныстыру, өзінің және өзгелердің жұмысын бағалау және жетілдіру
Музыка және өнер түрлері	Музыка және поэзия	6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, өнердің түрлері, стилі және жанрларын, сонымен қатар өнердің өзге түрлерімен байланысын анықтау; 6.1.2.3 көркем бейнені құруда музыка және өнердің басқа түрлерін көркемдеуші құралдарын салыстыру; 6.1.3.1 әуеннің көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу, екі дауыспен және канон элементтерімен әнді орындау; 6.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыс жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және музыкалық материалды жаңаша түсіндіру; 6.2.2.1 музыкалық аспаптар мен дауысын қолдана отырып, музыкалық композициялар шығару және импровизация жасау; 6.2.2.2 компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити), Soundation (саундейшн), Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау
	Музыка және бейнелеу өнері	6.1.2.3 көркем бейнені құруда музыка және өнердің басқа түрлерін көркемдеуші құралдарын салыстыру; 6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, өнердің түрлері, стилі және жанрларын, сонымен қатар өнердің өзге түрлерімен байланысын анықтау; 6.1.3.1 әуеннің көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу, екі дауыспен және канон элементтерімен әнді орындау; 6.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыс жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және музыкалық материалды жаңаша түсіндіру; 6.2.2.1 музыкалық аспаптар мен дауысын қолдана отырып, музыкалық композициялар шығару және импровизация жасау; 6.1.3.1 музыканың көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу, екі дауыспен және канон элементтерімен әнді орындау
	Музыка және театр	6.1.2.3 көркем бейнені құруда музыка және өнердің басқа түрлерін көркемдеуші құралдарын салыстыру; 6.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстар орындау барысында музыкалық терминологияны пайдалану; 6.2.2.2 компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити), Soundation (саундейшн), Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау; 6.1.3.2 музыкалық шығармалардың қарапайым үзінділерінің сипатын жеткізу, партия бойынша және (немесе) ансамбльмен аспаптарда орындау; 6.1.3.1 әуеннің көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізу, екі дауыспен және канон элементтерімен әнді орындау;

Музыка және технология		6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы ,және өнердің түрлері, стилі және жанрларын, сонымен қатар өнердің өзге түрлерімен байланысын анықтау
	Музыка және кино	6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, өнердің түрлері, стилі және жанрларын, сонымен қатар өнердің өзге түрлерімен байланысын анықтау ; 6.1.2.2 эстрада музыкасының жанрлары мен бағытын анықтау; 6.1.3.2 музыкалық шығармалардың қарапайым үзінділерінің сипатын жеткізу, партия бойынша және (немесе) ансамбльмен аспаптарда орындау ; 6.2.2.2 компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити), Soundation (саундейшн), Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау ; 6.3.1.1 өз жұмысын таныстыру, өзінің және өзгелердің жұмысын бағалау және жетілдіру
	Жобаны жоспарлау және құрастыру	6.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыс жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және музыкалық материалды жаңаша түсіндіру; 6.2.2.1 музыкалық аспаптар мен дауысын қолдана отырып, музыкалық композициялар шығару және импровизация жасау; 6.2.2.2 компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити), Soundation (саундейшн), Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау ; 6.3.1.1 өз жұмысын таныстыру, өзінің және өзгелердің жұмысын бағалау және жетілдіру
	Жобаны таныстыру	6.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстар орындау барысында музыкалық терминологияны пайдалану ; 6.3.1.1 өз жұмысын таныстыру, өзінің және өзгелердің жұмысын бағалау және жетілдіру;
	Музыкалық компьютерлік бағдарламалар	6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, және өнердің түрлері, стилі және жанрларын, сонымен қатар өнердің өзге түрлерімен байланысын анықтау ; 6.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстар орындау барысында музыкалық терминологияны пайдалану ; 6.2.2.2 компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити), Soundation (саундейшн), Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау
	Анимациядағы музыка	6.1.1.2 симфониялық оркестрдің музыкалық аспаптардың дыбысталуын ажырату, топтар бойынша жүйелеу; 6.3.1.1 өз жұмысын таныстыру, өзінің және өзгелердің жұмысын бағалау және жетілдіру
	Дыбыстау және музыкамен көркемдеу	6.1.2.3 көркем бейнені құруда музыка және өнердің басқа түрлерін көркемдеуші құралдарын салыстыру; 6.1.1.2 симфониялық оркестрдің музыкалық аспаптардың дыбысталуын ажырату, топтар бойынша жүйелеу; 6.2.2.1 музыкалық аспаптар мен дауысын қолдана отырып, музыкалық композициялар шығару және импровизация жасау; 6.2.2.2 компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити), Soundation (

		саундейшн), Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау
	Жобаны жоспарлау және құрастыру	6.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыс жасау үшін идея ұсыну, жоспарлау және музыкалық материалды жаңаша түсіндіру; 6.2.2.1 музыкалық аспаптар мен дауысын қолдана отырып, музыкалық композициялар шығару және импровизация жасау; 6.2.2.2 компьютерлік бағдарламаларды (Audacity (аудасити), Soundation (саундейшн), Windows Movie Maker (виндоус муви мейкер), Киностудия) қолдана отырып, музыкалық композицияларды редакциялау және интерпретация жасау
	Жобаны таныстыру	6.3.1.1 өз жұмысын таныстыру, өзінің және өзгелердің жұмысын бағалау және жетілдіру; 6.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстар орындау барысында музыкалық терминологияны пайдалану

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 56 – қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 496 - қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты тірек-қозғалыс аппараты бұзылған (бұдан әрі -ТҚАБ) білім алушылардың жасқа сай және жеке дара қимыл-қозғалыс ерекшеліктерін ескере отырып, дене және психикалық денсаулығын күшейтуге деген талпынысын арттыру.

3. Бағдарламаның жалпы білім беру міндеттері қимыл біліктері мен жалпы қозғалыс мәдениетінің дағдыларын қалыптастыру үшін дұрыс негіз құруды көздейді.

4. Бағдарламаның түзету міндеттері:

1) жүру, дене сымбаты бұзылыстарын, аяқ-қолдың дұрыс емес қимылдарын түзету, тепе-теңдікті қалыптастыру;

2) қол қызметі мен заттық-манипуляциялық қызметті, көру-моторлық үйлесімділікті дамыту;

3) дұрыс емес дене қалпы мен кейпін тежеу және жеңу;

4) тұрақтандыру, қозғалыс аясындағы екіншілік бұзылыстарды түзету, олардың үдеу ықтималдығының алдын алу;

5) денсаулықты нығайту және жұмыс қабілетін арттыру;

6) психомоторика бұзылыстарын түзету және компенсациялау (жабық кеңістіктен, биіктіктен қорқуды, қимыл үйлесімділігінің бұзылысын, өзін-өзі асыра немесе кеміте бағалауды жеңу).

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. ТҚАБ бар білім алушылардың категориясына байланысты, олардың бейімделген дене тәрбиесі:

1) нозология бойынша; жасы бойынша, бұзылыстың ауырлық дәрежесі мен құрылымы;

2) оның пайда болу мерзімі бойынша (туылғанда, өмір сүру барысында);

3) аурудың себептері мен ағымының сипаты бойынша, медициналық болжамы, ілеспелі дерттердің және екіншілік бұзылыстардың болуы;

4) сақталған қызметтердің жағдайы бойынша ерекшеліктерге ие болады.

6. Тірек-қозғалыс аппараты қызметінің бұзылыстары туа біткен,

сондай-ақ жүре пайда болған сипатта болуы ықтимал. Тірек-қозғалыс аппараты патологиясының келесі түрлері байқалады:

1) жүйке жүйесінің аурулары (балалардың церебралдық салы (бұдан әрі - БЦС), полиомиелит;

2) тірек-қозғалыс аппаратының туа біткен патологиясы (туа біткен жамбас буынының шығуы, қисық мойын, табан деформациялары, омыртқа жотасының даму ақаулары, аяқ-қолдың жетілмегендігі мен даму кемістіктері, қол саусақтарының даму ақаулары);

3) тірек-қозғалыс аппаратының жүре пайда болған аурулары мен зақымданулары (жұлынның, мидың және аяқ-қолдың жарақаттық зақымдары, полиартрит, қаңқа дерттері (туберкулез, сүйек өспелері, остеомиелит), қаңқаның жүйелік аурулары (хондродистрофия, рахит).

7. Тірек-қозғалыс аппаратының туа біткен және ерте жаста жүре пайда болған аурулары мен зақымдануларының алуан түрлілігіне қарамастан, мұндай білім алушылардың басым бөлігінде ұқсас жағдайлар байқалады, клиникалық көрінісінде қимыл-қозғалыс ақаулары басты орын алады (қимыл-қозғалыс қызметінің қалыптасуының тежелуі, жетілмеуі, бұзылуы немесе жоғалуы).

8. Арнайы жаттығулар мен ойындар білім алушыларға дене және психикалық даму кемістіктерінің орнын толтыруға, қимыл-қозғалыс қасиеттерін дамытуға, олардың дене және психоэмоционалдық күйін жақсартуға көмектеседі.

9. ТҚАБ білім алушыларға сабақ беру мен оқытудың келесі стратегиялары пайдаланылады:

1) әр білім алушының пікірін тыңдау және бар білімі, білігі және дағдыларын дамыту мақсатымен олардың маңызды екендігін мойындау;

2) мұқият іріктеп алынған тапсырмалар мен әрекет түрлерінің көмегімен ынталандыра және дамыта оқыту;

3) мәселелерді модельдеу және оларды білім алушыларға түсінікті болатын жолмен шешу стратегиясының мысалдары;

4) ізденушілік тәлімдемеге және білім алушылардың зерттеулеріне негізделген белсенді оқытуды көтермелеу;

5) білім алушылардың сыни ойлау дағдыларын дамыту.

10. Бағдарламаны құрудың дифференцияланған тұғыры:

1) білім беру мазмұнын меңгеру мүмкіндіктерінің бірдей еместігі түрінде көрініс табатын білім алушылардың ерекше білім беру қажеттіліктері ескеріледі. Бұл білім алушылардың типологиялық және жеке дара ерекшеліктерін ескере отырып, бағдарламаның әртүрлі нұсқаларын, соның ішінде жеке оқу жоспары негізінде жасауды қарастырады;

2) пәнге оқытудың арнайы құрастырылған құралдары мен іс-әрекетті дифференциялау тәсілдері көмегімен білім алатын әртүрлі топтардың оқу ісін ұйымдастыруды қамтиды. Дифференцияланған жұмысты ұйымдастырудың шарты күрделілігі бойынша, танымдық қызығушылығы бойынша, мұғалім тарапынан көрсетілетін көмектің өзгешелігі бойынша ажыратылатын дифференцияланған тапсырмаларды қолдану болып табылады.

11. Жобалық тәсілдеме: жобалық іс-әрекет алгоритмі толығымен сақталады. Бөлімнің мазмұнымен таныстыру шеңберінде ұжымдық/топтық жоба дайындау іс-әрекетін ұйымдастыру қарастырылады. Жобалық жұмыстар сабақтағы сағаттармен шектелмейді, сабақтан тыс қызметпен интеграциялау да қарастырылады.

12. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (бұдан әрі - АКТ) пайдалану:

1) АКТ пайдаланудағы күзiреттiлiк базалық АКТ-дағдылар негiзiнде құрылады және технологияларды жұмыс, демалыс және коммуникация үшiн дұрыс және шығармашылық түрде қолдануды қамтиды;

2) білім алушылар АКТ бойынша дағдыларын білім алу барысында ақпаратты тауып, құрастырып және онымен жұмыс істей отырып, бірлесе жұмыс істегенде ақпаратпен және идеялармен бөлісе отырып, өз жұмысын бағалап және содан соң оны жетілдіре отырып, жабдықтар мен қосымшалардың кең спектрін пайдалана отырып дамытады.

13. Қажет болған жағдайда сынып топтарға бөлінеді, өйткені бір сыныпта ауыр қозғалыс бұзылысы бар білім алушылар да, өз бетімен жүре алатын (соның ішінде әртүрлі тіреулер көмегімен) білім алушылар да бола алады.

14. Педагогтар педагогикалық тәсілдемелерді білім алушылар ағзасының анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктеріне (пісіп жетілуіне) сәйкес, дерттің ауырлығы мен сипатына байланысты бақылап, өзгертіп отырады.

15. Қимыл жаттығуларын дифференцияланған тәсілдемемен тағайындау мақсатымен арнайы медициналық топқа жатқызылған білім алушыларды аурудың түріне қарай бөлу қарастырылады; мектеп дәрігерінің рұқсатымен дене жаттығуларынан уақытша босатуға болады.

16. ТҚАБ бар білім алушылар үш топқа бөлінеді:

1) ауыр бұзылыстары бар білім алушылар – бұл топтағы білім алушыларда заттарды қармау және қапсыра ұстау, жүру дағдысы қалыптаспаған (немесе ортопедиялық құрылғылар арқылы жүреді), өзіне-өзі күтім жасау дағдылары жартылай қалыптасқан;

2) орташа дәрежелі қимыл-қозғалыс бұзылыстары бар білім алушылар, олардың басым бөлігі шектеулі қашықтыққа өз бетімен жүре алады – олар өзіне-өзі күтім жасау дағдыларын меңгерген, бірақ бұл дағдылары жеткіліксіз деңгейде автоматталған;

3) жеңіл қозғалыс бұзылыстары бар білім алушылар – өз бетімен жүреді, өзіне-өзі күтім жасау дағдыларын меңгерген, бірақ кейбір қимылдарды дұрыс емес орындайды.

17. Дене шынықтыру мұғалімдері:

1) білім алушылардың қазіргі денсаулық жағдайы мен ауру түрлеріне сәйкес оларды топтарға бөледі;

2) білім алушының дене мүмкіндіктеріне қарай жаттығулар тағайындайды;

3) өзінің оқытуға, сабақ беруге және бағалауға деген тәсілдемелерін дараландырады ;

4) сабақтарын медициналық білімі бар, сол білімін дене әрекетіне қатысты қолдана алатын мамандардың қолдауымен өткізеді.

18. Мұғалім үшін білім алушылардың дене дамуы мен дене дайындығын бақылау міндетті болып табылады, бұл білім алушылардың мектепке келген мерзімінен бастап оны бітіргенге дейінгі даму динамикасын қадағалауды қарастырады. Бастапқы және қорытынды диагностиканың талдау сызбаларын салыстыру танымдық әмбебап оқу іс-әрекеттерінің өткен мерзімдегі қалыптасу динамикасын қадағалауға мүмкіндік береді.

19. Дене шынықтыру сабақтарында пәнаралық байланыс жүзеге асырылады. Бейімделген дене шынықтыру сабағы мен түзету циклі пәндерінің арасындағы байланыс ерекше маңызды болып табылады, өйткені ол білім алушылардың қоғамға әлеуметтік бейімделуі мен интеграциялануына тікелей дайындалуға мүмкіндік береді.

20. ТҚАБ бар білім алушылар үшін бүкіл оқу жопары барысында дене белсенділігімен оқытуға жағдай жасайтын үлкен кеңістік және көп құрылғылар қажеттігі қарастырылады. Бұларға әртүрлі ауқымды және пішінді қоғамдық және ойын алаңдары, ашық алаңдар, жабық ғимараттар кіреді.

21. Мектепте дене жаттығуларын өткізуге қолайлы, кондиционирленетін (жақсы желдетілетін) бөлме-жай; ашық ауадағы әртүрлі алаңдар; жүзу бассейні қарастырылады. Бөлме-жайлар, соның ішінде санитарлық тораптар кедергісіз қозғалуды қарастырады.

22. ТҚАБ бар білім алушылардың "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінің білім беру аясын меңгеруі қозғалыс дағдыларын музыкалық, ырғақтық және бейімдеуші спорт әрекеті барысындағы түзетуді қамтиды. Бұл үшін арнайы құралдар, әртүрлі музыкалық шығармалар жазылған фонотека болады.

23. Дене шынықтыру залдарының жабдықталуы әдеттегі қалыпты құрал-жабдықтармен де (мектептерді спорт залына арналған), әртүрлі даму бұзылысы бар білім алушыларға арнап арнайы бейімделген құрал-жабдықтармен де, соның ішінде тренажерлер, арнайы велосипедтер (ортопедиялық құралдарымен) қамтамасыз етіледі. Сабақтардың тиімділігін арттыру үшін гимнастикалық (швед) қабырғалары, орындықтар, сәкілер, еңіс жазық тақтайлар, стол теннисіне арналған столдар, сатылар, баспалдақтар, ізді жолақтар, рельефті және қырлы жылжымалы тақтайлар, еңіс тақтайлар, кіші төсеніштер, тренажерлер, үрлемелі заттар болғаны дұрыс.

24. Әрбір нозология арнайы жабдықтар мен құралдарды талап етеді. Жұлын зақымдалғанда дене бөліктерін бекіту үшін белдіктер, кенеп таспалар, баулар, қол тартпалар, корсеттер қолданылады. Балалардың церебралдық салы кезінде қозғалуды жеңілдететін әртүрлі заманауи құрылғылар (әр бала үшін жеке дара) пайдаланылады.

25. Қозғалыс белсенділігін дамыту үшін шығарылған арнайы бейімделген (ассистивті) жабдықтар: степ-тақтай, балансир, Гросс тренажері, Фазтон комбинезоны, текшелер, білікшелер, кегльдер, ұсақ моториканы дамытатын тренажерлер, әртүрлі өлшемді фитбол және су-джок доптары, релаксацияға арналған сенсорлық бөлме (жарық және қараңғы), оқу қимыл дағдыларын компенсациялауға мүмкіндік беретін оңалту тренажерлері және құрылғылары.

26. АКТ пайдалану дене әрекеті мен жаттығуларды күшейтеді, алмастырады. Сандық технологиялар білім алушыларға жеке іс-әрекеті мен сабақтарының кестесін құрастыруда көмектеседі, қозғалыстың маңызын түсінуге септігін тигізеді.

27. Білім алушылар ақпаратты іздеу, құру және өңдеу, оны жіберу, бағалау идеяларымен бөлісе отырып, өз жұмысын жетілдіру арқылы, жабдықтар мен аспаптардың ауқымды диапазонын қолдана отырып бүкіл оқу бағдарламасы барысында АКТ дағдыларын жетілдіреді.

28. Бағдарламаға:

1) АКТ "Бейімделген дене шынықтыру" бойынша теориялық және практикалық сабақтарда қолдану (видео, презентациялар, графиктер, кестелер, өсу динамикасы);

2) өзін-өзі бағлау техникаларын үйрету мақсатымен фото және видеоматериалдарды пайдалану;

3) қозғалыс әрекеттерін талдауда және бағалауда, өлшеуде және жақсартуда көмек көрсету;

4) АКТ (ғаламторды) "Бейімделген дене шынықтыру" саласындағы өзара іс-әрекет жасаудың, ынтымақтастықтың, контент құрудың, ақпаратты іздеп, оған қол жеткізудің негізгі құралы ретінде пайдалану қосылған.

3 - тарау. "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

29. "Бейімделген дене шынықтыру" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5 сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;
- 2) 6 сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;
- 3) 7 сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;
- 4) 8 сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;
- 5) 9 сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;
- 6) 10 сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты құрайды.

30. Оқу пәнінің мазмұны оқытудың бөлімдері бойынша бөлінген. Бөлімдер әріде сыныптар бойынша күтілетін нәтижелер түріндегі білім алушылардың оқу мақсаттарын қамтитын бөлімшелерге бөлінген: дағды және икем, білім және түсіну.

31. Оқу пәнінің мазмұны 3 бөлімді қамтиды:

- 1) қозғалыс әрекеті;
- 2) шығармашылық қабілеттері және сыни тұрғыдан ойлау;
- 3) денсаулық және салауатты өмір салты.

32. "Қозғалыс әрекеті" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерін орындау кезіндегі дәлдік, ептілікті бақылау және түзету;

2) негізгі қимыл дағдыларын түзету: Тірек-қозғалыс аппараты, дене мен нысанды басқару;

3) әртүрлі дене жаттығулары кезінде қимыл комбинациялары мен олардың реті, дене және психологиялық кедергілерді жеңу;

4) қоғамда әрі қарай толыққанды қызмет істеуге қажет болатын дене жүктемелерін жеңу қабілеті;

5) өз мүмкіндіктеріне саналы түрде қарай отырып, спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін қиыстыру;

6) қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін бағалау;

7) қозғалыс қабілеттерін жақсарту мен түзетуге арналған бірқатар дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды қолдану және бағалау;

8) қимыл белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңу, қауіпке төтеп беру дағдылары.

33. "Шығармашылық қабілеттері және сыни тұрғыдан ойлау" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін өзгергіш жағдайларға сай әрекет жасау үшін бейімдеу;

2) көшбасшылық дағдылары, командада жұмыс істеу дағдылары, өзінің тұлғалық қасиеттерін жақсартуға деген ықыласы;

3) қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеу дағдыларын көрсету;

4) ағзадағы мүшелер мен жүйелердің сақталған қызметін пайдалану;

5) дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру мен баламаларды құрастыруға арналған ережелер мен құрылымдық тәсілдер және өз дене қызметін басқарудың қол жетімді әдістерін меңгеру;

6) өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттері және оларға баға бере отырып, баламалы шешімдер ұсыну;

7) жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелері;

8) жарыс кезіндегі шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлық;

9) қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдер және олардың айырмашылықтары.

34. "Денсаулық және салауатты өмір салты" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды :

1) өз денсаулығы және салауатты өмір салты туралы білімін қалыптастыру;

2) ағзадағы дене өзгерістерін қадағалау, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту жағдайларын жасау;

3) ТҚАБ және денсаулық жағдайында тұрақты бұзылыстар бар білім алушылардың өмір сүру қабілетін қалыптастыру;

4) дене және психомоторлық аутқулар ескерілетін ширату жаттығулары мен қалпына келтіру техникалары;

5) әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулар, олардың ағзаға әсері және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну;

6) қозғалыс патологиясын ескере отырып денсаулықты нығайтуға бағытталған бірқатар дене жүктемелері кезіндегі қауіптерді басқару стратегиялары;

7) дене жаттығулары бойынша тәжірибені байытуға бағытталған білім мен дағдылар.

35. 5-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) жеңіл атлетика. Сабақтардағы қауіпсіздік техникасы. Дене жаттығуларының тазалығы; оқу күн тәртібіндегі іс-шаралар. Ортопедиялық тәртіпті сақтау қажеттілігі туралы мәлімет. Жүгіру, секіру және лақтыру дағдыларын дамыту. Кедергілерден аттап өту жүрісі. 2-3 кедергіні аттап өту арқылы жүру. Белгілі бір қарқында кедергілерден аттап өту жүрісі (есеппен, шапалақпен);

2) гимнастика. Гимнастика сабақтарындағы қауіпсіздік техникасы ережелері. Гимнастикалық құрылулар және қайта құрулар. Бір қатардан екі қатарға сап түзеп тұру: бір, екі, үш, төрт сапқа дейін қатар түзеп тұру. Сап бойынша бір, екі, үшке саналу. Бір-бірден жедел түрде бір қатарға тұру. Жалпы дамытушы (түзеу) жаттығулары. Заттарсыз жаттығулар. Таянып отырудан таянып жатуға өту және сосын қайта таянып отыру. Тепе-теңдікті сақтай отырып, қолды әртүрлі жағдайға қоя отырып, жартылай отыру (алдыға қою, белге қою, басқа қою). Алға қарай әртүрлі қадамдар жасау. Тұрған күйде 90-180 градуста бұрылыстар жасау. Адамдардың өзара қол ұстаса отырып, адамдардың бірге жүруі. Жүкті көтеру және түсіру (250-500 грамм). Бір жаққа қарай қосалқы қадамдар жасау. Гимнастикалық қабырға жанында жартылай отырып жаттығулар жасау және қос сау аяқтарға жасау. Сымбатты түзеуге арналған жаттығулар. Гантельмен жатып жалпы бекітуші жаттығулар жасау (500 гр). Баста жеңіл жүкті ұстап тұрумен кедергілерді аттап өту (200-250 гр); Аралас және қарапайым орындалатын асылып тұру және сүйеніп жасау жаттығулары. Түрлі қалыпта жасаланатын тірек жаттығулары: жатып, бүгіліп, жасалатын жаттығулар. Қарапайым тірек жаттығулар: сүйене отырып жүру, тұрыс өзгерістері (айналымсыз). Ілініп тұрып тартылу. Акробатика. Артқа және алдыға қарай аударылып түсу. Жатып тұрып белді көтеру (біреудің көмегімен). Толтырылмалы доппен жаттығу жасау (1-2 кг). Қолды кеуде тұсы шамасында ұстап допты бастан асырып лақтыру, оны төменгі тұстан қағып алу. Допты жоғарыға лақтыру және оны қағып алу. Кеудені әртүрлі жағдайда ұстау және допты әртүрлі жағдайда қолымен ұстау. Отырған күйі допты аяқпен домалату. Ішпен жатқан күйі допты бір-біріне домалату. Шеңберде доппен жаттығулар жасау, қатарда тұрып допты алдыға, артқа беру. Бұлшықеттің негізгі топтарында бойынша доппен жатып жаттығулар жасау. Гимнастикалық таяқпен жаттығулар жасау. Көлденең жағдайдан тік жағдайға қайта оралатын таяқ жағдайы. Кеуде мен аяқ қозғалысындағы таяқ қозғалысын біріктіру. Гимнастикалық қабырғада жасалатын жаттығулар. Кеуде, бел, деңгейіндегі рейканы ұстай отырып, алдыға еңкею. Бір қолымен рейканы ұстай отырып, қабырғаға бір жақпен тұрып оң жаққа еңкею. Кеуде, бел, деңгейіндегі рейканы ұстай отырып, қабырғаға артпен тұрып, кеудені бұғу. Кеуде, бел, деңгейіндегі рейканы ұстай отырып, аяқты артқа жазу. Бір қолымен рейканы ұстай отырып, қабырғаға бір жақ қырымен тұрып аяқты артқа қозғалту. Ауру ерекшеліктері бойынша заттармен Фитбол-доппен жаттығуларының кешені;

3) ұлттық және танымдық ойындар. Ұлттық және танымдық ойын сабақтарындағы қауіпсіздік техникасы ережелері (таңдау бойынша). "Тоғыз құмалақ", Асық-ату ұлттық

ойындары. Ұсақ моториктерге арналған жаттығулар. Аутотренинг формуласымен босаңсыту, аз қозғалатын ойындар кезінде өз денесін басқара алу, дұрыс емес жағдайды түзету тәсілдері. Жарыс ережелері. Координациялық қабілетті дамыту үшін қозғалыс ойындарын жүзеге асыру. Бұзылыстардың алдын-алу және негізгі дене қасиеттерін дамытуға арналған жаттығулар кешені. Дене жаттығуларын дамыту деңгейін бағалау;

4) шаңғы/жаяу жарыс/коньки дайындығы. Мектептің материалдық базасы мен ауа-райы жағдайына байланысты шаңғы/жаяу жарыс/коньки дайындығы бойынша бағдарламалық материал бағдарламалық материалдың өзге түрлеріне кететін уақытты арттыру немесе қысқарту есебінен арттыру немесе азайту қарастырылады Шаңғы/жаяу жарыс/коньки дайындығы сабақтарындағы қауіпсіздік техникасы ережелері. Шыңғы дайындығы. Шаңғы жабдықтарын сабаққа дайындау. Сабаққа өту орнына өту және кері қайту. Шаңғымен қозғалу кезіндегі жарақаттар мен ұсудің алдын-алу ережелері. Қозғалыс тәсілдері. Ауысып келетін қадамдық жүрістер, бір қадамдық және баяу жүрістер: қиғаш түрде көтерілу; "соқамен" тарту; бұрылыстар. Білім алушылардың мүмкіндігі бойынша қашықтыққа қозғалу тәсілдерін қолдану. Коньки дайындығы. Сырғанақта сырғанау және жүгіру ережелері. Сырғанақта конькимен сырғанау ережелері. Қозғалыс координациясы, конькиді теуіп көру. Тепе-теңдік қозғалыстарына жаттығу жасау (бір немесе екі конькиде, қолды әртүрлі жағдайда ұстау). Топтық жаттығулар – сапта, үштікте, қосарланған кездегі, топта бірге жүру. Білім алушылардың мүмкіндігі бойынша қашықтыққа қозғалу тәсілдерін қолдану. Жаяу жүгіру дайындығы. Жаяу жүгіру бойынша қашықтыққа жүгіру кезінде қозғалыс техникасын игеру; кедергілерден өту техникасын игеру; төзімділікті дамыту; қозғалыс мүмкіндіктері бойынша кедергілерден өту. Жылдамды, төзімділікті дамыту және түзеу қабілеттеріне арналған жаттығулар кешені; жергілікті жерлермен жүгіруді жетілдіру, қозғалыс мүмкіндіктері бойынша кедергілерден өту. Жүгіру жаттығуларын орындау техникасы, оны өздігінен игеру, игеру барысындағы қателіктерді анықтау және жою. Дене қасиеттерін дамытуға арналған жүгіру жаттығулары, дене жаттығуларының жекелей тәртібі. Ұжымдық сабақтар барысында серіктестермен өзара әрекет ету. Түзеу қабілеттеріне арналған және жылдамдық пен төзімділікті дамытатын жаттығулар кешені;

5) қозғалыс және спорттық ойындар. Мектептің материалдық базасы мен ауа-райы жағдайына байланысты спорттық ойындар (таңдау бойынша) бойынша бағдарламалық материал бағдарламалық материалдың өзге түрлеріне кететін уақытты арттыру немесе қысқарту есебінен арттыруды немесе азайтуды қарастырады. Өрмелеу эстафеталары. Қозғалыс ойындары. "допты айналдыра қуу", "допты бермей ала қашу", "капитанға доп беру", "бекіністі қорғау". Спорттық ойындар. Зерделенеген спорттық ойындардың қозғалыс техникасының игерілген элементтерінен комбинация. Ойынды қарапайым ережелер бойынша ойнау. Ойыншылардың шектеулі сандармен байланысты ойындар

мен ойын жаттығулары (2:2, 2:3, 3:3). Зерделеген тәсілдерді жетілдіру. Оқытушы ойындар.

36. 6-сыныпқа арналған ""Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) жеңіл атлетика. Жеңіл атлетика сабақтарындағы қауіпсіздік техникасы. Дене жаттығуларының тазалығы: оқу күн тәртібіндегі іс-шаралар. Жүру арқылы кедергілерден өту (орындық, үрлемелі доп, гимнастикалық таяқ).

2-3 кедергілерді аттап өту. Берілген қарқында кедергілерді аттап өту (есеппен, шапалақпен). Лақтыру. Кішкентай допты бір орында тұрып иықтан асырып алысқа лақтыру. 1,5-2 кг. болатын толтырылған допты итеру. Гранатаны алысқа лақтыру, кішкентай допты нысанаға тигізу;

2) гимнастика және фитнес. Гимнастика сабақтарындағы қауіпсіздік техникасы. Жүру кезіндегі жасалатын саптық жаттығулар. Команда бойынша жылдамдықтың өзгеруі. Команда бойынша бұрылыстар мен қозғалыстар. Аяқ және қол қозғалыстарын үйлестіре отырып жүру, қол қозғалыстары – белде, иықта, арқада, басқа қою, жан-жаққа жіберу, жоғарыға көтеру, қолда әртүрлі заттарды (гимнастикалық таяқ, доп, ілгек) ұстай отырып, кедергілерді (гимнастикалық орындақтар, үрлемелі доптар) аттап өту, бір жақ қырымен жүру (қосымша адымдар жасау) және 15-25 м. қашықтықта дыбыстық белгі берілетін артпен жүру. Бас, қол, кеуде, аяқтың негізгі қызметтері мен қозғалыстары (пәндермен және пәндерсіз). Сермеулер: жаттығулар гимнастикалық немесе өзге тірек жанында бір жақ қырымен тұрған жағдайда орындалады. Дұрыс сымбатты қалыптастыруға арналған жаттығулар. Тұрған кезде тұрақтылықты сақтау. Қол қозғалысымен тербеліп тұрған жағдайдан бастапқы жағдайды ұстап тұру. басты алға, артқа, оңға және солға бұру; басты оңға және солға бұру. Басты айналдыру. Бір қолды және екі қолды алға, жан-жаққа, артқа созу; бет және бір жақтағы беттегі қолды айналдыра қозғау; қолды бұгу және жазу. Иықты көтеру және түсіру. Бөлу және біріктіру. Иықты айналдыра қозғау. Таяқпен жаттығулар жасау (таяқты бастан жоғары көтеру, қалақшаларда, шынтак бүгілісінің артында, тік қолдардың астынада және артында). Тұрған, отырған күйі, ерікті тәсілдермен тығыздалған допты лақтыру және қағып алу, ауыстыру. Тығыздалған доптармен жаттығулар жасау (салмағы 1,5 – 2 кг.). Тығыздалған допты бір қолымен иықтан, арқамен беру. Арқамен, ішпен жатқан күйі тығыздалған допты лақтыру (бір қолмен, екі қолмен). Гимнастикалық қабырғадағы жаттығулар. Бел, жамбас деңгейіндегі рейкіге сүйене отырып, сүйеніп тұрып қолды бұгу және жазу. Бір қолдың көмегімен гимнастикалық қабырғамен өрмелеу (жоғары, төмен). Гимнастикалық қабырғаға арқамен тұрып, оған сүйенген күйі бір уақытта және ауысқан күйі аяқты бұгу және жазу, орындықта отырып аяқты бұгу және жазу, орындықта отырып, аяқты бұгу және бүктеу және оларды ауыстырып отыру, орындықта отырып артқа шалқаю (аяғын серіктесі ұстап отырады) қолдарын, белге, басына қою;

3) ұлттық және танымдық ойындар. Қазақстанның ұлттық қозғалыс ойындарымен танысу. Ұлттық қозғалыс ойындары негізіндегі буынның қозғалмалылығы, дене сапаларын дамыту. Ұлттық және танымдық ойын сабақтарындағы қауіпсіздік техникасы ережелері (таңдау бойынша). "Тоғыз құмалақ", "Асық-ату" ұлттық ойындары. Ұсақ моториктерге арналған жаттығулар. Аутотренинг формуласымен босаңсыту, аз қозғалатын ойындар кезінде өз денесін басқара алу, дұрыс емес жағдайды түзету тәсілдері. Жарыс ережелері, жарыс кезіндегі серіктестік. Ұлттық ойындардағы тәсілдерді орындау техникасы. Координациялық қабілетті дамытуға арналған қозғалыстық ойындар. Төзімділік және жылдамдықты дамытуға арналған қозғалыс ойындары мен жаттығулар. Негізгі дене сапаларын дамыту арналған жаттығулар кешені және түзеу бұзылыстарының алдын-алу. Дене қасиеттерін дамыту деңгейін бағалау; координациялық қабілетті дамыту үшін қозғалыс ойындарын жүзеге асыру. Бұзылыстардың алдын-алу және негізгі дене қасиеттерін дамытуға арналған жаттығулар кешені. Дене жаттығуларын дамыту деңгейін бағалау;

4) шаңғы/жаяу жарыс/коньки дайындығы. Мектептің материалдық базасы мен ауа-райы жағдайына байланысты шаңғы/жаяу жарыс/коньки дайындығы бойынша бағдарламалық материал бағдарламалық материалдың өзге түрлеріне кететін уақытты арттыру немесе қысқарту есебінен арттыруды немесе азайтуды қарастырады. Шаңғы/жаяу жарыс/коньки дайындығы сабақтарындағы қауіпсіздік техникасы ережелері. Шыңғы дайындығы. Шаңғы тебу сабақтарындағы қауіпсіздік ережелері. Қысқа адымдап жүру қозғалысын игеру. Жүрісті зерделеу сәтті түрде жүзеге асады. Баяу, қысқа адымдап жүруді үйлестіру қол жеткізе отырып, мұғалім білім алушының келесі кателіктеріне көңіл аударады: аяқпен әлсіз түрде дүмпулер жасау, әртүрлі қадамдар жасай алу, алға жүрген кезде қарды аяқпен сермеуді алдын-ала көрсету, таяқты алға жіберген кезде оны алдын-ала қою үйлесімділігінің бұзылуы. Білім алушылардың мүмкіндігі бойынша қашықтыққа қозғалудың игерілген тәсілдерін қолдану. Коньки дайындығы. Сырғанақта жүгіру және сырғанау ережелері. Конькиде сырғанаудың техникалық тәсілдері. Білім алушылардың мүмкіндігі бойынша қашықтыққа сырғанаудың зерделенген тәсілдерін қолдану. Жаяу жүгіру дайындығы. Жүгіру жаттығуларын орындау техникасы. Дене қасиеттерін дамытуға арналған жүгіру жаттығулары. Дене жүктемесінің жекелей тәртібі. Ұжымдық сабақтар процесіндегі серіктестермен өзара әрекет жасау. Жылдамдық пен төзімділікті дамыту және түзетуге бағытталған жаттығулар кешені;

5) қозғалыс және спорттық ойындар. Сыни ойлау дағдыларын дамыту бойынша топтық жаттығулар. Статусы мен мазмұны бойынша рөлдік, коммуникативтік, психогимнастикалық ойындар. Жекелей тапсырмаларды орындауға байланысты жаттығулардағы нақтылық, бақылау және маневр. Шығармашылық рөлдік сюжеттермен ойнау. Заттармен қозғалыс жасаудаға қосарлы жаттығулар. Жекелей қозғалыс қабілеті, маңызды қозғалыс дағдылары мен машықтарын дамытуға арналған

дене жаттығулары. Сюжеттік ойындар. "Мақсатқа дәл тигізу", "Доп үшін күрес", "жеңіл және дәл көздеушілер", "допты көзде", "бекіністі қорғау", "Таяқпен қорғау" қозғалыс ойындары мен эстафеталары, өрмелеу арқылы кедергілерден өту, дәл көздеу, гимнастикалық қабырғада жаттығулар жасау және таңдау бойынша спорттық ойындар. Баскетбол. Допты бір қолымен иықтан асырып беру. Допты бір қолымен себетке иықтан асыра салу. Ойыншыны ұстап тұру үшін орынды таңдау (доппен және допсыз). Зерделенген тәсілдерді оқыту ойындарында жеңілдетілген ережелерімен пайдалану. Ойыншының алдыға, артқа, оңға, солға қарай қозғалуы. Допты ұстағаннан кейін оны әрі қарай алып кету, онымен ойнау. Тәсілдерді үйлестіру: қозғалыстағы ұстау тәсілдері – жүргізу – иықтан асырып себетке салу. Жеңілдетілген ережелер бойынша ойыншыны ұстау бойынша орынға таңдау жасау. Футбол. Баяу қарқында допты жүргізу, ирелен, доға жолмен жүргізу. Дөңгеленген допты аяқпен тоқтату. Жеңілдетілген ережелер бойынша ойын. Волейбол (салютбол). Қадамдар жасай отырып қозғалу. Допты жоғары жақтан, екі қолымен, алға қарай беріп жіберу. Допты асты жақтан екі қолымен қабылдап алу немесе екі қолымен қағып алу.

37. 7-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) жеңіл атлетика. Жеңіл атлетика сабақтарындағы қауіпсіздік техникасы. Дене жаттығуларының тазалығы: оқу күн тәртібіндегі іс-шаралар. Ортопедиялық тәртіпті сақтандыру қажеттілігі туралы мәліметтер. Жүгіру, секіру және лақтыру дағдыларын дамыту. Бір орында тұрып секірген кездегі аяқ, қол қозғалысының техникасы. Екпінмен 7-9 қадам жасау. Жерге түсу. "арқадан иық арқылы лақтыру" тәсілімен үш қадам жасап әртүрлі жеңіл заттар мен кішкентай доптарды лақтыру. Кішкентай допты қабырғаға лақтыру;

2) гимнастика. Гимнастика сабақтарындағы қауіпсіздік техникасы ережелері. Гимнастикалық құрылулар және қайта құрулар. Жалпы дамытушы (түзеу) жаттығулары. Заттарсыз жаттығулар. Таянып отырудан таянып жатуға өту және сосын қайта таянып отыру. Тепе-теңдікті сақтай отырып, қолды әртүрлі жағдайға қоя отырып, жартылай отыру (алдыға қою, белге қою, басқа қою) Алға қарай әртүрлі қадамдар жасау. Тұрған күйде 90-180 градуста бұрылыстар жасау. Бір жаққа қарай қосалқы қадамдар жасау. Гимнастикалық қабырға жанында жартылай отырып жаттығулар жасау және қос сау аяқтарға жасау. Сымбатты түзеуге арналған жаттығулар. Аралас және қарапайым орындалатын асылып тұру және сүйеніп жасау жаттығулары. Түрлі қалыпта жасаланатын тірек жаттығулары: жатып, бүгіліп, жасалатын жаттығулар. Қарапайым тірек жаттығулар: сүйене отырып жүру, тұрыс өзгерістері (айналымсыз). Ілініп тұрып тартылу. Акробатика. Артқа және алдыға қарай аударылып түсу. Жатып тұрып белді көтеру (көмекпен). Толтырылмалы доппен жаттығу жасау. Әртүрлі жағдайда кеудені алдыға ию және доппен қол жаттығуларын жасау. Толтырылмалы топты дөңгелету. Доппен жаттығу жасау, таяқпен гимнастика жасау. Гимнастикалық

қабырғада жаттығу жасау. Еңкею, кеудені майыстыру жаттығулары. Ауру ерекшеліктері бойынша заттармен Фитбол-доппен жаттығуларының кешені;

3) ұлттық және танымдық ойындар. Ұлттық және танымдық ойын сабақтарындағы қауіпсіздік техникасы ережелері (таңдау бойынша). Национальные игры "Тоғыз құмалақ", "Асық-ату" ұлттық ойындары. Ұсақ моториктерге арналған жаттығулар. Аутотренинг формуласымен босаңсыту, аз қозғалатын ойындар кезінде өз денесін басқара алу, дұрыс емес жағдайды түзету тәсілдері. Жарыс ережелері. Координациялық қабілетті дамыту үшін қозғалыс ойындарын жүзеге асыру. Бұзылыстардың алдын-алу және негізгі дене қасиеттерін дамытуға арналған жаттығулар кешені. Дене жаттығуларын дамыту деңгейін бағалау;

4) шаңғы/жаяу жарыс/коньки дайындығы. Мектептің материалдық базасы мен ауа-райы жағдайына байланысты шаңғы/жаяу жарыс/коньки дайындығы бойынша бағдарламалық материал бағдарламалық материалдың өзге түрлеріне кететін уақытты арттыру немесе қысқарту есебінен арттыруды немесе азайтуды қарастырады. Шаңғы/жаяу жарыс/коньки дайындығы сабақтарындағы қауіпсіздік техникасы ережелері. Шыңғы дайындығы. Шаңғы жабдықтарын сабаққа дайындау. Коньки дайындығы. Сырғанақта сырғанау және жүгіру ережелері. Сырғанақта конькимен сырғанау ережелері. Қозғалыс координациясы, конькиді теуіп көру. Тепе-теңдік қозғалыстарына жаттығу жасау (бір немесе екі конькиде, қолды әртүрлі жағдайда ұстау). Жаяу жүгіру дайындығы. Жаяу жүгіру бойынша қашықтыққа жүгіру кезінде қозғалыс техникасын игеру; кедергілерден өту техникасын игеру; төзімділікті дамыту; қозғалыс мүмкіндіктері бойынша кедергілерден өту. Жылдамды, төзімділікті дамыту және түзеу қабілеттеріне арналған жаттығулар кешені;

5) қозғалыс және спорттық ойындар. Мектептің материалдық базасы мен ауа-райы жағдайына байланысты спорттық ойындар (таңдау бойынша) бойынша бағдарламалық материал бағдарламалық материалдың өзге түрлеріне кететін уақытты арттыру немесе қысқарту есебінен арттыруды немесе азайтуды қарастырады. Қозғалыс ойындары. Спорттық ойындар. Спорттық ойындар сабағында оқытындардың қауіпсіздік ережелері. Кеңістіктік түсінікті қалыптастырушы жаттығулар. Ойындардағы алдайтын қозғалыстар (баскетбол, волейбол, гандбол, футбол, флорбол). Спорттық ойын сабақтарындағы қауіпсіздік техникасы ережелері. Спорттың таңдалынып алынған түрі бойынша негізгі ойын тәсілдерінің техникасы. Зерделенеген спорттық ойындардың қозғалыс техникасының игерілген элементтерінен комбинация. Ойынды қарапайым ережелер бойынша ойнау. Игерілген тәсілдерді жетілдіру. Оқытушы ойындар.

38. 8-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) жеңіл атлетика. Дене жаттығуларының мектеп білім алушыларның денсаулығы мен дамуына ықпал туралы негізгі мәліметтер. Дене жаттығуларының негізгі түрлерінің организм өсуі мен дамуына ықпалы. Дене жаттығуларының әлсіреген

бұлшықеттердің жоғары қызметтік жағдайына ықпалы, қосалқы қозғалыстарға ие болу, жылдамдық пен шапшаңдықты дамыту;

2) гимнастика және фитнес. Гимнастика сабақтарындағы қауіпсіздік техникасы. Белгілі бір заттармен және заттарсыз жалпы дамытушы (түзетуші жаттығулар) жаттығулар жасау. Оңға, солға, айналу (жекелей) арқылы қозғалыс бағыттарын өзгерту. Мұғалімнің бақылауымен заттармен ерікті жаттығулар орындау қабілеттері мен дағдылары. Қолды тіктеу және бүгу арқылы созу (гантельдер, таяқтар, доптар). Қосымша теңселулермен кеудені алға, артқа және жан-жаққа ию. Аяқты алдыға, артқа және жан-жаққа сермеу. Қозғалыс жасай отырып, алға және артқа қарай теңселу (жекелей). Кеуде, аяқ, қол қозғалыстарын біріктіруді қамтыған гимнастикалық таяқтармен жаттығулар жасау. Шалқасынан жатып, қолын көкірек тұсына қою – жамбасты көтерместен кеудені алға қарай көтеру. Жатқан күйі таяну – аяқты ауыстыра отырып көтеру. Тепе-теңдіктегі жаттығулар. Гимнастикалық орындықта қадамдар жасау арқылы қозғалу (жекелей). Еңіс орындықтарда жүру. Бір аяқта тұрып бұрылу (180 градус). Бір жақ қырымен (бір қолымен) жатып бір жақтағы аяқ пен қолын еркін қозғалту. Алдыға және арқа қарай қозғалу, гимнастикалық орындықта бір жақ қырымен тұру, аяқ, қол, кеудемен қосалқы қозғалыстар жасау. Гимнастика орындығының тақтасымен қозғалу және серіктеске допты лақтыру. Кездескен кезде жан-жаққа таралып кететін қол ұстасқан шағын топ еденнен заттарды ала отырып жүруі. Гимнастикалық орындықта төрт аяқпен алдыға және артқа жүру. Аяқпен асылып тұру. Қолды біріктіру арқылы оны алға және артқа қарай сермеу. Гимнастикалық қабырғадағы жаттығулар. Тізе деңгейіндегі рейкіге аяқты сүйей отырып отырып тұру. еденде жатып, аяқтарын ағашқа сүйей отырып, қолдарын бүгу және жазу (ұл балалар), кеудені көтеру (қолды әртүрлі жағдайларда ұстау). Қабырғаға қарап асылып тұру – аяқты артқа созу (бірге). Жерге отыру, қолды иыққа қою, аяқты рейкіге қою – жату және отыру. Иық деңгейіндегі рейканы алып, қабырғаға қарап тұру – аяқты жамбасқа дейін көтеріп, рейкіге қою, өзгесін еденге дейін түсіру. Бірінші рейкіге тұрып, қолды кеуде тұсына қою – рейкіні ұстап тұрып төменге түсіру, еденге отыру. Бірінші рейкіде тұрып, қабырғаға қарап тұру - қолды кеуде тұсына қою – қолды тез төмен түсіру, шапалақтау (алды жақта, басының үстіне, артқы жақта), қайтадан рейканы қолға алу. Гимнастикалық орындықтағы жаттығулар. Отырып, аяқты алдыға жіберіп кеудені серіктесімен бірге артқа жіберу. Орындықта отырып, аяқты айналдыра қозғалту. Орындықта жатып қолды бүгу және созу, кеудені әртүрлі жағдайда бұру, кеудені алға және арқа қарай еңкейту, қолды белге қою, иыққа қою, басқа қою. Өрмелеу және қайта өрмелеп шығу. 2 метрге дейінгі кедергілердің алын-алу. Аяқ-қол көмегімен (бір қолдың көмегімен) еңкіш баспалдақпен өрмелеу. Бір снарядтан өзге снарядқа шығу (ағаш, гимнастикалық орындық, гимнастикалық баспалдақ). баспалдақтың төменгі жағынан жоғары жағына қарай өрмелеу; фитнес компоненттерін дамыту: жылдамдық пен шыдамдылық. Организмнің жалпы жағдайына оң ықпал етуші жаттығулар кешені.

Фитнестің әртүрлі бағыттарындағы жалпы дамытушы жаттығулар кешені: жеңіл атлетика қызметіне қажетті білім алушылардың төзімділігі, серпімділігі және одан көп қабілеттеріне бағытталған ритмикалық гимнастика, аэробика жаттығулары, степ - аэробика, стретчинг, би-ойын гимнастикасы, емдік-профилактикалық би элементтері;

3) ұлттық және танымдық ойындар. Қозғалыс қабілетін түзеу және жақсартуға арналған дене жаттығуларын пайдаланудағы техника, тактика және композициялық идеялар. Ұлттық қозғалыс ойындары "Асық ату", "Бес тас". Алдында зерделенген ойындар жарысының техникасы мен ережелерін жетілдіру. Киіз үйді тұрғызуға арналған қозғалыс әрекеттерін пайдалану. Дене жаттығулар сабағының жекелей жоспарын құру (үлгі бойынша), сабақтың негізгі бөліктерін бөліп көрсету, оның бағыты мен мазмұнын анықтау. Дене дайындығының жекелей көрсеткіштерін өздігінен бақылау (жекелей сапаларды өздігінен тестілеу);

4) шаңғы/жаяу жүгіріс/коньки тебу дайындығы. Шаңғы тебу: ауыспалы екі қадамдық жүріс; бір уақытта жасалатын бірқадамдық жүріс; біруақытта жасалатын жүріс; бір тәсілден екінші тәсілге өту арқылы жасалатын жүрістерді ауыстыру қозғалысы (қадамсыз өту, қадам арқылы өту, екі қадамнан кейін өту, тікелей өту, таяқпен итеру арқылы қозғалу); шаңғымен шағын кедергілерді кесіп өту; шаңғымен кедергілерді аттап өту; биік жерлер, ылдилар, бұрылыстар, тежелулер: аттап өтетін кедергілер; сатылармен көтерілу; шыршалы көтерілулер; жартылай шыршалы көтерілулер; дөңестер мен ойпаттарды, шағын трамплиндерді бағындыра отырып, негізгі және төменгі еңіс бойынша құлдырау; тік құламадан түсу; шаңғы қадағымен тежеу; тірек арқылы тежеу; бір жақпен сырғанау арқылы тежеу; таяну арқылы тежелу. Коньки жүрісі 3 км. дейін оқыту қашықтығын бағындыру; Жаяу жүруге дайындық. Арнайы дене жаттығулары мен техникасын бекітуге арналған жаттығулар, жерге түсуде кедергілерден аттап өту және секіріп өту және тепе-теңдікті сақтау, дөңестер мен еңістерді адымдап, жүгіріп өту (мүмкіндігінше), жаяу жүгіру;

5) қозғалыс және спорттық ойындар. Дене жаттығулары (ашық спорттық алаңдар және спортзал жағдайында), дербес түрде өтетін сауықтырушы дене мәдениеті сабақтарын киімдері мен құралдарына таңдау жасау, сабақ өтетін орындарды дайындау кезіндегі қауіпсіздік және тазалық ережелерінің талаптары. Тірек-қимыл аппаратын дамытуға арналған спорттық ойындар мен эстафеталар элементтеріне жаттығулар жасау. Спорттық ойындар. Спорттық ойындар сабақтарындағы білім алушылардың қауіпсіздік техникасы. Кеңістіктік түсініктерді қалыптастырушы жаттығулар. Спорттық ойындар сабақтарындағы қауіпсіздік техникасының ережелері. Спорттың таңдалынып алынған түрінің негізгі ойын тәсілдеріндегі техника (баскетбол, волейбол (отырған түрдегі волейбол), гандбол, футбол, флорбол). Зерделенген спорттық ойындары қозғалыстары техникаларының игерілген элементтерінен жасалған комбинациялар. Ойынның қарапайым ережелері. Зерделенген тәсілдерді жетілдіру. Негізгі ережелерді сақтаумен немесе ережелері жеңілдетілген спорт түрлері бойынша

тандалынып алынған элементтерге ие оқу ойындары (ережелердегі ауытқушылықтарға жол беріледі). Футбол. Доп бойынша негізгі соққылар. Допты тоқтату. Аяқтың ішкі жағымен допты айналдыру және ондағы қозғалыс қарқыны мен бағыты. Ережелері жеңілдетілген оқу ойындары.

39. 9-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) жеңіл атлетика. Дене жаттығуларының әлсіз бұлшықеттердің қызметіне әсері, компенсаторлық қозғалыстарға ие болу, жылдамдық пен шапшаңдықты дамыту. Жүгіру жаттығулары: алыс, орташа, қысқа қашықтыққа жүгіру (қозғалыс мүмкіндіктері бойынша); жоғарғы старт; төменгі старт; жоғарғы стартты жылдамдату; спринтерлік жүгіру; оқу қашықтығы бойынша бірқылапты жүгіру (қашықтықтың ұзақтығы мұғалім немесе білім алушымен реттеледі); эстафеталық жүгіру; кедергілерді бағындыра жүгіру. Секіру жаттығулары: "аяқты бүгу" тәсілі арқылы қашықтыққа жүгіріп отыру секіру; "қадамдау" тәсілі арқылы жүгіріп отырып биіктікке секіру; "бүгілу" тәсілі арқылы жүгіре отырып, қашықтыққа секіру. Жүгіру жаттығулары: алыс, орташа, қысқа қашықтыққа жүгіру (қозғалыс мүмкіндіктері бойынша); жоғарғы старт; төменгі старт; жоғарғы стартты жылдамдату; спринтерлік жүгіру; оқу қашықтығы бойынша бірқылапты жүгіру (қашықтықтың ұзақтығы мұғалім немесе білім алушымен реттеледі); эстафеталық жүгіру; кедергілерді бағындыра жүгіру; жаяу жүгіру. Секіру жаттығулары: "аяқты бүгу" тәсілі арқылы қашықтыққа жүгіріп отыру секіру; "қадамдау" тәсілі арқылы жүгіріп отырып биіктікке секіру; "бүгілу" тәсілі арқылы жүгіре отырып, қашықтыққа секіру. Шағын допты лақтыру жаттығулары: бір орында тұрып шағын допты тұрақты нысанаға дәлдеп лақтыру; шағын допты қозғалып тұрған нысанаға лақтыру; шағын топты қозғалыстағы (ұшып бара жатқан) нысанаға лақтыру; шағын допты жүгіріп отырып қозғалып тұрған нысанаға лақтыру; шағын допты жүгіріп отырып (үш қадамға) алысқа лақтыру; гранатаны иықтан асырып, бір орында тұрып, қадамдар жасай отырып, тізерлей 10 метр болатын коридорда алысқа лақтыру. Ядроны, тасты, толтырылған допты екі қолмен (5 кг. дейін), орында тұрып бір қолымен лақтыру;

2) гимнастика және фитнес. Гимнастика сабақтарындағы қауіпсіздік техникасы. Сауықтырушы гимнастика. Жалпы дамытушы жаттығулар (түзетуші). Буын мен бұлшықеттің белгілі бір топтарын жаттықтыруға арналған жаттығулар (қажет болған жағдайда жекелей). Сымбат пен тепе-теңдік жаттығулары. Толтырылған доптармен жаттығулар жасау. Екі метрге дейін баратын биіктіктегі кедергілерді жеңу. Кедергілер жолағын құру және және командалық жарыстар өткізу. Әртүрлі снарядтарға шығу, солар арқылы шығу, бір снарядтан см болатын екінші снарядқа әртүрлі тәсілдермен шығу. Жекелей бұлшықет топтарына күш түсіретін айналдыра жаттығу әдісімен орындалатын кешенді жаттығулар. Жарыса жүгіру және қосымша ауырлықсыз секірулер (әртүрлі бағытта, әртүрлі қозғалыс амплитудасында, әртүрлі бастапқы

жағдайларда) біпнеше дүркін секірістер, бір орында тұрып секіру. Атлетикалық гимнастика кешендері. Күш бағытындағы кедергілер жолағы (асылып тұрған кездегі қозғалыстар және сүйеніп тұрған кездегі қозғалыстар, ауырлық көтеріп төбеге жүгіру, әртүрлі формадағы секіру кезіндегі кедергілерден өту);

3) ұлттық және танымдық ойындар. Қозғалыс қабілетін түзеу және жақсартуға арналған дене жаттығуларын қолданудағы техника, тактика және композициялық идеялар. Тұлға денесі мен оның рухани жетілуіндегі ұлттық ойындардың рөлі. Ұлттық ойындар: "Білек сынасу", "Көтермек", "Қындық-сықдық", "Асықтар", "Күміс алу" және алдында айтылғандар. Дене дайындығы жекелей көрсеткішін өздігінен бақылау (дене қасиеттерін өздігінен тестіден өткізу);

4) шаңғы/жаяу жүру/коньки дайындығы. Шаңғы дайындығы. Зерделенген техниканы бекітуге бағытталған арнайы жаттығулар. Шаңғы жарысы техникасының элементтері, қашықтық бойынша күшті реттеу (мүмкіндіктері бойынша), көшбасшылық, айналып өту, мәреге жету. Жаяу жүру дайындығы. Зерделенген техниканы бекітуге бағытталған арнайы жаттығулар. Жаяу жүру бойынша жарыс тактикасының элементтері, қашықтықтағы күшті бөлу (мүмкіндіктері бойынша), көшбасшылық, айналып өту, мәреге жету;

5) қозғалыс және спорттық ойындар. Ойын-эстафеталарының нұсқаларын құрау үшін арнайы карточкаларда көрсетілген қозғалыстарды орындаумен жүзеге асатын ойын тапсырмалары. Спорттық жабдықтар, спорттың таныс түрлері салынған кесілген картинкалар, пазлдар жинау, кроссвордтар шешу әдістеріне қатысты дене шынықтыруға қатысты білімді жетілдіру. Спорттық тақырыптарға сәйкес қуыршақпен қойылатын көріністер, спорттық қойылымдар қою. Қозғалыс, ұлттық және спорттық ойындар бойынша мұғалімнің бақылауымен спорттық жарыстарды дербес түрде өткізу. Спорттық ойындар бойынша жарыс ережелері. Білім алушылардың әртүрлі категориялары бойынша қазылық ету. Ойыншылардың шектеулі санына байланысты тапсырмалар. Ережеге сәйкес ойындар. Төрелік ету тәжірибесі.

40. 10-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) гимнастика және фитнес. Гимнастика сабақтарындағы қауіпсіздік техникасы. Дене жаттығуларының мектеп білім алушыларының дамуы мен олардың дене шынықтыруына ықпалы туралы негізгі мәліметтер. Тәртіпті ұстану және дұрыс тамақтану. Фитнес түрлерімен танысу (жекелей таңдау). Организм жағдайына оң ықпал ететін жаттығулар кешені. Циклдік жаттығулар, секіру, би жаттығулары. Фитнестің әртүрлі бағыттары жаттығуларының кешені: ритмикалық гимнастика, аэробика, степ – аэробика элементтері, стретчинг, би-ойын гимнастикасы, төзімділікке, серпімділікке, жеңіл секіруге, бағытталған емдік би жаттығулары. Заттармен және заттарсыз жалпы дамытушы жаттығулар (түзеу жаттығулары). Жан-жаққа бұрылу, айналу жаттығулары (жекелей). Заттармен мұғалімнің нұсқауымен ерікті жаттығулар жасау дағдылары мен

қабілеттері. Қолды созу және бүгу жаттығуларын жасау (гантельмен, таяқпен, доппен). Кеудені алға және артқа қарай бүгу, денені қосымша шайқау. Аяқты алдыға, жан-жақты артқа созу. Денені алдыға, артқа және жан-жаққа қозғалту (жекелей). Тепе-теңдік жаттығулары. Асылу және тірек жаттығулары. Аралас және қарапайым асылу жаттығулары. Асылу кезінде аяқты созу. Қолды алдыға және артқа созып бүгу. Гимнастикалық қабырғадағы жаттығулар. Өрмелеп шығу, қайта өрмелеп шығу. 2 метрге дейінгі биіктіктегі кедергілерден өту. Аяқ және қолдың көмегімен еңкіс баспалдаққа өрмелеу (тек бір қолмен). Бір снарядтан екінші бір снарядқа өрмелеп шығу (ағаш, гимнастикалық орындық, гимнастикалық баспалдақ). Баспалдақтың төменгі жағынан жоғары жағына қарай өрмелеу. Фитнес компоненттерін дамыту: жылдамдық және төзім. Адам организмне оң ықпал ететін жаттығулар кешені. Циклдік жаттығулар, секіру, би жаттығулары;

2) жеңіл атлетика. Дене жаттығуларының әлсіз бұлшықеттердің қызметіне әсері, компенсаторлық қозғалыстарға ие болу, жылдамдық пен шапшаңдықты дамыту. Жүгіру жаттығулары: алыс, орташа, қысқа қашықтыққа жүгіру (қозғалыс мүмкіндіктері бойынша); жоғарғы старт; төменгі старт; жоғарғы стартты жылдамдату; спринтерлік жүгіру; оқу қашықтығы бойынша бірқылапты жүгіру (қашықтықтың ұзақтығы мұғалім немесе білім алушымен реттеледі); эстафеталық жүгіру; кедергілерді бағындыра жүгіру. Секіру жаттығулары: "аяқты бүгу" тәсілі арқылы қашықтыққа жүгіріп отыру секіру; "қадамдау" тәсілі арқылы жүгіріп отырып биіктікке секіру; "бүгілу" тәсілі арқылы жүгіре отырып, қашықтыққа секіру. Шағын допты лақтыру жаттығулары: бір орында тұрып шағын допты тұрақты нысанаға дәлдеп лақтыру; шағын допты қозғалып тұрған нысанаға лақтыру; шағын топты қозғалыстағы (ұшып бара жатқан) нысанаға лақтыру; шағын допты жүгіріп отырып қозғалып тұрған нысанаға лақтыру; шағын допты жүгіріп отырып (үш қадамға) алысқа лақтыру; гранатаны иықтан асырып, бір орында тұрып, қадамдар жасай отырып, тізерлей 10 метр болатын коридорда алысқа лақтыру. Ядроны, тасты, толтырылған допты екі қолмен (5 кг. дейін), орында тұрып бір қолымен лақтыру ;

3) Қазақстанның ұлттық ойындары. Қозғалыс қабілеттерін түзеу және жақсартуға арналған дене жаттығуларын пайдаланудағы техника мен тактика және композициялық идеялар. Ұлттық қозғалыс ойындары "Асық ату", "Бес тас". Алдында зерделенген ойындар жарысының техникасы мен ережелерін жетілдіру. Қазақ үй тігу үшін қозғалыс әрекеттерін пайдалану. Дене жаттығулары сабақтарының жекелей жоспарын (үлгі бойынша) құру, сабақтың негізгі бөліктерін бөліп көрсету, олардың мазмұны мен бағыттарын анықтау. Дене жаттығуларының жекелей көрсеткіштерін дербес түрде бақылау (дене қасиеттерін өздігінен тестілеу);

4) шаңғы/жаяу жүру/коньки дайындығы. Шаңғымен қозғалу: ауысып келетін екі қысқа адымды жүрістер; бір уақытта келетін жүріс; бір тәсілден екінші бір тәсілге өту арқылы (қадамсыз өту, қадам арқылы өту, екі қадам арқылы өту, тікелей өту; таяқты

сүйену арқылы өту); шағын кедергілерге шаңғымен шығу. биік жерлер, ылдилар, бұрылыстар, тежелулер: аттап өтетін кедергілер; сатылармен көтерілу; шыршалы көтерілулер; жартылай шыршалы көтерілулер; дөңестер мен ойпаттарды, шағын трамплиндерді бағындыра отырып, негізгі және төменгі еңіс бойынша құлдырау; тік құламадан түсу; шаңғы қадағымен тежеу; тірек арқылы тежеу; бір жақпен сырғанау арқылы тежеу; таяну арқылы тежелу. Коньки жүрісі, 3 км. дейін оқыту қашықтығын бағындыру; Жаяу жүруге дайындық. Арнайы дене жаттығулары мен техникасын бекітуге арналған жаттығулар, жерге түсуде кедергілерден аттап өту және секіріп өту және тепе-теңдікті сақтау, дөңестер мен еңістерді адымдап, жүгіріп өту (мүмкіндігінше), жаяу жүгіру;

5) спорттық ойындар. Спорттық алаңда өзін-өзі ұстау ережелері. Спорттық ойындар бойынша жарыстар өткізу ережелері. Сабақ өткізу орнын дайындау кезінде, дене (техникалық) дайындығы (спорт зал және ашық спорттық алаңқай жағдайларында), сауықтырушы дене шынықтыру сабақтарын дербес түрде жүргізуге арналған жабдықтар мен киімдерге таңдау жасау, сабақ өткізетін орындарды дайындау кезіндегі қауіпсіздік және тазалық талаптары. Тірек-қимыл аппаратын әзірлеуге арналған спорттық ойындар мен эстафетталар элементтерімен жаттығулар жасау. Мұғалімнің бақылауымен таңдаулы қозғалыс, ұлттық және спорттық ойындар бойынша спорттық жарыстарды дербес түрде өткізу (баскетбол, футбол, волейбол (отырған түрдегі), гандбол, флорбол). Негізгі ережелерді ұстанумен өткізілетін оқыту ойындары (ережелерден ауытқуға болады). Төрелік ету элементтері. Ойын-эстафеталары нұсқаларын құруға арналған арнайы карточкаларда сызба түріндегі қозғалыстарды орындаумен жүзеге асатын ойын тапсырмалары. Спорттық жабдық, спорттың таныс түрі салынған суреттерді бөліктерін, пазлдар жинау, кроссвордтар шешу әдістерімен дене шынықтыру білімін жетілдіру.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

41. Бағдарламада оқыту мақсаттарын пайдалану және мониторинг өткізу ыңғайлы болу үшін кодтау енгізілген. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші мен үшінші сандар – бөлім мен бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының нумерациясын көрсетеді. Мысалы, 6.2.1.4 кодындағы "6" – сынып,

"2.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсатының нөмірленуі.

42. Оқыту мақсаттары:

1) 1 бөлім: "Қозғалыс әрекеті":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары			
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып
	5.1.1.1 тірек-қозғалыс			

1.1. Спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерін орындау кезіндегі дәлдік, ептілікті бақылау және түзету	аппаратының бұзылыстарын ескеріп, спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерінің шамалы диапазонында дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын дамытуға арналған жаттығуларды білу, орындау және маңызын түсіну	6.1.1.1 тірек-қозғалыс аппаратының бұзылыстарын ескеріп, спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерінің шамалы диапазонында дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын қолдану	7.1.1.1 тірек-қозғалыс аппаратының бұзылыстарын ескеріп, спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерінің шамалы диапазонында дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын қолдану және жетілдіруді үйрену	8.1.1.1 тірек-қозғалыс аппаратының бұзылыстарын ескеріп, спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерінің диапазонында дәлдікті бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын талдау және жетілдіру
1.2. Негізгі қимыл дағдыларын түзету: Тірек-қозғалыс аппараты, дене мен нысанды басқару	5.1.2.2 негізгі қимыл дағдыларын білу және түзете алу: тірек-қозғалыс аппараты, дене мен нысанды басқару	6.1.2.2 негізгі қимыл дағдыларын түзетуді құрастыра алу және орындай алу: тірек-қозғалыс аппараты, дене мен нысанды басқару	7.1.2.2 негізгі қимыл дағдыларын түзетуді жетілдіру және жинақтау: тірек-қозғалыс аппараты, дене мен нысанды басқару	8.1.2.2 негізгі қимыл дағдыларын түзету түсіндіре алу: тірек-қозғалыс аппараты, дене мен нысанды басқару
1.3. Әртүрлі дене жаттығулары кезінде қимыл комбинациялары мен олардың реті, дене және психологиялық кедергілерді жеңу	5.1.3.3 кейбір жаттығулар кезіндегі қимыл комбинациялары мен олардың ретін білу және орындай алу, сондай-ақ дене және психологиялық кедергілерді жеңу қабілетін қалыптастыру	6.1.3.3 кейбір жаттығулар кезінде қимыл комбинациялары мен олардың ретін құрастыра алу және орындай алу, сондай-ақ дене және психологиялық кедергілерді жеңу қабілетін қалыптастыру	7.1.3.3 әртүрлі дене жаттығулары кезінде қимыл комбинациялары мен олардың ретін жетілдіру және жинақтауды үйрену, сондай-ақ дене және психологиялық кедергілерді жеңу қабілетін қалыптастыру	8.1.3.3 әртүрлі дене жаттығулары кезінде қимыл комбинациялары мен олардың ретін жетілдіру және жинақтау, сондай-ақ дене және психологиялық кедергілерді жеңу қабілетін қалыптастыру
1.4. Қоғамда әрі қарай толыққанды қызмет істеуге қажет болатын дене жүктемелерін жеңу қабілеті	5.1.4.4 қоғамда әрі қарай толыққанды қызмет істеуге қажет болатын дене жүктемелерін білу және оларды жеңуді үйрену	6.1.4.4 қоғамда әрі қарай толыққанды қызмет істеуге қажет болатын дене жүктемелерін құрастыра алу және орындай алу	7.1.4.4 қоғамда әрі қарай толыққанды қызмет істеуге қажет болатын дене жүктемелерін жетілдіру және жинақтауды үйрену	8.1.4.4 қоғамда әрі қарай толыққанды қызмет істеуге қажет болатын дене жүктемелерін жетілдіру және жинақтау
1.5. Өз мүмкіндіктеріне саналы түрде қарай отырып, спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін қиыстыру	5.1.5.5 өз мүмкіндіктеріне саналы түрде қарай отырып, спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін білу және анықтау	6.1.5.5 өз мүмкіндіктеріне саналы түрде қарай отырып, спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін таңдай алу	7.1.5.5 өз мүмкіндіктеріне саналы түрде қарай отырып, спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін жетілдіру және жинақтау	8.1.5.5 өз мүмкіндіктеріне саналы түрде қарай отырып, спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін түсіндіру және көрсетуге үйрену
1.6. Қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін бағалау	5.1.6.6 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін білу және анықтау	6.1.6.6 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін таңдай алу	7.1.6.6 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін білу және анықтау жақсарту алу	8.1.6.6 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін салғастыру

1.7. Қозғалыс қабілеттерін жақсарту мен түзетуге арналған бірқатар дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды қолдану және бағалау	5.1.7.7 қозғалыс қабілеттерін жақсарту мен түзетуге арналған шамалы диапазондағы дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды білу және сипаттау	6.1.7.7 қозғалыс қабілеттерін жақсарту мен түзетуге арналған бірқатар дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды түсіну және қолдану	7.1.7.7 қозғалыс қабілеттерін жақсарту мен түзетуге арналған бірқатар дене жаттығуларында қарапайым тактикаларды, стратегияларды және композициялық идеяларды жасай және бағалай алу	8.1.7.7 қозғалыс қабілеттерін жақсарту мен түзетуге арналған кең диапазондағы дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және композициялық идеяларды анықта және бағалау
1.8. Қимыл белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңу, қауіпке төтеп беру дағдылары	5.1.8.8 қимыл белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп берудің қарапайым дағдыларын білу және анықтауды үйрену	6.1.8.8 қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп берудің қарапайым дағдыларын білу және анықтау	7.1.8.8 қимыл белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп беру дағдыларын түсіну және қолдана алу	8.1.8.8 әртүрлі қимыл белсенділігін орында кезінде тәжірибе жинау барысындағы қауіпті білу және оларға жол бермеу

2) "Шығармашылық қабілеттері және сыни тұрғыдан ойлау":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
2.1. Қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін өзгергіш жағдайларға сай әрекет жасау үшін бейімдеу	5.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімінің мағынасын білу және түсіну	6.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін анықтау және қолдануды үйрену	7.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін анықтау және қолдану	8.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін талдау және жетілдіру	9.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін көрсету
2.2. Көшбасшылық дағдылары, командада жұмыс істеу дағдылары, өзінің тұлғалық қасиеттерін жақсартуға деген ықыласы	5.2.2.2 көшбасшылық дағдыларының және командада жұмыс істеу дағдыларының, өзінің тұлғалық қасиеттерін жақсартуға деген ықыласыныңмаңызын түсіну	6.2.2.2 көшбасшылық дағдыларын, командада жұмыс істеу дағдыларын, өзінің тұлғалық қасиеттерін жақсартуға деген ықыласын анықтауды және қолдануды үйрену	7.2.2.2 көшбасшылық дағдыларын, командада жұмыс істеу дағдыларын, өзінің тұлғалық қасиеттерін жақсартуға деген ықыласын анықтау және қолдану	8.2.2.2 көшбасшылық дағдыларын, командада жұмыс істеу дағдыларын, өзінің тұлғалық қасиеттерін жақсартуға деген ықыласын талқылай алу және көрсету	9.2.2.2 көшбасшылық дағдыларын, командада жұмыс істеу дағдыларын, өзінің тұлғалық қасиеттерін жақсартуға деген ықыласын көрсету және қолдану
2.3. Қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп	5.2.3.3 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларының	6.2.3.3 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеу	7.2.3.3 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын	8.2.3.3 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын	9.2.3.3 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын

және ұтымды жұмыс істеу дағдыларын көрсету	маңызын түсіну және анықтау	дағдыларын анықтауды және қолдануды үйрену	анықтау және қолдану	талқылай алу және көрсете алу	қолдану және көрсету
2.4. Ағзадағы мүшелер мен жүйелердің сақталған қызметін пайдалану	5.2.4.4 ағзадағы жоқ немесе зақымдалған мүшелер мен жүйелердің орнына басқаларының қызметін пайдалану мүмкіндігін түсіну және анықтауды үйрену	6.2.4.4 ағзадағы жоқ немесе зақымдалған мүшелер мен жүйелердің орнына басқаларының қызметін пайдалануды үйрену және анықтау	7.2.4.4 ағзадағы жоқ немесе зақымдалған мүшелер мен жүйелердің орнына басқаларының қызметін пайдалану және анықтау	8.2.4.4 ағзадағы жоқ немесе зақымдалған мүшелер мен жүйелердің орнына басқаларының қызметін дамытуды талқылай алу және көрсете алу	9.2.4.4 ағзадағы немесе зақымдалған мүшелер мен жүйелердің оң басқаларының қызметін дамытуды бойынша бір және ұтымды жұмыс істеу қолдану және көрсету
2.5. Дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру мен баламаларды құрастыруға арналған ережелер мен құрылымдық тәсілдер және өз дене қызметін басқарудың қол жетімді әдістерін меңгеру	5.2.5.5 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді білу мен түсіну және өз дене қызметін басқарудың қол жетімді әдістерін меңгеру	6.2.5.5 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді түсіну мен қолдану және өз дене қызметін басқарудың қол жетімді әдістерін меңгеру	7.2.5.5 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді көрсетуді үйрену және өз дене қызметін басқарудың қол жетімді әдістерін меңгеру	8.2.5.5 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді көрсету және өз дене қызметін басқарудың қол жетімді әдістерін меңгеру	9.2.5.5 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді пайдалану және талқылай алу өз дене қызметін басқарудың қол жетімді әдістерін меңгеру
2.6. Өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттері және оларға баға бере отырып, баламалы шешімдер ұсыну	5.2.6.6 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін білу мен түсіну және баламалы шешімдер ұсыну	6.2.6.6 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін түсіну мен қолдану және баламалы шешімдер ұсыну	7.2.6.6 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін пайдалану және баламалы шешімдер ұсыну	8.2.6.6 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін көрсету мен салыстыруды үйрену және баламалы шешімдер ұсыну	9.2.6.6 өзінің өзгелердің шығармашылық қабілеттерін көрсету мен салыстыруды баламалы шешімдер ұсыну
2.7. Жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелері	5.2.7.7 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін білу	6.2.7.7 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін түсіну	7.2.7.7 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін қолдану	8.2.7.7 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін көрсету және салыстыра білу	9.2.7.7 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін көрсету және салыстыра білу
2.8. Жарыс кезіндегі шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін	5.2.8.8 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін	6.2.8.8 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін	7.2.8.8 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін	8.2.8.8 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін	9.2.8.8 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін

ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлық	мінез-құлық танытуды білу және түсіндіру	мінез-құлық танытуды түсіну және қолдану	мінез-құлық танытуды түсіну және қолдана алу	мінез-құлық танытуды талқылау және бейімдеу	паш ететін мінез-құлық танытуды бағалау
2.9. Қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдер және олардың айырмашылықтары	5.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді анықтау	6.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді және олардың айырмашылықтарын ұғыну мен түсіндіре алу	7.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді және олардың айырмашылықтарын ұғыну мен түсіндіру	8.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді қолдану және олардың айырмашылықтарын түсіну	9.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді және олардың айырмашылықтарын көрсету мен салыстыру

3) "Денсаулық және салауатты өмір салты":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
3.1. Өз денсаулығы және салауатты өмір салты туралы білімін қалыптастыру	5.3.1.1 денсаулық сақтаудың маңыздылығын білу және түсіну	6.3.1.1 өз денсаулығына қатысты қауіптерді анықтай алу	7.3.1.1 өз денсаулығына қатысты салауатты өмір салтының әсерін ұғыну және түсіндіру	8.3.1.1 салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін өз үлгісімен көрсете алу	9.3.1.1 салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін өз үлгісімен көрсете алу және түсіндіру
3.2. Ағзадағы дене өзгерістерін қадағалау, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту жағдайларын жасау	5.3.2.2 ағзадағы дене өзгерістерін қадағалаудың, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту жағдайларын жасаудың маңыздылығын білу және түсіну	6.3.2.2 өз сезінуі бойынша ағзадағы дене өзгерістерін қадағалау, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту жағдайларын жасау	7.3.2.2 ағзадағы дене өзгерістерін қадағалаудың, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту жағдайларын жасаудың ықпалын ұғыну және түсіндіру	8.3.2.2 ағзадағы дене өзгерістерін қадағалауды, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту жағдайларын жасауды өз үлгісімен көрсете алу	9.3.2.2 ағзадағы дене өзгерістерін қадағалауды, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту жағдайларын жасауды бағалау
3.3. ТҚАБ және денсаулық жағдайында тұрақты бұзылыстар бар білім алушылардың өмір сүру қабілетін қалыптастыру	5.3.3.3 ТҚАБ және денсаулық жағдайында тұрақты бұзылыстар бар білім алушылардың өмір сүру қабілетін барынша анықтау және дамыту	6.3.3.3 ТҚАБ және денсаулық жағдайында тұрақты бұзылыстар бар білім алушылардың өмір сүру қабілетін барынша түсіну және дамыта алу	7.3.3.3 ТҚАБ және денсаулық жағдайында тұрақты бұзылыстар бар білім алушылардың өмір сүру қабілеті және олардың айырмашылығын сезіну және түсіндіре алу	8.3.3.3 ТҚАБ және денсаулық жағдайында тұрақты бұзылыстар бар білім алушылардың өмір сүру қабілеті және олардың бейімделуін	9.3.3.3 ТҚАБ және денсаулық жағдайында тұрақты бұзылыстар бар білім алушылардың өмір сүру қабілетін барынша бақылау және түсіндіру

				барынша талқылау және дамыту	дамытуды мысалында көрсете алу
3.4. Дене және психомоторлық аутқулар ескерілетін ширату жаттығулары мен қалпына келтіру техникалары	5.3.4.4 дене және психомоторлық аутқуларды ескере отырып дене жаттығуларына дайындық ауқымындағы ширатудың өзекті компоненттері мен қалпына келтіру техникаларын білу және түсіну	6.3.4.4 дене және психомоторлық аутқуларды ескере отырып ширатудың өзекті компоненттері мен қалпына келтіру техникаларының ағзаға тигізетін әсерін түсіндіру	7.3.4.4 дене және психомоторлық аутқуларды ескере отырып дене жаттығуларының алдында жалпы ширату өткізу және ағзаны қалпына келтіру техникасыныңкомпоненттерін көрсету	8.3.4.4 дене және психомоторлық аутқуларды ескере отырып ширату мен қалпына келтіруге арналған жаттығулар кешендерін құрастыру және көрсету	9.3.4.4 дене және психомотор аутқуларды ескере отырып жаттығулар үшін ширалар құрасты түсіндіру және өткізу, ағза қалпына келуінің тиімділігін бағалау
3.5. Өртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулар, олардың ағзаға әсері және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну	5.3.5.5 өртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулардың айырмашылықтарын және сыртқы белгілер бойынша олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін анықтау және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну	6.3.5.5 өртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды және сыртқы белгілер бойынша олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін ұсыну және көрсету және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну	7.3.5.5 өртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды орындау кезіндегі ағзаның дене дайындығына қойылатын талаптарды түсіну және сыртқы белгілер бойынша олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну	8.3.5.5 өртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды орындау кезіндегі энергетикалық жүйенің қызметін түсіндіру және оның ағзаға тигізетін әсерін білу және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну	9.3.5.5 энергетикалық жүйенің қызметін және оның өртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулар байланысы түсіндіру м сипаттау және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну
3.6. Қозғалыс патологиясын ескере отырып денсаулықты нығайтуға бағытталған бірқатар дене жүктемелері кезіндегі қауіптерді басқару стратегиялары	5.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы сұрақтарынан хабардар болу	6.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып спорттық-спецификалық қауіпсіздік техникасын, денсаулықты нығайтуға бағытталған нормалар мен ережелерді түсіну	7.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларының өртүрлі контексттеріндегі ықтимал қауіп пен қатерді анықтау	8.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып қауіпсіздік техникасының күрделі сұрақтарын, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал	9.3.6.6 қозғалыс патологиясы ескере отырып денсаулық, қауіпсіздік техникасы бойынша күрделі сұрақтарды сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал қатерлерді азайту әдістерін

				катерді азайту әдістерін түсіну	түсіну жән егжей-тегже сипаттау
3.7. Дене жаттығулары бойынша тәжірибені байытуға бағытталған білім мен дағдылар	5.3.7.7 дене жаттығулары бойынша тәжірибені байытуға бағытталған дағдыларды білу және орындау	6.3.7.7 дене жаттығулары бойынша тәжірибені байытуға бағытталған білім мен дағдыларды қолдану	7.3.7.7 дене жаттығулары бойынша тәжірибені байытуға бағытталған білім мен дағдыларды анықтау	8.3.7.7 дене жаттығулары бойынша тәжірибені байытуға бағытталған білім мен дағдыларды көрсету	9.3.7.7 ден жаттығулар бойынша тәжірибені байытуға бағытталған білім мен дағдыларды бағалау

43. Осы Бағдарлама тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

44. Бөлімдерді және тақырыптарды меңгеру сағаттарын қою мұғалімнің басшылығына сай жүргізіледі

Негізгі орта білім беру
деңгейінің 5-10 сыныптарына
арналған "Бейімделген дене
шынықтыру" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5 - сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
		5.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы сұрақтарынан хабардар болу;
		5.3.2.2 ағзадағы дене өзгерістерін қадағалаудың, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту

Жеңіл атлетика арқылы белсенді өмір салты	Ширату мен қалпына келтіру техникасына қатысты біліммен танысу және оны кеңейту	жағдайларын жасаудың маңыздылығын білу және түсіну; 5.1.8.8 білім алушылардың қимыл белсенділігімен және жеке білім алу қажеттіліктерімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп берудің қарапайым дағдыларын білу және анықтауды үйрену;
	Ауру шақырған бұзылыстарды түзету немесе орнын толтыру (компенсация)	5.1.1.1 тірек-қозғалыс аппаратының бұзылыстарын ескере отырып, спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерінің шамалы диапазонында дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын білу және түсіну;
		5.1.6.6 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін білу және анықтау;
		5.3.3.3 дене және психомоторлық аутқуларды ескере отырып дене жаттығуларына дайындық ауқымындағы ширатудың өзекті компоненттері мен қалпына келтіру техникаларын білу және түсіну;
	Кіші және үлкен топтарға бірлесіп/жарысып қатысу арқылы жалпы дене жағдайының деңгейін жоғарылату	5.3.4.4 дене және психомоторлық аутқуларды ескере отырып дене жаттығуларына дайындық ауқымындағы ширатудың өзекті компоненттері мен қалпына келтіру техникаларын білу және түсіну;
		5.2.6.6 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін білу мен түсіну және баламалы шешімдер ұсыну;
Қоғалыс іс-әрекеті арқылы түйткілді жағдаяттарды шешу	Маршрутпен жүріп кіші топтарда түйткілдерді шешу	5.1.4.4 қоғамда әрі қарай толыққанды қызмет істеуге қажет болатын дене жүктемелерін білу және оларды жеңуді үйрену;
		5.3.1.1 денсаулық сақтаудың маңыздылығын білу және түсіну;
		5.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін білім алушылардың жеке білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін түсіну және ұғыну;
	Әртүрлі жабдақтарды пайдалана отырып мәселеге-бағытталған тапсырмаларды орындау кезіндегі ынтымақтастық және қарым-қатынас	5.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді анықтау;
		5.2.3.3 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын түсіну және анықтау;
		5.2.7.7 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін білу;
2 - тоқсан		
	Байланысты өзгерту: айнадан шағылыстырғандай ету және қиюластыру	5.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді анықтау;
		5.1.7.7 қозғалыс қабілеттерін жақсарту мен түзетуге арналған шамалы диапазондағы дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды білу және сипаттау;
		5.1.3.3 кейбір жаттығулар кезіндегі қимыл комбинациялары мен олардың ретін білу және орындай

Гимнастика арқылы ағзаны нығайту		алу, сондай-ақ дене және психологиялық кедергілерді жену қабілетін қалыптастыру;
	Тепе-теңдік және бұралу	5.2.6.6 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін білу мен түсіну және баламалы шешімдер ұсыну;
		5.3.2.2 ағзадағы дене өзгерістерін қадағалаудың, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту жағдайларын жасаудың маңыздылығын білу және түсіну;
		5.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін білім алушылардың жеке білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін түсіну және ұғыну;
	Топтық композициялық тапсырма арқылы түйісетін және түйіспейтін жұмыс	5.1.5.5 өз мүмкіндіктеріне саналы түрде қарай отырып, спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін білу және анықтау;
		5.2.4.4 ағзадағы жоқ немесе зақымдалған мүшелер мен жүйелердің орнына басқаларының қызметін пайдалану мүмкіндігін түсіну және анықтауды үйрену;
Ұлттық және интеллектуалдық ойындар	"Тоғыз құмалақ", "Асық ату" ұлттық ойындары	5.2.7.7 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін білу;
	Ұлттық ойындар аумағында бірқатар стратегияларды зерделеу	5.1.3.3 кейбір жаттығулар кезіндегі қимыл комбинациялары мен олардың ретін білу және орындай алу, сондай-ақ дене және психологиялық кедергілерді жену қабілетін қалыптастыру;
		5.2.8.8 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлық танытуды білу және түсіндіру;
3 - тоқсан		
Шаңғы/кросс және коньки дайындығы	Шаңғы дайындығы	5.2.5.5 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді білу мен түсіну және өз дене қызметін басқарудың қол жетімді әдістерін меңгеру;
		5.3.1.1 денсаулық сақтаудың маңыздылығын білу және түсіну;
	Кросс дайындығы	5.2.3.3 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын түсіну және анықтау;
		5.3.3.3 денсаулық жағдайындағы тұрақты ауткуы және тірек-қозғалыс аппаратының бұзылысы бар білім алушының өмірге қабілеттілігін бар мүмкіндігінше анықтау және дамыту;
		5.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы сұрақтарынан хабардар болу;

	Коньки дайындығы	5.2.4.4 ағзадағы жоқ немесе зақымдалған мүшелер мен жүйелердің орнына басқаларының қызметін пайдалану мүмкіндігін түсіну және анықтауды үйрену;
Спорттық ойындар арқылы оқыту	Шабуыл-ойындар көмегімен пас беру және кеңістікті бөлу дағдыларын дамыту	5.1.1.1 тірек-қозғалыс аппаратының бұзылыстарын ескере отырып, спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерінің шамалы диапазонында дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын білу және түсіну;
		5.2.7.7 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін білу;
		5.3.4.4 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулардың айырмашылықтарын және сыртқы белгілер бойынша олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін анықтау және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну;
		5.3.5.5 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулардың айырмашылықтарын және сыртқы белгілер бойынша олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін анықтау және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну;
	Белгілеу және қағып әкету	5.2.5.5 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді білу мен түсіну және өз дене қызметін басқарудың қол жетімді әдістерін меңгеру;
		5.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді анықтау;
		5.3.7.7 дене жаттығулары бойынша тәжірибені байытуға бағытталған дағдыларды білу және орындау;
	Ойын концепциялары мен дағдыларына көңіл бөле отырып өзі және басқалар үшін ойындар құрастыру	5.2.2.2 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын және өзінің тұлғалық қасиеттерін жақсартуға деген ықыласын ұғыну;
		5.1.7.7 қозғалыс қабілеттерін жақсарту мен түзетуге арналған шамалы диапазондағы дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды білу және сипаттау;
		5.2.3.3 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын түсіну және анықтау;
5.1.6.6 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін білу және анықтау;		
4 - тоқсан		
Қозғалмалы және спорттық ойындар	Жақсы дене жағдайы және дене қабілеттері элементтерін зерделеу және ұғынуын ынталандыру	5.1.4.4 қоғамда әрі қарай толыққанды қызмет істеуге қажет болатын дене жүктемелерін білу және оларды женуді үйрену;
		5.2.2.2 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын және өзінің тұлғалық қасиеттерін жақсартуға деген ықыласын ұғыну;
		5.1.5.5 өз мүмкіндіктеріне саналы түрде қарай отырып, спорттық-спецификалық техникаларды орындау

	Әртүрлі қозғалыс ойындарының көмегімен белсенді болу және мықты денсаулықты таңдау	кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін білу және анықтау; 5.2.8.8 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлық танытуды білу және түсіндіру;
Жүгіру, секіру және лақтыру дағдыларын дамыту	Жүгіру мен секіру дағдыларын жақсарту	5.1.2.2 негізгі қимыл дағдыларын білу және түзете алу: тірек-қозғалыс аппараты, дене мен нысанды басқару;
		5.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді анықтау;
		5.3.7.7 дене жаттығулары бойынша тәжірибені байытуға бағытталған дағдыларды білу және орындау;
	Ширату және қалпына келтіру техникасы және жүгіру мен лақтыру дағдыларын жақсарту	5.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін білім алушылардың жеке білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін түсіну және ұғыну; 5.1.8.8 білім алушылардың қимыл белсенділігімен және жеке білім алу қажеттіліктерімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп берудің қарапайым дағдыларын білу және анықтауды үйрену; 5.3.5.5 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулардың айырмашылықтарын және сыртқы белгілер бойынша олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін анықтау және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну.

2) 6 - сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Д е н е шынықтыру-сауықтыру түсініктерін қарастыру және кеңейту	Ағза жайлы жалпы және спорттық ширатулар арқылы білеміз	6.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып спорттық-спецификалық қауіпсіздік техникасын, денсаулықты нығайтуға бағытталған нормалар мен ережелерді түсіну;
		6.1.3.3 кейбір жаттығулар кезінде қимыл комбинациялары мен олардың ретін құрастыра алу және орындай алу, сондай-ақ дене және психологиялық кедергілерді жеңу қабілетін қалыптастыру;
		6.3.5.5 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды және сыртқы белгілер бойынша олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін ұсыну және көрсету және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну;
Д е н е шынықтыру-сауықтыру түсініктерін қарастыру және кеңейту	Фитнес компоненттерін дамыту: жылдамдық және төзімділік	6.2.2.2 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын және өзінің тұлғалық қасиеттерін жақсартуға деген ықыласын анықтауды және қолдануды үйрену;

		6.3.1.1 өз денсаулығына қатысты қауіптерді анықтай алу;
	Білім алушының өз дертін ескере отырып ағзасының жағдайына жағымды әсер ететін жаттығулар кешендерін игеруі	6.2.3.3 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын анықтауды және қолдануды үйрену; 6.1.4.4 қоғамда әрі қарай толыққанды қызмет істеуге қажет болатын дене жүктемелерін құрастыра алу және орындай алу; 6.1.2.2 негізгі қимыл дағдыларын түзетуді құрастыра алу және орындай алу: тірек-қозғалыс аппараты, дене мен нысанды басқару;
Шытырман оқиғалы тапсырмалар арқылы сыни тұрғыдан ойлау мен қарым-қатынас дағдыларын дамыту	Сыни тұрғыдан ойлау дағыларының және әлеуметтік дағдыларының дамуына септігін тигізетін топтық жаттығуларға қатысу	6.1.1.1 тірек-қозғалыс аппаратының бұзылыстарын ескере отырып, спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерінің шамалы диапазонында дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын қолдану; 6.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін білім алушылардың жеке білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін анықтау және қолдануды үйрену;
	Сыни тұрғыдан ойлауды пайдалануды қамтитын бүкіл сыныптың және үлкен топтардың бірлескен жұмысы	6.3.4.4 дене және психомоторлық аутқуларды ескере отырып ширатудың өзекті компоненттері мен қалпына келтіру техникаларының ағзаға тигізетін әсерін түсіндіру; 6.2.2.2 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын және өзінің тұлғалық қасиеттерін жақсартуға деген ықыласын анықтауды және қолдануды үйрену;
	2 - тоқсан	
	Гимнастика бойынша күрделі дағдыларын кеңейту үшін нысандар мен	Төсеніштер мен гимнастикалық кіші жабдықтарда дене динамикасымен және кернелуімен эксперимент жасап көру
		6.2.5.5 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді түсіну мен қолдану және өз дене қызметін басқарудың қол жетімді әдістерін меңгеру;
Нысандар мен гимнастикалық құрал-саймандардың көмегімен		6.1.2.2 негізгі қимыл дағдыларын түзетуді құрастыра алу және орындай алу;

құрал-саймандарды пайдалану	композициялық және кеңістіктік түсінікті дамыту	тірек-қозғалыс аппараты, дене мен нысанды басқару; 6.1.8.8 білім алушылардың қимыл белсенділігімен және жеке білім алу қажеттіліктерімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп берудің қарапайым дағдыларын білу және анықтау;
	Таспалармен және гимнастикалық жабдықпен топтық ретті құрастыру, орындау және бағалау	6.2.4.4 ағзадағы жоқ немесе зақымдалған мүшелер мен жүйелердің орнына басқаларының қызметін пайдалануды үйрену және анықтау; 6.3.2.2 өз сезінуі бойынша ағзадағы дене өзгерістерін қадағалау, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту жағдайларын жасау;
	Шығармашылық, қарым-қатынас және бағалау дағдыларын дамыту	6.1.6.6 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін таңдай алу; 6.2.7.7 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін түсіну;
Қазақстанда айналысатын спорт түрлерін зерделеу (ұлттық және зияткерлік ойындар)	Ойын фрагментімен жұмыс істеу арқылы динамикалық қарама-қарсылықты және негізгі мақсатты жетілдіру	6.3.2.2 өз сезінуі бойынша ағзадағы дене өзгерістерін қадағалау, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту жағдайларын жасау; 6.2.2.2 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын және өзінің тұлғалық қасиеттерін жақсартуға деген ықыласын анықтауды және қолдануды үйрену;
	Топтық биді орындау және бағалау үдерісіне қатысу	6.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін білім алушылардың жеке білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін анықтау және қолдануды үйрену; 6.1.7.7 қозғалыс қабілеттерін жақсарту мен түзетуге арналған бірқатар дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды түсіну және қолдану;
	3 - тоқсан	
	Денені басқару дағдыларын шолу және кеңейту	6.1.2.2 негізгі қимыл дағдыларын түзетуді құрастыра алу және орындай алу: тірек-қозғалыс аппараты, дене мен нысанды басқару;
	Топтық/командалық әрекет түрлерінде қимыл дағдыларын пайдалану және дамыту	6.1.5.5 өз мүмкіндіктеріне саналы түрде қарай отырып, спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін таңдай алу; 6.2.6.6 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін түсіну мен қолдану және баламалы шешімдер ұсыну;

Фундаменталды қозғалыс дағдыларын қайталау және машықтау		6.2.8.8 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлық танытуды түсіну және қолдану;
	Топтық/командалық әрекетте нысанды бақылау дағдыларын қайталау және дамыту	6.2.7.7 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін түсіну;
		6.1.1.1 тірек-қозғалыс аппаратының бұзылыстарын ескере отырып, спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерінің шамалы диапазонында дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын қолдану;
		6.3.5.5 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды және сыртқы белгілер бойынша олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін ұсыну және көрсету және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну;
Бірқатар ойын категориялары арқылы дағдылар мен түсініктерін кеңейту	Қатерді басқаруға баса назар аудары отырып, допты алып алу кездесетін ойындарда дағдылар мен концепцияларды (тактикаларды/стратегияларды) дамыту	6.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді және олардың айырмашылықтарын ұғыну мен түсіндіре алу;
	Шабуылдау кездесетін ойындарда дағдылар мен концепттерді дамыту	6.3.1.1 өз денсаулығына қатысты қауіптерді анықтай алу;
		6.3.7.7 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды қолдану;
	Ойын әдісімен дене көрсеткіштерін жақсарту	6.2.4.4 ағзадағы жоқ немесе зақымдалған мүшелер мен жүйелердің орнына басқаларының қызметін пайдалануды үйрену және анықтау;
	Тормен ойналатын ойындарды ойнау және құрастыру	6.1.4.4 қоғамда әрі қарай толыққанды қызмет істеуге қажет болатын дене жүктемелерін құрастыра алу және орындай алу;
		6.2.8.8 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлық танытуды түсіну және қолдану;
		6.3.4.4 дене және психомоторлық ауткуларды ескере отырып ширатудың өзекті компоненттері мен қалпына келтіру техникаларының ағзаға тигізетін әсерін түсіндіру;
4 - тоқсан		
	Дене белсенділігінің маңыздылығын ұғыну	6.2.6.6 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін түсіну мен қолдану және баламалы шешімдер ұсыну;
		6.1.7.7 қозғалыс қабілеттерін жақсарту мен түзетуге арналған бірқатар дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды түсіну және қолдану;

Өз денсаулығына қамқорлықпен қарау	Өз денсаулығына қалай қамқорлық етуді және серіктесімен белсенді болуды үйрету	6.3.3.3 денсаулық жағдайындағы тұрақты аутқуы және тірек-қозғалыс аппаратының бұзылысы бар білім алушының өмірге қабілеттілігін бар мүмкіндігінше түсіну және дамыта алу; 6.1.8.8 білім алушылардың қимыл белсенділігімен және жеке білім алу қажеттіліктерімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп берудің қарапайым дағдыларын білу және анықтау;
	Атлетикадағы жүгіру, секіру және лақтыру дағдыларын жақсарту	6.1.6.6 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін таңдай алу; 6.2.5.5 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді түсіну мен қолдану және өз дене қызметін басқарудың қол жетімді әдістерін меңгеру; 6.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді және олардың айырмашылықтарын ұғыну мен түсіндіре алу;
Атлетикадағы жүгіру, секіру және лақтыру дағдыларын жақсарту	Ширатуды қайта қарастыру, жүгіру дағдыларын қарастыру және кеңейту	6.2.3.3 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын анықтауды және қолдануды үйрену; 6.1.3.3 кейбір жаттығулар кезінде қимыл комбинациялары мен олардың ретін құрастыра алу және орындай алу, сондай-ақ дене және психологиялық кедергілерді жеңу қабілетін қалыптастыру
	Креативті, бірігіп істейтін және жарыс жаттығулары арқылы секіру мен лақтыру дағдыларын қайталау және тереңдету	

3) 7 - сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
	Ойындағы тактикалық білімін жақсарту	7.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларының әртүрлі контексттеріндегі ықтимал қауіп пен қатерді анықтау;
		7.1.1.1 тірек-қозғалыс аппаратының бұзылыстарын ескере отырып, спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерінің шамалы диапазонында дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын қолдану және жетілдіруді үйрену;
		7.1.7.7 қозғалыс қабілеттерін жақсарту мен түзетуге арналған бірқатар дене жаттығуларында қарапайым тактикаларды, стратегияларды және композициялық идеяларды жасай және бағалай алу

Ойын арқылы оқыту	Ойында шешім қабылдау сұрағымен жұмыс істеу	7.3.4.4 дене және психомоторлық аутқуларды ескере отырып дене жаттығуларының алдында жалпы ширату өткізу және ағзаны қалпына келтіру техникасыныңкомпоненттерін көрсету;
		7.2.2.2 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын және өзінің тұлғалық қасиеттерін жақсартуға деген ықыласын анықтау және қолдану;
		7.2.6.6 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін пайдалану және баламалы шешімдер ұсыну;
	Тормен ойналатын ойындар арқылы мәселелерді шешу дағдыларын жетілдіру	7.3.7.7 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды анықтау;
Гимнастика арқылы когнитивті дағдыларын және денесін басқару дағдыларын дамыту	Бұрылыстар мен бұралуларды зерделеу	7.3.5.5 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды орындау кезіндегі ағзаның дене дайындығына қойылатын талаптарды түсіну және сыртқы белгілер бойынша олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну;
		7.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларының әртүрлі контексттеріндегі ықтимал қауіп пен қатерді анықтау;
		7.1.5.5 өз мүмкіндіктеріне саналы түрде қарай отырып, спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін жетілдіру және жинақтау;
	Теңгеру мен бұралулар кезінде өз денемізді қадағалау	7.2.5.5 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді көрсетуді үйрену және өз дене қызметін басқарудың қол жетімді әдістерін меңгеру;
2 - тоқсан		
Атлетика көмегімен денсаулықты, қимыл дағдыларын және түсінуді жақсарту	Ұзын секірістерді зерделеу және жақсарту	7.1.1.1 тірек-қозғалыс аппаратының бұзылыстарын ескере отырып, спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерінің шамалы диапазонында дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын қолдану және жетілдіруді үйрену;
		7.2.4.4 ағзадағы жоқ немесе зақымдалған мүшелер мен жүйелердің орнына басқаларының қызметін пайдалану және анықтау;
		7.3.4.4 дене және психомоторлық аутқуларды ескере отырып дене жаттығуларының алдында жалпы ширату өткізу және ағзаны қалпына келтіру техникасыныңкомпоненттерін көрсету;
	Спринтерлік жүгіруді жақсарту	7.2.2.2 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын және өзінің тұлғалық қасиеттерін жақсартуға деген ықыласын анықтау және қолдану;
		7.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларының әртүрлі контексттеріндегі ықтимал қауіп пен қатерді анықтау;
		7.3.5.5 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды орындау кезіндегі ағзаның дене дайындығына қойылатын

		талаптарды түсіну және сыртқы белгілер бойынша олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну;
	Лақтыру: зерделеу және жасау	7.1.3.3 әртүрлі дене жаттығулары кезінде қимыл комбинациялары мен олардың ретін жетілдіру және жинақтауды үйрену, сондай-ақ дене және психологиялық кедергілерді жеңу қабілетін қалыптастыру; 7.3.7.7 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды анықтау; 7.1.6.6 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін білу және анықтау жақсарту алу;
Бірігіп оқыту және шытырман-оқыту	Мәселелерді шешу жаттығуларында өзара әрекеттесу	7.2.7.7 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін қолдану;
		7.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін білім алушылардың жеке білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін анықтау және қолдану;
	Доппен парашюттік ойындар	7.1.6.6 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін білу және анықтау жақсарту алу;
		7.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін білім алушылардың жеке білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін анықтау және қолдану;
		7.2.8.8 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлық танытуды түсіну және қолдана алу;
	3 - тоқсан	
Би дағдыларын дамыту және биді тақырыптық жұмыс арқылы түсіну	Сүңгіні байқау, сабақтарды билермен ынталандыру тәсіліндей	7.3.3.3 тірек-қозғалыс аппараты бұзылған және денсаулық жағдайында тұрақты бұзылыстар бар білім алушылардың өмір сүру қабілеті және олардың айырмашылығын сезіну және түсіндіре алу;
		7.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін білім алушылардың жеке білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін анықтау және қолдану;
	Сыртта суық кезде жылуды сақтаңдар: аэробты жаттығулар	7.1.5.5 өз мүмкіндіктеріне саналы түрде қарай отырып, спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін жетілдіру және жинақтау;
		7.1.4.4 қоғамда әрі қарай толыққанды қызмет істеуге қажет болатын дене жүктемелерін жетілдіру және жинақтауды үйрену;
	Топпен жасау, орындау және бағалау үдерісі	7.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді және олардың айырмашылықтарын ұғыну мен түсіндіру;
		7.1.2.2 негізгі қимыл дағдыларын түзетуді жетілдіру және жинақтау: тірек-қозғалыс аппараты, дене мен нысанды басқару;

		7.3.2.2 ағзадағы дене өзгерістерін қадағалаудың, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту жағдайларын жасаудың ықпалын ұғыну және түсіндіру;
Дағдыларын жетілдіру және басып кіру ойындарын түсіну	Командаларда кеңістікте бағдарлауды және допты беруді дамыту	7.3.3.3 тірек-қозғалыс аппараты бұзылған және денсаулық жағдайында тұрақты бұзылыстар бар білім алушылардың өмір сүру қабілеті және олардың айырмашылығын сезіну және түсіндіре алу;
		7.3.2.2 ағзадағы дене өзгерістерін қадағалаудың, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту жағдайларын жасаудың ықпалын ұғыну және түсіндіру;
		7.2.8.8 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлық танытуды түсіну және қолдана алу;
	Ойынды оқу және сәйкес тактикаларды қолдану	7.1.8.8 білім алушылардың қимыл белсенділігімен және жеке білім алу қажеттіліктерімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп беру дағдыларын түсіну және қолдана алу;
		7.2.3.3 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын анықтау және қолдану;
		7.1.7.7 қозғалыс қабілеттерін жақсарту мен түзетуге арналған бірқатар дене жаттығуларында қарапайым тактикаларды, стратегияларды және композициялық идеяларды жасай және бағалай алу;
		7.2.8.8 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлық танытуды түсіну және қолдана алу;
4 - тоқсан		
Белесенді және дені сау	Шыдамдылық пен денсаулықты ұлғайту	7.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді және олардың айырмашылықтарын ұғыну мен түсіндіру;
		7.3.1.1 өз денсаулығына қатысты салауатты өмір салтының әсерін ұғыну және түсіндіру;
		7.2.5.5 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді көрсетуді үйрену және өз дене қызметін басқарудың қол жетімді әдістерін меңгеру;
	Ойынға ширату және дайындық жаттығулары	7.1.3.3 әртүрлі дене жаттығулары кезінде қимыл комбинациялары мен олардың ретін жетілдіру және жинақтауды үйрену, сондай-ақ дене және психологиялық кедергілерді жеңу қабілетін қалыптастыру;
		7.2.3.3 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын анықтау және қолдану;
		Күш пен бұлшық ет төзімділігіне бағытталған жаттығулар
		7.1.8.8 білім алушылардың қимыл белсенділігімен және жеке білім алу қажеттіліктерімен байланысты

Гимнастикадағы алуан түрлілік пен карама-қарсылықтар	Едендегі әрекеттердің және кеңістіктің айырмашылықтарын зерделеу	қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп беру дағдыларын түсіну және қолдана алу;
		7.3.1.1 өз денсаулығына қатысты салауатты өмір салтының әсерін ұғыну және түсіндіру;
		7.2.8.8 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлық танытуды түсіну және қолдана алу;
	Қарама-қарсылықтарды динамикада тексеру және жабдықтардағы контакттар	7.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін білім алушылардың жеке білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін анықтау және қолдану;
		7.1.2.2 негізгі қимыл дағдыларын түзетуді жетілдіру және жинақтау: тірек-қозғалыс аппараты, дене мен нысанды басқару;
	Топтық композициялар	7.1.4.4 қоғамда әрі қарай толыққанды қызмет істеуге қажет болатын дене жүктемелерін жетілдіру және жинақтауды үйрену.

4) 8 - сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Денсаулық және фитнес жеңіл атлетикалық әрекет арқылы	Ырғақты таңдау дағдыларын машықтау	8.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып қауіпсіздік техникасының күрделі сұрақтарын, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал қатерді азайту әдістерін түсіну;
		8.3.4.4 дене және психомоторлық аутқуларды ескере отырып ширату мен қалпына келтіруге арналған жаттығулар кешендерін құрастыру және көрсету;
	Жеңіл атлетикадағы шығармашылық тәсілдеме	8.1.5.5 өз мүмкіндіктеріне саналы түрде қарай отырып, спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін түсіндіру және көрсетуге үйрену;
		8.1.6.6 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін салғастыру;
	Фитнес жеңіл атлетикалық жарыстар арқылы	8.2.5.5 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді көрсету және өз дене қызметін басқарудың қол жетімді әдістерін меңгеру;
	Білім алушылардың спорт алаңында, жеке және кіші	8.1.1.1 тірек-қозғалыс аппаратының бұзылыстарын ескере отырып, спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерінің кең диапазонында дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын жетілдіру;
		8.1.2.2 негізгі қимыл дағдыларын түзетуді түсіндіре алу: тірек-қозғалыс аппараты, дене мен нысанды басқару;

Тормен ойналатын ойындар арқылы оқыту	топтарда жасайтын әрекеттері жайлы білімін кеңейтетін қызмет түрлері	8.3.1.1 салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін өз үлгісімен көрсете алу;
		8.3.2.2 ағзадағы дене өзгерістерін қадағалауды, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту жағдайларын жасауды өз үлгісімен көрсете алу;
	Ойын түсініктері мен дағдыларын меңгеру	8.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін білім алушылардың жеке білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін жетілдіру;
		8.2.7.7 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін көрсету және салыстыра алу;
		8.2.8.8 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлық танытуды талқылау және бейімдеу;
8.2.6.6 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін көрсету мен салыстыруды үйрену және баламалы шешімдер ұсыну;		
2 - тоқсан		
Қазақстанның ұлттық ойындары	Киіз үй тұрғызғандағы жұмыс әрекеттерін зерделеу және соған зейін тоқтату	8.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып қауіпсіздік техникасының күрделі сұрақтарын, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал қатерді азайту әдістерін түсіну;
		8.1.7.7 қозғалыс қабілеттерін жақсарту мен түзетуге арналған кең диапазондағы дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және композициялық идеяларды анықтау және бағалау;
	Мерекелер мен фестивальдар	8.1.1.1 тірек-қозғалыс аппаратының бұзылыстарын ескере отырып, спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерінің кең диапазонында дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын жетілдіру;
		8.1.4.4 қоғамда әрі қарай толыққанды қызмет істеуге қажет болатын дене жүктемелерін жетілдіру және жинақтау;
		8.1.6.6 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін салғастыру;
		8.1.8.8 білім алушылардың әртүрлі қимыл белсенділігін және жеке білім алу қажеттіліктерін орындау кезінде тәжірибе жасау барысындағы қауіптерді білу және оларға жол бермеу;
		8.2.5.5 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді көрсету және өз дене қызметін басқарудың қол жетімді әдістерін меңгеру;
Композициялық элементтерді өзгерту арқылы жылжу және	8.2.3.3 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын талқылай алу және көрсете алу;	

Гимнастиканың негізгі тақырыптарын қайта қарау және кеңейту	тепе-теңдік сақтау дағдыларын зерделеу және кеңейту	8.1.4.4 қоғамда әрі қарай толыққанды қызмет істеуге қажет болатын дене жүктемелерін жетілдіру және жинақтау;
	Гимнастикалық жабдықта айналу мен ұшуды зерделеу	8.3.7.7 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды көрсету;
	Гимнастикалық құрал-жабдықтардағы топтық композициялар	8.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді қолдану және олардың айырмашылықтарын түсіну;
3 - тоқсан		
Шаңғы/кросс және коньки дайындығы	Шаңғы дайындығы	8.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып қауіпсіздік техникасының күрделі сұрақтарын, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал қатерді азайту әдістерін түсіну;
		8.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін білім алушылардың жеке білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін жетілдіру;
	Кросс дайындығы	8.3.5.5 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды орындау кезіндегі энергетикалық жүйенің қызметін түсіндіру және оның ағзаға тигізетін әсерін білу және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну;
		8.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін білім алушылардың жеке білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін жетілдіру;
	Коньки дайындығы	8.3.1.1 салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін өз үлгісімен көрсете алу;
		8.2.6.6 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін көрсету мен салыстыруды үйрену және баламалы шешімдер ұсыну;
Топтық шабуылдық	Тірек-қозғалыс аппаратын және төтеп беру дағдыларын жетілдіру	8.1.3.3 әртүрлі дене жаттығулары кезінде қимыл комбинациялары мен олардың ретін жетілдіру және жинақтау, сондай-ақ дене және психологиялық кедергілерді жеңу қабілетін қалыптастыру;
		8.2.4.4 ағзадағы жоқ немесе зақымдалған мүшелер мен жүйелердің орнына басқаларының қызметін дамытуды талқылай алу және көрсете алу;
		8.2.3.3 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын талқылай алу және көрсете алу;
		8.1.5.5 өз мүмкіндіктеріне саналы түрде қарай отырып, спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін түсіндіру және көрсетуге үйрену;
		8.1.2.2 негізгі қимыл дағдыларын түзетуді түсіндіре алу: тірек-қозғалыс аппараты, дене мен нысанды басқару;

ойындардағы негізгі дағдыларды жетілдіру	Допты қағып әкету және ойын жасау	8.2.7.7 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін көрсету және салыстыра алу;
		8.2.8.8 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлық танытуды талқылау және бейімдеу;
		8.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді қолдану және олардың айырмашылықтарын түсіну;
		8.3.7.7 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды көрсету;
		8.2.4.4 ағзадағы жоқ немесе зақымдалған мүшелер мен жүйелердің орнына басқаларының қызметін дамытуды талқылай алу және көрсете алу;
4 - тоқсан		
Фитнес компоненттері және белсенді өмір салты	Сау жүректер: төзімділікті арттыруға бағытталған іс-әрекет	8.1.3.3 әртүрлі дене жаттығулары кезінде қимыл комбинациялары мен олардың ретін жетілдіру және жинақтау, сондай-ақ дене және психологиялық кедергілерді жеңу қабілетін қалыптастыру;
		8.3.3.3 ТҚАБ және денсаулық жағдайында тұрақты бұзылыстар бар білім алушылардың өмір сүру қабілеті және олардың бейімделуін барынша талқылау және дамыту;
		8.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып қауіпсіздік техникасының күрделі сұрақтарын, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал қатерді азайту әдістерін түсіну;
		8.2.2.2 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын және өзінің тұлғалық қасиеттерін жақсартуға деген ықыласын талқылай алу және көрсету;
	Иілгіштікке зейінін шоғырландыру	8.3.7.7 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды көрсету;
		8.1.7.7 қозғалыс қабілеттерін жақсарту мен түзетуге арналған кең диапазондағы дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және композициялық идеяларды анықтау және бағалау;
Бұлшық ет күшін және шыдамдылығын ұлғайтуға арналған жаттығулар	8.1.8.8 білім алушылардың әртүрлі қимыл белсенділігін және жеке білім алу қажеттіліктерін орындау кезінде тәжірибе жасау барысындағы қауіптерді білу және оларға жол бермеу;	
	8.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді қолдану және олардың айырмашылықтарын түсіну;	
		8.3.5.5 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды орындау кезіндегі энергетикалық жүйенің қызметін түсіндіру және оның ағзаға тигізетін әсерін білу және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну;

Шытырман оқиғалы ойындар контекстіндегі серіктестік және мәселелерді шешу	Жұпта бірлесіп жұмыс істеу	8.3.1.1 салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін өз үлгісімен көрсете алу;
		8.3.4.4 дене және психомоторлық аутқуларды ескере отырып ширату мен қалпына келтіруге арналған жаттығулар кешендерін құрастыру және көрсету;
	Үлкен топтарда мәселелерді шешу	8.1.1.1 тірек-қозғалыс аппаратының бұзылыстарын ескере отырып, спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерінің кең диапазонында дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын жетілдіру;
		8.3.2.2 ағзадағы дене өзгерістерін қадағалауды, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту жағдайларын жасауды өз үлгісімен көрсете алу.

5) 9 - сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Жеңіл атлетика және салауатты өмір салты	Жеңіл атлетика арқылы жаттығуларды жүйелендіру	9.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып денсаулық, қауіпсіздік техникасы бойынша күрделі сұрақтарды, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал қатерлерді азайту әдістерін түсіну және егжей-тегжейлі сипаттау;
		9.3.4.4 дене және психомоторлық аутқуларды ескере отырып нақты дене жаттығулары үшін ширату лар құрастыру, түсіндіру және өткізу, ағзаның қалпына келуінің тиімділігін бағалау;
	Жалпы және арнайы дайындық бағыттары	9.1.5.5 өз мүмкіндіктеріне саналы түрде қарай отырып, спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін түсіндіру және көрсету;
		9.1.6.6 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін бағалау;
	Салауатты өмір салтын жеңіл атлетика әдістерімен қалыптастыру	9.2.5.5 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді пайдалану мен талқылай алу және өз дене қызметін басқарудың қол жетімді әдістерін меңгеру;
		9.3.2.2 ағзадағы дене өзгерістерін қадағалауды, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту жағдайларын жасауды бағалау;
		9.1.1.1 тірек-қозғалыс аппаратының бұзылыстарын ескере отырып, спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерінің диапазонында дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын көрсету;
		9.1.2.2 негізгі қимыл дағдыларын түзетуді негіздеу және қолдану: тірек-қозғалыс аппараты, дене мен нысанды басқару;

Жарыс, ойын және өзіндік қозғалыс іс-әрекетін ұйымдастыру ерекшеліктері	Жеке және кіші топтардағы қозғалыс іс-әрекетінің алуан түрлілігі	9.2.2.2 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын және өзінің тұлғалық қасиеттерін жақсартуға деген ықыласын көрсету және қолдану;
		9.3.1.1 салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін өз үлгісімен көрсете алу және түсіндіру;
		9.3.2.2 ағзадағы дене өзгерістерін қадағалауды, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту жағдайларын жасауды бағалау;
	Жарыстағы ойын сәттеріне деген шығармашылық көзқарас	9.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін білім алушылардың жеке білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін көрсету;
		9.2.7.7 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін көрсету және салыстыру;
9.2.8.8 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлық танытуды бағалау;		
		9.2.6.6 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін көрсету мен салыстыру және баламалы шешімдер ұсыну;
2 - тоқсан		
Ұлттық ойындардың жарыстық сипаты	Күш пен төзімділікке сынау	9.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып денсаулық, қауіпсіздік техникасы бойынша күрделі сұрақтарды, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал кәтерлерді азайту әдістерін түсіну және егжей-тегжейлі сипаттау;
		9.1.7.7 қозғалыс қабілеттерін жақсарту мен түзетуге арналған кең диапазондағы дене жаттығуларында әртүрлі тактикаларды, стратегияларды және композициялық идеяларды жасау, талдау;
	Ұлттық ойындар арқылы қазақ халқының дәстүрлерін зерделеу	9.1.4.4 қоғамда әрі қарай толыққанды қызмет істеуге қажет болатын дене жүктемелерін түсіндіру және көрсету;
		9.1.6.6 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін бағалау;
		9.1.8.8 білім алушылардың қимыл белсенділігімен және жеке білім алу қажеттіліктерімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп беру дағдыларын жақсарту алу;
		9.2.5.5 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді пайдалану мен талқылай алу және өз дене қызметін басқарудың қол жетімді әдістерін меңгеру;
		9.2.3.3 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын қолдану және көрсету ;

Денені сауықтыру мен нығайтуға бағытталған шипалы гимнастика	Ағзаға жан-жақты ықпал ету	9.1.4.4 қоғамда әрі қарай толыққанды қызмет істеуге

		қажет болатын дене жүктемелерін түсіндіру және көрсету;
		9.3.7.7 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды бағалау;
	Қатаң регламенттелген қимыл-қозғалыс бағдарламасы жағдайындағы үйлестірілген қозғалыс қабілеттерінің білінуі	9.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді көрсету мен салыстыружәне олардың айырмашылықтарын түсіну;
		9.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып денсаулық, қауіпсіздік техникасы бойынша күрделі сұрақтарды, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал қатерлерді азайту әдістерін түсіну және егжей-тегжейлі сипаттау;
3- тоқсан		
Шаңғы/кросс және коньки дайындығы	Шаңғы дайындығы	9.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін білім алушылардың жеке білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін көрсету;
		9.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып денсаулық, қауіпсіздік техникасы бойынша күрделі сұрақтарды, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал қатерлерді азайту әдістерін түсіну және егжей-тегжейлі сипаттау;
		9.3.5.5 энергтикалық жүйенің қызметін және оның әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулармен байланысын түсіндіру мен сипаттау және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну;
	Кросс дайындығы	9.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін білім алушылардың жеке білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін көрсету;
		9.3.1.1 салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін өз үлгісімен көрсете алу және түсіндіру;
	Коньки дайындығы	9.2.6.6 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін көрсету мен салыстыру және баламалы шешімдер ұсыну;
	9.1.3.3 кең диапазондағы қимыл комбинациялары мен олардың ретін түсіндіру және көрсету, сондай-ақ дене және психологиялық кедергілерді жеңу қабілетін қалыптастыру;	
	Ойын сабақтарын жүргізу дағдылары деңгейіндегі білімін өзекті ету	9.2.4.4 ағзадағы жоқ немесе зақымдалған мүшелер мен жүйелердің орнына басқаларының қызметін дамыту бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеуді қолдану және көрсету;
		9.2.3.3 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын қолдану және көрсету;
		9.1.5.5 өз мүмкіндіктеріне саналы түрде қарай отырып, спорттық-спецификалық техникаларды орындау

Қозғалыс дағдыларын спорттық ойындар арқылы жетілдіру		кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін түсіндіру және көрсету;
		9.1.2.2 негізгі қимыл дағдыларын түзетуді негіздеу және қолдану: тірек-қозғалыс аппараты, дене мен нысанды басқару;
		9.2.7.7 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін көрсету және салыстыру;
	Доппен ойнайтын ойындарда тактикалық білімін жақсарту	9.2.8.8 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлық танытуды бағалау;
		9.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді көрсету мен салыстыружәне олардың айырмашылықтарын түсіну;
	Ойындар арқылы дене қасиеттерін дамыту	9.3.7.7 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды бағалау;
9.2.4.4 ағзадағы жоқ немесе зақымдалған мүшелер мен жүйелердің орнына басқаларының қызметін дамыту бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеуді қолдану және көрсету;		
4 - тоқсан		
Денсаулық және физикалық жүктеме	Кіші және үлкен топтарда жұмыс	9.3.3.3 ТҚАБ және денсаулық жағдайында тұрақты бұзылыстар бар білім алушылардың өмір сүру қабілетін барынша бақылау және дамытуды өз мысалында көрсете алу
		9.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып денсаулық, қауіпсіздік техникасы бойынша күрделі сұрақтарды, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал қатерлерді азайту әдістерін түсіну және егжей-тегжейлі сипаттау;
		9.2.2.2 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын және өзінің тұлғалық қасиеттерін жақсартуға деген ықыласын көрсету және қолдану;
	Дене денсаулығының компоненттері бірқатар ойын комбинациялары арқылы	9.3.7.7 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды бағалау;
		9.1.8.8 білім алушылардың қимыл белсенділігімен және жеке білім алу қажеттіліктерімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп беру дағдыларын жақсарту алу;
Қозғалыс мүмкіндіктерін	Денсаулық туралы білім және практика арқылы дағдыларды меңгеру	9.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді көрсету мен салыстыружәне олардың айырмашылықтарын түсіну;
		9.3.5.5 энергетикалық жүйенің қызметін және оның әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулармен байланысын түсіндіру мен сипаттау және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну;
		9.3.1.1 салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін өз үлгісімен көрсете алу және түсіндіру;

дамыту арқылы серіктестік және құндылықтардың жүзеге асырылуы	Іс-әрекет барысында зерттеу арқылы тәжірибе және импровизация жасай отырып, дағдыларын жақсарту	9.3.4.4 дене және психомоторлық аутқуларды ескере отырып нақты дене жаттығулары үшін ширату лар құрастыру, түсіндіру және өткізу, ағзаның қалпына келуінің тиімділігін бағалау;
		9.1.1.1 тірек-қозғалыс аппаратының бұзылыстарын ескере отырып, спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерінің диапазонында дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын көрсету;
		9.3.2.2 ағзадағы дене өзгерістерін қадағалауды, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту жағдайларын жасауды бағалау

6) 10 - сынып:

6-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Жеңіл атлетика арқылы белсенді өмір салты	Жарыс ойындары арқылы жүгіру, лақтыру және секіру дағдыларын дамыту	10.1.1.1 тірек-қозғалыс аппаратының бұзылыстарын ескере отырып, спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерінің кең диапазонында дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын салғастыру;
		10.1.8.8 білім алушылардың қимыл белсенділігімен және жеке білім алу қажеттіліктерімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп беру дағдыларын бағалау;
	Жүгіру, лақтыру және секіру дағдыларын дамыту	10.1.7.7 қозғалыс қабілеттерін жақсарту мен түзетуге арналған кең диапазондағы дене жаттығуларында әртүрлі тактикаларды, стратегияларды және композициялық идеяларды жасау, салыстыру және салғастыру;
	Алысқа секіру және лақтыру бойынша жарыс құрастыру, ұйымдастыру және өткізу	10.2.7.7 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін бағалау мен талдау; 10.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты әртүрлі рөлдерді бағалау және бейімдеу;
Мәселелі жағдаяттарды қимыл белсенділігі арқылы шешу	Қозғалыс дағдыларын кеңейте және қолдана отырып, іс-әрекетті жеке, жұпта, топта орындау	10.1.3.3 кең диапазондағы жаттығулар кезінде қимыл комбинациялары мен олардың ретін негіздеу және жеткілікті техникалық деңгейде қолдану, сондай-ақ дене және психологиялық кедергілерді жеңу қабілетін қалыптастыру;
		10.1.6.6 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін қиыстыру;
		10.3.4.4 дене және психомоторлық аутқуларды ескере отырып ширату мен қалпына келтіруге арналған жаттығулар кешендерін талдау, бағалау және бейімдеу;
	Іс-әрекет барысында зерттеу арқылы тәжірибе және импровизация жасай отырып, дағдыларын жақсарту	10.3.1.1 өз денсаулығы және салауатты өмір салты туралы білімін бағалау және бейімдеу; 10.1.3.3 кең диапазондағы жаттығулар кезінде қимыл комбинациялары мен олардың ретін негіздеу және жеткілікті техникалық деңгейде қолдану, сондай-ақ дене және психологиялық кедергілерді жеңу қабілетін қалыптастыру;
		10.1.2.2 негізгі қимыл дағдыларын түзетуді көрсету: тірек-қозғалыс аппараты, дене мен нысанды басқару;

	Дене жаттығуларының әлсізденген ағзаға тигізетін жағымды әсері	10.1.4.4 қоғамда әрі қарай толыққанды қызмет істеуге қажет болатын мөлшерленген дене жүктемелерін негіздеу және қолдану;
	Бағалауға болатын, доппен орындалатын топтық тапсырмалар құрастыру	10.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып денсаулық, қауіпсіздік техникасы бойынша күрделі сұрақтарды, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал қатерлерді азайту әдістерін талдау, бағалау және бейімдеу; 10.2.8.8 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлық танытуды талдау;
2 - тоқсан		
Гимнастика арқылы ағзаны нығайту	Гимнастикадағы композициялық элементтерді бірлесіп құрастыру	10.2.3.3 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын бағалау;
	Кеңістікте денені теңгеру мен орнын ауыстыруға арналған гимнастикалық жаттығулар	10.2.5.5 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді бағалау мен салғастыру және өз дене қызметін басқарудың қол жетімді әдістерін меңгеру; 10.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып денсаулық, қауіпсіздік техникасы бойынша күрделі сұрақтарды, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал қатерлерді азайту әдістерін талдау, бағалау және бейімдеу;
	Ширату мен оның пайдасы жайлы ойлану	10.3.4.4 дене және психомоторлық аутқуларды ескере отырып ширату мен қалпына келтіруге арналған жаттығулар кешендерін талдау, бағалау және бейімдеу; 10.3.1.1 өз денсаулығы және салауатты өмір салты туралы білімін бағалау және бейімдеу; 10.1.2.2 негізгі қимыл дағдыларын түзетуді көрсету: тірек-қозғалыс аппараты, дене мен нысанды басқару;
Ұлттық және зияткерлік ойындар	Қалпына келтіру техникасына баса назар аудару	10.3.5.5 энергетикалық жүйенің қызметін және оның әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулармен байланысын талдау, бағалау мен бейімдеу және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну; 10.1.6.6 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін қиыстыру;
3 - тоқсан		
Шаңғы/кросс және коньки дайындығы	Шаңғы дайындығы	10.3.2.2 ағзадағы дене өзгерістерін қадағалауды, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту жағдайларын жасауды бағалау және бейімдеу; 10.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін білім алушылардың жеке білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін бағалау;
		10.3.3.3 ТҚАБ және денсаулық жағдайында тұрақты бұзылыстар бар білім алушылардың өмір сүру қабілетін барынша барынша дамыту үшін білімді бағалау және бейімдеу;
	Кросс дайындығы	10.3.2.2 ағзадағы дене өзгерістерін қадағалауды, ағзаны емдеу мен сауықтыру үшін жағымды түзете-дамыту жағдайларын жасауды бағалау және бейімдеу;

	Коньки дайындығы	10.3.3.3 ТҚАБ және денсаулық жағдайында тұрақты бұзылыстар бар білім алушылардың өмір сүру қабілетін барынша барынша дамыту үшін білімді бағалау және бейімдеу; 10.2.5.5 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді бағалау мен салғастыру және өз дене қызметін басқарудың қол жетімді әдістерін меңгеру;
Спорт ойындары арқылы оқыту	Қорғаныс және шабуыл стратегиясы	10.1.3.3 кең диапазондағы жаттығулар кезінде қимыл комбинациялары мен олардың ретін негіздеу және жеткілікті техникалық деңгейде қолдану, сондай-ақ дене және психологиялық кедергілерді жеңу қабілетін қалыптастыру;
		10.3.6.6 қозғалыс патологиясын ескере отырып денсаулық, қауіпсіздік техникасы бойынша күрделі сұрақтарды, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал қатерлерді азайту әдістерін талдау, бағалау және бейімдеу;
		10.1.7.7 қозғалыс қабілеттерін жақсарту мен түзетуге арналған кең диапазондағы дене жаттығуларында әртүрлі тактикаларды, стратегияларды және композициялық идеяларды жасау, салыстыру және салғастыру;
		10.2.2.2 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын және өзінің тұлғалық қасиеттерін жақсартуға деген ықыласын бағалау;
	Өмірдегі іс-әрекет түрлері үшін дайындық ойындары	10.3.7.7 дене жаттығулары бойынша тәжірибені байытуға бағытталған білім мен дағдыларды талдау және бейімдеу;
		10.1.1.1 тірек-қозғалыс аппаратының бұзылыстарын ескере отырып, спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерінің кең диапазонында дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын салғастыру;
		10.3.5.5 энергетикалық жүйенің қызметін және оның әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулармен байланысын талдау, бағалау мен бейімдеу және өзінің дене мүмкіндіктері мен шектеулерін ұғыну;
	Допты лақтыру мен қайтару ойындарын құрастыру	10.2.9.9 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты әртүрлі рөлдерді бағалау және бейімдеу;
		10.2.7.7 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін бағалау мен талдау;
		10.1.4.4 қоғамда әрі қарай толыққанды қызмет істеуге қажет болатын мөлшерленген дене жүктемелерін негіздеу және қолдану;
4 - тоқсан		
	Орташа қашықтықтарға жаттықтыру (шыдамдылық)	10.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін білім алушылардың жеке білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін бағалау;
10.2.6.6 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін бағалау мен талдау және баламалы шешімдер ұсыну;		
10.2.4.4 ағзадағы жоқ немесе зақымдалған мүшелер мен жүйелердің орнына басқаларының қызметін дамыту бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеуді бағалау;		

Қозғалмалы және спорттық ойындар	Секіру және тастау: топтық жаттықтыру жоспарлары және жарыстар	10.1.5.5 өз мүмкіндіктеріне саналы түрде қарай отырып, спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін қиыстыру;
		10.2.2.2 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын және өзінің тұлғалық қасиеттерін жақсартуға деген ықыласын бағалау;
		10.2.8.8 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлық танытуды талдау;
Жүгіру, секіру және лақтыру дағдыларын дамыту	Тепе-теңдік және қарсы салмақ, олардың сәйкестігі және салыстырылуы	10.2.6.6 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін бағалау мен талдау және баламалы шешімдер ұсыну;
		10.1.8.8 білім алушылардың қимыл белсенділігімен және жеке білім алу қажеттіліктерімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп беру дағдыларын бағалау;
	Ауадағы сүйемелді және сүйемелсіз секіру	10.2.4.4 ағзадағы жоқ немесе зақымдалған мүшелер мен жүйелердің орнына басқаларының қызметін дамыту бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеуді бағалау;
		10.1.5.5 өз мүмкіндіктеріне саналы түрде қарай отырып, спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін қиыстыру;
	Құрал-жабдықтағы топтық композициялар	10.2.3.3 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын бағалау

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 57 – қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№115 бұйрығына 497 - қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты: тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларда (бұдан әрі – ТҚАБ) қоғамдық мінез-құлық, әртүрлі тұрмыстық және әлеуметтік жағдайларда дербес болуға мүмкіндік беретін арнайы әлеуметтік икемдер мен дағдыларды қалыптастыру.

3. Бағдарламаның міндеттері:

- 1) білім алушылардың өзіне өзі қызмет көрсету, тамақтану дағдыларын қалыптастыру;
- 2) тұрмыстық икемдерді қалыптастыру;
- 3) әлеуметтік мекемелердің ұсынған қызметтерін пайдалана алу және бағдарлық дағдыларды қалыптастыру (сауда, тұрмыстық қызмет, байланыс жасау, мәдени қызметтер, медициналық көмек және қоғамдық көлік);
- 4) мінез-құлықтың моральды-этикалық нормаларын, адамдар арасындағы өзара қарым-қатынас мәдениетін қалыптастыру;
- 5) өз бос уақытын ұйымдастыру дағдылары мен мүмкіндіктерін қалыптастыру;
- 6) адами-тұлғалық қасиеттерді тәрбиелеу: еңбексүйгіштік, жанашырлық сезімі, үлкендерге деген құрмет, патриоттық сезім;
- 7) ақыл-ой аумағы мен психофизикалық даму кемшіліктерін түзеу, ірі және ұсақ моториктерді дамыту.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Бағдарлама концентрикалық тәсіл бойынша құрылған, онда бір ғана оқу материалы бірнеше рет ұсынылады, мұндағы әрбір қайталаулар күрделене түседі және білім берудің мазмұны кеңейеді, нәтижесінде жаңа және тұрақты әлеуметтік-тұрмыстық икемдер мен дағдыларды қалыптастыру үшін жан-жақты зерттелген материалды қайталау және тереңдетуді жүзеге асыруға мүмкіндік беретінінің жекелей элементтері нақтыланып, тереңдей береді.

5. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәні бойынша оқыту процесінде тұлғалық қасиеттерді дамыта оқытудың белсенді әдістерін пайдалану арқылы жүзеге асырылады:

- 1) білім алушылардың пікірін сыйлау және әрі қарай дамыту мақсатында қалыптасқан білім мен түсініктерді пайдаланудың маңыздылығын білу;
- 2) қызмет түрлері мен жіті іріктелген тапсырмалардың көмегімен ынталандыра және дамыта оқыту;
- 3) "Оқытуды бағалау" арқылы оқытуды қолдау;
- 4) шығармашылық ортаны құру мақсатында әртүрлі тәсілдермен оқытуды дифференциациялау.

6. ТҚАБ оқыту процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдерінің негізінде бүкіл әлеммен қабылданған "қалыптандыру" педагогикалық концепциясы жатыр. Бұл концепцияға сәйкес білім алушылар түзеу-педагогикалық іс-шаралардың барлық жүйесін жобалау кезіндегі негізгі және жалғыз есептеу нүктесі болып табылады. Жоспарланған педагогикалық іс-шаралар қоршаған ортаның өзгеруін, әрбір оқушының жеке қызметін стимулдаушы жағдайда білім алушылармен тікелей жұмыс жасауды қамтиды.

7. "Қалыптандыру" концепциясының негізінде арнайы мектеп жағдайында ТҚАБ білім алушыларды оқыту және тәрбиелеу процесін ұйымдастыру қағидалары жиынтықталған.

8. Білім алушылардың құқығын тану қағидасы жекелей қарқында дамиды, ол әрқайсысының жекелей ерекшеліктерін сақтауға мүмкіндік береді. Бұл қағиданы ұстану оқытудың жекелей бағдарламаларының мазмұнын анықтау мақсатында дамудың мүмкіндіктерін ұдайы зерттеуді ұсынады.

9. Әрбір оқушының жекелей мүмкіндіктері мен тұлғалық жетістіктері мониторингінің нәтижелері есебімен педагогтың оқытудың дидактикалық құралдары, формалары, әдістері, мазмұнын іріктеу қағидасы.

10. Білім алушылардың әлеуметтік дағдылары мен тәжірибелік қызметін қалыптастыру үшін сәйкес мектеп ортасын құру қағидасы:

1) икемдер мен дағдыларды қалыптастыру олар қолданысқа түсетін жағдайға сәйкес жүзеге асады. Бұл білім мен дағдыларды жаңа жағдайға ауыстыру қиындығымен байланысты;

2) әртүрлі өмірлік жағдайлардан көрініс беретін кеңістіктің өзгеруі, пәндік орта білім алушылар қажеттіліктерінің өзгеруімен байланысты өзгеріп отырады;

3) ыңғайлы әлеуметтік-тұрмыстық және пәндік-дамытушы орта мектепте білім алушылардың жастық және физиологиялық ерекшеліктеріне байланысты құрылады.

11. Білім алушылардың мектептегі күнделікті әрекетінің белсендендірілген сипатының қағидасы. Оқу жоспарындағы бірнеше пәндік аумақтардың мазмұнын белсендендіруді ұсынады.

12. ТҚАБ білім алушыларды оқыту процесі мазмұндық ғана емес, сонымен қатар ұйымдастырушылық формасы тұрғысынан да қатаң регламенттелмеген.

13. Білім алушылар қызметтің түрлерін қажет кезде ауыстырып, жекелей жұмыстарды орындайды және педагогтың жекелей көмегін ала алады.

14. Белсенділігі көрініп, ТҚАБ білім алушылардың өз алдына дербестілігі дамитын қызметтің негізгі түрлері мыналар болып табылады:

- 1) тірі және өлі табиғатты, әлеуметтік өмір көріністерін бақылау;
- 2) пәндік-тәжірибелік қызмет;
- 3) ойын әрекеттері және ойын қызметі;
- 4) шаруашылық-еңбек қызметі;
- 5) әлеуметтік-тұрмыстық қызмет.

15. Тәжірибелік-көрнекі әдістер оқытудың тәжірибелік қызметтерінің көрнекі әдістерін толықтырады. Мұғалім жаттығу түрлерін, оны сыныпта өткізу орны мен тәсілдерін жіті ойластырады (жұмыс үстелінде, тақтаның алдында, кенептік жинақтарда, ойын бұрышында, кілемде).

16. Дидактикалық ойындар қолданалады. Ойынды өткізу барысында белгілі бір қарқында жүргізіледі, ойын жаттығулары барысында сұрақтар қойылмайды.

17. Сабақтар сәйкес көрнекі көмекші құралдардың жиынтығымен және фронтальды және жекелей жұмыстарға арналған таратпалы пәндік материалдармен қамтамасыздандырылады.

18. Мұғалімнің көмегімен орындалатын тәжірибелік әрекеттерді орындау барысында дербестілік және өз-өзіне деген сенім қалыптасады.

19. Білім алушылардың әлеуметтік-тұрмыстық бағдары сабақтар шеңберімен шектеліп қалмайды және ол тәрбиелік іс-шаралар шеңберінде өзінің логикалық жалғасын табады.

3 - тарау. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

20. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында - 68 сағатты;
- 2) 6-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында - 68 сағатты;
- 3) 7-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында - 68 сағатты;
- 4) 8-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында - 68 сағатты;
- 5) 9-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында - 68 сағатты;
- 6) 10-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында - 68 сағатты құрайды.

21. Бағдарламаның мазмұны оқыту бөлімдері бойынша ұйымдастырылады. Әрбір бөлім белгілі бір сыныпқа арналған оқу мақсаттары түрінде көрсетілген тарауларды қарастырады. Оқыту мақсаттары жүйелі түрде ұйымдастырылған және әрбір тараушалардың ішінде орналасқан, ол мұғалімдерге өз жұмысын жоспарлауға және білім алушылардың жетістіктері бағалауға, оқытудың келесі деңгейіне өтуі туралы хабар беріп отыруға мүмкіндік береді.

22. Оқу пәнінің мазмұны 3 бөлімді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Денсаулық және қауіпсіз өмір салты";
- 2) 2-бөлім "Мен және менің отбасым";
- 3) 3-бөлім "Мен және қоғам".

23. "Денсаулық және қауіпсіз өмір салты" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) денсаулық және қоршаған орта;
- 2) тамақтану;
- 3) киім және аяқ киім.

24. "Мен және менің отбасым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) отбасылық және тұлғааралық қатынастар;
- 2) бос уақыт және қызығушылықтар;
- 3) мерекелер, салтанаттар, дәстүрлер;
- 4) отбасылық экономика.

25. "Мен және қоғам" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сауда;

- 2) тұрғын үй;
- 3) байланыс құралдары;
- 4) көлік;
- 5) жұмысқа орналастыру.

26. 5-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық және қоршаған орта. Жеке бас тазалығы: таңғы және кешкі туалет. Шаш күтімі (ашты жуу, шаш үлгісі). Құлақ күтімі. Жуынатын бөлме, душқа түсудің қауіпсіздігі; столда, компьютердің алдында отырған кезде арқаны тік ұстау. Көзді күту. Телевизор, электронды планшеттер, смартфондарды қараудың қауіпсіздігі; иіссуларды (дезодорант, әтір, одеколон) пайдалану және жеке бас гигиенасының құралдары; төтенше жағдайлар – жер сілкінісі, жер сілкінісі кезінде өзін-өзі ұстауы;

2) тамақтану. Тамақтанудағы негізгі азық-түліктер, олардың адам организмі үшін маңыздылығы. Азық-түліктердің сақталу мерзімі; тамақ дайындаудағы тазалық талаптары; асүй жабдықтары; құралдар, ыдыстар. Оларға күтім жасаудың ережелері; тамақтану тәртібі; таңғы ас мәзірі. Таңғы ас столын әсемдеу, тамақ дайындау: салаттар, салаттарға арналған дәмдеуіштер; жұмыртқадан жасалған тағмдар, қуырылған жұмыртқа; қарапайым бутербродтар жасау; кесетін құралдар, қайнаған су, ыстық ыдыстар, электрлі және газ плитасын пайдаланудағы қауіпсіздік ережелер;

3) киім және аяқ киім. Мезгіл мен арнайы жағдайға байланысты киімдер мен бас киімдердің түрлері; өлшемі мен фасонына байланысты киімдер мен аяқ киімдерді таңдау; киімге күнделікті күтім жасау (кірлеудің алдын-алу, тазалау); аяқ киім түрлері, оның қызметі. Аяқ киім күтіміне арналған заттар (кептіру, тазалау, мезгілімен киілетін ая киімді сақтауға дайындау);

4) отбасы және тұлғарааралық қатынастар. Отбасы құрамы: аты-жөні, әкесінің аты, жасы, жұмыс орны, отбасы мүшелері. Туыстық қатынастар және ататек (ана, әке, бауыр, әже); отбасылық дәстүрлер, отбасы мүшелерінің туған күндерін атап өту; қарым-қатынас жасау ережесі мен этикеті: үлкендер мен балалардың қарым-қатынасы;

5) бос уақыт және қызығушылықтар. Белсенді демалыс және туризм, спорттық секциялар, мұз айдындарына, ойын алаңқайларына, бассейнге бару, табиғатқа шығу, туристік орындар; шығармашылықпен айналысу: тігін, тоқыма, өрнек салу, құрастыру, үлгілеу, суретке түсіру өнері; хайуанаттар бағы, саябақтар мен көңіл көтеру орталықтарына бару;

6) мерекелер, салтанаттар, дәстүрлер. Мемлекеттік мейрамдар: Жаңа жыл, Халықаралық әйелдер күні, Наурыз мейрамы, Қазақстан халықтарының Бірлігі күні, Жеңіс күні, Отан қорғаушылар күні, Астана күні, Тұңғыш Президент күні, Конституция күні, Тәуелсіздік күні; туған күн, оны дайындалудың ерекшеліктері және өткізу; қазақтың ұлттық салт-дәстүрлері: "Бесік той" (баланың дүниеге келу мерекесі);

7) отбасылық экономика. Ақша. Заманауи ақша белгілерінің түрлері: қағаз ақшалар, ауысымды монета (теңге, тиын); отбасы бюджетінің құрамдас бөліктері: кіріс және шығыс. Шығындардың негізгі статьясы; терминал төлемін пайдалану;

8) сауда. Дүкен түрлері: шағын маркет, супермаркет, гипермаркет, сауда орталықтары; арнайы дүкендер: киімдер, аяқ-киімдер, кеңсеге арналған тауарлар, маталар; дүкендерден тауар алудың тәртібі; интернет дүкендер: ерекшеліктері;

9) тұрғын үй. Қалалық көпқабатты үйлердегі тұрғын үй ғимараттарының түрлері және ауылдық жерлердегі жеке тұрғын үйлер; тұрғын үй ғимараттарының тазалық талаптары және оларды қамтамасыздандыру талаптары; пәтерді күнделікті жинау (құрғақ және дымқыл). Шаңсорғыш. Ұйықтайтын бөлменің жайлылығы;

10) қатынас құралдары. Қарым-қатынас жасаудың заманауи құралдарын пайдалану. Интернет. Электронды поштаны пайдалану. Пошта. Пошта жіберілімдерінің түрлері (хаттар, бандерольдар, жіберілмдер, ақша аударымдары). Үйдің пошталық адресі. Пошталық конверттерде мекен-жайды жазу; хат түрлері (қарапайым, тапсырыс беруші), хат жіберудің тәртібі;

11) көлік. Қаладағы көлік түрлерін пайдалану. Аялдамадан автобус, троллейбус салонына міну қауіпсіздігі. Метро. Жол қауіпсіздігі ережелері. Бағдаршам. Жол белгілері. Тірек-қозғалыс аппараты жағдайының ерекшеліктеріне байланысты жолда жүрудің ережелері мен әдістері, метрода жүру ережелері; қоғамдық көлікте жүру кезінде көрсетілетін көмекпен байланысты адамдармен қарым-қатынас жасаудың формалары; көмек көрсету туралы өтініштерді қарастыру; жол ақысын төлеу картасын пайдалану;

12) жұмысқа орналастыру. Іскерлік қарым-қатынас. Қалалық және ауылдық жерлердегі мамандықтар. Завод, фабрикалар, фермалар. Мамандық атаулары: жұмысшылар, тігіншілер, тігін, киім пішіндеу, тігіншілік, фермер, омарташы; Пошта. Көлік. Адамдардың мамандықтары: пошташы, газет таратушы, жүргізуші (шофёр), автомеханик, құрылыс мамандықтары: сылақшы, әктеуші, тас қалаушы.

27. 6-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық және қоршаған орта. Жеке бас тазалығы: денені шынықтыру (жаттығу жасау, денені ысқылау, мерзім бойынша киіну, дене жаттығуларын жасау). Қол, аяқ терісі мен тырнақ күтімі; қайшы және маникюрлік заттарды қолданудағы қауіпсіздік техникасының ережелері; медициналық мекемелер (поликлиникалар, дәріханалар, ауруханалар), олардың қызметтері; медициналық мекеме қызметкерлері, дәріхана қызметкері (провизор); медициналық көмек түрлері, "жедел жәрдемс", ауруханаға жатқызу; жедел жәрдем мен дәрігерді үйге шақыру; қарапайым медициналық процедуралар: дене қызуын өлшеу, жарақаттарды дауалау және таңу; төтенше жағдайлар – су тасқыны, су тасқыны кезіндегі адамның өзін-өзі ұстауы;

2) тамақтану. Тамақ дайындаудағы тазалық. Азық-түліктерді сақтау; электр және газ плитасы. Срінке мен электрозажигалка қолдану; асүйдегі қауіпсіздік техникасының ережелері; кеспе өнімдерінің түрлері. жіңішке жұмыр кеспеден жасалатын көмеш, кеспеден жасалатын гарнир; жарма түрлері. Жарманы бірінші рет және жылылай өңдеу . Ботқа дайындау: қарақұмық, күріш және сұлы ботқасы; көкөніс гарнирлерін және салаттар дайындау (пюре);

3) киім және аяқ киім. Киім затбелгісінде көрсетілген шартты мағыналар; киімдерге жасалатын ұсақ жөндеу жұмыстары (түйме қадау, жамау); киімді кір мәшинде жуудың ережелері. Кірді қолымен жуу. Түрлі-түсті киімдер. Жуатын заттар; киімдер мен іш киімдерді үтіктеу;

4) отбасы және тұлғааралық қатынастар. Отбасы мүшелерінің арасындағы міндеттерді бөлу; туысқандармен біріккен іс-шаралар өткізу; қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережесі: кинода, театрда, музейде, кітапханада, көшеде;

5) бос уақыт және қызығушылықтар. Үй жануарлары. Үй жағдайында ит пен мысықты асырау ерекшеліктері. Оларды асырау кезіндегі санитарлық-тазалық талаптарын ұстану; аквариум құрылымы, балық асырау; өз қолымен сыйлықтар дайындау;

6) мерекелер, салтанаттар, дәстүрлер. Мейрамдар: Жаңа жыл, Халықаралық әйелдер күні, Наурыз мейрамы, Қазақстан халықтарының бірлігі күні, Жеңіс күні, Отан қорғаушылар күні, Астана күні, Тұңғыш Президент күні, Конституция күні, Тәуелсіздік күні; мұсылман мейрамдары: Құрбан айт; қазақтың ұлттық дәстүрлері: "Тұсау кесер" дәстүрі;

7) отбасылық экономика. Ақшаның рөлі мен қызметі: тауар мен қызметтерді иеленген кезде сату-сатып алу төлемі; тауар құны мен бағасының өлшемі; қорлар мен ақша жинақтары; заманауи ақша түрлері; қолма-қол және карточкамен төлеу; пластикалық карточкалар;

8) сауда. Дүкендер және оның бөлімшелері; тауарлардың құны, азық-түлікке арналған себеттер мен тележкалар; аспаздық және тәттілер дүкені. Тауар түрлері; қызмет көрсетудің түрлері: тұрмыстық техниканы, ұялы телефондарды және өзге де техникалық заттарды жөндеу;

9) тұрғын үй. Үй жинау: жұмсақ және корпустық жиһаздар күтімі; мектеп білім алушысының жұмыс орнын ұйымдастырудың негізгі ережелері. Дене жағдайының ерекшеліктерін ескере отырып жұмыс орнына икемделу. Ақыл-ой және дене жүктемесін бөлу; жарықтандырушы құралдарды пайдалану. Қауіпсіздік ережелері;

10) байланыс құралдары. Негізгі байланыс құралдары: пошта, телефон, факс, радио, мобильді байланыс, интернет; факсимильді байланыс: факспен құжаттарды жіберу; байланыс құралдары мекемелеріндегі өзін-өзі ұстау ережелері;

11) көлік. Қала сыртына қатынайтын көлік түрін пайдалану. Жол ақысын төлеу ерекшеліктері (бір реттік, жол жүру картасы, жол ақысын төлеудің көліктік картасы).

Қала сыртына қатынайтын көліктердің жүру ережесі; қоғамдық көлікте өзін-өзі ұстаудың ережелері (отырғызу кезінде, төлеу барысында, салонда және көшеге шығу кезіндегі өзін-өзі ұстау ережелері; автобуска отырудың қауіпсіздік ережелері (ұстағыштарды, белгі беруші батырман пайдалану, көмек сұрау); электропоезд, метро, эскалаторға отыру кезіндегі өзін-өзі ұстау ережелері;

12) жұмысқа орналастыру. Іскерлік қарым-қатынас. Еңбек және қызмет түрлері; еңбек түрлері; біліктілік: кәсіби талаптардың белгілі бір деңгейге сәйкес келуі.

28. 7-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық және қоршаған орта. Жеке бас тазалығы: күн тәртібі, тамақтану. Төсек орын, төсек орынды өз күшімен және үлкендердің көмегімен ауыстырудың жиілігі; үй дәріханасы. Емдік өсімдіктер. Суық тию. Асқазан жолдарының ауруы. Тіс ауруы; жарақат кезіндегі алғашқы көмек: жараларда, көгерген, буын шыққан кезде, сүйек сынғанда. Халық емі; төтенше жағдайлар – өрт, өрт кезінде адамның өзін-өзі ұстауы;

2) тамақтану. Ас дайындау. Көкөніс, ет және балық өнімдерін өңдеу тәсілдері. Ас дайындау кезінде, қайнаған су, тұрмыстық техника құралдарымен жұмыс жасау барысындағы қауіпсіздік техникасының ережелері; түскі ас үстелін дайындау және асүй құралдарын пайдалану ережелері. Үстел басында өзін-өзі ұстаудың ережелері; сорпа мен борщ дайындау. Картоп котлеті мен көкөніс гарнирін дайындау. Кисель және кептірілген жемістерден компот дайындау;

3) киім және аяқ киім. Жүннен жасалған киім күтімі. Сақтауға дайындау; теріден жасалған киім күтімі; сақтауға дайындау; тоқыма киім күтімі. Жуу, кептіру, үтіктеу, ерекшеліктері;

4) отбасы және тұлғааралық қатынастар. Қақтығыстық жағдайлар және одан шығудың жолдары; ата-ана міндеттері, балаларға деген махаббат және оларды қамқорлыққа алу; қонақ күтудің ережелері. Қонаққа барған кездегі өзін-өзі ұстаудың мәнері мен этикеті. Әңгіме жүргізудің қағидалары;

5) бос уақыт және қызығушылықтар. Кітапханаға бару: кітаптар, газеттер, журналдар; теледидарлық бағдарламалар, оларға таңдау жасау және көру; әлеуметтік желілердегі қарым-қатынас;

6) мерекелер, салтанаттар, дәстүрлер. Мемлекеттік мейрамдар: Жаңа жыл, Халықаралық әйелдер күні, Наурыз мейрамы, Қазақстан халықтарының бірлігі күні, Жеңіс күні, Отан қорғаушылар күні, Астана күні, Тұңғыш Президент күні, Конституция күні, Тәуелсіздік күні; православиелік мерекелер; қазақтың ұлттық дәстүрлері: "Сүндет той" дәстүрі;

7) отбасы экономикасы. Үй шаруашылығындағы үнемдеулер; төлем терминалын пайдалана білу және есепшоттарды толтыру; сатып алуларды жоспарлау (киім, жиһаз);

8) сауда. Тауар сатып алудың тәсілдері: көтерме және бөлшек сауда, жеке-жеке сатып алу, өлшеммен сатып алу. Бөлек қаптамаларда; өнім қаптамаларындағы

тауардың жарамдылық мерзімін тексеру және өндіру мерзімінің таңбалануын түсіну; жөндеу шеберханалары: аяқ киім, киім жөндеу;

9) тұрғын үй. Тұрғын үйді тазалау; Ғимараттарды мерзімдік тазалау; терезелер күтімі; косметикалық жөндеу жұмыстары; еденді, қабырғаларды бояу; тұрғын ғимаратының интерьері;

10) байланыс құралдары. Бандероль түрлері (қарапайым, қымбат, тапсырыспен). Сәлемдемелер. Қаптау және жіберу тәртібі; жіберу құны; бланктерді толтыру; хаттар мен хабарламаларды элеткронды пошта бойынша жібер;

11) көлік. Теміржол көлікі; вокзалдар. Вокзалдардағы анықтамалық қызметтер; поездардың жүру тәртібі. Жолаушылар вагондарының түрлері; жеткізу пунктіне дейінгі жол құны; теміржол билеттерін алу; жол сөмкелерін сақтау камералары;

12) жұмысқа орналастыру. Іскерлік қарым-қатынас. Жеке меншік – адамдар, еңбек нысандары, заттар арасындағы қарым-қатынас формалары (нысан және меншік иесі). " Менікі", "Сенікі", "Біздікі" түсініктері; меншік формалары: мемлекеттік, жекелей, біріккен; халыққа қызмет көрсету орталықтары: электронды кезекке тұру және анықтама қызметін пайдалану.

29. 8-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық және қоршаған орта. Жеке бас тазалығы; бет күтімі. Косметикалық құралдар (лосьондар, кремдер). Қырыну. Қырыну жиілігі. Электр ұстарасы және қырыну құралын пайдаланудың техникасы. Декоративті косметика және оны пайдалану; ішкі паразиттік аурулар және олардың алдын-алу; қышыма, оның алдын-алу; күресу жолдары; оқыс оқиғалар кезіндегі алғашқы көмек (терінің ашық жарақатаны өндеу ережелері; санация; улану кезіндегі шектерді шаю, үсіп қалудың әртүрлі деңгейлері; бастан күн өтіп кету);

2) тамақтану. Қамыр түрлері. Құймақ, оладий және пісірмелерге арналған қамыр. Құмшекерлі қамыр, піспенан пісіру. Бисквитке арналған қамыр. Балкүлше пісірмесі. Қатпарлы қамыр; духовканы пайдалану, микротолқынды пештер, мультиваркаларды пайдалану; Қауіпсіздік техниканың ережелері; қазақтың ұлттық тағамдары: Ашымалы сусындар (қымыз, шұбат, айран);

3) киім мен аяқ киім. Киім мен аяқ киім өлшемдерін білу. Өлшеу. Киім жапсырмаларындағы маркировка. Дене жағдайына байланысты ыңғайлы киім мен аяқ киім таңдау; жағдайға байланысты киім таңдау (күнделікті, мерекелік, спорттық, тауға шығуға арналған); іскерлік және өндірістік киім: дресс-код, комбинезон, алжапқыш, халат;

4) отбасы және тұлғааралық қатынастар. Қарама-қарсы жыныстағы адаммен өзара қарым-қатынас орнату; адамның сексуалды физиологиясы және адам психологиясы; жас жігіттер мен қыздардың танысу жағдайын үлгілеу, қарым-қатынас жасау мәдениеті . Махаббат пен ғашық болу, күту;

5) бос уақыт пен қызығушылықтар. Бағбандық: топырақ дайындау, дәндерді отырғызуға дайындау (кияр). Көкөністердің көшеттерін отырғызу. Есік алдындағы қысқы бақша; мәдени іс-шаралар: кино, театр, концерт, көрмелерге бару;

6) мерекелер, салтанаттар, дәстүрлер. Мемлекеттік мейрамдар: Жаңа жыл, Халықаралық әйелдер күні, Наурыз мейрамы, Қазақстан халықтарының бірлігі күні, Жеңіс күні, Отан қорғаушылар күні, Астана күні, Тұңғыш Президент күні, Конституция күні, Тәуелсіздік күні; кәсіби мерекелер: Білім күні, Медициналық қызметкерлердің күні; Мұғалімдер күні; Қазақстан Республикасының мемлекеттік елтаңбалар күні; Қазақстан халықтарының тілдер күні; қазақтың ұлттық салт-дәстүрлері: құдалық, қалыңдықты шығарып салу кеші;

7) отбасы экономикасы. Жаздық демалысты жоспарлау. Тұрғын үйді қамтамасыз ету. Екінші деңгейдегі банктер мен байланыс бөлімшелерінде коммуналдық қызметтің төлемін жасау; ағымдық шығындар және мәдени қажеттіліктерді өтеу (киноға, театр, жол жүру билеттері, тазалық құралдарын алып жүру, әртүрі қызмет көрсетулерді пайдалану);

8) сауда. Сауда орталықтары. Бутиктер. Жұмыс ерекшеліктері мен тәртібі. Тауарларға таңдау жасау; жапсырмада көрсетілген өнім құрамы, тағам құндылығы және зиянды қоспалар; сұлулық салондары және шаштараздар;

9) тұрғын үй. Пәтердегі жиһаздардың орналасуы: қонақүй интерьері; қозғалту мүмкіндіктеріне байланысты жиһаздарды тиімді орналастыру; асүйді, санузелді тазалау, жуынатын орындарды жуу. Жуу құралдары;

10) байланыс құралдары. Телефон. Телефон анықтамалығын пайдалану. Шұғыл шақыру номерлері: полицияны, өрт сөндірушілерді, газ шыққан кезде аппараттық қызметті шұғыл шақыру. Телефон бойынша анықтамалар алу; халықаралық телефон байланысы; телефонмен сөйлесу тарифтері, телефонмен сөйлесу мәдениеті; мобильді байланыс. Интернет;

11) көлік. Халықаралық автотасымалдау. Автовокзал. Негізгі автобустық маршруттар; автовокзалдардың қызметі; жол құны. Билеттерді сатып алу тәртібі;

12) жұмысқа орналастыру және іскерлік қарым-қатынас. Жұмысқа тұрғызу. Нормативтік құжаттар; өндірістегі қарым-қатынас. Субординация. Қызметтермен қарым-қатынас жасау; халыққа қызмет көрсету орталықтары: мекен-жай анықтамасын алу.

30. 9-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық және қоршаған орта. Салауатты өмір салты: шылым, алкоголь, нашаның зияны; венерологиялық, инфекциялық аурулар және олардың алдын-алу; ауруларды күту; еңбекке қабілетсіздігі қағазы (аурухана қағазы), Медициналық сақтандырулар. Диагностикалық орталықтар, жеке клиникалар; поликлиникаға қаралу. Дәрігер қарауына талон алу; "Электронды кезек" терминалын пайдалану;

2) тамақтану. Ет тағамдарын дайындау: қайнатылған ет, котлеттер, фрикаделькалар, фаршпен бұрыш; диетаға отыру, оның ерекшеліктері; қазақтың ұлттық тағамдарының ерекшеліктері: ұлттық тағамдарды дайындау; (бешбармақ, қуырдақ), үстелді сәндеу;

3) киім және аяқ киім. Киім стилі, мода, моданың пайда боу тарихы; киімдерді жаңарту; базарлар мен нарықтағы киімдер сапасы және оларды таңдау, химиялық тазалау; көрсетілетін қызмет түрлері; киімдерді өткізуге дайындау ережелері; ұлттық нақыштағы зергерлік бұйымдар; зергерлік бұйымдар ұлттық костюмге қосымша ретінде;

4) отбасы және тұлғааралық қатынастар. Некеге тұру. Салттар, некеге тіркелу. Қазақ халқының дәстүріндегі үйлену тойы; некелік қарым-қатынас: өзара түсінісу, өзара сыйлау; күйзелістік жағдайларды үлгілеу және олардан шығу, психотерапевтикалық түзету;

5) бос уақыт және қызығушылықтар. Бағбан, өсімдіктерді күту (бір жылдық және көпжылдық өсімдіктер, гүлдерді көбейту әдістері); үйірмелер, әртүрі клубтар, курстар;

6) мерекелер, салтанаттар, дәстүрлер. Мемлекеттік мейрамдар: Жаңа жыл, Халықаралық әйелдер күні, Наурыз мейрамы, Қазақстан халықтарының бірлігі күні, Жеңіс күні, Отан қорғаушылар күні, Астана күні, Тұңғыш Президент күні, Конституция күні, Тәуелсіздік күні; мерейтойлар. Зейнетке шығарып салу, қазақтың ұлттық дәстүрлері: "Беташар";

7) отбасылық экономика. Сақтандыру – мүлік пен денсаулықты қорғаудың тәсілі; міндетті сақтандыру, ерікті сақтандыру, сақтандыру келісімшарты, жарна, ақша мөлшері, сақтандыру жағдайы; несиелеу жүйесі. Қарыз алуға қажетті құжаттар; банк салымдарының түрлері;

8) сауда. Комиссионды дүкендер (секонд-хенд, сток). Тауарларға мерзімдік жеңілдіктер; базарлар мен нарықтар: ерекшеліктері; фотосалондар, полиграфиялық қызметтер, таксопарк қызметі;

9) тұрғын үй. Үйді тазалау: жұмсақ жабынғыларға күтім жасау ережелері (кілемдер, төсемелер); пәтерге ағымдық жөндеу жұмыстарын жасау; эмульсиялық бояу жағу. Қабырғаға обой жапсыру; киіз үй; киіз интерьеріндегі халықтық декоративті-қолданбалы шығармашылық өнімінің рөлі;

10) байланыс құралдары. Ақша аударымдары. Аударым түрлері (пошталық, банктік); бланктерді толтыру; қызме құны; Қазақстан Республикасының мобильді операторлардың түрлері;

11) көлік. Авиатасымалдау. Аэропорт. Аэровокзал. Маршруттар; жол құны. Билеттерді сатып алу тәртібі (авиакассы); жол сөмкелерін рәсімдеу; интернетпен билет сатып алу және оны төлеу тәртібі;

12) жұмысқа орналастыру. Іскерлік қарым-қатынастар. Жұмысқа орналастыру бойынша ұйымдар мен бөлімшелер (кадрлар бөлімі, халықты жұмысқа орналастыру

бойынша бюро); уақытша жұмыс, үй жұмысы, шағын бизнес. Жұмыссыздық. Жәрдемақылар; халыққа қызмет көрсету орталықтары: құжаттарды алу.

31. 10-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық және қоршаған орта. Демалысын ұйымдастыру. Көкке шығу. Демалыс аймағы. Шипажай. Демалыс үйі. Жолдама сатып алу және дербес демалыс. Контрацепция тәсілдері. Түсік және оның салдары. Жүктілік, оның белгілері;

2) тамақтану. Асхана, дәмхана, мейрамхана. Мақсаты мен ерекшеліктері. Мәзір. Банкет. Фуршет. Тағамдарды әзірлеу ерекшеліктері және үстел дайындау. Коктейлдер, алкогольсіз және фитококтейлдер дайындау. Шейкер, миксер, құрылымы, нысаны, пайдалану ережесі;

3) киім және аяқ киім. Жағдайларға сәйкес (жұмысқа, қонаққа, театрға, спортпен айналысу үшін, демалыс үшін) киім мен аяқ киім таңдау; қазақтың ұлттық костюмдері;

4) отбасылық және тұлғааралық қатынастар. Неке - отбасылық өмірдің негізі. Отбасылық бақыттың құрама бөліктері. Бала тууын жоспарлау. Отбасының психологиялық климаты. Отбасылық өмірдің қиындықтары және оларды жеңу жолдары. Балалар - отбасының тірегі, бала тууына отбасының дайындығы;

5) бос уақыт және қызығушылықтар. Бау-бақша, бақша учаскесін жоспарлау. Жемісті бұталар және ағаштар, олардың күтімі;

6) мерекелер, салтанаттар, дәстүрлер. Мемлекеттік мерекелер: Тәуелсіздік Күні, Конституция Күні, Республика Күні, Тұңғыш Президент күні, Халықаралық әйелдер күні, Наурыз мейрамы, Қазақстан халықтарының бірлігі күні, Отан қорғаушылар күні; мерекелеудегі қазақ халқының ұлттық дәстүрлері: "Бесік той", "Тұсау кесер той", "Сүндет той", "Тілашар". Оларды дайындау мен өткізуінің ерекшеліктері;

7) отбасы экономика. Жөндеу шеберханалары. Аяқ киім, киім, қолшатыр, телефон жөндеу. Фотоателье. Қызметтерін пайдалану ережелері;

8) сауда. Жәрмеңке: халықаралық, қалалық, ауылдық; жәрмеңке-көрмелер, үлгілер жәрмеңкелері;

9) тұрғын үй. Тұрғын үйді сатып алу және сату. Алу-сату мәмілелерін ресімдеу үшін қажетті құжаттар. Тұрғын үй құжаттарын сақтау. Нотариус, нотариуспен міндетті түрде куәландырылатын мәмілендер, нотариус қызметінің ақысын төлеу. Тұрмыстық қызмет және халыққа тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорындары: заттарды жалға алу, пәтерлер жөндеу, тұрмыстық техниканы жөндеу;

10) байланыс құралдары. Автоматты түрде нөмір анықтаушы бар телефон (бұдан әрі - АНА); ұялы телефон байланысы. Мақсаты. Пайдалану ережесі;

11) көлік. Транзит. Жолға билет алу. Бару орнына дейін және кері қарай билеттерді сатып алу;

12) жұмысқа орналастыру. Іскерлік қарым-қатынас. Еңбекақы: мерзімді, кесімді, келісімді, нақты. Келісімді еңбекақы. Ең төменгі жалақы. Ең төменгі күнкөріс деңгейі,

кедейшілік шегі. Халықты әлеуметтік қорғау: еңбек жағдайлары, еңбекті қорғау, жеңілдіктер, еңбек тәртібі. Еңбек заңнамасының негіздері.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

32. Бағдарламада оқыту мақсаттарын пайдалану және мониторинг өткізу ыңғайлы болу үшін кодтау енгізілген. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші мен үшінші сандар – бағдарламаның бөлімі мен бөлімшесін көрсетеді. Мысалы, 5.1.2.1 кодындағы: "5" - сынып; "1.2" - бөлімше, "1" - оқыту мақсаттарының реттік нөмірі.

33. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) "Денсаулық және қауіпсіз өмір салты":

1 - кесте

Оқыту мақсаттары						
Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сыны
1.1 Денсаулық пен қоршаған орта	5.1.1.1 жуынатын бөлмедегі қауіпсіздік, жеке тазалық ережелерін білу; 5.1.1.2 жер сілкінісі мен өрт кезінде өзін-өзі ұстаудың қарапайым ережелерін білу; 5.1.1.3 смартфон, электронды планшеттер, теледидар және компьютер алдында жұмыс жасау кезінде арқаны дұрыс ұстау; 5.1.1.4 жеке бастың тазалық құралдары мен иіссуларды дұрыс пайдалану; ережелерге сәйкес төтенше жағдайлар кезінде әрекет алу	6.1.1.1 денсаулығында ауытқушылықтарды ескере отырып негізгі қозғалыс дағдыларын білу және қолдана алу; әртүрлі тәсілдермен емдік-түзеу жаттығуларын орындау; 6.1.1.2 аяқ, қол терісін, тырнаққа күтім жасау; маникюр заттары, қайшыны дұрыс қолдануды білу; 6.1.1.3 жедел жәрдем шақыру; медициналық мекеме түрлерін білу; 6.1.1.4 дене температурасын өлшеуді білу; су тасқыны кезінде өзін-өзі ұстау ережелері, жараны таңу	7.1.1.1 күн тәртібін білу; төсек-орнын тасын ауыстыру жиілігі; 7.1.1.2 суық тию аурулары кезіндегі дәрілік өсімдіктердің тұнбасы мен қайнатпаларын білу; жарақат, шығарып алу кезінде алғашқы медициналық көмек көрсете алу; емдеудің халықтық құралдарын білу; 7.1.1.3 өрт кезінде өзін-өзі ұстаудың қарапайым ережелерін білу	8.1.1.1 бет терісі тазалық талаптарын ұстана алу; 8.1.1.2 арнайы құралдардың көмегімен сақтану шаралары мен санитарлы-гигиеналық талаптарын ұстана алу; 8.1.1.3 арнайы құралдардың көмегімен сақтану шаралары мен санитарлы-гигиеналық талаптарын ұстана алу; 8.1.1.4 әртүрлі деңгейдегі үсік шалу кезінде, оқыс оқиғалар кезінде алғашқы көмек көрсете алу; денені жылыту, ыстық сусын ішу; зақымдалған бөліктерді сабынмен жуу, қатты үсік шалу кезінде қармен ысқыламау, ауруханаға жеткізу	9.1.1.1 салауатты өмір салтын жүргізу алу; 9.1.1.2 венерологиялық аурулар алдын-алу шараларын білу; 9.1.1.3 ауруларға дұрыс күтім жасауды білу; еңбекке жарамсыздық туралы қағазды толтыруды білу; 9.1.1.4 тұрғылықты жері бойынша дәрігерге талон алу жолдарын білу; 9.1.1.5 терминалды дұрыс пайдалана алу, электронды кезек арқылы кезекті бақылауға алу	10.1.1.1 пикникке қатысу немесе бетінше ұйымдас; 10.1.1.2 түрлі контрацепция әдістері туралы түсінік б
	5.1.2.1 азық-түліктердің	6.1.2.1 тамақ әзірлеу және азық-түліктерді сақтаудың				

1.2 Тамақтану	жарамдылық мерзімдеріне бағыттала алу; 5.1.2.2 тамақ дайындауға қойылатын санитарлық-тазалық ережелерін ұстану; 5.1.2.3 ас-үй құралдарын дұрыс тазалауды білу; 5.1.2.4 тамақтану тәртібі, үстелді безендіру; 5.1.2.5 қарапайым салаттарды жасай алу; шәй қайнату; жұмыртқа пісіру; 5.1.2.6 кесетін құралдардың қауіпсіздік техникасын ұстану (қайнатпа, электр газ плитасы)	санитарлық-гигиеналық талаптарын білу; 6.1.2.2 сіріңке мен электртұтатқышды пайдалану, электрлі газ пешін пайдалануды білу; 6.1.2.3 асүйдегі техниканы жылжыту кезіндегі қауіпсіздік техникасын білу; 6.1.2.4 макароннан жасалған гарнирлер, макаронды пайдалану ережелерін білу; 6.1.2.5 жарма түрлерін білу; ботқа мен жармалардың бірінші өңделуі; 6.1.2.6 өңдей алу; көкөністердің бірінші жылыдай өңделуін жүзеге асыру; көкөніс салаттарының дайындалу тәсілдерін білу	7.1.2.1 бірінші, екінші, үшінші тағамдарды дайындай алу; 7.1.2.2 үстелді дұрыс безендіре алу; үстел үстінде өзін-өзі ұстау ережелерін білу; 7.1.2.2 сорпа, борщ, гарнир, кисель және кептірілген жемістерден компот дайындай алу	8.1.2.1 қамыр түрлерін білу, оның оның неге арналғандығын білу; 8.1.2.2 микротолқынды пештер, әмбебап ас пісіру құралының қызметтерін білу және ҚТ ережелерін білу; 8.1.2.3 қышқыл-сүтті сусындар қандай қандай сүттен жасалатынын білу; (қымыз, шұбат, айран)	9.1.2.1 ет өнімдерінің дайындалу тәсілін білу; 9.1.2.2 диеталық тамақтану өнімдерінің түрлерін білу; 9.1.2.3 ұлттық тағамдардың дайындалуын білу (бешбармақ, қуырдақ) үстелді безендіру	10.1.2.1 асхана, кмейрамх мәнін ажырата Тағам дайында және үс банкет, фуршет жасау; 10.1.2.2 (алкоголь коктейл шейкер, миксер дайында
1.3 Киім мен аяқ-киім	5.1.3.1 киім, бас киім түрлерін білу; 5.1.3.2 киім мен аяқ-киімнің қлшемі мен фасонын таңдай алу; 5.1.3.4 киімге күтім жасай алуды білу (тазалау); 5.1.3.5 күнделікті аяқ-киімге күтім жасауды білу;	6.1.3.1 киім затбелгісіндегі белгілерді білу; (қысымы, үтіктеу, жуу); 6.1.3.2 қадау, жамау, қысқартып тігу сияқты ұсақ жөндеу жұмыстарын орындай алу; 6.1.3.3 жуу құралдарынң түрлерін, олардың қолмен жууда және жуу мәшинесімен жуудағы қызметтерін білу; 6.1.3.4 әрбір матаның түрлеріне байланысты үтіккі басқара алу	7.1.3.1 теріден жасалған киімге күтім жасауды білу; 7.1.3.2 теріден жасалған киімге күтім жасауды білу; 7.1.3.3 тоқыма киімді жуу, үтіктеу ерекшеліктерін білу	8.1.3.1 киім мен аяқ киім өлшемдеріне бағыттала алу; 8.1.3.2 жағдайларға байланысты киім таңдай алу; 8.1.3.3 кәсібіне байланысты іскерлік және өндірістік киімге таңдау жасай алу	9.1.3.1 соңғы сін үлігісіне және киім стиліне бағыттала алу; 9.1.3.2 сапалы киім мен аяқ киімге таңдау жасай алу; 9.1.3.3 химиялық тазалау қызметтерінің түрін білу; 9.1.3.4 өз стилін ұлттық әшекейлермен безендіре алуды білу	10.1.3.1 жағдайлы сәйкес жұмысқ театрға жиналға киім жән киім тағ білу; 10.1.3.2 қазақты ұлттық киімдері түрлерін

2) "Мен және менің отбасым":

2-кесте

Оқыту мақсаттары					
Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
				8.2.1.1 қызды шақыра алу, оған с ы п а й ы	

2.1 Отбасылық және тұлғааралық қатынастар	5.2.1.1 отбасы құрамы мен туыстық байланыстырады білу; 5.1.1.2 отбасылық дәстүрлерді ұстану (туған күндерді тойлау); 5.2.1.3 этикет ережелері, үлкендер мен балалар қатынастарының ережелерін білу	6.2.1.1 отбасы мүшелерінің арасындағы міндеттерді бөле алу; 6.2.1.2 туыскандармен жиындарда бас қосу; 6.2.1.3 кино, театр, кітапханада өзін-өзі ұстаудың ережелерін білу	7.2.1.1 қонақ күту ережелерін және қонақта өзін-өзі ұстау этикеті мен әдебін білу	қарым-қатынас таныту; 8.2.1.2 қарама-қарсы жыныстағы адаммен дұрыс қарым-қатынас құруды, адамның сексуалды физиологиясы мен психологиясын білу; 8.2.1.3 қызбен мәдени қарым-қатынас жасай алу, әдепті сөйлесу (сәлемдеус, өтініш айту, кешірім сұрау, кешірім сұраған кезде жауап беру)	9.2.1.1 некеге тұру жоралғысын, өз халқының салт-дәстүрлерін білу; 9.2.1.2 некелік қарым-қатынасты ерешеліктерін біл; 9.2.1.3 күйзелістің жағдайларды үлгілей алу
2.2 Бос уақыт және қызығушылықтар	5.2.2.1 белсенді демалыс пен туризм түрлерін білу, табиғатқа шығу; 5.2.2.2 қызығушылықтарды таңдау (тігін тігу, тоқыма, құрастыру, үлгілеу); 5.2.2.3 ойын-сауық орталықтарын білу, саябақтар мен жануарлар саябақтарына бару	6.2.2.1 үй жануарларына күтім жасай алу және өз қолымен сыйлықтар дайындау, сонымен қатар оларға қойылатын санитарлық-гигиеналық талаптарды білу; 6.2.2.2 аквариумға күтім жасай алу ережелерін білу 6.2.2.3 өз қолымен сыйлықтар дайындай алу	7.2.2.1 кітапханаларға білу; 7.2.2.2 теледидар бағдарламаларына таңдау жасай алу; 7.2.2.3 әлеуметтік желілерде қарым-қатынас жасай алу	8.2.2.1 топырақ дайындау, дән егу, көшеттерді тере алдына отырғызу; 8.2.2.2 театрға баруды ұйымдастыру	9.2.2.1 өсімдіктерге күтім жасай алу 9.2.2.2 қызығушылықтары бойынша үйірмелер мен бос уақытты қызықты өткізе алу
2.3 Мерекелер, салтанаттар, дәстүрлер	5.2.3.1 халықаралық және мемлекеттік мерекелерді білу; 5.2.3.2 туған күндерді білу, сыйлықтар жасау және оны өткізуге дайындық жасау; 5.2.3.3 қазақтың	6.2.3.1 Қазақстан Республикасының ұлттық мерекелерінің тарихы мен күндерін білу, оларды өткізу ерешеліктеріне талдай жасай алу; 6.2.3.2 мұсылман мерекелерін өткізу ғұрыптарын білу, "	7.2.3.1 ұлттық мерекелердің тарихы мен күндерін білу, Қазақстан Республикасының мерекелерінің тарихын білу, оларды өткізу ерекшеліктерін, өткізу дәстүрлерін білу;	8.2.3.1 ұлттық мерекелердің тарихы мен күндерін білу, Қазақстан Республикасының мерекелерінің тарихын білу, оларды өткізу ерекшеліктерін, өткізу дәстүрлерін білу; 8.2.3.2 Білім күнін, Қазақстан Республикасының тәуелсіздік күнін,	9.2.3.1 ұлттық мерекелердің тарихы мен күндерін білу, Қазақстан Республикасының мерекелерінің тарихын білу, оларды өткізу ерекшеліктерін, өткізу дәстүрлерін білу; 9.2.3.2 тарих пен

	ұлттық әдет-ғұрыптарын, салт-дәстүрлерін білу; "Бесік Той"	Құрбан айт"; 6.2.3.3 қазақтың ұлттық әдеп-ғұрыптарын білу; "Тұсау кесер"	7.2.3.2 православиелік мерекелерді өткізілуін білу; 7.2.3.3 "Сүндет тойды" өткізу ережелерін білу	Қазақстан халықтарының достастығы күнін білу; 8.2.3.3 қазақтың ұлттық әдеп – ғұрыптарын білу; құда түсу, қалыңдықты шығарып салу	күндерді білу, зейнеткерлікке шығу; 9.2.3.3 қазақтың ұлттық әдеп-ғұрыптарын білу Беташар"
2.4 Отбасылық экономика	5.2.3.4 ақша белгілерінің түрлерін білу (қағаз және монеталық); 5.2.3.5 отбасы бюджетінің құрамдас бөліктері туралы түсінікке ие болу (кіріс, шығыс); 5.2.3.6 төлем терминалын пайдалана алу	6.2.4.1. ақшаның қызметінің білу, алынған тауар мен қызмет үшін төленетін қолма-қолсыз ақша түрлерін білу; 6.2.4.2 ақша қорлары мен жинақтарын білу; 6.2.4.3 қолма-қол және қолма-қолсыз есептесу жинақтарының түрлерін білу	7.2.4.1 үй шаруашылығындағы экономика туралы білу; 7.2.4.2 есепшоттарды толтыру және төлем терминалын пайдалана алу жолдарын білу; 7.2.4.3 киім мен жиһазды сатып алу жоларын білу және жоспарлау	8.2.4.1 жазғы демалысты жоспарлай алу, қызмет көрсету қызметіне тоөлем жасау және дұрыс толтыру; 8.2.4.2 әртүрлі қызмет көрсету түрлерін білу, ағымдық шығындардың есебін жүргізу; 8.2.4.3 әртүрлі қызмет түрлерін пайдалана алу және оларды қажеттіліктері бойынша бөлу	9.2.4.1 сақтандыру тәсілдері және өз мүлкі мен денсаулығын қорғай алу 9.2.4.2 қарыз алу үшін құжаттар ме жүйелерін білу 9.2.4.3 жинақтарды сақтау тәсілдері мен банктегі салым түрлерін білу

3) "Мен және қоғам":

3-кесте

Оқыту мақсаттары					
Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
3.1 Сауда	5.3.1.1 дүкен түрлерін білу; 5.3.1.2 арнайы дүкендерді және дүкендерден тауар алу жолдарын білу; 5.1.1.3 интернет-дүкеннің ерекшеліктерін білу	6.3.1.1 дүкен бөлімдері мен тауар бағаларын білу; 6.3.1.2 тауарлар сұрыптамасын, құнын білу; 6.3.1.3 кондитерлік және аспаздық өнім түрлерінің дүкендерін білу; 6.3.1.4 қызмет көрсету түрлерін білу (мобильді телефондар, тұрмыстық техника)	7.3.1.1 тауарды сатып алу тәсілдерін білу (көтерме және бөлшек сауда); 7.3.1.2 азық-түліктердің жарамдылық мерзімдерін білу; 7.3.1.3 киім мен аяқ-киімдерді жөндейтін шеберхана түрлерін білу	8.3.1.1 сауда орталықтары, бутиктер мен олардың жұмыс тәртіптерін білу; 8.3.1.2 өнім затбелгісіндегі зиянды қоспаларды анықтай алу; 8.3.1.3 әртүрлі сұлулық салондары мен шаштараздарды білу	9.3.1.1 комиссиянды дүкендер мен оларды қызметтерін біл 9.3.1.2 базарлар мен сауда-саттық орындарын білу бөлшек, көтерме 9.3.1.3 фотосалн, полиграфиялық қызметтер, қызметтегі таксопарк түрлерін біл

3.2 Тұрғын үй	5.3.2.1 тұрғын үй түрлерін білу "үй", "уақытша" тұрақ"; 5.3.2.2 пәтерге күтім жасаудың санитарлы-гигиеналық талаптарын сақтау; 5.3.2.3 ұйықтайтын бөлмеде жайлы жағдай жасау	6.3.2.1 копусты жиһазға күтім жасау ережелерін білу; 6.3.2.2 өзінің физикалық жағдайының ерекшеліктеріне қарай жұмыс орнын ұйымдастыру және бейімдеудің негізгі ережелерін білу; жарық беруші құралдарды пайдалана алу; 6.3.2.3 жарықшамдардың түрлерін білу және оларды пайдалана алу	7.3.2.1 маусымдық тазалау жұмысының ережелерін білу; 7.3.2.2 косметикалық жөндеу-жұмыстарының қызметін білу; 7.3.2.3 жиһаздарды дұрыс қоюды білу	8.3.2.1 үй, қонақ бөлмеге интерьер тандай алу; 8.3.2.2 қозалту мүмкіндігіне қарай жиһаздарды қоя алу; 8.3.2.3 санитарлық торапқа тазалық жүргізе алу және жуатын құралдарды пайдалана алу	9.3.2.1 үйді тазалау ережелерін білу және жұмсақ еден жабындыларына күтім жасау; 9.3.2.2 ағымдық жөндеу жұмыстарының кейбірі үрдістерін білу; 9.3.2.3 қазақ үй интерьерін рәсімдеудің халықтық декоративті шығармашылық өнімдерінің маңызын білу
3.3 Байланыс құралдары	5.3.3.1 электронды пошта, интернетті дұрыс пайдалана алу; 5.3.3.2 пошта жіберілімдерінің түрлерін білу (үйлердің мекен-жайлары); 5.3.3.3 хаттарды жіберу тәртібін білу	6.3.3.1 телефон құралдарын пайдалана алу, құжаттарды факспен жіберу; 6.3.3.2 құжаттарды мекемелерге жіберу мен байланыс құралдарын білу	7.3.3.1 бандероль түрлерін білу, бандерольдерді қаптау және жіберу тәртібін білу; 7.3.3.2 қайта жіберу құнын білу; 7.3.3.3 электронды пошта бойынша хаттарды жіберді білу	8.3.3.1 телефон, мобильді телефон, анықтамаларды пайдалана алу және жедел әрекет ету тобын шақыру; 8.3.3.2 телефонды пайдалана алу және халықаралық сөйлесулердің тарифін білу; 8.3.3.3 мобильді байланыс пен интернетті пайдалана алу	9.3.3.1 ақша аударымдарын жіберуге арналған бланктерді толық алу; 9.3.3.2 аударым түрлері мен қызмет құнын білу; 9.3.3.3 Қазақстан Республикасындағы мобильді операторлардың түрлерін білу
	5.3.4.1 қоғамдық көлік және метроны пайдалана алу; 5.3.4.2 тірек-қозғалыс аппараты жағдайының ерекшеліктерін ескере отырып, жол қауіпсіздігі	6.3.4.1 қала жанындағы көліктерді пайдалана алу, көлікке жолаушыларды қауіпсіз түрде отырғызудың ерекшеліктерін білу; 6.3.4.2 жан-жақтағы адамдардан көмек	7.3.4.1 теміржол көлігі, вокзал, анықтама қызметтерінің ерекшеліктерін білу; 7.3.4.2 поездардың кестесін, жолақысы,	8.3.4.1 халықаралық, автокөлік, автобекеттердің ерекшелігін білу, билеттер алу; 8.3.4.2 автобустардың	9.3.4.1 автокөлік, аэропортты пайдалану ерекшеліктерін білу; 9.3.4.2 ұшу құнын білу, билеттерді алу тәртібін білу;

3.4 Көлік	ережелерін білу; 5.3.4.3 қоғамдық көлікте көмек көрсету туралы өтінішке жауап бере алу	сұрай алу; автобусқа қауіпсіз түрде отырғызудың ережелерін білу; 6.3.4.3 эскалатор мен метроға отырғызу кезіндегі қауіпсіздік техникасының ережелерін білу	поезға билет алу; білу; 7.3.4.3 жүк сөмкесін тапсыру ережелерін білу	қозғалыс кестесін білу; бағыт бойынша билет құны және қажетті бағыттар бойынша билеттер алу	9.3.4.3 жүк сөмкесін дұрыс рәсімдеуді біл; 9.3.4.4 интернет бойынша билеттерді алу ерекшелігін білу
3.5 Жұмысқа орналастыру. Іскерлік қарым-қатынас	5.3.5.1 қалалық және ауылдық жерлердегі кәсіп түрлерін білу; 5.3.5.2 адамдардың кәсіптерін білу (дәрігер); 5.3.5.3 құрылысшы кәсібінің мәнін білу (сылақшы, тас қалаушы)	6.3.5.1 еңбек қызметінің түрлерін білу; 6.3.5.2 біліктіліктің кәсіби талаптарына сәйкестік деңгейін білу	7.3.5.1 еңбек нысандарына қатысты адамдар арасындағы қатынас формаларын білу; менікі, сенікі, біздікі түсініктері; 7.3.5.2 жеке, меншіктік, мемлекеттік және біріккен кәсіп түрлерін білу; 7.3.5.3 халыққа қызмет көрсету бойынша орталықтарды білу, электронды кезекке тұру және анықтама қызметін пайдалану	8.3.5.1 нормативтік құжаттарды іріктеу және жұмысқа орналастыру ережелерін білу; 8.3.5.2 әріптестермен қатынас жасаудың арақашықтығын сақтау, халыққа қызмет көрсету орталықтарының қызметін пайдалану	9.3.5.1 халықты жұмыспен қамтамасыздандыру; айналысатын ұйым жұмысы туралы біл; 9.3.5.2 жұмысқа орналастыру бойынша орталықтар туралы біл; 9.3.5.3 халыққа қызмет көрсету орталығы туралы білу

34. Осы Бағдарлама тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

35. Бөлімдерді және тақырыптарды меңгеру сағаттарын қою мұғалімнің басшылығына сай жүргізіледі.

Негізгі орта білім беру
деңгейінің 5-10 сыныптарына
арналған "Әлеуметтік-
тұрмыстық бағдарлау"
пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік оқу
бағдарламасына
қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау"

пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5 - сынып:

1 - кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
"Денсаулық және қауіпсіз өмір салты" бөлімі		
Денсаулық және қоршаған орта	Жеке бас тазалығы	5.1.1.1 жеке бас тазалық ережелерін білу; жуынатын бөлмеде болу қауіпсіздігі
	Компьютерде жұмыс жасау ережелері	5.1.2.2 теледидар, электронды планшет, смартфон және компьютерде жұмыс жасау кезінде арқаны тік ұстау
	Иіссуларды пайдалану	5.1.1.4 иіссу мен жеке бас тазалық құралдарын дұрыс пайдалану; төтенше жағдайлар кезінде қағидаларға сәйкес әрекет ету
	Төтенше жағдайлар	5.1.1.2 өрт және жер сілкінісі кезінде өзін-өзі ұстаудың қарапайым ережелерін білу
Тамақтану	Тамақтанудағы азық-түліктер	5.1.2.1 азық-түліктің жарамдылық мерзіміне бағыттала алу
	Тамақ дайындауға қойылатын талаптар	5.1.2.2 тамақ дайындауға кезінде санитарлы-гигиеналық талаптарды ұстану
	Асүй құралдары	5.1.2.3 асүй жабдықтарын дұрыс тазалауды білу
	Тамақтану тәртібі	5.1.2.4 тамақтану тәртібін білу, үстелді безендіру мәзірі
	Тамақ дайындау	5.1.2.5 қарапайым салаттар жасай алу, шәй қайнату, жұмыртқа пісіру
	Жұмыс жасаудағы қауіпсіздік	5.1.2.6 кесетін құралдармен жұмыс жасауда қауіпсіздік техникасын ұстану (қайнаған су, эл. газ плита)
Одежда и обувь	Киім түрлері	5.1.3.1 киім мен бас киім түрлерін білу
		5.1.3.2 киім мен аяқ киімді өлшемі мен фасонына қарай таңдауды білу
		5.1.3.4 киімге күтім жасауды білу(тазалау)
		5.1.3.5 күнделікті аяқ киімге күтім жасауды білу
"Мен және менің отбасым" бөлімі		
Отбасылық және тұлғааралық қатынастар	Отбасы құрамы	5.2.1.1отбасы құрамы мен туыстық қатынастарды білу
		5.1.1.2 отбасылық дәстүрді ұстану (туған күндерді атап өту)
		5.2.1.3 үлкендер мен балалар қатынастарының әдебін білу
Бос уақыт және қызығушылықтар	Белсенді демалыс	5.2.2.1 белсенді демалыс түрлері пен туризмді білу, табиғатқа шығу
		5.2.2.2 өзі қызығатын іспен айналысу (тігін тігу, тоқу, кесте тігу, құрастыру, үлгілеу)
		5.2.2.3 ойын-сауық орталықтарын білу, саябақтар мен жануарлар саябақтарды білу

Мерекелер, салтанаттар, дәстүрлер	Мерекелер	5.2.3.1 халықаралық және мемлекеттік мерекелерді білу
		5.2.3.2 туған күндерді білу, сыйлықтар жасау және оны өткізуге дайындық жасау
		5.2.3.3 қазақтың ұлттық әдеп –ғұрыптарын білу "Бесік Той"
Отбасы экономика	Отбасы бюджеті	5.2.3.4 заманауи ақша белгілерінің түрлерін білу (ақшалай және монеталық)
		5.2.3.5 отбасы бюджетінің құрамдас бөліктері туралы түсінікке ие болу (кіріс, шығыс)
		5.2.3.6 төлем жасадва терминалды пайдалана алу
"Мен және қоғам" бөлімі		
Сауда және қызмет	Дүкен түрлері	5.3.1.1 дүкен түрлерін білу
		5.3.1.2 арнайы дүкендерді білу және дүкендерден зат алу
		5.1.1.3 интернет-дүкеннің ерекшелігін білу
Тұрғын үй	Тұрғын үй ғимараттары	5.3.2.1 тұрғын үй түрлерін білу "үй", "уақытша" тұрақ"
		5.3.2.2 пәтердің санитарлық-тазалық талаптарын сақтау
		5.3.2.3 ұйықтайтын бөлмеде жайлы жағдай жасауды білу
Байланыс құралдары	Қатынас жасаудың заманауи құралдары	5.3.3.1 электронды пошта, интернетті дұрыс қолдану
		5.3.3.2 пошта жіберілімдерінің түрлерін білу (үйлердің мекен-жайы)
		5.3.3.3 хаттарды жіберу тәртібін білу
Көлік	Көліктің түрлері	5.3.4.1 қоғамдық көлік пен метроны пайдалана алу
		5.3.4.2 ТҚАБ ерекшелігін есепке ала отырып жолдағы ЖЖЕ білу
		5.3.4.3 қоғамдық көлікте көмек көрсету туралы өтінішті дұрыс жеткізу
Жұмысқа орналастыру. Іскерлік қарым-қатынас	Кәсіп	5.3.5.1 қалалық және аулдық жерлердегі кәсіп түрлерін білу
		5.3.5.2 адам кәсіптерін білу (дәрігер)
		5.3.5.3 құрылысшы кәсібінің маңыздылығын білу (сылақшы тас қалаушы)

2) 6 - сынып:

2 - кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
"Денсаулық және қауіпсіз өмір салты" бөлімі		
Денсаулық және қоршаған орта	Жеке бас тазалығы	6.1.1.1 денсаулықтағы ауытқушылықтар есебімен негізгі қозғалыс дағдыларын білу және жасай алу; әртүрлі тәсілдермен емдік-түзеу жаттығуларын жасау
		6.1.1.2 аяқ-қол терісі жәнетырнақ күтімі; қайшы, маникюрдің өзге заттарын дұрыс пайдалану
	Медициналық мекемелер	6.1.1.3 медициналық мекеме қызметкерлері; жедел жәрдем шақыру
		6.1.1.4 дене қызуын өлшеуді білу; жараларды таңу және су тасқыны кезінде өзін-өзі ұстау
		6.1.2.1 тамақ дайындау және азық-түлікті сақтау кезіндегі санитарлық-тазалық талаптарды білу;

Тамақтану	Тамақ дайындау	6.1.2.6 көкөніс алғашқы рет жылылай өңдеуді жүзеге асыру, оны дайындауды білу
		6.1.2.2 электр плитасын пайдалана алуды білу сіріңке мен электртұтатқышды пайдалану
		6.1.2.3 асүйде қозғалы кезінде қауіпсіздік ережесін ұстану
		6.1.2.4 макарон өнімдерін дайынндауды білу; макроннан жасалған гарнир
		6.1.2.5 жарма түрлерін білу; ботқа мен жармалардың бірінші өңделуі
		6.1.2.6 көкөністердің бірінші жылыдай өңделуін жүзеге асыру; дайындау тәсілдері
Киім мен аяқ киім	Киім күту	6.1.3.1 киім затбелгісіндегі шартты белгілерді білу (қысымы, үтіктеу, жуу)
		6.1.3.2 ұсақ киім жөндеу (түйме тағу, жамау)
		6.1.3.3 жуу құралдарының типтерін білу, олардың қолмен жууда және жуу мәшинесімен жуудағы қызметтерін білу
		6.1.3.4 әрбір матаның түрлеріне байланысты үтікті басқара алу
"Мен және менің отбасым" бөлімі		
Отбасылық және тұлғааралық қатынастар	Отбасы мүшелері	6.2.1.1 отбасы мүшелерінің арасында міндеттемелерді бөлу; 6.2.1.2 туысқандармен өткізілетін іс-шараларды білу
	Қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелері	6.2.1.3 кино, театре, кітапханада өзін-өзі ұстау ережелерін білу
Бос уақыт және қызығушылықтар	Үй жануарлары	6.2.2.1 үй жануарларына күтім жасай алу және өолдан сыйлық дайындау және олардың мазмұнын білу; оларды асыруда санитарлық-гигиеналық талаптарды білу
		6.2.2.2 аквариумге күтім жасау ережелерін білу; 6.2.2.3 өз қолымен сыйлықтар дайындау
Праздники, торжества, традиции	Мерекелер	8.2.3.1 ұлттық мерекелердің тарихы мен күндерін білу, Қазақстан Республикасының мерекелерінің тарихын білу, оларды өткізу ерекшеліктерін, өткізу дәстүрлерін білу
		6.2.3.2 құрбан-айт" мұсылман мерекесін өткізу дәстүрлерін білу
		6.2.3.3 қазақтың әдеп-ғұрыптарын білу: "Тұсау кесер"
Отбасы экономикасы	Ақша	6.2.4.1 ақшаның қызметінің білу, алынған тауар мен қызмет үшін төленетін қолма-қолсыз ақша түрлерін білу; 6.2.4.3 жиналған қолма-қол және қолма-қолсыз жиналған ақшаның түрлерін білу
		6.2.4.2 ақша қорлары мен жинақтарын білу
		6.2.4.3 карточка бойынша қолма-қол және қолма-өолсыз есептеу түрлері
"Мен және қоғам" бөлімі		
Сауда мен қызметтер	Дүкендер және оның бөлімдері	6.3.1.1 тауар құны, дүкен бөлімшелерін білу; 6.3.1.2 тауарлар сұрыптамасын, құнын білу
		6.3.1.3 кондитерлік және аспаздық өнім түрлерінің дүкендерін білу және кондитерлік тауар ассортиментін білу

	Қызмет көрсету түрлері	6.3.1.4 қызмет көрсету түрлерін білу (мобильді телефондар, тұрмыстық техника)
Тұрғын үй	Үй жинау	6.3.2.1 корпустық жиһаздарға күтім жасау ережелерін білу;
	Мектеп оқушысының жұмыс орнын ұйымдастырудың негізгі ережелері	6.3.2.2 мектеп оқушысының жұмыс орнын ұйымдастырудың негізгі ережелерін білу, жарық беруші құралдарды пайдалану
	Жарық беруші құралдарды	6.3.2.3 жарық шамдар түрлерін білу және оларды қолдана алу
Байланыс құралдары	Негізгі байланыс құралдар	6.3.3.1 телефон құралдарын пайдалана алу, құжаттарды факспен жіберу
Көлік	Көліктің қаладан тыс түрлерін пайдалана алу	6.3.4.1 қала сыртындағы көлікті пайдалану ерекшелігін білу, көлікке қауіпсіз міну және жолда өзін-өзі ұстау ережелерін білу
	Қоғамдық көлікте өзін-өзі ұстау ережелері	6.3.4.2 жан-жақтағы адамдардан көмек сұрай алу; автобуска қауіпсіз отырғызу ережелерін білу
		6.3.4.3 көлік құралдары, метро, эскалаторға отырғызу кезінде қауіпсіздік техникасы ережелерін білу
Жұмысқа орналастыру. Іскерлік қатынас	Еңбек қызметі	6.3.5.1 еңбек қызметінің түрлерін білу
		6.3.5.2 кәсіби талаптардың белгілі бір деңгейіне сәйкес болуды білу

3) 7 - сынып:

3 – кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
"Денсаулық және қауіпсіз өмір салты" бөлімі		
Денсаулық және қоршаған орта	ж\Жеке бас тазалығы	7.1.1.1 күн тәртібін білу; төсек тысын ауыстыру жиілігі
	Үйдегі дәрілік заттар қорапшасы	7.1.1.2 суық тиіп ауыру кезінде дәрілік тұнбалар мен қайнатпаларды білу: жараларда, зақымдауларда, шығарып алған кезде, сыну кезінде алғашқы медициналық көмек көрсету; емдеудің халықтық түрлерін білу
	Төтенше жағдайлар	7.1.1.3 өрт кезінде өзін-өзі ұстаудың қарапайым ережелерін білу
Тамақтану	Тамақ жасау	7.1.2.1 бірінші, екінші, үшінші тағамдарды дайындай алу
		7.1.2.2 үстелді дұрыс безендіруді білу үстел үстінді өзін-өзі ұстау ережелері
		7.1.2.3 сорпа мен борщ, кисель және жемістерден компот дайындай алу
Киім мен аяқ киім	Әр түрлі киімге күтім жасау	7.1.3.1 теріден жасалған киімге күтім жасауды білу
		7.1.3.2 былғарыдан жасалған киімге күтім жасауды білу
		7.1.3.3 тоқылған заттарды жуу, үтіктеу ерекшіліктері
"Мен және менің отбасым" бөлімі		
Отбасы және тұлғаралық қатынастар	Қонақ күту ережелері	7.2.1.1 қонақ күту ережелерін білу және қонақта өзін-өзі ұстаудың әдебін білу

Бос уақыт пен қызығушылықтар	Кітапханаға бару	7.2.2.1 кітапханаға баруды білу
	Теледидар бағдарламалары	7.2.2.2 теледидар бағдарламаларына таңдау жасау және оны көру
	Әлеуметтік желідегі қарым-қатынас	7.2.2.3 әлеуметтік желіде қарым-қатынас жасай алу
Мерекелер, салтанаттар, дәстүрлер	Мерекелер	7.2.3.1 ұлттық мерекелердің тарихы мен күндерін білу, Қазақстан Республикасының мерекелерінің тарихын білу, оларды өткізу ерекшеліктерін, өткізу дәстүрлерін білу
		7.2.3.2 православиелік мерекелердің өткізілуін білу
		7.2.3.3 "Сундет той" өткізу ережелерін білу
Отбасы экономикасы	Үй шаруашылығындағы үнемдеулер	7.2.4.1 үй шаруашылығындағы үнемдеулер туралы білу
	Терминал арқылы төлеуді пайдалану	7.2.4.2 терминалды пайдалануды білу және шоттарды толықтыру
	сатып алуды жоспарлау	7.2.4.3 киім мен жиһаз сатып алуды білу және жоспарлау
"Мен және қоғам" бөлімі		
Сауда мен қызметтер	Тауар сатып алу	7.3.1.1 тауар сатып алу тәсілдерін білу (бөлшек және көтерме)
	Өнім қамтамасыздағы жарамдылық мерзімі	7.3.1.2 өнімнің жарамдылық мерзімін білу
	Жөндеу шеберханасы	7.3.1.3 киім мен аяқ киімді жөндеу бойынша шеберхана түрлерін білу
Тұрғын үй	Тұрғын үй	7.3.2.1 ғимаратты маусым бойынша тазалау ережелерін білу
		7.3.2.2 косметикалық жөндеу жұмыстарының маңыздылығын түсін
		7.3.2.3 жиһазды дұрыс қоюды білу
Байланыс құралдары	Бандероль түрлері	7.3.3.1 бандероль түрлерін білу, қаптау тәртібі мен бандерольді жіберуді білу
		7.3.3.2 жіберу құнын білу
	Хат жіберу	7.3.3.3 электронды пошта арқылы хат жіберуді білу
Көлік	Темір жол көлігі	7.3.4.1 теміржол көлігі, бекет, анықтама қызметтерінің ерекшеліктерін білу
		7.3.4.2 поезд кестесін білу, жол жүру құны, темір жол жол жүру билеттерін иемден
		7.3.4.3 жол сөмкесін өткізу ережелерін білу
Жұмысқа орналастыру. Іскерлік қарым-қатынас	Меншік объектісі мен субъектісі	7.3.5.1 адамдар, еңбек және заттар арасындағы қатынас формаларын білу, "менікі", "сенікі", "біздің", "өзгенікі" түсініктері
		7.3.5.2 меншік формаларын білу: мемлекеттік, жеке, біріккен
	Халыққа қызмет көрсету орталықтары	7.3.5.3 халыққа қызмет көрсету орталықтарын, электронды кезекке тұру және анықтама қызметін пайдалануды білу

4) 8 - сынып:

4 – кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
"Денсаулық және қауіпсіз өмір салты" бөлімі		
Денсаулық және қоршаған орта	Жеке тазалық: бет күтімі.	8.1.1.1 бет терісі тазалығының талаптарын сақтай алу
	Паразиттік инвазивті аурулар	8.1.1.2 тазалық-гигиеналық талаптарды сақтай алу және арнайы құралдардың көмегімен алдын-алу шараларын ұстану
		8.1.1.3 тазалық-гигиеналық талаптарды сақтай алу және арнайы құралдардың көмегімен алдын-алу шараларын ұстану
	Төтенше жағдайлар кезіндегі алғашық көмек	8.1.1.4 оқыс оқиғалар кезінде. Үсудің әртүрлі деңгейлері кезінде алғашық көмек көрсете алу денені жылыту; ыстық ішу; сабынмен зақымдалған бөліктерді жуу, қармен ысқылау. Қатты үсіген кезде ауруханаға жеткіз
Тамақтану	Қамыр түрлері	8.1.2.1 қамыр түрлерін білу және оның қызметін білу
		8.1.2.2 микротолқынды пештер, әмбебап ас пісіру құралының қызметтерін білу және қауіпсіздік техникасы ережелерін білу
	Қышқыл-сүтті сусындар	8.1.2.3 қышқыл-сүтті сусындар қандай қандай сүттен жасалатынын білу (қымыз, шұбат, айран)
Киім мен аяқ-киім	Киім мен аяқ киім өлшемдер.	8.1.3.1 киім мен аяқ киім өлшемдеріне бағыттала алу
		8.1.3.2 жағдайларға байланысты киім таңдай алу
	Жағдайға сәйкес киім таңдау	8.1.3.3 кәсібіне байланысты іскерлік және өндірістік киімге таңдау жасай алу
"Мен және менің отбасым" бөлімі		
Отбасылық және тұлғааралық қатынастар	Қарама-қайшы жыныстағы адаммен қатынас құру	8.2.1.1 қызды шақыра алу, оған сыпайы қарым-қатынас таныту
		8.2.1.2 қарама-қарсы жыныстағы адаммен дұрыс қарым-қатынас құруды, адамның сексуалды физиологиясы мен психологиясын білу
		8.2.1.3 қызбен мәдени қарым-қатынас жасай алу, әдепті сөйлесу (сәлемдеус, өтініш айту, кешірім сұрау, кешірім сұраған кезде жауап беру)
Бос уақыт және қызығушылықтар	Бақша егу	8.2.2.1 топырақ дайындау, дән егу, көшеттерді тере алдына отырғызу
	Мәдени іс-шаралар	8.2.2.2 театрға баруды ұйымдастыра алу
Мерекелер, салтанаттар, дәстүрлер	Мерекелер	8.2.3.1 ұлттық мерекелердің тарихы мен күндерін білу, Қазақстан Республикасының мерекелерінің тарихын білу, оларды өткізу ерекшеліктерін, өткізу дәстүрлерін білу
	Кәсіби мерекелер	8.2.3.2 Білім күнін, Қазақстан Республикасының тәуелсіздік күнін, Қазақстан халықтарының достастығы күнін білу;
	Қазақтың ұлттық әдеп –ғұрыптары	8.2.3.3 қазақтың ұлттық әдеп –ғұрыптарын білу;құда түсу, қалыңдықты шығарып салу
	Жазғы демалысты жоспарлау	8.2.4.1 жазғы демалысты жоспарлай алу, қызмет көрсету қызметіне төлем жасау және дұрыс толтыру
	Тұрғын үйде қамтамасыздандыру	8.2.4.2 әртүрлі қызмет көрсету түрлерін білу, ағымдық шығындардың есебін жүргізу

Отбасы экономика	Мәдени қажеттіліктерді өтеуге кететін ағымдық шығындар	8.2.4.3 әртүрлі қызмет түрлерін пайдалана алу және оларды қажеттіліктері бойынша бөлу
"Мен және қоғам" бөлімі		
Сауда мен қызметтер	Сауда орталықтары	8.3.1.1 сауда орталықтары, бутиктер мен олардың жұмыс тәртіптерін білу 8.3.1.2 өнім затбелгісіндегі зиянды қоспаларды анықтай алу
	Сұлулық салондары мен шаштараздар	8.3.1.3 әртүрлі сұлулық салондары мен шаштараздарды білу
Тұрғын үй	Пәтерді (үйді) орналастыру	8.3.2.1 үй, қонақ бөлмеге интерьер таңдай алу 8.3.2.2 қозалту мүмкіндігіне қарай жиһаздарды қоя алу
	Жуу (жинау)	8.3.2.3 санитарлық торапқа тазалық жүргізе алу және жуатын құралдарды пайдалана алу
Байланыс құралдары	Телефон	8.3.3.1 телефон, мобильді телефон, анықтамаларды пайдалана алу және жедел әрекет ету тобын шақыру
		8.3.3.2 телефонды пайдалана алу және халықаралық сөйлесулердің тарифін білу
		8.3.3.3 мобильді байланыс пен интернетті пайдалана алу
Көлік	Халықаралық автокөлік	8.3.4.1 халықаралық, автокөлік, автобекеттердің ерекшелігін білу, билеттер алу
		8.3.4.2 автобустардың қозғалыс кестесін білу; бағыт бойынша билет құны және қажетті бағыттар бойынша билеттер алу
Жұмысқа орналастыру. Іскерлік қарым-қатынас	Жұмысқа орналасу	8.3.5.1 нормативтік құжаттарды іріктеу және жұмысқа орналастыру ережелерін білу
		8.3.5.2 әріптестермен қатынас жасаудың арақашықтығын сақтау, халыққа қызмет көрсету орталықтарының қызметін пайдалану

5) 9 - сынып:

5 - кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
"Денсаулық және қауіпсіз өмір салты" бөлімі		
Денсаулық және қоршаған орта	Салауатты өмір салты	9.1.1.1 дұрыс өмір сүре алу
		9.1.1.2 венерологиялық аурулар алдын-алу шараларын білу
		9.1.1.3 ауруларға дұрыс күтім жасау; еңбекқабілетсіздігі туралы қағазды толтыру
		9.1.1.4 тұрғылықты жері бойынша дәрігерге қаралу талонын алуды білу
		9.1.1.5 терминалды дұрыс пайдалана алу, электронды кезек арқылы кезекке тұру
Тамақтану	Ет тағамдарын дайындау бұрыш.	9.1.2.1 ет тағамдарын дайындау тәсілдерін білу
	Диетамен тамақтану	9.1.2.2 диеталық тамақтану өнімдерінің түрлерін білу

	Қазақтың ұлттық тағамдарының ерекшеліктері	9.1.2.3 ұлттық тағамдарды дайындауды білу (бесбармақ, қуырдақ), үстелді безендіру
Киім мен аяқ киім	Киім стилі	9.1.3.1 киім үлгісі мен стиліне бағыттала алу
		9.1.3.2 сапалы киім мен аяқ киімді таңдай алу
		9.1.3.3 химтазалау қызметінің түрлерін білу
	Ұлттық нақыштағы әшекейлер	9.1.3.4 өз стилін ұлттық әшекейлермен безендіруді білу
"Мен және менің отбасым" бөлімі		
Отбасы және тұлғаралық қатынастар	Некеге тұру	9.2.1.1 некеге тұру ғұрыптарын білу, өз халқының дәстүрлерін білу
		9.2.1.2 некелік қатынас ерекшеліктерін білу
		9.2.1.3 күйзеліс жағдайын үлгілей алу
Бос уақыт пен қызығушылықтар	Өсімдіктерге күтім жасау	9.2.2.1 өсімдіктерге күтім жасай алу
	Қызығушылықтар бойынша үйірмелер	9.2.2.2 бос уақытты қызықты өткізе алу және қызығушылықтары бойынша үйірмелерге қатысу
Мерекелер, салтанаттар, дәстүрлер	Мейрамдар	9.2.3.1 ұлттық мерекелердің тарихы мен күндерін білу, Қазақстан Республикасының мерекелерінің тарихын білу, оларды өткізу ерекшеліктерін, өткізу дәстүрлерін білу
	Мерейтойлар	9.2.3.2 тарих пен күндерді білу, зейнеткерлікке шығу
	Қазақтың құлттық дәстүрлері	9.2.3.3 қазақтың ұлттық әдеп –ғұрыптарын білу "Беташар"
Отбасы экономикасы	Сақтандыру	9.2.4.1 сақтандыру тәсілдері туралы білу және өз меншігі мен денсаулығын сақтандыру
	Несиелер	9.2.4.3 жинақтарды сақтау тәсілдері мен банктегі салым түрлерін білу
"Мен және қоғам" бөлімі		
Сауда және қызмет	Комиссиялық дүкендер	9.3.1.1 комиссиялық дүкен және оның түрлері мен маңыздылығы
	Базарлар мен нарық	9.3.1.2 базарлар мен нарықты, олардың маңыздылықтарын білу (бөлшек, көтерме)
	Полиграфиялық қызметтер	9.3.1.3 фотосалондар, полиграфиялық қызмет түрлерін білу, таксопарк қызметтері
Тұрғын үй	Үй жинау	9.3.2.1 үй жинау ережелері және жұмсақ еден төсеніштеріне күтім жасау
	Пәтердің ағымдық-жөндеу жұмысы	9.3.2.2 ағымдық жөндеу жұмыстарының кейбір үрдістерін білу
	Киіз үй	9.3.2.3 қазақ үй интерьерін рәсімдеуде халықтық декоративтік шығармашылық өнімдерінің маңызын білу
Байланыс құралдары	Ақша аударымдары	9.3.3.1 ақша аударымдарын жіберуге арналған бланктерді толтыра алу
		9.3.3.2 аударым түрлері мен қызмет құнын білу
	Қазақстан Республикасының	

	мобильді оператор түрлері	9.3.3.3 Қазақстан Республикасының мобильді операторлардың түрлерін білу
Көлік	Авиакөлік	9.3.4.1 автокөлік, аэропортты пайдалану ерекшелігін білу
		9.3.4.2 қайта ұшу құнын білу. Билет алу тәртібі білу
		9.3.4.3 жүк сөмкесін дұрыс рәсімдеуді білу
		9.3.4.4 интернет арқылы билет алу ерекшеліктерін
Жұмысқа орналастыру	Жұмысқа орналастыру ұйымдары және бөлімдері	9.3.5.1 халықты жұмыспен қамтамасыздандырумен айналысатын ұйым жұмысы туралы білу
		9.3.5.2 жұмысқа орналастыру бойынша орталықтар туралы білу
	Халыққа қызмет көрсету орталықтары	9.3.5.3 халыққа қызмет көрсету орталығы туралы білу

6) 10 - сынып:

6- кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
"Денсаулық және қауіпсіз өмір салты" бөлімі		
Денсаулық және қоршаған орта	Демалысын ұйымдастыру	10.1.1.1 пикникке қатысу немесе өз бетінше ұйымдастыру
	Контрацепция тәсілдері	10.1.1.2 әр түрлі контрацепция әдістері туралы түсінік болу
Тамақтану	Асхана, дәмхана, мейрамхана	10.1.2.1 асхана, кафе, мейрамхана мәнін ажырата білу. Тағам дайындау және үстел, банкет, фуршет жасау стола, банкета, фуршета
	Коктейлдер	10.1.2.2 алкогольсіз коктейль, шейкер, миксер дайындау
Киім және аяқ киім	Жағдайларға сәйкес киім мен аяқ киім таңдау	10.1.3.1 жағдайларға сәйкес (жұмысқа, театрға жиналғанда); киім және аяқ киім таңдай білу
	Қазақтың ұлттық костюмдері	10.1.3.2 қазақтың ұлттық киімдерінің түрлерін білу
"Мен және менің отбасым" бөлімі		
Отбасылық және тұлғааралық қатынастар	Отбасының психологиялық климаты	10.2.1.1 отбасылық өмірдің негізіндегі неке туралы, отбасылық бақыттың құрайтын бөліктері туралы, отбасының психологиялық климаты туралы, отбасылық өмірдің қиындықтары және оларды жеңу жолдары туралы түсінік болу
	Бала тууына отбасының дайындығы	10.2.1.2 жаңа туған балалға қараудың кезеңдерін білу
Бос уақыт және қызығушылықтар	Бау-бақша	10.2.2.1 бау-бақша негіздері туралы түсінік болу; бау-бақша учаскесін жоспарлауға қатынасу; жеміс-жидектер бұталар мен ағаштарды ажырата білу; оларды күту
	Мерекелер	10.2.3.1 қазақ халқының дәстүрлі әдет-ғұрыптарын өткізуге қатысу және ұйымдастыру

Мерекелер, салтанаттар, дәстүрлер	Мерекелеудегі қазақ халқының ұлттық дәстүрлері	10.2.3.2 "Бесік той", "Тұсаукесу той", "Сүндет той", "Тілашар" әдет-ғұрыптарды және олардың мәнін білу
Отбасы экономика	Жөндеу шеберханалары	10.2.4.1 жөндеу шеберханалары жұмысы туралы (аяқ-киім, қолшатыр) жалпы түсінік болу
	Фотоателье	10.2.4.2 фотоателье қызметтерін пайдалану ережесін білу
"Мен және қоғам" бөлімі		
Сауда	Жәрмеңке	10.3.1.1 жәрмеңкелер туралы түсінік болу
		10.3.1.2 көрме-жәрмеңкенің мәні туралы түсінік болу
Тұрғын үй	Тұрғын үйді сатып алу және сату	10.3.2.1 тұрғын үй сату және сатып алу, құжаттардың тізбесі туралы бағдарлай білу; нотариустың қызметтерін төлеуін білу
	Тұрмыстық қызмет	10.3.2.2 тұрмыс қызметін (жалға, пәтер жөндеу, тұрмыстық техниканы жөндеу) білу
Байланыс құралдары	Телефон. Ұялы телефон байланысы	10.3.3.1 АНАсы бар телефонды пайдалана білу
		10.3.3.2 ұялы телефон байланысын пайдалану ережесін сақтау
Көлік	Транзит	10.3.4.1 транзит, билет броньдау туралы түсінік болу
Жұмысқа орналастыру. Іскерлік қарым-қатынас	Еңбекақы	10.3.5.1 тарифтік біліктілік разрядтарын пайдалана отырып жалақы есептеуден бағдарлай болу
	Халықты әлеуметтік қорғау	10.3.5.2 еңбек заңнамасының негіздерін, жеңілдіктер түрін, еңбек тәртібін білу

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 58-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№115 бұйрығына 498 -қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Емдік дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Емдік дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы б) тармақшасына сәйкес әзірленген

2. "Емдік дене шынықтыру" пәнін оқытудың мақсаты: білім алушының физикалық организмінен жалпы нығайту, тірек-қозғалыс аппараты бұзылған (бұдан әрі – ТҚАБ) білім алушылардың танымдық және қозғалыс қызметтерінің бұзылуын еңсеру.

3. "Емдік дене шынықтыру" пәнінің міндеттері:

1) денсаулықты нығайту, организмді шынықтыру және ауруды төмендету;

2) қозғалысын ерікті түрде тежей алу қабілетін дамыту;

3) оңтайлы дене дене жүктемесі арқылы организм жүйесі және органдардың қызметтік деңгейін арттыру, бұлшықеттердің әлсіз топтарын бекіту және бұлшықет тонусын қалыпқа келтіру;

4) тірек-қозғалыс аппаратының қызметтік бұзылыстарын, организмнің көру, жүйке, жүрек қан тамырлары, тыныс салу жүйелерін түзетуді жүзеге асыру;

5) сымбатты дұрыс қалыптастыру, қозғалыс координациясын жақсарту;

6) еңбек және ақыл-ой еңбегінің қабілетін арттыру;

7) паталогиялық синергия мен синкинезияны, паталогиялық тоникалық рефлексстерді басып отыру;

8) жаңа қозғалыс дағдылары мен дұрыс қозғалыстарды үйрету, қозғалыс координациясын жақсарту, буындардағы қозғалыс амплитудасын арттыру.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. "Емдік дене шынықтыру" түзету курсы білім алушыларға төмендегідей мүмкіндіктер береді:

1) пәндік білімді, дағдылар мен машықтарды күнделікті өмірді қолдану;

2) қозғалыс құзырлықтары мен дене дамуын жақсарту қажеттілігін бағалау;

3) дене дамуын түзету арқылы оңалту әлеуетін арттыру;

4) денені түзеу жаттығуларының адамның дене және морфофункционалды жүйесіне ықпалы туралы білу;

5) өзінің және өзге білім алушылардың денсаулық жағдайын бағалау;

6) сыни, хабар алмасушылық және шығармашылық ойлау дағдыларын дамыту, мәселелерді шешу.

5. "Емдік дене шынықтыру" пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері арнайы педагогиканың қағидаларына негізделген, оны жүзеге асыру ТҚАБ білім алушылардың ерекше білім алу қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған.

6. Емдік дене шынықтыру сабақтарында білім алушының қарым-қатынасқа деген ынтасын оятатын жағдаяттар мен қозғалыстық ойындар қамтылады.

7. Сабақ тиімділігін арттыру үшін қолда айна, гимнастикалық (шведтік) қабырғалар, орындықтар, сәкілер, еңкеюге арналған жазықшалар, қол теннисіне арналған столдар, көтерілгіштер, баспалдақтар, ізді жолдар, рельефті және қырлы қозғалмалы тақталар, еңіс тақталар, шағын батуттар, тренажерлар, ауа толтырылған заттар болады.

8. Әрбір нозология арнайы жарықтандыру мен жабдықтарды қажет етеді. Жұлын зақымдалған кезде дене бөліктерін бекіту мақсатында белдіктер, кенеп баулар,

иықбаулар, манжеттер, корсеттер қолданылады. Бала сал ауруы кезінде қозғалысты жеңілдендіретін әртүрлі заманауи құрылғылар қолданылады (антигравитациялық костюмдер, Гросс аппараттары).

9. Білім беру процесінің нәтижелері мен оқыту мақсаттары жүйесінің басымдылығын арттыру үшін құндылықты-бағдарлық, қызметтік, тұлғалық-бағдарлық, коммуникативтік тәсілдер, сондай-ақ білім берудің классикалық үлгілері қолданылады.

10. Құндылықты-бағдарлық тәсіл:

1) құндылықты-бағдарлық оқу процесі білім алушы тұлғасының құндылықтар жүйесін мақсатты түрде қалыптастырады;

2) құндылықтар мәні белгілі бір қоғамды қалыптастыруға қажетті өмір сүру үлгісін, әдет-дағдыларды, нормаларды қалыптастыру аумағында көрінеді;

3) құндылықтар тұлға мотивациясының маңызды факторы ретінде әрекет ете отырып, мінез-құлық пен әрекетерді ынталандырады;

4) орта білім құндылықтары "Мәңгілік ел" ұлттық идеясына негізделген.

11. Әрекеттік тәсіл:

1) әрекеттік тәсілдің мәні сол онда білім алушы білімді дайын күйінде емес өзі іздену арқылы алады, өзінің оқу қызметінің мазмұнын мен формаларын түсінетін болады, олардың нормаларының жүйесін түсінеді және қабылдайды, оларды жетілдіруге белсенді түрде қатысады, ол өз кезегінде оның білімінің, кеңауқымды оқу дағдылары мен машықтарының белсенді түрде қалыптастуына ықпал етеді;

2) арнайы түзету мектебіндегі әрекеттік тәсіл ТҚАБ білім алушылардың тұлғалық дамуы қызметтің олар үшін қолжетімді болуын ұйымдастыру сипатымен анықталады (пәндік-тәжірибелік және оқытушылық).

12. Тұлғалық-бағдарлық тәсіл:

1) тұлғалық-бағдарлық тәсілдің мақсаты оқу процесін жекелендіру, оқу процесіндегі білім алушылардың тұлғасын үйлесімді қалыптастыру және жан-жақты дамыту, оның психикалық және физикалық дамуының жекелей ерекшелігін есепке ала отырып, шығармашылығын жан-жақты ашу, мінез-құлық мотивтері мен қажеттіліктерін анықтау;

2) емдік дене шынықтыру бойынша әрбір оқыту бағдарламасын игерудің жекелей қарқыны (әрбір баланы өз замандастарымен емес, дамуда өз-өзімен таныстыру, оқыту мен тәрбилеудің келесі деңгейі келесі деңгейдің мазмұнын игеру негізінде құрылады).

13. Коммуникативтік тәсіл:

1) оқыту процесі шынайы коммуникацияның баламалық жағдайындағы жұмыс тәртібі мен қарым-қатынас жасау дағдысын қалыптастыруға ықпал етуші тапсырмаларды қамтиды (сыңар және топтық жұмыс);

2) коммуникациялық тәсілдің әлеуметтік мәні: ақпараттың әрқилы түрлерін игеру; әртүрлі мәселелер бойынша пікірталастар жүргізу, аталмыш сұрақтар бойынша өзіндік ұстанымды қалыптастыру;

3) коммуникациялық тәсілдің жекелей мәні: достар, сыныптастар әрекетін талдау және бағалау; заманауи және дене тәрбиесі және сауықтыру технологияларына сүйенген емдік дене шынықтыруның дербес сабақтары үшін ұсыныстар жасай алу; өз күшін дұрыс бағалай алу, не нәрсе болады, не нәрсе болмайтынын білу: ас ішуде, дене жаттығуларында, әртүрлі жағдайларда жеке адаптивті және ассистивті құралдарды пайдалана алу (көзілдірік, арнайы кресло, жекелей бейімделген жұмыс орны, компьютердің арнайы клавиатурасы, дәстүрлі тышқан ауыстырғыштар).

14. Сараланған тәсіл:

1) дифференциалды жұмысты ұйымдастыру жағдайы дегеніміз оқытушы тарапынан көрсетілетін көмектің сипаты, күрделілігі бойынша өзара ажыратылатын дифференциалды тапсырмаларды қолдану болып табылады;

2) дифференциалды тәсіл бір категориядағы бұзылыстарға ұшыраған білім алушылардағы вариативті типологиялық ерекшеліктердің болуына негізделеді. Педагог оқыту мотивациясы және бақылаудың әрқайсысының тәсілдері мен формалары, жұмыс әдістері мен тәсілдері, күрделілігі, көлемі, қарқыны мен мазмұны арқылы топтардың өзіндік сипаттамалары бойынша біртекті болуына байланысты түзеу-білім беру процесін ұйымдастырады.

15. Дифференциалды тәсіл кезінде келесі терапевтикалық ұсыныстарды ұстанады:

1) жалпы дамытушы жаттығуларды орындағанда және ойындар ойнағанда күш түсіретін (мысалы, аяқ басымен немесе өкшемен отыру) бұлшықеттердің (бұлшықет жүйесі ауруларына ұшыраған білім алушыларға қатысты) қатты созылуынан алшақ болған жөн. Орындарынан тұрған кезінде оларға көмек көрсетіледі және көмекші құралдар қарастырылады;

2) түзету жаттығуларын жүргізу барысында спастикалық дисплегиясы бар білім алушылар мүмкіндігінше екі қолы пайдаланылады;

3) жамбас-бел бұзылыстарына ие, тепе-теңдігін ұстап тұруы әлсіз болғанымен жүре алатын білім алушылар қоларбада отырып, қарқындылығы жоғары жаттығулар мен ойындарға қатысу немесе дифференциалды тапсырмалар қарастырылады;

4) сіңір тартылу ұстамасына ұшыраған білім алушыларға байланысты (таңдаулы түрде) кейбір тапсырмалардың ауыр болып, олардың талып қалу мүмкіндігі бойынша нақты түсіндірмелер қарастырылады. Сондықтан да снарядтармен орындалатын гимнастикалық жаттығулар, айналмалы қозғалыстарды орындаудан барынша алшақ болған жөн;

5) қозғалысқа бағынбайтын (гиперкенеозді), күш салу арқылы икемделетін білім алушыларды барлық түзету жаттығулары үш деңгейде өңделеді: айна арқылы бақылау, айна бақылауынсыз, жұмылған көздермен.

16. Ойын арқылы оқыту:

1) оқыту әдісі ретінде ойын формаларын пайдалану білім алушылардың танымдық қызығушылықтарын белсендендіруге ықпал етеді;

2) оқыту қызметі ойын ережелеріне бағынады, оқу материалдары ойын құралдары болып табылады. Әрекеттің ұжымдық формаларын ұйымдастыруға бағытталған ойын тәсілдері білім алушылардың шағын топтарда өзге топ мүшелерінің пікірін сыйлауға, соңғы нәтижелерге болжам жасау, қызметтерді өздігінен жоспарлауға, әрекеттерді өз алдына жоспарлауға, мақсатқа жету әдістерін анықтауды үйретеді.

17. Жобалық тәсіл:

1) аталмыш тәсіл білім алушы өз алдына бір мәселені қояды және оны шешудің жолдарын қарастырады;

2) орта мектепте жобалық тәсіл білім алушылардың жас ерекшелігін есепке алумен жүзеге асады. Бірақ жобалық қызметтің алгоритімі толығымен сақталады. Бөлім мазмұнымен танысу шеңберінде жобалардың ұжымдық/топтық дайындығы бойынша білім алушылардың қызметі ұйымдастырылады.

18. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (бұдан әрі – АКТ) пайдалану:

1) АКТ-ды пайдаланудағы құзырлық базалық АКТ дағдылар негізінде құрылады және жұмыс, бос уақыт және коммуникация үшін технологияларды шығармашылық қолдану;

2) білім алушылар АКТ бойынша дағдыларды барлық оқу пәндері бойынша ақпараттарды іздестіру, құру және олармен жұмыс жасай отырып, ақпараттар мен идеялармен алмасу, бағалау және жабдықтар мен қосымшалардың кең спектрін пайдалана отырып өз жұмысын жетілдіру;

3) Бағдарлама мыналарды қамтиды: бұқаралық ақпарат құралдарының мультимедиялық ресурстары; сандық және Интернет көздері мәліметтерін өңдеу; олардың нақтылығы, сенімділігі және маңыздылығы туралы пікір бере алу; ақпараттарды жасау және өңдеуге арналған АКТ;

4) оқу процесінде АКТ білім алушының жекелей мүмкіндігі есебі мөлшерімен пайдаланылады.

3 - тарау. "Емдік дене шынықтыру" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

19. "Емдік дене шынықтыру" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5 сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;

2) 6 сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;

3) 7 сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;

4) 8 сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;

5) 9 сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;

6) 10 сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты құрайды.

20. Бағдарламаның мазмұны оқытудың төрт бөлімі бойынша ұйымдастырылған. Әрбір бөлімнің мазмұны белгілі бір сыныпқа арналған оқу мақсаттары түрінде берілген. Әрбір бөлімшелердің ішіндегі кезекті және жүйелі ұйымдастырылған оқыту

мақсаттары мұғалімдерге өз жұмысын жоспарлауға және білім алушылардың жетістіктерін бағалауға, сондай-ақ оқытудың келесі этаптары туралы ақпарат беруге мүмкіндік береді.

21. Оқу пәнінің мазмұны 4 бөлімді қамтиды:

- 1) тірек-қозғалыс аппараты бұзылыстарын түзеу;
- 2) кеңістік пен жазықтыққа бейімделу;
- 3) түзету-дамытумен сауықтыру арқылы сыни ойлау мен шығармашылық қабілет;
- 4) денсаулық және салауатты өмір салтына ынталандыру.

22. "Тірек-қозғалыс аппараты бұзылыстарын түзеу" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) тірек-қозғалыс аппараты бұзылыстарын түзету;

2) негізгі қозғалыс дағдылары үшін қозғалыс қызметін саналы басқару және олардың жаттығулардың әрқилы түрлеріндегі кезектілік;

3) дене дамуы кемшіліктерін түзеудің негізгі элементтерін өздігінен игеруге оқыту;

4) бармақ буындарының қозғалмалылығын арттыру;

5) жаттығуларды тиімді орындау және дене жаттығулары қатарындағы құрылымдық идея және стратегия, тактикалардың кезектілігін бақылау;

6) өмірге қажетті қозғалыс икемі мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі өзіндік және өзгелердегі кемшіліктер мен әлеует, икемдерді анықтау;

7) қозғалыс қабілетін түзеу және жақсарту үшін оқытудың әртүрлі деңгейлеріндегі қозғалыс белсенділігімен байланысты тәуекелдерді есепке алу және қиындықтардың алдын-алу дағдыларын дамыту.

23. "Кеңістік пен жазықтыққа бейімделу" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) кеңістіктік қатынастарды дамыту;

2) кеңістік пен жазықтыққа бейімделудің қозғалыстық қызметтерін жетілдіру және дамыту үшін білім алушылар организміне емдік дене шынықтыру құралдаымен ықпал ету.

24. "Түзету-дамытумен сауықтыру арқылы сыни ойлау мен шығармашылық қабілет" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) білім алушының қозғалыстық және жекелей түзеу қажеттіліктерін есепке ала отырып, жағдайларға бейімделу үшін балама шешімдердің көмегімен қозғалыстарға байланысты идея, стратегия мен жоспарларға бейімделу;

2) командалық көшбасшының рөлін атқара отырып, ауыспалы түрде мақсаттарға қол жеткізу үшін дербес түрде және біріге жұмыс жасау;

3) организмнің жекелей ерекшеліктерін есепке ала отырып, жағымды оқу жағдайының түзетуші және дамытушы бағытын жүзеге асыру бойынша біріге жұмыс жасаудың дағдыларын білу және түсіну;

4) дене жаттығуларының қатарында құрылымдық тәсілдер мен ережелерді құру, пайдалану, қолдану;

5) ауытқушылықтарды ескере отырып, конструктивті ұсыныстар беру, шығармашылық тапсырмаларды сыни тұрғыдан қарау;

6) өз дене мүмкіндіктері мен шектеулерді сезіну, өз денесін қабылдаудағы көңіл-күй мен эмоцияны көрсетуге арналған әртүрлі жағдайлардағы шығармашылық қабілеттер мен идеяларды қолдану;

7) емдік дене қызметтерін орындау кезіндегі жекелей және топтық тапсырмаларды орындауда патриотизм сезімін дамыту;

8) өз дене қызметтерін бақылауда қолжетімді тәсілдерді игеру және олардың айырмашылықтары мен әртүрлі қозғалыс контекстеріне негізделген рөлдерді атқару.

25. "Денсаулық және салауатты өмір салтына ынталандыру" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) денсаулық және салауатты өмір салты үшін емдік дене шынықтырудың маңыздылығы туралы білімді қалыптастыру, ұдайы, дебес және жүйелі сабақтарға деген қызығушылықты арттыру;

2) білім алушының қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларын орындау қажеттілігін түсіну;

3) қозғалыс кемістіктерін түзету, организм өзгерістеріндегі әртүрлі мен орындауға байланысты дене жаттығулары жүктемесінің ықпал ету түсінігі және ол туралы білім;

4) дене жағдайы мен оны орындауға байланысты әртүрлі тыныс алу жаттығуларын орындау нәтижесінде тыныс алу қызметтерін қалыпқа келтіру;

5) денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене жаттығуларында қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денеге түсетін күш қарқынын болжауда қиындықтар мен тәуекелдерді анықтау;

6) психогимнастика элементтері, емдік дене шынықтыру сабақтарының дәстүрлі емес формалары.

26. 5-сыныпқа арналған "Емдік дене шынықтыру" пәнінің базалық мазмұны:

1) білім негізі: сабақтардағы қауіпсіздік техникасы; дене жаттығулары тазалығы; бұзылған қызметтерді түзеу бойынша тапсырмаларды орындау; адамның дене дамуы; дене дайындығы және оның денсаулықты нығайтумен, дене қасиеттерін дамуымен байланысы; ортопедиялық тәртіпті сақтау қажеттілігі туралы мәлімет. Күн тәртібі, оның негізгі мазмұны мен жоспарлау ережелері;

2) диагностика: жекелей және дербес жұмыстардың тәсілдеріне таңдау жасау және дифференциалды түзеу ықпалы құралдарын анықтау үшін дененің даму бұзылысының сипатын анықтау үшін тексеру;

3) бұзылған қызметтерді алдын-алу және түзеу: денсаулықты нығайту дағдыларына ие болу; тірек-қимыл аппараты дұрыс емес орналасуын түзеу; бұлшықет тонусын қалыпқа келтіру; жеке бұлшықет топтарындағы әлсіздіктердің алдын-алу; буын қозғалмалылығын жақсарту; сенсорлық байту; бұлшықет-буын сезімталдылығын жақсарту; вестибулярлы реакцияны қалыптастыру; емдік дене шынықтыру сабақтарын

дайындау, ұйымдастыру және өткізу; жаттығуларға таңдау жасау және жаттығулардың жекелей кешенін құру. Тыныс алу гимнастикасының элементтері;

4) емдік дене шынықтыру сабақтарының тиімділігін бағалау. Өзіндік бақылау және қадағалау дағдыларына үйрену.

27. 6-сыныпқа арналған "Емдік дене шынықтыру" пәнінің базалық мазмұны:

1) білім негіздері: сабақтардағы қауіпсіздік техникасы, спорттық снарядтар мен тренажерларды пайдалану кезінде қауіпсіздік техникаларын білу; дене жаттығуларының тазалығы; күн тәртібі, оның негізгі мазмұны мен жоспарлау ережелері; ТҚАБ түзеуі бойынша тапсырмаларды орындау; адамның дене дамуы туралы білімі, ортопедиялық тәртіпті сақтау қажеттілігі туралы; дене қасиеттерін дамыту бойынша өзіндік сабақтарды ұйымдастыру және жоспарлау;

2) диагностика: дене дамуы бұзылысының сипатын анықтау және дифференциалды түзеу ықпалының құралдарын анықтау және дене дамуы бұзылыстарының сипатын анықтау үшін тексеру;

3) бұзылған қызметтердің алдын-алу және түзеу: дербес сабақтарды дайындау және жүргізуді ұйымдастыру; жаттығуларға таңдау жасау және жаттығулардың жекелей кешенін құру. Тыныс алу гимнастикасының элементтері. Тренажерларда жекелей жаттығулар жасау, зерделенген тәсілдермен келген сауықтырушы кешендер;

4) сабақ тиімділігін бағалау: өзіндік бақылау және бақылау; арнайы жаттығуларды орындау техникасындағы қателіктерді анықтау және жою тәсілдері; тест тапсырмаларының көмегімен мұғалімнің бақылауында денсаулық жағдайы мен организмнің резервін өлшеу.

28. 7-сыныпқа арналған "Емдік дене шынықтыру" пәнінің базалық мазмұны:

1) білім негіздері: қауіпсіздік техникасына қойылатын талаптар және табиғатқа қатысты ұқыпты қатынас (экологиялық талаптар), спорттық снарядтар мен тренажерлар пайдалану кезінде қауіпсіздік техникасын білу; дене жаттығуларының тазалығы; адам денесінің дамуы; адамның дене қасиеттерін дамыту бойынша өзіндік сабақтарды жоспарлау және ұйымдастыру; ортопедиялық тәртіпті сақтау қажеттілігі туралы білім; тұлғаның оң қасиеттерін қалыптастыруда емдік дене шынықтыру сабақтарының ықпалы; күн тәртібі, оның негізгі мазмұны мен жоспарлау ережелері;

2) диагностика: дене дамуы бұзылысының сипатын анықтау және дифференциалды түзеу ықпалының құралдарын анықтау және жекелей және дербес жұмыс тәсілдеріне таңдау жасау;

3) қызмет бұзылуларының алдын-алу және түзету: арнайы түзету жаттығуларын орындау кезіндегі техникалық дайындық, қозғалыс техникасы және оның негізгі көрсеткіштері; өз алдына жеке сабақтарды ұйымдастыру және өткізу; жаттығуларға таңдау жасау және жаттығулардың жекелей кешендерін құру; тыныс алу гимнастикасының қарастырылған әдістерін қолдану; тренажерлардағы жекелей жаттығулар; сауықтырушы гимнастика кешені;

4) тиімділікті бағалау: өзіндік дербес бақылау және өз-өзін бақылау; қозғалыс техникасын бағалау, арнайы жаттығуларды орындау кезінде қателіктерді анықтау және жою тәсілдері, организмінен резервін өлшеу және мұғалімнің көмегімен тест арқылы денсаулық жағдайын бағалау.

29. 8-сыныпқа арналған "Емдік дене шынықтыру" пәнінің базалық мазмұны:

1) білім негіздері: спорттық снарядтар мен тренажерларды пайдалану кезінде қауіпсіздік техникасын білу, дене жаттығуларының тазалығы; адам денесінің дамуы; ТҚАБ түзетуі бойынша тапсырмаларды орындау; адамның дене қасиеттерін дамыту бойынша өзіндік сабақтарды жоспарлау және ұйымдастыру; ортопедиялық тәртіпті сақтау қажеттілігі туралы білім;

жан-жақты және үйлесімді дене дамуы; күн тәртібі, оның негізгі мазмұны мен жоспарлау ережелері;

2) диагностика: дене дамуы бұзылысының сипатын анықтау үшін тексеру және дифференциалды түзеу ықпалының құралдарын анықтау; жекелей және дербес жұмыс тәсілдеріне таңдау жасау;

3) бұзылған қызметтердің алдын алу және түзету: түзеу және тыныс алу гимнастикасының жекелей кешендерін жүзеге асыру, негізгі дене қасиеттерін дамытуға арналған жалпы дамыту жаттығулары; дене мен сымбатты түзеу бойынша дербес сабақтарды ұйымдастыру және өткізу; жаттығуларға таңдау жасау және жекелей жаттығулар кешенін құру. Тыныс алу гимнастикасының зерделенген әдістерін қолдану. Тренажерлардағы жекелей жаттығулар, сауықтырушы гимнастикалардың кешені және сауықтырудың дәстүрлі емес тәсілдерін пайдалану;

4) сабақ тиімділігін бағалау: өзіндік бақылау және бақылау; арнайы жаттығуларды орындау техникасындағы қателіктерді анықтау және жою тәсілдері; тест тапсырмаларының көмегімен мұғалімнің бақылауында денсаулық жағдайы мен организмнің резервін тестпен өлшеу.

30. 9-сыныпқа арналған "Емдік дене шынықтыру" пәнінің базалық мазмұны:

1) білім негіздері: сабақта өзін-өзі ұстау ережелері, емдік гимнастика дегеніміз не? Оның адам организмінен рөлі мен ықпалы. Емдік дене шынықтыру сабақтарына және үй және мектеп жағдайындағы дербес сабақтарына қойылатын тазалық талаптары. Ауа және күн ванналарын қабылдау ережелері; ашық ауада өтетін сабақтардың мәні, қысымдық тәртіп; сабақтарда зерделенген қозғалыс ойындарының ережелерін білу;

2) диагностика: дене дамуы бұзылысының сипатын анықтау үшін тексеру және дифференциалды түзеу ықпалының құралдарын анықтау; жекелей және дербес жұмыс тәсілдеріне таңдау жасау;

3) бұзылған қызметтердің алдын алу және түзету: дене мен сымбатты түзеу бойынша дербес сабақтарды ұйымдастыру және өткізу; жаттығуларға таңдау жасау және жекелей жаттығулар кешенін құру. Тренажерлардағы жекелей жаттығулар, сауықтырушы гимнастикалардың кешені және сауықтырудың дәстүрлі емес тәсілдерін

пайдалану. Босаңсу тәсілдерін жетілдірі және өзінің дене жағдайын бақылауға алу, тыныс алу мүмкіндіктерін дамыту және өз-өзіне массаж жасау, тірек-қимыл аппаратының бұзылуы мен бұзылыстардың алдын-алу және түзету;

4) сабақ тиімділігін бағалау: өзіндік бақылау және бақылау; арнайы жаттығуларды орындау техникасындағы қателіктерді анықтау және жою тәсілдері; тест тапсырмаларының көмегімен мұғалімнің бақылауында денсаулық жағдайы мен организмнің резервін тестпен өлшеу.

31. 10-сыныпқа арналған "Емдік дене шынықтыру" пәнінің базалық мазмұны:

1) білім негіздері: сабақтардағы қауіпсіздік техникасы, денсаулық сақтайтын өмір қызметін ұйымдастыра алу дағдысын игеру (күн тәртібі, таңғы жаттығу, сауықтырушы іс-шаралар); сыртқы белгілері бойынша шаршаңқылықты анықтай алу;

2) диагностика: дене дамуы бұзылысының сипатын анықтау үшін тексеру және дифференциалды түзеу ықпалының құралдарын анықтау; жекелей және дербес жұмыс тәсілдеріне таңдау жасау;

3) қызмет бұзылысының алдын алу және түзеу: дене даму бұзылыстарын түзеу және компенсациялау; түзету жаттығуларының кешенін күрделендіру, олардың көлемін арттыру, мөлшері мен мазмұны; дене бұзылыстары, қозғалыстағы бұзылыстарды түзеу (бұзылыс, координация, кеңістікте бағыттала алу, қозғалыстағы нақтылық, тепе-теңдік); қозғалыс және өзге қасиеттерді дамытудағы кемшіліктердің алдын-алу (күш, жылдамдық, шапшаңдық, төзімділік, серпімділік); жаттығулардың жекелей кешендерін құру; тыныс алу және түзеу гимнастикасының зерделенген әдістерін пайдалану; сауықтырудың дәстүрлі емес тәсілдерін пайдаланумен тренажерларда жекелей жаттығулар орындау;

4) сабақ тиімділігін бағалау: өзіндік бақылау және бақылау; арнайы жаттығуларды орындау техникасындағы қателіктерді анықтау және жою тәсілдері; тест тапсырмаларының көмегімен мұғалімнің бақылауында денсаулық жағдайы мен организмнің резервін тестпен өлшеу.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

32. Бағдарламада оқу мақсаттарын пайдалану ыңғайлылығы және мониторинг жүргізу үшін кодтық белгі берілген. Кодтағы бірінші сан сынып, екінші және үшінші сан – бөлім мен бөлімше, төртінші сан оқу мақсаттарын көрсетеді. Мысалы, 5.1.2.1 кодындағы "5" - сынып, "1.2" - бөлімше, "1" - оқу мақсаттарының реттік нөмірі.

33. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) "Тірек-қозғалыс аппараты бұзылыстарын түзеу":

1 кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып

1.1 Тірек-қозғалыс аппараты бұзылыстарын түзеу	5.1.1.1 қозғалыс дағдыларын білу және түсіну және әртүрлі жағдайлардағы олардың қолданылуы үшін негіз құру; негізгі қозғалыс дағдылары мен икемдерді орындай алу	6.1.1.1 негізгі қозғалыс дағдылары және оны денсаулығы мен дене дамуы кемістіктері тұрғысынан орындай алу; емдік-түзеу жаттығуларын әртүрлі тәсілдермен орындау	7.1.1.1 әртүрлі тәсілдерде орындалатын емдік-дене жаттығуларын орындау кезіндегі негізгі қозғалыс дағдыларының сапасын жақсарту;	8.1.1.1 негізгі дене жаттығуларын орындау кезіндегі түзеу және бейімдік әдістерді қолдана отырып негізгі қозғалыс дағдыларын жақсартуды білу, түсіну және жақсарту	9.1.1.1 әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезіндегі икемдер және қозғалыс дағдыларын салғастыру
	5.1.1.2 мұғалімнің көмегімен омыртқа бұзылысын түзеуді жүзеге асыру: омыртқаны түзеу, белсенді және пассивті созу, омыртқаның барлық бөліктеріндегі серпімділікті дамыту үшін қозғау	6.1.1.2 омыртқа бұзылысын түзеуді жүзеге асыру, білу, түсіну: омыртқаны түзеуге арналған жаттығулар, оны белсенді түрде және баяу созу, омыртқаның барлық бөліктеріндегі серпімділікті дамыту үшін қозғау	7.1.1.2 омыртқа бұзылысын түзеу кезіндегі негізгі қозғалыс сапасын жақсарту	8.1.1.2 омыртқаны түзеу үшін негізгі емдік дене жаттығуларын білу, түсіну және жақсартуды жалғастыру	9.1.1.2 омыртқаны түзеу үшін әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезіндегі қозғалыс дағдылары мен икемдерді салғастыру
1.2 Негізгі қозғалыс дағдылары үшін қозғалыс қызметін саналы басқару және олардың жаттығулардың әрқилы түрлеріндегі кезектілік	5.1.2.1 қозғалыстардың аралас түрлерін білу, жасай алу және ондағы өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын игеру үшін кейбір жаттығулардың реттілігі	6.1.2.1 қозғалыстың аралас түрлерін жүзеге асыру және олардың емдік дене шынықтыру сабақтарындағы ерікті қозғалыс актілерін ұйымдастырудағы кейбір жаттығулардың кезектілігі	7.1.2.1 дұрыс мүсінді қалыптаструға бағытталған жаттығулар кешенін орындау; өз денесін игеру	8.1.2.1 аралас қозғалыстарды түсіндіру және дене дайындығы мен дене дамуын өз алдына бақылауға ала алу, көрсету	9.1.2.1 қозғалыстың аралас түрлерін қолдану, негіздеу және дене дайындығы мен дене дамуын өздігінен бақылауға ала алу
	5.1.2.2 негізгі дене жаттығуларын білу және жүрістің бұзылысын түзету үшін оларды пайдалана алу: түзеуші жүріс; қозғалыстың әртүрлі	6.1.2.2 жүріс бұзылысын түзету үшін және қозғалыс	7.1.2.2 жүрісті түзетуге бағытталған	8.1.2.2 өз жүрісін түзеу, өздігінен бақылауға алу және жаттығулар	9.1.2.2 жаттығулар кешенін негіздеу және қолдана алу, қалыптасқан жағдайларға

	нұсқаларын қоса отырып жүруді тыныс алумен үйлестіру; қол жағдайын өзгерте тырып жүру; тірек жанындағы жаттығулар	кешендерін жасай алу, жүзеге асыру	жаттығулар кешенін орындау	кешенін түсіндіре алу және көрсету	байланысты өз жүрісін түзеу және бақылауға ала алу
1.3 Дене дамуы кемшіліктерін түзеудің негізгі элементтерін өздігінен игеруге оқыту	5.1.3.1 негізгі дене жаттығуларн білу және дене дамуы кемістіктерін түзеу үшін оларды тұрақты орындап тұру, жетекші қозғалыстардың негізгі техникасына үйрете алу: тұрақтылық, статистикалық және динамикалық тепе-теңдік, өз денесіне бейімделе алу	6.1.3.1 негізгі дене жаттығуларын білу және қолдана алу және дене дамуы кемістіктерін түзеу үшін оларды тұрақты орындап тұру, жетекші қозғалыстардың негізгі техникасына үйрете алу: тұрақтылық, статистикалық және динамикалық тепе-теңдік, өз денесіне бейімделе алу	7.1.3.1 негізгі қозғалыс дағдыларын жақсарту және жетілдіру, оларды бір-бірімен байланыстыра алу, қажет емес немесе істей алмайтын қозғалыстардың алдын алу, оларды жою	8.1.3.1 қозғалыс әрекеттерінің жалпы ритімін игеруге қол жеткізуге қол жеткізе отырып, әртүрлі дене жаттығуларын орындау барысында қозғалыстарды түсіну және көрсете алу	9.1.3.1 қозғалыстағы қателіктерді түзеу және олардың алдын алу, дене дамуына ықпал ететін әртүрлі реттік жаттығуларды орындау сапасын арттыруды негіздеу және көрсету
	5.1.4.1 контрактур мен буын қатып қалуының алдын алу, бармақтар мен буындардың серпімділігін арттыру үшін жаттығуларды іріктеудегі қозғалыстардың реттілігі және ондай дағдыларды білу және анықтау	6.1.4.1 контрактур мен буын қатып қалуының алдын алу, бармақтар мен буындардың серпімділігін арттыру үшін жаттығуларды іріктеудегі жекелей икемдерді білу және анықтау	7.1.4.1 дағдыларды жалпыландыру және жетілдіру, буын серпімділігін арттыруға арналған жаттығуларды пайдалану, бұлшықет массасын, тонусын, күшін қалыптастыру, тіректер мен қозғалыстар, қозғалыс координациялары және шапшаңдық, тепе-теңдік немесе орын	8.1.4.1 дағдыларды түсіндіре алу және көрсете алу, бармақтар саулығының деформациясы және омыртқа деформациясының күрделілігінің алдын алу және буын серпімділігінің қызметтік мүмкіндіктерінің қол жеткізген деңгейін арттыра түсу, ұстап тұру	9.1.4.1 субъективті сезімдерге сәйкес бұлшықет күші мен қозғалыс амплитудасын анағұрлым айқын басқара алатын жаттығуларды түсіну және көрсету

			ауыстыратын дағдыларды игеру		
1.4 Бармақ буындарының қозғалмалылығын арттыру	5.1.4.2 негізгі дене жаттығуларын білу және қол бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін жаттығуларға үйрету	6.1.4.2 қол бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін негізгі дене жаттығуларын білу және қолдана алу	7.1.4.2 қол бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін жаттығуларды пайдалана алу және жалпыландыру, жетілдіру	8.1.4.2 дағдыларды түсіндіре алу және көрсету, қол бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыруға арналған жаттығуларды орындау барысында қол жеткізген деңгейді арттыру және оны ұстап тұру, дағдыларды түсіндіре алу және көрсете алу	9.1.4.2 қол бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін жаттығулар кешенін түсіну және көрсете алу
	5.1.4.3 негізгі дене жаттығуларын білу және аяқ бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін жаттығуларға үйрету	6.1.4.3 аяқ бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін негізгі дене жаттығуларын білу және қолдана алу	7.1.4.3 аяқ бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін жаттығуларды пайдалана алу және жалпыландыру, жетілдіру	8.1.4.3 дағдыларды түсіндіре алу және көрсету, аяқ бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыруға арналған жаттығуларды орындау барысында қол жеткізген деңгейді арттыру және оны ұстап тұру, дағдыларды түсіндіре алу және көрсете алу	9.1.4.3 аяқ бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін жаттығулар кешенін түсіну және көрсете алу
	5.1.4.4 ұсақ моториктерді түзету үшін заттармен дене жаттығуларын білу және жасай алу	6.1.4.4 ұсақ моториктерді түзету үшін (үлкен және шағын заттар) заттармен дене жаттығуларын жасай алу және білу	7.1.4.4 ұсақ моториктерді түзету үшін (үлкен және шағын заттар) заттарды пайдаланумен орындалатын дағдыларды жалпыландыру және жетілдіру	8.1.4.4 ұсақ моториктерді түзету үшін (үлкен және шағын заттар) заттарды пайдаланумен орындалатын дене жаттығуларын түсіндіре алу және көрсету	9.1.4.4 негізгі дене жаттығуларын білу және ұсақ моториктерді түзету үшін заттармен орындалатын жаттығуларға үйрете алу
1.5 Жаттығуларды	5.1.5.1 дене дамуы		7.1.5.1 дене дамуы кемістіктерін	8.1.5.1 дене дамуы кемістіктерін	

тиімді орындау және дене жаттығулары қатарындағы құрылымдық идея және стратегия, тактикалардың кезектілігін бақылау	кемістіктерін түзетуге арналған жаттығулардың кішігірім диапазонындағы реттіліктің сақталуын сипаттау және оны білу	6.1.5.1 дене дамуы кемістіктерін түзетуге арналған жаттығулар қатарындағы композиционды идеялар мен стратегиялар, тактикаларды тиімді қолдану және түсіну	түзетуге арналған жаттығулар қатарындағы композиционды идеялар мен қарапайым стратегиялар, тактикаларды жасау, бағалай алу	түзетуге арналған жаттығуларының кең ауқымдағы композиционды идеялары мен стратегиялар, тактикаларды анықтау және бағалау	9.1.5.1 дене жаттығуларының кең ауқымындағы композиционды идеялар мен әртүрлі тактика, стратегияларды жасау, талдау және салғастыру
1.6 Өмірге қажетті қозғалыс икемі мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі өзіндік және өзгелердегі кемшіліктер мен әлеует, икемдерді анықтау	5.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыстық қимыл мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктерді, жеке және өзге икемдерді анықтау, білу және жасай алу	6.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыстық қимылдар мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктең алдын-алу бойынша икемге байланысты білімді түсіне білу және қолдану	7.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыс қимылдары мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктең алдын-алу бойынша икемдер жасау және қолдану	8.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыстық икемдер мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктең алдын-алу бойынша қимылдардың жеке және өзге сапасын анықтау және бағалау	9.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыстық икемдер мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктердің алдын-алу бойынша өзіндік және өзге қимылдарды талдау және салыстыру, жасау
1.7 Қозғалыс қабілетін түзеу және жақсарту үшін оқытудың әртүрлі деңгейлеріндегі қозғалыс белсенділігімен байланысты тәуекелдерді есепке алу және қиындықтардың алдын-алу дағдыларын дамыту	5.1.7.1 қозғалыстық қабілеттерді түзеу және жақсарту үшін оқытудың деңгейлеріндегі қозғалыс белсенділігімен байланысты тәуекелдерді ескеру және қиындықтарды жеңудің қарапайым дағдыларын анықау және білу	6.1.7.1 белсенділіктің қозғалыстық қабілеттерін түзеу және жақсарту үшін оқытудың деңгейлеріндегі қозғалыс белсенділігімен байланысты тәуекелдерді ескеру және қиындықтарды жеңу дағдыларын білу және жүзеге асыра алу	7.1.7.1 қозғалыстық қабілеттерді түзеу және жақсарту үшін оқытудың деңгейлеріндегі қозғалыс қимылдарын орындау барысындағы тәжірибеде тәуекелдер туралы білуі және алдын-алу	8.1.7.1 қозғалыс қабілетін түзеу және жақсарту үшін оқытудың әртүрлі деңгейлеріндегі қозғалыс белсенділігімен байланысты тәуекелдерді ескеру және қиындықтардың алдын-алу дағдыларын жақсарту алу	9.1.7.1 қозғалыс қабілетін түзеу және жақсарту үшін оқытудың әртүрлі деңгейлеріндегі қозғалыс белсенділігімен байланысты тәуекелдерді ескеру және қиындықтардың алдын-алу дағдыларын бағалау

2) "Кеңістік пен жазықтыққа бейімделу":

2 – кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
		6.2.1.1 кеңістіктік қатынастарды игреу бойынша	7.2.1.1 кеңістіктік	8.2.1.1 кеңістіктік қатынастарды игреу бойынша	9.2.1.1 кеңістіктік	10.2.1.1 кеңістік

2.1 Кеңістіктік қатынастарды дамыту	5.2.1.1 кеңістіктік қатынастарды игеру бойынша кешендерді білу және пайдалана алу	кешендерді игерудің қарқындылығы мен жітілігі, тереңдігі, көлемі, кезектілігін білу және анықтау	қатынастарды игеру бойынша кешендерді қолдануды түсіну және жасай алу	кешендерді игерудің қарқындылығы мен жітілігі, тереңдігі, көлемі, кезектілігін түсіндіру және көрсету	қатынастарды игеру бойынша кешендерді негіздеу және қолдана алу	қатынастарды игеру үшін жаттығулардың өзге кешенін талдау және оны үйрете алу
2.2 Кеңістік пен жазықтыққа бейімделудің қозғалыстық қызметтерін жетілдіру және дамыту үшін білім алушылар организміне емдік дене шынықтыру құралдарымен ықпал ету	5.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдірумен қатар кеңістіктегі көру-моторлы координациясы, құлақпен бейімделу реакциясы және есту арқылы назар салуды түзетуді білу және түсіну	6.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдірумен қатар кеңістіктегі көру-моторлы координациясы, құлақпен бейімделу реакциясы және есту арқылы назар салуды түзетуді білу бойынша қалыптасқан білімді қолдану	7.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдірумен қатар кеңістіктегі көру-моторлы координациясы, құлақпен бейімделу реакциясы және есту арқылы назар салуды түзетуді білу бойынша қалыптасқан білімді жетілдіру	8.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдірудегі бірлік, сөйлеуді дамыту арқылы кеңістіктік терминология сөздігін белсендендіру және нақтылау, байытуға көрсету	9.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдіру, тәжірибелік тұрғыдан кеңістіктік бейімдеуге және кеңістіктік әрекеттерді жоспарлауға оқыту	10.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдірумен бірге кеңістіктік бағытталу мен кеңістіктік әрекеттерді жоспарлауды талдау

3) "Түзету-дамытумен сауықтыру арқылы сыни ойлау мен шығармашылық қабілетті дамыту":

3 – кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	5.3.1.1 білім алушылардың қозғалыстық және жекелей түзету қажеттіліктерін есепке ала отырып өзгерістерге бейімделе алу үшін балама шешімдердің көмегімен қозғалыстармен байланысты стратегия мен жоспарлар, идеяларға бейімдеу	6.3.1.1 білім алушылардың қозғалыстық және жекелей түзету қажеттіліктерін есепке ала отырып өзгерістерге бейімделе алу үшін балама шешімдердің көмегімен қозғалыстармен байланысты стратегия мен жоспарлар, идеяларға бейімдеу	7.3.1.1 әркім үйлескен кемістіктермен қатар келген қиындықтардың алдын-алу баламаларын түсінуді көрсете отырып, қозғалыс идеялары, стратегия мен жоспарларын талқылау және көрсету	8.3.1.1 кемістіктер құрылымының кемшіліктері және мүмкіндіктерді білумен байланысты қозғалыс идея, стратегия мен жоспарлар қатарларындағы баламалық	9.3.1.1 өмір сүру ортасының балама шешімдеріндегі қозғалыс идеялары, стратегиялары мен жоспарларын ұйымдастыру және бағалауды анықтау	10.3.1.1 өмір қабілеті ортасындағы шешімдер, стратегиялар, жоспарлар, идеялары

3.1 Білім алушының қозғалыстық және жекелей түзеу қажеттіліктерін есепке ала отырып, жағдайларға бейімделу үшін балама шешімдердің көмегімен қозғалыстарға байланысты идея, стратегия мен жоспарларға бейімделу	бойынша қалыптасқан білімді білу және түсіну	бойынша қалыптасқан білімді анықтау және қолдану		шешімдерді талқылау және көрсету		тәжірибеде алу және та
	5.3.1.2 босаңсуды түзетуде организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып анықтау және түсіну: бұлшықеттердің жеке топтарының босаңсуына барынша күш салудан ауытқу; қолдардың қалыпты ротациялық қозғалысы; мойын бұлшықеттерінің босаңсуы; ойындардағы көңіл аударушы және бекітуші тапсырмалар	6.3.1.2 бұлшықеттердің жеке топтарына барынша күш салудан бірден босаңсытуды пайдалану және анықтау; қолдың босаң ротациялық қозғалысы; мойын бұлшықеттерінің қозғалысы; организмнің жекелей ерекшеліктерін есепке ала отырып, берілетін ойындардағы көңіл аударушы және бекітуші тапсырмалар	7.3.1.2 бұлшықеттердің жеке топтарына барынша күш салудан бірден босаңсыту үшін әдіс-тәсілдер қатарын көрсету және талқылау; қолдың босаң ротациялық қозғалысы; мойын бұлшықеттерінің қозғалысы; организмнің жекелей ерекшеліктерін есепке ала отырып, берілетін ойындардағы көңіл аударушы және бекітуші тапсырмалар	8.3.1.2 организмнің жекелей ерекшеліктерін есепке ала отырып, босаңсытуды түзетудегі әдістер мен икемдерді көрсету және қолдана алу	9.3.1.2 босаңсытудың зерттелген әдістерін пайдалана отырып, организм бұлшықеттерінің жеке топтарын босаңсыту бойынша жұмыстарды бағалау, анықтау	10.3.1.2 босаңсыту зерделенген әдістерін іске асырып, олар бұлшықетті топтарын бейімдеу және көрсете алатын талдау
3.2 Командалық көшбасшының рөлін атқара отырып, ауыспалы түрде мақсаттарға қол жеткізу үшін дербес түрде және біріге жұмыс жасау	5.3.2.1 біріккен және дербес жұмыстар барысында командадағы жұмыс дағдылары мен көшбасшылық дағдыларды түсіну	6.3.2.1 командадағы жұмыс жасау дағдылары мен көшбасшылық дағдыларды анықтау және пайдалану	7.3.2.1 командадағы дербес және біріккен жұмыстардың дағдыларын талқылау және көрсету	8.3.2.1 командадағы жұмыс және көшбасшылық дағдыларды көрсету және қолдана алу	9.3.2.1 командадағы жұмыстың көшбасшылық дағдыларын бағалау	10.3.2.1 көшбасшы жұмыс жасау және өзін-өзі бағалау және көрсете алатын талдау
3.3 Организмнің жекелей ерекшеліктерін есепке ала отырып, жағымды оқу жағдайының түзетуші және дамытушы бағытын жүзеге асыру бойынша біріге жұмыс жасаудың	5.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау	6.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау	7.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау дағдылар қатарын	8.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау	9.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау	10.3.3.1 жекелей ерекшелікті есепке ала түзеу және бағытын ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау және өзгені бағалау және көрсете алатын талдау

дағдыларын білу және түсіну	жасау дағдылар қатарын білу және түсіну	жасау дағдылар қатарын анықтау және пайдалану	талқылау және көрсету	дағдылар қатарын көрсету және қолдану	дағдыларының қатарын талқылау бағалау	және біз жұмыстары және қолда
3.4 Дене жаттығуларының қатарында құрылымдық тәсілдер мен ережелерді құру, пайдалану, қолдану	5.3.4.1 білім алушыларды дамыту мәселелерінің ерекшелігін ескере отырып, мөлшерленген күш жүктемесін пайдалана отырып, дене жаттығуларын орындау барысында қарапайым ережелерді пайдалану бойынша білімді түсіне білу	6.3.4.1 дене және түзету жаттығуларын орындау кезіндегі құрылымдық тәсілдер мен қарапайым ережелерді анықтау және пайдалану	7.3.4.1 қозғалыс паталогиясы бар балалардың әртүрлі дене ерекшелігін ескере отырып, дене жаттығуларын орындау барысындағы құрылымдық тәсілдер мен ережелерді талқылау мен жетілдіру	8.3.4.1 білім алушылардың дене ерекшелігін ескере отырып, дене жаттығулары қатарындағы құрылымдық тәсілдер мен ережелер туралы білімді көрсету және қолдана алу	9.3.4.1 қозғалыс паталогиясы балалардың дене ерекшеліктерін ескере отырып, әртүрлі дене жаттығуларын орындау барысындағы құрылымдық тәсілдер мен ережелерді жасау және қолдану	10.3.4.1 қозғалыс паталогиясы балалардың ерекшеліктерін есепке ала отырып, жаттығулар орындау ережелер құрылымдық тәсілдерді және қолда
3.5 Денсаулықтағы ауытқушылықтарды ескере отырып, конструктивті ұсыныстар беру, өзгелердің және өзіндік шығармашылық тапсырмаларды сыни тұрғыдан қарау	5.3.5.1 дене дамуының ерекшелігін есепке ала отырып шығармашылық тапсырмаларды игеру бойынша алдын-ала жұмыс жасау	6.3.5.1 қозғалыс дағдыларын қалыптастыру және бұзуды түзету бойынша шығармашылық тапсырмаларды түсіну және қолдану	7.3.5.1 денсаулықтағы ауытқушылықтар есебімен конструктивтік ұсыныстарды жасай отырып шығармашылық тапсырмалары пайдалану	8.3.5.1 денсаулықтағы ауытқушылықтар есебімен конструктивтік ұсыныстарды жасай отырып шығармашылық тапсырмаларды салыстыру және көрсету	9.3.5.1 денсаулықтағы ауытқушылықтар есебімен конструктивтік ұсыныстарды жасай отырып шығармашылық тапсырмаларды талдау және бағалауды біріктіру	10.3.5.1 денсаулық ауытқушы есебінен конструктивтік ұсыныстарды жасай отырып, шығармашылық міндеттерін және қолда
3.6 Өз дене мүмкіндіктері мен шектеулерді сезіну, өз денесін қабылдаудағы көңіл-күй мен эмоцияны көрсетуге арналған әртүрлі жағдайлардағы шығармашылық қабілеттер мен идеяларды қолдану	5.3.6.1 дене дамуы есебімен шығармашылық қабілеттер мен идеяларды анықтау, моториктер, соматикалық жағдай, өзіндік дене мүмкіндіктері мен шектеулерді саналы түрде түсіну	6.3.6.1 негізгі шығармашылық стратегиялар мен идеяларды түсіну және пайдалану, денесін қабылдауда тәжірибені оны ұстаздарына беру	7.3.6.1 шығармашылық қабілеттер мен идеяларды жалпыландыру және көрсету, оны әріде ұстаздар мен замандастарна беру	8.3.6.1 шығармашылық қабілеттер мен идеяларды және басқаларды анықтау және талдау, оны әріде ұстаздар мен замандастарына беру	9.3.6.1 ірітүрлі жағдайларда берілетін жаңа элементтерді жасау үшін шығармашылық қабілеттер мен идеяларды біріктіру	10.3.6.1 жағдайлар берілетін ө жаңа элементтерді жасау үшін шығармашылық қабілетін сезіну
3.7 Емдік дене қызметтерін орындау кезіндегі жекелей және топтық	5.3.7.1 патриотизм сезімі туралы түсінік қалыптастыру,	6.3.7.1 патриотизмнің мәнін түсіну және жекелей және топтық	7.3.7.1 патриотизм сезімі не екенін білу, талқылау және әділ	8.3.7.1 жекелей және топтық дене қызметіндегі патриотизм мен	9.3.7.1 жекелей және топтық дене	10.3.7.1 патриотизм көрініс б мінез-құлы көрсету, патриотизм

тапсырмаларды орындауда патриотизм сезімін дамыту	ұжымдық қызметті қалыптастыру үшін жағдай жасау	қызметті орындау барысында өзара әрекет ету	бәсекелестіктің мәнін түсіну, өзара біріге әрекет ету	бәсекелестікті көрсететін мінез-құлықты бағалау	қызметтерінде патриотизм сезімін көрсету	жекелей топтық қызметінд бәсекелест көрсете алу
3.8 Өз дене қызметтерін бақылауда қолжетімді тәсілдерді игеру және олардың айырмашылықтары мен әртүрлі қозғалыс контекстеріне негізделген рөлдерді атқару	5.3.8.1 қозғалыстар контексіндегі рөлдерді орындай алу және білу; өз денесі қызметтерін бақылауға алу тәсілдерін игеру	6.3.8.1 өз рөлін түсіну және білу және қарапайым қозғалыстарды орындау кезіндегі өзге рөлдерді тани бастау; өзіндік дене қызметтері бақылай алу тәсілі	7.3.8.1 әртүрлі дене жаттығуларын орындаудағы айырмашылықты түсіну және қозғалыстардың әртүрлі контекстеріне негізделген рөлдерді түсіну және қолдану	8.3.8.1 өзіндік рөлді және айырмашылығын түсіндіре отырып, қарапайым қозғалыстарды орындау барысында өзге рөлдерді көрсету	9.3.8.1 айырмашылығын көрсете отырып, іртүрлі қозғалыс қимылдарын орындау барысында әртүрлі тәжірибе жасау	10.3.8.1 о. айырмашы түсіне от қозғалысты кезінде ә рөлдермен жасай алу талдау

4) "Денсаулық және салауатты өмір салтына ынталандыру":

4 - кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4.1 Денсаулық және салауатты өмір салты үшін емдік дене шынықтыруның маңыздылығы туралы білімді қалыптастыру, ұдайы, дебес және жүйелі сабақтарға деген қызығушылықты арттыру	5.4.1.1 дербес сабақтардағы қажеттіліктерге байланысты салауатты өмір салты мен емдік дене шынықтыруның маңызын білу және түсіну	6.4.1.1 дене ауытқушылықтарын түзету және қалыпқа келтіруге арналған жүйелі жаттығулар, денсаулық туралы жалпы түсінікке ие болу, емдік дене шынықтыру туралы білімді пайдалану	7.4.1.1 емдік дене жаттығуларының емдік пайдасын талқылау және сипаттау алу, түсіну, оларды өз қызметін жоғалтқан қызметтерді түсіну үшін өздігінен қолдану	8.4.1.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларының пайдасын түсіну және оны көрсете алу;	9.4.1.1 денсаулық және салауатты өмір салты үшін ден е қызметінің маңыздылығын сараптау және оны түсіну	10.4.1 денсаулық және салауатты өмір салты үшін ден е қызметінің маңыздылығын сараптау және білімін
	5.4.1.2 денсаулық үшін тыныс алу органдарының мәнін білу және түсіну. Тыныс алу ережелерін пайдалану алу	6.4.1.2 денсаулық үшін тыныс алу органдарының маңыздылығы туралы білімді пайдалана алу, тыныс алу ережелерін пайдалана алу	7.4.1.2 тыныс алу органдарының сауықтырушы пайдасын талқылау, сипаттай алу және түсіну, тыныс алу ережелерін пайдалана алу	8.4.1.2 денсаулық үшін тыныс алу органдарының маңыздылығы туралы білімді пайдалана алу, тыныс алу ережелерін пайдалана алу	9.4.1.2 денсаулық үшін тыныс алу органдарының маңыздылығы туралы білімді пайдалана алу, тыныс алу ережелерін пайдалана алу	10.4.1 денсаулық үшін тыныс алу органдарының маңыздылығы туралы білімін тыныс ережелерін пайдалана алу
4.2 Білім алушының қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларын	5.4.2.1 өзіне қызмет көрсете алу дағдыларын қалыптастыру үшін емдік дене жаттығуларын	6.4.2.1 қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларының	7.4.2.1 қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларының	8.4.2.1 қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларының	9.4.2.1 қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларының	10.4.2.1 қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларының

орындау қажеттілігін түсіну	орындаудың маңыздылығын білу және түсіну	кешінін білу және пайдалану	кешінін ұсыну және көрсету	кешінін құру және көрсету	кешінін жасау және көрсету	кешенін және үй
4.3 Қозғалыс кемістіктерін түзету, организм өзгерістеріндегі әртүрлі мен орындауға байланысты дене жаттығулары жүктемесінің ықпал ету түсінігі және ол туралы білім	5.4.3.1 сыртқы белгілері бойынша әртүрлі дене жүктемесі жаттығулары арасындағы айырмашылықты анықтау, және организмдегі дене өзгерістерін бақылауға ала алу	6.4.3.1 сыртқы белгілері бойынша әртүрлі дене жүктемесі жаттығулары арасындағы айырмашылықты анықтау, және организмдегі дене өзгерістерін бақылауға ала алу	7.4.3.1 қозғалыс кемістіктерін түзеу және оның алдын-алуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезінде организмдегі дене өзгерістері туралы білу, бақылауға алу (дамымау, қозғалыс қызметтерінің бұзылуы және жойылуы)	8.4.3.1 емдік дене жаттығуларын орындау барысында дене өзгерістерін анықтау үшін бақылау стратегияларының қатарын көрсету және түсіндіру	9.4.3.1 дене жаттығуларын орындау кезінде және одан кейінгі белгілі бір дене өзгерістерін көру үшін бақылау стратегияларының қатарын қолдана алу	10.4.3.1 жаттығу жүктем орында кейін орында барысы өзгеріс анықта, өзінің өзгелегі стартегі қолдану
4.4 Дене жағдайы мен оны орындауға байланысты әртүрлі тыныс алу жаттығуларын орындау нәтижесінде тыныс алу қызметтерін қалыпқа келтіру	5.4.4.1 емдік дене жаттығуларын орындау және дене жағдайына байланысты әртүрлі тыныс алу гимнастикаларын пайдалана алу	6.4.4.1 тыныс алу гимнастикасын пайдаланумен дене жаттығулары қатарын орындау барысындағы қиындықтар мен тәуекелдерді түсіну және анықтай алу	7.4.4.1 емдік дене жаттығуларын орындау және дене жағдайына байланысты әртүрлі тыныс алу гимнастикаларын пайдалана алу	8.4.4.1 емдік дене жаттығуларын орындау және дене жағдайына байланысты әртүрлі тыныс алу гимнастикаларын құрастыру және көрсету	9.4.4.1 емдік дене жаттығуларының арнайы кешінін орындау барысында әртүрлі тыныс алу гимнастикаларын қолдану және көрсету	10.4.4.1 дене жаттығу арнайы кешенді орындау тыныс гимнастик өзге де әдістері алу
4.5 Денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене жаттығуларында қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денеге түсетін күш қарқынын шамалалауда қиындықтар мен тәуекелдерді анықтау	5.4.5.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы мәселелерінен хабардар болу	6.4.5.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған нормалар мен ережелер, қауіпсіздік техникасын түсіну	7.4.5.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене жаттығуларының әртүрлі контекстеріндегі қауіп пен тәуекелдің әлеуетін анықтау	8.4.5.1 қауіпсіздік техникасының күрделі мәселелерін түсіну, қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған денсаулыққа төнген қауіпті төмендетудің тәсілдері	9.4.5.1 денсаулық, қауіпсіздік техникасы, сондай-ақ қозғалыс бұзылыс ерекшелігі есебімен әлеуетті қауіпті төмендетудің тәсілдері	10.4.5.1 қауіпсіздік техникасы үйрету талдау, қатары бұзылыс есепке отыры денсаулық әлеуетті төменде
	5.4.6.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға	6.4.6.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға	7.4.6.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған	8.4.6.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға	9.4.6.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға	10.4.6.1 бұзылыс ерекше есебім денсаулық нығайт бағыта.

4 . 6 Психогимнастика элементтері, емдік дене шынықтыру сабақтарының дәстүрлі емес формалары	бағытталған психогимнастика элементтері мәселелерімен таныс болу	бағытталған психогимнастика элементтерін білу және пайдалана алу	психогимнастика элементтерін түсіну, сипаттай аду және талқылау	бағытталған психогимнастика элементтерін түсіну және оны көрсете алу	бағытталған психогимнастика элементтерін талдай алу және оған бейімделу	психогимнастика элементтерін талдай алу және оған бейімделу
	5.4.6.2 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсауықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формалары элементтерінің мәселелерінен хабардар болу	6.4.6.2 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсауықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формалары элементтерін білу және пайдалана алу	7.4.6.2 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсауықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формалары элементтерін түсіну, сипаттай алу және талқылау	8.4.6.2 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсауықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формалары элементтерін түсіну және ол туралы білімін көрсете алу	9.4.6.2 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсауықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формалары элементтерін талдай алу және оған бейімделу	10.4.6.2 зерделес әдістерін алу қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін есепке отырып денсауықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формалары элементтерін талдай алу және оған бейімделу
	5.4.6.3 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсауықты нығайтуға бағытталған релаксация мен өзін-өзі уқалау мәселелеріне байланысты хабардар болу	6.4.6.3 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсауықты нығайтуға бағытталған релаксация мен өзін-өзі уқалау элементтерін білу және пайдалана алу	7.4.6.3 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсауықты нығайтуға бағытталған релаксация мен өзін-өзі уқалау элементтерін түсіну және пайдалана алу	8.4.6.3 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсауықты нығайтуға бағытталған релаксация мен өзін-өзі уқалау элементтерін түсіну және көрсете алу	9.4.6.3 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсауықты нығайтуға бағытталған релаксация мен өзін-өзі уқалау элементтерін талдай алу және оған бейімделу	10.4.6.3 өзгелер, массаж үйрету қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін есепке отырып денсауықты нығайтуға бағытталған релаксация мен өзін-өзі уқалау элементтерін талдай алу және оған бейімделу
	5.4.6.4 зақымдалуына байланысты тренажерлы гимнастиканы пайдаланудың пайдасы мен зияны туралы мәлімет алу	6.4.6.4 денсаулыққа пайдалы жаттығу құралдарын пайдалануды білу және оны пайдалана алу	7.4.6.4 денсаулыққа пайдалы жаттығу құралдарын пайдалануды өткен сабақты түсіну және сипаттай алу	8.4.6.4 қозғалыстарда бұлшықет-буынды дамыту үшін тренажерларда жаттығу жасаудың түсіну, білу және көрсете алу	9.4.6.4 жұмыс бұзылған қызметтерді түзеу үшін жаттығу құралдарымен жасалатын гимнастика элементтерін жасай алу және оған бейімделу	10.4.6 бұлшықет қозғалыс дамыту тренажерлы жаттығу жасаудың ерекшелігін үйрену, және та

34. Осы Бағдарлама тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Емдік дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

35. Бөлімдерді және тақырыптарды меңгеру сағаттарын қою мұғалімнің басшылығына сай жүргізіледі.

Негізгі орта білім беру
деңгейінің 5-10 сыныптарына
арналған "Емдік дене
шынықтыру" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Емдік дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5 сынып:

1 - кесте

Ұзақмерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақмерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
	Қауіпсіздік техникалары. Емдік дене шынықтыруның негізі.	5.1.3.1 негізгі дене жаттығуларын білу және дене дамуы кемістіктерін түзеу үшін оларды тұрақты орындап тұру, жетекші қозғалыстардың негізгі техникасына үйрете алу: тұрақтылық, статистикалық және динамикалық тепе-теңдік, өз денесіне бейімделе алу ; 5.3.8.1 қозғалыстар контексіндегі рөлдерді орындай алу және білу; өз денесі қызметтерін бақылауға алу тәсілдерін игеру
	Күн тәртібі, таңғы жаттығу, Режим дня, утренняя зарядка, денеге бөлінетін уақыт	5.1.2.1 қозғалыстардың аралас түрлерін білу, жасай алу және ондағы өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын игеру үшін кейбір жаттығулардың реттілігі; 5.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыстық қимыл мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктерді, жеке және өзге икемдерді анықтау, білу және жасай алу
		5.1.1.1 қозғалыс дағдыларын білу және түсіну және әртүрлі жағдайлардағы олардың қолданылуы үшін негіз құру; негізгі қозғалыс дағдылары мен икемдерді орындай алу ; 5.1.4.1 контрактур мен буын қатып қалуының алдын

Денсаулық туралы білім және түсінік	Түзетуші және дұрыс қалыптастырушы жаттығулар	алу, бармақтар мен буындардың серпімділігін арттыру үшін жаттығуларды іріктеудегі қозғалыстардың реттілігі және ондай дағдыларды білу және анықтау;
	Тірек-қозғалыс аппараты және оның мәні. Дене сымбаты – дене саулығының көрсеткіші.	5.1.1.2 мұғалімнің көмегімен омыртқа бұзылысын түзеуді жүзеге асыру: омыртқаны түзеу, белсенді және пассивті созу, омыртқаның барлық бөліктеріндегі серпімділікті дамыту үшін қозғау; 5.1.2.2 негізгі дене жаттығуларын білу және жүрістің бұзылысын түзету үшін оларды пайдалана алу: түзеуші жүріс; қозғалыстың әртүрлі нұсқаларын қоса отырып жүруді тыныс алумен үйлестіру; кол жағдайын өзгерте тырып жүру; тірек жанындағы жаттығулар; 5.3.6.1 дене дамуы есебімен шығармашылық қабілеттер мен идеяларды анықтау, моториктер, соматикалық жағдай, өзіндік дене мүмкіндіктері мен шектеулерді саналы түрде түйсіну
	Заттармен жаттығу жасау	5.1.4.4 ұсақ моториктерді түзету үшін заттармен дене жаттығуларын білу және жасай алу; 5.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оң оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау дағдылар қатарын білу және түсіну
Емдік дене шынықтырумен айналысу арқылы қарым-қатынас жасау дағдылары мен өзара қарым-қатынасты дамыту	Сабақтардың дәстүрлік емес формаларының элементтері, сюжеттік-рөлдік қозғалыстық ойындар	5.1.7.1 қозғалыстық қабілеттерді түзеу және жақсарту үшін оқытудың деңгейлеріндегі қозғалыс белсенділігімен байланысты тәуекелдерді ескеру және киындықтарды жеңудің қарапайым дағдыларын анықтау және білу; 5.4.6.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған психогимнастика элементтері мәселелерімен таныс болу; 5.3.1.1 білім алушылардың қозғалыстық және жекелей түзету қажеттіліктерін есепке ала отырып өзгерістерге бейімделе алу үшін балама шешімдердің көмегімен қозғалыстармен байланысты стратегия мен жоспарлар, идеяларға бейімдеу бойынша қалыптасқан білімді білу және түсіну
	Қозғалыс дағдыларының ауқымды қатары	5.1.2.2 негізгі дене жаттығуларын білу және жүрістің бұзылысын түзету үшін оларды пайдалана алу: түзеуші жүріс; қозғалыстың әртүрлі нұсқаларын қоса отырып жүруді тыныс алумен үйлестіру; кол жағдайын өзгерте тырып жүру; тірек жанындағы жаттығуларын білу; 5.4.6.2 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формалары элементтерінің мәселелерінен хабардар болу
		5.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыстық қимыл мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктерді, жеке және өзге икемдерді анықтау, білу және жасай алу; 5.3.1.1 білім алушылардың қозғалыстық және жекелей түзету қажеттіліктерін есепке ала отырып өзгерістерге

	Шағын топтар мен сабақтарда қарым-қатынас жасаудың дағдылары	бейімделе алу үшін балама шешімдердің көмегімен қозғалыстармен байланысты стратегия мен жоспарлар, идеяларға бейімдеу бойынша қалыптасқан білімді білу және түсіну
	Емдік дене сабақтарының пайдасы	5.1.4.2 негізгі дене жаттығуларын білу және қол бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін жаттығуларға үйрету
2 - тоқсан		
Денсаулық және дене жүктемелері	Емдік дене шынықтыру сабақтарындағы қауіпсіздік ережелері. Қол және аяқ бас бармақтарының зақымдалуы кезінде алғаш көмек көрсету.	5.1.3.1 негізгі дене жаттығуларын білу және дене дамуы кемістіктерін түзеу үшін оларды тұрақты орындап тұру, жетекші қозғалыстардың негізгі техникасына үйрете алу: тұрақтылық, статистикалық және динамикалық тепе-теңдік, өз денесіне бейімделе алу; 5.3.7.1 патриотизм сезімі туралы түсінік қалыптастыру, ұжымдық қызметті қалыптастыру үшін жағдай жасау
	Тыныс алу қызметтерін қалыпқа келтіру	5.4.1.1 дербес сабақтардағы қажеттіліктерге байланысты салауатты өмір салты мен емдік дене шынықтыруның маңызын білу және түсіну; 5.4.1.2 денсаулық үшін тыныс алу органдарының мәнін білу және түсіну. Тыныс алу ережесін пайдалану алу; 5.4.4.1 емдік дене жаттығуларын орындау және дене жағдайына байланысты әртүрлі тыныс алу гимнастикаларын пайдалана алу
	Сенің дене мүмкіндіктерің	5.1.5.1 дене дамуы кемістіктерін түзетуге арналған жаттығулардың кішігірім диапазонындағы реттіліктің сақталуын сипаттау және оны білу; 5.1.4.2 негізгі дене жаттығуларын білу және қол бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін жаттығуларға үйрету; 5.3.6.1 дене дамуы есебімен шығармашылық қабілеттер мен идеяларды анықтау, моториктер, моматикалқ жағдай, өзіндік дене мүмкіндіктері мен шектеулерді саналы түрде түйсіну
	Қалыптасқан тірек-қозғалыс аппаратының қызметтік бұзылыстарды түзетуге арналған жаттығулар	5.1.4.1 контрактур мен буын қатып қалуының алдын алу, бармақтар мен буындардың серпімділігін арттыру үшін жаттығуларды іріктеудегі қозғалыстардың реттілігі және ондай дағдыларды білу және анықтау; 5.1.4.3 негізгі дене жаттығуларын білу және аяқ бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін жаттығуларға үйрету; 5.1.7.1 қозғалыстық қабілеттерді түзеу және жақсарту үшін оқытудың деңгейлеріндегі қозғалыс белсенділігімен байланысты тәуекелдерді ескеру және қиындықтарды жеңудің қарапайым дағдыларын анықтау және білу; 5.3.8.1 қозғалыстар контексіндегі рөлдерді орындай алу және білу; өз денесі қызметтерін бақылауға алу тәсілдерін игеру; 5.4.6.3 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған релаксация мен өзін-өзі уқалау мәселелеріне байланысты хабардар болу

Максаттық және жаттықтырушы ұлттық ойындар	Қазақ халқының дәстүрі мен мәдениетімен танысу Ойын арқылы процестерге ену	5.1.1.1 қозғалыс дағдыларын білу және түсіну және әртүрлі жағдайлардағы олардың қолданылуы үшін негіз құру; негізгі қозғалыс дағдылары мен икемдерді орындай алу; 5.2.1.1 кеңістіктік қатынастарды иегру бойынша кешендерді білу және пайдалана алу; 5.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оң оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау дағдылар қатарын білу және түсіну; 5.3.7.1 патриотизм сезімі туралы түсінік қалыптастыру, ұжымдық қызметті қалыптастыру үшін жағдай жасау; 5.4.6.4 зақымдалуына байланысты тренажерлы гимнастиканы пайдаланудың пайдасы мен зияны туралы мәлімет алу
3 - тоқсан		
Ойын арқылы қозғалыс дағдыларына үйрету	Қауіпсіздік техникасы. Арнайы жаттығуларды орындау барысында тыныс алу мен жүрек соғысы өзгерісін бақылауға алу	5.4.1.1 дербес сабақтардағы қажеттіліктерге байланысты салауатты өмір салты мен емдік дене шынықтыруның маңызын білу және түсіну; 5.4.1.2 денсаулық үшін тыныс алу органдарының мәнін білу және түсіну. Тыныс алу ережелеін пайдалану алу; 5.4.5.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы мәселелерінен хабардар болу
	Жеке дене қасиеттерін дамыту	5.1.1.2 мұғалімнің көмегімен омыртқа бұзылысын түзеді жүзеге асыру: омыртқаны түзеу, белсенді және пассивті созу, омыртқаның барлық бөліктеріндегі серпімділікті дамыту үшін қозғау; 5.1.4.3 негізгі дене жаттығуларын білу және аяқ бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін жаттығуларға үйрету; 5.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдірумен қатар кеңістіктегі қоз-моторлы координациясы, құлақпен бейімделу реакциясы және есту арқылы назар салуды түзетуді білу және түсіну; 5.3.5.1 дене дамуының ерешелігін есепке ала отырып шығармашылық тапсырмаларды игеру бойынша алдын-ала жұмыс жасау
	Кеңістіктегі қозғалыс және динамика	5.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оң оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау дағдылар қатарын білу және түсіну 5.3.6.1 дене дамуы есебімен шығармашылық қабілеттер мен идеяларды анықтау, моториктер, соматикалық жағдай, өзіндік дене мүмкіндіктері мен шектеулерді саналы түрде түйсіну
		5.4.2.1 өзіне қызмет көрсете алу дағдыларын қалыптастыру үшін емдік дене жаттығуларын орындаудың маңыздылығын білу және түсіну; 5.4.5.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезіндегі қауіпсіздік

Қозғалыстық ойындар арқылы тірек-қозғалыс аппаратын дамыту	Заттар арқылы жүзеге асатын қозғалыстық ойындар Имитациялық жаттығулар арқылы денені басқару дағдылары	техникасы мәселелерінен хабардар болу; 5.4.6.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсауықты нығайтуға бағытталған психогимнастика элементтері мәселелерімен таныс б о л у ; 5.4.6.3 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсауықты нығайтуға бағытталған релаксация мен өзін-өзі уқалау мәселелеріне байланысты хабардар болу
	Тірек-қозғалыс аппаратын дамыту	5.1.2.1 қозғалыстардың аралас түрлерін білу, жасай алу және ондағы өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын игеру үшін кейбір жаттығулардың реттілігі; 5.1.5.1 дене дамуы кемістіктерін түзетуге арналған жаттығулардың кішігірім диапазонындағы реттіліктің сақталуын сипаттау және оны білу; 5.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оң оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау дағдылар қатарын білу және түсіну
	Аурудың ерекшелігімен тікелей байланысты қозғалыс бұзылыстарының алдын-алу жаттығулары	5.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыстық қимыл мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктерді, жеке және өзге икемдерді анықтау, білу және жасай алу; 5.4.4.1 емдік дене жаттығуларын орындау және дене жағдайына байланысты әртүрлі тыныс алу гимнастикаларын пайдалана алу; 5.4.6.2 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсауықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формалары элементтерінің мәселелерінен хабардар болу
	Доппен ойналатын ойындар	5.1.4.4 ұсақ моториктерді түзету үшін заттармен дене жаттығуларын білу және жасай алу; 5.3.2.1 біріккен және дербес жұмыстар барысында командадағы жұмыс дағдылары мен көшбасшылық дағдыларды түсіну
	Ойындар және секіргішпен жасалатын жаттығулар	5.3.4.1 білім алушыларды дамыту мәселелерінің ерекшелігін ескере отырып, мөлшерленген күш жүктемесін пайдалана отырып, дене жаттығуларын орындау барысында қарапайым ережелерді пайдалану бойынша білімді түсіне білу; 5.4.3.1 сыртқы белгілері бойынша әртүрлі дене жүктемесі жаттығулары арасындағы айырмашылықты анықтау, және организмдегі дене өзгерістерін бақылауға ала алу
4 - тоқсан		
	Қауіпсіздік техникасы. Арнайы жаттығулар арқылы пайда болатын	5.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыстық қимыл мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктерді, жеке және өзге икемдерді анықтау, білу және жасай алу; 5.3.2.1 біріккен және дербес жұмыстар барысында командадағы жұмыс дағдылары мен көшбасшылық

Қолданбалы жаттығулар арқылы жасалатын шығармашылық және коммуникативтік дағдылар	шығармашылық қабілеттер	дағдыларды түсіну; 5.4.2.1 өзіне қызмет көрсете алу дағдыларын қалыптастыру үшін емдік дене жаттығуларын орындаудың маңыздылығын білу және түсіну
	Әлсізденген қызметтерді түзету үшін жаттығулардың арнайы жекелей кешендерін құруға арналған шығармашылық идеялар	5.1.7.1 қозғалыстық қабілеттерді түзеу және жақсарту үшін оқытудың деңгейлеріндегі қозғалыс белсенділігімен байланысты тәуекелдерді ескеру және киындықтарды жеңудің қарапайым дағдыларын анықау және білу; 5.2.1.1 кеңістіктік қатынастарды иегру бойынша кешендерді білу және пайдалана алу; 5.4.6.2 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсауықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формалары элементтерінің мәселелерінен хабардар болу; 5.4.6.4 зақымдалуына байланысты тренажерлы гимнастиканы пайдаланудың пайдасы мен зияны туралы мәлімет алу
	Қозғалыс қызметіндегі белсенділік пен дербестік	5.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оң оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау дағдылар қатарын білу және түсіну; 5.3.5.1 дене дамуының ерешелігін есепке ала отырып шығармашылық тапсырмаларды игеру бойынша алдын-ала жұмыс жасау
Салауатты өмір салтын қалыптастыру	Қозғалыс қызметіндегі белсенділік пен дербестік	5.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оң оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау дағдылар қатарын білу және түсіну;
	Жалпы және ұсақ моториктерді түзету және дамыту	5.1.4.4 ұсақ моториктерді түзету үшін заттармен дене жаттығуларын білу және жасай алу; 5.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдірумен қатар кеңістіктегі көру-моторлы координациясы, құлақпен бейімделу реакциясы және есту арқылы назар салуды түзетуді білу және түсіну; 5.3.4.1 білім алушыларды дамыту мәселелерінің ерекшелігін ескере отырып, мөлшерленген күш жүктемесін пайдалана отырып, дене жаттығуларын орындау барысында қарапайым ережелерді пайдалану бойынша білімді түсіне білу; 5.4.3.1 сыртқы белгілері бойынша әртүрлі дене жүктемесі жаттығулары арасындағы айырмашылықты анықтау, және организмдегі дене өзгерістерін бақылауға ала алу

2) 6-сынып:

2 - кесте

Ұзақмерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақмерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		

Денсаулық туралы білім және түсінік	Қауіпсіздік техникасы. Емдік дене шынықтыру	6.1.3.1 негізгі дене жаттығуларын білу және қолдана алу және дене дамуы кемістіктерін түзеу үшін оларды тұрақты орындап тұру, жетекші қозғалыстардың негізгі техникасына үйрете алу: тұрақтылық, статистикалық және динамикалық тепе-теңдік, өз денесіне бейімделе алу; 6.3.5.1 қозғалыс дағдыларын қалыптастыру және бұзуды түзету бойынша шығармашылық тапсырмаларды түсіну ж а н е қ о л д а н у ; 6.3.8.1 өз рөлін түсіну және білу және қарапайым қозғалыстарды орындау кезіндегі өзге рөлдерді тани бастау ; өзіндік дене қызметтері бақылай алу
	Күн тәртібі, таңғы жаттығу, денеге бөлінетін уақыт	6.1.2.1 қозғалыстың аралас түрлерін жүзеге асыру және олардың емдік дене шынықтыру сабақтарындағы ерікті қозғалыс актілерін ұйымдастырудағы кейбір жаттығулардың кезектілігі; 6.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыстық қимылдар мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктің алдын-алу бойынша икемге байланысты білімді түсіне білу және қолдану; 6.3.1.2 бұлшықеттердің жеке топтарына барынша күш салудан бірден босаңсытуды пайдалану және анықтау; қолдың босаң ротациялық қозғалысы; мойын бұлшықеттерінің қозғалысы; организмнің жекелей ерекшеліктерін есепке ала отырып, берілетін ойындардағы көңіл аударушы және бекітуші тапсырмалар
	Түзетуші және дұрыс қалыптастырушы жаттығулар	6.1.1.1 негізгі қозғалыс дағдылары және оны денсаулығы мен дене дамуы кемістіктері тұрғысынан орындай алу; емдік-түзеу жаттығуларын әртүрлі тәсілдермен орындау; 6.1.4.1 контрактур мен буын қатып қалуының алдын алу, бармақтар мен буындардың серпімділігін арттыру үшін жаттығуларды іріктеудегі жекелей икемдерді білу және анықтау
	Заттармен және заттарсыз жасалатын жаттығулар	6.1.2.2 жүріс бұзылысын түзету үшін және қозғалыс кешендерін жасай алу, жүзеге асыру; 6.1.4.4 ұсақ моториктерді түзету үшін (үлкен және шағын заттар) заттармен дене жаттығуларын жасай алу және білу
	Сабақтардың дәстүрлік емес формаларының элементтері, сюжеттік-рөлдік қозғалыстық ойындар	6.1.7.1 белсенділіктің қозғалыстық қабілеттерін түзеу және жақсарту үшін оқытудың деңгейлеріндегі қозғалыс белсенділігімен байланысты тәуелдерді ескеру және қиындықтарды жеңу дағдыларын білу және жүзеге асыра а л у ; 6.3.1.2 бұлшықеттердің жеке топтарына барынша күш салудан бірден босаңсытуды пайдалану және анықтау; қолдың босаң ротациялық қозғалысы; мойын бұлшықеттерінің қозғалысы; организмнің жекелей ерекшеліктерін есепке ала отырып, берілетін ойындардағы көңіл аударушы және бекітуші тапсырмалар орындау; 6.3.1.1 білім алушылардың қозғалыстық және жекелей түзету қажеттіліктерін есепке ала отырып өзгерістерге бейімделе алу үшін балама шешімдердің көмегімен қозғалыстармен байланысты стратегия мен жоспарлар, идеяларға бейімдеу бойынша қалыптасқан білімді анықтау ж а н е қ о л д а н у ;

Емдік дене шынықтырумен айналысу арқылы қарым-қатынас жасау дағдылары мен өзара қарым-қатынасты дамыту		6.4.6.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған психогимнастика элементтерін білу және пайдалана алу
	Қозғалыс дағдыларының ауқымды қатары	6.1.2.2 жүріс бұзылысын түзету үшін және қозғалыс кешендерін жасай алу, жүзеге асыру; 6.4.6.2 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формалары элементтерін білу және пайдалана алу
	Шағын топтар мен сыңарлармен қарым-қатынас жасау дағдылары	6.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыстық қимылдар мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктедің алдын-алу бойынша икемге байланысты білімді түсіне білу және қолдану; 6.3.5.1 қозғалыс дағдыларын қалыптастыру және бұзуды түзету бойынша шығармашылық тапсырмаларды түсіну ж а н е қ о л д а н у ; 6.3.1.1 білім алушылардың қозғалыстық және жекелей түзету қажеттіліктерін есепке ала отырып өзгерістерге бейімделе алу үшін балама шешімдердің көмегімен қозғалыстармен байланысты стратегия мен жоспарлар, идеяларға бейімдеу бойынша қалыптасқан білімді анықтау және қолдану
	Емдік дене жаттығуларының пайдасы	6.1.2.2 жүріс бұзылысын түзету үшін және қозғалыс кешендерін жасай алу, жүзеге асыру; 6.1.4.2 қол бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін негізгі дене жаттығуларын білу және қолдана а л у ; 6.3.6.1 негізгі шығармашылық стратегиялар мен идеяларды түсіну және пайдалану, денесін қабылдауда тәжірибені оны ұстаздарына беру
2 - тоқсан		
	Қауіпсіздік техникасы. Сымбат және координация	6.1.3.1 негізгі дене жаттығуларын білу және қолдана алу және дене дамуы кемістіктерін түзеу үшін оларды тұрақты орындап тұру, жетекші қозғалыстардың негізгі техникасына үйрете алу; тұрақтылық, статистикалық және динамикалық тепе-теңдік, өз денесіне бейімделе алу; 6.3.5.1 қозғалыс дағдыларын қалыптастыру және бұзуды түзету бойынша шығармашылық тапсырмаларды түсіну ж а н е қ о л д а н у ; 6.3.7.1 паториотизмнің мәнін түсіну және жекелей және топтық қызметті орындау барысында өзара әрекет ету
	Тыныс алу қызметтерін қалыптастыру	6.4.1.1 дене ауытқушылықтарын түзету және қалыптастыруға арналған жүйелі жаттығулар, денсаулық туралы жалпы түсінікке ие болу, емдік дене шынықтыру туралы білімді п а й д а л а н у ; 6.4.1.2 денсаулық үшін тыныс алу органдарының маңыздылығы туралы білімді пайдалана алу, тыныс алу ережелерін пайдалана алу; 6.4.4.1 тыныс алу гимнастикасын пайдаланумен дене жаттығулары қатарын орындау барысындағы қиындықтар мен тәуекелдерді түсіну және анықтай алу

Денсаулық және дене жүктемелері	Сенің дене мүмкіндіктерің	6.1.4.2 қол бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін негізгі дене жаттығуларын білу және қолдана а л у ; 6.1.5.1 дене дамуы кемістіктерін түзетуге арналған жаттығулар қатарындағы композиционды идеялар мен стратегиялар, тактикаларды тиімді қолдану және түсіну; 6.3.6.1 негізгі шығармашылық стратегиялар мен идеяларды түсіну және пайдалану, денесін қабылдауда тәжірибені оны ұстаздарына беру
	Қалыптасқан тірек-қозғалыс аппаратының қызметтік бұзылыстарды түзетуге арналған жаттығулар	6.1.4.1 контрактур мен буын қатып қалуының алдын алу, бармақтар мен буындардың серпімділігін арттыру үшін жаттығуларды іріктеудегі жекелей икемдерді білу және а н ы қ т а у ; 6.1.4.3 аяқ бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін негізгі дене жаттығуларын білу және қолдана а л у ; 6.1.7.1 белсенділіктің қозғалыстық қабілеттерін түзеу және жақсарту үшін оқытудың деңгейлеріндегі қозғалыс белсенділігімен байланысты тәуе келдерді ескеру және қиындықтарды жеңу дағдыларын білу және жүзеге асыра а л у ; 6.3.8.1 өз рөлін түсіну және білу және қарапайым қозғалыстарды орындау кезіндегі өзге рөлдерді тани бастау ; өзіндік дене қызметтері бақылай алу тәсілі; 6.4.6.3 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған релаксация мен өзін-өзі уқалау элементтерін білу және пайдалана алу
Мақсаттық және жаттықтырушы ұлттық ойындар	Қазақ халқының дәстүрі мен мәдениетімен танысу	6.1.1.1 негізгі қозғалыс дағдылары және оны денсаулығы мен дене дамуы кемістіктері тұрғысынан орындай алу; емдік-түзеу жаттығуларын әртүрлі тәсілдермен орындау; 6.2.1.1 кеңістіктік қатынастарды игеру бойынша кешендерді игерудің қарқындылығы мен жітілігі, тереңдігі, көлемі, кезектілігін білу және анықтау; 6.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оң оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау дағдылар қатарын анықтау ж ә н е п а й д а л а н у ; 6.3.7.1 патриотизмнің мәнін түсіну және жекелей және топтық қызметті орындау барысында өзара әрекет ету; 6.4.6.4 денсаулыққа пайдалы жаттығу құралдарын пайдаланумен пайдалануды білу және оны пайдалана алу
	Ойын арқылы процестерге ену	6.1.5.1 дене дамуы кемістіктерін түзетуге арналған жаттығулар қатарындағы композиционды идеялар мен стратегиялар, тактикаларды тиімді қолдану және түсіну; 6.3.1.1 білім алушылардың қозғалыстық және жекелей түзету қажеттіліктерін есепке ала отырып өзгерістерге бейімделе алу үшін балама шешімдердің көмегімен қозғалыстармен байланысты стратегия мен жоспарлар, идеяларға бейімдеу бойынша қалыптасқан білімді анықтау және қолдану
3 - тоқсан		
		6.4.1.1 дене ауытқушылықтарын түзету және қалыпқа келтіруге арналған жүйелі жаттығулар, денсаулық туралы

Ойын арқылы қозғалыс дағдыларына үйрету	Қауіпсіздік техникасы. Арнайы жаттығуларды орындау барысында тыныс алу мен жүрек соғысы өзгерісін бақылауға алу	жалпы түсінікке ие болу, емдік дене шынықтыру туралы білімді пайдалану; 6.4.1.2 денсаулық үшін тыныс алу органдарының маңыздылығы туралы білімді пайдалана алу, тыныс алу ережелерін пайдалана алу; 6.4.5.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған нормалар мен ережелер, қауіпсіздік техникасын түсіну
	Жеке дене қасиеттерін дамыту	6.1.1.2 омыртқа бұзылысын түзеуді жүзеге асыру, білу, түсіну: омыртқаны түзеуге арналған жаттығулар, оны белсенді түрде және баяу созу, омыртқаның барлық бөліктеріндегі серпімділікті дамыту үшін қозғау; 6.1.4.3 аяқ бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін негізгі дене жаттығуларын білу және қолдана алу; 6.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдірумен қатар кеңістіктегі көру-моторлы координациясы, құлақпен бейімделу реакциясы және есту арқылы назар салуды түзетуді білу бойынша қалыптасқан білімді қолдану; 6.3.5.1 қозғалыс дағдыларын қалыптастыру және бұзуды түзету бойынша шығармашылық тапсырмаларды түсіну және қолдану
	Кеңістіктегі қозғалыс және динамика	6.3.6.1 негізгі шығармашылық стратегиялар мен идеяларды түсіну және пайдалану, денесін қабылдауда тәжірибені оны ұстаздарына беру
Қозғалыстық ойындар арқылы тірек-қозғалыс аппаратын дамыту	Заттар арқылы жүзеге асатын қозғалыстық ойындар Имитациялық жаттығулар арқылы денені басқару дағдылары	6.3.4.1 дене және түзету жаттығуларын орындау кезіндегі құрлымдық тәсілдер мен қарапайым ережелерді анықтау және пайдалана алу; 6.4.2.1 қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларының кешінін білу және пайдалану; 6.4.6.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған психогимнастика элементтерін білу және пайдалана алу; 6.4.6.3 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған релаксация мен өзін-өзі уқалау элементтерін білу және пайдалана алу
	Тірек-қозғалыс аппаратын дамыту	6.1.5.1 дене дамуы кемістіктерін түзетуге арналған жаттығулар қатарындағы композиционды идеялар мен стратегиялар, тактикаларды тиімді қолдану және түсіну; 6.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оң оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау дағдылар қатарын анықтау және пайдалану; 6.4.5.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған нормалар мен ережелер, қауіпсіздік техникасын түсіну
	Аурудың ерекшелігімен тікелей байланысты қозғалыс	6.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыстық қимылдар мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктең алдын-алу бойынша икемге байланысты білімді түсіне білу және қолдану; 6.3.4.1 дене және түзету жаттығуларын орындау кезіндегі құрлымдық тәсілдер мен қарапайым ережелерді анықтау және пайдалана алу;

	бұзылыстарының алдын-алу жаттығулары	6.4.4.1 тыныс алу гимнастикасын пайдаланумен дене жаттығулары қатарын орындау барысындағы қиындықтар мен тәуекелдерді түсіну және анықтай алу; 6.4.6.2 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формалары элементтерін білу және пайдалана алу
	Доппен ойналатын ойындар	6.1.4.4 ұсақ моториктерді түзету үшін (үлкен және шағын заттар) заттармен дене жаттығуларын жасай алу және білу; 6.3.2.1 командадағы жұмыс жасау дағдылары мен көшбасшылық дағдыларды анықтау және пайдалану
	Ойындар және секіргішпен жасалатын жаттығулар	6.3.4.1 дене және түзету жаттығуларын орындау кезіндегі құрлымдық тәсілдер мен қарапайым ережелерді анықтау және пайдалана алу; 6.4.3.1 сыртқы белгілері бойынша әртүрлі дене жүктемесі жаттығулары арасындағы айырмашылықты анықтау, және организмдегі дене өзгерістерін бақылауға ала алу
4 - тоқсан		
Қолданбалы жаттығулар арқылы жасалатын шығармашылық және коммуникативтік дағдылар	Қауіпсіздік техникасы. Арнайы жаттығулар арқылы пайда болатын шығармашылық қабілеттер	6.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыстық қимылдар мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктең алдын-алу бойынша икемге байланысты білімді түсіне білу және қолдану; 6.3.2.1 командадағы жұмыс жасау дағдылары мен көшбасшылық дағдыларды анықтау және пайдалану; 6.4.2.1 қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларының кешінін білу және пайдалану
	Күшін жоғалтқан қызметтерді түзету үшін жаттығулардың арнайы жекелей кешендерін құруға арналған шығармашылық идеялар	6.1.7.1 белсенділіктің қозғалыстық қабілеттерін түзеу және жақсарту үшін оқытудың деңгейлеріндегі қозғалыс белсенділігімен байланысты тәуекелдерді ескеру және қиындықтарды жеңу дағдыларын білу және жүзеге асыра алу; 6.2.1.1 кеңістіктік қатынастарды игреу бойынша кешендерді игерудің қарқындылығы мен жітілігі, тереңдігі, көлемі, кезектілігін білу және анықтау; 6.3.1.1 білім алушылардың қозғалыстық және жекелей түзету қажеттіліктерін есепке ала отырып өзгерістерге бейімделе алу үшін балама шешімдердің көмегімен қозғалыстармен байланысты стратегия мен жоспарлар, идеяларға бейімдеу бойынша қалыптасқан білімді анықтау және қолдану; 6.4.6.2 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формалары элементтерін білу және пайдалана алу; 6.4.6.4 денсаулыққа пайдалы жаттығу құралдарын пайдаланумен пайдалануды білу және оны пайдалана алу
	Қозғалыс қызметіндегі белсенділік пен дербестік	6.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оң оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау дағдылар қатарын анықтау және пайдалану;

		6.3.5.1 қозғалыс дағдыларын қалыптастыру және бұзуды түзету бойынша шығармашылық тапсырмаларды түсіну және қолдану
Салауатты өмір салтын қалыптастыру	Қозғалыс қызметіндегі белсенділік пен дербестік	6.1.1.2 омыртқа бұзылысын түзеуді жүзеге асыру, білу, түсіну: омыртқаны түзеуге арналған жаттығулар, оны белсенді түрде және баяу созу, омыртқаның барлық бөліктеріндегі серпімділікті дамыту үшін қозғау; 6.1.2.1 қозғалыстың аралас түрлерін жүзеге асыру және олардың емдік дене шынықтыру сабақтарындағы ерікті қозғалыс актілерін ұйымдастырудағы кейбір жаттығулардың кезектілігі
	Жалпы және ұсақ моториктерді түзету және дамыту	6.1.4.4 ұсақ моториктерді түзету үшін (үлкен және шағын заттар) заттармен дене жаттығуларын жасай алу және білу; 6.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдірумен қатар кеңістіктегі көру-моторлы координациясы, құлақпен бейімделу реакциясы және есту арқылы назар салуды түзетуді білу бойынша қалыптасқан білімді қолдану; 6.3.4.1 дене және түзету жаттығуларын орындау кезіндегі құрлымдық тәсілдер мен қарапайым ережелерді анықтау және пайдалана алу; 6.4.3.1 сыртқы белгілері бойынша әртүрлі дене жүктемесі жаттығулары арасындағы айырмашылықты анықтау, және организмдегі дене өзгерістерін бақылауға ала алу

3) 7 - сынып:

3 - кесте

Ұзақмерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақмерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Салауатты өмір салты – дені сау ұрпақ	Қауіпсіздік техникасы Баяу өсуші күш жүктемесіне бейімделу	7.3.1.1 әркімді үйлескен кемістіктермен қатар келген қиындықтардың алдын-алу баламаларын түсінуді көрсете отырып, қозғалыс идеялары, стратегия мен жоспарларын талқылау және көрсету; 7.3.5.1 денсаулықтағы ауытқушылықтар есебімен конструктивтік ұсыныстарды жасай отырып, шығармашылық тапсырмаларын пайдалану; 7.3.8.1 әртүрлі дене жаттығуларын орындаудағы айырмашылықты түсіну және қозғалыстардың әртүрлі контекстеріне негізделген рөлдерді түсіну және қолдану
	Дене паталогиясын түзеу және алдын-алу	7.1.1.1 әртүрлі тәсілдерде орындалатын емдік-дене жаттығуларын орындау кезіндегі негізгі қозғалыс дағдыларының сапасын жақсарту; 7.1.5.1 дене дамуы кемістіктерін түзетуге арналған жаттығулар қатарындағы композиционды идеялар мен қарапайым стратегиялар, тактикаларды жасау, бағалай алу; 7.4.1.2 тыныс алу органдарының сауықтырушы пайдасын талқылау, сипаттай алу және түсіну, тыныс алу ережелерін пайдалана алу
		7.1.4.4 ұсақ моториктерді түзету үшін (үлкен және шағын заттар) заттарды пайдаланумен орындалатын дағдыларды жалпыландыру және жетілдіру;

Ортопедиялық тәртіпті ұстану	Әртүрлі доптармен жасалатын тәжірибелер	7.4.1.1 емдік дене жаттығуларының емдік пайдасын талықлау және сипаттау алу, түсіну, оларды өз қызметін жоғалтқан қызметтерді түсіну үшін өздігінен қолдану
	Арнайы жекелей жаттығуларды өздігімен орындау	7.1.4.2 қол бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін жаттығуларды пайдалана алу және жалпыландыру, жетілдіру; 7.4.6.4 денсаулыққа пайдалы жаттығу құралдарын пайдаланумен өткен сабақты түсіну және сипаттай алу
	Дұрыс сымбат қалыптастыру дағдыларын бекіту және қалыптастыруға арналған жаттығулар	7.1.1.2 омыртқа бұзылысын түзеу кезіндегі негізгі қозғалыс сапасын жақсарту; 7.3.1.2 бұлшықеттердің жеке топтарына барынша күш салудан бірден босаңсыту үшін әдіс-тәсілдер қатарын көрсету және талқылау; қолдың босаң ротациялық қозғалысы; мойын бұлшықеттерінің қозғалысы; организмнің жекелей ерекшеліктерін есепке ала отырып, берілетін ойындардағы көңіл аударушы және бекітуші тапсырмалар орындау
	Омыртқа тізбегі және бұлшықеттердің созылмалылығы мен серпімділігін дамытуға арналған жаттығулар	7.1.3.1 негізгі қозғалыс дағдыларын жақсарту және жетілдіру, оларды бір-бірімен байланыстыра алу, қажет емес немесе істей алмайтын қозғалыстардың алдын алу, оларды жою; 7.4.6.3 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған релаксация мен өзін-өзі уқалау элементтерін түсіну және пайдалана алу
	Техникасы қарапайым элементтерден тұратын тапсырмалар	7.1.2.2 жүрісті түзетуге бағытталған жаттығулар кешенін орындау; 7.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдірумен қатар кеңістіктегі көру-моторлы координациясы, құлақпен бейімделу реакциясы және есту арқылы назар салуды түзетуді білу бойынша қалыптасқан білімді жетілдіру
2 - тоқсан	Кеңістік түсініктерді тәрбиелеуге арналған жаттығулар	7.1.2.1 дұрыс мүсінді қалыптаструға бағытталған жаттығулар кешенін орындау; өз денесін игеру; 7.2.1.1 кеңістіктік қатынастарды иегру бойынша кешендерді қолдануды түсіну және жасай алу
	Командағы жұмыстың негізі	7.1.7.1 қозғалыстық қабілеттерді түзеу және жақсарту үшін оқытудың деңгейлеріндегі қозғалыс қимылдарын орындау барысындағы тәжірибеде тәуекелдер туралы білуі және алдын-алу; 7.3.6.1 шығармашылық қабілеттер мен идеяларды жалпыландыру және көрсету, оны әріде ұстаздар мен замандастарна беру
	Қаурпсіздік техникасы Микромоториктер дамуын түзеу; психотүзету	7.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыс қимылдары мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктең алдын-алу бойынша икемдер жасау және қолдану; 7.2.1.1 кеңістіктік қатынастарды иегру бойынша кешендерді қолдануды түсіну және жасай алу; 7.4.4.1 емдік дене жаттығуларын орындау және дене жағдайына байланысты әртүрлі тыныс алу гимнастикаларын пайдалана алу; 7.4.6.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған психогимнастика элементтерін түсіну, сипаттай аду және талқылау
		7.1.4.1 дағдыларды жалпыландыру және жетілдіру, буын серпімділігін арттыруға арналған жаттығуларды пайдалану, бұлшықет массасын, тонусын, күшін қалыптастыру, тіректер мен қозғалыстар, қозғалыс координациялары және шапшаңдық,

Жалпы дене жаттығуын түзеу	Қозғалыс дағдыларын түзетуге арналған дәстүрлік емес әдістердің элементтері	тепе-теңдік немесе орын ауыстыратын дағдыларды игеру; 7.3.4.1 қозғалыс паталогиясы бар балалардың әртүрлі дене ерекшелігін ескере отырып, дене жаттығуларын орындау барысындағы құрылымдық тәсілдер мен ережелерді талқылау мен ж е т і л д і р у ; 7.4.6.2 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формалары элементтерін түсіну, сипаттай алу және талқылау
	Дене күші мен мөлшерлемесін есептей алумен қатар жаттығу құралдары арқылы жасалатын жаттығуларды орындай алу	7.1.4.3 аяқ бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін жаттығуларды пайдалана алу және жалпыландыру, жетілдіру ; 7.4.6.4 денсаулыққа пайдалы жаттығу құралдарын пайдаланумен өткен сабақты түсіну және сипаттай алу
	Түзетуші инвентармен жасалатын жаттығулар	7.1.1.1 әртүрі тәсілдерде орындалатын емдік-дене жаттығуларын орындау кезіндегі негізгі қозғалыс дағдыларының сапасын ж а қ с а р т у ; 7.1.4.1 дағдыларды жалпыландыру және жетілдіру, буын серпімділігін арттыруға арналған жаттығуларды пайдалану, бұлшықет массасын, тонусын, күшін қалыптастыру, тіректер мен қозғалыстар, қозғалыс координациялары және шапшаңдық, тепе-теңдік немесе орын ауыстыратын дағдыларды игеру
	Заттармен және заттарсыз жасалатын жаттығулар	7.1.4.4 ұсақ моториктерді түзету үшін (үлкен және шағын заттар) заттарды пайдаланумен орындалатын дағдыларды жалпыландыру ж ә н е ж е т і л д і р у ; 7.4.2.1 қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларының кешінін ұсыну және көрсету
Қазақи ұлттық ойындар	Ұлттық қозғалыстық және танымдық ойындар	7.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдірумен қатар кеңістіктегі көру-моторлы координациясы, құлақпен бейімделу реакциясы және есту арқылы назар салуды түзетуді білу бойынша қалыптасқан білімді жетілдіру; 7.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оң оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау дағдылар қатарын талқылау және көрсету; 7.3.7.1 патриотизм сезімі не екенін білу, талықлау және әділ бәсекелестіктің мәнін түсіну, өзара біріге әрекет ету
3 - тоқсан		
	Қауіпсіздік техникасы. Дене жағдайының компоненттерін дамыту.	7.1.5.1 дене дамуы кемістіктерін түзетуге арналған жаттығулар қатарындағы композиционды идеялар мен қарапайым стратегиялар, тактикаларды жасау, бағалай алу; 7.3.5.1 денсаулықтағы ауытқушылықтар есебімен конструктивтік ұсыныстарды жасай отырып, шғармашылық тапсырмалары п а й д а л а н у ; 7.4.1.2 тыныс алу органдарының сауықтырушы пайдасын талқылау, сипаттай алу және түсіну, тыныс алу ережелерін пайдалана алу
		7.1.3.1 негізгі қозғалыс дағдыларын жақсарту және жетілдіру, оларды бір-бірімен байланыстыра алу, қажет емес немесе істей алмайтын қозғалыстардың алдын алу, оларды жою; 7.4.3.1 қозғалыс кемістіктерін түзеу және оның алдын-алуға

Емдік дене жаттығулары сабақтарының а да м имунитетіне ықпалы	Т ү з е т у жаттығуларының пайдасы	бағытталған дене жаттығуларын орындау кезінде организмдегі дене өзгерістері туралы білу, бақылауға алу (дамымау, қозғалыс қызметтерінің бұзылуы және жойылуы)
	Емдік дене шынықтыру сабақтарындағы айналма жаттығулар	7.1.7.1 қозғалыстық қабілеттерді түзеу және жақсарту үшін оқытудың деңгейлеріндегі қозғалыс қимылдарын орындау барысындағы тәжірибеде тәуекелдер туралы білуі және алдын-алу; 7.3.4.1 қозғалыс паталогиясы бар балалардың әртүрлі дене ерекшелігін ескере отырып, дене жаттығуларын орындау барысындағы құрылымдық тәсілдер мен ережелерді талқылау мен ж е т і л д і р у ; 7.4.1.1.емдік дене жаттығуларының емдік пайдасын талықлау және сипаттау алу, түсіну, оларды өз қызметін жоғалтқан қызметтерді түсіну үшін өздігінен қолдану; 7.4.6.2 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формалары элементтерін түсіну, сипаттай алу және талқылау
Біріккен және қызықты тапсырмалар арқылы оқыту	Көшбасшылық және ынтымақтастық	7.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдірумен қатар кеңістіктегі көру-моторлы координациясы, құлақпен бейімделу реакциясы және есту арқылы назар салуды түзетуді білу бойынша қалыптасқан білімді жетілдіру; 7.3.2.1 командадағы дербес және біріккен жұмыстардың дағдыларын талқылау және көрсету; 7.3.6.1 шығармашылық қабілеттер мен идеяларды жалпыландыру және көрсету, оны әріде ұстаздар мен замандастарна беру; 7.3.7.1 патриотизм сезімі не екенін білу, талықлау және әділ бәсекелестіктің мәнін түсіну, өзара біріге әрекет ету
	Біріккен және қызықты тапсырмалар арқылы оқыту	7.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыс қимылдары мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктің алдын-алу бойынша икемдер жасау және қолдану; 7.4.4.1 емдік дене жаттығуларын орындау және дене жағдайына байланысты әртүрлі тыныс алу гимнастикаларын пайдалана алу; 7.4.5.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене жаттығуларының әртүрлі контекстеріндегі қауіп пен тәуекелдің әлеуетін анықтау; 7.4.6.3 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған релаксация мен өзін-өзі уқалау элементтерін түсіну және пайдалана алу
	Ойындардағы елестетуді дамыту	7.1.4.2 қол бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін жаттығуларды пайдалана алу және жалпыландыру, жетілдіру ; 7.3.1.1 әркілі үйлескен кемістіктермен қатар келген қиындықтардың алдын-алу баламаларын түсінуді көрсете отырып, қозғалыс идеялары, стратегия мен жоспарларын талқылау және к ө р с е т у ; 7.3.1.1 әркілі үйлескен кемістіктермен қатар келген қиындықтардың алдын-алу баламаларын түсінуді көрсете отырып, қозғалыс идеялары, стратегия мен жоспарларын талқылау және к ө р с е т у ; 7.4.2.1 қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларының кешінін ұсыну және көрсету
		7.3.1.2 бұлшықеттердің жеке топтарына барынша күш салудан бірден босаңсыту үшін әдіс-тәсілдер қатарын көрсету және

	Сөйлеу диалогтары арқылы ойындарда қозғалыстық сапаны дамыту	талқылау; қолдың босаң ротациялық қозғалысы; мойын бұлшықеттерінің қозғалысы; организмнің жекелей ерекшеліктерін есепке ала отырып, берілетін ойындардағы көңіл аударушы және бекітуші тапсырмалар орындау; 7.3.8.1 әртүрлі дене жаттығуларын орындаудағы айырмашылықты түсіну және қозғалыстардың әртүрлі контекстеріне негізделген рөлдерді түсіну және қолдану; 7.4.6.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған психогимнастика элементтерін түсіну, сипаттай аду және талқылау
4 - тоқсан		
Өзара әрекет ету ойындары	Қауіпсіздік техникасы. Әртүрлі салмақтағы допты игеру арқылы дағдыларды дамыту	7.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыс қимылдары мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктедің алдын-алу бойынша икемдер жасау және қолдану; 7.3.1.1 әркімнің үйлескен кемістіктермен қатар келген қиындықтардың алдын-алу баламаларын түсінуді көрсете отырып, қозғалыс идеялары, стратегия мен жоспарларын талқылау және көрсету
	Допты пайдаланумен жасалатын жаттығулар кешенін жасау	7.1.2.1 дұрыс мүсінді қалыптастыруға бағытталған жаттығулар кешенін орындау; өз денесін игеру; 7.3.6.1 шығармашылық қабілеттер мен идеяларды жалпыландыру және көрсету, оны әріде ұстаздар мен замандастарна беру; 7.4.3.1 қозғалыс кемістіктерін түзеу және оның алдын-алуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезінде организмдегі дене өзгерістері туралы білу, бақылауға алу (дамымау, қозғалыс қызметтерінің бұзылуы және жойылуы)
	Арнайы жаттығуларды орындау барысында көрсетілетін көмек	7.1.4.3 аяқ бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін жаттығуларды пайдалана алу және жалпыландыру, жетілдіру ; 7.4.6.3 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған релаксация мен өзін-өзі уқалау элементтерін түсіну және пайдалана алу
	Модификацияланған ойындар	7.3.2.1 командадағы дербес және біріккен жұмыстардың дағдыларын талқылау және көрсету; 7.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оң оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау дағдылар қатарын талқылау және көрсету;
Денсаулық туралы білім және тәжірибе арқылы дағдыларды игеру	Ойын қозғалыстары арқылы келетін дене саулығының компоненттері	7.1.2.2 жүрісті түзетуге бағытталған жаттығулар кешенін орындау; 7.3.2.1 командадағы дербес және біріккен жұмыстардың дағдыларын талқылау және көрсету
	Денсаулық жаттығулары арқылы денсаулықты сақтау және бекіту	7.1.1.2 омыртқа бұзылысын түзеу кезіндегі негізгі қозғалыс сапасын жақсарту ; 7.4.5.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене жаттығуларының әртүрлі контекстеріндегі қауіп пен тәуекелдің әлеуетін анықтау
	Емдік дене шынықтыру арқылы денсаулықты дамыту	7.1.4.1 дағдыларды жалпыландыру және жетілдіру, буын серпімділігін арттыруға арналған жаттығуларды пайдалану, бұлшықет массасын, тонусын, күшін қалыптастыру, тіректер мен қозғалыстар, қозғалыс координациялары және шапшаңдық, тепе-теңдік немесе орын ауыстыратын дағдыларды игеру; 7.4.1.2 тыныс алу органдарының сауықтырушы пайдасын

		талқылау, сипаттай алу және түсіну, тыныс алу ережелерін пайдалана алу

4) 8 - сынып:

4 - кесте

Ұзақмерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақмерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Салауатты өмір салты – дені сау ұрпақ	Қауіпсіздік техникасы Баяу өсуші күш жүктемесіне бейімделу	8.3.1.1 кемістіктер құрылымының кемшіліктері және мүмкіндіктерді білумен байланысты қозғалыс идея, стратегия мен жоспарлар қатарларындағы баламалық шешімдерді талқылау және көрсету; 8.3.5.1 денсаулықтағы ауытқушылықтар есебімен конструктивтік ұсыныстарды жасай отырып, шығармашылық тапсырмаларды салыстыру және көрсету; 8.3.8.1 өзіндік рөлді және айырмашылығын түсіндіре отырып, қарапайым қозғалыстарды орындау барысында өзге рөлдерді көрсету
	Дене паталогиясын түзеу және алдын-алу	8.1.1.1 негізгі дене жаттығуларын орындау кезіндегі түзеу және бейімдік әдістерді қолдана отырып негізгі қозғалыс дағдыларын жақсартуды білу, түсіну және жақсарту; 8.1.5.1 дене дамуы кемістіктерін түзетуге арналған жаттығуларының кең ауқымдағы композиционды идеялары мен стратегиялар, тактикаларды анықтау және бағалау; 8.4.1.2 денсаулық үшін тыныс алу органдаарының маңыздылығы туралы білімді пайдалана алу, тыныс алу ережелерін пайдалана алу
	Әртүрлі доптармен жасалатын тәжірибелер	8.1.4.4 ұсақ моториктерді түзету үшін (үлкен және шағын заттар) заттарды пайдаланумен орындалатын дене жаттығуларын түсіндіре алу және көрсету; 8.4.1.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларының пайдасын түсіну және оны көрсете алу
	Арнайы жекелей жаттығуларды өздігінен орындау	8.1.4.2 дағдыларды түсіндіре алу және көрсету, қол бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыруға арналған жаттығуларды орындау барысында қол жеткізген деңгейді арттыру және оны ұстап тұру, дағдыларды түсіндіре алу; 8.4.6.4 қозғалыстарда бұлшықет-буынды дамыту үшін тенажерларда жаттығу жасаудың түсіну, білу және көрсете алу
	Дұрыс сымбатты қалыптастыру дағдыларын қалыптастыру және бекітуге арналған жаттығулар	8.1.1.2 омыртқаны түзеу үшін негізгі емдік дене жаттығуларын білу, түсіну және жақсартуды жалғастыру; 8.3.1.2 организмнің жекелей ерекшеліктерін есепке ала отырып, босаңсытуды түзетудегі әдістер мен икемдерді көрсету және қолдана алу
	Омыртқа тізбегі және бұлшықеттердің созылмалылығы мен серпімділігін дамытуға арналған жаттығулар	8.1.3.1 қозғалыс әрекеттерінің жалпы ритімін игеруге қол жеткізуге қол жеткізе отырып, әртүрлі дене жаттығуларын орындау барысында қозғалыстарды түсіну және көрсете алу; 8.4.6.3 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған релаксация мен өзін-өзі уқалау элементтерін түсіну және көрсете алу

Ортопедиялық тәртіпті ұстану	Техникасы қарапайым элементтерден тұратын тапсырмалар	8.1.2.2 өз жүрісін түзеу, өздігінен бақылауға алу және жаттығулар кешенін түсіндіре алу және көрсету; 8.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдірудегі бірлік, сөйлеуді дамыту арқылы кеңістіктік терминология сөздігін белсендендіру және нақтылау, байытуға көрсету
	Кеңістік түсініктерді тәрбиелеуге арналған жаттығулар	8.1.2.1 аралас қозғалыстарды түсіндіру және дене дайындығы мен дене дамуын өз алдына бақылауға ала алу, көрсету; 8.2.1.1 кеңістіктік қатынастарды игреу бойынша кешендерді игерудің қарқындылығы мен жітілігі, тереңдігі, көлемі, кезектілігін түсіндіру және көрсету
	Командағы жұмыстың негізі	8.1.7.1 қозғалыс қабілетін түзеу және жақсарту үшін оқытудың әртүрлі деңгейлеріндегі қозғалыс белсенділігімен байланысты тәуекелдерді ескеру және қиындықтардың алдын-алу дағдыларын жақсарту алу; 8.3.6.1 шығармашылық қабілеттер мен идеяларды және басқаларды анықтау және талдау, оны әріде ұстаздар мен замандастарына беру
2 - тоқсан		
Жалпы дене дамуын түзету	Қауіпсіздік техникасы Микромоториктер дамуын түзеу; психотүзету	8.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыстық икемдер мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктің алдын-алу бойынша қимылдардың жеке және өзге сапасын анықтау және бағалау; 8.2.1.1 кеңістіктік қатынастарды игреу бойынша кешендерді игерудің қарқындылығы мен жітілігі, тереңдігі, көлемі, кезектілігін түсіндіру және көрсету; 8.4.4.1 емдік дене жаттығуларын орындау және дене жағдайына байланысты әртүрлі тыныс алу гимнастикаларын құрастыру және көрсету; 8.4.6.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсауықты нығайтуға бағытталған психогимнастика элементтерін түсіну және оны көрсете алу
	Қозалыс дағдыларын түзетуге арналған дәстүрлік емес әдістердің элементтері	8.1.4.1 дағдыларды түсіндіре алу және көрсете алу, бармақтар саулығының деформациясы және омыртқа деформациясының күрделілігінің алдын алу және буын серпімділігінің қызметтік мүмкіндіктерінің қол жеткізген деңгейін арттыра түсу, ұстап тұру; 8.3.4.1 білім алушылардың дене ерекшелігін ескере отырып, дене жаттығулары қатарындағы құрылымдық тәсілдер мен ережелер туралы білімді көрсету және қолдана алу; 8.4.6.2 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсауықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формалары элементтерін түсіну және ол туралы білімін көрсете алу
	Дене күші мен мөлшерлемесін есептей алумен қатар тренажерлардағы жаттығуларды орындай алу	8.1.4.3 дағдыларды түсіндіре алу және көрсету, аяқ бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыруға арналған жаттығуларды орындау барысында қол жеткізген деңгейді арттыру және оны ұстап тұру, дағдыларды түсіндіре алу және көрсете алу; 8.4.6.4 қозғалыстарда бұлшықет-буынды дамыту үшін тренажерларда жаттығу жасаудың түсіну, білу және көрсете алу

	Түзетуші инвентармен жасалатын жаттығулар	8.1.4.1 дағдыларды түсіндіре алу және көрсете алу, бармақтар саулығының деформациясы және омыртқа деформациясының күрделілігінің алдын алу және буын серпімділігінің қызметтік мүмкіндіктерінің қол жеткізген деңгейін арттыра түсу, ұстап т ұ р у ; 8.1.1.1 негізгі дене жаттығуларын орындау кезіндегі түзеу және бейімдік әдістерді қолдана отырып негізгі қозғалыс дағдыларын жақсартуды білу, түсіну және жақсарту
	Заттармен және заттарсыз жасалатын жаттығулар	8.1.4.4 ұсақ моториктерді түзету үшін (үлкен және шағын заттар) заттарды пайдаланумен орындалатын дене жаттығуларын түсіндіре алу және көрсету; 8.4.2.1 қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларының кешінін құру және көрсету
Қазақтың ұлттық ойындары	Ұлттық қозғалыстық және танымдық ойындар	8.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдірудегі бірлік, сөйлеуді дамыту арқылы кеңістіктік терминология сөздігін белсендендіру және нақтылау, байытуға көрсету; 8.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оң оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау дағдылар қатарын көрсету және қ о л д а н у ; 8.3.7.1 жекелей және топтық дене қызметіндегі патриотизм мен бәсекелестікті көрсететін мінез-құлықты бағалау
3 - тоқсан		
Емдік дене жаттығуларымен айналысудың а д а м имунитетіне ықпалы	Қауіпсіздік техникасы. Дене жағдайының компоненттерін дамыту.	8.1.5.1 дене дамуы кемістіктерін түзетуге арналған жаттығуларының кең ауқымдағы композиционды идеялары мен стратегиялар, тактикаларды анықтау және бағалау; 8.3.5.1 денсаулықтағы ауытқушылықтар есебімен конструктивтік ұсыныстарды жасай отырып, шығармашылық тапсырмаларды салыстыру және көрсету; 8.4.1.2 денсаулық үшін тыныс алу органдаарының маңыздылығы туралы білімді пайдалана алу, тыныс алу ережелерін пайдалана алу
	Түзету жаттығуларының пайдасы	8.1.3.1 қозғалыс әрекеттерінің жалпы ритімін игеруге қол жеткізуге қол жеткізе отырып, әртүрлі дене жаттығуларын орындау барысында қозғалыстарды түсіну және көрсете алу; 8.3.8.1 өзіндік рөлді және айырмашылығын түсіндіре отырып, қарапайым қозғалыстарды орындау барысындағы өзг е р л е р д і к ө р с е т у ; 8.4.3.1 емдік дене жаттығуларын орындау барысында дене өзгерістерін анықтау үшін бақылау стратегияларының қатарын көрсету және түсіндіру
	Емдік дене шынықтыру сабақтарындағы айналма жаттығулар	8.1.7.1 қозғалыс қабілетін түзеу және жақсарту үшін оқытудың әртүрлі деңгейлеріндегі қозғалыс белсенділігімен байланысты тәуекелдерді ескеру және қиындықтардың алдын-алу дағдыларын жақсарту алу; 8.3.4.1 білім алушылардың дене ерекшелігін ескере отырып, дене жаттығулары қатарындағы құрылымдық тәсілдер мен ережелер туралы білімді көрсету және қолдана алу; 8.4.1.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларының пайдасын түсіну және оны көрсете алу; 8.4.6.2 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру

		бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формалары элементтерін түсіну және ол туралы білімін көрсете алу
Біріккен және қызықты тапсырмалар арқылы оқыту	Көшбасшылық және ынтымақтастық	8.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдірудегі бірлік, сөйлеуді дамыту арқылы кеңістіктік терминология сөздігін белсендендіру және нақтылау, байытуды көрсету; 8.3.2.1 командадағы жұмыс және көшбасшылық дағдыларды көрсету және қолдана алу; 8.3.6.1 шығармашылық қабілеттер мен идеяларды және басқаларды анықтау және талдау, оны әріде ұстаздар мен замандастарына беру; 8.3.7.1 жекелей және топтық дене қызметіндегі патриотизм мен бәсекелестікті көрсететін мінез-құлықты бағалау
	Біріккен және қызықты тапсырмалар арқылы оқыту	8.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыстық икемдер мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктің алдын-алу бойынша қимылдардың жеке және өзге сапасын анықтау және бағалау; 8.4.4.1 емдік дене жаттығуларын орындау және дене жағдайына байланысты әртүрлі тыныс алу гимнастикаларын құрастыру және көрсету; 8.4.5.1 қауіпсіздік техникасының күрделі мәселелерін түсіну, қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған денсаулыққа төнген қауіпті төмендетудің тәсілдерін орындау; 8.4.6.3 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған релаксация мен өзін-өзі уқалау элементтерін түсіну және көрсете алу
	Ойындардағы елестетуді дамыту	8.1.4.2 дағдыларды түсіндіре алу және көрсету, қол бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыруға арналған жаттығуларды орындау барысында қол жеткізген деңгейді арттыру және оны ұстап тұру, дағдыларды түсіндіре алу; 8.3.1.2 организмнің жекелей ерекшеліктерін есепке ала отырып, босаңсытуды түзетудегі әдістер мен икемдерді көрсету және қолдана алу; 8.4.2.1 қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларының кешінін құру және көрсету
	Сөйлеу диалогтары арқылы ойындарда қозғалыстық сапаны дамыту	8.3.1.2 организмнің жекелей ерекшеліктерін есепке ала отырып, босаңсытуды түзетудегі әдістер мен икемдерді көрсету және қолдана алу; 8.3.8.1 өзіндік рөлді және айырмашылығын түсіндіре отырып, қарапайым қозғалыстарды орындау барысында өзге рөлдерді көрсету; 8.4.6.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған психогимнастика элементтерін түсіну және оны көрсете алу
4 - тоқсан		
	Қауіпсіздік техникасы. Әртүрлі салмақтағы допты игеру арқылы дағдыларды дамыту	8.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыстық икемдер мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктің алдын-алу бойынша қимылдардың жеке және өзге сапасын анықтау және бағалау; 8.3.1.1 кемістіктер құрылымының кемшіліктері және

Өзара әрекет ету ойындары		мүмкіндіктерді білумен байланысты қозғалыс идея, стратегия мен жоспарлар қатарларындағы баламалық шешімдерді талқылау және көрсету
	Допты пайдаланумен жасалатын жаттығулар кешенін жасау	8.1.2.1 аралас қозғалыстарды түсіндіру және дене дайындығы мен дене дамуын өз алдына бақылауға ала алу, көрсету; 8.3.6.1 шығармашылық қабілеттер мен идеяларды және басқаларды анықтау және талдау, оны әріде ұстаздар мен з а м а н д а с т а р ы н а б е р у ; 8.4.3.1 емдік дене жаттығуларын орындау барысында дене өзгерістерін анықтау үшін бақылау стратегияларының қатарын көрсету және түсіндіру
	Арнайы жаттығуларды орындау барысында көрсетілетін көмек	8.1.4.3 дағдыларды түсіндіре алу және көрсету, аяқ бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыруға арналған жаттығуларды орындау барысында қол жеткізген деңгейді арттыру және оны ұстап тұру, дағдыларды түсіндіре алу және к ө р с е т е а л у ; 8.4.6.3 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған релаксация мен өзін-өзі укалау элементтерін түсіну және көрсете алу
	Модификацияланған ойындар	8.3.2.1 командадағы жұмыс және көшбасшылық дағдыларды көрсету және қолдана алу; 8.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оң оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау дағдылар қатарын көрсету және қолдану
Денсаулық және тәжірибе арқылы дағдыларды игеру туралы білім	Ойын қозғалыстары арқылы келетін дене саулығының компоненттері	8.1.2.2 өз жүрісін түзеу, өздігінен бақылауға алу және жаттығулар кешенін түсіндіре алу және көрсету; 8.3.2.1 командадағы жұмыс және көшбасшылық дағдыларды көрсету және қолдана алу
	Денсаулық жаттығулары арқылы денсаулықты сақтау және бекіту	8.1.1.2 омыртқаны түзеу үшін негізгі емдік дене жаттығуларын білу, түсіну және жақсартуды жалғастыру; 8.4.5.1 қауіпсіздік техникасының күрделі мәселелерін түсіну, қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған денсаулыққа төнген қауіпті төмендетудің тәсілдерін орындау
	Емдік дене шынықтыру арқылы денсаулықты дамыту	8.1.4.1 дағдыларды түсіндіре алу және көрсете алу, бармақтар саулығының деформациясы және омыртқа деформациясының күрделілігінің алдын алу және буын серпімділігінің қызметтік мүмкіндіктерінің қол жеткізген деңгейін арттыра түсу, ұстап т ұ р у ; 8.4.1.2 денсаулық үшін тыныс алу органаарының маңыздылығы туралы білімді пайдалана алу, тыныс алу ережелерін пайдалана алу

5) 9 - сынып:

5 - кесте

Ұзақмерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақмерзімді жоспардың мазмұны/ тақырыптары	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
		9.3.1.1 өмір сүру ортасының балама шешімдеріндегі қозғалыс идеялары, стратегиялары мен жоспарларын ұйымдастыру және

Салауатты өмір салты – дені сау ұрпақ	Қауіпсіздік техникасы Баяу өсуші күш жүктемесіне бейімделу	бағалауды анықтау; 9.3.5.1 денсаулықтағы ауытқушылықтар есебімен конструктивтік ұсыныстарды жасай отырып, шығармашылық тапсырмаларды талдау және бағалауды біріктіру; 9.3.8.1 айырмашылығын көрсете отырып, іртүрлі қозғалыс қимылдарын орындау барысында әртүрлі тәжірибе жасау
	Дене паталогиясын түзеу және алдын-алу	9.1.1.1 әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезіндегі икемдер және қозғалыс дағдыларын салғастыру; 9.1.5.1 дене жаттығуларының кең ауқымындағы композиционды идеялар мен әртүрлі тактика, стратегияларды жасау, талдау және салғастыру; 9.4.1.2 денсаулық үшін тыныс алу органдаарының маңыздылығы туралы білімді пайдалана алу, тыныс алу ережелерін пайдалана алу
	Әртүрлі доптармен жасалатын тәжірибелер	9.1.4.4 негізгі дене жаттығуларын білу және ұсақ моториктерді түзету үшін заттармен орындалатын жаттығуларға үйрете алу; 9.4.1.1 денсаулық және салауатты өмір салты үшін ден е қызметінің маңыздылығын сараптау және оны түсіну
	Арнайы жекелей жаттығуларды өздігімен орындау	9.1.4.2 қол бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін жаттығулар кешенін түсіну және көрсете алу; 9.4.6.4 жұмысы бұзылған қызметтерді түзеу үшін жаттығу құралдарымен жасалатын гимнастика элементтерін жасай алу және оған бейімделу
Ортопедиялық тәртіпті ұстану	Дұрыс сымбат қалыптастыру дағдыларын бекіту және қалыптастыруға арналған жаттығулар	9.1.1.2 омыртқаны түзеу үшін әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезіндегі қозғалыс дағдылары мен икемдерді салғастыру; 9.3.1.2 босаңсытудың зерттелген әдістерін пайдалана отырып, организм бұлшықеттерінің жеке топтарын босаңсыту бойынша жұмыстарды бағалау, анықтау
	Омыртқа тізбегі және бұлшықеттердің созылмалылығы мен серпімділігін дамытуға арналған жаттығулар	9.1.3.1 қозғалыстағы қателіктерді түзеу және олардың алдын алу, дене дамуына ықпал ететін әртүрлі реттік жаттығуларды орындау сапасын арттыруды негіздеу және көрсету; 9.4.6.3 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған релаксация мен өзін-өзі укалау элементтеріне талдау жасау және бейімделе алу
	Техникасы қарапайым элементтерден тұратын тапсырмалар	9.1.2.2 жаттығулар кешенін негіздеу және қолдана алу, қалыптасқан жағдайларға байланысты өз жүрісін түзеу және бақылауға ала алу; 9.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдіру, тәжірибелік тұрғыдан кеңістіктік бейімдеуге және кеңістіктік әрекеттерді жоспарлауға оқыту
	Кеңістік түсініктерді тәрбиелеуге арналған жаттығулар	9.1.2.1 қозғалыстың аралас түрлерін қолдану, негіздеу және дене дайындығы мен дене дамуын өздігінен бақылауға ала алу; 9.2.1.1 кеңістіктік қатынастарды игреу бойынша кешендерді негіздеу және қолдана алу
	Командадағы жұмыстың негізі	9.1.7.1 қозғалыс қабілетін түзеу және жақсарту үшін оқытудың әртүрлі деңгейлеріндегі қозғалыс белсенділігімен байланысты тәуекелдерді ескеру және қиындықтардың алдын-алу дағдыларын бағалау; 9.3.6.1 іртүрлі жағдайларда берілетін жаңа элементтерді жасау үшін шығармашылық қабілеттер мен идеяларды біріктіру

Жалпы дене дамуын түзеу	Қауіпсіздік техникасы. Микромоториктер дамуын түзеу; психотүзету	9.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыстық икемдер мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктердің алдын-алу бойынша өзіндік және өзге қимылдарды талдау және салыстыру, жасау; 9.2.1.1 кеңістіктік қатынастарды игеру бойынша кешендерді негіздеу және қолдана алу; 9.4.4.1 емдік дене жаттығуларының арнайы кешінін орындау барысында әртүрлі тыныс алу гимнастикаларын қолдану және көрсету; 9.4.6.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған психогимнастика элементтерін талдай алу және оған бейімделу
	Қозғалыс дағдыларын түзетуге арналған дәстүрлік емес әдістердің элементтері	9.1.4.1 субъективті сезімдерге сәйкес бұлшықет күші мен қозғалыс амплитудасын анағұрлым айқын басқара алатын жаттығуларды түсіну және көрсету; 9.3.4.1 қозғалыс паталогиясы балалардың дене ерекшеліктерін ескере отырып, әртүрлі дене жаттығуларын орындау барысындағы құрылымдық тәсілдер мен ережелерді жасау және қолдану; 9.4.6.2 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формалары элементтерін талдай алу және оған бейімделу
	Дене күші мен мөлшерлемесін есептей алумен қатар жаттығу құралдарымен орындалатын жаттығуларды орындай алу	9.1.4.3 аяқ бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін жаттығулар кешенін түсіну және көрсете алу; 9.4.6.4 жұмысы бұзылған қызметтерді түзеу үшін жаттығу құралдарымен жасалатын гимнастика элементтерін жасай алу және оған бейімделу
	Түзетуші инвентармен жасалатын жаттығулар	9.1.1.1 әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезіндегі икемдер және қозғалыс дағдыларын салғастыру; 9.1.4.1 субъективті сезімдерге сәйкес бұлшықет күші мен қозғалыс амплитудасын анағұрлым айқын басқара алатын жаттығуларды түсіну және көрсету
	Заттармен және заттарсыз жасалатын жаттығулар	9.1.4.4 негізгі дене жаттығуларн білу және ұсақ моториктерді түзету үшін заттармен орындалатын жаттығуларға үйрете алу; 9.4.2.1 қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларының кешінін жасау және көрсету
Қазақтың ұлттық ойындары	Ұлттық қозғалыстық және танымдық ойындар	9.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдіру, тәжірибелік тұрғыдан кеңістіктік бейімдеуге және кеңістіктік әрекеттерді жоспарлауға оқыту; 9.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оң оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау дағдыларының қатарын талқылау бағалау; 9.3.7.1 жекелей және топтық дене қызметтерінде патриотизм сезімін көрсету
3 - тоқсан		

Емдік дене жаттығуларымен айналысудың адам имунитетіне ықпалы	Қауіпсіздік техникасы. Дене жағдайын компоненттерін дамыту	9.3.5.1 денсаулықтағы ауытқушылықтар есебімен конструктивтік ұсыныстарды жасай отырып, шығармашылық тапсырмаларды талдау және бағалауды біріктіру; 9.4.1.2 денсаулық үшін тыныс алу органдаарының маңыздылығы туралы білімді пайдалана алу, тыныс алу ережелерін пайдалана алу
	Түзеу жаттығуларының пайдасы	9.1.3.1 қозғалыстағы қателіктерді түзеу және олардың алдын алу, дене дамуына ықпал ететін әртүрлі реттік жаттығуларды орындау сапасын арттыруды негіздеу және көрсету; 9.4.3.1 дене жаттығуларын орындау кезінде және одан кейінгі белгілі бір дене өзгерістерін көру үшін бақылау стратегияларының қатарын қолдана алу; 9.4.6.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған психогимнастика элементтерін талдай алу және оған бейімделу
	Емдік дене шынықтыру бойынша айналма жаттығулар	9.1.7.1 қозғалыс қабілетін түзеу және жақсарту үшін оқытудың әртүрлі деңгейлеріндегі қозғалыс белсенділігімен байланысты тәуекелдерді ескеру және қиындықтардың алдын-алу дағдыларын бағалау; 9.3.4.1 қозғалыс патологиясы балалардың дене ерекшеліктерін ескере отырып, әртүрлі дене жаттығуларын орындау барысындағы құрылымдық тәсілдер мен ережелерді жасау және қолдану; 9.4.1.1 денсаулық және салауатты өмір салты үшін дене қызметінің маңыздылығын сараптау және оны түсіну; 9.4.6.2 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формалары элементтерін талдай алу және оған бейімделу
Біріккен және қызықты тапсырмалар арқылы оқыту	Көшбасшылық және ынтымақтастық	9.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдіру, тәжірибелік тұрғыдан кеңістіктік бейімдеуге және кеңістіктік әрекеттерді жоспарлауға оқыту; 9.3.2.1 командадағы жұмыстың қкшбасшылық дағдыларын бағалау; 9.3.5.1 денсаулықтағы ауытқушылықтар есебімен конструктивтік ұсыныстарды жасай отырып, шығармашылық тапсырмаларды талдау және бағалауды біріктіру; 9.3.6.1 іртүрлі жағдайларда берілетін жаңа элементтерді жасау үшін шығармашылық қабілеттер мен идеяларды біріктіру; 9.3.7.1 жекелей және топтық дене қызметтерінде патриотизм сезімін көрсету
	Біріккен және қызықты тапсырмалар арқылы оқыту	9.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыстық икемдер мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктердің алдын-алу бойынша өзіндік және өзге қимылдарды талдау және салыстыру, жасау; 9.4.4.1 емдік дене жаттығуларының арнайы кешінін орындау барысында әртүрлі тыныс алу гимнастикаларын қолдану және көрсету; 9.4.5.1 денсаулық, қауіпсіздік техникасы, сондай-ақ қозғалыс бұзылыс ерекшелігі есебімен әлеуетті қауіпті төмендетудің тәсілдерін орындау;

		9.4.6.3 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсауықты нығайтуға бағытталған релаксация мен өзін-өзі уқалау элементтеріне талдау жасау және бейімделе алу
	Ойындардағы елестетуді дамыту	9.1.4.2 қол бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін жаттығулар кешенін түсіну және көрсете алу; 9.3.1.2 босаңсытудың зерттелген әдістерін пайдалана отырып, организм бұлшықеттерінің жеке топтарын босаңсыту бойынша жұмыстарды бағалау, анықтау; 9.4.2.1 қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларының кешінін жасау және көрсету
	Сөйлеу диалогтары арқылы ойындардағы қозғалыстық сапаны дамыту	9.3.1.2 босаңсытудың зерттелген әдістерін пайдалана отырып, организм бұлшықеттерінің жеке топтарын босаңсыту бойынша жұмыстарды бағалау, анықтау; 9.3.8.1 айырмашылығын көрсете отырып, іртүрлі қозғалыс қимылдарын орындау барысында әртүрлі тәжірибе жасау; 9.4.6.1 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсауықты нығайтуға бағытталған психогимнастика элементтерін талдай алу және оған бейімделу
4 - тоқсан		
Өзара әрекет ету ойындары	Қауіпсіздік техникасы. Әртүрлі салмақтағы допты игеру арқылы дағдыларды дамыту	9.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыстық икемдер мен дағдыларды қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктердің алдын-алу бойынша өзіндік және өзге қимылдарды талдау және с а л с т ы р у , ж а с а у ; 9.3.1.1 өмір сүру ортасының балама шешімдеріндегі қозғалыс идеялары, стратегиялары мен жоспарларын ұйымдастыру және бағалауды анықтау
	Допты пайдаланумен жасалатын жаттығулар кешенін жасау	9.1.2.1 қозғалыстың аралас түрлерін қолдану, негіздеу және дене дайындығы мен дене дамуын өздігінен бақылауға ала алу; 9.3.6.1 іртүрлі жағдайларда берілетін жаңа элементтерді жасау үшін шығармашылық қабілеттер мен идеяларды біріктіру; 9.4.3.1 дене жаттығуларын орындау кезінде және одан кейінгі белгілі бір дене өзгерістерін көру үшін бақылау стратегияларының қатарын қолдана алу
	Арнайы жаттығуларды орындау барысында көрсетілетін көмек	9.1.4.3 аяқ бас бармақтары буындарындағы серпімділікті арттыру үшін жаттығулар кешенін түсіну және көрсете алу; 9.4.6.3 қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсауықты нығайтуға бағытталған релаксация мен өзін-өзі уқалау элементтеріне талдау жасау және бейімделе алу
	Модификацияланған ойындар	9.3.2.1 командадағы жұмыстың кқшбасшылық дағдыларын бағалау ; 9.3.3.1 организмнің жекелей ерекшелігін ескере отырып, түзетуші және дамытушы бағыттағы оң оқу ортасын құру бойынша біріге жұмыс жасау дағдыларының қатарын талқылау бағалау
	Ойын қозғалыстары арқылы келетін дене саулығының компоненттері	9.1.2.2 жаттығулар кешенін негіздеу және қолдана алу, қалыптасқан жағдайларға байланысты өз жүрісін түзеу және бақылауға ала алу ; 9.3.2.1 командадағы жұмыстың кқшбасшылық дағдыларын бағалау
		9.1.1.2 омыртқаны түзеу үшін әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезіндегі қозғалыс дағдылары мен икемдерді салғастыру

Денсаулық және тәжірибе арқылы дағдыларды игеру туралы білім	Денсаулық жаттығулары арқылы денсаулықты сақтау және нығайту	; 9.4.5.1 денсаулық, қауіпсіздік техникасы, сондай-ақ қозғалыс бұзлыс ерекшелігі есебімен әлеуетті қауіпті төмендетудің тәсілдерін орындау
	Емдік дене шынықтыру арқылы денсаулықты дамыту	9.1.4.1 субъективті сезімдерге сәйкес бұлшықет күші мен қозғалыс амплитудасын анағұрлым айқын басқара алатын жаттығуларды түсіну және көрсету; 9.4.1.2 денсаулық үшін тыныс алу органаарының маңыздылығы туралы білімді пайдалана алу, тыныс алу ережелерін пайдалана алу

6) 10 - сынып:

6 – кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Тақырып/ ұзақмерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Салауатты өмір салты – дені сау ұрпақ	Қауіпсіздік техникасы. Баяу өсуші жүктемеге бейімделу	10.3.1.1 өмір сүру қызметіндегі баламалық шешімдердегі стратегиялар мен жоспарлар, қозғалыс идеяларын тәжірибеде талдай алу және қолдана алу; 10.3.5.1 денсаулықтағы бұзылыстар есебімен конструкциялық ұсыныстарды ұсына отырып, шығармашылық міндеттерді талдау және қолдана алу; 10.3.8.1 олардың айырмашылығын түсіне отырып, қозғалыстарды орындау кезіндегі әртүрлі рөлдермен тәжірибе жасай алу және талдай алу;
	Дене паталогиясына түзеу және оның алдын-алу	10.1.1.1 емдік дене жаттығуларын орындау кезінде қозғалыс дағдылары мен машықтарына талдау жасау; 10.1.5.1 дене жаттығуларының кең диапазонындағы композициялық идеялар мен стратегиялар, әртүрлі тактикаларды үйрене алу; 10.4.1.2 денсаулық үшін тыныс алу органдарының маңыздылығы туралы өзінің және өзгенің білімін сараптау, тыныс алу ережелерін пайдалану
	Әртүрлі доптармен тәжірибе жасау	10.1.4.4 ұсақ моториктерді түзетуге арналған оқытудың негізгі физикалық қозғалыстары туралы білімге талдау ж а с а у ; 10.4.1.1денсаулықты нығайту үшін физикалық қызметтің маңыздылығы туралы өзінің және өзгенің білімін сараптау
	Арнайы жекелей жаттығуларды өздігінен орындау	10.1.4.2 қол бармақтары буындарындағы қозғалмалылықты арттыру үшін жаттығулар кешенін өздігінен қолдану; 10.4.6.4 бұлшықет-буын қозғалыстарын дамыту үшін тренажерлардағы жаттығулардың өзге ерекшеліктеріне үйрету және өзі қолдана алу сараптау
	Дұрыс сымбат дағдыларын қалыптастыру және бекітуге арналған жаттығулар	10.1.1.2 омыртқаны түзеуге арналған әртүрлі емдік физикалық жаттығуларды орындау кезіндегі қозғалыс дағдылары мен машықтарын сараптау; 10.3.1.2 және көрсете алу босаңсытудың зерделенген әдістерін қолдана отырып, организм бұлшықеттерінің жеке топтарын босаңсыту бойынша сараптай алу және көрсету
	Омыртқа байланыстары мен бұлшықеттердің	10.1.3.1 қозғалыс қателіктерін түзеу және оның алдын ала алу мен физикалық дамуына ықпал етуші әртүрлі жаттығулардағы қозғалысты орындау сапасын талдау;

Ортопедиялық тәртіпті сақтау	созылуы және оның серпімділігін дамытуға арналған жаттығулар	10.4.6.3 өзін және өзгелерді өз-өзіне массаж жасауға үйрету және қозғалыс бұзылыстарының ерекшеліктері есебімен денсаулықты нығайтуға бағытталған өзіндік массаж бен релаксацияның өзге элементтеріне үйрету
	Техникалық элементтері жеңіл тапсырмалар	10.1.2.2 жаттығулар кешенін сараптау және пайдалану; қалыптасқан жағдайға орай өз жүрісін өздігінен бақылау ж а н е т ү з е й а л у ; 10.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдірумен тәжірибелік тұрғыдан кеңістіктік бағытталу және кеңістіктік әрекеттерді жоспарлауды сараптау
	Кеңістіктік түсініктерді тәрбиелеуге арналған жаттығулар	10.1.2.1 қозғалыс комбинациясын өздігінен сараптау және қолдана алу және дене дамуы мен дене дайындығының өздігінен ба қ л а й а л у ; 10.2.1.1 кеңістіктік қатынастарды игеру бойынша өзге жаттығулар кешенін сараптау және үйрете алу
	Командадағы жұмыс негіздері	10.1.7.1 қозғалыс қабілетін түзеу және жақсарту үшін оқытудың әртүрлі деңгейлеріндегі қозғалыс белсенділігімен байланысты тәуекелге қиындықтары мен әсер етуінің алдын-алу дағдыларына оқытуды сараптай алу және п а й д а л а н а а л у ; 10.3.6.1 әртүрлі жағдайларда берілетін өзгелердің жаңа элементтерді құру идеялары мен өзінің шығармашылық қабілетін сараптау

2 - тоқсан

Ж а л п ы физикалық дамуды түзеу	Қауіпсіздік техникасы. Микромоториктерді дамытуды түзеу; психокоррекция	10.1.6.1 өмірлік маңызы зор қозғалыс дағдылары мен машықтарын қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктің алдын алу бойынша өзгенің дағдысын пайдалана алу және сараптау; 10.2.1.1 кеңістіктік қатынастарды игеру бойынша өзге де жаттығулар кешеніне үйрете алу және сараптау; 10.4.4.1 емдік дене жаттығуларының арнайы кешендерін орындау кезінде тыныс алу гимнастикасының өзге де әртүрлі әдістеріне үйрете алу; 10.4.6.1 қозғалыс бұзылыстарын ерекшелігі есебімен денсаулықты нығайтуға бағытталған психогимнастика элементтеріне талдау жасау және оларды пайдалана алу
	Қозғалыс дағдыларын түзеуге арналған дәстүрлі емес әдістердің элементтері	10.1.4.1 субъективті сезінулерге сәйкес бұлшықет күші мен қозғалысы амплитудасын нақты басқара алуға мүмкіндік беретін жаттығуларды талдау және өздігінен қолдана алу; 10.3.4.1 қозғалыс паталогиясы бар балалардың дене ерекшеліктерін есепке ала отырып әртүрлі жаттығуларды орындау кезіндегі құрылымдық тәсілдер мен ережелерді пайдалана алу және талдау; 10.4.6.2 қозғалыс бұзылыстарның ерекшелігі есебінен денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формаларының элементтерін талдау
	Мөлшер мен жүктемені есептей алумен	10.1.4.3 аяқ бармақтары буындарының қозғалмалылығын арттыруға арналған жаттығуларға оқыту үшін негізгі дене жаттығулары туралы білімді талдау және қолдана алу;

	тренажерларда жаттығуларды орындай алу	10.4.6.4 бұлшықет-буын қозғалысын дамытуға арналған тренажерлардағы жаттығулардың өзге ерекшеліктеріне үйрету және талдау
	Түзету жаюдықтарымен келген тапсырма	10.1.1.1 әртүрлі емдік дене жаттығулары орындау кезіндегі қозғалыс дағдылары мен машықтарын талдау; 10.1.4.1 субъективті сезінулерге сәйкес бұлшықет күші мен қозғалысы амплитудасын нақты реттеп отыруға мүмкіндік беретін жаттығуларды талдау және өздігінен қолдану
	Заттармен және заттарсыз түзеу жаттығулары	10.1.4.4 ұсақ моториктерді түзеуге арналған өзге жаттығуларға оқытуға арналған негізгі дене жаттығулары туралы білімге талдау жасау; 10.4.2. қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларының кешеніне талдау жасау және оған
Қазақтың ұлттық ойындары	Ұлттық қозғалыс және танымдық ойындар	10.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдіруді біріктірудегі тәжірибелік кеңістіктегі бағытталу және кеңістіктік әрекеттерді жоспарлауды талдау; 10.3.3.1 жекелей ерекшеліктерді есепке ала отырып, түзеу және дамыту бағытының жағымды оқу ортасын құру бойынша өзінің және өзгенің тиімді және біріккен жұмыстарын талдау және қолдана алу; 10.3.7.1 патриотизмнен көрініс беретін мінез-құлықты көрсету, патриотизм сезімін және жекелей және топтық дене қызметіндегі бәсекелестікті көрсете алу
3 - тоқсан		
Емдік дене жаттығулары сабақтарының а д а м имунитетіне әсеру	Қауіпсіздік техникасы. Дене жағдайының компоненттерін дамыту	10.1.5.1 дене жаттығуларының кең диапазонындағы композициялық идеялар мен стратегиялар, әртүрлі тактикаларды үйрене алу; 10.3.5.1 денсаулықтағы ауытқушылықтар есебінен конструктивті ұсыныстар жасай отырып, шығармашылық міндеттерін талдау және қолдана алу; 10.4.1.2 денсаулық үшін тыныс алу органдарының маңыздылығы туралы өзінің және өзгенің біліміне талдау жасау
	Түзету жаттығуларының пайдасы	10.1.3.1 қозғалыс қателіктерін түзеу және оның алдын-алу, дененің дамуына ықпал етуші әртүрлі реттік жаттығулардағы қозғалысты орындау сапасын талдау; 10.4.3.1 дене жаттығулары мен жүктемесін орындағанда, аннан кейін немесе сол кездегі дене өзгерісін анықтау үшін өзінің және өзгенің стратегияларын қолдануды сараптау; 10.4.6.1 қозғалыс бұзылыстарын ерекшелігі есебімен денсаулықты нығайтуға бағытталған психогимнастика элементтеріне талдау жасау және оларды пайдалана алу
	Емдік дене шынықтыру сабақтарындағы айналымдық жаттығу	10.1.7.1 қозғалыс қабілетін түзеу және жақсарту үшін оқытудың әртүрлі деңгейлеріндегі қозғалыс белсенділігімен байланысты тәуекелге қиындықтары мен әсер етуінің алдын-алу дағдыларына оқытуды сараптай алу және п а й д а л а н а а л у ; 10.3.4.1 қозғалыс паталогиясы бар балалардың дене ерекшеліктерін есепке ала отырып әртүрлі жаттығуларды орындау кезіндегі құрылымдық тәсілдер мен ережелерді пайдалана алу және талдау; 10.4.1.1 денсаулықты нығайту үшін дене қызметінің

		маңыздылығы туралы өзінің және өзгенің біліміне талдау ж а с а у ; 10.4.6.2 қозғалыс бұзылыстарның ерекшелігі есебінен денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру бойынша сабақтардың дәстүрлі емес формаларының элементтерін талдау.
Біріккен және қызықты тапсырмалар арқылы оқыту	Көшбасшылық және ынтымақтастық	10.2.2.1 қозғалыс қызметтерін жетілдіруді біріктірудегі тәжірибелік кеңістіктегі бағытталу және кеңістіктік әрекеттерді жоспарлауды талдау; 10.3.2.1 командада жұмыс жасауда өзінің және өзгенің көшбасшылық дағдыларына талдау жасау; 10.3.5.1 денсаулықтағы ауытқушылықтар есебінен конструктивті ұсыныстар жасай отырып, шығармашылық міндеттерін талдау және қолдана алу; 10.3.6.1 әртүрлі жағдайларда берілетін жаңа элементтерді құру үшін өзінің және өзгенің шығармашылық қабілеті мен идеяларына талдау жасау; 10.3.7.1 патриотизмнен көрініс беретін мінез-құлықты көрсету, патриотизм сезімін және жекелей және топтық дене қызметіндегі бәсекелестікті көрсете алу
	Біріккен және қызықты тапсырмалар арқылы оқыту	10.1.6.1 өмірлік маңызы зор қозғалыс дағдылары мен машықтарын қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктің алдын алу бойынша өзгенің дағдысын пайдалана алу және сараптау; 10.4.4.1 емдік дене жаттығуларының арнайы кешендерін орындау кезінде тыныс алу гимнастикасының өзге де әртүрлі әдістеріне үйрете алу; 10.4.5.1 өзгелерді қауіпсіздік техникасына үйрету және талдау, сонымен қатар қозғалыс бұзылысын есепке ала отырып, денсаулықтың әлеуетті қаупін төмендету; 10.4.6.3 өзін және өзгелерді өз-өзіне массаж жасауға үйрету және қозғалыс бұзылыстарының ерекшеліктері есебімен денсаулықты нығайтуға бағытталған өзіндік массаж бен релаксацияның өзге элементтеріне үйрету
	Ойындардағы елестетуді дамыту	10.1.4.2 қол бармақтары буындарының қозғалмалылығын арттыруға арналған жаттығуларға оқыту үшін негізгі дене жаттығулары туралы білімді талдау және қолдана алу; 10.3.1.2 босаңсытудың зерделенген әдістерін қолдана отырып, организм бұлшықеті жеке топтарын босаңсыту бойынша әдістерді көрсете алу және талдау; 10.4.2.1 қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларының кешеніне үйрете алу және талдау
	Речетатив, сөйлеу диалогтарымен қатар кимыл сапасын дамыту ойындары	10.3.1.2 босаңсытудың зерделенген әдістерін қолдана отырып, организм бұлшықеті жеке топтарын босаңсыту бойынша әдістерді көрсете алу және талдау; 10.3.8.1 олардың айырмашылығын түсіне отырып, кимылдарды орындау кезінде әртүрлі рөлдермен тәжірибе ж а с а у және талдай алу; 10.4.6.1 қозғалыс бұзылыстарын ерекшелігі есебімен денсаулықты нығайтуға бағытталған психогимнастика элементтеріне талдау жасау және оларды пайдалана алу.
4 - тоқсан		

Өзара әрекет ету ойындары	Қауіпсіздік техникасы. Өртүрлі салмақтағы допты игеру дағдыларын дамыту	10.1.6.1 өмірлік маңызы зор қозғалыс дағдылары мен машықтарын қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктің алдын алу бойынша өзгенің дағдысын пайдалана алу және сараптау; 10.3.1.1 өмір сүру қабілеті ортасындағы балама шешімдердегі стратегиялар мен жоспарлар, қозғалыс идеяларын тәжірибеде қолдана алу және талдау.
	Допты пайдаланумен жаттығулар кешенін жасау	10.1.2.1 қимыл комбинациясын өздігіне қолдана алу және талдау, дене дамуы мен дене дайындығы өздігінен бақылай алу ; 10.3.6.1 әртүрлі жағдайларда берілетін жаңа элементтерді құру үшін шығармашылық өзінің қабілеті мен идеяларын т а л д а у ; 10.4.3.1 дене жаттығуы мен жүктемесін орындағаннан кейін және орындау барысында дене өзгерістерін анықтау үшін өзінің және өзгелердің стратегияларын қолдануды талдау.
	Арнайы жаттығуларды орындау кезіндегі көмек	10.1.4.3 аяқ бармақтары буындарындағы қозғалмалылықты арттыруды үшін өзге жаттығуларға үйретуде негізгі дене қозғалыстары туралы білімді қолдана алу және талдау; 10.4.6.3 өзін және өзгелерді өз-өзіне массаж жасауға үйрету және қозғалыс бұзылыстарының ерекшеліктері есебімен денсаулықты нығайтуға бағытталған өзіндік массаж бен релаксацияның өзге элементтеріне үйрету
	Модифицирлі ойындар игры	10.1.2.1 қимыл комбинациясын өздігіне қолдана алу және талдау, дене дамуы мен дене дайындығын өздігінен б а қ ы л а й а л у ; 10.3.3.1 жекелей ерекшеліктерді есепке ала отырып, түзеу және дамыту бағытының жағымды оқу ортасын құру бойынша өзінің және өзгенің тиімді және біріккен жұмыстарын талдау және қолдана алу.
Тәжірибе арқылы дағдыларды игеру және денсаулық туралы білім	Ойын қозғалыстарының қатарының дене саулығының компоненттері	10.1.2.2 жаттығулар кешенін талдау және пайдалану: қалыптасқан жағдайларға байланысты өз жүрісін өздігінен б а қ ы л а у ж әне т ү з е у ; 10.3.2.1 командада жұмыс жасауда өзінің және өзгенің көшбасшылық дағдыларына талдау жасау.
	Түзеу жаттығулары арқылы денсаулықты сақтау және нығайту	10.1.1.2 омыртқаны түзеуге арналған әртүрлі емдік физикалық жаттығуларды орындау кезіндегі қозғалыс дағдылары мен машықтарын сараптау; 10.4.5.1 өзгелерді қауіпсіздік техникасына үйрету және талдау, сонымен қатар қозғалыс бұзылысын есепке ала отырып, денсаулықтың әлеуетті қаупін төмендету
	Емдік дене тәрибесі арқылы денсаулықты дамыту	10.1.4.1 субъективті сезінулерге сәйкес бұлшықет күші мен қозғалысы амплитудасын нақты реттеп отыруға мүмкіндік беретін жаттығуларды талдау және өздігінен қолдану; 10.4.1.2 денсаулық үшін тыныс алу органдарының маңыздылығы туралы өзінің және өзгенің білімін сараптау, тыныс алу ережелерін пайдалану

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 59 – қосымша
Қазақстан Республикасы

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде) 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқыту мақсаты – тіл туралы білімдерді меңгеру, түрлі деңгейдегі құралдарды қолдану нормалары және оларды өнімді тілдік әрекет барысында белсендету, сонымен бірге сөздік қорын байыту, байланыстыра айту жолдарын, қатынас мәдениетін, тілді жетілдірудің саналы және шығармашылықтық механизмдерін меңгеру негізінде тілдік әрекеттің барлық түрлері (тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым) бойынша коммуникативтік дағдыларды қалыптастыру арқылы зиялы және белсенді тұлғаны дамыту.

3. Оқытудың міндеттері:

1) тіл туралы білімдерді, оның түрлі салада және қатынас жағдайларында, стилистикалық ресурстарда, әдеби тілдің негізгі нормаларында (орфоэпиялық, орфографиялық және грамматикалық) және тілдік этикет ережелерінде қызмет істеуін қалыптастыру;

2) оқу және жазу дағдыларын жетілдіру;

3) нормативтік және қатынас жағдайындағы сәйкестік көзқарастары жағынан тілдік құралдарды бағалау және таңдау қабілетін қалыптастыру;

4) түрлі тілілік жанрларда ауызша және жазбаша монологиялық сөйлемдерді құру қабілетін дамыту және жетілдіру;

5) табысты әңгімелік қатынас жасау, түрлі сала мен коммуникативтік жағдайда пікірталас жүргізу қабілетін жетілдіру;

6) орфоэпиялық, орфографиялық, пунктуациялық және стилистикалық сауаттылығын жетілдіру;

7) қатынас құралы, білім көзі, рухани-адамгершіліктік құндылық ретінде, және де қоғамда табысты әлеуметтенуге ықпал жасайтын тілдік капитал ретінде, тілге саналы қарауға тәрбиелеу.

4. Бағдарламаның мазмұны, заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру

қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде, жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім

алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әртүрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стильдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу процесі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік күзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушылардың танымдық әс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық ірекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар" әдісі маңызды орын алады.

17. Оқудағы қиындықтарды жеңу мақсатында арнайы тәсілдер (көру бұзылымдары ескерілгендегі оқу ісінің алгоритмизациясы, сабақ құрылымының ерекшелігі, сақталған функцияларды дамыту бойынша арнайы гимнастика), оқу ақпаратын өңдеудің логикалық тәсілдері (нақтыландыру, үлгілер бойынша аналогиясын орнату, қорыту) қолданылады.

18. Білім алушылардың психикалық және дене ерекшеліктерін түзеу мақсатында тіл сабағында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

- 1) шолу әдісі;
- 2) дидактикалық ойындар;
- 3) "Фонетика", "Лексика және фразеология" тақырыптарын оқу барысында кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;
- 4) тірек сызбалар;
- 5) мәтінді редакциялау;
- 6) анықтамалық материалдар үшін дәптер дайындау және қолдану;
- 7) "дыбыссыз" сұрақ;
- 8) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;
- 9) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;
- 10) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін ассоциациялар тәсілі"(суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер ..." (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), "Өңгімені жалғастыр";
- 11) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?" . Қолданылатын қысқаша-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-ерік аясының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау (мысалы, "Қарапайым сөйлем ") тақырыбын зерделеу барысында.

19. Ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушыларға барлық психикалық процестердің тез сарқылуы тән, сондықтан сабақ кезінде іс-әрекеттерді ауыстырудың, әдістер мен тәсілдерді алмастырудың, жіктемелік тәсілдің, маңызыды материалды ойда сақтап қалу үшін көп рет қайталаудың, көру қабілеті, айналаны бақылау, оқу, жұмысты тынығумен алмастыру үшін жайлы жағдайлар жасаудың мағынасы зор.

20. Бағдарламалық материалды толыққанды жүзеге асыру үшін тіл және әдебиет кабинеттерін жабдықтаудың нормалары белгіленген:

- 1) интерактивтік және проекциялық жабдықтар жинақталымы: проектор, интерактивтік тақта немесе экран;
- 2) электрондық басылымдар, DVD –гі видеофильмдер, электрондық плакаттар;
- 3) компьютер жинақталымы: жүйелік блок, монитор, микрофондық-телефондық гарнитура, акустикалық жүйе, Web-камера, желілік фильтр, көпфункционалды құрылғы ;

4) аудиторлық қабырға тақтасы.

21. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

2) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

3) "Тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер" ассистивтік құрылғысы, - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3 - тарау. "Қазақ тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

22. "Қазақ тілі" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 2) 6-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 3) 7-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 4) 8-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;
- 5) 9-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;
- 6) 10- сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылында – 34 сағатты құрайды.

23. Пәндік білімнің мазмұны коммуникативтік әрекеттерге және коммуникативтік дағдыларға негізделген; коммуникативтік дағдылардағы оқу мақсаттары әр сынып деңгейіне сәйкес динамикалық даму бағытында жасалған.

24. Оқу мақсаттары мұғалім мен білім алушыларға болашақ қадамдары жөнінде өзара ой бөлісуге, оларды жоспарлау мен бағалауға мүмкіндік беретін бірізділік пен сабақтастықты көрсететін төмендегідей 5 бөлімді қамтиды:

- 1) тыңдалым және айтылым;
- 2) оқылым;
- 3) жазылым;
- 4) тілдік нормаларды қолдану;
- 5) сөйлеу тілін дамыту және түзету.

25. "Тыңдалым және айтылым" бөлімі мұғалім мен білім алушылардың сөзі, аудио (видео) таспаларды тыңдай білу, сөйлеушінің коммуникативтік мақсаты мен себебін түсіну, естіген әдеби, публицистикалық, ғылыми-танымал мәтіндердегі ақпараттарды түсіну дағдыларын қалыптастыру, әлеуметтік-мәдени, әлеуметтік-тұрмыстық, адамгершілік-этикалық тақырыптар бойынша өз ойын

бірiздiлiкпен ауызша түрде жеткiзу және диалогтың әртүрiне қатысу дағдыларын дамытуға бағытталған.

26. "Оқылым" бөлімі шығарманы түсініп, дұрыс, мәнерлеп, жылдам оқу; іштей оқу, шығарманың басты ойын айқындау, оқылған шығармалардың мазмұнын талқылау, кітап жайында пікірлер құрастыру, мұғалім тапсырмасы бойынша оқылған шығарманы мазмұндау, басты кейіпкерлерді атау, өз көзқарасын айқындап айту, ақпарат көздерімен жұмыс істеу мәдениетін дамыту және оқылым стратегияларын қолдану дағдыларын жетілдіруге бағытталған.

27. "Жазылым" бөлімі естіген және оқыған мәтіннің мазмұнын жазбаша әрі қысқартылған түрде дұрыс жеткізе білу дағдыларын (мазмұндама, конспект, аннотация, тезистер) қалыптастыру, қажетті ақпараттарды іріктеу негізінде өзекті мәселелерге (әлеуметтік-мәдени, әлеуметтік-тұрмыстық, адамгершілік-этикалық) қатысты тақырыптарға өзіндік мәтіндерді құрастырып, өз ойын дәлелдеп жазу, бұқаралық ақпарат құралдары материалдары негізінде стильдік ауытқулар мен орынсыз қолданылған сөз оралымдарын талдап, стильдік түзетулер жасау, редакциялау, тілдің әртүрлі функционалды-мағыналық типтерін (сипаттау, баяндау, пайымдау) пайдалана отырып әртүрлі функционалдық стильде шығарма жазу (оның ішінде пікір және сын пікір) дағдыларын жетілдіруге бағытталған.

28. "Тілдік нормаларды қолдану" бөлімі білім алушылардың қарым-қатынастық дағдыларын дамыту, орфографиялық, орфоэпиялық, лексикалық, грамматикалық, пунктуациялық нормалар мен қазақ тілінің этикет формаларын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеруге бағытталған.

29. "Тыңдалым және айтылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) болжау;
- 2) әртүрлі жанрдағы мәтіндерді талдау;
- 3) сөзді түсіну және қабылдау;
- 4) тыңдалым материалы бойынша жауап беру және бағалау;
- 5) сөйлеу мәдениетін дамыту;
- 6) сөйлеу тілін дамыту және түзету.

30. "Оқылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) мәтіннен ақпаратты анықтау;
- 2) мәтіннің стильдік ерекшелігін тану;
- 3) мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату;
- 4) әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу;
- 5) оқылым стратегияларын қолдану.

31. "Жазылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) жазу дағдыларын жетілдіру;
- 2) жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну;
- 3) іскерлік хат жазу;

4) мәтіндерді түзету.

32. "Тілдік нормаларды қолдану" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) орфографиялық нормаларды сақтау;

2) орфоэпиялық нормаларды сақтау;

3) лексикалық нормаларды сақтау;

4) грамматикалық нормаларды сақтау;

5) пунктуациялық нормаларды сақтау.

33. 5-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны.

34. Сөйлеу әрекеттерінің түрлері:

1) тыңдалым және айтылым: тірек сөздер арқылы тақырыпты болжау; негізгі ойды анықтау; негізгі және қосымша ақпаратты анықтау; коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы қыстырма, қаратпа, одағай сөздер арқылы өз ойын білдіру;

2) оқылым: мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну; мәтіннің мазмұны бойынша негізгі сұрақтарға жауап беру; ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтары; оқылым стратегияларын қолдану; қажетті ақпаратты таба білу;

3) жазылым: бірдей элементтердің әртүрлі саны бар графемаларды ажырату (п-т, л-м, і-и, и-ш); шағын маз мұндама жазу; мұғалім ұсынған жоспар бойынша шағын шығарма жазу; хат жазу, конвертке мекен-жайын дұрыс жазу;

4) тілдік нормаларды қолдану:

орфографиялық норма: қазақ тілінің дыбыстар жүйесі; үндестік заңы; емле заңдылықтары;

орфоэпиялық норма: ілгерінді, кейінді, тоғыспалы ықпал;

лексикалық норма: сөздердің тура және ауыспалы мағынасы; көп мағыналы сөздер; синоним, антоним;

грамматикалық норма: туынды сөздер; күрделі сөздер: зат есімнің мағыналық түрлері; сын есім, шырай категориясы; сан есім, мағыналық түрлері; төл сөз бен төлеу сөз, автор сөзі;

пунктуациялық норма: төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану.

35. 6-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны.

36. Сөйлеу әрекеттерінің түрлері:

1) тыңдалым және айтылым: иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау; әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монологтердегі көтерілген мәселені талдау; мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпаратты анықтау; тірек сөздер мен жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау; көтерілген мәселе бойынша өз ойын білдіру; терминдерді орынды қолдану, диалогке қатысу;

2) оқылым: мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты анықтау, түсіну; хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландыру хабарландырудың құрылымы мен өңделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; ауызекі сөйлеу мен көркем сөйлеуді тілдік құралдар арқылы тану; мәтіндегі жаңа сөздерді тауып, мағынасын түсіну; сұраққа өздігінен жауап бергенде қолдана білу; оқылым стратегияларын қолдану, комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу; сілтеме жасау;

3) жазылым: бірдей элементтері бар, бірақ кеңістікте әртүрлі орналасқан графемаларды ажырату (п-р, ү-у, ұ-у, и-у, б-д; с-э, е-ә); бір қосымша элементі бойынша графемаларды ажырату (ц-и, г-ғ, ү-ұ, о-ө, н-ң, к-қ, х-с); сюжетті суреттердің (фотосуреттер) желісі бойынша әңгіме құрастыру; оқыған шығармалар бойынша жоспар құрып (мұғалімнің көмегімен), шығарма жазу; сурет бойынша жоспар құрып (мұғалімнің көмегімен), шығарма жазу;

іс-қағаздарды (хабарландыру, жедел хат, құттықтау) жазу; орфографиялық қателерді сөздіктерге, емле ережелеріне сүйеніп, түзету;

4) тілдік нормаларды қолдану:

орфографиялық норма: жеке, бірге, бөлек, дефис арқылы жазылатын сөздер;

орфоэпиялық норма: сөз екпіні, тіркес екпіні, логикалық екпін;

лексикалық норма: көп мағыналы сөздер мен омонимдер; синонимдердің мағыналық және стилистикалық айырмашылықтары; ауызекі және жазбаша мәтіндерде антонимдерді қолдану;

грамматикалық норма: есімдік; төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің жасалу жолдары мен қызметін білу, төл сөзді төлеу сөзге айналдыру сөйлемдегі есімдіктің қызметін түсіну, есімдікті зат есім, сын есімнің орнына қолдану; есімдерден зат есім тудыратын жұрнақтарды қолданып, сөз өзгерту мағынасына көңіл аудару;

пунктуациялық норма: қазақ тіліндегі тыныс белгінің түрлері, даралаушы тыныс белгілері.

37. 7-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны.

38. Сөйлеу әрекетінің түрлері:

1) тыңдалым және айтылым: мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін тыңдау арқылы көтерілетін мәселені болжау; әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік мәдени, тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіну; детальді ақпаратты анықтау; мәтін тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау; мәтін мазмұны бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беру; ойын анық жеткізу, дәлелдеу, қорытынды жасай білу; ресми сөздер мен тіркестер, дайын тіркестер мен терминдерді орынды қолданып, диалогке қатысу;

2) оқылым: мәтіннен детальді ақпаратты анықтау, мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру; ауызекі сөйлеу этикеттері

мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату; комментарий жасау, іріктеп оқу, зерттеп оқу;

3) жазылым: бірдей элементтердің әртүрлі саны бар графемаларды ажырату (п-т, л-м, і-и, и-ш; графикалық тіректер бойынша мәтін құрастыру, жазу; сөздерді өзгерте отырып шағын мазмұндама жазу; өз бетінше құрастырған жоспар бойынша шығарма жазу; іс-қағаздарды: қабырға газетіне мақала жазу, қолхат, өтініш, мінездеме, сауалнама, өмірбаян толтыру; мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, емле ережелеріне сүйеніп, түзету;

4) тілдік нормаларды қолдану:

орфографиялық норма: жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу;

орфоэпиялық норма: екпіннің түрлерін (сөз екпіні, тіркес екпіні, логикалық екпін) сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану;

лексикалық норма: көнерген сөз, неологизм (жалпы тілдік және жеке авторлық) сөздердің қолданыс аясын түсіну және ажырата білу;

грамматикалық норма: есімше; көсемше; тұйық етістік; шақ, рай түрлері; одағай; оқшау сөздер; үстеудің мағыналық түрлері, етістіктің есімше, көсемше, тұйық етістік, шақ, рай түрлері; еліктеу сөздер; шылау түрлері;

пунктуациялық норма: сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін (даралаушы және ерекшелеуші) дұрыс қолдану; шылау түрлерін ажырата білу, орынды қолдану; сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін (даралаушы және ерекшелеуші) дұрыс қолдану.

39. 8-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны.

40. Сөйлеу әрекетінің түрлері:

1) тыңдалым және айтылым: мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаның дамуы мен аяқталуын болжау; факті мен көзқарасты ажырата білу; проблемалық сұрақтарға тыңдалған мәтіннен деректер келтіре отырып, дәлелді жауап беру, өз жауабын өзгенің жауабымен салыстыру; пікірталаста тез және дұрыс шешім қабылдау; білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып ойын жеткізу;

2) оқылым: мәтіндік және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер) ақпаратты интерпретациялау; тілдік құралдар арқылы публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін тану; хроника, хабар, очерктердің және кеңсе құжаттарының, қызметтік жазбалардың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқу, мәнерлеп шапшан оқу;

3) жазылым: бірдей элементтері бар, бірақ кеңістікте әртүрлі орналасқан графемаларды ажырату, оқыған кітаптарынан білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып шығарма жазу, іс-қағаздарды: хабарландыру, жұмысқа алу өтініші,

жеделхат, жарнама, түсініктеме, сенімхат жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыру; мәтіндегі сөздердің тақырыпқа сай орынды қолданылуын тексеру, синонимдік қатармен ауыстыра отырып, лексикалық түзетулер енгізу;

4) тілдік нормаларды қолдану:

орфографиялық норма: бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфографиялық нормаға сай жазу;

сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану;

лексикалық норма: ежелгі қазақ және кірме сөздер, фразеологизм,

мақал-мәтелдердің эмоционалды мәні, көркемдік ерекшеліктерін түсініп қолдану;

грамматикалық норма: оқшау сөздердің қызметі, сөз тіркесінің байланысу тәсілдері мен түрлері, есім, етістікті сөз тіркестері, тұрлаулы және тұрлаусыз сөйлем мүшелері, сөйлем ішінде бірыңғай мүшелер мен айқындауыш мүшелері;

пунктуациялық норма: қабаттаса қолданылатын тыныс белгілері.

41. 9-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны.

42. Сөйлеу әрекетінің түрлері:

1) тыңдалым және айтылым: дәйексөздерге, үзінділерге сүйене отырып, көтерілетін мәселені болжау, әлеуметтік-қоғамдық, мәдени-тарихи, оқу-еңбек тақырыптарға байланысты диалог, монолог, полилогтардағы (интервью, пікірталас үзінді) автордың көзқарасы мен экспрессивті-эмоционалды сөздердің рөлін талдау, тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау, перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу, ой тұжырымдау;

2) оқылым: тұтас және аралас мәтіндердегі ақпараттарды салыстыру, перифразаның түрлі тәсілдерін қолдану, мәтін бойынша сұрақтар құрастыру, публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану, мақала, аннотация, презентация, құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату, ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді алу, комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқу, саналы түрде дауыстап дұрыс оқу;

3) жазылым: графемаларды, олардың элементтерін байланыстарын дұрыс жазу, мәтін құрылымын (кіріспе бөлім, жалпы мәлімет беру, детальді мәлімет беру) сақтай отырып, графиктік мәтін (шартты белгі, сурет, сызба) түрінде берілген материалды сипаттап жазу, негізгі ойды білдіретін сөйлемдерді іріктей отырып, жинақы мәтін жазу, іс-қағаздарды: оқуға түсуге, жұмысқа орналасуға байланысты қағаздар (өтініш, өмірбаян, қолхат, резюме) жазу, бұқаралық ақпарат құралдарының материалдары негізінде стильдік ауытқуларды, орынсыз қолданылған сөз оралымдарын талдап, стильдік түзетулер жасау;

4) тілдік нормаларды қолдану:

орфографиялық норма: мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу;

орфоэпиялық норма: сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану;

лексикалық норма: сөздік қор және сөздік құрам ерекшеліктерін түсініп қолдану;

грамматикалық норма: жай сөйлемдерді айтылу мақсаты мен құрылымдық ерекшелігіне сай қолдану, құрмалас сөйлем жасалу жолдарын, түрлерін білу, салалас құрмаласт сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану;

пунктуациялық норма: құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ойдың аражігін ажырататын) ережеге сай қолдану.

43. 10-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны.

44. Сөйлеу әрекетінің түрлері:

1) тыңдалым және айтылым: мәтін мазмұны бойынша дайындалған сұрақтарға болжаммен жауап беру, түп нұсқамен салыстыру, әртүрлі жанрдағы орта көлемді мәтіндердегі мақсатты аудитория мен тілдік құралдардың рөлін талдау; тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу; мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау; мәтінде айтылған ойға өз көзқарасын білдіру, сыни тұрғыдан баға беру, әртүрлі жанрдағы материалдар бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру, орта көлемді монолог дайындау;

2) оқылым: тұтас емес мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу; қазақ тілі стильдері мен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; мақала, аннотация, презентация, тезистердің құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; әртүрлі стильдегі мәтіндердің қызметін, құрылымын, ерекшелігін салыстыру; белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу; ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;

3) жазылым: графикалық тәртіптің негізгі ережелерін сақтау, сөздердің дыбыстық - әріптік құрамын қатесіз жазу, мәтін құрылымын сақтау, графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректердің маңызды тұстарын анықтап жазу, құрылымы және жеткізілу формасы бойынша іскерлік хат түрлерін (реттелген, реттелмеген, конверттік, электронды, факс) қолдану, жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын дұрыс жүйелеп, логикалық түзетулер енгізу;

4) тілдік нормаларды қолдану:

орфографиялық норма: мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу;

орфоэпиялық норма: сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану;

лексикалық норма: лексикалық және стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану;

грамматикалық норма: сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырату, түрлендіріп қолдану, аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану;

пунктуациялық норма: құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ойдың аражігін ажырататын) ережеге сай қолдану.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

45. Бағдарламада "оқыту мақсаттары" кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан сөйлеу әрекеттерінің ретін, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.5.1.1. кодында "5" – сынып; "5.1" – бөлімше; "1" – оқыту мақсатының реттік нөмірі.

46. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1-кесте

"Тыңдалым және айтылым" бөлімі					
Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-с
1.1 Болжау	5.1.1.1 тірек сөздер арқылы тақырыпты болжау	6.1.1.1 ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау	7.1.1.1 мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін тыңдау арқылы көтерілетін мәселені болжау	8.1.1.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаның дамуы мен аяқталуын болжау	9.1 дәй сүйі көт бол
1.2 Өртүрлі жанрдағы мәтіндерді талдау	5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстықтақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіндіру	6.1.2.1 әлеуметтік-мәдени, тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіндіру	7.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіну	8.1.2.1 әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы (нұсқаулық, құттықтау, хабарландыру, өмірбаян, жаңалық, интервью) көтерілген мәселені талдау	9. әле мәд тақ ди: пол инт үзі көз экс сөз
1.3 Сөзді түсіну және қабылдау	5.1.3.1 тыңдалған қысқа мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі ақпаратты анықтау; 5.1.3.2 құрбыларының жауабы неден басталып, аяқталғанын біліп, өз сөзімен айтып беру; 5.1.3.3 хабарлы мәтіннің мазмұнын қабылдап, түсіну	6.1.3.1 тыңдалған қысқа мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпаратты анықтау; 6.1.3.2 тірек сөздер мен жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау	7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, детальді ақпаратты анықтау; 7.1.3.2 мәтін тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау; 7.1.3.3 шығармада бейнелі сөздің орнын түсіну, бағалау	8.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу; 8.1.3.2 мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне назар аудара отырып, жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау; 8.1.3.3 аудио және видео таспаға жазылған әртүрлі жанырдағы материалды тыңдау және түсіну	9.1. ма: ұс: аст 9.1. м ә тал ой, 9.1. тас жа: тып Не:и

1.4 Тыңдалым материалы бойынша жауап беру және бағалау	5.1.4.1 тыңдалған мәтін мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру	6.1.4.1 көтерілген мәселе бойынша өз ойын білдіру	7.1.4.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беру, мәтіндегі ақпаратты шынайы өмірмен байланыстыру	8.1.4.1 проблемалық сұрақтарға тыңдалған мәтіннен деректер келтіре отырып, дәлелді жауап беру, өз жауабын өзгенің жауабымен салыстыру, талқылау	9.1 бер мәтін ақпаратты бер мәтін ақпаратты көтер бой тас жаңа бой сұр
1.5 Сөйлеу мәдениетін дамыту	5.1.5.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді еркін қолданып, диалогқа қатысу	6.1.5.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді еркін қолданып, диалогқа даярлықсыз қатысу, өз пікірін білдіру	7.1.5.1 коммуникативтік жағдаятқа сай ресми сөздер мен тіркестер, дайын тіркестер мен терминдерді орынды қолданып, диалогқа қатысу; 7.1.5.2 оқыған мәтін бойынша пікір айтуға машықтандыру, ойын анық жеткізу, дәлелдеу, қорытынды жасай білу	8.1.5.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздерді және мақал-мәтелдер мен тұрақты тіркестерді еркін қолданып, диалогқа қатысу, пікірталаста тез және дұрыс шешім қабылдай білу; 8.1.5.2 білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып ойын жеткізу	9.1 жаңа жәтер оры мой ой түр

2-кесте

Бөлімше	"Оқылым" бөлімі					
	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Мәтіннен ақпаратты анықтау	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну, анықтау; 5.2.1.2 мәтіннің мазмұны бойынша негізгі сұрақтарға жауап беру	6.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, ақпаратты анықтау, түсіндіру; 6.2.1.2 мәтіндегі жаңа сөздерді тауып, мағынасын түсіну; сұраққа өздігінен жауап бергенде қолдана білу	7.2.1.1 мәтіннен детальді ақпаратты анықтау, түсіндіру; 7.2.1.2 басты кейіпкерлердің сипатын, іс-әрекетін тауып, көрсету; 7.2.1.3 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру	8.2.1.1 мәтіндік және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер) ақпаратты интерпретациялау; 8.2.1.2 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты, көтерілген мәселені анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру	9.2.1.1 тұтас және еркін арасындағы (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мақалаттарды салыстыру; 9.2.1.2 перифразаның түрлі тәсілдерін қолдана отырып, мәтін бойынша сұрақтар құрастыру	10.2.1.1 еркін арасындағы (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мақалаттарды салыстыру; 10.2.1.2 перифразаның түрлі тәсілдерін қолдана отырып, мәтін бойынша сұрақтар құрастыру
					9.2.2.1 публицистикалық	

2.2 Мәтіннің стильдік ерекшелігін тану	5.2.2.1 ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мәтіндер арқылы тану	6.2.2.1 ауызекі сөйлеу және көркем сөйлеудің стильдік ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану	7.2.2.1 публицистикалық және ресми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану	8.2.2.1 ресми стиль және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану	және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану	10-сипатқа
2.3 Мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	5.2.3.1 мәтіннің түрін анықтау және өз тандауын дәлелдеу	6.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымы мен өңделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	7.2.3.1 ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату	8.2.3.1 хроника, хабар, очерктердің және кеңсе құжаттарының, қызметтік жазбалардың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	9.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату.	10-аппендикс, ража
2.4 Өртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	5.2.4.1 оқулықтың анықтамалық деректерін өз бетінше қолдану	6.2.4.1 мектептің энциклопедресиялық, фразеологиялық, орфографиялық сөздіктен ақпараттарды іздеу	7.2.4.1 энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу	8.2.4.1 ғаламтор, энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу, дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау	9.2.4.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді алу	10-энциклопедияға
2.5 Оқылым стратегияларын қолдану	5.2.5.1 жалпы мазмұнын түсіну үшін оқу, нақты ақпаратты табу үшін оқу; 5.2.5.2 мәтінді бөліктерге бөлу және негізгі ойын анықтау	6.2.5.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу	7.2.5.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, зерттеп оқу	8.2.5.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқу; 8.2.5.2 мәнерлеп шапшаң оқу: мәтіннің мазмұны мен мағынасына сәйкес интонация мен сөз қарқынын (кідіріс, логикалық ойлау дауыс сарыны) сақтау	9.2.5.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқу; 9.2.5.2 әдеби сөздің нормаларын сақтай отырып саналы түрде дауыстап дұрыс оқу	10-кәсіптік сипатқа

3-кесте

Бөлімше	"Жазылым" бөлімі					
	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	5.3.1.1 жазу техникасын	6.3.1.1 бірдей элементтері бар, бірақ кеңістікте	7.3.1.1 бірдей			

3.1 Жазу дағдыларын жетілдіру	жетілдіру 5.2.1.2 оқулықтағы ж а з б а жұмыстарын орындай білу; 5.2.1.3 бірдей элементтердің әртүрлі саны бар графемаларды ажырату (п-т, л-м, і-и, и-ш)	әртүрлі орналасқан графемаларды ажырату (п-р, ү-у, ұ-у, и-у, б-д; с-э, е-ә); 6.2.1.2 бір қосымша элементі бойынша графемаларды ажырату (ц-и, г-ғ, ү-ұ, о-ө, н-ң, к-қ, х-с)	элементтердің әртүрлі саны б а р графемаларды ажырату (п-т, л-м, і-и, и-ш); 7.2.1.2 қазақ тілінің барлық дыбыстарын өз бетінше жазуда ажырату	8.3.1.1 бірдей элементтері бар, бірақ кеңістікте әртүрлі орналасқан графемаларды ажырату	9.3.1.1 дисграфияның алдын алу мақсатымен барлық графемаларды, олардың элементтерінің байланыстарын дұрыс жазуын қадағалау	10.3.1.1 графикалық тәртіптің негізгі ережелерін сақтау; 10.3.1.2 сөздердің дыбыстық - әріптік құрамын қатесіз жазу
3.2 Жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	5.3.2.1 ш а ғ ы н мазмұндама жазба білу; 5.3.2.2 мұғалім ұсынған жоспар бойынша шағын шығарма жазу;	6.3.2.1 таныс емес тыныс белгілері қойылмаған мәтінді сөйлемге бөлу, ж а з у; 6.3.2.2 сюжетті суреттердің (фотосуреттер) желісі бойынша әңгіме құрастыру; 6.3.2.3 оқыған шығармалар бойынша жоспар құрып (мұғалімнің көмегімен), шығарма жазу; 6.3.2.4 сурет бойынша жоспар құрып (мұғалімнің көмегімен), шығарма жазу	7.3.2.1 түрлі жанрдағы мәтіндерді ажырата білу, мазмұнын түсіну, жазу; 7.3.2.2 графикалық тіректер бойынша мәтін құрастыру, ж а з у; 7.3.2.3 сөздерді өзгерте отырып ш а ғ ы н мазмұндама ж а з у; 7.3.2.4 өз бетінше құрастырған жоспар бойынша шығарма жазу;	8.3.2.1 ұсынылған тақырып бойынша деректер жинақтай отырып, графиктік мәтін (диаграмма, кесте, сызба) түрінде құрастыру; 8.3.2.2 оқыған кітаптарынан білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып шығарма жазу; 8.3.2.3 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ақпараттарды сақтай отырып, жинақы мәтін жазу	9.3.2.1 мәтін құрылымын (кіріспе бөлім, жалпы мәлімет беру, детальді мәлімет беру) сақтай отырып, графиктік мәтін (шартты белгі, сурет, сызба) түрінде берілген материалды сипаттап жазу; 9.3.2.2 оқылым ж ә н е тыңдалым материалдары бойынша негізгі ойды білдіретін сөйлемдерді іріктей отырып, жинақы мәтін жазу	10.3.2.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік (мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректердің маңызды тұстарын анықтап жазу; 10.3.2.2 шығарма жазу барысында өз ойын білдіріп, дәлелдей, қорытынды жасай білу; 10.3.2.3 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестерін синонимдік қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу
	5.3.3.1 туыстарына, достарына хат	6.3.3.1 іс-қағаздарды (хабарландыру, жеделхат,	7.3.3.1 іс-қағаздарды: қабырға газетіне мақала жазу, қолхат, өтініш,	8.3.3.1 іс-қағаздарды: хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат, жарнама, түсініктеме,	9.3.3.1 іс-қағаздарды: оқуға түсуге, жұмысқа орналасуға байланысты	10.3.3.1 құрылымы және жеткізілу формасы бойынша іскерлік хат түрлерін (

3.3 Искерлік хат жазу	жазу, конвертке мекен-жайын дұрыс жазу	құттықтау) жазуға жаттықтыру	мінездеме, сауалнама, өмірбаян толтыруға үйрету	сенімхат жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруға жаттықтыру	қағаздар (өтініш, өмірбаян, қолхат, резюме) жаза білу	реттелген, реттелмеген, конверттік, электронды, факс) қолдана білу
3 . 4 Мәтіндерді түзету	5.3.4.1 мәтіндегі орфографиялық қателерді сөздіктерге сүйене отырып, түзету	6.3.4.1 мәтіндегі орфографиялық қателерді сөздіктерге, емле ережелеріне сүйеніп, түзету	7.3.4.1 мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, емле ережелеріне сүйеніп, түзету	8.3.4.1 мәтіндегі сөздердің тақырыпқа сай орынды қолданылуын тексеру, синонимдік қатармен ауыстыра отырып, лексикалық түзетулер енгізу	9.3.4.1 бұқаралық ақпарат құралдарының негізінде стильдік ауытқуларды, орынсыз қолданылған сөз оралымдарын талдап, стильдік түзетулер жасау	10.3.4.1 жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын дұрыс жүйелеп, логикалық түзетулер енгізу

4-кесте

Бөлімше	"Тілдік нормаларды қолдану" бөлімі					
	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4 . 1 Орфографиялық нормаларды сақтау	5.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесі, үндестік заңы, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу; 5.4.1.2 түбір сөздегі дауысты және дауыссыз дыбыс әріптерінің жазылуын тексере білу	6.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу	8.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфографиялық нормаға сай жазу	9.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу	10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу
4 . 2 Орфоэпиялық нормаларды сақтау	5.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз	6.4.2.1 сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы	7.4.2.1 екпіннің түрлерін (сөз екпіні, тіркес екпіні, логикалық екпін) сөз және сөйлем	8.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс,	9.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын,	10.4.2.1 сөйлеу ағымында интонация құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын,

	және сөйлем ішінде орынды қолдану	ы қ п а л заңдылықтарына сәйкес айта білу	ішінде орынды қолдану	логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану	кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану	кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану
4.3 Лексикалық нормаларды сақтау	5.4.3.1 сөз – тілдің негізгі бірлігі. Сөздің басқа тіл бірліктерінен айырмашылығы . Сөздің лексикалық мағынасы; 5.4.3.2 тура және ауыспалы мағыналы сөздерді көркемдік ерекшеліктеріне сай қолдану; 5.4.3.3 тура және ауыспалы мағыналы сөздерді, антоним, синонимдерді көркемдік ерекшеліктеріне сай қолдану	6.4.3.1 көп мағыналы сөздер мен омонимдердің айырмашылығын білу, дұрыс қолдану ; 6.4.3.2 сөздің лексикалық мағынасын анықтау үшін түсіндірме сөздікті қолдану; 6.4.3.3 ауызекі және жазбаша мәтіндерде синонимдерді қолдануын бақылау. Синонимдердің мағыналық және стилистикалық айырмашылықтарын анықтау; 6.4.3.4 ауызекі және жазбаша мәтіндерде антонимдерді қолдануын бақылау; 6.4.3.5 қазақ тілінің антонимдер сөздігін қолдану	7.4.3.1 көнерген сөз , неологизм (жалпы тілдік және жеке авторлық) сөздердің қолданыс аясын түсіну және ажырата білу; 7.4.3.2 ауызекі және жазбаша мәтіндерде көнерген сөздер мен неологизмді қолдануын бақылау ; 7.4.3.3 диалект сөз, кәсіби сөз, терминологиялық лексика ғылымның негізгі белгісі ретінде,табу, сөздерін орынды қолдана білу	8.4.3.1 ежелгі қазақ және кірме сөздер; 8.4.3.2 шет тілі лексикасын пайдалану мақсаттылығы мен орындылығын тұрғысынан сөйлеу тіліне баға беру ; 8.4.3.3 фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәні , көркемдік ерекшеліктерін түсініп қолдану	9.4.3.1 сөздік қор және сөздік құрам ерекшеліктерін түсініп қолдану	10.4.3.1 лексикаль және стилистик заңдылықт дұрыс қол,
4.4 Грамматикалық нормаларды сақтау	5.4.4.1 жұрнақ арқылы жасалған туынды сөздерді және күрделі сөздерді ауызша және жазбаша тілдесім барысында қолдану; 5.4.4.2 зат есімдердің мағыналық түрлерін мәнмәтін аясында жалғаулар арқылы түрлендіріп қолдану; 5.4.4.3 сын есімдер, шырай	6.4.4.1 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің жасалу жолдары мен қызметін білу, төл сөзді төлеу сөзге айналдыру; 6.4.4.2 сөйлемдегі есімдіктің қызметін түсіну, есімдікті зат есім, сын есімнің орнына қолдану; 6.4.4.3 есімдерден зат есім тудыра тын жұрнақ тарды қолданып, сөз өзгерту мағынасына көңіл аудару; 6.4.4.4 етістіктің етіс	7.4.4.1 үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, синонимдік қатарларын түрлендіріп қолдану ; 7.4.4.2 етістіктің есімше, көсемше, тұйық етістік, шақ, рай түрлерін тілдесім барысында қолдану ; 7.4.4.3 еліктеуіш сөздердің мәнмәтіндегі қолданысын түсіну	8.4.4.1 окшау сөздердің қызметін түсіну, ажырата білу; 8.4.4.2 сөз тіркесінің байланысу тәсілдері мен түрлері, есім, етістікті сөз тіркестерін ажырату, қолдану; 8.4.4.3 тұрлаулы және тұрлаусыз сөйлем мүшелерінің сөйлем жасаудағы өзіндік орны, қызметін түсініп	9.4.4.1 жай сөйлемдерді айтылу мақсаты мен құрылымдық ерекшелігіне сай қолдану; 9.4.4.2 құрмалас сөйлем жасалу жолдарын, түрлерін білу; 9.4.4.3 салалас құрмалас сөйлемдердің	10.4.4.1 сабақтас құрмалас сөйлемдер мағыналы түрлерін ажырата (түрлендіріп қолдану; 10.4.4.2 ар құрмалас сөйлемдер жасалу

	түрлерінің ерекшелігін тану, сын есімді зат есім орнына қолдана білу; 5.4.4.4 сан есімнің мағыналық түрлерін ажырата білу, сан есімді зат есім орнына қолдана білу	түрлері мен салт-сабақты етістіктердің тіркесімдік мүмкіндігін ауызша және жазбаша тілдесім барысында қолдану	; 7.4.4.4 шылау түрлерін ажырата білу, орынды қолдану 7.4.4.5 одағай түрлерін ажырата білу, қолдану;	қолдану; 8.4.4.4 сөйлем ішінде бірыңғай мүшелер мен айқындауыш мүшелерді қолдана білу .	мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану	жолдарын қолдану
4 . 5 Пунктуациялық нормаларды сақтау	5.4.5.1 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану	6.4.5.1 қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсіну, дұрыс қолдану	7.4.5.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін (даралаушы және ерекшелеуші) дұрыс қолдану	8.4.5.1 сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану	9.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ойдың аражігін ажырататын) ережеге сай қолдану	10.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеу ойдың ара ажырататын) ережеге сай қолдану

47. Осы Бағдарлама сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

48. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру
деңгейінің 5-10 сыныптарына
арналған "Қазақ тілі" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар (оқыту қазақ тілінде)

1) 5-сынып:

1-кесте

Лексикалық тақырыптар	Сөйлеу әрекетінің түрлері	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Менің Отаным – Қазақстан Менің мектебім	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздер арқылы тақырыпты болжау; 5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіну
	Оқылым	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну, анықтау; 5.2.5.1 жалпы мазмұнын түсіну үшін оқу, нақты ақпаратты табу үшін оқу
	Жазылым	5.3.1.1 жазу техникасын жетілдіру; 5.2.1.2 оқулықтағы жазба жұмыстарын орындай білу
	Тілдік нормаларды қолдану	5.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу; 5.4.3.1 сөз – тілдің негізгі бірлігі. Сөздің басқа тіл бірліктерінен айырмашылығы. Сөздің лексикалық мағынасы; 5.4.4.1 жұрнақ арқылы жасалған туынды сөздерді және күрделі сөздерді ауызша және жазбаша тілдесім барысында қолдану
2-тоқсан		
Менің отбасым Көлік және жол белгілері	Тыңдалым және айтылым	5.1.3.1 тыңдалған қысқа мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі ақпаратты анықтау; 5.1.3.2 құрбыларының жауабы неден басталып, аяқталғанын біліп, өз сөзімен айттып беру; 5.1.3.3 хабарлы мәтіннің мазмұнын қабылдап, түсіну
	Оқылым	5.2.1.2 мәтіннің мазмұны бойынша негізгі сұрақтарға жауап беру; 5.2.5.1 жалпы мазмұнын түсіну үшін оқу, нақты ақпаратты табу үшін оқу
	Жазылым	5.3.1.1 жазу техникасын жетілдіру; 5.2.1.2 оқулықтағы жазба жұмыстарын орындай білу; 5.2.1.3 бірдей элементтердің әртүрлі саны бар графемаларды ажырату (п-т, л-м, і-и, и-ш)
	Тілдік нормаларды қолдану	5.4.1.2 түбір сөздегі дауысты және дауыссыз дыбыс әріптерінің жазылуын тексере білу; 5.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану; 5.4.3.2 тура және ауыспалы мағыналы сөздерді көркемдік ерекшеліктеріне сай қолдану; 5.4.4.2 зат есімдердің мағыналық түрлерін мәнмәтін аясында жалғаулар арқылы түрлендіріп қолдану
3-тоқсан		
Жануарлар әлемі мен өсімдіктер дүниесі Қоршаған ортаны қорғау Адам и құндылықтар	Тыңдалым және айтылым	5.1.4.1 тыңдалған мәтін мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру; 5.1.3.3 хабарлы мәтіннің мазмұнын қабылдап, түсіну
	Оқылым	5.2.2.1 ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мәтіндер арқылы таныу; 5.2.3.1 мәтіннің түрін анықтау және өз таңдауын дәлелдеу; 5.2.5.1 жалпы мазмұнын түсіну үшін оқу, нақты ақпаратты табу үшін оқу
	Жазылым	5.3.1.1 жазу техникасын жетілдіру; 5.3.2.1 шағын мазмұндама жаза білу; 5.3.3.1 туыстарына, достарына хат жазу, конвертке мекен-жайын дұрыс жазу

	Тілдік нормаларды қолдану	5.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану; 5.4.3.3 антоним, синонимдерді көркемдік ерекшеліктеріне сай қолдану; 5.4.4.3 сын есімдердің, шырай түрлерінің көркемдік ерекшелігін тану, сын есімді зат есім орнына қолдана білу
4-тоқсан		
Ғарышқа саяхат Жазғы демалыс. Саяхат	Тыңдалым және айтылым	5.1.5.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді еркін қолданып, диалогқа қатысу
	Оқылым	5.2.4.1 оқулықтың анықтамалық деректерін өзбетінше қолдану; 5.2.5.1 жалпы мазмұнын түсіну үшін оқу, нақты ақпаратты табу үшін оқу; 5.2.5.2 мәтінді бөліктерге бөлу және негізгі ойын анықтау
	Жазылым	5.3.1.1 жазу техникасын жетілдіру; 5.3.2.2 мұғалім ұсынған жоспар бойынша шағын шығарма жазу; 5.3.4.1 мәтіндегі орфографиялық қателерді сөздіктерге сүйене отырып, түзету
	Тілдік нормаларды қолдану	5.4.3.2 тура және ауыспалы мағыналы сөздерді көркемдік ерекшеліктеріне сай қолдану; 5.4.3.3 антоним мен синонимдерді көркемдік ерекшеліктеріне сай қолдану; 5.4.4.4 сан есімнің мағыналық түрлерін ажырата білу, сан есімді зат есім орнына қолдана білу; 5.4.5.1 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану

2) 6-сынып:

2-кесте

Лексикалық тақырыптар	Сөйлеу әрекетінің түрлері	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Менің туған өлкем Ұлттық және отбасылық құндылықтар	Тыңдалым және айтылым	6.1.1.1 ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау; 6.1.2.1 әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіну
	Оқылым	6.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, ақпаратты анықтау, түсіну
	Жазылым	6.3.1.1 бірдей элементтері бар, бірақ кеңістікте әртүрлі орналасқан графемаларды ажырату (п-р, ү-у, ұ-у, и-у, б-д; с-э, е-ә); 6.3.2.1 таныс емес тыныс белгілері қойылмаған мәтінді сөйлемге бөлу, жазу
	Тілдік нормаларды қолдану	6.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу; 6.4.3.1 көп мағыналы сөздер мен омонимдердің айырмашылығын білу, дұрыс қолдану; 6.4.4.1 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің жасалу жолдарын, қызметін білу, төл сөзді төлеу сөзге айналдыру
2-тоқсан		
	Тыңдалым және айтылым	6.1.3.1 тыңдалған қысқа мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпаратты анықтау
	Оқылым	6.2.1.2 мәтіндегі жаңа сөздерді тауып, мағынасын түсіну; сұраққа өздігінен жауап бергенде қолдана білу

Астана – бас қала Тарихи тұлғалар	Жазылым	6.2.1.2 бір қосымша элементі бойынша графемаларды ажырату (ц-и, г-ғ, ү-ұ, о-ө, н-ң, к-қ, х-с); 6.3.2.2 сюжетті суреттердің (фотосуреттер) желісі бойынша әңгіме құрастыру
	Тілдік нормаларды қолдану	6.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу; 6.4.2.1 сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарына сәйкес айта білу; 6.4.3.2 сөздің лексикалық мағынасын анықтау үшін түсіндірме сөздіккі қолдану; 6.4.4.2 сөйлемдегі есімдіктің қызметін түсіну, есімдікті зат есім, сын есімнің орнына қолдану
3-тоқсан		
Мәдени құндылықтар Қазақ халқының әдет-ғұрыптары мен салт-дәстүрлері. Наурыз. Табиғат құбылыстары	Тыңдалым және айтылым	6.1.3.2 тірек сөздер мен жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау
	Оқылым	6.2.2.1 ауызекі сөйлеу және көркем сөйлеудің стильдік ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; 6.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
	Жазылым	6.3.2.3 оқыған шығармалар бойынша жоспар құрып (мұғалімнің көмегімен), шығарма жазу; 6.3.3.1 іс-қағаздарды (хабарландыру, жеделхат, құттықтау) жазуды білу
	Тілдік нормаларды қолдану	6.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу; 6.4.2.1 сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарына сәйкес айта білу; 6.4.3.3 ауызекі және жазбаша мәтіндерде синонимдерді қолдануын бақылау. Синонимдердің мағыналық және стилистикалық айырмашылықтарын анықтау; 6.4.4.3 есімдерден зат есім тудыратын жұрнақтарды қолданып, сөз өзгерту, мағынасына көңіл аудару
4-тоқсан		
Өнер Жануарлар әлемі мен өсімдіктер дүниесі	Тыңдалым және айтылым	6.1.4.1 көтерілген мәселе бойынша өз ойын білдіру; 6.1.5.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді еркін қолданып, диалогқа даярлықсыз қатысу, өз пікірін білдіру
	Оқылым	6.2.4.1 энциклопедиялық, фразеологиялық, орфографиялық сөздіктен ақпараттарды іздеу; 6.2.5.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу
	Жазылым	6.3.2.4 сурет бойынша жоспар құрып (мұғалімнің көмегімен), шығарма жазу; 6.3.4.1 мәтіндегі орфографиялық қателерді сөздіктерге, емле ережелеріне сүйеніп, түзету
	Тілдік нормаларды қолдану	6.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу; 6.4.3.4 ауызекі және жазбаша мәтіндерде антонимдерді қолдануын бақылау; 6.4.3.5 қазақ тілінің антонимдер сөздігін қолдану; 6.4.4.4 етістіктің етіс түрлері мен салт-сабақты етістіктердің

		тіркесімдік мүмкіндігін ауызша және жазбаша тілдесім барысында қолдану

3) 7-сынып:

3-кесте

Лексикалық тақырыптар	Сөйлеу әрекетінің түрлері	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Қазақстандағыкөріктіжерлер Денсаулық – зор байлық	Тыңдалым және айтылым	7.1.1.1 мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін тыңдау арқылы көтерілетін мәселені болжау; 7.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіну; 7.1.5.1 коммуникативтік жағдаятқа сай ресми сөздер мен тіркестер, дайын тіркестер мен терминдерді орынды қолданып, диалогқа қатысу
	Оқылым	7.2.1.1 мәтіннен детальді ақпаратты анықтау, түсіну; 7.2.1.2 басты кейіпкерлердің сипатын, іс-әрекетін тауып, көрсету
	Жазылым	7.3.1.1 бірдей элементтердің әртүрлі саны бар графемаларды ажырату (п-т, л-м, і-и, и-ш); 7.2.1.2 қазақ тілінің барлық дыбыстарын өзбетінше жазуда ажырату; 7.3.2.1 түрлі жанрдағы мәтіндерді ажырата білу, мазмұнын түсіну, жазу
	Тілдік нормаларды қолдану	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу; 7.4.3.1 көнерген сөз, неологизм (жалпы тілдік және жеке авторлық) сөздердің қолданыс аясын түсіну және ажырата білу; 7.4.4.1 үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, синонимдік қатарларын түрлендіріп қолдану
2-тоқсан		
Су – тіршілік көзі. Қазақстандағы өзен-көлдер Сәулет өнері	Тыңдалым және айтылым	7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, детальді ақпаратты анықтау; 7.1.5.2 оқыған мәтін бойынша пікір айтуға машықтандыру, ойын анық жеткізу, дәлелдеу, қорытынды жасай білу
	Оқылым	7.2.1.2 басты кейіпкерлердің сипаты мен іс-әрекетін тауып, көрсету; 7.2.1.3 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру
	Жазылым	7.3.2.1 түрлі жанрдағы мәтіндерді ажырата білу, мазмұнын түсіну, жазу; 7.3.2.2 графикалық тіректер бойынша мәтін құрастыру, жазу
		7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу; 7.4.3.2 ауызекі және жазбаша мәтіндерде көнерген сөздер мен

	Тілдік нормаларды қолдану	неологизмді қолдануын бақылау; 7.4.4.2 етістіктің есімше, көсемше, тұйық етістік, шақ, рай түрлерін тілдесім барысында қолдану
3-тоқсан		
Мәдени мұра Қазақ халқының әдет-ғұрыптары мен салт-дәстүрлері. Наурыз Бос уақыт және хобби	Тыңдалым және айтылым	7.1.3.2 мәтін тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау; 7.1.4.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беру, мәтіндегі ақпаратты шынайы өмірмен байланыстыру
	Оқылым	7.2.1.3 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру; 7.2.2.1 публицистикалық және ресми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; 7.2.4.1 энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу
	Жазылым	7.3.2.3 сөздерді өзгерте отырып шағын мазмұндама жазу; 7.3.3.1 іс-қағаздарды: қабырға газетіне мақала жазу, қолхат, өтініш, мінездеме, сауалнама, өмірбаян толтыруға үйрету
	Тілдік нормаларды қолдану	7.4.2.1 екіпіннің түрлерін (сөз екіпіні, тіркес екіпіні, логикалық екіпін) сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану; 7.4.3.3 диалект сөз, кәсіби сөз, терминологиялық лексика ғылымның негізгі белгісі ретінде, табу сөздерін орынды қолдана білу; 7.4.4.3 еліктеуіш сөздердің мәнмәтіндегі қолданысын түсіну; 7.4.5.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін (даралаушы және ерекшелеуші) дұрыс қолдану
4-тоқсан		
Жеңіс Достық мерекесі күні.	Тыңдалым және айтылым	7.1.3.3 шығармада бейнелі сөздің орнын түсіну, бағалау; 7.1.4.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беру, мәтіндегі ақпаратты шынайы өмірмен байланыстыру
	Оқылым	7.2.3.1 сөйлеу этикеті мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату; 7.2.4.1 энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу; 7.2.5.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, зерттеп оқу
	Жазылым	7.3.2.4 өз бетінше құрастырған жоспар бойынша шығарма жазу; 7.3.4.1 мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, емле ережелеріне сүйеніп, түзету
	Тілдік нормаларды қолдану	7.4.3.3 диалект сөз, кәсіби сөз, терминологиялық лексика ғылымның негізгі белгісі ретінде, табу сөздерін орынды қолдана білу; 7.4.4.4 шылау түрлерін ажырата білу, орынды қолдану; 7.4.4.5 одағай түрлерін ажырата білу, қолдану

4) 8-сынып:

4-кесте

Лексикалық тақырыптар	Сөйлеу әрекетінің түрлері	Оқыту мақсаттары

1-тоқсан		
Сүйіспеншілік пен достық Ауа райы және климаттық өзгерістер	Тыңдалым және айтылым	8.1.1.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаның дамуы мен аяқталуын б о л ж а у ; 8.1.2.1 әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы (нұсқаулық, құттықтау, хабарландыру, өмірбаян, жаңалық, интервью) көтерілген мәселені талдау
	Оқылым	8.2.1.1 мәтіндік және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер) ақпаратты интерпретациялау; 8.2.5.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқу
	Жазылым	8.3.1.1 бірдей элементтері бар, бірақ кеңістікте әртүрлі орналасқан графемаларды ажырату
	Тілдік нормаларды қолдану	8.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфографиялық нормаға сай жазу; 8.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану
2-тоқсан		
Мамандықтар әлемі Табиғаттағы өзгерістер	Тыңдалым және айтылым	8.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу
	Оқылым	8.2.1.2 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты, көтерілген мәселені анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру; 8.2.2.1 ресми стиль және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы т а н у ; 8.2.5.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқу
	Жазылым	8.3.2.1 ұсынылған тақырып бойынша деректер жинақтай отырып, графиктік мәтін (диаграмма, кесте, сызба) түрінде құрастыру
	Тілдік нормаларды қолдану	8.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфографиялық нормаға сай жазу; 8.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қ о л д а н у ; 8.4.3.1 ежелгі қазақ және кірме сөздер; 8.4.4.1 окшау сөздердің қызметін түсіну, ажырата білу
3-тоқсан		
Әлемнің жеті кереметі Ғылым мен технология жетістіктері Спорт. Белгілі	Тыңдалым және айтылым	8.1.3.2 мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне назар аудара отырып, жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау; 8.1.3.3 аудио және видео таспаға жазылған әртүрлі жанрдағы материалды т ы ң д а у және т ү с і н у ; 8.1.5.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздерді және мақал-мәтелдер мен тұрақты тіркестерді еркін қолданып, диалогқа қатысу, пікірталаста тез және дұрыс шешім қабылдай білу
	Оқылым	8.2.1.1 мәтіндік және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер) ақпаратты интерпретациялау; 8.2.1.2 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты, көтерілген мәселені анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру; 8.2.3.1 хроника, хабар, очерктердің және кеңсе құжаттарының, қызметтік жазбалардың құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін а ж ы р а т у ; 8.2.5.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқу

спорт жұлдыздары	Жазылым	8.3.2.2 оқыған кітаптарынан білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып творчестволық шығарма жазу; 8.3.4.1 мәтіндегі сөздердің тақырыпқа сай орынды қолданылуын тексеру, синонимдік қатармен ауыстыра отырып, лексикалық түзетулер енгізу
	Тілдік нормаларды қолдану	8.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қ о л д а н у ; 8.4.3.2 шет тілі лексикасын пайдалану мақсаттылығы мен орындылығы тұрғысынан сөйлеу тіліне баға беру; 8.4.4.2 сөз тіркесінің байланысу тәсілдері мен түрлері, есімді, етістікті сөз тіркестерін ажырату, қолдану; 8.4.4.3 тұрлаулы және тұрлаусыз сөйлем мүшелерінің сөйлем жасаудағы өзіндік орнын, қызметін түсініп қолдану
4-тоқсан		
Қазақстандағы ұлттар достастығы Ғаламтор және әлеуметтік желілер	Тыңдалым және айтылым	8.1.3.3 аудио және видео таспаға жазылған әртүрлі жанрдағы материалды т ы ң д а у ж әне т ү с і н у ; 8.1.4.1 проблемалық сұрақтарға тыңдалған мәтіннен деректер келтіре отырып, дәлелді жауап беру, өз жауабын өзгенің жауабымен салыстыру, т а л қ ы л а у ; 8.1.5.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздержәне мақал-мәтелдер мен тұрақты тіркестерді еркін қолданып, диалогқа қатысу, пікірталаста тез және дұрыс ш е ш і м қ а б ы л д а й б і л у ; 8.1.5.2 білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып ойын жеткізе білу
	Оқылым	8.2.4.1 ғаламтор, энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу, дәлел ретінде қолдану, а в т о р ы н а с і л т е м е ж а с а у ; 8.2.5.2 мәнерлеп шапшаң оқу: мәтіннің мазмұы мен мағынасына сәйкес интонация мен сөз қарқынын (кідіріс, логикалық ойлау дауыс сарыны) сақтау
	Жазылым	8.3.3.1 іс-қағаздарды: хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат, жарнама, түсініктеме, сенімхат жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) т о л т ы р у ға ж а т т ы қ т ы р у ; 8.3.2.3 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ақпараттарды сақтай отырып, жинақы мәтін жазу
	Тілдік нормаларды қолдану	8.4.3.3 фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәні мен көркемдік ерекшеліктерін т ү с і н і п қ о л д а н у ; 8.4.4.4 сөйлем ішінде бірыңғай мүшелер мен айқындауыш мүшелерді қ о л д а н а б і л у ; 8.4.5.1 сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану

5) 9-сынып:

5-кесте

Лексикалық тақырыптар	Сөйлеу әрекетінің түрлері	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
	Тыңдалым және айтылым	9.1.1.1 мәтіннен алынған дәйексөздерге, үзінділерге сүйене отырып, көтерілетін мәселені болжау

Отбасы және демографиялық өзгеріс Әлем мәдениеті	Оқылым	9.2.1.1 тұтас және аралас мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, сурет) ақпараттарды салыстыру; 9.2.5.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқу; 9.2.5.2 әдеби сөздің нормаларын сақтай отырып саналы түрде дауыстап дұрыс оқу
	Жазылым	9.3.1.1 дисграфияны алдын алу мақсатымен барлық графемаларды, олардың элементтерінің байласындарын дұрыс жазуын қадағалау
	Тілдік нормаларды қолдану	9.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу; 9.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану; 9.4.3.1 сөздік қор және сөздік құрам ерекшеліктерін түсініп қолдану; 9.4.4.1 жай сөйлемдерді айтылу мақсаты мен құрылымдық ерекшелігіне сай қолдану
2-тоқсан		
Адам құқығы мен бостандығы Театр өнері мен мәдениеті	Тыңдалым және айтылым	9.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, мәдени-тарихи, оқу-еңбек тақырыптарға байланысты диалог, монолог, полилогтардағы (интервью, пікірталас үзінді) автордың көзқарасы мен экспрессивті-эмоционалды сөздердің рөлін талдау; 9.1.4.1 перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу
	Оқылым	9.2.1.1 тұтас және аралас мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, сурет) ақпараттарды салыстыру; 9.2.2.1 публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; 9.2.5.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқу; 9.2.5.2 әдеби сөздің нормаларын сақтай отырып саналы түрде дауыстап дұрыс оқу
	Жазылым	9.3.2.1 мәтін құрылымын (кіріспе бөлім, жалпы мәлімет беру, детальді мәлімет беру) сақтай отырып, графиктік мәтін (шартты белгі, сурет, сызба) түрінде берілген материалды сипаттап жазу
	Тілдік нормаларды қолдану	9.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу; 9.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану; 9.4.3.1 сөздік қор және сөздік құрам ерекшеліктерін түсініп қолдану; 9.4.4.2 құрмалас сөйлем жасалу жолдарын, түрлерін білу
3-тоқсан		
Тәуелсіздік жылдарындағы Қазақстан. ЭКСПО -2017	Тыңдалым және айтылым	9.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау; 9.1.3.2 мәтінде көтерілген мәселені (тұрмыстық, әлеуметтік) талдай отырып, негізгі ойды анықтау; 9.1.4.2 перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу, көтерілген мәселе бойынша ой тұжырымдау;
	Оқылым	9.2.1.2 перифраздың түрлі тәсілдерін қолдана отырып, мәтін бойынша сұрақтар құрастыру; 9.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; 9.2.5.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқу; 9.2.5.2 әдеби сөздің нормаларын сақтай отырып саналы түрде дауыстап дұрыс оқу

Кәсіп пен еңбек Жасөспірім және заң	Жазылым	9.3.2.2 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ойды білдіретін сөйлемдерді іріктей отырып, жинақы мәтін жазу; 9.3.3.1 іс-қағаздарды: оқуға түсуге, жұмысқа орналасуға байланысты қағаздар (өтініш, өмірбаян, қолхат, резюме) жаза білу
	Тілдік нормаларды қолдану	9.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай ж а з у ; 9.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану; 9.4.3.1 сөздік қор және сөздік құрам ерекшеліктерін түсініп қолдану; 9.4.4.3 салалас құрамалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану
4-тоқсан		
Ғарышты игеру Қоршаған орта және энергия ресурстары	Тыңдалым және айтылым	9.1.3.3 аудио және видео таспаға жазылған әртүрлі жанырдағы материалды тыңдау және түсіну. Қысқаша негізгі ойын жеткізу; 9.1.4.2 аудио және видео таспаға жазылған әртүрлі жанырдағы материалдар бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру; 9.1.5.1 коммуникативтік жағдаятқа сай ғылыми және халықаралық терминдерді, ғылыми деректерді орынды қолданып, диалог, монолог, полилогта өз ойын дәлелді, жүйелі жеткізу
	Оқылым	9.2.4.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді алу; 9.2.5.1 комментарий жасау, іріктеп, талдап оқу; 9.2.5.2 әдеби сөздің нормаларын сақтай отырып саналы түрде дауыстап дұрыс оқу
	Жазылым	9.3.2.2 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ойды білдіретін сөйлемдерді іріктей отырып, жинақы мәтін жазу; 9.3.4.1 бұқаралық ақпарат құралдарының материалдары негізінде стильдік ауытқуларды, орынсыз қолданылған сөз оралымдарын талдап, стильдік түзетулер жасау
	Тілдік нормаларды қолдану	9.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай ж а з у ; 9.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану; 9.4.3.1 сөздік қор және сөздік құрам ерекшеліктерін түсініп қолдану; 9.4.5.1 құрамалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ойдың аражігін ажырататын) ережеге сай қолдану

6) 10-сынып:

6-кесте

Лексикалық тақырыптар	Сөйлеу әрекетінің түрлері	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Мәңгілік Ел-мұратым	Тыңдалым және айтылым	10.1.1.1 мәтін мазмұны бойынша дайындалған сұрақтарға болжаммен жауап беру, түпнұсқа-мен салыстыру; 10.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ақпараттың өзектілігін, шынайылығын зерттеп, қорытынды жасау
	Оқылым	10.2.1.1 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу
	Жазылым	10.3.1.1 графикалық тәртіптің негізгі ережелерін сақтау; 10.3.1.2 сөздердің дыбыстық-әріптік құрамын қатесіз жазу

Жаһандану мәселелері	Тілдік нормаларды қолдану	10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай ж а з у ; 10.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану; 10.4.3.1 лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану; 10.4.4.1 сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрленді-ріп қолдану
2-тоқсан		
Бұқаралық ақпарат құралдары "Қызыл кітапқа" енген жануарлар мен өсімдіктер	Тыңдалым және айтылым	10.1.2.1 қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық, ғылыми тақырыптарға байланысты әртүрлі жанрдағы кең көлемді мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, монография, мақала, Жолдау) мақсатты аудиториямен көркемдегіш құралдардың рөлін талдау
	Оқылым	10.2.1.2 мәтінде көтерілген мәселеге оқырманның қарым-қатынасын анықтауға арналған талқылау және проблемалық сұрақтарын құрастыру
	Жазылым	10.3.1.2 сөздердің дыбыстық-әріптік құрамын қатесіз жазу; 10.3.2.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректердің маңызды тұстарын анықтап жазу
	Тілдік нормаларды қолдану	10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай ж а з у ; 10.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану; 10.4.3.1 лексика мен стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану; 10.4.4.2 аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану
3-тоқсан		
Қазақстандағы туризм және экотуризм Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану	Тыңдалым және айтылым	10.1.3.2 тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра б і л у ; 10.1.4.1 мәтіндегі айтылған ойға өз көзқарасын білдіреді, сыни тұрғыдан б а ғ а б е р і п а й т у ; 10.1.4.2 аудио және видео таспаға жазылған әртүрлі жанырдағы материалдар бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру
	Оқылым	10.2.1.1 қазақ тілі стильдері мен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; 10.2.4.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау
	Жазылым	10.3.2.2 шығарма жазу барысында өз ойын білдіріп, дәлелдей, қорытынды ж а с а й б і л у ; 10.3.3.1 құрылымы және жеткізілу формасы бойынша іскерлік хат түрлерін (реттелген, реттелмеген, конверттік, электронды, факс) қолдана білу
	Тілдік нормаларды қолдану	10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай ж а з у ; 10.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану; 10.4.3.1 лексикалық және стилистикалық заңдылықтарды дұрыс қолдану; 10.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелестіруші, ойдың аражігін ажырататын) ережеге сай қолдану
4-тоқсан		
		10.1.3.3 мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау; 10.1.4.3 аудио және видео таспаға жазылған әртүрлі жанырдағы материалдар бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру және кейіпкерлердің әрекетін б а ғ а л а у ;

Әлемдегі қақтығыстар және бейбітшілік Қазақ батырлары	Тыңдалым және айтылым	10.1.5.1 қоғамдық-саяси, ғылыми тақырыптар, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздер мен фразаларды таңдау, орта көлемді монолог дайындау; 10.2.5.1 қазақ классиктерінің әдеби шығармаларынан қысқа үзінділерді интонацияларын сақтап, мәнерлеп саналы түрде оқу
	Оқылым	10.2.4.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме ж а с а у ; 10.2.5.1 қазақ классиктерінің әдеби шығармаларынан қысқа үзінділерді интонацияларын сақтап, мәнерлеп саналы түрде оқу; 10.2.5.2 өз бетімен әдеби шығармалардағы кейіпкерлердің сөздерін рөлге бөліп оқу
	Жазылым	10.3.2.3 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестерін синонимдік қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу; 10.3.3.1 құрылымы және жеткізілу формасы бойынша іскерлік хат түрлерін (реттелген, реттелмеген, конверттік, электронды, факс) қолдана білу; 10.3.4.1 жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық түзетулер енгізу
	Тілдік нормаларды қолдану	10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай ж а з у ; 10.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану; 10.4.3.1 лексика мен стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану; 10.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелестіруші, ойдың аражігін ажырататын) ережеге сай қолдану

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына
60 – қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
500-қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқыту мақсаты – тіл туралы білімдерді меңгеру, түрлі деңгейдегі құралдарды қолдану нормалары және оларды өнімді тілдік әрекет барысында белсендету, сонымен бірге сөздік қорын байыту, байланыстыра айту жолдарын, қатынас мәдениетін, тілді

жетілдірудің саналы және шығармашылықтық механизмдерін меңгеру негізінде тілдік әрекеттің барлық түрлері (тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым) бойынша коммуникативтік дағдыларды қалыптастыру арқылы зиялы және белсенді тұлғаны дамыту.

3. Оқытудың міндеттері:

1) тіл туралы білімдерді, оның түрлі салада және қатынас жағдайларында, стилистикалық ресурстарда, әдеби тілдің негізгі нормаларында (орфоэпиялық, орфографиялық, және грамматикалық) және тілдік этикет ережелерінде қызмет істеуін қалыптастыру;

2) оқу және жазу дағдыларын жетілдіру;

3) нормативтік және қатынас жағдайындағы сәйкестік көзқарастары жағынан тілдік құралдарды бағалау және таңдау қабілетін қалыптастыру;

4) түрлі тілілік жанрларда ауызша және жазбаша монологиялық сөйлемдерді құру қабілетін дамыту және жетілдіру;

5) табысты әңгімелік қатынас жасау, түрлі сала мен коммуникативтік жағдайда пікірталас жүргізу қабілетін жетілдіру;

6) орфоэпиялық, орфографиялық, пунктуациялық және стилистикалық сауаттылығын жетілдіру;

7) қатынас құралы, білім көзі, рухани-адамгершіліктік құндылық ретінде, және де қоғамда табысты әлеуметтенуге ықпал жасайтын тілдік капитал ретінде, тілге саналы қарауға тәрбиелеу.

4. Бағдарламаның мазмұны, заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде, жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін

қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әртүрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен орыстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел"

идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу үдерісі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушылардың танымдық әс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық ірекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар" әдісі маңызды орын алады.

17. Оқудағы қиындықтарды жеңу мақсатында арнайы тәсілдер (көру бұзылымдары ескерілгендегі оқу ісінің алгоритмизациясы, сабақ құрылымының ерекшелігі, сақталған функцияларды дамыту бойынша арнайы гимнастика), оқу ақпаратын өңдеудің логикалық тәсілдері (нақтыландыру, үлгілер бойынша аналогиясын орнату, қорыту) қолданылады.

18. Білім алушылардың психикалық және дене ерекшеліктерін түзеу мақсатында тіл сабағында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) шолу әдісі;

2) дидактикалық ойындар;

3) "Фонетика", "Лексика және фразеология" тақырыптарын оқу барысында кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;

4) тірек сызбалар;

5) мәтінді редакциялау;

6) анықтамалық материалдар үшін дәптер дайындау және қолдану;

7) "дыбыссыз" сұрақ;

8) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;

9) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

10) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін ассоциациялар тәсілі"(суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер ..." (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), "Өңгімені жалғастыр";

11) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?" . Қолданылатын қысқаша-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-ерік аясының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау (мысалы, "Қарапайым сөйлем") тақырыбын зерделеу барысында.

19. Ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушыларға барлық психикалық үдерістердің тез сарқылуы тән, сондықтан сабақ кезінде іс-әрекеттерді ауыстырудың, әдістер мен тәсілдерді алмастырудың, жіктемелік тәсілдің, маңызыды материалды ойда сақтап қалу үшін көп рет қайталаудың, көру қабілеті, айналаны бақылау, оқу, жұмысты тынығумен алмастыру үшін жайлы жағдайлар жасаудың мағынасы зор.

20. Бағдарламалық материалды толыққанды жүзеге асыру үшін тіл және әдебиет кабинеттерін жабдықтаудың нормалары белгіленген:

1) интерактивтік және проекциялық жабдықтар жинақталымы: проектор, интерактивтік тақта немесе экран;

2) электрондық басылымдар, DVD –гі видеофильмдер, электрондық плакаттар;

3) компьютер жинақталымы: жүйелік блок, монитор, микрофондық-телефондық гарнитура, акустикалық жүйе, веб-камера, желілік фильтр, көпфункционалды құрылғы;

4) аудиторлық қабырға тақтасы.

21. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

2) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

3) "Тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілілік тренажер" ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Орыс тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

22. Объём учебной нагрузки по учебному предмету "Русский язык" составляет:

- 1) в 5 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 2) в 6 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 3) в 7 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 4) в 8 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 5) в 9 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 6) в 10 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году.

23. Содержание Программы организовано по разделам обучения. Разделы состоят из подразделов, которые содержат в себе цели обучения в виде ожидаемых результатов по классам.

24. Содержание учебного предмета включает 4 раздела:

- 1) раздел "Слушание и говорение";
- 2) раздел "Чтение";
- 3) раздел "Письмо";
- 4) раздел "Соблюдение речевых норм".

25. Раздел "Слушание и говорение" включает следующие подразделы:

- 1) понимание содержания текста;
- 2) определение основной мысли;
- 3) пересказывание прослушанного материала;
- 4) прогнозирование событий;
- 5) участие в диалоге;
- 6) оценивание прослушанного материала;
- 7) построение монологического высказывания.

26. Раздел "Чтение" включает следующие подразделы:

- 1) понимание информации;
- 2) выявление структурных частей текста и определение основной мысли;
- 3) понимание применения лексических и синтаксических единиц в прочитанном

тексте;

- 4) определение типов и стилей текстов;
- 5) формулирование вопросов и оценивание;
- 6) использование разных видов чтения;
- 7) извлечение информации из различных источников;
- 8) сравнительный анализ текстов.

27. Раздел "Письмо" включает следующие подразделы:

- 1) составление плана;

2) изложение содержания прослушанного, прочитанного и аудиовизуального материала;

- 3) написание текстов с использованием различных форм представления;

- 4) создание текстов различных типов и стилей;
- 5) написание эссе;
- 6) творческое письмо;
- 7) редактирование текстов.

28. Раздел "Соблюдение речевых норм" включает следующие подразделы:

- 1) соблюдение орфографических норм;
- 2) соблюдение лексических норм;
- 3) соблюдение грамматических норм;
- 4) соблюдение пунктуационных норм.

29. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 5 класса:

1) говорение и слушание: главная информация, тема и основная мысль, повествование, описание, пересказ текста, содержание текста, диалог-расспрос, позиции "говорящий" и "слушающий", оценка звучащей речи с позиции "нравится/не нравится", "правильно/неправильно", типы высказывания;

2) чтение: сплошные и несплошные тексты, основная мысль, содержание и композиция текста, прямое и переносное значение слов, синонимы, антонимы, омонимы, многозначные слова, описание, повествование, рассуждение, книжный и разговорный стили, письмо, рекламный текст, объявление, дневник, стихотворение, сказка, формулирование вопросов, ознакомительное чтение, извлечение информации, тема и композиция текста;

3) письмо: простой план, основное содержание текста, информация в виде рисунка, повествование и описание в художественном и разговорном стилях, целевая аудитория, эссе-повествование, эссе-рассуждение, творческие работы (120-150 слов), представление себя на месте героя, корректура текста с помощью словаря, редактирование предложений;

4) соблюдение речевых норм: гласные и согласные в корне слова, "НЕ" с именами существительными, прилагательными, отрицательными местоимениями, глаголами, а также окончания в разных частях речи; слова с прямым и переносным значением, заимствованные слова, эмоционально-окрашенные слова; гиперболы, эпитеты, сравнения; согласование именных частей речи в роде, числе и падеже; знаки препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, с однородными членами, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения.

30. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 6 класса:

1) слушание и говорение: главная и второстепенная информация, основная мысль, ключевые слова, подробный, краткий, выборочный пересказ, сюжет и его развитие, критерии оценки прослушанного материала: содержание, структура, логика

высказывания, монолог-описание с элементами рассуждения, монолог - повествование с элементами рассуждения, с опорой на план, схему, иллюстрации, рекламные ролики; орфоэпические нормы;

2) чтение: основная информация, сплошные и несплошные тексты, известная и неизвестная информация; основная мысль, структурные части текста, построение текста, фразеологизмы, обращения, однородные члены предложения, вопросительные, восклицательные, побудительные предложения; описание, повествование, рассуждение; характерные черты, языковые и жанровые особенности, публицистический и художественный стили; вопросы к тексту, актуальность темы, ценность, качество и полезность текста; виды чтения (ознакомительное и комментированное); дискуссия, стилистические особенности стихотворения, сказки, рассказа, заметки, репортажа, интервью;

3) письмо: простой и сложный план, подробное, краткое, выборочное изложение, текст-повествование, текст-описание от 3-го лица, информация в виде иллюстраций, комиксов, тексты (описание, повествование, рассуждение) в публицистическом и художественном стилях (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью), эссе-повествование, эссе-рассуждение эссе-описание, творческие работы (150-200 слов), корректура текста, редактирование текста;

4) соблюдение речевых норм: разделительные "Ъ и Ъ" знаки, сложные имена существительные, прилагательные, числительные, неопределенные местоимения, а также приставки и суффиксы в разных частях речи; фразеологические обороты; метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитеза, перифраз; падежные формы числительных, прилагательных, местоимений; степени сравнения имен прилагательных и наречий; знаки препинания в предложениях с вводными конструкциями, при прямой и косвенной речи.

31. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 7 класса:

1) слушание и говорение: главная и второстепенная, известная и неизвестная информация; основная мысль и структура, подробный, краткий, выборочный пересказ с изменением лица; прогнозирование содержания с опорой на основную мысль, диалог и аргументация, оценивание прослушанного материала с точки зрения содержания, языковые средства для привлечения внимания, структура и логика изложения материала; аргументированный монолог (описание, повествование, рассуждение), микротема, план, схема, иллюстрация, рекламный ролик;

2) чтение: сплошные и несплошные тексты, главная и второстепенная информация; структурные части и их элементы (предложения, абзацы), основная мысль; явное и скрытое (подтекст) значение отдельных слов и выражений в тексте, паронимы, вводные слова, повторы, прямой и обратный порядок слов в предложении; смешанные типы текстов, характерные черты, языковые и жанровые особенности текстов публицистического и официально-делового стилей (объяснительная записка, расписка,

правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, блог, письма: просьбы, приглашения, информационные); вопросы на основе выводов и заключений; виды чтения, в том числе поисковое; факт и мнение; стилистические особенности текстов, композиция, языковые особенности, целевая аудитория;

3) письмо: простой и сложный план; подробное, краткое, выборочное изложение, текст-повествование, текст-описание, текст-рассуждение с изменением лица, схемы, таблицы, диаграммы, тексты-описания с элементами повествования, тексты-повествования с элементами рассуждения, публицистический и официально-деловой стиль (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, блог, письма: просьбы, приглашения, информационные), собственное мнение, виды эссе, аргументативное эссе; творческие работы (200-250 слов), социальная роль и речевое поведение; смысловые, фактические, логические недочеты; редактирование текста, изменение структуры отдельных предложений или фрагментов текста;

4) соблюдение речевых норм: гласные после шипящих и "Ц, НЕ" с разными частями речи, окончания глаголов, суффиксы в разных частях речи, паронимы, термины; аллегория, инверсия, анафора; глагол и его формы, служебные части речи, нормы глагольного управления, знаки препинания в простых, осложненных обособленным определением и обстоятельством предложениях.

32. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 8 класса:

1) слушание и говорение: открытая и скрытая (подтекст) информация, цель высказывания; определение основной мысли на основе структурных элементов текста и целевой аудитории; пересказ с изменением лица и сохранением структуры исходного текста; название текста; дискуссия, аргументация, выводы; темп речи, соответствие целевой аудитории; развёрнутый аргументированный монолог (рассуждение с элементами описания и повествования, убеждение), включающий не менее 2-х микротем на основе блогов и сообщений средств массовой информации;

2) чтение: основная информация сплошных и несплошных текстов; особенности письменной формы устной речи, открытая и скрытая (подтекст) информация; особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль; подразумеваемый смысл отдельных слов, словосочетаний и предложений в тексте, эмоционально-окрашенные и профессиональные слова, неологизмы, окказионализмы, лексическая сочетаемость; смешанные типы текстов, характерные черты, языковые и жанровые особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме), идея, факт и мнение; виды чтения,

изучающее чтение; информация из различных источников, актуальность, противоречивость, достоверность; стилистические особенности текста с учетом цели и целевой аудитории;

3) письмо: цитатный план (простой и сложный); подробное, краткое, выборочное изложение, текст смешанного типа с изменением лица; информация сплошных текстов (рисунки, схемы, таблицы, диаграммы); тексты-описания с элементами рассуждения, тексты-повествования с элементами описания, тексты публицистического, официально-делового и научного, разговорного стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме); виды эссе, академическое эссе; творческие работы (250-300 слов), фрагменты и тексты, контрастные по содержанию; смысловые фактические, логические, стилистические недочеты; редактирование текста, структура текста;

4) соблюдение речевых норм: омонимичные самостоятельные и служебные части речи, профессиональные слова, термины, неологизмы; инверсия, градация; обособленные члены предложения; знаки препинания при уточняющих членах предложения, цитировании, а также в неполных предложениях.

33. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 9 класса:

1) слушание и говорение: основная и детальная информация текста, критическое отношение к услышанному; основная мысль, микротема, творческая интерпретация информации; прогнозирование содержания по финалу текста; полемика, синтез различных точек зрения, нормативность речи, содержания, структуры, логики изложения материала, мнение; развернутый аргументированный монолог (рассуждение на заданную тему, убеждение), включающий не менее 3-х микротем в пределах учебной, общественно-политической и социально-культурной сфер; модель речевого поведения, речевые нормы, речевая ситуация;

2) чтение: открытая и скрытая (подтекст) информация сплошных и несплошных текстов, информация из источников и личный опыт; особенности и роль структуры текста в передаче основной мысли; аббревиация, парцелляция, ирония, намёк, преуменьшение, преувеличение и другие приемы в словосочетаниях; типы текстов, характерные черты, языковые особенности текстов разных жанров, стилей и подстилей; вопросы к тексту, идея, интерпретация содержания текстов; разные виды чтения, просмотровое чтение, чтение с составлением плана, тезисов, конспектов; извлечение и синтез информации из различных источников, выводы на основе полученных сведений, композиционные, языковые и жанровые особенности различных текстов, цель текста, целевая аудитория и позиция автора;

3) письмо: виды плана, цитатный план, тезисный план; изложение содержания текстов, синтез информации прослушанного, прочитанного и аудиовизуального материала; презентация с использованием ссылок, гиперссылок; тексты-описания с

элементами рассуждения, тексты-повествования с элементами рассуждения соответствующих стилей;

4) соблюдение речевых норм: орфографические нормы, стилистически окрашенные слова, аббревиатура, парцелляция, морфологические средства связи (союзы и союзные слова) в сложных предложениях, знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях.

34. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 10 класса:

1) слушание и говорение: критика услышанного, основная и детальная информация текста; основная мысль, микротема, текст смешанного типа, творческая интерпретация информации; синтез различных точек зрения, полемика, нормативность речи, содержания, структуры, логики изложения материала, развернутый аргументированный монолог (рассуждение на заданную тему, убеждение), включающий не менее 3-х микротем в пределах учебной, общественно-политической и социально-культурной сфер; модели речевого поведения, речевые нормы в конкретной ситуации;

2) чтение: открытая и скрытая (подтекст) информация, сплошные и несплошные тексты, личный опыт; аббревиация, парцелляция, ирония, намек, преуменьшение, преувеличение; типы текстов, характерные черты, языковые особенности текстов разных жанров, стилей и подстилей, интерпретация, просмотровое чтение, план, тезисы, конспект; выводы на основе полученных сведений, собственное мнение; композиционные, языковые и жанровые особенности текста, цель, целевая аудитория, позиция автора;

3) письмо: цитатный план, тезисный план; пересказ, прочитанный и аудиовизуальный материал; презентация с использованием ссылок, гиперссылок; тексты-описания с элементами рассуждения,

тексты-повествования с элементами рассуждения соответствующих стилей;

4) соблюдение речевых норм: орфографические нормы, стилистически окрашенные слова, аббревиатура, парцелляция, морфологические средства связи (союзы и союзные слова) в сложных предложениях, знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

35. Цели обучения в Программе содержат кодировку. Первое число кода обозначает класс, второе и третье числа – раздел и подраздел, четвертое число показывает нумерацию учебной цели в данном подразделе. Например, в кодировке 7.2.1.4 "7" – класс, "2.1" – подраздел, "4" – нумерация учебной цели.

36. Ожидаемые результаты по целям обучения:

таблица 1

Раздел 1. Слушание и говорение

Подраздел	Цели обучения				
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс
1.1 Понимание содержания текста	5.1.1.1 понимать основное содержание текста, определяя главную информацию	6.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая главную и второстепенную информацию	7.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая главную и второстепенную, известную и неизвестную информацию	8.1.1.1 понимать содержание текста, определяя открытую и скрытую (подтекст) информацию, цель высказывания	9.1.1.1 понимать и детально анализировать содержание текста, критически оценивая услышанное
1.2 Определение основной мысли	5.1.2.1 определять тему и основную мысль, опираясь на вопросы	6.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые слова, словосочетания	7.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на структуру	8.1.2.1 определять основную мысль на основе структурных элементов текста и целевой аудитории	9.1.2.1 определять основную мысль текста, устанавливать отношение к содержанию
1.3 Пересказывание прослушанного материала	5.1.3.1 пересказывать содержание текстов (повествование, описание), используя эмоционально-окрашенные слова	6.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текстов (повествование, описание) от 3-го лица	7.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текстов (повествование, описание и рассуждение) с изменением лица	8.1.3.1 пересказывать содержание текстов различных типов речи с изменением лица, сохраняя структуру исходного текста	9.1.3.1 пересказывать содержание смешанной творческой информации
1.4 Прогнозирование событий	5.1.4.1 прогнозировать содержание по отрывкам текста	6.1.4.1 прогнозировать развитие сюжета по ключевым словам	7.1.4.1 прогнозировать содержание, исходя из основной мысли текста	8.1.4.1 прогнозировать содержание по названию текста или началу	9.1.4.1 прогнозировать содержание текста
1.5 Участие в диалоге	5.1.5.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий" и учитывая возрастные особенности исполняемой роли	6.1.5.1 владеть навыком активного слушания, участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме	7.1.5.1 участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения	8.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументируя собственные утверждения, убеждая оппонента в правильности своей позиции, делать выводы	9.1.5.1 участвовать в полемике, предлагая различные решения проблем 9.1.5.2 демонстрировать стремление к речевой коммуникации, использовать кинестетику, зрительный контакт для контроля звучащей речи
			7.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения	8.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения	

1.6 Оценивание прослушанного материала	5.1.6.1 оценивать звучащую речь с позиции " нравится /не нравится", " правильно/ неправильно", аргументируя свою позицию	6.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, структуры высказывания и логики изложения материала	зрения содержания, использования языковых средств для привлечения внимания, структуры и логики изложения материала	зрения темпа речи и соответствия целевой аудитории; 8.1.6.2 адекватно по заданным критериям оценивать собственное речевое поведение	9.1.6.1 прослушав точки нормативного содержания логики материала, собственное
1.7 Построение монологического высказывания	5.1.7.1 строить высказывание определенного типа последовательно, с четкой структурой, с опорой на наглядные материалы; соблюдать орфоэпические нормы	6.1.7.1 строить монолог описательного или повествовательного характера с элементами рассуждения с опорой на план, схему, иллюстрации, рекламные ролики; соблюдать орфоэпические нормы	7.1.7.1 строить аргументированный монолог (описание, повествование, рассуждение), включающий не менее 2 микротем, на основе плана, схем, иллюстраций, рекламных роликов; соблюдать орфоэпические нормы	8.1.7.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение с элементами описания и повествования, убеждение), включающий не менее 2 микротем в пределах учебной, социально-культурной и общественно-политической сфер, на основе блогов и сообщений средств массовой информации с учетом целевой аудитории; соблюдать орфоэпические нормы	9.1.7.1 развернуто аргументированный монолог (рассуждение, повествование, убеждение), включающий не менее 2 микротем в пределах учебной, общественной и социальной сфер; исполнять речевое поведение в соответствии с нормами в конкретной ситуации

таблица 2

Раздел 2. Чтение					
Подраздел	Цели обучения				
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс
2.1 Понимание информации	5.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, определяя тему	6.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, извлекая известную и неизвестную информацию	7.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, извлекая главную и второстепенную информацию	8.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов (в том числе особенности письменной формы речи), извлекая открытую и скрытую (подтекст) информацию	9.2.1.1 понимать открытую и скрытую контекст) информацию сплошных и несплошных текстов, соотносить заключенную в тексте информацию с информацией других источников личным опытом
2.2 Выявление структурных	5.2.2.1 определять основную мысль	6.2.2.1 определять основную мысль, выявляя	7.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (	8.2.2.1 выявлять особенности структуры	9.2.2.1 выявлять особенности и

частей текста и определение основной мысли	на основе содержания и композиции	структурные части и объясняя смысл построения текста	предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль	текста, раскрывающие основную мысль	роль структуры текста в передаче основной мысли
2.3 Понимание применения лексических и синтаксических единиц в прочитанном тексте	5.2.3.1 понимать применение прямого и переносного значения слов, синонимов, антонимов, омонимов и многозначных слов, синтаксических единиц, использованных автором в тексте для различных целей	6.2.3.1 понимать применение фразеологизмов, обращений, однородных членов предложений, вопросительных и восклицательных, побудительных предложений	7.2.3.1 понимать применение и объяснять явное и скрытое (подтекст) значение отдельных слов и выражений в тексте, использование паронимов, вводных слов, повторов, прямого и обратного порядка слов в предложении	8.2.3.1 понимать применение и объяснять подразумеваемый смысл отдельных слов, словосочетаний и предложений в тексте, эмоционально-окрашенных и профессиональных слов, неологизмов, окказионализмов с учетом лексической сочетаемости	9.2.3.1 понимать применение аббревиации, парцелляции, иронии, намёка, преуменьшения, преувеличения
2.4 Определение типов и стилей текстов	5.2.4.1 определять типы текстов: описание, повествование и рассуждение, различать книжный и разговорный стили по основным признакам (письмо, рекламный текст, объявление, дневник, стихотворение, сказка)	6.2.4.1 определять и различать типы текстов: описание, повествование, рассуждение; распознавать характерные черты, языковые и жанровые особенности текстов публицистического и художественного стилей (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью)	7.2.4.1 определять смешанные типы текстов и различать характерные черты, языковые и жанровые особенности текстов публицистического и официально-делового стилей (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, блог, письма: просьбы, приглашения)	8.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые и жанровые особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме)	9.2.4.1 определять тип текстов, характерные черты, языковые особенности текстов разных жанров, стилей, подстилей научная статья, отчет о поездке, 9.2.4.2 адекватности стилистике диалога выбирать вербальные и невербальные средства для продуктивной коммуникации
2.5 Формулирование вопросов и оценивание	5.2.5.1 формулировать вопросы, отражающие отношение к тексту	6.2.5.1 формулировать вопросы, оценивающие текст с точки зрения актуальности, ценности, качества и полезности	7.2.5.1 формулировать различные вопросы на основе выводов и заключений	8.2.5.1 формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочитанного текста, различать факт и мнение	9.2.5.1 формулировать вопросы и идеи, интерпретируя содержание текстов
2.6 Использование	5.2.6.1 использовать ознакомительный вид чтения; 5.2.6.2 пошагово	6.2.6.1 использовать виды чтения:	7.2.6.1 использовать разные виды чтения,		9.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе просмотровое

разных видов чтения	контролировать качество чтения по критериям	ознакомительное, комментированное	в том числе поисковое	8.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее	чтение, чтение составлением плана, тезисов, конспектов
2.7 Извлечение информации из различных источников	5.2.7.1 извлекать информацию для выполнения конкретной задачи; 5.2.7.2 контролировать соблюдение норм орфоэпии и произношения фонем в собственном чтении	6.2.7.1 извлекать информацию из различных источников, сравнивая полученные сведения, определяя разные точки зрения	7.2.7.1 извлекать информацию из различных источников, различая факт и мнение	8.2.7.1 извлекать и синтезировать информацию из различных источников, определяя ее актуальность, противоречивость, достоверность, целевую аудиторию	9.2.7.1 формировать умения извлекать и синтезировать информацию из различных источников, интерпретировать, делать вывод на основе полученных сведений, выражая собственное мнение
2.8 Сравнительный анализ текстов	5.2.8.1 сравнивать темы и композиции различных текстов (письмо, рекламный текст, объявление, дневник, стихотворение, сказка)	6.2.8.1 сравнивать стилистические особенности различных текстов с учетом композиционных особенностей различных текстов (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью) с учетом цели и целевой аудитории	7.2.8.1 сравнивать стилистические особенности различных текстов с учетом композиции и языковых особенностей, цели и целевой аудитории (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, блог, письма: просьбы, приглашения)	8.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые) особенности различных текстов с учетом цели и целевой аудитории (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме)	9.2.8.1 сравнивать (стилистические, композиционные, языковые, жанровые) особенности различных текстов, учитывая цель целевую аудиторию и позицию автора; научная статья, отчет о поездке

таблица 3

Раздел 3. Письмо				
Подраздел	Цели обучения			
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс
3.1 Составление плана	5.3.1.1 составлять простой план	6.3.1.1 составлять простой и сложный план	7.3.1.1 составлять простой и сложный план, собирать материал к сочинению и организовывать его в соответствии с планом	8.3.1.1 составлять цитатный план (простой и сложный), учитывая жанровое своеобразие текста
3.2 Изложение содержания прослушанного, прочитанного и		6.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание	7.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание	8.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов

аудиовизуального материала	5.3.2.1 излагать основное содержание текста	текстов-повествований, текстов-описаний от 3-го лица	текстов-повествований, текстов-описаний и текстов-рассуждений с изменением лица	смешанного типа с изменением лица
3.3 Написание текстов с использованием различных форм представления	5.3.3.1 представлять информацию в виде рисунков	6.3.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций, комиксов, в том числе с использованием информационно-коммуникационных технологий	7.3.3.1 представлять информацию в виде различных схем, таблиц, диаграмм	8.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм и наоборот
3.4 Создание текстов различных типов и стилей	5.3.4.1 создавать тексты- повествование и описание в художественном и разговорном стилях (письмо, рекламный текст, объявление, дневник, стихотворение, сказка) с учетом целевой аудитории	6.3.4.1 создавать тексты- описание, повествование, рассуждение в публицистическом и художественном стилях (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью) с учетом целевой аудитории	7.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами повествования, повествование с элементами рассуждения и создавать тексты публицистического и официально-делового стилей (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, блог, письма: просьбы, приглашения) с учетом целевой аудитории, выражая собственное мнение	8.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами описания и создавать тексты публицистического, официально-делового, научного, разговорного стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме) с учетом целевой аудитории
3.5 Написание эссе	5.3.5.1 писать эссе-повествование, эссе-рассуждение	6.3.5.1 писать эссе-повествование, эссе-рассуждение, эссе- описание	7.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе аргументативное, эссе на основе текста, выражая свое отношение к проблеме и/или авторской позиции	8.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе академическое, рассматривая одну из сторон проблемы

3.6 Творческое письмо	5.3.6.1 писать творческие работы (120-150 слов), представляя себя на месте героя, используя жизненный опыт	6.3.6.1 писать творческие работы (150-200 слов), представляя себя в предлагаемой ситуации и описывая собственные ощущения	7.3.6.1 писать творческие работы (200-250 слов), выбирая определенную социальную роль и речевое поведение	8.3.6.1 писать творческие работы (250-300 слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся контрастными по содержанию
3.7 Корректирование и редактирование текстов	5.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря, редактируя предложения	6.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря, редактируя текст с учетом типа	7.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические недочеты; редактировать текст, изменяя структуру отдельных предложений или фрагментов текста	8.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические, стилистические недочеты; редактировать текст, перестраивая структуру текста

таблица 4

Раздел 4. Соблюдение речевых норм

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
4.1 Соблюдение орфографических норм	5.4.1.1 правильно писать гласные и согласные в корне слова, "НЕ" с именами существительными, прилагательными, отрицательными местоимениями, глаголами, а также окончания в разных частях речи	6.4.1.1 правильно писать разделительные "Ъ и Ъ" знаки, сложные имена существительные, прилагательные, числительные, неопределенные местоимения, а также приставки и суффиксы в разных частях речи	7.4.1.1 правильно писать гласные после шипящих и "Ц, НЕ" с разными частями речи, окончания глаголов, суффиксы в разных частях речи	8.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи	9.4.1.1 соблюдать орфографические нормы	10.4.1.1 осуществлять предваряющую поэтапную и итоговую направленную работу на определение темы или проблемы, взаимного контроля орфографического текста
4.2 Соблюдение лексических норм	5.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова, заимствованные слова, эмоционально окрашенные слова;	6.4.2.1 использовать фразеологические обороты; метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезу, перифраз, использовать	7.4.2.1 использовать паронимы, термины; аллегорию, инверсию, анафору	8.4.2.1 использовать профессиональные слова, термины, неологизмы, инверсию, градацию; 8.4.2.2 избегать повторов и штампов	9.4.2.1 использовать стилистически окрашенные слова, аббревиатуру, парцелляцию	10.4.2.1 соблюдать правила лексического сочетания при выполнении

	гиперболы, эпитеты, сравнения	слова в собственном им значении				творчески всех видов
4.3 Соблюдение грамматических норм	5.4.3.1 использовать именные части речи, согласуя слова в роде, числе и падеже	6.4.3.1 использовать правильно падежные формы числительных, прилагательных, местоимений; образовывать степени сравнения прилагательных и наречий в соответствии с нормой	7.4.3.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части речи; соблюдать нормы глагольного управления	8.4.3.1 использовать правильно обособленные члены предложения	9.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы и союзные слова) в сложных предложениях	10.4.3.1 соблюдать сохранен видо-врем соответс предикат единиц сложном предложе
4.4 Соблюдение пунктуационных норм	5.4.4.1 использовать знаки препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, однородными членами, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения	6.4.4.1 использовать знаки препинания в предложениях с вводными конструкциями, при прямой и косвенной речи	7.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, осложненных обособленным определением и обстоятельством предложениях	8.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, цитировании, а также в неполных предложениях	9.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, сложных и предложениях	10.4.4.1 использовать правильно морфолог средства союзы и с слова) в с. предложе наряду средства междфразс связи

37. Настоящая Программа реализуется на основе Долгосрочного плана к Типовой учебной программе по учебному предмету "Русский язык" для обучающихся с тяжелыми нарушениями речи 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию согласно приложению к настоящей Программе. В долгосрочном плане обозначен объем учебных целей реализуемых в каждом разделе.

38. Распределение часов на изучение раздела и тем предоставляется на усмотрение учителя.

Приложение
к Типовой учебной программе
по учебному предмету "Русский
язык" для 5-10 классов уровня
основного среднего образования
по обновленному содержанию

Долгосрочный план по реализации Типовой учебной программы по учебному предмету "Русский язык" для обучающихся с тяжелыми нарушениями речи 5-

10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию (с русским языком обучения)

1) 5 класс:

таблица 1

1 четверть		
Тема: Культура язык и общение		
В и д ы речевой деятельности	Лингвистический материал	Цели обучения
Слушание и говорение	И м я существительное (склонение, род, число, падеж) И м я прилагательное (род, число, падеж)	5.1.1.1 понимать основное содержание текста, определяя главную и н ф о р м а ц и ю ; 5.1.3.1 пересказывать содержание текстов (повествование, описание), используя эмоционально-окрашенные слова
Чтение	Слова-паронимы	5.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, определяя тему ; 5.2.2.1 определять основную мысль на основе содержания и к о м п о з и ц и и ; 5.2.6.2 пошагово контролировать качество чтения по критериям; 5.2.7.2 контролировать соблюдение норм орфоэпии и произношения фонем в собственном чтении
Письмо	Знаки препинания при обращении Знаки препинания при прямой речи	5.3.1.1 составлять простой план ; 5.3.4.1 создавать тексты-повествование и описание в художественном и разговорном стилях (письмо, рекламный текст, объявление, дневник, стихотворение, сказка) с учетом целевой аудитории; 5.4.4.1 использовать знаки препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, однородными членами, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения;
Соблюдение речевых норм	Согласование Культура речи	5.4.3.1 использовать именные части речи, согласуя слова в роде, числе и падеже
Тема: Мир вокруг нас: транспорт и инфраструктура		
Аудирование и говорение	И м я существительное (склонение существительных) И м я прилагательное (склонение прилагательных)	5.1.2.1 определять тему и основную мысль, опираясь на вопросы; 5.1.5.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий" и учитывая возрастные особенности выполняемой р о л и ; 5.3.4.1 создавать тексты-повествование и описание в художественном и разговорном стилях (письмо, рекламный текст, объявление, дневник, стихотворение, сказка) с учетом целевой аудитории
Чтение	Т и п ы текстов	5.2.1.4 определять типы текстов: описание, повествование и рассуждение, различать книжный и разговорный стили по основным признакам (письмо, рекламный текст, объявление, дневник, стихотворение, сказка); 5.2.6.1 использовать ознакомительный вид чтения; 5.2.6.2 пошагово контролировать качество чтения по критериям

Письмо	Знаки препинания при обращении Знаки препинания при прямой речи Не с именами существительными	5.3.1.1 составлять простой план; 5.4.1.1 правильно писать гласные и согласные в корне слова, "НЕ" с именами существительными, прилагательными, отрицательными местоимениями, глаголами, а также окончания в разных частях речи
Соблюдение речевых норм		5.2.7.2 контролировать соблюдение норм орфоэпии и произношения фонем в собственном чтении; 5.4.3.1 использовать именные части речи, согласуя слова в роде, числе и падеже
2 четверть		
Тема: Жизненные ценности		
Аудирование и говорение	Синонимы Антонимы	5.1.2.1 определять тему и основную мысль, опираясь на вопросы
Чтение	Омонимы и многозначные слова	5.2.5.1 формулировать вопросы, отражающие отношение к тексту; 5.2.6.2 пошагово контролировать качество чтения по критериям; 5.2.7.2 контролировать соблюдение норм орфоэпии и произношения фонем в собственном чтении
Письмо	Непроизносимые согласные в корне слова; Не с прилагательными; Тире между подлежащими и сказуемыми, выраженными существительными в именительном падеже	5.3.2.1 излагать основное содержание текста
Соблюдение речевых норм	Многозначность	5.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова, заимствованные слова, эмоционально окрашенные слова; гиперболы, эпитеты, сравнения
Тема: Мир профессий		
Аудирование и говорение	Синонимы Антонимы Омонимы и многозначные слова	5.1.4.1 прогнозировать содержание по отрывкам текста
Чтение	Прямое и переносное значение слов	5.2.3.1 понимать применение прямого и переносного значения слов, синонимов, антонимов, омонимов и многозначных слов, синтаксических единиц, использованных автором в тексте для различных целей; 5.2.6.2 пошагово контролировать качество чтения по критериям; 5.2.7.2 контролировать соблюдение норм орфоэпии и произношения фонем в собственном чтении
Письмо	Правописание суффиксов – чик-, -щик-	5.3.3.1 представлять информацию в виде рисунков

Соблюдение речевых норм	Прямое и переносное значение слов	5.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова, заимствованные слова, эмоционально окрашенные слова; гиперболы, эпитеты, сравнения
3 четверть		
Тема: Мир фантазий		
Аудирование и говорение	Имя числительное (склонение) Синонимы Антонимы Омонимы и многозначные слова	5.1.6.1 оценивать звучащую речь с позиции "нравится /не нравится", "правильно/неправильно", аргументируя свою позицию
Чтение	Прямое и переносное значение слов	5.2.2.1 определять основную мысль на основе содержания и к о м п о з и ц и и ; 5.2.3.1 понимать применение прямого и переносного значения слов, синонимов, антонимов, омонимов и многозначных слов, синтаксических единиц, использованных автором в тексте для р а з л и ч н ы х ц е л е й ; 5.2.6.2 пошагово контролировать качество чтения по критериям; 5.2.7.2 контролировать соблюдение норм орфоэпии и произношения фонем в собственном чтении
Письмо	Не с именами числительными	5.3.5.1 писать эссе-повествование, эссе-рассуждение; 5.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря, редактируя предложения
Соблюдение речевых норм	Знаки препинания при однородных ч л е н а х предложения	5.4.4.1 использовать знаки препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, однородными членами, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения
Тема: Живые организмы: растения		
Аудирование и говорение	Имя числительное (склонение)	5.1.6.1 оценивать звучащую речь с позиции "нравится /не нравится", "правильно/ неправильно", аргументируя свою позицию
Чтение	Знаки препинания при однородных ч л е н а х предложения	5.2.7.1 извлекать информацию для выполнения конкретной задачи; 5.2.6.2 пошагово контролировать качество чтения по критериям; 5.2.7.2 контролировать соблюдение норм орфоэпии и произношения фонем в собственном чтении
Письмо	Правописание гласных и согласных в корне слова	5.3.5.1 писать эссе-повествование, эссе-рассуждение; 5.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря, редактируя предложения
Соблюдение речевых норм	Прямая речь	5.4.4.1 использовать знаки препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, однородными членами, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения
Тема: Каникулы и отдых		
Аудирование и говорение	Имя числительное (порядковые и количественные)	5.1.6.1 оценивать звучащую речь с позиции "нравится/не нравится", "правильно/неправильно", аргументируя свою позицию
		5.2.2.1 определять основную мысль на основе содержания и к о м п о з и ц и и ; 5.2.3.1 понимает применение прямого и переносного значения слов,

Чтение	Основная мысль	синонимов, антонимов, омонимов и многозначных слов, синтаксических единиц, использованных автором в тексте для различных целей; 5.2.6.2 пошагово контролировать качество чтения по критериям; 5.2.7.2 контролировать соблюдение норм орфоэпии и произношения фонем в собственном чтении
Письмо	Правописание гласных и согласных в корне слова; Не с именами числительными	5.3.5.1 писать эссе-повествование, эссе-рассуждение; 5.3.7.1 корректирует текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря, редактируя предложения
Соблюдение речевых норм	Знаки препинания при однородных членах предложения	5.4.4.1 использовать знаки препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, однородными членами, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения использует знаки препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, однородными членами, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения
4 четверть		
Тема: Астрономия: звезды и созвездия		
Аудирование и говорение	Диалог Монолог	5.1.5.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий" и учитывая возрастные особенности исполняемой роли; 5.1.7.1 строить высказывание определенного типа последовательно, с четкой структурой, с опорой на наглядные материалы; соблюдать орфоэпические нормы
Чтение	Композиция	5.2.2.1 определять основную мысль на основе содержания и композиции; 5.2.8.1 сравнивать темы и композиции различных текстов (письмо, рекламный текст, объявление, дневник, стихотворение, сказка); 5.2.6.2 пошагово контролировать качество чтения по критериям; 5.2.7.2 контролировать соблюдение норм орфоэпии и произношения фонем в собственном чтении
Письмо	Правописание гласных и согласных в корне слова; Не с именами существительными, прилагательными, отрицательными местоимениями, глаголами	5.3.6.1 писать творческие работы (120-150 слов), представляя себя на месте героя, используя жизненный опыт; 5.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря, редактируя предложения; 5.4.1.1 правильно писать гласные и согласные в корне слова, "НЕ" с именами существительными, прилагательными, отрицательными местоимениями, глаголами, а также окончания в разных частях речи
Тема: Чудеса света		
Слушание и говорение	Заимствованные слова	5.1.5.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий" и учитывая возрастные особенности исполняемой роли; 5.1.7.1 строить высказывание определенного типа последовательно, с четкой структурой, с опорой на наглядные материалы; соблюдать орфоэпические нормы

Чтение	Тема текста Основная мысль текста	5.2.2.1 определять основную мысль на основе содержания и композиции; 5.2.8.1 сравнивать темы и композиции различных текстов (письмо, рекламный текст, объявление, дневник, стихотворение, сказка); 5.2.6.2 пошагово контролировать качество чтения по критериям; 5.2.7.2 контролировать соблюдение норм орфоэпии и произношения фонем в собственном чтении
Письмо	Знаки препинания при однородных членах предложения и обобщающих словах	5.3.6.1 писать творческие работы (120-150 слов), представляя себя на месте героя, используя жизненный опыт; 5.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря, редактируя предложения
Соблюдение речевых норм	Заимствованные слова	5.4.4.1 использовать знаки препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, однородными членами, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения

2) 6 класс:

таблица 2

Виды речевой деятельности	Лингвистический материал	Цели обучения
1 четверть		
Тема: Путешествия и достопримечательности		
Аудирование и говорение	Склонение прилагательных, числительных	6.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая главную и второстепенную информацию; 6.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текстов (повествование, описание) от 3-го лица
Чтение	Степени сравнения прилагательных	6.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, извлекая известную и неизвестную информацию; 6.2.2.1 использовать виды чтения: ознакомительное, комментированное; 6.2.4.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-повествований, текстов-описаний от 3-го лица
Письмо	Имя прилагательное (разряды)	6.3.1.1 составлять простой и сложный план; 6.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-повествований, текстов-описаний от 3-го лица
Соблюдение речевых норм	Прямая и косвенная речь	6.4.3.1 правильно писать разделительные Ъ и Ь знаки, сложные имена существительные, прилагательные, числительные, неопределенные местоимения, а также приставки и суффиксы в разных частях речи; 6.4.3.2 использовать знаки препинания в предложениях с вводными конструкциями, при прямой и косвенной речи
Тема: Образ жизни и культура: древние цивилизации		
Аудирование и говорение	Склонение местоимений	6.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые слова, словосочетания; 6.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текстов (повествование, описание) от 3-го лица; 6.1.4.1 прогнозировать развитие сюжета по ключевым словам

Чтение	Местоимение (разряды) Виды чтения	6.2.4.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, извлекая известную и неизвестную информацию; 6.2.5.1 формулировать вопросы, оценивающие текст с точки зрения актуальности, ценности, качества и полезности; 6.2.6.1 использовать виды чтения: ознакомительное, комментированное
Письмо	Правописание разделительных "Ъ и Ъ" Правописание приставок на -з, -с Правописание суффиксов —ек, -ик в именах существительных	6.3.1.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-повествований, текстов-описаний от 3-го лица; 6.3.4.1 представлять информацию в виде иллюстраций, комиксов, в том числе с использованием информационно-коммуникационных технологий
Соблюдение речевых норм	Местоимение (разряды)	6.4.1.1 правильно писать разделительные Ъ и Ъ знаки, сложные имена существительные, прилагательные, числительные, неопределенные местоимения, а также приставки и суффиксы в р а з н ы х ч а с т я х р е ч и ; 6.4.3.1 использовать знаки препинания в предложениях с вводными конструкциями, при прямой и косвенной речи

2 четверть

Тема: Структура семьи и семейные ценности

Аудирование и говорение	Степени сравнения прилагательных	6.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые слова, с л о в о с о ч е т а н и я ; 6.1.7.1 строить монолог описательного или повествовательного характера с элементами рассуждения с опорой на план, схему, иллюстрации, рекламные ролики; соблюдать орфоэпические нормы
Чтение	Метафоры	6.2.3.1 понимать применение фразеологизмов, обращений, однородных членов предложений, вопросительных и восклицательных, побудительных предложений; 6.2.5.1 формулировать вопросы, оценивающие текст с точки зрения актуальности, ценности, качества и полезности
Письмо	Олицетворения	6.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-повествований, текстов-описаний от 3-го лица; 6.3.6.1 писать творческие работы (150-200 слов), представляя себя в предлагаемой ситуации и описывая собственные ощущения
Соблюдение речевых норм	Фразеологические обороты	6.4.2.1 использовать фразеологические обороты; метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезу, перифраз, использует слова в собственном им значении; 6.4.3.2 использует правильно падежные формы числительных, прилагательных, местоимений; образовывать степени сравнения прилагательных и наречий в соответствии с нормой

Тема: Традиции празднования Нового года в Казахстане и за рубежом

Аудирование и говорение	Антитеза Перифраз	6.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые слова, с л о в о с о ч е т а н и я ; 6.1.4.1 прогнозировать развитие сюжета по ключевым словам; 6.1.7.1 строить монолог описательного или повествовательного характера с элементами рассуждения с опорой на план, схему, иллюстрации, рекламные ролики, соблюдать орфоэпические нормы

Чтение	Наречие	6.2.3.1 понимать применение фразеологизмов, обращений, однородных членов предложений, вопросительных и восклицательных, побудительных предложений; 6.2.7.1 извлекать информацию из различных источников, сравнивая полученные сведения, определяя разные точки зрения
Письмо	Степени сравнения наречий	6.3.1.1 составлять простой и сложный план; 6.3.6.1 писать творческие работы (150-200 слов), представляя; себя в предлагаемой ситуации и описывая собственные ощущения
Соблюдение речевых норм	Риторические фигуры	6.4.2.1 использовать фразеологические обороты; метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезу, перифраз, использовать слова в собственном им значении; 6.4.3.1 использовать правильно падежные формы числительных, прилагательных, местоимений; образовывать степени сравнения прилагательных и наречий в соответствии с нормой

3 четверть

Выдающиеся личности народа Казахстана

Аудирование и говорение	Прямой и обратный порядок слов	6.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая главную и второстепенную информацию; 6.1.5.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме
Чтение	Структурные части текста	6.2.2.1 определять основную мысль, выявляя структурные части и объясняя смысл построения текста; 6.2.4.1 определять и различать типы текстов: описание, повествование, рассуждение; распознавать характерные черты, языковые и жанровые особенности текстов публицистического и художественного стилей (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью)
Письмо	Знаки препинания в предложения с вводными конструкциями	6.3.4.1 создавать тексты - описание, повествование, рассуждение в публицистическом и художественном стилях (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью) с учетом целевой аудитории; 6.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря, редактируя текст с учетом типа
Соблюдение речевых норм	Прямой и переносный смысл	6.4.1.1 правильно писать разделительные "Ъ и Ъ" знаки, сложные имена существительные, прилагательные, числительные, неопределенные местоимения, а также приставки и суффиксы в р а з н ы х ч а с т я х р е ч и ; 6.4.2.1 использовать фразеологические обороты; метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезу, перифраз, использует слова в собственном им значении

Тема: Спорт и диета

Аудирование и говорение	Логика изложения	6.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, структуры высказывания и логики изложения материала ; 6.1.7.1 строить монолог описательного или повествовательного характера с элементами рассуждения с опорой на план, схему, иллюстрации, рекламные ролики; соблюдать орфоэпические нормы
Чтение	Виды вопросов	6.2.3.1 понимать применение фразеологизмов, обращений, однородных членов предложений, вопросительных и

		восклицательных, побудительных предложений; 6.2.5.1 формулировать вопросы, оценивающие текст с точки зрения актуальности, ценности, качества и полезности
Письмо	Знаки препинания в предложениях с вводными конструкциями	6.3.5.1 писать эссе-повествование, эссе-рассуждение, эссе-описание; 6.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря, редактируя текст с учетом типа
Соблюдение речевых норм	Фразеологизмы	6.4.2.1 использовать фразеологические обороты; метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезу, перифраз, использовать слова в собственном им значении; 6.4.3.1 использовать правильно падежные формы числительных, прилагательных, местоимений; образовывать степени сравнения прилагательных и наречий в соответствии с нормой

Тема: Живые организмы: животные

Аудирование и говорение	Наречие Степени сравнения наречий	6.1.5.1 владеть навыком активного слушания, участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме; 6.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, структуры высказывания и логики изложения материала
Чтение	Типы текстов Виды стилей	6.2.3.1 понимать применение фразеологизмов, обращений, однородных членов предложений, вопросительных и восклицательных, побудительных предложений; 6.2.4.1 определять и различать типы текстов: описание, повествование, рассуждение; распознавать характерные черты, языковые и жанровые особенности текстов публицистического и художественного стилей (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью)
Письмо	Знаки препинания при прямой и косвенной речи	6.3.4.1 создавать тексты-описание, повествование, рассуждение в публицистическом и художественном стилях (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью) с учетом целевой аудитории; 6.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря, редактируя текст с учетом типа
Соблюдение речевых норм	Метафора Антитеза	6.4.1.1 правильно писать разделительные "Ъ и Ъ" знаки, сложные имена существительные, прилагательные, числительные, неопределенные местоимения, а также приставки и суффиксы в р а з н ы х ч а с т я х р е ч и ; 6.4.2.1 использовать фразеологические обороты; метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезу, перифраз, использовать слова в собственном им значении

4 четверть

Тема: Жара и холод: экстремальная погода

Аудирование и говорение	Диалог	6.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые слова, с л о в о с о ч е т а н и я ; 6.1.5.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме
Чтение	Источники информации Композиция текста	6.2.7.1 извлекать информацию из различных источников, сравнивая полученные сведения, определяя разные точки зрения; 6.2.8.1 сравнивать стилистические особенности различных текстов с учетом композиционных особенностей различных текстов (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью) с учетом цели и целевой аудитории

Письмо	Правописание сложных имѸн существительных, прилагательных, числительных; Правописание приставок пре- и при- ; Правописание суффиксов –н-, -нн- в и м е н а х прилагательных	6.3.5.1 писать эссе-повествование, эссе-рассуждение, эссе-описание; 6.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря, редактируя текст с учетом типа
Соблюдение речевых норм	Вводные конструкции	6.4.3.1 использовать правильно падежные формы числительных, прилагательных, местоимений; образовывать степени сравнения прилагательных и наречий в соответствии с нормой; 6.4.4.1 использовать знаки препинания в предложениях с вводными конструкциями, при прямой и косвенной речи
Тема: Казахстан в будущем: изобретения и энергия		
Аудирование и говорение	Содержание, структура и логика высказывания	6.1.5.1 владеть навыком активного слушания, участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме; 6.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, структуры высказывания и логики изложения материала
Чтение	Языковые и жанровые особенности	6.2.4.1 определять и различать типы текстов: описание, повествование, рассуждение; распознавать характерные черты, языковые и жанровые особенности текстов публицистического и художественного стилей (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью); 6.2.8.1 сравнивать стилистические особенности различных текстов с учетом композиционных особенностей различных текстов (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью) с учетом цели и целевой аудитории
Письмо	Правописание неопределѸнных местоимений Правописание приставок раз- (рос-) Буквы "О, Е" после шипящих и "Ц" в суффиксах существительных, прилагательных	6.3.6.1 писать творческие работы (150-200 слов), представляя себя в предлагаемой ситуации и описывая собственные ощущения; 6.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря, редактируя текст с учетом типа
Соблюдение речевых норм	Прямая и косвенная речь	6.4.3.1 использовать правильно падежные формы числительных, прилагательных, местоимений; образовывать степени сравнения прилагательных и наречий в соответствии с нормой; 6.4.4.1 использовать знаки препинания в предложениях с вводными конструкциями, при прямой и косвенной речи

3) 7 класс:

таблица 3

Виды речевой деятельности	Лингвистический материал	Цели обучения

1 четверть		
Тема: Климат и изменения климата		
Аудирование и говорение	Причастие Причастный оборот Паронимы	7.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая главную и второстепенную, известную и неизвестную информацию; 7.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текстов (повествование, описание и рассуждение) с изменением л и ц а ; 7.1.4.1 прогнозировать содержание, исходя из основной мысли текста
Чтение	Виды чтения	7.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, извлекая главную и второстепенную и н ф о р м а ц и ю ; 7.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое
Письмо	Обособление согласованных определений	7.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-повествований, текстов-описаний и текстов-рассуждений с и з м е н е н и е м л и ц а ; 7.3.3.1 представлять информацию в виде различных схем, таблиц, диаграмм
Соблюдение речевых норм	Правописание гласных "И-Ы" после "Ц" в корне слова	7.4.1.1 правильно писать гласные после шипящих и "Ц, НЕ" с разными частями речи, окончания глаголов, суффиксы в разных ч а с т я х р е ч и ; 7.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, осложненных обособленным определением и обстоятельством предложениях
Тема: Обычаи и традиции		
Аудирование и говорение	Деепричастие Деепричастный оборот	7.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая главную и второстепенную, известную и неизвестную информацию; 7.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текстов (повествование, описание и рассуждение) с изменением лица
Чтение	Виды чтения	7.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, извлекая главную и второстепенную и н ф о р м а ц и ю ; 7.2.5.1 формулировать различные вопросы на основе выводов и з а к л ю ч е н и й ; 7.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое
Письмо	Глагол (спряжение, разноспрягаемые глаголы)	7.3.1.1 составлять простой и сложный план, собирать материал к сочинению и организовывать его в соответствии с планом; 7.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-повествований, текстов-описаний и текстов-рассуждений с изменением лица
Соблюдение речевых норм	Правописание НЕ с разными частями речи	7.4.1.1 правильно писать гласные после шипящих и "Ц, НЕ" с разными частями речи, окончания глаголов, суффиксы в разных ч а с т я х р е ч и ; 7.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, осложненных обособленным определением и обстоятельством предложениях
2 четверть		
Тема: Знания: мир и изучение иностранных языков		
		7.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на структуру; 7.1.7.1 строить аргументированный монолог (описание, повествование, рассуждение), включающий не менее 2 микротем,

Аудирование и говорение	С о ю з ы Сочинительные и подчинительные союзы	на основе плана, схем, иллюстраций, рекламных роликов; соблюдать орфоэпические нормы
Чтение	Предлоги	7.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль; 7.2.7.1 извлекать информацию из различных источников, различая факт и мнение
Письмо	Обособление приложений	7.3.1.1 составлять простой и сложный план, собирать материал к сочинению и организовывать его в соответствии с планом; 7.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе аргументативное, эссе на основе текста, выражая свое отношение к проблеме и/или авторской позиции
Соблюдение речевых норм	Правописание "НЕ" с разными частями речи	7.4.2.1 использовать паронимы, термины; аллегорию, инверсию, а н а ф о р у ; 7.4.3.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части речи; соблюдать нормы глагольного управления
Тема: Влияет ли ландшафт и климат на национальный характер?		
Аудирование и говорение	Основная мысль	7.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на структуру; 7.1.4.1 прогнозировать содержание, исходя из основной мысли текста
Чтение	Частицы	7.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль; 7.2.3.1 понимать применение и объяснять явное и скрытое (подтекст) значение отдельных слов и выражений в тексте, использование паронимов, вводных слов, повторов, прямого и обратного порядка слов в предложении
Письмо	Правописание "НЕ" с причастиями Знаки препинания при вводных словах	7.3.1.1 составлять простой и сложный план, собирать материал к сочинению и организовывать его в соответствии с планом; 7.3.3.1 представлять информацию в виде различных схем, таблиц, д и а г р а м м ; 7.3.6.1 писать творческие работы (200-250 слов), выбирая определенную социальную роль и речевое поведение
Соблюдение речевых норм	Термины	7.4.2.1 использовать паронимы, термины; аллегорию, инверсию, а н а ф о р у ; 7.4.3.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части речи; соблюдать нормы глагольного управления
3 четверть		
Тема: Молодежная культура: Интернет и социальные сети		
Аудирование и говорение	Аллегория Гипербола Сравнение	7.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая главную и второстепенную, известную и неизвестную информацию; 7.1.5.1 участвует в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения
Чтение	Структурные части и элементы текста	7.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль; 7.2.5.1 формулировать различные вопросы на основе выводов и заключений
Письмо	Знаки препинания в предложениях со	7.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе аргументативное, эссе на основе текста, выражая свое отношение к проблеме и/или а в т о р с к о й п о з и ц и и ; 7.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические,

	сравнительным оборотом	логические недочеты; редактировать текст, изменяя структуру отдельных предложений или фрагментов текста
Соблюдение речевых норм	Правописание безударных гласных в окончаниях глагола	7.4.1.1 правильно писать гласные после шипящих и "Ц, НЕ" с разными частями речи, окончания глаголов, суффиксы в разных частях речи; 7.4.2.1 использовать паронимы, термины; аллегорию, инверсию, анафору
Тема: Проблемы социальной защиты бездомных		
Аудирование и говорение	Знаки препинания в предложениях, осложненных обстоятельством Знаки препинания при вводных словах	7.1.7.1 строить аргументированный монолог (описание, повествование, рассуждение), включающий не менее 2 микротем, на основе плана, схем, иллюстраций, рекламных роликов; соблюдать орфоэпические нормы; 7.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, использования языковых средств для привлечения внимания, структуры и логики изложения материала
Чтение		7.2.3.1 понимать применение и объяснять явное и скрытое (подтекст) значение отдельных слов и выражений в тексте, использование паронимов, вводных слов, повторов, прямого и обратного порядка слов в предложении; 7.2.4.1 определять смешанные типы текстов и различать характерные черты, языковые и жанровые особенности текстов публицистического и официально-делового стилей (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, блог, письма: просьбы, приглашения)
Письмо		7.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами повествования, повествование с элементами рассуждения и создавать тексты публицистического и официально-делового стилей (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, блог, письма: просьбы, приглашения) с учетом целевой аудитории, выражая собственное мнение; 7.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические недочеты; редактировать текст, изменяя структуру отдельных предложений или фрагментов текста
Соблюдение речевых норм		7.4.2.1 использовать паронимы, термины; аллегорию, инверсию, анафору; 7.4.3.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части речи; соблюдать нормы глагольного управления
Тема: Генетически модифицированные продукты		
Аудирование и говорение	Паронимы	7.1.5.1 участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения; 7.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, использования языковых средств для привлечения внимания, структуры и логики изложения материала
Чтение	Смешанные типы текстов	7.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль; 7.2.4.1 определять смешанные типы текстов и различать характерные черты, языковые и жанровые особенности текстов публицистического и официально-делового стилей (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление,

		инструкция, заметка, интервью, дневник, блог, письма: просьбы, приглашения); 7.2.5.1 формулировать различные вопросы на основе выводов и заключений
Письмо	Правописание –н-, -нн- в суффиксах причасти	7.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами повествования, повествование с элементами рассуждения и создавать тексты публицистического и официально-делового стилей (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, блог, письма: просьбы, приглашения) с учетом целевой аудитории, выражая собственное мнение; 7.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические недочеты; редактировать текст, изменяя структуру отдельных предложений или фрагментов текста
Соблюдение речевых норм	Глагол (наклонение) Глагольное управление	7.4.1.1 правильно писать гласные после шипящих и "Ц, НЕ" с разными частями речи, окончания глаголов, суффиксы в разных частях речи; 7.4.2.1 использовать паронимы, термины; аллегорию, инверсию, анафору
4 четверть		
Тема: День Победы		
Аудирование и говорение	Аргументация Точка зрения	7.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на структуру; 7.1.5.1 участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения
Чтение	Композиция и языковые особенности текста	7.2.7.1 извлекать информацию из различных источников, различая факт и мнение; 7.2.8.1 сравнивать стилистические особенности различных текстов с учетом композиции и языковых особенностей, цели и целевой аудитории (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, блог, письма: просьбы, приглашения)
Письмо	Корректурa текста Редактирование текста	7.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе аргументативное, эссе на основе текста, выражая свое отношение к проблеме и/или авторской позиции; 7.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические недочеты; редактирует текст, изменяя структуру отдельных предложений или фрагментов текста
Соблюдение речевых норм	Знаки препинания в предложениях, осложненных определениями и обстоятельствами, выраженными причастными и деепричастными оборотами	7.4.3.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части речи; соблюдает нормы глагольного управления; 7.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, осложненных обособленным определением и обстоятельством предложениях
Тема: Если бы я правил миром		
	Аллегория	7.1.4.1 прогнозировать содержание, исходя из основной мысли текста; 7.1.5.1 участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения;

Аудирование и говорение		71.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, использования языковых средств для привлечения внимания, структуры и логики изложения материала
Чтение	Подтекст Инверсия	7.2.3.1 понимать применение и объяснять явное и скрытое (подтекст) значение отдельных слов и выражений в тексте, использование паронимов, вводных слов, повторов, прямого и обратного порядка слов в предложении; 7.2.4.1 определять смешанные типы текстов и различать характерные черты, языковые и жанровые особенности текстов публицистического и официально-делового стилей (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, блог, письма: просьбы, приглашения); 7.2.8.1 сравнивать стилистические особенности различных текстов с учетом композиции и языковых особенностей, цели и целевой аудитории (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, блог, письма: просьбы, приглашения)
Письмо	Знаки препинания при вводных словах	7.3.6.1 писать творческие работы (200-250 слов), выбирая определенную социальную роль и речевое поведение; 7.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические недочеты; редактирует текст, изменяя структуру отдельных предложений или фрагментов
Соблюдение речевых норм	Глагол (наклонение)	7.4.3.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части речи; соблюдает нормы глагольного управления; 7.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, осложненных обособленным определением и обстоятельством предложениях

4) 8 класс:

таблица 4

Виды речевой деятельности	Лингвистический материал	Цели обучения
1 четверть		
Тема: Семья: права и обязанности		
Аудирование и говорение	Подтекст Критерии для анализа текста Критерии оценки речевого поведения	8.1.1.1 понимать содержание текста, определяя открытую и скрытую (подтекст) информацию, цель высказывания; 8.1.2.1 определять основную мысль на основе структурных элементов текста и целевой аудитории; 8.1.3.1 пересказывать содержание текстов различных типов речи с изменением лица, сохраняя структуру исходного текста; 8.1.6.2 адекватно по заданным критериям оценивать собственное речевое поведение
Чтение	Подтекст Структура текста Смешанные типы текста	8.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов (в том числе особенности письменной формы речи), извлекая открытую и скрытую (подтекст) информацию; 8.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль; 8.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые и жанровые особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика,

		биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме); 8.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее
Письмо	Цитатный план Жанровое своеобразие	8.3.1.1 составлять цитатный план (простой и сложный), учитывая жанровое своеобразие текста; 8.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов смешанного типа с изменением лица; 8.3.4.1 создавать тексты - описание с элементами рассуждения, повествование с элементами описания и создавать тексты публицистического, официально-делового, научного, разговорного стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме) с учетом целевой аудитории
Соблюдение речевых норм	Обособленные члены предложения (несогласованные определения, обстоятельства, выраженные существительными с предлогами	8.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи; 8.4.3.1 использовать правильно обособленные члены предложения
Тема: Развлечения и спорт		
Аудирование и говорение	Дискуссия Аргументация Оппонирование	8.1.1.1 понимать содержание текста, определяя открытую и скрытую (подтекст) информацию, цель высказывания; 8.1.2.1 определять основную мысль на основе структурных элементов текста и целевой аудитории; 8.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументируя собственные утверждения, убеждая оппонента в правильности своей позиции; 8.1.6.2 адекватно по заданным критериям оценивать собственное речевое поведение
Чтение	Языковые и жанровые особенности Публицистический, разговорный, научный, официально-деловой стили	8.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов (в том числе особенности письменной формы речи), извлекая открытую и скрытую (подтекст) информацию; 8.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль; 8.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые и жанровые особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме); 8.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее
Письмо	Простой и сложный цитатный план Текст-описание с элементами рассуждения	8.3.1.1 составлять цитатный план (простой и сложный), учитывая жанровое своеобразие текста; 8.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм и наоборот; 8.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами рассуждения, повествование с элементами описания и создает тексты публицистического, официально-делового, научного, разговорного стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор,

		послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме) с учетом целевой аудитории
Соблюдение речевых норм	Обособленные члены предложения (сложные случаи обособления)	8.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи; 8.4.3.1 использовать правильно обособленные члены предложения
2 четверть		
Тема: Мир профессий		
Аудирование и говорение	Целевая аудитория	8.1.2.1 определять основную мысль на основе структурных элементов текста и целевой аудитории; 8.1.3.1 пересказывать содержание текстов различных типов речи с изменением лица, сохраняя структуру исходного текста; 8.1.6.2 адекватно по заданным критериям оценивать собственное речевое поведение
Чтение	Подразумеваемый смысл Собственная идея Факт и мнение	8.2.3.1 понимать применение и объяснять подразумеваемый смысл отдельных слов, словосочетаний и предложений в тексте, эмоционально-окрашенных и профессиональных слов, неологизмов, окказионализмов с учетом лексической сочетаемости; 8.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые и жанровые особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме); 8.2.5.1 формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочитанного текста, различать факт и мнение
Письмо	Текст-описание Элементы рассуждения Повествование с элементами описания Блог	8.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов смешанного типа с изменением лица; 8.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами рассуждения, повествование с элементами описания и создает тексты публицистического, официально-делового, научного, разговорного стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме) с учетом целевой аудитории
Соблюдение речевых норм	Профессионализмы Термины	8.4.2.1 использовать профессиональные слова, термины, неологизмы, инверсию, градацию; 8.4.2.2 избегать повторов и штампов; 8.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, цитировании, а также в неполных предложениях
Тема: Космос		
Аудирование и говорение	Неологизмы Инверсия Градация	8.1.3.1 пересказывать содержание текстов различных типов речи с изменением лица, сохраняя структуру исходного текста; 8.1.4.1 прогнозировать содержание по названию текста или началу; 8.1.6.2 адекватно по заданным критериям оценивать собственное речевое поведение
		8.2.3.2 понимать применение и объяснять подразумеваемый смысл отдельных слов, словосочетаний и предложений в тексте, эмоционально-окрашенных и профессиональных слов, неологизмов, окказионализмов с учетом лексической сочетаемости;

Чтение	Б л о г Ч а т Форум	8.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые и жанровые особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме); 8.2.5.1 формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочитанного текста, различать факт и мнение
Письмо	Публицистический стиль Официально-деловой стиль Научный стиль	8.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм и наоборот; 8.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами рассуждения, повествование с элементами описания и создавать тексты публицистического, официально-делового, научного, разговорного стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме) с учетом целевой аудитории
Соблюдение речевых норм		8.4.2.1 использовать профессиональные слова, термины, неологизмы, инверсию, градацию; 8.4.2.2 избегать повторов и штампов; 8.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, цитировании, а также в неполных предложениях
3 четверть		
Тема: Разнообразие форм жизни		
Аудирование и говорение	Дискуссия Аргументация Критерий	8.1.1.1 понимать содержание текста, определяя открытую и скрытую (подтекст) информацию, цель высказывания; 8.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументируя собственные утверждения, убеждая оппонента в правильности своей позиции, делать выводы; 8.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения темпа речи и соответствия целевой аудитории; 8.1.6.2 адекватно по заданным критериям оценивать собственное речевое поведение
Чтение	Проблема	8.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов (в том числе особенности письменной формы речи), извлекая открытую и скрытую (подтекст) информацию; 8.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее; 8.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые) особенности различных текстов с учетом цели и целевой аудитории (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме)
Письмо	Э с с е Знаки препинания при уточняющих членах предложения	8.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе академическое, рассматривая одну из сторон проблемы; 8.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические, стилистические недочеты; редактировать текст, перестраивая структуру текста
Соблюдение речевых норм	О м о н и м ы Аспект	8.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи; 8.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, цитировании, а также в неполных предложениях

Тема: Вода в жизни человека		
Аудирование и говорение	Тавтология Штампы	8.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения темпа речи и соответствия целевой аудитории; 8.1.6.2 адекватно по заданным критериям оценивать собственное речевое поведение; 8.1.7.1 строить развёрнутый аргументированный монолог (рассуждение с элементами описания и повествования, убеждение), включающий не менее 2 микротем в пределах учебной, социально-культурной и общественно-политической сфер, на основе блогов и сообщений средств массовой информации с учетом целевой аудитории; соблюдать орфоэпические нормы
Чтение	Аргументированный монолог Микротема	8.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые и жанровые особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме); 8.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые) особенности различных текстов с учетом цели и целевой аудитории (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме)
Письмо	Знаки препинания при цитировании	8.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе академическое, рассматривая одну из сторон проблемы; 8.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические, стилистические недочеты; редактировать текст, перестраивая структуру текста
Соблюдение речевых норм	Цитирование	8.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи; 8.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, цитировании, а также в неполных предложениях
Тема: Еда: необходимость или роскошь?		
Аудирование и говорение	Типы текстов: Повествование от 1-го лица, 2-го лица	8.1.3.1 пересказывать содержание текстов различных типов речи с изменением лица, сохраняя структуру исходного текста; 8.1.4.1 прогнозировать содержание по названию текста или началу
Чтение	Основная мысль Подразумеваемый смысл	8.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль; 8.2.3.1 понимать применение и объяснять подразумеваемый смысл отдельных слов, словосочетаний и предложений в тексте, эмоционально-окрашенных и профессиональных слов, неологизмов, окказионализмов с учетом лексической сочетаемости; 8.2.5.1 формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочитанного текста, различать факт и мнение
Письмо	Редактирование текста	8.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе академическое, рассматривая одну из сторон проблемы; 8.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические, стилистические недочеты; редактировать текст, перестраивая структуру текста
		8.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи;

Соблюдение речевых норм	Знаки препинания в неполных предложениях	8.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, цитировании, а также в неполных предложениях
4 четверть		
Тема: Музыка в современном обществе		
Слушание и говорение	Дискуссия Аргументация Достоверность	8.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументируя собственные утверждения, убеждая оппонента в правильности своей позиции, делать выводы; 8.1.6.2 адекватно по заданным критериям оценивать собственное речевое поведение; 8.1.7.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение с элементами описания и повествования, убеждение), включающий не менее 2 микротем в пределах учебной, социально-культурной и общественно - политической сфер, на основе блогов и сообщений средств массовой информации с учетом целевой аудитории; соблюдать орфоэпические нормы
Чтение	Омонимичные самостоятельные и служебные части речи	8.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль; 8.2.3.1 понимать применение и объяснять подразумеваемый смысл отдельных слов, словосочетаний и предложений в тексте, эмоционально-окрашенных и профессиональных слов, неологизмов, окказионализмов с учетом лексической сочетаемости; 8.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые и жанровые особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме); 8.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые) особенности различных текстов с учетом цели и целевой аудитории (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме)
Письмо	Контрастное содержание	8.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм и наоборот; 8.3.6.1 писать творческие работы (250-300 слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся контрастными по содержанию; 8.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические, стилистические недочеты; редактировать текст, перестраивая структуру текста
Соблюдение речевых норм	Знаки препинания при уточняющих членах предложения	8.4.2.1 использовать профессиональные слова, термины, неологизмы, инверсию, градацию; 8.4.2.2 избегать повторов и штампов; 8.4.3.1 использовать правильно обособленные члены предложения; 8.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, цитировании, а также в неполных предложениях
Тема: Научные открытия и технологии		
		8.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументируя собственные утверждения, убеждая оппонента в правильности своей позиции, делать выводы; 8.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения темпа речи

Слушание и говорение	Омонимичные самостоятельные и служебные части речи	и соответствия целевой аудитории; 8.1.7.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение с элементами описания и повествования, убеждение), включающий не менее 2 микротем в пределах учебной, социально-культурной и общественно - политической сфер, на основе блогов и сообщений средств массовой информации с учетом целевой аудитории; соблюдать орфоэпические нормы
Чтение	Извлечение информации Синтез информации Комментирование	8.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль; 8.2.7.1 извлекать и синтезировать информацию из различных источников, определяя ее актуальность, противоречивость, достоверность, целевую аудиторию; 8.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые) особенности различных текстов с учетом цели и целевой аудитории (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме)
Письмо	Корректировка текста	8.3.6.1 писать творческие работы (250-300 слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся контрастными по содержанию; 8.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические, стилистические недочеты; редактировать текст, перестраивая структуру текста
Соблюдение речевых норм	Неологизмы Инверсия Градация	8.4.2.1 использовать профессиональные слова, термины, неологизмы, инверсию, градацию; 8.4.2.2 избегать повторов и штампов; 8.4.3.1 использовать правильно обособленные члены предложения

5) 9 класс:

таблица 5

Виды речевой деятельности	Лингвистический материал	Цели обучения
1 четверть		
Тема: Конфликты и миротворчество		
Слушание и говорение	Микротема Тексты смешанного типа	9.1.1.1 понимать основную и детальную информацию текста, высказывая критическое отношение к услышанному; 9.1.2.1 определять основную мысль на основе микротем, выражая свое отношение к услышанному; 9.1.3.1 пересказывать содержание текстов смешанного типа, творчески интерпретируя информацию
Чтение	Сюжеты (сочинительные и подчинительные)	9.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию сплошных и несплошных текстов, соотнося заключенную в тексте информацию с информацией других источников /личным опытом; 9.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основной мысли; 9.2.4.2 адекватно стилистике диалога выбирать вербальные и невербальные средства для продуктивной коммуникации; 9.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе просмотровое чтение, чтение с составлением плана, тезисов, конспектов
		9.3.1.1 составлять разные виды плана, в том числе цитатный, тезисный;

Письмо	Правописание союзов	9.3.2.1 излагать содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного, прочитанного и аудиовизуального материала; 9.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами рассуждения, повествование с элементами рассуждения соответствующих стилей (научная статья, отчет о поездке) с учетом целевой аудитории
Соблюдение речевых норм	Орфографические нормы	9.4.1.1 соблюдать орфографические нормы; 9.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы и союзные слова) в сложных предложениях
Тема: Сухопутные страны		
Слушание и говорение	Союзы и союзные слова	9.1.1.1 понимать основную и детальную информацию текста, высказывая критическое отношение к услышанному; 9.1.2.1 определять основную мысль на основе микротем, выражая свое отношение к услышанному; 9.1.5.1 участвовать в полемике, синтезируя различные точки зрения и предлагая решение проблемы
Чтение		9.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию сплошных и несплошных текстов, соотнося заключенную в тексте информацию с информацией других источников /личным опытом; 9.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основной мысли; 9.2.4.2 адекватно стилистике диалога выбирать вербальные и невербальные средства для продуктивной коммуникации; 9.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе просмотровое чтение, чтение с составлением плана, тезисов, конспектов
Письмо	Слитное, дефисное написание различных частей речи	9.3.1.1 составлять разные виды плана, в том числе цитатный, тезисный; 9.3.2.1 излагать содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного, прочитанного и аудиовизуального материала; 9.3.4.1 создавать тексты - описание с элементами рассуждения, повествование с элементами рассуждения соответствующих стилей (научная статья, отчет о поездке) с учетом целевой аудитории
Соблюдение речевых норм	Средства межфразовой связи	9.4.1.1 соблюдать орфографические нормы; 9.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы и союзные слова) в сложных предложениях
2 четверть		
Тема: Традиции и культура		
Слушание и говорение	Аббревиатура	9.1.2.1 определять основную мысль на основе микротем, выражая свое отношение к услышанному; 9.1.3.1 пересказывать содержание текстов смешанного типа, творчески интерпретируя информацию
Чтение	Связь слов в словосочетании	9.2.3.1 понимать применение аббревиации, парцелляции, иронии, намёков, преуменьшения, преувеличения; 9.2.4.1 определять типы текстов, характерные черты, языковые особенности текстов разных жанров, стилей и подстилей (научная статья, отчет о поездке); 9.2.4.2 адекватно стилистике диалога выбирать вербальные и невербальные средства для продуктивной коммуникации; 9.2.5.1 формулировать вопросы и идеи, интерпретируя содержание текстов
		9.3.2.1 излагать содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного, прочитанного и аудиовизуального материала;

Письмо	Виды односоставных предложений. Типы в простом предложении	9.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами рассуждения, повествование с элементами рассуждения соответствующих стилей (научная статья, отчет о поездке) с учетом целевой аудитории
Соблюдение речевых норм	Стилистически окрашенные слова	9.4.2.1 использовать стилистически окрашенные слова, аббревиатуру, парцелляцию; 9.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, сложных, осложненных и сложных предложениях
Ресурсы планеты "Земля"		
Слушание и говорение	Стилистически окрашенные слова Аббревиатура Парцелляция Виды сложных предложений Сложносочиненное предложение	9.1.4.1 прогнозировать содержание по финалу текста
Чтение	Виды сложносочиненных предложений	9.2.3.1 понимать применение аббревиации, парцелляции, иронии, намёков, преуменьшения, преувеличения; 9.2.4.1 определять типы текстов, характерные черты, языковые особенности текстов разных жанров, стилей и подстилей (научная статья, отчет о поездке); 9.2.4.2 адекватно стилистике диалога выбирать вербальные и невербальные средства для продуктивной коммуникации; 9.2.5.1 формулировать вопросы и идеи, интерпретируя содержание текстов
Письмо	Знаки препинания в простых предложениях, Знаки препинания в сложносочинённом предложении	9.3.3.1 представлять информацию в виде презентаций с использованием ссылок, гиперссылок; 9.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами рассуждения, повествование с элементами рассуждения соответствующих стилей (научная статья, отчет о поездке) с учетом целевой аудитории
Соблюдение речевых норм	Обособленные определения и обстоятельства	9.4.2.1 использовать стилистически окрашенные слова, аббревиатуру, парцелляцию; 9.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, сложных, осложненных и сложных предложениях
3 четверть		
Тема: Подросток в современном мире		
Слушание и говорение	Типы сложноподчиненных предложений	9.1.1.1 понимать основную и детальную информацию текста, высказывая критическое отношение к услышанному; 9.1.5.1 участвовать в полемике, синтезируя различные точки зрения и предлагая решение проблемы; 9.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения нормативности речи, содержания, структуры, логики изложения материала, выражая собственное мнение
Чтение	Виды чтения Стилистика диалога	9.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию сплошных и несплошных текстов, соотнося заключённую в тексте информацию с информацией других источников /личным опытом; 9.2.4.2 адекватно стилистике диалога выбирать вербальные и невербальные средства для продуктивной коммуникации; 9.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе просмотровое

		чтение, чтение с составлением плана, тезисов, конспектов; 9.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые, жанровые) особенности различных текстов, учитывая цель, целевую аудиторию и позицию автора (научная статья, отчет о поездке)
Письмо	Сложноподчинённые предложения с придаточными определительными и изъяснительными	9.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе дискуссионное, рассматривая проблему с разных сторон и предлагая пути решения; 9.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте
Соблюдение речевых норм	Морфологические средства	9.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы и союзные слова) в сложных предложениях; 9.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях
Тема Всемирная связь в 21-ом веке		
Слушание и говорение	Сложноподчинённые предложения	9.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения нормативности речи, содержания, структуры, логики изложения материала, выражая собственное мнение; 9.1.7.1 строить развёрнутый аргументированный монолог (рассуждение на заданную тему, убеждение), включающий не менее 3 микротем в пределах учебной, общественно-политической и социально-культурной сфер; использовать модели речевого поведения в соответствии с речевыми нормами в конкретной ситуации
Чтение	Структура текста Аббревиация Парцелляция	9.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основной мысли; 9.2.3.1 понимать применение аббревиации, парцелляции, иронии, намёков, преуменьшения, преувеличения; 9.2.4.2 адекватно стилистике диалога выбирать вербальные и невербальные средства для продуктивной коммуникации; 9.2.5.1 формулировать вопросы и идеи, интерпретируя содержание текстов
Письмо	Знаки препинания в сложноподчинённых предложениях с придаточными изъяснительными	9.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе дискуссионное, рассматривая проблему с разных сторон и предлагая пути решения; 9.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте
Соблюдение речевых норм	Сложноподчинённые предложения	9.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы и союзные слова) в сложных предложениях; 9.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях
4 четверть		
Тема: Дилеммы и выбор		
Слушание и говорение	Сложноподчинённые предложения	9.1.5.1 участвовать в полемике, синтезируя различные точки зрения и предлагая решение проблемы; 9.1.7.1 строить развёрнутый аргументированный монолог (рассуждение на заданную тему, убеждение), включающий не менее 3 микротем в пределах учебной, общественно-политической и социально-культурной сфер; использовать модели речевого поведения в соответствии с речевыми нормами в конкретной ситуации

Чтение	Основная мысль Гипербола	9.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основной мысли; 9.2.3.1 понимать применение аббревиации, парцелляции, иронии, намыков, преуменьшения, преувеличения; 9.2.4.1 определять типы текстов, характерные черты, языковые особенности текстов разных жанров, стилей и подстилей (научная статья, отчет о поездке); 9.2.4.2 адекватно стилистике диалога выбирать вербальные и невербальные средства для продуктивной коммуникации; 9.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые, жанровые) особенности различных текстов, учитывая цель, целевую аудиторию и позицию автора (научная статья, отчет о поездке)
Письмо	Знаки препинания в сложноподчиненных предложениях с придаточными определительными	9.3.3.1 представлять информацию в виде презентаций с использованием ссылок, гиперссылок; 9.3.6.1 писать творческие работы (300-350 слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся определенными композиционными элементами (начало романа, продолжение рассказа) с организующей помощью учителя; 9.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте
Соблюдение речевых норм	Союзы и союзные слова	9.4.2.1 использовать стилистически окрашенные слова, аббревиатуру, парцелляцию; 9.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы и союзные слова) в сложных предложениях
Тема: Средства массовой информации		
Слушание и говорение	Нормативная речь Аргументированный монолог	9.1.5.1 участвовать в полемике, синтезируя различные точки зрения и предлагая решение проблемы; 9.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения нормативности речи, содержания, структуры, логики изложения материала, выражая собственное мнение; 9.1.7.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение на заданную тему, убеждение), включающий не менее 3 микротем в пределах учебной, общественно-политической и социально-культурной сфер; использовать модели речевого поведения в соответствии с речевыми нормами в конкретной ситуации
Чтение	Сложное бессоюзное предложение	9.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основной мысли; 9.2.4.2 адекватно стилистике диалога выбирать вербальные и невербальные средства для продуктивной коммуникации; 9.2.7.1 формировать умения извлекать и синтезировать информацию из различных источников, интерпретировать, делать выводы на основе полученных сведений, выражая собственное мнение; 9.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые, жанровые) особенности различных текстов, учитывая цель, целевую аудиторию и позицию автора (научная статья, отчет о поездке)
Письмо	Знаки препинания в бессоюзном предложении	9.3.6.1 писать творческие работы (300-350 слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся определенными композиционными элементами (начало романа, продолжение рассказа) с организующей помощью учителя; 9.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте

Соблюдение речевых норм	Аббревиатура	9.4.2.1 использовать стилистически окрашенные слова, аббревиатуру , п а р ц е л л я ц и ю ; 9.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы и союзные слова) в сложных предложениях

6) 10 класс:

таблица 6

Виды речевой деятельности	Лингвистический материал	Цели обучения
1 четверть		
Тема: Решение конфликтов		
Слушание и говорение	Фразеология Морфология Стили речи	10.1.1.1 использовать навыки высказывания критического отношения к услышанному в свободном речевом общении, ссылаясь на основную и детальную информацию текста; 10.1.2.1 инициировать диалог с целью выразить свое отношение к у с л ы ш а н н о м у ; 10.1.3.1 использовать при пересказе текстов смешанного типа творческую интерпретацию
Чтение	Фонетика Графика Орфография	10.2.1.1 использовать контекст и подтекст при создании рассказов-воспоминаний из личного опыта; 10.2.2.1 использовать структуру текста как средство передачи основной мысли в творческих работах; 10.2.6.1 самостоятельно выбирать вид чтения для поиска информации при решении определенной учебной задачи
Письмо	Состав слова и словообразование Лексика	10.3.1.1 составлять графический и картинный план, алгоритмическую схему поступков положительных и отрицательных героев; 10.3.2.1 планировать, контролировать и оценивать свою и чужую речевую деятельность по критериям, обращаться за направляющей помощью педагога; уметь составить оценочное высказывание о качестве проделанной работы; 10.3.4.1 создавать памятки и алгоритмы по образцу; формулировать определения по образцу; давать отчет и реальную самооценку выполнения письменного учебного задания
Соблюдение речевых норм	Самоконтроль	10.4.1.1 осуществлять предваряющий, пошаговый, итоговый и направленный (на определенную тему или правило) взаимо- и самоконтроль орфографии текста; 10.4.3.1 соблюдать закон сохранения видо-временного соответствия предикативных единиц в сложном предложении
Тема: Географические условия и жизнь		
Слушание и говорение	Предложения с однородными членами, обращениями	10.1.1.1 использовать навыки высказывания критического отношения к услышанному в свободном речевом общении, ссылаясь на основную и детальную информацию текста; 10.1.2.1 инициировать диалог с целью выразить свое отношение к у с л ы ш а н н о м у ; 10.1.5.1 синтезировать различные точки зрения и предлагать решение проблемы, организуя полемику
	Предложения с вводными словами и	10.2.1.1 использовать контекст и подтекст при создании рассказов-воспоминаний из личного опыта; 10.2.2.1 использовать структуру текста как средство передачи

Чтение	вводными конструкциями	основной мысли в творческих работах; 10.2.6.1 самостоятельно выбирать вид чтения для поиска информации при решении определенной учебной задачи
Письмо	Знаки препинания в простых предложениях, обособленных определений и обстоятельств Предложение Главные, второстепенные члены предложения.	10.3.1.1 составлять графический и картинный план, алгоритмическую схему поступков положительных и отрицательных героев; 10.3.4.1 создавать памятки и алгоритмы по образцу; формулировать определения по образцу; давать отчет и реальную самооценку выполнения письменного учебного задания
Соблюдение речевых норм	В и д В р е м я Соответствие	10.4.1.1 осуществлять предваряющий, пошаговый, итоговый и направленный (на определенную тему или правило) взаимо- и самоконтроль орфографии текста; 10.4.3.1 соблюдать закон сохранения видо-временного соответствия предикативных единиц в сложном предложении
2 четверть		
Тема: Культурные традиции народов Казахстана		
Слушание и говорение	Стилистически окрашенные слова Аббревиатура	10.1.2.1 инициировать диалог с целью выразить свое отношение к у с л ы ш а н н о м у ; 10.1.3.1 использовать при пересказе текстов смешанного типа творческую интерпретацию
Чтение	Предложение с уточняющими обособленными членами	10.2.4.1 использовать знания о типах текстов при написании творческих работ; осуществлять предваряющий, пошаговый, итоговый и направленный взаимо- и самоконтроль стилистики т е к с т а ; 10.2.5.1 формулировать прямые, косвенные и альтернативные вопросы по известному ответу
Письмо	Предложение с обособленными членами	10.3.2.1 планировать, контролировать и оценивать свою и чужую речевую деятельность по критериям, обращаться за направляющей помощью педагога; уметь составить оценочное высказывание о качестве проделанной работы; 10.3.4.1 создавать памятки и алгоритмы по образцу; формулировать определения по образцу; давать отчет и реальную самооценку выполнения письменного учебного задания
Соблюдение речевых норм	Средства межфразовой связи	10.4.2.1 соблюдать правила лексической сочетаемости при выполнении творческих работ всех видов; 10.4.4.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы и союзные слова) в сложных предложениях наряду со средствами межфразовой связи
Тема: Ресурсы планеты "Земля"		
Слушание и говорение	Аббревиатура Парцелляция	10.1.4.1 обосновывать выбор вариантов окончания текста и прогнозирования событий
Чтение	Стилистически окрашенные слова	10.2.4.1 использовать знания о типах текстов при написании творческих работ; осуществлять предваряющий, пошаговый, итоговый и направленный взаимо- и самоконтроль стилистики т е к с т а ; 10.2.5.1 формулировать прямые, косвенные и альтернативные вопросы по известному ответу

Письмо	Знаки препинания в сложноподчинённых предложениях с придаточными определительными и изъяснительными	10.3.3.1 организовать коллективную деятельность по созданию презентаций с использованием ссылок, гиперссылок, мультимедиа-возможностей презентационных компьютерных программ; 10.3.4.1 создавать памятки и алгоритмы по образцу; формулировать определения по образцу; давать отчет и реальную самооценку выполнения письменного учебного задания
Соблюдение речевых норм	Знаки препинания в сложносочинённом предложении	10.4.2.1 соблюдать правила лексической сочетаемости при выполнении творческих работ всех видов; 10.4.4.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы и союзные слова) в сложных предложениях наряду со средствами межфразовой связи
3 четверть		
Тема: Риски и угрозы современного мира		
Слушание и говорение	Сложноподчинённые предложения с придаточными обстоятельственными	10.1.1.1 использовать навыки высказывания критического отношения к услышанному в свободном речевом общении, ссылаясь на основную и детальную информацию текста; 10.1.5.1 синтезировать различные точки зрения и предлагать решение проблемы, организуя полемику; 10.1.6.1 составлять план и соблюдать последовательность действий при создании текста публичного выступления на заданную тему
Чтение	Контекст Подтекст	10.2.1.1 использовать контекст и подтекст при создании рассказов-воспоминаний из личного опыта; 10.2.6.1 самостоятельно выбирать вид чтения для поиска информации при решении определенной учебной задачи; 10.2.8.1 оречевлять собственные учебные действия в рамках заданий на распознавание стилей текста - по опорным глаголам с использованием предметной лексики
Письмо	Знаки препинания в сложноподчинённых предложениях с придаточными обстоятельственными	10.3.5.1 организовать подготовительную работу по извлечению информации и сбору различных мнений на проблему для написания дискуссионного эссе; 10.3.7.1 планировать, анализировать свое оценочное высказывание, корректировать его в соответствии с целью; оказывать по запросу товарища целевую помощь
Соблюдение речевых норм	Видо-временное соответствие	10.4.3.1 соблюдать закон сохранения видо-временного соответствия предикативных единиц в сложном предложении; 10.4.4.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы и союзные слова) в сложных предложениях наряду со средствами межфразовой связи
Тема: Всемирная связь в 21-ом веке		
Слушание и говорение	Сложноподчинённые предложения с разными видами связи	10.1.6.1 составлять план и соблюдать последовательность действий при создании текста публичного выступления на заданную тему; 10.1.7.1 составлять развёрнутый аргументированный монолог (рассуждение на заданную тему, убеждение), в пределах темы, использовать модели речевого поведения в соответствии с речевыми нормами в конкретной ситуации, адекватно оценивать собственное речевое поведение, поведение окружающих
Чтение	Прямые, косвенные и альтернативные вопросы	10.2.2.1 использовать структуру текста как средство передачи основной мысли в творческих работах; 10.2.5.1 формулировать прямые, косвенные и альтернативные вопросы по известному ответу

Письмо	Знаки препинания в сложноподчинённых предложениях с разными видами связи	10.3.5.1 организовать подготовительную работу по извлечению информации и сбору различных мнений на проблему для написания дискуссионного эссе; 10.3.7.1 планировать, анализировать свое оценочное высказывание, корректировать его в соответствии с целью; оказывать по запросу товарища целевую помощь
Соблюдение речевых норм	Взаимо- и самоконтроль орфографии текста	10.4.1.1 осуществлять предваряющий, пошаговый, итоговый и направленный (на определенную тему или правило) взаим- и самоконтроль орфографии текста; 10.4.3.1 соблюдать закон сохранения видо-временного соответствия предикативных единиц в сложном предложении
4 четверть		
Тема: Выбор жизненного пути		
Слушание и говорение	Сложное бессоюзное предложение	10.1.5.1 синтезировать различные точки зрения и предлагать решение проблемы, организуя полемику; 10.1.7.1 составлять развёрнутый аргументированный монолог (рассуждение на заданную тему, убеждение), в пределах темы, использовать модели речевого поведения в соответствии с речевыми нормами в конкретной ситуации, адекватно оценивать собственное речевое поведение, поведение окружающих
Чтение	Структура текста Стилистика пересказа текста	10.2.2.1 использовать структуру текста как средство передачи основной мысли в творческих работах; 10.2.4.1 использовать знания о типах текстов при написании творческих работ; осуществлять предваряющий, пошаговый, итоговый и направленный взаим- и самоконтроль стилистики пересказа текста; 10.2.8.1 оречевлять собственные учебные действия в рамках заданий на распознавание стилей текста - по опорным глаголам с использованием предметной лексики
Письмо	Знаки препинания в бессоюзном предложении	10.3.3.1 организовать коллективную деятельность по созданию презентаций с использованием ссылок, гиперссылок, мультимедиа-возможностей презентационных компьютерных программ; 10.3.6.1 писать творческие работы (300-350 слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся определенными композиционными элементами (начало романа, продолжение рассказа) с направляющей помощью учителя или самостоятельно; 10.3.7.1 планировать, анализировать свое оценочное высказывание, корректировать его в соответствии с целью; оказывать по запросу товарища целевую помощь
Соблюдение речевых норм	Видо-временное соответствие	10.4.2.1 соблюдать правила лексической сочетаемости при выполнении творческих работ всех видов; 10.4.3.1 соблюдать закон сохранения видо-временного соответствия предикативных единиц в сложном предложении
Тема: Масс-медиа и подросток		
Слушание и говорение	Сложное бессоюзное предложение	10.1.5.1 синтезировать различные точки зрения и предлагать решение проблемы, организуя полемику; 10.1.6.1 составлять план и соблюдать последовательность действий при создании текста публичного выступления на заданную тему; 10.1.7.1 составлять развёрнутый аргументированный монолог (рассуждение на заданную тему, убеждение), в пределах темы,

		использовать модели речевого поведения в соответствии с речевыми нормами в конкретной ситуации, адекватно оценивать собственное речевое поведение, поведение окружающих
Чтение	Структура текста Извлечение и синтезирование информации	10.2.2.1 использовать структуру текста как средство передачи основной мысли в творческих работах; 10.2.7.1 в процессе коллективной коммуникации по извлечению и синтезированию информации по показаниям применять формулы нап ря ж е н и я ; 10.2.8.1 оречевлять собственные учебные действия в рамках заданий на распознавание стилей текста - по опорным глаголам с использованием предметной лексики
Письмо	Знаки препинания в бессоюзном предложении	10.3.6.1 писать творческие работы (300-350 слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся определенными композиционными элементами (начало романа, продолжение рассказа) с направляющей помощью учителя или самостоятельно; 10.3.7.1 планировать, анализировать свое оценочное высказывание, корректировать его в соответствии с целью; оказывать по запросу товарища целевую помощь
Соблюдение речевых норм	Лексическая сочетаемость	10.4.2.1 соблюдать правила лексической сочетаемости при выполнении творческих работ всех видов; 10.4.3.1 соблюдать закон сохранения видо-временного соответствия предикативных единиц в сложном предложении

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 61- қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 501-қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты – әдеби шығармаларды қабылдау және саралау арқылы адамның рухани құндылықтарының қалыптасуына ықпал жасау, білімдерін, қабілеттерін, дағдыларын жекелік таңдау негізінде әлем мен өзін-өзі тануға қолдана алатын білікті оқырман тәрбиелеу.

3. Оқытудың міндеттері:

1) қазақ, орыс және әлем әдебиеті мен мәдениеті негізінде әлеуметтік тұрғыда табысты бейімделуіне ықпал жасайтын білімдерді, қабілеттерді, дағдыларды қалыптастыру;

2) білім алушылар көркем әдебиет шығармаларының авторлық түпкі ойын терең түсінулері үшін, әдебиеттанушылық түсініктердің меңгерілуіне ықпал жасау;

3) шығарамаларды саралау негізінде сындық саралау, теңеу, қорыту, ұқсастық пен себептік-нәтижелік байланысты анықтау, құбылыстарды жіктеу, логикалық және сыни пайымдамалар мен пікірлерді құру дағдыларын қалыптастыру;

4) түрлі жанрдағы әдеби шығармаларды терең түсіну мен саралау негізінде коммуникативтік дағдыларды дамыту.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде, жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әртүрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндік материалды таңдау барысында этномәдени компонентін ескере отырып, білім мазмұнының тәрбиелік компонентін күшейту қарастырылады (қазақ әдебиетінің, орыс әдебиетінің ұлттық-мәдени ерекшеліктері жөнінде, біздің еліміздің аумағында тұратын басқа халықтар мәдениеті жөнінде мәліметтер).

15. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

16. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу процесі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік күзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

17. Білім алушылардың психофизикалық бұзылымдарын түзеу мақсатында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) лингвистикалық шолу әдісі: алғашқылық, синхрондық, кейінгілік, толық және таңдамалы;

2) кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;

3) тірек сызбалар, кестелер;

4) мәтінді редакциялау;

5) анықтама-дәптерін дайындау және қолдану (әдебиеттік теминдер мен ұғымдар);

6) шешендік іскерлік;

7) мен білемін;

8) автор;

9) ақпаратты шығару

10) ең қызықты фактілер;

11) жазушыға, ақынға сұрақтар;

12) "..... сұхбат алу";

13) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;

14) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

15) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін ассоциациялар тәсілі" (суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер ..." (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), "Әңгімені жалғастыр";

16) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?" Қолданылатын мини-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-еріктік саласының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау.

18. Оқи білу дағдысын дамыту бойынша тапсырмалар мысалдары:

1) сөздермен ойындар (анаграммалар, палиндромалар, сөздің ішіндегі сөзді табу);

2) мәтіннің басы немесе атауы бойынша оқиғаның дамуын болжау;

3) әңгіменің жоспар-картасын құру.

19. Қазақ әдебиетін оқыту барысында ақпарат көзі ретінде мәтінмен жұмыс күшейтіледі, оны тез оқуын дамытуға, басты немесе екінші кезектегі, ашық немесе жасырынды, мәтіндік немесе мәтіннен тыс ақпаратты бөліп шығару қабілетін дамытуға бағыттау, ақпаратты ықшамды көрсетіп, көпшілік алдында сөйлеуге, өз ой-пікірін айтуға, оларды ауызша (пікірталас, жарыссөз, баяндама) және жазбаша (эссе) түрде жеткізе білуге үйрету.

20. Әдебиет бойынша оқу процесін сыншылдық ойды дамытуға бағыттап ұйымдастыру, оқу субъекттерінің тең құқылы қарым-қатынастарын, араларында әңгімелесу қатынасты, пікірталас барысында өз пікірлерін айта білуін, өзгелердің пікірін тыңдауын, түсінуін және қабылдауын, өз позициясын қорғауда дәлелдер жүйесін келтіре білуін, түрлі позицияларды салыстыра білуін тудырады.

21. Әдеби көздерін зертелеу барысында сыншылдық ойды дамыту, бірінші кезекте, мәтінмен жұмыс істеумен байланысты; мұнда мәтіннің сипатына қарай оқу процесі тәсілдерін үйрету түрлері(ақпараттық немесе әдеби мәтін) және жұмыс тәсілдері(дайын мәтінді оқу емес жазбаша мәтін құру) бойынша біріктіреді.

22. Оқырмандық қабілетін дамытуға үлкен мән беріледі: ашық түрде берілген ақпаратты табу; қорытындыларды тұжырымдау; ақпаратты түсіндіру және қорыту; мәтіннің мазмұнын, тілдік ерекшеліктерін және құрылымын саралау.

23. Әдебиетті оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

2) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

3) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер" ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Қазақ әдебиеті" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

24. "Қазақ әдебиеті" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

2) 6-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

3) 7-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

- 4) 8-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 5) 9-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 6) 10-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты құрайды.

25. Пәндік білімнің мазмұны коммуникативтік әрекеттер мен коммуникативтік дағдыларға негізделген; коммуникативтік дағдылардағы оқу мақсаттары әр сынып деңгейіне сәйкес динамикалық даму бағытында жасалған.

26. Оқу мақсаттары мұғалім мен білім алушыларға болашақ қадамдары жөнінде өзара ой бөлісуге, оларды жоспарлау мен бағалауға мүмкіндік беретін бірізділік пен сабақтастықты көрсететін 3 бөлімді қамтиды:

- 1) түсіну және жауап беру;
- 2) анализ және интерпретация;
- 3) бағалау және салыстырмалы анализ.

27. "Түсіну және жауап беру" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) терминдерді түсіну;
- 2) көркем шығармалар мазмұнын түсіну;
- 3) жатқа оқу және дәйексөз алу;
- 4) жоспар құру;
- 5) мазмұндама;
- 6) сұрақтарға жауап беру.

28. "Анализ және интерпретация" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) жанр;
- 2) тақырып пен идея;
- 3) әдеби шығарманың композициясы;
- 4) кейіпкерлерді сипаттау;
- 5) көркем шығарманың тілі;
- 6) автордың көзқарасы;
- 7) шығармашылық жұмыс.

29. "Бағалау және салыстыру" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) көркем шығарманы бағалау;
- 2) оның тарихи және көркемдік құндылығы;
- 3) әдеби шығармаларды салыстыру;
- 4) әдеби сын.

30. 5-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: көркем әдебиет туралы жалпы түсінік; әдеби шығарманың фабуласы мен сюжеттік дамуы; кейіпкерлер портреті мен бейнесі; шағын көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту; қысқаша жоспар; әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясы, сұрақтарға қысқаша түрде және толықтай жауап беру;

2) анализ және интерпретация: мұғалімнің көмегімен жанрдың түрін және белгілерін анықтау; мұғалімнің көмегімен шығарманың негізгі ойын белгілеу,

мұғалімнің көмегімен шығарма мәтінінде композиция элементтерін анықтау; бас кейіпкерді сипаттайтын маңызды эпизодтарды талдау, кейіпкерлерге мінездеме беру; шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарының (теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы) мағынасын анықтау; мұғалімнің қолдауымен автордың бас кейіпкерге деген көзқарасын анықтау; тірек сөздер, иллюстрацияларға сүйене отырып әдеби тақырыптар бойынша қысқаша шығарма, әңгімелер жазу;

3) бағалау және салыстыру: шығарманың тарихи құндылығын бағалау; кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау; әдеби шығармаларды салыстыру, ұқсастығы мен айырмашылығын түсіндіру; сыни хабар шығарманы талқылауға қатысу, өз ойы мен сезімдерін білдіру; өзінің және сыныптастарының ауызша және жазбаша сөйлеу тілін бағалау.

31. Оқытылатын көркем шығармалар тізімі:

- 1) "Керкұла атты Кендебай" ертегісі;
- 2) "Қобыланды батыр" жыры;
- 3) Асан қайғы "Асан қайғының жерге айтқан сыны" аңызы;
- 4) Дулат Бабатайұлы "О, Ақтан жас, Ақтан жас" өлеңі;

5) Ы. Алтынсарин "Қыпшақ Сейітқұл", "Атымтай Жомарт", "Дүние қалай етсең табылады?" әңгімелері;

- 6) А. Байтұрсынұлы "Егіннің бастары" мысалы, "Адамдық диқаншысы" өлеңі;
- 7) Б. Соқпақбаев "Менің атым – Қожа" хикаяты;
- 8) М. Қабанбай "Бауыр" әңгімесі;
- 9) Т. Нұрмағамбетов "Анасын сағынған бала" әңгімесі;
- 10) Н. Ақыш "Нағыз әже қайда?" әңгімесі.

32. 6-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: әдеби шығарманың жанрын, фабуласын, сюжетін анықтау; көркем әдебиет туралы жалпы түсінік, негізгі және қосалқы ақпарат; қарапайым дәйексөз жоспар құрау; көркем шығармалардан орта көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту; кейіпкерлер мен оқиғалар жайында өз ойын білдіру; сұраққа толық жауап беру;

2) анализ және интерпретация: жанрдың түрін және белгілерін анықтау; құрылымдық элементтеріне негізделе отырып шығарманың басты ойын белгілеу; мәтіннен дәйексөздер мен жоспар пайдалана отырып кейіпкерлерге мінездеме беру; шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарының (теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы) мағынасын анықтау; автордың бас және қосалқы кейіпкерлерге деген көзқарасын анықтау; әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып шығармадағы табиғат көрінісі, оқиға орны мен кейіпкер бейнесін сипаттап жазу;

3) бағалау және салыстыру: шығарманы талқылауға қатысу; кейіпкерлердің іс-әрекетін бағалау; шығармалар мен кейіпкерлерді өзара салыстыру, олардың тарихи және көркемдік құндылығына баға беру; өз ойы мен сезімдерін білдіру; өзінің және сыныптастарының ауызша және жазбаша сөйлеу тілін бағалау.

33. Оқытылатын көркем шығармалар тізімі:

1) "Аяз би" ертегісі;

2) "Алып Ер Тұңға" жыры;

3) Әл-Фараби "Қашықтасың туған жер", "Тіршілікте құрыштай бол төзімді" өлеңдері;

4) Доспамбет жырау "Қоғалы көлдер, қом сулар", "Айналайын, Ақ Жайық" толғаулары;

5) А. Құнанбайұлы "Мен жазбаймын өлеңді ермек үшін", "Ғылым таппай мақтанба" өлеңдері, қара сөздері: "Бірінші сөз", "Жетінші сөз", "Отыз бірінші сөз";

6) С. Торайғыров "Шығамын тірі болсам адам болып", "Шәкірт ойы" өлеңдері;

7) С. Мұратбеков "Жусан иісі" әңгімесі;

8) О. Бөкей "Тортай мінер ақбоз ат" әңгімесі;

9) А. Алтай "Прописка" әңгімесі;

10) Е. Жүніс "Менің атым -Тәуелсіздік" өлеңі;

11) Дж. Лондон "Мексика ұлы" әңгімесі.

34. 7-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: көркем туындының егжей-тегжейлігін түсіну, мәлім де беймәлім ақпарат; әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау; мәтіннен көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін сипаттайтын дәйексөздерді өз бетімен табу және мәнерлеп оқу; күрделі жоспар; үзінділерді жатқа айту; шығарманың мазмұны мен үзінділерін қысқаша, толық, ішінара мазмұндау; кейіпкерлер мен оқиғалар жайында өз ойын білдіру; проблемалық сұраққа дәлелді жауап беру;

2) анализ және интерпретация: жанр мен белгілерін анықтау; шығарманың тақырыбы мен идеясын белгілеу; кейіпкерлер, олардың әрекеттері, мінез-құлық себептері, есімдері мен тектерінің мәніне сипаттама беру; кейіпкердің іс-әрекетіне өз ойын білдіру; шығарма мәтінінде композиция элементтерін бөлу; эпиграф рөлі мен мәнін түсіндіру; оқиғаның жүйелілігінің еске түсіру үшін графикалық және суретті жоспарын құру; шығармадағы көркем ауыстыруларды (троптарды: метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, литота, аллегория, антитеза, градация, арнау) анықтау; оқыған шығармаға қатысты өз көзқарасын білдіре отырып әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып, шығармашылық жұмыс (шығарма, пікір, репортаж) жазу;

3) бағалау және салыстыру: шығарманы талқылауға қатысу; кейіпкерлердің іс-әрекетін бағалау; шығармалар мен кейіпкерлерді өзара салыстыру, олардың тарихи және көркемдік құндылығын анықтау; тақырыпты ашудың толықтығы мен тереңдігі, композициялық бірлігі, дәйексөзді орынды қолдану тұрғысынан өзінің және

сыныптастарының ауызша және жазбаша сөйлеу тілін бағалау; әдеби шығарманың эстетикалық құндылығы туралы сыни шолу жазу.

35. Оқытылатын көркем шығармалар тізімі:

- 1) Қазтуған жырау "Қазтуғанның қонысымен қоштасуы";
- 2) Орхон-Енисей ескерткіштері "Күлтегін" жыры;
- 3) Ш. Қанайұлы "Зар заман";
- 4) Жиёмбет жырау "Еңсегей бойлы Ер Есім";
- 5) Р. Ғамзатов "Ана тілі" өлеңі, "Менің Дағыстаным" әңгімесі;
- 6) С. Аронұлы "Сүйінбайдың Қатағанмен айтысы";
- 8) Ж. Жабаев "Июнь жарлығы";
- 9) М. Жұмабаев "Батыр Баян";
- 10) М. Әуезов "Көксерек";
- 11) Қ. Қайсенов "Жау тылында";
- 12) Қ. Әбдіқадыров "Қажымұқан" хикаяты;
- 13) А.С. Пушкин "Ескерткіш".

36. 8-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілер, эпилог, прологтар; тарихи образ (кейіпкер); көркем шығарманы түсіну; ақпаратты сыни тұрғыдан ұғыну; ашық және жасырын ақпарат; өз бетімен дәйексөздер мен шығарманың тақырыбын ашатын үзінділерді мәтіннен табу және мәнерлеп оқу; күрделі дәйексөз жоспары; шығарманың мазмұнын айтып беру; проблемалық сұраққа дәлелді жауап беру; көркем шығармалардан алған үзінділерді орынды қолдану;

2) анализ және интерпретация: жанрды және оның белгілерін анықтау (трагедия, комедия, поэма); шығарманың мәселесіне байланысты өз ойын білдіре отырып тақырыбы мен идеясын анықтау; композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарай талдау; кейіпкерлерді, олардың іс-әрекеттерін сипаттау; шығармадағы көркемдегіш құралдардың (символ, синекдоха, қайталау түрлері: эпифора, анафора, аллитерация, ассонанс, риторикалық сұрақ) қолданысын талдау; автордың кейіпкерлерге деген көзқарасын белгілеу тәсілдерін анықтау; модель бойынша автордың көзқарасын жеткізе отырып пайымдау мәтін құру; шығармадағы оқиға желісін өзіндік көзқарас тұрғысынан дамытып жазу; әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып кейікерге және оның іс-әрекетіне қатысты өз көзқарасын білдіре отырып шығармашылық жұмыс (әдеби кейіпкерге хат жазу, сценарийлер) жазу;

3) бағалау және салыстыру: шығарманың тақырыбы мен идеясы, тарихи және көркемдік құндылығы; шығармадағы материалдық және рухани құндылықтарды заманауи тұрғыда салыстыру және жаңашылдығы; шығарманың көркемдік-идеялық құндылығының гуманистік тұрғысы, әдеби эссе; шығармада жазылған әдеби сын-пікірлерге сүйене отырып, өзіндік сыни пікір жазу.

37. Оқытылатын көркем шығармалар тізімі:

- 1) Қорқыт "Байбөрі баласы Бамсы-Байрақ туралы жыр", Қорқыттың нақыл сөздері;
  - 2) Ахмет Йассауи "Даналық кітабы";
  - 3) Ақтамберді Сарыұлы "Күлдір-күлдір кісінетіп", "Балаларыма өсиет" толғаулары;
  - 4) "Қыз Жібек" жыры;
  - 5) Шалкиіз жырау "Би Темірге бірінші толғауы";
  - 6) М. Мөңкеұлы "Үш қиян", "Сарыарқа" өлеңдері;
  - 7) Ш. Құдайбердіұлы "Еңлік-Кебек" дастаны, "Жастарға" өлеңі;
  - 8) Б. Момышұлы "Ұшқан ұя" әңгімесі;
  - 9) С. Сарғасқаев "Тәмпиш қара";
  - 10) М. Шаханов "Нарынкұм зауалы";
  - 11) Т. Ахтанов "Күй аңызы" әңгімесі;
  - 12) Ж. Сахиев "Айдағы жасырынбақ", "Дабыл" фантастикалық әңгімелері.
38. 9-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау; көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесі; көркем шығармалардан алынған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану;

2) анализ және интерпретация: шығарманың өзектілігіне байланысты өз ойын білдіріп, өзінің позициясын дәлелдей отырып тақырып пен идеясын анықтау; мәтінде композиция элементтерін анықтау, композиция түрлерін ажырату, лирикалық шегіністердің мәнін түсіндіру; кейіпкерлер, олардың іс-әрекеттерін сипаттау; шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психологиялық параллелизм, перифраз, сатира, ирония, гротеск, эллипсис) қолданысын талдай отырып, автор стилін анықтау; автордың кейіпкерлер мен оқиғаларға деген көзқарасын белгілеу тәсілдерін анықтау; басты және қосалқы кейіпкерлердің әрекетінің алгоритмі мен жоспарын құру; әдеби және еркін тақырыпқа шығарма мен пікір жазу (спектакльдер, жазушылардың шығармаларын экранға түсіру);

3) бағалау және салыстыру: шығарманы өнер түрлеріндегі мазмұндас туындылармен салыстыру, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; әдеби эссе жазу; әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдау, шағын сын мақала жазу.

39. Оқытылатын көркем шығармалар тізімі:

- 1) Ж. Баласағұн "Құтты білік";
- 2) Р. Мұқанова "Мәңгілік бала бейне" әңгімесі;
- 3) М. Дулатов "Бақытсыз Жамал" романы;
- 4) С. Датұлы "Балаби мен Сырым";
- 5) Бұқар жырау "Тілек", "Әй, Абылай, Абылай", "Асқар таудың өлгені";
- 6) "Біржан-Сара" айтысы;
- 7) Д. Исабеков "Әпке" драмасы;

8) М. Мақатаев "Аққулар ұйықтағанда" поэмасы;

9) М. Темірхан "Тәуелсізбін" өлеңі;

10) Т. Әбдіков "Қонақтар".

40. 10-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: әдеби шығарманы сюжеттік-композициялық тұрғыдан талдау; әдеби шығармадағы психологизм; көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесі; көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану; ақпаратты сыни тұрғыдан түсіну, оқыған шығармаға деген өз көзқарасын дәлелді тұжырымдау; өз бетімен мәтінде шығарманың мәселесіне қатысты үзінділерді табу; қажетті дәлелдемелер келтіру;

2) анализ және интерпретация: көркем шығарманың өзектілігіне қатысты өз ойын оқу, диалогта білдіру және өзінің позициясын дәлелдеу; мәтінде композиция элементтерін анықтау, композиция түрлерін ажырату, ішкі және сыртқы композицияның элементтерін көрсету; лирикалық шегіністердің мәнін түсіндіру; шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың түрлерін (троп пен фигура) талдай отырып, автор стиліне баға беру; көркем шығарманың бөлшектері арқылы автордың кейіпкерлер мен оқиғаларға деген көзқарасын анықтау тәсілдерін анықтау; өз бетімен шығармашылық жұмыстарын жазу: әдеби және еркін тақырыпқа шығарма, пікір жазу (спектакльдер, жазушылардың шығармаларын экранға түсіру); паравербальді құралдарды пайдалана отырып нақтылау және түсінуге бағытталған сұрақтар қою; шығармашылық жұмыс жазу;

3) бағалау және салыстыру: шығарманы өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстыру, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; әдеби эссе жазу; әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдау, шағын сын мақала жазу.

41. Оқытылатын көркем шығармалар тізімі:

1) шешендік өнер: Майқы би мен Мөңке бидің шешендік сөздері, Әнет баба "Не арсыз, не ғайып, не даусыз...";

2) Төле би "Ердің бақыты – әйел", Әйтеке би "Қасқакөл дауы", Қазыбек би "Кім жақын, не қымбат, не қиын";

3) Нысанбай жырау "Кенесары – Наурызбай";

4) М. Өтемісұлы "Махамбеттің Баймағамбетке айтқаны", " Мен, мен, мен едім", " Бағаналы терек";

6) Ш. Уәлиханов "Ыстықкөл күнделігі";

7) І. Жансүгіров "Құлагер" поэмасы;

8) Б. Майлин "Шұғаның белгісі" хикаят;

9) Ғ. Мүсірепов "Ұлпан" романы;

10) Т. Айбергенов "Сағыныш";

- 11) Ф. Оңғарсынова "Өлең мен сені аялап өтем";
- 12) М. Дулатов "Бақытсыз Жамал" романы;
- 13) К. Гамсун "Аштық" романы.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

42. Бағдарламаның мазмұны бөлім бойынша оқыту ұйымдастырылған. Бағдарламада оқу мақсаттары төрт саннан тұратын кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан сөйлеу әрекеттерінің ретін, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.5.1.1 кодында "5" – сынып; "5.1" – бөлімше; "1" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

43. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1-кесте

"Түсіну және жауап беру" бөлімі						
Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Терминдерді түсіну	5.1.1.1 терминдерді түсіну: көркем әдебиет, фольклор, ертегі, сюжет, эпитет, кейіпкер; 5.1.1.2 терминдерді дұрыс айту	6.1.1.1 терминдерді түсіну: аңыз, аңыз кейіпкері; әңгіме, портрет, пейзаж, метафора перифраз; драма; 6.1.1.2 пәнге қатысты терминдерді дұрыс айту, сауатты жазу	7.1.1.1 терминдерді түсіну: аңыз, астарлы әңгіме, мысал, баллада, классицизм, таңғажайып әңгіме, комедия, мысқыл, гротеск, мазақ, лирикалық кейіпкер, өлең ұйқасы, аллегория; 7.1.1.2 пәнге қатысты негізгі терминдерді білу және белсенді қолдану	8.1.1.1 терминдерді түсіну: романтизм және реализм, тарихи образ (кейіпкер), трагедия, комедия, поэма, символ, афоризм, эпиграф, прототип, автобиографизм; 8.1.1.2 әдебиеттану элементтері бар мәтін оқығанда кезең -кезеңдік және қорытынды өз өзін бағалау	9.1.1.1 терминдерді түсіну: жанр, сонет, роман, лирикалық шегініс, типизация, психологизм, ішкі монолог, оксюморон, хронотоп, градация, парцелляция, афоризм; 9.1.1.2 өзінің сөйлеу әрекетін дұрыс бағалау	10.1.1.1 терминдерді түсіну: портрет, пейзаж, символ, символика, көркем деталь, көркем уақыт, көркем кеңестік, ретроспекция, мысқыл, мазақ; 10.1.1.2 сөйлеу әрекетін жоспарлау, бақылау және бағалау
	5.1.2.1 көркем шығарма туралы жалпы түсінік, тақырыпты	6.1.2.1 көркем шығарма туралы жалпы	7.1.2.1 белгілі және белгісіз ақпаратта қосылған көркем шығармалардың	8.1.2.1 көркем шығарманы түсіну, сыни тұрғыдан ұғыну, ашық және жасырын (астарлы) ақпаратты	9.1.2.1 көркем шығарманы түсіну, сыни тұрғыдан ұғыну; естіген немесе оқығанға қатысы өз ойын	10.1.2.1 көркем шығарманы түсіну, сыни тұрғыдан ұғыну; естіген немесе оқығанға

1.2 Көркем шығармалар мазмұнын түсіну	түсіну; 5.1.2.2 түзетілген дыбыстарды дұрыс айтуын бақылау	түсінік, негізгі және екінші кезектегі ақпаратты түсіну	егжей-тегжейін түсіну; 7.1.2.2 жазбаша жұмыс түрлерін орындау барысында өз өзін бағалау	ажырату; 8.1.2.2 тілдік тапсырмалар орындау аясында өзін-өзі шынайы бағалау және есеп беру	білдіру; 9.1.2.2 құрбысының жауабын немесе жұмысын түзету үшін сұрақтар қою	қатысы өз ойын білдіру; 10.1.2.2 атқарылған жұмыстардың сапасы туралы бағалау пікір құрастыра білу
1.3 Жатқа оқу және дәйексөз алу	5.1.3.1 көркем шығармалар-дан шағын көлемді үзінділерді (поэтикалық, прозалық) мәнерлеп оқу, жатқа айту; 5.1.3.2 тапсырмалар-ды орындау сапасын бақылау үшін кинестетика-лық және көру анализаторла-рын пайдалану	6.1.3.1 мәнерлеп шағын көлемді мәтіндер (поэтикалық, прозалық, драмалық); фрагменттерін жатқа айту 6.1.3.2 белсенді тыңдау дағдыларын меңгеру	7.1.3.1 мәтінде лирикалық кейіпкердің сипаттамасына байланысты шығармалар-дан дәйексөз, үзінділер өз бетімен табу және мәнерлеп жатқа айту; 7.1.3.2 шығарманың мағынасын жеткізу үшін паравербальді құралдарды қолдану	8.1.3.1 шығарманың тақырыбын ашатын дәйексөз, үзінділерді мәтінінде өз бетімен табу және мәнерлеп жатқа айту; 8.1.3.2 критерийлерге сүйене отырып оқу сапасын бағалау	9.1.3.1 шығарманың тақырыбын ашатын дәйексөз, үзінділерді мәтінінде өз бетімен табу және мәнерлеп жатқа айту; 9.1.3.2 оқу тапсырмаларын орындауына шынайы өзін-өзі бағалау	10.1.3.1 шығарманың тақырыбын ашатын дәйексөз, үзінділерді мәтінінде өз бетімен табу және мәнерлеп жатқа айту; 10.1.3.2 сөйлеу мәдениетін меңгеруге ұмтылуын көрсету
1.4 Жоспар құру	5.1.4.1 қарапайым жоспар құрау; 5.1.4.2 педагогтың көмегіне жүгіну	6.1.4.1 қарапайым дәйеккөз жоспар құрау	7.1.4.1 күрделі жоспар құрау	8.1.4.1 күрделі дәйеккөз жоспар құрау	9.1.4.1 тезистік жоспар құрау	10.1.4.1 тезистік және дәйеккөз жоспар құрау
1.5 Мазмұндама	5.1.5.1 шығарманың мазмұнын немесе үзіндісін қысқаша қайталап айтып беру; 5.1.5.2 сөйлеу мәдениетін меңгеруге ұмтылуын көрсету	6.1.5.1 кейіпкерлер мен оқиғаларға байланысты өз пікірін білдіре отырып шағын эпикалық немесе драмалық шығарманың мазмұнын (қысқа, толық) айтып беру	7.1.5.1 кейіпкерлер мен оқиғаларға байланысты өз пікірін білдіре отырып шығарманың және үзіндісінің мазмұнын (қысқаша, толық, іріктеп) айтып беру; 7.1.5.2 тірек сөздер мен үлгі бойынша монолог құрастыру	8.1.5.1 дәйексөздің әртүрлі тәсілдерін қолдана отырып шығарманың мазмұнын айтып беру; 8.1.5.2 өз әрекетін сөздік реттеу	9.1.5.1 сюжеттің дамуын қайта ойлай отырып және айтып берудің әртүрлі тәсілдерін пайдалана отырып шығарманың мазмұнын айтып беру; 9.1.5.2 ісәрекеттері-нің мәнін ашық оймен жеткізу	10.1.5.1 сюжеттің дамуын қайта ойлай отырып және айтып берудің әртүрлі тәсілдерін пайдалана отырып шығарманың мазмұнын айтып беру
						10.1.6.1 негізгі сюжеттік

1.6 Сұрақтарға жауап беру	5.1.6.1 сұраққа қысқаша және толық жауап беру; 5.1.6.2 тірек сөздер бойынша өз әрекеттерін сөзбен сүйемелдеу	6.1.6.1 сұраққа толық жауап беру; 6.1.6.2 ауызша нұсқаулар бойынша әрекеттену	7.1.6.1 проблемалық сұрақтарға дәлелді жауап беру; 7.1.6.2 көру моделіне сүйене отырып байланыстырып сөйлеу	8.1.6.1 дәйек сөздерді қолдана отырып проблемалық сұрақтарға дәлелді жауап беру	9.1.6.1 дереккөздерді пайдалана отырып проблемалық сұрақтарға дәлелді жауап беру; 9.1.6.2 мәтінге балама, тікелей және жанама сұрақтар қою	көріністерді, тірек сөздер мен дерек көздерді пайдалана отырып жайылма сұрақтар құрастыру; 10.1.6.2 мәтінді оқу барысында өзін және өзара бағытталған бақылауды жүзеге асыру

2-кесте

"Анализ және интерпретация" бөлімі						
Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Жанр	5.2.1.1 мұғалімнің көмегімен жанрдың түрін және белгілерін анықтау	6.2.1.1 жанрдың түрін және белгілерін анықтау	7.2.1.1 жанрдың түрін және белгілерін анықтау	8.2.1.1 жанрдың түрін және белгілерін анықтау	9.2.1.1 жанрдың түрін және белгілерін анықтау; 9.2.1.2 құрбысының сұрауы бойынша мақсатты көмек көрсету	10.2.1.1 жанрдың түрін және белгілерін анықтау
2.2 Тақырып пен идея	5.2.2.1 мұғалімнің көмегімен шығарманың негізгі ойын анықтау	6.2.2.1 құрылымдық элементтеріне негізделі отырып шығарманың басты ойын анықтау; 6.2.2.2 ауызша берілген нұсқау бойынша әрекеттену және 4-5 әрекетке нұсқау құрау	7.2.2.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау; кейіпкердің іс-әрекетіне өз ойын білдіру; 7.2.2.2 мәтінді оқу кезінде өзін-өзі және бір-бірін бақылау	8.2.2.1 шығарманың мәселе байланысты өз ойын білдіре отырып тақырыбы мен идеясын анықтау; 8.2.2.1 көру тіректер негізінде байланыстырып сөйлеу және графикалық түрде ақпаратты көрсете білу	9.2.2.1 шығарманың өзектілігіне байланысты өз ойын білдіріп, өзінің позициясын дәлелдей отырып тақырыбы мен идеясын анықтау	10.2.2.1 көркем шығарманың өзектілігіне қатысты өз ойы оқу диалогта білдіру және өзінің позициясын дәлелдеу; 10.2.2.2 шығарманың тақырыбы мен идеясын талқылауда вербалды және вербалсыз құралдарды дұрыс іріктеу
						10.2.3.1 мәтінді композиция

2.3 Әдеби шығарманың композициясы	5.2.3.1 мұғалімнің көмегімен шығарма мәтінде композиция элементтерін анықтау	6.2.3.1 шығарма композициясынағы белгілі бір эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасау; 6.2.3.2 тапсырма орындау барысында педагогтың көмегіне жүгіну	7.2.3.1 шығарма мәтінде композиция элементтерін бөлу; эпиграф рөлі мен мәнін түсіндіру; 7.2.3.2 оқиганың жүйелілігінің еске түсіру үшін графикалық және суретті жоспарын құру	8.2.3.1 композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарай талдау	9.2.3.1 мәтінде композиция элементтерін анықтау, композиция түрлерін ажырату, лирикалық шегіністерінің мәнін түсіндіру	элементтерін анықтау, композиция түрлерін ажырату, ішк және сыртқы композицияны элементтерін көрсету; лирикалық шегіністерінің мәнін түсінді
2.4 Кейіпкерлерді сипаттау	5.2.4.1 бас кейіпкерді сипаттайтын маңызды эпизодтарды талдау, кейіпкерлерге сипаттама беру; 5.2.4.2 бағыттаушы көмек көрсету	6.2.4.1 мәтіннен дәйек сөздер мен жоспар пайдалана отырып кейіпкерлерге мінездеме беру; 6.2.4.2 оқу кезінде дыбыс айту және орфоэпия нормаларын сақтауын қадағалау	7.2.4.1 мәтіннен дәйексөздер мен бөлшектерін пайдалана отырып кейіпкерлерге мінездеме беру; 7.2.4.2 оқу диалогты бастап, аяқтау	8.2.4.1 кейіпкерлерге, олардың әрекеттеріне, мінез-құлық себептеріне, есімдері мен тектерінің мәніне сипаттама беру; 8.2.4.2 кейіпкердің іс-әрекетіне өз ойын білдіру; 8.2.4.3 мәтінмен жұмыс істей білу (акпарат алу)	9.2.4.1 кейіпкерлер, олардың іс-әрекеттерін сипаттау; 9.2.5.2 өзінің сөзінде дыбыстық мәдениетін бақылауға ұмтылуын көрсету	10.2.4.1 кейіпкерлерді, олардың іс-әрекеттерін сипаттау; 10.2.4.2 белсен тыңдау дағдысын меңгеру; 10.2.4.3 диалог ілікпе сөздерд қолдану
2.5 Көркем шығарманың тілі	5.2.5.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарының (теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы) мағынасын анықтау	6.2.5.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарының (теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы) мағынасын анықтау	7.2.5.1 шығармадағы көркем ауыстыруларды (троптарды: метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, литота, аллегория, антитеза, градация, арнау) анықтау	8.2.5.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (символ, синекдоха, қайталау түрлері: эпифора, анафора, аллитерация, ассонанс, риторикалық сұрақ) қолданысын талдау	9.2.5.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психологиялық параллелизм, перифраз, сатира, ирония, гротеск, эллипсис) қолданысын талдай отырып, автор стилін анықтау	10.2.5.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың троп пен фигу) түрлерін талдай отырып автор стиліне баға беру
				8.2.6.1 автордың кейіпкерлерге	9.2.6.1 автордың кейіпкерлер	

2.6 Автордың көз қарасы	5.2.6.1 мұғалімнің қолдауымен автордың бас кейіпкерге деген көзқарасын анықтау; 5.2.6.2 өз сөзінде дыбыстық мәдениетін бақылауға ұмтылуын көрсету	6.2.6.1 автордың бас және қосалқы кейіпкерлерге деген көзқарасын анықтау; 6.2.6.2 негізгі және қосалқы ақпаратты ажырату	7.2.6.1 өз позициясын дәлелдей отырып автордың бас және қосалқы кейіпкерлерге деген көзқарасын анықтау	деген көзқарасын білдіру тәсілдерін анықтау; 8.2.6.2 модель бойынша автордың көзқарасын жеткізе отырып пайымдау мәтін құру	мен оқиғаларға деген көзқарасын анықтау тәсілдерін белгілеу; 9.2.6.2 басты және қосалқы кейіпкерлердің әрекетінің алгоритмі мен жоспарын құру	10.2.6.1 көркем шығарманың бөлшектері арқылы автордың кейіпкерлер мен оқиғаларға деген көзқарасын анықтау тәсілдерін анықтау
2.7 Шығармашылық жұмыс	5.2.7.1 тірек сөздер, иллюстрация-ларға сүйене отырып әдеби тақырыптар бойынша қысқаша шығарма, әңгімелер жазу 5.2.7.2 педагогтан бағыттаушы көмек сұрау және оны тиімді пайдалана білу; 5.2.7.3 үлгі және ауызша нұсқау бойынша әрекет ету	6.2.7.1 әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып шығармадағы табиғат көрінісін, оқиға орнын, кейіпкер бейнесін сипаттап жазу	7.2.7.1 оқыған шығармаға қатысты өз көзқарасын білдіре отырып әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып шығармашылық жұмыс жазу (шығарма, пікір, репортаж)	8.2.7.1 шығармадағы оқиға желісін өзіндік көзқарас тұрғысынан дамытып жазу; 8.2.7.2 әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып кейіпкерге және оның іс-әрекетіне қатысты өз көзқарасын білдіре отырып шығармашылық жұмыс жазу (әдеби кейіпкерге хат жазу, сценарийлер) 8.2.9.3 үлгі және ауызша нұсқау бойынша әрекет ету	9.2.7.1 әдеби және еркін тақырыпқа шығарма, пікір жазу (спектакльдер, жазушылардың шығармаларын экранға түсіру); 9.2.7.2 орындалатын іс-әрекеттерін сөзбен суреттеу тәсілін меңгеру	10.2.7.1 өзбетімен шығармашылық жұмыстар: әдеби және еркін тақырыпқа шығарма, пікір жазу (спектакльдер, жазушылардың шығармаларын экранға түсіру) 10.2.7.2 паравербалды құралдарды пайдалана отырып нақтылау және түсінуге бағытталған сұрақтар қою

3-кесте

"Бағалау және салыстыру" бөлімі						
Оқыту мақсаттары						
Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Тарихи және	5.3.1.1 шығармадағы эпизодтар арқылы тарихи	6.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлерді өзара салыстыра отырып, тарихи және	7.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор берген портреттік мінездемені салыстырып,	8.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын осы тектес шығармалармен салыстырып,	9.3.1.1 шығарманы өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстырып,	10.3.1.1 шығарманы өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстырып,

көркемдік құндылығы	құндылығын бағалау	көркемдік құндылығына баға беру	тарихи және көркемдік құндылығына баға беру	тарихи және көркемдік құндылығын бағалау	тарихи және көркемдік құндылығын бағалау	тарихи және көркемдік құндылығын бағалау
3.2 Көркем шығарманы бағалау	5.3.2.1 өз ойлары мен сезімдерін білдіре отырып шығармаларды талқылауға қатысу; 5.3.1.2 предекатив бірліктерін қолдана отырып орындаған әрекеттерін сөзбен қоса алып жүру	6.3.2.1 бас кейіпкерлердің әрекеттерін бағалай отырып шығармаларды талқылауға қатысу; 6.3.1.2 мәдени тілдік қарым-қатынас ережелерін білу және орындау	7.3.2.1 кейіпкерлер мен оқиғаларға қатысты шығармаларды талқылауға қатысу; 7.3.1.2 тақырып бойынша монолог құрастыру	8.3.2.1 кейіпкерлердің әрекетін бағалай отырып және өз көзқарасын қорғай отырып шығармаларды талқылауға қатысу; 8.3.1.2 өз әрекетін жоспарлау, бақылау және бағалау	9.3.2.1 өз ұстанымын әр түрлі пікірлерді ескере отырып , мәселенің өзектілігін бағалай отырып шығармаларды талқылауға қатысу	10.3.2.1 өз ұстанымын әр түрлі пікірлерді ескере отырып, мәселенің өзектілігін бағалай отырып талқылауға, пікір-сайыстарға қатысу
3.3 Әдеби шығармаларды салыстыру	5.3.3.1 мұғалімнің қолдауымен тақырыптары жақын орыс, қазақ және әлемдік әдеби шығармаларын (немесе үзінділерін) салыстыру; 5.3.3.2 өз әрекетін тірек сөздер арқылы айтып беру	6.3.3.1 тақырыптары және мәселесі жақын орыс, қазақ және әлемдік әдеби шығармаларын (немесе үзінділерін) салыстыру; 6.3.3.2 ауызша өз әрекетін жоспарлау	7.3.3.1 тақырыптары, жанры және мәселесі жақын орыс, қазақ және әлемдік әдеби шығармаларын (немесе үзінділерін) салыстыру; 7.3.3.2 ауызша өз әрекетін жоспарлау, оның сапасын бақылау	8.3.3.1 ұлттық мәдениеттің ерекшеліктерін ескере отырып тақырыптары, жанры және мәселесі жақын орыс, қазақ және әлемдік әдеби шығармаларын (немесе үзінділерін) салыстыру	9.3.3.1 автордың ұстанымын түсіндіру; 9.3.3.2 ұлттық мәдениеттің ерекшеліктерін ескере отырып тақырыптары, жанры және мәселесі жақын орыс, қазақ және әлемдік әдеби шығармаларын (немесе үзінділерін) салыстыру	10.3.3.1 автордың ұстанымын түсіндіру; 10.3.3.2 ұлттық мәдениеттің ерекшеліктерін ескере отырып тақырыптары, жанры және мәселесі жақын орыс, қазақ және әлемдік әдеби шығармаларын (немесе үзінділерін) салыстыру
3.4 Әдеби сын	5.3.4.1 оқырманның рухани дүниесіне шығарма әсерін талдай отырып, сыни хабарлама жазу	6.3.4.1 шығармада көтерілген мәселенің әлеуметтік рөлі туралы сыни хабарлама жасау	7.3.4.1 әдеби шығарманың эстетикалық құндылығы туралы шағын сыни шолу жазу	8.3.4.1 шығарма бойынша жазылған әдеби сын-пікірлерге сүйене отырып, өзіндік сыни пікір жазу	9.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиетімен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу	10.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу

44. Осы Бағдарлама сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті"

пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

45. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру
деңгейінің 5-10 сыныптарына
арналған "Қазақ әдебиеті"
пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік оқу
бағдарламасына
қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар (оқыту қазақ тілінде)

1) 5-сынып:
1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
		Түсіну және жауап беру	5.1.1.1 терминдерді түсіну: көркем әдебиет, фольклор, ертегі, сюжет, эпитет, кейіпкер; 5.1.2.1 көркем шығарма туралы жалпы түсінік, тақырыпты түсіну; 5.1.2.2 түзетілген дыбыстарды дұрыс айтуын бақылау; 5.1.3.1 көркем шығармалардан шағын көлемді үзінділерді (поэтикалық, прозалық) мәнерлеп оқу, жатқа айту; 5.1.3.2 тапсырмаларды орындау сапасын бақылау үшін кинестетикалық және көру анализаторларын пайдалану; 5.1.4.1 қарапайым жоспар құрау; 5.1.4.2 педагогтың көмегіне жүгіну; 5.1.6.1 сұраққа қысқаша және толық жауап беру; 5.1.6.2 тірек сөздер бойынша өз әрекеттерін сөзбен сүйемелдеу

Таза, мінсіз асыл сөз	"Керкұла атты Кендебай" ертегісі, "Қобыланды батыр" жыры, Асан қайғы "Асан қайғының жерге айтқан сыны" аңызы	Анализ және интерпретация	5.2.1.1 мұғалімнің көмегімен жанрдың түрін және белгілерін анықтау; 5.2.2.1 мұғалімнің көмегімен шығарманың негізгі ойын анықтау; 5.2.4.1 бас кейіпкерді сипаттайтын маңызды эпизодтарды талдау, кейіпкерлерге мұғалімнің көмегімен мінездеме беру; 5.2.4.2 бағыттаушы көмек көрсету; 5.2.5.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарының (теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы) мағынасын анықтау
2-тоқсан		Бағалау және салыстыру	5.3.2.1 өз ойлары мен сезімдерін білдіре отырып шығармаларды талқылауға қатысу; 5.3.2.1 өз ойлары мен сезімдерін білдіре отырып шығармаларды талқылауға қатысу
"Тәрбиенің қайнар бұлағы"	Дулат Бабатайұлы "О, Ақтан жас, Ақтан жас", Ыбырай Алтынсарин "Қыпшақ Сейітқұл", "Атымтай Жомарт", "Дүние қалай етсең табылады?"	Түсіну және жауап беру	5.1.1.2 терминдерді дұрыс айту; 5.1.2.1 көркем шығарма туралы жалпы түсінік, тақырыпты түсіну; 5.1.3.1 көркем шығармалардан шағын көлемді үзінділерді (поэтикалық, прозалық) мәнерлеп оқу, жатқа айту; 5.1.5.1 шығарманың мазмұны немесе үзіндісін қысқаша қайталап айтып беру
		Анализ және интерпретация	5.2.1.1 мұғалімнің көмегімен жанрдың түрін және белгілерін анықтау; 5.2.2.1 мұғалімнің көмегімен шығарманың негізгі ойын анықтау; 5.2.3.1 мұғалімнің көмегімен шығарма мәтінінде композиция элементтерін анықтау; 5.2.7.2 педагогтан бағыттаушы көмек сұрау және тиімді пайдалана білу; 5.2.4.2 бағыттаушы көмек көрсету; 5.2.4.1 бас кейіпкерді сипаттайтын маңызды эпизодтарды талдау,

			кейіпкерлерге мұғалімнің көмегімен мінездеме беру; 5.2.7.1 тірек сөздер, иллюстрацияларға сүйене отырып әдеби тақырыптар бойынша қысқаша шығарма, әңгімелер жазу
		Бағалау және салыстыру	5.3.3.1 мұғалімнің қолдауымен тақырыптары жақын орыс, қазақ және әлемдік әдеби шығармаларын (немесе үзінділерін) салыстыру; 5.3.3.2 өз әрекетін тірек сөздер арқылы айтып беру
3-тоқсан			
Адамгершілік – асыл қасиет	А. Байтұрсынұлы "Егіннің бастары" мысалы, "Адамдық диқаншысы" өлеңі, Б. Соқпакбаев "Менің атым Қожа" х и к а я т ы , М. Қабанбай "Бауыр" әңгімесі	Түсіну және жауап беру	5.1.1.1 терминдерді түсіну: көркем әдебиет, фольклор, ертегі, сюжет, эпитет, кейіпкер, гипербола; аллегория, композиция; 5.1.3.1 көркем шығармалардан шағын көлемді үзінділерді (поэтикалық, прозалық) мәнерлеп оқу, жатқа айту; 5.1.5.2 сөйлеу мәдениетін меңгеруге ұмтылуын көрсету; 5.1.6.1 сұраққа қысқаша және толық жауап беру
		Анализ және интерпретация	5.2.2.1 мұғалімнің көмегімен шығарманың негізгі ойын а н ы қ т а у ; 5.2.4.1 бас кейіпкерді сипаттайтын маңызды эпизодттарды талдау, кейіпкерлерге мұғалімнің көмегімен сипаттама беру; 5.2.5.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарының (теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы) мағынасын а н ы қ т а у ; 5.2.4.2 бағыттаушы көмек көрсету ; 5.2.6.1 мұғалімнің қолдауымен автордың бас кейіпкерге деген көзқарасын анықтау; 5.2.6.2 өз сөзінде дыбыстық мәдениетін бақылауға ұмтылуын көрсету
		Бағалау және салыстыру	5.3.1.1 шығармадағы эпизодтар арқылы тарихи құндылығын бағалау

4-тоқсан			
Отбасы құндылықтары	Т. Нұрмағамбетов "Анасын сағынған бала" әңгімесі, Нұрдәулет Ақыш "Нағыз әже қайда?" әңгімесі	Түсіну және жауап беру	5.1.2.1 көркем шығарма туралы жалпы түсінік, тақырыпты түсіну; 5.1.2.2 түзетілген дыбыстарды дұрыс айтуын бақылау; 5.1.3.көркем шығармалардан шағын көлемді үзінділерді (поэтикалық, прозалық) мәнерлеп оқу, жатқа айту; 5.1.3.2 тапсырмаларды орындау сапасын бақылау үшін кинестетикалық және көру анализаторларын пайдалану; 5.1.4.1 қарапайым жоспар құрау; 5.1.4.2 педагогтың көмегіне жүгіну
		Анализ және интерпретация	5.2.3.1 мұғалімнің көмегімен шығарма мәтінінде композиция элементтерін анықтау; 5.2.4.1 бас кейіпкерді сипаттайтын маңызды эпизодтарды талдау; кейіпкерлерге мұғалімнің көмегімен сипаттама беру; 5.2.7.2 педагогтан бағыттаушы көмек сұрау және тиімді пайдалана білу; 5.2.4.2 бағыттаушы көмек көрсету ; 5.2.6.1 мұғалімнің қолдауымен автордың бас кейіпкерге деген көзқарасын анықтау; 5.2.6.2 өз сөзінде дыбыстық мәдениетін бақылауға ұмтылуын көрсету ; 5.2.7.1 тірек сөздер, иллюстрацияларға сүйене отырып әдеби тақырыптар бойынша қысқаша шығарма, әңгімелер ж а з у ; 5.2.7.3 үлгі және ауызша нұсқау бойынша әрекет ету
		Бағалау және салыстыру	5.3.4.1 оқырманның рухани дүниесіне шығарма әсерін талдай отырып, сыни хабарлама жазу

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			

Туған жерім аялы алтын бесігім	"Аяз би" ертегісі "Алып Ер Тұңға" ж ы р ы , – Әл Фараби "Қашықтасың туған жер", " Тіршілікте құрыштай бол төзімді", Доспамбет жырау "Қоғалы көлдер, ком сулар", "Айналайын, Ақ Жайық" толғаулары.	Түсіну және жауап беру	6.1.1.1 терминдерді түсіну: аңыз, аңыз кейіпкері; әңгіме, портрет, пейзаж, метафора; перифраз; драма; 6.1.1.2 пәнге қатысты терминдерді дұрыс айту, сауатты жазу; 6.1.2.2 үлгі бойынша анықтамалар құрастыру; 6.1.2.1 көркем шығарма туралы жалпы түсінік, негізгі және екінші кезектегі ақпаратты түсіну; 6.1.3.1 мәнерлеп шағын көлемді мәтіндер (поэтикалық, прозалық, драмалық) фрагменттерін жатқа айту; 6.1.3.2 белсенді тыңдау дағдыларын меңгеру; 6.1.5.1 кейіпкерлер мен оқиғаларға байланысты өз пікірін білдіре отырып шағын эпикалық немесе драмалық шығарманың мазмұнын (қысқа, толық) айтып беру
		Анализ және интерпретация	6.2.1.1 жанрдың түрін және белгілерін анықтау; 6.2.3.1 шығарма композициясындағы белгілі бір эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасау; 6.2.3.2 тапсырма орындау барысында педагогтың көмегіне жүгіну; 6.2.4.1 мәтіннен дәйек сөздер мен жоспар пайдалана отырып кейіпкерлерге мінездеме беру; 6.2.4.2 оқу кезінде дыбыс айту және орфоэпия нормаларын сақтауын қадағалау; 6.2.7.1 әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып шығармадағы табиғат көрінісін, оқиға орнын, кейіпкер бейнесін сипаттап жазу
		Бағалау және салыстыру	6.3.2.1 бас кейіпкерлердің әрекеттерін бағалай отырып шығармаларды талқылауға қатысу; 6.3.1.2 мәдени тілдік қарым-қатынас ережелерін білу және орындау
2-тоқсан			
			6.1.1.1 терминдерді түсіну: аңыз, аңыз кейіпкері; әңгіме, портрет, пейзаж, метафора; перифраз; драма; 6.1.1.2 пәнге қатысты терминдерді дұрыс айту, сауатты жазу; 6.1.3.1 мәнерлеп шағын көлемді мәтіндер (поэтикалық, прозалық, драмалық), фрагменттерін жатқа айту; ;

Абайды оқы, таңырқа!	Абай Құнанбайұлы "Мен жазбаймын өлеңді ермек үшін", "Ғылым таппай мақтанба", "Бірінші сөз", "Жетінші сөз", "Отыз бірінші сөз"	Түсіну және жауап беру	6.1.3.2 белсенді тыңдау дағдыларын меңгеру; 6.1.5.1 кейіпкерлер мен оқиғаларға байланысты өз пікірін білдіре отырып шағын эпикалық немесе драмалық шығарманың мазмұнын (қысқа, толық) айтып беру; 6.1.6.1 сұраққа толық жауап беру; 6.1.6.2 ауызша нұсқаулар бойынша әрекеттену
		Анализ және интерпретация	6.2.2.1 құрылымдық элементеріне негізделе отырып шығарманың басты ойын анықтау; 6.2.2.2 ауызша берілген нұсқау бойынша әрекеттену және 4-5 әрекетке нұсқау құрау; 6.2.3.1 шығарма композициясындағы белгілі бір эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасау; 6.2.3.2 тапсырма орындау барысында педагогтың көмегіне жүгіну; 6.2.4.1 мәтіннен дәйексөздер мен жоспар пайдалана отырып кейіпкерлерге мінездеме беру; 6.2.6.1 автордың бас және қосалқы кейіпкерлерге деген көзқарасын анықтау; 6.2.6.2 негізгі және қосалқы ақпаратты ажырату; 6.2.4.2 оқу кезінде дыбыс айту және орфоэпия нормаларын сақтауын қадағалау
		Бағалау және салыстыру	6.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлерді өзара салыстыра отырып, тарихи және көркемдік құндылығына бағалау; 6.3.3.2 ауызша өз әрекетін жоспарлау
3-тоқсан			
Мен балаң жарық	С. Торайғыров "Шығамын тірі болсам адам болып", "Шәкірт ойы",	Түсіну және жауап беру	6.1.4.1 қарапайым дәйеккөз жоспар құрау
		Анализ және интерпретация	6.2.1.1 жанрдың түрін және белгілерін анықтау (әңгіме, пьеса, ертегі); 6.2.2.1 құрылымдық элементеріне негізделе отырып шығарманың басты ойын анықтау; 6.2.2.2 ауызша берілген нұсқау бойынша әрекет ету және 4-5 әрекетке нұсқау құрау; 6.2.4.1 мәтіннен дәйексөздер мен жоспарды пайдалана отырып кейіпкерлерге мінездеме беру; 6.2.4.2 оқу кезінде дыбыс айту және

күнде сәуле қуған...	С. Мұратбеков "Жусан иісі", О. Бөкей "Тортай мінер ақбоз ат", Дж. Лондон "Мексика ұлы" әңгімесі		орфоэпия нормаларын сақтауын қ а д а ғ а л а у ; 6.2.7.1 әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып шығармадағы табиғат көрінісін, оқиға орнын, кейіпкер бейнесін сипаттап жазу
		Бағалау және салыстыру	6.3.3.1 тақырыптары және мәселесі жақын орыс, қазақ және әлемдік әдеби шығармаларын (немесе үзінділерін) салыстыру
4-тоқсан			
Тәуелсіздік — қасиет тұнған ұлы ұғым	А. Алтай "Прописка", Р. Ғамзатов "Ана тілі", "Менің Да ғ ы с т а н ы м " Е. Жүніс "Менің атым —Тәуелсіздік" өлеңі;	Түсіну және жауап беру	6.1.1.1 терминдерді түсіну: миф, әңгіме, афиша, портрет, пейзаж, метафора, антитеза, перифраз, лирика , д р а м а 6.1.1.2 пәнге қатысты терминдерді дұрыс айту, сауатты жазу 6.1.3.1 мәнерлеп шағын көлемді мәтіндер (поэтикалық, прозалық, драмалық), фрагменттерін жатқа айту ; 6.1.3.2 белсенді тыңдау дағдыларын м е н ғ е р у 6.1.4.1 қарапайым дәйексөз жоспар қ ұ р а у ; 6.1.6.1 сұраққа толық жауап беру
		Анализ және интерпретация	6.2.4.1 мәтіннен дәйексөздер мен жоспар пайдалана отырып кейіпкерлерге мінездеме беру 6.2.4.2 оқу кезінде дыбыс айту және орфоэпия нормаларын сақтауын қ а д а ғ а л а у ; 6.2.5.1 шығармадағы тілдік бейнелеу суреттеу құралдарының (теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер қайталау, өлең құрылысы) мағынасын анықтау
		Бағалау және салыстыру	6.3.4.1 шығармада көтерілген мәселенің әлеуметтік рөлі туралы сыни хабарлама жасау

3) 7-сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
			7.1.1.1 терминдерді түсіну: аңыз, астарлы әңгіме, мысал, баллада, классицизм, таңғажайып әңгіме, комедия, мысқыл, гротеск, мазақ, лирикалық

Көне күндерден жеткен жәдігерлер	Орхон-Енисей ескерткіштері, "Күлтегін" жыры, Жиёмбет жырау "Еңсегей бойлы Ер Есім", Қазтуған жырау "Қазтуғанның қонысымен қоштасуы"	Түсіну және жауап беру	кейіпкер, өлең ұйқасы, аллегория; 7.1.1.2 пәнге қатысты негізгі терминдерді білу және белсенді қолдану; 7.1.2.1 белгілі және белгісіз ақпаратта қосылған көркем шығармалардың егжей-тегжейін түсіну; 7.1.2.2 жазбаша жұмыс түрлерін орындау барысында өз өзін бағалау; 7.1.3.2 шығарманың мағынасын жеткізу үшін паравербальді құралдарды қолдану; 7.1.4.1 күрделі жоспар құрау; 7.1.6.1 проблемалық сұрақтарға дәлелді жауап беру; 7.1.6.2 көру моделіне сүйене отырып байланыстырып сөйлеу
		Анализ және интерпретация	7.2.1.1 жанрдың түрін және белгілерін анықтау; 7.2.2.2 мәтінді оқу кезінде өін-өзі және бір-бірін бақылау; 7.2.3.1 шығарма мәтінінде композиция элементтерін бөлу, эпиграф рөлі мен мәнін түсіндіру; 7.2.3.2 оқиғаның жүйелілігінің еске түсіру үшін графикалық және суретті жоспарын құру; 7.2.4.1 мәтіннен дәйексөздер мен бөлшектерін пайдалана отырып кейіпкерлерге мінездеме беру; 7.2.4.2 оқу диалогты бастау, аяқтау
		Бағалау және салыстыру	7.3.2.1 кейіпкерлер мен оқиғаларға қатысты шығармаларды талқылауға қатысу; 7.3.1.2 тақырып бойынша монолог құрастыру
2-тоқсан			
Толғауы тоқсан қызыл тіл	Ш. Қанайұлы "Зар заман", С. Аронұлы "Сүйінбайдың Қатағанмен айттысы", Ж. Жабаяев "Июнь жарлығы"	Түсіну және жауап беру	7.1.3.1 мәтінде лирикалық кейіпкердің сипаттамасына байланысты шығармалардан дәйексөз, үзінділер өз бетімен табу және мәнерлеп жатқа айту; 7.1.3.2 шығарманың мағынасын жеткізу үшін паравербальді құралдарды қолдану
		Анализ және интерпретация	7.2.2.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне өз ойын білдіруі; 7.2.2.2 мәтінді оқу кезінде өзін-өзі және бір-бірін бақылау; 7.2.3.1 шығарма мәтінінде композиция элементтерін бөлу, эпиграф рөлі мен мәнін түсіндіру; 7.2.3.2 оқиғаның жүйелілігінің еске түсіру үшін графикалық және суретті жоспарын құру; 7.2.4.1 мәтіннен дәйексөздер мен бөлшектерін пайдалана отырып кейіпкерлерге мінездеме беру; 7.2.4.2 оқу диалогты бастау және аяқтау
		Бағалау және салыстыру	7.3.2.1 кейіпкерлер мен оқиғаларға қатысты шығармаларды талқылауға қатысу; 7.3.1.2 тақырып бойынша монолог құрастыру
3-тоқсан			

Балалар мен үлкендер	М. Жұмабаев "Батыр Баян", М. Әуезов "Көксерек", Қ. Қайсенов "Жау тылындағы бала",	Түсіну және жауап беру	7.1.1.1 терминдерді түсіну: аңыз, астарлы әңгіме, мысал, баллада, классицизм, таңғажайып әңгіме, комедия, мысқыл, гротеск, мазақ, лирикалық кейіпкер, өлең ұйқасы, аллегория, инверсия, а н а ф о р а ; 7.1.1.2 пәнге қатысты негізгі терминдерді білу және белсенді қолдану; 7.1.2.1 белгілі және белгісіз ақпаратта қосылған көркем шығармалардың егжей-тегжейін түсіну; 7.1.2.2 жазбаша жұмыс түрлерін орындау барысында өз өзін бағалау; 7.1.3.1 мәтінде лирикалық кейіпкердің сипаттамасына байланысты шығармалардан дәйексөз, үзінділер өз бетімен табу және мәнерлеп ж а т қ а а й т у ; 7.1.5.1 кейіпкерлер мен оқиғаларға байланысты өз пікірін білдіре отырып шығарманың және үзіндісінің мазмұнын (қысқаша, толық, іріктеп) а й т ы п б е р у ; 7.1.5.2 тірек сөздер мен үлгі бойынша монолог құ р а с т ы р у ; 7.1.6.1 проблемалық сұрақтарға дәлелді жауап беру
		Анализ және интерпретация	7.2.4.1 мәтіннен дәйексөздер мен бөлшектерін пайдалана отырып кейіпкерлерге мінездеме беру; 7.2.4.2 оқу диалогты бастау және аяқтау; 7.2.5.1 шығармадағы көркем ауыстыруларды (троптарды: метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, литота, аллегория, антитеза, градация, а р н а у) а н ы қ т а у ; 7.2.6.1 өз позициясын дәлелдей отырып автордың бас және қосалқы кейіпкерлерге деген көзқарасын анықтау
		Бағалау және салыстыру	7.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор берген портреттік мінездемені салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру
4-тоқсан			
Ұрпақ тәрбиесі	Р. Ғамзатов "Ана тілі" өлеңі, "Менің Дағыстаным" әңгімесі,	Түсіну және жауап беру	7.1.4.1 күрделі жоспар құрау; 7.1.5.1 кейіпкерлер мен оқиғаларға байланысты өз пікірін білдіре отырып шығарманың және үзіндісінің мазмұнын (қысқаша, толық, іріктеп) а й т ы п б е р у ; 7.1.5.2 тірек сөздер мен үлгі бойынша монолог құрастыру
		Анализ және интерпретация	7.2.2.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау; кейіпкердің іс-әрекетіне өз ойын білдіру; 7.2.2.2 мәтінді оқу кезінде өзін-өзі және бір-бірін б а қ ы л а у ; 7.2.4.1 мәтіннен дәйексөздер мен бөлшектерін пайдалана отырып кейіпкерлерге мінездеме беру; 7.2.6.1 өз позициясын дәлелдей отырып автордың бас және қосалқы кейіпкерлерге деген көзқарасын а н ы қ т а у ;

	Қ. Әбдіқадыров "Қажымұқан" хикаяты, А.С. Пушкин "Ескерткіш"		7.2.7.1 оқыған шығармаға қатысты өз көзқарасын білдіре отырып әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып шығармашылық жұмыс жазу (шығарма, пікір, репортаж)
		Бағалау және салыстыру	7.3.3.1 тақырыптары, жанры және мәселесі жақын орыс, қазақ және әлемдік әдеби шығармаларын (немесе үзінділерін) салыстыру; 7.3.3.2 ауызша өз әрекетін жоспарлау, оның сапасын бақылау; 7.3.4.1 әдеби шығарманың эстетикалық құндылығы туралы шағын сыни шолу жазу

4) 8-сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Дананың сөзі – ақылдың көзі	Қорқыт "Байбөрі баласы Бамсы-Байрақ туралы жыр", Қорқыттың нақыл сөздері, Ахмет Йассауи "Даналық кітабы", Ақтамберді Сарыұлы "Күлдір-күлдір кісінетіп", "Балаларыма өсиет"	Түсіну және жауап беру	8.1.1.1 терминдерді түсіну: романтизм және реализм, тарихи кейіпкер, трагедия, комедия, поэма, символ, афоризм, эпиграф, прототип, өмірбаян; 8.1.1.2 әдебиеттану элементтері бар мәтін оқығанда кезең-кезеңдік және қорытынды өз өзін бағалау; 8.1.2.1 көркем шығарманы түсіну, сыни тұрғыдан ұғыну, ашық және жасырын (астарлы) ақпаратты ажырату; 8.1.2.2 тілдік тапсырмалар орындау аясында өзін-өзі шынайы бағалау және есеп беру; 8.1.3.2 көрсеткіштерге сүйене отырып оқу сапасын бағалау
		Анализ және интерпретация	8.2.1.1 жанрдың түрін және белгілерін анықтау; 8.2.2.1 көру тіректер негізінде байланыстырып сөйлеу және графикалық түрде ақпаратты көрсете білу; 8.2.4.3 мәтінмен жұмыс істей білу (ақпарат алу)
		Бағалау және салыстыру	8.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын осы тектес шығармалар мен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау
2-тоқсан			
Көркем әдебиет және эпикалық сарын	Ш. Құдайбердіұлы "Еңлік- Кебек" дастаны, "Жастарға" өлеңі, Шалкиіз жырау "Би Темірге бірінші толғауы	Түсіну және жауап беру	8.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын осы тектес шығармалар мен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; 8.1.3.1 шығарманың тақырыбын ашатын дәйексөз, үзінділерді мәтінінде өз бетімен табу және мәнерлеп жатқа айту
		Анализ және интерпретация	8.2.2.1 шығарманың мәселесіне байланысты өз ойын білдіре отырып тақырыбы мен идеясын анықтау; 8.2.2.1 көру тіректер негізінде байланыстырып сөйлеу және графикалық түрде ақпаратты көрсете

	" М. Мөңкеұлы "Үш қиян", "Сарыарқа",		б і л у ; 8.2.3.1 композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарай талдау
		Бағалау және салыстыру	8.3.1.2 өз әрекетін жоспарлау, бақылау және бағалау
3-тоқсан			
Махаббат және абырой	"Қыз Жібек" жыры, Б. Момышұлы "Ұшқан ұя" әңгімесі, М. Мақатаев "Аққулар ұйықтағанда" поэмасы М. Шаханов "Нарынкұм зауалы"	Түсіну және жауап беру	8.1.2.1 көркем шығарманы түсіну, сыни тұрғыдан ұғыну, ашық және жасырын (астарлы) ақпаратты а ж ы р а т у ; 8.1.2.2 тілдік тапсырмалар орындау аясында өзін-өзі шынайы бағалау және есеп беру; 8.2.2.1 шығарманың мәселесіне байланысты өз ойын білдіре отырып тақырыбы мен идеясын анықтау
		Анализ және интерпретация	8.2.4.1 кейіпкерлерге, олардың әрекеттеріне, мінез-құлық себептеріне, есімдері мен тектерінің мәніне сипаттама беру; 8.2.4.2 кейіпкердің іс-әрекетіне өз ойын білдіру; 8.2.6.2 модель бойынша автордың көзқарасын жеткізе отырып пайымдау мәтін құру; 8.2.7.1 шығармадағы оқиға желісін өзіндік көзқарас тұрғысынан дамытып жазу
		Бағалау және салыстыру	8.3.1.2 өз әрекетін жоспарлау, бақылау және бағалау; 8.3.3.1 ұлттық мәдениеттің ерекшеліктерін ескере отырып тақырыптары, жанры және мәселесі жақын орыс, қазақ және әлемдік әдеби шығармаларын (немесе үзінділерін) салыстыру
4-тоқсан			
Қиял мен шындық	Т. Ахтанов "Күй аңызы" әңгімесі, Ж. Сахиев "Айдағы жасырынбақ", "Дабыл" фантастикалық әңгімелері	Түсіну және жауап беру	8.1.3.1 шығарманың тақырыбын ашатын дәйексөз, үзінділерді мәтінінде өз бетімен табу және мәнерлеп ж а т қ а а й т у ; 8.1.3.2 критерийлерге сүйене отырып оқу сапасын б а ғ а л а у ; 8.1.4.1 күрделі дәйеккөз жоспар құрау; 8.1.5.1 дәйексөздің әртүрлі тәсілдерін қолдана отырып шығарманың және үзіндісінің мазмұнын а й т ы п б е р у ; 8.1.5.2 өз әрекетін сөздік реттеу; 8.1.6.1 дәйек сөздерді қолдана отырып проблемалық сұрақтарға дәлелді жауап беру
		Анализ және интерпретация	8.2.3.1 композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарай талдау; 8.2.4.1 кейіпкерлерге, олардың әрекеттеріне, мінез-құлық себептеріне, есімдері мен тектерінің мәніне сипаттама беру; 8.2.5.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (символ, синекдоха, қайталау түрлері: эпифора, анафора, аллитерация, ассонанс, риторикалық сұрақ) қ о л д а н ы с ы н т а л д а у ; 8.2.6.1 автордың кейіпкерлерге деген көзқарасын білдіру тәсілдерін анықтау; 8.2.7.2 әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып кейіпкерге және оның іс-әрекетіне қатысты өз

			көзғарасын білдіре отырып шығармашылық жұмыс жазу (әдеби кейіпкерге хат жазу, сценарийлер)
		Бағалау және салыстыру	8.3.2.1 кейіпкерлердің әрекетін бағалай отырып және өз көзқарасын қорғай отырып шығармаларды талқылауға қатысу; 8.3.1.2 өз әрекетін жоспарлау, бақылау және бағалау; 8.3.4.1 шығарма бойынша жазылған әдеби сын-пікірлерге сүйене отырып, өзіндік сыни пікір жазу

5) 9-сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан			
Атадан қалған асыл сөз	Ж. Баласағұн "Құтты білік", Сырым Датұлы "Балаби мен Сырым", Бұқар жырау "Тілек", "Әй, Абылай, Абылай", "Асқар таудың өлгені", "Біржан-Сара" айтысы	Түсіну және жауап беру	9.1.1.1 терминдерді түсіну: жанр, сонет, роман, лирикалық шегініс, типизация, психологизм, ішкі монолог, оксюморон, хронотоп, градация, парцелляция, афоризм; 9.1.1.2 өзінің сөйлеу әрекетін дұрыс бағалау; 9.1.2.1 көркем шығарманы түсіну, сыни тұрғыдан ұғыну, естіген немесе оқығанға қатысы өз ойын білдіру; 9.1.3.1 шығарманың тақырыбын ашатын дәйексөз, үзінділерді мәтінінде өз бетімен табу және мәнерлеп жатқа айту; 9.1.4.1 тезистік жоспар құрау; 9.1.6.2 мәтінге балама, тікелей және жанама сұрақтар қою
		Анализ және интерпретация	9.2.1.1 жанрдың түрін және белгілерін анықтау; 9.2.1.2 құрбысының сұрауы бойынша мақсатты көмек көрсету; 9.2.4.1 кейіпкерлерді, олардың іс-әрекеттерін сипаттау; 9.2.5.2 өз сөзінде дыбыстық мәдениетін бақылауға ұмтылуын көрсету
		Бағалау және салыстыру	9.3.1.1 шығарманы өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау
2-тоқсан			
		Түсіну және жауап беру	9.1.2.1 көркем шығарманы түсіну, сыни тұрғыдан ұғыну, естіген немесе оқығанға қатысы өз ойын білдіру; 9.1.2.2 құрбысының жауабын немесе жұмысын түзету үшін сұрақтар қою; 9.1.3.2 оқу тапсырмаларын орындауына шынайы өзін-өзі бағалау
			9.2.1.1 жанрдың түрін және белгілерін анықтау; 9.2.2.1 шығарманың өзектілігіне байланысты өз ойын білдіп, өзінің позициясын дәлелдей отырып

Тарихи шындық пен көркемдік шешім	Нысанбай жырау "Кенесары – Наурызбай" , Махамбет Өтемісұлы "Махамбеттің Баймағамбетке айтқаны" , "Мен, мен, мен едім" , "Бағаналы терек" ,	Анализ және интерпретация	тақырып пен идеясын анықтау; 9.2.3.1 мәтінде композиция элементтерін анықтау, композиция түрлерін ажырату, лирикалық шегіністерінің мәнін түсіндіру; 9.2.5.2 өз сөзінде дыбыстық мәдениетін бақылауға ұмтылуын көрсету; 9.2.5.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психологиялық параллелизм, перифраз, сатира, ирония, гротеск, эллипсис) қолданысын талдай отырып, автор стилін анықтау
		Бағалау және салыстыру	9.3.1.1 шығарманы өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; 9.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу
3-тоқсан			
Адам жанының құпиясы	І. Жансүгіров "Құлагер" поэмасы, Р. Мұқанова "Мәңгілік бала бейне" әңгімесі; Д. Исабеков " Әпке" драмасы	Түсіну және жауап беру	9.1.2.2 құрбысының жауабын немесе жұмысын түзету үшін сұрақтар қою; 9.1.5.1 сюжеттің дамуын қайта ойлай отырып және айтып берудің әр түрлі тәсілдерін пайдалана отырып шығарманың мазмұнын айтып беру; 9.1.5.2 беруге мәні орындаған іс-әрекеттерінің мәнісін ашық оймен жеткізу
		Анализ және интерпретация	9.2.2.1 шығарманың өзектілігіне байланысты өз ойын білдіріп, өзінің позициясын дәлелдей отырып тақырыбы пен идеясын анықтау; 9.2.5.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психологиялық параллелизм, перифраз, сатира, ирония, гротеск, эллипсис) қолданысын талдай отырып, автор стилін анықтау; 9.2.6.1 автордың кейіпкерлер мен оқиғаларға деген көзқарасын білдіру тәсілдерін анықтау; 9.2.7.2 орындалатын іс-әрекеттерін сөзбен суреттеу тәсілін меңгеру
		Бағалау және салыстыру	9.3.2.1 өз ұстанымын әр түрлі пікірлерді ескере отырып, мәселенаманың өзектілігін бағалай отырып шығармаларды талқылауға қатысу; 9.3.3.1 автордың ұстанымын түсіндіру
4-тоқсан			
Мәңгілік ел – мәңгілік мұрат	Н. Айтұлы "Бәйтерек" поэмасы, М. Темірхан "Тәуелсізбін" өлеңі	Түсіну және жауап беру	9.1.3.1 шығарманың тақырыбын ашатын дәйексөз, үзінділерді мәтінінде өз бетімен табу және мәнерлеп жатқа айту; 9.1.6.1 дереккөздер пайдалана отырып проблемалық сұрақтарға дәлелді жауап беру; 9.1.6.2 мәтінге балама, тікелей және жанама сұрақтар қою
		Анализ және интерпретация	9.2.6.1 автордың кейіпкерлер мен оқиғаларға деген көзқарасын анықтау тәсілдерін анықтау; 9.2.6.2 басты және қосалқы кейіпкерлердің әрекетінің алгоритмі мен жоспарын құру; 9.2.7.1 әдеби және еркін тақырыпқа шығарма, пікір

		жазу (спектакльдер, жазушылардың шығармаларын экранға түсіру)
	Бағалау және салыстыру	9.3.3.1 автордың ұстанымын түсіндіру; 9.3.3.2 ұлттық мәдениетінің ерекшеліктерін ескере отырып тақырыптары, жанры және мәселесі жақын орыс, қазақ және әлемдік әдеби шығармаларын (немесе үзінділерін) салыстыру

6) 10-сынып:

6-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Атадан қалған асыл сөз	Шешендік өнер: Майқы би мен Мөңке бидің шешендік сөздері, Әнет баба "Не арсыз, не ғайып, не даусыз..."; Төле би "Ердің бақыты – әйел", Әйтеке би "Қасқакөл дауы", Қазыбек би "Кім жақын, не қымбат, не қиын";	Түсіну және жауап беру	10.1.1.1 терминдерді түсіну: портрет, пейзаж, символ, символика, көркем деталь, көркем уақыт, көркем кеңестік, ретроспекция, мысқыл, мазақ; 10.1.1.2 сөйлеу әрекетін жоспарлау, бақылау және бағалау
		Анализ және интерпретация	10.2.1.1 жанрдың түрі мен белгілерін анықтау; 10.2.2.1 көркем шығарманың өзектілігіне қатысты өз ойын оқу диалогта білдіру және өзінің позициясын дәлелдеу; 10.2.2.2 шығарманың тақырыбы мен идеясын талқылауда вербальді және вербальсіз құралдарды дұрыс іріктеу
		Бағалау және салыстыру	10.3.1.1 шығарманы өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау
2-тоқсан			
		Түсіну және жауап беру	10.1.2.1 көркем шығарманы түсіну, сыни тұрғыдан ұғыну, естіген немесе оқығанға қатысты өз ойын білдіру; 10.1.2.2 атқарылған жұмыстардың сапасы туралы бағалау пікір құрастыра білуі; 10.1.4.1 тезистік және дәйеккөз жоспар құрау

Тарихи шындық пен көркемдік шешім	Нысанбай жырау "Кенесары – Наурызбай", Махамбет Өтемісұлы "Махамбеттің Баймағамбетке айтқаны", "Мен, мен, мен едім" , "Бағаналы терек" , Ш. Уәлиханов "Ыстық көл күнделігі";	Анализ және интерпретация	10.2.3.1 мәтінде композиция элементтерін анықтау, композиция түрлерін ажырату, ішкі және сыртқы композицияның элеметтерін көрсету, лирикалық шегіністерінің мәнін түсіндіру; 10.2.3.2 сюжеттің композициялық шешімім ұсыну
		Бағалау және салыстыру	10.3.2.1 өз ұстанымын әртүрлі пікірлерді ескере отырып, мәселенің өзектілігін бағалай отырып талқылау, пікір-сайыстарға қатысу
3-тоқсан			
Адам жанының құпиясы	І. Жансүгіров "Құлагер" поэмасы, Б. Майлин "Шұғаның белгісі" хикаят Ғ. Мүсірепов "Ұлпан" романы. К. Гамсун "Аштық" романы	Түсіну және жауап беру	10.1.2.1 көркем шығарманы түсіну, сыни тұрғыдан ұғыну , естіген немесе оқығанға қатысы өз ойын білдіру; 10.1.2.2 атқарылған жұмыстардың сапасы туралы бағалау пікір құрастыра білуі ; 10.1.5.1 сюжеттің дамуын қайта ойлай отырып және айтып берудің әртүрлі тәсілдерін пайдалана отырып шығарманың мазмұнын айтып беру
		Анализ және интерпретация	10.1.3.1 шығарманың тақырыбын ашатын дәйексөз , үзінділерді мәтінінде өз бетімен табу және мәнерлеп жатқа айту; 10.1.3.2 сөйлеу мәдениетін меңгеруге ұмтылуын көрсету ; 10.2.4.1 кейіпкерлерді, олардың іс-әрекеттерін сипаттау; 10.2.4.2 белсенді тыңдау дағдысын меңгеру; 10.2.4.3 диалогта ілікпе сөздерді қолдану
			10.3.3.1 автордың ұстанымын түсіндіру; 10.3.3.2 ұлттық мәдениетінің ерекшеліктерін ескере отырып тақырыптары, жанры және мәселенамасы

		Бағалау және салыстыру	жақын орыс, қазақ және әлемдік әдеби шығармаларын (немесе үзінділерін) салыстыру
4-тоқсан			
Махаббат және абырой	М. Дулатов "Бақытсыз Жамал" романы; Т. Айбергенов "Сағыныш"; Ф. Оңғарсынова "Өлең мен сені аялап өтем"	Түсіну және жауап беру	10.1.6.1 негізгі сюжеттік көріністерді, тірек сөздер мен дерек көздерді пайдалана отырып жайылма сұрақтар құрастыру; 10.1.6.2 мәтінді оқу барысында өз өзін және өзара бағытталған бақылауды жүзеге асыру
		Анализ және интерпретация	10.2.4.1 кейіпкерлерді, олардың іс-әрекеттерін сипаттау; 10.2.4.2 белсенді тыңдау дағдысын меңгеру; 10.2.4.3 диалогта ілікпе сөздерді қолдану; 10.2.5.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін талдай отырып, автор стиліне баға беру; 10.2.6.1 көркем шығарманың бөлшектері арқылы автордың кейіпкерлер мен оқиғаларға деген көзқарасын анықтау тәсілдерін анықтау; 10.2.7.1 өз бетімен шығармашылық жұмыстарын жазу: әдеби және еркін тақырыпқа шығарма, пікір жазу (спектакльдер, жазушылардың шығармаларын экранға түсіру); 10.2.7.2 паравербальді құралдарды пайдалана отырып нақтылау және түсінуге бағытталған сұрақтар қою
			10.3.3.1 автордың ұстанымын түсіндіру; 10.3.3.2 ұлттық мәдениетінің ерекшеліктерін ескере отырып тақырыптары, жанры және мәселесі жақын орыс, қазақ және әлемдік

		Бағалау және салыстыру	әдеби шығармаларын (немесе үзінділерін) салыстыру; 10.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 62- қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 502-қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы б) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты – әдеби шығармаларды қабылдау және саралау арқылы адамның рухани құндылықтарының қалыптасуына ықпал жасау, білімдерін, қабілеттерін, дағдыларын жекелік таңдау негізінде әлем мен өзін-өзі тануға қолдана алатын білікті оқырман тәрбиелеу.

3. Оқытудың міндеттері:

1) қазақ, орыс және әлем әдебиеті мен мәдениеті негізінде әлеуметтік тұрғыда табысты бейімделуіне ықпал жасайтын білімдерді, қабілеттерді, дағдыларды қалыптастыру;

2) білім алушылар көркем әдебиет шығармаларының авторлық түпкі ойын терең түсінулері үшін, әдебиеттанушылық түсініктердің меңгерілуіне ықпал жасау;

3) шығармаларды саралау негізінде сындық саралау, теңеу, қорыту, ұқсастық пен себептік-нәтижелік байланысты анықтау, құбылыстарды жіктеу, логикалық және сыни пайымдамалар мен пікірлерді құру дағдыларын қалыптастыру;

4) түрлі жанрдағы әдеби шығармаларды терең түсіну мен саралау негізінде коммуникативтік дағдыларды дамыту.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде, жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере

отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әртүрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндік материалды таңдау барысында этномәдени компонентін ескере отырып, білім мазмұнының тәрбиелік компонентін күшейту қарастырылады (қазақ әдебиетінің, орыс әдебиетінің ұлттық-мәдени ерекшеліктері жөнінде, біздің еліміздің аумағында тұратын басқа халықтар мәдениеті жөнінде мәліметтер).

15. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

16. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу үдерісі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

17. Білім алушылардың психофизикалық бұзылымдарын түзеу мақсатында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) лингвистикалық шолу әдісі: алғашқылық, синхрондық, кейінгілік, толық және таңдамалы;

- 2) кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;
- 3) тірек сызбалар, кестелер;
- 4) мәтінді редакциялау;
- 5) анықтама-дәптерін дайындау және қолдану (әдебиеттік теминдер мен ұғымдар);
- 6) шешендік іскерлік;
- 7) мен білемін;
- 8) автор;
- 9) ақпаратты шығару
- 10) ең қызықты фактілер;
- 11) жазушыға, ақынға сұрақтар;
- 12) "..... сұхбат алу";

13) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;

14) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

15) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін ассоциациялар тәсілі"(суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер ..." (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), "Әңгімені жалғастыр";

16) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе

шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?" Қолданылатын мини-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-еріктік саласының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау.

18. Оқи білу дағдысын дамыту бойынша тапсырмалар мысалдары:

- 1) сөздермен ойындар (анаграммалар, палиндромалар, сөздің ішіндегі сөзді табу);
- 2) мәтіннің басы немесе атауы бойынша оқиғаның дамуын болжау;
- 3) әңгіменің жоспар-картасын құру.

19. Қазақ әдебиетін оқыту барысында ақпарат көзі ретінде мәтінмен жұмыс күшейтіледі, оны тез оқуын дамытуға, басты немесе екінші кезектегі, ашық немесе жасырынды, мәтіндік немесе мәтіннен тыс ақпаратты бөліп шығару қабілетін дамытуға бағыттау, ақпаратты ықшамды көрсетіп, көпшілік алдында сөйлеуге, өз ой-пікірін айтуға, оларды ауызша (пікірталас, жарыссөз, баяндама) және жазбаша (эссе) түрде жеткізе білуге үйрету.

20. Әдебиет бойынша оқу үдерісін сыншылдық ойды дамытуға бағыттап ұйымдастыру, оқу субъекттерінің тең құқылы қарым-қатынастарын, араларында әңгімелесу қатынасты, пікірталас барысында өз пікірлерін айта білуін, пікірлерді

тыңдауын, түсінуін және қабылдауын, өз позициясын қорғауда дәлелдер жүйесін келтіре білуін, түрлі позицияларды салыстыра білуін тудырады.

21. Әдеби көздерін зерттелеу барысында сыншылдық ойды дамыту, бірінші кезекте, мәтінмен жұмыс істеумен байланысты; мұнда мәтіннің сипатына қарай оқу үдерісі тәсілдерін үйрету түрлері(ақпараттық немесе әдеби мәтін) және жұмыс тәсілдері(дайын мәтінді оқу емесе жазбаша мәтін құру) бойынша біріктіреді.

22. Оқырмандық қабілетін дамытуға үлкен мән беріледі: ашық түрде берілген ақпаратты табу; қорытындыларды тұжырымдау; ақпаратты түсіндіру және қорыту; мәтіннің мазмұнын, тілдік ерекшеліктерін және құрылымын саралау.

23. Әдебиетті оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

2) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

3) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер" ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Орыс әдебиеті" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

24. ОбьҰм учебной нагрузки учебного предмета "Русская литература" составляет:

- 1) в 5 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;
- 2) в 6 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;
- 3) в 7 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;
- 4) в 8 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;
- 5) в 9 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году.
- 6) в 10 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году.

25. Содержание Программы организовано по разделам, которые состоят из подразделов, содержащих в себе цели обучения по классам в виде ожидаемых результатов: навыка или умения, знания или понимания.

26. Содержание учебного предмета включает 3 раздела:

- 1) раздел "Понимание и ответы по тексту";
- 2) раздел "Анализ и интерпретация текста";
- 3) раздел "Оценка и сравнительный анализ".

27. Раздел "Понимание и ответы по тексту" включает следующие подразделы:

- 1) понимание терминов;
- 2) понимание художественного произведения;
- 3) чтение наизусть и цитирование;
- 4) составление плана;
- 5) пересказ;
- 6) ответы на вопросы.

28. Задачи обучения по разделу "Понимание и ответы по тексту" призваны сформировать представления обучающихся о специфике литературы как искусства слова, обеспечить развитие умений правильно, бегло, выразительно читать текст-описание, текст-повествование, монологи, диалоги, учитывая жанровое своеобразие произведения (сказка, загадка, басня, стихотворение, поэма рассказ, повесть, роман), умений осознанного чтения, ориентироваться в незнакомой книге (автор, оглавление, предисловие, послесловие), передавать динамику чувств в выразительном чтении лирического стихотворения, монологов героев, подготовить (устно и письменно) краткий, сжатый, выборочный и подробный пересказы, давать развернутый ответ на вопрос и характеристику (сравнительную и индивидуальную) героев произведения, аргументировать оценку героев и событий, воссоздавать в воображении и словесно воспроизводить картины, созданные писателем (пейзаж, портрет).

29. Раздел "Анализ и интерпретация текста" включает следующие подразделы:

- 1) жанр;
- 2) тема и идея;
- 3) композиция;
- 4) анализ эпизодов;
- 5) характеристика героев;
- 6) художественный мир произведения в разных формах представления;
- 7) отношение автора;
- 8) художественно-изобразительные средства;
- 9) творческое письмо.

30. Задачи обучения по разделу "Анализ и интерпретация текста" призваны сформировать обучающегося как функционально грамотного читателя, что предполагает: овладение умениями творческого чтения, основными способами анализа и интерпретации художественного текста, поступательное расширение общего кругозора, способность понять главную мысль литературного произведения и актуализировать его эмоциональное восприятие, умение грамотно и обоснованно выражать свое мнение, используя литературоведческие знания об изобразительно-выразительных средствах, особенностях построения и языка произведений разных жанров и умение устанавливать причинно-следственные связи между событиями и поступками действующих лиц, способность определить

собственное и авторское отношение к изображаемому и написать сочинение-миниатюру.

31. Раздел "Оценка и сравнительный анализ" включает следующие подразделы:

- 1) оценивание художественного произведения;
- 2) сравнение художественного произведения с произведениями разных видов искусства;
- 3) сопоставление произведений литературы;
- 4) оценивание высказываний.

32. Задачи обучения по разделу "Оценка и сравнительный анализ" призваны обеспечить формирование у обучающихся аналитических умений, навыков критического мышления, умения различать понятия исторической и историко-литературной обстановки, характерные особенности эпохи, отраженной в изучаемом произведении, определять идейно-художественную роль в произведении элементов сюжета, системы образов, характеризовать героя произведения и его поступки в социально-историческом аспекте и сопоставлять героев одного или нескольких произведений, писать отзыв на самостоятельно прочитанную книгу и развернутое сочинение на заданную тему.

33. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 5 класса:

1) по разделу "Понимание и ответы по тексту": художественная литература, фольклор, героический эпос, былина, сказка, литературная сказка, сюжет, композиция, художественное время и пространство, конфликт, герой, повествователь, рассказчик, гипербола, эпитет, сравнение, аллегория, параллелизм; общее представление о художественном произведении, тем произведения; выразительное чтение наизусть фрагментов текстов небольшого объема (поэтических, прозаических); простой план; краткий пересказ, краткий и полный ответ на вопрос;

2) по разделу "Анализ и интерпретация": литературные жанры (былина, сказка, литературная сказка); основная мысль произведения, элементы композиции, характеристика героя, художественное пространство в рисунках, схемах, кластерах; отношение автора к главным героям, изобразительные средства в художественном тексте (гиперболы, эпитеты, сравнения, аллегории, параллелизм), творческие работы (сказка, рассказ, мини-сочинение по опорным словам, иллюстрациям);

3) по разделу "Оценка и сравнительный анализ": мысли и чувства; художественное литературное произведение и произведения разных видов искусства, сходства и различия; произведения русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике, устные и письменные высказывания о соответствии произведения теме;

4) изучаемые произведения: Былины. Цикл об Илье Муромце,

А.С. Пушкин. "Песнь о вещем Олеге", М.Ю. Лермонтов. "Бородино",

М. Шаханов. "Отрарская поэма о побежденном победителе, или Просчет Чингисхана", В.А. Жуковский. "Сказка о царе Берендее", А.С. Пушкин. "Сказка о

мертвой царевне и семи богатырях", К. Д. Бальмонт. "Фейные сказки", Г.Х. Андерсен. "Снежная королева", О. Уайльд. "Соловей и роза", К.Г. Паустовский. "Теплый хлеб", Г.В. Черноголовина. "Сказка об одном зѸрнышке", А.С. Пушкин. "Руслан и Людмила", М.М. Пришвин. "Кладовая солнца".

34. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 6 класса:

1) по разделу "Понимание и ответы по тексту: художественный мир, миф, мифический герой, мифологический образ, рассказ, повесть, пьеса-сказка, афиша, ремарка, портрет, пейзаж, метафора, олицетворение, риторические фигуры, антитеза, перифраз, эпос, лирика, драма как роды литературы; общее представление о художественном произведении, главная и второстепенная информация; выразительное чтение наизусть фрагментов текстов (поэтических, прозаических, драматических), простой цитатный план, краткий, подробный пересказ содержания произведений небольшой эпической или драматической формы, выражение своего мнения о героях и событиях; развернутый ответ на вопрос;

2) по разделу "Анализ и интерпретация": жанр (рассказ, повесть, пьеса-сказка) и его признаки, основная мысль, структурные элементы композиции, роль структурных элементов в сюжете; эпизоды его значение для характеристики главных героев; характеристика героев с использованием плана и цитат из текста; художественное пространство в рисунках, схемах, кластерах; отношение автора к главным и второстепенным героям; метафоры, олицетворения и фигуры поэтического синтаксиса (риторические вопросы, обращения, восклицания, антитезы, перифразы); творческие работы (мифы, рассказы, мини-сочинения на литературные темы, сравнительные характеристики), изобразительные средства языка; понимание прочитанного;

3) по разделу "Оценка и сравнительный анализ": поступки главных героев, сходства и различия (план сравнительной характеристики); произведения русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике и проблематике, полнота раскрытия темы, уместность цитирования;

4) изучаемые произведения: Мифы Древней Греции (о Геракле, Прометее, Икаре, Актеоне), Е.В. Курдаков. "Псы Актеона", Славянская мифология (миф о Солнце, мифы о представителях низшей мифологии), Тюркская мифология (миф о создании мира), Библейская мифология (о Вавилонской башне, царе Соломоне, Содоме и Гоморре), Б.Л. Пастернак. "Рождественская звезда",

Н.В. Гоголь. "Ночь перед Рождеством", Ф.М. Достоевский. "Мальчик у Христа на елке" (или Л.Н. Андреев. "Ангелочек"), В. Токарева. "Рождественский рассказ", И.С. Тургенев. "Муму", Л.Н. Толстой. "Кавказский пленник",

В.С. Высоцкий. "Песня о друге", А.Н. Островский. "Снегурочка",

С.Я. Маршак. "Умные вещи", М.Ю. Лермонтов. "Русалка".

35. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 7 класса:

1) по разделу "Понимание и ответы по тексту": притча, легенда, баллада, басня, литературное направление, классицизм, фантастический рассказ, комедия, фэнтези, сатира, юмор, гротеск, сарказм, ирония, художественная деталь, лирический герой, ритм и рифма, аллитерация, ассонанс, аллегория, инверсия, анафора; детали, известная и неизвестная информация; цитата, фрагмент, связанный с характеристикой лирического героя и/или образа персонажа; сложный план; краткий, подробный, выборочный пересказ мнение о героях и событиях; аргументированный ответ на проблемный вопрос;

2) по разделу "Анализ и интерпретация": жанр (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, фэнтези, фантастический рассказ) и его признаки; тема и идеи произведения, мнение о поступках героев; элементы композиции, эпиграф, прозаическое, драматическое и лирическое произведение, эпизоды, важных для характеристики главных и второстепенных героев; характеристика на основе деталей и цитат; сюжет и композиция, художественных образов и оформление своего представления в таблицах, схемах, кластерах, презентациях; определение отношения автора к главным и второстепенным героям, аргументация своей позиции; анализ изобразительных средств и фигур поэтического синтаксиса в художественном тексте (аллитерации, ассонансы, аллегии, инверсии, анафоры), основных приемов комического (сатира, юмор, гротеск, ирония, сарказм); творческие работы (сочинения, притча, отзыв, репортаж, интервью с литературным героем), выражение своего отношения к прочитанному, использование изобразительных средств языка;

3) по разделу "Оценка и сравнительный анализ": участие в обсуждении произведения, выражение мнения о героях и событиях; сравнение художественного произведения с произведениями разных видов искусства, характеристика сходств и различий в средствах создания образов; сопоставление произведений (или фрагментов) русской, казахской и мировой литературы, близких по тематике/ проблематике/ жанру; оценивание устных и письменных высказываний (своих, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, уместности цитирования, композиционного единства;

4) изучаемые произведения: "Притча о блудном сыне, легенда об Арионе", А.С. Пушкин "Арион", "Анчар", А.С. Пушкин. "Станционный смотритель", К.Г. Паустовский "Телеграмма", Стихотворения А.С. Пушкина, С.А. Есенина, А.А. Фета, У. Блейк. "Тигр", О.О. Сулейменов. "Волчата",

Р. Бредбери. "Зеленое утро", А.Новоселов. "Санькин марал", И.А. Крылов. Басни, Д.И. Фонвизин. "Недоросль", М.Е. Салтыков-Щедрин. "Сказка о том, как один мужик двух генералов прокормил", М.М. Зощенко. Сатирические рассказы (по выбору учителя), В.А. Жуковский. Баллады, В. Набоков. "Рождество", В. Тендряков. "Хлеб для собаки", Д. Толкиен. "Хоббит, или Туда и Обратно".

36. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 8 класса:

1) по разделу "Понимание и ответы по тексту": романтизм и реализм как литературные направления, исторический образ (персонаж), трагедия, комедия, поэма, символ, психологический параллелизм, афоризм, эпиграф, прототип, автобиографизм; открытая и скрытая (подтекст) информации; цитаты, фрагменты, отражающие тематику произведения; сложный цитатный план; пересказ, приемы цитирования; аргументированный ответ;

2) по разделу "Анализ и интерпретация": жанр (трагедия, комедия, поэма) и его признаки; тема и идеи произведения, проблематика; элементы композиции, вставные эпизоды; характеристика героев произведения, их поступков, мотивов поведения, значения имен и фамилий; система образов, хронотоп, структура произведения, способы свёртывания информации (схема, таблица, интеллект-карта, ментальная карта, диаграмма); авторское отношение к героям; способы авторской характеристики героев, изобразительные средства, в том числе звукопись и цветопись, фигуры поэтического синтаксиса (риторические фигуры, антитезы, перифразы, инверсии, анафоры, градация), литературные приемы (символ, психологический параллелизм, автобиографизм); написание творческих работ (письмо литературному герою, сценарии);

3) по разделу "Оценка и сравнительный анализ": обсуждение произведения, точка зрения, поступки героев, позиция автора; литературно-художественное произведение и разные виды искусства, специфические средства создания образов в разных видах искусства; сопоставление произведения (или фрагментов) русской, казахской и мировой литературе, близких по тематике/проблематике/ жанру с учетом особенностей национальной культуры; полнота и глубина раскрытия темы, композиционное единство, фактологическая точность;

4) изучаемые произведения: Н.А. Некрасов. "Школьник", "Крестьянские дети", В. Распутин. "Уроки французского", Ч. Айтматов. "Белый пароход",

У. Шекспир. "Ромео и Джульетта", А.С. Пушкин. "Капитанская дочка", Лирика поэтов 19 века, О.О. Сулейменов. "Последнее слово акына Смета", Н.В. Гоголь. "Ревизор", А.П. Чехов. Рассказы (по выбору учителя), В. М. Шукшин. Рассказы (по выбору учителя), М.Ю. Лермонтов. "Мцыри", А. Грин. "Алые паруса", Антуан де Сент-Экзюпери. "Маленький принц", М. Цветаева. Лирика,

А. Ахматова. "У самого моря".

37. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 9 класса:

1) по разделу "Понимание и ответы по тексту": жанр, сонет, роман, святочный рассказ, лирическое отступление, типизация, психологизм, внутренний монолог, оксюморон, хронотоп, градация, парцелляция, афоризм; понимание художественного произведения, критическое осмысление информации, выражение отношения к услышанному или прочитанному; самостоятельное нахождение в тексте и выразительное чтение наизусть цитат, фрагментов, связанных с проблематикой произведения; тезисный план; пересказ содержания произведения, использование

разных приемов пересказа, творческое переосмысление развития сюжета; развернутый аргументированный ответ на проблемный вопрос со ссылкой на источники;

2) по разделу "Анализ и интерпретация": жанр (сонет, роман, святочный рассказ); тема и идея произведения, актуальность, аргументация; элементы композиции, виды композиции, лирическое отступление; эпизоды, важные для определения конфликта, социальные и межличностные отношения; художественный мир произведения, способы свертывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, диаграммы); способы выражения авторского отношения к героям и изображаемым событиям; средства создания образов, изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения, метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезы, перифразы, аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, анафоры, градации, парцелляции); сочинения на литературные и свободные темы, рецензия (на спектакли и/или экранизации произведения);

3) по разделу "Оценка и сравнительный анализ": собственная позиция с учетом различных мнений, актуальность проблематики произведения; индивидуальные авторские приемы; произведения русской литературы и произведения казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике/ жанру, с учетом особенностей национальной культуры, полнота и глубина раскрытия темы как критерии, композиционное и стилевое единство, точность;

4) изучаемые произведения: У. Шекспир. Сонеты, П.Н. Васильев. "Имя твоё...", А.С. Пушкин. Лирика, "Цыганы", Н.В. Гоголь. "Шинель",

Л.Н. Толстой. "После бала", А.С. Грибоедов. "Горе от ума", А.П. Чехов. "Анна на шее".

38. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 10 класса:

1) по разделу "Понимание и ответы по тексту": композиция, завязка, кульминация, гротеск, конфликт, персонаж, сюжет, символ и символизация, символическая деталь, трилогия, очерк, мотив, ремарка, стиль, типизация, оксюморон, хронотоп, историко-литературный процесс, литературный герой, литературный тип; понимание художественного произведения, доводы; цитатный и тезисный план; развитие событий, творческое переосмысление сюжета; развернутый аргументированный ответ со ссылкой на источники;

2) по разделу "Анализ и интерпретация": жанр в литературе (роман, роман в письмах, трилогия, очерк); тема и идея произведения, актуальность и аргументация, элементы композиции, виды композиции; эпизоды, важные для определения конфликта, детали и цитаты; черты литературных направлений, способы свертывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, ПОПС-формулы, диаграммы); способы выявления авторской позиции к изображаемой ситуации; форма, языковые средства и приемы создания образов, изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения, метафоры, олицетворения, риторические

фигуры, антитезы, перифразы, аллитерации); сочинения на литературные и свободные темы, рецензия (на спектакли или экранизации произведения по алгоритму);

3) по разделу "Оценка и сравнительный анализ": собственная позиция с учетом различных мнений, актуальность проблематики произведения; взаимосвязь и взаимодействие литературы и видов искусства, произведения русской литературы в сравнении с произведениями казахской и мировой литературы по идейно-эстетическому содержанию/ литературному направлению; полнота и глубина раскрытия темы как критерии оценивания ответа, композиционное и стилевое единство, фактологическая точность;

4) изучаемые произведения: И.С. Тургенев "Ася", А.И.Куприн "Олеся", Ф.М.Достоевский "Бедные люди", А.И.Куприн "Гранатовый браслет", Н.В.Гоголь "Мертвые души", А.С.Пушкин "Пиковая дама", Н.С.Лесков "Жемчужное ожерелье", Ги де Мопассан "Ожерелье".

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

39. Цели обучения в Программе содержат кодировку. Первое число кода обозначает класс, второе и третье числа – раздел и подраздел, четвертое число показывает нумерацию учебной цели. Например, в кодировке 7.2.1.4 "7" – класс, "2.1" – подраздел, "4" – нумерация учебной цели.

40. Ожидаемые результаты по целям обучения:

таблица 1

Раздел 1. Понимание и ответы по тексту						
Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
1.1 Понимание терминов	5.1.1.1 понимать термины: художественная литература, фольклор, героический эпос, былина, сказка, литературная сказка, сюжет, композиция, художественное время и пространство, конфликт, герой, повествователь, рассказчик, гипербола, эпитет,	6.1.1.1 понимать термины: художественный мир, миф, мифический герой, мифологический образ, рассказ, повесть, пьеса-сказка, афиша, ремарка, портрет, пейзаж, метафора, олицетворение, риторические фигуры, антитеза, перифраз; эпос, лирика, драма как роды	7.1.1.1 понимать термины: притча, легенда, баллада, басня, литературное направление, классицизм, фантастический рассказ, комедия, фэнтези, сатира, юмор, гротеск, сарказм, ирония, художественная деталь, лирический герой, ритм и рифма, аллитерация, ассонанс, аллегория,	8.1.1.1 понимать термины: романтизм и реализм как литературные направления, исторический образ (персонаж), трагедия, комедия, поэма, символ, психологический параллелизм, афоризм, эпиграф, прототип, автобиографизм; 8.1.1.2 выполнять предваряющий,	9.1.1.1 понимать термины: жанр, сонет, роман, святочный рассказ, лирическое отступление, типизация, психологизм, внутренний монолог, оксюморон, хронотоп, градация, парцелляция, афоризм;	10.1.1 понимать термины: портрет, символ, художественная деталь, художественное время, художественное пространство, ретроспектива, сатира, ирония, 10.1.1 планирование

	сравнение, аллегория, параллелизм; 5.1.1.2 правильно произносить базовые термины	литературы; 6.1.1.2 правильно произносить и грамотно писать наименования базовых предметных терминов	инверсия, анафора; 7.1.1.2 знать и употреблять в активной речи базовые предметные термины	пошаговый и итоговый самоконтроль при чтении текстов с элементами литературоведения	9.1.1.2 адекватно оценивать собственное речевое поведение	свою деятельность и оцени
1.2 Понимание художественного произведения	5.1.2.1 общее представление о художественном произведении, осмысливать тему; 5.1.2.2 соблюдать самоконтроль произношения поставленных звуков	6.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, понимать главную и второстепенную информацию; 6.1.2.2 формулировать определения по образцу	7.1.2.1 понимать художественное произведение в деталях, включая известную и неизвестную информацию; 7.1.2.2 выполнять все виды самоконтроля при выполнении письменных заданий	8.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливая; различать открытую и скрытую (подтекст) информацию; 8.1.2.2 давать отчет и реальную самооценку выполнения проделанной работы в рамках речевого задания	9.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливая; выражать своё отношение к услышанному или прочитанному; 9.1.2.2 задавать прямые вопросы для уточнения и коррекции работы или ответа товарища	10.1.2 критическое осмысление художественного произведения; выражать своё отношение к услышанному или прочитанному; 10.1.2.2 составлять оценочные высказывания о качестве проделанной работы
1.3 Чтение наизусть и цитирование	5.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтические, прозаические); 5.1.3.2 использовать кинестетический и зрительный анализаторы для контроля качества их исполнения	6.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических, драматических); 6.1.3.2 владеть навыком активного слушания	7.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты произведения, связанные с характеристикой лирического героя и / или образа-персонажа; 7.1.3.2 использовать паравербальные средства для передачи смысла	8.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты, отражающие тематику произведения; 8.1.3.2 контролировать качество чтения по критериям	9.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты, связанные с проблематикой произведения; 9.1.3.2 давать реальную самооценку выполнения учебного задания	10.1.3 находить и использовать цитаты, фрагменты произведения, связанные с проблематикой произведения; 10.1.3.2 демонстрировать стремление овладеть речевой культурой
1.4 Составление плана	5.1.4.1 составлять простой план; 5.1.4.2 обращаться за направляющей помощью педагога	6.1.4.1 составлять простой цитатный план	7.1.4.1 составлять сложный план	8.1.4.1 составлять сложный цитатный план	9.1.4.1 составлять тезисный план	10.1.4 составлять тезисный цитатный план
			7.1.5.1 пересказывать (		9.1.5.1 пересказывать	

1.5 Пересказ	5.1.5.1 кратко пересказывать содержание произведения или отрывка; 5.1.5.2 показывать стремление контролировать звуковую культуру собственной речи	6.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно) содержание произведения небольшой эпической или драматической формы, выражая своё мнение о героях и событиях	кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях; 7.1.5.2 строить монолог – рассуждение по опорным словам и шаблону	8.1.5.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, используя разные приемы цитирования; 8.1.5.2 словесно регулировать собственную деятельность	содержание произведения, используя разные приемы пересказа, творчески переосмысливая развитие сюжета; 9.1.5.2 передавать суть производимых действий в развернутом высказывании	10.1.5 использовать при пересказе разные творческие приемы переосмысления сюжета
1.6 Ответы на вопросы	5.1.6.1 давать краткий и полный ответ на вопрос; 5.1.6.2 оречевлять собственные действия по опорным словам	6.1.6.1 давать развернутый ответ на вопрос; 6.1.6.2 действовать по словесной инструкции	7.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный вопрос; 7.1.6.2 составить связное учебное высказывание с опорой на зрительную модель	8.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный вопрос, используя цитаты	9.1.6.1 давать развернутый аргументированный ответ на проблемный вопрос со ссылкой на источники; 9.1.6.2 задавать альтернативные, прямые и косвенные вопросы к тексту	10.1.6 составлять развернутый ответ на проблемный вопрос с эпизодическими речевыми источниками; 10.1.6 осуществлять направленные вопросы и самопроверку при работе с текстом

таблица 2

Раздел 2. Анализ и интерпретация текста						
Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
2.1 Жанр	5.2.1.1 определять жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя	6.2.1.1 определять жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса-сказка)	7.2.1.1 определять жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, фэнтези, фантастический рассказ)	8.2.1.1 определять жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма)	9.2.1.1 определять жанр и его признаки (сонет, роман, святочный рассказ); 9.4.1.2 оказывать по запросу товарища целевую помощь	10.2.1.1 определять жанр и его признаки (роман, повесть, пьеса, трилогия)
		6.2.2.1 определять основную мысль произведения,	7.2.2.1 определять тему и идею произведения,	8.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение о	9.2.2.1 определять тему и идею	10.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение о

2.2 Тема и идея	5.2.2.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя	опираясь на его структурные элементы; 6.2.2 уметь действовать по устной инструкции и составлять инструкцию на 4-5 действий	выражая своё мнение о поступках героев; 7.4.2.2 осуществлять направленный взаимоконтроль и самоконтроль при чтении текстов	проблематике; 8.4.2.2 уметь представить информацию в графическом виде и составить связное высказывание на основе зрительной опоры	произведения, выражая мнение о б и х актуальности и аргументируя свою позицию	аргумент свою 10.4.2. адекватно выбирать вербальные и невербальные средства продуктивной коммуникции при обсуждении темы и прочитанного
2.3 Композиция	5.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции при поддержке учителя	6.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять их роль в сюжете произведения; 6.4.3.2 обращаться к педагогу за организующей и направляющей помощью в процессе выполнения задания	7.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять роль эпиграфа и его смысл; 7.4.3.2 составлять графический и картинный план для воспроизведения последовательности событий	8.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять значение вставных эпизодов	9.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, различать виды композиции, объяснять значение лирических отступлений	10.2.3.1 в тексте произведения выделять элементы композиции, различать виды, унаследованные от внешнего и внутреннего композиционного плана, объяснять значение лирических отступлений 10.4.3. предлагать композиционные решения
2.4 Анализ эпизодов	5.2.4.1 анализировать эпизоды, важные для характеристики главных героев, при поддержке учителя; 5.2.4.2 обращаться за направляющей помощью	6.2.4.1 анализировать эпизоды драматических и прозаических произведений, важные для характеристики главных героев	7.2.4.1 анализировать в прозаическом, драматическом и лирическом произведениях эпизоды, важные для характеристики главных и второстепенных героев	8.2.4.1 анализировать эпизоды произведений, объяснять их связь с проблематикой и роль в развитии сюжета; 8.2.4.2 контролировать качество чтения по критериям	9.2.4.1 анализировать в произведении эпизоды, важные для определения конфликта, объяснять связь с разными эпизодами	10.2.4. анализировать произведение, выделяя важные для определения конфликта, объяснять связь с разными эпизодами
	5.2.5.1 характеризовать героев при поддержке учителя;	6.2.5.1 характеризовать героев, используя план и цитаты из текста;	7.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе деталей и	8.2.5.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения,	9.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе их социальных и межличностных	10.2.5. характеризовать героев произведения, сравнивать их с героями произведений, анализировать социальные и межличностные

2.5 Характеристика героев	5.2.5.2 оказывать направляющую помощь	6.2.5.2 контролировать соблюдение норм орфоэпии и произношения фонем в собственном чтении	цитат из текста; 7.2.5.2 инициировать, разворачивать и завершать учебный диалог	значение имен и фамилий; 8.2.5.2 уметь работать с учебным текстом (извлекать информацию)	отношений; 9.2.5.2 показывать стремление контролировать звуковую культуру собственной речи	отноше 10.2.5.2 навыки активн слушае чередой реплики и реплики в диало
2.6 Художественный мир произведения в разных формах представления	5.2.6.1 анализировать художественное пространство и оформлять своё представление в рисунках, схемах, кластерах; 5.2.6.2 задавать прямые вопросы для уточнения, понимания произведения	6.2.6.1 анализировать художественное пространство и время и оформлять своё представление в рисунках, схемах, кластерах; 6.2.6.2 восстанавливать последовательность событий в деформированных текстах, состоящих из фрагментов сложноподчиненных предложений	7.2.6.1 анализировать сюжет и композицию, художественные образы и оформлять своё представление в таблицах, схемах, кластерах, презентациях; 7.2.6.2 планировать свою деятельность по составлению таблиц, кластеров, иерархических схем, контролировать и оценивать её	8.2.6.1 анализировать систему образов, хронотоп, структуру произведения и оформлять своё представление с помощью различных способов свёртывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, ПОПС-формулы, диаграммы)	9.2.6.1 анализировать художественный мир произведения, оформляя своё представление с помощью различных способов свертывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, ПОПС-формулы, диаграммы)	10.2.6. анализи характе художес мир произве оформл предста помощ различ способ сверты информ схемы, интелле ментал карты ПОПС- диагра 10.2.6.2 формул цели и деятель виде же результ
2.7 Отношение автора	5.2.7.1 определять отношение автора к главным героям при поддержке учителя; 5.2.7.2 показывать стремление контролировать звуковую культуру собственной речи	6.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям; 6.2.7.2 разграничивать основную и второстепенную информацию	7.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям, аргументируя свою позицию	8.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям; 8.2.7.2 создавать по модели текст – рассуждение с передачей авторского отношения	9.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям и изображаемым событиям; 9.2.7.2 составлять план и алгоритм действий главных и второстепенных героев	10.2.7. опреде. способ выраже авторск отноше героям изображ события детали художес произве
						10.2.8. выполн компле

2.8 Литературные приемы и изобразительные средства	5.2.8.1 анализировать изобразительные средства в художественном тексте (гипербола, эпитеты, сравнения, аллегории, параллелизм) при поддержке учителя; 5.2.8.2 словесно регулировать собственную деятельность	6.2.8.1 анализировать изобразительные средства (метафоры, олицетворения) и фигуры (поэтического синтаксиса (риторические вопросы, обращения, восклицания, антитезы, перифразы); 6.2.8.2 уметь работать с учебным текстом (анализировать, извлекать информацию)	7.2.8.1 анализировать изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса в художественном тексте (аллитерации, ассонансы, аллегии, инверсии, анафоры), основные приемы комического (сатира, юмор, гротеск, ирония, сарказм); 7.2.8.2 адекватно использовать слова-термины в высказывании	8.2.8.1 анализировать способы авторской характеристики героев, изобразительные средства, в том числе звукопись и цветопись, фигуры поэтического синтаксиса (риторические фигуры, антитезы, инверсии, анафоры, градация), литературные приемы (символ, психологический параллелизм, автобиографизм)	9.2.8.1 анализировать средства и приемы создания образов, изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса (метафоры, эпитеты, сравнения, олицетворения, риторические фигуры, антитезы, перифразы, ассонансы, аллегии, инверсии, анафоры, градация, парцелляция)	анализ иполь изобразительных средств фигур поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения, метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезы, перифразы, ассонансы, аллегии, инверсии, анафоры, градация, парцелляция)
2.9 Творческое письмо	5.2.9.1 писать творческие работы (сказки, рассказы, мини-сочинения на литературные темы по опорным словам, иллюстрациям); 5.2.9.2 запрашивать и эффективно использовать направляющую помощь педагога; действовать по схеме и словесной инструкции	6.2.9.1 писать творческие работы (мифы, рассказы, мини-сочинения на литературные темы, сравнительные характеристики), выражая свое понимание прочитанного, используя изобразительные средства языка	7.2.9.1 писать творческие работы (сочинения, притча, отзыв, репортаж, интервью с литературным героем), выражая свое отношение к прочитанному, используя изобразительные средства языка	8.2.9.1 писать творческие работы (письмо литературному герою, сценарии), выражая отношение к герою, его поступкам, используя изобразительные средства; 8.2.9.2 действовать по схеме и словесной инструкции	9.2.9.1 писать сочинения на литературные и свободные темы, рецензии (на спектакли и/или экранизации произведения); 9.2.9.2 владеть приемом словесного иллюстрирования выполняемых действий	10.2.9.1 создавать собственные творческие работы сочинения на литературные и свободные темы, рецензии (на спектакли и/или экранизации произведения); 10.2.9.2 владеть приемом словесного иллюстрирования выполняемых действий

таблица 3

Раздел 3. Оценка и сравнительный анализ						
Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс

3.1 Оценивание художественного произведения	5.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая свои мысли и чувства; 5.3.1.2 оречевлять выполняемые действия, используя банк предикативных единиц	6.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, оценивая поступки главных героев; 6.3.1.2 знать и выполнять правила культурного речевого общения	7.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая мнение о героях и событиях; 7.3.1.2 строить монолог – рассуждение по теме	8.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, отстаивая свою точку зрения, оценивая поведение, поступки героев, позицию автора; 8.3.1.2 планировать свою деятельность, контролировать и оценивать её	9.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, объясняя свою позицию с учетом различных мнений, оценивая актуальность проблематики произведения	10.3.1.1 принимать участие в обсуждении произведений в дебатах, дискуссии; объясняя свою позицию, оценивая актуальность проблематики произведения
3.2 Сравнение художественного произведения с произведениями разных видов искусства	5.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями разных видов искусства, объясняя сходства и различия при поддержке учителя; 5.3.2.2 воспроизводить по словесной инструкции техники физиологического и речевого дыхания	6.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями разных видов искусства, объясняя сходства и различия при поддержке учителя (план сравнительной характеристики)	7.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями разных видов искусства, характеризуя сходства и различия в средствах создания образов; 7.3.2.2 применять дыхательные техники для снятия эмоционального напряжения	8.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями разных видов искусства, характеризуя специфические средства создания образов в разных видах искусства; 8.3.2.2 работать по зрительной и словесной инструкции	9.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями разных видов искусства, характеризуя сходства и различия в средствах создания образов, выделяя индивидуальные авторские приемы; 9.3.2.2 владеть навыком работы с информацией, представленной разными способами	10.3.2.1 анализировать сопоставляя художественные произведения разных видов искусства; характеризуя сходства и различия в средствах создания образов; выделяя индивидуальные авторские приемы; 10.3.2.2 работать по письменной инструкции
3.3 Сопоставление произведений литературы	5.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике, при поддержке учителя; 5.3.3.2 оречевлять собственные	6.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике и проблематике; 6.3.3.2 устно	7.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике/ жанру; 7.3.3.2 устно планировать свою деятельность,	8.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике/ жанру, учитывая	9.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике/ жанру, учитывая особенности национальной	10.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике/ жанру, учитывая особенности национальной культуры; объясняя свою позицию ;

	действия по опорным словам	планировать свою деятельность	контролировать качество	особенности национальной культуры	культуры; объяснять позицию авторов	10.3.3.2 убедительные аргументы свою позицию
3.4 Оценивание высказываний	5.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения соответствия теме; 5.3.4.2 оценивать свою и чужую речевую деятельность	6.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты раскрытия темы, уместности цитирования; 6.3.4.2 показывать стремление совершенствовать звуковую культуру речи	7.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, уместности цитирования, композиционного единства; 7.3.4.2 демонстрировать стремление идти по пути культурного саморазвития	8.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, композиционного единства и фактологической точности; 8.3.4.2 проявлять уважительное отношение к другому на невербальном уровне при проведении взаимооценивания	9.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, композиционного единства, фактологической точности	10.3.4.1 характеризовать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты раскрытия композиции и стилистического единства фактологической точности 10.3.4.2 высказывать критические замечания корректно с приведением доказательств аргументов проведенного взаимооценивания

41. Настоящая Программа реализуется на основе Долгосрочного плана к Типовой учебной программе по учебному предмету "Русская литература" для обучающихся с тяжелыми нарушениями речи 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию согласно приложению к настоящей Программе. В долгосрочном плане обозначен объем учебных целей реализуемых в каждом разделе

42. Распределение часов на изучение раздела и тем предоставляется на усмотрение учителя.

Приложение
к Типовой учебной программе
по учебному предмету "Русская
литература" для 5-10 классов
уровня основного среднего
образования по обновленному
содержанию

Долгосрочный план по реализации Типовой учебной программы по учебному предмету "Русская литература" для обучающихся с тяжелыми нарушениями речи 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию (с русским языком обучения)

1) 5 класс:

таблица 1

Тема	Изучаемые произведения	Навыки/подразделы	Цели обучения
1 четверть			
Героический эпос	1. Былины. Цикл об Илье Муромце 2. А.С. Пушкин. "Песнь о вещем Олеге" 3. М.Ю. Лермонтов. "Бородино" 4. М. Шаханов. "Отрарская поэма о побежденном победителе, или Просчет Чингисхана"	Понимание и ответы на вопросы	5.1.1.1 понимать термины: художественная литература, фольклор, героический эпос, былина, сказка, литературная сказка, сюжет, композиция, художественное время и пространство, конфликт, герой, повествователь, рассказчик, гипербола, эпитет, сравнение, аллегория, параллелизм; 5.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, осмысливать тему; 5.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтические, прозаические); 5.1.4.1 составлять простой план 5.1.6.1 давать краткий и полный ответ на вопрос; 5.1.1.2 правильно произносить базовые термины; 5.1.2.2 соблюдать самоконтроль произношения поставленных звуков; 5.1.3.2 использовать кинестетический и зрительный анализаторы для контроля качества их исполнения; 5.1.4.2 обращаться за направляющей помощью педагога; 5.1.6.2 оречевлять собственные действия по опорным словам
		Анализ и интерпретация	5.2.1.1 определять жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя; 5.2.2.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя; 5.2.5.1 характеризовать героев при поддержке учителя; 5.2.8.1 анализировать изобразительные средства в художественном тексте (гипербола, эпитеты, сравнения, аллегории, параллелизм) при поддержке учителя; 5.2.5.2 оказывать направляющую помощь
		Оценка и сравнительный анализ	5.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая свои мысли и чувства; 5.3.1.2 оречевлять выполняемые действия, используя банк предикативных единиц
2 четверть			
		Понимание и ответы на вопросы	5.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, осмысливать тему; 5.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтические, прозаические); 5.1.5.1 кратко пересказывать содержание произведения или отрывка

Литературная поэтическая сказка	1. В.А. Жуковский. "Сказка о царе Берендее" 2. А.С. Пушкин. "Сказка о мертвой царевне и семи богатырях" 3. К. Д. Бальмонт. "Фейные сказки"	Анализ и интерпретация	5.2.1.1 определять жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя; 5.2.2.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя; 5.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции при поддержке учителя; 5.2.4.1 анализировать эпизоды, важные для характеристики главных героев, при поддержке учителя; 5.2.5.1 характеризовать героев при поддержке учителя; 5.2.9.1 писать творческие работы (сказки, рассказы, мини-сочинения на литературные темы по опорным словам, иллюстрациям); 5.2.4.2 обращаться за направляющей помощью; 5.2.5.2 оказывать направляющую помощь
		Оценка и сравнительный анализ	5.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике, при поддержке учителя; 5.3.3.2 оречевлять собственные действия по опорным словам
3 четверть			
Литературная прозаическая сказка	1. Г.Х. Андерсен. "Снежная королева" 2. О. Уайльд. "Соловей и роза" 3. К.Г. Паустовский. "Теплый хлеб" 4. Г.В. Черноголовина. "Сказка об одном зҰрнышке"	Понимание и ответы на вопросы	5.1.1.1 понимать термины: художественная литература, фольклор, героический эпос, былина, сказка, литературная сказка, сюжет, композиция, художественное время и пространство, конфликт, герой, повествователь, рассказчик, гипербола, эпитет, сравнение, аллегория, параллелизм; 5.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтические, прозаические); 5.1.6.1 давать краткий и полный ответ на вопрос
		Анализ и интерпретация	5.2.2.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя; 5.2.4.1 анализировать эпизоды, важные для характеристики главных героев, при поддержке учителя; 5.2.5.1 характеризовать героев при поддержке учителя; 5.2.6.1 анализировать художественное пространство и оформлять своё представление в рисунках, схемах, кластерах; 5.2.7.1 определять отношение автора к главным героям при поддержке учителя; 5.2.8.1 анализировать изобразительные средства в художественном тексте (гиперболы, эпитеты, сравнения, аллегории, параллелизм) при поддержке учителя; 5.2.5.2 оказывать направляющую помощь; 5.2.6.2 задавать прямые вопросы для уточнения, понимания произведения; 5.2.7.2 показывать стремление контролировать звуковую культуру собственной речи;

			5.2.8.2 словесно регулировать собственную деятельность
		Оценка и сравнительный анализ	5.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями разных видов искусства, объясняя сходства и различия при поддержке учителя; 5.3.2.2 воспроизводить по словесной инструкции техники физиологического и речевого дыхания
4 четверть			
Фольклорные элементы в литературных произведениях	1. А.С. Пушкин. "Руслан и Людмила" 2. М.М. Пришвин. "Кладовая солнца"	Понимание и ответы на вопросы	5.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, осмысливать тему; 5.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтические, прозаические); 5.1.4.1 составлять простой план; 5.1.2.2 соблюдать самоконтроль произношения поставленных звуков; 5.1.3.2 использовать кинестетический и зрительный анализаторы для контроля качества их исполнения; 5.1.4.2 обращаться за направляющей помощью педагога
		Анализ и интерпретация	5.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции при поддержке учителя; 5.2.4.1 анализировать эпизоды, важные для характеристики главных героев, при поддержке учителя; 5.2.5.1 характеризовать героев при поддержке учителя; 5.2.6.1 анализировать художественное пространство и оформлять своё представление в рисунках, схемах, кластерах; 5.2.7.1 определять отношение автора к главным героям при поддержке учителя; 5.2.8.1 анализировать изобразительные средства в художественном тексте (гиперболы, эпитеты, сравнения, аллегории, параллелизм) при поддержке учителя; 5.2.9.1 писать творческие работы (сказки, рассказы, мини-сочинения на литературные темы по опорным словам, иллюстрациям); 5.2.4.2 обращаться за направляющей помощью; 5.4.5.2 оказывать направляющую помощь; 5.2.6.2 задавать прямые вопросы для уточнения понимания произведения другим лицом; 5.2.7.2 показывать стремление контролировать звуковую культуру собственной речи; 5.2.9.2 запрашивать и эффективно использовать направляющую помощь педагога; действовать по схеме и словесной инструкции
		Оценка и сравнительный анализ	5.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения соответствия теме; 5.3.4.2 оценивать свою и чужую речевую деятельность

2) 6 класс:

таблица 2

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
Мифы народов мира	1.Мифы Древней Греции (о Геракле, Прометее, Икаре, Актеоне) 2.Е.В. Курдаков. "Псы Актеона" 3.Славянская мифология (миф о Солнце, мифы о представителях низшей мифологии) 4.Тюркская мифология (миф о создании мира) 5.Библейская мифология (о Вавилонской башне, царе Соломоне, Содоме и Гоморре)	Понимание и ответы на вопросы	6.1.1.1 понимать термины: художественный мир, миф, мифический герой, мифологический образ, рассказ, повесть, пьеса-сказка, афиша, ремарка, портрет, пейзаж, метафора, олицетворение, риторические фигуры, антитеза, перифраз; эпос, лирика, драма как роды литературы; 6.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, понимать главную и второстепенную информацию; 6.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических, драматических); 6.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно) содержание произведения небольшой эпической или драматической формы, выражая своё мнение о героях и событиях; 6.1.1.2 правильно произносить и грамотно писать наименования базовых предметных терминов; 6.1.2.2 формулировать определения по образцу; 6.1.3.2 владеть навыком активного слушания
		Анализ и интерпретация	6.2.1.1 определять жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса-сказка); 6.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять их роль в сюжете произведения; 6.2.5.1 характеризовать героев, используя план и цитаты из текста; 6.2.9.1 писать творческие работы (мифы, рассказы, мини-сочинения на литературные темы, сравнительные характеристики), выражая свое понимание прочитанного, используя изобразительные средства языка; 6.2.3.2 обращаться к педагогу за организующей и направляющей помощью в процессе выполнения задания; 6.2.5.2 контролировать соблюдение норм орфоэпии и произношения фонем в собственном чтении
		Оценка и сравнительный анализ	6.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, оценивая поступки главных героев; 6.3.1.2 знать и выполнять правила культурного речевого общения
2 четверть			
			6.1.1.1 понимать термины: художественный мир, миф, мифический герой, мифологический образ, рассказ, повесть, пьеса-сказка, афиша, ремарка, портрет, пейзаж, метафора, олицетворение,

Тема Рождества в литературе	1.Б.Л. Пастернак. "Рождественская звезда" 2.Н.В. Гоголь. "Ночь перед Рождеством" 3. Ф.М. Достоевский. "Мальчик у Христа на елке" (или Л.Н.Андреев. "Ангелочек") 4.В.Токарева. "Рождественский рассказ"	Понимание и ответы на вопросы	риторические фигуры, антитеза, перифраз; эпос, лирика, драма как роды литературы; 6.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических, драматических) ; 6.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно) содержание произведения небольшой эпической или драматической формы, выражая своё мнение о героях и событиях ; 6.1.6.1 давать развернутый ответ на вопрос; 6.1.1.2 правильно произносить и грамотно писать наименования базовых предметных терминов; 6.1.3.2 владеть навыком активного слушания; 6.1.6.2 действовать по словесной инструкции
		Анализ и интерпретация	6.2.2.1 определять основную мысль произведения, опираясь на его структурные элементы; 6.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять их роль в сюжете произведения ; 6.2.4.1 анализировать эпизоды драматических и прозаических произведений, важные для характеристики главных героев; 6.2.5.1 характеризовать героев, используя план и цитаты из текста ; 6.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям; 6.2.2.2 уметь действовать по устной инструкции и составлять инструкцию на 4-5 действий; 6.2.3.2 обращаться к педагогу за организующей и направляющей помощью в процессе выполнения задания ; 6.2.5.2 контролировать соблюдение норм орфоэпии и произношения фонем в собственном чтении; 6.2.7.2 разграничивать основную и второстепенную информацию
		Оценка и сравнительный анализ	6.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике и проблематике; 6.3.3.2 устно планировать свою деятельность
		3 четверть	
		Понимание и ответы на вопросы	6.1.4.1 составлять простой цитатный план
			6.2.1.1 определять жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса-сказка); 6.2.2.1 определять основную мысль произведения, опираясь на его структурные элементы; 6.2.4.1 анализировать эпизоды драматических и прозаических произведений, важные для характеристики главных героев; 6.2.5.1 характеризовать героев, используя план и цитаты из текста ; 6.2.6.1 анализировать художественное пространство

Нравственный выбор человека	1.И.С. Тургенев. "Муму" 2.Л.Н. Толстой. "Кавказский пленник" 3.В.С. Высоцкий. "Песня о друге"	Анализ и интерпретация	и время и оформлять своё представление в рисунках, схемах, кластерах; 6.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям; 6.2.8.1 анализировать изобразительные средства (метафоры, олицетворения) и фигуры поэтического синтаксиса (риторические вопросы, обращения, восклицания, антитезы, перифразы); 6.2.9.1 писать творческие работы (мифы, рассказы, мини-сочинения на литературные темы, сравнительные характеристики), выражая своё понимание прочитанного, используя изобразительные средства языка; 6.2.2.2 уметь действовать по устной инструкции и составлять инструкцию на 4-5 действий; 6.2.5.2 контролировать соблюдение норм орфоэпии и произношения фонем в собственном чтении 6.2.6.2 восстанавливать последовательность событий в деформированных текстах, состоящих из фрагментов сложноподчиненных предложений; 6.2.7.2 разграничивать основную и второстепенную информацию; 6.2.8.2 уметь работать с учебным текстом (анализировать, извлекать информацию)
		Оценка и сравнительный анализ	6.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями разных видов искусства, объясняя сходства и различия при поддержке учителя (план сравнительной характеристики)
4 четверть			
Сказочные и мифологические элементы в литературных произведениях	1.А.Н. Островский. "Снегурочка"	Понимание и ответы на вопросы	6.1.1.1 понимать термины: художественный мир, миф, мифический герой, мифологический образ, рассказ, повесть, пьеса-сказка, афиша, ремарка, портрет, пейзаж, метафора, олицетворение, риторические фигуры, антитеза, перифраз; эпос, лирика, драма как роды; 6.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, понимать главную и второстепенную информацию; 6.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических, драматических); 6.1.4.1 составлять простой цитатный план; 6.1.6.1 давать развернутый ответ на вопрос; 6.1.1.2 правильно произносить и грамотно писать наименования базовых предметных терминов; 6.1.2.2 формулировать определения по образцу; 6.1.3.2 владеть навыком активного слушания; 6.1.6.2 действовать по словесной инструкции
	2.С.Я. Маршак. "Умные вещи" 3.М.Ю. Лермонтов. "Русалка"		6.2.5.1 характеризовать героев, используя план и цитаты из текста; 6.2.6.1 анализировать художественное пространство и время, оформлять своё представление в рисунках, схемах, кластерах;

		Анализ и интерпретация	6.2.8.1 анализировать изобразительные средства (метафоры, олицетворения) и фигуры поэтического синтаксиса (риторические вопросы, обращения, восклицания, антитезы, перифразы); 6.2.5.2 контролировать соблюдение норм орфоэпии и произношения фонем в собственном чтении; 6.2.6.2 восстанавливать последовательность событий в деформированных текстах, состоящих из фрагментов сложноподчиненных предложений; 6.2.8.2 уметь работать с учебным текстом (анализировать, извлекать информацию)
		Оценка и сравнительный анализ	6.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты раскрытия темы, уместности цитирования; 6.3.4.2 показывать стремление совершенствовать звуковую культуру речи

3) 7 класс:
таблица 3

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
Притчи и легенды в литературе	1.Притча о блудном сыне, легенда об Арионе 2.А.С. Пушкин "Арион", "Анчар" 3.А.С. Пушкин. "Станционный смотритель" 4. К. Г. Паустовский "Телеграмма"	Понимание и ответы на вопросы	7.1.1.1 понимать термины: притча, легенда, баллада, басня, литературное направление, классицизм, фантастический рассказ, комедия, фэнтези, сатира, юмор, гротеск, сарказм, ирония, художественная деталь, лирический герой, ритм и рифма, аллитерация, ассонанс, аллегория, инверсия, анафора; 7.1.2.1 понимать художественное произведение в деталях, включая известную и неизвестную информацию; 7.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты произведения, связанные с характеристикой лирического героя и/или образа - персонажа; 7.1.4.1 составлять сложный план; 7.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный вопрос 7.1.1.2 знать и употреблять в активной речи базовые предметные термины; 7.1.2.2 выполнять все виды самоконтроля при выполнении письменных заданий; 7.1.3.2 использовать паравербальные средства для передачи смысла; 7.1.6.2 составить связное учебное высказывание с опорой на зрительную модель
			7.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение о поступках героев; 7.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять роль эпиграфа и его смысл; 7.2.4.1 ; анализировать в прозаическом, драматическом и лирическом произведениях эпизоды, важные для характеристики главных и второстепенных героев;

		Анализ и интерпретация	7.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе деталей и цитат из текста; 7.2.2.2 осуществлять направленный взаимоконтроль и самоконтроль при чтении текстов; 7.2.3.2 составлять графический и картинный план для воспроизведения последовательности событий; 7.2.5.2 инициировать, разворачивать и завершать учебный диалог
		Оценка и сравнительный анализ	7.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая мнение о героях и событиях; 7.3.1.2 строить монолог - рассуждение по теме
2 четверть			
Человек и природа	1.Стихотворения А.С. Пушкина, С.А. Есенина, А.А. Ф е т а 2.У. Блейк. "Тигр" 3.О.О. Сулейменов . "Волчата" 4.Р. Бредбери. " Зеленое утро" 5.А.Новоселов. " Санькин марал"	Понимание и ответы на вопросы	7.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты произведения, связанные с характеристикой лирического героя и/или о б р а з а - п е р с о н а ж а ; 7.1.3.2 использовать паравербальные средства для передачи смысла
		Анализ и интерпретация	7.2.1.1 определять жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, фэнтези, фантастический рассказ); 7.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своҮ мнение о поступках героев; 7.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять роль эпиграфа и его смысл; 7.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе деталей и цитат из текста; 7.2.6.1 анализировать сюжет и композицию, художественные образы и оформлять своҮ представление в таблицах, схемах, кластерах, презентациях; 7.2.8.1 анализировать изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса в художественном тексте (аллитерации, ассонансы, аллегии, инверсии, анафоры), основные приемы комического (сатира, юмор, гротеск, и р о н и я , с а р к а з м) ; 7.2.9.1 писать творческие работы (сочинения, притча, отзыв, репортаж, интервью с литературным героем), выражая своҮ отношение к прочитанному, используя изобразительные средства языка; 7.2.2.2 осуществлять направленный взаимоконтроль и самоконтроль при чтении текстов; 7.2.3.2 составлять графический и картинный план для воспроизведения последовательности событий; 7.2.5.2 инициировать, разворачивать и завершать учебный д и а л о г ; 7.2.6.2 планировать свою деятельность по составлению таблиц, кластеров, иерархических схем, контролировать и о ц е н и в а т ь е Ү ; 7.2.8.2 адекватно использовать слова-термины в высказывании
			7.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике/жанру;

		Оценка и сравнительный анализ	7.3.3.2 устно планировать свою деятельность, контролировать еѸ качество
3 четверть			
Сатира и юмор в литературе	1.И.А. Крылов. Б а с н и 2.Д.И. Фонвизин. "Недоросль" 3.М.Е. Салтыков-Щедрин . "Сказка о том, как один мужик двух генералов прокормил" 4.М.М. Зощенко. Сатирические рассказы (по выбору учителя)	Понимание и ответы на вопросы	7.1.1.1 понимать термины: притча, легенда, баллада, басня, литературное направление, классицизм, фантастический рассказ, комедия, фэнтези, сатира, юмор, гротеск, сарказм, ирония, художественная деталь, лирический герой, ритм и рифма, аллитерация, ассонанс, аллегория, инверсия, анафора; 7.1.2.1 понимать художественное произведение в деталях, включая известную и неизвестную информацию; 7.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты произведения, связанные с характеристикой лирического героя и/или о б р а з а - п е р с о н а ж а ; 7.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая своѸ мнение о героях и событиях; 7.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный в о п р о с ; 7.1.1.2 знать и употреблять в активной речи базовые предметные термины; 7.1.2.2 выполнять все виды самоконтроля при выполнении письменных заданий; 7.1.3.2 использовать паравербальные средства для п е р е д а ч и с м ы с л а ; 7.1.5.2 строить монолог - рассуждение по опорным словам и ш а б л о н у ; 7.1.6.2 составить связное учебное высказывание с опорой на зрительную модель
		Анализ и интерпретация	7.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе деталей и цитат из текста; 7.2.6.1 анализировать сюжет и композицию, художественные образы и оформлять своѸ представление в таблицах, схемах, кластерах, презентациях; 7.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям, аргументируя свою позицию; 7.2.8.1 анализировать изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса в художественном тексте (аллитерации, ассонансы, аллегии, инверсии, анафоры), основные приемы комического (сатира, юмор, гротеск, и р о н и я , с а р к а з м) ; 7.2.5.2 инициировать, разворачивать и завершать учебный д и а л о г ; 7.2.6.2 планировать свою деятельность по составлению таблиц, кластеров, иерархических схем, контролировать и о ц е н и в а т ь е Ѹ ; 7.2.8.2 адекватно использовать слова-термины в высказывании
			7.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями разных видов искусства, характеризуя сходства и различия в средствах создания образов;

		Оценка и сравнительный анализ	7.3.2.2 применять дыхательные техники для снятия эмоционального напряжения
4 четверть			
Мораль, этика, ценности	1.В.А. Жуковский. Баллады 2.В. Набоков. "Рождество" 3.В. Тендряков. "Хлеб для собаки" 4.Д. Толкиен. "Хоббит, или Туда и Обратно"	Понимание и ответы на вопросы	7.1.4.1 составлять сложный план; 7.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях; 7.1.5.2 строить монолог - рассуждение по опорным словам и шаблону
		Анализ и интерпретация	7.2.1.1 определять жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, фэнтези, фантастический рассказ); 7.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объясняет роль эпиграфа и его смысл; 7.2.4.1 анализировать в прозаическом, драматическом и лирическом произведениях эпизоды, важные для характеристики главных и второстепенных героев; 7.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе деталей и цитат из текста; 7.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям, аргументируя свою позицию; 7.2.9.1 писать творческие работы (сочинения, притча, отзыв, репортаж, интервью с литературным героем), выражая своё отношение к прочитанному, используя изобразительные средства языка; 7.2.3.2 составлять графический и картинный план для воспроизведения последовательности событий; 7.2.5.2 инициировать, разворачивать и завершать учебный диалог
		Оценка и сравнительный анализ	7.2.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, уместности цитирования, композиционного единства; 7.2.4.2 демонстрировать стремление идти по пути культурного саморазвития

4) 8 класс:

таблица 4

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
			8.1.1.1 понимать термины: романтизм и реализм как литературные направления, исторический образ (персонаж), трагедия, комедия, поэма, символ, психологический параллелизм, афоризм, эпиграф, прототип, автобиографизм; 8.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливая; различать открытую и скрытую (подтекст) и н ф о р м а ц и ю ; 8.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты, отражающие тематику п р о и з в е д е н и я ;

Дети и взрослые	1. Н. А. Некрасов. "Школьник", "Крестьянские дети" 2. В. Распутин. "Уроки французского" 3. Ч. Айтматов. "Белый пароход"	Понимание и ответы на вопросы	8.1.4.1 составлять сложный цитатный план; 8.1.5.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, используя разные приемы цитирования; 8.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный вопрос, используя цитаты; 8.1.1.2 выполнять предваряющий, пошаговый и итоговый самоконтроль при чтении текстов с элементами литературоведения; 8.1.2.2 давать отчет и реальную самооценку выполнения проделанной работы в рамках речевого задания; 8.1.3.2 контролировать качество чтения по критериям; 8.1.5.2 словесно регулировать собственную деятельность
		Анализ и интерпретация	8.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение о проблематике; 8.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять значение вставных эпизодов; 8.2.5.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий; 8.2.2.2 уметь представить информацию в графическом виде и составить связное высказывание на основе зрительной опоры; 8.2.5.2 уметь работать с учебным текстом (извлекать информацию)
		Оценка и сравнительный анализ	8.2.1.1 участвовать в обсуждении произведения, отстаивая свою точку зрения, оценивая поведение, поступки героев, позицию автора; 8.2.1.2 планировать свою деятельность, контролировать и оценивать её
2 четверть			
Любовь и честь	1. У. Шекспир. "Ромео и Джульетта" 2. А. С. Пушкин. "Капитанская дочка" 3. Лирика	Понимание и ответы на вопросы	8.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливая; различать открытую и скрытую (подтекст) информацию; 8.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты, отражающие тематику произведения; 8.1.2.2 давать отчет и реальную самооценку выполнения проделанной работы в рамках речевого задания; 8.1.3.2 контролировать качество чтения по критериям
		Анализ и интерпретация	8.2.1.1 определять жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма); 8.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение о проблематике; 8.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять значение вставных эпизодов; 8.2.6.1 анализировать систему образов, хронотоп, структуру произведения и оформлять своё представление с помощью различных способов свёртывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, ПОПС-формулы, диаграммы); 8.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям; 8.2.8.1 анализировать способы авторской характеристики героев, изобразительные средства, в том числе звукопись и

	поэтов 19 века 4. О.О. Сулейменов. "Последнее слово акына Смета"		цветопись, фигуры поэтического синтаксиса (риторические фигуры, антитезы, перифразы, инверсии, анафоры, градация), литературные приемы (символ, психологический параллелизм, автобиографизм); 8.2.9.1 писать творческие работы (письмо литературному герою, сценарии), выражая отношение к герою, его поступкам, используя изобразительные средства; 8.2.2.2 уметь представить информацию в графическом виде и составить связное высказывание на основе зрительной опоры ; 8.2.7.2 создавать по модели текст - рассуждение с передачей авторского отношения ; 8.2.9.2 действовать по схеме и словесной инструкции
	Оценка и сравнительный анализ		8.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями разных видов искусства, характеризуя специфические средства создания образов в разных видах искусства ; 8.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике/ жанру ; учитывая особенности национальной культуры; 8.3.2.2 работать по зрительной и словесной инструкции
3 четверть			
Сатира и юмор	1.Н.В. Гоголь. "Ревизор" 2.А.П. Чехов. Рассказы (по выбору учителя) 3.В. М. Шукшин. Рассказы (по выбору учителя)	Понимание и ответы на вопросы	8.1.1.1 понимать термины: романтизм и реализм как литературные направления, исторический образ (персонаж), трагедия, комедия, поэма, символ, психологический параллелизм, афоризм, эпиграф, прототип, автобиографизм; 8.1.5.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, используя разные приемы цитирования; 8.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный вопрос, используя цитаты ; 8.1.1.2 выполнять предваряющий, пошаговый и итоговый самоконтроль при чтении текстов с элементами литературоведения ; 8.1.5.2 словесно регулировать собственную деятельность
		Анализ и интерпретация	8.2.4.1 анализировать эпизоды произведений, объяснять их связь с проблематикой и роль в развитии сюжета; 8.2.5.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий; 8.2.6.1 анализировать систему образов, хронотоп, структуру произведения и оформлять своё представление с помощью различных способов свёртывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, формулы, диаграммы) ; 8.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям ; 8.2.8.1 анализировать способы авторской характеристики героев, изобразительные средства, в том числе звукопись и цветопись, фигуры поэтического синтаксиса (риторические фигуры, антитезы, перифразы, инверсии, анафоры, градация), литературные приемы (символ, психологический параллелизм, автобиографизм); 8.2.4.2 контролировать качество чтения по критериям;

			8.2.5.2 уметь работать с учебным текстом (извлекать и н ф о р м а ц и ю) ; 8.2.7.2 создавать по модели текст – рассуждение с передачей авторского отношения
		Оценка и сравнительный анализ	8.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями разных видов искусства, характеризуя специфические средства создания образов в разных видах и с к у с с т в а ; 8.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике/жанру, учитывая особенности национальной к у л ь т у р ы ; 8.3.2.2 работать по зрительной и словесной инструкции
4 четверть			
Мечты и реальность	1. М.Ю. Лермонтов. " Мцыри" 2. А. Грин. " Алые паруса" 3. А. де Сент-Экзюпери . "Маленький принц" 4. М. Цветаева. Лирика 5. А. Ахматова. "У самого моря"	Понимание и ответы на вопросы	8.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты, отражающие тематику п р о и з в е д е н и я ; 8.1.4.1 составлять сложный цитатный план; 8.1.3.2 контролировать качество чтения по критериям
		Анализ и интерпретация	8.2.1.1 определять жанр и его признаки (трагедия, комедия, п о э м а) ; 8.2.4.1 анализировать эпизоды произведений, объяснять их связь с проблематикой и роль в развитии сюжета; 8.2.6.1 анализировать систему образов, хронотоп, структуру произведения и оформлять своҮ представление с помощью различных способов свҮртывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, формулы, д и а г р а м м ы) ; 8.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям ; 8.2.8.1 анализировать способы авторской характеристики героев, изобразительные средства, в том числе звукопись и цветопись, фигуры поэтического синтаксиса (риторические фигуры, антитезы, перифразы, инверсии, анафоры, градация), литературные приемы (символ, психологический параллелизм, автобиографизм); 8.2.9.1 писать творческие работы (письмо литературному герою, сценарии), выражая отношение к герою, его поступкам, используя изобразительные средства; 8.2.4.2 контролировать качество чтения по критериям; 8.2.7.2 создавать по модели текст – рассуждение с передачей авторского отношения ; 8.2.9.2 действовать по схеме и словесной инструкции
		Оценка и сравнительный анализ	8.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, отстаивая свою точку зрения, оценивая поведение, поступки героев, п о з и ц и ю а в т о р а ; 8.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, композиционного единства и фактологической точности; 8.3.1.2 планировать свою деятельность, контролировать и

		о ц е н и в а т ь	е Ў ;
		8.3.4.2 проявлять уважительное отношение к другому на невербальном уровне при проведении взаимооценивания	

5) 9 класс:

таблица 5

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
Странности любви	1. У. Шекспир. Сонеты 2. П.Н. Васильев. "Имя твоё..." 3. А.С. Пушкин. Лирика, "Цыганы"	Понимание и ответы на вопросы	9.1.1.1 понимать термины: жанр, сонет, роман, святочный рассказ, лирическое отступление, типизация, психологизм, внутренний монолог, оксюморон, хронотоп, градация, парцелляция, а ф о р и з м ; 9.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливая; выражать своё отношение к услышанному или прочитанному ; 9.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты, отражающие тематику произведения ; 9.1.4.1 составлять тезисный план; 9.1.5.1 пересказывать содержание произведения, используя разные приемы пересказа, творчески переосмысливая развитие сюжета ; 9.1.6.1 давать развернутый; аргументированный ответ на проблемный вопрос со ссылкой на источники ; 9.1.1.2 адекватно оценивать собственное речевое поведение; 9.1.2.2 задавать прямые вопросы для уточнения и коррекции работы или ответа товарища; 9.1.3.2 давать реальную самооценку выполнения учебного задания ; 9.1.5.2 передавать суть производимых действий в развернутом высказывании 9.1.6.2 задавать альтернативные, прямые и косвенные вопросы к тексту
		Анализ и интерпретация	9.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая мнение об их актуальности и аргументируя свою позицию; 9.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, различать виды композиции, объяснять значение лирических отступлений; 9.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе их социальных и межличностных отношений; 9.2.8.1 анализировать средства и приемы создания образов, изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезы, перифразы, аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, анафоры, градация, парцелляция) ; 9.2.5.2 показывать стремление контролировать звуковую культуру собственной речи
		Оценка и сравнительный анализ	9.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, объясняя свою позицию с учетом различных мнений, оценивая актуальность проблематики произведения

2 четверть

Т е м а маленького человека	1.Н.В. Гоголь . "Шинель" 2.Л.Н. Толстой. "После бала".	Понимание и ответы на вопросы	9.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливая; выражать своё отношение к услышанному или прочитанному ; 9.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты, связанные с проблематикой произведения; 9.1.2.2 задавать прямые вопросы для уточнения и коррекции работы или ответа товарища; 9.1.3.2 давать реальную самооценку выполнения учебного задания
		Анализ и интерпретация	9.2.1.1 определять жанр и его признаки (сонет, роман, святочный рассказ); 9.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая мнение об их актуальности и аргументируя свою позицию; 9.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, различать виды композиции, объяснять значение лирических отступлений; 9.2.6.1 анализировать художественный мир произведения, оформляя своё представление с помощью различных способов свертывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, ПОПС-формулы, диаграммы); 9.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям и изображаемым событиям; 9.2.8.1 анализировать средства и приемы создания образов, изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезы, перифразы, аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, анафоры, градация, парцелляция); 9.2.9.1 писать сочинения на литературные и свободные темы, рецензии (на спектакли и/или экранизации произведения); 9.2.1.2 оказывать по запросу товарища целевую помощь; 9.2.7.2 составлять план и алгоритм действий главных и второстепенных героев; 9.2.9.2 владеть приемом словесного иллюстрирования выполняемых действий
		Оценка и сравнительный анализ	9.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями разных видов искусства, характеризуя сходства и различия в средствах создания образов, выделяя индивидуальные авторские приемы; 9.3.2.2 владеть навыком работы с информацией, представленной разными способами

3 четверть

			9.1.1.1 понимать термины: жанр, сонет, роман, святочный рассказ, лирическое отступление, типизация, психологизм, внутренний монолог, оксюморон, хронотоп, градация, парцелляция, афоризм ; 9.1.5.1 пересказывать содержание произведения, используя разные приемы пересказа, творчески переосмысливая развитие сюжета ; 9.1.6.1 давать развернутый аргументированный ответ на

Сатира на общество	1. А. С. Грибоедов. "Горе от ума"	Понимание и ответы на вопросы	проблемный вопрос со ссылкой на источники; 9.1.1.2 адекватно оценивать собственное речевое поведение; 9.1.5.2 передавать суть производимых действий в развернутом высказывании; 9.1.6.2 задавать альтернативные, прямые и косвенные вопросы к тексту
		Анализ и интерпретация	9.2.4.1 анализировать в произведении эпизоды, важные для определения конфликта, объяснять связь с разными эпизодами; 9.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе их социальных и межличностных отношений; 9.2.6.1 анализировать художественный мир произведения, оформляя своё представление с помощью различных способов свертывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, ПОПС-формулы, диаграммы); 9.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям и изображаемым событиям; 9.2.8.1 анализировать средства и приемы создания образов, изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезы, перифразы, аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, анафоры, градация, параллелизм); 9.2.5.2 показывать стремление контролировать звуковую культуру собственной речи; 9.2.7.2 составлять план и алгоритм действий главных и второстепенных героев
		Оценка и сравнительный анализ	9.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями разных видов искусства, характеризуя сходства и различия в средствах создания образов, выделяя индивидуальные авторские приемы; 9.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике/ жанру, учитывая особенности национальной культуры; объяснять позицию авторов; 9.3.2.2 владеть навыком работы с информацией, представленной разными способами
4 четверть			
		Понимание и ответы на вопросы	9.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты, связанные с проблематикой произведения; 9.1.4.1 составлять тезисный план; 9.1.3.2 давать реальную самооценку выполнения учебного задания
			9.2.1.1 определять жанр и его признаки (сонет, роман, святочный рассказ); 9.2.4.1 анализировать в произведении эпизоды, важные для определения конфликта, объяснять связь с разными эпизодами; 9.2.6.1 анализировать художественный мир произведения, оформляя своё представление с помощью различных способов свертывания информации (схемы, таблицы,

Тайны человеческой души	Л.А.П. Чехов. "Анна на шее "	Анализ и интерпретация	интеллект-карты, ментальные карты, ПОПС-формулы, д и а г р а м м ы) ; 9.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям и изображаемым событиям; 9.2.8.1 анализировать средства и приемы создания образов, изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезы, перифразы, аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, анафоры, градация, п а р ц е л л я ц и я) ; 9.2.9.1 писать сочинения на литературные и свободные темы, рецензии (на спектакли и/или экранизации произведения); 9.2.1.2 оказывать по запросу товарища целевую помощь 9.2.7.2 составлять план и алгоритм действий главных и второстепенных героев; 9.2.9.2 владеть приемом словесного иллюстрирования выполняемых действий
		Оценка и сравнительный анализ	9.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике/ жанру, учитывая особенности национальной культуры; объяснять позицию авторов; 9.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, композиционного и стилистового единства, фактологической точности

6) 10 класс:

таблица 6

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
	1. И.С. Тургенев. "	Понимание и ответы на вопросы	10.1.1.1 понимать термины: портрет, пейзаж, символ, символика, художественная деталь, художественное время, художественное пространство, ретроспекция, сатира, сарказм, и р о н и я ; 10.1.2.1 критически осмысливать художественное произведение и выражать свое отношение к услышанному или п р о ч и т а н н о м у ; 10.1.3.1 находить и использовать цитаты и фрагменты, связанные с проблематикой произведения; 10.1.4.1 составлять тезисный и цитатный план; 10.1.5.1 использовать при пересказе разные приемы, творчески переосмысливая развитие сюжета; 10.1.6.1 составлять развернутый вопрос на основные сюжетные эпизоды, используя речевые опоры, источники; 10.1.1.2 планировать свою речевую деятельность, контролировать и оценивать еѸ; 10.1.2.2 уметь составить оценочное высказывание о качестве проделанной работы; 10.1.3.2 демонстрировать стремление овладеть речевой к у л ь т у р о й ; 10.1.6.2 осуществлять направленный взаимоконтроль и самоконтроль при чтении текстов

Странности любви	А с я " 2. А.И. Куприн. Олеся"	Анализ и интерпретация	10.2.2.1 в учебном диалоге выражать мнение об актуальности художественного произведения, определять тему и идею, аргументировать свою позицию; 10.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции , различать их виды, указывать на элементы внешней и внутренней композиции, объяснять значение лирических отступлений ; 10.2.5.1 характеризовать героев произведения, сравнивая и анализируя их социальные и межличностные отношения; 10.2.8.1 выполнять комплексный анализ текста, используя изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезы, перифразы, аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, анафоры, градация, парцелляция); 10.2.2.2 адекватно выбирать вербальные и невербальные средства для продуктивной коммуникации при обсуждении темы и идеи прочитанного; 10.2.3.2 предлагать композиционные решения сюжета; 10.2.5.2 владеть навыком активного слушания, чередовать реплики-реакции и реплики-стимулы в диалоге; 10.2.8.2 формулировать определения по образцу
		Оценка и сравнительный анализ	10.3.1.1 принимать участие в обсуждениях, дебатах, дискуссиях, объясняя свою позицию, оценивая актуальность проблематики произведения
2 четверть			
Тема маленького человека	1. Ф.М. Достоевский. "Бедные люди" 2. А.И. Куприн. Гранатовый браслет"	Понимание и ответы на вопросы	10.1.2.1 критически осмысливать художественное произведение и выражать свое отношение к услышанному или прочитанному ; 10.1.3.1 находить и использовать цитаты и фрагменты, связанные с проблематикой произведения; 10.1.2.2 уметь составить оценочное высказывание о качестве проделанной работы ; 10.1.3.2 демонстрировать стремление овладеть речевой культурой.
		Анализ и интерпретация	10.2.1.1 определять жанр и его признаки (роман, роман в письмах, трилогия, очерк); 10.2.2.1 в учебном диалоге выражать мнение об актуальности художественного произведения, определять тему и идею, аргументировать свою позицию; 10.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции , различать их виды, указывать на элементы внешней и внутренней композиции, объяснять значение лирических отступлений ; 10.2.6.1 анализировать и характеризовать художественный мир произведения, оформлять своё представление с помощью различных способов свертывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, ПОПС-формулы, диаграмм); 10.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям и изображаемым событиям через деталь художественного произведения; 10.2.8.1 выполнять комплексный анализ текста, используя изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса

			(эпитеты, сравнения метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезы, перифразы, аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, анафоры, градация, парцелляция); 10.2.9.1 создавать собственные творческие работы, сочинения на литературные и свободные темы, рецензии (на спектакли и/или экранизации произведения); 10.2.2.2 адекватно выбирать вербальные и невербальные средства для продуктивной коммуникации при обсуждении темы и идеи прочитанного; 10.2.3.2 предлагать композиционные решения сюжета; 10.2.6.2 уметь формулировать цели и задачи деятельности в виде желаемого результата; 10.2.8.2 формулировать определения по образцу; 10.2.9.2 задавать вопросы на уточнение, понимание, используя паравербальные средства
		Оценка и сравнительный анализ	10.3.2.1 анализировать и сопоставлять художественное произведение с произведениями разных видов искусства; характеризовать сходства и различия в средствах создания образов, выделять индивидуальные авторские приемы; 10.3.2.2 работать по письменной инструкции
3 четверть			
Сатира на общество	1. Н.В. Гоголь. "Мертвые души"	Понимание и ответы на вопросы	10.1.1.1 понимать термины: портрет, пейзаж, символ, символика, художественная деталь, художественное время, художественное пространство, ретроспекция, сатира, сарказм, и р о н и я ; 10.1.5.1 использовать при пересказе разные приемы, творчески переосмысливая развитие сюжета; 10.1.6.1 составлять развернутый вопрос на основные сюжетные эпизоды, используя речевые опоры, источники 10.1.1.2 планировать свою речевую деятельность, контролировать и оценивать еѸ; 10.1.6.2 осуществлять направленный взаимоконтроль и самоконтроль при чтении текстов
		Анализ и интерпретация	10.2.4.1 анализировать в произведении важные эпизоды, определять конфликт, выявляя героя и антигероя; 10.2.5.1 характеризовать героев произведения, сравнивая и анализируя их социальные и межличностные отношения; 10.2.6.1 анализировать и характеризовать художественный мир произведения, оформлять своѸ представление с помощью различных способов свертывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, ПОПС-формулы, диаграммы); 10.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям и изображаемым событиям через деталь художественного произведения; 10.2.8.1 выполнять комплексный анализ текста, используя изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезы, перифразы, аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, анафоры, градация, парцелляция); 10.2.5.2 владеть навыком активного слушания, чередовать реплики-реакции и реплики-стимулы в диалоге; 10.2.6.2 уметь формулировать цели и задачи деятельности в

			виде желаемого результата; 10.2.8.2 формулировать определения по образцу
		Оценка и сравнительный анализ	10.3.2.1 анализировать и сопоставлять художественное произведение с произведениями разных видов искусства; характеризовать сходства и различия в средствах создания образов, выделять индивидуальные авторские приемы; 10.3.3.1 сравнивать произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике/ жанру, учитывать особенности национальной культуры; объяснять позицию авторов; 10.3.2.2 работать по письменной инструкции; 10.3.3.2 убедительно аргументировать свою позицию
4 четверть			
Тайны человеческой души	1. А.С.Пушкин. "Пиковая дама" 2. Н.С. Лесков. "Жемчужное ожерелье" 3. Ги де Мопассан. "Ожерелье"	Понимание и ответы на вопросы	10.1.3.1 находить и использовать цитаты и фрагменты, связанные с проблематикой произведения; 10.1.4.1 составлять тезисный и цитатный план; 10.1.3.2 демонстрировать стремление овладеть речевой культурой
		Анализ и интерпретация	10.2.1.1 определять жанр и его признаки (роман, роман в письмах, трилогия, очерк); 10.2.4.1 анализировать в произведении важные эпизоды, определять конфликт, выявляя героя и антигероя; 10.2.6.1 анализировать и характеризовать художественный мир произведения, оформлять своё представление с помощью различных способов свертывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, ПОПС-формулы, диаграммы); 10.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям и изображаемым событиям через деталь художественного произведения; 10.2.8.1 выполнять комплексный анализ текста, используя изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезы, перифразы, аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, анафоры, градация, парцелляция); 10.2.9.1 создавать собственные творческие работы, сочинения на литературные и свободные темы, рецензии (на спектакли и/или экранизации произведения); 10.2.6.2 уметь формулировать цели и задачи деятельности в виде желаемого результата; 10.2.8.2 формулировать определения по образцу; 10.2.9.2 задавать вопросы на уточнение, понимание, используя паравербальные средства
		Оценка и сравнительный анализ	10.3.3.1 сравнивать произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике/ жанру, учитывать особенности национальной культуры; объяснять позицию авторов; 10.3.4.1 характеризовать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, композиционного и стилистового единства, фактологической точности; 10.3.3.2 убедительно аргументировать свою позицию; 10.3.4.2 высказывать критические замечания в корректной

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 63-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 503-қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде емес) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Екінші тілге оқытудың мақсаты оқыту деңгейіне сәйкес коммуникация құралы ретінде орыс тілін меңгеру мен жетілдіру дағдыларының қалыптасуын, сонымен бірге орыс әдеби тілінің нормалары мен ережелерін, тіл этикеті ережелерінің сақталуын қамтамсыз етеді, бұлар білім алушылардың функционалдық сауаттылығының дамуына, өз бетінше орыс тілінде сөйлеп қатынас жасауына ықпал жасайды.

3. Міндеттер:

1) өмірдің әлеуметтік-тұрмыстық, ғылыми-техникалық, оқу-кәсіптік салаларында қатынас жасауға қажетті тыңдау, сөйлеу, оқу, жазу дағдыларын дамыту;

2) тілдік жүйе бірліктері, олардың үйлесім ережелері, қызметі, дағдылары және де, орыс тілінің ережелері мен нормаларына сәйкес синтаксикалық құрылымын құру қабілеттері жөнінде білімдерін қалыптастыру;

3) тілдік өзін-өзі бақылау мен тілдік белсенділік дағдыларын дамыту;

4) қабылдаған ақпараттың сараптамасына, синтезіне, бағалануына, түсінілуіне бағытталған ойлау қабілетінің дағдыларын дамыту және қалыптастыру;

5) білім алушылардың танымдық қабілеттерін, жадын, зейінін, қиялын, тілдік реакциясын, тілдік құбылыстарға қарасты байқампаздығын дамыту;

6) ізденушілік, танысушылық, зерттеушілік оқу дағдыларын, оқыған ақпаратты өңдеу дағдыларын қалыптастыру;

7) түрлі жанрдағы шығармаларды саралау, оқығанын дәлелді тұжырымдау: тақырыпты, идеяны және композициялық ерекшеліктерді, шығарма сюжетін, негізгі

оқиғаларды, кейіпкерлердің әрекеттері мен істерін, жазушының стилдік ерекшеліктерін ;

8) білім алушының сөздік қорын байыту, педагогтың, айналасындағылардың айтқанын түсініп тыңдауын дамыту;

9) орыс тіліндегі фонетика, лексика, грамматика, дұрыс жазу негіздерін зерделеу және байланысты сөйлеу тілін қалыптастыру;

10) өзге халықтардың тілі мен мәдениетіне төзімділік көзқарас қалыптастыру.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде, және де жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде, жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық

міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әр-түрлі жұмыстарға қамтылады, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларға (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрындағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен орыстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу үдерісі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік күзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушылардың танымдық әс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық ірекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар" әдісі маңызды орын алады.

17. Әрбір жаңа кезеңде білім алушылар материалды зерделеуге алдыңғы дағдыларының қалыптасуына қарай көшіп отырады; мұғалім дағдылары мен қабілеттерінің қалыптасуына қажетті әр кезеңге белгіленген уақытты өз бетінше белгілейді.

18. Бағдарламаны жүзеге асыру барысында білім алушылардың тілдік практикалық қабілеттерінің қалыптасуына акцент жасау қарастырылады, бұлар білім алушылардың тілдік әрекетінің шектеулілігіне байланысты күнделікті істерінде жүзеге асырылады.

19. Екінші тілге оқытудың бастапқы кезеңдерінде ауызша орыс тілін түсіну қабілетін қалыптастыру, сөздік қорын анықтау және кеңейту негізгі болып табылады, олар тілдік естуін дамыту және түзеу бойынша жүйелі жұмыс жүргізілуімен, орфоэпикалық дағдыларын қалыптастырумен сабақтасады; бұл үшін әңгімелесуді, өлеңдер, жұмбақтар, жаңылтпаштар, сөйлемдер, тілдік ойындар жаттауды қолдануға болады; мұнда мұғалім сөздердің орфоэпикалық дұрыс айтылуын қадағалайды, өз тілі мысалында орыс тілінде сұрақтарға жауап беруге, сұрақ қоюға, сөздерді, сөйлемдерді, мәтінді оқуға үйретеді.

20. 5-сыныпта білім алушылар сөздердің дыбыстық, содан кейін дыбыстық-әріптік сарптамасымен жұмыс жүргізуді жалғастырады; жұмыстың бұл түрінің тілдік естуді дамытуда үлкен мағынасы бар, орысша сөздегі әрбір дыбыс пен әріптің орнын көруге көмектеседі, ал бұл өз кезегінде, дұрыс сөйлеуге, жазуға, сөздерді есте сақтауға ықпалын тигізеді.

21. Тілді практикалық тұрғыда меңгерудің бастапқы кезі тыңдау қабілеті мен дағдысы болады, бұлардың базасында байланысты сөйлеу, сөйлеу қабілеті мен дағдылары қалыптасып, олармен жұмыс жетекші орын алады, өйткені ауызша тілдің қабілеті мен дағдыларының базасында оқу және жазу қабілеті мен дағдылары қалыптасады.

22. Бұл үшін қабілеттіліктің бүтіндей кешені орнатылады, атап айтқанда:

- 1) дыбыстамалық тілді тыңдау;
- 2) айтылғанды есту, бөтен және өз тіліндегі нормадан ауытқуларды табу;
- 3) үлгі негізінде естігенді дұрыс қайталап айту;
- 4) дыбыстарды, буындарды, сөздерді анық артикуляциялау;

5) естігенді айтқан сөзбен және көргенімен сәйкестеу: дыбыстық және әріптік құрылымның сәйкестігін белгілеу, әдеби сөйлеу мен сөзді жазу арасындағы қайшылықтарды табу;

- 6) ауызша өз сөзінде және оқығанда өз бетінше орфоэпикалық үлгілерді қолдану;
- 7) байланысты сөздер құру;

8) сауатты жазу.

23. Тілдік дағдыларды дамыту үшін түрлі талдауыштар қатысатын жағдайларды жасаған дұрыс: көру (суреттерді, заттарды көрсету), есту (мұғалім, құрдастары, не айтып жатқанын мұқият тыңдау, сөйлеу тіліндегі қателерді байқау); тактильді (дыбыс артикуляциясын сезіну).

24. Сөздерді дұрыс жазу дағдыларын қалыптастыру үшін арнайы жаттығулар қолданылады: сөздерді, сөйлемдерді тақтадан және оқулықтан көшіріп жазу; қалдырып кеткен әріптерді, буындарды, сөздерді қойып көшіру; таңдамалы көшіру; естігенін жазу, ойша, сраптама ізі бойынша сөйлемдердегі сөздердің бұзылған ретін қалпына келтіру.

25. Оқыту барысындағы орфографиялық сөздермен сүйемелденетін тыңдау, сөйлеу, саналы көшіру, орыс тілін меңгеру жұмыстарының негізгі түрі болып табылады.

26. Оқыған кезде фактілер дұрыс қабылданып жатқанын (не, қайда, қашан), себептік-нәтижелік байланыстар белгіленгенін (неге, не үшін), оқығанның мағынасын қалай түсінгенін анықтап алады.

27. Оқыту барысында сөздіктік жұмыстың үлкен мағынасы бар: ол түсініп оқудың қалыптасуына, сөздігінің баюына, бөлектенген сөздердің айтылуы мен жазылуы практикалық тұрғыда меңгерілуіне ықпал жасайды; сөздік жұмыстың мазмұнымен жаңа сөздердің мағынасы түсіндіріліп, олар білім алушылардың белсенді тіліне (ауызша және жазбаша) енгізіледі. Жаңа сөздер мағынасын талқылау орыс тілінде жүргізіледі; бөлектенген жағдайда ана тілін қолдануға, сөздерді аударуға болады.

28. Орыс тілін оқытудың маңызды шарттарының бірі - мұғалімнің сөйлеу тілі мен оқуы; педагогтың тілі үлгі болады; үлкеннің орыс тілі анық, ашық, фонетикалық, лексикалық және грамматикалық қателерсіз болады.

29. Қабілеттер мен дағдылардың дамуында оқытудың төмендегідей стратегиялары, әдістері мен тәсілдері қолданылады:

1) білім алушыларды коммуникативтік іс-әрекетке белсенді түрде тарту;

2) оқудың таныстырушылық түрі негізінде өз бетінше білім іздеу уәждемесін қалыптастыру;

3) әрі қарай дамуы үшін бағалаудың түрлі тәсілдерін қолдану, білім алушылардың шығармашылықтық қабілетерін арттыру үшін түрлі жағдайлар жасау;

4) білім алушыларды ынталандыру және уәждеу мақсатында оқытуды дифференциалау.

30. Орыс тілінде оқитындар үшін бірегей (шоғырландырылған) орыс тілі мен әдебиеті сабағы жүргізіледі.

31. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы -

теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

2) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

3) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Орыс тілі мен әдебиеті" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

32. Объем учебной нагрузки по учебному предмету "Русский язык и литература" составляет:

- 1) в 5 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 2) в 6 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 3) в 7 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 4) в 8 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 5) в 9 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 6) в 10 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году.

33. Количество часов, отведенных на изучение каждого раздела, распределяется из расчета общего количества часов, часы распределяются с учетом индивидуальных особенностей своего класса.

34. Обучение организовано по разделам, включающим виды речевой деятельности и использование языковых единиц. Разделы разбиты на подразделы, которые содержат в себе цели обучения по классам в виде ожидаемых результатов по классам.

35. Цели обучения, организованные последовательно внутри каждого подраздела, позволяют учителям планировать свою работу и оценивать достижения обучающихся, информировать о следующих этапах обучения.

36. Для определения содержания предмета "Русский язык и литература" выстроена система целей обучения, которая состоит из следующих разделов:

1) раздел 1 "Слушание и говорение" направлен на формирование умений слушать речь учителя и учащихся, аудио (видео) записи, понимать смысл услышанного, содержание художественных произведений с определенным лексическим минимумом; выделять основную мысль из общего содержания; на развитие умений выражать мысли, передавать мысли в последовательно в устной форме;

2) раздел 2 "Чтение" понимание прочитанного, развитие умения читать, пересказывать прочитанное, формулировать вопросы и ответы, участвовать в диалоге, создавать монологическое высказывание, соблюдать речевые нормы;

3) раздел 3 "Письмо" направлен на совершенствование техники письма, умение выполнять звуковой анализ слов, соблюдение орфографических, грамматических и пунктуационных норм.

37. Раздел "Слушание и говорение" включает следующие подразделы:

- 1) понимание устного сообщения/аудио/видеоматериалов;
- 2) понимание лексического значения слов;
- 3) понимание содержания художественных произведений;
- 4) расширение словарного запаса;
- 5) участие в диалоге;
- 6) развитие связной речи.

38. Раздел "Чтение" включает следующие подразделы:

- 1) понимание содержания текста;
- 2) формулирование вопросов и ответов;
- 3) владение разными видами чтения.

39. Раздел "Письмо" включает следующие подразделы:

- 1) совершенствование техники письма
- 2) соблюдение орфографических норм;
- 3) соблюдение грамматических норм;
- 4) соблюдение пунктуационных норм.

40. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 5 класса:

1) слушание и говорение: различать звуковой состав воспринимаемой на слух речи; соотносить знакомые слова с соответствующими предметами и явлениями; воспринимать эмоциональную окраску высказываний; воспринимать и понимать ситуативную речь учителя; понимать значение новых слов по теме; использовать в речи слова, словосочетания для знакомства, названия предмета; понимать значение единственного и множественного числа существительных; понимать содержание коротких текстов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы; использовать в самостоятельной речи слова по пройденным темам на предыдущем этапе и усвоение новых слов относительно новой темы; владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы; называть предметы, их действия и признаки и задавать вопросы; участвовать в диалоге этикетного характера (приветствие, обращение, знакомство); участвовать в диалоге, правильно понимая реплики и предоставляя обратную связь; создавать связные высказывания по опорным словам; создавать монологические высказывания описательного характера; соблюдать орфоэпические нормы;

2) чтение: понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания; понимать основное содержание произведений фольклора и литературы/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы,

определять тему; прогнозировать содержание текста по вопросам; формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них используя опорные слова; формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них самостоятельно; правильно, бегло, сознательно и выразительно читать с соблюдением норм орфоэпии; самостоятельно находить в тексте незнакомые слова и выражения, с помощью словаря находить их значение; находить в тексте главную мысль и соотносить ее с заглавием; составлять план и пересказывать по плану; пересказывать содержание прочитанного; пользоваться книгой, находить оглавление, нужный текст; сравнивать содержание и тему текстов;

3) письмо: алфавит. Сопоставительная характеристика русского и казахского алфавита; правильно произносить звуки русского языка; правильно писать и читать буквы, слоги, слова; уметь списывать слова, предложения, тексты с печатного текста; уметь списывать слова, предложения, тексты с рукописного текста; уметь производить звуко-буквенный анализ слова; различать звонкие и глухие согласные, правильно писать буквы которые их обозначают; правописание проверяемых безударных гласных в корне слова; использовать именные части речи, согласуя слова в роде, числе и падеже; применять знаки препинания в простых предложениях с обращениями и однородными членами.

41. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 6 класса:

1) слушание и говорение: воспринимать и понимать русскую речь, произносимую в разговорном темпе; различать звуковой состав воспринимаемой на слух речи; соотносить знакомые слова с соответствующими предметами и явлениями; понимать общее содержание сообщения продолжительностью не более 2-3 минут, определяя тему текста; понимать значение слов бытовой тематики; понимать значения предлогов, словосочетаний и простых предложений; понимать глаголы в зависимости от лица и времени; использовать слова, обозначающие один или несколько предметов; понимание значения синонимов и антонимов; понимать содержание небольших текстов; содержащих знакомые лексические и грамматические единицы; владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы участвовать в диалоге этикетного характера; воспринимать эмоциональную окраску высказываний; создавать монологические высказывания повествовательного характера;

2) чтение: понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания; формулировать вопросы по содержанию текста, отвечать на них с опорой на иллюстрацию; правильно и выразительно читать доступный пониманию текст с соблюдением словесного и логического ударения; кратко пересказывать текст; правильно читать календарные даты; различать стихи и прозу; пользоваться книгой, находить оглавление, нужный текст; сравнивать содержание и тему текстов;

3) письмо: уметь списывать текст с печатного и рукописного текстов; уметь сверять написанное с образцом; замечать расхождения между произношением и написанием слова; писать большую букву в именах, фамилиях и отчествах людей, кличках животных; владеть приемами самоконтроля при списывании; правильно писать безударные падежные окончания; правильное употребление разделительного "Ъ и Ъ" знаков на письме; правильно использовать падежные формы числительных, прилагательных, местоимений; образовывать степени сравнения прилагательных и наречий в соответствии с нормой; применять знаки препинания в предложениях с прямой речью;

42. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 7 класса:

1) слушание и говорение: понимать основную информацию сообщения продолжительностью до 2-3 минут, определяя ключевые слова; понимать вопросы и адекватно на них отвечать; различать интонации повествовательного, вопросительного предложений; понимать значение слов тематики духовно-нравственной тематики; понимать значение прочитанного текста; понимать значение прочитанного стихотворения; понимание значения синонимов и антонимов; понимать содержание рассказов; содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль; характеризовать персонажей владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы участвовать в диалоге регуляторного характера, создавать связный рассказ по коллективно составленному плану; создавать монологические высказывания в зависимости от речевой задачи (описание, рассуждение, повествование) о себе, семье, профессиях;

2) чтение: понимать основную информацию, определяя тему, цель или назначение текста; формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста, и отвечать на вопросы, выражая своё мнение по теме и/или поднимаемой проблеме; правильно и выразительно читать доступный пониманию текст с соблюдением словесного и логического ударения, пауз, правильного интонирования предложений различных по цели высказывания; различать описание, повествование, басни и сказки; самостоятельно осмысливать текст до чтения (с помощью заглавия, иллюстрации, ключевых слов); владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное), читать по ролям; составлять сложный план;

3) письмо: списывать текст, соблюдая основные требования к графическому оформлению текста (перенос слов, поля, красная строка); выполнять письменные работы (списывание, диктант) с грамматическими заданиями с помощью учителя; писать адрес на конверте; владеть приемами самоконтроля при написании слухового диктанта. правильно писать безударные глагольные окончания; правильно писать гласные после шипящих и "Ц"; правильно использовать глагол и его формы, служебные части речи; соблюдать нормы глагольного управления применять знаки препинания в предложениях с прямой и косвенной речью.

43. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 8 класса:

1) слушание и говорение: воспринимать и понимать небольшие тексты прозаического жанра продолжительностью 3-4 минут; понимать контекстную речь учителя; различать интонации повествовательного, вопросительного и побудительного предложений; понимать значение слов учебно-образовательной тематики; понимать значение слов одинаковых по написанию; понимать содержание небольших прозаических произведений; адекватно отвечать на вопросы; характеризовать персонажей; владеть словарным запасом, включающим эмоционально-оценочную лексику; употреблять различную форму числительных, местоимений, глаголов; использовать сложные предложения, выражающие условные, уступительные, сравнительные, сопоставительные отношения; участвовать в диалоге-распросе; строить связные высказывания на заданные темы; использовать межфразовые связи при помощи местоимений в монологических высказываниях; оценивать высказывание (монолог/диалог), основанное на личных впечатлениях /наблюдениях;

2) чтение: понимать главную и второстепенную информацию связывая информацию с общеизвестными, повседневными знаниями; формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, предположения, и отвечать на вопросы, приводя аргументы, связывать информацию текста с фактами из реальной жизни; правильно и выразительно читать доступный пониманию текст с соблюдением словесного и логического ударения, пауз, правильного интонирования предложений различных по цели высказывания; читать, используя такие средства выразительности как темп, громкость, эмоциональная окраска; пересказывать текст с изменением форм местоимений, глагола;

3) письмо: самостоятельно выполнять письменные работы (списывание, диктант) с грамматическими заданиями; самостоятельно проверять свою работу и работу товарища; выполнять письменные работы обучающего и контрольного характера с соблюдением орфографических правил; писать по памяти короткий текст после предварительной подготовки; выполнять самостоятельные письменные работы; записывать под диктовку с соблюдением орфографических правил; представлять информацию в виде таблицы, схемы диаграммы, графика; писать короткое сочинение на заданную тему; правильно писать гласные и согласные в разных частях слова, слова через дефис; правильно писать "НЕ" с разными частями речи, окончания глаголов, суффиксы в разных частях речи; правильно использовать косвенные формы местоимений; употребление числительных в сочетании с существительными; правильно употреблять в речи глаголы неопределенной формы; применять знаки препинания в предложениях с вводными словами и конструкциями.

44. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 9 класса:

1) слушание и говорение: понимать основную и детальную информацию сообщения продолжительностью 4-5 минут; воспринимать и понимать небольшие тексты поэтического жанра, вопросы к ним; понимать значение слов тематики социально-культурной тематики; понимать содержание поэтических произведений/ фрагментов, определяя с помощью учителя основную мысль произведения; характеризовать персонажей; владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения на заданную тему; участвовать в диалоге на темы школьной, семейной жизни; времена года; раскрывать развитие событий во времени, правильно употреблять формы глаголов; употреблять в речи формы сравнительной степени наречий (громче говорить); употреблять в речи предложения с причастным оборотом;

2) чтение: понимать главную, второстепенную и детальную информацию текстов; определять стилистические особенности текстов публицистического стиля (статья, интервью, очерк, послание), официально-делового стиля (характеристика, автобиография, резюме); определять принадлежность текстов к смешанному типу на основе характерных признаков; формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, интерпретации, предположения, и отвечать на разные типы вопросов; самостоятельно делить текст на части, озаглавливать их; составлять план прочитанного; строить рассказ-повествование на основе данного текста от третьего лица (постороннего наблюдателя) и первого лица (участника событий); работать с толковым словарем;

3) письмо: выполнять письменные работы (списывание, диктант, изложение) с грамматическими заданиями; писать изложение по коллективнооставленному плану после предварительной речевой и орфографической подготовки; писать изложение по самостоятельно составленному плану после предварительной речевой и орфографической подготовки; самостоятельно проверять свою работу и работу товарища; писать творческие работы (в том числе на литературные темы); правильно выбирать слитное или раздельное написание "НЕ" с разными словами; правильно писать сложные имена существительные, прилагательные; правильно писать числительные, неопределенные местоимения; правильно писать приставки и суффиксы в разных частях речи; знать правописание нн-в причастиях, не- с причастиями; правильно использовать служебные части речи (союзы, предлог, частицы); знать правописание наречий (буквы "о-а" на конце наречий, мягкий знак на конце наречий); применять знаки препинания в предложениях с обособленными членами предложения.

45. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 10 класса:

1) слушание и говорение: понимать основную и детальную информацию сообщения, продолжительностью до 5-6 минут, определяя тему; воспринимать и понимать речь диктора радио и телевидения; воспринимать и понимать небольшие тексты прозаического и поэтического жанра, вопросы к ним; понимать значение слов

общественно-политической тематики; понимать содержание прозаических, поэтических произведений/ фрагментов, определяя основную мысль произведения; характеризовать персонажей; владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения по широкому кругу тем; участвовать в диалоге на темы трудовой, профессиональной деятельности, спорта и отдыха; самостоятельно составлять рассказ на заданные темы; создавать тексты дискуссионного и полемического характера;

2) чтение: понимать главную, второстепенную и скрытую (подтекст) информацию текстов; формулировать вопросы, перефразируя информацию текста, и отвечать на них, различая факт и мнение; читать с подготовкой и без подготовки, используя основные средства выразительности; пересказывать текст кратко и выборочно; подбирать материал для рассказа о действующем лице и составлять этот рассказ; давать оценку прочитанному, выражать свое отношение к нему; выделять основную мысль текста; различать стихи и прозу, басню-сказки, научно-популярные статьи и деловые документы; составлять тезисный план; использовать виды чтения владеть техниками критического мышления при чтении;

3) письмо: писать сочинение описательного характера по коллективно составленному плану после предварительной речевой и орфографической подготовки; писать сочинение описательного характера по самостоятельно составленному плану после предварительной речевой и орфографической подготовки; писать заметку о жизни (класса, школы, семьи); писать различные виды деловых бумаг; употреблять в изложениях и сочинениях запятую в сложных предложениях; обнаруживать стилистические ошибки в письменной речи; правильно писать союзы, предлоги, частицы; сформировать навыков соблюдения орфографических норм; правильно использовать служебные части речи (союзы, предлог, частицы, междометия); правильно строить сложносочиненные и сложноподчиненные предложения; правильно расставлять знаки препинания в сложном предложении.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

46. Цели обучения в Программе представлены кодировкой. В коде первое число обозначает класс, второе и третье числа – подраздел, четвертое число показывает нумерацию учебной цели. Например, в кодировке 6.2.1.4:

"6" – класс, "2.1" – подраздел, "4" – нумерация учебной цели.

47. Ожидаемые результаты по целям обучения:

таблица 1

Подраздел	Раздел 1. Слушание и говорение			
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс
	5.1.1.1 различать			

1 . 1 Понимание устного сообщения/ аудио/ видеоматериалов	звуковой состав воспринимаемой на слух речи; 5.1.1.2 соотносить знакомые слова с соответствующими предметами и явлениями; 5.1.1.3 воспринимать эмоциональную окраску высказываний; 5.1.1.4 воспринимать и понимать ситуативную речь учителя	6 . 1 . 1 . 1 воспринимать и понимать русскую речь, произносимую в разговорном темпе; 6 . 1 . 1 . 2 различать звуковой состав воспринимаемой на слух речи; 6 . 1 . 1 . 3 соотносить знакомые слова с соответствующими предметами и явлениями; 6.1.1.4 понимать общее содержание сообщения продолжительностью не более 2-3 минут, определяя тему текста	7.1.1.1 понимать основную информацию сообщения продолжительностью до 2-3 минут, определяя ключевые слова; 7.1.1.2 понимать вопросы и адекватно на них отвечать; 7.1.1.3 различать интонации повествовательного, вопросительного предложений	8.1.1.1 воспринимать и понимать небольшие тексты прозаического жанра продолжительностью 3-4 минут; 8.1.1.2 понимать контекстную речь учителя; 8.1.1.3 различать интонации повествовательного, вопросительного и побудительного предложений
1 . 2 Понимание лексического значения слов	5.1.2.1 понимать значение новых слов по теме; 5.1.2.2 использовать в речи слова, словосочетания для знакомства, названия предмета; 5.1.2.3 понимать значение единственного и множественного числа существительных	6.1.2.1 понимать значение слов бытовой тематики; 6.1.2.2 понимать значения предлогов, словосочетаний и простых предложений; 6.1.2.3 понимать глаголы в зависимости от лица и времени (Я пришел. Она пришла); 6.1.2.4 использовать слова, обозначающие один или несколько предметов	7.1.2.1 понимать значение слов тематики духовно-нравственной тематики; 7.1.2.2 понимать значение прочитанного текста; 7.1.2.3 понимать значение прочитанного стихотворения 7.1.2.4 понимание значения синонимов и антонимов	8.1.2.1 понимать значение слов учебно-образовательной тематики; 8.1.2.2 понимать значение слов одинаковых по написанию
1 . 3 Понимание содержания художественных произведений	5.1.3.1 понимать содержание коротких текстов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы	6.1.3.1 понимать содержание небольших текстов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы	7.1.3.1 понимать содержание рассказов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль; 7.1.3.2 характеризовать персонажей	8.1.3.1 понимать содержание небольших прозаических произведений, адекватно отвечать на вопросы; 8.1.3.2 характеризовать персонажей
	5.1.4.1 использовать в самостоятельной речи слова по пройденным темам на предыдущем этапе и усвоение			8.1.4.1 владеть словарным запасом, включающим эмоционально-окрашенную лексику; 8.1.4.2 Употреблять различную

1.4 Расширение словарного запаса	новых слов относительно новой темы; 5.1.4.2 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы	6.1.4.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы	7.1.4.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омоним	форму числительных, местоимений, глаголов; 8.1.4.3 использовать сложные предложения, выражающие условные, уступительные, сравнительные, сопоставительные отношения
1.5 Участие в диалоге	5.1.5.1 называть предметы, их действия и признаки и задавать вопросы; 5.1.5.2 участвовать в диалоге этикетного характера (приветствие, обращение, знакомство); 5.1.5.3 участвовать в диалоге, правильно понимая реплики и предоставляя обратную связь	6.1.5.1 участвовать в диалоге этикетного характера (прощание, благодарность, извинение); 6.1.5.2 воспринимать эмоциональную окраску высказываний	7.1.5.1 участвовать в диалоге регуляторного характера (просьба, разрешение, запрет, приглашение)	8.1.5.1 участвовать в диалоге-распросе;
1.6 Развитие связной речи	5.1.6.1 создавать связные высказывания по опорным словам; 5.1.6.2 создавать монологические высказывания описательного характера; 5.1.6.3 соблюдать орфоэпические нормы	6.1.6.2 создавать монологические высказывания повествовательного характера	7.1.6.1 создавать связный рассказ по коллективно составленному плану; 7.1.6.2 создавать монологические высказывания в зависимости от речевой задачи (описание, рассуждение, повествование) о себе, семье, профессиях	8.1.6.1 строить связные высказывания на заданные темы; 8.1.6.2 использовать межфразовые связи при помощи местоимений в монологических высказываниях; 8.1.6.3 оценивать высказывание (монолог/диалог), основанное на личных впечатлениях/наблюдениях

таблица 2

Подраздел	Раздел 2. Чтение					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
	5.2.1.1 понимать общее содержание текста,				9.2.1.1 понимать главную, второстепенную и	

2.1 Понимание содержания текста	определяя ключевые слова и словосочетания; 5.2.1.2 понимать основное содержание произведений фольклора и литературы/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определять тему; 5.2.1.3 прогнозировать содержание текста по вопросам	6.2.1.1 понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания	7.2.1.1 понимать основную информацию, определяя тему, цель или назначение текста	8.2.1.1 понимать главную и второстепенную информацию, связывая информацию с общеизвестными, повседневными знаниями	детальную информацию текстов; 9.2.1.2 определять стилистические особенности текстов публицистического стиля (статья, интервью, очерк, послание), официально-делового стиля (характеристика, автобиография, резюме); определять принадлежность текстов к смешанному типу на основе характерных признаков	10.2.1.1 понимать главную и второстепенную информацию текстов
2.2 Формулирование вопросов и ответов	5.2.2.1 формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них используя опорные слова; 5.2.2.2 формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них самостоятельно	6.2.2.1 формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них с опорой на иллюстрацию	7.2.2.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста, и отвечать на вопросы, выражая своё мнение по теме и/или поднимаемой проблеме	8.2.2.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, предположения, и отвечать на вопросы, приводя аргументы, связывать информацию текста с фактами из реальной жизни	9.2.2.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, интерпретации, предположения, и отвечать на разные типы вопросов	10.2.2.1 формулировать вопросы, перефразировать информацию текста, и отвечать на них, приводя факты и мнения
	5.2.3.1 правильно, бегло, сознательно и выразительно читать с соблюдением норм орфоэпии; 5.2.3.2 самостоятельно находить в тексте	6.2.3.1 правильно и выразительно читать доступный пониманию текст с	7.2.3.1 правильно и выразительно читать доступный пониманию текст с соблюдением словесного и	8.2.3.1 правильно и выразительно читать доступный пониманию		10.2.3.1 читать подготовленные и самостоятельно подготовленные тексты, используя основные способы выразительности; 10.2.3.2 пересказывать текст кратко

2.3 Владение разными видами чтения	незнакомые слова и выражения, с помощью словаря находить их значение; 5.2.3.3 находить в тексте главную мысль и соотносить ее с заглавием; 5.2.3.4 составлять план и пересказывать по плану; 5.2.3.5 пересказывать содержание прочитанного; 5.2.3.6 пользоваться книгой, находить оглавление, нужный текст; 5.2.3.7 сравнивать содержание и тему текстов	соблюдением словесного и логического ударения; 6.2.3.2 кратко пересказывать текст; 6.2.3.3 правильно читать календарные даты; 6.2.3.4 практический различать стихи и прозу; 6.2.3.5 пользоваться книгой, находить оглавление, нужный текст; 6.2.3.6 сравнивать содержание и тему текстов	логического ударения, пауз, правильного интонирования предложений различных цели высказывания; 7.2.3.2 различать описание, повествование, басни и сказки 7.2.3.3 самостоятельно осмысливать текст до чтения (с помощью заглавия, иллюстрации, ключевых слов); 7.2.3.4 владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное), читать по ролям; 7.2.3.5 составлять сложный план	текст с соблюдением словесного и логического ударения, пауз, правильного интонирования предложений различных цели высказывания; 8.2.3.2 читать, используя такие средства выразительности как темп, громкость, эмоциональная окраска; 8.2.3.3 пересказывать текст с изменением форм местоимений, глагола	9.2.3.1 самостоятельно делить текст на части, озаглавливать их; 9.2.3.2 составлять план прочитанного; 9.2.3.3 строить рассказ-повествование на основе данного текста от третьего лица (постороннего наблюдателя) и первого лица (участника событий); 9.2.3.4 работать с толковым словарем	выборочно 10.2.3.3 под материал рассказа действующи и составлят рассказ; 10.2.3.4 давать от прочитанно выражать отношение 10.2.3.5 выделять от мысль 10.2.3.6 раз басню-сказ научно-поп статьи и д документы 10.2.3.7 сос тезисный 10.2.3.8 использоват чтения вл техниками критическ мышления чтении

таблица 3

Подраздел	Раздел 3. Письмо				
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс
	5.3.1.1 алфавит. Сопоставительная характеристика русского и казахского алфавита; 5.3.1.2 правильно произносить звуки русского языка; 5.3.1.3 правильно писать и читать	6.3.1.1 уметь списывать текст с печатного и рукописного текстов;	7.3.1.1 списывать текст, соблюдая основные требования к графическому оформлению	8.3.1.1 самостоятельно выполнять письменные работы (списывание, диктант) с грамматическими заданиями; 8.3.1.2 самостоятельно проверять свою работу и работу товарища; 8.3.1.3 выполнять письменные работы обучающего и	9.3.1.1 выполнять письменные работы (списывание, диктант, изложение) с грамматическими заданиями; 9.3.1.2

3.1 Совершенствование техники письма	буквы, слоги, слова; 5.3.1.4 уметь списывать слова, предложения, тексты с печатного текста; 5.3.1.5 уметь списывать слова, предложения, тексты с рукописного текста; 5.3.1.6 уметь производить звуко-буквенный анализ слова; 5.3.1.6 писать творческие работы на литературные темы, выражая свое отношение к поступкам героям художественных произведений	6.3.1.2 уметь сверять написанное с образцом; замечать расхождения между произношением и написанием слова; 6.3.1.3 писать большую букву в именах, фамилиях и отчествах людей, кличках животных; 6.3.1.4 владеть приемами самоконтроля при списывании	текста (перенос слов, поля, красная строка); 7.3.1.2 выполнять письменные работы (списывание, диктант) с грамматическими заданиями с помощью учителя; 7.3.1.3 писать адрес на конверте; 7.3.1.4 владеть приемами самоконтроля при написании слухового диктанта	контрольного характера с соблюдением орфографических правил; 8.3.1.4 писать по памяти короткий текст после предварительной подготовки; 8.3.1.5 выполнять самостоятельные письменные работы; 8.3.1.6 записывать под диктовку с соблюдением орфографических правил; 8.3.1.7 представлять информацию в виде таблицы, схемы диаграммы, графика; 8.3.1.8 писать короткое сочинение на заданную тему	писать изложение по коллективнооставленному плану после предварительной речевой и орфографической подготовки; 9.3.1.3 писать изложение по самостоятельно составленному плану после предварительной речевой и орфографической подготовки; 9.3.1.3 самостоятельно проверять свою работу и работу товарища; 9.3.1.4 писать творческие работы (в том числе на литературные темы)
3.2 Соблюдение орфографических норм	5.3.2.1 различать звонкие и глухие согласные, правильно писать буквы которые их обозначают; 5.3.2.2 правописание проверяемых безударных гласных в корне слова	6.3.2.1 правильно писать безударные падежные окончания; 6.3.2.2 правильное употребление разделительного "Ъ и Ъ" знаков на письме	7.3.2.1 правильно писать безударные глагольные окончания; 7.3.2.1 правильно писать гласные после шипящих и "Ц"	8.3.2.1 правильно писать гласные и согласные в разных частях слова, слова через дефис; 8.3.2.2 правильно писать "НЕ" с разными частями речи, окончания глаголов, суффиксы в разных частях речи	9.3.2.1 правильно выбирать слитное или раздельное написание "НЕ" с разными словами; 9.3.2.2 правильно писать сложные имена существительные, прилагательные; 9.3.2.3 правильно писать числительные, неопределенные местоимения; 9.3.2.4 правильно писать приставки и суффиксы в разных частях речи; 9.3.2.5 знать правописание "нн-" в причастиях, "не-" с причастиями

3.3 Соблюдение грамматических норм	5.3.3.1 использовать именные части речи, согласуя слова в роде, числе и падеже	6.3.3.1 правильно использовать падежные формы числительных, местоимений, местоимений образовать степени сравнения прилагательных и наречий в соответствии с нормой	7.3.3.1 правильно использовать глагол и его формы, служебные части речи; соблюдать нормы глагольного управления	8.3.3.1 правильно использовать косвенные формы местоимений; 8.3.3.2 употребление числительных в сочетании с существительными; 8.3.3.3 правильно употреблять в речи глаголы неопределенной формы	9.3.3.1 правильно использовать служебные части речи (союзы, предлог, частицы)
3.4 Соблюдение пунктуационных норм	5.3.4.1 применять знаки препинания в простых предложениях с обращениями и однородными членами	6.3.4.1 применять знаки препинания в предложениях с прямой речью	7.3.4.1 применять знаки препинания в предложениях с прямой и косвенной речью	8.3.4.1 применять знаки препинания в предложениях с вводными словами и конструкциями	9.3.4.1 применять знаки препинания в предложениях с обособленными членами предложения

48. Настоящая Программа реализуется на основе Долгосрочного плана к Типовой учебной программе по учебному предмету "Русский язык и литература" для обучающихся с тяжелыми нарушениями речи 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию согласно приложению к настоящей Программе. В долгосрочном плане обозначен объем учебных целей реализуемых в каждом разделе.

49. Распределение часов на изучение раздела и тем предоставляется на усмотрение учителя.

Приложение
к Типовой учебной программе
по учебному предмету "Русский
язык и литература" 5-10 классов
уровня основного среднего
образования по обновленному
содержанию

Долгосрочный план по реализации Типовой учебной программы по учебному предмету "Русский язык и литература" для обучающихся с тяжелыми нарушениями речи 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию (с нерусским языком обучения)

1) 5 класс:

таблица 1

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности	Цели обучения
1 четверть			
Климат и природа Семья	Н.А.Некрасов. "Дедушка Мазай и зайцы", М.Ю. Лермонтов. "Гроза", С.Есенин. "Буря", Ф.Тютчев. "Весенняя гроза", "Зима недаром злится", "Сказка о ветре" (из цикла "Новые сказки") Русская сказка "Мудрый отец", Болгарская сказка "Сказка о бочке", М. Скребцова. "Сердце матери"	Слушание и говорение	5.1.1.1 различать звуковой состав воспринимаемой на слух речи; 5.1.1.2 соотносить знакомые слова с соответствующими предметами и явлениями; 5.1.2.1 понимать значение новых слов по теме; 5.1.3.1 понимать содержание коротких текстов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы; 5.1.4.2 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы
		Чтение	5.2.1.1 понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания; 5.2.2.1 формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них используя опорные слова; 5.2.3.1 правильно, бегло, сознательно и выразительно читать с соблюдением норм орфоэпии; 5.2.3.2 самостоятельно находить в тексте незнакомые слова и выражения, с помощью словаря находить их значение
		Письмо	5.3.1.1 алфавит. Сопоставительная характеристика русского и казахского алфавита; 5.3.1.2 правильно произносить звуки русского языка; 5.3.2.1 различать звонкие и глухие согласные, правильно писать буквы которые их обозначают; 5.3.1.3 правильно писать и читать буквы, слоги, слова
2 четверть			
Ценности: дружба и любовь	Стихи о дружбе для детей. С.Михалков. "Мы с приятелем друзья", Г.Боргуль. "Подружка Маша", Я.Дубенская. "Мы разные", Н.Бичурина. "Чей гриб?",	Слушание и говорение	5.1.1.2 соотносить знакомые слова с соответствующими предметами и явлениями; 5.1.1.3 воспринимать эмоциональную окраску высказываний; 5.1.2.2 использовать в речи слова, словосочетания для знакомства, названия предмета; 5.1.5.1 называть предметы, их действия и признаки и задавать вопросы; 5.1.6.1 создавать связные высказывания по опорным словам; 5.1.1.3 воспринимать эмоциональную окраску высказываний; 5.1.2.2 использовать в речи слова, словосочетания для знакомства, названия предмета
			5.3.2.1 определять стилистические особенности текстов разговорного стиля (письма, дневники),

Кем я хочу стать, когда вырасту	В.Бережная. "Много у меня друзей", О.Чекашова. "Мой друг", Ю.Белоусова. "Дружба – это дар" В.Маяковский. "Кем быть?", Дж.Родари. "Чем пахнут ремесла?"	Чтение	художественного стиля (стихотворение, сказка); определять принадлежность текста к типу повествование на основе характерных признаков; 5.3.4.1 владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное), читать по ролям; 5.2.3.3 находить в тексте главную мысль и соотносить ее с заглавием; 5.2.3.4 составлять план и пересказывать по плану
		Письмо	5.3.1.3 правильно писать и читать буквы, слоги, слова; 5.3.1.4 уметь списывать слова, предложения, тексты с печатного текста; 5.3.1.5 уметь списывать слова, предложения, тексты с рукописного текста; 5.3.1.6 уметь производить звуко-буквенный анализ слова; 5.3.3.1 использовать именные части речи, согласуя слова в роде, числе и падеже
3 четверть			
Жизнь и творчество Мир фантазии	Г.Ветрова. Цикл рассказов о художниках, Казахская народная сказка "Мастер Али", И.С.Тургенев. "Бежин луг" (отрывок). Б.Заходер. "Моя вообразилка", Л.Кэрролл "Алиса в стране чудес" (фрагменты произведения)	Слушание и говорение	5.1.1.3 воспринимать эмоциональную окраску высказываний; 5.1.1.4 воспринимать и понимать ситуативную речь учителя; 5.1.2.2 использовать в речи слова, словосочетания для знакомства, названия предмета; 5.1.5.2 участвовать в диалоге этикетного характера (приветствие, обращение, знакомство); 5.1.4.1 использовать речи слова по пройденным темам на предыдущем этапе и усвоение новых слов относительно новой темы
		Чтение	5.2.1.2 понимать основное содержание произведений фольклора и литературы/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определять тему; 5.2.1.3 прогнозировать содержание текста по вопросам. 5.2.3.4 составлять план и пересказывать по плану; 5.2.3.5 пересказывать содержание прочитанного; 5.3.3.1 формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них;
		Письмо	5.3.2.1 различать звонкие и глухие согласные, правильно писать буквы которые их обозначают; 5.3.1.6 писать творческие работы на литературные темы, выражая свое отношение к поступкам героям художественных произведений
4 четверть			
			5.1.2.3 понимать значение единственного и множественного числа существительных; 5.1.4.2 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы;

Мы выбираем спорт Каникулы и отдых	В.Львовский. "Песенка о зарядке", В.Голышкин. "Вратарь", В. Донникова. "На катке", В. Голявкин. "В любом деле нужно работать" Татьяна Лило. "Каникулы", Тамара Крюкова. "Хрустальный ключ" (фрагмент произведения, глава 48 "Легенда о вольном граде"), СашаЧерный. "Летом"	Слушание и говорение	5.1.5.3 участвовать в диалоге, правильно понимая реплики и предоставляя обратную связь; 5.1.6.2 создавать монологические высказывания описательного характера; 5.1.6.3 соблюдать орфоэпические нормы
		Чтение	5.2.2.2 формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них самостоятельно; 5.2.3.4 составлять план и пересказывать по плану; 5.2.3.6-пользоваться книгой, находить оглавление, нужный текст; 5.2.3.7 сравнивать содержание и тему текстов
		Письмо	5.3.4.1 применять знаки препинания в простых предложениях с обращениями и однородными членами; 5.3.3.1 использовать именные части речи, согласуя слова в роде, числе и падеже; 5.3.2.2 правописание проверяемых безударных гласных в корне слова

2) 6 класс:

таблица 2

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности	Цели обучения
1 четверть			
Характер и внешность человека Мир вокруг нас: животные и растения	Валентина Осеева "Кто наказал его?" Бахыт Каирбеков, стихи из цикла "Лица друзей" И.А. Крылов "Ворона и Лисица". А.П.Чехов "Хамелеон" Ч.Айтматов "Солденок" Леонид Вертель "Пленник" И. Крылов "Ворона и Лисица"	Слушание и говорение	6.1.1.1 воспринимать и понимать русскую речь, произносимую в разговорном темпе; 6.1.1.2 различать звуковой состав воспринимаемой на слух речи; 6.1.1.3 соотносить знакомые слова с соответствующими предметами и явлениями; 6.1.2.1 понимать значение слов бытовой тематики
		Чтение	6.2.1.1 понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания; 6.2.2.1 формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них с опорой на иллюстрацию; 6.2.3.1 правильно и выразительно читать доступный пониманию текст с соблюдением словесного и логического ударения
		Письмо	6.3.1.1 уметь списывать текст с печатного и рукописного текстов; 6.3.1.2 уметь сверять написанное с образцом; замечать расхождения между

			произношением и написанием слова;
2 четверть			
Климат; погода и времена года Чудеса света	К. Д. Ушинский "Лето" К.Ушинский. "Пчелки на разведках" С.Маршак Сказка "Двенадцать месяцев" Ф.Тютчев "Чародейкою зимою" С.Есенин "Зима" Роберт Стайн Детский детектив "Проклятие гробницы фараона" (отрывки) Марат Джумагазиев Стихотворение "Семь чудес света"	Слушание и говорение	6.1.1.4 понимать общее содержание сообщения продолжительностью не более 2-3 минут, определяя тему текста; 6.1.2.2 понимать значения предлогов, словосочетаний и простых предложений; 6.1.2.3 понимать глаголы в зависимости от лица и времени (Я пришел. Она пришла)
		Чтение	6.2.3.1 правильно и выразительно читать доступный пониманию текст с соблюдением словесного и логического ударения; 6.2.3.2 кратко пересказывать текст
		Письмо	6.3.1.2 уметь сверять написанное с образцом; замечать расхождения между произношением и написанием с л о в а ; 6.3.1.3 писать большу букву в именах, фамилиях и отчествах людей, кличках животных
3 четверть			
Древние и современные цивилизации М и р фантазии Язык и общение истории Герои и злодеи: реальные и выдуманные	Г.Ветрова. Цикл рассказов о художниках, Казахская народная сказка "Мастер Али", И.С.Тургенев. "Бежин луг" (отрывок) К.Булычев "Сто лет тому вперед" (фрагменты произведения) Мифы об Атлантиде А.Р. Беляев "Последний человек из Атлантиды". Г. Тукай "Родной язык" К. Бальмонт "Язык, великолепный наш язык" И. Бунин "Слово" И. С. Тургенев "Русский язык" Татьяна Лило. "Каникулы", Тамара Крюкова. "Хрустальный ключ" (фрагмент произведения, глава 48 "Легенда о вольном граде"), СашаЧерный. "Летом"	Слушание и говорение	6.1.1.4 понимать общее содержание сообщения продолжительностью не более 2-3 минут, определяя тему текста; 6.1.2.4 использовать слова, обозначающие один или несколько предметов; 6.1.3.1 понимать содержание небольших текстов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы; 6.1.5.1 участвовать в диалоге этикетного характера (прощание, благодарность, извинение); 6.1.6.1 создавать связные высказывания по картине
		Чтение	6.2.3.3 правильно читать календарные даты; 6.2.3.4 практический различать стихи и прозу
		Письмо	6.3.1.4 владеть приемами самоконтроля при списывании; 6.3.2.1 правильно писать безударные падежные окончания;

			6.3.2.2 правильное употребление разделительного "Ъ и Ъ" знаков на письме.
4 четверть			
Астрономия: планеты и спутники Человек и современные технические устройства	Мифы о Луне и Солнце С.Цыганков "О космическом корабле "Планета Земля" (в стихах и прозе) Н. Носов "Телефон"	Слушание и говорение	6.1.4.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы; 6.1.5.2 воспринимать эмоциональную окраску высказываний; 6.1.6.2 создавать монологические высказывания повествовательного характера;
		Чтение	6.2.3.2 кратко пересказывать текст; 6.2.3.3 правильно читать календарные даты; 6.2.3.4 практический различать стихи и прозу; 6.2.3.5 пользоваться книгой, находить оглавление, нужный текст; 6.2.3.6 сравнивать содержание и тему текстов
		Письмо	6.3.3.1 правильно использовать падежные формы числительных, прилагательных, местоимений; образовывать степени сравнения прилагательных и наречий в соответствии с нормой; 6.3.4.1 применять знаки препинания в предложениях с прямой речью

3) 7 класс:

таблица 3

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности	Цели обучения
1 четверть			
		Слушание и говорение	7.1.1.1 понимать основную информацию сообщения продолжительностью до 2-3 минут, определяя ключевые слова; 7.1.1.2 понимать вопросы и адекватно на них отвечать; 7.1.2.1 понимать значение слов тематики духовно-нравственной тематики; 7.1.4.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы,

Путешествие Времена года	Д.Свифт "Путешествия Гулливера "		о м о н и м ы ; 7.1.6.1 создавать связный рассказ по коллективно составленному плану
	Г.Скребицкий "Четыре художника " Стихи А.Кунанбаев "Времена года" И.А.Бунин "Листопад" К. Паустовский "Осень"	Чтение	7.2.1.1 понимать основную информацию, определяя тему, цель или назначение т е к с т а ; 7.2.3.1 правильно и выразительно читать доступный пониманию текст с соблюдением словесного и логического ударения, пауз, правильного интонирования предложений различных по цели высказывания; 7.2.3.5 составлять сложный план
		Письмо	7.3.1.1 списывать текст, соблюдая основные требования к графическому оформлению текста (перенос слов, поля, красная строка); 7.3.2.1 правильно писать безударные глагольные окончания
2 четверть			
Культура: характер и личность Здоровый образ жизни: спорт и еда	Притча "Внешняя и внутренняя красота" Л.Толстой "Кавказский пленник" Н.Заболоцкий " Некрасивая девочка", "О красоте человеческих лиц" Д.Федюкин "Баллада о здоровом образе жизни" В.Высоцкий " Утренняя гимнастика"	Слушание и говорение	7.2.2.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста, и отвечать на вопросы, выражая своё мнение по теме и/или поднимаемой п р о б л е м е ; 7.1.1.3 различать интонации повествовательного, вопросительного п р е д л о ж е н и й ; 7.1.2.2 понимать значение прочитанного т е к с т а ; 7.1.3.2 характеризовать персонажей
		Чтение	7.2.3.1 правильно и выразительно читать доступный пониманию текст с соблюдением словесного и логического у д а р е н и я ; 7.2.3.2 кратко пересказывать текст; 7.2.3.2 различать описание, повествование, басни и сказки; 7.2.3.4 владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное), читать по ролям
		Письмо	7.3.2.1 правильно писать гласные после ш и п я щ и х и " Ц " ; 7.3.1.2 выполнять письменные работы (списывание, диктант) с грамматическими заданиями с помощью учителя.
3 четверть			
			7.1.2.3 понимать значение прочитанного стихотворения; 7.1.2.4 понимание значения синонимов и а н т о н и м о в ; 7.1.3.1 понимать содержание рассказов,

Традиции празднования Нового года, Наурыза и Рождества Хобби и свободное время Музыка в нашей жизни	Н.В.Гоголь "Ночь перед Рождеством" Е.Шварц "Сказка о потерянном времени" М.Кабанбаев "Арстан, я и виолончель" В.Г.Короленко "Слепой музыкант"	Слушание и говорение	содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль; 7.1.5.1 участвовать в диалоге регуляторного характера (просьба, разрешение, запрет, приглашение)
		Чтение	7.2.3.3 самостоятельно осмысливать текст до чтения (с помощью заглавия, иллюстрации, ключевых слов); составлять сложный план;
		Письмо	7.3.1.3 писать адрес на конверте; 7.3.1.4 владеть приемами самоконтроля при написании слухового диктанта; 7.3.3.1 правильно использовать глагол и его формы, служебные части речи; соблюдать нормы глагольного управления
4 четверть			
Мир труда	Н.А. Заболоцкий. "Не позволяй душе лениться"	Слушание и говорение	7.1.6.2 создавать монологические высказывания в зависимости от речевой задачи (описание, рассуждение, повествование) о себе, семье, профессиях; ; 7.1.5.1 участвовать в диалоге регуляторного характера (просьба, разрешение, запрет, приглашение)
		Чтение	7.2.3.3 самостоятельно осмысливать текст до чтения (с помощью заглавия, иллюстрации, ключевых слов)
		Письмо	7.3.3.1 правильно использовать глагола и его формы, служебные части речи; соблюдать нормы глагольного у п р а в л е н и я ; 7.3.4.1 применять знаки препинания в предложениях с прямой и косвенной речью

4) 8 класс:

таблица 4

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности	Цели обучения
1 четверть			
		Слушание и говорение	8.1.1.1 воспринимать и понимать небольшие тексты прозаического жанра продолжительностью 3-4 минут; 8.1.1.2 понимать контекстную речь учителя; 8.1.2.1 понимать значение слов учебно-образовательной тематики; 8.1.3.2 характеризовать персонажей; 8.1.5.1 участвовать в диалоге- расспросе;

Семья и подросток Климат; погода и времена года	Притча "Волшебная копейка", Туве Янсон. "Дитя-невидимка", А. Кунанбаев. "Слова назидания": Двадцать пятое слово. С. Есенин. "Закружилась листва золотая", Маргарита Алигер. "Осень только взялась за работу", А. Фет. "Ласточки пропали", С. Михалков "Круглый год".		8.1.6.1 строить связные высказывания на заданные темы
		Чтение	8.2.1.1 понимать главную и второстепенную информацию связывая информацию с общеизвестными, повседневными знаниями ; 8.2.3.1 правильно и выразительно читать доступный пониманию текст с соблюдением словесного и логического ударения, пауз, правильного интонирования предложений различных по цели высказывания
		Письмо	8.3.1.1 самостоятельно выполнять письменные работы (списывание, диктант) с грамматическими заданиями; 8.3.1.2 самостоятельно проверять свою работу и работу товарища; 8.3.2.1 правильно писать гласные и согласные в разных частях слова, слова ч е р е з д е ф и с ; 8.3.3.1 правильно использовать косвенные формы местоимений

2 четверть

Культура: характер и личность Здоровый образ жизни: спорт и еда	Притча "Внешняя и внутренняя красота" Л.Толстой "Кавказский пленник" Н.Заболоцкий "Некрасивая девочка", "О красоте человеческих лиц" Д.Федюкин "Баллада о здоровом образе жизни" В.Высоцкий "Утренняя гимнастика"	Слушание и говорение	8.1.1.2 понимать контекстную речь учителя; 8.1.2.1 понимать значение слов учебно-образовательной тематики; 8.1.1.3 различать интонации повествовательного, вопросительного и побудительного предложений; 8.1.2.2 понимать значение слов одинаковых по н а п и с а н и ю ; 8.1.4.1 владеть словарным запасом, включающим эмоционально-окрашенную лексику
		Чтение	8.2.1.1 понимать главную и второстепенную информацию связывая информацию с общеизвестными, повседневными знаниями ; 8.2.3.2 читать, используя такие средства выразительности как темп, громкость, эмоциональная окраска
		Письмо	8.3.1.3 выполнять письменные работы обучающего и контрольного характера с соблюдением орфографических правил; 8.3.2.2 правильно писать "НЕ" с разными частями речи, окончания глаголов, суффиксы в разных частях речи; 8.3.1.7 представлять информацию в виде таблицы, схемы диаграммы, графика

3 четверть

			8.2.2.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи,

Вода – источник жизни Хобби и свободное время Музыка в нашей жизни	Янка Мавр "Сын воды" П.Н.Васильев "Иртыш" Е.Шварц "Сказка о потерянном в р е м е н и " М.Кабанбаев "Арстан, я и виолончель" В.Г.Короленко " Слепой музыкант"	Слушание и говорение	предположения, и отвечать на вопросы, приводя аргументы, связывать информацию текста с фактами из реальной жизни; 8.2.3.3 пересказывать текст с изменением форм местоимений, глагола
		Чтение	8.2.3.1 правильно и выразительно читать доступный пониманию текст с соблюдением словесного и логического ударения, пауз, правильного интонирования предложений различных по цели высказывания
		Письмо	8.3.1.4 писать по памяти короткий текст после предварительной подготовки; 8.3.1.5 выполнять самостоятельные письменные работы; 8.3.3.2 употребление числительных в сочетании с существительными
4 четверть			
День Победы	А.А.Бек "Волоколамское шоссе" Б.Момышулы "За нами - Москва"	Слушание и говорение	8.1.6.1 строить связные высказывания на заданные темы; 8.1.6.2 использовать межфразовые связи при помощи местоимений в монологических высказываниях; 8.1.4.2 употреблять различную форму числительных, местоимений, глаголов; 8.1.4.3 использовать сложные предложения, выражающие условные, уступительные, сравнительные, сопоставительные отношения; 8.1.6.3 оценивать высказывание (монолог/диалог), основанное на личных впечатлениях/наблюдениях
		Чтение	8.2.3.2 читать, используя такие средства выразительности как темп, громкость, эмоциональная окраска
		Письмо	8.3.1.5 выполнять самостоятельные письменные работы; 8.3.1.6 записывать под диктовку с соблюдением орфографических правил; 8.3.3.3 правильно употреблять в речи глаголы неопределенной формы; 8.3.4.1 применять знаки препинания в предложениях с вводными словами и конструкциями; 8.3.1.8 писать короткое сочинение на заданную тему

5) 9 класс:

таблица 5

Тема	Изучаемые художественные		Цели обучения

	произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности	
1 четверть			
Времена года Сила искусства	Н.Некрасов "Несжатая полоса". Б. Пастернак "Золотая осень", Асылбеков С. Зимние каникулы: Повести и рассказы. А.С. Пушкин. "Моцарт и Сальери", К.Г. Паустовский " Старый повар", Екимов Б.П. "Музыка старого дома"	Слушание и говорение	9.1.1.1 понимать основную и детальную информацию сообщения продолжительностью 4-5 минут; 9.1.2.1 понимать значение слов тематики социально- культурной тематики
		Чтение	9.2.1.1 понимать главную, второстепенную и детальную информацию текстов; 9.2.3.1 самостоятельно делить текст на части, озаглавливать их; 9.2.3.2 составлять план прочитанного
		Письмо	9.3.2.1 правильно выбирать слитное или раздельное написание НЕ с разными словами; 9.3.2.2 правильно писать сложные имена существительные, прилагательные; 9.3.2.3 правильно писать числительные, неопределенные местоимения.
2 четверть			
Культура: характер и личность Космос	В.П. Крапивин " Мальчик со шпагой". О.Сулейменов "Земля, поклонись человеку" Р . Брэдли "Зелёное утро" И.Ефремов " Звёздные корабли"	Слушание и говорение	9.1.1.2 воспринимать и понимать небольшие тексты поэтического жанра, вопросы к ним; 9.1.2.1 понимать значение слов тематики социально- культурной тематики; 9.1.4.1 владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения на заданную тему
		Чтение	9.2.2.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, интерпретации , предположения, и отвечать на разные типы вопросов; 9.2.3.2 составлять план прочитанного
		Письмо	9.3.1.1 выполнять письменные работы (списывание, диктант, изложение) с грамматическими заданиями; 9.3.2.3 правильно писать числительные, неопределенные местоимения; 9.3.2.4 правильно писать приставки и суффиксы в разных частях речи
3 четверть			
Научные открытия и технологии	Е.С. Вельтистов " Приключения Электроника" И.А. Крылов. Басни Д.И. Фонвизин. "	Слушание и говорение	9.1.3.1 понимать содержание поэтических произведений/ фрагментов, определяя с помощью учителя основную мысль произведения; 9.1.5.1 участвовать в диалоге на темы школьной, семейной жизни; времена года
		Чтение	9.2.3.3 строить рассказ- повествование на основе данного текста от третьего лица (постороннего наблюдателя) и первого лица (участника событий); 9.2.3.4 работать с толковым словарем
			9.3.1.2 писать изложение по коллективнооставленному плану после

Сатира и юмор в литературе	Недоросль" М. Е. Салтыков-Щедрин. "Сказка о том, как один мужик двух генералов прокормил"	Письмо	предварительной речевой и орфографической подготовки; 9.3.1.3 самостоятельно проверять свою работу и работу товарища; 9.3.1.4 писать творческие работы (в том числе литературные темы); 9.3.2.5 знать правописание "нн-" в причастиях, "не-" с причастиями; 9.3.3.1 правильно использовать служебные части речи (союзы, предлог, частицы); 9.3.4.1 применять знаки препинания в предложениях с обособленными членами предложения

4 четверть

День Победы Молодёжная культура: Интернет и социальные сети	К. Кайсенов "В тылу врага" Р.Гамзатов "Журавли" Муса Джалиль "Варварство" Г.Ф.Шпаликов. "Я знаю, как стары стихи про телефоны..."	Слушание и говорение	9.1.6.1 раскрывать развитие событий во времени, правильно употреблять формы глаголов; 9.1.6.2 употреблять в речи формы сравнительной степени наречий (громче говорить); 9.1.6.3 употреблять в речи предложения с причастным оборотом
		Чтение	9.2.1.2 определять стилистические особенности текстов публицистического стиля (статья, интервью, очерк, послание), официально-делового стиля (характеристика, автобиография, резюме); определять принадлежность текстов к смешанному типу на основе характерных признаков; 9.2.3.4 работать с толковым словарем
		Письмо	9.3.1.3 писать изложение по самостоятельно составленному плану после предварительной речевой и орфографической подготовки; 9.3.1.3 самостоятельно проверять свою работу и работу товарища; 9.3.4.6 знать правописание наречий (буквы "о-а" на конце наречий, мягкий знак на конце наречий); 9.3.4.1 применять знаки препинания в предложениях с обособленными членами предложения

6) 10 класс:

таблица 6

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности	Цели обучения
1 четверть			
	Ч.Айтматов. "И дольше века длится день" (фрагмент "Легенда о манкурте"), А.Кунанбаев. "Слова назидания", Ю. Герт. "Грустная история со счастливым	Слушание и говорение	10.1.1.1 понимать основную и детальную информацию сообщения, продолжительностью до 5-6 минут, определяя тему; 10.1.2.1 понимать значение слов общественно-политической тематики
		Чтение	10.2.1.1 понимать главную, второстепенную и скрытую (подтекст) информацию текстов; 10.2.2.1 формулировать вопросы, перефразируя информацию текста, и отвечать на них,

Культура народов мира Природные ресурсы планеты Земля	концом", М. Шаханов. "Четыре матери". К. Паустовский. "Мещерская сторона" (отрывки), Ч.Айтматов. "Плаха" (отрывок), В.Распутин. "Прощание с Матерой" (отрывок)		различая факт и мнение; 10.2.3.1 читать с подготовкой и без подготовки, используя основные средства выразительности
		Письмо	10.3.1.1 писать сочинение описательного характера по коллективно составленному плану после предварительной речевой и орфографической подготовки; 10.3.1.3 писать заметку о жизни (класса, школы, с е м ь и) ; 10.3.2.1 правильно писать союзы, предлоги, частицы
2 четверть			
История и личность Реальность и фантазия	В.Г.Короленко. "Парадокс", А.С. Пушкин. "Капитанская дочка". Ч.Т. Айтматов. "Легенда о рогатой матери-оленихе" ("Белый пароход"), Р.Брэбери. "Всё лето в один день"	Слушание и говорение	10.1.1.2 воспринимать и понимать речь диктора радио и телевидения; 10.1.3.2 характеризовать персонажей; 10.1.6.1 самостоятельно составлять рассказ на заданные темы
		Чтение	10.2.2.1 формулировать вопросы, перефразируя информацию текста, и отвечать на них, различая факт и мнение; 10.2.3.1 читать с подготовкой и без подготовки, используя основные средства выразительности; 10.2.3.2 пересказывать текст кратко и выборочно
		Письмо	10.3.1.1 писать сочинение описательного характера по самостоятельно составленному плану после предварительной речевой и орфографической подготовки; 10.3.1.4 писать различные виды деловых бумаг; 10.3.2.1 правильно писать союзы, предлоги, ч а с т и ц ы ; 10.3.2.2 сформировать навыков соблюдения орфографических норм; 10.3.3.2 правильно строить сложносочиненные и сложноподчиненные предложения; 10.3.4.1 правильно расставлять знаки препинания в сложном предложении
3 четверть			
Отцы и дети: диалог и конфликт	У.Шекспир. "Ромео и Джульетта", К.Г.Паустовский.	Слушание и говорение	10.1.1.3 воспринимать и понимать небольшие тексты прозаического и поэтического жанра, в о п р о с ы к н и м ; 10.1.4.1 владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения по широкому кругу тем; 10.1.5.1 участвовать в диалоге на темы трудовой, профессиональной деятельности, спорта и о т д ы х а ; 10.1.6.2 создавать тексты дискуссионного и полемического характера
			10.2.3.1 читать с подготовкой и без подготовки, используя основные средства выразительности; 10.2.3.3 подбирать материал для рассказа о

поколений МолодѸжь и средства массовой информации	Телеграмма" Э.Асадов "Отцы и дети"" С.ЧѸрный. "Диета", "Зеркало"	Чтение	действующем лице и составлять этот рассказ; 10.2.3.4 давать оценку прочитанному, выражать свое отношение к нему
		Письмо	10.3.1.4 писать различные виды деловых бумаг; 10.3.1.5 употреблять в изложениях и сочинениях запятую в сложных предложениях; 10.3.1.6 обнаруживать стилистические ошибки в письменной речи; 10.3.2.2 сформировать навыков соблюдения орфографических норм; 10.3.3.1 правильно использовать служебные части речи (союзы, предлог, частицы, междометия); 10.3.4.1 правильно расставлять знаки препинания в сложном предложении
4 четверть			
Знаменитые люди. Чем они интересны? Закон и преступление	М.Ю.Лермонтов. "Смерть поэта"; Е.А.Евтушенко. "Людей неинтересных в мире нет". Уильям Голдинг. "Повелитель мух" (отрывки)	Слушание и говорение	10.1.3.1 понимать содержание прозаических, поэтических произведений/фрагментов, определяя основную мысль произведения; 10.1.5.1 участвовать в диалоге на темы трудовой, профессиональной деятельности, спорта и отдыха; 10.1.6.2 создавать тексты дискуссионного и полемического характера
		Чтение	10.2.3.4 давать оценку прочитанному, выражать свое отношение к нему; 10.2.3.5 выделять основную мысль текста; 10.2.3.6 различать стихи и прозу, басню-сказки, научно-популярные статьи и деловые документы; 10.2.3.7 составлять тезисный план; 10.2.3.8 использовать виды чтения владеть техниками критического мышления при чтении
		Письмо	10.3.1.5 употреблять в изложениях и сочинениях запятую в сложных предложениях; 10.3.1.6 обнаруживать стилистические ошибки в письменной речи; 10.3.3.1 правильно использовать служебные части речи (союзы, предлог, частицы, междометия); 10.3.4.1 правильно расставлять знаки препинания в сложном предложении

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 64-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 504 -қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде емес) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Екінші тілге оқытудың мақсаты оқыту деңгейіне сәйкес коммуникация құралы ретінде қазақ тілін меңгеру мен жетілдіру дағдыларының қалыптасуын, сонымен бірге қазақ әдеби тілінің нормалары мен ережелерін, тіл этикеті ережелерінің сақталуын қамтамсыз етеді, бұлар білім алушылардың функционалдық сауаттылығының дамуына, өз бетінше қазақ тілінде сөйлеп қатынас жасауына ықпал жасайды.

3. Міндеттер:

1) өмірдің әлеуметтік-тұрмыстық, ғылыми-техникалық, оқу-кәсіптік салаларында қатынас жасауға қажетті тыңдау, сөйлеу, оқу, жазу дағдыларын дамыту;

2) тілдік жүйе бірліктері, олардың үйлесім ережелері, қызметі, дағдылары және де, қазақ тілінің ережелері мен нормаларына сәйкес синтаксикалық құрылымын құру қабілеттері жөнінде білімдерін қалыптастыру;

3) тілдік өзін-өзі бақылау мен тілдік белсенділік дағдыларын дамыту;

4) қабылдаған ақпараттың сараптамасына, синтезіне, бағалануына, түсінілуіне бағытталған ойлау қабілетінің дағдыларын дамыту және қалыптастыру;

5) білім алушылардың танымдық қабілеттерін, жадын, зейінін, қиялын, тілдік реакциясын, тілдік құбылыстарға қарасты байқампаздығын дамыту;

6) ізденушілік, танысушылық, зерттеушілік оқу дағдыларын, оқыған ақпаратты өңдеу дағдыларын қалыптастыру;

7) түрлі жанрдағы шығармаларды саралау, оқығанын дәлелді тұжырымдау: тақырыпты, идеяны және композициялық ерекшеліктерді, шығарма сюжетін, негізгі оқиғаларды, кейіпкерлердің әрекеттері мен істерін, жазушының стилдік ерекшеліктерін ;

8) білім алушының сөздік қорын байыту, педагогтың, айналасындағылардың айтқанын түсініп тыңдауын дамыту;

9) қазақ тіліндегі фонетика, лексика, грамматика, дұрыс жазу негіздерін зерделеу және байланысты сөйлеу тілін қалыптастыру;

10) өзге халықтардың тілі мен мәдениетіне төзімділік көзқарас қалыптастыру.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру

қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және де жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім

алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әр-түрлі жұмыстарға қамтылады, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларға (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрындағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу үдерісі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді қолдануды қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік күзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушылардың танымдық әс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық ірекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар" әдісі маңызды орын алады.

17. Әрбір жаңа кезеңде білім алушылар материалды зерделеуге алдыңғы дағдыларының қалыптасуына қарай көшіп отырады; мұғалім дағдылары мен қабілеттерінің қалыптасуына қажетті әр кезеңге белгіленген уақытты өз бетінше белгілейді.

18. Бағдарламаны жүзеге асыру барысында білім алушылардың тілдік практикалық қабілеттерінің қалыптасуына акцент жасалау қарастырылады, олар білім алушылардың тілдік әрекетінің шектеулілігіне байланысты күнделікті істерінде жүзеге асырылады.

19. Екінші тілге оқытудың бастапқы кезеңдерінде ауызша сөйлеу тілін түсіну қабілетін қалыптастыру, сөздік қорын анықтау және кеңейту негізгі болып табылады, олар тілдік естуін дамыту және түзеу бойынша жүйелі жұмыс жүргізілуімен, орфоэпикалық дағдыларын қалыптастырумен сабақтасады; бұл үшін әңгімелесу, өлеңдер, жұмбақтар, жаңылтпаштар, сөйлемдер, тілдік ойындар жаттау қолданылады; мұнда мұғалім сөздердің орфоэпикалық дұрыс айтылуын қадағалайды, өз тілі мысалында қазақ тілінде сұрақтарға жауап беруге, сұрақ қоюға, сөздерді, сөйлемдерді, мәтінді оқуға үйретеді.

20. 5-сыныпта білім алушылар сөздердің дыбыстық, содан кейін дыбыстық-әріптік сарптамасымен жұмыс жүргізуді жалғастырады; жұмыстың бұл түрінің тілдік естуді дамытуда үлкен мағынасы бар, қазақша сөздегі әрбір дыбыс пен әріптің орнын көруге көмектеседі, ал бұл өз кезегінде, дұрыс сөйлеуге, жазуға, сөздерді есте сақтауға ықпалын тигізеді.

21. Тілді практикалық тұрғыда меңгерудің бастапқы кезі тыңдау қабілеті мен дағдысы болады, бұлардың базасында байланысты сөйлеу, сөйлеу қабілеті мен дағдылары қалыптасып, олармен жұмыс жетекші орын алады, өйткені ауызша тілдің қабілеті мен дағдыларының базасында оқу және жазу қабілеті мен дағдылары қалыптасады.

22. Бұл үшін қабілеттіліктің бүтіндей кешені орнатылады, атап айтқанда:

- 1) дыбыстамалық тілді тыңдау;
- 2) айтылғанды есту, бөтен және өз тіліндегі нормадан ауытқуларды табу;
- 3) үлгі негізінде естігенді дұрыс қайталап айту;
- 4) дыбыстарды, буындарды, сөздерді анық артикуляциялау;

5) естігенді айтқан сөзбен және көргенімен сәйкестеу: дыбыстық және әріптік құрылымның сәйкестігін белгілеу, әдеби сөйлеу мен сөзді жазу арасындағы қайшылықтарды табу;

- 6) ауызша өз сөзінде және оқығанда өз бетінше орфоэпикалық үлгілерді қолдану;
- 7) байланысты сөздер құру;
- 8) сауатты жазу.

23. Тілдік дағдыларды дамыту үшін түрлі талдауыштар қатысатын жағдайларды жасаған дұрыс: көру (суреттерді, заттарды көрсету), есту (мұғалім, құрбылары не айтып жатқанын мұқият тыңдау, сөйлеу тіліндегі қателерді байқау); тактильді (дыбыс артикуляциясын сезіну).

24. Сөздерді дұрыс жазу дағдыларын қалыптастыру үшін арнайы жаттығулар қолданылады: сөздерді, сөйлемдерді тактадан және оқулықтан көшіріп жазу; қалдырып

кеткен әріптерді, буындарды, сөздерді қойып көшіру; таңдамалы көшіру; естігенін жазу, ойша, сраптама ізі бойынша сөйлемдердегі сөздердің бұзылған ретін қалпына келтіру.

25. Оқыту барысындағы орфографиялық сөздермен сүйемелденетін тыңдау, сөйлеу, саналы көшіру, қазақ тілін меңгеру жұмыстарының негізгі түрі болып табылады.

26. Оқыған кезде фактілер дұрыс қабылданып жатқанын (не, қайда, қашан), себептік-нәтижелік байланыстар белгіленгенін (неге, не үшін), оқығанның мағынасын қалай түсінгенін анықтап алады.

27. Оқыту барысында сөздіктік жұмыстың үлкен мағынасы бар: ол түсініп оқудың қалыптасуына, сөздігінің баюына, бөлектенген сөздердің айтылуы мен жазылуы практикалық тұрғыда меңгерілуіне ықпал жасайды; сөздік жұмыстың мазмұнымен жаңа сөздердің мағынасы түсіндіріліп, олар білім алушылардың белсенді тіліне (ауызша және жазбаша) енгізіледі. Жаңа сөздер мағынасын талқылау қазақ тілінде жүргізіледі; бөлектенген жағдайда ана тілін қолдануға, сөздерді аударуға болады.

28. Қазақ тілін оқытудың маңызды шарттарының бірі - мұғалімнің сөйлеу тілі мен оқуы; педагогтың тілі үлгі болу; үлкеннің қазақ тілі анық, ашық, фонетикалық, лексикалық және грамматикалық қателерсіз жеткізілуі қарастырылады.

29. Қабілеттер мен дағдылардың дамуында оқытудың төмендегідей стратегиялары, әдістері мен тәсілдері қолданылады:

- 1) білім алушыларды коммуникативтік іс-әрекетке белсенді түрде тарту;
- 2) оқудың таныстырушылық түрі негізінде өз бетінше білім іздеу уәждемесін қалыптастыру;
- 3) әрі қарай дамуы үшін бағалаудың түрлі тәсілдерін қолдану, білім алушылардың шығармашылықтық қабілеттерін арттыру үшін түрлі жағдайлар жасау;
- 4) білім алушыларды ынталандыру және уәждеу мақсатында оқытуды дифференциалау.

30. Екінші тілге оқыту үшін бірегей (шоғырландырылған) қазақ тілі мен әдебиеті сабағы жүргізіледі.

31. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

2) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

3) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

32. "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;
- 2) 6-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;
- 3) 7-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;
- 4) 8-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;
- 5) 9-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;
- 6) 10-сынып – аптасына 4 сағат, оқу жылында – 136 сағатты құрайды.

33. Оқыту мақсаттары арқылы мұғалімдер сөйлеу қызметінің төрт дағдысын (тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылым) қалыптастырады, сонымен қатар білім алушылардың жетістігін бағалайды және оқытудың келесі кезеңі туралы ақпарат береді

34. Оқыту пәнінің мазмұны келесідей бөлімдерді қамтиды:

- 1) тыңдалым;
- 2) оқылым;
- 3) жазылым;
- 4) айтылым;
- 5) тілдік бағдар.

35. "Тыңдалым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) болжау;
- 2) назарын шоғырландырып тыңдау;
- 3) сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну;
- 4) көркем шығармаларды тыңдау;
- 5) негізгі ойды анықтау;
- 6) тыңдалым материалдары бойынша жауап беру.

36. "Оқылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) мәтіндегі ақпаратты анықтау;
- 2) стильдік ерекшеліктерді анықтау;
- 3) көркем шығармаларды оқу;
- 4) мәтіндерге салыстырмалы талдау жасау;
- 5) қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді оқу;
- 6) өзіндік көзқарасын білдіру және бағалау.

37. "Жазылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) әртүрлі стильде мәтіндер құрастыру;
- 2) эссе жазу;
- 3) көркемдегіш құралдарды қолданып жазу;
- 4) мәліметтерді жинақтау;

5) орфография және пунктуация.

38. "Айтылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сөздік қорының алуандығы;
- 2) сөз мәнері мен сөйлеу этикеті;
- 3) орфоэпиялық нормаларды сақтау;
- 4) мәтіннің негізгі аспектілерін анықтау және талқылау;
- 5) сенімді және еркін жауап беру;
- 6) визуалды материалдар арқылы тілді дамыту.

39. "Тілдік бағдар" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сөз таптары;
- 2) сөйлем.

40. 5-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: тірек сөздер арқылы болжау, негізгі мазмұнын түсіну, нақты ақпаратты анықтау, күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты сөздердің мағынасын түсіну, көркем әдеби мәтіндердің мазмұнын түсіну, негізгі тақырыпты анықтау, сұрақтарға жауап беру;

2) айтылым: қазақ тіліндегі төл дыбыстары мен үндестік заңы, жаңа сөздерді, олардың синонимдер, антонимдер және омонимдермен қатар қолдану, амандасу мәнері мен ұлттық этикет формалары, берілген сұраққа жауап беру, шағын диалогке қатысу, иллюстрацияларды сипаттау;

3) оқылым: негізгі ақпаратты анықтау, хат, хабарлама, стильдік ерекшелігін белгілеу, көркем әдеби шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау, мәтіндердің тақырыбы мен мазмұндық құрылымын салыстыру, тақырып бойынша үйренген сөздерін күнделікті өмірде қолдана білу;

4) жазылым: хат жазу, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап беру, суреттерге қарап шағын мәтін құрастыру, мәтінге сай тақырып ойлап табу, жазба жұмыстарында сипаттау әдісін қолдану, үндестік заңына сәйкес және орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу, сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану.

41. Тілдік бағдар бойынша:

1) сөз таптары: жалпы және жалқы есімдерді ажырата білу, жалғау түрлерін дұрыс жалғау, заттың түрі, түсі мен сапасын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, сан есім (бірліктер, ондықтар, жүз, мың) атауларын білу, жіктеу, сілтеу, сұрау есімдіктерін орынды қолдану, болымды және болымсыз етістіктерді ажырата білу;

2) сөйлем: хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, құрастыру.

42. 6-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы тақырыпты және көтерілетін мәселені болжау, мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпараттарды анықтау, әлеуметтік-тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздер

мен тірек сөздердің мағынасын түсіну, әңгіменің мазмұнын талдай отырып кейіпкерлерге сипаттама жасау, мәтін тақырыбы арқылы негізгі ойды анықтау, тыңдалым материалдары бойынша сұрақтарға жауап беру;

2) айтылым: өз ойын әсерлі, мазмұнды жеткізу, тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, сұраулы, хабарлы, лепті және бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескеріп айту, шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтарды сипаттау, диалогке қатысушылар өзара түсінісіп, ойларын толықтырып отыру, сюжетті суреттердің желісі бойынша мәтін құрастыру;

3) оқылым: мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау, берілген мәтін мен әңгіменің мазмұнын түсіну, тақырыбы мен негізгі ойды анықтау, мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымына сүйене отырып, түрлерін салыстыру, мәтінде көтерілген мәселені шынайы өмірмен байланыстыру;

4) жазылым: берілген мәтін, әңгіме бойынша өз ойын жазу, мәтінге дұрыс тақырып тауып жазу, үндестік заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу, жалғауларды ережелерді ескере отырып жалғау, сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді дұрыс қолдану.

43. Тілдік бағдар бойынша:

1) сөз таптары: деректі және дерексіз зат, көптік мәнді есімдерді ажырата білу, жазбаша, заттың сипатын, көлемін, салмағын, аумағын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, есептік сан есімдер мен реттік сан есімдерді қолдана білу, болымсыздық, жалпылау, жіктеу есімдіктерін орынды қолдану, етістіктің шақтарының мағынасы мен қызметін білу, оларды ажырату;

2) сөйлем: жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің орын тәртібін сақтай отырып жай сөйлем құрастыру.

44. 7-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын болжау, мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты қажетті сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну, әңгіменің тақырыбы мен идеясын талдау, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау;

2) айтылым: мақал-мәтелдер, мәтін мазмұнын дамыту, кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, екпін түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолданып айту, шығармадағы кейіпкерлерге талдау жасау, мінездеме беру, коммуникативтік жағдаяттың талаптарына сай "сөйлеуші→тыңдаушы" позицияларын еркін ауыстыру, кесте, диаграмма, шартты белгілер, суреттер мен сызбаларда берілген ақпаратты сипаттау;

3) оқылым: кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну, шағын шығармалардағы кейіпкердің іс-әрекетіне сипаттама жасап, лирикалық кейіпкердің образын талдау, мәтіндердің идеясын түсініп, мәтінде көтерілген мәселеге қатысты өз ойын жеткізу;

4) жазылым: мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, ресми құттықтаулар жазу, эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін жазу, жазба жұмыстарында теңеу мен метафораны қолданып жазу, тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация түрінде ұсыну, тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (күрделі сөздер), сөйлем арасында не соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану.

45. Тілдік бағдар бойынша:

1) сөз таптары: мәтіндерден көмекші есімдерді ажырата білу, салыстырмалы, күшейтпелі, асырмалы шырайлардың қызметін білу, жинақтық, топтау сан есімдерін, етістіктің шақтарын (осы шақ, өткен шақ, келер шақ) ажыратып, күнделікті өмірде қолдана білу, септеулік шылаулардың қызметін білу;

2) сөйлем: жазба жұмыстарында жай және құрмалас сөйлемдерді құрастыру.

46. 8-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы көтерілетін мәселені болжау, мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздер мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну, орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау, тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл-күйі арқылы негізгі ойды анықтау, деректер келтіре отырып, дәлелді жауап беру;

2) айтылым: тұрақты тіркестер мен көркемдегіш құралдарды қолданып, ауызша мәтіндер құрау, көңіл-күйді білдіруде ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу, сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын ескеріп айту, мазмұны жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар желісін салыстыру және талдау, тақырып бойынша өз пікірлерін білдіру және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру, кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпаратты талдау, баға беру;

3) оқылым: публицистикалық стильдің (мақала, интервью, қысқа очерк, жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің жанрын анықтау, прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образына баға беру, мәтіндердің түрлері мен қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолданып, мәтінге өзгеріс енгізу, тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелерді салыстырып, баға беру;

4) жазылым: мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала жазу, эссе құрылымын сақтап, берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну, жазба жұмыстарында теңеу мен салыстыруды қолдану, тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе жазуда тиімді түрде қолдану, тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер), сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану, орфографиялық нормаларды сақтап жазу.

47. Тілдік бағдар бойынша:

1) сөз таптары: болжалдық және бөлшектік сан есімдерді орынды қолдану, етістіктің шартты және бұйрық рай қызметін білу, үстеулерді орынды қолдану, демеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарында орынды қолдану;

2) сөйлем: жазба жұмыстарында сабақтас, себеп-салдар, аралас құрмалас сөйлемдерді құрастыру.

48. 9-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйексөздерді талқылай отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау, мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шынайылығы мен нақтылығын анықтау, әлеуметтік-қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіну, орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтап, өз пікірін білдіру, автордың негізгі ойы мен көзқарасын анықтау, көтерілген мәселеге көзқарасын білдіру, қойылған сұрақтарға нақты жауап беру;

2) айтылым: берілген тапсырмаға немесе сюжетті суреттерге қарап ауызша мәтін, диалог құрау, сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу, шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "автордың ойын" бағалау, тақырып бойынша қажетті аргументтерді орынды қолдану, диалог пен полилог барысында сенімді түрде сөйлеу, кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпараттарды өзара салыстырып бағалау;

3) оқылым: мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды жасау, ғылыми стильде (пікір, тезис, мақала, баяндама, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін анықтау, прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың ойы мен көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін бағалау, мәтіндердің стилі мен жанрлық ерекшеліктерін талдау, қосымша ақпарат көздерінен керекті мәліметтерді алу, өз көзқарасын білдіру, мәтінде көтерілген мәселені ұқсас мәселелермен байланыстыра отырып баға беру;

4) жазылым: мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу, эссе құрылымы мен дамуын сақтап, өз ойын жазу, жазба жұмыстарында афоризмдерді тиімді қолдану, мәтіндер құрауда мәліметтерді жинақтап, тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс жазу, сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану.

49. Тілдік бағдар бойынша:

1) сөз таптары: өздік және өзгелік етістің қызметі, үстеулердің қызметі, ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану;

2) сөйлем: жазба жұмыстарында (салалас, сабақтас, аралас) құрмалас сөйлемдерді құрастыру.

50. 10-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: шығармадағы оқиға желісін бақылап, кейіпкерлерге мінездеме жасау, әлеуметтік-қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіну, орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтап, өз пікірін білдіру, мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі ойын анықтау, көтерілген мәселеге сыни көзқарасын білдіру;

2) айтылым: мақсатты аудиторияға арналған ауызша мәтіндер құрау, коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлеу этикеті формаларын дұрыс таңдай білу, сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу, оқиғаны өз ойымен автор болып жалғастыру, аяқтау, тақырып бойынша қажетті сөздерді тауып, орынды қолдану, дәлелмен сөйлеу, диалог пен полилогте сенімді сөйлеу, кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпараттарды өзара салыстырып бағалау, берілген сұрақтарға нақты және дұрыс жауап беру;

3) оқылым: шығармалардағы автордың ойы мен көтерілген мәселені анықтап, өз көзқарасын білдіру, оқырманға әсерін бағалау, мәтіндердің стилі мен тілдік ерекшелігін анықтау, жанрлық ерекшеліктерін талдау, ғылыми стильде (пікір, тезис, мақала, баяндама, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін анықтау, қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерден қорытынды жасау, мәтінде көтерілген мәселені елдегі мәселелермен байланыстыра отырып сыни тұрғыда баға беру;

4) жазылым: берілген тақырып бойынша шағын мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу, эссе құрылымы мен дамуын сақтап, өз ойын дәлелдеп жазу, жазба жұмыстарында афоризмдерді тиімді және мағынасына мән беріп жазу, түрлі стильдегі мәтіндер құрауда мәліметтерді жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсетіп жазу, тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс және түсінікті жазу, сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану, сауатты жазу.

51. Тілдік бағдар бойынша:

1) сөз таптары: өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қызметін білу, оларды дұрыс қолдану, мекен және мезгіл үстеулерді орынды қолдану, ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды, сауатты қолдану;

2) сөйлем: жазба жұмыстарында (салалас, сабақтас, аралас) сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыру.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

52. Бағдарламада ұсынылған оқыту мақсаттары кодтық белгімен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныбын, екінші және үшінші сандар бөлімнің және бөлімшенің реттік нөмірін, төртінші белгі оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 9.2.1.1 кодындағы "9" – сыныбы,

"2.1" – екінші бөлімнің бірінші бөлімшесі, "1" – оқыту мақсатының реттік нөмірі.

53. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1-кесте

"Тыңдалым" бөлімі						
Дағдылар	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Болжау	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау	6.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер, мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы болжау	7.1.1.1 тірек сөздер, мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы тақырыпты және көтерілетін мәселені болжау	8.1.1.1 мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын болжау	9.1.1.1 мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы көтерілетін мәселені болжау	10.1.1.1 тыңдалат мәтіндегі фразалар дәйексөзді талқылай, тақырыпты көтерілетін мәселені
1.2 Назарын шоғырландырып тыңдау	5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну	6.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақты ақпаратты анықтау	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпараттарды анықтау	8.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың өзектілігін анықтау	9.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, детальді ақпараттарды анықтау	10.1.2.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын ақпаратты шынайылықпен нақтылы анықтау
1.3 Сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	5.1.3.1 тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздердің мағынасын түсіну	6.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну	7.1.3.1 тұрмыстық - әлеуметтік тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну	8.1.3.1 әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты қажетті сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	9.1.3.1 оқу-еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздер мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну	10.1.3.1 әлеуметтік қоғамды тақырыпта аясындағы сөздер термин сөз мағынасын
4. Көркем шығармаларды тыңдау	5.1.4.1 шағын көлемді көркем әдеби мәтіндердің мазмұнын түсіну	6.1.4.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби мәтіндердің мазмұнын түсіну	7.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкерлерге сипаттама жасау	8.1.4.1 повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау	9.1.4.1 орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау	10.1.4.1 көлемді поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау, әлеуметтік қоғамды мәселені анықтау

1.5 Негізгі ойды анықтау	5.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар арқылы тақырыпты анықтау	6.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар арқылы негізгі тақырыпты анықтау	7.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар, мәтін тақырыбы арқылы негізгі ойды анықтау	8.1.5.1 тірек сөздер, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау	9.1.5.1 тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл-күйі арқылы негізгі ойды анықтау	10.1.5.1 мақсатты аудитория автордың ойы мен көзқарасын анықтау
1.6 Тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде қарапайым сұрақтарға жауап беру	6.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру	7.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде шынайы өмірмен байланыстырып жауап беру	8.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде өз пікірін өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру	9.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде деректерді келтіре отырып, дәлелді жауап беру	10.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде көтерілген мәселеге көзқарасын білдіру

2-кесте

"Айтылым" бөлімі						
Дағдылар	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Сөздік қорының алуандылығы	5.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді олардың синонимдерімен қатар қолдану	6.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді олардың синонимдер, антонимдер, омонимдерімен қатар қолдану, ойын жеткізе білу	7.2.1.1 тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді қолдану, ойын әсерлі, мазмұнды жеткізу	8.2.1.1 мақал-мәтелдер, терминдер мен неологизмдерді орынды қолдана отырып, мәтін мазмұнын дамыту	9.2.1.1 тұрақты тіркестер мен көркемдегіш құралдарды қолданып, ауызша мәтіндер құрау	10.2.1.1 берілген тақырыпқа сай сөздерді орынды қолдана отырып, ауызша мәтіндер құрау
2.2 Сөз мәнері мен сөйлеу этикеті	5.2.2.1 қазақша амандасу, сөйлесу мен этикет формаларын пайдалану	6.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формаларын пайдалану	7.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, аяқтаудың ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын білу	8.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұйрық берудің түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу	9.2.2.1 түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене отырып, көңіл-күйді білдіруде ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдану	10.2.2.1 коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлеу этикеті формаларын дұрыс таңдай білу
2.3 Орфоэпиялық	5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстардың	6.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда үндестік заңын	7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сұраулы, хабарлы, лепті және бұйрықты	8.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз	9.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді,	10.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс,

нормаларды сақтау	дыбысталуын, үндестік заңын ескеріп айту	ескеріп, сөздердің орын тәртібін сақтау	сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескеріп айту	және сөйлем ішінде орынды қолданып айту	кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын ескеріп айту	логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу
2.4 Мәтіннің негізгі аспектілерін анықтау және талқылау	5.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұнына жоспар	6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұнына жоспар құру, соған сүйеніп баяндау	7.2.4.1 шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтарды сипаттау және тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау	8.2.4.1 шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінездеменің тілдік құралдарын талдау	9.2.4.1 идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар желісіне бақылау жасай отырып, мазмұнның дамуын салыстыру және талдау	10.2.4.1 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "автордың ойын" бағалау
2.5 Сенімді және еркін жауап беру	5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, шағын диалогке қатысу	6.2.5.1 сұрақтарға нақты, толық жауап беру, диалогке қатысып, еркін жауап беру	7.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диалогке қатысушылар өзара түсінісіп, ойларын толықтырып отыру	8.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік жағдаяттың талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позицияларын еркін ауыстыру	9.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша өз пікірлерін сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру	10.2.5.1 сөйлеу барысында түрлі стильде берілген тақырып бойынша қажетті аргументтерді орынды қолдану, диалогте, полилогте сенімді сөйлеу
2.6 Визуалды материалдар арқылы тілді дамыту	5.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып иллюстрацияларды сипаттау	6.2.6.1 тірек сөздерге сүйеніп, сюжетті суреттердің желісі бойынша әңгіме құрастыру	7.2.6.1 сюжетті суреттерге әңгіме құрастыру, сипаттау	8.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер, суреттер мен сызбаларда берілген ақпаратты сипаттау	9.2.6.1 кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпаратты талдау, баға беру	10.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпараттарды өзара салыстырып бағалау

3-кесте

"Оқылым" бөлімі						
Дағдылар	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Мәтіндегі ақпаратты анықтау.	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау және	7.3.1.1 мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтау, өмірдегі	8.3.1.1 кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде	9.3.1.1 перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті ақпаратты анықтау	10.3.1.1 мәтіндегі ақпараттың өзектілігін

		жанама ақпаратты анықтау	кейбір жағдаяттармен байланыстыру	берілген ақпаратты түсіну , қолдана білу		анықтау, қорытынды жасау
3.2 Стильдік ерекшеліктерді анықтау	5.3.2.1 хат, хабарлама мазмұнын түсіну, стильдік ерекшелігін анықтау	6.3.2.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін анықтау, хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну	7.3.2.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін анықтау (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, түйіндеме)	8.3.2.1 ресми-іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құттықтаулар, ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшелігін анықтап, талдау жасау	9.3.2.1 публицистикалық стильдің (мақала, интервью, қысқа очерк, жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің жанрын анықтау	10.3.2.1 ғылым стильде аннотация, пікі тезис, мақала, баяндама, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін анықтап, талда жасау
3.3 Көркем шығармаларды оқу	5.3.3.1 шағын көлемді көркем шығармалады түсіну, тақырыбын анықтау	6.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау	7.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбы мен негізгі ойды анықтау	8.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын талдау	9.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образына баға беру	10.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармаларда автордың ойы мен көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін бағалау
3.4 Мәтіндерге салыстырмалы талдау жасау	5.3.4.1 мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын салыстыру	6.3.4.1 мәтіндердің мазмұндық құрылымына сүйене отырып , талдау жасау	7.3.4.1 мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымына сүйене отырып , түрлерін салыстыру	8.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын салыстырып, талдау жасау	9.3.4.1 мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып, талдау жасау	10.3.4.1 мәтіндердің стилін, жанрлы ерекшеліктерін салыстырып, талдау жасау
3.5 Қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді оқу	5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді ала білу	6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру	7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, қарама-қайшы ақпараттарды анықтау	8.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді кесте, диаграмма , сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну	9.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолдана отырып, мәтінге өзгеріс енгізу, ерекшеліктерді бақылау	10.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерден қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру
		6.3.6.1 тақырып	7.3.6.1 тақырып бойынша			

3.6 Өзіндік көзқарасын білдіру және бағалау	5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру	бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселені ұқсас мәселемен салыстыру	үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселені шынайы өмірмен байланыстыру	8.3.6.1 тақырып бойынша деректер қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу	9.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелерді салыстыра отырып, баға беру	10.3.6.1 мәтінді көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстыра отырып сыни тұрғыда баға беру

4-кесте

"Жазылым" бөлімі						
Дағдылар	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4.1 Әртүрлі стильде мәтіндер құрастыру	5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын дұрыс қолдана отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазып үйрену	6.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын дұрыс қолдана отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазу	7.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу	8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, өтініш, түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, пікір, интервью жазу	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу
4.2 Эссе жазу	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу	6.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу, қысқаша мазмұнын жазу	7.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір абзацты жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып жазу	8.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу	9.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, тақырыпқа байланысты берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну	10.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімді салыстыра отырып, өз ойын дәлелдеп жазу
4.3 Көркемдегіш құралдарды қолданып жазу	5.4.3.1 жазба жұмыстарында көркемдегіш құралдарды жазып үйрену	6.4.3.1 жазба жұмыстарында сипаттау, бейнелеу құралдарын қолданып жазу	7.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу, эпитет сөздерін қолданып жазу	8.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу мен метафораны қолданып жазу	9.4.3.1 жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін қолданып жазу	10.4.3.1 жазба жұмыстарында афоризмдерді тиімді қолданып жазу
4.4 Мәліметтерді жинақтау	5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер жасау	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша	7.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша	8.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация түрінде ұсыну	9.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе жазуда тиімді қолдану	10.4.4.1 тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрауда мәліметтерді жинақтап, дереккөздеріне

		постер, сызба-кестелер жасау	постер, диаграмма, кестелер жасау			сілтеме көрсетіп жазу
4 . 5 Орфография және пунктуация	5.4.5.1 жазба жұмыстарында жалғаулардың ерекшелігін ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу, тыныс белгілерді орынды қолдану	6.4.5.1 жазба жұмыстарында жалғаулардың ерекшелігін ескеріп, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	7.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғауда үндестік заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	8.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (күрделі сөздер); оқшау сөздерге қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	9.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер); сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	10.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану

5-кесте

"Тілдік бағдар" бөлімі			
Дағдылар	Оқыту мақсаттары		
	5-сынып	6-сынып	7-сынып
	5.5.1.1 мәтіндерден жалпы және жалқы есімдерді ажырата білу, жалғау түрлерін дұрыс жалғау	6.5.1.1 мәтіндерден деректі және дерексіз зат, көптік мәнді есімдерді ажырата білу, жазбаша, ауызша жұмыстарда қолдану	7.5.1.1 мәтіндерден көмекші есімдерді ажырата білу, жазба -
	5.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың түрін, түсін сапасын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану	6.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың сипатын, көлемін, салмағын, аумағын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, жазбаша және ауызша жұмыстарда қолдану	7.5.1.2 салыстырмалы, күшейтпелі, асырмалы шырайлардың қызметін біл -

5.1 Сөз таптары	5.5.1.3 сан есім (бірліктер, ондықтар, жүз, мың) атауларын білу, орынды қолдану	6.5.1.3 есептік сан есімдер мен реттік сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	7.5.1.3 жинақтық сан есімдерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
	5.5.1.4 жіктеу есімдігін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	6.5.1.4 сілтеу, сұрау есімдіктерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	7.5.1.4 өздік, болымсыздық есімдіктерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
	5.5.1.5 болымды, болымсыз етістіктерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	6.5.1.5 етістіктің шақтарының қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	7.5.1.5 етістіктің шақтарының қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
	5.5.1.6 үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орындап үйрену	6.5.1.6 мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	7.5.1.6 сын-қимыл (бейне) және мөлшер үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
	5.5.1.7 ыңғайластық қатынасты білдіретін жалғаулықтың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	6.5.1.7 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	7.5.1.7 талғаулықтың немесе кезектестік мәнді білдіретін және себеп-салдарлық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
5.2 Сөйлем	5.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті	6.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті	7.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің орын тәртібін сақтай отырып

сөйлемдердің жасалу жолдарын білу	сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, құрастыру

54. Осы Бағдарлама сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

55. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру
деңгейінің 5-10 сыныптарына
арналған "Қазақ тілі мен
әдебиеті" пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік оқу
бағдарламасына
қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар (оқыту қазақ тілінде емес)

1) 5-сынып:

1 – кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Отбасындағы дәстүр мен мерекелер	М.Мақатаев "Тоқта, ботам!" өлеңі	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну
		Айтылым	5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстардың дыбысталуын, үндестік заңын ескеріп айту; 5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, шағын диалогке қатысу
		Оқылым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау; 5.3.3.1 шағын көлемді көркем әдеби шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау
		Жазылым	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер жасау
		Тілдік бағдар	5.5.1.1 мәтіндерден жалпы және жалқы есімдерді ажырата білу, жалғау түрлерін дұрыс жалғау

Мектеп өмірі. Әдепті бала – арлы бала	Б.Соқпақбаев "Менің атым – Қожа" повесі (үзінді).	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну
		Айтылым	5.2.2.1 қазақша амандасу, сөйлесу мен этикет формаларын пайдалану; 5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, шағын диалогке қатысу
		Оқылым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау; 5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді ала білу
		Жазылым	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер жасау
		Тілдік бағдар	5.5.1.1 мәтіндерден жалпы және жалқы есімдерді ажырата білу, жалғау түрлерін дұрыс жалғау
Қазақстандағы жан-жануарлар мен өсімдіктер әлемі	Жан-жануарлар туралы ертегілер, жұмбақтар	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.4.1 шағын көлемді көркем әдеби мәтіндердің мазмұнын түсіну
		Айтылым	5.2.2.1 қазақша амандасу, сөйлесу мен этикет формаларын пайдалану; 5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, шағын диалогқа қатысу
		Оқылым	5.3.3.1 шағын көлемді көркем әдеби шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау; 5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді ала білу
		Жазылым	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер жасау
		Тілдік бағдар	5.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың түрін , түсін сапасын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану
2 -тоқсан			
Ежелгі көшпелілер мәдениеті	Тұмар ханшайым туралы аңыз	Тыңдалым	5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақты ақпаратты анықтау; 5.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар арқылы тақырыпты анықтау
		Айтылым	5.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді олардың синонимдерімен қатар қолдану; 5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстардың дыбысталуын, үндестік заңын ескеріп айту
		Оқылым	5.3.2.1 хат, хабарлама мазмұнын түсіну, стильдік ерекшелігін анықтау; 5.3.3.1 шағын көлемді көркем әдеби шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау
			5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын дұрыс қолдана отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазып үйрену;

		Жазылым	5.4.5.1 жазба жұмыстарында жалғаулардың ерекшелігін ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу, тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілдік бағдар	5.5.1.3 сан есім (бірліктер, ондықтар, жүз, мың) атауларын білу, орынды қолдану
Су – тіршілік көзі	Ә.Тәжібаев "Сырдария" өлеңі	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар арқылы тақырыпты анықтау
		Айтылым	5.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұнына ж о с п а р к ұ р у 5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, шағын диалогке қатысу
		Оқылым	5.3.2.1 хат, хабарлама мазмұнын түсіну, стильдік ерекшелігін анықтау; 5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру
		Жазылым	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер жасау
		Тілдік бағдар	5.5.1.4 жіктеу есімдіктерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
Әлемдегі ірі кітапханалар	Абай Құнанбайұлы "Ғылым таппай, мақтанба" өлеңі	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.4.1 шағын көлемді көркем әдеби мәтіндердің мазмұнын түсіну
		Айтылым	5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстардың дыбысталуын, үндестік заңын е с к е р і п а й т у ; 5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, шағын диалогке қатысу
		Оқылым	5.3.2.1 хат, хабарлама мазмұнын түсіну, стильдік ерекшелігін анықтау; 5.3.3.1 шағын көлемді көркем әдеби шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау
		Жазылым	5.4.5.1 жазба жұмыстарында жалғаулардың ерекшелігін ескеріп, орфографиялық нормаға сай д ұ р ы с ж а з у ; 5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу
		Тілдік бағдар	5.5.1.5 болымды, болымсыз етістіктерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
3- тоқсан			
		Тыңдалым	5.1.4.1 шағын көлемді көркем әдеби мәтіндердің м а з м ұ н ы н т ү с і н у ; 5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде қарапайым сұрақтарға жауап беру
			5.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұнына ж о с п а р к ұ р у

Денсаулық – зор байлық	"Ең үлкен байлық" ертегісі	Айтылым	5.2.2.1 қазақша амандасу, сөйлесу мен этикет формаларын пайдалану
		Оқылым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау; 5.3.4.1 мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын салыстыру
		Жазылым	5.4.3.1 жазба жұмыстарында көркемдегіш құралдарды жазып үйрену; 5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу
		Тілдік бағдар	5.5.1.6 үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орындықолдану
Менің Тәуелсіз Қазақстаным	Қ.Сарин "Тәуелсіздік" өлеңі	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақты ақпаратты анықтау
		Айтылым	5.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді олардың синонимдерімен қатар қолдану 5.2.2.1 қазақша амандасу, сөйлесу мен этикет формаларын пайдалану
		Оқылым	5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді ала білу; 5.3.4.1 мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын салыстыру
		Жазылым	5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер жасау; 5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу
		Тілдік бағдар	5.5.1.7 ыңғайластық қатынасты білдіретін білдіретін жалғаулықтың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
Аспан әлемінің құпиялары	Жұлдыздар туралы аңыздар, ертегілер	Тыңдалым	5.1.1.1 - тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.3.1 тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну
		Айтылым	5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстардың дыбысталуын, үндестік заңын ескеріп айту; 5.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып иллюстрацияларды сипаттау
		Оқылым	5.3.4.1 мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын салыстыру; 5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру
		Жазылым	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.3.1 жазба жұмыстарында көркемдегіш құралдарды жазып үйрену
		Тілдік бағдар	5.5.1.7 ыңғайластық қатынасты білдіретін жалғаулықтың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орындықолдану

Компьютердің тілін табу – өнер	Ы.Алтынсарин "Өнер-білім бар жұрттар" өлеңі	"	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру
			Айтылым	5.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұнына жоспар құру, соған сүйеніп баяндау; 5.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып иллюстрацияларды сипаттау
			Оқылым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау; 5.3.4.1 мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын салыстыру
			Жазылым	5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер жасау; 5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын дұрыс қолдана отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазып үйрену
			Тілдік бағдар	5.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдердің жасалу жолдарын білу
4-тоқсан				
Қазақстандағы ұлттар достастығы	М.Мағауин "Бір атаның балалары" (үзінді)		Тыңдалым	5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну 5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру
			Айтылым	5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстардың дыбысталуын, үндестік заңын ескеріп айту; 5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, шағын диалогке қатысу
			Оқылым	5.3.2.1 хат, хабарлама, мазмұнын түсіну, стильдік ерекшелігін анықтау; 5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру
			Жазылым	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер жасау
			Тілдік бағдар	5.5.1.1 мәтіндерден жалпы және жалқы есімдерді ажырата білу, жалғау түрлерін дұрыс жалғау; 5.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың түрін, түсін сапасын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану; 5.5.1.3 сан есім (бірліктер, ондықтар, жүз, мың) атауларын білу, орынды қолдану
			Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну
			Айтылым	5.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді олардың синонимдерімен қатар қолдану 5.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып иллюстрацияларды сипаттау
				5.3.3.1 шағын көлемді көркем әдеби шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау;

Ұлы Дала табиғаты	Қ. Мырзалиев " Табиғат – жаратылыс пернесі" өлеңі	Оқылым	5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді ала білу
		Жазылым	5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын дұрыс қолдана отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазып үйрену; 5.4.3.1 жазба жұмыстарында көркемдегіш құралдарды жазып үйрену
		Тілдік бағдар	5.5.1.4 жіктеу есімдігін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану; 5.5.1.5 болымды, болымсыз етістіктерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану; 5.5.1.6 үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
Ер есімі – ел есінде !	Ғ. Мүсірепов "Қазақ солдаты" романы (үзінді)	Тыңдалым	5.1.3.1 тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздердің мағынасын түсіну; 5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде қарапайым сұрақтарға жауап беру
		Айтылым	5.2.2.1 қазақша амандасу, сөйлесу мен этикет формаларын пайдалану; 5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстардың дыбысталуын, үндестік заңын ескеріп айту
		Оқылым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау; 5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру
		Жазылым	5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын дұрыс қолдана отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазып үйрену; 5.4.5.1 жазба жұмыстарында жалғаулардың ерекшелігін ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу, тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілдік бағдар	5.5.1.7 ыңғайластық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану; 5.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдердің жасалу жолдарын білу

2) 6-сынып:

2-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан			
		Тыңдалым	6.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы, мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы болжау; 6.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар арқылы негізгі тақырыпты анықтау
		Айтылым	6.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формаларын пайдалану; 6.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда үндестік заңын ескеру, сөздердің орын тәртібін сақтау

Отан отбасынан басталады	М.Әуезов "Абай жолы" романы, "Қайтқанда" тарауы (үзінді)	Оқылым	6.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру
		Жазылым	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, сызба-кестелер жасау; 6.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын дұрыс қолдана отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазу
		Тілдік бағдар	6.5.1.1 мәтіндерден деректі және дерексіз зат, көптік мәнді есімдерді ажырата білу, жазбаша, ауызша жұмыстарда қолдану
Қазіргі қазақ ауылы мен қаланың тыныс-тіршілігі	Ә.Дүйсенбиев "Бәтіңке, шұжық, балқаймақ" өлеңі	Тыңдалым	6.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақты ақпаратты анықтау; 6.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақтарға нақта жауап беру
		Айтылым	6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұнына жоспар құру, соған сүйеніп баяндау; 6.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді олардың синонимдерімен, антоним, омонимдерімен қатар қолдану, ойын жеткізе білу
		Оқылым	6.3.2.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін анықтау, хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну; 6.3.4.1 мәтіндердің мазмұндық құрылымына сүйене отырып, талдау жасау
		Жазылым	6.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын дұрыс қолдана отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазу; 6.4.5.1 жазба жұмыстарында жалғаулардың ерекшелігін ескеріп, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілдік бағдар	6.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың сипатын, көлемін, салмағын, аумағын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану.
Таулар сыры	М. Мақатаев "Мен таулықпын" өлеңі	Тыңдалым	6.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну
		Айтылым	6.2.6.1 тірек сөздерге сүйеніп, сюжетті суреттердің желісі бойынша әңгіме құрастыру; 6.2.5.1 сұрақтарға нақты, толық жауап беру, диалогке қатысып, еркін жауап беру
		Оқылым	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау және жанама ақпаратты анықтау; 6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселені ұқсас мәселемен салыстыру

		Жазылым	6.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу; қысқаша мазмұнын жазу; 6.4.3.1 жазба жұмыстарында сипаттау, бейнелеу құралдарын қолданып жазу
		Тілдік бағдар	6.5.1.3 есептік сан есімдер мен реттік сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
2 - тоқсан			
Қуат көзін үнемдей білеміз бе?	Б.Сүлейменов "Күннен келген адам" кітабы (үзінді).	Тыңдалым	6.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақты ақпаратты анықтау; 6.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар арқылы негізгі тақырыпты анықтау
		Айтылым	6.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формаларын пайдалану; 6.2.5.1 сұрақтарға нақты, толық жауап беру, диалогке қатысып, еркін жауап беру
		Оқылым	6.3.2.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін анықтау, хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну; 6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселені ұқсас мәселемен салыстыру
		Жазылым	6.4.4.1 -мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, сызба-кестелер жасау; 6.4.3.1 жазба жұмыстарында сипаттау, бейнелеу құралдарын қолданып жазу
		Тілдік бағдар	6.5.1.4 сілтеу, сұрау есімдіктерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
Астана – мәдениет пен өнер ордасы	Ә.Ысқақ "Күн ұлымын"	Тыңдалым	6.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну; 6.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұнын негізінде сұрақтарға жауап беру
		Айтылым	6.2.6.1 тірек сөздерге сүйеніп, сюжетті суреттердің желісі бойынша әңгіме құрастыру; 6.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда үндестік заңын ескеріп, сөздердің орын тәртібін сақтау
		Оқылым	6.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру
		Жазылым	6.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын дұрыс қолдана отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазу; 6.4.5.1 жазба жұмыстарында жалғаулардың ерекшелігін ескеріп, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану

		Тілдік бағдар	6.5.1.5 етістіктің шақтарының (осы шақ, өткен шақ, келер шақ) ауызша және жазба жұмыстарда қолдану
Қазақстан қорықтары	Ө.Тұрманжанов "Қарлығаш, дәуіт, жылан"	Тыңдалым	6.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер, мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы болжау; 6.1.4.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби мәтіндердің мазмұнын түсіну
		Айтылым	6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұнына жоспар құру, соған сүйеніп баяндау; 6.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді олардың синонимдерімен, антоним, омонимдерімен қатар қолдану, ойын жеткізе білу
		Оқылым	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау және жанама ақпаратты анықтау; 6.3.4.1 мәтіндердің мазмұндық құрылымына сүйене отырып, талдау жасау
		Жазылым	6.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу, қысқаша мазмұнын жазу; 6.4.3.1 жазба жұмыстарында сипаттау, бейнелеу құралдарын қолданып жазу
		Тілдік бағдар	6.5.1.5 етістіктің шақтарының (осы шақ, өткен шақ, келер шақ) ауызша және жазба жұмыстарда қолдану
3 - тоқсан			
Болашақ мамандықтары	А. Машанов "Жер астына саяхат"	Тыңдалым	6.1.4.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби мәтіндердің мазмұнын түсіну; 6.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру
		Айтылым	6.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формаларын пайдалану; 6.2.6.1 тірек сөздерге сүйеніп, сюжетті суреттердің желісі бойынша әңгіме құрастыру
		Оқылым	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау және жанама ақпаратты анықтау; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру
		Жазылым	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау және жанама ақпаратты анықтау; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру
		Тілдік бағдар	6.5.1.5 етістіктің шақтарының (осы шақ, өткен шақ, келер шақ) ауызша және жазба жұмыстарда қолдану
		Тыңдалым	6.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер, мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы болжау; 6.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар арқылы негізгі тақырыпты анықтау

Қазақстан және Ұлы Жібек жолы	Д.Досжан "Жібек жолы" романы (үзінді)	Айтылым	6.2.5.1 сұрақтарға нақты, толық жауап беру, диалогке қатысып, еркін жауап беру; 6.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда үндестік заңын ескеріп, сөздердің орын тәртібін сақтау
		Оқылым	6.3.2.1 - мәтіндердің стильдік ерекшелігін анықтау, хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну; 6.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау
		Жазылым	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, сызба-кестелер жасау; 6.4.3.1 жазба жұмыстарында сипаттау, бейнелеу құралдарын қолданып жазу
		Тілдік бағдар	6.5.1.6 - мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
Жер байлығына аяулы көзқарас	Ш.Айтматов "Ана – Жер Ана"	Тыңдалым	6.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақты ақпаратты анықтау
		Айтылым	6.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді олардың синонимдер, антоним, омонимдерімен қатар қолдану, ойын жеткізе білу; 6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұнына жоспар құру, соған сүйеніп баяндау
		Оқылым	6.3.4.1 мәтіндердің мазмұндық құрылымына сүйене отырып, талдау жасау; 6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселені ұқсас мәселемен салыстыру
		Жазылым	6.4.5.1 жазба жұмыстарында жалғаулардың ерекшелігін ескеріп, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану; 6.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын дұрыс қолдана отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазу
Олимпиада жеңімпаздары – Қазақстан мақтанышы	М.Әлімбаев "Шынықсаң, шымыр боларсың" өлеңі Ә.Дүйсенбиев "Күшті болсам мен егер"	Тілдік бағдар	6.5.1.7 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
		Тыңдалым	6.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну
		Айтылым	6.2.5.1 сұрақтарға нақты, толық жауап беру, диалогке қатысып, еркін жауап беру 6.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді олардың синонимдер, антоним, омонимдерімен қатар қолдану, ойын жеткізе білу
		Оқылым	6.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау; 6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселені ұқсас мәселемен салыстыру

		Жазылым	6.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу, қысқаша мазмұнын жазу; 6.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын дұрыс қолдана отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазу
		Тілдік бағдар	6.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, құрастыру
4- тоқсан			
Абайды оқы, таңырқа!	Абай Құнанбайұлы. Табиғат лирикасы. "Жазғытұры", "Жаз", "Күз", "Қыс" өлеңдері	Тыңдалым	6.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақты ақпаратты анықтау; 6.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар арқылы негізгі тақырыпты анықтау
		Айтылым	6.2.6.1 тірек сөздерге сүйеніп, сюжетті суреттердің желісі бойынша әңгіме құрастыру; 6.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді олардың синонимдер, антоним, омонимдерімен қатар қолдану, ойын жеткізе білу
		Оқылым	6.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру
		Жазылым	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, сызба-кестелер жасау; 6.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын дұрыс қолдана отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазу
		Тілдік бағдар	6.5.1.1 мәтіндерден деректі және дерексіз зат, көптік мәнді есімдерді ажырата білу, жазбаша, ауызша жұмыстарда қолдану; 6.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың сипатын, көлемін, салмағын, аумағын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану; 6.5.1.3 есептік сан есімдер мен реттік сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
		Тыңдалым	6.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну
		Айтылым	6.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формаларын пайдалану; 6.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда үндестік заңын ескеріп, сөздердің орын тәртібін сақтау
		Оқылым	6.3.4.1 мәтіндердің мазмұндық құрылымына сүйене отырып, талдау жасау; 6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселені ұқсас мәселемен салыстыру

Қазақ ұлттық қолөнері	Б.Әбілдаұлы "Талас – Тараз" тарихи-деректі романы (үзінді).	Жазылым	6.4.2.1 - эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу, қысқаша мазмұнын жазу; 6.4.3.1 жазба жұмыстарында сипаттау, бейнелеу құралдарын қолданып жазу
		Тілдік бағдар	6.5.1.4 сілтеу, сұрау есімдіктерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану; 6.5.1.5 етістіктің шақтарының (осы шақ, өткен шақ, келер шақ) ауызша және жазба жұмыстарда қолдану; 6.5.1.6 мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
Саяхат және туризм	Шоқан Уалиханов "Жоңғария очерктері" (үзінді)	Тыңдалым	6.1.4.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби мәтіндердің мазмұнын түсіну; 6.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру
		Айтылым	6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұнына жоспар құру, соған сүйеніп баяндау; 6.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді олардың синонимдер, антоним, омонимдерімен қатар қолдану, ойын жеткізе білу
		Оқылым	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау және жанама ақпаратты анықтау; 6.3.2.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін анықтау, хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну
		Жазылым	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, сызба-кестелер жасау; 6.4.5.1 жазба жұмыстарында жалғаулардың ерекшелігін ескеріп, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілдік бағдар	6.5.1.7 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану; 6.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, құрастыру

3) 7-сынып:

3-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан			
		Тыңдалым	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпараттарды анықтау; 7.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар, мәтін тақырыбы арқылы негізгі ойды анықтау
		Айтылым	7.2.1.1 тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді қолдану, ойын әсерлі, мазмұнды жеткізу; 7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сұраулы, хабарлы,

Қазақстан Республикасының мемлекеттік тілі – қазақ тілін оқып-үйренеміз. Үштілді білу – үлкен өнер.	М.Жұмабаев "Қазақ тілі" өлеңі		лепті және бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескеріп айту
		Оқылым	7.3.1.1 мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтау, өмірдегі кейбір жағдаяттармен б а й л а н ы с т ы р у ; 7.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселені шынайы өмірмен байланыстыру
		Жазылым	7.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір абзацты жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып ж а з у ; 7.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, диаграмма, кестелер жасау
		Тілдік бағдар	7.5.1.1 мәтіндерден көмекші есімдерді ажырата білу, жазбаша, ауызша жұмыстарда қолдану
Уақыт – ұлы күш	Абай Құнанбай ұлы "Сағаттың шықылдағы емес ермек"	Тыңдалым	7.1.1.1 тірек сөздер, мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы тақырыпты және көтерілетін мәселені б о л ж а у 7.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкерлерге сипаттама жасау
		Айтылым	7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сұраулы, хабарлы, лепті және бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескеріп айту; 7.2.4.1 шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтарды сипаттау және тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау
		Оқылым	7.3.2.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін анықтау (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, түйіндеме) ; 7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, қарама-қайшы ақпараттарды анықтау
		Жазылым	7.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір абзацты жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып ж а з у ; 7.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, диаграмма, кестелер жасау
		Тілдік бағдар	7.5.1.2 салыстырмалы, күшейтпелі, асырмалы шырайлардың қызметін білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану
		Тыңдалым	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпараттарды анықтау; 7.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде шынайы өмірмен байланыстырып жауап беру
		Айтылым	7.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, аяқтаудың ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын білу; 7.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диалогке қатысушылар өзара түсінісіп, ойларын толықтырып отыру

Жердегі климаттық өзгерістер	Д.Дефо "Робинзон Крузо" романы (үзінді)	Оқылым	7.3.2.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін анықтау (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, түйіндеме) ; 7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, қарама-қайшы ақпараттарды анықтау
		Жазылым	7.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян ж а з у ; 7.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, диаграмма, кестелер жасау
		Тілдік бағдар	7.5.1.3 жинақтық сан есімдерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
2 - тоқсан			
Қазақстанның ежелгі қалалары және Ұлы Жібек жолы	Б.Ұзақов"Жантаза"	Тыңдалым	7.1.1.1 тірек сөздер, мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы тақырыпты және көтерілетін мәселені б о л ж а у ; 7.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде шынайы өмірмен байланыстырып жауап беру
		Айтылым	7.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, аяқтаудың ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын білу; 7.2.4.1 шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтарды сипаттау және тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау
		Оқылым	7.3.2.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін анықтау (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, түйіндеме) ; 7.3.4.1 мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымына сүйене отырып, түрлерін салыстыру
		Жазылым	7.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір абзацты жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып ж а з у ; 7.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу, эпитет сөздерін қолданып жазу
		Тілдік бағдар	7.5.1.4 өздік, болымсыздық есімдіктерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
Спорт және денсаулық күтімі		Тыңдалым	7.1.1.1 тірек сөздер, мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы тақырыпты және көтерілетін мәселені б о л ж а у 7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпараттарды анықтау
		Айтылым	7.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, аяқтаудың ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын білу; 7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сұраулы, хабарлы, лепті және бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескеріп айту
			7.3.1.1 мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтау, өмірдегі кейбір жағдаяттармен б а й л а н ы с т ы р у ;

	Т. Нұрмағанбетов "Он төрт жасар жігіт".	Оқылым	7.3.2.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін анықтау (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, түйіндеме)
		Жазылым	7.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір абзацты жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып ж а з у ; 7.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, диаграмма, кестелер жасау
		Тілдік бағдар	7.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспалы осы шақ,жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда қолдану
Ұқсатым. Сән. Талғам.	Ақан сері "Жігіт сипаты", "Қыз сипаты"	Тыңдалым	7.1.1.1 тірек сөздер, мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы тақырыпты және көтерілетін мәселені б о л ж а у ; 7.1.3.1 әлеуметтік-тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну
		Айтылым	7.2.1.1 - тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді қолдану, ойын әсерлі, мазмұнды жеткізу; 7.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, аяқтаудың ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын білу
		Оқылым	7.3.2.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін анықтау (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, түйіндеме) ; 7.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбы мен негізгі ойды анықтау
		Жазылым	7.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір абзацты жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып ж а з у ; 7.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғауда үндестік заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу
		Тілдік бағдар	7.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспалы осы шақ,жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда қолдану
3 - тоқсан			
		Тыңдалым	7.1.3.1 тұрмыстық - әлеуметтік тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну; 7.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкерлерге сипаттама жасау
		Айтылым	7.2.6.1 сюжетті суреттерге әңгіме құрастыру, с и п а т т а у ; 7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сұраулы, хабарлы, лепті және бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескеріп айту

Ғаламтормен дұрыс жұмыс жасау – мәдениет	Жюль Верн "Әлемді сексен күн ішінде шарлау" романы (үзінді)	Оқылым	7.3.4.1 мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымына сүйене отырып, түрлерін салыстыру; 7.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселені шынайы өмірмен байланыстыру
		Жазылым	7.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян ж а з у ; 7.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, диаграмма, кестелер жасау
		Тілдік бағдар	7.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспалы осы шақ, жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін білу, ауызша және жазба
		Тыңдалым	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпараттарды анықтау; 7.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкерлерге сипаттама жасау
		Айтылым	7.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, аяқтаудың ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын білу; 7.2.5.1 - коммуникативтік жағдаят бойынша диалогке қатысушылар өзара түсінісіп, ойларын толықтырып отыру
		Оқылым	7.3.4.1-мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымына сүйене отырып, түрлерін салыстыру; 7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, қарама-қайшы ақпараттарды анықтау
		Жазылым	7.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір абзацты жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып ж а з у ; 7.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу, эпитет сөздерін қолданып жазу
		Тілдік бағдар	7.5.1.6 сын-қимыл (бейне) және мөлшер үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
Музыка. Қазақтың киелі домбырасы.	І. Жансүгіров "Күйші" поэмасы (үзінді)	Тыңдалым	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпараттарды анықтау; 7.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкерлерге сипаттама жасау
		Айтылым	7.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диалогке қатысушылар өзара түсінісіп, ойларын толықтырып о т ы р у ; 7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сұраулы, хабарлы, лепті және бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескеріп айту
		Оқылым	7.3.4.1 мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымына сүйене отырып, түрлерін салыстыру;

			7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, қарама-қайшы ақпараттарды анықтау
		Жазылым	7.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір абзацты жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып ж а з у ; 7.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, диаграмма, кестелер жасау
		Тілдік бағдар	7.5.1.7 - талғаулықты немесе кезектестік мәнді білдіретін және себеп-салдарлық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
Наурыз мейрамы . Ақ мол болсын! Ұлыс оң болсын!	М. Мақатев "Наурыз"	Тыңдалым	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпараттарды анықтау; 7.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкерлерге сипаттама жасау
		Айтылым	7.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, аяқтаудың ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын білу; 7.2.6.1 сюжетті суреттерге әңгіме құрастыру, сипаттау
		Оқылым	7.3.2.1 - мәтіндердің стильдік ерекшелігін анықтау (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, түйіндеме) ; 7.3.6.1-тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселені шынайы өмірмен байланыстыру
		Жазылым	7.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян ж а з у ; 7.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғауда үндестік заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілдік бағдар	7.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің орын тәртібін сақтай отырып жай сөйлем құрастыру
4 - тоқсан			
		Тыңдалым	7.1.1.1 тірек сөздер, мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы тақырыпты және көтерілетін мәселені б о л ж а у ; 7.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкерлерге сипаттама жасау
		Айтылым	7.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, аяқтаудың ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын білу; 7.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диалогке қатысушылар өзара түсінісіп, ойларын толықтырып отыру

Төрт түлік мал мен егіншілік – ел берекесі	Ғ.Мұстафин "Шығанақ" романы (үзінді)	Оқылым	7.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбы мен негізгі ойды анықтау; 7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, қарама-қайшы ақпараттарды анықтау
		Жазылым	7.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу, эпитет сөздерін қолданып жазу; 7.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (күрделі сөздер)
		Тілдік бағдар	7.5.1.1 мәтіндерден көмекші есімдерді ажырата білу, жазбаша, ауызша жұмыстарда қолдану; 7.5.1.2 салыстырмалы, күшейтпелі, асырмалы шырайлардың қызметін білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану; 7.5.1.3 жинақтық сан есімдерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
		Тыңдалым	7.1.1.1 тірек сөздер, мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы тақырыпты және көтерілетін мәселені болжау; 7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпараттарды анықтау
		Айтылым	7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сұраулы, хабарлы, лепті және бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескеріп айту; 7.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диалогке қатысушылар өзара түсінісіп, ойларын толықтырып отыру
		Оқылым	7.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбы мен негізгі ойды анықтау; 7.3.4.1 мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымына сүйене отырып, түрлерін салыстыру
		Жазылым	7.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір абзацты жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып жазу; 7.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғауда үндестік заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілдік бағдар	7.5.1.4 өздік, болымсыздық есімдіктерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану; 7.5.1.5 етістіктің шақтарының қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда қолдану; 7.5.1.6 сын-қимыл (бейне) және мөлшер үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
		Тыңдалым	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпараттарды анықтау; 7.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкерлерге сипаттама жасау

Жастықтың оты қайдасың?	М.Жұмабаев "Мен жастарға сенемін" өлеңі	Айтылым	7.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, аяқтаудың ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын білу; 7.2.4.1 шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтарды сипаттау және тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау
		Оқылым	7.3.2.1 - мәтіндердің стильдік ерекшелігін анықтау (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, түйіндеме) ; 7.3.5.1-қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, қарама-қайшы ақпараттарды анықтау
		Жазылым	7.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, диаграмма, кестелер жасау; 7.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғауда үндестік заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу
		Тілдік бағдар	7.5.1.7 талғаулықты немесе кезектестік мәнді білдіретін және себеп-салдарлық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану; 7.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің орын тәртібін сақтай отырып жай сөйлем құрастыру

4) 8-сынып:

4-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан			
Ғылым мен техниканың соңғы жаңалықтары	Майкл Х.Харт "100 ұлы адам атты кітабынан – "Альберт Эйнштейн"	Тыңдалым	8.1.1.1 мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын б о л ж а у ; 8.1.5.1 тірек сөздер, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау
		Айтылым	8.2.1.1 мақал-мәтелдер, терминдер мен неологизмдерді орынды қолдана отырып, мәтін м а з м ұ н ы н д а м ы т у ; 8.2.4.1 шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінездеменің тілдік құралдарын талдау
		Оқылым	8.3.1.1 кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну, қолдана білу
		Жазылым	8.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу; 8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, өтініш, түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу
		Тілдік бағдар	8.5.1.1 топтық сан есімдерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
		Тыңдалым	8.1.4.1 повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен и д е я с ы н т а л д а у ;

Батыр туса – ел ырысы	Ә.Нұршайықов "Аңыз бен ақиқат" (үзінді)		8.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде өз пікірін өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру
		Айтылым	8.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұйрық берудің түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу; 8.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолданып айту
		Оқылым	8.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын талдау; 8.3.6.1 тақырып бойынша деректер қолдана отырып мәтінде көтерілген мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу
		Жазылым	8.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу мен метафораны қолданып жазу; 8.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация түрінде ұсыну
		Тілдік бағдар	8.5.1.1 топтық сан есімдерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
		Тыңдалым	8.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың өзектілігін анықтау; 8.1.3.1 әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты қажетті сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну
		Айтылым	8.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік жағдаяттың талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позицияларын еркін ауыстыру; 8.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер, суреттер мен сызбаларда берілген ақпаратты сипаттау
		Оқылым	8.3.2.1 ресми-іскери салаға қатысты мәтіндердің (өтініш, нұсқаулық, ресми құттықтаулар, ұсыныстар) тілдік ерекшелігін анықтап, талдау ж а с а у ; 8.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну
		Жазылым	8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, өтініш, түйіндеме, ресми құттықтаулар ж а з у ; 8.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (күрделі сөздер);
		Тілдік бағдар	8.5.1.2 белгісіздік, жалпылау есімдіктерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
2 - тоқсан			
		Тыңдалым	8.1.5.1 тірек сөздер, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау;

Білім. Ғылым. Инновация.	О.Сүлейменов "Қыш кітап"		8.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде өз пікірін өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру
		Айтылым	8.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік жағдаяттың талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позицияларын еркін ауыстыру; 8.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер, суреттер мен сызбаларда берілген ақпаратты сипаттау
		Оқылым	8.3.6.1 тақырып бойынша деректер қолдана отырып мәтінде көтерілген мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу; 8.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын салыстырып, талдау жасау
		Жазылым	8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, өтініш, түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу; 8.4.5.1 оқшау сөздерге қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілдік бағдар	8.5.1.3 етістіктің шақтарымен қалау райдың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда қолдану
Сауда жасай білесің бе?	Абай Құнанбайұлы "Базарға қарап тұрсам әркім барар"	Тыңдалым	8.1.3.1 әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты қажетті сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну; 8.1.4.1 повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау
		Айтылым	8.2.1.1 мақал-мәтелдер, терминдер мен неологизмдерді орынды қолдана отырып, мәтін мазмұнын дамыту; 8.2.4.1 шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінездеменің тілдік құралдарын талдау
		Оқылым	8.3.2.1 ресми-іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құттықтаулар, ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшелігін анықтап, талдау жасау; 8.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын талдау
		Жазылым	8.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу; 8.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу мен метафораны қолданып жазу
		Тілдік бағдар	8.5.1.3 етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы өткен шақ, мақсатты және болжалды келер шақ) мен қалау райдың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда қолдану
			8.1.1.1 мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын болжау;

Жаһандық энергетикалық дағдарыс	Ш.Айтматов Кассандра таңбасы"	Тыңдалым	8.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың өзектілігін анықтау
		Айтылым	8.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолданып айту; 8.2.4.1 шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінездеменің тілдік құралдарын талдау
		Оқылым	8.3.1.1 кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну, қолдана білу; 8.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну
		Жазылым	8.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (күрделі сөздер); оқшау сөздерге қойылатын тыныс белгілерді орынды қ о л д а н у ; 8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, өтініш, түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу
		Тілдік бағдар	8.5.1.1 топтық сан есімдерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
3- тоқсан			
Достық пен татулық – таптырмас бақыт	Т. Айбергенов "Бір тойым бар"	Тыңдалым	8.1.1.1 мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын б о л ж а у ; 8.1.3.1 әлеуметтік -мәдени тақырыптарға байланысты қажетті сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну
		Айтылым	8.2.1.1 мақал-мәтелдер, терминдер мен неологизмдерді орынды қолдана отырып, мәтін м а з м ұ н ы н да м ы т у ; 8.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолданып айту
		Оқылым	8.3.2.1 ресми -іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құттықтаулар, ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшелігін анықтап, талдау ж а с а у ; 8.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын салыстырып, талдау жасау
		Жазылым	8.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу; 8.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу мен метафораны қолданып жазу
		Тілдік бағдар	8.5.1.5 септеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану;
		Тыңдалым	8.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың өзектілігін анықтау; 8.1.4.1 повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау
			8.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік жағдаяттың талаптарына сай "сөйлеуші

Кәсіп – бақыттың шырағы, Еңбек – ырыстың бұлағы	Д.Исабеков Ескерткіш"	"	Айтылым	тыңдаушы" позицияларын еркін ауыстыру; 8.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер, суреттер мен сызбаларда берілген ақпаратты сипаттау
			Оқылым	8.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын талдау; 8.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну
			Жазылым	8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, өтініш, түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу; 8.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу мен метафораны қолданып жазу
			Тілдік бағдар	8.5.2.1 жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, түсіндірмелі салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру
Қазақстанның су ресурстары	Ө.Нұрпейісов "Қан мен тер" романы (үзінді)	(	Тыңдалым	8.1.3.1 әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты қажетті сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну; 8.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде өз пікірін өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру
			Айтылым	8.2.4.1 шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінездеменің тілдік құралдарын талдау; 8.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік жағдаяттың талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позицияларын еркін ауыстыру
			Оқылым	8.3.1.1 кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну, қолдана білу; 8.3.6.1 тақырып бойынша деректер қолдана отырып мәтінде көтерілген мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу
			Жазылым	8.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация түрінде ұсыну; 8.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (күрделі сөздер); оқшау сөздерге қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
			Тілдік бағдар	8.5.1.4 мақсат және себеп-салдар үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
			Тыңдалым	8.1.4.1 повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау; 8.1.5.1 тірек сөздер, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау
			Айтылым	8.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұйрық берудің түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу;

Наурыз және әлем халықтарының оны қарсы алу ерекшеліктері	Б.Ж.Бопайұлы "Қазақы наурызнама" (үзінді)		8.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер, суреттер мен сызбаларда берілген ақпаратты сипаттау
		Оқылым	8.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын талдау; 8.3.6.1 тақырып бойынша деректер қолдана отырып мәтінде көтерілген мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу
		Жазылым	8.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу; 8.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация түрінде ұсыну
		Тілдік бағдар	8.5.2.1 жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, түсіндірмелі салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру
4 - тоқсан			
Тарихи тұлғалар тағылымы	Т.Әлімқұлов "Қараой" әңгіме	Тыңдалым	8.1.3.1 әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты қажетті сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну; 8.1.4.1 повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау
		Айтылым	8.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұйрық берудің түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу; 8.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолданып айту
		Оқылым	8.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын талдау; 8.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын салыстырып, талдау жасау
		Жазылым	8.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу; 8.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу мен метафораны қолдану
		Тілдік бағдар	8.5.2.1 жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, түсіндірмелі салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру
		Тыңдалым	8.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың өзектілігін анықтау; 8.1.5.1 тірек сөздер, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау
		Айтылым	8.2.1.1 мақал-мәтелдер, терминдер мен неологизмдерді орынды қолдана отырып, мәтін мазмұнын дамыту;

Қызым –жағадағы құндызым, Ұлым – аспандағы жұлдызым	"Қозы Көрпеш – Баян сұлу" жыры (үзінді)		8.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер, суреттер мен сызбаларда берілген ақпаратты сипаттау
		Оқылым	8.3.1.1 кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну, қолдана білу; 8.3.2.1 ресми-іскерлік салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшелігін анықтап, талдау жасау
		Жазылым	8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, өтініш, түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу; 8.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация түрінде ұсыну
		Тілдік бағдар	8.5.1.3 егістіктің шақтары мен қалау райдың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда қолдану
		Тыңдалым	8.1.1.1 мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын б о л ж а у ; 8.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде өз пікірін өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру
		Айтылым	8.2.4.1 шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінездеменің тілдік құралдарын талдау; 8.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік жағдаяттың талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позицияларын еркін ауыстыру
		Оқылым	8.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну; 8.3.6.1 тақырып бойынша деректер қолдана отырып мәтінде көтерілген мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу
		Жазылым	8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, өтініш, түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу; 8.4.5.1 оқшау сөздерге қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілдік бағдар	8.5.2.1 жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, түсіндірмелі салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру

5) 9-сынып:

5-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан			
		Тыңдалым	9.1.1.1 мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы көтерілетін мәселені б о л ж а у ; 9.1.4.1 орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау

Биоалуантүрлілік. Жойылып бара жатқан жануарлар мен өсімдіктер	М.Әуезов "Көксерек"	"	Айтылым	9.2.1.1 тұрақты тіркестер мен көркемдегіш құралдарды қолданып, ауызша мәтіндер құрау; 9.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын ескеріп айту
			Оқылым	9.3.2.1 публицистикалық стильдің (мақала, интервью, қысқа очерк, жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің жанрын анықтау; 9.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелерді салыстыра отырып, баға беру
			Жазылым	9.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, тақырыпқа байланысты берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну; 9.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер);
			Тілдік бағдар	9.5.1.1 болжалдық және бөлшектік сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
			Тыңдалым	9.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, детальді ақпараттарды анықтау; 9.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде деректерді келтіре отырып, дәлелді жауап беру
			Айтылым	9.2.4.1 идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар желісіне бақылау жасай отырып, мазмұнның дамуын салыстыру және талдау; 9.2.2.1 түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене отырып, көңіл-күйді білдіруде ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу;
			Оқылым	9.3.1.1 перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті ақпаратты анықтау; 9.3.4.1 мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып, талдау жасау
			Жазылым	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, пікір, интервью жазу; 9.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе жазуда тиімді қолдану
			Тілдік бағдар	9.5.1.1 болжалдық және бөлшектік сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
			Тыңдалым	9.1.3.1 оқу-еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздер мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну; 9.1.5.1 тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы негізгі ойды анықтау
			Айтылым	9.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша өз пікірлерін сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру; 9.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны

"Мәңгілік елдің нұрлы жолы!"	Н.Ә. Назарбаев "Қазақстан жолы" (үзінді)		негізінде деректерді келтіре отырып, дәлелді жауап беру
		Оқылым	9.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образына баға беру; 9.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолдана отырып, мәтінге өзгеріс енгізу, ерекшеліктерді бақылау
		Жазылым	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, пікір, интервью жазу; 9.4.3.1 жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін қолданып жазу
		Тілдік бағдар	9.5.1.1 болжалдық және бөлшектік сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
2 - тоқсан			
Қазақстанның айтыс өнері мен сөз мәдениеті	Сүйінбай Аронұлы "Сүйінбай мен Қатағанның айтысы"	Тыңдалым	9.1.4.1 орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау; 9.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде деректерді келтіре отырып, дәлелді жауап беру
		Айтылым	9.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын ескеріп айту; 9.2.6.1 кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпаратты талдау, баға беру
		Оқылым	9.3.1.1 перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті ақпаратты анықтау; 9.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелерді салыстыра отырып, баға беру
		Жазылым	9.4.3.1 жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін қолданып жазу; 9.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе жазуда тиімді қолдану
		Тілдік бағдар	9.5.1.2 одағай түрлерін мәтіннен ажырата алады, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
		Тыңдалым	9.1.1.1 мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы көтерілетін мәселені болжау; 9.1.3.1 оқу-еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздер мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну
		Айтылым	9.2.1.1 тұрақты тіркестер мен көркемдегіш құралдарды қолданып, ауызша мәтіндер құрау; 9.2.4.1 идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар желісіне бақылау жасай отырып, мазмұнның дамуын салыстыру және талдау

		Оқылым	9.3.2.1 публицистикалық стильдің (мақала, интервью, қысқа очерк, жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің жанрын анықтау; 9.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолдана отырып, мәтінге өзгеріс енгізу, ерекшеліктерді бақылау
		Жазылым	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, пікір, интервью жазу 9.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер)
		Тілдік бағдар	9.5.1.2 - одағай түрлерін мәтіннен ажырата алады, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
Қазақстан – Байқоңыр – Ғарыш	Нұртөре Жүсіп "Қыран қазақ" (деректі әңгіме)	Тыңдалым	9.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, детальді ақпараттарды анықтау; 9.1.5.1 тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы негізгі ойды анықтау
		Айтылым	9.2.2.1 түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене отырып, көңіл-күйді білдіруде ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу; 9.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша өз пікірлерін сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру
		Оқылым	9.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образына баға беру; 9.3.4.1 мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып, талдау жасау
		Жазылым	9.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, тақырыпқа байланысты берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну; 9.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу
		Тілдік бағдар	9.5.1.3 демеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
3 - тоқсан			
		Тыңдалым	9.1.1.1 мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы көтерілетін мәселені болжау; 9.1.3.1 оқу-еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздер мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну
		Айтылым	9.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын ескеріп айту; 9.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша өз пікірлерін сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру

Қазақ жазуының даму жолы	М. Жұмабаев "Түркістан"	Оқылым	9.3.1.1 перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті ақпаратты анықтау; 9.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелерді салыстыра отырып, баға беру
		Жазылым	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, пікір, интервью жазу; 9.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе жазуда тиімді қолдану
		Тілдік бағдар	9.5.1.3 демеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
Жолың болсын, жолаушы	М.Мақатаев "Ертең біз жол жүреміз"	Тыңдалым	9.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, детальді ақпараттарды анықтау; 9.1.5.1 тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы негізгі ойды анықтау
		Айтылым	9.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын ескеріп айту; 9.2.4.1 идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар желісіне бақылау жасай отырып, мазмұнның дамуын салыстыру және талдау
		Оқылым	9.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образына баға беру; 9.3.4.1 мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып, талдау жасау
		Жазылым	9.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, тақырыпқа байланысты берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну; 9.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер);
		Тілдік бағдар	9.5.1.2 - одағай түрлерін мәтіннен ажырата алады, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
		Тыңдалым	9.1.4.1 орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау; 9.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде деректерді келтіріп, дәлелді жауап беру
		Айтылым	9.2.1.1 тұрақты тіркестер мен көркемдегіш құралдарды қолданып, ауызша мәтіндер құрау; 9.2.4.1 идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар желісіне бақылау жасай отырып, мазмұнның дамуын салыстыру және талдау
		Оқылым	9.3.2.1 публицистикалық стильдің тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің жанрын анықтау;

Көшпенділер мәдениеті. Қазақтың халық күнтізбесі	І. Есенберлин "Көшпенділер" (үзінді)		9.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолдана отырып мәтінге өзгерістер енгізу
		Жазылым	9.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, тақырыпқа байланысты берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну; 9.4.3.1 жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін қолданып жазу
		Тілдік бағдар	9.5.1.2 одағай түрлерін мәтіннен ажырата алады, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
		Тыңдалым	9.1.4.1 орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау; 9.1.5.1 тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы негізгі ойды анықтау
		Айтылым	9.2.2.1 түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене отырып, көңіл-күйді білдіруде ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу; 9.2.6.1 кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпаратты талдау, баға беру
		Оқылым	9.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образына баға беру; 9.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолдана отырып, мәтінге өзгеріс енгізу, ерекшеліктерді бақылау
		Жазылым	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, пікір, интервью жазу; 9.4.5.1-тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер);
Тілдік бағдар	9.5.2.1-жазба жұмыстары барысында себеп-салдар, талғаулы, кезектес салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру		
4 - тоқсан			
		Тыңдалым	9.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, детальді ақпараттарды анықтау; 9.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде деректерді келтіре отырып, дәлелді жауап беру
		Айтылым	9.2.4.1 идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар желісіне бақылау жасай отырып, мазмұнның дамуын салыстыру және талдау; 9.2.6.1 кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпаратты талдау, баға беру
			9.3.2.1 публицистикалық стильдің (мақала, интервью, қысқа очерк, жолдаулар) тілдік

Заң – қоғамның тірегі	Айбатыр Сейтақ "Азат елдің ар-намысы – Ата заң"	Оқылым	ерекшеліктері арқылы мәтіндердің жанрын анықтау; 9.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелерді салыстыра отырып, баға беру
		Жазылым	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, пікір, интервью жазу; 9.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе жазуда тиімді қолдану
		Тілдік бағдар	9.5.2.1 жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, кезектес салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру
		Тыңдалым	9.1.3.1 оқу-еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздер мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну; 9.1.5.1 тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы негізгі ойды анықтау
		Айтылым	9.2.1.1 тұрақты тіркестер мен көркемдегіш құралдарды қолданып, ауызша мәтіндер құрау; 9.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша өз пікірлерін сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру
		Оқылым	9.3.1.1 перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті ақпаратты анықтау; 9.3.4.1 мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып, талдау жасау
		Жазылым	9.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, тақырыпқа байланысты берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну; 9.4.3.1 жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін қолданып жазу
		Тілдік бағдар	9.5.2.1 жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, кезектес салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру
Жастар және бұқаралық ақпарат құралдары	Қ. Аманжолов "Жас дәурен"	Тыңдалым	9.1.1.1 мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы көтерілетін мәселені болжау; 9.1.4.1 орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау
		Айтылым	9.2.2.1 түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене отырып, көңіл-күйді білдіруде ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу; 9.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын ескеріп айту
		Оқылым	9.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образына баға беру;

			9.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолдана отырып, мәтінге өзгеріс енгізу, ерекшеліктерді бақылау
		Жазылым	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, пікір, интервью жазу
		Тілдік бағдар	9.5.2.1 жазба жұмыстары барысында сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыру

6) 10-сынып:

6-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан			
ЭКСПО-2017 – Қазақстан белесі	Н. Ә. Назарбаев "Тәуелсіз толғауы"	Тыңдалым	10.1.1.1 тыңдалатын мәтіндегі фразалармен дәйексөздерді талқылай отырып, тақырыппен көтерілетін мәселені болжау; 10.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтап, өз пікірін білдіру
		Айтылым	10.2.1.1 берілген тақырыпқа сай сөздерді орынды қолдана отырып, мақсатты аудиторияға арналған ауызша мәтіндер құрау; 10.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу
		Оқылым	10.3.2.1 ғылыми стильде (аннотация, пікір, тезис, мақала, баяндама, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін анықтап, талдау жасау; 10.3.6.1 мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстыра отырып сыни тұрғыда баға беру
		Жазылым	10.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыра отырып, өз ойын дәлелдеп жазу; 10.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс жазу
		Тілдік бағдар	10.5.1.1 сан есімдерді жазбаша және ауызша жұмыстарда орынды қолдану
		Тыңдалым	10.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шынайылғы мен нақтылығын анықтау; 10.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде көтерілген мәселеге сыни көзқарасын білдіру
			10.2.4.1 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "автордың ойын" бағалау;

		Айтылым	10.2.2.1 коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлеу этикеті формаларын дұрыс таңдай білу
		Оқылым	10.3.1.1 мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды жасау; 10.3.4.1 мәтіндердің стилі мен жанрлық ерекшеліктерін салыстырып, талдау жасау
		Жазылым	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу; 10.4.4.1 тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрауда мәліметтерді жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсетіп жазу
		Тілдік бағдар	10.5.1.1 сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
Биотехнология жаңалықтары	Сахиев Жүніс "Уақыт қайтарымы"	Тыңдалым	10.1.3.1 әлеуметтік-қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіну 10.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі ойы мен көзқарасын анықтау
		Айтылым	10.2.5.1 сөйлеу барысында түрлі стильде берілген тақырып бойынша қажетті аргументтерді орынды қолдану, диалогте, полилогте сенімді сөйлеу; 10.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде көтерілген мәселеге сыни көзқарасын білдіру
		Оқылым	10.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың ойы мен көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін бағалау; 10.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерден қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру
		Жазылым	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу; 10.4.3.1 жазба жұмыстарында афоризмдерді тиімді қолданып жазу
		Тілдік бағдар	10.5.1.1 сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
2 - тоқсан			
		Тыңдалым	10.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтап, өз пікірін білдіру 10.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде көтерілген мәселеге қатысты сыни көзқарасын білдіру
			10.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық

Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті күні – Тәуелсіз Қазақстанның айбынды мейрамы.	Маралтай Ыбыраев Елбасыма"	"	Айтылым	екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу; 10.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпараттарды өзара салыстырып бағалау
			Оқылым	10.3.1.1 мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды жасау; 10.3.6.1-мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстыра отырып сыни тұрғыда баға беру
			Жазылым	10.4.3.1 жазба жұмыстарында афоризмдерді тиімді қолданып жазу; 10.4.4.1 тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрауда мәліметтерді жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсетіп жазу
			Тілдік бағдар	10.5.1.2 еліктеу сөздерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
Болашақ энергия көздері	Медеу Сәрсекке Жетінші толқын"	"	Тыңдалым	10.1.1.1 тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйексөздерді талқылай отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау; 10.1.3.1 әлеуметтік-қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіну
			Айтылым	10.2.1.1 берілген тақырыпқа сай сөздерді орынды қолдана отырып, мақсатты аудиторияға арналған ауызша мәтіндер құрау; 10.2.4.1 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "автордың ойын" бағалау
			Оқылым	10.3.2.1 ғылыми стильде (аннотация, пікір, тезис, мақала, баяндама, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін анықтап, талдау жасау; 10.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерден қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру
			Жазылым	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу; 10.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
			Тілдік бағдар	10.5.1.2 еліктеу сөздерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
			Тыңдалым	10.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шынайылғы мен нақтылығын анықтау 10.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі ойы мен көзқарасын анықтау
				10.2.2.1 коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлеу этикеті формаларын дұрыс т а н д а й б і л у ;

		Айтылым	10.2.5.1 сөйлеу барысында түрлі стильде берілген тақырып бойынша қажетті аргументтерді орынды қолдану, диалог пен полилогта сенімді сөйлеу
		Оқылым	10.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың ойы мен көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін бағалау; 10.3.4.1 мәтіндердің стилі мен жанрлық ерекшеліктерін салыстырып, талдау жасау
		Жазылым	10.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыра отырып, өз ойын дәлелдеп жазу; 10.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс жазу;
		Тілдік бағдар	10.5.1.3 ыңғайластық және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
3 - тоқсан			
Алаш идеясы мен қайраткерлері	Ж . Аймауытов "Қартқожа"	Тыңдалым	10.1.1.1 тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйексөздерді талқылай отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау; 10.1.3.1 әлеуметтік-қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөздер мен терминдің мағынасын түсіну
		Айтылым	10.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу; 10.2.5.1 сөйлеу барысында түрлі стильде берілген тақырып бойынша қажетті аргументтерді орынды қолдану, диалог пен полилогта сенімді сөйлеу
		Оқылым	10.3.1.1 мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды жасау; 10.3.6.1 мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстыра отырып сыни тұрғыда баға беру
		Жазылым	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу; 10.4.4.1 тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрауда мәліметтерді жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсетіп жазу
		Тілдік бағдар	10.5.1.3 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану

		Тыңдалым	10.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шынайылғы мен нақтылығын анықтау; 10.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі ойы мен көзқарасын анықтау
		Айтылым	10.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу; 10.2.4.1 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "автордың ойын" бағалау
		Оқылым	10.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың ойы мен көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін бағалау; 10.3.4.1 мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін салыстырып, талдау жасау
		Жазылым	10.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыра отырып, өз ойын дәлелдеп жазу; 10.4.5.1 сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілдік бағдар	10.5.1.2 еліктеу сөздерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
		Тыңдалым	10.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтап, өз пікірін білдіру; 10.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде көтерілген мәселеге қатысты сыни көзқарасын білдіру
		Айтылым	10.2.1.1 берілген тақырыпқа сай сөздерді орынды қолдана отырып, мақсатты аудиторияға арналған ауызша мәтіндер құрау; 10.2.4.1 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "автордың ойын" бағалау
		Оқылым	10.3.2.1 ғылыми стильде жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін анықтап, талдау жасау; 10.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерден қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру
		Жазылым	10.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыра отырып, өз ойын дәлелдеп жазу; 10.4.3.1 жазба жұмыстарында афоризмдерді тиімді қолданып жазу
		Тілдік бағдар	10.5.1.2 еліктеу сөздерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану

Жаһандық мәселе: демография	А б а й Құнанбайұлы "Адамның кейбір кездері "	Тыңдалым	10.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтап, өз пікірін білдіру; 10.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі ойы мен көзқарасын анықтау
		Айтылым	10.2.2.1 коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлеу этикеті формаларын дұрыс т а ң д а й б і л у ; 10.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпараттарды өзара салыстырып бағалау
		Оқылым	10.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың ойы мен көтерілген мәселені анықтап, оқырманға ә с е р і н б а ғ а л а у ; 10.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерден қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру
		Жазылым	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу; 10.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс жазу;
		Тілдік бағдар	10.5.2.1 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мезгіл, себеп, қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыру

4 - тоқсан

Роботтар мен киборгтар әлемі	Айзек Азимов – "Мен – роботпын" жинағынан үзінді.	Тыңдалым	10.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шынайылғы мен нақтылығын анықтау; 10.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде көтерілген мәселеге сыни көзқарасын білдіру
		Айтылым	10.2.4.1 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "автордың ойын" бағалау; 10.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпараттарды өзара салыстырып бағалау
		Оқылым	10.3.2.1 ғылыми стильде жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін анықтап, талдау жасау; 10.3.6.1 мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстыра отырып сыни тұрғыда баға беру
		Жазылым	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу; 10.4.4.1 тақырып бойынша түрлі стильдегі

Қазақстандағы туризм және экотуризм	І. Жансүгіров "Жетісу суреттері"		мәтіндер құрауда мәліметтерді жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсетіп жазу
		Тілдік бағдар	10.5.2.1 жазба жұмыстары барысында сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыру
		Тыңдалым	10.1.3.1 әлеуметтік-қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіну; 10.1.5.1 әлеуметтік-қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіну
		Айтылым	10.2.1.1 берілген тақырыпқа сай сөздерді орынды қолдана отырып, мақсатты аудиторияға арналған ауызша мәтіндер құрау; 10.2.5.1 сөйлеу барысында түрлі стильде берілген тақырып бойынша қажетті аргументтерді орынды қолдану, диалог пен полилогта сенімді сөйлеу
		Оқылым	10.3.1.1 мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды жасау; 10.3.4.1 мәтіндердің стилі мен жанрлық ерекшеліктерін салыстырып, талдау жасау
		Жазылым	10.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыра отырып, өз ойын дәлелдеп жазу; 10.4.3.1 жазба жұмыстарында афоризмдерді тиімді қолданып жазу
		Тілдік бағдар	10.5.2.1 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мезгіл, себеп, қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыру
		Тыңдалым	10.1.1.1 тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйексөздерді талқылай отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау; 10.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтап, өз пікірін білдіру
		Айтылым	10.2.2.1 коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлеу этикеті формаларын дұрыс т а н д а й б і л у ; 10.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу
		Оқылым	10.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың ойы мен көтерілген мәселені анықтап, оқырманға ә с е р і н б а ғ а л а у ; 10.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерден қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру

	Жазылым	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу
	Тілдік бағдар	10.5.2.1 жазба жұмыстарында сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыру

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 65- қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 505-қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Математиканы оқытудың мақсаты – сөйлеу тілінің күрделі кемістігі бар білім алушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастыру, оның ішінде оқу пәндерімен кіріктіруде жалпы адами құндылықтар және ұлттық мәдениеттің озық дәстүрлері негізінде зияткерлік деңгейін дамыту.

3. Міндеттері:

1) Бағдарламаның бөлімдері бойынша: "Сандар", "Алгебра элементтері", "Геометрия элементтері", "Статистика және ықтималдық теориясы", "Математикалық үлгі және талдау" математикалық білімдерін, біліктері мен дағдыларын қалыптастыруға және дамытуға себептесуді;

2) әртүрлі мәнмәтіндегі есептерді шешу үшін математикалық тілді және негізгі математикалық заңдарды қабылдауға, сандық қатынастарды және кеңістіктік пішіндерді зерделеуге көмектесуді;

3) білім алушылардың білімдерін есептерді шешу мақсатымен математикалық үлгі құруға бағыттау және нақты процестерді сипаттайтын математикалық үлгілерді түсіндіруді;

4) физика, химия, биология және теориялық салалардағы және практикалық қызметтер бойынша есептерді зерттеу мен шешу үшін математикалық әдістерді қолданудың қарапайым дағдыларын қалыптастыруды;

5) практикалық есептерді шешу кезінде қолайлы математикалық әдістерді таңдау үшін логикалық және сын тұрғысынан ойлауын, шығармашылық қабілеттерін алынған нәтижелерді бағалау және олардың нақтылығын анықтауын дамытуды;

6) қарым-қатынас дағдыларын дамыту, оның ішінде ақпаратты нақты және сауатты жеткізу қабілетін, жарияланымдар мен электрондық құралдарды қоса алғанда ақпаратты әртүрлі деректерден пайдалануды;

7) дербес жұмыс үшін, сондай-ақ командалық жұмыс үшін дербестік, жауапкершілік, жігерлілік, табандылық, шыдамдылық және төзімділік сияқты жеке қасиеттерін дамытуды;

8) математиканың даму тарихымен, математикалық терминдердің шығуымен таныстыруды;

9) математикаға оқыту процесінде іздеуді, өңдеуді, ақпаратты жоюды, презентациялар жасауды, ақпаратпен және идеялармен алмасуды, өз жұмысын бағалау мен жетілдіруді қоса отырып, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану дағдыларын дамытуды;

10) қоғамдық ілгерілеу үшін математиканы түсіну маңыздылығын;

11) түзету қолдауының міндеттерін шешуді қамтамасыз ету.

4. Бағдарлама сөйлеу тілінің әртүрлі жақтарын дамыту бойынша жүйелі жұмысты қамтамасыз етуге бағытталған ерекшеліктерге ие және төмендегідей түзете қолдау міндеттерін шешеді:

1) математикалық терминология материалында сөздік қорын қалыптастыру және кеңейту;

2) еркін сөйлеуде, сабақтан тыс, толыққанды әлеуметтенуіне қажетті термин сөздер мен сөйлемдерді саналы және дұрыс қолдану;

3) білім алушылардың сөйлеу кезіндегі өзін өзі бақылауына, өзін өзі бағалауына, өзінің сөйлеу тілін дамытуға түрткі болатын жағдайларды жасау;

4) тура мағынасын, мәнмәтінді және сөздің астарын түсінуге қажетті ойлау операцияларын құрылымдау;

5) тіректік сигналдарды, алгоритмдерді, нұсқауларды және өз әрекетін айту ережелерін қолдануға қабілеттерді қалыптастыру және дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Түзету-сөйлеу жұмысындағы негізгі орын білім алушылардың математикалық материалды түсінуіне және зияткерлік функцияларын дамытуға бағытталған математикалық қызметтерге оларды тарту арқылы пәннің базалық негізін бір уақытта меңгерумен терминологиялық сөз қорын дамытуға беріледі. Пәндік терминологиялық

минимумды жақсы меңгеру үшін сабақтарда барлық арнайы сөздер ірі, нақты, ал күрделі сөздер буындарға бөлініп берілетін көрнекіліктер (жалпы және жеке жұмыс үшін кесте, сызба, карточка) қолданылады.

6. Жұмысты жаңа терминдермен белгілі алгоритм бойынша өткізген дұрыс:

- 1) сөздің/терминнің мағынасының түсіндірмесі;
- 2) дұрыс айту жаттығулары;
- 3) сөздік эквивалентті (синонимдер) таңдау;
- 4) сөз формаларымен жұмыс: септеу, жіктеу;

5) фразеологизмдерді, мәтелдерді, аналогтарды қосатын мнемотехникалық тәсілдерді қолданып, көп белгілікпен жұмыс;

7. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларды оқыту кезінде сөйлеу тілінің лексикалық жағының олқылықтарын, оқу-терминологиялық лексиканы әлсіз меңгеруін, тиісті терминдермен белгіленетін түсініктер туралы формалды ұғымы ескеріледі.

8. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға аталған пәнді оқыту кезінде оқу процесін ерекше ұйымдастыруды талап ететін психологиялық сипаттары ескеріледі және келесідей принциптер:

1) мұқият таңдалған тапсырмалардың көмегімен ынталандырушы және дамытушы оқыту, оның ішінде сөйлеу әрекеті дағдыларын (тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым) дамыту, пәннің оқу материалында психикалық процестерді түзету (сөйлеу тілі, қабылдау, есте сақтау, ойлау);

2) "бағалау" арқылы оқытуды қолдау;

3) зерттеу әрекеттерін және белсенді оқыту әдістерін міндетті қолдануын мадақтау;

4) сыни ойлау стратегиясын қолдану;

5) бірнеше сезім нүктелеріне сүйену;

6) сабақта сөйлеу тілі қарым-қатынасы жағдайларын құру мақсатымен білім алушылардың жеке, жұптық, топтық әрекеттерін ұйымдастыру;

7) талқылау элементтерімен монологиялық сөйлеу тіл дағдыларын қалыптастыру;

8) білім алушылардың алдына қойылған проблемалық тапсырмаларды шешу жолдарын өз бетінше іздену;

9) мүсінін, көру қабілетін, психоэмоционалдық күшейтпесін алу, ұсақ және жалпы моторикасын, сөйлеу кезіндегі дем алуын түзету үшін денсаулық сақтау технологияларын қолдану;

10) білім алушыларды өзара оқыту (сынып ішінде және сыныптар арасында);

11) практикалық, шығармашылық әрекеттері (теория мен практика арасындағы алшақтықты жою үшін шығармашылық жұмыстардың түрлерін құру);

12) қосымша материалды іздеуді және қолдануды талап ететін тапсырмаларды орындау;

- 13) аталған пәннің қолданбалы сипатын демонстрациялау мақсатымен пәндік салалармен кіріктірілген тапсырмаларды қолдану;
- 14) сабақта әртүрлі әрекеттерді жиі ауыстырып отыру;
- 15) білім алушылардың жеке сезімдік, ойлау және практикалық тәжірибесіне сүйену ;
- 16) сабақтағы жағымды психоэмоционалдық ахуал;
- 17) мәтіндермен жұмыс кезінде білім алушылардың оқу сауаттылығын қалыптастыру қолданылады.

9. Пән мұғаліміне жалпыдидактикалық тәсілдерді, әдістерді, оқу процесін ұйымдастыру технологияларын пайдалану қарастырылады, яғни:

1) құндылыққа бағдарланған тәсіл оқу әрекетін ұйымдастыру және орындау тәсілі ретінде, оқу процесі білім алушылардың жеке құндылықтар жүйесін қалыптастыру кезінде нақты құндылықтар позициясынан оның нәтижелерін алу және қолдану;

2) тұлғаға бағдарланған тәсіл, мақсаты оқу процесін дербестендіру, білім алушы тұлғасын үйлесімді қалыптастыру және жан-жақты дамыту, жеке психикалық және дене даму ерекшеліктерін, қажеттіліктерін мен мінез-құлық мотивтерін, әлеуетті мүмкіндіктерін ескере отырып, оның шығармашылық күшін толық ашу болып табылады;

3) іс-әрекет тәсілі білім алушының білімдерді дайын түрде алмай, керісінше өзі ізденуімен, өз оқу қызметінің мазмұны мен формасын ұғынуымен, оның білімдерін белсенді және табысты қалыптастыруға, кең спектрдағы оқу біліктері мен дағдыларына көмектесетін нормалар жүйесін түсінуімен және қабылдауымен қорытындыланады;

4) сараланған тәсіл білім алушылардың ерекшеліктері ескеріліп, олардың әртүрлі топтары үшін оқу процесін мамандандыруды, оқытуды ынталандыруға әртүрлі тәсілдерді іздеуді, олардың шығармашылық және сыни ойлауын дамытуды түсіндіреді;

5) құзыреттіліктік тәсіл, әлеуметтік тәжірибені қолдану негізінде әртүрлі салалардағы және әрекет түрлеріндегі білім алушылардың өз бетінше шешу қабілеттерін дамытуға бағытталған; білім мазмұнын қамтитын танымдық, коммуникативтік, ұйымдастырушылық, адмгершіліктік және басқа да проблемаларды өз бетінше шешу тәжірибесін білім алушыларда қалыптастыру үшін жағдайлар жасауды болжайды;

6) "Математика" пәнін оқу пәндерімен байланыстыруға мүмкіндік беретін кіріктіруші тәсіл;

7) білім алушылардың өз бетінше оқу іс-әрекетін ұйымдастыру негізінде құрылатын жүйелі ықпал әмбебап оқу іс-әрекеті жүйесін қалыптастыру мен дамытуды, өз бетімен оқу, өзін өзі дамыту, өзін өзі ұйымдастыру режиміндегі оқу процесін ұйымдастыруды қамтамасыз етеді;

8) ақпарат беруді және хабарлауды, екі немесе одан да көп адамдардың сөйлеу тілдік өзара іс-әрекеті процесіндегі білімдермен, дағдылармен және біліктермен

алмасуды болжайтын коммуникативтік тәсіл; коммуникативтік тәсілдің нәтижесі тіл және сөйлеу тілі жүйесін дұрыс қолдана отырып, коммуникативтік тәртіпті, қарым-қатынастың адекватты жағдайын таңдай отырып, өзара іс-әрекет процесінде тіл арқылы қарым-қатынасты жүзеге асыруға қабілеттілігі болып табылады.

10. Оқыту процесі, есепке алу, бұзылған сөйлеу тілі қызметтерімен және барлық оқу процесіндегі екіншілік салдарлармен жұмыс түзету бағыттылығына ие. Түзету бағыттылығы принципі келесідей позициялармен қамтамасыз етіледі:

1) дыбыс айтуын, лексико-грамматикалық жұмысты түзету, байланыстырып сөйлеу тілін дамыту, артта қалған танымдық даму процестерді белсендіруге ілеспелі коммуникативтік дағдыларды жетілдіру;

2) екіншілік ақауларды түзетуге оқыту мазмұнының бағыттылығы: ойлаудың ұғымдық-логикалық нысандарын дамыту, ұсақ моторикасын дамыту, сенсорлық эталондарды нақтылау және саралау, тәртіп еріктілігін қалыптастыру;

3) білім алушылардың білімдерінің, біліктерінің және дағдыларының беріктігі оқу материалын меңгеру сапасының, оның есте сақтау тұрақтылығының, практикада жаңғырту және қолдану жеңілдігінің көрсеткіші ретінде.

11. Мұғалімнің кәсіби қызметі сүйемелдеу қызметінің мамандарымен – логопедпен, психологпен, медицина қызметкерлерімен жүйелі тиімді өзара іс-әрекет дайындығын, сөйлеу тілінің әртүрлі бұзылыстары бар білім алушыларға сабақта жеке түзету қолдауын көрсетуге мүмкіндік беретін арнайы әдістемелерді меңгеруді қамтиды.

12. Ерекше талаптар педагогтың сөйлеу тіліне қойылады: ақпараттылық, дұрыстығы, нақтылығы, логикалығы мен қолжетімділігі, мәнерлілігі, анық дикция, оңтайлы қарқыны мен сөйлеу тілінің ырғағы.

13. Кабинетте міндетті түрде қабырғаға ілетін көрсету, маркерлік, интерактивті тақталар, толымдалған компьютер, сондай-ақ сызбалар, кестелер, көрнекі оқу материалы бар схемалар, дидактикалық материал қарастырылады.

14. "Математика" пәні кабинеті кіші және үлкен топтарда білім алушылардың қызметін жүзеге асыруға мүмкіндік беретін мобильді үстелдері, орындықтары бар кең бөлмені қамтиды. Аталған кабинеттерде жиһазды орын-орнына қою білім алушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкестендіріледі.

3-тарау. "Математика" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

15. "Математика" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына 5 сағат, оқу жылында 170 сағатты;

2) 6 сыныпта – аптасына 5 сағат, оқу жылында 170 сағатты құрайды.

16. 5-сыныпқа арналған "Математика" пәнінің базалық мазмұны:

1) натурал сандар және нөл. Натурал сандар және нөл саны. Координаталық сәуле. Натурал сандарды салыстыру. Қос теңсіздік. Натурал сандарды қосу. Натурал

сандарды азайту. Натурал сандарды көбейту. Натурал сандарды бөлу. Арифметикалық амалдардың қасиеттері. Натурал сандарға арифметикалық амалдар қолдану. Санды өрнектер. Әріпті өрнектер. Санды және әріпті өрнектердің мәндері. Өрнектерді ықшамдау. Теңдеу. Теңдеудің түбірі. Теңдеудің көмегімен мәтінді есептерді шығару. Формула. Формула арқылы есептеу. Натурал сандардан тұратын сандар тізбектері;

2) натурал сандардың бөлінгіштігі. Натурал сандардың бөлгіші мен еселігі. Жай және құрама сандар. Бөлінгіштіктің негізгі қасиеттері. 2; 3; 5; 9; 10 сандарына бөлінгіштік белгілері. Жұп және тақ сандар. Дәреже. Дәреженің негізі. Дәреженің көрсеткіші. Натурал сандарды жай көбейткіштерге жіктеу. Ең үлкен ортақ бөлгіш. Өзара жай сандар. Ең кіші ортақ еселік;

3) жай бөлшектер және оларға амалдар қолдану. Жай бөлшектерді оқу және жазу. Жай бөлшектің негізгі қасиеті. Дұрыс және бұрыс жай бөлшектер. Аралас сан. Аралас санның бүтін және бөлшек бөліктері. Бұрыс бөлшекті аралас санға айналдыру. Аралас санды бұрыс бөлшек түрінде жазу. Жай бөлшектер мен аралас сандарды координаталық сәуледе кескіндеу. Жай бөлшектерді ортақ бөлімге келтіру. Жай бөлшектерді және аралас сандарды салыстыру. Жай бөлшектерді қосу және азайту. Аралас сандарды қосу. Аралас сандарды азайту. Жай бөлшектерді және аралас сандарды көбейту. Өзара кері сандар. Жай бөлшектерді және аралас сандарды бөлу. Жай бөлшектер мен аралас сандарға арифметикалық амалдар қолдану. Санның бөлігін және бөлігі бойынша санды табу. Бірлесіп орындалатын жұмыстарға қатысты есептер;

4) ондық бөлшектер және оларға амалдар қолдану. Ондық бөлшек. Ондық бөлшектерді оқу және жазу. Ондық бөлшекті жай бөлшекке айналдыру. Ондық бөлшектерді координаталық сәуледе кескіндеу. Ондық бөлшектерді салыстыру. Ондық бөлшектерді қосу және азайту. Ондық бөлшекті натурал санға көбейту. Ондық бөлшектерді көбейту. Ондық бөлшекті натурал санға бөлу. Ондық бөлшекті ондық бөлшекке бөлу. Ондық бөлшекті 10; 100; 1000; ... және 0,1; 0,01; 0,001; ... сандарына көбейту және бөлу. Ондық және жай бөлшектерге арифметикалық амалдар қолдану. Ондық бөлшектерді дөңгелектеу. Бөлшектерден тұратын сандар тізбектері;

5) жиын. Жиын. Жиын элементтері. Жиындарды кескіндеу. Жиындар арасындағы қатынастар. Ішкі жиын. Жиындардың бірігуі мен қиылысуы;

6) пайыз. Пайыз. Санның пайызын және пайызы бойынша санды табу. Мәтінді есептерді шығару;

7) бұрыш. Көпбұрыш. Бұрыш. Бұрыштың шамасы. Бұрышты салу және өлшеу. Транспортер. Бұрыштарды салыстыру. Көпбұрыш. Көпбұрыштың қабырғалары мен бұрыштарын өлшеу, периметрін табу;

8) диаграмма. Шеңбер. Дөңгелек. Дөңгелек сектор. Диаграмма. Бағанды, сызықтық және дөңгелек диаграммалар. Статистикалық деректерді көрсету тәсілдері;

9) кеңістік фигураларының жазбалары. Тік бұрышты параллелепипед (текше). Тік бұрышты параллелепипедтің (текшенің) жазбасы. Фигураларды қиюға берілген есептер. Фигураларды құрастыруға берілген есептер;

10) 5-сыныптағы математика курсын қайталау.

17. 6-сыныпқа арналған "Математика" пәнінің базалық мазмұны:

1) 5-сыныптағы математика курсын қайталау;

2) қатынас және пропорция. Екі санның қатынасы. Екі санның пайыздық қатынасы. Пропорция. Пропорцияның негізгі қасиеті. Тура пропорционалдық тәуелділік. Кері пропорционалдық тәуелділік. Мәтінді есептерді пропорция көмегімен шығару. Санның пайызын және пайызы бойынша санды табуды пропорция арқылы шығару. Масштаб. Шеңбердің ұзындығы. Дөңгелектің ауданы. Шар. Сфера;

3) рационал сандар және оларға амалдар қолдану. Оң сандар. Теріс сандар. Координаталық түзу. Қарама-қарсы сандар. Бүтін сандар. Рационал сандар. Санның модулі. Рационал сандарды салыстыру. Рационал сандарды координаталық түзудің көмегімен қосу. Теріс рационал сандарды қосу. Таңбалары әртүрлі рационал сандарды қосу. Рационал сандарды азайту. Координаталық түзде нүктелердің арақашықтығы. Рационал сандарды көбейту. Рационал сандарды қосу мен көбейтудің ауыстырымдылық және терімділік қасиеттері. Рационал сандарды бөлу. Рационал санды шексіз периодты ондық бөлшек түрінде беру. Шексіз периодты ондық бөлшекті жай бөлшекке айналдыру. Рационал сандарға арифметикалық амалдар қолдану. Мәтінді есептерді шығару;

4) алгебралық өрнектер. Айнымалы. Айнымалысы бар өрнек. Жақшаны ашу. Коэффициент. Ұқсас қосылғыштар. Ұқсас қосылғыштарды біріктіру. Өрнектерді тепе-тең түрлендіру. Тепе-теңдік. Алгебралық өрнектерді түрлендіру. Мәтінді есептерді шығару;

5) бір айнымалысы бар сызықтық теңдеулер. Санды теңдіктер және олардың қасиеттері. Бір айнымалысы бар сызықтық теңдеу. Мәндес теңдеулер. Бір айнымалысы бар сызықтық теңдеулерді шешу. Айнымалысы модуль таңбасының ішінде берілген бір айнымалысы бар сызықтық теңдеу. Мәтінді есептерді шығару;

6) бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер және олардың жүйелері. Санды теңсіздіктер және олардың қасиеттері. Сан аралықтары. Сан аралықтарының бірігуі мен қиылысуы. Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздік. Мәндес теңсіздіктер. Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктерді шешу. Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер жүйесі. Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер жүйесін шешу. Айнымалысы модуль таңбасының ішінде берілген бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздік. Айнымалысы модуль таңбасының ішінде берілген бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктерді шешу;

7) координаталық жазықтық. Жазықтық. Перпендикуляр түзулер және кесінділер. Параллель түзулер мен кесінділер. Координаталық жазықтық. Тікбұрышты координаталар жүйесі. Центрлік симметрия. Осьтік симметрия;

8) кеңістіктегі фигуралар. Фигуралардың кеңістікте орналасуы. Кеңістік фигураларын кескіндеу, "көрінбейтін" сызықтар. Вектор ұғымы;

9) статистика. Комбинаторика. Статистикалық деректер және олардың сипаттамалары: арифметикалық орта, мода, медиана, құлаш. Қозғалыстың орташа жылдамдығын табуға есептер шығару. Іріктеу тәсілі арқылы комбинаторикалық есептер шығару;

10) шамалар арасындағы тәуелділіктер. Шамалар арасындағы тәуелділіктерді беру тәсілдері: аналитикалық (формула арқылы), кестелік, графиктік тәсіл. Нақты процестердің графиктерін қолданып шамалар арасындағы тәуелділіктерді зерттеу. Тура пропорционалдық және оның графигі;

11) екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер мен олардың жүйелері. Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеу және оның графигі. Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйелері. Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін қосу тәсілімен және алмастыру тәсілімен шешу. Мәтінді есептерді екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйелері арқылы шығару;

12) 5-6-сыныптардағы математика курсы қайталау.

18. Оқу пәнінің мазмұны оқу бөлімдері бойынша бөлінген. Күтілетін нәтижелер: дағды немесе біліктер, білімдер немесе түсініктер түріндегі білім алушылардың сыныптар бойынша оқыту мақсаттарын қамтитын бөлімдер бұдан әрі бөлімшелерге бөлінген.

19. Оқу пәнінің мазмұны 5 бөлімді қамтиды:

- 1) "Сандар" бөлімі;
- 2) "Алгебра элементтері" бөлімі;
- 3) "Геометрия элементтері" бөлімі;
- 4) "Статистика және ықтималдықтар теориясы" бөлімі;
- 5) "Математикалық модельдеу және анализ" бөлімі.

20. "Сандар" бөлімі төмендегі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сандар және шамалар туралы түсініктер;
- 2) сандарға амалдар қолдану.

21. "Алгебра элементтері" бөлімі төмендегі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) алгебралық өрнектер және оларды түрлендіру;
- 2) теңдеу және теңсіздіктер, олардың жүйелері және жиынтықтары;
- 3) тізбектер және олардың қосындысы.

22. "Геометрия элементтері" бөлімі төмендегі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) геометриялық фигуралар туралы түсінік;
- 2) геометриялық фигуралардың өзара орналасуы;

- 3) метрикалық қатыстар;
- 4) векторлар және түрлендірулер.

23. "Статистика және ықтималдықтар теориясы" бөлімі төмендегі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) жиындар теориясы және логика элементтері;
- 2) комбинаторика негіздері;
- 3) статистика және деректерді талдау.

24. "Математикалық модельдеу және анализ" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) математикалық модельдеудің көмегімен есептер шығару;
- 2) математикалық тіл және математикалық модель.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

25. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен ұсынылған. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар – бөлім мен бөлімшені білдіреді, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 6.2.1.4 кодындағы "6" – сынып, "2.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

26. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1-кесте

1-бөлім. Сандар		
Бөлімшелер	5-сынып	6-сынып
1.1 Сандар және шамалар туралы түсініктер	5.1.1.1 натурал сандар жиыны ұғымын меңгеру; 5.1.1.2 жұп және тақ сандар ұғымдарын меңгеру; 5.1.1.3 натурал санның дәрежесін анықтай білу; 5.1.1.4 бөлгіштің анықтауды және есесленген натурал санды білу; 5.1.1.5 қарапайым және құрама сандарды анықтауды білу; 5.1.1.6 жалпы бөлгіш, жалпы еселеуіш, ең үлкен ортақ бөлгіш және ең кіші ортақ еселік сандарын анықтауды білу; 5.1.1.7 өзара қарапайым сандардың анықтауды білу; 5.1.1.8 жай бөлшек ұғымын меңгеру; 5.1.1.9 дұрыс және бұрыс бөлшектерді таныу; 5.1.1.10 аралас сандарды анықтай білу; 5.1.1.11 өзара кері сандарды анықтай білу; 5.1.1.12 натурал санды ондық жазба түрінде ұсыну; 5.1.1.13 ондық бөлшектер ұғымын меңгеру; 5.1.1.14 ондық бөлшек түрінде жазылған сандар теңдігін түсіну, мысалы: 1,3 және	6.1.1.1 екі санның қатынасы не көрсететінін білу; 6.1.1.2 қандай шамалар тура пропорционалдар болатынын түсіну, мысалдар келтіру, есептерді шығару; 6.1.1.3 қандай шамалар кері пропорционалдар болатынын түсіну, мысалдар келтіру, есептерді шығару; 6.1.1.4 координаталық түзуді анықтауды және оны құруды білу; 6.1.1.5 масштаб ұғымын меңгеру; 6.1.1.6 бүтін сан ұғымын меңгеру; 6.1.1.7 қарама-қарсы сандар ұғымын, оларды координаталық түзуде белгілеуді меңгеру; 6.1.1.8 рационал сан ұғымын меңгеру; 6.1.1.9 сан модулін және оның мәнін таба білу; 6.1.1.10 интонация мен диалог немесе монологтың эмоционалдық құраушы өзара

	1 , 3 0 5.1.1.15 сандардың жуық мәндері ұғымын меңгеру ; 5.1.1.16 пайыз түсінігін меңгеру; 5.1.1.17 әңгімелесушінің көңіл-күйін сезіну, серіктесінің бір-біріне деген қарым-қатынасын және берілген жағдайларды аңғару; 5.1.1.18 белсенді сөз қорында негізгі пәндік терминдерді қолдану	байланысын бақылау; 6.1.1.11 ауызша нұсқау бойынша іс-әрекет жасай білуі
1.2 Сандарға амалдар қолдану	5.1.2.1 натурал сандарды, оның ішінде координаталық сәуле көмегімен салыстыру ; 5.1.2.2 амалдар тәртібін орнату және жақшамен және жақшасыз төрт амалдан артықтау тұратын сандық өрнектердің мәндерін табу ; 5.1.2.3 сандық өрнектер мәнін табу үшін қосу және көбейту қасиеттерін қолдану; 5.1.2.4 бірдей сандардың көбейтіндісін дәреже түрінде жазу 5.1.2.5 натурал сандардың 2, 5, 10, 3, 9-ға бөлінгіштік белгілерін қолдану; 5.1.2.6 құрама сандарды қарапайым көбейткіштерге бөлшектеу; 5.1.2.7 натурал сандардың бөлгіштерін табу ; 5.1.2.8 натурал сандардың еселіктерін табу ; 5.1.2.9 көбейтіндінің берілген натурал санға бөлінгіштігін талдау 5.1.2.10 қосынды мен айырманың берілген натурал санға бөлінгіштігін талдау; 5.1.2.11 екі және одан көп сандардың ең үлкен ортақ бөлгішін және ең кіші ортақ еселігін табу ; 5.1.2.12 бұрыс бөлшекті аралас санға және аралас санды бұрыс бөлшекке айналдыру; 5.1.2.13 жай бөлшектерді қысқарту кезінде бөлшектің негізгі қасиетін қолдану; 5.1.2.14 жай бөлшектерді жаңа бөлгішке, ең аз ортақ бөлгішке келтіру; аралас сандарды, жай бөлшектерді салыстыру; 5.1.2.15 бірдей бөлгіштермен бөлшектерді қосу және азайтуды орындау; 5.1.2.16 әртүрлі бөлгіштермен бөлшектерді қосу және азайтуды орындау; 5.1.2.17 натурал саннан бөлшекті азайтуды орындау ; 5.1.2.18 аралас сандарды қосу және азайтуды орындау; 5.1.2.19 жай бөлшектерді, аралас сандарды көбейтуді орындау; 5.1.2.20 берілген санға кері санды табу;	6.1.2.1 сандар қатынасы ұғымын меңгеру; 6.1.2.2 берілген қатынасқа кері қатынасты табу ; 6.1.2.3 пропорцияны анықтай білу; 6.1.2.4 пропорцияны тану және құрастыру; 6.1.2.5 пропорцияның негізгі қасиетін білу және қолдану ; 6.1.2.6 координаталық түзуде рационал сандарды бейнелеу; 6.1.2.7 екі нүктенің арасындағы қашықтықты табу ; 6.1.2.8 берілген қатынастағы шамаларды бөлу; 6.1.2.9 шамаларды бөліктерге, керісінше пропорционалдарды берілген сандарға бөлу; 6.1.2.10 бүтін сандарды салыстыру; 6.1.2.11 координаттық түзудің көмегімен бүтін сандармен қосуды және азайтуды орындау; 6.1.2.12 рационал сандарды салыстыру; 6.1.2.13 рационал сандармен қосуды орындау; 6.1.2.14 рационал сандармен азайтуды орындау ; 6.1.2.15 рационал сандармен көбейтуді орындау ; 6.1.2.16 рационал сандармен бөлуді орындау; 6.1.2.17 рационал сандармен қосудың және көбейтудің қасиеттерін қолдану; 6.1.2.18 қандай жай бөлшектер негізгі ондық бөлшектер ретінде берілгенін тану; 6.1.2.19 рационал санды шексіз периодтық ондық бөлшек түрінде беру;

5.1.2.21 жай бөлшектер мен аралас сандарды бөлуді орындау;	6.1.2.20 шексіз периодтық ондық бөлшек кезеңін табу;
5.1.2.22 санның бөлігін және оның бөлігі бойынша санды табу;	6.1.2.21 шексіз периодтық ондық бөлшекті жай бөлшекке айналдыру;
5.1.2.23 бір нысанда жазылған бөлшектерді басқаға ауыстыру;	6.1.2.22 рационал сандардан тұратын сандық өрнектердің мәнін табу;
5.1.2.24 ондық бөлшектерді салыстыру;	6.1.2.23 тура пропорционал тәуелділікті табу және мысалдар келтіру;
5.1.2.25 ондық бөлшектерді қосу және азайтуды орындау;	6.1.2.24 Эйлер-Венн шеңберінің көмегімен рационал сандардың ішкі жиынтығын бейнелеу;
5.1.2.26 ондық бөлшекті натурал санға және ондық бөлшекке көбейтуді орындау;	6.1.2.25 толық тыңдау; мұғалімнің және сыныптасының оқыған мәтінінің мазмұнын, жолдасының ауызша жауабын саналы және толық қабылдау
5.1.2.27 ондық бөлшекті 10, 100, 1000 және 0,1; 0,01; 0,001-ге көбейту ережесін қолдану;	
5.1.2.28 ондық бөлшекті натурал санға және ондық бөлшекке бөлуді орындау;	
5.1.2.29 ондық бөлшекті 10, 100, 1000 және 0,1; 0,01; 0,001-ге бөлу ережесін қолдану;	
5.1.2.30 ондық бөлшектерді берілген разрядқа дейін дөңгелектеу;	
5.1.2.31 бөлшектерді пайыздарға және пайыздарды бөлшектерге айналдыру;	
5.1.2.32 берілген санның пайызын табу;	
5.1.2.33 бір санның басқаға пайыздық қатынасын табу және керісінше;	
5.1.2.34 берілген пайыз бойынша санды табу;	
5.1.2.35 белсенді сөздік қорында негізгі пәндік терминдерді қолдану	

2 - кесте

2 - бөлім. Алгебра элементтері		
	5 - сынып	6 - сынып
2.1 Алгебралық өрнектер және оларды түрлендіру	5.2.1.1 қосу және көбейту қасиеттерін қолданып, әріптік өрнектерді айналдыру;	6.2.1.1 алгебралық өрнектер ұғымын меңгеру
	5.2.1.2 әріптердің берілген мәндері бойынша әріптік өрнектердің мәндерін табу;	6.2.1.2 берілген айнымалылардың рационал мәндері кезіндегі алгебралық өрнектердің мәндерін есептеу
	5.2.1.3 айнымалы өрнектерді және мәтін есептерді шығару кезіндегі формулаларды құрастыру;	6.2.1.3 алгебралық өрнекте рұқсат етілетін айнымалының мәнін табу және қандай айнымалының мәндерінде алгебралық өрнектер кезінде практикалық есептер мәнмәтінінде мағына бар екенін түсіну;
	5.2.1.4 толық тыңдау; мұғалім немесе сыныптасы оқыған мәтіннің мазмұнын, құрбысының ауызша жауабын саналы және толық	6.2.1.4 жақшаларды ашу ережесін білу;
		6.2.1.5 коэффициент, ұқсас қосылғыштар ұғымдарын анықтай білу және ұқсас қосылғыштарды алгебралық өрнектерге келтіру;
		6.2.1.6 тепе-тең және тепе-тең түрлендіруді анықтай білу және алгебралық өрнектерді тепе-тең түрлендіруді орындау;
		6.2.1.7 теңдіктерден бір айнымалыларды басқалар арқылы көрсету;
		6.2.1.8 $ a - b $ өрнектердің геометриялық мағынасын түсіну;

	қ а б ы л д а у ; 5.2.1.5 пәндік лексиканы қолданып, конструктивті диалог құру	6.2.1.9 формуланы білу және тура пропорционал г р а ф и г і н құ р у ; 6.2.1.10 сандармен байланысты есептерді шығару үшін $\overline{ab} = 10a + b,$ $\overline{abc} = 100a + 10b + c$ 6.2.1.11 шағын монолог пікір айтуды – авторлық мәтінге сүйеніп аннотация құрастыру
2.2 Теңдеу және теңсіздіктер, олардың жүйелері және жиынтықтары	5.2.2.1 арифметикалық амалдардың белгісіз компоненттерін табу ережелері негізінде теңдеулер ш е ш у ; 5.2.2.2 теңдеулерді шешу дұрыстығын тексеру тәсілдерін қ о л д а н у ; 5.2.2.3 жеке көрсеткіштер бойынша қойылған дыбыстардың айтылуына өзін-өзі бақылауды сақтау	6.2.2.1 мәндел теңдеулердің бір айнымалысымен сызықтық теңдеуді анықтай білу; 6.2.2.2 бір айнымалымен сызықтық теңдеулерді ш е ш у ; 6.2.2.3 екі айнымалымен сызықтық теңдеулерді анықтауды және оның қасиеттерін білу; 6.2.2.4 екі айнымалымен сызықтық теңдеулер жүйелері туралы түсініктерінің болуы және екі айнымалымен сызықтық теңдеулер жүйесін шешу реттелген сандар жұбы болып табылатынын түсіну ; 6.2.2.5 алмастыру және қосу жолдарымен теңдеулер жүесін шешу; 6.2.2.6 дұрыс сандар теңдігінің қасиеттерін білу ж ә н е қ о л д а н у ; 6.2.2.7 a және b – рационал сандар болатын $x \pm a = b$ түріндегі теңдеулерді шешу; 6.2.2.8 дұрыс сандар теңсіздігінің қасиеттерін білу және қолдану; теңсіздіктерді қосу, азайту, көбейту мен бөлуді түсіну және қолдану; 6.2.2.9 сандық аралықтарды жазуға арналған белгілерді қолдану және сандық аралықтарды б е й н е л е у ; 6.2.2.10 сандық аралықтардың бірігуі мен қ и ы л ы с у ы н т а б у ; 6.2.2.11 $kx > b$, $kx \geq$ b, $kx < b$, $kx \leq$ b түрлерінің сызықтық теңсіздіктерін шешу; 6.2.2.12 теңсіздіктерді алгебралық түрлендіру көмегімен $kx > b$, $kx \geq$ b, $kx < b$, $kx \leq$ b теңсіздіктер түріне келтіру; 6.2.2.13 координаталық түзуде теңсіздіктерді шешуді бейнелеу; 6.2.2.14 сандық аралық түрінде теңсіздіктерді шешуді жазу және теңсіздік түріндегі берілген сандық аралықты жазу;

		6.2.2.15 бір айнымалымен сызықтық теңсіздік жүйесін шешу; 6.2.2.16 координаталық түзуде $x > a$, $x \geq a$, $x < a$, $x \leq a$ а теңсіздік түрімен берілген көптеген нүктелерді бейнелеу; 6.2.2.17 талқылау элементтерімен мәтінді естіп қабылдау және түсіну, өз сөзімен жеткізе білу; 6.2.2.18 теңсіздіктерді қосу, азайту, көбейту мен бөлуді түсіну және қолдану; 6.2.2.19 оқу қызметінің табыстылық критерийлері негізінде орындалған тапсырмаларды өзара және өздігінен талдай алу
2.3 Тізбектер және олардың қосындысы	5.2.3.1 натурал сандардан тізбектерде заңдылықты орнату; 5.2.3.2 натурал сандардан тізбектерде жетіспейтін элементтерді табу; 5.2.3.3 заңдылықты ойлап табу және натурал сандардан тізбектерді құрастыру; 5.2.3.4 бөлшектерден тұратын сандық тізбектерде заңдылық орнату; 5.2.3.5 заңдылықты ойлап табу және жай бөлшектерден тұратын тізбектерді құрастыру; 5.2.3.6 мәтіннің жалпы нақты мазмұнын талқылау элементтерімен қабылдау және түсіну	6.2.3.1 заңдылықты ойлап табу және рационал сандардан тұратын тізбектерді құрастыру; 6.2.3.2 өз қызметін ауызша жоспарлау, өз қызметін ауызша және жазбаша түрде еркін айту

3 - кесте

3 - бөлім. Геометрия элементтері		
	5 - сынып	6 - сынып
3.1 Геометриялық фигуралар	5.3.1.1 әртүрлі ұзындық өлшемдерін білу және координаталық сәуледегі бірлік кесіндінің не екенін түсіну; 5.3.1.2 бұрыш ұғымдарын және оның градустық өлшемдерін меңгеру, бұрыштарды белгілеу және салыстыру; 5.3.1.3 бұрыш түрлерін (сүйір, тік, доғал, жазыңқы, толық) ажырату; 5.3.1.4 көпбұрыш ұғымын меңгеру; 5.3.1.5 тікбұрышты параллелепипед (текше) және оларды ұңғылау туралы	6.3.1.1 шеңбер ұзындығының оның диаметріне қатынасында тұрақты сан бар екенін білу; 6.3.1.2 шеңбер ұзындығының формуласын білу және қолдану; 6.3.1.3 шеңбер ауданының формуласын білу және қолдану; 6.3.1.4 шар және сфера туралы түсінігінің болуы; 6.3.1.5 координаталық жазықтық ұғымын меңгеру; 6.3.1.6 координаталардың тікбұрышты жүйесін жасау; 6.3.1.7 сандардың реттелген жұбы $(x; y)$ координаталардың тікбұрышты жүйесінде нүкте қоятынын түсіну және әрбір нүктеге нүкте

туралы түсінік	ұғымының болуы; 5.3.1.6 шеңбер, дөңгелек ұғымдарын және олардың элементтерін (центр, радиус және диаметр) меңгеру; 5.3.1.7 циркуль көмегімен шеңбер салу; 5.3.1.8 айналма сектор ұғымын меңгеру; 5.3.1.9 тікбұрышты параллелепипед (текше) және оларды ұңғылау туралы ұғымының болуы; 5.3.1.10 оқулықтағы ақпаратты (мәтін, графикалық, бейнелеу) табу, оның мазмұнын талдау	координаталары деп аталатын сандардың жеке реттелген жұбы сәйкес; 6.3.1.8 нүктенің координаталары бойынша координаталар жүйесінде оны құру және координаталық жазықтықта берілген координаталар нүктелерін табу; 6.3.1.9 осьтік және орталық симметрия ұғымдарын меңгеру; 6.3.1.10 симметрия осі немесе центрі бар фигуралар туралы түсінігінің болуы; симметриялық және орталық симметриялық фигураларды тану; 6.3.1.11 өз әрекетін жоспарлау, өз әрекетін ауызша және жазбаша еркін айта білу
3.2 Геометриялық фигуралардың өзара орналасуы	5.3.2.1 фигураларды кесу және жинау көмегімен есептер шығару; 5.3.2.2 орындау техникасын нақтылау және түзету үшін тура сұрақтарды қою; 5.3.2.3 орындау процесінде оқу тапсырмасын ұстану	6.3.2.1 қиып өтетін, параллель, перпендикуляр түзулерді анықтай білу 6.3.2.2 перпендикуляр, параллель түзулерді және кесінділерді тану; 6.3.2.3 кесінділердің, сәулелердің, түзулердің бір бірімен, координаталық осьтермен қиылысу нүктелерінің координаталарын графикалық тәсілмен табу; 6.3.2.4 фигураны оның бейнесі бойынша табу және жазық және кеңістіктік фигураларды бейнелеу; 6.3.2.5 координаталар басына және координатаның тікбұрышты жүйесіндегі координаталық осьтерге қатысты симметриялық нүктелер мен фигураларды сызу; 6.3.2.6 сөйлемнің мағынасына, кідірісіне және интонациясына бағдарланып негізгі логикалық екпінді сөзді естіп тану
3.3 Метрикалық қатыстар	5.3.3.1 транспортер көмегімен бұрыштарды өлшеу және транспортер көмегімен берілген градустық өлшеммен бұрыштар сызу; 5.3.3.2 градустық өлшемдегі бұрышты табу, бұрыштарды салыстыру үшін есептер шығару; 5.3.3.3 пәндік лексиканы қолданып, құрылымдық диалог құру	6.3.3.1 координаталық түздегі нүктелер арасындағы қашықтықты табу 6.3.3.2 шеңбер ұзындығының оның диаметріне қатынасында тұрақты сан бар екенін білу; 6.3.3.3 шеңбер ұзындығының формуласын білу және қолдану; 6.3.3.4 дөңгелек ауданының формуласын білу және қолдану; 6.3.3.5 шеңбер ұзындығы мен шеңбер ауданын табуға арналған есептер шығару; 6.3.3.6 сөйлеу тілі ағымындағы барлық дыбыстарды анық айту (сөйлеу аппаратында ауыр органикалық бұзылыстары бар балалардан басқа)

4 – кесте:

4 - бөлім. Статистика және ықтималдықтар теориясы		
	5 - сынып	6 - сынып
	5.4.1.1 жиын және оның элементтері, бос жиындар ұғымын меңгеру;	

4.1 Жиындар теориясы және логика элементтері	5.4.1.2 берілген жиындардың бірігуін және қиылысуын анықтай білу және табу, , символдарын қолдана отырып, нәтижелерін ж а з у ; 5.4.1.3 ішкі жиынтық ұғымын меңгеру; 5.4.1.4 жиындар арасындағы (қиылысатын және қиылыспайтын жиындар) қатынастардың сипатын анықтау; 5.4.1.5 жиындар және оның элементтері, бос жиындар, ішкі жиынтық, қиылысатын және қиылыспайтын жиындар ұғымдарын білу; 5.4.1.6 бағыттау көмегіне жүгіну;	6.4.1.1 сандық теңсіздіктерді шығару кезінде жиындардың бірігуі мен қиылысуы ұғымын қолдану; 6.4.1.2 зат есімдермен көрсетілген лексикалық қайталауларды бақылау
4 . 2 Комбинаторика негіздері		6.4.2.1 іріктеу әдісімен комбинаторлық есептерді шешу; 6.4.2.2 ақпарат іздеу, оны сақтау мен қолдану процесінде өз мінез-құлқына жеке жауапкершілік сезімін таныту
4.3 Статистика және деректерді талдау	5.4.3.1 дөңгелек, сызықтық және бағаналық диаграммалар туралы түсінігінің болуы, дөңгелек, сызықтық және бағаналық диаграммалар құру; 5.4.3.2 кесте немесе диаграмма түрінде ұсынылған статистикалық ақпаратты шығару; 5.4.3.3 ұсынылған диаграммалар бойынша ақпарат құрастыру; 5.4.3.4 диалог барысында пәндік лексиканы қолдану; 5.4.3.5 орындау барысында оқу міндеттерін ұстану;	6.4.3.1 бірқатар сандардың, қарқынның, медиананың және сандық деректер қатарының модасын орта арифметикалық анықтай білу; 6.4.3.2 сатистикалық сандық сипатты шығару; 6.4.3.3 негізгі және екінші кезектегі ақпаратты бөліп тастау, іс-қимыл тәртібін құру; 6.4.3.4 ауызша және жазбаша нысанда зерттеу сипатындағы саналы және тиімді хабарлама құру

5 - кесте

5 - бөлім. Математикалық модельдеу және анализ		
	5 - сынып	6 - сынып
5.1 Математикалық модельдеудің көмегімен есептер шығару	5.5.1.1 арифметикалық амалдар көмегімен натурал сандармен мәтін есептерді шығару; 5.5.1.2 мәтін есептер шығару кезінде ең үлкен ортақ бөлгішті және ең кіші ортақ еселікті қолдану; 5.5.1.3 арифметикалық амалдар көмегімен жай бөлшектермен мәтін есептер шығару (мысалы, бірлескен жұмысқа арналған есептер); 5.5.1.4 сандар немесе шамалар бөліктерін және оның бөлігі бойынша сандарды немесе шамаларды табуға арналған есептерді құру және шешу; 5.5.1.5 арифметикалық амалдар көмегімен бөлшектермен мәтін есептер шығару;	6.5.1.1 қозғалыстың орта жылдамдығын табуға есептерді шығару; 6.5.1.2 пропорция көмегімен пайыздарға арналған мәтін есептерді шығару; 6.5.1.3 картамен, жоспармен, сызбамен жұмыс барысында масштабты қолдану; 6.5.1.4 рационал сандарға мәтін есептерді шығару; 6.5.1.5 тура және кері пропорционалмен байланысты шамаларды тану және есептерді шығару; 6.5.1.6 сызықтық теңдеулерді құрастыру көмегімен мәтін есептерді шешу;

	5.5.1.6 мәтін өрнектерді құрастыру және оларды есептерді шешу үшін қолдану; 5.5.1.7 Эйлер-Венн мәтін есептерін шығару үшін формуланы құрастыру; 5.5.1.8 ондық бөлшектермен арифметикалық амалдарға мәтін есептер шығару; 5.5.1.9 диаграмманы қолданып, есептер шығару ; 5.5.1.10 пайыздарға арналған мәтін есептер шығару ; 5.5.1.11 жеке көрсеткіштер бойынша қойылған дыбыстардың айтылуына өз бақылауын сақтау	6.5.1.7 сызықтық теңдеулердің жүйесін құрастыру көмегімен мәтін есептерді шешу; 6.5.1.8 оқу диалогін тоқтату және аяқтау ; 6.5.1.9 сандармен байланысты есептерді шығару үшін $\overline{ab} = 10a + b,$ $\overline{abc} = 100a + 10b + c$ жазбаларын қолдану; 6.5.1.10 негізгі және қосымша ақпаратты бөлу, іс-әрекет тәртібін құру
5.2 Математикалық тіл және математикалық модель	5.5.2.1 жай бөлшектерді оқу және жазу; 5.5.2.2 ондық бөлшектерді оқу және жазу; 5.5.2.3 координаталық сәуледе натурал сандарды бейнелеу; 5.5.2.4 координаталық сәуледе жай бөлшектерді, аралас сандарды бейнелеу; 5.5.2.5 координаталық сәуледе ондық бөлшектерді бейнелеу; 5.5.2.6 натурал сандарды салыстыру нәтижесін $>$, $<$, $=$ белгілерінің көмегімен жазу; 5.5.2.7 жағдайды зерттеу, натурал сандарды салыстыруды және келтіруді талап ететін жағдайды зерттеу; 5.5.2.8 айнымалылармен өрнектер құрастыру; 5.5.2.9 жиындармен жұмыс барысында символдарын қолдану; 5.5.2.10 жазық фигураларды құру және кеңістіктік геометриялық фигураларды (текше мен тікбұрышты параллелепедті) ұңғылау; 5.5.2.11 оқу кітабымен тиімді жұмыс істеу, орындалған тапсырмалардың нәтижелерін бағалау	6.5.2.1 екі санның қатынасын оқу және жазу 6.5.2.2 пропорцияны оқу және жазу 6.5.2.3 шамаларды сипаттау кезінде бүтін сандарды қолдану 6.5.2.4 шамалар арасындағы тәуелділікке арналған есептерді шығару ; 6.5.2.5 шамалар арасындағы тәуелділіктер тапсырмасының тәсілдерін білу; 6.5.2.6 тәуелділік формуласын оны сипаттау бойынша жазу; 6.5.2.7 формуламен немесе графикамен берілген тәуелділіктер үшін кестені құрастыру; 6.5.2.8 формуламен және кестемен берілген тәуелділіктер графикасын құру ; 6.5.2.9 нақты процестер графикасын қолданып, шамалар арасындағы тәуелділікті зерттеу; 6.5.2.10 нақты тәуелділіктер мен тура пропорционал шамалар арасындағы графиканы түсіндіру; 6.5.2.11 сипаттау бойынша тура пропорционал формуланы жазу; 6.5.2.12 тура пропорционал графикін құру ; 6.5.2.13 ғылыми (оқу) мәтінге ат қою, фразеаралық байланыс тәсілдерін қолданып, 2-3 сөйлемді құрастыру

27. Осы Бағдарлама сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары

негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

28. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру
деңгейінің 5-6 сыныптарына
арналған "Математика" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5 - сынып:

1 - кесте

Ұзақмерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
1. Сандар	Натурал сандар және нөл саны	5.1.1.1 натурал сандар жиыны ұғымын меңгеру; 5.1.1.2 жұп және тақ сандар ұғымдарын меңгеру; 5.1.1.7 өзара қарапайым сандардың анықтауды білу
3. Геометрия элементтері	Координаттық сәуле	5.3.1.1 әртүрлі ұзындық өлшемдерін білу және координаталық сәуледегі бірлік кесіндінің не е к е н і н т ү с і н у ; 5.3.1.10 оқулықтағы ақпаратты (мәтін, графикалық, бейнелеу) табу, оның мазмұнын талдау
5 . Математикалық модельдеу және анализ	Натурал сандарды салыстыру	5.5.2.3 координаталық сәуледе натурал сандарды б е й н е л е у ; 5.5.2.6 натурал сандарды салыстыру нәтижесін $>$, $<$, $=$ белгілерінің көмегімен жазу; 5.5.2.7 жағдайды зерттеу, натурал сандарды салыстыруды және келтіруді талап ететін жағдайды зерттеу
1. Сандар	Арифметикалық амалдардың қасиеттері	5.1.2.1 натурал сандарды, оның ішінде координаталық сәуле көмегімен салыстыру; 5.1.2.2 амалдар тәртібін орнату және жақшамен және жақшасыз төрт амалдан артықтау тұратын сандық өрнектердің мәндерін табу; 5.1.2.3 сандық өрнектер мәнін табу үшін қосу

		және көбейту қасиеттерін қолдану; 5.1.2.35 белсенді сөздік қорында негізгі пәндік терминдерді қолдану
2. Алгебра элементтері	Санды және әріпті өрнектер, олардың мәндері. Өрнектерді ықшамдау	5.2.1.1 қосу және көбейту қасиеттерін қолданып, әріптік өрнектерді айналдыру; 5.2.1.2 әріптердің берілген мәндері бойынша әріптік өрнектердің мәндерін табу; 5.2.1.3 айнымалы өрнектерді және мәтін есептерді шығару кезіндегі формулаларды құрастыру; 5.2.1.4 толық тыңдау; мұғалім немесе сыныптасы оқыған мәтіннің мазмұнын, құрбысының ауызша жауабын саналы және толық қабылдау; 5.2.1.5 пәндік лексиканы қолданып, конструктивті диалог құру
	Теңдеу. Теңдеудің түбірі. Теңдеуді шешу	5.2.2.1 арифметикалық амалдардың белгісіз компоненттерін табу ережелері негізінде теңдеулер шешу; 5.2.2.2 теңдеулерді шешу дұрыстығын тексеру тәсілдерін қолдану; 5.2.2.3 жеке көрсеткіштер бойынша қойылған дыбыстардың айтылуына өзін-өзі бақылауды сақтау
	Натурал сандардан тұратын сандар тізбегі	5.2.3.1 натурал сандардан тізбектерде заңдылықты орнату; 5.2.3.2 натурал сандардан тізбектерде жетіспейтін элементтерді табу; 5.2.3.3 заңдылықты ойлап табу және натурал сандардан тізбектерді құрастыру
5 Математикалық модельдеу және анализ	Формула. Формула арқылы есептеу. Мәтін есептерді шешу.	5.5.1.1 арифметикалық амалдар көмегімен натурал сандармен мәтін есептерді шығару; 5.5.1.6 мәтін өрнектерді құрастыру және оларды есептерді шешу үшін қолдану; 5.5.1.7 Эйлер-Венн мәтін есептерін шығару үшін формуланы құрастыру
1. Сандар	Бөлгіштер мен еселіктер, жай және құрама сандар	5.1.1.4 бөлгіштің анықтауды және есесленген натурал санды білу; 5.1.1.5 қарапайым және құрама сандарды анықтауды білу
	Бөлінгіштіктің, қосындының және айырманың негізгі қасиеттері. 2; 3; 5; 9; 10 сандарына бөлінгіштік белгілері	5.1.2.5 натурал сандардың 2, 5, 10, 3, 9-ға бөлінгіштік белгілерін қолдану; 5.1.2.6 құрама сандарды қарапайым көбейткіштерге бөлшектеу; 5.1.2.7 натурал сандардың бөлгіштерін табу; 5.1.2.8 натурал сандардың еселіктерін табу; 5.1.2.9 көбейтіндінің берілген натурал санға бөлінгіштігін талдау 5.1.2.10 қосынды мен айырманың берілген натурал санға бөлінгіштігін талдау;

	Дәреже	5.1.1.3 натурал санның дәрежесін анықтай білу; 5.1.2.4 бірдей сандардың көбейтіндісін дәреже түрінде жазу
	Натурал сандарды жай көбейткіштерге жіктеу	5.1.2.6 құрама сандарды қарапайым көбейткіштерге бөлшектеу;
	Ең үлкен ортақ бөлгіш. Өзара жай сандар. Ең кіші ортақ еселік	5.1.1.6 жалпы бөлгіш, жалпы еселеуіш, ең үлкен ортақ бөлгіш және ең кіші ортақ еселік сандарын анықтауды білу; 5.1.1.7 өзара қарапайым сандардың анықтауды білу
	Ең үлкен ортақ бөлгішті және ең кіші ортақ еселікті табу	5.1.2.11 екі және одан көп сандардың ең үлкен ортақ бөлгішін және ең кіші ортақ еселігін табу; 5.1.2.35 белсенді сөздік қорында негізгі пәндік терминдерді қолдану
5 . Математические моделирование и анализ	Мәтін есептерді шығару кезінде ең үлкен ортақ бөлгішті және ең кіші ортақ еселікті қолдану	5.5.1.2 мәтін есептер шығару кезінде ең үлкен ортақ бөлгішті және ең кіші ортақ еселікті қолдану
2 - тоқсан		
1. Сандар	Ж а й б ө л ш е к . Дұрыс және бұрыс жай бөлшектер	5.1.1.8 жай бөлшек ұғымын меңгеру; 5.1.1.9 дұрыс және бұрыс бөлшектерді тану;
5 . Математикалық модельдеу және анализ	Жай бөлшектерді оқу және жазу	5.5.2.1 жай бөлшектерді оқу және жазу;
1. Сандар	Жай бөлшектердің негізгі қасиеті	5.1.2.13 жай бөлшектерді қысқарту кезінде бөлшектің негізгі қасиетін қолдану; 5.1.2.14 жай бөлшектерді жаңа бөлгішке, ең аз ортақ бөлгішке келтіру; аралас сандарды, жай бөлшектерді салыстыру;
	Аралас сандар	5.1.1.10 аралас сандарды анықтай білу; 5.1.1.11 өзара кері сандарды анықтай білу;
	Жай бөлшектерді және аралас сандарды салыстыру	5.1.2.12 бұрыс бөлшекті аралас санға және аралас санды бұрыс бөлшекке айналдыру; 5.1.2.14 жай бөлшектерді жаңа бөлгішке, ең аз ортақ бөлгішке келтіру; аралас сандарды, жай бөлшектерді салыстыру;
5 . Математикалық модельдеу және анализ	Жай бөлшектер мен аралас сандарды кескіндеу	5.5.2.4 координаталық сәуледе жай бөлшектерді, аралас сандарды бейнелеу; 5.5.2.11 оқу кітабымен тиімді жұмыс істеу, орындалған тапсырмалардың нәтижелерін бағалау
2. Алгебра элементтері	Жай бөлшектерден тұратын сандар тізбектері	5.5.2.3 координаталық сәуледе натурал сандарды бейнелеу; 5.5.2.6 натурал сандарды салыстыру нәтижесін $>$, $<$, $=$ белгілерінің көмегімен жазу;
		5.1.2.15 бірдей бөлгіштермен бөлшектерді қосу және азайтуды орындау; 5.1.2.16 әртүрлі бөлгіштермен бөлшектерді қосу және азайтуды орындау;

1. Сандар	Жай бөлшектерді қосу және азайту Аралас сандарды қосу және азайту Жай бөлшектерді және аралас сандарды көбейту. Жай бөлшектерді және аралас сандарды бөлу	5.1.2.17 натурал саннан бөлшекті азайтуды орындау ;
		5.1.2.18 аралас сандарды қосу және азайтуды орындау;
		5.1.2.19 жай бөлшектерді, аралас сандарды көбейтуді орындау ;
		5.1.2.20 берілген санға кері санды табу;
		5.1.2.21 жай бөлшектер мен аралас сандарды бөлуді орындау;
3 - тоқсан		
1. Сандар	Санның бөлігін және бөлігі бойынша санды табуға берілген есептер	5.1.2.22 санның бөлігін және оның бөлігі бойынша санды табу;
5 . Математикалық модельдеу және анализ	Бірлесіп орындалатын жұмыстарға қатысты есептер	5.5.1.3 арифметикалық амалдар көмегімен жай бөлшектермен мәтін есептер шығару (мысалы, бірлескен жұмысқа арналған есептер); 5.5.1.4 сандар немесе шамалар бөліктерін және оның бөлігі бойынша сандарды немесе шамаларды табуға арналған есептерді құру және шешу;
1. Сандар	Ондық бөлшек	5.1.1.12 натурал санды ондық жазба түрінде ұсыну ; 5.1.1.13 ондық бөлшектер ұғымын меңгеру; 5.1.1.14 ондық бөлшек түрінде жазылған сандар теңдігін түсіну, мысалы: 1,3 және 1,30
	Ондық бөлшекті жай бөлшекке айналдыру	5.1.2.23 бір нысанда жазылған бөлшектерді басқаға ауыстыру ; 5.1.2.24 ондық бөлшектерді салыстыру;
5 . Математикалық модельдеу және анализ	Ондық бөлшектерді оқу және жазу.	5.5.2.2 ондық бөлшектерді оқу және жазу; 5.5.2.5 координаталық сәуледе ондық бөлшектерді бейнелеу; 5.5.2.11 оқу кітабымен тиімді жұмыс істеу, орындалған тапсырмалардың нәтижелерін бағалау
1. Сандар	Ондық бөлшектерді қосу және азайту	5.1.2.25 ондық бөлшектерді қосу және азайтуды орындау;
	Ондық бөлшекті натурал санға және ондық бөлшекке көбейту	5.1.2.26 ондық бөлшекті натурал санға және ондық бөлшекке көбейтуді орындау;
	Ондық бөлшекті натурал санға және ондық бөлшектерге бөлу	5.1.2.28 ондық бөлшекті натурал санға және ондық бөлшекке бөлуді орындау;
	Ондық бөлшектерді 10; 100; 1000;... және 0,1; 0,01; 0,001; ... сандарына көбейту және бөлу	5.1.2.27 ондық бөлшекті 10, 100, 1000 және 0,1; 0,01; 0,001-ге көбейту ережесін қолдану; 5.1.2.29 ондық бөлшекті 10, 100, 1000 және 0,1; 0,01; 0,001-ге бөлу ережесін қолдану;
	Жуық мәндер	5.1.1.15 сандардың жуық мәндері ұғымын меңгеру;
	Ондық бөлшектерді дөңгелектеу	5.1.2.30 ондық бөлшектерді берілген разрядка дейін дөңгелектеу;
5 . Математикалық		5.5.1.5 арифметикалық амалдар көмегімен бөлшектермен мәтін есептер шығару;

модельдеу және анализ	Мәтінді есептерді шығару	5.5.1.11 жеке көрсеткіштер бойынша қойылған дыбыстардың айтылуына өз бақылауын сақтау
2. Алгебра элементтері	Бөлшектерден тұратын сандар тізбектері	5.2.3.4 бөлшектерден тұратын сандық тізбектерде заңдылық орнату;
4 - тоқсан		
4. Статистика және ықтималдықтар теориясы	Жиын. Жиын элементтері.	5.4.1.3 ішкі жиынтық ұғымын меңгеру;
	Жиындар арасындағы қатынастар. Ішкі жиын. Жиындардың бірігуі мен қиылысуы	5.4.1.2 берілген жиындардың бірігуін және қиылысуын анықтай білу және табу, $\cup$, $\cap$ символдарын қолдана отырып, нәтижелерін жазу; 5.4.1.3 ішкі жиынтық ұғымын меңгеру; 5.4.1.4 жиындар арасындағы (қиылысатын және қиылыспайтын жиындар) қатынастардың сипатын анықтау; 5.4.1.6 бағыттау көмегіне жүгіну;
5 . Математикалық модельдеу және анализ	Жиындарды кескіндеу	5.5.2.9 жиындармен жұмыс барысында $\cup$, $\cap$, $\in$, $\notin$, $\subset$, $\emptyset$ символдарын қолдану;
	Мәтінді есептерді шығару	5.5.1.7 Эйлер-Венн мәтін есептерін шығару үшін формуланы құрастыру;
1. Сандар	Пайыз	5.1.1.16 пайыз түсінігін меңгеру;
	Санның пайызын және пайызы бойынша санды табу	5.1.2.31 бөлшектерді пайыздарға және пайыздарды бөлшектерге айналдыру; 5.1.2.32 берілген санның пайызын табу; 5.1.2.33 бір санның басқаға пайыздық қатынасын табу және керісінше; 5.1.2.34 берілген пайыз бойынша санды табу
5 . Математикалық модельдеу және анализ	Мәтінді есептерді шығару	5.5.1.10 пайыздарға арналған мәтін есептер шығару;
	Бұрыш	5.3.1.2 бұрыш ұғымдарын және оның градустық өлшемдерін меңгеру, бұрыштарды белгілеу және салыстыру; 5.3.1.3 бұрыш түрлерін (сүйір, тік, доғал, жазыңқы, толық) ажырату;
	Көпбұрыш	5.3.1.4 көпбұрыш ұғымын меңгеру;

3. Геометрия элементтері	Шеңбер. Дөңгелек. Дөңгелек сектор	5.3.1.6 шеңбер, дөңгелек ұғымдарын және олардың элементтерін (центр, радиус және диаметр) меңгеру; 5.3.1.7 циркуль көмегімен шеңбер салу; 5.3.1.8 айналма сектор ұғымын меңгеру;
	Бұрыштың градустық өлшемі	5.3.3.1 транспортир көмегімен бұрыштарды өлшеу және транспортир көмегімен берілген градустық өлшеммен бұрыштар сызу; 5.3.3.2 градустық өлшемдегі бұрышты табу, бұрыштарды салыстыру үшін есептер шығару;
4. Статистика және ықтималдықтар теориясы	Диаграмма	5.4.3.1 дөңгелек, сызықтық және бағаналық диаграммалар туралы түсінігінің болуы, дөңгелек, сызықтық және бағаналық диаграммалар құру;
	Статистикалық деректерді көрсету тәсілдері	5.4.3.2 кесте немесе диаграмма түрінде ұсынылған статистикалық ақпаратты шығару; 5.4.3.4 диалог барысында пәндік лексиканы қолдану;
3. Геометрия элементтері	Тік бұрышты параллелепипедті ұңғылау	5.3.1.5 тікбұрышты параллелепипед (текше) және оларды ұңғылау туралы ұғымының болуы; 5.3.1.10 оқулықтағы ақпаратты (мәтін, графикалық, бейнелеу) табу, оның мазмұнын талдау
5 . Математикалық модельдеу және анализ	Жазық фигуралар және кеңістіктік геометриялық фигураларды ұңғылау	5.5.2.10 жазық фигураларды құру және кеңістіктік геометриялық фигураларды (текше мен тікбұрышты параллелепипедті) ұңғылау;
3. Геометрия элементтері	Фигураларды қиюға берілген есептер. Фигураларды құрастыруға берілген есептер	5.3.2.1 фигураларды кесу және жинау көмегімен есептер шығару; 5.3.2.2 орындау техникасын нақтылау және түзету үшін тура сұрақтарды қою; 5.3.2.3 орындау процесінде оқу тапсырмасын ұстану
5-сыныптағы математика курсын қайталау		

2) 6 - сынып:

2 – кесте

Ұзақмерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
5-сыныптағы математика курсын қайталау		
1. Сандар	Екі санның қатынасы	6.1.1.1 екі санның қатынасы не көрсететінін білу; 6.1.1.10 интонация мен диалог немесе монологтың эмоционалдық құраушы өзара байланысын бақылау; 6.1.1.11 ауызша нұсқау бойынша іс-әрекет жасай білуі
		6.1.2.5 пропорцияның негізгі қасиетін білу және қолдану; 6.1.2.2 берілген қатынасқа кері қатынасты табу;

	Екі санның пайыздық қатынасы	6.1.2.8 берілген қатынастағы шамаларды бөлу; 6.1.2.9 шамаларды бөліктерге, керісінше пропорционалдарды берілген сандарға бөлу;
5 . Математикалық модельдеу және анализ	Екі санның қатынасы	6.5.2.1 екі санның қатынасын оқу және жазу 6.5.2.2 пропорцияны оқу және жазу
1. Сандар	Пропорция. Пропорцияның негізгі қасиеті	6.1.2.3 пропорцияны анықтай білу; 6.1.2.4 пропорцияны тану және құрастыру; 6.1.2.5 пропорцияның негізгі қасиетін білу және қолдану;
	Тура және кері пропорционалдық тәуелділік	6.1.1.2 қандай шамалар тура пропорционалдар болатынын түсіну, мысалдар келтіру, есептерді шығару; 6.1.1.3 қандай шамалар кері пропорционалдар болатынын түсіну, мысалдар келтіру, есептерді шығару
5 . Математикалық модельдеу және анализ	Мәтінді есептерді пропорцияның көмегімен шығару	6.5.1.2 пропорция көмегімен пайыздарға арналған мәтін есептерді шығару; 6.5.1.5 тура және кері пропорционалмен байланысты шамаларды тану және есептерді шығару;
1. Сандар	Масштаб	6.1.1.5 масштаб ұғымын меңгеру;
5 . Математикалық модельдеу және анализ	Мәтінді есептерді пропорцияның көмегімен шығару	6.5.1.3 картамен, жоспармен, сызбамен жұмыс барысында масштабты қолдану;
3. Геометрия элементтері	Шеңбердің ұзындығы. Дөңгелектің ауданы. Шар. Сфера	6.3.1.1 шеңбер ұзындығының оның диаметріне қатынасында тұрақты сан бар екенін білу; 6.3.1.4 шар және сфера туралы түсінігінің болуы;
	Шеңбердің ұзындығының және дөңгелектің ауданының формулалары	6.3.3.2 шеңбер ұзындығының оның диаметріне қатынасында тұрақты сан бар екенін білу; 6.3.3.3 шеңбер ұзындығының формуласын білу және қолдану;
2 - тоқсан		
1. Сандар	Оң сандар. Теріс сандар. Координаталық түзу. Қарама-қарсы сандар	6.1.1.4 координаталық түзуді анықтауды және оны құруды білу; 6.1.1.7 қарама-қарсы сандар ұғымын, оларды координаталық түзуде белгілеуді меңгеру;
5 . Математикалық модельдеу және анализ	Бүтін сандар. Рационал сандар	6.5.2.3 шамаларды сипаттау кезінде бүтін сандарды қолдану
1. Сандар	Рационал сандар. Сандардың модулі	6.1.1.8 рационал сан ұғымын меңгеру; 6.1.1.9 сан модулін және оның мәнін таба білу;
2. Алгебра элементтері	Өрнектердің геометриялық мәні ;	6.2.1.8 өрнектердің геометриялық мағынасын түсіну;
		6.3.3.1 координаталық түздегі нүктелер арасындағы қашықтықты табу 6.3.3.6 сөйлеу тілі ағымындағы барлық дыбыстарды

3. Геометрия элементтері	Координаталық түзуде нүктелердің арақашықтығы	анық айту (сөйлеу аппаратында ауыр органикалық бұзылыстары бар балалардан басқа)
1. Сандар	Рационал сандарды салыстыру, қосу және азайту. Координаталық түзуде нүктелердің арақашықтығы	6.1.2.6 координаталық түзуде рационал сандарды бейнелеу; 6.1.2.10 бүтін сандарды салыстыру; 6.1.2.12 рационал сандарды салыстыру; 6.1.2.24 Эйлер-Венн шеңберінің көмегімен рационал сандардың ішкі жиынтығын бейнелеу; 6.1.2.11 координаттық түзудің көмегімен бүтін сандармен қосуды және азайтуды орындау; 6.1.2.14 рационал сандармен азайтуды орындау;
	Рационал сандарды көбейту және бөлу	6.1.2.15 рационал сандармен көбейтуді орындау; 6.1.2.16 рационал сандармен бөлуді орындау; 6.1.2.17 рационал сандармен қосудың және көбейтудің қасиеттерін қолдану
	Рационал санды шексіз периодты ондық бөлшек түрінде беру	6.1.2.18 қандай жай бөлшектер негізгі ондық бөлшектер ретінде берілгенін тану; 6.1.2.19 рационал санды шексіз периодтық ондық бөлшек түрінде беру; 6.1.2.20 шексіз периодтық ондық бөлшек кезеңін табу; 6.1.2.21 шексіз периодтық ондық бөлшекті жай бөлшекке айналдыру; 6.1.2.25 толық тыңдау; мұғалімнің және сыныптасының оқыған мәтінінің мазмұнын, жолдасының ауызша жауабын саналы және толық қабылдау
	Сандарға арифметикалық амалдар қолдану	6.1.2.22 рационал сандардан тұратын сандық өрнектердің мәнін табу;
5 . Математикалық модельдеу және анализ	Мәтінді есептерді шығару	6.5.1.4 рационал сандарға мәтін есептерді шығару;
3 - тоқсан		
2. Алгебра элементтері	Айнымалы. Айнымалысы бар өрнек	6.2.1.1 алгебралық өрнектер ұғымын меңгеру 6.2.1.2 берілген айнымалылардың рационал мәндері кезіндегі алгебралық өрнектердің мәндерін есептеу 6.2.1.3 алгебралық өрнекте рұқсат етілетін айнымалының мәнін табу және қандай айнымалының мәндерінде алгебралық өрнектер кезінде практикалық есептер мәнмәтінінде мағына бар екенін түсіну; 6.2.1.4 жақшаларды ашу ережесін білу; 6.2.1.5 коэффициент, ұқсас қосылғыштар ұғымдарын анықтай білу және ұқсас қосылғыштарды алгебралық өрнектерге келтіру; 6.2.1.11 шағын монолог пікір айтуды – авторлық мәтінге сүйеніп аннотация құрастыру
	Алгебралық өрнектерді түрлендіру	6.2.1.6 тепе-тең және тепе-тең түрлендіруді анықтай білу және алгебралық өрнектерді тепе-тең түрлендіруді орындау

	Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздік	6.2.2.1 мәнделс теңдеулердің бір айнымалысымен сызықтық теңдеуді анықтай білу; 6.2.2.2 бір айнымалымен сызықтық теңдеулерді ш е ш у ; 6.2.2.3 екі айнымалымен сызықтық теңдеулерді анықтауды және оның қасиеттерін білу; 6.2.2.19 оқу қызметінің табыстылық критерийлері негізінде орындалған тапсырмаларды өзара және өздігінен талдай алу
	Санды теңсіздіктер және олардың қасиеттері	6.2.2.6 дұрыс сандар теңдігінің қасиеттерін білу және қолдану;
	Айнымалысы модуль таңбасының ішінде берілген бір айнымалысы бар сызықтық теңдеу	6.2.2.7 а және b – рационал сандар болатын $ x \pm a = b$ түріндегі теңдеулерді шешу;
5 . Математикалық модельдеу және анализ	Теңдеулер көмегімен мәтінді есептерді шығару	6.5.1.6 сызықтық теңдеулерді құрастыру көмегімен мәтін есептерді шешу; 6.5.1.10 негізгі және қосымша ақпаратты бөлу, іс-әрекет тәртібін құру
2. Алгебра элементтері	Санды теңсіздіктер және олардың қасиеттері	6.2.2.8 дұрыс сандар теңсіздігінің қасиеттерін білу және қолдану; теңсіздіктерді қосу, азайту, көбейту мен бөлуді түсіну және қолдану;
	Сан аралықтар. Сан аралықтардың бірігуі мен қиылысуы	6.2.2.9 сандық аралықтарды жазуға арналған белгілерді қолдану және сандық аралықтарды б е й н е л е у ; 6.2.2.10 сандық аралықтардың бірігуі мен қиылысуын табу
	Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздік. Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктерді шешу Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер жүйесі	6.2.2.11 $kx > b$, kx $\geq$ b , $kx < b$, kx $\leq$ b түрлерінің сызықтық теңсіздіктерін шешу; 6.2.2.12 теңсіздіктерді алгебралық түрлендіру көмегімен $kx > b$, kx $\geq$ b , $kx < b$, kx $\leq$ b теңсіздіктер түріне келтіру; 6.2.2.13 координаталық түзуде теңсіздіктерді ш е ш у д і б е й н е л е у ; 6.2.2.14 сандық аралық түрінде теңсіздіктерді шешуді жазу және теңсіздік түріндегі берілген сандық аралықты жазу; 6.2.2.15 бір айнымалымен сызықтық теңсіздік ж ү й е с і н ш е ш у ; 6.2.2.16 координаталық түзуде $ x > a$, $ x $ $\geq$ a , $ x < a$, $ x $ $\leq$ a теңсіздік түрімен берілген көптеген нүктелерді б е й н е л е у ;

		6.2.2.17 талқылау элементтерімен мәтінді естіп қабылдау және түсіну, өз сөзімен жеткізе білу;
3. Геометрия элементтері	Перпендикуляр түзулер және кесінділер. Параллель түзулер және кесінділер	6.3.1.5 координаталық жазықтық ұғымын меңгеру; 6.3.1.6 координаталардың тікбұрышты жүйесін ж а с а у ; 6.3.1.7 сандардың реттелген жұбы (х; у) координаталардың тікбұрышты жүйесінде нүкте қоятынын түсіну және әрбір нүктеге нүкте координаталары деп аталатын сандардың жеке реттелген жұбы сәйкес; 6.3.1.8 нүктенің координаталары бойынша координаталар жүйесінде оны құру және координаталық жазықтықта берілген координаталар нүктелерін табу
	Координаталық жазықтық. Тікбұрышты координаталар жүйесі	6.3.2.1 қиып өтетін, параллель, перпендикуляр түзулерді анықтай білу 6.3.2.2 перпендикуляр, параллель түзулерді және кесінділерді тану; 6.3.2.3 кесінділердің, сәулелердің, түзулердің бір бірімен, координаталық осьтермен қиылысу нүктелерінің координаталарын графикалық т ә с і л м е н та б у ; 6.3.2.6 сөйлемнің мағынасына, кідірісіне және интонациясына бағдарланып негізгі логикалық екпінді сөзді естіп тану
	Центрлік симметрия. Осьтік симметрия	6.3.1.9 осьтік және орталық симметрия ұғымдарын м е ण г е р у ; 6.3.1.10 симметрия осі немесе центрі бар фигуралар туралы түсінігінің болуы; симметриялық және орталық симметриялық фигураларды тану; 6.3.1.11 өз әрекетін жоспарлау, өз әрекетін ауызша және жазбаша еркін айта білу
	Фигуралардың кеңістікте орналасуы	6.3.2.4 фигураны оның бейнесі бойынша табу және жазық және кеңістіктік фигураларды бейнелеу; 6.3.2.5 координаталар басына және координатаның тікбұрышты жүйесіндегі координаталық осьтерге қатысты симметриялық нүктелер мен фигураларды сызу
4 - тоқсан		
4. Статистика және ықтималдықтар теориясы	Жиындардың бірігуі мен қиылысуы	6.4.1.1 сандық теңсіздіктерді шығару кезінде жиындардың бірігуі мен қиылысуы ұғымын қ о л д а н у ; 6.4.1.2 зат есімдермен көрсетілген лексикалық қайталауларды бақылау
	Іріктеу тәсілі арқылы комбинаторикалық есептер шығару	6.4.2.1 іріктеу әдісімен комбинаторлық есептерді ш е ш у ; 6.4.2.2 ақпарат іздеу, оны сақтау мен қолдану процесінде өз мінез-құлқына жеке жауапкершілік сезімін таныту
		6.4.3.1 бірқатар сандардың, қарқынның, медиананың және сандық деректер қатарының модасын орта арифметикалық анықтай білу;

	Статистикалық деректер және олардың сипаттамалары	6.4.3.2 сатистикалық сандық сипатты шығару; 6.4.3.3 негізгі және екінші кезектегі ақпаратты бөліп тастау, іс-қимыл тәртібін құру; 6.4.3.4 ауызша және жазбаша нысанда зерттеу сипатындағы саналы және тиімді хабарлама құру
5 . Математикалық модельдеу және анализ	Шамалар арасындағы тәуелділіктердің берілу тәсілдері: аналитикалық (формула арқылы), кестелік, графикалық тәсіл	6.5.2.4 шамалар арасындағы тәуелділікке арналған есептерді шығару; 6.5.2.5 шамалар арасындағы тәуелділіктер тапсырмасының тәсілдерін білу; 6.5.2.6 тәуелділік формуласын оны сипаттау бойынша жазу; 6.5.2.7 формуламен немесе графикамен берілген тәуелділіктер үшін кестені құрастыру; 6.5.2.8 формуламен және кестемен берілген тәуелділіктер графикасын құру; 6.5.2.13 ғылыми (оқу) мәтінге ат қою, фразеаралық байланыс тәсілдерін қолданып, 2-3 сөйлемді құрастыру
1. Сандар	Тура пропорционал шамалар	6.1.1.2 қандай шамалар тура пропорционалдар болатынын түсіну, мысалдар келтіру, есептерді шығару;
5 . Математикалық модельдеу және анализ	Нақты процестердің графиктерін қолданып шамалар арасындағы тәуелділіктерді зерттеу	6.5.2.9 нақты процестер графикасын қолданып, шамалар арасындағы тәуелділікті зерттеу; 6.5.2.10 нақты тәуелділіктер мен тура пропорционал шамалар арасындағы графиканы түсіндіру; 6.5.2.11 сипаттау бойынша тура пропорционал формуланы жазу; 6.5.2.12 тура пропорционал графигін құру;
1. Сандар	Тура пропорционалдық және оның графигі	6.1.2.23 тура пропорционал тәуелділікті табу және мысалдар келтіру;
2. Алгебра элементтері	Түзу пропорционалдық графигі	6.2.1.9 формуланы білу және тура пропорционал графигін құру;
	Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйелері және оларды шығару тәсілдері	6.2.2.4 екі айнымалымен сызықтық теңдеулер жүйелері туралы түсініктерінің болуы және екі айнымалымен сызықтық теңдеулер жүйесін шешу реттелген сандар жұбы болып табылатынын түсіну; 6.2.2.5 алмастыру және қосу жолдарымен теңдеулер жүйесін шешу
5 . Математикалық модельдеу және анализ	Теңдеулер жүйелерін құрастыру көмегімен есептерді шығару	6.5.1.7 сызықтық теңдеулердің жүйесін құрастыру көмегімен мәтін есептерді шешу; 6.5.1.8 оқу диалогін тоқтату және аяқтау; 6.5.1.9 сандармен байланысты есептерді шығару үшін $\overline{ab} = 10a + b,$ $\overline{abc} = 100a + 10b + c$ жазбаларын қолдану;
5-6-сыныптардағы математика курсын қайталау		

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқыту мақсаты – "Алгебра" пәнін сапалы меңгеруді қамтамасыз ету, сөйлеу тілінің күрделі кемістігі бар білім алушылардың функционалдық сауаттылығын, оның ішінде оқу пәндерімен кіріктіруді, жалпы адами құндылықтар мен ұлттық мәдениеттің ең озық дәстүрлері негізінде білім алушылардың зияткерлік деңгейін дамытуды қалыптастыру.

3. Міндеттер:

1) Бағдарламаның бөлімдері бойынша: "Сандар", "Алгебра", "Статистика және ықтималдықтар теориясы", "Математикалық модельдеу және анализ" математикалық білімдерін, біліктері мен дағдыларын қалыптастыруға және дамытуға себептесу;

2) әртүрлі мәнмәтіндегі есептерді шешу үшін математикалық тілді және негізгі математикалық заңдарды, сандық қатынастарды және кеңістіктік пішіндерді қабылдауға көмектесу;

3) білім алушылардың білімдерін есептерді шешу мақсатымен математикалық үлгі құруға бағыттау және нақты процестерді сипаттайтын математикалық үлгілерді түсіндіру;

4) физика, химия, биология және теориялық салалардағы және практикалық қызметтер бойынша есептерді зерттеу мен шешу үшін математикалық әдістерді қолданудың қарапайым дағдыларын, өз бетінше зерделеуге және болашақ тандалған мамандығымен білім алуын жалғастыруға қажетті дағдыларды қалыптастыру;

5) практикалық есептерді шешу кезінде қолайлы математикалық әдістерді таңдау үшін логикалық және сын тұрғысынан ойлауын, шығармашылық қабілеттерін алынған нәтижелерді бағалау және олардың нақтылығын анықтауын дамыту;

6) қарым-қатынас дағдыларын дамыту, оның ішінде ақпаратты нақты және сауатты жеткізу қабілетін, жарияланымдар мен электрондық құралдарды қоса алғанда ақпаратты әртүрлі деректерден пайдалану;

7) дербес жұмыс үшін, сондай-ақ командалық жұмыс үшін дербестік, жауапкершілік, жігерлілік, табандылық, шыдамдылық және төзімділік сияқты жеке қасиеттерін дамыту;

8) ғылым сияқты алгебраның даму тарихымен, алгебралық терминдердің шығуымен таныстыру;

9) алгебраға оқыту процесінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану дағдыларын дамыту;

10) қоғамдық ілгерілеу үшін алгебраны түсіну маңыздылығын қамтамасыз ету;

11) түзету қолдауының міндеттерін шешуді қамтамасыз ету.

4. Бағдарлама сөйлеу тілінің әртүрлі жақтарын дамыту бойынша жүйелі жұмысты қамтамасыз етуге бағытталған ерекшеліктерге ие және төмендегідей түзете қолдау міндеттерін шешеді:

1) математикалық терминология материалында сөздік қорын қалыптастыру және кеңейту;

2) еркін сөйлеуде, сабақтан тыс, толыққанды әлеуметтенуіне қажетті термин сөздер мен сөйлемдерді саналы және дұрыс қолдану;

3) білім алушылардың сөйлеу кезіндегі өзін өзі бақылауына, өзін өзі бағалауына, өзінің сөйлеу тілін дамытуға түрткі болатын жағдайларды жасау;

4) тура мағынасын, мәнмәтінді және сөздің астарын түсінуге қажетті ойлау операцияларын құрылымдау;

5) тіректік сигналдарды, алгоритмдерді, нұсқауларды және өз әрекетін айту ережелерін қолдануға қабілеттерді қалыптастыру және дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Түзету-сөйлеу жұмысындағы негізгі орын білім алушылардың математикалық материалды түсінуіне және зияткерлік функцияларын дамытуға бағытталған математикалық қызметтерге оларды тарту арқылы пәннің базалық негізін бір уақытта меңгерумен терминологиялық сөз қорын дамытуға беріледі. Пәндік терминологиялық минимумды жақсы меңгеру үшін сабақтарда барлық арнайы сөздер ірі, нақты, ал күрделі сөздер буындарға бөлініп берілетін көрнекіліктер (жалпы және жеке жұмыс үшін кесте, сызба, карточка) қолданылады.

6. Жұмысты жаңа терминдермен белгілі алгоритм бойынша өткізген дұрыс:

1) сөздің/терминнің мағынасының түсіндірмесі;

2) дұрыс айту жаттығулары;

3) сөздік эквивалентті (синонимдер) таңдау;

4) сөз формаларымен жұмыс: септеу, жіктеу;

5) фразеологизмдерді, мәтелдерді, аналогтарды қосатын мнемотехникалық тәсілдерді қолданып, көп белгілікпен жұмыс.

7. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларды оқыту кезінде сөйлеу тілінің лексикалық жағының олқылықтарын, оқу-терминологиялық лексиканы әлсіз меңгеруін, сәйкес терминдермен белгіленетін түсініктер туралы формалды ұғымы ескеріледі.

8. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға аталған пәнді оқыту кезінде оқу процесін ерекше ұйымдастыруды талап ететін психологиялық сипаттары ескеріледі және келесідей принциптер:

1) мұқият таңдалған тапсырмалардың көмегімен ынталандырушы және дамытушы оқыту, оның ішінде сөйлеу әрекеті дағдыларын (тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым) дамыту, пәннің оқу материалында психикалық процестерді түзету (сөйлеу тілі, қабылдау, есте сақтау, ойлау);

2) "бағалау" арқылы оқытуды қолдау;

3) зерттеу әрекеттерін және белсенді оқыту әдістерін міндетті қолдануын мадақтау;

4) сыни ойлау стратегиясын қолдану;

5) бірнеше сезім нүктелеріне сүйену;

6) сабақта сөйлеу тілі қарым-қатынасы жағдайларын құру мақсатымен білім алушылардың жеке, жұптық, топтық әрекеттерін ұйымдастыру;

7) талқылау элементтерімен монологиялық сөйлеу тіл дағдыларын қалыптастыру;

8) білім алушылардың алдына қойылған проблемалық тапсырмаларды шешу жолдарын өз бетінше іздену;

9) мүсінін, көру қабілетін, психоэмоционалдық күшейтпесін алу, ұсақ және жалпы моторикасын, сөйлеу кезіндегі дем алуын түзету үшін денсаулық сақтау технологияларын қолдану;

10) білім алушыларды өзара оқыту (сынып ішінде және сыныптар арасында);

11) практикалық, шығармашылық әрекеттері (теория мен практика арасындағы алшақтықты жою үшін шығармашылық жұмыстардың түрлерін құру);

12) қосымша материалды іздеуді және қолдануды талап ететін тапсырмаларды орындау;

13) аталған пәннің қолданбалы сипатын демонстрациялау мақсатымен пәндік салалармен кіріктірілген тапсырмаларды қолдану;

14) сабақта әртүрлі әрекеттерді жиі ауыстырып отыру;

15) білім алушылардың жеке сезімдік, ойлау және практикалық тәжірибесіне сүйену ;

16) сабақтағы жағымды психоэмоционалдық ахуал;

17) мәтіндермен жұмыс кезінде білім алушылардың оқу сауаттылығын қалыптастыру қолданылады.

9. Пән мұғаліміне жалпыдидактикалық тәсілдерді, әдістерді, оқу процесін ұйымдастыру технологиялары пайдаланылады, яғни:

1) құндылыққа бағдарланған тәсіл оқу әрекетін ұйымдастыру және орындау тәсілі ретінде, оқу процесі білім алушылардың жеке құндылықтар жүйесін қалыптастыру кезінде нақты құндылықтар позициясынан оның нәтижелерін алу және қолдану;

2) тұлғаға бағдарланған тәсіл, мақсаты оқу процесін дербестендіру, білім алушы тұлғасын үйлесімді қалыптастыру және жан-жақты дамыту, жеке психикалық және дене даму ерекшеліктерін, қажеттіліктерін мен мінез-құлық мотивтерін, әлеуетті мүмкіндіктерін ескере отырып, оның шығармашылық күшін толық ашу болып табылады;

3) іс-әрекет тәсілі білім алушының білімдерді дайын түрде алмай, керісінше өзі ізденуімен, өз оқу қызметінің мазмұны мен формасын ұғынуымен, оның білімдерін белсенді және табысты қалыптастыруға, кең спектрдағы оқу біліктері мен дағдыларына көмектесетін нормалар жүйесін түсінуімен және қабылдауымен қорытындыланады;

4) сараланған тәсіл білім алушылардың ерекшеліктері ескеріліп, олардың әртүрлі топтары үшін оқу процесін мамандандыруды, оқытуды ынталандыруға әртүрлі тәсілдерді іздеуді, олардың шығармашылық және сыни ойлауын дамытуды түсіндіреді;

5) құзыреттіліктік тәсіл, әлеуметтік тәжірибені қолдану негізінде әртүрлі салалардағы және әрекет түрлеріндегі білім алушылардың өз бетінше шешу қабілеттерін дамытуға бағытталған; білім мазмұнын қамтитын танымдық, коммуникативтік, ұйымдастырушылық, адмгершіліктік және басқа да проблемаларды өз бетінше шешу тәжірибесін білім алушыларда қалыптастыру үшін жағдайлар жасауды болжайды;

6) "Алгебра" пәнін басқа да оқу пәндерімен байланыстыруға мүмкіндік беретін кіріктіруші тәсіл;

7) білім алушылардың өз бетінше оқу іс-әрекетін ұйымдастыру негізінде құрылатын жүйелі ықпал оларда әмбебап оқу іс-әрекеті жүйесін қалыптастыру мен дамытуды, өз бетімен оқу, өзін өзі дамыту, өзін өзі ұйымдастыру режиміндегі оқу процесін ұйымдастыруды қамтамасыз етеді;

8) ақпарат беруді және хабарлауды, екі немесе одан да көп адамдардың сөйлеу тілдік өзара іс-әрекеті процесіндегі білімдермен, дағдылармен және біліктермен алмасуды болжайтын коммуникативтік тәсіл; коммуникативтік тәсілдің нәтижесі тіл және сөйлеу тілі жүйесін дұрыс қолдана отырып, коммуникативтік тәртіпті, қарым-қатынастың адекватты жағдайын тандай отырып, өзара іс-әрекет процесінде тіл арқылы қарым-қатынасты жүзеге асыруға қабілеттілігі болып табылады.

10. Оқыту процесі, есепке алу, бұзылған сөйлеу тілі қызметтерімен және барлық оқу процесіндегі екіншілік салдарлармен жұмыс түзету бағыттылығына ие. Түзету бағыттылығы принципі келесідей позициялармен қамтамасыз етіледі:

1) дыбыс айтуын, лексико-грамматикалық жұмысты түзету, байланыстырып сөйлеу тілін дамыту, артта қалған танымдық даму процестерді белсендіруге ілеспелі коммуникативтік дағдыларды жетілдіру;

2) екіншілік ақауларды түзетуге оқыту мазмұнының бағыттылығы: ойлаудың ұғымдық-логикалық нысандарын дамыту, ұсақ моторикасын дамыту, сенсорлық эталондарды нақтылау және саралау, тәртіп еріктілігін қалыптастыру;

3) білім алушылардың білімдерінің, біліктерінің және дағдыларының беріктігі оқу материалын меңгеру сапасының, оның есте сақтау тұрақтылығының, практикада жаңғырту және қолдану жеңілдігінің көрсеткіші ретінде.

11. Мұғалімнің кәсіби қызметі сүйемелдеу қызметінің мамандарымен – логопедпен, психологпен, медицина қызметкерлерімен жүйелі тиімді өзара іс-әрекет дайындығын, сөйлеу тілінің әртүрлі бұзылыстары бар білім алушыларға сабақта жеке түзету қолдауын көрсетуге мүмкіндік беретін арнайы әдістемелерді меңгеруді қамтиды.

12. Ерекше талаптар педагогтың сөйлеу тіліне қойылады: ақпараттылық, дұрыстығы, нақтылығы, логикалығы мен қолжетімділігі, мәнерлілігі, анық дикция, оңтайлы қарқыны мен сөйлеу тілінің ырғағы.

13. Кабинетте міндетті түрде қабырғаға ілетін көрсету, маркерлік, интерактивті тақталар, толымдалған компьютер, сондай-ақ сызбалар, кестелер, көрнекі оқу материалы бар схемалар, дидактикалық материал қарастырылады.

14. "Алгебра" пәні кабинеті кіші және үлкен топтарда білім алушылардың қызметін жүзеге асыруға мүмкіндік беретін мобильді үстелдері, орындықтары бар кең бөлмені қамтиды. Аталған кабинеттерде жиһазды орын-орнына қою білім алушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкестендіріледі.

3-тарау. "Алгебра" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

15. "Алгебра" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 7-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;
- 2) 8-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;
- 3) 9-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;
- 4) 10-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты құрайды.

16. 7-сыныпқа арналған "Алгебра" пәнінің базалық мазмұны:

1) 5-6 сыныптардағы математика курсының оқу материалын қайталау;

2) натурал сандар және олардың бөлінгіштігі. Натурал сандар және нөл саны. Координаттық сәуле. Натурал сандарды салыстыру. Қос теңсіздік. Натурал сандарды қосу. Натурал сандарды азайту. Натурал сандарды көбейту. Натурал сандарды бөлу. Арифметикалық амалдардың қасиеттері. Натурал сандарға арифметикалық амалдар қолдану. Санды өрнектер. Әріпті өрнектер. Санды және әріпті өрнектердің мәндері. Өрнектерді ықшамдау. Теңдеу. Теңдеудің түбірі. Теңдеудің көмегімен мәтінді есептер шығару. Формула. Формула арқылы есептеу. Натурал сандардан тұратын сандар тізбектері. Натурал сандардың бөлгіші мен еселігі. Жай және құрама сандар. Бөлінгіштіктің негізгі қасиеттері. 2; 3; 5; 9; 10 сандарына бөлінгіштік белгілері. Жұп

және тақ сандар. Дәреже. Дәреженің негізі. Дәреженің көрсеткіші. Натурал сандарды жай көбейткіштерге жіктеу. Ең үлкен ортақ бөлгіш. Өзара жай сандар. Ең кіші ортақ еселік;

3) жай бөлшектер және оларға амалдар қолдану. Жай бөлшектерді оқу және жазу. Жай бөлшектің негізгі қасиеті. Дұрыс және бұрыс жай бөлшектер. Аралас сан. Аралас санның бүтін және бөлшек бөліктері. Бұрыс бөлшекті аралас санға айналдыру. Аралас санды бұрыс бөлшек түрінде жазу. Жай бөлшектер мен аралас сандарды координаталық сәуледе кескіндеу. Жай бөлшектерді ортақ бөлімге келтіру. Жай бөлшектерді және аралас сандарды салыстыру. Жай бөлшектерді қосу және азайту. Аралас сандарды қосу. Аралас сандарды азайту. Жай бөлшектерді және аралас сандарды көбейту. Өзара кері сандар. Жай бөлшектерді және аралас сандарды бөлу. Жай бөлшектер мен аралас сандарға арифметикалық амалдар қолдану. Санның бөлігін және бөлігі бойынша санды табу. Бірлесіп орындалатын жұмыстарға қатысты есептер;

4) ондық бөлшектер және оларға амалдар қолдану. Ондық бөлшек. Ондық бөлшектерді оқу және жазу. Ондық бөлшекті жай бөлшекке айналдыру. Ондық бөлшектерді координаталық сәуледе кескіндеу. Ондық бөлшектерді салыстыру. Ондық бөлшектерді қосу және азайту. Ондық бөлшекті натурал санға көбейту. Ондық бөлшектерді көбейту. Ондық бөлшекті натурал санға бөлу. Ондық бөлшекті ондық бөлшекке бөлу. Ондық бөлшекті 10; 100; 1000; ... және 0,1; 0,01; 0,001; ... сандарына көбейту және бөлу. Ондық және жай бөлшектерге арифметикалық амалдар қолдану. Ондық бөлшектерді дөңгелектеу. Бөлшектерден тұратын сандар тізбектері. Пайыз. Санның пайызын және пайызы бойынша санды табу. Мәтінді есептерді шығару;

5) рационал сандар және оларға амалдар қолдану. Оң сандар. Теріс сандар. Координаталық түзу. Қарама-қарсы сандар. Бүтін сандар. Рационал сандар. Санның модулі. Рационал сандарды салыстыру. Рационал сандарды координаталық түзудің көмегімен қосу. Теріс рационал сандарды қосу. Таңбалары әртүрлі рационал сандарды қосу. Рационал сандарды азайту. Координаталық түзуде нүктелердің арақашықтығы. Рационал сандарды көбейту. Рационал сандарды қосу мен көбейтудің ауыстырымдылық және терімділік қасиеттері. Рационал сандарды бөлу. Рационал санды шексіз периодты ондық бөлшек түрінде беру. Шексіз периодты ондық бөлшекті жай бөлшекке айналдыру. Рационал сандарға арифметикалық амалдар қолдану. Мәтінді есептерді шығару;

6) бүтін көрсеткішті дәреже. Натурал көрсеткішті дәреже және оның қасиеттері. Бүтін көрсеткішті дәреже және оның қасиеттері. Құрамында дәрежесі бар өрнектерді түрлендіру. Санның стандарт түрі. Өте кіші және өте үлкен сандармен байланысты практикалық есептер шығару. Абсолюттік және салыстырмалы қателік. Құрамында дәрежесі бар сандар тізбектері;

7) көпмүшелер. Бірмүшелер және оларға амалдар қолдану. Көпмүшелер және оларға амалдар қолдану. Бірмүше мен көпмүшенің стандарт түрі. Көпмүшені көбейткіштерге жіктеу. Өрнектерді тепе-тең түрлендіру;

8) функция. Функцияның графигі". Функция ұғымы. Функцияның графигі. Сызықтық функция және оның графигі. Сызықтық функциялардың графиктерінің өзара орналасуы. Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін графиктік тәсілмен шешу. $y=ax^2$, $y=ax^3$ и $(k$

$\neq$

0) түріндегі функциялар, олардың графиктері және қасиеттері;

9) статистика элементтері. Бас жиынтық, кездейсоқ таңдама, вариациялық қатар, нұсқалық ұғымдары. Абсолютті жиілік және салыстырмалы жиілік. Жиілік кестесі. Жиілік алқабы;

10) 7-сыныптағы алгебра курсың қайталау.

17. 8-сыныпқа арналған "Алгебра" пәнінің базалық мазмұны:

1) 7-сыныптағы алгебра курсың қайталау;

2) қысқаша көбейту формулалары. Екі өрнектің квадраттарының айырымының формуласы. Екі өрнектің қосындысының квадраты және айырымының квадратының формулалары. Екі өрнектің қосындысының кубы және айырымының кубының формулалары. Екі өрнектің кубтарының қосындысы және кубтарының айырымының формулалары. Өрнектерді тепе-тең түрлендіру. Теңдеу және теңсіздік құру арқылы берілген мәтінді есептерді шығару;

3) алгебралық бөлшектер. Алгебралық бөлшектер және оның негізгі қасиеті. Алгебралық бөлшектерді қосу, азайту, көбейту, бөлу және дәрежеге шығару. Алгебралық өрнектерді тепе-тең түрлендіру;

4) квадрат түбір және иррационал өрнектер. Иррационал сандар. Нақты сандар. Квадрат түбір. Квадрат түбірдің жуық мәні. Арифметикалық квадрат түбір. Арифметикалық квадрат түбірдің қасиеттері. Көбейткішті түбір таңбасының алдына шығару. Көбейткішті түбір таңбасының ішіне енгізу. Бөлшектің бөлімін иррационалдықтан босату. Құрамында квадрат түбірлері бар өрнектерді түрлендіру. Нақты сандарды салыстыру.

$y = \sqrt{x}$

функциясы, оның қасиеттері және графигі;

5) квадрат теңдеулер. Квадрат теңдеу. Толымсыз квадрат теңдеулер. Келтірілген квадрат теңдеу. Екімүшенің толық квадратын айыру. Квадрат теңдеу түбірлерінің формулалары. Дискриминант. Виет теоремасы. Виет теоремасына кері теорема. Квадрат үшмүше. Квадрат үшмүшенің түбірі. Квадрат үшмүшені көбейткіштерге жіктеу. Квадрат теңдеуге келтірілетін теңдеулер. Биквадрат теңдеу. Жаңа айнымалы

енгізу әдісі. Бүтін рационал теңдеу. Бөлшек-рационал теңдеу. Рационал теңдеу. $|ax^2+bx|+c=0$; $ax^2+b|x|+c=0$ түріндегі теңдеулер. Квадрат теңдеулердің көмегімен мәтінді есептерді шығару. Бөлшек-рационал теңдеулердің көмегімен мәтінді есептерді шығару;

6) 8-сыныптағы алгебра курсы қайталау.

18. 9-сыныпқа арналған "Алгебра" пәнінің базалық мазмұны:

1) 8-сыныптағы алгебра курсы қайталау;

2) статистика элементтері. Жиілік. Жиіліктер кестесі. Интервалдық кесте. Гистограмма. Жинақталған жиілік. Орта мән. Дисперсия. Стандартты ауытқу. Полигон;

3) квадратичная функция. Квадратичная функция. Функции вида, их свойства и графики. Квадратичная функция вида, ее свойства и график;

4) теңсіздіктер. Квадрат теңсіздік. Квадрат теңсіздіктерді квадраттық функцияның графигі арқылы шығару. Рационал теңсіздік. Интервалдар әдісі. Бір айнымалысы бар сызықтық емес теңсіздіктер жүйесі. Квадрат теңсіздіктер жүйесі;

5) екі айнымалысы бар теңдеулер, теңсіздіктер және олардың жүйелері. Екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеулер. Екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеулер жүйесі. Екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеулер жүйесін шешу. Екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеулер жүйесі көмегімен мәтінді есептер шығару. Екі айнымалысы бар теңсіздіктер. Екі айнымалысы бар теңсіздіктер жүйесі;

6) 9-сыныптағы алгебра курсы қайталау.

19. 10-сыныпқа арналған "Алгебра" пәнінің базалық мазмұны:

1) 9-сыныптағы алгебра курсы қайталау;

2) комбинаторика элементтері. Комбинаториканың негізгі ұғымдары мен ережелері (қосу және көбейту ережелері). Санның факториалы. Қайталанбайтын "орналастыру", "алмастыру" және "теру" ұғымдары. Комбинаториканың негізгі формулалары. Комбинаторика формулаларын қолдану арқылы есептер шығару. Ньютон биномы және қасиеттері;

3) тізбектер. Сандар тізбегі, оның берілу тәсілдері және қасиеттері. Арифметикалық прогрессия. Арифметикалық прогрессияның n -ші мүшесінің формуласы. Арифметикалық прогрессияның алғашқы n мүшесінің қосындысының мәнін есептеу формуласы. Геометриялық прогрессия. Геометриялық прогрессияның n -ші мүшесінің формуласы. Геометриялық прогрессияның алғашқы n мүшесінің қосындысының мәнін есептеу формуласы. Шексіз кемімелі геометриялық прогрессия. Шексіз кемімелі геометриялық прогрессия мүшелерінің қосындысы. Математикалық индукция әдісі;

4) тригонометрия. Бұрыш пен доғаның градусық және радиандық өлшемдері. Кез келген бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі. Бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсінің мәндері. Тригонометриялық функциялар және олардың қасиеттері. Негізгі тригонометриялық тепе-теңдіктер. Келтіру формулалары. Екі бұрыштың қосындысы мен айырымының синусы, косинусы, тангенсі және котангенсінің формулалары. Тригонометриялық функциялардың қосбұрышы және

жартыбұрышының формулалары. Тригонометриялық функциялардың қосындысы мен айырымын көбейтіндіге түрлендіру формулалары. Тригонометриялық функциялардың көбейтіндісін қосынды немесе айырымға түрлендіру формулалары. Тригонометриялық өрнектерді тепе-тең түрлендіру;

5) ықтималдықтар теориясының элементтері. Оқиға, кездейсоқ оқиға, ақиқат оқиға, мүмкін емес оқиға. Элементар оқиға. Қолайлы нәтижелер. Тең мүмкіндікті және қарама-қарсы оқиғалар. Ықтималдықтың классикалық анықтамасы. Статистикалық ықтималдық. Геометриялық ықтималдық;

6) 10-сыныптағы алгебра курсын қайталау.

20. Алгебра оқу пәнінің мазмұны оқыту бөлімдері бойынша қарастырылған. Бөлімдер сыныптар бойынша күтілетін нәтижелер түріндегі оқыту мақсаттарын: дағдыні немесе білікті, білімдерді немесе түсініктерді қамтитын бөлімшелерге бөлінген

21. Оқу пәнінің мазмұны 4 бөлімді қамтиды:

- 1) "Сандар" бөлімі;
- 2) "Алгебра" бөлімі;
- 3) "Статистика және ықтималдықтар теориясы" бөлімі;
- 4) "Математикалық модельдеу және анализ" бөлімі.

22. "Сандар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сандар және шамалар туралы түсініктер;
- 2) сандарға амалдар қолдану.

23. "Алгебра" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) алгебралық өрнектер және оларды түрлендіру;
- 2) теңдеулер және теңсіздіктер, олардың жүйелері мен жиынтықтары;
- 3) тізбектер және олардың қосындысы;
- 4) тригонометрия.

24. "Статистика және ықтималдықтар теориясы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) комбинаторика негіздері;
- 2) ықтималдықтар теориясының негіздері;
- 3) статистика және деректерді талдау.

25. "Математикалық модельдеу және анализ" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) математикалық анализ бастамалары;
- 2) математикалық модельдеудің көмегімен есептер шығару;
- 3) математикалық тіл және математикалық модель.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

26. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен ұсынылған. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар - бөлім мен бөлімшені білдіреді, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 7.2.1.4 кодындағы "7" – сынып, "2.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

27. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1-кесте

1-бөлім. Сандар				
	7-сынып	8-сынып	9 - сынып	10-сынып
1.1 Сандар және шамалар туралы түсініктер	7.1.1.1 сандарды стандарт түрде жазу; 7.1.1.2 сөйлемнің мағынасына, кідірісіне және екпініне бағдарланып, негізгі логикалық екпін сөзді есту арқылы тану	8.1.1.1 иррационал және нақты сандар ұғымдарын меңгеру; 8.1.1.2 санның квадрат түбірі және арифметикалық квадрат түбірі анықтамаларын білу және ұғымдарын ажырату; 8.1.1.3 жеткілікті дауыс күшімен сөйлемде және еркін сөйлеу тілінде негізгі логикалық екпінді бөле алу		10.1.1.1 бұрыштың радиандық өлшемі ұғымын меңгеру; 10.1.1.2 бірлік шеңбердің бойында $0; \frac{\pi}{2}; \pi; \frac{3\pi}{2}; 2\pi$ сандарын белгілеу
1.2 Сандарға амалдар қолдану	7.1.2.1 натурал сандарға арифметикалық амалдар шығару; 7.1.2.2 жай бөлшектермен және аралас сандармен амалдар шығару; 7.1.2.3 ондық бөлшектермен амалдар шығару; 7.1.2.4 рационал сандармен амалдар шығару; 7.1.2.5 құрамында жай бөлшектер мен аралас сандар, ондық бөлшектер мен рационал сандар бар жақшалы сандық өрнектердің мәнін табу және ретке келтіру; 7.1.2.6 натурал көрсеткішті дәреже анықтамасын және оның қасиеттерін білу; 7.1.2.7 санның дәрежесі қандай цифрға аяқталатынын анықтау; 7.1.2.8 нөл және бүтін теріс көрсеткішті дәреженің анықтамасын және оның қасиеттерін білу; 7.1.2.9 бүтін көрсеткішті дәреженің санды мәнін анықтау және берілген сандарды дәреже түрінде көрсету; 7.1.2.10 алгебралық өрнектерді ықшамдауда дәрежелердің қасиеттерін қолдану; 7.1.2.11 көрсеткіші нөлге тең дәреженің негізіндегі айнымалының мүмкін мәндерін табу;	8.1.2.1 қысқаша көбейту формуласын, оның ішінде рационал сан үшін қолдану; 8.1.2.2 арифметикалық квадрат түбірдің қасиеттерін қолдану; 8.1.2.3 квадрат түбірдің мәнін бағалау; 8.1.2.4 көбейткішті квадрат түбір белгісінің алдына шығару және көбейткішті квадрат түбір белгісінің астына алу; 8.1.2.5 бөлшек бөлімін		10.1.2.1 градусы радианға және радианды

7.1.2.12 стандарт түрде жазылған сандарға арифметикалық амалдар қолдану; 7.1.2.13 стандарт түрде жазылған санның мәнді бөлігін және ретін табу; 7.1.2.14 стандарт түрде жазылған сандарды салыстыру; 7.1.2.15 шамаларды бір өлшем бірліктен екінші өлшем бірлікке айналдыру және оны стандарт түрде жазу; 7.1.2.16 шамалардың жуық мәндерін табу және оларды стандарт түрде жазу; 7.1.2.17 жуық шамалардың абсолюттік және салыстырмалы қателіктерін есептеу; 7.1.2.18 калькулятордың көмегімен жуықтап есептеулерді орындау; 7.1.2.19 натурал көрсеткішті дәреженің қасиеттерін қолдану; 7.1.2.20 логикалық негіздемемен дәлелдеу арқылы өзінің және сыныптастарының іс-әрекеттерін түсіндіру	иррационалдыктан арылту; 8.1.2.6 құрамында түбір таңбасы бар өрнектерді түрлендіруді орындау; 8.1.2.7 нақты сандарды салыстыру; 8.1.2.8 орындалған жұмысқа есеп беру және өзін нақты бағалау	градусқа айналдыру

2-кесте

2-бөлім. Алгебра				
	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	7.2.1.1 қосу мен көбейтудің қасиеттерін қолданып, әріпті өрнектерді түрлендіру және олардың мәнін табу; 7.2.1.2 санды өрнектердің мәндерін табуда бүтін көрсеткішті дәреже қасиеттерін қолдану; 7.2.1.3 бірімше анықтамасын білу, оның коэффициенті мен дәрежесін табу; 7.2.1.4 бірімшені стандарт түрде жазу; 7.2.1.5 бірімшелерді көбейтуді орындау және бірімшені көбейткіштердің	8.2.1.1 $a^2 - b^2 = (a - b)(a + b)$; $(a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2$ қысқаша көбейту формулаларын білу және қолдану; 8.2.1.2 $(a \pm b)^3 = a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3 = (a \pm b)(a^2 \pm ab + b^2)$ қысқаша көбейту формулаларын білу және қолдану; 8.2.1.3 алгебралық өрнектерді қысқаша көбейту формулалары арқылы көбейткіштерге жіктеу; 8.2.1.4 қысқаша көбейту формулалары арқылы алгебралық өрнектерді тепе-тең түрлендірулерді		

1 2 . 1 Алгебралық өрнектер және оларды түрлендіру	көбейтіндісі түрінде көрсету; 7.2.1.6 көпмүше анықтамасын білу және оның дәрежесін табу; 7.2.1.7 көпмүшені стандарт түрге келтіру ; 7.2.1.8 көпмүшелерді қосу және азайтуды орындау; 7.2.1.9 көпмүшені бірмүшеге көбейтуді орындау; 7.2.1.10 көпмүшені көпмүшеге көбейтуді орындау; 7.2.1.11 алгебралық өрнектерді ортақ көбейткішті жақша сыртына шығару және топтау тәсілдері арқылы көбейткіштерге жіктеу ; 7.2.1.12 көпмүшелерге амалдар қолдану, көпмүшелерді көбейткіштерге жіктеу арқылы алгебралық өрнектерді тепе-тең түрлендірулерді орындау; 7.2.1.13 амалдар тізбегін орнына келтіру, сыныптастарының іс-әрекеттерін бағалау	орындау; 8.2.1.5 алгебралық бөлшектерді танып білу; 8.2.1.6 алгебралық бөлшектегі айнымалылардың мүмкін мәндер жиынын табу; 8.2.1.7 алгебралық бөлшектің негізгі қасиетін қолдану: $\frac{ac}{bc} = \frac{a}{b}, b \neq 0, c \neq 0$; 8.2.1.8 алгебралық бөлшектерді қосу және азайтуды орындау; 8.2.1.9 алгебралық бөлшектерді көбейту және бөлуді, дәрежеге шығаруды орындау; 8.2.1.10 құрамында алгебралық бөлшектері бар өрнектерді түрлендіруді орындау; 8.2.1.11 элементтердің топтастырылуы, өрнектердің түрлендірілуі бойынша белгіні анықтау; 8.2.1.12 квадрат үшмүшенің түбірі ұғымын меңгеру; 8.2.1.13 үшмүшеден екімүшенің толық квадратын бөлу; 8.2.1.14 квадрат үшмүшені көбейткіштерге жіктеу	
			9.2.2.1 квадрат теңсіздіктерді шешу; 9.2.2.2 рационал теңсіздіктерді шешу; 9.2.2.3 біреуі сызықтық, екіншісі квадрат

2.2 Теңдеулер және теңсіздіктер, олардың жүйелері мен жиынтықтары	7.2.2.1 құрамында жай және ондық бөлшектер, аралас және рационал сандар бар теңдеулерді шешу; 7.2.2.2 алмастыру тәсілімен және қосу тәсілімен теңдеулер жүйесін шешу; 7.2.2.3 $kx > b$, $kx \geq b$, $kx < b$, $kx \leq b$ түрлерінің сызықтық теңсіздіктерін шешу; 7.2.2.4 бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер жүйесін шешу	8.2.2.1 квадрат теңдеудің анықтамасын білу; 8.2.2.2 квадрат теңдеулердің түрлерін ажырату; 8.2.2.3 квадрат теңдеулерді шешу; 8.2.2.4 Виет теоремасын қолдану; 8.2.2.5 бөлшек-рационал теңдеулерді шешу; 8.2.2.6 квадрат теңдеулерге келтірілетін теңдеулерді шешу; 8.2.2.7 құрбысының сұрауы бойынша мақсатты көмек көрсету	теңсіздік болатын екі теңсіздіктен құралған жүйелерді шешу; 9.2.2.4 екі айнымалысы бар сызықтық және сызықтық емес теңдеулерді ажырату; 9.2.2.5 екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеулер жүйесін шешу; 9.2.2.6 екі айнымалысы бар теңсіздіктерді шешу; 9.2.2.7 екі айнымалысы бар сызықтық емес теңсіздіктер жүйесін шешу; 9.2.2.8 құрамында екі квадрат теңсіздігі бар жүйелер мен жиынтықтарды шешу; 9.2.2.9 орындау барысында өзара көмек көрсету	
				10.2.3.1 сандар тізбегі туралы түсінік болу; 10.2.3.2 тізбектің n-ші мүшесін табу, мысалы: 10.2.3.3 сандар тізбектерінің арасынан арифметикалық және геометриялық прогрессияны ажырату; 10.2.3.4 арифметикалық прогрессиялардың n-ші мүшесін, алғашқы n мүшелерінің қосындысын

2.3 Тізбектер және олардың қосындысы	7.2.3.1 құрамында дәрежесі бар сандар тізбегінің заңдылығын және жетіспейтін мүшелерін анықтау; 7.2.3.2 амалдар жоспары мен алгоритмін құрастыру		есептеу формулаларын, сипаттамалық қасиетін білу және қолдану; 10.2.3.5 геометриялық прогрессиялардың n-ші мүшесін, алғашқы n мүшелерінің қосындысын есептеу формулаларын, сипаттамалық қасиетін білу және қолдану; 10.2.3.6 арифметикалық немесе геометриялық прогрессияларға байланысты есептер шығару; 10.2.3.7 шексіз кемімелі геометриялық прогрессия қосындысының формуласын периодты ондық бөлшекті жай бөлшекке айналдыру үшін қолдану; 10.2.3.8 шексіз кемімелі геометриялық прогрессия қосындысының формуласын есептер шығаруда қолдану; 10.2.3.9 математикалық индукция әдісін білу және қолдану; 10.2.3.10 презентация түрінде жұрт алдында сөз сөлеуге дайындалу және оны ұсыну
			10.2.4.1 тригонометриялық функциялардың анықтамаларын білу; 10.2.4.2 бірлік шеңбердегі нүктелердің координаталары ($\cos \alpha$, $\sin \alpha$) мен тригонометриялық функциялардың өзара байланысын білу; 10.2.4.3 бұрыштардың қосындысы мен айырымының, жарты және қос бұрыштың тригонометриялық формулаларын қорытып

2 . 4 Тригонометрия			шығару және қолдану; 10.2.4.4 келтіру формуларын қорытып шығару және қолдану; 10.2.4.5 бірлік шеңбердің көмегімен тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынын табу; 10.2.4.6 бірлік шеңбердің көмегімен тригонометриялық функциялардың жұптылығын (тақтылығын) , периодтылығын, бірсарындылығын және таңба тұрақтылық аралықтарын түсіндіру; 10.2.4.7 тригонометриялық функциялардың қосындысы мен айырымын көбейтіндіге және көбейтіндісін қосындыға немесе айырымға түрлендіру формуларын қорытып шығару және қолдану; 10.2.4.8 тригонометриялық өрнектерді тепе-тең түрлендіруді орындау; 10.2.4.9 сұрақтар қою, диалогті аяқтау

3-кесте

3-бөлім. Статистика және ықтималдықтар теориясы				
	7-сынып	8 - сынып	9-сынып	10-сынып
3 . 1 . Комбинаторика негіздері				10.3.1.1 комбинаториканың ережелерін білу (қосу және көбейту ережелері); 10.3.1.2 қайталанбайтын орналастыру, алмастыру және теру анықтамаларын білу; 10.3.1.3 қайталанбайтын орналастыру, алмастыру және теру сандарын есептеу үшін комбинаторика формулаларын білу ; 10.3.1.4 қайталанбайтын орналастыру, алмастыру және теру сандарын есептеу үшін комбинаторика формулаларын қолдана отырып есептер шығару;

				10.3.1.5 Ньютон биномы формуласын және оның қасиеттерін білу және қолдану; 10.3.1.6 мәдени сөйлеу тілі қарым-қатынасының ережесін білу және орындау, қарым-қатынас стилистикасын ұстану
3 . 2 Ықтималдықтар теориясының негіздері				10.3.2.1 оқиға, кездейсоқ оқиға, ақиқат оқиға, мүмкін емес оқиға, қолайлы нәтижелер, тең мүмкіндікті және қарама-қарсы оқиғалар ұғымдарын меңгеру; 10.3.2.2 элементар және элементар емес оқиғаларды ажырату; 10.3.2.3 ықтималдықтың классикалық анықтамасын білу және есептер шығару үшін оны қ о л д а н у ; 10.3.2.4 ықтималдықтың статистикалық анықтамасын білу; 10.3.2.5 геометриялық ықтималдықты есептер шығаруда қ о л д а н у ; 10.3.2.6 сөйлеу тілін еркін баяулату мен жылдамдату тәсілін игеру
3.3 Статистика және деректерді талдау	7.3.3.1 басты жиынтық , кездейсоқ таңдама, вариациялық қатар, нұсқалық ұғымдарын меңгеру; 7.3.3.2 нұсқалықтың абсолютті және салыстырмалы жиіліктерін есептеу; 7.3.3.3 статистикалық деректерді жинау және оны кесте түрінде көрсету; 7.3.3.4 таңдаманы жиілік кестесі түрінде көрсету; 7.3.3.5 кестедегі деректердің дұрыстығын тексеру; 7.3.3.6 таңдама нәтижесін жиілік алқабы түрінде көрсету; 7.3.3.7 кесте немесе жиіліктер алқабы түрінде берілген статистикалық ақпаратты талдау;		9.3.3.1 таңдама нәтижелерін жиіліктердің интервалдық кестесі арқылы беру; 9.3.3.2 жиіліктердің интервалдық кестесінің деректерін жиіліктер гистограммасы арқылы беру; 9.3.3.3 жинақталған жиілік анықтамасын бі л у ; 9 . 3 . 3 . 4 статистикалық кестемен, алқаппен, гистограммамен берілген ақпаратты т а л д а у ; 9.3.3.5 дисперсия, стандартты ауытқу анықтамаларын және оларды есептеу формулаларын білу;	

7.3.3.8 мәдени сөйлеу т і л і қарым-қатынасының ережесін білу және орындау	9.3.3.6 тапсырманы орындауда өзіне өзі баға беру

4-кесте

4-бөлім. Математикалық модельдеу және анализ				
	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4 . 1 Математикалық анализ бастамалары	7.4.1.1 функция және функцияның графигі ұғымдарын меңгеру; 7.4.1.2 функцияның берілу тәсілдерін білу; 7.4.1.3 функцияның анықталу облысы мен мәндер жиынын табу; 7.4.1.4 $y = kx$ функциясының анықтамасын білу, графигін салу, k коэффициентіне қатысты орналасуын анықтау; 7.4.1.5 $y = kx + b$ түріндегі сызықтық функцияның анықтамасын білу, оның графигін салу және графиктің k және b коэффициенттеріне қатысты орналасуын анықтау; 7.4.1.6 сызықтық функция графигінің координата осьтерімен қиылысу нүктелерін графикті салмай табу; 7.4.1.7 $y = kx + b$ сызықтық функциясының графигінен k және b таңбаларын анықтау; 7.4.1.8 сызықтық функция графигінің өзара орналасуы олардың коэффициенттеріне тәуелді болатынын негіздеу; 7.4.1.9 графигі берілген функцияның графигіне параллель немесе қиятын сызықтық функцияның формуласын табу; 7.4.1.10 $y = ax^2$ ($a \neq 0$)	8.4.1.1 функцияның қасиеттерін білу және оның графигін құру; 8.4.1.2 аргументтің берілген мәндері бойынша функцияның мәндерін және функцияның мәні бойынша аргументтің мәнін табу	9.4.1.1 $y = a(x - m)^2$, $y = ax^2 + n$, $y = a(x - m)^2 + n$, $a \neq 0$ түріндегі квадраттық функциялардың қасиеттерін білу және графиктерін салу; 9.4.1.2 $y = ax^2 + bx + c$, $a \neq 0$ түріндегі квадраттық функцияның қасиеттерін білу және графигін салу; 9.4.1.3 аргументтің берілген мәндері бойынша функцияның	

	0) функциясының графигін салу және оның қасиеттерін білу ; 7.4.1.11 $y = ax^3$ $a \neq 0$ 0) функциясының графигін салу және оның қасиеттерін білу ; 7.4.1.12 $y = \frac{k}{x} (k \neq 0)$ функциясының графигін салу және оның қасиеттерін білу 7.4.1.13 аргументтің берілген мәндері бойынша функцияның мәндерін және функцияның мәні бойынша аргументтің мәнін табу; 7.4.1.14 графиктердің функциясын зерттеу барысында әртүрлі типтегі сұрақтар қою; 7.4.1.15 өз әрекетін ауызша жоспарлау; 7.4.1.16 өз әрекетін ауызша және жазбаша еркін айту		мәндерін және функцияның мәні бойынша аргументтің мәнін табу;	
4 . 2 Математикалық модельдеудің көмегімен есептер шығару	7.4.2.1 өте кіші немесе өте үлкен сандармен берілген шамаларға байланысты есептер шығару; 7.4.2.2 шаршы мен текшенің сызықтық өлшемдерінің өзгеруіне байланысты олардың ауданы мен көлемі қалай өзгеретінін бағалау	8.4.2.1 мәтінді есептерді квадрат теңдеулердің көмегімен шешу; 8.4.2.2 мәтінді есептерді бөлшек-рационал теңдеулердің көмегімен шешу; 8.4.2.3 жоспар және іс-әрекет жүйелілігін құру		10.4.2.1 мәтінді есептерді теңдеулер жүйелері арқылы шығару ; 10.4.2.2 геометриялық және арифметикалық прогрессияларға байланысты мәтінді есептерді шығару; 10.4.2.3 өз әрекетін ауызша жоспарлау, бақылау және оны бағалау
4 . 3 Математикалық		8.4.3.1 есеп шарты бойынша математикалық модель құру; 8.4.3.2 тапсырманы орындау барысында	9.4.3.1 есеп шарты бойынша математикалық модель құру; 9.4.3.2 шарттар мен есептер шығаруды	10.4.3.1 есеп шарты бойынша математикалық модель құру; 10.4.3.2 өз сөйлеу тілінің дыбыстық

тіл және математикалық модель	7.4.3.1 есеп шарты бойынша математикалық модель құру	сыныптастарымен нәтижелі серіктесу	талқылау барысында диалогке белсенді қатысу	мәдениетін жетілдіруге ұмтылуды көрсету

28. Осы Бағдарлама сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

29. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру
деңгейінің 7-10 сыныптарына
арналған "Алгебра" оқу пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 7 - сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
1. Сандар	Натурал сандарға арифметикалық амалдар қолдану. Жай бөлшектер және аралас сандар. Ондық бөлшектер	7.1.2.1 натурал сандарға арифметикалық амалдар шығару; 7.1.2.2 жай бөлшектермен және аралас сандармен амалдар шығару; 7.1.2.3 ондық бөлшектермен амалдар шығару; 7.1.2.4 рационал сандармен амалдар шығару; 7.1.2.5 құрамында жай бөлшектер мен аралас сандар, ондық бөлшектер мен рационал сандар бар жақшалы сандық өрнектердің мәнін табу және ретке келтіру
2. Алгебра	Санды және әріпті өрнектер, олардың мәндері	7.2.1.1 қосу мен көбейтудің қасиеттерін қолданып, әріпті өрнектерді түрлендіру және олардың мәнін табу
	Теңдеулер және теңсіздіктер. Екі айнымалысы бар	7.2.2.1 құрамында жай және ондық бөлшектер, аралас және рационал сандар бар теңдеулерді шешу; 7.2.2.2 алмастыру тәсілімен және қосу тәсілімен теңдеулер жүйесін шешу; 7.2.2.3 $kx > b$, $kx \geq$

	теңдеулер жүйесі. Теңсіздіктер жүйесі	$b, kx < b, kx$ $\leq$ b түрлерінің сызықтық теңсіздіктерін шешу; 7.2.2.4 бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер жүйесін шешу
2 - тоқсан		
1. Сандар	Санның стандарт түрі	7.1.1.1 сандарды стандарт түрде жазу; 7.1.1.2 сөйлемнің мағынасына, кідірісіне және екпініне бағдарланып, негізгі логикалық екпін сөзді есту арқылы тану
	Натурал көрсеткіші бар дәреже және оның қасиеттері	7.1.2.6 натурал көрсеткішті дәреже анықтамасын және оның қасиеттерін білу; 7.1.2.7 санның дәрежесі қандай цифрға аяқталатынын анықтау; 7.1.2.14 натурал көрсеткішті дәреженің қасиеттерін қолдану
	Бүтін көрсеткіші бар дәреже және оның қасиеттері	7.1.2.8 нөл және бүтін теріс көрсеткішті дәреженің анықтамасын және оның қасиеттерін білу; 7.1.2.9 бүтін көрсеткішті дәреженің санды мәнін анықтау және берілген сандарды дәреже түрінде көрсету; 7.1.2.10 алгебралық өрнектерді ықшамдауда дәрежелердің қасиеттерін қолдану; 7.1.2.11 көрсеткіші нөлге тең дәреженің негізіндегі айнымалының мүмкін мәндерін табу; 7.1.2.12 стандарт түрде жазылған сандарға арифметикалық амалдар қолдану; 7.1.2.13 стандарт түрде жазылған санның мәнді бөлігін және ретін табу; 7.1.2.14 стандарт түрде жазылған сандарды салыстыру; 7.1.2.15 шамаларды бір өлшем бірліктен екінші өлшем бірлікке айналдыру және оны стандарт түрде жазу; 7.1.2.16 шамалардың жуық мәндерін табу және оларды стандарт түрде жазу; 7.1.2.17 жуық шамалардың абсолюттік және салыстырмалы қателіктерін есептеу; 7.1.2.18 калькулятордың көмегімен жуықтап есептеулерді орындау; 7.1.2.20 логикалық негіздемемен дәлелдеу арқылы өзінің және сыныптастарының іс-әрекеттерін түсіндіру
2. Алгебра	Дәрежеден тұратын өрнектерді түрлендіру	7.2.3.1 құрамында дәрежесі бар сандар тізбегінің заңдылығын және жетіспейтін мүшелерін анықтау; 7.2.3.2 амалдар жоспары мен алгоритмін құрастыру
4 . Математикалық модельдеу және анализ	Мәтінді есептерді шығару	7.4.2.1 өте кіші немесе өте үлкен сандармен берілген шамаларға байланысты есептер шығару; 7.4.2.2 шаршы мен текшенің сызықтық өлшемдерінің өзгеруіне байланысты олардың ауданы мен көлемі қалай өзгереді; 7.4.3.1 есеп шарты бойынша математикалық модель құру
3 - тоқсан		
		7.2.1.2 санды өрнектердің мәндерін табуда бүтін көрсеткішті дәреже қасиеттерін қолдану;

2. Алгебра	Бір мүше және оларға амалдар қолдану. Дәреже және бір мүшенің стандарт түрі	7.2.1.3 бірмүше анықтамасын білу, оның коэффициенті мен дәрежесін табу; 7.2.1.4 бірмүшені стандарт түрде жазу; 7.2.1.5 бірмүшелерді көбейтуді орындау және бірмүшені көбейткіштердің көбейтіндісі түрінде көрсету
	Көпмүше. Дәреже және көпмүшенің стандарт түрі	7.2.1.6 көпмүше анықтамасын білу және оның дәрежесін табу; 7.2.1.7 көпмүшені стандарт түрге келтіру
	Көпмүшелерге амалдар қолдану	7.2.1.8 көпмүшелерді қосу және азайтуды орындау; 7.2.1.9 көпмүшені бірмүшеге көбейтуді орындау; 7.2.1.10 көпмүшені көпмүшеге көбейтуді орындау
	Көпмүшені көбейткіштерге жіктеу	7.2.1.11 алгебралық өрнектерді ортақ көбейткішті жақша сыртына шығару және топтау тәсілдері арқылы көбейткіштерге жіктеу; 7.2.1.12 амалдар тізбегін орнына келтіру, сыныптастарының іс-әрекеттерін бағалау
	Тепе-тең өрнектерді түрлендіру	7.2.1.13 көпмүшелерге амалдар қолдану, көпмүшелерді көбейткіштерге жіктеу арқылы алгебралық өрнектерді тепе-тең түрлендірулерді орындау
4 . Математикалық модельдеу және анализ	Функция және функция графигі	7.4.1.1 функция және функцияның графигі ұғымдарын меңгеру; 7.4.1.2 функцияның берілу тәсілдерін білу; 7.4.1.3 функцияның анықталу облысы мен мәндер жиынын табу; 7.4.1.12 $y = \frac{k}{x} (k \neq 0)$ функциясының графигін салу және оның қасиеттерін білу; 7.4.1.13 аргументтің берілген мәндері бойынша функцияның мәндерін және функцияның мәні бойынша аргументтің мәнін табу; 7.4.1.14 графиктердің функциясын зерттеу барысында әртүрлі типтегі сұрақтар қою;
	Сызықтық функция және оның графигі	7.4.1.4 $y = kx$ функциясының анықтамасын білу, графигін салу, k коэффициентіне қатысты орналасуын анықтау; 7.4.1.5 $y = kx + b$ түріндегі сызықтық функцияның анықтамасын білу, оның графигін салу және графиктің k және b коэффициенттеріне қатысты орналасуын анықтау; 7.4.1.6 сызықтық функция графигінің координата осьтерімен қиылысу нүктелерін графикті салмай табу; 7.4.1.7 $y = kx + b$ сызықтық функциясының графигінен k және b таңбаларын анықтау; 7.4.1.16 өз әрекетін ауызша және жазбаша еркін айту
	Сызықтық функциялар графигінің өзара орналасуы	7.4.1.8 сызықтық функция графиктерінің өзара орналасуы олардың коэффициенттеріне тәуелді болатынын негіздеу; 7.4.1.9 графигі берілген функцияның графигіне параллель немесе қиятын сызықтық функцияның формуласын табу; 7.4.1.15 өз әрекетін ауызша жоспарлау
4 - тоқсан		
		7.4.1.10 $y = ax^2(a \neq 0)$

4 . Математикалық модельдеу және анализ	Функции вида $y=ax^2$, $y=ax^3$ және ($k \neq 0$) түрлерінің функциясы, олардың графиктері мен қасиеттері	0) функциясының графигін салу және оның қасиеттерін білу; 7.4.1.11 $y = ax^3$ ($a \neq 0$) функциясының графигін салу және оның қасиеттерін білу;
	Есептер шығару	7.4.2.1 өте кіші немесе өте үлкен сандармен берілген шамаларға байланысты есептер шығару; 7.4.2.2 шаршы мен текшенің сызықтық өлшемдерінің өзгеруіне байланысты олардың ауданы мен көлемі қалай өзгередінін бағалау
3 . Статистика және ықтималдықтар теориясы	Түрлендірме қатарлар	7.3.3.1 басты жиынтық, кездейсоқ таңдама, вариациялық қатар, нұскалық ұғымдарын меңгеру
	Абсолюттік жиілік және салыстырмалы жиілік. Жиіліктер кестесі	7.3.3.2 нұскалықтың абсолютті және салыстырмалы жиіліктерін есептеу; 7.3.3.3 статистикалық деректерді жинау және оны кесте түрінде көрсету; 7.3.3.4 таңдаманы жиілік кестесі түрінде көрсету; 7.3.3.5 кестедегі деректердің дұрыстығын тексеру; 7.3.3.8 мәдени сөйлеу тілі қарым-қатынасының ережесін білу және орындау
	Жиіліктер полигоны	7.3.3.6 таңдама нәтижесін жиілік алқабы түрінде көрсету; 7.3.3.7 кесте немесе жиіліктер алқабы түрінде берілген статистикалық ақпаратты талдау
7-сыныптағы алгебра курсын қайталау		

2) 8 - сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
7-сыныптағы алгебра курсын қайталау		
2. Алгебра	Қысқаша көбейту формулалары	8.2.1.1 $a^2 - b^2 = (a - b)(a + b)$; $(a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2$ қысқаша көбейту формулаларын білу және қолдану; 8.2.1.2 $a^3 \pm b^3 = (a \pm b)(a^2 \mp ab + b^2)$; $(a \pm b)^3 = a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3$ қысқаша көбейту формулаларын білу және қолдану
	Қысқаша көбейту формулаларының көмегімен өрнектерді түрлендіру	8.2.1.3 алгебралық өрнектерді қысқаша көбейту формулалары арқылы көбейткіштерге жіктеу;
2 - тоқсан		
2. Алгебра	Қысқаша көбейту формулаларының көмегімен өрнектерді түрлендіру	8.2.1.4 қысқаша көбейту формулалары арқылы алгебралық өрнектерді тепе-тең түрлендірулерді орындау
	Бөлшек-рационал теңдеулерді шығару	8.4.2.2 мәтінді есептерді бөлшек-рационал теңдеулердің көмегімен шешу
		8.4.3.1 есеп шарты бойынша математикалық модель құру;

4. Математикалық модельдеу және анализ	Мәтінді есептерді шығару	8.4.3.2 тапсырманы орындау барысында сыныптастарымен нәтижелі серіктесу
2. Алгебра	Алгебралық бөлшек және оның негізгі қасиеті	8.2.1.5 алгебралық бөлшектерді танып білу; 8.2.1.6 алгебралық бөлшектегі айнымалылардың мүмкін мәндер жиынын табу; 8.2.1.7 алгебралық бөлшектің негізгі қасиетін қолдану: $\frac{ac}{bc} = \frac{a}{b}, b \neq 0, c \neq 0$
	Алгебралық бөлшектерге амалдар қолдану	8.2.1.8 алгебралық бөлшектерді қосу және азайтуды орындау;
3 - тоқсан		
2. Алгебра	Алгебралық бөлшектерге амалдар қолдану	8.2.1.9 алгебралық бөлшектерді көбейту және бөлуді, дәрежеге шығаруды орындау
	Алгебралық өрнектерді тепе-тең түрлендіру	8.2.1.10 құрамында алгебралық бөлшектері бар өрнектерді түрлендіруді орындау; 8.2.1.11 элементтердің топтастырылуы, өрнектердің түрлендірілуі бойынша белгіні анықтау
1. Сандар	Нақты сандар	8.1.1.1 иррационал және нақты сандар ұғымдарын меңгеру
	Квадрат түбір	8.1.1.2 санның квадрат түбірі және арифметикалық квадрат түбірі анықтамаларын білу және ұғымдарын ажырату; 8.1.1.3 жеткілікті дауыс күшімен сөйлемде және еркін сөйлеу тілінде негізгі логикалық екпінді бөле алу
	Қысқаша көбейту формулалары	8.1.2.1 қысқаша көбейту формуласын, оның ішінде рационал сан үшін қолдану; 8.1.2.8 орындалған жұмысқа есеп беру және өзін нақты бағалау
	Квадрат түбірдің қасиеті	8.1.2.2 арифметикалық квадрат түбірдің қасиеттерін қолдану; 8.1.2.3 квадрат түбірдің мәнін бағалау
	Құрамында квадрат түбірлері бар өрнектерді түрлендіру	8.1.2.4 көбейткішті квадрат түбір белгісінің алдына шығару және көбейткішті квадрат түбір белгісінің астына алу; 8.1.2.5 бөлшек бөлімін иррационалдықтан арылту; 8.1.2.6 құрамында түбір таңбасы бар өрнектерді түрлендіруді орындау; 8.1.2.7 нақты сандарды салыстыру
4. Математикалық модельдеу және анализ	Функция, оның графигі және қасиеттері	8.4.1.1 функцияның қасиеттерін білу және оның графигін құру; 8.4.1.2 аргументтің берілген мәндері бойынша функцияның мәндерін және функцияның мәні бойынша аргументтің мәнін табу
4 - тоқсан		
	Квадрат теңдеу	8.2.2.1 квадрат теңдеудің анықтамасын білу; 8.2.2.2 квадрат теңдеулердің түрлерін ажырату
		8.2.2.3 квадрат теңдеулерді шешу; 8.2.2.4 Виет теоремасын қолдану; 8.2.2.5 бөлшек-рационал теңдеулерді шешу;

2. Алгебра	Квадрат теңдеулерді шешу	8.2.2.6 квадрат теңдеулерге келтірілетін теңдеулерді ш е ш у ; 8.2.2.7 құрбысының сұрауы бойынша мақсатты көмек көрсету
	Квадрат үшмүше	8.2.1.12 квадрат үшмүшенің түбірі ұғымын меңгеру; 8.2.1.13 үшмүшеден екімүшенің толық квадратын бөлу; 8.2.1.14 квадрат үшмүшені көбейткіштерге жіктеу
4. Математикалық модельдеу және анализ	Мәтінді есептерді шығару	8.4.2.1 мәтінді есептерді квадрат теңдеулердің к ө м е г і м е н ш е ш у ; 8.4.2.2 мәтінді есептерді бөлшек-рационал теңдеулердің көмегімен шешу; 8.4.2.3 жоспар және іс-әрекет жүйелілігін құру
8-сыныптағы алгебра курсын қайталау		

3) 9 - сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
8-сыныптағы алгебра курсын қайталау		
3 . Статистика және ықтималдықтар теориясы	Жиіліктер полигоны, Жиіліктер гистограммасы	9.3.3.1 таңдама нәтижелерін жиіліктердің интервалдық кестесі арқылы беру; 9.3.3.2 жиіліктердің интервалдық кестесінің деректерін жиіліктер гистограммасы арқылы беру
	Орта мән. Дисперсия. Стандартты ауытқу	9.3.3.3 жинақталған жиілік анықтамасын білу; 9.3.3.4 статистикалық кестемен, алқаппен, гистограммамен берілген ақпаратты талдау; 9.3.3.5 дисперсия, стандартты ауытқу анықтамаларын және оларды есептеу формулаларын білу; 9.3.3.6 тапсырманы орындауда өзіне өзі баға беру
4 . Математикалық модельдеу және анализ	Квадраттық функция және оның графигі	9.4.1.1 $y = a(x - m)^2$, $y = ax^2 + n$, $y = a(x - m)^2 + n$, $a \neq 0$ түрдегі квадраттық функциялардың қасиеттерін білу және графиктерін салу;
2 - тоқсан		
4 . Математикалық модельдеу және анализ	Квадраттық функция және оның графигі	9 . 4 . 1 . 2 $y = ax^2 + bx + c$ түріндегі квадраттық функцияның қасиеттерін білу және графигін салу; 9.4.1.3 аргументтің берілген мәндері бойынша функцияның мәндерін және функцияның мәні бойынша аргументтің мәнін табу
	Мәтінді есептерді шығару	9.4.3.1 есеп шарты бойынша математикалық м о д е л ь құру ; 9.4.3.2 шарттар мен есептер шығаруды талқылау барысында диалогке белсенді қатысу
3 - тоқсан		
	Квадрат теңсіздік	9.2.2.1 квадрат теңсіздіктерді шешу;

2. Алгебра	Рационал теңсіздік	9.2.2.2 рационал теңсіздіктерді шешу; 9.2.2.9 орындау барысында өзара көмек көрсету
	Теңсіздіктер жүйелерін шешу	9.2.2.3 біреуі сызықтық, екіншісі квадрат теңсіздік болатын екі теңсіздіктен құралған жүйелерді шешу ;
	Екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеулер.	9.2.2.4 екі айнымалысы бар сызықтық және сызықтық емес теңдеулерді ажырату;
4 - тоқсан		
2. Алгебра	Екі айнымалысы бар теңдеулер. Теңсіздіктер. Екі айнымалысы бар теңсіздіктер жүйелері	9.2.2.5 екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеулер жүйесін шешу; 9.2.2.6 екі айнымалысы бар теңсіздіктерді шешу; 9.2.2.7 екі айнымалысы бар сызықтық емес теңсіздіктер жүйесін шешу; 9.2.2.8 құрамында екі квадрат теңсіздігі бар жүйелер мен жиынтықтарды шешу; 9.2.2.9 орындау барысында өзара көмек көрсету
9-сыныптағы алгебра курсын қайталау		

4) 10 - сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
9-сыныптағы алгебра курсын қайталау		
3. Статистика және ықтималдықтар теориясы	Комбинаториканың негізгі ұғымдары мен ережелері (қосу және көбейту ережелері)	10.3.1.1 комбинаториканың ережелерін білу (қосу және көбейту ережелері); 10.3.1.2 қайталанбайтын орналастыру, алмастыру және теру анықтамаларын білу; 10.3.1.3 қайталанбайтын орналастыру, алмастыру және теру сандарын есептеу үшін комбинаторика формулаларын білу;
	Комбинаторика формулаларын қолданып есептер шығару	10.3.1.4 қайталанбайтын орналастыру, алмастыру және теру сандарын есептеу үшін комбинаторика формулаларын қолдана отырып есептер шығару; 10.3.1.5 Ньютон биномы формуласын және оның қасиеттерін білу және қолдану; 10.3.1.6 мәдени сөйлеу тілі қарым-қатынасының ережесін білу және орындау, қарым-қатынас стилистикасын ұстану
2. Алгебра	Сандар тізбегі, оның берілу тәсілдері және қасиеттері	10.2.3.1 сандар тізбегі туралы түсінік болу; 10.2.3.2 тізбектің n-ші мүшесін табу, мысалы: $\frac{1}{2 \cdot 3}; \frac{1}{3 \cdot 4}; \frac{1}{4 \cdot 5}; \frac{1}{5 \cdot 6}; \dots$
	Арифметикалық және геометриялық прогрессиялар	10.2.3.9 математикалық индукция әдісін білу және қолдану; 10.2.3.3 сандар тізбектерінің арасынан арифметикалық және геометриялық прогрессияны ажырату;
2 - тоқсан		
		10.2.3.4 арифметикалық прогрессиялардың n-ші мүшесін, алғашқы n мүшелерінің қосындысын есептеу

2. Алгебра	Арифметикалық және геометриялық прогрессиялар	формуларын, сипаттамалық қасиетін білу және қолдану ; 10.2.3.5 геометриялық прогрессиялардың n-ші мүшесін, алғашқы n мүшелерінің қосындысын есептеу формуларын, сипаттамалық қасиетін білу және қолдану ; 10.2.3.6 арифметикалық немесе геометриялық прогрессияларға байланысты есептер шығару; 10.2.3.7 шексіз кемімелі геометриялық прогрессия қосындысының формуласын периодты ондық бөлшекті жай бөлшекке айналдыру үшін қолдану; 10.2.3.10 презентация түрінде жұрт алдында сөз сөлеуге дайындалу және оны ұсыну
	Шексіз кемімелі геометриялық прогрессия	10.2.3.8 шексіз кемімелі геометриялық прогрессия қосындысының формуласын есептер шығаруда қолдану; 10.2.3.10 презентация түрінде жұрт алдында сөз сөлеуге дайындалу және оны ұсыну
4 . Математикалық модельдеу және анализ	Арифметикалық және геометриялық прогрессиялар	10.4.2.1 мәтінді есептерді теңдеулер жүйелері арқылы шығару ; 10.4.2.2 геометриялық және арифметикалық прогрессияларға байланысты мәтінді есептерді шығару; 10.4.2.3 өз әрекетін ауызша жоспарлау, бақылау және оны бағалау
	Мәтінді есептерді шығару	10.4.3.1 есеп шарты бойынша математикалық модель құру ; 10.4.3.2 өз сөйлеу тілінің дыбыстық мәдениетін жетілдіруге ұмтылуды көрсету
1. Сандар	Бұрыштың градустық және радиандық өлшемдері	10.1.1.1 бұрыштың радиандық өлшемі ұғымын меңгеру; 10.1.1.2 бірлік шеңбердің бойында $0; \frac{\pi}{2}; \pi; \frac{3\pi}{2}; 2\pi$ сандарын белгілеу
	Градустық өлшемді радиандық өлшемге айналдыру	10.1.2.1 градусты радианға және радианды градусқа айналдыру
3 - тоқсан		
2. Алгебра	Кез келген бұрыштың синусы , косинусы, тангенсі және котангенсі.	10.2.4.1 тригонометриялық функциялардың анықтамаларын білу ; 10.2.4.2 бірлік шеңбердегі нүктелердің координаталары ($\cos$ α , $\sin \alpha$) мен тригонометриялық функциялардың өзара байланысын білу ; 10.2.4.9 сұрақтар қою, диалогті аяқтау
	Тригонометриялық функциялар және олардың қасиеттері	10.2.4.5 бірлік шеңбердің көмегімен тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынын табу ; 10.2.4.6 бірлік шеңбердің көмегімен тригонометриялық функциялардың жұптылығын (тақтылығын),

		периодтылығын, бірсарындылығын және таңбатұрақтылық аралықтарын түсіндіру
	Тригонометрия формулалары	10.2.4.3 бұрыштардың қосындысы мен айырымының, жарты және қос бұрыштың тригонометриялық формулаларын қорытып шығару және қолдану; 10.2.4.4 келтіру формулаларын қорытып шығару және қолдану; 10.2.4.7 тригонометриялық функциялардың қосындысы мен айырымын көбейтіндіге және көбейтіндісін қосындыға немесе айырымға түрлендіру формулаларын қорытып шығару және қолдану
	Тригонометриялық өрнектерді тепе-тең түрлендіру	10.2.4.8 тригонометриялық өрнектерді тепе-тең түрлендіруді орындау; 10.2.4.9 сұрақтар қою, диалогті аяқтау
4 - тоқсан		
3. Статистика және ықтималдықтар теориясы	Кездейсоқ оқиға, ақиқат оқиға, мүмкін емес оқиға, қарапайым және қарапайым емес оқиғалар	10.3.2.1 оқиға, кездейсоқ оқиға, ақиқат оқиға, мүмкін емес оқиға, қолайлы нәтижелер, тең мүмкіндікті және карама-қарсы оқиғалар ұғымдарын меңгеру; 10.3.2.2 элементар және элементар емес оқиғаларды ажырату; 10.3.2.3 ықтималдықтың классикалық анықтамасын білу және есептер шығару үшін оны қолдану; 10.3.2.4 ықтималдықтың статистикалық анықтамасын білу; 10.3.2.5 геометриялық ықтималдықты есептер шығаруда қолдану; 10.3.2.6 сөйлеу тілін еркін баяулату мен жылдамдату тәсілін игеру
10-сыныптағы алгебра курсын қайталау		

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 67 – қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 507-қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы б) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқыту мақсаты – "Геометрия" пәнін сапалы меңгеруді қамтамасыз ету, білім алушылардың функционалдық сауаттылығын, оның ішінде оқу пәндерімен кіріктіруді, жалпы адами құндылықтар мен ұлттық мәдениеттің ең озық дәстүрлері негізінде білім алушылардың зияткерлік деңгейін дамытуды қалыптастыру.

3. Міндеттер:

1) "Геометриялық фигуралар туралы түсінік", "Геометриялық фигуралардың өзара орналасуы", "Метрикалық қатыстар", "Векторлар және түрлендірулер" бөлімшелері бойынша математикалық білім және дағдыларын қалыптастыру мен дамытуға жағдай жасау;

2) әртүрлі мәнмәтіндегі есептерді шешу үшін математикалық тілді және негізгі математикалық заңдарды, сандық қатынастарды және кеңістіктік пішіндерді қабылдауға көмектесу;

3) білім алушылардың білімдерін есептерді шешу мақсатымен математикалық үлгі құруға бағыттау және нақты процестерді сипаттайтын математикалық үлгілерді түсіндіру;

4) физика, химия, биология және теориялық салалардағы және практикалық қызметтер бойынша есептерді зерттеу мен шешу үшін математикалық әдістерді қолданудың қарапайым дағдыларын, өз бетінше зерделеуге және болашақ таңдалған мамандығымен білім алуын жалғастыруға қажетті дағдыларды қалыптастыру;

5) практикалық есептерді шешу кезінде қолайлы математикалық әдістерді таңдау үшін логикалық және сын тұрғысынан ойлауын, шығармашылық қабілеттерін алынған нәтижелерді бағалау және олардың нақтылығын анықтауын дамыту;

6) қарым-қатынас дағдыларын дамыту, оның ішінде ақпаратты нақты және сауатты жеткізу қабілетін, жарияланымдар мен электрондық құралдарды қоса алғанда ақпаратты әртүрлі деректерден пайдалану;

7) дербес жұмыс үшін, сондай-ақ командалық жұмыс үшін дербестік, жауапкершілік, жігерлілік, табандылық, шыдамдылық және төзімділік сияқты жеке қасиеттерін дамыту;

8) математиканың даму тарихымен, математикалық терминдердің шығуымен таныстыру;

9) геометрияға оқыту процесінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану дағдыларын дамыту;

10) қоғамдық ілгерілеу үшін математиканы түсіну маңыздылығын;

11) түзету қолдауының міндеттерін шешуді қамтамасыз ету.

4. Бағдарлама сөйлеу тілінің әртүрлі жақтарын дамыту бойынша жүйелі жұмысты қамтамасыз етуге бағытталған ерекшеліктерге ие және төмендегідей түзете қолдау міндеттерін шешеді:

1) математикалық терминология материалында сөздік қорын қалыптастыру және кеңейту;

2) еркін сөйлеуде, сабақтан тыс, толыққанды әлеуметтенуіне қажетті термин сөздер мен сөйлемдерді саналы және дұрыс қолдану;

3) білім алушылардың сөйлеу кезіндегі өзін өзі бақылауына, өзін өзі бағалауына, өзінің сөйлеу тілін дамытуға түрткі болатын жағдайларды жасау;

4) тура мағынасын, мәнмәтінді және сөздің астарын түсінуге қажетті ойлау операцияларын құрылымдау;

5) тіректік сигналдарды, алгоритмдерді, нұсқауларды және өз әрекетін айту ережелерін қолдануға қабілеттерді қалыптастыру және дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Түзету-сөйлеу жұмысындағы негізгі орын білім алушылардың математикалық материалды түсінуіне және зияткерлік функцияларын дамытуға бағытталған математикалық қызметтерге оларды тарту арқылы пәннің базалық негізін бір уақытта меңгерумен терминологиялық сөз қорын дамытуға беріледі. Пәндік терминологиялық минимумды жақсы меңгеру үшін сабақтарда барлық арнайы сөздер ірі, нақты, ал күрделі сөздер буындарға бөлініп берілетін көрнекіліктер (жалпы және жеке жұмыс үшін кесте, сызба, кесте) қолданылады.

6. Жұмысты жаңа терминдермен белгілі алгоритм бойынша өткізген дұрыс:

1) сөздің/терминнің мағынасының түсіндірмесі;

2) дұрыс айту жаттығулары;

3) сөздік эквивалентті (синонимдер) таңдау;

4) сөз формаларымен жұмыс: септеу, жіктеу;

5) фразеологизмдерді, мәтелдерді, аналогтарды қосатын мнемотехникалық тәсілдерді қолданып, көп белгілікпен жұмыс;

7. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларды оқыту кезінде сөйлеу тілінің лексикалық жағының олқылықтарын, оқу-терминологиялық лексиканы әлсіз меңгеруін, тиісті терминдермен белгіленетін түсініктер туралы формалды ұғымы ескеріледі.

8. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға аталған пәнді оқыту кезінде оқу процесін ерекше ұйымдастыруды талап ететін психологиялық сипаттары ескеріледі және келесідей принциптер:

1) мұқият таңдалған тапсырмалардың көмегімен ынталандырушы және дамытушы оқыту, оның ішінде сөйлеу әрекеті дағдыларын (тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым) дамыту, пәннің оқу материалында психикалық процестерді түзету (сөйлеу тілі, қабылдау, есте сақтау, ойлау);

2) "бағалау" арқылы оқытуды қолдау;

3) зерттеу әрекеттерін және белсенді оқыту әдістерін міндетті қолдануын мадақтау;

4) сыни ойлау стратегиясын қолдану;

5) бірнеше сезім нүктелеріне сүйену;

6) сабақта сөйлеу тілі қарым-қатынасы жағдайларын құру мақсатымен білім алушылардың жеке, жұптық, топтық әрекеттерін ұйымдастыру;

7) талқылау элементтерімен монологиялық сөйлеу тіл дағдыларын қалыптастыру;

8) білім алушылардың алдына қойылған проблемалық тапсырмаларды шешу жолдарын өз бетінше іздену;

9) мүсінін, көру қабілетін, психоэмоционалдық күшейтпесін алу, ұсақ және жалпы моторикасын, сөйлеу кезіндегі дем алуын түзету үшін денсаулық сақтау технологияларын қолдану;

10) білім алушыларды өзара оқыту (сынып ішінде және сыныптар арасында);

11) практикалық, шығармашылық әрекеттері (теория мен практика арасындағы алшақтықты жою үшін шығармашылық жұмыстардың түрлерін құру);

12) қосымша материалды іздеуді және қолдануды талап ететін тапсырмаларды орындау;

13) аталған пәннің қолданбалы сипатын демонстрациялау мақсатымен пәндік салалармен кіріктірілген тапсырмаларды қолдану;

14) сабақта әртүрлі әрекеттерді жиі ауыстырып отыру;

15) білім алушылардың жеке сезімдік, ойлау және практикалық тәжірибесіне сүйену ;

16) сабақтағы жағымды психоэмоционалдық ахуал;

17) мәтіндермен жұмыс кезінде білім алушылардың оқу сауаттылығын қалыптастыру қолданылады.

9. Пән мұғаліміне жалпыдидактикалық тәсілдерді, әдістерді, оқу процесін ұйымдастыру технологияларын пайдалану қарастырылады, яғни:

1) құндылыққа бағдарланған тәсіл оқу әрекетін ұйымдастыру және орындау тәсілі ретінде, оқу процесі білім алушылардың жеке құндылықтар жүйесін қалыптастыру кезінде нақты құндылықтар позициясынан оның нәтижелерін алу және қолдану;

2) тұлғаға бағдарланған тәсіл, мақсаты оқу процесін дербестендіру, білім алушы тұлғасын үйлесімді қалыптастыру және жан-жақты дамыту, жеке психикалық және дене даму ерекшеліктерін, қажеттіліктерін мен мінез-құлық мотивтерін, әлеуетті мүмкіндіктерін ескере отырып, оның шығармашылық күшін толық ашу болып табылады;

3) іс-әрекет тәсілі білім алушының білімдерді дайын түрде алмай, керісінше өзі ізденуімен, өз оқу қызметінің мазмұны мен формасын ұғынуымен, оның білімдерін белсенді және табысты қалыптастыруға, кең спектрдағы оқу біліктері мен дағдыларына көмектесетін нормалар жүйесін түсінуімен және қабылдауымен қорытындыланады;

4) сараланған тәсіл білім алушылардың ерекшеліктері ескеріліп, олардың әртүрлі топтары үшін оқу процесін мамандандыруды, оқытуды ынталандыруға әртүрлі тәсілдерді іздеуді, олардың шығармашылық және сыни ойлауын дамытуды түсіндіреді;

5) құзыреттіліктік тәсіл, әлеуметтік тәжірибені қолдану негізінде әртүрлі салалардағы және әрекет түрлеріндегі білім алушылардың өз бетінше шешу қабілеттерін дамытуға бағытталған; білім мазмұнын қамтитын танымдық, коммуникативтік, ұйымдастырушылық, адамгершіліктік проблемаларды өз бетінше шешу тәжірибесін білім алушыларда қалыптастыру үшін жағдайлар жасауды болжайды ;

6) "Геометрия" пәнін оқу пәндерімен байланыстыруға мүмкіндік беретін кіріктіруші тәсіл;

7) білім алушылардың өз бетінше оқу іс-әрекетін ұйымдастыру негізінде құрылатын жүйелі ықпал оларда әмбебап оқу іс-әрекеті жүйесін қалыптастыру мен дамытуды, өз бетімен оқу, өзін өзі дамыту, өзін өзі ұйымдастыру режиміндегі оқу процесін ұйымдастыруды қамтамасыз етеді;

8) ақпарат беруді және хабарлауды, екі немесе одан да көп адамдардың сөйлеу тілдік өзара іс-әрекеті процесіндегі білімдермен, дағдылармен және біліктермен алмасуды болжайтын коммуникативтік тәсіл; коммуникативтік тәсілдің нәтижесі тіл және сөйлеу тілі жүйесін дұрыс қолдана отырып, коммуникативтік тәртіпті, қарым-қатынастың адекватты жағдайын таңдай отырып, өзара іс-әрекет процесінде тіл арқылы қарым-қатынасты жүзеге асыруға қабілеттілігі болып табылады.

10. Оқыту процесі, есепке алу, бұзылған сөйлеу тілі қызметтерімен және барлық оқу процесіндегі екіншілік салдарлармен жұмыс түзету бағыттылығына ие. Түзету бағыттылығы принципі келесідей позициялармен қамтамасыз етіледі:

1) дыбыс айтуын, лексико-грамматикалық жұмысты түзету, байланыстырып сөйлеу тілін дамыту, артта қалған танымдық даму процестерді белсендіруге ілеспелі коммуникативтік дағдыларды жетілдіру;

2) екіншілік ақауларды түзетуге оқыту мазмұнының бағыттылығы: ойлаудың ұғымдық-логикалық нысандарын дамыту, ұсақ моторикасын дамыту, сенсорлық эталондарды нақтылау және саралау, тәртіп еріктілігін қалыптастыру;

3) білім алушылардың білімдерінің, біліктерінің және дағдыларының беріктігі оқу материалын меңгеру сапасының, оның есте сақтау тұрақтылығының, практикада жаңғырту және қолдану жеңілдігінің көрсеткіші ретінде.

11. Мұғалімнің кәсіби қызметі сүйемелдеу қызметінің мамандарымен – логопедпен, психологпен, медицина қызметкерлерімен жүйелі тиімді өзара іс-әрекет дайындығын, сөйлеу тілінің әртүрлі бұзылыстары бар білім алушыларға сабақта жеке түзету қолдауын көрсетуге мүмкіндік беретін арнайы әдістемелерді меңгеруді қамтиды.

12. Ерекше талаптар педагогтың сөйлеу тіліне қойылады: ақпараттылық, дұрыстығы, нақтылығы, логикалығы мен қолжетімділігі, мәнерлілігі, анық дикция, онтайлы қарқыны мен сөйлеу тілінің ырғағы.

13. Кабинетте міндетті түрде қабырғаға ілетін көрсету, маркерлік, интерактивті тақталар, толымдалған компьютер, сондай-ақ сызбалар, кестелер, көрнекі оқу материалы бар схемалар, дидактикалық материал қарастырылады.

14. "Геометрия" пәні кабинеті кіші және үлкен топтарда білім алушылардың қызметін жүзеге асыруға мүмкіндік беретін мобильді үстелдері, орындықтары бар кең бөлмені қамтиды. Аталған кабинеттерде жиһазды орын-орнына қою білім алушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкестендіріледі.

3-тарау. "Геометрия" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

15. "Геометрия" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 7-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында - 68 сағатты;
- 2) 8-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында - 68 сағатты;
- 3) 9-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында - 68 сағатты;
- 4) 10-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында - 68 сағатты құрайды.

16. 7-сыныпқа арналған "Геометрия" пәнінің базалық мазмұны:

- 1) 5-6 сыныптардағы математика курсының оқу материалын қайталау;

2) геометрияның алғашқы мәліметтері. Геометрияның негізгі ұғымдары. Геометрияның қарапайым фигуралары. Аксиома және теорема. Фигуралардың теңдігі. Теореманы дәлелдеу. Дәлелдеудің кері жору әдісі. Сыбайлас және вертикаль бұрыштар және олардың қасиеттері. Бұрыштың биссектрисасы. Перпендикуляр;

3) үшбұрыштар. Үшбұрыш және оның түрлері. Үшбұрыштардың теңдігі. Үшбұрыштардың теңдігінің белгілері. Теңбүйірлі үшбұрыш. Үшбұрыштың биссектрисасы, медианасы және биіктігі, орта сызығы;

4) түзулердің өзара орналасуы. Екі түзуді қиюшымен қиғанда пайда болған бұрыштар. Түзулердің параллельдік белгілері. Параллель түзулердің қасиеттері. Үшбұрыштардың бұрыштарының қосындысы. Үшбұрыштың сыртқы бұрышы. Үшбұрыштардың теңсіздігі. Тікбұрышты үшбұрыштың теңдік белгілері;

- 5) 7-сыныптағы геометрия курсын қайталау.

17. 8-сыныпқа арналған "Геометрия" пәнінің базалық мазмұны:

- 1) 7-сыныптағы геометрия курсын қайталау;

2) түзулердің өзара орналасуы. Тік бұрышты үшбұрыштың қасиеттері. Перпендикуляр түзулер. Көлбеу және оның проекциясы. Түзуге жүргізілген перпендикулярдың біреу ғана болуы;

3) шеңбер. Геометриялық салулар. Шеңбер, дөңгелек және оның элементтері мен бөліктері. Центрлік бұрыш. Түзу мен шеңбердің өзара орналасуы. Екі шеңбердің өзара орналасуы. Шеңберге жүргізілген жанама. Шеңберге жүргізілген жанамалардың қасиеттері. Үшбұрышқа іштей және сырттай сызылған шеңберлер. Салу есептері;

4) көпбұрыштар. Төртбұрыштарды зерттеу. Көпбұрыш. Дөңес көпбұрыш. Көпбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындысы. Көпбұрыштың сыртқы бұрышы. Көпбұрыштың сыртқы бұрыштарының қосындысы. Параллелограмм және оның қасиеттері. Параллелограммның белгілері. Тіктөртбұрыш, ромб және шаршы, олардың қасиеттері және белгілері. Фалес теоремасы. Пропорционал кесінділер. Трапеция. Тікбұрышты және теңбүйірлі трапециялар, олардың қасиеттері. Үшбұрыштың орта сызығы. Трапецияның орта сызығы. Үшбұрыштың тамаша нүктелері. Үшбұрыштың медианаларының қасиеті;

5) тікбұрышты үшбұрыштың қабырғалары мен бұрыштары арасындағы қатыстар. Тікбұрышты үшбұрыштағы сүйір бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі. Пифагор теоремасы;

6) 8-сыныптағы геометрия курсын қайталау.

18. 9-сыныпқа арналған "Геометрия" пәнінің базалық мазмұны:

1) 8-сыныптағы геометрия курсын қайталау;

2) тікбұрышты үшбұрыштың қабырғалары мен бұрыштары арасындағы қатыстар. Негізгі тригонометриялық тепе-теңдіктер және оның салдары. Синус, косинус, тангенс және котангенстің 30° , 45° , 60° бұрыштарындағы мәндері. Тікбұрышты үшбұрыштарды шешу. a және $(90^\circ - a)$ бұрыштарының тригонометриялық функциялары;

3) аудан. Аудан ұғымы. Тең шамалас және тең құрамдас фигуралар. Шаршының, тіктөртбұрыштың, параллелограммның, ромбтың, үшбұрыштың және трапецияның аудандары;

4) жазықтықтағы тікбұрышты координаталар жүйесі. Жазықтықтағы нүктенің координаталары. Кесінді ортасының координаталары. Екі нүктенің арақашықтығы. Шеңбердің теңдеуі. Түзудің теңдеуі. Теңдеулерімен берілген түзулер мен шеңберлердің өзара орналасуы. Координаталарды есептер шығаруда қолдану;

5) жазықтықтағы векторлар. Вектор ұғымы. Нөлдік вектор. Бірлік вектор. Коллинеар векторлар. Вектордың ұзындығы (модулі). Векторлардың теңдігі. Векторларды қосу және оның қасиеттері, векторларды азайту, векторды санға көбейту. Жазықтықтағы векторды екі коллинеар емес векторлар бойынша жіктеу. Вектордың координаталары. Координаталық түрде берілген векторларға амалдар қолдану. Векторлардың коллинеарлық белгісі;

6) 9-сыныптағы геометрия курсын қайталау.

19. 10-сыныпқа арналған "Геометрия" пәнінің базалық мазмұны:

1) 9-сыныптағы геометрия курсын қайталау;

2) жазықтықтағы векторлар. Нүктенің радиус-векторы. Жазықтықтағы нүктелердің координаталары мен векторлардың координаталары арасындағы байланыс. Векторлардың арасындағы бұрыш. Векторлардың скалярлық көбейтіндісі. Векторларды есептерді шығаруда қолдану;

3) жазықтықта түрлендіру. Жазықтықты түрлендіру, қозғалыс және оның қасиеттері. Түрлендірулердің композициясы (көбейтіндісі). Фигуралардың теңдігі және оның қасиеттері. Жазықтықтағы қозғалыстар – осьтік және центрлік симметриялар, параллель көшіру, бұру. Гомотетия, ұқсастық түрлендіру және оның қасиеттері. Ұқсас фигуралар. Үшбұрыштар ұқсастығының белгілері. Тікбұрышты үшбұрыштардың ұқсастығы;

4) үшбұрыштарды шешу. Синустар және косинустар теоремалары. Үшбұрыштарды шешу. Практикалық мазмұнды есептерді шешу. Шеңберге іштей немесе сырттай сызылған үшбұрыштың ауданын пайдаланып шеңбердің радиусын табу формулалары;

5) шеңбер. Дұрыс көпбұрыштар. Іштей сызылған бұрыш және оның қасиеттері. Шеңбердің хордалары мен қиюшы кесінділерінің пропорционалдығы туралы теорема. Шеңберге іштей және сырттай сызылған төртбұрыштар. Дұрыс көпбұрыштар және олардың қасиеттері. Шеңбер доғасының ұзындығы. Сектор мен сегмент ауданы. Іштей және сырттай сызылған шеңберлердің радиустарын көпбұрыштың қабырғаларымен, периметрімен және ауданымен байланыстыратын формулалар. Дұрыс көпбұрыштарды салу;

6) 10-сыныптағы геометрия курсы қайталау.

20. Оқу пәнінің мазмұны "Геометрия" бөлімін қамтиды.

21. "Геометрия" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) геометриялық фигуралар туралы түсінік;

2) геометриялық фигуралардың өзара орналасуы;

3) метрикалық қатыстар;

4) векторлар және түрлендірулер.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

22. Бағдарламадағы оқыту мақсаттары кодтық белгімен ұсынылған. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар - бөлім мен бөлімшені білдіреді, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 7.1.1.4 кодындағы "7" – сынып, "1.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

23. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1-кесте

1-бөлім. Геометрия				
	7 - сынып	8 - сынып	9 - сынып	10 - сынып
	7.1.1.1 планиметрияның негізгі фигураларын білу : нүкте, түзу; 7.1.1.2 нүктелер мен түзулердің			

1 . 1 Геометриялық фигуралар туралы түсінік	тиістілік аксиомаларын білу және қолдану ; 7.1.1.3 аксиоманың теоремадан айырмашылығын түсіну: теореманың шарты мен қорытындысын ажырату; 7.1.1.4 теоремаларды дәлелдеу әдістерін білу: тура дәлелдеу және " кері жору" әдістері; 7.1.1.5 кесінді, сәуле, бұрыш, үшбұрыш, жарты жазықтық анықтамаларын білу; 7.1.1.6 кесінділер мен бұрыштарды өлшеу аксиомаларын білу және қолдану ; 7.1.1.7 тең фигуралардың анықтамасы мен қасиеттерін білу және қолдану; 7.1.1.8 кесінділер мен бұрыштарды салы аксиомаларын білу және қолдану ; 7.1.1.9 сыбайлас және вертикаль бұрыштардың анықтамаларын білу; олардың қасиеттерін қолдану; 7.1.1.10 берілген үшбұрышқа тең үшбұрыштың бар болуы	8.1.1.1 тікбұрышты үшбұрыштың қасиеттерін білу және қолдану; 8.1.1.2 шеңбер мен дөңгелектің және олардың элементтерінің (центр, радиус, диаметр, хорда) анықтамаларын білу; 8.1.1.3 центрлік бұрыштың анықтамасы мен қасиеттерін білу және қолдану; 8.1.1.4 шеңбер диаметрі мен хордасының перпендикулярлығы туралы теоремаларды білу және қолдану; 8.1.1.5 нүктелердің геометриялық орнының анықтамасын білу; 8.1.1.6 перпендикуляр ұғымын біледі; 8.1.1.7 көпбұрыш, дөңес көпбұрыш, көпбұрыш элементтері анықтамаларын		10.1.1.1 доға ұзындығының формуласын білу және қолдану; 10.1.1.2 сектор мен сегмент ауданының формулаларын білу және қолдану; 10.1.1.3 іштей сызылған бұрыш анықтамасын және оның қасиеттерін білу; 10.1.1.4 дөңгелектегі кесінділердің пропорционалдылығы туралы теоремаларды білу және қолдану; 10.1.1.5 мәдени сөйлеу тілі қатынасының ережесін білу және орындау,

аксиомасын білу; б і л у ;
7.1.1.11 8.1.1.8 көпбұрыш
үшбұрыштың тың ішкі
медианасы, бұрыштарының
биссектрисасы, қосындыларының
биіктігі, орта және сыртқы
перпендикуляр, бұрыштарының
орта сызығы қосындыларының
анықтамаларын формулаларын
білу және оларды қорытып шығару;
с а л у ; 8.1.1.9
7.1.1.12 параллелограмм
үшбұрыштардың анықтамасын ,
түрлерін ажырату; қасиеттері мен
олардың белгілерін білу;
элементтерін білу; 8.1.1.10
7.1.1.13 сүйір тіктөртбұрыш, ромб
бұрышты, доғал , шаршы
бұрышты және анықтамаларын,
тікбұрышты қасиеттері мен
үшбұрыштардың белгілерін білу;
биіктіктерінің 8.1.1.11 Фалес
орналасуын теоремасын білу
салыстыру; және қолдану;
7.1.1.14 8.1.1.12
теңбүйірлі пропорционал
үшбұрыштың кесінділер туралы
белгілері мен теоремаларды білу
қасиеттерін және қолдану;
қолдану; 8.1.1.13 циркуль
7.1.1.15 мен сызғыштың
теңқабырғалы көмегімен кесіндіні
үшбұрыштың бірдей n бөлікке
қасиеттерін б ө л у ;
есептер шығаруда 8.1.1.14
қолдану; пропорционал
7.1.1.16 кесінділерді салу;
үшбұрыштар 8.1.1.15
теңдігінің трапецияның
белгілерін білу анықтамасын,
және оларды түрлерін және
есептеу мен қасиеттерін білу;
дәлелдеуге 8.1.1.16
арналған үшбұрыштың орта
есептерді шығару сызығының
кезінде қолдану; қасиетінің
7.1.1.17 анықтамасын білу
үшбұрыштың ішкі және қолдану;
бұрыштарының 8.1.1.17
қосындысы мен трапецияның орта
оның салдары сызығының
туралы білу және қасиетінің
есептерді шығару анықтамасын білу
кезінде оларды және қолдану;

қарым-қатынас
стилистикасын ұстану

	қолдану; 7.1.1.18 үшбұрыштың сыртқы бұрышының анықтамасын білу және оларды қолдану; 7.1.1.19 үшбұрыштың бұрыштары мен қабырғалары арасындағы қатысты білу және есептер шығаруда қолдану ; 7.1.1.20 тікбұрышты үшбұрыштар теңдігінің қасиеттері мен белгілерін есептер шығаруда білу және қолдану; 7.1.1.21 сөйлемнің мағынасына, кідірісіне және екпініне бағдарланып, негізгі логикалық екпін сөзді есту арқылы тану	8.1.1.18 сөйлемдегі және еркін сөйлеу тіліндегі негізгі логикалық екпін сөзді жеткілікті дауыс күшімен анықтау		
	7.1.2.1 нүктелердің түзу мен жазықтықта	8.1.2.1 перпендикуляр, көлбеу және көлбеудің проекциясы ұғымдарын меңгеру ; 8.1.2.2 нүктеден түзуге түсірілген перпендикулярдың біреу ғана болуы туралы теореманы білу және қолдану; 8.1.2.3 перпендикуляр түзулердің қасиеттерін білу және қолдану; 8.1.2.4 түзу мен шеңбердің, екі шеңбердің өзара		10.1.2.1 шеңберге іштей және сырттай сызылған төртбұрыштардың қасиеттері мен белгілерін білу және қолдану; 10.1.2.2 дұрыс

1.2. Геометриялық фигуралардың өзара орналасуы	орналасу аксиомаларын білу және қолдану (реттік аксиомасы) ; 7.1.2.2 түзулердің параллельдік аксиомасын білу; 7.1.2.3 екі түзуді қиюшымен қиғанда пайда болған бұрыштарды танып білу; 7.1.2.4 параллель түзулердің қасиеттері мен түзулердің параллельдік белгілерін білу және оларды есеп шығаруда қолдану ; 7.1.2.5 логикалық негізделген дәлелдерді қолданып, өзінің және сыныптастарының іс-әрекеттерін түсіндіру	орналасу жағдайларын талдау ; 8.1.2.5 шеңберге жүргізілген жанама мен қиюшының анықтамаларын білу және есептер шығаруда жанаманың қасиеттерін қолдану ; 8.1.2.6 үшбұрышқа іштей және сырттай сызылған шеңберлердің анықтамаларын білу ; 8.1.2.7 үшбұрышқа сырттай және іштей сызылған шеңберлердің центрлерінің орналасуын түсіндіру; 8.1.2.8 берілген бұрышқа тең бұрыш салу, бұрыштың биссектрисасын салу, кесіндіні қак бөл у ; 8.1.2.9 кесіндінің орта перпендикулярын және берілген түзуге перпендикуляр түзу салу ; 8.1.2.10 берілген элементтері бойынша үшбұрыш салу ; 8.1.2.11 амалдар жүйелілігін орнына келтіру, сыныптастарының іс-әрекеттерін бағалау	көпбұрыштардың анықтамасын және қасиеттерін білу; 10.1.2.3 дұрыс көпбұрыштарды салу; 10.1.2.4 дұрыс көпбұрышқа іштей және сырттай сызылған шеңберлердің радиустары арасындағы байланысты білу және қолдану ; 10.1.2.5 дұрыс көпбұрыштың қабырғаларын, периметрін, ауданын және оған іштей және сырттай сызылған шеңберлердің радиустарын байланыстыратын формулаларды білу және қолдану ; 10.1.2.6 үшбұрыш медианаларының қасиеттерін білу және қолдану ; 10.1.2.7 өзінің сөйлеу тілі тәртібін, айналасындағылардың тәртібін адекватты бағалау; сөйлемді өңдеу үшін міндетті серіктестікте өзара көмек көрсету "Жауап ... толық (толық емес), нақты (нақты емес) болды, сөздер анық (анық емес) айтылды"	
			9.1.3.1 бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсінің тікбұрышты	

	үшбұрыштың қабырғалары мен бұрыштарының қатыстары арқылы берілген анықтамаларын білу; 9.1.3.2 Пифагор теоремасын білу және қолдану; 9.1.3.3 тікбұрышты үшбұрышты 30°, 45°, 60° -қа тең бұрыштардың синус, косинус, тангенс және котангенсінің мәндерін табу үшін қолдану; 9.1.3.4 тікбұрышты үшбұрыштың элементтерін табу үшін 30°, 45°, 60° -қа тең бұрыштардың синус, косинус, тангенс және котангенсінің мәндерін қолдану; 9.1.3.5 берілген екі элементі бойынша тікбұрышты үшбұрыштың бұрыштары мен қабырғаларын табу; 9.1.3.6 көпбұрыш ауданының анықтамасы мен қасиеттерін білу; 9.1.3.7 тең шамалас және тең құрамдас фигуралардың анықтамаларын білу; 9.1.3.8 параллелограммның және ромбтың ауданы формулаларын қорытып шығару және қолдану; 9.1.3.9 үшбұрыштың ауданы	
8.1.3.1 Пифагор теоремасын білу және қолдану; 8.1.3.2 тікбұрышты үшбұрыштың тік		10.1.3.1 косинустар теоремасын білу және қолдану; 10.1.3.2 синустар теоремасын білу және қолдану; 10.1.3.3 іштей сызылған үшбұрыштың ауданын ($S = \frac{abc}{4R}$, мұндағы a, b – үшбұрыштың қабырғалары, R – сырттай сызылған шеңбер радиусы) және сырттай сызылған көпбұрыштың ауданының ($S = p \cdot r$ мұндағы r – іштей сызылған шеңбер радиусы, p – көпбұрыштың жарты периметрі) формуларын білу және қолдану; 10.1.3.4 шеңберге іштей

1.3. Метрикалық қатыстар	7.1.3.1 үшбұрыш теңсіздігін білу және қолдану; 7.1.3.2 үшбұрыштың қабырғаларына жүргізілген медианалар, биссектрисалар, биіктіктер және орта перпендикулярлар қасиеттерін білу және қолдану; 7.1.3.3 геометриялық фигураларды салуда әртүрлі типтегі сұрақтарды қою	бұрышының төбесінен гипотенузасына түсірілген биіктігінің қасиеттерін білу және қолдану; 8.1.3.3 үшбұрыштың қабырғаларына жүргізілген медианалар, биссектрисалар, биіктіктер және орта перпендикулярлар қасиеттерін білу және қолдану; 8.1.3.4 шарттар мен есептер шығаруды талқылауда диалогке белсенді қатысу	формуласын қорытып шығару және қолдану 9.1.3.10 трапецияның ауданы формуласын қорытып шығару және қолдану; 9.1.3.11 жазықтықта координаталарымен берілген екі нүктенің арақашықтықтығын есептеу; 9.1.3.12 кесінді ортасының координаталарын табу; 9.1.3.13 кесіндіні берілген қатынаста бөлетін нүктенің координаталарын табу; 9.1.3.14 центрі (a, b), радиусы r болатын шеңбердің теңдеуін $(x - a)^2 + (y - b)^2 = r^2$ білу; 9.1.3.15 берілген теңдеуі бойынша шеңбер салу; 9.1.3.16 түзудің теңдеуін және берілген екі нүкте арқылы өтетін түзудің теңдеуін жазу; 9.1.3.17 координаталармен берілген қарапайым есептерді шығару; 9.1.3.18 есептер шығаруда Пифагор теоремасын пайдаланып, $\sin^2 a + \cos^2 a = 1$ формуласын білу және қолдану; 9.1.3.19 негізгі тригонометриялық тепе-теңдіктерді білу және қолдану; 9.1.3.20 a және (90 -	немесе сырттай сызылған үшбұрыштардың аудандарын пайдаланып шеңбердің радиусын табу формулаларын білу және қолдану; 10.1.3.5 синустар және косинустар теоремаларын үшбұрыштарды шешуде қолдану; 10.1.3.6 сөйлеу тілін еркін

			а) бұрыштарының синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі арасындағы байланыстарды білу және қолдану; 9.1.3.21 $\sin$ f_0 $a, \cos$ f_0 a, tg және $\operatorname{ctg} a$ -ның мәндерін олардың біреуінің берілген мәні бойынша табу; 9.1.3.22 кез-келген құрылымдық күрделіліктегі буындар мен сөздерді анық және қосып айту	баяулату мен жылдамдату тәсілін игеру
1.4. Векторлар			9.1.4.1 вектордың, коллинеар векторлардың, тең векторлардың, нөлдік вектордың, бірлік вектордың және вектор ұзындығының анықтамаларын білу; 9.1.4.2 векторлардың коллинеарлық шартын қолдану; 9.1.4.3 векторларды қосу, векторды	10.1.4.1 вектордың координаталарын және вектордың ұзындығын табу; 10.1.4.2 координаталарымен берілген векторларға амалдар қолдану; 10.1.4.3 векторлардың скаляр көбейтіндісін және оның қасиеттерін білу және қолдану; 10.1.4.4 векторлар арасындағы бұрыштың анықтамасын білу; 10.1.4.5 векторлар арасындағы бұрышты есептеу; 10.1.4.6 векторлардың скаляр көбейтіндісін табу; 10.1.4.7 есептерді векторлық әдіспен шешу; 10.1.4.8 қозғалыстың түрлерін, композициясын және олардың қасиеттерін білу; 10.1.4.9 симметрия, параллель көшіру және бұру кезінде фигуралардың бейнелерін салу; 10.1.4.10 дұрыс көрбұрыштардың

және түрлендірулер			санға көбейту ережелерін білу және қолдану; 9.1.4.4 векторды екі коллинеар емес векторлар бойынша жіктеу; 9.1.4.5 5-7 сөзден тұратын лепті сөйлемдегі негізгі сөзді дауыспен және кідіріспен анықтау	симметрияларын білу; 10.1.4.11 гомотетияның анықтамасын және қасиеттерін білу; 10.1.4.12 ұқсас фигуралардың анықтамасын және қасиеттерін білу; 10.1.4.13 үшбұрыштар ұқсастығы белгілерін білу және қолдану; 10.1.4.14 тікбұрышты үшбұрыштардың ұқсастығын білу және қолдану; ұқсас фигуралардың қасиеттері; 10.1.4.15 үшбұрыш биссектрисасының қасиетін білу және қолдану; 10.1.4.16 ұқсас фигуралардың аудандары және ұқсастық коэффициенті арасындағы тәуелділік формуласын білу; 10.1.4.17 өз сөйлеу тілінің дыбыстық мәдениетін жетілдіруге ұмтылуды көрсету

24. Осы Бағдарлама сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

25. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру
деңгейінің 7-10 сыныптарына
арналған "Геометрия" оқу
пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік оқу
бағдарламасына
қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 7 - сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
5-6 сыныптардағы математика курсының оқу материалын қайталау		
2 - тоқсан		
1 . Геометрия	Геометрияның негізгі ұғымдары. Аксиома. Теорема	7.1.1.1 планиметрияның негізгі фигураларын білу: нүкте, түзу; 7.1.1.2 нүктелер мен түзулердің тиістілік аксиомаларын білу және қолдану; 7.1.1.3 аксиоманың теоремадан айырмашылығын түсіну: теореманың шарты мен қорытындысын ажырату; 7.1.1.5 кесінді, сәуле, бұрыш, үшбұрыш, жарты жазықтық анықтамаларын білу; 7.1.1.6 кесінділер мен бұрыштарды өлшеу аксиомаларын білу және қолдану; 7.1.1.8 кесінділер мен бұрыштарды салу аксиомаларын білу және қолдану; 7.1.1.10 берілген үшбұрышқа тең үшбұрыштың бар болуы аксиомасын білу
	Нүктелердің түзде және жазықтықта орналасуы	7.1.2.1 нүктелердің түзу мен жазықтықта орналасу аксиомаларын білу және қолдану (реттік аксиомасы); 7.1.2.2 түзулердің параллельдік аксиомасын білу;
	Фигуралар теңдігі	7.1.1.7 тең фигуралардың анықтамасы мен қасиеттерін білу және қолдану;
	Теореманы дәлелдеу әдістері : тура дәлелдеу және "кері жору" әдісі	7.1.1.4 теоремаларды дәлелдеу әдістерін білу: тура дәлелдеу және "кері жору" әдістері; 7.1.1.21 сөйлемнің мағынасына, кідірісіне және екпініне бағдарланып, негізгі логикалық екпін сөзді есту арқылы тану
	Сыбайлас және вертикаль бұрыштар, олардың қасиеттері	7.1.1.9 сыбайлас және вертикаль бұрыштардың анықтамаларын білу; олардың қасиеттерін қолдану;
3 - тоқсан		
1 . Геометрия	Үшбұрыш және оның түрлері	7.1.1.12 үшбұрыштардың түрлерін ажырату; олардың элементтерін білу;
	Үшбұрыштың биссектрисы, медианасы, биіктігі және орта сызығы	7.1.1.11 үшбұрыштың медианасы, биссектрисасы, биіктігі, орта перпендикуляры, орта сызығы анықтамаларын білу және оларды салу; 7.1.1.13 сүйір бұрышты, доғал бұрышты және тікбұрышты үшбұрыштардың биіктіктерінің орналасуын салыстыру;
	Үшбұрыштар теңдігінің белгілері	7.1.1.16 үшбұрыштар теңдігінің белгілерін білу және оларды есептеу мен дәлелдеуге арналған есептерді шығару кезінде қолдану;
	Теңбүйірлі үшбұрыш, оның қасиеттері және белгілері	7.1.1.14 теңбүйірлі үшбұрыштың белгілері мен қасиеттерін қолдану; 7.1.1.15 теңқабырғалы үшбұрыштың қасиеттерін есептер шығаруда қолдану;

1 . Геометрия	Параллель түзулер, олардың белгілері және қасиеттері	7.1.2.3 екі түзуді қиюшымен қиғанда пайда болған бұрыштарды танып білу; 7.1.2.4 параллель түзулердің қасиеттері мен түзулердің параллельдік белгілерін білу және оларды есеп шығаруда қолдану; 7.1.2.5 логикалық негізделген дәлелдерді қолданып, өзінің және сыныптастарының іс-әрекеттерін түсіндіру
	Үшбұрыш бұрыштарының қосындысы. Үшбұрыштың сыртқы бұрышы	7.1.1.17 үшбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындысы мен оның салдары туралы білу және есептерді шығару кезінде оларды қолдану; 7.1.1.18 үшбұрыштың сыртқы бұрышының анықтамасын білу және оларды қолдану; 7.1.1.19 үшбұрыштың бұрыштары мен қабырғалары арасындағы қатысты білу және есептер шығаруда қолдану;
	Үшбұрыш теңсіздігі	7.1.3.1 үшбұрыш теңсіздігін білу және қолдану; 7.1.3.2 үшбұрыштың қабырғаларына жүргізілген медианалар, биссектрисалар, биіктіктер және орта перпендикулярлар қасиеттерін білу және қолдану; 7.1.3.3 геометриялық фигураларды салуда әртүрлі типтегі сұрақтарды қою
	Тікбұрышты үшбұрыштардың теңдігінің белгілері	7.1.1.20 тікбұрышты үшбұрыштар теңдігінің қасиеттері мен белгілерін есептер шығаруда білу және қолдану;
7-сыныптағы геометрия курсын қайталау		

2) 8 - сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
7-сыныптағы геометрия курсын қайталау		
1 . Геометрия	Тікбұрышты үшбұрыштың қасиеттері	8.1.1.1 тікбұрышты үшбұрыштың қасиеттерін білу және қолдану; 8.1.1.6 перпендикуляр ұғымын біледі
	Шеңбер, дөңгелек, олардың элементтері мен бөліктері. Центрілік бұрыш	8.1.1.2 шеңбер мен дөңгелектің және олардың элементтерінің (центр, радиус, диаметр, хорда) анықтамаларын білу; 8.1.1.3 центрілік бұрыштың анықтамасы мен қасиеттерін білу және қолдану; 8.1.1.18 сөйлемдегі және еркін сөйлеу тіліндегі негізгі логикалық екі сөзді жеткілікті дауыс күшімен анықтау
	Перпендикуляр түзулер. Перпендикуляр, көлбеу және оның проекциясы	8.1.2.1 перпендикуляр, көлбеу және көлбеудің проекциясы ұғымдарын меңгеру; 8.1.2.2 нүктеден түзуге түсірілген перпендикулярдың біреу ғана болуы туралы теореманы білу және қолдану; 8.1.2.3 перпендикуляр түзулердің қасиеттерін білу және қолдану
2 - тоқсан		

1 . Геометрия	Шеңбер, дөңгелек, олардың элементтері мен бөліктері. Центрлік бұрыш	8.1.1.4 шеңбер диаметрі мен хордасының перпендикулярлығы туралы теоремаларды білу және қолдану; 8.1.1.5 нүктелердің геометриялық орнының анықтамасын білу;
	Шеңберге жүргізілген жанама және оның қасиеттері Секущая.	8.1.2.4 түзу мен шеңбердің, екі шеңбердің өзара орналасу жағдайларын талдау; 8.1.2.5 шеңберге жүргізілген жанама мен қиюшының анықтамаларын білу және есептер шығаруда жанаманың қасиеттерін қолдану; 8.1.2.11 амалдар жүйелілігін орнына келтіру, сыныптастарының іс-әрекеттерін бағалау
	Үшбұрышқа іштей және сырттай сызылған шеңберлер	8.1.2.6 үшбұрышқа іштей және сырттай сызылған шеңберлердің анықтамаларын білу; 8.1.2.7 үшбұрышқа сырттай және іштей сызылған шеңберлердің центрлерінің орналасуын түсіндіру;
	Салу есептері	8.1.2.8 берілген бұрышқа тең бұрыш салу, бұрыштың биссектрисасын салу, кесіндіні қақ бөлу; 8.1.2.9 кесіндінің орта перпендикулярын және берілген түзуге перпендикуляр түзу салу; 8.1.2.10 берілген элементтері бойынша үшбұрыш салу; 8.1.2.11 амалдар жүйелілігін орнына келтіру, сыныптастарының іс-әрекеттерін бағалау
3 - тоқсан		
1 . Геометрия	Көпбұрыш. Дөңес көпбұрыш	8.1.1.7 көпбұрыш, дөңес көпбұрыш, көпбұрыш элементтері анықтамаларын білу; 8.1.1.8 көпбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындыларының және сыртқы бұрыштарының қосындыларының формулаларын қорытып шығару;
	Параллелограмм, ромб, тіктөртбұрыш, шаршы және олардың қасиеттері мен белгілері	8.1.1.9 параллелограмм анықтамасын, қасиеттері мен белгілерін білу; 8.1.1.10 тіктөртбұрыш, ромб, шаршы анықтамаларын, қасиеттері мен белгілерін білу;
	Фалес теоремасы	8.1.1.11 Фалес теоремасын білу және қолдану;
	Пропорционал кесінділер	8.1.1.12 пропорционал кесінділер туралы теоремаларды білу және қолдану; 8.1.1.13 циркуль мен сызғыштың көмегімен кесіндіні бірдей n бөлікке бөлу; 8.1.1.14 пропорционал кесінділерді салу; 8.1.1.18 сөйлемдегі және еркін сөйлеу тіліндегі негізгі логикалық екпін сөзді жеткілікті дауыс күшімен анықтау
4 - тоқсан	Трапеция, түрлері мен қасиеттері. Трапеция мен үшбұрыштың орта сызықтары	8.1.1.15 трапецияның анықтамасын, түрлерін және қасиеттерін білу; 8.1.1.16 үшбұрыштың орта сызығының қасиетінің анықтамасын білу және қолдану; 8.1.1.17 трапецияның орта сызығының қасиетінің анықтамасын білу және қолдану;
		8.1.3.2 тікбұрышты үшбұрыштың тік бұрышының төбесінен гипотенузасына түсірілген биіктігінің қасиеттерін білу және қолдану;

1 . Геометрия	Үшбұрыштың тамаша нүктелері	8.1.3.3 үшбұрыштың қабырғаларына жүргізілген медианалар, биссектрисалар, биіктіктер және орта перпендикулярлар қасиеттерін білу және қолдану;
	Пифагор теоремасы	8.1.3.1 Пифагор теоремасын білу және қолдану; 8.1.3.2 тікбұрышты үшбұрыштың тік бұрышының төбесінен гипотенузасына түсірілген биіктігінің қасиеттерін білу және қолдану; 8.1.3.4 шарттар мен есептер шығаруды талқылауда диалогке белсенді қатысу
8-сыныптағы геометрия курсын қайталау		

3) 9 - сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту максаттары
1 - тоқсан		
8-сыныптағы геометрия курсын қайталау		
1 . Геометрия	Тригонометриялық функциялар	9.1.3.1 бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсінің тікбұрышты үшбұрыштың қабырғалары мен бұрыштарының қатыстары арқылы берілген анықтамаларын б і л у ; 9.1.3.2 Пифагор теоремасын білу және қолдану;
	Негізгі тригонометриялық тепе-теңдіктер	$\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$ 9.1.3.16 есептер шығаруда Пифагор теоремасын пайдаланып, формуласын білу және қолдану; 9.1.3.17 негізгі тригонометриялық тепе-теңдіктерді білу және қ о л д а н у ; 9.1.3.18 α және $(90^\circ - \alpha)$ бұрыштарының синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі арасындағы байланыстарды білу және қ о л д а н у ; 9.1.3.19 $\sin$ $\cos$ $\tan$ $\cot$ $\sec$ $\csc$ ctg $\operatorname{ctg} \alpha$ және $\operatorname{ctg} \alpha$ -ның мәндерін олардың біреуінің берілген мәні б о й ы н ш а т а б у ; 9.1.3.20 кез-келген құрылымдық күрделіліктегі буындар мен сөздерді анық және қосып айту
	Тікбұрышты үшбұрыштарды шешу	9.1.3.3 тікбұрышты үшбұрышты 30° , 45° , 60° -қа тең бұрыштардың синус, косинус, тангенс және котангенсінің мәндерін табу үшін қолдану; 9.1.3.4 тікбұрышты үшбұрыштың элементтерін табу үшін 30° , 45° , 60° - қа тең бұрыштардың синус, косинус, тангенс және

		котангенсінің мәндерін қолдану; 9.1.3.5 берілген екі элементі бойынша тікбұрышты үшбұрыштың бұрыштары мен қабырғаларын табу;
	Фигураның ауданы және оның қасиеттері	9.1.3.6 көпбұрыш ауданының анықтамасы мен қасиеттерін білу; 9.1.3.7 тең шамалас және тең құрамдас фигуралардың анықтамаларын білу;
2 - тоқсан		
1 . Геометрия	Төртбұрыштар мен үшбұрыштардың аудандары	9.1.3.8 параллелограммның және ромбтың ауданы формулаларын қорытып шығару және қолдану; 9.1.3.9 үшбұрыштың ауданы формуласын қорытып шығару және қолдану; 9.1.3.10 трапецияның ауданы формуласын қорытып шығару және қолдану;
3 - тоқсан		
1 . Геометрия	Жазықтықтағы координаталар әдісі. Түзу теңдігі. Шеңбер теңдігі	9.1.3.11 жазықтықта координаталарымен берілген екі нүктенің арақашықтықтығын есептеу; 9.1.3.12 кесінді ортасының координаталарын табу; 9.1.3.13 кесіндіні берілген қатынаста бөлетін нүктенің координаталарын табу; 9.1.3.14 центрі (a, b), радиусы r болатын шеңбердің теңдеуін $(x - a)^2 + (y - b)^2 = r^2$ білу; 9.1.3.15 берілген теңдеуі бойынша шеңбер салу; 9.1.3.16 түзудің теңдеуін және берілген екі нүкте арқылы өтетін түзудің теңдеуін жазу; 9.1.3.17 координаталармен берілген қарапайым есептерді шығару; 9.1.3.18 есептер шығаруда Пифагор теоремасын пайдаланып, формуласын білу және қолдану; $\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$ 9.1.3.19 негізгі тригонометриялық тепе-теңдіктерді білу және қолдану; 9.1.3.20 a және (90 - a) бұрыштарының синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі арасындағы байланыстарды білу және қолдану; 9.1.3.21 sin a, cos a, tg a және ctg a-ның мәндерін олардың біреуінің берілген мәні бойынша табу; 9.1.3.22 кез-келген құрылымдық күрделіліктегі буындар мен сөздерді анық және қосып айту
	Мәтінді есептерді шығару	9.1.3.17 координаталармен берілген қарапайым есептерді шығару;
4 - тоқсан		
1 . Геометрия	Вектор. Векторларға амалдар қолдану. Коллинеар және коллинеар емес векторлар	9.1.4.1 вектордың, коллинеар векторлардың, тең векторлардың, нөлдік вектордың, бірлік вектордың және вектор ұзындығының анықтамаларын білу; 9.1.4.2 векторлардың коллинеарлық шартын қолдану; 9.1.4.3 векторларды қосу, векторды санға көбейту ережелерін білу және қолдану; 9.1.4.4 векторды екі коллинеар емес векторлар бойынша жіктеу;

		9 . 1 . 4 . 5 5-7 сөзден тұратын лепті сөйлемдегі негізгі сөзді дауыспен және кідіріспен анықтау
9-сыныптағы геометрия курсын қайталау		

4) 10 - сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
9-сыныптағы геометрия курсын қайталау		
1 . Геометрия	Вектордың координаталары. Координаталық түрде берілген векторларға амалдар қолдану	10.1.4.1 вектордың координаталарын және вектордың ұзындығын табу ; 10.1.4.2 координаталарымен берілген векторларға амалдар қолдану; 10.1.4.3 векторлардың скаляр көбейтіндісін және оның қасиеттерін білу және қолдану ; 10.1.4.4 векторлар арасындағы бұрыштың анықтамасын білу; 10.1.4.5 векторлар арасындағы бұрышты есептеу; 10.1.4.6 векторлардың скаляр көбейтіндісін табу; 10.1.4.7 есептерді векторлық әдіспен шешу;
	Қозғалыс және оның қасиеттері	10.1.4.8 қозғалыстың түрлерін, композициясын және олардың қасиеттерін білу ; 10.1.4.9 симметрия, параллель көшіру және бұру кезінде фигуралардың бейнелерін салу;
	Гомотетия және оның қасиеттері	10.1.4.9 симметрия, параллель көшіру және бұру кезінде фигуралардың бейнелерін салу; 10.1.4.10 дұрыс көрбұрыштардың симметрияларын білу; 10.1.4.11 гомотетияның анықтамасын және қасиеттерін білу;
2 - тоқсан		
1 . Геометрия	Ұқсас фигуралар және олардың қасиеттері. Үшбұрыштар ұқсастығының белгілері	10.1.4.12 ұқсас фигуралардың анықтамасын және қасиеттерін білу; 10.1.4.13 үшбұрыштар ұқсастығы белгілерін білу және қолдану; 10.1.4.14 тікбұрышты үшбұрыштардың ұқсастығын білу және қолдану; ұқсас фигуралардың қасиеттері; 10.1.4.15 үшбұрыш биссектрисасының қасиетін білу және қолдану; 10.1.4.16 ұқсас фигуралардың аудандары және ұқсастық коэффициенті арасындағы тәуелділік формуласын білу; 10.1.4.17 өз сөйлеу тілінің дыбыстық мәдениетін жетілдіруге ұмтылуды көрсету
	Үшбұрыштарды шешу	10.1.3.1 косинустар теоремасын білу және қолдану; 10.1.3.2 синустар теоремасын білу және қолдану; 10.1.3.3 іштей сызылған үшбұрыштың ауданын ($S = \frac{abc}{4R}$, мұндағы a, b, c – үшбұрыштың қабырғалары, R – сырттай сызылған шеңбер радиусы) және сырттай сызылған көпбұрыштың ауданының ($S = p \cdot r$ мұндағы – іштей сызылған шеңбер радиусы, p - көпбұрыштың жарты периметрі) формуларын білу және қолдану;
3 - тоқсан		

1 . Геометрия	Үшбұрыштарды шешу	10.1.3.4 шеңберге іштей немесе сырттай сызылған үшбұрыштардың аудандарын пайдаланып шеңбердің радиусын табу формулаларын білу және қолдану; 10.1.3.5 синустар және косинустар теоремаларын үшбұрыштарды шешуде қолдану; 10.1.3.6 сөйлеу тілін еркін баяулату мен жылдамдату тәсілін игеру
	Шеңбер және дөңгелек . Доғаның ұзындығы. Дөңгелек, сектор және сегменттің аудандары	10.1.1.1 доға ұзындығының формуласын білу және қолдану; 10.1.1.2 сектор мен сегмент ауданының формулаларын білу және қолдану;
4 - тоқсан		
1 . Геометрия	Шеңбер және дөңгелек . Доғаның ұзындығы. Дөңгелек, сектор және сегменттің аудандары	10.1.1.3 іштей сызылған бұрыш анықтамасын және оның қасиеттерін білу; 10.1.1.4 дөңгелектегі кесінділердің пропорционалдылығы туралы теоремаларды білу және қолдану; 10.1.1.5 мәдени сөйлеу тілі қатынасының ережесін білу және орындау, қарым-қатынас стилистикасын ұстану
	Дұрыс көпбұрыштар, олардың қасиеттері және симметриялары	10.1.2.1 шеңберге іштей және сырттай сызылған төртбұрыштардың қасиеттері мен белгілерін білу және қолдану; 10.1.2.2 дұрыс көпбұрыштардың анықтамасын және қасиеттерін білу; 10.1.2.3 дұрыс көпбұрыштарды салу; 10.1.2.4 дұрыс көпбұрышқа іштей және сырттай сызылған шеңберлердің радиустары арасындағы байланысты білу және қолдану; 10.1.2.5 дұрыс көпбұрыштың қабырғаларын, периметрін, ауданын және оған іштей және сырттай сызылған шеңберлердің радиустарын байланыстыратын формулаларды білу және қолдану; 10.1.2.6 үшбұрыш медианаларының қасиеттерін білу және қолдану; 10.1.2.7 өзінің сөйлеу тілі тәртібін, айналасындағылардың тәртібін адекватты бағалау; сөйлемді өңдеу үшін міндетті серіктестікте өзара көмек көрсету "Жауап ... толық (толық емес), нақты (нақты емес) болды, сөздер анық (анық емес) айтылды"
10-сыныптағы геометрия курсын қайталау		

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 68 – қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 508 - қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5 - 10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007

жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Информатика" пәнін оқыту мақсаты сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларды қазіргі заманғы ақпараттық технологияларды тиімді қолдану үшін олармен жұмыс жасаудағы базалық білімдермен, біліктер мен дағдыларымен қамтамасыз ету.

3. Міндеттері:

1) адам қызметінің әртүрлі салаларындағы ақпараттық технологияларды қолдану болашағы және техникалық мүмкіндіктері, қоғамдағы ақпараттық процестердің рөлін түсінуді қалыптастыру;

2) еңбекте және оқуда, күнделікті өмірде ақпараттық технологияларды тиімді пайдалана алуды дамыту, ақпараттың жекелей сұраныстарына бағытталған өңдеулер мен тұрақты дағдыларды дамыту;

3) білім алушылардың жүйені талдауы үшін шешімдерді жасау, өз өнімін бағалау және бағдарламалық қосымшаларды қалыптастыруы үшін компьютер жұмысының базалық қағидаларын игеруі;

4) білім алушыларда логикалық, алгоритмдік, сонымен қатар, алға қойған тапсырмалардың тиімді түрде шешімін табу, құрамдас бөліктердің ортақ заңдылықтарын бөліп қарастыру мәселелерін ашып көрету, жалпыландырушы сипатқа ие есептік ойлауды дамыту;

5) білім алушылардың ақпараттық мәдениетін қалыптастыру – жалпыға ортақ ережелерді ұстану, тұлға және барлық қазақ қоғамының көзқарасын есепке алу.

4. Түзеу міндеттері:

1) қарым-қатынас жағдайына сәйкес нормативтілік, ақпараттылық тұрғысынан тілдік құралдарды таңдау және бағалай алуды қалыптастыру, сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың академиялық тілді игеруі және пән бойынша түсініктік аппаратты байыту;

2) сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың мультимедиялық технологияларды пайдалану арқылы барлық сенсорлық жүйелерді дамытуды түзетуге үйрету;

3) сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларын сөйлеуінің коммуникативтік сапасын және олардың коммуникативтік дағдыларын жетілдіру;

4) қозғалыс сферасын дамыту;

5) оқытудың белсенді әдістерін ендіру арқылы сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларды мақсатты түрде әлеуметтендіру, ақпараттық-коммуникациялық ортаны құру, өзінің болашақ кәсіби қызметінің бағытын таңдау, функционалдық сауаттылықты дамыту.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың "Информатика" оқу пәнін толыққанды игеру қиындығы кең ауқымды терминологиялық сөздікті игеру үшін қажетті пәндердің күрделі бөлімдерінің мазмұнының болуымен, ақпараттық анықтамалардың, кеңістіктік түсінік, ақпараттық алгоритмдік және логикалық ойлаудың тілін түсіне алуымен байланысты.

6. Оқу процесін ұйымдастыру мына қағидалар негізінде жүзеге асырылады:

1) жіті іріктеліп таңдалынып алынған тапсырмалардың көмегімен ынталандыру және дамыту тұрғысынан білім беру, соның ішінде сөйлеу қызметінің дағдыларын дамыту, пәннің оқу материалдарындағы психикалық процестерді түзету;

2) сабақ барысында сөйлеу тәртібін ұстану;

3) "оқытуды бағалау" арқылы оқытуды қолдау;

4) зерттеу қызметін кеңейту және оқытудың белсенді әдістерін міндетті түрде пайдалану;

5) сыни ойлау стратегияларын пайдалану;

6) бірнеше анализаторлардың міндетті тіректері;

7) сабақта сөйлеу қатынасын құру жағдайын жасау мақсатында топтық, қосарлы, жекелей қызметтерді ұйымдастыру; талқылау элементтеріне ие монологиялық сөйлеу дағдыларын қалыптастыру;

8) сөйлеудің ауыр бұзылыстарына ұшыраған білім алушылар алдындағы қойылған шешімдердің жолдарын өздігінен іздеу;

9) сөйлеудегі тыныс алу, ұсақ және жалпы моториктерді түзету, психоэмоционалды күш түсірудің алдын-алу, арқа, көру бұзылыстарының алдын алатын сақтандырушы технологияларды пайдалану;

10) сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың өзара білім алмасуы;

11) тәжірибелік, шығармашылық қызмет;

12) іздестіру және қосымша материалды пайдалануды талап ететін тапсырмаларды орындау;

13) "Информатка" пәнін қолданбалы сипатын көрсету мақсатында пәндік салалармен біріктірілген тапсымаларды пайдалану;

14) сабақтағы қызмет түрлерін жиі ауыстыру; әртүрлі типтегі сабақтарды пайдалану ;

15) сөйлеудің ауыр бұзылыстарына ұшыраған білім алушылардың жеке сезімдік, ойлау және тәжірибелік тәжірибесінің тірегі;

16) сабақтың оң психоэмоционалды климаты;

17) мәтіндермен жұмыс жасау кезінде сөйлеудің ауыр бұзылыстарына ұшыраған білім алушылардың оқу сауаттылығын қалыптастыру.

7. Білім берудің жаңартылған мазмұнына өту мақсатында оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері, әдістері, технологиялары қолданылады:

1) "мұғалім - білім алушы" өзара қарым-қатынасының сипатының серіктестік өзгеруіне, сонымен қатар танымдық қызығушылықты тәрбиелеу. Зерттеу тәсілін пайдалану тұлғаның танымдық сферасын дамытуға, өзін-өзі қалыптастырудың дағдылары мен шеберлігін қалыптастыруға ықпал етеді;

2) құндылықтық бағыттық тәсіл оқу қызметін ұйымдастыру және іске асыру тәсілі ретінде, белгілі бір құндылықтар тұрғысынан нәтижелерді алу және пайдалану;

3) тұлғалық-бағыттық тәсілдің мақсаты оқу процесін жекелендіру, оқу тұлғасын жан-жақты қалыптастыру және үйлесімді түрде дамыту болып табылады, олардың әлеуеттік мүмкіндіктері, мінез-құлқының қажеттіліктері мен мотивтері, психологиялық және физиологиялық жекелей даму ерекшеліктері ерекшеліктерін есепке ала отырып оның шығармашылық әлеуетін толығымен ашу;

4) қызметтік тәсілдің мәні сол мұнда білім алушылар білімді дайын күйінде алмайды, өзі ізденеді, өзінің оқу қызметінің мазмұны мен формаларын түсінеді, оның нормаларын қабылдайды;

5) олардың әртүрлі ерекшеліктерін ескере отырып, білім алушылардың әртүрлі топтары үшін оқу процесін арнайы сипатқа бағыттайтын сараланған тәсіл, оқытуды мотивациялаудың әртүрлі тәсілдерін іздеу, шығармашылық және сыни ойлауды дамыту ;

6) білім алушыларда әлеуметтік тәжірибені пайдалану негізінде қызметтің барлық түрлері мен салаларындағы мәселелерді өздігінен шешуді дамытуға бағытталған құзырлық тәсіл;

7) "Информатика" пәнінің оқу пәндерімен байланысын көрсететін интегративті тәсіл. Аталмыш тәсіл психикалық процестерге әсер етеді, жүктеулерді жеңілдетіп, оқу материалын жаңа, анағұрлым тиімді түрде игеруге мүмкіндік береді;

8) білім алушылардың өзіндік оқу қызметін ұйымдастыру негізінде құрылатын жүйелік тәсіл олардағы бірегей оқу әрекеттерінің жүйесін қалыптастыру және дамытуды, өзін-өзі ұйымдастыру, дамыту, оқыту тәртібіндегі оқу процесін ұйымдастыруды қалыптастырады;

9) ақпарат беруді және хабарлауды, екі немесе одан да көп адамдардың сөйлеу тілдік өзара іс-әрекеті процесіндегі білімдермен, дағдылармен және біліктермен алмасуды болжайтын коммуникативтік тәсіл; коммуникативтік тәсілдің нәтижесі тіл және сөйлеу тілі жүйесін дұрыс қолдана отырып, коммуникативтік тәртіпті, қарым-қатынастың адекватты жағдайын тандай отырып, өзара іс-әрекет процесінде тіл арқылы қарым-қатынасты жүзеге асыруға қабілеттілігі болып табылады;

10) оқыту әдісі ретінде ойын формаларын пайдалану білім алушылардың танымдық қызметтерін белсендендіруге ықпал етеді. Қызметтің ұжымдық формаларын ұйымдастыруға бағытталған ойындық тәсілдерде білім алушылар шағын топтарда

өзгенің пікірін сыйлауды, соңғы нәтижелерді болжамдауды, өз жұмысын жоспарлауды, мақсаттарға қол жеткізу әдістерін анықтауға ықпал етеді;

11) жобалық тәсілдің ортасында білім алушының және топ білім алушыларының ғылыми-зерттеу, шығармашылық немесе тәжірибелік мәселелерін шешуге бағытталған жобалық тәсіл. Ол жалпы мақсатпен, әрекеттер мен әдістердің үйлесімділігімен сипатталады;

12) дамыта отырып білім беру, оның мақсаты білім алушының білімді өздігінен игеруге дайындау, шындықты іздеу, сонымен қатар күнделікті өмірде біреуге тәуелді болмау. Ол сөйлеу, есте, сақтау, ойлауға бағытталған оқыту әдістері, пікірталасты, дидактикалық ойындарды оқытуда пайдалана отырып, білім алушыларды қызметтің әртүрлі түрлеріне тарту формасында жүзеге асады;

13) мәселелі оқыту дүниетанымды қалыптастыратын өзекті құрал. Мәселелік оқытудың тиімділігі сол онда білім алушыларда сыни, шығармашылық, диалектілік ойлау қалыптасады;

14) жекелей оқыту оқыту процесін жекелендіруге және тәрбиелеуге, білім алушылардың ерекшеліктеріне, өзіндік танымдық қызметті қалыптастыруға, өзіндік қалыптасу мен дайындыққа ықпал етеді;

15) зерделенетін материалдың мәні және оларды оқыту қажеттілігін түсіну, тәжірибеде сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың білімі мен дағдысын саналы түрде игеру және қолдануды қамтамасыздандыратын оқыту жұмысының құрылымын құруды талап ететін оқудағы саналылық.

8. Пәннің түзету бағыттылығы:

- 1) сабақтардың мақсатымен;
- 2) екіншілік бұзылыстарды түзетудегі оқыту мазмұнының бағыттылығымен;
- 3) білімділікпен, дағдылармен;
- 4) ғылыми білімді дұрыс меңгерумен қамтамасыз етіледі.

9. Оқытудың әдістемелік шарттары:

1) танымдық процесті когнитивті қолдау бойынша әдістемелік тәсілдердің кешенін қолдану;

2) материалды күрделендірудің баяулығы, оны жіктеу, кванттау, тиімді дозалау, жаңа жағдайларда бірнеше рет вариацияланатын білім қолданудағы жаттығулардың ұлғайтылған көлемі;

3) білім алушылардың ойлау типін дамыту деңгейін есепке алудың полисенсорлы негізіндегі оқу материалын ұсыну, материалды түсіндіру әртүрлі логикалық тәсілдермен жүргізіледі: индуктивті немесе дедуктивті негізде, талдау негізінде немесе ситуациялар негізінде;

4) материалды ұсыну қарқынымен сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың дұрыс қабылдау мүмкіндігі;

5) бейімделген оқу мәтіндерін қолдану;

6) сөйлеу рәсімін визуалды қолдау.

10. Информатиканың оқу пәндерімен байланысын жүзеге асыру сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларды олардың қызығушылығы бар салаларына қатысты білім алып қана қоймай олардың танымдық мотивациясына дамуына оң ықпал етеді.

11. Педагогтың сөйлеу тіліне қойылатын талаптар төмендегілерді:

1) педагогтың сөзі ақпараттық, дұрыс, нақты, логикалық және қолжетімді, таза, мәнді және мағыналы, бай және образды болуды;

2) білім алушылардың пайдасына өз сөздерінің көлемін азайтуды қарастырады.

12. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың пәнге тән академиялық тілінің қалыптасуы – түзету жұмысының базалық бағыттарының бірі.

13. Ғылыми – терминологиялық сөздікті жүйелі қалыптастыру мақсатында мұғалім сынып логопедіне логопедиялық сабақтарда оны нақтылау және білім алушылардың белсенді сөз қорына енгізу үшін пәндік сөздік қорын ұсынады.

14. Информатика кабинеті теоретикалық және тәжірибелік, сыныптық және сыныптан тыс сабақтар өткізу үшін қолданылатын оқу-тәрбиелік бөлімше ретінде ұйымдастырылады.

3 - тарау. "Информатика" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

15. "Информатика" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;

2) 6-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;

3) 7-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;

4) 8-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;

5) 9-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;

6) 10-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты құрайды.

16. Оқу пәнінің мазмұны оқыту бөлімдері бойынша ұйымдастырылған. Оқу пәнінің мазмұны оқыту бөлімдері бойынша ұйымдастырылған. Бөлімдер күтілетін нәтиже түрінде сыныптар бойынша оқыту мақсаттарынан көрініс беретін бөлімшелерге бөлінген: дағдылар немесе машықтар, білімдер немесе ұғымдар.

17. Оқу пәнінің базалық мазмұны 4 бөлімді қамтиды:

1) 1-бөлім "Компьютерлік жүйелер";

2) 2-бөлім "Ақпараттық процестер";

3) 3-бөлім "Компьютерлік ойлау";

4) 4-бөлім "Денсаулық және қауіпсіздік".

18. "Компьютерлік жүйелер" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) компьютердің құрылғылары;

2) бағдарламалық қамтамасыздандыру;

3) компьютерлік желілер.

19. "Ақпараттық процестер" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) ақпаратты ұсыну және өлшеу;

2) ақпараттық нысандарды құру және түрлендіру.

20. "Компьютерлік ойлау" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) үлгілеу;

2) алгоритмдер;

3) бағдарламалау.

21. "Денсаулық және қауіпсіздік" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) эргонометрика;

2) ақпараттық және онлайн қауіпсіздік.

22. 5-сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) компьютерлік жүйелер: кіріспе, компьютер және қауіпсіздік, қауіпсіздік техникасы және жұмыс орнын ұйымдастыру; компьютердің негізгі құрылғылары (жады және қатты диск); өзге жұмысты көшіріп алудың қауіпсіздігі; құжаттарға пароль қою; жалпы қолжетімділіктегі файлдармен жұмыс жасау (орналастыру, редакциялау, тартып алу);

2) ақпараттық процестер: интернеттегі қауіпсіздік, бағдарламалық қамтамасыздандыру; растрлық суреттерді жасау және редакциялау;

3) компьютерлік ойлау: алгоритм; атқарушы, атқарушының командалар жүйесі; алгоритмді сөздік формада ұсыну, бағдарламалау, бағдарламалаудың ойындық ортасы (Лого, Scratch (скратч); бұтақтану; цикл; жобаны әзірлеу; бағдарламалаудың ойындық ортасындағы нысандар мен оқиғалардың анимациясын жасау (Лого, Scratch (скратч); құжатты баспаға дайындау (беттің параметрлерін қою, алдын-ала қарау); жобаны ұсыну;

4) денсаулық және қауіпсіздік: қауіпсіздік техникасы және жұмыс орнын ұйымдастыру, интернеттегі қауіпсіздік, өзгенің жұмысын көшіріп алудың заңсыздығы, құжаттарға пароль қою.

23. 6-сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) компьютерлік жүйелер: қауіпсіздік техникасы; есептеуіш техниканың даму тарихы; компьютердің негізгі құрылғыларының өзара әрекеті; операциялық жүйенің негізгі қызметтері, желісіз желілер;

2) ақпараттық процестер: мәтіндік құжаттардағы сілтемелерді ұйымдастыру: сілтемелер; үлкен сілтемелер; тақырып қою; реферат жасау; компьютерлік ойлау: мәтіндік ақпаратты ұсыну; ақпаратты беру; мәтіндік ақпаратты шифрлау; ақпаратты қосарлы түрде ұсыну; компьютерлік графика; векторлы суреттерді жасау; растрлық және векторлық суреттерді салыстыру;

3) компьютерлік ойлау: компьютерлік ойындарды жасау: компьютердегі тапсырмаларды шешу деңгейлері; блок-сызба түріндегі алгоритмді ұсыну;

компьютерлік ойын концепциясы; бағдарламалаудың ойындық ортасындағы әзірleme мен сценарийді жүзеге асыру; ойынды әзірлеу деңгейінде қолданылатын құрамдас бөліктер; бағдарламадағы қателіктерді анықтау және түзету; ойынға арналған құжатнамалар; сілтемелерді ұйымдастыру; пайдаланылған ресурстарға сілтемелер;

4) денсаулық және қауіпсіздік: эргономика, қауіпсіздік техникасы, авторлық құқық, плагиат, сілтемелерді ұсыну (ауқымды сілтемелер, мазмұны, атауы, нұсқамалары), ресурстарды пайдалану сілтемелері.

24. 7-сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) компьютерлік жүйелер: ақпаратты өлшеу бірліктері, бір өлшеу бірліктерінен өзгесіне ауыстыру, компьютер жадысының түрлері (жедел есте сақтаушы құрылғы, ұдайы есте сақтаушы құрылғы, сыртқы жады, кеш-жады); бірдей ақпаратты сақтаушы әртүрлі форматтағы файлдардың өлшемдерін салыстыру; ақпаратты нығыздау, мұрағат-бағдарламалар, мұрағаттарды жасау және қаптау, тағайындалуы, компьютерлік жүйелерді жіктеу (ауқымы жағынан, топологиясы бойынша);

2) ақпараттық процестер: ақпаратты зиянды бағдарламалаудан қорғау, электронды кестелер көмегімен тапсырмаларды шешу: мәтіндік жадыда кестелер жасау, редакциялау және форматтау; электронды кестелер, электронды кестелердің негізгі түсініктері; ендіру, мәліметтерді редакциялау және форматтау; толтыру маркері; мәліметтер типі; формулаларды ендіру; шартты форматтау; диаграммалар жасау;

3) компьютерлік ойлау: шешімдерді бағдарламалау (солардың бірі: C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус): бағдарламалау жүйесі; салынған және құрамдық шарттағы тарамдалған алгоритмдерді бағдарламалау; нысандар мен оқиғаларды үлгілеу: 3D-редакторлар; нысандардың үшөлшемді үлгілері; оқиғалардың үшөлшемді үлгілері; үшөлшемді нысандар мен оқиғаларды жасау және редакциялау;

4) денсаулық және қауіпсіздік: жоба интерфейсі, ақпараттарды зиянды бағдарламалардан қорғау.

25. 8-сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) компьютерлік жүйелер: компьютер мен желілердің техникалық сипаттамалары, ақпарат көлемін бағалаудың алфавиттік тәсілі, жадынаманың негізгі сипаттамалары, компьютерлік желінің өткізушілік қабілеті;

2) ақпараттық процестер: электронды кестелердегі ақпаратты өңдеу, электронды кестелердегі мәліметтердің форматы, абсолюттік және қатыстық сілтемелер, қызметтер графигін құру, құрылмалы қызметтерді пайдалану: математикалық (сома, өндірістік деңгей), статистикалық (мин, макс, тағандалуы, есептілік, егер), логикалық (егер);

3) компьютерлік ойлау: бағдарламаны жасаудың интеграциялық ортасы (солардың бірі: C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус), қызметі бойынша бағдарламалық қамтамасыздандырудың жіктелуі, қосымшалар жасаудың интегралды

ортасының компоненттері, таңдау жасау операторы, цикл операторы (параметрлі цикл, алғышарттық цикл, сөзден кейінгі цикл), алгоритмнің трассировкасы, әзірлеменің белсенді ортасындағы қолданбалы тапсырмаларды шешу үлгілері;

4) денсаулық және қауіпсіздік: электронды құрылғылардың адам организміне ықпалы, электронды құрылғылардың теріс ықпалынан қорғау; желідегі қолданушы қауіпсіздігі: алаяқтық, интернеттегі агрессия.

26. 9-сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) компьютерлік жүйелер: компьютер конфигурациясы, компьютер конфигурациясына таңдау жасау, оның тағайындалуына байланысты (аппараттық және бағдарламалық қамтамасыздандыру), іздестіру, мәліметтерді іріктеу және фильтрлеу;

2) ақпараттық процестер: мәліметтер базасы, алаңқай, жазба, электронды кестелерде мәліметтер базасын жасау;

3) компьютерлік ойлау: электронды кестелердегі процестер үлгілерін (физикалық, биологиялық, экономикалық және өзгелер) зерттеу, жұмысты жалғасытру шартымен цикл немесе параметрмен келген циклді қамтитын алгоритмдер, бағдарламалау ортасында бағдарламаларды әзірлеу және орындау;

4) денсаулық және қауіпсіздік: эргономика, желідегі этикалық және құқықтық нормалары.

27. 10-сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) компьютерлік жүйелер: функциялары бағдарламалық қамтамасыз ету компьютер, ақпараттық технологиялар құралы ретінде практикалық міндеттерді шешу, пайдалану, бұлттық технологиялар;

2) ақпараттық процестер: электронды кестелердегі процестерді үлгілеу, үлгілерді жасау және оны зерттеу (электронды кестедегі мәліметтер базасы), тапсырмаларды шешудің тиімді жолдарын іздестіре отырып, оларды шешу;

3) компьютерлік ойлау: мәліметтер массиві (солардың бірі: C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус), бір өлшемді массив, массивті өңдеудің негізгі алгоритмдері: іздестіру, іріктеу, қайта орналастыру, массив элементтерін қою және жою;

4) денсаулық және қауіпсіздік: эргономика: компьютер және денсаулық. Ақпараттық қауіпсіздік: ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың даму болашағы.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

28. Бағдарламадағы оқыту мақсаттары кодпен берілген. Кодтағы бірінші сан сыныпты білдіреді, екінші және үшінші сандар - бөлім мен бөлімшені көрсетеді, ал төртінші сан оқыту мақсаттарының санын көрсетеді. Мысалы, 6.2.1.3: кодында "6" – сынып, "2.1" – бөлімше, "3" – оқыту мақсатының реттік нөмірі.

29. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1 - кесте

Бөлімше	1-бөлім. Компьютерлік жүйелер				
	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
1.1 Компьютер құрылғысы	5.1.1.1 қарапайым тілде жадныма мен қатты дисктің қызметін түсіндіру; 5.1.1.2 белсенді сөздік қордағы базалық пәндік терминді бекіту	6.1.1.1 есептеуіш техниканың тарихы мен даму болашағы туралы айту; 6.1.1.2 компьютердің негізгі құрылғыларының өзара әрекетін түсіндіру; 6.1.1.3 базалық терминдерді дұрыс айту және жазу; 6.1.1.4 дыбыстарды айтуды бақылауға алу	7.1.1.1 компьютер жадысы түрлерінің қызметін сипаттау; жедел есте сақтаушы құрылғыла, ұдайы есте сақтаушы құрылғы, сырттай есте сақтау құрылғысы, кеш-жады; 7.1.1.2 үлгілер бойынша анықтамаларды қалыптастыру	8.1.1.1 жадынама және оның негізгі сипаттарын қарапайым деңгейде түсіндіру; 8.1.1.2 өз қызметін жоспарлау, оны бақылау және бағалау	9.1.1.1 оның қызметіне байланысты компьютердің конфигурациясын тандау; 9.1.1.2 өзінің және қоршаған ортаның сөйлеу мінез-құлқын дұрыс бағалау
1.2 Бағдарламалық қамтамасыздандыру	5.1.2.1 "бағдарламалық қамтамасыздандыру" түсінігін түсіндіру; 5.1.2.2 Өзіндік сөйлеудің дыбысты мәдениетін бақылауға тырысуды көрсету	6.1.2.1 операциялық жүйенің негізгі қызметтерін атау; 6.1.2.2 сөйлемдердегі термин-сөздерді дұрыс пайдалану	7.1.2.1 "бағдарламалау жүйесі" және "бағдарламалау тілі" түсініктерін ажырату; 7.1.2.2 әртүрлі форматтағы архивтерді құру және қаптау; 7.1.2.3 бірдей ақпаратты сақтаушы әртүрлі форматтардағы файлдардың өлшемдерін салыстыру	8.1.2.1 бағдарламалау жүйесі мен жүйелік, қолданбалы бағдарламалық қамтамасыздандыруды ажырата алу; 8.1.2.2 талқылау мәтінінің үлгісін құру	9.1.2.1 қолданушының қажеттілігіне байланысты бағдарламалық қамтамасыздандыруды тандау; 9.1.2.2 мәндік эквиваленттерді пайдалана отырып, сөздерді түрлендіру
	5.1.3.1 жалпы қолжетімді	6.1.3.1 желісіз байланыстың	7.1.3.1 компьютерлік желілерді	8.1.3.1 желінің өткізушілік	9.1.3.1 бұлттық технологияларды пайдалану және

1.3 Компьютерлік желілер	файлдарды тарту, өзгерту, орналастыру; 5.1.3.2 оқу диалогын бастау, ауыстыру, аяқтау	басымдықтарын түсіндіру; 6.1.3.2 оқу мәтінімен жұмы жасай алу (талдау, ақпарат алу)	жіктеу; 7.1.3.2 сөйлеу мәдениетін игеруге тырысуды көрсету	қабілеттерін анықтау; 8.1.3.2 паравербалды құралдарды пайдалана отырып, түсіну, нақтылау сұрақтары	құжаттармен бірге жұмыс жасауды мұғалімнің басшылығымен жүзеге асыру; 9.1.3.2 белсенді тыңдау дағдысын игеру

2-кесте

Бөлімше	2-бөлім. Ақпараттық процестер					
	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Ақпаратты өлшеу және ұсыну	5.2.1.1 әртүрлі формадағы ақпаратты есепке алу және ұсыну; 5.2.1.2 ақпаратты графикалық түрде ұсыну және көру негізінде сөйлем құрау	6.2.1.1 мәтіндік ақпаратты кодтау және декодтау; 6.2.1.2 компьютерге арналған барлық ақпарат қосарлы түрде ұсынылатынын анықтау; 6.2.1.3 ақпарат көздері мен қабылдау, байланыс каналдарын келтіру; 6.2.1.4 мәтіндерді оқу кезінде өзара бақылау мен өзіндік бақылауды жүзеге асыру	7.2.1.1 ақпаратты өлшеу бірлігін атау; 7.2.1.2 ақпараттың өлшем бірлігін өзгеге ауыстыруды жүзеге асыру; 7.2.1.3 сыныптастарының оқуы ен мен өзіндік оқуда фонемалардың айтылуы мен орфоэпия нормаларын ұстануды бақылауға алу; 7.2.1.4 өлшемдер бойынша өзіндік және өзгенің сөйлеу қызметін бағалау	8.2.1.1 ақпарат көлемін анықтау кезінде алфавиттік тәсілді қолдану; 8.2.1.2 жүзеге асырылатын әрекеттің мәнін кеңінен ашып түсіндіру	9.2.1.1 ақпараттың ерекшелігін анықтау (өзектілігі, нақтылығы, сенімділігі, құндылығы); 9.2.1.2 мәтінге сұрақтар қою	10.2.1.1 ақпараттың нақтылығын бағалау тәсілдері (ақпарат көздерінің сенімділігін бағалау, әртүрлі уақыт кесіміндегі әртүрлі мәлімет көздерін салыстыру); 10.2.1.2 негізгі және екіншідеңгейлі ақпаратты шектеу
	5.2.2.1 басуға арналған	6.2.2.1 сілтемелерді ұйымдастыру (үлкен сілтемелер, тақырып қою, сілтеме атаулар); 6.2.2.2 векторлы суреттерді жасау және редакциялау;	7.2.2.1 мәтіндік жадында кесте элементтерін қалыптастыру; 7.2.2.2 электронды кесте кестелер элементтерін	8.2.2.1 электронды кестелердегі міндеттерді шешеуге арналған әртүрлі форматтарды пайдалану; 8.2.2.2 абсолютті және қатыстық сілтемелерді	9.2.2.1 алаңдар, жазба, мәліметтер базасының терминін түсіндіру; 9.2.2.2	10.2.2.2 электронды кестеде мәліметтер базасын өз

2.2 Ақпараттық нысандарды құру және түрлендіру	құжатты тиімді ұйымдастыру (б е т параметрлерін анықтау, алдын-ала карауды жүзеге асыру); 5.2.2.2 растрлық суреттерді құру және редакциялау; 5.2.2.3 зерделей оқуды игеру; 5.2.2.4 орындалған операцияларды сөйлету	6.2.2.3 растрлық және векторлық графиктердің кемішілігі мен басымдықтарын бағалау; 6.2.2.4 сөйлеуде пәндік терминдерді саналы түрде және дұрыс пайдалану, тақырып бойынша ашық сұрақтарды қалыптастыру; 6.2.2.5 пәндік лексиканы пайдалана отырып, жеке әрекеттерді сөйлету; 6.2.2.6 өлшемдер бойынша өзінің және өзгенің сөйлеу қызметін бағалау	қалыптастыру; 7.2.2.3 электронды кестеде диаграммалар құру; 7.2.2.4 электронды кестеде шартты форматтауды пайдалану; 7.2.2.5 әртүрлі тәсілдермен ұсынылған ақпаратпен жұмыс жасау дағдылары және мәнерлеп оқу дағдысын игеру; 7.2.2.6 әртүрлі тәсілдермен ұсынылған ақпаратпен жұмыс жасау дағдыларын игеру	пайдалану; 8.2.2.3 электронды кестелерді қолданумен міндеттерді шешуге арналған құрылмалы қызметті пайдалану; 8.2.2.4 сөздік нұсқаулықтар мен сызба бойынша әрекет ету 8.2.2.5 өз қызметін жоспарлау, ақылауға алу және бағалау; 8.2.2.6 сөйлеу мінез-құлқын бақылауға алу; 8.2.2.7 жазба нұсқаулық бойынша жұмыс жасау	мұғалімнің басшылығымен электронды кестеде мәліметтер базасын құру; 9.2.2.3 кестелік жады құралдарымен мәліметтер базасының кестелерін құру; 9.2.2.4 топпен жұмыс жасау кезінде коммуникация тапсырмаларын өнімді түрде шешу; 9.2.2.5 тірек-сөздер және шаблон бойынша монолог-талқылауларды құру; 9.2.2.6 көру және сөздік нұсқаулықтары бойынша жұмыс жасау	бетінше құру; 10.2.2.3 мәліметтерді іздеуді, іріктеуді және саралауды жүзеге асыру; 10.2.2.4 пәндік лексиканы пайдалана отырып әрекеттер жоспарын сөйлету; 10.2.2.5 өнімді коммуникация вербалды және вербалды емес құралдары дұрыс таңдап алу

3-кесте

Бөлімше	3-бөлім. Компьютерлік ойлау					
	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Үлгілеу	5.3.1.1 бағдарламалаудың ойындық ортасында нысандар мен шаралардың анимациясын құру (Лого, Scratch (скратч)); 5.3.1.2 қызметтің шынайы өзіндік бағалауына баға беру	6.3.1.1 бағдарламалаудың ойындық ортасындағы сценарийді жасау және жүзеге асыру; 6.3.1.2 оқу мақсатын қабылдау және сақтау	7.3.1.1 3 Д редакторларындағы нысандар мен шаралардың үлгілерін құру; 7.3.1.2 сөздік нұсқаулық бойынша әрекет ету	8.3.1.1 бағдарламалаудың сабақтасқан ортасындағы үлгілерді құру; 8.3.1.2 жеке әрекеттерді қадамдап сөйлету	9.3.1.1 электронды кестелердегі процестер үлгісін зерттеу (физикалық, биологиялық және экономикалық); 9.3.1.2 мәнерлеп ку дағдысын игеру	10.3.1.1 электрон кестелер процестер өздігінен физикал биология. экономи 10.3.1.2 топта т кезінде тұрғыдан жоққа шы
	5.3.2.1 алгоритм				9.3.2.1 жұмыстың	

3.2 Алгоритмдер	анықтамасын қалыптастыру; 5.3.2.2 алгоритмді сөздік формада ұсыну; 5.3.2.3 атқарушылар және олардың командалар жүйесінің мысалдарын келтіру; 5.3.2.4 көру үлгісіне сүйене отырып, өзара байланысқан сөйлемдерді құру	6.3.2.1 міндеттемелерді шешуді деңгейлі түрде шешуді талдау; 6.3.2.2 блок-сызба түріндегі алгоритмді ұсыну; 6.3.2.3 орындалатын әрекеттер алгоритмін сөйлету; 6.3.2.4 өзіндік сөйлеу, қоршаған ортаның мінез-құлқын дұрыс бағалау	7.3.2.1 бағдарламалау тіліндегі алгоритмді жазу; 7.3.2.2 ақпаратты графикалық түрде ұсына алу; 5.3.2.6 графикалық тірек және тірек сөздер бойынша өзара байланысқан сөйлемдер құру	8.3.2.1 алгоритм трассировкасын жүзеге асыру; 8.3.2.2 қойылған міндеттің шешімін бағалау; 8.3.2.3 өзара байланысты бағалаушытық сипаттағы сөйлемдер құру	ұзақтығы жағдайына байланысты цикл немесе параметрлі циклді қамтитын алгоритмдер жазбасы мен оны орындау ережесін қолдану; 9.3.2.2 бағалау талқылауларын қолдана отырып, қарама-қайшылық элементтерін қолдана отырып, оқу диалогын жүргізу	10.3.2.1 әртүрлі т міндеттер олардың сипаттау ішінен таңдап 10.3.2.2 алға қ міндетте шешімін 10.3.2.3 шаблонд тірек-сөз бойынша талқылау- құру
3.3 Бағдарламалау	5.3.3.1 бағдарламалаудың ойындық ортасындағы цикл мен тармақтану командасын пайдалану (Лого, Scratch (скратч)); 5.3.3.2 мұғалмнің сөздік нұсқаулығы бойынша әрекет ету	6.3.3.1 бағдарламадан қателіктер тауып, түзету; 6.3.3.2 өз жұмысы, өз жолдастарының жұмысын бағалауға арналған сөйлемдерді рәсімдеу	7.3.3.1 мәліметтер типін жіктеу; 7.3.3.2 бағдарлааны жасаудың біріккен ортасындағы тік және тармақталған алгоритмдерді жазу программ (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус); 7.3.3.3 мәтіндік ақпаратты графикалық түрде ұсыну	8.3.3.1 бағдарламаны жасаудың біріктірілген ортасындағы циклдер мен таңдау операторларын пайдалану (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус); 8.3.3.2 бағдарламалаудың біріккен ортасындағы компоненттерді білу және пайдалану (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)	9.3.3.1 бағдарлаалаудың біріккен ортасындағы бағдарлааларды әзірлеу және орындау бойынша тапсырмаларды шешу; 9.3.3.2 пәндік лексиканы пайдалана отырып, орындалған әрекеттерді жүзеге асыру	10.3.3.1 бірөлше массивті пайдалан әзірлемен ортасын, бағдарлам C/C++, пайзн), дельфи), лазарус 10.3.3.2 вербалдь вербалды параверб құралда пайдалан дұрыс мінез-құл ережелер асыру

4-кесте

Бөлімше	4 - бөлім. Денсаулық және қауіпсіздік					
	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	5.4.1.1 қауіпсіздік техникасының ережелерін бұзы	6.4.1.1 эргономика міндеттерін қалыптастыру және шешімін табу (барынша	7.4.1.1 жасалатын жоба интерфейсі құруға	8.4.1.1 қорғау әдістерін тиімді пайдалану және әртүрлі электронды	9.4.1.1 компьютерді пайдалану ұзақтығымен байланысты	10.4.1.1 жеткіншектің соматикалық денсаулығымен байланысты компьютерді

4.1 Эргономика	салдары туралы талқылау; 5.4.1.2. оқу тапсырмаларын орындау кезінде сыныптастармен серіктес болу	жайлылық пен тиімділік үшін); 6.4.1.2 оқулықтағы ақпаратты табу (мәтіндік, графикалық) оның мазмұнын талдау	қойылатын талаптар; 7.4.1.2 түсіну мен нақтылау үшін тік, жанама және балама сұрақтар қою	құрылғылардың адам организміне ықпал етуіне мысалдар келтіру; 8.4.1.2 пәндік лексиканы пайдаланумен сөйлеу шаблон бойынша талқылау-мәтінін құру	тәуекелдерді сыни бағалау; 9.4.1.2 жазбаша формадағы ақпараттық хабарландыруларды құру, оларды редакциялау	пайдалану факторларының өзара байланысы туралы талқылау; 10.4.1.2 көрсетілім түріндегі ел алдында сөйлеу дайындау және ұсыну
4.2 Ақпараттық қауіпсіздік	5.4.2.1 бөтен жұмысты көшіріп алудың заңсыздығы туралы талқылау; 5.4.2.2 құжаттарға пароль қою; 5.4.2.3 тірек-сөздер мен шаблон бойынша талқылау мнологиян құру; 5.4.2.4 жазбаша және ауызша нұсқаулық бойынша әрекет ету	6.4.2.1 "авторлық құқық", "плагиат" түсінігін түсіндіру; 6.4.2.2 авторға сілтеме жасау арқылы ақпаратты аяғына дейін апару; 6.4.2.3 қосымша әдебиетпен жұмыс жасау барысында қарау арқылы оқу тәсілін игеру	7.4.2.1 компьютерді зиянды бағдарламалардан қорғау; 7.4.2.2 ауызша, жазбаша нұсқаулық бойынша жұмыс жасау; 7.4.2.3 қызметті жоспарлау және реттеуге арналған сөйлеуді пайдалану	8.4.2.1 желідегі қолданушының қауіпсіздігін қамтамасыздандыру ережелерін ұстану (интернеттегі алаяқтық пен агрессия); 8.4.2.2 жадынмалар мен алгоритмдерді құру	9.4.2.1 желідегі этикалық және құқық нормалардың бұзылу салдарлары туралы талқылау; 9.4.2.2 оқиғалар мен әрекеттерге қатысты өз пікірін білдіру	10.4.2.1 ақпараттық мәдениет түсін пайдалану, ақпараттық және коммуникация технологиялар даму болашағы бағамдау; 10.4.2.2 жасалған жұмыс сапасы турал бағамдауды құру

30. Осы Бағдарлама сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

31. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру
деңгейінің 5-10 сыныптарына
арналған "Информатика"
пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік оқу
бағдарламасына
қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5 - 10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5 - сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Компьютер мен қауіпсіздік	Компьютермен жұмыс жасау кезінде адам қалай өз-өзіне зиян келтірмеуіне болады?	5.4.1.1 қауіпсіздік техникасы ережелерін бұзылу нәтижелері туралы талқылау; 5.4.1.2 тапсырманы орындау барысында сыныптастармен бірігу
	Компьютерде қандай маңызды құрылғы бар?	5.1.1.1 қатты диск пен жады қызметін қарапайым деңгейде түсіндіру; 5.1.1.2 белсенді сөздікте базалық пәндік терминдерді бекіту
Интернеттегі қауіпсіздік	Интернетте жұмыс жасауда қандай қиындықтар бар?	5.4.2.1 біреудің жұмысын заңсыз көшіру туралы т а л қ ы л а у ; 5.4.2.3 тірек сөздер мен шаблон бойынша талқылама-монолог құру
	Компьютердегі өз мәліметтеріңді қалай қорғауға болады?	5.4.2.2 құжаттарға пароль қою; 5.4.2.4 ауызша және жазбаша нұсқаулық бойынша ә р е к е т е т у ; 5.1.3.1 жалпы қолданыстағы файлдарды тартып алу, ө з г е р т у ; 5.1.3.2 оқу диалогын белсендендіру, тартып алу
	"Әлемді өзгерткен жаңалықтар" мини-жобасы	5.4.2.2 құжаттарға пароль қою; 5.4.2.4 ауызша және жазбаша нұсқаулық бойынша ә р е к е т е т у ; 5.1.3.1 жалпы қолданыстағы файлдарды тартып алу, өзгерту, орналастыру; 5.1.3.2 оқу диалогын белсендендіру, қарастыру және аяқтау
2 - тоқсан		
Ақпарат және оны өңдеу	Айналамыздағы ақпарат	5.2.1.1 ақпаратты әртүрлі формаларда ұсыну және есепке а л у ; 5.2.1.2 ақпаратты графикалық түрде ұсына алу және көру тіректерінің негізінде байланыстырушы сөйлемдер құру;
		5.1.2.1 "бағдарламалық қамтамасыздандыру" түсінігін т ү с і н д і р у ; 5.1.2.2 өзіндік сөйлеу кезіндегі дыбыстық мәдениетті бақылауға тырысуды көрсету
	Бағдарламалық қамтамасыздандыру	

	Жобалық жұмыс	5.2.1.1 ақпаратты әртүрлі формаларда ұсыну және есепке алу ; 5.2.1.2 ақпаратты графикалық түрде ұсына алу және көру тіректерінің негізінде байланыстырушы сөйлемдер құру ; 5.2.2.2 растрлық бейнелеулерді жасау және редакциялау; 5.2.2.4 орындалатын операцияларды жүзеге асыру
3 - тоқсан		
Біздің өміріміздегі алгоритмдер	Команданың жолымен	5.3.2.1 алгоритмнің анықтамаларын қалыптастыру; 5.3.2.4 көру үлгісі тірегін қолдана отырып, оқумен байланысты сөйлемдерді құрастыру; 5.3.2.3 орындаушылар мен олардың командасының жүйесіне мысалдар келтіру; 5.3.2.6 графикалық тірек және тірек сөздер бойынша байланыстырушы сөйлемдерді құру; 5.3.2.2 сөйлеу формасындағы алгоритмдерді ұсыну; 5.3.2.5 пәндік лексиканы пайдаланумен әрекеттерді орындауды түсіндіру
	Шырғалаңнан жол табу	5.3.2.3 орындаушылар мен олардың командасының жүйесіне мысалдар келтіру; 5.3.2.6 графикалық тірек және тірек сөздер бойынша байланыстырушы сөйлемдерді құру; 5.3.2.2 сөйлеу формасындағы алгоритмдерді ұсыну; 5.3.2.5 пәндік лексиканы пайдаланумен әрекеттерді орындауды түсіндіру
	Виртуалды шырғалаңнан шығар жол табу	5.3.2.3 орындаушылар мен олардың командасының жүйесіне мысалдар келтіру; 5.3.2.6 графикалық тірек және тірек сөздер бойынша байланыстырушы сөйлемдерді құру; 5.3.2.2 сөйлеу формасындағы алгоритмдерді ұсыну; 5.3.2.5 пәндік лексиканы пайдаланумен әрекеттерді орындауды түсіндіру
Талқылаймыз және бағдарлама жасаймыз	Менің алғашқы бағдарламам	5.3.2.2 алгоритмдерді сөйлеу формасында ұсыну; 5.3.2.5 пәндік лексиканы пайдаланумен әрекеттерді орындауды түсіндіру; 5.3.3.1 бағдарламалаудың ойындық ортасында тармақталу мен циклдердің командасын пайдалану (Лого, Scratch (скратч)); 5.3.3.2 оқытушының нұсқаулығы бойынша әрекет ету
	Тірі графика	5.3.2.2 алгоритмдерді сөйлеу формасында ұсыну; 5.3.2.5 пәндік лексиканы пайдаланумен әрекеттерді орындауды түсіндіру; 5.3.3.1 бағдарламалаудың ойындық ортасында тармақталу мен циклдердің командасын пайдалану (Лого, Scratch (скратч)); 5.3.3.2 оқытушының нұсқаулығы бойынша әрекет ету
	Шындықты іздеу жолында	5.3.2.2 алгоритмдерді сөйлеу формасында ұсыну; 5.3.2.5 пәндік лексиканы пайдаланумен әрекеттерді орындауды түсіндіру; 5.3.3.1 бағдарламалаудың ойындық ортасында

		тармақталу мен циклдердің командасын пайдалану (Лого, Scratch (скратч); 5.3.3.2 оқытушының нұсқаулығы бойынша әрекет ету
4 - тоқсан		
Жобаны жасау және көрсету	Анимациялау жасау	5.3.2.2 алгоритмдерді сөйлеу формасында ұсыну; 5.3.2.5 пәндік лексиканы пайдаланумен әрекеттерді орындауды түсіндіру; 5.3.3.1 бағдарламалаудың ойындық ортасында тармақталу мен циклдердің командасын пайдалану (Лого, Scratch (скратч); 5.3.1.2 қызметке байланысты есептер беру; 5.3.3.1 бағдарламалаудың ойындық ортасында тармақталу мен циклдердің командасын пайдалану (Лого, Scratch (скратч); 5.3.3.2 оқытушының нұсқаулығы бойынша әрекет ету
	Құжаттарды дайындау және басып шығару	5.2.2.1 баспаға арналған құжаттарды тиімді ұйымдастыру (беттің параметрлерін анықтау, алдын-ала қарауды жүзеге асыру және әріде кете береді); 5.2.2.3 зерделей оқуды игеру; 5.4.2.1 өзге жұмысты көшірудің заңсыздығы туралы т а л қ ы л а у ; 5.4.2.3 тірек сөздер мен шаблон бойынша талқылау-монологтарын құру; 5.4.2.2 құжаттарға пароль қою; 5.4.2.4 ауызша және жазбаша нұсқаулықтар бойынша әрекет ету
	Жобаның көрсетілімі	5.1.3.1 жалпы колданыстағы файлдарды тартып алу, өзгерту, орналастыру; 5.1.3.2 оқу диалогын белсендендіру және қарастыру, аяқтау

2) 6 – сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Компьютерлік жүйелер мен желілер	Эргономика дегеніміз не ?	6.4.1.1 эргономика міндеттерін қалыптастыру және шешу (барынша жайлылық пен тиімділік үшін); 6.4.1.2 оқулықтағы ақпараттарды табу (мәтіндік, графикалық), оның мазмұнын талдау
	Есептеуіш техниканың даму тарихы	6.1.1.1 есептеуіш техниканың тарихы мен даму болашағы туралы айтып беру; 6.1.1.3 базалық пәндік терминдерді дұрыс айту және дұрыс жазу;
	Компьютермен қалай жұмыс жасау керек?	6.1.1.2 негізгі компьютерлердің өзара әрекетін түсіндіру; 6.1.1.4 қойылған дыбыстардың айтылуына өзіндік б а қ ы л а у ж а с а у ; 6.1.2.1 операциялық жүйенің негізгі жүйелерін атау; 6.1.2.2 сөйлеудегі термин-сөздерді дұрыс пайдалану

	Желісіз желілер	6.1.3.1 желісіз байланыс басымдықтарын түсіндіру; 6.1.3.2 оқу мәтінімен жұмыс жасай алу; (талдау, ақпарат алу)
2 - тоқсан		
Ақпаратты ұсыну	Ақпаратты ұсыну	6.2.1.3 ақпарат таратушылар, ақпарат көздері, байланыс көздерінен ақпараттар келтіру; 6.2.1.6 мәтінді мағынасы жағынан толық аяқталған деп бөлу және олардың ішінде бастыларын белгілеп алу
	Шифрлық ақпараттар	6.2.1.1 мәтіндік ақпаратты кодтау және декодтау; 6.2.1.4 мәтінді оқу кезіндегі өзін-өзі бақылау және мақсатты түрде өзара бақылауды жүзеге асыру;
	Ақпараттарды қосарлы түрде ұсыну	6.2.1.2 компьютерге арналған барлық ақпаратты қосарлы түрде ұсынуды түсіндіру; 6.2.1.5 критерийлер бойынша оқу сапасын бақылау
Компьютерлік графика	Векторлық бейнелеулерді құру	6.2.2.2 векторлық бейнелеулерді құру және редакциялау; 6.2.2.5 пәндік лексиканы пайдалана отырып жеке әрекеттерді жүзеге асыру
	Растрлық және векторлық бейнелеулерді салыстыру	6.2.2.3 растрлық және векторлық графиканың басымдықтары мен кемшіліктерін бағалау; 6.2.2.6 алғышарттар бойынша өзінің және өзгенің сөйлеу қызметін бағалау
3 - тоқсан		
Компьютерлік ойындар қалай жасалады?	Идеяны анықтаймыз	6.3.2.1 тапсырмаларды деңгейлі түрде шешу; 6.3.2.3 орындалатын әрекеттердің алгоритімін жүзеге асыру; 6.3.2.2 блок-сызба түріндегі алгоритмдерді ұсыну; 6.3.2.4 жеке сөйлеу мінез-құлқы мен қоршаған ортаның сөйлеу мінез-құлқын дұрыс бағалау
	Сценарийлер жасау	6.3.2.2 блок-сызба түріндегі алгоритмдерді ұсыну; 6.3.2.4 жеке сөйлеу мінез-құлқы мен қоршаған ортаның сөйлеу мінез-құлқын дұрыс бағалау
	Сахна мен персоналдардың суретін салу	6.3.2.1 тапсырмаларды деңгейлі түрде шешу; 6.3.2.3 орындалатын әрекеттердің алгоритімін жүзеге асыру
Компьютерлік ойындарды жасау	Сценарийлерді жүзеге асыру	6.3.1.1 бағдарламалаудың ойындық ортасындағы сценарийлерді жасау және жүзеге асыру; 6.3.3.1 бағдарламадағы қателіктерді табу және түзеу; 6.3.3.2 өз жұмысын, өзгенің жұмысын бағалау үшін дұрыс сөйлеуді рәсімдеу
	Дыбыстық қолдауды жүзеге асыру	6.3.1.1 бағдарламалаудың ойындық ортасындағы сценарийлерді жасау және жүзеге асыру
	Безендірулер жасау	6.3.1.1 бағдарламалаудың ойындық ортасындағы сценарийлерді жасау және жүзеге асыру
	Жеке жобаны жақсартамыз	6.3.1.1 бағдарламалаудың ойындық ортасындағы сценарийлерді жасау және жүзеге асыру; 6.3.3.1 бағдарламадағы қателіктерді табу және түзеу; 6.3.3.2 өз жұмысын, өзгенің жұмысын бағалау үшін дұрыс сөйлеуді рәсімдеу
4 - тоқсан		

Құжаттармен жұмыс жасау	Сілтемелер	6.2.2.1 сілтемелерді ұйымдастыру (үлкен сілтемелер, тақырып қою, атаулары, сілтемелер); 6.2.2.4 тақырып бойынша ашық сұрақтарды қалыптастыру; пәндік терминдермен саналы түрде және дұрыс сөйлеу
	Үлкен сілтемелер	6.2.2.1 сілтемелерді ұйымдастыру (үлкен сілтемелер, тақырып қою, атаулары, сілтемелер); 6.2.2.4 тақырып бойынша ашық сұрақтарды қалыптастыру; пәндік терминдермен саналы түрде және дұрыс сөйлеу; 6.4.2.1 "авторлық құқық", "плагиат" түсініктерін түсіндіру; 6.4.2.3 қосымша әдебиеттермен жұмыс жасау кезінде қарау арқылы оқу тәсілін игеру; 6.4.2.2 авторға сілтеме көрсете отырып ақпараттарды аяғына дейін апару; 6.4.2.4 кілттік сөздерді тірек ретінде қолдана отырып жасалған жұмыстың сапасы туралы сөйлемдер құру
	Мазмұны	6.2.2.1 сілтемелерді ұйымдастыру (үлкен сілтемелер, тақырып қою, атаулары, сілтемелер); 6.2.2.4 тақырып бойынша ашық сұрақтарды қалыптастыру; пәндік терминдермен саналы түрде және дұрыс сөйлеу
	Ойынға құжаттарды рәсімдеу	6.2.2.1 сілтемелерді ұйымдастыру (үлкен сілтемелер, тақырып қою, атаулары, сілтемелер); 6.2.2.4 тақырып бойынша ашық сұрақтарды қалыптастыру; пәндік терминдермен саналы түрде және дұрыс сөйлеу; 6.4.2.1 "авторлық құқық", "плагиат" түсініктерін түсіндіру; 6.4.2.3 қосымша әдебиеттермен жұмыс жасау кезінде қарау арқылы оқу тәсілін игеру; 6.4.2.2 авторға сілтеме көрсете отырып ақпараттарды аяғына дейін апару; 6.4.2.4 кілттік сөздерді тірек ретінде қолдана отырып жасалған жұмыстың сапасы туралы сөйлемдер құру

3) 7 – сынып:

3 - кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
	Ақпараттарды өлшеу бірліктері	7.2.1.1 ақпаратты өлшеу бірліктері; 7.2.1.3 өзінің және сыныптастарының оқудағы айтылулары мен орфоэпия нормаларын ұстануы; 7.2.1.2 ақпараттарды өлшеу бірлігін біріншісінен екіншісіне ауыстыруды жүзеге асыру; 7.2.1.4 криерийлер бойынша өзінің және өзгенің сөйлеу қызметін бағалау
	Компьютерлік жады	7.1.1.1 компьютер жадысының түрлерін атап көрсету (жедел есте сақтаушы құрылғылар, ұдайы есте сақтаушы

Ақпараттарды өлшеу және компьютерлік жады		құрылғы, сыртқы есте сақтаушы құрылғы, кеш-жады); 7.1.1.2 үлгілер бойынша анықтамаларды қалыптастыру
	Файл өлшемдері	7.1.2.3 бірдей ақпараттарды сақтайтын әртүрлі форматтағы файлдардың өлшемдерін салыстыру; 7.1.2.6 өзінің сыни сөйлемдерін жоспарлау, талдау және мақсатқа сәйкес оған түзету ендіру; 7.1.2.2 әртүрлі форматтардың архивтерін құру және қ а л ы п т а с т ы р у ; 7.1.2.5 өз қызметін сөйлеу тұрғысынан реттеу;
Желілер және қауіпсіздік	Компьютерлік желілер және олардың жіктелуі	7.1.3.1 компьютерлік желілерді жіктеу; 7.1.3.2 сөйлеу мәдениетін игеруді тырысуды көрсету
	Вирусқа қатысты қауіпсіздік	7.4.2.1 компьютерді зиянды бағдарламалардан қорғау; 7.4.2.2 жазбаша және ауызша нұсқаулық бойынша әрекет ету
2 - тоқсан		
Электронды кестелердің көмегімен тапсырмаларды шешу	Мәтіндік процессордағы кестелер	7.2.2.1 мәтіндік процессордағы кесте элементтерін қ а л ы п т а с т ы р у ; 7.2.2.5 әртүрлі тәсілдермен ұсынылған ақпараттармен жұмыс жасау дағдыларын, ойша оқу дағдысына ие болу
	Электронды кестелердегі элементтерді форматтау	7.2.2.2 электронды кестелердегі элементтерді қ а л ы п т а с т ы р у ; 7.2.2.6 оқу мақсатын қабылдау және сақтау
	Мәліметтердің форматы	7.3.3.1 мәліметтер типтерін жіктеу; 7.3.3.3 мәтіндік ақпаратты графикалық түрде ұсыну
	Шартты форматтаулар ие	7.2.2.4 электронды кестедегі шарттық қалыптастыруды п а й д а л а н у ; 7.2.2.8 пәндік лексиканы пайдаланумен әрекеттерді жүзеге асыру
	Кестелік мәліметерді графикалық түрде ұсыну	7.2.2.3 электронды кестеде диаграммалар құру; 7.2.2.7 әртүрлі тәсілдемен ұсынлған ақпаратпен жұмыс жасау дағдыларын игеру
	Электронды кестелердегі үлгілеулер	7.2.2.2 электронды кесте элементтерін қалыптастыру; 7.2.2.6 оқу мақсатын қабылдау және сақтау; 7.3.3.1 мәліметтер типтерін жіктеу; 7.3.3.3 мәтіндік ақпаратты графикалық түрде ұсыну; 7.2.2.4 электроны кестеде шарттық форматтауды пайдалану ; 7.2.2.8 пәндік лексиканы пайдаланумен әрекеттерді жүзеге а с ы р у ; 7.2.2.3 электронды кестеде диаграммалар құру; 7.2.2.7 әртүрлі тәсілдермен ұсынылған ақпаратпен жұмыс жасаудың дағдыларына ие болу
3 - тоқсан		
Шешімдерді бағдарламалау	Бағдарламалау тілдері	7.1.2.1 "бағдарламалау тілдері" және "бағдарламалау жүйесі" түсініктерін өзара ажырату; 7.1.2.4 негізгі және екіншідеңгейлі ақпаратты шектеу
	Бағдарламалау жүйелері	7.1.2.1 "бағдарламалау тілдері" және "бағдарламалау жүйесі" түсініктерін өзара ажырату; 7.1.2.4 негізгі және екіншідеңгейлі ақпаратты шектеу

	Мәліметтер типтері	7.3.3.1 мәліметтер типтерін жіктеу; 7.3.3.3 мәтіндік ақпаратты графикалық түрде ұсыну
Шешімдерді бағдарламалау	Интерфейс проекта	7.4.1.1 әзірленетін жобаның интерфейсін жасауға қойылатын талаптар; 7.4.1.2 түсіну мен нақтылау үшін тік, жанама, баламалық сұрақтар
	Тік алгоритмдерді бағдарламалау	7.3.2.1 бағдарламалау тіліндегі алгоритмдерді жазу; 7.3.2.2 ақпаратты графикалық түрде бере алу; 7.3.3.2 бағдарламаны әзірлеудің белсенді ортасындағы тік алгоритмдерді жазу (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус), Pascal (паскаль) ABC); 7.3.3.4 қызметті жоспарлау және реттеуге арналған сөйлеуді пайдалану
	Алгоритмнің тармақтануын бағдарламалау	7.3.2.1 бағдарламалау тіліндегі алгоритмді жазу; 7.3.2.2 ақпаратты графикалық түрде ұсына алу; 7.3.3.2 бағдарламалаудың жасаудың белсенді ортасындағы тік алгоритмді жазу (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус), Pascal (паскаль) ABC); 7.3.3.4 қызметті жоспарлау және реттеу үшін сөйлеуді пайдалану
	Салымдық шарттарды бағдарламалау	7.3.2.1 бағдарламалау тіліндегі алгоритмді жазу ; 7.3.2.2 ақпаратты графикалық түрде ұсына алу; 7.3.3.2 бағдарламалаудың жасаудың белсенді ортасындағы тік алгоритмді жазу (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус), Pascal (паскаль) ABC); 7.3.3.4 қызметті жоспарлау және реттеу үшін сөйлеуді пайдалану
	Құрамдас шарттарды бағдарламалау	7.3.2.1 бағдарламалау тіліндегі алгоритмді жазу ; 7.3.2.2 ақпаратты графикалық түрде ұсына алу; 7.3.3.2 бағдарламалаудың жасаудың белсенді ортасындағы тік алгоритмді жазу (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус), Pascal (паскаль) ABC); 7.3.3.4 қызметті жоспарлау және реттеу үшін сөйлеуді пайдалану
4 - тоқсан		
Нысандар мен оқиғаларды үлгілеу	Үшөлшемдік үлгілер	7.3.1.1 3D редактрларындағы нысандар мен оқиғалардың үлгілерін құру; 7.3.1.2 сөйлеу нұсқаулығы бойынша әрекет ету
	Редакторға құрылған нысандар	7.3.1.1 3D редактрларындағы нысандар мен оқиғалардың үлгілерін құру; 7.3.1.2 сөйлеу нұсқаулығы бойынша әрекет ету
	Нысандардың үшөлшемді үлгілері	7.3.1.1 3D редактрларындағы нысандар мен оқиғалардың үлгілерін құру; 7.3.1.2 сөйлеу нұсқаулығы бойынша әрекет ету
	Оқиғалардың үшөлшемді үлгілері	7.3.1.1 3D редактрларындағы нысандар мен оқиғалардың үлгілерін құру; 7.3.1.2 сөйлеу нұсқаулығы бойынша әрекет ету

4) 8 – сынып:

4 – кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Компьютер мен желілердің техникалық сипаттары	Ақпаратты өлшеу	8.2.1.1 ақпарат көлемін анықтау кезінде алфавиттік тәсілді қолдану; 8.2.1.2 ойды жеткізуде әрекеттердің мәнін жеткізу
	Жадынама және оның сипаттамасы	8.1.1.1 процессор қызметтерін қарапайым деңгейде түсіндіру; 8.1.1.2 өз қызметін жоспарлау, бақылау және оны бағалау
	Компьютерлік желілер	8.1.3.1 желілердің өткізушілік қабілетін анықтау; 8.1.3.2 паравербалды құралдарды пайдалана отырып, түсіндіруге, анықтауға байланысты сұрақтар қою
Денсаулық және қауіпсіздік	Компьютерді пайдалануды теріс аспектілері	8.4.1.1 әртүрлі электронды құрылғылардың адам организміне әсер ету мысалдарын келтіру және қорғау әдістерін тиімді пайдалану; 8.4.1.2 пәндік лексиканы қолданумен сөйлеу шаблондары бойынша талқылау-мәтінін құру
	Желідегі қауіпсіздік	8.4.2.1 желідегі қолданушының қауіпсіздігін қамтамсыздандыру ережелерін ұстану (интернеттегі алаяқтық пен агрессия); 8.4.2.2 алгоритмдер мен ескертпелер жасау
2 - тоқсан		
Электронды кестелердегі ақпаратты өңдеу	Статистикалық мәліметтер	8.2.2.2 абсолюттік және қатыстық сілтемелерді пайдалану; 8.2.2.1 электронды кестелердегі тапсымаларды шешу үшін мәліметтердің әртүрлі форматтарын пайдалану; 8.2.2.5 сызба және сөйлеу нұсқаулықтарын пайдалану
	Құрылмалы қызметтер	8.2.2.3 электронды кестелерді қолдана тырып, тапсырмаларды шешуге арналған құрылмалы қызметтерді пайдалану; 8.2.2.7 сөйлеу мінез-құлқына бақылау жасау
	Қолда бар ақпарат негізінде мәліметтерге талдау жасау	8.2.2.3 электронды кестелерді қолданумен құрылмалы кестелерді пайдалану; 8.2.2.7 сөйлеу мінез-құлқын бақылау
	Қолданбалы тапсырмаларды шешу	8.2.2.3 электронды кестелерді қолданумен құрылмалы кестелерді пайдалану; 8.2.2.7 сөйлеу мінез-құлқын бақылауға алу; 8.2.2.1 электронды кестелердегі тапсырмаларды шешуге арналған әртүрлі типтер мен форматтарды пайдалану; 8.2.2.5 сызба және сөйлеу нұсқаулығы бойынша әрекет ету; 8.2.2.4 кестеде келтірілген қызметтердің графигін құру; 8.2.2.8 жазба нұсқаулығы бойынша жұмыс жасау
3 - тоқсан		
	Бағдаламалық қамтамасыздандыруды жіктеу	8.1.2.1 бағдарламалау жүйесі және жүйелік, қолданбалы бағдарламалауды қамтамасыздандыруды ажырату; 8.1.2.2 үлгілер бойынша талқылау-мәтіндерін жасау
	Бағдарламаны жасаудың белсенді	

Бағдарламаларды жасаудың белсенді ортасы	ортасының компоненттері	8.3.3.2 бағдарламаны жасаудың белсенді ортасының компоненттерін білу және пайдалану (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус))
	Таңдау операторы	8.3.3.1 бағдарламаны жасаудың белсенді ортасындағы циклдар мен таңдау операторларын пайдалану (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус))
	Параметрлі цикл	8.3.3.1 бағдарламаны жасаудың белсенді ортасындағы циклдар мен таңдау операторларын пайдалану (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус))
	Сөйлеуден кейінгі цикл	8.3.3.1 бағдарламаны жасаудың белсенді ортасындағы циклдар мен таңдау операторларын пайдалану (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус))
	Сөйлеу алдындағы цикл	8.3.3.1 бағдарламаны жасаудың белсенді ортасындағы циклдар мен таңдау операторларын пайдалану (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус))
	Алгоритм трассировкасы	8.3.2.1 алгоритм трассировкасын жүзеге асыру
4 - тоқсан		
Өзірлемені жасаудың белсенді ортасындағы тапсырмаларды шешу	Мәселені қою	8.3.1.1 бағдарламаны жасаудың белсенді ортасындағы тапсырмалар үлгісін жасау; 8.3.1.2 өзіндік жеке әрекеттерді қадамдық түрде жүзеге асыру
	Алгоритмді жасау	8.3.1.1 бағдарламаны жасаудың белсенді ортасындағы тапсырмалар үлгісін жасау; 8.3.1.2 өзіндік жеке әрекеттерді қадамдық түрде жүзеге асыру; 8.3.2.1 алгоритм трассировкасын жүзеге асыру
	Алгоритмді бағдарламалау	8.3.1.1 бағдарламаны жасаудың белсенді ортасындағы тапсырмалар үлгілерін жасау (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)); 8.3.1.2 өзіндік жеке әрекеттерді қадаммен жүзеге асыру; 8.3.3.2 бағдарламаны жасаудың белсенді ортасындағы компоненттерді білу және пайдалану (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)); 8.3.3.1 бағдарламаны жасаудың белсенді ортасындағы цикл мен таңдау операцияларын пайдалану (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус))
	Бағдарламаны тестілеу	8.3.1.1 бағдарламаны жасаудың белсенді ортасындағы тапсырмалар үлгісін жасау; 8.3.1.2 өзіндік жеке әрекеттерді қадамдық түрде жүзеге асыру; 8.3.2.1 алгоритм трассировкасын жүзеге асыру

5) 9 – сынып:

5 - кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		

Ақпаратпен жұмыс жасау	Ақпараттың ерекшеліктері	9.2.1.1 ақпараттың ерекшеліктерін анықтау (өзектілігі, нақтылығы, құндылығы); 9.2.1.2 мәтінге сұрақтар қою; 9.4.1.1 компьютерді ұзақ пайдаланумен байланысты тәуекелді сыни тұрғыдан бағалау; 9.4.1.2 жазбаша формадағы ақпараттық хабарламаларды жасау, оларды редакциялау
	Құжаттармен бірге жұмыс жасау	9.1.3.1 мұғалімнің жетекшілігімен бұлттық технологияларды пайдалана отырып, құжаттармен жұмыс жасауды жүзеге асыру; 9.1.3.2 белсенді тыңдау дағдыларын игеру
	Желілік этикет	9.4.2.1 желідегі этикалық және құқықтық нормалардың бұзылу нәтижелері туралы талқылау; 9.4.2.2 оқиғалар мен іс-шараларға қатысты өз көзқарасын білдіре алу
2 - тоқсан		
Компьютерді таңдаймыз	Компьютер конфигурациясы	9.1.1.1 оның қызметіне байланысты компьютер конфигурациясын таңдау; 9.1.1.2 сыни тұрғыдан қоршаған орта мінез-құлқы мен өз мінез-құлқын дұрыс бағалай алу
	Бағдарламалық қамтамасыздандыруға таңдау жасау	9.1.2.1 қолданушының қажеттілігіне байланысты бағдарламалық қамтамасыздандыруды таңдау; 9.1.2.2 мәндік эквивалентті пайдалан отырып сөйлемдерді түрлендіру
	"Компьютер құнын есептеу"	9.1.1.1 оның қызметіне байланысты компьютер конфигурациясын таңдау; 9.1.1.2 сыни тұрғыдан қоршаған орта мінез-құлқы мен өз мінез-құлқын дұрыс бағалай алу; 9.1.2.1 қолданушының қажеттілігіне байланысты бағдарламалық қамтамасыздандыруды таңдау; 9.1.2.2 мәндік эквивалентті пайдалан отырып сөйлемдерді түрлендіру 9.3.1.1 мұғалімнің жетекшілігімен электронды кестедегі процессор үлгілерін жасау және зерттеу (физикалық, биологиялық, экономикалық); 9.3.1.2 мәнерлеп оқу дағдыларын игеру
3 - тоқсан		
Мәліметтер базасы	Мәліметтер базасы	9.2.2.1 "мәліметтер базасы, жазба, алаң", терминдерін түсіндіру; 9.2.2.4 топпен жұмыс жасау барысында коммуникативтік проблемаларды өнімді түрде шешу
	Электронды кестеде мәліметтер базасын құру	9.2.2.2 мұғалім жетекшілігімен электронды кестеде мәліметтер базасын құру; 9.2.2.5 тірек-сөздер мен шаблондар бойынша монолог-талқылауды құру
	Ақпаратты іздеу әдістері	9.2.2.3 кестелік процессор құралдарымен мәліметтер базасының кестелерін құру; 9.2.2.6 көру және сөйлеу нұсқаулығы бойынша жұмыс жасау
4 - тоқсан		
	Мәліметтерді іріктеу және фильтрация	9.2.2.3 кестелік процессордың құралдарымен мәліметтер базасының кестелерін құру; 9.2.2.6 көру және сөйлеу нұсқаулықтары бойынша жұмыс жасау

Мәліметтер базасы	Мәліметтер базасымен жұмыс жасау	9.2.2.2 мұғалімнің көмегімен электронды кестеде мәліметтер б а з а с ы н к ұ р у ; 9.2.2.5 тірек-сөздер мен шаблондар бойынша монолог-талқылауды кұру; 9.2.2.3 кестелік процессор құралдарымен мәліметтер базасының к е с т е л е р і н к ұ р у ; 9.2.2.6 көру және сөйлеу нұсқаулықтары бойынша жұмыс жасау

6) 10 – сынып:

6-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Мәліметтер массиві	Бірөлшемді массив	10.3.3.1 бірөлшемді массивті пайдаланумен әзірлеменің белсенді ортасында бағдарламалар жасау (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус); 10.3.3.2 вербалды, паравербалды және вербалды құралдарды пайдаланумен дұрыс сөйлеу мінез-құлқы ережелерін орындау
	Ерекшеліктермен байланысты элементтерді іздеу	10.3.3.1 бірөлшемді массивті пайдаланумен әзірлеменің белсенді ортасында бағдарламалар жасау (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус); 10.3.3.2 вербалды, паравербалды және вербалды құралдарды пайдаланумен дұрыс сөйлеу мінез-құлқы ережелерін орындау
	Элементтерді қою	10.3.3.1 бірөлшемді массивті пайдаланумен әзірлеменің белсенді ортасында бағдарламалар жасау (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус); 10.3.3.2 вербалды, паравербалды және вербалды құралдарды пайдаланумен дұрыс сөйлеу мінез-құлқы ережелерін орындау
2 - тоқсан		
Мәліметтер массиві	Іріктеу	10.3.3.1 бірөлшемді массивті пайдаланумен әзірлеменің белсенді ортасында бағдарламалар жасау (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус); 10.3.3.2 вербалды, паравербалды және вербалды құралдарды пайдаланумен дұрыс сөйлеу мінез-құлқы ережелерін орындау
	Элементтерді алып тастау және қою	10.3.3.1 бірөлшемді массивті пайдаланумен әзірлеменің белсенді ортасында бағдарламалар жасау (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус); 10.3.3.2 вербалды, паравербалды және вербалды құралдарды пайдаланумен дұрыс сөйлеу мінез-құлқы ережелерін орындау
3 - тоқсан		
	Мәселелерді анықтау және талдау	10.3.1.1 электронды кестелердегі процестердің үлгілерін жасау және зерттеу (физикалық, биологиялық, экономикалық); 10.3.1.2 топтағы талқылаулар барысында аргументтер келтіру, дәлелдеу, жоққа шығару; 10.1.2.1 ақпараттық технологиялар құралдарын пайдалана отырып, адам қызметінің әртүрлі салаларынан алынған міндеттерді шешу тәжірибесіне ие болу; 10.1.2.2 өзінің бағалау пікірін жоспарлау, оның мақсатқа сәйкестігін түзету

Электронды кестелердегі процестерді үлгілеу	Шешімдерді жасау	10.3.1.1 электронды кестелердегі процестердің үлгілерін жасау және зерттеу (физикалық, биологиялық, экономикалық); 10.3.1.2 топтағы талқылаулар барысында аргументтер келтіру, дәлелдеу, жоққа шығару; 10.2.2.2 электронды кестелерде мәліметтер базасын жасау; 10.2.2.4 пәндік лексиканы пайдаланумен әрекеттерді жүзеге асыру ж о с п а р ы ; 10.2.2.3 мәліметтерді іздестіру, іріктеу және саралау; 10.2.2.5 өнімді коммуникацияның вербалды және вербалды емес құралдарын дұрыс таңдау; 10.3.2.1 тапсырмаларды әртүрлі тәсілдермен шешу, олардың әрқайсысына сипаттама беру және ішінен тиімдісін таңдап алу; 10.3.2.3 тірек-сөздер мен шаблондар бойынша монолог-талқылауды құру; 10.3.2.2 алға қойылған міндеттердің шешімдерін саралау; 10.3.2.4 қарама-қайшылық элементтері бар оқу диалогын жүргізу, бағалауларды пайдалану; 10.1.3.1 бұлттық технологияларды пайдалана отырып құжаттармен жұмыс жасауды жүзеге асыру; 10.1.3.2 алынған нәтиже түріндегі қызметтің міндеттері мен мақсаттарын қалыптастыра алу
4 - тоқсан		
Электронды кестелердегі процестерді үлгілеу	Шешімдерді жасау	10.3.1.1 электронды кестелердегі процестердің үлгілерін жасау (физикалық, биологиялық, экономикалық және өзгелер); 10.3.1.2 топтағы талқылаулар барысында аргументтер келтіру, дәлелдеу, жоққа шығару; 10.2.2.2 электронды кестеде мәліметтер абазсын құру; 10.2.2.4 пәндік лексиканы пайдаланумен әрекеттерді жүзеге асыру ж о с п а р ы ; 10.2.2.3 мәліметтерді іздестіру, іріктеу және саралау; 10.2.2.5 өнімді коммуникацияның вербалды және вербалды емес құралдарын дұрыс таңдау; 10.3.2.1 тапсырмаларды әртүрлі тәсілдермен шешу, олардың әрқайсысына сипаттама беру және ішінен тиімдісін таңдап алу; 10.3.2.3 тірек-сөздер мен шаблондар бойынша монолог-талқылауды құру; 10.3.2.2 алға қойылған міндеттердің шешімін саралау; 10.3.2.4 қарама-қайшылық элементтері бар оқу диалогын жүргізу, бағалауларды пайдалану; 10.1.3.1 бұлттық технологияларды пайдалана отырып құжаттармен жұмыс жасауды жүзеге асыру; 10.1.3.2 алынған нәтиже түріндегі қызметтің міндеттері мен мақсаттарын қалыптастыра алу
	Жобаны қорғау	10.1.1.1 компьютерді бағдарламалық қамтамасыздандыру қызметтері және оның тағайындалу қызметі туралы білімді ж ү й е л е у ; 10.1.1.2 тірек-сызбалар бойынша талқылау-мәтінін құру; 10.4.2.1 ақпараттық мәдениет түсінігін пайдалану, ақпараттық және коммуникациялық даму болашағын бағамдау; 10.4.2.2 жасалған жұмыстың сапасы туралы бағалауыштық пікір б і л д і р у ; 10.1.3.1 бұлттық технологияларды пайдалана отырып, құжаттармен жұмыс жасауды жүзеге асыру

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5 - 6 сыныптары үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген .

2. Музыка пәнін оқытудың мақсаты – қазақтың дәстүрлі музыка өнерінің үздік үлгілеріне, әлем халықтарының шығармашылығына, әлемдік классика және заманауи музыканың үздік үлгілеріне баулу негізінде білім алушылардың музыкалық мәдениетін қалыптастыру және шығармашылық қабілеттерін дамыту.

3. Міндеттері:

1) музыканы әртүрлі өнер түрлерімен және оқу пәндерімен кіріктіру арқылы әлемнің біртұтас бейнесі туралы түсініктерін қалыптастыруға ықпал ету;

2) музыканың сұранысқа ие жалпыадамзаттық құбылыс ретінде, оның адамдар өміріндегі маңыздылығы мен рөлі туралы түсініктерін қалыптастыру;

3) музыкаға, музыкалық іс-әрекетке деген позитивті қатынасты және сыни ойлау дағдыларын дамытуға ықпал ету;

4) білім алушылардың музыкалық шығармаларды, орындаушылықты, импровизацияны, шығармашылық тапсырмалар мен презентацияларды орындауды талдауға баулу арқылы жүйедегі пәндік-тақырыптық білімді, біліктерді және дағдыларды қалыптастыру;

5) әрбір білім алушының музыкалық қабілеттерін анықтау, олардың шығармашылық әлеуетін, орындаушылық және зерттеушілік дағдыларын жүзеге асыру ;

6) музыка арқылы коммуникацияның формалары туралы білім негіздерін және түсініктерін қалыптастыру;

7) музыкалық-шығармашылық жұмыстағы (шығармада, импровизацияда және әрлеуде) идеяларды ұсыну арқылы позитивті өзін-өзі бағалау, өзін-өзі тану және өзін-өзі дамытуға ықпал ету;

8) мультмедиялық құралдар мен сандық технологияларды қолдану үдерісінде бірқатар музыкалық-орындаушылық біліктер мен ұғымдарды қалыптастыру.

4. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға бар білім алушыларға музыканы оқыту процесінде түзету міндеттері шешіледі:

1) кеуде-өкпе ауруларының алдын алу мақсатында дұрыс физиологиялық тыныс алу және оңтайлы дауыс шығару дағдыларын дамыту;

2) білім алушылардың психофизиологиялық дамуын есепке алып, балалар даусын қалыптастыру және қорғау үшін жағдайлар құру;

3) әрбір білім алушының психикалық денсаулығын сақтау және нығайту;

4) ерікті сапаларды, төзімділікті және аффектілерді ұстай білу қабілетін тәрбиелеу арқылы сөйлеу тілінде күрделі бұзылыстары бар балалардың екінші тұлғалық (эмоционалды және әлеуметтік) бұзылыстарының алдын алу;

5) сөйлеудің психологиялық базасын құрайтын функцияларды дамыту жағдайларымен қамтамасыз ету: кеңістіктік және уақыттық ұғымдар, сенсорлы процестер, ұсақ моторика, жоғары психикалық функциялар, жылдамдық пен ырғақ сезімдері;

6) сөйлеудің барлық қырларын (просодика, айтылым, грамматикалық құрылым, сөздік), сөйлеудің жалпы ұғынықтылығы мен байланысын, просодиканы жетілдіру;

7) жоғары-дыбыстық, тембрлік және динамикалық естуді дамыту арқылы есту зейінін және фонематикалық есту қабілетін дамытуға ықпал ету;

8) тыныс алу, дауыс және артикуляция арасындағы тепе-теңдікті дамыту;

9) дыбыстардың қалыптасқан артикуляциясын бекіту үшін (логопедиялық сабақтардағы) жағдайлар құру;

10) өзіндік сөйлеуді дыбыстауға жауапты қатынасты дамыту: мәнерлі музыкалық орындау тәсілдерін меңгеру арқылы сөйлеудің дикциялық айқындығына, интонациялауға және мәнерлілікке ұмтылу қабілеті;

11) ансамбльдік іс-әрекетте ұжымішілік іскерлік қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. "Музыка" пәнін оқыту құндылыққа-бағдарланған, тұлғалық-бағдарланған, әрекеттік, дифференциалды және коммуникативтік тәсілдер негізінде жүзеге асырылады.

6. Құндылыққа-бағдарланған тәсіл оқуда ерекше қажеттіліктері бар білім алушылардың тұлғалық дамуына, олардың шығармашылық әлеуетін, өнерге өзіндік қатынасын көрсету даярлығын жүзеге асыруға, идеялық бағдарларын қалыптастыруға, өзіндік санасының, позитивті өзіндік бағалауын және өмірлік тәжірибесін қалыптастыруға ықпал етеді.

7. Тұлғалық-бағдарланған тәсіл сөйлеудегі ақаудың және оның жекеленген көріністерінің сипатын ескеріп, оқу процесін дараландыру және дифференциациялауда көрінеді; дара-дифференциалды оқыту дифференциалды диагностика барысында анықталған білім алушының ерекше оқу қажеттіліктеріне сәйкес болады, бұл білім алушылардың психикалық және тілдік дамуының ерекшеліктерімен байланысты туындайтын күтпеген қиындықтары жағдайында, мысалы, тілдік артикуляциялық тырысу және дауыс желбезегінің қысылуы туындағанда мұғалімнің қолдау көрсетудің алуан түрлі тәсілдерін қолдану даярлығын қамтиды.

8. Сөйлеу тілінің күрделі кемістігі бар білім алушылармен жұмыс барысында іс-әрекеттік тәсіл сөздік және музыкалық материалдарды полисенсорлық қабылдауды қамтамасыз етуде; тірек сигналдарды (әрекеттің бағдарлаушылық негіздері) қолдануда; берілген үлгі немесе модельге қарап өз ойларын немесе анықтамаларын құрастыруда; алгоритмдерді қолдануда; ережелер мен нұсқауларды кванттауда; әрекеттерін сипаттауда; тақырыптарды оқу темпін оңтайландыруды көрінеді.

9. Дифференциалды тәсіл сөйлеу тілінің күрделі кемістігі бар білім алушылардың алуан түрлі топтары үшін оқу процесін мамандандыруды, білім алушылардың ерекшеліктерін ескеріп, топтарды коррекциялық оқытудың алуан түрлі жағдайларын құруды қамтиды, атап айтсақ:

1) моторлы-алалиялық белгілері бар білім алушылар оральды және қол праксисін дамытуда арнайы жаттығуларды қажет етеді;

2) ринолалиясы бар білім алушылар әрбір сабақта күшті бағытталған ауа ағынын дамытуға арналаған тыныс алу жаттығуларын (А.Стрельникованың "Парадоксальды гимнастикасын" қосқанда) және қатты атакадағы дауыс жаттығуларын орындау қарастырылады;

3) ауызша сөйлеуді жылдамдық-ырғақтық ұйымдастырудың бұзылуы бар білім алушылармен жұмыста музыканың седативті немесе белсендіруші эффектін таңдамалы қолдануды үйлестіру арқылы метроном қолданылады.

10. Оқытудағы коммуникативтік тәсіл – бұл оқытудың негізгі тұғырларының бірі, себебі күрделі тілдік патологиясы бар білім алушылардың бірқатар маңызды коммуникативті қабілеттерінің кенеттен, өз бетімен, дербес қалыптаспайды, атап айтсақ: ой-пікірлерін жеткізе білу және интеллектуалды өзара әрекет барысында, әртүрлі жағдаятта пікір алмасу қабілеті; тілдік және сөйлеу нормалары жүйесін дұрыс қолдану қабілеті.

11. Музыканы оқыту процесінің түзету бағыттылығының мақсаты ретінде, музыкалық материалды қолдана отырып, тілдік интенцияны дамыту, сөйлеудің алуан түрлері мен стильдері туралы ұғымдарын, мәдени сөйлеу дағдыларын, қарым-қатынастың вербальды, паравербальды және вербальды емес құралдарын дамыту алынады, атап айтсақ: жылдамдық, қаттылық, үзілістер, ырғақтық, тембр, интонациялар, мимика, қол қимылдары, дене қалыптары.

12. Шығармашылық эмпатия, музыкаға эмоционалды және эстетикалық жауап беру әлеуметтік дамуды қамтамасыз етеді: олар тыңдауға қабілетті, басқа адамның позициясын иелену, диалог жүргізуге, сұрауға және көмек көрсетуге, адамға маңызды өмір мен өнер туралы пікірталасқа қатысуға, ересектермен және ересектермен тиімді қарым-қатынаста болуға мүмкіндік береді.

13. Музыка сабақтарында сөйлеу тілінің күрделі кемістігі бар білім алушылардың қатысуымен 3 негізгі спецификалық принцип жүзеге асырылады:

1) онтогенетикалық - бұл принцип музыкалық және арнайы тілдік әсердің мазмұнын құрастыруда, сұрақтарды баламалықтан контекстілі сұрақтар ретінде құрастыру бірізділігін күрделендіріп, жалаң сөйлемнен құрмалас бағыныңқылы сөйлемге дейін сөйлемнің әртүрлі модельдерін білім алушылардың белсенді сөйлеуінде қалыптастыра отырып, онтогенездегі сөйлеудің алуан түрлі формалары мен функцияларын қалыптастырудың заңдылықтары мен бірізділігін есепке алуды қамтиды ;

2) этиопатогенетикалық принцип, бұл принцип педагогтардың тілдік бұзылыстардың факторлары мен механизмдерін, мысалы, тұтығатын білім алушылар үшін мүдірмей қолжетімді сөйлеу деңгейін есепке алуын қамтиды;

3) кешенділік принципі, бұл музыканы оқытуда педагогтың әртүрлі профильдегі мамандардың көмегі мен қолдауын пайдаланатынын қамтиды: дәрігер-невролог (тұтығатын және дизартриясы бар білім алушылар), отоларинголог-дәрігер, пластикалық хирург, фониатр және стоматолог-дәрігер (ринолалиясы бар білім алушылар), сурдолог-дәрігер (кохлеарлы импланты, сенсорлы алалиясы бар білім алушылар), психолог, педагог-ритмист және логопед (сөйлеуінде барлық түрдегі патологиясы бар).

14. Педагог сөйлеу тілінің күрделі кемістігі білім алушылардың сөйлеу тілдеріндегі бұзылыстарын максимальды жоюға және әлеуметтік оңалтуға бағытталған әлеуметтік жұмысты ұйымдастырады, аталған Бағдарлама негізінде сөйлеу тілімен жұмысты ұзақ, орта және қысқа мерзімді жоспарлау және арнайы ұйымдастыру қарастырылған.

15. Сабақтағы лексикалық жұмыстың сапасы мен көлемі музыканы әрі қарай оқыту контекстінде және білім алушының әлеуметтік өмірінде лексикалық материалдың сұранысқа ие болу дәрежесімен анықталады.

16. Кешенді тәсіл аясындағы педагогикалық талаптардың бірлігін қамтамасыз ету мақсатында, музыка мұғалімі оқу жылының басында логопедке тақырыптарды өту мерзімдерін көрсетіп, міндетті пәндік лексиканың минималды тізімін ұсынады.

17. Музыка сабағында пәндік терминологиялық минимумды жақсы меңгеру үшін, көру тіректері қолданылады (карточка-модельдер, кестелер, сызбалар, жаппай және жеке жұмыс үшін), онда барлық арнайы сөздер ірі, айқын, екпіннің белгіленуімен, ал күрделі құрылымда – буындарға бөлініп беріледі.

18. Базалық сөздік әрдайым балалардың көз алдында болады, ал термин-сөздерді түсіндіруде фразеологизмдерді, мәтелдерді, аналогияларды қолданылады.

19. Сабақтағы жаңа терминдермен жұмыс келесі бірізділікте жүргізіледі:

- 1) мағынаны түсіндіру;
- 2) дұрыс айтуға арналған жаттығу;
- 3) сөздік эквиваленттерді (синонимдер), паронимдер мен антагонистерді іріктеу;
- 4) сөздің формаларымен жұмыс: септеу, жіктеу;
- 5) көп мағыналылықпен жұмыс;
- 6) есте сақтау бойынша тәсілдерді жүргізу (мнемотехника).

20. Педагогтың кәсіби сөйлеуі мінсіз, білім алушылардың сөйлеуін дамыту құралы ретінде қолданылады.

21. Музыка сабағында мәтінмен жұмыс жасау сөйлеу тілінің күрделі кемістігі бар білім алушылардың вербальды ақпаратты қабылдау ерекшеліктерін есепке алып жүргізіледі, атап айтсақ: сөйлемдерді жеткілікті түсінбеу, ол ырықсыз етісті, инверсияны, бірізді бағыныңқы байланысты, ілік септігіндегі сөздер тізбегін қамтиды.

22. Педагог басты бөлімді алдын ала белгілеп, мәтіннің түйінді бөлімдеріне білім алушылардың зейінін аударады, таңдамалы оқуды жүргізеді, есімше, көсемше және бағыныңқылы жалғаулықтарды міндетті түрде түсіндіруді жүргізеді. Механикалық қайталаудан аулақ болған жөн

23. Музыка мұғалімі логопедпен бірлесіп ережелер мен анықтамаларды кванттауды (мағынасы бойынша аяқталған үзінділерді бөлу) және трансформациялауды жүргізеді.

24. Сөйлеу тілінің күрделі кемістігі бар білім алушылардың оральды праксисін және дыбыстық мәдениетін дамытуға ықпал ететін арнайы тапсырмалардың үлгілері:

1) музыка және есептеу бойынша артикуляциялық жаттығулар;

2) музыка және есептеу бойынша мимикалық және артикуляциялық бұлшық еттердің өзіндік сылап-сипау;

3) контраст бойынша босаңсу түйсіктерін күш түсірумен қалыптастыру – саусақтың бұлшық еттері, артикуляциялық аппараттың органдары, мимикалық бұлшықеттер үшін ;

4) вокализдер, речитативтер мен әуенді әндер;

5) парадоксальды және дифференциалды тыныс алу гимнастикалық кешендер;

6) жұмсақ және қатаң атакадағы имитациялық дауыстық жаттығулар, диафрагмальды тыныс алуда дауысты, дауыссыз дыбыстарды және дыбыс қатарының ноталарын айту;

7) музыка ырғағымен қарқынның вариациясы мен сылап-сипау әсерінің күшімен артикуляторлық және мимикалық бұлшық еттерді сылап-сипау және өзіндік сылап-сипау;

8) музыкалық сүйемелдеуде сюжеттік-рөлдік тілдік және қозғалыс ойындары;

9) артикуляциялық праксисті дамытуға бағытталған жаттығулар.

25. Вербальды емес коммуникативті құралдарды және жоғары психикалық функцияларды дамыту үшін арнайы жаттығулар:

1) қол қимылдары, бет қимылы, би қимылдары, музыкалық дыбыстар мен олардың үйлесімі, суреттер мен диаграммалар түріндегі ақпаратты ұсыну;

2) психогимнастика элементтері: қуаныштың, мұңның, таңғалудың, мазасызданудың, үстемдіктің және мимикалық және пантомимикалық позалары – танып білу және көрсету;

3) изотерапия элементтері (түсінік берілген сурет, графикалық диктанттар);

4) тілдік емес дыбыстарды ажырату, кеңістіктегі дыбысты оқшаулау, дыбыстың қайнар көзін анықтау, аспап пен дыбысталуудың арақатынасы;

5) қимыл-қозғалыста метрикалық тамыр соғуды және ырғақтық суретті беру.

26. Эмоцияларды тұрақтандыруға және жүйке-психикалық қысымды төмендетуге арналған жаттығулар:

1) органдық музыканы тыңдауды қоса, музыка терапиясы мен ертегі терапиясының белсенді және енжар формалары;

2) эмоционалды күйді реттеу үшін өзін-өзі иландыру формулаларын қолдану; әуеннің сүйемелдеуімен өзіндік толғаныстарды саналы ұғынуды жеңілдету;

3) өзі және өзінің серіктесі үшін музыкалық аспапты таңдаумен музыкалық диалог ("Жаңғырық");

4) аспапқа қол тигізудің әртүрлі сипаты бойынша әртүрлі күші бар дыбыстарды шығару;

5) ауыспалы бұлшық ет қысымы мен босансуға арналған жаттығулар.

27. Паравербальды (просодикалық) коммуникативті құралдарды дамытуға арналған жаттығулар: қарқын, ырғақ, екпін, үйлесімділік:

1) шапалақтау, таптау: екпінді буынға, сөзге, "күшті" музыкалық тонға аса қатты шапалақ, екпінсіз буынға – әлсіз шапалақ сәйкес келеді;

2) біртекті заттардың, мысалы әртүрлі көлемдегі моншақтардың көмегімен сызықтық ырғақтық сызбаларды, көлемді ырғақтық модельдерді құрастыру;

3) тілдік немесе екпіндік сүйемелдеумен және онсыз ырғақтық суретті шапалақтап көрсету;

4) қозғалыста және бір дауыстың күші мен биіктігін сигнал бойынша өзгерту;

5) арнайы символдарды қолданып мәтіндерді нотаға түсіру;

6) екпіндік және ырғақтық диктанттар;

7) сахналауды, диалогты және полилогты ойнау (музыкалық материалда – қиял бойынша);

8) сызықтың көмегімен әуендетітін дыбысты метрикалық түрде көрсету; оның ұзақтығы мен модуляциясы;

9) әуенді тану, әуенді орындау барысында жіберілген қателіктерді көрсету.

28. Мағыналық компонентті дамытуға арналған тапсырмалар мен жаттығулар:

1) қойылған мақсатқа сәйкес, сазгердің шығармашылығы туралы ақпаратты тыңдалған мәтіннен анықтап табу;

2) музыкатану саласындағы термин-сөздердің сөздік өзгеруін дыбыстық-буындық және семантикалық талдау, түсіндіру, жаттықтыру;

3) тыңдалған мәтін (ән) негізінде сұрақтарды қою және жауаптарды құрастыру;

4) тыңдалған мәтіндік немесе музыкалық материалдың негізінде жеке әсерлері бойынша пікірлер мен әңгімелерді құрастыру: сөздік суреттеу/сипаттау;

5) музыкалық шығарманың сюжетіндегі оқиғалардың бірізділігін қалпына келтіру, әрекет ететін тұлғалардың әрекетін және оқиғаларды бағалау.

29. Қолданылатын оқытудың әдістері мен тәсілдері:

1) ұзақтығы он минуттан аспайтын музыканы үздіксіз тыңдау кезеңінде: музыкалық шығарманы тыңдағаннан кейін, оны талдауға көшеді, бұл білім алушылардың белсенді қатысуымен, оларды зейінін музыкалық мәнерлі құралдарға аударумен (қарқын, динамика, регистр, әуеннің сипаты, орындаушылар құрамы, шығарманың формасы) және оқытудың техникалық құралдары мен алуан түрлі оқу құралдарын қолданумен орындалады, бұл өз кезегіндегі білім алушылардың симфониялық оркестрдің, аспаптық және вокальды-хор музыкасының дыбысталуынан алған есту әсерлерін түрлендіру мүмкіндігін қамтамасыз етеді;

2) қайта жаңғырту кезеңінде: сөйлеу тілінің күрделі кемістігі бар білім алушылар вокальды-хор біліктері мен дағдыларын меңгереді, өз бетімен шығармаларды, вокальды және хор импровизацияларын жаттау және орындау барысында музыкалық бейнелерді қайта жаңғырту үшін, мәнерліліктің орындаушылық құралдарын іздеуді жүзеге асырады, сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз ән салуда, бір дауыста және екі дауыста, нота жазбасына бағдарлап ән салуда өзін-өзі көрсету дағдыларын меңгереді.

30. Сөйлеу тілінің күрделі кемістігі бар білім алушылармен арнайы түрде ұжымдық ән салу техникасы дағдыландырылады: балеринаның қалпына тұрып, ішпен терең тыны салу, демді ұстап тұру, дыбысты айта отырып, толықтыныс шығару қуатын қолдану, "дыбыстың жоғары қарай алтын жіппен кететінін" елестету; дауысты дыбыстаудың биіктігі ән салушы үшін қолайлы болу қарастырылады, ұзақтығы – толық тыныс шығарғанға дейін, бір дауысты салу уақыты - 15 секунд.

31. Хормен ән айтудың сөйлеу тілінің күрделі кемістігі бар білім алушылар үшін үлкен коррекциялық маңызы болады: вокальды-хор дағдыларын дамытып, көпшілік білім алушыларда есту зейінінің жеткіліксіздігі тыныс алу мен дауыстың арасындағы тепе-теңдіктің жеткіліксіз болатыны ескеріледі, соған байланысты ән салуға үйрету дұрыс ән айту бағдарынан басталады: тік тұру (немесе отыру), ешбір қысымсыз, иықты артқа қарай жіберу, бұл фонациялық тыныс алуды дамыту және ән салу дауысын қалыптастырады.

32. Балалар даусын қалыптастыру және қорғау маңызды міндет болып саналады: сөйлеу тілінің күрделі кемістігі бар білім алушыларға әнді іріктеуде олардың

психофизиологиялық және тілдік дамуындағы бұзылыстардың сипаты есепке алынады, соңғы шарты вокальды және тілдік материалды іріктеу анықтайды.

33. Ән айтуға үйретуді күрделендіру әндер мен жаттығуларды таңдаудағы бірізділікті сақтаумен бірте-бірте жүргізіледі; арнайы вокальды жаттығулар – әндетулер, еркін дауыс шығару мен дауыс беруді, тыныс алу мен дауыстың бұлшық еттің үйлестірілген жұмысын, дыбыстардың қалыптасқан (логопедиялық сабақтарда) артикуляциясын бекітуін қамтамасыз етіп, белгілі ән салу және коррекциялық міндеттерге сәйкес болады.

34. Ән салуға үйрету бойынша жұмыс бірнеше кезеңдерден тұрады: әңгімелескеннен кейін және әнді орындағаннан кейін мәтінге талдау жүргізіледі, содан кейін әннің ырғақтық суреті мәтінді бір мезгілде дыбыстаумен бірге шапалақтау арқылы беріледі; содан кейін – әнді әуендік жаттау жүргізіледі, ол әннің бастамасынан немесе қайырмасынан басталады; мұнда мұғалім қол қимылымен қиын музыкалық сөйлемдерді және жекеленген сөздерді орындауға көмек береді.

35. Сыныптағы әрбір білім алушының жетістіктері есепке алынады: пәндік нәтижелердің жетістіктерін бағалай отырып, мұғалім бесбаллдық жүйені қолданады; білім алушылардың сабақтарға қатынасы, оның тәртібі мен ұмтылысы есепке алынады.

36. Музыкалық әдебиеттер туралы білімдерін бағалауда есепке алынады:

- 1) музыкалық қолаңбектің эмоционалды мазмұнының ашылу деңгейі;
- 2) музыкалық қолаңбекті талдауда өз бетімен ой қорытуы;
- 3) білім алушының қолаңбекті салыстыра алуы және алған білімдерінің негізінде өз бетімен жалпылау алуы.

37. Білім алушылардың тілдік мүмкіндіктерінің шектелуін есепке алып, педагог музыкалық шығарманың мазмұнын талдау барысында эмоционалды, бағыттаушы немесе ұйымдастырушы көмек береді.

38. "Музыка терапияның элементтері" тарауындағы коррекциялық тапсырмалардың орындалуын бағалау үшін баллдық бағалау қолданылмайды, алайда сипаттаушы мотивациялық сипаты бар квалиметриялық бағалау қолданылады.

39. Бағалау критерийлері болып саналатындар: сөйлеу тілінің күрделі кемістігі бар білім алушылардың пәндік, метапәндік және тұлғалық нәтижелерінің білім беру бағдарламасын меңгеру нәтижелерінің талаптарына сәйкестігі және тұлғалық және метапәндік оқу әрекеттерінің қалыптасу нәтижелерінің динамикасы; мұнда мақсатты болжаудың коррекциялық компонентінің нәтижелеріне жету дәрежесі анықталады.

40. Сабақтың үзінділері немесе сөйлеу тілінің күрделі кемістігі бар білім алушылардың қатысуымен біртұтас музыка сабақтары "Дыбыстық әсер етуге, логиканы , ойын терапиясын және дыбыстың сапасын, күшін және бағытын дамытуға арналған интербелсенді дыбыстық панельді", "Акустикалық қабырғалық тактильді панельді" қолдану арқылы жүргізілуіне сәйкес қолданылады.

41. "Музыкалық талант" ішкі бағдарламасының аясында практикалық тілдік жұмысты ұйымдастыру үшін интербелсенді панельді, үшшамалы аксессуарлар мен текшелерді қамтитын, "Мультимедиялық интербелсенді оқытушы бағдарламалық-әдістемелік кешеннің" электрондық ресурсы барынша кең қолданылады.

42. Тұтығуы және дизартриясы бар балалармен жұмыста, арнайы тыны салу және дауыс жаттығуларын жүргізуде сөйлеуді өзіндік бақылау тұрғысында дыбыстық сигналды визуализациялайтын "Логопедиялық тренажерді" қолдану тиімді болады.

43. Кеңейтілген фразалық сөйлеуді қажетті дәрежеде игермеген білім алушылар, сонымен бірге тұтығуы бар білім алушылар сөйлеуді шектеу кезеңінде "Тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арнаған тілдік тренажерді" ассистивті құрылғы ретінде қолданады.

44. Музыка кабинетінде дамытушы және компенсаторлық мультимедиялық құрылғылармен қатар, міндетті түрде қарастырылатын жабдықтар:

1) қабырғалық демонстрациялық, маркерлі, интербелсенді тақталар, жиынтықтары бар компьютер (монитор, жүйелі блок, сабвуфер, колонкалар, микрофон, тышқан, пернетақта, желілік фильтр);

2) музыкалық орталық; топтарда жұмыс істеуге арналған ноутбуктер; бейнекамера; фотоаппарат;

3) музыкалық шығармалар фонотекасы (CD-жинақ): көрнекті отандық және шетелдік сазгерлердің шығармашылығына арналған музыка бойынша аудиожазбалар мен фонохрестоматиялар;

4) опера қойылымдарынан үзінділердің жазбасы бар бейнефильмдер; балет қойылымдарынан үзінділердің жазбасы бар бейнефильмдер; танымал оркестр ұжымдарының жазбасы бар бейнефильмдер; заманауи мюзиклдердің үзінділерінің жазбасы бар бейнефильмдер;

5) әндердің ноталық және поэтикалық мәтіндері; әртүрлі аспаптарда ойнайтын музыканттардың бейнелері; әлемдік музыка мәдениетінің ірі орталықтарындағы суреттер мен картиналардың репродукциясы.

45. "Музыка" пәнінің кабинетін жабдықтауға музыкалық аспаптармен дәстүрлі дидактикалық құралдар жатады.

46. Аудиторияны әмбебап қолдану үшін, сонымен бірге музыкалық жабдықтар мен аудио-, бейнетехниканы еркін қосу үшін электр розеткаларды кабинеттің әртүрлі жерлерінде орналастыру қарастырылады.

3 - тарау. "Музыка" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

47. "Музыка" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5 сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;

2) 6 сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты құрайды.

48. Оқу пәнінің мазмұны келесідей бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Музыка тыңдау, талдау және орындау";
- 2) 2-бөлім "Музыкалық-шығармашылық жұмыстарды құру";
- 3) 3-бөлім "Музыкалық-шығармашылық жұмыстарды презентациялау және бағалау";
- 4) 4-бөлім "Музыка терапия элементтері".

49. "Музыка тыңдау, талдау және орындау" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) музыка тыңдау және талдау;
- 2) музыкалық-шығармашылық іс-әрекет;
- 3) музыкалық сауаттылық негіздері.

50. "Музыкалық-шығармашылық жұмыстарды құру" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) шығармашылық ойларды дамыту және материалдарды жинақтау;
- 2) түсіну. Шығарма және импровизация.

51. "Музыкалық-шығармашылық жұмыстарды презентациялау және бағалау" бөлімі келесідей бөлімшені қамтиды:

- 1) презентациялау және музыкалық-шығармашылық жұмыстарды бағалау.

52. "Музыка терапия элементтері" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сөйлеу тілінің психологиялық базасын дамыту үшін арналған музыка терапия элементтері;
- 2) жүйкелік-психикалық қобалжу мен эмоцияны тұрақтандыру үшін арналған музыка терапия элементтері;
- 3) сөйлеу тілінің кемшіліктерін жою мен алдын алу үшін арналған музыка терапия элементтері.

53. 5-сыныпқа арналған "Музыка" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) қазақ халқының музыкалық мұрасы. Қазақ халық әндерінің әуезділігі. Айтыс өнері. Күйдің сиқырлы құдыреті. Жобаны даярлау және құру. Жоба нәтижелерін ұсыну;

2) қазақтың дәстүрлі ғұрыптық-тұрмыстық әндері мен заманауи музыка. Қазақтың ұлттық дәстүрі мен салттарының әндік қазыналары. Ғұрыптық-тұрмыстық әндер мен заманауилық. Халық музыкасын интерпретациялау. Халық музыкасын өңдеу. Жобаны даярлау және құру. Жоба нәтижелерін ұсыну;

3) әлем халықтарының музыкалық дәстүрлері. Түркі және шығыс халықтарының музыкалық дәстүрлері. Еуропа халықтарының музыкалық дәстүрлері. Жобаны даярлау және құру. Жоба нәтижелерін ұсыну;

4) музыка тілі – достық тілі. Қазақстан халықтарының музыкасы. Бір шаңырақ астында. Менің Отаным! Жобаны даярлау және құру. Жоба нәтижелерін ұсыну.

54. 6-сыныпқа арналған "Музыка" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) классикалық музыканың жауһарлары. Органдық музыка. Симфониялық музыка. Опера өнері. Балет өнері. Қазақстанның кәсіби музыкасы. Жобаны даярлау және құру. Жоба нәтижелерін ұсыну;

2) заманауи музыкалық мәдениет. Эстрадалық музыка. Заманауи музыкалық жанрлар. Джаз музыкасы. Жобаны даярлау және құру. Жоба нәтижелерін ұсыну;

3) музыка және өнер түрлері. Музыка және поэзия. Музыка және бейнелеу өнері. Музыка және театр. Музыка және кино. Жобаны даярлау және құру. Жоба нәтижелерін ұсыну;

4) музыка және технология. Музыкалық компьютерлік бағдарламалар. Анимациядағы музыкалар. Дауыс қосу және музыкалық әрлендіру. Жобаны даярлау және құру. Жоба нәтижелерін ұсыну.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

55. Бағдарламадағы оқыту мақсаттары кодтық белгімен берілген. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар – бөлім мен бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының нөмірін көрсетеді. Мысалы, кодировкада 6.2.1.4: болса, онда "6" – сынып, "2.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсатының нөмірі.

56. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1-кесте

1-бөлім. "Музыка тыңдау, талдау және орындау"		
Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5 - сынып	6 - сынып
1.1.1 Музыка тыңдау және талдау	5.1.1.1 тыңдалған музыкалық шығармаларды талдау, алгоритмдер мен жадынамаларды пайдаланып, музыкалық мәнерлілік түрлерін, стилін, жанрын және құралдарын анықтау; 5.1.1.2 әлемнің әртүрлі халықтарының музыкалық аспаптарын топтары бойынша жіктеу, оларды әртүрлі контексте салыстыру; 5.1.1.3 құрамы бойынша қазақтың халық және орыстың халық оркестрінің аспаптарын ажырату; 5.1.1.4 музыкалық шығармалардағы жоғары дыбыстық және динамикалық өзгерістерді алуан түрлі құралдармен қабылдау, саналы ұғыну және беру;	6.1.1.1 тыңдалған музыкалық шығармаларды талдау, олардың түрлерін, стилін, жанрларын анықтау, оның ішінде әртүрлі өнер түрлерімен өзара байланысын педагогтың бағыттаушы көмегімен немесе өз бетімен анықтау; 6.1.1.2 музыкалық аспаптардың дыбысталуын, оркестрдің түрлерін ажырату, оларды топтар бойынша жіктеу; 6.1.1.3 құрамы бойынша халық аспаптар (қазақ және орыс) симфониялық оркестрінің аспаптарын ажырату; 6.1.1.4 музыкалық шығармалардағы жоғары дыбыстық және динамикалық, қарқынды-ырғақтық өзгерістерді алуан түрлі құралдармен қабылдау, саналы ұғыну және беру; музыканы орындауда жіберілген қателерді байқау; 6.1.1.5 өз республикасының, аймақтың

	5.1.1.5 классикалық музыканың жанрлары мен түрлерін; айтыс түрлерін, дәстүрлі ән, аспаптық стильдер мен жанрларды анықтау; 5.1.1.6 қолжетімді тілдік құралдарды қолданып, ауызша және жазбаша формада өзінің музыкалық әсерлерін жеткізе білу	әртүрлі этнос өкілдерінің халықтық музыкалық шығармашылығының жекеленген үлгілерін анықтау; 6.1.1.6 музыка туралы тақырыптарға диалогты бастау, қатарластармен және ата-аналармен концерттер, қойылымдар туралы әсерлерімен бөлісу
1 . 2 Музыкалық-орындаушылық іс-әрекет	5.1.2.1 әртүрлі әндерді орындауда көркемдік бейнені беру; 5.1.2.2 әртүрлі әндерді орындауда музыканың сипатын жеткізе білу; 5.1.2.3 қарқынды және ырғақтық суретті сақтау арқылы шулы музыкалық және қазақтың халық аспаптарында ойнау; 5.1.2.4 музыкалық шығармалардың күрделі емес үзінділерін аспаптарда бірлесіп орындау; 5.1.2.5 музыкалық және әдеби шығармалар топтамасын жинақтау; 5.1.2.6 педагогтың ұйымдастырушы көмегімен канон формасындағы жеңіл әндерді, шағын әуендерді орындау; 5.1.2.7 музыкалық шығармада берілген диапазонда дауыстың акустикалық сипаттамасын ырықты өзгерту	6.1.2.1 көркемдік бейнені және әуеннің сипатын беру арқылы, канонның элементтерін қолданып, әртүрлі стильдегі және жанрдағы әндерді орындау; 6.1.2.2 көркемдік бейнені және әуеннің сипатын беру арқылы, екідауыстылық элементтерін қолданып, әртүрлі стильдегі және жанрдағы әндерді орындау; 6.1.2.3 үлгі бойынша, педагогпен бірлесіп музыкалық аспаптың сүйемелдеуімен әртүрлі сипаттағы әндерді орындау; 6.1.2.4 музыкалық шығармалардың күрделі емес үзінділерін аспаптарда партиялар және (немесе) бойынша ансамбльде орындау және олардың сипатын жеткізе білу; 6.1.2.5 ән салуда, қарапайым музыкалық аспаптарда, пластикада, сахналауда импровизациялау; 6.1.2.6 педагогтың бағыттаушы көмегімен немесе өз бетімен канон формасындағы жеңіл әндерді, шағын әуендерді орындау; 6.1.2.7 дикциялық және орфоэпиялық нормаларды сақтау арқылы вокальды-хор шығармаларын орындау
1 . 3 Музыкалық сауаттылық негіздері	5.1.3.1 қарапайым әуендерді тыңдауда нота жазбасында бағдарлануға арналған графикалық белгілер жүйесін қолдану; 5.1.3.2 қазақтың дәстүрлі ғұрыптық-тұрмыстық әндерді олардың заманауи интерпретациясымен салыстыру; 5.1.3.3 ең аз дегенде екі жанр мен стильдегі шығармалардың мазмұнын, екпіндік-бейнелі мағынасын түсіну; 5.1.3.4 дәстүрлі авторлық мектептер мен эстрадалық бағыттағы композиторлардың шығармаларын салыстыру; 5.1.3.5 қазақ халқының және	6.1.3.1 қарапайым әуендерді әуендетуде нота жазбасында бағдарлануға арналған графикалық белгілер жүйесін қолдану; 6.1.3.2 стилі мен жанры бойынша әртүрлі ән салудың түрлері салыстыру; 6.1.3.3 екі және одан көп музыкалық жанр мен стильдегі шығармалардың мазмұнын, екпіндік-бейнелі мағынасын түсіну; 6.1.3.4 эстрадалық музыканың жанрлары мен бағыттарын анықтау; 6.1.3.5 қазақ халқының және әлемнің басқа халықтарының көркемдік бейнесін құруда музыканың мәнерлі құралдары мен әртүрлі өнер түрлерін салыстыру;

	әлемнің өзге халықтарының музыкалық дәстүрлерінің ерекшеліктерін анықтау; 5.1.3.6 музыкамен байланысты жұмбақтарды шешу; 5.1.3.7 музыкаға деген тұрақты саналы ұғынылған қызығушылықты көрсету білу; 5.1.3.8 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындауда музыкалық терминологияны қолдану	6.1.3.6 музыкамен байланысты жұмбақтарды ойдан құрастыру; 6.1.3.7 классикалық музыканың жанрлары мен түрлерін анықтау; 6.1.3.8 тыңдалған музыка туралы өзінің ой-пікірлері мен сезімдерін түсіндірумен ауызша және жазбаша жұмыстарды орындауда музыкалық терминологияны қолдану

2 - кесте

2 - бөлім "Музыкалық-шығармашылық жұмыстарды құру"		
Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5 - сынып	6 - сынып
2.1 Идеялар және материал жинау	5.2.1.1 сыныптың, мектептің музыкалық өмірін белсендіру үшін идеяларды ұсыну; 5.2.1.2 педагогтың ұйымдастырушы көмегімен музыкалық-шығармашылық жұмысты құру үшін материалды жинау және жоспарлау	6.2.1.1 вербальды емес қолжетімді құралдармен ауданның, қаланың музыкалық өмірін белсендіру үшін идеяларды ұсыну; 6.2.1.2 педагогтың бағыттаушы көмегімен музыкалық-шығармашылық жұмысты құру үшін музыкалық материалды жоспарлау және интерпретациялау
2.2 Музыка шығару және импровизация	5.2.2.1 музыкалық мәнерліліктің қолжетімді құралдарын, дауысты, музыкалық аспаптарды қолданып, күрделі емес композицияларды шығару және импровизациялау; 5.2.2.2 педагогтың ұйымдастырушы көмегін және компьютерлік бағдарламаларды қолданып, музыкалық композициялардың үзінділерін редакциялау (Алгоритмика, Word, Power point, "Musical talent" of Multimedia Educational Sistem (MES) "Multikid")	6.2.2.1 музыкалық мәнерліліктің қолжетімді құралдарын, дауысты, музыкалық аспаптарды қолданып, 3/4 өлшемдегі композицияларды шығару және импровизациялау (4-8 такт); 6.2.2.2 педагогтың бағыттаушы көмегін және компьютерлік бағдарламаларды қолданып, музыкалық композициялардың үзінділерін редакциялау және интерпретациялау (Алгоритмика, Word (ворд), Power point (пауэр пойнт) "Musical talent (мюзикл) талант" of MES (оф МЭС) "Multikid (мультикид)")

3 - кесте

3-бөлім "Музыкалық-шығармашылық жұмыстарды ұсыну және бағалау"		
Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5 - сынып	6 - сынып
3.1 Музыкалық-шығармашылық жұмыстарды ұсыну және бағалау	5.3.1.1 өз жұмысын шығармашылықпен ұсыну, оны критерийлерге сәйкес бағалау және өз жұмысын жақсарту бойынша ұсыныстар беру; 5.3.1.2 әртүрлі музыкалық-шығармашылық тапсырмаларды шешуде қатарластармен өнімді ынтымақтасу (қарым-қатынас жасау, өзара әрекеттесу);	6.3.1.1 шығармашылық баяндама бағдарламасын көпшілік қауымға ұсыну, оны критерийлерге сәйкес бағалау, жұмысты жақсарту бойынша әртүрлі ұсыныстарды енгізу және талдау; 6.3.1.2 өз бетімен ойластырылған әртүрлі көркемдік бейнелерді ансамбльдік, ұжымдық (хор және аспаптық) жүзеге асыруда қарым-қатынас жасау және өзара әрекеттесу;

	5.3.1.3 авторлар, тындаушылар, өзіндік шығармалардың сыншылары рөлінде болу	6.3.1.3 музыкалық орындаушылық шығармашылықты немесе шығарманы бағалау критерийлерін анықтау

4 - кесте

4 бөлім "Музыка терапия элементтері"		
Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5 - сынып	6 - сынып
4 . 1 Сөйлеудің психологиялық базасын дамытуға арналған музыка терапия элементтері	5.4.1.1 әуендетуде тыныс алуды дұрыс бөліп, үлгі бойынша қатты және жай, жоғары және төменгі дауысты баяу және жылдам әуенді тану, содан кейін м о д е л ь д е у ; 5.4.1.2 музыкалық сүйемелдеуде тыйым салынған мимикалық және пантомимикалық позаға арналған тапсырмаларды орындау; 5.4.1.3 шулы немесе әуендік аспапта (қоңыраулар, барабан, цимбал) ойнау арқылы көңіл-күйді немесе серіктестің мінез-құлқын жеткізе білу; 5 . 4 . 1 . 4 оркестрде музыканы ырғақтық сызбаларда есептеу және орындау: б а я у (I I I I I), бірқалыпты (I I I I I I I I I) және жылдам (IIIIIIIIIIIIIIIIII); 5.4.1.5 полифониядағы алуан түрлі аспаптардың дыбысталуын ажырату, кеңістіктегі дыбысты окшаулау, дыбыстың қайнар көзін анықтау, аспапты оның дыбысталуымен және орналасуымен с а л ы с т ы р у ; 5.4.1.6 музыкалық шығарманың контекстін түсінуді көрсете білу: тыңдай білу, құлақ тұру, шапалақтау, әуендету, әндету, ән салу, ысқыру, мимикалық позаларда тұру;	6.4.1.1 аспапқа сипаты бойынша алуан түрлі қол тигізудің көмегімен әртүрлі күші бар дыбыстарды шығара білу; 6.4.1.2 музыкалық шығарманың сюжетіндегі көңіл-күйлерді, түйсіну сезімдері мен әрекет (оқиға) арасындағы себепті-салдарлы байланысты анықтау; 6.4.1.3 өзі және серіктестер үшін аспапты таңдап, ырғақтық сызбаларды қолданып, "Музыкалық жаңғырық" ойынын ұйымдастыру және жүргізу; 6.4.1.4 ырғақтық сызбаларды оқу, құрастыру және оларды қарқын мен ырғақ бойынша әуенмен салыстыру; 6.4.1.5 бір орында твист-жүруді орындау: әрбір қадамда бас пен денені бір жаққа қарай бұру, жамбас сүйекті саланы және аяқтарды – қарама-қарсы жаққа бұру, қозғалыс қарқынын әуеннің динамикасы мен қарқынына с ә й к е с к ұ р у ; 6.4.1.6 музыкалық-шығармашылық іс-әрекеттің алуан түрлеріне тұрақты қызығушылықты көрсете білу: диалогта музыканттардың тегін, шығармалардың атауларын, стильдің атауларын еске түсіру;
4 . 2 Эмоцияларды тұрақтандыруға және	5.4.2.1 релаксациялық тәсілдерді білу және қолдану: қысыммен контраст бойынша босаңсу, нұсқау бойынша босаңсу, өзін-өзі иландырумен босаңсу; 5.4.2.2 тыныс алу-тыныс шығару жиілігін ырықты төмендету көмегімен қозғалыс және эмоционалды қозуды әлсірету; 5.4.2.3 эмбрион және ат айдаушы позасын қабылдау, еркін тербелістерді, баяу қарқында айналу, әуеннің сүйемелдеуімен бірте-бірте босаңсу үшін сілкіністерді орындау; кинестетикалық материалды қолданып, бұлшық еттерді	6.4.2.1 қиын жағдайларда эмоционалды қысымды және логофобияны түсіруге бағытталған өзін-өзі иландырудың кем дегенде 10 музыкалық формулаларын білу және қ о л д а н у ; 6.4.2.2 тыныс алу-тыныс шығару жиілігін төмендету және тыныштық күйін иландыру формуласының көмегімен қозғалыс және эмоционалды қозуды әлсірету; 6.4.2.3 пәрмен бойынша бүкіл дененің бұлшық еттерін босаңсытуға және қысымдауға арналған этюдтерді орындау, әуеннің бейнесі, сипаты және көңіл-күйі бойынша пішінді "қыса"

жүйкелік-психикалық қысымды төмендетуге арналған музыкатерапия элементтері	босаңсыту күйін сезіну; 5.4.2.4 5 минут ішінде үздіксіз органда орындалатын И.С.Бахтың және басқа композиторлардың шығармаларын тыңдау; тыңдау барысында тыныс алу ырғағын бақылау; 5.4.2.5 музыкалық шығарманы орындау сәтінде бейнеленген беттің мимикасы бойынша – қызығу, таңғалу, ұялу, қорқу, ашулану сезімдерін анықтау (суретте, фотода, пиктограммада); 5.4.2.6 музыкалық шығармадағы әзілді, оқиғаның күлкілі болатынын сезу, адекватты жауап қайтарудың вербальды емес құралдарын бақылау	және "кеңейтіп жая" білу; 6.4.2.4 әуеннің қарқыны мен ырғағына сәйкес, музыка ырғағымен артикуляция органдары мен көзге арналған гимнастиканы, динамикалық саусақты жаттығуларды, мимикалық және артикуляциялық бұлшық еттерді сылап-сипау; 6.4.2.5 музыкалық шығарманы орындау сәтінде, тікелей қарым-қатынаста, нұсқау бойынша кезектестіріп қызығудың, таңғалудың, ұялудың, қорқудың, ашуланудың мимикалық позаларын көрсету; 6.4.2.6 музыкалық шығармадағы әзілді, оқиғаның күлкілі болатынын түсіну, адекватты жауап қайтарудың вербальды емес құралдарын қолдану
4.3 Сөйлеудің дамуындағы бұзылыстарды жоюға және алдын алуға арналған музыкатерапия элементтері	5.4.3.1 ауа ағынының күшін реттеумен (тыныс шығарудың ұзақтығы 12 секундқа дейін) ауызбен тыныс шығарумен бағытталған төменгі диафрагмалыды тілдік тыныс алуды меңгеру; 5.4.3.2 музыкаға салынған сөйлемнің екпініне және үзіліске, мағынасына бағдарланып, басты логикалық тіректі сөзді жеткілікті дауыс күшімен ажырату, есту арқылы тану; 5.4.3.3 жеке көрсетулер бойынша жетекші қолдың саусақтарының қозғалысымен сөйлеуді қамтамасыз ету тәсілдерін меңгеру; көрсеткіштер бойынша алуан түрлі техникалардың элементтерін білу және орындау (А.Н.Стрельникова, А.Г.Ипполитова); 5.4.3.4 әртүрлі күрделіліктегі речитативті ырғақтардың артикуляциясына тірек жасамай қайта жаңғырту; 5.4.3.5 жеке көрсеткіштер бойынша қойылған дыбыстардың айтылуын өзіндік бақылауды сақтау, әндерді орындауда барлық дыбыстарды айқын, дәл дыбыстау, айту (*тілдік аппараттың ауыр органикалық зақымдалуы бар білім алушыларға қатысты емес); 5.4.3.6 әуенді баяулатуға және жеделдетуге сәйкес сөйлеуді ырықты баяулату және жеделдету тәсілдерін меңгеру	6.4.3.1 негізінен дауысты дыбыстарға ауыны жұмсап, ән салу және сөйлеу актісінде тыныс алуды дұрыс бөліп, ұтымды дауыс шығаруды меңгеру; тыныс салу және дауыс бұлшық етінің жұмысын үйлестіру білу; 6.4.3.2 музыкаға салынған 5-7 сөзден тұратын сұраулы сөйлемдегі басты сөзді дауыспен және үзіліспен ажырату және есту арқылы анықтау; 6.4.3.3 музыкалық-шығармашылық өнерде қолданылатын вербальды емес және паравербальды құралдардың әлеуметтік маңызын қолжетімді деңгейде түсіну және түсіндіру білу 6.4.3.4 ұяң-қатаң, қатты-жұмсақ дауыссыз дыбыстарды кезектестіріп буындық тізбектерді құрастыру және оларды речитативтерде, әуендерде және вокализдерде орындау; 6.4.3.5 белгілі мақсатқа жету үшін қарқынды, күшті, екпінді, ырғақты өз бетімен және үнемі қолдану (өтініш білдіру, көңіл-күйді көрсету, мағынаны нақтылау); 6.4.3.6 өзінің артикуляциялық, мимикалық, саусақты және жалпы қозғалыстарында метрикалық пульсацияны және ырғақтық суретті дауыстың қатты атакасымен белгілеу

57. Осы Бағдарлама сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары

негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

58. Сағаттарды бөлу, сонымен қатар тақырыптарды өту реті мұғалімнің еркіне берілген.

Негізгі орта білім беру
деңгейінің 5-6 сыныптарына
арналған "Музыка" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5- 6 сыныптары үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5 - сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
	Қазақтың халық әнінің әуезділігі	5.1.1.1 тыңдалған музыкалық шығармаларды талдау, алгоритмдер мен жадынамаларды пайдаланып, музыкалық мәнерлілік түрлерін, стилін, жанрын және құралдарын анықтау; 5.1.1.5 айтыс түрлерін, дәстүрлі ән, аспаптық стильдер мен жанрларды анықтау; 5.1.2.1 әртүрлі әндерді орындауда көркемдік бейнені және музыканың сипатын жеткізе білу; 5.4.1.1 әуендетуде тыныс алуды дұрыс бөліп, үлгі бойынша қатты және жай, жоғары және төменгі дауыстың баяу және жылдам әуенді тану, содан кейін модельдеу; 5.1.2.3 қарқынды және ырғақтық суретті сақтау арқылы шулы музыкалық және қазақтың халық аспаптарында ойнау
	Айтыс өнері	5.2.1.1 сыныптың, мектептің музыкалық өмірін белсендіру үшін идеяларды ұсыну; 5.2.2.1 музыкалық мәнерліліктің қолжетімді құралдарын, дауысты, музыкалық аспаптарды қолданып, күрделі емес композицияларды шығару және импровизациялау
	Күйдің сиқырлы құдыреті	5.1.1.2 әлемнің әртүрлі халықтарының музыкалық аспаптарын топтары бойынша жіктеу, оларды әртүрлі контексте салыстыру; 5.1.3.2 қазақтың дәстүрлі ғұрыптық-тұрмыстық әндерді олардың заманауи интерпретациясымен салыстыру; 5.4.2.5 музыкалық шығарманы орындау сәтінде және/немесе музыкалық шығарманы тыңдауда бейнеленген беттің мимикасы бойынша – қызығу, таңғалу, ұялу, қорқу,

1. Қазақ халқының музыкалық мұрасы		ашулану сезімдерін анықтау (суретте, фотода, пиктограммада); авторлар, тыңдаушылар, өзіндік шығарманың сыншылары рөлінде болу
	Жобаны даярлау және құру	5.1.3.1 қарапайым әуендерді тыңдауда нота жазбасында бағдарлануға арналған графикалық белгілер жүйесін қолдану; 5.2.1.2 педагогтың ұйымдастырушы көмегімен музыкалық-шығармашылық жұмысты құру үшін материалды жинау және жоспарлау; 5.2.2.2 педагогтың ұйымдастырушы көмегін және компьютерлік бағдарламаларды қолданып, музыкалық композициялардың үзінділерін редакциялау (Алгоритмика, Word, Power point, "Musical talent" of Multimedia Educational Sistem (MES) "Multikid")
	Жобаны даярлау және құру	5.1.3.1 қарапайым әуендерді тыңдауда нота жазбасында бағдарлануға арналған графикалық белгілер жүйесін қолдану; 5.2.1.2 педагогтың ұйымдастырушы көмегімен музыкалық-шығармашылық жұмысты құру үшін материалды жинау және жоспарлау; 5.2.2.2 педагогтың ұйымдастырушы көмегін және компьютерлік бағдарламаларды қолданып, музыкалық композициялардың үзінділерін редакциялау (Алгоритмика, Word, Power point, "Musical talent" of Multimedia Educational Sistem (MES) "Multikid")
2 - тоқсан		
2. Қазақтың дәстүрлі ғұрыптық-тұрмыстық әндері мен заманауи музыка	Ғұрыптық-тұрмыстық әндер мен заманауилық	5.1.1.4 музыкалық шығармалардағы жоғары дыбыстық және динамикалық өзгерістерді алуан түрлі құралдармен қабылдау, саналы ұғыну және беру; 5.1.2.4 музыкалық шығармалардың күрделі емес үзінділерін аспаптарда бірлесіп орындау
	Халық музыкасын интерпретациялау	5.1.2.5 музыкалық және әдеби шығармалар топтамасын жинақтау; 5.1.3.5 қазақ халқының және әлемнің өзге халықтарының музыкалық дәстүрлерінің ерекшеліктерін анықтау
	Халық музыкасын өңдеу	5.1.1.6 қолжетімді тілдік құралдарды қолданып, ауызша және жазбаша формада өзінің музыкалық әсерлерін жеткізе білу; 5.1.2.6 педагогтың ұйымдастырушы көмегімен канон формасындағы жеңіл әндерді, шағын әуендерді орындау; 5.1.3.6 музыкамен байланысты жұмбақтарды шешу
	Жобаны даярлау және құру	5.1.2.7 музыкалық шығармада берілген диапазонда дауыстың акустикалық сипаттамасын ырықты өзгерту; 5.1.3.7 музыкаға деген тұрақты саналы ұғынылған қызығушылықты көрсету білу; 5.1.3.8 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындауда музыкалық терминологияны қолдану
	Жоба нәтижелерін ұсыну	5.3.1.1 өз жұмысын шығармашылықпен ұсыну, оны критерийлерге сәйкес бағалау және өз жұмысын жақсарту бойынша ұсыныстар беру; 5.3.1.3 авторлар, тыңдаушылар, өзіндік шығармалардың сыншылары рөлінде болу;

		5.4.3.2 музыкаға салынған сөйлемнің екпініне және үзіліске, мағынасына бағдарланып, басты логикалық тіректі сөзді жеткілікті дауыс күшімен ажырату, есту арқылы тану
	Жоба нәтижелерін ұсыну	5.3.1.1 өз жұмысын шығармашылықпен ұсыну, оны критерийлерге сәйкес бағалау және өз жұмысын жақсарту бойынша ұсыныстар беру; 5.3.1.3 авторлар, тыңдаушылар, өзіндік шығармалардың сыншылары ролінде болу; 5.4.3.2 музыкаға салынған сөйлемнің екпініне және үзіліске, мағынасына бағдарланып, басты логикалық тіректі сөзді жеткілікті дауыс күшімен ажырату, есту арқылы тану
3 - тоқсан		
3. Әлем халықтарының музыкалық дәстүрлері	Түркі және шығыс халықтарының музыкалық дәстүрлері	5.4.2.6 музыкалық шығармадағы әзілді, оқиғаның күлкілі болатынын сезу, адекватты жауап қайтарудың вербальды емес құралдарын бақылау; 5.4.1.2 музыкалық сүйемелдеуде тыйым салынған мимикалық және пантомимикалық позаға арналған тапсырмаларды орындау; 5.4.3.4 әртүрлі күрделіліктегі речетативті ырғақтардың артикуляциясына тірек жасамай қайта жаңғырту; 5.4.3.6 әуенді баяулатуға және жеделдетуге сәйкес сөйлеуді ырықты баяулату және жеделдету тәсілдерін меңгеру
	Еуропа халықтарының музыкалық дәстүрлері	5.4.2.4 5 минут ішінде үздіксіз органда орындалатын И.С.Бахтың және басқа композиторлардың шығармаларын тыңдау; тыңдау барысында тыныс алу ырғағын басқару; 5.4.1.6 музыкалық шығарманың контекстін түсінуді көрсете білу: тыңдай білу, құлақ тұру, шапалақтау, әуендету, әндету, ән салу, ысқыру, мимикалық позаларда тұру; 5.4.1.4 оркестрде музыканы ырғақтық сызбаларда есептеу және орындау: Баяу (I I I I I), бірқалыпты (I I I I I I I I) және жылдам (I I I I I I I I I I I I I I I); 5.4.3.5 жеке көрсеткіштер бойынша қойылған дыбыстардың айтылуын өзіндік бақылауды сақтау, әндерді орындауда барлық дыбыстарды айқын, дәл дыбыстау, айту (*тілдік аппараттың ауыр органикалық зақымдалуы бар білім алушыларға қатысты емес)
	Жобаны даярлау және құру	5.3.1.2 әртүрлі музыкалық-шығармашылық тапсырмаларды шешуде қатарластармен өнімді ынтымактасу (қарым-қатынас жасау, өзара әрекеттесу); 5.4.2.2 тыныс алу-тыныс шығару жиілігін ырықты төмендету көмегімен козғалыс және эмоционалды козуды әлсірету; 5.1.2.2 әртүрлі әндерді орындауда музыканың сипатын жеткізе білу
4 - тоқсан		
		5.4.1.3 шулы немесе әуендік аспапта (коңыраулар, барабан, цимбал) ойнау арқылы көңіл-күйді немесе серіктестің мінез-құлқын жеткізе білу; 5.4.1.5 полифониядағы алуан түрлі аспаптардың дыбысталуын ажырату, кеңістіктегі дыбысты окшаулау, дыбыстың қайнар көзін анықтау, аспапты оның

4. Музыка тілі – достық тілі	Жобаны даярлау және құру	дыбысталуымен және орналасуымен салыстыру; 5.4.2.3 эмбрион және ат айдаушы позасын қабылдау, еркін тербелістерді, баяу қарқында айналу, әуеннің сүйемелдеуімен бірте-бірте босаңсу үшін сілкіністерді орындау; кинестетикалық материалды қолданып, бұлшық еттерді босаңсыту күйін сезіну
	Қазақстан халықтарының музыкасы	5.1.3.4 дәстүрлі авторлық мектептер мен эстрадалық бағыттағы композиторлардың шығармаларын салыстыру; 5.4.3.1 ауа ағынының күшін реттеумен (тыныс шығарудың ұзақтығы 12 секундқа дейін) ауызбен тыныс шығарумен бағытталған төменгі диафрагмалыды тілдік тыныс алуды м е н г е р у ; 5.4.3.3 жеке көрсетулер бойынша жетекші қолдың саусақтарының қозғалысымен сөйлеуді қамтамасыз ету тәсілдерін меңгеру; көрсеткіштер бойынша алуан түрлі техникалардың элементтерін білу және орындау (А.Н.Стрельникова, А.Г. Ипполитова)
5. Өлкетану	Бір шаңырақ астында	5.1.3.5 қазақ халқының және әлемнің басқа халықтарының музыкалық дәстүрлерінің ерекшеліктерін анықтау; 5.4.3.2 музыкаға салынған сөйлемнің екпініне және үзіліске, мағынасына бағдарланып, басты логикалық тіректі сөзді жеткілікті дауыс күшімен ажырату, есту арқылы тану; 5.4.3.4 әртүрлі күрделіліктегі речетативті ырғақтардың артикуляциясына тірек жасамай қайта жаңғырту

2) 6 - сынып:

2 - кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
	Органдық музыка	6.1.1.1 тыңдалған музыкалық шығармаларды талдау, олардың түрлерін, стилін, жанрларын анықтау, оның ішінде әртүрлі өнер түрлерімен өзара байланысын педагогтың бағыттаушы көмегімен немесе өз бетімен а н ы қ т а у ; 6.1.3.7 классикалық музыканың жанрлары мен түрлерін анықтау; 6.1.2.1 көркемдік бейнені және әуеннің сипатын беру арқылы, канонның элементтерін қолданып, әртүрлі стильдегі және жанрдағы әндерді орындау
	Симфониялық музыка	6.2.1.1 вербальды емес қолжетімді құралдармен ауданның, қаланың музыкалық өмірін белсендіру үшін идеяларды ұсыну
	Опера өнері	6.1.1.2 музыкалық аспаптардың дыбысталуын, оркестрдің түрлерін ажырату, оларды топтар бойынша жіктеу; 6.1.3.2 стилі мен жанры бойынша әртүрлі ән салудың түрлерін салыстыру
	Балет өнері	6.1.2.5 ән салуда, қарапайым музыкалық аспаптарда, пластикада, сахналауда импровизациялау; 6.4.1.5 бір орында твист-жүруді орындау: әрбір қадамда бас пен денені бір жаққа қарай бұру, жамбас сүйекті саланы және аяқтарды – қарама-қарсы жаққа бұру, қозғалыс қарқынын әуеннің динамикасы мен қарқынына с ә й к е с қ ұ р у ; 6.2.2.2 педагогтың бағыттаушы көмегін және компьютерлік

1 . Классикалық музыканың жауһарлары		бағдарламаларды қолданып, музыкалық композициялардың үзінділерін редакциялау және интерпретациялау (Алгоритмика, Word (ворд), Power point (пауер пойнт), "Musical talent" of Multimedia Educational Sistem (MES) "Multikid" ("мюзикал талант" оф Мультимедия едукейшнл систем " мультикид")
	Қазақстанның кәсіби музыкасы	6.1.1.3 құрамы бойынша халық аспаптар (қазақ және орыс) симфониялық оркестрінің аспаптарын ажырату; 6.1.2.3 үлгі бойынша, педагогпен бірлесіп музыкалық аспаптың сүйемелдеуімен әртүрлі сипаттағы әндерді орындау; 6.1.3.3 екі және одан көп музыкалық жанр мен стильдегі шығармалардың мазмұнын, екпіндік-бейнелі мағынасын түсіну
	Жобаны даярлау және құру	6.1.1.4 музыкалық шығармалардағы жоғары дыбыстық және динамикалық, қарқынды-ырғақтық өзгерістерді алуан түрлі құралдармен қабылдау, саналы ұғыну және беру; музыканы орындауда жіберілген қателерді байқау; 6.1.2.4 музыкалық шығармалардың күрделі емес үзінділерін аспаптарда партиялар және (немесе) бойынша ансамбльде орындау және олардың сипатын жеткізе білу; 6.2.1.2 педагогтың бағыттаушы көмегімен музыкалық-шығармашылық жұмысты құру үшін музыкалық материалды жоспарлау және интерпретациялау; 6.2.2.1 музыкалық мәнерліліктің қолжетімді құралдарын, дауысты, музыкалық аспаптарды қолданып, 3/4 өлшемдегі композицияларды шығару және импровизациялау (4-8 такт)
	Жоба нәтижелерін ұсыну	6.1.1.5 өз республикасының, аймақтың әртүрлі этнос өкілдерінің халықтық музыкалық шығармашылығының жекеленген үлгілерін анықтау; 6.1.3.5 қазақ халқының және әлемнің басқа халықтарының көркемдік бейнесін құруда музыканың мәнерлі құралдары мен әртүрлі өнер түрлерін салыстыру
2 - тоқсан		
2. Заманауи музыкалық мәдениет	Эстрадалық музыка	6.1.1.6 музыка туралы тақырыптарға диалогты бастау, қатарластармен және ата-аналармен концерттер, қойылымдар туралы әсерлерімен бөлісу; 6.1.2.6 педагогтың бағыттаушы көмегімен немесе өз бетімен канон формасындағы жеңіл әндерді, шағын әуендерді орындау; 6.1.3.6 музыкамен байланысты жұмбақтарды ойдан құрастыру
	Заманауи музыкалық жанрлар	6.1.2.7 дикциялық және орфоэпиялық нормаларды сақтау арқылы вокальды-хор шығармаларын орындау; 6.1.3.8 тыңдалған музыка туралы өзінің ой-пікірлері мен сезімдерін түсіндірумен ауызша және жазбаша жұмыстарды орындауда музыкалық терминологияны қолдану
	Джаз музыкасы	6.3.1.1 шығармашылық баяндама бағдарламасын көпшілік қауымға ұсыну, оны критерийлерге сәйкес бағалау, жұмысты жақсарту бойынша әртүрлі ұсыныстарды енгізу және талдау; 6.4.1.1 аспапқа сипаты бойынша алуан түрлі қол тигізудің көмегімен әртүрлі күші бар дыбыстарды шығара білу; 6.4.3.6 өзінің артикуляциялық, мимикалық, саусақты және жалпы қозғалыстарында метрикалық пульсацияны және ырғақтық суретті дауыстың қатты атакасымен белгілеу
		6.3.1.2 өз бетімен ойластырылған әртүрлі көркемдік бейнелерді ансамбльдік, ұжымдық (хор және аспаптық) жүзеге асыруда қарым-қатынас жасау және өзара әрекеттесу; 6.4.3.5 белгілі мақсатқа жету үшін қарқынды, күшті, екпінді, ырғақты өз

	Жобаны даярлау және құру	бетімен және үнемі қолдану (өтініш білдіру, көңіл-күйді көрсету, мағынаны нақтылау)
	Ж о б а нәтижелерін ұсыну	6.3.1.3 музыкалық орындаушылық шығармашылықты немесе шығарманы бағалау критерийлерін анықтау; 6.4.2.5 музыкалық шығарманы орындау сәтінде, тікелей қарым-қатынаста, нұсқау бойынша кезектестіріп қызығудың, таңғалудың, ұялудың, қорқудың, ашуланудың мимикалық позаларын көрсету
3 - тоқсан		
3. Музыка және өнер түрлері	Музыка және поэзия	6.4.2.1 қиын жағдайларда эмоционалды қысымды және логофобияны түсіруге бағытталған өзін-өзі иландырудың кем дегенде 10 музыкалық формулаларын білу және қолдану; 6.4.1.2 музыкалық шығарманың сюжетіндегі көңіл-күйлерді, түйсіну сезімдері мен әрекет (оқиға) арасындағы себепті-салдарлы байланысты анықтау
	Музыка және бейнелеу өнері	6.4.3.3 музыкалық-шығармашылық өнерде қолданылатын вербальды емес және паравербальды құралдардың әлеуметтік маңызын қолжетімді деңгейде түсіну және түсіндіру білу; 6.4.2.2 тыныс алу-тыныс шығару жиілігін төмендету және тыныштық күйін иландыру формуласының көмегімен қозғалыс және эмоционалды қозуды әлсірету
	Музыка және театр	6.4.2.1 қиын жағдайларда эмоционалды қысымды және логофобияны түсіруге бағытталған өзін-өзі иландырудың кем дегенде 10 музыкалық формулаларын білу және қолдану; 6.4.2.3 пәрмен бойынша бүкіл дененің бұлшық еттерін босаңсытуға және қысымдауға арналған этюдтерді орындау, әуеннің бейнесі, сипаты және көңіл-күйі бойынша пішінді "қыса" және "кеңейтіп жая" білу
	Музыка және кино	6.4.2.4 әуеннің қарқыны мен ырғағына сәйкес, музыка ырғағымен артикуляция органдары мен көзге арналған гимнастиканы, динамикалық саусақты жаттығуларды, мимикалық және артикуляциялық бұлшық еттерді сылап-сипау
	Жобаны даярлау және құру	6.4.1.3 өзі және серіктестер үшін аспапты таңдап, ырғақтық сызбаларды қолданып, "Музыкалық жаңғырық" ойынын ұйымдастыру және жүргізу
	Ж о б а нәтижелерін ұсыну	6.4.1.4 ырғақтық сызбаларды оқу, құрастыру және оларды қарқын мен ырғақ бойынша әуенмен салыстыру
4 - тоқсан		
	Интеллектуалды музыка	6.4.1.6 музыкалық-шығармашылық іс-әрекеттің алуан түрлеріне тұрақты қызығушылықты көрсете білу: диалогта музыканттардың тегін, шығармалардың атауларын, стильдің атауларын белгілеу 6.4.2.6 музыкалық шығармадағы әзілді, оқиғаның күлкілі болатынын түсіну, адекватты жауап қайтарудың вербальды емес құралдарын қолдану
	Жанға және демалысқа арналған музыка	6.1.3.4 эстрадалық музыканың жанрлары мен бағыттарын анықтау; 6.4.3.1 негізінен дауысты дыбыстарға ауаны жұмсап, ән салу және сөйлеу актісінде тыныс алуды дұрыс бөліп, ұтымды дауыс шығаруды меңгеру; тыныс алу және дауыс бұлшық етінің жұмысын үйлестіру білу; 6.4.2.5 музыкалық шығарманы орындау сәтінде, тікелей қарым-қатынаста, нұсқау бойынша кезектестіріп қызығудың, таңғалудың, ұялудың,

4. Біздің өміріміздегі музыка		қорқудың, ашуланудың мимикалық позаларын көрсету; 6.4.1.3 ырғақтық сызбаларды қолдану арқылы алуан түрлі ойындарды ұйымдастыру және жүргізу
	Музыка және технология	6.4.3.2 музыкаға салынған 5-7 сөзден тұратын сұраулы сөйлемдегі басты сөзді дауыспен және үзіліспен ажырату және есту арқылы анықтау
	Дыбыстау және музыкалық безендіру	6.1.3.1 қарапайым әуендерді әуендетуде нота жазбасында бағдарлануға арналған графикалық белгілер жүйесін қолдану; 6.4.3.3 музыкалық-шығармашылық өнерде қолданылатын вербальды емес және паравербальды құралдардың әлеуметтік маңызын қолжетімді деңгейде түсіну және түсіндіру білу
	Жобаны даярлау және құру	6.1.2.2 көркемдік бейнені және әуеннің сипатын беру арқылы, екідауыстылық элементтерін қолданып, әртүрлі стильдегі және жанрдағы ә н д е р д і о р ы н д а у ; 6.4.3.4 ұяң-қатаң, қатты-жұмсақ дауыссыз дыбыстарды кезектестіріп буындық тізбектерді құрастыру және оларды речитативтерде, әуендерде және вокализдерде орындау
	Ж о б а нәтижелерін ұсыну	6.4.3.5 белгілі мақсатқа жету үшін қарқынды, күшті, екпінді, ырғақты өз бетімен және үнемі қолдану (өтініш білдіру, көңіл-күйді көрсету, м а ғ ы н а н ы н а қ т ы л а у) ; 6.4.3.6 өзінің артикуляциялық, мимикалық, саусақты және жалпы қозғалыстарында метрикалық пульсацияны және ырғақтық суретті дауыстың қатты атакасымен белгілеу

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 70 – қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 510 - қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінің мақсаты ағзаның барлық жүйелерін дамыту, сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың дене қасиеттерін және онымен байланысты қабілеттерін жетілдіру болып табылады.

3. Міндеттері:

1) әлемдік және отандық спорттағы жетістіктерді мақтан тұту түрінде жалпы мәдениеттік және қазақстандық азаматтық сәйкестік негіздерін қалыптастыру;

2) қимыл-қозғалыс мәдениетін тәрбиелеу, жалпы дамытушы және сауықтырушы бағыттағы дене жаттығуларының қимыл тәжірибесін негізгі спорт түрлерінің техникалық әрекеттерімен және тәсілдерімен молайту, спорттық-спецификалық икемдер мен дағдыларды дамыту;

3) салауатты және қауіпсіз өмір салты ережелерін меңгерту, білім алушылардың өз денсаулығына ұқыпты қарауды тұрақты түрде қажетсінуі мен талаптануын қалыптастыру;

4) серіктесімен өзара әрекеттесуін, оған бағдарлануын, бірлесіп және жұмыла жұмыс істеуін дамыту, өзінің және серіктесінің іс-әрекетін дұрыс бағалап, ортақ нәтижеге қол жеткізу мүддесі үшін қажетті түзетулер енгізе алуды үйрету;

5) командалық спорт түрлерінде – ортақ мақсатты және оған жету жолдарын жоспарлау, бірлескен жұмыстағы қызмет пен рөлдерді бөлу, қайшылықтарды сындарлы шешу, өзара бақылауды жүзеге асыру біліктерін қалыптастыру;

6) өзінің тұлғалық және дене мүмкіндіктерін іске қоса білу негізінде ерік-жігер қасиеттерін тәрбиелеу, мақсатқа жету ынтасын және қиындықтарды жеңіп шығуға дайындығын дамыту.

4. Бағдарлама түзету міндеттерін шешуге бағытталған:

1) сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың барлық сенсорлық жүйелерін түзету (көз мөлшерін, кеңістікті және уақытты бағдалауын, сипап сезу және бұлшық ет, кинестетикалық түйсігін дамыту);

2) сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың танымдық процестерінің жетіспеушіліктерін дене тәрбиесі шаралары арқылы жеңу, олардың психо-эмоционалдық күйін үйлестіру;

3) сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың коммуникативті дағдылары мен коммуникативті қасиеттерін жетілдіру;

4) сөздік қорын байыту, сөйлеу тілінің грамматикалық жағын жетілдіру;

5) сөйлеу тілінің техникалық жағын және дұрыс тыныс алуын жетілдіру;

6) сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларды өзін-өзі адекватты бағалау мен өзін-өзі реттеу тетіктерін дамыту арқылы мақсатты әлеуметтендіру;

7) дене шынықтыру-сауықтыру іс-әрекетіндегі біліктер мен дағдыларға үйретуде сау сақталған талдағыштарды дамыту және пайдалану.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Дене шынықтыру пәні төмендегілерге бағытталған:

1) сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары білім алушылардың қозғалыс сферасын дамыту;

- 2) олардың зиятының және сенсорлық мүмкіндіктерін жетілдіру;
- 3) ауызша сөйлеу тілін түзету;
- 4) әлеуметтік оңалту.

6. Бейімделген дене шынықтыруға оқыту құндылыққа бағытталған, іс әрекеттік, тұлғаға бағытталған, сараланған, коммуникативтік, түзету, полисенсорлық тәсілдерге негізделіп жүзеге асырылады:

1) құндылыққа бағытталған тәсіл, ол мақсатты түрде білім алушы тұлғасының әлеуметтік-маңызды құндылықтар жүйесін қалыптастырады, оларды іске асыру күнделікті өмір талаптарына бағынуды қамтиды;

2) тұлғаға бағытталған тәсіл, оның мақсаты әрбір нақты жағдайдағы сөйлеу тілі патологиясының түрі мен формасын ескере отырып оқу процесін дараландыру, білім алушының тұлғасын үйлесімді қалыптастыру және

жан-жақты дамыту, оның психикалық және дене дамуының жеке дара ерекшеліктерін, мінез-құлқының қажеттіліктері мен ынтасын, әлеуетті мүмкіндіктерін ескере отырып, сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушының шығармашылық күш-жігерінің толық ашылуына жағдай жасау болып табылады;

3) сараланған тәсіл, ол оқу процесін арнайыландыруды және медициналық тексеру мәліметтерін, дәрігерлердің, психологиялық-медициналық-педагогикалық консультация нұсқауларын, Бағдарламаға енгізілген бақылау нормативтерін тапсыруға даярлығын алдын-ала тексеру нәтижелерін ескере отырып, білім алушылардың әртүрлі топтары үшін алуан түрлі жағдай жасауды меңзейді;

4) іс-әрекеттік тәсіл, оның мәні сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың білімді дайын күйінде алуында емес, өзінің табуында, өз оқу іс-әрекетінің мазмұны мен түрлерін ұғынуында, оның нормаларын түсініп, қабылдауында, бұл оның білімінің, оқу біліктері мен дағдыларының және кең спектрлі дағдыларының белсенді әрі сәтті қалыптасуына септігін тигізеді;

5) коммуникативтік тәсіл, оның нәтижесі қарым-қатынас жағдаятына сай коммуникативті мінез-құлықты таңдай отырып және тілдік нормалар жүйесін дұрыс пайдалана отырып, өзара әрекеттесу процесінің барысында тіл арқылы қарым-қатынасты жүзеге асыра алу қабілеті болып табылады;

6) түзету тәсілі оқытудың арнайы технологияларымен және құралдарымен қамтамасыз етіледі, солардың мазмұнында, әдістерінде, әртүрлі ұйымдастырылу түрлерінде көрсетілген, сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың танымдық мүмкіндіктеріне сәйкес оқу ақпаратын ерекше құрылымдау арқылы мұндай балалардың сөйлеу тілін және таным процестерін, моторикасын түзетуге бағытталған;

7) полисенсорлық тәсіл оқу процесі сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың ақпарат алуы үшін сақталған талдағыштарын кеңінен пайдалану мүмкіндігін ескере отырып, жүзеге асырылуын қамтиды. Полисенсорлық тұғыр қабылдау процесінің молаюына, оның көру, есту, моторлық (кинестетикалық),

тактильді, иіс сезу, дәм сезу және вестибулярлық сияқты сақталған талдағыштар негізінде өткізілуіне жағдай жасайды.

7. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың дене тәрбиесі арнайы білім беру ұйымының түзету-дамыту жұмысының аса маңызды құрамдас бөлігіне айналады.

8. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың сөйлеу тілі мен психомоторлық дамуының бұзылыстарын түзету сабағын жүргізудің дәстүрлі әдістемесіне өзгерістер енгізу, төменде келтірілген ұстанымдарды пайдалана отырып, дене тәрбиесінің арнайы тәсілдері мен жалпыға мәлім әдістерін үйлесімді біріктіру арқылы жүзеге асырылады:

1) мұқият іріктелген тапсырмалар мен әрекет түрлерінің көмегімен ынталандыра және дамыта оқыту, соның ішінде пәннің оқу материалында сөйлеу дағдыларын дамыту, психикалық процестерді (сөйлеу, зейін, түйсік, ес, ойлау) түзету;

2) барлық сабақ барысында сөйлеу тәртібін сақтау: дыбыс айталуын бақылау, әр білім алушының ауызша сөйлеу тіліндегі аграмматизмдерді жою, тұтығатындардың сөйлеу тілін қалпына келтіріп отыру;

3) оқытуды "үйрету үшін бағалау" арқылы демеу;

4) сабақта тілдесу жағдайын, коммуникативті жағдаят үлгісін жасау үшін білім алушылардың жеке, жұптық, топтық әрекетін ұйымдастыру;

5) сабақтағы іс-әрекет түрлерін жиі ауыстырып тұру сабақтың әр алуан түрлерін пайдалану;

6) сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың сөйлеу әрекетін қолдау: пәндік лексикасын, пәннің үлгілік сөз саптамын және сөз орамдарының жиынтығын, тіл конструкцияларын автоматтандыру, ой-пікірін, жауабын құрастырып, ауқымды жеткізуіне көмектесетін ескертпелерді, нобайларды, жоспарларды, кестелерді, алгоритмдерді кеңінен пайдалану.

9. Дене шынықтыру сабақтарының мазмұнына міндетті түрде жұптық және топтық жұмыс кезінде пәндік сөздікті кеңейту мен нақтылауға, және коммуникативті дағдыларын дамытуға бағытталған тапсырмалар енгізіледі.

10. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың білімі, білігі мен дағдыларының беріктігі бай және жан-жақты сенсорлық тәжірибеге, материалдың біртіндеп күрделенуіне, талдануына, квантталуына, ұтымды мөлшерленуіне, көп мәрте ауысып отыратын жағдайларда білімін қолдануға арналған жаттығулардың жеткілікті көлемде берілуіне, шартты символдық көрнекіліктердің (тіректер, сызбалар және қалыптар) пайдаланылуына және оқу материалын берудегі көрнекі құралдардың басым болуына негізделетін өткен материалды бекіту жүйесімен қамтамасыз етіледі.

11. Сабақтардың түзете-дамыту бағыттылығына әр алуан гимнастика түрлері өз үлесін қосады: тыныстық гимнастика, саусақтық гимнастика, сөйлеу аппаратының қызметін жақсартатын артикуляциялық гимнастика, эмоционалдық саулықты сақтау

мен қалпына келтіру және психикалық бұзылыстардың алдын алу мақсатымен өткізілетін.

12. Логоритмика элементтері ырғақ сезімін, сөз-қозғалыс және есту талдағыштарын дамытуға, тынысты реттеуге, дұрыс дыбыстауды бекітуге септігін тигізеді. Фронтальды әдісті пайдалана отырып музыкалық-ынталандырылған тапсырмаларды орындау сабақтың моторлық тығыздығын жоғарылатуға мүмкіндік береді, сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларды қимыл белсенділігімен барынша түгел қамтуды, сондай-ақ музыканың көмегімен орындалатын жұмыстың субъективті және объективті түрде жеңілдеуін қамтамасыз етеді.

13. Дене шынықтыру сабақтарының тиімділігін қозғалыс белсенділігінің дәстүрлі емес түрлері, мысалы кинезиологиялық бағдарламалар (ми сыңарлары арасындағы байланыстарды дамытуға, ми сыңарлары жұмысын синхрондауға, ұсақ моториканы дамытуға бағыттаған), А.Стрельникова бойынша тыныс гимнастикасы немесе "пилатес" жүйесінің элементтері.

14. Созылумен бірге дұрыс тыныс алу және белсенді күш жаттығуларымен бірге бұлшық еттерді босаңсыту ағзаның қызметтік жүйелерін қалпына келтіреді, сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың қимыл-қозғалыс білгірлігін арттырады. Босаңсуға бағытталған жаттығулар бұлшық ет және эмоциялық кернелуді басуға мүмкіндік береді, ал бұл тұтығуы бар білім алушылардың қалыпты сөйлеу тілін тәрбиелеудің басты шарты болып табылады.

15. Пәннің спецификасы, сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың өмірі мен денсаулығына деген жоғары жауапкершілік арнайы білім беру ұйымындағы дене шынықтыру мұғалімінің кәсіби және адамгершілік қасиеттеріне ерекше талаптар қояды, олардың ішінде ең маңыздысы болып табылады:

1) дене тәрбиесінің теориялық және әдістемелік негіздерін, педагогиканың заманауи ғылыми-әдістемелік жетістіктерін, медициналық білім, медициналық бақылау, дефектология негіздерін білу;

2) техникалық-тактикалық спорттық дағдыларды игеру;

3) педагогикалық оптимизм, ұйымдастырушылық біліктер мен дағдылар, байқампаздық, аттенциялық қабілеттер (зейінін бір мезгілде бірнеше әрекетке бөле білу қабілеті);

4) білім алушылардың жеке дара ерекшеліктері мен қабілеттерін ескере отырып, олардың болашақ дайындығын жоспарлау;

5) өзі үлгі көрсетіп, білім алушылардың үнемі спортпен шұғылдануға деген құлшынысын тәрбиелей білу;

6) ата-аналарға кәсіби тұрғыда кеңес беру.

16. Арнайы білім беру ұйымындағы дене шынықтыру мұғалімінің кәсіби іс-әрекеті, сонымен қатар мектептегі басқа да мамандармен – логопедпен, психологпен, медициналық қызметкерлермен өзара бірлесіп жүйелі түрдегі нәтижелі іс-әрекет

жасауға даярлығын, тұтығуы, ринолалиясы, алалиялық немесе дизартриялық компоненті, аутизмі бар білім алушыларға сабақта жеке түзету көмегін көрсетуге мүмкіндік беретін арнайы әдістемелерді меңгеруін қамтиды.

17. Мұғалімнің сөйлеу тілі ақпаратты, дұрыс, нақты, логикалық және түсінікті, таза, мәнерлі, бай және бейнелі болады. Сөйлеу тілінің техникалық сипаттамаларына анық дикция, орнықты сөйлеу ырғағы мен қарқыны, сәйкес дауыс қаттылығы жатады.

18. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың дербес өмір сүру дағдыларын дамыту және функционалдық сауаттылығын қалыптастыру мақсатымен, арнайы өлшеуіш құралдармен және олардың көмегісіз дене жағдайын өздігімен диагностикалау біліктеріне, өзіне-өзі массаж жасау дағдыларына үйретуге, алғашқы қарапайым медициналық көмек көрсету дағдыларын қалыптастыру мен автоматтандыруға ерекше назар аударылады.

19. Білім алушылардың "Бейімделген дене шынықтыру" сабақтарында топтарға бөлінуі медициналық тексеру нәтижесі негізінде, міндетті түрде анықтама берілген жағдайда жүргізіледі.

20. Дене шынықтыру сабақтарын жүргізу барысында және дидактикалық материалдарды сақтауда қолданады: тақта, үстел, жұмсақ орындық, шкаф, медициналық аптечка, спорт жабдықтарын қоятын стеллаж, доптарды салатын стеллаж, көтеріп жүретін доп салатын себет, доптарды үрлегіш.

21. Оқыту барысында белсенді түрде техникалық мультимедиялық дидактикалық құралдар пайдаланылады: компьютер жиынтығымен: жүйелік блок, монитор, микрофонды-телефонды гарнитур, акустикалық жүйе, веб-камера, желілік сүзгі, көп атқарымдық құрылғы, дене шынықтыру дайындығы бойынша мультимедиялық оқыту нұсқаулықтары.

22. Сабақта және спорттық-көпшілік шаралар өткізу кезінде сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың спорттық нәтижелері мен жетістіктерін өлшеу үшін арнайы аспаптар мен құралдар қолданылады: секунд санағыш, пластикалық жай табло, электрондық табло, 10 метрлік ұзындық өлшеуіш, 50 метрлік ұзындық өлшеуіш, қол динамометрі, ойын ысқырығы, электромегафон, механикалық шахмат сағаты, төреші мұнарасы.

23. Спорт залы мен секциялардың жабдыкталуына кіреді: биік бөрене, едендік бөрене, түрлі биіктікті қоссырықтар жиынтығы (қыздарға арналған), параллель қоссырық (ұлдарға арналған), өрмелейтін арқан, өрмелеуге арналған сырық, гимнастикалық ешкі, гимнастикалық ат, гигиеналық жабындылы гимнастикалық төсеніштер, серіппелі гимнастикалық көпір, гимнастикалық тік көпір, төсеніштерді сақтау және тасымалдауға арналған арба, металл шығыршық, гимнастикалық таяқша, тартатын арқан, әмбебап гимнастикалық керме, гимнастикалық орындық, гимнастикалық қабырға.

24. Шаңғы жарысын және конькимен жүгіру дайындығын өткізу үшін қолданылады : шаңғы бекітпесі, ағаш-пластик шаңғылар, шаңғы бәтеңкелері, шаңғы таяқтарының жиынтығы, коньки.

25. Бағдарламаны жүзеге асыру үшін: сөре станогы немесе тіреуіш, лақтыруға арналған доп, лақтыруға арналған нысана, лақтыруға арналған граната 500 грамм, лақтыруға арналған граната 700 грамм, биіктікке секіруге арналған тұғыр теңдегіш, биіктікке секіруге арналған баған, тұғыр теңдегіштің биіктігін өлшегіш, эстафеталық таяқша қарастырылады.

3 - тарау. "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

26. "Бейімделген дене шынықтыру" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5 сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;
- 2) 6 сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;
- 3) 7 сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;
- 4) 8 сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;
- 5) 9 сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;
- 6) 10 сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты құрайды.

27. Оқу пәнінің мазмұны 3 бөлімді қамтиды:

1) 1-бөлім "Қозғалыс әрекеті";

2) 2-бөлім "Шығармашылық қабілеттері және сыни тұрғыдан ойлау қозғалыс дағдылары арқылы";

3) 3-бөлім "Денсаулық және салауатты өмір салты".

28. "Қозғалыс әрекеті" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) әртүрлі спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерін орындау кезінде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту;

2) әртүрлі дене жаттығуларында қимыл комбинациялары мен олардың ретін құру және қолдану;

3) спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін қиыстыру;

4) қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін бағалау;

5) бірқатар дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды қолдану және бағалау;

6) қимыл белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп беру дағдыларын дамыту.

29. "Шығармашылық қабілеттері және сыни тұрғыдан ойлау қозғалыс дағдылары арқылы" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін бейімдеу;
- 2) көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын дамыту және қолдану;
- 3) қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын көрсету;
- 4) дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді бағалау;
- 5) өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін сыни тұрғыдан бағалау және баламалы шешімдер ұсыну;
- 6) жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін білу;
- 7) жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлық таныту;
- 8) қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді орындау және олардың айырмашылықтарын түсіну.

30. "Денсаулық және салауатты өмір салты" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды :

- 1) өз денсаулығы және салауатты өмір салты туралы білімін қалыптастыру;
- 2) қызмет түріне сай ширату мен қалпына келтіру техникаларын құрастыру және өткізу;
- 3) әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды зерделеу және тәжірибе жүзінде сынау, олардың ағзаның энергетикалық жүйесімен байланысы мен әсері;
- 4) денсаулықты нығайтуға бағытталған бірқатар дене жүктемелері кезіндегі қауіптерді басқару стратегияларын құрастыру және қолдану;
- 5) дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды қолдану.

31. 5-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) жүгіру, секіру және лақтыру дағдыларын үйрету. Қауіпсіздік техникасы. Қысқа қашықтыққа жүгіру техникасын үйрету. Орташа және ұзын қашықтыққа жүгіру техникасын үйрету. Орнынан және екпінмен ұзындыққа секіру техникасын үйрету. Әртүрлі заттар мен құралдарды нысанаға және алысқа тастау мен лақтырудың техникасы. Эстафетадағы командалық жұмыс;

2) модификацияланған командалық ойындар. Ойындардағы техникалық амалдарды үйрету. Негізгі тактикалық тәсілдерді үйрету. Ойында көшбасшылық дағдыларды тәрбиелеу;

3) ағзаны гимнастика арқылы нығайту. Қауіпсіздік техникасы. Жалпы дамытушы жаттығулар кешендерін құрастыру негіздері. Акробатикалық жаттығуларды орындау. Гимнастикалық жабдықтарда орындалатын жаттығулардың техникасын үйрету. Гимнастикалық композициялар құрастыру негіздері;

4) қазақтың ұлттық және зияткерлік ойындары. Ұлттық ойындар аясында бірқатар стратегиялар мен тактикаларды үйрету;

5) шаңғы/кросс/коньки дайындығы. Қауіпсіздік техникасы. Сәйкес іс-әрекет түрі үшін ширату мен қалпына келу техникасына шолу жасау. Қозғалу техникасы элементтеріне үйрету. Ара қашықтықты өту тактикасының негіздері;

6) өзара әрекеттесуге арналған қызықты ойындар. Ойын кезіндегі өзара әрекеттесу және көшбасшылық. Мәселелерді ойын арқылы шешудің негізгі дағдыларына үйрету. Қызықты ойындарды құрастыруға қажетті шығармашылық қабілеттер. Қызықты ойындарды құрастыру;

7) шабуыл-ойындардағы дағдыларға үйрету. Қауіпсіздік техникасы. Ойын жағдайларында допты игеру. Ойын кеңістігінде бағдарлану дағдыларына үйрету. Ойындағы жеке, командалық әрекеттер. Стратегия дағдыларын дамытуға бағытталған ойындар құрастыру;

8) жеңіл атлетикалық дағдыларға шолу және оларды дамыту. Жеңіл атлетикалық дағдыларды ойындар арқылы дамыту. Ширату мен қалпына келу шаралары. Қозғалыс белсенділігі арқылы денсаулықты нығайту.

32. 6-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) жүгіру, секіру және лақтыру дағдыларын дамыту. Қауіпсіздік техникасы. Ағзаның әртүрлі дене жүктемесіне реакциясы. Жүгіру мен секірудегі реттілік. Әртүрлі құралдарды тастау және лақтыру. Эстафетадағы командалық жұмыс;

2) командалық спорттық ойындар. Ойын техникасы дағдыларын дамыту. Спорт ойындарындағы тактикалық әрекеттердің пайдаланылуы. Командада жұмыс істеуде көшбасшылық дағдыларды дамыту;

3) ағзаны гимнастика арқылы нығайту. Қауіпсіздік техникасы. Саптық жаттығулардың элементтері. Акробатикалық жаттығулар мен композицияларды орындау. Құрал-жабдықтарда жаттығу орындау кезінде өзін-өзі бақылау. Топтық композициялар;

4) қазақтың ұлттық және зияткерлік ойындары. Ұлттық ойындар аясында бірқатар стратегиялар мен тактикаларды үйрету;

5) шаңғы/кросс/коньки дайындығы. Қауіпсіздік техникасы. Спецификалық қозғалыс қабілеттерін дамыту. Күш пен шыдамдылықты дамытуға арналған жаттығулар. Ара қашықтықты өтуге арналған шығармашылық тапсырмалар;

6) шытырман ойындар. Серіктестік дағдыларын дамыту. Мәселелерді ойын арқылы шешу. Шытырман ойындар арқылы сыни ойлауды дамыту. "Адал ойын" және серіктестік;

7) ойын арқылы дағдыларды жақсарту. Қауіпсіздік техникасы. Допты игеру техникасының негізгі элементтерін дамыту. Ойын кеңістігін бағдарлау дағдылары. Тактикалық әрекет негіздері. Өз ойындарына шолу жасау және көрсету;

8) жүгіру, секіру және лақтыру дағдыларын жақсарту. Ағзаның бейімделу қабілеттерін дамыту. Динамикалық ширату элементтері. Қимыл-қозғалыс белсенділігі арқылы денсаулықты нығайту.

33. 7-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) жүгіру, секіру және лақтыру дағдыларын дамыту және жақсарту. Қауіпсіздік техникасы. Қысқа қашықтыққа жүгіру. Орташа және ұзын қашықтыққа жүгіру. Секіру және оның түрлері. Әртүрлі заттар мен құралдарды тастау мен лақтыру. Эстафеталық жүгірудің модификациялары;

2) командалық спорттық ойындар арқылы өзара әрекеттесу. Ойын техникасын жақсарту. Спорттық ойындардағы тактика және тактикалық әрекеттер. Көшбасшылық дағдылар және командадағы жұмыс дағдылары;

3) гимнастика арқылы когнитивті дағдылары және денесін басқару дағдылары. Қауіпсіздік техникасы. Саптық жаттығуларды үйрену. Акробатикалық элементтер кешендері. Гимнастикалық құрал-жабдықтарда орындалатын жаттығулардың түрлері. Көріністі құрастыру процесі және топта бағалау;

4) ұлттық және зияткерлік ойындар. Қазақтың ұлттық ойындары. Зияткерлік ойындар;

5) шаңғы (кросс) коньки дайындығы. Қауіпсіздік техникасы. Сәйкес әрекеттерге арналған ширату және қалпына келтіру техникалары. Күш пен шыдамдылықты жақсартуға арналған қимыл әрекеттері. Кедергілерден өтуге арналған арнайы-спецификалық жаттығулар;

6) шытырман және команда-түзуші ойындар. Ойындағы командалық іс-әрекет және көшбасшылық. Ойын арқылы мәселені шешу дағдыларын жетілдіру. Балама ойын жағдаяттарын құрастыру. Топтарда шытырман-ойын құрастыру;

7) шабуыл-ойындардағы дағдыларды дамыту. Қауіпсіздік техникасы. Ойын жағдаяттарында допты игеруді орындау техникасы. Кеңістікті бағдарлау және допты беру дағдыларын дамыту. Тактикалық әрекеттер: жеке, топтық, командалық. Өзінің шабуыл-ойындарын құрыстыру және өткізу;

8) жеңіл атлетика арқылы белсенді өмір салты. Сауықтыратын жүгіріс. Белгілерге лезде жауап беруді талап ететін ойындар. Ширату және қалпына келу шаралары. Спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезінде қимылдарды жетілдіру. Қимыл-қозғалыс белсенділігі арқылы денсаулықты нығайту.

34. 8-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық және фитнес жеңіл атлетикалық әрекет арқылы. Қауіпсіздік техникасы. Төменгі сөре және сөре екпіні. Орта қашықтыққа жүгіру дағдыларын дамыту. Секіргіштікті дамытуға бағытталған іс-әрекет. Лақтыру және тастау кезінде бұлшық ет күші мен төзімділігін дамыту;

- 2) ойын арқылы мәселені шешу дағдылары. Ойын жағдаяттарында амалдарды іске асыру. Ойын функциясы. Жарысу ойын әрекетін ұйымдастыру;
  - 3) гимнастика элементтері және оның түрлері. Қауіпсіздік техникасы. Орнында және қозғалыста орындалатын саптық амалдар. Акробатикалық жаттығуларды біріктіру: секіру және теңгеру. Гимнастикалық құрал-жабдықтардағы комбинациялар. Ырғақты гимнастика еркін жаттығуларының кешені;
  - 4) қазақтың халық дәстүрлеріне сүйенетін ойындар. Қозғалмалы ойындар. Қазақтың халық ойындары;
  - 5) шаңғы/кросс/коньки дайындығы. Қауіпсіздік техникасы. Дене қасиеттерін дамытуға бағытталған ширату және қалпына келтіру техникалары. Арнайы жаттығулар техникасы дағдыларын бекіту. Әртүрлі кедергілерден өте отырып жүгіру;
  - 6) командалық ойындар белсенді іс-әрекет түрі ретінде. Командалық ойындардағы көшбасшылық дағдылар. Қимыл үйлесімділігін дамытуға арналған ойындар. Логикалық ойлауды дамытатын ойындар. Зеректікті, зейінділікті және тапқырлықты дамытатын ойындар;
  - 7) командалық ойындардағы негізгі дағдылар. Қауіпсіздік техникасы. Ойын техникасы. Ойын тактикасы. Ойындағы шығармашылық белсенділік
  - 8) жеңіл атлетика дағдылары арқылы денсаулықты нығайту. Ойлы-қырлы жермен жүгіру. Шыдамдылықты дамытуға бағытталған әрекет. Секіру кезеңдерін қолдану. Лақтыру мен тастау түріндегі фитнес компоненттері.
35. 9-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:
- 1) жүгіру, секіру және лақтыру техникаларын жетілдіру. Қауіпсіздік техникасы. Спринтерлік жүгіруді жетілдіру. Жүгірудегі шыдамдылық дағдыларын жақсарту. Секірудің әртүрлі модификациялары. Лақтыру мен тастау дағдыларын жетілдіруге арналған жаттығулар кешендерін құрастыру;
  - 2) командалық спорттық ойындардар арқылы өзара әрекеттесу. Ойын техникасы. Спорттық ойындардағы тактика және тактикалық әрекеттер;
  - 3) гимнастика арқылы денесін басқару дағдылары. Қауіпсіздік техникасы. Топтағы саптық жаттығулар. Акробатикалық элементтер комбинациясын құрастыру. Гимнастикалық құрал-жабдықтарда орындалатын жаттығулар ретін құру;
  - 4) Қазақстан халықтарының ойындары. Халықаралық ойындар. Зияткерлік ойындар ;
  - 5) шаңғы/кросс/коньки дайындығы. Қауіпсіздік техникасы. Ширату және қалпына келу техникасы кешендерін құрастыру. Күш пен төзімділікті жақсартуға арналған жаттығулар кешені. Кедергілерден өтуге арналған арнайы-спецификалық жаттығуларды жетілдіру;

6) команда-түзуші ойындар. Ойындағы командалық іс-әрекет және көшбасшылық. Спорттық ойындарда мәселені шешу дағдыларын жетілдіру. Ойын комбинацияларын құрастыру;

7) командалық іс-әрекеттегі әлеуметтік дағдылар және міндеттердің шешілуі. Қауіпсіздік техникасы. Ойын жағдаяттарында допты игеру техникасы. Ойын кеңістігін бағдарлау дағдыларын жетілдіру. Жеке, топтық, командалық тактикалық әрекеттер;

8) денсаулық және фитнес қозғалыс белсенділігі арқылы. Бұлшық еттердің әртүрлі топтары үшін ширату және қалпына келу кешенін жасау. Стайерлік жүгіру дағдыларын дамыту. Секіру және лақтыру дағдыларын дамыту. Қозғалыс қабілеттері арқылы денсаулықты нығайту.

36. 10-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) жүгіру, секіру және лақтыру техникаларын жетілдіру. Қауіпсіздік техникасы. Жүгірудегі шыдамдылық дағдыларын жақсарту. Секірудің әртүрлі модификациялары. Лақтыру мен тастау дағдыларын жетілдіру. Жүгіру эстафетасын құрастыру және өткізу ;

2) командалық спорттық ойындардар арқылы өзара әрекеттесу. Спорттық ойындардағы тактика және тактикалық әрекеттер. Жарысатын ойын әрекетін ұйымдастыру. Көшбасшылық дағдылар және командада жұмыс істеу дағдылары;

3) гимнастика арқылы денесін басқару дағдыларын жетілдіру. Қауіпсіздік техникасы. Топтағы саптық жаттығулар. Акробатикалық элементтер комбинациялары. Көріністі құрастыру процесі және топта бағалау;

4) Қазақстан халықтарының ойындары. Халықаралық ойындар. Зияткерлік ойындар ;

5) шаңғы/кросс/коньки дайындығы. Қауіпсіздік техникасы. Ширату және қалпына келу техникасы кешендері. Күш пен төзімділікті жақсартуға арналған жаттығулар. Кедергілерден өтуге арналған арнайы-спецификалық жаттығуларды жетілдіру;

6) команда-түзуші ойындар. Ойындағы командалық іс-әрекет және көшбасшылық. Спорттық ойындарда мәселені шешу дағдыларын жетілдіру. Баламалы ойын құрастыру ;

7) командалық іс-әрекеттегі әлеуметтік дағдылар және міндеттердің шешілуі. Қауіпсіздік техникасы. Ойын жағдаяттарында допты игеру техникасы. Ойын кеңістігін бағдарлау дағдыларын жетілдіру. Жеке, топтық, командалық тактикалық әрекеттер. Топта қызықты ойындар құрастыру;

8) денсаулық және фитнес қозғалыс белсенділігі арқылы. Бұлшық еттердің әртүрлі топтарына арналған ширату және қалпына келу кешені. Жүгіру дағдыларын жетілдіру. Секіру және лақтыру дағдыларын жетілдіру. Қозғалыс қабілеттері арқылы денсаулықты нығайту.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

37. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен көрсетілген. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші мен үшінші сандар – бөлім мен бөлімшені, төртінші сан оқыту және түзету мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 6.2.1.3 кодындағы "6" – сынып, "2.1" – бөлімше, "3" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

38. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1-кесте

1 - бөлім "Қозғалыс әрекеті"				
Бөлімше	Оқыту мақсаттары			
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып
1 . 1 Әртүрлі спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерін орындау кезінде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту	5 . 1 . 1 . 1 шамалы диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын білу және түсіну; 5 . 1 . 1 . 2 белсенді сөздік қорында базалық пәндік терминдерді бекіту	6 . 1 . 1 . 1 шамалы диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын қолдану; 6 . 1 . 1 . 2 оларды орындау сапасын бақылау үшін көру талдағышын пайдалану	7 . 1 . 1 . 1 кең диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын жетілдіру; 7 . 1 . 1 . 2 оларды орындау сапасын бақылау үшін кинестетикалық және көру талдағыштарын пайдалану	8 . 1 . 1 . 1 кең диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын жетілдіру; 8 . 1 . 1 . 2 өткізілген жұмысты орындауына және өзіне-өзі бақылау беру
1.2 Әртүрлі дене жаттығуларында қимыл комбинацияларымен олардың ретін құру және қолдану	5 . 1 . 2 . 1 кейбір дене жаттығуларында қимыл комбинацияларымен олардың ретін білу және орындау; 5 . 1 . 2 . 2 орындау техникасын нақтылау және түзету үшін тікелей сұрақтар қою	6 . 1 . 2 . 1 кейбір дене жаттығуларында қимыл комбинацияларымен олардың ретін құрастыра алу және орындау; 6 . 1 . 2 . 2 орындау техникасын нақтылау үшін тікелей, жанама және балама сұрақтар қою	7 . 1 . 2 . 1 әртүрлі дене жаттығуларында қимыл комбинацияларымен олардың ретін жетілдіру және жинақтау; 7 . 1 . 2 . 2 алдын ала, кезекті және қорытынды өзін-өзі бақылауды орындау	8 . 1 . 2 . 1 кең диапазондағы дене жаттығуларында қимыл комбинацияларымен олардың ретін білу және орындау; 8 . 1 . 2 . 2 өзін-өзі бақылауды орындау
1 . 3 Спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдыларымен ретін қиыстыру	5 . 1 . 3 . 1 қарапайым спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдыларымен ретін білу және анықтау; 5 . 1 . 3 . 2 пәндік лексиканы пайдалана отырып, конструктивті диалог құру	6 . 1 . 3 . 1 спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдыларымен ретін таңдай алу; 6 . 1 . 3 . 2 ауызша нұсқау бойынша әрекет жасай алу	7 . 1 . 3 . 1 спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдыларымен ретін жетілдіру және жинақтау; 7 . 1 . 3 . 2 іс-әрекет жоспары мен алгоритмін құрастыру	8 . 1 . 3 . 1 спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдыларымен ретін жетілдіру және жинақтау; 8 . 1 . 3 . 2 жолдасының бойынша міндеттерді орындауға көмек көрсету

1.4 Қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін бағалау	5.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін білу және анықтау; 5.1.4.2 бағыттаушы көмекке жүгіну	6.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін түсіну және түсіндіру	7.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін жақсарту алу; 7.1.4.2 өз әрекетін реттеу үшін сөйлеу тілін пайдалану	8.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін саралау; 8.1.4.2 әрекеттің жоспарын ретін құру
1.5 Бірқатар дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды қолдану және бағалау	5.1.5.1 шамалы диапазондағы дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды білу және сипаттау; 5.1.5.2 орындау барысында оқу міндетін сақтау	6.1.5.1 бірқатар дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды түсіну және қолдану	7.1.5.1 бірқатар дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды жасап шығара алу және бағалай алу; 7.1.5.2 әрекеттің жоспары мен ретін құру	8.1.5.1 диапазондағы дене жаттығулары тактикаларды стратегияларды құрылымдық идеяларды анықтау және бағалау; 8.1.5.2 оқу міндетін орындау кезінде сыныптастарымен бірлесе отырып жұмыс істеу
1.6 Қимыл белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп беру дағдыларын дамыту	5.1.6.1 қимыл белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп беру дағдыларын білу және анықтау	6.1.6.1 қимыл белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп беру дағдыларын түсіну және қолдана алу	7.1.6.1 әртүрлі қозғалыс белсенділігін орындауда тәжірибе өткізу кезіндегі қауіпті білу және алдын алу	8.1.6.1 қимыл белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп беру дағдыларын бағалау

2-кесте

2-бөлім "Шығармашылық қабілеттері және сыни тұрғыдан ойлау қозғалыс дағдылары арқылы"					
Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
2.1 Өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін бейімдеу	5.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін білу және түсіну; 5.2.1.2	6.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін анықтау және қолдану; 6.2.1.2	7.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін жетілдіру; 7.2.1.2 паравербальды тәсілдерді пайдалана отырып нақтылауға,	8.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін көрсету; 8.2.1.2	9.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін қолдану; 9.2.1.2 осы білімнің қазіргі жағдайына байланыстырып бағалау пікірін қ

	диалог барысында пәндік лексиканы пайдалану	тікелей және баламалы сұрақтар құрастыру	түсінуге бағытталған сұрақтар қою	орындап жатқан әрекеттеріне ауызша түсініктеме беру	
2.2 Көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын дамыту және қолдану	5.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын түсіну көмекке жүгіну, өзінің қиындықтарын тұжырымдау; 5.2.2.2 тиімді оқу диалогына бастама беру	6.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын анықтау және пайдалану; 6.2.2.2 өзара көмек көрсету	7.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын талқылай алу және көрсете алу; 7.2.2.2 мәдениетті тілмен қарым-қатынас жасау ережелерін білу және орындау	8.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын көрсету және қолдану; 8.2.2.2 топтағы нәтижелі қарым-қатынас дағдыларын меңгеру	9.2.2.1 көшбасшылық жұмыс істеу бағалау
2.3 Қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын көрсету	5.2.3.1 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын түсіну және анықтау; 5.2.3.2 ауызша нұсқау бойынша физиологиялық және сөйлеу тынысының техникаларын іске асыру	6.2.3.1 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын анықтау және пайдалану; 6.2.3.2 физиологиялық және сөйлеу тынысының техникаларын көрсету	7.2.3.1 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын талқылап, көрсете алу; 7.2.3.2 талқылау кезінде диалогқа белсенді қатысу физиологиялық және сөйлеу тынысының техникаларының айырмашылығын түсіндіру	8.2.3.1 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын қолдану және көрсету; 8.2.3.2 тыныс техникаларын эмоциялық кернеуді жою үшін қолдану	9.2.3.1 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын талқылап, көрсете алу; 9.2.3.2 тыныс техникаларын эмоциялық кернеуді жою үшін қолдану
2.4 Дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді бағалау	5.2.4.1 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді білу және түсіну; 5.2.4.2 бейне және ауызша нұсқау бойынша релаксация	6.2.4.1 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді түсіну және қолдану; 6.2.4.2 релаксация техникаларын орындау сапасын	7.2.4.1 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді көрсету; 7.2.4.2 релаксация техникаларын	8.2.4.1 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді пайдалану және талқылай алу; 8.2.4.2 эмоциялық кернеуді жоюға арналған	9.2.4.1 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді бағалау; 9.2.4.2 эмоциялық кернеуді жоюға арналған релаксация техникаларын орындау

	техникаларын жүзеге асыру	бақылау үшін көру талдағышын пайдалану	әртүрлі жағдайларда қолдану	релаксация техникаларын білу және қолдану	
2.5 Өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін сыни тұрғыдан бағалау және баламалы шешімдер ұсыну	5.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін білу мен түсіну және қарапайым баламалы шешімдер ұсыну; 5.2.5.2 оқу мақсатын қабылдау және сақтау	6.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін түсіну мен қолдану және баламалы шешімдер ұсыну; 6.2.5.2 өз іс-әрекетін ауызша жоспарлау	7.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін пайдалану және баламалы шешімдер ұсыну	8.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін көрсету мен салыстыру және баламалы шешімдер ұсыну; 8.2.5.2 өз іс-әрекетін ауызша жоспарлау, оны бақылау және бағалау	9.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық бағалау және пайдалану; 9.2.5.2 пәндік пайдалану отыр пайымдарын қол
2.6 Жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін білу	5.2.6.1 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін білу; 5.2.6.2 түсіну мен нақтылау үшін ашық сұрақтарды тұжырымдау	6.2.6.1 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін түсіну	7.2.6.1 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін қолдану; 7.2.6.2 өзінің сөйлеу әдебін дұрыс бағалау	8.2.6.1 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін салыстыру	9.2.6.1 жарыс ережелері мен ережелерін ба талдау
2.7 Жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлық таныту	5.2.7.1 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлықты білу және түсіндіру; 5.2.7.2 сөйлеу тілінің дыбыстық мәдениетін жетілдіруге деген ынтасын көрсету	6.2.7.1 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлықты түсіну және қолдану; 6.2.7.2 өзінің сөйлеу тіл мәдениетін жетілдіруге деген ынтасын көрсету	7.2.7.1 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлықты талқылау және бейімдеу; 7.2.7.2 вербальды және бейвербальды деңгейде қарсыласына құрметпен қарайтындығын білдіру	8.2.7.1 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлықты бағалау; 8.2.7.2 пәндік лексиканы пайдалана отырып, баға беру пайымдарын құрастыру	9.2.7.1 жарыс кезінде ойынды, отан ынтымақтастықты мінез-құлықты 9.2.7.2 өз көзқарай дәйектеу
2.8 Қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді орындау және олардың айырмашылықтарын түсіну	5.2.8.1 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді анықтау; 5.2.8.2 орындап жатқан әрекеттерін сөзбен айту	6.2.8.1 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдер мен олардың айырмашылықтарын ұғыну және түсіндіру; 6.2.8.2 нақтылау, түсіну үшін сұрақ қою	7.2.8.1 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді қолдану; 7.2.8.2 бағытталған өзара- және өзін-өзі бақылауды жүзеге асыру	8.2.8.1 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдер мен олардың айырмашылықтарын көрсету және салыстыру; 8.2.8.2 сөз сөйлеуді жоспарлау, оны үлгіге сәйкес өзгерту	9.2.8.1 қимыл-қозғалыстың әртүрлі рөлдерде 9.2.8.2 өзінің сөзін талдау, оны үзгерту

3-кесте

3 - бөлім "Денсаулықжәнесалауаттыөмірсалты"

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
3.1 Өз денсаулығы және салауатты өмір салты туралы білімін қалыптастыру	5.3.1.1 денсаулық сақтаудың маңыздылығын білу және түсіну; 5.3.1.2 тірек сөздер бойынша оқу пайымын құрастыру	6.3.1.1 өз денсаулығына қатысты қауіпті анықтай алу; 6.3.1.2 жоспар және тірек сөздер бойынша ой-пікір мәтінін құрастыру	7.3.1.1 салауатты өмір салтының әсерін өз денсаулығына қатысты түсіну және түсіндіру; 7.3.1.2 жоспар бойынша ой-пікір мәтінін құрастыру	8.3.1.1 салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін өз мысалымен көрсету	9.3.1.1 салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін өз мысалымен дәлелдеу; 9.3.1.2 тиімді қарым-қатынас үшін вербальды және бейвербальды тәсілдерді сай тандау
3.2 Қызмет түріне сай ширату мен қалпына келтіру техникаларын құрастыру және өткізу	5.3.2.1 дене жаттығуларына дайындық шеңберіндегі ширатудың өзекті компоненттерін және қалпына келтіру техникаларын білу және түсіну	6.3.2.1 ширату мен қалпына келтіру техникаларының өзекті компоненттерінің ағзаға тигізетін әсерін түсіндіру және оларды орындай алу; 6.3.2.2 оқу диалогын өрбіту және аяқтау	7.3.2.1 дене жаттығуларының алдында жалпы ширату өткізу және ағзаны қалпына келтіру техникасының компоненттерін көрсету	8.3.2.1 ширату мен қалпына келтіруге арналған жаттығулар кешенін құрастырып және көрсете отырып, олардың маңыздылығын ұғыну	9.3.2.1 нақты дене жаттығулары үшін ширатулар құрастыру, түсіндіру және ағзаны қалпына келтірудің тиімділігін бағалау; 9.3.2.2 топтағы жұмыс кезіндегі қарым-қатынас міндеттерін тиімді шешу
3.3 Өртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды зерделеу және тәжірибе жүзінде сынау, олардың ағзаның энергетикалық жүйесімен байланысы мен әсері	5.3.3.1 өртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулар арасындағы айырмашылықты және олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін сыртқы белгілер бойынша анықтау; 5.3.3.2 пәндік терминдерді өзінің	6.3.3.1 өртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды ұсыну және олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін көрсету; 6.3.3.2 оларды орындау сапасын бақылау үшін өртүрлі талдағыштарды пайдалану	7.3.3.1 өртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды орындауда ағзаның дене дайындығына қойылатын талаптарды және олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін сыртқы белгілер бойынша түсіну; 7.3.3.2 оқу тапсырмасын	8.3.3.1 өртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды орындау кезіндегі ағзаның энергетикалық жүйесінің қызметін түсіндіру; 8.3.3.2 үлгі бойынша монолог-пайымдау құру	9.3.3.1 энергетикалық жүйесінің қызметін және оның өртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулармен байланысын түсіндіру және сипаттау; 9.3.3.2 өзінің және өзгелердің сөйлеу тілінің қызметін критерийлер бойынша бағалау

	тіл конструкцияларына енгізу		орындау сапасына өзіндік дұрыс баға беру		
3.4 Денсаулықты нығайтуға бағытталған бірқатар дене жүктемелері кезіндегі қауіптерді басқару стратегияларын құрастыру және қолдану	5.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы сұрақтары жайлы хабардар болу; 5.3.4.2 пәндік лексиканы пайдалана отырып, орындап жатқан әрекеттерін сөзбен айту	6.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған спорттық-спецификалық қауіпсіздік техникасын, нормалар мен ережелерді түсіну; 6.3.4.2 бейвербальды қарым-қатынас әдістерін саналы түрде пайдалану	7.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларының әртүрлі контекстіндегі ықтимал қауіп-қатерді анықтау; 7.3.4.2 өз пікірін айтуда пәндік терминдерді сәйкесінше пайдалану	8.3.4.1 қауіпсіздік техникасының күрделі сұрақтарын, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал қауіпті азайту тәсілдерін түсіну; 8.3.4.2 үлгі бойынша қисынды ақпаратты пайымдау құрастыру	9.3.4.1 денсаулық пен қауіпсіздік техникасының күрделі сұрақтарын түсіну және егжей-тегжейлі сипаттау; 9.3.4.2 іс-әрекет сапасы жайлы оң баға беретін ауызша пікір білдіруді құрастыру
3.5 Дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды қолдану	5.3.5.1 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған дағдыларды білу және орындау; 5.3.5.2 сөйлеу әрекетін өзара және өздігінен бағытты қадағалауды жүзеге асыру	6.3.5.1 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды қолдану	7.3.5.1 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды анықтау; 7.3.5.2 диалог барысында оқу мақсатына қол жеткізу	8.3.5.1 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білімі мен дағдыларын көрсету	9.3.5.1 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды бағалау

39. Осы Бағдарлама сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

40. Сағаттарды бөлу, сонымен қатар тақырыптарды өту реті мұғалімнің еркіне берілген.

Негізгі орта білім беру
деңгейінің 5-10 сыныптарына
арналған "Бейімделген дене
шынықтыру" пәнінен

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5 - сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
1. Жүгіру, секіру және лактыру дағдыларын үйрету	Қауіпсіздік техникасы. Қысқа қашықтыққа жүгіру техникасын үйрету	5.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы сұрақтары жайлы хабардар болу; 5.3.4.2 пәндік лексиканы пайдалана отырып, орындап жатқан әрекеттерін сөзбен айту
	Орташа және ұзын қашықтыққа жүгіру техникасын үйрету	5.3.3.1 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулар арасындағы айырмашылықты және олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін сыртқы белгілер бойынша анықтау; 5.3.3.2 пәндік терминдерді өзінің тіл конструкцияларына енгізу; 5.3.2.1 дене жаттығуларына дайындық шеңберіндегі ширатудың өзекті компоненттерін және қалпына келтіру техникаларын білу және түсіну
	Орнынан және екпінмен ұзындыққа секіру техникасын үйрету	5.1.2.1 кейбір дене жаттығуларында қимыл комбинациялары мен олардың ретін білу және о р ы н д а й а л у ; 5.1.2.2 орындау техникасын нақтылау және түзету үшін тікелей сұрақтар қою
	Әртүрлі заттар мен құралдарды нысанаға және алысқа тастау мен лактырудың техникасы	5.1.1.1 шамалы диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын білу және түсіну; 5.1.1.2 белсенді сөздік қорында базалық пәндік терминдерді бекіту
	Эстафетадағы командалық жұмыс	5.3.5.1 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған дағдыларды білу және орындау; 5.3.5.2 сөйлеу әрекетін өзара және өздігінен бағытты қадағалауды жүзеге асыру
		5.1.1.1 шамалы диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын білу және түсіну; 5.1.1.2 белсенді сөздік қорында базалық пәндік

2 Модификацияланған командалық ойындар	Ойындардағы техникалық амалдарды үйрету	терминдерді бекіту; 5.1.3.1 қарапайым спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін білу және анықтау; 5.1.3.2 пәндік лексиканы пайдалана отырып, конструктивті диалог құру; 5.2.4.1 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді білу және түсіну; 5.2.4.2 бейне және ауызша нұсқау бойынша релаксация техникаларын жүзеге асыру
	Негізгі тактикалық тәсілдерді үйрету	5.1.2.1 кейбір дене жаттығуларында қимыл комбинациялары мен олардың ретін білу және орындай алу; 5.1.2.2 орындау техникасын нақтылау және түзету үшін тікелей сұрақтар қою; 5.1.5.1 шамалы диапазондағы дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды білу және сипаттау; 5.1.5.2 орындау барысында оқу міндетін сақтау
	Ойында көшбасшылық дағдыларды тәрбиелеу	5.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын түсіну көмекке жүгіну, өзінің қиындықтарын тұжырымдау; 5.2.2.2 тиімді оқу диалогына бастама беру; 5.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін білу және түсіну; 5.2.1.2 диалог барысында пәндік лексиканы пайдалану
2 - тоқсан		
3. Ағзаны гимнастика арқылы нығайту	Қауіпсіздік техникасы. Жалпы дамытушы жаттығулар кешендерін құрастыру негіздері	5.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы сұрақтары жайлы хабардар болу; 5.3.4.2 пәндік лексиканы пайдалана отырып, орындап жатқан әрекеттерін сөзбен айту; 5.3.2.1 дене жаттығуларына дайындық шеңберіндегі ширатудың өзекті компоненттерін және қалпына келтіру техникаларын білу және түсіну
	Акробатикалық жаттығуларды орындау	5.1.2.1 кейбір дене жаттығуларында қимыл комбинациялары мен олардың ретін білу және орындай алу; 5.1.2.2 орындау техникасын нақтылау және түзету үшін тікелей сұрақтар қою
	Гимнастикалық жабдыктарда орындалатын жаттығулардың техникасын үйрету	5.1.5.1 шамалы диапазондағы дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды білу және сипаттау; 5.1.5.2 орындау барысында оқу міндетін сақтау; 5.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін білу және анықтау; 5.1.4.2 бағыттаушы көмекке жүгіну

	Гимнастикалық композициялар құрастыру негіздері	5.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын түсіну көмекке жүгіну, өзінің қиындықтарын тұжырымдау; 5.2.2.2 тиімді оқу диалогына бастама беру; 5.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін білу мен түсіну және қарапайым баламалы шешімдер ұсыну; 5.2.5.2 оқу мақсатын қабылдау және сақтау
4. Қазақтың ұлттық және зияткерлік ойындары	Қазақтың ұлттық ойындары	5.2.7.1 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлықты білу және түсіндіру; 5.2.7.2 сөйлеу тілінің дыбыстық мәдениетін жетілдіруге деген ынтасын көрсету; 5.2.3.1 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын түсіну және анықтау; 5.2.3.2 ауызша нұсқау бойынша физиологиялық және сөйлеу тынысының техникаларын іске асыру; 5.3.5.1 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған дағдыларды білу және орындау; 5.3.5.2 сөйлеу әрекетін өзара және өздігінен бағытты қадағалауды жүзеге асыру
	Ұлттық ойындар аясында бірқатар стратегиялар мен тактикаларды үйрету	5.2.6.1 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін білу; 5.2.6.2 түсіну мен нақтылау үшін ашық сұрақтарды тұжырымдау; 5.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін білу мен түсіну және қарапайым баламалы шешімдер ұсыну; 5.2.5.2 оқу мақсатын қабылдау және сақтау;
3 - тоқсан		
5. Шаңғы/кросс/ конькидайындығы	Қауіпсіздік техникасы. Сәйкес іс-әрекет түрі үшін ширату мен қалпына келу техникасына шолу жасау	5.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы сұрақтары жайлы хабардар болу; 5.3.4.2 пәндік лексиканы пайдалана отырып, орындап жатқан әрекеттерін сөзбен айту; 5.3.2.1 дене жаттығуларына дайындық шеңберіндегі ширатудың өзекті компоненттерін және қалпына келтіру техникаларын білу және түсіну
	Қозғалу техникасы элементтеріне үйрету	5.3.1.1 денсаулық сақтаудың маңыздылығын білу және түсіну; 5.3.1.2 тірек сөздер бойынша оқу пайымын құрастыру; 5.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін білу және анықтау; 5.1.4.2 бағыттаушы көмекке жүгіну
		5.1.3.1 қарапайым спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін білу және анықтау; 5.1.3.2 пәндік лексиканы пайдалана отырып,

	Ара қашықтықты өту тактикасының негіздері	конструктивті диалог құру; 5.3.3.1 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулар арасындағы айырмашылықты және олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін сыртқы белгілер бойынша анықтау; 5.3.3.2 пәндік терминдерді өзінің тіл конструкцияларына енгізу
6. Өзара әрекеттесуге арналған қызықты ойындар	Ойын кезіндегі өзара әрекеттесу және көшбасшылық	5.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы сұрақтары жайлы хабардар болу; 5.3.4.2 пәндік лексиканы пайдалана отырып, орындап жатқан әрекеттерін сөзбен айту; 5.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын түсіну көмекке жүгіну, өзінің қиындықтарын тұжырымдау; 5.2.2.2 тиімді оқу диалогына бастама беру
	Мәселелерді ойын арқылы шешудің негізгі дағдыларына үйрету	5.2.8.1 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді анықтау; 5.2.8.2 орындап жатқан әрекеттерін сөзбен айту; 5.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін білу және анықтау; 5.1.4.2 бағыттаушы көмекке жүгіну
	Қызықты ойындарды құрастыруға қажетті шығармашылық қабілеттер	5.2.3.1 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын түсіну және анықтау; 5.2.3.2 ауызша нұсқау бойынша физиологиялық және сөйлеу тынысының техникаларын іске асыру; 5.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін білу мен түсіну және қарапайым баламалы шешімдер ұсыну; 5.2.5.2 оқу мақсатын қабылдау және сақтау
	Қызықты ойындарды құрастыру	5.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін білу және түсіну; 5.2.1.2 диалог барысында пәндік лексиканы пайдалану; 5.2.6.1 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін білу; 5.2.6.2 түсіну мен нақтылау үшін ашық сұрақтарды тұжырымдау
4 - тоқсан		
	Қауіпсіздік техникасы. Ойын жағдайларында допты игеру	5.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы сұрақтары жайлы хабардар болу; 5.3.4.2 пәндік лексиканы пайдалана отырып, орындап жатқан әрекеттерін сөзбен айту
		5.1.2.1 кейбір дене жаттығуларында қимыл комбинациялары мен олардың ретін білу және орындау; 5.1.2.2 орындау техникасын нақтылау және түзету үшін тікелей сұрақтар қою;

7 Шабуыл-ойындардағы дағдыларға үйрету	Ойын кеңістігінде бағдарлану дағдыларына үйрету	5.2.4.1 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді білу және түсіну; 5.2.4.2 бейне және ауызша нұсқау бойынша релаксация техникаларын жүзеге асыру
	Ойындағы жеке, командалық әрекеттер	5.1.5.1 шамалы диапазондағы дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды білу және сипаттау; 5.1.5.2 орындау барысында оқу міндетін сақтау
	Стратегия дағдыларын дамытуға бағытталған ойындар құрастыру	5.2.8.1 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді анықтау; 5.2.8.2 орындап жатқан әрекеттерін сөзбен айту 5.1.6.1 қимыл белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп беру дағдыларын білу және анықтау
8. Жеңіл атлетикалық дағдыларға шолу және оларды дамыту	Жеңіл атлетикалық дағдыларды ойындар арқылы дамыту	5.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы сұрақтары жайлы хабардар болу; 5.3.4.2 пәндік лексиканы пайдалана отырып, орындап жатқан әрекеттерін сөзбен айту; 5.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін білу мен түсіну және қарапайым баламалы шешімдер ұсыну; 5.2.5.2 оқу мақсатын қабылдау және сақтау
	Ширату мен қалпына келу шаралары	5.3.3.1 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулар арасындағы айырмашылықты және олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін сыртқы белгілер бойынша анықтау; 5.3.3.2 пәндік терминдерді өзінің тіл конструкцияларына енгізу; 5.1.3.1 қарапайым спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін білу және анықтау; 5.1.3.2 пәндік лексиканы пайдалана отырып, конструктивті диалог құру
	Қозғалыс белсенділігі арқылы денсаулықты нығайту	5.3.1.1 денсаулық сақтаудың маңыздылығын білу және түсіну; 5.3.1.2 тірек сөздер бойынша оқу пайымын құрастыру

1) 6 – сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
	Қауіпсіздік техникасы. Ағзаның әртүрлі дене жүктемесіне реакциясы	6.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған спорттық-спецификалық қауіпсіздік техникасын, нормалар мен ережелерді түсіну; 6.3.4.2 бейвербальды қарым-қатынас әдістерін саналы түрде пайдалану

1. Жүгіру, секіру және лақтыру дағдыларын дамыту	Жүгіру мен секірудегі реттілік	6.3.3.1 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды ұсыну және олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін к ө р с е т у ; 6.3.3.2 оларды орындау сапасын бақылау үшін әртүрлі талдағыштарды пайдалану; 6.3.2.1 ширату мен қалпына келтіру техникаларының өзекті компоненттерінің ағзаға тигізетін әсерін түсіндіру және оларды о р ы н д а й а л у ; 6.3.2.2 оқу диалогын өрбіту және аяқта
	Әртүрлі құралдарды тастау және лақтыру	6.1.2.1 кейбір дене жаттығуларында қимыл комбинациялары мен олардың ретін құрастыра алу және орындай алу; 6.1.2.2 орындау техникасын нақтылау үшін тікелей, жанама және балама сұрақтар қою 6.1.1.1 шамалы диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын қолдану; 6.1.1.2 оларды орындау сапасын бақылау үшін көру талдағышын пайдалану
	Эстафетадағы командалық жұмыс	6.3.5.1 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды қолдану
2. Командалық спорттық ойындар	Ойын техникасы дағдыларын дамыту	6.1.1.1 шамалы диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын қолдану; 6.1.1.2 оларды орындау сапасын бақылау үшін көру талдағышын пайдалану; 6.1.3.1 спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін т а ң д а й а л у ; 6.1.3.2 ауызша нұсқау бойынша әрекет жасай а л у ; 6.2.4.1 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді түсіну және қолдану; 6.2.4.2 релаксация техникаларын орындау сапасын бақылау үшін көру талдағышын пайдалану
	Спорт ойындарындағы тактикалық әрекеттердің пайдаланылуы	6.1.2.1 кейбір дене жаттығуларында қимыл комбинациялары мен олардың ретін құрастыра алу және орындай алу; 6.1.2.2 орындау техникасын нақтылау үшін тікелей, жанама және балама сұрақтар қою; 6.1.5.1 бірқатар дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды түсіну және қолдану

	Командада жұмыс істеуде көшбасшылық дағдыларды дамыту	6.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын анықтау және пайдалану; 6.2.2.2 өзара көмек көрсету; 6.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін анықтау және қолдану; 6.2.1.2 тікелей және баламалы сұрақтар құрастыру
2 - тоқсан		
3. Ағзаны гимнастика арқылы нығайту	Қауіпсіздік техникасы. С а п т ы қ жаттығулардың элементтері	6.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған спорттық-специкалық қауіпсіздік техникасын, нормалар мен ережелерді түсіну; 6.3.4.2 бейвербальды қарым-қатынас әдістерін саналы түрде пайдалану
	Акробатикалық жаттығулар мен композицияларды орындау	6.3.2.1 ширату мен қалпына келтіру техникаларының өзекті компоненттерінің ағзаға тигізетін әсерін түсіндіру және оларды о р ы н д а й а л у ; 6.3.2.2 оқу диалогын өрбіту және аяқтау; 6.1.2.1 кейбір дене жаттығуларында қимыл комбинациялары мен олардың ретін құрастыра алу және орындай алу; 6.1.2.2 орындау техникасын нақтылау үшін тікелей, жанама және балама сұрақтар қою
	Құрал-жабдықтарда жаттығу орындау кезінде өзін-өзі бақылау	6.1.5.1 бірқатар дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды түсіну және қолдану; 6.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін түсіну және түсіндіру
	Т о п т ы қ композициялар	6.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын анықтау және пайдалану; 6.2.2.2 өзара көмек көрсету; 6.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін түсіну мен қолдану және баламалы шешімдер ұсыну; 6.2.5.2 өз іс-әрекетін ауызша жоспарлау
4 бөлім. Қазақтың ұлттық және зияткерлік ойындары	Қазақтың ұлттық ойындары	6.2.7.1 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлықты түсіну және қолдану; 6.2.7.2 өзінің сөйлеу тіл мәдениетін жетілдіруге деген ынтасын көрсету; 6.2.3.1 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын анықтау және пайдалану ; 6.2.3.2 физиологиялық және сөйлеу тынысының техникаларын көрсету; 6.3.5.1 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды қолдану

	Ұлттық ойындар аясында бірқатар стратегиялар мен тактикаларды үйрету	6.2.6.1 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін түсіну; 6.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін түсіну мен қолдану және баламалы шешімдер ұсыну; 6.2.5.2 өз іс-әрекетін ауызша жоспарлау
3 - тоқсан		
5. Шаңғы/кросс/коньки дайындығы	Қауіпсіздік техникасы. Спецификалық қозғалыс қабілеттерін дамыту	6.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған спорттық-спецификалық қауіпсіздік техникасын, нормалар мен ережелерді түсіну; 6.3.4.2 бейвербальды қарым-қатынас әдістерін саналы түрде пайдалану; 6.3.2.1 ширату мен қалпына келтіру техникаларының өзекті компоненттерінің ағзаға тигізетін әсерін түсіндіру және оларды о р ы н д а й а л у ; 6.3.2.2 оқу диалогын өрбіту және аяқтау
	Күш пен шыдамдылықты дамытуға арналған жаттығулар	6.3.1.1 өз денсаулығына қатысты қауіпті а н ы қ т а й а л у ; 6.3.1.2 жоспар және тірек сөздер бойынша ой-пікір мәтінін құрастыру; 6.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін түсіну және түсіндіру
	Ара қашықтықты өтуге арналған шығармашылық тапсырмалар	6.1.3.1 спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін т а ң д а й а л у ; 6.1.3.2 ауызша нұсқау бойынша әрекет жасай а л у ; 6.3.3.1 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды ұсыну және олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін к ө р с е т у ; 6.3.3.2 оларды орындау сапасын бақылау үшін әртүрлі талдағыштарды пайдалану
	Серіктестік дағдыларын дамыту	6.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған спорттық-спецификалық қауіпсіздік техникасын, нормалар мен ережелерді түсіну; 6.3.4.2 бейвербальды қарым-қатынас әдістерін саналы түрде пайдалану; 6.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын анықтау және пайдалану; 6.2.2.2 өзара көмек көрсету
	Мәселелерді ойын арқылы шешу	6.2.8.1 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдер мен олардың айырмашылықтарын ұғыну және т ү с і н д і р у ; 6.2.8.2 нақтылау, түсіну үшін сұрақ қою; 6.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін түсіну және түсіндіру

6 бөлім. Шытырман ойындар	Шытырман ойындар арқылы сыни ойлауды дамыту	6.2.3.1 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын анықтау және пайдалану ; 6.2.3.2 физиологиялық және сөйлеу тынысының техникаларын көрсету; 6.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін түсіну мен қолдану және баламалы шешімдер ұсыну; 6.2.5.2 өз іс-әрекетін ауызша жоспарлау
	"Адал ойын" және серіктестік	6.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін анықтау және қолдану; 6.2.1.2 тікелей және баламалы сұрақтар қ ұ р а с т ы р у ; 6.2.6.1 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін түсіну
4 - тоқсан		
7 Ойынарқылыдағдыларды жақсарту	Қауіпсіздік техникасы. Допты игеру техникасының негізгі элементтерін дамыту.	6.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған спорттық-спецификалық қауіпсіздік техникасын, нормалар мен ережелерді түсіну; 6.3.4.2 бейвербальды қарым-қатынас әдістерін саналы түрде пайдалану; 6.1.1.1 шамалы диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын қолдану; 6.1.1.2 оларды орындау сапасын бақылау үшін көру талдағышын пайдалану
	Ойын кеңістігін бағдарлау дағдылары	6.1.2.1 кейбір дене жаттығуларында қимыл комбинациялары мен олардың ретін құрастыра алу және орындай алу; 6.1.2.2 орындау техникасын нақтылау үшін тікелей, жанама және балама сұрақтар қою; 6.2.4.1 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді түсіну және қолдану; 6.2.4.2 релаксация техникаларын орындау сапасын бақылау үшін көру талдағышын пайдалану
	Тактикалық әрекет негіздері	6.1.5.1 бірқатар дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды түсіну және қолдану
	Өз ойындарына шолу жасау және көрсету	6.2.8.1 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдер мен олардың айырмашылықтарын ұғыну және т ү с і н д і р у ; 6.2.8.2 нақтылау, түсіну үшін сұрақ қою; 6.1.6.1 қимыл белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп беру дағдыларын түсіну және қолдана алу

8. Жүгіру, секіру және лақтыру дағдыларын жақсарту	Ағзаның бейімделу қабілеттерін дамыту	6.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған спорттық-спецификалық қауіпсіздік техникасын, нормалар мен ережелерді түсіну; 6.3.4.2 бейвербальды қарым-қатынас әдістерін саналы түрде пайдалану; 6.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін түсіну мен қолдану және баламалы шешімдер ұсыну; 6.2.5.2 өз іс-әрекетін ауызша жоспарлау
	Динамикалық ширату элементтері	6.3.3.1 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды ұсыну және олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін көрсету; 6.3.3.2 оларды орындау сапасын бақылау үшін әртүрлі талдағыштарды пайдалану; 6.1.3.1 спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін тандай алу; 6.1.3.2 ауызша нұсқау бойынша әрекет жасай алу
	Қимыл-қозғалыс белсенділігі арқылы денсаулықты нығайту	6.3.1.1 өз денсаулығына қатысты қауіпті анықтай алу; 6.3.1.2 жоспар және тірек сөздер бойынша ой-пікір мәтінін құрастыру; 6.1.6.1 қимыл белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп беру дағдыларын түсіну және қолдана алу

3) 7 – сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
1. Жүгіру, секіру және лақтыру дағдыларын дамыту және жақсарту	Қауіпсіздік техникасы. Қысқа қашықтыққа жүгіру	7.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларының әртүрлі контекстіндегі ықтимал қауіп-қатерді анықтау; 7.3.4.2 өз пікірін айтуда пәндік терминдерді сәйкесінше пайдалану
	Орташа және ұзын қашықтыққа жүгіру	7.3.3.1 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды орындауда ағзаның дене дайындығына қойылатын талаптарды және олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін сыртқы белгілер бойынша түсіну; 7.3.3.2 оқу тапсырмасын орындау сапасына өзіндік дұрыс баға беру; 7.3.2.1 дене жаттығуларының алдында жалпы ширату өткізу және ағзаны қалпына келтіру техникасының компоненттерін көрсету
		7.1.2.1 әртүрлі дене жаттығуларын орындауда қимыл комбинациялары мен олардың ретін жетілдіру және

	Секіру және оның түрлері	ж и н а қ т а у ; 7.1.2.2 алдын ала, кезекті және қорытынды өзін-өзі бақылауды орындау
	Әртүрлі заттар мен құралдарды тастау мен лақтыру	7.1.1.1 кең диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын жетілдіру; 7.1.1.2 оларды орындау сапасын бақылау үшін кинестетикалық және көру талдағыштарын пайдалану
	Эстафеталық жүгірудің модификациялары	7.3.5.1 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды анықтау; 7.3.5.2 диалог барысында оқу мақсатына қол жеткізу
2. Командалық спорттық ойындар арқылы өзара әрекеттесу	Ойын техникасын жақсарту	7.1.1.1 кең диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын жетілдіру; 7.1.1.2 оларды орындау сапасын бақылау үшін кинестетикалық және көру талдағыштарын пайдалану; 7.1.3.1 спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін жетілдіру және ж и н а қ т а у ; 7.1.3.2 іс-әрекет жоспары мен алгоритмін құрастыру; 7.2.4.1 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді көрсету; 7.2.4.2 релаксация техникаларын әртүрлі жағдайларда қолдану
	Спорттық ойындардағы тактика және тактикалық әрекеттер	7.1.2.1 әртүрлі дене жаттығуларын орындауда қимыл комбинациялары мен олардың ретін жетілдіру және ж и н а қ т а у ; 7.1.2.2 алдын ала, кезекті және қорытынды өзін-өзі бақылауды орындау; 7.1.5.1 бірқатар дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды жасап шығара алу және бағалай алу
	Көшбасшылық дағдылар және командадағы жұмыс дағдылары	7.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын талқылай алу және көрсете алу; 7.2.2.2 мәдениетті тілмен қарым-қатынас жасау ережелерін білу және орындау; 7.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін жетілдіру; 7.2.1.2 паравербальды тәсілдерді пайдалана отырып нақтылауға, түсінуге бағытталған сұрақтар қою
2 - тоқсан		
	Қауіпсіздік техникасы. Саптық жаттығуларды үйрену	7.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларының әртүрлі контекстіндегі ықтимал қауіп-қатерді анықтау; 7.3.4.2 өз пікірін айтуда пәндік терминдерді сәйкесінше пайдалану
		7.3.2.1 дене жаттығуларының алдында жалпы ширату өткізу және ағзаны қалпына келтіру техникасының компоненттерін көрсету;

3. Гимнастика арқылы когнитивті дағдылары және денесін басқару дағдылары	Акробатикалық элементтер кешендері	7.1.2.1 әртүрлі дене жаттығуларын орындауда қимыл комбинациялары мен олардың ретін жетілдіру және ж и н а қ т а у ; 7.1.2.2 алдын ала, кезекті және қорытынды өзін-өзі бақылауды орындау
	Гимнастикалық құрал-жабдықтарда орындалатын жаттығулардың түрлері	7.1.5.1 бірқатар дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды жасап шығара алу және бағалай алу; 7.1.5.2 әрекеттің жоспары мен ретін құру; 7.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін жақсарту алу; 7.1.4.2 өз әрекетін реттеу үшін сөйлеу тілін пайдалану
	Көріністі құрастыру процесі және топта бағалау	7.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын талқылай алу және көрсете алу; 7.2.2.2 мәдениетті тілмен қарым-қатынас жасау ережелерін білу және орындау; 7.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін пайдалану және баламалы шешімдер ұсыну
4. Ұлттық және зияткерлік ойындар	Қазақтың ұлттық ойындары	7.2.7.1 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті , ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлықты талқылау ж ә н е б е й і м д е у 7.2.7.2 вербальды және бейвербальды деңгейде қарсыласына құрметпен қарайтындығын білдіру; 7.2.3.1 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын талқылап, көрсете алу; 7.2.3.2 талқылау кезінде диалогқа белсенді қатысу; 7.3.5.1 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды анықтау; 7.3.5.2 диалог барысында оқу мақсатына қол жеткізу
	Зияткерлік ойындар	7.2.6.1 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін қолдану; 7.2.6.2 өзінің сөйлеу әдебін дұрыс бағалау; 7.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін пайдалану және баламалы шешімдер ұсыну
3 - тоқсан		
5. Шаңғы/кросс/ коньки дайындығы	Қауіпсіздік техникасы. Сәйкес әрекеттерге арналған ширату және қалпына келтіру техникалары	7.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларының әртүрлі контекстіндегі ықтимал қауіп-қатерді анықтау; 7.3.4.2 өз пікірін айтуда пәндік терминдерді сәйкесінше п а й д а л а н у ; 7.3.2.1 дене жаттығуларының алдында жалпы ширату өткізу және ағзаны қалпына келтіру техникасының компоненттерін көрсету
	Күш пен шыдамдылықты жақсартуға арналған қимыл әрекеттері	7.3.1.1 салауатты өмір салтының әсерін өз денсаулығына қатысты түсіну және түсіндіру; 7.3.1.2 жоспар бойынша ой-пікір мәтінін құрастыру; 7.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін жақсарту алу; 7.1.4.2 өз әрекетін реттеу үшін сөйлеу тілін пайдалану

	Кедергілерден өтуге арналған арнайы-спецификалық жаттығулар	7.1.3.1 спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін жетілдіру және ж и н а қ т а у ; 7.1.3.2 іс-әрекет жоспары мен алгоритмін құрастыру; 7.3.3.1 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды орындауда ағзаның дене дайындығына қойылатын талаптарды және олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін сыртқы белгілер бойынша т ү с і н у ; 7.3.3.2 оқу тапсырмасын орындау сапасына өзіндік дұрыс баға беру
6 бөлім. Шытырман және команда-түзуші ойындар	Ойындағы командалық іс-әрекет және көшбасшылық	7.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларының әртүрлі контекстіндегі ықтимал қауіп-қатерді анықтау; 7.3.4.2 өз пікірін айтуда пәндік терминдерді сәйкесінше п а й д а л а н у ; 7.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын талқылай алу және көрсете алу; 7.2.2.2 мәдениетті тілмен қарым-қатынас жасау ережелерін білу және орындау
	Ойын арқылы мәселені шешу дағдыларын жетілдіру	7.2.8.1 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді қолдану; 7.2.8.2 бағытталған өзара және өзін-өзі бақылауды жүзеге а с ы р у ; 7.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін жақсарту алу; 7.1.4.2 өз әрекетін реттеу үшін сөйлеу тілін пайдалану
	Балама ойын жағдаяттарын құрастыру	7.2.3.1 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын талқылап, көрсете алу; 7.2.3.2 талқылау кезінде диалогқа белсенді қатысу; 7.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін пайдалану және баламалы шешімдер ұсыну
	Топтарда шытырман-ойын құрастыру	7.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін жетілдіру ; 7.2.1.2 паравербальды тәсілдерді пайдалана отырып нақтылауға, түсінуге бағытталған сұрақтар қою; 7.2.6.1 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін қолдану ; 7.2.6.2 өзінің сөйлеу әдебін дұрыс бағалау
4 - тоқсан		
	Қауіпсіздік техникасы. Ойын жағдаяттарында допты игеруді орындау техникасы	7.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларының әртүрлі контекстіндегі ықтимал қауіп-қатерді анықтау; 7.3.4.2 өз пікірін айтуда пәндік терминдерді сәйкесінше п а й д а л а н у ; 7.1.1.1 кең диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын жетілдіру; 7.1.1.2 оларды орындау сапасын бақылау үшін кинестетикалық және көру талдағыштарын пайдалану

7 . Шабуыл-ойындардағы дағдыларды дамыту	Кеңістікті бағдарлау және допты беру дағдыларын дамыту	7.1.2.1 әртүрлі дене жаттығуларын орындауда қимыл комбинациялары мен олардың ретін жетілдіру және ж и н а қ т а у ; 7.1.2.2 алдын ала, кезекті және қорытынды өзін-өзі ба қ ы л а у д ы о р ы н д а у ; 7.2.4.1 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді көрсету; 7.2.4.2 релаксация техникаларын әртүрлі жағдайларда қолдану
	Тактикалық әрекеттер: жеке, топтық, командалық	7.1.5.1 бірқатар дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды жасап шығара алу және бағалай алу
	Ө з і н і ң шабуыл-ойындарын құрыстыру және өткізу	7.2.8.1 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдерді қолдану; 7.2.8.2 бағытталған өзара және өзін-өзі бақылауды ж ү з е г е а с ы р у ; 7.1.6.1 әртүрлі қозғалыс белсенділігін орындауда тәжірибе өткізу кезіндегі қауіпті білу және алдын алу
8. Жеңіл атлетика арқылы белсенді өмір салты.	Сауықтыратын жүгіріс	7.3.4.1 денсаулықты нығайтуға бағытталған дене жаттығуларының әртүрлі контекстіндегі ықтимал қауіп-қатерді анықтау; 7.3.4.2 өз пікірін айтуда пәндік терминдерді сәйкесінше пайдалану
	Белгілерге лезде жауап беруді талап ететін ойындар	7.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін пайдалану және баламалы шешімдер ұсыну
	Ширату және қалпына келу шаралары	7.3.3.1 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды орындауда ағзаның дене дайындығына қойылатын талаптарды және олардың ағзаның энергетикалық жүйесіне тигізетін әсерін сыртқы белгілер бойынша т ү с і н у ; 7.3.3.2 оқу тапсырмасын орындау сапасына өзіндік дұрыс баға беру
	Спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезінде қимылдарды жетілдіру	7.1.3.1 спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін жетілдіру және ж и н а қ т а у ; 7.1.3.2 іс-әрекет жоспары мен алгоритмін құрастыру
	Қимыл-қозғалыс белсенділігі арқылы денсаулықты нығайту	7.3.1.1 салауатты өмір салтының әсерін өз денсаулығына қатысты түсіну және түсіндіру; 7.3.1.2 жоспар бойынша ой-пікір мәтінін құрастыру

4) 8 – сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
		8.3.4.1 қауіпсіздік техникасының күрделі сұрақтарын, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал

1 бөлім. Денсаулық және фитнес жеңіл атлетикалық әрекет арқылы	Қауіпсіздік техникасы. Төменгі сөре және сөре екпіні	қауіпті азайту тәсілдерін түсіну; 8.3.4.2 үлгі бойынша қисынды ақпаратты пайымдау құрастыру
	Орта қашықтыққа жүгіру дағдыларын дамыту	8.2.3.1 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын қолдану және көрсету; 8.2.3.2 тыныс техникаларын эмоциялық кернеуді жою үшін қолдану; 8.3.2.1 ширату мен қалпына келтіруге арналған жаттығулар кешенін құрастырып және көрсете отырып, олардың маңыздылығын ұғыну
	Секіргіштікті дамытуға бағытталған іс-әрекет	8.1.2.1 кең диапазондағы жаттығуларда қимыл комбинациялары мен олардың ретін түсіндіру және көрсету; 8.1.2.2 өзін-өзі бақылаудың барлық түрін орындау
	Лақтыру және тастау кезінде бұлшық ет күші мен төзімділігін дамыту	8.1.1.1 кең диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын көрсете алу; 8.1.1.2 өткізілген жұмыстың орындалуына есеп беру және өзіне-өзі шын баға беру; 8.3.5.1 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білімі мен дағдыларын көрсету
2. Ойын арқылы мәселені шешу дағдылары	Ойын жағдаяттарында амалдарды іске асыру	8.1.1.1 кең диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын көрсете алу; 8.1.1.2 өткізілген жұмыстың орындалуына есеп беру және өзіне-өзі шын баға беру; 8.1.3.1 спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін түсіндіру және көрсету; 8.1.3.2 жолдасының сұрауы бойынша мақсатты көмек көрсету; 8.2.4.1 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді пайдалану және талқылай алу; 8.2.4.2 эмоциялық кернеуді жоюға арналған релаксация техникаларын білу және қолдану
	Ойын функциясы.	8.1.2.1 кең диапазондағы жаттығуларда қимыл комбинациялары мен олардың ретін түсіндіру және көрсету; 8.1.2.2 өзін-өзі бақылаудың барлық түрін орындау
		8.1.5.1 кең диапазондағы дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды анықтау және бағалау; 8.1.5.2 оқу міндетін орындау кезінде сыныптастарымен бірлесе отырып, тиімді жұмыс істеу; 8.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу

	Жарысу ойын әрекетін ұйымдастыру	дағдыларын көрсету және қолдану; 8.2.2.2 топтағы нәтижелі қарым-қатынас дағдыларын меңгеру; 8.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін көрсету; 8.2.1.2 орындап жатқан әрекеттеріне ауызша түсініктеме беру
2 - тоқсан		
3 бөлім. Гимнастика элементтері және оның түрлері	Қауіпсіздік техникасы. Орнында және қозғалыста орындалатын саптық амалдар	8.3.4.1 қауіпсіздік техникасының күрделі сұрақтарын, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал қауіпті азайту тәсілдерін түсіну; 8.3.4.2 үлгі бойынша қисынды ақпаратты пайымдау құрастыру
	Акробатикалық жаттығуларды біріктіру: секіру және теңгеру	8.3.2.1 ширату мен қалпына келтіруге арналған жаттығулар кешенін құрастырып және көрсете отырып, олардың маңыздылығын ұғыну; 8.1.2.1 кең диапазондағы жаттығуларда қимыл комбинациялары мен олардың ретін түсіндіру және көрсету; 8.1.2.2 өзін-өзі бақылаудың барлық түрін орындау
	Гимнастикалық құрал-жабдықтардағы комбинациялар	8.1.5.1 кең диапазондағы дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды анықтау және бағалау; 8.1.5.2 оқу міндетін орындау кезінде сыныптастарымен бірлесе отырып, тиімді жұмыс істеу; 8.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін салғастыру; 8.1.4.2 әрекеттің жоспары мен ретін құру
	Ырғақты гимнастика еркін жаттығуларының кешені	8.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын көрсету және қолдану; 8.2.2.2 топтағы нәтижелі қарым-қатынас дағдыларын меңгеру; 8.3.5.1 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білімі мен дағдыларын көрсету
4. Қазақтың халық дәстүрлеріне сүйенетін ойындар	Қозғалмалы ойындар	8.2.7.1 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлықты бағалау; 8.2.7.2 пәндік лексиканы пайдалана отырып, баға беру пайымдарын құрастыру; 8.2.3.1 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын қолдану және көрсету; 8.2.3.2 тыныс техникаларын эмоциялық кернеуді жою үшін қолдану; 8.3.5.1 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білімі мен дағдыларын көрсету
		8.2.6.1 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін салыстыру;

	Қазақтың халық ойындары	8.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін көрсету мен салыстыру және баламалы ш е ш і м д е р ұ с ы н у ; 8.2.5.2 өз іс-әрекетін ауызша жоспарлау, оны бақылау және бағалау
3 тоқсан		
5. Шаңғы/кросс/к о н ь к и дайындығы	Қауіпсіздік техникасы. Дене қасиеттерін дамытуға бағытталған ширату және қалпына келтіру техникалары	8.3.4.1 қауіпсіздік техникасының күрделі сұрақтарын, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал қауіпті азайту тәсілдерін түсіну; 8.3.4.2 үлгі бойынша қисынды ақпаратты пайымдау қ ұ р а с т ы р у ; 8.3.2.1 ширату мен қалпына келтіруге арналған жаттығулар кешенін құрастырып және көрсете отырып, олардың маңыздылығын ұғыну
	Арнайы жаттығулар техникасы дағдыларын бекіту	8.3.1.1 салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін өз мысалымен көрсету; 8.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін салғастыру; 8.1.4.2 әрекеттің жоспары мен ретін құру
	Әртүрлі кедергілерден өте отырып жүгіру	8.1.3.1 спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін түсіндіру және көрсету
6 бөлім. Командалық ойындар белсенді іс-әрекет түрі ретінде	Командалық ойындардағы көшбасшылық дағдылар	8.1.3.2 жолдасының сұрауы бойынша мақсатты к ө м е к к ө р с е т у ; 8.3.3.1 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды орындау кезіндегі ағзаның энергетикалық жүйесінің қызметін түсіндіру; 8.3.3.2 үлгі бойынша монолог-пайымдау құру; 8.3.4.1 қауіпсіздік техникасының күрделі сұрақтарын, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал қауіпті азайту тәсілдерін түсіну; 8.3.4.2 үлгі бойынша қисынды ақпаратты пайымдау қ ұ р а с т ы р у ; 8.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын көрсету және қолдану; 8.2.2.2 топтағы нәтижелі қарым-қатынас дағдыларын меңгеру
	Қимыл үйлесімділігін дамытуға арналған ойындар	8.2.8.1 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдер мен олардың айырмашылықтарын көрсету және салыстыру; 8.2.8.2 сөз сөйлеуді жоспарлау, оны үлгіге сәйкес ө з г е р т у ; 8.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін салғастыру; 8.1.4.2 әрекеттің жоспары мен ретін құру
	Логикалық ойлауды дамытатын ойындар	8.2.3.1 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын қолдану және көрсету; 8.2.3.2 тыныс техникаларын эмоциялық кернеуді жою ү ш і н қ о л д а н у ; 8.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін көрсету мен салыстыру және баламалы

		ш е ш і м д е р 8.2.5.2 өз іс-әрекетін ауызша жоспарлау, оны бақылау және бағалау
	Зеректікті, зейінділікті және тапқырлықты дамытатын ойындар	8.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін к ө р с е т у ; 8.2.1.2 орындап жатқан әрекеттеріне ауызша түсініктеме беру ; 8.2.6.1 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін салыстыру
4 - тоқсан		
7. Командалық ойындардағы негізгі дағдылар	Қауіпсіздік техникасы. Ойын техникасы	8.3.4.1 қауіпсіздік техникасының күрделі сұрақтарын, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал қауіпті азайту тәсілдерін түсіну; 8.3.4.2 үлгі бойынша қисынды ақпаратты пайымдау қ ұ р а с т ы р у ; 8.1.1.1 кең диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын көрсете а л у ; 8.1.1.2 өткізілген жұмыстың орындалуына есеп беру және өзіне-өзі шын баға беру
	Ойын тактикасы	8.1.2.1 кең диапазондағы жаттығуларда қимыл комбинациялары мен олардың ретін түсіндіру және к ө р с е т у ; 8.1.2.2 өзін-өзі бақылаудың барлық түрін орындау; 8.2.4.1 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді пайдалану және т а л қ ы л а й а л у ; 8.2.4.2 эмоциялық кернеуді жоюға арналған релаксация техникаларын білу және қолдану
	Ойындағы шығармашылық белсенділік	8.1.5.1 кең диапазондағы дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды анықтау және бағалау; 8.1.5.2 оқу міндетін орындау кезінде сыныптастарымен бірлесе отырып, тиімді жұмыс і с т е у ; 8.2.8.1 қимыл-қозғалыстың әртүрлі контекстімен байланысты рөлдер мен олардың айырмашылықтарын көрсету және салыстыру; 8.2.8.2 сөз сөйлеуді жоспарлау, оны үлгіге сәйкес ө з г е р т у ; 8.1.6.1 қимыл белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп беру дағдыларын жақсарту алу
	Ойлы-қырлы жермен жүгіру	8.3.4.1 қауіпсіздік техникасының күрделі сұрақтарын, сондай-ақ денсаулыққа төнуі ықтимал қауіпті азайту тәсілдерін түсіну; 8.3.4.2 үлгі бойынша қисынды ақпаратты пайымдау құрастыру

8. Жеңіл атлетика дағдылары арқылы денсаулықты нығайту	Шыдамдылықты дамытуға бағытталған әрекет	8.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін көрсету мен салыстыру және баламалы ш е ш і м д е р ұ с ы н у ; 8.2.5.2 өз іс-әрекетін ауызша жоспарлау, оны бақылау және бағалау
	Секіру кезеңдерін қолдану	8.3.3.1 әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығуларды орындау кезіндегі ағзаның энергетикалық жүйесінің қызметін түсіндіру; 8.3.3.2 үлгі бойынша монолог-пайымдау құру
	Лақтыру мен тастау түріндегі фитнес компоненттері	8.1.3.1 спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін түсіндіру және көрсету; 8.1.3.2 жолдасының сұрауы бойынша мақсатты көмек көрсету ; 8.3.1.1 салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін өз мысалымен көрсету

5) 9 – сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
1. Жүгіру, секіру және лақтыру техникаларын жетілдіру	Қауіпсіздік техникасы. Спринтерлік жүгіруді жетілдіру	9.3.4.1 денсаулық пен қауіпсіздік техникасының күрделі сұрақтарын түсіну және егжей-тегжейлі с и п а т т а у ; 9.3.4.2 іс-әрекет сапасы жайлы оң баға беретін ауызша пікір білдіруді құрастыру
	Жүгірудегі шыдамдылық дағдыларын жақсарту	9.3.3.1 энергетикалық жүйесінің қызметін және оның әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулармен байланысын түсіндіру және с и п а т т а у ; 9.3.3.2 өзінің және өзгелердің сөйлеу тілінің қызметін критерийлер бойынша бағалау; 9.3.2.1 нақты дене жаттығулары үшін ширатулар құрастыру, түсіндіру және ағзаны қалпына келтірудің тиімділігін бағалау; 9.3.2.2 топтағы жұмыс кезіндегі қарым-қатынас міндеттерін тиімді шешу
	Секірудің әртүрлі модификациялары	9.1.2.1 кең диапазондағы жаттығуларда жеткілікті техникалық деңгейде қимыл комбинациялары мен олардың ретін қолдану; 9.1.2.2 оқу тапсырмасын орындауына өзіне-өзі баға беру
	Лақтыру мен тастау дағдыларын жетілдіруге арналған жаттығулар кешендерін құрастыру	9.1.1.1 кең диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын с а л ғ а с т ы р у ; 9.1.1.2 орындау кезінде өзара көмек көрсету
		9.1.1.1 кең диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын с а л ғ а с т ы р у ;

2. Командалық спорттық ойындар арқылы өзара әрекеттесу	Ойын техникасы	9.1.1.2 орындау кезінде өзара көмек көрсету; 9.1.3.1 мұғалімнің бағыттаушы көмегімен спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін қиыстыру; 9.1.3.2 орындау барысында көмекке жүгіну; 9.2.4.1 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді салғастыру; 9.2.4.2 эмоциялық кернеуді жоюға арналған релаксация техникаларын білу және орындау;
	Спорттық ойындардағы тактика және тактикалық әрекеттер	9.1.2.1 кең диапазондағы жаттығуларда жеткілікті техникалық деңгейде қимыл комбинациялары мен олардың ретін қолдану; 9.1.2.2 оқу тапсырмасын орындауына өзіне-өзі баға беру; 9.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімін бағалау; 9.2.1.2 осы білімнің қажеттігі туралы байланыстырып айтатын бағалау пікірін құрастыру
2 - тоқсан		
3. Гимнастика арқылы денесін басқару дағдылары	Қауіпсіздік техникасы. Топтағы саптық жаттығулар	9.3.4.1 денсаулық пен қауіпсіздік техникасының күрделі сұрақтарын түсіну және егжей-тегжейлі сипаттау; 9.3.4.2 іс-әрекет сапасы жайлы оң баға беретін ауызша пікір білдіруді құрастыру
	Акробатикалық элементтер комбинациясын құрастыру	9.3.2.1 нақты дене жаттығулары үшін ширатулар құрастыру, түсіндіру және ағзаны қалпына келтірудің тиімділігін бағалау; 9.3.2.2 топтағы жұмыс кезіндегі қарым-қатынас міндеттерін тиімді шешу; 9.1.2.1 кең диапазондағы жаттығуларда жеткілікті техникалық деңгейде қимыл комбинациялары мен олардың ретін қолдану; 9.1.2.2 оқу тапсырмасын орындауына өзіне-өзі баға беру
	Гимнастикалық құрал-жабдықтарда орындалатын жаттығулар ретін құру	9.1.5.1 кең диапазондағы дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды құру, талдау; 9.1.5.2 топта нәтижелі қарым-қатынасты жүзеге асыру; 9.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін бағалау
	Халықаралық ойындар	9.2.7.1 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлықты сақтау; 9.2.7.2 өз көзқарасын сендіре дәйектеу; 9.2.3.1 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын бағалау; 9.2.3.2 тыныс техникаларын эмоциялық кернеуді

4. Қазақстан халықтарының ойындары		жою үшін қолданудың тиімділігін бағалау; 9.3.5.1 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды бағалау
	Зияткерлік ойындар	9.2.6.1 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін бағалау және талдау; 9.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін бағалау және талдау; 9.2.5.2 пәндік лексиканы пайдалана отырып, баға беру пайымдарын қолдану
3 тоқсан		
5. Шаңғы/кросс/коньки дайындығы	Қауіпсіздік техникасы. Ширату және қалпына келу техникасы кешендерін құрастыру	9.3.4.1 денсаулық пен қауіпсіздік техникасының күрделі сұрақтарын түсіну және егжей-тегжейлі с и п а т т а у ; 9.3.4.2 іс-әрекет сапасы жайлы оң баға беретін ауызша пікір білдіруді құрастыру; 9.3.2.1 нақты дене жаттығулары үшін ширатулар құрастыру, түсіндіру және ағзаны қалпына келтірудің тиімділігін бағалау; 9.3.2.2 топтағы жұмыс кезіндегі қарым-қатынас міндеттерін тиімді шешу
	Күш пен төзімділікті жақсартуға арналған жаттығулар кешені	9.3.1.1 салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін өз мысалымен салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін өз мысалымен дәлелдеу; 9.3.1.2 тиімді қарым-қатынас үшін вербальды және бейвербальды тәсілдерді сай таңдау; 9.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін бағалау
	Кедергілерден өтуге арналған арнайы-спецификалық жаттығуларды жетілдіру	9.1.3.1 мұғалімнің бағыттаушы көмегімен спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін қиыстыру; 9.1.3.2 орындау барысында көмекке жүгіну; 9.3.3.1 энергетикалық жүйесінің қызметін және оның әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулармен байланысын түсіндіру және с и п а т т а у ; 9.3.3.2 өзінің және өзгелердің сөйлеу тілінің қызметін критерийлер бойынша бағалау
6. Команда-түзуші ойындар	Ойындағы командалық іс-әрекет және көшбасшылық.	9.3.4.1 денсаулық пен қауіпсіздік техникасының күрделі сұрақтарын түсіну және егжей-тегжейлі с и п а т т а у ; 9.3.4.2 іс-әрекет сапасы жайлы оң баға беретін ауызша пікір білдіруді құрастыру; 9.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын бағалау
	Спорттық ойындарда мәселені шешу дағдыларын жетілдіру	9.2.8.1 қимыл-қозғалыс контекстімен байланысты әртүрлі рөлдерді бағалау; 9.2.8.2 өзінің сөз сөйлегенін талдау, оны үлгіге с ә й к е с өз г е р т у ; 9.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін бағалау

	Ойын комбинацияларын құрастыру	9.2.3.1 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларын бағалау; 9.2.3.2 тыныс техникаларын эмоциялық кернеуді жою үшін қолданудың тиімділігін бағалау; 9.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін бағалау және талдау; 9.2.5.2 пәндік лексиканы пайдалана отырып, баға беру пайымдарын қолдану
4 - тоқсан		
7. Командалық іс-әрекеттегі әлеуметтік дағдылар және міндеттердің шешілуі	Қауіпсіздік техникасы. Ойын жағдаяттарында допты игеру техникасы	9.3.4.1 денсаулық пен қауіпсіздік техникасының күрделі сұрақтарын түсіну және егжей-тегжейлі с и п а т т а у ; 9.3.4.2 іс-әрекет сапасы жайлы оң баға беретін ауызша пікір білдіруді құрастыру; 9.1.1.1 кең диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларын с а л ғ а с т ы р у ; 9.1.1.2 орындау кезінде өзара көмек көрсету
	Ойын кеңістігін бағдарлау дағдыларын жетілдіру	9.1.2.1 кең диапазондағы жаттығуларда жеткілікті техникалық деңгейде қимыл комбинациялары мен олардың ретін қолдану; 9.1.2.2 оқу тапсырмасын орындауына өзіне-өзі б а ғ а б е р у ; 9.2.4.1 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді салғастыру; 9.2.4.2 эмоциялық кернеуді жоюға арналған релаксация техникаларын білу және орындау
	Жеке, топтық, командалық тактикалық әрекеттер	9.1.5.1 кең диапазондағы дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды құру, талдау; 9.1.5.2 топта нәтижелі қарым-қатынасты жүзеге асыру
	Бұлшық еттердің әртүрлі топтары үшін ширату және қалпына келу кешенін жасау	9.3.3.1 энергетикалық жүйесінің қызметін және оның әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулармен байланысын түсіндіру және с и п а т т а у ; 9.3.3.2 өзінің және өзгелердің сөйлеу тілінің қызметін критерийлер бойынша бағалау; 9.1.6.1 мұғалімнің эмоционалдық көмегімен қимыл белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп беру дағдыларын бағалау; 9.1.6.2 өзінің және айналасындағы адамдардың сөйлеу жосығын дұрыс бағалау
	Стайерлік жүгіру дағдыларын дамыту	9.1.3.1 мұғалімнің бағыттаушы көмегімен спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін қиыстыру; 9.1.3.2 орындау барысында көмекке жүгіну

8. Денсаулық және фитнес қозғалыс белсенділігі арқылы	Секіру және лақтыру дағдыларын дамыту	9.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін бағалау және талдау; 9.2.5.2 пәндік лексиканы пайдалана отырып, баға беру пайымдарын қолдану; 9.3.4.1 денсаулық пен қауіпсіздік техникасының күрделі сұрақтарын түсіну және егжей-тегжейлі с и п а т т а у ; 9.3.4.2 іс-әрекет сапасы жайлы оң баға беретін ауызша пікір білдіруді құрастыру
	Қозғалыс қабілеттері арқылы денсаулықты нығайту	9.3.1.1 салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін өз мысалымен салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін өз мысалымен дәлелдеу; 9.3.1.2 тиімді қарым-қатынас үшін вербальды және бейвербальды тәсілдерді сай таңдау

6) 10 – сынып:

6-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
1. Жүгіру, секіру және лақтыру техникаларын жетілдіру	Қауіпсіздік техникасы	10.3.4.1 денсаулыққа төнуі ықтимал қауіпті азайту тәсілдерінің күрделі сұрақтарын түсіну және егжей-тегжейлі сипаттау
	Жүгірудегі шыдамдылық дағдыларын жақсарту	10.3.3.1 энергетикалық жүйе қызметі мен әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулар арасындағы байланысты тексеру; 10.3.3.2 мәтін-пайымдауға сүйене отырып, өз ұстанымын сенімді түрде дәлелдеу; 10.3.2.1 өздігінен нақты дене жаттығулары үшін ширатулар өткізу, ағзаны қалпына келтірудің тиімділігін бағалау
	Секірудің әртүрлі модификациялары	10.1.2.1 кең диапазондағы жаттығуларда жеткілікті техникалық деңгейде қимыл комбинациялары мен олардың ретін таңдауды негіздеу және қолдану
	Лақтыру мен тастау дағдыларын жетілдіру	10.1.1.1 үлкен диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларының тиімділігін бағалау; 10.1.1.2 өткізілген жұмыстың сапасы туралы айтатын бағалау пікірін құрастыру
	Жүгіру эстафетасын құрастыру және өткізу	10.3.5.1 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды шығармашылық деңгейде н а с и х а т т а у ; 10.3.5.2 іс-әрекет мақсаты мен міндеттерін қалайтын нәтиже түрінде тұжырымдау
		10.1.5.1 кең диапазондағы дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды салыстыру және салғастыру;

2. Командалық спорттық ойындар арқылы өзара әрекеттесу	Жарысатын ойын әрекетін ұйымдастыру	10.1.5.2 пәндік лексиканы қолдана отырып баға беру пайымын құру 10.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын өз бетімен жасаған критерийлер бойынша бағалау; 10.2.2.2 тақырып бойынша монолог-пайымдау құру; 10.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімінің өмірлік қажеттілігін дәйектеу; 10.2.1.2 өзінің сөз сөйлеуін жоспарлау, содан соң талдау, мақсатқа сәйкес түзету
	Спорттық ойындардағы тактика және тактикалық әрекеттер	10.1.5.1 кең диапозондағы дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды салыстыру және салғастыру; 10.1.5.2 пәндік лексиканы қолдана отырып баға беру пайымын құру
	Көшбасшылық дағдылар және командада жұмыс істеу дағдылары	10.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын өз бетімен жасаған критерийлер бойынша бағалау; 10.2.2.2 тақырып бойынша монолог-пайымдау құру; 10.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімінің өмірлік қажеттілігін дәйектеу; 10.2.1.2 өзінің сөз сөйлеуін жоспарлау, содан соң талдау, мақсатқа сәйкес түзету
2 - тоқсан		
3. Гимнастика арқылы денесін басқару дағдыларын жетілдіру	Қауіпсіздік техникасы. Топтағы саптық жаттығулар.	10.3.4.1 денсаулыққа төнуі ықтимал қауіпті азайту тәсілдерінің күрделі сұрақтарын түсіну және егжей-тегжейлі сипаттау
	Акробатикалық элементтер комбинациялары.	10.3.2.1 өздігінен нақты дене жаттығулары үшін ширатулар өткізу, ағзаны қалпына келтірудің тиімділігін бағалау; 10.1.2.1 кең диапозондағы жаттығуларда жеткілікті техникалық деңгейде қимыл комбинациялары мен олардың ретін таңдауды негіздеу және қолдану
	Көріністі құрастыру процесі және топта бағалау	10.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын өз бетімен жасаған критерийлер бойынша бағалау; 10.2.2.2 тақырып бойынша монолог-пайымдау құру; 10.2.3.1 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар дағдыларының тиімділігін саралау; 10.2.3.2 эмоциялық кернеуді жою үшін өзін-өзі сендіру формулаларын және тыныс техникаларын қолдану
		10.2.7.1 жарыс кезінде шыншыл ойынды, отансүйгіштікті, ынтымақтастықты паш ететін мінез-құлықты талдау; 10.2.7.2 синтондық қарым-қатынастың базалық дағдыларын көрсету; 10.2.3.1 қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлесіп және ұтымды жұмыс істеудің бірқатар

4. Қазақстан халықтарының ойындары	Халықаралық ойындар	дағдыларының тиімділігін саралау; 10.2.3.2 эмоциялық кернеуді жою үшін өзін-өзі сендіру формулаларын және тыныс техникаларын қолдану; 10.3.5.1 дене жаттығулары бойынша басқа адамдардың тәжірибесін байытуға бағытталған білім мен дағдыларды шығармашылық деңгейде насихаттау; 10.3.5.2 іс-әрекет мақсаты мен міндеттерін қалайтын нәтиже түрінде тұжырымдау
	Зияткерлік ойындар	10.2.6.1 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін білетінін ойын барысында көрсету; 10.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін бағалау мен талдау және баламалы шешімдер ұсыну
3 тоқсан		
5. Шаңғы/кросс/коньки дайындығы	Қауіпсіздік техникасы. Ширату және қалпына келу техникасы кешендері	10.3.4.1 денсаулыққа төнуі ықтимал қауіпті азайту тәсілдерінің күрделі сұрақтарын түсіну және егжей-тегжейлі сипаттау; 10.3.2.1 өздігінен нақты дене жаттығулары үшін ширатулар өткізу, ағзаны қалпына келтірудің тиімділігін бағалау
	Күш пен төзімділікті жақсартуға арналған жаттығулар кешендері	10.3.1.1 салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін әртүрлі әдістермен белсенді насихаттау; 10.3.1.2 презентация түрінде жұрт алдында сөз сөйлеуді даярлау және ұсыну; 10.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін өз бетімен жасаған критерийлер бойынша бағалау; 10.1.4.2 әдеби тіл ережелеріне сәйкес, сөйлеу тілінің сан алуан түрлері мен нақышын пайдалана отырып өз пікірін білдіру
	Кедергілерден өтуге арналған арнайы-спецификалық жаттығуларды жетілдіру	10.1.3.1 өздігімен спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін қиыстыру; 10.3.3.1 энергетикалық жүйе қызметі мен әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулар арасындағы байланысты тексеру; 10.3.3.2 мәтін-пайымдауға сүйене отырып, өз ұстанымын сенімді түрде дәлелдеу
	Ойындағы командалық іс-әрекет және көшбасшылық	10.3.4.1 денсаулыққа төнуі ықтимал қауіпті азайту тәсілдерінің күрделі сұрақтарын түсіну және егжей-тегжейлі сипаттау; 10.2.2.1 көшбасшылық және командада жұмыс істеу дағдыларын өз бетімен жасаған критерийлер бойынша бағалау; 10.2.2.2 тақырып бойынша монолог-пайымдау құру
		10.2.8.1 қимыл-қозғалыс контекстімен байланысты әртүрлі рөлдерді бейімдеу; 10.1.4.1 қимыл әрекеттерін орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің біліктерін өз бетімен

6. Команда-түзуші ойындар	Спорттық ойындарда мәселені шешу дағдыларын жетілдіру	жасаған критерийлер бойынша бағалау; 10.1.4.2 әдеби тіл ережелеріне сәйкес, сөйлеу тілінің сан алуан түрлері мен нақышын пайдалана отырып өз пікірін білдіру
	Баламалы ойын құрастыру	10.2.1.1 өзгергіш жағдайларға жауап беру үшін қимыл-қозғалыспен байланысты алған білімінің өмірлік қажеттілігін дәйектеу; 10.2.1.2 өзінің сөз сөйлеуін жоспарлау, содан соң талдау, мақсатқа сәйкес түзету; 10.2.6.1 жарыс қызметінің ережелері мен төрешілік ережелерін білетінін ойын барысында көрсету
4 - тоқсан		
7. Командалық іс-әрекеттегі әлеуметтік дағдылар және міндеттердің шешілуі	Қауіпсіздік техникасы. Ойын жағдаяттарында допты игеру техникасы	10.3.4.1 денсаулыққа төнуі ықтимал қауіпті азайту тәсілдерінің күрделі сұрақтарын түсіну және егжей-тегжейлі сипаттау; 10.1.1.1 үлкен диапазондағы спорттық-спецификалық қимыл әрекеттерде дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту үшін қимыл дағдыларының тиімділігін бағалау; 10.1.1.2 өткізілген жұмыстың сапасы туралы айтатын бағалау пікірін құрастыру
	Ойын кеңістігін бағдарлау дағдыларын жетілдіру	10.1.2.1 кең диапазондағы жаттығуларда жеткілікті техникалық деңгейде қимыл комбинациялары мен олардың ретін таңдауды негіздеу және қолдану; 10.2.4.1 дене жаттығулары шеңберінде іс-әрекетті оңтайландыру және баламаларды құрастыру үшін ережелер мен құрылымдық тәсілдерді бағалау; 10.2.4.2 эмоциялық кернеуді жою үшін өздігінен жаттығулар кешенін құру
	Жеке, топтық, командалық тактикалық әрекеттер	10.1.5.1 кең диапазондағы дене жаттығуларында тактикаларды, стратегияларды және құрылымдық идеяларды салыстыру және салғастыру; 10.1.5.2 пәндік лексиканы қолдана отырып баға беру пайымын құру
	Топта қызықты ойындар құрастыру	10.2.8.1 қимыл-қозғалыс контекстімен байланысты әртүрлі рөлдерді бейімдеу; 10.1.6.1 қимыл белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіпке төтеп беру дағдыларын өздігінен бағалау
8. Денсаулық және фитнес қозғалыс белсенділігі арқылы	Бұлшық еттердің әртүрлі топтарына арналған ширату және қалпына келу кешені	10.3.3.1 энергетикалық жүйе қызметі мен әртүрлі дене жүктемесін беретін жаттығулар арасындағы байланысты тексеру; 10.3.3.2 мәтін-пайымдауға сүйене отырып, өз ұстанымын сенімді түрде дәлелдеу
	Жүгіру дағдыларын жетілдіру	10.1.3.1 өздігімен спорттық-спецификалық техникаларды орындау кезіндегі қимыл дағдылары мен ретін қиыстыру
	Секіру және лактыру дағдыларын жетілдіру	10.2.5.1 өзінің және өзгелердің шығармашылық қабілеттерін бағалау мен талдау және баламалы шешімдер ұсыну; 10.3.4.1 денсаулыққа төнуі ықтимал қауіпті азайту

		тәсілдерінің күрделі сұрақтарын түсіну және егжей-тегжейлі сипаттау
	Қозғалыс қабілеттері арқылы денсаулықты нығайту	10.3.1.1 салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін әртүрлі әдістермен белсенді н а с и х а т т а у ; 10.3.1.2 презентация түрінде жұрт алдында сөз сөйлеуді даярлау және ұсыну

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 71- қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 511-қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) " Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің мақсаты- сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушылардың сөйлеу тіл құралдарын, қарым-қатынас, таным дағдыларын жетілдіру болып табылады.

3. Міндеттері:

- 1) сөйлеу тілі жеке дыбыстарын дұрыс айтуындағы және сөздердің дыбыстық-буындық құрылымын бұзылыстарын жою машықтандыру;
- 2) сөздік қорын анықтау, молайту, жүйелеу;
- 3) импрессивті және экспрессивті грамматизмнің белгілерін түзету;
- 4) тұжырымдама элементтері бар ауызекі және сипаттамалы және нұсқаулы сөйлеу дағдыларын қалыптастыру және бекіту;
- 5) оқу мен жазуындағы жеке бұзылыстарын түзету;
- сөздерді меңгеру негізінде айқын бірқалыпты, ырғақты сөйлеу тілін қалыптастыру;
- 5) қажетті ақпаратты алу және түрлендіру, сыни тұрғыдан ойлау қабілетін дамыту;
- 6) сөйлеу коммуникация процессінде вербальді дұрыс дағдыларын жетілдіру;
- 7) сын тұрғыдан ойлау, ақпаратты іздеу, қажетті ақпаратты алу және өзгерту дағдыларын дамыту;

8) қарым-қатынас құралы, білім көзі ретінде сөйлеу тілге саналы көзқарас қалыптастыру, қоғамға әлеуметтенуіне ықпал ететін мәдени капитал ретінде рухани-адамгершілік құндылықтарын қалыптастыру;

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Логопедиялық-түзету әрекеті педагогикалық стратегияларды қолдану арқылы өз-өзіне сенімді, мақастты, қызығушылығы мен жауакершілігі мол және интеллектуалды дамыған, коммуникативті құзырлы тұлғаны қалыптастыру бағытталған:

1) әр білімалушының ойын тыңдап, қалыптасқан сөйлеу дағдыларын қолдану маңыздылығын мойындау;

2) мұқият түрде іріктеліп алынған коррекциялық тапсырмалар мен әрекет түрлерінің көмегімен ынталандыра және дамыта оқыту;

3) әр сабақта сөздік қарым-қатынасқа түсуге жағдай жасау;

4) сын тұрғыдан ойлау арқылы түзете оқытуға ықпал ету;

5) белсенді оқыту, білалушылардың іздену әрекеті мен элементтерін қолдау;

6) сөйлеу тілі күрделі бұзылған білімалушыларда сын тұрғыдан ойлау элементтерін дамыту;

7) өзбетімен мәтінмен танысуда "дамыдың жақын аймағында" жұмыс істеу, топта талқылау;

8) практикалық, шығармашылық әрекет;

9) іздену мен қосымша материалды қолдануды талап ететін тапсырмаларды орындау;

10) ізденушілік тәсіл ;

11) ойын әрекеті;

12) логопедиялық ықпалдың дәстүрлі және жаңа әдістері мен құралдарын ұштастыру;

13) сөйлеу тілі күрделі бұзылған білім алушыларды өз-өзін бағалаға және дамытуға ынталандыру үшін жағдай жасау;

14) білімалушылардың сөйлеу дағдыларына жүйелі мониторинг жасау.

5. Бағдарламада:

1) жалпы педагогикалық принциптер;

2) арнайы педагогиканың ерекшеленген принциптері: онтогенетикалық; этиопатогенетикалық;

3) арнайы тәсілдер:

тіл материалдарын бейімдеу, оқу маәриалдарын жеңілдету;

материалды полисенсорлы қабылдау;

тірек сигналдарды қолдану;

алгоритмдерді қолдану, берілген үлгі анықтамаларды айту;
ережелер мен нұсқауларды бөлшектеу;
әрекеттерге пікір білдіру;
тақырыптарды өту жылдамдығын оптимизациялау іске асырылады.

6. Сөйлеу тілі бұзылыстарын түзету келесі педагогикалық тәсілдерге негізделіп жүргізіледі:

1) құндылыққа бағдарланған тәсіл оқу қызметін ұйымдастыруды, білім алушының жеке құндылықтары жүйесін қалыптастыруды қарастырады;

2) адамгершілікке бағытталған тәсіл, оқу процесін дараландыру, білімалушының тұлғасының үйлесімді қалыптасуы мен жан-жақты дамуы, оның шығармашылық күштерінің толыққанды ашылуы, оның психикалық және физикалық дамуының жеке қасиеттерін, мінез-құлықтың қажеттіліктері мен мотивтерін, әлеуетті мүмкіндіктерін ескеруді көздейді;

3) әрекеттік тәсіл белсенділік тәсілі өз бетінше білімді меңгеруді, оқытудың мазмұны мен формасын түсінуді, оның нормаларының жүйесін түсіну мен қолдануды, білімді белсенді және табысты қалыптастыруды, кең ауқымды оқыту дағдыларын және дағдыларын меңгеруді көздейді;

4) дифференциалды тәсіл, олардың сипаттамаларын ескере отырып, оқытудың әртүрлі топтары үшін оқу үдерісінің мамандануын, оқытудың уәждемесіне әртүрлі тәсілдерді іздеуді, шығармашылық және сыни ойлауды дамытуды білдіреді;

5) құзыреттілік тәсілі, әлеуметтік тәжірибені пайдалануға негізделген әртүрлі салалардағы және әрекеттердегі мәселелерді өз бетінше шешуге үйрету қабілетін дамытуға бағытталған;

6) интегративтік тәсіл, аталған пәннің оқу пәндерімен пәнаралық байланысын қарастырады;

7) жүйелік тәсіл - білім алушылардың өз бетінше оқу іс-әрекетін ұйымдастыруға негізделген, әмбебап оқу қызметінің жүйесін қалыптастыруды және дамытуды қамтамасыз етеді;

8) коммуникативті тәсіл, екі немесе одан да көп адамның сөйлесу үдерісінде ақпарат алмасу мен байланысын, білімдерімен, дағдыларымен және қабілеттерімен алмасуды қамтиды; коммуникативті тәсілдің

нәтижесі - басқалармен өзара әрекеттесу процесінде тілдік және сөйлеу нормаларының жүйесімен дұрыс байланыс жасап, қарым-қатынас жағдайына сәйкес коммуникативтік мінез-құлықты таңдай отырып тілмен қарым-қатынас жасау.

7. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәні әлем туралы ғылыми түсініктерінің қалыптасуына және ғылым негіздерін меңгеруге жалпы білім беру негізін қалайды.

8. Логопедиялық кабинеттің жабдыкталуы сөйлеу тілі күрделі бұзылған білім алушылардың оқу-коррекциялық материалдарды тиімді меңгерудің қажетті шарты

болып табылады: стационарлық айналар, логопедиялық зондтар, шпательдер, массажға арналған төсек, дәстүрлі дидактикалық нысандар: жеке және топтық жұмысқа қажет үлестірмелі материалдар (карточкалар), суреттер, оқу, әдістемелік әдебиет, жұмыс дәптерлері, дәптерлер.

9. Оқытуда техникалық құралдар пайдалынады: мультимедиялық құралдар, интерактивті панель, блокнот, проектор, интерактивті тақта немесе экран, DVD жазылған видеофильмдер, компьютер ұшөлшемді аксессуарлардан құралған электронды ресурстар.

10. Дизартрия, ринолалия, сөйлем тілінің ырғақтылығы мен жылдамдығы бұзылған балалармен арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізген кезде дыбыстық сигнал беретін "Логопедиялық тренажер" пайдалынады.

11. Тұтықпасы бар, фразалық сөйлеу тілі жетілмеген білімадушылар сөйлеуге шектеу қойған кезеңде "Сөйлеу коммуникациясын дамыту және меңгерту" коммуникативті құрал қолданылады.

3 - тарау. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

12. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сынып – аптасына 8 сағат, оқу жылында – 272 сағатты;
- 2) 6-сынып – аптасына 8 сағат, оқу жылында – 272 сағатты;
- 3) 7-сынып – аптасына 6 сағат, оқу жылында – 204 сағатты;
- 4) 8-сынып – аптасына 6 сағат, оқу жылында – 204 сағатты;
- 5) 9-сынып – аптасына 4 сағат, оқу жылында – 136 сағатты;
- 6) 10-сынып – аптасына 4 сағат, оқу жылында – 136 сағатты құрайды.

13. Пәндік білімнің мазмұны коммуникативтік әрекеттер мен коммуникативтік дағдыларға негізделген. Коммуникативтік дағдылардағы оқу мақсаттары әр сынып деңгейіне сәйкес динамикалық даму бағытында жасалған.

14. Бағдарламадағы материал концентриалық қағиданы ұстанып құрастырылған.

15. Түзеу компонентін жоғары психикалық функцияларын, фонематикалық естуін, сөйлеу кезінде тыныс алуын, артикуляциялық және ұсақ моторикасын, сөйлеу тілінің қарқыны мен әуезділігін дамытуға арналған тапсырмалар мен жаттығулар қамтиды.

16. Әр сабақта міндетті түрде дыбыстарды машықтандыру, фонетикалық ұқсас дыбыстарды ажырату, сөйлеу моторикасын, фонематикалық қабылдау, талдау, жинақтау дағдыларын ары қарай жетілдіру жұмысы жоспарланады.

17. Фонетикалық ұқсас дыбыстарды ажырату жұмысы күрделі сөздік материал негізінде жүргізіледі. Фонематикалық талдау дыбыстарды тиімді машықтандыру мен ажыратуға, оқу мен жазудың бұзылуын алдан алуға ықпал етеді.

18. Бағдарлама оқыту мақсаттарын қамтитын 4 бөлімді қарастырады:

- 1) 1-бөлім "Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары";
- 2) 2-бөлім "Тыңдалым және айтылым";
- 3) 3-бөлім "Оқылым";
- 4) 4-бөлім "Жазылым".

19. "Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) қатынастың вербальді емес құралдары;
- 2) қатынастың паравербальді құралдары;
- 3) талдау-жинақтау әрекеті.

20. "Тыңдалым және айтылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сөзді түсіну және қабылдау;
- 2) дыбыс айтуы мен сөздің дыбыстық-буындық құрамын машықтандыру;
- 3) сөздің семантикалық құрылымын қалыптастыру;
- 4) грамматикалық түсініктерін қалыптастыру және аграмматизмдерді түзеу;
- 5) байланыстырып сөйлеу тілін дамыту және түзеу.

21. "Оқылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) әріп және буын деңгейіндегі түзету жұмысы;
- 2) сөз бен фраза деңгейіндегі түзету жұмысы;
- 3) фраза мен мәтін деңгейіндегі түзету жұмысы;
- 4) талдап және бағалап оқу;
- 5) әртүрлі көздерден ақпарат алу.

22. "Жазылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) әріп және буын деңгейіндегі түзету жұмысы;
- 2) сөз бен фраза деңгейіндегі түзету жұмысы;
- 3) фраза мен мәтін деңгейіндегі түзету жұмысы;
- 4) дизорфографияны алдын алу және түзету;
- 5) өзіндік жазбаша сөйлеу тілін қалыптастыру.

23. Оқу жылының басында екі апта ішінде білім алушылардың сөйлеу тілін тексеру ұйымдастырылады. Осы тексеру нәтижелері бойынша логопед білім алушылардың ауызша және жазбаша сөйлеу тілінің бұзылыстарын алдын алу және түзету жұмысын жоспарлайды.

24. Байланыстырып сөйлеуін дамытуда білім алушылардың өзіндік мүмкіндіктері ескеріледі. Байланыстырып сөйлеуін қалыптастыруда білім алушылардың өз ойын нақты білдіру, себеп салдар байланысын орнату, әрекеттер мен құбылыстардың реттілігін анықтау дағдаларын дамытуға аса назар аударылады.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

25. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен көрсетілген. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші мен үшінші сандар – бөлім мен бөлімшені, төртінші сан оқыту және түзету мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.2.1.4 кодындағы: "5" – сынып, "2.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

26. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1-кесте

Бөлімше	Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары" бөлімі					
	"Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Қатынастың вербальді емес құралдары	5.1.1.1 қатынасқа түсі кезінде адамның көңіл күйін аңғару: қуаныш, таңғалу, ұялу, мұң; 5.1.1.2 жағдаятқа байланысты сөйлеудің вербальді емес құралдарын түсіну, қолдану	6.1.1.1 суретте бейнеленген кейіпкердің көңіл күйін аңғару: қуаныш, таңғалу, ұялу, мұң;	7.1.1.1 қатынасқа түсі кезінде нұсқау бойынша бет қимылымен әртүрлі көңіл күйін келтіру: қуаныш, таңғалу, ұялу, мұң; 7.1.1.2 көрген немесе естіген ақпаратқа өз қатынасын бет қимылы арқылы (қуаныш, мұң, таңғалу) білдіру	8.1.1.1 көрген немесе естіген ақпаратқа өз қатынасын бет қимылы арқылы (қуаныш, мұң, таңғалу) білдіру; 8.1.1.2 әртүрлі дене тұрысының мағынасын түсіну ("мен өзімді жақсы сезінемін", "менің көңіл күйім жоқ", "мен ойға баттым")	9.1.1.1 әрекеттің (оқиғаның, одан кейін сезімдердің, көңіл күйдің) себеп салдарын анықтау; 9.1.1.2 үлгі және сөз нұсқауы бойынша әртүрлі дене тұрысын көрсету ("мен өзімді жақсы сезінемін", "менің көңіл күйім жоқ", "мен ойға баттым")	10.1.1.1 эмоциялық шиеленісу мен сөйлеуге қорқу сезімін жеңе білу; 10.1.1.2 сөйлеу қарқыны реттеуін білу (жылдамдату немесе баяулату)
	5.1.2.1 сөйлеу тіліне қатысы жоқ дыбыстарды ажырату және оларды топтастыру; 5.1.2.2 екі немесе үш сөз тіркестерін әуезділігі мен дауыс ырғағына	6.1.2.1 сөйлеу кезінде диафрагмалды тыныс алуын меңгеру; 6.1.2.2 ауа ағымының күшін дұрыс реттей отырып ауыздан демді	7.1.2.1 сөзде және сөз тіркестерінде логокалық екпінді табу және дауыспен білдіру; 7.1.2.2 сөзбен берілген нұсқау және үлгі бойынша	8.1.2.1 сөзтіркестерінің мазмұны, кідіріске, дауыс ырғағына қарай есту арқылы сұрақ білдіретін сөзді тану; 8.1.2.2	9.1.2.1 сөйлемде сұрақ білдіретін сөзді кідіріс және дауыс арқылы білдіру; 9.1.2.2 шығарманың тақырыбына, басты ойына сай дауыс ырғағын келтіре сөйлеу; 9.1.2.3 паравербальді	10.1.2.1 сөйлеу арқылы қатынасқа түсі мәдениетін білу, сақтау; 10.1.2.2 алдыға қойған белгілі бір мақсатқа жету үшін сөз қарқынын, ырғағын, дауыс ырғағын

1.2 Қатынастың паравербальді құралдары	байланысты ажырату; 5.1.2.3 сөйлеу қарқынын, дауыс күшін және жоғары немесе төмен болуын ажырату	дұрыс бағытта шығару 6.1.2.3 сөйлеу кезінде дұрыс тыныс алу және дауыс шығару (үлгісін жасау. Сөйлеу кезінде дұрыс тыныс алу).	ақырын, қатты шыққан дауыстың, жоғары немесе төмен тондағы дауыстың (үлгісін жасау. Сөйлеу кезінде дұрыс тыныс алу).	әдеби шығармаларда дауыс ырғағы мен эмоциялық құрамдас бөлігінің өз ара байланысын аңғару	құралдарды (ырғақ, жылдамдық, логикалық екпін, кідіріс) қолдану арқылы сұрақ қою; 9.1.2.4 жеке көрсеткіштері бойынша тыныс алу жаттығуларын орындау	қолдану (өтініш білдіру, көңіл күйін байқату, мағынасын дәлелдеу); 10.1.2.3 сөйлеу мақсатына қарай сөз тіркестер қатарының ырғағын еске түсіріп қайталау
1.3 Талдау-жинақтау әрекеті	5.1.3.1 жанындағы адамның көңіл күйін сезу, серіктестердің бір бірімен қарым-қатынасының жағдайын түсіну; 5.1.3.2 дыбыс, сөз, бейнелер қатарын ұқсастың негізінде құру	6.1.3.1 монолог немесе диалогтың эмоциялық және дауыс ырғағының байланысын аңғару; 6.1.3.2 7 - 9 элементтен құралған сериялы сюжетті суреттердің логикалық реттілігін орнату	7.1.3.1 кейіпкерлердің қылықтарының себептерін түсіндіру, дәлел келтіру; 7.1.3.2 дыбыстар, сөздер, заттарды топтастыру негізіне алынған белгіні анықтау	8.1.3.1 дыбыстар, сөздер, заттарды топтастыру негізіне алынған белгіні анықтау		

2-кесте

Бөлімше	"Тыңдалым және айтылым" бөлімі					
	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10
	5.2.1.1 оқылған қысқа шығарманы, мұқият тыңдап, мазмұнын қабылдап, түсіну; 5.2.1.2 құрбыларының жауабы неден	6.2.1.1 әртүрлі жанырдағы шығармаларды естіп түсіну және олардың мазмұны бойынша өз ойын білдіру; 6.2.1.2 тыңдалған мәтіннің	7.2.1.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, детальді ақпаратты анықтау; 7.2.1.2 оқиғалардың кезектілігін еске	8.2.1.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу; 8.2.1.2 мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне назар аудара отырып, жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды	9.2.1.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау; 9.2.1.2 мәтінде көтерілген мәселені (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) талдай отырып, негізгі ойды анықтау;	10-сынып

2.1 Сөзді түсіну және қабылдау	басталып, аяқталғанын біліп, өз сөзімен айтып беру; 5.2.1.3 хабарлы мәтіннің мазмұнын қабылдап, түсіну	мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпаратты анықтау; 6.2.1.3 тірек сөздер мен жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау	түсіру, кейіпкерлердің іс-әрекеттерін бағалау; 7.2.1.3 шығармада бейнелі сөздің орнын түсіну, бағалау	анықтау; 8.2.1.3 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіну	9.2.1.3 әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы (нұсқаулы, құттықтау, хабарландыру, өмірбаян, жаңалық) көтерілген мәселені талдау	көрсетілген мәселені талдау
2.2 Дыбыс айтуы мен сөздің дыбыстық-буындық құрамын машықтандыру	5.2.2.1 үлгі бойынша өзбетімен қол саусақтарын ұқалау; 5.2.2.2 таппақ, өлеңнің ырғағын ажырату; 5.2.2.3 тыныс алу, дауыс, артикуляциялық, бет бұлшықеттерін дамытуға бағытталған жаттығуларды орындау; 5.2.2.4 қойылған дыбыстарды дұрыс айтуында өз өзін бақылау	6.2.2.1 сөз нұсқаулар бойынша өзбетімен қол саусақтарын ұқалау; 6.2.2.2 жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды ажырату; 6.2.2.3 қатаң, ұяң, үнді дауыссыздарды (б-п; т-д; р-л; н-ң), олардың емлесін білу; 6.2.2.4 дыбыстық талдау жасау; 6.2.2.5 сөйлеу аппаратында ауыр бұзылыстары бар балалардан басқалары ана тілінің барлық дыбыстарын дұрыс, анық айту	7.2.2.1 дыбыс айтуының тетіктерін нақтылау үшін кинестетикалық және көру талдауытарын қолдану; 7.2.2.2 2 - 4 элементтерден құылған буын тіркестерін дауысты, дауыссыз дыбыстарын ауыстыра отырып өзгерту; 7.2.2.3 қойылған дыбыстың акустикалық артикуляциялық сипаттамасын білу, артикуляциялық мүшелерінің қажетті қалпын еске түсіріп, көрсете білу; 7.2.2.4 дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажырата білу	8.2.2.1 күрделігі әртүрлі ырғақ үлгілерін құру және оқу; 8.2.2.2 берілген ырғаққа сәйкес мәтінді тандау; 8.2.2.3 дауыссыз дыбыстары қатар келген (жұмыртқа, сауысқан, домбыра) сөздерді айту кезінде қатар тұрған дауыссыздарды бірсарынды айту; 8.2.2.4 буын үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану	9.2.2.1 буын тіркестерін дауысты, дауыссыздыбыстарын ауыстыра отырып өзгерту; 9.2.2.2 буындық құрамы күрделі кезкелген сөздерді анық, тұтас айту (А.К.Маркова бойынша) 9.2.2.3 қазақ тілінің орфоэпиялық нормаларын сақтап, сөйлеу	10 жасқа дейінгі балалардың дауыссыздыбыстарын ауыстыра отырып өзгерту; 10 жасқа дейінгі балалардың дауыссыздыбыстарын ауыстыра отырып өзгерту; 10 жасқа дейінгі балалардың дауыссыздыбыстарын ауыстыра отырып өзгерту
	5.2.3.1 заттың мағынасына қарай қоршаған ортадағы нысандар мен	6.2.3.1 зат есімдерді				10 жасқа дейінгі балалардың дауыссыздыбыстарын ауыстыра отырып өзгерту

2.3 Сөздің семантикалық құрылымын қалыптастыру сөздің семантикалық құрылымын қалыптастыру	құбылыстарын тану, анықтау, атау; 5.2.3.2 туынды, түбірлес сөздерді еске түсіріп, оларды талдай білу; 5.2.3.3 түбір және қосымша. Олардың бір-бірінен айырмашылығын еске түсіру; 5.2.3.4 қосымшаның жұрнақ, жалғау болып екіге бөлінуі. Әрқайсысының өзіндік белгілері, қызметін ажырату	семантикалық белгілері бойынша ажырату; 6.2.3.2 есімдіктерді түсіну және қолдану (жіктеу, сілтеу, өздік, сұрау, болымсыздық). Олардың емлесі; 6.2.3.3 есімдерден зат есім тудыратын жұрнақтарды қолданып, сөзөзгерту, мағынасына көңіл аудару	7.2.3.1 зат есімнің жіктік жалғаулары, олардың жекеше, көпше түрлерін қолдану; 7.2.3.3 омоним, синоним, антоним сөздерін орынды қолдану	8.2.3.1 етістіктен зат есім тудыратын жұрнақтарды пайдаланып, сөзөзгерту; 8.2.3.2 сан есімнің анықтамасын еске түсіру, мысал келтіру; 8.2.3.3 есептік, реттік сан есімдерді ауызекі сөйлеуінде орынды қолдану. Есептік және реттік сан есімді ажырата білу	9.2.3.1 сын есімнің шырайлары; 9.2.3.2 ауызекі сөйлеуінде түбірлес сөздерді, қарсы мәндес, мағынасы құсас сөздерді қолдану; 9.2.3.3 күрделі сөздердің түрлерін қолдану (біріккен сөздер, құрама сөз, қос сөздер). Олардың емлесін қолдану; 9.2.3.4 етістіктің шақтарын қолдану.	10 ет тү ая м к ж кс 10 үс тү ая ау ті кс 10 м: тү се ол се ж: ағ
2.4 Грамматикалық түсініктерін қалыптастыру және аграмматизмдерді түзеу	5.2.4.1 "сөз", "сөз тіркесі", "сөйлем" ұғымдарын ажырату; 5.2.4.2 сөйлемнің белгілерін білу, атап беру; 5.2.4.3 жай сөйлемді толықтауышпен толықтыру; 5.2.4.4 тірек сөздерді қолдану арқылы сурет бойынша сөйлем құрау; 5.2.4.5 бастапқы формада берілген сөздерден грамматикалық дұрыс құралған сөйлем құрау	6.2.4.1 зат есімдердің септік жалғаулары арқылы түрлендіру; 6.2.4.2 сөйлемнің дара және күрделі мүшелері. Сөйлемдерді сөйлем мүшелеріне талдауға жаттықтыру; 6.2.4.3 сөйлемдегі сөздердің байланысына көңіл бөлу, білу	7.2.4.1 жай сөйлем мен құрмалас сөйлем; 7.2.4.2 оларды өзара салыстыру, ерекшеліктерін байқату, меңгерту; 7.2.4.2 сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыру, қолдану Олардың тыныс белгілерін білу; 7.2.4.3 сөйлемге қатысты берілген білімді қайталап, жинақтау	8.2.4.1 ауызекі сөйлеу кезінде сапалық сын есімдердің белсенді қолдану; 8.2.4.2 Күрделі синтаксистік құрылымдарды белсенді құру және қолдану; 8.2.4.3 үлгі және сызба бойынша сөйлем құрау	9.2.4.1 мектеп және қоғамдық өмір туралы, құрдастарымен, мұғаліммен қарым-қатынасы, сабақтың мазмұны (сыныпта, шеберханада, спортзалында) туралы сөйлемдерді құру және түрлендіру; 9.2.4.2 құрмалас сөйлемнің уақыттық –түрлік ережелерін предикативті бірлікте сәйкестендіруді сақтау	10 әр с кс м та бс д; 10 се к: 10 рс сс дс құ
		6.2.5.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды	7.2.5.1 оқыған шығармалар			10 м:

2.5 Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту және түзеу	5.2.5.1 басталған әңгімені жалғастырып, аяқтау; 5.2.5.2 сурет бойынша әңгімені жалғастырып, аяқтау	сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді еркін қолданып, диалогқа даярлықсыз қатысу, өз пікірін білдіру	бойынша пікір айтуға машықтандырып, дәлелдей, қорытынды жасай білуге үйрету; 7.2.5.2 диалогтық сөйлеу тілін дамыту	8.2.5.1 оқыған кітаптарынан білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып ойын жеткізу	9.2.5.1 диалогтық сөйлеуін дамыту. Сұрақ қоюға жаттықтыру.	ке ол іс се бс ос ?) ж: оі

3-кесте

Бөлімше	"Оқылым" бөлімі				
	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	
3.1 Әріп және буын деңгейіндегі түзету жұмысы	5.3.1.1 ұқсас әріптердің дыбыстарды ажырату; 5.3.1.2 барлық модальдылықтың: тері-кинестетикалық, көру, тактильді-қозғалыс, есту түйсіктерін қолдана отырып, аралас әріптердің бейнесін және кеңістіктік ұйымдастырылуын таныту; 5.3.1.3 мәтіннен бөліп алу және ұяң жұп дауыссыздары бар сөздерді оқу кезінде дыбыстық-әріптік талдауды қолдану	6.3.1.1 нұсқау бойынша кинезиологиялық жаттығуларды орындау: аралас әріптер бейнесін дене қалпымен және жесттермен ұқсастыру, барлық әріптерді жетекші және жетекші емес қолмен жазу; 6.3.1.2 ұяң, қатаң жұп дауыссыздары бар сөздерді оқу кезінде дыбыстық-әріптік талдауды қолдану 6.3.1.3 әріп, буын, сөз материалдарында "корректорлық сынаманы" орындау	7.3.1.1 элементтерді ауыстыру, арқылы графемаларды түрлендіру тәсілдерін; әріптер мен буындардың орнын ауыстыру арқылы лексемаларды түрлендіруді меңгеру; 7.3.1.2 оппозициялық дыбыстардың әріптерді қамтитын мәтіндерді оқу кезінде саналы, мақсатты бағытталған өзара бақылау мен өзіндік бақылауды іске асыру	8.3.1.1 ысқырық және ызың, ұяң және қатаң, жуан және жіңішке дыбыстарды айту кезінде артикуляция мүшелері қалпының айырмашылығын атау	
	5.3.2.1 мәтінді бөліктерге бөлу және негізгі ойын анықтау; 5.3.2.2 өзбетімен мәтінде кейіпкерлерді,	6.3.2.1 3-7 элементтерден құралған фразаларды логопедтен кейін қайталау; 5.3.2.2 сөздерді есте сақтау және олардың	7.3.2.1 демеулік-шылаулық арқылы меңгеру шеңберінде атаулы сөз таптарының сөз өзгерту парадигмаларын тәжірибелік деңгейде меңгеру; 5.3.2.2 атаулы сөз таптарын жекеше, көпше түрде,	8.3.2.1 ғылыми және көркем мәтіндерді іштей оқу,	

3.2 Сөз бен фраза деңгейіндегі түзету жұмысы	табиғатты суреттейтін сөздер мен сөзтіркестерін т а б у ; 5.3.2.3 кейіпкерлердің қылықтарын түсініп , олардың ойы, сезімдерімен салыстыру; 5.3.2.4 тірек сөздер арқылы мәтін мазмұнын еске түсіру	реттілігін қайта еске түсіру); 6.3.2.3 дыбыстар мен әріптер тобынан сөздерді б ө л і п а л у ; 6.3.2.4 сөздің басы бойынша толық сөзді табу; 6.3.2.5 жаңа сөздерді ойлаған кезде сөзжасам құралдарын қолдану	септіктерде қиыстыру шеңберінде сөз өзгерту парадигмаларын тәжірибелік деңгейде меңгеру; 7.3.2.3 оқуға байланысты әртүрлі тапсырмаларды орындау негізінде бағалау; 7.3.2.4 қағида бойынша жаңа ғылыми мәліметтерді саралау: нені білді, нені енді білді, нені білгісі келді	таныс емес сөздерді белгілеу; 8.3.2.2 атаулы сөз таптарын жекеше, көпше түрде, септіктерде қиыстыру шеңберінде сөз өзгерту парадигмаларын тәжірибелік деңгейде меңгеру
3.3 Фраза мен мәтін деңгейіндегі түзету жұмысы	5.3.4.1 мәтін мазмұнын түсіну.Мәтіннің мазмұны бойынша өзбетімен қарапайым және нақты сұрақ қою, сұраққа жауап беру	6.3.4.1 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру	7.3.4.1 мәтіннен негізгі ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру	8.3.3.1 мәнерлеп шапшан оқу: мәтіннің мазмұны мен мағынасына сәйкес интонация мен сөз қарқыны (кідіріс, логикалық ойлау дауы с а р ы н ы); 8.3.3.2 мәтін ішінде өткір сөздерді, көркем анықтамалар мен салыстырма сөздерді т а б у ; 8.3.3.3 аудио және видео таспаға жазылған балаларға арналған шығармаларды тыңдау Неізгі ойын анықтау 8.3.3.4 жай және күрделі сөйлемдердің грамматикалық ерекшеліктерінажырату
	5.3.4.1 көркем шығармалардағы мәліметтерді шынайы болған тарихи оқиғалармен сәйкестендіру; 5.3.4.2	6.3.4.1 өз бетінше немесе логопедтің көмегімен шығармадағы негізгі әрекет етуші тұлғалардың мінез-құлқы мен жүріс-тұрысына мінездеме беру;	7.3.4.1 басқа білім алушының ауызша жауабының мағынасын жылдам меңгеру; 7.3.4.2 орындаған	8.3.4.1 көркем шығарманы толық қабылдау, оқығанына эмоционалды жауап қайтару;

3.4Талдап және бағалап оқу	кейіпкерлердің сырт келбетіне салыстырмалы сипаттама беру, оқыған бойынша өз ойын жеткізу	6 . 3 . 4 . 2 кейіпкерлердің әрекеттерін, әрекеттерінің себептерін, сезімдерін түсініп, салыстыру	тапсырмалар бойынша оқу әрекетінің табыстылық өлшемдері негізінде өз өзін бағалау	8 . 3 . 4 . 2 мәтіндегі сөз мағынасының ерекшеліктерін ажырату
3.5 Әртүрлі көздерден ақпарат алу	5 . 3 . 5 . 3 оқулықтың анықтамалық деректерін өзбетінше қолдану	6 . 3 . 5 . 2 мектептің энциклопедиялық, фразеологиялық, орфографиялық сөздік тенақпараттарды іздеу	7 . 3 . 5 . 2 энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу	8 . 3 . 5 . 2 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу

4-кесте

Бөлімше	"Жазылым" бөлімі	
	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
4.1Өріп және буын деңгейіндегі түзету жұмысы	5.4.1.1 1-3 секунд аралығында сызылған бас әріп, кіші әріптерді тану және атау; 5.4.1.2 бірдей элементтердің әртүрлі саны бар графемаларды ажырату (п-т, л-м, і-и, и-ш); 5.4.1.3 бірдей элементтері бар, бірақ кеңістікте әртүрлі орналасқан графемаларды ажырату (п-р, ү-у, ұ-у, и-у, б-д; с-э, е-ә); 5.4.1.4 бірдей элементтердің әртүрлі саны бар графемаларды ажырату (п-т, л-м, і-и, и-ш)	6 . 4 . 1 . 1 барлық әріптерді жетекші қолмен ж 6 . 4 . 1 . 2 бір қосымша элементі бойынша графемаларды ажырату (ц-и, г-ғ, ү-ұ, о-ө, н-ң, к-қ, б . 4 . 1 . 3 бірдей элементтері бар, бірақ кеңістікте әртүрлі орналасқан графемаларды ажырату (п-р ұ - у , и - у , б - д ; с - э , е . 5 . 4 . 1 . 4 ызың, ысқырық, ұяң, қатаң дыбыстардың артикуляциялық қалпын ажы 6 . 4 . 1 . 5 аралас әріптерді ажырататын, "тірек", "сигналдық" белгілерді өз бетінше бөліп алу

4.2 Сөз бен фраза деңгейіндегі түзету жұмысы	5.4.2.1 жазу техникасын жетілдіру	6.4.2.1 сөйлеу тілінде және жазуда акустикалық-артикуляциялық қалыптұралы білімдергесүйене отырып, африкаттарды [ц]-[ч], [ц]-[ть], қуыстық [ш]-[с’], африкаттарды және қуыстық дыбыстарды -[щ], [щ]-[ч]-[ц]; [к]-[к], [к]-[ғ], [ү]-[ұ], [о]-[ө] ажырату,
4.3 Фраза мен мәтін деңгейіндегі түзету жұмысы	5.4.3.1 есту арқылы мәтінді сөйлемге, сөйлемді сөзге бөлу; 5.4.3.2 шағын мазмұндама жаза білу	6.4.3.1 таныс емес тыныс белгілері қойылмаған мәтінді сөйлемге (6.4.3.2 сын есімді қолданып заттарға сипаттама жаза білу
4.4 Дизорфографияны алдын алу және түзету	5.4.4.1 жалпы және жалқы есімдерді жазу және естіп ажырату; 5.4.4.2 әртүрлі күрделі буындармен сәйкестікте сөзді және сөйлемді жазбаша түрде және есту арқылы тану; 5.4.4.3 ортақ түбірі, ортақ жұрнағы, ортақ жалғауы бар сөздерді есту арқылы тану; 5.4.4.4 екпінді және	6.4.4.1 жалқы есімдерді дұрыс жазу; 6.4.4.2 әртүрлі күрделі буындармен сәйкестікте және дауыссыз әріптер қатар келген сөзді, сөйлесімді жазу; 6.4.4.3 үлгілер бойынша тәжірибелік сөзгертуді меңгеру

	екпінсіз морфемаларды белгілеу, екпінсіз сөз түбірі бар сөздерді басқа түбірлес сөздерден естіп тану	
4.5 Өзіндік жазбаша сөйлеу тілін қалыптастыру	5.4.5.1 дайын үлгілерді талдау бойынша мәтін және мәтін емес екенін естіп ажырату және жазу; 5.4.5.2 мәтіннің маңызды белгісін анықтау: дайын бейне талдауының негізінде ортақ тақырыптың бар болуы; 5.4.5.3 шығарманың "идеясы" деген терминді түсіну және мәтіннің тақырыбы мен идеясын ажырату; 5.4.5.4 мәтіннің маңызды белгісін анықтау: дайын бейне талдауының негізінде бөліктердің құрылымдық және логикалық бірлігі	6.4.5.1 ұсынылған тақырыпқа сәйкес сурет пен сөздерді іріктеу, осы сөздерден сөйлем құру; 6.4.5.2 мәтіннің негізгі ойы тұжырымдалған сөйлемді талдау; 6.4.5.3 дайын мәтіннің негізгі ойын анықтау - сұрақтарға жауап бере алу: "автор не айтқысы келді?" Ол бізді немен сендіргісі келді? 6.4.5.4 мәтіннің кіріспе, негізгі және қорытынды бөлімін бөліп қарастыру және әр бөлімнің негізгі ойы негізінде жоспар құру

27. Осы Бағдарлама сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

28. Сағаттарды бөлу, сонымен қатар тақырыптарды өту реті мұғалімнің еркіне берілген.

Негізгі орта білім беру
деңгейінің 5-10 сыныптарына
арналған "Сөйлеу тілінің даму
кемшіліктерін түзету" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	5.1.1.1 қатынасқа түсі кезінде адамның көңіл күйін аңғару: қуаныш, таңғалу, ұялу, м ұ ң ; 5.1.2.1 сөйлеу тіліне қатысы жоқ дыбыстарды ажырату және оларды топтастыру; 5.1.3.1 жанындағы адамның көңіл күйін сезу, серіктестердің бір бірімен қарым-қатынасының жағдайын түсіну
Тыңдалым және айтылым	5.2.1.1 оқылған қысқа шығарманы, мұқият тыңдап, мазмұнын қабылдап, түсіну; 5.2.2.1 үлгі бойынша өзбетімен қол саусақтарын ұқалау; 5.2.3.1 заттың мағынасына қарай қоршаған ортадағы нысандар мен құбылыстарын т а н у , а н ы қ т а у , а т а у ; 5.2.4.1 "сөз", "сөз тіркесі", "сөйлем" ұғымдарын ажырату
Оқылым	5.3.1.1 ұқсас әріптері\дыбыстарды ажырату; 5.3.2.1 мәтінді бөліктерге бөлу және негізгі ойын анықтау
Жазылым	5.4.1.1 1-3 секунд аралығында сызылған бас әріп, кіші әріптерді тану және атау; 5.4.2.1 жазу техникасын жетілдіру; 5.4.4.1 жалпы және жалқы есімдерді жазу және естіп ажырату; 5.4.5.1 дайын үлгілерді талдау бойынша мәтін және мәтін емес екенін естіп ажырату және жазу
2-тоқсан	
	5.1.1.2 жағдаятқа байланысты сөйлеудің вербальді емес құралдарын түсіну, қ о л д а н у ; 5.1.2.2 екі немесе үш сөз тіркестерін әуезділігі мен дауыс ырғағына байланысты

Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	а ж ы р а т у ; 5.1.3.2 дыбыс, сөз, бейнелер қатарын ұқсастың негізінде құру
Тыңдалым және айтылым	5.2.1.2 құрбылырының жауабы неден басталып, аяқталғанын біліп, өз сөзімен а й т ы п б е р у ; 5.2.2.2 тақпақ, өлеңнің ырғағын ажырату; 5.2.3.2 туынды, түбірлес сөздерді еске түсіріп, оларды талдай білу; 5.2.4.2 сөйлемнің белгілерін білу, атап беру; 5.2.5.1 басталған әңгімені жалғастырып, аяқтау
Оқылым	5.3.1.2 барлық модальдылықтың: тері-кинестетикалық, көру, тактильді-қозғалыс, есту түйсіктерін қолдана отырып, аралас әріптердің бейнесін және кеңістіктік ұ й ы м д а с т ы р ы л у ы н т а н у ; 5.3.2.2 өзбетімен мәтінде кейіпкерлерді, табиғатты суреттейтін сөздер мен с ө з т і р к е с т е р і н т а б у ; 5.3.4.1 мәтін мазмұнын түсіну. мәтіннің мазмұны бойынша өзбетімен қарапайым және нақты сұрақ қою, сұраққа жауап беру; 5.3.4.1 көркем шығармалардағы мәліметтерді шынайы болған тарихи оқиғалармен сәйкестендіру
Жазылым	5.4.1.2бірдей элементтердің әртүрлі саны бар графемаларды ажырату (п-т,л-м,і-и, и - ш) ; 5.4.2.1 жазу техникасын жетілдіру; 5.4.3.1 есту арқылы мәтінді сөйлемге, сөйлемді сөзге бөлу; 5.4.4.2 әртүрлі күрделі буындармен сәйкестікте сөзді және сөйлемді жазбаша түрде және есту арқылы т а н у ; 5.4.5.2 мәтіннің маңызды белгісін анықтау: дайын бейне талдауының негізінде ортақ тақырыптың бар болуы
3-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	5.1.2.3 сөйлеу қарқынын, дауыс күшін және жоғары немесе төмен болуын а ж ы р а т у ; 5.1.3.2 дыбыс, сөз, бейнелер қатарын ұқсастың негізінде құру; 5.2.4.3 жай сөйлемді толықтауышпен толықтыру
Тыңдалым және айтылым	5.2.1.3 хабарлы мәтіннің мазмұнын қабылдап, түсіну; 5.2.2.3 тыныс алу, дауыс, артикуляциялық, бет бұлшықеттерін дамытуға бағытталған жаттығуларды орындау; 5.2.4.4 тірек сөздерді қолдану арқылы сурет бойынша сөйлем құрау
Оқылым	5.3.2.3 кейіпкерлердің қылықтарын түсініп, олардың ойы, сезімдерімен с а л ы с т ы р у ; 5.3.4.2 кейіпкерлердің сырт келбетіне салыстырмалы сипаттама беру, оқыған бойынша өз ойын жеткізу
Жазылым	5.4.1.3 бірдей элементтері бар, бірақ кеңістікте әртүрлі орналасқан графемаларды ажырату (п-р,ү-у, ұ-у, и-у, б-д; с-э, е-ә); 5.4.3.2 шағын мазмұндама жаза білу; 5.4.4.3 ортақ түбірі, ортақ жұрнағы, ортақ жалғауы бар сөздерді естуарқылы тану
4-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	5.1.2.3 сөйлеу қарқынын, дауыс күшін және жоғары немесе төмен болуын ажырату
Тыңдалым және айтылым	5.2.2.4 қойылған дыбыстарды дұрыс айтуында өз өзін бақылау; 5.2.4.5 бастапқы формада берілген сөздерден грамматикалық дұрыс құралған с ө й л е м қ ұ р а у ; 5.2.5.2 сурет бойынша әңгімені жалғастырып, аяқтау

Оқылым	5.3.2.4 тірек сөздер арқылы мәтін мазмұнын еске түсіру; 5.3.5.3 оқулықтың анықтамалық деректерін өзбетінше қолдану
Жазылым	5.4.1.4бірдей элементтердің әртүрлі саны бар графемаларды ажырату (п-т,л-м,і-и, и - ш) ; 5.4.4.4 екпінді және екпінсіз морфемаларды белгілеу, екпінсіз сөз түбірі бар сөздерді басқа түбірлес сөздерден естіп тану; 5.4.5.3 шығарманың "идеясы" деген терминді түсіну және мәтіннің тақырыбы мен идеясын ажырату ; 5.4.5.4 мәтіннің маңызды белгісін анықтау: дайын бейне талдауының негізінде бөліктердің құрылымдық және логикалық бірлігі

2) 6-сынып:

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	6.1.1.1 суретте бейнеленген кейіпкердің көңіл күйін аңғару: қуаныш, таңғалу, ұялу, мұң; 6.1.2.1 сөйлеу кезінде диафрагмалды тыныс алуын меңгеру
Тыңдалым және айтылым	6.2.1.1 әртүрлі жанырдағы шығармаларды естіп түсіну және олардың мазмұны бойынша ө з о й ы н б і л д і р у ; 6.2.1.2 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпаратты анықтау; 6.2.2.1 сөз нұсқаулар бойынша өзбетімен қол саусақтарын ұқалау; 6.2.2.2 жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды ажырату; 6.2.2.3 қатаң, ұяң, үнді дауыссыздарды (б-п; т-д; р-л; н-ң), олардың емлесін білу; 6.2.2.4 дыбыстық талдау жасау
Оқылым	6.3.1.1 нұсқау бойынша кинезиологиялық жаттығуларды орындау: аралас әріптер бейнесін дене қалпымен және жесттермен ұқсастыру, барлық әріптерді жетекші және жетекші емес қолмен жазу ; 6.3.2.1 3-7 элементтерден құралған фразаларды логопедтен кейін қайталау
Жазылым	6.4.1.1 барлық әріптерді жетекші қолмен жазу; 6.4.1.2 бір қосымша элементі бойынша графемаларды ажырату (ц-и, г-ғ, ү-ұ, о-ө, н-ң, к-к, х - с) ; 6.4.3.2 сын есімді қолданып заттарға сипаттама жаза білу; 6.4.4.2 әртүрлі күрделі буындармен сәйкестікте және дауыссыз әріптер қатар келген сөзді , с ө й л е м д і д ұ р ы с ж а з у ; 6.4.5.1 ұсынылған тақырыпқа сәйкес сурет пен сөздерді іріктеу, осы сөздерден сөйлем құрау
2-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	6.1.2.2 ауа ағымының күшін дұрыс реттей отырып ауыздан демді дұрыс бағытта шығару
Тыңдалым және айтылым	6.2.1.1 әртүрлі жанырдағы шығармаларды естіп түсіну және олардың мазмұны бойынша ө з о й ы н б і л д і р у ; 6.2.3.1 зат есімдерді семантикалық белгілері бойынша ажырату; 6.2.4.1 зат есімдердің септік жалғаулары арқылы түрлендіру
Оқылым	6.3.1.1 нұсқау бойынша кинезиологиялық жаттығуларды орындау: аралас әріптер бейнесін дене қалпымен және жесттермен ұқсастыру, барлық әріптерді жетекші және жетекші емес қолмен жазу ; 5.3.2.2 сөздерді есте сақтау және олардың реттілігін қайта еске түсіру);

	6.3.4.1 өз бетінше немесе логопедтің көмегімен шығармадағы негізгі әрекет етуші тұлғалардың мінез-құлқы мен жүріс-тұрысына мінездеме беру
Жазылым	6.4.1.3 бірдей элементтері бар, бірақ кеңістікте әртүрлі орналасқан графемаларды ажырату (п-р, ү-у, ұ-у, и-у, б-д; с-ә, е-ә); 6.4.3.1 таныс емес тыныс белгілері қойылмаған мәтінді сөйлемге бөлу; 6.4.4.1 жалқы есімдерді дұрыс жазу; 6.4.5.2 мәтіннің негізгі ойы тұжырымдалған сөйлемді табу
3-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	6.1.2.3 сөйлеу кезінде дұрыс тыныс алу және дауыс шығару (ауаны дұрыс бөлу); 6.1.3.1 монолог немесе диалогтың эмоциялық және дауыс ырғағының байланысын аңғару; 6.2.2.5 сөйлеу аппаратында ауыр бұзылыстары бар балалардан басқалары ана тілінің барлық дыбыстарын дұрыс, анық айту
Тыңдалым және айтылым	6.2.3.2 есімдіктерді түсіну және қолдану (жіктеу, сілтеу, өздік, сұрау, болымсыздық) о л а р д ы ң е м л е с і ; 6.2.4.2 сөйлемнің дара және күрделі мүшелері. сөйлемдерді сөйлем мүшелеріне талдауға жаттықтыру
Оқылым	6.3.1.2 ұяң, қатаң жұп дауыссыздары бар сөздерді оқу кезінде дыбыстық-әріптік т а л д а у д ы қ о л д а н у ; 6.3.2.3 дыбыстар мен әріптер тобынан сөздерді бөліп алу; 6.3.4.2 кейіпкерлердің әрекеттерін, әрекеттерінің себептерін, сезімдерін түсініп, салыстыру
Жазылым	5.4.1.4 ызың, ысқырық, ұяң, қатаң дыбыстардың артикуляциялық қалпын ажырату; 6.4.2.1 сөйлеу тілінде және жазуда акустикалық-артикуляциялық қалып туралы білімдерге сүйене отырып, африкаттарды [ц]-[ч], [ц]-[ть], қуыстық [щ]-[с'], африкаттарды және қуыстық дыбыстарды [ч]-[ш], [ш]-[ч]-[ц]; [к]-[к], [к]-[ғ], [ү]-[ұ], [о]-[ө] а ж ы р а т у ; 6.4.4.4 үлгілер бойынша тәжірибелік сөзөзгертуді меңгеру; 6.4.5.3 дайын мәтіннің негізгі ойын анықтау, -сұрақтарға жауап бере алу: "автор не айтқысы келді? ол бізді немен сендіргісі келді"
4-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	6.1.3.2 7-9 элементтен құралған сериялы сюжетті суреттердің логикалық реттілігін орнату
Тыңдалым және айтылым	6.2.1.3 тірек сөздер мен жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау; 6.2.3.3 есімдерден зат есім тудыратын жұрнақтарды қолданып, сөзөзгерту, мағынасына к ө ң і л а у д а р у ; 6.2.4.3 сөйлемдегі сөздердің байланысына көңіл бөлу, білу; 6.2.5.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді еркін қолданып, диалогқа даярлықсыз қатысу, өз пікірін білдіру
Оқылым	6.3.1.3 әріп, буын, сөз материалдарында "корректорлық сынаманы" орындау; 6.3.2.4 сөздің басы бойынша толық сөзді табу; 6.3.2.5 жаңа сөздерді ойлаған кезде сөзжасам құралдарын қолдану; 6.3.4.1 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар қ ұ р а с т ы р у ; 6.3.5.2 мектептің энциклопедиялық, фразеологиялық, орфографиялық сөздіктен ақпараттарды іздеу
	6.4.1.5 аралас әріптерді ажырататын, "тірек", "сигналдық" белгілерді өз бетінше бөліп алу; ;

Жазылым	6.4.5.4 мәтіннің кіріспе, негізгі және қорытынды бөлімін бөліп қарастыру және әр бөліміне тақырып қою; 5.4.5.5 мәтіннің негізгі ойы негізінде жоспар құру

3) 7-сынып:

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	7.1.1.1 қатынасқа түсі кезінде нұсқау бойынша бет қимылымен әртүрлі көңіл күйін келтіру: қуаныш, таңғалу, ұялу, мұң;
Тыңдалым және айтылым	7.2.1.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, детальді ақпаратты анықтау; 7.2.1.2 оқиғалардың кезектілігін еске түсіру, кейіпкерлердің іс-әрекеттерін бағалау; 7.2.2.1 дыбыс айтуының тетіктерін нақтылау үшін кинестетикалық және көру талдауытарын қолдану; 7.2.4.1 жай сөйлем мен құрмалас сөйлем; 7.2.4.2 оларды өзара салыстыру, ерекшеліктерін байқату, меңгерту
Оқылым	7.3.1.1 элементтерді ауыстыру, арқылы графемаларды түрлендіру тәсілдерін; әріптер мен буындардың орнын ауыстыру арқылы лексемаларды түрлендіруді меңгеру; 7.3.2.1 демеулік-шылаулық арқылы меңгеру шеңберінде атаулы сөз таптарының сөз өзгерту парадигмаларын тәжірибелік деңгейде меңгеру
Жазылым	7.4.1.1 барлық әріптерді көзі ашық және жабық кезінде жазу; 7.4.1.2 бірдей элементтердің әртүрлі саны бар графемаларды ажырату (п-т,л-м, і - и , и - ш) ; 7.4.4.1 жат жазу кезінде қазақ тілінің орфографиялық ережелерін сақтау; 7.4.5.2 тұрақты сөз тіркесі, мақал-мәтелі бар мәтіннің негізгі ойын сәйкестендіру
2-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	7.1.1.2 көрген немесе естіген ақпаратқа өз қатынасын бет қимылы арқылы (қуаныш, мұң, таңғалу) білдіру; 7.1.2.1 сөзде және сөз тіркестерінде логокалық екпінді табу және дауыспен білдіру
Тыңдалым және айтылым	7.2.1.3 шығармада бейнелі сөздің орнын түсіну, бағалау; 7.2.2.2 2-4 элементтерден құылған буын тіркестерін дауысты, дауыссыз дыбыстарын ауыстыра отырып өзгерту; 7.2.4.2 сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыру, қолдану олардың тыныс белгілерін білу; 7.2.4.3 сөйлемге қатысты берілген білімді қайталап, жинақтау
Оқылым	7.3.1.2 оппозициялық дыбыстарды\әріптерді қамтитын мәтіндерді оқу кезінде саналы, мақсатты бағытталған өзара бақылау мен өзіндік бақылауды іске асыру; 5.3.2.2 атаулы сөз таптарын жекеше, көпше түрде, септіктерде қиыстыру шеңберінде сөз өзгерту парадигмаларын тәжірибелік деңгейде меңгеру; 7.3.4.1 басқа білім алушының ауызша жауабының мағынасын жылдам меңгеру
Жазылым	7.4.1.3 бірдей элементтері бар, бірақ кеңістікте әртүрлі орналасқан графемаларды ажырату; 7.4.1.4 берілген оппозициялық дыбыстар мен буындармен сөз құрастыру; 7.4.3.1 түрлі жанрдағы мәтіндерді ажырата білу, мазмұнын түсіну, жазу; 7.4.4.2 кез келген сөйлеу тілінің тәжірибелік жағдайында дауыссыз дыбыстың

	күмәнді жағдайын анықтауға берілген орфографиялық тапсырманы орындау; 7.4.5.3 алдағы мәтіннің негізгі ойын анықтау,- сұрақтарға жауап бере алу: "сен не айтқын келеді? сен бізді немен көндіргің келеді?"
3-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	7.1.2.2 сөзбен берілген нұсқау және үлгі бойынша ақырын, қатты шыққан дауыстың, жоғары немесе төмен тондағы дауыстың үлгісін жасау. сөйлеу кезінде дұрыс тыныс алу
Тыңдалым және айтылым	7.2.2.3 қойылған дыбыстың акустикалық артикуляциялық сипаттамасын білу, артикуляциялық мүшелерінің қажетті қалпын еске түсіріп, көрсете білу; 7.2.3.1 зат есімнің жіктік жалғаулары, олардың жекеше, көпше түрлерін қолдану
Оқылым	7.3.2.3 оқуға байланысты әртүрлі тапсырмаларды орындау негізінде бағалау; 7.3.4.2 орындаған тапсырмалар бойынша оқу әрекетінің табыстылық өлшемдері негізінде өз өзін бағалау
Жазылым	7.4.1.5 қазақ тілінің барлық дыбыстарының өзбетінше жазуда ажырату; 7.4.3.2 графикалық тіректер бойынша мәтін құрастыру; 7.4.5.1 фраза аралық байланыс құралдарын қолдана отырып, 2-3 сөйлемді тізбектеп құрастырып, мәтінге тақырып қою; 7.4.5.4 шығарма мәтініне қатынасты анықтау үшін сұрақтар қою
4-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	7.1.3.1 кейіпкерлердің қылықтарының себептерін түсіндіру, дәлел келтіру; 7.1.3.2 дыбыстар, сөздер, заттарды топтастыру негізіне алынған белгіні анықтау
Тыңдалым және айтылым	7.2.2.4 дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажырата білу; 7.2.3.3 омоним, синоним, антоним сөздерін орынды қолдану; 7.2.5.1 оқыған шығармалар бойынша пікір айтуға машықтандырып, дәлелдей, қорытынды жасай білуге үйрету; 7.2.5.2 диалогтық сөйлеу тілін дамыту
Оқылым	7.3.2.4 қағида бойынша жаңа ғылыми мәліметтерді саралау: нені білді, нені енді білді, нені білгісі келді; 7.3.4.1 мәтіннен негізгі ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру; 7.3.5.2 энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу
Жазылым	7.4.2.1 жазбаша сөйлеу тілінде ұяң, қатаң дыбыстары бар пароним сөздерді ажырату; 7.4.5.5 дайын жоспар бойынша мазмұндама жазу; 7.4.5.6 сөздік қолдана отырып орфографиялық қателерін түзету

4) 8-сынып:

4-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	8.1.1.1 көрген немесе естіген ақпаратқа өз қатынасын бет қимылы арқылы (қуаныш, мұң, таңғалу) білдіру
	8.2.1.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу;

Тыңдалым және айтылым	8.2.2.1 күрделігі әртүрлі ырғақ үлгілерін құру және оқу; 8.2.3.1 етістіктен зат есім тудыратын жұрнақтарды пайдаланып, сөзозгерту; 8.2.4.1 ауызекі сөйлеу кезінде сапалық сын есімдердің белсенді қолдану
Оқылым	8.3.1.1 ысқырық және ызың, ұяң және қатаң, жуан және жіңішке дыбыстарды айту кезінде артикуляция мүшелері қалпының айырмашылығын атау; 8.3.3.1 мәнерлеп шапшаң оқу: мәтіннің мазмұны мен мағынасына сәйкес интонация мен сөз қарқыны (кідіріс, логикалық ойлау дауыс сарыны)
Жазылым	8.4.1.1 нұсқау бойынша кинезиологиялық жаттығуларды орындау: аралас әріптер бейнесін дене қалпымен және жесттермен ұқсастыру, барлық әріптерді жетекші және жетекші емес қолмен жазу
2-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	8.1.1.2 әртүрлі дене тұрысының мағынасын түсіну ("мен өзімді жақсы сезінемін", "менің көңіл күйім жоқ", "мен ойға баттым")
Тыңдалым және айтылым	8.2.1.2 мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне назар аудары отырып, жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау; 8.2.2.2 берілген ырғаққа сәйкес мәтінді таңдау; 8.2.3.2 сан есімнің анықтамасын еске түсіру, мысал келтіру; 8.2.4.2 күрделі синтаксистік құрылымдарды белсенді құру және қолдану
Оқылым	8.3.2.1 ғылыми және көркем мәтіндерді іштей оқу, таныс емес сөздерді белгілеу; 8.3.3.2 мәтін ішінде өткір сөздерді, көркем анықтамалар мен салыстырма сөздерді табу
Жазылым	8.4.1.2 сызықтық және позициялық үлгінің қажеттігі кезінде бірқатарға орналастыра отырып, сөздің дыбыстық-буындық құрамын талдау
3-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	8.1.2.1 сөз тіркестерінің мазмұны, кідіріске, дауыс ырғағына қарай есту арқылы сұрақ білдіретін сөзді тану
Тыңдалым және айтылым	8.2.2.3 дауыссыз дыбыстары қатар келген (жұмыртқа, сауысқан, домбыра) сөздерді айту кезінде қатар тұрған дауыссыздарды бірсарынды айту; 8.2.3.3 есептік, реттік сан есімдерді ауызекі сөйлеуінде орынды қолдану. есептік және реттік сан есімді ажырата білу; 8.2.4.3 үлгі және сызба бойынша сөйлем құрау
Оқылым	8.3.2.2 атаулы сөз таптарын жекеше, көпше түрде, септіктерде қиыстыру шеңберінде сөз өзгерту парадигмаларын тәжірибелік деңгейде меңгеру; 8.3.3.3 аудио және видео таспаға жазылған балаларға арналған шығармаларды тыңдау. неізгі ойын анықтау; 8.3.3.4 жай және күрделі сөйлемдердің грамматикалық ерекшеліктері ажырату
Жазылым	8.4.2.1 көмекші сөздерді басқа сөздерден ажырату; 8.4.4.1 реферат жазу, сұхбаттасу кезінде орфографиялық және пунктуациялық ережелерді сақтау
4-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	8.1.2.2 әдеби шығармаларда дауыс ырғағы мен эмоциялық құрамдас бөлігінің өз ара байланысын аңғару; 8.1.3.1 дыбыстар, сөздер, заттарды топтастыру негізіне алынған белгіні анықтау
	8.2.1.3 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген

Тыңдалым және айтылым	м ә с е л е н і т ү с і н у ; 8.2.2.4буын үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану; 8.2.5.1 оқыған кітаптарынан білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып ойын жеткізу
Оқылым	8.3.4.1 көркем шығарманы толық қабылдау, оқығанына эмоционалды жауап қ а й т а р у ; 8.3.4.2 мәтіндегі сөз мағынасының ерекшеліктерін ажырату; 8.3.5.2 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
Жазылым	8.4.3.1атаулы сөз таптарын жекеше және көпше түрде, септікте сәйкестендіру; 8.4.5.1 фраза аралық байланыстың әртүрлі құралдарын қолдана отырып, шығарма тақырыбын ашу(эмоциональді бояу сөздер, төл сөздер, тұспалдау)

5) 9-сынып:

5-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	9.1.1.1 әрекеттің (оқиғаның, одан кейін сезімдердің, көңіл күйдің) себеп салдарын а н ы қ т а у ; 9.1.1.2 үлгі және сөз нұсқауы бойынша әртүрлі дене тұрысын көрсету ("мен өзімді жақсы сезінемін", "менің көңіл күйім жоқ", "мен ойға баттым")
Тыңдалым және айтылым	9.2.1.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды а н ы қ т а у ; 9.2.2.1 буын тіркестерін дауысты, дауыссыз дыбыстарын ауыстыра отырып ө з г е р т у ; 9.2.3.1 с ы н е с і м н і ң ш ы р а й л а р ы ; 9.2.3.2 ауызекі сөйлеуінде түбірлес сөздерді, қарсы мәндес, мағнасы құсас сөздерді қолдану
Оқылым	9.3.1.1 пароним сөздерде мағынаны ажырататын белгілерді көрсету: ысқырық немесе ызың дыбыс па; ұяң немесе қатаң жұп дауыссыз ба; ұяң дауыссыз ба; 9.3.3.1 мәтіннің мазмұнын жоспар бойынша, толық, қысқа, теріп айту
Жазылым	9.4.1.1 кинетикалық дисграфияны алдын алу мақсатымен барлық графемаларды, олардың элементтерінің байланыстарын дұрыс жазуын қадағалау; 9.4.2.1 орфографиялық режимнің ережелерін сақтау (сөйлемде барлық сөздер бөлек жазылады)
2-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	9.1.2.2 шығарманың тақырыбына, басты ойына сай дауыс ырғағын келтіре сөйлеу
Тыңдалым және айтылым	9.2.1.2 мәтінде көтерілген мәселені (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) талдай отырып, негізгі ойды анықтау; 9.2.2.2 буындық құрамы күрделі кезкелген сөздерді анық, тұтас айту (А.К.Маркова б о й ы н ш а) ; 9.2.3.3 күрделі сөздердің түрлерін қолдану (біріккен сөздер, құрама сөз, қос сөздер) олардың емлесін қолдану
Оқылым	9.3.2.1 өз бетінше белгіленген грамматикалық белгілерге бағдарлана отырып, қ а т а р д а ғ ы а р т ы қ с ө з д і т а б у ;

	9.3.3.2 әдеби сөздің нормаларын сақтай отырып саналы түрде дауыстап дұрыс оқу; 9.3.4.1 кейіпкерлердің мінез-құлығының ерекшеліктерін мәтіннен мысал келтіріп, сипаттап беру
Жазылым	9.4.1.2 фонематикалық дисграфияны алдын алу мақсатымен барлық графемаларды , олардың элементтерінің байланыстарын дұрыс жазуын қадағалау; 9.4.2.2 өз бетінше сөйлеуінде қосымша сөздерді дұрыс қолдану
3-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	9.1.2.1 сөйлемде сұрақ білдіретін сөзді кідіріс және дауыс арқылы білдіру; 9.1.2.3 паравербальді құралдарды (ырғақ, жылдамдық, логикалық екпін, кідіріс) қолдану арқылы сұрақ қою
Тыңдалым және айтылым	9.2.1.3 әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы (нұсқаулы, құттықтау, хабарландыру, өмірбаян, жаңалық) көтерілген мәселені талдау; 9.2.3.4 етістіктің шақтарын қолдану; 9.2.2.3 қазақ тілінің орфоэпиялық нормаларын сақтап, сөйлеу
Оқылым	9.3.2.2 көпмағыналы сөздерді мәтінде анықтау, оларды мағынасы ұқсас сөзбен ауыстыру; 9.3.3.3 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау; 9.3.4.2 өзбетінше кейіпкерлерге салыстырма мінездеме беру
Жазылым	9.4.3.1 грамматикалық белгілерге бағдарлана отырып, меңгеру түріндегі сөз тіркестерінде таныс немесе таныс емес зат есім жалғауларының жазылуын анықтау; 9.4.4.1 барлық шығармашылық тапсырмаларды орындау барысында өз өзін бақылау
4-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	9.1.2.4 жеке көрсеткіштері бойынша тыныс алу жаттығуларын орындау
Тыңдалым және айтылым	9.2.4.1 мектеп және қоғамдық өмір туралы, құрдастарымен, мұғаліммен қарым-қатынасы, сабақтың мазмұны(сыныпта, шеберханада, спортзалында) туралы сөйлемдерді құру және түрлендіру; 9.2.4.2 құрмалас сөйлемнің уақыттық –түрлік ережелерін предикативті бірлікте сәйкестендіруді сақтау; 9.2.5.1 диалогтық сөйлеуін дамыту. сұрақ қоюға жаттықтыру
Оқылым	9.3.2.3 жаңа сөздерді жасау кезінде көптеген сөзжасамдық құралдарды дұрыс қолдану; 8.3.3.4 кейіпкерлердің түрлі эмоциялық жағдайын көрсету; 9.3.5.2 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді алу
Жазылым	9.4.5.1 сөздің астарын түсіну, шығармада ұсынылған өз ұстанымын, өз ойын дәлелдеу

6) 10-сынып:

6-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан	

Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	10.1.1.1 эмоциялық шиеленісу мен сөйлеуге қорқу сезімін жеңе білу
Тыңдалым және айтылым	10.2.1.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ақпараттың өзектілігін, шынайылығын зерттеп, қорытынды жасау; 10.2.2.1 жалпы және ұсақ моторикасын үйлестуруге арналған жаттығуларды нұсқауға сүйеніп орындау; 10.2.3.1 сын есімнің түрлерін білу, шырайларын ажырату, іс жүзінде қолдану
Оқылым	10.3.1.1 шатастыратын дыбыстардың айтылуы мен оқылуын бақылау (жеке көрсеткіштері бойынша);
Жазылым	10.4.1.1 графикалық тәртіптің негізгі ережелерін сақтау
2-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	10.1.1.2 сөйлеу қарқыны реттеуін білу (жылдамдату немесе баяулату); 10.1.2.1 сөйлеу арқылы қатынасқа түсі мәдениетін білу, сақтау
Тыңдалым және айтылым	10.2.1.2 құрбыларын мұқият тыңдап, сұрақ қоя білу; 10.2.3.2 етістіктің түрлерін ажырата білу, мысалдар келтіру, іс жүзінде қолдану
Оқылым	10.3.2.1 тіл ерекшеліктерін меңгеру, қызығушылық таныту; 10.3.2.2 аналогия бойынша оқыған мәтінді мазмұндау; 10.3.3.1 қазақ классиктерінің әдеби шығармаларынан қысқа үзінділерді интонацияларын сақтап, мәнерлеп саналы түрде оқу
Жазылым	10.4.1.2 сөздердің дыбыстық – әріптік құрамын қатесіз жазу; 10.4.3.1 зат есімнің, сын есімнің, есімдіктің, сан есімнің және етістіктің жалғауларына берілген орфографиялық тапсырмаларды анықтама бойынша шешу
3-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	10.1.2.2 алдыға қойған белгілі бір мақсатқа жету үшін сөз қарқынын, ырғағын, дауыс ырғағын қолдану (өтініш білдіру, көңіл күйін байқату, мағынасын дәлелдеу
Тыңдалым және айтылым	10.2.2.2 сөйлеу мәнерлігін сақтау; 10.2.3.3 үстеудің түрлерін ажырата білу, ауызша сөйлеу тілінде қолдану; 10.2.4.1 әртүрлі сөйлем құрастыру, сөйлем мүшелеріне талдау, тыныс белгілерін дұрыс қоя білу
Оқылым	10.3.2.3 өзінің және сыныптастарының оқуында орфоэпиялық нормаларды және дыбыстарды дұрыс айтуын бақылау; 10.3.3.2 өз бетімен әдеби шығармалардағы кейіпкерлердің сөздерін рөлге бөліп оқу; 10.3.4.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау;
Жазылым	10.4.2.1 кез келгенсөздің дыбыстық, буындық құрамын қатесіз еске түсіру; 10.4.2.2 сөзжасам, сөзөзгерту дағдыларын еркін қолдану
4-тоқсан	
Қатынастың вербальді және паравербальді құралдары	10.1.2.3 сөйлеу мақсатына қарай сөз тіркестер қатарының ырғағынеске түсіріп қайталау
Тыңдалым және айтылым	10.2.3.4 мәтінде түбірлес сөздерді табу, олардың қай сөз таптарына жататынын анықтау; 10.2.4.2 сөйлеу үлгісін құру; 10.2.4.3 ретсіз берілген сөздерден дұрыс сөйлем құрау;

	10.2.5.1 мәтіндегі кейіпкерлер, олардың іс-әрекеті, себеп-салдар бойынша (неге осылай болды?) сұрақтарға жауап беру, ойын жеткізу
Оқылым	10.3.3.3 аудио және видео таспаға жазылған әртүрлі жанырдағы материалды тыңдау. түсіну. қысқаша негізгі ойын жеткізу; 10.3.4.2 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру; 10.3.5.2 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді алу
Жазылым	10.4.4.1 шығарма, эсседе жазған өз ойын, пікірін дәлелдей білу; 10.4.5.1 әдеби тіл нормаларына сәйкес реттілікпен өзіндік бақылаумен қатар, өз ойын жазбаша білдіру

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 72-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 512- қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін " Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде) 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін " Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты – білім алушылардың тілдік базасын кеңейту, сөйлеу тілінің дамуындағы кемістіктердің орнын толтыру; грамматикалық және орфографиялық материалдарды практикалық түрде меңгеру; сөйлеу тілін қарым-қатынас құралы ретінде, танымдық әрекетті түзету және мектептен кейін бейімделуін жеңілдету әдісі ретінде қалыптастыру.

3. Негізгі оқыту міндеттері:

- 1) грамматика бойынша толыққанды білім жүйесін беру;
- 2) білім алушылардың танымдық әрекетіндегі кемістіктерінің орнын толтыруға ықпал ету, жағымды эмоционалды-еріктік және тұлғалық қасиеттерді қалыптастыру;
- 3) білім алушылардың сөйлеу тілін дамыту;
- 4) сөздік қорын байыту және қолданатын грамматикалық құралдар аясын кеңейту;
- 5) сөз байлығын дамыту, жетілдіру;
- 6) сұрақтарға жауап беріп, диалог жүргізу;
- 7) ауызша және жазбаша байланыстырып сөйлеу тілін қолдануға үйрету;
- 8) білім алушылардың деңгейіне сәйкес мәтінді дұрыс және саналы оқуға үйрету;

9) тілдің дыбыстық құрамы, грамматика бойынша қарапайым мәліметтер емле ережелері негізінде сауатты жазу дағдыларын қалыптастыру;

10) өз ойларын ауызша және жазбаша түрде дұрыс және бірізді жеткізуге үйрету;

11) сабақтарға қызығушылығын арттыру, құрдастармен және ересектермен өзара әрекеттесуге үйрету.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Оқу процесін ұйымдастыруға арналған педагогикалық тәсілдердің іске асырылуы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың арнайы оқу қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы білім беру принциптеріне негізделген:

1) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың даму ерекшеліктері мен дайындық деңгейіне білім беру жүйесінің бейімділігі принципі;

2) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады;

3) оқытудың әлеуметтік-бейімдеу бағытты тұлғаның бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды білдіреді; білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады;

4) білім берудегі әрекеттік ықпал ету ақыл-ой кемістігі бар білім алушының тұлғасын дамыту ерекшелігін ескере отырып білім берудің негізгі заңдылықтары мен құрылымын айқындайтын психологиялық ғылымның теориялық қағидаларына негізделеді. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушының тұлғасын дамыту олар жасай алатын әрекетті (заттық-практикалық және оқу) ұйымдастыру сипатымен анықталатындығын мойындауға құрылады;

5) оқытудың практикалық бағыттылығы оқылатын материал мен білім алушылардың практикалық әрекетімен арасындағы өзара тығыз байланысты анықтауды, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешу үшін маңызды білім мен біліктерді қалыптастыруды білдіреді;

6) ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға саралап және даралап ықпал ету бағдарлама мазмұнын меңгеру мүмкіндіктерінің әркелкілігінен, әр түрлі типологиялық ерекшеліктері оқу материалын меңгеруде және алынатын білім, білік және дағдылардың сапасынан көрінетін ерекше білім беруге қажеттіліктерін есепке алуды қарастырады. Зерде бұзылыстары бар білім алушылар үшін білім беру процесі 4 типологиялық топты құрайтын педагогикалық жіктелу негізінде іске асырылады (В.В.Воронкова бойынша): әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, оқушылардың

дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады;

7) оқу және практикалық әрекетті арнайы педагогикалық басшылық ету қажеттілігі жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың төмен танымдық белсенділігі мен ойлаудың талдау және жалпылау қызметінің әлсіздігіне байланысты болады. Мұғалім білім алушылардың танымдық-оқу әрекетін олардың жеке білім алу мүмкіндіктеріне сәйкес ұйымдастырып бағыттайды.

5. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқу материалын меңгеру нәтижелерін бағалау нормалары бағдарламада көрсетілген мақсатты тұжырымға негізделген және білім алушылардың оқу жетістіктерін тексеру мен бағалауды ұйымдастыру кезінде бірыңғай тәсілдерді іске асыруға бағытталған.

6. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктеріне баға беру ішкі бағалау тәсілдерімен жүзеге асырылады. Мұғалім Бағдарламаны меңгеру нәтижелерін сабақтарда білім беру барысында бағалайды. Педагог бақылаушы бағалау әрекетін жүйелі түрде қолданады.

7. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқыту нәтижелілігін бағалау ағымдағы (әр сабақтың) және қорытынды бақылау түрінде болады.

8. Ағымдағы бақылау білім алушының әрекетін сабақта бақылау, тәжірибелік және дербес жұмыстарын талдау, әрекеттің ұжымдық түрлері көмегімен іске асырылады. Әр сабақтық бақылау оқу процесінің сапасын қамтамасыз ету үшін педагог қолданатын оқыту мазмұны мен әдістерін түзету мақсатында жүргізіледі. Бұндай бақылау білім алушыларға қатысты ынталандырушы және тәрбиелеуші сипатқа ие.

9. Мерзімді бақылау бағдарлама тақырыбы мен бөлімін зерделеп болған соң жүргізіледі. Нақты тақырып шеңберіндегі оқу материалын зерделеу нәтижелері білім алушыларда типологиялық топтар әркелкі болады.

1-типологиялық топ (В.В. Воронкова бойынша) білім алушылары оқу материалы бойынша білімдерді қолдану деңгейінде меңгергенін көрсетеді.

2-типологиялық топ білім алушылары тақырыптың негізгі мазмұнын түсінгенін көрсетеді. 3-типологиялық топ білім алушылары тану деңгейінде материалды игере алады және өз білімдерін өзекті етуде мұғалім көмегін талап етеді.

4-типологиялық топ білім алушылары олардың жетістіктерін бағалауды іске асыру шеңберіндегі жеке бағдарлама бойынша білім алады.

10. Қорытынды бақылау жартыжылдық және жылдың соңында жүргізіледі. Педагог әрбір білім алушының даму динамикасы мен табыстылығын талдайды. Мониторинг нәтижелері білім алушылардың жетістіктерінің жиынтық картасында тіркеледі.

11. Бағалау рәсімінің көмегімен педагог алатын ақпарат дағдылар мен біліктерді меңгеру процесінде туындайтын қиындықтарға уақытылы және дұрыс әрекеттесуге

мүмкіндік береді. Педагог білім алушыларға жеке көмектің мазмұны мен тәсілдерін негіздеп анықтайды.

12. Байланыстырылған жазбаша тіл мен іскерлік хаттар бойынша тапсырмалар оқу пәнінің бағдарламалық материалын оқыту процесінде беріледі.

13. Оқыту пәннің мазмұнымен және құрылымымен анықталатын түзетушілік және практикалық бағытта болады. Бағдарламалық материалдың түзетушілік бағыты, ең алдымен, балалардың тілдік даму саласында көрінеді.

14. Әрбір ақыл-ой кемістігі бар білім алушының оқу материалын жеке қарқында және көлемде меңгеру мен дамыту құқығын іске асыра отырып, мұғалім әр тақырыпты, бөлімді оқыту үшін қажетті уақытты өздігінен анықтайды.

15. Оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру үшін пән бойынша сабақ сәйкес көрнекі және дидактикалық материалмен қамтамасыз етіледі.

16. Сыныптағы жиһаз түрлі формада (жеке, жұптық және топтық) және түрде жұмыстарды жүргізу мақсатында жеңіл түрде қозғалмалы болуы керек. Білім алушылардың жұмыстарын көрмеге қою және көрнекі құралдар үшін кітап сөрелері мен стендтері ойластырылады.

3-тарау. "Қазақ тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

17. "Қазақ тілі" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сынып – аптасына 4 сағат, оқу жылында – 136 сағатты;
- 2) 6-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 3) 7-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 4) 8-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 5) 9-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 6) 10-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты құрайды.

18. "Қазақ тілі" оқу пәнінің мазмұны:

1) бағдарлама концентрлік жүйе бойынша құрастырылған, яғни өткен тақырыптар қайталанып, тереңдетіліп кеңейтіліп білім алушылардың білімі жүйеленіп отырады;

2) білім алушылардың өзіне тән қабілеттері мен мүмкіндіктеріне қарай мұғалімдер оқу материалдарын білімалушының қабылдау деңгейіне байланысты жеңілдетіп беруге мұқтаж болады;

3) сыныптағы білім алушылардың мүмкіндіктері мен ерекше оқыту қажеттілігіне байланысты тақырыпты меңгеруге қажет сағат санын мұғалім өзі анықтап, жоспарлайды.

19. Оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Тыңдалым және айтылым";
- 2) 2-бөлім "Оқылым";
- 3) 3-бөлім "Жазылым";

4) 4-бөлім "Тілдік нормаларды қолдану".

20. "Тыңдалым және айтылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) дыбыс және әріп;
- 2) буын;
- 3) сөз;
- 4) сөз құрамы;
- 5) сөз таптары;
- 6) сөйлем;
- 7) байланыстырып сөйлеу;
- 8) қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру.

21. "Оқылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) ақпаратты түсіну;
- 2) мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу;
- 3) мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату;
- 4) оқылым стратегияларын қолдану;
- 5) әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу.

22. "Жазылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) жазу дағдыларын қалыптастыру;
- 2) әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну;
- 3) іскерлік хат жазу.

23. "Тілдік нормаларды қолдану" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) орфографиялық нормаларды сақтау;
- 2) орфоэпиялық нормаларды сақтау;
- 3) пунктуациялық нормаларды сақтау.

24. 5-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық білім мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым:

дыбыс және әріп: дауыссыз және дауысты; жуан, жіңішке дауысты дыбыстар; қатаң, ұяң, үнді дауыссыздар; "и" дыбысы; и, й әріптерінің емлесі;

буын: буынның түрлері; ашық және бітеу буынның анықтамасы;

сөз: сөз туралы түсінік; сөздің лексикалық мағынасы; мәндес сөздер мағынасы; бір-біріне қарама-қайшы сөздер; көп мағыналы сөздер туралы түсінік;

сөз құрамы: түбір және қосымша, олардың айырмашылығы; қосымшаның жұрнақ, жалғау болып екіге бөлінуі, өзіндік белгілері; түбір сөзбен туынды сөздер;

сөз таптары: сөз таптары туралы жалпы түсінік, зат есім, оның мағынасы; жалқы есім және жалпы есім; зат есімнің жекеше, көпше түрлері, олардың анықтамасы. көптік жалғаулары; зат есімнің септелуі туралы жалпы түсінік; септік жалғауларының сұрақтарын қою арқылы зат есімді өзгерту;

етістік, анықтамасы, сұрақтары; дара (негізгі) және күрделі етістіктерді ажырату;

сөйлем: сөйлем мүшелері: тұрлаулы және тұрлаусыз мүшелері, олардың байланысы ; жалаң және жайылма сөйлем, анықтамасы; жалаң мен жайылма сөйлемді ажырата білу;

байланыстырып сөйлеу: әр түрлі мәтін түрлерін аңғарту: әңгімелеу, сипаттау, талқылау; сұрақ бойынша сөйлем немесе әңгіме құрастыру; әртүрлі тақырып бойынша тірек сөздер пайдалана отырып әңгіме құру;

қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру: мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау; үлкендермен сөйлесу мәдениетін білу;

2) оқылым: мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну; белгілі тақырып бойынша жұппен жұмыс тәсілі арқылы бір-біріне сұрақ қойып, жауап беру; мұғалімнің көмегімен түрлі жанрдағы мәтіндерді ажырата білу (хабарлама, жарнама, хат); мәтінді түсініп, дұрыс оқу; іштей оқу; мұғалімнің көмегімен балалар энциклопедиясынан қажетті ақпаратты ала білу;

3) жазылым: оқулықтағы жазба жұмыстарын орындай білу; мұғалім ұсынған жоспар бойынша мазмұндама жазу; сурет бойынша әңгіме құрастыру, жазу; 40-45 сөзден тұратын диктант жаза білу; туыстарына, достарына хат жазу, конвертке мекен-жайын дұрыс жазу;

4) тілдік нормаларды қолдану: тақырып бойынша бас әріппен жазылатын атауларды орфографиялық нормаға сай жазу; екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану; сөйлем түрлерін айтылу мақсатына қарай ажырату және сәйкес тыныс белгілерін (нүкте, сұрақ, леп белгісі) қолдану.

25. 6-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық білім мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым:

дыбыс және әріп: дауыссыз және дауысты; жуан, жіңішке дауысты дыбыстар; қатаң, ұяң, үнді дауыссыздар; "э" дыбысы. э-е дыбыстарын салыстыру. Дыбысталу ерекшеліктері; "в" дыбысы, в-б дыбыстарын салыстыру; "в" дыбысына қатысты сөздердің емлесін меңгеру; ф-п дыбыстарын салыстыру, дыбысталу ерекшеліктері; х, һ дыбыстары, дыбысталу ерекшеліктері, "х, һ" дыбыстарын өзара және қ дыбысымен салыстыру; "ц" дыбысы. ц-с дыбыстарын салыстыру; "ч, щ" дыбыстары, олардың дыбысталу ерекшеліктері;

буын: дыбыс үндестігі туралы түсінік, дыбыстардың бір-біріне әсер етіп өзгеруі; буын үндестігі туралы түсінік, сөздің түбіріндегі дауысты дыбыс қосымшалардың жуан немесе жіңішке болуына ықпал ететінін түсіну;

сөз: дара, күрделі сөз туралы түсінік; біріккен сөз анықтамасы, жиі кездесетін түрлері; кісі аттарын білдіретін біріккен сөздер және олардың емлесі; жер-су және үй жануарларының атын білдіретін біріккен сөздер, олардың емлесі;

сөз құрамы: түбірлес сөздер туралы түсінік, анықтамасы; бір түбірден тараған сөздер; қосымшалардың емлесі; қосымша жалғанғанда түбір сөздің өзгермеуі, қосымшалардың сөздегі соңғы буынмен үндесіп жалғасуы;

сөз таптары: зат есім, негізгі зат есім, оның анықтамасы; туынды зат есім, оның анықтамасы; туынды зат есім жасайтын жұрнақтар; септік жалғаулардың емлесі, жалғауларды тәжірибе жүзінде (үлгі, сұрақ бойынша) меңгеру;

сын есім: сын есімнің мағынасы, сұрақтары; жай шырайдың анықтамасы; салыстырмалы шырайдың анықтамасы; негізгі және туынды сын есім;

сөйлем: тұрлаусыз мүшелер, анықтауыш, пысықтауыш, толықтауыш; сөйлемдегі сөздердің байланысы; сөйлемнің дара және күрделі мүшелері, сөйлемдерді сөйлем мүшелеріне талдау;

байланыстырып сөйлеу: ретсіз берілген сөздерден мәтінді ретімен қайта құру; басталған әңгімені жалғастырып, аяқтау; сурет бойынша әңгімені жалғастырып, аяқтау;

қазақ тілінің этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру: мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау

2) оқылым: мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну; мәтіннің мазмұны бойынша өзбетімен қарапайым және нақты сұрақ қою, сұраққа жауап беру; хабарландыру, хат, жеделхат, жарнама нұсқаулықтың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; дауыстап, түсініп оқу; іштей оқу; мұғалімнің көмегімен энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу;

3) жазылым: "э, ф, ч, щ" дыбыстарына қатысты сөздердің жазылуын меңгеру; оқулықтағы жазба жұмыстарын орындай білу; 40-45 сөзден тұратын диктант жаза білу; іс-қағаздарды (хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат) жазу, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруға жаттықтыру;

4) тілдік нормаларды қолдану: түбір сөздегі дауысты және дауыссыз сөздердің жазылуын тексере білу; екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану; сөйлем түрлерін айтылу мақсатына қарай ажырату және сәйкес тыныс белгілерін қолдану.

26. 7-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық білім мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым:

дыбыс және әріп: дауысты және дауыссыз дыбыстар түрлерін ажырату, дыбыстық талдау жасау;

буын: буынның түрлерін ажырата білу (ашық, тұйық, бітеу); сөздерді буынға бөлу;

сөз: түбір сөз, туынды сөз. туынды сөз жасайтын жұрнақтар; түбір сөз бен туынды сөзді салыстыру, олардың айырмашылығын білу; туынды, түбірлес сөздерді еске түсіріп, оларды талдай білу;

сөз құрамы: сөз құрамына талдау жүргізу; қосымша түрлерін білу, ажырату, дұрыс қолдануға жаттықтыру; жұрнақ және оның түрлерін ажырату; жалғау және оның түрлерін ажырату;

сөз таптары: сан есім. сан есімнің анықтамасы; есептік және реттік сан есімдерді ажырату. сұрақ қою (неше? нешінші?); етістік, етістіктің анықтамасы; зат есімнің орнына қажет есімдікті қойып, айта білу;

сөйлем: жай сөйлем, жайылма сөйлем; сөйлемнің тұрлаулы, тұрлаусыз мүшелері; бірыңғай мүшелерінің интонациясы, тыныс белгілері; бірыңғай мүшелермен сөйлем құрау, талдау; жай сөйлем мен құрмалас сөйлем; оларды өзара салыстыру, ерекшеліктерін байқату, меңгерту; үлгі және сызба бойынша сөйлем құрату; қаратпа және қыстырма сөз, олардың тыныс белгілері;

байланыстырып сөйлеу: саяхат кезінде көргендері туралы әңгіме құрау; оқыған шығармалар бойынша пікір айтуға машықтандырып, дәлелдей, қорытынды жасай білу; диалогтық сөйлеу тілін дамыту;

қазақ тілінің этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру: мектепте, сыныпта, асханада, көлікте, аулада өзін ұстау ережелерін білу, орындау;

2) оқылым: мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтау; мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру; қолхат, өтініш, сауалнаманың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату;

3) жазылым: сын есімді қолданып заттарға сипаттама жаза білу; мазмұндама жазу барысында пікір айтуға машықтандырып, дәлелдей, қорытынды жасай білу; оқыған шығармалар, сурет бойынша шығарма жазу; саяхат кезінде көргендері, алған әсерлері, іс-әрекеттері жайында шығарма жазу; 50-55 сөзден тұратын диктант жаза білу; іс-қағаздарды: қабырға газетіне мақала жазу (мазмұндық таңдау, өндірістік практика, мектепте жүргізілген қоғамдық жұмыстар тақырыбында), қолхат, өтініш, сауалнама, өмірбаян толтыруға үйрету; қолхат, өтініш, сауалнама, өмірбаян толтыруға үйрету;

4) тілдік нормаларды қолдану: қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлесі ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу; екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану; төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану.

27. 8-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық білім мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым:

дыбыс және әріп: дауысты дыбыстардың түрлерін білу, сөзден оларды ажырату; дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажырата білу; сөздерге дыбыстық талдау жасай білу;

буын: буынның түрлерін ажырата білу (ашық, тұйық, бітеу); сөздерді буынға бөлу; тасымалдау ережесін білу; тасымалданбайтын сөздерге мысал келтіру;

сөз: қысқарған сөздер туралы жалпы түсініктер; сөз құрамының бөліктерін білу; шартты белгілерін қолданып, сөз құрамын талдау; біріккен сөздердің анықтамасы, жасалу жолын білу, мысал келтіру; қос сөздердің анықтамасы, түрлерін ажырата білу; қысқарған сөз анықтамасын, емлесін білу, мысалдар келтіру;

сөз құрамы: түбірлес сөздер: әртүрлі сөз таптарына жататын түбірлес сөздер, оларды құрамы бойынша талдау; түбірдің соңғы дыбысы қатаң, ұяң немесе үнді болғанына қарай, оған жалғанатын қосымшаның бірінші дыбысының өзгеру;

сөз таптары: сан есімнің анықтамасын еске түсіру, мысал келтіру; есептік және реттік сан есімді ажырата білу; сын есімнің шырайларын білу, ажырату; жай (әдемі), салыстырмалы шырай (әдемірек); күшейтпелі шырай, оның емлесі; сілтеу, сұрау, өздік есімдіктер; болымды және болымсыз етістік; болымсыз етістіктің жасалуы; етістіктің шақтары (өткен, осы, келер), сұрақтарын білу, ажырату; етістіктің жекеше және көпше түрде жіктелу үлгісі;

сөйлем: құрмалас сөйлемдер құрамындағы жай сөйлемдердің байланысу тәсілдерін байқату; салалас құрмалас сөйлемдер туралы түсінік; сабақтас құрмалас сөйлемдер туралы түсінік. олардың тыныс белгілері; төл сөз бен төлеу сөз, олардың тыныс белгілері;

байланыстырып сөйлеу: дұрыс құрылмаған мәтінді қайта құру; басталған әңгімені жалғастырып, аяқтау; тірек сөздер бойынша әңгіме құрау;

қазақ тілінің этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру: әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру

2) оқылым: мәтіннен негізгі, қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіндіру; мәтіннен негізгі ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру; өмірбаян, жеделхат, сенімхат, арыздың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; дауыстап, түсініп оқу; мәнерлеп оқу; жүгіртіп оқу; іштей оқу; энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу;

3) жазылым: ережелерді сақтап жазу; сөздерді өзгерте отырып шағын мазмұндама жазу; сурет бойынша шығарманы толықтырып жазу; тірек сөздер бойынша әңгіме құрау, жазу; саяхат кезінде көргендері, алған әсері, іс-әрекеттері жайында шығарма жазу; 55-60 сөзден тұратын диктант жаза білу; іс-қағаздарды: хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат, өмірбаян, қолхат, сенімхат жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруға жаттықтыру;

4) тілдік нормаларды қолдану: қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу; сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану; қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсіну, дұрыс қолдану.

28. 9-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық білім мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым:

дыбыс және әріп: дауысты және дауыссыз дыбыстар; қатаң, ұяң дауыссыздар; дыбыс үндестігі туралы ұғымды қалыптастыру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану; сөздегі дыбыс пен әріп санын, орнын, ретін анықтау ;

буын: буын үндестігі туралы ұғымды қалыптастыру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану;

сөз: қысқарған сөздер туралы жалпы түсінік. бұлардың емлесі; мәтіннен қысқарған сөздерді тапқызу;

сөз құрамы: сөз құрамын талдау; қосымшалардың емлесі;

сөз таптары: зат есімнің түрлері; өтілген жалғау түрлерін мәтіннен табу, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану; сын есімнің түрлері. олардың емлесі; есімдік: белгісіздік, болымсыздық, жалпылау есімдіктері; жинақтық, топтау, болжамдық, бөлшектік сан есімдер туралы түсінік беру; үстеу туралы түсінік; үстеудің мағыналық топтары: мезгіл, мекен сын (бейне), мақсат, күшейткіш, себеп-салдар үстеулері; шылау туралы түсінік, олардың мәні; мен (бен, пен) және да (де), та (те), ма (ме), ба (бе), па (пе), үшін, туралы, дейін (шейін) шылаулары; шылаулардың емлесі; одағай сөздер. олардың мағынасы мен емлесімен танысу; еліктеу сөздер туралы түсінік;

сөйлем: сөйлемнің тұрлаулы, тұрлаусыз мүшелері; бірыңғай мүшелі сөйлемдер құрастыру; қаратпа сөйлем, олардың тыныс белгілері; құрмалас сөйлемнің тыныс белгілері; үлгі бойынша, өз бетінше сөйлем құрау; бірыңғай мүшелердің интонациясы, тыныс белгілері; сөйлем соңынан қойылатын тыныс белгілері;

байланыстырып сөйлеу: оқыған кітаптарынан білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып ойын жеткізу;

қазақ тілінің этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру: әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру;

2) оқылым: мәтін бойынша берілген ақпаратты интерпретациялау; мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру; өзбетімен түрлі жанрдағы мәтіндерді ажырата білу, мазмұнын түсіну; жүгіртіп оқу; іріктеп оқу; рөлге бөліп оқу; ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді алу;

3) жазылым: шылаулар мен шылау тұлғалас қосымшалардың жазылуы. шылаулардың емлесі; мазмұндама жазу; оқыған кітаптарынан білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып творчестволық шығарма жазу; 60-65 сөзден тұратын диктант жаза білу; іс-қағаздарды: жұмысқа орналасуға байланысты қағаздар (өтініші, өмірбаян, қолхат) жаза білу;

4) тілдік нормаларды қолдану: жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу; сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану; сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану.

29. 10-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық білім мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым:

дыбыс және әріп: дауысты және дауыссыз дыбыстар; қатаң, ұяң дауыссыздар. дыбыс, үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану;

буын: буын үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану;

сөз: сөз құрамының бөліктерін білу. шартты белгілерін қолданып, сөз құрамына талдау мен жинақтау жасау;

сөз құрамы: қысқарған сөздерді мәтіннен табу, мағынасын түсіну, іс-жүзінде пайдалану; антоним, омоним, синоним сөздерді белсенді сөздікте қолдану;

сөз таптары: зат есімнің сөйлемдегі қызметін білу, сөйлем мүшесіне талдау; сөзжасам дағдыларын бекіту, белсенді сөз қорында қолдану; сан есімнің емлесін, сөйлемдегі қызметін білу; сын есімнің түрлерін білу, шырайларын ажырату, іс жүзінде қолдану; етістіктің түрлерін ажырата білу, мысалдар келтіру, іс жүзінде қолдану; етістіктің шақтарын дұрыс қолдану, сұрақ қоя білу; есімдіктің түрлерін ажырата білу, мысалдар келтіру, талдай білу; үстеудің түрлерін ажырата білу, ауызша сөйлеу тілінде қолдану; шылауларды қатыстырып сөйлем құрау, ауызша және жазбаша түрде қолдану, емлесін білу; одағай сөзді қатыстырып сөйлемдер құрастыру, емлесін білу; еліктеу сөздерді қатыстырып сөйлемдер құру, емлесін білу, мәтіннен табу;

сөйлем: сөйлемнің түрлерін ажырату; әртүрлі сөйлем құрастыру, сөйлем мүшелеріне талдау, тыныс белгілерін дұрыс қоя білу;

байланыстырып сөйлеу: мәтіндегі кейіпкерлер, олардың іс-әрекеті, себеп-салдар бойынша (неге осылай болды?) сұрақтарға жауап беру, ойын жеткізу;

қазақ тілінің этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру: әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру;

2) оқылым: сурет бойынша берілген ақпаратты интерпретациялау; мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру; қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату; комментарий жасау; іріктеп оқу ; талдап оқу; ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану;

3) жазылым: пунктуациялық, орфографиялық нормаға сәйкес дұрыс жаза білу; мазмұндама жаза білу; шағын шығарма жаза білу; 70-80 сөзден тұратын диктант жаза білу; өмірбаян, қолхат, өтініш, арыз, құттықтау, түбіртек толтыру;

4) тілдік нормаларды қолдану: тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу; сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану; сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

30. Бағдарламаның мазмұны бөлім бойынша ұйымдастырылған. Бағдарламада оқу мақсаттары төрт саннан тұратын кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан сөйлеу әрекеттерінің ретін, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.5.1.1. кодында "5" – сынып; "5.1" – дағдылар; "1" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

31. Күтілетін нәтижелер оқу мақсаттары бойынша көрсетілген:

1) тыңдалым және айтылым:

1-кесте

Дағдылар	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Дыбыс және әріп	5.1.1.1 дауыссыз және дауысты дыбыстар 5.1.1.2 жуан, жіңішке дауысты дыбыстар 5.1.1.3 қатаң, ұяң, үнді дауыссыздар (б-п; т-д; р-л; н-ң). Олардың емлесі 5.1.1.4 "и" дыбысы. и-дің дауысты дыбыс екені, бірде жуан, бірде жіңішке болатыны. и-ді дауыссыз й дыбысымен салыстыру и, й әріптерінің емлесі	6.1.1.1 жуан, жіңішке дауысты дыбыстар 6.1.1.2 қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстар 6.1.1.3 "э" дыбысы; э-е дыбыстарын салыстыру. Дыбысталу ерекшеліктерін байқау 6.1.1.4 "в" дыбысы. оның ұяң дауысты дыбыс екендігі. в-б дыбыстарын салыстыру "в" дыбысына қатысты сөздердің емлесін меңгерту 6.1.1.5 ф-п дыбыстарын салыстыру, дыбысталу ерекшеліктерін ажырату 6.1.1.6 х, һ дыбыстары, дыбысталу ерекшеліктері 6.1.1.7 "х, һ" дыбыстарын өзара және қ дыбысымен салыстыру. Әрқайсысының дыбысталу ерекшелігін	7.1.1.1 дауысты және дауыссыз дыбыстар түрлерін ажырату 7.1.1.2 дыбыстық талдау жасау 7.1.1.3 дыбыстық-әріптік талдау жасау	8.1.1.1 дауысты дыбыстардың түрлерін білу, сөзден оларды ажырату 8.1.1.2 дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажырата білу 8.1.1.3 сөздерге дыбыстық талдау жасай білу	9.1.1.1 дауысты және дауыссыз дыбыстар 9.1.1.2 қатаң, ұяң дауыссыздар. 9.1.1.3 дыбыс үндестігі туралы ұғымды қалыптастыру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану 9.1.1.4 сөздегі дыбыспен әріп санын, орнын, ретін анықтау	10.1.1.1 дауысты және дауыссыз дыбыстар 10.1.1.2 қатаң, ұяң дауыссыз дыбыс, үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерін

		ажырату 6.1.1.8 "ц" дыбысы. ц-с дыбыстарын салыстыру 6.1.1.9 "ч, щ" дыбыстары, олардың дыбысталу ерекшеліктері білу				д ұ р ы с пайдалану
1.2 Буын	5.1.2.1 буынның түрлері туралы түсінік алу 5.1.2.2 ашық буынның анықтамасын білу , мысал келтіру 5.1.2.3 тұйық буынның анықтамасын білу , мысалдар келтіру 5.1.2.4 бітеу буынның анықтамасын білу , мысалдар келтіру	6.1.2.1 дыбыс үндестігі туралы түсінік. дыбыстардың бір-біріне әсер етіп өзгеруін іс жүзінде байқату 6.1.2.2 буын үндестігі туралы түсінік, сөздің түбіріндегі дауысты дыбыс қосымшалардың жуан немесе жіңішке болуына ықпал ететінін түсіну	7.1.2.1 буынның түрлерін ажырата білу (ашық, тұйық, бітеу) 7.1.2.2 сөздерді буынға бөлу	8.1.2.1 буынның түрлерін ажырата білу (ашық, тұйық, бітеу) 8.1.2.2 сөздерді буынға бөлу 8.1.2.3 тасымалдау ережесін білу, тасымалданбайтын сөздерге мысал келтіру	9.1.2.1 буын үндестігі туралы ұғымды калыптастыру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде д ұ р ы с пайдалану	10.1.2.1 буын үнде туралы білімдерін жетілдіру, жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибеле д ұ р ы с пайдалану
1.3 Сөз	5.1.3.1 сөз туралы түсінікті кеңейту. 5.1.3.2 сөздің белгілі бір заттың, құбылысты, сын-сапаның, қимылдың атауы екенін таныту 5.1.3.3 тілдік мысалдар арқылы сөздің лексикалық мағынасын білдіру 5.1.3.4 мәндес сөздер мағынасы 5.1.3.5 бір-біріне қарама-қайшы сөздер 5.1.3.6 көп мағыналы сөздер туралы түсінік. Бір сөздің бірнеше мағынада	6.1.3.1 дара, күрделі сөз туралы түсінік 6.1.3.2 біріккен сөз анықтамасы, жиі кездесетін түрлері 6.1.3.3 кісі аттарын білдіретін біріккен сөздер және олардың емлесі 6.1.3.4 жер-су және үй жануарларының атын білдіретін біріккен сөздер, олардың емлесі	7.1.3.1 түбір сөз, қосымша, жалғау , жұрнақ 7.1.3.2 туынды сөз. туынды сөз жасайтын жұрнақтар 7.1.3.3 түбір сөз бен туынды сөзді салыстыру, олардың айырмашылығын б і л у 7.1.3.4 туынды, түбірлес сөздерді еске түсіріп, оларды талдай білу	8.1.3.1 қысқарған сөздер туралы жалпы түсініктер 8.1.3.2 сөз құрамының бөліктерін білу 8.1.3.3 шартты белгілерін қолданып,сөз құрамына талдау 8.1.3.4 біріккен сөздердің анықтамасы, жасалу жолын білу, мысал келтіру 8.1.3.5 қос сөздердің анықтамасы, түрлерін ажырата білу 8.1.3.6 қысқарған сөз	9.1.3.1 қысқарған сөздер туралы жалпы түсінік. бұлардың емлесі 9.1.3.2 мәтіннен қысқарған сөздерді тапқызу	10.1.3.1 құрамыны бөліктерін шартты белгілерін қолданып, құрамына

	жұмсалатынын аңғарту			анықтамасын, емлесін білу, мысалдар келтіру		талдау м жинақтау ы
1.4 Сөз құрамы	5.1.4.1 түбір және қосымша. олардың бір-бірінен айырмашылығы 5.1.4.2 қосымшаның жұрнақ, жалғау болып екіге бөлінуі. әрқайсысының өзіндік белгілері, қызметі 5.1.4.3 сөздерді сөз құрамына байланыстыталдау, түбір сөзбен туынды сөздерді мысалдар арқылы салыстыру	6.1.4.1 түбірлес сөздер туралы түсінік, анықтамасы 6.1.4.2 бір түбірден тараған сөздерді таныту 6.1.4.3 қосымшалардың емлесі. Қосымша жалғанғанда түбір сөздің өзгермеуі, қосымшалардың сөздегі соңғы буынмен үндесіп жалғасуы	7.1.4.1 сөз құрамына талдау жүргізу 7.1.4.2 қосымша түрлерін білу, ажырату, дұрыс қолдануға жаттықтыру 7.1.4.3 жұрнақ және оның түрлерін ажырату 7.1.3.4 жалғау және оның түрлерін ажырату	8.1.4.1 түбірлес сөздер: әртүрлі сөз таптарына жататын түбірлес сөздер, оларды құрамы бойынша талдау 8.1.4.2 түбірдің соңғы дыбысы қатаң, ұяң немесе үнді болғанына қарай, оған жалғанатын қосымшаның бірінші дыбысының өзгеруі	9.1.4.1 сөз құрамын талдау 9.1.4.2 қосымшалардың емлесі	10.1.4.1 қысқарған сөздерді мәтіннен тамағынасы түсіну, іс-жүзінде пайдалану 10.1.4.2 антоним, омоним, синоним сөздерді белсенді сөздікте қолдану
	5.1.5.1 сөз таптары туралы жалпы түсінік, зат есім, оның мағынасы 5.1.5.2 жалқы есім және жалпы есім 5.1.5.3 Зат есімнің жекеше, көпше түрлері, олардың	6.1.5.1 зат есім, негізгі зат есім, оның анықтамасы 6.1.5.2 туынды зат есім, оның анықтамасы. туынды зат есім жасайтын жұрнақтар 6.1.5.3 септік жалғаулардың емлесі. жалғауларды	7.1.5.1 зат есім, зат есімнің түрлерін білу, анықтамаларын еске түсіру 7.1.5.2 зат есімнің септелуін еске түсіру, зат есімдерді үлгіге	8.1.5.1 сан есімнің анықтамасын еске түсіру, мысал келтіру 8.1.5.2 есептік және реттік сан есімді ажырата білу 8.1.5.3 сын есімнің шырайларын білу, ажырату 8.1.5.4	9.1.5.1 зат есімнің түрлері 9.1.5.2 өтілген жалғау турлерін мәтіннен табу, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану 9.1.5.3 сын есімнің түрлері, олардың емлесі 9.1.5.4 есімдік: белгісіздік, болымсыздық, жалпылау есімдіктері 9.1.5.5 жинақтық, топтау, болжамдық, бөлшектік сан есімдер туралы түсінік беру	10.1.5.1 зат есімді сөйлемдегі қызметін (сөйлем мүшесіне талдау 10. сөзжасам дағдылары бекіту, бел сөз қоры қолдану 10.1.5.3 есімнің ем. сөйлемдегі қызметін білу 10.1.5.4 с есімнің түрлерін (шырайлар ажырату, жүзінде қолдану 10.1.5.5 етістіктің түрлерін ажырата (мысалдар келтіру, жүзінде

1.5 Сөз таптары	анықтамасы, көптік жалғаулары 5.1.5.4 зат есімнің септелуі туралы жалпы түсінік, септік жалғауының аттары 5.1.5.5 етістік. анықтамасы, сұрақтары, дара (негізгі) және күрделі етістіктерді ажырату (тұр–тұрып қалды, кел – келіп қалды	тәжірибе жүзінде (үлгі, сұрақ бойынша) меңгеру 6.1.5.4 сын есім. сын есімнің мағынасы, сұрақтары 6.1.5.5 жай шырайдың анықтамасын білу, мысал келтіру 6.1.5.6 салыстырмалы шырайдың анықтамасын білу, мысалдар келтіру. білу, мысал келтіру, емлесін білу 6.1.5.7 негізгі және туынды сын есім	қарап септеу 7.1.5.3 зат есімнің тәуелденуі, тәуелдік жалғаулары 7.1.5.4 сан есім, сан есімнің анықтамасы 7.1.5.5 септік және реттік сан есімдерді ажырату, сұрақ қою (неше? нешінші?) 7.1.5.6 етістік, етістіктің анықтамасы	жай (әдемі), салыстырмалы шырай (әдемірек) 8.1.5.5 күшейтпелі шырай, оның емлесі; 8.1.5.6 сілтеу, сұрау, өздік есімдіктер 8.1.5.7 болымды және болымсыз етістік 8.1.5.8 болымсыз етістіктің жасалуы . 8.1.5. 9 етістіктің шақтары (өткен, осы, келер),сұрақтарын білу, ажырату 8.1.5.10 етістіктің жекеше және көпше түрде жіктелу үлгісі	9.1.5.6 үстеу туралы түсінік 9.1.5. 7 үстеудің мағыналық топтары: мезгіл, мекен сын (бейне), мақсат, күшейткіш, себеп-салдар үстеулері 9.1.5.8 шылау туралы түсінік, олардың мәні 9.1.5.9 мен (бен, пен) және да (де), та (те), ма (ме), ба (бе), па (пе), үшін, туралы, дейін (шейін) шылаулары 9.1.5.10 шылаулардың емлесі 9.1.5.11 одағай сөздер. олардың мағынасы мен емлесімен танысу 9.1.5.12 еліктеу сөздер туралы түсінік	қолдану. 10.1.5.6 етістіктің шақтарын дұрыс қол сұрақ қоя 10.1.5.7 есімдіктің түрлерін ажырата (мысалдар келтіру, та білу 10.1.5.8 үстеудің түрлерін ажырата (ауызша сө тілінде қо. 10.1.5.9 шылаулар, қатыстыры сөйлем құ ауызша ж жазбаша т қолдану, емлесін 10.1.5.10 о сөзді қатыстыры сөйлемдеі құрастыру емлесін 10.1.5.11 еліктеу сөз қатыстыры сөйлемдер емлесін б мәтіннен т
	5.1.6.1 сөйлем мүшелері: тұрлаулы және тұрлаусыз мүшелері, олардың	6.1.6.1 тұрлаусыз мүшелер, анықтауыш, пысықтауыш, толықтауыш6.1.6.2 сөйлемнің дара және күрделі мүшелері.	7.1.6.1 жай сөйлем, жайылма сөйлем 7.1.6.2 сөйлемнің тұрлаулы, тұрлаусыз мүшелері 7.1.6.3 бірыңғай мүшелерінің интонациясы, тыныс белгілері 7.1.6.4 бірыңғай мүшелермен сөйлем құрау,	8.1.6.1 құрмалас сөйлемдер құрамындағы жай сөйлемдердің байланысу тәсілдерін байқату 8.1.6.2 салалас құрмалас	9.1.6.1 сөйлемнің тұрлаулы, тұрлаусыз мүшелері 9.1.6.2 бірыңғай мүшелі сөйлемдер құрастыру 9.1.6.3 қаратпа сөйлем, олардың тыныс белгілері 9.1.6.4	10.1.6.1 сөйлемнің түрлерін ажырату 10.1.6.2 әр

1.6 Сөйлем	байланысы 5.1.6.2 жалаң және жайылма сөйлем, анықтамасы 5.1.6.3 жалаң мен жайылма сөйлемді ажырата білу	сөйлемдерді сөйлем мүшелеріне талдауға жаттықтыру 6.1.6.3 сөйлемдегі сөздердің байланысына көңіл бөлу, білу	талдау 7.1.6.5 жай сөйлем мен құрмалас сөйлем 7.1.6.6 оларды өзара салыстыру, ерекшеліктерін байқату, меңгерту 7.1.6.6 үлгі және сызба бойынша сөйлем құрату 7.1.6.7 қаратпа және қыстырма сөз. олардың тыныс белгілері	сөйлемдер туралы түсінік 8.1.6.3 сабақтас құрмалас сөйлемдер туралы түсінік. олардың тыныс белгілері 8.1.6.4 төл сөз бен төлеу сөз, олардың тыныс белгілері	құрмалас сөйлемнің тыныс белгілері 9.1.6.5 үлгі бойынша, өз бетінше сөйлем құрау 9.1.6.6 бірыңғай мүшелердің интонациясы, тыныс белгілері 9.1.6.7 сөйлем соңынан қойылатын тыныс белгілері	сөйлем құрастыру сөйлем мүшелерін талдау, тыныс белгілерін дұрыс қою
1.7 Байланыстырып сөйлеу	5.1.7.1 әр түрлі мәтін түрлерін аңғарту: әңгімелеу, сипаттау, талқылау 5.1.7.2 сұрақ бойынша сөйлем немесе әңгіме құрастыру 5.1.7.5 әртүрлі тақырып бойынша тірек сөздер пайдалана отырып әңгіме құру	6.1.7.1 ретсіз берілген сөздерден мәтінді ретімен қайта құру 6.1.7.2 басталған әңгімені жалғастырып, аяқтау 6.1.7.3 сурет бойынша әңгімені жалғастырып, аяқтау	7.1.7.1 саяхат кезінде көргендері туралы әңгіме құрау 7.1.7.2 оқыған шығармалар бойынша пікір айтуға машықтандырып, дәлелдей, қорытынды жасай білуге үйрету 7.1.7.3 диалогтік сөйлеу тілін дамыту	8.1.7.1 дұрыс құрылмаған мәтінді қайта құру 8.1.7.2 басталған әңгімені жалғастырып, аяқтау 8.1.7.3 тірек сөздер бойынша әңгіме құрау	9.1.7.1 оқыған кітаптарынан білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып ойын жеткізу	10.1.7.1 мәтіндегі кейіпкерлер олардың іс-әрекеті себеп-салдар бойынша (осылай болашақ) сұрақтарға жауап беріп ойын жеткізуге
1.8 Қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	5.1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау 5.3.4.2 үлкендермен сөйлесу мәдениетін білу	6.1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау	7.3.4.1 мектепте, сыныпта, асханада, көлікте, аулада өзін ұстау ережелерін білу, орындау	8.1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру	9.1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру	10.1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру

2) оқылым:

2-кесте

Дағдылар	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Ақпаратты түсіну	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі	7.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша	8.2.1.1 мәтіннен негізгі, қосымша, детальді	9.2.1.1 мәтін бойынша	10.2.1.1 сурет бойы

		және қосымша ақпаратты түсіну	ақпаратты түсіну, анықтау	ақпаратты анықтау, түсіндіру	берілген ақпаратты интерпретациялау	берілген ақпаратты интерпретац
2.2 Мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	5.2.2.1 белгілі тақырып бойынша жұппен жұмыс тәсілі арқылы бір-біріне сұрақ қойып, жауап беру	6.2.2.1 мәтіннің мазмұны бойынша өзбетімен қарапайым және нақты сұрақ қою, сұраққа жауап беру	7.2.2.1 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттардың анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру	8.2.2.1 мәтіннен негізгі ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру	9.2.2.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру	10.2.2.1 мәтін бойы проблемаль сұрақтар құрастыру
2.3 Мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	5.2.3.1 мұғалімнің көмегімен түрлі жанрдағы мәтіндерді ажырата білу (хабарлама, жарнама, хат), мазмұнын түсіну	6.2.3.1 хабарландыру, хат, жеделхат, жарнама нұсқаулықтың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	7.2.3.1 қолхат, өтініш, сауалнаманың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	8.2.3.1 өмірбаян, жеделхат, сенімхат, арыздың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	9.2.3.1 өзбетімен түрлі жанрдағы мәтіндерді ажырата білу, мазмұнын түсіну	10.2.3.1 қазақша ауы сөйлеу этик мен көрк сөйлеудің құрылымды және жанр. ерекшелікте ажырату
2.4 Оқылым стратегияларын қолдану	5.2.4.1 мәтінді түсініп, дұрыс оқу 5.2.4.2 сөздерді тұтас дауыстап оқу 5.2.4.3 іштей оқу	6.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 6.2.4.2 іштей оқу	7.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 7.2.4.2 мәнерлеп оқу 7.2.4.3 жүгіртіп оқу 7.2.4.4 іштей оқу	8.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 8.2.4.2 мәнерлеп оқу 8.2.4.3 жүгіртіп оқу 8.2.4.4 іштей оқу	9.2.4.1 жүгіртіп оқу 9.2.4.2 іріктеп оқу 9.2.4.3 рөлге бөліп оқу	10.2.4.1 комментари жасау 10 іріктеп о 10.2.4.3 тал оқу
2.5 Өртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	5.2.5.1 мұғалімнің көмегімен балалар энциклопедиясынан қажетті ақпаратты ала білу	6.2.5.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу	7.2.5.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедия, сөздіктерден қажетті ақпараттар ды алу	8.2.5.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдар дан қажетті ақпараттар ды алу	9.2.5.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді алу	10.2.5.1 ғала энциклопеди газет-журнал оқулықтард алынған деректерді қолдану

3) жазылым:

3-кесте

Дағдылар	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
5.3.1.1 жазу техникасын жетілдіру 5.3.1.2		6.3.1.1 "э, ф, ч, щ"	7.3.1.1 сын есімді қолданып заттарға сипаттама жаза			

3.1 Жазу дағдыларын қалыптастыру	оқулықтағы жазба жұмыстарын орындай білу 5.3.1. 3 дыбыс пен әріпті сәйкестендіріп, сөйлем ішінде әріп таңбасын дұрыс жазу	дыбыстарына қатысты сөздердің жазылуын меңгеру 6.3.1. 2 оқулықтағы жазба жұмыстарын орындай білу	білу 7.3.1.2 қалтырылып кеткен әріптер мен сөздерді орнына қойып, сөздер мен сөйлемдерді көшіріп жазу 7.3.1.3 емле ережелерін сақтай отырып жатқа жазу	8.3.1.1 ережелерді сақтап жазу	9.3.1.1 шылаулар мен шылау тұлғалас қосымшалардың жазылуы. шылаулардың емлесі	10.3.1.1 пунктуациялық, орфографиялық нормаға сәйкес дұрыс жаза білу
3.2 Өртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	5.3.2.1 ретсіз берілген сөздерден сөйлем құрау 5.3.2.2 мұғалім ұсынған жоспар бойынша жазу 5.3.2.3 сурет бойынша әңгіме құрастыру, жазу 5.3.2.4 40-45 сөзден тұратын диктант жаза білу	6.3.2.1 шағын мазмұндама жаза білу 6.3.2.2 сурет бойынша әңгіме жаза білу 6.3.2.3 45-50 сөзден тұратын диктант жаза білу	7.3.2.1 мазмұндама жазу барысында пікір айтуға машықтандырып, дәлелдей, қорытынды жасай білуге үйрету 7.3.2.2 оқыған шығармалар, сурет бойынша шығарма жазу 7.3.2.3 саяхат кезінде көргендері, алған әсерлері, іс-әрекеттері жайында шығарма жазу 7.3.2.4 50-55 сөзден тұратын диктант жаза білу	8.3.2.1 сөздерді өзгерте отырып шағын мазмұндама жазу 8.3.2.2 сурет бойынша шығарманы толықтырып жазу 8.3.2.3 тірек сөздер бойынша әңгіме құрау, жазу 8.3.2.4 саяхат кезінде көргендері, алған әсері, іс-әрекеттері жайында шығарма жазу 8.3.2.5 55-60 сөзден тұратын диктант жаза білу	9.3.2.1 мазмұндама жазу 9.3.2.2 оқыған кітаптарынан білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып творчестволық шығарма жазу 9.3.2.3 60-65 сөзден тұратын диктант жаза білу	10.3.2.1 мазмұндама жаза білу 10.3.2.2 шағын шығарма жаза білу 10.3.2.3 70-80 сөзден тұратын диктант жаза білу
3.3 Іскерлік хат жазу	5.3.3.1 туыстарына, достарына хат жазу, конвертке мекен-жайын дұрыс жазу 5.3.3.2 іс-қағаздар	6.3.3.1 іс-қағаздарды (хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат) жазуға, түбіртек (суға	7.3.3.1 іс-қағаздарды: қолхат, өтініш, сауалнама,	8.3.3.1 іс-қағаздарды: хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат, өмірбаян, қолхат, сенімхат жазуға,	9.3.3.1 іс-қағаздарды: жұмысқа орналасуға байланысты қағаздар өтініші, өмірбаян,	10.3.3.1 өмірбаян, қолхат, өтініш, арыз,

үлгілерімен (, телефонға, өтініш, газға) өмірбаяны) таныстыру	, телефонға, газға) толтыруға жаттықтыру	өмірбаян толтыруға үйрету	түбіртек (суға , телефонға, газға) толтыруға жаттықтыру	колхат) жаза білу	құттықтау, түбіртек толтыру

4) тілдік нормаларды қолдану:

4-кесте

Дағдылар	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4 . 1 Орфографиялық нормаларды сақтау	5.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын атауларды орфография л ы қ нормаға сай жазу	6.4.1.1 түбір сөздегі дауысты және дауыссыз сөздердің жазылуын тексере білу	7.4.1.1. қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу	8.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу	9.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу	10.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу
4 . 2 Орфоэпиялық нормаларды сақтау	5.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану	6.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану	7.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану	8.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану	9.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану	10.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану
4 . 3 Пунктуациялық нормаларды сақтау	5.4.3.1 сөйлем түрлерін айтылу мақсатына қарай ажырату және сәйкес тыныс белгілерін (нүкте, сұрақ, леп белгісі) қолдану	6.4.3.1 сөйлем түрлерін айтылу мақсатына қарай ажырату және сәйкес тыныс белгілерін қолдану	7.4.3.1 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану	8.4.3.1 қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсіну, дұрыс қолдану	9.4.3.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану	10.4.3.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану

Ескерту: байланыстырып сөйлеуге дағдыландыру жаттығулары қазақ тілі сабақтарында үнемі өткізіледі.

33. Осы Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді

жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

34. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 5-10
сыныптары үшін "Қазақ тілі"
пәнінен үлгілік оқу
бағдарламасына
қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:
1-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
Менің мектебім	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	5.1.1.1 дауыссыз және дауысты дыбыстар 5.1.1.2 жуан, жіңішке дауысты дыбыстар
		1.2 буын	5.1.2.1 буынның түрлері туралы түсінік алу 5.1.2.2 ашық буынның анықтамасын білу, мысал келтіру
		1.3 сөз	5.1.3.1 сөз туралы түсінікті кеңейту. 5.1.3.2 сөздің белгілі бір заттың, құбылысты, сын-сапаның, қимылдың атауы екенін таныту
		1.4 сөз құрамы	5.1.4.1 түбір және қосымша. Олардың бір-бірінен айырмашылығы
		1.5 сөз таптары	5.1.5.1 сөз таптары туралы жалпы түсінік, зат есім, о н ы ң м а ғ ы н а с ы 5.1.5.2 жалқы есім және жалпы есім
		1.6 сөйлем	5.1.6.1 сөйлем мүшелері: тұрлаулы және тұрлаусыз мүшелері, олардың байланысы
		1.7 байланыстырып сөйлеу	5.1.7.1 әр түрлі мәтін түрлерін аңғарту: әңгімелеу, сипаттау, талқылау
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	5.1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұсту ережелерін білу, орындау 5.3.4.2 үлкендермен сөйлесу мәдениетін білу
		2. 1 ақпаратты түсіну	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну

Қоршаған орта	2. Оқылым	2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	5.2.2.1 белгілі тақырып бойынша жұппен жұмыс тәсілі арқылы бір-біріне сұрақ қойып, жауап беру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	5.2.3.1 мұғалімнің көмегімен түрлі жанрдағы мәтіндерді ажырата білу (хабарлама, жарнама, хат), мазмұнын түсіну
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	5.2.4.2 сөздерді тұтас дауыстап оқу 5.2.4.1 мәтінді түсініп, дұрыс оқу
	3. Жазылым	2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	5.2.5.1 мұғалімнің көмегімен балалар энциклопедиясынан қажетті ақпаратты ала білу
		3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	5.3.1.1 жазу техникасын жетілдіру 5.3.1.2 оқулықтағы жазба жұмыстарын орындай білу
			3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну
	3.3 іскерлік хат жазу		5.3.3.1 туыстарына, достарына хат жазу, конвертке мекен-жайын дұрыс жазу
	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	5.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын атауларды орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	5.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	5.4.3.1 сөйлем түрлерін айтылу мақсатына қарай ажырату және сәйкес тыныс белгілерін (нүкте, сұрақ, леп белгісі) қолдану
2-тоқсан			
	1. Тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	5.1.1.3 қатаң, ұяң, үнді дауыссыздар (б-п; т-д; р-л; н-ң). Олардың емлесі
		1.2 буын	5.1.2.2 ашық буынның анықтамасын білу, мысал келтіру
		1.3 сөз	5.1.3.2 сөздің белгілі бір заттың, құбылысты, сын-сапаның, қимылдың атауы екенін таныту
		1.4 сөз құрамы	5.1.4.1 түбір және қосымша. олардың бір-бірінен айырмашылығы
		1.5 сөз таптары	5.1.5.3 зат есімнің жекеше, көпше түрлері, олардың анықтамасы, көптік жалғаулары
		1.6 сөйлем	5.1.6.1 сөйлем мүшелері: тұрлаулы және тұрлаусыз мүшелері, олардың байланысы
		1.7 байланыстырып сөйлеу	5.1.7.1 әр түрлі мәтін түрлерін аңғарту: әңгімелеу, сипаттау, талқылау
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	5.1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұсту ережелерін білу, орындау 5.3.4.2 үлкендермен сөйлесу мәдениетін білу
		2. 1 ақпаратты түсіну	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну

Менің Отаным – Қазақстан	2. Оқылым	2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	5.2.2.1 белгілі тақырып бойынша жұппен жұмыс тәсілі арқылы бір-біріне сұрақ қойып, жауап беру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	5.2.3.1 мұғалімнің көмегімен түрлі жанрдағы мәтіндерді ажырата білу (хабарлама, жарнама, хат), мазмұнын түсіну
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	5.2.4.2 сөздерді тұтас дауыстап оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	5.2.5.1 мұғалімнің көмегімен балалар энциклопедиясынан қажетті ақпаратты ала білу
	3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	5.3.1.2 оқулықтағы жазба жұмыстарын орындай білу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	5.3.2.1 ретсіз берілген сөздерден сөйлем құрау 5.3.2.2 мұғалім ұсынған жоспар бойынша мазмұндама жазу
		3.3 іскерлік хат жазу	5.3.3.1 туыстарына, достарына хат жазу, конвертке мекен-жайын дұрыс жазу
	Мен өскен кезімде кім болғым келеді	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау
4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау			5.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану
4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау			5.4.3.1 сөйлем түрлерін айтылу мақсатына қарай ажырату және сәйкес тыныс белгілерін (нүкте, сұрақ, леп белгісі) қолдану
3-тоқсан			
	1. Тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	5.1.1.4 "и" дыбысы. и-дің дауысты дыбыс екені, бірде жуан, бірде жіңішке болатыны. и-ді дауыссыз й дыбысымен салыстыру и, й әріптерінің емлесі
		1.2 буын	5.1.2.3 тұйық буынның анықтамасын білу, мысалдар келтіру
		1.3 сөз	5.1.3.3 тілдік мысалдар арқылы сөздің лексикалық мағынасын білдіру 5.1.3.4 мәндес сөздер мағынасы
		1.4 сөз құрамы	5.1.4.2 қосымшаның жұрнақ, жалғау болып екіге бөлінуі. әрқайсысының өзіндік белгілері, қызметі
		1.5 сөз таптары	5.1.5.4 зат есімнің септелуі туралы жалпы түсінік, септік жалғауының аттары
		1.6 сөйлем	5.1.6.2 жалаң және жайылма сөйлем, анықтамасы
		1.7 байланыстырып сөйлеу	5.1.7.2 сұрақ бойынша сөйлем немесе әңгіме құрастыру
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	5.1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұсту ережелерін білу, орындау 5.3.4.2 үлкендермен сөйлесу мәдениетін білу

Ұлттық және отбасылық құндылықтар	2. Оқылым	2. 1 ақпаратты түсіну	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну	
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	5.2.2.1 белгілі тақырып бойынша жұппен жұмыс тәсілі арқылы бір-біріне сұрақ қойып, жауап беру	
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	5.2.3.1 мұғалімнің көмегімен түрлі жанрдағы мәтіндерді ажырата білу (хабарлама, жарнама, хат), мазмұнын түсіну	
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	5.2.4.1 мәтінді түсініп, дұрыс оқу 5.2.4.2 сөздерді тұтас дауыстап оқу	
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	5.2.5.1 мұғалімнің көмегімен балалар энциклопедиясынан қажетті ақпаратты ала білу	
	3. Жазылым	3. 1 жазу дағдыларын қалыптастыру	5.3.1.3 дыбыс пен әріпті сөйлем ішінде сәйкестендіріп, әріп таңбасын дұрыс жазу	
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	5.3.2.2 мұғалім ұсынған жоспар бойынша мазмұндама жазу	
		3.3 іскерлік хат жазу	5.3.3.2 іс-қағаздар үлгілерімен (өтініш, өмірбаяны) таныстыру	
	Біз спортты тандаймыз	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	5.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын атауларды орфографиялық нормаға сай жазу
			4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	5.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану
4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау			5.4.3.1 сөйлем түрлерін айтылу мақсатына қарай ажырату және сәйкес тыныс белгілерін (нүкте, сұрақ, леп белгісі) қолдану	
4-тоқсан				
	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	5.1.1.4 "и" дыбысы. и-дің дауысты дыбыс екені, бірде жуан, бірде жіңішке болатыны. и-ді дауыссыз й дыбысымен салыстыру и, й әріптерінің емлесі	
		1.2 буын	5.1.2.4 бітеу буынның анықтамасын білу, мысалдар келтіру	
		1.3 сөз	5.1.3.5 бір-біріне қарама-қайшы сөздер 5.1.3.6 көп мағыналы сөздер туралы түсінік. Бір сөздің бірнеше мағынада жұмсалатынын аңғарту	
		1.4 сөз құрамы	5.1.4.3 сөздерді сөз құрамына байланыстыталдау, түбір сөзбен туынды сөздерді мысалдар арқылы салыстыру	
		1.5 сөз таптары	5.1.5.5 етістік. анықтамасы, сұрақтары, дара (негізгі) және күрделі етістіктерді ажырату (тұр– тұрып қалды, кел – келіп қалды)	
		1.6 сөйлем	5.1.6.3 жалаң мен жайылма сөйлемді ажырата білу	
		1.7 байланыстырып сөйлеу	5.1.7.3 әртүрлі тақырып бойынша тірек сөздер пайдалана отырып әңгіме құру	
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап,		

Мерекелер (Достық мерекесі. Жеңіс күні)		сөйлеу мәдениетін меңгеру	5.1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұсту ережелерін білу, орындау 5.3.4.2 үлкендермен сөйлесу мәдениетін білу
	2. Оқылым	2.1 ақпаратты түсіну	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	5.2.2.1 белгілі тақырып бойынша жұппен жұмыс тәсілі арқылы бір-біріне сұрақ қойып, жауап беру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	5.2.3.1 мұғалімнің көмегімен түрлі жанрдағы мәтіндерді ажырата білу (хабарлама, жарнама, хат), мазмұнын түсіну
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	5.2.4.1 мәтінді түсініп, дұрыс оқу 5.2.4.3 іштей оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	5.2.5.1 мұғалімнің көмегімен балалар энциклопедиясынан қажетті ақпаратты ала білу
	3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	5.3.1.3 дыбыс пен әріпті сәйкестендіріп, сөйлем ішінде әріп таңбасын дұрыс жазу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	5.3.2.3 сурет бойынша әңгіме құрастыру, жазу 5.3.2.4 40-45 сөзден тұратын диктант жазу
		3.3 іскерлік хат жазу	5.3.3.2 іс-қағаздар үлгілерімен (өтініш, өмірбаяны) таныстыру
Жазғы демалыс	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	5.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын атауларды орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	5.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	5.4.3.1 сөйлем түрлерін айтылу мақсатына қарай ажырату және сәйкес тыныс белгілерін (нүкте, сұрақ, леп белгісі) қолдану

2) 6-сынып:

2-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
	1. Тыңдалым	1.1 дыбыс және әріп	6.1.1.1 жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды ажырату 6.1.1.2 қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстарды танып, ажырату
		1.2 буын	6.1.2.1 дыбыс үндестігі туралы түсінік. дыбыстардың бір-біріне әсер етіп өзгеруін іс жүзінде байқату
		1.3 сөз	6.1.3.1 дара, күрделі сөз туралы түсіну
		1.4 сөз құрамы;	6.1.4.1 түбірлес сөздер туралы түсінік. анықтамасын білу
		1.5 сөз таптары;	6.1.5.1 зат есім, негізгі зат есім, оның анықтамасын білу

Менің мектебім	және айтылым		6.1.5.2 туынды зат есім, оның анықтамасы. туынды зат есім жасайтын жұрнақтарын білу
		1.6 сөйлем	6.1.6.1 тұрлаусыз мүшелер, анықтауыш, пысықтауыш, толықтауыш туралы түсініктері болу
		1.7 байланыстырып сөйлеу	6.1.7.1 ретсіз берілген сөздерден мәтінді ретімен қайта құру
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру.	6.1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау
	2. Оқылым	2. 1 ақпаратты түсіну	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну
2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу		6.2.2.1 мәтіннің мазмұны бойынша өзбетімен қарапайым және нақты сұрақ қою, сұраққа жауап беру	
2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату		6.2.3.1 хабарландыру, хат, жеделхат, жарнама нұсқаулықтың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	
2.4 оқылым стратегияларын қолдану		6.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу	
Қоршаған орта		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	6 . 2 . 5 . 1 мұғалімнің көмегімен энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу
	3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	6.3.1.1 "э, ф, ч, щ" дыбыстарына қатысты сөздердің жазылуын меңгеру
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	6.3.2.1 шағын мазмұндама жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	6.3.3.1 іс-қағаздарды (хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат) жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруды білу
	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	6.4.1.1 түбір сөздегі дауысты және дауыссыз сөздердің жазылуын тексере білу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	6.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	6.4.3.1 сөйлем түрлерін айтылу мақсатына қарай ажырату және сәйкес тыныс белгілерін қолдану
	2-тоқсан		
		1.1 дыбыс және әріп	6.1.1.3 "э" дыбысы; э-е дыбыстарын салыстыру. Дыбысталу ерекшеліктерін байқау 6.1.1.4 "в" дыбысы. оның ұяң дауысты дыбыс екендігі . в-б дыбыстарын салыстыру "в" дыбысына қатысты сөздердің емлесін меңгеру
		1.2 буын	6.1.2.1 дыбыс үндестігі туралы түсінік. дыбыстардың бір-біріне әсер етіп өзгеруін іс жүзінде байқау
		1.3 сөз	6.1.3.2 біріккен сөз анықтамасы, жиі кездесетін түрлерін білу

Менің Отаным – Қазақстан	1. Тыңдалым және айтылым	1.4 сөз құрамы;	6.1.4.2 бір түбірден тараған сөздерді таныту
		1.5сөз таптары;	6.1.5.3 септік жалғаулардың емлесі. жалғауларды тәжірибе жүзінде (үлгі, сұрақ бойынша) меңгеру
		1.6 сөйлем	1.6.6. 2. сөйлемнің дара және күрделі мүшелері. сөйлемдерді сөйлем мүшелеріне талдауға жаттықтыру
		1.7 байланыстырып сөйлеу	6.1.7.2 басталған әңгімені жалғастырып, аяқтау
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру.	6.1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау
	2. Оқылым	2. 1 ақпаратты түсіну	6.1.7.1 ретсіз берілген сөздерден мәтінді ретімен қайта құру
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	6.1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	6.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 6.2.4.2 іштей оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	6.2.5.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу
	3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	6.3.1. 2 оқулықтағы жазба жұмыстарын орындай білу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	6.3.2.1 шағын мазмұндама жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	6.3.3.1 іс-қағаздарды (хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат) жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруды білу
Мен өскен кезімде кім болғым келеді	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	6.4.1.1 түбір сөздегі дауысты және дауыссыз сөздердің жазылуын тексере білу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	6.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	6.4.3.1 сөйлем түрлерін айтылу мақсатына қарай ажырату және сәйкес тыныс белгілерін қолдану
3-тоқсан			
		1.1 дыбыс және әріп	6.1.1.5 ф-п дыбыстарын салыстыру, дыбысталу ерекшеліктерін ажырату 6.1.1.6х, h дыбыстары, дыбысталу ерекшеліктері 6.1.1.7"х, h" дыбыстарын өзара және қ дыбысымен салыстыру. Әрқайсысының дыбысталу ерекшелігін ажырату
		1.2 буын	6.1.2.2 буын үндестігі туралы түсінік, сөздің түбіріндегі дауысты дыбыс қосымшалардың жуан немесе жіңішке болуына ықпал ететінін түсіну

Ұлттық және отбасылық құндылықтар	1. Тыңдалым және айтылым	1.3 сөз	6.1.3.3 кісі аттарын білдіретін біріккен сөздер және олардың емлесі
		1.4 сөз құрамы	6.1.4.3 қосымшалардың емлесі. Қосымша жалғанғанда түбір сөздің өзгермеуі, қосымшалардың сөздегі соңғы буынмен үндесіп жалғасуы
		1.5сөз таптары	6.1.5.4 сын есім. сын есімнің мағынасы, сұрақтары 6.1.5.5 жай шырайдың анықтамасын білу, мысал келтіру
		1.6 сөйлем	6.1.6.3 сөйлемдегі сөздердің байланысына көңіл бөлу, білу
		1.7 байланыстырып сөйлеу	6.1.7.2 басталған әңгімені жалғастырып, аяқтау 6.1.7.3 сурет бойынша әңгімені жалғастырып, аяқтау
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	6.1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау
	2. Оқылым	2. 1 ақпаратты түсіну	6.1.7.1 ретсіз берілген сөздерден мәтінді ретімен қайта құру
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	6.1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	6.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 6.2.4.2 іштей оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	6.2.5.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу
	3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	6.3.1. 2 оқулықтағы жазба жұмыстарын орындай білу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	6.3.2.2 сурет бойынша әңгіме жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	6.3.3.1 іс-қағаздарды (хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат) жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруды білу
Біз спортты таңдаймыз	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	6.4.1.1 түбір сөздегі дауысты және дауыссыз сөздердің жазылуын тексере білу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	6.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	6.4.3.1 сөйлем түрлерін айтылу мақсатына қарай ажырату және сәйкес тыныс белгілерін қолдану
4-тоқсан			
		1.1 дыбыс және әріп	6.1.1.8 "ц" дыбысы. ц-с дыбыстарын салыстыру 6.1.1.9"ч, щ" дыбыстары, олардың дыбысталу е р е к ш е л і к т е р і білу

Мерекелер (Достық мерекесі. Жеңіс күні)	1. Тыңдалым және айтылым	1.2 буын	6.1.2.2 буын үндестігі туралы түсінік, сөздің түбіріндегі дауысты дыбыс қосымшалардың жуан немесе жіңішке болуына ықпал ететінін түсіну
		1.3 сөз	6.1.3.4 жер-су және үй жануарларының атын білдіретін біріккен сөздер, олардың емлесін меңгеру
		1.4 сөз құрамы;	6.1.4.3 қосымшалардың емлесі. Қосымша жалғанғанда түбір сөздің өзгермеуі, қосымшалардың сөздегі соңғы буынмен үндесіп жалғасуы туралы білу
		1.5 сөз таптары;	6.1.5.6 салыстырмалы шырайдың анықтамасын білу, мысалдар келтіру. білу, мысал келтіру, емлесін білу 6.1.5.7 негізгі және туынды сын есімдерді білу
		1.6 сөйлем	6.1.6.3 сөйлемдегі сөздердің байланысына көңіл бөлу, білу
		1.7 байланыстырып сөйлеу	6.1.7.2 басталған әңгімені жалғастырып, аяқтау 6.1.7.3 сурет бойынша әңгімені жалғастырып, аяқтау
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	6.1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау
	2. Оқылым	2.1 ақпаратты түсіну	6.1.7.1 ретсіз берілген сөздерден мәтінді ретімен қайта құру
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	6.1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	6.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 6.2.4.2 іштей оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	6.2.5.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу
	3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	6.3.1.2 оқулықтағы жазба жұмыстарын орындай білу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	6.3.2.3 45-50 сөзден тұратын диктант жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	6.3.3.1 іс-қағаздарды (хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат) жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруды білу
	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	6.4.1.1 түбір сөздегі дауысты және дауыссыз сөздердің жазылуын тексере білу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	6.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	6.4.3.1 сөйлем түрлерін айтылу мақсатына қарай ажырату және сәйкес тыныс белгілерін қолдану

3) 7-сынып:

3-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
Менің туған өлкем	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	7.1.1.1 дауысты және дауыссыз дыбыстар түрлерін ажырату
		1.2 буын	7.1.2.1 буынның түрлерін ажырата білу (ашық, тұйық, бітеу)
		1.3 сөз	7.1.3.1 түбір сөз, қосымша, жалғау, жұрнақ туралы түсінігі болу
		1.4 сөз құрамы	7.1.4.1 сөз құрамына талдау жүргізу
		1.5 сөз таптары	7.1.5.1 зат есім, зат есімнің түрлерін білу, анықтамаларын еске түсіру 7.1.5.2 зат есімнің септелуін еске түсіру, зат есімдерді үлгіге қарап септеу
		1.6 сөйлем	7.1.6.1 жай сөйлем, жайылма сөйлем туралы т ү с і н у 7.1.6.2 сөйлемнің тұрлаулы, тұрлаусыз мүшелерін білу
		1.7 байланыстырып сөйлеу	7.1.7.1 саяхат кезінде көргендері туралы әңгіме құрау
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	7.3.4.1 мектепте, сыныпта, асханада, көлікте, аулада өзін ұстау ережелерін білу, орындау
	2. Оқылым	2. 1 ақпаратты түсіну	7.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтай білу
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	7.2.2.1 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыра білу
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	7.2.3.1 қолхат, өтініш, сауалнаманың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажыратуды білу
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	7.2.4.3 жүгіртіп оқу 7.2.4.4 іштей оқу
Денсаулық – зор байлық		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	7.2.5.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедия, с ө з д і к т е р д е н қ а ж е т т і а қ п а р а т т а р д ы а л у
	3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	7.3.1.2 қалтырылып кеткен әріптер мен сөздерді орнына қойып, сөздер мен сөйлемдерді көшіріп жазу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	7.3.2.1 мазмұндама жазу барысында пікір айту, дәлелдей, қорытынды жасай білу
		3.3 іскерлік хат жазу	7.3.3.1 іс-қағаздарды: қолхат, өтініш, сауалнама, өмірбаян толтыруға үйрету
		4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	7.4.1.1.қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емделік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу

	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	7.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	7.4.3.1 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану
2-тоқсан			
Табиғат құбылыстары	1. Тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	7.1.1.2 дыбыстық талдау жасау
		1.2 буын	7.1.2.1 буынның түрлерін ажырата білу (ашық, тұйық, бітеу)
		1.3 сөз	7.1.3.2 туынды сөз, туынды сөз жасайтын жұрнақтарын білу
		1.4 сөз құрамы;	7.1.4.2 қосымша түрлерін білу, ажырату, дұрыс қолдану
		1.5 сөз таптары;	7.1.5.3 зат есімнің тәуелденуі, тәуелдік жалғаулары 7.1.5.4 сан есім, сан есімнің анықтамасы
		1.6 сөйлем	7.1.6.3 бірыңғай мүшелерінің интонациясы, тыныс белгілері 7.1.6.4 бірыңғай мүшелермен сөйлем құрай білу, талдау
		1.7 байланыстырып сөйлеу	7.1.7.1 саяхат кезінде көргендері туралы әңгіме құрай білу
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	7.3.4.1 мектепте, сыныпта, асханада, көлікте, аулада өзін ұстау ережелерін білу, орындау
	2. Оқылым	2.1 ақпаратты түсіну	7.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтай білу
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	7.2.2.1 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыра білу
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	7.2.3.1 қолхат, өтініш, сауалнаманың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажыратуды білу
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	7.2.4.2 мәнерлеп оқу 7.2.4.3 жүгіртіп оқу 7.2.4.4 іштей оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	7.2.5.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедия, сөздіктерден қажетті ақпараттарды алу
	3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	7.3.1.1 сын есімді қолданып заттарға сипаттама жаза білу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	7.3.2.2 оқыған шығармалар, сурет бойынша шығарма жазу
		3.3 іскерлік хат жазу	7.3.3.1 іс-қағаздарды: қолхат, өтініш, сауалнама, өмірбаян толтыруға үйрету

Өнер	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	7.4.1.1.қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу	
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	7.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану	
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	7.4.3.1 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану	
3-тоқсан				
Қазақ халқының әдет-ғұрыптары мен салт-дәстүрлері	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	7.1.1.3 дыбыстық-әріптік талдау жасау	
		1.2 буын	7.1.2.2 сөздерді буынға бөлу	
		1.3 сөз	7.1.3.3 түбір сөз бен туынды сөзді салыстыру, олардың айырмашылығын білу	
		1.4 сөз құрамы	7.1.4.3 жұрнақ және оның түрлерін ажырату	
		1.5сөз таптары	7.1.5.5 септік және реттік сан есімдерді ажырату, сұрақ қою (несше? нешінші?)	
		1.6 сөйлем	7.1.6.5 жай сөйлем мен құрмалас сөйлем туралы б і л у 7.1.6.6 оларды өзара салыстыру, ерекшеліктерін байқау, меңгеру	
		1.7 байланыстырып сөйлеу	7.1.7.2 оқыған шығармалар бойынша пікір айтуға машықтандырып, дәлелдей, қорытынды жасай білу	
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	7.3.4.1 мектепте, сыныпта, асханада, көлікте, аулада өзін ұстау ережелерін білу, орындау	
	2. Оқылым	2. 1 ақпаратты түсіну	7.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтай білу	
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	7.2.2.1 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыруды білу	
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	7.2.3.1 қолхат, өтініш, сауалнаманың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажыратуды білу	
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	7.2.4.2 мәнерлеп оқу 7.2.4.3 жүгіртіп оқу 7.2.4.4 іштей оқу	
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	7.2.5.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедия, с ө з д і к т е р д е н қ а ж е т т і а қ п а р а т т а р д ы а л у	
	3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	7.3.1.3 емле ережелерін сақтай отырып жатқа жазу	
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	7.3.2.3 саяхат кезінде көргендері, алған әсерлері, іс-әрекеттері жайында шығарма жазу	
		3.3 іскерлік хат жазу	7.3.3.1 іс-қағаздарды: қолхат, өтініш, сауалнама, өмірбаян толтыруға үйрету	

Жануарлар әлемі мен өсімдіктер дүниесі	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	7.4.1.1.қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	7.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	7.4.3.1 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану
4-тоқсан			
Мамандықтар әлемі	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	7.1.1.3 дыбыстық-әріптік талдау жасау
		1.2 буын	7.1.2.2 сөздерді буынға бөлу
		1.3 сөз	7.1.3.3 түбір сөз бен туынды сөзді салыстыру, олардың айырмашылығын білу 7.1.3.4 туынды, түбірлес сөздерді еске түсіріп, оларды талдай білу
		1.4 сөз құрамы	7.1.3.4 жалғау және оның түрлерін ажырату
		1.5 сөз таптары	7.1.5.5септік және реттік сан есімдерді ажырату, сұрақ қою (неше? нешінші?) 7.1.5.6 етістік, етістіктің анықтамасы
		1.6 сөйлем	7.1.6.6 үлгі және сызба бойынша сөйлем құрау 7.1.6.7 қаратпа және қыстырма сөз, олардың тыныс белгілері дұрыс қолдану
		1.7 байланыстырып сөйлеу	7.1.7.2 оқыған шығармалар бойынша пікір айтуға машықтандырып, дәлелдей, қорытынды жасай білу 7.1.7.3 диалогтік сөйлеуге өзбетімен түсе білу
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	7.3.4.1 мектепте, сыныпта, асханада, көлікте, аулада өзін ұстау ережелерін білу, орындау
	2. Оқылым	2. 1 ақпаратты түсіну	7.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтай білу
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	7.2.2.1 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыруды білу
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	7.2.3.1 қолхат, өтініш, сауалнаманың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажыратуды білу
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	7.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 7.2.4.2 мәнерлеп оқу 7.2.4.3жүгіртіп оқу 7.2.4.4 іштей оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	7.2.5.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедия, сөздіктерден қажетті ақпараттарды алу
		3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	7.3.1.1.сын есімді қолданып заттарға сипаттама ж а з а бі л у 7.3.1.3 емле ережелерін сақтай отырып жатқа жазу

	3. Жазылым	3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	7 . 3 . 2 . 4 50-55 сөзден тұратын диктант жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	7.3.3.1 іс-қағаздарды: қолхат, өтініш, сауалнама, өмірбаян толтыруға үйрету
	4. тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	7.4.1.1.қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу
Саяхат және туризм		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	7.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	7.4.3.1 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану

4) 8-сынып:

4-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
Менің туған өлкем	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	8.1.1.1 дауысты дыбыстардың түрлерін білу, сөзден о л а р д ы а ж ы р а т у 8.1.1.2 дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажырата білу 8.1.1.3 сөздерге дыбыстық талдау жасай білу
		1.2 буын	8.1.2.1 буынның түрлерін ажырата білу (ашық, тұйық, бітеу).
		1.3 сөз	8.1.3.1 қысқарған сөздер туралы жалпы түсініктері болу
		1.4 сөз құрамы	8.1.4.1 түбірлес сөздер: әртүрлі сөз таптарына жататын түбірлес сөздер, оларды құрамы бойынша талдау
		1.5 сөз таптары	8.1.5.1 сан есімнің анықтамасын еске түсіру, мысал келтіру
		1.6 сөйлем	8.1.6.1 құрмалас сөйлемдер құрамындағы жай сөйлемдердің байланысу тәсілдерін байқау
		1 . 7 байланыстырып сөйлеу	8.1.7.1 дұрыс құрылмаған мәтінді қайта құру
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	8. 1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
	2. Оқылым	2. 1 ақпаратты түсіну	8.2.1.1 мәтіннен негізгі, қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіндіру
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	8.2.2.1 мәтіннен негізгі ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	8.2.3.1 өмірбаян, жеделхат, сенімхат, арыздың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату

Денсаулық – зор байлық		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	8.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	8.2.5.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдар дан қажетті ақпараттар ды алу
	3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	8.3.1.1 ережелерді сақтап жазу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	8.3.2.1 сөздерді өзгерте отырып шағын мазмұндама жазу
		3.3 іскерлік хат жазу	8.3.3.1 іс-қағаздарды: хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат, өмірбаян, қолхат, сенімхат жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруға жаттықтыру
	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	8.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлесі ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	8.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	8.4.3.1 қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсіну, дұрыс қолдану
	2-тоқсан		
	1. Тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	8.1.1.1 дауысты дыбыстардың түрлерін білу, сөзден о л а р д ы а ж ы р а т у 8.1.1.2 дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажырата білу 8.1.1.3 сөздерге дыбыстық талдау жасай білу
		1.2 буын	8.1.2.2 сөздерді буынға бөлу.
		1.3 сөз	8.1.3.2 сөз құрамының бөліктерін білу 8.1.3.3 шартты белгілерін қолданып,сөз құрамына талдау
		1.4 сөз құрамы	8.1.4.1 түбірлес сөздер: әртүрлі сөз таптарына жататын түбірлес сөздер, оларды құрамы бойынша талдау
		1.5сөз таптар;	8.1.5.2 есептік және реттік сан есімді ажырата білу 8.1.5.3 сын есімнің шырайларын білу, ажырату
		1.6 сөйлем	8.1.6.2 салалас құрмалас сөйлемдер туралы түсінігінің болуы
		1.7 байланыстырып сөйлеу	8.1.7.2 Басталған әңгімені жалғастырып, аяқтау
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	8. 1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
		2. 1 ақпаратты түсіну	8.2.1.1 мәтіннен негізгі, қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіндіру

Табиғат құбылыстары	2. Оқылым	2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	8.2.2.1 мәтіннен негізгі ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	8.2.3.1 өмірбаян, жеделхат, сенімхат, арыздың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	8.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 8.2.4.2 мәнерлеп оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	8.2.5.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдар дан қажетті ақпараттар ды алу
	3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	8.3.1.1 ережелерді сақтап жазу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	8.3.2.2 сурет бойынша шығарманы толықтырып жазу
		3.3 іскерлік хат жазу	8.3.3.1 іс-қағаздарды: хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат, өмірбаян, қолхат, сенімхат жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруға жаттықтыру
Өнер	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	8.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлесі ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	8.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	8.4.3.1 қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсіну, дұрыс қолдану
3-тоқсан			
	1. Тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	8.1.1.1 дауысты дыбыстардың түрлерін білу, сөзден о л а р д ы а ж ы р а т у 8.1.1.2 дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажырата білу 8.1.1.3 сөздерге дыбыстық талдау жасай білу
		1.2 буын	8.1.2.2 сөздерді буынға бөлу 8.1.2.3 тасымалдау ережесін білу, тасымалданбайтын сөздерге мысал келтіру
		1.3 сөз	8.1.3.4 біріккен сөздердің анықтамасы, жасалу жолын білу, м ы с а л к е л т 8.1.3.5 қос сөздердің анықтамасы, түрлерін ажырата білу
		1.4 сөз құрамы	8.1.4.2 түбірдің соңғы дыбысы қатаң, ұяң немесе үнді болғанына қарай, оған жалғанатын қосымшаның бірінші дыбысының өзгеруі
		1.5 сөз таптары	8.1.5.4 жай (әдемі), салыстырмалы шырай (әдемірек) 8.1.5.5 күшейтпелі шырай, оның емлесі 8.1.5.6 сілтеу, сұрау, өздік есімдіктер

Қазақ халқының әдет-ғұрыптары мен салт-дәстүрлері		1.6 сөйлем	8.1.6.3 сабақтас құрмалас сөйлемдер туралы түсінік. олардың тыныс белгілері
		1.7 байланыстырып сөйлеу	8.1.7.3 тірек сөздер бойынша әңгіме құрау
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	8.1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
	2. Оқылым	2.1 ақпаратты түсіну	8.2.1.1 мәтіннен негізгі, қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіндіру
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	8.2.2.1 мәтіннен негізгі ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	8.2.3.1 өмірбаян, жеделхат, сенімхат, арыздың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	8.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 8.2.4.2 мәнерлеп оқу 8.2.4.3 жүгіртіп оқу 8.2.4.4 іштей оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	8.2.5.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
	3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	8.3.1.1 ережелерді сақтап жазу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	8.3.2.4 саяхат кезінде көргендері, алған әсері, іс-әрекеттері жайында шығарма жазу 8.3.2.5 55-60 сөзден тұратын диктант жазу
		3.3 іскерлік хат жазу	8.3.3.1 іс-қағаздарды: хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат, өмірбаян, қолхат, сенімхат жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруға жаттықтыру
Жануарлар әлемі мен өсімдіктер дүниесі	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	8.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлесі ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	8.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екіпіннің мәнін түсініп қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	8.4.3.1 қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсіну, дұрыс қолдану
4-тоқсан			
		1.1 дыбыс және әріп	8.1.1.1 дауысты дыбыстардың түрлерін білу, сөзден оларды ажырату 8.1.1.2 дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажырата білу 8.1.1.3 сөздерге дыбыстық талдау жасай білу

Мамандықтар әлемі	1 . Тыңдалым және айтылым	1.2 буын	8.1.2.2 сөздерді буынға бөлу 8.1.2.3 тасымалдау ережесін білу, тасымалданбайтын сөздерге мысал келтіру
		1.3 сөз	8.1.3.6 қысқарған сөз анықтамасын, емлесін білу, мысалдар келтіру
		1.4 сөз құрамы	8.1.4.2 түбірдің соңғы дыбысы қатаң, ұяң немесе үнді болғанына қарай, оған жалғанатын қосымшаның бірінші дыбысының өзгеруі
		1.5 сөз таптары	8.1.5.7 болымды және болымсыз етістік 8.1.5.8 болымсыз етістіктің жасалуы. 8.1.5.9 етістіктің шақтары (өткен, осы, келер), сұрақтарын білу, ажырату 8.1.5.10 етістіктің жекеше және көпше түрде жіктелу үлгісі
		1.6 сөйлем	8.1.6.4 төл сөз бен төлеу сөз, олардың тыныс белгілері
		1 . 7 байланыстырып сөйлеу	8.1.7.3 тірек сөздер бойынша әңгіме құрау
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	8.1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
	2. Оқылым	2.1 ақпаратты түсіну	8.2.1.1 мәтіннен негізгі, қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіндіру
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	8.2.2.1 мәтіннен негізгі ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	8.2.3.1 өмірбаян, жеделхат, сенімхат, арыздың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	8.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 8.2.4.2 мәнерлеп оқу 8.2.4.3 жүгіртіп оқу 8.2.4.4 іштей оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	8.2.5.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
	3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	8.3.1.1 ережелерді сақтап жазу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	8.3.2.4 саяхат кезінде көргендері, алған әсері, іс-әрекеттері жайында шығарма жазу 8.3.2.5 55-60 сөзден тұратын диктант жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	8.3.3.1 іс-қағаздарды: хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат, өмірбаян, қолхат, сенімхат жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруға жаттықтыру

Саяхат және туризм	4. Тілдік нормаларды қолдану	4 . 1 орфографиялық нормаларды сақтау	8.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын , емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	8.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	8.4.3.1 қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсіну, дұрыс қолдану

5) 9-сынып:

5-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
Ғылыми жаңалықтар мен технологиялар	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	9.1.1.1 дауысты және дауыссыз дыбыстар 9.1.1.2 қатаң, ұяң дауыссыздар.
		1.2 буын	9.1.2.1 буын үндестігі туралы ұғымды қалыптастыру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
		1.3 сөз	9.1.3.1 қысқарған сөздер туралы жалпы түсінік. бұлардың емлесі
		1.4 сөз құрамы	9.1.4.1 сөз құрамын талдау
		1.5 сөз таптары	9.1.5.1 зат есімнің түрлерін білу 9.1.5.2 өтілген жалғау түрлерін мәтіннен табу, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
		1.6 сөйлем	9.1.6.1 сөйлемнің тұрлаулы, тұрлаусыз мүшелерін а ж ы р а т у 9.1.6.2 бірыңғай мүшелі сөйлемдер құрастыру
		1.7 байланыстырып сөйлеу	9.1.7.1 оқыған кітаптарынан білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып ойын жеткізу
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	9.1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
	2. Оқылым	2. 1 ақпаратты түсіну	9.2.1.1 мәтін бойынша берілген ақпаратты интерпретациялау
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	9.2.2.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	9.2.3.1 өзбетімен түрлі жанрдағы мәтіндерді ажырата білу, мазмұнын түсіну
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	9.2.4.1 жүгіртіп оқу 9.2.4.2 іріктеп оқу 9.2.4.3 рөлге бөліп оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	9.2.5.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді алу
		3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	9.3.1.1 шылаулар мен шылау тұлғалас қосымшалардың жазылуы, шылаулардың емлесін білу

Қазақстандағы көрікті жерлер	3. Жазылым	3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	9.3.2.1 мазмұндама жазу 9.3.2.2 оқыған кітаптарынан білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып творчестволық шығарма жазу	
		3.3 іскерлік хат жазу	9.3.3.1 іс-қағаздарды: жұмысқа орналасуға байланысты қағаздар (өтініші, өмірбаян, қолхат) жаза білу	
	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	9.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу	
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	9.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану	
4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау		9.4.3.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану		
2-тоқсан				
Тарихи тұлғалар	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	9.1.1.3 дыбыс үндестігі туралы ұғымды қалыптастыру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану	
		1.2 буын	9.1.2.1 буын үндестігі туралы ұғымды қалыптастыру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану	
		1.3 сөз	9.1.3.1 қысқарған сөздер туралы жалпы түсінік. бұлардың емлесі	
		1.4 сөз құрамы	9.1.4.1 сөз құрамын талдау	
		1.5сөз таптар	9.1.5.3 сын есімнің түрлері, олардың емлесі 9.1.5.4 есімдік: белгісіздік, болымсыздық, жалпылау есімдіктері 9.1.5.5 жинақтық, топтау, болжамдық, бөлшектік сан есімдер туралы түсінік беру	
		1.6 сөйлем	9.1.6.3 қаратпа сөйлем, олардың тыныс белгілерін білу	
		1.7 байланыстырып сөйлеу	9.1.7.1 оқыған кітаптарынан білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып ойын жеткізу	
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	9.1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру	
	2. Оқылым	2.1 ақпаратты түсіну	9.2.1.1 мәтін бойынша берілген ақпаратты интерпретациялау	
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	9.2.2.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру	
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	9.2.3.1 өзбетімен түрлі жанрдағы мәтіндерді ажырата білу, мазмұнын түсіну	
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	9.2.4.1 жүгіртіп оқу 9.2.4.2 іріктеп оқу 9.2.4.3 рөлге бөліп оқу	

		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	9.2.5.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді алу
	3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	9.3.1.1 шылаулар мен шылау тұлғалас қосымшалардың жазылуы, шылаулардың емлесін білу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	9.3.2.2 оқыған кітаптарынан білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып творчестволық шығарма жазу
		3.3 іскерлік хат жазу	9.3.3.1 іс-қағаздарды: жұмысқа орналасуға байланысты қағаздар (өтініші, өмірбаян, қолхат) жаза білу
Құндылықтар: сүйіспеншілік пен достық	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	9.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	9.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	9.4.3.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану
3-тоқсан			
Ғарыш әлемі	1. Тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	9.1.1.4 сөздегі дыбыс пен әріп санын, орнын, ретін анықтау
		1.2 буын	9.1.2.1 буын үндестігі туралы ұғымды қалыптастыру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
		1.3 сөз	9.1.3.2 мәтіннен қысқарған сөздерді табу
		1.4 сөз құрамы	9.1.4.2 қосымшалардың емлесі
		1.5 сөз таптары	9.1.5.6 үстеу туралы түсінігі болу 9.1.5.7 үстеудің мағыналық топтары: мезгіл, мекен сын (бейне), мақсат, күшейткіш, себеп-салдар үстеулерін білу 9.1.5.8 шылау туралы түсінік, олардың мәнін түсіну 9.1.5.9 мен (бен, пен) және да (де), та (те), ма (ме), ба (бе), па (пе), үшін, туралы, дейін (шейін) шылауларын қолдану 9.1.5.10 шылаулардың емлесін білу
		1.6 сөйлем	9.1.6.4 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін дұрыс қолдану 9.1.6.5 үлгі бойынша, өз бетінше сөйлем құрау
		1.7 байланыстырып сөйлеу	9.1.7.1 оқыған кітаптарынан білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып ойын жеткізу
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	9.1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
		2.1 ақпаратты түсіну	9.2.1.1 мәтін бойынша берілген ақпаратты интерпретациялау

Кәсіп пен еңбек	2. Оқылым	2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	9.2.2.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	9.2.3.1 өзбетімен түрлі жанрдағы мәтіндерді ажырата білу, мазмұнын түсіну
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	9.2.4.1 жүгіртіп оқу 9.2.4.2 іріктеп оқу 9.2.4.3 рөлге бөліп оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	9.2.5.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді алу
	3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	9.3.1.1 шылаулар мен шылау тұлғалас қосымшалардың жазылуы, шылаулардың емлесін білу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	9.3.2.2 оқыған кітаптарынан білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып творчестволық шығарма жазу
		3.3 іскерлік хат жазу	9.3.3.1 іс-қағаздарды: жұмысқа орналасуға байланысты қағаздар (өтініші, өмірбаян, қолхат) жаза білу
	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	9.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	9.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	9.4.3.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану
4-тоқсан			
	1. Тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	9.1.1.4 сөздегі дыбыс пен әріп санын, орнын, ретін анықтау
		1.2 буын	9.1.2.1 буын үндестігі туралы ұғымды қалыптастыру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
		1.3 сөз	9.1.3.2 мәтіннен қысқарған сөздерді тапқызу
		1.4 сөз құрамы	9.1.4.2 қосымшалардың емлесі
		1.5 сөз таптары	9.1.5.11 одағай сөздер. олардың мағынасы мен емлесі мен танысу 9.1.5.12 еліктеу сөздер туралы түсінік
		1.6 сөйлем	9.1.6.6 бірыңғай мүшелердің интонациясы, тыныс белгілерін дұрыс қолдану 9.1.6.7 сөйлем соңынан қойылатын тыныс белгілері туралы білу
		1.7 байланыстырып сөйлеу	9.1.7.1 оқыған кітаптарынан білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып ойын жеткізу
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	9.1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру

Ойын-сауық және спорт	2. Оқылым	2. 1 ақпаратты түсіну	9.2.1.1 мәтін бойынша берілген ақпаратты интерпретациялау
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	9.2.2.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	9.2.3.1 өзбетімен түрлі жанрдағы мәтіндерді ажырата білу, мазмұнын түсіну
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	9.2.4.1 жүгіртіп оқу 9.2.4.2 іріктеп оқу 9.2.4.3 рөлге бөліп оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	9.2.5.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді алу
	3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	9.3.1.1 шылаулар мен шылау тұлғалас қосымшалардың жазылуы, шылаулардың емлесін білу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	9.3.2.3 60-65 сөзден тұратын диктант жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	9.3.3.1 іс-қағаздарды: жұмысқа орналасуға байланысты қағаздар (өтініші, өмірбаян, қолхат) жаза білу
Мәдени құндылықтар	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	9.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	9.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	9.4.3.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану

6) 10-сынып:

6-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
1 . Тыңдалым		1.1 дыбыс және әріп	10.1.1.1 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату 10.1.1.2 қатаң, ұяң дауыссыздар. дыбыс, үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
		1.2 буын	10.1.2.1 буын үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
		1.3 сөз	10.1.3.1 сөз құрамының бөліктерін білу. шартты белгілерін қолданып, сөз құрамына талдау мен жинақтау жасау
		1.4 сөз құрамы	10.1.4.1 қысқарған сөздерді мәтіннен табу, мағынасын түсіну, іс-жүзінде пайдалану
		1.5 сөз таптары	10.1.5.1 зат есімнің сөйлемдегі қызметін білу, сөйлем мүшесіне талдау жасау

Ғылыми жаңалықтар мен технологиялар	және айтылым		10.1.5.2 сөзжасам дағдыларын бекіту, белсенді сөз қорында қолдану
		1.6 сөйлем	10.1.6.1 сөйлемнің түрлерін ажырату 10.1.6.2 әртүрлі сөйлем құрастыру, сөйлем мүшелеріне талдау, тыныс белгілерін дұрыс қоя білу
		1.7 байланыстырып сөйлеу	10.1.7.1мәтіндегі кейіпкерлер, олардың іс-әрекеті, себеп-салдар бойынша (неге осылай болды?) сұрақтарға жауап беру, ойын жеткізу
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	10.1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
	2. Оқылым	2. 1 ақпаратты түсіну	10.2.1.1сурет бойынша берілген ақпаратты интерпретациялау
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	10.2.2.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	10.2.3.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	10.2.4.1 комментарий жасау 10.2.4.2 іріктеп оқу 10.2.4.3 талдап оқу
Қазақстандағы көрікті жерлер		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	10.2.5.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану
		3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру
	3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну		10.3.2.1 мазмұндама жаза білу 10.3.2.2 шағын шығарма жаза білу 10.3.2.3 70-80 сөзден тұратын диктант жаза білу
	3.3 іскерлік хат жазу		10.3.3.1 өмірбаян, қолхат, өтініш, арыз, құттықтау, түбіртек толтыруды білу
	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	10.4.1.1тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	10.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	10.4.3.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану
2-тоқсан			
		1.1 дыбыс және әріп	10.1.1.1 дауысты және дауыссыз дыбыстар 10.1.1.2 қатаң, ұяң дауыссыздар. дыбыс, үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану

Тарихи тұлғалар	1. Тыңдалым және айтылым	1.2 буын	10.1.2.1 буын үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
		1.3 сөз	10.1.3.1 сөз құрамының бөліктерін білу. шартты белгілерін қолданып, сөз құрамына талдау мен жинақтау жасау
		1.4 сөз құрамы	10.1.4.1 қысқарған сөздерді мәтіннен табу, мағынасын түсіну, іс-жүзінде пайдалану
		1.5 сөз таптар	10.1.5.3 сан есімнің емлесін, сөйлемдегі қызметін білу 10.1.5.4 сын есімнің түрлерін білу, шырайларын ажырату, іс жүзінде қолдану
		1.6 сөйлем	10.1.6.1 сөйлемнің түрлерін ажырату 10.1.6.2 әртүрлі сөйлем құрастыру, сөйлем мүшелеріне талдау, тыныс белгілерін дұрыс қоя білу
		1.7 байланыстырып сөйлеу	10.1.7.1 мәтіндегі кейіпкерлер, олардың іс-әрекеті, себеп-салдар бойынша (неге осылай болды?) сұрақтарға жауап беру, ойын жеткізу
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	10.1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
	2. Оқылым	2.1 ақпаратты түсіну	10.2.1.1 сурет бойынша берілген ақпаратты интерпретациялау
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	10.2.2.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	10.2.3.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	10.2.4.1 комментарий жасау 10.2.4.2 іріктеп оқу 10.2.4.3 талдап оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	10.2.5.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану
	3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	10.3.1.1 пунктуациялық, орфографиялық нормаға сәйкес дұрыс жаза білу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	10.3.2.1 мазмұндама жаза білу 10.3.2.2 шағын шығарма жаза білу 10.3.2.3 70-80 сөзден тұратын диктант жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	10.3.3.1 өмірбаян, қолхат, өтініш, арыз, құттықтау, түбіртек толтыруды білу
Құндылықтар: сүйіспеншілік пен достық	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	10.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	10.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану

		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	10.4.3.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану
3-тоқсан			
Ғарыш әлемі	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	10.1.1.1 дауысты және дауыссыз дыбыстар 10.1.1.2 қатаң, ұяң дауыссыздар. дыбыс, үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
		1.2 буын	10.1.2.1 буын үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
		1.3 сөз	10.1.3.1 сөз құрамының бөліктерін білу. шартты белгілерін қолданып, сөз құрамына талдау мен жинақтау жасау
		1.4 сөз құрамы	10.1.4.1 қысқарған сөздерді мәтіннен табу, мағынасын түсіну, іс-жүзінде пайдалану 10.1.4.2 антоним, омоним, синоним сөздерді белсенді сөздікте қолдану
		1.5 сөз таптары	10.1.5.5 етістіктің түрлерін ажырата білу, мысалдар келтіру, іс жүзінде қолдану 10.1.5.6 етістіктің шақтарын дұрыс қолдану, сұрақ қоя білу 10.1.5.7 есімдіктің түрлерін ажырата білу, мысалдар келтіру, талдай білу 10.1.5.8 үстеудің түрлерін ажырата білу, ауызша сөйлеу тілінде қолдану
		1.6 сөйлем	10.1.6.1 сөйлемнің түрлерін ажырату 10.1.6.2 әртүрлі сөйлем құрастыру, сөйлем мүшелеріне талдау, тыныс белгілерін дұрыс қоя білу
		1.7 байланыстырып сөйлеу	10.1.7.1 мәтіндегі кейіпкерлер, олардың іс-әрекеті, себеп-салдар бойынша (неге осылай болды?) сұрақтарға жауап беру, ойын жеткізу
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	10.1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
	2. Оқылым	2. 1 ақпаратты түсіну	10.2.1.1 сурет бойынша берілген ақпаратты интерпретациялау
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	10.2.2.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	10.2.3.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	10.2.4.1 комментарий жасау 10.2.4.2 іріктеп оқу 10.2.4.3 талдап оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	10.2.5.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану

	3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	10.3.1.1пунктуациялық, орфографиялық нормаға сәйкес дұрыс жаза білу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	10.3.2.1 мазмұндама жаза білу 10.3.2.2 шағын шығарма жаза білу 10.3.2.3 70-80 сөзден тұратын диктант жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	10.3.3.1 өмірбаян, қолхат, өтініш, арыз, құттықтау, түбіртек толтыруды білу
Кәсіп пен еңбек	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	10.4.1.1тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	10.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	10.4.3.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану
4-тоқсан			
Ойын-сауық және спорт	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	10.1.1.1 дауысты және дауыссыз дыбыстар 10.1.1.2 қатаң, ұяң дауыссыздар. дыбыс, үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
		1.2 буын	10.1.2.1 буын үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
		1.3 сөз	10.1.3.1 сөз құрамының бөліктерін білу. шартты белгілерін қолданып, сөз құрамына талдау мен жинақтау жасау
		1.4 сөз құрамы	10.1.4.2 антоним, омоним, синоним сөздерді белсенді сөздікте қолдану
		1.5сөз таптары	10.1.5.9 шылауларды қатыстырып сөйлем құрау, ауызша және жазбаша түрде қолдану, емлесін білу 10.1.5.10 одағай сөзді қатыстырып сөйлемдер құрастыру, емлесін білу. 10.1.5.11 еліктеу сөздерді қатыстырып сөйлемдер құру, емлесін білу, мәтіннен табу
		1.6 сөйлем	10.1.6.1 сөйлемнің түрлерін ажырату 10.1.6.2 әртүрлі сөйлем құрастыру, сөйлем мүшелеріне талдау, тыныс белгілерін дұрыс қоя білу
		1.7 байланыстырып сөйлеу	10.1.7.1 мәтіндегі кейіпкерлер, олардың іс-әрекеті, себеп-салдар бойынша (неге осылай болды?) сұрақтарға жауап беру, ойын жеткізу
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	10.1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
		2. 1 ақпаратты түсіну	10.2.1.1сурет бойынша берілген ақпаратты интерпретациялау
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	10.2.2.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру

	2. Оқылым	2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	10.2.3.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	10.2.4.1 комментарий жасау 10.2.4.2 іріктеп оқу 10.2.4.3 талдап оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	10.2.5.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану
	3. Жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	10.3.1.1 пунктуациялық, орфографиялық нормаға сәйкес дұрыс жаза білу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	10.3.2.1 мазмұндама жаза білу 10.3.2.2 шағын шығарма жаза білу 10.3.2.3 70-80 сөзден тұратын диктант жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	10.3.3.1 өмірбаян, қолхат, өтініш, арыз, құттықтау, түбіртек толтыруды білу
Мәдени құндылықтар	4. Тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	10.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	10.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	10.4.3.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 73-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 513- қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты – білім алушылардың тілдік базасын кеңейту, сөйлеу тілінің дамуындағы кемістіктердің орнын толтыру; грамматикалық және орфографиялық

материалдарды практикалық түрде меңгеру; сөйлеу тілін қарым-қатынас құралы ретінде, танымдық әрекетті түзету және мектептен кейін бейімделуін жеңілдету әдісі ретінде қалыптастыру.

3. Негізгі оқыту міндеттері:

- 1) грамматика бойынша толыққанды білім жүйесін беру;
- 2) білім алушылардың танымдық әрекетіндегі кемістіктерінің орнын толтыруға ықпал ету, жағымды эмоционалды-еріктік және тұлғалық қасиеттерді қалыптастыру;
- 3) білім алушылардың сөйлеу тілін дамыту;
- 4) сөздік қорын байыту және қолданатын грамматикалық құралдар аясын кеңейту;
- 5) сұрақтарға жауап беріп, диалог жүргізу;
- 6) орфографиялық біліктер мен дағдыларды қалыптастыру;
- 7) ауызша және жазбаша байланыстырып сөйлеу тілін қолдануға үйрету;
- 8) оқушылардың деңгейіне сәйкес мәтінді дұрыс және саналы оқуға үйрету;
- 9) тілдің дыбыстық құрамы, грамматика бойынша қарапайым мәліметтер емле ережелері негізінде сауатты жазу дағдыларын қалыптастыру;
- 10) өз ойларын ауызша және жазбаша түрде дұрыс және бірізді жеткізуге үйрету;
- 11) сабақтарға қызығушылығын арттыру, құрдастармен және ересектермен өзара әрекеттесуге үйрету.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Оқу процесін ұйымдастыруға арналған педагогикалық тәсілдердің іске асырылуы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың арнайы оқу қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы білім беру принциптеріне негізделген:

- 1) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың даму ерекшеліктері мен дайындық деңгейіне білім беру жүйесінің бейімділігі принципі;
- 2) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады;
- 3) оқытудың әлеуметтік-бейімдеу бағытты тұлғаның бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды білдіреді; білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады;
- 4) білім берудегі әрекеттік ықпал ету ақыл-ой кемістігі бар білім алушының тұлғасын дамыту ерекшелігін ескере отырып білім берудің негізгі заңдылықтары мен құрылымын айқындайтын психологиялық ғылымның теориялық қағидаларына негізделеді. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушының тұлғасын дамыту олар жасай алатын әрекетті (заттық-практикалық және оқу) ұйымдастыру сипатымен анықталатындығын мойындауға құрылады;

5) оқытудың практикалық бағыттылығы оқылатын материал мен білім алушылардың практикалық әрекетімен арасындағы өзара тығыз байланысты анықтауды, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешу үшін маңызды білім мен біліктерді қалыптастыруды білдіреді;

6) ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға саралап және даралап ықпал ету бағдарлама мазмұнын меңгеру мүмкіндіктерінің әркелкілігінен, әр түрлі типологиялық ерекшеліктері оқу материалын меңгеруде және алынатын білім, білік және дағдылардың сапасынан көрінетін ерекше білім беруге қажеттіліктерін есепке алуды қарастырады. Зерде бұзылыстары бар білім алушылар үшін білім беру процесі 4 типологиялық топты құрайтын педагогикалық жіктелу негізінде іске асырылады (В.В.Воронкова бойынша): әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, оқушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады;

7) оқу және практикалық әрекетті арнайы педагогикалық басшылық ету қажеттілігі жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың төмен танымдық белсенділігі мен ойлаудың талдау және жалпылау қызметінің әлсіздігіне байланысты болады. Мұғалім білім алушылардың танымдық-оқу әрекетін олардың жеке білім алу мүмкіндіктеріне сәйкес ұйымдастырып бағыттайды.

5. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқу материалын меңгеру нәтижелерін бағалау нормалары бағдарламада көрсетілген мақсатты тұжырымға негізделген және білім алушылардың оқу жетістіктерін тексеру мен бағалауды ұйымдастыру кезінде бірыңғай тәсілдерді іске асыруға бағытталған.

6. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктеріне баға беру ішкі бағалау тәсілдерімен жүзеге асырылады. Мұғалім Бағдарламаны меңгеру нәтижелерін сабақтарда білім беру барысында бағалайды. Педагог бақылаушы бағалау әрекетін жүйелі түрде қолданады.

7. Ақыл-ойы жеңіл түрде бұзылған білім алушыларды оқыту нәтижелілігін бағалау ағымдағы (әр сабақтың) және қорытынды бақылау түрінде болады.

8. Ағымдағы бақылау білім алушының әрекетін сабақта бақылау, тәжірибелік және дербес жұмыстарын талдау, әрекеттің ұжымдық түрлері көмегімен іске асырылады. Әр сабақтық бақылау оқу процесінің сапасын қамтамасыз ету үшін педагог қолданатын оқыту мазмұны мен әдістерін түзету мақсатында жүргізіледі. Бақылау ынталандырушы және оқушыларға қатысты тәрбиелеуші сипатқа ие.

9. Мерзімді бақылау бағдарлама тақырыбы мен бөлімін зерделеп болған соң жүргізіледі. Нақты тақырып шеңберіндегі оқу материалын зерделеу нәтижелері білім алушыларда типологиялық топтар әркелкі болады.

1-типологиялық топ (В.В. Воронкова бойынша) білім алушылары оқу материалы бойынша білімдерді қолдану деңгейінде меңгергенін көрсетеді.

2-типологиялық топ білім алушылары тақырыптың негізгі мазмұнын түсінгенін көрсетеді. 3-типологиялық топ білім алушылары тану деңгейінде материалды игере алады және өз білімдерін өзекті етуде мұғалім көмегін талап етеді.

4-типологиялық топ білім алушылары олардың жетістіктерін бағалауды іске асыру шеңберіндегі жеке бағдарлама бойынша білім алады.

10. Қорытынды бақылау жартыжылдық және жылдың соңында жүргізіледі. Педагог әрбір білім алушының даму динамикасы мен табыстылығын талдайды. Мониторинг нәтижелері білім алушылардың жетістіктерінің жиынтық картасында тіркеледі.

11. Бағалау рәсімінің көмегімен педагог алатын ақпарат дағдылар мен біліктерді меңгеру процесінде туындайтын қиындықтарға уақытылы және дұрыс әрекеттесуге мүмкіндік береді. Педагог білім алушыларға жеке көмектің мазмұны мен тәсілдерін негіздемемен анықтауға мүмкіндік алады.

12. Байланыстырылған жазбаша тіл мен іскерлік хаттар бойынша тапсырмалар оқу пәнінің бағдарламалық материалын оқыту процесінде беріледі.

13. Оқыту пәннің мазмұнымен және құрылымымен анықталатын түзетушілік және практикалық бағытта болады. Бағдарламалық материалдың түзетушілік бағыты, ең алдымен, балалардың тілдік даму саласында көрінеді.

14. Әрбір ақыл-ой кемістігі бар білім алушының оқу материалын жеке қарқында және көлемде меңгеру мен дамыту құқығын іске асыра отырып, мұғалім әр тақырыпты, бөлімді оқыту үшін қажетті уақытты өздігінен анықтайды.

15. Оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру үшін пән бойынша сабақ сәйкес көрнекі және дидактикалық материалмен қамтамасыз етіледі.

16. Сыныптағы жиһаз түрлі формада (жеке, жұптық және топтық) және түрде жұмыстарды жүргізу мақсатында жеңіл түрде қозғалмалы болуы керек. Оқушылардың жұмыстарын көрмеге қою және көрнекі құралдар үшін кітап сөрелері мен стендтері ойластырылады.

3-тарау. "Орыс тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

17. Объем учебной нагрузки по предмету "Русский язык" составляет:

- 1) в 5 классе - 4 часа в неделю 136 часов в учебном году;
- 2) в 6 классе - 3 часа в неделю 102 часа в учебном году;
- 3) в 7 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 4) в 8 классе - 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 5) в 9 классе - 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 6) в 10 классе - 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году.

18. В 5-10 классах изучается элементарный курс практической грамматики. Основу курса русского языка в специальной школе для обучающихся с легкой умственной отсталостью составляют практические упражнения по грамматике и правописанию. Изучаются те разделы грамматики, которые практически необходимы для развития речи и повышения орфографической грамотности обучающихся.

19. Учебный курс имеет концентрическое строение, что позволяет возвращаться к изученному материалу, восполнять пробелы, повторять, углублять и систематизировать знания обучающихся.

20. Содержание учебного предмета включает следующие разделы:

- 1) раздел "Слушание и говорение";
- 2) раздел "Чтение";
- 3) раздел "Письмо";
- 4) раздел "Соблюдение речевых норм".

21. Раздел "Слушание и говорение" включает следующие подразделы:

- 1) понимание содержания текста;
- 2) пересказ;
- 3) ответы на вопросы.

22. Раздел "Чтение" включает следующие подразделы:

- 1) понимание информации;
- 2) определение жанров текстов;
- 3) использование разных видов чтения.

23. Раздел "Письмо" включает следующие подразделы:

- 1) составление плана;
- 2) изложение содержания прослушанного, прочитанного материала;
- 3) написание текстов с использованием различных форм представления;
- 4) создание текстов разных типов и стилей.

24. Раздел "Соблюдение речевых норм" включает следующие подразделы:

- 1) соблюдение орфографических норм;
- 2) соблюдение лексических норм;
- 3) соблюдение пунктуационных норм.

25. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 5 класса:

1) слушание и говорение: понимание содержания текста; пересказ содержания произведения или отрывка по плану, предложенному учителем; ответы на вопрос, с использованием слов вопроса; участие в диалоге-расспросе, с изменением позиции "говорящий" на "слушающий";

2) чтение: понимание основной информации текстов, определение темы; различение жанра и его признаков (рассказ, сказка, стихотворение, басня); ознакомительный вид чтения, чтение "про себя";

3) письмо: деление текста на законченные по смыслу части по данным заглавиям; составление плана с помощью педагога; основное содержание текста; представление информации в виде рисунков; создание текстов-повествование и описание;

4) соблюдение речевых норм: составление предложения по схеме на заданную учителем тему; выделение предложения из речи и текста; написание предложения с заглавной буквы, ставить в конце предложения точку. составление предложения с употреблением вопросов падежей; восстановление нарушенного порядка слов в предложении; знание алфавита, умение правильно расположить слова в алфавитном порядке; нахождение нужных слов в словаре; самостоятельное деление слова на слоги; называть гласных, образующие слог; самостоятельно анализировать слова по звуковому составу; определение количество звуков и букв в слове; соблюдение правил переноса; правильное написание слов с буквами "Е, Ё, Ю, Я" в начале слова и после гласных; различение ударных и безударных гласных; твердых и мягких согласных; правильное написание слов с "ЖИ-ШИ, ЧА-ЩА, ЧУ-ЩУ"; различение звонких и глухих согласных; правильное написание звонких и глухих согласных на конце и в середине слова; различение слов, обозначающие предметы, действия, признаки; различение их по вопросам; умение согласовывать эти слова со словами в предложении ; различение их по вопросам; различение основных категории слов (название предмета, действия, признака); умение находить имена собственные в тексте; написание собственных имён с большой буквы; правильное написание своего имени и фамилии; умение находить предлоги в тексте; правильное написание предлогов; правильное написание словарных слов; различение предложений по цели высказывания (по знакам в конце предложения); правильно ставить знаки в конце предложения (точку, восклицательный знак, вопросительный знак); выделение в предложении слов, обозначающих о ком, или о чем говорится в тексте, что говорится; нахождение подлежащего, сказуемого, второстепенных членов; подчеркивание подлежащего одной чертой, сказуемого – двумя чертами, второстепенных членов – волнистой чертой; умение распространять предложения второстепенными членами.

26. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 6 класса:

1) слушание и говорение: понимание содержания текста; пересказ содержания произведения или отрывка по плану, предложенному учителем; ответы на вопрос, с использованием слов вопроса; участие в диалоге-расспросе, с изменением позиции "говорящий" на "слушающий";

2) чтение: понимание основной информации текстов, определение темы; различение жанра и его признаков (рассказ, сказка, стихотворение, басня); использование ознакомительного вида чтения и чтение "про себя";

3) письмо: деление текста на законченные по смыслу части по данным заглавиям; составление плана с помощью педагога; изложение основного содержания текста;

представление информации в виде рисунков; создание текстов - повествование и описание;

4) соблюдение речевых норм:

составление предложения по схеме на заданную учителем тему; выделение предложения из речи и текста; написание предложения с заглавной буквы, ставить в конце предложения точку; составление предложения с употреблением вопросов падежей; восстановление нарушенного порядка слов в предложении; знание алфавита, умение правильно расположить слова в алфавитном порядке;

нахождение нужных слов в словаре; самостоятельное деление слова на слоги; называть гласных, образующие слог; самостоятельно анализировать слова по звуковому составу; определение количества звуков и букв в слове; соблюдение правил переноса; правильное написание слов с буквами "Е, Ё, Ю, Я" в начале слова и после гласных; различение ударных и безударных гласных; твердых и мягких согласных; правильное написание слов с "ЖИ-ШИ, ЧА-ЩА, ЧУ-ЩУ";

различение звонких и глухих согласных; правильное написание звонких и глухих согласных на конце и в середине слова; различение слов, обозначающие предметы, действия, признаки; различение их по вопросам; умение согласовывать эти слова со словами в предложении; различение их по вопросам; различение основных категории слов (название предмета, действия, признака); умение находить имена собственные в тексте; написание собственных имён с большой буквы; правильное написание своего имени и фамилии; умение находить предлоги в тексте; правильное написание предлогов; правильное написание словарных слов; различение предложений по цели высказывания (по знакам в конце предложения);

правильно ставить знаки в конце предложения (точку, восклицательный знак, вопросительный знак); имена существительные; изменение имён существительных по числам, родам, падежам; нахождение в тексте имён существительных; одушевлённые и неодушевлённые имена существительные; собственные и нарицательные имена существительные; правописание собственных имён существительных; изменение существительных по падежам; три склонения имён существительных; правописание существительных с основой на шипящую;

образование существительных единственного и множественного числа, правильное написание гласных и согласных в корне слова, а также окончаний в разных частях речи; использование слов с прямым и переносным значением, синонимов, антонимов; правильное написание предложений: первая буква пишется с большой буквы, в конце предложения ставится точка; использование знаков препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, при однородных членах, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения

27. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 7 класса:

1) слушание и говорение: понимание содержания текста; понимание главной и второстепенной информации; пересказывание содержания произведения или отрывка по коллективно составленному плану; краткие и полные ответы на вопрос; участие в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме;

2) чтение: понимание основной информации текстов, извлечение главной и второстепенной информации; различение жанра и его признаков (рассказ, повесть, пьеса-сказка); использование видов чтения: ознакомительное, комментированное;

3) письмо: составление простого плана под руководством учителя с использованием слов самого текста; составление простого и сложного плана; и подробное, краткое, выборочное изложение содержания текстов-повествований, текстов-описаний и текстов-рассуждений с изменением лица; представление информации в виде различных схем, таблиц, диаграмм; создание текстов-описаний с элементами повествования, повествование с элементами рассуждения; исправление орфографических ошибок с помощью словаря;

4) соблюдение речевых норм: правильное написание гласных и согласных в корне слова, а также окончаний в разных частях речи; использование слов с прямым и переносным значением, синонимов, антонимов; правильное написание предложений: первая буква пишется с большой буквы, в конце предложения ставится точка; использование знаков препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, при однородных членах, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения; нахождение в ряду нескольких слов родственные слова по двум признакам; подбор родственных слов; выделение корня в словах; разбор слов по составу; различение приставки и предлога; различение категорий слов по вопросам и их значению; различение частей речи; изменение имѐн существительных по числам, родам, падежам; нахождение в тексте имѐн существительных; одушевлѐнные и неодушевлѐнные имена существительные; собственные и нарицательные имена существительные; правописание собственных имѐн существительных; изменение существительных по падежам; три склонения имѐн существительных; правописание существительных с основой на шипящую; образование существительных единственного и множественного числа; имя прилагательное; различение рода, числа и падежа имени прилагательного по роду, числу и падежу имени существительного; согласование имѐн прилагательных с именами существительными в роде, числе и падеже.

28. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 8 класса:

1) слушание и говорение: понимание содержания текста; понимание главной и второстепенной информации; пересказывание содержания произведения или отрывка по коллективно составленному плану; краткие и полные ответы на вопрос; участие в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме;

2) чтение: понимание основной информации текстов, извлечение главной и второстепенной информации; различение жанра и его признаков (притча, баллада, басня, легенда, лирическое стихотворение, рассказ); использование видов чтения: ознакомительное, комментированное, выборочное;

3) письмо: составление простого плана; подробное, краткое, выборочное изложение содержание текстов; предоставление информации текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм; создание текстов- описания с элементами рассуждения, повествования с элементами описания;

4) соблюдение речевых норм:

подбор однокоренных слов, относящиеся к различным частям речи, разбор их по составу; правильное написание звонкие и глухие согласных, ударных и безударных гласных в корнях слов; самостоятельное объяснение правила их написания; правописание приставок;

правильное написание гласных и согласных в корне слова, а также окончаний в разных частях речи; использование слов с прямым и переносным значением, синонимов, антонимов; правильное написание предложений: первая буква пишется с большой буквы, в конце предложения ставится точка; использование знаков препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, при однородных членах, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения; самостоятельное выделение приставки, корня, суффикса, окончания в слове; образование новых слов;

пользование орфографическим словарём; нахождение имён существительных в тексте; с помощью учителя по схеме делать разбор имени существительного; изменение существительных по падежам во множественном числе; нахождение имён прилагательных в текстах, правильное использование их в речи; нахождение местоимений в тексте; замена имён существительных местоимением; правильное употребление местоимений в речи; определение числа и лица местоимений; склонение местоимений; использование местоимений в различных падежах в устной и письменной речи; различение глаголов в тексте; роль глагола в предложении; времена глаголов; правописание частицы "не" с глаголами; изменение глаголов по числам и лицам; различение времён глагола; правописание глаголов на "ся (сь)".

29. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 9 класса:

1) слушание и говорение: понимание прочитанного; различение открытой и скрытой (подтекста) информации; пересказывание (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях; использование развернутого ответа на вопрос; участие в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения;

2) чтение: понимание открытой и скрытой (подтекст) информации текстов, соотнося заключённую в тексте информацию с информацией других источников,

личным опытом; различение жанра и его признаков (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, рассказ); использование разных видов чтения, в том числе поисковое;

3) письмо: составление плана самостоятельно: составление разных видов плана; изложение содержания текстов, синтезируя информацию прослушанного, прочитанного материала; представление информации в виде презентаций; создание текстов- описаний с элементами рассуждения, повествования с элементами рассуждения;

4) соблюдение речевых норм: правильное написание гласных и согласных в корне слова, а также окончаний в разных частях речи; использование слов с прямым и переносным значением, синонимов, антонимов; правильное написание предложений: первая буква пишется с большой буквы, в конце предложения ставится точка; использование знаков препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, при однородных членах, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения; правильно писать сложные слова; самостоятельный морфологический разбор имени существительного; несклоняемые имена существительные; использование их речи; самостоятельный морфологический разбор имени прилагательного; согласование прилагательных с существительными; правописание прилагательных на –ИЙ, –ЬЯ, ЪЕ, ЪИ; самостоятельный морфологический разбор местоимения; правильное употребление личных местоимений 3 лица единственного числа в устной и письменной речи; самостоятельный морфологический разбор глагола; спряжение глагола; определение спряжения глагола по личным окончаниям; неопределённая форма глагола; имя числительное как часть речи; правописание имён числительных.

30. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 10 класса:

1) слушание и говорение: понимание прочитанного; выражение своего отношения к услышанному или прочитанному; пересказывание содержания произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях; умение ответить на проблемный вопрос, используя цитаты; участие в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения;

2) чтение: понимание открытой и скрытой (подтекст) информации текстов, соотнося заключённую в тексте информацию с информацией других источников, личным опытом; различение жанра и его признаков (трагедия, комедия, поэма); использование разных видов чтения, в том числе поисковое;

3) письмо: составление сложного плана; составление разных видов плана; изложение содержания текстов, синтезируя информацию прослушанного, прочитанного материала; представление информации в виде презентаций; создание текстов- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами рассуждения;

4) соблюдение речевых норм: правильное написание гласных и согласных в корне слова, а также окончаний в разных частях речи; использование слов с прямым и переносным значением, синонимов, антонимов; правильное написание предложений: первая буква пишется с большой буквы, в конце предложения ставится точка; использование знаков препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, при однородных членах, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения; самостоятельно разобрать слово по составу; правильное написание слов с ударными и безударными гласными, звонкими и глухими согласными в корне слов; объяснение их правописания; образование слов с приставками на "З и С"; объяснение правописания приставок на "З и С"; употребление сложносокращенных слов в речи; образование сложносокращенных слов; замена словосочетания сложносокращенным словом; самостоятельное проведение морфологического разбора имени существительного; правильное употребление несклоняемых фамилий в письмах, телеграммах и деловых бумагах; самостоятельный морфологический разбор имени прилагательного; изменение прилагательных по числам и падежам, согласование их с существительными в роде, числе и падеже; замена существительные личными местоимениями; склонение личных местоимений и использование их в устной и письменной речи; самостоятельный разбор глагола как части речи; знание глаголов повелительной формы; правильное употребление их в речи; порядковые и количественные числительные; правильное их написание; нахождение наречий в тексте; роль наречий в предложении; различение наречий; правописание наречий; самостоятельное определение частей речи.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

31. Цели обучения в программе представлены кодировкой. В коде первое число обозначает класс, второе и третье числа – раздел и подраздел программы, четвертое число показывает нумерацию учебной цели. Например, в кодировке 6.2.1.1: "6" – класс, "2.1" – подраздел, "1" – нумерация учебной цели.

32. Ожидаемые результаты по целям обучения:

1) раздел "Слушание и говорение":

таблица 1

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
1.1 Понимание содержания текста	5.1.1.1 понимать о чём говорится в тексте	6.1.1.1 иметь общее представление о прочитанном	7.1.1.1 иметь общее представление о прочитанном; 7.1.1.2 понимать главную и	8.1.1.1 иметь общее представление о прочитанном; 8.1.1.2 понимать главную и	9.1.1.1 понимать прочитанное; 9.1.1.2 различать открытую и скрытую	10.1.1.1 понимать прочитанное; 10.1.1.2 выражать своё отношение к

			второстепенную информацию	второстепенную информацию	подтекст) информацию	услышанному и л и прочитанному
1 . 2 Пересказ	5.1.2.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по плану, предложенному учителем	6.1.2.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану;	7.1.2.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану;	8.1.2.1 пересказывать (кратко, подробно, с изменением л и ц а рассказчика) содержание произведения	9.1.2.1 пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая своґ мнение о героях и событиях	10.1.2.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, выражая своґ мнение о героях и событиях
1.3 Ответы на вопросы	5.1.3.1 отвечать полным ответом на вопрос, используя слова вопроса;	6.1.3.1 отвечать полным ответом на вопрос	7.1.3.1 отвечать кратким и полным ответом на вопрос	8.1.3.1 отвечать развернутым ответом на вопрос	9.1.3.1 отвечать развернутым ответом на вопрос	10.1.3.1 отвечать развернутым ответом на вопрос 10.1.3.1 отвечать на проблемный вопрос, используя цитаты
1.4 Участие в диалоге	5.1.4.1 участвовать в диалоге-расспросе , меняя позицию " говорящий" на " слушающий"	6.1.4.1 участвовать в диалоге-расспросе , меняя позицию " говорящий" на " слушающий"	7.1.4.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме	8.1.4.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме	9.1.4.1 участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения	10.1.4.1 участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения

2) раздел "Чтение":

таблица 2

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
2.1 Понимание информации	5.2.1.1 понимать основную информацию текстов, определяя тему	6.2.1.1 понимать основную информацию текстов, извлекая известную и неизвестную информацию	7.2.1.1 понимать основную информацию текстов, извлекая главную и второстепенную информацию	8.2.1.1 понимать основную информацию текстов, извлекая главную и второстепенную информацию	9.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию текстов, соотнося заключґнную в тексте информацию с информацией других	10.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию текстов, соотнося заключґнную в тексте информацию с информацией других

					источников/ личным опытом	источников/ личным опытом
2.2 Определение жанров текстов	5.2.2.1 различать жанр и его признаки (рассказ, сказка, стихотворение, басня)	6.2.2.1 различать жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя	7.2.2.1 различать жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса-сказка)	8.2.2.1 различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, лирическое стихотворение, рассказ)	9.2.2.1 жанр различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, рассказ)	10.2.2.1 различать жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма)
2.3. Использование различных видов чтения	5.2.3.1 использовать ознакомительный вид чтения и чтение "про себя"	6.2.3.1 использовать ознакомительный вид чтения и чтение "про себя"	7.2.3.1 использовать виды чтения: ознакомительное, комментированное	8.2.3.1 использовать виды чтения: ознакомительное, комментированное , выборочное	9.2.3.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое	10.2.3.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое

3) раздел "Письмо":

таблица 3

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
3.1 Составление плана	5.3.1.1 делить текст на законченные по смыслу части по данным заглавиям; 5.1.1.1 составлять план с помощью педагога	6.3.1.1 делить текст на части с помощью учителя; 6.1.1.1 составлять простой и сложный план	7.3.1.1 составлять простой план под руководством учителя с использованием слов самого текста 7.1.1.1 составлять простой и сложный план	8.3.1.1 составлять простой план; 8.1.1.1 составлять план	9.3.1.1 составлять п л а н самостоятельно 9.1.1.1 составлять разные виды плана	10.3.1.1 составлять сложный план 10.1.1.1 составлять разные виды плана
3.2 Изложение содержания прослушанного, прочитанного материала	5.3.2.1 излагать основное содержание текста	6.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов повествований, текстовописаний от 3-го лица	7.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-повествований , текстов-описаний и текстов-рассуждений с изменением лица	8.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов	9.3.2.1 излагать содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного , прочитанного материала	10.3.2.1 излагать содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного , прочитанного материала
3.3 Написание текстов с	5.3.3.1 представлять	6.3.3.1 представлять	7.3.3.1 представлять информацию в виде различных схем, таблиц, диаграмм	8.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков,	9.3.3.1 представлять	10.3.3.1 представлять

использованием разных форм представления	информацию в виде рисунков	информацию в виде иллюстраций		схем, таблиц, диаграмм	информацию в виде презентаций	информацию в виде презентаций
3.4 Создание текстов различных типов и стилей	5.3.4.1 создавать тексты- повествование и описание	6.3.4.1 создавать тексты- описание, повествование, рассуждение	7.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами повествования, повествование с элементами рассуждения	8.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами описания и	9.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами рассуждения	10.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами рассуждения

4) раздел "Соблюдение речевых норм":

таблица 4

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
	5.4.1.1 знать алфавит; 5.4.1.2 располагать слова в алфавитном порядке; 5.4.1.3 составить список класса по алфавиту; 5.4.1.4 находить нужные слова в словаре; 5.4.1.5. самостоятельно делить слова на слоги; 5.4.1.6 называть гласные, образующие слог; 5.4.1.7 самостоятельно анализировать слова по звуковому составу; 5.4.1.8 определять количество звуков и букв в слове; 5.4.1.9 слышать и обозначать два	6.4.1.1 различать звуки и буквы; 6.4.1.2 правильно произносить звуки, соотносить с соответствующими буквами; 6.4.1.3 правильно писать их; 6.4.1.4 знать признаки гласных и согласных звуков; 6.4.1.5 самостоятельно делать звуко – буквенный анализ слова; определять количество звуков и букв в слове; 6.4.1.6 правильно переносить слова с одной строки на другую; 6.4.1.7 располагать буквы и слова в алфавитном порядке; 6.4.1.8 пользоваться	7.4.1.1 разбирать слова по составу с помощью учителя; 7.4.1.2 находить однокоренные слова; 7.4.1.3 определять ударный и безударный слоги; 7.4.1.4 подбирать однокоренные слова, ставить ударение; 7.4.1.5 правильно писать слова со звонкими и	8.4.1.1 самостоятельно выделить приставку, корень, суффикс, окончание в слове; 8.4.1.2 самостоятельно	9.4.1.1 подбирать однокоренные слова, относящиеся к различным частям речи, разбор их по составу; 9.4.1.2 правильно писать	10.4.1.1 подбирать однокоренные слова, относящиеся к различным частям речи, разбор их по составу; 10.4.1.2 правильно писать

4.1 Соблюдение орфографических норм	звук в словах с гласными И, Е, Ё, Я, Ю в начале слова и после гласных (двойная роль йотированных); 5.4.1.10 ставить ударение в словах; 5.4.1.11 различать ударные и безударные гласные; 5.4.1.12 различать твердые и мягкие согласные; 5.4.1.13 находить шипящие звуки; 5.4.1.14 правильно писать слова с ЖИ-ШИ, ЧА-ЩА, ЧУ-ЩУ; 5.4.1.15 различать звонкие и глухие согласные; 5.4.1.16 правильно писать звонкие и глухие согласные на конце и в середине слова;	алфавитом при работе со словарем; 6.4.1.9 ставить ударение в словах; 6.4.1.10 выделять ударные и безударные гласные, проверять правильность написания безударной гласной; 6.4.1.11 правильно писать слова с безударной гласной; 6.4.1.12 дифференцировать звонкие и глухие согласные; 6.4.1.13 выделять непронизносимую согласную; 6.4.1.14 находить слова с двойными согласными правильно писать слова с двойными согласными	глухими согласными в корне слова; 7.4.1.6 пользоваться орфографическим словарём; 7.4.1.7 находить в тексте слова с непроверяемыми согласными; 7.4.1.8 правильно их писать, проверять по словарю; 7.4.1.9 различать приставку и предлог по их значению;	образовывать однокоренные слова с предложенным корнем; 8.4.1.3 пользоваться орфографическим словарём для проверки написания этих слов.	звонкие и глухие согласные, ударные и безударные гласные в корнях слов; правильно писать приставки в словах и самостоятельно объяснять их правописание;	слова безударные гласные и согласные слов; объяснять правописание
						1. Исполнение с. 10.4.1.1 перечисленные значения антонимы и синонимы слов 10.4.1.2 самостоятельно разобраться с составом слов 10.4.2 писать ударные и безударные гласные

4.2 Соблюдение лексических норм	5.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, 5.4.2.2 находить слова, обозначающие предметы, действия, признаки. различать их по вопросам. согласовывать слова, обозначающие предметы, действия и	6.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы; 6.4.2.2 находить в ряду нескольких слов родственные слова по двум признакам; 6.4.2.3 подбирать однокоренные слова; выделять общую часть в однокоренных словах, обозначать ее; 6.4.2.4 находить окончание в словах; 6.4.2.5 выделять приставку в словах, обозначать ее; 6.4.2.6 находить суффиксы в словах, обозначать их; 6.4.2.7 образовывать новые слова с помощью суффикса; 6.4.2.8 с помощью учителя производить разбор слов по составу; 6.4.2.9 различать приставки и предлоги в тексте; 6.4.2.10 вставлять пропущенные приставки и предлоги в текст;	использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы; приводить примеры имён существительных мужского, женского и среднего рода, единственного и множественного числа; самостоятельно определить склонение имени существительного; самостоятельно изменить имя существительное по падежам; 7.4.2.5 знать существительные, которые употребляются только в единственном числе или только во множественном числе; 7.4.2.6 находить в тексте существительные, употребляемые только в единственном или только во множественном числе;	8.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова; 8.4.2.2 употреблять местоимения в речи; 8.4.2.3 определить лицо и число местоимения; 8.4.2.4 склонять местоимения; 8.4.2.5 использовать местоимения в различных падежах в устной и письменной речи; 8.4.2.6 находить глаголы в предложении и ставить к ним вопросы;	9.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова; 9.4.2.2 использовать в устной и письменной речи наиболее часто употребляемые сложные слова; 9.4.2.3 правильно писать сложные слова; 9.4.2.4 самостоятельно делать морфологический разбор имени существительного; 9.4.2.5 находить несклоняемые имена существительные в тексте; 9.4.2.6 правильно употреблять несклоняемые имена существительные; 9.4.2.7 самостоятельно делать морфологический разбор имени прилагательного; 9.4.2.8 правильно согласовывать прилагательные с именами существительными; 9.4.2.9 определять род и число прилагательных; 9.4.2.10 уметь склонять прилагательные на –ИЙ, –ЬИ, –ЬЯ, –ЬН; 9.4.2.11 самостоятельно делать	и соглас слов; объяс правс 10.4.2 слова на 10.4.2 правс прист 10.4.2 сложн слова 10.4 образ сложн слог 10.4 заме слово сложн слово заме сложн слово котор 10.4. разби сложн слог 10.4. самос пров морфи разбо сущес 10.4.2 упот нескл фами телег делов 10.4.2 самос морфи разбо прила 10.4. изме прила числа соглас сущес

признаки со словами в предложении; 5.4.2.5 различать основные категории слов (название предмета, действия, признака); 5.4.2.6 находить имена собственные в тексте; 5.4.2.7 знать правило написания собственных имен.	6.4.2.11 знать правописание приставок; 6.4.2.12 правильно писать слова с разделительным Ъ; 6.4.2.13 различать категории слов по вопросам и их значению; 6.4.2.14 запомнить названия частей речи; 6.4.2.15 различать части речи по вопросам и значению; 6.4.2.16 выделять имена существительные из предложения и текста; различать одушевленные и неодушевленные существительные; 6.4.2.17 писать собственные имена существительные с большой буквы; 6.4.2.18 знать, что имена существительные бывают мужского, женского и среднего рода; 6.4.2.19 изменять имена существительные по падежам; 6.4.2.20 различать склонения по роду и окончанию;	7.4.2.7 правильно употреблять эти существительные в речи; находить имена прилагательные в тексте по вопросам; 7.4.2.8 определять каким членом предложения они являются; подбирать различные прилагательные к существительным; 7.4.2.9 находить имена прилагательные в рассказах, стихотворениях, использовать их в своей речи; 7.4.2.10 согласовывать имена прилагательные с именами существительными в роде, числе, падеже; 7.4.2.11 изменять имена прилагательные по числам и падежам; 7.4.2.12 склонять прилагательные вместе с существительными;	8.4.2.7 изменять глаголы по временам; 8.4.2.8 определять время глагола по вопросам; 8.4.2.9 изменять глаголы по числам; 8.4.2.10 находить в тексте глаголы неопределенной формы; 8.4.2.11 правильно писать частицу НЕ с глаголами; 8.4.2.12 определять лицо глаголов; 8.4.2.13 правильно употреблять в устной и письменной речи глаголы на –СЯ (-СЬ), грамотно писать их;	морфологический разбор местоимения 9.4.2.12 правильно употреблять личные местоимения 3 лица единственного числа в устной и письменной речи; 10.4.2.13 самостоятельно делать морфологический разбор глагола; 9.4.2.14 знать, что глаголы изменяются по лицам и числам (спрягаются) 9.4.2.15 определять спряжение глаголов по личным окончаниям; 9.4.2.16 различать глаголы в неопределенной форме и глаголы 3-го лица по вопросам ЧТО ДЕЛАТЬ? ЧТО ДЕЛАЕТ? и правильно писать их; 9.4.2.17 находить имена числительные в тексте по вопросам и называть его вместе с существительным, к которому оно относится; 9.4.2.18 определить количественные и порядковые числительные; 9.4.2.19 правильно писать числительные;	роде, 10.4.4. прави сущес личн место 10.4.2 личнь и исп устно реч 10.4.4. самос разби част 10.4.2 писат неопр форм 10.4.4. опре спряж прави личнь глаго спряж 10.4.4. знать повел форм 10.4.4. наход повел форм письм 10.4.2 употр свое 10.4.2 писат колич числи 10.4.2 нареч стави вопро 10.4.2 наре предл 10.4.2 нареч стави опред наре

						10.4. знать на ре 10.4. прави конце или А напис прис 10.4. самос опред речи и
4.3 Соблюдение пунктуационных норм	5.4.3.1 писать первое слово в предложении с большой буквы; 5.4.3.2 ставить в конце предложения точку; 5.4.3.3 различать предложения по цели высказывания. (по знакам в конце предложения) 5.4.3.4 ставить нужные знаки в конце предложения (точку, восклицательный знак, вопросительный знак)	6.4.3.1 писать первое слово в предложении с большой буквы; 6.4.3.2 ставить в конце предложения точку; 6.4.3.3 различать предложения по цели высказывания . (по знакам в конце предложения) 6.4.3.4 ставить нужные знаки в конце предложения (точку, восклицательный знак, вопросительный знак); 6.4.3.5 ставить знаки препинания при однородных членах при перечислении без союзов и с одиночным союзом и	7.4.3.1 Правильно ставить знаки препинания в конце предложения; ставить знаки препинания при однородных членах при перечислении без союзов и с одиночным союзом И; 7.4.3.3 ставить знаки препинания в простых, осложненных обособленным определением и обстоятельством предложениях; ставить знаки препинания при однородных членах; 10.4.3.5 правильно ставить знаки препинания при обращении	8.4.3.1 ставить знаки препинания при однородных членах предложения; правильно писать сложные предложения и объяснить постановку знаков препинания; 8.4.3.3 Правильно ставить знаки препинания при обращении; 8.4.3.4 находить в тексте предложения с прямой речью по кавычкам.	9.4.3.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях; 9.4.3.2 Правильно писать предложения с прямой речью;	10.4.3 знаки прост ослож предл 10.4 Прав предл прямо

36. Настоящая Программа реализуется на основе Долгосрочного плана к Типовой учебной программе по учебному предмету "Русский язык" для обучающихся с легкой умственной отсталостью 5-10 классов по обновленному содержанию согласно приложению к настоящей Программе. В долгосрочном плане обозначен объем учебных целей реализуемых в каждом разделе.

37. Распределение часов на изучение раздела и тем предоставляется на усмотрение учителя.

Приложение
к Типовой учебной программе
по учебному предмету "Русский
язык" для обучающихся с
легкой умственной отсталостью
5-10 классов по обновленному
содержанию

Долгосрочный план по реализации Типовой учебной программы по учебному предмету "Русский язык" для обучающихся с легкой умственной отсталостью 5-10 классов по обновленному содержанию (с русским языком обучения)

1) 5 класс:

таблица 1

Лексические темы	Виды речевой деятельности	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
	1.1 Слушание и говорение		5.1.1.1 понимать о чем говорится в тексте
			5.1.2.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по плану, предложенному учителем
			5.1.3.1 отвечать полным ответом на вопрос, используя слова вопроса;
			5.1.4.1. участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий"
	1.2 Чтение		5.2.1.1 понимать основную информацию текстов определяя тему
			5.2.2.1 различать жанр и его признаки (рассказ, сказка, стихотворение, басня)

Моя школа Окружающий мир			5.2.3.1 использовать ознакомительный вид чтения и чтение "про себя"
	1.3 Письмо		5.3.1.1 делить текст на законченные по смыслу части по данным заглавиям;
			5.1.1.1 составлять план с помощью педагога
			5.3.2.1 излагать основное содержание текста
			5.3.3.1 представлять информацию в виде рисунков
			5.3.4.1 создавать тексты - повествование и описание
		Синтаксис. Повторение Практическое построение простого предложения. Составление предложений с употреблением слов в косвенных падежах по вопросам, из слов, данных в начальной форме; заканчивание предложений; восстановление нарушенного порядка слов в предложении Фонетика. Звуки и буквы Алфавит. Употребление "Ь" на конце и в середине слова. Разделительный "Ь" перед гласными "Е, Е, Ю, Я, И". Сочетание гласных с шипящими. Правописание "ЖИ, ШИ, ЧА, ЧУ, ЩА, ЩУ".	5.4.1.1 знать алфавит;
			5.4.1.2 располагать слова в алфавитном порядке; 5.4.1.3 составить список класса по алфавиту; 5.4.1.4 находить нужные слова в словаре; 5.4.1.5 самостоятельно делить слова на слоги; 5.4.1.6 называть гласные, образующие слог; 5.4.1.7 самостоятельно анализировать слова по звуковому составу; 5.4.1.8 определять количество звуков и букв в слове; 5.4.1.9 слышать и обозначать два звука в словах с гласными "И, Е, Ё, Я, Ю" в начале слова и после

	1 . 4 . Соблюдение речевых норм	гласных (двойная роль йотированных); 5.4.1.10 ставить ударение в словах; 5.4.1.11 различать ударные и безударные гласные; 5.4.1.12 различать твердые и мягкие согласные; 5.4.1.13 находить шипящие звуки; 5.4.1.14 правильно писать слова с "ЖИ-ШИ, ЧА-ЩА, ЧУ-ЩУ"; 5.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, 5.4.3.1 писать первое слово в предложении с большой буквы; 5.4.3.2 ставить в конце предложения точку; 5.4.3.3 различать предложения по цели высказывания. (по знакам в конце предложения) 5.4.3.4 ставить нужные знаки в конце предложения (точку, восклицательный знак, вопросительный знак)
2 четверть		
	1 . 1 Слушание и говорение	5.1.1.1 понимать о чем говорится в тексте 5.1.2.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по плану, предложенному учителем 5.1.3.1 отвечать полным ответом на

Моя Родина – Казахстан. Кем я хочу	1.2 Чтение	вопрос, используя слова вопроса;
		5.1.4.1. участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий"
		5.2.1.1 понимать основную информацию текстов, определяя тему
	1.3 Письмо	5.2.2.1 различать жанр и его признаки (рассказ, сказка, стихотворение, басня)
		5.2.3.1 использовать ознакомительный вид чтения и чтение "про себя"
		5.3.1.1 делить текст на законченные по смыслу части по данным заглавиям;
		5.3.1.1 составлять план с помощью педагога
		5.3.2.1 излагать основное содержание текста
		5.3.3.1 представлять информацию в виде рисунков
		5.3.4.1 создавать тексты - повествование и описание
		5.4.1.1 знать алфавит;
		5.4.1.2 располагать слова в алфавитном порядке;
		5.4.1.3 составить список класса по алфавиту;
		5.4.1.4 находить нужные слова в словаре;
		5.4.1.5 самостоятельно
	Фонетика. Звуки и буквы Правописание звонких и глухих согласных в конце и в середине слова. Проверка написания путем изменения формы слова и подбора (по образцу) родственных слов.	

стать когда вырасту.		Ударение. Различение ударных и безударных гласных в корне. Проверка написания путем изменения формы слова.	делить слова на слоги ; 5.4.1.6 называть гласные, образующие слог ; 5.4.1.7 самостоятельно анализировать слова по звуковому составу ; 5.4.1.8 определять количество звуков и букв в слове; 5.4.1.9 слышать и обозначать два звука в словах с гласными "И, Е, Ё, Я, Ю" в начале слова и после гласных (двойная роль йотированных); 5.4.1.10 ставить ударение в словах; 5.4.1.11 различать ударные и безударные гласные; 5.4.1.12 различать твердые и мягкие согласные; 5.4.1.13 находить шипящие звуки; 5.4.1.14 правильно писать слова с "ЖИ-ШИ, ЧА-ЩА, ЧУ -ЩУ"; 5.4.1.15 различать звонкие и глухие согласные; 5.4.1.16 правильно писать звонкие и глухие согласные на конце и в середине слова; 5.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы , антонимы, 5.4.3.1 писать первое слово в предложении с большой буквы; 5.4.3.2 ставить в конце предложения точку ; 5.4.3.3 различать
	1 . 4 . Соблюдение речевых норм		

			предложения по цели высказывания. (по знакам в конце предложения) 5.4.3.4 ставить нужные знаки в конце предложения (точку, восклицательный знак, вопросительный знак)
3 четверть			
	1.1 Слушание и говорение		5.1.1.1 понимать о чём говорится в тексте
			5.1.2.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по плану, предложенному учителем
			5.1.3.1 отвечать полным ответом на вопрос, используя слова вопроса;
			5.1.4.1. участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий"
			5.2.1.1 понимать основную информацию текстов, определяя тему
	1.2 Чтение		5.2.2.1 различать жанр и его признаки (рассказ, сказка, стихотворение, басня)
			5.2.3.1 использовать ознакомительный вид чтения и чтение "про себя"
			5.3.1.1 делить текст на законченные по смыслу части по данным заглавиям;
			5.1.1.1 составлять план с помощью педагога

	1.3 Письмо		5.3.2.1 излагать основное содержание текста 5.3.3.1 представлять информацию в виде рисунков 5.3.4.1 создавать тексты - повествование и описание 5.4.1.1 знать алфавит; 5.4.1.2 располагать слова в алфавитном порядке; 5.4.1.3 составить список класса по алфавиту; 5.4.1.4 находить нужные слова в словаре; 5.4.1.5 самостоятельно делить слова на слоги ; 5.4.1.6 называть гласные, образующие слог ; 5.4.1.7 самостоятельно анализировать слова по звуковому составу ; 5.4.1.8 определять количество звуков и букв в слове; 5.4.1.9 слышать и обозначать два звука в словах с гласными "И, Е, Ё, Я, Ю" в начале слова и после гласных (двойная роль йотированных); 5.4.1.10 ставить ударение в словах; 5.4.1.11 различать ударные и безударные гласные; 5.4.1.12 различать твердые и мягкие согласные; 5.4.1.13 находить шипящие звуки;
		Л е к с и к а С л о в о Различение основных категорий слов (названия предметов, действий, качеств) в тексте по вопросам, правильное употребление их в связи друг с другом. Имена собственные. Расширение круга имен собственных: названия рек, гор, морей. Большая буква в именах собственных.	

Национальные и семейные традиции. Мы выбираем спорт.

1 . 4 .
Соблюдение
речевых
норм

5.4.1.14 правильно
писать слова с "
ЖИ-ШИ, ЧА-ЩА,
Ч У - Щ У " ;

5.4.1.15 различать
звонкие и глухие
согласные;

5.4.1.16 правильно
писать звонкие и
глухие согласные на
конце и в середине
слова;

5.4.2.1 использовать
слова с прямым и
переносным
значением, синонимы
, антонимы,

5.4.2.2 находить
слова, обозначающие
предметы, действия,
признаки.

различать их по
вопросам.

согласовывать слова,
обозначающие
предметы, действия и
признаки с другими
словами в
предложении;

5.4.2.5 различать
основные категории
слов (название
предмета, действия,
признака);

5.4.2.6 находить
имена собственные в
тексте;

5.4.2.7 знать правило
написания
собственных имен

5.4.3.1 писать первое
слово в предложении
с большой буквы;

5.4.3.2 ставить в
конце предложения
точку;

5.4.3.3 различать
предложения по цели
высказывания (по
знакам в конце
предложения)

5.4.3.4 ставить
нужные знаки в
конце предложения (

			т о ч к у , восклицательный знак, вопросительный знак)
4 четверть			
	1 . 1 Слушание и говорение		5.1.1.1 понимать о чѸм говорится в тексте
			5.1.2.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по плану, предложенному учителем
			5.1.3.1 отвечать полным ответом на вопрос, используя слова вопроса;
			5.1.4.1. участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию " говорящий" на " слушающий"
	1.2 Чтение		5.2.1.1 понимать основную информацию текстов, определяя тему
			5.2.2.1 различать жанр и его признаки (рассказ, сказка, стихотворение, басня)
			5.2.3.1 использовать ознакомительный вид чтения и чтение "про себя"
	1.3 Письмо		5.3.1.1 делить текст на законченные по смыслу части по данным заглавиям;
			5.1.1.1 составлять план с помощью педагога
			5.3.2.1 излагать основное содержание текста
			5.3.3.1 представлять информацию в виде рисунков

Праздники.
Летние
каникулы

Лексика. Предлог
Предлоги "До, без, под, над, около, перед".
Раздельное написание предлогов со словами
Синтаксис и пунктуация. Предложение
Членение речи на предложения, выделение в
предложениях слов, обозначающих, о ком или о чем
говорится в тексте, что говорится.
Упражнения в составлении предложений.
Распространение предложений. Установление связи
между словами в предложении по вопросам. Знаки
препинания в конце предложения (точка,
вопросительный и восклицательный знаки). Главные
члены предложения: подлежащее, сказуемое.
Второстепенные члены предложения (без деления на
виды)

5.3.4.1 создавать
тексты -
повествование и
описание

5.4.1.1 знать алфавит;

5.4.1.2 располагать
слова в алфавитном
порядке;

5.4.1.3 составить
список класса по
алфавиту;

5.4.1.4 находить
нужные слова в
словаре;

5.4.1.5
самостоятельно
делить слова на слоги
;

5.4.1.6 называть
гласные, образующие
слог;

5.4.1.7
самостоятельно
анализировать слова
по звуковому составу
;

5.4.1.8 определять
количество звуков и
букв в слове;

5.4.1.9 слышать и
обозначать два звука
в словах с гласными "И, Е, Ё, Я, Ю" в
начале слова и после
гласных (двойная
роль йотированных);

5.4.1.10 ставить
ударение в словах;

5.4.1.11 различать
ударные и
безударные гласные;

5.4.1.12 различать
твердые и мягкие
согласные;

5.4.1.13 находить
шипящие звуки;

5.4.1.14 правильно
писать слова с "ЖИ-ШИ, ЧА-ЩА,
ЧУ-ЩУ";

5.4.1.15 различать
звонкие и глухие
согласные;

	1 . 4 Соблюдение речевых норм	5.4.1.16 правильно писать звонкие и глухие согласные на конце и в середине слова; 5.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, 5.4.2.2 находить слова, обозначающие предметы, действия, признаки. различать их по вопросам. согласовывать слова, обозначающие предметы, действия и признаки с другими словами в предложении; 5.4.2.5 различать основные категории слов (название предмета, действия, признака); 5.4.2.6 находить имена собственные в тексте; 5.4.2.7 знать правило написания собственных имен. 5.4.3.1 писать первое слово в предложении с большой буквы; 5.4.3.2 ставить в конце предложения точку; 5.4.3.3 различать предложения по цели высказывания. (по знакам в конце предложения) 5.4.3.4 ставить нужные знаки в конце предложения (точку, восклицательный знак, вопросительный знак)

2) 6 класс:
таблица 2

Лексические темы	В и д ы речевой деятельности	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
	1 . 1 Слушание и говорение		6.1.1.1 иметь о б щ е е представление о прочитанном
			6 . 1 . 2 . 1 пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану;
			6.1.3.1 отвечать полным ответом на вопрос
			6 . 1 . 4 . 1 . участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию " говорящий" на " слушающий"
	1.2 Чтение		6 . 2 . 1 . 1 понимать основную информацию текстов, извлекая известную и неизвестную информацию
			6.2.2.1 различать жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя
			6 . 2 . 3 . 1 использовать ознакомительный вид чтения и чтение "про себя"
			6.3.1.1 делить текст на части с помощью учителя;
			6.3.1.2 составлять простой и сложный план

	1.3 Письмо		6.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов повествований, текстов описаний от 3-го лица
			6.3.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций
			6.3.4.1 создавать тексты- описание, повествование, рассуждение
			6.4.1.1 различать звуки и буквы; 6.4.1.2 правильно произносить звуки, соотносить с соответствующими буквами; 6.4.1.3 правильно писать их; 6.4.1.4 знать признаки гласных и согласных звуков; 6.4.1.5 самостоятельно делать звуко – буквенный анализ слова; определять количество звуков и букв в слове; 6.4.1.6 правильно переносить слова с одной строки на другую; 6.4.1.7 располагать буквы и слова в алфавитном порядке; 6.4.1.8 пользоваться алфавитом при работе со словарем; 6.4.1.9 ставить ударение в словах; 6.4.1.10 выделять

Моя школа. Окружающий мир.	1 . 4 Соблюдение речевых норм	Синтаксис. Предложение. Практическое построение простого предложения. Составление предложений с употреблением слов в косвенных падежах по вопросам, из слов, данных в начальной форме; заканчивание предложений; восстановление нарушенного порядка слов в предложении. Фонетика. Звуки и буквы. Алфавит. Употребление "Ъ" на конце и в середине слова. Разделительный "Ъ" перед гласными "Е, Е, Ю, Я, И". Сочетание гласных с шипящими. Правописание "ЖИ, ШИ, ЧА, ЧУ, ЩА, ЩУ". Связная письменная речь Восстановление несложного деформированного текста по вопросам. Описание знакомый предмет по коллективно составленному плану в виде вопросов. Деловое письмо Адрес на конверте;	ударные и безударные гласные, проверять правильность написания безударной гласной; 6.4.1.11 правильно писать слова с безударной гласной; 6.4.1.12 дифференцировать звонкие и глухие согласные; 6.4.1.13 выделять непроизносимую согласную; 6.4.1.14 находить слова с двойными согласными правильно писать слова с двойными согласными 6.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы; 6.4.2.2 находить в ряду нескольких слов родственные слова по двум признакам; 6.4.2.3 подбирать однокоренные слова; выделять общую часть в однокоренных словах, обозначать ее; 6.4.2.4 находить окончание в словах; 6.4.2.5 выделять приставку в словах, обозначать ее; 6.4.2.6 находить суффиксы в словах, обозначать их;

6.4.2.7 образовывать новые слова с помощью суффикса;
6.4.2.8 с помощью учителя производить разбор слов по составу;
6.4.2.9 различать приставки и предлоги в тексте;
6.4.2.10 вставлять пропущенные приставки и предлоги в текст;
6.4.2.11 знать правописание приставок;
6.4.2.12 правильно писать слова с разделительным " Ъ " ;
6.4.2.13 различать категории слов по вопросам и их значению;
6.4.2.14 запомнить названия частей р е ч и ;
6.4.2.15 различать части речи по вопросам и значению;
6.4.2.16 выделять и м е н а существительные из предложения и текста;
различать одушевленные и неодушевленные существительные;
6.4.2.17 писать собственные имена существительные с большой буквы;
6.4.2.18 знать, что и м е н а существительные бывают мужского, женского и среднего рода;

			6.4.2.19 изменять и м е н а существительные по падежам; 6.4.2.20 различать склонения по роду и окончанию; 6.4.3.1 писать первое слово в предложении с большой буквы; 6.4.3.2 ставить в к о н ц е предложения точку; 6.4.3.3 различать предложения по цели высказывания (по знакам в конце предложения)
2 четверть			
	1 . 1 Слушание и говорение		6.1.1.1 иметь о б щ е е представление о прочитанном 6 . 1 . 2 . 1 пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану; 6.1.3.1 отвечать полным ответом на вопрос 6.1.4.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию " говорящий" на " слушающий" 6.2.1.1 понимать основную информацию текстов, извлекая известную и неизвестную информацию 6.2.2.1 различать жанр и его признаки (былина,
	1.2 Чтение		

		сказка, литературная сказка) при поддержке учителя
		6.2.3.1 использовать ознакомительный вид чтения и чтение "про себя"
		6.3.1.1 делить текст на части с помощью учителя;
		6.3.1.2 составлять простой и сложный план
	1.3 Письмо	6.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов повествований, текстов описаний от 3-го лица
		6.3.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций
		6.3.4.1 создавать тексты- описание, повествование, рассуждение
		6.4.1.1 различать звуки и буквы;
		6.4.1.2 правильно произносить звуки, соотносить с соответствующими буквами; 6.4.1.3 правильно писать и х ;
		6.4.1.4 знать признаки гласных и согласных звуков; 6.4.1.5 самостоятельно делать звуко – буквенный анализ слова ;
		определять количество звуков и букв в слове;
		6.4.1.6 правильно

Моя Родина –
Казахстан.
Кем я буду
когда вырасту.

Фонетика. Звуки и буквы.
Правописание звонких и глухих согласных в конце
слова. Проверка написания путем изменения формы
слова и подбора (по образцу) родственных слов.
Ударение. Различение ударных и безударных гласных в
корне. Проверка написания путем изменения формы
с л о в а .
Морфология Слово
Родственные слова. Общая часть родственных слов (к о р е н ь) .
Правописание слов с непроверяемыми написаниями в
к о р н е .
Связная письменная речь
Восстановление несложного деформированного текста
по вопросам. Описание знакомый предмет по
коллективно составленному плану в виде вопросов.
Деловое п и с ь м о
Письмо другу

переносить слова с
одной строки на
другую;
6.4.1.7 располагать
буквы и слова в
алфавитном
порядке;
6.4.1.8
пользоваться
алфавитом при
работе со словарем
;
6.4.1.9 ставить
ударение в словах;
6.4.1.10 выделять
ударные и
безударные
гласные,
проверять
правильность
написания
безударной
гласной;
6.4.1.11 правильно
писать слова с
безударной
гласной;
6.4.1.12
дифференцировать
звонкие и глухие
согласные;
6.4.1.13 выделять
непроизносимую
согласную;
6.4.1.14 находить
слова с двойными
согласными
правильно писать
слова с двойными
согласными
6.4.2.1
использовать слова
с прямым и
переносным
значением,
синонимы,
антонимы;
6.4.2.2 находить в
ряду нескольких
слов родственные
слова по двум
признакам;
6.4.2.3 подбирать
однокоренные

1 . 4
Соблюдение
речевых
норм

с л о в а ;
выделять общую
часть в
однокоренных
словах, обозначать
ее ;
6.4.2.4 находить
окончание в
с л о в а х ;
6.4.2.5 выделять
приставку в словах
, обозначать ее;
6.4.2.6 находить
суффиксы в словах
, обозначать их;
6 . 4 . 2 . 7
образовывать
новые слова с
помощью
суффикса;
6.4.2.8 с помощью
учителя
производить
разбор слов по
составу;
6.4.2.9 различать
приставки и
предлоги в тексте;
6.4.2.10 вставлять
пропущенные
приставки и
предлоги в текст;
6.4.2.11 знать
правописание
приставок;
6.4.2.12 правильно
писать слова с
разделительным " Ъ " ;
6.4.2.13 различать
категории слов по
вопросам и их
значению;
6.4.2.14 запомнить
названия частей
р е ч и ;
6.4.2.15 различать
части речи по
вопросам и
значению;
6.4.2.16 выделять
и м е н а
существительные
из предложения и

		текста; различать одушевленные и неодушевленные существительные; 6.4.2.17 писать собственные имена существительные с большой буквы; 6.4.2.18 знать, что и м е н а существительные бывают мужского, женского и среднего рода; 6.4.2.19 изменять и м е н а существительные по падежам; 6.4.2.20 различать склонения по роду и окончанию; 6.4.3.1 писать первое слово в предложении с большой буквы; 6.4.3.2 ставить в к о н ц е предложения точку; 6.4.3.3 различать предложения по цели высказывания (по знакам в конце предложения)
3 четверть		
	1 . 1 Слушание и говорение	6.1.1.1 иметь о б щ е е представление о прочитанном 6 . 1 . 2 . 1 пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану; 6.1.3.1 отвечать полным ответом на вопрос

		6.1.4.1. участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий"
	1.2 Чтение	6.2.1.1 понимать основную информацию текстов, извлекая известную и неизвестную информацию
		6.2.2.1 различать жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя
		6.2.3.1 использовать ознакомительный вид чтения и чтение "про себя"
	1.3 Письмо	6.3.1.1 делить текст на части с помощью учителя;
		6.3.1.2 составлять простой и сложный план
		6.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов повествований, текстов описаний от 3-го лица
		6.3.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций
		6.3.4.1 создавать тексты- описание, повествование, рассуждение
		6.4.1.1 различать звуки и буквы; 6.4.1.2 правильно произносить звуки,

Национальные и семейные традиции. Мы выбираем спорт.

Морфология Имя существительное
 Понятие об имени существительном. Собственные и нарицательные, одушевленные и неодушевленные имена существительные. Изменение имен существительных по числам (единственное и множественное); по родам (мужской, женский и средний). Правописание мягкого знака после шипящих на конце слов у существительных мужского и женского рода. Изменение существительных по падежам. Понятие о 1, 2 и 3 склонениях имен существительных. Связная письменная речь
 Составление рассказа по сюжетной картинке и подробному вопроснику после коллективного разбора. Составление и запись небольшого рассказа по серии картинок под руководством учителя и самостоятельно
 Деловое письмо
 Поздравительная открытка, письмо родителям.

соотносить с соответствующими буквами;
 6.4.1.3 правильно писать их;
 6.4.1.4 знать признаки гласных и согласных звуков;
 6.4.1.5 самостоятельно делать звуко – буквенный анализ слова;
 определять количество звуков и букв в слове;
 6.4.1.6 правильно переносить слова с одной строки на другую;
 6.4.1.7 располагать буквы и слова в алфавитном порядке;
 6.4.1.8 пользоваться алфавитом при работе со словарем;
 6.4.1.9 ставить ударение в словах;
 6.4.1.10 выделять ударные и безударные гласные, проверять правильность написания безударной гласной;
 6.4.1.11 правильно писать слова с безударной гласной;
 6.4.1.12 дифференцировать звонкие и глухие согласные;
 6.4.1.13 выделять непронизносимую согласную;
 6.4.1.14 находить слова с двойными

1 . 4
Соблюдение
речевых
норм

согласными
правильно писать
слова с двойными
согласными

6.4.2.1
использовать слова
с прямым и
переносным
значением,
синонимы,
антонимы;
6.4.2.2 находить в
ряду нескольких
слов родственные
слова по двум
признакам;
6.4.2.3 подбирать
однокоренные
слова;
выделять общую
часть в
однокоренных
словах, обозначать
ее;
6.4.2.4 находить
окончание в
словах;
6.4.2.5 выделять
приставку в словах
, обозначать ее;
6.4.2.6 находить
суффиксы в словах
, обозначать их;
6.4.2.7
образовывать
новые слова с
помощью
суффикса;
6.4.2.8 с помощью
учителя
производить
разбор слов по
составу;
6.4.2.9 различать
приставки и
предлоги в тексте;
6.4.2.10 вставлять
пропущенные
приставки и
предлоги в текст;
6.4.2.11 знать
правописание
приставок;
6.4.2.12 правильно

		писать слова с разделительным Ъ; 6.4.2.13 различать категории слов по вопросам и их значению; 6.4.2.14 запомнить названия частей речи; 6.4.2.15 различать части речи по вопросам и значению; 6.4.2.16 выделять имена существительные из предложения и текста; различать одушевленные и неодушевленные существительные; 6.4.2.17 писать собственные имена существительные с большой буквы; 6.4.2.18 знать, что имена существительные бывают мужского, женского и среднего рода; 6.4.2.19 изменять имена существительные по падежам; 6.4.2.20 различать склонения по роду и окончанию;
		6.4.3.1 писать первое слово в предложении с большой буквы; 6.4.3.2 ставить в конце предложения точку; 6.4.3.3 различать предложения по цели высказывания . (по знакам в конце предложения)

4 четверть			
	1 . 1 Слушание и говорение		6.1.1.1 иметь о б щ е е представление о прочитанном
			6 . 1 . 2 . 1 пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану;
			6.1.3.1 отвечать полным ответом на вопрос
	6.1.4.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию " говорящий" на " слушающий"		
	6.2.1.1 понимать основную информацию текстов, извлекая известную и неизвестную информацию		
	6.2.2.1 различать жанр и его признаки (былина, с к а з к а , литературная сказка) при поддержке учителя		
	6 . 2 . 3 . 1 использовать ознакомительный вид чтения и чтение "про себя"		
	6.3.1.1 делить текст на части с помощью учителя;		
	6.3.1.2 составлять простой и сложный план		
	6.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание		

1.3 Письмо

текстов
повествований,
текстов описаний
от
3-го лица

6.3.3.1
представлять
информацию в
виде иллюстраций

6.3.4.1 создавать
тексты- описание,
повествование,
рассуждение

6.4.1.1 различать
звуки и буквы;
6.4.1.2 правильно
произносить звуки,
соотносить с
соответствующими
буквами;
6.4.1.3 правильно
писать их;
6.4.1.4 знать
признаки гласных
и согласных
звуков;
6.4.1.5
самостоятельно
делать звуко –
буквенный анализ
слова;
определять
количество звуков
и букв в слове;
6.4.1.6 правильно
переносить слова с
одной строки на
другую;
6.4.1.7 располагать
буквы и слова в
алфавитном
порядке;
6.4.1.8
пользоваться
алфавитом при
работе со словарем
;
6.4.1.9 ставить
ударение в словах;
6.4.1.10 выделять
ударные и
безударные
гласные,

Праздники. Летние каникулы	1 . 4 Соблюдение речевых норм	М о р ф о л о г и я Имя существительное Понятие о 1, 2 и 3 склонениях имѸн существительных. Синтаксис и пунктуация. Предложение. Главные и второстепенные члены предложения. Предложения нераспространѸнные и распространѸнные. Однородные члены предложения. Однородные подлежащие, сказуемые и второстепенные члены предложения. Перечисления без союзов и с одиночным союзом "И". Знаки препинания при однородных членах.	проверять правильность написания безударной гласной; 6.4.1.11 правильно писать слова с безударной гласной; 6.4.1.12 дифференцировать звонкие и глухие согласные; 6.4.1.13 выделять непроизносимую согласную; 6.4.1.14 находить слова с двойными согласными правильно писать слова с двойными согласными 6.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы; 6.4.2.2 находить в ряду нескольких слов родственные слова по двум признакам; 6.4.2.3 подбирать однокоренные слова; выделять общую часть в однокоренных словах, обозначать ее; 6.4.2.4 находить окончание в словах; 6.4.2.5 выделять приставку в словах , обозначать ее; 6.4.2.6 находить суффиксы в словах , обозначать их; 6.4.2.7 образовывать новые слова с

				помощью суффикса; 6.4.2.8 с помощью учителя производить разбор слов по составу; 6.4.2.9 различать приставки и предлоги в тексте; 6.4.2.10 вставлять пропущенные приставки и предлоги в текст; 6.4.2.11 знать правописание приставок; 6.4.2.12 правильно писать слова с разделительным " " Ъ " ; 6.4.2.13 различать категории слов по вопросам и их значению; 6.4.2.14 запомнить названия частей р е ч и ; 6.4.2.15 различать части речи по вопросам и значению; 6.4.2.16 выделять и м е н а существительные из предложения и текста; различать одушевленные и неодушевленные существительные; 6.4.2.17 писать собственные имена существительные с большой буквы; 6.4.2.18 знать, что и м е н а существительные бывают мужского, женского и среднего рода; 6.4.2.19 изменять и м е н а существительные

		по падежам; 6.4.2.20 различать склонения по роду и окончанию;
		6.4.3.1 писать первое слово в предложении с большой буквы; 6.4.3.2 ставить в к о н ц е предложения т о ч к у ; 6.4.3.3 различать предложения по цели высказывания . (по знакам в к о н ц е предложения)

3) 7 класс:
таблица 3

Лексические темы	В и д ы речевой деятельности	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
	1.1 Слушание и говорение		7.1.1.1 иметь общее представление о прочитанном; 7.1.1.2 понимать главную и второстепенную информацию 7.1.2.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану; 7.1.3.1 отвечать кратким и полным ответом на вопрос 7.1.4.1. участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме
	1.2 Чтение		7.2.1.1 понимать основную информацию текстов, извлекая главную и второстепенную информацию 7.2.2.1 различать жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса-сказка)

Мой родной край. Здоровье – богатство.	1.3 Письмо		7.2.3.1 использовать виды чтения: ознакомительное, комментированное
			7.3.1.1 составлять простой план под руководством учителя с использованием слов самого текста
			7.3.1.1 составлять простой и сложный план
			7.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-повествований, текстов-описаний и текстов-рассуждений с изменением лица
			7.3.3.1 представлять информацию в виде различных схем, таблиц, диаграмм
			7.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами повествования, повествование с элементами рассуждения
			7.4.1.1 разбирать слова по составу с помощью учителя;
			7.4.1.2 находить однокоренные слова;
			7.4.1.3 определять ударный и безударный слог;
			7.4.1.4 подбирать однокоренные слова, ставить ударение;
		7.4.1.5 правильно писать слова со звонкими и глухими согласными в корне слова;	
		7.4.1.6 пользоваться орфографическим словарём;	
		7.4.1.7 находить в тексте слова с непроверяемыми согласными;	
		7.4.1.8 правильно их писать, проверять по словарю;	

Синтаксис и пунктуация. Предложение. Повторение Практические упражнения в составлении и распространении предложений. Связь слов в предложении. Главные и второстепенные члены предложения. Различение предложений по интонации. Фонетика. Звуки и буквы Звуки и буквы. Звуки гласные и согласные. Согласные твёрдые и мягкие. Обозначение мягкости согласных буквами Ъ, Ё, Ё, И, Ю, Я. Согласные звонкие и глухие. Правописание звонких и глухих согласных на конце и в середине слова. Буквы "Е, Ю, Я" в начале слова и после гласных. Гласные ударные и безударные. Проверка написания путем изменения формы слова. Алфавит. Лексика. Слово Корень и однокоренные слова. Окончание, приставка, суффикс. Упражнения в образовании

1 . 4
Соблюдение
речевых
норм

слов при помощи приставок и суффиксов.
Правописание проверяемых безударных гласных,
звонких и глухих согласных в корне слова
Непроверяемые гласные в корне слова.
Правописание приставок. Приставка и предлог.
Разделительный "Ъ".
Морфология. Имя существительное. Значение
имѸн существительных и его основные
грамматические категории: род, число, падеж.
Правописание падежных окончаний имѸн
существительных единственного числа.

7.4.1.9 различать
приставку и предлог по
их значению;

использовать слова с
прямым и переносным
значением, синонимы,
антонимы, омонимы;
приводить примеры имѸн
существительных
мужского, женского и
среднего рода,
единственного и
множественного числа;
самостоятельно
определить склонение
имени существительного;
самостоятельно изменить
имя существительное по
па де ж а м ;

7.4.2.5 знать
существительные,
которые употребляются
только в единственном
числе или только во
множественном числе;
7.4.2.6 находить в тексте
существительные,
употребляемые только в
единственном или только
во множественном числе;
7.4.2.7 правильно
употреблять эти
существительные в речи;
находить имена
прилагательные в тексте
по вопросам;
7.4.2.8 определять каким
членом предложения они
являются;

подбирать различные
прилагательные к
существительным;
7.4.2.9 находить имена
прилагательные в
рассказах,
стихотворениях,
использовать их в своей
р е ч и ;

7.4.2.10 согласовывать
имена прилагательные с
и м е н а м и
существительными в роде
, числе, падеже;
7.4.2.11 изменять имена

			прилагательные по числам и падежам; 7.4.2.12 склонять прилагательные вместе с существительными; 7.4.3.1 правильно ставить знаки препинания в конце предложения; ставить знаки препинания при однородных членах при перечислении без союзов и с одиночным союзом "И"; 7.4.3.3 ставить знаки препинания в простых, осложненных обособленным определением и обстоятельством предложениях;
2 четверть			
	1 . 1 Слушание и говорение		7.1.1.1 иметь общее представление о прочитанном; 7.1.1.2 понимать главную и второстепенную информацию 7.1.2.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану; 7.1.3.1 отвечать кратким и полным ответом на вопрос 7.1.4.1. участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме
	1.2 Чтение		7.2.1.1 понимать основную информацию текстов, извлекая главную и второстепенную информацию 7.2.2.1 различать жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса-сказка) 7.2.3.1 использовать виды чтения: ознакомительное, комментированное

Явления природы. Искусство	1.3 Письмо		7.3.1.1 составлять простой план под руководством учителя с использованием слов самого текста
			7.3.1.1 составлять простой и сложный план
			7.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-повествований, текстов-описаний и текстов-рассуждений с изменением лица
			7.3.3.1 представлять информацию в виде различных схем, таблиц, диаграмм
Явления природы. Искусство	1.4 Соблюдение речевых норм	Морфология. Имя существительное Склонение имѸн существительных во множественном числе. Знакомство с именами существительными, употребляемыми только в единственном числе или только во множественном числе. Морфология. Имя прилагательное Понятие об имени прилагательном. Значение имени прилагательного в речи. Связь имѸн прилагательных с именами существительными.	7.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами повествования, повествование с элементами рассуждений использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы; приводить примеры имѸн существительных мужского, женского и среднего рода, единственного и множественного числа; самостоятельно определить склонение имени существительного; самостоятельно изменить имя существительное по падежам;
			7.4.2.5 знать существительные, которые употребляются только в единственном числе или только во множественном числе;
			7.4.2.6 находить в тексте существительные, употребляемые только в единственном или только во множественном числе;
			7.4.2.7 правильно употреблять эти существительные в речи;

		находить имена прилагательные в тексте по вопросам; 7.4.2.8 определять каким членом предложения они являются; подбирать различные прилагательные к существительным; 7.4.2.9 находить имена прилагательные в рассказах, стихотворениях, использовать их в своей речи; 7.4.2.10 согласовывать имена прилагательные с именами существительными в роде, числе, падеже; 7.4.2.11 изменять имена прилагательные по числам и падежам; 7.4.3.1 правильно ставить знаки препинания в конце предложения; ставить знаки препинания при однородных членах при перечислении без союзов и с одиночным союзом;
3 четверть		
	1.1 Слушание и говорение	7.1.1.1 иметь общее представление о прочитанном; 7.1.1.2 понимать главную и второстепенную информацию 7.1.2.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану; 7.1.3.1 отвечать кратким и полным ответом на вопрос 7.1.4.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме 7.2.1.1 понимать основную информацию

Традиции и обычаи народов Казахстана. Мир животных и растений.	1.2 Чтение	текстов, извлекая главную и второстепенную информацию 7.2.2.1 различать жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса-сказка) 7.2.3.1 использовать виды чтения: ознакомительное, комментированное
	1.3 Письмо	7.3.1.1 составлять простой план под руководством учителя с использованием слов самого текста 7.3.1.1 составлять простой и сложный план 7.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-повествований, текстов-описаний и текстов-рассуждений с изменением лица 7.3.3.1 представлять информацию в виде различных схем, таблиц, диаграмм 7.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами повествования, повествование с элементами рассуждения; использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы; приводить примеры имен существительных мужского, женского и среднего рода, единственного и множественного числа; самостоятельно определить склонение имени существительного; самостоятельно изменить имя существительное по падежам; 7.4.2.5 знать существительные, которые употребляются

Морфология. Имя прилагательное
Различение рода, числа и падежа имени прилагательного по роду, числу и падежу имени существительного. Согласование имен прилагательных с именами существительными в роде, числе и падеже.

	1 . 4 Соблюдение речевых норм	только в единственном числе или только во множественном числе; 7.4.2.6 находить в тексте существительные, употребляемые только в единственном или только во множественном числе; 7.4.2.7 правильно употреблять эти существительные в речи; находить имена прилагательные в тексте по вопросам; 7.4.2.8 определять каким членом предложения они являются; подбирать различные прилагательные к существительным; 7.4.2.9 находить имена прилагательные в рассказах, стихотворениях, использовать их в своей р е ч и ; 7.4.2.10 согласовывать имена прилагательные с и м е н а м и существительными в роде , числе, падеже; 7.4.2.11 изменять имена прилагательные по числам и падежам; 7.4.2.12 склонять прилагательные вместе с существительными; 7.4.3.1 правильно ставить знаки препинания в конце предложения; 7.4.3.3 ставить знаки препинания в простых, осложненных обособленным определением и обстоятельством предложениях;
4 четверть		
		7.1.1.1 иметь общее представление о прочитанном;

М и р профессии. Путешествие и туризм.	1 . 1 Слушание и говорение	Синтаксис и пунктуация. Предложение Простое предложение. Простое предложение с однородными членами. Главные и второстепенные члены предложения в качестве однородных. Перечисления без союзов с одиночным союзом "И ", с союзами "А, НО". Знаки препинания при однородных членах. Сложное предложение. Сложные предложения с союзами "И, А, НО". Знаки препинания перед союзами. Практическое употребление обращения. Знаки препинания при обращении	7.1.1.2 понимать главную и второстепенную информацию
			7.1.2.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану;
			7.1.3.1 отвечать кратким и полным ответом на вопрос
	1.2 Чтение		7.1.4.1. участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме
			7.2.1.1 понимать основную информацию текстов, извлекая главную и второстепенную информацию
			7.2.2.1 различать жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса-сказка)
			7.2.3.1 использовать виды чтения: ознакомительное, комментированное
			7.3.1.1 составлять простой план под руководством учителя с использованием слов самого текста
			7.3.1.1 составлять простой и сложный план
			7.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-повествований, текстов-описаний и текстов-рассуждений с изменением лица
			7.3.3.1 представлять информацию в виде различных схем, таблиц, диаграмм
			7.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами повествования, повествование с элементами рассуждения использовать слова с

	1.3 Письмо	прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы; 7.4.2.10 согласовывать имена прилагательные с именами существительными в роде, числе, падеже; 7.4.2.11 изменять имена прилагательные по числам и падежам; 7.4.2.12 склонять прилагательные вместе с существительными; 7.4.3.1 правильно ставить знаки препинания в конце предложения; ставить знаки препинания при однородных членах при перечислении без союзов и с одиночным союзом И; 7.4.3.3 ставить знаки препинания в простых, осложненных обособленным определением и обстоятельством предложениях

4) 8 класс:
таблица 4

Лексические темы	Виды речевой деятельности	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
	1.1 Слушание и говорение		8.1.1.1 иметь общее представление о прочитанном; 8.1.1.2 понимать главную и второстепенную информацию 8.1.2.1 пересказывать (кратко, подробно, с изменением лица рассказчика) содержание произведения 8.1.3.1 отвечать развернутым ответом на вопрос

			8.1.4.1. участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме
	1.2 Чтение		8.2.1.1 понимать основную информацию текстов, извлекая главную и второстепенную информацию
			8.2.2.1 различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, лирическое стихотворение, рассказ)
			8.2.3.1 использовать виды чтения: ознакомительное, комментированное, выборочное
	1.3 Письмо		8.3.1.1 составлять простой план;
			8.3.1.1 составлять план
			8.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов
			8.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм
			8.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами описания
			8.4.1.1 самостоятельно выделить

Мой родной край. Здоровье – богатство.	1 . 4 Соблюдение речевых норм	Главные и второстепенные члены предложения. Предложения распространенные и нераспространенные . Однородные члены предложения. Перечисления без союзов и с одиночным союзом И. Знаки препинания при однородных членах . Звуки и буквы. Алфавит. Звуки гласные и согласные. Правописание безударных гласных, звонких и глухих согласных. Слова с разделительным Ъ. Двойные и непроизносимые согласные. Основные грамматические категории имени существительного: род, число, падеж, склонение. Правописание падежных окончаний имен существительных в единственном и множественном числе	приставку, корень, суффикс, окончание в слове; 8.4.1.2 самостоятельно образовывать однокоренные слова с предложенным корнем; 8.4.1.3 пользоваться орфографическим словарем для проверки написания этих слов 8.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова; 8.4.2.2 употреблять местоимения в речи; 8.4.2.3 определить лицо и число местоимения; 8.4.2.4 склонять местоимения; 8.4.2.5 использовать местоимения в различных падежах в устной и письменной речи; 8.4.2.6 находить глаголы в предложении и ставить к ним вопросы; 8.4.2.7 изменять глаголы по временам; 8.4.2.8 определять время глагола по вопросам; 8.4.2.9 изменять глаголы по числам;

			8.4.2.10 находить в тексте глаголы неопределённой формы; 8.4.2.11 правильно писать частицу НЕ с глаголами; 8.4.2.12 определять лицо глаголов; 8.4.2.13 правильно употреблять в устной и письменной речи глаголы на –СЯ (-СЬ), грамотно писать их;
			8.4.3.1 ставить знаки препинания при однородных членах предложения; правильно писать сложные предложения и объяснить постановку знаков препинания; 8.4.3.3 правильно ставить знаки препинания при обращении; 8.4.3.4 находить в тексте предложения с прямой речью по кавычкам.
2 четверть			
	1.1 Слушание и говорение		8.1.1.1 иметь общее представление о прочитанном; 8.1.1.2 понимать главную и второстепенную информацию
			8.1.2.1 пересказывать (кратко, подробно, с изменением лица рассказчика) содержание произведения

Явления природы. Искусство.			8.1.3.1 отвечать развернутым ответом на вопрос
			8.1.4.1. участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме
	1.2 Чтение		8.2.1.1 понимать основную информацию текстов, извлекая главную и второстепенную информацию
			8.2.2.1 различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, лирическое стихотворение, рассказ)
			8.2.3.1 использовать виды чтения: ознакомительное, комментированное, выборочное
	1.3 Письмо		8.3.1.1 составлять простой план;
			8.3.1.1 составлять план
			8.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов
			8.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм
			8.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами описания
		Значение имени прилагательного в речи. Согласование имён прилагательных с именем существительным в единственном и множественном числе. Понятие о местоимении. Роль местоимений в речи. Основные грамматические признаки местоимений: лицо, число, склонение	

1 . 4
Соблюдение
речевых
норм

8.4.1.1 самостоятельно выделить приставку, корень, суффикс, окончание в слове;
8.4.1.2 самостоятельно образовывать однокоренные с л о в а с предложенным корнем;
8.4.1.3 пользоваться орфографическим словарём для проверки написания этих слов
8.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные с л о в а ; 8.4.2.2 употреблять местоимения в р е ч и ; 8.4.2.3 определить лицо и число местоимения; 8.4.2.4 склонять местоимения; 8.4.2.5 использовать местоимения в различных падежах в устной и письменной речи;
8.4.3.1 ставить знаки препинания при однородных ч л е н а х предложения; правильно писать сложные предложения и объяснить постановку знаков

			препинания; 8.4.3.3 правильно ставить знаки препинания при обращении; 8.4.3.4 находить в тексте предложения с прямой речью по кавычкам
3 четверть			
	1 . 1 Слушание и говорение		8.1.1.1 иметь общее представление о прочитанном; 8.1.1.2 понимать главную и второстепенную информацию
			8 . 1 . 2 . 1 пересказывать (кратко, подробно, с изменением лица рассказчика) содержание произведения
			8.1.3.1 отвечать развернутым ответом на вопрос
			8.1.4.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме
	1.2 Чтение		8.2.1.1 понимать основную информацию текстов, извлекая главную и второстепенную информацию
			8.2.2.1 различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, лирическое стихотворение, рассказ)
			8 . 2 . 3 . 1 использовать виды чтения : ознакомительное,

Традиции и обычаи народов Казахстана М и р животных и растений	1.3 Письмо	Понятие о глаголе. Изменение глагола по временам (настоящее, прошедшее и будущее) и числам. Неопределённая форма глагола. Правописание "НЕ" с глаголами. Изменение глаголов прошедшего времени по родам и числам. Глаголы на –СЯ. – СЪ.	комментированное, выборочное
			8.3.11 составлять простой план;
			8.3.1.1 составлять план
			8.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов
			8.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм
			8.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами описания
			8.4.1.1 самостоятельно выделить (приставку, корень, суффикс, окончание в слове;
			8.4.1.2 самостоятельно образовывать однокоренные слова с предложенным корнем;
			8.4.1.3 пользоваться орфографическим словарём для проверки написания этих слов
			8.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и

	1 . 4 Соблюдение речевых норм	многозначные с л о в а ; 8.4.2.6 находить глаголы в предложении и ставить к ним вопросы; 8.4.2.7 изменять глаголы по временам; 8.4.2.8 определять время глагола по вопросам; 8.4.2.9 изменять глаголы по числам; 8.4.2.10 находить в тексте глаголы неопределённой формы ; 8.4.2.11 правильно писать частицу НЕ с глаголами; 8.4.2.12 определять лицо глаголов; 8.4.2.13 правильно употреблять в устной и письменной речи глаголы на –СЯ (- СЬ), грамотно писать их; 8.4.3.1 ставить знаки препинания при однородных ч л е н а х предложения; правильно писать сложные предложения и объяснить постановку знаков препинания; 8.4.3.3 правильно ставить знаки препинания при обращении; 8.4.3.4 находить в тексте предложения с прямой речью по кавычкам.
4 четверть		

	1 . 1 Слушание и говорение		8.1.1.1 иметь общее представление о прочитанном;
			8.1.1.2 понимать главную и второстепенную информацию
			8 . 1 . 2 . 1 пересказывать (кратко, подробно, с изменением лица рассказчика) содержание произведения
			8.1.3.1 отвечать развернутым ответом на вопрос
	1.2 Чтение		8.1.4.1. участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме
			8.2.1.1 понимать основную информацию текстов, извлекая главную и второстепенную информацию
			8.2.2.1 различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, лирическое стихотворение, рассказ)
			8 . 2 . 3 . 1 использовать виды чтения : ознакомительное, комментированное, выборочное
			8.3.11 составлять простой план;
			8.3.1.1 составлять план
			8.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов

М и р профессий. Путешествие и туризм.	1.3 Письмо		8.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм
			8.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами описания;
		Глагол как часть речи Простое и сложное предложения. Подлежащее и сказуемое в простом и сложном предложении Простое предложение с однородными членами. Обращение. Сложные предложения с союзами И, А, НО и без союзов . Обращение. Знаки препинания при обращении. Прямая речь (после слов автора). Знаки препинания при прямой речи.	8.4.1.1 самостоятельно выделить приставку, корень, суффикс, окончание в слове; 8.4.1.2 самостоятельно образовывать однокоренные слова с предложенным корнем; 8.4.1.3 пользоваться орфографическим словарём для проверки написания этих слов
			8.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова; 8.4.2.6 находить глаголы в предложении и ставить к ним вопросы; 8.4.2.7 изменять глаголы по временам; 8.4.2.8 определять

	1 . 4 Соблюдение речевых норм		время глагола по вопросам; 8.4.2.9 изменять глаголы по числам; 8.4.2.10 находить в тексте глаголы неопределённой формы; 8.4.2.11 правильно писать частицу НЕ с глаголами; 8.4.2.12 определять лицо глаголов; 8.4.2.13 правильно употреблять в устной и письменной речи глаголы на –СЯ (-СЬ), грамотно писать их; 8.4.3.1 ставить знаки препинания при однородных членах предложения; правильно писать сложные предложения и объяснить постановку знаков препинания; 8.4.3.3 правильно ставить знаки препинания при обращении; 8.4.3.4 находить в тексте предложения с прямой речью по кавычкам.

5) 9 класс:

таблица 5

Лексические темы	Виды речевой деятельности	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
			9.1.1.1 понимать прочитанное; 9.1.1.2 различать открытую и скрытую (подтекст) информацию

Научные открытия и технологии. Красивые места Казахстана.	1.1 Слушание и говорение		9.1.2.1 пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях
			9.1.3.1 отвечать развернутым ответом на вопрос
			9.1.4.1. участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения
	1.2 Чтение		9.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию текстов, соотнося заключённую в тексте информацию с информацией других источников/ личным опытом
			9.2.2.1 жанр различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, рассказ)
			9.2.3.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое
	1.3 Письмо	Простое и сложное предложения. Простое предложение с однородными членами. Перечисления без союзов, с одиночным союзом И, с союзами А, НО. Сложные предложения с союзами И, А., НО. Корень, приставка, суффикс и окончание. Правописание гласных и согласных в корне слова и в приставках. Непроизносимые гласные и согласные в корне слова. Сложные слова. Простейшие случаи написания сложных слов с соединительными гласными О. Е. Основные грамматические категории имени	9.3.1..1 составлять план самостоятельно:
			9.3.1.1 составлять разные виды плана
			9.3.2.1 излагать содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного, прочитанного материала
			9.3.3.1 представлять информацию в виде презентаций
			9.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами рассуждения, повествование с элементами рассуждения
			9.4.1.1 подбирать однокоренные слова,

		существительного: род, число, падеж, склонение. Склонения имѸн существительных. Несклоняемые имена существительные.	относящиеся к различным частям речи, разбор их по составу; 9.4.1.2 правильно писать звонкие и глухие согласные, ударные и безударные гласные в корнях слов; правильно писать приставки в словах и самостоятельно объяснять их правописание; 9.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова; 9.4.2.2 использовать в устной и письменной речи наиболее часто употребляемые сложные слова; 9.4.2.3 правильно писать сложные слова; 9.4.2.4 самостоятельно делать морфологический разбор имени существительного; 9.4.2.5 находить несклоняемые имена существительные в тексте; 9.4.2.6 правильно употреблять несклоняемые имена существительные; 9.4.2.7 самостоятельно делать морфологический разбор имени прилагательного; 9.4.2.8 правильно согласовывать прилагательные с именами существительными; 9.4.3.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях; 9.4.3.2 Правильно писать предложения с прямой речью;
1 4	Соблюдение речевых норм		
2 четверть			

1 . 1 Слушание и говорение	9.1.1.1 понимать прочитанное;
	9.1.1.2 различать открытую и скрытую (подтекст) информацию
	9.1.2.1 пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях
	9.1.3.1 отвечать развернутым ответом на вопрос
1.2 Чтение	9.1.4.1 участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения
	9.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию текстов, соотнося заключённую в тексте информацию с информацией других источников/ личным опытом
	9.2.2.1 жанр различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, рассказ)
	9.2.3.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое
1.3 Письмо	9.3.1.1 составлять план самостоятельно:
	9.3.1.1 составлять разные виды плана
	9.3.2.1 излагать содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного, прочитанного материала
	9.3.3.1 представлять информацию в виде презентаций
	9.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами

Исторические личности. Ценности: любовь и дружба.		Согласование имён прилагательных с именем существительным в роде, числе, падеже. Имена прилагательные на "-ИЙ, -ЬЕ, -ЬЯ". Их склонение и правописание. Лицо и число местоимений. Склонение местоимений. Правописание личных местоимений. Роль местоимений 3-го лица единственного числа.	рассуждения, повествование с элементами рассуждения
			9.4.1.1 подбирать однокоренные слова, относящиеся к различным частям речи, разбор их по составу; 9.4.1.2 правильно писать звонкие и глухие согласные, ударные и безударные гласные в корнях слов; правильно писать приставки в словах и самостоятельно объяснять их правописание;
	1 4 Соблюдение речевых норм		9.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова; 9.4.2.2 использовать в устной и письменной речи наиболее часто употребляемые сложные слова; 9.4.2.3 правильно писать сложные слова; 9.4.2.7 самостоятельно делать морфологический разбор имени прилагательного; 9.4.2.8 правильно согласовывать прилагательные с именами существительными; 9.4.2.9 определять род и число прилагательных; 9.4.2.10 уметь склонять прилагательные на –ИЙ, -ЬИ, -ЬЯ, -ЬН; 9.4.2.11 самостоятельно делать морфологический разбор местоимения 9.4.2.12 правильно употреблять личные местоимения 3 лица единственного числа в устной и письменной речи; ;

			9.4.3.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях; 9.4.3.2 правильно писать предложения с прямой речью;
3 четверть			
	1.1 Слушание и говорение		9.1.1.1 понимать прочитанное; 9.1.1.2 различать открытую и скрытую (подтекст) информацию
			9.1.2.1 пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях
			9.1.3.1 отвечать развернутым ответом на вопрос
			9.1.4.1. участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения
	1.2 Чтение		9.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию текстов, соотнося заключённую в тексте информацию с информацией других источников/ личным опытом
			9.2.2.1 жанр различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, рассказ)
			9.2.3.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое
			9.3.1.1 составлять план самостоятельно:
			9.3.1.1 составлять разные виды плана
			9.3.2.1 излагать содержание текстов,

Мир космоса. Профессия и труд.	1.3 Письмо		синтезируя информацию прослушанного, прочитанного материала 9.3.3.1 представлять информацию в виде презентаций 9.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами рассуждения, повествование с элементами рассуждения
		Значение глагола в речи. Изменение глагола по временам и числам. Неопределённая форма глагола. Правописание глаголов на ТСЯ и ТЬСЯ. Спряжение глаголов. Понятие об имени числительном. Порядковые и количественные числительные. Правописание числительных от 5 до 20; 30; от 50 до 80; от 500 до 900; 200, 300; 400 и 90.	9.4.1.1 подбирать однокоренные слова, относящиеся к различным частям речи, разбор их по составу; 9.4.1.2 правильно писать звонкие и глухие согласные, ударные и безударные гласные в корнях слов; правильно писать приставки в словах и самостоятельно объяснять их правописание; 9.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова; существительные; 9.4.2.13 самостоятельно делать морфологический разбор глагола; 9.4.2.14 знать, что глаголы изменяются по лицам и числам (спрягаются) 9.4.2.15 определять спряжение глаголов по личным окончаниям; 9.4.2.16 различать глаголы в неопределённой форме и глаголы 3-го лица по вопросам что делать? что делает? и правильно писать их; 9.4.2.17 находить имена числительные в тексте по вопросам и называть его вместе с существительным, к которому оно относится; 9.4.2.18 определить
	1 4 Соблюдение речевых норм		

			количественные и порядковые числительные ; 9.4.2.19 правильно писать числительные; 9.4.3.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях; 9.4.3.2 правильно писать предложения с прямой речью;
4 четверть			
	1 . 1 Слушание и говорение		9.1.1.1 понимать прочитанное; 9.1.1.2 различать открытую и скрытую (подтекст) информацию 9.1.2.1 пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях 9.1.3.1 отвечать развернутым ответом на вопрос 9.1.4.1. участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения
	1.2 Чтение		9.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию текстов, соотнося заключённую в тексте информацию с информацией других источников/ личным опытом 9.2.2.1 жанр различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, рассказ) 9.2.3.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое

Развлечения и спорт. Культурное наследие	1.3 Письмо	Имя числительное как часть речи Простое и сложное предложения. Подлежащее и сказуемое в простом и сложном предложении Простое предложение с однородными членами. Обращение. Сложные предложения с союзами И, А, НО и без союзов. Сравнение простых предложений с однородными членами и сложных предложений. Прямая речь (перед словами автора). Знаки препинания при прямой речи.	9.3.1..1 составлять план самостоятельно;
			9.3.1.1 составлять разные виды плана
			9.3.2.1 излагать содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного, прочитанного материала
			9.3.3.1 представлять информацию в виде презентаций
	1 4 Соблюдение речевых норм		9.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами рассуждения, повествование с элементами рассуждения
			9.4.1.1 подбирать однокоренные слова, относящиеся к различным частям речи, разбор их по составу ;
			9.4.1.2 правильно писать звонкие и глухие согласные, ударные и безударные гласные в корнях слов ;
			правильно писать приставки в словах и самостоятельно объяснять их правописание ;
			9.4.2.17 находить имена числительные в тексте по вопросам и называть его вместе с существительным, к которому оно относится ;
			9.4.2.18 определить количественные и порядковые числительные ;
			9.4.2.19 правильно писать числительные ;
			9.4.3.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях ;
			9.4.3.2 правильно писать предложения с прямой речью ;

6) 10 класс:

таблица 6

Лексические темы	В и д ы речевой деятельности	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
	Слушание и говорение		10.1.1.1 понимать прочитанное;
			10.1.1.2 выражать своѸ отношение к услышанному или прочитанному
			10.1.2.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, выражая своѸ мнение о героях и событиях
			10.1.3.1 отвечать развернутым ответом на вопрос 10.1.3.1 отвечать на проблемный вопрос, используя цитаты
	10.1.4.1 участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения		
	1.2 Чтение		10.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию текстов, соотнося заключѸнную в тексте информацию с информацией других источников/ личным опытом
			10.2.2.1 различать жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма)
			10.2.3.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое
			10.3.1.1 составлять сложный план

1.3 Письмо	10.3.1.1 составлять разные виды плана
	10.3.2.1 излагать содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного, прочитанного материала
	10.3.3.1 представлять информацию в виде презентаций
	10.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами рассуждения
	10.4.1.1 самостоятельно разобрать слово по составу. правильно писать слова с ударными и безударными гласными, звонкими и глухими согласными в корне слов; 10.4.1.2 объяснять их правописание; использовать слова с прямым и переносным значениемсинонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова; 10.4.2.2 самостоятельно разобрать слово по составу; 10.4.2.3 правильно писать слова с ударными и безударными гласными, звонкими и глухими согласными в корне слов; 10.4.2.3 объяснять их правописание;
Простое и сложное предложения. Подлежащее и сказуемое в простом и сложном предложении Простое предложение с однородными членами. Обращение. Сложные предложения с союзами И, А, НО и без союзов.	

Мәңгілік Ел- наша цель Достопримечательности Казахстана	1 . 4 Соблюдение речевых норм	Однокоренные слова; подбор однокоренных слов, относящихся к разным частям речи. Написание звонких и глухих согласных, ударных и безударных гласных в корне слова. Образование слов с помощью приставок и суффиксов. Сложные слова. Образование сложных слов с соединительными гласными и без соединительных гласных.	10.4.2.4 образовывать слова с приставками на З и С ; 10.4.2.5 объяснять правописание приставок на З и С; 10.4.2.6 употреблять сложносокращённые слова в речи; 10.4.2.7 образовывать сложносокращённые слова ; 10.4.2.8 заменять словосочетание сложносокращённым словом ; 10.4.2.9 заменить сложносокращённое слово словами, из которых они состоят; 10.4.2.10 разбирать по составу сложносокращённое слово ; 10.4.2.13 изменять прилагательные по числам и падежам, согласовывать их с существительными в роде, числе и падеже; 10.4.2.14 правильно заменять существительные личными местоимениями; 10.4.2.15 склонять личные местоимения и использовать их в устной и письменной речи ; 10.4.2.16 самостоятельно разбирать глагол как часть речи; 10.4.2.17 правильно писать глаголы в неопределённой форме ; 10.4.2.18 определять спряжения глаголов и правильно писать личные окончания глаголов 1 и 2 спряжения;

		10.4.2.19 знать глаголы повелительной формы; 10.4.2.20 находить глаголы повелительной формы в устной и письменной речи; 10.4.2.21 правильно употреблять их в своей речи; 10.4.2.22 правильно писать порядковые и количественные числительные; 10.4.2.23 находить наречия в тексте, ставить к ним вопросы от глагола; 10.4.2.24 знать роль наречий в предложении; 10.4.2.25 находить наречия в тексте, ставить вопросы, определять характер наречий; 10.4.2.26 знать правописание наречий; 10.4.2.27 правильно писать на конце наречий О или А, определяя их написание по приставкам; 10.4.2.28 самостоятельно определить часть речи и доказать это.
2 четверть		10.4.3.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях; 10.4.3.2 правильно писать предложения с прямой речью;
		10.1.1.1 понимать прочитанное;

	1 . 1 Слушание и говорение	10.1.1.2 выражать своё отношение к услышанному или прочитанному
		10.1.2.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях
		10.1.3.1 отвечать развернутым ответом на вопрос 10.1.3.1 отвечать на проблемный вопрос, используя цитаты
		10.1.4.1. участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения
	1.2 Чтение	10.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию текстов, соотнося заключённую в тексте информацию с информацией других источников/ личным опытом
		10.2.2.1 различать жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма)
		10.2.3.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое
		10.3.1.1 составлять сложный план
		10.3.1.1 составлять разные виды плана
		10.3.2.1 излагать содержание текстов, синтезируя информацию

Казахстан в годы независимости. Любовь и дружба	1.3 Письмо		прослушанного, прочитанного материала
			10.3.3.1 представлять информацию в виде презентаций
			10.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами рассуждения
	1 . 4 Соблюдение	Роль глагола в речи. Неопределённая форма глагола. Спряжение глагола. Повелительная форма глагола. Правописание глаголов повелительной формы единственного и множественного числа. Частица "Не" с глаголами	10.4.1.1 самостоятельно разобрать слово по составу. правильно писать слова с ударными и безударными гласными, звонкими и глухими согласными в корне слов; 10.4.1.2 объяснять их правописание; 10.4.2.16 самостоятельно разбирать глагол как часть речи; 10.4.2.17 правильно писать глаголы в неопределённой форме; 10.4.2.18 определять спряжения глаголов и правильно писать личные окончания глаголов 1 и 2 спряжения; 10.4.2.19 знать глаголы повелительной формы; 10.4.2.20 находить глаголы повелительной формы в устной и письменной речи; 10.4.2.21 правильно употреблять их в своей речи; 10.4.2.22 правильно

	речевых норм		писать порядковые и количественные числительные; 10.4.2.23 находить наречия в тексте, ставить к ним вопросы от глагола; 10.4.2.24 знать роль наречий в предложении; 10.4.2.25 находить наречия в тексте, ставить вопросы, определять характер наречий; 10.4.2.26 знать правописание наречий; 10.4.2.27 правильно писать на конце наречий О или А, определяя их написание по приставкам; 10.4.2.28 самостоятельно определить часть речи и доказать это. 10.4.3.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях; 10.4.3.2 правильно писать предложения с прямой речью;
3 четверть			
	1 . 1 Слушание и говорение		10.1.1.1 понимать прочитанное; 10.1.1.2 выражать своё отношение к услышанному или прочитанному 10.1.2.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях 10.1.3.1 отвечать развернутым ответом

		на вопрос 10.1.3.1 отвечать на проблемный вопрос, используя цитаты
		10.1.4.1. участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения
	1.2 Чтение	10.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию текстов, соотнося заключённую в тексте информацию с информацией других источников/ личным опытом
		10.2.2.1 различать жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма)
		10.2.3.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое
	1.3 Письмо	10.3.1.1 составлять сложный план
		10.3.1.1 составлять разные виды плана
		10.3.2.1 излагать содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного, прочитанного материала
		10.3.3.1 представлять информацию в виде презентаций
		10.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами рассуждения
		10.4.1.1 самостоятельно

Мир космоса
Профессии и труд

Числительные количественные и порядковые. Правописание числительных. Понятие о наречии. Наречия, обозначающие время, место и способ действия. Правописание наречий с О и А на конце

разобрать слово по составу.
правильно писать слова с ударными и безударными гласными, звонкими и глухими согласными в корне слов; 10.4.1.2 объяснять их правописание;

10.4.2.2 использовать слова с прямым и переносным значением синонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова;
образовывать сложносокращённые слова;
10.4.2.8 заменять словосочетание сложносокращённым словом;
10.4.2.9 заменить сложносокращённое слово словами, из которых они состоят;
10.4.2.10 разбирать по составу сложносокращённое слово;
10.4.2.11 самостоятельно проводить морфологический разбор имени существительного;
10.4.2.12 делать самостоятельно морфологический разбор имени прилагательного;
10.4.2.13 изменять прилагательные по числам и падежам, согласовывать их с существительными в роде, числе и падеже;
10.4.2.14 правильно заменять существительные личными

1 . 4
Соблюдение
речевых
норм

местоимениями;
10.4.2.16
самостоятельно
разбирать глагол как
часть речи;
10.4.2.17 правильно
писать глаголы в
неопределённой
форме;
10.4.2.18 определять
спряжения глаголов и
правильно писать
личные окончания
глаголов 1 и 2
спряжения;
10.4.2.19 знать
глаголы
повелительной
формы;
10.4.2.20 находить
глаголы
повелительной
формы в устной и
письменной речи;
10.4.2.21 правильно
употреблять их в
своей речи;
10.4.2.22 правильно
писать порядковые и
количественные
числительные;
10.4.2.23 находить
наречия в тексте,
ставить к ним
вопросы от глагола;
10.4.2.24 знать роль
наречий в
предложении;
10.4.2.25 находить
наречия в тексте,
ставить вопросы,
определять характер
наречий;
10.4.2.26 знать
правописание
наречий;
10.4.2.27 правильно
писать на конце
наречий О или А,
определяя их
написание по
приставкам;
10.4.2.28
самостоятельно

			определить часть речи и доказать это. 10.4.3.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях; 10.4.3.2 правильно писать предложения с прямой речью;
4 четверть			
	1 . 1 Слушание и говорение		10.1.1.1 понимать прочитанное; 10.1.1.2 выражать своё отношение к услышанному или прочитанному
			10.1.2.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях
			10.1.3.1 отвечать развернутым ответом на вопрос 10.1.3.1 отвечать на проблемный вопрос, используя цитаты
			10.1.4.1. участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения
	1.2 Чтение		10.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию текстов, соотнося заключённую в тексте информацию с информацией других источников/ личным опытом 10.2.2.1 различать жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма)

Права и свободы человека. Культурное наследие			10.2.3.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое
	1.3 Письмо		10.3.1.1 составлять сложный план
			10.3.1.1 составлять разные виды плана
			10.3.2.1 излагать содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного, прочитанного материала
			10.3.3.1 представлять информацию в виде презентаций
			10.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами рассуждения
		Наречие как часть речи Простое предложение. Простое предложение с однородными членами. Обращение. Сложные предложения с союзами И, А, НО, со словами КОТОРЫЙ, ГДЕ, ЧТО, КОГДА, ПОТОМУ ЧТО, ЧТОБЫ. Составление простых и сложных предложений. Постановка знаков препинания в предложениях. Прямая речь. Знаки препинания при прямой речи	10.4.1.1 самостоятельно разобрать слово по составу. правильно писать слова с ударными и безударными гласными, звонкими и глухими согласными в корне слов; 10.4.1.2 объяснять их правописание;
			10.4.2.2 использовать слова с прямым и переносным значением синонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова;
			10.4.2.2 самостоятельно разобрать слово по составу;
			10.4.2.3 правильно писать слова с ударными и

1 . 4
Соблюдение
речевых
норм

безударными
гласными, звонкими
и глухими
согласными в корне
с л о в ;
10.4.2.3 объяснять их
правописание;
10.4.2.12 делать
самостоятельно
морфологический
разбор имени
прилагательного;
10.4.2.13 изменять
прилагательные по
числам и падежам,
согласовывать их с
существительными в
роде, числе и падеже;
10.4.2.14 правильно
заменять
существительные
личными
местоимениями;
10.4.2.15 склонять
личные местоимения
и использовать их в
устной и письменной
р е ч и ;
10.4.2.16
самостоятельно
разбирать
10.4.2.23 находить
наречия в тексте,
ставить к ним
вопросы от глагола;
10.4.2.24 знать роль
наречий в
предложении;
10.4.2.25 находить
наречия в тексте,
ставить вопросы,
определять характер
наречий;
10.4.2.26 знать
правописание
наречий;
10.4.2.27 правильно
писать на конце
наречий "О или А",
определяя их
написание по
приставкам;
10.4.2.28
самостоятельно

		определить часть речи и доказать это.
		10.4.3.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях;
		10.4.3.2 правильно писать предложения с прямой речью

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 74-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 514-қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін " Оқу және тіл дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін " Оқу және тіл дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Оқу және тіл дамыту" пәнінің негізгі мақсаты – оқыған материалды дұрыс, жылдам, саналы түрде түсініп және мәнерлеп оқуға дағдыландыру, байланыстырып сөйлеуін дамыту, көркем шығармаларды қабылдау мен талдау негізінде білім алушылардың коммуникативті дағдыларын жетілдіру және рухани құндылықтарын қалыптастыру.

3. Оқыту міндеттері:

1) қазақ, орыс және әлем әдебиеті мен мәдениеті негізінде әлеуметтік тұрғыда табысты бейімделуіне ықпал жасайтын білімдерді, қабілеттерді, дағдыларды қалыптастыру;

2) білім алушылар көркем әдебиет шығармаларының авторлық түпкі ойын терең түсінулері үшін әдебиеттанушылық түсініктердің меңгерілуіне ықпал жасау;

3) білім алушылардың ұғымына лайықты мәтіндерді дауыстап және іштей оқу, оқыған шығармаларды саналы түрде түсіну дағдыларын қалыптастырып жетілдіру;

4) түрлі жанрдағы әдеби шығармаларды терең түсіну мен саралау негізінде коммуникативтік дағдыларды дамыту;

5) білім алушылардың байланыстырып сөйлеуін, ойлау қабілетін дамыту, өз ойына тұжырымдама жасай білу, ұқсастық пен себептік-нәтижелік байланысты анықтау дағдыларын қалыптастыру;

6) оқуға деген қажеттілікті қалыптастыру, білім алушылардың шығармашылық қабілеттерін дамыта отырып оқу дағдыларын жетілдіру;

7) білім алушыларда адамгершілік қасиеттерін, еңбекке, Отанына деген сүйіспеншілігін қалыптастыру.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзету міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; еңзар және белсенді сөздік қорын өсіру; тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылыстарын түзеу; дислексияны, дисграфияны и дизорфографияны алдын алу және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Оқу процесін ұйымдастыруға арналған педагогикалық тәсілдердің іске асырылуы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың арнайы оқу қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы білім беру принциптеріне негізделген:

1) білім беру жүйесін жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың даму ерекшеліктері мен деңгейіне және дайындығына сәйкес бейімдеу принципі;

2) оқытудың түзете-дамыта оқыту қағидасы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың ерекше білім алу қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады;

3) оқытудың әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады;

4) білім берудегі әрекеттік ықпал ету ақыл-ой кемістігі бар білім алушының тұлғасын дамыту ерекшелігін ескере отырып білім берудің негізгі заңдылықтары мен құрылымын айқындайтын психологиялық ғылымның теориялық қағидаларына негізделеді. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушының тұлғасын дамыту олар жасай алатын әрекетті (заттық-практикалық және оқу) ұйымдастыру сипатымен анықталатындығын мойындауға құрылады;;

5) оқытудың практикалық бағыттылығы оқылатын материал мен білім алушылардың практикалық әрекетімен арасындағы өзара тығыз байланысты анықтауды, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешу үшін маңызды білім мен икемділіктерді қалыптастыруды білдіреді;

6) ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға саралап және даралап ықпал ету бағдарлама мазмұнын меңгеру мүмкіндіктерінің әркелкілігінен, әр түрлі типологиялық ерекшеліктері оқу материалын меңгеруде және алынатын білім, білік және дағдылардың сапасынан көрінетін ерекше білім беруге қажеттіліктерін есепке алуды қарастырады. Зерде бұзылыстары бар білім алушылар үшін білім беру процесі 4 типологиялық топты құрайтын педагогикалық жіктелу негізінде іске асырылады (В.В.Воронкова бойынша): әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, оқушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады;

7) оқу және практикалық әрекетті арнайы педагогикалық басшылық ету қажеттілігі жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың төмен танымдық белсенділігі мен ойлаудың талдау және жалпылау қызметінің әлсіздігіне байланысты болады. Мұғалім білім алушылардың танымдық-оқу әрекетін олардың жеке білім алу мүмкіндіктеріне сәйкес ұйымдастырып бағыттайды.

6. "Оқу және тіл дамыту" оқу пәнін оқыту процесінде "Қазақ тілі", "Орыс тілі", "Айналадағы әлем", "Математика", "Жаратылыстану", "География", "Қазақстан тарихы", "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау", "Бейнелеу өнері", "Музыка және ән", "Дене тәрбиесі" сабақтарымен пәнаралық байланыс орнатылады.

7. Сынып бөлмесіндегі жиһаз жеке, жұп немесе топ ішіндегі жұмыс түрлерін ұйымдастыруға мүмкіндік беру үшін қозғалмалы болады.

8. Бағдарламаны меңгеру барысында көрнекілік пен техникалық құралдарды ұтымды пайдалану білім алушылардың тілін дамытуға, сөздік қорын молайтуға, материалды жеңіл меңгеруіне ықпал етеді, сабаққа деген ынтасы мен қызығушылығын арттырады.

9. Сыныптан тыс оқу сабақтары айына 1 рет жүргізіледі. Сабақтан тыс оқу сабақтарында білім алушылар олардың түсінуіне қол жетімді балалар әдебиетімен танысады. Оқуға деген қызығушылығын арттыру, қызығушылық тудыратын кітаптарды таңдауға, балаларға арналған кітаптардағы, газеттер мен журналдардағы әңгіме, ертегілерді, мақалаларды өз бетімен оқу әдетін қалыптастыру.

10. Сыныптағы білім алушылардың мүмкіндіктерімен ерекше оқыту қажеттілігіне байланысты тақырыпты меңгеруге қажет сағат санын мұғалім өзі анықтап, жоспарлайды; өткен материалды қайталау және бекіту барысында мұғалім білім алушыларға топтық және жеке жұмыстарды ұйымдастырады.

3-тарау. "Оқу және тіл дамыту" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

11. "Оқу және тіл дамыту" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 2) 6-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 3) 7-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 4) 8-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;
- 5) 9-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;
- 6) 10-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты құрайды.

12. "Оқу және тіл дамыту" пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Тыңдалым және айтылым";
- 2) 2-бөлім "Оқылым";
- 3) 3-бөлім "Тілдесу".

13. "Тыңдалым және айтылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) ақпаратты түсіну;
- 2) мәтіннен ақпаратты анықтау;
- 3) негізгі ойды анықтау;
- 4) сахналау және драмалау.

14. "Оқылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) оқылым стратегияларын қолдану;
- 2) мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату;
- 3) сыныптан тыс оқу;
- 4) әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу.

15. "Тілдесу" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) қарым-қатынастық дағдыларын дамыту;
- 2) жағдаятты болжау.

16. Пәнді оқыту барысында келесі тақырыптар қамтылады: қазақ халқының өмірі мен еңбегі, саяси-қоғамдық оқиғалар, кең-байтақ Ұлы Отанымыз, адамдардың достық қарым-қатынасы, бейбітшілік жолындағы қызметі; табиғат, оны қорғау; Тәуелсіздік күні, Президент күні, Астана күні, Конституция күні, Қазақстан халқының бірлігі мерекесі, Жеңіс күні, Балалар күні, Наурыз, Білім күні. Ұлы Отан соғысы кезіндегі ерліктер жөнінде жазылған әңгімелер, мақалалар, өлеңдер. Осы тақырыптар сыныптан сыныпқа қайталанып, күрделеніп, толықтырылып оқытылады.

17. "Оқу және тіл дамыту" пәнін оқыту лексикалық тақырыптар және жазушылар мен ақындардың шығармаларымен білім алушыларды таныстыруды көздейді (таңдау бойынша).

18. 5-сыныпқа арналған "Оқу және тіл дамыту" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: жеңіл мәтіндердің жалпы мазмұнын; аудио таспаға жазылған шағын шығармаларды түсіну; мәтіннің мазмұны бойынша негізгі сұрақтарға жауап беру; мәтінде түсініксіз сөздер мен сөйлемдерді табу; астарлы сөздерді қолдану; кейіпкерлерді, оқиғаларды, табиғат көріністерін сипаттайтын сөздер мен сөйлемдерді

іріктеу; мұғалімнің көмегімен көркем шығарманың негізгі ойын анықтау; мұғалімнің көмегімен әдеби шығарманың кейіпкерін бейнелеу; ертегілерді сахналауға қатысу;

2) оқылым: тұтас сөздермен дауыстап дұрыс оқу; мәнерлеп оқу: мәтіннің мазмұны мен мағынасына сәйкес интонация мен сөз қарқынын сақтау (кідіріс, логикалық ойлау дауыс сарыны); рөлге бөлініп оқу ("драматизация"); қойылған сұраққа жауап табу; тапқатар жаттау; мұғалімнің көмегімен шығарманың түрін анықтау;

3) тілдесу: мәтін, суреттердің мазмұны бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру; тақырыптық диалогтар құру, құрастырған диалогтың мағынасын дұрыс түсіну; мәтіндегі суреттер арқылы жағдаятты әрі қарай болжау.

19. 5-сынып бойынша оқылатын шығармалар:

1) халық ауыз әдебиеті: "Әлди, әлди бөпешім" (бесік жыры); мақал- мәтелдер; жұмбақтар; жанылтпаштар; санамақтар; ертегілер: "Қыз бен аю" "Ақымақ қасқыр", "Мысық неге тамақ ішкен соң жуынады?"; "Жүзім жегісі келген қасқыр"; "Мақтаншақ қоян";

2) туған табиғат көріністері (күз): "Күз айлары" А.Мусина; "Күз келді" М.Әлімбаева; "Бидай мен шырмауық" Әдина Жүсіп; "Отынға барғанда" Ә.Шынбатыров; "Нан" Е.Елубаев; "Нан қадірі";

3) менің достарым: "Дос" Қ.Ыбыраев; "Баға" Г.Бірімжанова; "Адал дос" М.Төрежанов; "Шың достық" Қ.Көпішев; "Игілік" Е.Өтетілеу ұлы; "Сәкенің жеңісі" Д.Төлебаев; "Үш жолдас" Д.Көбеева; "Жүз теңген болғанша" О.Жұматаева; "Достық" А.Әбутәліп; "Бірлік" Е.Ететілеуов; "Досым және мен" М.Әлімбаев; "Садақ жебесі"Ә.Қосанов; "Үш дос" М.Төрежанов;

4) менің Қазақстаным: "Отаным" К.Тұяқбай; "Біздің ту. Елтаңба.Әнұран"; "Отан деген" А.Илиясова; "Сенің Отаның"Б.Ысқақов; "Астана"Д.Төлепбек; "Елбасы" Д.Өтепберген; "Тәуелсіздік деген не?" Ш.Күмісбайұлы; "Тәуелсіздік" Нұрлан Қалқа; "Киіз үй мен ағаш үй"Ы.Алтынсарин; "Жайлау" А.Нұрмаханов; "Жайлаудағы той"А.Мусина; "Армысын ауыл" Сұлтан Калиұлы; "Ана тілі"; Әлдібай Тобылды; "Заңды білсең, адаспайсың" Б.Әділден; "Отан тобасы" "Ұлан" газетінен; Отаным менің Ә.Жәрімова;

5) туған табиғат көріністері (қыс): "Қыс айлары"А.Мусина; "Қар жауған күн" Г.Мұқышева; "Қыз қызығы" Бекен Датұлы; "Қар тоқтату"; "Суықторғай" Қ. Баянбаев; "Жаңа жыл" Ә.Асылбеков; "Шыршада" Р. Мұқанова; "Терезедегі өрнек"; "Қар жауғанда" "Алмат Исәділ; "Төбешік" Н.Носов; "Аяз" Қ.Толыбаев;

6) жануарлар әлемі: "Төлдерді қалай шақырады" О.Тұрманжанов; "Ақ ешкі"С.Сауытбековтан; "Бота мен бұзау"Қ.Толыбаевтан; "Кішкентай кірпі" Қуанышбек Қожахмет; "Саққұлақ" Бердібек Сопакбаев; "Бұғының мүйізі"Т.Жексенбайдан; "Түлкі мен ешкі" Ы.Алтынсарин; "Тиін мен қасқыр" Л.Н.Толстой; "Әдемі тиін" Т. Жексенбай; "Керік" Б.Үсенбаевтан; "Ақылды күшігім"А.Мұхитова; "Қоян мен қарақұстар" І.Қожабаевтан; "Балапан" "Ұлан"газетінен; "Қаңғыбас көжек"Т.Әдебиет;

7) туған табиғат көріністері (көктем): "Көктем айлары" А.Мусина; "Тәтті сәбіз" Б.Мұстафин; "Көктем келді" Зура Мейірханова; "Ең жақсы маусым" С.Оспанов "Құс ұясын бұзбайық" Ө.Тұрманжанов; "Кім бұрын өсер екен" С.Баруздиннен Аударған Л.Әсенова; "Көктем" Даулет Жетпіс; "Табиғатты қорға" Қ.Аймағамбетова; "Қызыл гүл" Ж.Әлмешов; "Сегізінші наурыз күні" С.Оспанов, "Сыйлық" Т.Әбдірайым; "Сарышымшық" М.Төрежанов; "Наурыз жыры" О.Асқар "Наурыз көже"; "Бата"; "Маржан мен жауқазын" З.Мейірхановадан; "Күміс жаңбыр төгілді" М.Әлімбаев; "Көк шыбық";

8) жақсылыққа асығындар: "Еңбек" Н.Жанаев; "Еңбек жемісі" Б.Әділ; "Жанар қалай кір жуды" Т.Әбдірайым; "Қолғанат" Н.Қадырбаев; "Асыл шөп" Ы.Алтынсарин; "Бақыт деген не?" Жәнібек Кәрбозин; "Кішентай көмекшілер" А.Хасенова; "Сақманшы" М.Құрманалин; "Тілазар" С.Аймаханқызы; "Дүкенде" М.Гумеров; "Қатқан нан" В.Сухомлинский; "Жалқау" Д.Қасенов; "Екі қыздың оқиғасы" А. К. Кусниденова; "Дәмді сорпа" Мәдіхат Төрежанов; "Манаттың кемшілігі" Әдина Жүсіптен;

9) туған табиғат көріністері (жаз): "Жаз айлары" А.Мусина; "Жаз келді" М.Амандықова; "Лагерьде" А.Мусина; "Көңілді жаз" Ө. Ақыпбеков; "Жаздың бір аптасы" Ш.Мамасерікова; "Балаларды қорғау күні" Е.Өтетілеуов.

20. 6-сыныпқа арналған "Оқу және тіл дамыту" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: аудио таспаға жазылған әртүрлі жанырдағы шағын мәтінді естіп, мазмұнын түсіну; мәтіндегі жана сөздерді тауып, мағынасын түсіну; мағынасы ұқсас және қарама-қармы мәндес сөздерді іріктеу; шығарманың және оның бөліктерінің негізгі ойын анықтау; мұғалімнің көмегімен әдеби шығарманың кейіпкерін бейнелеу; шағын шығармаларды сахналауға қатысу;

2) оқылым: шағын ертегі, тақпақ, мәтіндерді мәнерлеп, дұрыс, интонациясын сақтап, тыныс белгілеріне тоқтап оқып, негізгі мазмұнын түсіну; әдеби сөздің нормаларын сақтай отырып саналы түрде дауыстап дұрыс оқу; іштей оқу; тақпақтарды жатқа айту; мұғалімнің көмегімен шығарманың түрін анықтау және өз таңдауын дәлелдеу; сыныптан тыс оқу; мұғалімнің көмегімен балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты алу;

3) тілдесу: мәтін, сурет, ертегі, іс-әрекеттер бойынша; таныс заттардың басты белгілерін анықтап, сипаттау; сұраққа толық жауап беру, жауапты кеңейту, өздігінен сұрақ қою; диалогке даярлықсыз қатысу.

21. 6-сынып бойынша оқытылатын шығармалар:

1) халық ауыз әдебиеті: "Қарға, қарға қарғалар..."; тұрмыс-салт жырлары: "Әлди бөпем, әлди ау!" (бесік жыры), "Қаз-қаз балам, қаз балам" (тұсау кесер жыры), "Наурыз жыры", "Арыстан мен кісі", "Аю, түлкі және қойшы" "Күшік пен мысық" ертегілері; мақал-мәтелдер, жұмбақтар, жаңылтпаштар, санамақтар;

2) туған табиғат көріністері (жаз, күз): А. Құнанбаев "Жаз", "Күз", С. Торайғыров "Шілде" Қ. Мырза Әлі "Жаз", "Табиғат- жаратылыс пернесі". Е.Өтетілеуов "Күз", К. Г.

Паустовский "Жазбен қоштасу", Ғ. Қожахмет "Күз әуені"; табиғат құбылыстары туралы әңгімелер, мақал-мәтелдер;

3) менің достарым: С.Қалиұлы "Сәлем саған, мектебім", О.Асқар "Достық", С. Михалков "Достар өлеңі", Ж.Өтегенова "Бізде оқитын Алшабек";

4) менің Қазақстаным: Ө. Тұрманжанов "Туған өлкем", О. Асқар "Үйрен ана тіліңді", "Өз туым", Бақытбек Бәмішұлы "Ту", "Әнұран";

5) туған табиғат көріністері (қыс): А.Құнанбаев "Қыс", Е.Елубаев "Шаңғы жол", М.Пришвин "Соңғы аяз", "Қар астындағы құстар". С. Есенин "Қыс";

6) жақсылыққа асығындар: Зейнел-Ғаби Иманбаев "Достар", Л.Н.Толстой "Дәнек (сүйек)", А. К. Кусниденова "Екі қыздың оқиғасы І- бөлім - Іскергүл", "Екі қыздың оқиғасы. І бөлім - Жалқаугүл"; В.Сухомлинский "Қатқан нан"; Е.Елубай "Ерлік мәңгі есте";

7) туған табиғат көріністері (көктем): Б.Қозыкеев "Құс келеді". Д.Қанатбаев "Күлімде күн күлімде", Ө.Тұрманжанов "Көктем келді гүл алып", Нұрхан Жанаев "Гүл өсірсең, терлеп...", М.Пришвин "Көбелек";

8) жануарлар әлемі: Ө. Тұрманжанов "Ай мүйізді ақ қошқар", Зейнел-Ғаби Иманбаев "Айқас", "Мақтаншақ маса" мысал, "Жекпе жек", "Түлкі мен қоян", Хайуанаттар жайындағы ертегілер: "Арыстан мен түлкі", "Батыл есек", С.Боранбаев "Қайсысы қалай ішеді?", С. Оспанұлы "Тырна", "Көкек", "Қырғауыл", "Бөдене". Л.Н.Толстой "Қорқақ қояндар", "Құмырсқалар туралы".

22. 7- сыныпқа арналған "Оқу және тіл дамыту" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: карапайым әдеби мәтіндерді тындау, түсіну; аудио және видео таспаға жазылған сөйлемдердің түрін интонациясына байланысты ажырату; мағынасы ұқсас және қарама-қармы мәндес сөздерді іріктеу; шығарманың негізгі ойын анықтау; әдеби шығарманың кейіпкерін бейнелеу;

2) оқылым: әдеби шығармаларынан қысқа үзінділерді интонацияларын сақтап, мәнерлеп саналы түрде оқу; тақпақтарды жатқа айту, мұғалімнің көмегімен шығарманың түрін анықтау және өз таңдауын дәлелдеу; жазушылардың өмірінен негізгі ақпараттарды білу; балаларға арналған газет, журналдардан шағын мақалаларды өзбетімен оқу; кейіпкерлердің қылықтарын бағалау;

3) тілдесу: көрнекілік, рөлдік ойындар, жағдаяттар бойынша: сұрақтарға, үлгілерге сүйеніп, диалогтік сөйлеуге қатысу; шағын мазмұндама, құрастыру (тірек сөздер, ретсіз сөйлемдер, сурет бойынша); тақырыптарға сай тақпақ, жұмбақ жаттау, мазмұнын ауызша айтып беру.

23. 7-сынып бойынша оқылатын шығармалар:

1) халық ауыз әдебиеті: Тұрмыс-салт жырлары (малдың баласын сүюі - қой, сиыр, жылқы, түйе); төрт түлік малға қатысты тыйым сөздер; шешендік сөздер: "Бала Әйтекенің билігі"; "Халқына адал бол"; "Қазыбек би жайлы әңгіме"; Сырым шешен; мақал-мәтелдер: еңбек туралы, оқу-тәрбие туралы. Ертегілер: "Ұр, тоқпақ"; "Ақыл,

білім, бақыт"; "Торғай мен тышқан"; "Құмырсқаның қанағаты". Аңыз әңгімелер: "Асан қайғының жерұйықты іздеуі"; "Жиренше шешен"; "Алдар көсе мен Бай баласы"; "Қожанасырдың есек суаруы";

2) XIX ғасырдағы қазақ әдебиеті: Д.Бабатайұлы "О, Ақтан жас"; "Аягөз қайда барасың?". М.Өтемісұлы "Қызғыш құс"; "Біз ер едік". Ы.Алтынсарин "Атымтай Жомарт"; "Ананың сүюі"; "Әке мен бала"; "Сәтемір хан"; "Таза бұлақ". Ш.Құдайбердиев "Бір кесе меруерт". А. Құнанбайұлы "Әсемпаз болма әрнеге"; "Ғылым таппай мақтанба"; "Берекелі болса ел....";

3) XX ғасырдағы қазақ әдебиеті: С.Көбеев "Түлкі мен қырғауыл"; "Атасы мен немересі"; "Өсиет". М.Дулатов "Оқымысты бала"; "Мектептен". Ж.Аймауытов "Қартқожаның туған жері"; "Айт, шүү, ала атым!". М.Жұмабаев "Балалық шақ"; "Мен жастарға сенемін". С.Торайғыров "Кедей"; "Шәкірт ойы". С.Сейфулин "Қызыл шұнақ"; "Туған ел". Б.Майлин "Күлпаш". І.Жансүгіров "Малта". А.Тоқмағамбетов "Бидай мен қаңбақ";

4) заманауи қазақ әдебиеті: Д.Әбілев "Астанаға ақбата". С.Сарғасқаев "Шыбық". Н.Қазыбеков "Наурыз көже". Е.Өтетілеуов "Отан". С.Қалиұлы "Елтаңбасы елімнің", Күмісбайұлы "Көктудің желбірегені". З.Бейсенбаев "Астана қаласы – жаңа астана". Ш.Сариев "Тәуелсіздік монументі" Ө.Ақыпбекұлы "Сөз сиқырын ұғайық";

5) әлем әдебиеті: А.С.Пушкин "Күтушіге". М.Ю.Лермонтов "Бұлбұл мен көкек"; "Желкен". Ф.В.Сухомлинский "Орманда бәрі ән шырқайды"; "Қалтадағы бал". И.В.Крылов "Аққу, Шортан, Шаян"; "Құмырсқа мен шегіртке". Ханс Кристиан Андерсен "Тебен ине". Р. Киплинг "Рикки-Тикки-Тави". Марк Твен "Том Сойердің басынан кешкендері" Д. Родари "Алисаның арманы" Назым Хикмет "Үш жігіт туралы хикая", Р. Гамзатов "Ана тілі".

24. 8-сыныпқа арналған "Оқу және тіл дамыту" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: аудио және видео таспаға жазылған балаларға арналған шығармаларды тыңдау, неізгі ойын түсіну; мұғалімнің көмегімен кейіпкерлерге мінездеме беру; мәтіннің мазмұнын жоспар бойынша, толық, қысқа, теріп айту; әдеби шығармалардағы кейіпкерлердің сөздерін рөлге бөліп оқу;

2) оқылым: әдеби шығармаларды саналы түрде оқу; тақпақтар мен прозалық үзінді жаттау; қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату; балаларға арналған кітаптарды, газет, журналдардан мақалаларды өзбетімен оқу; мұғалімнің көмегімен талқыланып жатқан оқиғаны бағалау ; мұғалімнің көмегімен энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу;

3) тілдесу: қатынас мақсатын (хабарлау, түсіндіру, сұрау, ой бөлісу) жағдайын (көңілді, көтеріңкі, сабырлы) ескере отырып, әңгімеге, диалогке қатысу; сөйлеу тәртібін сақтау: сөйлесіп тұрған адамды тыңдау, орынды сұрақ қою; өтілген және кім туралы? не туралы? не істедің? не істеп отырсың? не істейсің? не істедіңдер? сұрақтарына

дұрыс жауап беру; тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау.

25. 8-сынып бойынша оқылатын шығармалар:

1) ауыз әдебиеті: "Аяз би" ертегісі; Доспамбет жырау "Қоғалы көлдер, қом сулар", "Айналайын, Ақ Жайық" толғаулары; ертегілер: "Қарлығашпен дәуіт", "Алтын сақа", "Түлкі, тасбақа, кене", "Бір үзім нан". "Қожанасырдың хикаялары", мысалы, "Ер-азамат екі сөйлемес болар"; білім, еңбек туралы мақал-мәтелдер. Жаңылтпаш пен жұмбақтар;

2) XIX ғасырдағы қазақ әдебиеті: Ш.Құдайбердиев "Жаз келер", "Ақылшыл торғай", М. Сұлтанқожаұлы "Артық қой халыққа қылған бір әділ іс" өлеңі, "Жолдас болсаң жақсымен"-үзіндісі, Ы.Алтынсарин "Тазша бала" Ж.Аймауытов "Қыс", "Жаз келді". "Жазғытұрым";

3) XX ғасырдағы қазақ әдебиеті: С.Мұратбеков "Жусан иісі" әңгімесі; О.Бөкей "Тортай мінер ақбоз ат" әңгімесі; Т. Жароков "Ауыл күзі" өлеңі, М. Қабанбай "Бауыр" әңгімесі. І. Жансүгіров "Қара бауыр". С. Сейфуллин "Жер қазғандар", "Көкшетау", М. Мақатаев "Жасыл бағым жайнаған". Ж. Бөдеш "Қандай жақсы" С. Бегалин "Саяхатшылар" өлеңі, "Жас бұтақ", "Мектеп бағында" әңгімелері, Ә. Шәріпова "Партизан қызы". Ж.Жабаев "Атамның әлди", "Балаларға";

4) заманауи қазақ әдебиеті: З.Наурзбаева, Л. Калаус "Алтын тостаған іздеу. Бату және оның достарының оқиғалары". С. Дуйсенбиев "Алматының апорты" әңгіме. Н. Айтов "Отан";

5) әлем әдебиеті: М.Ю.Лермонтов "Ақ желкен" "Бородино", И.А.Крылов "Қарға мен түлкі", "Піл мен қанден", Л.Н.Толстой "Қасқыр күшігін қалай үйретеді", "Жел неден пайда болады?", А.С. Пушкин "Бұлт". Г.Х. Андерсен "Түйме қыз" ертегісі. М.Пришвин "Сәуір күні", "Серуен". Д. Лондон "Әппақ тыныштық".

26. 9-сыныпқа арналған "Оқу және тіл дамыту" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: басылымдардағы шағын (газет, журнал) мақалаларды түсіну; шығарманың негізгі идеясын түсіну; мәтіндегі абзацтың рөлін түсіну; күрделі сөздерді түсіну; аудио және видео таспаға жазылған балаларға арналған шығармаларды тыңдау, негізгі ойын түсіну; өз бетімен әдеби шығармалардағы кейіпкерлердің сөздерін рөлге бөліп оқу, сахналау;

2) оқылым: орфоэпиялық норманы және негізгі ерекшеліктерді сақтап әдеби шығармаларды оқу; жоспар құру, жоспар бойынша мазмұнын айту; сыныптан тыс газет, журнал, қолжетімді шағын шығармаларды оқу; тақпақтар мен прозалық үзінді жаттау; қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату; балаларға арналған кітаптарды, газет, журналдардан мақалаларды өзбетімен оқу;

3) тілдесу: мәтінмен жұмыс істеу кезінде әңгіменің негізгі құрылымын сақтау (кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды) логикалық кезектілігін сақтап, себепті - салдарын ашу, тілдің лексикалық грамматикалық құралдарын дұрыс қолдану; басталған әңгімені

жалғастыру; қысқа ертегі, әңгімелердің мазмұнын айту; күнделікті тұрмысқа, оқуға, қатынасқа қатысты жағдаяттарда қарым-қатынас жасап сөйлесу, сұрақ қою, диалогті қолдау; мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін тыңдау арқылы көтерілетін мәселені болжау.

27. 9-сынып бойынша оқу пәнінен оқылатын шығармалар:

1) халық ауыз әдебиеті: қиял-ғажайып ертегілер: "Алтын мүйізді киік", "Молда, ұста, тігінші", "Керкұла атты Кендебай" ертегісі. Алдар көсе жайындағы аңыздар, мысалы "Алдар көсе мен шық бермес Шығайбай". Елдік туралы мақал-мәтелдер. Өнер-білім турлы мақал-мәтелдер. Жаңылтпаш пен жұмбақтар. Өтірік өлеңдер;

2) XIX ғасырдағы қазақ әдебиеті: Абай Құнанбайұлы "Мен жазбаймын өлеңді ермек үшін", "Сабырсыз, арсыз, еріншек" өлеңдері, қара сөздері: "Бірінші сөз", "Жетінші сөз", "Отыз бірінші сөз". Шәкәрім Құдайберді ұлы "Ұлыстың ұлы күнінде";

3) XX ғасырдағы қазақ әдебиеті: М.Дулатов "Оқымысты бала", "Мектептен". Б.Майлин "Наурыз", Ж.Жабаев "Июнь жарлығы", "Шәкірт балаларға". Б.Соқпақбаев "Менің атым Қожа"; Н.Ақыш "Қиырдан келген көгершін". С.Мұқанов "Батыр қыз", "Бақташының баласы" С.Бегалин "Ойламаған жүріс", "Ұрыншақ", М.Әуезов "Қараш-қараш оқиғасы" (үзіндісі), С.Сарғасқаев "Сұлутөрде достар көп" Е.Өтетілеуов "Ана тілегі", "Алтай";

4) заманауи қазақ әдебиеті: М. Шаханов "Нарынкұм зауалы"; Е.Жүніс "Менің атым -Тәуелсіздік" өлеңі, К.Салықов "Астана - азияның ару қызы", М.Әлімбаев "Ана тілі", "Сен ортақ дастарқансың бәрімізге";

5) әлем әдебиеті: Н.А.Некрасов "Мазай атай мен қояндар", А.Пушкин "Қысқы кеш", И.А.Крылов "Ат пен есек", Л.Н.Толстой "Өртсөндіргіш иттер", "Филипок", "Мюнхаузен хикаялары" неміс ертегісі, "Көлеңке сатып алған жігіт" корей халық ертегісі.

28. 10-сыныпқа арналған "Оқу және тіл дамыту" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: мәтіннің мазмұнын толық айту; газет, журнал, мақалаларындағы қазақ тіліндегі дыбыстардың айтылу нормасын, интонациясын сақтап, саналы оқып түсіну, сұраққа жауап беру; қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату; оқыған кітаптар, газет, журналдағы мақалаларға пікір құрастыру; ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану;

2) оқылым: орфоэпиялық норманы және негізгі ерекшеліктерді сақтап әдеби шығармаларды оқу; жоспар құру, жоспар бойынша мазмұнын айту; сыныптан тыс газет, журнал, қолжетімді шағын шығармаларды оқу; тақпақтар мен прозалық үзінді жаттау; қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату; балаларға арналған кітаптарды, газет, журналдардан мақалаларды өзбетімен оқу;

3) тілдесу: диалог, монолог құрастыру; әртүрлі жағдаяттар жағдайында сөйлеу мәдениетін сақтап диалогке, әңгімеге қатысу, сұрақ қою; өз ойын түсінікті, толық жеткізу; мәтіннің басты кейіпкерлерін өзбетімен сипаттау; қысқа әңгіме, ертегілердің, тақпақ, өлеңдердің мазмұнын айту; мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиганың дамуы мен аяқталуын болжау.

29.10-сынып бойынша оқу пәнінен оқылатын шығармалар:

1) халық ауыз әдебиеті: Асан қайғы "Асан қайғының жерге айтқан сыны" аңызы; "Қобыланды батыр" жыры; Қиял-ғажайып ертегілер: "Достық", "Үш батыр", "Ішкі сұлулық пен сыртқы сұлулық" әңгімесі, Батырлық, ерлік туралы мақал-мәтелдер. Адамгершілікке байланысты мақал-мәтелдер. Жаңылтпаш пен жұмбақтар. Өтірік өлеңдер;

2) XIX ғасырдағы қазақ әдебиеті:Ы. Алтынсарин "Өсиет өлеңдер", "Әй жігіттер". Ш.Құдайбердіұлы "Еңлік-Кебек" дастаны, "Жастарға" өлеңі;

3) XX ғасырдағы қазақ әдебиеті: Ж. Аймауытов "Ұран", "Ұршық". М.Әуезов "Көксерек", М. Хакімжанова "Мәншүк", С.Бақбергеновтің "Талғат" повесі (үзінділер). Б.Момышұлы "Ұшқан ұя" әңгімесі, С.Бегалин"Жершіл шымшық", "Бес батыр", "Бала Шоқан (Мүсінші мысық)" әңгімелері.

Ж.Жабаев "Ленинградтық өрендерім", "Жастық жыры". С.Мұқанов "Бақташының баласы" ("Жаралы құлын").С. Сарғасқаев "Тәмпіш қара" (үзіндісі).Ш. Мұртаза "Интернат наны". Сағынғали Сейітов "Науан Наурыз, армысың!";

4) заманауи қазақ әдебиеті: М. Шаханов "Желтоқсан алаңы". Қ. Сарин "Тәуелсіздік", "Астана". Е.Жүніс "Астана метаморфозасы" (үзінді).

М.Қаназов "Жер кіндігі". Н.Айтов "Қазағым". Ф.Тайтелиев "Өмір жаңғырығы", "Құнды сурет" өсиет әңгімелер;

5) әлем әдебиеті: А.С.Пушкин "Ескерткіш"; М.Шолохов "Адамның тағдыры". Джек Лондон "Мексика ұлы" әңгімесі. Л.Н. Толстой "Балалық шақ". (үзінділері), "Федотка", М.Пришвин "Батпақ". В.Осеева "Васек Трубачев және оның жолдастары".

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

30. Бағдарламада оқу мақсаттары төрт саннан тұратын кодтық белгімен белгіленді; кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан сөйлеу әрекеттерінің ретін, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді, мысалы, 5.5.1.1 кодында "5" - сынып; "5.1" - дағдылар; "1" - оқу мақсатының реттік нөмірі.

31. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) тыңдалым және айтылым:

1-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып

1.1 Ақпаратты түсіну	5.1.1.1 жеңіл мәтіндердің жалпы мазмұнын түсіну 5.1.1.2 аудио таспаға жазылған шағын шығармаларды түсіну	6.1.1.1 мәтіннің негізгі мағынасын түсіну 6.1.1.2 аудио таспаға жазылған әртүрлі жанырдағы шағын мәтінді естіп, мазмұнын түсіну	7.1.1.1 карапайым әдеби мәтіндерді тыңдау, түсіну 7.1.1.2 аудио және видео таспаға жазылған сөйлемдердің түрін интонациясына байланысты ажырату	8.1.1.1 мәтіннің негізгі мағынасын түсіну, анықтау 8.1.1.2 аудио және видео таспаға жазылған балаларға арналған шығармаларды тыңдау. Неізгі ойын түсіну	9.1.1.1 басылымдардағы шағын (газет, журнал) мақалаларды түсіну 9.1.1.2 шығарманың негізгі идеясын түсіну 9.1.1.3 мәтіндегі абзацтың рөлін түсіну 9.1.1.4 күрделі сөздерді түсіну 9.1.1.5 аудио және видео таспаға жазылған балаларға арналған шығармаларды тыңдау. Неізгі ойын түсіну	10.1.1.1 естіген мәтіндердің негізгі мазмұнын түсіну 10.1.1.2 аудио және видео таспаға жазылған әртүрлі жанырдағы материалды тыңдау. Түсіну. Қысқаша неізгі ойын жеткізу
1.2 Мәтіннен ақпаратты анықтау	5.1.2.1 мәтіннің мазмұны бойынша негізгі сұрақтарға жауап беру 5.1.2.2 мәтінде түсініксіз сөздер мен сөйлемдерді табу; астарлы сөздерді қолдану 5.1.2.3 мәтіндегі сөздер мен сөйлемдерді қолдану 5.1.2.4 кейіпкерлерді, оқиғаларды, табиғат көріністерін сипаттайтын	6.1.2.1 мәтіндегі жаңа сөздерді тауып, мағынасын түсіну 6.1.1.2 сұраққа өздігінен жауап бергенде жаңа сөздерді қолдануға үйрету 6.1.1.3 түсініксіз сөздерді табу 6.1.2.4 мағынасы ұқсас және қарама-қармы мәндес сөздерді іріктеу	7.1.2.1 басты кейіпкерлердің сипатын, іс-әрекетін тауып, көрсету 7.1.2.2 мағынасы ұқсас және қарама-қармы мәндес сөздерді іріктеу	8.1.2.1 мәтіндегі сөз мағынасының ерекшеліктерін ажырату 8.1.2.2 мұғалімнің көмегімен кейіпкерлерге мінездеме беру 8.1.2.3 кейіпкерлердің мінез-құлығының ерекшеліктерін мәтіннен мысал келтіріп, сипаттап беру 8.1.2.4 мәтіннің мазмұнын жоспар бойынша, толық, қысқа, теріп айту	9.1.2.1 жаңа сөздердің мағынасын меңгеру	10.1.2.1 шығарманың мазмұнын түсініп керекті

	сөздер мен сөйлемдерді іріктеу					ақпаратты анықтау
1.3 Негізгі ойды анықтау	5.1.3.1 мұғалімнің көмегімен көркем шығарманың негізгі ойын анықтау 5.1.3.2 мұғалімнің көмегімен кейіпкерлердің қылықтарына деген көзқарастарын анықтау	6.1.3.1 шығарманың және оның бөліктерінің негізгі ойын анықтау	7.1.3.1 шығарманың негізгі ойын анықтау	8.1.3.1 шығарманың негізгі идеясын анықтау	9.1.3.1 шығарманың негізгі мағынасын анықтау	10.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау
1.4 Сахналау және драмалау	5.1.4.1 мұғалімнің көмегімен әдеби шығарманың кейіпкерін бейнелеу 5.1.4.2 кейіпкерлердің түрлі эмоциялық жағдайын көрсету 5.1.4.3 ертегілерді сахналауға қатысу	6.1.4.1 мұғалімнің көмегімен әдеби шығарманың кейіпкерін бейнелеу 6.1.4.2 кейіпкерлердің түрлі эмоциялық жағдайын көрсету 6.1.4.3 шағын шығармаларды сахналауға қатысу	7.1.4.1 әдеби шығарманың кейіпкерін бейнелеу 7.1.4.2 кейіпкерлердің түрлі эмоциялық жағдайын көрсету	8.1.4.1 әдеби шығармалардағы кейіпкерлердің сөздерін рөлге бөліп оқу 8.1.4.2 өз бетімен әдеби шығармалардағы кейіпкерлердің сөздерін рөлге бөліп оқу	9.1.4.1 өз бетімен әдеби шығармалардағы кейіпкерлердің сөздерін рөлге бөліп оқу, сахналау	10.1.4.1 өз бетімен әдеби шығармалардағы сахналау

2) оқылым:

2-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10
	5.2.1.1 әдеби сөздің нормаларын сақтай отырып саналы түрде тұтас сөздермен дауыстап дұрыс оқу 5.2.1.2 мәнерлеп оқу: мәтіннің	6.2.1.1 шағын ертегі, тапқак, мәтіндерді мәнерлеп, дұрыс,				

2.1 Оқылым стратегияларын қолдану	мазмұны мен мағынасына сәйкес интонация мен сөз қарқынын сақтау (кідіріс, логикалық ойлау дауыс сарыны) 5.2.1.3 рөлге бөлініп оқу ("драматизация") 5.2.1.4 іштей оқу негізінде әртүрлі тапсырмаларды орындау 5.2.1.5 жеңіл әңгімелерді өзбетімен оқу 5.2.1.6 мұғалімнің тапсырмаларын орындау (қойылған сұраққа жауап табу, мазмұндауға, мәнерлеп оқуға дайындалу) 5.2.1.7 тақпақтар жаттау жатқа 6-8 тақпақ білу	интонациясын сақтап, тыныс белгілеріне тоқтап оқып, негізгі мазмұнын түсіну 6.2.1.2 әдеби сөздің нормаларын сақтай отырып саналы түрде дауыстап дұрыс оқу 6.2.1.3 іштей оқу 6.2.1.4 алдын ала берілген тапсырмаларды орындау мақсатымен (мәнерлеп оқуға дайындалу, сұрақтар бойынша белгіленген бөліктерін анықтау, мазмұндауға дайындалу) 6.2.1.5 тақпақтар жаттау. жатқа 8-10 тақпақ білу	7.2.1.1 әдеби шығармаларынан қысқа үзінділерді интонацияларын сақтап, мәнерлеп саналы түрде оқу 7.2.1.2 оқу техникасын, тыныс белгілеріне сәйкес келмейтін логикалық кідірістерді сақтау дағдыларын жетілдіру 7.2.1.3 тақпақтар жаттау; жатқа 10 тақпақ білу	8.2.1.1 қазақ тілі орфоэпиясының нормаларын сақтай отырып оқу 8.2.1.2 әдеби шығармаларды саналы түрде оқу 8.2.1.3 тақпақтар мен прозалық үзінді жаттау. жатқа 10 тақпақ білу	9.2.1.1 орфоэпиялық норманы және негізгі ерекшеліктерді сақтап әдеби шығармаларды оқуын жетілдіру 9.2.1.2 жоспар құру, жоспар бойынша мазмұнын айту 9.2.1.3 сыныптан тыс газет, журнал, қолжетімді шағын шығармаларды оқу; 9.2.1.4 тақпақтар мен прозалық үзінді жаттау; жатқа 10 тақпақ және 2 прозалық үзінді білу	10 ма ай 10 ж, ма қаз ай, 1 са ок сұ бе
2.2 Мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	5.2.2.1 мұғалімнің көмегімен шығарманың түрін анықтау	6.2.2.1 мұғалімнің көмегімен шығарманың түрін анықтау және өз таңдауын дәлелдеу	7.2.2.1 мұғалімнің көмегімен шығарманың түрін анықтау және өз таңдауын дәлелдеу	8.2.2.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату	9.2.2.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату	10 қа сө ме сө құ жә ер аж
	5.2.3.1 білім алушылардың оқырман дербестігін қалыптастыру	6.2.3.1 балалар көркем				

2 . 3 Сыныптан тыс оқу	мұғалім берген тақырып бойынша тәрбиеші көмегімен мектеп кітапханасынан кітап таңдау 5.2.3.3 оқыған материалдар бойынша әңгімелесу 5.2.3.4 қызықты үзінділер оқу және мазмұндау 5.2.3.5 оқыған кітаптарға ұжыммен шағын пікір құрастыру 5.2.3.6 мұғалімнің қалауы бойынша сыныптан тыс оқуын бақылайтын карточкаларын талдау	әдебиетін, балаларға арналған газет, журналдарды жүйелі түрде оқу 6.2.3.2 мұғалім берген форма бойынша сыныптан тыс оқудың күнделігін немесе стендісін жүргізу 6.2.3.3 оқыған шығарманы талқылау 6.2.3.4 оқыған кітаптарға ұжыммен шағын пікір құрастыру 6.2.3.5 мұғалімнің тапсырмасы бойынша оқыған мәтінді 6.2.3.6 бас кейіпкерлерді атау және оларға деген өз көзқарасын білдіру	7.2.3.1 жазушылардың өмірінен негізгі ақпараттарды білу 7.2.3.2 мектеп кітапханадан кітаптар алып оқу 7.2.3.3 балаларға арналған газет, журналдардан шағын мақалаларды өзбетімен оқу 7.2.3.4 мұғалімнің көмегімен пікірлер құрастыру 7.2.3.5 шығарманың негізгі ойын жеткізе білу 7.2.3.6 кейіпкерлердің қылықтарын бағалай білу	8.2.3.1 балаларға арналған кітаптарды, газет, журналдардан мақалаларды өзбетімен оқу 8.2.3.2 оқыған кітаптарды, мақалаларды талқылау 8.2.3.3 кітапқа пікір құрастыру 8.2.3.4 талқылау мақсатымен бір тақырыпта мерзімді баспа сөздегі мақалаларды оқу 8.2.3.5 мұғалімнің көмегімен талқыланып жатқан оқиғаны бағалау 8.2.3.6 сыныптан тыс оқудың күнделігін жүргізу	9.2.3.1 балаларға арналған кітаптарды, газет, журналдардан мақалаларды өзбетімен оқу 9.2.3.2 оқыған кітаптарды, мақалаларды талқылау 9.2.3.3 оқыған кітаптар, газет, журналдағы мақалаларға пікір құрастыру 9.2.3.4 сыныптан тыс оқудың күнделігін жүргізу	10 оқу ға жу ма құ 10 сы оқ кү жу
2 . 4 Өртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	5.4.2.1 мұғалімнің көмегімен сөздіктен қажетті ақпаратты ала білу	6.4.2.1 мұғалімнің көмегімен балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу	7.4.2.1 мұғалімнің көмегімен балаларға арналған газет-журналдардан , сөздіктерден қажетті ақпараттарды алу	8.4.2.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу	9.4.2.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар , оқулықтардан деректерді алу	10 эн ға оқ ал де қо

3) тілдесу:

3-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сыны
	5.3.1.1 мәтін,		7.3.1.1 көрнекілік, рөлдік ойындар , жағдаяттар бойынша: сұрақтарға,	8.3.1.1 қатынас мақсатын (хабарлау, түсіндіру, сұрау, ой бөлісу) жағдайын (көңілді,		10.3.1. диалогт моноло сөйлеу құраст 10.3.1.

3.1 Қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	суреттердің мазмұны бойынша қойылған: сұрақтарға қарапайым үлгілерді пайдаланып жауап беру, сөйлесу 5.3.1.2 сюжетті - рөлдік ойындар арқылы диалогтық және монологтік сөйлеуін дамыту 5.3.1.3 тақырыптық диалогтар құру. құрастырған диалогтың мағынасын дұрыс түсіну 5.3.1.4 сөйлем түрлерінің айтылу интонациясына көңіл бөлу, еліктеу 5.3.1.5 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы, диалогке қатысу (мұғалімнің басшылығымен)	6.3.1.1 мәтін, сурет, ертегі, іс-әрекеттер бойынша үлгілерді пайдаланып сұрақтарға жауап қайтару, әңгімелесу 6.3.1.2 таныс заттардың басты белгілерін анықтап, сипаттау; сұраққа толық жауап беру, жауапты кеңейту, өздігінен сұрақ қоя білу 6.3.1.3 коммуника тивтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы, диалогқа даярлықсыз қатысу	үлгілерге сүйеніп, диалогтік сөйлеге қатысу 7.3.1.2 берілген сөйлеу үлгілері бойынша диалогтар құру 7.3.1.3 шағын мазмұндама, құрастыру (тірек сөздер, ретсіз сөйлемдер, сурет бойынша) 7.3.1.4 әртүрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогтық сөйлеуге қатысу 7.3.1.5 тақырыптарға сай тақпақ, жұмбақ жаттау, мазмұнын ауызша айтып беру 7.3.1.6 коммуника тивтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы, диалогқа даярлықсыз қатысу, өз пікірін білдіру	көтеріңкі, сабырлы) ескере отырып, әңгімеге, диалогке қатысу 8.3.1.2 сөйлеу тәртібін сақтау: сөйлесіп тұрған адамды тыңдау, орынды сұрақ қою 8.3.1.3 өтілген және кім туралы? не туралы? не істедің? не істеп отырсың? не істейсің? не істедіңдер? сұрақтарына дұрыс жауап беріп, диалогтық сөйлеуге қатысу 8.3.1.4 мұғалімнің басшылығымен немесе өздігінен бірігіп құрастырған жоспар бойынша шағын көлемде мазмұндама құрастыру 8.3.1.5 коммуникативтік жағдаятқа сай ресми сөздер мен тіркестер, дайын тіркестер мен терминдерді орынды қолданып, диалогқа қатысу, ойын анық жеткізу	9.3.1.1 диалог, монолог құру 9.3.1.2 мәтінмен жұмыс істеу кезінде әңгіменің негізгі құрылымын сақтау (кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды) логикалық кезектілігін сақтап, себепті - салдарын ашу, тілдің лексикалық грамматикалық құралдарын дұрыс қолдану 9.3.1.3 басталған әңгімені жалғастыру 9.3.1.4 қысқа ертегі, әңгімелердің мазмұнын айту 9.3.1.5 күнделікті тұрмысқа, оқуға, қатынасқа қатысты жағдаяттарда қарым-қатынас жасап сөйлесу, сұрақ қою, диалогті қолдау; 9.3.1.6 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздерді еркін қолданып, диалогке қатысу	әртүрлі жағдаят жағдайы сөйлеу мәдениетін сақтап, әңгімеге сұрақ қоя білу, өз ойын, толық сөйлеу мәтіннің кейіпкері өзбетім сипаттау 10.3.1. қысқа ертегілер тақпақ өлеңдер мазмұнын сөйлем түрлері айтылу интонация көңіл еліктеу 10.3.1. коммуникативтік жағдаят ғылыми халықаралық термин ғылым деректе орынды қолданып диалог монолог ойын да жүйелі ж
3.2 Жағдаятты болжау	5.3.2.1 мәтіндегі суреттер арқылы жағдаятты әрі қарай болжау	6.3.2.1 тақырып және бастамасы бойынша жағдаятты әрі қарай болжау	7.3.2.1 шығарма кейіпкерлерінің әрекеттері, сипаттамалары және оқиғалар арқылы жағдаятты әрі қарай болжау	8.3.2.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау	9.3.2.1 мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін тыңдау арқылы көтерілетін мәселені болжау	10.3.2. мәтін ұз тыңдай оқиғаны мен аяқ болжау

32. Осы Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Оқу және тіл дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

33. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 5-10
сыныптар үшін "Оқу және тіл
дамыту" пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік оқу
бағдарламасына
қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Оқу және тіл дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
Халық ауыз әдебиеті	1. Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	5.1.1.1 жеңіл мәтіндердің жалпы мазмұнын түсіну
		1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	5.1.2.1 мәтіннің мазмұны бойынша негізгі сұрақтарға жауап беру
		1.3 негізгі ойды анықтау	5.1.3.1 мұғалімнің көмегімен көркем шығарманың негізгі ойын анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	5.1.4.1 мұғалімнің көмегімен әдеби шығарманың кейіпкерін бейнелеу
Туған табиғат көріністері (жаз, күз)	2. Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	5.2.1.1 әдеби сөздің нормаларын сақтай отырып саналы түрде тұтас сөздермен дауыстап дұрыс оқу;
		2.3 сыныптан тыс оқу	5.2.3.1 білім алушылардың оқырман дербестігін қалыптастыру
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	5.4.2.1 мұғалімнің көмегімен сөздіктен қажетті ақпаратты ала білу
Менің достарым	3. Тілдесу	3.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	5.3.1.1 мәтін, суреттердің мазмұны бойынша қойылған: сұрақтарға қарапайым үлгілерді пайдаланып жауап беру, сөйлесу
2-тоқсан			

Менің Қазақстаным	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	5.1.1.1 жеңіл мәтіндердің жалпы мазмұнын түсіну
		1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	5.1.2.2мәтінде түсініксіз сөздер мен сөйлемдерді табу
		1.3 негізгі ойды анықтау	5.1.3.1мұғалімнің көмегімен көркем шығарманың негізгі ойын анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	5.1.4.1мұғалімнің көмегімен әдеби шығарманың кейіпкерін бейнелеу
	2. Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	5.2.1.2 мәнерлеп оқу: мәтіннің мазмұны мен мағынасына сәйкес интонация мен сөз қарқынын сақтау (кідіріс, логикалық ойлау дауыс сарыны)
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	5.2.2.1 мұғалімнің көмегімен шығарманың түрін анықтау
		2.3 сыныптан тыс оқу	5.2.3.1 білім алушылардың оқырман дербестігін қалыптастыру
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	5.4.2.1 мұғалімнің көмегімен сөздіктен қажетті ақпаратты ала білу
Туған табиғат көріністері (қыс)	3. Тілдесу	3 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	5.3.1.1 мәтін, суреттердің мазмұны бойынша қойылған: сұрақтарға қарапайым үлгілерді пайдаланып жауап беру, сөйлесу
		3.2 жағдаятты болжау	5.3.2.1 мәтіндегі суреттер арқылы жағдаятты әрі қарай болжау
3-тоқсан			
Жануарлар туралы Туған табиғат көріністері (қыс)	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	5.1.1.2 аудио таспаға жазылған шағын шығармаларды түсіну
		1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	5.1.2.2 мәтінде түсініксіз сөздер мен сөйлемдерді табу; астарлы сөздерді қолдану
		1.3 негізгі ойды анықтау	5.1.3.2 мұғалімнің көмегімен кейіпкерлердің қылықтарына деген көзқарастарын анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	5.1.4.1мұғалімнің көмегімен әдеби шығарманың кейіпкерін бейнелеу 5 . 1 . 4 . 2 кейіпкерлердің түрлі эмоциялық жағдайын көрсету
	2. Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	5.2.1.3 рөлге бөлініп оқу ("драматизация") 5 . 2 . 1 . 4 іштей оқу негізінде әртүрлі тапсырмаларды орындау
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	5.2.2.1 мұғалімнің көмегімен шығарманың түрін анықтау
		2.3 сыныптан тыс оқу	5.2.3.2 мұғалім берген тақырып бойынша тәрбиеші көмегімен мектеп кітапханасынан кітап таңдау 5 . 2 . 3 . 3 оқыған материалдар бойынша әңгімелесу

		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	5.4.2.1 мұғалімнің көмегімен сөздіктен қажетті ақпаратты ала біл
Туған табиғат көріністері (көктем)	3. Тілдесу	3.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	5.3.1.2 сюжетті - рөлдік ойындар арқылы диалогтық және монологтық сөйлеуін дамыту; 5.3.1.3 тақырыптық диалогтар құру. Құрастырған диалогтың мағынасын дұрыс түсіну
		3.2 жағдаятты болжау	5.3.2.1 мәтіндегі суреттер арқылы жағдаятты әрі қарай болжау
4-тоқсан			
Жақсылыққа асығындар	1. Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	5.1.1.2 аудио таспаға жазылған шағын шығармаларды түсіну.
		1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	5.2.1.5 жеңіл әңгімелерді өзбетімен оқу. 5.2.1.6 мұғалімнің тапсырмаларын орындау (қойылған сұраққа жауап табу, мазмұндауға, мәнерлеп оқуға дайындалу) 5.2.1.7 тапқатар жаттау, жатқа 6-8 тапқак білу
		1.3 негізгі ойды анықтау	5.1.3.1 мұғалімнің көмегімен көркем шығарманың негізгі ойын анықтау 5.1.3.2 мұғалімнің көмегімен кейіпкерлердің қылықтарына деген көзқарастарын анықтау
Туған табиғат көріністері (көктем)		1.4 сахналау және драмалау	5.1.4.2 кейіпкерлердің түрлі эмоциялық жағдайын көрсету 5.1.4.3 ертегілерді сахналауға қатысу
Туған табиғат көріністері (жаз)	2. Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	5.2.1.6 мұғалімнің тапсырмаларын орындау (қойылған сұраққа жауап табу, мазмұндауға, мәнерлеп оқуға дайындалу) 5.2.1.7 тапқатар жаттау, жатқа 6-8 тапқак білу
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	5.2.2.1 мұғалімнің көмегімен шығарманың түрін анықтау
		2.3 сыныптан тыс оқу	5.2.3.4 қызықты үзінділер оқу және мазмұндау 5.2.3.5 оқыған кітаптарға ұжыммен шағын пікір құрастыру 5.2.3.6 мұғалімнің қалауы бойынша сыныптан тыс оқуын бақылайтын карточкаларын талдау
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	5.4.2.1 мұғалімнің көмегімен сөздіктен қажетті ақпаратты ала білу
	3. Тілдесу	3.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	5.3.1.4 сөйлем түрлерінің айтылу интонациясына көңіл бөлу, еліктеу 5.3.1.5 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы, диалогке қатысу (мұғалімнің басшылығымен)
		3.2 жағдаятты болжау	5.3.2.1 мәтіндегі суреттер арқылы жағдаятты әрі қарай болжау

2) 6-сынып:

2-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
Халық ауыз әдебиеті	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	6.1.1.1 мәтіннің негізгі мағынасын түсіну
		1.2мәтіннен ақпаратты анықтау	6.1.2.1 мәтіндегі жаңа сөздерді тауып, мағынасын түсіну;
		1.3 негізгі ойды анықтау	6.1.3.1шығарманың және оның бөліктерінің негізгі ойын анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	6.1.4.1мұғалімнің көмегімен әдеби шығарманың кейіпкерін бейнелеу
Туған табиғат көріністері (күз)	2 . Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	6.2.1.1 шағын ертегі, тақпақ, мәтіндерді мәнерлеп, дұрыс, интонациясын сақтап, тыныс белгілеріне тоқтап оқып, негізгі мазмұнын түсіну
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	6.2.2.1 мұғалімнің көмегімен шығарманың түрін анықтау және өз таңдауын дәлелдеу
		2.3 сыныптан тыс оқу	6.2.3.1 балалар көркем әдебиетін, балаларға арналған газет, журналдарды жүйелі түрде оқу
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	6.4.2.1 мұғалімнің көмегімен балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу
Менің достарым	3. Тілдесу	3 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	6.3.1.1 мәтін, сурет, ертегі, іс-әрекеттер бойынша үлгілерді пайдаланып сұрақтарға жауап қайтару, әңгімелесу
2-тоқсан			
Менің Қазақстаным	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	6.1.1.1 мәтіннің негізгі мағынасын түсіну
		1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	6.1.1.2 сұраққа өздігінен жауап бергенде жаңа сөздерді қолдануға үйрету
		1.3 негізгі ойды анықтау	6.1.3.1шығарманың және оның бөліктерінің негізгі ойын анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	6.1.4.2 кейіпкерлердің түрлі эмоциялық жағдайын көрсету
	2 . Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	6.2.1.2 әдеби сөздің нормаларын сақтай отырып саналы түрде дауыстап дұрыс оқу
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	6.2.2.1 мұғалімнің көмегімен шығарманың түрін анықтау және өз таңдауын дәлелдеу
		2.3 сыныптан тыс оқу	6.2.3.2 мұғалім берген форма бойынша сыныптан тыс оқудың күнделігін немесе стендісін жүргізу

		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	6.4.2.1 мұғалімнің көмегімен балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу
Туған табиғат көріністері (қыс)	3. Тілдесу	3.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	6.3.1.2 таныс заттардың басты белгілерін анықтап, сипаттау; сұраққа толық жауап беру, жауапты кеңейту, өздігінен сұрақ қоя білу
		3.2 жағдаятты болжау	6.3.2.1 тақырып және бастамасы бойынша жағдаятты әрі қарай болжау
3-тоқсан			
Жануарлар әлемі	1. Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	6.1.1.2 аудио таспаға жазылған әртүрлі жанырдағы шағын мәтінді естіп, мазмұнын түсіну
		1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	6.1.1.2 сұраққа өздігінен жауап бергенде жаңа сөздерді қолдану 6.1.1.3 түсініксіз сөздерді табу
		1.3 негізгі ойды анықтау	6.1.3.1 шығарманың және оның бөліктерінің негізгі ойын анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	6.1.4.3 шағын шығармаларды сахналауға қатысу
Туған табиғат көріністері (қыс)	2. Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	6.2.1.3 іштей оқу
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	6.2.2.1 мұғалімнің көмегімен шығарманың түрін анықтау және өз таңдауын дәлелдеу
		2.3 сыныптан тыс оқу	6.2.3.3 оқыған шығарманы талқылау 6.2.3.4 оқыған кітаптарға ұжыммен шағын пікір құрастыру
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	6.4.2.1 мұғалімнің көмегімен балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу
Туған табиғат көріністері (көктем)	3. Тілдесу	3.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	6.3.1.2 таныс заттардың басты белгілерін анықтап, сипаттау; сұраққа толық жауап беру, жауапты кеңейту, өздігінен сұрақ қоя білу
		3.2 жағдаятты болжау	6.3.2.1 тақырып және бастамасы бойынша жағдаятты әрі қарай болжау
4-тоқсан			
Туған табиғат көріністері (көктем)	1. Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	6.1.1.2 аудио таспаға жазылған әртүрлі жанырдағы шағын мәтінді естіп, мазмұнын түсіну
		1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	6.1.2.4 мағынасы ұқсас және қарама-қармы мәндес сөздерді іріктеу
		1.3 негізгі ойды анықтау	6.1.3.1 шығарманың және оның бөліктерінің негізгі ойын анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	6.1.4.3 шағын шығармаларды сахналауға қатысу

Жақсылыққа асығындар Туған табиғат көріністері (жаз)	2 . Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	6.2.1.4 алдын ала берілген тапсырмаларды орындау мақсатымен (мәнерлеп оқуға дайындалу, сұрақтар бойынша белгіленген бөліктерін анықтау, мазмұндауға дайындалу) 6.2.1.5 тақпақтар жаттау, жатқа 8-10 тақпақ білу
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	6.2.2.1 мұғалімнің көмегімен шығарманың түрін анықтау және өз таңдауын дәлелдеу
		2.3 сыныптан тыс оқу	6.2.3.5 мұғалімнің тапсырмасы бойынша оқыған мәтінді 6.2.3.6 бас кейіпкерлерді атау және оларға деген өз көзқарасын білдіру
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	6.4.2.1 мұғалімнің көмегімен балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу
	3. Тілдесу	3 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	6.3.1.3 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы, диалогқа даярлықсыз қатысу
		3.2 жағдаятты болжау	6.3.2.1 тақырып және бастамасы бойынша жағдаятты әрі қарай болжау

3) 7-сынып:

3-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
Халық ауыз әдебиеті X I X ғасырдағы қазақ әдебиеті	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	7.1.1.1 қарапайым әдеби мәтіндерді тыңдау, түсіну
		1.2мәтіннен ақпаратты анықтау	7.1.2.1басты кейіпкерлердің сипатын, іс-әрекетін тауып, көрсету
		1.3 негізгі ойды анықтау	7.1.3.1шығарманың негізгі ойын анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	7.1.4.1әдеби шығарманың кейіпкерін бейнелеу
	2. Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	7.2.1.1 әдеби шығармаларынан қысқа үзінділерді интонацияларын сақтап, мәнерлеп саналы түрде оқу
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	7.2.2.1 мұғалімнің көмегімен шығарманың түрін анықтау және өз таңдауын дәлелдеу
		2.3 сыныптан тыс оқу	7.2.3.1 жазушылардың өмірінен негізгі ақпараттарды білу
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	7.4.2.1 мұғалімнің көмегімен балаларға арналған газет-журналдардан, сөздіктерден қажетті ақпараттарды алу
	3. Тілдесу	3 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	7.3.1.1 көрнекілік, рөлдік ойындар, жағдаяттар бойынша сұрақтарға, үлгілерге сүйеніп, диалогтік сөйлеуге қатысу
	2-тоқсан		

X I X ғасырдағы шетелдік әдебиеті	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	7.1.1.2 аудио және видео таспаға жазылған сөйлемдердің түрін интонациясына байланысты ажырату
		1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	7. 1.2.1басты кейіпкерлердің сипатын, іс-әрекетін тауып, көрсету
		1.3 негізгі ойды анықтау	7.1.3.1шығарманың негізгі ойын анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	7.1.4.1әдеби шығарманың кейіпкерін бейнелеу
	2. Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	7.2.1.1 қазақ классиктерінің әдеби шығармаларынан қысқа үзінділерді интонацияларын сақтап, мәнерлеп саналы түрде оқу
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	7.2.2.1 мұғалімнің көмегімен шығарманың түрін анықтау және өз таңдауын дәлелдеу
		2.3 сыныптан тыс оқу	7.2.3.2 мектеп және аудандық кітапханадан кітаптар алып оқу
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	7.4.2.1 мұғалімнің көмегімен балаларға арналған газет-журналдардан, сөздіктерден қажетті ақпараттарды алу
	3. Тілдесу	3 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	7.3.1.2 берілген сөйлеу үлгілері бойынша диалогтар құру
		3.2 жағдаятты болжау	7.3.2.1 шығарма кейіпкерлерінің әрекеттері, сипаттамалары және оқиғалар арқылы жағдаятты әрі қарай болжау
3-тоқсан			
X X ғасырдағы қазақ әдебиеті	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	7.1.1.1 қарапайым әдеби мәтіндерді тыңдау, түсіну 7.1.1.2 аудио және видео таспаға жазылған сөйлемдердің түрін интонациясына байланысты ажырату
		1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	7. 1.2.1басты кейіпкерлердің сипатын, іс-әрекетін тауып, к ө р с е т у 7.1.2.2 мағынасы ұқсас және қарама-қармы мәндес сөздерді іріктеу
		1.3 негізгі ойды анықтау	7.1.3.1шығарманың негізгі ойын анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	7.1.4.2 кейіпкерлердің түрлі эмоциялық жағдайын көрсету
	2. Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	7.2.1.2 оқу техникасын, тыныс белгілеріне сәйкес келмейтін логикалық кідірістерді сақтау дағдыларын жетілдіру
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	7.2.2.1 мұғалімнің көмегімен шығарманың түрін анықтау және өз таңдауын дәлелдеу
		2.3 сыныптан тыс оқу	7.2.3.2 мектеп кітапханадан кітаптар алып оқу

Заманауи қазақ әдебиеті		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	7.4.2.1 мұғалімнің көмегімен балаларға арналған газет-журналдардан, сөздіктерден қажетті ақпараттарды алу
	3. Тілдесу	3.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	7.3.1.3 шағын мазмұндама, құрастыру (тірек сөздер, ретсіз сөйлемдер, сурет бойынша) 7.3.1.4 әртүрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогтық сөйлеуге қатысу
		3.2 жағдаятты болжау	7.3.2.1 шығарма кейіпкерлерінің әрекеттері, сипаттамалары және оқиғалар арқылы жағдаятты әрі қарай болжау
4-тоқсан			
Әлем әдебиеті	1. Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	7.1.3.1 шығарманың негізгі ойын анықтау
		1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	7.1.1.2 аудио және видео таспаға жазылған сөйлемдердің түрін интонациясына байланысты ажырату
		1.3 негізгі ойды анықтау	7.1.2.2 мағынасы ұқсас және қарама-қармы мәндес сөздерді іріктеу
		1.4 сахналау және драмалау	7.1.4.2 кейіпкерлердің түрлі эмоциялық жағдайын көрсету
	2. Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	7.2.1.3 тақпақтар жаттау, жатқа 10 тақпақ білу
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	7.2.2.1 мұғалімнің көмегімен шығарманың түрін анықтау және өз таңдауын дәлелдеу
		2.3 сыныптан тыс оқу	7.2.3.5 шығарманың негізгі ойын жеткізе білу 7.2.3.6 кейіпкерлердің қылықтарын бағалай білу
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	7.4.2.1 мұғалімнің көмегімен балаларға арналған газет-журналдардан, сөздіктерден қажетті ақпараттарды алу
	3. Тілдесу	3.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	7.3.1.5 тақырыптарға сай тақпақ, жұмбақ жаттау, мазмұнын ауызша айтып беру 7.3.1.6 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы, диалогке даярлықсыз қатысу, өз пікірін білдіру
		3.2 жағдаятты болжау	7.3.2.1 шығарма кейіпкерлерінің әрекеттері, сипаттамалары және оқиғалар арқылы жағдаятты әрі қарай болжау

4) 8-сынып:

4-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
	1. Тыңдалым	1.1 ақпаратты түсіну	8.1.1.1 мәтіннің негізгі мағынасын түсіну, анықтау
		1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	8.1.2.1 мәтіндегі сөз мағынасының ерекшеліктерін ажырату

Халық ауыз әдебиеті	және айтылым	1.3 негізгі ойды анықтау	8.1.3.1шығарманың негізгі идеясын анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	8.1.4.1әдеби шығармалардағы кейіпкерлердің сөздерін рөлге бөліп оқу
X I X ғасырдағы қазақ әдебиеті	2 . Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	8.2.1.1 қазақ тілі орфоэпиясының нормаларын сақтай отырып оқу
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	8.2.2.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.3 сыныптан тыс оқу	8.2.3.1 балаларға арналған кітаптарды, газет, журналдардан мақалаларды өзбетімен оқу
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	8.4.2.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
	3. Тілдесу	3 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	8.3.1.1 қатынас мақсатын (хабарлау, түсіндіру, сұрау, ой бөлісу) жағдайын (көңілді, көтеріңкі, сабырлы) ескере отырып, әңгімеге, диалогке қатысу
2-тоқсан			
X I X ғасырдағы қазақ әдебиеті	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	8.1.1.1мәтіннің негізгі мағынасын түсіну, анықтау
		1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	8.1.2.2 мұғалімнің көмегімен кейіпкерлерге мінездеме беру
		1.3 негізгі ойды анықтау	8.1.3.1шығарманың негізгі идеясын анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	8.1.4.1әдеби шығармалардағы кейіпкерлердің сөздерін рөлге бөліп оқу
X X ғасырдағы қазақ әдебиеті	2 . Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	8.2.1.2 әдеби шығармаларды саналы түрде оқу
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	8.2.2.1 казакша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.3 сыныптан тыс оқу	8.2.3.2 оқыған кітаптарды, мақаларды талқылау
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	8.4.2.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
	3. Тілдесу	3 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	8.3.1.2 сөйлеу тәртібін сақтау: сөйлесіп тұрған адамды тыңдау, орынды сұрақ қою
		3.2 жағдаятты болжау	8.3.2.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау
3-тоқсан			

Х Х ғасырдағы қазақ әдебиеті	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	8.1.1.2 аудио және видео таспаға жазылған балаларға арналған шығармаларды тыңдау. Неізгі ойын түсіну
		1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	8.1.2.3 кейпкерлердің мінез-құлығының ерекшеліктерін мәтіннен мысал келтіріп, сипаттап беру
		1.3 негізгі ойды анықтау	8.1.3.1 шығарманың негізгі идеясын анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	8.1.4.2 өз бетімен әдеби шығармалардағы кейіпкерлердің сөздерін рөлге бөліп оқу
Заманауи қазақ әдебиеті	2 . Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	8.2.1.3 тақпақтар мен прозалық үзінді жаттау. Жатқа 10 тақпақ білу
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	8.2.2.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.3 сыныптан тыс оқу	8.2.3.3 кітапқа пікір құрастыру 8.2.3.4 талқылау мақсатымен бір тақырыпта мерзімді баспа сөздегі мақалаларды оқу
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	8.4.2.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
	3. Тілдесу	3 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	8.3.1.3 өтілген және кім туралы? не туралы? не істедің? не істеп отырсың? не істейсің? не істедіндер? сұрақтарына дұрыс жауап беріп, диалогтік сөйлеуге қатысу 8.3.1.4 мұғалімнің басшылығымен немесе өздігінен бірігіп құрастырған жоспар бойынша шағын көлемде мазмұндама құрастыру
		3.2 жағдаятты болжау	8.3.2.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау
4-тоқсан			
Әлем әдебиеті	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	8.1.1.2 аудио және видео таспаға жазылған балаларға арналған шығармаларды тыңдау. Неізгі ойын түсіну
		1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	8.2.2.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		1.3 негізгі ойды анықтау	8.1.3.1 шығарманың негізгі идеясын анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	8.1.4.2 өз бетімен әдеби шығармалардағы кейіпкерлердің сөздерін рөлге бөліп оқу
	2 . Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	8.2.1.3 тақпақтар мен прозалық үзінді жаттау, жатқа 10 тақпақ білу
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	8.1.2.4 мәтіннің мазмұнын жоспар бойынша, толық, қысқа, теріп айту

		2.3 сыныптан тыс оқу	8.2.3.5 мұғалімнің көмегімен талқыланып жатқан оқиғаны б а ғ а л а у 8.2.3.6 сыныптан тыс оқудың күнделігін жүргізу
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	8.4.2.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
	3. Тілдесу	3 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	8.3.1.5 коммуникативтік жағдаятқа сай ресми сөздер мен тіркестер, дайын тіркестер мен терминдерді орынды қолданып, диалогке қатысу, ойын анық жеткізу
		3.2 жағдаятты болжау	8.3.2.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау

5) 9-сынып:

5-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
Халық ауыз әдебиеті	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	9.1.1.1 басылымдардағы шағын (газет, журнал) мақалаларды түсіну
		1.2мәтіннен ақпаратты анықтау	9.1.2.1 жаңа сөздердің мағынасын меңгеру
		1.3 негізгі ойды анықтау	9.1.3.1 шығарманың негізгі мағынасын анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	9.1.4.1 өз бетімен әдеби шығармалардағы кейіпкерлердің сөздерін рөлге бөліп оқу, сахналау
	2 . Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	9.2.1.1 орфоэпиялық норманы және негізгі ерекшеліктерді сақтап әдеби шығармаларды оқуын жетілдіру
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	9.2.2.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.3 сыныптан тыс оқу	9.2.3.1 балаларға арналған кітаптарды, газет, журналдардан мақалаларды өз бетімен оқу
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	9.4.2.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан деректерді алу
	3. Тілдесу	3 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	9.3.1.1 диалог, монолог құру
	2-тоқсан		
1 . Тыңдалым	1.1 ақпаратты түсіну	9.1.1.2 шығарманың негізгі идеясын түсіну	
	1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	9.1.2.1 жаңа сөздердің мағынасын меңгеру	

XIX ғасырдағы қазақ әдебиеті	және айтылым	1.3 негізгі ойды анықтау	9.1.3.1шығарманың негізгі мағынасын анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	9.1.4.1 өз бетімен әдеби шығармалардағы кейіпкерлердің сөздерін рөлге бөліп оқу, сахналау
	2 . Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	9.2.1.2 жоспар құру, жоспар бойынша мазмұнын айту
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	9.2.2.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.3 сыныптан тыс оқу	9.2.3.2 оқыған кітаптарды, мақаларды талқылау
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	9.4.2.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан деректерді алу
	3. Тілдесу	3 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	9.3.1.2 мәтінмен жұмыс істеу кезінде әңгіменің негізгі құрылымын сақтау (кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды) логикалық кезектілігін сақтап, себепті - салдарын ашу, тілдің лексикалық грамматикалық құралдарын дұрыс қолдану
3.2 жағдаятты болжау		9.3.2.1мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін тыңдау арқылы көтерілетін мәселені болжау	
3-тоқсан			
XX ғасырдағы қазақ әдебиеті	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	9.1.1.3 мәтіндегі абзацтың рөлін түсіну 9.1.1.4 күрделі сөздерді түсіну
		1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	9.1.2.1 жаңа сөздердің мағынасын меңгеру
		1.3 негізгі ойды анықтау	9.1.3.1шығарманың негізгі мағынасын анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	9.1.4.1 өз бетімен әдеби шығармалардағы кейіпкерлердің сөздерін рөлге бөліп оқу, сахналау
Заманауи қазақ әдебиеті	2 . Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	9.2.1.3 сыныптан тыс газет, журнал, қолжетімді шағын шығармаларды оқу 9.2.1.4 тақпақтар мен прозалық үзінді жаттау, жатқа 10 тақпақ және 2 прозалық үзінді білу
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	9.2.2.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.3 сыныптан тыс оқу	9.2.3.3 оқыған кітаптар, газет, журналдағы мақалаларға пікір құрастыру
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	9.4.2.1ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан деректерді алу
	3. Тілдесу	3 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	9.3.1.3 басталған әңгімені жалғастыру 9.3.1.4 қысқа ертегі, әңгімелердің мазмұнын айту

		3.2 жағдаятты болжау	9.3.2.1мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін тыңдау арқылы көтерілетін мәселені болжау
4-тоқсан			
Әлем әдебиеті	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	9.1.1.5 аудио және видео таспаға жазылған балаларға арналған шығармаларды тыңдау. негізгі ойын түсіну
		1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	9.1.2.1 жаңа сөздердің мағынасын меңгеру
		1.3 негізгі ойды анықтау	9.1.3.1 шығарманың негізгі мағынасын анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	9.1.4.1 өз бетімен әдеби шығармалардағы кейіпкерлердің сөздерін рөлге бөліп оқу, сахналау
	2 . Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	9.2.1.3 сыныптан тыс газет, журнал, қолжетімді шағын шығармаларды оқу 9.2.1.4 тақпақтар мен прозалық үзінді жаттау, жатқа 10 тақпақ және 2 прозалық үзінді білу
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	9.2.2.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.3 сыныптан тыс оқу	9.2.3.4 сыныптан тыс оқудың күнделігін жүргізу
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	9.4.2.1Ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан деректерді алу
	3. Тілдесу	3 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	9.3.1.5 күнделікті тұрмысқа, оқуға, қатынасқа қатысты жағдаяттарда қарым-қатынас жасап сөйлесу, сұрақ қою, диалогті қолдау 9.3.1.6 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздерді еркін қолданып, диалогке қатысу
		3.2 жағдаятты болжау	9.3.2.1 мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін тыңдау арқылы көтерілетін мәселені болжау

6) 10-сынып:

6-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
Халық ауыз әдебиеті	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	10.1.1.1 естіген мәтіндердің негізгі мазмұнын түсіну
		1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	10.1.2.1 шығарманың мазмұнын түсініп керекті ақпаратты анықтау
		1.3 негізгі ойды анықтау	10.1.3.1тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	10.1.4.1 өз бетімен әдеби шығармалардағы сахналау

X I X ғасырдағы қазақ әдебиеті	2 . Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	10.2.1.1 оқу процесінің техникалық және мазмұндық жағын жетілдіру
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	10.2.2.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.3 сыныптан тыс оқу	10.2.3.1 оқыған кітаптар, газет, журналдағы мақалаларға пікір құрастыру
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	10.4.2.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану
	3. Тілдесу	3 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	10.3.1.1 диалогтік, монологтік сөйлеу құрастыру
2-тоқсан			
X I X ғасырдағы қазақ әдебиеті	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	10.1.2.1 шығарманың мазмұнын түсініп керекті ақпаратты анықтау
		1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	10.2.2.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		1.3 негізгі ойды анықтау	10.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	10.1.4.1 өз бетімен әдеби шығармалардағы сахналау
X X ғасырдағы қазақ әдебиеті	2 . Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	10.2.1.2 мәтіннің мазмұнын толық айту
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	10.2.2.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.3 сыныптан тыс оқу	10.2.3.1 оқыған кітаптар, газет, журналдағы мақалаларға пікір құрастыру
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	10.4.2.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану
	3. Тілдесу	3 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	10.3.1.2 әртүрлі жағдаяттар жағдайында сөйлеу мәдениетін сақтап диалогке, әңгімеге қатысу, сұрақ қою
		3.2 жағдаятты болжау	10.3.2.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаның дамуы мен аяқталуын болжау
3-тоқсан			
		1.1 ақпаратты түсіну	10.1.2.1 шығарманың мазмұнын түсініп керекті ақпаратты анықтау

Х Х ғасырдағы қазақ әдебиеті	1 . Тыңдалым және айтылым	1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	10.2.2.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		1.3 негізгі ойды анықтау	10.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	10.1.4.1 өз бетімен әдеби шығармалардағы сахналау
Заманауи қазақ әдебиеті	2 . Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	10.4.2.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	10.2.2.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.3 сыныптан тыс оқу	10.2.3.2 сыныптан тыс оқудың күнделігін немесе стендісін жүргізу
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	10.4.2.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану
	3. Тілдесу	3 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	10.3.1.3 өз ойын түсінікті, толық жеткізу 10.3.1.4 мәтіннің басты кейіпкерлерін өзбетімен сипаттау 10.3.1.7 сөйлем түрлерінің айтылу интонациясына көңіл бөлу, еліктеу
		3.2 жағдаятты болжау	10.3.2.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаның дамуы мен аяқталуын болжау
	4-тоқсан		
Әлем әдебиеті	1 . Тыңдалым және айтылым	1.1 ақпаратты түсіну	10.1.2.1 шығарманың мазмұнын түсініп керекті ақпаратты анықтау
		1.2 мәтіннен ақпаратты анықтау	10.1.2.1 шығарманың мазмұнын түсініп керекті ақпаратты анықтау
		1.3 негізгі ойды анықтау	10.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау
		1.4 сахналау және драмалау	10.1.4.1 өз бетімен әдеби шығармалардағы сахналау
	2 . Оқылым	2.1 оқылым стратегияларын қолдану	10.2.1.3 газет, журнал, мақалаларындағы қазақ тіліндегі дыбыстардың айтылу нормасын, интонациясын сақтап, саналы оқып түсіну, сұраққа жауап беру
		2.2 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	10.2.2.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.3 сыныптан тыс оқу	10.2.3.2 сыныптан тыс оқудың күнделігін жүргізу
		2.4 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	10.4.2.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану
			10.3.1.5 қысқа әңгіме, ертегілердің, тақпақ, өлеңдердің м а з м ұ н ы н а й т у

3. Тілдесу	3 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	10.3.1.8 коммуникативтік жағдаятқа сай ғылыми және халықаралық терминдерді, ғылыми деректерді орынды қолданып, диалог, монологта өз ойын дәлелді, жүйелі жеткізу
	3.2 жағдаятты болжау	10.3.2.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиганың дамуы мен аяқталуын болжау

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 75-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 515-қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін " Оқу және тіл дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін " Оқу және тіл дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Оқу және тіл дамыту" пәнінің негізгі мақсаты – оқыған материалды дұрыс, жылдам, саналы түрде түсініп және мәнерлеп оқуға дағдыландыру, байланыстырып сөйлеуін дамыту, көркем шығармаларды қабылдау мен талдау негізінде білім алушылардың коммуникативті дағдыларын жетілдіру және рухани құндылықтарын қалыптастыру.

3. Оқыту міндеттері:

1) қазақ, орыс және әлем әдебиеті мен мәдениеті негізінде әлеуметтік тұрғыда табысты бейімделуіне ықпал жасайтын білімдерді, қабілеттерді, дағдыларды қалыптастыру;

2) білім алушылар көркем әдебиет шығармаларының авторлық түпкі ойын терең түсінулері үшін әдебиеттанушылық түсініктердің меңгерілуіне ықпал жасау;

3) білім алушылардың ұғымына лайықты мәтіндерді дауыстап және іштей оқу, оқыған шығармаларды саналы түрде түсіну дағдыларын қалыптастырып жетілдіру;

4) түрлі жанрдағы әдеби шығармаларды терең түсіну мен саралау негізінде коммуникативтік дағдыларды дамыту;

5) білім алушылардың байланыстырып сөйлеуін, ойлау қабілетін дамыту, өз ойына тұжырымдама жасай білу, ұқсастық пен себептік-нәтижелік байланысты анықтау дағдыларын қалыптастыру;

6) оқуға деген қажеттілікті қалыптастыру, білім алушылардың шығармашылық қабілеттерін дамыта отырып оқу дағдыларын жетілдіру;

7) білім алушыларда адамгершілік қасиеттерін, еңбекке, Отанына деген сүйіспеншілігін қалыптастыру.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзету міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; еңзар және белсенді сөздік қорын өсіру; тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылыстарын түзеу; дислексияны, дисграфияны и дизорфографияны алдын алу және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Оқу процесін ұйымдастыруға арналған педагогикалық тәсілдердің іске асырылуы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың арнайы оқу қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы білім беру принциптеріне негізделген:

1) білім беру жүйесін жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың даму ерекшеліктері мен деңгейіне және дайындығына сәйкес бейімдеу принципі;

2) оқытудың түзете-дамыта оқыту қағидасы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың ерекше білім алу қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады;

3) оқытудың әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады;

4) білім берудегі әрекеттік ықпал ету ақыл-ой кемістігі бар білім алушының тұлғасын дамыту ерекшелігін ескере отырып білім берудің негізгі заңдылықтары мен құрылымын айқындайтын психологиялық ғылымның теориялық қағидаларына негізделеді. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушының тұлғасын дамыту олар жасай алатын әрекетті (заттық-практикалық және оқу) ұйымдастыру сипатымен анықталатындығын мойындауға құрылады;;

5) оқытудың практикалық бағыттылығы оқылатын материал мен білім алушылардың практикалық әрекетімен арасындағы өзара тығыз байланысты анықтауды, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешу үшін маңызды білім мен икемділіктерді қалыптастыруды білдіреді;

6) ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға саралап және даралап ықпал ету бағдарлама мазмұнын меңгеру мүмкіндіктерінің әркелкілігінен, әр түрлі типологиялық ерекшеліктері оқу материалын меңгеруде және алынатын білім, білік және дағдылардың сапасынан көрінетін ерекше білім беруге қажеттіліктерін есепке алуды

қарастырады. Зерде бұзылыстары бар білім алушылар үшін білім беру процесі 4 типологиялық топты құрайтын педагогикалық жіктелу негізінде іске асырылады (В.В.Воронкова бойынша): әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, оқушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады;

7) оқу және практикалық әрекетті арнайы педагогикалық басшылық ету қажеттілігі жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың төмен танымдық белсенділігі мен ойлаудың талдау және жалпылау қызметінің әлсіздігіне байланысты болады. Мұғалім білім алушылардың танымдық-оқу әрекетін олардың жеке білім алу мүмкіндіктеріне сәйкес ұйымдастырып бағыттайды.

6. "Оқу және тіл дамыту" оқу пәнін оқыту процесінде "Қазақ тілі", "Орыс тілі", "Айналадағы әлем", "Математика", "Жаратылыстану", "География", "Қазақстан тарихы", "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау", "Бейнелеу өнері", "Музыка және ән", "Дене тәрбиесі" сабақтарымен пәнаралық байланыс орнатылады.

7. Сынып бөлмесіндегі жиһаз жеке, жұп немесе топ ішіндегі жұмыс түрлерін ұйымдастыруға мүмкіндік беру үшін қозғалмалы болады.

8. Бағдарламаны меңгеру барысында көрнекілік пен техникалық құралдарды ұтымды пайдалану білім алушылардың тілін дамытуға, сөздік қорын молайтуға, материалды жеңіл меңгеруіне ықпал етеді, сабаққа деген ынтасы мен қызығушылығын арттырады.

9. Сыныптан тыс оқу сабақтары айына 1 рет жүргізіледі. Сабақтан тыс оқу сабақтарында білім алушылар олардың түсінуіне қол жетімді балалар әдебиетімен танысады. Оқуға деген қызығушылығын арттыру, қызығушылық тудыратын кітаптарды таңдауға, балаларға арналған кітаптардағы, газеттер мен журналдардағы әңгіме, ертегілерді, мақалаларды өз бетімен оқу әдетін қалыптастыру.

10. Сыныптағы білім алушылардың мүмкіндіктерімен ерекше оқыту қажеттілігіне байланысты тақырыпты меңгеруге қажет сағат санын мұғалім өзі анықтап, жоспарлайды; өткен материалды қайталау және бекіту барысында мұғалім білім алушыларға топтық және жеке жұмыстарды ұйымдастырады.

3-тарау. "Оқу және тіл дамыту" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

11. Объем учебной нагрузки составляет:

- 1) в 5 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 2) в 6 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 3) в 7 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

- 4) в 8 классе – 2 часа в неделю, 68 часа в учебном году;
- 5) в 9 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;
- 6) в 10 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году.

12. Содержание программы по учебному предмету "Чтение и развитие речи" организовано по разделам обучения. Разделы состоят из подразделов, которые содержат в себе цели обучения по классам в виде ожидаемых результатов: навыка или умения, знания или понимания.

13. Содержание учебного предмета включает следующие разделы:

- 1) раздел "Понимание и ответы по тексту";
- 2) раздел "Анализ и интерпретация текста";
- 3) раздел "Оценка и сравнительный анализ".

14. Раздел "Понимание и ответы по тексту" включает следующие подразделы:

- 1) понимание художественного произведения;
- 2) владение разными видами чтения;
- 3) составление плана;
- 4) пересказ;
- 5) ответы на вопросы.

15. Раздел "Анализ и интерпретация текста" включает следующие подразделы:

- 1) жанр;
- 2) тема и идея;
- 3) характеристика героев.

16. Раздел "Оценка произведения" включает следующий подраздел:

- 1) оценивание художественного произведения;

17. Изучение предмета "Чтение и развитие речи" дается по лексическим темам. Каждая лексическая тема предусматривает изучение произведений устного народного творчества, поэтов и писателей (по выбору).

18. Базовое содержание учебного предмета "Чтение и развитие речи" для 5 класса:

1) понимание и ответы по тексту: понимать о чем говорится в произведении; правильно читать доступный текст произведений целыми словами, про себя, бегло; читать наизусть стихотворения и басни; делить текст на законченные по смыслу части по данным заглавиям; пересказывать содержание произведения или отрывка по плану; предложенному учителем; давать полный ответ на вопрос, используя слова вопроса;

2) анализ и интерпретация текста: различать жанр и его признаки (рассказ, сказка, стихотворение, басня); уметь ответить на вопрос о чем это произведение; характеризовать героев с помощью вопросов учителя;

3) оценка произведения: участвовать в обсуждении произведения, оценивая поступки главных героев.

19. Изучаемые произведения в 5 классе:

1) устное народное творчество: колыбельные песни; казахские народные сказки: "Зайчонок", "Как человек подружился с кошкой и собакой"; русские народные сказки: "О тяжелом и легком"; "Мужик и медведь"; заклички;

2) картины родной природы: "Осень" А. Пушкин; "Приметы осени" М.Алимбаев; "Степной пейзаж" по М. Ауэзову; "Помогай, осень!" А. Береснев; "Жатва" Э. Шим; "Пришла осень" по Г.Скребицкому; "Золотой дождь" Н. Сладков; "Воробей" В. Орлов; "Поровну" А. Береснев;

3) мои друзья: "Главное-быть человеком" В. Сухомлинский; "Уроки вежливости" М. Алимбаев; "Шар в окошке" А. Митта; "Для чего нужны нам руки?" М. Геллер; "Друг или враг?" по Н. Сладкову; "Тигр и мышь" (сказка); "Уважай его" М. Алимбаев; "Бабушка Зере" (Отрывок из романа "Путь Абая") М.Ауэзов; "Дружба" М. Митаров;

4) мой Казахстан: "Мой родной Казахстан!" Т. Жароков; "Отчизна" Т. Айбергенов; "Родная земля" С. Сейфуллин; "Степь" С. Калиев; "Казахстан" К. Аманжолов; "Как делают кумыс" К. Хасенова; "Глаза голубые земли" М. Алимбаев; "Аул" Д. Джумагельдинова; "Маншук" по М. Козыбаеву, С.Честнову; "Мир всем народам" С. Михалков; "Моя Родина" Е. Задрецкий; "Праздники Казахстана" М. Утеубаев;

5) картины родной природы – зима: "Прилетели метели" Г. Ладонщиков; "Зима" Д. Джумагельдинова; "О снежинках" по Н. Калининой; "Сказка о праздничных стихах" по Ю. Ковалю; "В гостях у бабушки Мороза" (сказка) по В.Одоевскому;

6) о животных: "Друзья-помощники"; "Кто живёт у нас в сарае?" Ю. Коринец; "Ваня и Буян" Л. Толстой; "Наша собака" О. Аскаров; "Допрыгался" П. Мисько; "Ненасытная собака" С. Донентаев; "Непослушные малыши" (из лесных сказок). Н. Сладков; "Страшный рассказ" Е. Чарушин; "Ненасытная собака" С. Донентаев; "Как кот зверей напугал" (сказка); "Не знает ли щенок об этом" М. Алимбаев; "Давайте будем дружить" И. Мазнин;

7) картины родной природы: "Всему своё время" Н. Сладков; "Лёд-ледок" В. Костылёв; "Февраль" К. Калина; "Ледоход" Д. Джумагельдинова; "Последний снег" М. Алимбаев; "Песня о весне" Я. Колас; "Березка" М. Жумабаев; "Сок белой березы" А. Табылдиев; "Праздник мам" В. Берестов; "Весной" А. Чехов; "Ласточка" К. Ушинский; "Жаворонок" В. Бианки; "Дождик, дождик поливай" Н.Жанаев; "День победы" А. Митяев;

8) добрые дела: "Яблоня солдата" по В. Бочарникову; "Бабушкина вешалка" А. Соколовский; "Бабушка" А. Кайманов; "Лесная кормушка" по В. Чаплиной; "Так бы и сказал!" В. Голявкин; "Важные слова" В. Кудлачёв; "Пичугин мост" по Е. Пермяку; "Польза чтения" А. Табылдиев; "Тёплый хлеб" по В. Путиловой; "Чем пахнут ремёсла?" Д. Родари; "Аист и соловей" по В. Берестову; "Мастер Али" (сказка); "Бревно" С. Баруздин; "Счастливый день" М. Пляцковский;

9) картины родной природы – лето: "Лето" по Г. Скребицкому; "В лесу" М. Алимбаев; "Гроза в лесу" Л. Толстой; "Летнее утро" по М. Жумабаеву; "Дети, бегущие от грозы" А. Усачёв; "Приехали" (отрывок из повести "Аяжан") Б. Сокпакбаев.

20. Базовое содержание учебного предмета "Чтение и развитие речи" для 6 класса:

1) понимание и ответы по тексту: иметь общее представление о художественном произведении; читать наизусть выразительно стихотворения и басни; делить текст на части с помощью учителя; пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану; давать полный ответ на вопрос;

2) анализ и интерпретация текста: различать жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя; определять основную мысль произведения при поддержке учителя; характеризовать героев с помощью вопросов учителя;

3) оценка и сравнительный анализ: участвовать в обсуждении произведения, с помощью педагога; оценивать устные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты ответа;

21. Изучаемые произведения в 6 классе:

1) сказки, как вид устного народного творчества: "Находчивый заяц"; "Золотой чуб"; "Красавица Айбарша, живущая под луной"; "Жихарка"; "Сказка о серебряном блюде и наливном яблочке";

2) картины родной природы: "Ласточка"; "Сентябрь" В. Бианки; "На лесном привале" Бочарников; "Белый домик" Б.Житков; "Праздник леса" С.Маршак; "Звонкие ключи" А.Белорусец; "Заячьи лапы" Паустовский; "Белогрудка" по Астафьеву; "Белый козленок" С. Успанов; "Осенний день в березовой роще" И.Тургенев; "Октябрь" В. Бианки; "Осень – рыжая лиса по джайляу бродит" К.Баянбаев; "Осень в лесу" И.Соколов-Микитов; "Осень" К. Бальмонт; "Ноябрь" В.Бианки;

3) мои друзья: "Сказка про спички" С.Маршак; "Сам пропадай, а товарища выручай" М.Кабанбаев; "Ломоть хлеба" К.Ерсарин; "Товарищи" В.Осеева; "Друг в беде не бросит" поэтический родник;

4) мой Казахстан: "Моя Республика" Т. Айбергенов; "Родная земля" М. Абылкасымова; "Родник земли родной" М. Алимбаев; "Степной пейзаж" по М. Ауезову ;

5) картины родной природы: "Декабрь" В. Бианки; "Музыкант", "Аришка-трусишка", "Приключения муравьишки" В. Бианки; "Лисичкин хлеб", "Птицы под снегом" М. Пришвин; "Кот Епифан", "Друзья", "Томкины сны" Е. Чарушин; "Всеу свое время", "Почему год круглый" Н. Сладков; "Как белочка зимует", "Чем дятел кормится" Г. Скребицкий; "Про пингвинов" Г. Снегирев; "Каштанка" А. Чехов; "Двенадцать месяцев" С. Маршак; "Первая поделка" А. Тулебасов; "Спасибо, матушка зима!" М. Зверев; "Апрель" В. Бианки; "Родная степь" С. Муканов; "Весна" А. Асылбеков; "Жаворонок" С. Сейфуллин; "Весной" Г. Снегирев; "Май" В. Бианки; "День Победы" К. Жумагалиев; "

Белые журавлики" Ю. Яковлев; "Красная ромашка" М. Джалиль; "Волшебное письмо" Ю. Коринец; "Лето красное идет" поэтический дневник стихотворения казахстанский и зарубежных авторов о лете (по выбору учителя).

22. Базовое содержание учебного предмета "Чтение и развитие речи" для 7 класса:

1) понимание и ответы по тексту: иметь общее представление о художественном произведении, понимать главную и второстепенную информацию; читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических, драматических); составлять простой план под руководством учителя с использованием слов самого текста; пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану; отвечать полным ответом на вопрос; отвечать кратким и полным ответом на вопрос;

2) анализ и интерпретация текста: различать жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса-сказка); определять основную мысль произведения; характеризовать героев, используя план и выражения из текста;

3) оценка и сравнительный анализ: участвовать в обсуждении произведения, выражая свои мысли и чувства.

23. Изучаемые произведения в 7 классе:

1) устное народное творчество: народные песни; "Белый голубь; ... я по лесу по зелѸному ...", "Встало солнышко рано"; обрядовые песни; колыбельная (казахская народная песня); Шуточные песни; Сказки: "Чудесная птица" (казахская сказка); "Умный мужик"; поговорки и пословицы; казахские пословицы и поговорки; загадки;

2) произведения казахской литературы 19 века: Д. Бабатайулы, биография: "Могу подарить"; Ловчему ястребу гон не впрок"; "О, вершин этих горных гряда..."; "Разве красива гор высота..." (отрывок); М. Утемисов, биография: "Беркут мой", "Великая мечта", Г"Нарын" И. Алтынсарин, биография: "Отец и сын", "Золотой Чуб" (сказка), "Чистый родник"; А. Кунанбаев, биография: "Детство поэта" (отрывок), "Летом, когда тенисты деревья", "Лето – солнечная пора...", "Осень", "Если смолоду честь не терял..." , "О казахи мои! Мой бедный народ!" (отрывок); Ш. Кудайбердиев, биография: "Своим потомкам стих я передам", "Кто ты ныне, казах?", "Чаша жемчуга";

3) произведения русской литературы 19 века: А. С. Пушкин, биография: "В разлуке, "Няне", "Осень" (отрывок), "Уж небо осенью дышало", "Вот ветер тучи нагоняет", "Зимнее утро" (по выбору); М.Ю. Лермонтов- биография: "Парус", "Казачья колыбельная песня", "На севере диком...", "Родина", "Тучи" (по выбору), И.А. Крылов- биография: "О басне", "Волк и ЯгнѸнок, Ворона и Лисица", "Трудолюбивый Медведь" (по выбору), А. П.Чехов- биография: "Белолобый", Н. А. Некрасов- биография: "Крестьянские дети" (отрывок), "Славная осень", "Однажды, в студѸную зимнюю пору ...", "Не ветер бушует над бором", "Дед Мазай и зайцы"; Л.Н.Толстой - биография: " Отец и сыновья" (басня), "Белка и Волк" (сказка), "КотѸнок" (быль), "Воробей на часах";

4) произведения казахских писателей 20 века: Ж. Жабаев- биография: "Богатство земли", "Учись, мой друг!", "Ответ сыну", М. Жумабаев - биография: "Как красивы нежный теплый ветерок", "Язык отцов", "Родина моя – Сассыколь", "Зимняя дорога", "Я верю тем, кто юн!", "МотылҰк", С.Сейфуллин- биография: "Рабочим", "А ну-ка, джигиты!" (отрывок), "Летом в степи", М. Ауезов - биография: "В дебрях" (отрывок из романа М. Ауезова "Путь Абая"), "Сирота", "Серый Лютый"; Е. Елубаев- биография: "Если любишь маму", "Современный мальчик", "Легенда о ласточке"; М.Д. Зверев- биография: "Барса-Кельмес";

5) произведения русской литературы 20 века: М. Горький- биография: "Детство", "Бабушкин скворец", "Воробышко"; С. А. Есенин- биография: "С добрым утром!", "Спит ковыль, равнина дорогая...", "Черемуха", "Весенний вечер"; К. Симонов - биография: "Сын артиллериста", "Тот самый длинный день в году"; С.В. Михалков - биография: "Друзья в походе", "Заяц-обманщик", "Будь человеком"; К.Г. Паустовский- биография: "Кот-ворюга", "Барсучий нос"; А. Г. Алексин- биография: "Подарок".

24. Базовое содержание учебного предмета "Чтение и развитие речи" для 8 класса включает:

1) понимание и ответы по тексту: понимать художественное произведение в деталях, включая известную и неизвестную информацию; с помощью учителя находить в тексте и выразительно читать наизусть, фрагменты, отражающие тематику произведения; составлять простой план; пересказывать (кратко, подробно, с изменением лица рассказчика) содержание произведения; отвечать кратким и полным ответом на вопрос; отвечать развернутым ответом на вопрос;

2) анализ и интерпретация текста: различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, лирическое стихотворение, рассказ); определять тему и идею произведения, выражая своё мнение о поступках героев; характеризовать героев, используя план и выражения из текста;

3) оценка и сравнительный анализ: участвовать в обсуждении произведения, оценивая поступки главных героев.

25. Изучаемые произведения в 8 классе:

1) устное народное творчество, сказки: "Добро порождает добро", "Волшебное кольцо", народные легенды и былины: "Или и Каратал", "Батыр Еленке", "Добрыня и змей"; пословицы и поговорки;

2) произведения казахской литературы 19 века: И. Алтынсарин: "Умный мальчик" (сказка), "Спор животных" (сказка), А.Кунанбаев: "Зима", "Весна", "Лето", "Искандер" (отрывки из поэмы);

3) произведения русской литературы 19 века: И.И. Пущин "Записки о Пушкине" (отрывки), А. С. Пушкин: "Памятник", "Во глубине сибирских руд...", "Зимнее утро", "СожжѸнное письмо", "Я вас любил", "Сказка о попе и работнике его Балде"; М.Ю. Лермонтов: "Смерть поэта" (отрывок), "Родина", "Парус", "Сосна"; И.А. Крылов: "Волк

на псарне" (басня), "ОсҰл и Соловей" (басня), "Муха и пчела" (басня); Н.А.Некрасов: "Размышления у парадного подъезда", "В полном разгаре страда деревенская"; И.С.Тургенев: "Муму";

4) произведения казахских писателей 20 века: Сакен Сейфуллин: "Поэма "Раненная сайга"; М. Ауэзов: "Возвращение", "Серый Лютый"; Т. Жароков: "Земля Казахстана"; С. Бегалин: "Поток", "Песня жизни", "ЖеребҰнок";

Б. Канапьянов: "Сын пожарного", "Аист", "Плоды"; И. Жансугуров: "Картины Жетысу", "Домбра"; А. Дусенбиев: "Могила неизвестного солдата"; М.Алимбаев: "Юный Казах", "Художник из Семипалатинска"; "Родной язык"; Б.Сокпакбаев: "Меня зовут Кожа"; М. Каназов: "Мальчишки верхнего и нижнего аула";

5) произведения русских писателей 20 века: Л.Н.Толстой: "После бала"; А.П.Чехов: "Лошадиная фамилия"; С.А.Есенин: "Спит ковыль", "Отговорила роща золотая", "Пороша"; А.П.Платонов: "Разноцветная бабочка"; А.Н.Толстой: "Русский характер"; Заболоцкий: "Некрасивая девочка"; Л.А.Кассиль: "Петькины бутсы"; А.Твардовский: "Василий ТҰркин"; В.М.Шукшин: "Гринька Малюгин"; Р.П.Погодин: "Алфред".

26. Базовое содержание учебного предмета "Чтение и развитие речи" для 9 класса:

1) понимание и ответы по тексту: понимать художественное произведение; самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть, фрагменты, отражающие тематику произведения; составлять план самостоятельно: пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях; отвечать кратким и полным ответом на вопрос; отвечать развернутым ответом на вопрос;

2) анализ и интерпретация текста: различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, рассказ); определять тему и идею произведения, выражая своё мнение;

3) оценка и сравнительный анализ: участвовать в обсуждении произведения, оценивая поступки главных героев;

27. Изучаемые произведения в 9 классе:

1) устное народное творчество: русские и казахские народные сказки. "Сказка про Василису Премудрую"; "Искатель счастья"; "Сказание о золотом человеке" былины; "На заставе богатырской. Первый поход Алпамыса" (отрывок из эпоса);

2) из произведений казахской литературы 19 века: Ы. Алтынсарин: "Щедрый человек", "Кара Батыр" (легенда, казахский эпос); М. Утемисов: "Песень о себе", "Великая мечта", "Пичуга", "Тот не герой"; А. Кунанбаев: "Слова назидания" (слово первое семнадцатое, восемнадцатое, девятнадцатое), "Если смолоду честь не терял";

3) из произведений русской литературы 19 века: В.А.Жуковский: "Три пояса"; И.А. Крылов: "Кот и повар" (басня); А. С. Пушкин: Поэма "Руслан и Людмила", Повесть "Барышня – крестьянка"; М.Ю. Лермонтов "Тучи", "Баллада", "Морская царевна"; Н.В. Гоголь: "Майская ночь, или Утопленница"; Н.А. Некрасов: "Рыцарь на час", "Саша" (

отрывок из стихотворения); А.А. Фет: "Помню я: старушка няня...", "Это утро, радость эта";

4) из произведений казахской литературы 20 века: С.Торайгыров: "Родному народу", "Молодое сердце", "Зачем я живу". Ш. Кудайбердиев: "Явился ты в мир голышом", "Разные мысли";

5) афоризмы. С. Сейфуллин: "В степи", "Весною", "Разлученные лебеди". Т. Молдагалиев: "Мой Байконур", "Атака", "Родина"; Ж. Жабаев: "Ленинградцы, дети мои!", "Казахстан"; Б. Момышулы: "Наша семья" (отрывки из повести);

6) из произведений русской литературы 20 века: М. Горький: "Песня о Соколе"; М.И. Цветаева: "Красною кистью", "Вчера еще в глаза глядел";

К.Г. Паустовский: "Стекольный мастер"; С. Есенин "Нивы сжаты, рощи голы...", "Собаке Качалова"; М. А. Шолохов: "Судьба человека";

7) из произведений зарубежной литературы: Р. Стивенсон: "Вересковый мёд"; Э. Сетон – Томпсон "Снап"; Д. Даррелл: "Живописный жираф".

28. Базовое содержание учебного предмета "Чтение и развитие речи" для 10 класса:

1) понимание и ответы по тексту: понимать художественное произведение, выражать своё отношение к услышанному или прочитанному; самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть, фрагменты, отражающие тематику произведения; составлять сложный план; пересказывать содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях; отвечать развернуто ответом на вопрос; отвечать на проблемный вопрос, используя цитаты;

2) анализ и интерпретация текста: различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, рассказ); определять тему и идею произведения, выражая своё мнение; характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий;

3) оценка и сравнительный анализ: участвовать в обсуждении произведения, выражая мнение о героях и событиях.

29. Изучаемые произведения в 10 классе:

1) устное народное творчество: пословицы, поговорки, загадки, сказки, сказания, легенды, басни, былины, баллады, песни, предания; "Лиса и тетерев"; легенда "Белая птица памяти"; былина "На заставе богатырской" (в сокращении); "Сказание о золотом человеке"; "Первый поход Алпамыса" (отрывок из эпоса);

2) произведения казахской литературы 19 века: Ы.Алтынсарин: "Отец и сын", А. Кунанбаев: слова-назидания (отрывки) "Слово первое, слово четвертое, слово четырнадцатое, слово пятнадцатое"; Ш. Кудайбердиев притча "Странник";

3) произведения русской литературы 19 века: А. С. Пушкин: "Унылая пора! Очей очарованье!", "Сказка о рыбаке и рыбке"; И.А. Крылов: "Кот и повар", Басня "Волк и ягненок"; М.Ю. Лермонтов: "Тучи", "Морская царевна" (в сокращении); Н. В.Гоголь: "Майская ночь или утопленница" (в сокращении);

4) произведения казахской литературы 20 века: Ж. Жабаяев: "Сказка о лентяе"; "Поэма любви и гнева"; С.Сейфуллин: стихотворение "Новый год"; М. Ауэзов: "Апрельский джунт" (отрывок из романа "Путь Абая"); М. Шаханов: поэма "Приговор отца" (отрывок); А. Лекеров: стихотворение "Сапоги";

С. Бегалин: стихотворение "Мать";

5) произведения русской литературы 20 века: М. Горький: "Песня о Соколе" (в сокращении) – глава I, II; К. Г. Паустовский: "Стекольный мастер"; С. А. Есенин: "Береза"; М. А. Шолохов: "Судьба человека" (отрывки в сокращении), "Судьба человека" (отрывки в сокращении); Е. И. Носов: "Трудный хлеб"; Н. М. Рубцов: "Русский огонек" (в сокращении).

Ю.И. Коваль: "Приключения Васи Куролесова" (отрывки).

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

30. Цели обучения в учебной программе представлены кодировкой. В коде первое число обозначает класс, второе и третье числа – раздел и подраздел программы, четвертое число показывает нумерацию учебной цели. Например, в кодировке 6.2.1.4: "6" – класс, "2.1" – подраздел, "4" – нумерация учебной цели.

31. Ожидаемые результаты по целям обучения:

1) раздел "Понимание и ответы по тексту":

таблица 1

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
1.1 Понимание художественного произведения	5.1.1.1 понимать о чём говорится в произведении	6.1.1.1 иметь общее представление о художественном произведении,	7.1.1.1 понимать главную и второстепенную информацию	8.1.1.1 понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания	9.1.1.1 понимать художественное произведение, различать открытую и скрытую информацию	10.1.1.1 понимать художественное произведение, выражать своё отношение к услышанному и ли прочитанному
1.2 Владение разными видами чтения	5.1.2.1 правильно читать текст; 5.1.2.2 читать наизусть стихотворения	6.1.2.1 читать целыми словами текст; 6.1.2.2 читать наизусть стихотворения и басни;	7.1.2.1 читать про себя, выполняя задания к тексту; 7.1.2.2 читать наизусть фрагменты текстов;	8.1.2.1 читать про себя, выполняя задания к тексту; 8.1.2.2 выразительно читать наизусть стихотворения, басни фрагменты текстов;	9.1.2.1 читать про себя, выполняя задания к тексту; 9.1.2.2 выразительно читать наизусть стихотворения, басни фрагменты текстов;	10.1.2.1 читать про себя, выполняя задания к тексту; 10.1.2.2 выразительно читать наизусть стихотворения, басни фрагменты текстов;

1.3 Составление плана	5.1.3.1 делить текст на части с помощью учителя; заглавиям	6.1.3.1 делить текст на законченные по смыслу части по данным	7.1.3.1 составлять простой план по руководством учителя с использованием слов самого текста	8.1.3.1 составлять простой план;	9.1.4.1 составлять план самостоятельно ;	10.1.4.1 составлять сложный план;
1.4 Пересказ	5.1.4.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по плану; предложенному учителем	6.1.4.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану;	7.1.4.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану;	8.1.4.1 пересказывать (кратко, подробно, с изменением лица рассказчика) содержание произведения	9.1.4.1 пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях	10.1.4.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях
1.5 Ответы на вопросы	5.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос, используя слова вопроса;	6.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос, используя слова вопроса; 6.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос	7.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос 7.1.5.1 отвечать кратким и полным ответом на вопрос	8.1.5.1 отвечать кратким и полным ответом на вопрос 8.1.5.1 отвечать развернутым ответом на вопрос	9.1.5.1 отвечать кратким и полным ответом на вопрос 9.1.5.1 отвечать развернутым ответом на вопрос	10.1.5.1 отвечать развернутым ответом на вопрос 10.1.6.1 отвечать на проблемный вопрос, используя цитаты

2) раздел "Анализ и интерпретация текста":
таблица 2

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
2.1 Жанр	5.2.1.1 различать жанр и его признаки (рассказ, сказка, стихотворение, басня)	6.2.1.1 различать жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя	7.2.1.1 различать жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса-сказка)	8.2.1.1 различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, лирическое стихотворение, рассказ)	9.2.1.1 различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, рассказ)	10.2.1.1 различать жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма)
2.2 Тема и идея	5.2.2.1 отвечать на вопрос о чём это произведение;	6.2.2.1 определять основную мысль	7.2.2.1 определять основную мысль произведения,	8.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё	9.2.2.1 определять тему и идею произведения,	10.2.2.1 определять тему и идею произведения,

		произведения при поддержке учителя		мнение о поступках героев	выражая своё мнение	выражая своё мнение
2.3 Характеристика героев	5.2.3.1 характеризовать героев с помощью вопросов учителя;	6.2.3.1 характеризовать героев с помощью вопросов учителя;	7.2.3.1 характеризовать героев, используя план и выражения из текста	8.2.3.1 характеризовать героев, используя план и выражения из текста	9.2.3.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий	10.2.3.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий

3) раздел "Оценка произведения":

таблица 3

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
3.1 Оценивание художественного произведения	5.3.1.1 Оценивать произведение : понравилось или не понравилось	6.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения , с помощью педагога	7.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения , выражая свои мысли и чувства	8.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения , оценивая поступки главных героев	9.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения , оценивая поступки главных героев	10.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая мнение о героях и событиях

32. Настоящая Программа реализуется на основе Долгосрочного плана к Типовой учебной программе по учебному предмету "Чтение и развитие речи" для 5-10 классов для учащихся с легкой умственной отсталостью по обновленному содержанию согласно приложению к настоящей Программе. В долгосрочном плане обозначен объем учебных целей реализуемых в каждом разделе.

33. Распределение часов в четверти по разделам и внутри разделов варьируется по усмотрению учителя.

Приложение
к Типовой учебной программе
по учебному предмету "Чтение
и развитие речи" для
обучающихся с легкой
умственной отсталостью 5-10
классов по обновленному
содержанию

Долгосрочный план по реализации Типовой учебной программы по учебному предмету "Чтение и развитие речи" для обучающихся с легкой умственной отсталостью 5-10 классов по обновленному содержанию (с русским языком обучения)

1) 5 класс:

таблица 1

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения	
1 четверть				
Устное народное творчество Картины родной природы (осень) Мои друзья	Колыбельные песни; сказки: "Зайчонок", "Как человек подружился с кошкой и собакой"; ; "О тыждем и легком"; Заклички; "Приметы осени" М.Алимбаев; "Степной пейзаж" По М. Ауэзову; "Помогай, осени!" А. Береснев; "Жатва" Э. Шим; "Пришла осень" по Г. Скребицкому; "Золотой дождь" Н. Сладков; "Воробей" В. Орлов; "Поровну" А. Береснев; "Главное - быть человеком" В. Сухомлинский; "Уроки вежливости" М. Алимбаев; "Шар в окошке" А. Митта; "Ослик пляшет" М. Алимбаев; "Для чего нужны нам руки?" М. Геллер; "Друг или враг?" по Н.Сладкову; "Тигр и мышь" (Сказка); "Уважай его" М. Алимбаев; "Бабушка Зере" (Отрывок из романа "Путь Абая"). М. Ауэзов; "Дружба" М. Митаров; "Дети Земли" А. Дуйсенбиев;	Понимание и ответы по тексту	5.1.1.1 понимать о чем говорится в произведении	
			5.1.2.1 правильно читать текст ;	
			5.1.2.2 читать наизусть стихотворения и басни	
			5.1.3.1 делить текст на законченные по смыслу части по данным заглавиям;	
			5.1.4.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по плану; предложенному учителем	
		Анализ и интерпретация текста	5.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос, используя слова вопроса;	
			Оценка произведения	5.2.1.1 различать жанр и его признаки (рассказ, сказка, стихотворение, басня)
				5.2.2.1 отвечать на вопрос о чем это произведение;
			5.2.3.1 характеризовать героев с помощью вопросов учителя;	
			5.3.1.1 оценить произведение: понравилось или не понравилось	
2 четверть				
Мой Казахстан Картины родной природы (зима)	"Мой родной Казахстан!" Т. Жароков; "Отчизна" Т. Айбергенов; "Родная земля" С. Сейфуллин; "Степь" С. Калиев; "Казахстан" К. Аманжолов; "Как делают кумыс" К. Хасенова ; "Глаза голубые земли" М. Алимбаев; "Аул" Д. Джумагельдинова; "Маншук" по М. Козыбаеву, С. Честнову; "Праздники Казахстана" М. Утеубаев; "Если скажут слово "Родина" З. Александрова;	Понимание и ответы по тексту	5.1.1.1 понимать о чем говорится в произведении	
			5.1.2.1 правильно читать текст ;	
			5.1.2.2 читать наизусть стихотворения и басни	
			5.1.3.1 делить текст на законченные по смыслу части по данным заглавиям;	
			5.1.4.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по плану; предложенному учителем	
			5.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос, используя слова вопроса;	

	"Нет тех сражений и в помине" Т. Малдагалиев; "Мир всем народам" С. Михалков "Прилетели метели" Г. Ладонщиков; "Зима" Д. Джумагельдинова; "Песня для Ёлочка" А. Усачёв; "О снежинках" по Н. Калининой; "С неба падают пушинки" И. Семенова; "Сказка о праздничных стихах" по Ю. Ковалю; "В гостях у бабушки Мороза" (сказка) по В. Окоемову;	Анализ и интерпретация текста	5.2.1.1 различать жанр и его признаки (рассказ, сказка, стихотворение, басня) 5.2.2.1 отвечать на вопрос о чём это произведение; 5.2.3.1 характеризовать героев с помощью вопросов учителя;
		Оценка произведения	5.3.1.1 Оценить произведение: понравилось или не понравилось
3 четверть			
		Понимание и ответы по тексту	5.1.1.1 понимать о чём говорится в произведении 5.1.2.1 правильно читать текст; 5.1.2.2 читать наизусть стихотворения и басни 5.1.3.1 делить текст на законченные по смыслу части по данным заглавиям; 5.1.4.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по плану; предложенному учителем 5.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос, используя слова вопроса;
		Анализ и интерпретация текста	5.2.1.1 различать жанр и его признаки (рассказ, сказка, стихотворение, басня) 5.2.2.1 отвечать на вопрос о чём это произведение; 5.2.3.1 характеризовать героев с помощью вопросов учителя;
	"Друзья-помощники"; "Кто живёт у нас в сарае?" Ю. Коринец; "Ваня и Буян" Л. Толстой; "Наша собака" О. Аскарлов; "Допрыгался" П. Мисько; "В шутку про утку" А. Дуйсенбиев; "Ненасытная собака" С. Донентаев; "Непослушные малыши" (Из		

О животных Картины родной природы (зима) Картины родной природы (весна)	лесных сказок). Н. Сладков; "Страшный рассказ" Е. Чарушин; "Упрямая кошка" К. Мусрепов; "Как кот зверей напугал"; "Не знает ли щенок об этом" М. Алимбаев; Как найти дорожку? (Сказка). В. Берестов; "Давайте будем дружить" И. Мазнин; "Всеу своё время" Н. Сладков; Лёд-ледок В. Костылёв; Февраль К. Калина; Ледоход Д. Джумагельдинова; Последний снег. М. Алимбаев; Песня о весне. Я. Колас; Снова пришла весна. И. Есенберлин; Весной. А. Чехов; Берёзка. М. Жумабаев Сок белой берёзы. А. Табылдиев; Я посадил цветы. Н. Жанаев; Праздник мам. В. Берестов; Ласточка. К. Ушинский; Паук, муравей и ласточка. (Сказка). И. Алтынсарин; Письмо ко всем детям по одному очень важному делу. Ю. Тувим; Весна на джайляу	Оценка произведения	5.3.1.1 оценить произведение:

			понравилось или не понравилось
4 четверть			
Картины родной природы (весна) Добрые дела Картины родной природы (лето)	К. Баянбаев; Первомай. Г. Ладонщиков; Жаворонок. По В. Бианки; Дождик, дождик, поливай. Шубат.Н. Жанаев; День Победы. А. Митяев; Слышишь песенку ручья? М. Пляцковский; Хобот слона. А. Боске; Яблоня солдата. По В. Бочарникову; ТҮтя Паша. А. Береснев; Бабушкина вешалка. А. Соколовский; Бабушка. А. Кайманов; Лесная кормушка. По В. Чаплиной; Худо тому, кто добра не делает никому. К. Ушинский;	Понимание и ответы по тексту	5.1.1.1 понимать о чҮм говорится в произведении
			5.1.2.1 правильно читать текст ;
			5.1.2.2 читать наизусть стихотворения и басни
			5.1.3.1 делить текст на законченные по смыслу части по данным заглавиям;
			5.1.4.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по плану; предложенному учителем
			5.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос, используя слова вопроса;
		Анализ и интерпретация текста	5.2.1.1 различать жанр и его признаки (рассказ, сказка, стихотворение, басня)
	5.2.2.1 отвечать на вопрос о чҮм это произведение;		
	5.2.3.1 характеризовать героев с помощью вопросов учителя;		
		Оценка произведения	5.3.1.1 оценить произведение: понравилось или не понравилось
Юрта. К. Баянбаев Аргмак; Пичугин мост. По Е.Пермяку; Ох, устала я. А. Дуйсенбиев; Польза чтения. А. Табылдиев; ТҮплый хлеб. По В. Путилиной; Чем пахнут ремҮсла? Д. Родари; Мастер Али. (Сказка); Куда лето прячется? (сказка) Б. Сергуненков; Летнее утро. По М. Жумабаеву; Лето. По Г. Скребицкому; В лесу. М. Алимбаев; Дети, бегущие от грозы. А. УсачҮв; Выдумщик. П. Мочалов;			

2) 6 класс:

таблица 2

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
	Сказки как вид устного народного творчества. Казахские народные сказки: "Находчивый заяц"; "Золотой чуб"; "Красавица Айбарша, живущая под луной"		6.1.1.1 иметь общее представление о художественном произведении,
			6.1.2.1 читать целыми словами текст;

Устное народное творчество Картины родной природы (осень) Мои друзья	; Русские народные сказки; "Жихарка"; "Сказка о серебрянном блюде и наливном яблочке"; "Ласточка" (корейская народная сказка); "Сентябрь" В.Бианки "На лесном привале" Бочарников "Белый домик" Б.Житков "Праздник леса" С.Маршак "Звонкие ключи" А.Белорусец "Заячьи лапы" Паустовский "Белогрудка" по Астафьеву "Белый козленок" Сейткул Успанов "Осенний день в березовой роще" И.Тургенев "Бианки "Октябрь" С.Маршак "Сказка про спички"; М.Кабанбаев "Сам пропадай, а товарища выручай"; К.Ерсарин "Ломоть хлеба"; В.Осеева "Товарищи"; Поэтический родник "Друг в беде не бросит";	Понимание и ответы по тексту	6.1.2.2 читать наизусть выразительно стихотворения и басни; 6.1.3.1 делить текст на части с помощью учителя ; 6.1.4.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану; 6.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос, используя слова вопроса; 6.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос
		Анализ и интерпретация текста	6.2.1.1 различать жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя 6.2.2.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя 6.2.3.1 характеризовать героев с помощью вопросов учителя;
			Оценка произведения
		2 четверть	
Мой Казахстан Картины родной природы (зима)	К.Баянбаев "Осень – рыжая лиса по джайляу бродит" И.Соколов-Микитов "Осень в лесу"	Анализ и интерпретация текста	6.1.2.1 читать целыми словами текст; 6.1.2.2 читать наизусть выразительно стихотворения и басни; 6.1.3.1 делить текст на части с помощью учителя ; 6.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос, используя слова вопроса; 6.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос 6.2.1.1 различать жанр и его признаки (былина,

	К . " О с е н ь " В . Б и а н к и "Ноябрь"	Б а л ь м о н т	сказка, литературная сказка) при поддержке учителя
			6.2.2.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя
			6.2.3.1 характеризовать героев с помощью вопросов учителя;
		Оценка произведения	6.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, с помощью педагога
3 четверть			
О животных Картины родной природы (зима) Картины родной природы (весна)	Т. Айбергенов "Моя Республика"; М. Абылкасымова "Родная земля"; М. Алимбаев "Родник земли родной"; "Степной пейзаж" по М. Ауэзову; В. Бианки: "Декабрь"; "Музыкант", "Аришка-трусишка", "Приключения муравьишки"; М.Пришвин: "Лисичкин хлеб", "Птицы под снегом"; Е.Чарушин: "Кот Епифан", "Друзья", "Томкины сны"; Н.Сладков: "Всему свое время", "Почему год круглый"; Г.Скребицкий:"Как белочка зимует", "Чем дятел кормится"; Г.Снегирёв: "Про пингвинов"; А. Чехов "Каштанка" С.Маршак "Двенадцать месяцев"; А. Тулебасов "Первая поделка"; М.Зверев "Спасибо, матушка зима!"	Понимание и ответы по тексту	6.1.1.1 иметь общее представление о художественном произведении,
			6.1.2.1 читать целыми словами текст;
			6.1.2.2 читать наизусть выразительно стихотворения и басни;
		Анализ и интерпретация текста	6.1.3.1 делить текст на части с помощью учителя ;
			6.1.4.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану;
			6.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос, используя слова вопроса; 6.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос7
			6.2.1.1 различать жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя
			6.2.2.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя
			6.2.3.1 характеризовать героев с помощью вопросов учителя;

		Оценка произведения	6.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, с помощью педагога
4 четверть			
Картины родной природы (весна) Добрые дела Картины родной природы (лето)	В. Бианки "Апрель"; С. Муканов "Родная степь"; А. Асылбеков "Весна"; С. Сейфуллин "Жаворонок"; Г. Снегирев "Весной"; В. Бианки "Май"; К. Жумагалиев "День Победы"; Ю. Яковлев "Белые журавлики"; М. Джалиль "Красная ромашка"; Ю. Коринец "Волшебное письмо"; "Лето красное идет" поэтический дневник стихотворения казахстанский и зарубежных авторов о лете (по выбору учителя)	Понимание и ответы по тексту	6.1.1.1 иметь общее представление о художественном произведении,
			6.1.2.1 читать целыми словами текст;
			6.1.2.2 читать наизусть выразительно стихотворения и басни;
			6.1.3.1 делить текст на части с помощью учителя ;
		Анализ и интерпретация текста	6.1.4.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану;
			6.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос, используя слова вопроса;
			6.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос
		Оценка произведения	6.2.1.1 различать жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя
			6.2.2.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя
			6.2.3.1 характеризовать героев с помощью вопросов учителя;
			6.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, с помощью педагога

3) 7 класс:

таблица 2

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
	Народные песни Белый голубь		

Устное народное творчество Произведения казахской литературы 19 века	Обрядовые песни Колыбельная (казахская народная песня) Уходите льды, сугробы ... Скоро, скоро снег растает Скворушка прилетай Дождик, дождик Шуточные песни Сказки Чудесная птица (казахская сказка) Умный мужик Казахские пословицы и поговорки Загадки Д. Бабатайұлы: Биография Могу подарить Ловчему ястребу гон не в прок О, вершин этих горных гряда... Разве красива гор высота... (отрывок) М. Утемисов: Биография Беркут мой Великая мечта Нарын И.Алтынсарин: Биография Отец и сын Золотой Чуб (сказка) Чистый родник	Понимание и ответы по тексту	7.1.1.1 иметь общее представление о художественном произведении, понимать главную и второстепенную информацию 7.1.2.1 читать про себя, выполняя задания к тексту; 7.1.2.2 читать наизусть выразительно фрагменты текстов 7.1.3.1 составлять простой план под руководством учителя с использованием слов самого текста 7.1.4.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану; 7.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос 7.1.5.1 отвечать кратким и полным ответом на вопрос	
	Анализ и интерпретация текста	7.2.1.1 различать жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса-сказка) 7.2.2.1 определять основную мысль произведения, 7.2.3.1 характеризовать героев, используя план и выражения из текста		
		Оценка произведения	7.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая свои мысли и чувства	
	2 четверть			
		А. Кунанбаев: Биография Детство поэта (отрывок) Летом, когда тенисты деревья Лето – солнечная пора... Осень Если смолоду честь не терял... О казахи мои! Мой бедный народ! (отрывок) Ш.Кудайбердиев Биография Кто ты ныне, казах? Чаша жемчуга А. С. Пушкин Биография В разлуке Няне	Понимание и ответы по тексту	7.1.1.1 иметь общее представление о художественном произведении, понимать главную и второстепенную информацию 7.1.2.1 читать про себя, выполняя задания к тексту; 7.1.2.2 читать наизусть выразительно фрагменты текстов 7.1.3.1 составлять простой план под руководством учителя с использованием слов самого текста 7.1.4.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану; 7.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос 7.1.5.1 отвечать кратким и полным ответом на вопрос

Произведения казахской литературы 19 в е к а Произведения зарубежной литературы 19 века	Осень (отрывок) ... Уж небо осенью дышало ... Вот ветер тучи нагоняет Зимнее утро М. Ю. Лермонтов Биография П а р у с Казачья колыбельная песня На севере диком... Р о д и н а Т у ч и И. А. Крылов Биография О б а с н е Волк и ЯгнҮнок Ворона и Лисица Трудолюбивый Медведь А. П. Чехов Биография Белолобый Н.А. Некрасов Биография Крестьянские дети (отрывок) Славная осень Однажды, в студҮную зимнюю пору... Не ветер бушует над бором Дед Мазай и зайцы Л. Н. Толстой Биография Отец и сыновья Белка и Волк КотҮнок (быль) Воробей на часах	Анализ и интерпретация текста	7.2.1.1 различать жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса-сказка) 7.2.2.1 определять основную мысль произведения, 7.2.3.1 характеризовать героев, используя план и выражения из текста
		Оценка произведения	7.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая свои мысли и чувства
3 четверть			
Произведения казахской	Ж. Жабаяев Биография "Богатство земли" Учись, мой друг! Ответ с ы н у М. Жумбаяев Биография Как красивы нежный теплый ветерок; Язык отцов Родина моя – Сасыколь Зимняя дорога Я верю тем, кто юн! М о т ы л Ү к С. Сейфуллин Биография Р а б о ч и м А ну-ка, джигиты! (	Понимание и ответы по тексту	7 . 1 . 1 . 1 иметь общее представление о художественном произведении, понимать главную и второстепенную информацию 7.1.2.1 читать про себя, выполняя задания к тексту; 7.1.2.2 читать наизусть выразительно фрагменты текстов 7.1.3.1 составлять простой план под руководством учителя с использованием слов самого текста 7.1.4.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану;

литературы 20 века	Отрывок) Летом в степи М. Ауэзов		7.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос
	Автобиография дебрях (Отрывок из романа М. Ауэзова "Путь Абая")		7.1.5.1 отвечать кратким и полным ответом на вопрос
	Сирота Серый Лютый Е. Елубаев	Анализ и интерпретация текста	7.2.1.1 различать жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса-сказка)
	Биография Если любишь Современный мальчик Легенда о ласточке М. Зверев	Оценка произведения	7.2.2.1 определять основную мысль произведения, 7.2.3.1 характеризовать героев, используя план и выражения из текста 7.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая свои мысли и чувства
4 четверть			
Произведения русской литературы 20 века	М. Горький Биография	Понимание и ответы по тексту	7.1.1.1 иметь общее представление о художественном произведении, понимать главную и второстепенную информацию
	Детство		7.1.2.1 читать про себя, выполняя задания к тексту;
	Бабушкин скворец		7.1.2.2 читать наизусть выразительно фрагменты текстов
	Воробьишко		7.1.3.1 составлять простой план под руководством учителя с использованием слов самого текста
	С. А. Есенин		7.1.4.1 пересказывать содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану;
	Биография		7.1.5.1 отвечать полным ответом на вопрос
	С добрым утром! Спит ковыль, равнина дорогая... Черемуха	Анализ и интерпретация текста	7.1.5.1 отвечать кратким и полным ответом на вопрос
	Весенний вечер		7.2.1.1 различать жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса-сказка)
	К.М. Симонов		7.2.2.1 определять основную мысль произведения,
	Биография		7.2.3.1 характеризовать героев, используя план и выражения из текста
	Сын артиллериста		7.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая свои мысли и чувства
	Тот самый длинный день в году		
	С. В. Михалков	Оценка произведения	
	Биография		
	"Друзья" в походе "Заяц-обманщик";		
	"Будь человеком" К. Г. Паустовский		
	Биография		
	Кот-ворюга		
	Барсучий нос		
	А. Г. Алексин		
	Биография		
	Подарок		

4) 8 класс:

таблица 4

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
			8.1.1.1 понимать художественное произведение в деталях, включая известную и неизвестную информацию

Устное народное творчество. Произведения казахских писателей 19 века	С к а з к и : "Добро порождает добро" "Волшебное кольцо" Народные легенды и бы ли н ы . "Или и Каратал" "Батыр Еленке" "Добрыня и з м е й " Пословицы и поговорки . И. Алтынсарин биография . "Умный мальчик" (с к а з к а) "Спор животных" (с к а з к а) А. Кунанбаев биография . " З и м а " " В е с н а " " Л е т о " "Искандер" (отрывки из поэмы)	Понимание и ответы по тексту	8.1.2.1 читать про себя, выполняя задания к тексту;
			8.1.2.2 выразительно читать наизусть стихотворения, басни, фрагменты текста;
			8.1.3.1 составлять простой план;
			8.1.4.1 пересказывать (кратко, подробно, с изменением лица рассказчика) содержание произведения
		Анализ и интерпретация текста	8.1.5.1 отвечать кратким и полным ответом н а в о п р о с
			8.1.5.1 отвечать развернутым ответом на вопрос
			8.2.1.1 различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, лирическое стихотворение, рассказ)
		Оценка произведения	8.2.2.1 определять тему и идею произведения , выражая своҰ мнение о поступках героев
			8.2.3.1 характеризовать героев, используя план и выражения из текста
			8.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, оценивая поступки главных героев
2 четверть			
Произведения русских писателей 19 века	А. С. Пушкин биография . И.И.Пущин "Записки о Пушкине" (отрывки) А.С.Пушкин "Памятник " "Вглубине сибирских р у д ... " "Зимнее утро" "СожжҰнное письмо" "Я вас любил" "Сказка о попе и работнике его Балде" М.Ю. Лермонтов биография . "Смерть поэта" (отрывок) . "Родина" " Парус " " Сосна " И.А.Крылов биография . "Волк на псарне" (басня) "ОсҰл и Соловей") басня) "Муха и пчела" (басня) Н.А.Некрасовбиография .	Понимание и ответы по тексту	8.1.1.1 понимать художественное произведение в деталях, включая известную и неизвестную информацию
			8.1.2.1 читать про себя, выполняя задания к тексту;
			8.1.2.2 выразительно читать наизусть стихотворения, басни, фрагменты текста;
			8.1.3.1 составлять простой план;
			8.1.4.1 пересказывать (кратко, подробно, с изменением лица рассказчика) содержание произведения
			8.1.5.1 отвечать кратким и полным ответом н а в о п р о с
			8.1.5.1 отвечать развернутым ответом на вопрос
		Анализ и интерпретация текста	8.2.1.1 различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, лирическое стихотворение, рассказ)
			8.2.2.1 определять тему и идею произведения , выражая своҰ мнение о поступках героев
			8.2.3.1 характеризовать героев, используя план и выражения из текста

	"Размышления у парадного подъезда" "В полном разгаре страда деревенская" И.С.Тургенев биография. "Муму"	Оценка произведения	8.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, оценивая поступки главных героев	
3 четверть				
Произведения казахских писателей 20 века. Произведения русских писателей 20 века	С. Сейфуллин биография. "Поэма "Раненная сайга" М. Ауезов биография. "Возвращение" "Серый Лютый Т. Жароков биография. "Земля Казахстана" С.Бегалин биография. "Поток" "Песня жизни" "Жеребёнок" Б. Канапьянов родился в "Сын пожарного" "Аист" "Плоды" И. Жансугуров биография. "Картины Жетысу" "Домбра" А.Дусенбиев "Могила неизвестного солдата" М.Алимбаев "Юный Казак" "Художник из Семиполатинска"; "Родной язык" Б. Сокпакбаев биография. "Меня зовут Кожа" М. Каназов "Мальчишки верхнего и нижнего вула" Л.Н.Толстой биография. "После бала"	Понимание и ответы по тексту	8.1.1.1 понимать художественное произведение в деталях, включая известную и неизвестную информацию	
			8.1.2.1 читать про себя, выполняя задания к тексту;	
			8.1.2.2 выразительно читать наизусть стихотворения, басни, фрагменты текста;	
			8.1.3.1 составлять простой план;	
			8.1.4.1 пересказывать (кратко, подробно, с изменением лица рассказчика) содержание произведения	
			8.1.5.1 отвечать кратким и полным ответом на вопрос	
	Анализ и интерпретация текста	8.2.1.1 различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, лирическое стихотворение, рассказ)	8.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение о поступках героев	
			8.2.3.1 характеризовать героев, используя план и выражения из текста	
			8.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, оценивая поступки главных героев	
	4 четверть			
		А.П.Чехов биография. "Лошадиная фамилия" С.А.Есенин биография.		8.1.1.1 понимать художественное произведение в деталях, включая известную и неизвестную информацию
				8.1.2.1 читать про себя, выполняя задания к тексту;

Произведения русских писателей 20 века	"Спит ковыль" "Отговорила роща золотая" "Пороша" А.П.Платонов биография. "Разноцветная бабочка" А.Н.Толстой биография. "Русский характер" Заболоцкий " Некрасивая девочка" Л.А.Кассиль "Петькины бутсы" А.Твардовский "Василий Тўркин" В.М.Шукшин "Гринька Малюгин" Р.П.Погодин "Алфред"	Понимание и ответы по тексту	8.1.2.2 выразительно читать наизусть стихотворения, басни, фрагменты текста;
			8.1.3.1 составлять простой план;
			8.1.4.1 пересказывать (кратко, подробно, с изменением лица рассказчика) содержание произведения
		Анализ и интерпретация текста	8.1.5.1 отвечать кратким и полным ответом на вопрос
			8.1.5.1 отвечать развернутым ответом на вопрос
			8.2.1.1 различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, лирическое стихотворение, рассказ)
		Оценка произведения	8.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение о поступках героев
			8.2.3.1 характеризовать героев, используя план и выражения из текста
			8.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, оценивая поступки главных героев

5) 9 класс:

таблица 5

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
Устное народное творчество. Произведения казахской литературы 19 века.	Русские и казахские народные сказки. Сказка про Василису Премудрую Искатель счастья Сказание о золотом человеке. Былины. На заставе богатырской. Первый поход Алпамыса. (отрывок из эпоса). Ы. Алтынсарин биография. "Щедрый человек". "Кара Батыр" Легенда. Казахский эпос М. Утемисов биография. "Песень о себе" "Великая мечта" "Пичуга" "Тот не герой"	Понимание и ответы по тексту	9.1.1.1 понимать художественное произведение, различать открытую и скрытую (подтекст) информацию
			9.1.2.1 читать про себя, выполняя задания к тексту;
			9.1.2.2 выразительно читать наизусть стихотворения, басни, фрагменты текста;
		Анализ и интерпретация текста	9.1.4.1 составлять план самостоятельно:
			9.1.4.1 пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях
			9.1.5.1 отвечать кратким и полным ответом на вопрос
		Оценка произведения	9.1.5.1 отвечать развернутым ответом на вопрос
			9.2.1.1 различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, рассказ)
			9.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение
		Оценка произведения	9.2.3.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий

		Оценка произведения	9.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, оценивая поступки главных героев	
2 четверть				
Произведения казахской литературы 19 века. Произведения русской литературы 19 века.	А. Кунанбаев биография "Слова назидания" (слово первое семнадцатое, восемнадцатое, девятнадцатое). "Если смолоду честь не т е р я л " В.А.Жуковский биография. "Три пояса" И.А.Крылов биография. "Кот и повар" (басня). А. С. Пушкин биография. Поэма "Руслан и Людмила". Повесть "Барышня – крестьянка". М.Ю. Лермонтов биография . " Т у ч и " " Б а л л а д а " "Морская царица" Н.В. Гоголь биография. "Майская ночь, или Утопленница" Н.А.Некрасов биография. "Рыцарь на час" "Саша" (отрывок из стихотворения)	Понимание и ответы по тексту	9 . 1 . 1 . 1 понимать художественное произведение, различать открытую и скрытую (подтекст) информацию	
			9.1.2.1 читать про себя, выполняя задания к тексту;	
			9.1.2.2 выразительно читать наизусть стихотворения, басни, фрагменты текста;	
			9.1.4.1 составлять план самостоятельно:	
			9.1.4.1 пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая своҮ мнение о героях и событиях	
			9.1.5.1 отвечать кратким и полным ответом н а в о п р о с	
		Анализ и интерпретация текста	9.1.5.1 отвечать развернутым ответом на вопрос	
			9.2.1.1 различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, рассказ)	
			9.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своҮ мнение	
			9.2.3.1 характеризовать героев произведения , их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий	
			Оценка произведения	9.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, оценивая поступки главных героев
3 четверть				
Произведения русской литературы 19 века. Произведения казахской	А.А.Фет биография. "Помню я: старушка няня... " "Это утро, радость эта" С.Торайгыров биография. "Родному народу" "Молодое сердце" "Зачем я живу" Ш. Кудайбердиев биография . "Явился ты в мир голышом" "Разные мысли" А ф о р и з м ы . С. Сейфуллин биография. " В с т е п и " " В е с н о ю "	Понимание и ответы по тексту	9.1.1.1 понимать художественное произведение, различать открытую и скрытую (подтекст) информацию	
			9.1.2.1 читать про себя, выполняя задания к тексту;	
			9.1.2.2 выразительно читать наизусть стихотворения, басни, фрагменты текста;	
			8.1.4.1 составлять план самостоятельно:	
			9.1.4.1 пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая своҮ мнение о героях и событиях	
			9.1.5.1 отвечать кратким и полным ответом н а в о п р о с	
			9.1.5.1 отвечать развернутым ответом на вопрос	

литературы 20 века	"Разлучённые лебеди" Т.Молдагалиев биография. "Мой Байконур" "А т а к а" "Р о д и н а" Ж. Жабаяев биография. "Ленинградцы, дети мои!" "Казахстан" Б.Момышулы биография. "Наша семья" (отрывки из повести)	Анализ и интерпретация текста	9.2.1.1 различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, рассказ)
			9.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение
			9.2.3.1 характеризовать героев произведения , их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий
		Оценка произведения	9.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, оценивая поступки главных героев
4 четверть			
Произведения русской литературы 20 века . Произведения зарубежной литературы	Максим Горький. Биография "Песня о Соколе" М.И.Цветаева биография. "Красною кистью" "Вчера ещё в глаза глядел" К.Г.Паустовский биография . "Стекольный мастер" А.Есенин биография. "Нивы сжаты, рощи голы..." "Собаке Качалова" М.А.Шолохов биография. "Судьба человека" Роберт Луис Стивенсон " Вересковый мёд" Эрнест Сетон – Томпсон " С н а п " Джеральд Даррелл " Живописный жираф	Понимание и ответы по тексту	9.1.1.1 понимать художественное произведение, различать открытую и скрытую (подтекст) информацию
			9.1.2.1 читать про себя, выполняя задания к тексту;
			9.1.2.2 выразительно читать наизусть стихотворения, басни, фрагменты текста;
			9.1.4.1 составлять план самостоятельно:
		Анализ и интерпретация текста	9.1.4.1 пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях
			9.1.5.1 отвечать кратким и полным ответом на вопрос
			9.1.5.1 отвечать развернутым ответом на вопрос
			9.2.1.1 различать жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, рассказ)
		Оценка произведения	9.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение
			9.2.3.1 характеризовать героев произведения , их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий
			9.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, оценивая поступки главных героев

6) 10 класс:

таблица 6

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
			10.1.1.1 понимать художественное произведение, выражать своё отношение к услышанному или прочитанному

Устное народное творчество Произведения казахской литературы 19 века.	Устное народное творчество: пословицы, поговорки, загадки, сказки, сказания, легенды, басни, былины, баллады, песни, предания . "Лиса и тетерев"; "Белая птица памяти"; Русская былина "На заставе богатырской" (в сокращении); "Сказание о золотом человеке"; "Первый поход Алпамыса" (отрывок из эпоса) . Ы . Алтынсарин Биография . Рассказ "Отец и сын". А . Кунанбаев Биография . Слова-назидания (отрывки). Слово первое, слово четвертое.. Слово четырнадцатое, слово пятнадцатое	Понимание и ответы по тексту	10.1.2.1 читать про себя, выполняя задания к тексту;
			10.1.2.2 выразительно читать наизусть стихотворения, басни, фрагменты текста;
			10.1.4.1 составлять сложный план
		Анализ и интерпретация текста	10.1.4.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях
			10.1.5.1 отвечать развернутым ответом на вопрос
			10.1.6.1 отвечать на проблемный вопрос, используя цитаты
Оценка произведения	10.2.1.1 различать жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма)		
	10.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение		
	10.2.3.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий		
			10.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая мнение о героях и событиях
2 четверть			
Произведения казахской литературы 19 века. Произведения	Ш . Кудайбердиев Биография . Притча "Странник". А . Пушкин Биография . Стихотворение "Унылая пора! Очей очарование ! " "Сказка о рыбаке и рыбке". И . Крылов Биография .	Понимание и ответы по тексту	10.1.1.1 понимать художественное произведение , выражать своё отношение к услышанному или прочитанному
			10.1.2.1 читать про себя, выполняя задания к тексту;
			10.1.2.2 выразительно читать наизусть стихотворения, басни, фрагменты текста;
			10.1.4.1 составлять сложный план
			10.1.4.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях
			10.1.5.1 отвечать развернутым ответом на вопрос
			10.1.6.1 отвечать на

русской литературы 19 века.	Басня "Кот и повар". Басня "Волк и ягненок". М. Лермонтов Биография. Стихотворение "Тучи". Стихотворение "Морская царевна" (в сокращении).		проблемный вопрос, используя цитаты
		Анализ и интерпретация текста	10.2.1.1 различать жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма) 10.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение 10.2.3.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий
		Оценка произведения	10.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая мнение о героях и событиях
3 четверть			
Произведения русской литературы 19 века. Произведения казахской литературы 20 века: Произведения русской литературы 20 века:	Н. Гоголь Биография. Повесть "Майская ночь или Утопленница" (в сокращении) Ж. Жабаяев Биография. Сказка о ленте; "Поэма любви и гнева"; С. Сейфуллин Биография. Стихотворение "Новый год". М. Ауэзов Биография. "Апрельский джуг" (отрывок из романа "Путь Абая"). М. Шаханов Биография. Поэма "Приговор отца" (отрывок). А. Лекеров Биография. Стихотворение "Сапоги". С. Бегалин Биография. Стихотворение "Мать". М. Горький Биография. "Песня о Соколе" (в сокращении) – глава I. "Песня о Соколе" (в сокращении) – глава II. К. Паустовский Биография. Рассказ "Стекольный мастер". С. Есенин Биография. Стихотворение "Берёза"	Понимание и ответы по тексту	10.1.1.1 понимать художественное произведение, выражать своё отношение к услышанному или прочитанному 10.1.2. читать про себя, выполняя задания к тексту; 10.1.2.2 выразительно читать наизусть стихотворения, басни, фрагменты текста; 10.1.4.1 составлять сложный план 10.1.4.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях 10.1.5.1 отвечать развернутым ответом на вопрос 10.1.6.1 отвечать на проблемный вопрос, используя цитаты
			10.2.1.1 различать жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма) 10.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение 10.2.3.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий
			10.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая мнение о героях и событиях
		Анализ и интерпретация текста	10.2.1.1 различать жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма) 10.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение 10.2.3.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий
			10.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая мнение о героях и событиях

		Оценка произведения	выражая мнение о героях и событиях
4 четверть			
Произведения русских писателей 20 века	М. Шолохов Биография "Рассказ "Судьба человека" (отрывки в сокращении). Е. Носов Биография Рассказ "Трудный хлеб". Н. Рубцов Биография. Стихотворение "Русский огонек" (в сокращении). Ю. Коваль Биография. Повесть "Приключения Васи Куролесова" (отрывки).	Понимание и ответы по тексту	10.1.1.1 понимать художественное произведение, выражать своё отношение к услышанному или прочитанному
			10.1.2.1 читать про себя, выполняя задания к тексту;
			10.1.2.2 выразительно читать наизусть стихотворения, басни, фрагменты текста;
			10.1.4.1 составлять сложный план
			10.1.4.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях
			10.1.5.1 отвечать развернутым ответом на вопрос
		Анализ и интерпретация текста	10.1.6.1 отвечать на проблемный вопрос, используя цитаты
			10.2.1.1 различать жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма)
			10.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение
			10.2.3.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий
		Оценка произведения	10.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая мнение о героях и событиях

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 76-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 516-қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде емес) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Орыс тілі" оқу пәнінің негізгі мақсаты – қарым-қатынас құралы ретінде орыс тілін меңгерудің қарапайым дағдыларын қалыптастыру, сөйлеу этикетінің ережелеріне және сөздік қызметінде лингвистикалық бірліктерді пайдалану нормаларына сәйкес сөйлеу әрекетінің түрлеріне (тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым) оқыту.

3. "Орыс тілі" пәнінің оқыту міндеттері:

1) әлеуметтік-тұрмыстық және оқу жағдайында қарым-қатынасқа түсуге қажетті тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылым дағдыларын дамыту;

2) сөйлеу тілінің фонетикалық жағын дамыту: қазақ тіліндегі дыбыстарды жеке, сөзде, сөйлемде дұрыс айтуға дағдыландыру; қазақ тіліне тән үндестік заңын практикалық түрде игеру, жуан, жіңішке дыбыстарды ажырата білу;

3) сөздік қорын дамыту: сөздік қорын заттың атын, сынын, қимылын білдіретін сөздермен толықтыру, молайту; жана сөздердің мағынасын түсіну, мағынасы бойынша топтастыру; сөздік қорын молайтуда аударма және түсіндірме сөздіктерді пайдалана білуге үйрету;

4) орыс тілінің грамматикасы туралы білімдерін қалыптастыру; орыс тілінің нормалары мен ережелеріне сәйкес сөйлемдерді синтаксистік дұрыс құру дағдыларын қалыптастыру;

5) байланыстырып сөйлеуін дамыту: диалогтік және монологтік сөйлеу (ауызша, жазбаша тіл) дағдыларын қалыптастыру;

6) қол жетімді мәтінді дұрыс және мұқият оқу дағдыларын қалыптастыру;

7) тілдің дыбыстық құрамын меңгеру, грамматика және емле туралы қарапайым ақпарат негізінде сауатты жазу дағдыларын дамыту;

8) білім алушылардың жалпы танымдық процестерін, интернационалдық, патриоттық, Отанға деген сүйіспеншілік сезімдерін қалыптастыру, ой-өрісін, зейінін, есте сақтауын, сөйлеу белсенділігін дамыту;

9) әртүрлі халықтардың тілі мен мәдениетіне төзімділік көзқарас қалыптастыру.

4. Екінші тілге оқыту үшін жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқыту қоршаған ортамен таныстыру, математика, әлеуметтік-тұрмыстық бағдар, кәсіби-еңбекке дайындық пәндермен тығыз байланыста бірыңғай орыс тілі сабағы өткізіледі.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Оқу процесін ұйымдастыруға арналған педагогикалық тәсілдердің іске асырылуы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың арнайы оқу қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы білім беру принциптеріне негізделген:

1) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білім беру қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады;

2) оқытудың әлеуметтік-бейімдеу бағыты тұлғаның бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды білдіреді; білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады;

3) әрекеттік ықпал ету принципі: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), оқушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпы білім беру пәндері бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді;

4) ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға саралап және даралап ықпал ету білім алушылардың жастарына, дене болмысына, психологиялық жағдайына, зиятының ерекшеліктеріне қарай, танымдың қабілетін есепке ала отырып және қосымша кемістіктеріне негізделіп бөлінетін 4 типологиялық топты құрайтын педагогикалық жіктелу негізінде іске асырылады (В.В.Воронкова бойынша). Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын тандап алады; оқу жұмысының қарқыны, оқушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады;

5) оқытудың практикалық бағыттылығы оқылатын материал мен білім алушылардың практикалық әрекетімен арасындағы өзара тығыз байланысты анықтауды, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешу үшін маңызды білім мен біліктерді қалыптастыруды білдіреді;

6) коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады;

7) арнайы педагогикалық басшылық ету принципі. Ақыл-ой кемістігі бар, әсіресе 3 және 4-типологиялық топтағы оқушылар, оқу міндетін ойдағыдай жүзеге асыруды

қамтамасыз ету үшін үнемі жүйелі педагогтің қолдауын талап етеді: білім алушының танымдық мүмкіндіктерін, оқытудың арнайы әдістемелерін біле отырып, оқушының танымдық-оқу әрекетін ұйымдастырып бағыттайды.

6. Сынып бөлмесіндегі жиһаз жеке, жұп немесе топ ішіндегі жұмыс түрлерін ұйымдастыруға ыңғайлы болуы үшін қозғалмалы болғаны дұрыс.

7. Орыс тілі сабағында білім алушылардың тілін дамыту үшін көрнекіліктерді (салыстырма мазмұнды кестелер, заттық суреттер, кітап бетіндегі жаңа суреттер, сюжетті суреттер, сериялы суреттер, картиналық лотолар, картиналық сөздіктер) тиімді пайдалану сөздік қорын молайтып, жалпы сабақты меңгеруге ықпал етеді, білім алушылардың қызығушылығын арттырады;

8. Білім алушылардың коммуникативтік дағдыларын дамыту үшін мұғалімдер түрлі педагогикалық тәсілдер мен технологияларды кеңінен қолданады:

1) ақпараттық-коммуникациялық технологияларды тиімді қолдану арқылы білім алушылардың орыс тіліне деген қызығушылығын арттыру;

2) ойын технологиясын қолдану;

3) тәжірибелік және ойлау іс-әрекеттерін сөзбен сүйемелдеу;

4) әртүрлі электронды жабдықтарды (принтер, сканер, слайдтарды) пайдалану.

9. Білім алушылардың ауызша сөйлеу тілі мен оқу техникасы сабақтан тыс оқу кезінде жетілдіріледі. Ауызша сөйлеу тілін дамыту күнделікті өмірде әртүрлі әрекеттерде: тұрмыстық, еңбек, ойын әрекеттерінде жүзеге асырылады.

3-тарау. "Орыс тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

10. Объем учебной нагрузки по предмету "Русский язык" составляет:

1) в 5 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

2) в 6 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

3) в 7 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

4) в 8 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

5) в 9 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году.

6) в 10 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году.

11. Умственно отсталым обучающимся не предъявляются требования усвоить учебный материал всех образовательных этапов, они имеют право изучать материал в том темпе, объеме и степени сложности, которые доступны их пониманию, и для этого учитель регулирует глубину и объем сообщаемых учащимся знаний с учетом состава обучающихся класса.

12. Содержание по учебному предмету "Русский язык" включает следующие разделы:

1) раздел "Слушание" (аудирование);

2) раздел "Говорение";

- 3) раздел "Чтение и письмо";
- 4) раздел "Использование языковых единиц".

13. Раздел "Слушание (аудирование)" включает следующие подразделы:

- 1) понимание устного сообщения /аудио/видеоматериалов;
- 2) понимание лексического значения слов;
- 3) понимание содержания кратких художественных произведений.

14. Раздел "Говорение" включает следующие подразделы:

- 1) пересказ прослушанного/прочитанного текста;
- 2) участие в диалоге;
- 3) создание монологического высказывания;
- 4) соблюдение речевых норм.

15. Раздел "Чтение и письмо" включает следующие подразделы:

- 1) понимание содержания текста;
- 2) формулирование вопросов и ответов;
- 3) составление плана;
- 4) владение разными видами чтения;
- 5) соблюдение орфографических и пунктуационных норм.

16. Раздел "Использование языковых единиц" включает следующие подразделы:

- 1) использование грамматических форм слов;
- 2) использование синтаксических конструкций.

17. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 5 класса:

1) слушание. Понимание устного сообщения/аудио/видеоматериалов, понимать значения двух-ступенчатых инструкций, понимание лексического значения слов, понимать значение слов, обозначающих предмет, действия, признаки, в активной речи по изучаемым темам; формирование умения строить устные высказывания при помощи учителя, по опорным словам и словосочетаниям, с опорой на иллюстрацию, серию картинок, развитие умения логически последовательно располагать три-четыре предложения в связном высказывании, формирование практических умений правильно употреблять в речи словосочетания с предлогами у, в, на, с, до, к, от, понимание содержания кратких художественных произведений; определение основной мысли определять основное содержание предложений;

2) говорение. Пересказ прослушанного/прочитанного текста; пересказ прослушанного/прочитанного небольшого текста (из 2-3 предложений) с помощью учителя, участие в диалоге; создание монологического высказывания (рассказ-описание) на основе иллюстраций с помощью учителя; использование слов, обозначающих предмет, действия, признаки в активной речи по изучаемым темам, построение устных высказываний при помощи учителя, Обогащение словарного запаса : использование слов, обозначающих предмет, действия, признаки, в активной речи по изучаемым темам, строить устные высказывания при помощи учителя, по опорным

словам и словосочетаниям, с опорой на иллюстрацию, серию картинок, развитие умения логически последовательно располагать три-четыре предложения в связном высказывании: практически уметь правильно употреблять в речи словосочетания с предлогами у, в, на, с, до, к, от, соблюдение речевых норм: соблюдать орфоэпические нормы;

3) чтение и письмо. Понимание общего содержания текста с помощью учителя; сознательное, правильное чтение с соблюдением произносительных норм русского языка, пауз, интонации; формулирование вопросов и ответов: ответы на вопросы по содержанию прочитанного текста, пересказ прочитанного текста подробно (близко к тексту) и выборочно; повествовательного характера (с предварительной обработкой произношения отдельных слов, словосочетаний, предложений); составление плана: составление плана к небольшим текстам (из 2-3 предложений), владение разными видами чтения; выделение главных действующих лиц из прочитанного произведения, выразительное чтение стихотворений наизусть, понимание прочитанных вслух учителем небольших рассказов, сказок, стихотворений; усвоение написания слов; соблюдение орфографических и пунктуационных норм: правильно писать безударные падежные окончания с помощью учителя;

4) использование языковых единиц. Использование грамматических форм слов: использовать существительные и прилагательные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу; использование синтаксических конструкций: конструкции, выражающие различные состояния человека с помощью учителя.

18. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 6 класса:

1) слушание. Понимание устного сообщения/аудио/видеоматериалов, слушать и понимать речевые образцы с голоса учителя, аудио записи; понимание лексического значения слов: понимать слова с приставками; различение приставок и предлога; практически усвоить образование слов с помощью суффиксов; обращать внимание на изменение значения слов; употребление слов в активной речи; понимание содержания кратких художественных произведений; понимать основное содержание произведений содержащих знакомые лексические и единицы, определять тему; определение основной мысли, определять основное содержание текста с помощью учителя;

2) говорение. Пересказ прослушанного/прочитанного текста, пересказ прослушанного/прочитанного небольшого текста (из 3-4 предложений) с помощью учителя; участие в диалоге; участвовать в диалоге со сверстниками с помощью учителя; создание монологического высказывания; создавать высказывание (рассказ-описание) на основе иллюстраций самостоятельно, обогащение словарного запаса; формирование умения образования слов с помощью приставок; нахождение приставок; различение приставок и предлога; практическое усвоение образования слов с помощью суффиксов;

обращать внимание на изменение значения слов; употребление слов в активной речи; соблюдение речевых норм: соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов (с помощью учителя);

3) чтение и письмо. Понимание содержания текста. понимать общее содержание текста: формулирование вопросов и ответов, уметь формулировать вопросы по содержанию небольшого текста (2-3 предложений) самостоятельно; составление плана, составлять план к текстам (из 3-4 предложений): владеть разными видами чтения, владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное) с помощью учителя; совершенствование навыка сознательного, правильного, выразительного чтения с соблюдением интонации, пауз, совпадающих со знаками препинания, логических пауз, произносительных норм русского языка; чтение про себя и вслух незнакомых текстов с предварительным разбором новых слов; соблюдение орфографических и пунктуационных норм, правильно писать безударные падежные окончания;

4) использование языковых единиц. Использование грамматических форм слов, использовать местоимения, порядковые числительные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу (с помощью учителя), использование синтаксических конструкций, использовать безличные конструкции, выражающие различные состояния человека.

19. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 7 класса:

1) слушание. Понимание устного сообщения/аудио/видеоматериалов: понимать инструкции, просьбу учителя, связанные с организацией учебного процесса и бытовой деятельности и правильно реагировать на нее. Понимание лексического значения слов, понимать слова с противоположным значением, близкие по значению, использовать в самостоятельной речи слова по пройденным темам на предыдущем этапе и усвоение новых слов относительно новой темы, понимание содержания кратких художественных произведений, понимать основное содержание произведений содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определение основной мысли: определять основное содержание услышанного;

2) говорение. Пересказ прослушанного/прочитанного текста: пересказ прослушанного/прочитанного небольшого текста опираясь на план; участие в диалоге. участвовать в диалоге, правильно понимая реплики; создание монологического высказывания. создавать высказывание (описание) на основе иллюстраций; обогащение словарного запаса: владеть словарным запасом, включающим слова бытовой лексики; соблюдение речевых норм. соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов;

3) чтение и письмо. Понимание содержания текста: понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова; формулирование вопросов и ответов; уметь формулировать вопросы по содержанию текста (3-4 предложений) самостоятельно; составление плана, составлять план по опорным словам с помощью учителя; владение

разными видами чтения, владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное); самостоятельное внеклассное чтение; правописание собственных имен, мягкий знак в конце существительных женского рода единственного числа. различение таких имен существительных. иметь общее понятие об имени существительном, вопросы, связь с существительным; правописание личных местоимений меня, мне, тебя, тебе, ему; раздельное написание местоимений с предлогами; написание изложений и сочинений по опорным словам, по плану под руководством учителя, составление деловых бумаг: письма, телеграммы, заметки в стенгазету; пользоваться орфографическим словарем; соблюдение орфографических и пунктуационных норм правильно писать глагольные окончания;

4) использование языковых единиц", использование грамматических форм слов: использовать местоимения, порядковые числительные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу; использование синтаксических конструкций использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения своего мнения (с помощью учителя).

20. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 8 класса:

1) слушание. Понимание устного сообщения/аудио/видеоматериалов: понимать общее содержание сообщения продолжительностью не более 2 минут, определяя тему текста; понимание лексического значения слов: понимать слова, образованных путем словообразования и словоизменения: знать общее понятие, вопросы, роль и место слова в предложении, строить словосочетания, предложения с глаголами, понимать и употреблять в речи синонимы времен глаголов (настоящее, будущее, прошедшее); правильно употреблять глаголы по времени, лицам и числам; правильно произносить в окончаниях глаголов; уметь различать, подбирать и употреблять глаголы, близкие и противоположные по значению. произносить и различать по значению глаголы с приставками (у, в); местоимение 1-го, 2-го, 3-го лица, их склонение; местоимения этот, эта, эти, тот, та, то, такой, такая, такое, употреблять эти местоимения в различных падежах; произносить и писать окончания местоимений того, этого, того; составлять предложения с местоимениями; понимание содержания кратких художественных произведений: понимать основное содержание произведений фольклора и литературы/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы; определение основной мысли определять основную мысль текста на основе вопросов;

2) говорение. Пересказ прослушанного/прочитанного текста: пересказывать основное содержание близко к тексту; участие в диалоге: участвовать в диалоге, правильно понимая реплики и предоставляя обратную связь; создание монологического высказывания: высказывание (описание, повествование) на основе иллюстраций, обогащение словарного запаса: владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы; соблюдение речевых норм. соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов, избегая повторов;

3) чтение и письмо. Понимание содержания текста: понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания; формулирование вопросов и ответов. уметь формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них; составление плана: составлять план по опорным словам; владение разными видами чтения: владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное), читать по ролям ; осознанное чтение художественных текстов, различение речи автора и персонажей; пересказ по плану, подробный, краткий, выборочный пересказ. пересказ с изменением лица рассказчика; находить в текстах, произведениях сравнений, слов с переносным значением, портретов; развитие навыков и интереса к внеклассному чтению, чтение газет, журналов, правильное чтение предложений с обращением; знаки препинания при обращении, образование сложных предложений из простых с помощью союзов и, а, что , чтобы, где, куда, как, потому что, который; соблюдение орфографических и пунктуационных норм правильно писать гласные и согласные в разных частях слова;

4) использование языковых единиц. Использование грамматических форм слов, образовывать падежные формы существительных, прилагательных, числительных, местоимений; использование синтаксических конструкции: использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения своего мнения.

21. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 9 класса:

1) слушание. Понимание устного сообщения/аудио/видеоматериалов: понимать основную информацию сообщения продолжительностью до 2-3 минут, определяя ключевые слова; понимание лексического значения слов. понимать родственные слова, понимать родственные слова, уметь образовать однокоренные слова с помощью суффиксов, уметь образовать слова путем сложения двух слов (стенгазета, пылесос, автопарк); преобразовывать слова от одной части речи в другую: прилагательных от существительных (стекло – стеклянный, яблоко – яблочный), существительных от глаголов (учить – учитель, петь- певец); уметь употреблять синонимы и антонимы в речи, уметь точно выбирать из данных слов, подбирать слова для образного выражения мыслей; понимать имена существительные, род, число существительных, употребление существительных с предлогами; уметь понимать окончания прилагательных в зависимости от рода, числа, падежа (-ого, -его), замена согласных при произношении; понимать глаголы в повелительной форме (пиши, пишите), прошедшем времени (читал), с приставками (ушел, включил), глаголы 3-го лица единственного числа (моет); понимать значение наречий. составлять словосочетаний и предложений с наречиями: вокруг, всегда, до свидания, здесь, налево, сегодня, сейчас, среди, теперь; понимание содержания кратких художественных произведений: понимать содержание рассказов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль; определение основной мысли: определять основную мысль текста на основе ключевых слов;

2) говорение. Пересказ прослушанного/прочитанного текста: пересказывать подробно содержание текста, участие в диалоге: участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий" с учетом выбранной роли; создание монологического высказывания: создавать высказывание (описание, повествование) с опорой на ключевые слова; владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы; соблюдение речевых норм: соблюдать морфологические нормы использования форм разных частей речи;

3) чтение и письмо. Понимание содержания текста: понимать основную информацию, определяя тему текста; формулирование вопросов и ответов, уметь формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста и отвечать на вопросы, выражая своё мнение по теме; составление плана: составлять простой план; владение разными видами чтения: использовать виды чтения, включая изучающее и выборочное чтение; дальнейшее совершенствование чтения художественных произведений, соблюдая орфоэпические нормы и основные правила выразительного чтения; написание слов с разделительными ь и ъ; внеклассное чтение газет, журналов, доступных художественных произведений; применять правила правописания изученных форм местоимений и глаголов, практическое ознакомление с правописанием имен числительных от 1 до 20; устный пересказ прочитанного произведения, газетных, журнальных статей, телепередач, кинофильмов; соблюдение орфографических и пунктуационных норм: правильно писать гласные и согласные в разных частях слова, слова через дефис;

4) использование языковых единиц: использование грамматических форм слов, использовать существительные в качестве несогласованных определений: использование синтаксических конструкций использовать простые предложения, выражающие определительные, изъяснительные, временные, целевые, причинно-следственные отношения.

22. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 10 класса:

1) слушание. Понимание устного сообщения/аудио/видеоматериалов: понимать сообщение продолжительностью 3-4 минут, извлекая необходимую информацию; понимание лексического значения слов: использовать в речи синонимы, антонимы, уметь разбирать состав слова, использовать в активной речи слова различных грамматических категорий (существительные, глагол, прилагат, местоим, наречия, числит) в объеме лексических тем, обогащение словаря за счет пополнения словообраз и словоизменения, слов антонимов, синонимов; активно использовать изученные слова в ходе общения при учебной и трудовой деятельности; понимание содержания кратких художественных произведений, понимать содержание небольших прозаических и поэтических произведений/ фрагментов, определяя характеризовать и оценивать поступки персонажей; определение основной мысли: определять основную мысль текста, опираясь на содержание текста;

2) говорение. Пересказ прослушанного/прочитанного текста: пересказывать содержание выборочно; участие в диалоге, участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме, создание монологического высказывания: создавать высказывание (описание, повествование) с опорой на ключевые слова или план; обогащение словарного запаса: владеть словарным запасом, включающим фразеологические единицы, паронимы, заимствованные слова; соблюдение речевых норм: соблюдать синтаксические нормы, включающие правила согласования и управления;

3) чтение и письмо. Понимание содержания текста: понимать основную информацию, определяя тему, цель или назначение текста; формулирование вопросов и ответов: уметь формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста и отвечать на вопросы, выражая своё мнение по теме и/или поднимаемой проблеме, связывать информацию текста с фактами из реальной жизни; составление плана: составлять сложный план; владение разными видами чтения: использовать виды чтения, включая поисковое; правильно писать гласные, согласные (твёрдые, мягкие, звонкие, глухие) звуки: б, п, в, ф, г, ж в конце слов, ь, ъ в словах; правильное употребление и написание различных частей речи (существительных, глаголов, прилагательных, наречий, местоимений) с соблюдением изученных орфографических правил; осмысленное чтение различных текстов и их пересказ, осознанное чтение и пересказ содержания, уметь высказать своё мнение о прочитанном произведении, стать; уметь пользоваться различными словарями (русско-казахский, казахско-русский, орфографический, толковый); уметь проверять правописание слов по словарю; оформление деловых бумаг: заявлений (для поступления на работу, учёбу, увольнения), доверенность, расписка; соблюдение орфографических и пунктуационных норм, правильно выбирать слитное или раздельное написание "не" с разными словами;

4) использование языковых единиц: использование грамматических форм слов, использовать существительные в качестве несогласованных определений, отглагольные существительные, краткие прилагательные; использование синтаксических конструкций: использовать простые и сложные предложения, выражающие определительные, изъяснительные, временные, целевые, причинно-следственные отношения.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

23. В программе для удобства использования учебных целей и проведения мониторинга введена кодировка. В коде первое число обозначает класс, второе и третье – раздел и подраздел, четвертое число показывает нумерацию учебной цели. Например, в кодировке 5.1.1.4: "5" - класс,

"1.1" - подраздел, "4" - нумерация учебной цели.

24. Ожидаемые результаты:

1) раздел 1 "Слушание":

таблица 1

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
1.1 Понимание устного сообщения/ аудио/ видеоматериалов	5.1.1.1 понимать значения двух-трехступенчатых инструкций, связанных с бытовой и учебной деятельностью	6.1.1.1 слушать и понимать речевые образцы с голоса учителя, аудио записи	7.1.1.1 понимать инструкции, просьбу учителя, связанные с организацией учебного процесса и бытовой деятельностью и правильно реагировать на нее	8.1.1.1 понимать общее содержание сообщения, определяя тему текста	9.1.1.1 понимать основную информацию сообщения, определяя ключевые слова	10.1.1.1 понимать сообщение, извлекая необходимую информацию
1.2 Понимание лексического значения слов	5.1.2.1 понимать значение слов, обозначающих предмет, действия, признаки, в активной речи по изучаемым темам. 5.1.2.2 уметь строить устные высказывания при помощи учителя, по опорным словам и словосочетаниям, с опорой на иллюстрацию, серию картинок. 5.1.2.3 уметь логически последовательно располагать три-четыре предложения в связном высказывании. 5.1.2.4 правильно употреблять в речи словосочетания с предлогами у, в, на, с, до, к, от	6.1.2.1 понимать слова с приставками; различение приставок и предлога; 6.1.2.2 иметь навыки образования слов с помощью суффиксов;	7.1.2.1 понимать слова с противоположным значением, близкие по значению 7.1.2.2 использовать в самостоятельной речи слова по пройденным темам на предыдущем этапе и расширять словарный запас за счет новых тем	8.1.2.1 понимать слова, образованных путем словообразования и словоизменения 8.1.2.2 иметь общее понятие о слове, о роли и месте слова в предложении, уметь строить словосочетания, предложения с глаголами 8.1.2.3 понимать и употреблять в речи синонимы глаголов настоящего, будущего и прошедшего времени; 8.1.2.4 правильно употреблять глаголы по времени, лицам и числам, 8.1.2.5 уметь различать, подбирать и употреблять	9.1.2.1 понимать родственные слова 9.1.2.2 уметь образовать однокоренные слова с помощью суффиксов; 9.1.2.3 уметь образовать слова путем сложения двух слов; 9.1.2.4 преобразовывать слова от одной части речи в другую: прилагательных о т существительных, существительных от глаголов; 9.1.2.5 уметь употреблять синонимы и антонимы в речи; 9.1.2.6 понимать глаголы в повелительной форме, прошедшем времени, с приставками, глаголы 3-го	10.1.2.1 использовать речи синоним 10.1.2.2 разбирать слова, использовать активной слова раз граммати категори существи, глаг прилагат местоим наречия, в объ лексичес 10.1.2.3 Обогаща словарь : пополнен словобра и словоизм слов антс синоним 10.1.2.4 активн с использо

				глаголы, близкие и противоположные по значению	л и ц а единственного числа; 9.1.2.7 понимать значение наречий . составлять словосочетаний и предложений с наречиями	изученны в ходе об при учес трудово деятельнс
1.3 Понимание содержания кратких художественных произведений	5.1.3.1 понимать содержание кратких художественных произведений;	6.1.3.1 понимать основное содержание произведений содержащих знакомые лексические единицы, определять тему	7.1.3.1 понимать основное содержание произведений, имеющих знакомые лексические и грамматические единицы,	8.1.3.1 понимать основное содержание произведений фольклора и литературы/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы;	9.1.3.1 понимать содержание рассказов, в которых имеются знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль;	10.1.3.1 понимать содержание небольших прозаиче поэтичес произвед фрагмен характер и оцeni поступк персонаж

2) раздел 2 "Говорение": таблица 2

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
2.1 Пересказ прослушанного/прочитанного текста;	5.2.1.1 пересказывать содержание прослушанного/прочитанного небольшого текста (из 2-3 предложений) с помощью учителя	6.2.1.1 пересказывать содержание прослушанного/прочитанного небольшого текста (из 3-4 предложений) с помощью учителя	7.2.1.1 пересказывать прослушанный/прочитанный небольшой текст, опираясь на план	8.2.1.1 пересказывать основное содержание близко к тексту	9.2.1.1 пересказывать подробно содержание текста	10.2.1.1 пересказыв содержание выборочно
2.2 Участие в диалоге	5.2.2.1 участвовать в диалоге со сверстниками с помощью учителя	6.2.2.1 участвовать в диалоге со сверстниками с помощью учителя	7.2.2.1 участвовать в диалоге, правильно понимая реплики	8.2.2.1 участвовать в диалоге, правильно понимая реплики и предоставляя обратную связь	9.2.2.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий" с учетом выбранной роли	10.2.2.1 участвовать в диалоге, обменивая мнениями предложенн теме
2.3 Создание монологического высказывания	5.2.3.1 создавать высказывание (рассказ-описание) на основе иллюстраций с помощью учителя	6.2.3.1 создавать высказывание (рассказ-описание) на основе иллюстраций самостоятельно	7.2.3.1 создавать высказывание (описание) на основе иллюстраций,	8.2.3.1 создавать высказывание (описание, повествование) на основе иллюстраций,	9.2.3.1 создавать высказывание (описание, повествование) с опорой на ключевые слова	10.2.3.1 соз высказываи (описание, повествоваи опорой ключевые (или план

2.4 Обогащение словарного запаса	5.2.4.1 использовать в речи слова, обозначающие предмет, действия, признаки (по изучаемым темам); 5.2.4.2 строить устные высказывания при помощи учителя, по опорным словам и словосочетаниям, с опорой на иллюстрацию, серию картинок	6.2.4.1 владеть навыками словообразования с помощью приставок; 6.2.4.2 находить и различать приставки и предлоги	7.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим слова бытовой лексики;	8.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы,	9.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы	10.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим фразеологические единицы, паронимы, заимствованные слова
2.5 Соблюдение речевых норм	5.2.5.1 соблюдать орфоэпические нормы;	6.2.5.1 соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов (с помощью учителя)	7.2.5.1 соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов	8.2.5.1 соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов, избегая повторов	9.2.5.1 соблюдать морфологические нормы использования форм разных частей речи	10.2.5.1 соблюдать синтаксические нормы, включающие правила согласования управления

3) раздел 3 "Чтение и письмо":

таблица 3

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
п113.1 Понимание содержания текста	5.3.1.1 понимать общее содержание текста с помощью учителя;	6.3.1.1 понимать общее содержание текста	7.3.1.1 понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова	8.3.1.1 понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания	9.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему текста	10.3.1.1 понимать основное содержание текста, определяя тему и основную информацию
п113.2 Формулирование вопросов и ответов	5.3.2.1 уметь отвечать на вопросы по содержанию прочитанного текста. 5.3.2.2 уметь пересказать прочитанный текст подробно (близко к тексту) и выборочно, повествовательного	6.3.2.1 уметь формулировать вопросы по содержанию	7.3.2.1 уметь формулировать вопросы по содержанию	8.3.2.1 уметь формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них	9.3.2.1 уметь формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста и отвечать на вопросы, выражая	10.3.2.1 уметь формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста и отвечать на вопросы, выражая

	характера (с предварительной обработкой произношения отдельных слов, словосочетаний, предложений)	небольшого текста (2-3 предложений) самостоятельно	текста (3-4 предложений) самостоятельно		свое мнение по теме	мне / и под про
п. 113.3 Составление плана	5.3.3.1 составлять план к небольшим текстам (из 2-3 предложений)	6.3.3.1 составлять план к текстам (из 3-4 предложений)	7.3.3.1 составлять план по опорным словам с помощью учителя	8.3.3.1 составлять план по опорным словам	9.3.3.1 составлять простой план	10. сос сло:
3.4 Владение разными видами чтения	5.3.4.1 владеть навыками беглого чтения; 5.3.4.2 выделять главные действующие лица из прочитанного произведения 5.3.4.3 выразительно читать стихотворение наизусть.	6.3.4.1 владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное) с помощью учителя; 6.3.4.2 сознательно, правильно, выразительно читать текст с соблюдением интонации, пауз, совпадающих со знаками препинания, логических пауз, произносительных норм русского языка; 6.3.4.3 читать про себя и вслух незнакомые тексты с предварительным разбором новых слов.	7.3.4.1 владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное) 7.3.4.2 владеть навыком самостоятельного внеклассного чтения;	8.3.4.1 владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное), читать по ролям; 8.3.4.2 различать в тексте речи автора и персонажей; 8.3.4.3 осуществлять пересказ по плану (подробный, краткий, выборочный); 8.3.4.4 проявлять интерес к внеклассному чтению. 8.3.4.5 читать газеты, журналы	9.3.4.1 использовать виды чтения, включая изучающее и выборочное чтение; 9.3.4.2 совершенствовать навык чтения художественных произведений, соблюдая орфоэпические нормы и основные правила выразительного чтения. 9.3.4.3 внеклассное чтение газет, журналов, доступных художественных произведений; 9.3.4.4 Применять правила правописания изученных форм местоимений и глаголов, 9.3.4.5 практически ознакомиться с правописанием имен числительных от 1 до 20. 9.3.4.6 осуществлять устный пересказ прочитанного произведения, газетных,	10. исп вид вкл пои 10. пра гла сог твеј звои звуи , ж ь, ь 10. Пр: упо пис час соб изу орф пра осм чит тек пер ; ум пол раз сло рус , каз , орф , 10. Ум: дел зая пос

					журнальных статей, телепередач, кинофильмов	работ, увод, рас
3.5 Соблюдение орфографических и пунктуационных норм	5.3.5.1 правильно писать безударные падежные окончания с помощью учителя	6.3.5.1 правильно писать безударные падежные окончания	7.3.5.1 правильно писать глагольные окончания 7.3.5.2 уметь писать изложение и сочинение по опорным словам, по плану под руководством учителя. 7.3.5.3 составлять письма, сообщения, заметки в стенгазету, пользуясь орфографическим словарем	8.3.5.1 правильно писать гласные и согласные в разных частях слова;	9.3.5.1 правильно писать гласные и согласные в разных частях слова, слова через дефис	10. правильно вы(сли, раз, на, раз)

4) раздел 4 "Использование языковых единиц":

таблица 4

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
п14.1 Использование грамматических форм слов	5.4.1.1 использовать существительные и прилагательные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу	6.4.1.1 использовать местоимения, порядковые числительные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу (с помощью учителя)	7.4.1.1 использовать местоимения, порядковые числительные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу	8.4.1.1 образовывать падежные формы существительных, прилагательных, числительных, местоимений	9.4.1.1 использовать существительные в качестве несогласованных определений	10.4.1.1 использовать существительные в качестве несогласованных определений отглагольных существительных краткие прилагательные
п14.2 Использование синтаксических конструкций	5.4.2.1 использовать безличные конструкции, выражающие различные состояния человека с помощью учителя	6.4.2.1 использовать безличные конструкции, выражающие различные состояния человека	7.4.2.1 использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения своего мнения (с помощью учителя)	8.4.2.1 использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения своего мнения,	9.4.2.1 использовать простые предложения, выражающие определительные, изъяснительные, временные, целевые, причинно-следственные отношения	10.4.2.1 использовать простые и предложения, выражающие определительные, изъяснительные, временные, причинно-следственные отношения

25. Настоящая Программа реализуется на основе Долгосрочного плана к Типовой учебной программе по учебному предмету "Русский язык" для обучающихся с легкой умственной отсталостью 5-10 классов по обновленному содержанию согласно

приложению к настоящей Программе. В долгосрочном плане обозначен объем учебных целей реализуемых в каждом разделе.

26. Распределение часов на изучение раздела и тем предоставляется на усмотрение учителя.

Приложение
к Типовой учебной программы
по учебному предмету "Русский
язык" для обучающихся с
легкой умственной отсталостью
5-10 классов по обновленному
содержанию

Долгосрочный план по реализации Типовой учебной программы по учебному предмету "Русский язык" для обучающихся с легкой умственной отсталостью 5-10 классов по обновленному содержанию (с нерусским языком обучения)

1) 5 класс:

таблица 1

Лексические темы	Раздел (виды речевой деятельности)	Подраздел (навыки)	Цели обучения
1 четверть			
	1.Слушание	1.1 Понимание устного сообщения / аудио/ видеоматериалов ;	5.1.1.1 понимать значения двух-трехступенчатых инструкций, связанных с бытовой и учебной деятельностью;
		1.2 Понимание лексического значения слов	5.1.2.1 понимать значение слов, обозначающих предмет, действия, признаки, в активной речи по изучаемым темам ; 5.1.2.2 уметь строить устные высказывания при помощи учителя, по опорным словам и словосочетаниям, с опорой на иллюстрацию, серию картинок ; 5.1.2.3 уметь логически последовательно располагать три-четыре предложения в связном высказывании ; 5.1.2.4 правильно употреблять в речи словосочетания с предлогами у, в, на, с, до, к, от;
		1.3 Понимание содержания кратких художественных произведений	5.1.3.1 понимать содержание кратких художественных произведений
		1.4 Определение основной мысли	5.1.4.1 определять основное содержание предложений

Моя школа Окружающий мир	2.Говорение	2.1 Пересказ прослушанного/ прочитанного текста	5.2.1.1 пересказывать содержание прослушанного/ прочитанного небольшого текста (из 2-3 предложений) с помощью учителя
		2.2 Участие в диалоге	5.2.2.1 участвовать в диалоге со сверстниками с помощью учителя
		2.3 Создание монологического высказывания	5.2.3.1 создавать высказывание (рассказ-описание) на основе иллюстраций с помощью учителя
		2.4 Обогащение словарного запаса	5.2.4.1 использовать в речи слова,обозначающие предмет, действия, признаки (по изучаемым темам); 5.2.4.2 строить устные высказывания при помощи учителя, по опорным словам и словосочетаниям, с опорой на иллюстрацию, серию картинок.
		2.5 Соблюдение речевых норм	5.2.5.1 соблюдать орфоэпические нормы
	3. Чтение и письмо	3.1 Понимание содержания текста;	5.3.1.1 понимать общее содержание текста с помощью учителя;
		3.2 Формулирование вопросов и ответов	5.3.2.1 уметь отвечать на вопросы по содержанию прочитанного текста. 5.3.2.2 уметь пересказать прочитанный текст подробно (близко к тексту) и выборочно, повествовательного характера (с предварительной обработкой произношения отдельных слов, словосочетаний, предложений);
		3.3 Составление плана	5.3.3.1 составлять план к небольшим текстам (из 2-3 предложений)
		3.4 Владение разными видами чтения	5.3.4.1 владеть навыками беглого чтения; 5.3.4.2 выделять главные действующие лица из прочитанного произведения 5.3.4.3 выразительно читать стихотворение наизусть.
		3.5 Соблюдение орфографических и пунктуационных норм	5.3.5.1 правильно писать безударные падежные окончания с помощью учителя
	4. Использование языковых единиц	4.1 Использование грамматических форм слов	5.4.1.1 использовать существительные и прилагательные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу
		4.2 Использование синтаксических конструкций	5.4.2.1 использовать безличные конструкции, выражающие различные состояния человека с помощью учителя
2 четверть			
		1.1 Понимание устного сообщения /	

М о я
Родина-Казахстан
Кем я хочу быть,
когда вырасту

1.Слушание	аудио / видеоматериалов	5.1.1.1 понимать значения двух- трехступенчатых инструкций
	1.2 Понимание лексического значения слов	5.1.2.1 понимать значение слов, обозначающих предмет, действия, признаки, в активной речи по изучаемым темам . 5.1.2.2 уметь строить устные высказывания при помощи учителя, по опорным словам и словосочетаниям, с опорой на иллюстрацию, серию картинок . 5.1.2.3 уметь логически последовательно располагать три-четыре предложения в связном высказывании . 5.1.2.4 правильно употреблять в речи словосочетания с предлогами у, в, на, с, до, к, от;
	1.3 Понимание содержания кратких художественных произведений	5.1.3.1 понимать содержание кратких художественных произведений
	2.1 Пересказ прослушанного/ прочитанного текста;	5.2.1.1 пересказывать содержание прослушанного/ прочитанного небольшого текста (из 2-3 предложений) с помощью учителя;
	2.2 Участие в диалоге	5.2.2.1 участвовать в диалоге со сверстниками с помощью учителя
	2.3 Создание монологического высказывания	5.2.3.1 создавать высказывание (рассказ-описание) на основе иллюстраций с помощью учителя
	2.4 Обогащение словарного запаса	5.2.4.2 строить устные высказывания при помощи учителя, по опорным словам и словосочетаниям, с опорой на иллюстрацию, серию картинок;
	2.5 Соблюдение речевых норм;	5.2.5.1 соблюдать орфоэпические нормы
	3.1 Понимание содержания текста;	5.3.1.1 понимать общее содержание текста с помощью учителя;
	3.2 Формулирование вопросов и ответов	5.3.2.1 уметь отвечать на вопросы по содержанию прочитанного текста . 5.3.2.2 уметь пересказать прочитанный текст подробно (близко к тексту) и выборочно, повествовательного характера (с предварительной обработкой произношения отдельных слов, словосочетаний, предложений);
	3.3 Составление плана	5.3.3.1 составлять план к небольшим текстам (из 2-3 предложений);
	3.4 Владение разными видами чтения	5.3.4.1 владеть навыками беглого чтения; 5.3.4.2 выделять главные действующие лица из прочитанного произведения 5.3.4.3 выразительно читать стихотворение наизусть ;

		3.5 Соблюдение орфографических и пунктуационных норм	5.3.5.1 правильно писать безударные падежные окончания с помощью учителя
	4 . Использование языковых единиц	4 . 1 Использование грамматических форм слов	5.4.1.1 использовать существительные и прилагательные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу
		4 . 2 Использование синтаксических конструкций	5.4.2.1 использовать безличные конструкции, выражающие различные состояния человека с помощью учителя
	3 четверть		
Национальные и семейные традиции	1.Слушание	1.1 Понимание устного сообщения / а у д и о / видеоматериалов ;	5.1.1.1 понимать значения двухступенчатых инструкций
		1.2 Понимание лексического значения слов	5.1.2.1 понимать значение слов, обозначающих предмет, действия, признаки, в активной речи по изучаемым темам. высказывания при помощи учителя, по опорным словам и словосочетаниям, с опорой на иллюстрацию, серию картинок. 5.1.2.2 уметь строить устные высказывания при помощи учителя, по опорным словам и словосочетаниям, с опорой на иллюстрацию, серию к а р т и н о к . 5.1.2.3 уметь логически последовательно располагать три-четыре предложения в связном в ы с к а з ы в а н и и . 5.1.2.4 правильно употреблять в речи словосочетания с предлогами у, в, на, с, до, к, от
		1.3 Понимание содержания кратких художественных произведений	5.1.3.1 понимать содержание кратких художественных произведений
	2.Говорение	2.1 Пересказ прослушанного/ прочитанного текста;	5.2.1.1 пересказывать содержание прослушанного/ прочитанного небольшого текста (из 2-3 предложений) с помощью учителя
		2.2 Участие в диалоге	5.2.2.1 участвовать в диалоге со сверстниками с помощью учителя
		2.3 Создание монологического высказывания	5.2.3.1 создавать высказывание (рассказ-описание) на основе иллюстраций с помощью учителя;
			5.2.4.1 использовать в речи слова,обозначающие предмет, действия, признаки (по изучаемым темам); 5.2.4.2 строить устные высказывания при помощи

Мы выбираем спорт		2.4 Обогащение словарного запаса	учителя, по опорным словам и словосочетаниям, с опорой на иллюстрацию, серию картинок;
		2.5 Соблюдение речевых норм;	5.2.5.1 соблюдать орфоэпические нормы
	3. Чтение и письмо	3.1 Понимание содержания текста;	5.3.1.1 понимать общее содержание текста с помощью учителя;
		3.2 Формулирование вопросов и ответов	5.3.2.1 уметь отвечать на вопросы по содержанию прочитанного текста. 5.3.2.2 уметь пересказать прочитанный текст подробно (близко к тексту) и выборочно, повествовательного характера (с предварительной обработкой произношения отдельных слов, словосочетаний, предложений)
		3.3 Составление плана	5.3.3.1 составлять план к небольшим текстам (из 2-3 предложений)
		3.4 Владение разными видами чтения	5.3.4.1 владеть навыками беглого чтения; 5.3.4.2 выделять главные действующие лица из прочитанного произведения 5.3.4.3 выразительно читать стихотворение наизусть
		3.5 Соблюдение орфографических и пунктуационных норм	5.3.5.1 правильно писать безударные падежные окончания с помощью учителя
	4. Использование языковых единиц	4.1 Использование грамматических форм слов	5.4.1.1 использовать существительные и прилагательные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу
		4.2 Использование синтаксических конструкций	5.4.2.1 использовать безличные конструкции, выражающие различные состояния человека с помощью учителя

4 четверть

	1.Слушание	1.1 Понимание устного сообщения / аудио/ видеоматериалов ;	5.1.1.1 понимать значения двух-трехступенчатых инструкций
			5.1.2.1 понимать значение слов, обозначающих предмет, действия, признаки, в активной речи по изучаемым темам . 5.1.2.1 понимать значение слов, обозначающих предмет, действия, признаки, в активной речи по изучаемым темам ;
		1.2 Понимание лексического значения слов	5.1.2.2 уметь строить устные высказывания при помощи учителя, по опорным словам и словосочетаниям, с опорой на иллюстрацию, серию

Праздники (праздник дружбы, День победы) Летние каникулы			картинок ; 5.1.2.3 уметь логически последовательно располагать три-четыре предложения в связном высказывании ; 5.1.2.4 правильно употреблять в речи словосочетания с предлогами у, в, на, с, до, к, от;
		1.3 Понимание содержания кратких художественных произведений	5.1.3.1 понимать содержание кратких художественных произведений
	2.Говорение	2.1 Пересказ прослушанного/ прочитанного текста;	5.2.1.1 пересказывать содержание прослушанного/ прочитанного небольшого текста (из 2-3 предложений) с помощью учителя
		2.2 Участие в диалоге	5.2.2.1 участвовать в диалоге со сверстниками с помощью учителя
		2.3 Создание монологического высказывания	5.2.3.1 создавать высказывание (рассказ-описание) на основе иллюстраций с помощью учителя
		2.4 Обогащение словарного запаса	5.2.4.2 строить устные высказывания при помощи учителя, по опорным словам и словосочетаниям, с опорой на иллюстрацию, серию картинок.
		2.5 Соблюдение речевых норм;	5.2.5.1 соблюдать орфоэпические нормы
	3. Чтение и письмо	3.1 Понимание содержания текста;	5.3.1.1 понимать общее содержание текста с помощью учителя;
		3.2 Формулирование вопросов и ответов	5.3.2.1 уметь отвечать на вопросы по содержанию прочитанного текста. 5.3.2.2 уметь пересказать прочитанный текст подробно (близко к тексту) и выборочно, повествовательного характера (с предварительной обработкой произношения отдельных слов, словосочетаний, предложений)
		3.3 Составление плана	5.3.3.1 составлять план к небольшим текстам (из 2-3 предложений)
		3.4 Владение разными видами чтения	5.3.4.3 выразительно читать стихотворение наизусть ;
		3.5 Соблюдение орфографических и пунктуационных норм	5.3.5.1 правильно писать безударные падежные окончания с помощью учителя
	4 . Использование	4 . 1 Использование грамматических форм слов	5.4.1.1 использовать существительные и прилагательные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу

	языковых единиц	4 . 2 Использование синтаксических конструкций	5.4.2.1 использовать безличные конструкции, выражающие различные состояния человека с помощью учителя

2) 6 класс:

таблица 2

Лексические темы	Раздел/ виды речевой деятельности	Подраздел (навыки)	Цели обучения
1 четверть			
Моя школа Окружающий мир	1.Слушание	1.1 понимание устного сообщения/аудио/видеоматериалов	6.1.1.1 слушать и понимать речевые образцы с голоса учителя, аудио записи
		1.2 понимание лексического значения слов	6.1.2.1 понимать слова с приставками; различие приставок и предлога 6.1.2.2 иметь навыки образования слов с помощью суффиксов 6.1.2.3 обращать внимание на изменение значения слов; употребление слов в активной речи;
		1.3 понимание содержания кратких художественных произведений	6.1.3.1 понимать основное содержание произведений содержащих знакомые лексические и единицы, определять тему
		1.4 определение основной мысли	6.1.4.1 определять основное содержание текста с помощью учителя
	2.Говорение	2.1 пересказ прослушанного/прочитанного текста;	6.2.1.1 пересказывать содержание прослушанного/прочитанного небольшого текста (из 3-4 предложений) с помощью учителя
		2.2 участие в диалоге	6.2.2.1 участвовать в диалоге со сверстниками с помощью учителя
		2.3 создание монологического высказывания	6.2.3.1 создавать высказывание (рассказ-описание) на основе иллюстраций самостоятельно
		2.4 обогащение словарного запаса	6.2.4.1 владеть навыками словообразования с помощью приставок; 6.2.4.2 находить и различать приставки и предлоги 6.2.4.3 владеть навыками образования слов с помощью суффиксов; 6.2.4.4 обращать внимание на изменение значения слов; употреблять слова в активной речи
		2.5 соблюдение речевых норм	6.2.5.1 соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов (с помощью учителя)
		3.1 понимание содержания текста	6.3.1.1 понимать общее содержание текста

Моя Родина - Казахстан	3.Чтение и письмо	3.2 формулирование вопросов и ответов	6.3.2.1 формулировать вопросы по содержанию небольшого текста (2-3 предложений) самостоятельно
		3.3 составление плана	6.3.3.1 составлять план к текстам (из 3-4 предложений)
		3.4 владение разными видами чтения	6.3.4.1 владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное) с помощью учителя
		3.5 соблюдение орфографических и пунктуационных норм	6.3.5.1 правильно писать безударные падежные окончания
	4.Использование языковых единиц	4.1 использование грамматических форм слов	6.4.1.1 использовать местоимения, порядковые числительные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу (с помощью учителя)
		4.2 использование синтаксических конструкций	6.4.2.1 использовать безличные конструкции, выражающие различные состояния человека
	2 четверть		
	2.1.Слушание	1.1 понимание устного сообщения/аудио/ видеоматериалов	6.1.1.1 слушать и понимать речевые образцы с голоса учителя, аудио записи
		1.2 понимание лексического значения слов	6.1.2.1 понимать слова с приставками; различие приставок и предлога; 6.1.2.2 иметь навыки образования слов с помощью суффиксов;
		1.3 понимание содержания кратких художественных произведений	6.1.3.1 понимать основное содержание произведений содержащих знакомые лексические и единицы, определять тему
	2.Говорение	2.1 пересказ прослушанного/ прочитанного текста;	6.2.1.1 пересказывать содержание прослушанного/ прочитанного небольшого текста (из 3-4 предложений) с помощью учителя;
		2.2 участие в диалоге	6.2.2.1 участвовать в диалоге со сверстниками с помощью учителя
		2.3 создание монологического высказывания	6.2.3.1 создавать высказывание (рассказ-описание) на основе иллюстраций самостоятельно
		2.4 обогащение словарного запаса	6.2.4.1 владеть навыками словообразования с помощью приставок; 6.2.4.2 находить и различать приставки и предлоги
		2.5 соблюдение речевых норм	6.2.5.1 соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов (с помощью учителя)

Кем я хочу быть, когда вырасту	3.Чтение и письмо	3.1 понимание содержания текста	6.3.1.1 понимать общее содержание текста
		3.2 формулирование вопросов и ответов	6.3.2.1 формулировать вопросы по содержанию небольшого текста (2-3 предложений) самостоятельно;
		3.3 составление плана	6.3.3.1 составлять план к текстам (из 3-4 предложений)
		3.4 владение разными видами чтения	6.3.4.2 сознательно, правильно, выразительно читать текст с соблюдением интонации, пауз, совпадающих со знаками препинания, логических пауз, произносительных норм русского языка; 6.3.4.3 читать про себя и вслух незнакомые тексты с предварительным разбором новых слов.
		3.5 соблюдение орфографических и пунктуационных норм	6.3.5.1 правильно писать безударные падежные окончания
	4.Использование языковых единиц	4.1 использование грамматических форм слов	6.4.1.1 использовать местоимения, порядковые числительные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу (с помощью учителя)
		4.2 использование синтаксических конструкций	6.4.2.1 использовать безличные конструкции, выражающие различные состояния человека
3 четверть			
	3.1.Слушание	1.1 понимание устного сообщения/аудио/ видеоматериалов	6.1.1.1 слушать и понимать речевые образцы с голоса учителя, аудио записи
		1.2 понимание лексического значения слов	6.1.2.1 понимать слова с приставками; различение приставок и предлога;
		1.3 понимание содержания кратких художественных произведений	6.1.3.1 понимать основное содержание произведений содержащих знакомые лексические и единицы, определять тему
	2.Говорение	2.1 пересказ прослушанного/ прочитанного текста;	6.2.1.1 пересказывать содержание прослушанного/ прочитанного небольшого текста (из 3-4 предложений) с помощью учителя
		2.2 участие в диалоге	6.2.2.1 участвовать в диалоге со сверстниками с помощью учителя
		2.3 создание монологического высказывания	6.2.3.1 создавать высказывание (рассказ-описание) на основе иллюстраций самостоятельно

Национальные и семейные традиции Мы выбираем спорт		2.4 обогащение словарного запаса	6.2.4.1 владеть навыками словообразования с помощью приставок; 6.2.4.2 находить и различать приставки и предлоги;
		2.5 соблюдение речевых норм	6.2.5.1 соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов (с помощью учителя);
	3.Чтение и письмо	3.1 понимание содержания текста	6.3.1.1 понимать общее содержание текста
		3.2 формулирование вопросов и ответов	6.3.2.1 формулировать вопросы по содержанию небольшого текста (2-3 предложений) самостоятельно
		3.3 составление плана	6.3.3.1 составлять план к текстам (из 3-4 предложений)
		3.4 владение разными видами чтения	6.3.4.1 владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное) с помощью учителя
		3.5 соблюдение орфографических и пунктуационных норм	6.3.5.1 правильно писать безударные падежные окончания
	4 . Использование языковых единиц	4.1 использование грамматических форм слов	6.4.1.1 использовать местоимения, порядковые числительные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу (с помощью учителя);
		4.2 использование синтаксических конструкций	6.4.2.1 использовать безличные конструкции, выражающие различные состояния человека
4 четверть			
	4.1.Слушание	1.1 понимание устного сообщения/аудио/ видеоматериалов	6.1.1.1 слушать и понимать речевые образцы с голоса учителя, аудио записи
		1.2 понимание лексического значения слов	6.1.2.1 понимать слова с приставками; различие приставок и предлога; 6.1.2.2 практически усвоить образование слов с помощью суффиксов; обращать внимание на изменение значения слов; употребление слов в активной речи;
		1.3 понимание содержания кратких художественных произведений	6.1.3.1 понимать основное содержание произведений содержащих знакомые лексические и единицы, определять тему
		2.1 пересказ прослушанного/ прочитанного текста	6.2.1.1 пересказывать содержание прослушанного/ прочитанного небольшого текста (из 3-4 предложений) с помощью учителя;
		2.2 Участие в диалоге	6.2.2.1 участвовать в диалоге со сверстниками с помощью учителя

Праздники (праздник дружбы, День победы) Летние каникулы	2.Говорение	2.3 создание монологического высказывания	6.2.3.1 создавать высказывание (рассказ-описание) на основе иллюстраций самостоятельно
		2.4 обогащение словарного запаса	6.2.4.1 владеть навыками словообразования с помощью приставок; 6.2.4.2 находить и различать приставки и предлоги;
		2.5 соблюдение речевых норм	6.2.5.1 соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов (с помощью учителя)
	3.Чтение и письмо	3.1 понимание содержания текста	6.3.1.1 понимать общее содержание текста
		3.2 формулирование вопросов и ответов	6.3.2.1 формулировать вопросы по содержанию небольшого текста (2-3 предложений) самостоятельно
		3.3 составление плана	6.3.3.1 составлять план к текстам (из 3-4 предложений)
		3.4 владение разными видами чтения	6.3.4.1 владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное) с помощью учителя 6.3.4.2 сознательно, правильно, выразительно читать текст с соблюдением интонации, пауз, совпадающих со знаками препинания, логических пауз, произносительных норм русского языка; 6.3.4.3 читать про себя и вслух незнакомые тексты с предварительным разбором новых слов;
		3.5 соблюдение орфографических и пунктуационных норм	6.3.5.1 правильно писать безударные падежные окончания
	4. Использование языковых единиц	4.1 использование грамматических форм слов	6.4.1.1 использовать местоимения, порядковые числительные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу (с помощью учителя);
		4.2 использование синтаксических конструкций	6.4.2.1 использовать безличные конструкции, выражающие различные состояния человека

3) 7 класс:

таблица 3

Лексические темы	Раздел (виды речевой деятельности)	Подраздел (навыки)	Цели обучения
1 четверть			
1.Слушание		1.1 понимание устного сообщения/аудио/видеоматериалов	7.1.1.1 понимать инструкции, просьбу учителя, связанные с организацией учебного процесса и бытовой деятельности и правильно реагировать на нее;
		1.2 Понимание лексического значения слов	7.1.2.1 понимать слова с противоположным значением, близкие по значению

Мой родной край Здоровье-богатство		1.3 понимание содержания кратких художественных произведений	7.1.3.1 понимать основное содержание произведений содержащих знакомые лексические и грамматические единицы,
	2.Говорение	2.1 пересказ прослушанного/прочитанного текста;	7.2.1.1 пересказывать прослушанный/прочитанный небольшой текст, опираясь на план
		2.2 участие в диалоге	7.2.2.1 участвовать в диалоге, правильно понимая реплики
		2.3 создание монологического высказывания	7.2.3.1 создавать высказывание (описание) на основе иллюстраций,
		2.4 обогащение словарного запаса	7.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим слова бытовой лексики
		2.5 соблюдение речевых норм;	7.2.5.1 соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов
		3.1 понимание содержания текста 3.2 Формулирование вопросов и ответов	7.3.1.1 понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова; 7.3.2.1 формулировать вопросы по содержанию текста (3-4 предложений) самостоятельно;
	2.Чтение и письмо	3.3 составление плана	7.3.3.1 составлять план по опорным словам с помощью учителя
		3.4 владение разными видами чтения	7.3.4.1 владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное);
		3.5 соблюдение орфографических и пунктуационных норм	7.3.5.1 правильно писать глагольные окончания; 7.3.5.2 Правильно писать собственное имя;
		4.1 использование грамматических форм слов	7.4.1.1 использовать местоимения, порядковые числительные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу;
		4.2 использование синтаксических конструкций	7.4.2.1 использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения своего мнения (с помощью учителя)
	4.Использование языковых единиц	4.2 использование синтаксических конструкций	7.4.2.1 использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения своего мнения (с помощью учителя)
	2 четверть		
		1.1 понимание устного сообщения/аудио/видеоматериалов	7.1.1.1 понимать инструкции, просьбу учителя, связанные с организацией учебного процесса и бытовой деятельности и правильно реагировать на нее

Явления природы Искусство	1.Слушание	1.2 понимание лексического значения слов	7.1.2.2 использовать в самостоятельной речи слова по пройденным темам на предыдущем этапе и усвоение новых слов относительно новой темы;
		1.3 понимание содержания кратких художественных произведений	7.1.3.1 понимать основное содержание произведений содержащих знакомые лексические и грамматические единицы,
	2.Говорение	2.1 пересказ прослушанного/ прочитанного текста;	7.2.1.1 уметь пересказать прослушанное/прочитанное небольшой текст опираясь на план
		2.2 участие в диалоге	7.2.2.1 участвовать в диалоге, правильно понимая реплики
		2.3 создание монологического высказывания	7.2.3.1 создавать высказывание (описание) на основе иллюстраций,
		2.4 обогащение словарного запаса	7.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим слова бытовой лексики
		2.5 соблюдение речевых норм;	7.2.5.1 соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов
		3.1 понимание содержания текста 3 . 2 формулирование вопросов и ответов	7.3.2.1 формулировать вопросы по содержанию текста (3-4 предложений) самостоятельно
	3.Чтение и письмо	3.3 составление плана	7.3.3.1 составлять план по опорным словам с помощью учителя
		3.4 владение разными видами чтения	7.3.4.1 владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное) 7.3.4.2 владеть навыком самостоятельного внеклассного чтения;
		3.5 соблюдение орфографических и пунктуационных норм	7.3.5.1 правильно писать глагольные окончания; 7.3.5.2 уметь написать изложение и сочинение по опорным словам, по плану под руководством учителя; 7 . 3 . 5 . 3 Составлять письма, сообщения, заметки в стенгазету, пользуясь орфографическим словарем
		4.1 использование грамматических форм слов	7.4.1.1 использовать местоимения, порядковые числительные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу
		4.2 использование синтаксических конструкций	7.4.2.1 использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения своего мнения (с помощью учителя)
		4 . Использование языковых единиц	7.4.2.1 использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения своего мнения (с помощью учителя)

1.Слушание	1.1 понимание устного сообщения/аудио/видеоматериалов	7.1.1.1 понимать инструкции, просьбу учителя, связанные с организацией учебного процесса и бытовой деятельности и правильно реагировать на нее
	1.2 понимание лексического значения слов	7.1.2.1 понимать слова с противоположным значением, близкие по значению
	1.3 понимание содержания кратких художественных произведений	7.1.3.1 понимать основное содержание произведений содержащих знакомые лексические и грамматические единицы,
	2.1 пересказ прослушанного/прочитанного текста;	7.2.1.1 пересказывать прослушанный/прочитанный небольшой текст, опираясь на план;
	2.2 участие в диалоге	7.2.2.1 участвовать в диалоге, правильно понимая реплики
	2.3 создание монологического высказывания	7.2.3.1 создавать высказывание (описание) на основе иллюстраций
	2.4 обогащение словарного запаса	7.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим слова бытовой лексики
	2.5 соблюдение речевых норм;	7.2.5.1 соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов
	3.1 понимание содержания текста	7.3.2.1 формулировать вопросы по содержанию текста (3-4 предложений) самостоятельно;
	3.2 формулирование вопросов и ответов	
	3.3 составление плана	7.3.3.1 составлять план по опорным словам с помощью учителя
	3.4 владение разными видами чтения	7.3.4.1 владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное) 7.3.4.2 владеть навыком самостоятельного внеклассного чтения;
	3.5 соблюдение орфографических и пунктуационных норм	7.3.5.1 правильно писать глагольные окончания
	4.1 использование грамматических форм слов	7.4.1.1 использовать местоимения, порядковые числительные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу
	4.2 использование синтаксических конструкций	7.4.2.1 использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения своего мнения (с помощью учителя)

	4 . Использование языковых единиц	4.2 использование синтаксических конструкций	7.4.2.1 использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения своего мнения (с помощью учителя)
4 четверть			
М и р профессий Путешествие и туризм	1.Слушание	1.1 понимание устного сообщения/аудио/ видеоматериалов	7.1.1.1 понимать инструкции, просьбу учителя, связанные с организацией учебного процесса и бытовой деятельности и правильно реагировать на нее
		1.2 понимание лексического значения слов	7.1.2.1 понимать слова с противоположным значением, б л и з к и е п о з н а ч е н и ю 7.1.2.2 использовать в самостоятельной речи слова по пройденным темам на предыдущем этапе и усвоение новых слов относительно новой темы;
		1.3 понимание содержания кратких художественных произведений	7.1.3.1 понимать основное содержание произведений содержащих знакомые лексические и грамматические единицы,
	2.Говорение	2.1 пересказ прослушанного/ прочитанного текста;	7.2.1.1 уметь пересказать прослушанное/прочитанное небольшой текст опираясь на план
		2.2 участие в диалоге	7.2.2.1 участвовать в диалоге, правильно понимая реплики
		2.3 создание монологического высказывания	7.2.3.1 создавать высказывание (описание) на основе иллюстраций,
		2.4 обогащение словарного запаса	7.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим слова бытовой лексики
		2.5 соблюдение речевых норм;	7.2.5.1 соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов
		3.1 понимание содержания текста 3 . 2 формулирование вопросов и ответов	7.3.1.1 понимать общее содержание текста, определяя к л ю ч е в ы е с л о в а 7.3.2.1 формулировать вопросы по содержанию текста (3-4 предложений) самостоятельно
	3.Чтение и письмо	3.3 составление плана	7.3.3.1 составлять план по опорным словам с помощью учителя
		3.4 владение разными видами чтения	7.3.4.1 владеть видами чтения (ознакомительное) 7.3.4.2 владеть умениями самостоятельного внеклассного чтения; знать и применять правописание собственных имен, мягкий знак в конце существительных женского рода единственного числа;
		3.5 соблюдение орфографических и пунктуационных норм	7.3.5.1 правильно писать глагольные окончания

		4.1 использование грамматических форм слов	7.4.1.1 использовать местоимения, порядковые числительные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу
		4.2 использование синтаксических конструкций	7.4.2.1 использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения своего мнения (с помощью учителя)
	4 . Использование языковых единиц	4.2 использование синтаксических конструкций	7.4.2.1 использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения своего мнения (с помощью учителя)

4) 8 класс:

таблица 4

Лексические темы	Раздел (виды речевой деятельности)	Подраздел (навыки)	Цели обучения
1 четверть			
Мой родной край Здоровье-богатство !	1.Слушание	1.1 понимание устного сообщения/а у д и о / видеоматериалов	8.1.1.1 понимать общее содержание сообщения, определяя тему текста;
		1.2 понимание лексического значения слов	8.1.2.1 понимать слова, образованных путем словообразования и словоизменения
		1.3 понимание содержания кратких художественных произведений	8.1.3.1 понимать основное содержание произведений фольклора и литературы/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы,
	2.Говорение	2.1 пересказ прослушанного/прочитанного текста;	8.2.1.1 пересказывать основное содержание близко к тексту
		2.2 участие в диалоге	8.2.2.1 участвовать в диалоге, правильно понимая реплики и предоставляя обратную связь
		2.3 создание монологического высказывания	8.2.3.1 создавать высказывание (описание, повествование) на основе иллюстраций,
		2.4 обогащение словарного запаса	8.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы,
		2.5 соблюдение речевых норм;	8.2.5.1 соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов, избегая повторов
		3.1 понимание содержания текста;	8.3.1.1 понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания
		3.2 формулирование вопросов и ответов	8.3.2.1 формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них
		3.3 составление плана	8.3.3.1 составлять план по опорным словам

Явления природы Искусство	3.Чтение и письмо	3.4 владение разными видами чтения	8.3.4.1 владеть видами чтения (ознакомительное , комментированное), читать по ролям	
		3.5 соблюдение орфографических и пунктуационных норм	8.3.5.1 правильно писать гласные и согласные в разных частях слова	
		4 . Использование языковых единиц	4.1 использование грамматических форм слов	8.4.1.1 образовывать падежные формы существительных, прилагательных, числительных, местоимений
			4.2 использование синтаксических конструкций	8.4.2.1 использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения своего мнения,
	2 четверть			
	1.Слушание	1.1 понимание устного сообщения/а у д и о / видеоматериалов	8.1.1.1 понимать общее содержание сообщения, определяя тему текста	
		1.2 понимание лексического значения слов	8.1.2.2 иметь общее понятие о слове, о роли и месте слова в предложении, уметь строить словосочетания, предложения с глаголами; 8.1.2.3 понимать и употреблять в речи синонимы,глаголы настоящего, будущего и прошедшего времени; 8 . 1 . 2 . 5 уметь различать, подбирать и употреблять глаголы, близкие и противоположные по значению	
		1.3 понимание содержания кратких художественных произведений	8.1.3.1 понимать основное содержание произведений фольклора и литературы/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы,	
	2.Говорение	2.1 пересказ прослушанного/прочитанного текста;	8.2.1.1 пересказывать основное содержание близко к тексту	
		2.2 участие в диалоге	8.2.2.1 участвовать в диалоге, правильно понимая реплики и предоставляя обратную связь	
2.3 создание монологического высказывания		8.2.3.1 создавать высказывание (описание, повествование) на основе иллюстраций,		
2.4 обогащение словарного запаса		8.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы,		
2.5 соблюдение речевых норм;		8.2.5.1 соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов, избегая повторов		
	3.1 понимание содержания текста;	8.3.1.1 понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания		

	3.Чтение и письмо	3.2 формулирование вопросов и ответов	8.3.2.1 формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них
		3.3 составление плана	8.3.3.1 составлять план по опорным словам
		3.4 владение разными видами чтения	8.3.4.1 владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное), читать по ролям; 8.3.4.2 различать в тексте речи автора и персонажей; 8.3.4.4 проявлять интерес к внеклассному чтению. 8.3.4.5 читать газеты, журналы;
		3.5 соблюдение орфографических и пунктуационных норм	8.3.5.1 правильно писать гласные и согласные в разных частях слова
	4 . Использование языковых единиц	4.1 использование грамматических форм слов	8.4.1.1 образовывать падежные формы существительных, прилагательных, числительных, местоимений
		4.2 использование синтаксических конструкций	8.4.2.1 использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения своего мнения,
3 четверть			
	1.Слушание	1.1 понимание устного сообщения/аудио/видеоматериалов	8.1.1.1 понимать общее содержание сообщения, определяя тему текста
		1.2 понимание лексического значения слов	8.1.2.3 понимать и употреблять в речи синонимы, глаголы настоящего, будущего и прошедшего времени; 8.1.2.4 правильно употреблять глаголы по времени, лицам и числам; 8.1.2.5 уметь различать, подбирать и употреблять глаголы, близкие и противоположные по значению
		1.3 Понимание содержания кратких художественных произведений	8.1.3.1 понимать основное содержание произведений фольклора и литературы/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы,
	2.Говорение	2.1 Пересказ прослушанного/прочитанного текста;	8.2.1.1 пересказывать основное содержание близко к тексту
		2.2 Участие в диалоге	8.2.2.1 участвовать в диалоге, правильно понимая реплики и предоставляя обратную связь
		2.3 Создание монологического высказывания	8.2.3.1 создавать высказывание (описание, повествование) на основе иллюстраций,

Традиции народа Казахстана Мир животных и растений		2.4 Обогащение словарного запаса	8.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы,
		2.5 Соблюдение речевых норм;	8.2.5.1 соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов, избегая повторов
	3.Чтение и письмо	3.1 Понимание содержания текста;	8.3.1.1 понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания
		3.2 Формулирование вопросов и ответов	8.3.2.1 формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них
		3.3 Составление плана	8.3.3.1 составлять план по опорным словам;
		3.4 Владение разными видами чтения	8.3.4.2 различать в тексте речи автора и персонажей ; 8.3.4.3 осуществлять пересказ по плану (подробный, краткий, выборочный); 8.3.4.4 проявлять интерес к внеклассному чтению . 8.3.4.5 читать газеты, журналы;
		3.5 Соблюдение орфографических и пунктуационных норм	8.3.5.1 правильно писать гласные и согласные в разных частях слова
	4 . Использование языковых единиц	4.1 Использование грамматических форм слов	8.4.1.1 образовывать падежные формы существительных, прилагательных, числительных, местоимений
		4.2 Использование синтаксических конструкций	8.4.2.1 использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения своего мнения,
4 четверть			
	1.Слушание	1.1 Понимание устного сообщения/аудио/ видеоматериалов	8.1.1.1 понимать общее содержание сообщения, определяя тему текста;
		1.2 Понимание лексического значения слов	8.1.2.1 понимать слова, образованных путем словообразования и словоизменения 8.1.2.3 понимать и употреблять в речи синонимы глаголов настоящего, будущего и прошедшего времени; 8.1.2.4 правильно употреблять глаголы по времени, лицам и числам; 8.1.2.5 уметь различать, подбирать и употреблять глаголы, близкие и противоположные по значению;
		1.3 Понимание содержания кратких художественных произведений	8.1.3.1 понимать основное содержание произведений фольклора и литературы/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы,
		2.1 Пересказ прослушанного/	

Мир профессий Путешествие и туризм	2. Говорение	прочитанного текста;	8.2.1.1 пересказывать основное содержание близко к тексту
		2.2 Участие в диалоге	8.2.2.1 участвовать в диалоге, правильно понимая реплики и предоставляя обратную связь
		2.3 Создание монологического высказывания	8.2.3.1 создавать высказывание (описание, повествование) на основе иллюстраций,
		2.4 Обогащение словарного запаса	8.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы,
		2.5 Соблюдение речевых норм;	8.2.5.1 соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов, избегая повторов
	3. Чтение и письмо	3.1 Понимание содержания текста;	8.3.1.1 понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания
		3.2 Формулирование вопросов и ответов	8.3.2.1 формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них
		3.3 Составление плана	8.3.3.1 составлять план по опорным словам
		3.4 Владение разными видами чтения	8.3.4.1 владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное), читать по ролям 8.3.4.2 различать в тексте речи автора и персонажей; 8.3.4.3 осуществлять пересказ по плану (подробный, краткий, выборочный); 8.3.4.4 проявлять интерес к внеклассному чтению; 8.3.4.5 читать газеты, журналы;
		3.5 Соблюдение орфографических и пунктуационных норм	8.3.5.1 правильно писать гласные и согласные в разных частях слова
	4. Использование языковых единиц	4.1 Использование грамматических форм слов	8.4.1.1 образовывать падежные формы существительных, прилагательных, числительных, местоимений
		4.2 Использование синтаксических конструкций	8.4.2.1 использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения своего мнения,

5) 9 класс:

таблица 5

Лексические темы	Раздел (виды речевой деятельности)	Подраздел (навыки)	Цели обучения
1 четверть			
		1.1 Понимание устного сообщения /аудио/ видеоматериалов	9.1.1.1 понимать основную информацию сообщения, определяя ключевые слова

Научные открытия и технологии Красивые места Казахстана	1.Слушание	1.2 Понимание лексического значения слов	9.1.2.1 понимать родственные слова. 9.1.2.2 уметь образовать однокоренные слова с помощью суффиксов 9.1.2.3 уметь образовать слова путем сложения двух слов (стенгазета, пылесос, автопарк).
		1.3 Понимание содержания кратких художественных произведений	9.1.3.1 понимать содержание рассказов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль
	Говорение	2.1 Пересказ прослушанного/ прочитанного текста;	9.2.1.1 пересказывать подробно содержание текста
		2.2 Участие в диалоге	9.2.2.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий" с учетом выбранной роли
		2.3 Создание монологического высказывания	9.2.3.1 создавать высказывание (описание, повествование) с опорой на ключевые слова
		2.4 Обогащение словарного запаса	9.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы
		2.5 Соблюдение речевых норм;	9.2.5.1 соблюдать морфологические нормы использования форм разных частей речи
		3.1 Понимание содержания текста;	9.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему текста
	3.Чтение и письмо	3.2 Формулирование вопросов и ответов	9.3.2.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста и отвечать на вопросы, выражая своё мнение по теме
		3.3 Составление плана	9.3.3.1 составлять простой план
		3.4 Владение разными видами чтения	9.3.4.1 использовать виды чтения, включая изучающее и выборочное чтение
		3.5 Соблюдение орфографических и пунктуационных норм	9.3.5.1 правильно писать гласные и согласные в разных частях слова, слова через дефис
	4.Использование языковых единиц	4.1 Использование грамматических форм слов	9.4.1.1 использовать существительные в качестве несогласованных определений
		4.2 Использование синтаксических конструкций	9.4.2.1 использовать простые предложения, выражающие определительные, изъяснительные, временные, целевые, причинно-следственные отношения
2 четверть			
		1.1 Понимание устного сообщения	

Исторические личности
Ценности: любовь и дружба

1.Слушание	/аудио/ видеоматериалов	9.1.1.1 понимать основную информацию сообщения, определяя ключевые слова
	1.2 Понимание лексического значения слов	9.1.2.4 преобразовывать слова от одной части речи в другую: прилагательных от существительных, существительных от глаголов; 9.1.2.5 уметь употреблять синонимы и антонимы в р е ч и ; 9.1.2.6 понимать глаголы в повелительной форме (пиши, пишите), прошедшем времени (читал), с приставками (ушел, включил), глаголы 3-го лица единственного числа (моет). 9.1.2.7 понимать значение наречий, составлять словосочетания и предложения с наречиями;
	1.3 Понимание содержания кратких художественных произведений	9.1.3.1 понимать содержание рассказов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль
	2.1 Пересказ прослушанного/ прочитанного текста; 2.2 Участие в диалоге 2.3 Создание монологического высказывания 2.4 Обогащение словарного запаса 2.5 Соблюдение речевых норм; 3.1 Понимание содержания текста;	9.2.1.1 пересказывать подробно содержание текста
		9.2.2.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий" с учетом выбранной роли
		9.2.3.1 создавать высказывание (описание, повествование) с опорой на ключевые слова
		9.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы
		9.2.5.1 соблюдать морфологические нормы использования форм разных частей речи
		9.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему текста
	3 . 2 Формулирование вопросов и ответов 3.3 Составление плана 3.4 Владение разными видами чтения 3.5 Соблюдение орфографических и пунктуационных норм	9.3.2.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста и отвечать на вопросы, выражая своҀ мнение по теме
		9.3.3.1 составлять простой план
		9.3.4.2 совершенствовать навык чтения художественных произведений, соблюдая орфоэпические нормы и основные правила выразительного чтения;
		9.3.5.1 правильно писать гласные и согласные в разных частях слова, слова через дефис
4 . Использование	4.1 Использование грамматических форм слов	9.4.1.1 использовать существительные в качестве несогласованных определений

	языковых единиц	4.2 Использование синтаксических конструкций	9.4.2.1 использовать простые предложения, выражающие определительные, изъяснительные, временные, целевые, причинно-следственные отношения
3 четверть			
Мир космоса Профессии и труд	1.Слушание	1.1 Понимание устного сообщения /аудио/ видеоматериалов	9.1.1.1 понимать основную информацию сообщения, определяя ключевые слова
		1.2 Понимание лексического значения слов	9.1.2.4 преобразовывать слова от одной части речи в другую: прилагательных от существительных, существительных от глаголов; 9.1.2.5 уметь употреблять синонимы и антонимы в р е ч и ; 9.1.2.6 понимать глаголы в повелительной форме, прошедшем времени, с приставками, глаголы 3-го лица единственного числа; 9.1.2.8 понимать значение наречий. составлять словосочетаний и предложений с наречиями;
		1.3 Понимание содержания кратких художественных произведений	9.1.3.1 понимать содержание рассказов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль
	2.Говорение	2.1 Пересказ прослушанного/ прочитанного текста;	9.2.1.1 пересказывать подробно содержание текста
		2.2 Участие в диалоге	9.2.2.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий" с учетом выбранной роли
		2.3 Создание монологического высказывания	9.2.3.1 создавать высказывание (описание, повествование) с опорой на ключевые слова
		2.4 Обогащение словарного запаса	9.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы
		2.5 Соблюдение речевых норм;	9.2.5.1 соблюдать морфологические нормы использования форм разных частей речи;
		3.1 Понимание содержания текста;	9.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему текста;
		3 . 2 Формулирование вопросов и ответов	9.3.2.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста и отвечать на вопросы, выражая своҀ мнение по теме
		3.3 Составление плана	9.3.3.1 составлять простой план
			9.3.4.1 использовать виды чтения, включая изучающее и выборочное чтение 9.3.4.2 совершенствовать навык чтения художественных произведений, соблюдая орфоэпические нормы и основные правила

	3.Чтение и письмо	3.4 Владение разными видами чтения	выразительного чтения; 9.3.4.3 внеклассное чтение газет, журналов, доступных художественных произведений; 9.3.4.4 Применять правила правописания изученных форм местоимений и глаголов, 9.3.4.5 практически ознакомиться с правописанием имен числительных от 1 до 20. 9.3.4.6 осуществлять устный пересказ прочитанного произведения, газетных, журнальных статей, телепередач, кинофильмов;
		3.5 Соблюдение орфографических и пунктуационных норм	9.3.5.1 правильно писать гласные и согласные в разных частях слова, слова через дефис
	4 . Использование языковых единиц	4.1 Использование грамматических форм слов	9.4.1.1 использовать существительные в качестве несогласованных определений
		4.2 Использование синтаксических конструкций	9.4.2.1 использовать простые предложения, выражающие определительные, изъяснительные, временные, целевые, причинно-следственные отношения
4 четверть			
	1.Слушание	1.1 Понимание устного сообщения /аудио/ видеоматериалов	9.1.1.1 понимать основную информацию сообщения, определяя ключевые слова
		1.2 Понимание лексического значения слов	9.1.2.2 уметь образовывать однокоренные слова с помощью суффиксов 9.1.2.3 уметь образовывать слова путем сложения двух слов; 9.1.2.4 преобразовывать слова от одной части речи в другую: прилагательных от существительных, существительных от глаголов; 9.1.2.5 уметь употреблять синонимы и антонимы в речи; 9.1.2.6 понимать глаголы в повелительной форме, прошедшем времени, с приставками, глаголы 3-го лица единственного числа; 9.1.2.7 понимать значение наречий. составлять словосочетаний и предложений с наречиями;
		1.3 Понимание содержания кратких художественных произведений	9.1.3.1 понимать содержание рассказов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль
		2.1 Пересказ прослушанного/ прочитанного текста;	9.2.1.1 пересказывать подробно содержание текста

Развлечения и спорт Культурное наследие	2.Говорение	2.2 Участие в диалоге	9.2.2.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий" с учетом выбранной роли
		2.3 Создание монологического высказывания	9.2.3.1 создавать высказывание (описание, повествование) с опорой на ключевые слова
		2.4 Обогащение словарного запаса	9.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы
		2.5 Соблюдение речевых норм;	9.2.5.1 соблюдать морфологические нормы использования форм разных частей речи
		3.1 Понимание содержания текста;	9.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему текста
	3.Чтение и письмо	3.2 Формулирование вопросов и ответов	9.3.2.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста и отвечать на вопросы, выражая своё мнение по теме
		3.3 Составление плана	9.3.3.1 составлять простой план
		3.4 Владение разными видами чтения	9.3.4.1 использовать виды чтения, включая изучающее и выборочное чтение
			9.3.4.2 совершенствовать навык чтения художественных произведений, соблюдая орфоэпические нормы и основные правила выразительного чтения.
			9.3.4.4 применять правила правописания изученных форм местоимений и глаголов, 9.3.4.5 практически ознакомиться с правописанием имен числительных от 1 до 20. 9.3.4.6 осуществлять устный пересказ прочитанного произведения, газетных, журнальных статей, телепередач, кинофильмов;
		3.5 Соблюдение орфографических и пунктуационных норм	9.3.5.1 правильно писать гласные и согласные в разных частях слова, слова через дефис
	4.Использование языковых единиц	4.1 Использование грамматических форм слов	9.4.1.1 использовать существительные в качестве несогласованных определений
		4.2 Использование синтаксических конструкций	9.4.2.1 использовать простые предложения, выражающие определительные, изъяснительные, временные, целевые, причинно-следственные отношения

6) 10 класс:

таблица 6

Лексические темы	Раздел (виды речевой деятельности)	Подраздел (навыки)	Цели обучения
1 четверть			
		1.1 Понимание устного	

	1. Слушание	сообщения/аудио / видеоматериалов	10.1.1.1 понимать сообщение, извлекая необходимую информацию;
		1.2 Понимание лексического значения слов	10.1.2.1 использовать в речи синонимы, антонимы.
		1.3 Понимание содержания кратких художественных произведений	10.1.3.1 понимать содержание небольших прозаических и поэтических произведений/ фрагментов, определяя характеризовать и оценивать поступки персонажей
	2. Говорение	2.1 Пересказ прослушанного/ прочитанного текста;	10.2.1.1 пересказывать содержание выборочно
		2.2 Участие в диалоге	10.2.2.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме
		2.3 Создание монологического высказывания	10.2.3.1 создавать высказывание (описание, повествование) с опорой на ключевые слова или план
		2.4 Обогащение словарного запаса	10.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим фразеологические единицы, паронимы, заимствованные слова
		2.5 Соблюдение речевых норм;	10.2.5.1 соблюдать синтаксические нормы, включающие правила согласования и управления
		3.1 Понимание содержания текста;	10.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему, цель или назначение текста
	3. Чтение и письмо	3.2 Формулирование вопросов и ответов	10.3.2.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста и отвечать на вопросы, выражая своё мнение по теме и/или поднимаемой проблеме, связывать информацию текста с фактами из реальной жизни
		3.3 Составление плана	10.3.3.1 составлять сложный план
		3.4 Владение разными видами чтения	10.3.4.1 использовать виды чтения, включая поисковое
		3.5 Соблюдение орфографических и пунктуационных норм	10.3.5.1 правильно выбирать слитное или раздельное написание "НЕ" с разными словами
	4. Использование языковых единиц	4.1 Использование грамматических форм слов	10.4.1.1 использовать существительные в качестве несогласованных определений, отглагольные существительные, краткие прилагательные
		4.2 Использование	10.4.2.1 использовать простые и сложные предложения, выражающие определительные, изъяснительные,

		синтаксических конструкций	временные, целевые, причинно-следственные отношения
2 четверть			
Исторические личности Ценности: любовь и дружба	1.Слушание	1.1 Понимание устного сообщения/аудио / видеоматериалов	10.1.1.1 понимать сообщение, извлекая необходимую информацию;
		1.2 Понимание лексического значения слов	10.1.2.1 использовать в речи синонимы, антонимы. 10.1.2.2 уметь разбирать состав слова, использовать в активной речи слова различных грамматических категорий (существительные, глагол, прилагат, местоим, наречия, числит) в объеме лексических тем. 10.1.2.3 обогащать словарь за счет пополнения словообразования и словоизменения, слов антонимов, с и н о н и м о в ; 10.1.2.4 активно использовать изученные слова в ходе общения при учебной и трудовой деятельности
		1.3 Понимание содержания кратких художественных произведений	10.1.3.1 понимать содержание небольших прозаических и поэтических произведений/ фрагментов, определяя характеризовать и оценивать поступки персонажей
	2.Говорение	2.1 Пересказ прослушанного/ прочитанного текста;	10.2.1.1 пересказывать содержание выборочно
		2.2 Участие в диалоге	10.2.2.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме
		2.3 Создание монологического высказывания	10.2.3.1 создавать высказывание (описание, повествование) с опорой на ключевые слова или план
		2.4 Обогащение словарного запаса	10.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим фразеологические единицы, паронимы, заимствованные слова
		2.5 Соблюдение речевых норм;	10.2.5.1 соблюдать синтаксические нормы, включающие правила согласования и управления
		3.1 Понимание содержания текста;	10.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему, цель или назначение текста
		3 . 2 Формулирование вопросов и ответов	10.3.2.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста и отвечать на вопросы, выражая своҮ мнение по теме и/или поднимаемой проблеме, связывать информацию текста с фактами из реальной жизни
		3.3 Составление плана	10.3.3.1 составлять сложный план
			10.3.4.2 правильнописать гласные, согласные (твердые, мягкие, звонкие, глухие) звуки: б, п, в, ф, г, ж в конце слов, ь, ъ в словах .

	3.Чтение и письмо	3.4 Владение разными видами чтения	10.3.4.3 правильно употреблять и писать различные части речи с соблюдением изученных орфографических правил; 10.3.4.4 осмысленно читать различные тексты и пересказывать их ; 10.3.4.5 уметь пользоваться различными словарями (русско-казахский, казахско-русский, орфографический, толковый) ; 10.3.4.6 уметь оформлять деловые бумаги: заявления (для поступления на работу, учебу, увольнения), доверенность, расписка;
		3.5 Соблюдение орфографических и пунктуационных норм	10.3.5.1 правильно выбирать слитное или раздельное написание "НЕ" с разными словами
	4 . Использование языковых единиц	4 . 1 Использование грамматических форм слов	10.4.1.1 использовать существительные в качестве несогласованных определений, отглагольные существительные, краткие прилагательные
		4 . 2 Использование синтаксических конструкций	10.4.2.1 использовать простые и сложные предложения, выражающие определительные, изъяснительные, временные, целевые, причинно-следственные отношения
3 четверть			
	1.Слушание	1.1 Понимание устного сообщения/аудио / видеоматериалов	10.1.1.1 понимать сообщение, извлекая необходимую информацию;
		1.2 Понимание лексического значения слов	10.1.2.2 уметь разбирать состав слова, использовать в активной речи слова различных грамматических категорий (существительные, глагол, прилагат, местоим, наречия, числит) в объеме лексических тем. 10.1.2.3 обогащать словарь за счет пополнения словообразования и словоизменения, слов антонимов, синонимов ; 10.1.2.4 активно использовать изученные слова в ходе общения при учебной и трудовой деятельности;
		1.3 Понимание содержания кратких художественных произведений	10.1.3.1 понимать содержание небольших прозаических и поэтических произведений/ фрагментов, определяя характеризовать и оценивать поступки персонажей
		2.1 Пересказ прослушанного/ прочитанного текста;	10.2.1.1 пересказывать содержание выборочно
		2.2 Участие в диалоге	10.2.2.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме

Мир космоса Профессии и труд	2.Говорение	2.3 Создание монологического высказывания	10.2.3.1 создавать высказывание (описание, повествование) с опорой на ключевые слова или план
		2.4 Обогащение словарного запаса	10.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим фразеологические единицы, паронимы, заимствованные слова
		2.5 Соблюдение речевых норм;	10.2.5.1 соблюдать синтаксические нормы, включающие правила согласования и управления
		3.1 Понимание содержания текста;	10.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему, цель или назначение текста
	3.Чтение и письмо	3 . 2 Формулирование вопросов и ответов	10.3.2.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста и отвечать на вопросы, выражая своҮ мнение по теме и/или поднимаемой проблеме, связывать информацию текста с фактами из реальной жизни
		3.3 Составление плана	10.3.3.1 составлять сложный план
		3.4 Владение разными видами чтения	10.3.4.1 использовать виды чтения, включая поисковое
		3.5 Соблюдение орфографических и пунктуационных норм	10.3.5.1 правильно выбирать слитное или раздельное написание "НЕ" с разными словами
	4 . Использование языковых единиц	4 . 1 Использование грамматических форм слов	10.4.1.1 использовать существительные в качестве несогласованных определений, отглагольные существительные, краткие прилагательные
		4 . 2 Использование синтаксических конструкций	10.4.2.1 использовать простые и сложные предложения, выражающие определительные, изъяснительные, временные, целевые, причинно-следственные отношения
4 четверть			
	1.Слушание	1.1 Понимание устного сообщения/аудио / видеоматериалов	10.1.1.1 понимать сообщение, извлекая необходимую информацию;
		1.2 Понимание лексического значения слов	10.1.2.2 уметь разбирать состав слова, использовать в активной речи слова различны грамматических категорий (существительные, глагол, прилагат, местоим, наречия, числит) в объеме лексических тем. 10.1.2.3 обогащать словарь за счет пополнения словообразования и словоизменения, слов антонимов, с и н о н и м о в ; 10.1.2.4 активно использовать изученные слова в ходе общения при учебной и трудовой деятельности;

Развлечения и спорт Культурное наследие		1.3 Понимание содержания кратких художественных произведений	10.1.3.1 понимать содержание небольших прозаических и поэтических произведений/ фрагментов, определяя характеризовать и оценивать поступки персонажей
	2.Говорение	2.1 Пересказ прослушанного/ прочитанного текста;	10.2.1.1 пересказывать содержание выборочно
		2.2 Участие в диалоге	10.2.2.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме
		2.3 Создание монологического высказывания	10.2.3.1 создавать высказывание (описание, повествование) с опорой на ключевые слова или план
		2.4 Обогащение словарного запаса	10.2.4.1 владеть словарным запасом, включающим фразеологические единицы, паронимы, заимствованные слова
		2.5 Соблюдение речевых норм;	10.2.5.1 соблюдать синтаксические нормы, включающие правила согласования и управления
		3.1 Понимание содержания текста;	10.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему, цель или назначение текста
	3.Чтение и письмо	3.2 Формулирование вопросов и ответов	10.3.2.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста и отвечать на вопросы, выражая своё мнение по теме и/или поднимаемой проблеме, связывать информацию текста с фактами из реальной жизни
		3.3 Составление плана	10.3.3.1 составлять сложный план
		3.4 Владение разными видами чтения	10.3.4.1 использовать виды чтения, включая поисковое; 10.3.4.2 правильно писать гласные, согласные (твёрдые, мягкие, звонкие, глухие) звуки: б, п, в, ф, г, ж в конце слов, ь, ъ в словах. 10.3.4.3 правильно употреблять и писать различные части речи с соблюдением изученных орфографических правил; 10.3.4.4 осмысленно читать различные тексты и пересказывать их; 10.3.4.5 уметь пользоваться различными словарями (русско-казахский, казахско-русский, орфографический, толковый); 10.3.4.6 уметь оформлять деловые бумаги: заявления (для поступления на работу, учебу, увольнения), доверенность, расписка;
		3.5 Соблюдение орфографических и пунктуационных норм	10.3.5.1 правильно выбирать слитное или раздельное написание "НЕ" с разными словами;

4 . Использование языковых единиц	4 . 1 Использование грамматических форм слов	10.4.1.1 использовать существительные в качестве несогласованных определений, отглагольные существительные, краткие прилагательные;
	4 . 2 Использование синтаксических конструкций	10.4.2.1 использовать простые и сложные предложения, выражающие определительные, изъяснительные, временные, целевые, причинно-следственные отношения

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 77-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 517-қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде емес) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Қазақ тілі" пәнінің негізгі мақсаты – қарым-қатынас құралы ретінде қазақ тілін меңгерудің қарапайым дағдыларын қалыптастыру, сөйлеу этикетінің ережелеріне және сөздік қызметінде лингвистикалық бірліктерді пайдалану нормаларына сәйкес сөйлеу әрекетінің түрлеріне (тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым) оқыту.

3. "Қазақ тілі" пәнінің оқыту міндеттері:

1) әлеуметтік-тұрмыстық және оқу жағдайында қарым-қатынасқа түсуге қажетті тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылым дағдыларын дамыту;

2) сөйлеу тілінің фонетикалық жағын дамыту: қазақ тіліндегі дыбыстарды жеке, сөзде, сөйлемде дұрыс айтуға дағдыландыру; қазақ тіліне тән үндестік заңын практикалық түрде игеру, жуан, жіңішке дыбыстарды ажырата білу;

3) сөздік қорын дамыту: сөздік қорын заттың атын, сынын, қимылын білдіретін сөздермен толықтыру, молайту; жаңа сөздердің мағынасын түсіну, мағынасы бойынша топтастыру; сөздік қорын молайтуда аударма және түсіндірме сөздіктерді пайдалана білуге үйрету;

4) қазақ тілінің грамматикасы туралы білімдерін қалыптастыру; қазақ тілінің нормалары мен ережелеріне сәйкес сөйлемдерді синтаксистік дұрыс құру дағдыларын қалыптастыру;

5) байланыстырып сөйлеуін дамыту: диалогтік және монологтік сөйлеу (ауызекі, жазбаша тіл) дағдыларын қалыптастыру;

6) қол жетімді мәтінді дұрыс және мұқият оқу дағдыларын қалыптастыру;

7) тілдің дыбыстық құрамын меңгеру, грамматика және емле туралы қарапайым ақпарат негізінде сауатты жазу дағдыларын дамыту;

8) білім алушылардың жалпы танымдық процестерін, интернационалдық, патриоттық, Отанға деген сүйіспеншілік сезімдерін қалыптастыру, ой-өрісін, зейінін, есте сақтауын, сөйлеу белсенділігін дамыту;

9) әртүрлі халықтардың тілі мен мәдениетіне төзімділік көзқарас қалыптастыру.

4. Екінші тілге оқыту үшін жеңіл ақыл-ой кемістігі бар балаларды оқыту қоршаған ортамен таныстыру, математика, әлеуметтік-тұрмыстық бағдар, кәсіби-еңбекке дайындық пәндерімен тығыз байланыста бірыңғай қазақ тілі сабағы өткізіледі.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Оқу процесін ұйымдастыруға арналған педагогикалық тәсілдердің іске асырылуы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың арнайы оқу қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы білім беру принциптеріне негізделген:

1) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білім беру қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады;

2) оқытудың әлеуметтік-бейімдеу бағыты тұлғаның бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды білдіреді; білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады;

3) әрекеттік ықпал ету принципі: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), оқушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпы білім беру пәндері бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді;

4) ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға саралап және даралап ықпал ету білім алушылардың жастарына, дене болмысына, психологиялық жағдайына, зиятының ерекшеліктеріне қарай, танымдың қабілетін есепке ала отырып және қосымша кемістіктеріне негізделіп бөлінетін 4 типологиялық топты құрайтын педагогикалық жіктелу негізінде іске асырылады (В.В.Воронкова бойынша). Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, оқушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім

алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады;

5) оқытудың практикалық бағыттылығы оқылатын материал мен білім алушылардың практикалық әрекетімен арасындағы өзара тығыз байланысты анықтауды, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешу үшін маңызды білім мен біліктерді қалыптастыруды білдіреді;

6) коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады;

7) арнайы педагогикалық басшылық ету принципі. Ақыл-ой кемістігі бар, әсіресе 3 және 4-типологиялық топтағы оқушылар, оқу міндетін ойдағыдай жүзеге асыруды қамтамасыз ету үшін үнемі жүйелі педагогтің қолдауын талап етеді: білім алушының танымдық мүмкіндіктерін, оқытудың арнайы әдістемелерін біле отырып, оқушының танымдық-оқу әрекетін ұйымдастырып бағыттайды.

6. Сынып бөлмесіндегі жиһаз жеке, жұп немесе топ ішіндегі жұмыс түрлерін ұйымдастыруға ыңғайлы болуы үшін қозғалмалы болғаны дұрыс.

7. Қазақ тілі сабағында білім алушылардың тілін дамыту үшін көрнекіліктерді (салыстырма мазмұнды кестелер, заттық суреттер, кітап бетіндегі жаңа суреттер, сюжетті суреттер, сериялы суреттер, картиналық лотолар, картиналық сөздіктер) тиімді пайдалану сөздік қорды молайтып, жалпы сабақты меңгеруге көмектеседі, білім алушылардың қызығушылығын арттырады;

8. Білім алушылардың коммуникативтік дағдыларын дамыту үшін мұғалімдер түрлі педагогикалық тәсілдер мен технологияларды кеңінен қолдана алады:

1) ақпараттық-коммуникациялық технологияларды тиімді қолдану арқылы білім алушылардың қазақ тіліне деген қызығушылығын арттыру;

2) ойын технологиясын қолдану;

3) тәжірибелік және ойлау іс-әрекеттерін сөзбен сүйемелдеу;

4) әртүрлі электронды жабдықтарды (принтер, сканер, слайдтарды) пайдалану.

9. Білім алушылардың ауызша сөйлеу тілі мен оқу техникасы сабақтан тыс оқу кезінде жетілдіріледі; ауызша сөйлеу тілін дамыту күнделікті өмірде әртүрлі әрекеттерде: тұрмыстық, еңбек, ойын әрекеттерінде жүзеге асырылады.

3-тарау. "Қазақ тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

10. "Қазақ тілі" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

2) 6-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты ;

3) 7-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

4) 8-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

- 5) 9-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;
- 6) 10-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты құрайды.

11. Оқу пәнінің мазмұны:

1) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған арнайы бағдарлама концентрлік жүйе бойынша құрастырылған, яғни өткен тақырыптар қайталанып, тереңдетіліп кеңейтіліп, білім алушылардың білімі жүйеленіп отырады;

2) білім алушылардың өзіне тән қабілет, мүмкіндіктеріне қарай мұғалімдер оқу материалдарын білімалушының қабылдау деңгейіне байланысты жеңілдетіп беруге мұқтаж болады;

3) сыныптағы білім алушылардың мүмкіндіктерімен ерекше оқыту қажеттілігіне байланысты тақырыпты меңгеруге қажет сағат санын мұғалім өзі анықтап, жоспарлайды.

12. "Қазақ тілі" пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Тыңдалым";
- 2) 2-бөлім "Айтылым";
- 3) 3-бөлім "Оқылым";
- 4) 4-бөлім "Жазылым";
- 5) 5-бөлім "Тілдік бағдар беру".

13. "Тыңдалым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну;
- 2) әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну;
- 3) тыңдалым материалдары бойынша жауап беру.

14. "Айтылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) қарым-қатынастық дағдыларын дамыту;
- 2) қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру;
- 3) диалогті дамыту;
- 4) байланыстырып сөйлеу;
- 5) сенімді және еркін жауап беру.

15. "Оқылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну;
- 2) әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу;
- 3) оқылым стратегияларын қолдану.

16. "Жазылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс жаза білу;
- 2) жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну;
- 3) іскерлік хат;
- 4) орфографиялық және пунктуациялық ережелерді сақтау.

17. "Тілдік бағдар" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

1) жаңа сөздердің, омоним, синоним, антоним сөздерінің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну;

2) дыбыстар, буындар; тасымал;

3) түбір мен қосымша; сөз таптары;

4) сөйлем.

18. 5-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" оқу пәнінің базалық білім мазмұны:

1) тыңдалым: мұғалім мен білім алушылардың сөзін, аудио (видео) таспаларды тыңдай білу, естігенін түсіну, жаңа сөздердің мағынасын түсіну, аудармаларын білу; мәтіннің мазмұны бойынша негізгі сұрақтарға жауап беру;

2) айтылым: үлгі бойынша затты сипаттау; сұрақ бойынша сөйлемді толықтыру, кеңейту; сөйлем түрлерінің айтылу интонациясына көңіл бөлу, еліктеу; мәтін, сурет бойынша сұрақтарға жауап беру, қарапайым үлгілерді пайдаланып сөйлесу; бір-біріне сұрақ қою, құрбысының сұрағына жауап беру; жиі қолданатын сөздерді меңгеру белсенді сөз қорында қолдану; мәтіннің мазмұны бойынша негізгі сұрақтарға жауап беру; сурет бойынша қысқа әңгіме құрастыру; үлкендермен сөйлесу мәдениетін білу; қоғамдық орындарда өзін дұрыс ұстай білу, қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру;

3) оқылым: екі-төрт сөйлемнен тұратын жеңіл мәтіндерді оқып, сұраққа жауап беру; әдеби сөйлеу нормаларын сақтай отырып мәтінді тұтас сөзбен дұрыс, саналы түрде дауыстап оқу; мұғалімнің көмегімен мәтіннің негізгі ойын анықтау; мәтінде таныс емес сөздерді табу, түсіну, сөздікті қолдану; жұмбақ, жаңылтпаштарды жаттау; мұғалімнің көмегімен сөздіктен қажетті ақпаратты ала білу; оқылым стратегияларын қолдана білу;

4) жазылым: қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу; дауысты (ә, ө, ү, ұ, і) және дауыссыз (ғ, қ, н, һ) дыбыстардың дыбысталу ерекшеліктеріне сәйкес дұрыс айту, ажырату, әріп таңбасын дұрыс жазу; әріптік, сөздік диктант жазу; өткен ережелерді сақтап, жай сөйлемдерді, заттың атауларын жазу оқулықтан, тақтадан көшіріп жазу; сөзге, сөйлемге дыбыстық, буындық талдау жасау; графикалық үлгі бойынша сөз, сөйлем құрастыру, талдау; мұғалімнің көмегімен шағын құттықтау жазу; орфография және пунктуациялық ережелерді сақтау;

5) тілдік бағдар: жаңа сөздердің мағынасын түсіну; синоним, антоним сөздерді түсіну; жуан және жіңішке дауысты дыбыстардың дыбысталу ерекшеліктеріне сәйкес дұрыс айту, ажырату, дыбыстық талдау; дыбыс үндестік заңы; түбір және қосымша туралы түсініктерді, жалғау түрлері туралы білу, жұрнақтар мағынасын түсіну; сөйлемдердің айтылу мақсатына қарай бөлінетін түрлерін айтылу интонациясына қарай ажырату; сөйлем соңында қойылатын белгіні білу.

19. 6-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" оқу пәнінің базалық білім мазмұны:

1) тыңдалым: мәтіннің негізгі мағынасын түсіну; басты кейіпкерді сипаттайтын, оған қатысты сөйлемдерді (өз бетімен немесе мұғалімнің көмегімен) тауып түсіндіру;

аудио таспаға жазылған шағын мәтіннен таныс сөздерді естіп, айту, аудару; сұраққа өздігінен жауап беру;

2) айтылым: мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру арқылы әңгімелесу; күн тәртібіне байланысты іс-әрекеттер бойынша "не істеп отырсың? не істедің? не істейсің? қашан? қайдан? неше? нешеде? кіммен? немен?" деген сұрақтарға үлгілерді пайдаланып сөйлесу; таныс заттардың басты белгілерін анықтап, сипаттау; берілген үлгілер, сызбалар бойынша монологтік сөйлеу құрау; бөгде адамдармен қарым-қатынасқа түсу мәдениетін білу; берілген үлгілер, сызбалар, сюжетті-рөлдік ойындар арқылы диалогтік сөйлеу құру; сурет, ілеспелі сурет, іс-әрекет бойынша қысқа әңгіме құрастыру; ретсіз берілген сөздерден сөйлем құрастыру; сұраққа толық жауап беру, жауапты кеңейту;

3) оқылым: әдеби сөйлеу нормаларын сақтай отырып мәтінді жүгіртіп дұрыс, саналы түрде дауыстап оқу; шағын ертегі, тақпақ, мәтіндерді мәнерлеп, дұрыс, интонациясын сақтап, тыныс белгілеріне тоқтап оқу, негізгі мазмұнын түсіну; шығарманың және оның бөліктерінің негізгі ойын анықтау; шығарманың басты кейіпкерлерінің мінезіндегі ерекшеліктерін анықтау; түсініксіз сөздерді анықтау, мағынасы ұқсас, қарама-қарсы сөздерді іріктеу, ойлау; сөздікті пайдалану; мұғалімнің сұрақтары арқылы оқылған мәтіннің мазмұнын талдау; мәтінді бөліктерге бөлу; оңай тақпақты жаттау; мұғалімнің көмегімен балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу; оқылым стратегияларын қолдану;

4) жазылым: жуан, жіңішке дауысты дыбыстар; қатаң, ұяң, үнді дауыссыздар. Ң дыбысы, ң-н дыбыстарын салыстыру. Қ-ғ дыбыстарын өзара салыстыру; сөздерді буынға бөліп жазу; сұрақ, сурет бойынша құрастырған сөйлемді ережелерді сақтап жазу; шағын көлемді мәтінді өтілген ережелерді сақтап көшіріп жазу; сөздік диктант, шағын сөзден (5-8 сөз) құралған диктант жазу; досына хат, конвертке мекенжайын жазу; орфографиялық және пунктуациялық ережелерді сақтау (зат есімнің көпше түрінің жұрнақтарын дұрыс жазу; сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану).

5) тілдік бағдар: мәтіндегі жаңа сөздерді тауып, мағынасын түсіну; сөздердің тура және ауыспалы мағыналарын түсіну, ажырату; дауыссыз дыбыстардың дыбыс ерекшеліктеріне сәйкес дұрыс айту; дауыссыз дыбыстардың түрлерін жіктеп, дұрыс айту; ұқсас дыбыстарды бір-бірімен салыстыру, ажырату; көптік, жіктік жалғауларды тану, ажырату; жіктік жалғауды тану, ажырату; сөз құрамын талдау, негізгі және туынды түбірді ажырату; етістікті жіктеу; есімдікті, есімдік түрлерін білу, ажырату; зат есімнің анықтамасын, сұрақтарын білу; зат есімнің көпше түрінің жұрнақтарын дұрыс айту; тәуелдік, жіктік жалғауларды ажырату; етістікті жіктеу; есімдік, есімдік түрлерімен танысу, ажырату; хабарлы сөйлемдерді мағынасына қарай сұраулы және лепті сөйлемдерге айналдыруды білу.

20. 7-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық білім мазмұны:

1) тыңдалым: жалғау, жұрнақтардың мағынасын түсіну; қарапайым әдеби мәтіндерді тыңдау, түсіну; аудио және видео таспаға жазылған сөйлемдердің түрін интонациясына байланысты ажырату; басты кейіпкерлердің сипатына, іс-әрекетіне қатысты сұрақ қою, жауап беру;

2) айтылым: көрнекілік, мәтін, жағдаяттар бойынша "кімнің? кімдікі? кімге? неге? кіммен? немен? қанша? нешінші?" деген сұрақтарға сүйеніп диалогтік, монологтік сөйлеу құру; берілген сөйлемдерден мәтін құрау; сөйлемдерді толықтыру, кеңейту; тірек сөздерге сүйеніп 2-3 сөйлем құрастыру; тақырыптарға сай тақпақ, жұмбақ жаттау; мектепте, сыныпта, асханада, көлікте, аулада өзін ұстау ережелерін білу, орындау; әртүрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогтік сөйлеуге қатысу; сөйлем интонациясы бойынша хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдерді үлгі бойынша құрастыру; сын есімдерді қосып сөйлемді толықтыру;

3) оқылым: шығарманың негізгі ойын анықтау; мұғалімнің көмегімен басты кейіпкерлерді атау, олардың сыртқы келбетін, әрекетін сипаттау; мұғалімнің көмегімен қарапайым жоспар құру, құрылған жоспар бойынша мәтіннің мазмұнын айтып беру; алдын ала белгіленген тапсырманы орындау мақсатымен (қойылған сұраққа жауап табу, мазмұнын айту беру, мәнерлеп оқу) мәтінді өзбетімен оқу; қазақ классиктерінің әдеби шығармаларынан қысқа үзінділерді интонацияларын сақтап, мәнерлеп саналы түрде оқу; өлең, тақпақтар жаттау; сөздікті пайдалану;

4) жазылым: дыбысталуы ұқсас дыбыстарды ажырата білу: ү-ұ дыбыстарды таңбалай, салыстырып ажырата білу; жазылу емлесін салыстырмалы түрде мысалдар арқылы ұғыну; х, һ дыбыстары бар сөздерді дұрыс айтып, қатесіз жазу; х, һ өзара және қ дыбысымен салыстыру; тірек сөздерге сүйеніп сөйлем құрастыру; мұғалімнің басшылығымен құрған жоспарға сүйеніп 2-3 сөйлем құрастыру, жазу; мұғалімнің басшылығымен сұрақ бойынша ретсіз берілген сөздерден сөйлем құрастыру, жазу; мұғалімнің басшылығымен құрған жоспарға сүйеніп мазмұндама жазу; сөздік диктант жазу, сөздікті пайдаланып өз-өзін тексеру; шағын сөзден (10-15 сөз) құралған диктант жазу; өз бетімен шағын құттықтау (досына, анасына, туысына) жазу; орфография және пунктуациялық ережелерді сақтау (жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғауда үндестік заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу, сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану);

5) тілдік бағдар: жаңа сөздердің мағынасын түсіну, сөздіктен табу; жалпылама сөздерді практикалық түрде меңгеру, оларға сұрақ қою; буын, буын түрлері туралы түсінік беру, буындарды ажырату; буын үндестігі заңын сақтап айту және жазу; тасымалмен танысу, дұрыс тасымалдауға үйрену; жалқы есім мен жалпы есімді ажырату; септік жалғаулармен танысу, ажырату; белсенді сөздік қорын қолдану, сөзжасамдық жұрнақтарды қолдану, сөз құрастыру; сын есімнің шырайларымен танысу, анықтамасын танып білу; сан есімнің түрлерімен танысу, анықтамасын танып білдіретін сұрақтарын қоя білу; сөйлем интонациясы бойынша хабарлы, сұраулы, лепті

сөйлемдерді ажырату; етістіктің шақтарын білу, ажырату; үлгі бойынша сөйлем құрастыра білу.

21. 8-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық білім мазмұны:

1) тыңдалым: етістіктің шақтары мен, есімдіктің жақтарының мағынасын түсіну; сөз таптары: зат есім, есімдік, етістік, сан есім, сын есім туралы қарапайым түсінік алып, анықтамасы, сұрақтары бойынша ажырату; сөз таптарына қосылған жалғау, жұрнақтарының мағынасын түсіну; аудио және видео таспаға жазылған балаларға арналған шағын шығармаларды, ертегілерді тыңдау, неізгі ойын түсіну; мәтіннің мазмұны бойынша сұрақ қою, жоспар құру; қойылған сұрақтарға жауап беру, себеп-салдарын анықтау;

2) айтылым: қатынас мақсатын (хабарлау, түсіндіру, сұрау, ой бөлісу) ескере отырып, әңгімеге, диалогке қатысу; қатынас жағдайын (көңілді, көтеріңкі, сабырлы) ескере отырып, әңгімеге, диалогке қатысу; сөйлеу тәртібін сақтау: сөйлесіп тұрған адамды тыңдап алу, орынды сұрақ қою; талдау барысында жай, жайылма, бірыңғай мүшелі сөйлемдерді қолдану; жаңа сөздердің аудармаларын білу; әртүрлі (орысша-қазақша, қазақша-орысша) сөздіктерді пайдалану; әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасай білу; өтілген және "кім туралы? не туралы? не істедің? не істеп отырсың? не істейсің? не істедіндер?" сұрақтарына дұрыс жауап беріп, диалогке қатысу; сурет және әңгіменің басы бойынша сын есімдерді кіріктіріп отырып әңгіме құрастыру; сипатталып жатқан жағдайды бағалай отырып әңгіменің мазмұнын айтып беру; басталған әңгімені жалғастыру; қойылған сұрақтарға жауап беру, себеп-салдарын анықтау;

3) оқылым: оқу барысында қазақ тілінің орфоэпиясын сақтау; қаратпа сөздерде кездесетін сөйлемдерді, тыныс белгілерін сақтап дұрыс оқу; мәтіндегі автор мен кейіпкерлердің сөздерін ажырата білу; мәтіннің мағынасын жоспар бойынша, толық, қысқа, теріп айту; мәтіндегі салыстырған, астарлап айтқан сөздерді табу, мағынасын түсіну; сыныптан тыс оқу; мұғалімнің көмегімен оқыған мәтін бойынша өз пікірін білдіру;

4) жазылым: құрамында қазақ тіліне тән дыбыстары бар сөздерді атау, оқу, жазу; көп нүктенің орнына керекті әріпті қойып жаза білу; сөздік диктант жазу; сөздікті пайдаланып бір-бірін тексеру; шағын мәтінді жатқа жазу; шағын сөзден (16-20 сөз) құралған диктант жазу; мұғалімнің басшылығымен немесе өздігінен бірігіп құрастырған жоспар бойынша шағын көлемде мазмұндама жазу; хабарландыру, мақала, қолхат, істелген жұмыс туралы есеп беру сияқты ісқағаздарын толтыру; тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (күрделі сөздер);

5) тілдік бағдар: қос сөз, қаратпа сөздердің анықтамасымен танысу, оларды ажырата білу; үстеумен және шылаумен танысу, оларды ажырата білу; жай сөйлемді, оның түрлерін ажырату; сөйлемдегі сөздердің орын тәртібі туралы түсінігі болу; сөздің тура және ауыспалы мағынасын анықтау; тұрақты сөз тіркестерін табу, ажырату, түсіндіру,

орынды қолдану; тасымал туралы білімді орынды пайдалана білу; ауызекі сөйлеуде үлгі бойынша қалыптасқан етістіктердің шақтарын дұрыс қолдану; есімдіктердің септік жалғауларын дұрыс қолдану; сөз таптарына қосылған жалғау, жұрнақтарының мағынасын ажырату, меңгеру; сөз таптарына қосылған жалғау, жұрнақтарын мәтіннен табу; өтілген сөз таптарын қолданып сөйлемдерді кеңейту, жай сөйлем құрап айту.

22. 9-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық білім мазмұны:

1) тыңдалым: біріккен сөздердің анықтамасымен танысу; күрделі зат есімдерді күрделі сөздерді түсіну; басылымдардағы (газет, журнал) мақалаларды түсіну; шығарманың негізгі идеясын түсіну; аудио және видео таспаға жазылған балаларға арналған шағын шығармаларды, ертегілерді тыңдау, негізгі ойын түсіну, аудару; мәтіндегі абзацтың рөлін түсіну; мәтіннің әр бөлігі бойынша сұрақ қою; мәтіннің мазмұны бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру;

2) айтылым: мәтінмен жұмыс істеу барысында әңгіменің негізгі құрылымын сақтау (кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды); логикалық кезектілігін сақтап, себеп-салдарын ашу; басталған әңгімені жалғастыру; қысқа ертегі, әңгімелердің мазмұнын айту; өзі, отбасы, жолдастары туралы ойын жеткізіп айта білу; күнделікті тұрмысқа, оқуға, қатынасқа қатысты жағдаяттарда қарым-қатынас жасап сөйлесу; әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау; тақырыптық диалогтер құру, сұрақ қою, диалогті қолдау; оқыған шығармалардың мазмұнын айту; жеке өмірінен алынған тәжірибе негізінде әңгіме құрастыру; тәжірибелік әрекеттер негізінде әңгіме құрастыру; мәтіннің мазмұны бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру;

3) оқылым: қазақ тілінің орфоэпиялық нормаларын және негізгі ерекшеліктерін сақтап әдеби шығармаларды оқу; жоспар құру, жоспар бойынша мазмұнын айту; сыныптан тыс газет, журнал, қолжетімді шағын шығармаларды оқу; қазақ жазушылары туралы негізгі ақпараттарды білу; шығарманың негізгі ойын, желісін анықтау; шығарма кейіпкерлеріне сипаттама беру (мұғалімнің көмегімен); шығарма кейіпкерлерлерінің іс-әрекетінің себептерін түсіндіру (мұғалімнің көмегімен); белгілі тақырып бойынша қысқа әңгіме құрастыру; тақпақ, проза үзінділерін жаттау; ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді алу (мұғалім, ата-аналар көмегімен); оқылым стратегияларын қолдану;

4) жазылым: дыбысталуы ұқсас дыбыстарды ажырата білу (а-ә; о-ө; ү-ұ; у-ұ; ы-і); жазылу емлесін салыстырмалы түрде мысалдар арқылы түсіну; керекті сөздерді мәтіннен таба білу, дұрыс жазу; шығарманың кейбір жеңіл абзацтарының мазмұнын жазу; әртүрлі сөз таптарын өтілген ережелерді сақтап жазу; қосалқы сөздерді жазу; шағын көлемді мазмұнда, шығарма жазу; диктант жазу (22-25 сөз); мұғалімнің көмегімен өмірбаян, өтініш жазу; тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер); сөйлем ішінде қойылатын

тыныс белгілерді орынды қолдану;

5) тілдік бағдар: біріккен сөздердің анықтамасымен танысу; күрделі зат есімдерді білу, ажырату; сөйлем мүшелерімен танысу, ажырату; сөйлемнің тұрлаулы, тұрлаусыз мүшелері туралы білу; сөйлемнің бірыңғай мүшелерін табу; жай сөйлем түрлерімен танысу; жаңа сөздердің мағынасын меңгеру; мақал-мәтелдердің мағыналарын түсіну, орынды қолдана білу; өздігінен ауызша сөйлеуде омоним, антоним сөздерді қолдану; қазақ тіліндегі дыбыстарды әртүрлі позицияда айту, ажырату; сөз тіркестерін дыбыстық, буындық үндестік заңдарын сақтап, дұрыс айтып жазу; сұрақтар бойынша сөз таптарын ажырату; етістіктің шақтары мен жақтарын дұрыс қолдану; әртүрлі сөз таптарымен сөйлем құру.

23. 10-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық білім мазмұны:

1) тыңдалым: естіген, оқыған мәтіндердің негізгі мазмұнын түсіну; аудио және видео таспаға жазылған әртүрлі жанырдағы материалды тыңдау, түсіну; қысқаша негізгі ойын жеткізу; мәтіннің мазмұны бойынша сұрақ қою, жауап беру;

2) айтылым: өз ойын түсінікті, толық жеткізу; таныс заттарды өзбетімен сипаттау; мәтіннің басты кейіпкерлерін өзбетімен сипаттау; мәтіннің, әңгіменің мазмұнын әртүрлі тәсілдерді (жоспар, сызба) қолданып айту; оқыған шығармалар мен мақалалар туралы өз ойын жеткізіп айта білу; қысқа әңгіме, ертегілердің, тақпақ, өлеңдердің мазмұнын айту; сөйлем түрлерінің айтылу интонациясына көңіл бөлу, еліктеу; әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау; құрастырған диалогтің мағынасын дұрыс түсіну, оны аударып білу; әртүрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогке, әңгімеге қатысу, сұрақ қою; диалогтік сөйлеуге белсенді қатысу, мәтіндегі жаңа сөздерді қолдану; мәтіннің мазмұнын толық айту; еркін тақырыпта әңгіме құрастыру; газет-журналдағы оқыған шағын мақалалардың, телефильмдердің мазмұнын ауызша айту; мәтіннің мазмұны бойынша сұраққа жауап беру;

3) оқылым: оқу процесінің техникалық және мазмұндық жағын жетілдіру; газет, журнал мақалаларындағы қазақ тіліндегі дыбыстардың айтылу нормасын, интонациясын сақтап, саналы оқып түсіну; сұраққа жауап қайтару; "Менің сүйікті қалам", "Таңдаған мамандық", "Менің досым", "Отаным – Қазақстан" тақырыптарына шағын әңгіме құрастыру; мәтінді оқу, аудару, мазмұнын айтып беру; кітап, газет, журналдарды өзбетімен оқу; оқыған кітап, газет, журналдағы мақалалар бойынша әңгімелесу, пікірлерін білдіру; ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану; мәтінге түсініктеме жасау (комментарий); іріктеп, талдап оқу; тақпақ, проза үзінділерін жаттау;

4) жазылым: қазақ тіліне тән дыбыстар мен әріптер, олардың айтылуы мен жазылуын білу; сұраққа жауап жазу; диктант жазу (30-50 сөз); "Менің сүйікті қалам", "Таңдаған мамандық", "Менің досым", "Отаным – Қазақстан" тақырыптарына шағын көлемде мазмұндама жазу; белгіленген тақырыптар бойынша шағын шығарма жазу; мұғалімнің көмегімен жұмысқа қабылдау туралы өтініш, жұмыстан босату туралы өтініш, сауалнама, жеке өмірбаян толтыру; тақырып бойынша бас әріппен жазылатын

күрделі, құрама атауларды дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;

5) тілдік бағдар: қазақ тілі мәдениеті туралы ұғыну; сөйлем мүшелерін табу; сөйлемдегі сөздердің орын тәртібін анықтау, ажырату; құрмалас сөйлем туралы түсінігі болу; салалас және сабақтас құрмалас сөйлемдермен танысу, ажырату; кәсіби сөздер мен термин сөздерді орынды пайдалана білу; қазақ тіліндегі дыбыстарды дұрыс айту, ажырату; орфографиялық ережелерді сақтауға дағдылану; өздігінен үндестік заңдылығын тұжырымдау; өтілген тақырыптар аясында меңгерген сөз таптарын жетілдіріп, ауызша сөйлеу тілінде орынды қолдану; өтілген тақырыптар аясында меңгерген сөзжасам, сөз өзгерту дағдыларын жетілдіріп, ауызша сөйлеу тілінде орынды қолдану; сөйлемнің түрлеріне үлгі бойынша сөйлемдерді құрастыру, жазу, аудармасын білу, шартты белгілермен таңбалау.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

24. Бағдарламаның мазмұны бөлім бойынша ұйымдастырылған. Бағдарламада оқу мақсаттары төрт саннан тұратын кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан сөйлеу әрекеттерінің ретін, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.5.1.1. кодында "5" – сынып; "5.1" – дағдылар; "1" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

25. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) тыңдалым:

1-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 сөздер мен сөз	5.1.1.1 аудио-таспаға жазылған таныс сөздерді, сөз тіркестерін естіп, айту, аудару; 5.1.1.2 көптік жалғауды тану, ажырату ;	6.1.1.1 аудио-таспаға жазылған таныс сөздер мен сөз	7.1.1.1 сөздер мен сөз	8.1.1.1 етістіктің шақтары мен, есімдіктің жақтарының мағынасын түсіну ("жак", "ш а қ " терминдері қолданылмайды) ; 8.1.1.2 қос сөздер мағынасын түсіну; 8.1.1.3 қаратпа сөздер мағынасын түсіну; 8.1.1.4 үстеу сөздердің	9.1.1.1 біріккен сөздердің анықтамасын, мағынасын түсіну, мысалдар келтіру, аудармасын білу ; 9.1.1.2 күрделі зат есімдердің мағынасын	10.1.1.1 т і л

тіркестерінің мағынасын түсіну	5.1.1.3 мәтіндегі сөздер мен с ө з тіркестерінің мағынасын түсіну	тіркестерін естіп, айту, аудару	тіркестерінің мағынасын түсіну	мағынасын түсіну; 8.1.1.5 шылаулардың мағынасын түсіну 8.1.1.6 сөз тіркестерінің, ж а й сөйлемдердің мағынасын түсіну; 8.1.1.7 сөйлемдердегі сөздердің орын тәртібі туралы білімді түсіну	түсіну; 9.1.1.3 күрделі сөздердің түрлерін ажырата білу, мысалдар ойлау, аудару	мәдениеті туралы түсінігі бар
1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну;	5.1.2.1 жеңіл мәтіндердің жалпы мазмұнын түсіну; 5.1.2.2 ж а н а сөздердің мағынасын түсіну, аудармаларын білу, 5.1.2.3 аудио таспаға жазылған нұсқауларды түсіну. Орындау;	6.1.2.1 мәтіннің негізгі мағынасын түсіну; 6.1.2.2 басты кейіпкерді сипаттайтын, оған қатысты абзацтарды (өздігінен немесе мұғалімнің көмегімен) тауып түсіндіру; 6.1.2.3 аудио таспаға жазылған шағын мәтіннен таныс сөздерді естіп, айту, аудару	7.1.2.1 қарапайым әдеби мәтіндерді тыңдау, түсіну; 7.1.2.2 аудио және видео таспаға жазылған сөйлемдердің түрін интонациясына байланысты ажырату;	8.1.2.1 сөз таптары: зат есім, есімдік, етістік, сан есім, сын есім туралы қарапайым түсінік алып, анықтамасы, сұрақтары бойынша ажырату; 8.1.2.2 жалғау, жұрнақ қосылған сөздердің мағынасын түсіну; 8.1.2.3 аудио және видео таспаға жазылған балаларға арналған шағын шығармаларды, ертегілерді тыңдау. Негізгі ойын түсіну	9.1.2.1 басылымдардағы (газет, журнал) мақалаларды түсіну; 9.1.2.2 шығарманың негізгі идеясын түсіну 9.1.1.3 аудио және видео таспаға жазылған балаларға арналған шағын шығармаларды, ертегілерді тыңдау. Негізгі ойын түсіну, аудару; 9.1.2.4 мәтіндегі абзацтың рөлін түсіну	10.1.2.1 естіген, оқыған мәтіндердің негізгі мазмұнын түсіну; 10.1.2.2 аудио және видео таспаға жазылған әртүрлі жанрдағы материалды тыңдау, түсіну; 10.1.2.3 негізгі ойын қысқаша жеткізу;
1.3 тыңдалым	5.1.3.1 тыңдалған сөздер мен сөз тіркестері бойынша сұрақтарға жауап беру; 5.1.3.2 мәтіннің	6.1.3.1 сұраққа өздігінен жауап беру 6.1.3.2 сұраққа өздігінен жауап	7.1.3.1 тыңдаған мәтін мазмұны бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру; 7.1.3.2 басты	8.1.3.1 мәтіннің мазмұны бойынша сұрақ қою 8.1.3.2 мәтіннің мазмұны бойынша жоспар құру;	9.1.3.1 мәтіннің әр бөлігі бойынша сұрақ қою 9.1.3.2 мәтіннің мазмұны бойынша	10.1.3.1 мәтіннің мазмұны бойынша сұраққа жауап беру; 10.1.3.2 мәтіннің

материалдары бойынша жауап беру	мазмұны бойынша негізгі сұрақтарға жауап беру	бергенде, мәтіндегі жаңа сөздерді қолдану	кейіпкерлердің сипатына, іс-әрекетіне қатысты сұрақ қою, жауап беру	8.1.3.3 қойылған сұрақтарға жауап беру. Себеп салдарын анықтау	қойылған сұрақтарға жауап беру	мазмұны бойынша сұрақ қою, жауап беру

2) айтылым:

2-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	5.2.1.1 мәтін бойынша: кім? не? кімдер? нелер? кіммен? немен? деген сұрақтарға қарапайым үлгілерді пайдаланып сөйлесу; 5.2.1.2 сурет бойынша: кім? не? кімдер? нелер? кіммен? немен? деген сұрақтарға қарапайым үлгілерді пайдаланып сөйлесу; 5.2.1.3 сурет бойынша: қандай? не істейсің? қайда? деген сұрақтарға қарапайым үлгілерді пайдаланып сөйлесу; 5.2.1.4 Жалғауларды қолданып сөйлеу үлгілерін практикалық негізде меңгеріп, ауызша сөйлеуде қолдану; 5.2.1.5 сұрақ бойынша сөйлемді толықтыру, кеңейту;	6.2.1.1 мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру арқылы әңгімелесу; 6.2.1.2 сурет бойынша әңгімелесу; 6.2.1.3 күн тәртібіне байланысты іс-әрекеттер бойынша не істеп отырсың? не істедің? не істейсің? қашан? қайдан? неше? нешеде? кіммен? немен? деген сұрақтарға үлгілерді пайдаланып сөйлесу; 6.2.1.4 таныс заттардың басты белгілерін анықтап, сипаттау; 6.2.1.5 берілген үлгілер, сызбалар бойынша монологтік сөйлеуін дамыту;	7.2.1.1 көрнекілік, мәтін, жағдаяттар бойынша: септік сұрақтарға сүйеніп диалогтік, монологтік сөйлеу құру; 7.2.1.2 көрнекілік, мәтін, рөлдік ойындар, жағдаяттар бойынша: үлгілерге сүйеніп монологтік сөйлеуін дамыту; 7.2.1.3 берілген сөйлемдерден мәтін құрау; 7.2.1.4 сөйлемдерді толықтыру, кеңейту; 7.2.1.5 тірек сөздерге сүйеніп 2-3 сөйлем құрастыру; 7.2.1.6 тақырыптарға сай тақпақ, жұмбақ жаттау;	8.2.1.1 қатынас мақсатын (хабарлау, түсіндіру, сұрау, ой бөлісу) ескере отырып, әңгімеге, диалогке қатысу; 8.2.1.2 қатынас жағдайын (көңілді, көтеріңкі, сабырлы) ескере отырып, әңгімеге, диалогке қатысу; 8.2.1.3 сөйлеу тәртібін сақтау: сөйлесіп тұрған адамды тыңдап алу, орынды сұрақ қою; 8.2.1.4 сөйлемдегі сөздерді талдау; 8.2.1.5 жаңа сөздердің аудармаларын білу; 8.5.1.6 әртүрлі орысша	9.2.1.1 мәтінмен жұмыс істеу барысында әңгіменің негізгі құрылымын сақтау (кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды); 9.2.1.2 логикалық кезектілігін сақтап, себеп-салдарын ашу; 9.2.1.3 басталған әңгімені жалғастыру; 9.2.1.4 қысқа ертегі, әңгімелердің мазмұнын айту; 9.2.1.5 өзі, отбасы, жолдас-тары туралы ойын жеткізіп, айта білу; 9.2.1.6 күнделікті тұрмысқа, оқуға, қатынасқа қатысты жағдаяттарда қарым-қатынас жасап сөйлесу;	10.2.1.1 өз ойын түсінік, толық жеткіз 10.2.1.2 таныс заттарды өздігінен сипаттау; 10.2.1.3 мәтіннің басты кейіпкерлерін өздігінен сипаттау; 10.2.1.4 мәтіннің, әңгіменің мазмұнын әртүрлі тәсілдерді жоспар, сызба қолданып айт 10.2.1.5 оқыған шығармалар мақалалар туралы өз ойы жеткізіп айта білу; 10.2.1.6 қысқа әңгіме, ертегілердің, тақпақ, өлеңдердің мазмұнын айт 10.2.1.7 сөйлем түрлерінің айтылу интонациясын

	5.2.1.6 сөйлем түрлерінің айтылу интонациясына көңіл бөлу, еліктеу;			қазақша, қазақша орысша) сөздіктерді пайдалану;		көңіл бөлу, еліктеу;
2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру;	5.2.2.1 әдептілік, тәртіп ережелерін білу, орындау; 5.2.2.2 үлкендермен, сыныптастарымен сөйлесу мәдениетін білу;	6.2.2.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау; 6.2.2.2 б ө г д е адамдар-мен қарым-қатынасқа түсу мәдениетін білу;	7.2.2.1 қоғамдық орындарда өзін дұрыс ұстау ережелерін білу, орындау;	8.2.2.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру;	9.2.2.1 әртүрлі жағдайлар-да өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру;	10.2.2.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру;
2.3 диалогті дамыту;	5.2.3.1 бір-біріне сұрақ қою, құрбысының сұрағына жауап беру; 5.2.3.2 берілген үлгілер бойынша диалогтік сөйлеуін дамыту;	6.2.3.1 берілген үлгілер, сызбалар бойынша диалогтік сөйлеуін дамыту; ; 6.1.3.2 сюжетті- рөлдік ойындар арқылы диалогтік сөйлеуін дамыту; ;	7.2.3.1 әртүрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогтік сөйлеуге қатысу; 7.2.3.2 берілген сөйлеу үлгілері бойынша диалогтер құрау; 7.2.3.3 рөлдік ойындар арқылы диалогтік сөйлеуге қатысу;	8.2.3.1 өтілген және кім туралы? не туралы? не істедің? не істеп отырсың? не істейсің? не істедіңдер? сұрақтарына дұрыс жауап беріп, диалогке қатысу;	9.2.3.1 тақырыптық диалогтер құру; 9.2.3.2 сұрақ қою, диалогті қолдау; ;	10.2.3.1 құрастырған диалогтің мағынасын дұрыс түсіну, оны аударып біл 10.2.3.2 әртүрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогтің әңгімеге қатысу; сұрақ қою 10.1.3.3 диалогтік сөйлеуге белсенді қатыс мәтіндегі жаңа сөздерді қолдау; ;
2.4 Байланыстырып сөйлеу;	5.2.4.1 жиі қолданатын заттың атын, түртүсін, қимылын білдіретін сөздерді меңгеру, белсенді сөз қорында қолдану; 5.2.4.2	6.2.4.1 сурет, ілеспелі сурет бойынша қысқа әңгіме құрастыру; 6.2.4.2 іс-әрекет бойынша қысқа әңгіме құрастыру; 6.2.4.3 ауызша сөйлеу тілінде тақырыптар бойынша меңгерген жаңа	7.2.4.1 сөйлем интонациясы бойынша хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдерді үлгі бойынша құрастыру; 7.2.4.2 тірек сөздерге сүйеніп сөйлем құрастыру; 7.2.4.3	8.2.4.1 сурет және әңгіменің б а с ы бойынша сын есімдерді кіріктіріп отырып әңгіме құрастыру; 8.2.4.2 сипатталып жатқан жағдайды бағалай отырып	9.2.4.1 оқыған шығармалардың мазмұнын айту; 9.2.4.3 жеке өмірінен алынған тәжірибе негізінде әңгіме құрастыру; 9.2.4.4 тәжірибелік	10.2.4.1 мәтіннің мазмұнын толық айту; 10.2.4.2 еркін тақырып әңгіме құрастыру; 10.2.4.3 газет, журналдағы оқыған шағы

	сурет, бойынша қысқа әңгіме құрастыру;	сөздерді белсенді қолдану; 6.2.4.4 ретсіз берілген сөздерден сөйлем құрастыру;	сын есімдерді қосып сөйлемді толықтыру;	әңгіменің мазмұнын айтып беру; 8.2.4.3 басталған әңгімені жалғастыру;	әрекеттер негізінде әңгіме құрастыру;	мақалалардың, телефильмдердің мазмұнын ауызша айту;
2.5 сенімді және еркін жауап беру	5.2.5.1 сөйлемнің мазмұны бойынша сұраққа жауап беру; 5.2.5.2 мәтіннің мазмұны бойынша негізгі сұрақтарға жауап беру	6.2.5.1 сұраққа толық жауап беру, жауапты кеңейту; 6.2.5.2 сұраққа өздігінен жауап беру; 6.2.5.3 сұраққа өздігінен жауап бергенде мәтіндегі жаңа сөздерді қолдану	7.2.5.1 аудио және видеотаспалардан көріп, естіген материалдың мазмұны бойынша сұрақтарға жай сөйлемдерді қолданып еркін жауап беру	8.2.5.1 қойылған сұрақтарға жауап беру. Себеп салдарын анықтау	9.2.5.1 мәтіннің мазмұны бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру	10.2.5 мәтіннің мазмұны бойынша сұраққа жауап беру

3) ОҚЫЛЫМ:

3-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 оқу	5.3.1.1 екі-төрт сөйлемнен тұратын жеңіл мәтіндерді оқып, сұраққа жауап беру; 5.3.1.2 әдеби сөйлеу нормала-рын сақтай отырып мәтінді тұтас сөзбен дұрыс, саналы түрде дауыстап оқу; 5.3.1.3 драматизация. Мәтінді рөлге бөліп оқу; 5.3.1.4 мұғалімнің көмегімен мәтіннің негізгі ойын анықтау; 5.3.1.5 мәтінде таныс емес сөздерді табу, түсіну.	6.3.1.1 әдеби сөйлеу нормаларын сақтай отырып мәтінді жүгіртіп дұрыс, саналы түрде дауыстап оқу; 6.3.1.2 шағын ертегі, тақпақ, мәтіндерді мәнерлеп, дұрыс, интонациясын сақтап, тыныс белгілеріне тоқтап оқып, негізгі мазмұнын түсіну; 6.3.1.3 Шығарманың және оның бөліктерінің	7.3.1.1 шығарманың негізгі ойын анықтау 7.3.1.2 мұғалімнің көмегімен басты кейіпкерлерді атау, олардың сыртқы келбетін, әрекетін сипаттау; 7.3.1.3 мұғалімнің көмегімен қарапайым жоспар құру; 7.3.1.4 құрылған жоспар бойынша мәтіннің мазмұнын айтып беру; 7.3.1.5	8.3.1.1 оқу техникасын жетілдіру; 8.3.1.2 оқу барысында қазақ тілінің орфоэпиясын сақтау; 8.3.1.3 қаратпа сөздер кездесетін сөйлемдерді, тыныс белгілерін сақтап дұрыс оқу; 8.3.1.4 әдеби мәтіндерді саналы түрде оқу; 8.3.1.5 мәтіндегі автор мен кейіпкерлердің сөздерін	9.3.1.1 қазақ тілінің орфоэпиялық нормаларын және негізгі ерекшелік-терін сақтап әдеби шығармаларды оқу; 9.3.1.2 жоспар құру, жоспар бойынша мазмұнын айту; 9.3.1.3 сыныптан тыс газет, журнал, қолжетімді шағын шығармаларды оқу; 9.3.1.4 қазақ жазушылары туралы негізгі ақпараттарды білу;	10.3.1.1 процесіні техникалы мазмұндық жетілдіру 10.3.1.2 журнал мақалалары қазақ тіл дыбыстары айтылу нотионация сақтап, с оқып 10.3.1.3 сұраққа қайтару; 10.3.1.4 "Менің с қалам", "Т мамандық"

жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну ;	сөздікті қолдану; 5.3.1.6 жұрнақтар мен жалғауларды қолданып сөйлеу үлгілері бойынша практикалық негізде меңгеріп, ауызша сөйлеуде қолдану; 5.3.1.7 алдын ала белгіленген тапсырманы орындау мақсатымен (қойылған сұраққа жауап табу, мазмұнын айтып беру, мәнерлеп оқу) қысқа, жеңіл мәтінді өздігінен оқу; 5.3.1.8 жұмбақ, жаңылтпаштарды жаттау;	негізгі ойын анықтау; 6.3.1.4 шығарманың басты кейіпкер-лерінің мінезіндегі ерекшеліктерін анықтау; 6.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары арқылы оқылған мәтіннің мазмұнын талдау; 6.3.1.6 түсініксіз сөздерді анықтау, мағынасы ұқсас, қарама-қарсы сөздерді іріктеу, ойлау; сөздікті пайдалану;	алдын ала белгіленген тапсырманы орындау мақсатымен (қойылған сұраққа жауап табу, мазмұнын айту беру, мәнерлеп оқу) мәтінді өздігінен оқу; 7.3.1.6 қазақ классиктерінің әдеби шығармаларынан қысқа үзінділерді интонацияларын сақтап, мәнерлеп саналы түрде оқу ; 7.3.1.7 өлең, тақпақтар жаттау; 7.3.1.8 сөздікті пайдалану;	ажырата білу; 8.3.1.6 мәтіннің мағынасын жоспар бойынша (толық, қысқа, теріп айту; 8.3.1.7 мәтіндегі салыстырған, астарлап айтқан сөздерді табу, мағынасын түсіну; 8.3.1.8 сыныптан тыс оқуға қызығушылығын арттыру; 8.3.1.9 газет, журнал оқуға ынталану; 8.3.1.10 мұғалімнің көмегімен оқыған мәтін бойынша өз пікірін білдіру;	9.3.1.5 шығарманың негізгі ойын, желісін анықтау; 9.3.1.6 шығарманың кейіпкерлеріне сипаттама беру (мұғалімнің көмегімен); 9.3.1.7 шығарма кейіпкерлерлерінің іс-әрекетінің себептерін түсіндіру (мұғалімнің көмегімен); 9.3.1.8 белгілі тақырып бойынша қысқа әңгіме құрастыру; 9.3.1.9 тақпақ, проза үзінділерін жаттау;	досым", "С Қазақстан тақырыпта шағын ә құрас-тыр 10.3.1.5 мәтінді оқу мазмұнын беру; 10.3.1.6 кітап, г журналдар бетімен 10.3.1.7 оқыған кіт журналда мақалала бойынша әңгімелес пікірлерін 10.3.1.8 тақпақ, үзінділерін
3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу;	5.3.2.1 мұғалімнің көмегімен сөздіктен қажетті ақпаратты ала білу;	6.3.2.1 мұғалімнің көмегімен балаларға арналған газет-журналдар-дан қажетті ақпаратты ала білу;	7.3.2.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедия, сөздіктерден қажетті ақпараттар ды алу;	8.3.2.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет- журналдар дан қажетті ақпараттар ды алу;	9.3.2.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді алу (мұғалім, ата-аналар көмегімен);	10.3.2.1 ға энциклопе газет-журн оқулықтар алынған де қолдану;
3.3 оқылым стратегияларын қолдану;	5.3.3.1 сөздерді буындап дауыстап оқу; 5.3.3.2 сөздерді тұтас дауыстап оқу; 5.3.3.3 іштей оқу	6.3.3.1 сөздерді тұтас дауыстап оқу; 6.3.3.2 мәтінді бөліктерге бөлу; 6.3.1.3 оңай тақпақты жаттау; 6.3.3.4 іштей оқу	7.3.3.1 дауыстап, түсініп оқу; 7.3.3.2 мәнерлеп оқу, жатқа оқу; 7.3.3.3 жүгіртіп оқу; 7.3.3.4 іштей оқу	8.3.3.1 дауыстап, түсініп оқу; 8.3.3.2 мәнерлеп оқу, жатқа оқу; 8.3.3.3 жүгіртіп оқу; 8.3.3.4 іштей оқу	9.3.3.1 жүгіртіп оқу; 9.3.3.2 іріктеп оқу; 9.3.3.3 рөлдік оқу	10.3.3.1 мәтінге түс жасау коммен-та 10.3.3.2 іріктеп 10.3.3.3 тал

4) жазылым:

4-кесте

	Оқыту мақсаттары					

Бөлімшелер	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4.1 қазақ тіліне тән дыбыс-тардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	5.4.1.1 дауысты (ә, ө, ү, ұ, і) дыбыстар-дың дыбысталу ерекшеліктеріне сәйкес дұрыс айту, ажырату, әріп таңбасын дұрыс жазу; 5.4.1.2 дауыссыз (ғ, қ, ң, һ) дыбыстардың дыбысталу ерекшеліктеріне сәйкес дұрыс айту, ажырату, әріп таңбасын дұрыс жазу; 5.4.1.3 әріптік диктант жаза білу; 5.4.1.4 қазақ тіліне тән дауысты, дауыссыз дыбыстардың дыбысталу ерекшеліктеріне сәйкес дұрыс айту, ажырату, әріп таңбасын дұрыс жазу; 5.4.1.5 әріптік, буындық диктант жаза білу;	6.4.1.1 ә дыбысы бар сөздерді дұрыс айтып, қатесіз жазуға үйрету; 6.4.1.2 о - ө дыбыстарын таңбалай білу. Салыстыру. Естіп ажырату; 6.4.1.3 құрамында н - ң дыбыстары бар сөздерді атау, оқу, жазу, есте сақтау; 6.4.1.4 қ - ғ дыбыстарын өзара салыстыру; 6.4.1.5 қ, ғ дыбыстары бар сөздерді дұрыс айтып, қатесіз жазуға үйрету; 6.4.1.6 сөздерді буынға бөліп жазу;	7.4.1.1 ү-ұ дыбыстарды таңбалай білу. Салыстыру. Естіп ажырату; 7.4.1.2 х, һ өзара және қ дыбысымен салыстыру; 7.4.1.3 х, һ дыбыстары бар сөздерді дұрыс айтып, қатесіз жазуға үйрету; 7.4.1.4 қазақ тіліне тән дыбыстарына келтірілген мысалдарды жаза, оқып таба білу; 7.4.1.5 сөздік диктант жаза білу;	8.4.1.1 құрамында қазақ тіліне тән дыбыстары бар сөздерді атау, оқу, жазу; 8.4.1.2 көп нүктенің орнына керекті әріпті қойып, жаза білу;	9.4.1.1 дыбысталуы ұқсас дыбыстарды ажырата білу (а-ә; о-ө; ү-ұ; у-ү; ы-і). Жазылу емлесін салыстырмалы түрде мысалдар арқылы түсіну; 9.4.1.2 керекті сөздерді мәтіннен таба білу, дұрыс жазу;	10.4.1.1 қазақ тіліне тән дыбыстар мен әріптер, олардың айтылуы мен жазылуын білу;
	5.4.2.1 алфавит, дыбыстар мен әріптер; 5.4.2.2 өткен ережелерді	6.4.2.1 алдын ала талданған; 2-3 сөйлемді ережелерді сақтап жазу; 6.4.2.2 сурет бойынша	7.4.2.1 тірек сөздерге сүйеніп сөйлем құрастыру; 7.4.2.2 мұғалімнің басшылығымен құрған жоспарға сүйеніп 2-3 сөйлем құрастыру, жазу;	8.4.2.1 сөздік диктант жазу, сөздікті пайдаланып, бір-бірін тексеру;	9.4.2.1 шығарма-ның кейбір жеңіл абзацтарының	10.4.2.1 сұраққа жауап жазу, 10.4.2.2

4.2 Жазба жұмыс-тарын әртүрлі формада ұсыну ;	сақтап, жай сөйлемдерді, заттың атауларын жазу оқулықтан, тақтадан көшіріп жазу; 5.4.2.3 сөзге, сөйлемге дыбыстық, буындық талдау ж а с а у; 5.4.2.4 графикалық үлгі бойынша сөз, сөйлем құрастыру, талдау; 5.4.2.5 сөздік диктант жазу,	құрастырған сөйлемді ережелерді сақтап жазу; 6.4.1.3 шағын көлемді мәтінді өтілген ережелерді сақтап көшіріп жазу ; 6.4.2.4 сөздік диктант жазу; 6.4.2.5 шағын сөзден (5-8 сөз) құралған диктант жазу;	7.4.2.3 мұғалімнің басшылығымен сұрақ бойынша ретсіз берілген сөздерден сөйлем құрастыру, жазу ; 7.3.2.4 мұғалімнің басшылығымен құрған жоспарға сүйеніп мазмұндама ж а з у ; 7.4.2.5 сөздік диктант жазу, сөздікті пайдаланып өзін-өзі тексеру; 7.4.1.6 шағын сөзден (10 - 15 сөз) құралған диктант жазу;	8.4.2.2 шағын мәтінді жатқа жазу; 8.4.2.3 шағын сөзден (16 - 20 сөз) құралған диктант жазу; 6.4.2.4 мұғалімнің басшылығымен немесе өздігінен бірігіп құрастырған жоспар бойынша шағын көлемде мазмұндама жазу;	мазмұнын ж а з у ; 9.4.2.2 әртүрлі сөз таптарын өтілген ережелерді сақтап жазу; 9.4.2.3 біріккен, күрделі сөздерді жазу; 9.4.2.4 шағын көлемді мазмұндама, шығарма жазу ; 9.4.2.5 диктант жазу (22-25 сөз);	диктант жазу (25-35 сөз); 10.4.2.3 "Менің сүйікті қалам", "Таңдаған мамандық", "Менің досым", "Отаным – Қазақстан" тақырыпта-рына шағын көлемде ж а з у ; 10.4.2.4 белгіленген тақырыптар бойынша шағын шығарма жазу;
4.3 іскерлік хат ;	5.4.3.1 мұғалімнің көмегімен шағын құттықтау жазу;	6.4.3.1 досына хат, конвертке мекенжайын жазу,	7.4.3.1 өздігінен шағын құттықтау (досына, анасына, туысына) жазу,	8.4.3.1 хабарлан-дыру, мақала, колхат, (істелген жұмыс туралы есеп беру сияқты іс-қағаздарын толтыру;	9.4.3.1 мұғалім-нің көмегімен өмірбаян, өтініш жазу;	10.4.3.1 мұғалімнің көмегімен жұмысқа қабылдау туралы өтініш, жұмыстан босату туралы өтініш, сауалнама, жеке өмірбаян толтыру;
4.4 орфография және пунктуациялық ережелерді сақтау;	5.4.4.1 ж а з б а жұмыстарында өткен ережелерді сақтап, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; 5.4.4.2 сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді	6.4.4.1 зат есімнің көптік жалғауларын дұрыс жазу; 6.4.4.2 сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді	7.4.4.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғауда үндестік заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс орындау; 7.4.4.2 сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді	8.4.4.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (күрделі сөздер)	9.4.4.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер); 9.4.4.2 сөйлем ішінде	10.4.4.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс жазу; 10.4.4.2 сөйлем ішінде қойылатын тыныс

	орынды қолдану	орынды қолдану;	орынды қолдану		қойыла-тын тыныс белгілерді орынды қолдану	белгілерді орынды қолдану

5) тілдік бағдар:

5-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
5.1 сөздер-дің, сөз тіркестерінің мағынсын түсіну	5.5.1.1 жаңа сөздердің мағынасын түсіну, аудармаларын білу; 5.5.1.2 синоним, омоним, антоним сөздер туралы түсінік болу; 5.5.1.3 зат есім, сын есім, етістік туралы түсінік беру;	6.5.1.1 мәтіндегі жаңа сөздерді тауып, мағынасын түсіну; 6.5.1.2 сөздердің тура және ауыспалы мағыналарын түсіну, ажырату; 6.5.1.3 есімдік сөздердің мағынасын түсіну	7.5.1.1 жаңа сөздердің мағынасын түсіну, сөздіктен табу; 7.5.1.2 жалқы есім мен жалпы есімдерді практикалық түрде меңгеру, оларға сұрақ қою; 7.5.1.3 етістіктің шақтарын білу;	8.5.1.1 сөздің тура және ауыспалы мағынасын анықтау; 8.5.1.2 қаратпа сөздердің мағынасын түсіну; 8.5.1.3 үстеулердің мағынасын түсіну; 8.5.1.4 шылаудың мағынасын түсіну;	9.5.1.1 біріккен сөздердің мағынасын меңгеру; 9.5.1.2 күрделі зат есімдерді тану, ажырату; 9.5.1.3 мақал-мәтелдердің мағыналарын түсіну, орынды қолдана білу; 9.5.1.4 өздігінен ауызша сөйлеуде омоним, антоним сөздерді қолдану; 9.5.1.5 синоним, омоним, антоним сөздердің анықтамасын еске түсіру, оларды ажырату, аудармасын айта білу;	10.5.1.1 кәсіби сөздер мен термин-сөздерді орынды пайдалана білу; 10.5.1.2 синоним, омоним, антоним сөздердің қатарларын таба білу, аудармасын айта білу;
5.2 Дыбыс-тар, буындар;	5.5.2.1 жуан және жіңішке дауысты дыбыстардың дыбысталу ерекшеліктеріне сәйкес дұрыс айту, ажырату, дыбыстық талдау; 5.5.2.2 дыбыс үндестік заңы туралы түсініктерін практика-лық түрде	6.5.2.1 дауыссыз дыбыстардың дыбыс ерекшеліктеріне сәйкес дұрыс айтуға үйрету; 6.5.2.2 дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажыратып, дұрыс айтуын жетілдіру; 6.5.2.3 ұқсас дыбыстар-ды	7.5.2.1 буын, буын түрлері туралы түсінік беру, буындарды ажырату, тасымалды дұрыс орындау; 7.5.2.2 буын үндестігі заңын сақтап айту және жазу	8.5.2.1 тасымал туралы түсінік беру; 8.5.2.2 тасымал туралы білімді орынды пайдалана білуге үйрету	9.5.2.1 қазақ тіліндегі дыбыстарды әртүрлі позицияда айту, ажырату; 9.5.2.2 сөз тіркестерін дыбыстық, буындық үндестік заңдарын сақтап, дұрыс айтып жазу	10.5.2.1 қазақ тіліндегі дыбыстарды дұрыс айту, ажырату; 10.5.2.2 орфографиялық ережелерді сақтауға дағдыландыру; 10.5.2.3 өздігінен үндестік

	калыптас-тырып , сөздерді айтуға жаттығу	бір-бірімен салыстыру, ажырату				зандылығын тұжырымдауға жаттықтыру
5.3 Түбір мен қосымша; сөз таптары;	5.5.3.1 түбір және қосымша туралы түсініктермен таныстыру; 5.5.3.2 түбірді, жалғау мен жұрнақты табу, ажырату, сөзді талдау; 5.5.3.3 жалғау түрлері туралы түсінік алу; 5.5.3.4 қарама-қарсы іс-әрекеттерді білдіретін -май,-мей, -бай,-бей, -пай,-пей жұрнақта-рының мағынасын түсіну; 5.5.3.5 бұл жұрнақтардың орыс тіліндегі "не" бөлшегі мағынасында қолданатынын түсіну;	6.5.3.1 негізгі және туынды түбір сөздерді білу және ажырату; 6.5.3.2 зат есімнің көптік жалғауларын дұрыс айту; 6.5.3.3 тәуелдік жалғауды тану, ажырату; 6.5.3.4 сөз құрамы, негізгі және туынды түбірді ажырату; 6.5.3.5 есімдіктің түрлерін ажырату; 6.5.3.6 жалқы және жалпы зат есімдерді танып білу;	7.5.3.1 септік жалғаулар мағынасын түсіну; 7.5.3.2 сан есімнің түрлерінің анықтамасын танып білу; 7.5.3.3 сын есімнің шырайларын танып білдіретін сұрақтарын қоя білу; 7.5.3.4 етістіктің шақтары туралы түсінік алу	8.5.3.1 ауызекі сөйлеуде үлгі бойынша қалыптасқан етістіктердің шақтарын дұрыс қолдану; 8.5.3.2 септік жалғауларды дұрыс қолдану; 8.5.3.3 жалғау, жұрнақ қосылған сөз таптарыныңмағынасын ажырату, меңгеру; 8.5.3.4 сөз таптарына қосылған жалғау, жұрнақтарын мәтіннен табу;	9.5.3.1 сұрақтар бойынша сөз таптарын ажырату; 9.5.3.2 етістіктің шақтары мен жақтарын дұрыс қолдану; 9.5.3.3 сын есімнің шырайларын қолдану;	10.5.3.1 өтілген тақырыптар аясында меңгерген сөз таптарын жетілдіріп, ауызша сөйлеу тілінде орынды қолдану; 10.5.3.2 өтілген тақырыптар аясында меңгерген сөзжасам, сөз өзгерту дағдыларын жетілдіріп, ауызша сөйлеу тілінде орынды қолдану;
5.4 Сөйлем	5.5.4.1 сөйлем түсінігімен танысу; 5.5.4.2 сөйлемдердің айтылу мақсатына қарай бөлінетін түрлерін айтылу интонациясына қарай ажырату; 5.5.4.3 сөйлемдердің айтылу түріне қарай сөйлем соңында қойылатын белгіні білу	6.5.4.1 жай сөйлем құрастырып айту, аудару; 6.5.4.2 хабарлы сөйлемдерді мағынасына қарай сұраулы және лепті сөйлемдерге айналдыру дағдыларын жетілдіру	7.5.4.1 сөйлем интонациясы бойынша хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдерді ажырату; 7.5.4.2 үлгі бойынша сөйлем құрастыра білу	8.5.4.1 өтілген сөз таптарын қолданып сөйлемдерді кеңейту, жай сөйлем құрап айту; 8.5.4.2 сөйлемдегі сөздердің орын тәртібін білу	9.5.4.1 сөйлем мүшелерін анықтау; 9.5.4.2 сөйлемнің тұрлаулы, тұрлаусыз мүшелерін қолдану, аудару; 9.5.4.3 сөйлемнің бірыңғай мүшелерін табу; 9.5.4.4 жай сөйлем түрлерін ажырату	10.5.4.1 сөйлем мүшелерін анықтау; 10.5.4.2 құрмалас сөйлем туралы түсінігі болу; 10.5.4.3 салалас құрмалас сөйлем туралы түсінігі болу; 10.5.4.4 сабақтас құрмалас сөйлем туралы түсінігі болу

26. Осы Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптардағы "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

27. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 5-10
сыныптардағы "Қазақ тілі"
пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік оқу
бағдарламасына
қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптардағы "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын (оқыту қазақ тілінде емес) жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	5.1.1.1 аудио таспаға жазылған таныс сөздерді естіп, айту а у д а р у ; 5.1.1.2 жуан және жіңішке дауыстылар, дыбыс үндестігі ережелерін білу
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	5.1.2.1 жеңіл мәтіндердің жалпы мазмұнын түсіну
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	5.1.3.1 тыңдалған сөздер мен сөз тіркестері бойынша сұрақтарға жауап беру
	2 . Айтылым	2 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	5.2.1.1 мәтін бойынша: кім? не? кімдер? нелер? кіммен? немен? деген сұрақтарға қарапайым үлгілерді п а й д а л а н ы п с ө й л е с у ; 5.2.1.2 үлгі бойынша затты сипаттау
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	5.2.2.1 әдептілік, тәртіп ережелерін білу, орындау
		2.3 диалогті дамыту	5.2.3.1 бір-біріне сұрақ қою, құрбысының сұрағына жауап беру
		2.4 байланыстырып сөйлеу	5.2.4.1 жиі қолданатын заттың атын, түр-түсін, қимылын білдіретін сөздерді меңгеру, белсенді сөз қорында қолдану

Менің мектебім		2.5 сенімді және еркін жауап беру	5.2.5.1 сөйлемнің мазмұны бойынша сұраққа жауап беру	
	3 . Оқылым	3.1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	5.3.1.1 екі-төрт сөйлемнен тұратын жеңіл мәтіндерді оқып, сұраққа жауап беру	
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	5.3.2.1 мұғалімнің көмегімен сөздіктен қажетті ақпаратты ала білу	
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	5.3.3.1 сөздерді буындап дауыстап оқу	
	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жазу	5.4.1.1 дауысты (ә, ө, ү, ұ, і) дыбыстардың дыбысталу ерекшеліктеріне сәйкес дұрыс айту, ажырату, әріп таңбасын дұрыс жазу	
4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну		5.4.2.1 алфавит, дыбыстар мен әріптер		
4.4 орфография және пунктуациялық ережелерді сақтау		5.4.4.1 жазба жұмыстарында өткен ережелерді сақтап, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу		
Қоршаған орта	5. Тілдік бағдар	5.1 сөз мағынасы	5.5.1.1 жаңа сөздердің мағынасын түсіну, аудармаларын білу	
		5.2 дауысты дыбыстар	5.5.2.1 жуан және жіңішке дауысты дыбыстардың дыбысталу ерекшеліктеріне сәйкес дұрыс айту, ажырату	
		5.3 түбір және қосымша	5.5.3.1 түбір және қосымша, жұрнақтар мен жалғаулар түрлерін анықтау, қолдану	
2-тоқсан				
	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	5.1.1.2 аудиотаспаға жазылған сөз тіркестерін естіп, айту, аудару	
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	5.1.1.2 жаңа сөздердің мағынасын түсіну, аудармаларын білу	
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	5.1.3.1 тыңдалған сөздер мен сөз тіркестері бойынша сұрақтарға жауап беру	
	2 . Айтылым	2.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	5.2.1.2 сурет бойынша: кім? не? кімдер? нелер? кіммен? немен? деген сұрақтарға қарапайым үлгілерді пайдаланып сөйлесу; 5.2.1.2 сұрақ бойынша сөйлемді толықтыру, кеңейту	
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	5.2.2.1 әдептілік, тәртіп ережелерін білу, орындау; 5.2.2.2 үлкендермен сөйлесу мәдениетін білу	
		2.3 диалогті дамыту	5.2.3.1 бір-біріне сұрақ қою, құрбысының сұрағына жауап беру	
		2.4 байланыстырып сөйлеу	5.2.4.1 жиі қолданатын заттың атын, түр-түсін, қимылын білдіретін сөздерді меңгеру, белсенді сөз қорында қолдану	

Менің Отаным – Қазақстан		2.5 сенімді және еркін жауап беру	5.2.5.1 сөйлемнің мазмұны бойынша сұраққа жауап беру
	3 . Оқылым	3.1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	5.3.1.2 әдеби сөйлеу нормаларын сақтай отырып, мәтінді тұтас сөзбен дұрыс, саналы түрде дауыстап оқу; 5.3.1.3 драматизация. мәтінді рөлге бөліп оқу
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	5.3.2.1 мұғалімнің көмегімен сөздіктен қажетті ақпаратты ала білу
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	5.3.3.1 сөздерді буындап, дауыстап оқу
	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	5.4.1.2 дауыссыз (ғ, қ, ң, һ) дыбыстардың дыбысталу ерекшеліктеріне сәйкес дұрыс айту, ажырату, әріп таңбасын дұрыс жазу
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	5.4.2.2 өткен ережелерді сақтап, жай сөйлемдерді, заттың атауларын жазу, оқулықтан, тақтадан көшіріп жазу
4.4 орфографиялық және пунктуациялық ережелерді сақтау		5.4.4.1 жазба жұмыстарында өткен ережелерді сақтап, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; 5.4.4.2 сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	
Мен өскенде кім болғым келеді?	5. Тілдік бағдар	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	5.5.1.1 жаңа сөздердің мағынасын түсіну, аудармаларын білу
		5.2 сөз таптары	5.5.2.1 зат есім, сын есім, етістік туралы түсінік беру; 5.5.2.2 жуан және жіңішке дауысты дыбыстардың дыбысталу ерекшеліктеріне сәйкес дұрыс айту, ажырату, дыбыстық талдау
		5.3 түбір мен қосымша	5.5.3.2 түбірді, жалғау мен жұрнақты табу, ажырату, сөз талдау
3-тоқсан			
	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	5.1.1.1 аудиотаспаға жазылған сөз тіркестерін естіп, айту, аудару
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	5.1.1.2 жаңа сөздердің мағынасын түсіну, аудармаларын білу ;
			5.1.1.3 аудиотаспаға жазылған нұсқауларды түсіну. Орындау
	1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	5.1.3.2 мәтіннің мазмұны бойынша негізгі сұрақтарға жауап беру	
	2 . 1	қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	5.2.1.2 сурет бойынша: қандай? не істейсің? қайда? деген сұрақтарға қарапайым үлгілерді пайдаланып сөйлесу; 5.2.1.7 сөйлем түрлерінің айтылу интонациясына көңіл бөлу, еліктеу
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап,	5.2.2.2 үлкендермен сөйлесу мәдениетін білу

Ұлттық және отбасылық құндылықтар	2 . Айтылым	сөйлеу мәдениетін меңгеру	
		2 . 3 диалогті дамыту	5.2.3.1 бір-біріне сұрақ қою, құрбысының сұрағына жауап беру
		2.4 байланыстырып сөйлеу	5.2.4.2 сурет, бойынша қысқа әңгіме құрастыру
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	5.2.5.2 мәтіннің мазмұны бойынша негізгі сұрақтарға жауап беру
	3 . Оқылым	3.1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	5.3.1.4 мұғалімнің көмегімен мәтіннің негізгі ойын а н ы қ т а у ; 5.3.1.5 мәтінде таныс емес сөздерді табу, түсіну, сөздікті қолдану
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	5.3.2.1 мұғалімнің көмегімен сөздіктен қажетті ақпаратты ала білу
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	5.3.3.2 сөздерді тұтас дауыстап оқу; 5.3.3.3 іштей оқу
	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	5.4.1.2 дауыссыз (ғ, қ, н, һ) дыбыстардың дыбысталу ерекшеліктеріне сәйкес дұрыс айту, ажырату, әріп т а ң б а с ы н д ұ р ы с ж а з у ; 5.4.1.3 әріптік диктант жаза білу
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	5.4.2.2 өткен ережелерді сақтап, жай сөйлемдерді, заттың атауларын жазу, оқулықтан, тақтадан көшіріп жазу; 5.4.2.3 сөзге, сөйлемге дыбыстық, буындық талдау жасау
		4.3 іскерлік хат	5.4.3.1 мұғалімнің көмегімен шағын құттықтау жазу
		4.4 орфографиялық және пунктуациялық ережелерді сақтау	5.4.4.1 жазба жұмыстарында өткен ережелерді сақтап, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; 5.4.4.2 сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
	Біз спортты таңдаймыз	5. Тілдік бағдар	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну
5.2 дыбыстар, буындар			5.5.2.2 дыбыс үндестік заңы туралы түсініктерін практикалық түрде қолданып, сөздерді айту
5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары			5.5.3.2 түбірді, жалғау мен жұрнақты табу, ажырату, сөзді талдау туралы түсініктерді қолдану; 5.5.3.3 сөз таптары туралы түсініктерді қолдану
5.4 сөйлем			5.2.3.3 сөйлемдердің айтылу түріне қарай сөйлем соңында қойылатын белгіні білу
4-тоқсан			
	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	5.1.1.3 мәтіндегі сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	5.1.2.3 аудиотаспаға жазылған нұсқауларды түсіну. Орындау
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	5.1.3.2 мәтіннің мазмұны бойынша негізгі сұрақтарға жауап беру

Мерекелер	2 . Айтылым	2 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	5.2.1.3 сурет бойынша: қандай? не істейсің? қайда? деген сұрақтарға қарапайым үлгілерді пайдаланып сөйлесу; 5.2.1.4 жалғауларды қолданып сөйлеу үлгілерін практикалық негізде меңгеріп, ауызша сөйлеуде қолдану
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	5.2.2.2 үлкендермен, сыныптастарымен сөйлесу мәдениетін білу
		2.3 диалогті дамыту	5.2.3.2 берілген үлгілер бойынша диалогтік сөйлеу
		2.4 байланыстырып сөйлеу	5.2.4.1 сурет бойынша қысқа әңгіме құрастыру
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	5.2.5.1 сөйлемнің мазмұны бойынша сұраққа жауап беру; 5.2.5.2 мәтіннің мазмұны бойынша негізгі сұрақтарға жауап беру
	3 . Оқылым	3 . 1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	5.3.1.7 алдын ала белгіленген тапсырманы орындау мақсатымен (қойылған сұраққа жауап табу, мазмұнын айту беру, мәнерлеп оқу) қысқа, жеңіл мәтінді өздігінен о қ у ; 5.3.1.8 жұмбақ, жаңылтпаштарды жаттау
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	5.3.2.1 мұғалімнің көмегімен сөздіктен қажетті ақпаратты ала білу
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	5.3.3.1 мәтінді буындап, дауыстап оқу; 5.3.3.2 сөздерді тұтас дауыстап оқу; 5.3.3.3 іштей оқу
	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп танбасын дұрыс жаза білу	5.4.1.1 дауысты (ә, ө, ү, ұ, і) дыбыстардың дыбысталу ерекшеліктеріне сәйкес дұрыс айту, ажырату, әріп т а ң б а с ы н д ұ р ы с ж а з у 5.4.1.2 дауыссыз (ғ, қ, ң, һ) дыбыстардың дыбысталу ерекшеліктеріне сәйкес дұрыс айту, ажырату, әріп т а ң б а с ы н д ұ р ы с ж а з у 5.4.1.3 әріптік, буындық диктант жаза білу
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	5.4.2.3 сөзге, сөйлемге дыбыстық, буындық талдау жасау; 5.4.2.4 графикалық үлгі бойынша сөз, сөйлем құрастыру, т а л д а у ; 5.4.2.5 сөздік диктант жазу
		4.3 іскерлік хат	5.4.3.1 мұғалімнің көмегімен шағын құттықтау жазу
		4.4 орфография және пунктуациялық ережелерді сақтау	5.4.4.1 жазба жұмыстарында өткен ережелерді сақтап, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; 5.4.4.2 сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
Жазғы демалыс	5. Тілдік бағдар	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	5.5.1.1 жаңа сөздердің мағынасын түсіну, аудармаларын б і л у ; 5.5.1.2 омоним, синоним, антоним сөздерді түсіну және қолдану
		5.2 дыбыстар, буындар	5.5.2.1 жуан және жіңішке дауысты дыбыстардың дыбысталу ерекшеліктеріне сәйкес дұрыс айту, ажырату, дыбыстық, буындық талдау; 5.5.2.2 дыбыс үндестік заңы туралы түсініктерін практикалық түрде қалыптастырып, сөздерді айту

	5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары	5.5.3.4 қарама-қарсы іс-әрекеттерді білдіретін -май,-мей, -бай,-бей, -пай,-пей жұрнақтарының мағынасын түсіну ж ә н е қ о л д а н у ; 5.5.3.5 бұл жұрнақтардың орыс тіліндегі "не" бөлшегі мағынасында қолданылатынын түсіну
	5.4 сөйлем	5.2.3.3 сөйлемдердің айтылу түріне қарай сөйлем соңында қойылатын белгіні білу

2) 6-сынып:

2-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
Менің мектебім	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	6.1.1.1 аудиотаспаға жазылған таныс сөздер мен сөз тіркестерін естіп, айту, аудару; 6.1.1.2 дауыссыз дыбыстар, олардың жіктелуі туралы білу, сөздерге дыбыстық талдау жасау
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	6.1.2.1 мәтіннің негізгі мағынасын түсіну
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	6.1.3.1 сұраққа өздігінен жауап беру
	2 . Айтылым	2 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	6.2.1.1 мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру арқылы әңгімелесу
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	6.2.2.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау
		2.3 диалогті дамыту	6.2.3.1 берілген үлгілер, сызбалар бойынша диалогтік сөйлеуін дамыту
		2 . 4 байланыстырып сөйлеу	6.2.4.1 сурет, ілеспелі сурет бойынша қысқа әңгіме құрастыру
	3 . Оқылым	2.5 сенімді және еркін жауап беру	6.2.5.1 сұраққа толық жауап беру
		3 . 1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	6.3.1.1 әдеби сөйлеу нормаларын сақтай отырып, мәтінді жүргіріп дұрыс, саналы түрде дауыстап оқу
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	6.3.2.1 мұғалімнің көмегімен балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	6.3.3.1 сөздерді тұтас дауыстап оқу

	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	6.4.1.1 ә дыбысы бар сөздерді дұрыс айтып, қатесіз жазу	
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	6.4.2.1 алдын ала талданған 2-3 сөйлемді ережелерді сақтап жазу	
		4.4 орфография ж ә н е пунктуациялық ережелерді сақтау	6.4.4.1 зат есімнің көптік жалғауларын дұрыс жазу	
Қоршаған орта	5. Тілдік бағдар	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	6.5.1.1 мәтіндегі жаңа сөздерді тауып, мағынасын түсіну; 6.5.1.2 сөздердің тура және ауыспалы мағыналарын түсіну, ажырату	
		5.2 дыбыстар, олардың түрлері	6.5.2.1 дауыссыз дыбыстардың дыбыс ерекшеліктеріне сәйкес дұрыс айту	
		5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары	6.2.2.1 негізгі және туынды түбір сөздерді білу және ажырату	
		5.4 сөйлем	6.5.4.1 жай сөйлем құрастырып айту, аудару	
2-тоқсан				
Менің Отаным – Қазақстан	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	6.1.1. 1 аудиотаспаға жазылған таныс сөздер мен сөз тіркестерін естіп, айту, аудару	
		1.2 әртүрлі жанрда - ғы мәтіндерді түсіну	6.1.2.2 басты кейіпкерді сипаттайтын, оған қатысты абзацтарды табу (өз бетімен немесе мұғалімнің көмегімен)	
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	6.1.3.1 сұраққа өздігінен жауап беру	
	2 . Айтылым	2 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	6.2.1.1 мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру ар қ ы л ы әңгімелесу ; 6.2.1.2 сурет бойынша әңгімелесу	
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	6.2.2.2 бөгде адамдармен қарым-қатынасқа түсу мәдениетін білу	
		2.3 диалогті дамыту	6.2.3.1 берілген үлгілер, сызбалар бойынша диалогтік сөйлеу құрау	
		2 . 4 байланыстырып сөйлеу	6.2.4.1 сурет, ілеспелі сурет бойынша қысқа әңгіме құрастыру ; 6.2.4.2 іс-әрекет бойынша қысқа әңгіме құрастыру	
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	6.2.5.1 сұраққа толық жауап беру	

	3 . Оқылым	3.1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	6.3.1.2 шағын ертегі, тақпақ, мәтіндерді мәнерлеп, дұрыс, интонациясын сақтап, тыныс белгілеріне тоқтап оқып, негізгі мазмұнын түсіну
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	6.3.2.1 мұғалімнің көмегімен балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	6.3.3.1 сөздерді тұтас дауыстап оқу
	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	6.4.1.2 о-ө дыбыстарды таңбалай білу. Салыстыру. Естіп ажырату
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	6.4.2.2 сурет бойынша құрастырған сөйлемді ережелерін сақтап жазу
		4.4 орфография ж ә н е пунктуациялық ережелерді сақтай білу	6.4.4.1 зат есімнің көптік жалғауларын дұрыс жазу
Мен өскенде кім болғым келеді?	5. Тілдік бағдар	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	6.5.1.1 мәтіндегі жаңа сөздерді тауып, мағынасын түсіну; 6.5.1.2 тәуелдік жалғауды тану, ажырата білу
		5.2 дыбыстар, буындар	6.5.2.2 дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажыратып, дұрыс айту
		5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары	6.2.2.1 зат есімнің көптік жалғауларын дұрыс айту
		5.4 сөйлем	6.5.4.1 жай сөйлем құрастырып айту, аудару
3-тоқсан			
	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	6.1.1.1 аудиотаспаға жазылған таныс сөздер мен сөз тіркестерін естіп, айту, аудару
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	6.1.1.2 басты кейіпкерді сипаттайтын, оған қатысты абзацтарды (өздігінен немесе мұғалімнің көмегімен) тауып, т ү с і н у ; 6.1.2.3 аудиотаспаға жазылған шағын мәтіннен таныс сөздерді естіп, айту, аудару
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	6.1.3.1 сұраққа өздігінен жауап беру; 6.1.3.2 сұраққа өздігінен жауап бергенде мәтіндегі жаңа сөздерді қолдану
		2 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	6.2.1.3 күн тәртібіне байланысты іс-әрекеттер бойынша не істеп отырсың? не істедің? не істейсің? қашан? қайдан? неше? нешеде? кіммен? немен? деген сұрақтарға үлгілерді п а й д а л а н ы п с ө й л е с у ; 6.2.1.4 таныс заттардың басты белгілерін анықтап, сипаттау

Ұлттық және отбасылық құндылықтар	2 . Айтылым	2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	6.2.2.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау; 6.2.2.2 бөгде адамдармен қарым-қатынасқа түсу мәдениетін білу
		2.3 Диалогті дамыту	6.1.3.2 сюжетті-рөлдік ойындар арқылы диалогтік сөйлеу
		2 . 4 байланыстырып сөйлеу	6.2.4.3 ауызша сөйлеу тілінде тақырыптар бойынша меңгерген жаңа сөздерді белсенді қолдану
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	6.2.5.2 сұраққа өздігінен жауап беру; 6. 2.5.3 сұраққа өздігінен жауап бергенде мәтіндегі жаңа сөздерді қолдану
	3 . Оқылым	3 . 1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	6.3.1.3 шығарманың және оның бөліктерінің негізгі ойын анықтау; 6.3.1.4 шығарманың басты кейіпкерлерінің мінезіндегі ерекшеліктерін анықтау
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	6.3.2.1 мұғалімнің көмегімен балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	6.3.1.3 оңай тапқанды жаттау; 6.3.3.4 іштей оқу
	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	6.4.1.3 құрамында н-ң дыбыстары бар сөздерді атау, оқу, жазу, есте сақтау; 6.4.1.6 сөздерді буынға бөліп жазу
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	6.4.1.3 шағын көлемді мәтінді өтілген ережелерді сақтап көшіріп жазу; 6.4.2.4 сөздік диктант жазу
		4.3 іскерлік хат	6.4.3.1 досына хат, конвертке мекенжайын жазу
		4.4 орфография және пунктуациялық ережелерді сақтау	6.4.4.1 зат есімнің көптік жалғауларын дұрыс жазу; 6.4.4.2 сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
	Біз спортты таңдаймыз	5. Тілдік бағдар	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну
5.2 дыбыстар, буындар; тасымал			6.5.2.3 ұқсас дыбыстарды бір-бірімен салыстыру, ажырату
5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары			6.5.3.1 тәуелдік жалғауды тану, ажырату; 6 . 5 . 3 . 5 жіктік жалғау, етістіктің жіктелуі
5.4 сөйлем			6.5.4.2 хабарлы сөйлемдерді мағынасына қарай сұраулы және лепті сөйлемдерге айналдыруды білу
4-тоқсан			

Мерекелер	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	6.1.1.1 аудио таспаға жазылған таныс сөздер мен сөз тіркестерін естіп, айту, аудару
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	6.1.2.3 аудио таспаға жазылған шағын мәтіннен таныс сөздерді естіп, айту, аудару
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	6.1.3.1 сұраққа өздігінен жауап беру 6.1.3.2 сұраққа өздігінен жауап бергенде мәтіндегі жаңа сөздерді қолдану
	2 . Айтылым	2 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	6.2.1.5 берілген үлгілер, сызбалар бойынша монологтік сөйлеу
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	6.2.2.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау; 6.2.2.2 бөгде адамдармен қарым-қатынасқа түсу мәдениетін білу
		2.3 диалогті дамыту	6.1.3.2 сюжетті-рөлдік ойындар арқылы диалогтік сөйлеу
		2 . 4 байланыстырып сөйлеу	6.2.4.3 ауызша сөйлеу тілінде тақырыптар бойынша меңгерген жаңа сөздерді белсенді қолдану; 6.2.4.4 ретсіз берілген сөздерден сөйлем құрастыру
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	6.2.5.2 сұраққа өздігінен жауап беру; 6. 2.5.3 сұраққа өздігінен жауап бергенде мәтіндегі жаңа сөздерді қолдану
	3 . Оқылым	3 . 1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	6.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары арқылы оқылған мәтіннің мазмұнын талдау; 6.3.1.6 түсініксіз сөздерді анықтау, мағынасы ұқсас, қарама-қарсы сөздерді іріктеу, ойлау; сөздікті пайдалану
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	6 . 3 . 2 . 1 мұғалімнің көмегімен балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	6.3.1.3 оңай тақпақты жаттау; 6.3.3.4 іштей оқу
	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	6.4.1.4 қ-ғ дыбыстарын өзара салыстыру; 6.4.1.5 қ, ғ дыбыстары бар сөздерді дұрыс айтып, қатесіз жазу; 6.4.1.6 сөздерді буынға бөліп жазу
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	6.4.2.4 сөздік диктант жазу; 6.4.2.5 шағын сөзден (5-8 сөз) құралған диктант жазу
		4.3 іскерлік хат	6.4.3.1 досына хат, конвертке мекенжайын жазу
		4.4 орфография және пунктуациялық ережелерді сақтау	6.4.4.1 зат есімнің көптік, жіктік жалғауларын дұрыс жазу 6.4.4.2 сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану

Жазғы демалыс	5. Тілдік бағдар	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	6.5.1.1 мәтіндегі жаңа сөздерді тауып, мағынасын түсіну; 6.5.1.2 сөздердің тура және ауыспалы мағыналарын түсіну, ажырату
		5.2 дыбыстар, буындар; тасымал	6.5.2.3 ұқсас дыбыстарды бір-бірімен салыстыру, ажырату
		5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары	6.5.3.6 есімдіктің түрлерін ажырату
		5.4 сөйлем	6.5.4.2 хабарлы сөйлемдерді мағынасына қарай сұраулы және лепті сөйлемдерге айналдыра білу

3) 7-сынып:

3-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшілер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
Менің туған өлкем	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	7.1.1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	7.1.2.1 қарапайым әдеби мәтіндерді тындау, түсіну
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	7.1.3.1 тыңдаған мәтін мазмұны бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру
	2 . Айтылым	2 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	7.2.1.4 сөйлемдерді толықтыру, кеңейту; 7.2.1.3 берілген сөйлемдерден мәтін құрау
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	7.2.2.1 мектепте, сыныпта өзін ұстау ережелерін білу, орындау
		2.3 диалогті дамыту	7. 2.3.1 әртүрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтап , диалогтік сөйлеуге қатысу
		2.4 байланыстырып сөйлеу	7.2.4.1 сөйлем интонациясы бойынша хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдерді үлгі бойынша құрастыра білу
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	7. 2.5.1 аудио және видео таспалардан көріп, естіген материалдың мазмұны бойынша сұрақтарға жай сөйлемдерді қолданып еркін жауап беру
	3 . Оқылым	3.1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	7.3.1.1 шығарманың негізгі ойын анықтау 7.3.1.2 мұғалімнің көмегімен басты кейіпкерлерді атау, олардың сыртқы келбетін, әрекетін сипаттау
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	7.3.2.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедиядан, с о з д і к т е р д е н қажетті ақпараттарды алу
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	7.3.3.1 дауыстап, түсініп оқу

	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	7.4.1.1 ү-ұ дыбыстарды таңбалай білу. Салыстыру. Естіп ажырату	
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	7.4.2.1 тірек сөздерге сүйеніп сөйлем құрастыру	
		4.4 орфография ж ә н е пунктуациялық ережелерді сақтау	7.4.4.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғауда үндестік заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс орындау	
Денсаулық – зор байлық	5. Тілдік бағдар	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	7.5.1.1 жаңа сөздердің мағынасын түсіну, сөздіктен табу	
		5.2 дыбыстар, буындар	7.5.2.1 буын, буын түрлерін ажырату, тасымалдың дұрыс орындау	
		5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары	7.5.3.1 септік жалғаулар мағынасын түсіну	
		5.4 сөйлем	7.5.4.1 сөйлем интонациясы бойынша хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдерді ажырату	
2-тоқсан				
Табиғат құбылыстары	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	7.1.1.1 септік жалғаулар мағынасын түсіну	
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	7.1.2.1 қарапайым әдеби мәтіндерді тыңдау, түсіну	
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	7.1.3.1 тыңдаған мәтін мазмұны бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру	
	2 . Айтылым	2 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	7.2.1.1 көрнекілік, мәтін, жағдаяттар бойынша: кімнің? кімдікі? кімге? неге? кіммен? немен? қанша? нешінші? деген сұрақтарға сүйеніп диалогтік, монологтік сөйлеу к ұ р у ; 7.2.1.5 тірек сөздерге сүйеніп 2-3 сөйлем құрастыру	
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	7.2.2.1 қоғамдық орындарда өзін ұстау ережелерін білу , орындау	
		2.3 диалогті дамыту	7.2.3.1 әртүрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогтік сөйлеуге қатысу	
		2.4 байланыстырып сөйлеу	7.2.4.1 сөйлем интонациясы бойынша хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдерді үлгі бойынша құрастыру	
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	7.2.5.1 аудио және видео- таспалардан көріп, естіген материалдың мазмұны бойынша сұрақтарға жай сөйлемдерді қолданып еркін жауап беру	

	3 . Оқылым	3.1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	7.3.1.3 мұғалімнің көмегімен қарапайым жоспар құру; 7.3.1.4 құрылған жоспар бойынша мәтіннің мазмұнын айтып беру
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	7.3.2.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедиядан, с ө з д і к т е р д е н қажетті ақпараттарды алу
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	7.3.3.2 мәнерлеп оқу, жатқа оқу
	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	7.4.1.2 х, һ өзара және қ дыбысымен салыстыру; 7.4.1.3 х, һ дыбыстары бар сөздерді дұрыс айтып, қатесіз жазу
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	7.4.2.2 мұғалімнің басшылығымен құрған жоспарға сүйеніп 2-3 сөйлем құрастыру, жазу
		4.4 орфография ж ә н е пунктуациялық ережелерді сақтау	7.4.4.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғауда үндестік заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс орындау
Өнер	5. Тілдік бағдар	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	7.5.1.2 жалқы есім мен жалпы есімдерді практикалық түрде меңгеру, оларға сұрақ қою
		5.2 дыбыстар, буындар; тасымал	7.5.2.1 буын, буын түрлері туралы түсінік беру, буындарды ажырату, тасымалдың дұрыс орындау
		5.3 түбір мен қосымша, сөз таптары	7.2.2.2 сын есімнің шырайларын танып білу
		5.4 сөйлем	7.5.4.1 сөйлем интонациясы бойынша хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдерді ажырату
3-тоқсан			
	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	7.1.1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	7.1.2.2 аудио және видео- таспаға жазылған сөйлемдердің түрін интонациясына байланысты ажырату
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	7.1.3.2 басты кейіпкерлердің сипатына, іс-әрекетіне қатысты сұрақ қою, жауап беру
		2 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	7.2.1.1 көрнекілік, мәтін, жағдаяттар бойынша: кімнің? кімдікі? кімге? неге? кіммен? немен? қанша? нешінші? деген сұрақтарға сүйеніп диалогтік, монологтік сөйлеу құру
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап,	

Қазақ халқының әдет-ғұрыптары мен салт-дәстүрлері	2 . Айтылым 3 . Оқылым	сөйлеу мәдениетін менгеру	7.2.2.1 қоғамдық орындарда өзін дұрыс ұстау ережелерін білу, орындау	
		2.3 диалогті дамыту	7.2.3.2 берілген сөйлеу үлгілері бойынша диалогтер құрау	
		2.4 байланыстырып сөйлеу	7.2.4.2 тірек сөздерге сүйеніп сөйлем құрастыру	
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	7.2.5.1 аудио және видео- таспалардан көріп, естіген материалдың мазмұны бойынша сұрақтарға жай сөйлемдерді қолданып еркін жауап беру	
		3.1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	7.3.1.5 алдын ала белгіленген тапсырманы орындау мақсатымен (қойылған сұраққа жауап табу, мазмұнын айту беру, мәнерлеп оқу) мәтінді өздігінен оқу	
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	7.3.2.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедиядан, с ө з д і к т е р д е н қажетті ақпараттарды алу	
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	7.3.3.2 мәнерлеп оқу, жатқа оқу	
	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	7.4.1.4 қазақ тіліне тән дыбыстарына келтірілген мысалдарды жазып, оқып таба білу; 7.4.1.5 сөздік диктант жаза білу	
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	7.4.2.3 мұғалімнің басшылығымен сұрақ бойынша ретсіз берілген сөздерден сөйлем құрастыру, жазу; 7.4.2.5 сөздік диктант жазу, сөздікті пайдаланып өзін-өзі тексеру	
		4.3 іскерлік хат	7.4.3.1 өздігінен шағын құттықтау (досына, анасына, туысына) жазу	
		4.4 орфография ж ә н е пунктуациялық ережелерді сақтау	7.4.4.1 сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	
	Жануарлар әлемі мен өсімдіктер дүниесі	5. Тілдік бағдар	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	7.5.1.1 жалқы есім мен жалпы есімдерді практикалық түрде меңгеру, оларға сұрақ қою; 7.5.1.2 етістіктің шақтарын білу
			5.2 дыбыстар, буындар; тасымал	7.5.2.1 буын, буын түрлерін білу, буындық талдау жасау, тасмалдарды дұрыс орындау
5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары			7.5.3.3 с а н е с і м н ің анықтамасын танып білдіретін сұрақтарын қоя білу	
5.4 сөйлем			7.5.4.2 үлгі бойынша сөйлем құрастыра білу	
4-тоқсан				
	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	7.1.1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	7.1.2.2 аудио және видео таспаға жазылған сөйлемдердің түрін интонациясына байланысты ажырату	

Мамандықтар әлемі		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	7.1.3.2 басты кейіпкерлердің сипатына, іс-әрекетіне қатысты сұрақ қою, жауап беру
	2 . Айтылым	2 . 1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	7.2.1.2 көрнекілік, мәтін, рөлдік ойындар, жағдаяттар бойынша: үлгілерге сүйеніп монологтік сөйлеу құру; 7.2.1.6 тақырыптарға сай таппақ, жұмбақ жаттау
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	7.2.2.1 қоғамдық орындарда өзін дұрыс ұстау ережелерін білу, орындау
		2.3 диалогті дамыту	7.2.3.3 рөлдік ойындар арқылы диалогтік сөйлеуге қатысу
		2.4 байланыстырып сөйлеу	7.2.4.3 сын есімдерді қосып сөйлемді толықтыру
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	7.2.5.1 аудио және видео- таспалардан көріп, естіген материалдың мазмұны бойынша сұрақтарға жай сөйлемдерді қолданып еркін жауап беру
	3 . Оқылым	3 . 1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	7.3.1.6 қазақ классиктерінің әдеби шығармаларынан қысқа үзінділерді интонацияларын сақтап, мәнерлеп с а н а л ы тү р д е о қ у ; 7.3.1.7 өлең, таппақтар жаттау; 7.3.1.8 сөздікті пайдалану
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	7.3.2.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедиядан, с ө з д і к т е р д е н қажетті ақпараттарды алу
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	7.3.3.3 жүгіртіп оқу; 7.3.3.4 іштей оқу
	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	7.4.1.4 қазақ тіліне тән дыбыстарына келтірілген мысалдарды жаза, оқып таба білу; 7.4.1.5 сөздік диктант жаза білу
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	7.3.2.4 мұғалімнің басшылығымен құрған жоспарға сүйеніп мазмұндама жазу; 7.4.1.6 шағын сөзден (10-15 сөз) құралған диктант жазу
		4.3 іскерлік хат	7.4.3.1 өздігінен шағын құттықтау (досына, анасына, туысына) жазу
		4.4 орфография ж ә н е пунктуациялық ережелерді сақтау	7.4.4.2 сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
Саяхат және туризм	5. Тілдік бағдар	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын қайталау , қалыптастыру	7.5.1.1 жаңа сөздердің мағынасын түсіну, сөздіктен т а б у ; 7.5.1.2 жалқы есім мен жалпы есімдерді практикалық түрде меңгеру, оларға сұрақ қою
		5.2 дыбыстар, буындар; тасымал	7.5.2.2 буын үндестігі заңын сақтап айту және жазу

	5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары	7.5.3.3 с а н е с і м н ің анықтамасын танып білдіретін сұрақтарын қоя білу
	5.4 сөйлем	7.5.4.2 үлгі бойынша сөйлем құрастыра білу

4) 8-сынып:

4-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
Менің туған өлкем	1 . Тыңдалым	1.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	8.1.1.1 етістіктің шақтары мен, есімдіктің жақтарының мағынасын түсіну ("жақ", "шақ" терминдері қ о л д а н ы л м а й д ы); 8.1.1.2 қос сөздердің мағынасын түсіну
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	8.1.2.1 сөз таптары: зат есім, есімдік, етістік, сан есім, сын есім туралы қарапайым түсінік алып, анықтамасы , сұрақтары бойынша ажырату
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	8.1.3.1 мәтіннің мазмұны бойынша сұрақ қою
	2 . Айтылым	2.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	8.2.1.1 қатынас мақсатын (хабарлау, түсіндіру, сұрау, ой бөлісу) ескере отырып, әңгімеге, диалогке қатысу
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	8.2.2.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
		2.3 диалогті дамыту	8.2.3.1 өтілген және кім туралы? не туралы? не істедің ? не істеп отырсың? не істейсің? не істедіндер? сұрақтарына дұрыс жауап беріп, диалогке қатысу
		2.4 байланыстырып сөйлеу	8.2.4.1 сурет және әңгіменің басы бойынша сын есімдерді кіріктіріп отырып әңгіме құрастыру
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	8.2.5.1 қойылған сұрақтарға жауап беру. Себеп салдарын анықтау
	3 . Оқылым	3.1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	8.3.1.1 оқу техникасын жетілдіру; 8.3.1.2 оқу барысында қазақ тілінің орфоэпиясын сақтау
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	8.3.2.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	8.3.3.1 дауыстап, түсініп оқу
	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	8.4.1.1 құрамында қазақ тіліне тән дыбыстары бар сөздерді атау, оқу, жазу
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	8.4.2.1 сөздік диктант жазу, сөздікті пайдаланып бір-бірін тексеру

		4.3 орфография және пунктуациялық ережелерді сақтау	8.4.4.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу
Денсаулық – зор байлық	5. Тілдік бағдар	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	8.5.1.1 қос сөздердің мағынасын түсіну; 8.5.1.2 қаратпа сөздердің мағынасын түсіну
		5.2 дыбыстар, буындар; тасымал	8.5.2.1 тасымал туралы білімді дұрыс қолдану
		5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары	8.2.2.1 ауызекі сөйлеуде үлгі бойынша қалыптасқан етістіктердің шақтарын дұрыс қолдану
		5.4 сөйлем	8.5.4.1 өтілген сөз таптарын қолданып сөйлем құрап айту
2-тоқсан			
Табиғат құбылыстары	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	8.1.1.1 етістіктің шақтары мен есімдіктің жақтарының мағынасын түсіну ("жақ", "шақ" терминдері қ о л д а н ы л м а й д ы) ; 8.1.1.2 үстеудің мағынасын түсіну
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	8.1.2.1 сөз таптары: зат есім, есімдік, етістік, сан есім, сын есім туралы қарапайым түсінік алып, анықтамасы , сұрақтары бойынша ажырату
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	8.1.3.2 мәтіннің мазмұны бойынша жоспар құру
	2 . Айтылым	2.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	8.2.1.2 қатынас жағдайын (көңілді, көтеріңкі, сабырлы) ескере отырып, әңгімеге, диалогке қатысу
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	8.2.2.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
		2.3 диалогті дамыту	8.2.3.1 өтілген және кім туралы? не туралы? не істедің ? не істеп отырсың? не істейсің? не істедіндер? сұрақтарына дұрыс жауап беріп, диалогке қатысу
		2.4 байланыстырып сөйлеу	8.2.4.1 сурет және әңгіменің басы бойынша сын есімдерді кіріктіріп отырып әңгіме құрастыру
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	8.2.5.1 қойылған сұрақтарға жауап беру. Себеп салдарын анықтау
	3 . Оқылым	3.1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	8.3.1.3 қаратпа сөздер кездесетін сөйлемдерді, тыныс белгілерін сақтап дұрыс оқу 8.3.1.7 мәтіндегі салыстырған, астарлап айтқан сөздерді табу, мағынасын түсіну
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	8.3.2.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	8.3.3.2 мәнерлеп оқу, жатқа оқу
			4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп

	4 . Жазылым	таңбасын дұрыс жаза білу	8.4.1.1 құрамында қазақ тіліне тән дыбыстары бар сөздерді атау, оқу, жазу
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	8.4.2.2 шағын мәтінді жатқа жазу
		4.4 орфография және пунктуациялық ережелерді сақтау	8.4.4.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (күрделі сөздер)
Өнер	5. Тілдік бағдар	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	8.5.1.3 үстеулердің мағынасын түсіну 8.5.1.4 шылаудың мағынасын түсіну
		5.2 дыбыстар, буындар; тасымал	8.5.2.1 тасымал туралы білімді қолдану
		5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары	8.2.2.2 септік жалғауларды дұрыс қолдану
		5.4 сөйлем	8.5.4.1 өтілген сөз таптарын қолданып сөйлемдерді кеңейту, жай сөйлем құрап айту
3-тоқсан			
Қ а з а қ халқының әдет-ғұрыптары мен салт-дәстүрлері	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	8.1.1.6 сөз тіркестерінің, жай сөйлемдердің мағынасын түсіну
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	8.1.2.2 жалғау, жұрнақтар қосылған сөздердің мағынасын түсіну
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	8.1.3.1 мәтіннің мазмұны бойынша сұрақ қою; 8.1.3.2 мәтіннің мазмұны бойынша жоспар құру
	2 . Айтылым	2.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	8.2.1.3 сөйлеу тәртібін сақтау: сөйлесіп тұрған адамды тыңдап алу, орынды сұрақ қою; 8.2.1.4 сөйлемдегі сөздерді талдау
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	8.2.2.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
		2.3 диалогті дамыту	8.2.3.1 өтілген және кім туралы? не туралы? не істедің ? не істеп отырсың? не істейсің? не істедіңдер? сұрақтарына дұрыс жауап беріп, диалогке қатысу
		2.4 байланыстырып сөйлеу	8.2.4.2 сипатталып жатқан жағдайды бағалай отырып әңгіменің мазмұнын айтып беру
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	8.2.5.1 қойылған сұрақтарға жауап беру. Себеп-салдарын анықтау
	3 . Оқылым	3.1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	8.3.1.4 әдеби мәтіндерді саналы түрде оқу; 8.3.1.5 мәтіндегі автор мен кейіпкерлердің сөздерін ажырата білу; 8.3.1.6 мәтіннің мағынасын жоспар бойынша толық, қысқа, теріп айту; 8.3.1.8 сыныптан тыс оқу
			8.3.2.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдар -

4 . Жазылым	3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	дан қажетті ақпараттар- ды алу
	3.3 оқылым стратегияларын қолдану	8.3.3.3 жүгіртіп оқу; 8.3.3.4 іштей оқу
	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	8.4.1.2 көп нүктенің орнына керекті әріпті қойып, жаза білу
	4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	8.4.1.3 шағын сөзден (16-20 сөз) құралған диктант жазу; 6.4.2.4 мұғалімнің басшылығымен немесе өздігінен бірігіп құрастырған жоспар бойынша шағын көлемде мазмұндама жазу
	4.3 іскерлік хат	8.4.3.1 хабарландыру, мақала, қолхат, істелген жұмыс туралы есеп беру сияқты ісқағаздарын толтыру
	4.4 орфография және пунктуациялық ережелерді сақтау	8.4.4.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (күрделі сөздер)
Жануарлар әлемі мен өсімдіктер дүниесі	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	8.5.1.1 қос сөздердің мағынасын түсіну; 8.5.1.2 қаратпа сөздердің мағынасын түсіну
	5.2 дыбыстар, буындар; тасымал	8.5.2.2 тасымал туралы білімді орынды пайдалана білу
	5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары	8.2.2.3 сөз таптарына қосылған жалғау, жұрнақтарының мағынасын ажырату, меңгеру
	5.4 сөйлем	8.5.4.1 өтілген сөз таптарын қолданып сөйлемдерді кеңейту, жай сөйлем құрап айту
4-тоқсан		
1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	8.1.1.6 сөз тіркестерінің, жай сөйлемдердің мағынасын түсіну; 8.1.1.7 сөйлемдердегі сөздердің орын тәртібі туралы білімді түсіну орын тәртібі туралы білімі болу
	1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	8.1.2.3 аудио және видео- таспаға жазылған балаларға арналған шағын шығармаларды, ертегілерді тыңдау. Неізгі ойын түсіну.
	1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	8.1.3.3 қойылған сұрақтарға жауап беру. Себеп-салдарын анықтау.
	2.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	8.2.1.5 жаңа сөздердің аудармаларын білу; 8.5.1.6 әртүрлі (орысша- қазақша, қазақша-орысша) сөздіктерді пайдалану
	2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	8.2.2.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру

Мамандықтар әлемі	2 . Айтылым	2.3 диалогті дамыту	8.2.3.1 өтілген және кім туралы? не туралы? не істедің ? не істеп отырсың? не істейсің? не істедіңдер? сұрақтарына дұрыс жауап беріп, диалогке қатысу
		2.4 байланыстырып сөйлеу	8.2.4.2 сипатталып жатқан жағдайды бағалай отырып әңгіменің мазмұнын айтып беру; 8.2.4.3 басталған әңгімені жалғастыру
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	8.2.5.1 қойылған сұрақтарға жауап беру. Себеп салдарын анықтау
	3 . Оқылым	3 . 1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	8.3.1.9 газет, журнал оқуға ынталану; 8.3.1.10 мұғалімнің көмегімен оқыған мәтін бойынша өз пікірін білдіру
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	8.3.2.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған г а з е т - ж у р н а л д а р - дан қажетті ақпараттар- ды алу
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	8.3.3.3 жүгіртіп оқу; 8.3.3.4 іштей оқу
	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	8.4.1.2 көп нүктенің орнына керекті әріпті қойып, жаза білу
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	8.4.2.4 мұғалімнің басшылығымен немесе өздігінен бірігіп құрастырған жоспар бойынша шағын көлемде мазмұндама жазу
		4.3 іскерлік хат	8.4.3.1 хабарландыру, мақала, қолхат, істелген жұмыс туралы есеп беру сияқты ісқағаздарын толтыру
		4.4 орфография және пунктуациялық ережелерді сақтау	8.4.4.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (күрделі сөздер)
Саяхат және туризм	5. Тілдік бағдар	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	8.5.1.3 үстеулердің мағынасын түсіну; 8.5.1.4 шылаудың мағынасын түсіну
		5.2 дыбыстар, буындар; тасымал	8.5.2.2 тасымал туралы білімді орынды пайдалана білу
		5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары	8.5.3.3 жалғау, жұрнақ қосылған сөз таптарының мағынасын ажырату, меңгеру
		5.4 сөйлем	8.5.4.1 өтілген сөз таптарын қолданып сөйлем құрап а й т у ; 8.5.4.2 сөйлемдегі сөздердің орын тәртібін білу

5) 9-сынып:

5-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімш-лер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			

Ғылыми жаңалықтар мен технологиялар	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	9.1.1.1 біріккен сөздердің анықтамасын, мағынасын түсіну, мысалдар келтіру, аудармасын білу	
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	9.1.2.1 басылымдардағы (газет, журнал) мақалаларды түсіну	
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	9.1.3.1 мәтіннің әр бөлігі бойынша сұрақ қою	
	2 . Айтылым	2.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	9.2.1.1 мәтінмен жұмыс істеу барысында әңгіменің негізгі құрылымын сақтау (кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды)	
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	9.2.2.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру	
		2.3 диалогті дамыту	9.2.3.1 тақырыптық диалогтер құру	
		2.4 байланыстырып сөйлеу	9.2.4.1 оқыған шығармалардың мазмұнын айту	
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	9.2.5.1 мәтіннің мазмұны бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру	
	3 . Оқылым	3.1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	9.3.1.1 қазақ тілінің орфоэпиялық нормаларын және негізгі ерекшеліктерін сақтап әдеби шығармаларды о қ у ; 9.3.1.2 жоспар құру, жоспар бойынша мазмұнын айту	
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	9.3.2.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді алу (мұғалім, ата-аналар көмегімен)	
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	9.3.3.1 жүгіртіп оқу	
	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	9.4.1.1 дыбысталуы ұқсас дыбыстарды ажырата білу (а-ә; о-ө; ү-ұ; у-ұ; ы-і). Жазылу емлесін салыстырмалы түрде мысалдар арқылы түсіну	
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	9.4.2.1 шығарманың кейбір жеңіл абзацтарының мазмұнын жазу	
		4.4 орфография және пунктуациялық ережелерді сақтау	9.4.4.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер)	
	Қазақстандағы көрікті жерлер	5. Тілдік бағдар	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	9.5.1.1 біріккен сөздердің мағынасын меңгеру; 9.5.1.2 күрделі зат есімдерді тану, ажырату
			5.2 дыбыстар, буындар; тасымал	9.5.2.1 қазақ тіліндегі дыбыстарды әртүрлі позицияда айту, ажырату
5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары			9.2.2.2 сұрақтар бойынша сөз таптарын ажырату	
5.4 сөйлем			9.5.4.1 сөйлем мүшелерін анықтау	
2-тоқсан				

Тарихи тұлғалар	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	9.1.1.1 біріккен сөздердің анықтамасын, мағынасын түсіну, мысалдар келтіру, аудармасын білу 9.1.1.2 күрделі зат есімдердің мағынасын түсіну	
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	9.1.2.1 басылымдардағы (газет, журнал) мақалаларды т ү с і н у ; 9.1.2.2 шығарманың негізгі идеясын түсіну	
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	9.1.3.1 мәтіннің әр бөлігі бойынша сұрақ қою	
	2 . Айтылым	2.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	9.2.1.2 логикалық кезектілігін сақтап, себеп-салдарын ашу ; 9.2.1.3 басталған әңгімені жалғастыру	
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	9.2.2.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру	
		2.3 диалогті дамыту	9.2.3.1 тақырыптық диалогтер құру	
		2.4 байланыстырып сөйлеу	9.2.4.1 оқыған шығармалардың мазмұнын айту	
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	9.2.5.1 мәтіннің мазмұны бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру	
	3 . Оқылым	3.1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	9.3.1.3 сыныптан тыс газет, журнал, қолжетімді шағын шығармаларды оқу ; 9.3.1.8 белгілі тақырып бойынша қысқа әңгіме құрастыру	
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	9.3.2.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді алу (мұғалім, ата-аналар көмегімен)	
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	9.3.3.1 жүгіртіп оқу ; 9.3.3.2 іріктеп оқу	
	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	9.4.1.1 дыбысталуы ұқсас дыбыстарды ажырата білу (а-ә; о-ө; ү-ұ; у-ұ; ы-і). Жазылу емлесін салыстырмалы түрде мысалдар арқылы түсіну	
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	9.4.2.2 әртүрлі сөз таптарын, өтілген ережелерді сақтап жазу	
		4.4 орфография және пунктуациялық ережелерді сақтау	9.4.4.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер)	
	Құндылықтар: сүйіспеншілік пен достық	5. Тілдік бағдар	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	9.5.1.2 күрделі зат есімдерді тану, ажырату; 9.5.1.3 мақал-мәтелдердің мағыналарын түсіну, орынды қолдана білу
			5.2 дыбыстар, буындар; тасымал	9.5.2.1 қазақ тіліндегі дыбыстарды әртүрлі позицияда айту, ажырату
5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары			9.2.2.2 сұрақтар бойынша сөз таптарын ажырату	
5.4 сөйлем			9.5.4.2 сөйлемнің турлаулы, тұрлаусыз мүшелерін қолдану, аудару	
3-тоқсан				

Ғарыш әлемі	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	9.1.1.1 біріккен сөздердің анықтамасын, мағынасын түсіну, мысалдар келтіру, аудармасын білу 9.1.1.2 күрделі зат есімдердің мағынасын түсіну
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	9.1.1.3 аудио және видео- таспаға жазылған балаларға арналған шағын шығармаларды, ертегілерді тыңдау. Негізгі ойын түсіну, аудару
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	9.1.3.2 мәтіннің мазмұны бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру
	2 . Айтылым	2.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	9.2.1.4 қысқа ертегі, әңгімелердің мазмұнын айту; 9.2.1.5 өзі, отбасы, жолдастары туралы ойын жеткізіп айта білу
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	9.2.2.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
		2.3 диалогті дамыту	9.2.3.2 сұрақ қою, диалогті қолдау
		2.4 байланыстырып сөйлеу	9.2.4.3 жеке өмірінен алынған тәжірибе негізінде әңгіме құрастыру
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	9.2.5.1 мәтіннің мазмұны бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру
	3 . Оқылым	3.1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	9.3.1.4 қазақ жазушылары туралы негізгі ақпараттарды білу; 9.3.1.5 шығарманың негізгі ойын, желісін анықтау; 9.3.1.6 шығарманың кейіпкерлеріне сипаттама беру (мұғалімнің көмегімен)
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	9.3.2.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді алу (мұғалім, ата-аналар көмегімен)
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	9.3.3.2 іріктеп оқу; 9.3.3.3 рөлдік оқу
	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	9.4.1.2 керекті сөздерді мәтіннен таба білу, дұрыс жазу
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	9.4.2.3 біріккен, күрделі сөздерді жазу; 9.4.2.4 шағын көлемді мазмұнда, шығарма жазу
		4.3 іскерлік хат	9.4.3.1 мұғалімнің көмегімен өмірбаян, өтініш жазу
		4.4 орфография және пунктуациялық ережелерді сақтау	9.4.4.1 такырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер); 9.4.4.2 сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
Кәсіп пен еңбек	5. Тілдік бағдар	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	9.5.1.1 біріккен сөздердің мағынасын меңгеру; 9.5.1.2 күрделі зат есімдерді тану, ажырату; 9.5.1.3 мақал-мәтелдердің мағыналарын түсіну, орынды қолдана білу
		5.2 дыбыстар, буындар; тасымал	9.5.2.2 сөз тіркестерін дыбыстық, буындық үндестік заңдарын сақтап, дұрыс айтып жазу

		5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары	9.5.2.3 етістіктің шақтары мен жақтарын дұрыс қолдану
		5.4 сөйлем	9.5.4.3 сөйлемнің бірыңғай мүшелерін табу
4-тоқсан			
Ойын-сауық және спорт	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	9.1.1.1 біріккен сөздердің анықтамасын, мағынасын түсіну, мысалдар келтіру, аудармасын білу; 9.1.1.2 күрделі зат есімдердің мағынасын түсіну; 9.1.1.3 күрделі сөздердің түрлерін ажырата білу, мысалдар ойлау, аудару
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	9.1.2.4 мәтіндегі абзацтың рөлін түсіну
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	9.1.3.2 мәтіннің мазмұны бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру
	2 . Айтылым	2.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	9.2.1.6 күнделікті тұрмысқа, оқуға, қатынасқа қатысты жағдаяттарда қарым-қатынас жасап сөйлесу
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	9.2.2.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
		2.3 диалогті дамыту	9.2.3.2 сұрақ қою, диалогті қолдау
		2.4 байланыстырып сөйлеу	9.2.4.4 тәжірибелік әрекеттер негізінде әңгіме құрастыру
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	9.2.5.1 мәтіннің мазмұны бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру
	3 . Оқылым	3 . 1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	9.3.1.7 шығарма кейіпкерлерінің іс-әрекетінің себептерін түсіндіру (мұғалімнің көмегімен); 9.3.1.9 такпақ, проза үзінділерін жаттау
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	9.3.2.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді алу (мұғалім, ата-аналар көмегімен)
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	9.3.3.1 жүгіртіп оқу; 9.3.3.2 іріктеп оқу; 9.3.3.3 рөлдік оқу
	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	9.4.1.2 керекті сөздерді мәтіннен таба білу, дұрыс жазу
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	9.4.2.4 шағын көлемді мазмұндама, шығарма жазу; 9.4.2.5 диктант жазу (22-25 сөз)
		4.3 іскерлік хат	9.4.3.1 мұғалімнің көмегімен өмірбаян, өтініш жазу
		4.4 орфография және пунктуациялық ережелерді сақтау	9.4.4.2 сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	9.5.1.4 өздігінен ауызша сөйлеуде синоним, омоним, антоним сөздерді қолдану; 9.5.1.5 синоним, омоним, антоним сөздердің анықтамасын еске түсіру, оларды ажырату, аудармасын айта білу

Мәдени құндылықтар	5. Тілдік бағдар	5.2 дыбыстар, буындар; тасымал	9.5.2.2 сөз тіркестерін дыбыстық, буындық үндестік заңдарын сақтап, дұрыс айтып жазу
		5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары	9.5.2.4 сын есімнің шырайларын қолдану
		5.4 сөйлем	9.5.4.3 жай сөйлем түрлерін ажырата білу 9.5.4.4 сөйлемнің мағынасына сәйкес тыныс белгілерін қоя білу

6) 10-сынып:

6-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
Ғылыми жаңалықтар мен технологиялар	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	10.1.1.1 тіл мәдениеті туралы түсінігі бар
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	10.1.2.1 естіген, оқыған мәтіндердің негізгі мазмұнын түсіну
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	10.1.3.1 мәтіннің мазмұны бойынша сұраққа жауап беру
	2 . Айтылым	2.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	10.2.1.1 өз ойын түсінікті, толық жеткізу; 10.2.1.2 таныс заттарды өздігінен сипаттау
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	10.2.2.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
		2.3 диалогті дамыту	10.2.3.1 құрастырған диалогтің мағынасын дұрыс түсіну, оны аудару білу
		2.4 байланыстырып сөйлеу	10.2.4.1 мәтіннің мазмұнын толық айту
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	10.2.5.1 мәтіннің мазмұны бойынша сұраққа жауап беру
	3 . Оқылым	3.1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	10.3.1.1 оқу процесінің техникалық және мазмұндық жағын жетілдіру; 10.3.1.3 сұраққа жауап қайтару
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	10.3.2.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	10.3.3.1 мәтінге түсініктеме жасау (комментарий)
	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	10.4.1.1 қазақ тіліне тән дыбыстар мен әріптер, олардың айтылуы мен жазылуын білу
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	10.4.2.1 сұраққа жауап жазу; 10.4.2.2 диктант жазу (25-35 сөз)
		4.4 орфография және пунктуациялық ережелерді сақтау	10.4.4.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс ж а з у ; 10.4.4.2 сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану

Қазақстандағы көрікті жерлер	5. Тілдік бағдар	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	10.5.1.1 кәсіби сөздер мен термин сөздерді орынды пайдалана білу
		5.2 дыбыстар, буындар; тасымал	10.5.2.1 қазақ тіліндегі дыбыстарды дұрыс айту , ажырату
		5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары	10.2.2.1 өтілген тақырыптар аясында меңгерген сөз таптарын жетілдіріп, ауызша сөйлеу тілінде орынды қолдану
		5.4 сөйлем	10.5.4.1 сөйлем мүшелерін анықтау
2-тоқсан			
Тарихи	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	10.1.1.1тіл мәдениеті туралы түсінігі бар
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	10.1.2.1 естіген, оқыған мәтіндердің негізгі мазмұнын түсіну
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	10.1.3.1 мәтіннің мазмұны бойынша сұраққа жауап беру
	2 . Айтылым	2.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	10.2.2.3 мәтіннің басты кейіпкерлерін өздігінен с и п а т т а у ; 10.2.1.4 мәтіннің, әңгіменің мазмұнын әртүрлі тәсілдерді (жоспар, сызба) қолданып айту
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	10.2.2.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
		2.3 диалогті дамыту	10.2.3.1 құрастырған диалогтің мағынасын дұрыс түсіну, оны аудару білу
		2.4 байланыстырып сөйлеу	10.2.4.1 мәтіннің мазмұнын толық айту
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	10.2.5.1 мәтіннің мазмұны бойынша сұраққа жауап беру
	3 . Оқылым	3.1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	10.3.1.2 газет-журнал мақалаларындағы қазақ тіліндегі дыбыстардың айтылу нормасын, интонациясын сақтап, саналы оқып түсіну; 10.3.1.5 мәтінді оқу, аудару, мазмұнын айтып беру
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	10.3.2.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	10.3.3.1 мәтінге түсініктеме жасау (комментарий)
	4 .	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	10.4.1.1 қазақ тіліне тән дыбыстар мен әріптер, олардың айтылуы мен жазылуын білу
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	10.4.2.1 сұраққа жауап жазу; 10.4.2.2 диктант жазу (25-35 сөз)
			10.4.4.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс ж а з у ;

тұлғалар	Жазылым	4.4 орфография және пунктуациялық ережелерді сақтау	10.4.4.2 сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
Құндылықтар: сүйіспеншілік пен достық	5. Тілдік бағдар	5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің, мағынасын түсіну	10.5.1.1 кәсіби сөздер мен термин сөздерді орынды пайдалана білу
		5.2 дыбыстар, буындар; тасымал	10.5.2.1 қазақ тіліндегі дыбыстарды дұрыс айту , ажырату
		5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары	10.2.2.1 өтілген тақырыптар аясында меңгерген сөз таптарын жетілдіріп, ауызша сөйлеу тілінде орынды қолдану
		5.4 сөйлем	10.5.4.1 сөйлем мүшелерін анықтау; 10.5.4.2 құрмалас сөйлем туралы түсінігі болу
3-тоқсан			
	1 . Тыңдалым	1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	10.1.1.1 тіл мәдениеті туралы түсінігі бар
		1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	10.1.2.2 аудио және видео- таспаға жазылған әртүрлі жанрдағы материалды тыңдау, түсіну
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	10.1.3.2 мәтіннің мазмұны бойынша сұрақ қою, жауап беру
	2 . Айтылым	2.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	10.2.1.4 мәтіннің, әңгіменің мазмұнын әртүрлі тәсілдерді (жоспар, сызба) қолданып айту; 10.2.1.5 оқыған шығармалар мен мақалалар туралы өз ойын жеткізіп айта білу
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	10.2.2.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
		2.3 диалогті дамыту	10.2.3.2 әртүрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтап диалогке, әңгімеге қатысу, сұрақ қою
		2.4 байланыстырып сөйлеу	10.2.4.2 еркін тақырыпта әңгіме құрастыру

Ғарыш әлемі		2.5 сенімді және еркін жауап беру	10.2.5.1 мәтіннің мазмұны бойынша сұраққа жауап беру	
	3 . Оқылым	3.1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	10.3.1.4 "Менің сүйікті қалам", "Таңдаған мамандық", "Менің досым", "Отаным – Қазақстан" тақырыптарына шағын әңгіме құрастыру; 10.3.1.6 кітап, газет- журналдарды өздігінен оқу; 10.3.1.7 оқыған кітап, газет- журналдағы мақалалар бойынша әңгімелесу, пікірлерін білдіру	
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	10.3.2.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану	
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	10.3.3.2 іріктеп оқу; 10.3.3.3 талдап оқу	
	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	10.4.1.1 қазақ тіліне тән дыбыстар мен әріптер олардың айтылуы мен жазылуын білу	
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	10.4.2.3 "Менің сүйікті қалам", "Таңдаған мамандық", "Менің досым", "Отаным – Қазақстан" тақырыптарына шағын көлемде мазмұндама жазу	
		4.3 іскерлік хат	10.4.3.1 мұғалімнің көмегімен жұмысқа қабылдау туралы өтініш, жұмыстан босату туралы өтініш, сауалнама, жеке өмірбаян толтыру	
		4.4 орфография және пунктуациялық ережелерді сақтау	10.4.4.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс жазу; 10.4.4.2 сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	
	Кәсіп пен еңбек	5. Тілдік бағдар	5.1 жаңа сөздердің, омоним, синоним, антоним сөздерінің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	10.5.1.1 кәсіби сөздер мен терминсөздерді орынды пайдалана білу; 10.5.1.2 синоним, омоним, антоним сөздердің қатарларын таба білу, аудармасын айта білу
			5.2 дыбыстар, буындар; тасымал	10.5.2.2 орфографиялық ережелерді сақтауға дағдыландыру
5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары			10.2.2.2 өтілген тақырыптар аясында меңгерген сөзжасам, сөз өзгерту дағдыларын жетілдіріп, ауызша сөйлеу тілінде орынды қолдану	
5.4 сөйлем			10.5.4.2 құрмалас сөйлем туралы түсінігі болу; 10.5.4.3 салалас құрмалас сөйлем туралы түсінігі болу	
4-тоқсан				
		1.1 сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	10.1.1.1 тіл мәдениеті туралы түсінігі бар	

Ойын-сауық және спорт	1 . Тыңдалым	1.2 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді түсіну	10.1.2.2 аудио және видео- таспаға жазылған әртүрлі жанрдағы материалды тыңдау, түсіну; 10.1.2.3 негізгі ойын қысқаша жеткізу
		1.3 тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	10.1.3.2 мәтіннің мазмұны бойынша сұрақ қою, жауап беру
	2 . Айтылым	2.1 қарым-қатынастық дағдыларын дамыту	10.2.2.6 қысқа әңгіме, ертегілердің, такпақ, өлеңдердің мазмұнын айту; 10.2.1.7 сөйлем түрлерінің айтылу интонациясына көңіл бөлу, еліктеу
		2.2 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	10.2.2.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
		2.3 диалогті дамыту	10.2.3.2 әртүрлі жағдаяттарда сөйлеу мәдениетін сақтап, диалогке, әңгімеге қатысу, с ұ р а қ қ о ю ; 10.1.3.3 диалогтік сөйлеуге белсенді қатысу, мәтіндегі жана сөздерді қолдану
		2.4 байланыстырып сөйлеу	10.2.4.3 газет, журналдағы оқыған шағын мақалалардың, телефильмдердің мазмұнын ауызша айту
		2.5 сенімді және еркін жауап беру	10.2.5.1 мәтіннің мазмұны бойынша сұраққа жауап беру
	3 . Оқылым	3.1 оқу жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	10.3.1.5 мәтінді оқу, аудару, мазмұнын айтып б е р у ; 10.3.1.8 такпақ, проза үзінділерін жаттау
		3.2 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	10.3.2.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану
		3.3 оқылым стратегияларын қолдану	10.3.3.2 іріктеп оқу; 10.3.3.3 талдап оқу
	4 . Жазылым	4.1 қазақ тіліне тән дыбыстардың әріп таңбасын дұрыс жаза білу	10.4.1.1 қазақ тіліне тән дыбыстар мен әріптер, олардың айтылуы мен жазылуын білу
		4.2 жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	10.4.2.4 белгіленген тақырыптар бойынша шағын шығарма жазу
		4.3 іскерлік хат	10.4.3.1 мұғалімнің көмегімен жұмысқа қабылдау туралы өтініш, жұмыстан босату туралы өтініш, сауалнама, жеке өмірбаян толтыру
		4.4 орфография және пунктуациялық ережелерді сақтау	10.4.4.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс ж а з у ; 10.4.4.2 сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		5.1 сөздердің, сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	10.5.1.1 кәсіби сөздер мен терминсөздерді орынды пайдалана білу 10.5.1.2 синоним, омоним, антоним сөздердің қатарларын таба білу, аудармасын айта білу

Мәдени құндылықтар	5. Тілдік бағдар	5.2 дыбыстар, буындар; тасымал	10.5.2.3 өздігінен үндестік заңдылығын тұжырымдауға жаттықтыру
		5.3 түбір мен қосымша; сөз таптары	10.2.2.2 өтілген тақырыптар аясында меңгерген сөзжасам, сөз өзгерту дағдыларын жетілдіріп, ауызша сөйлеу тілінде орынды қолдану
		5.4 сөйлем	10.5.4.2 құрмалас сөйлем туралы түсінігі болу; 10.5.4.4 сабақтас құрмалас сөйлем туралы түсінігі болу

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 78-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 518-қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты – білім алушылардың әлеуметтік бейімделуіне және оларды дербес еңбек әрекетіне даярлауға ықпал ететін, қолжетімді математикалық білім, білік және дағдыларын қалыптастыру.

3. Математиканы оқыту міндеттері:

1) білім алушыларға тұрмыстық жағдайларда дербес болуға, шаруашылық-еңбек әрекеті және қолжетімді кәсіпті меңгеруге мүмкіндік беретін математикалық білім, білік және дағдыларын қалыптастыру;

2) білім алушылардың танымдық әрекетіндегі олқылықтардың орнын толтыруға ықпал ету, олардың жағымды эмоционалды-ерікті және тұлғалық сапаларын қалыптастыру;

3) білім алушылардың тілін дамыту, оны арнайы математикалық терминдер және ұғымдармен байыту, өздік әрекетін түсіндіруге үйрету, тапсырмаларды шешу, геометриялық құрылымды орындау туралы сөздік есеп беру;

4) оқушылардың көрнекі-әрекеттік және көрнекі-бейнелі ойлауы мен ойлау операцияларын (талдау, салыстыру, жалпылау және жіктеу) дамыту;

5) оқу сабақтарына қызығушылықтарын дамыту, құрдастарымен және ересектермен өзара әрекеттесу біліктілігін дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Құндылықты-бағдарлы, әрекеттік, тұлғалық-бағдарлы, коммуникативті тәсілдер оқыту мақсаттарының жүйесі мен білім беру процесі нәтижелерінің басымдылығын арттыру үшін қолданылып, Бағдарламаның жаңа құрылымында көрініс тапты.

5. Оқыту процесінің негізгі талабы ретінде білім алушылардың пәндік білімдері, әлеуметтік және коммуникативті дағдылары, тұлғалық сапаларын меңгеруге ықпал ететін белсенді әрекетін ұйымдастыру болып табылады.

6. Тұлғалық-бағдарлы білім беруді жүзеге асыру, білім беру процесінің барлық қатысушыларының ынтымақтастығының алғышарттарын құрайтын, оқытудың интербелсенді әдістерін қолдануды көздейді.

7. Бағдарлама аймақтық сипаттағы (нысандар, кәсіпорындар, ақпарат көздері) материалдарды қолдануға бағдарланған оқу әрекетін ұйымдастыру арқылы білім алушылардың танымдық және әлеуметтік белсенділігін дамытуға ықпал етеді. Оқу-тәрбие сипатындағы жобалау әрекеті педагогтың басшылығымен ата-аналармен серіктестікте жүзеге асырылады.

8. Математика пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер, жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың ерекше білім алу қажеттіліктерін қанағаттандыруды жүзеге асыруға бағытталған арнайы педагогикалық принциптеріне негізделген.

9. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың түзете-дамытушы бағыты оқу және оқыту әрекетінің арнайы әдістері мен тәсілдері арқылы қамтамасыз етіледі. Ойлау процестерінің енжарлығы, төмен танымдық белсенділік, ойлаудың жалпылау және абстракциялау қызметтерінің әлсіздігі, сөйлеу тілі дамуындағы ауытқулар ескеріледі. Оқушылармен жұмыс барысында олардың еліктеу қабілеттері және көрнекі-әрекеттік ойлауының сақтау мүмкіндіктеріне сүйенеді. Математиканы оқыту, білім алушылардың қабылдау, есте сақтау, сөйлеу және ойлау сияқты психикалық қызметтерін дамыту үшін жағдайлар жасайды. Басталған жұмысты соңына дейін аяқтау, күш жетерлік қиындықтарды жеңу, ұқыптылық пен дербестікті көрсету біліктілігін қалыптастыруға болады.

10. Оқытудың әлеуметтік-бейімдеуші бағыттағы принципі тұлғаның әлеуметтік дезадаптациясын жоюды көздейді. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысу үшін қажетті мінез-құлық нормаларын меңгеру бойынша арнайы жұмыс қамтылады.

11. Білім алу құралдары ретіндегі ойлау, сөйлеу тілі және коммуникацияны дамыту принципі оқыту және әлеуметтендірудің табысты болуын қамтамасыз ету үшін білім алушылардың сөйлеу тілі, ойлау және қарым-қатынасты дамытудағы қиындықтарының орнын толтыруды қарастырады.

12. Әрекеттік тәсіл принципі білім алушыларды оқыту барысында заттық-практикалық әрекетті жоғары психикалық қызметтердің (қабылдау, сөйлеу,

ойлау) сенсомоторлы негізі ретінде қолдануды қамтамасыз етеді, білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толтырады.

13. Дифференциалды және жеке-даралық тәсіл принципі оқу материалын меңгеруде көрінетін және меңгерілетін білім, білік және дағдылардың сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктердің болуымен негізделген. Білім беру процесі 4 типологиялық топтарды (В.В. Воронкова бойынша) қамтитын педагогикалық жіктеу негізінде жүзеге асырылады. Білім алушылардың әрбір типологиялық топтары үшін педагог қолжетімді күрделілік пен көлемді есепке алып, білім алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес оқу материалының мазмұнын іріктейді. Оқу жұмысының қарқындылығы, білім алушылардың өздік дәрежесі, оқыту әдістері мен тәсілдері түрлендіріледі. Оқушылар топтарға шартты және қозғалмалы түрде бөлінеді. Дифференциалды тәсіл оқытуды дараландырумен толықтырылады.

14. Арнайы педагогикалық басқарудың қажеттілігі принципі. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқу-танымдық әрекеті қиындатылған жағдайда педагог оқу тапсырмасының табысты орындалуын қамтамасыз ету үшін білім алушылардың әрекетінің жетілмеген компоненті қызметін атқарады. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға математиканы оқыту процесінде арнайы педагогикалық басқарудың психологиялық негізі ретінде П.Я. Гальпериннің ақыл-ой әрекетін сатылы қалыптастыру теориясы алынады.

15. Педагогикалық міндеттер математиканы оқыту процесін ұйымдастыруда арнайы әдістемелік принциптер негізінде шешіледі. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға жаңа материал аз көлемде беріледі, бұл абстрактілі математикалық ұғымдардың мәнін түсіну бойынша жеткіліксіз зияткерлік ресурстарымен, білім алушылардың зияткерлік қажудың жоғары болуымен шартталады.

16. 5-10 сыныптарда абстрактілі математикалық ұғымдарды қалыптастыруда көрнекі материал және онымен заттық-практикалық әрекет қолданылады. Бұл үлестер мен бөлшектердің қажетті нақты бейнелерін құру, олармен әрекет ету және қайта құру, геометриялық пішіндердің ауданын өлшеу бірліктерін және геометриялық денелердің көлемін құру мен жылдамдық туралы ұғымдарды құруға ықпал етеді.

17. Педагог білім алушылардың сабақтағы практикалық және ақыл-ой жұмысын басқара отырып, оларды өздерінің практикалық немесе ақыл-ой әрекеттері туралы әңгімелеуге ынталандырады. Сөйлеу тілі мен әрекеттің үйлесімі әртүрлі жүзеге асырылады:

1) практикалық немесе ақыл-ой әрекеттері, ұғымдарды қалыптастырудың бірінші сатысында сөйлеу тапсырманы үнсіз орындаудан кейін жүзеге асырылады. Білім алушылар алдымен мұғалімнің бағыттаушы сұрақтарына жауап береді. Сұрақтардың саны біртіндеп азая береді;

2) оқытылатын оқу материалын өңдеудің екінші сатысында білім алушылар өзінің әрекеттерін түсіндіре білуге үйренеді;

3) дағдыны қалыптастырудың үшінші сатысында білім алушы алдымен тапсырманы қалай орындайтыны (есепті шығару, сызба орындау) туралы айтады, және содан соң жұмысты орындайды. Бұл тәсіл ойлаудың дамыған жоспарлаушы қызметіне және тілдік дамудың жақсы деңгейіне, қажетті математикалық терминологияны меңгеруге сүйенеді. Педагог білім алушыларға осындай оқу тапсырмаларын ұсына отырып, олардың жеке-дара мүмкіндіктерін есепке алады.

18. Білім алушылардың жаңа оқу материалын меңгеру процесін жеңілдету үшін "озып кету" педагогикалық стратегиясы қолданылады. Бұл білім алушыларды аса күрделі математикалық материалды қабылдау және меңгеруге бірте-бірте даярлау болып табылады. Дайындық жаттығулары нәтижесінде қалыптасатын дағдылар жаңа ұғымның құрамына енеді. "Озып кету" педагогикалық стратегиясы математика курсының бірқатар тақырыптарына қатысты бағдарламада қамтылған.

19. Оқытылған материалды үздіксіз қайталау және бекітудің қажеттілігі меңгерілген білім мен дағдылардың тез ұмытылуымен түсіндіріледі. Математиканың әрбір сабағында қайталау үшін уақыт бөлінеді. Педагог өз бетімен қайталау ретінде сабаққа қандай материалды енгізудің қажеттілігін анықтайды. Бұл таңдау сынып оқушыларының оқу материалын меңгеру ерекшеліктерімен анықталады. Жаңа тақырыптың негізі болып саналатын материалды қайталау міндетті болып саналады. Бірінші тоқсандағы оқу процесі қайталаудан басталады.

20. Жаңа оқу материалын индуктивті тәсіл арқылы ұсыну қажет, яғни нақты деректерді қарастырудан бастап, жалпыланған қасиетті немесе ұғымды түсіндіруге қарай құрған жөн.

21. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушылар қалыптастырылатын ұғымдарды басқа, ұқсас, қарама-қарсы ұғымдардан айрықшалайтын маңызды белгілерін анықтауда қиналады және ұғымдарды ұқсастыруға бейім болады. Оқыту процесінде педагог салыстыру, теңестіру және қарама-қарсы қою тәсілдерін қолданып, жаңа материалды меңгерудегі олқылықтардың алдын алады.

22. Математика сабақтарының оқу пәндерімен пәнаралық байланысы болады. Математиканың кәсіптік еңбек және әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау сабақтарымен байланысы маңызды. Математика сабақтарында әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау сабақтарында қарастырылатын, кәсіптік-еңбек мазмұны мен жағдаятындағы оқу материалына қатысты "озып кету" жүзеге асырылады. Сабақтарда аталған пәндердің бағдарламалық мазмұнында қарастырылған кәсіптік және тұрмыстық мазмұндағы тапсырмалар және жағдаяттық тапсырмалар қолданылады.

23. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау процесіне қойылатын талаптар ізгіліктендіру идеяларына сәйкес қабылданған.

24. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың математика пәні бойынша оқу материалын меңгеру нәтижелерін бағалау нормалары, мақсатты тұжырымдауға

негізделген және білім алушылардың оқу жетістіктерін тексеру және бағалауын ұйымдастырудағы бірыңғай тәсілдерді жүзеге асыруға бағытталған.

25. Бағалаушы құралдар ретінде біліктер мен дағдыларды қалыптастыруға арналған тапсырмалар мен жаттығулар алынады. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқыту нәтижелерін бағалауда тестілеу қолданылмайды.

26. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау ішкі бағалау құралдары арқылы жүзеге асырылады. Бағдарламаны меңгеру нәтижелері білім беру процесі барысында бағаланады. Педагогтар жүйелі түрде бақылаушы бағалаушы әрекеттерді жүзеге асырады.

27. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың нәтижелілігін бағалау ағымдық (сабақ), мерзімді (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде жүзеге асырылады.

28. Ағымдық бақылау білім алушылардың сабақтағы әрекетін бақылау, практикалық және өзіндік жұмыстарын талдау және әрекеттің ұжымдық түрлерін талдау арқылы жүргізіледі. Сабақты бақылау педагогтың оқу процесінің сапасын қамтамасыз ету үшін қолданатын оқытудың мазмұны мен әдістерін түзету мақсатында жүргізіледі. Бақылаудың ынталандырушы және тәрбиелік сипаты болады.

29. Мерзімді бақылау бағдарламалық тақырып пен тарауды оқытқаннан кейін жүргізіледі. Педагог белгілі тақырып аясында оқу материалын оқыту нәтижелерінің білім алушылардың әртүрлі типологиялық топтарында бірдей болмайтынын түсінеді. 1-типологиялық топтың (В.В. Воронкова бойынша) білім алушылары білімді қолдану деңгейінде оқу материалын меңгергенін көрсетеді. 2-типологиялық топтың білім алушылары тақырыптың негізгі мазмұнын түсінгенін көрсетеді. 3-типологиялық топтың білім алушылары тану деңгейінде материалды меңгереді, өз білімдерін өзектілеуде мұғалімнің көмегіне мұқтаж болады. 4-типологиялық топтың білім алушылары жеке бағдарлама бойынша оқытылады, оның аясында олардың жетістіктері бағаланады.

30. Қорытынды бақылау тоқсан және жылдың соңында жүргізіледі. Педагог оқу жылының бойында бақылаған, білім алушылардың дамуының және жетістіктерінің динамикасын талдайды, оның нәтижесі білім алушылардың жетістіктер картасында тіркеледі.

31. Бағалау процесінің көмегімен педагогтың алатын ақпараты, біліктер мен дағдыларды меңгеру процесінде туындайтын қиындықтарға дер кезінде және дұрыс жауап қайтаруға мүмкіндік береді. Педагог білім алушыларға жеке-дара көмек берудің тәсілдері мен мазмұнын негіздемелі түрде анықтайды.

32. Оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру үшін математика сабақтары соған сәйкес көрнекі және дидактикалық материалмен қамтамасыз етіледі.

33. Сыныптағы жиһаз әртүрлі жұмыс формаларын (жеке, жұптық және топтық) және жұмыс түрлерін жүргізу үшін орнынан оңай қозғайтындай болады. Кітап сөрелері

, оқушылардың жұмыстарының көрмесіне арналған стендтер және көрнекі құралдарға арналған орындарды қарастырылады.

34. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған математика курсының негізі, натурал сандар, бөлшектер мен негізгі шамалардың арифметикасын құрайды. Оқу курсының концентрлік құрылымы оқытылған материалға қайта оралу, олқылықтардың орнын толтыру, білім алушылардың білімдерін қайталау, тереңдету және жүйелеуді қарастырады.

3-тарау. "Математика" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

35. "Математика" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сыныпта – 5 сағат, оқу жылында 170 сағатты;
- 2) 6-сыныпта – 5 сағат, оқу жылында 170 сағатты;
- 3) 7-сыныпта – 5 сағат, оқу жылында 170 сағатты;
- 4) 8-сыныпта – 5 сағат, оқу жылында 170 сағатты;
- 5) 9-сыныпта – 5 сағат, оқу жылында 170 сағатты;
- 6) 10-сыныпта – 5 сағат, оқу жылында 170 сағатты құрайды;

36. Осы бағдарламада оқу материалын сыныптар және тоқсандар бойынша бөлу үлгі түрінде болып табылады. Мұғалім оқу материалын білім алушылардың меңгеру ерекшеліктерін ескере отырып бір сыныптан екінші сыныпқа (бір тоқсаннан екінші тоқсанға) ауыстыра алады.

37. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың даму және оқу материалдарын жеке түр мен көлемде меңгеру құқығын жүзеге асыра отыра мұғалім әр тақырып пен тараудың оқытылуына қажет сағаттар санын өздігінен анықтай алады. Оқу материалының келесі тақырыбына өту негіздемесі ретінде бірінші және екінші типологиялық топтардың бағдарламалық материалын меңгеруі алынады. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға әр сыныптың материалын толық көлемде меңгеру талабы қойылмайды.

38. "Математика" оқу пәні бойынша мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Сандар және шамалар";
- 2) 2-бөлім "Көрнекі геометрия элементтері";
- 3) 3-бөлім "Математикалық модельдеу".

39. "Сандар мен шамалар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) натурал сандар. Бөлшектер;
- 2) сандармен операциялар;
- 3) шамалар және олардың өлшем бірліктері.

40. "Көрнекі геометрия элементтері" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі;
- 2) геометриялық пішіндерді бейнелеу және құру.

41. "Математикалық модельдеу" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

1) есептер;

2) математика тілі.

42. 5-сыныпқа арналған "Математика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) 100-ге дейін толық сандарды қайталау;

2) 1-1000-ға дейінгі сандардың нөмірленуі: құрылуы, жазылуы, оқылуы, жүздіктерді салыстыру. Жүздіктердің сандық қатарда реттілігі. Реттік және есептік сандар (тура, кері, берілген саннан, тең дәрежедегі сандық топтармен). Разряд туралы ұғым. Разрядтар: бірліктер, ондықтар, жүздіктер. Сандардың ондық құрамы. Сандық қатардағы сандардың реттілігі. Сандық қатардың негізгі қасиеттері. Біртаңбалы, екітаңбалы, үштаңбалы сандар. Жұп және тақ сандар. Сандарды ондық және жүздікке дейін дөңгелету. I-ден XII-ге дейінгі сандарды римдік нөмірлеу. Калькулятор құрылғысы және онымен жұмыс істеу ережелері. Үштаңбалы сандарды калькуляторда көрсету;

3) қосу және азайту: 100-ге дейінгі сандарды қосу және алуды қайталау. 100-ге дейінгі сандарды түрлену барысында ауызша қосу және азайту. 1000-ға дейінгі сандарды разрядтан өту арқылы ауызша алу (алу жоғары түрлерден басталып, мысалдар бір жолға жазылады). Жақшасы бар мысалдарда әрекеттер тәртібі. Сандарды салыстыру. 1000-ға дейінгі сандарды түрге ауыспау барысында жазбаша түрде қосу және азайту (мысалдарды тізбектеп жазу). Қосу және азайтуды тексеру. Қосу мен азайту амалдарының белгісіз құрамдарын табу;

4) көбейту мен бөлу: көбейту мен бөлудің кесте түріндегі мысалдарын қайталау. Сандарды еселеп салыстыру. Көбейту мен бөлуде бір мен нөлдің қасиеттері. 100-ге дейінгі кестеден тыс көбейту мен бөлу. 10 мен 100-ге көбейту. 10 мен 100-ге қалдықсыз және қалдықпен бөлу. Жүздіктерді бір сандарға көбейту және бөлу. Толыққанды үштаңбалы сандарды біртаңбалы санға разрядтан өтпей ауызша есептеу тәсілдерімен бөлу және көбейту. Көбейту мен бөлуді тексеру. Арифметикалық әрекеттерді орындауда калькуляторды қолдану;

5) мәтіндік арифметикалық амалдар: меңгерген түрлерді қосу мен азайтуға қарапайым мәтіндік амалдар, сандарды әртүрлі салыстыруға мәтіндік амалдар. Сандарды еселеп салыстыру, санның бөлігін табуға қарапайым мәтіндік амалдар. Көлемдерді салыстыруға арналған қарапайым мәтіндік арифметикалық амалдар: құны, саны, бағасы; жолы, уақыты мен арақашықтығы. 2-3 әрекетті орындауды талап ететін құрамдас мәтіндік арифметикалық амалдар. Амалды қысқаша түрде жазып алу. Жауабы бар не құрамдас қарапайым амалды шешуді жазып алу. Сандарға керек атауларды жазып алу және есепті шешу амалын жазу;

6) көлемдер мен оларды өлшеу бірліктері: құнның өлшемдері. Құн бірлігі: теңге және тиын. Белгілеулер: теңге – тг., тиын – тн. 1 тг. = 100 тн. арақатынасы. Монеталар мен купюралар: 100 тг., 200 тг., 500 тг., 1000 тг. Оларды майдалау мен ауыстыру.

Ұзындық өлшемі. Ұзындық бірліктерін қайталау: миллиметр, сантиметр, дециметр, метр. $1\text{ см} = 10\text{ мм}$, $1\text{ дм} = 10\text{ см}$, $1\text{ м} = 10\text{ дм}$, $1\text{ м} = 100\text{ см}$. арақатынасы. Километр ұзындығының бірлігі. Км. белгісі. $1\text{ км} = 1000\text{ м}$, $1\text{ м} = 1000\text{ мм}$. арақатынасы. Салмақ өлшемі. Салмақ өлшемі бірліктерін қайталау: килограмм, центнер және олардың арақатынасы. Салмақ бірліктері: грамм, тонна. гр., т. белгілері. $1\text{ т} = 10\text{ ц}$, $1\text{ т} = 1000\text{ кг}$, $1\text{ кг} = 1000\text{ г}$. арақатынасы. Гірлер, таразы, олардың қызметі. Таразыны қолдана отыра заттардың салмағын анықтау бойынша практикалық жұмыстар. Уақыт өлшемі. Уақыт өлшемін қайталау – сағат, минут, секунд, тәулік, апта, ай, жыл. Уақыт өлшемдерінің бірліктік арақатынасы. Бір жылдағы күндер саны. Толы жыл. Заттың құны, ұзындығы мен салмағын өлшеуде алған сандарды санау. Заттың құны, ұзындығы мен салмағын өлшеуде алған сандарды ауызша және жазбаша түрде азайту мен қосу;

7) көрнекі геометрия элементтері. Қайталау: нүкте, сызықтар, бұрыштар. Бұрыштар, тіктөртбұрыштар және квадратты сызбалы үшбұрыштың көмегімен құру. Шеңбер мен дөңгелек. Орталық пен радиус. Берілген радиус бойынша циркульдің көмегімен шеңбер сызу. Бұрыштардың түрлері бойынша үшбұрыштарды жіктеу: тік бұрышты, сүйір бұрышты және доғал бұрышты; жақтарының ұзындығы бойынша: тең жақты, тең бүйірлі және әр жақты. Циркуль және сызғыштың көмегімен берілген ұзындық бойынша үшбұрыштарды құру. Берілген ұзындықтар бойынша сынық сызықты құру. Тікбұрыш, квадрат, іргелес жақтар мен диагональдар. Куб пен дінгек. Төбелер, қырлар мен шекаралар. Геометриялық фигураларды белгілеу үшін латын әліпбиінің кейбір әріптерін қолдану. Кеңістікте геометриялық фигуралардың өзара орналасуы: өздігінен болған, өзара қабысады және бір зат екіншісіне тиесілі;

8) қарапайым бөлшектер: біртұтас, сұйық және сусымалы заттың не санның екіншілік, үшіншілік, төртіншілік және бесіншілік бөліктерінің пайда болуын қайталау. Қарапайым бөлшектердің пайда болуы, бөлшектің бөлгіші мен бөлінгіші, олардың мағынасы. Бірдей бөлгіші мен бөлінгіші бар бөлшекті салыстыру. Ірі және майда бөлшектер. Дұрыс не бұрыс бөлшектер, аралас сандар, оларды салыстыру;

9) 5-сыныптың математика курсы қайталау.

43. 6-сыныпқа арналған "Математика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) 1000-ға дейінгі сандарды қайталау;

2) 1-10000-ға дейінгі сандардың нөмірленуі. 1, 10, 100, 1000 сандық бірліктер ретінде. 10 000 жаңа түрлік бірлік ретінде. 10 000 көлемінде сандардың құрылуы, жазылуы, оқылуы, салыстырылуы. Жұп және тақ сандар. Сандық қатардың табиғи түрі мен негізгі қасиеттері. Тең сандық топтармен санау. Сандарды ондық және жүздікке дейін дөңгелету. I-ден XX-ға дейінгі сандарды римдік нөмірлеу;

3) қосу және азайту. 10 000-ға дейінгі сандарды ауызша (жеңіл мысалдар) және жазбаша қосу және азайту. Қосу және алудың бірліктері мен нәтижелерін атау. Қосу мен азайту амалдарын тексеру. Сандарды әртүрлі салыстыру. Калькулятордың көмегімен қосу және азайту;

4) көбейту мен бөлу. Көбейту мен бөлудің кесте және кесте емес түріндегі мысалдарын қайталау. Сандарды 10, 100, 1 000-ға көбейту мен бөлу. Қалдықпен бөлу. 10, 100, 1 000-ға тең болатын сандарды еселеп салыстыру. 10, 100, 1 000-ға бөліну сипаттары. 10 000 көлемінде бірдей сан не дөңгелек ондықтарға жазбаша түрде көбейту мен бөлу. 2, 3, 5-ке бөліну сипаттары. Көбейту мен бөлуді тексеру. Калькулятордың көмегімен көбейту мен бөлу;

5) мәтіндік арифметикалық амалдар. Меңгерілген түрлердің мәтіндік амалдарын шешу. Сандардың бір не бірнеше бөлігін табуға мәтіндік амалдар. Тік сызықты қарама-қарсы әрекетке мәтіндік арифметикалық амалдар;

6) көлемдер. Заттың құны, ұзындығы мен салмағын 1-2 бірлікпен өлшеуде алған сандарды түрлендіру. Өлшемдер арасындағы тәуелділік: жылдамдық, жол, уақыт; бағасы, саны мен құны. Құны, ұзындығы мен салмағын өлшеуде алған сандарды ауызша және жазбаша түрде алу мен қосу. Заттың құны, ұзындығы мен салмағын 1-2 бірлікпен өлшеуде алған сандарды ауызша және жазбаша түрде азайту мен қосу;

7) көрнекі геометрия элементтері. Кесінділер, оларды қосу мен азайту. Көлем. Кеңістіктегі орын: горизонталды, вертикалды және көлбеу. Деңгей мен тіктеуіш. Түзулердің кеңістіктегі өзара орналасуы: қабысады (перпендикуляр), қабыспайды (параллель). Параллель түзулер арасындағы арақашықтық және оны өлшеу. Сызғыш және сызба үшбұрыштың көмегімен перпендикуляр және параллель сызықтарды құру. Шеңбер, дөңгелек, шеңбер орталығы, радиус, диаметр, хорда мен доға. Берілген радиус бойынша циркульдің көмегімен шеңбер сызу. Радиус пен диаметрді белгілеу: R пен D . Сынық сызық. Сынық сызықтың ұзындығын өлшеу. Үшбұрыш, квадрат, тікбұрышты тұйық сынық сызықтың мысалдары ретінде шекаралары. Үшбұрыш, квадрат пен тікбұрыштың периметрі. Периметрді белгілеу: P . Квадрат, үшбұрыш пен тікбұрыштың периметрін санау формуласы: $P = 4a$; $P = 2a + 2b$; $P = a + b + c$. Симметрия мен симметрия өсі. Симметриялы фигуралар. Симметрия өсіне симметриялы орналасқан фигуралар;

8) қарапайым бөлшектер. 5-сыныптың математика материалын қайталау. Қарапайым бөлшектердің негізгі қасиеттері. Бөлшектің түрленуі: бұдан ірі бөліктерде болуы, дұрыс емес бөлшекті аралас санмен алмастыру. Санның бір не бірнеше бөлігінің болуы;

9) ондық бөлшектер. Құрылуы, бөлгіш. Бөлгіші жоқ ондық бөлшекті жазу. Ондық бөлшектердің нөмірлі кестедегі орны. Ондық бөлшектерді бұдан ірі, кіші не бірдей бөліктерде көрсету. Ондық бөлшектердің негізгі қасиеттері. Ондық бөлшектерді салыстыру. Ондық бөлшектер түрінде ($3\text{ м } 54\text{ см} = 3,54\text{ м}$) не толық сандар түрінде ($3,54\text{ м} = 3\text{ м } 54\text{ см}$) ұзындығы, құны мен салмағы белгіленген сандарды жазу. Бірдей бөліктер түріндегі ондық бөлшектерді қосу мен азайту;

10) 6-сыныптың математика курсы қайталау.

44. 7-сыныпқа арналған "Математика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) 10 000-ға дейінгі сандарды қайталау;

2) 1-ден 100 000-ға дейінгі сандардың нөмірленуі. 1, 10, 100, 1000, 10000 сандық бірліктер ретінде. 100 000 жаңа разрядтық бірлік ретінде. 100 000 көлемінде сандардың құрылуы, жазылуы, оқылуы, салыстырылуы. Жұп және тақ сандар. Сандық қатардың табиғи түрі мен негізгі қасиеттері. Тең сандық топтармен санау. Сандарды ондық, жүздік және мыңдыққа дейін дөңгеленту. I-ден XX-ға дейінгі сандарды римдік нөмірлеу;

3) қосу және азайту. 100 000-ға дейінгі сандарды ауызша және жазбаша қосу және азайту. Қосу мен азайту амалдарын тексеру. Сандарды әртүрлі салыстыру. Жақшалары бар мысалдардағы әрекеттер тәртібі. Теңестіру. Калькулятордың көмегімен қосу және алу;

4) көбейту мен бөлу. Көбейту мен бөлудің кесте және кесте емес түріндегі мысалдарын қайталау. Сандарды 2, 3, 5 және 10, 100, 1 000-ға бөлу сипаттары. 100 000 көлемінде ауызша және жазбаша түрде көбейту мен бөлу. Көбейту мен бөлуді тексеру. 10, 100, 1000-ға көбейту мен бөлу. Дөңгелек ондықтарға көбейту мен бөлу. Екі белгісі бар санға көбейту. Жақшасы бар және жақшасыз 1- және 2-сатылары бар әрекеттерді орындау тәртібі. Теңестіру. Калькулятордың көмегімен көбейту және бөлу;

5) мәтіндік арифметикалық амалдар. Меңгерген түрлерді қосу мен алу, көбейту мен бөлуге қарапайым мәтіндік амалдар. Мысалдарды салыстыру. Білім алушылардың мысалдарды құрастыруы. Көлемдерді салыстыруға арналған қарапайым мәтіндік арифметикалық амалдар: құны, саны, бағасы; жолы, уақыты мен арақашықтығы. Қарама-қарсы түзу бағыттағы қозғалыс, бір және қарама-қарсы бағыттағы қозғалысқа мәтіндік амалдар. Санның бір не бірнеше бөлігін не орташа арифметикалық белгісін табуға қарапайым мәтіндік амалдар. 2-4 әрекетті орындауды талап ететін құрамдас мәтіндік амалдар;

6) көлемдерді өлшеп, олармен әрекет жасағанда алған сандар. Заттың ұзындығы, құны, салмағы мен уақытын өлшегенде алатын сандарды жаңарту. Көлемдерді өлшегенде алған сандарды ауызша және жазбаша түрде қосу және алу. Көлемдерді бір мағыналы сан, ондықтарды өлшегенде алған сандарға ауызша және жазбаша түрде көбейту мен бөлу, екі мағыналы санға көбейту;

7) көрнекі геометрия элементтері. Сызықтар мен бұрыштарды қайталау. Бұрыштардың түрлері. Градус. Бұрыштарды градусқа өлшеу. Транспортирдің көмегімен бұрыштарды өлшеу және құру. Үшбұрыштар, олардың түрлері. Жанамалы бұрыштар, олардың сомасы. Үшбұрыш бұрыштарының сомасы. Берілген жақтардың ұзындығы және олардың арасындағы бұрыш және бір жағының ұзындығы және бұрыштардың градусты өлшемі бойынша үшбұрышты құрау. Шеңбер мен дөңгелек. Шеңбер орталығы, радиус, диаметр, хорда мен доға. Сектор мен сегмент. Нүкте,

шеңбер, кескінді симметриялы белгілер және симметрия ортасы бойынша құру. Квадрат пен тікбұрыш. Квадрат пен тікбұрыштың периметрі. Ромб, параллелограмм. Ромб, параллелограммның периметрі;

8) қарапайым бөлшектер. 5 және 6-сыныптың математика материалын қайталау. Бөлшектің түрленуі: бұдан ірі бөліктерде болуы, дұрыс емес бөлшекті аралас санмен алмастыру. Қарапайым бөлшектердің негізгі қасиеттері. Бөлшекті бұдан ірі бөліктерде көрсету (қысқарту). Бірдей бөлгіші бар қарапайым бөлшектерді қосу мен азайту. Бөлшекті бірден не толық саннан азайту. Аралас сандарды қосу мен азайту. Санның бір не бірнеше бөлігін табу;

9) ондық бөлшектер. 6-сыныптың материалын қайталау. Ондық бөлшектерді бір мағыналы санға көбейту және бөлу. Санның ондық бөлшегін табу;

10) 7-сыныптың математика курсын қайталау.

45. 8-сыныпқа арналған "Математика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) 100 000-ға дейінгі сандарды қайталау; 1, 10, 100, 1000, 10000 сандық бірліктер ретінде;

2) 1-ден 1000 000-ға дейінгі сандардың нөмірленуі. 1 000 000-ға дейін жүздікпен санау. 1 000 000 жаңа түрлік бірлік ретінде. 1 000 000 көлемінде сандардың құрылуы, жазылуы, оқылуы, салыстырылуы. Жұп және тақ сандар. Сандық қатардың табиғи түрі мен негізгі қасиеттері. Сандарды ондық, жүздік, мыңдық және ондаған мыңдыққа дейін дөңгелету. I-ден XXXV-ке дейінгі сандарды римдік нөмірлеу;

3) қосу және азайту. 1 000 000-ға дейінгі сандарды ауызша және жазбаша қосу және азайту. Қосу мен азайту амалдарының белгісіз бірліктерін табу. Сандарды әртүрлі салыстыру. Жақшалары бар мысалдардағы әрекеттер тәртібі. Теңестіру. Калькулятордың көмегімен қосу және азайту;

4) көбейту мен бөлу: біртаңбалы сан, 10, 100, 1000-ға, дөңгелек ондықтар, дөңгелек жүздіктер, мыңдықтың бірліктеріне ауызша және жазбаша түрде көбейту мен бөлу. Екі белгісі бар санға көбейту. Көбейту мен бөлуді тексеру. Көбейту мен бөлудің белгісіз бірліктерін табу. Сандарды бірнеше ретте тексеру. Теңестіру. Жақшасы бар мысалдарда әрекеттер тәртібі. Калькулятордың көмегімен көбейту және бөлу;

5) мәтіндік арифметикалық амалдар. Меңгерген түрлерді қосу мен алу, көбейту мен бөлуге қарапайым мәтіндік амалдар. Әртүрлі қарапайым мәтіндік арифметикалық амалдарды салыстыру. Тіктөртбұрыш (квадрат) периметрі мен алаңын алуға арналған мәтіндік амалдар. Білім алушылардың мысалдарды құрастыруы. 2-4 әрекетті орындауды талап ететін құрамдас мәтіндік амалдар;

6) көлемдерді өлшеп, олармен әрекет жасағанда алған сандар. Заттың ұзындығы, құны мен салмағын өлшегенде алатын сандарды жаңарту. Көлемдерді өлшегенде алған сандарды ауызша және жазбаша түрде қосу және алу, көбейту мен бөлу. Уақыт өлшемі.

Жыл, ай мен күнге дейінгі нақты күнтізбелік санды арифметикалық санмен алмастыру арқылы оқиғаның басталу және аяқталу уақытын табу. Конвертацияланатын валюта: доллар, евро. Доллар мен евроның Қазақстан валютасына қатысты курсы;

7) көрнекі геометрия элементтері. Өске және симметрия ортасына қатысты симметриялы кесінді, үшбұрыш, квадратты құру. Көпбұрыштар, олардың периметрі. Фигура алаңы. Алаң бірліктері: квадрат сантиметр, квадрат дециметр, квадрат метр, квадрат миллиметр. S, кв. см; см², кв.дм, дм², кв.м, м², кв.км, км², кв. мм, мм² белгілеулері. Квадрат пен тіктөртбұрыштың алаңдарын өлшеп, табу. $S = a \times a$; $S = a \times b$ формулаларын практикалық тұрғыдан шығару. Геометриялық денелер: цилиндр, конус, пирамида, шар. Куб, параллелепипед. Қыры, қабырғасы, төбесі бірліктері мен олардың қасиеттері. Жоғары және төменгі негізі, алдыңғы және артқы қырлары, оң және сол бүйірлі қырлары, қабырғалары. Куб пен параллелепипедті айналдыру, олардың модельдерін шығару. Куб пен параллелепипедтің бүйірлі және толық бетінің алаңын шығару;

8) қарапайым бөлшектер. 5-7 сыныптардың математика материалын қайталау. 3-4 арифметикалық амалдардан тұратын қарапайым бөлшектер бар амалдардың тәртібі;

9) ондық бөлшектер. 6-7 сыныптардың материалын қайталау. Ондық бөлшектерді бір мағыналы сан, 10, 100, 1000-ға және дөңгелек ондықтарға көбейту мен бөлу. 3-4 арифметикалық амалдардан тұратын ондық бөлшектер бар амалдардың тәртібі. Ондық бөлшек бойынша санды табу: 0,2, 0,5, 0,02, 0,25, 0,75, 0, 125. Ондық бөлшек түрінде жазылған әрі заттың ұзындығы, салмағы мен құнын өлшегенде алған сандарды қосу, азайту, көбейту мен бөлу;

10) 8-сыныптың математика курсы қайталау.

46. 9-сыныпқа арналған "Математика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) 100 000-ға дейінгі сандарды қайталау;

2) 1-ден 1 000 000-ға дейінгі сандардың нөмірленуі. 1 000 000 көлемінде сандардың құрылуы, жазылуы, оқылуы, салыстырылуы. Жұп және тақ сандар. Сандық қатардың табиғи түрі мен негізгі қасиеттері. Тең сандық топтармен санау. Сандарды дөңгеленту. I-ден XXXV-ке дейінгі сандарды римдік нөмірлеу;

3) қосу және алу. Толық сандар мен ондық бөлшектерді қосу және азайту. Қосу мен азайту амалдарының белгісіз бірліктерін табу. Жақшалары бар мысалдардағы әрекеттер тәртібі. Сандарды әртүрлі салыстыру. Теңестіру. Калькулятордың көмегімен қосу және алу;

4) көбейту мен бөлу. Толық сандар және ондық бөлшектерді бір белгілі санға көбейту мен бөлу. Толық сандарды екі және үш белгісі бар санға көбейту (жеңіл мысалдар). Толық сандарды екі белгісі бар санға бөлу. Толық сандар мен ондық бөлшектерді 10, 100, 1 000-ға, дөңгелек ондықтар мен жүздіктерге көбейту мен бөлу. Калькулятордың көмегімен көбейту және бөлу;

5) мәтіндік арифметикалық амалдар. Қарапайым және құрамдас мәтіндік арифметикалық амалдар (2-4 әрекетті орындауды талап ететін). Тіктөртбұрыш пен квадраттың периметрі және алаңын алуға арналған мәтіндік амалдар. Сандардың пайызын табуды талап ететін қарапайым және құрамдас мәтіндік арифметикалық амалдар;

6) көлемдерді өлшеп, олармен әрекет жасағанда алған сандар.

5-8 сыныптар материалын қайталау. Заттың өлшемдерін өлшегенде алатын сандарды бір санды, дөңгелек ондық, екі санды санға көбейту мен бөлу. Конвертацияланатын валюта: доллар, евро. Доллар мен евроның Қазақстан валютасына қатысты курсы;

7) көрнекі геометрия бірліктері. Сызықтар: түзу, қисық, сынық, бөлік, параллель және перпендикуляр түзулер. Бұрыштар, транспортирдің көмегімен бұрыштарды құрып, өлшеу. Көршілес бұрыштар, олардың сомасы, үшбұрыштың көршілес бұрыштары. Шеңбер мен дөңгелек. Ортасы, радиус, диаметр. Сектор, сегмент. Шеңбер ұзындығы. Шеңбер ұзындығын санау формуласы: $C = 2\pi R$. Көпбұрыштар. Көпбұрыштардың периметрі. Фигура алаңы. Алаңдар бірліктері: квадрат сантиметр, квадрат дециметр, квадрат метр, квадрат миллиметр. S, кв. см; см², кв. дм, дм², кв. м, м², кв. км, км², кв. мм, мм² белгілеулері. Квадрат пен тіктөртбұрыштың алаңдарын өлшеп, табу. Геометриялық денелер: цилиндр, конус, пирамида, шар. Куб, параллелепипед. Қыры, қабырғасы, төбесі бірліктері мен олардың қасиеттері. Жоғары және төменгі негізі, алдыңғы және артқы қырлары, оң және сол бүйірлі қырлары, қабырғалары. Куб пен параллелепипедті айналдыру, олардың модельдерін шығару. Куб пен параллелепипедтің бүйірлі және толық бетінің алаңын шығару. Геометриялық фигураның көлемі. V белгісі. Көлемді өлшеу бірліктері: куб. мм, мм³, куб. см, см³, куб. дм, дм³, куб. м, м³, куб. км, км³. 1 куб. дм = 1 000 куб. см., 1 куб. м = 1 000 куб. дм, 1 куб. м = 1 000 000 куб. см арақатынасы. Тікбұрышты параллелепипед (куб) көлемін өлшеп, шығару;

8) қарапайым бөлшектер. 5-8-сыныптардың математика материалын қайталау. Бөлшектерді бірдей бөлгішке алып келу. Түрлі бөлгіштері бар бөлшектерді салыстыру. Түрлі бөлгіштері бар бөлшектерді қосу және алу. Бөлшектер және аралас сандарды толық санға көбейту мен бөлу. Алдын ала қысқарту. Қарапайым бөлшектері бар құрамдас бөліктер мен әрекеттер нәтижелерін атау. Амалды кері әрекетпен тексеру. Белгісіз бөлікті табу. 3-4 арифметикалық амалдардан тұратын әрекеттердің тәртібі. Санның бір не бірнеше бөлігін табу;

9) ондық бөлшектер мен пайыздар. 6-8-сыныптардың материалын қайталау. Ондық бөлшектерді бір мағыналы сан, 10, 100, 1000-ға және дөңгелек ондықтарға көбейту мен бөлу. 3-4 арифметикалық амалдардан тұратын ондық бөлшектер бар амалдардың тәртібі. Қарапайым және ондық бөлшектермен біріккен жұмыс. Пайыз туралы түсінік. Жүздік бөліктің үш түрлі жазылуы (қарапайым бөлшек, ондық бөлшек және пайыз

түрінде). 100 % - бүкіл сан мен бүкіл мөлшері. Санның пайыздарын (1%, 10%, 20%, 25%, 50%, 75%) табу және 100-ге бөлу және пайыздар санына көбейту;

10) 9-сыныптың математика курсын қайталау.

47. 10-сыныпқа арналған "Математика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) 100 000-ға дейінгі сандарды қайталау. 1, 10, 100, 1000, 10 000 – сандық бірліктер ретінде;

2) 1-ден 1 000 000-ға дейінгі сандардың нөмірленуі. 1 000 000-ға дейін жүздіктермен санау. 1 000 000 көлемінде сандардың құрылуы, жазылуы, оқылуы, салыстырылуы. Жұп және тақ сандар. Сандық қатардың табиғи түрі мен негізгі қасиеттері. Тең сандық топтармен санау. Сандарды дөңгеленту. I-ден XXXV-ке дейінгі сандарды римдік нөмірлеу;

3) қосу және алу. 100 000 көлемінде қосу мен алуды қайталау. 1 000 000 көлемінде ауызша және жазбаша қосу мен алу. Сандарды әртүрлі салыстыру. Жақшалары бар мысалдардағы әрекеттер тәртібі. Қосу мен алу амалдарын тексеру. Теңестіру. Калькуляторды қолдану;

4) көбейту мен бөлу. Кестелі және кестесіз көбейту мен бөлу. Бір белгілі сан, 10, 100, 1000-ға, дөңгелек ондықтар, дөңгелек жүздіктер, мыңдықтың бірліктеріне ауызша және жазбаша түрде көбейту мен бөлу. Жақшасы бар мысалдарда әрекеттер тәртібі. Екі белгісі бар санға көбейту мен бөлу. Көбейту мен бөлуді тексеру. Көбейту мен бөлудің белгісіз бірліктерін табу. Сандарды бірнеше ретте тексеру. Теңестіру. Калькулятордың көмегімен көбейту және бөлу;

5) мәтіндік арифметикалық амалдар. Қарапайым және құрамдас мәтіндік арифметикалық амалдар (2-4 әрекетті орындауды талап ететін). Тіктөртбұрыш пен квадраттың периметрі және алаңын алуға арналған мәтіндік амалдар. Сандардың бірнеше бөлігі, пайызы мен бөлігі бойынша санын табуды талап ететін қарапайым және құрамдас мәтіндік арифметикалық амалдар. Қарама-қарсы тура сызықты қозғалысқа мәтінді амалдар;

6) көлемдерді өлшеп, олармен әрекет жасағанда алған сандар. 5-9-сыныптар материалын қайталау. Заттың өлшемдерін өлшегенде алатын сандарды бір санды, дөңгелек ондық, екі санды санға көбейту мен бөлу. Көлемдерді өлшеу кезінде алған және ондық бөлшек ретінде жазылған сандарды қосу, алу, көбейту және бөлу. Конвертацияланатын валюта: АҚШ доллары, евро. Доллар мен евроның Қазақстан валютасына қатысты курсы;

7) көрнекі геометрия бірліктері. Сызықтар: түзу, қисық, сынық, бөлік, параллель және перпендикуляр түзулер. Бұрыштар, бұрыштардың градусын өлшеу. Транспортирдің көмегімен бұрыштарды құрып, өлшеу. Шеңбер мен дөңгелек. Ортасы, радиус, диаметр. Шеңбер алаңы. Шеңбер алаңын санау формуласы: $S=\pi R^2$. Көпбұрыштар. Көпбұрыштардың периметрі. Фигура алаңы. Алаңдар бірліктері: квадрат сантиметр, квадрат дециметр, квадрат метр, квадрат миллиметр. S, кв. см; см²,

кв. дм, дм², кв. м, м², кв. км, км², кв. мм, мм² белгілеулері. Квадрат пен тіктөртбұрыштың алаңдарын табу. Геометриялық фигуралар көлемі. V белгісі. Көлемді өлшеу бірліктері: куб. мм, мм³, куб. см, см³, куб. дм, дм³, куб. м, м³, куб. км, км³. Тіктөртбұрышты параллелепипед (куб) көлемін өлшеп, шығару;

8) қарапайым бөлшектер. 5-9-сыныптардың материалын қайталау. Бөлшектер мен аралас сандарды толық санға көбейту мен бөлу. Алдын ала қысқарту. Қарапайым бөлшектері бар құрамдас бөліктер мен әрекеттер нәтижелерін атау. Амалды кері әрекетпен тексеру. Белгісіз бөлікті табу. 3-4 арифметикалық амалдардан тұратын әрекеттердің тәртібі. Санды бөлігі бойынша табу;

9) ондық бөлшектер мен пайыздар. 6-9-сыныптардың материалын қайталау. 3-4 арифметикалық амалдардан тұратын әрекеттердің тәртібі. Қарапайым және ондық бөлшектермен біріккен жұмыс. Пайыз туралы түсінік. Жүздік бөліктің үш түрлі жазылуы (қарапайым бөлшек, ондық бөлшек және пайыз түрінде). 100 % - бүкіл сан мен бүкіл мөлшері. Санның пайыздарын (1%, 10%, 20%, 25%, 50%, 75%) табу және 100-ге бөлу және пайыздар санына көбейту. Санды пайыздары бойынша табу;

10) 10-сыныптың математика курсы қайталау.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

48. Бағдарламада оқу мақсаттарын қолданудың қолайлылығы және мониторинг жүргізу үшін кодтық белгі енгізілген. Кодтық белгіде бірінші белгі білім беру сатысын, екінші және үшінші белгі – бөлімнің және бөлімшенің реттік санын, төртінші белгі оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.1.1.4 кодында "5" – білім беру сатысы, "1.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсатының реттік саны.

49. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Сандар және шамалар":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
		6.1.1.1 10 000-ға дейінгі сандарды алу, атау және жазу 6.1.1.2 1000-ға дейін сандарды тура және кері ретте санау: берілген саннан		8.1.1.1 1 000 000-ға дейінгі сандарды алу, атау және жазу 8.1.1.2 100 000-ға дейін сандарды тура және кері ретте санау: берілген саннан	9.1.1.1 1 000 000-ға дейінгі сандарды алу, атау және жазу 9.1.1.2 1 000 000-ға дейін сандарды тура және кері ретте санау: берілген саннан берілгенге	10.1.1.1 1 000 000-ға дейінгі сандарды алу, атау және жазу 10.1.1.2 1 000 000-ға дейін сандарды тура және кері ретте санау: берілген саннан берілгенге дейін, тең

5.1.1.1 ықшамдалған жүздіктерді алу, атау және жазу; тура және кері ретте ықшамдалған жүздіктерді атау; 1000-ға дейін толық сандарды алу, атау және жазу 5.1.1.2 1000-ға дейін сандарды тура және кері ретте есептік және реттік тәртіпте санау 5.1.1.3 санның 1000-ға дейінгі сандардың натурал қатарындағы орнын анықтау 5.1.1.4 XII-ге дейінгі рим нөмірленуін оқу, жазу және қолдану	берілгенге дейін, тең сандар және топтар бойынша 6.1.1.3 санның 10 000-ға дейінгі сандардың натурал қатарындағы орнын анықтау 6.1.1.4 XX-ға дейінгі рим нөмірленуін оқу, жазу және қолдану 6.1.1.5 10 000-ға дейін натурал қатардағы сандардың қасиетін түсіну және пайдалану 6.1.1.6 10 000-ға дейін сандарды оқу, жазу және салыстыру 6.1.1.7 жұп/тақ сандарды айыру; біртаңбалы, екітаңбалы, үштаңбалы, төрттаңбалы сандарды ажырату; сандарды ондықтар мен жүздіктерге дейін дөңгеленту 6.1.1.8 сандарды топтар мен разрядтар кестесіне жазу; санның разрядты және топтық	7.1.1.1 100 000-ға дейінгі сандарды алу, атау және жазу 7.1.1.2 100 000-ға дейін сандарды тура және кері ретте санау: берілген саннан берілгенге дейін, тең сандар және топтар бойынша 7.1.1.3 санның 100 000-ға дейінгі сандардың натурал қатарындағы орнын анықтау 7.1.1.4 XX-ға дейін сандардың римдік нөмірленуін оқу, жазу және пайдалану 7.1.1.5 100 000-ға дейін натурал қатардағы сандардың қасиетін түсіну және пайдалану 7.1.1.6 100 000-ға дейін сандарды оқу, жазу және салыстыру 7.1.1.7 жұп/тақ сандарды айыру; біртаңбалы, екітаңбалы, үштаңбалы, төрттаңбалы және бестанбалы сандарды ажырату; сандарды ондықтар,	берілгенге дейін, тең сандар және топтар бойынша 8.1.1.3 санның 1 000 000-ға дейінгі сандардың натурал қатарындағы орнын анықтау 8.1.1.4 XXV-ке дейін сандардың римдік нөмірленуін оқу, жазу және пайдалану 8.1.1.5 1 000 000-ға дейін натурал қатардағы сандардың қасиетін түсіну және пайдалану 8.1.1.6 1 000 000-ға дейін сандарды оқу, жазу және салыстыру 8.1.1.7 жұп/тақ сандарды айыру; біртаңбалы, екітаңбалы, үштаңбалы, төрттаңбалы, бестанбалы және алтытаңбалы сандарды ажырату; сандарды ондықтар, жүздіктер, мыңдықтар мен онмыңдықтарға дейін дөңгеленту 8.1.1.8 сандарды топтар мен	дейін, тең сандар және топтар бойынша 9.1.1.3 санның 1000 000-ға дейінгі сандардың натурал қатарындағы орнын анықтау 9.1.1.4 XXXV-ке дейін сандардың римдік нөмірленуін оқу, жазу және пайдалану 9.1.1.5 1 000 000-ға дейін натурал қатардағы сандардың қасиетін түсіну және пайдалану 9.1.1.6 1 000 000-ға дейін сандарды оқу, жазу және салыстыру 9.1.1.7 жұп/тақ сандарды айыру; біртаңбалы, екітаңбалы, үштаңбалы, төрттаңбалы, бестанбалы және алтытаңбалы сандарды ажырату; сандарды ондықтар, жүздіктер, мыңдықтар мен онмыңдықтарға дейін дөңгеленту 9.1.1.8 сандарды топтар мен разрядтар	сандар және топтар бойынша 10.1.1.3 санның 1000 000-ға дейінгі сандардың натурал қатарындағы орнын анықтау 10.1.1.4 XXXV-ке дейін сандардың римдік нөмірленуін оқу, жазу және пайдалану 10.1.1.5 1 000 000-ға дейін натурал қатардағы сандардың қасиетін түсіну және пайдалану 10.1.1.6 1 000 000-ға дейін сандарды оқу, жазу және салыстыру 10.1.1.7 жұп/тақ сандарды айыру; біртаңбалы, екітаңбалы, үштаңбалы, төрттаңбалы, бестанбалы және алтытаңбалы сандарды ажырату; сандарды ондықтар, жүздіктер, мыңдықтар мен онмыңдықтарға дейін дөңгеленту 10.1.1.8 сандарды топтар мен разрядтар кестесіне жазу;

1.1
Натурал
сандар.
Бөлшек
тер

5.1.1.5 1000-ға дейін натурал қатардағы сандардың қасиетін түсіну және пайдалану 5.1.1.6 1000-ға дейін дейінгі сандарды оқу және жазу 5.1.1.7 жұп/тақ сандарды айыру; біртаңбалы, екітаңбалы және үштаңбалы сандарды айыру; сандарды ондықтар мен жүздіктерге дейін дөңгеленту 5.1.1.8 сандарды разрядты торға жазу; санның разрядты құрамын анықтау 5.1.1.9 сандарды разрядты сомаға салу, разрядтық құрамын анықтау; 1000-ға дейін дейінгі разрядты қосынды сандар сомасына сандарды құрау 6.1.1.10 тұтас заттың екінші, үшінші, төртінші, бесінші, оныншы, жүзінші және мыңыншы үлестерін алу 6.1.1.11 қарапайым бөлшектердің құрылуын көрсету 6.1.1.12 қарапайым бөлшектер мен аралас сандарды оқу, жазу; бөлшектердің алымы мен бөлімінің мағынасын түсіну бірдей бөлшектерді салыстыру, алымы бірдей бөлшектерді салыстыру, аралас сандарды салыстыру 6.1.1.14 дұрыс және дұрыс	құрамын анықтау 6.1.1.9 сандарды разрядты сомаға салу, разрядтық құрамын анықтау; 10 000-ға дейін дейінгі разрядты қосынды сандар сомасына сандарды құрау 6.1.1.10 тұтас заттың екінші, үшінші, төртінші, бесінші, оныншы, жүзінші және мыңыншы үлестерін алу 6.1.1.11 қарапайым бөлшектердің құрылуын көрсету 6.1.1.12 қарапайым бөлшектер мен аралас сандарды оқу, жазу; бөлшектердің алымы мен бөлімінің мағынасын түсіну бірдей бөлшектерді салыстыру, алымы бірдей бөлшектерді салыстыру, аралас сандарды салыстыру 6.1.1.14 дұрыс және дұрыс	жүздіктер мен мыңдықтарға дейін дөңгеленту 7.1.1.8 сандарды топтар мен разрядтар кестесіне жазу; санның разрядты және топтық құрамын анықтау 7.1.1.9 100 000-ға дейін дейінгі разрядты қосынды сандар сомасына сандарды құрау 7.1.1.10 тұтас заттың екінші, үшінші, төртінші, бесінші, оныншы, жүзінші және мыңыншы үлестерін алу 7.1.1.11 қарапайым және ондық бөлшектердің құрылуын көрсету 7.1.1.12 қарапайым бөлшектер мен аралас сандарды оқу, жазу; бөлшектердің алымы мен бөлімінің мағынасын түсіну бірдей бөлшектерді салыстыру, алымы бірдей бөлшектерді алу 7.1.1.15 бөлшектерді ірірек бөліктерде білдіру, дұрыс емес бөлшекті	разрядтар кестесіне жазу; санның разрядты және топтық құрамын анықтау 8.1.1.9 1000 000-ға дейін дейінгі разрядты қосынды сандар сомасына сандарды құрау 8.1.1.10 тұтас заттың екінші, үшінші, төртінші, бесінші, оныншы, жүзінші және мыңыншы үлестерін алу 8.1.1.11 қарапайым және ондық бөлшектердің құрылуын көрсету 8.1.1.12 қарапайым бөлшектер мен аралас сандарды оқу, жазу; бөлшектердің алымы мен бөлімінің мағынасын түсіну 8.1.1.13 бөлімі бірдей бөлшектерді салыстыру, алымы бірдей бөлшектерді салыстыру, аралас сандарды салыстыру 8.1.1.14 дұрыс және дұрыс емес	кестесіне жазу; санның разрядты және топтық құрамын анықтау 9.1.1.9 1000 000-ға дейін дейінгі разрядты қосынды сандар сомасына сандарды құрау 9.1.1.10 тұтас заттың екінші, үшінші, төртінші, бесінші, оныншы, жүзінші және мыңыншы үлестерін алу 9.1.1.11 қарапайым және ондық бөлшектердің құрылуын көрсету 9.1.1.12 қарапайым бөлшектер мен аралас сандарды оқу, жазу; бөлшектердің алымы мен бөлімінің мағынасын түсіну 9.1.1.13 бөлімі бірдей бөлшектерді салыстыру, алымы бірдей бөлшектерді салыстыру, аралас сандарды салыстыру 9.1.1.14 дұрыс және дұрыс емес бөлшектерді	санның разрядты және топтық құрамын анықтау 10.1.1.9 1000 000-ға дейін дейінгі разрядты қосынды сандар сомасына сандарды құрау 10.1.1.10 тұтас заттың екінші, үшінші, төртінші, бесінші, оныншы, жүзінші және мыңыншы үлестерін алу 10.1.1.11 қарапайым және ондық бөлшектердің құрылуын көрсету 10.1.1.12 қарапайым бөлшектер мен аралас сандарды оқу, жазу; бөлшектердің алымы мен бөлімінің мағынасын түсіну 10.1.1.13 бөлімі бірдей бөлшектерді салыстыру, алымы бірдей бөлшектерді салыстыру, аралас сандарды салыстыру 10.1.1.14 дұрыс және дұрыс емес бөлшектерді атау

қарапайым бөлшектер мен аралас сандарды оқу, жазу; бөлшектердің алымы мен бөлімінің мағынасын түсіну 5.1.1.13 бөлімі бірдей бөлшектерді салыстыру, алымы бірдей бөлшектерді салыстыру 5.1.1.14 дұрыс және дұрыс емес бөлшектер, аралас сандарды ажырату	е м е с бөлшектерді ажырату 6.1.1.15 бөлшектерді ірірек бөліктерде білдіру, дұрыс емес бөлшекті тұтас не аралас санмен алмастыру 6.1.1.16 қарапайым және ондық бөлшек түрінде бөлімі 10, 100, 1000 болатын бөлшектерді алып, жазу; ондық бөлшектерді оқып, салыстыру, ондық бөлшектер мен толық сандарды салыстыру 7.1.1.17 нөмірлік кестеге ондық бөлшектерді жазу 7.1.1.18 бұдан ірі және майда, не бірдей бөліктерде бөлшектерді білдіру 7.1.1.19 ондық бөлшек түрінде алынған заттың ұзындығы, салмағы мен құнын есептеу кезінде қол жеткізген сандарды жазып алу, кері операцияны орындау	тұтас не аралас санмен алмастыру 7.1.1.16 қарапайым және ондық бөлшек түрінде бөлімі 10, 100, 1000 болатын бөлшектерді алып, жазу; ондық бөлшектерді оқып, салыстыру; ондық бөлшектер мен толық сандарды салыстыру 7.1.1.17 нөмірлік кестеге ондық бөлшектерді жазу 7.1.1.18 бұдан ірі және майда, не бірдей бөліктерде бөлшектерді білдіру 7.1.1.19 ондық бөлшек түрінде алынған заттың ұзындығы, салмағы мен құнын есептеу кезінде қол жеткізген сандарды жазып алу, кері операцияны орындау	бөлшектерді а т а у 8.1.1.15 бөлшектерді ірірек бөліктерде білдіру, дұрыс емес бөлшекті тұтас не аралас санмен алмастыру; аралас санды дұрыс емес бөлшекпен алмастыру 8.1.1.16 қарапайым және ондық бөлшек түрінде бөлімі 10, 100, 1000 болатын бөлшектерді алып, жазу; ондық бөлшектерді оқып, салыстыру; ондық бөлшектер мен толық сандарды салыстыру 8.1.1.17 нөмірлік кестеге ондық бөлшектерді жазу 8.1.1.18 бұдан ірі және майда, не бірдей бөліктерде бөлшектерді білдіру 8.1.1.19 ондық бөлшек түрінде алынған заттың ұзындығы, салмағы мен құнын есептеу кезінде қол жеткізген сандарды	а т а у 9.1.1.15 бөлшектерді ірірек бөліктерде білдіру, дұрыс емес бөлшекті тұтас не аралас санмен алмастыру; аралас санды дұрыс емес бөлшекпен алмастыру; бөлшектерді бірдей бөлігіне ә к е л у 9.1.1.16 қарапайым және ондық бөлшек түрінде бөлімі 10, 100, 1000 болатын бөлшектерді алып, жазу; ондық бөлшектерді оқып, салыстыру; ондық бөлшектер мен толық сандарды салыстыру 9.1.1.17 нөмірлік кестеге ондық бөлшектерді жазу 9.1.1.18 бұдан ірі және майда, не бірдей бөліктерде бөлшектерді білдіру 9.1.1.19 ондық бөлшек түрінде алынған заттың ұзындығы, салмағы мен құнын есептеу кезінде қол	10.1.1.15 бөлшектерді ірірек бөліктерде білдіру, дұрыс емес бөлшекті тұтас не аралас санмен алмастыру; аралас санды дұрыс емес бөлшекпен алмастыру; бөлшектерді бірдей бөлігіне әкелу 10.1.1.16 қарапайым және ондық бөлшек түрінде бөлімі 10, 100, 1000 болатын бөлшектерді алып, жазу; ондық бөлшектерді оқып, салыстыру; ондық бөлшектер мен толық сандарды салыстыру 10.1.1.17 нөмірлік кестеге ондық бөлшектерді жазу 10.1.1.18 бұдан ірі және майда, не бірдей бөліктерде бөлшектерді білдіру 10.1.1.19 ондық бөлшек түрінде алынған заттың ұзындығы, салмағы мен құнын есептеу кезінде қол

		жеткізген сандарды жазып алу, к е р і операцияны орындау		жазып алу, кері операцияны орындау	жеткізген сандарды жазып алу, кері операцияны орындау	жеткізген сандарды жазып алу, кері операцияны орындау
		6.1.2.1 қосу мен алудың нәтижелерінің құрамын атау 6.1.2.2 қосу мен азайтуды 10 000-ға дейін қосу мен алудың ауызша (разряд арқылы	7.1.2.1 қосу мен алудың	8.1.2.1 қосу мен алудың нәтижелерінің құрамын атау 8.1.2.2 қосу мен азайтуды 1000 000-ға дейін қосу мен алудың ауызша (разряд арқылы ауысусыз) және жазбаша (разряд арқылы ауысумен) амалдарын қолдану 8.1.2.3 1000 000-ға д е й і н жақшаның ішіндегі мысалдар мен әрекет ету ретін ұстану 8.1.2.4 1000 000-ға дейін сандарды айырымдық салыстыруды орындау 8.1.2.5 қосу мен алудың белгісіз қосылғыш тарын табу; 1000 000-ға дейін сандарды	9.1.2.1 қосу мен алудың нәтижелері нің құрамын а т а у 9.1.2.2 қосу мен азайтуды 1000 000-ға дейін қосу мен алудың ауызша (разряд арқылы ауысусыз) және жазбаша (разряд арқылы ауысумен) амалдарын қолдану 10.1.2.3 1000 000-ға д е й і н жақшаның ішіндегі мысалдар мен әрекет ету ретін ұстану 10.1.2.4 1 000000-ға дейін сандарды айырымдық салыстыруды орындау 10.1.2.5 қосу мен алудың белгісіз қосылғыш тарын табу; 1000 000-ға дейін сандарды қосу мен алуға мысалдарды шешу; қосуды алумен және кері ретпен тексеру 10.1.2.6 қосу мен алу, көбейту мен	10.1.2.1 қосу мен алудың нәтижелері нің құрамын а т а у 10.1.2.2 қосу мен азайтуды 1000 000-ға дейін қосу мен алудың ауызша (разряд арқылы ауысусыз) және жазбаша (разряд арқылы ауысумен) амалдарын қолдану 10.1.2.3 1000 000-ға д е й і н жақшаның ішіндегі мысалдар мен әрекет ету ретін ұстану 10.1.2.4 1 000000-ға дейін сандарды айырымдық салыстыруды орындау 10.1.2.5 қосу мен алудың белгісіз қосылғыш тарын табу; 1000 000-ға дейін сандарды қосу мен алуға мысалдарды шешу; қосуды алумен және кері ретпен тексеру 10.1.2.6 қосу мен алу, көбейту мен

	ауысусыз) және жазбаша (разряд арқылы ауысумен) амалдарын қолдану 6.1.2.3 10 000-ға дейін жақшаның ішіндегі мысалдар мен әрекет ету ретін ұстану 6.1.2.4	нәтижелерінің құрамын атау 7.1.2.2 қосу мен азайтуды 100 000-ға дейін қосу мен алудың ауызша (разряд арқылы ауысусыз) және жазбаша (разряд арқылы ауысумен) амалдарын қолдану 7.1.2.3 100 000-ға дейін жақшаның ішіндегі мысалдармен әрекет ету ретін ұстану 7.1.2.4 100 000-ға дейін сандарды айырымдық салыстыруды орындау 7.1.2.5 қосу мен алудың белгісіз қосылғыш тарын табу; қосуды	қосу мен алуға мысалдарды шешу; қосуды алумен және кері ретпен тексеру 8.1.2.6 қосу мен алу, көбейту мен бөлуде калькуля торды қолдану 8.1.2.7 көбейту мен бөлудің кестелік түрлерін білуді қолдану 8.1.2.8 сандарды бірнеше рет салыстыруды орындау 8.1.2.9 бір таңбалы сан, 1000 000-ға дейінгі ондықтарға көбейту мен бөлудің ауызша және жазбаша есептеу тәсілдерін қолдану; 100 000-ға дейін дөңгелек ондықтарға, бір таңбалы санға жазбаша көбейту мен бөлуді орындау 8.1.2.10 сандардың 10-ға, 100-ге, 1000-ға бөлу сипаттарын білу; 2-ге, 3-ке және 5-ке бөлу сипаттарын білу 8.1.2.11 көбейту және азайтуды	белгісіз қосылғыш тарын табу; 1000 000-ға дейін сандарды қосу мен алуға мысалдарды шешу; қосуды алумен және кері ретпен тексеру 9.1.2.6 қосу мен алу, көбейту мен бөлуде калькуля торды қолдану 9.1.2.7 көбейту мен бөлудің кестелік түрлерін білуді қолдану 9.1.2.8 сандарды бірнеше рет салыстыруды орындау 9.1.2.9 бір таңбалы сан, 1000 000-ға дейінгі ондықтарға көбейту мен бөлудің ауызша және жазбаша есептеу тәсілдерін қолдану; 100 000-ға дейін дөңгелек ондықтарға, бір таңбалы санға жазбаша көбейту мен бөлуді орындау 10.1.2.10 сандардың 10-ға, 100-ге, 1000-ға бөлу сипаттарын білу; 2-ге, 3-ке және 5-ке бөлу сипаттарын білу 10.1.2.11 көбейту және азайтуды тексеруді орындау 10.1.2.12 көбейту және азайтудың белгісіз құралдарын табу;	бөлуде калькуля торды қолдану 10.1.2.7 көбейту мен бөлудің кестелік түрлерін білуді қолдану 10.1.2.8 сандарды бірнеше рет салыстыруды орындау 10.1.2.9 бір таңбалы сан, 1000 000-ға дейінгі ондықтарға көбейту мен бөлудің ауызша және жазбаша есептеу тәсілдерін қолдану; 100 000-ға дейін дөңгелек ондықтарға, бір таңбалы санға жазбаша көбейту мен бөлуді орындау 10.1.2.10 сандардың 10-ға, 100-ге, 1000-ға бөлу сипаттарын білу; 2-ге, 3-ке және 5-ке бөлу сипаттарын білу 10.1.2.11 көбейту және азайтуды тексеруді орындау 10.1.2.12 көбейту және азайтудың белгісіз құралдарын табу;
5.1.2.1	100-ге дейін қосу мен алудың ауызша және жазбаша амалдарын ондықтан кейін ауысумен қолдану 5.1.2.2	дейін сандарды әртүрлі салыстыруды орындау 6.1.2.5 қосу мен алудың белгісіз қосылғыш тарын табу; қосуды алумен және кері ретпен тексеру 6.1.2.6 қосу мен алу, көбейту мен бөлуде калькуля торды қолдану 6.1.2.7 көбейту мен бөлудің кестелік түрлерін білуді қолдану 6.1.2.8 жекелеген дері 10, 100, 1 000 болғанда сандарды бірнеше рет салыстыруды орындау	сандарды бірнеше рет салыстыруды орындау 8.1.2.10 сандардың 10-ға, 100-ге, 1000-ға бөлу сипаттарын білу; 2-ге, 3-ке және 5-ке бөлу сипаттарын білу 8.1.2.11 көбейту және азайтуды	сандарды бірнеше рет салыстыруды орындау 9.1.2.9 бір таңбалы сан, 1000 000-ға дейінгі ондықтарға көбейту мен бөлуді орындау 10.1.2.10 сандардың 10-ға, 100-ге, 1000-ға бөлу сипаттарын білу; 2-ге, 3-ке және 5-ке бөлу сипаттарын білу 10.1.2.11 көбейту және азайтуды тексеруді орындау 10.1.2.12 көбейту және азайтудың белгісіз құралдарын табу;	сандарды бірнеше рет салыстыруды орындау 10.1.2.9 бір таңбалы сан, 1000 000-ға дейінгі ондықтарға көбейту мен бөлудің ауызша және жазбаша есептеу тәсілдерін қолдану; 100 000-ға дейін дөңгелек ондықтарға, бір таңбалы санға жазбаша көбейту мен бөлуді орындау 10.1.2.10 сандардың 10-ға, 100-ге, 1000-ға бөлу сипаттарын білу; 2-ге, 3-ке және 5-ке бөлу сипаттарын білу 10.1.2.11 көбейту және азайтуды тексеруді орындау 10.1.2.12 көбейту және азайтудың белгісіз құралдарын табу;

1.2
Сандар
мен
әрекет
ету

тексеруді орындау 5.1.2.6 қосу мен алу, көбейту мен бөлуде калькуляторды қолдану 5.1.2.7 көбейту және бөлудің кестелі мысалдарын қолдану; кестеден тыс көбейту мен бөлуді орындау: 30х3, 60:3; 12х3, 36:3 5.1.2.8 сандарды бірнеше рет салыстыруды орындау 5.1.2.9 100-ға дейінгі дөңгеленген ондықтар, жүздіктер, толық екітаңбалы және үштаңбалы сандарды біртаңбалы санға көбейту мен бөлуді орындау 5.1.2.10 1 мен 0-ден көбейту және азайту; 10, 100 сандарымен көбейту және азайтуды орындау 5.1.2.11 көбейту және азайтуды тексеруді орындау 5.1.2.12 көбейту және азайтудың белгісіз құралдарын табу 5.1.2.13 жақшасы бар және жақшасы жоқ 1 және 2	6.1.2.9 бір таңбалы сан, 10 000-ға дейінгі ондықтарға көбейту мен бөлудің ауызша және жазбаша есептеу тәсілдерін қолдану; 10-ға, 100-ге және 1000-ға көбейту мен бөлуді, сонымен бірге қалдықпен бөлуді орындау 6.1.2.10 сандардың 10 -ға, 100-ге, 1000-ға бөлу сипаттарын білу; 2-ге, 3-ке және 5-ке бөлу сипаттарын білу 6.1.2.11 көбейту және азайтуды тексеруді орындау 6.1.2.12 көбейту және азайтудың белгісіз құралдарын табу 6.1.2.13 10 000-ға дейін жақшасы бар және жақшасы жоқ 1 және 2 жақшасы жоқ бөлшектерді бөлуді орындау; аралас сандарды қосу мен алу; бірден және толық саннан бөлшекті алу 10.1.2.16 санның бір не бірнеше бөлігін табу; санды оның бір бөлігі бойынша табу 10.1.2.17 бірдей бөлікте көрсетілген ондық бөлшектерді қосу мен алуды орындау; бөлшекті алдын ала қысқартуды орындау 10.1.2.18 қарапайым бөлшектер мен қосу мен алу, көбейту	көбейту мен бөлудің ауызша және жазбаша есептеу тәсілдерін қолдану; 100 000-ға дейін дөңгелек ондықтарға, бір таңбалы санға жазбаша көбейту мен бөлуді орындау 7.1.2.10 100 00-ға дейін екі таңбалы санға көбейтуді орындау; сандардың 10-ға, 100-ге, 1000-ға бөлу сипаттарын білу 7.1.2.11 көбейту және азайтуды тексеруді орындау 7.1.2.12 көбейту және азайтудың белгісіз құралдарын табу; мысалдарды шешу 7.1.2.13 100 000-ға дейін жақшасы бар және жақшасы жоқ 1 және 2 сатыдағы мысалдарда әрекеттер тәртібін ұстану 7.1.2.14 100 000-ға дейін көбейту мен бөлуде бірлік пен нөлдің қасиетін түсіну 7.1.2.15 бірдей алымы бар бөлшектерді көбейту мен бөлуді орындау; аралас сандарды қосу мен алу; бірден және толық саннан бөлшекті алу 8.1.2.16 санның бір не бірнеше бөлігін табу; санды оның бір бөлігі бойынша табу 8.1.2.17 бірдей бөлікте көрсетілген ондық бөлшектерді қосу мен алуды орындау; бөлшекті	тексеруді орындау 8.1.2.12 көбейту және азайтудың белгісіз құралдарын табу; мысалдарды шешу 8.1.2.13 1000 000-ға дейін жақшасы бар және жақшасы жоқ 1 және 2 сатыдағы мысалдарда әрекеттер тәртібін ұстану 8.1.2.14 1000 000-ға дейін көбейту мен бөлуде бірлік пен нөлдің қасиетін түсіну 8.1.2.15 бірдей алымы бар бөлшектерді көбейту мен бөлуді орындау; аралас сандарды қосу мен алу; бірден және толық саннан бөлшекті алу 8.1.2.16 санның бір не бірнеше бөлігін табу; санды оның бір бөлігі бойынша табу 8.1.2.17 бірдей бөлікте көрсетілген ондық бөлшектерді қосу мен алуды орындау; бөлшекті	сипаттарын білу 9.1.2.11 көбейту және азайтуды тексеруді орындау 9.1.2.12 көбейту және азайтудың белгісіз құралдарын табу; мысалдарды шешу 9.1.2.13 1000 000-ға дейін жақшасы бар және жақшасы жоқ 1 және 2 сатыдағы мысалдарда әрекеттер тәртібін ұстану 9.1.2.14 1000 000-ға дейін көбейту мен бөлуде бірлік пен нөлдің қасиетін түсіну 10.1.2.15 бірдей алымы бар бөлшектерді көбейту мен бөлуді орындау; аралас сандарды қосу мен алу; бірден және толық саннан бөлшекті алу 10.1.2.16 санның бір не бірнеше бөлігін табу; санды оның бір бөлігі бойынша табу 10.1.2.17 бірдей бөлікте көрсетілген ондық бөлшектерді қосу мен алуды орындау; бөлшекті алдын ала қысқартуды орындау 10.1.2.18 қарапайым бөлшектер мен қосу мен алу, көбейту

сатыдағы мысалдарда әрекеттер тәртібін ұстану	6.1.2.14 10 000-ға дейін көбейту мен бөлуде бірлік пен нөлдің қасиетін түсіну 6.1.2.15 бірдей алымы бар бөлшектерді көбейту мен бөлуді орындау; аралас сандарды қосу мен алу; бірден және толық саннан бөлшекті алу 6.1.2.16 санның бір не бірнеше бөлігін табу 6.1.2.17 бірдей бөлікте көрсетілген ондық бөлшектерді қосу мен алуды орындау	а л у 7.1.2.16 санның бір не бірнеше бөлігін табу 7.1.2.17 ондық бөлшектерді қосу мен алуды орындау 7.1.2.18 ондық бөлшектерді бір таңбалы санға көбейту мен бөлуді орындау 7.1.2.19 саннан ондық бөлшекті табу 7.1.2.22 ондық бөлшектерді қосу мен азайтуды орындау;	алдын ала қысқартуды орындау 8.1.2.18 1- және 2-сатыдағы әрекеттер бар қарапайым бөлшектер бар мысалдардың әрекеттену тәртібін анықтау 8.1.2.19 арифметикалық әрекеттердің нәтижелерін тексеруді кері әрекетпен орындау; қарапайым бөлшектер мен арифметикалық амалдардың белгісіз бөліктерін табу 8.1.1.20 ондық бөлшектерді қосу мен алуды орындау 8.1.2.21 бір таңбалы сан, 10 -ға, 100-ге, 1 000-ға, ондықтарға көбейту мен бөлуді орындау 8.1.2.22 саннан ондық бөлшектерді табу; санды оның ондық бөлшегі бойынша табу 8.1.2.23 заттың ұзындығы мен салмағын өлшегенде алған ондық бөлшектер түрінде берілген	ондық бөлшектерді қосу мен алуды орындау; бөлшекті алдын ала қысқартуды орындау 9.1.2.18 қарапайым бөлшектер мен қосу мен алу, көбейту мен бөлу әрекеттерінің белгісіз бірліктерін табу 9.1.2.19 1- және 2-сатыдағы әрекеттер бар қарапайым бөлшектер бар мысалдардың әрекеттену тәртібін анықтау 9.1.2.20 арифметикалық нәтижелерін тексеруді кері әрекетпен орындау; қарапайым бөлшектер бар мысалдардың әрекеттену тәртібін анықтау 9.1.2.20 арифметикалық әрекеттердің нәтижелерін тексеруді кері әрекетпен орындау; қарапайым бөлшектер мен арифметикалық амалдардың белгісіз бөліктерін табу 9.1.2.21 саннан ондық бөлшекті табу; санды ондық бөлшегі бойынша табу 10.1.2.22 саннан 1%, 10%, 20%, 25% 50% 75% табу; санды пайыздары бойынша табу 10.1.2.23 саннан ондық бөлшекті табу; санды ондық бөлшегі бойынша табу 10.1.2.24 жақшасы бар ондық бөлшектер мен әрекеттер тәртібін

				сандарды қосу мен алу, көбейту мен бөлуді орындау		анықтау 10.1.2.25 саннан 1%, 10%, 20%, 25% 50% 75% табу; санды пайыздары бойынша табу 10.1.2.26 қарапайым және ондық бөлшектермен әрекететр жасау
	5.1.3.1 шамаларды айыру: құны, ұзындығы, салмағы, уақыты, оларды өлшеудің құралдарын таңдау 5.1.3.2 бір атаулы шамалардың мәнін салыстыру 5.1.3.3 шамалардың арақатынасын орнату: 1 тн.= 100 тн. 1 см = 10 мм, 1 дм = 10 см, 1 м = 10 дм, 1м = 100 см 1 жыл = 12 ай, 1апта.= 7 тәу, 1 ай = 28, 29, 30, 31 тәу,	6.1.3.1 шамаларды айыру: құны, ұзындығы, салмағы, уақыты, оларды өлшеудің құралдарын таңдау 6.1.3.2 бір атаулы шамалардың мәнін салыстыру 6.1.3.3 шамалардың арақатынасын орнату: 1 тн.= 100 тн. 1 см = 10 мм, 1 дм = 10 см, 1 м = 10 дм, 1м = 100 см 1 жыл = 12 ай , 1апта.= 7 тәу , 1 ай = 28, 29, 30, 31 тәу, 1 тәу.= 24 сағ, 1 сағ =60 мин, жарты сағат –	7.1.3.1 шамаларды өлшеуде және заттарды есептеуде алынған сандарды айыру 7.1.3.2 бір атаулы шамалардың мәнін салыстыру 7.1.3.3 шамалардың арақатынасын орнату: 1 тн.= 100 тн. 1 см = 10 мм, 1 дм = 10 см, 1 м = 10 дм, 1м = 100 см 1 жыл = 12 ай, 1апта.= 7 тәу, 1 ай = 28, 29, 30, 31 тәу, 1 тәу.= 24 сағ, 1 сағ =60 мин, жарты сағат – 30 мин, 1 мин =60 с. 1 ц = 100 кг	8.1.3.1 шамаларды өлшеуде және заттарды есептеуде алынған сандарды айыру 8.1.3.2 бір атаулы шамалардың мәнін салыстыру 8.1.3.3 шамалардың арақатынасын орнату: 1 тн.= 100 тн. 1 см = 10 мм, 1 дм = 10 см, 1 м = 10 дм, 1м = 100 см 1 жыл = 12 ай, 1апта.= 7 тәу, 1 ай = 28, 29, 30, 31 тәу, 1 тәу.= 24 сағ,	9.1.3.1 шамаларды өлшеуде және заттарды есептеуде алынған сандарды айыру 9.1.3.2 бір атаулы шамалардың мәнін салыстыру 9.1.3.3 шамалардың арақатынасын орнату: 1 тн.= 100 тн. 1 см = 10 мм, 1 дм = 10 см, 1 м = 10 дм, 1м = 100 см 1 жыл = 12 ай, 1апта.= 7 тәу, 1 ай = 28, 29, 30, 31 тәу, 1 тәу.= 24 сағ, 1 сағ =60 мин, жарты сағат – 30 мин, 1 мин =60 с. 1 ц = 100 кг 1 жыл = 365 ; толық жыл = 366 күн; 1 т = 10 ц 1 ц = 100 кг 1 кг = 1000 г 1 т = 1000 кг 9.1.3.4	10.1.3.1 шамаларды өлшеуде және заттарды есептеуде алынған сандарды айыру 10.1.3.2 бір атаулы шамалардың мәнін салыстыру 10.1.3.3 шамалардың арақатынасын орнату: 1 тн.= 100 тн. 1 см = 10 мм, 1 дм = 10 см, 1 м = 10 дм, 1м = 100 см 1 жыл = 12 ай, 1апта.= 7 тәу, 1 ай = 28, 29, 30, 31 тәу, 1 тәу.= 24 сағ, 1 сағ =60 мин, жарты сағат – 30 мин, 1 мин =60 с. 1 ц = 100 кг 1 жыл = 365 ; толық жыл = 366 күн; 1 т = 10 ц 1 ц = 100 кг 1 кг = 1000 г 1 т = 1000 кг 10.1.3.4

1.3 Шамалар және олардың өлшем бірліктері	1 тәу.= 24 сағ, 1 сағ =60 мин, жарты сағат – 30 мин, 1 мин =60 с. 1 ц = 100 кг 5.1.3.4 тиындарды тану: 50 тг, 100 тг 5.1.3.5 50 тг, 100 тг тиындарды айырбастау және ауыстыруды орындау 5.1.3.6 сатып алу үшін есептесуге тиындарды пайдалану 5.1.3.7 көлемдерді өлшеген кезде алған сандарды жаңартуды орындау 5.1.3.8 1 минут дәлдікпен сағат бойынша уақытты анықтау ; күні бойынша апта күнін анықтау үшін табель-күнтізбені пайдалану 5.1.3.9 күн, ұзындық, салмақ, уақыттың бір, екі бірліктерін өлшеуде алынған сандарды жазбаша және ауызша қосу мен азайтуды орындау	30 мин, 1 мин =60 с. 1 ц = 100 кг 1 жыл = 365 ; толық жыл = 366 күн; 1 т = 10 ц 1 ц = 100 кг 1 кг = 1000 г 1 т = 1000 кг 6.1.3.4 акшаны тану: 200 тг., 500 тг ., 1 000 тг. 6.1.3.5 200 тг, 500 тг, 1000 тг 6.1.3.6 тиындарды айырбастау және ауыстыруды орындау 6.1.3.7 сатып алу үшін есептесуге пайдалану 200тг, 500 тг, 1000 тг акшаларын пайдалану 6.1.3.7 көлемдерді өлшеген кезде алған сандарды жаңартуды орындау 6.1.3.8 күн, ұзындық, салмақ, уақыттың бір, екі бірліктерін өлшеуде алынған сандарды қайта құруды орындау (санның аса ұсақ шамадағы көрінісі, санның аса ірі	1 жыл = 365 ; толық жыл = 366 күн; 1 т = 10 ц 1 ц = 100 кг 1 кг = 1000 г 1 т = 1000 кг 7.1.3.4 акшаларды тану: 200 тг., 500 тг., 1 000 тг., 2 000 тг, 5 000 тг, 10 000 тг 7.1.3.5 200 тг, 500 тг, 1000 тг, 2000 тг, 5000 тг, 10 000 тг тиындарды айырбастау және ауыстыруды орындау 7.1.3.6 сатып алу үшін есептесуге акшаларды пайдалану 7.1.3.7 көлемдерді өлшеген кезде алған сандарды жаңартуды орындау 7.1.3.8 күн, ұзындық, салмақ, уақыттың бір, екі бірліктерін өлшеуде алынған сандарды қайта құруды орындау (санның аса ұсақ шамадағы көрінісі , санның аса ірі шамадағы көрінісі) күн, ұзындық, салмақ, уақытты өлшеуде алынған сандарды жазбаша мен азайтуды орындау	1 сағ =60 мин, жарты сағат – 30 мин, 1 мин =60 с. 1 ц = 100 кг 1 жыл = 365 ; толық жыл = 366 күн; 1 т = 10 ц 1 ц = 100 кг 1 кг = 1000 г 1 т = 1000 кг 8.1.3.4 акшаларды тану: 200 тг., 500 тг., 2 000 тг, 5 000 тг, 10 000 тг, 20 000 тг 8.1.3.5 200 тг, 500 тг, 1000 тг, 2000 тг, 5000 тг, 10000 және 20 000 тг 8.1.3.6 сатып алу үшін есептесуге акшаларды пайдалану 8.1.3.7 көлемдерді өлшеген кезде алған сандарды жаңартуды орындау; әртүрлі мемлекеттердің валютасын айыра білу: доллар, еуро; валютаны айырбастау курсанда бағдарлану 9.1.3.8 күн, ұзындық, салмақ, уақыттың бір, екі бірліктерін өлшеуде алынған сандарды қайта құруды орындау (санның аса ұсақ шамадағы көрінісі, санның аса ірі шамадағы көрінісі) күн, ұзындық, салмақ,	акшаларды тану: 200 тг., 500 тг., 2 000 тг, 5 000 тг, 10 000 тг, 20 000 тг 9.1.3.5 200 тг, 500 тг, 1000 тг, 2000 тг , 5000 тг, 10000 және 20 000 тг тиындарды айырбастау және ауыстыруды орындау 9.1.3.6 сатып алу үшін есептесуге акшаларды пайдалану 9.1.3.7 көлемдерді өлшеген кезде алған сандарды жаңартуды орындау; әртүрлі мемлекеттердің валютасын айыра білу: доллар, еуро; валютаны айырбастау курсанда бағдарлану 10.1.3.8 күн, ұзындық, салмақ, уақыттың бір, екі бірліктерін өлшеуде алынған сандарды қайта құруды орындау (санның аса ұсақ шамадағы көрінісі, санның аса ірі шамадағы көрінісі) күн, ұзындық, салмақ,	акшаларды тану: 200 тг., 500 тг., 2 000 тг, 5 000 тг, 10 000 тг, 20 000 тг 10.1.3.5 200 тг, 500 тг, 1000 тг, 2000 тг , 5000 тг, 10000 және 20 000 тг тиындарды айырбастау және ауыстыруды орындау 10.1.3.6 сатып алу үшін есептесуге акшаларды пайдалану 10.1.3.7 көлемдерді өлшеген кезде алған сандарды жаңартуды орындау; әртүрлі мемлекеттердің валютасын айыра білу: доллар, еуро; валютаны айырбастау курсанда бағдарлану 10.1.3.8 күн, ұзындық, салмақ, уақыттың бір, екі бірліктерін өлшеуде алынған сандарды қайта құруды орындау (санның аса ұсақ шамадағы көрінісі, санның аса ірі шамадағы көрінісі) күн, ұзындық, салмақ,

		шамадағы көрінісі)			уақытты өлшеуде алынған сандарды жазбаша және ауызша қосу мен азайтуды орындау	уақытты өлшеуде алынған сандарды жазбаша және ауызша қосу мен азайтуды орындау

2) "Көрнекі геометрия элементтері" тарауы:

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	5.2.1.1 түзу, кесінді, сынық, бұрыш, шеңбер, дөңгелек (ортасы, радиус), доғаны сызбада тану және атау 5.2.1.2 бұрыштың түрлері мен элементтерін тану және атау: ұшы,	6.2.1.1 кесінділердің ұзындығын қосу мен алуды орындау 6.2.1.2 шеңбер мен дөңгелек, орталығы, радиусы, диаметрі, доға мен хорданы айыру және атау 6.2.1.3 кеңістікте кесінділер мен тура сызықтардың орналасуын анықтап, атау: горизонталды, вертикалды және көлбеу 6.2.1.4 заттардың горизонталды және вертикалды деңгейі мен тіктеуішті қолдану 6.2.1.5 сызбада сынық сызықты тану және атау; үшбұрыш, квадрат пен тікбұрыштың шекарасын	7.2.1.1 бұрыштардың түрлерін айыру; тік бұрыш, доғал бұрыш, сүйір бұрыш, толық бұрыштың өлшемдерін атау 7.2.1.2 бұрыштың шамасын өлшеу амалы (градус) және оны өлшеуге арналған	8.2.1.1 сызбадағы сызықтар, бұрыштар және көпбұрыштарды тану және атау 8.2.1.2 ауданның бірліктерін атау: квадратты сантиметр, квадратты дециметр, квадратты метр, квадратты миллиметр; ауданды белгілеу үшін жазбаның түрлерін пайдалану	9.2.1.1 сызбада сызықтар, бұрыштар, көпбұрыштарды тану және атау; параллельді және перпендикулярлы түзулерді ажыратып, атау 9.2.1.2 бұрыштардың түрлерін атау: тура, доғал, үшкір; бұрыштың шамасын өлшеу амалы (градус) және оны өлшеуге арналған құралды (транспортир) таңдау; жанама бұрыштардың және үшбұрыштардың бұрыштары сомасын атау 9.2.1.3 шеңбер мен дөңгелекті айыру және атау; орта, радиус, диаметр, хорда, доғаны тану мен атау; дөңгелектің	10.2.1.1 сызықтардың бұрыштарды атау; перпендикулярды түзуле ажырату 10.2.1.2 дөңгелектің түрлерін атау; доғал, үшкір; бұрыштың шамасын өлшеу амалы (градус) және оны өлшеуге арналған құралды (транспортир) таңдау; жанама бұрыштардың және үшбұрыштардың бұрыштары сомасын атау 10.2.1.3 шеңбер мен дөңгелекті айыру және атау; орта, радиус, диаметр, хорда, доғаны тану мен атау; дөңгелектің

2.1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	кабырғалары 5.2.1.3 фигураларды ажыратып, атау : квадрат, тікбұрыш, жанама жақтар, диагональдар 5.2.1.4 жақтарының түрлері мен бұрыштары бойынша үшбұрыштарды жіктеу 5.2.1.5 геометриялық денелерді тану: куб, шаршы, олардың элементтері: төбесі, ұшы, жақтары 5.2.1.6 сызба мен жазықтықта орналасқан геометриялық фигураларды тану: өзара қиылысады, сыртта орналасқан, жатады; сызбада пішіндердің қиылысу нүктесін табу	сынық тұйық сызық ретінде түсіну 6.2.1.6 үшбұрыш, квадрат, тікбұрыш тың периметріне анықтама беру ; периметр дің формуласын шығара білу: $P = a+b+c$; $P = 4a$; $P = 2a+2b$ 6.2.1.7 симметрияның өсі мен ортасын тауып , атау; симметриялы фигуралар және өске не симметрия ортасына қатысты симметриялы орналасқан фигуралар, 6.2.1.8 бейнеленіп отырған объектінің өлшеміне қатысты өлшемінің қатысы ретінде бейненің масштабын түсіну (1:2, 1:5 , 1:10, 1:100) 6.2.1.9 түзу сызықтар дың жазықтық та өзара орналасуын анықтау: өзара қиылысады (онымен қоса перпендикуляр) , қиыспайды (	кұралды (транспортир) т а ң д а у 7.2.1.3 бұрыштардың түрлерін тану және анықтау; жанама бұрышты табу; жанама бұрыштардың және үшбұрыштар дың сомасын атау 7.2.1.4 квадрат, тікбұрыш, ромб, параллелограммалардың периметріне анықтама беру; периметрдің формуласын қолдану 7.2.1.5 бұрыштардың түрлерін айырып, атау: тура, доғал, сүйір, толық 7.2.1.6 бұрыштың (градус) шамасын өлшеу амалы және оны өлшеуге арналған кұралды (транспортир) т а ң д а у 7.2.1.7 шеңбер мен дөңгелекті айыру және атау; орта, радиус, диаметр, хорда, доғаны тану мен атау 7.2.1.8 төртбұрыш тарды тану және айыру: квадрат, тік төртбұрыш, ромб, параллелограмм	: S, кв. см; см ² , кв. дм; дм ² , кв. м; м ² , кв. км; км ² , кв. мм; мм ² ; квадрат пен тікбұрыштың ауданын формуласын шығарудың практикалық шешімі 8.2.1.3 квадрат пен тікбұрыштың ауданын өлшеп, санау; квадрат пен тікбұрыштың ауданын палетканың көмегімен өлшеп, санау; 8.2.1.4 геометрия лық денелерді танып, атау: цилиндр, конус, пирамида, шар, куб, параллелепипед 8.2.1.5 куб пен ипараллелепипедтің элементтерін көрсетіп, атау: төбесі, кабырғалары мен қырлары (алдыңғы, артқы, оң, сол, жоғарғы, төменгі негіздері) 8.2.1.6 куб пен параллелепипедті тану және ашу 8.2.1.7 куб пен параллелепипедтің ауданы мен қырлары және толық жазықтығын санау	бөліктерін айырып, атау: сектор мен сегмент 9.2.1.4 $C = 2\pi R$ формуласы ның көмегімен шеңбердің ұзындығын анықтау 9.2.1.5 периметрді с а н а у формуласынқолдану : $P = 4a$; $P = 2a+2b$ 9.2.1.6 аудан бірліктерін айырып, атау: квадратты сантиметр, квадратты дециметр , квадратты метр, квадратты миллиметр 9.2.1.7 геометриялық денелерді танып, атау: цилиндр, конус, пирамида, шар, куб, параллелепипед; геометрия лық денелердің бірліктерін танып, атау: қырлары, мен кабырғалары, төбелері мен олардың қасиеттері 9.2.1.8 квадрат, тік төртбұрыш, куб пен параллелепипедтің ауданы мен толық және қырлы кеңістігін санау 9.2.1.9 көлем бірліктерін ажыратып, санау: куб. мм, мм ³ , куб. см, см ³ , куб. дм, дм ³ , куб м, м ³ , куб. км, км ³ 9.2.1.10 куб пен тікбұрышты параллелепипедтің	тың с а н а у 10.2.1 куб тікбұры параллеле ауданы

		оның ішінде параллель) 6.2.1.10 перпендикуляр және параллель сызықтарды белгілеу белгілерін танып, қолдану			көлемін өлшеп, санау	
2.2 Геометриялық фигураларды бейнелеу және құру	5.2.2.1 берілген ұзындықтың кесіндісін құруды орындау; кесінді ұзындығын өлшеу 5.2.2.2 кесінділердің берілген ұзындықтары бойынша сынық сызықты құруды орындау 5.2.2.3 сызбалы үшбұрыштың көмегімен әртүрлі бұрыштарды құруды орындау 5.2.2.4 берілген жақтардың ұзындығы бойынша сызбалы үшбұрыштың көмегімен квадрат пен тікбұрышты құруды орындау 5.2.2.5 циркульдің көмегімен берілген диаметр,	6.2.2.1 параллель түзулер арасындағы арақашықты өлшеу 6.2.2.2 сызғыш пен сызбалы үшбұрыштың көмегі арқылы, перпендикулярлы, параллельді түзулерді құруды орындау 6.2.2.3 берілген радиус пен диаметр бойынша циркульдің көмегімен шеңберді құруды орындау 6.2.2.4 ұзындықты сынық	7.2.2.1 транспортирдің көмегімен бұрыштарды өлшеу және құру 7.2.2.2 циркульдің көмегімен берілген радиус, диаметр бойынша шеңбердің құруды орындау 7.2.2.3 симметрия ортасы және өске қатысты симметриялық мәліметтерді кесінді, шеңбер және нүктені құруды орындау 7.2.2.4 циркульдің көмегімен берілген диаметр, радиус бойынша шеңбердің құруды орындау 7.2.2.5 бүйірлердің берілген ұзындығы және бұрыштың градустың шамасы бойынша үшбұрышты құруды орындау	8.2.2.1 симметрия ортасы және өске қатысты симметриялық мәліметтерді кесінді, үшбұрыш, квадрат, шеңберді, нүктені құруды орындау 8.2.2.2 куб және параллелепипед модельдерін дайындау	9.2.2.1 берілген ұзындықтағы кесіндіні құруды орындау 9.2.2.2 сызғыш пен сызбалы үшбұрыштың көмегі арқылы, перпендикулярлы, параллельді түзулерді құруды орындау 9.2.2.3 транспортирдің көмегімен бұрышты құру мен өлшеуді орындау 9.2.2.4 куб және параллелепипед модельдерін дайындау 9.2.2.5 берілген радиус пен диаметр бойынша циркульдің көмегімен шеңберді құруды орындау	10.2.2 берілген ұзындықтағы кесіндіні құруды орындау 10.2.2 сызғыш пен сызбалы үшбұрыштың көмегі арқылы, перпендикулярлы, параллельді түзулерді құруды орындау 10.2.2 транспортірдің көмегімен бұрышты құру мен өлшеуді орындау 10.2.2.4 параллелепипед модельдерін дайындау 10.2.2.5 радиус диаметрінің көмегі

радиус бойынша шеңбердің құруды орындау 5.2.2.6 циркуль және сызғыштың көмегімен бүйірлердің берілген ұзындығымен үшбұрыштарды құруды орындау	сызықпен өлшеу				шеңбер орындау

3) "Математикалық модельдеу":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	5.3.1.1 қосынды мен қалдықты табуға, санның бірнеше бірлікке арттыруға және азайтуға, белгісіз қосылғыштарды азайтқыштар, азайғыштарды табуға арналған жай мәтіндік есептерді шешу; сандарды әртүрлі қырынан салыстыру 5.3.1.2 көбейтіндіні табу, теңдей бөліктерге бөлу, мазмұны бойынша бөлу, санды бірнеше есе арттыру және азайтуға	6.3.1.1 оқыған түрлердің қарапайым мәтіндік есептерін шешу 6.3.1.2 санның бір немесе бірнеше бөлігін табуға мәтіндік есептерді шешу; шамалардың арақатынасына арналған есептер: жылдамдығы, жолы, уақыты, бағасы, саны, құны;	7.3.1.1 оқыған түрлердің қарапайым мәтіндік есептерін шешу 7.3.1.2 санды бірнеше бірлікке арттыруға (азайту) және санды бірнеше рет арттыруға (азайту) арналған есептерді салыстыру; сандарды әртүрлі және бірнеше есе салыстыруға есептерді салыстыруды орындау 7.3.1.3 қарама-қарсы түзу сызықты, бір бағытта не қарама-қарсы бағыттағы қозғалысқа	8.3.1.1 оқыған түрлердің қарапайым мәтіндік есептерін шешу 8.3.1.2 көбейтіндіні табуға, теңдей бөліктерге бөлуге, мазмұны бойынша бөлуге, санды бірнеше есе арттыруға және азайтуға, сандарды бірнеше рет салыстыруға арналған жай мәтіндік есептерді шешу 8.3.1.3 санды бірнеше бірлікке арттыруға (азайту) және санды бірнеше рет арттыруға (азайту) арналған	9.3.1.1 оқыған түрлердің қарапайым мәтіндік есептерін шешу 9.3.1.2 санның пайызын табуға арналған қарапайым және құрамдас мәтіндік арифметикалық есептерді шешу 9.3.1.3 қарама-қарсы түзу сызықты қозғалысқа арналған мәтіндік есептерді шешу 9.3.1.4 саннан	10.3.1.1 оқыған түрлердің қарапайым мәтіндік есептерін шешу 10.3.1.2 санның пайызын табуға арналған қарапайым және құрамдас мәтіндік арифметикалық есептерді шешу; тікбұрыш (квадрат) ауданын табу 10.3.1.3 қарама-қарсы түзу сызықты қозғалысқа арналған мәтіндік

3.1 Есептер	арналған жай мәтіндік есептерді шешу; сандарды әртүрлі қырынан салыстыру; өлшемдерді салыстыру: бағасы, саны, құны; жолы, арақашықтығы; санның бөлігін табу 5.3.1.3 2 әрекетті орындауды талап ететін құрамдас мәтіндік арифметикалық амалды шешу 5.3.1.4 шартты белгілерді қолданумен бірге есептің мазмұнын қысқаша жазуды орындау 5.3.1.5 жауабы бар қарапайым есеп, түсініктемесі не әр әрекетке қоятын сұрағы бар есепті шешуді жазып алуды орындау 5.3.1.6 есепті шешуді жазып алуда атауларды белгілеу	қарама-қарсы біркелкі тура әрекеттер 6.3.1.3 2-3 әрекеттің орындалуын талап ететін, құрамдас мәтіндік, арифметикалық есептерді шешу 6.3.1.4 шартты белгілерді қолданып, есептің мазмұнын қысқаша жазба түрінде орындау 6.3.1.5 жауабы бар жай есепті шешудің жазбасын, құрамдас есепті – түсініктемесімен немесе толық жауабымен және әрбір әрекетке берілген сұрақпен орындау 6.3.1.6 есептің шешуінің жазбасында сандардың атауын жазу	арналған қарапайым мәтіндік есептерді шешу 7.3.1.4 санның бір және бірнеше үлестері, орташа арифметикалық норманы табуға арналған жай мәтіндік есептерді шешу 7.3.1.5 2-3 әрекеттің орындалуын талап ететін, құрамдас мәтіндік, арифметикалық есептерді шешу 7.3.1.6 шартты белгілерді қолданып, есептің мазмұнын қысқаша жазба түрінде орындау 7.3.1.7 жауабы бар жай есепті шешудің жазбасын, құрамдас есепті – түсініктемесімен немесе толық жауабымен және әрбір әрекетке берілген сұрақпен орындау 7.3.1.8 есептің шешуінің жазбасында сандардың атауын жазу	есептерді салыстыру 8.3.1.4 сандарды айырымдық және еселеп салыстыруға арналған есептерді салыстыру 8.3.1.5 шамалардың арақатынасына арналған жай мәтіндік арифметикалық есептерді шешу: бағасы, саны, құны, жолы, уақыты, арақашықтығы 8.3.1.6 қарама-қарсы түзу сызықты қозғалысқа, бір бағыттағы және қарама-қарсы бағыттағы қозғалысқа арналған жай мәтіндік есептерді шешу 8.3.1.7 санның бір және бірнеше үлестерін, орташа арифметикалық норманы табуға арналған жай мәтіндік есептерді шешу 8.3.1.8 есептің шешуінің жазбасында сандардың атауын жазу	бөлшек пен пайызды табуға арналған жай және құрамдас мәтіндік арифметикалық есептерді шешу 9.3.1.5 2-4 әрекеттің орындалуын талап ететін, құрамдас мәтіндік, арифметикалық есептерді шешу 9.3.1.6 шартты белгілерді қолданып, есептің мазмұнын қысқаша жазба түрінде орындау 9.3.1.7 жауабы бар жай есепті шешудің жазбасын, құрамдас есепті – түсініктемесімен немесе толық жауабымен және әрбір әрекетке берілген сұрақпен орындау 9.3.1.8 есептің шешуінің жазбасында сандардың атауын жазу	есептерді шешу 10.3.1.4 қарама-қарсы түзу сызықты қозғалысқа арналған мәтіндік есептерді шешу 10.3.1.5 2-4 әрекеттің орындалуын талап ететін, құрамдас мәтіндік, арифметикалық есептерді шешу 10.3.1.6 шартты белгілерді қолданып, есептің мазмұнын қысқаша жазба түрінде орындау 10.3.1.7 жауабы бар жай есепті шешудің жазбасын, құрамдас есепті – түсініктемесімен немесе толық жауабымен және әрбір әрекетке берілген сұрақпен орындау 10.3.1.8 есептің шешуінің жазбасында сандардың атауын жазу
		6.3.2.1 келесі белгілерді пайдалану: "+",				

3 . 2 Математика тілі	5.3.2.1 келесі белгілерді пайдалану: "+", "-", "x", ":", "="	"-", "x", ":", "="	6.3.2.2 сызбада геометриялық фигураларды белгілеу үшін л а т ы н алфавитінің кейбір әріптерін пайдалану; радиус пен диаметрді латын алфавитінің әріптерімен белгілеу: R, D; периметрді белгілеу: P	7.3.2.1 келесі белгілерді пайдалану: "+", "-", "x", ":", "="	8.3.2.1 келесі белгілерді пайдалану: "+", "-", "x", ":", "="	9.3.2.1 келесі белгілерді пайдалану: "+", "-", "x", ":", "="	10.3.2.1 келесі белгілерді пайдалану: "+", "-", "x", ":", "="
	5.3.2.2 сызбада геометриялық фигураларды белгілеу үшін л а т ы н алфавитінің кейбір әріптерін пайдалану	7.3.2.2 бұрыштың градустық өлшемін белгілеу үшін "0" белгісін қолдану	8.3.2.2 геометриялық пішіннің ауданын белгілеу: S	9.3.2 геометриялық дененің көлемін белгілеуді пайдалану: V; пайызды белгілеу үшін % белгісін қолдану	10.3.2.2 геометриялық дененің көлемін белгілеуді пайдалану: V; пайызды белгілеу үшін % белгісін қолдану		

50. Осы Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптардағы "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

51. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 5-10
сыныптардағы "Математика"
пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік оқу
бағдарламасына
қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптардағы "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
		5.1.1.1 дөңгелек жүздіктерді алу, атау және жазу; дөңгелек жүздіктерді тура және кері ретте атау; 1000-ға дейінгі толық сандарды алу, атау және жазу
		5.1.1.2 берілген саннан берілген санға дейін, 1000-ға дейінгі толық сандардың тең сандық топтарымен тура және кері ретте реттік және есептік санауды жүргізу

1. Сандар мен өлшемдер	1.1 Натурал сандар. Бөлшектер	5.1.1.3 1000-ға дейінгі сандардың табиғи қатарында санның орнын орнын анықтау
		5.1.1.5 1000-ға дейінгі сандардың табиғи қатарының қасиеттерін түсініп, қолдану
		5.1.1.6 1000-ға дейінгі сандарды оқу, жазу және салыстыру
		5.1.1.7 жұп және тақ сандарды ажырату; бір, екі, үш белгілі сандарды ажырату
		5.1.1.8 сандарды разрядты кестеге жазу; санның разрядты кестесінің құрамын анықтау
		5.1.1.9 сандарды разрядты қосындылар сомасына салу, сандарды 1000-ға дейінгі разрядты қосындылар сомасы бойынша құру
	1.2 Сандармен әрекет ету	5.1.2.2 10 000-ға дейінгі сандарды қосу және алуда ауызша (разряд арқылы көшусіз) санау әдістерін қолдану
		5.1.2.3 1000-ға дейін дейінгі сандарды қосу мен алуда әрекеттер тәртібін ұстану
		5.1.2.7 көбейту мен бөлудің кестелік мысалдарын қолдану
		5.1.2.4 сандарды әртүрлі салыстыруды орындау
		5.1.2.13 Жакшасы бар және жоқ мысалдарда 1- және 2-сатылардағы әрекеттер тәртібін ұстану
	1.3 Шамалар және олардың өлшем бірліктері	5.1.3.1 мм, см, дм, м, км, г, кг, ц, т және сәйкес келетін құралдарды қолдана отыра шамаларды өлшеуді жасау; шаламдарды атаумен сандарды жазу арқылы өлшеу нәтижелері
		5.1.3.2 атаулары бір мағыналарды салыстыру
		5.1.3.3 шамалар бірліктерінің арақатынасын орнату:
		1 см = 10 мм,
		1 дм = 10 см,
		1 м = 10 дм,
		1 м = 1000 мм
		1 м = 100 дм
		1 км = 1000 м
		1 т = 10 ц
		1 ц = 100 кг
		1 кг = 1000 г
		1 т = 1000 кг
		5.1.3.7 шамаларды өлшеген кездегі сандарды түрлендіруді орындау
		5.1.3.9 құн, ұзындық пен салмақтың бір не екі бірліктерін өлшеуде алған сандарды ауызша түрде қосу мен алуды орындау
3. Математикалық модельдеу	3.1 Есептер	5.3.1.1 қосынды мен қалдықты табуға, санның бірнеше бірлікке арттыруға және азайтуға, белгісіз қосылғыштарды азайтқыштар, азайғыштарды табуға арналған жай мәтіндік есептерді шешу
		5.3.1.5 2 әрекетті орындауды талап ететін құрамдас мәтіндік арифметикалық амалды шешу
		5.3.1.6 шартты белгілерді қолданумен бірге есептің мазмұнын қысқаша жазуды орындау
		5.3.1.7 жауабы бар қарапайым есеп, түсініктемесі не әр әрекетке қоятын сұрағы бар есепті шешуді жазып алуды орындау
		5.3.1.8 есепті шешуді жазып алуда атауларды белгілеу

2. Көрнекі геометрия элементтері	2.1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	5.2.1.2 бұрыштың түрлері мен элементтерін тану және атау: ұшы, қабырғалары
		5.2.1.1 шеңбер мен дөңгелекті (ортасы, радиус) сызбада тану және атау
	2.2 Геометриялық фигураларды бейнелеу және құру	5.2.2.4 берілген жақтардың ұзындығы бойынша сызбалы үшбұрыштың көмегімен квадрат пен тікбұрышты құруды орындау
		5.2.2.5 циркульдің көмегімен берілген радиус бойынша шеңбердің құруды орындау
2-тоқсан		
1. Сандар және шамалар	1.1 Натурал сандар. Бөлшектер	5.1.1.10 сұйық және сусымалы заттарды қоса, тұтас заттың екінші, үшінші, төртінші, бесінші, оныншы үлестерін алу
		5.1.1.11 қарапайым бөлшектердің құрылуын көрсету; ірі және майда бөлшектерді ажырату
		5.1.1.12 қарапайым бөлшектер мен аралас сандарды оқу, жазу; бөлшектердің алымы мен бөлімінің мағынасын түсіну
		5.1.1.13 бөлімі бірдей бөлшектерді салыстыру, алымы бірдей бөлшектерді салыстыру
		5.1.1.14 дұрыс және дұрыс емес бөлшектер, аралас сандарды ажырату
		5.1.2.4 сандардың әртүрлі салыстыруын орындау
		5.1.2.8 сандардың еселік салыстыруын орындау
		5.1.1.7 сандарды ондыққа дейін дөңгеленту
	1.2 Сандармен әрекет ету	5.1.2.2 1000-ға дейін қосу мен алудың жазбаша (разряд арқылы ауысумен) амалдарын қолдану
	1.3 Шамалар және олардың өлшем бірліктері	5.1.3.1 ай, жыл бірліктерін қолдана отыра көлемдерді өлшеуді орындау
3. Математикалық модельдеу	3.1 Есептер	5.1.3.3 шамалардың арақатынасын орнату: 1 жыл = 12 ай, 1 апта = 7 тәу, 1 жыл = 365; толық жыл = 366 жыл; 1 ай = 28, 29, 30, 31 тәу,
		5.3.1.1 сандарды әртүрлі салыстыруына қарапайым мәтіндік есептер шешу
		5.3.1.2 сандардың еселік салыстыруы және санның бөлігін табуға қарапайым мәтіндік есептерді шешу
		5.3.1.3 2 әрекетті орындауды талап ететін құрамдас мәтіндік арифметикалық амалды шешу
		5.3.1.4 шартты белгілерді қолданумен бірге есептің мазмұнын қысқаша жазуды орындау
		5.3.1.5 жауабы бар қарапайым есеп, түсініктемесі не әр әрекетке қоятын сұрағы бар есепті шешуді жазып алуды орындау
		5.3.1.6 септі шешуді жазып алуда атауларды белгілеу
2. Көрнекі геометрия элементтері	2.1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	5.2.1.4 жақтарының түрлері мен бұрыштары бойынша үшбұрыштарды жіктеу
	2.2 Геометриялық фигураларды бейнелеу және құру	5.2.2.6 циркуль және сызғыштың көмегімен бүйірлердің берілген ұзындығымен үшбұрыштарды құруды орындау
3-тоқсан		

1. Сандар және шамалар	1.2 Сандармен әрекет ету	5.1.2.7 көбейту және бөлудің кестелі мысалдарын қолдану; кестеден тыс көбейту мен бөлуді орындау: 30x3, 60:3; 12x3, 36:3
		5.1.2.10 1 мен 0-ден көбейту және азайту; 10, 100 сандарымен көбейту және азайтуды орындау
		5.1.1.4 XII-ге дейінгі рим нөмірленуін оқу, жазу және қолдану
		5.1.2.9 1000-ға дейінгі дөңгеленген ондықтар, жүздіктер, толық екітаңбалы және үштаңбалы сандарды біртаңбалы санға көбейту мен бөлуді (разряд арқылы көшусіз) орындау
		5.1.2.11 көбейту және азайтуды тексеруді орындау
	1.3 Шамалар және олардың өлшем бірліктері	5.1.3.7 көлемдерді өлшеген кезде алған сандарды жаңартуды орындау
		5.1.3.9 құн, ұзындық, салмақ, уақыттың бір, екі бірліктерін өлшеуде алынған сандарды жазбаша және ауызша қосу мен азайтуды орындау
3 . Математикалық модельдеу	3.1 Есептер	5.3.1.2 бағасы, саны, құнының арақатынасына қарапайым мәтіндік есептерді шешу
		5.3.1.5 2 әрекетті орындауды талап ететін құрамдас мәтіндік арифметикалық амалды шешу
		5.3.1.6 шартты белгілерді қолданумен бірге есептің мазмұнын қысқаша жазуды орындау
		5.3.1.7 жауабы бар қарапайым есеп, түсініктемесі не әр әрекетке қоятын сұрағы бар есепті шешуді жазып алуды орындау
		5.3.1.8 септі шешуді жазып алуда атауларды белгілеу
	5.3.2.2 сызбада геометриялық фигураларды белгілеу үшін латын алфавитінің келесі әріптерін пайдалану: "+", "-", "x", ":", "="	
	3.2. Математика тілі	5.3.2.1 келесі белгілерді пайдалану: "+", "-", "x", ":", "="
2. Көрнекі геометрия элементтері	2.1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	5.2.1.3 5.2.1.3 фигураларды ажыратып, атау: квадрат, тікбұрыш, жанама жактар, диагональдар
		5.2.1.5 геометриялық денелерді тану: куб, шаршы, олардың элементтері: төбесі, ұшы, жактары
	2.2 Геометриялық фигураларды бейнелеу және құру	5.2.2.1 берілген ұзындықтың кесіндісін құруды орындау; кесінді ұзындығын өлшеу
		5.2.2.2 кесінділердің берілген ұзындықтары бойынша сынық сызықты құруды орындау
4-тоқсан		
1. Сандар және шамалар	1.2 Сандармен әрекет ету	5.1.2.1 100-ге дейін қосу мен алудың ауызша және жазбаша амалдарын ондықтан кейін ауысумен қолдану
		5.1.2.5 қосу мен азайтудың белгісіз бірліктерін табу; қосу мен алуды тексеруді орындау
		5.1.2.13 жақшасы бар және жақшасы жоқ 1 және 2 сатыдағы мысалдарда әрекеттер тәртібін ұстану
		5.1.2.6 қосу мен алу, көбейту мен бөлуде калькуляторды қолдану
		5.1.3.8 1 минут дәлдікпен сағат бойынша уақытты анықтау; күні бойынша апта күнін анықтау үшін табель-күнтізбені пайдалану
		5.1.3.4 тиындарды тану: 50 тг, 100 тг; купюраларды тану: 200 тг., 500 тг., 1 000 тг.;

	1.3 Шамалар және олардың өлшем бірліктері	5.1.3.5 50 тг, 100 тг тиындарды айырбастау және ауыстыруды орындау; 200 тг, 500 тг, 1000 тг айырбастау және ауыстыруды орындау
		5.1.3.6 сатып алу үшін есептесуге тиындарды пайдалану
		5.1.3.7 көлемдерді өлшеген кезде алған сандарды жаңартуды орындау
		5.1.3.9 құн, ұзындық, салмақ, уақыттың бір, екі бірліктерін өлшеуде алынған сандарды жазбаша және ауызша қосу мен азайтуды орындау
2. Көрнекі геометрия элементтері	2.1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	5.2.1.6 сызба мен жазықтықта орналасқан геометриялық фигураларды тану: өзара қиылысады, сыртта орналасқан, жатады; сызбада пішіндердің қиылысу нүктесін табу
Жыл бойы оқығанды қайталау		

2) 6-сынып:

2-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Сандар және шамалар	1.1 Натурал сандар. Бөлшектер	6.1.1.1 10 000-ға дейінгі сандарды алу, атау және жазу
		6.1.1.2 1000-ға дейін сандарды тура және кері ретте санау: берілген саннан берілгенге дейін, тең сандар және топтар бойынша
		6.1.1.3 санның 10 000-ға дейінгі сандардың натурал қатарындағы орнын анықтау
		6.1.1.4 XX-ға дейінгі рим нөмірленуін оқу, жазу және қолдану
		6.1.1.5 10 000-ға дейін натурал қатардағы сандардың қасиетін түсіну және пайдалану
		6.1.1.6 10 000-ға дейін сандарды оқу, жазу және салыстыру
		6.1.1.7 жұп/тақ сандарды айыру; біртаңбалы, екітаңбалы, үштаңбалы, төрттаңбалы сандарды ажырату; сандарды ондықтар мен жүздіктерге дейін дөңгеленту
		6.1.1.8 сандарды топтар мен разрядтар кестесіне жазу; санның разрядты және топтық құрамын анықтау
		6.1.1.9 сандарды разрядты сомаға салу, разрядтық құрамын анықтау; 10 000-ға дейін дейінгі разрядты қосынды сандар сомасына сандарды құрау
	1.2 Сандармен әрекет ету	6.1.2.1 қосу мен алудың нәтижелерінің құрамын атау
		6.1.2.2 қосу мен азайтуды 10 000-ға дейін қосу мен алудың ауызша (разряд арқылы ауысусыз) және жазбаша (разряд арқылы ауысумен) амалдарын қолдану
		6.1.2.3 10 000-ға дейін жақшаның ішіндегі мысалдармен әрекет ету ретін ұстану
		6.1.2.5 қосу мен алудың белгісіз қосылғыштарын табу; қосуды алумен және кері ретпен тексеру
		6.1.2.4 10 000-ға дейін сандарды әртүрлі салыстыруды орындау
		6.1.2.9 10-ға, 100-ге және 1000-ға көбейту мен бөлуді, сонымен бірге қалдықпен бөлуді орындау
		6.1.2.10 10-ға, 100-ге, 1000-ға бөлу сипаттарын білу
		6.1.2.14 10 000-ға дейін көбейту мен бөлуде бірлік пен нөлдің қасиетін түсіну

		6.1.2.8 сандардың еселеген салыстыруын орындау; жекелегендері 10, 100, 1 000 болғанда сандарды бірнеше рет салыстыруды орындау
	1.3 Шамалар және олардың өлшем бірліктері	6.1.3.3 шамалардың арақатынасын орнату 6.1.3.2 бір атаулы шамалардың мәнін салыстыру 6.1.3.7 көлемдерді өлшеген кезде алған сандарды жаңартуды орындау 6.1.3.8 құн, ұзындық, салмақ, уақыттың бір, екі бірліктерін өлшеуде алынған сандарды қайта құруды орындау 6.1.3.4 ақшаны тану: 200 тг., 500 тг., 1 000 тг., 2 000 тг, 5 000 тг, 10 000 тг, 20 000 тг; 6.1.3.5 200 тг, 500 тг, 1000 тг-ні айырбастау және ауыстыруды орындау 6.1.3.6 сатып алу үшін есептесуге 200тг, 500 тг, 1000 тг ақшаларын пайдалану
2. Көрнекі геометрия элементтері	2.1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	6.2.1.1 кесінділердің ұзындығын қосу мен алуды орындау 6.2.1.3 кеңістікте кесінділер мен тура сызықтардың орналасуын анықтап, атау: горизонталды, вертикалды және көлбең 6.2.1.4 заттардың горизонталды және вертикалды деңгейі мен тіктеуішті қолдану 6.2.1.9 түзу сызықтардың жазықтықта өзара орналасуын анықтау: өзара қиылысады (онымен қоса перпендикуляр), қиыспайды (оның ішінде параллель) 6.2.1.10 перпендикуляр және параллель сызықтарды белгілеу белгілерін танып, қолдану
	2.2 Геометриялық фигураларды бейнелеу және құру	6.2.2.1 параллель түзулер арасындағы арақашықтықты өлшеу 6.2.2.2 сызғыш пен сызбалы үшбұрыштың көмегі арқылы, перпендикулярлы, параллельды түзулерді құруды орындау
3. Математикалық модельдеу	3.1 Есептер	6.3.1.1 оқыған түрлердің қарапайым мәтіндік есептерін шешу 6.3.1.5 2-3 әрекеттің орындалуын талап ететін, құрамдас мәтіндік, арифметикалық есептерді шешу 6.3.1.6 4 шартты белгілерді қолданып, есептің мазмұнын қысқаша жазба түрінде орындау 6.3.1.7 жауабы бар жай есепті шешудің жазбасын, құрамдас есепті – түсініктемесімен немесе толық жауабымен және әрбір әрекетке берілген сұрақпен орындау 6.3.1.8 есептің шешуінің жазбасында сандардың атауын жазу
2-тоқсан		
	1.2 Сандармен әрекет ету	6.1.2.7 көбейту мен бөлудің кестелік және кестелік емес түрлерін білуді қолдану 6.1.2.9 бір таңбалы санға көбейту мен бөлудің ауызша және жазбаша есептеу тәсілдерін қолдану 6.1.2.10 сандардың 2-ге, 3-ке және 5-ке бөлу сипаттарын білу 6.1.2.11 көбейту және азайтуды тексеруді орындау
		6.1.1.10 тұтас заттың екінші, үшінші, төртінші, бесінші, оныншы, жүзінші және мыңыншы үлестерін алу 6.1.1.11 қарапайым және ондық бөлшектердің құрылуын көрсету

1. Сандар және шамалар	1.1 Натурал сандар. Бөлшектер	6.1.1.12 қарапайым бөлшектер мен аралас сандарды оқу, жазу; бөлшектердің алымы мен бөлімінің мағынасын түсіну
		6.1.1.13 бөлімі бірдей бөлшектерді салыстыру, алымы бірдей бөлшектерді салыстыру, аралас сандарды салыстыру
		6.1.1.14 дұрыс және дұрыс емес бөлшектерді ажырату
		6.1.1.15 бөлшектерді ірірек бөліктерде білдіру, дұрыс емес бөлшекті тұтас не аралас санмен алмастыру
	1.2 Сандармен әрекет ету	6.1.2.15 бірдей алымы бар бөлшектерді көбейту мен бөлуді орындау; аралас сандарды қосу мен алу; бірден және толық саннан бөлшекті алу 6.1.2.16 санның бір не бірнеше бөлігін табу
3 . Математикалық модельдеу	3.1. Есептер	6.3.1.2 санның бір немесе бірнеше бөлігін табуға мәтіндік есептерді шешу
		6.3.1.5 2-3 әрекеттің орындалуын талап ететін, құрамдас мәтіндік, арифметикалық есептерді шешу
		6.3.1.6 шартты белгілерді қолданып, есептің мазмұнын қысқаша жазба түрінде орындау
		6.3.1.7 жауабы бар жай есепті шешудің жазбасын, құрамдас есепті – түсініктемесімен немесе толық жауабымен және әрбір әрекетке берілген сұрақпен орындау
		6.3.1.8 есептің шешуінің жазбасында сандардың атауын жазу
	3.2. Математика тілі	6.3.2.2сызбада геометриялық фигураларды белгілеу үшін латын алфавитінің кейбір әріптерін пайдалану; радиус пен диаметрді латын алфавитінің әріптерімен белгілеу: R, D; периметрді белгілеу: P 6.3.2.1 келесі белгілерді пайдалану: "+", "-", "x", ":", "="
2. Көрнекі геометрия элементтері	2 . 1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	6.2.1.2 шеңбер мен дөңгелек, орталығы, радиусы, диаметрі, доға мен хорданы айыру және атау
	2.2. Геометриялық фигураларды бейнелеу және құру	6.2.2.3 берілген радиус пен диаметр бойынша циркульдің көмегімен шеңберді құруды орындау
3-тоқсан		
1. Сандар және шамалар	1.2 Сандармен әрекет ету	6.1.2.9 сандарды белгісі бір сандар, 10 000-ға дейін дейінгі дөңгелек ондықтарға көбейту мен бөлуді қолдану
		6.1.2.11 көбейту мен бөлуді тексеруді орындау
		6.1.2.12 көбейту мен бөлудің белгісіз бірліктерін табу
	1.3 Шамалар және олардың өлшем бірліктері	6.1.3.3 шамалардың арақатынасын орнату
		6.1.3.2 бір атаулы шамалардың мәнін салыстыру 6.1.3.8 1-2 бірлікпен құн, ұзындық, салмақтв өлшегенде алынған сандарға ауызша және жазбаша түрде көбейту мен бөлу
		6.3.1.2 санның бір немесе бірнеше бөлігін табуға мәтіндік есептерді шешу; шамалардың арақатынасына арналған есептер: жылдамдығы, жолы, уақыты, бағасы, саны, құны; қарама-қарсы біркелкі тура әрекеттер

3 . Математикалық модельдеу	3.1. Есептер	6.3.1.3 2-3 әрекеттің орындалуын талап ететін, құрамдас мәтіндік, арифметикалық есептерді шешу
		6.3.1.4 шартты белгілерді қолданып, есептің мазмұнын қысқаша жазба түрінде орындау
		6.3.1.5 жауабы бар жай есепті шешудің жазбасын, құрамдас есепті – түсініктемесімен немесе толық жауабымен және әрбір әрекетке берілген сұрақпен орындау
		6.3.1.6 есептің шешуінің жазбасында сандардың атауын жазу
1. Сандар мен өлшемдер	1.1 Натурал сандар. Бөлшек тер	6.1.1.10 тұтас заттың оныншы, жүзінші және мыңыншы үлестерін алу
		6.1.1.16 қарапайым және ондық бөлшек түріндегі 10, 100, 1000 азайтқыштары бар бөлшектерді алып, жазу ондық бөлшектерді оқып, салыстыру, ондық бөлшектерді оқып, санау; ондық бөлшектер мен толық сандарды салыстыру
		6.1.1.17 нөмірлік кестеге ондық бөлшектерді жазу
		6.1.1.18 бұдан ірі және майда, не бірдей бөліктерде бөлшектерді білдіру
		6.1.1.19 ондық бөлшек түрінде алынған заттың ұзындығы, салмағы мен құнын есептеу кезінде қол жеткізген сандарды жазып алу, кері операцияны орындау
	1.2 Сандармен әрекет ету	6.1.2.17 бірдей бөлікте көрсетілген ондық бөлшектерді қосу мен алуды орындау
2. Көрнекі геометрия элементтері	2 . 1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	6.2.1.5 сызда сынық сызықты тану және атау; үшбұрыш, квадрат пен тікбұрыштың шекарасын сынық тұйық сызық ретінде түсіну
		6.2.1.6 үшбұрыш, квадрат, тікбұрыштың периметріне анықтама беру; периметрдің формуласын шығара білу: $P=a+b+c$; P $=$ $4 a$; $P = 2a+2b$
		6.2.1.8 бейнеленіп отырған объектінің өлшеміне қатысты өлшемінің қатысы ретінде бейненің масштабын түсіну (1:2, 1:5, 1:10, 1:100)
	2.2 Геомет риялық фигура ларды бейне леу және құру	6.2.2.4 ұзындықты сынық сызықпен өлшеу
3 . Математикалық модельдеу	3.2. Матема тика тілі	6.3.2.2 сызда геометриялық фигураларды белгілеу үшін латын алфавитінің кейбір әріптерін пайдалану
4-тоқсан		
1. Сандар және шамалар	1.2 Сандармен әрекет ету	6.1.2.6 10 000-ға дейінгі қосу мен алу, көбейту мен бөлуде калькуляторды сандарды қолдану
		6.1.2.13 10 000-ға дейін жақшасы бар және жақшасы жоқ 1 және 2 сатыдағы мысалдарда әрекеттер тәртібін ұстану
2. Көрнекі геометрия элементтері	2 . 1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	6.2.1.7 симметрияның өсі мен ортасын тауып, атау; симметриялы фигуралар және өске не симметрия ортасына қатысты симметриялы орналасқан фигуралар
Жыл бойы оқығанды қайталау		

3) 7-сынып:

3-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Сандар және шамалар	1.1 Натурал сандар. Бөлшектер	7.1.1.1 100 000-ға дейінгі сандарды алу, атау және жазу
		7.1.1.2 100 000-ға дейін сандарды тура және кері ретте санау: берілген саннан берілгенге дейін, тең сандар және топтар бойынша
		7.1.1.3 санның 100 000-ға дейінгі сандардың натурал қатарындағы орнын анықтау
		7.1.1.4 XX-ға дейін сандардың римдік нөмірленуін оқу, жазу және пайдалану
		7.1.1.5 100 000-ға дейін натурал қатардағы сандардың қасиетін түсіну және пайдалану
		7.1.1.6 100 000-ға дейін сандарды оқу, жазу және салыстыру
		7.1.1.7 жұп/тақ сандарды айыру; біртаңбалы, екітаңбалы, үштаңбалы, төрттаңбалы және бестанбалы сандарды ажырату; сандарды ондықтар, жүздіктер мен мыңдықтарға дейін дөңгеленту
		7.1.1.8 сандарды топтар мен разрядтар кестесіне жазу; санның разрядты және топтық құрамын анықтау
		7.1.1.9 100 000-ға дейін дейінгі разрядты қосынды сандар сомасына сандарды құрау
	1.2 Сандармен әрекет ету	7.1.2.2 қосу мен азайтуды 100 000-ға дейін қосу мен алудың ауызша (разряд арқылы ауысусыз) және жазбаша (разряд арқылы ауысумен) амалдарын қолдану
		7.1.2.1 қосу мен алудың нәтижелерінің құрамын атау
		7.1.2.3 100 000-ға дейін жақшаның ішіндегі мысалдармен әрекет ету ретін ұстану
		7.1.2.4 100 000-ға дейін сандарды айырымдық салыстыруды орындау
		7.1.2.5 қосу мен алудың белгісіз қосылғыштарын табу; 100 000-ға дейін сандарды қосу мен алуға мысалдарды шешу; қосуды алумен және кері ретпен тексеру
		7.1.2.7 көбейту мен бөлудің кестелік және кестелік емес түрлерін қолдану
		7.1.2.14 100 000-ға дейін көбейту мен бөлуде бірлік пен нөлдің қасиетін түсіну
		7.1.2.8 сандарды бірнеше рет салыстыруды орындау
		7.1.2.9 100 000-ға дейінгі ондықтарға көбейту мен бөлудің ауызша және жазбаша есептеу тәсілдерін қолдану; 100 000-ға дейін дөңгелек ондықтарға, бір таңбалы санға жазбаша көбейту мен бөлуді орындау
		7.1.2.10 100 00-ға дейін екі таңбалы санға көбейтуді орындау; сандардың 10-ға, 100-ге, 1000-ға бөлу сипаттарын білу
		7.1.2.11 көбейту және азайтуды тексеруді орындау
		7.1.2.12 көбейту және азайтудың белгісіз құралдарын табу; мысалдарды шешу
		7.1.2.13 100 000-ға дейін жақшасы бар және жақшасы жоқ 1 және 2 сатыдағы мысалдарда әрекеттер тәртібін ұстану
		7.1.2.6 қосу мен алу, көбейту мен бөлуде калькуляторды қолдану

	1.3 Шамалар және олардың өлшем бірліктері	7.1.3.4 ақшаларды тану: 200 тг., 500 тг., 1 000 тг., 2 000 тг, 5 000 тг, 10 000 тг
		7.1.3.5 200 тг, 500 тг, 1000 тг, 2000 тг, 5000 тг, 10 000 тг тиындарды айырбастау және ауыстыруды орындау
		7.1.3.6 сатып алу үшін есептесуге ақшаларды пайдалану
3 . Математикалық модельдеу	3.2. Математика тілі	7.3.1.1 оқыған түрлердің қарапайым мәтіндік есептерін шешу
		7.3.1.5 2-3 әрекеттің орындалуын талап ететін, құрамдас мәтіндік, арифметикалық есептерді шешу
		7.3.1.6 шартты белгілерді қолданып, есептің мазмұнын қысқаша жазба түрінде орындау
		7.3.1.7 жауабы бар жай есепті шешудің жазбасын, құрамдас есепті – түсініктемесімен немесе толық жауабымен және әрбір әрекетке берілген сұрақпен орындау
		7.3.1.8 есептің шешуінің жазбасында сандардың атауын жазу
2. Көрнекі геометрия элементтері	2 . 1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	7.2.1.5 бұрыштардың түрлерін айырып, атау: тура, доғал, сүйір, толық
		7.2.1.6 бұрыштың (градус) шамасын өлшеу амалы және оны өлшеуге арналған құралды (транспортир) таңдау
	2.2. Геометриялық фигура ларды бейнелеу және құру	7.2.2.1 транспортирдің көмегімен бұрыштарды өлшеу және құру
3 . Математикалық модельдеу	3.2. Математика тілі	7.3.2.2 бұрыштың градустық өлшемін белгілеу үшін "0" белгісін қолдану
2-тоқсан		
1. Сандар және шамалар	1.3 Шамалар және олардың өлшем бірліктері	7.1.3.1 көлемдерді өлшем бірліктерін қолдана отыра шамаларды өлшеу; заттарды есептеуде алынған сандарды шама атауларымен бірге сандарды жазу
		7.1.3.2 бір атаулы шамалардың мәнін салыстыру
		7.1.3.3 шамалардың арақатынасын орнату: құны, ұзындығы, салмағы мен уақыты
		7.1.3.7 көлемдерді өлшеген кезде алған сандарды жаңартуды орындау
		7.1.3.8 көлемдерді өлшеуде алынған сандарды ауызша және жазбаша қосу мен азайтуды орындау; көлемдерді өлшеуде алынған сандарды бір белгісілі санға, дөңгеленген ондықтар мен екі белгілі санға көбөту мен бөлу
3 . Математикалық модельдеу	3.1. Есептер	7.3.1.4 санның бір және бірнеше үлестері, орташа арифметикалық норманы табуға арналған жай мәтіндік есептерді шешу
		7.3.1.5 2-3 әрекеттің орындалуын талап ететін, құрамдас мәтіндік, арифметикалық есептерді шешу
		7.3.1.6 шартты белгілерді қолданып, есептің мазмұнын қысқаша жазба түрінде орындау
		7.3.1.7 жауабы бар жай есепті шешудің жазбасын, құрамдас есепті – түсініктемесімен немесе толық жауабымен және әрбір әрекетке берілген сұрақпен орындау
		7.3.1.8 есептің шешуінің жазбасында сандардың атауын жазу

1. Сандар және шамалар	1.1 Натурал сандар. Бөлшектер	7.1.1.10 тұтас заттың екінші, үшінші, төртінші, бесінші, оныншы, жүзінші және мыңыншы үлестерін алу
		7.1.1.11 қарапайым және ондық бөлшектердің құрылуын көрсету
		7.1.1.12 қарапайым бөлшектер мен аралас сандарды оқу, жазу; бөлшектердің алымы мен бөлімінің мағынасын түсіну
		7.1.1.13 бөлімі бірдей бөлшектерді салыстыру, алымы бірдей бөлшектерді салыстыру, аралас сандарды салыстыру
		7.1.1.14 дұрыс және дұрыс емес бөлшектерді алу
		7.1.1.15 бөлшектерді ірірек бөліктерде білдіру, дұрыс емес бөлшекті тұтас не аралас санмен алмастыру
	1.2 Сандармен әрекет ету	7.1.2.15 бірдей алымы бар бөлшектерді көбейту мен бөлуді орындау; аралас сандарды қосу мен алу; бірден және толық саннан бөлшекті алу
		7.1.2.16 санның бір не бірнеше бөлігін табу
2. Көрнекі геометрия элементтері	2 . 1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	7.2.1.3 бұрыштардың түрлерін тану және анықтау; жанама бұрышты табу; жанама бұрыштардың және үшбұрыштардың сомасын атау
3-тоқсан		
1. Сандар және шамалар	1.1 Натурал сандар. Бөлшектер	7.1.1.16 қарапайым және ондық бөлшек түрінде бөлімі 10, 100, 1000 болатын бөлшектерді алып, жазу; ондық бөлшектерді оқып, салыстыру; ондық бөлшектер мен толық сандарды салыстыру
		7.1.1.17 нөмірлік кестеге ондық бөлшектерді жазу
		7.1.1.18 бұдан ірі және майда, не бірдей бөліктерде бөлшектерді білдіру
		7.1.1.19 ондық бөлшек түрінде алынған заттың ұзындығы, салмағы мен құнын есептеу кезінде қол жеткізген сандарды жазып алу, кері операцияны орындау
	1.2 Сандармен әрекет ету	7.1.2.17 ондық бөлшектерді қосу мен алуды орындау
		7.1.2.18 ондық бөлшектерді бір таңбалы санға көбейту мен бөлуді орындау
		7.1.2.19 саннан ондық бөлшекті табу
3 . Математикалық модельдеу	3.1. Есептер	7.3.1.4 санның бір және бірнеше үлестері, орташа арифметикалық норманы табуға арналған жай мәтіндік есептерді шешу
		7.3.1.3 қарама-қарсы түзу сызықты, бір бағытта не қарама-қарсы бағыттағы қозғалысқа арналған қарапайым мәтіндік есептерді шешу
		7.3.1.5 2-3 әрекеттің орындалуын талап ететін, құрамдас мәтіндік, арифметикалық есептерді шешу
		7.3.1.6 шартты белгілерді қолданып, есептің мазмұнын қысқаша жазба түрінде орындау
		7.3.1.7 жауабы бар жай есепті шешудің жазбасын, құрамдас есепті – түсініктемесімен немесе толық жауабымен және әрбір әрекетке берілген сұрақпен орындау
		7.3.1.8 есептің шешуінің жазбасында сандардың атауын жазу
2. Көрнекі геометрия элементтері	2.2. Геометриялық фигураларды бейнелеу және құру	7.2.2.4 циркульдің көмегімен берілген диаметр, радиус бойынша шеңбердің құруды орындау
		7.2.2.5 бүйірлердің берілген ұзындығы және бұрыштың градустың шамасы бойынша үшбұрышты құруды орындау

3 . Математикалық модельдеу	3.2. Матема тика тілі	7.3.2.2 бұрыштың градустық өлшемін белгілеу үшін "0" белгісін қолдану
4-тоқсан		
2. Көрнекі геометрия элементтері	2 . 1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	7.2.1.7 шеңбер мен дөңгелекті айыру және атау; орта, радиус, диаметр, хорда, доғаны тану мен атау
		7.2.2.9 төртбұрыштарды тану және айыру: квадрат, тік төртбұрыш, ромб, параллелограмм
		7.2.1.4 квадрат, тікбұрыш, ромб, параллелограммалардың периметріне анықтама беру; периметрдің формуласын қолдану
	2.2. Геомет риялық фигура ларды бейне леу және құру	7.2.2.2 циркульдің көмегімен берілген радиус, диаметр бойынша шеңбердің құруды орындау
		7.2.2.3 симметрия ортасы және өске қатысты симметриялық мәліметтерді кесінді, шеңбер және нүктені құруды орындау
1. Сандар және шамалар	1.2 Сандармен әрекет ету	7.1.2.6 қосу мен алу, көбейту мен бөлуде калькуляторды қолдану
3 . Математикалық модельдеу	3.1. Есептер	7.3.1.2 санды бірнеше бірлікке арттыруға (азайту) және санды бірнеше рет арттыруға (азайту) арналған есептерді салыстыру; сандарды әртүрлі және бірнеше есе салыстыруға есептерді салыстыруды орындау
Жыл бойы оқығанды қайталау		

4) 8-сынып:

4-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
	1.1 Натурал сандар. Бөлшек тер	8.1.1.1 1 000 000-ға дейінгі сандарды алу, атау және жазу
		8.1.1.2 100 000-ға дейін сандарды тура және кері ретте есептік және реттік санау: берілген саннан берілгенге дейін, тең сандар және топтар бойынша
		8.1.1.3 санның 1 000 000-ға дейінгі сандардың натурал қатарындағы орнын анықтау
		8.1.1.4 XXV-ке дейін сандардың римдік нөмірленуін оқу, жазу және пайдалану
		8.1.1.5 1 000 000-ға дейін натурал қатардағы сандардың қасиетін түсіну және пайдалану
		8.1.1.6 1 000 000-ға дейін сандарды оқу, жазу және салыстыру
		8.1.1.7 жұп/тақ сандарды айыру; біртаңбалы, екітаңбалы, үштаңбалы, төрттаңбалы, бестанбалы және алтытаңбалы сандарды ажырату; сандарды ондық
		8.1.1.8 сандарды топтар мен разрядтар кестесіне жазу; санның разрядты және топтық құрамын анықтау
		8.1.1.9 1000 000-ға дейін дейінгі разрядты қосынды сандар сомасына сандарды құрау
		8.1.2.1 қосу мен алудың нәтижелерінің құрамын атау
		8.1.2.2 қосу мен азайтуды 1000 000-ға дейін қосу мен алудың ауызша (разряд арқылы ауысусыз) және жазбаша (разряд арқылы ауысумен) амалдарын қолдану

1. Сандар және шамалар	1 . 2 Сандармен әрекет ету	8.1.2.3 1000 000-ға дейін жақшаның ішіндегі мысалдар мен әрекет ету ретін ұстану
		8.1.2.4 1000 000-ға дейін сандарды айырымдық салыстыруды орындау
		8.1.2.5 қосу мен алудың белгісіз қосылғыштарын табу; 1000 000-ға дейін сандарды қосу мен алуға мысалдарды шешу; қосуды алумен және кері ретпен тексеру
		8.1.2.7 көбейту мен бөлудің кестелік және кестелік емес түрлерін қолдану
		8.1.2.8 сандарды бірнеше рет салыстыруды орындау
		8.1.2.9 бір таңбалы сан, 1000 000-ға дейінгі дөңгеленген ондықтарға көбейту мен бөлудің жазбаша есептеу тәсілдерін қолдану; 100 000-ға дейін дөңгелек ондықтарға, бір таңбалы санға жазбаша көбейту мен бөлуді орындау; 1000 000-ға дейін 10-ға, 100-ге, 1000-ға қалдықпен бірге бөлу
		8.1.2.10 сандардың 10-ға, 100-ге, 1000-ға бөлу сипаттарын білу; 2-ге, 3-ке және 5-ке бөлу сипаттарын білу
		8.1.2.11 көбейту және азайтуды тексеруді орындау
		8.1.2.12 көбейту және азайтудың белгісіз құралдарын табу; мысалдарды шешу
		8.1.2.13 1000 000-ға дейін жақшасы бар және жақшасы жоқ 1 және 2 сатыдағы мысалдарда әрекеттер тәртібін ұстану
		8.1.2.14 1000 000-ға дейін көбейту мен бөлуде бірлік пен нөлдің қасиетін түсіну
	1.3 Шамалар және олардың өлшем бірліктері	8.1.3.4 ақшаларды тану: 200 тг., 500 тг., 1 000 тг., 2 000 тг, 5 000 тг, 10 000 тг, 20 000 тг
		8.1.3.5 200 тг, 500 тг, 1000 тг, 2000 тг, 5000 тг, 10 000 тг, 20 000 тг тиындарды айырбастау және ауыстыруды орындау
		8.1.3.6 сатып алу үшін есептесуге ақшаларды пайдалану
2. Көрнекі геометрия элементтері	2 . 1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	8.2.1.1 сызбадағы сызықтар, бұрыштар және көпбұрыштарды тану және атау
	2.2. Геометриялық фигураларды бейнелеу және құру	8.2.2.1 симметрия ортасы және өске қатысты симметриялық мәліметтерді кесінді, үшбұрыш, квадрат, шеңберді, нүктені құруды орындау
3 . Математикалық модельдеу	3.1. Есептер	8.3.1.1 оқыған түрлердің қарапайым мәтіндік есептерін шешу 8.3.1.3 решать текстовые задачи на встречное прямолинейное движение; карама-қарсы түзу бағыттағы қозғалысқа арналған жай мәтіндік есептерді шешу
2-тоқсан		
	1.1 Натурал сандар. Бөлшектер	8.1.1.10 тұтас заттың екінші, үшінші, төртінші, бесінші, оныншы, жүзінші және мыңыншы үлестерін алу
		8.1.1.11 қарапайым және ондық бөлшектердің құрылуын көрсету
		8.1.1.12 қарапайым бөлшектер мен аралас сандарды оқу, жазу; бөлшектердің алымы мен бөлімінің мағынасын түсіну
		8.1.1.13 бөлімі бірдей бөлшектерді салыстыру, алымы бірдей бөлшектерді салыстыру, аралас сандарды салыстыру

1. Сандар және шамалар	1.2 Сандармен әрекет ету	8.1.1.14 дұрыс және дұрыс емес бөлшектерді атау
		8.1.1.15 бөлшектерді ірірек бөліктерде білдіру, дұрыс емес бөлшекті тұтас не аралас санмен алмастыру; аралас санды дұрыс емес бөлшекпен алмастыру
		8.1.2.15 бірдей алымы бар бөлшектерді көбейту мен бөлуді орындау; аралас сандарды қосу мен алу; бірден және толық саннан бөлшекті алу
		8.1.2.16 санның бір не бірнеше бөлігін табу; санды оның бір бөлігі бойынша табу
		8.1.2.17 қарапайым бөлшектер және аралас сандарды көбейту мен бөлуді орындау; бөлшекті алдын ала қысқартуды орындау бөлшекті алдын ала қысқартуды орындау
		8.1.2.19 арифметикалық әрекеттердің нәтижелерін тексеруді кері әрекетпен орындау; қарапайым бөлшектер мен арифметикалық амалдардың белгісіз бөліктерін табу
2. Көрнекі геометрия элементтері	2.1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	8.1.2.18 1- және 2-сатыдағы әрекеттер бар қарапайым бөлшектер бар мысалдардың әрекеттену тәртібін анықтау
		8.2.1.2 ауданның бірліктерін атау: квадратты сантиметр, квадратты дециметр, квадратты метр, квадратты миллиметр; ауданды белгілеу үшін жазбаның түрлерін пайдалану: S, кв. см; см ² , кв. дм; дм ² , кв. м; м ² , кв. км; км ² , кв. мм; мм ² ; квадрат пен тікбұрыштың ауданын формуласын шығарудың практикалық шешімі
3. Математикалық модельдеу	3.1. Есептер	8.2.1.3 квадрат пен тікбұрыштың ауданын өлшеп, санау; квадрат пен тікбұрыштың ауданын палетканың көмегімен өлшеп, санау;
		8.3.1.2 тікбұрыш (квадрат) ауданын санауға мәтіндік есептерді шешу
		8.3.1.4 санның бір және бірнеше үлестерін табуға арналған мәтіндік есептерді шешу;
		8.3.1.5 2-4 әрекеттің орындалуын талап ететін, құрамдас мәтіндік есептерді шешу
		8.3.1.6 шартты белгілерді қолданып, есептің мазмұнын қысқаша жазба түрінде орындау
		8.3.1.6 шартты белгілерді қолданып, есептің мазмұнын қысқаша жазба түрінде орындау
		8.3.1.7 жауабы бар жай есепті шешудің жазбасын, құрамдас есепті – түсініктемесімен немесе толық жауабымен және әрбір әрекетке берілген сұрақпен орындау
		8.3.1.8 есептің шешуінің жазбасында сандардың атауын жазу
	3.2. Математика тілі	8.3.2.2 геометриялық пішіннің ауданын белгілеу: S 8.3.2.1 келесі белгілерді пайдалану: "+", "-", "x", ":", "="
3-тоқсан		
	1.3 Шамалар және олардың өлшем бірліктері	8.1.3.1 шамаларды өлшеуде және заттарды есептеуде алынған сандарды айыру
		8.1.3.2 бір атаулы шамалардың мәнін салыстыру
		8.1.3.3 шамалардың арақатынасын орнату:
		8.1.3.7 көлемдерді өлшеген кезде алған сандарды жаңартуды орындау
		8.1.3.8 көлемдерді өлшеуде алынған сандарды жазбаша және ауызша қосу мен азайтуды орындау

1. Сандар және шамалар	1.1 Натурал сандар. Бөлшектер	8.1.1.16 қарапайым және ондық бөлшек түрінде бөлімі 10, 100, 1000 болатын бөлшектерді алып, жазу; ондық бөлшектерді оқып, салыстыру; ондық бөлшектер мен толық сандарды салыстыру
		8.1.1.17 нөмірлік кестеге ондық бөлшектерді жазу
		8.1.1.18 бұдан ірі және майда, не бірдей бөліктерде бөлшектерді білдіру
		8.1.1.19 ондық бөлшек түрінде алынған заттың ұзындығы, салмағы мен құнын есептеу кезінде қол жеткізген сандарды жазып алу, кері операцияны орындау
	1 . 2 Сандармен әрекет ету	8.1.2.20 ондық бөлшектерді қосу мен алуды орындау
		8.1.2.21 бір таңбалы сан, 10-ға, 100-ге, 1 000-ға, ондықтарға көбейту мен бөлуді орындау
		8.1.2.22 саннан ондық бөлшектердітабу; санды оның ондық бөлшегі бойынша табу
		8.1.2.23 заттың ұзындығы мен салмағын өлшегенде алған ондық бөлшектер түрінде берілген сандарды қосу мен алу, көбейту мен бөлуді орындау
2. Көрнекі геометрия элементтері	2.1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	8.2.1.4 геометриялық денелерді танып, атау: цилиндр, конус, пирамида, шар, куб, параллелепипед
		8.2.1.5 куб пен ипараллелепипедтің элементтерін көрсетіп, атау: төбесі, қабырғалары мен қырлары (алдыңғы, артқы, оң, сол, жоғарғы, төменгі негіздері)
		8.2.1.6 куб пен параллелепипедті тану
4-тоқсан		
1. Сандар және шамалар	1 . 2 Сандармен әрекет ету	8.1.2.19 арифметикалық әрекеттердің нәтижелерін тексеруді кері әрекетпен орындау; қарапайым бөлшектер мен арифметикалық амалдардың белгісіз бөліктерін табу
		8.1.2.6 қосу мен алу, көбейту мен бөлуде калькуляторды қолдану
2. Көрнекі геометрия элементтері	2 . 1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	8.2.1.7 куб пен параллелепипедтің ауданы мен қырлары және жазықтығын санау толық
		8.2.2.2 куб және параллелепипед модельдерін дайындау
Жыл бойы оқығанды қайталау		

5) 9-сынып:

5-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
		9.1.1.1 1 000 000-ға дейінгі сандарды алу, атау және жазу
		9.1.1.2 1 000 000-ға дейін сандарды тура және кері ретте есептік және реттік санау: берілген саннан берілгенге дейін, тең сандар және топтар бойынша
		9.1.1.3 санның 1000 000-ға дейінгі сандардың натурал қатарындағы орнын анықтау
		9.1.1.4 XXXV-ке дейін сандардың римдік нөмірленуін оқу, жазу және пайдалану
		9.1.1.5 1 000 000-ға дейін натурал қатардағы сандардың қасиетін түсіну және пайдалану
		9.1.1.6 1 000 000-ға дейін сандарды оқу, жазу және салыстыру

1. Сандар және шамалар	1.1 Натурал сандар. Бөлшектер	9.1.1.7 жұп/тақ сандарды айыру; біртанбалы, екітанбалы, үштанбалы, төрттанбалы, бестанбалы және алтытанбалы сандарды ажырату; сандарды ондықтар, жүздіктер, мыңдықтар мен онмыңдықтарға дейін дөңгеленту
		9.1.1.8 сандарды топтар мен разрядтар кестесіне жазу; санның разрядты және топтық құрамын анықтау
		9.1.1.9 1000 000-ға дейін дейінгі разрядты қосынды сандар сомасына сандарды құрау
		9.1.1.10 тұтас заттың екінші, үшінші, төртінші, бесінші, оныншы, жүзінші және мыңыншы үлестерін алу
		9.1.1.11 ондық бөлшектердің құрылуын көрсету
		9.1.1.16 қарапайым және ондық бөлшек түрінде бөлімі 10, 100, 1000 болатын бөлшектерді алып, жазу; ондық бөлшектерді оқып, салыстыру; ондық бөлшектер мен толық сандарды салыстыру
		9.1.1.17 нөмірлік кестеге ондық бөлшектерді жазу
		9.1.1.18 бұдан ірі және майда, не бірдей бөліктерде бөлшектерді білдіру
	1.2 Сандармен әрекет ету	9.1.2.1 қосу мен алудың нәтижелерінің құрамын атау
		9.1.2.2 қосу мен азайтуды 1000 000-ға дейін қосу мен алудың ауызша (разряд арқылы ауысусыз) және жазбаша (разряд арқылы ауысумен) амалдарын қолдану
		9.1.2.3 жақшаның ішіндегі мысалдармен әрекет ету ретін ұстану
		9.1.2.4 1 000000-ға дейін сандарды айырымдық салыстыруды орындау
		9.1.2.5 қосу мен алудың белгісіз қосылғыштарын табу; сандарды қосу мен алуға мысалдарды шешу; қосуды алумен және кері ретпен тексеру
		9.1.2.6 қосу мен алу, көбейту мен бөлуде калькуляторды қолдану
		9.1.2.7 көбейту мен бөлудің кестелік және кестелік емес түрлерін білуді қолдану
		9.1.2.8 сандарды бірнеше рет салыстыруды орындау
		9.1.2.9 бір таңбалы сан, 1000 000-ға дейінгі ондықтарға көбейту мен бөлудің ауызша және жазбаша есептеу тәсілдерін қолдану; 100 000-ға дейін дөңгелек ондықтарға, бір таңбалы санға жазбаша көбейту мен бөлуді орындау
		9.1.2.21 саннан ондық бөлшекті табу; санды ондық бөлшегі бойынша табу
		9.1.2.10 сандардың 10-ға, 100-ге, 1000-ға бөлу сипаттарын білу; 2-ге, 3-ке және 5-ке бөлу сипаттарын білу
		9.1.2.13 1000 000-ға дейін жақшасы бар және жақшасы жоқ 1 және 2 сатыдағы мысалдарда әрекеттер тәртібін ұстану
		9.1.2.14 көбейту мен бөлуде бірлік пен нөлдің қасиетін түсіну
		9.1.2.11 көбейту және азайтуды тексеруді орындау
		9.1.2.12 көбейту және азайтудың белгісіз құралдарын табу; мысалдарды шешу
		9.3.1.3 қарама-қарсы түзу сызықты қозғалысқа арналған мәтіндік есептерді шешу
		9.3.1.5 2-4 әрекеттің орындалуын талап ететін, құрамдас мәтіндік, арифметикалық есептерді шешу

3. Математикалық модельдеу	3.1. Есептер	9.3.1.6 шартты белгілерді қолданып, есептің мазмұнын қысқаша жазба түрінде орындау
		9.3.1.7 жауабы бар жай есепті шешудің жазбасын, құрамдас есепті – түсініктемесімен немесе толық жауабымен және әрбір әрекетке берілген сұрақпен
		9.3.1.8 есептің шешуінің жазбасында сандардың атауын жазу
	3.2. Математика тілі	9.3.2.1 келесі белгілерді пайдалану: "+", "-", "х", ":", "="
2. Көрнекі геометрия элементтері	2.1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	9.2.1.1 сызбада сызықтар, бұрыштар, көпбұрыштарды тану және атау; параллельді және перпендикулярлы түзулерді ажыратып, атау
		9.2.1.5 периметрді санау формуласын қолдану: $P = 2a + 2b;$
	2.2. Геометриялық фигура ларды бейнелеу және құру	9.2.2.1 берілген ұзындықтағы кесіндіні құруды орындау
		9.2.2.2 сызғыш пен сызбалы үшбұрыштың көмегі арқылы, перпендикулярлы, параллельды түзулерді құруды орындау
2-тоқсан		
1. Сандар және шамалар	1.1 Натурал сандар. Бөлшектер	9.1.1.10 тұтас заттың екінші, үшінші, төртінші, бесінші, оныншы, жүзінші және мыңыншы үлестерін алу
		9.1.1.11 қарапайым және ондық бөлшектердің құрылуын көрсету
		9.1.1.12 қарапайым бөлшектер мен аралас сандарды оқу, жазу; бөлшектердің алымы мен бөлімінің мағынасын түсіну
		9.1.1.13 бөлімі бірдей бөлшектерді салыстыру, алымы бірдей бөлшектерді салыстыру, аралас сандарды салыстыру
		9.1.1.14 дұрыс және дұрыс емес бөлшектерді атау
		9.1.1.15 бөлшектерді ірірек бөліктерде білдіру, дұрыс емес бөлшекті тұтас не аралас санмен алмастыру; аралас санды дұрыс емес бөлшекпен алмастыру; бөлшектерді бірдей бөлігіне әкелу
	1.2 Сандармен әрекет ету	9.1.2.15 бірдей алымы бар бөлшектерді көбейту мен бөлуді орындау; аралас сандарды қосу мен алу; бірден және толық саннан бөлшекті алу
		9.1.2.16 санның бір не бірнеше бөлігін табу; санды оның бір бөлігі бойынша табу
		9.1.2.17 бірдей бөлікте көрсетілген ондық бөлшектерді қосу мен алуды орындау; бөлшекті алдын ала қысқартуды орындау
		9.1.2.18 қарапайым бөлшектермен қосу мен алу, көбейту мен бөлу әрекеттерінің белгісіз бірліктерін табу
		9.1.2.19 1 және 2-сатыдағы әрекеттер бар қарапайым бөлшектер бар мысалдардың әрекеттену тәртібін анықтау
		9.1.2.20 арифметикалық әрекеттердің нәтижелерін тексеруді кері әрекетпен орындау; қарапайым бөлшектер мен арифметикалық амалдардың белгісіз бөліктерін табу
3.1. Есептер	9.3.1.3 санның пайызын табуға арналған құрамдас мәтіндік арифметикалық есептерді шешу	
	9.3.1.6 шартты белгілерді қолданып, есептің мазмұнын қысқаша жазба түрінде орындау	

3. Математикалық модельдеу		9.3.1.7 жауабы бар жай есепті шешудің жазбасын, құрамдас есепті – түсініктемесімен немесе толық жауабымен және әрбір әрекетке берілген сұрақпен
		9.3.1.8 есептің шешуінің жазбасында сандардың атауын жазу
2. Көрнекі геометрия элементтері	2.1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	9.2.1.6 аудан бірліктерін айырып, атау: квадратты сантиметр, квадратты дециметр, квадратты метр, квадратты миллиметр
		9.2.1.8 квадрат, тік төртбұрыштың ауданын санау
		9.2.1.7 геометриялық денелерді танып, атау: цилиндр, конус, пирамида, шар, куб, параллелепипед; геометриялық денелердің бірліктерін танып, атау: қырлары, мен қабырғалары, төбелері мен олардың қасиеттері
		9.2.1.8 куб пен параллелепипедтің ауданы мен толық және қырлы кеңістігін санау
		9.2.2.4 куб және параллелепипед модельдерін дайындау
		9.2.1.9 көлем бірліктерін ажыратып, санау: куб. мм, мм ³ , куб. см, см ³ , куб. дм, дм ³ , куб. м, м ³ , куб. км, км ³
		9.2.1.10 куб пен тікбұрышты параллелепипедтің көлемін өлшеп, санау
		9.3.2.2 геометриялық дененің көлемін белгілеуді пайдалану: V;
3-тоқсан		
1. Сандар және шамалар	1.1 Натурал сандар. Бөлшектер	9.1.2.22 саннан 1%, 10%, 20%, 25% 50% 75% табу; санды пайыздары бойынша табу
3. Математикалық модельдеу	3.2. Математика тілі	9.3.2.2 пайызды белгілеу үшін % белгісін қолдану
	3.1. Есептер	9.3.1.1 оқыған түрлердің қарапайым мәтіндік есептерін шешу 9.3.1.4 саннан бөлшек пен пайызды табуға арналған жай және құрамдас мәтіндік арифметикалық есептерді шешу
	3.2. Математика тілі	9.3.1.2 санның пайызын табуға арналған қарапайым және құрамдас мәтіндік арифметикалық есептерді шешу
1. Сандар және шамалар	1.3 Шамалар және олардың өлшем бірліктері	9.1.3.1 шамаларды өлшеуде және заттарды есептеуде алынған сандарды айыру
		9.1.3.2 бір атаулы шамалардың мәнін салыстыру
		9.1.3.3 шамалардың арақатынасын орнату
		9.1.3.4 ақшаларды тану: 200 тг., 500 тг., 1 000 тг., 2 000 тг, 5 000 тг, 10 000 тг және 20 000 тг
		9.1.3.5 200 тг, 500 тг, 1000 тг, 2000 тг, 5000 тг, 10000 және 20 000 тг тиындарды айырбастау және ауыстыруды орындау
		9.1.3.6 сатып алу үшін есептесуге ақшаларды пайдалану
		9.1.3.7 көлемдерді өлшеген кезде алған сандарды жаңартуды орындау; әртүрлі мемлекеттердің валютасын айыра білу: доллар, еуро; валютаны айырбастау курсына бағдарлану
		9.1.3.8 құн, ұзындық, салмақ, уақыттың бір, екі бірліктерін өлшеуде алынған сандарды ауызша және жазбаша қосу мен азайтуды орындау; бірдей сандар, дөңгелек ондықтарды өлшеуде алынған сандарға көбейту мен бөлу, екі белгілі санға көбейту
		9.2.1.2. бұрыштардың түрлерін атау: тура, доғал, үшкір; бұрыштың шамасын өлшеу амалы (градус) және оны өлшеуге арналған құралды (

2. Көрнекі геометрия элементтері	2.1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	транспортир) тандау; жанама бұрыштардың және үшбұрыштардың бұрыштары сомасын атау
		9.2.1.3 шеңбер мен дөңгелекті айыру және атау; орта, радиус, диаметр, хорда, доғаны тану мен атау; дөңгелектің бөліктерін айырып, атау: сектор мен сегмент
		9.2.1.4 $C = 2\pi R$ формуласының көмегімен шеңбердің ұзындығын анықтау
	2.2. Геометриялық фигура ларды бейнелеу және құру	9.2.2.3 транспортирдің көмегімен бұрышты құру мен өлшеуді орындау 9.2.2.5 берілген радиус пен диаметр бойынша циркульдің көмегімен шеңберді құруды орындау
4-тоқсан		
2. Көрнекі геометрия элементтері	2.1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	9.2.1.3 шеңбер мен дөңгелекті айыру және атау; орта, радиус, диаметр, хорда, доғаны тану мен атау; дөңгелектің бөліктерін айырып, атау:
		9.2.1.4 $C = 2\pi R$ формуласының көмегімен шеңбердің ұзындығын анықтау
	2.2. Геометриялық фигура ларды бейнелеу және құру	9.2.2.5 берілген радиус пен диаметр бойынша циркульдің көмегімен шеңберді құруды орындау
1. Сандар және шамалар	1.2 Сандармен әрекет ету	9.1.2.6 қосу мен алу, көбейту мен бөлуде калькуляторды қолдану
Жыл бойы оқығанды қайталау		

6) 10-сынып:

6-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
	1.1 Натурал сандар. Бөлшек	10.1.1.1 1 000 000-ға дейінгі сандарды алу, атау және жазу
		10.1.1.2 1 000 000-ға дейін сандарды тура және кері ретте есептік және реттік санау: берілген саннан берілгенге дейін, тең сандар және топтар бойынша
		10.1.1.3 санның 1000 000-ға дейінгі сандардың натурал қатарындағы орнын анықтау
		10.1.1.4 XXXV-ке дейін сандардың римдік нөмірленуін оқу, жазу және пайдалану
		10.1.1.5 1 000 000-ға дейін натурал қатардағы сандардың қасиетін түсіну және пайдалану
		10.1.1.6 1 000 000-ға дейін сандарды оқу, жазу және салыстыру
		10.1.1.7 жұп/тақ сандарды айыру; біртаңбалы, екітаңбалы, үштаңбалы, төрттаңбалы, бестанбалы және алтытаңбалы сандарды ажырату; сандарды ондықтар, жүздіктер, мыңдықтар мен онмыңдықтарға дейін дөңгеленту
		10.1.1.8 сандарды топтар мен разрядтар кестесіне жазу; санның разрядты және топтық құрамын анықтау

1. Сандар және шамалар	тер	10.1.1.9 1000 000-ға дейін дейінгі разрядты қосынды сандар сомасына сандарды құрау
	1.2 Сандармен әрекет ету	10.1.2.1 қосу мен алудың нәтижелерінің құрамын атау
		10.1.2.2 қосу мен алудың ауызша (разряд арқылы ауысусыз) және жазбаша (разряд арқылы ауысумен) амалдарын қолдану
		10.1.2.3 жақшаның ішіндегі мысалдармен әрекет ету ретін ұстану
		10.1.2.4 сандарды айырымдық салыстыруды орындау
		10.1.2.5 қосу мен алудың белгісіз қосылғыштарын табу; сандарды қосу мен алуға мысалдарды шешу; қосуды алумен және кері ретпен тексеру
		10.1.2.6 қосу мен алу, көбейту мен бөлуде калькуляторды қолдану
		10.1.2.7 көбейту мен бөлудің кестелік және кестелік емес түрлерін білуді қолдану
		10.1.2.8 сандарды бірнеше рет салыстыруды орындау
		10.1.2.9 бір таңбалы сан, екі таңбалы сан, дөңгелек ондықтар, дөңгелек жүздіктер, сындықтарға көбейту мен бөлуді орындау
		10.1.2.10 сандардың 10-ға, 100-ге, 1000-ға бөлу сипаттарын білу; 2-ге, 3-ке және 5-ке бөлу сипаттарын білу
		10.1.2.11 көбейту және азайтуды тексеруді орындау
		10.1.2.12 көбейту және азайтудың белгісіз құралдарын табу; мысалдарды шешу
		10.1.2.13 жақшасы бар және жақшасы жоқ 1 және 2 сатыдағы мысалдарда әрекеттер тәртібін ұстану
		10.1.2.14 көбейту мен бөлуде бірлік пен нөлдің қасиетін түсіну
	1.3 Шамалар және олардың өлшем бірліктері	10.1.3.4 ақшаларды тану: 200 тг., 500 тг., 1 000 тг., 2 000 тг, 5 000 тг, 10 000 тг 20 000 тг
		10.1.3.5 200 тг, 500 тг, 1000 тг, 2000 тг, 5000 тг, 10000 және 20 000 тг тиындарды айырбастау және ауыстыруды орындау
		10.1.3.6 сатып алу үшін есептесуге ақшаларды пайдалану
		10.1.3.8 көлемдерді өлшеген кезде алған сандарды көбейту мен бөлуді орындау; көлемдерді өлшеген кезде алған сандарды бір таңбалы санға, дөңгелек ондықтар мен екі таңбалы санға көбейту мен бөлу
2. Көрнекі геометрия элементтері	2.1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	10.2.1.1 сызда сызықтар, бұрыштар, көпбұрыштарды тану және атау; параллельді және перпендикулярлы түзулерді ажыратып, атау
		10.2.1.2 бұрыштардың түрлерін атау: тура, доғал, үшкір
		10.2.1.6 көпбұрыштардың периметрін санау
	2.2. Геометриялық фигура ларды бейнелеу және құру	10.2.2.1 берілген ұзындықтағы кесіндіні құруды орындау
		10.2.2.3 транспортирдің көмегімен бұрышты құру мен өлшеуді орындау
		10.2.2.2 сызғыш пен сызбалы үшбұрыштың көмегі арқылы, перпендикулярлы, параллельды түзулерді құруды орындау
		10.2.1.4 $S=\pi R^2$ формуласының көмегімен шеңбердің аумағын анықтау;
		10.3.1.1 оқыған түрлердің қарапайым мәтіндік есептерін шешу
		10.3.1.3 қарама-қарсы түзу сызықты қозғалысқа арналған мәтіндік есептерді шешу
		10.3.1.5 2-4 әрекеттің орындалуын талап ететін, құрамдас мәтіндік, арифметикалық есептерді шешу

3. Математикалық модельдеу	3.1 Есептер	10.3.1.6 шартты белгілерді қолданып, есептің мазмұнын қысқаша жазба түрінде орындау
		10.3.1.7 жауабы бар жай есепті шешудің жазбасын, құрамдас есепті – түсініктемесімен немесе толық жауабымен және әрбір әрекетке берілген сұрақпен
		10.3.1.8 есептің шешуінің жазбасында сандардың атауын жазу
2-тоқсан		
1. Сандар және шамалар	1.1 Натурал сандар. Бөлшектер	10.1.1.10 тұтас заттың екінші, үшінші, төртінші, бесінші, оныншы, жүзінші және мыңыншы үлестерін алу
		10.1.1.11 қарапайым және ондық бөлшектердің құрылуын көрсету
		10.1.1.12 қарапайым бөлшектер мен аралас сандарды оқу, жазу; бөлшектердің алымы мен бөлімінің мағынасын түсіну
		10.1.1.13 бөлімі бірдей бөлшектерді салыстыру, алымы бірдей бөлшектерді салыстыру, аралас сандарды салыстыру
		10.1.1.14 дұрыс және дұрыс емес бөлшектерді атау
		10.1.1.15 бөлшектерді ірірек бөліктерде білдіру, дұрыс емес бөлшекті тұтас не аралас санмен алмастыру; аралас санды дұрыс емес бөлшекпен алмастыру; бөлшектерді бірдей бөлігіне әкелу
	1.2 Сандармен әрекет ету	10.1.2.15 бірдей алымы бар бөлшектерді көбейту мен бөлуді орындау; аралас сандарды қосу мен алу; бірден және толық саннан бөлшекті алу
		10.1.2.16 санның бір не бірнеше бөлігін табу; санды оның бір бөлігі бойынша табу
		10.1.2.17 бөлшектер мен аралас сандарды толық санға көбейту мен бөлуді орындау; бөлшекті алдын ала қысқартуды орындау
		10.1.2.18 қарапайым бөлшектермен қосу мен алу, көбейту мен бөлу әрекеттерінің белгісіз бірліктерін табу
		10.1.2.19 1 және 2-сатыдағы әрекеттер бар қарапайым бөлшектер бар мысалдардың әрекеттену тәртібін анықтау
		10.1.2.20 арифметикалық әрекеттердің нәтижелерін тексеруді кері әрекетпен орындау; қарапайым бөлшектер мен арифметикалық амалдардың белгісіз бөліктерін табу
2. Көрнекі геометрия элементтері	2.1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	10.2.1.3 шеңбер мен дөңгелекті атау; орта, радиус, диаметр, тану мен атау
		10.2.1.5 квадрат пен тікбұрыш ауданын санау
		10.2.1.4 $S=\pi R^2$ формуласының көмегімен шеңбердің аумағын анықтау
	2.2. Геометриялық фигураларды бейнелеу және құру	10.2.2.4 берілген радиус пен диаметр бойынша циркульдің көмегімен шеңберді құруды орындау
3. Математикалық модельдеу	3.1. Есептер	10.3.1.1 оқыған түрлердің қарапайым мәтіндік есептерін шешу
		10.3.1.5 2-4 әрекеттің орындалуын талап ететін, құрамдас мәтіндік, арифметикалық есептерді шешу
		10.3.1.6 шартты белгілерді қолданып, есептің мазмұнын қысқаша жазба түрінде орындау
		10.3.1.7 жауабы бар жай есепті шешудің жазбасын, құрамдас есепті – түсініктемесімен немесе толық жауабымен және әрбір әрекетке берілген сұрақпен

		10.3.1.8 есептің шешуінің жазбасында сандардың атауын жазу
3-тоқсан		
1. Сандар және шамалар	1.3 Шамалар және олардың өлшем бірліктері	10.1.3.1 шамаларды өлшеуде және заттарды есептеуде алынған сандарды айыру
		10.1.3.2 бір атаулы шамалардың мәнін салыстыру
		10.1.3.3 шамалардың арақатынасын орнату
		10.1.3.7 көлемдерді өлшеген кезде алған сандарды жанартуды орындау; әртүрлі мемлекеттердің валютасын айыра білу: доллар, еуро; валютаны айырбастау курсына бағдарлану
		10.1.3.8 көлемді өлшеуде алынған сандарды сандарды қосу мен азайтуды орындау; бірдей сандар, дөңгелек ондықтарды өлшеуде алынған сандарға көбейту мен бөлу, екі белгілі санға көбейту
	1.1 Натурал сандар. Бөлшектер	10.1.1.16 қарапайым және ондық бөлшек түрінде бөлімі 10, 100, 1000 болатын бөлшектерді алып, жазу; ондық бөлшектерді оқып, салыстыру; ондық бөлшектер мен толық сандарды салыстыру
		10.1.1.17 нөмірлік кестеге ондық бөлшектерді жазу; жүздік бөлшектердің үш түрін (қарапайым бөлшек, ондық бөлшек және пайыз түрінде) қолдану
		10.1.1.18 бұдан ірі және майда, не бірдей бөліктерде бөлшектерді білдіру
		10.1.1.19 ондық бөлшек түрінде алынған заттың ұзындығы, салмағы мен құнын есептеу кезінде қол жеткізген сандарды жазып алу, кері операцияны орындау
	1.2 Сандармен әрекет ету	10.1.2.21 саннан ондық бөлшекті табу; санды ондық бөлшегі бойынша табу
		10.1.2.22 ондық бөлшекті бір таңбалы санға, 10-ға, 100-ге, 1000-ға, дөңгелек ондықтар мен жүздіктерге көбейту мен бөлуді орындау
		10.1.2.23 саннан табу; санды ондық бөлшегі бойынша табу
		10.1.2.24 жақшасы бар ондық бөлшектер мен әрекеттер тәртібін анықтау
		10.1.2.25 саннан 1%, 10%, 20%, 25% 50% 75% табу; санды пайыздары бойынша табу
		10.1.2.26 қарапайым және ондық бөлшектермен әрекеттер жасау
2. Көрнекі геометрия элементтері	2.1 Геометриялық пішіндер және олардың жіктелуі	10.2.1.7 куб пен тікбұрышты параллелепипедтің көлемін өлшеп, санау
3. Математикалық модельдеу	3.1 Есептер	10.3.1.1 оқыған түрлердің қарапайым мәтіндік есептерін шешу
		10.3.1.2 санның пайызын табуға арналған қарапайым және құрамдас мәтіндік арифметикалық есептерді шешу
		10.3.1.6 шартты белгілерді қолданып, есептің мазмұнын қысқаша жазба түрінде орындау
		10.3.1.7 жауабы бар жай есепті шешудің жазбасын, құрамдас есепті – түсініктемесімен немесе толық жауабымен және әрбір әрекетке берілген сұрақпен
		10.3.1.8 есептің шешуінің жазбасында сандардың атауын жазу
	3.2 Математика тілі	10.3.2.1 келесі белгілерді пайдалану: "+", "-", "x", ":", "="
		10.3.2.2 геометриялық дененің көлемін белгілеуді пайдалану: V; пайызды белгілеу үшін % белгісін қолдану

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 79-қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 519-қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 8-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 8-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Информатика" пәнін оқыту мақсаты – білім алушыларды негізгі білім, заманауи ақпараттық технологияны тиімді қолдану үшін жұмыс жасау дағдысы және біліктілігімен қамтамасыз ету болып табылады.

3. Негізгі міндеттері:

1) ақпарат түрлері және оны адам әрекетінің түрлі саласында қолдану тәсілдеріне қатысты түсінік қалыптастыру;

2) түрлі бағдарламалық қосымшалар және дербес компьютермен жұмыс жасаудың негізгі біліктер мен дағдыларын қалыптастыру;

3) күнделікті өмірде ақпараттық-коммуникациялық құралдарды қолдану дағдысын қалыптастыру;

4) компьютерлік ойындарды қолдану арқылы танымдық процестерді (зейін, естіп, көріп есте сақтау, көрнекі-бейнелі және сөздік-логикалық ойлау, қиялдау) дамыту;

5) ақпараттық мәдениет негізін қалыптастыру – ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (бұдан әрі – АКТ) құралдарын қолданудың жалпыға бірдей ережелерін сақтау, алынған ақпаратқа қатысты жауапты және талғамалы қатынасқа тәрбиелеу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Пән бойынша оқыту процесін ұйымдастырудың педагогикалық әдіс-тәсілдері арнайы педагогиканың принциптеріне сәйкес орындалады:

1) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың дайындығы, даму ерекшеліктері және деңгейіне білім беру жүйесінің бейімділік принципі;

2) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқыту процесінің түзете-дамытушылық бағыты олардың мүмкіндіктері мен білім алуудағы ерекше қажеттіліктерін ескере отырып оқыту әрекетінің арнайы әдіс-тәсілдерімен қамтамасыз етіледі;

3) оқытудың әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік икемсіздігін төмендету немесе оны еңсеруді болжайды. Білім алушылардың өмірлік дағдысы және әлеуметтік өмірде қалыпты өмір сүруге қажетті арнайы жұмыстар қарастырылады. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың қарапайым компьютерлік сауаттылықты меңгеруі олардың заманауи қоғам өміріне әлдеқайда табысты енуіне және әлеуметтік дамуына жағдай жасайды;

4) оқытудағы әрекеттік тәсіл ақыл-ойы зақымдалған білім алушылардың жеке даму ерекшеліктерін ескере отырып білім беру құрылымының негізгі заңдылықтарын ашатын психология ғылымының теориялық қағидаларына негізделеді. Сонымен қоса жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жеке дамуы оларға тиімді қызметті (оқыту және заттық-тәжірибелік) ұйымдастырумен анықталатынын мойындауға негізделеді;

5) оқытудың практикалық бағыттылығы өтілген материал мен енді өтілетін материал және білім алушылардың тәжірибелік әрекеті арасындағы тығыз байланысты болжайды, тәжірибелік-бағдарлау міндеттерін шешу үшін бірінші реттік мағынаға ие білік пен дағдыларын қалыптастыруға негізделеді;

6) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға қатысты сараланған және жеке ықпал ету тәсілі бағдарламаның мазмұнын әртүрлі меңгеру мүмкіндігімен сипатталатын ерекшеліктерін ескеруді болжайды және оқу материалын меңгеру біліктілік пен дағды, алған білімнің сапасында көрініс табады. Ақыл-ой бұзылысы бар оқушыларды оқыту процесі В.В. Воронкова бойынша 4 типологиялық топтың негізінде жүзеге асады. Білім алушылардың әр типологиялық тобы үшін педагог оқыту материалдарының қиындығын ескере отырып мүмкіндіктеріне сай іріктеп алады. Сонымен қатар оқыту жұмысының қарқыны, білім алушылардың әрекетті өздігінен орындау деңгейі, оқытудың әдіс-тәсілдері түрленеді. Білім алушыларды топқа бөлу шартты әрі жылжымалы түрде болады. Сараланған тәсіл оқытуды жекешелендірумен толықтырылады;

7) оқыту-танымдық және тәжірибелік қызметін арнайы педагогикалық басшылық ету қажеттілігі танымдық белсенділіктің төмендігі, ойлаудың аналитикалық және жалпылама қызметінің әлсіздігіне байланысты. Педагог ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың даму заңдылықтары мен сыныптағы әрбір оқушының танымдық мүмкіндіктерін біле отырып, оқытудың арнайы әдістемесін ұйымдастырады және білім алушылардың оқу-танымдық әрекетін бағыттайды.

5. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың информатика бойынша оқу материалдарын меңгеру нәтижелерін бағалау нормалары бағдарламада көрсетілген

мақсатты тұжырымдамаға негізделген және оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау мен тексеруді ұйымдастырудың бірегей тәсілдерін жүзеге асыруға бағытталған.

6. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау ішкі бағалау құралдарымен жүзеге асады. Оқыту бағдарламасын меңгерудің нәтижелері сыныпта тікелей мұғалімнің қатысуымен оқыту үдерісі барысында бағаланады, педагог бақылап бағалау әрекетін жүйелі түрде жүзеге асырады.

7. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың нәтижелілігін бағалау ағымдық (әр сабақта), мерзімдік (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде жүргізіледі.

8. Ағымдық бақылау білім алушыларды сабақ үстінде бақылау, өзіндік және тәжірибелік жұмыстарды талдау, қызметтің ұжымдық түрлерінің көмегімен орындалады. Әр сабақтағы бақылау оқыту үдерісінің сапасын қамтамасыз ету үшін педагогтардың қолданған оқыту әдістерінің мазмұнын түзету мақсатында жүргізіледі. Мұндай бақылау білім алушылардың қарым-қатынасында тәрбиелік және ынталандырушы сипатқа ие.

9. Мерзімдік бақылау бөлімнің бағдарламалық тақырыбы және тарауды меңгерген соң жүргізіледі. Белгілі тақырып шеңберіндегі оқу материалдарын меңгерудің нәтижесі білім алушылардың әр типологиялық тобында әртүрлі болады (В.В. Воронкова бойынша). 1-типологиялық топтағы білім алушылар білімін қолдану деңгейінде оқыту материалын меңгереді.

2-типологиялық топтағы білім алушылар тақырыптың негізгі мазмұнын түсінгенін көрсетеді. 3-типологиялық топтағы білім алушылар тану деңгейінде материалды меңгереді және өз білімін өзекті етуде мұғалімнің көмегін қажет етеді. 4-типологиялық топтың білім алушылары олардың жетістігі жеке бағдарлама шеңберінде жүзеге асырылады.

10. Қорытынды бақылау тоқсан мен жылдың соңында жүргізіледі. Педагог сыныптағы әр білім алушының жетістіктері еркін картаға тіркелген оқу жылында бақыланған жетістігін және даму динамикасын міндетті түрде талдайды.

11. Бағалау шаралары көмегімен алынған мәлімет білік пен дағдыны меңгеру барысында туындаған қиындықтарға уақытылы жауап беруге мүмкіндік береді. Педагог білім алушыларға жеке көмек беру тәсілдері мен мазмұнын негіздей отырып анықтайды.

12. Бағдарлама келесі ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (бұдан әрі - АКТ) қолдануды көздейді:

1) шынайы өмірлік жағдайларға еліктеу және оларды ары қарай түсіну үшін компьютерлік үлгілерді қолдану;

2) мәтін, сурет, кесте, аудио және бейнематериалдарды өңдеу мақсатында және тәжірибелік тапсырмаларды шешу үшін бағдарламалық қамтамасыз етуді қолдану;

3) практикалық міндеттерді шешуде ақпараттық-коммуникациялық құралдарды қолдануда шығармашылық тәсіл;

4) белгілі тақырыпта біріккен топтық жұмысты жүргізуге мүмкіндік беретін электронды құралдар көмегімен материал жинау және тәжірибе алмасу;

5) АКТ құралдарын өздігінен қолдану дағдылары;

6) белгілі мақсат пен аудиторияны анықтау үшін түрлі дереккөздерден материалдарды іріктеуді көздейтін коммуникациялық дағдыларды дамыту.

13. "Информатика" пәнін меңгеру барысында "Математика", "Оқу және сөйлеу тілін дамыту", "Орыс тілі", "Қазақ тілі", "Жаратылыстану", "География", "Қазақстан тарихы", "Қоғам және құқық", "Бейнелеу өнері", "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәндерімен пәнаралық байланыс орнатылады.

14. Оқытудың техникалық құралдары:

1) стандартты кешенмен жабдықталған дербес компьютер: жүйелі блок, монитор, мәтіндік ақпаратты басу және экрандағы объектілерді қозғалту құралдары (пернетақта, тінтуір);

2) дыбыстық ақпаратты енгізіп, шығаратын құралдар: колонкалар, құлаққаптар, микрофон;

3) интербелсенді тақта, принтер, мультимедиялық проектор;

4) мұғалім мен білім алушылардың арасында ақпаратты бөлісуді қамтамасыз ететін жоғары сапалы желі.

15. Оқу-тәжірибелік құралдар:

1) пернетақталы тренажер;

2) вирусқа қарсы бағдарламалар;

3) оқулықтар, жұмыс дәптерлері, безендірілген құралдар.

3-тарау. "Информатика" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

16. "Информатика" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 8-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;

2) 9-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;

3) 10-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты құрайды.

17. Оқу пәнінің мазмұны оқыту бөлімдері бойынша ұйымдастырылған. Бөлімдер дағды мен біліктілік, білім және түсіну ретінде күтілетін нәтижелер түріндегі сыныптар бойынша оқыту мақсаттарына бөлінген.

18. Мұғалімнің әрбір шағын бөлімнің реттілігіне өзгерту енгізуге құқығы бар, сонымен қатар сынып оқушыларының мүмкіндіктерін ескере отырып айтылған мәліметтердің тереңдігі мен көлемін реттей алады.

19. Оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) 1-бөлім "Ақпараттық үдерістер";

2) 2-бөлім "Компьютерлік жүйелер";

3) 3-бөлім "Денсаулық пен қауіпсіздік".

20. "Ақпараттық үдерістер" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) ақпаратты алу және өлшеу;

2) ақпараттық объектілерді құрастырып, қайта жасау.

21. "Компьютерлік жүйелер" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) компьютердің құрылымы;

2) компьютерлік желілер.

22. "Денсаулық пен қауіпсіздік" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) қауіпсіздік техникасы;

2) ақпараттық және онлайн қауіпсіздік.

23. 8-сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) ақпараттық үдерістер. Ақпаратты алу және өлшеу: ақпарат туралы түсінік, оны өңдеу мен алудың тәсілдері; ақпарат түрлері; мәтіндік ақпарат, оны өңдеу мен сақтау тәсілдері; графикалық ақпарат, оны түрлі бейнелеу құралдары және тәсілдерінің көмегімен өңдеу, сурет, бейне, мүсін түрінде сақтау; дыбыстық ақпарат, оны өңдеу және компакт-диск, магниттік лента көмегімен сақтау; бейнеақпарат, оны кино және бейнетехниканың көмегімен өңдеу және кинотаспа, бейнекассета, компакт-диск түрінде сақтау; телефон, теледидар, радио, күйтабақ ойнатқыш ақпарат дереккөзі ретінде. Ақпараттық объектілерді құрып, жаңарту. Windows (виндоус) жұмыс үстелі: жұмыс үстелінің түрі, Windows (виндоус) жұмыс үстелінің элементтерімен танысу; "Пуск" бастырмасы, тапсырма жинақтамасы; "тышқан" манипуляторы, онымен жұмыс істеу тәсілдері: "тышқан" манипуляторымен жұмыстың негізгі тәсілдері: "тышқан" манипуляторы жұмысының көмегімен орындалатын компьютерлік ойындар; пернетақта клавиша топтарын тағайындау; алфавиттік және цифрлік клавишалар, олардың орналасуы; меңзерді клавишаның көмегімен орындау; шағын цифрлік пернетақта; пернетақта клавишалары көмегімен орындалатын компьютерлік ойындар; "Пуск" мәзірінің құрылымы, мәзір бойынша ауыстыру, мәзірді жабу; Windows (виндоус) терезелерімен танысу (мысал ретінде "менің компьютерім" папкасының терезесі), терезенің негізгі элементтері, терезені жабу, қайта қондыру, терезені жабу, терезе көлемін өзгерту, терезені айналдыру; стандартты Windows қосымшасы: бағдарламаны "Пуск" (Калькулятор) мәзірінен қосу; стандартты "Калькулятор" қосымшасымен жұмыс жасауды меңгеру, алу амалын орындау, мәзірді жабу;

2) компьютерлік жүйелер – компьютердің құрылымы: дербес компьютермен танысу, дербес компьютер әртүрлі ақпаратты (мәтін, графикалық, дыбыстық, бейнеақпарат) алу, беру, өңдеу және сақтау құралы ретінде; дербес компьютердің негізгі құралдары: монитор, пернетақта, жүйелік блок; әр құрылғының қызметі; қуат көзін қосу-сөндіру

бастырмасы; дербес компьютердің қосымша құрылғылары: "тышқан" манипуляторы, принтер, дыбыстық колонкалар, олардың қызметтері; компьютерді қосу және сөндіру тәртібі, олардың кезектілігі;

3) денсаулық пен қауіпсіздік: дербес компьютермен жұмыс жасауда қауіпсіздік техникасы. Компьютерлік сыныпта болудың тәртіп ережелері. Компьютерде жұмыс жасау кезіндегі гигиеналық талаптар. Көру қабілетін сақтау және көзге жүктемені азайту амалдары.

24. 9-сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) ақпараттық үдерістер: ақпарат туралы түсінік, оны өңдеу мен алудың тәсілдері. Заманауи әлемдегі ақпарат түрлері. Ақпаратты іздестіру. Ақпараттық объектілерді құрып, жаңарту: Microsoft Windows (майкрасофт виндоус) терезе элементтерін қолдану : тақырыпша, құралдар панелі (стандартты), жұмыс алаңы, айналдыру жолағы, қалқымалы сыбыр; "Пуск" бастырмасын қолдану; мәтінмен негізгі операциялар: мәтінді теру ережелері (бас әріп, тыныс белгілері, қызыл жол, белгіні өшіру, меңзердің көмегімен сол (оң) жақтағы белгіні өшіру); панель құралдарында "сақтау" белгісінің көмегімен құжатты сақтау; панель құралдарында "болдырмау" белгісінің көмегімен әрекеттерді болдырмау; құжатты редакциялау: құжатты ашу, құжат көлемі; "тышқан" манипуляторы, пернетақта, айналдыру жолағының көмегімен мәтінде орын ауыстыру; жаңа папкалар мен файлдарды құру; файлдар мен папкаларды алмастыру; "Жетекші" бағдарламасының көмегімен "менің құжаттарым" папкасын ашу, папкалар мен файлдарды сақтау; құжатты теру, мәтінде тыныс белгілерін қою; мәтінді редакциялау және форматтау; құжатты сақтау; құжатты басып шығару: принтерді қосу мен сөндіру реттілігі; принтерде қағазды қондыру; "басу" пәрменінің көмегімен құжатты теру;

2) компьютерлік жүйелер – компьютердің құрылымы: компьютердің негізгі құрылғыларының қызметі; Microsoft Word (майкрасофт виндоус) бағдарламасын қосу тәртібі; Microsoft Word (майкрасофт виндоус) бағдарламасының элементтері: тақырыпша, құралдар панелі (стандартты), жұмыс алаңы, айналдыру жолағы, қалқымалы сыбыр; Windows (виндоус)-тағы файлдық құрылым; "Жетекші" бағдарламасының мағынасы: файлдар мен папкалар, папкалардың аттары; компьютердің ішкі және сыртқы жады; принтерді қосу және өшіру тәртібі;

3) денсаулық пен қауіпсіздік: дербес компьютермен жұмыс жасауда қауіпсіздік техникасы. Компьютерлік сыныпта болудың тәртіп ережелері. Компьютерде жұмыс жасау кезіндегі гигиеналық талаптар. Көру қабілетін сақтау және көзге жүктемені азайту амалдары.

25. 10-сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) ақпараттық үдерістер – ақпараттық объектілерді құрып, жаңарту: Microsoft Windows (майкрасофт виндоус) бағдарламасын қолдану (тақырыпша, құралдар панелі, жұмыс алаңы, айналдыру жолағы); "Пуск" бастырмасын қолдану, "Пуск" бастырмасынан бағдарламаларды қосу; Windows (виндоус) терезесінің негізгі

элементтері; терезені ашып, орына келтіру, жинақтау және жабу, терезенің мөлшерін өзгерту және айналдыру; Microsoft Word (майкрасофт виндоус) мәтін процессоры: құралдар панелі (стандартты, форматтау), бет параметрлері (азат жол, қағаз өлшемі, беттер нөмірлерін қою), мәтінді басу ережелері; құжатты алдын-ала көріп, басу; мәтінді көшіріп, орын алмастыру; нөмірленген және таңбаланған тізім құру; құжатты түрлі тәсілдермен сақтау; сөз бен мәтін бөліктерін белгілеу және көшіру, орын алмастыру; мәтінді форматтау: панельдер тақтасындағы белгілердің көмегімен шрифттің көлемі мен сызбасын белгілеу; азат жолдарды түзулеу, түзулеу түрлері; беттерді басып шығару, үзіндіні белгілеу; "Enter" (интер), "Shift" ()шифт, "Caps Lock" (капс лок) клавишаларын қолдану; Windows (виндоус) - тағы файлдық құрылым: жұмысқа дайындау, "Жетекші" бағдарламасындағы папкалардың құрылымын қарап шығу; "Менің компьютерім" белгісі арқылы берілген папканың құрамын қарап өту; "Жетекші" бағдарламасында файлдар мен папкаларды көшіру және орын алмастыру; файлдар мен папкаларды қайта атау және жою; "кәрзеңке" белгісі; "кәрзеңке" папкасын тазалау; экранның қосымшасын қондыру, сағат пен күнтізбені жөнге келтіру, тілді таңдау; файлдар мен папкаларды флеш-карта мен дискіде сақтау; дискіден файлдар мен папкаларды ашу;

2) компьютерлік жүйелер – компьютердің құрылымы: компьютердің негізгі және қосымша құрылғылары; Windows (виндоус) операциялық жүйесі; Microsoft Word (майкрасофт виндоус) мәтін процессоры; папкадағы мәлімет, "Менің компьютерім" белгісінің қызметтері; "Жетекші" бағдарламасының мағынасы: файлдар мен папкалар, олардың аттары; компьютердің ішкі және сыртқы жады; Windows (виндоус) анықтамалық жүйесі: анықтамалық жүйені шақыру; "Жетекші" бағдарламасынан анықтамалық жүйені шақыру; анықтамалық жүйенің тарауларынан ақпаратты іздеу; заттық меңзегіштің ("Калькулятор") негізгі сөздерінен ақпаратты іздеу; компьютердің ішкі және сыртқы жады (оперативті, ұзақ мерзімді), флеш-карталар, дискілер; компьютер желілері: Internet (интернет) ғаламторы: Internet (интернет) глобалды желісі туралы түсінік; Internet Explorer (интернет эксплорер) бағдарламасын қосу; іздеу жүйелері, проводсыз желі, компьютер желілері;

3) денсаулық пен қауіпсіздік: дербес компьютермен жұмыс жасауда қауіпсіздік техникасы. Компьютерлік сыныпта болудың тәртіп ережелері. Компьютерде жұмыс жасау кезіндегі гигиеналық талаптар. Көру қабілетін сақтау және көзге жүктемені азайту амалдары. Электронды құралдардың адам ағзасына әсері; ақпараттық және онлайн қауіпсіздік: компьютерді зиянды бағдарламалардан сақтау амалдары; компьютерлік вирустар туралы түсінік; вирусқа қарсы бағдарламалар.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

26. Бағдарламада оқу мақсатын оңтайлы қолдану үшін кодтама берілген. Кодта бірінші сан сыныпты білдіреді, екінші және үшінші сан – тарау мен бөлім, төртінші сан оқу мақсатының нөмірленуін білдіреді. Мысалы, 8.2.1.4 кодында "8" – сынып, "2.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсатының нөмірленуі.

27. Оқу мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Ақпараттық үдерістер":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары		
	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1.1. Ақпаратты өлшеу және ұғыну	8.1.1.1 қабылдау амалына қарай (көру, иіс пен дәм сезу, есту, тактильді) ақпараттың түрлерін атау және тани білу 8.1.1.2 адам ақпаратты қалайша алатынын түсіндіру 8.1.1.3 ақпарат алу тәсілдерін түсіндіру 8.1.1.4 ақпаратты беру амалдарын (телеграф, телефон, теледидар, интернет арқылы) атау 8.1.1.5 беру әдісіне қарай (саны, мәтіні, графика, дыбыс, бейне) ақпаратты ажырату 8.1.1.6 ақпаратты сақтаудың негізгі әдістерін атау 8.1.1.7 ақпарат көздері мен алу түрлерін ажырату 8.1.1.8 компьютер ақпараттың әртүрлі нұсқаларын (мәтіндік, графикалық, дыбыстық, бейне) алу, бері, талдау және сақтау құралы екендігін түсіну 8.1.1.9 компьютерді өмірде қолдану мысалдарын беру	9.1.1.1 ақпаратты (графикалық, мәтіндік, дыбыстық, бейне) ажырату 9.1.1.2 ақпарат алу тәсілдеріне мысалдар келтіру 9.1.1.3 ақпаратты талдау әдістерін білу 9.1.1.4 ақпаратты сақтау әдістерін білу 9.1.1.5 қажетті ақпаратты іздей алу 9.1.1.6 ақпараттың қасиеттерін (толық, толық емес, қажетті, қажет емес) білу 9.1.1.7 компьютердің ақпараттың әртүрлі нұсқаларын (мәтіндік, графикалық, дыбыстық, бейне) алу, бері, талдау және сақтау құралы екендігін білу	
	8.1.2.1 жалпы жұмыс үстелінің түрін білу 8.1.2.2 "Бастау" мәзірінің құрылымын білу 8.1.2.3 жұмыс үстелінің	9.1.2.1 Microsoft Word (майкрасофт ворд) бағдарламасын орындау үшін қосу 9.1.2.2 жұмыс үстелінің элементтерін білу 9.1.2.3 "Бастау" мәзірін қолдану, мәзір бойынша	10.1.2.1 Microsoft Word (майкрасофт виндоус) мәтіндік бағдарламасын қолдану (тақырып атауы, құралдар панелі, жұмыс жиегі, айналдыру жиегі) 10.1.2.2 мәтінді дұрыс теру ережесін білу (кіші әріптер, тыныс белгілері, сөздер арасындағы бос орын, абзац

1.2 Ақпараттық нысандарды құру және түрлендіру	нысандарын белгілеу және алмастыру 8.1.2.4 "тышқан" манипуляторы көмегімен әрекеттерді орындау 8.1.2.5 Windows (виндоус) терезесі, "Менің компьютерім" папкасын білу, терезелерді ашу және жабу 8.1.2.6 пернетақтадағы сандар мен әріптер клавишаларының орналасуын білу 8.1.2.7 меңзерді басқару клавиштерін білу 8.1.2.8 "Калькулятор" бағдарламасын қосу кезектілігін білу 8.1.2.9 "Калькулятор" бағдарламасының көмегімен негізгі арифметикалық есептерді орындау	ауыстыру, мәзірді жабу 9.1.2.4 жұмыс үстеліндегі нысандарды белгілеу және алмастыру 9.1.2.5 терезені бұру, жылжытып қою, жабу 9.1.2.6 меңзерді басқару клавишін қолдану 9.1.2.7 пернетақтағы сандар мен әріптер клавиштерін қолдану 9.1.2.8 үлгі бойынша мәтінді басу 9.1.2.9 қаріп өлшемін таңдау 9.1.2.10 құжатты сақтау 9.1.2.11 "Бастау" мәзірінен "Калькулятор" бағдарламасын қосу 9.1.2.12 "Калькулятор" бағдарламасының көмегімен негізгі арифметикалық есептерді орындау 9.1.2.13 принтер басып шығарғышты қосу және өшіруді білу	пен символдарды өшіру) 10.1.2.3 "Enter" (интер), "Shift" (шифт), "CapsLock" (капс лок), "Delete" (делет), бос орын функционалдық клавиштерін қолдану 10.1.2.4 әртүрлі шрифтіндегі мәтінді т е р у 10.1.2.5 құжаттарды сақтаудың әртүрлі әдістерін қолдану 10.1.2.6 мәтінді редакциялау және жиынтықтың негізгі ережелерін қолдану ("тышқан" манипуляторы және пернетақтаның көмегімен мәтін ішінде жылжу, жолақтарды айналдыру, сөз бен мәтінді белгілеу, мәтінді к ө ш і р у) 10.1.2.7 мәтінді құрастыра білу (қаріптің жазылуы және өлшемін белгілеу, абзацтарды теңестіру) 10.1.2.8 құжатты сақтаудың негізгі әдістерін білу 10.1.2.9 кестемен жұмыстың негізгі әдістерін білу 10.1.2.10 Paint графикалық редакторын қ о л д а н у 10.1.2.11 құжатты шығарудың реттілігін білу

2) 2-бөлім "Компьютерлік жүйелер":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары		
	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Компьютер құрылғысы	8.2.1.1 компьютердің негізгі құрылғыларын (монитор, пернетақта, жүйелік блок) к ө р с е т у 8.2.1.2 компьютерді қуаттандыруға қосу және өшіру кезектілігін білу 8.2.1.3 компьютердің қосымша құрылғыларының атауын білу (манипулятор "тышқан", принтер, дыбыс күшейткіш) 8.2.1.4 Windows (виндоус) терезесінің негізгі бірліктерін білу 8.2.1.5 Windows (виндоус) жұмыс үстелінің элементтерін және түрлерін білу 8.2.1.6 пернетақта	9.2.1.1 компьютердің негізгі құрылғыларын (монитор, пернетақта, жүйелік блок) а н ы қ т а у 9.2.1.2 компьютердің негізгі құрылғыларының қызметін білу 9.2.1.3 пернетақта клавишаларының қызметін білу 9.2.1.4 Microsoft Word (ма이크로소프트 워드) бағдарламасын қосу тәртібін білу 9.2.1.5 окон Microsoft Word (ма이크로소프트 윈도우с) терезесінің элементтерін білу: тақырыпша, құралдар панелі, жұмыс алаңы 9.2.1.6 "Жетекші"	10.2.1.1 компьютердің негізгі құрылғыларының мақсатын мен қызметін білу 10.2.1.2 Windows (виндоус) операциялық жүйесін (жұмыс үстелі, Windows (виндоус) терезесінің негізгі элементтері) білу 10.2.1.3 Windows (виндоус) баптауын және файлдық құрылымын білу 10.2.1.4 "Жетекші" бағдарламасының мақсатын білу 10.2.1.5 Windows (виндоус) ақпараттық жүйесін білу 10.2.1.6 Windows (виндоус) баптауын білу 10.2.1.7 "Кәрзеңке"

	клавиштерінің топтарын атай білу 8.2.1.7 "тышқан" манипуляторы батырмасының атауын білу 8.2.1.8 "Калькулятор" бағдарламасын жіберудің кезектілігін білу 8.2.1.9 принтерді қосу және өшіру кезектілігін білу 8.2.1.10 дыбыс күшейткіштердің атауын білу	бағдарламасының мақсатын білу 9.2.1.7 Windows (виндоус) - тағы файлдық құрылымдарды білу 9.2.1.8 компьютер жадының түрлері туралы түсінік болу: ішкі (оперативті) және сыртқы (ұзақ мерзімдік) 9.2.1.9 принтерді қосу және өшіру кезектілігін білу	таңбасының қызметін білу 10.2.1.8 "Менің компьютерім" таңбасының қызметін білу 10.2.1.9 компьютер жадының түрлерін атау ішкі (оперативті) және сыртқы (ұзақ мерзімдік): диск, флеш-картаны сипаттау 10.2.1.10 принтермен жұмыс әрекетінің кезектілігін білу
2.2 Компьютер желісі			10.2.2.1 Ғаламдық Internet (интернет) желісі туралы түсінігі болу 10.2.2.2 Internet (интернет) арқылы қарапайым сұраныстарды (бір сипаты бойынша) қолдана отыра керекті ақпаратты іздеу 10.2.2.3 қарапайым деңгейде сымсыз байланыс артықшылықтарын түсіндіру 10.2.2.4 компьютер желілері туралы түсініктің болуы

3) 3-бөлім "Денсаулық және қауіпсіздік":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары		
	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Қауіпсіздік техникасы	8.3.1.1 компьютерлік сыныптағы тәртіп ережелерін білу 8.3.1.2 дербес компьютермен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасы талаптарын білу 8.3.1.3 көздің шаршауының алдын алу мақсатында жаттығулар орындау 8.3.1.4 статикалық шаршауды алу бойынша жаттығулар орындау	9.3.1.1 дербес компьютермен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы талаптарын орындау 9.3.1.2 компьютермен жұмыс орнын ұйымдастыра алу (ыңғайлылық және тиімділік үшін) 9.3.1.3 көздің шаршауының алдын алу мақсатында жаттығулар орындау 9.3.1.4 статикалық шаршауды алу бойынша жаттығулар орындау	10.3.1.1 дербес компьютермен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы талаптарын орындау 10.3.1.2 көздің шаршауының алдын алу мақсатында жаттығулар орындау 9.3.1.3 статикалық шаршауды алу бойынша жаттығулар орындау 10.3.1.4 әртүрлі электрондық құрылғылардың адам ағзасына әсері мысалдарын білу
3.2 Ақпараттық және онлайн қауіпсіздігі			10.3.2.1 компьютерді зиянды бағдарламалардан қорғау туралы түсініктің болуы 10.3.2.2 вирусқа қарсы бағдарламалар туралы түсініктің болуы

28. Осы Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 8-10 сыныптардағы "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

29. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Жеңіл ақыл-ойы кемістігі бар
білім алушыларға арналған 8-10
сыныптардағы "Информатика"
пәнінен жаңартылған мазмұндағы
оқу бағдарламасына
қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 8-10 сыныптардағы "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 8-сынып:

1-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1 . Ақпараттық үдерістер	1.1 Ақпаратты түсіну және өлшеу	8.1.1.1 қабылдау амалына қарай (көру, иіс пен дәм сезу, есту, тактильді) ақпараттың түрлерін атау және тани білу 8.1.1.2 адам ақпаратты қалай алатынын қарапайым түрде түсіндіру 8.1.1.3 ақпарат алу тәсілдерін түсіндіру 8.1.1.4 ақпаратты беру амалдарын (телеграф, телефон, теледидар, интернет арқылы) атау 8.1.1.5 беру әдісіне қарай (саны, мәтіні, графика, дыбыс, бейне) ақпаратты ажырату
2 . Компьютер жүйелері	2.1 Компьютер құрылғысы	8.2.1.1 компьютердің негізгі құрылғыларын (монитор, пернетақта, жүйелік блок) көрсету 8.2.1.2 компьютерді қуаттандыруға қосу және өшіре білу 8.2.1.3 компьютердің қосымша құрылғыларының атауын білу (манипулятор "тышқан", принтер, дыбыс күшейткіш)
3.Денсаулық және қауіпсіздік	3.1 Қауіпсіздік техникасы	8.3.1.1 компьютерлік сыныптағы тәртіп ережелерін білу 8.3.1.2 дербес компьютермен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасы талаптарын білу
2-тоқсан		
1 . Ақпараттық үдерістер	1.1. Ақпаратты түсіну және өлшеу	8.1.1.6 ақпаратты сақтаудың негізгі әдістерін атау 8.1.1.7 ақпарат көздері мен алу түрлерін ажырату 8.1.1.8 компьютер ақпараттың әртүрлі нұсқаларын (мәтіндік, графикалық, дыбыстық, бейне) алу, бері, талдау және сақтау құралы екендігін түсіну 8.1.1.9 компьютерді күнделікті өмірде қолдану мысалдарын беру
	1.2 Ақпараттық нысандарды құру және түрлендіру	8.1.2.1 жалпы жұмыс үстелінің түрін білу 8.1.2.2 "Бастау" мәзірінің құрылымын білу 8.1.2.3 жұмыс үстелінің нысандарын белгілеу және алмастыру 8.1.2.4 "тышқан" манипуляторы көмегімен әрекеттерді орындау

2 . Компьютер жүйелері	2.1 Компьютер құрылғысы	8.2.1.4 Windows (виндоус) терезесінің негізгі бірліктерін білу 8.2.1.5 Windows (виндоус) жұмыс үстелінің элементтерін және түрлерін білу
3. Денсаулық және қауіпсіздік	3.1 Қауіпсіздік техникасы	8.3.1.3 көздің шаршауының алдын алу мақсатында жаттығулар орындау 8.3.1.4 статикалық шаршауды алу бойынша жаттығулар орындау
3-тоқсан		
1 . Ақпараттық үдерістер	1.2 Ақпараттық нысандарды құру және түрлендіру	8.1.2.5 Windows (виндоус) терезесі, "Менің компьютерім" папкасын білу, терезелерді ашу және жабу 8.1.2.6 пернетақтадағы сандар және әріптер клавишаларының орналасуын білу 8.1.2.7 меңзерді басқару клавишаларын білу
2 . Компьютер жүйелері	2.1 Компьютер құрылғысы	8.2.1.6 пернетақта клавишаларының топтарын атай білу 8.2.1.7 "тышқан" манипуляторы батырмасының атауын білу
3. Денсаулық және қауіпсіздік	3.1 Қауіпсіздік техникасы	8.3.1.3 көздің шаршауының алдын алу мақсатында жаттығулар орындау 8.3.1.4 статикалық шаршауды алу бойынша жаттығулар орындау
4-тоқсан		
1 . Ақпараттық үдерістер	1.2 Ақпараттық нысандарды құру және түрлендіру	8.1.2.8 "Калькулятор" бағдарламасын қосу кезектілігін білу 8.1.2.9 "Калькулятор" бағдарламасының көмегімен негізгі арифметикалық есептерді орындау
2 . Компьютер жүйелері	2.1 Компьютер құрылғысы	8.2.1.8 "Калькулятор" бағдарламасын жіберудің кезектілігін білу 8.2.1.9 принтерді қосу және өшіру кезектілігін білу 8.2.1.10 дыбыс күшейткіштердің қызметін білу
3. Денсаулық және қауіпсіздік	3.1 Қауіпсіздік техникасы	8.3.1.3 көздің шаршауының алдын алу мақсатында жаттығулар орындау 8.3.1.4 статикалық шаршауды алу бойынша жаттығулар орындау

2) 9-сынып:

2-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1 . Ақпараттық үдерістер	1.1 Ақпаратты түсіну және өлшеу	9.1.1.1 ақпаратты (графикалық, мәтіндік, дыбыстық, бейне) ажырату 9.1.1.2 ақпарат алу тәсілдеріне мысалдар келтіру 9.1.1.3 ақпаратты талдау әдістерін білу
	1.2 Ақпараттық нысандарды құру және түрлендіру	9.1.2.1 MicrosoftWord (майкрасофт виндоус) бағдарламасын орындау үшін қосу, жұмыс істеу, бағдарламаны жабу 9.1.2.2 жұмыс үстелінің элементтерін білу 9.1.2.3 "Бастау" мәзірін қолдану, мәзір бойынша ауыстыру, мәзірді жабу
2. Компьютер жүйелері	2.1 Компьютер құрылғысы	9.2.1.1 компьютердің негізгі құрылғыларын (монитор, пернетақта, жүйелік блок) анықтау 9.2.1.2 компьютердің негізгі құрылғыларының қызметін білу 9.2.1.3 пернетақта клавишаларының қызметін білу 9.2.1.4 Microsoft Word (майкрасофт виндоус) бағдарламасын қосу тәртібін білу

3. Денсаулық және қауіпсіздік	3.1 Қауіпсіздік техникасы	9.3.1.1 дербес компьютермен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы талаптарын орындау 9.3.1.2 компьютермен жұмыс орнын ұйымдастыра алу (ыңғайлылық және тиімділік)
2-тоқсан		
1. Ақпараттық үдерістер	1.1 Ақпаратты түсіну және өлшеу	9.1.1.4 ақпаратты сақтау әдістерін білу 9.1.1.5 қажетті ақпаратты іздей алу 9.1.1.6 ақпараттың қасиеттерін (толық, толық емес, қажетті, қажет емес) білу 9.1.1.7 ақпаратты талдау әдістерін білу, компьютерден ақпараттың әртүрлі нұсқаларын (мәтіндік, графикалық, дыбыстық, бейне) алу, бері, талдау және сақтау құралы екендігін білу
	1.2 Ақпараттық нысандарды құру және түрлендіру	9.1.2.4 жұмыс үстеліндегі нысандарды белгілеу және алмастыру 9.1.2.5 терезені бұру, жылжытып қою, жабу 9.1.2.6 мензерді басқару клавишасын қолдану
2. Компьютер жүйелері	2.1 Компьютер құрылғысы	9.2.1.5 окон Microsoft Word (майкрасофт виндоус) терезесінің элементтерін білу: тақырыпша, құралдар панелі, жұмыс алаңы
3. Денсаулық және қауіпсіздік	3.1 Қауіпсіздік техникасы	9.3.1.3 көздің шаршауының алдын алу мақсатында жаттығулар орындау 9.3.1.4 статикалық шаршауды алу бойынша жаттығулар орындау
3-тоқсан		
1. Ақпараттық үдерістер	1.2 Ақпараттық нысандарды құру және түрлендіру	9.1.2.7 пернетақтадағы сандар мен әріптер клавиштерін қолдану 9.1.2.8 үлгі бойынша мәтінді басу 9.1.2.9 қаріп өлшемін таңдау 9.1.2.10 құжатты сақтау
2. Компьютер жүйелері	2.1 Компьютер құрылғысы	9.2.1.6 "Жетекші" бағдарламасының мақсатын білу 9.2.1.7 Windows (виндоус) -тағы файлдық құрылымдарды білу
3. Денсаулық және қауіпсіздік	3.1 Қауіпсіздік техникасы	9.3.1.3 көздің шаршауының алдын алу мақсатында жаттығулар орындау 9.3.1.4 статикалық шаршауды алу бойынша жаттығулар орындау
4-тоқсан		
1. Ақпараттық үдерістер	1.2 Ақпараттық нысандарды құру және түрлендіру	9.1.2.11 "Бастау" мәзірінен "Калькулятор" бағдарламасын қосу 9.1.2.12 "Калькулятор" бағдарламасының көмегімен негізгі арифметикалық есептерді орындау 9.1.2.13 принтерді қосу және өшіруді білу
2. Компьютер жүйелері	2.1 Компьютер құрылғысы	9.2.1.8 компьютер жадының түрлері туралы түсінік болу: ішкі (оперативті) және сыртқы (ұзақ мерзімдік) 9.2.1.9 принтерді қосу және өшіру кезектілігін білу
3. Денсаулық және қауіпсіздік	3.1 Қауіпсіздік техникасы	9.3.1.3 көздің шаршауының алдын алу мақсатында жаттығулар орындау 9.3.1.4 статикалық шаршауды алу бойынша жаттығулар орындау

3) 10-сынып:

3-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
		10.1.2.1 MicrosoftWord (майкрасофт виндоус) мәтіндік бағдарламасын қолдану (тақырып атауы, құралдар панелі, жұмыс жиегі, айналдыру жиегі)

1 . Ақпараттық үдерістер	1.2 Ақпараттық нысандарды құру және түрлендіру	10.1.2.2 мәтінді дұрыс теру ережесін білу (кіші әріптер, тыныс белгілері, сөздер арасындағы бос орын, абзац пен символдарды өшіру) 10.1.2.3 "Enter" (интер), "Shift" (шифт), "CapsLock" (капс лок), "Delete" (делет), бос орын функционалдық клавиштерін қолдану
2 . Компьютер жүйелері	2.1 Компьютер құрылғысы	10.2.1.1 компьютердің негізгі құрылғыларының мақсатын мен қызметін білу 10.2.1.2 Windows (виндоус) операциялық жүйесін (жұмыс үстелі, Windows (виндоус) терезесінің негізгі элементтері) білу 10.2.1.3 Windows (виндоус) баптауын және файлдық құрылымын білу
	2.2 Компьютер желілері	10.2.2.1 Ғаламдық Internet (интернет) желісі туралы түсінігі болу
3 . Денсаулық және қауіпсіздік	3.1 Қауіпсіздік техникасы	10.3.1.1 дербес компьютермен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы талаптарын орындау 10.3.1.2 көздің шаршауының алдын алу мақсатында жаттығулар орындау 10.3.1.3 статикалық шаршауды алу бойынша жаттығулар орындау
2-тоқсан		
1 . Ақпараттық үдерістер	1.2 Ақпараттық нысандарды құру және түрлендіру	10.1.2.4 мәтінді әртүрлі шрифтпен теру 10.1.2.5 құжаттарды сақтаудың негізгі әдістерін қолдану 10.1.2.6 мәтінді редакциялау және жиынтықтың негізгі ережелерін қолдану ("тышқан" манипуляторы және пернетақтаның көмегімен мәтін ішінде жылжу, жолақтарды айналдыру, сөз бен мәтінді белгілеу, мәтінді көшіру)
2 . Компьютер жүйелері	2.1 Компьютер құрылғысы	10.2.1.4 "Жетекші" бағдарламасының мақсатын білу 10.2.1.5 Windows (виндоус) ақпараттық жүйесін білу 10.2.1.6 Windows (виндоус) баптауын білу
	2.2 Компьютер желілері	10.2.2.2 Internet (интернет) арқылы қарапайым сұраныстарды (бір сипаты бойынша) қолдана отыра керекті ақпаратты іздеу
3 . Денсаулық және қауіпсіздік	3.1 Қауіпсіздік техникасы	10.3.1.1 дербес компьютермен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы талаптарын орындау 10.3.1.2 көздің шаршауының алдын алу мақсатында жаттығулар орындау 10.3.1.3 статикалық шаршауды алу бойынша жаттығулар орындау
3-тоқсан		
1 . Ақпараттық үдерістер	1.2 Ақпараттық нысандарды құру және түрлендіру	10.1.2.7 мәтінді құрастыра білу (қаріптің жазылуы және өлшемін белгілеу, абзацтарды теңестіру) 10.1.2.8 құжатты сақтаудың негізгі әдістерін білу 10.1.2.9 кестемен жұмыстың негізгі әдістерін білу
2 . Компьютер жүйелері	2.1 Компьютер құрылғысы	10.2.1.7 "Кәрзеңке" таңбасының қызметін білу 10.2.1.8 "Менің компьютерім" таңбасының қызметін білу
	2.2 Компьютер желілері	10.2.2.2 Internet (интернет) арқылы қарапайым сұраныстарды (бір сипаты бойынша) қолдана отыра керекті ақпаратты іздеу
3 . Денсаулық және қауіпсіздік	3.1 Қауіпсіздік техникасы	10.3.1.1 дербес компьютермен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы талаптарын орындау 10.3.1.2 көздің шаршауының алдын алу мақсатында жаттығулар орындау 10.3.1.3 статикалық шаршауды алу бойынша жаттығулар орындау
	3.2 Ақпараттық және онлайн қауіпсіздігі	10.3.1.4 әртүрлі электрондық құрылғылардың адам ағзасына әсері мысалдарын білу
4-тоқсан		
	1.2 Ақпараттық нысандарды	10.1.2.10 Paint (пейнт) графикалық редакторын қолдану 10.1.2.11 құжатты шығарудың реттілігін білу 10.1.2.10 Paint (пейнт)

1 . Ақпараттық үдерістер	құру және түрлендіру	графикалық редакторын 10.1.2.11 құжатты принтерде шығарудың реттілігін білу	колдану
2 . Компьютер жүйелері	2.1 Компьютер құрылғысы	10.2.1.9 компьютер жадының түрлерін атау ішкі (оперативті) және сыртқы (ұзақ мерзімдік): диск, флеш-картаны сипаттау 10.2.1.10 принтермен жұмыс әрекетінің кезектілігін білу	
	2.2 Компьютер желілері	10.2.2.3 қарапайым деңгейде сымсыз байланыс артықшылықтарын т ү с і н д і р у 10.2.2.4 компьютер желілері туралы түсініктің болуы	
3 . Денсаулық және қауіпсіздік	3.1 Қауіпсіздік техникасы	10.3.1.1 дербес компьютермен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы талаптарын орындау 10.3.1.2 көздің шаршауының алдын алу мақсатында жаттығулар орындау 10.3.1.3 статикалық шаршауды алу бойынша жаттығулар орындау	
	3.2 Ақпараттық және онлайн қауіпсіздігі	10.3.1.4 әртүрлі электрондық құрылғылардың адам ағзасына әсері мысалдарын білу	

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 80-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 520-қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-сыныбы үшін " Айналадағы әлем" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-сыныбы үшін " Айналадағы әлем" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Айналадағы әлем" пәнін оқу мақсаты – білім алушыларға табиғат туралы қарапайым түсінікті меңгерту, олардың табиғат пен қоғамның өзара байланысы, табиғаттағы заңдылықтардың біртұтастығы туралы білім, ұғым, түсініктерін жинақтау және жүйелеу, алған білімді күнделікті өмірде қолдана білулерін дамыту.

3. "Айналадағы әлем" пәні бойынша келесі міндеттерді шешуге бағытталған:

- 1) жалпы және сөйлеу тілі дамуындағы кемшіліктерді түзету;
- 2) танымдық әрекеттерді дамыту;
- 3) қоршаған әлем туралы түсініктерді кеңейту және байыту;

4) негізгі оқу пәндерін оқу барысында қажетті қарапайым түсініктер мен ұғымдарды қалыптастыру;

5) көру, салыстыру, жинақтау, нақтылау, қарапайым тұжырымдама жасау, қарапайым себеп-салдарлық байланысты табу қабілетін дамыту;

- 6) білім алушылардың сөздік қорын байыту;
- 7) әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру;
- 8) өз халқының, әртүрлі халықтардың мәдениеті мен салт-дәстүріне, ұлттық және жалпы адамзаттық құндылықтарға деген сыйласымдылық сезімін қалыптастыру;
- 9) өмірлік іс-әрекеттердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін жаратылыстану ғылыми білімді күнделікті өмірде қолдану, заманауи технологияларды сауатты пайдалану, денсаулық және қоршаған ортаны қорғау дағдыларын дамыту;
- 10) қоршаған ортаға, қоғамның табиғи және мәдени құндылықтарына жағымды қатынасты қалыптастыру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Бағдарлама келесі ойлау және қатынас дағдылары мен икемділіктердің негізін қалыптастыруға бағытталған:

- 1) өлі және тірі табиғат құбылыстарын бақылау және зерделеу;
- 2) бақылау және тәжірибе жұмысы барысында алынған мәліметтерді ауызша сипаттау;
- 3) себеп-салдардық байланысты табу;
- 4) өсімдіктер, жануарлар (жәндіктер, құстар) және адам өміріндегі өзгерістерді бақылау процесінде алынған білімді жинақтау;
- 5) бақылау және зерделеу нәтижелерін әңгіме түрінде ұсыну.

5. "Айналадағы әлем" пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдерінің жүзеге асырылуы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың ерекше білім беру қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы педагогикалық принциптерге негізделген.

6. Білім алушыларды оқытудағы түзете дамыту принципі білім алушының даму кемшілігі табиғатының ерекшелігіне сәйкес ағзаның сақталған атқарымдары мен жүйесін тірек ете отырып құруды білдіреді.

7. Берілген курстың маңызды түзету мақсаты – қоршаған болмыстың заттары мен құбылыстарымен танысу негізінде ауызша сөйлеу тілін, танымдық әрекетін дамыту. Коммуникативті құрал ретінде сөйлеу тілін дамыту - ересектермен, құрдастармен сөйлесе алуды қалыптастыру болып табылады. Сөйлеу тілінің лексикалық, синтаксистік жақтары, ауызша байланыстырып сөйлеу тілін дамытылады.

8. Түзете дамыту бағыттылығы оқу әрекетін арнайы әдіс-тәсілдермен қамтамасыз етеді:

- 1) оқыту процесін баяулату;
- 2) оқылатын материалды көп рет қайталау және оны әр түрлі жағдайларда жаңғырту үшін жағдай тудыру;

3) білім алушылардың жеке мүмкіндіктері мен жас ерекшеліктерін есепке ала отырып сараланған тапсырмаларды әзірлеу;

4) өзінің пікірін айтуға және дәлелдеуді дамытуға арналған уәждік жағдайларды тудыру;

5) білім алушылармен қолжетімді зерттеу жұмыстарды өткізуге негізделген белсенді оқыту түрін ұйымдастыру.

9. Педагогикалық міндеттер сабақтағы білім алушылардың әрекет түрлері дұрыс тандалған жағдайда табысты шешіледі. Оқылатын құбылыстар мен заттарды тікелей бақылау (экскурсияда), білім алушының заттық-тәжірибелік, ақыл-ой және сөйлеу тілдік әрекеттері, сондай-ақ ойын әрекеттері (дидактикалық, жағдаяттық-рөлдік, үстел үстілік ойындар, ереже бойынша ойындар) жетекші әрекеттер болады.

10. Саралау және жекелеу тәсілдеме қағидасы. Ұжымдық оқу процесі жағдайындағы білім алуда ерекше қажеттіліктері бар білім алушыларға қатысты сараланған тәсілдеме бұзылыстары бір санаттағы оқушылардың вариативтік типологиялық ерекшеліктерінің барлығына шартты болады. Білім алушыларды топтарға бөлу шартты және қозғалмалы түрде болады. Жекешелеу тәсілі саралау тәсілінің нақтыламасы болып табылады.

11. Арнайы педагогикалық басшылықтың қажеттілік принципі. Педагог жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушы дамуының жалпы заңдылығын, сыныптағы әрбір білім алушының танымдық мүмкіндігін, арнайы педагогикалық көмек тәсілдерін біле отырып, білім алушылардың оқу-танымдық әрекетін ұйымдастырып қана қоймай, сонымен бірге, бұл процессті басқара алады.

12. Білім алушылардың бақылау және тәжірибе әрекеттері процесінде жинаған білім, түсініктері сөйлеу тілінде (айтылымда, әңгімеде, сипаттамада) жалпыланады. Байланыстырылған сөйлеу тілін қалыптастыруға және мәдениетті қарым-қатынас дағдыларын тәрбиелеуге үлкен көңіл бөлінеді.

13. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (бұдан әрі -АКТ) дамыту және түзету міндеттерін шешу үшін қажетті оқыту жағдайларын "құрастыруға" көмектесе отырып, арнайы білім беру педагогы үшін қажетті құралдардың арсеналын кеңейтеді.

14. Сабақтарда АКТ-ны қолдануда ұсынылатын мақсаттар:

1) оқу процесін саралау;

2) тікелей бақылаудан жасырын және кез келген қажетті күрделі белгілік пішіндегі танымдық нысандарды үлгілеу;

3) білім алушының өзінің әрекетін шынайы және кешеуілдетілген уақыт тәртібінде талдау үшін көзбен көруге болатын қосымша динамикалық тірек құру; топтық оқыту жағдайындағы жекеленген өнімдік әрекеттену мүмкіндігімен қамтамасыз ету; жекеленген сапалы оқыту мүмкіндігін кеңейту.

15. "Айналадағы әлем" пәнін сапалы және тиімді оқыту процесін ұйымдастыру үшін кабинеттер санитарлық-гигиеналық нормаларды есепке ала отырып, қажетті құрал-жабдықтармен жарақтандырылады:

1) сынып бөлмесіндегі жиһаз жұмысты әр түрлі түрде (жеке, жұп немесе топ ішінде) және әр түрлі түрін ұйымдастыру үшін қозғалмалы болады;

2) білім алушылардың жұмыстарын және көрнекілік құралдарды қоюға арналған стенділерді, кітап сөрелерін орналастыратын орындарды қарастырылады;

3) зертханалық және тәжірибе жұмыстарын жүргізу үшін қажетті жаратылыстану және география кабинеттерінің жабдықтары;

4) Microsoft Office (майкрософт офис) пакеті орнатылған және интернетке қосылған компьютерлер; әр түрлі тақырыптардағы аудио және бейне материалдар жиынтығы;

5) тақырыптарға сәйкес анықтамалар, энциклопедиялар, плакаттар, үлгілер.

16. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау ішкі бағалау құралдарымен жүзеге асады. Оқыту бағдарламасын меңгерудің нәтижелері сыныпта тікелей мұғалімнің қатысуымен оқыту процесі барысында бағаланады. Педагог бақылап бағалау әрекетін жүйелі түрде жүзеге асырады.

17. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың нәтижелілігін бағалау ағымдық (әр сабақта), мерзімдік (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде жүргізіледі.

18. Ағымдық бақылау білім алушыларды сабақ үстінде бақылау, өзіндік және тәжірибелік жұмыстарды талдау, қызметтің ұжымдық түрлерінің көмегімен орындалады. Әр сабақтағы бақылау оқыту үдерісінің сапасын қамтамасыз ету үшін педагогтардың қолданған оқыту әдістерінің мазмұнын түзету мақсатында жүргізіледі. Мұндай бақылау білім алушылардың қарым-қатынасында тәрбиелік және ынталандырушы сипатқа ие.

19. Мерзімдік бақылау бөлімнің бағдарламалық тақырыбы және тарауды меңгерген соң жүргізіледі. Белгілі тақырып шеңберіндегі оқу материалдарын меңгерудің нәтижесі білім алушылардың әр типологиялық тобында әртүрлі болады (В.В. Воронкова бойынша). 1-типологиялық топтағы білім алушылар білімін қолдану деңгейінде оқыту материалын меңгеруді көрсетеді.

2-типологиялық топтағы білім алушылар тақырыптың негізгі мазмұнын түсінгенін көрсетеді. 3-типологиялық топтағы білім алушылар тану деңгейінде материалды меңгереді және өз білімін өзекті етуде мұғалімнің көмегін қажет етеді. 4-типологиялық топтың білім алушылары олардың жетістігін бағалау жүргізілетін жеке бағдарлама шеңберінде жүзеге асырылады.

20. Қорытынды бақылау тоқсан мен жылдың соңында жүргізіледі. Педагог сыныптағы әр білім алушының жетістіктері еркін картаға тіркелген, оқу жылында бақыланған жетістігін және даму динамикасын талдайды.

21. Бағалау шаралары көмегімен алынған мәлімет білік пен дағдыны меңгеру барысында туындаған қиындықтарға уақытылы жауап беруге мүмкіндік береді. Педагог білім алушыларға жеке көмек беру тәсілдері және мазмұнын анықтайды.

22. Бағдарлама "Жаратылыстану", "География", "Тарих" пәндерін ары қарай оқуға бағытталған кіріктірілген курс болып табылады.

3-тарау. "Айналадағы әлем" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

23. "Айналадағы әлем" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына 2 сағатты, оқу жылында 68 сағатты құрайды.

24. Бағдарламаның мазмұны оқыту бөлімдері бойынша ұйымдастырылған. Бөлімдер сыныптар бойынша күтілетін нәтиже түрінде берілген оқу мақсаттарынан құралған бөлімшелерден тұрады.

25. Оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) 1-бөлім "Табиғаттағы мезгілдік өзгерістер. Жыл мезгілдері";

2) 2-бөлім "Табиғат";

3) 3-бөлім "Менің Отаным – Қазақстан"; "Сөйлеу тілдік дағдыларды қалыптастыру".

26. "Табиғаттағы мезгілдік өзгерістер. Жыл мезгілдері" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) күзгі жемістер – денсаулық көзі. Күзгі өзгерістер туралы мәліметтерді қорытындылау;

2) қысқы табиғаттағы өзгерістердің адамдар еңбегіне тигізетін әсері;

3) көктемнің әр түрлі кезеңдеріндегі табиғаттағы өзгерістер;

4) табиғаттағы жаздық байқалымдар туралы мәліметтерді қорытындылау.

27. "Табиғат" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) тірі табиғаттағы процесстер;

2) өлі табиғаттағы процесстер.

28. "Менің Отаным – Қазақстан" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) Қазақстанның өнеркәсібі;

2) Қазақстандағы ауыл шаруашылық.

29. "Сөйлеу тілдік дағдыларды қалыптастыру" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сөздік қорды кеңейту;

2) байланыстырылған сөйлеу тілін дамыту.

30. 5-сыныпқа арналған "Айналадағы әлем" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) табиғаттағы мезгілдік өзгерістер. Күннің табиғаттағы өзгерістерге (ауа, су температурасы, жылулық көлемі) тигізетін әсері туралы алған білімін жалпылау. Жыл мезгілінің ауысуына байланысты табиғаттағы өзгерістер. Жыл айларының атауларын бекіту. Жылдың әр түрлі мезгілдеріндегі өсімдіктер. Жылдың әр түрлі мезгілдеріндегі бақ, бақша, егістік, орман, дала, тау. Жылдың әр түрлі мезгілдеріндегі жабайы және үй

жануарлары. Жылдың әр түрлі мезгілдеріндегі қаладағы және ауылдағы адамдардың еңбегі;

2) менің Отаным – Қазақстан. Қазақстан Республикасының өнеркәсібі. Республикадағы өнеркәсіптік ірі қалалар. Қазақстандағы пайдалы қазбалар – көмір, мұнай, газ, сондай-ақ осы жергілікті жердегі пайдалы қазбалар. Олардың адам өміріндегі маңызы. Қазақстандағы аса бір ірі кен орындары. Қазақстанның ауылшаруашылығы: мал шаруашылығы, өсімдік шаруашылығы. Бидай өсіру аймақтары. Нанның адам өміріндегі рөлі. Нанға ұқыптылықпен қарау. Суретшілер мен жазушылар шығармаларындағы Қазақстанның табиғаты;

3) табиғат. Су – барлық тіршіліктің өмір сүру шарты. Судың табиғаттағы рөлі. Суды өнімдерді өндіруде пайдалану. Судың ластану себептері. Су қоймаларының жанындағы тәртіп ережелері. Суды үнемдеу. Ауа – тыныс алу негізі. Ауаның өсімдіктер, жануарлар, адамдар өміріндегі рөлі. Ауаның ластану көздері – фабрикалар, зауыттар, көліктер. Лас және таза ауаның адамның денсаулығына, жануарлар мен өсімдіктердің жағдайына тигізетін әсері. Топырақ. Топырақтың өсімдіктер, жануарлар, адам үшін маңызы. Адамның топырақтың құнарлылығын сақтаудағы рөлі. Табиғатқа ұқыпты қарау, адамның оның алдындағы жауапкершілігі. Тірі табиғат. Өсімдіктер. Ағаштардың, бұталардың, шөптесін өсімдіктердің ортақ және айырмашылық белгілері. Өсімдіктің өмір сүру шарты – топырақ, су, ауа, жарық. Өсімдіктің сыртқы түрінен жеке талаптардың жетіспеушілігін анықтау. Мәдени өсімдіктер (бақ, бақша, егістік өсімдіктері). Сыртқы түрі, өсу шарты, өсу орны, адам күтіміне тәуелділігі. Жабайы өсетін өсімдіктер – сыртқы түрі, өсу орны мен ерекшеліктері. Өсімдіктердің тұқыммен және шыбықпен көбеюі. Топырақты тұқым себуге дайындау. Өсімдік дамуының шарты және кезеңдері (тұқым, өскін, жапырақтары бар сабақ, гүл, жеміс), өсімдіктерді күтудің негізгі және қосымша ережелері. Тірі табиғат. Жануарлар. Жануарлар әлемі өкілдерінің сан алуан түрлері – аңдар, құстар, балықтар, жәндіктер. Жануарлардың өсімдіктен айырмашылықтары. Жануарлардың өсімдіктерді пайдалануы. Жануарлардың, құстардың қозғалу, жауларынан қорғану үшін бейімделуі. Үй және жабайы жануарлар – сыртқы түрі, мекендеу орны бойынша ұқсастықтары және айырмашылықтары. Шөпқоректі жануарлар – қоян, тиін, сиыр, ешкі. Олардың қоректену тәсілдері. Ересек жануарлар мен олардың төлдерінің атаулары. Жыртқыш жануарлар – қасқыр, түлкі. Қылықтары, қоректену ерекшеліктері, төлдері. Қорек талғамайтын жануарлар – аю, кірпі, шошқа. Жыртқыш жануарлармен шөп қоректі жануарлардың қоректену тәсілі бойынша айырмашылықтары. Пайдалы және зиянды жануарлар (адам, жануарлар үшін зияны және пайдасы);

4) байланыстырып сөйлеуді дамыту: сөздік қорын кеңейту; бақылау және заттық-тәжірибелік іс-әрекеттің нәтижесінде сөйлем құрастыру; диалогпен сөйлеуді дамыту; сурет, сюжеттік суреттер бойынша қысқаша әңгімелерді құрастыру; білім алушылардың сөйлеу тілі грамматикалық құрылысын, сөйлеу мәнерлігін жетілдіру.

31. Бағдарламадағы оқу материалын тоқсандар бойынша бөлу үлгілік болып табылады, білім алушылардың оқу материалын меңгеруін есепке ала отырып мұғалімнің тоқсандар арасында ауыстыруға құқығы бар. Мұғалім тақырыптарды оқу бірізділігін жергілікті табиғи жағдайларға байланысты анықтайды. Әр сыныптағы оқу өткен материалдарды қайталаудан басталады. төртінші тоқсанның негізгі уақыты жыл бойы өткенді қайталауға және жеке білім алушылардың біліміндегі кемістіктерін түзетуге арналады.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

32. Бағдарламада оқу мақсатын оңтайлы қолдану үшін кодтама берілген. Кодта бірінші сан сыныпты білдіреді, екінші және үшінші сан – тарау мен бөлім, төртінші сан оқу мақсатының нөмірленуін білдіреді. Мысалы, 5.2.2.1 кодындағы "5" – сынып, "2.2" – бөлімше, "1" – оқу мақсатының реттік саны.

33. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Табиғаттағы мезгілдік өзгерістер. Жыл мезгілдері":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
	5-сынып
1.1 Күзгі жемістер – денсаулық көзі. Күзгі өзгерістер туралы мәліметтерді қорыту	5.1.1.1 күннің табиғаттағы (ауаның, судың температурасы, жылылық көлемі) өзгерістерге, жыл мезгілінің ауысуына әсері туралы алған білімді қорытындылау 5.1.1.2 адамның тамақтануындағы көкөністер мен жемістердің маңызын ұғыну; негізгі дәрумендер, олардың адам денсаулығын нығайтудағы рөлі туралы түсініктердің болуы; тиімді тамақтану ережелерін білу 5.1.1.3 өсімдіктердің, жануарлардың (жәндіктер, құстар), адамның күздегі өміріндегі өзгерістер туралы бақылау барысында алған білімді қорытындылау 5.1.1.4 табиғаттағы күзгі өзгерістер себебін түсіндіре білу 5.1.1.5 күздің әр түрлі кезеңдерінде ауа мен су температурасын өлшеу, өлшеу нәтижелерін табиғатты бақылау күнделігінде тіркеу 5.1.1.6 "Тиімді тамақтану ерекшеліктері" журналын ауызша дайындау 5.1.1.7 "пайдалы – пайдалы емес" ойынына қатысу 5.1.1.8 салауатты мәзірді құрастыру – жаңа піскен көкөністер мен жемістерден дайындалған тағамдар 5.1.1.9 жаңа піскен көкөністер, жемістер мен аскөктен жеңіл тағам дайындай білу 5.1.1.10 күзгі көкөністерді дайындауға – қырыққабатты және қиярды тұздауға көмектесу 5.1.1.11 аспаздық тағамдарды дайындау үшін тамақ өнімдерін өлшеу 5.1.1.12 ауа райына қарай киіне білу 5.1.1.13 бакшадағы, бактағы, мектеп жанындағы үлескедегі күзгі жұмыстарға қатысу
	5.1.2.1 қыстағы табиғаттағы өзгерістер, олардың адам еңбегіне әсері туралы түсініктерді қорытындылау және жүйелеу 5.1.2.2 өлі табиғат пен тірі табиғат нысандары мен құбылыстарының арасындағы байланысты табу, қыста жабайы жануарларға көмек

1.2 Қысқы табиғаттағы өзгерістердің адамдар еңбегіне тигізетін әсері	көрсетудің қажеттілігін түсіну 5.1.2.3 қыс мезгіліндегі қаладағы және ауылдағы (егістікте қар тоқтату, көктемгі егіске техника мен тұқым дайындау) адамдардың еңбектері туралы түсініктерінің болуы 5.1.2.4 бақтағы қысқы жұмыстарға, мектеп ауласын қардан тазарту, мектеп үлескесіндегі ағаштар мен бұталардың астын қармен көму жұмыстарына қ а т ы с у 5.1.2.5 қыс туралы (қыстың әр түрлі кезеңдеріндегі табиғаттағы өзгерістер, өсімдіктер мен жануарлардың қыстағы өмірі, адамдардың қыс кезіндегі еңбегі) туралы әңгіме құрастыру 5.1.2.6 тал түстегі күннің биіктігін, күн жарығының ұзақтығын белгілеу, ауа райын бақылау, оны кешегі ауа райымен салыстыру 5.1.2.7 табиғаттағы тәуелділіктің себеп-салдарын анықтау 5.1.2.8 ағаштар мен бұталардың тамырын қармен жауып, өсімдіктерді үсіп к е т у д е н қ о р ғ а й бі л у 5.1.2.9 шынықтыру жаттығуларын жүйелі түрде орындау, суық тиюдің алдын алу шараларын орындау; 5.1.2.10 қыстап қалатын құстарды тамақтандыруға арналған қарапайым жемсалғыш жасай білу
1.3 Көктемнің әр түрлі кезеңдеріндегі табиғаттағы өзгерістер	5.1.3.1 көктемгі табиғаттағы өзгерістер туралы білімді қорытындылау және ж ү й е л е у 5.1.3.2 табиғаттың әр түрлі нысандарының арасындағы байланысты анықтау білуді қалыптастыру 5.1.3.3 көктемгі табиғаттың әдемілігін көре білу, табиғаттағы өз тәртібіне б а ғ а б е р у 5.1.3.4 өсімдіктер мен жануарлардың өміріндегі өзгерістердің өлі табиғаттағы өзгерістерге тәуелділігін көрсету 5.1.3.5 бақыланатын өзгерістердің себептерін түсіндіре білу, табиғатты қорғау жұмысына қатысу тілегін білдіру 5.1.3.6 бақтағы ағаштарды әктеуге қатысу 5.1.3.7 ағаштарды, бұталарды, бақша өсімдіктерін отырғызуға, гүлзарға гүл т ұ қ ы м ы н с е б у г е қ а т ы с у 5.1.3.8 өсіп тұрған өсімдіктерді күту 5.1.3.9 "Бұл қашан болады?", "Артығын алып таста" (суреттердегі белгілер бойынша жыл мезгілін анықтау) ойындарына қатысу 5.1.3.10 мұз сүңгісі бойынша оңтүстік, солтүстікті анықтай білу 5.1.3.11 қыстан кейін мектеп ауласын тазарту, жайлардағы көктемгі тазарту
1.4 Табиғаттағы жаздық байқалымдар туралы мәліметтерді қорытындылау	5.1.4.1 табиғаттағы мезгілдік өзгерістер туралы білімді қорытындылау ж ә н е ж ү й е л е у 5.1.4.2 өсімдіктер мен жануарлардың өміріндегі өзгерістердің өлі табиғаттағы өзгерістерге тәуелділігін көрсету 5.1.4.3 табиғатты қорғау нормаларына сәйкес келетін дұрыс дағдыларды, бақытсыздық жағдайдың (мысалы, суға түскенде, орманда алау жаққанда) алдын алу мақсатындағы тәртіп дағдыларын байқату 5.1.4.4 жаздың ыстық күндерінде дұрыс киіне білу 5.1.4.5 жаздағы шынықтыру шараларын білу және орындау 5.1.4.6 "Судағы тәртіп ережелері", "Жазғы ормандағы тәртіп ережелері" тақырыбына ұжымдық плакаттардың суретін салуға қатысу 5.1.4.7 бақ, бақша өсімдіктерін күту 5.1.4.8 ерте пісетін жеміс, көкөніс өнімдерін жинауға қатысу 5.1.4.9 үй жануарларын күте білу 5.1.4.10 суда шомылғанда өзін дұрыс ұстай білу, орманда демалғанда өзін

	д ұ р ы с	ұ с т а й	б і л у
	5.1.4.11 бақ, бақша, гүлзардағы өсімдіктерді, бөлме өсімдіктерін күте білу		

2) 2-бөлім "Табиғат":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
	5-сынып
2.1 Тірі табиғаттағы процесстер	5.2.1.1 өсімдік әлемі туралы білімді қорытындылау, нақтылау және жүйелеу
	5.2.1.2 ағаш, бұта, шөп тектес өсімдіктердің ортақ белгілері мен айырмашылықтарын е р е к ш е л е й б і л у
	5.2.1.3 өсімдіктер өмірі (топырақ, ауа, су, жарық) туралы білімді бекіту
	5.2.1.4 кейбір жағдайлардың жетіспеушілігін өсімдіктің сыртқы түріне қарап байқай білу
	5.2.1.5 "Мәдени өсімдіктер" (бақ, бақша, егін дақылдары) түсінігі туралы ұғынымы бар
	5.2.1.6 мәдени өсімдіктердің айырмашылық белгілерін – сыртқы түрін, өсу жағдайын, өсу орнын, адамның күтіміне тәуелділігін (көкөніс, жеміс) білу
	5.2.1.7 "Жабайы өсетін өсімдіктер": ағаштар – қарағай, шырша, қайың, шетен, мойыл; бұталар – итмұрын, аршашөптер – жоңышқа, бақбақ, ермен туралы ұғынымы бар
	5.2.1.8 жабайы өсімдіктердің айырмашылық белгілерін – сыртқы түрін, өсу орнын және өсу е р е к ш е л і к т е р і н б і л у
	5.2.1.9 өсімдіктің тәсілмен: тұқыммен және шыбықты телу арқылы көбейту туралы түсінігі б о л у
	5.2.1.10 өсімдік бөліктерін көрсете және атай білу
	5.2.1.11 өсімдіктің даму талабы мен кезеңдерін (тұқым, өскін, жапырағы бар сабақ, гүл, ж е м і с) б і л у
	5.2.1.12 өсімдікті күтудің негізгі және қосымша ережелерімен танысу
	5.2.1.13 бөлме өсімдіктерін күте білу
	5.2.1.14 бақ пен бақшаның (мектеп жанындағы үлескедегі, үй жанындағы бақ пен бақшадағы) мәдени өсімдіктерін күте білу
	5.2.1.15 орманға, егістікке, шалғынға экскурсияға бару
	5.2.1.16 өсімдіктің өсуін бақылау
	5.2.1.17 табиғи материалдарды жинау
	5.2.1.18 дәптерде жабайы өсімдіктердің сыртқы түрін, өсу орны мен ерекшеліктерін с и п а т т а у ғ а т а л п ы н у
	5.2.1.19 дала гүлдерінен гүлшоқ жасай білу
	5.2.1.20 қызанақ, кияр, болғар бұрышының тұқымынан көшет өсіре білу;
	5.2.1.21 өсімдіктің өсуін бақылау, оларды күту
	5.2.1.22 тұқым себу үшін топырақты дайындай білу
	5.2.1.23 тұқымды топыраққа себу және сәбіз бен қызылшаны өсіру әрекеттерін орындау
	5.2.1.24 алма, алмұрт ағаштарды телу тәсілімен көбейтуді бақылау
	5.2.1.25 өсімдіктің сыртқы түріне қарай олардың жақсы өсуіне ылғалдың, жарықтың, ауаның , топырақтың жетіспейтіндігін анықтау
	5.2.1.26 өсімдіктерді отырғызуды жүзеге асыру
	5.2.1.27 туған өлкенің өсімдік әлемін көре, сақтай және көбейте білу
	5.2.1.28 мәдени өсімдікті (раушангүл – итмұрын, шие – шетен) жабайы өсімдіктен айырмашылық белгілері бойынша ажырата білу
	5.2.1.29 қандай өсімдіктердің тұқым арқылы, қандай өсімдіктердің шыбықты телу арқылы к ө б е й е т і н і н а н ы қ т а у
	5.2.1.30 өсімдіктерге ұқыптылықпен қарай білу
	5.2.1.31 бөлме өсімдіктерін суғара білу
	5.2.1.32 бақ пен бақшадағы мәдени өсімдіктерді күту ережелерін (түптеу, малалау, суғару) о р ы н д а у
	5.2.1.33 гүл сыйлау ережелерін білу
	5.2.1.34 жануарлар әлемінің сан алуан түрлілігі – аңдар, құстар, балықтар, жәндіктер туралы

	т ү с і н і г і	б о л у
	5.2.1.35 жануарлардың өсімдікті қорек ретінде пайдаланатыны туралы білу	
	5.2.1.36 жануарлар мен құстардың қозғалу, жауынан қорғану үшін бейімделетіні туралы	
	т ү с і г і н і	б а р
	5.2.1.37 үй жануарлары мен жабайы жануарларды сыртқы түрі, мекендеу жері бойынша	
	а ж ы р а т а	б і л у
	5.2.1.38 шөпқоректі жануарлар (қоян, тиін, сиыр, ешкі), олардың қоректену тәсілдері, ересек жануарлар мен олардың төлдерінің атаулары туралы түсінігінің болуы	
	5.2.1.39 жыртқыш жануарлар (қасқыр, түлкі) және олардың сыртқы түрі, қоректену ерекшеліктері, олардың қылықтары, төлдері туралы түсінігінің болуы	
	5.2.1.40 қорек талғамайтын жануарлар (аю, кірпі, шошқа) және олардың қоректену тәсіліне қарай жыртқыш жануарлар мен шөпқоректі жануарлардан айырмашылықтары туралы түсінігінің	б о л у
	5.2.1.41 пайдалы және зиянды жануарларды (адам, жануарлар үшін зиянды және пайдалы) а ж ы р а т а	б і л у
	5.2.1.42 үй жануарларын өздігінен күтуге талпыну	
	5.2.1.43 қыста құстарды өздігінен тамақтандыра білу	
	5.2.1.44 аквариумдағы балықтарды өздігінен күте білу	
2.2 Өлі табиғаттағы процесстер	5.2.2.1 өлі табиғат туралы білімді қорытындылау, нақтылау және жүйелеу	
	5.2.2.2 барлық тіршілік көзінің өмір сүруінің басты талабы ретіндегі су туралы, табиғаттағы судың рөлі туралы түсінікті бекіту	
	5.2.2.3 суды өнімдерді өндіруде пайдалану туралы түсініктің болуы	
	5.2.2.4 судың ластану себептерін және оның адам, жауарлар мен өсімдіктер өміріндегі с а л д а р ы н	б і л у
	5.2.2.5 ауаның тыныс алу негізі екені туралы, ауаның адам, жауарлар мен өсімдіктер өміріндегі рөлі туралы түсінікті бекіту	
	5.2.2.6 лас және таза ауаның адам денсаулығына, жануарлар мен өсімдіктердің жағдайына тигізетін әсері туралы білу	
	5.2.2.7 топырақ және топырақтың адам, жауарлар мен өсімдіктер үшін маңызы туралы түсінікті нақтылау және кеңейту	
	5.2.2.8 топырақтың құнарлылығын сақтаудағы адамның рөлі туралы білу	
	5.2.2.9 адамның табиғат алдындағы жауапкершілігі туралы түсінігінің болуы	
	5.2.2.10 өнеркәсіптерге, ауыл шаруашылық және мал фермаларына экскурсияға бару	
	5.2.2.11 мектеп жанындағы үлескеде мезгілдік жұмыстарға, бөлме өсімдіктерін күтуге қ а т ы с у	
	5.2.2.12 ауа температурасын өлшей білу	
	5.2.2.13 жел бағытын анықтай білу	
	5.2.2.14 ауа райын бақылау және табиғат күнделігін жүргізу	
	5.2.2.15 "Табиғатты қорғау" тақырыбына плакаттар мен постер жасауға қатысу	
	5.2.2.16 табиғат күнделігі бойынша әр түрлі күндердің ауа райын салыстыру	
	5.2.2.17 тәжірибе жүргізу: бір өсімдікті терезе алдына, екіншісін қараңғы бөлмеге қой. Бір өсімдікті суғар, екіншісіне су құйма. Бір өсімдікті жылы бөлмеге, ал екінші өсімдікті суық бөлмеге қой. Қорытынды жасай білу: өсімдіктің өсуі үшін жылы ауа, жарық, су қажет	
	5.2.2.18 табиғатта тәртіп мәдениетін сақтау	
	5.2.2.19 судың жағасында және суда қауіпсіздік ережелерін сақтау	
	5.2.2.20 өз денсаулығын салқын тиюден қорғау	
	5.2.2.21 бақтағы және бақшадағы мезгілдік жұмыстарды орындау	
	5.2.2.22 бөлме өсімдіктерін күту	
	5.2.2.23 табиғат алдындағы өз жауапкершілігін сезіну	

3) 3-бөлім "Менің Отаным – Қазақстан":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары

	5-сынып
3.1 Қазақстан өнеркәсібі	5.3.1.1 Қазақстан Республикасының өнеркәсібі туралы түсінігі болу 5.3.1.2 Республиканың ірі өнеркәсіптік – Атырау, Қарағанды, Екібастұз, Қостанай қалаларын білу 5.3.1.3 Қазақстандағы пайдалы қазбалар (көмір, мұнай, газ), сондай-ақ жергілікті жердегі пайдалы қазбалар, олардың адам өміріндегі маңызы туралы түсінігі болу 5.3.1.4 Қазақстанның физикалық картасымен және пайдалы қазбалар картасымен жұмыс істеуге үйрену 5.3.1.5 картадан Қазақстанның ірі қалаларын және мұнай, газ, көмір кен орындарын табу бойынша тәжірибелік тапсырмаларды орындау 5.3.1.6 бензинның қайдан алынатыны және оның қайда пайдаланылатыны туралы білу 5.3.1.7 үйге газдың қалай келетіні туралы түсінігі болу 5.3.1.8 тұрмыста газды, электрді, көмірді үнемдеп шығындауға тырысу 5.3.1.9 әр түрлі кен орындарындағы пайдалы қазбалардың санын салыстыру бойынша математикалық есептеу әрекетін орындау 5.3.1.10 әр түрлі кен орындары бойынша салыстырылатын мәліметтер графигін және диаграммасын жасауға үйрену
3.2. Қазақстанның ауыл шаруашылығы	5.3.2.1 Қазақстанның ауыл шаруашылығы (мал шаруашылығы, өсімдік шаруашылығы) туралы түсінігі болу 5.3.2.2 бидай өсірілетін аймақтарды білу, картадан көрсету 5.3.2.3 мал шаруашылығының негізгі аймақтарын білу, картадан көрсету 5.3.2.4 нанның неден жасалатынын және нанның адам өміріндегі рөлін білу 5.3.2.5 нанға ұқыптылықпен қарай білу 5.3.2.6 жергілікті жерде қандай ауыл шаруашылық дақылдардың өсірілетінін білу 5.3.2.7 әр түрлі ауыл шаруашылық дақылдарының соңғы 2-3 жылдағы өнімін жинау диаграммасын құруға, салыстыруға үйрену 5.3.2.8 суретшілер мен жазушылардың шығармаларындағы Қазақстанның табиғаты 5.3.2.9 Қазақстан суретшілерінің көрмесіне бару 5.3.2.10 Қазақстан жазушылары мен ақындарының шығармаларын оқу 5.2.3.11 өз елінің қадірлі азаматы болу дегенді түсіндіре білу

4) 4-бөлім "Сөйлеу тілдік дағдыларды қалыптастыру":

4-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
	5-сынып
4.1 Сөздік қорды кеңейту	5.4.1.1 сөздік қорға бұрын пайдаланылмаған зат есімдерді, сын есімдерді, етістіктерді, үстеулерді ендіруге тырысу 5.4.1.2 келесі сөз тіркестерін құра білу: көктемгі тамшы, бұлақтың сылдыры, көшкен бұлттар, табиғаттың жандануы, табиғатты қорғау, өлі табиғаттағы өзгерістер, пайдалы ас, табиғи дәрумендер, мәдени өсімдіктер, жабайы өсімдіктер, өсу орны, сыртқы түрі, өсу талабы, күту ережелері, өсімдік әлемі 5.4.1.3 Бір түбірлі сөздерді: көктем, көктемгі; бұлт, бұлтты; өсімдік, өседі, өскен түрлендіре білу
	5.4.2.1 сөз тіркестері мен сөйлемдерді өздігінен құрастыра білу 5.4.2.2 табиғат туралы, жылдың әр түрлі мезгілдеріндегі адам, өсімдіктер, жануарлар өміріндегі өзгерістер туралы әңгіме құрастыруға талпыну 5.4.2.3 жаңа сөздер мен сөз тіркестерін пайдалана отырып, өсімдіктер әлемі туралы әңгіме құрастыруға талпыну 5.4.2.4 көкөністер мен жемістерден дайындалатын жеңіл тағамды дайындау процесін дәйектілікпен айта білу 5.4.2.5 табиғаттың әр түрлі мезгілдеріндегі адам, өсімдіктер, жануарлар өміріндегі өзгерістердің себеп-салдарлық байланысы туралы әңгіме құрастыруға талпыну

4 . 2 Байланыстырылған сөйлеу тілін дамыту	5.4.2.6 "Қаз келсе, жаз келер. Қарға келсе, қатқақ келер", "Қыстағы суық, жаздағы ыстық", "Жаздың бір күні, қыстың мың күні", "Күркіреген бұлттың жаңбыры аз" мақалдарды түсіндіруге талпыну 5.4.2.7 "Егер ... болса, сен не істейсің?" сөздік логикалық тапсырмаларды шешуге талпыну 5.4.2.8 жүргізген бақылаулар, орындалған тапсырмалар, аяқталған еңбек процесінің негізінде ұсынылған тақырыпқа байланысты әңгімеге белсенді қатысу 5.4.2.9 Қазақстан туралы, оның табиғаты, қаладағы және ауылдағы адамдардың өмірі, суретшілер мен жазушылардың Қазақстан туралы шығармалары туралы әңгіме құрастыруға талпыну

34. Осы Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-сыныбы үшін "Айналадағы әлем" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

35. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Жеңіл ақыл-ойы кемістігі бар
білім алушыларға арналған
5-сыныбы үшін "Айналадағы
әлем" пәнінен жаңартылған
мазмұндағы оқу бағдарламасына
қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-сыныбы үшін "Айналадағы әлем" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып

1-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1 . Табиғаттағы мезгілдік өзгерістер. Жыл мезгілдері	1.1 Күзгі жемістер – денсаулық көзі. Күзгі өзгерістер туралы мәліметтерді қорыту	5.1.1.1 күннің табиғаттағы (ауаның, судың температурасы, жылылық көлемі) өзгерістерге, жыл мезгілінің ауысуына әсері туралы алған білімді қорытындылау 5.1.1.2 адамның тамақтануындағы көкөністер мен жемістердің маңызын ұғыну; негізгі дәрумендер, олардың адам денсаулығын нығайтудағы рөлі туралы түсініктердің болуы; тиімді тамақтану ережелерін білу 5.1.1.3 өсімдіктердің, жануарлардың (жәндіктер, құстар), адамның күздегі өміріндегі өзгерістер туралы бақылау барысында алған білімді қорытындылау 5.1.1.4 табиғаттағы күзгі өзгерістер себебін түсіндіре білу 5.1.1.5 күздің әр түрлі кезеңдерінде ауа мен су температурасын өлшеу, өлшеу нәтижелерін табиғатты бақылау күнделігінде тіркеу 5.1.1.6 "Тиімді тамақтану ерекшеліктері" журналын ауызша дайындау 5.1.1.7 "пайдалы – пайдалы емес" ойынына қатысу 5.1.1.8 салауатты мәзірді құрастыру – жаңа піскен көкөністер мен

		жемістерден дайындалған тағамдар 5.1.1.9 жаңа піскен көкөністер, жемістер мен аскөктен жеңіл тағам дайындай білу 5.1.1.10 күзгі көкөністерді дайындауға – қырыққабатты және қиярды тұздауға көмектесу 5.1.1.11 аспаздық тағамдарды дайындау үшін тамақ өнімдерін өлшеу 5.1.1.12 ауа райына қарай киіне білу 5.1.1.13 бақшадағы, бақтағы, мектеп жанындағы үлескедегі күзгі жұмыстарға қатысу
2. Табиғат	2.1 Тірі табиғаттағы процесстер	5.2.1.1 өсімдік әлемі туралы білімді қорытындылау, нақтылау және жүйелеу 5.2.1.2 ағаш, бұта, шөп тектес өсімдіктердің ортақ белгілері мен айырмашылықтарын ерекшелей білу 5.2.1.3 өсімдіктер өмірі (топырақ, ауа, су, жарық) туралы білімді бекіту 5.2.1.4 кейбір жағдайлардың жетіспеушілігін өсімдіктің сыртқы түріне қарап байқай білу 5.2.1.5 "Мәдени өсімдіктер" (бақ, бақша, егін дақылдары) түсінігі туралы ұғынымы бар 5.2.1.6 мәдени өсімдіктердің айырмашылық белгілерін – сыртқы түрін, өсу жағдайын, өсу орнын, адамның күтіміне тәуелділігін (көкөніс, жеміс) білу 5.2.1.7 бақ пен бақшаның (мектеп жанындағы үлескедегі, үй жанындағы бақ пен бақшадағы) мәдени өсімдіктерін күте білу 5.2.1.8 орманға, егістікке, шалғынға экскурсияға бару 5.2.1.9 өсімдіктің өсуін бақылау 5.2.1.10 табиғи материалдарды жинау 5.2.1.11 дала гүлдерінен гүлшоқ жасай білу 5.2.1.12 жануарлар әлемінің сан алуан түрлілігі – аңдар, құстар, балықтар, жәндіктер туралы түсінігі болу 5.2.1.13 жануарлардың өсімдікті қорек ретінде пайдаланатыны туралы білу
	2.2 Өлі табиғаттағы процесстер	5.2.2.1 өлі табиғат туралы білімді қорытындылау, нақтылау және жүйелеу 5.2.2.2 барлық тіршілік көзінің өмір сүруінің басты талабы ретіндегі су туралы, табиғаттағы судың рөлі туралы түсінікті бекіту 5.2.2.3 суды өнімдерді өндіруде пайдалану туралы түсініктің болуы 5.2.2.4 судың ластану себептерін және оның адам, жауарлар мен өсімдіктер өміріндегі салдарын білу 5.2.2.5 табиғат күнделігі бойынша әр түрлі күндердің ауа райын салыстыру 5.2.2.6 судың жағасында және суда қауіпсіздік ережелерін сақтау 5.2.2.7 бақтағы және бақшадағы мезгілдік жұмыстарды орындау 5.2.2.8 бөлме өсімдіктерін күту
3. Менің Отаным – Қазақстан	3.1 Қазақстан өнеркәсібі	5.3.1.1 Қазақстан Республикасының өнеркәсібі туралы түсінігі болу 5.3.1.2 Республиканың ірі өнеркәсіптік – Атырау, Қарағанды, Екібастұз, Қостанай қалаларын білу 5.3.1.3 картадан Қазақстанның ірі қалаларын табу бойынша тәжірибелік тапсырмаларды орындау
		5.3.2.1 Қазақстанның ауыл шаруашылығы (мал шаруашылығы, өсімдік шаруашылығы) туралы түсінігі болу 5.3.2.2 бидай өсірілетін аймақтарды білу, картадан көрсету 5.3.2.3 мал шаруашылығының негізгі аймақтарын білу, картадан

	3.2. Қазақстанның а у ы л шаруашылығы	к ө р с е т у 5.3.2.4 нанның неден жасалатынын және нанның адам өміріндегі рөлін б і л у 5.3.2.5 нанға ұқыптылықпен қарай білу
4. Сөйлеу тілдік дағдыларды қалыптастыру	4.1 Сөздік қорды кеңейту	5.4.1.1 сөздік қорға бұрын пайдаланылмаған зат есімдерді, сын есімдерді, етістіктерді, үстеулерді ендіруге тырысу 5.4.1.2 келесі сөз тіркестерін құра білу: көктемгі тамшы, бұлақтың сылдыры, көшкен бұлттар, табиғаттың жандануы, табиғатты қорғау, өлі табиғаттағы өзгерістер, пайдалы ас, табиғи дәрумендер, мәдени өсімдіктер, жабайы өсімдіктер, өсу орны, сыртқы түрі, өсу талабы, күту ережелері, өсімдік әлемі 5.4.1.3 бір түбірлі сөздерді: көктем, көктемгі; бұлт, бұлтты; өсімдік, өседі, өскен түрлендіре білу
	4 . 2 Байланыстырылған сөйлеу тілін дамыту	5.4.2.1 сөз тіркестері мен сөйлемдерді өздігінен құрастыра білу 5.4.2.2 табиғат туралы, жылдың әр түрлі мезгілдеріндегі адам, өсімдіктер, жануарлар өміріндегі өзгерістер туралы әңгіме құ р а с т ы р у ғ а т а л п ы н у 5.4.2.3 жаңа сөздер мен сөз тіркестерін пайдалана отырып, өсімдіктер әлемі туралы әңгіме құрастыруға талпыну 5.4.2.4 көкөністер мен жемістерден дайындалатын жеңіл тағамды дайындау процесін дәйектілікпен айта білу 5.4.2.5 табиғаттың әр түрлі мезгілдеріндегі адам, өсімдіктер, жануарлар өміріндегі өзгерістердің себеп-салдарлық байланысы туралы әңгіме құрастыруға талпыну 5.4.2.6 "Күркіреген бұлттың жаңбыры аз" мақалдарды түсіндіруге талпыну
2-тоқсан		
1 . Табиғаттағы мезгілдік өзгерістер. Ж ы л мезгілдері	1.2 Қысқы табиғаттағы өзгерістердің адамдар еңбегіне тигізетін әсері	5.1.2.1 қыстағы табиғаттағы өзгерістер, олардың адам еңбегіне әсері туралы түсініктерді қорытындылау және жүйелеу 5.1.2.2 өлі табиғат пен тірі табиғат нысандары мен құбылыстарының арасындағы байланысты табу, қыста жабайы жануарларға көмек көрсетудің қажеттілігін түсіну 5.1.2.3 қыс мезгіліндегі қаладағы және ауылдағы (егістікте қар тоқтату , көктемгі егіске техника мен тұқым дайындау) адамдардың еңбектері туралы түсініктерінің болуы 5.1.2.4 бақтағы қысқы жұмыстарға, мектеп ауласын қардан тазарту, мектеп үлескесіндегі ағаштар мен бұталардың астын қармен көму ж ұ м ы с т а р ы н а қ а т ы с у 5.1.2.5 қыс туралы (қыстың әр түрлі кезеңдеріндегі табиғаттағы өзгерістер, өсімдіктер мен жануарлардың қыстағы өмірі, адамдардың қыс кезіндегі еңбегі) туралы әңгіме құрастыру 5.1.2.6 тал түстегі күннің биіктігін, күн жарығының ұзақтығын белгілеу, ауа райын бақылау, оны кешегі ауа райымен салыстыру 5.1.2.7 табиғаттағы тәуелділіктің себеп-салдарын анықтау 5.1.2.8 ағаштар мен бұталардың тамырын қармен жауып, өсімдіктерді ү с і п к е т у д е н қ о р ғ а й б і л у 5.1.2.9 шынықтыру жаттығуларын жүйелі түрде орындау, суық тиюдің алдын алу шараларын орындау; 5.1.2.10 қыстап қалатын құстарды тамақтандыруға арналған қарапайым жемсалғыш жасай білу
		5.2.1.1 "Жабайы өсетін өсімдіктер": ағаштар – қарағай, шырша, қайың, шетен, мойыл; бұталар – итмұрын, арша шөптер – жоңышқа, бақбак, ер мен т у р а л ы ұ ғ ы н ы м ы б а р

2. Табиғат	2.1 Тірі табиғаттағы процесстер	5.2.1.2 жабайы өсімдіктердің айырмашылық белгілерін – сыртқы түрін , өсу орнын және өсу ерекшеліктерін білу 5.2.1.3 өсімдікті екі тәсілмен: тұқыммен және шыбықты телу арқылы көбейту туралы түсінігі болу 5.2.1.4 өсімдік бөліктерін көрсете және атай білу 5.2.1.5 өсімдіктің даму талабы мен кезеңдерін (тұқым, өскін, жапырағы бар сабақ, гүл, ж е м і с) б і л у 5.2.1.6 өсімдікті күтудің негізгі және қосымша ережелерімен танысу 5.2.1.7 бөлме өсімдіктерін күте білу 5.2.1.8 дәптерде жабайы өсімдіктердің сыртқы түрін, өсу орны мен ерекшеліктерін сипаттауға талпыну 5.2.1.9 туған өлкенің өсімдік әлемін көре, сақтай және көбейте білу 5.2.1.10 мәдени өсімдікті (раушангүл – итмұрын, шие – шетен) жабайы өсімдіктен айырмашылық белгілері бойынша ажырата білу 5.2.1.11 қандай өсімдіктердің тұқым арқылы, қандай өсімдіктердің шыбықты телу арқылы көбейетінін анықтау 5.2.1.12 өсімдіктерге ұқыптылықпен қарай білу 5.2.1.13 бөлме өсімдіктерін суғара білу 5.2.1.14 жануарлар әлемінің сан алуан түрлілігі – аңдар, құстар, балықтар, жәндіктер туралы түсінігі болу 5.2.1.15 үй жануарлары мен жабайы жануарларды сыртқы түрі, мекендеу жері бойынша ажырата білу 5.2.1.16 шөпқоректі жануарлар (қоян, тиін, сиыр, ешкі), олардың қоректену тәсілдері, ересек жануарлар мен олардың төлдерінің атаулары туралы түсінігінің болуы 5.2.1.17 жыртқыш жануарлар (қасқыр, түлкі) және олардың сыртқы түрі, қоректену ерекшеліктері, олардың қылықтары, төлдері туралы түсінігінің б о л у ы 5.2.1.18 аквариумдағы балықтарды өздігінен күте білу
	2.2 Өлі табиғаттағы процесстер	5.2.2.1 өлі табиғат туралы білімді қорытындылау, нақтылау және ж ү й е л е у 5.2.2.2 барлық тіршілік көзінің өмір сүруінің басты талабы ретіндегі су туралы, табиғаттағы судың рөлі туралы түсінікті бекіту 5.2.2.3 судың ластану себептерін және оның адам, жауарлар мен өсімдіктер өміріндегі салдарын білу 5.2.2.4 адамның табиғат алдындағы жауапкершілігі туралы түсінігінің б о л у ы 5.2.2.5 өнеркәсіптерге, ауыл шаруашылық және мал фермаларына э к с к у р с и я ға б а р у 5.2.2.6 мектеп жанындағы үлескеде мезгілдік жұмыстарға, бөлме өсімдіктерін күтуге қатысу 5.2.2.7 ауа температурасын өлшей білу 5.2.2.8 жел бағытын анықтай білу 5.2.2.9 ауа райын бақылау және табиғат күнделігін жүргізу 5.2.2.10 "Табиғатты қорғау" тақырыбына плакаттар мен постер ж а с а у ға қ а т ы с у 5.2.2.11 табиғат күнделігі бойынша әр түрлі күндердің ауа райын с а л ы с т ы р у 5.2.2.12 тәжірибе жүргізу: бір өсімдікті терезе алдына, екіншісін қараңғы бөлмеге қой. Бір өсімдікті суғар, екіншісіне су құйма. Бір өсімдікті жылы бөлмеге, ал екінші өсімдікті суық бөлмеге қой. Қорытынды жасай білу: өсімдіктің өсуі үшін жылы ауа, жарық, су қ а ж е т 5.2.2.13 табиғатта тәртіп мәдениетін сақтау 5.2.2.14 өз денсаулығын салқын тиюден қорғау

		5.2.2.15 бөлме өсімдіктерін күту 5.2.2.16 табиғат алдындағы өз жауапкершілігін сезіну
3. Менің Отаным – Қазақстан	3.1 Қазақстан өнеркәсібі	5.3.1.1 Қазақстан Республикасының өнеркәсібі туралы түсінігі болу 5.3.1.2 Қазақстандағы пайдалы қазбалар (көмір, мұнай, газ), сондай-ақ жергілікті жердегі пайдалы қазбалар, олардың адам өміріндегі маңызы туралы түсінігі болу 5.3.1.3 Қазақстанның физикалық картасымен және пайдалы қазбалар картасымен жұмыс істеуге үйрену 5.3.1.4 картадан Қазақстанның ірі қалаларын және мұнай, газ, көмір кен орындарын табу бойынша тәжірибелік тапсырмаларды орындау
	3.2. Қазақстанның ауыл шаруашылығы	5.3.2.1 Қазақстанның ауыл шаруашылығы (мал шаруашылығы, өсімдік шаруашылығы) туралы түсінігі болу 5.3.2.2 жергілікті жерде қандай ауыл шаруашылық дақылдардың өсірілетінін білу 5.3.2.3 әр түрлі ауыл шаруашылық дақылдарының соңғы 2-3 жылдағы өнімін жинау диаграммасын құруға, салыстыруға үйрену 5.3.2.4 суретшілер мен жазушылардың шығармаларындағы Қазақстанның табиғаты 5.3.2.5 Қазақстан суретшілерінің көрмесіне бару 5.3.2.6 Қазақстан жазушылары мен акындарының шығармаларын оқу
4. Сөйлеу тілдік дағдыларды қалыптастыру	4.1 Сөздік қорды кеңейту	5.4.1.1 сөздік қорға бұрын пайдаланылмаған зат есімдерді, сын есімдерді, етістіктерді, үстеулерді ендіруге тырысу 5.4.1.2 келесі сөз тіркестерін құра білу: көктемгі тамшы, бұлақтың сылдыры, көшкен бұлттар, табиғаттың жандануы, табиғатты қорғау, өлі табиғаттағы өзгерістер, пайдалы ас, табиғи дәрумендер, мәдени өсімдіктер, жабайы өсімдіктер, өсу орны, сыртқы түрі, өсу талабы, күту ережелері, өсімдік әлемі 5.4.1.3 бір түбірлі сөздерді: көктем, көктемгі; бұлт, бұлтты; өсімдік, өседі, өскен түрлендіре білу
	4.2 Байланыстырылған сөйлеу тілін дамыту	5.4.2.1 сөз тіркестері мен сөйлемдерді өздігінен құрастыра білу 5.4.2.2 табиғат туралы, жылдың әр түрлі мезгілдеріндегі адам, өсімдіктер, жануарлар өміріндегі өзгерістер туралы әңгіме құрастыруға талпыну 5.4.2.3 жаңа сөздер мен сөз тіркестерін пайдалана отырып, өсімдіктер әлемі туралы әңгіме құрастыруға талпыну 5.4.2.4 табиғаттың әр түрлі мезгілдеріндегі адам, өсімдіктер, жануарлар өміріндегі өзгерістердің себеп-салдарлық байланысы туралы әңгіме құрастыруға талпыну 5.4.2.5 жүргізген бақылаулар, орындалған тапсырмалар, аяқталған еңбек процесінің негізінде ұсынылған тақырыпқа байланысты әңгімеге белсенді қатысу
3-тоқсан		
	1.2 Қысқы табиғаттағы өзгерістердің	5.1.2.1 қыстағы табиғаттағы өзгерістер, олардың адам еңбегіне әсері туралы түсініктерді қорытындылау және жүйелеу 5.1.2.2 өлі табиғат пен тірі табиғат нысандары мен құбылыстарының арасындағы байланысты табу, қыста жабайы жануарларға көмек көрсетудің қажеттілігін түсіну 5.1.2.3 қыс мезгіліндегі қаладағы және ауылдағы (егістікте қар тоқтату, көктемгі егіске техника мен тұқым дайындау) адамдардың еңбектері туралы түсініктерінің болуы 5.1.2.4 қыс мезгіліндегі қаладағы және ауылдағы (егістікте қар тоқтату, көктемгі егіске техника мен тұқым дайындау) адамдардың еңбектері

1 . Табиғаттағы мезгілдік өзгерістер. Ж ы л мезгілдері	адамдар еңбегіне тигізетін әсері	туралы түсініктерінің болуы 5.1.2.5 қыс туралы (қыстың әр түрлі кезеңдеріндегі табиғаттағы өзгерістер, өсімдіктер мен жануарлардың қыстағы өмірі, адамдардың қыс кезіндегі еңбегі) туралы әңгіме құрастыру 5.1.2.7 табиғаттағы тәуелділіктің себеп-салдарын анықтау 5.1.2.8 ағаштар мен бұталардың тамырын қармен жауып, өсімдіктерді үсіп кетуден қорғай білу 5.1.2.9 шынықтыру жаттығуларын жүйелі түрде орындау, суық тиюдің алдын алу шараларын орындау;
	1.3 Көктемнің әр түрлі кезеңдеріндегі табиғаттағы өзгерістер	5.1.3.1 көктемгі табиғаттағы өзгерістер туралы білімді қорытындылау ж ә н е ж ү й е л е у 5.1.3.2 табиғаттың әр түрлі нысандарының арасындағы байланысты анықтау білуді қалыптастыру 5.1.3.3 көктемгі табиғаттың әдемілігін көре білу, табиғаттағы өз т ә р т і б і н е б а ғ а б е р у 5.1.3.4 өсімдіктер мен жануарлардың өміріндегі өзгерістердің өлі табиғаттағы өзгерістерге тәуелділігін көрсету 5.1.3.5 бақыланатын өзгерістердің себептерін түсіндіре білу, табиғатты қорғау жұмысына қатысу тілегін білдіру 5.1.3.6 бақтағы ағаштарды әктеуге қатысу 5.1.3.7 ағаштарды, бұталарды, бақша өсімдіктерін отырғызуға, гүлзарға гүл тұқымын себуге қатысу 5.1.3.8 өсіп тұрған өсімдіктерді күту 5.1.3.9 "Бұл қашан болады?", "Артығын алып таста" (суреттердегі белгілер бойынша жыл мезгілін анықтау) ойындарына қатысу 5.1.3.10 мұз сұңгісі бойынша оңтүстік, солтүстікті анықтай білу 5.1.3.11 қыстан кейін мектеп ауласын тазарту, жайлардағы көктемгі тазарту
	2.1 Тірі табиғаттағы процесстер	5.2.1.1 өсімдік әлемі туралы білімді қорытындылау, нақтылау және ж ү й е л е у 5.2.1.2 ағаш, бұта, шөп тектес өсімдіктердің ортақ белгілері мен айырмашылықтарын ерекшелей білу 5.2.1.3 өсімдіктер өмірі (топырақ, ауа, су, жарық) туралы білімді б е к і т у 5.2.1.4 кейбір жағдайлардың жетіспеушілігін өсімдіктің сыртқы түріне қ а р а п б а й қ а й б і л у 5.2.1.5 өсімдікті екі тәсілмен: тұқыммен және шыбықты телу арқылы көбейту туралы түсінігі болу 5.2.1.6 өсімдік бөліктерін көрсете және атай білу 5.2.1.7 өсімдіктің даму талабы мен кезеңдерін (тұқым, өскін, жапырағы бар сабақ, гүл, жеміс) білу 5.2.1.8 дәптерде жабайы өсімдіктердің сыртқы түрін, өсу орны мен ерекшеліктерін сипаттауға талпыну 5.2.1.9 қызанақ, қияр, болғар бұрышының тұқымынан көшет өсіре білу ; 5.2.1.10 өсімдіктің өсуін бақылау, оларды күту 5.2.1.11 тұқым себу үшін топырақты дайындай білу 5.2.1.12 тұқымды топыраққа себу және сәбіз бен қызылшаны өсіру ә р е к е т т е р і н о р ы н д а у 5.2.1.13 алма, алмұрт ағаштарды телу тәсілімен көбейтуді бақылау 5.2.1.14 өсімдіктің сыртқы түріне қарай олардың жақсы өсуіне ылғалдың, жарықтың, ауаның, топырақтың жетіспейтіндігін анықтау 5.2.1.15 өсімдіктерді отырғызуды жүзеге асыру 5.2.1.16 туған өлкенің өсімдік әлемін көре, сақтай және көбейте білу

2. Табиғат		5.2.1.17 мәдени өсімдікті (раушангүл – итмұрын, шие – шетен) жабайы өсімдіктен айырмашылық белгілері бойынша ажырата білу 5.2.1.18 қандай өсімдіктердің тұқым арқылы, қандай өсімдіктердің шыбықты телу арқылы көбейетінін анықтау 5.2.1.19 өсімдіктерге ұқыптылықпен қарай білу 5.2.1.20 бөлме өсімдіктерін суғара білу 5.2.1.21 бақ пен бақшадағы мәдени өсімдіктерді күту ережелерін (түптеу, малалау, суғару) орындау 5.2.1.22 гүл сыйлау ережелерін білу 5.2.1.23 жануарлар әлемінің сан алуан түрлілігі – аңдар, құстар, балықтар, жәндіктер туралы түсінігі болу 5.2.1.24 жануарлар әлемінің сан алуан түрлілігі – аңдар, құстар, балықтар, жәндіктер туралы түсінігі болу 5.2.1.25 пайдалы және зиянды жануарларды (адам, жануарлар үшін зиянды және пайдалы) ажырата білу 5.2.1.26 үй жануарларын өздігінен күтуге талпыну 5.2.1.27 қыста құстарды өздігінен тамақтандыра білу
3. Менің Отаным – Қазақстан	2.2 Өлі табиғаттағы процесстер 3.1 Қазақстан өнеркәсібі	5.2.2.1 өлі табиғат туралы білімді қорытындылау, нақтылау және ж ү й е л е у 5.2.2. топырақ және топырақтың адам, жауарлар мен өсімдіктер үшін маңызы туралы түсінікті нақтылау және кеңейту 5.2.2.3 топырақтың құнарлылығын сақтаудағы адамның рөлі туралы б і л у 5.2.2.4 адамның табиғат алдындағы жауапкершілігі туралы түсінігінің б о л у ы 5.2.2.5 өнеркәсіптерге, ауыл шаруашылық және мал фермаларына э к с к у р с и я ға б а р у 5.2.2.6 мектеп жанындағы үлескеде мезгілдік жұмыстарға, бөлме өсімдіктерін к ү т у г е қ а т ы с у 5.2.2.7 уметь измерять температуру воздуха; ауа температурасын ө л ш е й б і л у 5.2.2.8 жел бағытын анықтай білу 5.2.2.9 ауа райын бақылау және табиғат күнделігін жүргізу 5.2.2.10 "Табиғатты қорғау" тақырыбына плакаттар мен постер ж а с а у ға қ а т ы с у 5.2.2.11 табиғат күнделігі бойынша әр түрлі күндердің ауа райын с а л ы с т ы р у 5.2.2.12 табиғатта тәртіп мәдениетін сақтау 5.2.2.13 табиғатта тәртіп мәдениетін сақтау 5.2.2.14 бақтағы және бақшадағы мезгілдік жұмыстарды орындау 5.2.2.15 бөлме өсімдіктерін күту 5.2.2.16 табиғат алдындағы өз жауапкершілігін сезіну 5.3.1.1 Қазақстан Республикасының өнеркәсібі туралы түсінігі болу 5.3.1.2 бензинның қайдан алынатыны және оның қайда пайдаланылатыны туралы білу 5.3.1.3 үйге газдың қалай келетіні туралы түсінігі болу 5.3.1.4 тұрмыста газды, электрді, көмірді үнемдеп шығындауға тырысу 5.3.1.5 әр түрлі кен орындарындағы пайдалы қазбалардың санын салыстыру бойынша математикалық есептеу әрекетін орындау 5.3.1.6 әр түрлі кен орындары бойынша салыстырылатын мәліметтер графигін және диаграммасын жасауға үйрену 5.3.2.1 Қазақстанның ауыл шаруашылығы (мал шаруашылығы, өсімдік шаруашылығы) туралы түсінігі болу

	3.2. Қазақстанның ауыл шаруашылығы	5.3.2.2 мал шаруашылығының негізгі аймақтарын білу, картадан көрсету 5.3.2.3 жергілікті жерде қандай ауыл шаруашылық дақылдардың өсірілетінін білу 5.3.2.4 суретшілер мен жазушылардың шығармаларындағы Қазақстанның табиғаты 5.3.2.5 Қазақстан суретшілерінің көрмесіне бару 5.3.2.6 Қазақстан жазушылары мен ақындарының шығармаларын оқу
4. Сөйлеу тілдік дағдыларды қалыптастыру	4.1 Сөздік қорды кеңейту	5.4.1.1 сөздік қорға бұрын пайдаланылмаған зат есімдерді, сын есімдерді, етістіктерді, үстеулерді ендіруге тырысу 5.4.1.2 келесі сөз тіркестерін құра білу: көктемгі тамшы, бұлақтың сылдыры, көшкен бұлттар, табиғаттың жандануы, табиғатты қорғау, өлі табиғаттағы өзгерістер, пайдалы ас, табиғи дәрумендер, мәдени өсімдіктер, жабайы өсімдіктер, өсу орны, сыртқы түрі, өсу талабы, күту ережелері, өсімдік әлемі 5.4.1.3 бір түбірлі сөздерді: көктем, көктемгі; бұлт, бұлтты; өсімдік, өседі, өскен түрлендіре білу
	4.2 Байланыстырылған сөйлеу тілін дамыту	5.4.2.1 сөз тіркестері мен сөйлемдерді өздігінен құрастыра білу 5.4.2.2 табиғат туралы, жылдың әр түрлі мезгілдеріндегі адам, өсімдіктер, жануарлар өміріндегі өзгерістер туралы әңгіме құрастыруға талпыну 5.4.2.3 жаңа сөздер мен сөз тіркестерін пайдалана отырып, өсімдіктер әлемі туралы әңгіме құрастыруға талпыну 5.4.2.4 табиғаттың әр түрлі мезгілдеріндегі адам, өсімдіктер, жануарлар өміріндегі өзгерістердің себеп-салдарлық байланысы туралы әңгіме құрастыруға талпыну 5.4.2.5 "Егер ... болса, сен не істейсің?" сөздік логикалық тапсырмаларды шешуге талпыну 5.4.2.6 жүргізген бақылаулар, орындалған тапсырмалар, аяқталған еңбек процесінің негізінде ұсынылған тақырыпқа байланысты әңгімеге белсенді қатысу 5.4.2.7 Қазақстан туралы, оның табиғаты, қаладағы және ауылдағы адамдардың өмірі, суретшілер мен жазушылардың Қазақстан туралы шығармалары туралы әңгіме құрастыруға талпыну
4-тоқсан		
1. Табиғаттағы мезгілдік өзгерістер. Жыл мезгілдері	4. Табиғаттағы жаздық байқалымдар туралы мәліметтерді қорытындылау	5.1.4.1 табиғаттағы мезгілдік өзгерістер туралы білімді қорытындылау және жүйелеу 5.1.4.2 өсімдіктер мен жануарлардың өміріндегі өзгерістердің өлі табиғаттағы өзгерістерге тәуелділігін көрсету 5.1.4.3 табиғатты қорғау нормаларына сәйкес келетін дұрыс дағдыларды, бақытсыздық жағдайдың (мысалы, суға түскенде, орманда алау жакқанда) алдын алу мақсатындағы тәртіп дағдыларын байқату 5.1.4.4 жаздың ыстық күндерінде дұрыс киіне білу 5.1.4.5 жаздағы шынықтыру шараларын білу және орындау 5.1.4.6 "Судағы тәртіп ережелері", "Жазғы ормандағы тәртіп ережелері" тақырыбына ұжымдық плакаттардың суретін салуға қатысу 5.1.4.7 бақ, бақша өсімдіктерін күту 5.1.4.8 ерте пісетін жеміс, көкөніс өнімдерін жинауға қатысу 5.1.4.9 үй жануарларын күте білу 5.1.4.10 суда шомылғанда өзін дұрыс ұстай білу, орманда демалғанда

		ө з і н д ұ р ы с ұ с т а й б і л у 5.1.4.11 бақ, бақша, гүлзардағы өсімдіктерді, бөлме өсімдіктерін күте білу
2. Табиғат	1.Тірі табиғаттағы процесстер	5.2.1.1 өсімдік әлемі туралы білімді қорытындылау, нақтылау және ж ү й е л е у 5.2.1.2 ағаш, бұта, шөп тектес өсімдіктердің ортақ белгілері мен айырмашылықтарын ерекшелей білу 5.2.1.3 өсімдіктер өмірі (топырақ, ауа, су, жарық) туралы білімді б е к і т у 5.2.1.4 кейбір жағдайлардың жетіспеушілігін өсімдіктің сыртқы түріне қ а р а п б а й қ а й б і л у 5.2.1.5 "Мәдени өсімдіктер" (бақ, бақша, егін дақылдары) түсінігі т у р а л ы ұ ғ ы н ы м ы б а р 5.2.1.6 мәдени өсімдіктердің айырмашылық белгілерін – сыртқы түрін, өсу жағдайын, өсу орнын, адамның күтіміне тәуелділігін (көкөніс, ж е м і с) б і л у 5.2.1.7 "Жабайы өсетін өсімдіктер": ағаштар – қарағай, шырша, қайың, шетен, мойыл; бұталар – итмұрын, арша шөптер – жоңышқа, бақбақ, ермен т у р а л ы ұ ғ ы н ы м ы б а р 5.2.1.8 жабайы өсімдіктердің айырмашылық белгілерін – сыртқы түрін , өсу орнын және өсу ерекшеліктерін білу 5.2.1.9 қызанақ, қияр, болгар бұрышының тұқымынан көшет өсіре білу ; 5.2.1.10 өсімдіктің өсуін бақылау, оларды күту 5.2.1.11 тұқым себу үшін топырақты дайындай білу 5.2.1.12 тұқымды топыраққа себу және сәбіз бен қызылшаны өсіру ә р е к е т т е р і н о р ы н д а у 5.2.1.13 алма, алмұрт ағаштарды телу тәсілімен көбейтуді бақылау 5.2.1.14 өсімдіктің сыртқы түріне қарай олардың жақсы өсуіне ылғалдың, жарықтың, ауаның, топырақтың жетіспейтіндігін анықтау 5.2.1.15 өсімдіктерді отырғызуды жүзеге асыру 5.2.1.16 туған өлкенің өсімдік әлемін көре, сақтай және көбейте білу 5.2.1.17 өсімдіктерге ұқыптылықпен қарай білу 5.2.1.18 бөлме өсімдіктерін суғара білу 5.2.1.19 бақ пен бақшадағы мәдени өсімдіктерді күту ережелерін (түптеу, малалау, суғару) орындау 5.2.1.20 жануарлар әлемінің сан алуан түрлілігі – аңдар, құстар, балықтар, жәндіктер туралы түсінігі болу 5.2.1.21 үй жануарлары мен жабайы жануарларды сыртқы түрі, мекендеу жері бойынша ажырата білу 5.2.1.22 шөпқоректі жануарлар (қоян, тиін, сиыр, ешкі), олардың қоректену тәсілдері, ересек жануарлар мен олардың төлдерінің атаулары туралы түсінігінің болуы 5.2.1.23 жыртқыш жануарлар (қасқыр, түлкі) және олардың сыртқы түрі, қоректену ерекшеліктері, олардың қылықтары, төлдері туралы т ү с і н і г і н і ң б о л у ы 5.2.1.24 қорек талғамайтын жануарлар (аю, кірпі, шошқа) және олардың қоректену тәсіліне қарай жыртқыш жануарлар мен шөпқоректі жануарлардан айырмашылықтары туралы түсінігінің б о л у ы 5.2.1.25 пайдалы және зиянды жануарларды (адам, жануарлар үшін зиянды және пайдалы) ажырата білу 5.2.1.26 үй жануарларын өздігінен күтуге талпыну

	2.2 Өлі табиғаттағы процесстер	5.2.2.1 өлі табиғат туралы білімді қорытындылау, нақтылау және ж ү й е л е у 5.2.2.2 барлық тіршілік көзінің өмір сүруінің басты талабы ретіндегі су туралы, табиғаттағы судың рөлі туралы түсінікті бекіту 5.2.2.3 суды өнімдерді өндіруде пайдалану туралы түсініктің болуы 5.2.2.4 судың ластану себептерін және оның адам, жауарлар мен өсімдіктер өміріндегі салдарын білу 5.2.2.5 ауаның тыныс алу негізі екені туралы, ауаның адам, жауарлар мен өсімдіктер өміріндегі рөлі туралы түсінікті бекіту 5.2.2.6 лас және таза ауаның адам денсаулығына, жануарлар мен өсімдіктердің жағдайына тигізетін әсері туралы білу 5.2.2.7 топырақ және топырақтың адам, жауарлар мен өсімдіктер үшін маңызы туралы түсінікті нақтылау және кеңейту 5.2.2.8 топырақтың құнарлылығын сақтаудағы адамның рөлі туралы б і л у 5.2.2.9 адамның табиғат алдындағы жауапкершілігі туралы түсінігінің б о л у ы 5.2.2.10 мектеп жанындағы үлескеде мезгілдік жұмыстарға, бөлме өсімдіктерін күтуге қатысу 5.2.2.11 ауа температурасын өлшей білу 5.2.2.12 жел бағытын анықтай білу 5.2.2.13 ауа райын бақылау және табиғат күнделігін жүргізу 5.2.2.14 "Табиғатты қорғау" тақырыбына плакаттар мен постер ж а с а у ғ а қ а т ы с у 5.2.2.15 табиғат күнделігі бойынша әр түрлі күндердің ауа райын с а л ы с т ы р у 5.2.2.16 табиғатта тәртіп мәдениетін сақтау 5.2.2.17 судың жағасында және суда қауіпсіздік ережелерін сақтау 5.2.2.18 өз денсаулығын салқын тиюден қорғау 5.2.2.19 бақтағы және бақшадағы мезгілдік жұмыстарды орындау 5.2.2.20 бөлме өсімдіктерін күту 5.2.2.21 табиғат алдындағы өз жауапкершілігін сезіну
3. Менің Отаным – Қазақстан	3.1 Қазақстан өнеркәсібі	5.3.1.1 Қазақстан Республикасының өнеркәсібі туралы түсінігі болу 5.3.1.2 Республиканың ірі өнеркәсіптік – Атырау, Қарағанды, Екібастұз, Қостанай қалаларын білу 5.3.1.3 Қазақстандағы пайдалы қазбалар (көмір, мұнай, газ), сондай-ақ жергілікті жердегі пайдалы қазбалар, олардың адам өміріндегі маңызы туралы түсінігі болу 5.3.1.4 Қазақстанның физикалық картасымен және пайдалы қазбалар картасымен жұмыс істеуге үйрену 5.3.1.5 картадан Қазақстанның ірі қалаларын және мұнай, газ, көмір кен орындарын табу бойынша тәжірибелік тапсырмаларды орындау 5.3.1.6 бензиннің қайдан алынатыны және оның қайда пайдаланылатыны туралы білу 5.3.1.7 үйге газдың қалай келетіні туралы түсінігі болу 5.3.1.8 тұрмыста газды, электрді, көмірді үнемдеп шығындауға тырысу 5.3.1.9 әр түрлі кен орындарындағы пайдалы қазбалардың санын салыстыру бойынша математикалық есептеу әрекетін орындау 5.3.1.10 әр түрлі кен орындары бойынша салыстырылатын мәліметтер графигін және диаграммасын жасауға үйрену
		5.3.2.1 Қазақстанның ауыл шаруашылығы (мал шаруашылығы, өсімдік шаруашылығы) туралы түсінігі болу 5.3.2.2 бидай өсірілетін аймақтарды білу, картадан көрсету 5.3.2.3 мал шаруашылығының негізгі аймақтарын білу, картадан

	3.2. Қазақстанның ауыл шаруашылығы	к ө р с е т у 5.3.2.4 нанның неден жасалатынын және нанның адам өміріндегі рөлін білу 5.3.2.5 нанға ұқыптылықпен қарай білу 5.3.2.6 жергілікті жерде қандай ауыл шаруашылық дақылдардың өсірілетінін білу 5.3.2.7 әр түрлі ауыл шаруашылық дақылдарының соңғы 2-3 жылдағы өнімін жинау диаграммасын құруға, салыстыруға үйрену 5.3.2.8 суретшілер мен жазушылардың шығармаларындағы Қазақстанның табиғаты 5.3.2.9 Қазақстан суретшілерінің көрмесіне бару 5.3.2.10 Қазақстан жазушылары мен ақындарының шығармаларын оқу 5.2.3.11 өз елінің қадірлі азаматы болу дегенді түсіндіре білу
4. Сөйлеу тілдік дағдыларды қалыптастыру	4.1 Сөздік қорды кеңейту	5.4.1.1 сөздік қорға бұрын пайдаланылмаған зат есімдерді, сын есімдерді, етістіктерді, үстеулерді ендіруге тырысу 5.4.1.2 келесі сөз тіркестерін құра білу: көктемгі тамшы, бұлақтың сылдыры, көшкен бұлттар, табиғаттың жандануы, табиғатты қорғау, өлі табиғаттағы өзгерістер, пайдалы ас, табиғи дәрумендер, мәдени өсімдіктер, жабайы өсімдіктер, өсу орны, сыртқы түрі, өсу талабы, күту ережелері, өсімдік әлемі 5.4.1.3 бір түбірлі сөздерді: көктем, көктемгі; бұлт, бұлтты; өсімдік, өседі, өскен түрлендіре білу
	4.2 Байланыстырылған сөйлеу тілін дамыту	5.4.2.1 сөз тіркестері мен сөйлемдерді өздігінен құрастыра білу 5.4.2.2 табиғат туралы, жылдың әр түрлі мезгілдеріндегі адам, өсімдіктер, жануарлар өміріндегі өзгерістер туралы әңгіме құрастыруға талпыну 5.4.2.3 жаңа сөздер мен сөз тіркестерін пайдалана отырып, өсімдіктер әлемі туралы әңгіме құрастыруға талпыну 5.4.2.4 көкөністер мен жемістерден дайындалатын жеңіл тағамды дайындау процесін дәйектілікпен айта білу 5.4.2.5 табиғаттың әр түрлі мезгілдеріндегі адам, өсімдіктер, жануарлар өміріндегі өзгерістердің себеп-салдарлық байланысы туралы әңгіме құрастыруға талпыну 5.4.2.6 "Қаз келсе, жаз келер. Қарға келсе, қатқақ келер", "Қыстағы суық, жаздағы ыстық", "Жаздың бір күні, қыстың мың күні", "Күркіреген бұлттың жаңбыры аз" мақалдарды түсіндіруге талпыну 5.4.2.7 "Егер ... болса, сен не істейсің?" сөздік логикалық тапсырмаларды шешуге талпыну 5.4.2.8 жүргізген бақылаулар, орындалған тапсырмалар, аяқталған еңбек процесінің негізінде ұсынылған тақырыпқа байланысты әңгімеге белсенді қатысу 5.4.2.9 Қазақстан туралы, оның табиғаты, қаладағы және ауылдағы адамдардың өмірі, суретшілер мен жазушылардың Қазақстан туралы шығармалары туралы әңгіме құрастыруға талпыну

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 81-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 521-қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 6-9 сыныптары үшін " Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1 -тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 6-9 сыныптары үшін " Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Жаратылыстану" оқу пәнінің мақсаты – білім алушыларда айналадағы әлем, өлі табиғат, өсімдіктер, жануарлар, адам ағзасының құрылысы мен қызметтері туралы қолжетімді білімдерін қалыптастыру.

3. Оқу пәнінің міндеттері:

1) өлі және тірі табиғаттың негізгі элементтері туралы, сондай-ақ адам ағзасы мен оның денсаулығы туралы білімдерін қалыптастыру;

2) табиғи құбылыстар (жаңбыр, қар, жел, тұман, күз, қыс, көктем, жаз) туралы түсініктерін қалыптастыру;

3) кейбір өсімдіктерді өсіру және оларды күту дағдылары, үй жануарларына күтім жасау тәсілдерін қалыптастыру;

4) салауатты өмір салтын ұстану, өз денсаулығын сақтау және нығайту дағдыларын қалыптастыру;

5) табиғатқа деген қарым-қатынасын қалыптастыру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Бағдарлама "Айналадағы әлем" пәні шеңберіндегі білім алушылардың бұрынғы дайындығын ескере отырып құрылған. Курсты меңгеру барысында "География" (Қазақстан географиясы, құрлықтар мен мұхиттар географиясы), "Тарих" (Біздің өлкенің тарихы), сондай-ақ ана тілінің, оқу және математиканың курстарымен пәнаралық байланыс орнатылады.

5. "Жаратылыстану" пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер арнайы педагогика принциптеріне сәйкес жүзеге асырылады:

1) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың түзете-дамыту бағыттылығы оқу әрекетінің арнайы әдістері және тәсілдерімен қамтамасыз етіледі. Ойлау процестерінің енжарлығы, танымдық белсенділіктің төмендігі, ойлау қызметінің жалпылау және абстракциялаудың әлсіздігі, сөйлеу тілі дамуының кешеуілдеуі ескеріледі. Білім алушылармен жұмыс барысында еліктеу қабілеттері және сақталған көрнекі-әрекеттік ойлау мүмкіндіктеріне сүйенеді. Тірі және өлі табиғат туралы қалыптасқан түсініктері білім алушылардың мынадай психикалық қызметтерін: қабылдау, есте сақтау, сөйлеу және ойлауды дамыту үшін жағдай жасайды. Бастаған

жұмысты аяғына дейін жеткізу, күш жетерлік қиындықтарды жеңу, ұқыптылық пен дербестік көрсете білуі сияқты тұлғалық қасиеттері қалыптастырылады;

2) оқытудың әлеуметтік-бейімдеу бағыттылығы тұлғаның әлеуметтік бейімсіздігін жеңу немесе азайтуды болжайды. Әлеуметтік өмірге қатысуға қажетті тәртіп нормалары мен өмірлік дағдыларды білім алушылардың меңгеруі бойынша арнайы жұмыс қарастырылады;

3) оқытудағы әрекеттік тәсіл оқыту процесінде педагогтың басшылығымен оқу материалын ұғынуға жағдай жасайтын заттық-тәжірибелік әрекет қолдануды қарастырады. Заттық-тәжірибелік әрекет жоғары психикалық қызметтердің сенсомоторлық негізін дамытады (қабылдау, сөйлеу, ойлау), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігін қалпына келтіреді, сонымен қоса білім, біліктер мен дағдыларды меңгеруге мүмкіндік береді. Оқу пәнінің мазмұнын меңгеру білім алушылардың бақылау жүргізуі, зертханалық және тәжірибелік жұмыстарды орындауы, тәжірибелер жүргізуі және экскурсияларға қатысуын қарастырады;

4) саралау және жекелеу тәсілі білім алушылардың оқу материалын меңгеру кезінде көрініс табатын вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуымен шартталған және алған білімі, біліктері мен дағдыларының сапасына әсер етеді. Білім беру процесі 4 типологиялық топты (В.В. Воронкова бойынша) қосатын педагогикалық топтастыру негізінде іске асырылады. Білім алушылардың әрбір типологиялық тобына педагог білім алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес күрделілігі мен көлемінің қолжетімділігін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдайды. Оқу жұмысының жылдамдығы, білім алушының дербестік дәрежесі, оқыту әдістері мен тәсілдері түрленеді. Білім алушыларды топтарға бөлу шартты және қозғалмалы. Саралау тәсілі оқытуды жекешелендірумен толықтырылады;

5) оқу-танымдық және практикалық әрекетке арнайы педагогикалық басшылық ету қажеттілігі танымдық белсенділігінің төмендігі, ойлау қызметінің талдау және жалпылау әлсіздігімен шартталған.

6. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (бұдан әрі – АКТ) білім беру, дамыту және түзету міндеттерін шешуге қажетті оқыту шарттарын "салып бітіруге" көмектесе отырып, педагог тәсілдерінің арсеналын кеңейтеді.

7. Сабақтарда АКТ-ны келесі мақсаттарда қолданылады:

1) үздіксіз бақылаудан күрделі және жасырын таным объектілерін үлгілеу;

2) шынайы режимдегі және мерзімі ұзартылған уақыттағы зерделенетін табиғи құбылыстарды білім алушылардың талдауы үшін қосымша визуалды динамикалық сүйеніштерді құру.

8. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың "Жаратылыстану" пәні бойынша оқу материалдарын меңгеру нәтижелерін бағалау нормалары бағдарламада берілген мақсаттылыққа бағытталып, білім алушылардың оқу жетістіктерін тексеру және бағалауды ұйымдастыру кезінде бірыңғай тәсілдерді жүзеге асыруға бағытталған.

9. Бағалау тәсілдері оқыту мақсаттарына сәйкес дағдылардың көмегімен қалыптастырылған тапсырмалар мен жаттығулар болып табылады. Ақыл-ой кемістіктері бар білім алушыларды оқыту нәтижелерін бағалау кезінде тестілеу қолданылмайды.

10. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау ішкі бағалау тәсілдерімен жүзеге асырылады. Бағдарламаны меңгеру нәтижелерін сабақтарда мұғалім білім беру процесі барысында бағалайды. Педагог жүйелі түрде бақылаушы бағалау әрекеттерін атқарады.

11. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқыту нәтижелілігін бағалау ағымдағы (әр сабақтың), мерзімді (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде жүзеге асады.

12. Ағымдағы бақылау білім алушының әрекетін сабақта бақылау, тәжірибелік және өздік жұмыстарын талдау, әрекеттің ұжымдық түрлері көмегімен жүзеге асырылады. Әр сабақты бақылау оқыту процесінің сапасын қамтамасыз ету үшін педагог қолданатын оқыту мазмұны мен әдістерін түзету мақсатында жүргізіледі. Бақылау ынталандырушы және білім алушыларға қатысты тәрбиелеуші сипатқа ие.

13. Мерзімді бақылау бағдарлама тақырыбы мен бөлімін зерделеп болған соң жүргізіледі. Нақты тақырып шеңберіндегі оқу материалын зерделеу нәтижелері білім алушыларда типологиялық топтар әрқелкі болады.

1-типологиялық топ (В.В. Воронкова бойынша) білім алушылары білімдерді қолдану деңгейінде оқу материалын меңгергенін көрсетеді. 2-типологиялық топ білім алушылары тақырыптың негізгі мазмұнын түсінгенін көрсетеді.

3-типологиялық топ білім алушылары білу деңгейінде материалды игереді және өз білімдерін көкейкесті етуде мұғалім көмегін талап етеді. 4-типологиялық топ білім алушылары олардың жетістіктерін бағалауды іске асыру шеңберіндегі жеке бағдарлама бойынша білім алады.

14. Қорытынды бақылау тоқсан не жылдың соңында жүреді. Оқу жылы ағымында бақыланып, білім алушылардың жетістіктерінің жиынтық картасында тіркелетін сыныптың әрбір білім алушысының даму динамикасы мен табыстылығын педагог талдайды.

15. Бағалау процесінің көмегімен педагог арқылы алынатын ақпарат дағдылар мен біліктерді меңгеру барысында туындайтын қиындықтарға уақтылы және дұрыс әрекеттесуге мүмкіндік береді. Педагог білім алушыларға жеке көмектің мазмұны мен тәсілдерін анықтайды.

16. Тиімді түрде қарым-қатынас болу мақсатында сынып жиһаздары түрлі формада (жеке, жұптық және топтық) және түрде жұмыстарды жүргізу мақсатында қозғалмалы болады.

17. "Жаратылыстану" пәні бойынша оқу-тәрбиелеу процесін ұйымдастыру мақсатында сабақ сәйкес келетін көрнекі және дидактикалық материалмен қастамасыз етіледі.

18. Сынып бөлмесіндегі жиһаз түрлі формада (жеке, жұптық және топтық) және әртүрлі жұмыстарды ұйымдастыру мақсатында қозғалмалы болады. Білім алушылардың жұмыстарын және көрнекілік құралдарды қоюға арналған стендтер, кітап сөрелерін орналастыратын орындарды қарастырады.

3-тарау. "Жаратылыстану" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

19. "Жаратылыстану" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 6-сыныпта – 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;
- 2) 7-сыныпта – 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;
- 3) 8-сыныпта – 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;
- 4) 9-сыныпта – 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты құрайды.

20. "Жаратылыстану" пәні бойынша бағдарламаға оқу материалдарын құрылымға бөлу негізіне білім алушыларға беріп отырған ақпаратты біртіндеп және ретпен күрделендіруге мүмкіндік беретін сызбалы әдіс салынған. "Жаратылыстану" оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Өлі табиғат" (6-сынып);
- 2) 2-бөлім "Өсімдіктер" (7-сынып);
- 3) 3-бөлім "Жануарлар" (8-сынып);
- 4) 4-бөлім "Адам" (9-сынып).

21. "Өлі табиғат" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) табиғат. Тірі және өлі табиғат;
- 2) су;
- 3) ауа;
- 4) пайдалы қазбалар;
- 5) топырақ.

22. "Өсімдіктер" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) өсімдіктердің көп түрлілігі және оларды қорғау;
- 2) өсімдік – біртұтас ағза (гүлдейтін өсімдіктермен жалпы таныстыру);

3) өсімдік әлемінің көп түрлілігі: бактериялар, саңырауқұлақтар, мүктер, папоротниктер;

- 4) Қазақстанның ағаш өсімдіктері;
- 5) Қазақстанның екпе өсімдіктері;
- 6) Қазақстанның ауылшаруашылық өсімдіктері;
- 7) Қазақстанның шөптесін өсімдіктері;
- 8) сәндік гүл өсімдіктері.

23. "Жануарлар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) жануарлар әлемінің көп түрлілігі;

2) омыртқасыз жануарлар;

3) омыртқалы жануарлар: балықтар; қосмекенділер, бауырымен жорғалаушылар; құстар; сүтқоректілер; ауылшаруашылығы шөппен қоректенетін сүтқоректілер.

24. "Адам" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) адам – тірі табиғаттың бөлігі;

2) адам ағзасының жалпы ерекшеліктері;

3) тірек пен қозғалыс;

4) ас қорыту;

5) қан және қан айналымы;

6) тыныс алу;

7) зат бөлу;

8) тері;

9) жүйке жүйесі;

10) сезім органдары;

11) көбею мен даму;

12) денсаулықты сақтау.

25. 6-сыныпқа арналған "Жаратылыстану" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) табиғат: тірі және өлі табиғат. Өлі табиғат объектілері мен құбылыстары, олардың өзгеруі. Қатты денелер, сұйықтықтар мен газдар. Қатты денелердің сұйықтықтарға, сұйықтықтардың газдарға ауысуы. Біз тұратын планета – Жер. Жердің формасы мен көлемі. Күн мен түннің ауысуы, жыл мезгілдерінің ауысуы. Экскурсиялар: өлі табиғат объектілерімен таныстыру;

2) су. Су – өмірдің қажетті шарты. Табиғаттағы су: шық, тұман, бұлт, жауын-шашын, бұлақтар, су қоймалары (өзен, көл, тоған, теңіз). Судың қасиеттері: формасының тұрақсыздығы, ағысы, жылытқан кезде судың кеңеюі мен салқындатқан кездегі сығылуы. Судың кейбір қатты заттарды еріту қасиеті. Судың қасиеттерін есептеу және қолдану. Еритін және ерімейтін заттар. Мөлдір және лай су. Лай суды тазалау. Ерітінділер, оларды қолдану. Табиғаттағы ерітінділер: минералды және теңіз суы. Ауызсуы. Судың үш күйі. Су температурасы және оны өлшеу. Температура өлшем бірлігі – градус. Суды тұрмыста, өнеркәсіпте, ауыл шаруашылығында, көлік, демалыс пен шынығу үшін қолдану және суды пайдалану мысалдарын келтіру. Тұрмыста суға ұқыпты қарау. Экскурсиялар: жергілікті су қайнаркөздерімен таныстыру. Тәжірибелер: жылытқан кезде судың кеңеюі мен салқындатқан кездегі сығылуы. Суда тұз бен канттың еруі. Лай суды фильтрлеу әдісімен тазарту. Тұздарды ауызсу, минералды және теңіз суынан бұлау. Практикалық жұмыс: судың (суық, ыстық, жылы) температурасын өлшеу;

3) ауа. Ауа – өмірдің қажетті шарты. Ауаның қасиеттері: мөлдірлік, түссіздік пен тығыздығы. Ауаның тығыздығын қолдану. Ауаның жылу өткізгіштігі. Ауаның жылытқан кезде судың кеңеюі мен салқындатқан кездегі сығылуы. Жылы ауа суық ауадан жеңілірек, жылы ауа жоғары көтеріледі, суық ауа төмен түседі. Ауа қозғалысы. Ауа құрамы: оттегі, көмірқышқыл газы мен азот. Оттегі, оттегінің жануын үдету қасиеті. Өсімдіктер, жануарлар мен адам үшін оттегі мен ауаның маңыздылығы. Оттегін медицинада қолдану. Көмірқышқыл газы мен оның жануды қолдамау қасиеті. Көмірқышқыл газын өртті сөндіруде қолдану. Таза және лас ауа. Ауадағы қосындылар (су буы, түтін, шаң). Ауаны ластанудан қорғау қажеттілігі. Адамның ауада ұшуы. Ғарышты игеруі. Тәжірибелер: күбірттік заттарда (қант, кепкен нан, көмір, топырақ) ауаны байқау. Ауа көлемді алады. Тығыз ауа. Ауаның жылуды нашар өткізгіш қасиеті. Ауаны кеңейту мен сығу. Оттегі мен көмірқышқыл газын алу. Практикалық жұмыс: майшамның жалынының өзгеруін бақылау;

4) пайдалы қазбалар. Пайдалы қазбалардың әртүрлілігі (қатты, газ тәріздес). Қазақстанның пайдалы қазбаларының байлығы. Құрылыс материалдары ретінде қолданылатын пайдалы қазбалар: гранит, әктастар, балшық, құм. Жанатын пайдалы қазбалар: шымтезек, тас көмір, мұнай, табиғи газ. Минералды тыңайтқыштарды алуда пайдаланылатын пайдалы қазбалар: калий тұзы мен фосфаттар. Металлдарды алу үшін қолданылатын пайдалы қазбалар: темір және мыс кендері. Экскурсиялар: өлкетану мұражайларына. Тәжірибелер: ыстық пайдалы қазбалардың кейбір қасиеттерін анықтау, калий тұзы мен фосфориттердің ерігіштігін анықтау. Практикалық жұмыстар: кара және түсті металдарды тану. Тас көмірдің жануын бақылау;

5) топырақ. Топырақтың құрылуы мен құрамы. Топырақтың минералды және органикалық бөліктері. Құмды және сазды топырақтар. Топырақтың негізгі қасиеті – құнарлылық. Жергілікті топырақ түрлері. Топырақты өңдеу. Топырақтың жалаңаштануы жерлеріне экскурсиялар. Тәжірибелер: ауаны су мен топырақтан шығару. Құм мен сазды шығару. Практикалық жұмыстар: құм мен сазды топырақты ажырату. Мектеп жанындағы жер телімінде топырақты өңдеу.

26. 7-сыныпқа арналған "Жаратылыстану" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) өсімдіктер әлемінің көптүрлілігі және оларды қорғау. Гүлді өсімдіктердің бөліктері туралы жалпы түсінік. Экскурсиялар: ботаникалық бақ немесе саябаққа;

2) өсімдік – тірі ағза (гүлді өсімдіктермен жалпы танысу). Гүлі, тұқымы, тамыры, сабағы, жапырағы, өсімдік – біртұтас ағза. Өсімдіктердің вегетативті көбею туралы түсінік. Тәжірибелер: тұқымның өнуі үшін қандай жағдайлар қажет екенін түсіну; жарықта жапырақтарда крахмалдың пайда болуы; судың жапырақтардың көмегімен булануы; өсімдіктердің тыныс алуы; минералды заттар мен судың дінгек бойымен ауысуы. Лабораторлық жұмыстар: гүлді өсімдіктердің ағзалары; гүлдің құрылысы; үрме бұршақтың құрылысы; бидайдың құрылысы. Практикалық жұмыстар: тұқымның өнуін анықтау, жапырақтың түскен нұсқаларын жинау;

3) өсімдіктер әлемінің көптүрлілігі: бактериялар, саңырауқұлақтар, мүктер мен қырықжапырақтар. Өсу жерлері;

4) Қазақстанның ағаш өсімдіктері. Қазақстанның орманды даласының жапырақты өсімдіктері, Қазақстан тауларының қылқанды өсімдіктері, Қазақстан тауларының бұталы өсімдіктері, Қазақстан тауларының жемісті өсімдіктері, Қазақстанның шөлді аймағының ағаш өсімдіктері;

5) Қазақстанның екпе өсімдіктері. Лалагүлділер, ауылдық, бұршақ тұқымдастар, алаботалар тұқымдастар, асқабақтар, шаршыгүлділер;

6) Қазақстанның ауылшаруашылық өсімдіктері. Дәнді дақылдар, бақша дақылдары, техникалық дақылдар. Өсіру, отырғызу, күтім жасау, жинау мен қолдану ерекшеліктері ;

7) Қазақстанның шөптесін өсімдіктері. Бау-бақша өсімдіктері, Қазақстанның шөптесін өсімдіктері, дәрілік өсімдіктер, улы шөптер;

8) сәндік гүл өсімдіктері. Күрделігүлділер, бөлме өсімдіктері. Практикалық жұмыстар: бөлме өсімдіктерін қайта отырғызу бойынша жұмыс. Бақша мен жер телімінде қопсыту және отау. Лабораторлық жұмыс: картоп түйнегінің құрылысы.

27. 8-сыныпқа арналған "Жаратылыстану" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) жануарлар әлемінің көптүрлілігі. Жануарлардың табиғатта және адам өміріндегі маңызы. Сирек кездесетін және жоғалып бара жатқан жануарларды қорғау;

2) омыртқасыз жануарлар. Омыртқасыз жануарлардың жалпы белгілері. Жауын құрты. Жәндіктер. Зиянды жәндіктер. Адамға пайдалы жәндіктер. Өрмекшілер. Экскурсиялар: жәндіктердің құрылысы мен тіршілігінің ерекшеліктерін бақылау үшін табиғатқа шығу. Бақылаудың қысқаша сипаттамасын қалдыру;

3) омыртқалы жануарлар: балықтар (алабұға, шортан, тұқы, бекіре, ақсерке, жайын мен сазан); қосмекенділер (бақа), бауырымен жорғалаушылар (сужылан, улы сұр жылан, боз жылан, алабажақ кесіртке, ширақ кесіртке); құстар (дала, жыртқыш, суда жүзетін және үй); сүтқоректілер, кеміргіштер, қоян тәріздестер, жыртқыш, терісі бағалы жыртқыш аңдар, кит тәрізді теңіз жануарлары, өсімдік қоректі жануарлар, өсімдік қоректі жабайы және үй жануарлары; өсімдік қоректі ауылшаруашылық сүтқоректілері (сиыр, қой, ат, түйе). Сыртқы құрылысы, қозғалу әдісі, тұру мекені, азығы, тыныс алуы, қан айналымы, жүйке жүйесі, көбеюі. Табиғат пен адам өміріндегі маңызы. Картамен жұмыс: сүтқоректілердің оқыған түрлерін Қазақстанның биогеографиялық картасында көрсету. Қазақстанның биогеографиялық картасын физикалық және табиғат аймақтарының картасымен салыстыру. Экскурсиялар: жануарлар бағы, қорық, мал шаруашылығы фермасы мен тәлімбаққа бару.

28. 9-сыныпқа арналған "Жаратылыстану" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) адам – тірі табиғаттың бөлігі. Адам мен жануарлардың ұқсастықтары және айырмашылықтары;

2) адам ағзасының жалпы ерекшеліктері. Жасуша, тіндер және олардың түрлері. Ағзалар мен мүшелер жүйесі (тірек-қимыл, ас қорыту, қанайналымы, шығару, тыныс алу, жүйке, көру және көбею). Лабораторлық жұмыстар: микроскоптың құрылымы, жасушаның құрылысы;

3) тірек-қимыл мен қозғалыс. Тірек-қимыл жүйесінің маңызы. Сүйектердің құрылысы мен құрамы. Адам денесінің қаңқасы. Зақымдану, сіңірі созылу, буындарының шығуы және сүйектерінің сынуында алғашқы көмек. Бұлшықеттердің негізгі топтары, бұлшықет жұмысы. Омыртқаның қисаюы және майтабанның алдын алу жолдары. Практикалық жаттығулар: зақымдану, сіңірі созылу, буындарының шығуы және сүйектерінің сынуында алғашқы көмек көрсету;

4) ас қорыту. Ас қорытудың маңызы, ас қорыту ағзалары. Қоректік заттар мен ас өнімдері. Ауыз қуысы, асқазан және ішектегі ас қорыту. Қоректік заттарды қанға сіңіру. Ақуыздар, майлар, көмірсулар, минералды тұздардың ағзаға пайдасы. Тамақтану гигиенасы мен асқазан-ішек, азықтан улану және ішек құрт ауруларының алдын алу. Шылым шегу мен ішімдіктің ас қорыту ағзаларына зиянды әсері;

5) қан және қан айналымы. Қан және қан айналымының маңызы. Қан құрамы, қан плазмасы. Қан айналымы ағзалары: жүрек және көк тамырлар. Жүректің жұмысы, қанның көк тамырлар бойынша қозғалуы. Қан кетуі кезінде алғашқы көмек көрсету. Никотин мен ішімдіктің адам жүрегі және қан тамырларына теріс әсері. Лабораторлық жұмыстар: қан тамшысын микроскоп астында көру. Тамырдың соғуын қолмен байқау және санау;

6) тыныс алу. Тыныс алудың маңызы. Тыныс алу ағзалары, олардың құрылысы мен қызметі. Дыбыстау аппараты. Өкпе мен тіндерде газ алмасу. Ауа жолымен таралатын аурулар. Тыныс алу ағзаларының гигиенасы. Никотиннің тыныс алу ағзаларына теріс әсері. Ауа ортасын қорғау;

7) бөліну. Зәр шығару жүйесі ағзалары, олардың маңызы. Бүйректердің сыртқы көрінісі, олардың ағзада орналасуы. Бүйрек ауруларының алдын алу;

8) тері. Адам терісі мен оның маңызы. Жылуды реттеуде терінің рөлі. Ағзаны шынықтыру. Тері гигиенасы мен киімге деген гигиеналық талаптар. Жылу, күн өту, күй, үсу белгілерінің алдын алу және алғашқы көмек. Практикалық жаттығулар: жылу, күн өту, күй, үсу кезінде алғашқы көмек көрсету;

9) жүйке жүйесі. Жүйке жүйесінің (бас миы және жұлын) құрылысы және маңызы. Ой еңбегінің гигиенасы. Адамның жүйке жүйесіне ішімдік пен никотиннің зиянды әсері. Ұйқы және оның маңызы;

10) сезім органдары. Сезім мүшелерінің маңызы. Көру мүшесінің құрылысы, қызметтері мен гигиенасы. Көру қабілетін сақтау тәсілдері. Есту мүшесінің құрылысы. Иіс сезу және дәм сезу мүшелері;

11) көбею мен даму. Ер және әйел адамдардың ағзаларының анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері. Ұрықтану және жүктілік туралы

түсініктер. Ерте жастан жыныстық қатынасқа түсудің зияны туралы түсінік. Отбасын жоспарлау, тууды реттеу. Жоспарланбаған жүктіліктен сақтану тәсілдері. Қабыну және венерологиялық аурулар, жүре пайда болған иммун тапшылығы синдромы туралы қысқаша мәліметтер, олардың алдын алу тәсілдері;

12) денсаулықты сақтау. Қазақстан Республикасындағы денсаулық сақтау жүйесі туралы заңнама. Қазақстанда денсаулық сақтау мекемелерінің жүйесі. Медициналық көмек. Кәрілік, ауру және еңбекке қабілеттілігінен айырылу бойынша әлеуметтік қамсыздандыру.

29. Бағдарламада күтілетін нәтижелер түрінде әр бөлімше үшін берілген оқыту мақсаттары қамтылған.

30. Мұғалім әр бөлімшенің мақсаттарын жүзеге асыру кезектілігіне өзгерістер енгізу, сондай-ақ білім алушылардың мүмкіндіктерін ескере отырып, білім алушылар хабарлайтын жаратылыстану-ғылыми мәліметтердің тереңдігі мен көлемін реттеу құқығына ие.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

31. Бағдарламада оқу мақсаттарын қолдануда қолайлық және мониторингты жүргізу үшін кодтар берілген. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші – тарауды, үшінші – бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының нөмірленуін білдіреді. Мысалға, 6.1.1.4 кодында: "6" – сынып, "1" – тарау, "1.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсатының нөмірленуі:

32. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Өлі табиғат":

1-кесте

6-сынып	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1.1 Табиғат	6.1.1.1 тірі және өлі табиғат объектілері мен белгілерін атау, ажырату
	6.1.1.2 қатты заттарды, сұйықтық пен газдарды атау және ажырату
	6.1.1.3 заттың бір күйден басқасына ауысуына мысал келтіре білу
	6.1.1.4 жыл мезгілдерінің белгілерін тірі және өлі табиғатта білу және атау
1.2 Су	6.1.2.1 табиғаттағы судың әртүрлі күйін атау: шық, тұман, бұлт, жауын-шашын; бұлақтар, су қоймалары (өзен, тоған, көл, теңіз), су асты сулары
	6.1.2.2 судың қасиеттерін түсіну және атау: формасының, ағысының тұрақсыздығы, жылытқан кезде судың кеңеюі мен салқындатқан кездегі сығылуы, су-еріткіш
	6.1.2.3 адамның судың қасиеттерін тұрмыста пайдалануына мысал келтіру
	6.1.2.4 су ерітінділерін атау, оларды пайдалануға мысал келтіру (жуатын, ішетін)
	6.1.2.5 табиғаттағы ерітінділерді: минералды және теңіз суын атау, адам үшін олардың маңызы мен пайдасын әңгімелеу
	6.1.2.6 судағы ерімейтін заттарды атау
	6.1.2.7 мөлдір және лай суды ажырату; лай суды тазалау тәсілдерін атау, ауыз су құндылығы туралы атау

	6.1.2.8 градусникты және температура өлшем бірлігі – градуcты қолдана отырып, судың температурасын өлшеу
	6.1.2.9 судың үш күйін атау
	6.1.2.10 тұрмыста және адам шаруашылығында суды пайдалану мысалдарын келтіру
	6.1.2.11 тұрмыста суға ұқыпты қарау тәсілдері туралы әңгімелеу
1.3 Ауа	6.1.3.1 тірі ағзалар үшін ауаның маңызын түсіндіру
	6.1.3.2 ауаның қасиеттерін атау: жеңілдігі, мөлдірлігі, түссіздігі, тұрақты формасының болмауы, орын алу қабілеттілігі, ауаның тығыздығы мен сығымдылығы; адамның ауаның қасиеттерін пайдалануы туралы әңгімелеу
	6.1.3.3 табиғатта және тұрмыста ауаны қыздыру көздерін атау, ғимараттағы жылы және суық ауаның қозғалуы туралы, ғимаратты желдету маңыздылығы туралы әңгімелеу
	6.1.3.4 табиғаттағы жылы және салқын ауаның (желдің) қозғалуы туралы, табиғатта желдің пайдасы туралы айту
	6.1.3.5 табиғат апатының себептерін атау, ауа райының маңызын түсіну
	6.1.3.6 ауа құрамын атау (газдардың қосындысы: азот, оттегі, көмірқышқыл газы)
	6.1.3.7 оттегінің жануын үдету қасиеті және көмірқышқыл газының жануын үдетпеу қасиетін атау
	6.1.3.8 күнделікті өмірде көмірқышқыл газын пайдалану түрлерін атау (құрғақ мұз, газдалған сусындар, өтсөндіргіш)
	6.1.3.9 ауадағы қосындыларды атау (су буы, шаң, күл бөліктері, күйелер)
	6.1.3.10 ауаны ластаушы көздерді атау; оның тазалығы үшін күрестің мәнін түсіну
1.4 Пайдалы қазбалар	6.1.4.1 пайдалы қазбалардың әр түрлерін, оларды табу тәсілдерін атау
	6.1.4.2 адам үшін пайдалы қазбалардың маңызы, геолог мамандығы туралы айту
	6.1.4.3 құрылыста қолданылатын пайдалы қазбаларды (гранит, әктастар, балшық, құм), олардың қасиеттерін, табу тәсілдерін, қолдану тәсілдерін, Қазақстандағы кен орнын атау
	6.1.4.4 шыны, кірпіш пен керамикалар өндірісі бойынша Қазақстанның ірі кәсіпорындары мен зауыттарын атау
	6.1.4.5 жанатын пайдалы қазбаларды (шымтезек, тас көмір, мұнай, табиғи газ) атау, сыртқы көрінісі мен қасиеттері, табу тәсілдері, пайдалану тәсілдері туралы әңгімелеу. Сыртқы көрінісі және қасиеттері. Табу және пайдалану тәсілдері. Жану қауіпсіздігі. Кенші, мұнайшы мамандықтары
	6.1.4.6 жанатын пайдалы қазбалардың жану қауіпсіздігі туралы білу;
	6.1.4.7 Қазақстандағы жанатын пайдалы қазбалардың ірі кен орнын атау
	6.1.4.8 сыртқы көрінісі бойынша тасты тұзды білу және атау, оның қасиеттері туралы айту. Қазақстандағы орны мен табу тәсілдері. Тасты тұзды пайдалану
	6.1.4.9 Қазақстанда тасты тұздың орны мен табу тәсілдерін атау
	6.1.4.10 минерал тыңайтқыштар (калий тұзы, фосфориттер) үшін пайдаланылатын пайдалы қазбаларды атау, олардың сыртқы көрінісі, қасиеттері, пайда болуы, Қазақстандағы табу тәсілдері, тыңайтқыштармен қауіпсіздік ережелері туралы айту
	6.1.4.11 металл (темір және мыс кендерін) алу үшін қолданылатын пайдалы қазбаларды, олардың сыртқы көрінісі мен қасиеттерін атау
	6.1.4.12 қара және түсті металдарды, металл кенінің қорытпасын (шойынды, болатты, мысты, алюминийді) алу туралы айту
	6.1.4.13 адамның металлды және қоспаларды қолдану мысалдарын келтіру; металл бұйымдарының қасиеттері мен сапасы туралы айту
	6.1.5.1 топырақты жоғарғы құнарлы жер қабаты ретінде анықтау

1.5 Топырақ	6.1.5.2 топырақтың құрамын атау: саз, құм, минералды тұздар, су, ауа және оның негізгі бөлігі – құнарлы жер
	6.1.5.3 құмды және сазды топырақтарға сипаттама беру; оларды су қасиеттері бойынша: суды сіңіру, оны өткізу және ұстап қалу қасиетін салыстыру
	6.1.5.4 құнарлы топырақтың өсімдік тіршілігі үшін қажеттілігін түсіну
	6.1.5.5 топырақты өңдеу тәсілдерін атау (жырту, тырмалау), топырақты өңдеуге арналған ауылшаруашылық көліктерді білу және атау
	6.1.5.6 топырақты өңдеу процесінде гигиена ережелерін сақтау және атау
	6.1.5.7 жыраға сипаттама беру; олардың пайда болуы туралы айту, жыралармен күрес шараларын атау
	6.1.5.8 Қазақстандағы топырақтарға сипаттама беру және оларды пайдалану туралы айту
	6.1.5.9 топырақтың ластануымен байланысты экологиялық проблемаларды атау және оларды шешу жолдары

2) 2-бөлім "Өсімдіктер":

2-кесте

7-сынып	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары
2.1 Өсімдіктердің маңызы мен оларды қорғау	7.2.1.1 өсімдіктер әлемінің көптүрлілігі туралы ұғымдардың болуы; өсімдіктер тірі табиғаттың бөлігі екенін түсіну
	7.2.1.2 жердегі өсімдіктердің маңызы туралы айту
	7.2.1.3 өсімдіктерді қорғаудың түрлі тәсілдерін айту және қолдану
2.2 Өсімдік – біртұтас ағза	7.2.2.1 гүлді өсімдіктердің жерасты мен жерүсті мүшелерін: тамырын, сабағын, жапырағын, гүлін, жемісін (күзде гүлдейтін өсімдіктер негізінде) көрсету және атау
	7.2.2.2 гүлдің құрылысы туралы түсініктерінің болуы
	7.2.2.3 гүлдеуін білу және ажырату (шоқ, шатыршагүл, масақ, собық, себетше)
	7.2.2.4 гүлді өсімдіктерді тозаңдандыру маңызын түсіну, тозаңдандыру тәсілдерін білу, қуарғыш шөп туралы түсінігінің болуы
	7.2.2.5 шырынды және құрғақ жемістерді ажырату, жемістер мен тұқымдар қалай пайда болатынын, өсімдіктердің тұқымдары қалай таралатынын айту
	7.2.2.6 қос жарнақты өсімдіктердің құрылысы туралы айту (үрме бұршақ негізінде)
	7.2.2.7 дара жарнақты өсімдіктер тұқымдарының құрылысы туралы айту (бидай негізінде)
	7.2.2.8 тұқымның өнуі үшін қандай жағдайлар қажет екенін түсіну
	7.2.2.9 шығымды және шығымсыз тұқымдарды ажырату
	7.2.2.10 тұқымдарды егу агротехникасын білу (мерзімдері, топыраққа егу тереңдігі)
	7.2.2.11 тамырдың маңызын түсіндіру, оның құрылысы мен дамуы туралы айту. Оның құрылысы. Тамыр түкшелері
	7.2.2.12 тамыр түкшелерінің маңызын түсіндіру
	7.2.2.13 тамыр жүйелерінің түрлерін білу және атау (өзекті, шашақты)
	7.2.2.14 түрі өзгертілген тамырларды білу және атау (тамыр жеміс, тамыр түйнек)
	7.2.2.15 жапырақтың сыртқы құрылысы туралы айту
	7.2.2.16 қарапайым және күрделі жапырақтарды ажырату
	7.2.2.17 хлорофилл туралы түсінігінің болуы

	7.2.2.18 өсімдік тіршілігіндегі жапырақтардың маңызы – жапырақтардағы нәрлі заттардың жарыққа пайда болуын түсіндіру
	7.2.2.19 жапырақтармен судың булану маңызын түсіндіру
	7.2.2.20 жапырақтың түсінің маңызын түсіндіру
	7.2.2.21 ағаш сабақтың ішкі құрлысы мен маңызы туралы, қабықтың, түзуші ұлпаның рөлін айту
	7.2.2.22 жылдық шеңбердің маңызын түсіну
	7.2.2.23 сабақтардың әр түрлілігін ажырату (тік тұратын, ирелең, жабысқақ, төселмелі, ықшамдалған)
	7.2.2.24 өзгерген өркен туралы түсінігінің болуы (жер үсті және жер асты): тамыр сабақ, түйнек, бадана, олардың биологиялық және практикалық рөлдері
	7.2.2.25 өсімдік ағзасының мекендеу ортасымен өзара байланысын түсіну
2.3 Бактериялар, саңырауқұлақтар, мүктер, кырықжапырақтар	7.2.3.1 бактериялар туралы жалпы түсінігінің болуы: көбеюі мен таралуы, табиғаттағы және адам өміріндегі маңызы
	7.2.3.2 қалпақты саңырауқұлақтың құрылысын білу: жемісті денені, саңырауқұлақ жіпшесін; жеуге жарамды және улы саңырауқұлақтарды ажырату; саңырауқұлақтарды теру ережелерін білу және орындау
	7.2.3.3 көпжылдық споралы өсімдіктер ретінде мүк туралы түсінігінің болуы
	7.2.3.4 мүктердің өсу орнын атау; шымтезектің пайда болуы мен оның қолданылуы туралы айту
	7.2.3.5 кырыққұлақтардың құрылысы, өсу орындары туралы айту
2.4 Қазақстанның ағаш өсімдіктері	7.2.4.1 Қазақстанның орманды даласының жапырақты өсімдіктерін білу және атау: қайың, көктерек; сыртқы құрылысының ерекшеліктерін атау, табиғаттағы және адам өміріндегі маңызын түсіну
	7.2.4.1 Қазақстан тауларының қылқанды өсімдіктерін білу және атау: қарағай, шырша; сыртқы құрылысының ерекшеліктерін атау, табиғаттағы және адам өміріндегі маңызын түсіну
	7.2.4.3 Қазақстан тауларының бұталы өсімдіктерін білу және атау: шырғанақ, итмұрын; сыртқы құрылысының ерекшеліктерін атау, табиғаттағы және адам өміріндегі маңызын түсіну
	7.2.4.4 Қазақстанның жемісті өсімдіктерін: алма ағашын, алмұрт, алхоры, өрік, грек жаңғағын білу және атау; құрылысының ерекшеліктерін атау; піскен жемістерін жинай білу
	7.2.4.5 Қазақстанның шөлді аймағының ағаш өсімдіктерін: ақ және қара сексеуілді білу және атау; сыртқы құрылысының ерекшеліктерін атау; табиғаттағы және адам өміріндегі маңызын түсіну; әр түрлі ағаштардың сүректерін қолдану, ағаштарды қорғау туралы айту
2.5 Қазақстанның екеп өсімдіктері	7.2.5.1 сызықтық: жуа, сарымсақ – көпжылдық көкөніс өсімдіктерді білу және атау; көбейту мен өсіру ерекшеліктерін, адамның пайдалану тәсілдерін білу
	7.2.5.2 алқа тұқымдастар: картопты, қызанақты, баялдыны, бұрышты білу және атау; өсіру ерекшеліктерін: егу, күту, жинау; адамның пайдалану тәсілдерін білу
	7.2.5.3 бұршақты: ас бұршақ, лобия, сояны білу және атау; өсіру ерекшеліктерін: егуді, күтуді, жинауды; адамның пайдалану тәсілдерін білу және атау
	7.2.5.4 алаботалар тұқымдасы: асхана қызылшасын білу және атау; өсіру ерекшеліктерін: егуді, күтуді, жинауды; адамның пайдалану тәсілдерін білу
	7.2.5.5 асқабақтар: қияр, асқабақты білу және атау; өсіру ерекшеліктері: егуді, күтуді, жинауды; адамның пайдалану тәсілдерін білу

	7.2.5.6 крестгүлділер: орамжапырақты білу және атау; орамжапырақтың әр түрлілігін білу, өсіру ерекшеліктерін, адамның пайдалану тәсілдерін білу
2.6 Қазақстанның ауылшаруашылық өсімдіктері	7.2.6.1 дәнді дақылдар: бидай, қарабидай, арпа, сұлы, жүгеріні білу және атау; олардың құрылысының ерекшеліктерін (тамыр жүйесі, сабағы, жапырағы, гүл шоғыры) білу
	7.2.6.2 дәнді дақылдар өнімін алу шарттарын атау; шаруашылықта пайдалану ерекшеліктері
	7.2.6.3 бақша дақылдары: қарбыз және қауынды білу және атау; Қазақстан жағдайында өсіру ерекшеліктері, адамның пайдалануын білу
	7.2.6.4 техникалық дақылдар: қант қызылшасы, мақта, күнбағыс, темекіні білу және атау; өсіру ерекшеліктері, адамның пайдалануын білу
	7.2.6.5 бау-бақша өсімдіктері: қарақат, таңқурай, бүлдіргенді білу және атау; олардың көбею ерекшеліктерін білу; зиянкестерден бау-бақша өсімдіктерін қорғау шараларын білу
2.7 Қазақстанның шөптесін өсімдіктері	7.2.7.1 дәрілік өсімдіктерді білу және атау; тұрмыста пайдалану тәсілдерін білу
	7.2.7.2 улы шөптерді білу және атау; улы өсімдіктермен қауіпсіздік ережелерін білу және ұстану
2.8 Сәндік гүл өсімдіктер	7.2.8.1 күрделігүлділер: біржылдық гүлді өсімдіктер – қырмызыгүл, барқытгүл, шырайгүл, екіжылдық өсімдік – дәстүргүл, көпжылдық гүлді өсімдік – нарғызгүлді білу және атау; сыртқы құрылысының ерекшеліктерін және осы өсімдіктерді өсіруді білу
	7.2.8.2 бөлме гүлдері, оларды көбейту және өсіру ерекшеліктері туралы жалпы мәліметтердің болуы; вегетативтік жолмен көбейте білуі және оларды күту

3) 3-бөлім "Жануарлар":

3-кесте

7-сынып	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары
3 . 1 Жануарлар әлемінің көптүрлілігі	8.3.1.1 жануарлар әлемінің көптүрлілігі туралы түсінігінің болуы; жануарлардың өсімдіктерден айырмашылықтарын атау; жануарлардың мекендеу орындары, өмірлік жағдайларға олардың бейімделу жолдарын атау
	8.3.1.2 жануарлардың табиғаттағы рөлі және адам үшін практикалық маңызын атау
	8.3.1.3 жануарлардың әр түрлілігі мен санына адам әрекетінің әсерін түсіну
	8.3.1.4 қорықтық аймақтар, Қазақстанның қызыл кітабына енген жануарларды атау
	8.3.2.1 омыртқасыз жануарлардың жалпы белгілері: омыртқасының болмауы және сүйекті қаңқасын санап шығу
	8.3.2.2 жауын құртының сыртқы құрылысының ерекшеліктері, өмір бейнесі және мекендеу ортасымен байланысын айту; оның тіршілік әрекетінің негізгі процестері туралы түсініктерінің болуы; табиғаттағы жауын құртының рөлін түсіну
	8.3.2.3 жұмыр құрттар – паразиттерді (жылан құрт, бөсір) білу және атау; адамға және жануарларға паразит-құрттармен келетін зияндарды айту; ішек құрт ауруларын алдын алу және олармен күрес бойынша шараларды атау
	8.3.2.4 жәндіктердің құрылысы мен тіршілігінің ерекшеліктерін атап шығу және түсіндіру; жәндіктердің дене бөліктерін, жабынын, аяқ-қолдарын атау; жәндіктердің көптүрлілігі туралы түсініктерінің болуы; жәндіктердің табиғаттағы рөлін түсіну
	8.3.2.5 зиянды жәндіктер: ақ көбелек (және оның жұлдызқұрты), зауза қоңыз, маса, бөлше шыбынын білу және атау; сыртқы құрылысы, тіршілігі, қоректенуі және көбеюін сипаттау

3 . 2 Омыртқасыз жануарлар	8.3.2.6 зиянды жәндіктерден келетін залалдар (өсімдіктерді зақымдау және ауру тудыратын бактериялардың түсуі) неден тұратынын білу; зиянды жәндіктермен күрес шараларын атап шығу
	8.3.2.7 пайдалы жәндіктер: ара мен жібеккөбелекті білу және атау; сыртқы құрылысы, тіршілігі, қоректенуі мен көбеюін сипаттау
	8.3.2.8 араның отбасы мен оның тіршілігін сипаттау; жібек көбелекті ұстау тәсілдерін сипаттау; халық шаруашылығында үйдегі жәндіктердің маңызын түсіну; оларды күту туралы түсінігінің болуы
	8.3.2.9 өрмекшілердің сыртқы құрылысы, тіршілігі және мекендеу ортасын сипаттау; өрмекші тәріздестердің жәндіктерден айырмашылығын атау
	8.3.2.10 өрмекшілердің табиғаттағы рөлін айту; Қазақстанның шөл далаларында мекендейтін улы өрмекшілер: бұзау бас бүйіні, қарақұртты, шаянды білу және атау; улы өрмекші шаққан кездегі алғашқы көмек көрсету тәсілдерін атау
	8.3.2.11 кенелердің әр түрлілігі туралы түсінігінің болуы. Кенелер – адамның және жануарлардың қауіпті ауруларын таратушы. Қотырлық кенелер. Қансорғыш кенелердің тістеуінен сақтану шаралары. Қотырдың жұғуы
	8.3.3.1 су омыртқалылары ретінде балықтардың ерекшеліктерін атау; мекендеу ортасына балықтардың бейімделу белгілерін атап шығу
	8.3.3.2 Қазақстанның су көздерінде мекендейтін балықтардың көптүрлілігі туралы түсінігінің болуы; балықтардың ішкі ағзаларын атау; балықтардың көбею жолдары мен дамуы туралы айту
	8.3.3.3 өзен балықтары: алабұға, шортан мен тұқыны білу және атау; теңіз балықтары: бекіре, ақсерке мен сазанды білу және атау; балықтардың табиғаттағы және адам өміріндегі маңызын түсіну
	8.3.3.4 балық байлықтарын қорғау мен арттыруға (балықтарды өсіруге) бағытталған шараларды атап шығу
	8.3.3.5 қосмекенділердің көптүрлілігі туралы түсінігінің болуы; қосмекенді бақаның өкілін білу және атау; бақаның мекендеу орнын атау, бақаның тіршілігі, сыртқы құрылысы, оның қозғалу амалы, ішкі ағзалары мен көбеюін сипаттау; қосмекенділер тіршілігінің мезгілдік құбылыстары туралы айту
	8.3.3.6 құрылысы, тіршілігі мен көбеюі бойынша қосмекенділердің балықтармен ұқсастығы және айырмашылығын атау; қосмекенділердің табиғаттағы маңызы, қосмекенділерді қорғау тәсілдерін түсіну
	8.3.3.7 Қазақстандағы бауырымен жорғалаушыларды білу және атау (ширақ кесіртке, батбат, алабажас кесіртке, сужылан, улы сұр жылан, боз жылан)
	8.3.3.8 бауырымен жорғалаушылардың құрылысы, қоректенуі, тыныс алуы, қан айналымы, жүйке жүйесінің ерекшеліктері, көбеюі туралы айту
	8.3.3.9 жыландардың әр түрлілігі туралы түсінігінің болуы; бауырымен жорғалаушылардың табиғаттағы маңызын түсіну; оларды қорғау бойынша негізгі шараларды атап шығу; бауырымен жорғалаушылар және қосмекенділердің ұқсастығы мен айырмашылығын атау
	8.3.3.10 улы және улы емес жыландарды (су жылан және улы сұр жылан негізінде) атау және ажырату
	8.3.3.11 Қазақстанда мекендейтін құстардың жасақтары түрлерінің көптүрлілігі туралы түсінігінің болуы; құстарға жалпы сипаттама беру
	8.3.3.12 құстардың мекендеу ортасы, сыртқы құрылысы, қоректену ерекшеліктері, ішкі құрылысының ерекшеліктері, көбеюі және дамуын сипаттау; құстардың тұқымдарының құрылысы туралы айту; балапандарға ұя салу және азықтандыру туралы айту; құстардың маңызы және оларды қорғау қажеттілігін түсіну

3 . 3
Омыртқалы
жануарлар

8.3.3.13 дала құстары: дуадақ, тырна мен бозторғайды білу және атау; олардың тіршілігін сипаттау
8.3.3.14 жыртқыш құстар: дала қыраны, лашын мен үкіні білу және атау; олардың тіршілігін сипаттау
8.3.3.15 суда жүзетін құстар: үйрек, бірқазан мен қоқиқазды білу және атау; олардың тіршілігін сипаттау
8.3.3.16 адамға жақын мекендейтін құстар: көк кептер, торғай мен сары шымшықты білу және атау; олардың тіршілігін сипаттау
8.3.3.17 үй құстары: тауық, қаз бен үйректі білу және атау; үй құстарын құс фабрикаларында өсіру, азықтандыру мен асырау жолдарын атау
8.3.3.18 сүтқоректілердің әр түрлілігі туралы түсінігінің болуы; Қазақстан территориясында мекендейтін жануарларды атап шығу
8.3.3.19 сүтқоректілердің жалпы белгілері: түк басуы, төлдерінің туылуы және оларды сүтпен азықтандыруды атау
8.3.3.20 сүтқоректілердің қаңқасы және ішкі құрылысы: ас қорыту ағзасы, тыныс алуы, қан айналымы мен бөлуін сипаттау
8.3.3.21 кеміргіштер: сарышұнақ, қосаяқ, құмтышқанды білу және атау, кеміргіштердің жалпы белгілерін атап шығу; осы жануарлардың әрқайсысының сыртқы көрінісі және ерекше өзгешеліктері, тіршілігі, қоректенуі мен көбеюін сипаттау; кеміргіштердің табиғаттағы және адамның шаруашылық қызметіндегі маңызын түсіну
8.3.3.22 қоян тәріздестер: орқоян, құм қоян, үй қоянын білу және атау; осы жануарлардың әрқайсысының сыртқы көрінісі және ерекше өзгешеліктері, қоян тәріздестердің тіршілігі, қоректенуі мен көбеюін сипаттау; үй қояндарын өсіру жағдайларын атау
8.3.3.23 жыртқыш аңдар: қасқыр, аю, сілеусін, қар барысын білу және атау; жыртқыш аңдардың жалпы белгілерін атап шығу; осы жануарлардың әрқайсысының сыртқы көрінісі және ерекше өзгешеліктері, тіршілігі, азық табуы және көбеюін сипаттау; Қазақстан территориясындағы жыртқыш аңдардың кеңеюі туралы түсінігінің болуы; осы жануарлардың маңызы мен оларды қорғау туралы айту
8.3.3.24 терісі бағалы жыртқыш аңдар: сусар, түлкі, бұлғын, қаракүзенді білу және атау; терісі бағалы аңдардың тіршілігі, таралуы және маңызын, терісі бағалы аңдарды өсіруді сипаттау
8.3.3.25 ескекәяқты теңіз жануарлары: итбалық, морж, теңіз мысығын білу және атау; ескекәяқтылардың жалпы белгілерін атап шығу; осы жануарлардың ерекше өзгешеліктері, таралуы және маңызын атап шығу; теңіз аңдарын қорғау жолдарын атау
8.3.3.26 кит тәрізділер: кит пен дельфинді білу және атау; кит тәрізділердің жалпы белгілерін атап шығу; кит пен дельфиннің сыртқы құрылысын сипаттау; төлдерінің қоректенуі мен қозғалуы, тыныс алуы, азықтануы, осы жануарлардың маңызы және оларды қорғау туралы айту
8.3.3.27 өсімдік қоректі жануарлар: бөкен-ақбөкен, қаракұйрық, құлан, Пржевальский жылқысын білу және атау; өсімдік қоректі жануарлардың сыртқы құрылысы, қоректенуі, мекендеу ортасына бейімділігін атау
8.3.3.28 күйіс қайыратын және күйіс қайырмайтын жануарларды, ашатұяқтыларды және ашатұяқты еместерді ажырату және атау; төлдерінің көбеюі, азықтануы туралы түсінігінің болуы
8.3.3.29 ауылшаруашылық сүтқоректілерді ажырату және атау; сиырдың сыртқы құрылысы, оның ас қорыту жүйесі, сүт өнімдерін сипаттау; заманауи мал фермалары, онда сиырларды асырау жағдайлары мен бұзауларды өсіру туралы түсінігінің болуы; Қазақстанның халық шаруашылығында сиырдың маңызын түсіну

8.3.3.30	қойлардың сыртқы көрінісі мен қоректенуі, қойларды асырау және қозыларды өсіру ерекшеліктерін сипаттау; Қазақстанның халық шаруашылығында қойлардың маңызын түсіну
8.3.3.31	жылқының сыртқы құрылысы: денесі, басы, аяқтары, тері жабындысы мен қоректену ерекшеліктерін сипаттау; жылқыларды асырау, күту мен азықтандыру туралы түсінігінің болуы; Қазақстанның халық шаруашылығында жылқының маңызын түсіну
8.3.3.32	түйенің сыртқы құрылысы, оның өмірдің құрғақ жағдайларына бейімділігін сипаттау; түйенің қоректену мен көбею ерекшеліктері туралы айту, Қазақстанның халық шаруашылығында түйенің маңызын түсіну
8.3.3.33	үйде асырайтын: ит пен мысықты білу және атау; сыртқы көрінісі, асырау және оларды күту ерекшеліктерін сипаттау; үй жануарларын асырауға қойылатын санитариялық-гигиеналық талаптарды атау; үйде асыраланушылардың аурулары мен оларға алғашқы көмек көрсету тәсілдерін атау

4) 4-бөлім "Адам":

4-кесте

9-сынып	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары
4.1 Адам – тірі табиғаттың бөлігі	9.4.1.1 адам – тірі табиғаттың бөлігі екенін түсіну; адам мен жануарлардың ұқсастықтары және айырмашылықтарын атау
	9.4.1.2 адам денсаулығы – оның негізгі байлығы екенін түсіну; өз денсаулығына жауапты қарым-қатынасын көрсету; сырқаттанушының тәртіп ережесін атау; Қазақстандағы медициналық мекемелер және медициналық көмек түрлерін атау
	9.4.1.3 адамның пайдалы әдеттері: шынығу, дұрыс тамақтану, спортпен шұғылдандуын атау және құрметтеу; зиянды әдеттер: артық тамақтану, гиподинамия, араққұмарлық, шылым тарту, нашакорлық пен таксикоманияны атау және талқылау
4.2 Адам ағзасының жалпы ерекшеліктері	9.4.2.1 жасушаның негізгі құраушы бөліктерін атау; жасушаның химиялық құрамын сипаттау
	9.4.2.2 жабынды, бұлшықетті, жүйке, дәнекер тіндерді білу және атау
	9.4.2.3 мүшелер жүйесін және адам денесінің қуыстарын атау; адам ағзасы біртұтас екенін түсіну
	9.4.2.4 адам ағзасы мен қоршаған ортаның байланысын түсіну; адам денсаулығының қоршаған орта жағдайына байланысты екенін түсіндіру, табиғатта адамдардың өз тәртібіне жауапкершілігін түсіну
4.3 Тірек-қимыл және қозғалыс	9.4.3.1 тірек-қозғалыс аппараты, оның құрылысы мен маңызы туралы жалпы мәліметтердің болуы; сүйектерді біріктіру тәсілдерін түсіну, буынның құрлысы туралы айту
	9.4.3.2 сүйектердің құрылысы мен құрамы туралы түсінігінің болуы; сүйек түрлері, олардың қызметтерін атау; сүйектердің өсуі туралы айту
	9.4.3.3 бас қаңқасы туралы түсінігінің болуы; бас сүйегінің бөліктері мен олардың маңызын білу және атау; бас сүйектері қалай бірігетінін айту
	9.4.3.3 дене қаңқасы туралы түсінігінің болуы; омыртқа бөліктері мен олардың маңызын білу және атау; омыртқа құрылысын сипаттау; көкірек қуысының құрылысын сипаттау және оның маңызы туралы айту
	9.4.3.4 адам денсаулығы үшін дұрыс мүсіннің маңызын түсіну; мүсіннің бұзылуы туралы айту; омыртқаның қисаюының алдын алу жолдары және мүсін бұзылысын түзету жолдарын атау
	9.4.3.5 аяқ-қол сүйектерін атау; тірек-қозғалыс аппаратының зақымдануын атау; алғашқы көмек көрсету тәсілдерін айту және көрсету

	9.4.3.6 бұлшықеттер, олардың құрылысы мен маңызы туралы жалпы мәліметтердің болуы; адам денесіндегі бұлшықеттердің негізгі топтарын атау; бұлшықет жұмысы туралы айту, қаңқа мен бұлшықеттің дамуы және нығаюы үшін қимыл белсенділігінің маңызын түсіну
4.4 Қан және қан айналым	9.4.4.1 қан және қан айналымының маңызын түсіну; қан құрамын атау; қан айналымы органдары: жүрек және көк тамырларды атау
	9.4.4.2 жүрек, қан тамырлары, қан айналым шеңберінің құрылысы мен жұмысы туралы айту
	9.4.4.3 көк тамырлар бойынша қанның қозғалуын сипаттау; қан қысымы, оны өлшеу тәсілі туралы түсінігінің болуы; жүрек қағысының жиілігін (пульсті) анықтай білуі
	9.4.4.4 қан тамырларының зақымдалуын атап шығу; әртүрлі қан кетуі кезінде алғашқы көмек көрсету тәсілдерін атау және көрсету
	9.4.4.5 адам өмірі мен денсаулығын сақтау жолы ретінде қан құю туралы айту; қан топтары, донорлық туралы түсінігінің болуы
	9.4.4.6 жүрек-тамыр аурулары, оларды ескерту тәсілдерін атау және сипаттау; ішімдік, никотин мен есірткінің адам жүрегіне және қан тамырларына теріс әсерін түсіну
4.5 Тыныс алу	9.4.5.1 тыныс алудың маңызын түсіну; тыныс алу жүйесінің құрылысы мен қызметін сипаттау; тыныс алу ағзаларын атау; дыбыстау аппаратын сипаттау
	9.4.5.2 өкпе құрылысын сипаттау; өкпе мен тіндерде газ алмасу қалай жүретінін айту
	9.4.5.3 тыныс алу қозғалысы, олардың қалыптылығы, тыныс алу және шығару кезіндегі кеуде жасушасы көлемінің өзгеруін бақылау
	9.4.5.4 ауа-тамшылық жолмен таралатын ауруларды атау; салқын тигеннен болатын ауруларды ескерту тәсілдерін атау; тыныс алу ағзасына никотиннің теріс әсерін атау; ауа ортасын қорғау тәсілдерін атап шығу
4.6 Ас қорыту	9.4.6.1 тамақтану – ағзаның өмір әрекетіне қажетті жағдай екенін түсіну; негізгі қоректік заттарға (ақуыздар, майлар, көмірсулар) сипаттама беру, оларды құрайтын азықтарды атау; өсімдіктер мен жануарлар тегінің қоректену өнімдерін атау және сипаттау
	9.4.6.2 дәрумендерді атау, адам денсаулығын сақтаудағы олардың рөлін айту; тамақ өнімдеріндегі дәрумендерді сақтау тәсілдерін атау
	9.4.6.3 ас қорытудың маңызы туралы айту; ас қорыту жүйесінің құрылысын сипаттау; ас қорыту ағзаларының жұмысы туралы айту
	9.4.6.4 ас қорыту процесінде тістердің рөлі туралы айту; тіс пен ауыз қуысы гигиенасы тәсілдерін атау және көрсету
	9.4.6.5 ауыз қуысы, асқазан, ішектегі ас қорыту туралы түсінігінің болуы; қоректік заттардың қанға сіну процесін сипаттау; адамның тамақтану гигиенасы мен нормалары туралы айту; асқазан-ішек және ішек құрт ауруларын ескерту, азықтан улануды ескерту жолдарын атау
	9.4.6.6 шылым тарту мен ішімдіктің ас қорыту ағзаларына зиянды әсерін түсіну
4.7 Бөліну	9.4.7.1 тағамдардың ағзадан зат алмасуын жоюдың маңызын айту; зәр шығару жүйесі ағзаларын атау
	9.4.7.2 бүйректердің сыртқы көрінісі, олардың ағзада орналасуын сипаттау; бүйрек ауруларын ескерту тәсілдерін атау
4.8 Тері	9.4.8.1 тері құрылысының ерекшеліктері мен оның маңызы туралы айту; жылу реттелуде терінің рөлін түсіну
	9.4.8.2 жылу, күн өту, күй, үсу белгілерін атау; оларды ескеру жолдарын атау және олар болған жағдайда алғашқы көмек тәсілдерін көрсету
	9.4.8.3 тері, шаш, тырнақтар гигиенасы жолдарын атау; теріні күту бойынша косметикалық заттарды атау; сабын, жөке мен сусабынды қолдану ережелерін сипаттау

	9.4.8.4 таза шаштың әдемілігі мен саулығын көре және бағалай білу; тырнақтарға күтім қажеттілігін түсіну, тері зақымдалған кезде алғашқы көмек көрсете білу
	9.4.8.5 ағзаны шынықтыру тәсілдерін атап шығу; күн, су және ауамен шынығу ережелерін атау
4.9 Жүйке жүйесі	9.4.9.1 жүйке жүйесінің құрылысын сипаттау және маңызын түсіндіру; рефлекс және рефлекторлық доға туралы түсінігінің болуы
	9.4.9.2 жұлын құрылысы мен маңызын сипаттау
	9.4.9.3 адам денсаулығы үшін еңбек гигиенасының маңызы туралы айту; адам денсаулығын қолдау үшін күн тәртібі мен ұйқының маңызы туралы айту; адамның жүйке жүйесіне ішімдік және никотиннің зиянды әсерін түсіну
4.10 Сезім органдары	9.4.10.1 адам өмірі, оның еңбек әрекетінде сезім мүшелердің маңызын түсіндіру; сезім мүшелері ауруларын алдын алу тәсілдерін атау
	9.4.10.2 көру мүшесінің құрылысы мен қызметтері туралы айту; алыстан көру мен жақыннан көруге сипаттама беру; көру қабілетін сақтаудың қарапайым тәсілдерін атау; көз зақымдалған кездегі алғашқы көмек көрсету жолдарын атау
	9.4.10.3 есту мүшесінің құрылысы, қызметтері, гигиенасы туралы айту
	9.4.10.4 иіс сезу және дәм сезу мүшелерінің құрылысы, қызметтері, гигиенасы туралы айту
	9.4.10.5 түйсіну мүшесінің құрылысы, қызметтері, гигиенасы туралы айту; теріге тиген кезде пайда болған сезімдер (жұмсақ-қатты, тегіс-бұжыр, жылы-мұздай) ажырату және атау
4.11 Денсаулық сақтау	9.4.11.1 Қазақстан Республикасындағы денсаулық сақтау жүйесі туралы түсінігінің болуы; еңбекті қорғау және демалысты ұйымдастыру бойынша біздің елде іске асырылатын шараларды атау
	9.4.11.2 медициналық көмек түрлерін атап шығу; кәрілік, дерт және еңбекке қабілеттілігінен айырылу бойынша әлеуметтік қамсыздандыру туралы түсінігінің болуы
	9.4.11.3 ағза жүйелеріне және адам денсаулығына қоршаған ортаның толықтай әсерін сипаттау; өркениет аурулары: ұшық, онкология, АИТВ инфекциясы туралы түсінігінің болуы; алдын алу шараларын атап шығу

33. Осы Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 6-9 сыныптар үшін "Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

34. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 6-9
сыныптар үшін
"Жаратылыстану" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 6-9 сыныптар үшін "Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 6-сынып:

1-кесте

Бөлімше	Тақырыптар/мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Табиғат	Тірі және өлі табиғат. Өлі табиғат объектілері мен құбылыстары, олардың өзгеруі. Қатты денелер, сұйықтықтар мен газдар. Қатты денелердің сұйықтықтарға, сұйықтықтардың газдарға ауысуы. Біз тұратын планета – Жер. Жердің формасы мен көлемі. Күн мен түннің ауысуы, жыл мезгілдерінің ауысуы. Экскурсиялар: өлі табиғат объектілерімен таныстыру	6.1.1.1 тірі және өлі табиғат объектілері мен белгілерін атау, ажырату
		6.1.1.2 қатты заттарды, сұйықтық пен газдарды атау және ажырату
		6.1.1.3 заттың бір күйден басқасына ауысуына мысал келтіре білу
		6.1.1.4 жыл мезгілдерінің белгілерін тірі және өлі табиғатта білу және атау
Су	Табиғаттағы су. Судың қасиеттері: формасының тұрақсыздығы, ағысы, жылытқан кезде судың кеңеюі мен салқындатқан кездегі сығылуы. Судың қасиеттерін есептеу және қолдану.	6.1.2.1 табиғаттағы судың әртүрлі күйін атау: шық, тұман, бұлт, жауын-шашын; бұлақтар, су қоймалары (өзен, тоған, көл, теңіз), су асты сулары
		6.1.2.2 судың қасиеттерін түсіну және атау : формасының, ағысының тұрақсыздығы, жылытқан кезде судың кеңеюі мен салқындатқан кездегі сығылуы, су-еріткіш
		6.1.2.3 адамның судың қасиеттерін тұрмыста пайдалануына мысал келтіру
	Судың кейбір қатты заттарды еріту қасиеті. Ерітінділер, оларды қолдану. Табиғаттағы ерітінділер: минералды және теңіз суы. Ауызсуы. Еритін және ерімейтін заттар	6.1.2.4 су ерітінділерін атау, оларды пайдалануға мысал келтіру (жуатын, ішетін)
		6.1.2.5 табиғаттағы ерітінділерді: минералды және теңіз суын атау, адам үшін олардың маңызы мен пайдасын әңгімелеу
		6.1.2.6 судағы ерімейтін заттарды атау
	Мөлдір және лай су. Лай суды тазалау	6.1.2.7 мөлдір және лай суды ажырату; лай суды тазалау тәсілдерін атау, ауыз су құндылығы туралы атау
		6.1.2.8 градусникты және температура өлшем бірлігі – градусты қолдана отырып, судың температурасын өлшеу
		6.1.2.9 судың үш күйін атау
2-тоқсан		
Су	Суды тұрмыста, өнеркәсіпте, ауыл шаруашылығында, көлік, демалыс пен шынығу үшін қолдану. Тұрмыста суға ұқыпты қарау. Экскурсиялар: жергілікті су қайнаркөздерімен таныстыру.	6.1.2.10 тұрмыста және адам шаруашылығында суды пайдалану мысалдарын келтіру
		6.1.2.11 тұрмыста суға ұқыпты қарау тәсілдері туралы әңгімелеу
	Ауа – өмірдің қажетті шарты. Өсімдіктер, жануарлар мен адам үшін оттегі мен ауаның маңыздылығы. Оттегін медицинада қолдану.	6.1.3.1 тірі ағзалар үшін ауаның маңызын түсіндіру

Ауа	Ауаның қасиеттері: мөлдірлік, түссіздік пен тығыздығы. Ауаның тығыздығын қолдану.	6.1.3.2 ауаның қасиеттерін атау: жеңілдігі, мөлдірлігі, түссіздігі, тұрақты формасының болмауы, орын алу қабілеттілігі, ауаның тығыздығы мен сығымдылығы; адамның ауаның қасиеттерін пайдалануы туралы әңгімелеу
	Ауаның жылу өткізгіштігі. Ауаның жылытқан кезде судың кеңеюі мен салқындатқан кездегі сығылуы.	6.1.3.3 табиғатта және тұрмыста ауаны қыздыру көздерін атау, ғимараттағы жылы және суық ауаның қозғалуы туралы, ғимаратты желдету маңыздылығы туралы әңгімелеу
	Ауа қозғалысы. Жылы ауа суық ауадан жеңілірек, жылы ауа жоғары көтеріледі, суық ауа төмен түседі.	6.1.3.4 табиғаттағы жылы және салқын ауаның (желдің) қозғалуы туралы, табиғатта желдің пайдасы туралы айту
	Ауа құрамы: оттегі, көмірқышқыл газы мен азот. Оттегі, оттегінің үдету қасиеті..	6.1.3.5 табиғат апатының себептерін атау, ауа райының маңызын түсіну
		6.1.3.6 ауа құрамын атау (газдардың қосындысы: азот, оттегі, көмірқышқыл газы)
	Көмірқышқыл газы мен оның жануын жануды қолдамау қасиеті. Көмірқышқыл газын өртті сөндіруде қолдану.	6.1.3.7 оттегінің жануын үдету қасиеті және көмірқышқыл газының жануын үдетпеу қасиетін атау
3-тоқсан	Ауадағы қосындылар (су буы, түтін, шаң)	6.1.3.8 күнделікті өмірде көмірқышқыл газын пайдалану түрлерін атау (құрғақ мұз, газдалған сусындар, отсөндіргіш)
		6.1.3.9 ауадағы қосындыларды атау (су буы, шаң, күл бөліктері, күйелер)
	Таза және лас ауа. Ауаны ластанудан қорғау қажеттілігі. Адамның ауада ұшуы. Ғарышты игеруі.	6.1.3.10 ауаны ластаушы көздерді атау; оның тазалығы үшін күрестің мәнін түсіну
	Пайдалы қазбалардың әртүрлілігі (қатты, газ тәріздес). Қазақстанның пайдалы қазбаларының байлығы. Экскурсиялар: өлкетану мұражайларына.	6.1.4.1 пайдалы қазбалардың әр түрлерін, оларды табу тәсілдерін атау
		6.1.4.2 адам үшін пайдалы қазбалардың маңызы, геолог мамандығы туралы айту
	Құрылыс материалдары ретінде қолданылатын пайдалы қазбалар: гранит, әктастар, балшық, құм.	6.1.4.3 құрылыста қолданылатын пайдалы қазбаларды (гранит, әктастар, балшық, құм), олардың қасиеттерін, табу тәсілдерін, қолдану тәсілдерін, Қазақстандағы кен орнын атау
		6.1.4.4 шыны, кірпіш пен керамикалар өндірісі бойынша Қазақстанның ірі кәсіпорындары мен зауыттарын атау
		6.1.4.5 жанатын пайдалы қазбаларды (шымтезек, тас көмір, мұнай, табиғи газ) атау, сырқы көрінісі мен қасиеттері, табу тәсілдері, пайдалану тәсілдері туралы әңгімелеу. Сыртқы көрінісі және

Пайдалы қазбалар	Жанатын пайдалы қазбалар: шымтезек, тас көмір, мұнай, табиғи газ.	қасиеттері. Табу және пайдалану тәсілдері . Жану қауіпсіздігі. Кенші, мұнайшы мамандықтары
		6.1.4.6 жанатын пайдалы қазбалардың жану қауіпсіздігі туралы білу;
		6.1.4.7 Қазақстандағы жанатын пайдалы қазбалардың ірі кен орнын атау
	Минералды тыңайтқыштарды алуда пайдаланылатын пайдалы қазбалар: калий тұзы мен фосфаттар.	6.1.4.8 сыртқы көрінісі бойынша тасты тұзды білу және атау, оның қасиеттері туралы айту. Қазақстандағы орны мен табу тәсілдері. Тасты тұзды пайдалану 6.1.4.9 Қазақстанда тасты тұздың орны мен табу тәсілдерін атау 6.1.4.10 минерал тыңайтқыштар (калий тұзы, фосфориттер) үшін пайдаланылатын пайдалы қазбаларды атау, олардың сыртқы көрінісі, қасиеттері, пайда болуы, Қазақстандағы табу тәсілдері, тыңайтқыштармен қауіпсіздік ережелері туралы айту
4-тоқсан	Металлдарды алу үшін қолданылатын пайдалы қазбалар: темір және мыс кендері.	6.1.4.11 металл (темір және мыс кендерін) алу үшін қолданылатын пайдалы қазбаларды, олардың сыртқы көрінісі мен қасиеттерін атау 6.1.4.12 қара және түсті металдарды, металл кенінің қорытпасын (шойынды, болатты, мысты, алюминийді) алу туралы айту
Пайдалы қазбалар	Металлдарды алу үшін қолданылатын пайдалы қазбалар: темір және мыс кендері.	6.1.4.11 металл (темір және мыс кендерін) алу үшін қолданылатын пайдалы қазбаларды, олардың сыртқы көрінісі мен қасиеттерін атау
		6.1.4.12 қара және түсті металдарды, металл кенінің қорытпасын (шойынды, болатты, мысты, алюминийді) алу туралы айту
		6.1.4.13 адамның металлды және қоспаларды қолдану мысалдарын келтіру; металл бұйымдарының қасиеттері мен сапасы туралы айту
	Топырақтың құрылуы мен құрамы. Топырақтың минералды және органикалық бөліктері.	6.1.5.1 топырақты жоғарғы құнарлы жер қабаты ретінде анықтау
		6.1.5.2 топырақтың құрамын атау: саз, құм , минералды тұздар, су, ауа және оның негізгі бөлігі – құнарлы жер
	Құмды және сазды топырақтар. Тәжірибелер: ауаны су мен топырақтан шығару. Құм мен сазды шығару.	6.1.5.3 құмды және сазды топырақтарға сипаттама беру; оларды су қасиеттері бойынша: суды сіңіру, оны өткізу және ұстап қалу қасиетін салыстыру

Топырақ	Топырақтың негізгі қасиеті – құнарлылық.	6.1.5.4 құнарлы топырақтың өсімдік тіршілігі үшін қажеттілігін түсіну
	Топырақты өңдеу. Практикалық жұмыстар: құм мен сазды топырақты ажырату. Мектеп жанындағы жер телімінде топырақты өңдеу	6.1.5.5 топырақты өңдеу тәсілдерін атау (жырту, тырмалау), топырақты өңдеуге арналған ауылшаруашылық көліктерді білу және атау
		6.1.5.6 топырақты өңдеу процесінде гигиена ережелерін сақтау және атау
	Жергілікті топырақ түрлері. Топырақтың жалаңаштануы жерлеріне экскурсиялар	6.1.5.7 жыраға сипаттама беру; олардың пайда болуы туралы айту, жыралармен күрес шараларын атау
		6.1.5.8 Қазақстандағы топырақтарға сипаттама беру және оларды пайдалану туралы айту
		6.1.5.9 топырақтың ластануымен байланысты экологиялық проблемаларды атау және оларды шешу жолдары

2) 7-сынып:

2-кесте

Бөлімше	Тақырыптар/мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
2.1 Өсімдіктердің маңызы мен оларды қорғау	Гүлді өсімдіктердің бөліктері туралы жалпы түсінік. Экскурсиялар: ботаникалық бак немесе саябаққа	7.2.1.1 өсімдіктер әлемінің көптүрлілігі туралы ұғымдардың болуы; өсімдіктер тірі табиғаттың бөлігі екенін түсіну
		7.2.1.2 жердегі өсімдіктердің маңызы туралы айту
		7.2.1.3 өсімдіктерді қорғаудың түрлі тәсілдерін айту және қолдану
	Гүлді өсімдіктермен жалпы танысу. Гүлі, тұқымы, тамыры, сабағы, жапырағы, өсімдік – біртұтас ағза.	7.2.2.1 гүлді өсімдіктердің жерасты мен жерүсті мүшелерін: тамырын, сабағын, жапырағын, гүлін, жемісін (күзде гүлдейтін өсімдіктер негізінде) көрсету және атау
	Гүл. Лабораторлық жұмыстар: гүлді өсімдіктердің ағзалары; гүлдің құрылысы;	7.2.2.2 гүлдің құрылысы туралы түсініктерінің болуы
		7.2.2.3 гүлдеуін білу және ажырату (шөк, шатыршагүл, масақ, собық, себетше)
		7.2.2.4 гүлді өсімдіктерді тозандандыру маңызын түсіну, тозандандыру тәсілдерін білу, қуарғыш шөп туралы түсінігінің болуы
	Тұқым. Үрме бұршақтың құрылысы; бидайдың құрылысы	7.2.2.5 шырынды және құрғақ жемістерді ажырату, жемістер мен тұқымдар қалай пайда болатынын, өсімдіктердің тұқымдары қалай таралатынын айту
		7.2.2.6 қос жарнақты өсімдіктердің құрылысы туралы айту (үрме бұршақ негізінде)
		7.2.2.7 дара жарнақты өсімдіктер тұқымдарының құрылысы туралы айту (бидай негізінде)
	Практикалық жұмыстар: тұқымның өнуін анықтау,	7.2.2.8 тұқымның өнуі үшін қандай жағдайлар қажет екенін түсіну

2.2 Өсімдік – біртұтас ағза	жапырақтың түскен нұсқаларын жинау	7.2.2.9 шығымды және шығымсыз тұқымдарды ажырату
		7.2.2.10 тұқымдарды егу агротехникасын білу (мерзімдері, топыраққа егу тереңдігі)
	Тамыр	7.2.2.11 тамырдың маңызын түсіндіру, оның құрылысы мен дамуы туралы айту. Оның құрылысы. Тамыр түкшелері
		7.2.2.12 тамыр түкшелерінің маңызын түсіндіру
		7.2.2.13 тамыр жүйелерінің түрлерін білу және атау (өзекті, шашақты)
		7.2.2.14 түрі өзгертілген тамырларды білу және атау (тамыр жеміс, тамыр түйнек)
	жарықта жапырақтарда крахмалдың пайда болуы; судың жапырақтардың көмегімен булануы; өсімдіктердің тыныс алуы. Жапырақтың түскен нұсқаларын жинау	7.2.2.15 жапырақтың сыртқы құрылысы туралы айту
		7.2.2.16 қарапайым және күрделі жапырақтарды ажырату
		7.2.2.17 хлорофилл туралы түсінігінің болуы
		7.2.2.18 өсімдік тіршілігіндегі жапырақтардың маңызы – жапырақтардағы нәрлі заттардың жарыққа пайда болуын түсіндіру
		7.2.2.19 жапырақтармен судың булану маңызын түсіндіру
		7.2.2.20 жапырақтың түсінің маңызын түсіндіру
2-тоқсан		
2.2 Өсімдік – біртұтас ағза	Діңгек. Минералды заттар мен судың діңгек бойымен ауысуы	7.2.2.21 ағаш сабақтың ішкі құрлысы мен маңызы туралы, қабықтың, түзуші ұлпаның рөлін айту
		7.2.2.22 жылдық шеңбердің маңызын түсіну
		7.2.2.23 сабақтардың әр түрлілігін ажырату (тік тұратын, ирелең, жабысқақ, төселмелі, ықшамдалған)
		7.2.2.24 өзгерген өркен туралы түсінігінің болуы (жер үсті және жер асты): тамыр сабақ, түйнек, бадана, олардың биологиялық және практикалық рөлдері
	Өсімдіктердің вегетативті көбею	7.2.2.25 өсімдік ағзасының мекендеу ортасымен өзара байланысын түсіну
		7.2.2.26
2.3 Бактериялар, саңырауқұлақтар, мүктер, кырықжапырақтар	Өсімдіктер әлемінің көптүрлілігі: бактериялар, саңырауқұлақтар, мүктер мен кырықжапырақтар. Өсу жерлері	7.2.3.1 бактериялар туралы жалпы түсінігінің болуы: көбеюі мен таралуы, табиғаттағы және адам өміріндегі маңызы
		7.2.3.2 қалпақты саңырауқұлақтың құрылысын білу: жемісті денені, саңырауқұлақ жіпшесін; жеуге жарамды және улы саңырауқұлақтарды ажырату; саңырауқұлақтарды теру ережелерін білу және орындау
		7.2.3.3 көпжылдық споралы өсімдіктер ретінде мүк туралы түсінігінің болуы
		7.2.3.4 мүктердің өсу орнын атау; шымтезектің пайда болуы мен оның қолданылуы туралы айту

		7.2.3.5 қырыққұлақтардың құрылысы, өсу орындары туралы айту
2.4 Қазақстанның ағаш өсімдіктері	Қазақстанның орманды даласының жапырақты өсімдіктері, Қазақстанның шөлді аймағының ағаш өсімдіктері	7.2.4.1 Қазақстанның орманды даласының жапырақты өсімдіктерін білу және атау: қайың, көктерек; сыртқы құрылысының ерекшеліктерін атау, табиғаттағы және адам өміріндегі маңызын түсіну
	Қазақстан тауларының қылқанды өсімдіктері	7.2.4.2 Қазақстан тауларының қылқанды өсімдіктерін білу және атау: қарағай, шырша; сыртқы құрылысының ерекшеліктерін атау, табиғаттағы және адам өміріндегі маңызын түсіну
	Қазақстан тауларының бұталы өсімдіктері	7.2.4.3 Қазақстан тауларының бұталы өсімдіктерін білу және атау: шырғанақ, итмұрын; сыртқы құрылысының ерекшеліктерін атау, табиғаттағы және адам өміріндегі маңызын түсіну
	Қазақстанның жемісті өсімдіктері	7.2.4.4 Қазақстанның жемісті өсімдіктерін: алма ағашын, алмұрт, алхоры, өрік, грек жаңғағын білу және атау; құрылысының ерекшеліктерін атау; піскен жемістерін жинай білу
3-тоқсан		
2.4 Қазақстанның ағаш өсімдіктері	Қазақстанның жемісті өсімдіктері	7.2.4.4 Қазақстанның жемісті өсімдіктерін: алма ағашын, алмұрт, алхоры, өрік, грек жаңғағын білу және атау; құрылысының ерекшеліктерін атау; піскен жемістерін жинай білу
	Қазақстанның шөлді аймағының ағаш өсімдіктері	7.2.4.5 Қазақстанның шөлді аймағының ағаш өсімдіктерін: ақ және қара сексеуілді білу және атау; сыртқы құрылысының ерекшеліктерін атау; табиғаттағы және адам өміріндегі маңызын түсіну; әр түрлі ағаштардың сүректерін қолдану, ағаштарды қорғау туралы айту
2.5 Қазақстанның екпе өсімдіктері	Лалагүлділер өсімдіктер. Өсіру, отырғызу, күтім жасау, жинау мен қолдану ерекшеліктері	7.2.5.1 сызықтық: жуа, сарымсақ – көпжылдық көкөніс өсімдіктерді білу және атау; көбейту мен өсіру ерекшеліктерін, адамның пайдалану тәсілдерін білу
	Ауылдық өсімдіктер. Өсіру, отырғызу, күтім жасау, жинау мен қолдану ерекшеліктері	7.2.5.2 алқа тұқымдастар: картопты, қызанақты, баялдыны, бұрышты білу және атау; өсіру ерекшеліктерін: егу, күту, жинау; адамның пайдалану тәсілдерін білу
	Бұршақ тұқымдастар. Өсіру, отырғызу, күтім жасау, жинау мен қолдану ерекшеліктері	7.2.5.3 бұршақты: ас бұршақ, лобия, сояны білу және атау; өсіру ерекшеліктерін: егуді, күтуді, жинауды; адамның пайдалану тәсілдерін білу және атау
	Алабота тұқымдастар. Өсіру, отырғызу, күтім жасау, жинау мен қолдану ерекшеліктері	7.2.5.4 алаботалар тұқымдасы: асхана қызылшасын білу және атау; өсіру ерекшеліктерін: егуді, күтуді, жинауды; адамның пайдалану тәсілдерін білу
	Асқабақты өсімдіктер. Өсіру, отырғызу, күтім жасау, жинау мен қолдану ерекшеліктері	7.2.5.5 асқабақтар: қияр, асқабақты білу және атау; өсіру ерекшеліктері: егуді, күтуді, жинауды; адамның пайдалану тәсілдерін білу
	Шаршыгүлді өсімдіктер. Өсіру, отырғызу, күтім жасау, жинау мен қолдану ерекшеліктері	7.2.5.6 крестгүлділер: орамжапырақты білу және атау ; орамжапырақтың әр түрлілігін білу, өсіру ерекшеліктерін, адамның пайдалану тәсілдерін білу

2.6 Қазақстанның ауылшаруашылық өсімдіктері	Дәнді-дақылдар. Өсіру, отырғызу, күтім жасау, жинау мен қолдану ерекшеліктері	7.2.6.1 дәнді дақылдар: бидай, қарабидай, арпа, сұлы, жүгеріні білу және атау; олардың құрылысының ерекшеліктерін (тамыр жүйесі, сабағы, жапырағы, гүл шоғыры) білу
		7.2.6.2 дәнді дақылдар өнімін алу шарттарын атау; шаруашылықта пайдалану ерекшеліктері
4-тоқсан		
2.6 Қазақстанның ауылшаруашылық өсімдіктері	Бақша дақылдары. Өсіру, отырғызу, күтім жасау, жинау мен қолдану ерекшеліктері	7.2.6.3 бақша дақылдары: қарбыз және қауынды білу және атау; Қазақстан жағдайында өсіру ерекшеліктері, адамның пайдалануын білу
	Техникалық дақылдар. Өсіру, отырғызу, күтім жасау, жинау мен қолдану ерекшеліктері	7.2.6.4 техникалық дақылдар: қант қызылшасы, мақта, күнбағыс, темекіні білу және атау; өсіру ерекшеліктері, адамның пайдалануын білу
2.7 Қазақстанның шөптесін өсімдіктері	Қазақстанның шөптесін өсімдіктері. Бау-бақша өсімдіктері, Қазақстанның шөптесін өсімдіктері, дәрілік өсімдіктер, улы шөптер	7.2.7.1 дәрілік өсімдіктерді білу және атау; тұрмыста пайдалану тәсілдерін білу
		7.2.7.2 улы шөптерді білу және атау; улы өсімдіктермен қауіпсіздік ережелерін білу және ұстану
2.8 Сәндік гүл өсімдіктер	Күрделігүлділер, бөлме өсімдіктері. Практикалық жұмыстар: бөлме өсімдіктерін қайта отырғызу бойынша жұмыс. Бақша мен жер телімінде қопсыту және отау.	7.2.8.1 күрделігүлділер: біржылдық гүлді өсімдіктер – қымызыгүл, барқытгүл, шырайгүл, екіжылдық өсімдік – дәстүргүл, көпжылдық гүлді өсімдік – нарғызгүлді білу және атау; сыртқы құрылысының ерекшеліктерін және осы өсімдіктерді өсіруді білу
		7.2.8.2 бөлме гүлдері, оларды көбейту және өсіру ерекшеліктері туралы жалпы мәліметтердің болуы; вегетативтік жолмен көбейте білуі және оларды күту

3) 8-сынып:

3-кесте

Бөлімше	Тақырыптар/мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
3.1 Жануарлар әлемінің көптүрлілігі	Жануарлардың табиғатта және адам өміріндегі маңызы. Сирек кездесетін және жоғалып бара жатқан жануарларды қорғау	8.3.1.1 жануарлар әлемінің көптүрлілігі туралы түсінігінің болуы; жануарлардың өсімдіктерден айырмашылықтарын атау; жануарлардың мекендеу орындары, өмірлік жағдайларға олардың бейімделу жолдарын атау
		8.3.1.2 жануарлардың табиғаттағы рөлі және адам үшін практикалық маңызын атау
		8.3.1.3 жануарлардың әр түрлілігі мен санына адам әрекетінің әсерін түсіну
		8.3.1.4 қорықтық аймақтар, Қазақстанның қызыл кітабына енген жануарларды атау
	Омыртқасыз жануарлардың жалпы белгілері	8.3.2.1 омыртқасыз жануарлардың жалпы белгілері: омыртқасының болмауы және сүйекті қаңқасын санап шығу
	Жауын құрты.	8.3.2.2 жауын құртының сыртқы құрылысының ерекшеліктері, өмір бейнесі және мекендеу ортасымен байланысын айту; оның тіршілік әрекетінің негізгі

3.2 Омыртқасыз жануарлар		процестері туралы түсініктерінің болуы; табиғаттағы жауын құртының рөлін түсіну
	Жұмыр құрттар – паразиттер	8.3.2.3 жұмыр құрттар – паразиттерді (жылан құрт, бөсір) білу және атау; адамға және жануарларға паразит-құрттармен келетін зияндарды айту; ішек құрт ауруларын алдын алу және олармен күрес бойынша шараларды атау
	Жәндіктер. Экскурсиялар: жәндіктердің құрылысы мен тіршілігінің ерекшеліктерін бақылау үшін табиғатқа шығу. Бақылаудың қысқаша сипаттамасын қалдыру	8.3.2.4 жәндіктердің құрылысы мен тіршілігінің ерекшеліктерін атап шығу және түсіндіру; жәндіктердің дене бөліктерін, жабынын, аяқ-қолдарын атау; жәндіктердің көптүрлілігі туралы түсініктерінің болуы; жәндіктердің табиғаттағы рөлін түсіну
	Зиянды жәндіктер	8.3.2.5 зиянды жәндіктер: ақ көбелек (және оның жұлдызқұрты), зауза қоңыз, маса, бөлше шыбынын білу және атау; сыртқы құрылысы, тіршілігі, қоректенуі және көбеюін сипаттау
		8.3.2.6 зиянды жәндіктерден келетін залалдар (өсімдіктерді зақымдау және ауру тудыратын бактериялардың түсуі) неден тұратынын білу; зиянды жәндіктермен күрес шараларын атап шығу
	Адамға пайдалы жәндіктер	8.3.2.7 пайдалы жәндіктер: ара мен жібеккөбелекті білу және атау; сыртқы құрылысы, тіршілігі, қоректенуі мен көбеюін сипаттау
		8.3.2.8 араның отбасы мен оның тіршілігін сипаттау; жібек көбелекті ұстау тәсілдерін сипаттау; халық шаруашылығында үйдегі жәндіктердің маңызын түсіну; оларды күту туралы түсінігінің болуы
3.3 Омыртқалы жануарлар: балықтар	Өрмекшілер	8.3.2.9 өрмекшілердің сыртқы құрылысы, тіршілігі және мекендеу ортасын сипаттау; өрмекші тәріздестердің жәндіктерден айырмашылығын атау
		8.3.2.10 өрмекшілердің табиғаттағы рөлін айту; Қазақстанның шөл далаларында мекендейтін улы өрмекшілер: бұзау бас бүйіні, қарақұртты, шаянды білу және атау; улы өрмекші шаққан кездегі алғашқы көмек көрсету тәсілдерін атау
	Кенелер	8.3.2.11 кенелердің әр түрлілігі туралы түсінігінің болуы. Кенелер – адамның және жануарлардың қауіпті ауруларын таратушы. Қотырлық кенелер. Қансорғыш кенелердің тістеуінен сақтану шаралары. Қотырдың жұғуы
	Балықтар (алабұға, шортан, тұқы, бекіре, ақсерке, жайын мен сазан). Сыртқы құрылысы, қозғалу әдісі, тұру мекені, азығы, тыныс алуы, қан айналымы, жүйке жүйесі,	8.3.3.1 су омыртқалылары ретінде балықтардың ерекшеліктерін атау; мекендеу ортасына балықтардың бейімделу белгілерін атап шығу
		8.3.3.2 Қазақстанның су көздерінде мекендейтін балықтардың көптүрлілігі туралы түсінігінің болуы; балықтардың ішкі ағзаларын атау; балықтардың көбею жолдары мен дамуы туралы айту
		8.3.3.3 өзен балықтары: алабұға, шортан мен тұқыны білу және атау; теңіз балықтары: бекіре, ақсерке мен

	көбеюі. Табиғат пен адам өміріндегі маңызы.	сазанды білу және атау; балықтардың табиғаттағы және адам өміріндегі маңызын түсіну
		8.3.3.4 балық байлықтарын қорғау мен арттыруға (балықтарды өсіруге) бағытталған шараларды атап шығу
2-тоқсан		
3.3. Қосмекенділер	Сыртқы құрылысы, қозғалу әдісі, тұру мекені, азығы, тыныс алуы, қан айналымы, жүйке жүйесі, көбеюі. Табиғат пен адам өміріндегі маңызы	8.3.3.5 қосмекенділердің көптүрлілігі туралы түсінігінің болуы; қосмекенді бақаның өкілін білу және атау; бақаның мекендеу орнын атау, бақаның тіршілігі, сыртқы құрылысы, оның қозғалу амалы, ішкі ағзалары мен көбеюін сипаттау; қосмекенділер тіршілігінің мезгілдік құбылыстары туралы айту
		8.3.3.6 құрылысы, тіршілігі мен көбеюі бойынша қосмекенділердің балықтармен ұқсастығы және айырмашылығын атау; қосмекенділердің табиғаттағы маңызы, қосмекенділерді қорғау тәсілдерін түсіну
3.3. Омыртқалы жануарлар: бауырымен жорғалаушылар	Бауырымен жорғалаушылар (сужылан, улы сұр жылан, боз жылан, алабажак кесіртке, ширақ кесіртке). Сыртқы құрылысы, қозғалу әдісі, тұру мекені	8.3.3.7 Қазақстандағы бауырымен жорғалаушыларды білу және атау (ширақ кесіртке, батбат, алабажак кесіртке, сужылан, улы сұр жылан, боз жылан)
	Азығы, тыныс алуы, қан айналымы, жүйке жүйесі, көбеюі. Табиғат пен адам өміріндегі маңызы.	8.3.3.8 бауырымен жорғалаушылардың құрылысы, қоректенуі, тыныс алуы, қан айналымы, жүйке жүйесінің ерекшеліктері, көбеюі туралы айту
		8.3.3.9 жыландардың әр түрлілігі туралы түсінігінің болуы; бауырымен жорғалаушылардың табиғаттағы маңызын түсіну; оларды қорғау бойынша негізгі шараларды атап шығу; бауырымен жорғалаушылар және қосмекенділердің ұқсастығы мен айырмашылығын атау
		8.3.3.10 улы және улы емес жыландарды (су жылан және улы сұр жылан негізінде) атау және ажырату
3.3. Омыртқалы жануарлар: құстар	Құстар (дала, жыртқыш, суда жүзетін және үй). Сыртқы құрылысы, қозғалу әдісі, тұру мекені	8.3.3.11 Қазақстанда мекендейтін құстардың жасақтары түрлерінің көптүрлілігі туралы түсінігінің болуы; құстарға жалпы сипаттама беру
	Тұру мекені, азығы, тыныс алуы, қан айналымы, жүйке жүйесі, көбеюі. Табиғат пен адам өміріндегі маңызы.	8.3.3.12 құстардың мекендеу ортасы, сыртқы құрылысы, қоректену ерекшеліктері, ішкі құрылысының ерекшеліктері, көбеюі және дамуын сипаттау; құстардың тұқымдарының құрылысы туралы айту; балапандарға ұя салу және азықтандыру туралы айту; құстардың маңызы және оларды қорғау қажеттілігін түсіну
	Дала құстары	8.3.3.13 дала құстары: дуадақ, тырна мен бозторғайды білу және атау; олардың тіршілігін сипаттау
	Жыртқыш құстары	8.3.3.14 жыртқыш құстар: дала қыраны, лашын мен үкіні білу және атау; олардың тіршілігін сипаттау
	Суда жүзетін құстар	8.3.3.15 суда жүзетін құстар: үйрек, бірқазан мен қоқиқазды білу және атау; олардың тіршілігін сипаттау

3-тоқсан		
3.3. Омыртқалы жануарлар: құстар	Адамға жақын мекендейтін құстар	8.3.3.16 адамға жақын мекендейтін құстар: көк кептер, торғай мен сары шымшықты білу және атау; олардың тіршілігін сипаттау
	Үй құстары	8.3.3.17 үй құстары: тауық, қаз бен үйректі білу және атау; үй құстарын құс фабрикаларында өсіру, азықтандыру мен асырау жолдарын атау
3.3. Омыртқалы жануарлар: сүтқоректілер	Сүтқоректілер. Жалпы сипаттамасы. Сыртқы құрылысы, қозғалу әдісі, тұру мекені, азығы, тыныс алуы, қан айналымы, жүйке жүйесі, көбеюі. Табиғат пен адам өміріндегі маңызы.	8.3.3.18 сүтқоректілердің әр түрлілігі туралы түсінігінің болуы; Қазақстан территориясында мекендейтін жануарларды атап шығу
		8.3.3.19 сүтқоректілердің жалпы белгілері: түк басуы, төлдерінің туылуы және оларды сүтпен азықтандыруды атау
		8.3.3.20 сүтқоректілердің қаңқасы және ішкі құрылысы: ас қорыту ағзасы, тыныс алуы, қан айналымы мен бөлуін сипаттау
	Кеміргіштер. Сыртқы құрылысы, қозғалу әдісі, тұру мекені, азығы, тыныс алуы, қан айналымы, жүйке жүйесі, көбеюі. Табиғат пен адам өміріндегі маңызы.	8.3.3.21 кеміргіштер: сарышұнақ, қосаяқ, құмтышқанды білу және атау, кеміргіштердің жалпы белгілерін атап шығу; осы жануарлардың әрқайсысының сыртқы көрінісі және ерекше өзгешеліктері, тіршілігі, қоректенуі мен көбеюін сипаттау; кеміргіштердің табиғаттағы және адамның шаруашылық қызметіндегі маңызын түсіну
	Қоян тәріздестер. Сыртқы құрылысы, қозғалу әдісі, тұру мекені, азығы, тыныс алуы, қан айналымы, жүйке жүйесі, көбеюі. Табиғат пен адам өміріндегі маңызы.	8.3.3.22 қоян тәріздестер: орқоян, құм қоян, үй қоянын білу және атау; осы жануарлардың әрқайсысының сыртқы көрінісі және ерекше өзгешеліктері, қоян тәріздестердің тіршілігі, қоректенуі мен көбеюін сипаттау; үй қояндарын өсіру жағдайларын атау
	Жыртқыш аңдар. Сыртқы құрылысы, қозғалу әдісі, тұру мекені, азығы, тыныс алуы, қан айналымы, жүйке жүйесі, көбеюі. Табиғат пен адам өміріндегі маңызы	8.3.3.23 жыртқыш аңдар: қасқыр, аю, сілеусін, қар барысын білу және атау; жыртқыш аңдардың жалпы белгілерін атап шығу; осы жануарлардың әрқайсысының сыртқы көрінісі және ерекше өзгешеліктері, тіршілігі, азық табуы және көбеюін сипаттау; Қазақстан территориясындағы жыртқыш аңдардың кеңеюі туралы түсінігінің болуы; осы жануарлардың маңызы мен оларды қорғау туралы айту
		8.3.3.24 терісі бағалы жыртқыш аңдар: сусар, түлкі, бұлғын, қарақүзенді білу және атау; терісі бағалы аңдардың тіршілігі, таралуы және маңызын, терісі бағалы аңдарды өсіруді сипаттау
	Ескекаяқты теңіз жануарлары. Сыртқы құрылысы, қозғалу әдісі, тұру мекені, азығы, тыныс алуы, қан айналымы, жүйке жүйесі, көбеюі. Табиғат пен адам өміріндегі маңызы.	8.3.3.25 ескекаяқты теңіз жануарлары: итбалық, морж, теңіз мысығын білу және атау; ескекаяқтылардың жалпы белгілерін атап шығу; осы жануарлардың ерекше өзгешеліктері, таралуы және маңызын атап шығу; теңіз аңдарын қорғау жолдарын атау
4-тоқсан		
	Кит тәрізді теңіз жануарлары. Сыртқы құрылысы, қозғалу	

3.3. Омыртқалы жануарлар: сүтқоректілер	әдісі, тұру мекені, азығы, тыныс алуы, қан айналымы, жүйке жүйесі, көбеюі. Табиғат пен адам өміріндегі маңызы	8.3.3.26 кит тәрізділер: кит пен дельфинді білу және атау; кит тәрізділердің жалпы белгілерін атап шығу; кит пен дельфиннің сыртқы құрылысын сипаттау; төлдерінің қоректенуі мен қозғалуы, тыныс алуы, азықтануы, осы жануарлардың маңызы және оларды қорғау туралы айту
	Өсімдік қоректі жабайы жануарлар. Сыртқы құрылысы, қозғалу әдісі, тұру мекені, азығы, тыныс алуы, қан айналымы, жүйке жүйесі, көбеюі. Табиғат пен адам өміріндегі маңызы	8.3.3.27 өсімдік қоректі жануарлар: бөкен-ақбөкен, қарақұйрық, құлан, Пржевальский жылқысын білу және атау; өсімдік қоректі жануарлардың сыртқы құрылысы, қоректенуі, мекендеу ортасына бейімділігін атау 8.3.3.28 күйіс қайыратын және күйіс қайырмайтын жануарларды, ашатұяқтыларды және ашатұяқты еместерді ажырату және атау; төлдерінің көбеюі, азықтануы туралы түсінігінің болуы
3.3. Ауылшаруашылық сүтқоректілерді	Өсімдік қоректі ауылшаруашылық сүтқоректілері (сиыр). Сыртқы құрылысы, қозғалу әдісі, тұру мекені, азығы, тыныс алуы, қан айналымы, жүйке жүйесі, көбеюі. Табиғат пен адам өміріндегі маңызы	8.3.3.29 ауылшаруашылық сүтқоректілерді ажырату және атау; сиырдың сыртқы құрылысы, оның ас қорыту жүйесі, сүт өнімдерін сипаттау; заманауи мал фермалары, онда сиырларды асырау жағдайлары мен бұзауларды өсіру туралы түсінігінің болуы; Қазақстанның халық шаруашылығында сиырдың маңызын түсіну
	Өсімдік қоректі ауылшаруашылық сүтқоректілері (қой)	8.3.3.30 қойлардың сыртқы көрінісі мен қоректенуі, қойларды асырау және қозыларды өсіру ерекшеліктерін сипаттау; Қазақстанның халық шаруашылығында қойлардың маңызын түсіну
	Өсімдік қоректі ауылшаруашылық сүтқоректілері (жылқы)	8.3.3.31 жылқының сыртқы құрылысы: денесі, басы, аяқтары, тері жабындысы мен қоректену ерекшеліктерін сипаттау; жылқыларды асырау, күту мен азықтандыру туралы түсінігінің болуы; Қазақстанның халық шаруашылығында жылқының маңызын түсіну
	Өсімдік қоректі ауылшаруашылық сүтқоректілері (түйе)	8.3.3.32 түйенің сыртқы құрылысы, оның өмірдің кұрғақ жағдайларына бейімділігін сипаттау; түйенің қоректену мен көбею ерекшеліктері туралы айту, Қазақстанның халық шаруашылығында түйенің маңызын түсіну
	Үйде асырайтын жануарлар	8.3.3.33 үйде асырайтын: ит пен мысықты білу және атау; сыртқы көрінісі, асырау және оларды күту ерекшеліктерін сипаттау; үй жануарларын асырауға қойылатын санитариялық-гигиеналық талаптарды атау; үйде асыраланушылардың аурулары мен оларға алғашқы көмек көрсету тәсілдерін атау

4) 9-сынып:

4-кесте

Бөлімше	Тақырыптар/мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		

4.1 Адам – тірі табиғаттың бөлігі	Адам мен жануарлардың ұқсастықтары және айырмашылықтары	9.4.1.1 адам – тірі табиғаттың бөлігі екенін түсіну; адам мен жануарлардың ұқсастықтары және айырмашылықтарын атау
		9.4.1.2 адам денсаулығы – оның негізгі байлығы екенін түсіну; өз денсаулығына жауапты қарым-қатынасын көрсету; сырқаттанушының тәртіп ережесін атау; Қазақстандағы медициналық мекемелер және медициналық көмек түрлерін атау
		9.4.1.3 адамның пайдалы әдеттері: шынығу, дұрыс тамақтану, спортпен шұғылдануын атау және құрметтеу; зиянды әдеттер: артық тамақтану, гиподинамия, араққұмарлық, шылым тарту, нашакорлық пен таксикоманияны атау және талқылау
4.2 Адам ағзасының жалпы ерекшеліктері	Жасуша. Лабораторлық жұмыстар: микроскоптың құрылымы, жасушаның құрылысы	9.4.2.1 жасушаның негізгі құраушы бөліктерін атау; жасушаның химиялық құрамын сипаттау
	Тіндер және олардың түрлері	9.4.2.2 жабынды, бұлшықетті, жүйке, дәнекер тіндерді білу және атау
	Ағзалар мен мүшелер жүйесі (тірек-қимыл, ас қорыту, қанайналымы, шығару, тыныс алу, жүйке, көру және көбею)	9.4.2.3 мүшелер жүйесін және адам денесінің қуыстарын атау; адам ағзасы біртұтас екенін түсіну
		9.4.2.4 адам ағзасы мен қоршаған ортаның байланысын түсіну; адам денсаулығының қоршаған орта жағдайына байланысты екенін түсіндіру, табиғатта адамдардың өз тәртібіне жауапкершілігін түсіну
	Тірек-қимыл мен қозғалыс аппараты туралы жалпы мәліметтер. Тірек-қимыл жүйесінің маңызы	9.4.3.1 тірек-қозғалыс аппараты, оның құрылысы мен маңызы туралы жалпы мәліметтердің болуы; сүйектерді біріктіру тәсілдерін түсіну, буынның құрылысы туралы айту
	Сүйектердің құрылысы мен құрамы. Сүйектің сынуында алғашқы көмек көрсету	9.4.3.2 сүйектердің құрылысы мен құрамы туралы түсінігінің болуы; сүйек түрлері, олардың қызметтерін атау; сүйектердің өсуі туралы айту
	Адам денесінің қаңқасы. Зақымдану, сіңірі созылу, буындарының шығуы және сүйектерінің сынуында	9.4.3.3 бас қаңқасы туралы түсінігінің болуы; бас сүйегінің бөліктері мен олардың маңызын білу және атау; бас сүйектері қалай бірігетінін айту
		9.4.3.3 дене қаңқасы туралы түсінігінің болуы; омыртқа бөліктері мен олардың маңызын білу және атау; омыртқа құрылысын сипаттау; көкірек қуысының құрылысын

4.3 Тірек-қимыл және қозғалыс	алғашқы көмек. Бұлшықеттердің негізгі топтары, бұлшықет жұмысы. Омыртқаның қисаюы және майтабанның алдын алу жолдары. Практикалық жаттығулар: зақымдану, сіңірі созылу, буындарының шығуы және сүйектерінің сынуында алғашқы көмек көрсету	сипаттау және оның маңызы туралы айту
		9.4.3.4 адам денсаулығы үшін дұрыс мүсіннің маңызын түсіну; мүсіннің бұзылуы туралы айту; омыртқаның қисаюының алдын алу жолдары және мүсін бұзылысын түзету жолдарын атау
		9.4.3.5 аяқ-қол сүйектерін атау; тірек-қозғалыс аппаратының зақымдануын атау; алғашқы көмек көрсету тәсілдерін айту және көрсету
	Бұлшықеттердің негізгі топтары, бұлшықет жұмысы	9.4.3.6 бұлшықеттер, олардың құрылысы мен маңызы туралы жалпы мәліметтердің болуы; адам денесіндегі бұлшықеттердің негізгі топтарын атау; бұлшықет жұмысы туралы айту, қаңқа мен бұлшықеттің дамуы және нығаюы үшін қимыл белсенділігінің маңызын түсіну
2-тоқсан		
4.4 Ас қорыту	Қоректік заттар. Ақуыздар, майлар, көмірсулар, минералды тұздардың ағзаға пайдасы. Тамақтану гигиенасы мен асқазан-ішек, азықтан улану және ішек құрт ауруларының алдын алу.	9.4.4.1 тамақтану – ағзаның өмір әрекетіне қажетті жағдай екенін түсіну; негізгі қоректік заттарға (ақуыздар, майлар, көмірсулар) сипаттама беру, оларды құрайтын азықтарды атау; өсімдіктер мен жануарлар тегінің қоректену өнімдерін атау және сипаттау
	Дәрумендер. Адам денсаулығын сақтаудағы олардың рөлі	9.4.4.2 дәрумендерді атау, адам денсаулығын сақтаудағы олардың рөлін айту; тамақ өнімдеріндегі дәрумендерді сақтау тәсілдерін атау
	Ас қорытудың маңызы, ас қорыту ағзалары	9.4.4.3 ас қорытудың маңызы туралы айту; ас қорыту жүйесінің құрылысын сипаттау; ас қорыту ағзаларының жұмысы туралы айту
		9.4.4.4 ас қорыту процесінде тістердің рөлі туралы айту; тіс пен ауыз қуысы гигиенасы тәсілдерін атау және көрсету
	Ауыз қуысы, асқазан және ішектегі ас қорыту. Қоректік заттарды қанға сіңіру.	9.4.4.5 ауыз қуысы, асқазан, ішектегі ас қорыту туралы түсінігінің болуы; қоректік заттардың қанға сіңу процесін сипаттау; адамның тамақтану гигиенасы мен нормалары туралы айту; асқазан-ішек және ішек құрт ауруларын ескерту, азықтан улануды ескерту жолдарын атау

	Шылым шегу мен ішімдіктің ас қорыту ағзаларына зиянды әсері	9.4.4.6 шылым тарту мен ішімдіктің ас қорыту ағзаларына зиянды әсерін түсіну
4.5 Қан және қан айналым	Қан және қан айналымының маңызы. Қан құрамы, қан плазмасы. Қан айналымы ағзалары: жүрек және көк тамырлар. Лабораторлық жұмыстар: қан тамшысын микроскоп астында көру.	9.4.5.1 қан және қан айналымының маңызын түсіну; қан құрамын атау; қан айналымы органдары: жүрек және көк тамырларды атау
	Жүректің жұмысы, қанның көк тамырлар бойынша қозғалуы.	9.4.5.2 жүрек, қан тамырлары, қан айналым шеңберінің құрылысы мен жұмысы туралы айту
3-тоқсан		
4.5 Қан және қан айналым	Жүректің жұмысы, қанның көк тамырлар бойынша қозғалуы. Тамырдың соғуын қолмен байқау және санау	9.4.5.3 көк тамырлар бойынша қанның қозғалуын сипаттау; қан қысымы, оны өлшеу тәсілі туралы түсінігінің болуы; жүрек қағысының жиілігін (пульсті) анықтай білуі
	Қан тамырларының зақымдалуы. Қан кетуі кезінде алғашқы көмек көрсету.	9.4.5.4 қан тамырларының зақымдалуын атап шығу; әртүрлі қан кетуі кезінде алғашқы көмек көрсету тәсілдерін атау және көрсету
		9.4.5.5 адам өмірі мен денсаулығын сақтау жолы ретінде қан құю туралы айту; қан топтары, донорлық туралы түсінігінің болуы
	Жүрек-тамыр ауруларының алдын алу. Никотин мен ішімдіктің адам жүрегі және қан тамырларына теріс әсері	9.4.5.6 жүрек-тамыр аурулары, оларды ескерту тәсілдерін атау және сипаттау; ішімдік, никотин мен есірткінің адам жүрегіне және қан тамырларына теріс әсерін түсіну
4.6 Тыныс алу	Тыныс алудың маңызы. Дыбыстау аппараты. Өкпе мен тіндерде газ алмасу.	9.4.6.1 тыныс алудың маңызын түсіну ; тыныс алу жүйесінің құрылысы мен қызметін сипаттау; тыныс алу ағзаларын атау; дыбыстау аппаратын сипаттау
		9.4.6.2 өкпе құрылысын сипаттау; өкпе мен тіндерде газ алмасу қалай жүретінін айту
	Тыныс алу ағзалары, олардың құрылысы мен қызметі.	9.4.6.3 тыныс алу қозғалысы, олардың қалыптылығы, тыныс алу және шығару кезіндегі кеуде жасушасы көлемінің өзгеруін бақылау
		9.4.6.4 ауа-тамшылық жолмен таралатын ауруларды атау; салқын тигеннен болатын ауруларды ескерту тәсілдерін атау; тыныс алу ағзасына никотиннің теріс әсерін атау; ауа ортасын қорғау тәсілдерін атап шығу

4.7 Бөліну	Зәр шығару жүйесі ағзалары, олардың маңызы	9.4.7.1 тағамдардың ағзадан зат алмасуын жоюдың маңызын айту; зәр шығару жүйесі ағзаларын атау
	Бүйректердің сыртқы көрінісі, олардың ағзада орналасуы. Бүйрек ауруларының алдын алу	9.4.7.2 бүйректердің сыртқы көрінісі, олардың ағзада орналасуын сипаттау; бүйрек ауруларын ескерту тәсілдерін атау
4.8 Тері	Адам терісі мен оның маңызы. Жылуды реттеуде терінің рөлі	9.4.8.1 тері құрылысының ерекшеліктері мен оның маңызы туралы айту; жылу реттелуде терінің рөлін түсіну
	Тері гигиенасы мен киімге деген гигиеналық талаптар. Жылу, күн өту, күй, үсу белгілерінің алдын алу және алғашқы көмек	9.4.8.2 жылу, күн өту, күй, үсу белгілерін атау; оларды ескеру жолдарын атау және олар болған жағдайда алғашқы көмек тәсілдерін көрсету
		9.4.8.3 тері, шаш, тырнақтар гигиенасы жолдарын атау; теріні күту бойынша косметикалық заттарды атау; сабын, жөке мен сусабынды қолдану ережелерін сипаттау
	Практикалық жаттығулар: жылу, күн өту, күй, үсу кезінде алғашқы көмек көрсету	9.4.8.4 таза шаштың әдемілігі мен саулығын көре және бағалай білу; тырнақтарға күтім қажеттілігін түсіну, тері зақымдалған кезде алғашқы көмек көрсете білу
	Ағзаны шынықтыру	9.4.8.5 ағзаны шынықтыру тәсілдерін атап шығу; күн, су және ауамен шынығу ережелерін атау
4.9 Жүйке жүйесі	Жүйке жүйесінің (бас миы және жұлын) құрылысы және маңызы.	9.4.9.1 жүйке жүйесінің құрылысын сипаттау және маңызын түсіндіру; рефлекс және рефлекторлық доға туралы түсінігінің болуы
		9.4.9.2 жұлын құрылысы мен маңызын сипаттау
4-тоқсан		
4.9 Жүйке жүйесі	Ой еңбегінің гигиенасы. Адамның жүйке жүйесіне ішімдік пен никотиннің зиянды әсері. Ұйқы және оның маңызы	9.4.9.3 адам денсаулығы үшін еңбек гигиенасының маңызы туралы айту; адам денсаулығын қолдау үшін күн тәртібі мен ұйқының маңызы туралы айту; адамның жүйке жүйесіне ішімдік және никотиннің зиянды әсерін түсіну
	Сезім мүшелерінің маңызы	9.4.10.1 адам өмірі, оның еңбек әрекетінде сезім мүшелердің маңызын түсіндіру; сезім мүшелері ауруларын алдын алу тәсілдерін атау
		9.4.10.2 көру мүшесінің құрылысы мен қызметтері туралы айту; алыстан

4.10 Сезім органдары	Көру мүшесінің құрылысы, қызметтері мен гигиенасы	көру мен жақыннан көруге сипаттама беру; көру қабілетін сақтаудың қарапайым тәсілдерін атау; көз зақымдалған кездегі алғашқы көмек көрсету жолдарын атау
	Есту мүшесінің құрылысы.	9.4.10.3 есту мүшесінің құрылысы, қызметтері, гигиенасы туралы айту
	Иіс сезу және дәм сезу мүшелері	9.4.10.4 иіс сезу және дәм сезу мүшелерінің құрылысы, қызметтері, гигиенасы туралы айту
	Түйсіну мүшесі	9.4.10.5 түйсіну мүшесінің құрылысы, қызметтері, гигиенасы туралы айту; теріге тиген кезде пайда болған сезімдер (жұмсақ-қатты, тегіс-бұжыр, жылы-мұздай) ажырату және атау
4.11 Көбею мен даму	Ер және әйел адамдардың ағзаларының анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері. Ұрықтану және жүктілік туралы түсініктер. Ерте жастан жыныстық қатынасқа түсудің зияны туралы түсінік. Отбасын жоспарлау, тууды реттеу. Жоспарланбаған жүктіліктен сақтану тәсілдері. Қабыну және венерологиялық аурулар, АИТВ туралы қысқаша мәліметтер, олардың алдын алу тәсілдері	9.4.11.1 ер және әйел адамдардың ағзаларының анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері 9.4.11.2 ұрықтану және жүктілік туралы түсініктер 9.4.11.3 жоспарланбаған жүктіліктен сақтану тәсілдері 9.4.11.4 ерте жастан жыныстық қатынасқа түсудің зияны туралы түсінік 9.4.11.5 Қабыну және венерологиялық аурулар, АИТВ туралы қысқаша мәліметтер, олардың алдын алу тәсілдері
4.12 Денсаулық сақтау	Қазақстан Республикасындағы денсаулық сақтау жүйесі туралы заңнама. Қазақстанда денсаулық сақтау мекемелерінің жүйесі.	9.4.11.1 Қазақстан Республикасындағы денсаулық сақтау жүйесі туралы түсінігінің болуы; еңбекті қорғау және демалысты ұйымдастыру бойынша біздің елде іске асырылатын шараларды атау
	Медициналық көмек. Кәрілік, ауру және еңбекке қабілеттілігінен айырылу бойынша әлеуметтік қамсыздандыру	9.4.11.2 медициналық көмек түрлерін атап шығу; кәрілік, дерт және еңбекке қабілеттілігінен айырылу бойынша әлеуметтік қамсыздандыру туралы түсінігінің болуы
	Адам денсаулығына қоршаған ортаның әсері	9.4.11.3 ағза жүйелеріне және адам денсаулығына қоршаған ортаның толықтай әсерін сипаттау; өркениет аурулары: ұшық, онкология, АИТВ инфекциясы туралы түсінігінің болуы; алдын алу шараларын атап шығу

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 6-9 сыныптары үшін " География" пәнінен жаңартылған мазмұнындағы үлгілік оқу бағдарламасы 1- тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 6-9 сыныптары үшін " География" пәнінен жаңартылған мазмұнындағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "География" оқу пәнінің мақсаты – білім алушыларға қолжетімді географиялық түсініктерді және оларды күнделікті әрекетте пайдалану біліктерін қалыптастыру.

3. Негізгі міндеттер:

1) білім алушыларға айналадағы әлемнің табиғи объектілері мен территориялық әркелкілігі туралы қарапайым мағлұматтарды қалыптастыру;

2) жеке табиғи құбылыстар арасындағы; адам мен табиғат арасындағы байланысты түсіндіру;

3) табиғатқа диалектикалық, ғылыми көзқарастарын қалыптастыру;

4) табиғатты және табиғи құбылыстарды жүйелі бақылау көмегімен білім алушылардың жеке тәжірибесін байыту;

5) білім алушылардың табиғатты қорғау сезімдерін тәрбиелеу;

6) білім алушылардың көрнекі-бейнелік және сөз-логикалық ойлауын дамытуға, сөздік қорын кеңейтуге, байланыстырып сөйлеуін дамытуға себептесу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Бағдарлама "Айналадағы әлем" пәні шеңберіндегі білім алушылардың бұрынғы дайындығын ескере отырып құрылған. География курсын зерделеу процесінде " Жаратылыстану" (топырақ, пайдалы қазбалар, су ресурстары), "Тарих" (біздің өлкеміздің тарихы) курстарымен, сондай-ақ ана тілімен, әдебиетпен, математикамен пәнаралық байланыс орнатылады.

5. География бойынша оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер арнайы педагогика принциптеріне сәйкес жүзеге асырылады:

1) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың түзете-дамыту бағыттылығы оқу әрекетінің арнайы әдістерімен және тәсілдерімен қамтамасыз етіледі. Ойлау процестерінің енжарлығы, танымдық белсенділіктің төмендігі, ойлау қызметінің

жалпылау және абстракциялау әлсіздігі, сөйлеу тілі дамуының кешеуілдеуі ескеріледі. Тірі және өлі табиғат туралы түсініктерін қалыптастыру білім алушыларда қабылдау, есте сақтау, сөйлеу, ойлау психикалық қызметтердің дамуына жағдай жасайды. бастаған жұмысты аяқтау, шамасы жететін қиындықтарды жеңу, ұқыптылық пен дербестік сияқты жеке қасиеттер қалыптастырылады;

2) оқытудың әлеуметтік-бейімдеу бағыттылығы тұлғаның әлеуметтік бейімсіздігін жеңу немесе азайтуды болжайды. Әлеуметтік өмірге қатысуға қажетті тәртіп нормаларын, өмірлік дағдыларды білім алушылардың меңгеруі бойынша арнайы жұмыс қарастырылады;

3) оқытудағы әрекеттік тәсіл оқыту процесінде педагогтың басшылығымен оқу материалын ұғынуға жағдай жасайтын заттық-тәжірибелік әрекет қолдануды қарастырады. Заттық-тәжірибелік әрекет жоғары психикалық қызметтердің сенсомоторлық негізін дамытады (қабылдау, сөйлеу, ойлау), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігін қалпына келтіреді, сонымен қоса білім, біліктер мен дағдыларды меңгеруге мүмкіндік береді. Оқу пәнінің мазмұнын меңгеру білім алушылардың бақылау жүргізуі, зертханалық және тәжірибелік жұмыстарды орындауы, тәжірибелер жүргізуі және экскурсияларға қатысуын қарастырады;

4) саралау және жекелеу тәсілі білім алушылардың оқу материалын меңгеру кезінде көрініс табатын вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуымен шартталған және алған білімі, біліктері мен дағдыларының сапасына әсер етеді. Білім беру процесі 4 типологиялық топты (В.В. Воронкова бойынша) қосатын педагогикалық топтастыру негізінде іске асырылады. Білім алушылардың әрбір типологиялық тобына педагог білім алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес күрделілігі мен көлемінің қолжетімділігін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдайды. Оқу жұмысының жылдамдығы, білім алушының дербестік дәрежесі, оқыту әдістері мен тәсілдері түрленеді. Білім алушыларды топтарға бөлу шартты және қозғалмалы. Саралау тәсілі оқытуды жекешелендірумен толықтырылады;

5) оқу-танымдық және практикалық әрекетке арнайы педагогикалық басшылық ету қажеттілігі танымдық белсенділігінің төмендігі, ойлау қызметінің талдау және жалпылау әлсіздігімен шартталған.

6. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (бұдан әрі - АКТ) білім беру, дамыту және түзету міндеттерін шешуге қажетті оқыту шарттарын "салып бітіруге" көмектесе отырып, педагог тәсілдерінің арсеналын кеңейтеді.

7. Сабақтарда АКТ-ны қолдану келесі мақсаттарды қамтиды:

1) үздіксіз бақылаудан күрделі және жасырын таным объектілерін үлгілеу;

2) шынайы режимдегі және мерзімі ұзартылған уақыттағы зерделенетін табиғи құбылыстарды білім алушылардың талдауы үшін қосымша визуалды динамикалық сүйеніштерді құру.

8. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың география бойынша оқу материалын меңгеру нәтижелерін бағалау нормалары бағдарламада көрсетілген мақсатты тұжырымға негізделген және білім алушылардың оқу жетістіктерін тексеру мен бағалауды ұйымдастыру кезінде бірыңғай тәсілдерді іске асыруға бағытталған.

9. Бағалау тәсілдері оқыту мақсаттарына сәйкес дағдылардың көмегімен қалыптастырылған тапсырмалар мен жаттығулар болып табылады. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқыту нәтижелерін бағалау кезінде тестілеу қолданылмайды.

10. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау ішкі бағалау тәсілдерімен іске асырылады. Бағдарламаны меңгеру нәтижелерін сабақтарда мұғалім білім беру процесі барысында бақылаушы бағалау іс-әрекетін жүйелі түрде іске асырады.

11. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқыту нәтижелілігін бағалау ағымдағы (әр сабақтық), мерзімді (тақырыптық) және қорытынды бақылау.

12. Ағымдағы бақылау білім алушының әрекетін сабақта бақылау, тәжірибелік және дербес жұмыстарын талдау, әрекеттің ұжымдық түрлері көмегімен іске асырылады. Әр сабақтық бақылау оқу процесінің сапасын қамтамасыз ету үшін педагог қолданатын оқыту мазмұны мен әдістерін түзету мақсатында және оқушыларға қатысты ынталандыру, тәрбиелеу сипатында жүргізіледі.

13. Мерзімді бақылау бағдарлама тақырыбын, бөлімін зерделеп болған соң жүргізіледі. Нақты тақырып шеңберіндегі оқу материалын зерделеу нәтижелері білім алушылардың әр түрлі типологиялық топтарында әркелкі болатынын педагог түсінеді және оған дайын.

14. Қорытынды бақылау жылдың соңғы жарты жылдығында жүреді. Оқу жылы ағымында бақыланып, білім алушылардың жетістіктерінің жиынтық картасында тіркелетін сыныптың әрбір білім алушысының даму динамикасы мен табыстылығын педагог талдайды.

15. Бағалау рәсімі көмегімен педагог арқылы алынатын ақпарат дағдылар мен біліктерді меңгеру процесінде туындайтын қиындықтарға уақтылы және адекватты әрекеттесуге мүмкіндік береді және педагогтың білім алушыларға жеке көмегінің мазмұны мен тәсілдерін анықтайды.

16. Оқу процесін тиімді ұйымдастыру үшін, түрлі формадағы жұмыстарды өткізу үшін (жеке, сыңарымен, топпен) сыныптағы жиһаз қозғалмалы болады. Кітап сөрелері мен оқушылар бұйымдарының көрмесіне арналған стендтер, көрнекі құралдар үшін орын қарастырылады.

3-тарау. "География" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

17. "География" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 6-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;

- 2) 7-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;
- 3) 8-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;
- 4) 9-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты құрайды.

18. Бағдарлама концентрикалық (шиыршықтық) қағидаға сәйкес құрылған. Қазақстан географиясы әр концентрдің мазмұнды негізін құрайды.

6-сыныпта білім алушылар Қазақстанның географиялық жағдайымен, оның шекараларымен, Қазақстанның физикалық картасымен, жер бетінің формаларымен танысады. 7-сыныпта Қазақстанның табиғаты, 8-сыныпта – табиғи жағдайлар, ресурстар, халық зерделенеді. 9-сыныпта Қазақстанның экономикалық аудандарының географиясы, өз облысының географиясы зерделенеді. Бағдарлама бөлімдері бөлімшелерден тұрады.

19. "География" оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Физикалық географияның бастапқы курсы" (6-сынып);
- 2) 2-бөлім "Қазақстанның және тәуелсіз мемлекет достастығына кіретін елдердің физикалық географиясы" (7-сынып);
- 3) 3-бөлім "Материктер мен мұхиттар географиясы" (8-сынып);
- 4) 4-бөлім "Қазақстанның экономикалық географиясы негіздері" (9-сынып).

20. "Физикалық географияның бастапқы курсы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) география негізін зерттейді;
- 2) аймаққа бағдарлану;
- 3) план және карта;
- 4) жер бетінің формалары;
- 5) жер бетіндегі су;
- 6) жер шары;
- 7) Қазақстанның физикалық картасы.

21. "Қазақстанның және тәуелсіз мемлекеттер достастығына (бұдан әрі - ТМД) кіретін елдердің физикалық географиясы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) физикалық картадағы ТМД шекаралары;
- 2) арктикалық шөл аймағы. Картадағы орналасуы;
- 3) тундра аймағы;
- 4) орман аймағы;
- 5) дала аймағы;
- 6) шөл және шөлейтті аймақ;
- 7) субтропиктер аймағы;
- 8) таулы аймақтар;
- 9) Қазақстан табиғаты.

22. "Материктер мен мұхиттар географиясы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) мұхиттар;
- 2) материктер;
- 3) еуропа мемлекеті;
- 4) Азия мемлекеттері;
- 5) Қазақстан және жақын шетел елдер.

23. "Қазақстанның экономикалық географиясы негіздері" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) Қазақстан жері туралы бастапқы географиялық мәліметтер;
- 2) табиғат және Қазақстанның табиғи ресурстары;
- 3) Қазақстан халқы;
- 4) Қазақстан шаруашылығына жалпы шолу;
- 5) Қазақстанның экономикалық аудандарының географиясы;
- 6) өз облысының географиясы.

24. 6-сыныпқа арналған "География" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) география нені зерттейді. География – Жер табиғаты, тұрғындары мен олардың шаруашылығы туралы ғылым;

2) аймаққа бағдарлану. Көкжиек. Көкжиек сызығы мен бағыттары. Компас және оны қолдану ережелері. Бағдарлау. Негізгі бағыттарды күнге, компасқа, жергілікті белгілер мен табиғат нысаналарына қарап анықтау. Көкжиек бағыттарын анықтауға жаттығу;

3) план және карта. Суреті мен жоспары. Масштаб. Арақашықтықты өлшеу және оны масштаб бойынша планға сызу. Планды адамның практикалық іс-әрекетінде қолдануы. Мектеп жер телімінің планы. Жергілікті пландағы шартты белгілер. План және географиялық карта. Картадағы негізгі бағыттар. Карта масштабы. Физикалық картаның шартты түстері. Физикалық картаның шартты белгілері (шекара, қала, өзендер, теңіздер, каналдар, таулар);

4) жер бетінің формалары. Жергілікті аймақтың рельефі. Оның негізгі формалары. Қазақстанды физикалық картада көрсету. Жазық дала-құрлықтың ең өнімді бөлігі. Физикалық картада жазық даланың орналасуы. Таулар. Тауларды биіктігіне қарай ажырату;

5) жер бетіндегі су. Мұхиттар – алып су кеңістігі. Теңіздер – мұхиттың шетіндегі, құрлыққа жанасатын үлкен тұзды сулар. Мұхиттар мен теңіздердің картада орналасуы. Аралдар. Өзендер. Тау өзендері мен жазық дала өзендері. Көлдер. Көлдерді қорғау. Суқоймалары. Оларды пайдалану. Бұлақ және оның пайда болуы. Құдық. Суқұбыры. Оларды адаммен пайдалануы. Жақын жердегі сулар. Суды ластанудан қорғау. Қазақстанның теңіздерін, өзендерін, көлдерін физикалық картадан көрсету (нақты атаусыз);

6) жер шары. Жердің формасы. Глобус- Жер шарының моделі. Жер осі, экваторы, полюстары. Жердегі сумен құрлықтың өзара бөлінуі. Глобустағы және картадағы мұхиттар. Глобустағы және картадағы құрлықтар: Еуразия, Африка, Солтүстік америка

, Оңтүстік Америка, австралия, Антарктида. Климат туралы түсінік. Климаттың негізгі түрлері. Жарықтану белдігі: ыстық, жеткілікті және суық. Олардың глобустағы және жартышар картасында бейнеленуі;

7) Қазақстанның физикалық картасы. Қазақстанның бас қаласы Астана. Қазақстанның глобустағы, картағы орналасуы. Қазақстан жер бетінің жалпы сипаты (дала, таулар, өзен-көлдер). Ірі кең орындары. Шығыс-Еуропалық жазық дала. Батыс-Сібір жазық даласы. Тұран жазық даласы. Орал таулары, Алтай таулары, Жоңғар Алатауы. Тянь-Шань таулары. Қазақстанның өзендері мен көлдері. Балқаш көлі. Ертіс. Урал, Сырдарь, Іле өзендері. Табиғат нысаналарын қорғау.

25. 7-сыныпқа арналған "География" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) физикалық картадағы ТМД шекаралары. ТМД-нің жердегі және судағы шекаралары. ТМД рельефінің ерекшелігі. ТМД ірі өзендері мен көлдері. Табиғи аймақтар;

2) арктикалық шөл аймағы. Картадағы орналасуы. Теңіздер мен аралдар. Климат. Оның табиғат жағдайына әсері. Арктиканың өсімдіктер мен жануарлар әлемі. Арктикалық аймақтың тұрғындары, олардың негізгі кәсібі. Солтүстік теңіз жолы;

3) тундра аймағы. Картадағы орналасуы. Аралдар мен түбектер. Климат. Тундра суайдындары. Өсімдіктер әлемі. Тундраның жануарлары. Тұрғындары мен негізгі кәсіптері. Тундра қалалары. Табиғатты қорғау;

4) орман аймағы. Картадағы орналасуы Орман аймағының беті мен пайдалы қазбалары. Климат. Орман аймағының табиғат ерекшелігі. Өзендер, көлдер, каналдар. Өсімдіктер мен арша орманы. Аралас және жапырақты орман. Орман аймағының жануарлары. Орман аймағының тұрғындары, олардың негізгі кәсібі. Орман кәсібі. Аңшылық. Балық аулау. Орман аймағының қалалары. Орманды қорғау. Ормандағы тәртіп ережесі;

5) дала аймағы. Картадағы орналасуы. Жер беті мен пайдалы қазбалар. Климат. Өзендер. Сумен қамту проблемасы. Даланың табиғат ерекшелігі. Даланың өсімдік әлемі. Даланың жануарлар әлемі. Тұрғындары мен негізгі кәсіптері. Дала аймағының қалалары. Дала аймағының табиғатын қорғау;

6) шөл және шөлейтті аймақ. Картадағы орналасуы. Жер беті. Пайдалы қазбалар. Климат. Өзендер. Сумен қамтамасыз ету мәселесі. Шөл даланың табиғат ерекшелігі. Өсімдік әлемі. Жануарлар әлемі Шөл даладағы қалалар. Шөл аймағының табиғатын қорғау;

7) субтропиктер аймағы. Картадағы орналасуы. Жер беті. Климат. Субтропиканың табиғат ерекшелігі. Өсімдіктер мен жануарлар әлемі. Субтропик аймағының тұрғындары, олардың негізгі кәсібі. Субтропика аймағының курортты қалалары. Табиғатты қорғау;

8) таулы аймақтар. Картадағы орналасуы. Тегіс беті. Пайдалы қазбалар. Климат. Таудағы биіктік белдеулігі. Таудың өсімдіктер мен жануарлар әлемі. Тұрғындары, олардың негізгі кәсібі. Қалалары. Табиғатты қорғау. Қорықтар;

9) Қазақстан табиғаты. Тәуелсіз Қазақстанның құрылуы. Саяси және физикалық картадағы орналасуы. Рельефтің негізгі формалары. Пайдалы қазбалар. Рельефтің табиғатқа, шаруашылыққа және адам өміріне ықпалы. Ішкі сулардың ерекшеліктері. Өзендерді Қазақстан территориясына бөлу. Өзендер мен көлдерді шаруашылықта пайдалану. Суларды қорғау. Өсімдіктердің алуан түрлілігі. Табиғаттағы және адам өміріндегі өсімдіктердің мәні. Қазақстанның табиғи аймақтары: орманды-далалық, дала, шөлді және таулы аймақ.

26. 8-сыныпқа арналған "География" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) мұхиттар. Атлантикалық мұхит. Солтүстік мұзды мұхит. Тынық мұхиты, Үнді мұхиты. Шаруашылық мәні. Кеме қатынасы.

2) материктер. Африка: географиялық орналасуы және жағалау көрінісі. Аралдар мен түбектер. Рельефтің, климаттың және табиғи жағдайының ерекшеліктері. Тропикалық орманның өсімдіктері мен жануарлары. Саванна мен африка шөл аймағының өсімдіктері мен жануарлары. Табиғатты қорғау. Африка тұрғындары. Африка мемлекеттері, олардың астаналары. Австралия: географиялық орналасуы мен жағалау көрінісі. Аралдар. Рельефтің, климаттың ерекшелігі. Н.Н. Миклухо-Маклайдың Австралияға саяхаты. Австралияның табиғат ерекшелігі. Австралия тұрғындары. Антарктида: географиялық орналасуы. Антарктиданы орыс теңізшілерімен ашылуы. Табиғат ерекшелігі. Солтүстік Америка: географиялық орналасуы. Жағалау көрінісі. Аралдар мен түбектер. Рельеф. Климат. Өзендер мен көлдер. Солтүстік Американың табиғат ерекшеліктері. Тұрғындары. Солтүстік Америка мемлекеттері (мұғалімнің таңдауы бойынша). Оңтүстік Америка: географиялық орналасуы, жағалау көрінісі. Рельеф, климат, өзендер. Табиғат ерекшеліктері, тұрғындары, мемлекеттері (мұғалімнің таңдауы бойынша). Евразия: географиялық орналасуы. Еуропа мен Азия арасындағы шартты шекара. Евразия жағалау көрінісі. Ірі аралдар мен түбектер. Рельеф. Климат. Табиғат жағдайының алуан түрлілігі. Евразия табиғатының алуан түрлілігі. Евразия өзендері мен көлдері. Өсімдіктер мен жануарлар әлемі. Табиғатты қорғау бойынша Халықаралық серіктестігі. Евразия тұрғындары;

3) Еуропа мемлекеті. Ұлыбритания. Франция. Германия. Испания. Италия. Сербия. Хорватия. Финляндия. Швеция. Норвегия. Болгария. Картадағы орналасуы;

4) Азия мемлекеттері. Туркия. Иран. Ирак. Ауғанстан. Монғол. Қытай. Үндістан. Корея. Жапония. Картадағы орналасуы;

5) Қазақстан және жақын шетел елдері. Қазақстан – географиялық орналасуы. Табиғат жағдайы мен ресурстары. Халқы. Ірі қалалар. Ресей: географиялық орналасуы, табиғат жағдайы мен ресурстары, халқы, ірі қалалары. Орта Азия мемлекеттері: Өзбекстан, Түркменстан, Тәжікстан, Қырғызстан. Географиялық орналасуы, табиғат

жағдайы мен ресурстары, халқы, ірі қалалары. Кавказ республикалары: Грузия. Әзірбайжан. Армения. Молдова, Украина. Беларусь. Беларусь. Эстония, Латвия, Литва. Географиялық орналасуы. табиғат жағдайы мен ресурстары, халқы, ірі қалалары.

27. 9-сыныпқа арналған "География" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) Қазақстан табиғаты мен табиғи ресурстары. Табиғи ресурстарының алуан түрлілігі. Тегіс беті мен пайдалы қазбалар. Климат, оның жерді өңдеуге ықпалы. Су көздері. Қазақстанның өсімдіктері және жануарлар әлемі. Жер ресурстары;

2) Қазақстан тұрғындары;

3) Қазақстан шаруашылығына жалпы шолу. шаруашылықтың жетекші салалары: өнеркәсіп, ауылшаруашылығы, көлік. Өнеркәсіп орындарының түрлері. Ауылшаруашылығы. Ауылшаруашылығының негізгі салалары, түрлері. Көлік, көлік түрлері;

4) Қазақстанның экономикалық аудандарының географиясы. Экономикалық аудан туралы түсінік. Орталық Қазақстан. Батыс Қазақстан. Солтүстік Қазақстан. Оңтүстік Қазақстан Шығыс Қазақстан. Географиялық орналасуы. Табиғи аймақтары, қойнау байлығы. Қалалары;

5) өз облысының географиясы. Картадағы орналасуы, шекарасы. Тегіс беті мен пайдалы қазбалар. Табиғат жағдайының ерекшелігі. Өсімдіктер және жануарлар әлемі. Тұрғындары. Шаруашылық сипаты. Көлігі.

28. Оқыту мақсаттарының жүйесі. Бағдарламада күтілетін нәтижелер түрінде әр бөлімше үшін берілген оқыту мақсаттары қамтылған.

29. Мұғалім әр бөлімшенің мақсаттарын жүзеге асыру кезектілігіне өзгерістер енгізу, сондай-ақ білім алушылардың мүмкіндіктерін ескере отырып, оқушылар хабарлайтын географиялық мәліметтердің тереңдігі мен көлемін реттеу құқығына ие.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

30. Бағдарламада оқу мақсаттарын қолдану қолайлығы және мониторинг жүргізу үшін кодтар берілген. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші – бөлімді, үшінші – бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының нөмірленуін білдіреді. Мысалы, 7.2.1.4 кодында: "7" - сынып, "2" - бөлім, "2.1" - бөлімше, "4" - оқу мақсатының реттік нөмірі.

31. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Физикалық географияның бастапқы курсы":

1-кесте

6-сынып	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары:
	6.1.1.1 география Жер табиғатын, халықты және оның шаруашылық әрекетін зерттейтінін білу

1.1 География нені зерттейді	6.1.1.2 Күннің биіктігінің және ауа-райының өзгерістеріне бақылау жүргізу; ауа-райы компоненттерін: жауын-шашынды, желді, бұлтты білу және атау, жыл мезгілдерінің белгілерін атап шығу
	6.1.1.3 өзінің жері мен халықтың еңбегі туралы қарапайым географиялық мәліметтердің болуы
1.2 Аймаққа бағдарлану	6.1.2.1 көкжиекке анықтама беру, көкжиек жақтарын атау
	6.1.2.2 Күн, жергілікті белгілер мен табиғи объектілер бойынша көкжиек жақтарын анықтау
	6.1.2.3 түсбағдар құрылғысымен бағыт алу, тілінің белгіленуін түсіну
	6.1.2.4 түсбағдарды қолдану арқылы жеріне бағдарлану
1.3 План және карта	6.1.3.1 суретті және заттың планын ажырату
	6.1.3.2 масштаб туралы түсінігінің болуы; ара қашықтықты өлшеу және мұғалім басшылығымен масштаб бойынша оларды планда бейнелеу
	6.1.3.3 мұғалім басшылығымен сынып планын, мектеп учаскесін құру
	6.1.3.4 іскерлік ойындарда, жағдаяттық тапсырмаларды шешу кезінде планды қолдану
	6.1.3.5 жер планының шартты белгілерін түсіну; шартты белгілер бойынша қарапайым белгілерді оқу
	6.1.3.6 планды және географиялық картаны ажырату
	6.1.3.7 план және карта бойынша жер бағыттарын анықтау; мұғалім басшылығымен пландағы және контурлық картадағы бағыттарды белгілеу
	6.1.3.8 шартты түстер мен физикалық картадағы белгілерді түсіну (шекаралар, қалалар, теңіздер, өзендер, арықтар, жазықтар, таулар)
	6.1.3.9 географиялық картаның тағайындалуын түсіну; Қазақстанның физикалық картасы туралы түсінігінің болуы
1.4 Жер бетінің формалары	6.1.4.1 жергілікті жердің бедері, оның негізгі формалары туралы түсінігінің болуы
	6.1.4.2 экскурсия іздері бойынша өзінің жергілікті жерінің ерекшеліктеріне өз бақылауларын айту
	6.1.4.3 тегіс және адырлы жазықтарды ажырату; теңіз деңгейінің биіктігі бойынша жазықтарды ажырату (ойпат, қырат, үстірт)
	6.1.4.4 физикалық картада жазықтардың орналасуын көрсету
	6.1.4.5 жыралардың пайда болу себептерін, жыралармен күресу жолдарын атау
	6.1.4.6 таулар биіктігі бойынша ажыратылатынын түсіну
	6.1.4.7 физикалық картада таулардың орналасуын көрсету
	6.1.4.8 дымқыл құмнан, балшықтан, ермексаздан жазықтың, төбешіктің, таудың, жыраның үлгісін жасау
	6.1.4.9 Қазақстанның физикалық картасында жер бетінің формаларын көрсету
	6.1.4.10 жер сілкінісінің және жанартаудың атқылауының себептері мен көріністерін атау
	6.1.5.1 өмір сүру үшін Жер бетіндегі судың маңызын айту
	6.1.5.2 табиғаттағы су айналымын сипаттау
	6.1.5.3 бұлақтың пайда болуы, құдықтың, су құбырының тағайындалуы мен қолданылуы туралы, адамның суды үнемдеп пайдалануы туралы айту
	6.1.5.4 өзен бөліктерін атау, қасиеттері бойынша таудағы және жазықтағы өзендерді ажырату; адамның өзендерді пайдалануы туралы айту

1.5 Жер бетіндегі су	6.1.5.5 көлдерді, су қоймаларын, тоғандарды атау және ажырату; балықтарды, құстарды өсіру туралы айту
	6.1.5.6 батпақтар, оларды құрғату жолдары туралы түсінігінің болуы
	6.1.5.7 мұхиттар мен теңіздерді ажырату; табиғи құбылыстар: құйын, дауыл, цунами туралы түсінігінің болуы
	6.1.5.8 аралдар мен түбектердің белгілерін ажырату
	6.1.5.9 біздің жергілікті жердің су қоймалары туралы айту; суды ластанудан қорғау жолдарын атау
1.6 Жер шары	6.1.6.1 Жер, Күн, Ай туралы жалпы түсініктерінің болуы
	6.1.6.2 планета ретінде Жер туралы түсінігінің болуы; Жердің шар тәріздес екеніне дәлелінің болуы
	6.1.6.3 жер шарының үлгісін ермексаз немесе саздан жасау, онда экватор мен полюстарды белгілеу
	6.1.6.4 Жердің алғашқы ғарышкерінің және Қазақстанның алғашқы ғарышкерлерінің есімдерін атау (Ю.Гагарин, Т.Әубәкіров, Т.Мұсабаев)
	6.1.6.5 глобус – жер шарының үлгісі екенін түсіну; глобуста экваторды, полюстарды көрсете білуі; глобуста құрлық пен суды бейнелеу ерекшеліктерін түсіну
	6.1.6.6 жартышардағы физикалық карта туралы түсінігінің болуы; физикалық картада Жер суы мен құрлықты бөліп көрсету
	6.1.6.7 глобуста және жартышар картасында мұхиттарды көрсету
	6.1.6.8 глобуста және жартышар картасында материктерді көрсету (Еуразия, Африка, Солтүстік Америка, Оңтүстік Америка, Австралия, Антарктида)
	6.1.6.9 контурлы картада материктер мен мұхиттарды белгілеу
	6.1.6.10 алғашқы жер шарын айналу саяхатын атау
	6.1.6.11 Жерде өмір сүру үшін Күннің маңызын түсіндіру; жер бетін Күнмен жарықтандыру және қыздыру (тік, көлбеу және жылжымалы күн сәулелерін) ерекшелігін түсіну
	6.1.6.12 ауа райынан климатты ажырату; климаттың негізгі типтерін сипаттау
	6.1.6.13 жарықтылық белдеулерді атау: ыстық, қоңыржай, салқын
	6.1.6.14 жарықтылық белдеу бейнесін глобуста және жартышар картасында тану
	6.1.6.15 тропикалық, қоңыржай және полярлық белдеулердің табиғатын сипаттау
1.7 Қазақстанның физикалық картасы	6.1.7.1 өмір сүретін елін, өз Отанының астанасын атау
	6.1.7.2 Қазақстанның орналасуын глобуста, жартышар картасында, физикалық картада көрсету
	6.1.7.3 Қазақстанның физикалық картасында теңіз және құрлық шекараларын көрсету
	6.1.7.4 контурлық картада Қазақстанның шекарасын белгілеу
	6.1.7.5 Қазақстанның физикалық картасында Каспий теңізін, Арал теңізін көрсету және атау
	6.1.7.6 Қазақстандағы ірі кен орындарын көрсету және атау
	6.1.7.7 Қазақстанның жер бетіне жалпы сипаттама беру (жазықтар, қыраттар, таулар)
	6.1.7.8 Қазақстанның физикалық картасында Шығыс-Еуропа жазығын, Батыс-Сібір жазығын, Тұран жазығын көрсету және атау
	6.1.7.7 Қазақстанның физикалық картасында қазақтың ұсақ шоқылығын көрсету және атау (Сары-Арқа)

6.1.7.8 Қазақстанның физикалық картасында Орал тауларын, Алтай тауларын, Жоңғар Алатауын, Солтүстік Тянь-Шаньді көрсету және атау
6.1.7.9 Қазақстанның физикалық картасында Қазақстанның өзендері мен көлдерін көрсету және атау (Балхаш көлі, Алакөл көлі, Ертіс өзені, Орал өзені, Сырдария өзені, Іле өзені)
6.1.7.10 Қазақстанның контурлы картасына зерделенген объектілердің атауларын түсіру
6.1.7.11 Қазақстанның табиғи объектілерін қорғау қажеттілігін түсіндіру; табиғатты қорғауда мемлекет пен қоғамның рөлін түсіндіру

2) 2-бөлім "Қазақстанның және ТМД-ға кіретін елдердің физикалық географиясы": 2-кесте

7-сынып	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары:
2.1 Физикалық картадағы ТМД шекаралары	7.2.1.1 тәуелсіз Қазақстан мемлекетінің құрылу күнін атау физикалық және саяси картада Қазақстанның географиялық жағдайын көрсету
	7.2.1.2 ТМД-ның құрылу күнін атау; физикалық картада ТМД-ның географиялық жағдайын, ТМД-ның құрлық және теңіз шекараларын көрсету; ТМД бедерінің ерекшеліктерін сипаттау
	7.2.1.3 физикалық картада ТМД-ның ірі туаларын, жазықтарын, ірі өзендері мен көлдерін көрсету
	7.2.1.4 ТМД-ның табиғи жағдайларының әркелкілігі туралы жалпы түсінігінің болуы; ТМД елдерінің территориясындағы табиғи аймақтарды атау, олардың картада орналасуын көрсету
2.2 Арктикалық шөл аймағы	7.2.2.1 арктикалық аймақ шекараларын картада көрсету
	7.2.2.2 контурлы картада арктикалық аймақ шекараларын белгілеу және бояу
	7.2.2.3 арктикалық аймақтың климатын сипаттау, оның табиғи жағдайларға әсерін түсіндіру
	7.2.2.4 арктикалық аймақтың өсімдік және жануарлар әлемін сипаттау; табиғатты қорғау тәсілдерін атау
	7.2.2.5 арктикалық аймақтың халқына, оның негізгі тіршілігіне мінездеме беру
	7.2.2.6 Солтүстік Мұзды мұхит теңіздерін атау, навигация ерекшеліктерін сипаттау; контурлы картаға солтүстік теңіз жолын түсіру
2.3 Тундра аймағы	7.2.3.1 тундра аймақтарының шекараларын картада көрсету; контурлы картада тундра шекараларын белгілеу және бояу; тундра аймағының аралдары мен түбектерін атау, ірі қалаларды және кемежайларды атау, оларды картада көрсету
	7.2.3.2 бедерді сипаттау және пайдалы қазбаларды атау
	7.2.3.3 тундраның климатына, су қоймасына сипаттама беру
	7.2.3.4 тундраның өсімдік және жануарлар әлемін сипаттау
	7.2.3.5 халыққа және оның негізгі тіршілігіне сипаттама беру
	7.2.3.6 солтүстіктің экологиялық проблемаларын; тундра табиғатын қорғау жолдарын түсіндіру
	7.2.4.1 орман аймағын картада көрсету; орман аймағының шекараларын картада көрсету; контурлы картада орман аймағының шекараларын белгілеу және бояу; орман аймағының ірі қалаларын контурлы картаға түсіру
	7.2.4.2 бедерді сипаттау және пайдалы қазбаларды атау
	7.2.4.3 орман аймағының климатына сипаттама беру, өзендерді, көлдерді, арықтарды атау

2.4 Орман аймағы	7.2.4.4 өсімдік әлемінің өсімдіктер гербарийлеріне сүйеніш арқылы орман аймағының өсімдік әлемін сипаттау; қылқанды (тайга) ормандарды, аралас және жапырақты ормандарды ажырату; өсімдік әлемінің кестелерін толтыру
	7.2.4.5 орман аймағының жануарлар әлемін сипаттау; терісі бағалы аңдарға сипаттама беру; орман жануарларының бірі туралы әңгіме құрастыру
	7.2.4.6 орман аймағының халқын және оның негізгі тіршілігін: өнеркәсіп, ауыл шаруашылығын сипаттау
	7.2.4.7 орман кәсібін сипаттау
	7.2.4.8 ормандағы тәртіп ережелерін атау; орманды қорғау қажеттілігін негіздеу
2.5 Дала аймағы	7.2.5.1 дала аймағы шекараларын картада көрсету; контурлы картада дала аймағы шекараларын белгілеу және бояу; ірі қалаларды контурлы картаға түсіру
	7.2.5.2 бедерлер мен пайдалы қазбалардың ерекшеліктерін сипаттау
	7.2.5.3 климатқа сипаттама беру; өзендерді атау және сумен жабдықтау проблемаларын түсіндіру
	7.2.5.4 дала өсімдіктерінің гербарийлеріне сүйене отырып, дала өсімдіктері әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
	7.2.5.5 иллюстрацияға сүйене отырып, дала жауарлары әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
	7.2.5.6 дала аймағының халқын және оның тіршілігін: өнеркәсіп, ауыл шаруашылығын сипаттау
2.6 Шөл және шөлейтті аймақ	7.2.5.7 дала аймағының табиғатын қорғау қажеттілігін негіздеу
	7.2.6.1 шөл және шөлейтті аймақтардың шекараларын картада көрсету; шөл және шөлейтті аймақтардың шекараларын контурлы картада белгілеу және бояу; ірі қалаларды контурлы картаға түсіру
	7.2.6.2 бедерлер мен пайдалы қазбалардың ерекшеліктерін сипаттау
	7.2.6.3 климатқа сипаттама беру; өзендерді атау және сумен жабдықтау проблемаларын түсіндіру
	7.2.6.4 өсімдік гербарийлеріне сүйене отырып, шөлдің өсімдік әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
	7.2.6.5 иллюстрацияға сүйене отырып, шөл жауарлары әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
2.7 Субтропиктер аймағы	7.2.6.6 шөлді аймақтың халқын және оның тіршілігін сипаттау
	7.2.7.1 субтропиктер аймағының шекараларын картада көрсету; субтропиктер аймағының шекараларын контурлы картада белгілеу және бояу
	7.2.7.2 ірі қалаларды контурлы картаға түсіру
	7.2.7.3 бедерлер мен климат ерекшеліктерін сипаттау
	7.2.7.4 өсімдік әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
	7.2.7.5 субтропиктердің жануарлар әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
	7.2.7.6 халқына және оның негізгі тіршілігіне сипаттама беру
2.8 Таулы аймақтар	7.2.7.7 субтропиктердің табиғатын қорғау жолдарын айту
	7.2.8.1 таулы аймақтардың орналасуын картада көрсету
	7.2.8.2 таулы аймақтардың шекараларын контурлы картада белгілеу
	7.2.8.3 бедерлерге сипаттама беру және таулы аймақтардың пайдалы қазбаларын атау
	7.2.8.4 климат ерекшеліктерін сипаттау
	7.2.8.5 биіктік белдеулігін сипаттау
	7.2.8.6 таулы аймақтардың өсімдік және жануарлар әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
	7.2.8.7 таулы аймақ халқына және оның негізгі тіршілігіне сипаттама беру

	7.2.8.8 таулы аймақтың табиғатын қорғау маңыздылығын, қорықтардың міндеттерін негіздеу
2.9 Қазақстан табиғаты	7.2.9.1 Қазақстанның географиялық жағдайын физикалық картада көрсету
	7.2.9.2 Қазақстанның шекараларын контурлы картада белгілеу
	7.2.9.3 Қазақстан бедерінің ерекшеліктерін сипаттау; табиғатқа, шаруашылық әрекетке және адам өміріне бедердің әсерін түсіндіру
	7.2.9.4 негізгі пайдалы кен орындарын картада атау және көрсету
	7.2.9.5 Қазақстанның климаттық жағдайларын, оның территориялық ерекшелігін; жергілікті жағдайларды қалыптастыруға және адам денсаулығына әсерін сипаттау
	7.2.9.6 Қазақстанның ішкі суларының ерекшеліктерін сипаттау; Қазақстан территориясы бойынша өзендердің бөлінуін сипаттау, шаруашылықта өзендер мен көлдерді пайдалану туралы, су көздерін қорғау туралы айту
	7.2.9.7 Қазақстанның өсімдік әлемінің ерекшеліктерін сипаттау; адам өміріндегі өсімдіктердің маңызын түсіндіру; Қазақстанның сирек және азайып бара жатқан өсімдіктер түрлерін атау; өсімдіктерді қорғау маңызын түсіндіру
	7.2.9.8 Қазақстанның жануарлар әлемінің ерекшеліктерін сипаттау; табиғатта және адам өмірінде жануарлардың маңызын түсіндіру; жануарлар әлемін қорғау маңызын түсіндіру
	7.2.9.9 Қазақстанның табиғи аймақтарын: орманды дала, далалы, шөлді, таулы аймақтарын картада көрсету
	7.2.9.10 республика халқына сипаттама беру; Қазақстан территориясында өмір сүретін ұлттар мен халықтарды атау; халықтардың кейбір дәстүрлері мен әдет-ғұрыптарын атау
	7.2.9.11 Қазақстанның астанасын, ірі қалаларын, елдің ғылыми, мәдени және өнеркәсіп орталықтарын атау

3) 3-бөлім "Материктер мен мұхиттар географиясы":

3-кесте

8-сынып	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары:
3 . 1 Мұхиттар	8.3.1.1 география материктер мен мұхиттарды зерттейтіні туралы жалпы түсінігінің болуы; глобуста және жартышар физикалық картасында материктер мен мұхиттарды көрсету
	8.3.1.2 глобуста және жартышар физикалық картасында Атлант мұхитын көрсету және атау; контурлы картада Атлант мұхитын белгілеу және таңбалау; оның шаруашылық маңызын түсіндіру, кеме қатынасы туралы айту
	8.3.1.3 глобуста және жартышар физикалық картасында Солтүстік Мұзды мұхитты көрсету және атау; Солтүстік Мұзды мұхитты контурлы картада белгілеу және таңбалау; оның шаруашылық маңызын түсіндіру, кеме қатынасы туралы айту
	8.3.1.4 глобуста және жартышар физикалық картасында Тынық мұхитын белгілеу және атау; Тынық мұхитты контурлы картада белгілеу және таңбалау, оның шаруашылық маңызын түсіндіру, кеме қатынасы туралы айту
	8.3.1.5 глобуста және жартышар физикалық картасында Үнді мұхитты белгілеу және атау; Үнді мұхитты контурлы картада белгілеу және таңбалау, оның шаруашылық маңызын түсіндіру, кеме қатынасы туралы айту
	8.3.2.1 жартышар физикалық картасында Африканың географиялық жағдайын және жағалау көрінісін көрсету
	8.3.2.2 Мадагаскарды, Сомали түбегін физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу
	8.3.2.3 Жерорта теңізін, Қызыл теңізді физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу

3 . 2
Материктер

8.3.2.4 Африка бедерін және климатының әр түрлілігін сипаттау; контурлы картада Атлас тауларын, Эфиоп таулы қыратын белгілеу
8.3.2.5 өзендерді (Ніл, Нигер, Конго), Африка көлдерін (Виктория, Чад), Суэц каналын физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу
8.3.2.6 Африканың тропикалық ормандарының өсімдік және жануарлар әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
8.3.2.7 африкалық саванналардың өсімдік және жануарлар әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
8.3.2.8 африкалық шөлдердің өсімдік және жануарлар әлемінің ерекшеліктерін сипаттау; Сахара шөлін физикалық картада көрсету
8.3.2.9 Африка мемлекеттерін, оның астанасын атау (Египет, Эфиопия, Танзания, Оңтүстік Африка Республикасы, Судан – мұғалімнің таңдауы бойынша), зерделенген мемлекеттерді әлемнің саяси картасында көрсету
8.3.2.10 Африка халқына сипаттама беру, Африка ұлттарының өмірі мен тұрмысын сипаттау
8.3.2.11 Австралияның географиялық жағдайын және жағалау көрінісін жартышар физикалық картасында көрсету
8.3.2.12 Жаңа Гвинея аралын физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу
8.3.2.13 Австралия бедерін және климатының әр түрлілігін сипаттау
8.3.2.14 Австралияға Н.Н.Миклухо-Маклаяның саяхаты туралы әңгімелеу
8.3.2.15 өзендер (Муррей) мен көлдерді физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу
8.3.2.16 Австралияның өсімдік және жануарлар әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
8.3.2.17 халыққа (тұрғылықты және келгін) сипаттама беру, Австралия астанасын (Канберра) атау
8.3.2.18 жартышар физикалық картасында Антарктиданың географиялық жағдайын және жағалау көрінісін көрсету; Оңтүстік полюсті физикалық картада көрсету
8.3.2.19 Антарктиданың орыс теңіз саяхатшыларымен ашылуы туралы айту; Антарктиданың заманауи зерттеулері туралы айту
8.3.2.20 Антарктиданың бедері мен климатын сипаттау
8.3.2.21 Антарктиданың өсімдік және жануарлар әлемінің ерекшеліктерін сипаттау; табиғатты қорғау қажеттілігін түсіндіру
8.3.2.22 жартышар физикалық картасында Солтүстік Американың географиялық жағдайын және жағалау көрінісін көрсету; Американың Колумбпен ашылуы туралы айту
8.3.2.23 Солтүстік Американың табиғи жағдайларын, бедерін және климатын сипаттау
8.3.2.24 аралдар мен түбектерді (Гренландия, Куба, Аляска, Флорида, Калифорния), өзендер мен сарқырамаларды (Миссисипи, Миссури, Ниагара), көлдерді (Ұлы көлдер), теңіздерді (Кариб), тауларды (Кордильера) физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу
8.3.2.25 Солтүстік Американың өсімдік және жануарлар әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
8.3.2.26 Солтүстік Американың халқына сипаттама беру; Солтүстік Американың мемлекеттері мен астанасын атау (Америка құрама штаттары. Канада. Мексика. Куба – мұғалім таңдауы бойынша); зерделенген мемлекеттерді саяси картада көрсету
8.3.2.27 жартышар физикалық картасында Оңтүстік Американың географиялық жағдайын және жағалау көрінісін көрсету
8.3.2.28 Оңтүстік Американың табиғи жағдайларын, бедерін, климатын сипаттау
8.3.2.29 Отты Жер аралын, Панама каналын, Магеллан бұғазын, Амазонка өзенін, Амазонка жазығын, Анд тауын физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу

	8.3.2.30 Оңтүстік Америка халқына сипаттама беру; Оңтүстік Американың мемлекеттерін және астанасын атау (Бразилия, Аргентина, Перу, Чили – мұғалім таңдауы бойынша); зерделенген мемлекеттерді саяси картада көрсету
	8.3.2.31 жер шарының ұлы материгі – Еуразияның географиялық жағдайын және жағалау көрінісін физикалық картада көрсету; дүние бөліктерін атау: Еуропа және Азия, контурлы картада олардың арасынан шартты шекараларды сызу
	8.3.2.32 Еуразияның географиялық жағдайын және жағалау көрінісін: Солтүстік Мұзды және Атлант мұхиттарының теңіздерін физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу
	8.3.2.33 Еуразияның жағалау көрінісін: Тынық және Үнді мұхиттарының теңіздерін физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу
	8.3.2.34 Еуразияның табиғи жағдайларын, бедерін, климатын және пайдалы қазбаларын сипаттау
	8.3.2.35 теңіздерді (Солтүстік, Оңтүстік-Қытай, Шығыс-Қытай, Сары, Каспий, Арал), шығанақтарды (Фин, Бенгал, Парсы), аралдарды (Ұлыбритания, Исландия, Жапон Сицилиясы, Индонезия, Шри Ланка); түбектерді (Скандинавия, Апеннин, Балқан, Үндістан, Үндіқытай, Аравия, Кіші Азия), тауларды (Альпі, Пиреней, Апеннин, Гималай, Скандинавия), өзендерді (Висла, Дунай, Эльба, Хуанхэ, Янцзы, Инд-Ганг, Сырдария, Өмудария), көлдерді (Байкал, Балхаш) физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу
	8.3.2.36 Еуразияның өсімдік және жануарлар әлемін сипаттау
	8.3.2.37 Еуразия халқына сипаттама беру; Еуразия ұлттарын атау, олардың мәдениеті мен тұрмысын сипаттау
3.3 Еуропа мемлекеті	8.3.3.1 Еуропа мемлекеттерін: Ұлыбритания, Франция, Германия, Испания, Италия, Сербия, Хорватия, Албания, Греция, Польша, Чехия, Словакия, Венгрия, Румыния, Болгария, Норвегия, Швеция, Финляндия саяси картада көрсету; еуропалық мемлекеттердің астаналарын атау
	8.3.3.2 зерделенген мемлекет арқылы шекаралас елдерді көрсету
	8.3.3.3 зерделенген мемлекет туралы қысқаша әңгіме құрастыру
3.4 Азия мемлекеті	8.3.4.1 Азия мемлекеттерін: Түркия, Иран, Ирак, Ауғанстан, Моңғолия, Қытай, Үндістан, Оңтүстік және Солтүстік Корея, Вьетнам, Лаос, Жапония саяси картада көрсету, азияттық мемлекеттердің астаналарын атау
	8.3.4.2 зерделенген мемлекет арқылы шекаралас елдерді көрсету
	8.3.4.3 зерделенген мемлекет туралы қысқаша әңгіме құрастыру
	8.3.5.1 Қазақстан Республикасын саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Қазақстанның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
	8.3.5.2 Ресейді саяси картада көрсету; называть столицу елордасын және ірі қалаларды атау; Ресейдің географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
	8.3.5.3 Өзбекстанды саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Өзбекстанның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
	8.3.5.4 Түркменстанды саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Түркменстанның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
	8.3.5.5 Тәжікстанды саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Тәжікстанның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру

3 . 5 Қазақстан және жақын шетелдер	8.3.5.6 Қырғызстанды саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Қырғызстанның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
	8.3.5.7 Грузияны саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Грузияның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
	8.3.5.8 Әзірбайжанды саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Әзірбайжанның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
	8.3.5.9 Арменияны саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Арменияның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
	8.3.5.10 Молдованы саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Молдованың географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
	8.3.5.11 Украинаны саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Украинаның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
	8.3.5.12 Беларусьті саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Беларусьтің географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
	8.3.5.13 Эстонияны саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Эстонияның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
	8.3.5.14 Латвияны саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Латвияның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
	8.3.5.15 Литваны саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Литваның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру

4) 4-бөлім "Қазақстанның экономикалық географиясы негіздері":

4-кесте

9-сынып	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары:
4.1 Қазақстан жері туралы алғашқы географиялық мәліметтер	9.4.1.1 әлемдік картада Қазақстан Республикасының географиялық жағдайын көрсету; Қазақстанның мемлекеттік шекараларын саяси картада көрсету; шекаралас мемлекеттерді атау; Қазақстан территориясының көлемін атау
	9.4.1.2 Қазақстанның ірі тауларын, өзендерін, көлдерін физикалық картада көрсету; ірі ойпаттар мен қыраттарды, тауларды контурлы картада белгілеу; пайдалы қазбалар өндіру орындарын контурлы картаға түсіру; маңызды өзендер мен көлдерді контурлы картаға таңбалау; Қазақстанның солтүстіктен оңтүстікке қарай табиғи аймақтарын физикалық картада көрсету
	9.4.1.3 палеолит дәуіріндегі ежелгі қоныстарды атау, мыс және қола металлургиясының дамуын сипаттау; Қазақстанның табиғаты, халықтары мен олардың шаруашылық әрекеттері туралы алғашқы мәліметтерді берген көне ғалымдарды (Геродот, Страбон, Птоломей) атау
	9.4.2.1 Қазақстан табиғатының әркелкілігін, бедерінің ерекшеліктерін сипаттау; пайдалы қазбаларды, олардың Қазақстан территориясындағы негізгі орнын атау

4.2 Табиғат және Қазақстанның табиғи ресурстары	9.4.2.2 климатты, оның қалыптасуының негізгі факторларын сипаттау
	9.4.2.3 Қазақстанның су көздерін, олардың халық шаруашылығында пайдаланылуын атау; суды күтіп ұстау маңызын түсіндіру
	9.4.2.4 Қазақстанның жер ресурстарын сипаттау (топырақ, топырақтың негізгі түрлерін); Қазақстандағы егін шаруашылығының дамуын; топырақтарды қорғау жолдарын айту
	9.4.2.5 Қазақстан өсімдігі мен жануарлар әлемін сипаттау; өсімдіктер мен жануарларды қорғау туралы айту (қорықтарды, кіші қорықтарды); Қазақстанның Қызыл кітабына енген жануарлар мен өсімдіктерді атау
4.3 Қазақстан халқы	9.4.3.1 Қазақстан халқының санын атау; республика территориясы бойынша халықтың орналасуын сипаттау
	9.4.3.2 Қазақстан территориясында тұратын халықтарды атау
	9.4.3.3 Қазақстанның еңбек ресурстарын, олардың саны мен құрамын атау; еңбекке қабілетті халықтың республиканың әр түрлі шаруашылық салаларында жұмыспен қамтылуын сипаттау
4.4 Қазақстан шаруашылығына жалпы шолу	9.4.4.1 жетекші шаруашылық салаларын атау: өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы, көлік
	9.4.4.2 Қазақстан шаруашылығындағы өнеркәсіп рөлін түсіндіру; өнеркәсіптің салалық құрамын, өнеркәсіп мекемелерінің түрлерін атау
	9.4.4.3 Қазақстанда ауыл шаруашылығының дамуы туралы айту; ауыл шаруашылығының негізгі салаларын атап шығу, ауыл шаруашылық мекемелерінің түрлерін атау
	9.4.4.4 Қазақстанның көлік түрлерін атап шығу; оның шаруашылықтағы рөлін түсіндіру; көлік кәсіпорындарын атау
4.5 Қазақстанның экономикалық аудандарының географиясы	9.4.5.1 Қазақстан территориясындағы бес экономикалық аудандарды атау және картада көрсету (Орталық, Батыс, Солтүстік, Оңтүстік, Шығыс); Қазақстанның экономикалық аудандарын контурлы картаға түсіру
	9.4.5.2 Қазақстанның Орталық экономикалық ауданының географиялық жағдайын картада көрсету; табиғи жағдайларына сипаттама беру; табиғи ресурстарының географиялық әркелкілігін, судың айрықша жеткіліксіздігін сипаттау
	9.4.5.3 картада қалаларды: Қарағандыны, Теміртауды, Жезқазғанды, Балхашты атау және көрсету; контурлы картада ауданның ірі қалаларының атауларын бетіне жазу
	9.4.5.4 Қазақстанның Орталық экономикалық ауданының көмір, металлургия және машина жасау өнеркәсіптерінің дамуы туралы айту
	9.4.5.5 Қазақстанның Батыс экономикалық ауданының географиялық жағдайын картада көрсету; Батыс Қазақстанның табиғи аймақтарына сипаттама беру (дала және шөл)
	9.4.5.6 жер қойнауларының: мұнай және газ орындарының байлығы туралы айту; балық аулау кәсібі туралы айту; Қазақстанның Батыс экономикалық ауданының табиғатын қорғау маңызын түсіндіру
	9.4.5.7 қалаларды: Ақтөбе, Атырау, Орал атау және картада көрсету; ауданның ірі қалаларының атауларын контурлы картада бетіне жазу; Қазақстанның Батыс экономикалық ауданында өндірілетін пайдалы қазбаларды контурлы картаға түсіру
	9.4.5.8 Қазақстанның Солтүстік экономикалық ауданының географиялық жағдайын картада көрсету; Солтүстік Қазақстанның табиғи аймақтарына сипаттама беру (орманды дала, дала, шөлейттер)
	9.4.5.9 жер қойнауларының: темір кендері және тас көмір өндіру байлығы туралы айту
	9.4.5.10 қалаларды: Қазақстан елордасы – Астананы, Қостанайды, Петропавлды, Павлодарды, Көкшетауды атау және картада көрсету; астананы және ауданның ірі қалаларын контурлы картада бетіне жазу; Қазақстанның Солтүстік экономикалық ауданында өндірілетін пайдалы қазбаларды контурлы картаға түсіру

	9.4.5.11 ауданның ауыл шаруашылығы: астық өсіру және мал шаруашылығы туралы айту
	9.4.5.12 Қазақтанның Оңтүстік экономикалық ауданының географиялық жағдайын картада көрсету; Оңтүстік Қазақстанның табиғи аймақтарына сипаттама беру (шөлдер мен таулар)
	9.4.5.13 химиялық шикізат өндірісі
	9.4.5.14 қалаларды: Алматыны, Таразды, Шымкентті, Талдықорғанды, Түркістанды атау және картада көрсету; ауданның ірі қалаларын контурлы картада бетіне жазу
	9.4.5.15 суармалы егіншілігі, бағбаншылық, жүзім шаруашылығы туралы айту
	9.4.5.16 Қазақтанның Шығыс экономикалық ауданының географиялық жағдайын картада көрсету; Шығыс Қазақстанның таулы және жазықты жерлерінің табиғи жағдайларының әркелкілігін сипаттау
	9.4.5.17 жер қойнауларының полиметаллдармен байлығы туралы айту
	9.4.5.18 қалаларды: Өскеменді, Семейді, Риддерді атау және картада көрсету; ауданның ірі қалаларын контурлы картада бетіне жазу
	9.4.5.19 өнеркәсіп өндірісінің дамуын сипаттау
	9.4.5.20 ауыл шаруашылығының және көліктің дамуын сипаттау
4.6 Өз облысының географиясы	9.4.6.1 өз елді мекенін, облысын және аудан орталығын атау, картада орналасуын көрсету; бедеріне, пайдалы қазбалардың болуына сипаттама беру
	9.4.6.2 өз елді мекенінің атауын контурлы картада белгілеу
	9.4.6.3 ауа райы мәліметінің күнтізбесі негізінде өз облысының климаты туралы айту
	9.4.6.4 өз жерінің, облысының өзендері мен көлдерін ату, олардың шаруашылықтағы қолданысы туралы айту
	9.4.6.5 өз жерінің, облысының өсімдік және жануарлар әлемінің ерекшеліктерін сипаттау; табиғи байлықтарды қорғау қажеттілігін түсіндіру
	9.4.6.6 ауыл шаруашылығын: егіншілік шаруашылығын және мал шаруашылығын дамыту үшін табиғи жағдайлардың ерекшеліктерін сипаттау
	9.4.6.7 өз жерінің, облысының халқына сипаттама беру
	9.4.6.8 өнеркәсіпті және оның жетекші салаларын дамыту ерекшеліктерін, көлік тасымалын дамыту ерекшеліктерін сипаттау
	9.4.6.9 өз облысы мен аудан орталығы, елді мекені (қала, ауыл) туралы айту

32. Осы Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларына арналған 6-9 сыныптары үшін "География" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

33. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларына арналған 6-9
сыныптары үшін "География"
пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік оқу
бағдарламасына
қосымша

**Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларына арналған 6-9 сыныптары үшін
"География" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын
жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар**

1) 6-сынып:

1-кесте

Бөлімше	Тақырып, мазмұны	Оқыту мақсаты
1-тоқсан		
1.1 География нені зерттейді	География –Жердің табиғаты, тұрғындары мен олардың шаруашылығы туралы ғылым	6.1.1.1 география Жер табиғатын, халықты және оның шаруашылық әрекетін зерттейтінін білу
	Күн мен табиғаттың қозғалуы мен биіктігін бақылау. Жыл мезгілдерінің белгілері	6.1.1.2 Күннің биіктігінің және ауа-райының өзгерістеріне бақылау жүргізу; ауа-райы компоненттерін: жауын-шашынды, желді, бұлтты білу және атау, жыл мезгілдерінің белгілерін атап шығу
	Өзінің тұрғылықты жері мен оның тұрғындары туралы географиялық мәлімет	6.1.1.3 өзінің жері мен халықтың еңбегі туралы қарапайым географиялық мәліметтердің болуы
1.2 Аймаққа бағдарлану	Көкжиек. Көкжиек сызығы	6.1.2.1 көкжиекке анықтама беру, көкжиек жақтарын атау
	Көкжиек бағыттары	6.1.2.2 Күн, жергілікті белгілер мен табиғи объектілер бойынша көкжиек жақтарын анықтау
	Компас және оны қолдану	6.1.2.3 түсбағдар құрылғысымен бағыт алу, тілінің белгіленуін түсіну
	Бағдарлау. Негізгі бағыттарды Күнге, компасқа және тұрғылықты жердің табиғат белгілері бойынша анықтау	6.1.2.4 түсбағдарды қолдану арқылы жеріне бағдарлану
1.3 План және карта	Заттың суреті мен жоспары	6.1.3.1 суретті және заттың планын ажырату
	Масштаб. Арақашықтығы масштабпен өлшеу және картаға сызу Жоспарды адамның практикалық іс-әрекетінде қолдану.	6.1.3.2 масштабы туралы түсінігінің болуы; ара қашықтықты өлшеу және мұғалім басшылығымен масштаб бойынша оларды планда бейнелеу
	Мектеп жер телімінің жоспары	6.1.3.3 мұғалім басшылығымен сынып планын, мектеп учаскесін құру
		6.1.3.4 іскерлік ойындарда, жағдаяттық тапсырмаларды шешу кезінде планды қолдану
	Жоспардағы шартты белгілер	6.1.3.5 жер планының шартты белгілерін түсіну; шартты белгілер бойынша қарапайым белгілерді оқу
	Жоспар және географиялық карта. Картадағы негізгі бағыттар. Картаның масштабы	6.1.3.6 планды және географиялық картаны ажырату
		6.1.3.7 план және карта бойынша жер бағыттарын анықтау; мұғалім басшылығымен пландағы және контурлық картадағы бағыттарды белгілеу

	Физикалық картаның шартты түстері	6.1.3.8 шартты түстер мен физикалық картадағы белгілерді түсіну (шекаралар, қалалар, теңіздер, өзендер, арықтар, жазықтар, таулар)
	Физическая карта Казахстана. Значение физической карты в жизни и деятельности людей.	6.1.3.9 географиялық картаның тағайындалуын түсіну; Қазақстанның физикалық картасы туралы түсінігінің болуы
1.4 Жер бетінің формалары	Тұрғылықты жердің рельефі	6.1.4.1 жергілікті жердің бедері, оның негізгі формалары туралы түсінігінің болуы
	Тұрғылықты жердің рельефімен танысу үшін экскурсия жүргізу	6.1.4.2 экскурсия іздері бойынша өзінің жергілікті жерінің ерекшеліктеріне өз бақылауларын айту
2-тоқсан		
1.4 Жер бетінің формалары	Тегіс және адырлы жазықтарды ажырату; теңіз деңгейінің биіктігі бойынша жазықтарды ажырату (ойпат, қырат, үстірт). Физикалық картада жазықтардың орналасуын көрсету	6.1.4.3 тегіс және адырлы жазықтарды ажырату; теңіз деңгейінің биіктігі бойынша жазықтарды ажырату (ойпат, қырат, үстірт)
		6.1.4.4 физикалық картада жазықтардың орналасуын көрсету
		6.1.4.5 жыралардың пайда болу себептерін, жыралармен күресу жолдарын атау
		6.1.4.6 таулар биіктігі бойынша ажыратылатынын түсіну
	Жыралардың пайда болу себептерін, жыралармен күресу жолдары	6.1.4.5 жыралардың пайда болу себептерін, жыралармен күресу жолдарын атау
		6.1.4.8 дымқыл құмнан, балшықтан, ермексаздан жазықтың, төбешіктің, таудың, жыраның үлгісін жасау
	Таулар . Биіктігі бойынша ажырату Физикалық картада таулардың орналасуын көрсету	6.1.4.6 таулар биіктігі бойынша ажыратылатынын түсіну
		6.1.4.7 физикалық картада таулардың орналасуын көрсету
		6.1.4.8 дымқыл құмнан, балшықтан, ермексаздан жазықтың, төбешіктің, таудың, жыраның үлгісін жасау
		6.1.4.9 Қазақстанның физикалық картасында жер бетінің формаларын көрсету
		6.1.4.10 жер сілкінісінің және жанартаудың атқылауының себептері мен көріністерін атау
	Мұхиттар мен теңіздер. Олардың картадағы орналасуы	6.1.5.1 өмір сүру үшін Жер бетіндегі судың маңызын айту
		6.1.5.2 табиғаттағы су айналымын сипаттау
		6.1.5.7 мұхиттар мен теңіздерді ажырату; табиғи құбылыстар: құйын, дауыл, цунами туралы түсінігінің болуы
	Аралдар мен түбектер	6.1.5.8 аралдар мен түбектердің белгілерін ажырату
	Өзендер.Олардың бөліктері. Картадағы орналасуы.	6.1.5.4 өзен бөліктерін атау, қасиеттері бойынша таудағы және жазықтағы өзендерді

1.5 Жер бетіндегі су	Таудағы және жазықтағы өзендер. Оларды пайдалану және қорғау	ажырату; адамның өзендерді пайдалануы туралы айту
	Көлдер, су қоймалары, тоғандар; балықтарды, құстарды өсіру	6.1.5.4 өзен бөліктерін атау, қасиеттері бойынша таудағы және жазықтағы өзендерді ажырату; адамның өзендерді пайдалануы туралы айту
	Суқоймалары. Табиғи және қолдан жасалған	6.1.5.5 көлдерді, су қоймаларын, тоғандарды атау және ажырату; балықтарды, құстарды өсіру туралы айту
	Батпақтар, олардың пайда болуы, құрғауы	6.1.5.6 батпақтар, оларды құрғату жолдары туралы түсінігінің болуы
	Бұлақтың пайда болуы	6.1.5.3 бұлақтың пайда болуы, құдықтың, су құбырының тағайындалуы мен қолданылуы туралы, адамның суды үнемдеп пайдалануы туралы айту
	Құдық Суқұбыры. Оларды пайдалану	6.1.5.3 бұлақтың пайда болуы, құдықтың, су құбырының тағайындалуы мен қолданылуы туралы, адамның суды үнемдеп пайдалануы туралы айту
	Жергілікті жердің су қоймалары.Оларды қорғау	6.1.5.9 біздің жергілікті жердің су қоймалары туралы айту; суды ластанудан қорғау жолдарын атау
3-тоқсан		
	Жер формасы	6.1.6.1 Жер, Күн, Ай туралы жалпы түсініктерінің болуы
		6.1.6.2 планета ретінде Жер туралы түсінігінің болуы; Жердің шар тәріздес екеніне дәлелінің болуы
		6.1.6.4 Жердің алғашқы ғарышкерінің және Қазақстанның алғашқы ғарышкерлерінің есімдерін атау (Ю.Гагарин, Т.Әубәкіров, Т.Мұсабаев)
	Глобус – жер шарының үлгісі ; глобуста экваторды, полюстарды белгілеу.	6.1.6.3 жер шарының үлгісін ермексаз немесе саздан жасау, онда экватор мен полюстарды белгілеу
		6.1.6.5 глобус – жер шарының үлгісі екенін түсіну; глобуста экваторды, полюстарды көрсете білуі; глобуста құрлық пен суды бейнелеу ерекшеліктерін түсіну
		6.1.6.7 глобуста және жартышар картасында мұхиттарды көрсету
	Жартышардағы физикалық картасы	6.1.6.6 жартышардағы физикалық карта туралы түсінігінің болуы; физикалық картада Жер суы мен құрлықты бөліп көрсету
	Жердегусу мен құрлықтардың орналасуы	6.1.6.7 глобуста және жартышар картасында мұхиттарды көрсету
		6.1.6.8 глобуста және жартышар картасында материктерді көрсету (Еуразия, Африка,

1.6 Жер шары		Солтүстік Америка, Оңтүстік Америка, Австралия, Антарктида)
	Глобуста және жартышар картасында мұхиттар	6.1.6.7 глобуста және жартышар картасында мұхиттарды көрсету
	Глобуста және жартышар картасында материктер	6.1.6.8 глобуста және жартышар картасында материктерді көрсету (Еуразия, Африка, Солтүстік Америка, Оңтүстік Америка, Австралия, Антарктида)
	Материктер. Еуразия, Африка, Солтүстік Америка, Оңтүстік Америка, Австралия, Антарктида	6.1.6.9 контурлы картада материктер мен мұхиттарды белгілеу
	Алғашқы жер шарын айналу саяхаты	6.1.6.10 алғашқы жер шарын айналу саяхатын атау
	Жер бетін Күнмен жарықтандыру және қыздыру (тік, көлбеу және жылжымалы күн сәулелерін	6.1.6.11 Жерде өмір сүру үшін Күннің маңызын түсіндіру; жер бетін Күнмен жарықтандыру және қыздыру (тік, көлбеу және жылжымалы күн сәулелерін) ерекшелігін түсіну
	Ауа райы. Климат.Климаттың негізгі типтері	6.1.6.12 ауа райынан климатты ажырату; климаттың негізгі типтерін сипаттау
	Жарықтылық белдеулері: ыстық, қоңыржай, салқын	6.1.6.13 жарықтылық белдеулерді атау: ыстық, қоңыржай, салқын
		6.1.6.14 жарықтылық белдеу бейнесін глобуста және жартышар картасында тану
	Тропикалық, белдеу	6.1.6.15 тропикалық, қоңыржай және полярлық белдеулердің табиғатын сипаттау
	Қоңыржай және полярлық белдеу	6.1.6.15 тропикалық, қоңыржай және полярлық белдеулердің табиғатын сипаттау
1 . 7 Қазақстанның физикалық картасы	Қазақстан меніңОтаным	6.1.7.1 өмір сүретін елін, өз Отанының астанасын атау
	Қазақстанның глобустағы, картадағы орналасуы	6.1.7.2 Қазақстанның орналасуын глобуста, жартышар картасында, физикалық картада көрсету
	Теңіз және құрлық шекаралары	6.1.7.3 Қазақстанның физикалық картасында теңіз және құрлық шекараларын көрсету
	Картамен практикалық жұмыс	6.1.7.4 контурлық картада Қазақстанның шекарасын белгілеу
	Каспий теңізі	6.1.7.5 Қазақстанның физикалық картасында Каспий теңізін, Арал теңізін көрсету және атау
	Арал теңізі	6.1.7.5 Қазақстанның физикалық картасында Каспий теңізін, Арал теңізін көрсету және атау
4-тоқсан		
	Қазақстанның жер бетіне жалпы сипаты	6.1.7.7 Қазақстанның жер бетіне жалпы сипаттама беру (жазықтар, қыраттар, таулар)
	Қазақстандағы ірі кең орындары	6.1.7.6 Қазақстандағы ірі кең орындарын картадан көрсету
	Шығыс-Еуропа жазығы	6.1.7.8 Қазақстанның физикалық картасында Шығыс-Еуропа жазығын көрсету және атау

1 . 7 Қазақстанның физикалық картасы	Батыс-Сібір жазығы	6.1.7.8 Қазақстанның физикалық картасында Батыс-Сібір жазығын көрсету және атау
	Тұран жазығы	6.1.7.8 Қазақстанның физикалық картасында Тұран жазығын көрсету және атау
	Қазақстан жер бетінің сипаты	6.1.7.7 Қазақстанның жер бетіне жалпы сипаттама беру (жазықтар, қыраттар, таулар)
	Орал таулары	6.1.7.10 Қазақстанның контурлы картасына зерделенген объектілердің атауларын түсіру
	Алтай таулары	6.1.7.8 Қазақстанның физикалық картасында Орал тауларын, Алтай тауларын, Жоңғар Алатауын, Солтүстік Тянь-Шаньді көрсету және атау
	Жоңғар Алатау таулары	6.1.7.8 Қазақстанның физикалық картасында Орал тауларын, Алтай тауларын, Жоңғар Алатауын, Солтүстік Тянь-Шаньді көрсету және атау
	Солтүстік Тянь-Шань таулары	6.1.7.8 Қазақстанның физикалық картасында Орал тауларын, Алтай тауларын, Жоңғар Алатауын, Солтүстік Тянь-Шаньді көрсету және атау
	Қазақстанның өзендері мен көлдері	6.1.7.9 Қазақстанның физикалық картасында Қазақстанның өзендері мен көлдерін көрсету және атау (Балхаш көлі, Алакөл көлі, Ертіс өзені, Орал өзені, Сырдария өзені, Іле өзені)
	Балхаш көлі	6.1.7.9 Қазақстанның физикалық картасында Балхаш көлін көрсету
	Ертіс өзені, Орал өзені	6.1.7.9 Қазақстанның физикалық картасында Қазақстанның өзендері мен көлдерін көрсету және атау (Ертіс өзені, Орал өзені)
	Сырдария өзені, Іле өзені	6.1.7.9 Қазақстанның физикалық картасында Қазақстанның өзендері мен көлдерін көрсету және атау (Сырдария өзені, Іле өзені)
	Қазақстанның табиғи объектілерін қорғау	6.1.7.11 Қазақстанның табиғи объектілерін қорғау қажеттілігін түсіндіру; табиғатты қорғауда мемлекет пен қоғамның рөлін түсіндіру

2) 7-сынып:

2-кесте

Бөлімше	Тақырып,мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Қазақстанның және тәуелсіз мемлекет достастығына кіретін елдердің физикалық географиясы		
	Тәуелсіз Мемкеттер Достығының құрылуы	7.2.1.2 Тәуелсіз Мемкеттер Достығының құрылу күнін атау (ТМД) ; физикалық картада ТМД-ның географиялық жағдайын, ТМД-ның құрлық және теңіз шекараларын көрсету; ТМД бедерінің ерекшеліктерін сипаттау
		7.2.1.2 Тәуелсіз Мемкеттер Достығының құрылу күнін атау (ТМД) ; физикалық картада ТМД-ның географиялық жағдайын, ТМД-ның

2 . 1 Физикалық картадағы Т М Д шекаралары	ТМД-ның құрлық және теңіз шекаралары	құрлық және теңіз шекараларын көрсету; ТМД бедерінің ерекшеліктерін сипаттау
	ТМД рельефінің ерекшелігі	7.2.1.2 Тәуелсіз Мемкеттер Достығының құрылу күнін атау (ТМД) ; физикалық картада ТМД-ның географиялық жағдайын, ТМД-ның құрлық және теңіз шекараларын көрсету; ТМД бедерінің ерекшеліктерін сипаттау
		7.2.1.3 физикалық картада ТМД-ның ірі туаларын, жазықтарын, ірі өзендері мен көлдерін көрсету
	ТМД-ның ірі туаларын , жазықтарын, ірі өзендері мен көлдері	7.2.1.3 физикалық картада ТМД-ның ірі туаларын, жазықтарын, ірі өзендері мен көлдерін көрсету
	ТМД-ның табиғи жағдайларының әркелкілігі	7.2.1.4 ТМД-ның табиғи жағдайларының әркелкілігі туралы жалпы түсінігінің болуы; ТМД елдерінің территориясындағы табиғи аймақтарды атау, олардың картада орналасуын көрсету;
	ТМД елдерінің территориясындағы табиғи аймақтар, олардың картада орналасуы	7.2.1.4 ТМД-ның табиғи жағдайларының әркелкілігі туралы жалпы түсінігінің болуы; ТМД елдерінің территориясындағы табиғи аймақтарды атау, олардың картада орналасуын көрсету;
2 . 2 Арктикалық шөл аймағы	Теңіз бен аралдар	7.2.2.1 арктикалық аймақ шекараларын картада көрсету
		7.2.2.2 контурлы картада арктикалық аймақ шекараларын белгілеу және бояу
	Климат. Табиғи құбылыстарға ықпалы	7.2.2.3 арктикалық аймақтың климатын сипаттау, оның табиғи жағдайларға әсерін түсіндіру
	Арктикалық аймақтың өсімдік және жануарлар әлемі	7.2.2.4 арктикалық аймақтың өсімдік және жануарлар әлемін сипаттау; табиғатты қорғау тәсілдерін атау
	Арктикалық аймақтың халқы, оның негізгі тіршілігі	7.2.2.5 арктикалық аймақтың халқына, оның негізгі тіршілігіне мінездеме беру
		7.2.2.6 Солтүстік Мұзды мұхит теңіздерін атау, навигации ерекшеліктерін сипаттау; контурлы картаға солтүстік теңіз жолын түсіру
2.3 Тундра аймағы	Тундра аймақтарының шекаралары. Тундра аймағының аралдары мен түбектері	7.2.3.1 тундра аймақтарының шекараларын картада көрсету; контурлы картада тундра шекараларын белгілеу және бояу; тундра аймағының аралдары мен түбектерін атау, ірі қалаларды және кемежайларды атау, оларды картада көрсету
	Бедерлер. Пайдалы қазбалар.	7.2.3.2 бедерді сипаттау және пайдалы қазбаларды
	Тундраның өсімдік және жануарлар әлемі	7.2.3.3 тундраның климатына, су қоймасына сипаттама беру атау
	Тундраның жануарлары	7.2.3.4 тундраның өсімдік және жануарлар әлемін сипаттау
	Халқы және тіршілігі	7.2.3.4 тундраның өсімдік және жануарлар әлемін сипаттау
	Тундраның қалалары. Тундраны қорғау	7.2.3.5 халыққа және оның негізгі тіршілігіне сипаттама беру
		7.2.3.6 солтүстіктің экологиялық проблемаларын; тундра табиғатын қорғау жолдарын түсіндіру
2-тоқсан		
		7.2.4.1 орман аймағын картада көрсету; орман аймағының шекараларын картада көрсету; контурлы картада орман

2.4 Орман аймағы	Картадағы орналасуы. Белгілеуі.	аймағының шекараларын белгілеу және бояу; орман аймағының ірі қалаларын контурлы картаға түсіру
		7.2.4.2 бедерді сипаттау және пайдалы қазбаларды атау
	Орман аймағының климаты	7.2.4.3 орман аймағының климатына сипаттама беру, өзендерді, көлдерді, арықтарды атау
	Орман аймағының өсімдік әлемі	7.2.4.4 өсімдік әлемінің өсімдіктер гербарийлеріне сүйеніш арқылы орман аймағының өсімдік әлемін сипаттау; қылқанды (тайга) ормандарды, аралас және жапырақты ормандарды ажырату; өсімдік әлемінің кестелерін толтыру
	Орман аймағының жануарлар әлемі	7.2.4.5 орман аймағының жануарлар әлемін сипаттау; терісі бағалы аңдарға сипаттама беру; орман жануарларының бірі туралы әңгіме құрастыру
	Орман аймағының халқы және оның негізгі тіршілігі.	7.2.4.6 орман аймағының халқын және оның негізгі тіршілігін: өнеркәсіп, ауыл шаруашылығын сипаттау
	Орман кәсібі	7.2.4.7 орман кәсібін сипаттау
	Ормандағы тәртіп ережелері	7.2.4.8 ормандағы тәртіп ережелерін атау; орманды қорғау қажеттілігін негіздеу
2.5 Дала аймағы	Картада дала аймағы шекараларын белгілеу	7.2.5.1 дала аймағы шекараларын картада көрсету; контурлы картада дала аймағы шекараларын белгілеу және бояу; ірі қалаларды контурлы картаға түсіру
		7.2.5.2 бедерлер мен пайдалы қазбалардың ерекшеліктерін сипаттау
	Өзен климаты	7.2.5.3 климатқа сипаттама беру; өзендерді атау және сумен жабдықтау проблемаларын түсіндіру
	Дала аймағының өсімдіктер ерекшелігі	7.2.5.4 дала өсімдіктерінің гербарийлеріне сүйене отырып, дала өсімдіктері әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
3-тоқсан		
2.5 Дала аймағы	Дала аймағының жануарлары	7.2.5.5 иллюстрацияға сүйене отырып, дала жауарлары әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
	Дала аймағының халқы, негізгі кәсібі	7.2.5.6 дала аймағының халқын және оның тіршілігін: өнеркәсіп, ауыл шаруашылығын сипаттау
	Дала аймағын қорғау	7.2.5.7 дала аймағының табиғатын қорғау қажеттілігін негіздеу
2.6 Шөл және шөлейтті аймақ	Положение на карте. Поверхность	7.2.6.1 шөл және шөлейтті аймақтардың шекараларын картада көрсету; шөл және шөлейтті аймақтардың шекараларын контурлы картада белгілеу және бояу; ірі қалаларды контурлы картаға түсіру
	Пайдалы қазбалар	7.2.6.2 бедерлер мен пайдалы қазбалардың ерекшеліктерін сипаттау
	Климат. Өзендер. Суғару мәселесі	7.2.6.3 климатқа сипаттама беру; өзендерді атау және сумен жабдықтау проблемаларын түсіндіру
	Шөл дала өсімдіктері	7.2.6.4 өсімдік гербарийлеріне сүйене отырып, шөлдің өсімдік әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
	Шөлдала жануарлары	7.2.6.5 иллюстрацияға сүйене отырып, шөл жауарлары әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
	Халқы, тіршілігі	7.2.6.6 шөлді аймақтың халқын және оның тіршілігін сипаттау

2 . 7 Субтропиктер аймағы	Картада орналасуы	7.2.7.1 субтропиктер аймағының шекараларын картада көрсету; субтропиктер аймағының шекараларын контурлы картада белгілеу және бояу
		7.2.7.2 ірі қалаларды контурлы картаға түсіру
	Бедерлер мен климат ерекшеліктері	7.2.7.3 бедерлер мен климат ерекшеліктерін сипаттау
	Субтропиктердің жануарлар әлемінің ерекшеліктері	7.2.7.4 өсімдік әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
		7.2.7.5 субтропиктердің жануарлар әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
	Халқына және оның негізгі тіршілігі	7.2.7.6 халқына және оның негізгі тіршілігіне сипаттама беру
	Курортты қалалары	7.2.7.8 картадан субтропикалық қалаларды көрсету және атау
	Табиғатын қорғау	7.2.7.7 субтропиктердің табиғатын қорғау жолдарын , маңызын айту
2.8 Таулы аймақтар	Картада орналасуы. Климаты.	7.2.8.1 таулы аймақтардың орналасуын картада көрсету
		7.2.8.2 таулы аймақтардың шекараларын контурлы картада белгілеу
		7.2.8.3 бедерлерге сипаттама беру және таулы аймақтардың пайдалы қазбаларын атау
		7.2.8.4 климат ерекшеліктерін сипаттау
	Биіктік белдеулігін сипаттау	7.2.8.5 биіктік белдеулігін сипаттау
	Таулы аймақтардың өсімдік және жануарлар әлемі	7.2.8.6 таулы аймақтардың өсімдік және жануарлар әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
	Халқына және оның негізгі тіршілігі	7.2.8.7 таулы аймақ халқына және оның негізгі тіршілігіне сипаттама беру
	Қалалар. Қорықтар	7.2.8.8 таулы аймақтың табиғатын қорғау маңыздылығын, қорықтардың міндеттерін негіздеу
7.2.8.9 таулы аймақтарының ірі қалаларын атау		
4-тоқсан		
2.9 Қазақстан табиғаты	Қазақстан менің Отаным	7.2.9.1 Қазақстанның географиялық жағдайын физикалық картада көрсету
		7.2.9.10 республика халқына сипаттама беру; Қазақстан территориясында өмір сүретін ұлттар мен халықтарды атау; халықтардың кейбір дәстүрлері мен әдет-ғұрыптарын атау
		7.2.9.11 Қазақстанның астанасын, ірі қалаларын, елдің ғылыми, мәдени және өнеркәсіп орталықтарын атау
	Қазақстанның картасы	7.2.9.2 Қазақстанның шекараларын контурлы картада белгілеу
	Рельефтің негізгі формасы. Шаруашылығы	7.2.9.3 Қазақстан бедерінің ерекшеліктерін сипаттау; табиғатқа, шаруашылық әрекетке және адам өміріне бедердің әсерін түсіндіру
		7.2.9.4 негізгі пайдалы кен орындарын картада атау және көрсету
	Климат ерекшелігі . Територриялық аймақтардағы климат ерекшеліктері	7.2.9.5 Қазақстанның климаттық жағдайларын, оның территориялық ерекшелігін; жергілікті жағдайларды қалыптастыруға және адам денсаулығына әсерін сипаттау

Қазақстанның ішкі суларының ерекшеліктері	7.2.9.6 Қазақстанның ішкі суларының ерекшеліктерін сипаттау; Қазақстан территориясы бойынша өзендердің бөлінуін сипаттау, шаруашылықта өзендер мен көлдерді пайдалану туралы, су көздерін қорғау туралы айту
Қазақстанның сирек және азайып бара жатқан өсімдіктері. Табиғатты қорғау	7.2.9.7 Қазақстанның өсімдік әлемінің ерекшеліктерін сипаттау; адам өміріндегі өсімдіктердің маңызын түсіндіру; Қазақстанның сирек және азайып бара жатқан өсімдіктер түрлерін атау; өсімдіктерді қорғау маңызын түсіндіру
Қазақстанның жануарлар әлемі. Табиғатты қорғау	7.2.9.8 Қазақстанның жануарлар әлемінің ерекшеліктерін сипаттау; табиғатта және адам өмірінде жануарлардың маңызын түсіндіру; жануарлар әлемін қорғау маңызын түсіндіру
Қазақстанның табиғи аймақтары	7.2.9.9 Қазақстанның табиғи аймақтарын: орманды дала, далалы, шөлді, таулы аймақтарын картада көрсету

3) 8-сынып:

3-кесте

Бөлімшелер	Тақырып мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Материктер мен мұхиттар географиясы		
3.1 Мұхиттар	Материктер мен мұхиттардың географиясы. Глобустағы және картадағы бейнеленуі	8.3.1.1 география материктер мен мұхиттарды зерттейтіні туралы жалпы түсінігінің болуы; глобуста және жартышар физикалық картасында материктер мен мұхиттарды көрсету
	Атлант мұхитын және контурлы картада белгілеу. Ұқастығы	8.3.1.2 глобуста және жартышар физикалық картасында Атлант мұхитын көрсету және атау; контурлы картада Атлант мұхитын белгілеу және таңбалау; оның шаруашылық маңызын түсіндіру, кеме қатынасы туралы айту
	Солтүстік Мұзды мұхит және контурлы картада белгілеу. Ұқастығы	8.3.1.3 глобуста және жартышар физикалық картасында Солтүстік Мұзды мұхитты көрсету және атау; Солтүстік Мұзды мұхитты контурлы картада белгілеу және таңбалау; оның шаруашылық маңызын түсіндіру, кеме қатынасы туралы айту
	Тынық мұхитты контурлы картада белгілеу. Ұқастығы	8.3.1.4 глобуста және жартышар физикалық картасында Тынық мұхитын белгілеу және атау; Тынық мұхитты контурлы картада белгілеу және таңбалау, оның шаруашылық маңызын түсіндіру, кеме қатынасы туралы айту
	Үнді мұхитты белгілеу. Ұқастығы	8.3.1.5 глобуста және жартышар физикалық картасында Үнді мұхитты белгілеу және атау; Үнді мұхитты контурлы картада белгілеу және таңбалау, оның шаруашылық маңызын түсіндіру, кеме қатынасы туралы айту
	Африканың географиялық жағдайы.	8.3.2.1 жартышар физикалық картасында Африканың географиялық жағдайын және жағалау көрінісін көрсету
		8.3.2.2 Мадагаскарды, Сомали түбегін физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу
		8.3.2.3 Жерорта теңізін, Қызыл теңізді физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу

3 . 2 Материктер	Африка бедері және климатының әр түрлілігі	8.3.2.4 Африка бедерін және климатының әр түрлілігін сипаттау; контурлы картада Атлас тауларын, Эфиоп таулы қыратын белгілеу
		8.3.2.5 өзендерді (Ніл, Нигер, Конго), Африка көлдерін (Виктория, Чад), Суэц каналын физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу
	Африканың тропикалық ормандарының өсімдіктері және жануарлары	8.3.2.6 Африканың тропикалық ормандарының өсімдік және жануарлар әлемінің ерешеліктерін сипаттау
	Африкалық шөлдердің өсімдік және жануарлар әлемі.	8.3.2.7 африкалық саванналардың өсімдік және жануарлар әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
		8.3.2.8 африкалық шөлдердің өсімдік және жануарлар әлемінің ерекшеліктерін сипаттау; Сахара шөлін физикалық картада көрсету
	Африка мемлекеттерін, оның астаналары	8.3.2.9 Африка мемлекеттерін, оның астанасын атау (Египет, Эфиопия, Танзания, Оңтүстік Африка Республикасы, Судан – мұғалімнің таңдауы бойынша), зерделенген мемлекеттерді әлемнің саяси картасында көрсету
	Африка халқы	8.3.2.10 Африка халқына сипаттама беру, Африка ұлттарының өмірі мен тұрмысын сипаттау
	Австралия. Географиялық жағдайын және жағалау көрінісі .	8.3.2.11 Австралияның географиялық жағдайын және жағалау көрінісін жартышар физикалық картасында көрсету
		8.3.2.12 Жаңа Гвинея аралын физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу
	Рельефі, климаты, өзендері	8.3.2.13 Австралия бедерін және климатының әр түрлілігін сипаттау
	Н.Н.Миклухо-Макладыңсаяхаты	8.3.2.14 Австралияға Н.Н.Миклухо-Маклаяның саяхаты туралы әңгімелеу
		8.3.2.15 өзендер (Муррей) мен көлдерді физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу
	Австралияның табиғаты және ерекшелігі	8.3.2.16 Австралияның өсімдік және жануарлар әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
	Австрали халқы. Ненберра	8.3.2.17 халыққа (тұрғылықты және келгін) сипаттама беру, Австралия астанасын (Канберра) атау
2-тоқсан		
	Антарктида. Антарктиданың географиялық жағдайы.	8.3.2.18 жартышар физикалық картасында Антарктиданың географиялық жағдайын және жағалау көрінісін көрсету; Оңтүстік полюсті физикалық картада көрсету
	Антарктиданың заманауи зерттеулері	8.3.2.19 Антарктиданың орыс теңіз саяхатшыларымен ашылуы туралы айту; Антарктиданың заманауи зерттеулері туралы айту
	Антарктиданың бедері мен климат	8.3.2.20 Антарктиданың бедері мен климатын сипаттау
		8.3.2.21 Антарктиданың өсімдік және жануарлар әлемінің ерекшеліктерін сипаттау; табиғатты қорғау қажеттілігін түсіндіру

3 . 2 Материктер	Солтүстік Американың географиялық жағдайы	8.3.2.22 жартышар физикалық картасында Солтүстік Американың географиялық жағдайын және жағалау көрінісін көрсету; Американың Колумбпен ашылуы туралы айту
	Рельефі, климаты	8.3.2.23 Солтүстік Американың табиғи жағдайларын, бедерін және климатын сипаттау
		8.3.2.24 аралдар мен түбектерді (Гренландия, Куба, Аляска, Флорида, Калифорния), өзендер мен сарқырамаларды (Миссисипи, Миссури, Ниагара), көлдерді (Ұлы көлдер), теңіздерді (Кариб), тауларды (Кордильера) физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу
	Солтүстік Американың өсімдік және жануарлар әлемінің ерекшеліктерін Табиғатты қорғау	8.3.2.25 Солтүстік Американың өсімдік және жануарлар әлемінің ерекшеліктерін сипаттау
	Солтүстік Американың мемлекеттері мен астанасы.	8.3.2.26 Солтүстік Американың халқына сипаттама беру; Солтүстік Американың мемлекеттері мен астанасын атау (Америка құрама штаттары. Канада. Мексика. Куба – мұғалім таңдауы бойынша); зерделенген мемлекеттерді саяси картада көрсету
	Оңтүстік Американың географиялық жағдайы.	8.3.2.27 жартышар физикалық картасында Оңтүстік Американың географиялық жағдайын және жағалау көрінісін көрсету
	Рельефі, климаты	8.3.2.28 Оңтүстік Американың табиғи жағдайларын, бедерін, климатын сипаттау
	Табиғат ерекшеліктері	8.3.2.29 Отты Жер аралын, Панама каналын, Магеллан бұғазын, Амазонка өзенін, Амазонка жазығын, Анд тауын физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу
	Оңтүстік Америка халқы	8.3.2.30 Оңтүстік Америка халқына сипаттама беру; Оңтүстік Американың мемлекеттерін және астанасын атау (Бразилия, Аргентина, Перу, Чили – мұғалім таңдауы бойынша); зерделенген мемлекеттерді саяси картада көрсету
	3-тоқсан	
	Евразия. Еуразияның географиялық жағдайы.	8.3.2.31 жер шарының ұлы материгі – Еуразияның географиялық жағдайын және жағалау көрінісін физикалық картада көрсету; дүние бөліктерін атау: Еуропа және Азия, контурлы картада олардың арасынан шартты шекараларды сызу
	Еуразияның жағалау көрінісі: Тынық және Үнді мұхиттары	8.3.2.32 Еуразияның географиялық жағдайын және жағалау көрінісін: Солтүстік Мұзды және Атлант мұхиттарының теңіздерін физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу
		8.3.2.33 Еуразияның жағалау көрінісін: Тынық және Үнді мұхиттарының теңіздерін физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу
	Рельефі, климаты, табиғатының әртүрлігі	8.3.2.34 Еуразияның табиғи жағдайларын, бедерін, климатын және пайдалы қазбаларын сипаттау

3 . 2 Материктер	Евразия теңіздері көлдері, өзендері	8.3.2.35 теңіздерді (Солтүстік, Оңтүстік-Қытай, Шығыс-Қытай, Сары, Каспий, Арал), шығанақтарды (Фин, Бенгал, Парсы), аралдарды (Ұлыбритания, Исландия, Жапон Сицилиясы, Индонезия, Шри Ланка); түбектерді (Скандинавия, Апеннин, Балқан, Үндістан, Үндіқытай, Аравия, Кіші Азия), тауларды (Альпі, Пиреней, Апеннин, Гималай, Скандинавия), өзендерді (Висла, Дунай, Эльба, Хуанхэ, Янцзы, Инд-Ганг, Сырдария, Өмудария), көлдерді (Байкал, Балхаш) физикалық картада көрсету, атау, контурлы картада белгілеу
	Еуразияның өсімдік және жануарлар әлемі	8.3.2.36 Еуразияның өсімдік және жануарлар әлемін сипаттау
	Европа мемлекеттері.	8.3.2.37 Еуразия халқына сипаттама беру; Еуразия ұлттарын атау, олардың мәдениеті мен тұрмысын сипаттау
		8.3.3.1 Еуропа мемлекеттерін: Ұлыбритания, Франция, Германия, Испания, Италия, Сербия, Хорватия, Албания, Греция, Польша, Чехия, Словакия, Венгрия, Румыния, Болгария, Норвегия, Швеция, Финляндия саяси картада көрсету; еуропалық мемлекеттердің астаналарын атау
		8.3.3.2 зерделенген мемлекет арқылы шекаралас елдерді көрсету
3 . 5 Қазақстан және жақын шетелдер	Азия мемлекеттері	8.3.3.3 зерделенген мемлекет туралы қысқаша әңгіме құрастыру
		8.3.4.1 Азия мемлекеттерін: Түркия, Иран, Ирак, Ауғанстан, Моңғолия, Қытай, Үндістан, Оңтүстік және Солтүстік Корея, Вьетнам, Лаос, Жапония саяси картада көрсету, азияттық мемлекеттердің астаналарын атау
		8.3.4.2 зерделенген мемлекет арқылы шекаралас елдерді көрсету
	Қазақстанның географиялық жағдайы	8.3.4.3 зерделенген мемлекет туралы қысқаша әңгіме құрастыру
		8.3.5.1 Қазақстан Республикасын саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Қазақстанның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
4-тоқсан	Рельефі. Климаты Өзендері мен көлдері	8.3.5.1 Қазақстанның географиялық орналасуын, табиғи жағдайы мен ресурстарын сипаттау;
	Жануарлар мен өсімдіктер әлемі	8.3.5.1 Қазақстанның өсімдіктер және жануарлар әлемінің түрлі екенін сипаттау;
	Ресейдің географиялық жағдайы, табиғаты	8.3.5.2 Ресейді саяси картада көрсету; называть столицу елордасын және ірі қалаларды атау; Ресейдің географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
		8.3.5.3 Өзбекстанды саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Өзбекстанның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
		8.3.5.4 Түркменстанды саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Түркменстанның географиялық

3 . 5 Қазақстан және жақын шетелдер	Азия мемлекеттері. Халқы, тіршілігі.	жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
		8.3.5.5 Таджікстанды саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Тәжікстанның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
		8.3.5.6 Қырғызстанды саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Қырғызстанның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
		8.3.5.7 Грузияны саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Грузияның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
	Кавказ елі.Халқы. Қалалары	8.3.5.8 Әзірбайжанды саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Әзірбайжанның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
		8.3.5.9 Арменияны саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Арменияның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
	Географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстары	8.3.5.10 Молдованы саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Молдованың географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
		8.3.5.11 Украинаны саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Украинаның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
		8.3.5.12 Беларусі саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Беларусінің географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
	Балтика елдері. Географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстары	8.3.5.13 Эстонияны саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Эстонияның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
		8.3.5.14 Латвияны саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Латвияның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру
		8.3.5.15 Литваны саяси картада көрсету; елордасын және ірі қалаларды атау; Литваның географиялық жағдайын, табиғат жағдайы мен ресурстарын сипаттау; халқына сипаттама беру

4) 9-сынып:

4-кесте

Бөлімше	Тақырып, мазмұны	Оқыту мақсаттары

1-тоқсан		
4.1 Қазақстан жері туралы алғашқы географиялық мәліметтер	Қазақстан Республикасының географиялық жағдайы	9.4.1.1 әлемдік картада Қазақстан Республикасының географиялық жағдайын көрсету; Қазақстанның мемлекеттік шекараларын саяси картада көрсету; шекаралас мемлекеттерді атау; Қазақстан территориясының көлемін атау
	Рельефі, табиғи аймақтары	9.4.1.2 Қазақстанның ірі тауларын, өзендерін, көлдерін физикалық картада көрсету; ірі ойпаттар мен қыраттарды, тауларды контурлы картада белгілеу; пайдалы қазбалар өндіру орындарын контурлы картаға түсіру; маңызды өзендер мен көлдерді контурлы картаға таңбалау; Қазақстанның солтүстіктен оңтүстікке қарай табиғи аймақтарын физикалық картада көрсету
	Қазақстан туралы алғашқы мәліметтер	9.4.1.3 палеолит дәуіріндегі ежелгі қоныстарды атау, мыс және қола металлургиясының дамуын сипаттау; Қазақстанның табиғаты, халықтары мен олардың шаруашылық әрекеттері туралы алғашқы мәліметтерді берген көне ғалымдарды (Геродот, Страбон, Птоломей) атау
4.2 Табиғат және Қазақстанның табиғи ресурстары	Қазақстан табиғатының әркелкілігі. Пайдалы қазбалар	9.4.2.1 Қазақстан табиғатының әркелкілігін, бедерінің ерекшеліктерін сипаттау; пайдалы қазбаларды, олардың Қазақстан территориясындағы негізгі орнын атау
	Климаы. Оның тіршілік етуге ықпалы	9.4.2.2 климатты, оның қалыптасуының негізгі факторларын сипаттау 9.4.2.4 Қазақстанның жер ресурстарын сипаттау (топырақ, топырақтың негізгі түрлерін); Қазақстандағы егін шаруашылығының дамуын; топырақтарды қорғау жолдарын айту
	Қазақстанның су көздері	9.4.2.3 Қазақстанның су көздерін, олардың халық шаруашылығында пайдаланылуын атау; суды күтіп ұстау маңызын түсіндіру
	Қазақстан өсімдігі мен жануарлар әлемі	9.4.2.5 Қазақстан өсімдігі мен жануарлар әлемін сипаттау; өсімдіктер мен жануарларды қорғау туралы айту (қорықтарды, кіші қорықтарды); Қазақстанның Қызыл кітабына енген жануарлар мен өсімдіктерді атау
4.3 Қазақстан халқы	Қазақстан халқының саны. Ерекшеліктері. Еңбек ресурстары	9.4.3.1 Қазақстан халқының санын атау; республика территориясы бойынша халықтың орналасуын сипаттау
		9.4.3.2 Қазақстан территориясында тұратын халықтарды атау
		9.4.3.3 Қазақстанның еңбек ресурстарын, олардың саны мен құрамын атау; еңбекке қабілетті халықтың республиканың әр түрлі шаруашылық салаларында жұмыспен қамтылуын сипаттау
4.4 Қазақстан шаруашылығына жалпы шолу	Қазақстанның жетекші шаруашылық салалары	9.4.4.1 жетекші шаруашылық салаларын атау: өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы, көлік
	Өнеркәсібі	9.4.4.2 Қазақстан шаруашылығындағы өнеркәсіп рөлін түсіндіру; өнеркәсіптің салалық құрамын, өнеркәсіп мекемелерінің түрлерін атау
	Шаруашылығы	9.4.4.3 Қазақстанда ауыл шаруашылығының дамуы туралы айту; ауыл шаруашылығының негізгі салаларын атап шығу, ауыл шаруашылық мекемелерінің түрлерін атау
	Көліктер	9.4.4.4 Қазақстанның көлік түрлерін атап шығу; оның шаруашылықтағы рөлін түсіндіру; көлік кәсіпорындарын атау

2-тоқсан

4 . 5 Қазақстанның экономикалық аудандарының географиясы	Қазақстан экономикасы	9.4.5.1 Қазақстан территориясындағы бес экономикалық аудандарды атау және картада көрсету (Орталық, Батыс, Солтүстік, Оңтүстік, Шығыс); Қазақстанның экономикалық аудандарын контурлы картаға түсіру
	Қазақстанның Орталық экономикалық ауданы	9.4.5.2 Қазақстанның Орталық экономикалық ауданының географиялық жағдайын картада көрсету; табиғи жағдайларына сипаттама беру; табиғи ресурстарының географиялық әркелкілігін, судың айрықша жеткіліксіздігін сипаттау
	Қазақстанның Орталық экономикалық ауданының қалалары	9.4.5.3 картада қалаларды: Қарағандыны, Теміртауды, Жезқазғанды, Балхашты атау және көрсету; контурлы картада ауданның ірі қалаларының атауларын бетіне жазу
	Қазақстанның Орталық экономикалық ауданның дамуы	9.4.5.4 Қазақстанның Орталық экономикалық ауданының көмір, металлургия және машина жасау өнеркәсіптерінің дамуы туралы айту
	Қазақстанның Б а т ы с экономикалық ауданы	9.4.5.5 Қазақстанның Батыс экономикалық ауданының географиялық жағдайын картада көрсету; Батыс Қазақстанның табиғи аймақтарына сипаттама беру (дала және шөл)
	Мұнай және газ орындары	9.4.5.6 Қазақстанның Батыс жер қойнауларының: мұнай және газ орындарының байлығы туралы айту
	Балық аулау шаруашылығы	9.4.5.6 Қазақстанның Батыс экономикалық ауданының табиғатын қорғау маңызын түсіндіру экономикалық ауданының табиғатын қорғау маңызын түсіндіру; балық аулау кәсібі туралы айту
	Батыс Қазақстан қалалары	9.4.5.7 қалаларды картадан көрсету және атау: Ақтөбе, Атырау, Орал атау және картада көрсету; ауданның ірі қалаларының атауларын контурлы картада бетіне жазу; Қазақстанның Батыс экономикалық ауданында өндірілетін пайдалы қазбаларды контурлы картаға түсіру

3-тоқсан

	Қазақстанның Солтүстік экономикалық ауданы. Табиғи аймағының сипаты.	9.4.5.8 Қазақстанның Солтүстік экономикалық ауданының географиялық жағдайын картада көрсету; Солтүстік Қазақстанның табиғи аймақтарына сипаттама беру (орманды дала, дала, шөлейттер)
	темір кендері және тас көмір өндіру байлығы.	9.4.5.9 жер қойнауларының: темір кендері және тас көмір өндіру байлығы туралы айту
	Қазақстанның Солтүстік экономикалық ауданы	9.4.5.10 қалаларды: Қазақстан елордасы – Астананы, Қостанайды, Петропавлды, Павлодарды, Көкшетауды атау және картада көрсету; астананы және ауданның ірі қалаларын контурлы картада бетіне жазу; Қазақстанның Солтүстік экономикалық ауданында өндірілетін пайдалы қазбаларды контурлы картаға түсіру
	Астық өсіру және м а л шаруашылығы	9.4.5.11 ауданның ауыл шаруашылығы: астық өсіру және мал шаруашылығы туралы айту

4 . 5 Қазақстанның экономикалық аудандарының географиясы	Қазақтанның Оңтүстік экономикалық ауданы.	9.4.5.12 Қазақтанның Оңтүстік экономикалық ауданының географиялық жағдайын картада көрсету; Оңтүстік Қазақстанның табиғи аймақтарына сипаттама беру (шөлдер мен таулар)
	Химиялық шикізат өндірісі	9.4.5.13 химиялық шикізат өндірісі
	Қалалары	9.4.5.14 қалаларды: Алматыны, Таразды, Шымкентті, Талдықорғанды, Түркістанды атау және картада көрсету; ауданның ірі қалаларын контурлы картада бетіне жазу
	Суармалы егіншілігі, бағбаншылық, ж ү з і м шаруашылығы	9.4.5.15 суармалы егіншілігі, бағбаншылық, жүзім шаруашылығы туралы айту
	Қазақтанның Ш ы ғ ы с экономикалық ауданы	9.4.5.16 Қазақтанның Шығыс экономикалық ауданының географиялық жағдайын картада көрсету; Шығыс Қазақстанның таулы және жазықты жерлерінің табиғи жағдайларының әркелкілігін сипаттау
	Ж е р қойнауларының полиметаллдармен байлығы	9.4.5.17 жер қойнауларының полиметаллдармен байлығы туралы айту
	Қалалары	9.4.5.18 қалаларды: Өскеменді, Семейді, Риддерді атау және картада көрсету; ауданның ірі қалаларын контурлы картада бетіне жазу
	Өнеркәсіп өндірісінің дамуы	9.4.5.19 өнеркәсіп өндірісінің дамуын сипаттау
4-тоқсан		
4 . 6 Ө з облысының географиясы	Өз елді мекенін, облысын және аудан орталығын атау, картада орналасуы	9.4.6.1 өз елді мекенін, облысын және аудан орталығын атау, картада орналасуын көрсету; бедеріне, пайдалы қазбалардың болуына сипаттама беру
		9.4.6.2 өз елді мекенінің атауын контурлы картада белгілеу
		9.4.6.9 өз облысы мен аудан орталығы, елді мекені (қала, ауыл) туралы айту
	Өз мекенінің климат ерекшелігі	9.4.6.3 ауа райы мәліметінің күнтізбесі негізінде өз облысының климаты туралы айту
		9.4.6.4 өз жерінің, облысының өзендері мен көлдерін ату, олардың шаруашылықтағы қолданысы туралы айту
		9.4.6.6 ауыл шаруашылығын: егіншілік шаруашылығын және мал шаруашылығын дамыту үшін табиғи жағдайлардың ерекшеліктерін сипаттау
	Өз жерінің, облысының өсімдік және	

жануарлар әлемінің ерекшеліктері	9.4.6.5 өз жерінің, облысының өсімдік және жануарлар әлемінің ерекшеліктерін сипаттау; табиғи байлықтарды қорғау қажеттілігін түсіндіру
Халқы, құрамы	9.4.6.7 өз жерінің, облысының халқына сипаттама беру
Өнеркәсібі, шаруашылығы. Көліктері	9.4.6.8 өнеркәсіпті және оның жетекші салаларын дамыту ерекшеліктерін, көлік тасымалын дамыту ерекшеліктерін сипаттау

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 83-қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 523-қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 сыныптары үшін " Қазақстан тарихы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 сыныптары үшін " Қазақстан тарихы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты – тарихи процестің маңызды жақтарын ашатын Қазақстан тарихының жеке оқиғаларын жеткізу.

3. Міндеттері:

1) білім алушыларда отандық тарихтың елеулі оқиғалары мен тұлғалары туралы түсінік қалыптастыру;

2) білім алушыларда әртүрлі тарихи дәуірлердегі адамдардың өмірі, тұрмысы мен еңбегі туралы түсініктерді қалыптастыру;

3) білім алушыларда тарихи оқиғалар мен құбылыстар арасындағы қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды түсінуді қалыптастыру;

4) оқулық мәтіні, тарихи құжаттар, карталар және безендірулермен өзіндік жұмыс дағдыларын қалыптастыру;

5) коммуникативті дағдылар, өз ойын ауызша және жазбаша түрде жеткізу икемділіктері, топта жұмыс істеу, әртүрлі дереккөздерден ақпаратты қолдануды қалыптастыру;

6) өз Отаны мен халқына деген сүйіспеншілік; өткен тарихқа құрмет, бүгінгі күні болып жатқан оқиғаларға ортақтастық сезімдерін тәрбиелеу.

4. "Қазақстан тарихы" оқу пәнін оқыту барысында түзете-дамыту міндеттері шешіледі: білім алушылардың танымдық әрекеті, сөйлеу тілі, эмоционалды-ерік саласы және жеке қасиеттерін дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Бағдарлама жергілікті сипаттағы материалдарды (объектілер, кәсіпорындар, ақпарат көздерін) пайдалануға бағытталған оқу әрекетін ұйымдастыру жолымен білім алушының танымдық және әлеуметтік тұрғыдағы белсенділігін дамытады. Оқу-тәрбие сипатындағы жобалық әрекет педагогтың басшылығымен ата-аналармен серіктестік жағдайда жүзеге асырылады.

6. "Қазақстан тарихы" пәні жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың тұлғасын дамыту мен тәрбиелеу процесінде, білім алушылардың азаматтық позициясын қалыптастыруда, оларды патриотизм және өз Отаны, оның тарихын құрметтеу рухында тәрбиелеуде маңызды рөл атқарады.

7. Оқу пәнінің мазмұны ата-бабаларымыздың бірегей мәдениеті, әлем тарихындағы Қазақстанның алатын орны мен рөлі, оның жалпыәлемдік өркениеттің дамуына қосқан үлесімен таныстырады. "Қазақстан тарихы" оқу пәні ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтарды қабылдайтын, адамдардың құқықтары мен бостандықтарын құрметтейтін және Отанының дамуына өзіндік үлес қосуды қалайтын тұлғаны тәрбиелеуді білдіретін "Мәңгілік Ел" жалпыұлттық біріктіруші идеясын жүзеге асыруда маңызды рөл атқарады.

8. Танымдық әрекетінің бұзылысына байланысты ақыл-ойы зақымдалған білім алушыларға тарихи білімді игеру қиындығы деректер мен хронологиялық мәліметтердің көлемділігі, тарихи процестер мен оқиғалардың жаһандығымен байланысты, сондықтан олардың заңдылықтарын түсіну қиын.

9. "Қазақстан тарихы" пәнінің мазмұнында білім алушылардың осы санатына қысқартылған көлемдегі оқу ақпараты беріледі, айтылатын терминдер саны азайтылып, курс құрылымы өзгертілген. Бағдарлама шиыршық қағидасына сәйкес құрылған, ол білім алушыларға өткен деректерді қажетті түрде қайталауға, берілетін тарихи ақпаратты кеңейту мен қиындатуға мүмкіндік береді.

10. Қазіргі кезеңдегі оқыту процесіне қойылатын негізгі талаптардың бірі ретінде білім алушының белсенді қызметін ұйымдастыру болып табылады. Мұндай тәсіл пәндік білімдер, әлеуметтік және коммуникативтік дағдыларды ғана емес, сондай-ақ тұлғалық қасиеттерді игеруге ықпал етеді.

11. "Қазақстан тарихы" бойынша оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер арнайы педагогика принциптеріне сәйкес жүзеге асырылады:

1) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың даму және дайындық деңгейі мен ерекшеліктеріне білім беру жүйесінің бейімделу қағидасы;

2) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың түзете-дамыту бағыттылығы олардың ерекше білім алу қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып оқу әрекетін арнайы әдістер және тәсілдермен қамтамасыз етеді;

3) оқытудың әлеуметтік-бейімдеу бағыттылығы тұлғаның әлеуметтік бейімсіздігін жеңу немесе азайтуды болжайды. Әлеуметтік өмірге қатысуға қажетті тәртіп нормалары мен өмірлік дағдыларды білім алушылардың меңгеруі бойынша арнайы жұмыс қарастырылады;

4) білім берудегі әрекеттік тәсіл ақыл-ой бұзылысы бар білім алушыларды тұлғалық тұрғыдан дамуы ерекшелігіне байланысты білім беру құрылымы мен оның негізгі заңдылықтарын ашатын психология ғылымының теориялық ережелеріне негізделеді. Онымен қоса жеңіл түрде ақыл-ой бұзылысы бар тұлғаны дамыту оларға қолжетімді қызметті ұйымдастыру сипатымен (заттық-тәжірибелік және оқу) анықталады;

5) оқытудың тәжірибелік бағыты зерттелетін материал мен білім алушылардың тәжірибелік әрекеті арасында тығыз байланыс орнату, тәжірибелік-бағыттық тапсырмаларды шешуге арналған бастапқы мәнге ие білім мен икемдерді қалыптастыру қарастырылады;

6) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға саралау және жекелеу тәсілі олардың бағдарлама мазмұнын игеру мүмкіндіктерінің біртекті еместігі, оқу материалдарын игеру кезінде көрінетін және алынған білім, дағды мен біліктер сапасына ықпал ететін вариативті типологиялық ерекшеліктердің болуымен олардың ерекше білім алу қажеттіліктерін ескеруді болжайды. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған білім беру процесі 4 типологиялық топ (В.В. Воронкова бойынша) негізінде жүзеге асады. Әрбір типологиялық топқа педагог білім алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес күрделілігі мен көлемінің қолжетімділігін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдайды. Бұл жағдайда оқу жұмысының жылдамдығы, білім алушының дербестік дәрежесі, оқыту әдістері мен тәсілдері түрленеді. Білім алушыларды топтарға бөлу шартты және қозғалмалы. Саралау тәсілі оқытуды жекешелендірумен толықтырылады;

7) оқу-танымдық және практикалық әрекетке арнайы педагогикалық басшылық ету қажеттілігі төменгі танымдық белсенділігі және ойлау қызметінің талдау және жалпылау әлсіздігімен шартталған. Ақыл-ойы жеңіл түрде бұзылған білім алушылардың дербес оқу-танымдық әрекеті, әсіресе 3- және 4-типологиялық топтар үшін қиындыққа ұшыраған жағдайда педагог оқу тапсырмасын табысты орындауды қамтамасыз ету үшін білім алушы әрекетінің жетілмеген компоненті қызметін алады. Арнайы педагог ақыл-ой бұзылысы бар білім алушының жалпы даму заңдылықтарын біле отырып сыныптың әрбір білім алушысының танымдық мүмкіндіктері, оқытудың арнайы әдістемесін ұйымдастырады және білім алушылардың оқу-танымдық қызметтерін бағыттайды.

12. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқу материалын меңгеру нәтижелерін бағалау нормалары бағдарламада көрсетілген мақсатты тұжырымға негізделген және білім алушылардың оқу жетістіктерін тексеру мен бағалауды ұйымдастыру кезінде бірыңғай тәсілдерді іске асыруға бағытталған.

13. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктеріне баға беру ішкі бағалау тәсілдерімен жүзеге асырылады. Мұғалім Бағдарламаны меңгеру нәтижелерін сабақтарда білім беру барысында бағалайды. Педагог бақылаушы бағалау әрекетін жүйелі түрде қолданады.

14. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқыту нәтижелілігін бағалау ағымдағы (әр сабақтың), мерзімді (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде болады.

15. Ағымдағы бақылау білім алушының әрекетін сабақта бақылау, тәжірибелік және дербес жұмыстарын талдау, әрекеттің ұжымдық түрлері көмегімен іске асырылады. Әр сабақтық бақылау оқу процесінің сапасын қамтамасыз ету үшін педагог қолданатын оқыту мазмұны мен әдістерін түзету мақсатында жүргізіледі. Бақылау ынталандырушы және білім алушыларға қатысты тәрбиелеуші сипатқа ие.

16. Қорытынды бақылау жартыжылдық және жылдың соңында жүргізіледі. Педагог әрбір білім алушының даму динамикасы мен табыстылығын талдайды. Мониторинг нәтижелері білім алушылардың жетістіктерінің жиынтық картасында тіркеледі.

17. Бағалау рәсімінің көмегімен педагог алатын ақпарат дағдылар мен біліктерді меңгеру процесінде туындайтын қиындықтарға уақтылы және дұрыс әрекеттесуге мүмкіндік береді. Педагог білім алушыларға жеке көмектің мазмұны мен тәсілдерін негіздемемен анықтайды.

18. Сипаттамалы бағалау даму мен оқытылғанның бар деңгейін ғана емес, онымен қоса білім алушымен жасалатын жұмыстың одан кейінгі қадамдарын анықтайды. Сипаттамалы баға білім алушылардың бойында дұрыс түрде өзін бағалаудың қалыптасуына ықпал етеді. Мұндай жағдайда білім алушыларды бір-бірімен салыстыруға болмайды. Білім алушының жетістіктерін өзінің бұған дейінгі табыстарымен салыстыруға болады. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға қатысты оқу жетістігі пайызы мен білім сапасын анықтау дұрыс емес.

19. Бағдарлама ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (бұдан әрі - АКТ) қолданудың келесі дағдыларын қамтиды:

1) шынайы өмірлік жағдаяттардағы еліктемелер, сондай-ақ оларды ары қарай түсіну үшін аталмыш жағдаяттарды зерделеу үшін компьютерлік үлгілерді қолдану;

2) тәжірибелік тапсырмаларды шешу мақсатында мәтіндер, кестелер, кескіндемелер, аудио- және бейнематериалдарды өңдеу үшін бағдарламалық қамсыздандыруды пайдалану;

3) тәжірибелік тапсырмаларды шешу барысында ақпараттық-коммуникациялық технология құралдарын пайдаланудың шығармашылық тәсілдері;

4) белгілі бір тақырып бойынша топпен бірігіп жұмыс жасауға мүмкіндік беретін электрондық құралдар арқылы материал жинау және тәжірибе алмасу;

5) АКТ технологияларды дербес қолдану дағдылары;

6) белгілі бір аудитория және мақсаттар үшін әртүрлі ақпарат көздерінен материалдарды іріктеуді қосатын коммуникациялық дағдыларды дамыту.

20. "Қазақстан тарихы" пәнін оқыту барысында келесі пәндермен пәнаралық байланыстар орнатылады:

1) ана тілі – тарихи мазмұндағы сөз, сөйлем, қорытынды мен түйін құрылымда ана тілі ережелерін қолдану;

2) математика – уақыт туралы түсінік, уақытты өлшеу бірліктері мен олардың арақатынасы туралы білімді пайдалану;

3) география – картамен жұмыс;

4) оқу және тіл дамыту – тарихи оқиғалар туралы ғылыми-көпшілік мақалаларды оқу және өз сөзімен айту.

21. Оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру үшін тарих кабинеті санитарлық-гигиеналық нормаларды ескере отырып сәйкесінше мектеп құралдарымен қамтамасыз етіледі.

22. Сыныптағы жиһаз түрлі формада (жеке, жұптық және топтық) және түрде жұмыстарды жүргізу мақсатында жеңіл түрде қозғалмалы болады. Білім алушылардың жұмыстарын көрмеге қою және көрнекі құралдар үшін кітап сөрелері мен стендтерді ойластыру қарастырылады.

3-тарау. "Қазақстан тарихы" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

23. "Қазақстан тарихы" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 7-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 34 сағатты;

2) 8-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;

3) 9-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты құрайды.

24. Оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) 1-бөлім "Әлеуметтік қатынастардың дамуы";

2) 2-бөлім "Мәдениеттің дамуы";

3) 3-бөлім "Мемлекеттің дамуы";

4) 4-бөлім "Қазақстанның экономикалық дамуы".

25. "Әлеуметтік қатынастардың дамуы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) этникалық қатынастар;

2) әлеуметтік қатынастар.

26. "Мәдениеттің дамуы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) дүниетаным мен дін;

2) өнер мен әдебиет;

3) білім және ғылым.

27. "Мемлекеттің дамуы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) мемлекеттің ішкі саясаты;
- 2) мемлекеттің сыртқы саясаты.

28. "Экономикалық даму" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) шаруашылық;
- 2) өндірістік қатынастар және сауда.

29. 7-сыныпқа арналған "Қазақстан тарихы" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) тарих туралы бастапқы түсініктер: тарих ұғымы, тарих нені зерттейді. Тарихи дереккөздер. Тарихи дереккөздердің түрлері (ауызша, жазбаша және археологиялық). Тарихи уақыт туралы түсініктер: ғасыр (жүзжылдық), мыңжылдық, тарихи дәуір, біздің заманымызға дейін, біздің заман, "уақыт таспасы". Өткен уақыт, қазіргі кез, болашақ ұғымдары. Ғасыр бөліктері: ғасырдың басы, ортасы, соңы. Тарихи оқиғалар. Тарихи карта. Мемлекет шекаралары. Қазақстан тарихы – дүниежүзілік тарих бөлігі, Қазақстан тарихын кезеңдерге бөлу (ежелгі, ортағасырлық, жаңа және қазіргі заманғы тарих);

2) Қазақстандағы ежелгі адамдардың өмірі: Тас дәуіріндегі Қазақстан: алғашқы адамның пайда болуы. Адамның пайда болуына ғылыми көзқарас, Қазақстан территориясындағы алғашқы адамдар. Палеолит – ежелгі тас ғасыры. Әлеуметтік ұйымдасудың алғашқы формалары. Ежелгі адамдардың кәсібі (аң аулау мен терімшілік). Қазақстан территориясындағы тас дәуірінің тұрақтары. Екіншілік пен мал шаруашылығының пайда болуы. Ежелгі еңбек құралдары. Адамдар табыны, табиғат, климат, мұз басу. Мезолит – орта тас ғасыры, жылыну, мұздықтардың шегінуі, шағын тез қимылдайтын жануарларға аңшылық жасау үшін садақ пен оқты, бумерангты ойлап табу, дербес аңшылық, жаңа еңбек құралдарының пайда болуы. Неолит – жаңа тас ғасыры, микролиттік мәдениет, екіншілік пен мал шаруашылығының қалыптасуы. Қола дәуіріндегі Қазақстан: Қазақстан территориясындағы мыс пен қалайы металдарының кен орындары. Андронов мәдениеті. Қола дәуірі кезіндегі шаруашылық пен қоғамдық құрылыс;

3) ежелгі көшпенділердің өмірі: темір дәуірінің ерекшеліктері. Қазақстанның ежелгі металлургиясы. Көшпелі мал шаруашылығының қалыптасуы. Алғашқы көшпенділердің өмір сүру жүйесі. Көшпенділердің жылжымалы баспанасы. Алғашқы көшпенділердің дүниетанымы;

4) ежелгі Қазақстан тұрғындары: (сақ, үйсін, қаңлы, ғұн, сарматтар): түрлі тайпалар туралы тарихи деректер, қоғамдық құрылысы, шаруашылығы мен тұрмысы, олардың салт-дәстүрлері мен әдет-ғұрыптары, билеушілері мен басқару жүйесі. Шаньюй Модэ – ғұндар мемлекетінің негізін қалаушы. халықтардың ұлы қоныс аударуы (ғұндардың батысқа қоныс аударуы), Аттила және оның жорықтары. Түрлі тайпалардың мәдениеті. Ежелгі тайпалардың археологиялық ескерткіштері. Есік олжасы – "Алтын адам". Шілікті алқабының патша қорғандары. Берел қорымы. Бесшатыр қорғандары. Тасмола мәдениеті;

5) Қазақстан территориясындағы ежелгі түркілер: Ұлы Түрік қағанатының құрылуы . "Түрік" ұғымы. Бумын қаған – Түрік Қағанатының негізін салушы. Қазақстан территориясындағы ерте ортағасырлық мемлекеттер: Батыс Түрік қағанаты, Түргеш қағанаты, Карлук қағанаты, Оғыз мемлекеті, Қимақ қағанаты. Атлах шайқасының тарихи маңызы. Түркілердің әскери өнері. Шаруашылығы. Сауда және қала мәдениетінің дамуы. Ұлы Жібек жолы: тарихи маңызы. Қазақстанның ортағасырлық қалалары (Түркістан, Сығанақ, Сайрам, Тараз). Көшпелі және отырықшы-егіншілік шаруашылығы. Сауда-саттық. Қала мәдениеті. Исламның тарала бастауы. Түркі әлемінің көрнекі ғұламалары;

6) моңғол жаулаушылық соғыстары: қазақ даласындағы моңғолдар. Отырар – батыр-қала (Отырар қорғанысы, Отырардың күйреуі). Қазақ халқы мен Қазақ хандығының қалыптасу тарихы. "Қазақ" этнонимінің пайда болуы мен мағынасы. Алтын Орданың ыдырауы, Ақ Орданың құрылуы, Әбілқайыр хандығы, Жәнібек пен Керей сұлтандарының бөлінуі және өз руларымен Моғолстан территориясына қоныс аударуы. Қазақ хандығының құрылуы мен жүздердің қалыптасуы. Қасым хан билігі тұсындағы Қазақ хандығының нығаюы. Қазақ хандығының құрылымы;

7) өлкетану. Туған өлке тарихы мен аңыздары. Өлке тарихының ескерткіштері. Өлкенің тарихы тұлғалары. Өлкетану мұражайы мен тарихы экспонаттар.

30. 8-сыныпқа арналған "Қазақстан тарихы" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) тарихқа саяхат: сақтар – құдыретті ерлер. Өмір салты, шаруашылығы мен тұрмысы. Көшпелі мал шаруашылығы. Сақтардың тәуелсіздік үшін күресі. "Алтын адам". Ежелгі ғұндар. Мөде – ғұн мемлекетінің негізін салушы. Ғұндардың өмірі мен тұрмысы. Ғұн жорықтары. Аттила. Халықтардың ұлы қоныс аударуы. Ежелгі түркілер. Территориялар. Түрік қағанаты. Ежелгі түрік жазулары. Білге-қаған, Күлтегін, Тоныкөк . Ұлы Жібек жолы. Әл-Фараби. Қазақстанның ортағасырлық қалалары. Қазақ халқы мен Қазақ хандығының қалыптасуы. Қазақ хандары, билері мен батырларының тарихы. Хан – халық билеушісі, аты аңызға айналған қазақ хандары (Алаша хан, Уыз (Оғыз) хан), қазақ хандары – Керей, Жәнібек, Бұрындық, Қасым, Хақназар, Тәуке. Қазақ қоғамындағы билердің рөлі, билер (дана, шешен, сот), қазақ қоғамындағы батырлардың рөлі, XVIII ғасырдың ұлы батырлары. Қазақ-жоңғар соғыстары. Қазақстанның Ресейге қосылуы. Кіші жүз ханы Әбілқайырдың Ресей бодандығын қабылдауы, А.Тевкелев елшілігі. Абылай хан. Абылай ханның өмірі мен саяси қызметі. Қазақ ағартушылары: Шоқан Уәлиханов – ұлы қазақ ғалымы, Абай Құнанбайұлы – ұлы ойшыл, қазақ жазба әдебиетінің негізін салушы, Ыбырай Алтынсарин – ағартушы-ғалым;

2) әсемдік әлемінде: қазақ халқының материалдық мәдениеті. Қазақтардың тұрғын үйлері (киіз үй, киіз үйдің жиһаздары), қазақ халқының ұлттық киімдері, қазақтардың қолөнер бұйымдары. Сәулет өнері ескерткіштері. Қазақстан территориясындағы ежелгі құрылыстар. Орта ғасырлардағы сәулет өнері ескерткіштері мен мазарлар (Қозы Көрпеш-Баян Сұлу, Бабаджа-қатын, Айша бибі, Алаша хан, Сырлытам, Қожа Ахмет

Яассауи кесенелері). Қазақ халқының рухани мәдениеті. Қазақ халқының ұлттық мейрамдары. Наурыз мейрамы. Халық ауыз әдебиеті және қазақ халқының шешендік өнері. Қазақ халқының жыр-дастандары, аңыздары, шежірелері, шешендік өнер (Жиренше шешен, Аяз би, Алдар Көсе). Қазақ халқының музыка өнері, күй өнері (Құрманғазы, Тәттімбет, Ықылас, Қорқыт). Діннің пайда болуы, ежелгі адамдардың діни түсініктері және қазақ халқының діни наным-сенімдері;

3) XX ғасырдағы Қазақстан: Қазақстан Ресей құрамында. Патша билігінің Қазақстандағы аграрлық және қоныс аудару саясаты. 1917 жылы патшаны тақтан тайдыру. 1917 жылдың қазанында большевиктердің билікті алуы. Қазақстанда Кеңес билігінің орнауы, азамат соғысы, ҚазақКСР-нің құрылуы. Қазақ ұлттық зиялылары: Әлихан Бөкейханов, Ахмет Байтұрсынов, Міржақып Дулатов. Қазақстан 1941–1945 жылдар аралығындағы Ұлы Отан соғысында. Германияның КСРО-ға қарсы фашистік әскери жоспары. Ұлы Отан соғысының басталуы. Ұлы Жеңіске қазақстандықтардың қосқан үлесі. Қазақстан – майдан арсеналы. Қазақстандықтардың соғыс жылдарындағы еңбектегі ерлігі. Тыңды игеру. Тың және тыңайған жерлерді игерудің себептері, тың және тыңайған жерлерді игеру, тың игеру қорытындылары. Қазақстанда ғылым мен мәдениеттің дамуы. Қ.И. Сәтпаев – қазақтың тұңғыш академигі, Қазақ Ғылым академиясының алғашқы президенті. "Мәдени мұра" бағдарламасы. Ғарышты игеру. Қазақстан – ғарыш айлағы (Байқоңыр, қазақстың ғарышкерлері Токтар Әубәкіров пен Талғат Мұсабаев);

4) тәуелсіз Қазақстан: Қазақстан – егеменді мемлекет. КСРО-ның құлауы. Қазақстанның мемлекеттік тәуелсіздігін жариялау. Н.Ә. Назарбаев – тәуелсіз Қазақстанның тұңғыш президенті. Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері (мемлекеттік рәміздер туралы түсінік, қазақ халқының мемлекеттік рәміздері тарихынан, Қазақстан Республикасының рәміздері, Қазақстан Республикасының азаматтарының конституциялық міндеттері – мемлекеттік рәміздерді құрметтеу). Астана – Қазақстанның жаңа астанасы. Қазақстан астаналары (Орынбор, Қызылорда, Алматы, 1997 жылы Астана қаласының еліміздің елордасы болып жариялануы);

5) өлкетану. Туған өлке тарихы мен аңыздары. Өлке тарихының ескерткіштері. Өлкенің тарихы тұлғалары. Өлкетану мұражайы мен тарихы экспонаттар.

31. 9-сыныпқа арналған "Қазақстан тарихы" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) Қазақстан тарихының кезеңделуі: ежелгі Қазақстан (2 млн. жылдан бұрын – V ғ.), орта ғасырлық Қазақстан (V–XVIII ғ.ғ.), жаңа дәуір тарихы (XVIII–XIX ғ.ғ.);

2) Қазақстан Ұлы Отан соғысы соғыс жылдары кезінде: республика өмірінің соғыс жағдайына ауысуы (1941-1945 жж.). Қазақстандықтардың фашистік басқыншыларға қарсы соғыс жылдарындағы ірі шайқастарға қатысуы және олардың ерліктері (1941-1945 жж.). Қазақстан – соғыс арсеналы (1941-1945 жж.). Майданға және оккупациядан босатылған аудандарға жалпыхалықтық көмек. Ұлы Отан соғысы жылдарындағы (1941-1945 жж.) Қазақстанның мәдениеті;

3) соғыстан кейінгі Қазақстан (1946-1980 жж.): Қазақстандағы қоғамдық-саяси өмір. Өнеркәсіптің дамуы. Қазақстанда тың және тыңайған жерлерді игеру. "Байқоңыр" ғарыш айлағы. Экономиканың шикізаттық бағыты. Урбанизация. Ауыл шаруашылығы. Жұмысшылардың әлеуметтік жағдайы мен өмірлік деңгейі. Советтік Қазақстанның мәдениеті;

4) "Қайта құру" кезеңіндегі Қазақстан: Қазақстандағы 1986 жылғы желтоқсан оқиғасы, себептері және салдарлары. Қайта құрудың қарама-қайшылығы. Республикадағы қоғамдық-саяси қозғалыс. Жаңаөзен мен Қарағандыдағы оқиғалар. 80-90 жылдардың басындағы Қазақстанның әлеуметтік ахуалы мен мәдениеті;

5) тәуелсіз Қазақстан (1991 жылдан осы уақытқа дейін): Қазақстан 90 жылдардың басындағы саяси оқиғалар легінде. Жалпыхалықтық президент сайлауы. Н.Ә. Назарбаев – Қазақстан Республикасының алғашқы Президенті. Қазақстанның мемлекеттік тәуелсіздігін жариялау. Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері – ту, елтаңба, әнұранды бекіту. Астана – жаңа Елорда. Қазақстан тәуелсіздігінің негізгі межелері. Экономика, білім беру, ғылым, мәдениет салаларындағы өзгерістер, жетістіктер мен қиындықтар. Егеменді Қазақстан Президентінің жолдаулары. Елдің бүгінгі дамуы. Біздің Отан әлем картасында. Қазақстанның сыртқы байланыстары, оның халықаралық процестердегі рөлі. Қазіргі Қазақстанның мәдениеті. Мемлекеттің білім және ғылым саласындағы саясаты. Этносаралық және конфессияаралық келісімнің қазақстандық моделі. Қазақстан халқы ассамблеясы;

6) өлкетану: туған өлкенің халық кәсібі; өлкенің туристік маршруттары; туған өлке тарихының куәлары.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

32. Бағдарламада оқу мақсаттарының кодтары берілген. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші – бөлімді, үшінші – бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының нөмірленуін білдіреді. Мысалы, 7.2.1.4 кодында: "7" – сынып,

"2" – бөлім, "2.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсатының нөмірленуі;

33. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Әлеуметтік қатынастардың дамуы":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары		
	7-сынып	8-сынып	9-сынып
		8.1.1.1 тарихи дереккөздердің негізгі түрлерін білу	9.1.1.1 тарихи дереккөздердің негізгі түрлерін білу
		8.1.1.2 тарихи дәуірлердің атауларын білу	9.1.1.2 тарихи дәуірлерді

1.1 Этникалық қатынастар	7.1.1.1 тарихи дереккөздердің негізгі түрлерін ажырата білу 7.1.1.2 тарихи дәуірлер туралы түсініктің болуы 7.1.1.3 ежелгі тайпалар туралы айту 7.1.1.4 көрнекілікке сүйене отырып ежелгі адамдардың тұрмыс заттарын сипаттау 7.1.1.5 алғашқы адамдардың антропологиясын суреттеу 7.1.1.6 тарихи картада ғұндардың қоныс аудару бағытын көрсету 7.1.1.7 "уақыт таспасы" туралы түсініктің болуы 7.1.1.8 түркі тайпаларын атау және картада олардың орналасуын көрсету 7.1.1.9 мұғалімнің ежелгі Қазақстан тұрғындары туралы сұрақтары бойынша әңгіме құрастыру 7.1.1.10 орта ғасырлардағы Қазақстан тұрғындары туралы айту	8.1.1.3 ежелгі және ортағасырлық Қазақстанның негізгі тайпаларын атау 8.1.1.4 картада әртүрлі тайпалардың орналасуын көрсету 8.1.1.5 Қазақстанның ортағасырлық қалаларының атауларын білу 8.1.1.6 негізгі тарихи термин-ұғымдар туралы түсініктің болуы 8.1.1.7 қазақ халқының қалыптасуының негізгі кезеңдерін анықтау 8.1.1.8 "қазақ" этнонимінің мағынасын түсіндіру 8.1.1.9 тарихи оқиғалардың реттілігі мен ұзақтығын даталар бойынша анықтау, "уақыт таспасын" пайдалану	ажырата білу 9.1.1.3 ежелгі және ортағасырлық Қазақстанның негізгі тайпаларын ажырата білу 9.1.1.4 жоңғар шапқыншылығы кезіндегі демографиялық өзгерістер және миграциялық процестер туралы түсініктің болуы 9.1.1.5 демографиялық өзгерістердің себебі мен салдарын анықтау 9.1.1.6 Ресей империясының қоныстандыру саясатының себептері мен салдарларын білу 9.1.1.7 зерттелетін нысандар мен оқиғаларды тарихи картада табу және көрсету 9.1.1.8 негізгі тарихи түсініктер туралы түсініктің болуы
1.2 Әлеуметтік қатынастар	7.1.2.1 ежелгі заманда әлеуметтік топтардың қалыптасуы туралы сұрақтарға жауап бере отыра айту 7.1.2.2 алғашқы адамдардың өмірі мен тұрмысы туралы сұрақтарға жауап бере отыра шығармашылық формада (әңгіме, сурет, қойылым, макет) айту 7.1.2.3 өмір салтының кәсіптер, сауда-саттық пен мәдениетке әсері туралы жоспар бойынша айту 7.1.2.4 орта ғасырлардағы әлеуметтік топтардың өмірінің ерекшеліктері туралы білу 7.1.2.5 ортағасырлық адамдардың өмірі мен тұрмысы туралы сұрақтарға жауап бере отыра шығармашылық формада (әңгіме, сурет, қойылым, макет) айту	8.1.2.1 қазақ хандары, билері мен батырларының өмірінің ерекшеліктерін сипаттау 8.1.2.2 Қазақ хандығының өкілдерін атау 8.1.2.3 Қазақ хандығындағы әртүрлі әлеуметтік топтардың өмірі мен тұрмыс ерекшеліктерін сипаттау 8.1.2.4 қазақ қоғамында билердің рөлі туралы білу 8.1.2.5 қазақ зиялыларының қалыптасуының маңызын білу 8.1.2.6 әртүрлі әлеуметтік топтардың қалыптасуы туралы түсініктің болуы	9.1.2.1 дәстүрлі қазақ қоғамындағы өзгерістерді өткен тарихи кезеңдермен салыстыру арқылы анықтау 9.1.2.2 әртүрлі әлеуметтік топтарды ажырата білу 9.1.2.3 көрнекіліктерге негізделе отыра тарихи тұлғаларды сипаттау 9.1.2.4 соғыс жылдарындағы халықтың әлеуметтік жағдайын сипаттау 9.1.2.5 әскери қолбасшылар мен майдан ерлерінің суреттерін сипаттау описывать портреты 9.1.2.6 майдан мен еңбек ерлері туралы әдеби шығармалардан мысалдар келтіру 9.1.2.7 соғыстан кейінгі жылдардағы әлеуметтік жағдайды сипаттау 9.1.2.8 кеңестік кезеңдегі әлеуметтік топтарды сипаттау

2) 2-бөлім "Мәдениеттің дамуы":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары		
	7-сынып	8-сынып	9-сынып
2.1 Дүниетаным мен дін	7.2.1.1 алғашқы адамдардың наным-сенімдері туралы айту 7.2.1.2 ежелгі тайпалардың дүниетанымын мұғалімнің сұрақтары бойынша сипаттау 7.2.1.3 Қазақстан территориясындағы көне діни ғимараттарды атау	8.2.1.1 түркілердің дүниетанымдық ерекшеліктерін білу 8.2.1.2 ислам дінінің қоғамдық өмірге ықпалы туралы түсініктің болуы 8.2.1.3 Қазақстан территориясындағы көне діни ғимараттарды білу 8.2.1.4 Қазақстан территориясындағы көне діни ғимараттарды картадан көрсету	9.2.1.1 Қазақстан халықтарының салт-дәстүрлері мен әдет-ғұрыптарының құндылықтарын сипаттау 9.2.1.2 Қазақстан халықтарының негізгі мейрамдарын білу 9.2.1.3 ресми діни ұйымдардың қызметі туралы түсініктің болуы; 9.2.1.4 Қазақстан халқы Ассамблеясының дінаралық, этносаралық келісім мен ішкі тұрақтылықты нығайтудағы ықпалы туралы түсініктің болуы 9.2.1.5 "Мәңгілік Ел" жалпыұлттық идеясының маңыздылығы туралы түсініктің болуы
2.2 Өнер мен әдебиет	7.2.2.1 ежелгінің заттары, оқиғалары және тарихи кейіпкерлерін көрнекілікке сүйене отырып сипаттау 7.2.2.2 археологиялық ескерткіштер туралы жоспар бойынша айту 7.2.2.3 археологиялық деректерге сүйене отырып, Андронов мәдениетінің белгілерін анықтау 7.2.2.4 ежелгі тайпалардың қолданбалы өнер ерекшеліктерін сипаттау 7.2.2.5 "Алтын адам" жәдігерін өнер туындысы ретінде сипаттау 7.2.2.6 көшпенділердің әлемдік өркениетке	8.2.2.1 мұғалімнің сұрақтары бойынша ортағасырлық сәулет өнері ескерткіштерінің ерекшеліктері туралы айту 8.2.2.2 "Алтын адам" жәдігерін өнер туындысы ретінде жоспар бойынша сипаттау 8.2.2.3 көшпенділердің әскери өнерінің жетістіктері туралы түсініктің болуы 8.2.2.4 түркі кезеңіндегі қоғамды бейнелеуде Махмұд Қашғари, Жүсіп Баласағұни және Ахмет Яссауи еңбектерінің тарихи құндылығы туралы түсініктің болуы	9.2.2.1 тарихи материалды құрастырылған жоспар бойынша айту 9.2.2.2 халық ауыз әдебиеті мен музыка өнері туындылары туралы құнды тарихи дереккөз ретінде түсініктің болуы 9.2.2.3 А.Құнанбаевтың ақын, ойшыл, қоғам қайраткері ретіндегі рөлін түсініп, білу 9.2.2.4 ұлттық музыкалық аспаптардың қолдану ерекшеліктеріне қарай білу 9.2.2.5 қазақтардың ұлттық киім үлгілерінің

	қосқан үлесін түсіну 7.2.2.7 көшпенділердің әлемдік өркениетке қосқан үлесі туралы шағын әңгіме құрастыру 7.2.2.8 күй, аңыз, шежіре және эпостық жырлардың тарихи дереккөзі ретіндегі маңыздылығы туралы түсініктің болуы 7.2.2.9 археологиялық ескерткіштер туралы түсініктің болуы	8.2.2.5 көшпенділердің қолданбалы өнер жетістіктерін с и п а т т а у 8.2.2.6 күй, аңыз, шежіре және эпостық жырлардың тарихи дереккөз бөлігі ретіндегі маңыздылығы туралы айту	ерекшеліктерін білу 9.2.2.6 қазақ шеберлерінің қолданбалы өнер ерекшеліктерін білу 9.2.2.7 қазақтардың халық ауыз әдебиеті ерекшеліктерін білу
2.3 Білім және ғылым	7.2.3.1 танымал мәдениеттің тарихи қайраткерлерінің аттарын білу 7.2.3.2 қазақстандық ғалымдардың археологиялық жаңалықтарын білу	8.2.3.1 көне түркі жазуының тарихи маңызы туралы түсініктің б о л у ы 8.2.3.2 әл-Фараби және ғалымдардың ортағасырлық ғылымның дамуына қосқан үлесі туралы түсініктің болуы 8.2.3.3 М.Х. Дулатидің "Тарихи-Рашиди" еңбегінің тарихи маңызы туралы түсініктің болуы 8.2.3.4 Жәңгір ханның ағарту ісіне қосқан үлесін туралы түсініктің болуы	9.2.3.1 қазақ ағартушылары мен ғалымдарының өмірі мен қызметі туралы айту 9.2.3.2 Ы.Алтынсариннің өмірі мен Қазақстанның ағарту саласын дамытудағы қызметі туралы айту 9.2.3.3 А.Құнанбаевтың қазақ жазба әдебиетінің негізін салушы ретіндегі өмірі мен қызметі туралы айту 9.2.3.4 ұлы қазақ ғалымы Ш.Уәлихановтың өмірі мен қызметі туралы айту 9.2.3.5 А.Байтұрсыновтың қазақ лингвистикасының негізін салушы және қоғам қайраткері ретінде қызметі туралы айту 9.2.3.6 соғыс жылдарындағы өнер мен әдебиеттің халық рухын көтерудегі маңызы туралы түсініктің болуы 9.2.3.7 Мұхтар Әуезов шығармаларының әлем әдебиетіндегі орны туралы түсініктің болуы 9.2.3.8 Ш.Құдайбердіұлы, М.Ж.Көпейұлы, Қ.Халид еңбектерінің тарихи дерек ретіндегі маңызы туралы түсініктің болуы 9.2.3.9 ғарыштың алғашқы ерлері мен негізгі тарихи қайраткерлерді білу

3) 3-бөлім "Мемлекеттің дамуы":

3-кесте

	Оқыту мақсаттары		
Бөлімше			

	7-сынып	8-сынып	9-сынып
3.1 Мемлекеттің ішкі саясаты	7.3.1.1 картадан тайпалық одақтардың орналасуын көрсету 7.3.1.2 ежелгі мемлекеттік бірлестіктердің құрылу алғышарттары туралы түсініктің болуы 7.3.1.3 ежелгі мемлекеттік бірлестіктердің қалыптасуы туралы айту 7.3.1.4 мұғалімнің көмегімен картамен жұмыс жасау	8.3.1.1 ежелгі дүние мен ортағасырлардағы тарихи оқиғалар арасында байланыстар орнату 8.3.1.2 оқиғалардың өзара байланысын табу арқылы Түрік қағанаты құрылуының тарихи маңызын білу 8.3.1.3 Қазақстан территориясындағы ортағасырлық мемлекеттердің атауларын білу және оларды тарихи картадан көрсету 8.3.1.4 X-XIII ғасырлардағы мемлекеттердің атауларын білу және оларды тарихи картадан көрсету 8.3.1.5 Отырарды қорғаудағы қала халқының ерлігі туралы айту 8.3.1.6 XIII-XV ғасырлардағы мемлекеттерді білу және оларды тарихи картадан көрсету 8.3.1.7 ортағасырлық мемлекеттердің ыдырауының негізгі себептерін білу 8.3.1.8 Қазақстан аумағындағы мемлекеттердің басқару жүйесінің ерекшеліктері туралы түсініктің болуы 8.3.1.9 Қазақ хандығының құрылуының тарихи маңызын білу 8.3.1.10 қазақ хандарының мемлекетті нығайтудағы рөлі туралы түсініктің болуы 8.3.1.11 танымал сұлтан, би, хан және батырлардың аттарын білу	9.3.1.1 халықты жоңғар басқыншылығына қарсы жұмылдыруда Қарақұм және Ордабасы құрылтайларының рөлін білу 9.3.1.2 Қазақ хандығының ішкі саяси жағдайы туралы түсініктің болуы 9.3.1.3 Ресей империясының отарлық саясатының себеп-салдары туралы түсініктің болуы 9.3.1.4 патша үкіметі реформалары нәтижесіндегі әкімшілік-аумақтық өзгерістер туралы түсініктің болуы 9.3.1.5 халықтың отаршылдыққа қарсы ұлт-азаттық күресінің себеп-салдары туралы түсініктің болуы 9.3.1.6 ұлт-азаттық көтеріліс басшыларының есімдерін білу 9.3.1.7 Қазақстан тарихының маңызды оқиғаларының даталарын білу 9.3.1.8 1986 жылғы Желтоқсан оқиғасының тарихи маңыздылығы туралы түсініктің болуы 9.3.1.9 Қазақстан тәуелсіздігінің жариялануының тарихи маңызын білу 9.3.1.10 Қазақстан территориясын әлем картасында көрсету 9.3.1.11 Қазақстанның тұңғыш президенті – Н.Ә.Назарбаевты тану 9.3.1.12 тарихи тақырыптағы әңгімеге қатысу

3.2 Мемлекеттің сыртқы саясаты	7.3.2.1 сак, сармат тайпаларының халықаралық сахнадағы орны туралы түсініктің болуы	8.3.2.1 түркі тілдес тайпалардың миграциясы туралы түсініктің б о л у ы 8.3.2.2 Атлах шайқасының тарихи маңызы туралы мұғалімнің сұрақтары бойынша айту 8.3.2.3 Ұлы Түркі қағанатының сыртқы саясатының негізгі бағыттары туралы түсініктің болуы 8.3.2.4 Атлах шайқасының тарихи маңызы туралы айту 8.3.2.5 Еуразия тарихында қыпшақтардың орнын анықтау 8.3.2.6 Қазақ хандарының сыртқы саясаты туралы түсініктің болуы 8.3.2.7 Орбұлақ шайқасындағы қазақ жасағының әскери өнердегі шеберлігі мен ерлігі туралы айту 8.3.2.8 екінші дүниежүзілік соғысындағы казакстандық батырлардың аттарын білу	9.3.2.1 Жоңғар шапқыншылығына қарсы күресте танылған хандар мен батырлардың рөлі туралы айту 9.3.2.2 Қазақ хандығының сыртқы саясатының нәтижелерін анықтау 9.3.2.3 Абылай ханның дипломатиялық шеберлігі мен саясаты туралы айту 9.3.2.4 Қазақстан Республикасының халықаралық сахнадағы танылуы туралы түсініктің б о л у ы 9.3.2.5 Қазақстанмен көршілес елдерді атау
	7.3.2.2 Қазақстан территориясындағы алғашқы мемлекеттік бірлестіктердің көрші елдермен қарым-қатынасы туралы түсініктің болуы		

4) 4-бөлім "Экономикалық даму":

4-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары		
	7-сынып	8-сынып	9-сынып
4.1 Шаруашылық	7.4.1.1 ежелгі адамдардың алғашқы кәсібін сипаттау 7.4.1.2 көшпелі мал шаруашылығы туралы а й т у 7.4.1.3 отырықшылардың тұрмысы туралы айту	8.4.1.1 көшпелілер мен отырықшылар арасындағы шаруашылық құрылысты а ж ы р а т у 8.4.1.2 көшпенділердің дәстүрлі шаруашылығының ерекшеліктерін білу 8.4.1.3 отырықшылардың дәстүрлі шаруашылығының ерекшеліктерін білу 8.4.1.4 жоңғар шапқыншылығының қазақ халқының шаруашылығына тигізген зардаптарын анықтау 8.4.1.5 күштеп ұжымдастыру туралы түсініктің болуы 8.4.1.6 Кеңес үкіметі кезіндегі ауыл шаруашылығының дамуы мен өзгерістер туралы түсініктің болуы	9.4.1.1 отарлау саясатының қазақтардың дәстүрлі шаруашылығына тигізген әсері туралы білу 9.4.1.2 жекешелендіру процесі туралы түсініктің б о л у ы 9.4.1.3 аграрлық сектордағы модернизациялаудың негізгі бағыттары туралы түсініктің болуы
	7.4.2.1 ежелгі еңбек құралдары мен қару-жарақ түрлерін с и п а т т а у	8.4.2.1 Ұлы Жібек жолының қала мәдениетінің дамуына әсерін анықтау 8.4.2.2 Ұлы Жібек жолының халықаралық қатынастардың дамуындағы орнын анықтау	9.4.2.1 капиталистік қатынастардың Қазақстан экономикасына ықпалын а н ы қ т а у 9.4.2.2 сауда қатынастарына

4.2 Өндірістік қатынастар және сауда	7.4.2.2 металлургияның дамуының шаруашылық салаларына тигізген ықпалын білу 7.4.2.3 Ұлы Жібек жолының пайда болуын түсіндіру	8.4.2.3 Қазақстандағы индустрияландырудың жетістіктері мен кемшіліктерін білу 8.4.2.4 соғыс кезіндегі Қазақстан экономикасы туралы айту 8.4.2.5 өнеркәсіптің дамуы туралы айту 8.4.2.6 картада Ұлы Жібек жолының қалаларын көрсету	жәрмеңкелердің дамуына байланысты өзгерістерді анықтау 9.4.2.3 сыртқы сауданың экономикаға әсері туралы түсініктің болуы 9.4.2.4 Қазақстанның әлемдік экономикаға кірігуі туралы түсініктің болуы

34. Осы Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 сыныптары үшін "Қазақстан тарихы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

35. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 7-9
сыныптар үшін "Қазақстан
тарихы" пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік оқу
бағдарламасына
қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 сыныптары үшін "Қазақстан тарихы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 7-сынып:

1-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Әлеуметтік қатынастардың дамуы	1.1 Этникалық қатынастар	7.1.1.1 тарихи дереккөздердің негізгі түрлерін ажырата білу 7.1.1.2 тарихи дәуірлер туралы түсініктің болуы 7.1.1.3 ежелгі тайпалар туралы айту
	1.2 Әлеуметтік қатынастар	7.1.2.1 ежелгі заманда әлеуметтік топтардың қалыптасуы туралы сұрақтарға жауап бере отыра айту
2. Мәдениеттің дамуы	2.1 Дүниетаным мен дін	7.2.1.1 алғашқы адамдардың наным-сенімдері туралы айту
	2.2 Өнер мен әдебиет	7.2.2.1 ежелгінің заттары, оқиғалары және тарихи кейіпкерлерін көрнекілікке сүйене отырып сипаттау 7.2.2.3 археологиялық деректерге сүйене отырып, Андронов мәдениетінің белгілерін анықтау 7.2.2.8 археологиялық ескерткіштер туралы түсініктің болуы
2-тоқсан		

1. Әлеуметтік қатынастардың дамуы	1.1. Этникалық қатынастар	7.1.1.4 көрнекілікке сүйене отырып ежелгі адамдардың тұрмыс сипаттау 7.1.1.5 алғашқы адамдардың антропологиясын суреттеу 7.1.1.6 тарихи картада ғұндардың қоныс аудару бағытын көрсету
	1.2 Әлеуметтік қатынастар	7.1.2.2 алғашқы адамдардың өмірі мен тұрмысы туралы сұрақтарға жауап бере отыра шығармашылық формада (әңгіме, сурет, қойылым, макет) айту
2. Мәдениеттің дамуы	2.1 Дүниетаным мен дін	7.2.1.2 ежелгі тайпалардың дүниетанымын мұғалімнің сұрақтары бойынша сипаттау
	2.2 Өнер мен әдебиет	7.2.2.2 археологиялық ескерткіштер туралы жоспар бойынша айту 7.2.2.7 көшпенділердің әлемдік өркениетке қосқан үлесі туралы шағын әңгіме құрастыру
	2.3 Білім және ғылым	7.2.3.2 қазақстандық ғалымдардың археологиялық жаңалықтарын білу
4 . Экономикалық даму	4 . 1 Шаруашылық	7.4.1.1 ежелгі адамдардың алғашқы кәсібін сипаттау
	4.2. Өндірістік қатынастар және сауда	7.4.2.1 ежелгі еңбек құралдары мен қару-жарақ түрлерін сипаттау
3-тоқсан		
1. Әлеуметтік қатынастардың дамуы	1.1. Этникалық қатынастар	7.1.1.7 "уақыт таспасы" туралы түсініктің болуы 7.1.1.8 түркі тайпаларын атау және картада олардың орналасуын көрсету
	1.2. Әлеуметтік қатынастар	7.1.2.3 өмір салтының кәсіптер, сауда-саттық пен мәдениетке әсері туралы жоспар бойынша айту 7.1.2.4 ортағасырлардағы әлеуметтік топтардың өмірінің ерекшеліктері туралы білу
2. Мәдениеттің дамуы	2.1 Дүниетаным мен дін	7.2.1.3 Қазақстан территориясындағы көне діни ғимараттарды атау
	2.2 Өнер мен әдебиет	7.2.2.4 ежелгі тайпалардың қолданбалы өнер ерекшеліктерін сипаттау 7.2.2.5 "Алтын адам" жәдігерін өнер туындысы ретінде сипаттау
3. Мемлекеттің дамуы	3.1 Мемлекеттің ішкі саясаты	7.3.1.1 картадан тайпалық одақтардың орналасуын көрсету 7.3.1.2 ежелгі мемлекеттік бірлестіктердің құрылу алғышарттары туралы түсініктің болуы
	3.2 Мемлекеттің сыртқы саясаты	7.3.2.1 сақ, сармат тайпаларының халықаралық сахнадағы орны туралы түсініктің болуы
4 . Экономикалық даму	4 . 1 Шаруашылық	7.4.1.2 көшпелі мал шаруашылығы туралы айту
	4.2. Өндірістік қатынастар және сауда	7.4.2.2 металлургияның дамуының шаруашылық салаларына тигізген ықпалын білу
4-тоқсан		
1. Әлеуметтік қатынастардың дамуы	1.1. Этникалық қатынастар	7.1.1.9 мұғалімнің ежелгі Қазақстан тұрғындары туралы сұрақтары бойынша әңгіме құрастыру 7.1.1.10 орта ғасырлардағы Қазақстан тұрғындары туралы айту
	1.2. Әлеуметтік қатынастар	7.1.2.5 ортағасырлық адамдардың өмірі мен тұрмысы туралы сұрақтарға жауап бере отыра шығармашылық формада (әңгіме, сурет, қойылым, макет) айту

2. Мәдениеттің дамуы	2.2 Өнер мен әдебиет	7.2.2.7 күй, аңыз, шежіре және эпостық жырлардың тарихи дереккөзі ретіндегі маңыздылығы туралы түсініктің болуы 7.2.2.6 көшпенділердің әлемдік өркениетке қосқан үлесін түсіну
3. Мемлекеттің дамуы	3.1 Мемлекеттің ішкі саясаты	7.3.1.3 ежелгі мемлекеттік бірлестіктердің қалыптасуы туралы айту 7.3.1.4 мұғалімнің көмегімен картамен жұмыс жасау
	3.2 Мемлекеттің сыртқы саясаты	7.3.2.2 Қазақстан территориясындағы алғашқы мемлекеттік бірлестіктердің көрші елдермен қарым-қатынасы туралы түсініктің болуы
4 . Экономикалық даму	4 . 1 . Шаруашылық	7.4.1.3 отырықшылардың тұрмысы туралы айту
	4.2. Өндірістік қатынастар және сауда	7.4.2.3 Ұлы Жібек жолының пайда болуын түсіндіру

2) 8-сынып:

2-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Өлеуметтік қатынастардың дамуы	1.1 Этникалық қатынастар	8.1.1.1 тарихи дереккөздердің негізгі түрлерін білу 8.1.1.2 тарихи дәуірлердің атауларын білу
	1.2 Өлеуметтік қатынастар	8.1.2.1 қазақ хандары, билері мен батырларының өмірінің ерекшеліктерін сипаттау 8.1.2.2 Қазақ хандығының өкілдерін атау
2. Мәдениеттің дамуы	2.1 Дүниетаным мен дін	8.2.1.1 түркілердің дүниетанымдық ерекшеліктерін білу
	2.2 Өнер мен әдебиет	8.2.2.1 мұғалімнің сұрақтары бойынша ортағасырлық сәулет өнері ескерткіштерінің ерекшеліктері туралы айту 8.2.2.2 "Алтын адам" жәдігерін өнер туындысы ретінде жоспар бойынша сипаттау
	2.3 Білім мен ғылым	8.2.3.1 көне түркі жазуының тарихи маңызы туралы түсініктің болуы
3. Мемлекеттің дамуы	3.1 Мемлекеттің ішкі саясаты	8.3.1.1 ежелгі дүние мен ортағасырлардағы тарихи оқиғалар арасында байланыстар орнату 8.3.1.2 оқиғалардың өзара байланысын табу арқылы Түрік қағанаты құрылуының тарихи маңызын білу
	3.2 Мемлекеттің сыртқы саясаты	8.3.2.1 түркі тілдес тайпалардың миграциясы туралы түсініктің болуы 8.3.2.2 Атлах шайқасының тарихи маңызы туралы мұғалімнің сұрақтары бойынша айту
4 . Экономикалық даму	4 . 1 Шаруашылық	8.4.1.1 көшпенділер мен отырықшылар арасындағы шаруашылық құрылысты ажырату
	4.2. Өндірістік қатынастар және сауда	8.4.2.1 Ұлы Жібек жолының қала мәдениетінің дамуына әсерін анықтау 8.4.2.2 Ұлы Жібек жолының халықаралық қатынастардың дамуындағы орнын анықтау
2-тоқсан		
	1.1 Этникалық қатынастар	8.1.1.3 ежелгі және ортағасырлық Қазақстанның негізгі тайпаларын атау 8.1.1.4 картада әртүрлі тайпалардың орналасуын көрсету 8.1.1.5 Қазақстанның ортағасырлық қалаларының атауларын білу

1. Әлеуметтік қатынастардың дамуы	1.2 Әлеуметтік қатынастар	8.1.2.3 Қазақ хандығындағы әртүрлі әлеуметтік топтардың өмірі мен тұрмыс ерекшеліктерін сипаттау
2. Мәдениеттің дамуы	2.1 Дүниетаным мен дін	8.2.1.2 ислам дінінің қоғамдық өмірге ықпалы туралы түсініктің болуы
	2.2 Өнер мен әдебиет	8.2.2.3 көшпенділердің әскери өнерінің жетістіктері туралы түсініктің болуы 8.2.2.4 түркі кезеңіндегі қоғамды бейнелеуде Махмұд Қашғари, Жүсіп Баласағұни және Ахмет Яссауи еңбектерінің тарихи құндылығы туралы түсініктің болуы
	2.3 Білім мен ғылым	8.2.3.2 әл-Фараби және ғалымдардың ортағасырлық ғылымның дамуына қосқан үлесі туралы түсініктің болуы
3. Мемлекеттің дамуы	3.1 Мемлекеттің ішкі саясаты	8.3.1.3 Қазақстан территориясындағы ортағасырлық мемлекеттердің атауларын білу және оларды тарихи картадан көрсету 8.3.1.4 X-XIII ғасырлардағы мемлекеттердің атауларын білу және оларды тарихи картадан көрсету 8.3.1.5 Отырарды қорғаудағы қала халқының ерлігі туралы айту
	3.2 Мемлекеттің сыртқы саясаты	8.3.2.3 Ұлы Түркі қағанатының сыртқы саясатының негізгі бағыттары туралы түсініктің болуы 8.3.2.4 Атлаш шайқасының тарихи маңызы туралы айту
4. Экономикалық даму	4.1 Шаруашылық	8.4.1.2 көшпенділердің дәстүрлі шаруашылығының ерекшеліктерін білу 8.4.1.3 отырықшылардың дәстүрлі шаруашылығының ерекшеліктерін білу
	4.2. Өндірістік қатынастар және сауда	8.4.2.6 картада Ұлы Жібек жолының қалаларын көрсету
3-тоқсан		
1. Әлеуметтік қатынастардың дамуы	1.1 Этникалық қатынастар	8.1.1.7 қазақ халқының қалыптасуының негізгі кезеңдерін анықтау
	1.2 Әлеуметтік қатынастар	8.1.2.4 қазақ қоғамында билердің рөлі туралы білу 8.1.2.5 қазақ зиялыларының қалыптасуының маңызын білу
2. Мәдениеттің дамуы	2.1 Дүниетаным мен дін	8.2.1.3 Қазақстан территориясындағы көне діни ғимараттарды білу
	2.2 Өнер мен әдебиет	8.2.2.5 көшпенділердің қолданбалы өнер жетістіктерін сипаттау
	2.3 Білім мен ғылым	8.2.3.3 М.Х. Дулатидің "Тарихи-Рашиди" еңбегінің тарихи маңызы туралы түсініктің болуы
3. Мемлекеттің дамуы	3.1 Мемлекеттің ішкі саясаты	8.3.1.6 XIII-XV ғасырлардағы мемлекеттерді білу және оларды тарихи картадан көрсету 8.3.1.7 ортағасырлық мемлекеттердің ыдырауының негізгі себептерін білу 8.3.1.10 қазақ хандарының мемлекетті нығайтудағы рөлі туралы түсініктің болуы
	3.2 Мемлекеттің сыртқы саясаты	8.3.2.5 Еуразия тарихында қыпшақтардың орнын анықтау 8.3.2.6 Қазақ хандарының сыртқы саясаты туралы түсініктің болуы
	4.1 Шаруашылық	8.4.1.4 жоңғар шапқыншылығының қазақ халқының шаруашылығына тигізген зардаптарын анықтау 8.4.1.5 күштеп ұжымдастыру туралы түсініктің болуы

4 . Экономикалық даму	4.2. Өндірістік қатынастар және сауда	8.4.2.3 Қазақстандағы индустрияландырудың жетістіктері мен к е м ш і л і к т е р і н 8.4.2.4 соғыс кезіндегі Қазақстан экономикасы туралы айту
4-тоқсан		
1. Әлеуметтік қатынастардың дамуы	1.1 Этникалық қатынастар	8.1.1.8 "қазақ" этнонимінің мағынасын түсіндіру 8.1.1.9 тарихи оқиғалардың реттілігі мен ұзақтығын даталар бойынша анықтау, "уақыт таспасын" пайдалану
	1.2 Әлеуметтік қатынастар	8.1.2.6 әртүрлі әлеуметтік топтардың қалыптасуы туралы түсініктің болуы
2. Мәдениеттің дамуы	2.1 Дүниетаным мен дін	8.2.1.4 Қазақстан территориясындағы көне діни ғимараттарды картадан көрсету
	2.2 Өнер мен әдебиет	8.2.2.6 күй, аңыз, шежіре және эпостық жырлардың тарихи дереккөз бөлігі ретіндегі маңыздылығы туралы айту
	2.3 Білім мен ғылым	8.2.3.4 Жәңгір ханның ағарту ісіне қосқан үлесін туралы түсініктің болуы
3. Мемлекеттің дамуы	3.1 Мемлекеттің ішкі саясаты	8.3.1.8 Қазақстан аумағындағы мемлекеттердің басқару жүйесінің ерекшеліктері туралы түсініктің болуы 8.3.1.9 Қазақ хандығының құрылуының тарихи маңызын білу
	3.2 Мемлекеттің сыртқы саясаты	8.3.2.7 Орбұлақ шайқасындағы қазақ жасағының әскери өнердегі шеберлігі мен ерлігі туралы айту 8.3.2.8 екінші дүниежүзілік соғысындағы қазақстандық батырлардың аттарын білу
4 . Экономикалық даму	4 . 1 Шаруашылық	8.4.1.6 Кеңес үкіметі кезіндегі ауыл шаруашылығының дамуы мен өзгерістер туралы түсініктің болуы
	4.2. Өндірістік қатынастар және сауда	8.4.2.5 өнеркәсіптің дамуы туралы айту

3) 9-сынып:

3-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Әлеуметтік қатынастардың дамуы	1.1 Этникалық қатынастар	9.1.1.1 тарихи дереккөздердің негізгі түрлерін білу 9.1.1.2 тарихи дәуірлерді ажырата білу
	1.2 Әлеуметтік қатынастар	9.1.2.1 дәстүрлі қазақ қоғамындағы өзгерістерді өткен тарихи кезеңдермен салыстыру арқылы анықтау 9.1.2.2 әртүрлі әлеуметтік топтарды ажырата білу
2. Мәдениеттің дамуы	2.1 Дүниетаным мен дін	9.2.1.1 Қазақстан халықтарының салт-дәстүрлері мен әдет-ғұрыптарының құндылықтарын сипаттау
	2.2 Өнер мен әдебиет	9.2.2.1 тарихи материалды құрастырылған жоспар бойынша айту 9.2.2.2 халық ауыз әдебиеті мен музыка өнері туындылары туралы құнды тарихи дереккөз ретінде түсініктің болуы
	2.3 Білім мен ғылым	9.2.3.1 қазақ ағартушылары мен ғалымдарының өмірі мен қызметі т у р а л ы а й т у 9.2.3.2 Ы.Алтынсариннің өмірі мен Қазақстанның ағарту саласын дамытудағы қызметі туралы айту
		9.3.1.1 халықты жоңғар басқыншылығына қарсы жұмылдыруда Қарақұм және Ордабасы құрылтайларының рөлін білу
		9.3.1.2 Қазақ хандығының ішкі саяси жағдайы туралы түсініктің

3. Мемлекеттің дамуы	3.1 Мемлекеттің ішкі саясаты	б о л у ы 9.3.1.10 Қазақстан территориясын әлем картасында көрсету
	3.2 Мемлекеттің сыртқы саясаты	9.3.2.1 Жоңғар шапқыншылығына қарсы күресте танылған хандар мен батырлардың рөлі туралы айту
4. Экономикалық даму	4.1 Шаруашылық	9.4.1.1 қазақтардың дәстүрлі шаруашылығы туралы айту
	4.2. Өндірістік қатынастар және сауда	9.4.2.1 капиталистік қатынастардың Қазақстан экономикасына ықпалын анықтау
2-тоқсан		
1. Әлеуметтік қатынастардың дамуы	1.1 Этникалық қатынастар	9.1.1.3 ежелгі және ортағасырлық Қазақстанның негізгі тайпаларын а ж ы р а т а б і л у 9.1.1.4 жоңғар шапқыншылығы кезіндегі демографиялық өзгерістер және миграциялық процестер туралы түсініктің болуы
	1.2 Әлеуметтік қатынастар	9.1.2.3 көрнекіліктерге негізделе отыра тарихи тұлғаларды сипаттау 9.1.2.4 соғыс жылдарындағы халықтың әлеуметтік жағдайын сипаттау
2. Мәдениеттің дамуы	2.1 Дүниетаным мен дін	9.2.1.2 Қазақстан халықтарының негізгі мейрамдарын білу
	2.2 Өнер мен әдебиет	9.2.2.4 ұлттық музыкалық аспаптардың қолдану ерекшеліктеріне қ а р а й б і л у 9.2.2.5 қазақтардың ұлттық киім үлгілерінің ерекшеліктерін білу
	2.3 Білім мен ғылым	9.2.3.3 А.Құнанбаевтың қазақ жазба әдебиетінің негізін салушы ретіндегі өмірі мен қызметі туралы айту 9.2.3.4 ұлы қазақ ғалымы Ш.Уәлихановтың өмірі мен қызметі туралы айту
3. Мемлекеттің дамуы	3.1 Мемлекеттің ішкі саясаты	9.3.1.3 Ресей империясының отарлық саясатының себеп-салдары туралы түсініктің болуы 9.3.1.4 патша үкіметі реформалары нәтижесіндегі әкімшілік-аумақтық өзгерістер туралы түсініктің болуы
	3.2 Мемлекеттің сыртқы саясаты	9.3.2.2 Қазақ хандығының сыртқы саясатының нәтижелерін анықтау
4. Экономикалық даму	4.1 Шаруашылық	9.4.1.2 отарлау саясатының қазақтардың дәстүрлі шаруашылығына тигізген әсері туралы білу
	4.2. Өндірістік қатынастар және сауда	9.4.2.2 сауда қатынастарына дамуына байланысты жәрмеңкелердің өзгерістерді анықтау
3-тоқсан		
1. Әлеуметтік қатынастардың дамуы	1.1 Этникалық қатынастар	9.1.1.5 демографиялық өзгерістердің себебі мен салдарын анықтау 9.1.1.6 Ресей империясының қоныстандыру саясатының себептері мен салдарларын білу
	1.2 Әлеуметтік қатынастар	9.1.2.5 әскери қолбасшылар мен майдан ерлерінің суреттерін сипаттау описывать портреты 9.1.2.6 майдан мен еңбек ерлері туралы әдеби шығармалардан м ы с а л д а р к е л т і р у 9.1.2.7 соғыстан кейінгі жылдардағы әлеуметтік жағдайды сипаттау
	2.1 Дүниетаным мен дін	9.2.1.3 ресми діни ұйымдардың қызметі туралы түсініктің болуы; 9.2.1.4 Қазақстан халқы Ассамблеясының дінаралық, этносаралық келісім мен ішкі тұрақтылықты нығайтудағы ықпалы туралы түсініктің болуы

2. Мәдениеттің дамуы	2.2 Өнер мен әдебиет	9.2.2.3 А. Құнанбаевтың ақын, ойшыл, қоғам қайраткері ретіндегі рөлін түсініп, білу 9.2.2.6 қазақ шеберлерінің қолданбалы өнер ерекшеліктерін білу
	2.3 Білім мен ғылым	9.2.3.5 А. Байтұрсыновтың қазақ лингвистикасының негізін салушы және қоғам қайраткері ретінде қызметі туралы айту 9.2.3.6 соғыс жылдарындағы өнер мен әдебиеттің халық рухын көтерудегі маңызы туралы түсініктің болуы 9.2.3.7 Мұхтар Әуезов шығармаларының әлем әдебиетіндегі орны туралы түсініктің болуы
3. Мемлекеттің дамуы	3.1 Мемлекеттің ішкі саясаты	9.3.1.5 халықтың отаршылдыққа қарсы ұлт-азаттық күресінің себеп-салдары туралы түсініктің болуы 9.3.1.6 ұлт-азаттық көтеріліс басшыларының есімдерін білу 9.3.1.7 Қазақстан тарихының маңызды оқиғаларының даталарын білу 9.3.1.11 Қазақстанның тұңғыш президенті – Н.Ә.Назарбаевты тану
	3.2 Мемлекеттің сыртқы саясаты	9.3.2.3 Абылай ханның дипломатиялық шеберлігі мен саясаты туралы айту 9.3.2.4 Қазақстан Республикасының халықаралық сахнадағы танылуы туралы түсініктің болуы
4. Экономикалық даму	4.1 Шаруашылық	9.4.1.3 жекешелендіру процесі туралы түсініктің болуы
	4.2. Өндірістік қатынастар және сауда	9.4.2.3 сыртқы сауданың экономикаға әсері туралы түсініктің болуы
4-тоқсан		
1. Әлеуметтік қатынастардың дамуы	1.1 Этникалық қатынастар	9.1.1.7 зерттелетін нысандар мен оқиғаларды тарихи картада табу және көрсету 9.1.1.8 негізгі тарихи түсініктер туралы түсініктің болуы
	1.2 Әлеуметтік қатынастар	9.1.2.8 кеңестік кезеңдегі әлеуметтік топтарды сипаттау 9.1.2.6 қазіргі Қазақстандағы әлеуметтік топтарды сипаттау
2. Мәдениеттің дамуы	2.1 Дүниетаным мен дін	9.2.1.5 "Мәңгілік Ел" жалпыұлттық идеясының маңыздылығы туралы түсініктің болуы
	2.2 Өнер мен әдебиет	9.2.2.7 қазақтардың халық ауыз әдебиеті ерекшеліктерін білу
	2.3 Білім мен ғылым	9.2.3.8 Ш. Құдайбердіұлы, М.Ж. Көпейұлы, Қ. Халид еңбектерінің тарихи дерек ретіндегі маңызы туралы түсініктің болуы 9.2.3.9 ғарыштың алғашқы ерлері мен негізгі тарихи қайраткерлерді білу
3. Мемлекеттің дамуы	3.1 Мемлекеттің ішкі саясаты	9.3.1.8 1986 жылғы Желтоқсан оқиғасының тарихи маңыздылығы туралы түсініктің болуы 9.3.1.9 Қазақстан тәуелсіздігінің жариялануының тарихи маңызын білу 9.3.1.12 тарихи тақырыптағы әңгімеге қатысу
	3.2 Мемлекеттің сыртқы саясаты	9.3.2.5 Қазақстанмен көршілес елдерді атау
4. Экономикалық	4.1 Шаруашылық	9.4.1.4 аграрлық сектордағы модернизациялаудың негізгі бағыттары туралы түсініктің болуы

даму	4.2. Өндірістік қатынастар және сауда	9.4.2.4 Қазақстанның әлемдік экономикаға кірігуі туралы түсініктің болуы

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 84-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 524-қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 8-10 сыныптары үшін "Қоғам және құқық" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 8-10 сыныптары үшін "Қоғам және құқық" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Қоғам және құқық" оқу пәнінің мақсаты – жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың әлеуметтік бейімделуі үшін олардың құқықтық сауаттылығын көтеру, мемлекет заңдары мен қоғам нормаларын құрметтеу жолымен жағдайлар құру, өзінің азаматтық құқықтары мен міндеттерін жүзеге асыруға қажетті білім мен дағдыларды қалыптастыру.

3. Пәннің міндеттері:

1) қазақстандық құқық салаларының негізгі түсініктері жайлы білімдерді қалыптастыру;

2) қарапайым құқықтық және әлеуметтік құндылықтар жүйесі туралы білімдерін қалыптастыру: адам құқықтары, демократия, азаматтық қоғам, заңдылық пен құқықтық тәртіп;

3) оқу және практикалық әрекетте құқықтық ақпаратты қолдану біліктерін қалыптастыру;

4) сәйкес тәртіп нысандары заңы және қалыпты өмірлік жағдайлардағы әрекеттерді таңдау кезінде құқықтық білімдер мен дағдыларды қолдану біліктерін қалыптастыру;

5) қоғамда қабылданған жалпы адамгершілік рухани-этикалық және құқықтық нормаларды меңгеру негізінде әлеуметтік тәртіпті қалыптастыру;

6) қоғамда қабылданған жалпы адамгершілік рухани-этикалық және құқықтық нормаларды меңгеру негізінде әлеуметтік тәртібін түзету.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Берілген пән бойынша оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер арнайы педагогика принциптеріне сәйкес жүзеге асырылады:

1) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың дамуы және дайындық деңгейі мен ерекшеліктеріне білім беру жүйесінің бейімделу принципі;

2) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың түзете-дамыту бағыттылығы олардың ерекше білім беру қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып оқу әрекетінің арнайы әдістері және тәсілдерімен қамтамасыз етіледі;

3) оқытудың әлеуметтік-бейімдеу бағыттылығы тұлғаның әлеуметтік бейімсіздігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Әлеуметтік өмірге қатысуға қажетті тәртіп нормалары, өмірлік дағдыларды білім алушылардың меңгеруі бойынша арнайы жұмыс қарастырылады;

4) білім берудегі әрекеттік тәсіл жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды тұлғалық тұрғыдан дамуы ерекшелігіне байланысты білім беру құрылымы мен оның негізгі заңдылықтарын ашатын психология ғылымының теориялық ережелеріне негізделеді. Онымен қоса, жеңіл ақыл-ой кемістігі бар тұлғаны дамыту қолжетімді әрекетті (пәндік-тәжірибелік және оқу) ұйымдастыру сипатымен анықталатындығын мойындауға құрылады;

5) оқытудың тәжірибелік бағыты зерттелетін материал мен білім алушылардың тәжірибелік әрекеті арасында тығыз байланыс орнату, тәжірибелік-бағыттық тапсырмаларды шешуге арналған бастапқы мәнге ие білім мен біліктерді қалыптастыруды ұсынады;

6) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға саралау және жекелеу тәсілі олардың бағдарлама мазмұнын игеру мүмкіндіктерінің біртекті еместігі, оқу материалдарын игеру кезінде көрінетін және алынған білім, дағды мен біліктер сапасына ықпал ететін вариативті типологиялық ерекшеліктердің болуымен олардың ерекше білім алу қажеттіліктерін ескеруді болжайды. Білім беру процесі педагог білім алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес оқу материалының мазмұнын таңдайтын 4 типологиялық топ (В.В. Воронкова бойынша) негізінде жүзеге асады. Оқу жұмысының қарқыны, жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушының дербестік дәрежесі, оқыту әдістері мен тәсілдері түрленеді. Білім алушыларды топтарға бөлу шартты және қозғалмалы. Саралау тәсілі оқытуды жекешелендірумен толықтырылады;

7) оқу-танымдық және практикалық әрекетке арнайы педагогикалық басшылық ету қажеттілігі төменгі танымдық белсенділігі және ойлау қызметінің талдау және жалпылау әлсіздігіне байланысты. Педагог ақыл-ой кемістігі бар білім алушының жалпы даму заңдылықтарын, сыныптың әрбір білім алушысының танымдық мүмкіндіктері мен оқытудың арнайы әдістемесін біле отырып білім алушылардың оқу-танымдық қызметтерін ұйымдастырады және бағыттайды.

5. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқу материалын меңгеру нәтижелерін бағалау нормалары бағдарламада көрсетілген мақсатты тұжырымға

негізделген және білім алушылардың оқу жетістіктерін тексеру мен бағалауды ұйымдастыру кезінде бірыңғай тәсілдерді іске асыруға бағытталған.

6. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау ішкі бағалау тәсілдерімен жүзеге асырылады. Бағдарламаны меңгеру нәтижелерін сабақтарда мұғалім білім беру процесі барысында бағалайды. Педагог жүйелі түрде бақылаушы бағалау әрекетін атқарады.

7. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқыту нәтижелілігін бағалау ағымдағы (әр сабақтың), мерзімді (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде болады.

8. Ағымдағы бақылау білім алушының әрекетін сабақта бақылау, тәжірибелік және дербес жұмыстарын талдау, әрекеттің ұжымдық түрлері көмегімен жүзеге асады. Әр сабақтық бақылау оқу процесінің сапасын қамтамасыз ету үшін педагог қолданатын оқыту мазмұны мен әдістерін түзету мақсатында жүргізіледі. Бақылау ынталандырушы және білім алушыларға қатысты тәрбиелеуші сипатқа ие.

9. Мерзімді бақылау бағдарлама тақырыбы мен бөлімін зерделеп болған соң жүргізіледі. Оның нәтижелері білім алушылардың оқу жетістіктерінің карталарында курс тақырыптары бойынша көрсетіледі.

10. Қорытынды бақылау жарты жылдық пен жылдың соңында болады. Оқу жылы ағымында бақыланып, білім алушылардың жетістіктерінің жиынтық картасында тіркелетін сыныптың әрбір білім алушысының даму динамикасы мен табыстылығы педагогпен талданады.

11. Бағалаудың көмегімен педагог арқылы алынатын ақпарат дағдылар мен біліктерді меңгеру барысында туындайтын қиындықтарға уақытылы және дұрыс әрекеттесуге мүмкіндік береді. Педагог білім алушыларға жеке көмектің мазмұны мен тәсілдерін негізді түрде анықтайды.

12. "Қоғам және құқық" пәнін оқу кезінде курстың практикалық бағыттылығын күшейту маңызды. Оқу материалының көп бөлігін рөлдік ойындар арқылы саналы түрде меңгеру және бекіту, практикалық тапсырмаларды (стандартты бланктерді толтыру, арыздар, өтініштер, қолхаттар, өтінішхаттар, хаттар жазу) орындау, мәселесі бар тапсырмаларды шешу, өмірдегі тақырыптық жағдаяттар, әр түрлі мемлекеттік мекемелер мен халыққа қызмет көрсету орталықтарына барудағы қалыпты жағдаяттары талқылау үшін беріледі. Берілетін жағдаяттар бастапқыда сыныпта, одан кейін әлеуметтік орта объектілерінде орындалатын кезеңдік әрекеттер бағдарламасын береді.

13. Құқық қорғау органдары, түрлі әлеуметтік қызметтер және әкімшілік органдарының өкілдерімен кездесу сабақтары жоспарланады. Бұндай жағдай білім алушылардың бойында білім, білік, құнды бағдарлар мен қоғамдық нормаларға негізделген қажетті әлеуметтік құзыреттіліктерді қалыптастыруға ықпалдасады.

14. Әртүрлі әлеуметтік міндеттерді жүзеге асыруға қатысты білім алушылардың бойында прогностикалық дайындықты қалыптастыруға бағытталған жаттығуларды оқыту барысында қосу. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға мүмкіндіктеріне қарай өзінің қалауы, істері мен әрекеттерінің салдарын болжауға оқыту қажет болып табылады. Түрлі практикалық жағдаяттарды сыныпта модельдеу барысында болжау ("егер мен тиянақты, нақты және анық сөйлесем, онда ...", "егер мен лас болсам, не айтуды білмесем, онда ...", "егер мен ақша алсам, оны тез жұмсасам, онда ...") бойынша жаттығуларды қосылады. Осындай тәсілдер жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға өз қалауының салдарын түсініп, өзінің әрекеттері үшін жауапкершілікті сезінуге ықпалдасады.

15. Педагогикалық тәсілдерді жүзеге асыру оқытудың әр түрлі стратегияларын қолдануды қарастырады:

- 1) мұғалім мен білім алушы арасындағы сенім ахуалын құру;
- 2) әр білім алушының пікірін тыңдау;
- 3) білім алушылардың танымдық мүмкіндіктеріне сәйкес мұқият жинақталған тапсырмалар мен әрекет түрлерінің көмегімен ынталандырушы және дамытушы оқыту;
- 4) білім алушыларға түсінікті мысалдар негізінде мәселелерді шешу стратегияларын үлгілеу;
- 5) білім алушылардың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, сараланған тапсырмаларды құрастыру;
- 6) білім алушылардың жеке, топтық қызметтері және барлық сынып жұмысын ұйымдастыруды қосады.

16. "Қоғам және құқық" пәнін меңгеру барысында білім алушыларда ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану дағдыларын дамыту үшін жағдайлар жасалады. "Қоғам және құқық" пәнін оқыту кезінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану:

- 1) құқықтық ақпаратты іздеу, оны таңдау және қолданумен байланысты дербес жұмыс дағдыларын дамыту;
- 2) білім алушылардың білімдерін кеңейту үшін мультимедиялық ресурстарды қолдану;
- 3) белсенді оқытуды ұйымдастыруды техникалық тұрғыдан қолдау үшін интерактивті тақталарды қолдану;
- 4) электрондық оқулықтарды қолдану;
- 5) компьютерлік презентациялардың әртүрлі түрлерін қолдана отырып, таңдалған тақырып бойынша шығармашылық жобаларды құруды көздейді.

17. "Қоғам және құқық" пәні бойынша оқыту процесінің мазмұны оқыту мақсаттарының жүйесіне бағынышты және білім алушылардың алған білімдері, біліктері мен дағдыларын өздігінен еңбек ету және әртүрлі өмірлік жағдайларда қолдануға дайындықты қалыптастыруға бағытталған.

18. "Қоғам және құқық" пәнін оқу білім алушылардың қоғамда әлеуметтенуі және қоршаған ортамен өзара әрекеттестікке қажет қарапайым құқықтық білімдер мен дағдыларды меңгеруді қамтамасыз етеді.

19. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған "Қоғам және құқық" курсының мазмұнында құрылымы жеңілдетілген, көлемі анағұрлым қысқартылған және білімдер жүйесінің жалпылау деңгейі қарапайым бағдарлама берілген. Сонымен қатар, осы салаға тән білімдердің құрылымдық біртұтастығы сақталады.

20. "Қоғам және құқық" пәнін меңгеру барысында "Математика", "География", "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәндерімен пәнаралық байланыстар орнатылады.

3-тарау. "Қоғам және құқық" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

21. "Қоғам және құқық" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 8-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;
- 2) 9-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;
- 3) 10-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты құрайды.

22. "Қоғам және құқық" пәні бойынша бағдарламаның оқу материалының құрылымының негізіне білім алушыларға берілетін ақпаратты біртіндеп күрделендіре түсетін сызбалы әдіс енген.

23. "Қоғам және құқық" оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Құқық және мемлекет";
- 2) 2-бөлім "Конституциялық құқық";
- 3) 3-бөлім "Отбасы құқығы";
- 4) 4-бөлім "Еңбек құқығы";
- 5) 5-бөлім "Қылмыстық құқық";
- 6) 6-бөлім "Әкімшілік құқық";
- 7) 7-бөлім "Азаматтық құқық".

24. "Құқық және мемлекет" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) адам және қоғам;
- 2) құқықтық мемлекет және қоғам.

25. "Конституциялық құқық" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) адам және азаматтың құқықтары мен бостандықтары;
- 2) мемлекеттік органдардың конституциялық жүйесі.

26. "Отбасы құқығы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) отбасы құқығы түсінігі;
- 2) отбасы мүшелерінің құқықтары мен міндеттері;
- 3) отбасының қоғамдағы маңызы.

27. "Еңбек құқығы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) еңбек құқығы түсінігі;

2) еңбек жағдайлары мен қорғау;

3) еңбек шарты.

28. "Қылмыстық құқық" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) қылмыстық құқық түсінігі;

2) қылмыс түсінігі;

3) қылмыстық жауапкершілік.

29. "Әкімшілік құқық" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) әкімшілік құқық түсінігі;

2) әкімшілік жауапкершілік;

3) әкімшілік құқық бұзушылықтардың алдын алу.

30. "Азаматтық құқық" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) азаматтық құқық түсінігі;

2) меншік құқығы;

3) азаматтық құқықтағы міндеттемелер және жауапкершілік;

4) тұтынушылардың құқығын қорғау.

31. 8-сыныпқа арналған "Қоғам және құқық" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) құқық және мемлекет – Адам және қоғам: қоғам ортақ өмір мен әрекеттердің белгілі бір түрлерімен біріктірілген адамдар қауымдастығы ретінде; неліктен қоғам арнайы ережелерге мұқтаж; ережелердің қоғам өміріндегі рөлі; қоғам өмірінің салалары; қоғамдық қатынастар; әлеуметтік нормалар – адамдардың қоғамда тәртіп ережелері; негізгі әлеуметтік нормалар: мораль, құқық, тыйымдар, салт-дәстүрлер мен әдет-ғұрыптар; мораль, адамгершілік; жалпыадамзаттық құндылықтар; жақсылық пен жамандық, ақиқат пен жалған түсініктері; өмір – ең үлкен құндылық; моральды талаптар мен адамдардың мінез-құлығы; сыпайылық ережелері; қоғамдағы адам;

2) құқықтық мемлекет және қоғам: "мемлекет" деген не; азамат ұғымы; Біздің Отан – Қазақстан Республикасы. Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері; мемлекет пен құқықтың өзара байланысы; басқа қоғамдық бірлестіктерден мемлекетті айыратын белгілер; құқық және заң; құқықтың қайнаркөздері; заңнамалық билік; Қазақстан Республикасында заңдар қалай қабылданады; құқық жүйесі; құқық салалары: мемлекеттік құқық, конституциялық құқық, азаматтық құқық, еңбек құқығы, отбасы құқығы, әкімшілік құқық, қылмыстық құқық; халықаралық құқық; Адам құқықтарының жалпыға бірдей декларациясы, Бала құқықтары туралы Конвенция; адамның бостандығы мен жауапкершілігінің шарасы ретінде "құқық" ұғымы; қоғам мен мемлекет өмірінде құқықтың рөлі;

3) конституциялық құқық: Қазақстан Республикасының Конституциясы – негізгі заңы; Қазақстан Республикасының Конституциясын қабылдау тарихы; Қазақстан Республикасының Конституциясының құрылымы; Қазақстан Республикасының заңнамалық билік органдары: Парламент, Сенат, Мәжіліс; олардың құрамы, сайлануы, өкілеттілігі; сот билігі; Қазақстан Республикасының сот билігінің құрылымы мен

өкілеттілігі; Прокуратура және құқық қорғау органдары; жергілікті атқарушы органдар; Қазақстан Республикасының Президенті, оның мемлекет билігі жүйесіндегі рөлі мен орны; тұлғаның ажырамас құқықтары: өмір сүру, жеке басқа қол сұқпаушылық пен ар-намыс құқығы; адамның әлеуметтік құқықтары; тұрғын үй құқықтары; медициналық қызметке құқығы; демалуға құқығы; саяси құқықтар мен бостандықтар; діни нанымдар және олардың заманауи әлемдегі орны; ар-намыс бостандығы; білім алу құқығы; мәдени құндылықтарға қолжетімділік құқығы; Қазақстан Республикасының азаматтығы; азаматтардың негізгі міндеттемелері.

32. 9-сыныпқа арналған "Қоғам және құқық" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) отбасы құқығы: отбасы құқығының негіздері; адам өмірі және қоғамда отбасының рөлі; отбасы құрамы, отбасындағы рөлдік қарым-қатынастар; отбасында әке мен ананың рөлі; отбасы мүшелерінің жауапкершілігі; үй шаруашылығы; ерлі-зайыптылардың құқықтары мен міндеттері; ата-аналардың құқықтары мен міндеттері; Бала құқықтары мен міндеттері туралы Конвенция;

2) еңбек құқығы: еңбек құқығы негіздері; еңбек және еңбек қатынастары; Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі; еңбекке құқығы; Жеке еңбек шарты; қызметкер мен жұмыс берушінің құқықтары және міндеттері; жұмыс уақыты және демалыс уақыты; еңбекақыны төлеу; кепілдіктер мен өтемақылар; еңбекті қорғау; еңбек тәртібі; қызметкерлердің тәртіптік және материалдық жауапкершілігі; еңбек даулары – шешу жолдары; еңбек даулары бойынша комиссия; еңбек шартын тоқтату және бұзу негіздемесі; кәмелеттік жасқа жетпегендердің еңбек ерекшеліктері;

3) қылмыстық құқық: қылмыстық құқық түсінігі; тағайындалу, қайнаркөздер мен қағидалар; қылмыс ұғымы; қылмыс санаттары мен түрлері; қылмысқа араласқаны және қатысқаны үшін жауапкершілік; қылмыстық жауапкершілікке тарту кезеңдері; қылмыстық жаза, оның түрлері; мәжбүрлеу шаралары; қылмыстық жауапкершілік пен жазадан босату; кәмелетке толмағандардың жауапкершілігі; жазаны ауырлататын және жеңілдететін жағдайлар; елдегі құқық қорғау органдары.

33. 10-сыныпқа арналған "Қоғам және құқық" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) әкімшілік құқық: әкімшілік құқық ұғымы және қайнаркөздері; әкімшілік құқықтық қатынастарының субъектілері; әкімшілік реттеу әдістері; әкімшілік құқық бұзушылық белгілері мен түрлері; әкімшілік жаза; атқарушы билік; жергілікті өкілдік органдары: жүйе, құрылымы, міндеттері, сайлау тәртібі; мемлекеттік қызмет;

2) азаматтық құқық: азаматтық құқық ұғымы; азаматтық құқық жүйесі, жалпы және ерекше бөлімдері; меншік және мүліктік қатынастар; меншік иесі болу деген не; мүліктік қатынастарды заңмен реттеу; азаматтардың меншік құқықтарын қорғау; кәмелетке толмағандардың мүліктік құқықтары мен жауапкершілігі; зияткерлік меншік құқығы; мұрагерлік құқығы.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

34. Бағдарламада оқу мақсаттарын қолдану қолайлығы үшін кодтар берілген. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші – бөлімді, үшінші сан – бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының нөмірленуін білдіреді. Мысалы, 8.2.1.4 кодында: "8" – сынып, "2" – бөлім, "2.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсатының нөмірленуі.

35. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Құқық және мемлекет":

1-кесте

8-сынып	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1.1 Адам және қоғам	8.1.1.1 "қоғам" ұғымы туралы қарапайым деңгейде айту
	8.1.1.2 ережелер не үшін керек екендігі туралы қарапайым деңгейде түсіндіру
	8.1.1.3 адамдардың қоғамда тәртіп ережелері туралы айту
	8.1.1.4 адам өмірінде құқықтың рөлі туралы түсініктің болуы
	8.1.1.5 қоғамның әлеуметтік нормалары (тыйымдар, салт-дәстүрлер, мораль, этикет) туралы педагогтың көмегімен айтып, белгілеу
	8.1.1.6 қоғамда қалыптасқан сыпайылық пен мінез-құлық ережелерін (көлікте қарттарға орын беру, яғни мораль қарттар мен ауруларға күтім жасауды белгілейді) мысалдар арқылы түсіндіру
	8.1.1.7 өзінің әрекеттері үшін жеке жауапкершілік туралы білу
	8.1.1.8 жақсылық пен жамандық, ақиқат пен жалған түсініктері ажырата білу
	8.1.1.9 жалпыадамзаттық құндылықтардың мағынасын түсіну
	8.1.1.10 этикет пен сыпайылықтың негізгі ережелерін қолдану
	8.1.1.11 қоғамда қалыптасқан негізгі салт-дәстүрлер мен әдет-ғұрыптарды білу
1.2 Құқықтық мемлекет және азаматтық қоғам	8.1.2.1 мемлекеттік рәміздердің атауларын білу және оларды ажырату
	8.1.2.2 "қоғам" ұғымы туралы өз түсініктерін қарапайым сөздермен түсіндіру
	8.1.2.3 "мемлекет" ұғымы және мемлекетті анықтайтын белгілер туралы түсініктерінің болуы
	8.1.2.4 мемлекеттің сыртқы қызметтерін (ел қорғанысы, сыртқы саяси қызметтер, халықаралық ынтымақтастық) білу
	8.1.2.5 мемлекеттің ішкі қызметтерін (адам құқықтары мен бостандықтарын қорғау, тәртіп құқығын қамтамасыз ету) білу
	8.1.2.6 құқықтық мемлекеттің негізгі белгілерін (заң алдында барлығының теңдігі, мемлекет пен тұлғаның жауапкершілігі) білу
	8.1.2.7 құқықтың қалыптасу негізі (құқықтың қайнаркөздері) туралы білу
	8.1.2.8 құқық салаларын атап шығу
	8.1.2.9 құқық қорғау органдарын педагогтың көмегімен атау және олардың қызметтерін сипаттау
	8.1.2.10 Бала құқықтары туралы Конвенцияның мазмұны туралы жалпы түсінігінің болуы
	8.1.2.11 өңірлік ерекшеліктерді ескере отырып, балалардың өмірін жақсартуға бағытталған негізгі мемлекеттік минималды әлеуметтік стандарттарды сақтау (тегін медициналық көмек көрсету; дене және психикалық күштеуден қорғау; қажетті өмір деңгейі; ата-аналардан қажетті көмекті алу) туралы түсініктің болуы
	8.1.2.12 азаматтар алдындағы мемлекеттің жауапкершілігі туралы өз түсінігін қарапайым сөздермен түсіндіру
	8.1.2.13 адам мен азаматтың негізгі құқықтары және бостандықтары (белгілі бір әрекеттерді жасау мүмкіндігі, өз қажеттіліктері мен қызығушылықтарын қанағаттандыру үшін нақты құқықтарды қолдану) туралы түсініктің болуы
	8.1.2.14 "адам құқықтары" мен "азамат құқықтары" түсінігінің қарапайым деңгейін ажырату және түсіндіру
	8.1.2.15 адамның жеке құқықтарын атау: өмір сүруге құқығы, жеке бостандығына құқығы,

	тұрғын үйге қол сұқпаушылық, орын ауыстыру және тұрғылықты жерін таңдау құқығы 8.1.2.16 азамат құқығы туралы (мемлекет істерін басқаруға қатысу құқығы, сайлау және мемлекеттік билік пен жергілікті өзін-өзі басқару органдарына сайлану құқығы; референдумға қатысу құқығы; мемлекеттік қызметке тең қолжетімділік құқығы) айту 8.1.2.17 Қазақстан Республикасы азаматтығын алу үшін қандай органдарға жүгіну керек екендігін білуі 8.1.2.18 табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың салдарларын ескерту мен жоюға қандай ұйымдар жауап беретінін айту 8.1.2.19 халыққа жедел медициналық және психологиялық көмекті қандай ұйымдар көрсететінін атау 8.1.2.20 төтенше жағдайда қандай ұйымдар көмек көрсететінін атау 8.1.2.21 өрт сөндіру қызметін қандай ұйымдар қамтамасыз ететіні туралы түсінігінің болуы

2) 2-бөлім "Конституциялық құқық":

2-кесте

8-сынып	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары:
2.1 Адамның және азаматтың құқықтары мен бостандықтары	8.2.1.1 бостандық ұғымы туралы қарапайым деңгейде айту 8.2.1.2 азамат ретінде өз құқықтарын атап өту 8.2.1.3 медициналық қызметке өз құқықтарын білу 8.2.1.4 білім алуға өз құқықтарын білу 8.2.1.5 әлеуметтік қамтамасыз етуге өз құқықтарын білу 8.2.1.6 Қазақстанда бар негізгі діни конфессияларды атау 8.2.1.7 әлеуметтік құқықтарына қысым жасалған кезде жүгінуге болатын ұйымдардың атауларын білу 8.2.1.8 мемлекеттік органдарға жүгіну рәсімін білу
2.2 Мемлекеттік органдардың конституциялық жүйесі 1)	2)8.2.2.1 Қазақстан Республикасы Конституциясы туралы түсінігінің болуы 3)8.2.2.2 Қазақстан Республикасы Конституциясының қабылданған күнін білу 4)8.2.2.3 конституциялық құқық қайнаркөздерін (Қазақстан Республикасының Конституциясы мен заңдары) білу 5)8.2.2.4 адамның негізгі конституциялық құқықтарын атау: өмір сүру, бостандық пен жеке басқа қол сұқпаушылық құқығы 6)8.2.2.5 әрбір азамат адам, әр адам азамат екенін білу 7)8.2.2.6 Қазақстан Республикасы азаматтарының конституциялық міндеттерін атау 8)8.2.2.7 адамдардың құқықтары, бостандықтары, абыройы және адамгершілігін құрметтеу міндетін білу 9)8.2.2.8 Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздерін құрметтеу міндетін білу 10)8.2.2.9 заңда белгіленген салықтар, алымдар және төлемдерді төлеу міндетін білу 11)8.2.2.10 өз Отанын қорғау міндеті мен борышын білу 12)8.2.2.11 тарихи және мәдени ескерткіштерді сақтау мен қамқорлық таныту міндетін білу 13)8.2.2.12 табиғатты сақтау және табиғи байлықтарды күтіп ұстау міндетін білу 14)8.2.2.13 Қазақстан Республикасында сайлау қалай өтетіні туралы түсініктің болуы 15)8.2.2.14 Қазақстан Республикасының заңнамалық, орындаушы және сот билігі туралы түсінігінің болуы 16)8.2.2.15 Қазақстан Республикасының әрбір билігінің құрылымы мен өкілеттігін қарапайым деңгейде сипаттау 17)8.2.2.16 жергілікті билік органдары туралы мәліметтерді білу 18)8.2.2.17 мемлекеттік билік жүйесінде Қазақстан Республикасы Президентінің рөлі (Президенттің жарлықтары мен өкімдерінің заңды күші болуы; мемлекеттік бағдарламаларды бекіту; халықаралық келіссөздерді жүргізу және шарттарға қол қою; төтенше және әскери жағдайды енгізу) туралы айту

3) 3-бөлім "Отбасы құқығы":

3-кесте

9-сынып	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары:
3.1 Отбасы құқығы ұғымы	9.3.1.1 отбасы құқығы ұғымы туралы қарапайым деңгейде айту 9.3.1.2 "отбасы" не екенін түсіндіре алу 9.3.1.3 неке мен отбасы, ана, әке және балалық шақ мемлекет қорғауында екендігін білу 9.3.1.4 неке ер мен әйелдің тең құқылы одағы екенін білу 9.3.1.5 ер мен әйелдің қай жаста некеге тұратынын білу 9.3.1.6 азаматтық хал актілерін тіркеу мемлекеттік органдарында жасалған неке ресми т а н ы л а т ы н ы н б і л у 9.3.1.7 ерлі-зайыптылардың жеке және мүліктік құқықтары мен міндеттерін білу 9.3.1.8 адамдардың бірі басқа некеде тіркеліп тұрған жағдайда адамдар арасындағы неке р ұ қ с а т е т і л м е й т і н і н б і л у 9.3.1.9 жоғары көтерілетін және төмен түсетін сызық бойынша тікелей туысқандар (ата-аналармен және балалармен, атамен, әжемен және немерелермен), толық және толық емес туысқандықтағы әкесі мен анасы ортақ аға-інілер және әпке-сіңлілер арасында неке ж а с а у р ұ қ с а т е т і л м е й т і н і н б і л у 9.3.1.10 ерлі-зайыптылардың неке уақытында жинаған мүліктері жалпы ортақ меншік б о л ы п т а б ы л а т ы н ы н б і л у 9.3.1.11 неке шарты туралы түсінігінің болуы 9.3.1.12 әрбір ерлі-зайыптының жеке қолдану заттары меншігі болып табылатынын білу 9.3.1.13 алименттік қатынастар туралы түсінігінің болуы 9.3.1.14 отбасында үй шаруашылығын жүргізуге өзінің қатысуы туралы айту 9.3.1.15 бағу мен қамқоршылық туралы түсініктің болуы 9.3.1.16 мұрагерлік құқық туралы түсініктің болуы 9.3.1.17 отбасы бюджетін жүргізу туралы түсініктің болуы 9.3.1.18 отбасы құқықтары мен міндеттеріне қатысты практикалық міндеттерді шешу үшін жүгінетін ұйымдардың атауын білу
3.2 Отбасы мүшелерінің құқықтары мен міндеттері	9.3.2.1 отбасы мүшелерінің құқықтары мен міндеттері туралы қарапайым деңгейде айту 9.3.2.2 ерлі-зайыптылардың құқықтары мен міндеттері туралы білу 9.3.2.3 отбасының әр мүшесінің міндеттері туралы айту 9.3.2.4 ата-аналардың міндеттерін білу: өз балаларының денсаулығының қамын ойлау, өз балаларын тәрбиелеу құқығына ие және міндетті 9.3.2.5 балалардың міндеттерін білу 9.3.2.6 балалардың отбасында өмір сүру және тәрбиеленуіне құқығы, өзінің ата-аналарын білу құқығы, олардың қамқорлығына ие болу құқығы, өзінің ата-аналары, аталары, әжелері, аға-інілері, әпке-сіңлілері және туысқандарымен қарым-қатынас құру құқығын б і л у 9.3.2.7 Бала құқықтары туралы Конвенция туралы түсінігінің болуы 9.3.2.8 отбасы қатынастарының қарапайым әдеп ережелерін білу
3.3 Отбасының қоғамдағы маңызы	9.3.3.1 адам және қоғам өміріндегі отбасының рөлі туралы түсініктің болуы 9.3.3.2 тату отбасы ұғымы туралы түсініктің болуы

4) 4-бөлім "Еңбек құқығы":

4-кесте

9-сынып	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары:
	9.4.1.1 еңбек құқығы ұғымы туралы қарапайым деңгейде айту 9.4.1.2 жеке еңбек шартын толтыру 9.4.1.3 жеке және ұжымдық еңбек шарттарын ажырату

4.1 Еңбек құқығы ұғымы	9.4.1.4 еңбек шартының негізгі тармақтарын (жұмыс уақыты, демалыс уақыты, демалыс ұзақтығы, еңбекақы мөлшері) таба білу 9.4.1.5 еңбек тәртібі туралы негізгі түсініктің болуы 9.4.1.6 ішкі тәртіп ережелерін білу 9.4.1.7 кәмелетке толмағандардың еңбегінің негізгі ережелерін білу 9.4.1.8 еңбек кітапшасын кім толтыратынын білу 9.4.1.9 педагогтың көмегімен іскерлік қағаздар және стандартты бланктерді толтыру 9.4.1.10 еңбек дауларын шешу үшін жүгінетін ұйымдардың атауларын білу 9.4.1.11 қызметкерлердің кәсіпорын, мекеме не ұйымға келтіретін зиянға материалдық жауапкершілігі туралы білу 9.4.1.12 қызметкердің кінәсі болған жағдайда ғана келтірілген зиянға материалдық жауапкершілікті арту туралы білу 9.4.1.13 қызметкер мен кәсіпорын арасында мүлікті сақтауға қызметкердің жауапкершілікті өзіне алу туралы жазбаша шарт жасалатыны туралы білу
4.2 Еңбек шарттары және қорғау	9.4.2.1 әртүрлі кәсіпорындардағы еңбек жағдайлары туралы білу 9.4.2.2 еңбек гигиенасының негізгі ережелерін білу 9.4.2.3 "кәсіби ауру" ұғымы туралы түсініктің болуы
4.3 Еңбек шарты	9.4.3.1 еңбек шартының негізгі тармақтарын білу 9.4.3.2 еңбек шарты қандай жақтар арасында жасалатынын білу, жұмыс беруші және қызметкер 9.4.3.3 еңбек шартын оқу және қол қою 9.4.3.4 еңбек шартының түрлерін ажырата білу: белгісіз мерзімге, 5 жылдан аспайтын белгілі мерзімге, уақытша қызметкермен, мезгілдік қызметкермен 9.4.3.5 жұмысқа қабылдау туралы өтініш жаза алу 9.4.3.6 жұмыстан шығу туралы өтініш жаза алу 9.4.3.7 демалыс беру туралы өтініш жаза алу 9.4.3.8 түсініктеме қағаз жазу

5) 5-бөлім "Қылмыстық құқық":

5-кесте

9-сынып	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары:
5 . 1 Қылмыстық құқық ұғымы	9.5.1.1 қылмыстық құқық ұғымы туралы қарапайым деңгейде айту 9.5.1.2 қылмыстық құқықта қолданылатын терминдер туралы түсініктің болуы: айып, рақымшылық, бопсалаушылық, серіктесу, тұтқынға алу 9.5.1.3 полиция қызметтері туралы түсініктің болуы: құқық бұзушылықтардың алдын алу; қоғамдық тәртіпті қорғау; қылмыспен күрес; қылмыстық жазалау және әкімшілік жазаларды орындау
5.2 Қылмыс ұғымы	9.5.2.1 "қылмыс" ұғымы туралы түсініктің болуы 9.5.2.2 "арандатушы", "дәлдеуші", "қатысушы", "орындаушы" және "астыртын айдап салушы" ұғымдары туралы түсініктің болуы 9.5.2.3 қылмыстық жазаны өтейтін құқық бұзушылықтар туралы мәліметтердің болуы 9.5.2.4 жазалау мен оның мақсаттары туралы түсініктің болуы 9.5.2.5 "мәжбүрлеу шаралары" ұғымы туралы түсініктің болуы 9.5.2.6 негізгі жазалар: айыппұл, нақты қызметпен айналысу құқығынан айрылу, қоғамдық жұмыстарға тарту, түзету жұмыстары, тұтқынға алу, бостандықтан айыру туралы түсініктің болуы 9.5.2.7 өмірдегі практикалық мәселелерді шешу үшін жүгінетін құқықтық ұйымдардың атауын білу
5 . 3 Қылмыстық жауапкершілік	9.5.3.1 қылмысқа араласу мен қатысуға жауапкершілік туралы түсініктің болуы 9.5.3.2 қылмыстық жауапкершіліктен босатуға негіз болатын факторлар туралы мәліметтердің (қажетті қорғанысты арттыру, жәбірленушімен табысу, өкіну) болуы

6) 6-бөлім "Әкімшілік құқық":

6-кесте

10-сынып	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары:
6.1 Әкімшілік құқық ұғымы	10.6.1.1 әкімшілік жауапкершілік ұғымы туралы түсініктің болуы 10.6.1.2 әкімшілік құқық бұзушылықтың алдын алу шараларын жүзеге асыруға қатысу
6.2 Әкімшілік жауапкершілік	10.6.2.1 кішігірім бұзақылықтың не екенін (қоғамдық орындардағы балағат сөздер, азаматтарға тіл тигізу, қоғамдық тәртіп пен азаматтардың сабырлығын бұзатын әрекеттер) білу 10.6.2.2 кішігірім бұзақылыққа айыппұл тағылатынын білу 10.6.2.3 қоғамдық орындарда жүріп-тұру ережелерінің талаптарын орындау 10.6.2.4 жер және су ресурстарын тиімді қолданудың негізгі ережелері мен нормалары туралы түсініктің болуы 10.6.2.5 атмосфералық ауаның ластануынан сақтау ережелері туралы түсініктің болуы 10.6.2.6 жануарлар және өсімдіктер әлемін қорғау туралы түсініктің болуы 10.6.2.7 Қызыл кітаптың маңызы туралы түсініктің болуы 10.6.2.8 Қызыл кітапқа енген жануарлар мен өсімдіктерді атау 10.6.2.9 жол жүру қозғалысының негізгі ережелерін білу 10.6.2.10 негізгі кеден ережелері туралы түсініктің болуы 10.6.2.11 әкімшілік құқық бұзушылықтар кезінде жүгінетін ұйымдардың аталуын білу
6.3 Әкімшілік құқық бұзушылықтардың алдын алу	10.6.3.1 "Құқық бұзушылықтардың алдын алу туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жалпы ережелері туралы түсініктің болуы 10.6.3.2 құқық бұзушылықтардың алдын алу кешеніне кіретін ұғымдар туралы түсініктің болуы: әлеуметтік бейімдеу, әлеуметтік оңалту, құқықтық тәрбие

7) 7-бөлім "Азаматтық құқық":

7-кесте

10-сынып	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары:
7.1 Азаматтық құқық түсінігі	10.7.1.1 азаматтық құқық туралы түсініктің болуы 10.7.1.2 мүліктік қатынастармен байланысты әрекеттерге (ұрлық, тонау, бопсалаушылық) жауапкершілік туралы мәліметтерге ие болу 10.7.1.3 азаматтық құқықтарда келіспеушіліктерді шешу үшін жүгінетін құқықтық ұйымдардың атауын білу
7.2 Меншік құқығы	10.7.2.1 меншік туралы түсініктің болуы 10.7.2.2 меншік мемлекетпен қорғалатынын білу 10.7.2.3 меншік құқықтарын қорғауға тартылған органдарды білу 10.7.2.4 азаматтардың кәсіпкерлік қызметпен айналысуға құқығы бар екенін білу 10.7.2.5 мемлекеттік және жеке меншікті ажырата білу
7.3 Азаматтық құқық міндеттемелері және жауапкершілік	10.7.3.1 азаматтық-құқықтық жауапкершілік туралы түсініктің болуы 10.7.3.2 азаматтың негізгі міндеттерін білу 10.7.3.3 азаматтың азаматтық құқықтағы міндеті (мүлікті беру, жұмысты орындау, ақша төлеу) туралы түсініктің болуы 10.7.3.4 кредит беруші, қарыздар, жалдау, өсімпұл, кепіл ұғымдары туралы түсініктің болуы 10.7.3.5 материалдық жауапкершілік, тұрақсыздық төлемі, кепілдеме ұғымдары туралы түсініктің болуы

7.4 Тұтынушылар құқығын қорғау	10.7.4.1 тұтынушылардың құқықтарын қарапайым деңгейде қорғауды түсіндіру 10.7.4.2 сатып алу, қызметтер көрсету және лайықсыз тауарды ауыстыру немесе қайтару жұмыстарын орындау кезінде алған білімдерін қолдана алу 10.7.4.3 өз құқықтарын білу және тауардың тиісті сапасын талап ете алу 10.7.4.4 өз құқықтарын білу және тауар, жұмыс не қызметтің жеткіліксіздігі салдарынан туындаған шығындарын талап ете алу

36. Осы Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 8-10 сыныптары үшін "Қоғам және құқық" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

37. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 8-10
сыныптары үшін "Қоғам және
құқық" пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік оқу
бағдарламасына
қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 8-10 сыныптары үшін "Қоғам және құқық" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 8-сынып:

1-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Құқық пен мемлекет	1.1 Адам және қоғам	8.1.1.1 "қоғам" ұғымы туралы қарапайым деңгейде айту 8.1.1.2 ережелер не үшін керек екендігі туралы қарапайым деңгейде түсіндіру 8.1.1.3 адамдардың қоғамда тәртіп ережелері туралы айту 8.1.1.4 адам өмірінде құқықтың рөлі туралы түсініктің болуы 8.1.1.5 қоғамның әлеуметтік нормалары (тыйымдар, салт-дәстүрлер, мораль, этикет) туралы педагогтың көмегімен айтып, белгілеу 8.1.1.6 қоғамда қалыптасқан сыпайылық пен мінез-құлық ережелерін (көлікте қарттарға орын беру, яғни мораль қарттар мен ауруларға күтім жасауды белгілейді) мысалдар арқылы түсіндіру
	1.2 Құқықтық мемлекет және қоғам	8.1.2.1 мемлекеттік рәміздердің атауларын білу және оларды ажырату 8.1.2.2 "қоғам" ұғымы туралы өз түсініктерін қарапайым сөздермен түсіндіру 8.1.2.3 "мемлекет" ұғымы және мемлекетті анықтайтын белгілер туралы түсініктерінің болуы
2-тоқсан		

1. Құқық пен мемлекет	1.1 Адам және қоғам	8.1.1.7 өзінің әрекеттері үшін жеке жауапкершілік туралы білу 8.1.1.8 жақсылық пен жамандық, ақиқат пен жалған түсініктері ажырата білу 8.1.1.9 жалпыадамзаттық құндылықтардың мағынасын түсіну: адам өмірінің құндылығы 8.1.1.10 этикет пен сыпайылықтың негізгі ережелерін қолдану 8.1.1.11 қоғамда қалыптасқан негізгі салт-дәстүрлер мен әдет-ғұрыптарды білу
	1.2 Құқықтық мемлекет және қоғам	8.1.2.4 мемлекеттің сыртқы қызметтерін (ел қорғанысы, сыртқы саяси қызметтер, халықаралық ынтымақтастық) білу 8.1.2.5 мемлекеттің ішкі қызметтерін (адам құқықтары мен бостандықтарын қорғау, тәртіп құқығын қамтамасыз ету) білу 8.1.2.6 құқықтық мемлекеттің негізгі белгілерін (заң алдында барлығының теңдігі, мемлекет пен тұлғаның жауапкершілігі) білу
3-тоқсан		
1. Құқық пен мемлекет	1.2 Құқықтық мемлекет және қоғам	8.1.2.7 құқықтың қалыптасу негізі (құқықтың қайнаркөздері) туралы білу 8.1.2.8 құқық салаларын атап шығу 8.1.2.9 құқық қорғау органдарын педагогтың көмегімен атау және олардың қызметтерін сипаттау 8.1.2.10 Бала құқықтары туралы Конвенцияның мазмұны туралы жалпы түсінігінің болуы 8.1.2.11 өңірлік ерекшеліктерді ескере отырып, балалардың өмірін жақсартуға бағытталған негізгі мемлекеттік минималды әлеуметтік стандарттарды сақтау (тегін медициналық көмек көрсету; дене және психикалық күштеуден қорғау; қажетті өмір деңгейі; ата-аналардан қажетті көмекті алу) туралы түсініктің болуы 8.1.2.12 азаматтар алдындағы мемлекеттің жауапкершілігі туралы өз түсінігін қарапайым сөздермен түсіндіру 8.1.2.13 адам мен азаматтың негізгі құқықтары және бостандықтары (белгілі бір әрекеттерді жасау мүмкіндігі, өз қажеттіліктері мен қызығушылықтарын қанағаттандыру үшін нақты құқықтарды қолдану) туралы түсініктің болуы 8.1.2.14 "адам құқықтары" мен "азамат құқықтары" түсінігінің қарапайым деңгейін ажырату және түсіндіру 8.1.2.15 адамның жеке құқықтарын атау: өмір сүруге құқығы, жеке бостандығына құқығы, тұрғын үйге қол сұқпаушылық, орын ауыстыру және тұрғылықты жерін таңдау құқығы 8.1.2.16 азамат құқығы (мемлекет істерін басқаруға қатысу құқығы, сайлау және мемлекеттік билік пен жергілікті өзін-өзі басқару органдарына сайлану құқығы; референдумға қатысу құқығы; мемлекеттік қызметке тең қолжетімділік құқығы) туралы айту 8.1.2.17 Қазақстан Республикасы азаматтығын алу үшін қандай органдарға жүгіну керек екендігін білу
4-тоқсан		
1. Құқық пен мемлекет	1.2 Құқықтық мемлекет және қоғам	8.1.2.18 табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың салдарларын ескерту мен жоюға қандай ұйымдар жауап беретінін айту 8.1.2.19 халыққа жедел медициналық және психологиялық көмекті қандай ұйымдар көрсететінін атау 8.1.2.20 төтенше жағдайда қандай ұйымдар көмек көрсететінін атау 8.1.2.21 өрт сөндіру қызметін қандай ұйымдар қамтамасыз ететіні туралы түсінігінің болуы
		8.2.1.1 бостандық ұғымы туралы қарапайым деңгейде айту 8.2.1.2 азамат ретінде өз құқықтарын атап өту

2 . Конституция лық құқық	2.1 Адам және азаматтың құқықтары мен бостандықтары	8.2.1.3 медициналық қызметке өз құқықтарын білу 8.2.1.4 білім алуға өз құқықтарын білу 8.2.1.5 әлеуметтік қамтамасыз етуге өз құқықтарын білу 8.2.1.6 Қазақстанда бар негізгі діни конфессияларды атау 8.2.1.7 әлеуметтік құқықтарына қысым жасалған кезде жүгінуге болатын ұйымдардың атауларын білу 8.2.1.8 мемлекеттік органдарға жүгіну рәсімін білу

2) 9-сынып:

2-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
3 . Отбасы құқығы	3.1 Отбасы құқығы ұғымы	9.3.1.1 отбасы құқығы ұғымы туралы қарапайым деңгейде айту 9.3.1.2 "отбасы" не екенін түсіндіре алу 9.3.1.3 неке мен отбасы, ана, әке және балалық шақ мемлекет қорғауында екендігін білу 9.3.1.4 неке ер мен әйелдің тең құқылы одағы екенін білу 9.3.1.5 ер мен әйелдің қай жаста некеге тұратынын білу 9.3.1.6 азаматтық хал актілерін тіркеу мемлекеттік органдарында жасалған неке ресми танылатынын білу 9.3.1.7 ерлі-зайыптылардың жеке және мүлктік құқықтары мен міндеттерін білу 9.3.1.8 адамдардың бірі басқа некеде тіркеліп тұрған жағдайда адамдар арасындағы неке рұқсат етілмейтінін білу 9.3.1.9 жоғары көтерілетін және төмен түсетін сызық бойынша тікелей туысқандар (ата-аналар және балалар, ата, әже және немерелермен), толық және толық емес туысқандықтағы әкесі мен анасы ортақ аға-інілер және әпке-сіңлілер арасында неке жасау рұқсат етілмейтінін білу 9.3.1.10 ерлі-зайыптылардың неке уақытында жинаған мүліктері жалпы ортақ меншік болып табылатынын білу 9.3.1.11 неке шарты туралы түсінігінің болуы 9.3.1.12 әрбір ерлі-зайыптының жеке қолдану заттары меншігі болып табылатынын білу 9.3.1.13 алименттік қатынастар туралы түсінігінің болуы 9.3.1.14 отбасында үй шаруашылығын жүргізуге өзінің қатысуы туралы айту 9.3.1.15 бағу мен қамқоршылық туралы түсініктің болуы 9.3.1.16 мұрагерлік құқық туралы түсініктің болуы 9.3.1.17 отбасы бюджетін жүргізу туралы түсініктің болуы 9.3.1.18 отбасы құқықтары мен міндеттеріне қатысты практикалық міндеттерді шешу үшін жүгінетін ұйымдардың атауын білу
2-тоқсан		
3 . Отбасы құқығы	3.2 Отбасы мүшелерінің құқықтары мен міндеттері	9.3.2.1 отбасы мүшелерінің құқықтары мен міндеттері туралы қарапайым деңгейде айту 9.3.2.2 ерлі-зайыптылардың құқықтары мен міндеттері туралы білу 9.3.2.3 отбасының әр мүшесінің міндеттері туралы айту 9.3.2.4 ата-аналардың өз балаларының денсаулығының қамын ойлау, өз балаларын тәрбиелеу құқығына ие және міндетті екендіктерін білу: 9.3.2.5 балалардың міндеттерін білу 9.3.2.6 балалардың отбасында өмір сүру және тәрбиеленуіне құқығы, өз ата-аналарын білу құқығы, олардың қамқорлығына ие болу құқығы, өз ата-аналары, аталары, әжелері, аға-інілерім, әпке-сіңлілерім және туысқандарымен қарым-қатынас құру құқығын білу 9.3.2.7 Бала құқықтары туралы Конвенция туралы түсінігінің болуы 9.3.2.8 отбасы қатынастарының қарапайым әдеп ережелерін білу

	3 . 3 Отбасының қоғамдағы маңызы	9.3.3.1 адам және қоғам өміріндегі отбасының рөлі туралы түсініктің болуы 9.3.3.2 тату отбасы ұғымы туралы түсініктің болуы
3-тоқсан		
4 . Еңбек құқығы	4.1 Еңбек құқығы ұғымы	9.4.1.1 еңбек құқығы ұғымы туралы қарапайым деңгейде айту 9.4.1.2 жеке еңбек шартын толтыру 9.4.1.3 жеке және ұжымдық еңбек шарттарын ажырату 9.4.1.4 еңбек шартының негізгі тармақтарын (жұмыс уақыты, демалыс уақыты, демалыс ұзақтығы, еңбекақы мөлшері) таба білу 9.4.1.5 еңбек тәртібі туралы негізгі түсініктің болуы 9.4.1.6 ішкі тәртіп ережелерін білу 9.4.1.7 кәмелетке толмағандардың еңбегінің негізгі ережелерін білу 9.4.1.8 еңбек кітапшасын кім толтыратынын білу 9.4.1.9 педагогтың көмегімен іскерлік қағаздар және стандартты бланктерді т о л т ы р у 9.4.1.10 еңбек дауларын шешу үшін жүгінетін ұйымдардың атауларын білу 9.4.1.11 қызметкерлердің кәсіпорын, мекеме не ұйымға келтіретін зиянға материалдық жауапкершілігі туралы білу 9.4.1.12 қызметкердің кінәсі болған жағдайда ғана келтірілген зиянға материалдық жауапкершілікті арттыру туралы білу 9.4.1.13 қызметкер мен кәсіпорын арасында мүлікті сақтауға қызметкердің жауапкершілікті өзіне алу туралы жазбаша шарт жасалатыны туралы білу
4-тоқсан		
4 . Еңбек құқығы	4.2 Еңбек шарттары және қорғау	9.4.2.1 әртүрлі кәсіпорындардағы еңбек жағдайлары туралы білу 9.4.2.2 еңбек гигиенасының негізгі ережелерін білу 9.4.2.3 "кәсіби ауру" ұғымы туралы түсініктің болуы
	4.3 Еңбек шарты	9.4.3.1 еңбек шартының негізгі тармақтарын білу 9.4.3.2 еңбек шарты қандай жақтар арасында жасалатынын білу, жұмыс беруші ж әне қ ы з м е т к е р 9.4.3.3 еңбек шартын оқу және қол қою 9.4.3.4 еңбек шартының түрлерін ажырата білу: белгісіз мерзімге, 5 жылдан аспайтын белгілі мерзімге, уақытша қызметкермен, мезгілдік қызметкермен 9.4.3.5 жұмысқа қабылдау туралы өтініш жаза алу 9.4.3.6 жұмыстан шығу туралы өтініш жаза алу 9.4.3.7 демалыс беру туралы өтініш жаза алу 9.4.3.8 түсініктеме қағаз жазу

3) 10-сынып:

3-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
	5.1 Қылмыстық құқық ұғымы	9.5.1.1 қылмыстық құқық ұғымы туралы қарапайым деңгейде айту 9.5.1.2 қылмыстық құқықта қолданылатын терминдер туралы түсініктің болуы: айып, рақымшылық, бопсалаушылық, серіктесу, т ұ т қ ы н ғ а а л у 9.5.1.3 полиция қызметтері туралы түсініктің болуы: құқық бұзушылықтардың алдын алу; қоғамдық тәртіпті қорғау; қылмыспен күрес; қылмыстық жазалау және әкімшілік жазаларды орындау
		9.5.2.1 "қылмыс" ұғымы туралы түсініктің болуы 9.5.2.2 "арандатушы", "дәлдеуші", "қатысушы", "орындаушы" және "астыртын айдап салушы" ұғымдары туралы түсініктің болуы

5 . Қылмыстық құқық	5.2 Қылмыс ұғымы	9.5.2.3 қылмыстық жазаны өтейтін құқық бұзушылықтар туралы мәліметтердің болуы 9.5.2.4 жазалау мен оның мақсаттары туралы түсініктің болуы 9.5.2.5 "мәжбүрлеу шаралары" ұғымы туралы түсініктің болуы 9.5.2.6 негізгі жазалар: айыппұл, нақты қызметпен айналысу құқығынан айрылу, қоғамдық жұмыстарға тарту, түзету жұмыстары, тұтқынға алу, бостандықтан айыру туралы түсініктің болуы 9.5.2.7 өмірдегі практикалық мәселелерді шешу үшін жүгінетін құқықтық ұйымдардың атауын білу
2-тоқсан		
5 . Қылмыстық құқық	5.3 Қылмыстық жауапкершілік	9.5.3.1 қылмысқа араласу мен қатысуға жауапкершілік туралы түсініктің болуы 9.5.3.2 қылмыстық жауапкершіліктен босатуға негіз болатын факторлар туралы мәліметтердің (қажетті қорғанысты арттыру, жәбірленушімен табысу, өкіну) болуы
6 . Әкімшілік құқық	6.1 Әкімшілік құқық ұғымы	10.6.1.1 әкімшілік жауапкершілік ұғымы туралы түсініктің болуы 10.6.1.2 әкімшілік құқық бұзушылықтың алдын алу шараларын жүзеге асыруға қатысу
	6.2 Әкімшілік жауапкершілік	10.6.2.1 кішігірім бұзақылықтың не екенін (қоғамдық орындардағы балағат сөздер, азаматтарға тіл тигізу, қоғамдық тәртіп пен азаматтардың сабырлығын бұзатын әрекеттер) білу 10.6.2.2 кішігірім бұзақылыққа айыппұл тағылатынын білу 10.6.2.3 қоғамдық орындарда жүріп-тұру ережелерінің талаптарын орындау 10.6.2.4 жер және су ресурстарын тиімді қолданудың негізгі ережелері мен нормалары туралы түсініктің болуы 10.6.2.5 атмосфералық ауаның ластануынан сақтау ережелері туралы түсініктің болуы 10.6.2.6 жануарлар және өсімдіктер әлемін қорғау туралы түсініктің болуы
3-тоқсан		
6 . Әкімшілік құқық	6.2 Әкімшілік жауапкершілік	10.6.2.7 Қызыл кітаптың маңызы туралы түсініктің болуы 10.6.2.8 Қызыл кітапқа енген жануарлар мен өсімдіктерді атау 10.6.2.9 жол жүру қозғалысының негізгі ережелерін білу 10.6.2.10 негізгі кеден ережелері туралы түсініктің болуы 10.6.2.11 әкімшілік құқық бұзушылықтар кезінде жүгінетін ұйымдардың аталуын білу
	6.3 Әкімшілік құқық бұзушылықтардың алдын алу	10.6.3.1 "Құқық бұзушылықтардың алдын алу туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жалпы ережелері туралы түсініктің болуы 10.6.3.2 құқық бұзушылықтардың алдын алу кешеніне кіретін ұғымдар туралы түсініктің болуы: әлеуметтік бейімдеу, әлеуметтік оңалту, құқықтық тәрбие
7 . Азаматтық құқық	7.1 Азаматтық құқық түсінігі	10.7.1.1 азаматтық құқық туралы түсініктің болуы 10.7.1.2 мүліктік қатынастармен байланысты әрекеттерге (ұрлық, тонау , бопсалаушылық) жауапкершілік туралы мәліметтерге ие болу 10.7.1.3 азаматтық құқықтарда келіспеушіліктерді шешу үшін жүгінетін құқықтық ұйымдардың атауын білу
4-тоқсан		
		10.7.2.1 меншік туралы түсініктің болуы 10.7.2.2 меншік мемлекетпен қорғалатынын білу 10.7.2.3 меншік құқықтарын қорғауға тартылған органдарды білу

7 . Азаматтық құқық	7.2 Меншік құқығы	10.7.2.4 азаматтардың кәсіпкерлік қызметпен айналысуға құқығы бар е к е н і н б і л у 10.7.2.5 мемлекеттік және жеке меншікті ажырата білу
7 . Азаматтық құқық	7.3 Азаматтық қ ұ қ ы қ міндеттемелері және жауапкершілік	10.7.3.1 азаматтық-құқықтық жауапкершілік туралы түсініктің болуы 10.7.3.2 азаматтың негізгі міндеттерін білу 10.7.3.3 азаматтың азаматтық құқықтағы міндеті (мүлікті беру, жұмысты орындау, ақша төлеу) туралы түсініктің болуы 10.7.3.4 кредит беруші, қарыздар, жалдау, өсімпұл, кепіл ұғымдары туралы түсініктің болуы 10.7.3.5 материалдық жауапкершілік, тұрақсыздық төлемі, кепілдеме ұғымдары туралы түсініктің болуы
7 . Азаматтық құқық	7.4 Тұтынушылар құқығын қорғау	10.7.4.1 тұтынушылардың құқықтарын қарапайым деңгейде қорғауды т ү с і н д і р у 10.7.4.2 сатып алу, қызметтер көрсету және лайықсыз тауарды ауыстыру немесе қайтару жұмыстарын орындау кезінде алған білімдерін қолдана алу 10.7.4.3 өз құқықтарын білу және тауардың тиісті сапасын талап ете а л у 10.7.4.4 өз құқықтарын білу және тауар, жұмыс не қызметтің жеткіліксіздігі салдарынан туындаған шығындарын талап ете алу

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 85-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 525-қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Тәртіп мәдениеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Тәртіп мәдениеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Тәртіп мәдениеті" оқу пәнінің мақсаты – адамгершілігі жоғары, мәдениетті, жан-жақты дамыған тұлғаны қалыптастыруға ықпал ету.

3. Тәртіп мәдениетіне оқыту міндеттері:

1) білім алушыларды қоғамдық орындардағы этикет ережелерімен және тәртіп нормаларымен таныстыру;

2) адамның тұлғасына қатысты сыйластық және әдептілік қатынасты қалыптастыру;

3) білім алушылардың тұрақты түрде өзін-өзі жағымды бағалай білуін қалыптастыру;

4) әр түрлі жағдайлардағы тәртіп мәдениетіне үйрету;

5) коммуникативтік қабілеттерін дамыту;

6) білім алушыларды өзін өзі жетілдіруге, жан-жақты үйлесімді дамытуға ынталандыру;

7) эстетикалық талғамды, қоршаған әлем сұлулығын байқай білуді дамыту;

8) әр түрлі іс-әрекеттердегі өзара жағымды қарым-қатынасты қалыптастыру;

9) алған білімін өмірде қолдана білуге көмектесу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. "Тәртіп мәдениеті" пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдемелерінің жүзеге асырылуы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың білім алуудағы ерекше қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы педагогикалық принциптерге негізделген.

5. Білім алушыларды оқытудағы түзете дамыту принципі баланың даму кемшілігі табиғатының ерекшелігіне сәйкес ағзаның сақталған атқарымдары мен жүйесін тірек ете отырып құруды білдіреді.

6. Білім беруге ерекше қажеттілігі бар білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеудегі әрекеттік тәсілдеме принципі психологияның "жетекші әрекет" түсінігіне негізделеді. Заттық-тәжірибелік әрекет жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды дамытудың, оқу және еңбек әрекетінің құрылымдық компоненттерін қалыптастырудың ерекше орнын толтыру құралы болып табылады.

7. Саралау және жекелеу тәсілдеме принципі бұзылыстары бір санаттағы білім алушылардың вариативтік типологиялық ерекшеліктерінің болуымен шартталған. Білім алушыларды топтарға бөлу шартты және қозғалмалы түрде болады. Жекешелеу тәсілі саралау тәсілінің нақтыламасы болып табылады.

8. Тәртіп мәдениетіне тәрбиелеу жүйелі түрде жүзеге асырылады, өмірдің барлық жақтары ендіріледі және білім алушылардың тәртібіне қойылатын талаптардың әр түрлі болуына рұқсат берілмейді. Тәртіп мәдениетіне оқыту тәсілдері: үйрету, жаттығулар, үйрететін жағдайлар (жағдаяттық есептер, іскерлік ойындар), қолдау, ескерту, еліктеуге берілген мысалдар, сан алуан түрлі сөздік тәсілдер, түсіндіру, этикалық әңгіме жүргізу.

9. Ақпараттық-коммуникациялық технология (бұдан әрі – АКТ) әдетте қолданылатын құралдардың көмегімен құрылмай, дамыту және түзету міндеттерін шешу үшін қажетті оқыту жағдайларын "құрастыруға" көмектесе отырып, арнайы білім беру педагогы үшін қажетті құралдардың арсеналын кеңейтеді. Білім алушылардың тәжірибелік әрекеттері нақты ұйымдастырылады. Ұсынылатын тапсырмалардың мазмұнына меңгерілетін білім сапасы ғана емес, сондай-ақ білім алушылардың байқампаздығы мен ойлау қабілеті де тәуелді болады.

10. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқудағы жетістіктерін бағалау шараларына қойылатын талаптар гуманизм идеяларына, осы санаттағы білім алушылардың мектепте оқуының табиғатына сәйкестігіне шартты болады.

11. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың икемділіктер мен дағдыларды меңгеру нәтижелерін бағалау нормасы мақсатты тұжырымдауға негізделген және білім алушылардың оқудағы жетістіктерін тексеру мен бағалауды ұйымдастырудағы бірінғай тәсілдемені жүзеге асыруға бағытталған.

12. Біліктер мен дағдылары қалыптастыруға көмектесетін тапсырмалар мен жаттығулар бағалау құралдары болып табылады.

13. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау тек ішкі бағалау құралдарымен ғана жүзеге асырылады. Оқытудың жеке бағдарламасын жүзеге асыру нәтижелері білім беру процесі барысында мұғаліммен сабақтарда тікелей бағаланады.

14. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың нәтижелілігін бағалау ағымды (сабақтағы), әлсін-әлсін (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде жүзеге асырылады.

15. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін критериалды сипаттамалық бағалауды қолдану педагогтардың бағалау әрекеттерінің әділ болуын қамтамасыз етеді. Оқыту нәтижесін бағалау көрсеткіштері:

1) тәжірибеде меңгерілген әрекет тәсілдерін, тәртіп мәдениетінің дағдыларын басшылыққа ала білу;

2) тәртіп мәдениетін, оларға деген қажеттілікті білдіретін әрекеттерге деген қызығушылық байқату;

3) құрдастарының, айналасындағылардың тәртібіндегі жағымсыз байқалымдарға адекватты көзқарас;

4) тәртіп мәдениетінің сыртқы түрінің білім алушының ішкі тұлғалық қасиеттерімен өзара байланысы.

3-тарау. "Тәртіп мәдениеті" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

16. "Тәртіп мәдениеті" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;

2) 6-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;

3) 7-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;

4) 8-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;

5) 9-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты құрайды.

17. Этикалық және эстетикалық нормалармен бекітілген тәртіп ережелері тәртіп мәдениеті сабақтарының басты мазмұны болып табылады. Оларға жататындар: әңгімелесу, ойын, театрланған қойылымдар, мерекелік кештер, қызықты адамдармен

кездесулер, ата-аналарды шақыру, экскурсия, театрға, мұражайға, кафеге, кітапханаға бару, бұлардың барлығы қоғамда қабылданған тәртіп ережелерін тиімді, сапалы меңгеруге қажетті жағдайларды тудырады. Тәжірибелік сабақтар қандай да бір тәртіп дағдысын техникалық тұрғыда жаттықтырады, мысалы, қоғамдық көлікте орын беру, сыйлық үшін алғысын білдіру, үстел басынан тұру, қошамет сөз айту.

18. "Тәртіп мәдениеті" оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Сыртқы түр мәдениеті";
- 2) 2-бөлім "Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті";
- 3) 3-бөлім "Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті".

19. "Сыртқы түр мәдениеті" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) мәдени-гигиеналық дағдылар;
- 2) киім мәдениеті.

20. "Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет;
- 2) қызмет мәдениеті;
- 3) еңбек мәдениеті (8-9 сыныптар).

21. "Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті;
- 2) іскерлік этикет мәдениеті (8-9 сыныптар).

22. Бағдарламадағы оқу материалы шоғырландыру қағидасының негізінде құрамдастырылған, бұл жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларда дағдыларды қалыптастырудың шынайы қиындықтарын есепке алуға мүмкіндік береді.

23. 5-сыныпқа арналған "Тәртіп мәдениеті" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) гигиеналық дағдылар. Өздігінен дұрыс киінуге, киіну әрекетінің ретін білуі. Күнделікті бір уақытта жатып тұруды, бөлмені желдетіп, жаттығу жасауды білуі. мәдениетті тамақтану дағдылары. Құрбыларымен танысуды, кесдескен кезде амандасуды, кетер кезінде басын сәл изеп қоштасуды және амандасуды күлімдеп, нақты, ергек айтуды білуі. Қарым-қатынаста сыпайы сөздерді қолдану. Сыныпта, жатын бөлмеде, ойын бөлмесінде, жуынатын бөлмеде және дәретханада, киім ауыстыру бөлмесінде бағдарлау дағдылары. Заттарын, мектеп құралдарын өз орындарына қоюды, оларды ұқыпты пайдалануды білуі.

24. 6-сыныпқа арналған "Тәртіп мәдениеті" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) гигиеналық құралдарды күту. Жатын бөлмені ұйықтауға дайындау, ұйқы алдында бөлмені желдету. Ұйқы көлегі, пижама. Қолдану ережесі мен күтімі. Ішке кіру. Ішке кіру кезіндегі ұлдардың бас киімді шешуі. Ішке кіру кезінде аяқ киім табанын сүрту;

2) мектептегі тәртіп ережесі: айна алдында киімін жөндеу; сабақтағы ұйымдастырылуы. Жақын адамдарға махаббат сезімін білдіру - анасына, әкесіне, әпке-сіңіліне, аға-інілеріне; отабасына жақын болуы; отбасында анасы, әкесі, әжесі, атасы орындайтын кейбір еңбек әрекеттерін байқау қабілеті;

3) білім алушылардың мұғаліммен, ұлдардың қыздармен, кішілердің үлкендермен амандасу ережесі. Адамдардың амандығына жауап беру. Жасы үлкендерге "сіз" деп айту. Қарым-қатынастың сыпайы сөздерін қолдану: "Кешіріңіз", "Кіруге рұқсат па?", "Шығуға бола ма?". Мұғалімді мұқият тыңдай білуі, сұрақтарға жауап беруі. Құрдастарымен араласу мәдениетінің ережелері.

25. 7-сыныпқа арналған "Тәртіп мәдениеті" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) сабақтан кейінгі білім алушының сырт бейнесі: ескертусіз үй киімін ауыстыру, өз киіміне, аяқкиіміне ұқыпты қарау, оның тазалығын өздігінен күту. Майда киімдерді қолмен жуу. Кір жуумәшинесінде жуу. Кешке мектеп киімін дайындау. Сырт киімдерді дайындау. Ақ киімді тазалау. Қоғамдық жерлердегі тәртіп ережелері. Тротуармен жүру ережесі. Жақын адамдарға етене жақын болу – анасы, әкесі, аға-інілері, әпке-сіңілдері, әжесі, атасы. Ересек адамдардың күнделікті еңбегіне сыйластық, қамқорлық үшін ата-аналарға алғыс білдіру. Балалардың өзара мейірімді болуы, мейірімді әрекетерге ынталандыру. Күнделікті өмірде сыпайы сөздерді қолдану: "Қайырлы таң", "Қайырлы күн", "Қайырлы кеш", "Қайырлы түн". Өз уақытын бөлу ережесі. Қоғамдық жұмысқа қатысу, мұғалімге, тәрбемешіге, ата-анаға көмек. Қамқорлық пен жауапкершіліктің көрінісі. Келісімді түрде әрекет ете білуі, бір біріне көмектесу.

26. 8-сыныпқа арналған "Тәртіп мәдениеті" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) шашқа арналған тазалық құралдармен қолдану ережелері. Қол мен аяқтағы тырнақтардың күтімі. кезектілікпен киіну ережесі. Қонаққа барғанда, мерекеге арналған киім. Ауа-райына байланысты киіну. Көліктегі тәртіп ережелері. Жолаушылаға сыпайы қарым-қатынас жасау, үлкен жастағы кісілер мен кіші жастағы балалары бар жолаушыларға орын беру. Ескертусіз өз ниетімен айналадағыларға мейірімділік таныту. Өз жолдастарына, олардың адамгершілік қасиеттарына, әрекеттеріне қызығушылық білдіру. "Алғыс білдіремін", "өтінемін" деген сыпайы қарым-қатынас сөздерін қолдану. Жолдасының сөзін бөлмей соңына дейін тыңдау – әдептілік ережесі. Әдептілік ережесіне сәйкестілігіне байланысты өз әрекеттерін сараптау. Балалардың жеке қызығушылықтары. Шағын міндеттерді белгілеп, оларды соңына дейін жеткізу.

27. 9-сыныпқа арналған "Тәртіп мәдениеті" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) қоғамдық жерлерде тамақтану, асхана құралдарын пайдалану ережелері. Қызмет көрсету саласына экскурсия. Қызмет көрсету саласы халыққа ұсынатын қызметтер – шаштараз, химиялық тазалау, киім тігу ательесі, аяқкиім жөндеу. Жақсы қылық ережелері. Қонақта құрбыларымен және ересектермен танысу ережелері. Ересектердің және достарының сенімін ақтай білуі. Қонақта, кафеде, ресторандағы тәртіп ережелері. Кинотеатрда, театрда, мұражайдағы тәртіп ережелері. Сыпай қатынас сөздерін қолдану: "сәлеметсізбе", "сау болыңыз", "Мархабат", "Көңіл бөлсеңіз", "Кешіріңіз", "Рақмет", "Алғыс білдірем", "Кіруге зұқсат етіңіз". Ересектердің әңгімесін бөлмеуге және араласпауға үйрену. Тапсырмалар арқылы сыпайы сөздерді қолдануды бекіту бойынша

практикум-тренингтер. Сыныптағы, оқу шеберханасындағы, ойын бөлмесіндегі, үйдегі өз жұмыс орнын таза ұстау ережелері. Кез-келген тапсырмаларды орындау ережелері – кез-келген жұмысты жақсы орындау қарастырылады. Кітаптар мен оқулықтарды пайдалану ережелері. Бүгін жасалатын жұмысты ертеңге қалдырмауды білу.

28. Бағдарламада оқу материалын сынып (тоқсан) бойынша бөлу шартты түрде берілген, мұғалім білім алушылардың ерекшелігін ескере отырып, оқу материалын меңгеруді бір сыныптан келесі сыныпқа (бір тоқсаннан келесі тоқсанға) ауыстыруға құқылы. Жеңіл ақыл-ойы кемістігі бар білім алушының жеке қарқында және көлемде оқу материалын меңгеру, даму құқығын жүзеге асыруда мұғалім әр тақырыпты, тарауды меңгеруге қажетті сағат санын өзігінен анықтайды. Әр сыныптағы оқыту бұрын өтілген материалды қайталаудан басталады.

4-тарау Оқыту мақсаттарының жүйесі

29. Бағдарламада оқу мақсаттарын қолдануға, мониторинг өткізуге тиімді болу үшін кодтық белгі енгізілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші сан бөлімді, үшінші бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.2.2.1 кодындағы "5" – сынып, "2.2" – бөлімше, "1" – оқу мақсатының реттік саны.

30. Оқыту мақсаттарының мазмұны:

1) "Сыртқы түр мәдениеті":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
	5.1.1.1 тамақ ішер алдында, дәретханадан, ойыннан кейін қол жуу 5.1.1.2 ұйқыдан кейін және ұйықтар алдында жуыну, жуыну процесі әрекеттерінің бірізділігін сақтау 5.1.1.3 тамақтан кейін ауызын шаю 5.1.1.4 таңертең және кешке тіс	6.1.1.1 бетін, қолын, киімін және аяқ киімін таза ұстау 6.1.1.2 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын, салғыш, тарак) күтіп ұстау 6.1.1.3 айнаның алдында тарактың көмегімен шашын тәртіпке келтіру	7.1.1.1 таңертең үнемі бір уақытта тұру 7.1.1.2 таңертеңгілік жаттығу жасау; 7.1.1.3 жақсылап жуыну, тіс тазарту, шашын ұқыпты етіп тарау 7.1.1.4 шынықтыру шараларын	8.1.1.1 таңертеңгілік гигиеналық шараларды орындау 8.1.1.2 құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағының тазалығын сақтау 8.1.1.3 гигиена заттарын күте білу 8.1.1.4 гигиеналық заттарды	9.1.1.1 шынықтыру шараларын орындау 9.1.1.2 шашын әдемілеп тарай білу, мерекелік

1 . 1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	тазарту 5.1.1.5 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарақ) күтіп ұстау 5.1.1.6 қол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық ережелерді орындау 5.1.1.7 айна алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке келтіру 5.1.1.8 шашын жуғанда сусабынды пайдалану 5.1.1.9 қол мен аяқтың тырнақтарын күте білу 5.1.1.10 сыныптастарының және өзінің қолы мен тынағының жағдайының дұрыс еместігін байқау	6.1.1.4 ұйықтар алдында аяғын жуу, сүлгімен құрғатып сүрту 6.1.1.5 ғимаратқа (үйге, мектепке) кірерде аяғын мұқият сүрту 6.1.1.6 қол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық ережелерді орындау; 6.1.1.7 тамақ ішкен кезде майлық қағазды пайдалану, үстел басында тұзу отыру, шынтағын үстел үстіне салмау	орындау, құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағының тазалығын сақтау 7.1.1.5 ас ішу құралдарын дұрыс пайдалану; 7.1.1.6 асықпай, ұқыпты, дыбысын шығармай тамақ ішу, тамақты мұқият шайнау 7.1.1.7 тамақтан кейін ауызын шаяу; 7.1.1.8 кешкісін, ұйықтауға жатпас бұрын өзінің киімі мен аяқ киімін жөндеп қою; 7.1.1.9 кешкілік гигиеналық шараларды орындау 7.1.1.10 суды үнемдеп ұстау (шүмекті жақсылап жабу)	сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жақпамай) дұрыс пайдалану 8.1.1.5 дастархан басындағы тәртіп ережесін орындау, тамақ ішіп болғаннан кейін, ас ішетін құралды дастарханға емес, тәрелкеге салу 8.1.1.6 кешкі гигиеналық шараларды орындау 8.1.1.7 кешкісін, ұйықтауға жатпас бұрын өзінің киімі мен аяқ киімін жөндеп қою 8.1.1.8 сыныптастары мен өзінің шашының дұрыс таралмағанын байқау	және күнделікті шаш тарасты ажырату 9.1.1.3 гигиеналық заттарды (сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жақпамай) дұрыс пайдалану 9.1.1.4 қыз балалар күнделікті және мерекелік бет күтімін ажырата білу 9.1.1.5 дезодорант, иісу, сағыз және сергіткіш құралдарды пайдалана білу
		6.1.2.1 күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу 6.1.2.2 киім щеткасын, аяқ киім щеткасын пайдалану;	7.1.2.1 сыртқы түрдің тек киімге ғана тәуелді емес екенін түсіну 7.1.2.2 әдемі табиғи жүруге: басын жоғары	8.1.2.1 адамның сыртқы түрінің адамдармен қарым-қатынасы үшін маңыздылығын сезіну 8.1.2.2 бірінші әсердің маңыздылығын түсіну 8.1.2.3 сыртқы түрдің адамның ішкі әлеміне тигізер әсерін	9.1.2.1 костюмдердің ертедегіден осы күнге дейінгі қысқаша тарихымен танысу 9.1.2.2 қазақ ұлттық киім салт-дәстүрімен танысу

1.2 Киім мәдениеті	5.1.2.1 мектепке ұқыпты киініп бару	6.1.2.3 үйден, мектептен шыққанда өзінің сыртқы түрінің ұқыпты екенін тексеру	ұстауға, қолының қимылы аяқтың басқан қадамының мөлшері мен ырғағына сәйкес келуіне үйрену; қыз балалардың қадамының мөлшері киім мен аяқ киімнің түріне (шалбар немесе белдемше, өкшесі бар туфли немесе кроссовки) тәуелді болады	сезіну	9.1.2.3 адамның стилі, талғамы, имиджі (бастық, мұғалім, ата-ана стилі – "катал", "мейрімді", "шыншыл", "ымырасыз")
	5.1.2.2 киімді әр түрлі жағдайға (мектеп, үй, мереке, театр) қарай дұрыс таңдау	6.1.2.4 мерекеге, саяхатқа шығуға, қонаққа баруға арналған киімді таңдай білу	7.1.2.3 мүсінді дұрыс (арқасы түзу, иығы тіктелген, басы жоғары көтерілген) ұстауға үйрену	8.1.2.4 сыртқы түрдің неден (дене келбеті, қалпы және қимыл-қозғалысы) құралатынын білу	9.1.2.4 дресс-код туралы түсінігінің болуы
	5.1.2.3 күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу	6.1.2.5 киімді ауа райына, жыл мезгіліне сәйкес таңдай білу	7.1.2.4 адамның сүйкімділігі туралы түсінігінің болуы	8.1.2.5 киімнің негізгі атқарымымен танысу	9.1.2.5 мода ережелеріне: ауа райына, жағдайға, жасына және адамның жеке ерекшеліктеріне сәйкес киінуге үйрену
	5.1.2.4 киім щеткасын, аяқ киім щеткасын пайдалану	6.1.2.6 су киім мен аяқ киімді кептіру	7.1.2.5 сыртқы түрді (адамның дұрыс мүсіні, жүрісі, ым-ишыраты) дұрыс ұстаудың маңыздылығын түсіну	8.1.2.6 әйел адамдардың костюмін ажырату	9.1.2.6 киімдерді қолданысына қарай ажырату
	5.1.2.5 үйден, мектептен шыққанда өзінің сыртқы түрінің ұқыпты екенін тексеру	6.1.2.7 сыртқы түрінің өмірлік жағдайға сәйкес келмейтінін байқау		8.1.2.7 ер адамдардың кос тюмдерін ажырату; бозбаланың іскерлік және күнделікті киім киісі	9.1.2.7 арнайы киімнің жұмыс киімінің бір түрі екені туралы білу
	5.1.2.6 киімді ауа райына сәйкес таңдай білу			8.1.2.8 әйел адамдардың костюмін ажырату	9.1.2.8 киімдегі ансамбль және тәртіп туралы түсінігінің болуы
				8.1.2.9 нәзіктік және кербездік туралы түсініктердің болуы	
				8.1.2.10 күнделікті этикеттегі маңызды ұсақ-түйектерді білу	

2) 2-бөлім "Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
				8.2.1.1 телефонмен сөйлесу мәдениет ережелерін, ұялы телефонды қоғамдық	

2 . 1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	5.2.1.1 әр түрлі халықтарда қабылданған қарым-қатынастың негізгі этикеттерімен (сынып білім алушыларының ұлттық құрамына қарай) танысу 5.2.1.2 туысқандық қатынастарды түсіну: немесе аға, немере әпке 5.2.1.3 жақын туысқандарының есімін, әкесінің есімін, тегін білу 5.2.1.4 өзінің ата-анасының, ағаларының, әпкелерінің, әжелері мен аталарының туылған күндерін білу 5.2.1.5 тұрған және отырған қалыпта сөйлескен кезде дұрыс қалып қабылдауға тырысу 5.2.1.6 сөйлесіп тұрған адамын соңына дейін тыңдау, қойылған сұраққа бет-аузын қисандатпай, артық им-ишыратсыз, қысқа жауап беруге тырысу	6.2.1.1 мінсіз мұғалім мен білім алушы туралы түсінігінің болуы 6.2.1.2 мұғалім мен білім алушының серіктестігі туралы түсінігінің болуы 6.2.1.3 мұғаліммен қарым-қатынастағы білім алушының рөлін сезіну; 6.2.1.4 мұғалім жұмысының ерекшеліктерін түсіндіру 6.2.1.5 сабақтағы стандартты жағдайлардағы қарым-қатынас ережелерін орындау 6.2.1.6 білім алушының негізгі ережелерін білу және орындау 6.2.1.7 ұқыпты жүру 6.2.1.8 сабаққа кешікпеу 6.2.1.9 оқулықтарын тәртіпте ұстау 6.2.1.10 сыныпты, мектеп дәлізін былықтырмау 6.2.1.11 сыныпқа мұғалім немесе ересектер кіргенде үндемей, жылдам орнынан тұру 6.2.1.12 сабақта алаңдамай, мұғалім мен сыныптастарына бөгет жасамау 6.2.1.13 егер	7.2.1.1 "этикеттің" белгілі бір әлеуметтік ортада қабылданған, тәртіп ережелерінің жинағы ретінде түсінігі болуы 7.2.1.2 әр түрлі елдердегі этикет ережелеріндегі айырмашылықтар туралы түсінігінің болуы 7.2.1.3 бейтаныс адамдармен (кафедегі даяшылар, вокзалдағы кассирлермен, вагондағы жолаушылармен, ұшақтағы көршісімен) қатынасқа түсуге үйрену 7.2.1.4 жақын туыстарына, достарына, жақсы таныстарына, ер адамдар мен әйел адамдарға және балаларға сыйлық таңдауға және сыйлауға үйрену 7.2.1.5 жанұялық ішкі байланыстарды (келін, күйеу бала, ене, ата) зерделеуді жалғастыру 7.2.1.6 сөйлеу тілдік этикет және сөйлеу т ілдік мәдениет туралы	орындарда және мектепте пайдалану ережелерін білу және орындау 8.2.1.2 СМС-хабарлама, WhatsApp жіберуді үйрену 8.2.1.3 хат жаза білу 8.2.1.4 интернетті пайдалану ережелерін білу 8.2.1.5 электронды поштамен жұмыс ережелерін білу 8.2.1.6 скайп арқылы қатынас ережелерін білу 8.2.1.7 жанұядағы тәртіп ережелерін оқытуды жалғастыру 8.2.1.8 өзінің шығу тегіне, бабаларына деген қызығушылық таныту 8.2.1.9 өзінің жанұясына деген құрмет және сүйіспеншілік сезімін білдіру 8.2.1.10 жақындарына, қарт адамдарға, көршілеріне тілектестік пейіл білдіру 8.2.1.11 жанұя мүшелерінің құқықтары мен міндеттерін білу 8.2.1.12 жанұялық салтанатты шараны, жанұялық салт-дәстүрді ұйымдастыру мәдениетін байқату 8.2.1.13 тұрмыс мәдениетін арттыру 8.2.1.14 үстел	9.2.1.1 ресми шаралардағы этикет туралы түсінігінің болуы 9.2.1.2 қоғамдағы тәртіп ережелері мен нормаларын орындау 9.2.1.3 әр түрлі жағдайларда қарым-қатынас мәдениетін байқатуға тырысу 9.2.1.4 жолдастарымен және айналасындағы ересек адамдармен сыпайы қатынаста болу 9.2.1.5 сыпайылықтың дәлдікпен және ұқыптылықпен байланысын табу 9.2.1.6 қарым-қатынастағы сын туралы түсінігінің болуы 9.2.1.7 сөйлесіп тұрған адамды ренжітпей, сын айта білу 9.2.1.8 сынды дұрыс қабылдай білу 9.2.1.9 бір адамды таныстыруға қатысты қоғамда қабылданған нормалар мен сөйлеу тіл түрін білу 9.2.1.10 нағыз достық, адал ойын мен жарыстың ережелерін білу 9.2.1.11 сөйлеу тілдік қарым-қатынас дағдыларын дамыту 9.2.1.12 әңгімелесу өнеріне, әңгімедегі әдептілікке үйрену 9.2.1.13 дауласу

5.2.1.7 қазақ халқында ересектерге қатысты қабылданған әдеттегі қарым-қатынасты ұстану	мұғалімге немесе ересек білім алушыға қандай да бір сұрақ қою қажет болса, алдымен қол көтеру, қойылған сұрақты немесе айтылған өтінішті орнынан тұрып тыңдау	түсінігінің болуы	басындағы тәртіп ережелерін орындау	мәдениетін меңгеру
5.2.1.8 сөйлеу тілінде сөйлесіп тұрған адамның ұлтына қарай әр түрлі қаратпа сөздерді пайдалану	6.2.1.14 үзілісте жүгіруге, итерісуге болмайды	7.2.1.7 дауыс интонациясының, екпінінің, сәтсіз айтылымдарды, сөйлеу тілдік қателіктерді, адамдардың қарым-қатынасындағы дөрекі сөздерді, осының адамдар арасындағы қарым-қатынасқа тигізер салдарының мәнін түсіну	8.2.1.15 әлемнің кейбір елдерінің дастархан басындағы салт-дәстүрлерімен танысу	9.2.1.14 кешірім сұрағандағы және кешірген кездегі этикеттік байқалымдарды, мимика мен ым-ишаратты меңгеру
5.2.1.9 қазақ тілінде амандасып, қазақ тілінде қоштасу	6.2.1.15 ересектердің алдында жүрісін ақырындату	7.2.1.8 "Егер қиын болмаса, қол жалғап жіберіңізші", "Сіздің рұқсатыңызбен", "Рақым етіңіз"	8.2.1.16 өз жанұясының сыйлы екенін мақтан тұту	9.2.1.15 сөйлеу тілдік этикеттегі мимика мен ым-ишараттың рөлін түсіну
5.2.1.10 адамдарды біріне бірін таныстыра білу: "Апа, танысып қойыңыз", "Балалар, танысыңдар!" кішілерді үлкендерге, ұл баланы қыз балаға таныстырады	6.2.1.16 сөйлесе білу (әңгімені бастау, жалғастыру және аяқтау)	сөздер мен айтылымдарды меңгеруді жалғастыру	8.2.1.17 өзінің ата-тегіне деген қызығушылықты білдіру	9.2.1.16 диалогты жүргізудің жалпы ережелерімен танысу
	6.2.1.17 сөзді қолдау мәдениетіне үйрену		8.2.1.18 өзінің әрекеттерін этикалық тәртіп нормаларымен байланыстыруға тырысу	9.2.1.17 сөйлеп тұрғанға арналған ережелерді (тілектестік, сыпайыгершілік, аз сөзділік, ойын анық жеткізу, эмоциясының орташа деңгейде болуы, сөйлеу тілдік мәдениет) білу және орындау
	6.2.1.18 телефонмен сөйлесе білу, телефонды байланыс және қысқа қарым-қатынас құралы ретінде пайдалану		8.2.1.19 айналасындағылар үшін қайырымды және жұбаныш сөздерін табу	9.2.1.18 тыңдаушыға арналған ережелерді (зейін, сөйлеп тұрғанды сыйлау, қатынасты қолдау) білу және орындау
			8.2.1.20 сөйлеу тілінде қысынсыз сөздерді қолданудан қашық болу	9.2.1.19 тіл тигізгенге жауап беру тәсіліне үйрену
			8.2.1.21 ересек адамдардың арасында танысу және қоштасу, қол алысу мәдениетіне үйрену	
			8.2.1.22 қазақтың амандасу сөздерін білу және қолдану	
			8.2.1.23 Қазақстанда тұратын халықтардың амандасу салтымен танысу	
			8.2.2.1 қонақтарды қарсы алу ережелерін зерделеуді жалғастыру	
			8.2.2.2 әр түрлі	

2.2 Қызмет мәдениеті	5.2.2.1 бөлмедегі, сыныптағы шашылғанды байқап, өз ынтасы бойынша барлығын жинастыру 5.2.2.2 ата-анасына қонақ қарсы алуға көмектесу 5.2.2.3 өздігінен мектеп дәрігерінен көмек сұрау, сыныптан тыс уақытта мұғалімнің, тәрбиешінің тапсырмаларын орындау 5.2.2.4 табиғи қалыпта, шын көңілмен, тілектес болуға тырысу 5.2.2.5 тәртіптегі ұялшақтықты немесе керісінше әдепсіздік көрсеткенді жеңу 5.2.2.6 қарт адамдарды сыйлау, қажетілігіне қарай оларға көмек көрсету	6.2.2.1 кішкентайларға қамқорлық (оларға үнемі көңіл аударып, қамқорлық көрсету) 6.2.2.2 шын көңілімен және риясыз көмегін ұсыну 6.2.2.3 өзінің сөзінде тұрып, берген уәдесін орындауға тырысу 6.2.2.4 ұжымда жұмыс істеу, тапсырманы орындау, орындалған жұмыс туралы есеп беру 6.2.2.5 үй жануарларының өмірі мен денсаулығына деген жауапкершілікті сезіну, қамқорлық көрсету	7.2.2.1 оқу және еңбек әрекетін жоспарлауға, өзінің бос уақытын тиімді пайдалануға үйрену 7.2.2.2 алдына қолынан келерлік мақсаттарды қою және соларға жету 7.2.2.3 уақытын үнемдеуге тырысу, пайдалы (оқу, еңбек) және пайдасыз (бос кеткен) істерге кеткен уақытты есепке алу дәптерін жүргізу 7.2.2.4 өткен күн, аптаның пайдалылығын талдау, уақытты бос өткізуді азайту тәсілін ойлау	халықтардың қонақжайлық салт-дәстүрімен танысу 8.2.2.3 қонаққа бару және қонақтағы тәртіп ережелерін орындау; қонақтың сыртқы түрі; дастархандық этикет, ас іші құралдарымен пайдалана білу 8.2.2.4 қонақжайлылық этикетін: қонақтарды шақыру, дастархан жаю ережелерін, шәй ішу дәстүрін, қонақтардың көңілін аулауды білу 8.2.2.5 салтанатты шарадағы тәртіп ережелерін білу және орындау 8.2.2.6 ашық хатты әшекейлеуге үйрену 8.2.2.7 сыйлықты таңдау, алу және сыйлау ережелерін білу, сыйлықтарды безендіру 8.2.2.8 гүлге қатысты этикет туралы түсінігінің болуы 8.2.2.9 қошемет сөздерді айту және қабылдай білу 8.2.2.10 би кезіндегі бойжеткен мен бозбаланың тәртіп ережелерімен, биге шақыру, биден бас тарту, "ақ би" ережелерімен танысу	9.2.2.1 әр түрлі елдердің этикетінің қысқаша тарихымен танысу 9.2.2.2 өзіне сырттан қарай білуге үйрену 9.2.2.3 жақсы және жаман әдеттерді салыстыру 9.2.2.4 жаман қылықтан және зиянды әдеттен құтылуға тырысу; 9.2.2.5 (Мен – тұлға) туралы түсінігі болуы; 9.2.2.6 өзінің тәртібі мен айналағысындардың пікірі ара қатынасын білу, өзінің тәртібін талдау 9.2.2.7 өзін өзі көруге, түсінуге және бағалауға тырысу 9.2.2.8 салауатты өмір салтын әдеттендіру 9.2.2.9 бозбалаларға салауатты өмір салтына тілектестікпен, сергек қарауға тырысу оған қатысты жауапкершілік дағдыларды, анасына, қыз балаларға, әйел адамдарға сыйласымдылықпен қарау дағдысын әдеттендіру
					9.2.3.1 өзінің өзінің әріптестерімен

2.3 Еңбек мәдениеті				8.2.3.1 жұмысқа орналасу кезіндегі сұхбаттасу ержелерімен танысу 8.2.3.2 бет-әлпет, дауыс үні жағымды әсер тудыратынын түсіну 8.2.3.3 ым-ишыратты, дене қимылын қадағалау 8.2.3.4 сыртқы түрдің алғашқы әсер үшін маңызын түсіну; 8.2.3.5 жұмысқа орналасқандағы бастапқы кездегі тәртіп ережелерін меңгеру 8.2.3.6 әріптестерімен бастығының ескертулерін дұрыс қабылдауға үйрену 8.2.3.7 еңбек әрекеттерін өтінішсіз, айтпай-ақ орындау	амандаса білу 9.2.3.2 жұмыстағы әріптестерімен жақсы қарым-қатынас орнату ережелермен танысу 9.2.3.3 жұмыста өзге істермен шұғылдануға және жаман көңіл күйді көрсетуге болмайтынын білу 9.2.3.4 бастықпен қатынас ережелерін меңгеру 9.2.3.5 қызмет бабылық ережелерді білу 9.2.3.6 жұмыста жанжалды жағдайды тудырмау, ондай жағдайдан дұрыс шыға білу 9.2.3.7 корпоративтік этика ережелерімен танысу 9.2.3.8 корпоративтік шаралардағы тәртіп ережелерін білу 9.2.3.9 жұмыстағы жиналыс тәртіп ережесін білу

3) 3- бөлім "Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
	5.3.1.1 мұражайда, сурет галереясында, көрмеде, театр немесе концерт залында өзін дұрыс ұстай	6.3.1.1 мектеп кешінде,	7.3.1.1 кафеде, дискотекта, саябақта, саяхатта, вокзалда және пойыз вагонында, ұшақтың тәртіп мәдениеті ережелерін орындау 7.3.1.2 сапардың	8.3.1.1 серуендеген кездегі, көшедегі айналасындағылармен қарым-қатынасқа, жол жүру ережелеріне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау	9.3.1.1 әр түрлі жағдайларда өзін тәртіп нормаларына, ережелеріне сәйкес дұрыс ұстай

3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	білу 5.3.1.2 қоғамдық орындардағы күтпеген жерде болатын әр түрлі жағдайларды үлгілеу 5.3.1.3 күтпеген жерде болатын жағдайларда (театр билетін ұмытып кету, киім тапсырған нөмірін жоғалтып алу, мұражайдың ішінде өз тобынан қалып қалу) дұрыс шешім қабылдауға тырысу	дискотекада, ойын кешінде тәртіп ережелерін орындау 6.3.1.2 кітапханада, оқу залында өзін дұрыс ұстау 6.3.1.3 көліктегі тәртіп ережелерін білу және орындау 6.3.1.4 дүкендегі, супермаркеттегі, емханадағы тәртіп ережелерін білу және орындау	мақсатына қарай жолға дұрыс жинала (киіну, заттарын жолдорбаға, шемоданға салу) білу 7.3.1.3 театр және кинотеатрдағы тәртіп мәдениеті ережелерін (билетті алдын ала сатып алу, кешікпеу, киімін тапсыру, өз орнын табу, антракт, қойылым кезінде тыныштық сақтау, жақсы қойылым үшін әртістерге алғысын білдіру) білу және орындау 7.3.1.4 киімді (меркелік киім, шаш тару түрі) дұрыс таңдай білуге үйрену	8.3.1.2 қоғамдық көліктегі (авт обус, троллейбус, метро) бозбала мен бойжеткеннің тәртіп ережелерін білу және орындау 8.3.1.3 жалпы қабылданған "Жолаушылардың құқықтары және міндеттерін" зерделеу 8.3.1.4 ересек адамның ауруханадағы тәртіп ережелерін (ауру адамның көңілін сұрау, дәрігер мен ауру адамның өзара қарым-қатынасы) білу және орындау 8.3.1.5 мұражайдағы, концерттегі, стадиондағы, сауда орталығындағы тәртіп ережелерін білу және орындау	9.3.1.2 бакент кезіндегі дастархан, швед үстеліне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау 9.3.1.3 дастарханды мерекелік түскі асқа жаю ережелерін меңгеру 9.3.1.4 қонақүйде тұру (тіркелу, нөмірде көрсетілетін қызмет түрлерін, қонақүй қызметкерлерімен өзара қарым-қатынас) ережелерін меңгеру 9.3.1.5 әлемнің әр түрлі елдерінің ұлттық этикет ерекшеліктерімен танысу
3.2 Іскерлік этикет мәдениеті				8.3.2.1. іскерлік этикет негізімен танысу 8.3.2.2 іскерлік этикеттің негізгі ерекшеліктерін (әдептілік және такт, көмекті қабылдау және көрсету) түсіну 8.3.2.3 іскерлік қарым-қатынастағы амандасу ережелерімен танысу 8.3.2.4 әр түрлі	9.3.2.1 іскерлік ортада өзін және айналадағыларды таныстыру ережелеріне үйрену 9.3.2.2 іскерлік әңгіме жүргізу этикетімен танысу 9.3.2.3 телефонмен, кездескенде іскерлік әңгіме жүргізе білу 9.3.2.4 ресми емес жағдайда іскерлік қатынасты қолдай білу 9.3.2.5 қоғамдық орындардағы іскерлік этикет ережелерімен танысу

				жағдайлардағы іскер адамның сыртқы түрі туралы негізгі ережелерді білу	9.3.2.6 іскерлік және зайырлы әңгіме барысындағы этикет ережелерін меңгеру 9.3.2.7 күнделікті әдеттегі жағдайларда еркін қарым-қатынас жасауға тырысу

31. Осы Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Тәртіп мәдениеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

32. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Жеңіл ақыл-ойы кемістігі бар
білім алушыларға арналған 5-9
сыныптары үшін "Тәртіп
мәдениеті" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Тәртіп мәдениеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	5.1.1.1 тамақ ішер алдында, дәретханадан, ойыннан кейін қол жуу 5.1.1.2 ұйқыдан кейін және ұйықтар алдында жуыну, жуыну процесі әрекеттерінің бірізділігін сақтау 5.1.1.3 тамақтан кейін ауызын шаю 5.1.1.4 таңертең және кешке тіс тазарту 5.1.1.5 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарақ) күтіп ұстау 5.1.1.6 қол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық ережелерді орындау 5.1.1.7 айна алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке келтіру
	1.2 Киім мәдениеті	5.1.2.1 мектепке ұқыпты киініп бару 5.1.2.2 киімді әр түрлі жағдайға (мектеп, үй, мереке, театр) қарай дұрыс тандау 5.1.2.3 күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу

Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	5.1.1.1 тамақ ішер алдында, дәретханадан, ойыннан кейін қол жуу 5.1.1.2 ұйқыдан кейін және ұйықтар алдында жуыну, жуыну процесі әрекеттерінің бірізділігін сақтау 5.1.1.3 тамақтан кейін ауызын шаю 5.1.1.4 таңертең және кешке тіс тазарту
	2.2 Қызмет мәдениеті	5.2.2.1 бөлмедегі, сыныптағы шашылғанды байқап, өз ынтасы бойынша барлығын жинастыру 5.2.2.2 ата-анасына қонақ қарсы алуға көмектесу
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	5.3.1.1 мұражайда, сурет галереясында, көрмеде, театр немесе концерт залында өзін дұрыс ұстай білу
2-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті:	1.1 1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	5.1.1.1 тамақ ішер алдында, дәретханадан, ойыннан кейін қол жуу 5.1.1.2 ұйқыдан кейін және ұйықтар алдында жуыну, жуыну процесі әрекеттерінің бірізділігін сақтау 5.1.1.3 тамақтан кейін ауызын шаю 5.1.1.4 таңертең және кешке тіс тазарту 5.1.1.5 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарақ) күтіп ұ с т а у 5.1.1.6 қол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық ережелерді орындау 5.1.1.7 айна алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке келтіру 5.1.1.8 шашын жуғанда сусабынды пайдалану
	1.2 Киім мәдениеті	5.1.2.1 мектепке ұқыпты киініп бару 5.1.2.2 киімді әр түрлі жағдайға (мектеп, үй, мереке, театр) қарай д ұ р ы с т а н д а у 5.1.2.3 күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу 5.1.2.4 киім щеткасын, аяқ киім щеткасын пайдалану 5.1.2.5 үйден, мектептен шыққанда өзінің сыртқы түрінің ұқыпты екенін тексеру
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	5.2.1.1 әр түрлі халықтарда қабылданған қарым-қатынастың негізгі этикеттерімен (сынып білім алушыларының ұлттық құрамына қарай) т а н ы с у 5.2.1.2 туысқандық қатынастарды түсіну: немее аға, немере әпке 5.2.1.3 жақын туысқандарының есімін, әкесінің есімін, тегін білу 5.2.1.4 өзінің ата-анасының, ағаларының, әпкелерінің, әжелері мен аталарының туылған күндерін білу 5.2.1.5 тұрған және отырған қалыпта сөйлескен кезде дұрыс қалып қ а б ы л д а у ғ а т ы р ы с у 5.2.1.6 сөйлесіп тұрған адамын соңына дейін тыңдау, қойылған сұраққа бет-аузын қисаңдатпай, артық им-ишыратсыз, қысқа жауап беру
	2.2 Қызмет мәдениеті	5.2.2.1 бөлмедегі, сыныптағы шашылғанды байқап, өз ынтасы бойынша барлығын жинастыру 5.2.2.3 өздігінен мектеп дәрігерінен көмек сұрау, сыныптан тыс уақытта мұғалімнің, тәрбиешінің тапсырмаларын орындау 5.2.2.4 табиғи қалыпта, шын көңілмен, тілектес болуға тырысу
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	5.3.1.1 мұражайда, сурет галереясында, көрмеде, театр немесе концерт залында өзін дұрыс ұстай білу 5.3.1.2 қоғамдық орындардағы күтпеген жерде болатын әр түрлі жағдайларды үлгіле

Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	5.1.1.1 тамақ ішер алдында, дәретханадан, ойыннан кейін қол жуу 5.1.1.2 ұйқыдан кейін және ұйықтар алдында жуыну, жуыну процесі әрекеттерінің бірізділігін сақтау 5.1.1.3 тамақтан кейін ауызын шаю 5.1.1.4 таңертең және кешке тіс тазарту 5.1.1.5 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарақ) күтіп ұстау 5.1.1.6 қол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық ережелерді орындау 5.1.1.7 айна алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке келтіру 5.1.1.8 шашын жуғанда сусабынды пайдалану 5.1.1.9 қол мен аяқтың тырнақтарын күте білу 5.1.1.10 сыныптастарының және өзінің қолы мен тынағының жағдайының дұрыс еместігін байқау
	1.2 Киім мәдениеті	5.1.2.1 мектепке ұқыпты киініп бару 5.1.2.2 киімді әр түрлі жағдайға (мектеп, үй, мереке, театр) қарай дұрыс таңдау 5.1.2.3 күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу 5.1.2.4 киім щеткасын, аяқ киім щеткасын пайдалану 5.1.2.5 үйден, мектептен шыққанда өзінің сыртқы түрінің ұқыпты екенін тексеру 5.1.2.6 киімді ауа райына сәйкес таңдай білу
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	5.2.1.1 әр түрлі халықтарда қабылданған қарым-қатынастың негізгі этикеттерімен (сынып білім алушыларының ұлттық құрамына қарай)) танысу 5.2.1.2 туысқандық қатынастарды түсіну: немере аға, немере әпке 5.2.1.3 жақын туысқандарының есімін, әкесінің есімін, тегін білу 5.2.1.4 өзінің ата-анасының, ағаларының, әпкелерінің, әжелері мен аталарының туылған күндерін білу 5.2.1.5 тұрған және отырған қалыпта сөйлескен кезде дұрыс қалып қабылдауға тырысу 5.2.1.6 сөйлесіп тұрған адамын соңына дейін тыңдау, қойылған сұраққа бет-аузын қисандатпай, артық им-ишыратсыз, қысқа жауап беру 5.2.1.7 қазақ халқында ерсектерге қатысты қабылданған әдеттегі қарым-қатынасты ұстану 5.2.1.8 сөйлеу тілінде сөйлесіп тұрған адамның ұлтына қарай әр түрлі қаратпа сөздерді пайдалану
	2.2 Қызмет мәдениеті	5.2.2.1 бөлмедегі, сыныптағы шашылғанды байқап, өз ынтасы бойынша барлығын жинастыру 5.2.2.2 ата-анасына қонақ қарсы алуға көмектесу 5.2.2.3 өздігінен мектеп дәрігерінен көмек сұрау, сыныптан тыс уақытта мұғалімнің, тәрбиешінің тапсырмаларын орындау 5.2.2.4 табиғи қалыпта, шын көңілмен, тілектес болуға тырысу
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	5.3.1.1 мұражайда, сурет галереясында, көрмеде, театр немесе концерт залында өзін дұрыс ұстай білу 5.3.1.2 қоғамдық орындардағы күтпеген жерде болатын әр түрлі жағдайларды үлгіле 5.3.1.3 күтпеген жерде болатын жағдайларда (театр билетін ұмытып кету, киім тапсырған нөмірін жоғалтып алу, мұражайдың ішінде өз тобынан қалып қалу) дұрыс шешім қабылдауға тырысу

4-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	5.1.1.1 тамақ ішер алдында, дәретханадан, ойыннан кейін қол жуу 5.1.1.2 ұйқыдан кейін және ұйықтар алдында жуыну, жуыну процесі әрекеттерінің бірізділігін сақтау 5.1.1.3 тамақтан кейін ауызын шаю 5.1.1.4 таңертең және кешке тіс тазарту 5.1.1.5 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарақ) күтіп ұстау 5.1.1.6 қол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық ережелерді орындау 5.1.1.7 айна алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке келтіру 5.1.1.8 шашын жуғанда сусабынды пайдалану 5.1.1.9 қол мен аяқтың тырнақтарын күте білу 5.1.1.10 сыныптастарының және өзінің қолы мен тынағының жағдайының дұрыс еместігін байқау
	1.2 Киім мәдениеті	5.1.2.1 мектепке ұқыпты киініп бару 5.1.2.2 киімді әр түрлі жағдайға (мектеп, үй, мереке, театр) қарай дұрыс таңдау 5.1.2.3 күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу 5.1.2.4 киім щеткасын, аяқ киім щеткасын пайдалану 5.1.2.5 үйден, мектептен шыққанда өзінің сыртқы түрінің ұқыпты екенін тексеру 5.1.2.6 киімді ауа райына сәйкес таңдай білу
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	5.2.1.1 әр түрлі халықтарда қабылданған қарым-қатынастың негізгі этикеттерімен (сынып білім алушыларының ұлттық құрамына қарай) танысу 5.2.1.2 туыскандық қатынастарды түсіну: немере аға, немере әпке 5.2.1.3 жақын туыскандарының есімін, әкесінің есімін, тегін білу 5.2.1.4 өзінің ата-анасының, ағаларының, әпкелерінің, әжелері мен аталарының туылған күндерін білу 5.2.1.5 тұрған және отырған қалыпта сөйлескен кезде дұрыс қалып қабылдауға тырысу 5.2.1.6 сөйлесіп тұрған адамын соңына дейін тыңдау, қойылған сұраққа бет-аузын қисандатпай, артық им-ишыратсыз, қысқа жауап береді 5.2.1.7 қазақ халқында ерсектерге қатысты қабылданған әдеттегі қарым-қатынасты ұстану 5.2.1.8 сөйлеу тілінде сөйлесіп тұрған адамның ұлтына қарай әр түрлі қаратпа сөздерді пайдалану 5.2.1.9 қазақ тілінде амандасып, қазақ тілінде қоштасу 5.2.1.10 адамдарды біріне бірін таныстыра білу: "Апа, танысып қойыңыз", "Балалар, танысындар!" кішілерді үлкендерге, ұл баланы қыз балаға таныстырады
	2.2 Қызмет мәдениеті	5.2.2.1 бөлмедегі, сыныптағы шашылғанды байқап, өз ынтасы бойынша барлығын жинастыру 5.2.2.2 ата-анасына қонақ қарсы алуға көмектесу 5.2.2.3 өздігінен мектеп дәрігерінен көмек сұрау, сыныптан тыс уақытта мұғалімнің, тәрбиешінің тапсырмаларын орындау 5.2.2.4 табиғи қалыпта, шын көңілмен, тілектес болуға тырысу 5.2.2.5 тәртіптегі ұялшақтықты немесе керісінше әдепсіздік көрсеткенді жеңу 5.2.2.6 қарт адамдарды сыйлау, қажетілігіне қарай оларға көмек көрсету

Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	5.3.1.1 мұражайда, сурет галереясында, көрмеде, театр немесе концерт залында өзін дұрыс ұстай білу 5.3.1.2 қоғамдық орындардағы күтпеген жерде болатын әр түрлі жағдайларды үлгіле 5.3.1.3 күтпеген жерде болатын жағдайларда (театр билетін ұмытып кету, киім тапсырған нөмірін жоғалтып алу, мұражайдың ішінде өз тобынан қалып қалу) дұрыс шешім қабылдауға тырысу

2) 6-сынып:

2-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	6.1.1.1 бетін, қолын, киімін және аяқ киімін таза ұстау 6.1.1.2 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарақ) күтіп ұстау 6.1.1.3 айнаның алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке келтіру 6.1.1.4 ұйықтар алдында аяғын жуу, сүлгімен құрғатып сүрту 6.1.1.5 ғимаратқа (үйге, мектепке) кірерде аяғын мұқият сүрту 6.1.1.6 қол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық ережелерді орындау; 6.1.1.7 тамақ ішкен кезде майлық қағазды пайдалану, үстел басында тұзу отыру, шынтағын үстел үстіне салмау
	1.2 Киім мәдениеті	6.1.2.1 күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу 6.1.2.2 киім щеткасын, аяқ киім щеткасын пайдалану 6.1.2.3 үйден, мектептен шыққанда өзінің сыртқы түрінің ұқыпты екенін тексеру 6.1.2.4 мерекеге, саяхатқа шығуға, қонаққа баруға арналған киімді таңдай білу
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	6.2.1.1 мінсіз мұғалім мен білім алушы туралы түсінігінің болуы 6.2.1.2 мұғалім мен білім алушының серіктестігі туралы түсінігінің болуы 6.2.1.3 мұғаліммен қарым-қатынастағы білім алушының рөлін сезіну; 6.2.1.4 мұғалім жұмысының ерекшеліктерін түсіндіру 6.2.1.5 сабақтағы стандартты жағдайлардағы қарым-қатынас ережелерін орындау 6.2.1.6 білім алушының негізгі ережелерін білу және орындау 6.2.1.7 ұқыпты жүру 6.2.1.8 сабаққа кешікпеу 6.2.1.9 оқулықтарын тәртіпте ұстау 6.2.1.10 сыныпты, мектеп дәлізін былықтырмау 6.2.1.11 сыныпқа мұғалім немесе ересектер кіргенде үндемей, жылдам орнынан тұру;
	2.2 Қызмет мәдениеті	6.2.2.1 кішкентайларға қамқорлық (оларға үнемі көңіл аударып, қамқорлық көрсету) жасауға тырысу 6.2.2.2 шын көңілімен және риясыз көмегін ұсыну
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	6.3.1.1 мектеп кешінде, дискотекада, ойын кешінде тәртіп ережелерін орындау 6.3.1.2 кітапханада, оқу залында өзін дұрыс ұстау

2-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	6.1.1.1 бетін, қолын, киімін және аяқ киімін таза ұстау 6.1.1.2 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарақ) күтіп ұ с т а у 6.1.1.3 айнаның алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке к е л т і р у 6.1.1.4 ұйықтар алдында аяғын жуу, сүлгімен құрғатып сүрту 6.1.1.5 ғимаратқа (үйге, мектепке) кірерде аяғын мұқият сүрту 6.1.1.6 қол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық ережелерді орындау
	1.2 Киім мәдениеті	6.1.2.1 күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу 6.1.2.2 киім щеткасын, аяқ киім щеткасын пайдалану 6.1.2.3 үйден, мектептен шыққанда өзінің сыртқы түрінің ұқыпты е к е н і н т е к с е р у 6.1.2.4 мерекеге, саяхатқа шығуға, қонаққа баруға арналған киімді т а ң д а й б і л у 6.1.2.5 киімді ауа райына, жыл мезгіліне сәйкес таңдай білу
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	6.2.1.1 мінсіз мұғалім мен білім алушы туралы түсінігінің болуы 6.2.1.2 мұғалім мен білім алушының серіктестігі туралы түсінігінің б о л у ы 6.2.1.3 мұғаліммен қарым-қатынастағы білім алушының рөлін сезіну 6.2.1.4 мұғалім жұмысының ерекшеліктерін түсіндіру 6.2.1.5 сабақтағы стандартты жағдайлардағы қарым-қатынас е р е ж е л е р і н о р ы н д а у 6.2.1.6 білім алушының негізгі ережелерін білу және орындау 6.2.1.7 ұ қ ы п т ы ж ү р у 6.2.1.8 сабаққа кешікпеу 6.2.1.9 оқулықтарын тәртіпте ұстау 6.2.1.10 сыныпты, мектеп дәлізін былықтырмау 6.2.1.11 сыныпқа мұғалім немесе ересектер кіргенде үндемей, жылдам о р ы н ы н а н т ұ р у 6.2.1.12 сабақта алаңдамай, мұғалім мен сыныптастарына бөгет жасамау
	2.3 Еңбек мәдениеті	6.2.2.1 кішкентайларға қамқорлық (оларға үнемі көңіл аударып, қамқорлық көрсету) жасауға тырысу 6.2.2.2 шын көңілімен және риясыз көмегін ұсыну 6.2.2.3 өзінің сөзінде тұрып, берген уәдесін орындауға тырысу
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	6.3.1.1 мектеп кешінде, дискотекада, ойын кешінде тәртіп е р е ж е л е р і н о р ы н д а у 6.3.1.2 кітапханада, оқу залында өзін дұрыс ұстау 6.3.1.3 көліктегі тәртіп ережелерін білу және орындау 6.3.1.4 дүкендегі, супермаркеттегі, емханадағы тәртіп ережелерін білу және орындау
3-тоқсан		
	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	6.1.1.1 бетін, қолын, киімін және аяқ киімін таза ұстау 6.1.1.2 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарақ) күтіп ұ с т а у 6.1.1.3 айнаның алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке к е л т і р у 6.1.1.4 ұйықтар алдында аяғын жуу, сүлгімен құрғатып сүрту 6.1.1.5 ғимаратқа (үйге, мектепке) кірерде аяғын мұқият сүрту 6.1.1.6

Сыртқы түр мәдениеті		кол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық е р е ж е л е р д і о р ы н д а у ; 6.1.1.7 тамақ ішкен кезде майлық қағазды пайдалану, үстел басында тұзу отыру, шынтағын үстел үстіне салмау
	1.2 Киім мәдениеті	6.1.2.1 күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу 6.1.2.2 киім щеткасын, аяқ киім щеткасын пайдалану; 6.1.2.3 үйден, мектептен шыққанда өзінің сыртқы түрінің ұқыпты екенін тексеру 6.1.2.4 мерекеге, саяхатқа шығуға, қонаққа баруға арналған киімді т а ң д а й б і л у 6 . 1 . 2 . 5 киімді ауа райына, жыл мезгіліне сәйкес таңдай білу 6.1.2.6 су киім мен аяқ киімді кептіру
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	6.2.1.1 мінсіз мұғалім мен білім алушы туралы түсінігінің болуы 6.2.1.2 мұғалім мен білім алушының серіктестігі туралы түсінігінің б о л у ы 6.2.1.3 мұғаліммен қарым-қатынастағы білім алушының рөлін сезіну 6.2.1.4 мұғалім жұмысының ерекшеліктерін түсіндіру 6.2.1.5 сабақтағы стандартты жағдайлардағы қарым-қатынас е р е ж е л е р і н о р ы н д а у 6.2.1.6 білім алушының негізгі ережелерін білу және орындау 6 . 2 . 1 . 7 ұ қ ы п т ы ж ү р у 6 . 2 . 1 . 8 сабаққа кешікпеу 6.2.1.9 оқулықтарын тәртіпте ұстау 6.2.1.10 сыныпты, мектеп дәлізін былықтырмау 6.2.1.11 сыныпқа мұғалім немесе ересектер кіргенде үндемей, жылдам о р ы н а н т ұ р у ; 6.2.1.12 сабақта алаңдамай, мұғалім мен сыныптастарына бөгет ж а с а м а у 6.2.1.13 егер мұғалімге немесе ересек білім алушыға қандай да бір сұрақ қою қажет болса, алдымен қол көтеру, қойылған сұрақты немесе айтылған өтінішті орнынан тұрып тыңдау 6.2.1.14 үзілісте жүгіруге, итерісуге болмайды 6.2.1.15 ересектердің алдында жүрісін ақырындату 6.2.1.16 сөйлесе білу (әңгімені бастау, жалғастыру және аяқтау)
	2.2 Қызмет мәдениеті	6.2.2.1 кішкентайларға қамқорлық (оларға үнемі көңіл аударып, қамқорлық көрсету) жасауға тырысу 6.2.2.2 шын көңілімен және риясыз көмегін ұсыну 6.2.2.3 өзінің сөзінде тұрып, берген уәдесін орындауға тырысу 6.2.2.4 ұжымда жұмыс істеу, тапсырманы орындау, орындалған жұмыс туралы есеп беру
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	6.3.1.1 мектеп кешінде, дискотекада, ойын кешінде тәртіп е р е ж е л е р і н о р ы н д а у 6.3.1.2 кітапханада, оқу залында өзін дұрыс ұстау 6.3.1.3 көліктегі тәртіп ережелерін білу және орындау 6.3.1.4 дүкендегі, супермаркеттегі, емханадағы тәртіп ережелерін білу және орындау
4 -тоқсан		
		6.1.1.1 бетін, қолын, киімін және аяқ киімін таза ұстау 6.1.1.2 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарақ) күтіп ұ с т а у 6.1.1.3 айнаның алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке к е л т і р у

Сыртқы түр мәдениеті	1 . 1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	6.1.1.4 ұйықтар алдында аяғын жуу, сүлгімен құрғатып сүрту 6.1.1.5 ғимаратқа (үйге, мектепке) кірерде аяғын мұқият сүрту 6 . 1 . 1 . 6 қол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық е р е ж е л е р д і о р ы н д а у ; 6.1.1.7 тамақ ішкен кезде майлық қағазды пайдалану, үстел басында тұзу отыру, шынтағын үстел үстіне салмау
	1.2 Киім мәдениеті	6.1.2.1 күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу 6.1.2.2 киім щеткасын, аяқ киім щеткасын пайдалану; 6.1.2.3 үйден, мектептен шыққанда өзінің сыртқы түрінің ұқыпты е к е н і н т е к с е р у 6.1.2.4 мерекеге, саяхатқа шығуға, қонаққа баруға арналған киімді т а ң д а й б і л у ; 6 . 1 . 2 . 5 киімді ауа райына, жыл мезгіліне сәйкес таңдай білу 6.1.2.6 су киім мен аяқ киімді кептіру; 6.1.2.7 сыртқы түрінің өмірлік жағдайға сәйкес келмейтінін байқау
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	6.2.1.1 мінсіз мұғалім мен білім алушы туралы түсінігінің болуы 6.2.1.2 мұғалім мен білім алушының серіктестігі туралы түсінігінің б о л у ы 6.2.1.3 мұғаліммен қарым-қатынастағы білім алушының рөлін сезіну ; 6.2.1.4 мұғалім жұмысының ерекшеліктерін түсіндіру 6.2.1.5 сабақтағы стандартты жағдайлардағы қарым-қатынас е р е ж е л е р і н о р ы н д а у 6.2.1.6 білім алушының негізгі ережелерін білу және орындау 6 . 2 . 1 . 7 ұ қ ы п т ы ж ү р у 6 . 2 . 1 . 8 с а б а қ қ а к е ш і к п е у 6.2.1.9 оқулықтарын тәртіпте ұстау 6.2.1.10 сыныпты, мектеп дәлізін былықтырмау 6.2.1.11 сыныпқа мұғалім немесе ересектер кіргенде үндемей, жылдам о р ы н а н т ұ р у ; 6.2.1.12 сабақта алаңдамай, мұғалім мен сыныптастарына бөгет ж а с а м а у 6.2.1.13 егер мұғалімге немесе ересек білім алушыға қандай да бір сұрақ қою қажет болса, алдымен қол көтеру, қойылған сұрақты немесе айтылған өтінішті орнынан тұрып тыңдау 6.2.1.14 үзілісте жүгіруге, итерісуге болмайды 6.2.1.15 ересектердің алдында жүрісін ақырындату 6.2.1.16 сөйлесе білу (әңгімені бастау, жалғастыру және аяқтау) 6.2.1.17 сөзді қолдау мәдениетіне үйрену 6.2.1.18 телефонмен сөйлесе білу, телефонды байланыс және қысқа қарым-қатынас құралы ретінде пайдалану
	2.2 Қызмет мәдениеті	6.2.2.1 кішкентайларға қамқорлық (оларға үнемі көңіл аударып, қамқорлық көрсету) жасауға тырысу 6.2.2.2 шын көңілімен және риясыз көмегін ұсыну 6.2.2.3 өзінің сөзінде тұрып, берген уәдесін орындауға тырысу 6.2.2.4 ұжымда жұмыс істеу, тапсырманы орындау, орындалған жұмыс туралы есеп беру 6.2.2.5 үй жануарларының өмірі мен денсаулығына деген жауапкершілікті сезіну, қамқорлық көрсету
		6.3.1.1 мектеп кешінде, дискотекада, ойын кешінде тәртіп е р е ж е л е р і н о р ы н д а у

Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	6.3.1.2 кітапханада, оқу залында өзін дұрыс ұстау 6.3.1.3 көліктегі тәртіп ережелерін білу және орындау 6.3.1.4 дүкендегі, супермаркеттегі, емханадағы тәртіп ережелерін білу және орындау

3) 7-сынып:

3-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Киім мәдениеті	1.2 Киім мәдениеті	7.1.1.1 таңертең үнемі бір уақытта тұру 7.1.1.2 таңертеңгілік жаттығу жасау; 7.1.1.3 жақсылап жуыну, тіс тазарту, шашын ұқыпты етіп тарау 7.1.1.4 шынықтыру шараларын орындау, құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағының тазалығын сақтау 7.1.1.5 ас ішу құралдарын дұрыс пайдалану;
	1.2 Киім мәдениеті	7.1.2.1 сыртқы түрдің тек киімге ғана тәуелді емес екенін түсіну 7.1.2.2 әдемі табиғи жүруге: басын жоғары ұстауға, қолының қимылы аяқтың басқан қадамының мөлшері мен ырғағына сәйкес келуіне үйрену; қыз балалардың қадамының мөлшері киім мен аяқ киімнің түріне (шалбар немесе белдемше, өкшесі бар туфли немесе кроссовки) тәуелді болады
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	7.2.1.1 "этикеттің" белгілі бір әлеуметтік ортада қабылданған, тәртіп ережелерінің жинағы ретінде түсінігі болуы 7.2.1.2 әр түрлі елдердегі этикет ережелеріндегі айырмашылықтар туралы түсінігінің болуы 7.2.1.3 бейтаныс адамдармен (кафедегі даяшылар, вокзалдағы кассирлермен, вагондағы жолаушылармен, ұшақтағы көршісімен) қатынасқа түсуге үйрену
	2.2 Қызмет мәдениеті	7.2.2.1 оқу және еңбек әрекетін жоспарлауға, өзінің бос уақытын тиімді пайдалануға үйрену 7.2.2.2 алдына қолынан келерлік мақсаттарды қою және соларға жету
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	7.3.1.1 кафеде, дискотекта, саябақта, саяхатта, вокзалда және пойыз вагонында, ұшақтың тәртіп мәдениеті ережелерін орындау
2-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	7.1.1.1 таңертең үнемі бір уақытта тұру 7.1.1.2 таңертеңгілік жаттығу жасау 7.1.1.3 жақсылап жуыну, тіс тазарту, шашын ұқыпты етіп тарау 7.1.1.4 шынықтыру шараларын орындау, құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағының тазалығын сақтау 7.1.1.5 ас ішу құралдарын дұрыс пайдалану 7.1.1.6 асықпай, ұқыпты, дыбысын шығармай тамақ ішу, тамақты мұқият шайнау 7.1.1.7 тамақтан кейін ауызын шаю
	1.2 Киім мәдениеті	7.1.2.1 сыртқы түрдің тек киімге ғана тәуелді емес екенін түсіну 7.1.2.2 әдемі табиғи жүруге: басын жоғары ұстауға, қолының қимылы аяқтың басқан қадамының мөлшері мен ырғағына сәйкес

		келуіне үйрену; қыз балалардың қадамының мөлшері киім мен аяқ киімнің түріне (шалбар немесе белдемше, өкшесі бар туфли немесе кроссовки) тәуелді болады
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	7.1.1.1 таңертең үнемі бір уақытта тұру 7.1.1.2 таңертеңгілік жаттығу жасау; 7.1.1.3 жақсылап жуыну, тіс тазарту, шашын ұқыпты етіп тарау 7.1.1.4 шынықтыру шараларын орындау, құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағының тазалығын сақтау
	2.2 Қызмет мәдениеті	7.2.2.1 оқу және еңбек әрекетін жоспарлауға, өзінің бос уақытын тиімді пайдалануға үйрену 7.2.2.2 алдына қолынан келерлік мақсаттарды қою және соларға жету 7.2.2.3 уақытын үнемдеуге тырысу, пайдалы (оқу, еңбек) және пайдасыз (бос кеткен) істерге кеткен уақытты есепке алу дәптерін жүргізу
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	7.3.1.1 кафеде, дискотекта, саябақта, саяхатта, вокзалда және пойыз вагонында, ұшақтың тәртіп мәдениеті ережелерін орындау 7.3.1.2 сапардың мақсатына қарай жолға дұрыс жинала (киіну, заттарын жолдорбаға, шемоданға салу) білу
3-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	7.1.1.1 таңертең үнемі бір уақытта тұру 7.1.1.2 таңертеңгілік жаттығу жасау; 7.1.1.3 жақсылап жуыну, тіс тазарту, шашын ұқыпты етіп тарау 7.1.1.4 шынықтыру шараларын орындау, құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағының тазалығын сақтау 7.1.1.5 ас ішу құралдарын дұрыс пайдалану 7.1.1.6 асықпай, ұқыпты, дыбысын шығармай тамақ ішу, тамақты мұқият шайнау 7.1.1.7 тамақтан кейін ауызын шаю 7.1.1.8 кешкісін, ұйықтауға жатпас бұрын өзінің киімі мен аяқ киімін жөндеп қою; 7.1.1.9 кешкілік гигиеналық шараларды орындау
	1.2 Киім мәдениеті	7.1.2.1 сыртқы түрдің тек киімге ғана тәуелді емес екенін түсіну 7.1.2.2 әдемі табиғи жүруге: басын жоғары ұстауға, қолының қимылы аяқтың басқан қадамының мөлшері мен ырғағына сәйкес келуіне үйрену; қыз балалардың қадамының мөлшері киім мен аяқ киімнің түріне (шалбар немесе белдемше, өкшесі бар туфли немесе кроссовки) тәуелді болады 7.1.2.3 мүсінді дұрыс (арқасы түзу, иығы тіктелген, басы жоғары көтерілген) ұстауға үйрену
	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	7.2.1.1 "этикеттің" белгілі бір әлеуметтік ортада қабылданған, тәртіп ережелерінің жинағы ретінде түсінігі болуы 7.2.1.2 әр түрлі елдердегі этикет ережелеріндегі айырмашылықтар туралы түсінігінің болуы 7.2.1.3 бейтаныс адамдармен (кафедегі даяшылар, вокзалдағы кассирлермен, вагондағы жолаушылармен, ұшақтағы көршісімен) қатынасқа түсуге үйрену 7.2.1.4 жақын туыстарына, достарына, жақсы таныстарына, ер адамдар мен әйел адамдарға және балаларға сыйлық таңдауға және сыйлауға үйрену 7.2.1.5 жанұялық ішкі байланыстарды (келін, күйеу бала, ене, ата) зерделеуді жалғастыру

Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті		7.2.1.6 сөйлеу тілдік этикет және сөйлеу тілдік мәдениет туралы түсінігінің болуы 7.2.1.7 дауыс интонациясының, екпінінің, сәтсіз айтылымдарды, сөйлеу тілдік қателіктерді, адамдардың қарым-қатынасындағы дөрекі сөздерді, осының адамдар арасындағы қарым-қатынасқа тигізер салдарының мәнін түсіну
	2.2 Қызмет мәдениеті	7.2.2.1 оқу және еңбек әрекетін жоспарлауға, өзінің бос уақытын тиімді пайдалануға үйрену 7.2.2.2 алдына қолынан келерлік мақсаттарды қою және соларға жету 7.2.2.3 уақытын үнемдеуге тырысу, пайдалы (оқу, еңбек) және пайдасыз (бос кеткен) істерге кеткен уақытты есепке алу дәптерін жүргізу 7.2.2.4 өткен күн, аптаның пайдалылығын талдау, уақытты бос өткізуді азайту тәсілін ойлау
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	7.3.1.1 кафеде, дискотекта, саябақта, саяхатта, вокзалда және пойыз вагонында, ұшақтың тәртіп мәдениеті ережелерін орындау 7.3.1.2 сапардың мақсатына қарай жолға дұрыс жинала (киіну, заттарын жолдорбаға, шемоданға салу) білу 7.3.1.3 театр және кинотеатрдағы тәртіп мәдениеті ережелерін (билетті алдын ала сатып алу, кешікпеу, киімін тапсыру, өз орнын табу, антракт, қойылым кезінде тыныштық сақтау, жақсы қойылым үшін әртістерге алғысын білдіру) білу және орындау
4-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	7.1.1.1 таңертең үнемі бір уақытта тұру 7.1.1.2 таңертеңгілік жаттығу жасау; 7.1.1.3 жақсылап жуыну, тіс тазарту, шашын ұқыпты етіп тарау 7.1.1.4 шынықтыру шараларын орындау, құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағының тазалығын сақтау 7.1.1.5 ас ішу құралдарын дұрыс пайдалану; 7.1.1.6 асықпай, ұқыпты, дыбысын шығармай тамақ ішу, тамақты мұқият шайнау 7.1.1.7 тамақтан кейін ауызын шаю; 7.1.1.8 кешкісін, ұйықтауға жатпас бұрын өзінің киімі мен аяқ киімін жөндеп қою; 7.1.1.9 кешкілік гигиеналық шараларды орындау 7.1.1.10 суды үнемдеп ұстау (шүмекті жақсылап жабу)
	1.2 Киім мәдениеті	7.1.2.1 сыртқы түрдің тек киімге ғана тәуелді емес екенін түсіну 7.1.2.2 әдемі табиғи жүруге: басын жоғары ұстауға, қолының қимылы аяқтың басқан қадамының мөлшері мен ырғағына сәйкес келуіне үйрену; қыз балалардың қадамының мөлшері киім мен аяқ киімнің түріне (шалбар немесе белдемше, өкшесі бар туфли немесе кроссовки) тәуелді болады 7.1.2.3 мүсінді дұрыс (арқасы түзу, иығы тіктелген, басы жоғары көтерілген) ұстауға үйрену 7.1.2.4 адамның сүйкімділігі туралы түсінігінің болуы 7.1.2.5 сыртқы түрді (адамның дұрыс мүсіні, жүрісі, ым-ишыраты) дұрыс ұстаудың маңыздылығын түсіну
		7.2.1.1 "этикеттің" белгілі бір әлеуметтік ортада қабылданған, тәртіп ережелерінің жинағы ретінде түсінігі болуы 7.2.1.2 әр түрлі елдердегі этикет ережелеріндегі айырмашылықтар туралы түсінігінің болуы

Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	7.2.1.3 бейтаныс адамдармен (кафедегі даяшылар, вокзалдағы кассирлермен, вагондағы жолаушылармен, ұшақтағы көршісімен) қатынасқа түсуге үйрену 7.2.1.4 жақын туыстарына, достарына, жақсы таныстарына, ер адамдар мен әйел адамдарға және балаларға сыйлық таңдауға және сыйлауға үйрену 7.2.1.5 жанұялық ішкі байланыстарды (келін, күйеу бала, ене, ата) зерделеуді жалғастыру 7.2.1.6 сөйлеу тілдік этикет және сөйлеу тілдік мәдениет туралы түсінігінің болуы 7.2.1.7 дауыс интонациясының, екпінінің, сәтсіз айтылымдарды, сөйлеу тілдік қателіктерді, адамдардың қарым-қатынасындағы дөрекі сөздерді, осының адамдар арасындағы қарым-қатынасқа тигізер салдарының мәнін түсіну 7.2.1.8 "Егер қиын болмаса, қол жалғап жіберіңізші", "Сіздің рұқсатыңызбен", "Рақым етіңіз" сыпайыгершілік сөздер мен айтылымдарды меңгеруді жалғастыру
	2.2 Қызмет мәдениеті	7.2.2.1 оқу және еңбек әрекетін жоспарлауға, өзінің бос уақытын тиімді пайдалануға үйрену 7.2.2.2 алдына қолынан келерлік мақсаттарды қою және соларға жетуге 7.2.2.3 уақытын үнемдеуге тырысу, пайдалы (оқу, еңбек) және пайдасыз (бос кеткен) істерге кеткен уақытты есепке алу дәптерін жүргізу 7.2.2.4 өткен күн, аптаның пайдалылығын талдау, уақытты бос өткізуді азайту тәсілін ойлау
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	7.3.1.1 кафеде, дискотекта, саябақта, саяхатта, вокзалда және пойыз вагонында, ұшақтың тәртіп мәдениеті ережелерін орындау 7.3.1.2 сапардың мақсатына қарай жолға дұрыс жинала (киіну, заттарын жолдорбаға, шемоданға салу) білу 7.3.1.3 театр және кинотеатрдағы тәртіп мәдениеті ережелерін (билетті алдын ала сатып алу, кешікпеу, киімін тапсыру, өз орнын табу, антракт, қойылым кезінде тыныштық сақтау, жақсы қойылым үшін әртістерге алғысын білдіру) білу және орындау 7.3.1.4 киімді (меркелік киім, шаш тару түрі) дұрыс таңдай білуге үйрену

4) 8-сынып:

4-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	8.1.1.1 таңертеңгілік гигиеналық шараларды орындау 8.1.1.2 құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағының тазалығын сақтау 8.1.1.3 гигиена заттарын күте білу 8.1.1.4 гигиеналық заттарды (сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жақпамай) дұрыс пайдалану
	1.2 Киім мәдениеті	8.1.2.1 адамның сыртқы түрінің адамдармен қарым-қатынасы үшін маңыздылығын сезіну 8.1.2.2 бірінші әсердің маңыздылығын түсіну 8.1.2.3 сыртқы түрдің адамның ішкі әлеміне тигізер әсерін сезіну

Тұлғааралық қарым-қатынас	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті мен сөйлеу этикеті	8.2.1.1 телефонмен сөйлесу мәдениет ережелерін, ұялы телефонды қоғамдық орындарда және мектепте пайдалану ережелерін білу және орындау 8.2.1.3 х а т ж а з а б і л у 8.2.1.4 интернетті пайдалану ережелерін білу 8.2.1.5 электронды поштамен жұмыс ережелерін білу 8.2.1.6 скайп арқылы қатынас ережелерін білу 8.2.1.7 жанұядағы тәртіп ережелерін оқытуды жалғастыру
	2.2 Қызмет мәдениеті	8.2.2.1 қонақтарды қарсы алу ережелерін зерделеуді жалғастыру 8.2.2.2 әр түрлі халықтардың қонақжайлық салт-дәстүрімен т а н ы с у 8.2.2.3 қонаққа бару және қонақтағы тәртіп ережелерін орындау; қонақтың сыртқы түрі; дастархандық этикет, ас іші құралдарымен пайдалана білу
	2.3 Еңбек мәдениеті	8.2.3.1 жұмысқа орналасу кезіндегі сұхбаттасу ережелерімен т а н ы с у 8.2.3.2 б е т - ә л п е т , д а у ы с ү н і ж а ғ ы м д ы әсер тудыратынын түсіну
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	8.3.1.1 серуендеген кездегі, көшедегі айналасындағылармен қарым-қатынасқа, жол жүру ережелеріне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау 8.3.1.2 қоғамдық көліктегі (авт обус, троллейбус, метро) бозбала мен бойжеткеннің тәртіп ережелерін білу және орындау
	3.2 Іскерлік этикет мәдениеті	8.3.2.1. іскерлік этикет негізімен танысу
2 тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	8.1.1.1 таңертеңгілік гигиеналық шараларды орындау 8.1.1.2 құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағының тазалығын с а қ т а у 8.1.1.3 гигиена заттарын күте білу 8.1.1.4 гигиеналық заттарды (сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жақпамай) дұрыс пайдалану 8.1.1.5 дастархан басындағы тәртіп ережесін орындау, тамақ ішіп болғаннан кейін, ас ішетін құралды дастарханға емес, т ә р е л к е г е с а л у 8.1.1.6 кешкі гигиеналық шараларды орындау
	1.2 Киім мәдениеті	8.1.2.1 адамның сыртқы түрінің адамдармен қарым-қатынасы үшін маңыздылығын сезіну 8.1.2.2 бірінші әсердің маңыздылығын түсіну 8.1.2.3 сыртқы түрдің адамның ішкі әлеміне тигізер әсерін сезіну 8.1.2.4 сыртқы түрдің неден (дене келбеті, қалпы және қимыл-қозғалысы) құралатынын білу 8.1.2.5 киімнің негізгі атқарымымен танысу 8.1.2.6 киімді әр түрлі жағдайға қарай дұрыс таңдай білуге үйрену
	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	8.2.1.1 телефонмен сөйлесу мәдениет ережелерін, ұялы телефонды қоғамдық орындарда және мектепте пайдалану ережелерін білу және орындау 8.2.1.3 х а т ж а з а б і л у 8.2.1.4 интернетті пайдалану ережелерін білу

Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.2 Қызмет мәдениеті	8.2.2.1 қонақтарды қарсы алу ережелерін зерделеуді жалғастыру 8.2.2.2 әр түрлі халықтардың қонақжайлық салт-дәстүрімен т а н ы с у 8.2.2.3 қонаққа бару және қонақтағы тәртіп ережелерін орындау; қонақтың сыртқы түрі; дастархандық этикет, ас іші құралдарымен пайдалана білу 8.2.2.4 қонақжайлылық этикетін: қонақтарды шақыру, дастархан жаю ережелерін, шәй ішу дәстүрін, қонақтардың көңілін а у л а у д ы б і л у 8.2.2.5 салтанатты шарадағы тәртіп ережелерін білу және о р ы н д а у 8.2.2.6 ашық хатты әшекейлеуге үйрену
	2.3 Еңбек мәдениеті	8.2.3.1 жұмысқа орналасу кезіндегі сұхбаттасу ережелерімен т а н ы с у 8 . 2 . 3 . 2 бет-әлпет, дауыс үні жағымды әсер тудыратынын түсіну 8.2.3.3 ым-ишыратты, дене қимылын қадағалау 8.2.3.4 сыртқы түрдің алғашқы әсер үшін маңызын түсіну
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	8.3.1.1 серуендеген кездегі, көшедегі айналасындағылармен қарым-қатынасқа, жол жүру ережелеріне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау 8.3.1.2 қоғамдық көліктегі (авт обус, троллейбус, метро) бозбала мен бойжеткеннің тәртіп ережелерін білу және орындау 8.3.1.3 жалпы қабылданған "Жолаушылардың құқықтары және міндеттерін" зерделеу 8.3.1.4 ересек адамның ауруханадағы тәртіп ережелерін (ауру адамның көңілін сұрау, дәрігер мен ауру адамның өзара қарым-қатынасы) білу және орындау
	3.2 Іскерлік этикет мәдениеті	8.3.2.1. іскерлік этикет негізімен танысу 8.3.2.2 іскерлік этикеттің негізгі ерекшеліктерін (әдептілік және такт, көмекті қабылдау және көрсету) түсіну
3-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1 . 1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	8.1.1.1 таңертеңгілік гигиеналық шараларды орындау 8.1.1.2 құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағының тазалығын с а қ т а у 8.1.1.3 гигиена заттарын күте білу 8.1.1.4 гигиеналық заттарды (сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жақпамай) дұрыс пайдалану 8.1.1.5 дастархан басындағы тәртіп ережесін орындау, тамақ ішіп болғаннан кейін, ас ішетін құралды дастарханға емес, т ә р е л к е г е с а л у 8.1.1.6 кешкі гигиеналық шараларды орындау 8.1.1.7 кешкісін, ұйықтауға жатпас бұрын өзінің киімі мен аяқ киімін жөндеп қою
	1.2 Киім мәдениеті	8.1.2.1 адамның сыртқы түрінің адамдармен қарым-қатынасы үшін маңыздылығын сезіну 8.1.2.2 бірінші әсердің маңыздылығын түсіну 8.1.2.3 сыртқы түрдің адамның ішкі әлеміне тигізер әсерін сезіну 8.1.2.4 сыртқы түрдің неден (дене келбеті, қалпы және қимыл-қозғалыс) құралатынын білу 8.1.2.5 киімнің негізгі атқарымымен танысу 8.1.2.6 киімді әр түрлі жағдайға қарай дұрыс таңдай білуге

		ү й р е н у 8.1.2.7 ер адамдардың қос түмдерін ажырату; бозбаланың іскерлік және күнделікті киім киісі 8.1.2.8 әйел адамдардың костюмін ажырату іскерлік және салтанатты киім кию
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	8.2.1.1 телефонмен сөйлесу мәдениет ережелерін, ұялы телефонды қоғамдық орындарда және мектепте пайдалану ережелерін білу және орындау 8.2.1.1.3 хат жаза білу 8.2.1.4 интернетті пайдалану ережелерін білу 8.2.1.5 электронды поштамен жұмыс ережелерін білу 8.2.1.6 скайп арқылы қатынас ережелерін білу 8.2.1.7 жанұядағы тәртіп ережелерін оқытуды жалғастыру 8.2.1.8 өзінің шығу тегіне, бабаларына деген қызығушылық т а н ы т у 8.2.1.9 өзінің жанұясына деген құрмет және сүйіспеншілік с е з і м і н б і л д і р у 8.2.1.10 жақындарына, қарт адамдарға, көршілеріне тілектестік п е й і л б і л д і р у 8.2.1.11 жанұя мүшелерінің құқықтары мен міндеттерін білу 8.2.1.12 жанұялық салтанатты шараны, жанұялық салт-дәстүрді ұйымдастыру мәдениетін байқату 8.2.1.13 тұрмыс мәдениетін арттыру 8.2.1.14 үстел басындағы тәртіп ережелерін орындау 8.2.1.15 әлемнің кейбір елдерінің дастархан басындағы салт-дәстүрлерімен т а н ы с у 8.2.1.16 өз жанұясының сыйлы екенін мақтан тұту 8.2.1.18 өзінің әрекеттерін этикалық тәртіп нормаларымен байланыстыруға т ы р ы с у 8.2.1.19 айналасындағылар үшін қайырымды және жұбанымш с ө з д е р і н т а б у 8.2.1.20 сөйлеу тілінде қисынсыз сөздерді қолданудан қашық болу
	2.2 Қызмет мәдениеті	8.2.2.1 қонақтарды қарсы алу ережелерін зерделеуді жалғастыру 8.2.2.2 әр түрлі халықтардың қонақжайлық салт-дәстүрімен т а н ы с у 8.2.2.3 қонаққа бару және қонақтағы тәртіп ережелерін орындау; қонақтың сыртқы түрі; дастархандық этикет, ас іші құралдарымен пайдалана білу 8.2.2.4 қонақжайлылық этикетін: қонақтарды шақыру, дастархан жаю ережелерін, шәй ішу дәстүрін, қонақтардың көңілін а у л а у д ы б і л у 8.2.2.5 салтанатты шарадағы тәртіп ережелерін білу және о р ы н д а у 8.2.2.6 ашық хатты әшекейлеуге үйрену 8.2.2.7 сыйлықты таңдау, алу және сыйлау ережелерін білу, с ы й л ы қ т а р д ы б е з е н д і р у 8.2.2.8 гүлге қатысты этикет туралы түсінігінің болуы
		8.2.3.1 жұмысқа орналасу кезіндегі сұхбаттасу ережелерімен т а н ы с у 8 . 2 . 3 . 2 бет-әлпет, дауыс үні жағымды әсер тудыратынын түсіну 8.2.3.3 ым-ишыратты, дене қимылын қадағалау

	2.3Еңбек мәдениеті	8.2.3.4 сыртқы түрдің алғашқы әсер үшін маңызын түсіну; 8.2.3.5 жұмысқа орналасқандағы бастапқы кездегі тәртіп ережелерін меңгеру 8.2.3.6 әріптестері мен бастығының ескертулерін дұрыс қабылдауға үйрену
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	8.3.1.1 серуендеген кездегі, көшедегі айналасындағылармен қарым-қатынасқа, жол жүру ережелеріне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау 8.3.1.2 қоғамдық көліктегі (авт обус, троллейбус, метро) бозбала мен бойжеткеннің тәртіп ережелерін білу және орындау 8.3.1.3 жалпы қабылданған "Жолаушылардың құқықтары және міндеттерін" зерделеу 8.3.1.4 ересек адамның ауруханадағы тәртіп ережелерін (ауру адамның көңілін сұрау, дәрігер мен ауру адамның өзара қарым-қатынасы) білу және орындау 8.3.1.5 мұражайдағы, концерттегі, стадиондағы, сауда орталығындағы тәртіп ережелерін білу және орындау
	3.2 Іскерлік этикет мәдениеті	8.3.2.1. іскерлік этикет негізімен танысу 8.3.2.2 іскерлік этикеттің негізгі ерекшеліктерін (әдептілік және такт, көмекті қабылдау және көрсету) түсіну 8.3.2.3 іскерлік қарым-қатынастағы амандасу ережелерімен танысу 8.3.2.4 әр түрлі жағдайлардағы іскер адамның сыртқы түрі туралы негізгі ережелерді білу
4-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	8.1.1.1 таңертеңгілік гигиеналық шараларды орындау 8.1.1.2 құлағының, көзінің, кол мен аяқ тырнағының тазалығын сақтау 8.1.1.3 гигиена заттарын күте білу 8.1.1.4 гигиеналық заттарды (сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жақпамай) дұрыс пайдалану 8.1.1.5 дастархан басындағы тәртіп ережесін орындау, тамақ ішіп болғаннан кейін, ас ішетін құралды дастарханға емес, тәрелкеге салу 8.1.1.6 кешкі гигиеналық шараларды орындау 8.1.1.7 кешкісін, ұйықтауға жатпас бұрын өзінің киімі мен аяқ киімін жөндеп қою 8.1.1.8 сыныптастары мен өзінің шашының дұрыс таралмағанын байқау.
	1.2 Киім мәдениеті	8.1.2.1 адамның сыртқы түрінің адамдармен қарым-қатынасы үшін маңыздылығын сезіну 8.1.2.2 бірінші әсердің маңыздылығын түсіну 8.1.2.3 сыртқы түрдің адамның ішкі әлеміне тигізер әсерін сезіну 8.1.2.4 сыртқы түрдің неден (дене келбеті, қалпы және қимыл-қозғалыс) құралатынын білу 8.1.2.5 киімнің негізгі атқарымымен танысу 8.1.2.6 киімді әр түрлі жағдайға қарай дұрыс таңдай білуге үйрену 8.1.2.7 ер адамдардың кос тюмдерін ажырату; бозбаланың іскерлік және күнделікті киім киісі 8.1.2.8 әйел адамдардың костюмін ажырату іскерлік және

		салтанатты киім ки 8.1.2.9 нәзіктік және кербездік туралы түсініктердің болуы 8.1.2.10 күнделікті этикеттегі маңызды ұсақ-түйектерді білу
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	8.2.1.1 телефонмен сөйлесу мәдениет ережелерін, ұялы телефонды қоғамдық орындарда және мектепте пайдалану ережелерін білу және орындау 8.2.1.3 хат жаза білу 8.2.1.4 интернетті пайдалану ережелерін білу 8.2.1.5 электронды поштамен жұмыс ережелерін білу 8.2.1.6 скайп арқылы қатынас ережелерін білу 8.2.1.7 жанұядағы тәртіп ережелерін оқытуды жалғастыру 8.2.1.8 өзінің шығу тегіне, бабаларына деген қызығушылық таныту 8.2.1.9 өзінің жанұясына деген құрмет және сүйіспеншілік сезімін білдіру 8.2.1.10 жақындарына, қарт адамдарға, көршілеріне тілектестік пейіл білдіру 8.2.1.11 жанұя мүшелерінің құқықтары мен міндеттерін білу 8.2.1.12 жанұялық салтанатты шараны, жанұялық салт-дәстүрді ұйымдастыру мәдениетін байқату 8.2.1.13 тұрмыс мәдениетін арттыру 8.2.1.14 үстел басындағы тәртіп ережелерін орындау 8.2.1.15 әлемнің кейбір елдерінің дастархан басындағы салт-дәстүрлерімен танысу 8.2.1.16 өз жанұясының сыйлы екенін мақтан тұту 8.2.1.18 өзінің әрекеттерін этикалық тәртіп нормаларымен байланыстыруға тырысу 8.2.1.19 айналасындағылар үшін қайырымды және жұбаныш сөздерін табу 8.2.1.20 сөйлеу тілінде қисынсыз сөздерді қолданудан қашық болу 8.2.1.21 ересек адамдардың арасында танысу және қоштасу, қол алысу мәдениетіне үйрену 8.2.1.22 қазақтың амандасу сөздерін білу және қолдану 8.2.1.23 Қазақстанда тұратын халықтардың амандасу салтымен танысу
	2.2 Қызмет мәдениеті	8.2.2.1 қонақтарды қарсы алу ережелерін зерделеуді жалғастыру 8.2.2.2 әр түрлі халықтардың қонақжайлық салт-дәстүрімен танысу 8.2.2.3 қонаққа бару және қонақтағы тәртіп ережелерін орындау; қонақтың сыртқы түрі; дастархандық этикет, ас іші құралдарымен пайдалана білу 8.2.2.4 қонақжайлылық этикетін: қонақтарды шақыру, дастархан жаю ережелерін, шәй ішу дәстүрін, қонақтардың көңілін алауды білу 8.2.2.5 салтанатты шарадағы тәртіп ережелерін білу және орындау 8.2.2.6 ашық хатты әшекейлеуге үйрену 8.2.2.7 сыйлықты таңдау, алу және сыйлау ережелерін білу, сыйлықтарды безендіру 8.2.2.8 гүлге қатысты этикет туралы түсінігінің болуы 8.2.2.9 қошемет сөздерді айту және қабылдай білу

		8.2.2.10 би кезіндегі бойжеткен мен бозбаланың тәртіп ережелерімен, биге шақыру, биден бас тарту, "ақ би" ережелерімен танысу
	2.3 Еңбек мәдениеті	8.2.3.1 жұмысқа орналасу кезіндегі сұхбаттасу ережелерімен т а н ы с у 8 . 2 . 3 . 2 бет-әлпет, дауыс үні жағымды әсер тудыратынын түсіну 8.2.3.3 ым-ишыратты, дене қимылын қадағалау 8.2.3.4 сыртқы түрдің алғашқы әсер үшін маңызын түсіну; 8.2.3.5 жұмысқа орналасқандағы бастапқы кездегі тәртіп е р е ж е л е р і н м еңгеру 8.2.3.6 әріптестері мен бастығының ескертулерін дұрыс қ а б ы л д а у ғ а ү й р е н у 8.2.3.7 еңбек әрекеттерін өтінішсіз, айтпай-ақ орындау
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	8.3.1.1 серуендеген кездегі, көшедегі айналасындағылармен қарым-қатынасқа, жол жүру ережелеріне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау 8.3.1.2 қоғамдық көліктегі (авт обус, троллейбус, метро) бозбала мен бойжеткеннің тәртіп ережелерін білу және орындау 8.3.1.3 жалпы қабылданған "Жолаушылардың құқықтары және міндеттерін" зерделеу 8.3.1.4 ересек адамның ауруханадағы тәртіп ережелерін (ауру адамның көңілін сұрау, дәрігер мен ауру адамның өзара қарым-қатынасы) білу және орындау 8.3.1.5 мұражайдағы, концерттегі, стадиондағы, сауда орталығындағы тәртіп ережелерін білу және орындау
	3.2 Іскерлік мәдениеті	8.3.2.1. іскерлік этикет негізімен танысу 8.3.2.2 іскерлік этикеттің негізгі ерекшеліктерін (әдептілік және такт, көмекті қабылдау және көрсету) түсіну 8.3.2.3 іскерлік қарым-қатынастағы амандасу ережелерімен т а н ы с у 8.3.2.4 әр түрлі жағдайлардағы іскер адамның сыртқы түрі туралы негізгі ережелерді білу

5) 9-сынып:

5-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1 . 1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	9.1.1.1 шынықтыру шараларын орындау 9.1.1.2 шашын әдемілеп тарай білу, мерекелік және күнделікті шаш т а р а с т ы а ж ы р а т у 9.1.1.3 гигиеналық заттарды (сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жакпамай) дұрыс пайдалану
	1.2 Киім мәдениеті	9.1.2.1 костюмдердің ертедегіден осы күнге дейінгі қысқаша т а р и х ы м е н т а н ы с у 9.1.2.2 қазақ ұлттық киім салт-дәстүрімен танысу 9.1.2.3 адамның стилі, талғамы, имиджі (бастық, мұғалім, ата-ана стилі – "катал", "мейрімді", "шыншыл", "ымырасыз") туралы т ү с і н і г і н ің б о л у ы 9.1.2.4 дресс-код туралы түсінігінің болуы
		9.2.1.1 ресми шаралардағы этикет туралы түсінігінің болуы; 9.2.1.2 қоғамдағы тәртіп ережелері мен нормаларын орындау

Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	9.2.1.3 әр түрлі жағдайларда қарым-қатынас мәдениетін байқатуға т ы р ы с у 9.2.1.4 жолдастарымен және айналасындағы ересек адамдармен с ы п а й ы қ а т ы н а с т а б о л у 9.2.1.5 сыпайылықтың дәлдікпен және ұқыптылықпен байланысын т а б у 9.2.1.6 қарым-қатынастағы сын туралы түсінігінің болуы 9.2.1.7 сөйлесіп тұрған адамды ренжітпей, сын айта білу 9.2.1.8 сынды дұрыс қабылдай білу
	2.2 Қызмет мәдениеті	9.2.2.1 әр түрлі елдердің этикетінің қысқаша тарихымен танысу 9.2.2.2 өзіне сырттан қарай білуге үйрену 9.2.2.3 жақсы және жаман әдеттерді салыстыру 9.2.2.4 жаман қылықтан және зиянды әдеттен құтылуға тырысу
	2.3 Еңбек мәдениеті	9.2.3.1 өзінің өзінің әріптестерімен амандаса білу 9.2.3.2 жұмыстағы әріптестерімен жақсы қарым-қатынас орнату ережелермен танысу
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	9.3.1.1 әр түрлі жағдайларда өзін тәртіп нормаларына, ережелеріне с ә й к е с д ұ р ы с ұ с т а у 9.3.1.2 бакент кезіндегі дастархан, швед үстеліне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау
	3.2 Іскерлік этикет мәдениеті	9.3.2.1 іскерлік ортада өзін және айналадағыларды таныстыру е р е ж е л е р і н е ү й р е н у 9.3.2.2 іскерлік әңгіме жүргізу этикетімен танысу
2-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1 . 1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	9.1.1.1 шынықтыру шараларын орындау 9.1.1.2 шашын әдемілеп тарай білу, мерекелік және күнделікті шаш т а р а с т ы а ж ы р а т у 9.1.1.3 гигиеналық заттарды (сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жақпамай) д ұ р ы с п а й д а л а н у ; 9.1.1.4 қыз балалар күнделікті және мерекелік бет күтімін ажырата білу
	1.2 Киім мәдениеті	9.1.2.1 костюмдердің ертедегіден осы күнге дейінгі қысқаша т а р и х ы м е н т а н ы с у 9.1.2.2 қазақ ұлттық киім салт-дәстүрімен танысу 9.1.2.3 адамның стилі, талғамы, имиджі (бастық, мұғалім, ата-ана стилі – "катал", "мейрімді", "шыншыл", "ымырасыз") туралы т ү с і н і г і н і ң б о л у ы 9.1.2.4 дресс-код туралы түсінігінің болуы
	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	9.2.1.1 ресми шаралардағы этикет туралы түсінігінің болуы; 9.2.1.2 қоғамдағы тәртіп ережелері мен нормаларын орындау 9.2.1.3 әр түрлі жағдайларда қарым-қатынас мәдениетін байқатуға т ы р ы с у 9.2.1.4 жолдастарымен және айналасындағы ересек адамдармен с ы п а й ы қ а т ы н а с т а б о л у 9.2.1.5 сыпайылықтың дәлдікпен және ұқыптылықпен байланысын т а б у 9.2.1.6 қарым-қатынастағы сын туралы түсінігінің болуы 9.2.1.7 сөйлесіп тұрған адамды ренжітпей, сын айта білу 9.2.1.8 сынды дұрыс қабылдай білу 9.2.1.9 бір адамды адамға таныстыруға қатысты қоғамда қабылданған нормалар мен сөйлеу тіл түрін білу 9.2.1.10 нағыз достық, адал ойын мен жарыстың ережелерін білу

Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.2 Қызмет мәдениеті	9.2.2.1 әр түрлі елдердің этикетінің қысқаша тарихымен танысу 9.2.2.2 өзіне сырттан қарай білуге үйрену; 9.2.2.3 жақсы және жаман әдеттерді салыстыру 9.2.2.4 жаман қылықтан және зиянды әдеттен құтылуға тырысу; 9.2.2.5 (Мен – тұлға) туралы түсінігі болу; 9.2.2.6 өзінің тәртібі мен айналағысындардың пікірі ара қатынасын білу, өзінің тәртібін талдау 9.2.2.7 өзін өзі көруге, түсінуге және бағалауға тырысу
	2.3 Еңбек мәдениеті	9.2.3.1 өзінің өзінің әріптестерімен амандаса білу 9.2.3.2 жұмыстағы әріптестерімен жақсы қарым-қатынас орнату е р е ж е л е р м е н т а н ы с у 9.2.3.3 жұмыста өзге істермен шұғылдануға және жаман көңіл күйді көрсетуге болмайтынын білу 9.2.3.4 бастықпен қатынас ережелерін меңгеру 9.2.3.5 қызмет бабылық ережелерді білу 9.2.3.6 жұмыста жанжалды жағдайды тудырмау, ондай жағдайдан дұрыс шыға білу
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	9.3.1.1 әр түрлі жағдайларда өзін тәртіп нормаларына, ережелеріне с ә й к е с д ұ р ы с ұ с т а у 9.3.1.2 бакент кезіндегі дастархан, швед үстеліне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау 9.3.1.3 дастарханды мерекелік түскі асқа жаю ережелерін меңгеру
	2.3 Еңбек мәдениеті	9.3.2.1 іскерлік ортада өзін және айналадағыларды таныстыру е р е ж е л е р і н е ү й р е н у 9.3.2.2 іскерлік әңгіме жүргізу этикетімен танысу 9.3.2.3 телефонмен, кездескенде іскерлік әңгіме жүргізе білу
3-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1 . 1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	9.1.1.1 шынықтыру шараларын орындау 9.1.1.2 шашын әдемілеп тарай білу, мерекелік және күнделікті шаш т а р а с т ы а ж ы р а т у 9.1.1.3 гигиеналық заттарды (сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жақпамай) дұрыс пайдалану; 9.1.1.4 қыз балалар күнделікті және мерекелік бет күтімін ажырата б і л у 9.1.1.5 дезодорант, иісу, сағыз және сергіткіш құралдарды пайдалана білу
	1.2 Киім мәдениеті	9.1.2.1 костюмдердің ертедегіден осы күнге дейінгі қысқаша т а р и х ы м е н т а н ы с у 9.1.2.2 қазақ ұлттық киім салт-дәстүрімен танысу 9.1.2.3 адамның стилі, талғамы, имиджі (бастық, мұғалім, ата-ана стилі – "катал", "мейрімді", "шыншыл", "ымырасыз") туралы түсінігінің б о л у ы 9.1.2.4 дресс-код туралы түсінігінің болуы 9.1.2.5 мода ережелеріне: ауа райына, жағдайға, жасына және адамның жеке ерекшеліктеріне сәйкес киінуге үйрену
		9.2.1.1 ресми шаралардағы этикет туралы түсінігінің болуы; 9.2.1.2 қоғамдағы тәртіп ережелері мен нормаларын орындау 9.2.1.3 әр түрлі жағдайларда қарым-қатынас мәдениетін байқатуға т ы р ы с у 9.2.1.4 жолдастарымен және айналасындағы ересек адамдармен с ы п а й ы қ а т ы н а с т а б о л у 9.2.1.5 сыпайылықтың дәлдікпен және ұқыптылықпен байланысын

Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	т а б у 9.2.1.6 қарым-қатынастағы сын туралы түсінігінің болуы 9.2.1.7 сөйлесіп тұрған адамды ренжітпей, сын айта білу 9.2.1.8 сынды дұрыс қабылдай білу 9.2.1.9 бір адамды таныстыруға қатысты қоғамда қабылданған нормалар мен сөйлеу тіл түрін білу 9.2.1.10 нағыз достық, адал ойын мен жарыстың ережелерін білу 9.2.1.11 сөйлеу тілдік қарым-қатынас дағдыларын дамыту 9.2.1.12 әңгімелесу өнеріне, әңгімедегі әдептілікке үйрену 9.2.1.13 дауласу мәдениетін меңгеру 9.2.1.14 кешірім сұрағандағы және кешірген кездегі этикеттік байқалымдарды, мимика мен ым-ишаратты меңгеру 9.2.1.15 сөйлеу тілдік этикеттегі мимика мен ым-ишараттың рөлін т ү с і н у 9.2.1.16 диалогты жүргізудің жалпы ережелерімен танысу; 9.2.1.17 сөйлеп тұрғанға арналған ережелерді (тілектестік, сыпайыгершілік, аз сөзділік, ойын анық жеткізу, эмоциясының орташа деңгейде болуы, сөйлеу тілдік мәдениет) білу және орындау
	2.2 Қызмет мәдениеті	9.2.2.1 әр түрлі елдердің этикетінің қысқаша тарихымен танысу 9.2.2.2 өзіне сырттан қарай білуге үйрену 9.2.2.3 жақсы және жаман әдеттерді салыстыру 9.2.2.4 жаман қылықтан және зиянды әдеттен құтылуға тырысу; 9.2.2.5 (Мен – тұлға) туралы түсінігі болу; 9.2.2.6 өзінің тәртібі мен айналағысындардың пікірі ара қатынасын білу, өзінің тәртібін талдау 9.2.2.7 өзін өзі көруге, түсінуге және бағалауға тырысу 9.2.2.8 салауат ты өмір салтын әдеттендіру 9.2.2.9 бозбалаларға салауатты өмір салтына тілектестікпен, сергек қарауға тырысу оған қатысты жауапкершілік дағдыларды, анасына, қыз балаларға, әйел адамдарға сыйласымдылықпен қарау дағдысын әдеттендіру
	2.3 Еңбек мәдениеті	9.2.3.1 өзінің өзінің әріптестерімен амандаса білу 9.2.3.2 жұмыстағы әріптестерімен жақсы қарым-қатынас орнату е р е ж е л е р м е н т а н ы с у 9.2.3.3 жұмыста өзге істермен шұғылдануға және жаман көңіл күйді көрсетуге болмайтынын білу 9.2.3.4 бастықпен қатынас ережелерін меңгеру 9.2.3.5 қызмет бабылық ережелерді білу 9.2.3.6 жұмыста жанжалды жағдайды тудырмау, ондай жағдайдан д ұ р ы с ш ы ғ а б і л у 9.2.3.7 корпоративтік этика ережелерімен танысу 9.2.3.8 корпоративтік шаралардағы тәртіп ережелерін білу
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	9.3.1.1 әр түрлі жағдайларда өзін тәртіп нормаларына, ережелеріне с ә й к е с д ұ р ы с ұ с т а у 9.3.1.2 бакент кезіндегі дастархан, швед үстеліне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау 9.3.1.3 дастарханды мерекелік түскі асқа жаю ережелерін меңгеру 9.3.1.4 қонақүйде тұру (тіркелу, нөмірде көрсетілетін қызмет түрлерін, қонақүй қызметкерлерімен өзара қарым-қатынас) ережелерін меңгеру
		9.3.2.1 іскерлік ортада өзін және айналадағыларды таныстыру е р е ж е л е р і н е ү й р е н у 9.3.2.2 іскерлік әңгіме жүргізу этикетімен танысу

	3.2 Іскерлік этикет мәдениеті	9.3.2.3 телефонмен, кездескенде іскерлік әңгіме жүргізе білу 9.3.2.4 ресми емес жағдайда іскерлік қатынасты қолдай білу 9.3.2.5 қоғамдық орындардағы іскерлік этикет ережелерімен танысу
4-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	9.1.1.1 шынықтыру шараларын орындау 9.1.1.2 шашын әдемілеп тарай білу, мерекелік және күнделікті шаш т а р а с т ы а ж ы р а т у 9.1.1.3 гигиеналық заттарды (сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жақпамай) дұрыс пайдалану; 9.1.1.4 қыз балалар күнделікті және мерекелік бет күтімін ажырата б і л у 9.1.1.5 дезодорант, иісу, сағыз және сергіткіш құралдарды пайдалана білу
	1.2 Киім мәдениеті	9.2.2.1 әр түрлі елдердің этикетінің қысқаша тарихымен танысу 9.2.2.2 өзіне сырттан қарай білуге үйрену; 9.2.2.3 жақсы және жаман әдеттерді салыстыру 9.2.2.4 жаман қылықтан және зиянды әдеттен құтылуға тырысу; 9.2.2.5 (Мен – тұлға) туралы түсінігі болу; 9.2.2.6 өзінің тәртібі мен айналағысындардың пікірі ара қатынасын білу, өзінің тәртібін талдау 9.2.2.7 өзін өзі көруге, түсінуге және бағалауға тырысу 9.2.2.8 салауат ты өмір салтын әдеттендіру 9.2.2.9 бозбалаларға салауатты өмір салтына тілектестікпен, сергек қарауға тырысу оған қатысты жауапкершілік дағдыларды, анасына, қыз балаларға, әйел адамдарға сыйласымдылықпен қарау дағдысын әдеттендіру
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	9.2.1.11 сөйлеу тілдік қарым-қатынас дағдыларын дамыту 9.2.1.12 әңгімелесу өнеріне, әңгімедегі әдептілікке үйрену 9.2.1.13 дауласу мәдениетін меңгеру 9.2.1.14 кешірім сұрағандағы және кешірген кездегі этикеттік байқалымдарды, мимика мен ым-ишаратты меңгеру 9.2.1.15 сөйлеу тілдік этикеттегі мимика мен ым-ишараттың рөлін т ү с і н у 9.2.1.16 диалогты жүргізудің жалпы ережелерімен танысу; 9.2.1.17 сөйлеп тұрғанға арналған ережелерді (тілектестік, сыпайыгершілік, аз сөзділік, ойын анық жеткізу, эмоциясының орташа деңгейде болуы, сөйлеу тілдік мәдениет) білу және орындау 9.2.1.18 тыңдаушыға арналған ережелерді (зейін, сөйлеп тұрғанды сыйлау, қатынасты қолдау) білу және орындау 9.2.1.19 тіл тигізгенге жауап беру тәсіліне үйрену
	2.2 Қызмет мәдениеті	9.2.2.1 әр түрлі елдердің этикетінің қысқаша тарихымен танысу 9.2.2.2 өзіне сырттан қарай білуге үйрену 9.2.2.3 жақсы және жаман әдеттерді салыстыру 9.2.2.4 жаман қылықтан және зиянды әдеттен құтылуға тырысу; 9.2.2.5 (Мен – тұлға) туралы түсінігі болу; 9.2.2.6 өзінің тәртібі мен айналағысындардың пікірі ара қатынасын білу, өзінің тәртібін талдау 9.2.2.7 өзін өзі көруге, түсінуге және бағалауға тырысу 9.2.2.8 салауат ты өмір салтын әдеттендіру 9.2.2.9 бозбалаларға салауатты өмір салтына тілектестікпен, сергек қарауға тырысу оған қатысты жауапкершілік дағдыларды, анасына, қыз балаларға, әйел адамдарға сыйласымдылықпен қарау дағдысын әдеттендіру

	2.3 Еңбек мәдениеті	9.2.3.1 өзінің өзінің әріптестерімен амандаса білу 9.2.3.2 жұмыстағы әріптестерімен жақсы қарым-қатынас орнату е р е ж е л е р м е н т а н ы с у 9.2.3.3 жұмыста өзге істермен шұғылдануға және жаман көңіл күйді көрсетуге болмайтынын білу 9.2.3.4 бастықпен қатынас ережелерін меңгеру 9.2.3.5 қызмет бабылық ережелерді білу 9.2.3.6 жұмыста жанжалды жағдайды тудырмау, ондай жағдайдан д ұ р ы с ш ы ғ а б і л у 9.2.3.7 корпоративтік этика ережелерімен танысу 9.2.3.8 корпоративтік шаралардағы тәртіп ережелерін білу 9.2.3.9 жұмыстағы жиналыс тәртіп ережесін білу
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	9.3.1.1 әр түрлі жағдайларда өзін тәртіп нормаларына, ережелеріне с ә й к е с д ұ р ы с ұ с т а у 9.3.1.2 бакент кезіндегі дастархан, швед үстеліне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау 9.3.1.3 дастарханды мерекелік түскі асқа жаю ережелерін меңгеру 9.3.1.4 қонақ үйде тұру (тіркелу, нөмірде көрсетілетін қызмет түрлерін, қонақүй қызметкерлерімен өзара қарым-қатынас) е р е ж е л е р і н м ең г е р у ; 9.3.1.5 әлемнің әр түрлі елдерінің ұлттық этикет ерекшеліктерімен танысу
	3.2 Іскерлік этикет мәдениеті	9.3.2.1 іскерлік ортада өзін және айналадағыларды таныстыру е р е ж е л е р і н е ү й р е н у 9.3.2.2 іскерлік әңгіме жүргізу этикетімен танысу 9.3.2.3 телефонмен, кездескенде іскерлік әңгіме жүргізе білу 9.3.2.4 ресми емес жағдайда іскерлік қатынасты қолдай білу 9.3.2.5 қоғамдық орындардағы іскерлік этикет ережелерімен танысу 9.3.2.6 іскерлік және зайырлы әңгіме барысындағы этикет ережелерін м ең г е р у 9.3.2.7 күнделікті әдеттегі жағдайларда еркін қарым-қатынас жасауға тырысу

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 86-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 526-қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптары үшін " Бейнелеу өнері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1 -тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптары үшін " Бейнелеу өнері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты: бейнелеу өнері арқылы білім алушылардың танымдық, эмоциональдық және іс-қимыл әрекеттерін дамыта-түзетуге жағдай туғызу, жеке тұлға ретінде дамытып, жағымды дағдылар мен әдеттерді қалыптастыру.

3. Негізгі міндеттері:

1) білім алушылардың бейнелеу өнерінің түрлері мен жанрлары туралы, қазақ халқының және әлем халықтарының қол өнері туралы түсініктерін қалыптастыру. Қазақстандағы және мемлекеттердегі әйгілі мұражайлар және галереялар, даңқты суретшілер мен архитекторлар, мүсіншілер туралы мағлұмат беру;

2) бейнелеу өнері туралы қарапайым сауаттылықты дамыту;

3) білім алушылардың графикалық дағдылары мен біліктіліктерін қалыптастыру және дамыту, оны күнделікті өмірлік тәжірибеде қолдануды үйрету;

4) білім алушылардың танымдық қабілеттерін жүйелі әрі мақсатқа бағытталған дамыту арқылы түзету: заттың бейнесі қабылдауы мен сөздік-логикалық ойлауын дамыту, талдау іс-әрекетін қалыптастыру, көріп және логикалық түрде есте сақтау қабілетін дамыту, салыстыру және жалпылау қабілетін дамыту, тапсырмаларды дұрыс қабылдап, жұмысты жоспарлауға үйрету, сурет салу барысындағы бірізділікті сақтауға үйрету, кеңістіктегі зат пішіндерін, көлемін және түсін дұрыс қабылдап, ажыратуды үйрету, суреттердің ұқсастығы мен ерекшеліктерін байқауды үйрету, білім алушылардағы бар сөздік қорын қолдануға үйрету және енжар сөз қорын дамыту;

5) әр түрлі бейнелеу құралдарын пайдалана отырып, қайталанатын іс-қимылдар арқылы баланың қимыл іс-әрекетін дамыту;

6) сәндік және тақырыптық сурет салуды үйрету, затқа қарап сурет салуды үйрету, және бұл дағдыларды қоғамдық маңызды еңбекте қолдануды үйрету;

7) білім алушылардың бейнелеу өнерінің туындыларына деген белсенді эмоциональдық-эстетикалық қарым-қатынасын дамыту, бейнелеу өнерге деген махаббаттарын оятып, қызығушылықтарын арттыру және көркемдік талғам қалыптастыру.

2-тарау. Оқыту процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Бағдарламаның әдістемелік мазмұны пәнді оқытуға нақты бағдар бере отырып, балалардың саналы түрді білімді игеруіне, қажетті дағдыларды өз беттерінше меңгеруіне және әлеуметтік-қоғамдық кеңістікте бағдарлануына септігін тигізеді.

5. Бағдарламада білім беру процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдердің сипаттамасы мен оқыту-нормативтік құжаттың дәстүрлі қызметтері үйлесім тапқан.

6. Бейнелеу өнері бойынша білім беруді ұйымдастыру арнайы педагогика принциптері негізінде жүзеге асырылады:

1) білім беру жүйесінің жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылар ерекшеліктеріне сай бейімделу принципі;

2) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар балаларды оқытудың түзете-дамытушы бағыты олардың арнайы білім беру қажеттіліктері мен мүмкіндіктеріне сай арнайы әдіс-тәсілдерді қолдану арқылы жүзеге асады;

3) оқытудың әлеуметтік-бейімдеу бағыты жеке тұлғалық әлеуметтік бейімделмеушіліктің деңгейін азайтуды қамтиды. Білім алушылармен арнайы әлеуметтендіру жұмыстары атқарылып, әлеуметтік мінез-құлық нормалары мен өмірлік маңызды дағдылар қалыптастырылады;

4) білім берудегі әрекеттік тәсіл ақыл-ой бұзылысы бар білім алушыларды тұлғалық тұрғыдан дамуы ерекшелігіне байланысты білім беру құрылымы мен оның негізгі заңдылықтарын ашатын психология ғылымының теориялық ережелеріне негізделеді. Онымен қоса жеңіл түрде ақыл-ой бұзылысы бар тұлғаны дамыту оларға қолжетімді қызметті ұйымдастыру сипатымен (заттық-тәжірибелік және оқу) анықталады;

5) оқытудың тәжірибелік бағыты – оқытылатын материал мен тәжірибенің тығыз байланысы білім алушылардың тәжірибеге бағытталған тапсырмаларды орындаулары үшін қажетті білім және дағдыларды меңгеруі арқылы беріледі;

6) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға саралау және жекелеу тәсілі олардың бағдарлама мазмұнын игеру мүмкіндіктерінің біртекті еместігі, оқу материалдарын игеру кезінде көрінетін және алынған білім, дағды мен біліктер сапасына ықпал ететін вариативті типологиялық ерекшеліктердің болуымен олардың ерекше білім алу қажеттіліктерін ескеруді болжайды. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған білім беру процесі педагог білім алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес күрделілігі мен көлемінің қолжетімділігін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдайтын

4 типологиялық топ (В.В. Воронкова бойынша) негізінде жүзеге асады. Бұл жағдайда оқу жұмысының жылдамдығы, білім алушының дербестік дәрежесі, оқыту әдістері мен тәсілдері түрленеді. Білім алушыларды топтарға бөлу шартты және қозғалмалы. Саралау тәсілі оқытуды жекешелендірумен толықтырылады;

7) оқыту-танымдық және тәжірибелік қызметін арнайы педагогикалық басшылық ету қажеттілігі танымдық белсенділіктің төмендігі, ойлаудың аналитикалық және жалпылама қызметінің әлсіздігіне байланысты. Педагог ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың даму заңдылықтары мен сыныптағы әрбір оқушының танымдық мүмкіндіктерін біле отырып, оқытудың арнайы әдістемесін ұйымдастырады және білім алушылардың оқу-танымдық әрекетін бағыттайды.

7. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (бұдан әрі - АКТ) білім беру, дамытушы және түзетушілік міндеттерді орындауда педагогтың көмекші құралы болып табылады. АКТ-ны сабақ барысында қолдану оқыту процесін жекелеуге, білім алушылардың сабаққа деген қызығушылықтарын арттыруға және олардың танымдық қабілетін дамытуға септігін тигізеді. АКТ білім алушылардың жұмысқа қабілеттігіне байланысты уақытқа шектеу қоя отырып қолданылады.

8. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар балалардың оқу материалдарын меңгеруі нәтижелерін бағалау нормалары бағдарламада берілген мақсаттарға сай айқындалады және білім алушылардың оқу жетістіктерін тексеру мен бағалауда бірегей тұғырды жүзеге асыруға бағытталған.

9. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың білімді меңгеру дәрежесін педагог сабақ барысында тек ішкі бағалау құралдарымен тексереді. Бағдарламаны меңгеру нәтижелері білім беру үдерісі кезінде мұғаліммен бағаланады.

10. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың нәтижелігін бағалау ағымды және қорытынды бақылау түрінде жүзеге асады.

11. Ағымды бағалау сабақ барысында білім алушының атқарған жұмыстарын бақылау, шығармашылық жұмыстарын және ұжымдық іс-әрекет түрлерін талдау арқылы жүзеге асырылады. Сабақ барысында бағалау оқытудың мазмұны мен әдістерін түзету мақсатында жүргізіледі. Бұндай бағалау білім алушыларды оқу іс-әрекетіне талпындыру мен тәрбиелеу сипатында болады

12. Қорытынды бақылау жарты жылдық аяғында әр білім алушының үлгеріміне мониторинг жасау барысында жүзеге асады және оның нәтижелері тіркеу-карточкасына жазылады.

13. Педагогикалық бағыттарды жүзеге асыру әр түрлі стратегияларды қолданудан тұрады:

- 1) оқытушы мен білім алушылардың арасында сенім ұялатуды;
- 2) әр білім алушының өз ойын тыңдай білуді;
- 3) баланың мүмкіндігіне сай тапсырмалар мен іс-әрекет түрлерін беру арқылы оқуға талпындырып, дамытуды;
- 4) әр білім алушының мүмкіндігіне сай бөлек тапсырмалар құрастыруды;
- 5) білім алушылармен жеке барлық сыныптық топтық жұмыстарды ұйымдастыруды қамтиды.

14. "Бейнелеу өнері" курсын оқыту барысында "Оқу және тіл дамыту", "Математика", "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәндерімен пәнаралық байланыс іске асырылады.

3-тарау. "Бейнелеу өнері" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

15. "Бейнелеу өнері" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;
- 2) 6-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты құрайды.

16. "Бейнелеу өнері" оқу пәнінің негізгі мазмұны 3 бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Шығармашылық идеяларды зерттеу және дамыту";
- 2) 2-бөлім "Шығармашылық заттарды жарату және жасау";
- 3) 3-бөлім "Шығармашылық жобалау".

17. "Шығармашылық идеаларды зерттеу және дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) бейнелеу өнері туралы теориялық ақпарат;
- 2) әлем халықтарының мәдениеті мен дәстүрлері;
- 3) сезімдерді білдіру және идеаларды қолдану.

18. "Шығармашылық заттарды жарату және жасау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сәндеп сурет салу (декоративтік);
- 2) тақырыптық сурет салу;
- 3) түп нұсқа затқа қарап сурет салу;
- 4) орындау тәсілдері;
- 5) жоспарлау.

19. "Шығармашылық жобалау" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

- 1) таныстыру-презентация;

20. 5-сыныпқа арналған "Бейнелеу өнері" оқу пәнінің базалық мазмұны:

- 1) бейнелеу өнері туралы теориялық мағлұмат;

2) сәндеп (декоративті) сурет салу. Жолақ сызық бойына өрнек салу (қарындаш, гуашь). Шаршыдағы өрнек (қарындаш, гуашь). Қарша (үлгі бойынша) (қарындаш, гуашь). Кілемге өрнек салу (қарындаш, гуашь). Ұшбұрыштың ішіне өрнек салу (қарындаш, гуашь). Шеңберге өрнек салу (қарындаш, гуашь). Өңделген тұрмыстық және табиғи заттардан қазақ халқының ою өрнектерін жасау (қарындаш, гуашь). Қазақ халқының ою өрнектерінен жапсырма жасау. Дайын бояма суреттерді бояу;

3) тақырыптық сурет салу. Атаулы күндер мен мерекелерге арналған ашық хаттар жасау. Халық ертегілеріне иллюстрация жасау. Ойыншықтар дүкенінде. Жыл мезгілдері.

4) түп нұсқа затқа қарап сурет салу. Емен жапырағы (қарындаш). Натюрморт. Жемістер мен көкөністердің кескіндері (қарындаш, акварель). Ойыншық машиналар. (қарындаш, акварель). Кішкене стакан (қарындаш, акварель). Жиналмалы пирамида (қарындаш, гуашь). Құрылыс зат элементтерінен құрастыру жқмысы (қарындаш, акварель). Садақ тәрізді ағаш арасы (қарындаш). Қазақ халқының музыкалық аспабтары (симметрия) (қарындаш, акварель). Көбелек – орамжапырақ көбелегі (капустница) (қарындаш, акварель). Көктем гүлдерінің шоғы (қарындаш, акварель).

21. 6-сыныпқа арналған "Бейнелеу өнері" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) бейнелеу өнері туралы теориялық мағлұмат. Бейнелеу өнерінің жанрлары: мүсіндеу, портрет. Портретші-суретшілер. Жалпы мағлұмат. Бейнелеу өнерінің көркемдеу құралдары. Анималистика. Қазақ халқының қол өнері;

2) сәндеп (декоративті) сурет салу. "Шексіздік" қазақ ою өрнегі. (жапсырма). " Айшықталған -Ажурный" қазақ халқының ою өрнегі (жапсырма). Жолаққа ою өрнек жасау (қарындаш, гуашь). Шаршыға ою өрнек жасау (қарындаш, гуашь). Өз бетінше

жолаққа ою өрнек жасау (қарындаш, гуашь). Карнавал кешіне арналған көзілдірік бет пердесі (қарындаш, гуашь). Жаңа жылдық кешке шақыру билеті (қарындаш, акварель). Шеңберге ою өрнек салу. (Табак сызбасы – өрнектелген ағаш немесе металдан жасалған ыдыс) (қарындаш, гуашь). Ою өрнегі бар кесе;

3) тақырыптық сурет салу. Ойыншық дүкенінде (қарындаш, акварель). Қысқы орман (қарындаш, гуашь). Мерекелер мен атаулы күндер. Наурыз (қарындаш, акварель). Көктемгі көңіл-күй (қарындаш, акварель). Жәндіктер;

4) түп нұсқа затқа қарап сурет салу. Күйеңкі ағашының жапырағы (қарындаш, акварель). Сүйікті жұмсақ ойыншығым (қарындаш, акварель). Алма мен кружка (қарындаш, акварель). Өсімдігі бар гүл түбегі (қарындаш, акварель). Жол жүру белгілері (қарындаш, гуашь). Ойыншық жануарлар (қарындаш). Қазақ халқының ұлттық киімдері, бас киім (қарындаш, акварель). Сауысқан (қарындаш, акварель). Қоңыздар (симметрия) (қарындаш, акварель). Шегіртке (симметрия) (қарындаш, акварель). Гүл суретін салу. Құмырадағы көктем гүлдері (қарындаш, акварель).

4-тарау Оқыту мақсаттарының жүйесі

22. Оқыту мақсаттарын қолданудың ыңғайлылығы үшін оларды кодтау қолданылады. Кодтың бірінші саны сыныпты білдіреді, екіншісі мен үшіншісі – бөлім мен бөлімше, ал төртінші сан – мақсаттың нөмірленуі. Мысалы, 5.2.1.2 кодындағы "5" – сынып, "2.1" – бөлімше, "2" – оқыту мақсатының сандық белгісі.

23. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Шығармашылық ойды дамыту және зерттеу":

1 - кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
1.1 Бейнелеу өнері туралы теориялық мағлұматтар	5.1.1.1 бейнелеу өнеріндегі келесі жанрларды білу: портрет, натюрморт, пейзаж 5.1.1.2 туындының белгілері мен ерекшеліктеріне байланысты оның жанрын анықтау 5.1.1.3 әйгілі суретші-пейзажисттерді білу 5.1.1.4 Композиция туралы түсінігі болу	6.1.1.1 негізгі бейнелеу құралдары туралы түсініктері болу 6.1.1.2 бейнелеу өнеріндегі мүсіндеудің ерекшеліктерін білу 6.1.1.3 бірнеше әйгілі портретші-суретшілер мен мүсіншілерді білу 6.1.1.4 көркемдік құралдарын білу
1.2 Өлем халықтарының мәдениеті мен дәстүрлері	5.1.2.1 ұлттық сәндік-қосалқы өнер туралы түсінік болу	6.1.2.1. қазақ халқының ұлттық өнері туралы түсініктері болу
		6.1.3.1 көрген туындысының мазмұнын сипаттай білу 6.1.3.2 суретшінің негізгі ойын анықтау 6.1.3.3 көрмеге дайындалған туындылардың

1.3 Сөзімдерді білдіру мен идеяларды қолдану	5.1.3.1 суреттегі бейнеленген адамдардың эмоционалдық жағдайын анықтау білу	жанрын анықтай білу 6.1.3.4 өнер туындысы немесе халықтық шығармашылықтан алғар эмоционалдық толғанысын сипаттай білу

2) 2-бөлім "Шығармашылық туындыларды жарату және жасау":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
2.1 Сәндеп сурет салу	5.2.1.1 геометриялық және өсімдік элементтерінен сызық бойына, шаршыға, шеңберге және орталыққа бағытталған сызыққа өрнектер жасау 5.2.1.2 сурет контурын сақтай отырып, өрнек элементтерін бояу 5.2.1.3 шаблондарды қолдана отырып, қазақ өрнектерін жасау	6.2.1.1 шаблон көмегімен қазақ өрнектерін жасау және суретін салу 6.2.1.2 дәстүрлі заттарды өрнектеп суретін салу 6.2.1.3 кілемге арналған өрнектер жасау
2.2 Тақырыптық сурет салу	5.2.2.1 үлгіге қарап мерекеге арналған ашық хатты дайындау 5.2.2.2 көріп бақылау немесе оқу арқылы алған сезімдерін суретке түсіре білу 5.2.2.3 автокөлік және ұшақтың суретін салу	6.2.2.1 жануарлардың суретін салу 6.2.2.2 оқытушының айтқан қарапайым сюжет ерекшеліктерін суретпен көрсету 6.2.2.3 сурет сюжетін құрастыруда маңыздысын таңдау
2.3 Түпнұсқа затқа қарап сурет салу	5.2.3.1 жеке бақылауларын суретке түсіре білу 5.2.3.2 суретте бейнеленетін заттардың салыстырмалы көлемін көрсете білу	6.2.3.1 салған суретін түп нұсқа затпен салыстыра білу 6.2.3.2. түп нұсқа затқа қарай отырып, түсін таңдау арқылы көлемді пішінді суретке түсіру
2.4 Бейнелеу өнерінің тәсілдері	5.2.4.1 әр түрлі көлемді қыл қаламмен жұмыс істей білу, қыл қаламның ұшымен немесе толық көлемімен сурет салу 5.2.4.2 көрініс объектісін талдай білу: пішіні мен түсін анықтау, құрамдық бөліктерінің көлемін салыстыру 5.2.4.3 қол жетімді құралдарды қолдана отырып, зат көлемін көрсету 5.2.4.4 түстің айқындағын бояуға су қосу арқылы әлсірету 5.2.4.5 сурет салуда бірізділікті сақтау 5.2.4.6 суретте заттың пішінін, құрылымын, үйлесімділігі мен түсін бере білу 5.2.4.7 симметриялық пішінді заттардың суретін салу барысында ортаңғы сызық бойымен жұмыс істей білу	6.2.4.1 көлемді заттардың суретін ақ және ашық түрлі түсті фонда салу 6.2.4.2. "су күйінде" сурет салу әдісін қолдану 6.2.4.3 қабырға газетінің сызбасын жасау 6.2.4.4 карнавалдық бет перделер жасау 6.2.4.5 суретте көлемді заттарды көрсете білу: тікбұрышты заттарды салу, цилиндрлік көлемді салу, дөңгеленген пішінді заттарды салу 6.2.4.6 көлемді заттардың суретін ақ және ашық түрлі түсті қағазға салу 6.2.4.7 "шикілей - по сырому" жұмыс тәсілін қолдану 6.2.4.8 акварель және гуашь бояуларымен жұмыс жасау
2.5 Жоспарлау	5.2.5.1 өрнектің суретін салу кезінде бірізділікті сақтау 5.2.5.2 сурет салу кезінде бірізділікті сақтау	6.2.5.1 заттың пішінін, үйлесімділігін, құрам бөліктерінің байланысы мен түсін анықтай отырып, талдай білу 6.2.5.2 жұмысты алдын ала жоспарлау

3) 3- бөлім "Шығармашылық жобалау":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып

3 . 1 Презентация	5.3.1.1 өз жұмысының (сызба, сурет) мазмұны, тәсілін, орындалуын түсіндіре отырып, таныстыру 5.3.1.2 жоспар бойынша жұмыс сапасын талдау	6.3.1.1 шығармашылық жұмыстың тәсілі мен орындалу ерекшеліктерін т а н ы с т ы р у 6.3.1.2 жоспар бойынша жұмыс сапасы мен мазмұнын талдау

24. Осы Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптары үшін "Бейнелеу" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

25. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Жеңіл ақыл-ойы кемістігі бар
білім алушыларға арналған 5-6
сыныптары үшін "Бейнелеу
өнері" пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік оқу
бағдарламасына
қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптары үшін "Бейнелеу" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-токсан		
1.Шығармашылық ойды дамыту және зерттеу	1.1 Бейнелеу өнері туралы теориялық мағлұматтар	5.1.1.1 бейнелеу өнеріндегі келесі жанрларды білу портрет, натюрморт, пейзаж 5.1.1.4 композиция туралы түсінігі болу
	1.3 Сезімдерді білдіру мен идеяларды қолдану	5.1.3.1 суреттегі бейнеленген адамдардың эмоционалдық жағдайын анықтау білу
	2.1 Сәндеп сурет салу	5.2.1.1 геометриялық және өсімдік элементтерінен сызық бойына, шаршыға, шеңберге және орталыққа бағытталған сызыққа өрнектер жасау 5.2.1.2 сурет контурын сактай отырып, өрнек элементтерін бояу
	2.2 Тақырыптық сурет салу	5.2.2.2 көріп бақылау немесе оқу арқылы алған сезімдерін суретке түсіре білу
	2.3 Түпнұсқа затқа қарап сурет салу	5.2.3.1 жеке бақылауларын суретке түсіре білу 5.2.3.2 суретте бейнеленетін заттардың салыстырмалы көлемін көрсете білу
		5.2.4.1 әр түрлі көлемді қыл қаламмен жұмыс істей білу, қыл қаламның ұшымен немесе толық көлемімен сурет салу 5.2.4.2 көрініс объектісін талдай білу: пішіні мен түсін

2.Шығармашылық туындыларды жарату және жасау	2.4 Бейнелеу өнерінің тәсілдері	анықтау, құрамдық бөліктерінің көлемін салыстыру 5.2.4.3 қол жетімді құралдарды қолдана отырып, зат көлемін к ө р с е т у 5.2.4.4 түстің айқындағын бояуға су қосу арқылы әлсірету 5.2.4.5 сурет салуда бірізділікті сақтау; 5.2.4.6 суретте заттың пішінін, құрылымын, үйлесімділігі мен түсін бере білу 5.2.4.7 симметриялық пішінді заттардың суретін салу барысында ортаңғы сызық бойымен жұмыс істей білу
	2.5 Жоспарлау	5.2.5.1 өрнектің суретін салу кезінде бірізділікті сақтау 5.2.5.2 сурет салу кезінде бірізділікті сақтау
3.Шығармашылық жобалау	3.1 Презентация	5.3.1.1 өз жұмысының (сызба, сурет) мазмұны, тәсілін, орындалуын түсіндіре отырып, таныстыру 5.3.1.2 жоспар бойынша жұмыс сапасын талдау
2-тоқсан		
1.Шығармашылық ойды дамыту және зерттеу	1.1 Бейнелеу өнері туралы теориялық мағлұматтар	5.1.1.2 туындының белгілері мен ерекшеліктеріне байланысты оның жанрын анықтау
	1.3 Сезімдерді білдіру мен идеяларды қолдану	5.1.3.1 суреттегі бейнеленген адамдардың эмоционалдық жағдайын анықтау білу
2.Шығармашылық туындыларды жарату және жасау	2.1 Сәндеп сурет салу	5.2.1.1 геометриялық және өсімдік элементтерінен сызық бойына, шаршыға, шеңберге және орталыққа бағытталған сызыққа өрнектер жасау 5.2.1.2 сурет контурын сақтай отырып, өрнек элементтерін бояу
	2.2 Тақырыптық сурет салу	5.2.2.1 үлгіге қарап мерекеге арналған ашық хатты д а й ы н д а у 5.2.2.2 көріп бақылау немесе оқу арқылы алған сезімдерін суретке түсіре білу 5.2.2.3 автокөлік суретін салу
	2.3 Түпнұсқа затқа қарап сурет салу	5.2.3.1 жеке бақылауларын суретке түсіре білу 5.2.3.2 суретте бейнеленетін заттардың салыстырмалы көлемін көрсете білу
	2.4 Бейнелеу өнерінің тәсілдері	5.2.4.1 әр түрлі көлемді қыл қаламмен жұмыс істей білу, қыл қаламның ұшымен немесе толық көлемімен сурет салу 5.2.4.2 көрініс объектісін талдай білу: пішіні мен түсін анықтау, құрамдық бөліктерінің көлемін салыстыру 5.2.4.3 қол жетімді құралдарды қолдана отырып, зат көлемін к ө р с е т у 5.2.4.4 түстің айқындағын бояуға су қосу арқылы әлсірету 5.2.4.5 сурет салуда бірізділікті сақтау; 5.2.4.6 суретте заттың пішінін, құрылымын, үйлесімділігі мен түсін бере білу 5.2.4.7 симметриялық пішінді заттардың суретін салу барысында ортаңғы сызық бойымен жұмыс істей білу
	2.5 Жоспарлау	5.2.5.1 өрнектің суретін салу кезінде бірізділікті сақтау 5.2.5.2 сурет салу кезінде бірізділікті сақтау
	3.1 Презентация	5.3.1.1 өз жұмысының (сызба, сурет) мазмұны, тәсілін, орындалуын түсіндіре отырып, таныстыру 5.3.1.2 жоспар бойынша жұмыс сапасын талдау

3-тоқсан		
1.Шығармашылық ойды дамыту және зерттеу	1.1 Бейнелеу өнері туралы теориялық мағлұматтар	5.1.1.3 әйгілі суретші-пейзажисттерді білу
	1.2 Әлем халықтарының мәдениеті мен дәстүрлері	5.1.2.1 ұлттық сәндік-қосалқы өнер туралы түсінік болу
	1.3 Сезімдерді білдіру мен идеяларды қолдану	5.1.3.1 суреттегі бейнеленген адамдардың эмоционалдық жағдайын анықтау білу
2.Шығармашылық туындыларды жарату және жасау	2.1 Сәндеп сурет салу	5.2.1.2 сурет контурын сақтай отырып, өрнек элементтерін б о я у 5.2.1.3 шаблондарды қолдана отырып, қазақ өрнектерін жасау
	2.2 Тақырыптық сурет салу	5.2.2.1 үлгіге қарап мерекеге арналған ашық хатты д а й ы н д а у 5.2.2.2 көріп бақылау немесе оқу арқылы алған сезімдерін суретке түсіре білу
	2.3 Түпнұсқа затқа қарап сурет салу	5.2.3.1 жеке бақылауларын суретке түсіре білу 5.2.3.2 суретте бейнеленетін заттардың салыстырмалы көлемін көрсете білу
	2.4 Бейнелеу өнерінің тәсілдері	5.2.4.1 әр түрлі көлемді қыл қаламмен жұмыс істей білу, қыл қаламның ұшымен немесе толық көлемімен сурет салу 5.2.4.2 көрініс объектісін талдай білу: пішіні мен түсін анықтау, құрамдық бөліктерінің көлемін салыстыру 5.2.4.3 қол жетімді құралдарды қолдана отырып, зат көлемін к ө р с е т у 5.2.4.4 түстің айқындағын бояуға су қосу арқылы әлсірету 5.2.4.5 сурет салуда бірізділікті сақтау; 5.2.4.6 суретте заттың пішінін, құрылымын, үйлесімділігі мен түсін бере білу 5.2.4.7 симметриялық пішінді заттардың суретін салу барысында ортаңғы сызық бойымен жұмыс істей білу
	2.5 Жоспарлау	5.2.5.1 өрнектің суретін салу кезінде бірізділікті сақтау 5.2.5.2 сурет салу кезінде бірізділікті сақтау
3.Шығармашылық жобалау	3.1 Презентация	5.3.1.1 өз жұмысының (сызба, сурет) мазмұны, тәсілін, орындалуын түсіндіре отырып, таныстыру 5.3.1.2 жоспар бойынша жұмыс сапасын талдау
4-тоқсан		
1.Шығармашылық ойды дамыту және зерттеу	1.1 Бейнелеу өнері туралы теориялық мағлұматтар	5.1.1.1 бейнелеу өнеріндегі келесі жанрларды білу: портрет, натюрморт, пейзаж 5.1.1.2 туындының белгілері мен ерекшеліктеріне байланысты оның жанрын анықтау 5.1.1.3 әйгілі суретші-пейзажисттерді білу 5.1.1.4 композиция туралы түсінігі болу
	1.3 Сезімдерді білдіру мен идеяларды қолдану	5.1.3.1 суреттегі бейнеленген адамдардың эмоционалдық жағдайын анықтау білу

2.Шығармашылық туындыларды жарату және жасау	2.2 Тақырыптық сурет салу	5.2.2.1 үлгіге қарап мерекеге арналған ашық хатты дайындау 5.2.2.2 көріп бақылау немесе оқу арқылы алған сезімдерін суретке түсіре білу 5.2.2.3 ұшақтың суретін салу
	2.3 Түпнұсқа затқа қарап сурет салу	5.2.3.1 жеке бақылауларын суретке түсіре білу 5.2.3.2 суретте бейнеленетін заттардың салыстырмалы көлемін көрсете білу
	2.4 Бейнелеу өнерінің тәсілдері	5.2.4.1 әр түрлі көлемді қыл қаламмен жұмыс істей білу, қыл қаламның ұшымен немесе толық көлемімен сурет салу 5.2.4.2 көрініс объектісін талдай білу: пішіні мен түсін анықтау, құрамдық бөліктерінің көлемін салыстыру 5.2.4.3 қол жетімді құралдарды қолдана отырып, зат көлемін көрсету 5.2.4.4 түстің айқындағын бояуға су қосу арқылы әлсірету 5.2.4.5 сурет салуда бірізділікті сақтау; 5.2.4.6 суретте заттың пішінін, құрылымын, үйлесімділігі мен түсін бере білу 5.2.4.7 симметриялық пішінді заттардың суретін салу барысында ортаңғы сызық бойымен жұмыс істей білу
	2.5 Жоспарлау	5.2.5.1 өрнектің суретін салу кезінде бірізділікті сақтау 5.2.5.2 сурет салу кезінде бірізділікті сақтау
Жыл бойы оқығанды қайталау		

2) 6-сынып:

2-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1.Шығармашылық ойды дамыту және зерттеу	1.1 Бейнелеу өнері туралы теориялық мағлұматтар	6.1.1.1 негізгі бейнелеу құралдары туралы түсініктері болу
	1.2 Әлем халықтарының мәдениеті мен дәстүрлері	6.1.2.1 қазақ халқының ұлттық өнері туралы түсініктері болу
	1.3 Сезімдерді білдіру мен идеяларды қолдану	6.1.3.1 көрген туындысының мазмұнын сипаттай білу 6.1.3.4 өнер туындысы немесе халықтық шығармашылықтан алғар эмоционалдық толғанысын сипаттай білу
2.Шығармашылық туындыларды жарату және жасау	2.1 Сәндеп сурет салу	6.2.1.1 шаблон көмегімен қазақ өрнектерін жасау және суретін салу
	2.2 Тақырыптық сурет салу	6.2.2.2 оқытушының айтқан қарапайым сюжет ерекшеліктерін суретпен көрсету
	2.3 Түпнұсқа затқа қарап сурет салу	6.2.3.1 салған суретін түп нұсқа затпен салыстыра білу 6.2.3.2. түп нұсқа затқа қарай отырып, түсін таңдау арқылы көлемді пішінді суретке түсіру
	2.4 Бейнелеу өнерінің тәсілдері	6.2.4.1 көлемді заттардың суретін ақ және ашық түрлі түсті фонда салу 6.2.4.8 акварель және гуаш бояларымен жұмыс жасау

	2.5 Жоспарлау	6.2.5.1 заттың пішінін, үйлесімділігін, құрам бөліктерінің байланысы мен түсін анықтай отырып, т а л д а й 6.2.5.2 жұмысты алдын ала жоспарлау б і л у
3.Шығармашылық жобалау	3.1 Презентация	6.3.1.2 жоспар бойынша жұмыс сапасы мен мазмұнын талдау
2-тоқсан		
1.Шығармашылық ойды дамыту және зерттеу	1.1 Бейнелеу өнері туралы теориялық мағлұматтар	6.1.1.2 бейнелеу өнеріндегі мүсіндеудің ерекшеліктерін білу
	1.2 Әлем халықтарының мәдениеті мен дәстүрлері	6.1.2.1. қазақ халқының ұлттық өнері туралы түсініктері болу
	1.3 Сезімдерді білдіру мен идеяларды қолдану	6.1.3.1 көрген туындысының мазмұнын сипаттай білу 6.1.3.2 суретшінің негізгі ойын анықтау 6.1.3.3 көрмеге дайындалған туындылардың жанрын а н ы қ т а й б і л у 6.1.3.4 өнер туындысы немесе халықтық шығармашылықтан алғар эмоционалдық толғанысын сипаттай білу
2.Шығармашылық туындыларды жарату және жасау	2.1 Сәндеп сурет салу	6.2.1.2 дәстүрлі заттарды өрнектеп суретін салу
	2.2 Тақырыптық сурет салу	6.2.2.1 жануарлардың суретін салу 6.2.2.2 оқытушының айтқан қарапайым сюжет ерекшеліктерін суретпен көрсету 6.2.2.3 сурет сюжетін құрастыруда маңыздысын таңдау
	2.3 Түпнұсқа затқа қарап сурет салу	6.2.3.1 салған суретін түп нұсқа затпен салыстыра б і л у 6.2.3.2 түп нұсқа затқа қарай отырып, түсін таңдау арқылы көлемді пішінді суретке түсіру
	2.4 Бейнелеу өнерінің тәсілдері	6.2.4.1 көлемді заттардың суретін ақ және ашық түрлі түсті ф о н д а с а л у 6.2.4.2 "су күйінде - по- мокрому" сурет салу әдісін қ о л д а н у 6.2.4.4 карнавалдық бет перделер жасау 6.2.4.6 көлемді заттардың суретін ақ және ашық түрлі түсті қағазға с а л у 6.2.4.8 акварель және гуаш бояларымен жұмыс жасау
	2.5 Жоспарлау	6.2.5.1 заттың пішінін, үйлесімділігін, құрам бөліктерінің байланысы мен түсін анықтай отырып, т а л д а й б і л у 6.2.5.2 жұмысты алдын ала жоспарлау
3.Шығармашылық жобалау	3.1 Презентация	6.3.1.1 шығармашылық жұмыстың тәсілі мен орындалу ерекшеліктерін таныстыру; 6.3.1.2 жоспар бойынша жұмыс сапасы мен мазмұнын талдау
3-тоқсан		
	1.1 Бейнелеу өнері туралы теориялық мағлұматтар	6.1.1.3 бірнеше әйгілі портретші-суретшілер мен мүсіншілерді білу

1.Шығармашылық ойды дамыту және зерттеу	1.2 Әлем халықтарының мәдениеті мен дәстүрлері	6.1.2.1 қазақ халқының ұлттық өнері туралы түсініктері болу
	1.3 Сезімдерді білдіру мен идеяларды қолдану	6.1.3.1 көрген туындысының мазмұнын сипаттай білу 6.1.3.2 суретшінің негізгі ойын анықтау 6.1.3.3 көрмеге дайындалған туындылардың жанрын анықтау білу 6.1.3.4 өнер туындысы немесе халықтық шығармашылықтан алғар эмоционалдық толғанысын сипаттай білу
2.Шығармашылық туындыларды жарату және жасау	2.1 Сәндеп сурет салу	6.2.1.2 дәстүрлі заттарды өрнектеп суретін салу 6.2.1.3 кілемге арналған өрнектер жасау
	2.2 Тақырыптық сурет салу	6.2.2.2 оқытушының айтқан қарапайым сюжет ерекшеліктерін суретпен көрсету 6.2.2.3 сурет сюжетін құрастыруда маңыздысын таңдау
	2.3 Түпнұсқа затқа қарап сурет салу	6.2.3.1 салған суретін түп нұсқа затпен салыстыра білу 6.2.3.2. түп нұсқа затқа қарай отырып, түсін таңдау арқылы көлемді пішінді суретке түсіру
	2.4 Бейнелеу өнерінің тәсілдері	6.2.4.5 суретте көлемді заттарды көрсете білу: тікбұрышты заттарды салу, цилиндрлік көлемді салу, дөңгеленген пішінді заттарды сала білу; 6.2.4.6 көлемді заттардың суретін ақ және ашық түрлі түсті қағазға салу 6.2.4.8 акварель және гуаш бояларымен жұмыс жасау
	2.5 Жоспарлау	6.2.5.1 заттың пішінін, үйлесімділігін, құрам бөліктерінің байланысы мен түсін анықтай отырып, талдай білу 6.2.5.2 жұмысты алдын ала жоспарлау
3.Шығармашылық жобалау	3.1 Презентация	6.3.1.1 шығармашылық жұмыстың тәсілі мен орындалу ерекшеліктерін таныстыру; 6.3.1.2 жоспар бойынша жұмыс сапасы мен мазмұнын талдау
4-тоқсан		
1.Шығармашылық ойды дамыту және зерттеу	1.1 Бейнелеу өнері туралы теориялық мағлұматтар	6.1.1.4 көркемдік құралдарын білу
	1.2 Әлем халықтарының мәдениеті мен дәстүрлері	6.1.2.1 қазақ халқының ұлттық өнері туралы түсініктері болу
	1.3 Сезімдерді білдіру мен идеяларды қолдану	6.1.3.1 көрген туындысының мазмұнын сипаттай білу 6.1.3.2 суретшінің негізгі ойын анықтау 6.1.3.3 көрмеге дайындалған туындылардың жанрын анықтау білу 6.1.3.4 өнер туындысы немесе халықтық шығармашылықтан алғар эмоционалдық толғанысын сипаттай білу

2.Шығармашылық туындыларды жарату және жасау	2.2 Тақырыптық сурет салу	6.2.2.1 жануарлардың суретін салу 6.2.2.2 оқытушының айтқан қарапайым сюжет ерекшеліктерін суретпен көрсету
	2.3 Түпнұсқа затқа қарап сурет салу	6.2.3.1 салған суретін түп нұсқа затпен салыстыра білу 6.2.3.2 түп нұсқа затқа қарай отырып, түсін таңдау арқылы көлемді пішінді суретке түсіру
	2.4 Бейнелеу өнерінің тәсілдері	6.2.4.6 көлемді заттардың суретін ақ және ашық түрлі түсті қағазға салу 6.2.4.7 "шикілей - по сырому" жұмыс тәсілін қолдану 6.2.4.8 акварель және гуаш бояларымен жұмыс жасау
	2.5 Жоспарлау	6.2.5.1 заттың пішінін, үйлесімділігін, құрам бөліктерінің байланысы мен түсін анықтай отырып, талдай білу 6.2.5.2 жұмысты алдын ала жоспарлау
Жыл бойы оқығанды қайталау		

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 87-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 527-қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптары үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптары үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Музыкалық тәрбиелеу мақсаты – білім алушылардың музыкалық мәдениетін, хормен және жалғыз ән айту процессіндегі музыканы эмоциялық саналы түрде қабылдауды, музыкалық шығармаларды тыңдауды, қарапайым этюдтарды аспаптық орындауды дамыту.

3. Музыка сабақтарында білім беру, түзету, дамыту және тәрбиелеу міндеттері орындалады. Білім беру міндеттері:

- 1) білім алушылардың өмір туралы түсініктерін жарқын және қолжетімді музыкалық шығармалардың әсерінің көмегімен кеңейту;
- 2) білім алушылардың музыкалық тәжірибесін байыту;
- 3) музыкаға деген қызығушылығын дамыту;
- 4) білім алушылардың мағынасы бойынша жақын, тақырыбы мен жанры жағынан сан алуан шығармалардан алатын музыкалық әсерін жинақтау;

5) музыкалық-эстетикалық сөздігін қалыптастыру;

6) музыкалық мәнерлеу құралдарында бағдарлауға үйрету.

4. Түзету міндеттері:

1) білім алушылардың танымдық әрекеттерін түзету (ойлауын белсендіру, мақсатты бағытталған әрекетін және зейіннің тұрақтылығын қалыптастыру);

2) дыбысты айтудағы бұзылыстарды түзету;

3) тәртіптің жағымсыз түрлерін жөну;

4) мимикалық қасиеттерді дамыту;

5) музыканы тыңдағанда және өлеңді орындағандағы өзінің сезімі мен эмоциясын білдіре білуін қалыптастыру.

5. Дамыту міндеттері:

1) білім алушылардың әншілік аппаратын техникалық жетілдіру;

2) білім алушылардың әншілік тыныс алуын қарапайым элементтерден бастап, біртіндеп дамыту;

3) білім алушылардың дауыстарының жалпы дыбысталуын тегістеу;

4) ырғақ сезімін, жоғары дыбысты естуді, музыкалық жадты дамыту;

5) музыкалық орындау дағдыларын қалыптастыру;

6) білім алушылардың шығармашылық мүмкіндіктерін белсендіру.

6. Тәрбиелеу міндеттері:

1) жинақылық пен тәртіпке тәрбиелеу;

2) музыкалық талғам элементтерін қалыптастыру;

3) айналасындағылармен еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру;

4) Қазақстан халықтарының бірлігі мен достығы сезімін тәрбиелеу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

7. "Музыка" пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдерінің жүзеге асырылуы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың білім алудағы ерекше қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы педагогикалық принциптерге негізделген.

8. Білім алушыларды оқытудағы түзете дамыту принципі баланың даму кемшілігі табиғатының ерекшелігіне сәйкес ағзаның сақталған атқарымдары мен жүйесін тірек ете отырып құруды білдіреді. Білім алушылармен жұмыста олардың еліктеу қабілеті, көрнекілік-әрекеттік ойлау қабілетінің сақталуы тірек етіледі. Жетілмеген атқарымдардың дамуын ынталандыру бойынша әрекеттер ұйымдастырылады.

9. Білім алуда ерекше қажеттілігі бар білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеудегі әрекеттік тәсілдеме принципі психологияның "жетекші әрекет" түсінігіне негізделеді.

Заттық-тәжірибелік әрекет жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыны дамытудың, оқу және музыкалық әрекетінің құрылымдық компоненттерін қалыптастырудың ерекше өтемдік құралы болып табылады

10. Саралау және жекелеу тәсілдеме қағидасы. Ұжымдық оқу процесі жағдайындағы білім алуда ерекше қажеттіліктері бар білім алушыларға қатысты сараланған тәсілдеме бұзылыстары бір санаттағы білім алушылардың вариативтік типологиялық ерекшеліктерінің барлығына шартты болады. Білім алушыларды топтарға бөлу шартты және қозғалмалы түрде болады. Жекешелеу тәсілі саралау тәсілінің нақтыламасы болып табылады.

11. Ақпараттық-коммуникациялық технология (бұдан әрі - АКТ) дамыту және түзету міндеттерін шешу үшін қажетті оқыту жағдайларын "құрастыруға" көмектесе отырып, арнайы білім беру педагогы үшін қажетті құралдардың арсеналын кеңейтеді. АКТ оқу процесінде білім алушылардың жұмысқа қабілеттілігін есепке ала отырып шамалап қолданылады.

12. Сабақтарда АКТ келесі мақсаттарда қолданылады:

1) көрнекілік пішіндегі қандай да бір заттық мазмұнның біреуінен екіншісіне еркін өтіп, сөйлеу тілінің көмегімен бір тәсілден екіншісіне көше отырып, тікелей бақылаудан жасырын және кез келген қажетті күрделі белгілік пішіндегі танымдық нысандарды үлгілеу;

2) білім алушының өзінің әрекетін шынайы және кешеуілдетілген уақыт түзімінде талдауы үшін көзбен көруге болатын қосымша динамикалық тірек құру;

3) топтық оқыту жағдайында өнімдік жеке әрекеттену мүмкіндігімен қамтамасыз ету;

4) жекешеленген сапалы оқыту мүмкіндігін кеңейту.

13. "Музыка" пәнін оқытуды сапалы және тиімді ұйымдастыру үшін кабинеттер санитарлық-гигиеналық нормаларды ескере отырып, қажетті мектептік құрал-жабдықтармен жарақтандырылады.

14. Мұғалім "Музыка" сабақтарына дайындалу және өткізу барысында бірқатар педагогикалық талаптарды орындайды. Оларға:

1) музыкалық материалды оның тәрбиелік мәнін, эстетикалық құндылығын, білім алушылардың даму деңгейіне сәйкестігін есепке ала отырып таңдай білу;

2) музыкалық шығарманы орындаудың жоғары деңгейі (оның ішінде жазбада орындалатын);

3) музыкалық шығармалардың мазмұнын түсіндіргенде, жанрлармен таныстырғанда және мәнерлеу құралдарын көрсеткен кезде білім алушылармен арада болатын сөздік қарым-қатынасты алдын ала ойластыру;

4) музыканы тыңдағанда бейнелік көрнекілікті кеңінен қолдану (шығарманың мазмұнына сәйкес келетін суреттер топтамасы, бейнесюжеттер);

5) музыкалық шығарманың ырғақтық суретін, қарқынын, динамикасын жақсы меңгеруге көмектесетін білім алушылардың қимыл-қозғалыстық белсенділігін ұйымдастыру жатады.

15. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды музыкалық мәдениетке тәрбиелеу жұмысы олардың ұлттық мәдениетке деген жағымды қатынасын қалыптастырумен бірге жүргізу үшін мұғалімі сабақ мазмұнына келесілерді қосады:

1) өз республикасының өмірін бейнелейтін Қазақстан композиторларының шығармашылық мұрасын зерделеу;

2) жеке және музыкалық аспаппен орындалатын халық әндері мен күйлерін зерделеу;

3) қазақ халық аспаптарының (домбыра, қобыз, сыбызғы) дыбысталуының тембрлік ерекшеліктерін зерделеу.

16. Білім алушыларды музыкалық тәрбиелеудің негізіне олардың музыкалық қабілеттерін дамытудың ең бір белсенді тәсілі хормен ән айту болып табылатындықтан, өлең репертуарын таңдау, сондай-ақ білім алушыларды вокалдық, хормен ән айтуға үйретудің әдістемелік тәсілдері мен құралдарын пайдалану өте маңызды болады.

17. Сабақ білім алушылардың жағдайына сәйкес таңдалған және оларды музыкамен шұғылдануға, ән айтуға психологиялық дайындауға көмектесетін музыкалық кіріспеден басталады. Мұғалім өлеңді таңдайды және онымен білім алушылардың зерделік даму деңгейіне, олардың музыкалық және ән айту дайындығына сәйкес дәйектілікпен жұмыс жүргізеді. Өлеңді толықтай айтуға қиналатын білім алушылармен жұмыста, мұғалім оларға өлеңнің жеке бөліктерін айтқызумен шектеледі

18. Оқу материалы шектелген көлемде беріледі және біртіндеп күрделендіріледі. Сыныптағы жұмыс үшін үндесуі жағынан ыңғайлы таңдалған өлеңдер жиі жағдайда оларды до1-ре2 жоғары болмайтын әуеннің жоғарғы дыбыстарын айтуға мүмкіндік беретін үндестікке аудару қажеттілігі туындайды.

19. Оқу жылы бойына білім алушыларға бағдарламада көрсетілген 8-10 өлеңді үйрену және келесі дағдыларды: тыныс алу, дыбысты айту, дикция, құрылыс, ансамбльді меңгеру қарастырылады.

20. Бағдарламада музыкалық аспаптың сүйемелдеуімен, сондай-ақ онсыз да ән айту қарастырылады. Сүйемелдеусіз ән айту (акапелла) интонацияның тазалығына деген зейінді жоғарылатады, әсіресе музыканы ұғыну қабілетін дамытуға көмектеседі.

21. Әншілік дағдыларды дамытудың мақсаты білім алушылардың әншілік аппараттарын техникалық жетілдіру ғана емес, сондай-ақ ең алдымен олардың алған дағдылары мен икемділіктерін өлеңді көркемдеп орындау және білім алушылардың барынша терең эстетикалық әсер алуы үшін қолдану болып табылады.

22. Бағдарламада білім алушылардың әншілік тыныс алуын қарапайым элементтерден бастап, біртіндеп дамыту қарастырылған.

23. Дыбыстаудағы кемшіліктер, сондай-ақ сөздік қорының кедейлігі жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға тән ерекшелік болып табылады, ал бұл оларға мәтіннің мағынасын түсінуге және меңгеруге бөгет жасайды. Бағдарламада анық және нақты дыбыстау, сондай-ақ сөзбен жүйелі жұмыс (түсініксіз сөздерді және жеке айтылымдарды түсіндіру) жүргізу қарастырылған.

24. Білім алушылардың музыкалық ой-өрісін кеңейтуге көмектесетін және олардың музыкалық талғамын тәрбиелейтін музыканы тыңдау әрбір сабақтың ажырамас бір бөлігі болып табылады.

25. Музыканы тыңдағанда мұғалімнің түсіндірмесі маңызды. білім алушыларда қызығушылықты, эмоциялық жауапты, музыканы тағы да тыңдағысы, оны түсінгісі, есте сақтағысы келетін сезімдерді тудырады. Бейнемен сүйемелденетін музыканы тыңдау арқылы тамаша орындаушыларды, вокалшыларды, аспапшыларды, әр түрлі оркестрлерді тыңдауға және көруге болады. Бұлардың барлығы білім алушыларды жаңа әсермен, түсініктермен, біліммен байытады.

26. Музыканы тыңдау сабағы белгілі бір тәртіпте жабдықталған жақсы музыкалық құрал (фортепиано, баян, аккордеон), музыкалық орталық, музыкалық шығармалар жазылған аудиокассеталар, дискілер жиынтығы, иллюстрациялық материалдар болған кезде ғана толыққанды жүзеге асырылады.

27. Сабақтарда көрнекілік материалдар, сан алуан түрлі оқу құралдары және техникалық құралдар қолданылғанда ән айтудың және музыка сабақтарының танымдық мағынасы өте үлкен болады.

28. "Музыка" пәні бойынша бағалау білім алушылардың зияткерлік және музыкалық жеке даму деңгейін есепке алады.

3-тарау. "Музыка" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

29. "Музыка" пәні бойынша оқу жүктемесін бөлу:

- 1) 5-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;
- 2) 6-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты құрайды.

30. Бағдарламаның мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Ән айту";
- 2) 2-бөлім "Музыка тыңдау";
- 3) 3-бөлім "Музыкалық сауаттылық элементтері".

31. "Ән айту" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) орындау;
- 2) динамикалық реңк.

32. "Музыка тыңдау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) музыкалық шығармаларды тыңдау;
- 2) музыкалық аспаптар;

3) композиторлар мен орындаушылардың шығармашылығы.

33. "Музыкалық сауаттылық элементтері" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) музыкалық аспаптарда ойнау;

2) музыкалық сауаттылық.

34. 5-сыныпқа арналған "Музыка" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) ән айту. Әншілік дағдылар мен біліктерді өткен сыныптағы материалдарда, сондай-ақ жаңа материалдарда бекіту. Дауыс интонациясының тазалығымен, унисон тұрақтылығымен арықарай жұмыс жүргізу. Оңай, жақсы таныс әндерді музыка аспаптарының сүйемелдеуінсіз айта білуді дамыту. Кантиленамен (созып айту) жұмыс жүргізу. Дыбыстарды әуен қозғалысының биіктігі мен бағытына қарай ажырату бойынша жұмысты жалғастыру. Әуен бағытын (жоғарыдан төмен, төменнен жоғары) қолмен көрсете білуді дамыту. Есту арқылы күшті бөлігін анықтай білуді дамыту. Өлеңді жылдам қарқында және әуені күрделі өлең мәтінін анық айта білуді дамыту. Есту арқылы "до мажор" дыбыс қатарын сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз жоғары және төмен орындау. Динамикалық реңктердің мәнерлі мәні (форте - қатты, пиано - ақырын) туралы қарапайым түсінікті қалыптастыру;

2) музыка тыңдау. Марштарды (әскери, спорттық, мерекелік, ойнақы, қаралы) және билерді (вальс, полька, танго, қол ұстасып жүріп билейтін билерді) ажырата білуін дамыту. Музыкадағы ертегі желісі. Тән ерекшеліктері. Идеялық және көркемдік мазмұны. Бейнелер құруға көмектесетін музыкалық құралдар. Музыкалық шығармадағы дыбысталуы жағынан әр түрлі бөліктерді ажырата білуді дамыту. Қазақ халық музыкалық аспаптар оркестерінің құрамы және дыбысталуы туралы түсінікті қалыптастыру. Қазақ және орыс халық музыкалық аспаптар оркестерінің дыбысталуын жіктеу. Халық музыкалық аспаптармен: қылқобыз, сыбызғы, асатаяқ, шаңқобыз, сырнай танысу;

3) музыкалық сауаттылық элементтері. Таныс музыкалық аспаптарда ойнау дағдыларын бекіту. Әуеннің графикалық жазбасымен танысу. Графикалық жазба бойынша ән айтқанда әуен қозғалысын қадағалай білуді дамыту.

35. 6-сыныпқа арналған "Музыка" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) ән айту. до1-ре2 диапазонындағы өлең репертуарын орындау. Өзінде концерттік орындау дағдысын, өзінің күшіне деген сенімділігін, көпшілдігін, ашықтығын дамыту. Әншілік тыныс алу дағдыларын 5-сыныптағы материалдармен салыстырғанда күрделі, сондай-ақ вокалдық-хорлық материалдарды әндету кезінде жетілдіру. Өлеңнің мазмұны мен түріне қарай дыбыстарды сан алуан түрлі етіп түрлендіре ән салу дағдыларын дамыту. Хорда өлеңді көркем орындау талаптарын (ырғақтық сурет, интонациялық құрылыс, ансамбльдік реттілігін, динамикалық реңктер) орындай білуін дамыту. Интонациялау тазалығы бойынша жұмысты: қиын жеке тіркестерді және әуендік айналымдарды топпен немесе жеке әндетіп айтуды жалғастыру. Шапшаң қарқында айтылатын өлең мәтініннің сөздерін анық және түсінікті айтуын жетілдіру.

Үйренген өлеңдерін сүйемелдеусіз орындаудағы вокалдық-хорлық дағдыларды дамыту. Жеңіл шапшаң дыбыспен және контиленамен жұмыс;

2) музыка таңдау. Қазақ ұлттық фольклорының ерекшеліктері. Жанрды, өлеңге тән ерекшеліктерді анықтау. Дәулеткерей, Тәттімбет, Құрманғазы, Д. Нұрпейсованың шығармашылық мұрасын зерделеу. Орыс халық өлеңдерінің көп жанрлылығын музыканың халық өмірі және тұрмысымен сан алуан түрлі байланысының бейнесі ретінде түсіну. Әр түрлі музыкаға деген қызығушылықты, ол туралы айтқысы келуін бекіту. Оқу және тұру жағдайларына байланысты туындаған эмоциялық ширығуларды басу. Қазақ халық музыкалық аспаптар оркестерінің құрамы және дыбысталуы туралы түсінікті бекіту. Қазақ халық аспаптары: дауылпаз, желбуаз, сақпан, қоңырау. Орыс халық музыкалық аспаптары: домра, мандолина, баян, сыбызғы, гармонь, сылдырақ, ағаш қасықтар, бас-балалайка;

3) музыкалық сауаттылық. Нота жазбасы туралы қарапайым түсініктер: ноталық стан, нота, дыбыс, үзіліс. 2/4, 3/4, 4/4 өлшемдері туралы қарапайым түсінікті қалыптастыру.

36. Осы бағдарламадағы оқу материалын сынып (тоқсан) бойынша шамамен бөлінген, мұғалім білім алушылардың меңгеру ерекшелігін ескере отырып, оқу материалын бір сыныптан келесі сыныпқа (бір тоқсаннан келесі тоқсанға) ауыстыруға құқылы. Жеңіл ақыл-ойы кем білім алушының жеке темпте, көлемде дамуға және оқу материалын меңгеруге құқысын жүзеге асыра отырып, мұғалім әр тақырыпты меңгеруге қажетті сағат санын өздігінен анықтайды. Әр сыныптағы оқу алдында өтілген материалды қайталаудан басталады.

4-тарау. Оқытудың мақсаттар жүйесі

37. Бағдарламада оқу мақсаттарын қолдануға, мониторинг өткізуге тиімді болу үшін кодтық белгі енгізілген. Кодтық белгідегі бірінші сыныпты, екінші сан бөлімді, үшінші сан оқу мақсатының реттік нөмерін көрсетеді. Мысалы, 5.2.4 кодындағы "5" – сынып, "2" – бөлім, "4" – оқу мақсатының реттік саны.

38. Оқытудың мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Ән айту":

1-кесте

Оқыту мақсаттары:		
Бөлімшелер	5-сынып	6-сынып
	5.1.1.1 әншілік дағдылар мен икемділіктерді өткен сыныптағы материалдарда, сондай-ақ жаңа материалдарда бекіту 5.1.1.2 дауыс интонациясының тазалығымен, унисон тұрақтылығымен жұмыс жүргізу	6.1.1.1 до1-ре2 диапазонындағы өлең репертуарын о р ы н д а у 6.1.1.2 әншілік тыныс алу дағдыларын 5-сыныптағы материалдармен салыстырғанда күрделі, сондай-ақ

1.1 Ән айту	5.1.1.3 жеңіл, жақсы таныс әндерді музыка аспаптарының сүйемелдеуінсіз айта білуді дамыту 5.1.1.4 дыбыстарды әуен қозғалысының биіктігі мен бағытына қарай ажырату 5.1.1.5 әуен бағытын (жоғарыдан төмен, төменнен жоғары) қолмен көрсету 5.1.1.6 есту арқылы күшті бөлігін анықтау 5.1.1.7 өлеңді жылдам қарқында және әуені күрделі өлең мәтінін анық айтуға тырысу 5.1.1.8 есту арқылы "до мажор" дыбыс қатарын сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз жоғары және төмен орындау 5.1.1.9 жеке орындауға арналған заманауи балалар өлеңдерін білу	әндету кезіндегі вокалдық және хор материалдарын әндету кезінде жетілдіру 6.1.1.3 хорда өлеңді көркем орындау талаптарын (ырғақтық сурет, интонациялық құрылыс, ансамбльдік реттілігін, динамикалық реңктер) сақтау 6.1.1.4 шапшаң қарқында айтылатын өлең мәтінінің сөздерін анық және түсінікті айтуын жетілдіру 6.1.1.5 үйренген өлеңдерін сүйемелдеусіз орындаудағы вокалдық-хорлық дағдыларды дамыту 6.1.1.6 жеңіл және жылжымалы дыбыспен, кантинелламен жұмыс істей білу 6.1.1.7 өлеңді өздігінен бастап айта білу 6.1.1.8 өлеңді барлық диапозонда бірқалыпты, еркін дыбыспен саналы түрде және әсерлі орындау 6.1.1.9 есту арқылы айналасындағылардың ән салуын бақылау 6.1.1.10 5-сыныпта үйренген өлеңдерін орындау
1.2 Динамикалық реңктер	5.1.2.1 динамикалық реңктердің мәнерлі мәні (форте - қатты, пиано - ақырын) туралы қарапайым түсініктің болуы 5.1.2.2 әуенді дауысты (бірсарынды, үздік-создық, секірмелі түрде) алып жүру ерекшеліктерін түсіну 5.1.2.3 заманауи балалар өлеңдерінің музыкалық тілінің, оның идеялық және көркемдік мазмұнының ерекшеліктерін түсіну 5.1.2.4 кантинелламен айту дағдысын жетілдіруге талпыну	6.1.2.1 алған дағдыларын музыкалық шығармаларды көркем орындау кезінде қолдану 6.1.2.2 өлеңнің мазмұны мен түріне қарай дыбыстарды сан алуан түрлі етіп түрлендіре ән салу дағдыларын дамыту 6.1.2.3 жұмыс жүргізу: қиын жеке тіркестерді және әуендік айналымдарды топпен немесе жеке әндетіп айтуды 6.1.2.4 өзінде концерттік орындау дағдысын, өзінің күшіне деген сенімділігін, көпшілігін, ашықтығын дамыту интонация тазалығы бойынша шапшаң дыбыспен және континелламен жұмыс жүргізу

2) 2-бөлім "Музыка тыңдау":

2-кесте

Оқыту мақсаттары:		
Бөлімшелер	5-сынып	6-сынып
2.1 музыкалық шығармаларды тыңдау	5.2.1.1 халық музыкасына қызығушылық таныту 5.2.1.2 Қазақстан Республикасының әнұранын қолын жүрегіне қойып тыңдау 5.2.1.3 өзінің еліне деген мақтаныш сезімін сезіну 5.2.1.4 әскери, спорттық, мерекелік, ойнақы, қаралы марш түрлерін ажырату 5.2.1.5 әуені бойынша вальс, полька, танго, қол ұстасып жүріп билейтін билерді ажырату 5.2.1.6 музыкадағы ертегі	6.2.1.1 қазақ ұлттық фольклорының ерекшеліктерін табу 6.2.1.2 қазақ өлеңдеріне тән ерекшеліктерді, жанрларды анықтау 6.2.1.3 орыс халық өлеңдерінің көп жанрлылығын музыканың халық өмірі және тұрмысымен сан алуан түрлі байланысының бейнесі ретінде түсіну 6.2.1.5 5-сынып бағдарламасынан алынған музыкалық шығармаларды тыңдау

	желісіне тән ерекшеліктерді анықтау 5.2.1.7 бейнелерді құруға көмектесетін музыкалық құралдарды ажырату 5.2.1.8 музыкалық шығарманың идеялық және көркемдік мазмұнын түсіндіруге талпыну	6.2.1.6 "Әуенді тап" музыкалық викторинаға қатысу 6.2.1.7 музыканың адамдардың өміріндегі, еңбегіндегі және демалысындағы рөлін түсіну
2.2 Музыкалық аспаптар	5.2.2.1 музыкалық шығармадағы дыбысталуы жағынан әр түрлі бөліктерді ажырату 5.2.2.2 қазақ халық музыкалық аспаптар оркестерінің құрамы және дыбысталуы туралы түсінік 5.2.2.3 қазақ және орыс халық музыкалық аспаптар оркестерінің дыбысталуын жіктеу 5.2.2.4 халық музыкалық аспаптармен: қылқобыз, сыбызғы, асатаяқ, шаңқобыз, сырнай танысу 5.2.2.5 "Әуенді тап" музыкалық викторинаға қатысу	6.2.2.1 қазақ халық музыкалық аспаптар оркестерінің құрамы және дыбысталуы туралы түсінікті бекіту 6.2.2.2 халық музыкалық аспаптармен: дауылпаз, желбуаз, сақпан, қоңырау білу 6.2.2.3 орыс халық музыкалық аспаптарымен: домра, мандолина, баян, сыбызғы, гармонь, сылдырақ, ағаш қасықтар, бас-балалайка білу 6.2.2.4 сынып бағдарламасынан алынған музыкалық шығармаларды тыңдау
2.3 Композиторлар мен орындаушылардың шығармашылығы	5.2.3.1 Композиторлар мен олардың шығармаларын білу: П.И.Чайковский, "Аққу көлі" балеті 5.2.3.2 Н.Римский-Корсаков "Салтан патша туралы ертегі" операсы 5.2.3.3 Ғ.Жұбанова "Ақ құс туралы аңыз"	6.2.3.1 Дәулеткерей, Тәттімбет, Құрманғазы, Д.Нұрпейісованың шығармашылық мұрасын зерделеу

3) 3-бөлім "Музыкалық сауаттылық элементтері":

3-кесте

Оқыту мақсаттары		
Бөлімшелер	5-сынып	6-сынып
3.1 Музыкалық аспаптарда ойнау	5.3.1.1 таныс музыкалық аспаптарда ойнау дағдыларын бекіту 5.3.1.2 музыкалық аспаптарды дыбысталуына қарай тану 5.3.1.3 пианинода екі қолмен бір мезгілде до1 – соль көлеміндегі гамманы орындау 5.3.1.4 сандық жүйе бойынша пернелі музыкалық аспаптарда ойнауға үйрену 5.3.1.5 пианино, аккордеон, үрмелі сырнайда оңай жаттығуларды орындау 5.3.1.6 сандық жүйені пайдалана	6.3.1.1 қарама-қарсы регистрлердегі жоғары және төменгі дыбыстарды, бір регистрден басқа регистрге өтуді (жоғары-төмен) ажырату 6.3.1.2 пианинода екі қолмен бір мезгілде до1 – си 1 көлеміндегі гамманы орындау 6.3.1.3 сандық жүйе бойынша пернелі музыкалық аспаптарда ойнауға үйренуді жалғастыру 6.3.1.4 сандық жүйені пайдалана отырып, музыкалық аспаптарда жеңіл 2-3 өленді

	отырып, музыкалық аспаптарда жеңіл 1-2 өлеңді немесе әуенді орындау	немесе әуенді орындау 6.3.1.5 берілген ырғаққа сәйкес музыкалық аспаптардан дыбыс шығару
3 . 2 Музыкалық сауаттылық	5.3.2.1 әуеннің графикалық жазбасымен танысу; 5.3.2.2 графикалық жазба бойынша өлең айтқанда әуен қозғалысын қадағалауға үйрену	6.3.2.1 нота жазбасы туралы қарапайым түсініктері (ноталық стан, нота, дыбыс, үзіліс) болу; 6.3.2.2 2/4, 3/4, 4/4 өлшемдері туралы қарапайым түсінік болу

39. Осы Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптары үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

40. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Жеңіл ақыл-ойы кемістігі бар
білім алушыларға арналған 5-6
сыныптары үшін "Музыка"
пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік оқу
бағдарламасына
қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптары үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1.Ән айту	1 . 1 . Орындау	5.1.1.1 әншілік дағдылар мен икемділіктерді өткен сыныптағы материалдарда, сондай-ақ жаңа материалдарда бекіту 5.1.1.2 дауыс интонациясының тазалығымен, унисон тұрақтылығымен жұмыс жүргізу 5.1.1.3 жеңіл, жақсы таныс әндерді музыка аспаптарының сүйемелдеуінсіз айта білуді дамыту
	1.2 Динамикалық реңктер	5.1.2.1 динамикалық реңктердің мәнерлі мәні (форте - қатты, пиано - ақырын) туралы қарапайым түсініктің болуы 5.1.2.2 әуенді дауысты (бірсарынды, үздік-создық, секірмелі түрде) алып жүру ерекшеліктерін түсіну
		5.2.1.1 халық музыкасына қызығушылық таныту 5.2.1.2 Қазақстан Республикасының әнұранын қолын жүрегіне қойып тыңдау 5.2.1.3 өзінің еліне деген мақтаныш сезімін сезіну

2. Музыка тыңдау	2.1 Музыкалық шығармаларды тыңдау	5.2.1.4 әскери, спорттық, мерекелік, ойнақы, қаралы марш түрлерін ажырату 5.2.1.5 әуені бойынша вальс, полька, танго, қол ұстасып жүріп билейтін билерді ажырату
	2.2 Музыкалық аспаптар	5.2.2.1 музыкалық шығармадағы дыбысталуы жағынан әртүрлі бөліктерді ажырату
	2.3 Композиторлар мен орындаушылардың шығармашылығы	5.2.3.1 Композиторлар мен олардың шығармаларын білу: П.И.Чайковский, "Аққу көлі" балеті 5.2.3.2Н.Римский-Корсаков "Салтан патша туралы ертегі" операсы
3. Музыкалық сауаттылық элементтері	3.1 Музыкалық аспаптарда ойнау	5.3.1.1 таныс музыкалық аспаптарда ойнау дағдыларын бекіту
	3.2 Музыкалық сауаттылық	5.3.2.1 әуеннің графикалық жазбасымен танысу; 5.3.2.2 графикалық жазба бойынша өлең айтқанда әуен қозғалысын қадағалауға үйрену
2-тоқсан		
1. Ән айту	1.1 Ән айту	5.1.1.1 әншілік дағдылар мен икемділіктерді өткен сыныптағы материалдарда, сондай-ақ жаңа материалдарда бекіту 5.1.1.2 дауыс интонациясының тазалығымен, унисон тұрақтылығымен жұмыс жүргізу 5.1.1.3 жеңіл, жақсы таныс әндерді музыка аспаптарының сүйемелдеуінсіз айта білуді дамыту 5.1.1.4 дыбыстарды әуен қозғалысының биіктігі мен бағытына қарай ажырату 5.1.1.5 әуен бағытын (жоғарыдан төмен, төменнен жоғары) колмен көрсету
	1.2 Динамикалық реңк	5.1.2.1 динамикалық реңктердің мәнерлі мәні (форте - қатты, пиано - ақырын) туралы қарапайым түсініктің болуы 5.1.2.2 әуенді дауысты (бірсарынды, үздік-создық, секірмелі түрде) алып жүру ерекшеліктерін түсіну 5.1.2.3 заманауи балалар өлеңдерінің музыкалық тілінің, оның идеялық және көркемдік мазмұнының ерекшеліктерін түсіну
2. Музыка тыңдау	2.1 Музыкалық шығармаларды тыңдау	5.2.1.1 халық музыкасына қызығушылық таныту 5.2.1.2 Қазақстан Республикасының әнұранын қолын жүрегіне қойып тыңдау 5.2.1.3 өзінің еліне деген мақтаныш сезімін сезіну 5.2.1.4 әскери, спорттық, мерекелік, ойнақы, қаралы марш түрлерін ажырату 5.2.1.5 әуені бойынша вальс, полька, танго, қол ұстасып жүріп билейтін билерді ажырату 5.2.1.6 музыкадағы ертегі желісіне тән ерекшеліктерді анықтау
	2.2 Музыкалық аспаптар	5.2.2.1 музыкалық шығармадағы дыбысталуы жағынан әртүрлі бөліктерді ажырату 5.2.2.2 қазақ халық музыкалық аспаптар оркестерінің құрамы және дыбысталуы туралы түсінік
	2.3 Композиторлар мен	

	орындаушылардың шығармашылығы	5.2.3.1 Композиторлар мен олардың шығармаларын білу: П.И.Чайковский, "Аққу көлі" балеті
3.Музыкалық сауаттылық элементтері	3 . 1 Музыкалық аспаптарда ойнау	5.3.1.1 таныс музыкалық аспаптарда ойнау дағдыларын б е к і т у 5.3.1.2 музыкалық аспаптарды дыбысталуына қарай тану 5.3.1.3 пианинода екі қолымен бір мезгілде до1 – соль көлеміндегі гамманы орындау 5.3.1.4 сандық жүйе бойынша пернелі музыкалық аспаптарда ойнауға үйрену
	3 . 2 Музыкалық сауаттылық	5.3.2.1 әуеннің графикалық жазбасымен танысу; 5.3.2.2 графикалық жазба бойынша өлең айтқанда әуен қозғалысын қадағалауға үйрену
3-тоқсан		
1.Әнайту	1.1 Ән айту	5.1.1.1 әншілік дағдылар мен икемділіктерді өткен сыныптағы материалдарда, сондай-ақ жаңа материалдарда б е к і т у 5.1.1.2 дауыс интонациясының тазалығымен, унисон тұрақтылығымен жұмыс жүргізу 5.1.1.3 жеңіл, жақсы таныс әндерді музыка аспаптарының сүйемелдеуінсіз айта білуді дамыту 5.1.1.4 дыбыстарды әуен қозғалысының биіктігі мен бағытына қарай ажырату 5.1.1.5 әуен бағытын (жоғарыдан төмен, төменнен жоғары) қ о л м е н к ө р с е т у 5.1.1.6 есту арқылы күшті бөлігін анықтау
	1 . 2 Динамикалық реңк	5.1.2.1 динамикалық реңктердің мәнерлі мәні (форте - қатты, пиано - ақырын) туралы қарапайым түсініктің б о л у ы 5.1.2.2 әуенді дауысты (бірсарынды, үздік-создық, секіrmелі түрде) алып жүру ерекшеліктерін түсіну 5.1.2.3 заманауи балалар өлеңдерінің музыкалық тілінің, оның идеялық және көркемдік мазмұнының ерекшеліктерін түсіну 5.1.2.4 кантинелламен айту дағдысын жетілдіруге талпыну
2. Музыка тыңдау	2 . 1 Музыкалық шығармаларды тыңдау	5.2.1.1 халық музыкасына қызығушылық таныту 5.2.1.2 Қазақстан Республикасының әнұранын қолын жүрегіне қойып тыңдау 5.2.1.3 өзінің еліне деген мақтаныш сезімін сезіну 5.2.1.4 әскери, спорттық, мерекелік, ойнақы, қаралы марш түрлерін ажырату 5.2.1.5 әуені бойынша вальс, полька, танго, қол ұстасып жүріп билейтін билерді ажырату 5.2.1.6 музыкадағы ертегі желісіне тән ерекшеліктерді анықтау
	2 . 2 . Музыкалық аспаптар	5.2.2.1 музыкалық шығармадағы дыбысталуы жағынан әр түрлі бөліктерді ажырату 5.2.2.2 қазақ халық музыкалық аспаптар оркестрінің құрамы және дыбысталуы туралы түсінік
	2 . 3 Композиторлар мен	

	орындаушылардың шығармашылығы	5.2.3.1 Композиторлар мен олардың шығармаларын білу: П.И.Чайковский, "Аққу көлі" балеті
3.Музыкалық сауаттылық элементтері	3 . 1 Музыкалық аспаптарда ойнау	5.3.1.1 таныс музыкалық аспаптарда ойнау дағдыларын б е к і т у 5.3.1.2 музыкалық аспаптарды дыбысталуына қарай тану 5.3.1.3 пианинода екі қолымен бір мезгілде до1 – соль көлеміндегі гамманы орындау
	3 . 2 Музыкалық сауаттылық	5.3.2.1 әуеннің графикалық жазбасымен танысу; 5.3.2.2 графикалық жазба бойынша өлең айтқанда әуен қозғалысын қадағалауға үйрену
4-тоқсан		
1.Ән айту	1.1 Ән айту	5.1.1.1 әншілік дағдылар мен икемділіктерді өткен сыныптағы материалдарда, сондай-ақ жаңа материалдарда б е к і т у 5.1.1.2 дауыс интонациясының тазалығымен, унисон тұрақтылығымен жұмыс жүргізу 5.1.1.3 жеңіл, жақсы таныс әндерді музыка аспаптарының сүйемелдеуінсіз айта білуді дамыту 5.1.1.4 дыбыстарды әуен қозғалысының биіктігі мен бағытына қарай ажырату 5.1.1.5 әуен бағытын (жоғарыдан төмен, төменнен жоғары) қ о л м е н к ө р с е т у 5.1.1.6 есту арқылы күшті бөлігін анықтау 5.1.1.7 өлеңді жылдам қарқында және әуені күрделі өлең мәтінін анық айтуға тырысу
	1 . 2 Динамикалық реңк	5.1.2.1 динамикалық реңктердің мәнерлі мәні (форте - катты, пиано - ақырын) туралы қарапайым түсініктің б о л у ы 5.1.2.2 әуенді дауысты (бірсарынды, үздік-создық, секірмелі түрде) алып жүру ерекшеліктерін түсіну 5.1.2.3 заманауи балалар өлеңдерінің музыкалық тілінің, оның идеялық және көркемдік мазмұнының ерекшеліктерін түсіну 5.1.2.4 кантинелламен айту дағдысын жетілдіруге талпыну
2. Музыка тыңдау	2 . 1 Музыкалық шығармаларды тыңдау	5.2.1.1 халық музыкасына қызығушылық таныту 5.2.1.2 Қазақстан Республикасының әнұранын қолын жүрегіне қойып тыңдау 5.2.1.3 өзінің еліне деген мақтаныш сезімін сезіну 5.2.1.4 әскери, спорттық, мерекелік, ойнақы, қаралы марш түрлерін ажырату 5.2.1.5 әуені бойынша вальс, полька, танго, қол ұстасып жүріп билейтін билерді ажырату 5.2.1.6 музыкадағы ертегі желісіне тән ерекшеліктерді а н ы қ т а у 5.2.1.7 бейнелерді құруға көмектесетін музыкалық құралдарды ажырату 5.2.1.8 музыкалық шығарманың идеялық және көркемдік мазмұнын түсіндіруге талпыну
		5.2.2.1 музыкалық шығармадағы дыбысталуы жағынан әр түрлі бөліктерді ажырату 5.2.2.2 қазақ халық музыкалық аспаптар оркестерінің

	2 . 2 . Музыкалық аспаптар	құрамы және дыбысталуы туралы түсінік 5.2.2.3 қазақ және орыс халық музыкалық аспаптар оркестерінің дыбысталуын жіктеу
	2 . 3 Композиторлар мен орындаушылардың шығармашылығы	5.2.3.1 Композиторлар мен олардың шығармаларын білу: П.И.Чайковский, "Аққу көлі" балеті 5.2.3.2 Н.Римский-Корсаков "Салтан патша туралы ертегі" операсы
3.Музыкалық сауаттылық элементтері	3 . 1 Музыкалық аспаптарда ойнау	5.3.1.1 таныс музыкалық аспаптарда ойнау дағдыларын б е к і т у 5.3.1.2 музыкалық аспаптарды дыбысталуына қарай тану 5.3.1.3 пианинода екі қолымен бір мезгілде до1 – соль көлеміндегі гамманы орындау 5.3.1.4 сандық жүйе бойынша пернелі музыкалық аспаптарда ойнауға үйрену 5.3.1.5 пианино, аккордеон, үрмелі сырнайда оңай жаттығуларды орындау 5.3.1.6 сандық жүйені пайдалана отырып, музыкалық аспаптарда жеңіл 1-2 өлеңді немесе әуенді орындау
	3 . 2 Музыкалық сауаттылық	5.3.2.1 әуеннің графикалық жазбасымен танысу; 5.3.2.2 графикалық жазба бойынша өлең айтқанда әуен қозғалысын қадағалауға үйрену

2) 6-сынып

2-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1.Ән айту	1.1 Ән айту	6.1.1.1 до1-ре2 диапазонындағы өлең репертуарын орындау 6.1.1.2 әншілік тыныс алу дағдыларын 5-сыныптағы материалдармен салыстырғанда күрделі, сондай-ақ әндету кезіндегі вокалдық және хор материалдарын әндету кезінде жетілдіру 6.1.1.3 хорда өлеңді көркем орындау талаптарын (ырғақтық сурет, интонациялық құрылыс, ансамбльдік реттілігін, динамикалық реңктер) с а қ т а у 6.1.1.4 шапшаң қарқында айтылатын өлең мәтінінің сөздерін анық және түсінікті айтуын жетілдіру 6.1.1.5 үйренген өлеңдерін сүйемелдеусіз орындаудағы вокалдық-хорлық дағдыларды дамыту 6.1.1.6 жеңіл және жылжымалы дыбыспен, кантинелламен жұмыс істей білу
	1 . 2 Динамикалық реңк	6.1.2.1 алған дағдыларын музыкалық шығармаларды көркем орындау кезінде қолдану 6.1.2.2 өлеңнің мазмұны мен түріне қарай дыбыстарды сан алуан түрлі етіп түрлендіре ән салу дағдыларын дамыту 6.1.2.3 жұмыс жүргізу: қиын жеке тіркестерді және әуендік айналымдарды топпен немесе жеке әндетіп айту 6.1.2.4 өзінде концерттік орындау дағдысын, өзінің күшіне деген сенімділігін, көпшілдігін, ашықтығын дамыту, интонация тазалығы б о й ы н ш а шапшаң дыбыспен және контиленамен жұмыс жүргізу
		6.2.1.1 қазақ ұлттық фольклорының ерекшеліктерін табу 6.2.1.2 қазақ өлеңдеріне тән ерекшеліктерді, жанрларды анықтау 6.2.1.3 орыс халық өлеңдерінің көп жанрлылығын музыканың халық

2. Музыка тыңдау	2 . 1 Музыкалық шығармаларды тыңдау	өмірі және тұрмысымен сан алуан түрлі байланысының бейнесі ретінде т ү с і н у 6.2.1.5 5-сынып бағдарламасынан алынған музыкалық шығармаларды т ы ң д а у 6.2.1.6 "Әуенді тап" музыкалық викторинаға қатысу 6.2.1.7 музыканың адамдардың өміріндегі, еңбегіндегі және демалысындағы рөлін түсіну.
	2 . 2 . Музыкалық аспаптар	6.2.2.1 қазақ халық музыкалық аспаптар оркестерінің құрамы және дыбысталуы туралы түсінікті бекіту 6.2.2.2 халық музыкалық аспаптармен: дауылпаз, желбуаз, сақпан, қ о ң ы р а у б і л у 6.2.2.3 орыс халық музыкалық аспаптарымен: домра, мандолина, баян, сыбызғы, гармонь, сылдырақ, ағаш қасықтар, бас-балалайка білу 6.2.2.4 5-сынып бағдарламасынан алынған музыкалық шығармаларды тыңдау
	2 . 3 Композиторлар м е н орындаушылардың шығармашылығы	6.2.3.1 Дәулеткерей, Тәттімбет, Құрманғазы, Д.Нұрпейсованың шығармашылық мұрасын зерделеу
3 . Музыкалық сауаттылық элементтері	3 . 1 Музыкалық аспаптарда ойнау	6.3.1.1 қарама-қарсы регистрлердегі жоғары және төменгі дыбыстарды, бір регистрден басқа регистрге өтуді (жоғары-төмен) ажырату 6.3.1.2 пианинода екі қолмен бір мезгілде до1 – си 1 көлеміндегі г а м м а н ы о р ы н д а у 6.3.1.3 сандық жүйе бойынша пернелі музыкалық аспаптарда ойнауға ү й р е н у д і ж а л ғ а с т ы р у 6.3.1.4 сандық жүйені пайдалана отырып, музыкалық аспаптарда жеңіл 2 -3 өлеңді немесе әуенді орындау 6.3.1.5 берілген ырғаққа сәйкес музыкалық аспаптардан дыбыс шығару
	3 . 2 Музыкалық сауаттылық	6.3.2.1 нота жазбасы туралы қарапайым түсініктері (ноталық стан, нота, д ы б ы с , ү з і л і с) б о л у ; 6.3.2.2 2/4, 3/4, 4/4 өлшемдері туралы қарапайым түсінік болу
2-тоқсан		
1Ән айту	1.1 Ән айту	6.1.1.1 до1-ре2 диапазонындағы өлең репертуарын орындау 6.1.1.2 әншілік тыныс алу дағдыларын 5-сыныптағы материалдармен салыстырғанда күрделі, сондай-ақ әндету кезіндегі вокалдық және хор материалдарын әндету кезінде жетілдіру 6.1.1.3 хорда өлеңді көркем орындау талаптарын (ырғақтық сурет, интонациялық құрылыс, ансамбльдік реттілігін, динамикалық реңктер) с а қ т а у 6.1.1.4 шапшаң қарқында айтылатын өлең мәтінінің сөздерін анық және түсінікті айтуын жетілдіру 6.1.1.5 үйренген өлеңдерін сүйемелдеусіз орындаудағы вокалдық-хорлық дағдыларды дамыту
	1 . 2 Динамикалық реңк	6.1.2.1 алған дағдыларын музыкалық шығармаларды көркем орындау к е з і н д е қ о л д а н у 6.1.2.2 өлеңнің мазмұны мен түріне қарай дыбыстарды сан алуан түрлі етіп түрлендіре ән салу дағдыларын дамыту 6.1.2.3 жұмыс жүргізу: қиын жеке тіркестерді және әуендік айналымдарды топпен немесе жеке әндетіп айту 6.1.2.4 өзінде концерттік орындау дағдысын, өзінің күшіне деген сенімділігін, көпшілігін, ашықтығын дамыту, интонация тазалығы

		б о й ы н ш а шапшаң дыбыспен және контиленамен жұмыс жүргізу
2. Музыка тыңдау	2 . 1 Музыкалық шығармаларды тыңдау	6.2.1.1 қазақ ұлттық фольклорының ерекшеліктерін табу 6.2.1.2 қазақ өлеңдеріне тән ерекшеліктерді, жанрларды анықтау 6.2.1.3 орыс халық өлеңдерінің көп жанрлылығын музыканың халық өмірі және тұрмысымен сан алуан түрлі байланысының бейнесі ретінде т ү с і н у 6.2.1.5 5-сынып бағдарламасынан алынған музыкалық шығармаларды т ы ң д а у 6.2.1.6 "Әуенді тап" музыкалық викторинаға қатысу
	2 . 2 . Музыкалық аспаптар	6.2.2.1 қазақ халық музыкалық аспаптар оркестерінің құрамы және дыбысталуы туралы түсінікті бекіту 6.2.2.2 халық музыкалық аспаптармен: дауылпаз, желбуаз, сақпан, қ о ң ы р а у б і л у 6.2.2.3 орыс халық музыкалық аспаптарымен: домра, мандолина, баян, сыбызғы, гармонь, сылдырақ, ағаш қасықтар, бас-балалайка білу
	2 . 3 Композиторлар м е н орындаушылардың шығармашылығы	6.2.3.1 Дәулеткерей, Тәттімбет, Құрманғазы, Д.Нұрпейсованың шығармашылық мұрасын зерделеу
3 . Музыкалық сауаттылық элементтері	3 . 1 Музыкалық аспаптарда ойнау	6.3.1.1 қарама-қарсы регистрлердегі жоғары және төменгі дыбыстарды, бір регистрден басқа регистрге өтуді (жоғары-төмен) ажырату 6.3.1.2 пианинода екі қолымен бір мезгілде до1 – си 1 көлеміндегі гамманы орындау
	3 . 2 Музыкалық сауаттылық	6.3.2.1 нота жазбасы туралы қарапайым түсініктері (ноталық стан, нота, д ы б ы с , ү з і л і с) б о л у ; 6.3.2.2 2/4, 3/4, 4/4 өлшемдері туралы қарапайым түсінік болу
3-тоқсан		
1.Ән айту	1.1 Ән айту	6.1.1.1 до1-ре2 диапазонындағы өлең репертуарын орындау 6.1.1.2 әншілік тыныс алу дағдыларын 5-сыныптағы материалдармен салыстырғанда күрделі, сондай-ақ әндету кезіндегі вокалдық және хор материалдарын әндету кезінде жетілдіру 6.1.1.3 хорда өлеңді көркем орындау талаптарын (ырғақтық сурет, интонациялық құрылыс, ансамбльдік реттілігін, динамикалық реңктер) с а қ т а у 6.1.1.4 шапшаң қарқында айтылатын өлең мәтінінің сөздерін анық және түсінікті айтуын жетілдіру 6.1.1.5 үйренген өлеңдерін сүйемелдеусіз орындаудағы вокалдық-хорлық дағдыларды дамыту 6.1.1.6 жеңіл және жылжымалы дыбыспен, кантинелламен жұмыс істей б і л у 6.1.1.7 өлеңді өздігінен бастап айта білу 6.1.1.8 өлеңді барлық диапазонда бірқалыпты, еркін дыбыспен саналы түрде және әсерлі орындау 6.1.1.9 есту арқылы айналасындағылардың ән салуын бақылау 6.1.1.10 5-сыныпта үйренген өлеңдерін орындау
	1 . 2 Динамикалық реңк	6.1.2.1 алған дағдыларын музыкалық шығармаларды көркем орындау к е з і н д е қ о л д а н у 6.1.2.2 өлеңнің мазмұны мен түріне қарай дыбыстарды сан алуан түрлі

		етіп түрлендіре ән салу дағдыларын дамыту 6.1.2.3 жұмыс жүргізу: қиын жеке тіркестерді және әуендік айналымдарды топпен немесе жеке әндетіп айту
2. Музыка тыңдау	2 . 1 Музыкалық шығармаларды тыңдау	6.2.1.1 қазақ ұлттық фольклорының ерекшеліктерін табу 6.2.1.2 қазақ өлеңдеріне тән ерекшеліктерді, жанрларды анықтау 6.2.1.3 орыс халық өлеңдерінің көп жанрлылығын музыканың халық өмірі және тұрмысымен сан алуан түрлі байланысының бейнесі ретінде т ү с і н у 6.2.1.5 5-сынып бағдарламасынан алынған музыкалық шығармаларды т ы ң д а у 6.2.1.6 "Әуенді тап" музыкалық викторинаға қатысу 6.2.1.7 музыканың адамдардың өміріндегі, еңбегіндегі және демалысындағы рөлін түсіну
	2 . 2 . Музыкалық аспаптар	6.2.2.1 қазақ халық музыкалық аспаптар оркестерінің құрамы және дыбысталуы туралы түсінікті бекіту 6.2.2.2 халық музыкалық аспаптармен: дауылпаз, желбуаз, сақпан, қоңырау білу
	2 . 3 Композиторлар м е н орындаушылардың шығармашылығы	6.2.3.1 Дәулеткерей, Тәттімбет, Құрманғазы, Д.Нұрпейсованың шығармашылық мұрасын зерделеу,
3 . Музыкалық сауаттылық элементтері	3 . 1 Музыкалық аспаптарда ойнау	6.3.1.1 қарама-қарсы регистрлердегі жоғары және төменгі дыбыстарды, бір регистрден басқа регистрге өтуді (жоғары-төмен) ажырату 6.3.1.2 пианинода екі қолмен бір мезгілде до1 – си 1 көлеміндегі гамманы орындау
	3 . 2 Музыкалық сауаттылық	6.3.2.1 нота жазбасы туралы қарапайым түсініктері (ноталық стан, нота, д ы б ы с , ү з і л і с) б о л у ; 6.3.2.2 2/4, 3/4, 4/4 өлшемдері туралы қарапайым түсінік болу
4-тоқсан		
1.Ән айту	1.1 Ән айту	6.1.1.1 до1-ре2 диапазонындағы өлең репертуарын орындау 6.1.1.2 әншілік тыныс алу дағдыларын 5-сыныптағы материалдармен салыстырғанда күрделі, сондай-ақ әндету кезіндегі вокалдық және хор материалдарын әндету кезінде жетілдіру 6.1.1.3 хорда өлеңді көркем орындау талаптарын (ырғақтық сурет, интонациялық құрылыс, ансамбльдік реттілігін, динамикалық реңктер) с а қ т а у 6.1.1.4 шапшаң қарқында айтылатын өлең мәтінінің сөздерін анық және түсінікті айтуын жетілдіру 6.1.1.5 үйренген өлеңдерін сүйемелдеусіз орындаудағы вокалдық-хорлық дағдыларды дамыту 6.1.1.6 жеңіл және жылжымалы дыбыспен, кантинелламен жұмыс істей б і л у 6.1.1.7 өлеңді өздігінен бастап айта білу 6.1.1.8 өлеңді барлық диапазонда бірқалыпты, еркін дыбыспен саналы түрде және әсерлі орындау
		6.1.2.1 алған дағдыларын музыкалық шығармаларды көркем орындау к е з і н д е қ о л д а н у 6.1.2.2 өлеңнің мазмұны мен түріне қарай дыбыстарды сан алуан түрлі етіп түрлендіре ән салу дағдыларын дамыту 6.1.2.3 жұмыс жүргізу: қиын жеке тіркестерді және әуендік айналымдарды топпен немесе жеке әндетіп айту

	1 . 2 Динамикалық реңк	6.1.2.4 өзінде концерттік орындау дағдысын, өзінің күшіне деген сенімділігін, көпшілдігін, ашықтығын дамыту интонация тазалығы бойынша шапшаң дыбыспен және контиленамен жұмыс жүргізу
2. Музыка тыңдау	2 . 1 Музыкалық шығармаларды тыңдау	6.2.1.1 қазақ ұлттық фольклорының ерекшеліктерін табу 6.2.1.2 қазақ өлеңдеріне тән ерекшеліктерді, жанрларды анықтау 6.2.1.3 орыс халық өлеңдерінің көп жанрлылығын музыканың халық өмірі және тұрмысымен сан алуан түрлі байланысының бейнесі ретінде т ү с і н у 6.2.1.5 5-сынып бағдарламасынан алынған музыкалық шығармаларды т ы ң д а у 6.2.1.6 "Әуенді тап" музыкалық викторинаға қатысу
	2 . 2 . Музыкалық аспаптар	6.2.2.1 қазақ халық музыкалық аспаптар оркестерінің құрамы және дыбысталуы туралы түсінікті бекіту 6.2.2.2 халық музыкалық аспаптармен: дауылпаз, желбуаз, сақпан, қ о ң ы р а у б і л у 6.2.2.3 орыс халық музыкалық аспаптарымен: домра, мандолина, баян, сыбызғы, гармонь, сылдырақ, ағаш қасықтар, бас-балалайка білу
	2 . 3 Композиторлар м е н орындаушылардың шығармашылығы	6.2.3.1 Дәулеткерей, Тәттімбет, Құрманғазы, Д.Нұрпейсованың шығармашылық мұрасын зерделеу
3 . Музыкалық сауаттылық элементтері	3 . 1 Музыкалық аспаптарда ойнау	6.3.1.1 қарама-қарсы регистрлердегі жоғары және төменгі дыбыстарды, бір регистрден басқа регистрге өтуді (жоғары-төмен) ажырату 6.3.1.2 пианинода екі қолымен бір мезгілде до1 – си 1 көлеміндегі г а м м а н ы о р ы н д а у 6.3.1.3 сандық жүйе бойынша пернелі музыкалық аспаптарда ойнауға ү й р е н у д і ж а л ғ а с т ы р у 6.3.1.4 сандық жүйені пайдалана отырып, музыкалық аспаптарда жеңіл 2 -3 өлеңді немесе әуенді орындау
	3 . 2 Музыкалық сауаттылық	6.3.2.1 нота жазбасы туралы қарапайым түсініктері (ноталық стан, нота, д ы б ы с , ү з і л і с) б о л у ; 6.3.2.2 2/4, 3/4, 4/4 өлшемдері туралы қарапайым түсінік болу 6.3.2.3 контрастты регистрлерде тменгі және жоғары дыбыстарды ажырату және бір регистрден басқасына ауыстыру (жоғары-төмен); 6.3.2.4 композитор қолданатын музыкалық мәнерліліктің құралдары туралы түсінігі болу: лад (мажор, минор); динамикалық реңктер (қатты, бәсең қалыпты жоғары, күшейту, бәсеңдету); регистр (жоғары, орташа, т ө м е н) ; 6.3.2.5 музыкалық мамандықтар, кәсіптер туралы қарапайым түсініктерінің болуы: композитор, дирижер, музыкант, пианист, скрипкашы, домбырашы, қобызшы, солит, әртіс, әнші, күйші

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 88-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 528 -қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-9 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен жаңартылған үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-9 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен жаңартылған үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Әлеуметтік тұрмыстық бағдарлау" (бұдан әрі - ӘТБ) пәнінің мақсаты жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың әр түрлі тұрмыстық және әлеуметтік жағдайларда белсенді және дербес болуға ықпал ететін арнайы әлеуметтік-бейімдеушілік біліктер мен дағдыларды қалыптастыру болып табылады.

3. Оқу пәнінің міндеттері:

1) білім алушылардың тұрмыстық еңбектік дағдыларын қалыптастыру;

2) білім алушыларды әртүрлі кәсіпорындар мен мекемелерде бағдарлауға (сауда, тұрмыстық қызмет, байланыс, мәдениет, медициналық көмек), ондағы қызмет түрлерін пайдалана білудің қарапайым дағдыларын үйрету;

3) жақын және танымайтын орта адамдарымен қарапайым түрде тұрмыстық қатынас орнату;

4) психофизикалық даму кемшіліктерін түзеуге ықпал ету; сөздікті байыту және жүйелендіру; диалог пен монологты ауызша сөйлеуде дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. ӘТБ бойынша оқу процестерін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері арнайы педагогиканың принциптеріне сәйкес жүзеге асырылады:

1) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды дайындау және дамыту ерекшеліктері мен ерекшеліктеріне қойылатын білім беру жүйесінің бейімділік қағидасы;

2) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудағы түзеу-дамыту бағыт олардың мүмкіндіктері мен білім алудағы айрықша қажеттіліктеріне байланысты оқыту қызметтері мен арнайы әдістерімен қамтамасыздандырылады;

3) оқытудың әлеуметтік-бейімдік бағыттары тұлғаның әлеуметтік бейімделмеуінің алдын алады немесе оны азайтады. Білім алушыларға әлеуметтік өмірге қажетті дағдыларды, мінез-құлықтарының әлеуметтік нормаларын игерту бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады;

4) білім берудегі әрекеттік тәсіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды тұлғалық тұрғыдан дамыту ерекшелігіне байланысты білім беру құрылымы мен оның негізгі

зандылықтарын ашатын психологиялық ғылымның теоретикалық ережелеріне негізделеді. Және де ол ақыл-ой қалықтығы жеңіл тұлғаны дамыту оларға қолжетімді қызметті ұйымдастыру сипатымен анықталады (пәндік-тәжірибелік және оқу);

5) оқытудың тәжірибелік бағыты зерттелетін материал мен білім алушының тәжірибелік қызметі арасында тығыз байланыс орнатуды, тәжірибелік-бағыттық тапсырмаларды шешуге арналған бастапқы мәнге ие білім мен біліктерді қалыптастыруды қарастырады;

6) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқытудағы дифференциалды және жекелей тәсіл бағдарлама мазмұнын игеру мүмкіндігінің әртекшелігімен, оқу материалдарын игеру кезінде көрінетін вариативті типологиялық ерекшеліктердің болуымен көрінеді, ол алынған білім, дағды мен икемдерге ықпал етеді. Ақыл-ойы кемістігі бар білім алушыларға арналған білім беру процесі типологиялық топтардың негізінде жүзеге асады (В.В. Воронкова бойынша). Әрбір типологиялық топтар үшін педагог балалардың мүмкіндіктеріне байланысты олардың күрделілігі мен көлемін есепке ала отырып оқу материалдарын дайындайды. Осымен оқыту жұмыстарының қарқыны, білім алушылардың дербестілік деңгейі, оқыту әдістері мен тәсілдері түрленіп отырады. Білім алушыларды топтарға шартты түрде бөліну. Дифференциалды тәсіл оқытуды жекелендірумен толығады;

7) оқу-танымдық және тәжірибелік қызметке арнайы педагогикалық жетекшілік ету қажеттілігі танымдылық белсенділіктің төмен болуына, ойлаудың сараптамалық және жалпылама қызметтердің әлсіздігіне негізделеді. Ақыл-ойы қалық білім алушылардың дербес оқу-танымдық қызметтері, әсіресе 3 және 4 типологиялық топтар үшін қиын болған жағдайда педагог оқу тапсырмаларын сәтті орындауды қамтамасыз ету үшін білім алушы қызметінің жетілмеген компоненттерінің қызметтерін өзіне алады. Педагог ақыл-ой кемістігі бар білім алушының жалпы даму заңдылықтарын біле отырып сыныптың әрбір білім алушысының танымдық мүмкіндіктерін, оқытудың арнайы әдістемесін ұйымдастырады және білім алушылардың оқу-танымдық қызметтерін бағыттайды.

5. Педагогикалық тәсілдерді жүзеге асыру оқытудың әртүрлі стратегияларын пайдалануды қарастырады:

- 1) мұғалім мен білім алушы арасындағы сенімділік атмосферасын құру;
- 2) әрбір білім алушының пікірін тыңдау;
- 3) білім алушының танымдық мүмкіндіктеріне сәйкес әрекет ету түрлері және жіті таңдалынып алынған тапсырмалардың көмегімен оқытуды дамыту және ынталандыру;
- 4) білім алушыға түсінікті тілдегі мысалдармен мәселелерді шешу стратегияларын үлгілеу;
- 5) білім алушының жекелей ерекшеліктерін есепке ала отырып дифференциалды тапсырмаларды құрау;

6) барлық сынып жұмысы мен білім алушының топтық, жекелей әрекеттерін ұйымдастыру.

6. Жекелей қарқында даму құқығын тану принципі әрбір баланың жекелей ерекшеліктерін сақтауға мүмкіндік береді. Бұл принципті ұстану бала дамуын ұдайы зерделеп отыруды қарастырады, мақсаты оны оқытудың жекелей бағдарламаларының мазмұнын анықтау.

7. Педагогтың өзбетімен мазмұнды, әдісті, түр, дидактикалық құралдарды білім алушылардың жекелей мүмкіндіктерін, білімдерін және тұлғалық жетістіктерінің мониторингін таңдау принципі.

8. Білім алушылардың заттық және әлеуметтік дағдыларын дамытуда тиісті мектептік ортаны жасау принципі:

1) білімдері мен дағдыларын өздері қолданатын жағдайға мүмкіндігінше жақын қалыптастыру. Бұл білімдері мен дағдыларын жаңа жағдайларда қолдану қиындық тудырумен байланысты;

2) кеңістікті, әртүрлі өмірлік жағдайлардың көрінісіне, заттық орта мезгілімен білім алушылардың қажеттіліктеріне қарай өзгеріп отырады;

3) жайлы әлеуметтік-тұрмыстық және заттық-дамытушылық орта мектепте жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жасын және физиологиялық ерекшеліктерін ескере отырып құрылады.

9. Мектептегі білім алудың күнделікті әрекеттерінің кешенді сипатының принципі оқу жоспарының бірнеше пәндік салаларының интеграциялық мазмұнын қабылдауды қарастырады, бұл мектепте оқу кезеңінде пәнсіз оқыту идеясын іске асырады. Сабақтар Бағдарламаның мазмұнын қолдана отырып, білім алушылардың жалпы дамуына бағытталған (қарым-қатынастық, қимылдық, сөйлеу тілдік, сенсорлық).

10. Оқыту-тәрбиелеу процесіндегі әлеуметтік бағыт принципі. Оқыту және тәрбиелеу ортасы шарасыз шектетілгендіктен, барынша білім алушылардың ерекшелігіне қарай бейімделгендіктен, сонымен қатар қалыпты дамып келе жатқан серіктестерімен араласуға мүмкіндік бермейтіндіктен, баланы күрделі әлеуметтік ортаға қосатын әлеуметтендіру шараларын жүргізу талап етіледі:

1) кезең-кезеңмен және біртіндеп білім алушының мүмкіндігіне сай өмірлік тәжірибесін және әлеуметтік қарым-қатынасын дамыту;

2) қоғамға жанын жараламай енгізу үшін, төзімді және қолайлы орта құру. Осы мақсатта мектептің жүйелі жұмысы баланың отбасымен және қоғаммен болу қарастырылады.

11. ӘТБ пәнін оқыту процесінде білім алушыларда ақпараттық-технологияларды қолдану дағдыларын дамыту үшін жағдайлар жасалады. ӘТБ пәнін оқыту процесінде ақпараттық-технологияларды қолдану мыналардан тұрады:

1) шынайы өмірлік ситуациялардағы еліктемелер, сондай-ақ оларды ары қарай түсіну үшін аталмыш ситуацияларды зерделеу үшін компьютерлік үлгілерді қолдану;

2) тәжірибелік тапсырмаларды шешуге арналған аудио-, видео материалдарды өңдеу, кескіндеме, кестелерді, мәтіндерді өңдеу үшін бағдарламалық қамтамасыздандыруды пайдалану;

3) тәжірибелік тапсырмаларды шешу кезіндегі ақпараттық-коммуникациялық технология құралдарын пайдаланудың шығармашылық әдістері;

4) белгілі бір тақырып бойынша топпен жұмыс жасауға мүмкіндік беретін электронды құралдар көмегімен материалдарды жинақтау және тәжірибе алмасу;

5) ақпараттық-коммуникациялық технологияларды дербес қолдана алу дағдылары;

6) аудитория мен мақсаттарды анықтау үшін әртүрлі ақпарат көздерінен материалдарды іріктеуді қосатын коммуникациялық дағдыларды дамыту;

7) электронды оқулықтарды пайдалану.

12. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың сабақта белсенділігі мен өз бетімен жұмысты дамытатын негізгі шара түрлері:

1) тірі және өлі табиғатты және әдеуметтік өмірдің құбылысын бақылау;

2) заттық-тәжірибиелік әрекет;

3) ойын әрекеті және ойын қызметі;

4) тұрмыстық-еңбектік қызмет;

5) әлеуметтік-тұрмыстық қызмет.

13. ӘТБ пәнінде педагогикалық іс-шаралары білім алушының жеке белсенділігін дамытуға бағытталған.

14. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқу материалдарын игеру нәтижелерін бағалау нормалары бағдарламада ұсынылған мақсатқа негізделген және білім алушыларың оқу жетістіктерін бағалау және тексеруді ұйыдастыр кезіндегі ортақ тәсілдерді жүзеге асыруға бағытталған.

15. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау тек ішкі бағалау құралдарымен жүзеге асады. Бағдарламаны игеру нәтижелері сабақ барысында тікелей мұғалім арқылы бағаланады. Ақыл-ойы кем білім алушылармен жұмыс жасаудың негізі саналатын "диагностика және түзеу-дамыту жұмыстарының бірлестігі" арнайы педагогиканың қағидасына сүйене отырып педагогтар бақылаушы бағалау қызметтерін жүзеге асырады.

16. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқыту нәтижесін бағалау ағымдық (сабақ барысындағы), кезеңдік (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде жүзеге асады.

17. Ағымдық бақылау сабақтағы білім алушылардың әрекеттеріне бақылау жасау, тәжірибелік және өзіндік жұмыстарға талдау жасау, қызметтің ұжымдық түрлері көмегімен жүзеге асады. Оның нәтижелері сабақ карточкаларына тіркеледі (сабақтың ақпараттық картасы, сабақ конспектісі). Сабаққа бақылау жасау оқу процесінің сапасын

қамтамасыздандыру үшін педагогпен қолданылатын оқыту әдістері мен мазмұнын түзету мақсатында жүргізіледі. Мұндай бақылау сондай-ақ ынталандырушы және білім алушыларға қатысты тәрбиелік сипатқа ие.

18. Кезеңдік бақылау бағдарламалық тақырыптары, бөлімдерді зерделегеннен кейін жүргізіледі. Оның нәтижелері курс тақырыптары бойынша білім алушы жетістіктерінің картасында көрінеді. Өртүрлі типологиялық топтарда оқитын белгілі бір тақырып негізіндегі оқу материалдарын зерделеу нәтижелері бірдей болмайды. 1-типологиялық топ білім алушылары (В.В. Воронкова бойынша) оқу материалдарын игеруді білімді қолану деңгейінде көрсете алады. 2-типологиялық топ білім алушылары игеруді тақырыптың негізгі мазмұнын түсінумен көрсетеді. 3-типологиялық топ білім алушылары материалды тек танитын болады және өздерінің білімін өзекті ету үшін мұғалімнің көмегіне қажет етеді. 4-типологиялық топ білім алушылары олардың жетістіктерін бағалау жүзеге асатын жеке бағдарламалар бойынша оқиды.

19. Қорытынды бақылау тоқсанның, жылдың аяғында жүргізіледі. Педагогтармен міндетті түрде білім алушы жетістіктерінің жиынтық карталарында тіркелінетін оқу жылы ағымында бақылауға алынған әрбір сынып білім алушыларының дамуы мен жетістігінің қарқыны сарапталынады.

20. Бағалау процесінің көмегімен педагогтармен алынған ақпарат дағдылар мен икемдерді игеру кезінде пайда болған қиындықтарға дер кезінде және уақытында бейімделуге мүмкіндік береді. Педагог мұнда білім алушыларға көмек көрсету тәсілдері мен мазмұнын негіздеп анықтайды.

21. Сипаттамалы бағалау тек даму мен оқытудың деңгейін ғана емес, сонымен қатар оқушымен жұмыс жасаудың келесі қадамдарын анықтайды. Сипаттамалы бағалау мектеп білім алушыларының баламалық өзін-өзі бағалауын қалыптастыру мүмкіндігін береді. Мұнда білім алушы жетістіктерін бір-бірімен салыстыруға жол жоқ. Білім алушы жетістіктерін салыстыру оның алдыңғы жетістіктерімен байланысты болады. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға қатысты білім сапасы мен жетістіктерінің пайызын анықтау дұрыс емес.

22. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін сыни тұрғыдан бағалау педагогтардың бағалау қызметінің объективтілігін қамтамасыз етеді.

23. ӨТБ пәнін оқу барысында курстың тәжірибелік бағыты мақсатты түрде күшейтіледі. Рөлдік ойындар арқылы бекіту, тәжірибелік тапсырмаларды орындау, мәселелік тапсырмаларды шешу, өмірлік ситуацияларды талқылау, экскурсия және кездесу-сабақтарды ұсыну арқылы оқу материалының үлкен бөлігі қарастырылады. Бұл білім алушыларда қоғамдық нормалар мен құндылықтар, білік, білімге негізделетін қажетті әлеуметтік құзырлықтарды қалыптастыруға ықпал етеді.

24. ӨТБ пәнін оқыту процесінде келесі пәндермен пәнаралық байланыстар орнатылады:

1) қазақ тілі. Тұжырымдарды, ұсыныстарды, ойды дұрыс жеткізуде қазақ тілінің ережелерін қолдану;

2) математика. Есептеуіш және өлшеуіш дағдыларын пайдалануды талап ететін өмірлік ситуацияларды пайдалану;

3) Қазақстан тарихы. Қазақ халықының дәстүрі, тұрмысын көрсететін жағдаяттарды пайдалану.

25. Сабақтар қажетті жабдықтармен жарақтандырылған арнайы кабинетте жүргізіледі.

3-тарау. "Әлеуметтік тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

26. ӘТБ пәнінің оқу жүктемесі:

- 1) 5-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;
- 2) 6-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;
- 3) 7-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;
- 4) 8-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;
- 5) 9-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты құрайды.

27. ӘТБ оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Денсаулық";
- 2) 2-бөлім "Киім, аяқ киім";
- 3) 3-бөлім "Тамақтану";
- 4) 4-бөлім "Тұрғын үй";
- 5) 5-бөлім "Көлік, көше";
- 6) 6-бөлім "Отбасы";
- 7) 7-бөлім "Мерекелер, салтанатты жиындар";
- 8) 8-бөлім "Кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары".

28. "Денсаулық" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) жеке бас тазалығы;
- 2) медициналық көмек.

29. "Киім, аяқ киім" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) киім, аяқ киім, бас киім түрлері;
- 2) киімді, аяқ киімді күту.

30. "Тамақтану" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) азық –түлік;
- 2) ас үй, асхана ыдыстары, техника;
- 3) тамақ дайындау.

31. "Тұрғын үй" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) тұрғын үй түрлері;

2) тұрғын үйді жинау.

32. "Көлік, көше" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) көліктердің түрлері;

2) көліктегі және жолдағы жүріс-тұрыс;

3) қала ішіндегі жүру бағыттары.

33. "Отбасы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) отбасы құрамы;

2) отбасылық қарым-қатынас;

3) Қазақстан Республикасы азаматының құжаттары.

34. "Мерекелер, салтанатты жиындар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) мерекелерді дайындау және өткізу, сыйлықтар мен кәде сыйларды рәсімдеу;

3) құттықтаулар.

35. "Кәсіпорындар, мекемелер" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сауда кәсіпорыны;

2) тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығының (бұдан әрі – ТКШ) кәсіпорындары;

3) қаржы кәсіпорындары;

4) тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорыны;

5) байланыс құралдары кәсіпорыны;

6) мәдени ошақтары, демалыс орындары.

36. ӘТБ оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық: жеке гигиена, өнімдер мен заттар арқылы гигиеналық шаралар; алғашқы көмек көрсету, медициналық мекемелерде бағдарлау;

2) киім, аяқ киім: киімдер мен аяқ киімдердің түрлері, оның қолданылуы, күнделікті күту мен сақтау ережесі; маталардың түрлерінен жасалған заттарды жөндеу және жуу жұмыстары; әртүрлі аяқ киімдердің күту жұмыстары; ді.

3) тамақтану: азық-түліктің әртүрлі өнім топтары; олардың сақталу мерзімінің ережелері мен шарттары; ас үйдің құрылысы, ас және асхана ыдыстары бойынша бағдарлау; пешті пайдалану дағдысы және ең қарапайым тағамдарды мәзірлер мен рецептілер арқылы дайындау; тамақ қабылдау ережелері;

4) тұрғын үй: баспана түрлері; тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық бөлімдері; тұрғын үй мен қосалқы үй-жай түрлерін ажыратылуы; үйлер мен пәтерлерде жиһаздарды тиімді орналасуы; әртүрлі жөндеу, жинау жұмыстары;

5) көліктер, көше: қоғалдық және жеке көліктерді тағайындау туралы білімдер; ондағы тәртіп ережелері; автобекеттің, теміржол көлігінің және әуежайдың тағайындалған пунктері; қалалық көліктің түрлері;

6) отбасы: отбасы мүшелері; қалыптасқан отбасылық дәстүрлер; өзара қарым-қатынасты бағдарлау; отбасылық қордың құрылуы; Қазақстан Республикасы азаматының негізгі құжаттары туралы ілімдер;

7) мерекелер мен салтанатты жиындар: әр түрлі халықтардың дәстүрлері бойынша мерекелер мен салтанатты жиындар, мемлекеттік, діни, салт- дәстүрлерге арналған мерекелерді даярлау мен жүргізу дағдылары;

8) кәсіпорындар, мекемелер: дүкендердің түрлері және ондағы тауарлар туралы білімдер; әмбебап және арнайы дүкендерде, базарларда тұтыну; кәсіпорындарда, пошталарда, мәдени ошақтары және демалыс орындарында тұрмыстық қызмет көрсетуді пайдалану.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

37. Бағдарламаның мақсаты кодпен берілген. Кодта бірінші сан сыныпты білдіреді, екінші және үшінші сан – бағдарламаның бөлімін және бөлімшесін, төртінші сан- оқыту мақсатының нөмірін көрсетеді. Мысалы, кодта 6.2.1.4: "6" - сынып, "2.1" - бөлімшелер, "4" - оқыту мақсатының нөмірі.

38. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Денсаулық":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
1.1 Жеке бас тазалығы	5.1.1.1 гигиеналық құралдарды қолдана білу; 5.1.1.2 гигиеналық құралдардың маңызын білу; 5.1.1.3 қолдана білу: дененің, шаштың тазалығын өз бетімен қадағалау 5.1.1.4 қажетті гигиеналық процедураларды орындай білу;	6.1.1.1 шашты күту (жуу, фенмен кептіру, қарапайым шаш үлгісін жасау); 6.1.1.2 шаш күтіміне арналған құралдарды таңдау және сатып алу; 6.1.1.3 қолдарды, аяқтарды күту ережелерін білу; 6.1.1.4 уақытылы тырнақтарды алуды білу ,	7.1.1.1 шашты күту, жуу , шашты күтуге арналған құралдарды пайдалану ержелерін білу; 7.1.1.2 жеке және интимді гигиеналар ережелерін сақтау және білу; 7.1.1.3 іш киімдерді жуа білу , 7.1.1.4 ваннаға , душқа жуыну мезгілін білу;	9.1.1.1 өз беті мен дененің, шашының тазалығына көңіл б ө л у 9.1.1.2 қажетті гигиеналық талаптарды орындай білу ; 9.1.1.3 заттар мен жеке гигиена өнімдерін таңдауға және пайдалануға, оларды дұрыс сақтауға; 9.1.1.4 алкогольдің , темекі шегудің, нашакорлықтың қауіптілігі туралы білу; жаман әдеттермен күрес қажеттілігін білу; 9.1.1.5 жұқпалы және жұқпалы аурулар туралы,	9.1.1.1 өз беті мен дененің, шашының тазалығына көңіл б ө л у 9.1.1.2 қажетті гигиеналық талаптарды орындай білу ; 9.1.1.3 заттар мен жеке гигиена өнімдерін таңдауға және пайдалануға, оларды дұрыс сақтауға; 9.1.1.4 алкогольдің , темекі шегудің, нашакорлықтың қауіптілігі туралы білу; жаман әдеттермен күрес қажеттілігін білу; 9.1.1.5 жұқпалы және жұқпалы аурулар туралы,

				олардың алдын алу шаралары туралы білу;	олардың алдын алу шаралары туралы білу;
1 . 2 Медициналық көмек	5.1.2.1 жәндік (маса, аралар) шаққан кезде көгеру, тырналған, жарақаттанған кезде алғышқы медициналық көмек көрсету)	6.1.2.1 үйдегі дәрі қобдишасы туралы білу; 6.1.2.2. үйдегі дәрі қобдишасының сақталу жерлерін білу; 6.1.2.3. үйдегі дәрі қобдишасының қолдану қауіпсіздігін сақтау және білу.	7.1.2.1 дәріхана қызметін, жақын дәріхананың орналасу жерін, дәрі- дәрмекті сатып алу ережесін; дәріхананы тауып алу, дәріханашымен диалогқа түсе білу	9.1.2.1 медициналық мекемелерге медициналық көмек көрсету үшін хабарласу ережесін білу, үйде дәрігер шақыру; 9.1.2.2 үйде науқастарға күтім жасау; 9.1.2.3 жарақат, мұрынның қанауы, сызаттар, жәндіктердің шағуы, күйік, үсік шалғанда, күнніңөтуі, тағаммен улану, бас ауыруы кезінде алғашқы көмек көрсете білу	9.1.2.1 медициналық мекемелерге медициналық көмек көрсету үшін хабарласу ережесін білу, үйде дәрігер шақыру; 9.1.2.2 үйде науқастарға күтім жасау; 9.1.2.3 жарақат, мұрынның қанауы, сызаттар, жәндіктердің шағуы, күйік, үсік шалғанда, күнніңөтуі, тағаммен улану, бас ауыруы кезінде алғашқы көмек көрсете білу

2) 2-бөлім "Киім. Аяқ киім":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
2.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	5.2.1.1 киім және бас киімдер түрлерін, олардың мерзім бойынша қолданысын білу; 5.2.1.2 киімдерді қолданысқа байланысты ажырату және саралай білу;	6.2.2.1. зығыр, жүн, жібек, синтетикалық маталардан тігілген киімдерді күту; 6.2.2.2. киім заттарын қолмен жуу, кептіру, үтіктеу және сақтау үшін орналастыра білу; 6.2.2.3 жейде,	7.2.1.1 аяқ киім түрлерін, оның қажеттілігін білу; 7.2.1.2 бас киімді күту және сақтау ережелерін білу; 7.2.1.3 бас киім атауларын білу; 7.2.1.4 бас киімді мезгілге және жағдайға қарай таңдай білу	8.2.1.1 дүкенде және базарда сатып алған кезде аяқ киімнің өлшемін және аяқ киім ақауларын білу; 8.2.1.3 кең таралған тігін тігу бойынша жұмыстың кезектілігін білу; 8.2.1.4 үй жағдайындағы жүннен және синтетикалық матадан жасалған заттарды жуу ережелерін білу; 8.2.1.5 киім-кешек жапсырмаларындағы	9.2.1.1 дүкенге шығып, өз өлшеміңіз бойынша киім мен аяқ киім табуып, киім мен аяқ киім сатыпалуды білу; 9.2.1.2 киіміңіздің өлшемін, сатып алу кезінде киімдегі ақаулар туралы білу; 9.2.1.3 өзіңізден және досыңыздан өзіңіздің киіміңізді өлшеуге арналған өлшемдерді ала білу; 9.2.1.4 киім сатып алған кезде сатушы-консультанттың кеңесінен сыпайы түрде бас тартуа білу; 9.2.1.5 киімнің қажетті заттарын таңдауға, көруге және оларды

	5.2.1.3 өз киіміне ұқыпты қарайды	шалбар, көйлек, юбкаларды үтіктей білу		белгілерді анықтау; 8.2.1.6 блузкалар, жейделер, шалбарларды үтіктеу ережелерін білу	сатып алуды білу; 9.2.1.6 төсек төсеніштерін таңдауды сатып алуды, жууды, және сақтауды білу; 9.2.1.7 маусымдық киімдер мен аяқ киімді сақтауды орналастыра білу
2.2 Киім, аяқ киім күтімі	5.2.2.1. киімді және аяқ киімді күте білу; 5.2.2.2 киімге ұсақ жөндеу түрлерін жүргізу (түймелерді тігу);	6.2.2.1. зығыр, жүн, жібек, синтетикалық маталардан тігілген киімдерді күту; 6.2.2.2. киім заттарын қолмен жуу, кептіру, үтіктеу және сақтау үшін орналастыра білу; 6.2.2.3 жейде, шалбар, көйлек, юбкаларды үтіктей білу.	7.2.2.1 киімнің ерекшеліктері мен күтуіне байланысты шартты белгілерді (таңбаны) таңып білу; 7.2.2.2 кір жуудың, кептірудің, үтіктеудің ерекшеліктерін білу; 7.2.2.3 заттаңбада берілген шартты белгі бойынша киімді жуудың, кептірудің, үтіктеудің ерекшеліктерін анықтай білу;	8.2.2.1 дұрыс аяқ киім таңдауға және оны сатып алуға; 8.2.2.2 нұсқау (картасындағы тірегі бар таралған тігісті т і г у ; 8.2.2.3 жапсырманы көргеннен кейін алынған ақпаратты пайдалана отырып, жүннен және синтетикалық матадан жасалған заттарды жуа білу; 8.2.2.4 блузкалар, жейделер, шалбарлардың дәйектілігі бойынша үтіктеуді білу	9.2.2.1 киім, аяқ киімге күнделікті күтім жасай білу; 9.2.2.2 қолмен және кір жуғыш машинада жуа, құрғата, үтіктей, әртүрлі маталарға арналған киімді сақтай білу; 9.2.2.3 кәдімгі рәміздер бойынша киімді жуу, кептіру және үтіктеу талаптарын анықтай білу; 9.2.2.4 үйде киімнен дақтарды кетіре білу; 9.2.2.5 жасалған материалына байланысты аяқ киімге күтім жасай білу

3) 3-бөлім "Тамақтану":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
3.1 Азық-түлік өнімдері	5.3.1.1 азық-түлік топтарын ажырата алу (көкөністер, жемістер, жидектер, сүт, ұн, ет өнімдері, балық, жармалар. Кондитерлік өнімдер тәттілер)	6.3.1.1 азық-түліктердің сақталу мерзімін білу; 6.3.1.2 азық-түліктерді сақтау орындарына, тоназтқышқа орналастыра білу; 6.3.1.3 дайын тағамдарды сақтау; 6.3.1.4 сапалы және бұзылған азық-түліктерді,	7.3.1.1 көкөністердің, еттің, балықтың алғашқы жылулық өңдеуінің жолдарын білу; 7.3.1.2 көкөністерді	8.3.1.1 өнім мақсатын білу 8.3.1.2 өнімдерді сынақтан өткізу шарттарын және мерзімін білу; 8.3.1.3 болашақта пайдалану үшін өнімдерді сатып алу, сатып алу	9.3.1.1 түрлі топтардан тағамды ажырату; 9.3.1.2 (пайдалы) және бүлінген (тұтынуға жарамсыз) өнімдерді ажырату 9.3.1.3 тағамды

		тағамдарды анықтай білу; 6.3.1.5 уақытында тамақ қалдықтарым мен бұзылған тамақтарды тастау	коймада, жерқоймада сақтау ережесін білу;	тәсілдері туралы білу	тиісті орындарға орналастыруға;
3.2 Асүй ыдыстары, техникасы	5.3.2.1 ас үйдегі ыдыстардың түрлері, құралдар мен жабдықтарды ажырата білу 5.3.2.2 оларды күту және сақтау ережелерін білу; 5.3.2.3 мектептің асханасындағы дастарқанды әзірлей білу	6.3.2.1 плитаны пайдалану; (газ, электр), оны пайдалануда техникалық қауіпсіздік ережелерін сақтау; 6.3.2.2 азық-түліктердің тоңазтқышта орналасу тәртіп ережелерін білу; 6.3.2.3 тоңазтқышты пайдалану және оны таза ұстау ережесін білу; 6.3.2.4 азық-түлік өнімдерін тоңазтқыш сөресіне орналастыру тәртібін білу; 6.3.2.5 асүй ыдыстарын жуу және сүрту	7.3.2.1 таңдап алынған мәзір бойынша дастарқанды түскі асқа әзірлей білу; 7.3.2.2 асханалық аспаптарын қолдану ережелерін білу	8.3.2.1 қамырды жасау үшін қолданылатын әдісті білу; 8.3.2.2 өнімдерді дайындаудың техникалық құралдарын білу ; (консервілеу кілті, темір қақпақ, нейлоннан жасалған қақпақ) ; 8.3.2.3 консервілеу үшін ыдыстарды стерилизациялау жолдары;	9.3.2.1 ас үй, асхана, шай ыдысы, асхана аспаптары, ас үй аспаптары мен негізгі тұрмыстық ас үй құралдарын дұрыс қолдануға 9.3.2.2 таңғы, түскі, кешкі асқа және мерекеге арналған үстелге қызмет ету 9.3.2.3 тамақтанғаннан кейін үстелді жинауға ыдыстарды жууға, және тоңазытқышты жібітуге және жуу
3.3 Ас әзірлеу	5.3.3.1 шайды дайындау ережесін білу; 5.3.3.2 жұмыртқадан тағамдар әзірлеу (жұмыртқаны пісіру, құймақ жасау); 5.3.3.3 псісірілмеген көкөністер мен жемістерден салат жасай білу; 5.3.3.3 бутербродтардың түрлерін білу және оларды жасай білу;	5.3.3.1 шайды дайындау ережесін білу; 5.3.3.2 жұмыртқадан тағамдар әзірлеу (жұмыртқаны пісіру, құймақ жасау); псісірілмеген көкөністер мен жемістерден салат жасай білу; 5.3.3.3 бутербродтардың түрлерін білу және оларды жасай білу;	7.3.3.1 түскі асты дайындай білу (жеңіл тамақ, көкөністен жасалған бірінші және екінші тағам, балық және ет тағамдары, жартылай дайын өнімдер); 7.3.3.2 түскі асқа дастарқан әзірлей	8.3.3.1 пеште және кыздырма пеште рецепт бойынша қамырдан (құймақ, күлше, торт) дайындауды білу; 8.3.3.2 көкөністерді, жемістерді, жидектерді сақтауды білу; 8.3.3.Аспаздық	9.3.3.1 ұлттық тағамдар дайындау (палау, бауырсақ, тұшпара); 9.3.3.2 аспазкітабына бағдар беріп, рецепт бойынша тағамдарды дайындау;

5.3.3.4 кесетін құралдармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін білу; 5.3.3.5. таңғы асқа үстел даярлай білу	5.3.3.4 кесетін құралдармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін білу; 5.3.3.5. таңғы асқа үстел даярлай білу	білу; 7.3.3.3. суып қалған тағамдарды жылыта білу	кітаптап бойынша бағдарлауды білу	9.3.3.3 мерекелік үстелдің мәзірін жасау

4) 4-бөлім "Тұрғын үй":

4-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
4.1 Тұрғын үй ғимараттарының түрлері	5.4.1.1 баспана түрлері: жатахана, пәтерлер, жеке үйлер, пәтердегі тәртіп ережелерін білу; 5.4.1.2 баспана және қосымша ғимараттарды ажырату, 5.4.1.3 баспанадағы және қосымша ғимараттағы заттардың функцияналды қолданысын анықтау.	6.4.1.1 жеке және көп қабатты үйлерді ажырату; 6.4.1.2. қаладағы және ауылдағы адамдар тұратын тұрғын үйлерді ажырату; 6.4.1.3. ауылдағы үй құрылысының шаруашылық маңызын түсіндіру; 6.4.1.4 оның жоспары бойынша әрбір бөлменің қызметтерін сипаттау;	7.3.1.1 киіз үй құрылысының ерекшеліктерін білу (дөңгелек, тез жиналады, жеңіл, жылы, тасымалдауға ыңғайлы); 7.3.1.2 жатын бөлме, жатын бөлме жиһаздарын білу ;	8.4.1.1 киіз үйде киім мен үй тұрмысындағы заттардың сақталу ерекшеліктері туралы білу; 8.4.1.2 тұрғын үй түрлерін бағдарлай , тұрғын және қосалқы үй-жайларды ажыратып, олардың мақсатын және мазмұнын айқындауды білу; 8.4.1.3 пәтер мен үйдің үй-жайларында жиһаз және интерьер заттарын ұтымды орналастыра білу.	9.4.1.1 киіз үйде киім мен үй тұрмысындағы заттардың сақталу ерекшеліктері туралы білу; 9.4.1.2 тұрғын үй түрлерінде бағдарлауға, тұрғын үй және қосалқы үй-жайларға бөлуге, олардың мақсатын және мазмұнын анықтай алуды 9.4.1.3 пәтер мен үйде жиһаз және интерьер заттарын ұтымды орналастыра білу.
			7.3.2.1 терезелерді жуа	8.4.2.1 пәтерді (үйді) күнделікті, апталық, маусымдық тазалауды жүзеге асыру; 8.4.2.2 үйді косметикалық жөндеу жұмыстарын жүргізу кезінде	9.4.2.1 пәтерді (үйді) күнделікті, апталық, маусымдық тазалауды жүзеге асыра білу; 9.4.2.2 үйді косметикалық жөндеу жұмыстарын

4.2 Үй тазалығы	5.4.2.1 кілемді шаңсорғышпен тазалау; еденді жуу	6.4.2.1 жиһазға күтім жасау (жылтыратылған және жылтыратылмаған жиһаз); 6.4.2.2 тұрғын үйге күнделікті және апта сайын тазалық жұмыстарын жүргізу; 6.4.2.3 үйдегі, пәтердегі үй жануарларын күту	білу; 7.3.2.2 терезедегі перделерді күте білу; 7.3.2.3 жылу батареяларын күте білу (шандарын сүрту, жуу); 7.3.2.4 жарықшамдарды күте білу (сүрту, жуу); 7.3.2.5 тұрғын үй- жайды мезгілдік жинай білу	жөндеуге дайындық бойынша қызметті қамтамасыз етуге басшылық жасай білу; 8.4.2.3 косметикалық жөндеулерге арналған құрылыс материалдарын сатып алу орындарында бағдарлай білу; 8.4.2.4 асүйді, жуынатын бөлмені, тазалай білу; 8.4.2.5 айналарды күте білу; 8.4.2.6 жуғыш заттарды таңдауды және сатып алуды білу	жүргізу кезінде жөндеуге дайындық бойынша қызметті қамтамасыз етуге басшылық жасай білу 9.4.2.3 косметикалық жөндеуге арналған құрылыс материалдарын сатып алу орындарын бағдарлай білу (асүйді, жуынатын бөлмені) тазалай білу 9.4.2.4 айналарды күтуді, жуғыш заттарды таңдай және сатып ала білу таңдау және сатып алу

5) 5-бөлім "Көлік":

5-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
			7.5.1.1 автобекеттің қызметін білу; 7.5.1.2 қала аймағындағы негізгі бағыттарды білу; 7.5.1.3 автобекеттегі қосымша қызметтерді білу; 7.5.1.4 жолаушыларға қызмет көрсететін адамдардың еңбектері туралы білу;	8.5.1.1 вокзалдың негізгі қызметтері туралы білу 8.5.1.2 теміржолдың жолаушыларына қызмет көрсетумен айналысатын адамдардың кәсіптері туралы білу 8.5.1.3 жолаушылар вагондарының типін	9.5.1.1 әуежайдың және оның негізгі қызметтері туралы білу 9.5.1.2 әуе көлігінің жолаушыларына қызмет көрсетумен айналысатын адамдардың жұмысын түсіну ;

5.1 Көлік құралдарының түрлері	5.5.1.1 жекелеме және қоғамдық көлік түрлерінің қызметі туралы білу; 5.5.1.2 қоғамдық көліктегі жолаушылардың міндеттерін білу; 5.5.1.3 көлікке жолаушылардың көлікке отыру және түсу ережелерін білу; 5.5.1.4 қоғамдық көліктегі адамдардың жұмысы туралы білу;	6.5.1.1 арнайы көліктердің қызметін білу; 6.5.1.2 полицияның, дәрігердің, өртсөндірушінің міндеттерін білу;	7.5.1.5 анықтамалық қызметінен автобустар бағыттарының кестесін білу; 7.5.1.6 автобекет кассасынан билетті сатып алу тәртібін білу; 7.5.1.7 қалааралық автокөліктің қызметі туралы білу; 7.5.1.8 қалааралық автобустардың негізгі бағыттарын білу; 7.5.1.9 жүк сақтау камерасы қызметі және оны қолдану тәртібін білу; 7.5.1.10 қала аймағы және қалааралық автобустарға отыру ережесін білу 7.5.1.11 жүкі жинау және қол жүгі ерекшеліктрі	және билеттің тиісті бағасын білу 8.5.1.4 поезддардың қозғалысы, анықтама қызметі, теміржол билеттерін алу тәртібі (билет кассасында сатып алу, телефон бойынша тапсырыс беру) 8.5.1.5 багажды және қол жүгін багажды сақтау қоймасына жеткізу және алу тәртібі туралы білу; 8.5.1.6 теміржолдағы жол-көлік апаттарының түрлерін анықтау, төтенше жағдайларда жолаушылардың мінез-құлық тәртібін; төтенше жағдайлар кезінде зардап шеккендерге алғашқы медициналық көмек көрсету туралы білу;	9.5.1.3 ұшу кестесінің мақсаты туралы білу; 9.5.1.4 анықтамалық қызметтің мақсатын білу; 9.5.1.5 авиабилеттерді сатып алу тәртібі туралы білу (қолма-қол ақшаны сатып алу, телефон бойынша тапсырыс беру); 9.5.1.6 багажды және қол жүгі тіркеу тәртібі туралы білу; 9.5.1.7 сақтау қоймасын пайдалану тәртібі туралы білу; 9.5.1.8 терминалды және оның негізгі қызметтерін тағайындау туралы білу
	5.5.2.1 қолдана білу: қоғамдық көлікте тәртіп ережелерін	6.5.2.1 жол белгілерін білу; 6.5.2.2 көліктен түскен кезінде жолдан өту ережесін білу; 6.5.2.3 көлікті айналып өту ережесін білу (автобус, трамвай, троллейбус); 6.5.2.4 жолда болған төтенше жағдайдың	7.5.2.1 қала аймағындағы, қалааралық көлікте сапарға жүруде жөн таба білу; 7.5.2.2 автобекет ғимаратында жөн таба білу 7.5.2.3 автобустар бағыты кестесі	8.5.2.1 теміржол вокзалының ғимаратында, поезд кестесінде (мүмкіндігіне қарай) бағдарлай алуды білу	9.5.2.1 әуежай мен әуежай ғимаратында арнайы таңбалар мен ақпараттық тақталар арқылы бағдарлай білу;

5.2 Көлікте, жолда өзін ұстау тәртібі	сақтау (отыру ережелерін, билет сатып алу, салондағы, көшедегі тәртіп); 5.5.2.2. автобус, трамвайды айналып өту; 5.5.2.3 жол жүру ережесін сақтау	себебін білу; 6.5.2.5 төтенше жағдайдағы тәртіп ережесін білу; 6.5.2.6 арнайы көліктерді сыртынан ажырата білу; 6.5.2.7 жолды көрсетілген жерлерден өте білу; 6.5.2.8 көліктен түскенде дұрыс айналып өтуді білу; 6.5.2.9 жол апаты жағдайында өзін өзі ұстай білу;	бойынша жөн таба білу, мүмкіндігінше автобөкеттегі анықтамалық және әртүрлі қызметтерді пайдалана білу; 7.5.2.4 билет сатып ала білу (мүмкіндігіне қарай); 7.5.2.5 жүкті және қол жүгін жинай білу; 7.5.2.6 жүк сақтау камерасы қызметін қолдана білу	8.5.2.2 Вокзалдың анықтамалық және әртүрлі қызметтерін пайдалана алу, билетті сатып алуға тапсырыс беруді білу 8.5.2.багажды және қол жүгін жинай білу, багажды және қол жүкті жинау үшін сақтау бөлмесін қолданыңыз, сақтау бөлмесін қолдана білу	9.5.2.2 әуе кемесінің ұшу кестесін бағдарлай білу; 9.5.2.3 әуежай мен әуежай терминалының анықтамалық қызметтерін және әртүрлі қызметтерді пайдалана білу 9.5.2.4 әуе арқылы саяхат жасау процесіне бейімделе білу
5.3 Қала бойынша қозғалыс бағыты	5.5.3.1 мектептің орналасуын, өзінің тұратын ауданының негізгі бағыттарын бағдарлай білу	6.5.3.1 қоғамдық көлікпен қатынас жасау; (қала ішінде, мектепке қатынау) (маршрут, көлік түрлері)	7.5.3.1 қоғамдық көлікте жүруді іске асыру (қалалық, мектепке бару, секцияға) (бағыт, көлік түрлері)	8.5.3.11 қалалық көлікте сапарға шығу (мектепке бару (маршрут, көлік түрлері) туралы білу	9.5.3.1 қоғамдық көлікте (қалалық, қала маңындағы, қалааралық) саяхаттау ережелерін білу және оларды пайдалана алу; 9.5.3.2 негізгі жергілікті көліктік бағыттарда жүре алу, такси қызметтерін пайдалана алу

6) 6-бөлім "Отбасы":

6-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
6.1 Отбасы құрамы	5.6.1.1. отбасы мүшелерін атау (фамилиясы,	6.6.1.1 өзінің жақын туысқандарының фамилиясы, есімін, әкесінің атын, білу; 6.6.1.2.	7.6.1.1 өзінің, жақын туыстардың, немере қарындас-ағаларының фамилиясы, атын, әкесінің атын білу;	8.6.1.1 жақын туыстарды достар мен таныстардан ажырата білу;	9.6.1.1 өзінің атын және отбасы мүшелерінің аттарын атай алу әкесі, анасы, бауыры, апкесі, атасы, әжесі; отбасындағы өзінің әлеуметтік

	аты, әкесінің аты, жас мөлшері);	туысқандық қатынастарды атай білу;	7.6.1.2 олардың туысқандық дәрежелерін атай білу		рөлін білу; (қыз немесе ұл, немере немесе немере қыз, бауыр, әпке)
6.2 Отбасылық қарым-қатынастар	5.6.2.1 отбасындағы үлкендерге сыйластықпен қарай білу 5.6.2.2 тұрмыстағы отбасы мүшелерінің міндеттерін анықтай білу; 5.6.2.3 отбасындағы салт-дәстүрлері анықтай білу; 5.6.2.4. отбасының үлкендеріне құрметпен қарау, қазақ халқының дәртіуірлері бойынша отбасы үлкеніне ізеттілік көрсету.	6.6.2.1 үй шаруашылығына қолдан келетін көмек көрсету 6.6.2.2. отбасы мүшелер арасындағы үй шаруашылығына байланысты міндеттерінің бөлінуін білу; 6.6.2.3. отбасы мүшелерінің еңбегін құрметтеу;	7.6.2.1 күнделікті үйдегі міндеттерді орындай білу ; 7.6.2.2 отбасы мүшелеріне қамқорлық жасай білу; 7.6.2.3 отбасын құру , отбасылық қарым-қатынас мәдениеті, отбасылық дәстүрлерді үйрену сұрақтары бойынша хабардар болу ; 7.6.2.4 ақшалай қаражат бюджетінің құрамдас бөліктерін анықтай білу (кіріс және шығыс); 7.6.2.5 отбасы кіріс көздерін, шығыс негіздерін анықтау; 7.6.2.6 отбасылық бюджетті жоспарлай білу (күнделікті, айлық шығысты жоспарлау)	8.6.2.1 отбасының кіші және кәрі мүшелеріне қамқорлық жасауды білу; 8.6.2.3 отбасылық дәстүрлерді бағдарлай білу; 8.6.2.4 отбасылық бюджетті жоспарлай білу.	9.6.1.1 өзін және өзінің отбасы мүшелерін: атасы, анасы, ағасы, әпкесі және әжесін атай білу; 9.6.1.2 отбасындағы өзіңіздің әлеуметтік рөліңізді (ұлыңыз немесе қызыңыз, немере не немере, ағаңыз, апайыңыз) анықтай білу;

6.3 Қазақстан Республикасы азаматтарының құжаттары	5.6.3.1 құжаттарды атау, баланың жеке куәлігі (туу туралы куәлік)	6.6.3.1 азаматты жекелеме куәлендіруші құжаттарды білу және атау (туу туралы куәлік); 6.6.3.2 азаматтың жеке куәлендіруге байланысты негізгі құжаттарды білу (жеке сәйкестендіру нөмірін, жеке куәлік)	7.6.3.1 азаматты жекелеме куәлендіруші құжаттарды білу және атау (туу туралы куәлік, жеке куәлік); 7.6.3.2 жеке сәйкестендіру нөмірін білу	8.6.3.1 Қазақстан Республикасының азаматының негізгі құжаттарын бағдарлай білу (туу туралы куәлік, паспорт, білім туралы куәлік)	9.6.2.1 үй шаруашылығын басқаруға, отбасы мүшелеріне қамқорлық жасауға белсенді қатысу; 9.6.2.2 Отбасылық бюджетті жоспарлай: отбасы табысының айлық мөлшерін анықтай, шығыстарды жоспарлай білу; 9.6.2.3 отбасындағы балаларға күтім жасаудың негізгі түрлерін орындау (монша, киім-кешек, тамақтандыру); 9.6.2.4 отбасы мүшелерінің арасында күнделікті өмірдегі міндеттерді бөлуді бағдарлай білу; 9.6.2.5 отбасылық демалыс ұйымдастыру, отбасылық дәстүрлерді бағдарлай білу; 9.6.2.6 мерекелерде құттықтай ала білу; 9.6.2.7 қонақтарды шақыру және қабылдау;

7) 7-бөлім "Мерекелер мен салтанатты жиындар"

7-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып

Мерекелерге дайындық және өткізу, сыйлықтар мен базарлықтарды безендіру	5.7.1.1 туған күнге бөлмені безендіру; 5.7.1.2 мерекелік дастарқанды дайындай білу; 5.7.1.3 туған күн иесіне сыйлықты таңдап алу және оны ұсыну ережесін білу; 5.7.1.4 өз қолдарымен шағын сыйлықтар дайындау.	5.7.1.1 негізгі мемлекеттік мерекелерді, олардың аталу күнін білу; 5.7.1.2 Қазақстан Республикасының мемлекеттік мерекелер күніне ғимаратты безендіре білу; 5.7.1.3 мерекелік дастарқанды даялау реті; 5.7.1.4 әжелерге, аналарға, әпкелерге, құрбыларға өз қолдарымен шағын сыйлықтарды жасай білу;	7.7.1.1 әртүрлі халықтың діни мерекелерін: Рождество, Пасха, Масленица, Құрбан –Байрам, Ораза-Айт туралы білу; 7.7.1.2 діни мерекелерді мерекелеу дәстүрлерін білу; 7.7.1.3 әртүрлі халықтың дәстүрлі тағамдарының дайындалу жолдарын білу;	8.7.1.1. жерлеу рәсімінің ерекшеліктерін білу; 8.7.1.2 рәсімге қатысушылардың мінез-құлық тәртібін; 8.7.1.3 киінуге қабілеті бола білу	9.7.1.1 әртүрлі елдердің дәстүрлеріндегі үйлену тойы; 9.7.1.2 мерейтойлар, айтулы күндер, зейнеткерлікке шығу үшін; 9.7.1.3 қазақ халқының ұлттық дәстүрлері бойынша әртүрлі іс-шараларды өткізу ("Бесік той", "Тұсау кесу тойы", "Сүндет той", "Тілашар"); 9.7.1.4 үйлену тойларын, мерейтойларды, қазақ ұлттық салт-жораларын дайындау және өткізу ерекшеліктері
7.2. Құттықтау	5.7.2.1 туған күн иесіне құттықтау сөздерін дайындау; 5.7.2.2 құттықтау сөздерін айта білу; 5.7.2.3 қазақ халқының мақал-мәтелдерін білу	5.7.2.1 құттықтау мәтіндерін құрастыру; 5.7.2.2 құттықтау сөздерін айта білу; 5.7.2.3 қазақ халқының мақал-мәтелдерін, өлеңдерін, әндерін білу	7.7.2.1 құттықтау мәтіндерін құрастыру; 7.7.2.2 құттықтау сөздерін айта білу; 7.7.2.3 қазақ халқының мақал-мәтелдерін, өлеңдерін, әндерін білу	8.7.2.1 көңіл айту сөздерін білдіру	9.7.2.1 құттықтау нысандары мен шараға сыйлықтар таңдау ережесін білу

8) 8-бөлім "Кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары":

8-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
			7.8.1.1 сауда кәсіпорындарының әр алуан сұрыптамасына қарай қызметін білу (әмбебап, мамандандырылған		

8.1 Сауда кәсіпорындары	5.8.1.1 оқылған дүкен түрлерін, дүкен бөлімшелерін ажырату, 5.8.1.2 тауар түрлерін бағдарлау; 5.8.1.3 дүкеннен керекті тауарды табу, сатушының көмегімен және өзіне қызмет көрсету арқылы тауарды сатып алу;	6.8.1.1 сауда кәсіпорындарының жөнін білу: ірі маркет, супермаркет, шағын маркет; 6.8.1.2 кезекте өзін-өзі ұсау әдебін білу;	) ; 7.8.1.2 өнеркәсіп тауарлары дүкені қызметін, тауарларды сатып алу тәртібін білу; 7.8.1.3 өнеркәсіп тауарлары дүкеніндегі кейбір бөлімдердің сұрыптамасын; жеке тауарлардың бағасын білу; 7.8.1.4 өнеркәсіп тауарлары дүкенінен тауарларды сатып алу; 7.8.1.5 сатып алған тауарлардың бағасын санай білу; 7.8.1.6 дүкендегі тәртіп ережесін білу	8.8.1.1 "Сауда үйі" ұғымын білу; 8.8.1.2 сауда үйіндегі тауарлар түрлерінің ерекшеліктерін білу; 8.8.1.3 сауда үйінің жұмыс кестесін білу; 8.8.1.4 қажетті тауарларды таңдай біу;	9.8.1.1 әмбебап, арнайы дүкендерде, базарларда, киосктерде сатып алуды жүзеге асыруға; 9.8.1.2 тауарлардың қаптамасындағы жазулардан жарамдылық мерзімі, қызмет ету мерзімі, тауарды өндіруші туралы анықтай білу;
8.2 Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығының кәсіпорындары	5.8.2.1 ТКШ керекті қызметіне төленетін төлем ақыны білу	6.8.2.1. ТКШ керекті қызметіне төленетін төлем ақыны білу; 6.8.2.2. мекен жайы бойынша ТКШ кәсіпорнының орналасқан жерін білу;	7.8.2.1 ТКШ кіретін кәсіпорындар құрамын білу (электрмен жабдықтау, сумен жабдықтау, газбен жабдықтау, жылумен жабдықтау, кәріз жүйесі, лифт шаруашылығы); 7.8.2.2 ТКШ қызметіне арнайы жерлерде төленетін төлемдердің тәртібін білу; 7.8.2.3 мекен жайы бойынша ТКШ кәсіпорнының орналасқан жерін білу;	8.8.2.1 тұрғын үй-коммуналдық қызметтерге ақы төлеу қажеттілігін түсіне білу.	9.8.2.1 әр түрлі кәсіпорындар мен мекемелердің көрсететін қызметтерін бағдарлау; 9.8.2.2 үй басқармасы ұсынатын қызмет түрлерін бағдарлау, жұмысқа орналасуға өтініш беру;
	5.8.3.1 банктің дербес қаржы	6.8.3.1 терминалдың фунигианалдық қызметіне	7.8.3.1 коммуналдық қызметке, телефонға, электр қуатына ақы төлеу; 7.8.3.2 нақты ақшамен және банк	8.8.3.1 ломбард туралы тәуелсіз қаржылық	9.8.3.1 салық түрлерін білу; 9.8.3.2 салықтарды

8.3 Қаржылық кәсіпорындар	кәсіпорны екенін білу	байланысты ажырату және білу ;	карточкасымен төлемақы жүргізе білу ; 7.8.3.3 банкоматты, терминалды пайдалану;	кәсіпорын ретінде білу	алудың мақсатын біледі
8.4 Кәсіпорынның тұрмыстық қызметтері	5.8.4.1 жөндеу шеберханаларының түрлері, оның қызметі, жөндеу шеберханаларын қолдану ережелерін білу	6.8.4.1. фотоателье қызметін білу; 6.8.4.2. фотоателье қызметін пайдалана білу;	7.8.4.1 киім тігетін ателье, киім жөндейтін шеберхана қызметін пайдалану;	8.8.4.1 шаштараз қызметтері, құрғақ тазалау, кір жуу, жалға беру қызметтерін білу;	9.8.4.1 тұрғылықты жердегі ең жақын кәсіпорындар мен халыққа қызмет көрсету секторы мекемелерінің орналасқан жеріне бағдарлау; 9.8.4.2 шаштараз қызметтерін, кірді құрғақ тазалауды, поштаны, жинақ кассаларын, жөндеу цехтарын, жалға беру қызметін, фото студияны, тігін фабрикасын пайдалануға;
8.5 Кәсіпорынның байланыс құралдар	5.8.5.1 пошта туралы оның қызметі, пошталық тапсырыстардың жіберу түрлерін білу	6.8.5.1 үй, ұялы телефондарды қолдана білу, байланыс қызметінің төлем ақысын төлеу;	7.8.5.1 посылка, бандерольдар жіберу;	8.8.5.1 газет, журналдарға жазылуды рәсімдеу; ақша аударымдарын жүзеге асыру;	9.8.5.1 телефонды пайдалану мүмкіндігін білу; 9.8.5.2 авариялық-құтқару қызметтеріне, өрт сөндіру, полиция, жедел жәрдемге телефон шала білу 9.8.5.3 таксиді телефон шақыра білу
8.6 Мәдениет мекемелері, демалыс орындары	5.8.6.1 театр, кинотеатр, мұражайлардың қызметі туралы білу	6.8.6.1 қоғамдық орындарда тәртіп ережелерін сақтау;	7.8.6.1 спорт мекемелерінде тәртіп ережелерін сақтау;	8.8.6.1 театрға бару этикетін сақтау;	9.8.6.1 асхана, кафе қызметін пайдалану; 9.8.6.2 үстел басында әңгімелесу тақырыбын таңдай білу

39. Әрбір бөлімше үшін білім алушылардың икемдері мен дағдылары анықталған. Аталған дағдылар мен икемдерді игеру деңгейі сабақтағы оқу қызметтерін бағалау үшін қарастырылады.

40. Жедел мақсат қою мұғалімге білім алушының танымдық процесін басқаруға, материалды игертудің қадамдық бақылауын жүзеге асыруға, оқыту процесін жекелендіруге мүмкіндік береді.

41. Осы Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

42. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Жеңіл ақыл-ойы кемістігі бар
білім алушыларға арналған 5-9
сыныптары үшін "Әлеуметтік-
тұрмыстық бағдарлау" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы оқу
бағдарламасына
қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспары

1) 5-сынып:

1-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
2. Киім және аяқ киім	2.1 Киімдер, аяқ киімдер және бас киімдер түрлері	5.2.1.1 киім және бас киімдер түрлерін, олардың мерзім бойынша қолданысын білу; 5.2.1.2 киімдерді қолданысқа байланысты ажырату және с а р а л а й б і л у ; 5.2.1.3 өз киіміне ұқыпты қарайды;
	2.2 Киімді және аяқ киімді күту	5.2.2.1. киімді және аяқ киімді күте білу; 5.2.2.2 киімге ұсақ жөндеу түрлерін жүргізу (түймелерді тігу);
4. Тұрғын үй	4.1 Тұрғын үй түрлері	5.4.1.1 баспана түрлері: жатахана, пәтерлер, жеке үйлер, пәтердегі тәртіп ережелерін білу; 5.4.1.2 баспана және қосымша ғимараттарды ажырату, 5.4.1.3 баспанадағы және қосымша ғимараттағы заттардың функцияналды қолданысын анықтау.
	4.2 Тұрғын үйді тазарту	5.4.2.1 кілемді шаңсорғышпен тазалау; еденді жуу;
2-тоқсан		
	6.1 Отбасы мүшелері	5.6.1.1 отбасы мүшелерін атау (фамилиясы, аты, әкесінің аты, жас мөлшері);
		5.6.2.1 отбасындағы үлкендерге сыйластықпен қарай білу 5.6.2.2 тұрмыстағы отбасы мүшелерінің міндеттерін анықтай

6. Отбасы	6.2 Отбасылық қарым-қатынас	б і л у ; 5.6.2.3 отбасындағы салт-дәстүрлері анықтай білу; 5.6.2.4 отбасының үлкендеріне құрметпен қарау, қазақ халқының дәртіуірлері бойынша отбасы үлкеніне ізеттілік көрсету.
	6.3. Қазақстан Республикасының азаматының құжаттары	5.6.3.1 құжаттарды атау, баланың жеке куәлігі (туу туралы куәлік)
3-тоқсан		
7 Кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары	7.1 Сауда кәсіпорындары	5.7.1.1 оқылған дүкен түрлерін, дүкен бөлімшелерін а ж ы р а т у , 5.7.1.2 тауар түрлерін бағдарлау; 5.7.1.3 дүкеннен керекті тауарды табу, сатушының көмегімен және өзіне қызмет көрсету арқылы тауарды сатып алу;
	7.2. Кәсіпорын ТКШ	5.7.2.1 ТКШ керекті қызметіне төленетін төлем ақыны білу
	7.3. Қаржылық кәсіпорындар	5.7.3.1 банктың дербес қаржы кәсіпорны екенін білу
	7.4. Тұрмыс қызметі кәсіпорны	5.7.4.1 жөндеу шеберханаларының түрлері, оның қызметі, жөндеу шеберханаларын қолдану ережелерін білу
	7.5. Байланыс кәсіпорындар	5.7.5.1 пошта туралы оның қызметі, пошталық тапсырыстардың жіберу түрлерін білу
	7.6. Мәдениет мекемелері , демалыс орындар	5.7.6.1 театр, кинотеатр, мұражайлардың қызметі туралы білу
5. Көлік, көше	5.1 Көлік түрлері	5.5.1.1 жекелеме және қоғамдық көлік түрлерінің қызметі т у р а л ы б і л у ; 5.5.1.2 қоғамдық көліктегі жолаушылардың міндеттерін білу ; 5.5.1.3 көлікке жолаушылардың көлікке отыру және түсу е р е ж е л е р і н б і л у ; 5.5.1.4 қоғамдық көліктегі адамдардың жұмысы туралы білу;
	5.2. Көлікте және жолда жүру тәртібі	5.5.2.1 қолдана білу: қоғамдық көлікте тәртіп ережелерін сақтау (отыру ережелерін, билет сатып алу, салондағы, к ө ш е д е г е т ә р т і п) ; 5.5.2.2 автобус, трамвайды айналып өту; 5.5.2.3 жол жүру ережесін сақтау
	5.3. Қала бойынша жүру бағыттары	5.5.3.1 мектептің орналасуын, өзінің тұратын ауданының негізгі бағыттарын бағдарлай білу
7. Мерекелер, салтанатты мерекелер	7.1. Мерекелерге дайындық және өткізу, базарлықтар сыйлықтарды әсемдеу.	5.7.1.1 туған күнге бөлмені безендіру; 5.7.1.2 мерекелік дастарқанды дайындай білу; 5.7.1.3 туған күн иесіне сыйлықты таңдап алу және оны ұ с ы н у е р е ж е с і н б і л у ; 5.7.1.4 өз қолдарымен шағын сыйлықтар дайындау.
	7.2. Құттықтаулар	5.7.2.1 туған күн иесіне құттықтау сөздерін дайындау 5.7.2.2 құттықтау сөздерін айта білу; 5.7.2.3 қазақ халқының мақал-мәтелдерін білу
4-тоқсан		
		5.3.1.1 оқылған азық-түліктер топтарын ажырата білу (көкөністер, жемістер, жидектер, сүт, ұнан жасалған, ет,

3. Тамақтану	3.1 Азық- түліктер	балық тағамдары, дән дақылдары, кондитерлік өнімдер, тәттілер)
	3. Ас үй және асханалық ыдыстар, техника	5.3.2.1 ас үйдегі ыдыстардың түрлері, құралдар мен жабдықтарды ажырата білу; 5.3.2.2 оларды күту және сақтау ережелерін білу; 5.3.2.3 мектептің асханасындағы дастарқанды әзірлей білу
	3.3 Ас даярлау	5.3.3.1 шайды дайындау ережесін білу; 5.3.3.2 жұмыртқадан тағамдар әзірлеу (жұмыртқаны пісіру, құймақ жасау); пісірілмеген көкөністер мен жемістерден салат жасай білу; 5.3.3.3 бутербродтардың түрлерін білу және оларды жасай білу; 5.3.3.4 кесетін құралдармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін білу; 5.3.3.5 таңғы асқа үстел даярлай білу
1. Денсаулық	1.1. Дене тазалығы	5.1.1.1 гигиеналық құралдарды қолдана білу; 5.1.1.2 гигиеналық құралдардың маңызын білу; 5.1.1.3 қолдана білу: дененің, шаштың тазалығын өз бетімен қалдау 5.1.1.4 қажетті гигиеналық процедураларды орындай білу
	1.2 Медициналық көмек	5.1.2.1 жарақаттану кезінде, мұрыннан қан кетуде, кішігірім кесіп алуда, тырналғанда, соғып алуда, жәндіктер (ара, маса) шаққанда алғашқы медициналық көмекті көрсете білу

2) 6-сынып:

2-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
2. Киім және аяқ киім	2.1 Киім, аяқ киім және бас киім түрлері	6.2.1.1 мерзім бойынша киімдерді білу; 6.2.1.2 жыл мезгілдеріне байланысты киілетін киімдерді таңдай алу; 6.2.1.3 мерзім аралық киімдерді дайындап, шкафтарда сақтауды білу;
	2.2 Киімді, аяқ киімді күту	6.2.2.1. зығыр, жүн, жібек, синтетикалық маталардан тігілген киімдерді күту; 6.2.2.2 киім заттарын қолмен жуу, кептіру, үтіктеу және сақтау үшін орналастыра білу; 6.2.2.3 жейде, шалбар, көйлек, юбкаларды үтіктей білу
3. Тұрғын үй	3.1 Тұрғын үй түрлері	6.4.1.1 жеке және көп қабатты үйлерді ажырату; 6.4.1.2 қаладағы және ауылдағы адамдар тұратын тұрғын үйлерді ажырату; 6.4.1.3 ауылдағы үй құрылысының шаруашылық маңызын түсіндіру; 6.4.1.4 оның жоспары бойынша әрбір бөлменің қызметтерін сипаттау;
	3.2 Тұрғын үйді жинау	6.4.2.1 жиһазға күтім жасау (жылтыратылған және жылтыратылмаған жиһаз); 6.4.2.2 тұрғын үйге күнделікті және апта сайын тазалық жұмыстарын жүргізу; 6.4.2.3 үйдегі, пәтердегі үй жануарларын күту;

2-тоқсан		
6. Отбасы	6.1 Отбасы мүшелері	6.6.1.1 өзінің жақын туысқандарының фамилиясын, есімін, әкесінің атын, білу; 6.6.1.2. туысқандық қатынастарды атай білу;
	6.2 Отбасылық қарым- қатынас	6.6.2.1 үй шаруашылығына қолдан келетін көмек көрсету , 6.6.2.2 отбасы мүшелер арасындағы үй шаруашылығына байланысты міндеттерінің бөлінуін білу ; 6.6.2.3 отбасы мүшелерінің еңбегін құрметтеу;
	6.3 Қазақстан Республикасы азаматының құжаттары	6.6.3.1 азаматты жекелеме куәлendiriуші құжаттарды білу және атау (туу туралы куәлік); 6.6.3.2 азаматтың жеке куәлendiriуге байланысты негізгі құжаттарды білу (жеке сәйкестендіру нөмірін, жеке куәлік)
3-тоқсан		
7. Кәсіпорындар, мекемелер, байланыс құралдары	7.1.Сауда кәсіпорындары	6.7.1.1 сауда кәсіпорындарының жөнін білу: ірі маркет, супермаркет, шағын маркет; 6.7.1.2 кезекте өзін-өзі ұсау әдебін білу;
	8.2. Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығының кәсіпорындары	6.8.2.1. ТКШ керекті қызметіне төленетін төлем ақыны білу ; 6.8.2.2 мекен жайы бойынша ТКШ кәсіпорнының орналасқан жерін білу;
	8.3.Қаржы кәсіпорындары	6.8.3.1.терминалдың фуункцианалдық қызметіне байланысты ажырату және білу;
	8.4 Кәсіпорнның тұрмыстық қызметі	6.8.4.1 фотоателье қызметін білу; 6.8.4.2 фотоателье қызметін пайдалана білу;
	8.5. Байланыс құралдары кәсіпорны	6.8.5.1 үй, ұялы телефондарды қолдана білу, байланыс қызметінің төлем ақысын төлеу;
	8.6.Мәдениет мекемелері, демалыс орындары	6.8.6.1 қоғамдық орындарда тәртіп ережелерін сақтау;
5. Көлік , көше	5.Көлік түрлері	6.5.1.1 арнайы көліктердің қызметін білу; 6.5.1.2 полицияның, дәрігердің, өртсөндірушінің міндеттерін білу;
	5.2 Көліктегі және жолдағы тәртіп	6.5.2.1 жол белгілерін білу; 6.5.2.2 көліктен түскен кезінде жолдан өту ережесін білу ; 6.5.2.3 көлікті айналып өту ережесін білу (автобус, трамвай, троллейбус) ; 6.5.2.4 жолда болған төтенше жағдайдың себебін білу ; 6.5.2.5 төтенше жағдайдағы тәртіп ережесін білу; 6.5.2.6 арнайы көліктерді сыртынан ажырата білу ; 6.5.2.7 жолды көрсетілген жерлерден өте білу; 6.5.2.8 көліктен түскенде дұрыс айналып өтуді білу ; 6.5.2.9 жол апаты жағдайында өзін өзі ұстай білу;

	5.3. Қала бойынша қозғалыс бағыты	6.5.3.1 қоғамдық көлікпен қатынас жасау; (қала ішінде, мектепке қатынау) (маршрут, көлік түрлері)
7. Мерекелер, салтанатты мерекелер	7.1. Мерекелерге дайындалу және өткізу, сыйлықтарды, базарлықты безендіру	6.7.1.1 негізгі мемлекеттік мерекелерді, олардың аталу күнін білу; 6.7.1.2 Қазақстан Республикасының мемлекеттік мерекелер күніне ғимаратты безендіре білу; 6.7.1.3 мерекелік дастарқанды даялау реті; 6.7.1.4 әжелерге, аналарға, әпкелерге, құрбыларға өз қолдарымен шағын сыйлықтарды жасай білу;
	7.2. Құттықтаулар	6.7.2.1 құттықтау мәтіндерін құрастыру; 6.7.2.2 құттықтау сөздерін айта білу; 6.7.2.3 қазақ халқының мақал-мәтелдерін, өлеңдерін, әндерін білу;
4-тоқсан		
3. Тағам	3.1. Азық- түліктер	6.3.1.1 азық-түліктердің сақталу мерзімін білу; 6.3.1.2 азық-түліктерді сақтау орындарына, тоңазтқышқа орналастыра білу; 6.3.1.3 дайын тағамдарды сақтау; 6.3.1.4 сапалы және бұзылған азық-түліктерді, тағамдарды анықтай білу; 6.3.1.5 уақытында тамақ қалдықтарын мен бұзылған тамақтарды тастау;
	3.2. Асхана және ас үй ыдыстары, техника	6.3.2.1 плитаны пайдалану; (газ, электр), оны пайдалануда техникалық қауіпсіздік ережелерін сақтау; 6.3.2.2 азық-түліктердің тоңазтқышта орналасу тәртіп ережелерін білу; 6.3.2.3 тоңазтқышты пайдалану және оны таза ұстау ережесін білу; 6.3.2.4 азық-түлік өнімдерін тоңазтқыш сөресіне орналастыру тәртібін білу; 6.3.2.5 асүй ыдыстарын жуу және сүрту;
	3.3. Ас әзірлеу	6.3.3.1 жылы жағдайларда ас дайындау (макарон пісіру, сүтке жіне суға ботқа пісіру, картоп пісіру, оны езу); 6.3.3.2 қайнатылған көкөністерден винегрет салатын дайындай білу; 6.3.3.3. рецепт бойынша салат дайындай білу; 6.3.3.4. кешкі асқа мәзір бойынша дастарқан әзірлеу;
1. Денсаулық	1.1. Дене тазалығы	6.1.1.1. шашты күту (жуу, фенмен кептіру, қарапайым шаш үлгісін жасау); 6.1.1.2 шаш күтіміне арналған құралдарды таңдау және сатып алу; 6.1.1.3 қолдарды, аяқтарды күту ережелерін білу; 6.1.1.4 уақытылы тырнақтарды алуды білу;
	1.2. Медициналық көмек	6.1.2.1 үйдегі дәрі қобдишасы туралы білу; 6.1.2.2. үйдегі дәрі қобдишасының сақталу

		жерлерін білу; 6.1.2.3. үйдегі дәрі қобдишасының қолдану қауіпсіздігін сақтау және білу.

3) 7-сынып:

3-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
2. Киім және аяқ киім	2.1 Киім, аяқ киім және бас киім түрлері	7.2.1.1 аяқ киім түрлерін, оның қажеттілігін білу; 7.2.1.2 бас киімді күту және сақтау ережелерін білу; 7.2.1.3 бас киім атауларын білу; 7.2.1.4 бас киімді мезгілге және жағдайға қарай таңдай білу;
	2.2 Киімді, аяқ киімді күту	7.2.2.1 киімнің ерекшеліктері мен күтуіне байланысты шартты белгілерді (таңбаны) таңып білу; 7.2.2.2 кір жуудың, кептірудің, үтіктеудің ерекшеліктерін білу; 7.2.2.3 заттаңбада берілген шартты белгі бойынша киімді жуудың, кептірудің, үтіктеудің ерекшеліктерін анықтай білу;
3. Тұрғын үй	3.1 Тұрғын үй түрлері	7.3.1.1 киіз үй құрылысының ерекшеліктерін білу (дөңгелек, тез жиналады, жеңіл, жылы, тасымалдауға ыңғайлы); 7.3.1.2 жатын бөлме, жатын бөлме жиһаздарын білу;
	3.2 Тұрғын үйді жинау	7.3.2.1 терезелерді жуа білу; 7.3.2.2 терезедегі перделерді күте білу; 7.3.2.3 жылу батареяларын күте білу (шаңдарын сүрту, жуу); 7.3.2.4 жарықшамдарды күте білу (сүрту, жуу); 7.3.2.5 тұрғын үй- жайды мезгілдік жинай білу;
2-тоқсан		
6. Отбасы	6.1 Отбасы мүшелері	7.6.1.1 өзінің, жақын туыстардың, немере қарындас-ағаларының фамилиясын, атын, әкесінің атын білу; 7.6.1.2 олардың туыскандық дәрежелерін атай білу;
	6.2 Отбасылық қарым-қатынас	7.6.2.1 күнделікті үйдегі міндеттерді орындай білу; 7.6.2.2 отбасы мүшелеріне қамқорлық жасай білу; 7.6.2.3 отбасын құру, отбасылық қарым- қатынас мәдениеті, отбасылық дәстүрлерді үйрену сұрақтары бойынша х а б а р д а р б о л у ; 7.6.2.4 ақшалай қаражат бюджетінің құрамдас бөліктерін анықтай білу (кіріс және шығыс); 7.6.2.5 отбасы кіріс көздерін, шығыс негіздерін анықтау; 7.6.2.6 отбасылық бюджетті жоспарлай білу (күнделікті, айлық шығысты жоспарлау)
	6.3 Қазақстан Республикасы азаматының құжаттары	7.6.3.1 азаматты жекелеме куәлөндіруші құжаттарды білу және атау (туу туралы куәлік, жеке куәлік); 7.6.3.2 жеке сәйкестендіру нөмірін білу
3-тоқсан		
		7.8.1.1 сауда кәсіпорындарының әр алуан сұрыптамасына қарай қызметін білу (әмбебап,мамандандырылған); 7.8.1.2 өнеркәсіп тауарлары дүкені қызметін, тауарларды сатып алу тәртібін білу; 7.8.1.3 өнеркәсіп тауарлары дүкеніндегі кейбір бөлімдердің

8.Кәсіпорындар, мекемелер, байланыс құралдары	8.1. Сауда кәсіпорындары	сұрыптамасын; жеке тауарлардың бағасын білу; 7.8.1.4 өнеркәсіп тауарлары дүкенінен тауарларды сатып алу; 7.8.1.5 сатып алған тауарлардың бағасын санай білу; 7.8.1.6 дүкендегі тәртіп ережесін білу
	8.2. Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығының кәсіпорындары	7.8.2.1 ТКШ кіретін кәсіпорындар құрамын білу (электрмен жабдықтау, сумен жабдықтау, газбен жабдықтау, жылумен жабдықтау, кәріз жүйесі, лифт шаруашылығы); 7.8.2.2 ТКШ қызметіне арнайы жерлерде төленетін төлемдердің тәртібін білу; 7.8.2.3 мекен жайы бойынша ТКШ кәсіпорнының орналасқан жерін білу;
	8.3.Қаржы кәсіпорындары	7.8.3.1. коммуналдық қызметке, телефонға, электр қуатына ақы төлеу; 7.8.3.2 нақты ақшамен және банк карточкасымен төлемақы жүргізе білу; 7.8.3.3 банкоматты, терминалды пайдалану;
	8.4 Кәсіпорын тұрмыс қызметі	7.8.4.1 киім тігетін ателье, киім жөндейтін шеберхана қызметін пайдалану;
	8.5.Байланыс құралдары кәсіпорны	7.8.5.1 посылка, бандерольдар жіберу;
	8.6.Мәдениет мекемелері, демалыс орындары	7.8.6.1 спорт мекемелерінде тәртіп ережелерін сақтау;
5. Көлік, көше	5.1 Көлік түрлері	7.5.1.1 автобекеттің қызметін білу; 7.5.1.2 қала аймағындағы негізгі бағыттарды білу; 7.5.1.3 автобекеттегі қосымша қызметтерді білу; 7.5.1.4 жолаушыларға қызмет көрсететін адамдардың еңбектері туралы білу; 7.5.1.5 анықтамалық қызметінен автобустар бағыттарының кестесін білу; 7.5.1.6 автобекет кассасынан билетті сатып алу тәртібін білу; 7.5.1.7 қалааралық автокөліктің қызметі туралы білу; 7.5.1.8 қалааралық автобустардың негізгі бағыттарын білу; 7.5.1.9 жүк сақтау камерасы қызметі және оны қолдану тәртібін білу; 7.5.1.10 қала аймағы және қалааралық автобустарға отыру ережесін білу; 7.5.1.11жүкті жинау және қол жүгі ерекшеліктері
	5.2. Көліктегі және жолдағы тәртіп	7.5.2.1 қала аймағындағы, қалааралық көлікте сапарға жүруде жөн таба білу; 7.5.2.2 автобекет ғимаратында жөн таба білу; 7.5.2.3 автобустар бағыты кестесі бойынша жөн таба білу. мүмкіндігінше автобекеттегі анықтамалық және әртүрлі қызметтерді пайдалана білу; 7.5.2.4 билет сатып ала білу (мүмкіндігіне қарай); 7.5.2.5 жүкті және қол жүгін жинай білу; 7.5.2.6 жүк сақтау камерасы қызметін қолдана білу
	5.3.Қала бойынша қозғалу бағыты	7.5.3.1 қоғамдық көлікте жүруді іске асыру (қалалық, мектепке бару, секцияға) (бағыт, көлік түрлері)

7. Мерекелер, салтанатты мерекелер	7.1. Мерекелерге дайындалу және өткізу, сыйлықтарды, базарлықты безендіру	7.7.1.1 әртүрлі халықтың діни мерекелерін: Рождество, Пасха, Масленица, Құрбан –Байрам, Ораза-Айт туралы білу; 7.7.1.2 діни мерекелерді мерекелеу дәстүрлерін білу; 7.7.1.3 әртүрлі халықтың дәстүрлі тағамдарының дайындалу жолдарын білу;
	7.2. Құттықтау	7.7.2.1 құттықтау мәтіндерін құрастыру; 7.7.2.2 құттықтау сөздерін айта білу; 7.7.2.3 қазақ халқының мақал- мәтелдерін, өлеңдерін, әндерін білу
4-тоқсан		
3. Тағам	3.1. Азық- түліктер	7.3.1.1 көкөністердің, еттің, балықтың алғашқы жылулық өңдеуінің жолдарын білу; 7.3.1.2 көкөністерді қоймада, жерқоймада сақтау ережесін білу;
	3.2. Асхана және ас үй ыдыстары, техника	7.3.2.1 таңдап алынған мәзір бойынша дастарқанды түскі асқа әзірлей білу; 7.3.2.2 асханалық аспаптарын қолдану ережелерін білу;
	3.3. Ас әзірлеу	7.3.3.1 түскі асты дайындай білу (жеңіл тамақ, көкөністен жасалған бірінші және екінші тағам, балық және ет тағамдары, жартылай дайын өнімдер); 7.3.3.2 түскі асқа дастарқан әзірлей білу; 7.3.3.3. суып қалған тағамдарды жылыта білу;
1. Денсаулық	1.1 Дене тазалығы	7.1.1.1 шашты күту, жуу, шашты күтуге арналған құралдарды пайдалану ережелерін білу; 7.1.1.2 жеке және интимді гигиеналар ережелерін сақтау және білу; 7.1.1.3 іш киімдерді жуа білу, 7.1.1.4 ваннаға, душқа жуыну мезгілін білу; 7.1.1.5 қарапайым шашты сәндеу үлгілерін жасай білу, 7.1.1.6 бет терісін күте білу;
	1.2 Медициналық көмек	7.1.2.1 дәріхана қызметін, жақын дәріхананың орналасу жерін, дәрі- дәрмекті сатып алу ережесін; дәріхананы тауып алу, дәріханашымен диалогқа түсе білу

4) 8-сынып:

4-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
3. Тұрғын үй	3.1 Тұрғын үй түрлері	8.4.1.1 киіз үйде киім мен үй тұрмысындағы заттардың сақталу ерекшеліктері туралы білу; 8.4.1.2 тұрғын үй түрлерін бағдарлай, тұрғын және қосалқы үй-жайларды ажыратып, олардың мақсатын және мазмұнын айқындауды білу; 8.4.1.3 пәтер мен үйдің үй-жайларында жиһаз және интерьер заттарын ұтымды орналастыра білу
		8.4.2.1 пәтерді (үйді) күнделікті, апталық, маусымдық тазалауды жүзеге асыру; 8.4.2.2 үйді косметикалық жөндеу жұмыстарын жүргізу кезінде жөндеуге дайындық бойынша қызметті қамтамасыз етуге басшылық жасай білу;

	3.2 Тұрғын үйді жинау	8.4.2.3 косметикалық жөндеулерге арналған құрылыс материалдарын сатып алу орындарында бағдарлай білу; 8.4.2.4 асүйді, жуынатын бөлмені, тазалай білу; 8.4.2.5 айналарды күте білу; 8.4.2.6 жуғыш заттарды таңдауды және сатып алуды білу
2-тоқсан		
6. Отбасы	6.1 Отбасы құрамы	8.6.1.1 жақын туыстарды достар мен таныстардан ажырата білу;
	6.2 Отбасылық қарым-қатынас	8.6.2.1 отбасының кіші және кәрі мүшелеріне қамқорлық жасауды білу; 8.6.2.3 отбасылық дәстүрлерді бағдарлай білу; 8.6.2.4 отбасылық бюджетті жоспарлай білу
	6.3 Қазақстан Республикасы азаматының құжаттары	8.6.3.1 Қазақстан Республикасының азаматының негізгі құжаттарын бағдарлай білу (туу туралы куәлік, паспорт, білім туралы куәлік)
3-тоқсан		
7.Кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары	8.1 Сауда кәсіпорындары	8.8.1.1 "Сауда үйі" ұғымын білу; 8.8.1.2 сауда үйіндегі тауарлар түрлерінің ерекшеліктерін білу; 8.8.1.3 сауда үйінің жұмыс кестесін білу; 8.8.1.4 қажетті тауарларды таңдай білу;
	7.2.Коммуналдық шаруашылық кәсіпорындары	8.7.2.1 тұрғын үй-коммуналдық қызметтерге ақы төлеу қажеттілігін түсіне білу
	7.3.Қаржылық кәсіпорындары	8.7.3.1 ломбард туралы тәуелсіз қаржылық кәсіпорын ретінде білу
	7.4. Тұрмыстық қызмет көрсетуші кәсіпорындары	8.7.4.1 шаштараз қызметтері, құрғақ тазалау, кір жуу, жалға беру қызметтерін білу;
	7.5. Байланыс құралдарының кәсіпорындары	8.7.5.1 ақша аударымдарын жүзеге асырады;ақша аударымдарын жүзеге асырады; о
	7.6. Мәдениет мекемелері, демалыс орындары	8.7.6.1 театрға бару кезінде этикетті сақтай білу;
5. Көлік, көше	5.1 Көлік құралдарының түрлері	8.5.1.1 вокзалдың негізгі қызметтері туралы білу; 8.5.1.2 теміржолдың жолаушыларына қызмет көрсетумен айналысатын адамдардың кәсіптері туралы білу; 8.5.1.3 жолаушылар вагондарының типін және билеттің тиісті бағасын білу; 8.5.1.4 поездардың қозғалысы, анықтама қызметі, теміржол билеттерін алу тәртібі (билет кассасында сатып алу, телефон бойынша тапсырыс беру); 8.5.1.5 багажды және қол жүгін багажды сақтау қоймасына жеткізу және алу тәртібі туралы білу; 8.5.1.6 теміржолдағы жол-көлік апаттарының түрлерін анықтау, төтенше жағдайларда жолаушылардың мінез-құлық тәртібін; төтенше жағдайлар кезінде зардап шеккендерге алғашқы медициналық көмек көрсету туралы білу;
		8.5.2.1 теміржол вокзалының ғимаратында, поезд кестесінде (мүмкіндігіне қарай) бағдарлай алуды білу;

	5.2. Көліктегі және жолдағы жүріс-тұрыс	8.5.2.2 вокзалдың анықтамалық және қызметтерін пайдалана алу, билетті сатып алуға тапсырыс беруді білу; 8.5.2.3 багажды және қол жүгін жинай білу, багажды және қол жүкті жинау үшін сақтау бөлмесін қолданыңыз, сақтау бөлмесін қолдана білу
	5.3. Қаланың ішіндегі қозғалыс бағыттары	8.5.3.11 қалалық көлікте сапарға шығу (мектепке бару (маршрут, көлік түрлері) туралы білу
7. Мерекелер мен салтанатты жиындар	7.1. Мерекеге дайындық және өткізу, сыйлықтарды, кәдісыйды рәсімдеу	8.7.1.1. жерлеу рәсімінің ерекшеліктерін білу; 8.7.1.2 рәсімге қатысушылардың мінез-құлық тәртібін; 8.7.1.3 киінуге қабілеті бола білу
	7.2. Құттықтау	8.7.2.1 көңіл айту сөздерін білдіру
4-тоқсан		
3. Тамақтану	3.1. Азық-түлік	8.3.1.1. өнім мақсатын білу; 8.3.1.2 өнімдерді сынақтан өткізу шарттарын және мерзімін білу; 8.3.1.3 болашақта пайдалану үшін өнімдерді сатып алу, сатып алу тәсілдері туралы білу
	3.2. Ас үй мен асханалық ыдыстар, техника	8.3.2.1 қамырды жасау үшін қолданылатын әдісті білу; 8.3.2.2 өнімдерді дайындаудың техникалық құралдарын білу (консервілеу кілті, темір қақпақ, нейлоннан жасалған қақпақ); 8.3.2.3 консервілеу үшін ыдыстарды стерилизациялау жолдары;
	3.3. Тағамды дайындау	8.3.3.1 пеште және қыздырма пеште рецепт бойынша қамырдан (құймақ, күлше, торт) дайындауды білу; 8.3.3.2 көкөністерді, жемістерді, жидектерді сақтауды білу; 8.3.3. аспаздық кітаптап бойынша бағдарлауды білу
1. Денсаулық	1.1 Дене гигиенасы	8.1.1.1 денсаулықты сақтау және көтермелеу үшін дене шынықтыру мен спорттың маңыздылығын білу; 8.1.1.2 табиғи күштердің (күн, ауа және су) денсаулыққа пайдасын т ү с і н у ; 8.1.1.3 біртіндеп және жүйелі жаттығу принциптерін білу
	1.2 Медициналық көмек	8.1.2.1 медициналық мекемелерге (емхана, аурухана, жедел жәрдем қызметі) бағыт беру, өз қызметтерін пайдалану ережелерін б і л у ; 8.1.2.2 дәрігерге үйден қоңырау шалуға, дәрігерге өзіңіздің денсаулығыңыз туралы хабарлауға, үйдегі науқасқа қамқорлық ж а с а й б і л у ; 8.1.2.3 күйік, аяз, күн өту, улану, бас ауыруы кезінде алғашқы көмек көрсете білу

5) 9 сынып:

5-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
		9.2.1.1 дүкенге шығып, өз өлшеміңіз бойынша киім мен аяқ киім табуып, киім мен аяқ киім сатып алу білу; 9.2.1.2 киіміңіздің өлшемін ,сатып алу кезінде киімдегі ақаулар туралы білу; 9.2.1.3 өзіңізден және досыңыздан өзіңіздің киіміңізді өлшеуге арналған өлшемдерді ала білу; 9.2.1.4 киім сатып алған кезде сатушы-консультанттың

2. Киім және аяқ киім	2.1 Киім, аяқ киім және бас киім түрлері	кеңесінен сыпайы түрде бас тартуа білу; 9.2.1.5 киімнің қажетті заттарын таңдауға, көруге және оларды сатып алуды білу; 9.2.1.6 төсек төсеніштерін таңдауды сатып алуды, жууды, және сақтауды білу; 9.2.1.7 маусымдық киімдер мен аяқ киімді сақтауды орналастыра білу
	2.2 Киім, аяқ киімге күтім жасау	9.2.2.1 киім, аяқ киімге күнделікті күтім жасай білу; 9.2.2.2 қолмен және кір жуғыш машинада жуа, құрғата, үтіктей, әртүрлі маталарға арналған киімді сақтай білу; 9.2.2.3 кәдімгі рәміздер бойынша киімді жуу, кептіру және үтіктеу талаптарын анықтай білу; 9.2.2.4 үйде киімнен дақтарды кетіре білу; 9.2.2.5 жасалған материалына байланысты аяқ киімге күтім жасай білу
3. Тұрғын үй	3.1 Тұрғын үй түрлері	8.4.1.1 киіз үйде киім мен үй тұрмысындағы заттардың сақталу ерекшеліктері туралы білу; 8.4.1.2 тұрғын үй түрлерінде бағдарлауға, тұрғын үй және қосалқы үй-жайларға бөлуге, олардың мақсатын және мазмұнын анықтай алу; 8.4.1.3 пәтер мен үйде жиһаз және интерьер заттарын ұтымды орналастыра білу.
	3.2 Тұрғын үйді тазалау	8.4.2.11 пәтерді (үйді) күнделікті, апталық, маусымдық тазалауды жүзеге асыра білу; 8.4.2.2 үйді косметикалық жөндеу жұмыстарын жүргізу кезінде жөндеуге дайындық бойынша қызметті қамтамасыз етуге басшылық жасай білу; 8.4.2.3 косметикалық жөндеуге арналған құрылыс материалдарын сатып алу орындарын бағдарлай білу; (асүйді, жуынатын бөлмені) тазалай білу; 8.4.2.4 айналарды күтуді, жуғыш заттарды таңдай және сатып ала білу
2-тоқсан		
6.Отбасы	6.1 Отбасы құрамы	9.6.1.1 өзін және өзінің отбасы мүшелерін: атасы, анасы, ағасы, әпкесі және әжесін атай білу; 9.6.1.2 отбасындағы өзіңіздің әлеуметтік рөліңізді (ұлыңыз немесе қызыңыз, немере не немере, ағаңыз, апайыңыз) анықтай білу;
	6.2 Отбасылық қарым-қатынас	9.6.2.1 үй шаруашылығын басқаруға, отбасы мүшелеріне қамқорлық жасауға белсенді қатысу; 9.6.2.2 отбасылық бюджетті жоспарлай: отбасы табысының айлық мөлшерін анықтай, шығыстарды жоспарлай білу; 9.6.2.3 отбасындағы балаларға күтім жасаудың негізгі түрлерін орындау (монша, киім-кешек, тамақтандыру); 9.6.2. отбасы мүшелерінің арасында күнделікті өмірдегі міндеттерді бөлуді бағдарлай білу; 9.6.2.5 отбасылық демалыс ұйымдастыру, отбасылық дәстүрлерді бағдарлай білу; 9.6.2.6 мерекелерде құттықтай ала білу; 9.6.2.7 қонақтарды шақыру және қабылдау;
		9.6.3.1төлқұжатта, негізгі деректерде (серия, нөмір, жеке нөмір, төлқұжатта берген және кім берген) оларды

	6.3 Қазақстан Республикасы азаматының құжаттары	бағдарлап жазып алу; 9.6.3.2 жұмысқа қабылдауға арналған құжаттарды жинақтап, рәсімдеу
3-тоқсан		
8.Кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары	8.1 Сауда кәсіпорындары	9.8.1.1әмбебап, арнайы дүкендерде, базарларда, киосктерде сатып алуды жүзеге асыруға; 9.8.1.2 тауарлардың қаптамасындағы жазулардан жарамдылық мерзімі, қызмет ету мерзімі, тауарды өндіруші туралы анықтай білу;
	8.2. Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығының кәсіпорындары	9.8.2.1 әр түрлі кәсіпорындар мен мекемелердің көрсететін қызметтерін бағдарлау; 9.8.2.2 үй басқармасы ұсынатын қызмет түрлерін бағдарлау, жұмысқа орналасуға өтініш беру;
	8.3. Қаржылық кәсіпорындары	9.8.3.1 салық түрлерін білу; 9.8.3.2 салықтарды алудың мақсатын біледі
	8.4. Тұрмыстық қызмет көрсетуші кәсіпорындары	9.8.4.1 тұрғылықты жердегі ең жақын кәсіпорындар мен халыққа қызмет көрсету секторы мекемелерінің орналасқан жеріне бағдарлау; 9.8.4.2 шаштараз қызметтерін, кірді құрғақ тазалауды, поштаны, жинақ кассаларын, жөндеу цехтарын, жалға беру қызметін, фото студияны, тігін фабрикасын пайдалануға;
	8.5. Байланыс құралдарының кәсіпорындары	9.8.5.1 телефонды пайдалану мүмкіндігін білу; 9.8.5.2 авариялық-құтқару қызметтеріне,өрт сөндіру, полиция, жедел жәрдемге телефон шала білу; 9.8.5.3 таксиді телефон шақыра білу
	8.6. Мәдениет мекемелері, демалыс орындары	9.8.6.1 асхана, кафе қызметін пайдалану; 9.8.6.2 үстел басында әңгімелесу тақырыбын таңдай білу
5. Көлік, көше	5.1 Көлік түрлері	9.5.1.1 әуежайдың және оның негізгі қызметтері туралы білу; 9.5.1.2 әуе көлігінің жолаушыларына қызмет көрсетумен айналысатын адамдардың жұмысын түсіну; 9.5.1.3 ұшу кестесінің мақсаты туралы білу; 9.5.1.4 занықтамалық қызметтің мақсатын білу; 9.5.1.5 авиабилеттерді сатып алу тәртібі туралы білу (қолма-қол ақшаны сатып алу, телефон бойынша тапсырыс беру); 9.5.1.6 багажды және қол жүгі тіркеу тәртібі туралы білу; 9.5.1.7 сақтау қоймасын пайдалану тәртібі туралы білу; 9.5.1.8 терминалды және оның негізгі қызметтерін тағайындау туралы білу
	5.2 Көліктегі және жолдағы жүріс- тұрыс	9.5.2.1 әуежай мен әуежай ғимаратында арнайы таңбалар мен ақпараттық тақталар арқылы бағдарлай білу; 9.5.2.2 әуе кемесінің ұшу кестесін бағдарлай білу; 9.5.2.3 әуежай мен әуежай терминалының анықтамалық қызметтерін және әртүрлі қызметтерді пайдалана білу; 9.5.2.4 әуе арқылы саяхат жасау процесіне бейімделе білу
		9.5.3.1 қоғамдық көлікте (қалалық, қала маңындағы, қалааралық) саяхаттау ережелерін білу және оларды

	5.3.. Қаланың айналасындағы қозғалыс бағыттары	п а й д а л а н а а л у ; 9.5.3.2 негізгі жергілікті көліктік бағыттарда жүре алу, такси қызметтерін пайдалана алу
7. Мерекелер, салтанатты жиындар	7.1. Мерекеге дайындық және өткізу, сыйлықтарды, кәдісыйды рәсімдеу	9.7.1.1 әртүрлі елдердің дәстүрлеріндегі үйлену тойы; 9.7.1.2 мерейтойлар, айтулы күндер, зейнеткерлікке шығу ү ш і н ; 9.7.1.3 қазақ халқының ұлттық дәстүрлері бойынша әртүрлі іс-шараларды өткізу ("Бесік той", "Тұсау кесу тойы", "Сүндет той", "Тілашар"); 9.7.1.4 үйлену тойларын, мерейтойларды, қазақ ұлттық салт-жораларын дайындау және өткізу ерекшеліктері;
	7.2. Құттықтаулар	9.7.2.1 құттықтау нысандары мен шараға сыйлықтар таңдау ережесін біліңіз
4-тоқсан		
3. Тамақтану	3.1. Азық- түлік	9.3.1.1 түрлі топтардан тағамды ажырату; 9.3.1.2 (пайдалы) және бүлінген (тұтынуға жарамсыз) ө н і м д е р д і а ж ы р а т у ; 9.3.1.3 тағамды тиісті орындарға орналастыруға;
	3.2. Ас үй мен асханалық ыдыстар, техника	9.3.2.1 ас үй, асхана, шай ыдысы, асхана аспаптары, ас үй аспаптары мен құралдарын, негізгі тұрмыстық ас үй құралдарын дұрыс қолдануға; 9.3.2.2 таңғы, түскі, кешкі асқа және мерекеге арналған үстелге қызмет ету; 9.3.2.3 тамақтанғаннан кейін үстелді жинауға ыдыстарды жууға, және тоңазытқышты жібітуге және жууға
	3.3. Тағамды дайындау	9.3.3.1 ұлттық тағамдар дайындау (палау, бауырсақ, т ұ ш п а р а) ; 9.3.3.2 аспазкітабына бағдар беріп, рецепт бойынша тағамдарды дайындау; 9.3.3.3 мерекелік үстелдің мәзірін жасауға; составлять меню праздничного стола;
1. Денсаулық	1.1 Дене гигиенасы	9.1.1.1. өз бетімен дененің, шашының тазалығына көңіл бөлу; 9.1.1.2 қажетті гигиеналық талаптарды орындай білу; 9.1.1.3 заттар мен жеке гигиена өнімдерін таңдауға және пайдалануға, оларды дұрыс сақтауға; 9.1.1.4 алкогольдің, темекі шегудің, нашакорлықтың қауіптілігі туралы білу; жаман әдеттермен күрес қажеттілігін білу; 9.1.1.5 жұқпалы және жұқпалы аурулар туралы, олардың алдын алу шаралары туралы білу;
	1.2 Медициналық көмек	9.1.2.1 медициналық мекемелерге медициналық көмек көрсету үшін хабарласу ережесін білу, үйде дәрігер шақыру; 9.1.2.2 үйде науқастарға күтім жасау; 9.1.2.3 жарақат, мұрынның қанауы, сызаттар, жәндіктердің шағуы, күйік, үсік шалғанда, күннің өтуі, тағаммен улану, бас ауыруы кезінде алғашқы көмек көрсете білу

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 89-қосымша
Қазақстан Республикасы

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптары үшін " Жалпы еңбекке даярлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптары үшін " Жалпы еңбекке даярлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Жалпы еңбекке даярлау" пәні жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың мүдделері мен психофизикалық мүмкіндіктерін есепке ала отырып, оларды болашақ кәсіпті саналы түрде, өздігінен таңдауға дайындау мақсатында оқу жоспарына ендірілген.

3. "Жалпы еңбекке даярлау" оқу пәнінің міндеттері:

1) жалпы еңбектік біліктер мен дағдыларды: үлгіні талдай білу, тапсырмада бағдарлау, алдағы әрекетті жоспарлау, еңбектің ағымды және соңғы нәтижелерін бақылауды қалыптастыру;

2) білім алушыларды тәртіп талаптарын сақтауға, сөйлеу тілін еңбек процесінде өзара әрекеттену үшін пайдалануға, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге, бұйымның барынша сапалы болуына қол жеткізуге үйрету;

3) еңбек әрекетінің уәждік деңгейін арттыру және еңбекке қажетті жеке тұлғалық қасиеттерді қалыптастыру;

4) білім алушыларды еңбектің әр түрлі түрлеріне жататын жұмыстармен таныстыру ;

5) еңбек тәсілдеріне үйрету процесіндегі еңбектік қимыл дағдыларын қалыптастыру , үйретілетін технологиялық амалдарды орындауды меңгерту;

6) білім алушыларда ауызша және жазбаша нұсқауларды, көрнекіліктің әр түрлі түрлерін пайдаланумен бағдарлау икемділігін дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Оқыту білім беру ұйымының мүмкіндіктеріне қарай бірнеше бағытта жүргізіледі. Әрбір еңбек түрі бойынша 5-6 сыныптарда орындауға жоспарланған жұмыс көлемі үлкен емес. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың қызығушылықтары, икемділіктері мен қабілеттері зерттеледі, әр білім алушымен келесі кезеңде кәсіптік оқыту еңбектің қандай түрінде жүргізілетіні анықталады.

5. Мектеп әкімшілігі жергілікті жағдайға, бітірушілерді жұмысқа орналастыру мүмкіндігіне, білім беру ұйымының материалдық базасына сәйкес келетін еңбек түрлерін тандайды, негізгі бағдарламалар мазмұнын нақтылайды немесе олардың үлгісінде қажетті еңбек түрлері бойынша жаңаларын әзірлейді.

6. "Жалпы еңбекке даярлау" пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдемелерінің жүзеге асырылуы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың білім алудағы ерекше қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы педагогикалық принциптерге негізделген.

7. Білім алушыларды оқытудағы түзете дамыту принципі баланың даму кемшілігі табиғатының ерекшелігіне сәйкес ағзаның сақталған атқарымдары мен жүйесін тірек ете отырып құруды білдіреді. Түзете дамыту бағыттылық принципі оқу және оқыту әрекетін арнайы әдіс-тәсілдермен қамтамасыз етеді.

8. Ерекше білім беруге қажеттілігі бар білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеудегі әрекеттік тәсілдеме принципі психологияның "жетекші әрекет" түсінігіне негізделеді. Заттық-тәжірибелік әрекет жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыны дамытудың, оқу және еңбек әрекетінің құрылымдық компоненттерін қалыптастырудың ерекше өтемдік құралы болып табылады.

9. Саралау және жекелеу тәсілдеме принципі. Ұжымдық оқу процесі жағдайындағы ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушыға қатысты саралау және жекешелеу тәсілдеме бұзылыстары бір санаттағы білім алушылардың вариативтік типологиялық ерекшеліктерінің барлығына шартты болады. Топтарға бөлу шартты және қозғалмалы түрде болады. Жекешелеу тәсілі саралау тәсілінің нақтыламасы болып табылады.

10. Арнайы педагогикалық басшылықтың қажеттілік принципі. Педагог білім алушылардың дамуының жалпы заңдылығын, сыныптағы әрбір білім алушының танымдық мүмкіндігін, арнайы педагогикалық көмек тәсілдерін біле отырып, білім алушылардың оқу-танымдық әрекетін ұйымдастырып қана қоймай, сонымен бірге, бұл процесті басқара алады.

11. Өткен материалдарды үнемі қайталау және бекіту қажеттілігі Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқыған білімі мен дағдыларын жылдам ұмытып қалатындықтарымен түсіндіріледі. Әр сабақта қайталау үшін уақыт бөлінеді.

12. Ақпараттық-коммуникациялық технология (бұдан әрі – АКТ) дамыту және түзету міндеттерін шешу үшін қажетті оқыту жағдайларын "құрастыруға" көмектесе отырып, арнайы білім беру педагогы үшін қажетті құралдардың арсеналын кеңейтеді. АКТ оқу процесінде білім алушылардың жұмысқа қабілеттілігін есепке ала отырып шамалап қолданылады.

13. Сабақтарда АКТ келесі мақсаттарда қолданылады:

1) көрнекілік пішіндегі және сөйлеу тілінің көмегімен қандай да бір заттық мазмұннан еркін өтіп, тікелей бақылаудан жасырын және кез келген қажетті күрделі белгілік пішіндегі танымдық нысандарды үлгілеу, бір тәсілден басқасына көшу;

2) жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушының өзінің әрекетін шынайы және кешеуілдетілген уақыт түзімінде талдауы үшін көзбен көруге болатын қосымша динамикалық тірек құру; топтық оқыту жағдайындағы жекеленген өнімдік әрекеттену мүмкіндігімен қамтамасыз ету; жекеленген сапалы оқыту мүмкіндігін кеңейту.

14. Жалпы еңбекке даярлау сабақтарын ұйымдастыру және өткізу процесінде қажетті педагогикалық талаптар сақталады:

1) мұғалім Бағдарлама негізінде тапсырмаларды орындаудың күрделілік деңгейін, кезеңдерін ерекшелей отырып, өзі жүргізетін еңбек түрі бойынша үлгілік күнтізбелік жоспар әзірлейді; құрал-жабдықтарды, технологиялық құжаттарды, оларды орындауға арналған керек-жарақтарды таңдайды; еңбек тапсырмаларын немесе олардың кезеңдерін орындау бойынша критерияларды бағалауды әзірлейді;

2) білім алушыларды оқыту ұйымдастырылатын кәсіптің кәсіби әрекеттің мазмұнына және мамандарға қоятын талаптарымен таныстырады. Мұғалім білім алушыларды осы кәсіп аясындағы заттармен, құралдармен, мақсаттармен, ережелермен, еңбек құралдарымен таныстырады;

3) диагностикалық сынақтама жүзеге асырылады. Сынақтаманы, оның мазмұнын және диагностикалық құндылығын таңдау негізделуге және психологтармен келісілуге міндетті. Диагностикалық сынақтаманы жүргізуге арналған нұсқау мұқият әзірленеді;

4) білім алушылардың кәсіптік икемін және олардың нақты осы әрекеттегі тәжірибесін анықтау. Бұл білім алушылардың қызығушылықтары, олардың білім деңгейі және мүмкіндігі, белгілі бір кәсіптік әрекет аясындағы тәжірибесі туралы түсінікті алуға; білім алушылардың күрделілік деңгейі әр түрлі тапсырмаларды орындауға дайындығын анықтауға мүмкіндік береді;

5) білім алушыларды әрбір еңбек түрі және оларды орындауды ұйымдастыру бойынша оқу жұмысының мазмұнымен таныстыру.

15. Жалпы еңбекке даярлау сабақтарының барысында білім берушілерге кәсіптік әрекеттердің нақты түрлері туралы негізгі мәліметтер беріледі; кәсіптік әрекеттердің әр түрлі түрлерінің негізгі элементтері үлгіленеді; олардың қандай да бір еңбек түрі бойынша тапсырмаларды орындауға деген дайындық деңгейі анықталады; оқу тапсырмаларын сапалы орындау үшін қажетті талаптармен қамтамасыз етіледі.

16. Сабақтарды аптасына 6 сағаттан оқу жылына жоспарлаған кезде негізгі бейін және қосымша еңбек түрі немесе еңбек түрлерін тоқсандар немесе апталар бойынша бөлу таңдалады.

17. "Жалпы еңбекке даярлау" оқу пәні бір мезгілде бірнеше еңбек түрін қамтуды білдіреді.

18. Еңбекке оқыту бейіні білім алушының психофизикалық ерекшелігін, дәрігердің ұсынысын және мектептің мүмкіндігін есепке ала отырып, жеке анықталады.

19. Білім алушының кәсіби қызығушылығы, кәсіби шамасы немесе денсаулық мүмкіндігі болмаса еңбекке оқыту бейіні өзгереді.

20. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқудағы жетістіктерін бағалау шараларына қойылатын талаптар гуманизм идеяларына, осы санаттағы білім алушылардың мектептік оқуының табиғатына сәйкестігіне шартты болады.

21. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың қол еңбегі бойынша оқу материалдарын меңгеру нәтижелерін бағалау нормасы мақсатты тұжырымдауға негізделген және білім алушылардың оқудағы жетістіктерін тексеру мен бағалауды ұйымдастырудағы бірінғай тәсілдемені жүзеге асыруға бағытталған

22. Оқытудың деңгейлік мақсатты анықталған дағдыларды қалыптастырған тапсырмалар мен жаттығулар бағалау құралдары болып табылады.

23. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау тек ішкі бағалау құралдарымен ғана жүзеге асырылады. Бағдарламаны жүзеге асыру нәтижелері білім беру процесі барысында мұғаліммен сабақтарда тікелей бағаланады.

24. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың нәтижелілігін бағалау ағымды (сабақтағы), мерзімдік (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде жүзеге асырылады.

25. Ағымды бақылау сабақ барысында білім алушыларды бақылау, тәжірибелік және дербес жұмыстарды, әрекеттердің ұжымдық түрін талдау арқылы жүреді. Сабақ барысындағы бақылау оқу процесінің сапасын қамтамасыз ету үшін педагогтың пайдаланатын оқытудың мазмұны мен тәсілдерін түзету мақсатында жүргізіледі. Бұндай бақылау білім алушыларға қатысты ынталандыру және тәрбиелеу сипатында болады.

26. Мерзімдік бақылау жұмысы бағдарламалық тақырыпты, бөлімді өткеннен кейін жүргізіледі. Қорытынды бақылау тоқсанның, оқу жылының соңында жүргізіледі. Педагогпен оқу жылы бойы бақылаған сыныптың әр білім алушысының даму және табыстылық динамикасы талқыланады.

27. Бағалау шараларының көмегімен алынған ақпарат педагогқа дағдылар мен икемділіктерді меңгеру процесінде туындаған қиындықтарды дер кезінде байқауға және сайма-сай бағалауға мүмкіндік береді. Педагог білім алушыларға жеке көмек көрсетудің мазмұны мен тәсілдерін дәйекті анықтайды.

28. Сапалы оқытуды және білім алушыларлы жалпы еңбекке тиімді дайындау үшін еңбек сабағының кабинеттері санитарлық-гигиеналық нормаларды есепке ала отырып, қажетті мектептік құрал-жабдықтармен жарақтандырылады.

3-тарау. "Жалпы еңбекке даярлау" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

29. "Жалпы еңбекке даярлау" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сыныпта – аптасына 6 сағат, оқу жылында 204 сағатты;
- 2) 6-сыныпта – аптасына 6 сағат, оқу жылында 204 сағатты құрайды.

30. "Жалпы еңбекке даярлау" оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Материалтану. Құралдар және жабдықтар";
- 2) 2-бөлім "Еңбек заттарын жасау технологиясы";
- 3) 3-бөлім "Қызмет көрсету еңбек дағдыларын меңгеру технологиясы";
- 4) 4-бөлім "Еңбек заттарын талдау және бағалау".

31. "Материалтану. Құралдар және жабдықтар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды

:

- 1) еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер;
- 2) материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау.

32. "Еңбек заттарын жасау технологиясы" бөліміне кіретін бөлімшелер:

- 1) ағаш ұстасы;
- 2) түптеу картонаждық іс;
- 3) тігін ісі;
- 4) слесарлық іс;
- 5) сылақ-майлау ісі;
- 6) аяқ киім ісі.

33. "Қызмет көрсету еңбек дағдыларын меңгеру технологиясы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) гүл өсіру және сәндік бағбаншылық;
- 2) аула тазартушы;
- 3) қызмет көрсетуші кіші қызметкер.

34. "Еңбек заттарын талдау және бағалау" бөліміне кіретін бөлімшелер:

- 1) еңбек заттарын талдау;
- 2) еңбек заттарын бағалау.

35. 5-сыныпқа арналған "Жалпы еңбекке даярлау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) берілген әрекет аясындағы сипат, мазмұны; жеке тұлғалық және кәсіби қасиеттерге қойылатын талаптар туралы жалпы түсінік; еңбек заттарының ерекшеліктері; еңбек материалдарының қасиеттері мен сипаттамалары; кәсіби сынаманы орындау технологиясы; техникалық терминология; құралдар және оларды қолдану ережелері; шеберханада, мектеп жанындағы үлескедегі жұмыс кезінде тәртіп ережелері және санитарлық-гигиеналық талаптары:

ағаш кесіндісін шектегіші бар стуслода белгі бойынша кесу технологиясы: қолданысы, негізгі техникалық сипаттамасы, стусломен және қол арамен жұмыс ережелері, ағаш ұстасы құралдарын жұмысқа дайындау, ағашты кесу;

қалта мен хатқалтаны жасау технологиясы: өлшеуіш сызғыштың және оның қимаулігісінің көмегімен хатқалтаның жаймасын белгілеу, жайманы кесіп алу, бүйір

және төменгі бөлігін жинастыру және желімдеу, пошта бұйымдарын қысу, есептеу және дайын бұйымдарды бандерольдау;

сәндік тігістерді орындау технологиясы: тамбурлық, ілмекті; қаңылтыр қораптарды жасау (сызба бойынша белгілеу, шеттерін бүгу, өткір жиектерін қайыру);

ағаш бұйымдарды майлы бояу, сулы құраммен сыланған жазықтықты бояу технологиясы.

36. 6-сыныпқа арналған "Жалпы еңбекке даярлау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) орындалатын жұмыстың сипатына байланысты жалпы теориялық мәліметтер; еңбек заттарының ерекшеліктері; тапсырмада үлгі, сурет және технологиялық карта бойынша бағдарлау; еңбек заттарын жасаған кезде материалдардың қасиеттері; терминдер мен технологиялық операциялардың атаулары:

зерттелген операцияларды орындау және орындалатын әрекеттің алгоритмының технологиясы;

бұйым бөліктерін дөңгелек кесінділерден жасау технологиясы;

қаптама мен құжаттарға арналған қорап жасау технологиясы;

бір бөлікті бұйымдарды (қалталы жастық тысы, спорттық аяқ киімге арналған дорба) орындау технологиясы;

жабындық болаттан қоқысқа арналған қалақша жасау технологиясы;

әр түрлі шаруашылық жайлардың қабырғаларын жөндеген кезде сылау және бояу әрекеттерінің технологиясы.

37. Осы бағдарламадағы оқу материалын сынып (тоқсан) бойынша шамамен бөлінген, мұғалім білім алушылардың меңгеру ерекшелігін ескере отырып, оқу материалын бір сыныптан келесі сыныпқа (бір тоқсаннан келесі тоқсанға) ауыстыруға құқылы. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушының жеке қарқында, көлемде дамуға және оқу материалын меңгеруге құқысын жүзеге асыра отырып, мұғалім әр тақырыпты меңгеруге қажетті сағат санын өздігінен анықтайды. Әр сыныптағы оқу алдында өтілген материалды қайталаудан басталады.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

38. Бағдарламада оқу мақсаттарын қолдануға, мониторинг өткізуге тиімді болу үшін кодтық белгі енгізілген. Кодтық белгідегі бірінші сан білім беру кезеңін, екінші сан бөлімді, үшінші сан оқу мақсатының реттік нөмерін көрсетеді. Мысалы, 5.2.2.1 кодындағы "5" – сынып, "2.2" – бөлімше, "1" – оқу мақсатының реттік саны.

39. Оқыту мақсатының жүйесі:

1) 1-бөлім "Материалтану. Құралдар және жабдықтар":

1-кесте

Оқыту мақсаттары		
Бөлімше	5-сынып	6-сынып

1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	5.1.1.1 өзін Қазақстан азаматы ретінде сезіну; 5.1.1.2 берілген әрекет аясындағы сипаты, мазмұны; жеке тұлғалық және кәсіби қасиеттерге қойылатын талаптар туралы жалпы түсініктің болуы; 5.1.1.3 мұғалімнің көмегімен еңбек заттарының ерекшеліктерін зерделеу және анықтау; 5.1.1.4 еңбек материалдарының қасиеттері мен сипаттамаларын зерделеу; 5.1.1.5 кәсіби сынаманы орындау технологиясын меңгеру; 5.1.1.6 техникалық терминологияны түсіну және өзінің сөйлеу тілінде пайдалану; 5.1.1.7 үйретілген операцияларды орындау технологиясын; орындалатын әрекеттердің алгоритмін ұстану	6.1.1.1 өзінің Отаны үшін мақтаныш сезімін білдіру; 6.1.1.2 орындалатын жұмыстың сипатына байланысты жалпы теориялық мәліметтері болуы; 6.1.1.3 өзінің жеке ерекшеліктерін кәсіби талаптармен салыстыру; 6.1.1.4 еңбек заттарының ең бір маңызды ерекшеліктерін түсінуін және білімін көрсету; 6.1.1.5 өзінің жұмыс орнын өздігінен ұйымдастыру; 6.1.1.6 тапсырмада үлгі, сурет және технологиялық карта бойынша бағдарлау; 6.1.1.7 жоспар бойынша жұмыс істеу, әрекеттердің орындалу тәртібін сақтау, нұсқауды дұрыс және дәл орындау; 6.1.1.8 еңбек заттарын жасаған кезде материалдардың қасиеттерін есепке алу; 6.1.1.9 терминдер мен технологиялық операциялардың атауларын түсіну және сөйлеу тілінде пайдалану
1.2 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	5.1.2.1 материалдарды, құралдарды және жабдықтарды және оларды тәжірибелік сынама үлгісінде пайдалану ережелерін зерделеу; 5.1.2.2 құралдардың атауларын және қолданысын түсіну, мұғалімнің көмегімен жұмыс үшін қажетті материаладар мен құралдарды таңдай білу; 5.1.2.3 шеберханада, мектеп жанындағы үлескедегі жұмыс кезінде тәртіп ережелерін және санитарлық-гигиеналық талаптарды ұстану; 5.1.2.4 жұмыс орнын ұйымдастыру; 5.1.2.5 құралдармен және жабдықтармен жұмыс кезінде қауіпсіздік ережелерін ұстану; 5.1.2.6 белгілеу тәсілдерін (қимаүлгі, сызғыш, циркуль, бұрыш көмегімен) қолдану	6.1.2.2 еңбек құралдарын пайдалану және құралды орындалатын операцияға сәйкес тиімді таңдай білу; 6.1.2.3 шеберханада жұмыс кезінде тәртіп ережелерін және санитарлық-гигиеналық талаптарды; құралдармен жұмыс кезінде қауіпсіздік техникасы ережелерін ұстану; 6.1.2.4 белгілеу тәсілдерін (қимаүлгі, сызғыш, циркуль, бұрыш және арнайы кәсіби құралдардың көмегімен) қолдану; 6.1.2.5 үйретілген операцияларды орындау технологиясын; орындалатын әрекеттердің алгоритмін ұстану; 6.1.2.6 жасалатын бұйымның қолданысын түсіну; 6.2.1.7 жазбаша және ауызекі нұсқауларды оқу және түсіну, жұмыс барысында сұрақтар мен жауаптарды тұжырымды етіп айта білу

2) 2-бөлім "Еңбек заттарын жасау технологиясы":

2-кесте

Оқыту мақсаттары:		
Бөлімшелер	5-сынып	6-сынып
	5.2.1.1 аралау түрлерін ажырату 5.2.1.2 ағаш кесіндісін шектегіші бар стуслода белгі бойынша кесу технологиясын меңгеру: қолданысы, негізгі техникалық сипаттамасы, стусломен және қол арамен жұмыс ережелері,	6.2.1.1 ағаштың құрылысын және ағаш түрлерінің қасиеттерін білу; бұйым бөліктерін дөңгелек кесінділерден жасау технологиясын меңгеру 6.2.1.2 сүргімен жону, рейсмуспен белгілеу дағдыларын бекіту 6.2.1.3 ағашта геометриялық ойма сурет

2.1 Ағаш ұстасы	ағаш ұстасы құралдарын жұмысқа дайындау, ағашты кесу, тегіс бетін құмқағазбен өңдеу 5.2.1.3 білдекте тесік тесуді меңгеру 3.2.1.4 қатар сызықтарды белгілеуге үйрену 5.2.1.5 жақ тәрізді арамен аралау техникасын меңгеру 5.2.1.6 сүргімен бақылау сызғышпен және бұрышпен жону техникасын меңгеру 5.2.1.7 қарындашпен белгі салу және сызғышпен және бұрышпен бақылауды жүзеге асыру 5.2.1.8 бөліктерді бұрама шегенің көмегімен біріктіру 5.2.1.9 тесігі бар кесек ағаштан салғыш жасау 5.2.1.10 шегенің және бұрама шегенің көмегімен жинауды жүзеге асыру 5.2.1.11 ағашты "Күйдіру" техникасымен көркемдеп әшекейлеу техникасын меңгеру	салу техникасын меңгеру 6.2.1.4 кесіндінің жарты ағашына бұрыштап кіріге біріктіруді орындау 6.2.1.5 қисық сызықты аралауды орындау, қисық сызықты кесіндінің шеттерін өңдеу 6.2.1.6 бұрғылауды орындау 6.2.1.7 тесіп өткен және бітеу тесіктерді ұңғылауды орындау 6.2.1.8 ағаштардың негізгі түрлерінің қасиеттерін ажырату 6.2.1.9 аралау дағдыларын бекіту 6.2.1.10 кесінділерді айкастырып, бұрыштап, таңба сияқты біріктіруді орындау 6.2.1.11 тесіп өткен тесіктерді ұңғылауды орындау 6.2.1.12 қисық сызықты аралауды орындау 6.2.1.13 қисық сызықты кесіндінің шеттерін өңдеу 6.2.1.14 асүйлік керек-жарактарды жасау бойынша жұмыстарды орындау
2.2 Түптеу картонаждық іс	5.2.2.1 дайындық тапсырмаларын: еркін тақырыпқа сурет салу, суреттерді бояу, өсімдік тектес оюдың суретін салу, геометриялық пішіндерді белгілеу, пышақпен және қайшымен пішіп алуды орындау 5.2.2.2 құттықтау ашық хатын сурет–сызбы бойынша жасау технологиясын меңгеру 5.2.2.3 қалта мен хатқалтаны жасау технологиясын меңгеру: өлшеуіш сызғыштың және оның қимаулігісінің көмегімен хатқалтаның жаймасын белгілеу, жайманы кесіп алу, бүйір және төменгі бөлігін жинастыру және желімдеу, пошта бұйымдарын қысу, есептеу және дайын бұйымдарды бандерольдау; 5.2.2.4 қарапайым сызбылар мен эскиздерді оқу және орындау 5.2.2.5 қағаздарды іріктеп, бүгу және сыммен тігу 5.2.2.6 түптеу жұмыстарын орындау 5.2.2.7 беті таза заттарды жасау 5.2.2.8 баулы папкаларды жасау	6.2.2.1 қалтасы, бауы бар папкаларды жасау 6.2.2.2 блоктарды біріктіру тәсілдерін ажырату 6.2.2.3 бұйым жасағанда қағаздың қасиеттерін падалану 6.2.2.4 бүктеу тәсілдерін ажырату; 6.2.2.5 әр түрлі жұмыс құралдарын пайдалану 6.2.2.6 бұйымның негізгі пішінін ерекшелеуге тырысу, бір негізгі пішіннен екінші негізгі пішінге көшу (бүктеу арқылы шаршыдан үшбұрыш жасау) 6.2.2.7 симметрия туралы қарапайым түсінік болу 6.2.2.8 кестелер мен көрнекілік құралдарды жапсыруды орындау 6.2.2.9 мұқабасы қатты жиектелген қойын дәптер жасау 6.2.2.10 қаптама мен құжаттарға арналған қорап жасау
	5.2.3.1 қол жұмысына арналған құралдар мен құрылғыларды пайдалану 5.2.3.2 өсімдік текті талшықты маталардың (сиса, сәтен) қасиеттерімен танысу 5.2.3.3 қол тігістерін орындау 5.2.3.4 сәндік тігістерді (тамбурлық, ілмекті)	6.2.3.1 жануар текті талшықтан жасалған маталардың (жібек, жүн) қасиеттерімен танысу 6.2.3.2 жұмысты қол тігістерін пайдалана отырып орындауды жалғастыру 6.2.3.3 бұйымдарды қол тігістерін және кесте немесе жапсырмақұрақ түріндегі әшекейді пайдалана отырып жасау 6.2.3.4 сәндік тігістермен нобай бойынша кестелеу 6.2.3.5 сызба бойынша аяқас тігіспен

2.3 Тігін ісі	о р ы н д а у 5.2.3.5 бұйымдарды (тұқым салуға арналған дорба) қол тігістерін қолдана отырып жасау 5.2.3.6 сәндік қол тігістерімен (тамбурлық, сабақты) кестелеу техникасын меңгеру 5.2.3.7 шытыра моншақпен және пайеткамен кестелеу (белгі бойынша) техникасын меңгеру 5.2.3.8 табиғи көлемдегі (майлық) сызба құру техникасын меңгеру 5.2.3.9 киімдерді қол тігісін пайдалана отырып ж ө н д е у 5.2.3.10 үтікпен жұмыстағы қауіпсіздік техникасының ережелерін орындау	к е с т е л е у 6.2.3.6 киімді жөндеуді торлап жамау және жапсырмақұрақпен жамау техникасымен о р ы н д а у 6.2.3.7 қол жетекті және аяқ жетекті тігін машинкасының құрылысымен танысу 6.2.3.8 тігін машинкасын жұмысқа дайындау (жоғарғы және төменгі жіптерін с а л у) 6.2.3.9 тігін машинкасымен жұмыс тәсілдерін меңгеру 6.2.3.10 машина тігістерін орындау 6.2.3.11 машина тігістерін меңгеру (қайып тігу, ашық қиықты бүгілген тігіс және жабық қиықты бүгілген тігіс) 6.2.3.12 бір бөлікті бұйымдарды (қалталы жастық тысы, спорттық аяқ киімге арналған дорба) орындау
2 . 4 Слесарлық іс	5.2.4.1 сымның (алюминий, жез, болат) қасиеттерімен танысу 5.2.4.2 сыммен жұмысқа арналған құралдармен және аспаптармен (темір сызғыш , үшкір тістеуік, тістеуік, сымды майыстыруға арналған жақтау) танысу және жұмыс тәсілдерін меңгеру 5.2.4.3 слесарлық құралдармен жұмыс ережелерін білу және орындау 5.2.4.4 дайындаманың ұзындығын сызғышпен б е л г і л е у 5.2.4.5 сыммен тәжірибе жұмыстарын (үзіп алу , майыстыру, бұрау, жалпайту) орындау 5.2.4.6 ақ және қара қаңылтырдың қасиеттерімен (кесіледі, майысады) танысу 5.2.4.7 қаңылтырмен жұмысқа арналған құралдармен және аспаптармен (сызғыш, темір кесетін қол қайшы, ағаш балға, жатық егеу, слесарлық қысқыш) танысу және жұмыс тәсілдерін меңгеру 5.2.4.8 жұқа темірді белгілеген және кескен кездегі қауіпсіздік ержелерін білу және о р ы н д а у 5.2.4.9 қаңылтыр қораптарды жасау бойынша жұмыстарды (сызба бойынша белгілеу, шеттерін бүгу, өткір жиектерін қайыру) о р ы н д а у 5.2.5.9 бұйымды жатық егеумен және құмқағазбен тегістеп өңдеу 5.2.5.10 дөңес және ойыс пішінді жазық бөліктерді қимаулы бойынша белгілеп кесіп а л у 5.2.5.11 бөліктерде тесік тесу 5.2.5.12 бөліктерді қалпағы жасырын тойтарма шегемен біріктіру 5.2.5.13 жұқа қабатты темірмен жұмыс	6.2.4.1 слесарлық шеберханадағы жұмыс ережелерін білу және орындау 6.2.4.2 5-сынып бағдарламасы бойынша сыммен және қаңылтырмен жұмыстарды о р ы н д а у 6.2.4.3 слесарлық құралдармен және аспаптармен жұмыстағы қауіпсіздік техникасы ережелерін білу және орындау 6.2.4.4 сызба бойынша бөліктерді жазықтық белгілеу және өңдеуді орындау 6.2.4.5 бөліктерді қалпағы жартылай дөңгелек тойтарма шегемен біріктіру 6.2.4.6 тақтада шабуды орындау 6.2.4.7 қисық сызықты жиекті кесіп алуды о р ы н д а у 6.2.4.8 жазық қаңылтырды кесуді орындау 6.2.4.9 бұйымды технологиялық карта бойынша о р ы н д а у 6.2.4.10 бөліктерді қалпақтары жасырын тойтарма шегемен біріктіру 6.2.4.11 тәжірибе жұмыстарын орындау: қайырылған жері бойынша жырашық орындау, аспаптың өзегінде сақиналап майыстыру, жуандығы 1,5 – 2,0 мм болат қапсырманы қысқышта және жақтауда майыстыру, қалыңдығы 5 мм дейінгі болат тілкем мен тілімдерді майыстыру 6.2.4.12 майыстырудың бақылау мөлшері мен дұрыстығын үлгі және бұрыштама бойынша тексеруді жүзеге асыру 6.2.4.13 жабындық болаттан қоқысқа арналған қалақша жасау 6.2.4.14 2 мм болаттан ағаш бұйымдарын бекітуге арналған бұрыштамалар жасау 6.2.4.15 дайын бұйымды үлгімен салыстыру арқылы бағалау

2 . 5 Сылақ-майлау ісі	5.2.5.1 сылақшы мамандығы туралы негізгі мәліметтерді білу 5.2.5.2 сылақ жұмыстарын орындауға арналған материалдар туралы түсініктер болу 5.2.5.3 майлы бояудың қасиеті және құрамы (қою және пайдалануға дайын) туралы түсініктер болу 5.2.5.4 майлы бояуды жұмысқа дайындау техникасын меңгеру 5.2.5.5 сулы бояу құрамы (қасиеті, құрамы) туралы мәліметтер болу 5.2.5.6 сулы бояу құрамын қолдану техникасын меңгеру 5.2.5.7 колер туралы қысқаша мәліметтер болу 5.2.5.8 бұрын боялған беттерді тазартуды жүзеге асыру 5.2.5.9 бояу түрлерін анықтауға (сыныптағы, мектеп жайларындағы, үйдегі) жаттығу 5.2.5.10 жаққыш (қолмен жаққыш, айналма жаққыш, қолдану және олардың күтімі) туралы мәліметтер болу 5.2.5.11 бояу кезінде жұмыс орнын ұйымдастыру 5.2.5.12 жазықтықтың бояуға дайындығын анықтау 5.2.5.13 сылақтың негізгі кемшіліктері туралы түсініктер болу 5.2.5.14 жай сылаудың негізгі амалдарын меңгеру 5.2.5.15 ағаш бұйымдарды майлы бояумен жайғана бояуды орындау; 5.2.5.16 сулы құраммен сыланған жазықтықты бояу 5.2.5.17 темір заттарды құрамында су жоқ бояумен бояуға дайындау техникасын меңгеру	6.2.5.1 5-сынып бағдарламасы бойынша бояу жұмыстарын орындау 6.2.5.2 бояу жұмыстары кезіндегі қауіпсіздік техникасы ережелерін білу және орындау 6.2.5.3 жақсартылған сылақ сипаттамасымен танысу 6.2.5.4 қарапайым сылақты жақсартылған сылақтан ажырату 6.2.5.5 сылақ жұмысына арналған құралдарды (темір күрекше, қалақша, әндеме, жартылай әндеме) атау және пайдалану 6.2.5.6 сылақ жұмысына арналған ерітінді қоспаны дайындау 6.2.5.7 иісі бойынша эмаль бояуын майлы бояудан ажырату 6.2.5.8 орындалған жай сылақтың үлгісі бойынша жұмыста бағдарлау 6.2.5.9 жай сылақты орындау мерзімін анықтау 6.2.5.10 жамылғыны орындау мерзімін анықтау 6.2.5.11 жамылғыны әндемемен (темір немесе ағаштан жасалған) жағу 6.2.5.12 оқу қалқандарына бүрку, бояу және жамылғы жағу әрекеттерін орындау 6.2.5.13 үлгіге бағдарлай отырып сылау және бояу әрекеттерін орындау 6.2.5.14 үлгімен салыстыра отырып, орындалған жұмыс сапасын бағалау 6.2.5.15 әр түрлі шаруашылық жайлардың қабырғаларын жөндеген кезде сылау және бояу әрекеттерін орындау
	5.2.6.1 аяқ киім тігуші кәсібі туралы негізгі мәліметтер болу 5.2.6.2 аяқ киімнің беткі жағы былғары туралы қарапайым түсініктер болу 5.2.6.3 аяқ киім тігуге арналған былғарының негізгі қасиеттерімен танысу 5.2.6.4 бұйым бөліктерін бекітуге арналған материалдармен (капрон жіп, балауыз) және олардың қасиеттерімен танысу 5.2.6.5 былғарыдан бұйым жасауға арналған құрылғылармен және құралдармен (верстак, түзу буз, ілмек біз, тебен ине) жұмыс техникасын меңгеру	6.2.6.1 5-сынып бағдарламасы бойынша терімен жұмысты орындау 6.2.6.2 былғары бөліктерін бекіту материалдарымен (капрон және кендір жіптер, балауыз және қарамай) таныстықты жалғастыру 6.2.6.3 тігіс түрлері (қол тігісі, торлау тігісі) туралы қарапайым мәліметтер болу 6.2.6.4 қатты және бос тігіс туралы түсініктер болу 6.2.6.5 тесетін құралдармен (біз, жіп салғыш, қол тігін инесі) жұмыстағы қауіпсіздік ережелерін орындау 6.2.6.6 былғары түрлерімен (табиғи және жасанды былғары) танысу 6.2.6.7 аяқ киім тігу өнеркәсібінде қолданылатын желім түрлерімен (синтетикалық желім, ерітілген желім, казеин желімі, аяқ киімді үй жайында

2.6 Аяқ киім ісі	5.2.6.6 бізбен жұмыстағы қауіпсіздік техника ережелерін білу және орындау 5.2.6.7 былғарымен жұмыс кезіндегі сызғышпен және бұрыштамамен жұмыс техникасын меңгеру 5.2.6.8 үлгі бойынша тапсырмаларда бағдарлау 5.2.6.9 тапсырмаларда заттық технологиялық карта көмегімен бағдарлау 5.2.6.10 дайындамаға суретті өлшеу құралдарының (сызғыш, үшбұрыш) көмегімен т ү с і р у 5.2.6.11 бізбен тесік тесу 5.2.6.12 бұйымды жіппен біріктіру 5.2.6.13 сағатқа бау жасау 5.2.6.14 тараққа қаптама жасау 5.2.6.15 көзілдірікке қаптама жасау 5.2.6.16 жасалған бұйымдарды мұғалімнің көмегімен талдау 5.2.6.17 үлгі бойынша бұйымның жасалуын бақылауды көз мөлшерімен және өлшеу құралдарының көмегімен орындау	жөндеу жұмысына арналған желім) танысу 6.2.6.8 аяқ киім бөліктері және олардың қолданысы туралы түсініктер болу 6.2.6.9 аяқ киімді жасау үшін қолданылатын материалдар (былғары, резенке, қатырмақағаз) туралы түсініктер б о л у 6.2.6.10 аяқ киімнің мезгілдік және қолданысы бойынша түрін анықтау 6.2.6.11 аяқ киім бөліктерін жасау 6.2.6.12 жұмысты мұғалімнің түсіндірмесі мен тәжірибе жүзінде көрсеткенінен кейін ж о с п а р л а у ; 6.2.6.13 аяқ киімді ұсақ жөндеу жұмысына д а й ы н д а у 6.2.6.14 аяқ киімнің желімдеу арқылы біріктіру тәсілімен орындалатын ұсақ жөндеу жұмысын меңгеру 6.2.6.15 тапсырмада үлгі және техникалық суреттер бойынша бағдарлау 6.2.6.16 аяқ киімді жөндеу жұмысына дайындау бойынша жалпы жұмыс жоспары туралы айту 6.2.6.17 жұмыс үшін қажетті құралдарды т а ң д а у 6.2.6.18 дайын бұйымды үлгімен немесе жұбымен салыстыру арқылы бағалау

3) 3-бөлім "Қызмет көрсету еңбек дағдыларын меңгеру технологиясы":

3-кесте

Оқыту мақсаттары		
Бөлімше	5-сынып	6-сынып
	5.3.1.1 гүлдік өсімдіктер, олардың сан алуандығы, сәндік қасиеті туралы түсінік б о л у 5.3.1.2 топырақ және гүлдерді өсіруге арналған экологиялық талаптар туралы түсінік б о л у 5.3.1.3 мәдени және жабайы өсетін гүлдік өсімдіктерді ажырату 5.3.1.4 жергілікті жерде ең бір кеңінен тараған гүлдік өсімдікті атау 5.3.1.5 гүлбақшада және бөлмеде өсірілетін гүлдік өсімдіктермен танысу 5.3.1.6 гүлдік өсімдіктердің тұқымын жинау 5.3.1.7 бір жылдық тұқымдары ірі гүлдік өсімдіктер түрін (қырмызыгүл, настурция, барқытгүл) атау 5.3.1.8 гүлдік өсімдіктердің жемісінің және тұқымының піскен белгілерін байқау 5.3.1.9 кейбір өсімдіктердің жемістері мен	6.3.1.1 5-сыныпта өткен материалдарды қ а й т а л а у 6.3.1.2 гүлбақшадағы жұмысқа арналған құралдарды к ү т у 6.3.1.3 гүлбақшадағы гүлдеп болған бір жылдық өсімдіктерді алып тастау 6.3.1.4 жерасты бөлігін қазып алып, келесі жылдың көктеміне дейін сақталатын өсімдіктерді ажырату 6.3.1.5 гүлбақшадағы күзгі жұмыстарды жүзеге а с ы р у 6.3.1.6 гүлбақшаның территориясын өсімдік қалдықтарынан тазарту 6.3.1.7 болу керекті түсініктер: атыз, қазу т е р е ң д і г і 6.3.1.8 күректің құрылысын, топырақты қазу тәсілдерін, жұмыс қалпын, қауіпсіздік техникасын білу 6.3.1.9 бірінші атызды қазу техникасын, жерді берілген тереңдік бойынша қазуды м е ң г е р у

3.1 Гүл өсіру және сәндік бағбаншылық	тұқымдарының пісуін жеделдету тәсілдері (тамырларын зақымдамай аудару) туралы түсінік болу 5.3.1.10 тұқым жинау тәсілдерін, жинағаннан кейін тұқымды кептіру және сақтау тәсілдерін меңгеру 5.3.1.11 тұқымы бар кеуіп қалған жемісті жинау немесе сабақтың бір бөлігімен кесіп алу 5.3.1.12 жемістерді қатырмақағаздан жасалған қораптарға салу және кептіру үшін сөреге орналастыру 5.3.1.13 жемістері піспеген кейбір өсімдіктерді тамырынан кесіп алып, тұқымы піскенше желдетілетін жайға іліп қою 5.3.1.14 гүлбақшадағы жерді қазу 5.3.1.15 гүлбақшаны тұқым себуге, көшет отырғызуға дайындау 5.3.1.16 гүлбақшаны мезгілдік тазарту, жолды түскен жапырақтардан тазарту 5.3.1.17 гүлбақшадағы жұмысқа арналған құралдарды күту 5.3.1.18 бөлме өсімдіктерін күту: суғару, құнарландыру 5.3.1.19 бөлме өсімдіктеріне арналған топырақтық қоспа дайындау	6.3.1.10 бөлме өсімдіктеріне арналған топырақтық қоспамен танысу, оның сапасына, құрылымдық бөліктеріне, сақтауға қойылатын талаптар 6.3.1.11 бақшалық немесе шымды жерді дайындау үшін жер таңдау 6.3.1.12 дайындалатын топырақты қазу және босату 6.3.1.13 топырақты сақтау орнына тасу 6.3.1.14 қара шіріндіні дайындау, мұғалімнің көрсетуі бойынша қара шірікті топырақпен араластыру 6.3.1.15 бөлме өсімдіктерінің қоректену қажеттіліктері (жарық, жылу, топырақ пен ауаның белгілі бір ылғалдылығы) туралы жалпы түсініктер болу 6.3.1.16 бөлме өсімдіктерін суғару ережелері мен тәсілдерін білу 6.3.1.17 өсімдікке құйылатын судың температурасын қадағалау 6.3.1.18 сауыттағы топырақтың ылғалдылығын анықтау (ұстап көру) 6.3.1.19 біржылдық және көпжылдық гүлдік өсімдіктер туралы түсініктер болу 6.3.1.20 қыстап қалатын көпжылдық гүлдік өсімдіктер туралы түсініктер болу 6.3.1.21 қыстап қалатын көпжылдық гүлдік өсімдіктердің күтімін жүзеге асыру (мұғалімнің басшылығымен).
3.2 Аула тазартушы	5.3.2.1 әр түрлі кәсіптің қажеттілігін сезіну 5.3.2.2 қарапайым қызмет көрсету кәсібін білу 5.3.2.3 тазалау жұмысына арналған арнайы киімді ажырату: түрі, қолданысы, құрылысы, ұқыптылықпен ұстау 5.3.2.4 шаруашылық құралдарымен (сыпыртқы, күрек, тырма, қалақ, зембіл), олардың құрылысымен, қолданысымен танысу 5.3.2.5 сыпыртқыны, күректі, тырманы, қалақты, зембілді қолдана білу 5.3.2.6 қатты жабыны бар жолдарды сыпыру; 5.3.2.7 қоқысты үю, қоқысты тасымалдау 5.3.2.8 көгалды жинастыру: бұтақтарды және бөгде заттарды жинастыру; тырмамен тырмалау, көгалды тазарту 5.3.2.9 спорт алаңдарын және мектеп айналасындағы үлескелерді жинастыру 5.3.2.10 жинастыру құралдарын тазарту және сақтау орындарына орналастыру	6.3.2.1 5-сыныпта өткен материалды қайталау 6.3.2.2 аула тазартушының қысқы арнайы киімінің ерекшеліктерін білу 6.3.2.3 қыс мезгілінде тазартуға арналған құралдарды (көшпелі қозғалтқыш, қырғыш, сүймен, қар тазартуға арналған күрек) білу және пайдалана білу 6.3.2.4 шаруашылық құралдарымен жұмыс кезіндегі қауіпсіздік ережелерін білу және орындау 6.3.2.5 жолдың жабындысын бұзбайтын тазарту тәсілдерін меңгеру 6.3.2.6 қатты мұздың ауа температурасына тәуелділігін түсіну 6.3.2.7 жолдарды қардан тазарту 6.3.2.8 мұзды ою және жинау 6.3.2.9 қарды және мұзды арнайы бөлінген жерге үю 6.3.2.10 жинастыру құралдарын тазарту және сақтау орындарына орналастыру 6.3.2.11 территорияның жиналған үлгісі бойынша бағдарлау 6.3.2.12 орындалған жұмыстың сапасын және орындау дәйектілігін ұжымдық талдау

3.3 Қызмет көрсетуші кіші қызметкер	5.3.3.1 әр түрлі кәсіптің қажеттілігін сезіну;	6.3.3.1 5-сыныпта өткен материалды қ а й т а л а у ;
	5.3.3.2 қызмет көрсетуші еңбегінің қарапайым кәсібін білу;	6.3.3.2 орамалдарды тігу үшін пайдаланылатын маталарды атау;
	5.3.3.3 жинастыру жұмыстарына арналған арнайы киімдерді (халат, алжапқыш, үшкіл орамал) пайдалану, оларды ұқыпты ұстау, күту және сақтау;	6.3.3.3 қол жетекті және аяқ жетекті тігін машиналардың құрылысымен танысу;
	5.3.3.4 қағазбен және қатырмақағазбен жұмыс: "Тұрғын бөлме", "Мектеп" макеттері мен жапсырмақұрақты, ашық қорапты жасау ;	6.3.3.4 тігін машинасын жұмысқа дайындау (жорғарғы және төменгі жіптерін салу);
	5.3.3.5 қол тігістерін пайдалана отырып, жиһазды сүртуге арналған майлық орамалды т і г у ;	6.3.3.5 тігін машинасымен жұмыс тәсілдерін м е н г е р у ;
	5.3.3.6 орамалдың қиылған шеттерін қол тігісімен өңдеу	6.3.3.6 машшина тігістерін орындау;
	5.3.3.7 киімді жөндеу, сыртқы киімдердің түймелерін, ілгегін қадау	6.3.3.7 машина тігістерін меңгеру (қайып тігу , ашық қиықты бүгілген тігіс және жабық қиықты бүгілген тігіс);
	5.3.3.8 электр үтіккі меңгеру, қолданысы, күтімі және пайдалану;	6.3.3.8 қол орамалын, үшкіл орамалды тігуді о р ы н д а у ;
	5.3.3.9 еден түрлерін: тактай, боялған, линолеум төселген ажырату	6.3.3.9 матаны екі қабаттап ұстағыш тігу, шеттерін үлгі бойынша торлау тігісімен ө н д е у
	5.3.3.10 едендерді жууға арналған құралдармен және қандай да бір төсемі бар едендерді жууға қарсы көрсетімі бар құралдармен танысу;	6.3.3.10 жинастыруға арналған шүберек түрін , жұмыс түріне қарай қолданысын ажырату
	5.3.3.11 жинастыру құралдарын (шелек, шлапшын, қалақ, еден сыпыратын щетка, шүберек, швабра) білу және пайдалану	6.3.3.11 жинастыру түріне қарай пайдаланылатын шүберектерді белгілеу;
	5.3.3.12 жинастыру құралдарын тазарту және сақтау орындарына орналастыру	6.3.3.12 шүберектердің жұмыс кезіндегі және сақтау кезіндегі жағдайына қатысты санитарлық-гигиеналық талаптарды орындау
	5.3.3.13 тактай, боялған, линолеум және қыш тақта төселген едендерді құрғақ және сумен тазартуға дайындау;	6.3.3.13 жайды жинастыру ержелері мен дәйфектілігін орындау
	5.3.3.14 швабраны жұмысқа дайындау;	6.3.3.14 терезенің алдын және жылу батареяларын сүрткен кезде қауіпсіздік ережелерін орындау;
	5.3.3.15 еденді шварбрамен сүрту;	6.3.3.15 еденді сулы шүберекпен сүртіп алу
	5.3.3.16 шүберекті шлапшында шайқап алу;	6.3.3.16 шүберекті жұмыс кезінде жуу
	5.3.3.17 жинастыру құралдарын жұмыстан кейін тазарту және сақтау үшін арнайы бөлінген орынға орналастыру	6.3.3.17 жұмыс нәтижесін тексеру
		6.3.3.18 орындалған жұмыстың сапасын және орындау дәйектілігін ұжымдық талдау

4) 4-бөлім "Еңбек құралдарын талдау және бағалау":

4-кесте

Оқыту мақсаттары		
Бөлімше	5-сынып	6-сынып
4.1 Еңбек	5.1.4.1 өз еңбегінің нәтижесіне қызығушылық б а й қ а т у 5.1.4.2 еңбектің бір түрі бойынша кәсіптік дағдыларды меңгеруге деген уәжін байқату 5.1.4.3 мақсатына жетуде тәртіптілік және табандылық таныту, өзінің еңбегіне деген мақтанышын байқату; 5.1.4.4 орындалған жұмыс сапасына талдау	6.1.4.1 бұйымды орындау процесін мұғалімнің көмегімен және өздігінен мұқият талдауға т ы р ы с у 6.1.4.2 орындалған жұмысқа талдау жүргізу 6.1.4.3 орындалған жұмыс сапасын бақылау 6.1.4.4 өзінің еңбегінің нәтижесіне деген қызығушылық байқату 6.1.4.5 өзінің еңбегі үшін тәртіптілік және

заттарын талдау	ж ү р г і з у 5.4.1.5 өзінің және жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға тырысу, жұмыстағы артықшылықтар мен кемшіліктерді белгілеу 5.4.1.6 алған білімін тәжірибелік әрекеттерде қолдану	жауапкершілік байқату 6.1.4.6 мақсатына жетуде табандылық таныту, өзінің еңбегіне деген мақтаныш және бөтен еңбекке деген сыйласымдық сезімін байқату 6.1.4.7 өзінің жеке ерекшеліктерін еңбектің белгілі бір түріне қатысты кәсіби талаптармен салыстыру
4.2 Еңбек заттарын бағалау	5.4.2.1 мұғалімнің көмегімен алдағы жұмыс туралы ауызша есеп беру 5.4.2.2 берілген жоспар бойынша орындалған жұмыс туралы ауызша есеп беру 5.4.2.3 сөзінде оқыған терминдерді пайдалана отырып, жасалған жұмыс туралы ауызша есеп беру 5.4.2.4 бұйымды үлгіге қарау және өлшеуіш құралдардың көмегімен бақылауды жүзеге асыру; 5.4.2.5 орындалған жұмыстың сапасын және орындау дәйектілігін ұжымдық талдау	6.4.2.1 берілген жоспар бойынша орындалған жұмыс туралы ауызша есеп беру 6.4.2.2 мұғалімнің шамалы көмегімен өзін-өзі ағымды бақылауды жүзеге асыру 6.4.2.3 жұмыс сапасын үлгімен салыстыру арқылы бағалау 6.4.2.4 сөзінде техникалық терминологияны пайдалану 6.4.2.5 жұмыстың сапасы мен нәтижесін тексеру 6.4.2.6 орындалған жұмыстың сапасын және орындау дәйектілігін ұжымдық талдау

40. Осы Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптары үшін "Жалпы еңбекке даярлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

41. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Жеңіл ақыл-ойы кемістігі бар
білім алушыларға арналған 5-6
сыныптары үшін "Жалпы
еңбекке даярлау" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы оқу
бағдарламасына
қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптары үшін "Жалпы еңбекке даярлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
	1.1 Еңбек заттары туралы	5.1.1.1 өзін Қазақстан азаматы ретінде сезіну 5.1.1.2 берілген әрекет аясындағы сипаты, мазмұны; жеке тұлғалық және кәсіби қасиеттерге қойылатын талаптар туралы жалпы түсініктің болуы 5.1.1.3 мұғалімнің көмегімен еңбек заттарының ерекшеліктерін зерделеу және анықтау 5.1.1.4 еңбек материалдарының қасиеттері мен сипаттамаларын зерделеу

1 . Материалтану Құралдар және жабдықтар	жалпы мәліметтер	5.1.1.5 кәсіби сынаманы орындау технологиясын меңгеру 5.1.1.6 техникалық терминологияны түсіну және өзінің сөйлеу тілінде п а й д а л а н у 5.1.1.7 үйретілген операцияларды орындау технологиясын; орындалатын әрекеттердің алгоритмін ұстану
	1 . 2 Материалдарды , құралдарды және жабдықтарды талдау	5.1.2.1 материалдарды, құралдарды және жабдықтарды және оларды тәжірибелік сынама үлгісінде пайдалану ережелерін зерделеу 5.1.2.2 құралдардың атауларын және қолданысын түсіну, мұғалімнің көмегімен жұмыс үшін қажетті материаладар мен құралдарды тандай б і л у 5.1.2.3 шеберханада, мектеп жанындағы үлескедегі жұмыс кезінде тәртіп ережелерін және санитарлық-гигиеналық талаптарды ұстану 5.1.2.4 жұмыс орнын ұйымдастыру 5.1.2.5 құралдармен және жабдықтармен жұмыс кезінде қауіпсіздік е р е ж е л е р і н ұ с т а н у 5.1.2.6 белгілеу тәсілдерін (қимаульгі, сызғыш, циркуль, бұрыш көмегімен) қолдану
	2.4 Слесарлық іс	5.2.4.1 сымның (алюминий, жез, болат) қасиеттерімен танысу 5.2.4.2 сыммен жұмысқа арналған құралдармен және аспаптармен (темір сызғыш, үшкір тістеуік, тістеуік, сымды майыстыруға арналған жақтау) танысу және жұмыс тәсілдерін меңгеру 5.2.4.3 слесарлық құралдармен жұмыс ережелерін білу және орындау 5.2.4.4 дайындаманың ұзындығын сызғышпен белгілеу 5.2.4.5 сыммен тәжірибе жұмыстарын (үзіп алу, майыстыру, бұрау, ж а л п а й т у) о р ы н д а у 5.2.4.6 ақ және қара қаңылтырдың қасиеттерімен (кесіледі, майысады) т а н ы с у 5.2.4.7 қаңылтырмен жұмысқа арналған құралдармен және аспаптармен (сызғыш, темір кесетін қол қайшы, ағаш балға, жатық егеу, слесарлық қысқыш) танысу және жұмыс тәсілдерін меңгеру 5.2.4.8 жұқа темірді белгілеген және кескен кездегі қауіпсіздік ережелерін б і л у ж а н е о р ы н д а у 5.2.4.9 қаңылтыр қораптарды жасау бойынша жұмыстарды (сызба бойынша белгілеу, шеттерін бұгу, өткір жиектерін қайыру) орындау 5.2.5.9 бұйымды жатық егеумен және құмқағазбен тегістеп өңдеу 5.2.5.10 дөңес және ойыс пішінді жазық бөліктерді қимаульгі бойынша б е л г і л е п к е с і п а л у 5.2.5.11 бөліктерде тесік тесу 5.2.5.12 бөліктерді қалпағы жасырын тойтарма шегемен біріктіру 5.2.5.13 жұқа қабатты темірмен жұмыс.
		5.3.1.1 гүлдік өсімдіктер, олардың сан алуандығы, сәндік қасиеті туралы т ү с і н і к б о л у 5.3.1.2 топырақ және гүлдерді өсіруге арналған экологиялық талаптар т у р а л ы т ү с і н і к б о л у 5.3.1.3 мәдени және жабайы өсетін гүлдік өсімдіктерді ажырату 5.3.1.4 жергілікті жерде ең бір кеңінен тараған гүлдік өсімдікті атау 5.3.1.5 гүлбақшада және бөлмеде өсірілетін гүлдік өсімдіктермен танысу 5.3.1.6 гүлдік өсімдіктердің тұқымын жинау 5.3.1.7 бір жылдық тұқымдары ірі гүлдік өсімдіктер түрін (қырмызыгүл, настурция, б а р қ ы т г ү л) а т а у 5.3.1.8 гүлдік өсімдіктердің жемісінің және тұқымының піскен белгілерін б а й қ а у 5.3.1.9 кейбір өсімдіктердің жемістері мен тұқымдарының пісуін

3.Қызмет көрсету еңбек дағдыларын меңгеру технологиясы	3.1 Гүл өсіру және сәндік бағбаншылық	жеделдету тәсілдері (тамырларын зақымдамай аудару) туралы түсінік б о л у 5.3.1.10 тұқым жинау тәсілдерін, жинағаннан кейін тұқымды кептіру және сақтау тәсілдерін меңгеру 5.3.1.11 тұқымы бар кеуіп қалған жемісті жинау немесе сабақтың бір бөлігімен кесіп алу 5.3.1.12 жемістерді қатырмақағаздан жасалған қораптарға салу және кептіру үшін сөреге орналастыру 5.3.1.13 жемістері піспеген кейбір өсімдіктерді тамырынан кесіп алып, тұқымы піскенше желдетілетін жайға іліп қою 5.3.1.14 гүлбақшадағы жерді қазу 5.3.1.15 гүлбақшаны тұқым себуге, көшет отырғызуға дайындау 5.3.1.16 гүлбақшаны мезгілдік тазарту, жолды түскен жапырақтардан т а з а р т у 5.3.1.17 гүлбақшадағы жұмысқа арналған құралдарды күту 5.3.1.18 бөлме өсімдіктерін күту: суғару, құнарландыру 5.3.1.19 бөлме өсімдіктеріне арналған топырақтық коспа дайындау
4. Еңбек құралдарын талдау және бағалау	4.1 Еңбек заттарын талдау	5.1.4.1 өз еңбегінің нәтижесіне қызығушылық байқату 5.1.4.2 еңбектің бір түрі бойынша кәсіптік дағдыларды меңгеруге деген у ә ж і н б а й қ а т у 5.1.4.3 мақсатына жетуде тәртіптілік және табандылық таныту, өзінің еңбегіне деген мақтанышын байқату 5.4.1.4 орындалған жұмыс сапасына талдау жүргізу; 5.4.1.5 өзінің және жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға тырысу, жұмыстағы артықшылықтар мен кемшіліктерді белгілеу 5.4.1.6 алған білімін тәжірибелік әрекеттерде қолдану
	4.2 Еңбек заттарын бағалау	5.4.2.1 мұғалімнің көмегімен алдағы жұмыс туралы ауызша есеп беру 5.4.2.2 берілген жоспар бойынша орындалған жұмыс туралы ауызша есеп б е р у 5.4.2.3 сөзінде оқыған терминдерді пайдалана отырып, жасалған жұмыс туралы ауызша есеп беру 5.4.2.4 бұйымды үлгіге қарау және өлшеуіш құралдардың көмегімен бақылауды жүзеге асыру 5.4.2.5 орындалған жұмыстың сапасын және орындау дәйектілігін ұжымдық талдау
2-тоқсан		
	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	5.1.1.1 өзін Қазақстан азаматы ретінде сезіну 5.1.1.2 берілген әрекет аясындағы сипаты, мазмұны; жеке тұлғалық және кәсіби қасиеттерге қойылатын талаптар туралы жалпы түсініктің болуы 5.1.1.3 мұғалімнің көмегімен еңбек заттарының ерекшеліктерін зерделеу ж ә н е а н ы қ т а у 5.1.1.4 еңбек материалдарының қасиеттері мен сипаттамаларын зерделеу 5.1.1.5 кәсіби сынаманы орындау технологиясын меңгеру 5.1.1.6 техникалық терминологияны түсіну және өзінің сөйлеу тілінде п а й д а л а н у 5.1.1.7 үйретілген операцияларды орындау технологиясын; орындалатын әрекеттердің алгоритмін ұстану
	1.2 Материалдарды, құралдарды	5.1.2.1 материалдарды, құралдарды және жабдықтарды және оларды тәжірибелік сынама үлгісінде пайдалану ережелерін зерделеу 5.1.2.2 құралдардың атауларын және қолданысын түсіну, мұғалімнің көмегімен жұмыс үшін қажетті материаладар мен құралдарды тандай б і л у 5.1.2.3 шеберханада, мектеп жанындағы үлескедегі жұмыс кезінде тәртіп

1 . Материалтану Құралдар және жабдықтар	және жабдықтарды талдау	ережелерін және санитарлық-гигиеналық талаптарды ұстану 5.1.2.4 жұмыс орнын ұйымдастыру 5.1.2.5 құралдармен және жабдықтармен жұмыс кезінде қауіпсіздік ережелерін ұстану 5.1.2.6 белгілеу тәсілдерін (қимаулігі, сызғыш, циркуль, бұрыш көмегімен)) қолдану
	2 . 5 Сылақ-майлау ісі	5.2.5.1 сылақшы мамандығы туралы негізгі мәліметтерді білу 5.2.5.2 сылақ жұмыстарын орындауға арналған материалдар туралы түсініктер болу 5.2.5.3 майлы бояудың қасиеті және құрамы (қою және пайдалануға дайын) туралы түсініктер болу 5.2.5.4 майлы бояуды жұмысқа дайындау техникасын меңгеру 5.2.5.5 сулы бояу құрамы (қасиеті, құрамы) туралы мәліметтер болу 5.2.5.6 сулы бояу құрамын қолдану техникасын меңгеру 5.2.5.7 колер туралы қысқаша мәліметтер болу 5.2.5.8 бұрын боялған беттерді тазартуды жүзеге асыру 5.2.5.9 бояу түрлерін анықтауға (сыныптағы, мектеп жайларындағы, үйдегі) жаттығу; 5.2.5.10 жаққыш (қолмен жаққыш, айналма жаққыш, қолдану және олардың күтімі) туралы мәліметтер болу; 5.2.5.11 бояу кезінде жұмыс орнын ұйымдастыру; 5.2.5.12 жазықтықтың бояуға дайындығын анықтау; 5.2.5.13 сылақтың негізгі кемшіліктері туралы түсініктер болу; 5.2.5.14 жай сылаудың негізгі амалдарын меңгеру; 5.2.5.15 ағаш бұйымдарды майлы бояумен жай ғана бояуды орындау; 5.2.5.16 сулы құраммен сыланған жазықтықты бояу; 5.2.5.17 темір заттарды құрамында су жоқ бояумен бояуға дайындау техникасын меңгеру
3. Қызмет көрсету еңбек дағдыларын меңгеру технологиясы	3.2 Аула тазартушы	5.3.2.1 әр түрлі кәсіптің қажеттілігін сезіну 5.3.2.2 қарапайым қызмет көрсету кәсібін білу 5.3.2.3 тазалау жұмысына арналған арнайы киімді ажырату: түрі, қолданысы, құрылысы, ұқыптылықпен ұстау 5.3.2.4 шаруашылық құралдарымен (сыпыртқы, күрек, тырма, қалақ, зембіл), олардың құрылысымен, қолданысымен танысу 5.3.2.5 сыпыртқыны, күректі, тырманы, қалақты, зембілді қолдана білу 5.3.2.6 қатты жабыны бар жолдарды сыпыру 5.3.2.7 қоқысты үю, қоқысты тасымалдау 5.3.2.8 көгалды жинастыру: бұтақтарды және бөгде заттарды жинастыру; тырмамен тырмалау, көгалды тазарту 5.3.2.9 спорт алаңдарын және мектеп айналасындағы үлескелерді жинастыру 5.3.2.10 жинастыру құралдарын тазарту және сақтау орындарына орналастыру
4.Еңбек құралдарын	4.1 Еңбек заттарын талдау	5.1.4.1 өз еңбегінің нәтижесіне қызығушылық байқату; 5.1.4.2 еңбектің бір түрі бойынша кәсіптік дағдыларды меңгеруге деген үмітін байқату; 5.1.4.3 мақсатына жетуде тәртіптілік және табандылық таныту, өзінің еңбегіне деген мақтанышын байқату 5.4.1.4 орындалған жұмыс сапасына талдау жүргізу 5.4.1.5 өзінің және жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға тырысу, жұмыстағы артықшылықтар мен кемшіліктерді белгілеу 5.4.1.6 алған білімін тәжірибелік әрекеттерде қолдану

талдау және бағалау	4.2 Еңбек заттарын бағалау	5.4.2.1 мұғалімнің көмегімен алдағы жұмыс туралы ауызша есеп беру 5.4.2.2 берілген жоспар бойынша орындалған жұмыс туралы ауызша есеп беру 5.4.2.3 сөзінде оқыған терминдерді пайдалана отырып, жасалған жұмыс туралы ауызша есеп беру; 5.4.2.4 бұйымды үлгіге қарау және өлшеуіш құралдардың көмегімен бақылауды жүзеге асыру 5.4.2.5 орындалған жұмыстың сапасын және орындау дәйектілігін ұжымдық талдау
3-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар және жабдықтар	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	5.1.1.1 өзін Қазақстан азаматы ретінде сезіну 5.1.1.2 берілген әрекет аясындағы сипаты, мазмұны; жеке тұлғалық және кәсіби қасиеттерге қойылатын талаптар туралы жалпы түсініктің болуы 5.1.1.3 мұғалімнің көмегімен еңбек заттарының ерекшеліктерін зерделеу және анықтау 5.1.1.4 еңбек материалдарының қасиеттері мен сипаттамаларын зерделеу 5.1.1.5 кәсіби сынаманы орындау технологиясын меңгеру 5.1.1.6 техникалық терминологияны түсіну және өзінің сөйлеу тілінде пайдалану 5.1.1.7 үйретілген операцияларды орындау технологиясын; орындалатын әрекеттердің алгоритмін ұстану
	1.2 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	5.1.2.1 материалдарды, құралдарды және жабдықтарды және оларды тәжірибелік сынама үлгісінде пайдалану ережелерін зерделеу 5.1.2.2 құралдардың атауларын және қолданысын түсіну, мұғалімнің көмегімен жұмыс үшін қажетті материаладар мен құралдарды таңдай білу 5.1.2.3 шеберханада, мектеп жанындағы үлескедегі жұмыс кезінде тәртіп ережелерін және санитарлық-гигиеналық талаптарды ұстану 5.1.2.4 жұмыс орнын ұйымдастыру 5.1.2.5 құралдармен және жабдықтармен жұмыс кезінде қауіпсіздік ережелерін ұстану 5.1.2.6 белгілеу тәсілдерін (қимаульгі, сызғыш, циркуль, бұрыш көмегімен) қолдану
	2.1 Ағаш ұстасы	5.2.1.1 аралау түрлерін ажырату 5.2.1.2 ағаш кесіндісін шектегіші бар стуслода белгі бойынша кесу технологиясын меңгеру: қолданысы, негізгі техникалық сипаттамасы, стусломен және қол арамен жұмыс ережелері, ағаш ұстасы құралдарын жұмысқа дайындау, ағашты кесу, тегіс бетін құмқағазбен өңдеу 5.2.1.3 білдекте тесік тесуді меңгеру 5.2.1.4 қатар сызықтарды белгілеуге үйрену 5.2.1.5 жақ тәрізді арамен аралау техникасын меңгеру 5.2.1.6 сүргімен бақылау сызғышпен және бұрышпен жону техникасын меңгеру 5.2.1.7 қарындашпен белгі салу және сызғышпен және бұрышпен бақылауды жүзеге асыру 5.2.1.8 бөліктерді бұрама шегенің көмегімен біріктіру 5.2.1.9 тесігі бар кесек ағаштан салғыш жасау 5.2.1.10 шегенің және бұрама шегенің көмегімен жинауды жүзеге асыру 5.2.1.11 ағашты "Күйдіру" техникасымен көркемдеп әшекейлеу техникасын меңгеру
		5.2.2.1 дайындық тапсырмаларын: еркін тақырыпқа сурет салу, суреттерді бояу, өсімдік тектес оюдың суретін салу, геометриялық пішіндерді белгілеу, пышақпен және қайшымен пішіп алуды орындау

2. Еңбек заттарын жасау технологиясы	2.2 Түптеу картонаждық іс	5.2.2.2 құттықтау ашық хатын сурет–сызбы бойынша жасау технологиясын меңгеру 5.2.2.3 қалта мен хатқалтаны жасау технологиясын меңгеру: өлшеуіш сызғыштың және оның кимаүлгісінің көмегімен хатқалтаның жаймасын белгілеу, жайманы кесіп алу, бүйір және төменгі бөлігін жинастыру және желімдеу, пошта бұйымдарын қысу, есептеу және дайын бұйымдарды б а н д е р о л ь д а у 5.2.2.4 қарапайым сызбылар мен эскиздерді оқу және орындау 5.2.2.5 қағаздарды іріктеп, бүгу және сыммен тігу 5.2.2.6 түптеу жұмыстарын орындау 5.2.2.7 беті таза заттарды жасау 5.2.2.8 баулы папкаларды жасау
	2.3 Тігін ісі	5.2.3.1 қол жұмысына арналған құралдар мен құрылғыларды пайдалану 5.2.3.2 өсімдік текті талшықты маталардың (сиса, сәтен) қасиеттерімен т а н ы с у 5.2.3.3 қол тігістерін орындау 5.2.3.4 сәндік тігістерді (тамбурлық, ілмекті) орындау 5.2.3.5 бұйымдарды (тұқым салуға арналған дорба) қол тігістерін қолдана от ы р ы п ж а с а у 5.2.3.6 сәндік қол тігістерімен (тамбурлық, сабақты) кестелеу техникасын м е ң г е р у 5.2.3.7 шытыра моншақпен және пайеткамен кестелеу (белгі бойынша) т е х н и к а с ы н м е ң г е р у 5.2.3.8 табиғи көлемдегі (майлық) сызба құру техникасын меңгеру 5.2.3.9 киімдерді қол тігісін пайдалана отырып жөндеу 5.2.3.10 үтікпен жұмыстағы қауіпсіздік техникасының ережелерін орындау
4.Еңбек құралдарын талдау және бағалау	4.1 Еңбек заттарын талдау	5.1.4.1 өз еңбегінің нәтижесіне қызығушылық байқату 5.1.4.2 еңбектің бір түрі бойынша кәсіптік дағдыларды меңгеруге деген у ә ж і н б а й қ а т у 5.1.4.3 мақсатына жетуде тәртіптілік және табандылық таныту, өзінің еңбегіне деген мақтанышын байқату 5.4.1.4 орындалған жұмыс сапасына талдау жүргізу 5.4.1.5 өзінің және жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға тырысу, жұмыстағы артықшылықтар мен кемшіліктерді белгілеу 5.4.1.6 алған білімін тәжірибелік әрекеттерде қолдану
	4.2 Еңбек заттарын бағалау	5.4.2.1 мұғалімнің көмегімен алдағы жұмыс туралы ауызша есеп беру 5.4.2.2 берілген жоспар бойынша орындалған жұмыс туралы ауызша есеп б е р у 5.4.2.3 сөзінде оқыған терминдерді пайдалана отырып, жасалған жұмыс туралы ауызша есеп беру 5.4.2.4 бұйымды үлгіге қарау және өлшеуіш құралдардың көмегімен бақылауды жүзеге асыру 5.4.2.5 орындалған жұмыстың сапасын және орындау дәйектілігін ұжымдық талдау
4-тоқсан		
	1.1 Еңбек заттары туралы	5.1.1.1 өзін Қазақстан азаматы ретінде сезіну 5.1.1.2 берілген әрекет аясындағы сипаты, мазмұны; жеке тұлғалық және кәсіби қасиеттерге қойылатын талаптар туралы жалпы түсініктің болуы 5.1.1.3 мұғалімнің көмегімен еңбек заттарының ерекшеліктерін зерделеу ж ә н е а н ы қ т а у 5.1.1.4 еңбек материалдарының қасиеттері мен сипаттамаларын зерделеу 5.1.1.5 кәсіби сынаманы орындау технологиясын меңгеру

1. Материалтану Құралдар және жабдықтар	жалпы мәліметтер	5.1.1.6 техникалық терминологияны түсіну және өзінің сөйлеу тілінде пайдалану; 5.1.1.7 үйретілген операцияларды орындау технологиясын; орындалатын әрекеттердің алгоритмін ұстану
	1.2 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	5.1.2.1 материалдарды, құралдарды және жабдықтарды және оларды тәжірибелік сынама үлгісінде пайдалану ережелерін зерделеу 5.1.2.2 құралдардың атауларын және қолданысын түсіну, мұғалімнің көмегімен жұмыс үшін қажетті материаладар мен құралдарды тандай білу 5.1.2.3 шеберханада, мектеп жанындағы үлескедегі жұмыс кезінде тәртіп ережелерін және санитарлық-гигиеналық талаптарды ұстану 5.1.2.4 жұмыс орнын ұйымдастыру 5.1.2.5 құралдармен және жабдықтармен жұмыс кезінде қауіпсіздік ережелерін ұстану 5.1.2.6 белгілеу тәсілдерін (қимаүлгі, сызғыш, циркуль, бұрыш көмегімен) қолдану
2. Еңбек заттарын жасау технологиясы	2.6 Аяқ киім ісі	5.2.6.1 аяқ киім тігуші кәсібі туралы негізгі мәліметтер болу 5.2.6.2 аяқ киімнің беткі жағы былғары туралы қарапайым түсініктер болу 5.2.6.3 аяқ киім тігуге арналған былғарының негізгі қасиеттерімен танысу 5.2.6.4 бұйым бөліктерін бекітуге арналған материалдармен (капрон жіп, балауыз) және олардың қасиеттерімен танысу 5.2.6.5 былғарыдан бұйым жасауға арналған құрылғылармен және құралдармен (верстак, түзу буз, ілмек біз, тебен ине) жұмыс техникасын меңгеру; 5.2.6.6 бізбен жұмыстағы қауіпсіздік техника ережелерін білу және орындау 5.2.6.7 былғарымен жұмыс кезіндегі сызғышпен және бұрыштамамен жұмыс техникасын меңгеру 5.2.6.8 үлгі бойынша тапсырмаларда бағдарлау 5.2.6.9 тапсырмаларда заттық технологиялық карта көмегімен бағдарлау 5.2.6.10 дайындамаға суретті өлшеу құралдарының (сызғыш, үшбұрыш) көмегімен түсіру 5.2.6.11 бізбен тесік тесу 5.2.6.12 бұйымды жіппен біріктіру 5.2.6.13 сағатқа бау жасау 5.2.6.14 тараққа қаптама жасау 5.2.6.15 көзілдірікке қаптама жасау 5.2.6.16 жасалған бұйымдарды мұғалімнің көмегімен талдау 5.2.6.17 үлгі бойынша бұйымның жасалуын бақылауды көз мөлшерімен және өлшеу құралдарының көмегімен орындау
		5.3.3.1 әр түрлі кәсіптің қажеттілігін сезіну 5.3.3.2 қызмет көрсетуші еңбегінің қарапайым кәсібін білу 5.3.3.3 жинастыру жұмыстарына арналған арнайы киімдерді (халат, алжапқыш, үшкіл орамал) пайдалану, оларды ұқыпты ұстау, күту және сақтау 5.3.3.4 қағазбен және қатырмақағазбен жұмыс: "Тұрғын бөлме", "Мектеп" макеттері мен жапсырмақұрақты, ашық қорапты жасау 5.3.3.5 қол тігістерін пайдалана отырып, жиһазды сұртуге арналған майлық орамалды тігу 5.3.3.6 орамалдың қиылған шеттерін қол тігісімен өңдеу 5.3.3.7 киімді жөндеу, сыртқы киімдердің түймелерін, ілгегін қадау 5.3.3.8 электр үтікті меңгеру, қолданысы, күтімі және пайдалану

3. Қызмет көрсету еңбек дағдыларын меңгеру технологиясы	3.3 Қызмет көрсетуші кіші қызметкер	5.3.3.9 еден түрлерін: тақтай, боялған, линолеум төселген ажырату 5.3.3.10 едендерді жууға арналған құралдармен және қандай да бір төсемі бар едендерді жууға қарсы көрсетімі бар құралдармен танысу 5.3.3.11 жинастыру құралдарын (шелек, шлапшын, қалақ, еден сыпыратын щетка, шүберек, швабра) білу және пайдалану 5.3.3.12 жинастыру құралдарын тазарту және сақтау орындарына о р н а л а с т ы р у 5.3.3.13 тақтай, боялған, линолеум және қыш тақта төселген едендерді құрғақ және сумен тазартуға дайындау 5.3.3.14 швабраны жұмысқа дайындау 5.3.3.15 еденді шварбрамен сүрту 5.3.3.16 шүберекті шлапшында шайқап алу 5.3.3.17 жинастыру құралдарын жұмыстан кейін тазарту және сақтау үшін арнайы бөлінген орынға орналастыру
4.Еңбек құралдарын талдау және бағалау	4.1 Еңбек заттарын талдау	5.1.4.1 өз еңбегінің нәтижесіне қызығушылық байқату 5.1.4.2 еңбектің бір түрі бойынша кәсіптік дағдыларды меңгеруге деген у ә ж і н б а й қ а т у 5.1.4.3 мақсатына жетуде тәртіптілік және табандылық таныту, өзінің еңбегіне деген мақтанышын байқату 5.4.1.4 орындалған жұмыс сапасына талдау жүргізу 5.4.1.5 өзінің және жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға тырысу, жұмыстағы артықшылықтар мен кемшіліктерді белгілеу 5.4.1.6 алған білімін тәжірибелік әрекеттерде қолдану
	4.2 Еңбек заттарын бағалау	5.4.2.1 мұғалімнің көмегімен алдағы жұмыс туралы ауызша есеп беру 5.4.2.2 берілген жоспар бойынша орындалған жұмыс туралы ауызша есеп б е р у 5.4.2.3 сөзінде оқыған терминдерді пайдалана отырып, жасалған жұмыс туралы ауызша есеп беру 5.4.2.4 бұйымды үлгіге қарау және өлшеуіш құралдардың көмегімен бақылауды жүзеге асыру 5.4.2.5 орындалған жұмыстың сапасын және орындау дәйектілігін ұжымдық талдау

2) 6-сынып:

2-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1 . Материалтану.	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	6.1.1.1 өзінің Отаны үшін мақтаныш сезімін білдіру 6.1.1.2 орындалатын жұмыстың сипатына байланысты жалпы теориялық мәліметтері болу; 6.1.1.3 өзінің жеке ерекшеліктерін кәсіби талаптармен салыстыру 6.1.1.4 еңбек заттарының ең бір маңызды ерекшеліктерін түсінуін және білімін көрсету; 6.1.1.5 өзінің жұмыс орнын өздігінен ұйымдастыру; 6.1.1.6 тапсырмада үлгі, сурет және технологиялық карта бойынша бағдарлау 6.1.1.7 жоспар бойынша жұмыс істеу, әрекеттердің орындалу тәртібін сақтау, нұсқауды дұрыс және дәл орындау 6.1.1.8 еңбек заттарын жасаған кезде материалдардың қасиеттерін е с е п к е а л у 6.1.1.9 терминдер мен технологиялық операциялардың атауларын түсіну және сөйлеу тілінде пайдалану

Кұралдар және жабдықтар	1.2. Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	6.1.2.2 еңбек құралдарын пайдалану және құралды орындалатын операцияға сәйкес тиімді таңдай білу; 6.1.2.3 шеберханада жұмыс кезінде тәртіп ережелерін және санитарлық-гигиеналық талаптарды; құралдармен жұмыс кезінде қауіпсіздік техникасы ережелерін ұстану 6.1.2.4 белгілеу тәсілдерін (қимаулгі, сызғыш, циркуль, бұрыш және арнайы кәсіби құралдардың көмегімен) қолдану 6.1.2.5 үйретілген операцияларды орындау технологиясын; орындалатын әрекеттердің алгоритмін ұстану 6.1.2.6 жасалатын бұйымның қолданысын түсіну 6.2.1.7 жазбаша және ауызекі нұсқауларды оқу және түсіну, жұмыс барысында сұрақтар мен жауаптарды тұжырымды етіп айта білу
2.Еңбек заттарын жасау технологиясы	2.1. Ағаш ұстасы	6.2.1.1 ағаштың құрылысын және ағаш түрлерінің қасиеттерін білу; бұйым бөліктерін дөңгелек кесінділерден жасау технологиясын меңгеру; 6.2.1.2 сүргімен жону, рейсмуспен белгілеу дағдыларын бекіту 6.2.1.3 ағашта геометриялық ойма сурет салу техникасын меңгеру 6.2.1.4 кесіндінің жарты ағашына бұрыштап кіріге біріктіруді орындау 6.2.1.5 қисық сызықты аралауды орындау, қисық сызықты кесіндінің шеттерін өңдеу 6.2.1.6 бұрғылауды орындау 6.2.1.7 тесіп өткен және бітеу тесіктерді ұңғылауды орындау 6.2.1.8 ағаштардың негізгі түрлерінің қасиеттерін ажырату 6.2.1.9 аралау дағдыларын бекіту 6.2.1.10 кесінділерді айқастырып, бұрыштап, таңба сияқты біріктіруді орындау 6.2.1.11 тесіп өткен тесіктерді ұңғылауды орындау 6.2.1.12 қисық сызықты аралауды орындау 6.2.1.13 қисық сызықты кесіндінің шеттерін өңдеу 6.2.1.14 асүйлік керек-жарақтарды жасау бойынша жұмыстарды орындау
	2.3 Тігін ісі	6.2.3.1 жануар текті талшықтан жасалған маталардың (жібек, жүн) қасиеттерімен танысу; 6.2.3.2 жұмысты қол тігістерін пайдалана отырып орындауды жалғастыру 6.2.3.3 бұйымдарды қол тігістерін және кесте немесе жапсырмақұрақ түріндегі әшекейді пайдалана отырып жасау 6.2.3.4 сәндік тігістермен нобай бойынша кестелеу 6.2.3.5 сызба бойынша айқас тігіспен кестелеу 6.2.3.6 киімді жөндеуді торлап жамау және жапсырмақұрақпен жамау техникасымен орындау 6.2.3.7 қол жетекті және аяқ жетекті тігін машинкасының құрылысымен танысу 6.2.3.8 тігін машинкасын жұмысқа дайындау (жоғарғы және төменгі жіптерін салу) 6.2.3.9 тігін машинкасымен жұмыс тәсілдерін меңгеру 6.2.3.10 машина тігістерін орындау 6.2.3.11 машина тігістерін меңгеру (қайып тігу, ашық қиықты бүгілген тігіс және жабық қиықты бүгілген тігіс) 6.2.3.12 бір бөлікті бұйымдарды (қалталы жастық тысы, спорттық аяқ киімге арналған дорба) орындау

4.Еңбек құралдарын талдау және бағалау	4.1 Еңбек заттарын талдау	6.1.4.1 бұйымды орындау процесін мұғалімнің көмегімен және өздігінен мұқият талдауға тырысу 6.1.4.2 орындалған жұмысқа талдау жүргізу 6.1.4.3 орындалған жұмыс сапасын бақылау 6.1.4.4 өзінің еңбегінің нәтижесіне деген қызығушылық байқату 6.1.4.5 өзінің еңбегі үшін тәртіптілік және жауапкершілік байқату 6.1.4.6 мақсатына жетуде табандылық таныту, өзінің еңбегіне деген мақтаныш және бөтен еңбекке деген сыйласымдық сезімін б а й қ а т у 6.1.4.7 өзінің жеке ерекшеліктерін еңбектің белгілі бір түріне қатысты кәсіби талаптармен салыстыру
	4.2 Еңбек заттарын бағалау	6.4.2.1 берілген жоспар бойынша орындалған жұмыс туралы а у ы з ш а е с е п б е р у 6.4.2.2 мұғалімнің шамалы көмегімен өзін-өзі ағымды бақылауды ж ү з е г е а с ы р у 6.4.2.3 жұмыс сапасын үлгімен салыстыру арқылы бағалау 6.4.2.4 сөзінде техникалық терминологияны пайдалану 6.4.2.5 жұмыстың сапасы мен нәтижесін тексеру 6.4.2.6 орындалған жұмыстың сапасын және орындау дәйектілігін ұжымдық талдау
2-тоқсан		
1 . Материалтану. Құралдар және жабдықтар	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	6.1.1.1 өзінің Отаны үшін мақтаныш сезімін білдіру 6.1.1.2 орындалатын жұмыстың сипатына байланысты жалпы теориялық мәліметтері болу 6.1.1.3 өзінің жеке ерекшеліктерін кәсіби талаптармен салыстыру 6.1.1.4 еңбек заттарының ең бір маңызды ерекшеліктерін түсінуін және білімін көрсету 6.1.1.5 өзінің жұмыс орнын өздігінен ұйымдастыру 6.1.1.6 тапсырмада үлгі, сурет және технологиялық карта б о й ы н ш а б а ғ д а р л а у 6.1.1.7 жоспар бойынша жұмыс істеу, әрекеттердің орындалу тәртібін сақтау, нұсқауды дұрыс және дәл орындау 6.1.1.8 еңбек заттарын жасаған кезде материалдардың қасиеттерін е с е п к е а л у 6.1.1.9 терминдер мен технологиялық операциялардың атауларын түсіну және сөйлеу тілінде пайдалану
	1.2 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	6.1.2.2 еңбек құралдарын пайдалану және құралды орындалатын операцияға сәйкес тиімді таңдай білу 6.1.2.3 шеберханада жұмыс кезінде тәртіп ережелерін және санитарлық-гигиеналық талаптарды; құралдармен жұмыс кезінде қауіпсіздік техникасы ережелерін ұстану 6.1.2.4 белгілеу тәсілдерін (қимаүлгі, сызғыш, циркуль, бұрыш және арнайы кәсіби құралдардың көмегімен) қолдану 6.1.2.5 үйретілген операцияларды орындау технологиясын; орындалатын әрекеттердің алгоритмін ұстану 6.1.2.6 жасалатын бұйымның қолданысын түсіну 6.2.1.7 жазбаша және ауызекі нұсқауларды оқу және түсіну, жұмыс барысында сұрақтар мен жауаптарды тұжырымды етіп айта білу
		6.2.2.1 қалтасы, бауы бар папкаларды жасау; 6.2.2.2 блоктарды біріктіру тәсілдерін ажырату; 6.2.2.3 бұйым жасағанда қағаздың қасиеттерін пайдалану 6.2.2.4 бүктеу тәсілдерін ажырату

2. Еңбек заттарын жасау технологиясы	2.2 Түптеу картонаждық іс	6.2.2.5 әр түрлі жұмыс құралдарын пайдалану 6.2.2.6 бұйымның негізгі пішінін ерекшелеуге тырысу, бір негізгі пішіннен екінші негізгі пішінге көшу (бүктеу арқылы шаршыдан үшбұрыш жасау) 6.2.2.7 симметрия туралы қарапайым түсінік болу 6.2.2.8 кестелер мен көрнекілік құралдарды жапсыруды орындау
	2.4 Слесарлық іс	6.2.4.1 слесарлық шеберханадағы жұмыс ережелерін білу және орындау 6.2.4.2 5-сынып бағдарламасы бойынша сыммен және қаңылтырмен жұмыстарды орындау 6.2.4.3 слесарлық құралдармен және аспаптармен жұмыстағы қауіпсіздік техникасы ережелерін білу және орындау 6.2.4.4 сызба бойынша бөліктерді жазықтық белгілеу және өңдеуді орындау 6.2.4.5 бөліктерді қалпағы жартылай дөңгелек тойтарма шегемен біріктіру 6.2.4.6 тақтада шабуды орындау 6.2.4.7 қисық сызықты жиекті кесіп алуды орындау 6.2.4.8 жазық қаңылтырды кесуді орындау 6.2.4.9 бұйымды технологиялық карта бойынша орындау 6.2.4.10 бөліктерді қалпақтары жасырын тойтарма шегемен біріктіру 6.2.4.11 тәжірибе жұмыстарын орындау: қайырылған жері бойынша жырашық орындау, аспаптың өзегінде сақиналап майыстыру, жуандығы 1,5 – 2,0 мм болат қапсырманы қысқышта және жактауда майыстыру, қалыңдығы 5 мм дейінгі болат тілкем мен тілімдерді майыстыру 6.2.4.12 майыстырудың бақылау мөлшері мен дұрыстығын үлгі және бұрыштама бойынша тексеруді жүзеге асыру 6.2.4.13 жабындық болаттан қоқысқа арналған қалақша жасау 6.2.4.14 2 мм болаттан ағаш бұйымдарын бекітуге арналған бұрыштамалар жасау 6.2.4.15 дайын бұйымды үлгімен салыстыру арқылы бағалау
4. Еңбек құралдарын талдау және бағалау	4.1 Еңбек заттарын талдау	6.1.4.1 бұйымды орындау процесін мұғалімнің көмегімен және өздігінен мұқият талдауға тырысу 6.1.4.2 орындалған жұмысқа талдау жүргізу 6.1.4.3 орындалған жұмыс сапасын бақылау 6.1.4.4 өзінің еңбегінің нәтижесіне деген қызығушылық байқату 6.1.4.5 өзінің еңбегі үшін тәртіптілік және жауапкершілік байқату 6.1.4.6 мақсатына жетуде табандылық таныту, өзінің еңбегіне деген мақтаныш және бөтен еңбекке деген сыйласымдық сезімін байқату 6.1.4.7 өзінің жеке ерекшеліктерін еңбектің белгілі бір түріне қатысты кәсіби талаптармен салыстыру
	4.2 Еңбек заттарын бағалау	6.4.2.1 берілген жоспар бойынша орындалған жұмыс туралы ауызша есеп беру 6.4.2.2 мұғалімнің шамалы көмегімен өзін-өзі ағымды бақылауды жүзеге асыру 6.4.2.3 жұмыс сапасын үлгімен салыстыру арқылы бағалау 6.4.2.4 сөзінде техникалық терминологияны пайдалану 6.4.2.5 жұмыстың сапасы мен нәтижесін тексеру 6.4.2.6 орындалған жұмыстың сапасын және орындау дәйектілігін ұжымдық талдау

1 . 1 Материалтану. Құралдар және жабдықтар	Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер 1.2 Анализ материалов, инструментов и оборудования	6.1.1.1 өзінің Отаны үшін мақтаныш сезімін білдіру 6.1.1.2 орындалатын жұмыстың сипатына байланысты жалпы теориялық мәліметтері болу 6.1.1.3 өзінің жеке ерекшеліктерін кәсіби талаптармен салыстыру 6.1.1.4 еңбек заттарының ең бір маңызды ерекшеліктерін түсінуін және білімін көрсету 6.1.1.5 өзінің жұмыс орнын өздігінен ұйымдастыру 6.1.1.6 тапсырмада үлгі, сурет және технологиялық карта бойынша бағдарлау 6.1.1.7 жоспар бойынша жұмыс істеу, әрекеттердің орындалу тәртібін сақтау, нұсқауды дұрыс және дәл орындау 6.1.1.8 еңбек заттарын жасаған кезде материалдардың қасиеттерін есепке алу 6.1.1.9 терминдер мен технологиялық операциялардың атауларын түсіну және сөйлеу тілінде пайдалану 6.1.2.2 еңбек құралдарын пайдалану және құралды орындалатын операцияға сәйкес тиімді таңдай білу 6.1.2.3 шеберханада жұмыс кезінде тәртіп ережелерін және санитарлық-гигиеналық талаптарды; құралдармен жұмыс кезінде қауіпсіздік техникасы ережелерін ұстану 6.1.2.4 белгілеу тәсілдерін (қимаүлгі, сызғыш, циркуль, бұрыш және арнайы кәсіби құралдардың көмегімен) қолдану; 6.1.2.5 үйретілген операцияларды орындау технологиясын; орындалатын әрекеттердің алгоритмін ұстану; 6.1.2.6 жасалатын бұйымның қолданысын түсіну; 6.2.1.7 жазбаша және ауызекі нұсқауларды оқу және түсіну, жұмыс барысында сұрақтар мен жауаптарды тұжырымды етіп айта білу
	2 . 5 . Штукатурно-малярное дело;	6.2.5.1 5-сынып бағдарламасы бойынша бояу жұмыстарын орындау ; 6.2.5.2 бояу жұмыстары кезіндегі қауіпсіздік техникасы ережелерін білу және орындау; 6.2.5.3 жақсартылған сылақ сипаттамасымен танысу; 6.2.5.4 қарапайым сылақты жақсартылған сылақтан ажырату; 6.2.5.5 сылақ жұмысына арналған құралдарды (темір күрекше, қалақша, әндеме, жартылай әндеме) атау және пайдалану; 6.2.5.6 сылақ жұмысына арналған ерітінді қоспаны дайындау; 6.2.5.7 иісі бойынша эмаль бояуын майлы бояудан ажырату; 6.2.5.8 орындалған жай сылақтың үлгісі бойынша жұмыста бағдарлау ; 6.2.5.9 жай сылақты орындау мерзімін анықтау; 6.2.5.10 жамылғыны орындау мерзімін анықтау; 6.2.5.11 жамылғыны әндемемен (темір немесе ағаштан жасалған) жағу ; 6.2.5.12 оқу қалқандарына бүрку, бояу және жамылғы жағу әрекеттерін орындау ; 6.2.5.13 үлгіге бағдарлай отырып сылау және бояу әрекеттерін орындау ; 6.2.5.14 үлгімен салыстыра отырып, орындалған жұмыс сапасын бағалау ; 6.2.5.15 әр түрлі шаруашылық жайлардың қабырғаларын жөндеген кезде сылау және бояу әрекеттерін орындау.

2.Технологии изготовления предмета труда	2.6. Аяқ киім ісі	6.2.6.1 5-сынып бағдарламасы бойынша терімен жұмысты о р ы н д а у ; 6.2.6.2 былғары бөліктерін бекіту материалдарымен (капрон және кендір жіптер, балауыз және қарамай) таныстықты жалғастыру; 6.2.6.3 тігіс түрлері (қол тігісі, торлау тігісі) туралы қарапайым м ә л і м е т т е р б о л у 6.2.6.4 қатты және бос тігіс туралы түсініктер болу 6.2.6.5 тесетін құралдармен (біз, жіп салғыш, қол тігін инесі) жұмыстағы қауіпсіздік ережелерін орындау 6.2.6.6 былғары түрлерімен (табиғи және жасанды былғары) т а н ы с у 6.2.6.7 аяқ киім тігу өнеркәсібінде қолданылатын желім түрлерімен (синтетикалық желім, ерітілген желім, казеин желімі, аяқ киімді үй жайында жөндеу жұмысына арналған желім) танысу 6.2.6.8 аяқ киім бөліктері және олардың қолданысы туралы т ү с і н і к т е р б о л у 6.2.6.9 аяқ киімді жасау үшін қолданылатын материалдар (былғары, резенке, қатырмақағаз) туралы түсініктер болу 6.2.6.10 аяқ киімнің мезгілдік және қолданысы бойынша түрін а н ы қ т а у 6.2.6.11 аяқ киім бөліктерін жасау; 6.2.6.12 жұмысты мұғалімнің түсіндірмесі мен тәжірибе жүзінде көрсеткенінен кейін жоспарлау 6.2.6.13 аяқ киімді ұсақ жөндеу жұмысына дайындау 6.2.6.14 аяқ киімнің желімдеу арқылы біріктіру тәсілімен орындалатын ұсақ жөндеу жұмысын меңгеру 6.2.6.15 тапсырмада үлгі және техникалық суреттер бойынша б а ғ д а р л а у 6.2.6.16 аяқ киімді жөндеу жұмысына дайындау бойынша жалпы жұмыс жоспары туралы айту 6.2.6.17 жұмыс үшін қажетті құралдарды таңдау 6.2.6.18 дайын бұйымды үлгімен немесе жұбымен салыстыру арқылы бағалау
3.Қызмет көрсету еңбек дағдыларын меңгеру технологиясы	3.3 Қызмет көрсетуші кіші қызметкер	6.3.3.1 5-сыныпта өткен материалды қайталау 6.3.3.2 орамалдарды тігу үшін пайдаланылатын маталарды атау 6.3.3.3 қол жетекті және аяқ жетекті тігін машиналардың құ р ы л ы с ы м е н т а н ы с у 6.3.3.4 тігін машинасын жұмысқа дайындау (жорғарғы және төменгі жіптерін салу) 6.3.3.5 тігін машинасымен жұмыс тәсілдерін меңгеру 6.3.3.6 машина тігістерін орындау; 6.3.3.7 машина тігістерін меңгеру (қайып тігу, ашық қиықты бүгілген тігіс және жабық қиықты бүгілген тігіс); 6.3.3.8 қол орамалын, үшкіл орамалды тігуді орындау; 6.3.3.9 матаны екі қабаттап ұстағыш тігу, шеттерін үлгі бойынша торлау тігісімен өңдеу; 6.3.3.10 жинастыруға арналған шүберек түрін, жұмыс түріне қарай қолданысын ажырату; 6.3.3.11 жинастыру түріне қарай пайдаланылатын шүберектерді б е л г і л е у ; 6.3.3.12 шүберектердің жұмыс кезіндегі және сақтау кезіндегі жағдайына қатысты санитарлық-гигиеналық талаптарды орындау 6.3.3.13 жайды жинастыру ережелері мен дәйфектілігін орындау 6.3.3.14 терезенің алдын және жылу батареяларын сұрткен кезде

		қауіпсіздік ережелерін орындау 6.3.3.15 еденді сулы шүберекпен сүртіп алу 6.3.3.16 шүберекті жұмыс кезінде жуу 6.3.3.17 жұмыс нәтижесін тексеру 6.3.3.18 орындалған жұмыстың сапасын және орындау дәйектілігін ұжымдық талдау
4.Еңбек құралдарын талдау және бағалау	4.1 Еңбек заттарын талдау	6.1.4.1 бұйымды орындау процесін мұғалімнің көмегімен және өздігінен мұқият талдауға тырысу 6.1.4.2 орындалған жұмысқа талдау жүргізу 6.1.4.3 орындалған жұмыс сапасын бақылау 6.1.4.4 өзінің еңбегінің нәтижесіне деген қызығушылық байқату 6.1.4.5 өзінің еңбегі үшін тәртіптілік және жауапкершілік байқату 6.1.4.6 мақсатына жетуде табандылық таныту, өзінің еңбегіне деген мақтаныш және бөтен еңбекке деген сыйласымдық сезімін б а й қ а т у 6.1.4.7 өзінің жеке ерекшеліктерін еңбектің белгілі бір түріне катысты кәсіби талаптармен салыстыру
	4.2 Еңбек заттарын бағалау	6.4.2.1 берілген жоспар бойынша орындалған жұмыс туралы а у ы з ш а е с е п б е р у 6.4.2.2 мұғалімнің шамалы көмегімен өзін-өзі ағымды бақылауды ж ү з е г е а с ы р у 6.4.2.3 жұмыс сапасын үлгімен салыстыру арқылы бағалау 6.4.2.4 сөзінде техникалық терминологияны пайдалану 6.4.2.5 жұмыстың сапасы мен нәтижесін тексеру 6.4.2.6 орындалған жұмыстың сапасын және орындау дәйектілігін ұжымдық талдау
4-тоқсан		
1 . 1 Материалтану. Құралдар және жабдықтар	1 . 1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	6.1.1.1 өзінің Отаны үшін мақтаныш сезімін білдіру 6.1.1.2 орындалатын жұмыстың сипатына байланысты жалпы теориялық мәліметтері болу 6.1.1.3 өзінің жеке ерекшеліктерін кәсіби талаптармен салыстыру 6.1.1.4 еңбек заттарының ең бір маңызды ерекшеліктерін түсінуін және білімін көрсету 6.1.1.5 өзінің жұмыс орнын өздігінен ұйымдастыру 6.1.1.6 тапсырмада үлгі, сурет және технологиялық карта б о й ы н ш а б а ғ д а р л а у 6.1.1.7 жоспар бойынша жұмыс істеу, әрекеттердің орындалу тәртібін сақтау, нұсқауды дұрыс және дәл орындау 6.1.1.8 еңбек заттарын жасаған кезде материалдардың қасиеттерін е с е п к е а л у ; 6.1.1.9 терминдер мен технологиялық операциялардың атауларын түсіну және сөйлеу тілінде пайдалану
	1.2 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	6.1.2.2 еңбек құралдарын пайдалану және құралды орындалатын операцияға сәйкес тиімді таңдай білу 6.1.2.3 шеберханада жұмыс кезінде тәртіп ережелерін және санитарлық-гигиеналық талаптарды; құралдармен жұмыс кезінде қауіпсіздік техникасы ережелерін ұстану 6.1.2.4 белгілеу тәсілдерін (қимаүлгі, сызғыш, циркуль, бұрыш және арнайы кәсіби құралдардың көмегімен) қолдану 6.1.2.5 үйретілген операцияларды орындау технологиясын; орындалатын әрекеттердің алгоритмін ұстану 6.1.2.6 жасалатын бұйымның қолданысын түсіну; 6.2.1.7 жазбаша және ауызекі нұсқауларды оқу және түсіну,

		жұмыс барысында сұрақтар мен жауаптарды тұжырымды етіп айта білу
3.Қызмет көрсету еңбек дағдыларын меңгеру технологиясы	3.1 Гүл өсіру және сәндік бағбаншылық	6.3.1.1 5-сыныпта өткен материалдарды қайталау; 6.3.1.2 гүлбақшадағы жұмысқа арналған құралдарды күту 6.3.1.3 гүлбақшадағы гүлдеп болған бір жылдық өсімдіктерді а л ы п т а с т а у 6.3.1.4 жерасты бөлігін қазып алып, келесі жылдың көктеміне дейін сақталатын өсімдіктерді ажырату 6.3.1.5 гүлбақшадағы күзгі жұмыстарды жүзеге асыру 6.3.1.6 гүлбақшаның территориясын өсімдік қалдықтарынан т а з а р т у 6.3.1.7 болу керекті түсініктер: атыз, қазу тереңдігі 6.3.1.8 күректің құрылысын, топырақты қазу тәсілдерін, жұмыс қалпын, қауіпсіздік техникасын білу 6.3.1.9 бірінші атызды қазу техникасын, жерді берілген тереңдік бойынша қазуды меңгеру; 6.3.1.10 бөлме өсімдіктеріне арналған топырақтық қоспамен танысу, оның сапасына, құрылымдық бөліктеріне, сақтауға қойылатын талаптар; 6.3.1.11 бақшалық немесе шымды жерді дайындау үшін жер т а ң д а у 6.3.1.12 дайындалатын топырақты қазу және босату 6.3.1.13 топырақты сақтау орнына тасу 6.3.1.14 қара шіріндіні дайындау, мұғалімнің көрсетуі бойынша қара шірікті топырақпен араластыру 6.3.1.15 бөлме өсімдіктерінің қоректену қажеттіліктері (жарық, жылу, топырақ пен ауаның белгілі бір ылғалдылығы) туралы жалпы түсініктер болу 6.3.1.16 бөлме өсімдіктерін суғару ережелері мен тәсілдерін білу; 6.3.1.17 өсімдікке құйылатын судың температурасын қадағалау; 6.3.1.18 сауыттағы топырақтың ылғалдылығын анықтау (ұстап к ө р у) ; 6.3.1.19 біржылдық және көпжылдық гүлдік өсімдіктер туралы түсініктер болу 6.3.1.20 қыстап қалатын көпжылдық гүлдік өсімдіктер туралы түсініктер болу 6.3.1.21 қыстап қалатын көпжылдық гүлдік өсімдіктердің күтімін жүзеге асыру (мұғалімнің басшылығымен)
	3.2 Аула тазартушы	6.3.2.1 5-сыныпта өткен материалды қайталау; 6.3.2.2 аула тазартушының қысқы арнайы киімінің ерекшеліктерін б і л у 6.3.2.3 қыс мезгілінде тазартуға арналған құралдарды (көшпелі қозғалтқыш, қырғыш, сүймен, қар тазартуға арналған күрек) білу және п а й д а л а н а білу 6.3.2.4 шаруашылық құралдарымен жұмыс кезіндегі қауіпсіздік ережелерін білу және орындау 6.3.2.5 жолдың жабындысын бұзбайтын тазарту тәсілдерін м е ң г е р у 6.3.2.6 қатты мұздың ауа температурасына тәуелділігін түсіну 6.3.2.7 жолдарды қардан тазарту 6.3.2.8 мұзды ою және жинау 6.3.2.9 қарды және мұзды арнайы бөлінген жерге үю 6.3.2.10 жинастыру құралдарын тазарту және сақтау орындарына о р н а л а с т ы р у

		6.3.2.11 территорияның жиналған үлгісі бойынша бағдарлау 6.3.2.12 орындалған жұмыстың сапасын және орындау дәйектілігін ұжымдық талдау
4.Еңбек құралдарын талдау және бағалау	4.1 Еңбек заттарын талдау	6.1.4.1 бұйымды орындау процесін мұғалімнің көмегімен және өздігінен мұқият талдауға тырысу; 6.1.4.2 орындалған жұмысқа талдау жүргізу; 6.1.4.3 орындалған жұмыс сапасын бақылау; 6.1.4.4 өзінің еңбегінің нәтижесіне деген қызығушылық байқату; 6.1.4.5 өзінің еңбегі үшін тәртіптілік және жауапкершілік байқату; 6.1.4.6 мақсатына жетуде табандылық таныту, өзінің еңбегіне деген мақтаныш және бөтен еңбекке деген сыйласымдық сезімін байқату; 6.1.4.7 өзінің жеке ерекшеліктерін еңбектің белгілі бір түріне қатысты кәсіби талаптармен салыстыру
	4.2 Еңбек заттарын талдау	6.4.2.1 берілген жоспар бойынша орындалған жұмыс туралы ауызша есеп беру 6.4.2.2 мұғалімнің шамалы көмегімен өзін-өзі ағымды бақылауды жүзеге асыру 6.4.2.3 жұмыс сапасын үлгімен салыстыру арқылы бағалау 6.4.2.4 сөзінде техникалық терминологияны пайдалану 6.4.2.5 жұмыстың сапасы мен нәтижесін тексеру 6.4.2.6 орындалған жұмыстың сапасын және орындау дәйектілігін ұжымдық талдау

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 90-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 530-қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптар үшін "Кәсіби еңбекке баулу" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптар үшін "Кәсіби еңбекке баулу" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарлама "Жалпы еңбекке даярлау" пәні бойынша бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім беру бағдарламасының жалғасы болып табылады. Бағдарлама ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларға арнайы білім беруді дамытудағы заманауи үрдістерді ескеріп құрастырылған.

3. Арнайы мектептің 7-9 (10) сыныптарында "Кәсіби еңбекке баулу" пәнін оқытудың мақсаты - білім негіздерін қалыптастыру, білім алушылардың оқу-еңбек іс-әрекетін дамыту мүмкіндіктерін жүзеге асыру, оларды бастапқы кәсіби дағдыларды

игеруге даярлау, кәсіптік-техникалық білім беру ұйымдарында оқытуға немесе олардың қызығушылықтары мен психикалық және дене мүмкіндіктерін ескеріп, өз бетімен еңбек етуге даярлау.

4. Жоғарыда көрсетілген мақсатты жүзеге асыру үшін еңбекке баулу үдерісі барысында келесі міндеттер шешіледі:

- 1) еңбек іс-әрекетінің мотивация деңгейін арттыру және еңбекке қажетті тұлғаның қасиеттерін қалыптастыру;
- 2) еңбекке деген әдеттерді және еңбекке төзімділікті қалыптастыру;
- 3) оқытылатын технологиялық операцияларын практикалық тұрғыда меңгеру үшін қажетті білімді қалыптастыру;
- 4) тапсырмада бағдарлану мен оны орындауды жоспарлау және жұмыс нәтижесін бақылау біліктілігін арттыру;
- 5) өзін-өзі кәсіби анықтауын қамтамасыз ету;
- 6) кәсіби технологияларды айқын түсіну дағдыларын қалыптастыру;
- 7) еңбек тәсілдерін оқыту барысында қозғалыс еңбек ету дағдыларын қалыптастыру, жұмыстардың түрлерімен байланысты оқытылатын технологиялық операциялардың орындалуын меңгеру;
- 8) позитивтік дүниетанымды қалыптастыру және өзін-өзі бағалауын арттыру;
- 9) білім алушыларды тәртіп талаптарын сақтауға, еңбек барысында өзара әрекеттестік үшін сөйлеуді қолдануға, бастаған істі соңына жеткізуге, жұмысты максималды сапалы орындауға үйрету;

10) ауызша және жазбаша нұсқауларды, көрнекіліктің алуан түрлерін қолданып, білім алушылардың тапсырмада бағдарлану қабілетін жетілдіру;

11) алатын кәсібіне жағымды қарым-қатынас қалыптастыру.

5. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды еңбекке оқыту – олардың өмірде өз орындарын табуға, әлеуметтік ортаға бейімделуіне ең қолайлы құрал және жағдай болып табылады. Білім алушыларды еңбекке баулу оқуын тиімді ұйымдастыру, медициналық көрсетілімдер мен қарсы көрсетелімдері, еңбек нарығының қазіргі жай-күйіне сәйкес ұсынылған кәсіптердің қолжетімділігі ескеріле отырып, бастапқы кәсіптік даярлықты немесе кәсіптік-техникалық білімді алу үшін жағдай жасалуын қамтамасыз етеді.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

6. "Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша оқыту процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер арнайы педагогиканың қағидаларына негізделіп, жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың білім алудағы ерекше қажеттіліктерін қанағаттандыруды жүзеге асырады.

7. Еңбекке оқытудың барлық кезеңдерінде ақыл-ойында кемістігі бар білім алушыларға білім берудің үздіксіздігі мен өзара байланысын қамтитын сабақтастық қағидасы: кіші мектеп жасынан орта мектеп жасына дейін.

8. Еңбектің жекеленген түрлері мен оның құрамына енетін оқу пәндерінің ішкі өзара байланысы мен өзара тәуелділігінің болуын қамтамасыз ететін білім берудің мазмұнының тұтастығы қағидасы.

9. Оқу-еңбек іс-әрекеті барысында ақыл-ойында кемістігі бар білім алушылардың дамуындағы кемшіліктерді барынша түзетуді қамтитын коррекциялық бағыттылық қағидасы.

10. Оқу-еңбек іс-әрекетінің мазмұнын және тұлғалық жетістіктердің нәтижелерін анықтайтын білім алушылардың жас ерекшеліктерін ескеру қағидасы.

11. Әртүрлі әлеуметтік ортада мінез-құлықтың адекватты тәсілдерін, білім алушылардың адамгершілік ұғымдарын және түсініктерін (жағымды/жағымсыз; жақсы/жаман) қалыптастыруға бағытталған тәрбиелік оқыту қағидасы.

12. Оқытылатын материал мен білім алушылардың практикалық іс-әрекетінің арасындағы тығыз байланыстарды орнатуды қамтитын практикалық бағыттылық қағидасы; ең алдымен практикалық мәні бар міндеттерді шешуге бағытталған білім мен қабілеттерін қалыптастыруды болжайды.

13. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың өздеріне қолжетімді еңбек іс-әрекетінің барлық түрлерін, танымдық және оқу іс-әрекетінің әдістері мен тәсілдерін, коммуникативті іс-әрекет пен нормативті мінез-құлықтың әдістері мен тәсілдерін меңгеру мүмкіндігін қамтамасыз ететін іс-әрекетті қалыптастыруға бағыттылық қағидасы.

14. Оқу жағдаятында, меңгерген білімдер, біліктіліктер, дағдылар мен қатынастарды әртүрлі өмірлік жағдайларда қолдана алу қағидасы - бұл өз кезегінде білім алушылардың өзбетімен бағдарлауға және шынайы өмірдегі белсенді еңбек іс-әрекетіне даярлығын қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

15. Ақыл-ойында кемістігі бар білім алушылардың алуан түрлі топтарының психикалық дамуының ерекшеліктерін ескеру қағидасы.

16. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған еңбекке оқыту бағдарламасын құрастырудың негізіне дифференциалды және әрекеттік тәсілдер алынды.

1) дифференциалды тәсіл білім берудің мазмұнын меңгеру мүмкіндіктерінің әртектілігінде көрінетін білім алушылардың ерекше білім алу қажеттіліктерін есепке алуды қамтиды. Оқу бағдарламаларын құрастыруда дифференциалды тәсілді қолдану, білім алушыларға дамудың жеке-дара әлеуетін жүзеге асыру мүмкіндігін беріп, мазмұнның алуан түрлілігін қамтамасыз етеді;

2) әрекеттік тәсіл білім алушылардың тұлғасының даму спецификасын есепке алып, білім берудің құрылымын және негізгі заңдылықтарды ашатын психология

ғылымының теориялық қағидаларына негізделеді. Білім берудегі әрекеттік тәсіл жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың тұлғасының дамуы, олардың өздеріне қолжетімді іс-әрекетін ұйымдастырудың сипатымен анықталуын тануға құрылады (заттық-практикалық және оқу іс-әрекеті). Білім берудегі әрекеттік тәсілді жүзеге асырудың негізгі құралы ретінде, білім алушылардың білім беру мазмұнын меңгеруін қамтамасыз ететін танымдық және заттық-практикалық іс-әрекетті ұйымдастыру процесі ретінде оқыту алынады.

17. Білім алушыларды тігін ісіне оқытудың өзгешелігі жалпы еңбек біліктерін дамытуға арналған ерекше жағдайларды құрумен анықталады: тапсырмаларға бағдарлану, жұмысты барысын жоспарлау, оның орындалуын бақылау.

18. Білім алушыларды тапсырмаларда бағдарлау қабілетін дамыту келесі жолдар арқылы жүзеге асырылады:

1) ұқсас жұмыстарды талдау тәжірибесін меңгеру есебінен білім алушыларда бағдарлау іс-әрекетін орындау кезінде көмек берудің қысқаруы;

2) тапсырмада бағдарлауға оқытуда көрнекі құралдардың алуан түрлерін қолдану;

3) жұмыс барысын алдын-ала жоспарлау (орындалатын жұмыс кезеңдерінің реттілігін, орындауға қажетті жұмыс тәсілдері мен құралдарын белгілеу, орындалған жұмыс жайлы есеп беру);

4) жұмысты бақылау (іс-әрекеттер мен нәтижелердің дұрысытығын анықтау, орындалған жұмыстың сапасын бағалау).

19. Оқытудағы түзету-дамытушы тәсіл дамудағы кемшіліктердің табиғатының спецификасына сәйкес білім алушылардың ағза жүйесі мен сақталған функцияларын қолдануға сүйеніп, білім беру процесін құруды қамтиды.

20. Түзеу-дамытушы бағыттылық оқытушы іс-әрекеттің арнайы әдістерімен және тәсілдерімен қамтамасыз етіледі:

1) оқыту процесінің баяулығы;

2) оқытылатын материалды бірнеше рет қайталау үшін жағдай жасау және оны әртүрлі жағдаяттарда қайта жаңғырту;

3) білім алушылардың жеке-дара психикалық және дене мүмкіндіктері мен жас ерекшеліктерін ескеріп, дифференциалды тапсырмаларды құрастыру;

4) пәнаралық сипаттағы сұрақтар мен тапсырмаларды құрастыру;

5) білім алушыны команданың жетістіктеріне ықпал етуде алуан түрлі рөлдерді орындайтын топтағы жұмыс үшін жағдай жасау;

6) сенімділік пен ынтымақтастық атмосферасын құру;

7) өзіндік пікірін айту және дәлелдеу қабілетін дамыту үшін уәждемелі жағдайларды құру;

8) білім алушылардың қолжетімді практикалық жұмыстарын жүргізуге негізделген белсенді оқытуды ұйымдастыру.

21. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (бұдан әрі – АКТ) арнайы білім беру педагогының құралдар қорын кеңейтеді, дамытушы және түзеушілік міндеттерді шешу үшін қажетті оқыту жағдайларын "құрып бітіруге" көмек береді.

22. Сабақта АКТ-ды қолдану төмендегі мақсаттарды қарастырады:

1) сөйлеудің көмегімен бір пәндік мазмұннан екіншісіне еркін өтіп, қажетті белгілер формасында тікелей бақылаудан жасырын және күрделі таным объектілерін модельдеу, бір әдістен келесі әдіске өту;

2) шынайы және мерзімі ұзартылған уақыт режимінде білім алушылардың өзіндік іс-әрекетін талдауға арналған қосымша визуалды динамикалық тіректерді құру; топтық оқыту жағдайында өнімді жеке-дара іс-әрекет үшін мүмкіндіктермен қамтамасыз ету; оқытудың сапалық дараландыру мүмкіндіктерін кеңейту.

23. АКТ-ды қолдану оқыту процесін дараландыруға мүмкіндік береді; сабақтағы жұмыстың мазмұнына қызығушылықты арттыруға; білім алушылардың танымдық іс-әрекетін белсендіруге; шығармашылық әлеуетін дамытуға мүмкіндік береді.

24. Оқу процесіндегі АКТ білім алушылардың жұмысқа қабілеттілігін ескеріп, мөлшерленіп қолданылуы керек.

25. "Кәсіби еңбекке баулу" пәнінің аясында оқыту нәтижелерін бағалау, мақсатты тұжырымдауға негізделген критериалды бағалауды қолданумен жүзеге асырылады.

26. Бағалаушы құралдар ретінде тапсырмалар мен жаттығулар алынады, олардың көмегімен жалпы еңбек біліктері мен дағдылары қалыптасады.

27. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау, тек ішкі бағалау құралдары арқылы жүзеге асырылады. Бағдарламаны меңгеру нәтижелерін мұғалім сабақтарда білім беру процесінің барысында тікелей бағалайды. Ақыл-ойында кемістігі бар білім алушылармен біртұтас педагогикалық процесс құрылатын, арнайы педагогиканың қағидаларына– "диагностика және коррекциялық-дамытушы жұмыстың бірлігіне" сүйеніп, педагогтар жүйелі түрде оқу жылының қорытындысы бойынша білім алушылардың жетістіктері мен даму мониторингін және бағалаушы бақылаушы әрекеттерді жүзеге асырады.

28. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың нәтижелерін бағалау, ағымдық бағалау, бақылау және қорытынды бағалау түрінде жүзеге асырылады.

29. Ағымдық бағалау білім алушылардың сабақтағы іс-әрекетін бақылау, практикалық және өзбетіндік жұмыстарды талдау, іс-әрекеттің ұжымдық түрлерін талдаудың көмегімен жүргізіледі. Сабақтық бақылау оқу процесінің сапасын қамтамасыз ету үшін қолданатын оқытудың мазмұны мен әдістерін түзету мақсатында жүргізіледі. Ағымдық бағалау білім алушыларға қатысты ынталандырушы және тәрбиелеуші сипаты болады және баллдық бағалауды қарастырмайды.

30. Бақылау бағалау бағдарламалық тақырыпты, бөлімді оқытудан кейін жүргізіледі . В.В.Воронкова бойынша білім алушылар төрт типологиялық топқа бөлінеді және соның нәтижесінде бағаланады. 1 типологиялық топтың білім алушылары білімді

қолдану деңгейінде оқу материалын меңгергенін көрсете алады. 2 типологиялық топтың білім алушылары – тақырыптың негізгі мазмұнын түсінгенін көрсетеді. 3 типологиялық топтың білім алушылары материалды танып-білу деңгейінде меңгереді және өз білімдерін өзектілеуде мұғалімнің көмегін қажет етеді. 4 типологиялық топтың білім алушылары жеке бағдарлама бойынша білім алады, оның аясында олардың жетістіктерін бағалау жүзеге асырылады.

31. Қорытынды бағалау тоқсанның, оқу жылының соңында жүргізіледі. Педагог міндетті түрде оқу жылының бойындағы сыныптың әрбір білім алушысының даму динамикасын және жетістігін талдайды.

32. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқыту бағдарламасын меңгеру нәтижелері, қорытынды түрінде білім берудің аяқталу сәтінде бағаланады.

33. Білім алушылардың Бағдарламаны меңгеруі олардың нәтижелерінің екі түріне жетуін қамтиды: тұлғалық және пәндік.

34. Тұлғалық нәтижелерге жататындар:

1) өзін Қазақстанның азаматы ретінде түсіну; өз Отаны үшін мақтаныш сезімінің қалыптасуы;

2) басқалардың пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрметпен қарау;

3) өзіндік мүмкіндіктер, маңызды қажетті өмірді қамтамасыз ету туралы адекватты ұғымдардың қалыптасуы;

4) динамикалық өзгермелі және дамушы әлемде бейімдеудің бастапқы дағдыларын меңгеруі;

5) коммуникация дағдыларын және әлеуметтік өзара әрекеттестіктің қабылданған нормаларын меңгеруі;

6) әлеуметтік қоршаған ортаны, ондағы өз орнын ұғыну қабілеті, жасқа сәйкес құндылықтар мен әлеуметтік рөлдерді қабылдау қабілеті;

7) әртүрлі әлеуметтік жағдайларда ересектермен және қатарластарымен ынтымақтастық дағдыларының қалыптасуы;

8) білім алушылардың әлеуметтік рөлдерді қабылдауы және меңгеруі, оқу іс-әрекетінің әлеуметтік маңызды мотивтерінің көрінісі;

9) этикалық сезімдерді дамыту, ізгі ниеттілікті, эмоционалды-адамгершілік ілтипат пен өзара көмек көрсету, адамдардың сезімдеріне жанашырлық таныту;

10) өз еркімен өмір сүруге дайындығын көрсету. эстетикалық қажеттіліктерді, құндылықтар мен сезімдерді тәрбиелеу;

35. Заттық нәтижелер білім алушылардың "Кәсіби еңбекке баулу" пәніне тән білімдер мен қабілеттерді меңгерулерін қарастырады.

36. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың көпшілігі үшін минималды деңгей міндетті болып саналады. Еңбек бойынша жекеленген білім алушылардың осы деңгейдегі жетістігінің болмауы, олардың Бағдарламаның осы нұсқасы бойынша білім

алуына кедергі болып табылмайды. Егер білім алушы пәндік нәтижелерді меңгерудің минималды деңгейіне жетпеген жағдайда, онда психологиялық-медициналық-педагогикалық кеңес берудің ұсынысы және ата-аналардың келісімімен (заңды өкілдері) білім алушы жеке бағдарлама бойынша оқытуға көшіріледі.

37. Деңгейлік мақсатты болжамдарға сәйкес әр тақырыптың бақылау-диагностикалық тапсырмалары дайындалады. Олардың орындалу нәтижелері оқушылардың жетістіктік карталарында белгіленеді және білім алушыға жекелік қараудың негізі болады.

38. Сапалы білім беру мен тиімді кәсіби-еңбекке баулуды ұйымдастыру үшін еңбек сабағы кабинеттері санитарлық-гигиеналық нормалар ескеріле отырып, тиісті жабдықтармен қамтылады.

3-тарау. "Кәсіби еңбекке баулу" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

39. "Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша оқу жүктемесі:

- 1) 7-сыныпта – аптасына 8 сағат, оқу жылына 272 сағатты;
- 2) 8-сыныпта – аптасына 8 сағат, оқу жылына 272 сағатты;
- 3) 9-сыныпта – аптасына 9 сағат, оқу жылына 306 сағатты;
- 4) 10-сыныпта – аптасына 20 сағат, оқу жылына 680 сағатты құрайды.

40. Бағдарламадағы оқу материалы білім алушылардың өзбетінділігін бірте-бірте арттыруды қамтитын белгілі жүйе бойынша орналастырылған. Сабақтың міндеттеріне қарай мұғалім жаңа танымдық мәліметтерді хабарлауға немесе оларды қайталауға, жаттығуларға, өзбетіндік практикалық жұмысқа әртүрлі уақыт мөлшерін жібереді.

41. Мұғалім Бағдарлама негізінде тапсырмаларды орындаудың күрделілік деңгейін, кезеңдері көрсетілген тақырыптық күнтізбелік жоспарды құрастыруы керек; инструменттерді, технологиялық құжаттаманы, оларды орындауға арналған жабдықтарды іріктеуі керек; еңбек тапсырмаларын немесе олардың кезеңдерін орындауды бағалау критерийлерін құрастыруы керек. Жұмыстың объектілерін алмастыруға жол беріледі, алайда тақырыптарды алмастыруда мұғалім еңбек түрінің күрделілік деңгейін және жекеленген объектілерді орындауды есепке алуы керек.

42. Бағдарлама тақырыптарының зерделенуі практикалық жұмыстардың орындалуымен аяқталады, олардың тәрбиелік мәні жоғары және де ынтаны көтеріп, оқу удерісін оңтайландырады.

43. Бағдарламаның мазмұны оқытудың бөлімдері бойынша ұйымдастырылған. Әрбір бөлімшедегі белгіленген оқыту мақсаттары, мұғалімге жұмысты жүйелі жоспарлауға және білім алушылардың жетістіктерін бағалауға, оқытудың келесі кезеңдері туралы ақпарат беруге мүмкіндік береді.

44. Бағдарламаның мазмұны профиліне сәйкес еңбектің бірнеше түрін қамтиды.

45. Мұғалім мектептің материалдық-техникалық базасына, тұрғылықты жердің дәстүріне байланысты және білім алушылардың даярлық деңгейіне сүйеніп, еңбектің түрлерін толықтырады, алмастырады.

46. Еңбекке баулу пәні бойынша ең кемінде екі сабақ жүргізіледі: бірінші сабақ-материалды теориялық тұрғыдан меңгеру, екінші сабақ – практикалық жұмыс.

47. Әр тоқсаның басында кіріспе сабақ (екі сағат) жүргізіледі. Бұл сабақтарда мұғалім білім алушыларды тоқсан немесе жылдық жұмыс жоспары мен оқытудың міндеттері, санитарлық-гигиеналық талаптар қайталанып, өмір қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқау жұмыстары жүргізіледі.

48. Практикалық қайталау сабағы тек практикалық жұмысты (жаңа теориялық материалды қамтымайды) орындауды болжайды. Өйткені, өтілген сабақты практикалық жұмыста бекітуге бағытталады және әр тоқсанның аяғында оқу жоспар көлемінің 30-35% құрайды.

49. Практикалық жұмыс мұғалімнің жазба түрінде жазылған нұсқаулық құжаттарды (техникалық карта, нұсқаулық карта, нұсқаулық-техникалық карта, карта-термин, пәндік карта) қолданумен ұйымдастырылады.

50. Әр тоқсаның аяғында бір оқу сабақ ішінде өзіндік жұмысын орындауды қарастырады. Жыл қортындысы бойынша бақылау жұмысы жүргізіледі. Бақылау практикалық жұмысты орындау үшін оқу тобының мүмкіндігі мен ерекшеліктеріне байланысты мұғалім еңбек объектісін таңдап алады.

51. Оқыту екі кезеңнен тұратын қорытынды емтиханмен аяқталады: теориялық және практикалық емтихан. Қорытынды емтихан білім беру құжатына баға қойылады және кәсіби еңбекке оқытудың кәсіби көрсетіледі.

52. Бағдарламаның құрылымын келесі міндетті мазмұнды бөлімдер құрайды:

1) 1-бөлім "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар". Еңбек іс-әрекетінде қолданылатын негізгі материалдар тізімі, олардың негізгі қасиеттері. Материалдардың өндірілуі (өсімдік, жануар, жасанды). Материалдарды өндіру процесі. Материалдар түрлері және олардың қасиеті. Әр түрлі құрылғылар, шағын механикаландыру құралдары, жұмыс құралдары мен құрылғылары. Құралдарды жұмысқа дайындау. Құралдар мен материалдарды пайдалану ережелері, шектеулер мен тиымдар. Өндірісте және мектеп шеберханасында жұмыстың қауіпсіздік техникасы. Кәсіби мінез-құлық этикасы және еңбек заңнамасы;

2) 2-бөлім "Еңбек затын дайындау технологиясы": профильді еңбек пәндері, негізгі кәсіби операциялар мен іс-әрекеттер, технологиялық караталыр. Практикалық жұмыстың тақырыптары мен нысандары. Өздігімен және мұғалімнің басшылығымен стандартты бұйымды дайындау және жекелеген еңбек операцияларын орындау. Нақты қарапайым білімді және (немесе) шектеулі арнайы білім шеңберінің қолданылуы. Еңбек заттарын дайындау, жұмыс жоспарын құрастыру, технологиялық картамен жұмыс істеу. Технологиялық картаны өздігімен оқу және сол бойынша бұйымды

дайындауға тырысу. Кәсіби операциялар мен іс-әрекеттерді жетілдіру. Нұсқау бойынша іс-әрекет түрін таңдай білу. Түзету әрекеттерінің шарттарын ескереу, оларды орындау. Өзіндік орындау элементтерімен стандартты тапсырмаларды орындау;

3) 3-бөлім "Еңбек заттарын талдау және бағалау". Тапсырмада бағдарлау, еңбек тапсырмасының дұрыс орындалуын бақылау. Орындалған жұмысты талдау, өзін-өзі бақылау. Техникалық терминдерді қолдану. Өзін-өзі бағалау. Өзара бағалау.

53. Бағдарламада оқу материалының сыныптар бойынша бөлінуі үлгі ретінде беріледі, білім алушылардың меңгеру ерекшеліктеріне қарай мұғалім оқу материалының оқытылуын бір сыныптан екіншіге (бір тоқсаннан екіншіге) ауыстыруға құқылы. Жеңіл ақыл-ой кемтарлығы бар әр білім алушының дамуы мен оқу материалын жекеше қарқында және көлемде қабылдау құқығын жүзеге асыра отырып, мұғалім өз сыныбының білім алушылары үшін әр тақырыпты пен бөлімді үйретуге қажетті сағат санын өз бетінше белгілейді. Әрбір сыныптағы оқытуды бұрын өткен материалды қайталаудан бастау керек.

54. Бағдарламада оқу мақсаттары кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгіде бірінші белгі – сыныбын, екінші және үшінші белгі – бөлімнің және бөлімшенің реттік санын, төртінші белгі оқу мақсатының реттік номерін көрсетеді. Мысалы, 7.2.2.1 кодында "7" - сыныбы, "2.2" - бөлім және бөлімшесі, "1" - оқу мақсатының реттік саны.

55. Білім беру ұйымында оқу-еңбек процесін қажетті өндірістік материалымен қамтамасыз ету мүмкіншіліктеріне қарай, мұғалім тақырыптарды оқыту реттілігін белгілейді. Құрамына оқыту мақсатының жүйесі және ұзақмерзімдік жоспар кіретін бағдарламалық материал 16 қосымшадан тұрады:

- 1) 1-қосымша "Тігін ісі";
- 2) 2-қосымша "Ағаш ұстасы";
- 3) 3-қосымша "Сылау-сырлау ісі";
- 4) 4-қосымша "Слесарлық іс";
- 5) 5-қосымша "Аяқ киім ісі";
- 6) 6-қосымша "Картонаж-мұқаба ісі";
- 7) 7-қосымша "Гүл өсіру және көгалдандыру";
- 8) 8-қосымша "Кіші медицина қызметкері";
- 9) 9-қосымша "Ас үй жұмысшысы";
- 10) 10-қосымша "Аула сыпырушы";
- 11) 11-қосымша "Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік";
- 12) 12-қосымша "Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы";
- 13) 13-қосымша "Омарташылық";
- 14) 14-қосымша "Тоқу. Кестелеу";
- 15) 15-қосымша "Кіші қызмет көрсетуші";
- 16) 16-қосымша "Көркем еңбек".

бойынша негізгі орта білім беру
деңгейіндегі 7-9 (10) сыныптағы
жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
1-қосымша

"Кәсіби еңбекке баулу. Тігін ісі" оқу пәнінің мазмұны

56. "Кәсіби еңбекке баулу. Тігін ісі" профилі бойынша бағдарлама келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар";
- 2) 2-бөлім "Еңбек заттарын дайындау технологиясы";
- 3) 3-бөлім "Еңбек заттарын талдау және бағалау".

57. 1-бөлім "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар" келесі бөлімшелерді қамтиды :

- 1) еңбек пәні туралы жалпы мәлімет;
- 2) материалтану;
- 3) машинатану;
- 4) тігін өндірісі;
- 5) тігін шеберханасы мен тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ережесі;
- 6) этика және еңбек заңнамасы.

58. 2-бөлім "Еңбек заттарын дайындау технологиясы" келесі бөлімшелерді қамтиды :

- 1) құрастыру;
- 2) матамен жұмыс істеу;
- 3) тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу;
- 4) практикалық жұмыстар;
- 5) ұлттық қолөнер;
- 6) жөндеу жұмыстарының түрлері;
- 7) практикалық қайталау.

59. 3-бөлім "Еңбек заттарын талдау және бағалау" келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) еңбек заттарын талдау және бағалау;
- 2) өзіндік жұмыс;
- 3) қорытынды бақылау жұмысы.

60. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

- 1) "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар" бөлімі:

1-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
				10.1.1.1 өздігімен кәсібін анықтауға ниет

1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2мұғалімнің көмегімен "Тігін ісі" пәнінің ерекшеліктерін анықтау және білу; 7.1.1.3 "Тігінші" мамандығының ерекшеліктерімен танысу	8.1.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2"Тігін ісі" пәнінің маңызды ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсете білу	9.1.1.1.1 өзге халықтың тарихы мен мәдениетіне, әр түрлі ой-пірлерге құрмет көрсету; 9.1.1.2 "Тігін ісі" пәнінің ерекшеліктерін сипаттау және өздігімен оқуға ұмтылу	білдіру; 10.1.1.2 заманауи өмір шартының қажеттілігі ретінде еңбек қызметіне дағдылану; 10.1.1.3 оқу шеберхана-сындағы құрал-жабдықтарға мұқият қарау
1.2 Материалтану (тоқыма талшықтары, мата және олардың қасиеттері)	7.1.2.1 өсімдіктен өндірілетін: мақта-мата және зығыр талшықтары туралы түсініктің болуы; 7.1.2.2 мақта-мата және зығыр талшықтарын көру және сипап-сезу арқылы ажырату; 7.1.2.3. мақта-мата және зығыр талшықтарына су мен жылудың әсер етуі туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.4 мақта-мата және зығыр талшықтарының қасиеті туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.5 өсімдік талшықтарын иіру процесі және одан мата алу туралы түсініктің болуы; 7.1.2.6 матаның оң және теріс жағын, жиегін, енін, ұзындығын анықтау; 7.1.2.7 матаның жіптерінің тоқылу түрлерін білу; 7.1.2.8. жаймалық ілгекөрімді саржалық ілгекөріммен және сәтен ілгекөріммен салыстыру; 7.1.2.9 мақта-мата және зығыр талшықтарының	8.1.2.1 жануарлардан өндірілетін : жүн, жібек талшықтары туралы түсініктің болуы; 8.1.2.2 жануарлардан өндірілетін (жүн, жібек): талшықтардың қасиетін зертханалық-практикалық зерттеу жолымен анықтау (сыртқы көрінісі бойынша, сипау арқылы, жану сипаты бойынша); 8.1.2.3 жүн талшықтарының ұзындығын, беріктігін, бүгілмелігін, жіңішкелігін анықтау; 8.1.2.4 жануарлардан өндірілетін : жүн, жібек талшықтан жасалатын маталар туралы түсініктің болуы; 8.1.2.5 жүннен иірілген жіптен және жібек жіптен мата жасау процесі туралы түсінігінің болуы; 8.1.2.6 жүн және жібек маталарды салыстыру және тану; 8.1.2.7 матаның түрлерін анықтау (біртегіс боялған , баспалы, гүлді, ала-құла мата, меланж) 8.1.2.8 матаның	9.1.2.1 химиялық өндірісте: жасанды және синтетикалық талшықтар туралы түсініктің болуы; 9.1.2.2 жасанды талшықтардың қасиеттері туралы түсініктің болуы (жасанды жібек және ацетатты) 9.1.2.3 жасанды талшықтардың қасиеттерін практикалық-зертханалық жолмен анықтау; 9.1.2.4 табиғи және жасанды жібектен талшықтар мен иірілген жіп алууды; салыстыру 9.1.2.5 матаны химиялық және синтетикалық жолмен алынған жасанды талшықтардан өндіру процесі туралы түсінігінің болуы; 9.1.2.6 қолданатын материалдардың қасиеттері туралы түсінігінің болуы (капрон , лавсан, нитрон); 9.1.2.7 төсек-орын тігуде қолданылатын маталардың атауын білу; 9.1.2.8моделіне байланысты белдемше	10.1.2.1 "Тоқыма талшықтары-ның классификациясы" кестесін оқу жолымен тоқыма талшықтары туралы білімдерін жүйелеу; 10.1.2.2 жасанды және синтетикалық, табиғи талшықтарды пайдалана отырып жасалған маталардың жаңа түрлері туралы түсініктің болуы; 10.1.2.3синтетикалық талшықтар мен жіптен иірілген жіп алу процесі туралы түсініктің болуы ; 10.1.2.4 матаға жатпайтын материалдарды өндіру процесі туралы түсініктің болуы; 10.1.2.5 су сіндірмейтін қабаты бар, металл және металданған жіптерден жасалған, жылтырақталған маталарды ажырату; 10.1.2.6 синтетикалық матаны сыртқы көрінісі бойынша, сипау арқылы , жіптерінің жануы бойынша анықтау; 10.1.2.7 тоқу өндірісіндегі бояу және басу ақаулықтары туралы түсініктің болуы ; 10.1.2.8

	қасиетін салыстыру және анықтау; 7.1.2.10 бұйымды дайындауға арналған матаны таңдау; 7.1.2.11 мақта-мата, зығыр маталарын ажырату; 7.1.2.12 мақта-мата және зығыр маталарының қасиетін зертханалық-практикалық жолмен анықтау (сыртқы көрінісі бойынша, сипау арқылы, жану сипаты бойынша); 7.1.2.13 бұйымды өңдеу кезінде қисық қималардың қасиеттерін ескеру	фабрикалық әрлеу түрін анықтау; 8.1.2.9 таза жүн және жартылай жүн маталардың қасиеттерін анықтау; 8.1.2.10 жүн маталарды үтіктеудің ережелері туралы түсінігінің болуы; 8.1.2.11 жібек матаның қасиетін зертханалық-практикалық жолмен анықтау; 8.1.2.12 бұйымды тігуде қолданылуына және фасонына байланысты матаны таңдау; 8.1.2.13 жібектен жасалған бұйымдар мен жібек матаны үтіктеудің ережелері туралы түсінігінің болуы	тігуге арналған матаны анықтау; 9.1.2.9. синтетикалық және аралас талшықтардан жасалған маталардың қасиеттерін білу; 9.1.2.10 табиғи және жасанды жібекті салыстыру (сыртқы көрінісі бойынша, сипау арқылы, жану сипаты бойынша); 9.1.2.11 жібек матаны жүн және мақта-матамен салыстыру 9.1.2.12 матаның жақсы және теріс қасиеттерін анықтау; 9.1.2.13 пішу, тігу және ылғалды-жылу арқылы өңдеу кезінде, маталардың қасиеттерін ескеру	камзол дайындау үшін қолданылатын әрлеу түрлерін, матаны анықтау; 10.1.2.9 жаңа маталардың технологиялық қасиеттері және оларды заманауи киімдерді дайындауда қолдану туралы түсінігінің болуы; 10.1.2.10 синтетикалық маталарды ылғалды-жылу арқылы өңдеудің ерекшеліктерін ескеру; 10.1.2.11 синтетикалық талшықтар мен жіптерден жасалған маталардың ассортименті туралы түсініктің болуы; 10.1.2.12 синтетикалық матадан жасалған бұйымдарды күтудің ережелері туралы түсінігінің болуы
1.3 Машинатану (тігін машиналарының түрлері, негізгі тетіктері, тігін	7.1.3.1 тігін машиналарының маркасы мен жылдамдығы және атқаратын жұмыс түрлері туралы жалпы түсініктің болуы; 7.1.3.2 тұрмыстық тігін аяқ машинасымен жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру; 7.1.3.3 жетектің түрлері 7.1.3.4 тігін машинасының құрылғысы мен оның тетіктерін талдай білу (инететіктері, жіп кергіш); 7.1.3.5 жоғарғы және төменгі жіптерді толтыру 7.1.3.6 машинамен сынақ тігістерін шеңбер тәрізді, ирек, түзу сызықтар орындау; 7.1.3.7 машинаның жұмыс орнына бұйымды	8.1.3.1 электр жетегі бар тұрмыстық тігін машиналарының техникалық сипаттамаларын білу (құрылғы, марка, жылдамдық, атқаратын жұмыс түрі); 8.1.3.2 электр жетегі бар тігін машиналарында жұмыс тәсілдерін меңгеру; 8.1.3.3 тігін машиналарының реттеу тетіктерін ажырату; 8.1.3.4 қоржындық жиынтықты бөлшектеу және құрастыруды жүзеге асыру 8.1.3.5 тігу жылдамдығының	9.1.3.1 ПМЗ 22-А класс өндірістік тігін машинасының техникалық сипаттамасымен танысу (мақсаты, жылдамдығы, орындалатын операциялардың түрлері); 9.1.3.2 ПМЗ -2, 51-А класс шетін торлап тігетін тігін машинасының техникалық сипаттамаларын білу; 9.1.3.3 өндірістік машинаның негізгі тетіктері туралы түсініктің болуы (электр жетегі, инет, жіп кергіш, шөрнек тетіктері); 9.1.3.4. өндірістік тігін машинасында тігістерді реттеу 9.1.3.5 өндірістік тігін	10.1.3.1 автоматтандырылған және жартылай автоматтандырылған тігін машиналары туралы түсінік алу (ілгек жасайтын, түйме қадайтын); 10.1.3.2 қазіргі заманғы өндірістік тігін машиналарын білу(тігін фабрикасы, цехы немесе орта-арнаулы оқу орнына экскурсия); 10.1.3.3 шағын механизация құралдары туралы түсініктің болуы (тігін машиналары үшін аспаптар); 10.1.3.4 тігін машинасына сызғыш, табан орнату және оларды қолдана отырып тігіс жасау; 10.1.3.5 өндірістік тігін

жабдықтарында жұмыс жасау тәсілдері)	дұрыс орналастыру; 7.1.3.8 машиналық инелердің түрлері және құрылғы туралы түсініктің болуы; 7.1.3.8 машинаға арналған ине мен жіптерді іріктеуді жүзеге асыру; 7.1.3 ине ұстайтын жерге инені бекіту; 7.1.3.10 реттегіш тігістер және оның маңызы туралы түсініктің болуы; 7.1.3.11 тігін машинасының кері тігіс жасауы туралы түсініктің болуы; 7.1.3.12 машинаның жұмыс және еркін жүрісін орнату; 7.1.3.13 Жетек түрлерін анықтау	өзгеруіндегі электрожетектің орны туралы түсініктің болуы; 8.1.3.6 аяқ тігін машинасын электрлі тігін машинасымен салыстыру; 8.1.3.7 жоғарғы және төменгі жіптердің керілуін реттеу; 8.1.3.8 электр жетегі бар машинада тігіс жасау; 8.1.3.9 басқыштардың көмегімен бас біліктің айналу жылдамдығын реттеу; 8.1.3.10 төменгі жіпті шөрнекке орау; 8.1.3.11 әрлеу тігістерін жасау; 8.1.3.12 ирек тәрізді жәнәсәндік тігістер жасау	машинасында жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру (басқышыты басу, іске қосу және тоқтату, шөрнекке тармақты орау, жоғарғы және төменгі жіптерді толтыру); 9.1.3.6 бұйыдарды дайындауда 51-А класс арнайы машинада киықтарды торлауды орындау (мата торлауға арналған машина); 9.1.3.7 тігін машинасын тазалау және майлауды жүзеге асыру; 9.1.3.8 әмбебап тігін машиналары туралы түсініктерінің болуы (97-ші класс, 1022-ші класс, "Gemsi-737" моделдері)	машинасында жұмыс жасау барысында орын алатын ақаулықтар және оны түзету туралы түсініктің болуы; 10.1.3.6 бөндірістік тігін машинасында жылдам тігу дағдыларын дамыту; 10.1.3.7 операциялық еңбек бөлінісі әдісімен бұйымдарды тігу дағдысының болуы; 10.1.3.8 әмбебап және арнайы тігін машиналарында жоғарғы және төменгі жіптерді толтыру және реттеуді орындау; 10.1.3.9 әмбебап тігін машинасында жұмыс жасау дағдысының болуы
1.4 Тігін өндірісі (кәсіптер, тігін бұйымдарын көптеп өндіру, тігін фабрикасының негізгі цехтары жайлы жалпы түсінік)	7.1.4.1 тігінші, киім пішуші мамандықтары туралы түсініктің болуы; 7.1.4.2 фабрикада төсек-орын бұйымдарын тігуде қолданылатын тігістер туралы алғашқы түсініктерінің болуы; 7.1.4.3 тігін өндірісінде, цехтарда, тігін фабрикасында киім-кешектерді тігу туралы жалпы түсінігінің болуы	8.1.4.1 жіп иіру және тоқыма өндірісі, кәсібі туралы жалпы түсінігінің болуы; 8.1.4.2 операциялық еңбек бөлінісі әдісімен бұйымдарды тігу туралы түсінігінің болуы; 8.1.4.3 фабрикалық тігіс үлгісінің киім тігісін қолдану; 8.1.4.4 тігін цехы және тігін фабрикасында тігіншінің жұмыс орнын ұйымдастыру туралы жалпы түсініктің болуы; 8.1.4.5 тігін кәсіпорнының құрылымы туралы түсінігінің болуы	9.1.4.1 тігін өндірісінің мамандықтары туралы түсініктің болуы (пішуші, зат бөлшектерін белгілеуші, үтіктеуші); 9.1.4.3 төсек-орын жабдықтарын тігуде бригадалық әдісті меңгеру; 9.1.4.3 дайын өнімге және тігудің сапасына қойылатын талаптар туралы түсініктің болуы; 9.1.4.4 эксперименттік, дайындық, пішу, тігін цехы және олардың жабдыкталуы туралы түсініктерінің болуы	10.1.4.1 модельер-құрастырушы кәсібі және оның тігін өндірісі жағдайындағы қызметі туралы түсініктерінің болуы; 10.1.4.2 жаппай өндіріске бұйымдардың моделін әзірлеу және құрастыру туралы жалпы түсініктің болуы; 10.1.4.3 өндіріс жағдайында бұйымдар тігуде әзірлеу нормасы мен жоспарлы тапсырма туралы түсініктің болуы; 10.1.4.4 өңдеу цехының жабдықтары (үтік, қысыммен өңдеу машинасы, бу-ауа манекені) және оның қолданылуы туралы түсінігінің болуы
	7.1.5.1 өлшеуіш және қол құралдары-мен, тігін машинасымен, үтікпен	8.1.5.1 қол құралымен жұмыс жасау барысында қауіпсіз жұмыс істеу ережесін сақтау;	9.1.5.1 ПМЗ-2 51-А класс және	10.1.5.1 арнайы тігін машиналарында қауіпсіз жұмыс істеу тәсілдерін

1.5 Тігін шеберханасы мен тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	қауіпсіз жұмыс істеу ережелері туралы білу; 7.1.5.2 практикалық жұмыстарды орындау кезінде қауіпсіздік техникасының ережелерін сақтау; 7.1.5.3 өрт қауіпсіздігі ережелерін сақтау; 7.1.5.4 тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ерекшеліктерін білу(тігін фабрикасына, ательеге, тігін шеберханасына экскурсия)	8.1.5.2 электрлі тігін машинасымен, электрлі бу үтікпен жұмыс істеу кезінде жұмыс ережесін сақтау; 8.1.5.3 оқу шеберханасында өзінің жұмыс орнын ұйымдастыру 8.1.5.4 фабриканың тігін цехында тігіншінің қауіпсіз жұмыс істеу ережелері туралы түсініктің болуы; 8.1.5.5 тігін машинасын жұмысқа дайындау	ПМЗ 22-А класс өндірістік тігін машиналарында қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін сақтау; 9.1.5.2 үтіктейтін жұмыс орнында ылғалды-жылу арқылы өңдеуде қауіпсіздік тәсілдерін сақтау; 9.1.5.3 тігін фабрикасының жұмыс орындарында қауіпсіз жұмыс істеу ережелерімен танысу	сақтау; 10.1.5.2 қолмен және машинамен жұмыс істеу кезінде, сонымен қатар ылғалды-жылу арқылы өңдеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау; 10.1.5.3 электр қауіпсіздігі бойынша талаптарды сақтау; 10.1.5.4. жұмыс орындарында еңбек қауіпсіздігі бойынша ережелерді сақтау
1.6 Этика және еңбек заңнамасы	7.1.6.1 тігін шеберханасын-да жүріс-тұрыс ережесі туралы түсініктерінің болуы, формалық киімдер мен эстетикалық киімдерін, жұмыс орындарын ұйымдастыра білу; 7.1.6.2 ҚР еңбек заңнамасы туралы жалпы түсініктің болуы; 7.1.6.3 жұмыс уақыты және демалыс уақыты туралы түсініктің болуы 7.1.6.4 иметь представления о видах отпусков и их оформлении	8.1.6.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас және еңбек мәдениеті туралы түсініктің болуы; 8.1.6.2. еңбек тәртібі, тігіншінің жалақысы, еңбек тапсырысын орындауға, материалдық жауапкершілігі туралы түсініктің болуы; 8.1.6.3 еңбек кітапшасы, медициналық тексеру және медициналық кітапша туралы түсініктің болуы 8.1.6.4 иметь представления о листке временной нетрудоспособности	9.1.6.1 түйіндеме және жұмысқа қабылдау туралы өтінішті рәсімдеу, жұмысқа қабылдану кезінде сыртқы келбет пен жүріс-тұрыстың маңыздылығын түсіну; 9.1.6.2 еңбекті қорғау, еңбек келісім шартындағы қызметкерлер мен жұмысшылардың негізгі міндеттері мен құқықтары туралы түсініктің болуы; 9.1.6.3 кепілдіктер мен өтемақы төлемдері туралы мәлімет алу	10.1.6.1 оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.6.2 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктің болуы; 10.1.6.3 тариф сеткасы бойынша жалақы түрлері мен тігін өндірісіндегі квалификациялық дәрежесі туралы түсініктің болуы; 10.1.6.4 ұжымда, топта ересектермен және құрдастарымен жұмыс істей білу

2) "Еңбек заттарын дайындау технологиясы" бөлімі:

2-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	7.2.1.1 сызуды орындау үшін	8.2.1.1 тігін бұйымдарында "бұрыш" ұғымын (тік, сүйір, доғал) түсіну және оны қолдану; 8.2.1.2 өлшемдерді алу және жазу; 8.3.1.2 көкірекшесі мен аспа бауы бар	9.2.1.1 пижаманың шалбарының және иығына тігіс түсірмей жейдесінің сызбасын құрастыру; 9.2.1.2 белдемше тігу үшін өлшемін алу, бүкпелер санын есептеу;	10.2.1.1 көйлектің негізгі сызбасын дайындау; 10.2.1.2. жең және жағаны тіреуіне

2.1 Құрастыру (сызба құрастыру, үлгілерді дайындау, пішу)	қолданылатын сызықтар: "түзу" және "қисық" сызықтар, "тік бұрыш", (тұтас– негізгі және үзік – қосалқы), тік және көлденең сызықтардың қызметі туралы түсініктерді меңгеру; 7.2.1.1.2 сызбаларды жасау; 7.2.1.1.3 берілген өлшем бойынша шаршы сызу; 7.2.1.1.4 масштаб туралы түсініктің болуы; 7.2.1.1.5 масштабты сызғышты қолдана білу; 7.2.1.1.6 сызбада бұйымның бөлшектерін және пішінді қиындыларды атау; 7.2.1.1.7 лекал бойынша жұмыс істеу (шаблон бойынша); 7.2.1.1.8 пішу үшін құралдар мен материалдар іріктеу; 7.2.1.1.9 сантиметрлік лентаны қолдану; 7.2.1.1.10 матаға үлестік және көлденең жіптерді, оң және теріс бегін ескере отырып үлгіні орналастыру; 7.2.1.1.11 қағаздан үлгіні қию; 7.2.1.1.12 бұйымның бөлшектерін тігіске жіберетін жіптерін ескере отырып үлгі бойынша пішу; 7.2.1.1.13 дайын пішінмен пішуді орындау 7.2.1.1.14 үлгіге белгілер қою; 7.2.1.1.15 адам сұлбасының негізгі сызықтары туралы түсініктің болуы; 7.2.1.1.16 киімнің өлшемін анықтау 7.2.1.1.17	алжапқыштың сызбасын салу; 8.2.1.1.3 белдікті спорттық киімнің (шолақ шалбар, бермуд) сызбасын мұғалімнің басшылығымен 1:4 масштабта, сонымен қатар табиғи көлемде салу; 8.2.1.1.4 масштабта түнгі жейденің сызбасын орындау; 8.2.1.1.5 бұйымның бір және жұп бөлшектерін анықтау (белдемшенің); 8.2.1.1.6 пішу кезінде матаны үнемдеп пайдалану; 8.2.1.1.7 өздігімен үлгіні матаға қойып, пішуді орындау; 8.2.1.1.8 матаның суретін және жіптерін, тігіске жіберетін жиектерін ескере отырып, матаға үлгіні салу және бекіту; 8.2.1.1.9 лекал бойынша қалтаның бөлшектерін пішу; 8.2.1.1.10 көмкерме үлгілеу (бұйымның пішімі бойынша және лекал бойынша); 8.2.1.1.11 көрпе тыстың бөлшектерін және пішін кесінділерін атау; 8.2.1.1.12 түнгі іш көйлекті масштаб бойынша және қажетті өлшемде пішу; 8.2.1.1.13 көрпе тыстың ойықтарының пішіндері туралы түсініктің болуы; 8.2.1.1.14 төсек орын жабдықтарының стандартты өлшемдері туралы түсініктің	9.2.1.1.3. сызбаның масштабын нұсқау бойынша орындау; 9.2.1.1.4 кең етек белдемшенің сызбасын құрастыруды орындау ("жартылай күн", "күн"); 9.2.1.1.5 жейденің негізгі сызбасын құрастыру үшін өлшемін алу; 9.2.1.1.6 жейденің негізгі сызбасында қарапайым модельдеуді орындау (көкіректегі бүкпені ауыстыру); 9.2.1.1.7 пижаманың үлгісін қиюда іш көйлектің үлгісін иық тігісін түсірмей қолдану; 9.2.1.1.8 үлгіні өзгерту және модельдеу (ұзындығын қысқарту); 9.2.1.1.9 екі тігісті тік (кең етек) белдемшенің үлгісін дайындау; 9.2.1.1.10 матаға үлгіні салу, тігісті ескеріп пішуді жүзеге асыру (тік және кең етек белдемшелер, жағасы, жеңі жоқ жейде); 9.2.1.1.11 өзінің өлшеміне сәйкес піше білу; 9.2.1.1.12 сурет бойынша бұйымның фасонын сипаттау; 9.2.1.1.13 жеңіл киімді модельдеу және мойын ойықтары туралы түсініктің	орналасу сызбасын құрастыру; 10.2.1.1.3. сызба мен үлгіні талдау және салыстыру (бөлшектердің атауы, бақылау белгілері, сызба мен пішуге сипаттама); 10.2.1.1.4. сызбадағы кішірейтілген масштабтағы сандардың белгілерін білу; 10.2.1.1.5 сызбалық бейнелерде және нұсқаушы-технологиялық карталарда бағдарлай білу; 10.2.1.1.6 көйлек негізі бойынша жоғарыға дейін ілгегі бар жейдені пішу; 10.2.1.1.7 көйлектің негізінде халаттың пішімін дайындаудың ерекшеліктері туралы түсініктің болуы; 10.2.1.1.8 матаның суретін және жіптерін, тігіске жіберетін жиектерін ескере отырып, матаға үлгіні салу және бұйымның бөлшектерін пішу; 10.2.1.1.9 тік жеңнің үлгісін пайдаланып "фонар" және "қанат" жеңдердің үлгілерін дайындау; 10.2.1.1.10 көйлек, жейде және белдемшенің үлгі негіздерін пайдаланып қиылған көйлектің үлгісін жасау; 10.2.1.1.11 сән журналдарындағы үлгілерден шынайы

	адам денесінің өлшемін алу ; 7.2.1.18 бұйымды әзірлеуге кететін матаның шамалы мөлшерін есептеу	болуы ; 8.2.1.15 төсек-орын тыстарының стандартты өлшемдері туралы түсініктің болуы ; 8.2.1.16 жастық тысына жұмсалатын матаны есептеп шығару ; 8.2.1.17 жастық тысын өзбетінше пішу	болуы ; 9.2.1.14 белдемше пішімінің және контурлы қиындылардың детальдарын атау ; 9.2.1.15 бүрмеге жұмсалатын матаның ұзындығын есептеу және бүрмені пішу 9.2.1.16 иніштерді үлгісін жасау және пішу	көлемдегі үлгіге бейімделу және ауыстыру
2.2 Матамен жұмыс істеу	7.2.2.1 белдікті алжапқыш , жастық тыс, іш көйлек тігу үшін қолданылатын маталар туралы түсініктің болуы ; 7.2.2.2 матаның суреттерінің түрлерін анықтау ; 7.2.2.3 жасайтын бұйым туралы түсініктің болуы ; 7.2.2.4 пішуге матаны дайында ; 7.2.2.5 операциялық пәндік картаға сүйене отырып үлестік, көлденең және көлбеу әдіп пішу және қайып тігу ; 7.2.2.6 . еңбек заттарын дайындау : майлық, орамал, бас орамал, сақтау үшін дорба , жастық тыс, белдікті алжапқыш, шаруашылық сөмкесі ; 7.2.2.7 машина тігістерінің үйлесімін (жабық қиықтарды шетінен қайырып тігу, қайып тігілген тігіс, екі рет түсірілген тігіс, жапсырма тігіс) және қолданылатын жерін	8.2.2.1 кеудешесі, қалтасы, бүрмелері мен бүкпелері бар алжапқыш тігу жұмысын орындау ; 8.2.2.2 белдікті спорттық киімдерді (шолақ шалбар, бермуд) дайындаудың кезектілігі туралы түсініктің болуы ; 8.2.2.3 операциялық еңбек бөлінісі әдісімен тіке қиылған (жастық тыс) бір бөлшекті бұйымдар тігу ; 8.2.2.4 көрпе тыс, оның маңызы, стандартты өлшемі, тігуде қолданылатын матасы мен тігісі туралы түсініктің болуы ; 8.2.2.5 бұйымның сыртқы бейнесін сипаттау және салыстыру ; 8.2.2.6 тігін тігісінің үйлесімін , оның пайдалану аясын түсіну ; 8.2.2.7 үлгіде тігу тігісін жасау ;	9.2.2.1 өңдеуге өз бетінше пішу ; 9.2.2.2 белдемшенің фасонын және белдемшені тігетін матаны таңдау ; 9.2.2.3 қатпарлардың түрлері (бір жакты, карама-қарсы, бантик тәрізді), қызметі, құрылымы, тереңдігі мен ені туралы түсініктерінің болуы ; 9.2.2.4 белдемшеге кететін матаны есептей білу ; 9.2.2.5 кең етек белдемшені пішуде жіптің бағытын ескеру ; 9.2.2.6 бұйымды тігу бойынша жұмыс жоспарын құрастыру ; 9.2.2.7 балалар пижамасын тігуде киім тігістерін қолдану ; 9.2.2.8 бұйымды дайындауда торлап тігу, қайып тігіп үтіктеу, қайырып тігуді орындау ; 9.2.2.9 ашық қиықты	10.2.2.1 жейде, халат, көйлек тігу үшін фасонына байланысты мата таңдау ; 10.2.2.2 пішудің алдында матаны әрлеуді өздігімен орындау ; 10.2.2.3 жеңіл киімдерді әрлеу туралы түсінігінің болуы (желбіреуіш желпетек, жіңішке бүрмелер, меретка) ; 10.2.2.4 еңбек заттарын дайындау тұтас пішілген көйлек, ілгегі бар жейде, халат, бел сызығынан қиылған көйлек ; 10.2.2.5 өндірістегі технология бойынша төсек-орын тігу ; 10.2.2.6 қиылған ұсақ бөлшектерді өңдеуде шеттіктеу тігісін жасау ; 10.2.2.7 бөлшектерді бастырып тігу және жапсырма тігіс арқылы біріктіру ; 10.2.2.8 иініштің бұрыштарын бастырып тігіп өңдеу ; 10.2.2.9 тігін бұйымдарын өңдеуде қол операцияларынан бас тартып, машинамен

	түсіну, оларды орындау; 7.2.2.8. бұрышты диагнол бойынша қайыру, қолмен қиғаш тігіспен көктеу	8.2.2.8 түнгі іш көйлектің мойнын өңдеуде жөрмелеу тігісін қолдану	бұрмені түрлі тәсілдермен өңдеу ("ирек" тігіс, жабық қиықты қайтарып тігу шеттіктеу тігісі); 9.2.2.10 тігін бұйымдарын әшекейлеу үшін кестені қолдану	өңдеу; 10.2.2.10 бұйымды тігу барысында киім тігістерін орындау; 10.2.2.11 бұйым тігу және өңдеу барысында заманауи желімдік және өңдеу материалдарын қолдану
2.3 Тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу	7.2.3.1 жоғарыда көрсетілген тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу технологиясын және тігістерін толықтыруды түсіну; 7.2.3.2 көлденең және үлестік кималарды көктеу, сәндік тігу және бөлшектерді айналдырып ауыстырып әдіптеу көктеу; 7.2.3.3 тігісті басында және соңында бекітуді орындау; 7.2.3.4 тігістерді бастыруды орындау; 7.2.3.5 сөмкенің бауының бөлшектерін қос тігіспен өңдеу; 7.2.3.6 сөмкенің бауының бөлшектерін көктеп тігу және белгі қою; 7.2.3.7 сөмкенің түбін және бүйірлер жақтарын, бұрыштарын қайып тігу; 7.2.3.8	8.2.3.1 бұрменің өңдеу түрі ретіндегі түсініктің болуы; 8.2.3.2 бұрме жасау үшін тігін машинасымен үлгіде екі параллель тігіс жүргізу (немесе қолмен) 8.2.3.3 жұмсақ қатпарлардың өңдеу түрі ретіндегі түсініктің болуы; 8.2.3.4 жұмсақ қатпарларды пішу барысында матаның, шілтерлердің өлшемін есептеп шығару; 8.2.3.5 үлгіде жұмсақ үтіктелген қатпарлар жасау; 8.2.3.6 қалта түрлері, олардың міндеті және фасондары туралы түсінік; 8.2.3.7 негізгі және өйдеу матасында тігіс ішіне көмкерме әдіп жүргізу туралы түсінік; 8.2.3.8 ұйықтағанда киетін көйлектің мойын жағына тік, дөңестеп немесе домалақтап көмкерме әдіп жүргізу; 8.2.3.9 шеткі қиықтарды тігістеу; 8.2.3.10 төменгі қиықтарға	9.2.3.1 жұп бөлшектердің орта қиықтарын ретімен өңдеу; 9.2.3.2 жоғарғы және төменгі қиық бөлшектерді қайырып тігіп өңдеу; 9.2.3.3 белдемшенің бүйірлік тігісіне қапсырма таспа салу; 9.2.3.4 тік белдемшенің жоғарғы қимасын белдікпен үйлестіріп өңдеу; 9.2.3.5 тік белдемшенің етегін түрлі әдістер арқылы өңдеу; 9.2.3.6 тігін бұйымын әрлеу түрі ретінде желбіршек туралы түсініктерінің болуы; 9.2.3.7 желбіршектерге кететін матаның ұзындығын есептеп ескеру; 9.2.3.8 үлгі бойынша ілгекті торлауды өңдеу, түйменің диаметрін анықтау; 9.2.3.9 суретті матаға түсіру, қолмен кестелеп тігу тәсілдерін меңгеру;	10.2.3.1 желбіреуіш желпетек, жіңішке бұрмелерді өңдеу, мережка жасау; 10.2.3.2 жеңнің төменгі жағын түрлі тәсілдер арқылы өңдеу; 10.2.3.3 мойын ойығына жағаны біріктіруді және өңдеуді жүзеге асыру; 10.2.3.4 ілгектерді өңдеу және белгі жасау; 10.2.3.5 түйменің орнын белгілеу және оны қадау; 10.2.3.6 өңірдің түрлері мен қызметі және оны өңдеу тура түсінігінің болуы; 10.2.3.7 көйлектің түймелі, қабаттама жең ұшының түрлері және оны жеңге біріктіру туралы түсініктің болуы; 10.2.3.8 бүйірлік және иықтық қиықтарды, тігістерді өңдеуді орындау; 10.2.3.9 белдемше мен көкірекшені қайып тігу арқылы біріктіру; 10.2.3.10 белдікті өңдеу; 10.2.3.11 бұйымның рельефтік тігістерін өңдеу; 10.2.3.12 бұйымды өңдеу немесе жөндеу барысында термоаппликацияларды

	дайын бұйымның соңғы ылғалды-жылумен өңдеу жұмысын орындау	жабық тігіс жүргізу; 8.2.3.11 көрпелі жақтауының көмкеру (ойығын). 8.2.3.12 киім бұйымдарына фабрикалық тігістерді жүргізе білу	9.2.3.10 белдемшенің төмен жағын машинамен бүріп тігу; 9.2.3.11 қымтаулы тігістер жасау; 9.2.3.12 қосып тігілетін иіншітерді тік және доғал қиықтармен өңдеу	қолдану; 10.2.3.13 өңдеу жиектемелерін тігу; 10.2.3.14 бұйымды тігу және өңдеу фурнитура қолдану
2.4 Практикалық жұмыстар	7.2.4.1 дайын бұйымға бөлшектерін біріктіру реттілігі туралы түсініктің болуы; 7.2.4.2 бүйірлік қиықтарды қосуды орындау 7.2.4.3 бұйымның жоғарғы қиығын қайырып тігіп өңдеу; 7.2.4.4 бұйымды аппликация немесе сырып тігу арқылы әрлеу; 7.2.4.6 бұйымның жоғарғы тігісіне таспаны өткізу; 7.2.4.7 негізгі бөлшектің ортасына сызық жүргізу; 7.2.4.8 өңдеу матасына қиғаш көмкерме әдіп түсіру, өлшемін анықтау және дайындау; 7.2.4.9 дөңгеленген кималарды қиғаш қос көмкерме әдіппен әрлеу; 7.2.4.10 белдікті негізгі бөлшектерге көктеп біріктіру; 7.2.4.11 жастыққа сәйкес жастықтыстың өлшемін анықтау; 7.2.4.12	8.2.4.1 жұмысты үлгі бойынша бағдарлау, технологиялық карта негізінде тігін операцияларының реттілігін талқылау; 8.2.4.2 бүрмелер мен жұмсақ қатпарлар жасау; 8.2.4.3 қатпарларға белгі салу, кертілмелер және көшірме сырмалар бойынша көктеу; 8.2.4.4 қалтаның жоғарғы қиысын иіп тігу арқылы өңдеу; 8.2.4.5 бұйым қалтасының орнын белгілеу; 8.2.4.6 қалаты негізгі деталіне қосып тігу; 8.2.4.7 үлгілердің тік және үшкір бұрыштарын кертірмелермен өңдеу; 8.2.4.8 бұйым бұрыштарының сырт және ішкі жағын кертілмелермен өңдеу; 8.2.4.9 алжапқыштың төменгі жағын кертілмелермен өңдеу, қалтаның жоғарғы қиысын иіп тігу арқылы өңдеу; 8.2.4.10 көкірекшелердің жұп детальдарын бауларымен бірге кертілме тігіспен қосып тігу;	9.2.4.1. мойынды қиғаш әдіппен әрлеп, жабық кескінді жең қимасын қайырып тігу; 9.2.4.2 белдемшені өлшем жасауға дайындау, өлшемін алу; 9.2.4.3 белдемшенің бүйірлік кескіндерін тігу, бүрмелері мен қырларын өңдеу; 9.2.4.4 үлгіде бүрмелер жасау; 9.2.4.5 белдемшенің жоғарғы қиығын эластикалық таспа қою арқылы қайырып тігіп өңдеу; 9.2.4.6 кең етек белдемшенің етегін кию және түзету; 9.2.4.7 матаның түріне байланысты белдемшені дұрыс үтіктеу; 9.2.4.8 жағасыз, жеңсіз тік жейдені дайындау технологиясын меңгеру; 9.2.4.9 бұйымның үлгісі бойынша өздігімен тапсырмада бағдарлау; 9.2.4.10 үлгіні талдау және	10.2.4.1 жоғарыға дейін ілгегі бар жейде тігу бойынша практикалық жұмыстар орындау; 10.2.4.2 еңбек операцияларының кезектілігін жоспарлай білу; 10.2.4.3 бөлшектерді көктеп тігуді, сырып тігуді, үтіктеуді жүзеге асыру; 10.2.4.4 көйлекті (жейде, халат) өлшеп көру, өлшегеннен кейін кемшіліктерін жою; 10.2.4.5 операциялық еңбек бөлінісі әдісімен дайын пішім бойынша төсек-орын тігу; 10.2.4.6 бүкпелерді өңдеу; 10.2.4.7 жеңді өңдеу және оны ойықпен біріктіру; 10.2.4.8 дайын лекал бойынша бұйымды пішу; 10.2.4.9 шетін торлайтын машинада қиықтарды торлау; 10.2.4.10 бұйымды дайындау бойынша тапсырыстарды орындау; 10.2.4.11 бұйымды тігуде алдын ала көктеусіз жекелеген іс-әрекеттерді

	жабық қиығы бар жастық тыстың көлденең қиықтарын қайтарып тігу; 7.2.4.13 жастық тыстың бүйірлік қималарын өңдеу үшін, бөлшектерін дұрыстап қою; 7.2.4.1 бұйымның бөлшектерін алдын ала көктеу; 7.2.4.15 мойынның қималары мен ойықтарын түрлі қосымша заттарды пайдалана отырып өңдеу (шілтері, таспа); 7.2.4.16 төменгі қиықты бүрме тігіспен өңдеу;	8.2.4.11 алжапқыштың көкірекшесі мен төменгі бөлігін белбеу арқылы қосып тігу; 8.2.4.12 тігілген бұйымды үлгісімен салыстыру және сапасын анықтау; 8.2.4.13 түнгі көйлекті иық тігіссіз, пішілген немесе қисық кертілме тігіс арқылы тігу; 8.2.4.14 дайын бұйымды үтіктеу және жинап қою; 8.2.4.15 көлденең қиықты бүрме тігіспен өңдеу; 8.2.4.16 клапанның ұзындығын белгілеу; 8.2.4.17 жастық тысының пішпесін шеткі қиықтарын екі тігіспен көмкеру үшін бүктеу	әңгімелесу барысында жұмыс жоспарын құрастыру; 9.2.4.11 технологиялық карта бойынша затты жасаудың кезектілігін анықтау; 9.2.4.12 жейдені өлшеп көруге дайындау, өлшеп көруді жүзеге асыру; 9.2.4.13 ылғалды-жылу арқылы тігістерді өңдеуді жүзеге асыру; 9.2.4.14 иініштің үлгілерін жасау, иініштің түрлері туралы түсініктің болуы	орындау; 10.2.4.12бүйірлі немесе орта тігісте өндірістік технологиялар арқылы ілгекті өңдеу; 10.2.4.13 тігістерді ылғалды-жылу арқылы өңдеуді жүзеге асыру; 10.2.4.14 үнемі және мұқият әр тігістің орындалуын бақылау; 10.2.4.15 жіберген қателіктерді өздігімен түзету және оның орын алу себебін түсіндіру; 10.2.4.16 еңбек әрекетін өздігімен жоспарлау; 10.2.4.17 өлшем алуға манекенді пайдалану
2.5 Ұлттық қолөнер	7.2.5.1 геометриялық, космогоникалық, зооморфты, өсімдік тәрізді қазақтың ұлттық ою-өрнектерінің төрт тобын атау және ажырату, геометриялық ою-өрнектер түрін орындау; 7.2.5.2 бұйымды геометриялық ою-өрнектермен дайындаудың технологиясы туралы түсініктің болуы; 7.2.5.3 ою-өрнектің шеттерін таспамен, тігіспен әрлеу және өңдеу; 7.2.5.4 қолөнер тарихымен танысу; 7.2.5.5 оюларды контуры бойынша жиектемелер және тігіс арқылы өңдеу	8.2.5.1 ұлттық ою-өрнектердің зооморфты тобы туралы түсініктерін тереңдету; 8.2.5.2 қазақтың ою-өрнектерін, оның ішінде киімде қолданылатындарының мағынасын меңгеру; 8.2.5.2 ою-өрнекті пайдалана отырып бұйым дайындау және эскиз құрастыру ("қошқар мүйіз", "ашатұяқ", "түйетабан"); 8.2.5.3 әр түрлі халықтардың тарихына, мәдениетіне, салт-дәстүріне құрметпен қарау	9.2.5.1 қазақ ұлттық киімдерінің ерекшеліктері және әрлеу түрлері туралы түсінігінің болуы; 9.2.5.2 тоқыма материалдардан киім және сәндік-қолдан-балы өнер бұйымдарын жасау кезінде ұлттық ою-өрнектерді қолдану; 9.2.5.3 киімді дайындау барысында қазақтың ұлттық киімдерінің элементтерін қолдану; 9.2.5.4 түрлі құрақ құрау техникасын қолдана отырып бұйым жасау және танысу (құрақ)	10.2.5.1 киім және тұрмыстық заттарды түрлі техникада бұйымдар дайындаудың ерекшеліктері туралы түсінігінің болуы; 10.2.5.2 киімді көркемдік безендіру және дайындау (кеудеше, қамзол, бас киім); 10.2.5.3 қазақтың ұлттық киімдерін (қамзола, бас киім) дайындау технологиясын меңгеру; 10.2.5.4 "құрақ" техникасымен сәндік бұйымдар жасау
			9.2.6.1 тігін	

2.6 Жөндеу жұмыстарының түрлері	7.2.6.1 киімге ұқыпты қарау және күту ережелері туралы түсініктің болуы; 7.2.6.2 түйменің түрлерін ажырату, түймені қадаудың тәсілін таңдау; 7.2.6.3 түймені қадау; 7.2.6.4 ілгішті жапсыра тігу; 7.2.6.5 жамаудың түрлері және тігу тәсілдері туралы түсініктің болуы; 7.2.6.6 бұйымға жамау салу	8.2.6.1 киім эстетикасы туралы түсініктің болуы; 8.2.6.2 торлап жамауды орындау; 8.2.6.3 жамау салатын орынды анықтау және кесіп тастау; 8.2.6.4 ілеспе тігіспен жамауды қайып тігу; 8.2.6.5 жамау үшін өз бетінше мата мен жіптерді іріктеу (табу); 8.2.6.6 фигуралы жамауды зигзагты тігіспен көмкеру	фурнитурасының әр түрлілігі, оны қолдану мен маңызы туралы түсініктің болуы; 9.2.6.2 белбеуі бар бұйымдардағы түймелік сыдырманы жөндеу (ауыстыру); 9.2.6.3 киімді жөндеу тәсілін анықтау; 9.2.6.4 ирек тәрізді тігіспен сәндік жамау салу; 9.2.6.5 шалбардың төменгі жағын тігу және ұзындығын қысқарту	10.2.6.1 жамаудың әр түрін салу (сәндік, жапсырмалы, астарлы); 10.2.6.2 бұйымның сипатына қарай (матасы, пішіні, зақымдану түрлері, тозу дәрежесі) жөндеу жұмысының түрін ажырату; 10.2.6.3 аппликация түрінде жамау салуда ирек тәрізді тігіс пен ілгек сыруды қолдану
2.7 Практикалық қайталау (еңбек объектілері – тігін бұйымдары)	7.2.7.1 оқу тоқсаны бойында өткен бұйымды дайындау дағдыларын бекіту: майлық, орамал, бас орамал, сақтау үшін дорба -1тоқ,жастық тыс2-тоқ, белдікті алжапқыш3-тоқ, шаруашылық сөмкесі, косметичка, түнгі көйлек-4тоқ	8.2.7.1 кеудешесі бар алжапқыш1-тоқ, түнгі іш көйлек2-тоқ, белдікті спорттық киім3-тоқ, көрпе тыс, жастық тыс-4-тоқ дайындау бойынша практикалық жұмыстар жүргізу	9.2.7.1 төсек-орын, балалар пижамасы1-тоқ, тік және кең етек белдемше2-тоқ, жеңсіз және жағасыз жейде дайындау3-тоқ, қол кесте-4-тоқ бойынша практикалық жұмыстар жүргізу	10.2.7.1 операциялық еңбек бөлінісі әдісімен төсек-орын, жоғарыға дейін ілгегі бар жейде1-тоқ, тұтас пішілген көйлек, бел сызығынан қиылған көйлек2-тоқ, халат, ұлттық камзол-3тоқ, ұлттық бас киімдер 4-тоқ дайындау бойынша практикалық жұмыстар жүргізу

3) "Еңбек заттарын талдау және бағалау" бөлімі:

3-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Еңбек заттарын	7.3.1.1 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын бағалауға және талдауға ұмтылу; 7.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу; 7.3.1.3 зерттелген терминдерді сөздік есепте қолданып, орындалған жұмыс туралы	8.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.1.3 сөзінде техникалық терминдерді қолдану; 8.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы	9.3.1.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды сипаттау; 9.3.1.2 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті	10.3.1.1 өз еңбегінің нәтижелеріне қызығушылық таныту; 10.3.1.2 тұлғалық құзыреттілік деңгейімен кәсіби талаптарды салыстыру; 10.3.1.3 орындалған жұмыстың сапасына талдау

талдау және бағалау	есеп жасау; 7.3.1.4 нұсқауды түсіну және есте сақтау (жұмысқа тапсырма беру), еңбек жағдаятына бағдарлау; 7.3.1.5 алған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану	сөздік есепті жүзеге асыру; 8.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен өз бұйымын толыққанды талдауға ұмтылу; 8.3.1.6 тапсырманы орындау кезектілігін жоспарлау	түсініктемелер қабылдау және ұсыныстар жасау; 9.3.1.3 дайын жұмысты сыныпқа көрсетіп, презентация жасау; 9.3.1.4 оқу-еңбек тобындағы жалпы жұмысқа нәтижиелі қосылу	жүргізу; 10.3.1.4 бұйымды дайындаудың технологиялық кезектілігін құрастыру; 10.3.1.5 қалыптасқан кәсіби қозғалыс дағдыларының болуы.
3.2 Өзіндік жұмыс (үлгі тізбесі)	7.3.2.1 өздігімен үлгіде жабық қиықты қайтарып тігу; 7.3.2.2 үлгіде ені – 0,7 см . қос тігіс орындау; 7.3.2.3 дайын пішімнен сөмке дайындауда жекелеген операциялар орындау; 7.3.2.4 дөңгелек ойықты қос қиғаш тігіспен өңдеу.	8.3.2.1 машиналық тәсілмен қиғаш бүрмелер жасау; 8.3.2.2 мойын ойығын қос қиғаш тігіспен өңдеу (дайын пішім бойынша орындалады); 8.3.2.3 дайын пішім бойынша тік қалта дайындау және оны негізгі бөлшекпен біріктіру; 8.3.2.4 көрпе тыстың ойығын өңдеу	9.3.2.1 тік белдемшені дайындауда жекелеген операциялар орындау; 9.3.2.2 кең етек белдемшенің үлгісін дайындауда әрлеу операцияларын орындау (дайын пішім бойынша кішірейтілген өлшемде орындалады); 9.3.2.3 қиықты қиғаш тігіспен жиектеу (үлгіде дайын пішім бойынша орындалады); 9.3.2.4 кигізетіні бар жастық тысты дайын пішім бойынша тігу	10.3.2.1 қысқа жеңді манжет тәрізді қайыру, үлгіде жағаны өңдеу (дайын пішім бойынша орындалады); 10.3.2.2 жағалы, қысқа жеңді жейденің үлгісін 1:2 масштабта дайындау бойынша жекелеген операцияларды өздігімен орындау; 10.3.2.3 тігін машинасында жеңіл киімді тігуде, ұсақ бөлшектерін дайындауда затты бір мезетте қайып және түзу тігіспен тігу; 10.3.2.4 жеңіл киімге ұсақ детальдар дайындау
3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	7.3.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (саралап)	8.3.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (саралап)	9.3.3.1 қиындығы мен орындалуы бойынша емтиханға сай бұйымды өздігімен тігу	10.3.3.1 қиындығы мен орындалуы бойынша емтиханға сай бұйымды өздігімен тігу

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптары үшін " Кәсіби- еңбекке баулу. Тігін ісі" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар

1) 7-сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		

1 . Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Тігін ісі" пәнінің ерекшеліктерін анықтау және білу
	1.2 Материалтану (тоқыма талшықтары, мата және олардың қасиеттері)	7.1.2.1 өсімдіктен өндірілетін: мақта-мата және зығыр талшықтары туралы түсініктің болуы; 7.1.2.2 мақта-мата және зығыр талшықтарын көру және сипап-сезу арқылы ажырату; 7.1.2.3 мақта-мата және зығыр талшықтарына су мен жылудың әсер етуі туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.4 мақта-мата және зығыр талшықтарының қасиеті туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.5 өсімдік талшықтарын иіру процесі және одан мата алу туралы түсініктің болуы
	1.3 Машинатану (тігін машиналарының түрлері, негізгі тетіктері, тігін жабдықтарында жұмыс жасау тәсілдері)	7.1.3.1 тігін машиналарының маркасы мен жылдамдығы және атқаратын жұмыс түрлері туралы жалпы түсініктің болуы; 7.1.3.2 тұрмыстық тігін аяқ машинасымен жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру; 7.1.3.3 жетектің түрлері; 7.1.3.4 тігін машинасының құрылғысы мен оның тетіктерін талдай білу (инететіктері, жіп кергіш)
	1.4 Тігін өндірісі (профессии, массовое производство швейных изделий, общее представление об основных цехах швейной фабрики)	7.1.4.1 тігінші, киім пішуші мамандықтары туралы түсініктің болуы
	1.5 Тігін шеберханасы мен тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	7.1.5.1 өлшеуіш және қол құралдарымен, тігін машинасымен, үтікпен қауіпсіз жұмыс істеу ережелері туралы білу; 7.1.5.2 практикалық жұмыстарды орындау кезінде қауіпсіздік техникасының ережелерін сақтау
	1.6 Этика және еңбек заңнамасы	7.1.6.1 тігін шеберханасында жүріс-тұрыс ережесі туралы түсініктерінің болуы, формалық киімдер мен эстетикалық киімдерін, жұмыс орындарын ұйымдастыра білу
	2.1 Құрастыру (сызба құрастыру, үлгілерді дайындау, пішу)	7.2.1.1 сызуды орындау үшін қолданылатын сызықтар: "түзу" және "қисық" сызықтар, "тік бұрыш", (тұтас – негізгі және үзік – қосалқы), тік және көлденең сызықтардың қызметі туралы түсініктерді меңгеру; 7.2.1.2 сызбаларды жасау; 7.2.1.3 берілген өлшем бойынша шаршы сызу; 7.2.1.4 масштаб туралы түсініктің болуы
	2.2 Матамен жұмыс істеу	7.2.2.1 белдікті алжапқыш, жастық тыс, іш көйлек тігу үшін қолданылатын маталар туралы түсініктің болуы; 7.2.2.2. матаның суреттерінің түрлерін анықтау; 7.2.2.3 жасайтын бұйым туралы түсініктің болуы; 7.2.2.4 пішуге матаны дайындау
		7.2.3.1 жоғарыда көрсетілген тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу технологиясын және тігістерін толықтыруды түсіну; 7.2.3.2 көлденең және үлестік қималарды көктеу, сәндік тігу және бөлшектерді айналдырып ауыстырып әдіптеу,

2. "Еңбек заттарын дайындау технологиясы"	2.3 Тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу	к ө к т е у ; 7.2.3.3 тігісті басында және соңында бекітуді орындау 7.2.3.4 тігістерді бастыруды орындау; 7.2.3.5сөмкенің бауының бөлшектерін қос тігіспен өңдеу
	2.4 Практикалық жұмыстар	7.2.4.1 дайын бұйымға бөлшектерін біріктіру реттілігі туралы түсініктің болуы; 7.2.4.2 бүйірлік қиықтарды қосуды орындау; 7.2.4.3 бұйымның жоғарғы қиығын қайырып тігіп өңдеу; 7.2.4.4 бұйымды аппликация немесе сырып тігу арқылы ә р л е у ; 7.2.4.6 бұйымның жоғарғы тігісіне таспаны өткізу; 7.2.4.7 негізгі бөлшектің ортасына сызық жүргізу
	2.5 Ұлттық қолөнер	7.2.5.1 геометриялық, космогоникалық, зооморфты, өсімдік тәрізді қазақтың ұлттық ою-өрнектерінің төрт тобын атау және ажырату, геометриялықою-өрнектер т ү р і н о р ы н д а ; 7.2.5.2 бұйымды геометриялықою-өрнектермен дайындаудың технологиясы туралы түсініктің болуы
	2.6 Жөндеу жұмыстарының түрлері	7.2.6.1 киімге ұқыпты қарау және күту ережелері туралы түсініктің болуы
	2.7 Практикалық қайталау (еңбек объектілері –тігін бұйымдары)	7.2.7.1 оқу тоқсаны бойында өткен бұйымды дайындау дағдыларын бекіту: майлық, орамал, бас орамал, сақтау үшін дорба, жастық тыс, белдікті алжапқыш, шаруашылық сөмкесі;косметичка
3. "Еңбек заттарын талдау және бағалау"	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын бағалауға және талдауға ұмтылу; 7.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу
	3.2 Өзіндік жұмыс (үлгі тізбесі)	7.3.2.1 өздігімен үлгіде жабық қиықты қайтарып тігу
	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	7.1.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (саралап)
2-тоқсан		
1 . Материалтану	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2мұғалімнің көмегімен "Тігін ісі" пәнінің ерекшеліктерін анықтау және білу
	1.2 Материалтану (тоқыма талшықтары, мата және олардың қасиеттері)	7.1.2.1 өсімдіктен өндірілетін: мақта-мата және зығыр талшықтары туралы түсініктің болуы; 7.1.2.2 мақта-мата және зығыр талшықтарын көру және сипап-сезу арқылы ажырат; 7.1.2.3 мақта-мата және зығыр талшықтарынна су мен жылудың әсер етуі туралы түсінігінің болуы 7.1.2.4 мақта-мата және зығыр талшықтарының қасиеті туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.5 өсімдік талшықтарын иіру процесі және одан мата алу туралы түсініктің болуы;
	1.3 Машинатану (тігін машиналарының түрлері,	7.1.3.1 тігін машиналарының маркасы мен жылдамдығы және атқаратын жұмыс түрлері туралы жалпы түсініктің б о л у ы ; 7.1.3.2 тұрмыстық тігін аяқ машинасымен жұмыс істеу т ә с і л д е р і н м е н г е р ;

Құралдар мен жабдықтар	негізгі тетіктері, тігін жабдықтарында жұмыс жасау тәсілдері)	7.1.3.3 жетектің түрлері 7.1.3.4 тігін машинасының құрылғысы мен оның тетіктерін талдай білу (ине тетіктері, жіп кергіш);
	1.4 Тігін өндірісі (кәсіптер, тігін бұйымдарын көптеп өндіру, тігін фабрикасының негізгі цехтары жайлы жалпы түсінік)	7.1.4.2 тігінші, киім пішуші мамандықтары туралы түсініктің болуы
	1.5 Тігін шеберханасы мен тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	7.1.5.1 өлшеуіш және қол құралдарымен, тігін машинасымен, үтікпен қауіпсіз жұмыс істеу ережелері т у р а л ы б і л у ; 7.1.5.2 практикалық жұмыстарды орындау кезінде қауіпсіздік техникасының ережелерін сақтау
	1.6 Этика және еңбек заңнамасы	7.1.6.1 тігін шеберханасында жүріс-тұрыс ережесі туралы түсініктерінің болуы, формалық киімдер мен эстетикалық киімдерін, жұмыс орындарын ұйымдастыра білу; 7.1.6.2 ҚР еңбек заңнамасы туралы жалпы түсініктің болуы
2. "Еңбек заттарын дайындау технологиясы"	2.1 Құрастыру (сызба құрастыру, үлгілерді дайындау, пішу)	7.2.1.1 сызуды орындау үшін қолданылатын сызықтар: "түзу" және "қисық" сызықтар, "тік бұрыш", (тұтас – негізгі және үзік – қосалқы), тік және көлденең сызықтардың қызметі туралы түсініктерді меңгеру; 7.2.1.2 сызбаларды жасау; 7.2.1.3 берілген өлшем бойынша шаршы сызу; 7.2.1.4 масштаб туралы түсініктің болуы
	2.2 Матамен жұмыс істеу	7.2.2.1 белдікті алжапқыш, жастық тыс, іш көйлек тігу үшін қолданылатын маталар туралы түсініктің болуы; 7.2.2.2 матаның суреттерінің түрлерін анықтау; 7.2.2.3 жасайтын бұйым туралы түсініктің болуы 7.2.2.4 пішуге матаны дайындау; 7.2.2.5 операциялық пәндік картаға сүйене отырып үлестік, көлденең және көлбеу әдіп пішу және қайып тігу
	2.3 Тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу	7.2.3.1 жоғарыда көрсетілген тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу технологиясын және тігістерін толықтыруды түсіну; 7.2.3.2 көлденең және үлестік қималарды көктеу, сәндік тігу және бөлшектерді айналдырып ауыстырып әдіптеу, кө к т е у ; 7.2.3.3 тігісті басында және соңында бекітуді орындау; 7.2.3.4 тігістерді бастыруды орындау; 7.2.3.5 сөмкенің бауының бөлшектерін қос тігіспен өңдеу
	2.4 Практикалық жұмыстар	7.2.4.1 дайын бұйымға бөлшектерін біріктіру реттілігі туралы түсініктің болуы; 7.2.4.2 бүйірлік қиықтарды қосуды орындау; 7.2.4.3 бұйымның жоғарғы қиығын қайырып тігіп өңдеу; 7.2.4.4 бұйымды аппликация немесе сырып тігу арқылы ә р л е у ; 7.2.4.6 бұйымның жоғарғы тігісіне таспаны өткізу 7.2.4.7 негізгі бөлшектің ортасына сызық жүргізу;
	2.5 Ұлттық қолөнер	7.2.5.1 геометриялық, космогоникалық, зооморфты, өсімдік тәрізді қазақтың ұлттық ою-өрнектерінің төрт тобын атау және ажырату, геометриялық ою-өрнектер т ү р і н о р ы н д а у ;

		7.2.5.2 бұйымды геометриялық-өрнектермен дайындаудың технологиясы туралы түсініктің болуы
	2.6 Жөндеу жұмыстарының түрлері	7.2.6.1 киімге ұқыпты карау және күту ережелері туралы түсініктің болуы; 7.2.6.2 түйменің түрлерін ажырату, түймені қадаудың тәсілін таңдау
	2.7 Практикалық қайталау (еңбек объектілері –тігін бұйымдары)	7.2.7.1оқу тоқсаны бойында өткен бұйымды дайындау дағдыларын бекіту: майлық, орамал, бас орамал, сақтау үшін дорба, жастық тыс, белдікті алжапқыш, шаруашылық сөмкесі;косметичка
3."Еңбек заттарын талдау және бағалау"	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын бағалауға және талдауға ұмтылу; 7.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу
	3.2 Өзіндік жұмыс (үлгі тізбесі)	7.3.2.1өздігімен үлгіде жабық қиықты қайтарып тігу
	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	7.1.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (саралап)
3-тоқсан		
1 . Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2мұғалімнің көмегімен "Тігін ісі" пәнінің ерекшеліктерін анықтау және білу
	1.2 Материалтану (тоқыма талшықтары, мата және олардың қасиеттері)	7.1.2.1 өсімдіктен өндірілетін: мақта-мата және зығыр талшықтары туралы түсініктің болуы; 7.1.2.2 мақта-мата және зығыр талшықтарын көру және сипап-сезу арқылы ажырату; 7.1.2.3 мақта-мата және зығыр талшықтарынна су мен жылудың әсер етуі туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.4 мақта-мата және зығыр талшықтарының қасиеті туралы түсінігінің болуы
	1.3 Машинатану (тігін машиналарының түрлері, негізгі тетіктері, тігін жабдықтарында жұмыс жасау тәсілдері)	7.1.3.1 тігін машиналарының маркасы мен жылдамдығы және атқаратын жұмыс түрлері туралы жалпы түсініктің болуы; 7.1.3.2 тұрмыстық тігін аяқ машинасымен жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру; 7.1.3.3 жетектің түрлері
	1.4 Тігін өндірісі	7.1.4.1 тігінші, киім пішуші мамандықтары туралы түсініктің болуы
	1.5 Тігін шеберханасы мен тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	7.1.5.1 өлшеуіш және қол құралдарымен, тігін машинасымен, үтікпен қауіпсіз жұмыс істеу ережелері туралы білу; 7.1.5.2 практикалық жұмыстарды орындау кезінде қауіпсіздік техникасының ережелерін сақтау; 7.1.5.3 тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ерекшеліктерін білу(тігін фабрикасына, ательеге, тігін шеберханасына экскурсия)
	1.6 Этика және еңбек заңнамасы	7.1.6.1 тігін шеберханасында жүріс-тұрыс ережесі туралы түсініктерінің болуы, формалық киімдер мен эстетикалық киімдерін, жұмыс орындарын ұйымдастыра білу; 7.1.6.2 ҚР еңбек заңнамасы туралы жалпы түсініктің болуы
		7.2.1.1 сызуды орындау үшін қолданылатын сызықтар: "түзу" және "қисық" сызықтар, "тік бұрыш", (тұтас– негізгі

2. "Еңбек заттарын дайындау технологиясы"	2.1 Құрастыру (сызба құрастыру, үлгілерді дайындау, пішу)	және үзік – қосалқы), тік және көлденең сызықтардың қызметі туралы түсініктерді меңгеру; 7.2.1.2 сызбаларды жасау; 7.2.1.3 берілген өлшем бойынша шаршы сызу; 7.2.1.4 масштаб туралы түсініктің болуы
	2.2 Матамен жұмыс істеу	7.2.2.1 белдікті алжапқыш, жастық тыс, іш көйлек тігу үшін қолданылатын маталар туралы түсініктің болуы; 7.2.2.2 матаның суреттерінің түрлерін анықтау; пішуге матаны дайындау; 7.2.2.3 жасайтын бұйым туралы түсініктің болуы; 7.2.2.4 операциялық пәндік картаға сүйене отырып үлестік, көлденең және көлбеу әдіп пішу және қайып тігу
	2.3 Тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу	7.2.3.1 жоғарыда көрсетілген тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу технологиясын және тігістерін толықтыруды түсіну; 7.2.3.2 көлденең және үлестік қималарды көктеу, сәндік тігу және бөлшектерді айналдырып ауыстырып әдіптеу, көктеу; 7.2.3.3 тігісті басында және соңында бекітуді орындау; 7.2.3.4 тігістерді бастыруды орындау; 7.2.3.5 сөмкенің бауының бөлшектерін қос тігіспен өңдеу; 7.2.3.6 сөмкенің бауының бөлшектерін көктеп тігу және белгі қою; 7.2.3.7 сөмкенің түбін және бүйірлер жақтарын, бұрыштарын қайып тігу
	2.4 Практикалық жұмыстар	7.2.4.1 дайын бұйымға бөлшектерін біріктіру реттілігі туралы түсініктің болуы; 7.2.4.2 бүйірлік қиықтарды қосуды орындау; 7.2.4.3 бұйымның жоғарғы қиығын қайырып тігіп өңдеу; 7.2.4.4 бұйымды аппликация немесе сырып тігу арқылы әрлеу; 7.2.4.6 бұйымның жоғарғы тігісіне таспаны өткізу; 7.2.4.8 өңдеу матасына қиғаш көмкерме әдіп түсіру, өлшемін анықтау және дайындау
	2.5 Ұлттық колөнер	7.2.5.1 геометриялық, космогоникалық, зооморфты, өсімдік тәрізді қазақтың ұлттық ою-өрнектерінің төрт тобын атау және ажырату, геометриялық ою-өрнектер түрін орындау; 7.2.5.2 бұйымды геометриялық ою-өрнектермен дайындаудың технологиясы туралы түсініктің болуы
	2.6 Жөндеу жұмыстарының түрлері	7.2.6.1 ілгішті тігу; 7.2.6.2 түйменің түрлерін ажырату, түймені қадаудың тәсілін таңдау
	2.7 Практикалық қайталау (еңбек объектілері – тігін бұйымдары)	7.2.7.1 оқу тоқсаны бойында өткен бұйымды дайындау дағдыларын бекіту: майлық, орамал, бас орамал, сактау үшін дорба, жастық тыс, белдікті алжапқыш, шаруашылық сөмкесі; косметичка
3. "Еңбек заттарын	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын бағалауға және талдауға ұмтылу; 7.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу
	3.2 Өзіндік жұмыс (үлгі тізбесі)	7.3.2.1 өздігімен үлгіде жабық қиықты қайтарып тігу

талдау және бағалау"	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	7.1.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (саралап)
4-тоқсан		
1 . Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Тігін ісі" пәнінің ерекшеліктерін анықтау және білу; 7.1.1.3 "Тігінші" мамандығымен танысу
	1.2 Материалтану (тоқыма талшықтары, мата және олардың қасиеттері)	7.1.2.1 өсімдіктен өндірілетін: мақта-мата және зығыр талшықтары туралы түсініктің болуы; 7.1.2.2 мақта-мата және зығыр талшықтарын көру және сипап-сезу арқылы ажырату
	1.3 Машинатану (тігін машиналарының түрлері, негізгі тетіктері, тігін жабдықтарында жұмыс жасау тәсілдері)	7.1.3.1 тігін машиналарының маркасы мен жылдамдығы және атқаратын жұмыс түрлері туралы жалпы түсініктің болуы; 7.1.3.2 тұрмыстық тігін аяқ машинасымен жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру; 7.1.3.3 жетектің түрлері
	1.4 Тігін өндірісі (мамандық, өндіріс туралы, негізгі мақсаттары тігін туралы)	7.1.4.1 тігінші, киім пішуші мамандықтары туралы түсініктің болуы
	1.5 Тігін шеберханасы мен тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	7.1.5.1 өлшеуіш және қол құралдарымен, тігін машинасымен, үтікпен қауіпсіз жұмыс істеу ережелері туралы білу; 7.1.5.2 практикалық жұмыстарды орындау кезінде қауіпсіздік техникасының ережелерін сақтау
	1.6 Этика және еңбек заңнамасы	7.1.6.1 тігін шеберханасында жүріс-тұрыс ережесі туралы түсініктерінің болуы, формалық киімдер мен эстетикалық киімдерін, жұмыс орындарын ұйымдастыра білу; 7.1.6.2 ҚР еңбек заңнамасы туралы жалпы түсініктің болуы
	2.1 Құрастыру (сызба құрастыру, үлгілерді дайындау, пішу)	7.2.1.1 сызуды орындау үшін қолданылатын сызықтар: "түзу" және "қисық" сызықтар, "тік бұрыш", (тұтас – негізгі және үзік – қосалқы), тік және көлденең сызықтардың қызметі туралы түсініктерді меңгеру; 7.2.1.2 сызбаларды жасау; 7.2.1.3 берілген өлшем бойынша шаршы сызу; 7.2.1.4. масштаб туралы түсініктің болуы; 7.2.1.5 масштабты сызғышты қолдана білу; 7.2.1.6 сызда бұйымның бөлшектерін және пішінді қиындыларды атау
	2.2 Матамен жұмыс істеу	7.2.2.1 белдікті алжапқыш, жастық тыс, іш көйлек тігу үшін қолданылатын маталар туралы түсініктің болуы 7.2.2.2 матаның суреттерінің түрлерін анықтау; 7.2.2.3 жасайтын бұйым туралы түсініктің болуы; 7.2.2.4 еңбек заттарын дайындау: майлық, орамал, бас орамал, сақтау үшін дорба, жастық тыс, белдікті алжапқыш, шаруашылық сөмкесі
		7.2.3.1 жоғарыда көрсетілген тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу технологиясын және тігістерін толықтыруды түсіну; 7.2.3.2 көлденең және үлестік қималарды көктеу, сәндік тігу және бөлшектерді айналдырып ауыстырып әдіптеу,

2. "Еңбек заттарын дайындау технологиясы"	2.3 Тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу	к ө к т е у ; 7.2.3.3 тігісті басында және соңында бекітуді орындау; 7.2.3.4 тігістерді бастыруды орындау
	2.4 Практикалық жұмыстар	7.2.4.1 дайын бұйымға бөлшектерін біріктіру реттілігі туралы түсініктің болуы; 7.2.4.2 бүйірлік қиықтарды қосуды орындау; 7.2.4.3 бұйымның жоғарғы қиығын қайырып тігіп өңдеу; 7.2.4.4 бұйымды аппликация немесе сырып тігу арқылы ә р л е у ; 7.2.4.5 өлшемді белгілеу және өңдеу матасынан қиғаш көмкерме әзірлеу; 7.2.4.6 бұйымның жоғарғы тігісіне таспаны өткізу; 7.2.4.7 домалақ қиықтарды қос қиғаш көмкермемен өңдеу; 7.2.4.8өңдеу матасына қиғаш көмкерме әдіп түсіру, өлшемін анықтау және дайындау
	2.5 Ұлттық қолөнер	7.2.5.1 бұйымды геометриялық-өрнектермен дайындаудың технологиясы туралы түсініктің болуы; 7.2.5.2 геометриялық, космогоникалық, зооморфты, өсімдік тәрізді қазақтың ұлттық ою-өрнектерінің төрт тобын атау және ажырату, геометриялық-өрнектер түрін орындау
	2.6 Жөндеу жұмыстарының түрлері	7.2.6.1 жамаудың түрлері және тігу тәсілдері туралы түсініктің болуы; 7.2.6.2түйменің түрлерін ажырату, түймені қадаудың тәсілін таңдау
	2.7 Практикалық қайталау (еңбек объектілері –тігін бұйымдары)	7.2.7.1 оқу тоқсаны бойында өткен бұйымды дайындау дағдыларын бекіту: майлық, орамал, бас орамал, сақтау үшін дорба, жастық тыс, белдікті алжапқыш, шаруашылық сөмкесі;косметичка
3. "Еңбек заттарын талдау және бағалау"	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын бағалауға және талдауға ұмтылу; 7.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу
	3.2 Өзіндік жұмыс (үлгі тізбесі)	7.3.2.1 өздігімен үлгіде жабық қиықты қайтарып тігу
	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	7.1.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (саралап)

2) 8-сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Бөлімше	Оқыту мақсаты:
1-тоқсан		
	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Тігін ісі" пәнінің маңызды ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсете білу
		8.1.2.1 жануарлардан өндірілетін: жүн, жібек талшықтары туралы түсініктің болуы; 8.1.2.2 жануарлардан өндірілетін (жүн, жібек) талшықтардың қасиетін зертханалық-практикалық зерттеу жолымен анықтау (сыртқы көрінісі бойынша, сипау арқылы, жану сипаты бойынша);

1 . Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.2 Материалтану (тоқыма талшықтары, мата және олардың қасиеттері)	8.1.2.3 жүн талшықтарының ұзындығын, беріктігін, бүгілмелігін, жіңішкелігін анықтау; 8.1.2.4 жануарлардан өндірілетін: жүн, жібек талшықтан жасалатын маталар туралы түсініктің болуы
	1.3 Машинатану (тігін машиналарының түрлері, негізгі тетіктері, тігін жабдықтарында жұмыс жасау тәсілдері)	8.1.3.1 электр жетегі бар тұрмыстық тігін машиналарының техникалық сипаттамаларын білу (құрылғы, марка, жылдамдық, атқаратын жұмыс түрі); 8.1.3.2 электр жетегі бар тігін машиналарында жұмыс тәсілдерін меңгеру; 8.1.3.3 тігін машиналарының реттеу тетіктерін ажырату
	1.4 Тігін өндірісі (мамандық, өндіріс туралы, негізгі мақсаттары тігін туралы)	8.1.4.1 тігінші, киім пішуші мамандықтары туралы түсініктің болуы
	1.5 Тігін шеберханасы мен тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	8.1.5.1 қол құралымен жұмыс жасау барысында қауіпсіз жұмыс істеу ережесін сақтау; 8.1.5.2 электрлі тігін машинасымен, электрлі бу үтікпен жұмыс істеу кезінде жұмыс ережесін сақтау
	1.6. Этика және еңбек заңнамасы	8.1.6.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас және еңбек мәдениеті туралы түсініктің болуы
2. "Еңбек заттарын дайындау технологиясы"	2.1 Құрастыру (сызба құрастыру, үлгілерді дайындау, пішу)	8.2.1.1 тігін бұйымдарында "бұрыш" ұғымын (тік, сүйір, доғал) түсіну және оны қолдану; 8.3.1.2 көкірекшесі мен аспа бауы бар алжапқыштың сызбасын салу; 8.2.1.3 өлшемдерді алу және жазу; 8.2.1.4 масштабта түнгі жейденің сызбасын орындау; 8.2.1.5 бұйымның бір және жұп бөлшектерін анықтау (белдемшенің)
	2.2 Матамен жұмыс істеу	8.2.2.1 кеудешесі, қалтасы, бүрмелері мен бүкпелері бар алжапқыш тігу жұмысын орындау; 8.2.2.2 белдікті спорттық киімдерді (шолақ шалбар, бермуд) дайындаудың кезектілігі туралы түсініктің болуы
	2.3 Тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу	8.2.3.1 әрлеудің түрі ретінде бүрме туралы түсініктің болуы; 8.2.3.2 машинамен бүрме жасау үшін үлгіде екі параллель тігіс жасу (немесе қолмен тігу тәсілімен); 8.2.3.3 әрлеудің түрі ретінде жіңішке бүрмелер туралы түсініктің болуы; 8.2.3.4 жіңішке бүрмелерді пішуде кететін маталар, шілтерілердің санын есептеу; 8.2.3.5 үлгіге қарап үтіктелмеген жіңішке бүрмелерді орындау; 8.2.3.6 қалтаның түрлері, қолданылуы мен пішіні туралы түсініктің болуы
		8.2.4.1 бұйымды үлгі бойынша жасауда тігу кезеңдерін талдау, пәндік технологиялық карта негізіне бағдарлау; 8.2.4.2 жасалған бұйымды үлгімен салыстыру және сапасын анықтау; 8.2.4.3 бүрмелерді белгілеп, көктеп тігіп шығу; 8.2.4.4 қалтаның жоғарғы қимасын астына қайтарып тігіп өңдеу, құрастырып тігу; 8.2.4.5 бұйымда қалтаның орналасу орнын белгілеу; 8.2.4.6 қалтаны негізгі бөлшектермен біріктіру; 8.2.4.7 үлгілерде тік және үшкір бұрыштарды өңдеу,

	2.4 Практикалық жұмыстар	қайтарып көмкеріп тігу; 8.2.6.8 бұрыштарды беткі жағын және астарлы жағынан өңдеу; 8.2.4.9 бүрмелер жинау және жіңішке бүрмелер жасау; 8.2.4.10 алжапқыштың төменгі жағын көмкеріп тігу, қалтаның жоғарғы қиығын қайырып тігу; 8.2.4.11 жұп бөлшекті көкірекше мен аспа бауды бір мезгіле көмкеріп тігіп қою; 8.2.4.12 алжапқыштың кеудешесі мен төменгі бөлігін белдіктің көмегімен біріктіру
	2.5 Ұлттық қолөнер	8.2.5.1 ұлттық ою-өрнектердің зооморфты тобы туралы түсініктерін тереңдету; 8.2.5.2 қазақтың ою-өрнектерін, оның ішінде киімде қолданылатындарының мағынасын меңгеру
	2.6 Жөндеу жұмыстарының түрлері	8.2.6.1 киім эстетикасы туралы түсініктің болуы; 8.2.6.2 торлап жамауды орындау
	2.7 Практикалық қайталау (еңбек объектілері –тігін бұйымдары)	8.2.7.1 түнгі іш көйлек, кеудешесі бар алжапқыш, белдікті спорттық киім, көрпе тыс, жастық тыс дайындау бойынша практикалық біліктілік пен дағдыларды бекіту
3. "Еңбек заттарын талдау және бағалау"	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	8.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.1.3 сөзінде техникалық терминдерді қолдану; 8.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру
	3.2 Өзіндік жұмыс (үлгі тізбесі)	8.3.2.1 машиналық тәсілмен қиғаш бүрмелер жасау
	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	8.3.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (саралап)
2-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Тігін ісі" пәнінің маңызды ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсете білу
	1.2 Материалтану (тоқыма талшықтары, мата және олардың қасиеттері)	8.1.2.1 жануарлардан өндірілетін: жүн, жібек талшықтары туралы түсініктің болуы; 8.1.2.2 жануарлардан өндірілетін (жүн, жібек) талшықтардың қасиетін зертханалық-практикалық зерттеу жолымен анықтау (сыртқы көрінісі бойынша, сипау арқылы, жану сипаты бойынша); 8.1.2.3 жүн талшықтарының ұзындығын, беріктігін, бүгілмелігін, жіңішкелігін анықтау
	1.3 Машинатану (тігін машиналарының түрлері, негізгі тетіктері тігін жабдықтарында жұмыс жасау тәсілдері)	8.1.3.1 электр жетегі бар тұрмыстық тігін машиналарының техникалық сипаттамаларын білу (құрылғы, марка, жылдамдық, атқаратын жұмыс түрі); 8.1.3.2 электр жетегі бар тігін машиналарында жұмыс тәсілдерін меңгеру; 8.1.3.3 тігін машиналарының реттеу тетіктерін ажырау
	1.4 Тігін өндірісі (мамандық, өндіріс туралы, негізгі мақсаттары тігін туралы)	8.1.4.1 тігінші, киім пішуші мамандықтары туралы түсініктің болуы; 8.1.4.2 фабрикалық киім тігістерін қолдану

	1.5 Тігін шеберханасы мен тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	8.1.5.1 қол құралымен жұмыс жасау барысында қауіпсіз жұмыс істеу ережесін сақтау; 8.1.5.2 электрлі тігін машинасымен, электрлі бу үтікпен жұмыс істеу кезінде жұмыс ережесін сақтау
	1.6 Этика және еңбек заңнамасы	8.1.6.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас және еңбек мәдениеті туралы түсініктің болуы
2. "Еңбек заттарын дайындау технологиясы"	2.1 Құрастыру (сызба құрастыру, үлгілерді дайындау, пішу)	8.2.1.1 тігін бұйымдарында "бұрыш" ұғымын (тік, сүйір, доғал) түсіну және оны қолдану; 8.2.1.2 өлшемдерді алу және жазу; 8.3.1.3 көкірекшесі мен аспа бауы бар алжапқыштың с ы з б а с ы н с а л у ; 8.2.1.4 белдікті спорттық киімнің (шолақ шалбар, бермуд) сызбасын мұғалімнің басшылығымен 1:4 масштабта, сонымен қатар табиғи көлемде салу; 8.2.1.5 масштабта түнгі жейденің сызбасын орындау; 8.2.1.6 бұйымның бір және жұп бөлшектерін анықтау (белдемшенің)
	2.2 Матамен жұмыс істеу	8.2.2.1 кеудешесі, қалтасы, бүрмелері мен бүкпелері бар алжапқыш тігу жұмысын орындау; 8.2.2.2 белдікті спорттық киімдерді (шолақ шалбар, бермуд) дайындаудың кезектілігі туралы түсініктің болуы
	2.3 Тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу	8.2.3.1 әрлеудің түрі ретінде бүрме туралы түсініктің болуы; 8.2.3.2 машинамен бүрме жасау үшін үлгіде екі параллель тігіс жасу (немесе қолмен тігу тәсілімен); 8.2.3.3 әрлеудің түрі ретінде жіңішке бүрмелер туралы түсініктің болуы; 8.2.3.4 төменгі киікті иінді тігіспен көмкеру
	2.4 Практикалық жұмыстар	8.2.4.1 бұйымды үлгі бойынша жасауда тігу кезеңдерін талдау, пәндік технологиялық карта негізіне бағдарлау; 8.2.4.2 жасалған бұйымды үлгімен салыстыру және сапасын анықтау; 8.2.4.3 бүрмелерді белгілеп, көктеп тігіп шығу; 8.2.4.4 қалтаның жоғарғы қимасын астына қайтарып тігіп өңдеу, құрастырып тігу; 8.2.4.5 бұйымда қалтаның орналасу орнын белгілеу 8.2.4.6 қалтаны негізгі бөлшектермен біріктіру; 8.2.4.7 үлгілерде тік және үшкір бұрыштарды өңдеу, қайтарып көмкеріп тігу; 8.2.6.8 бұрыштарды беткі жағын және астарлы жағынан өңдеу; 8.2.4.9 бүрмелер жинау және жіңішке бүрмелер жасау; 8.2.4.10 алжапқыштың төменгі жағын көмкеріп тігу, қалтаның жоғарғы қиығын қайырып тігу; 8.2.4.11 жұп бөлшекті көкірекше мен аспа бауды бір мезгіле көмкеріп тігіп қою; 8.2.4.12 алжапқыштың кеудешесі мен төменгі бөлігін белдіктің көмегімен біріктіру
	2.5 Ұлттық қолөнер	8.2.5.1 ұлттық ою-өрнектердің зооморфты тобы туралы түсініктерін тереңдету; 8.2.5.2 қазақтың ою-өрнектерін, оның ішінде киімде қолданылатындарының мағынасын меңгеру

	2.6 Жөндеу жұмыстарының түрлері	8.2.6.1 торлап жамауды орындау
	2.7 Практикалық қайталау (еңбек объектілері –тігін бұйымдары)	8.2.7.1 түнгі іш көйлек, кеудешесі бар алжапқыш, белдікті спорттық киім, көрпе тыс, жастық тыс дайындау бойынша практикалық біліктілік пен дағдыларды бекіту
3. "Еңбек заттарын талдау және бағалау"	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	8.1.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.1.1.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.1.1.3 сөзінде техникалық терминдерді қолдану 8.1.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру
	3.2. Өзіндік жұмыс (үлгі тізбесі).	8.3.2.1 машиналық тәсілмен қиғаш бүрмелер жасау
	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	8.11.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (саралап)
3-тоқсан		
1 . Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Тігін ісі" пәнінің маңызды ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсете білу
	1.2 Материалтану (тоқыма талшықтары, мата және олардың қасиеттері)	8.1.2.1 жануарлардан өндірілетін: жүн, жібек талшықтары туралы түсініктің болуы; 8.1.2.2 жануарлардан өндірілетін (жүн, жібек) талшықтардың қасиетін зертханалық-практикалық зерттеу жолымен анықтау (сыртқы көрінісі бойынша, сипау арқылы, жану сипаты бойынша); 8.1.2.3 жүн талшықтарының ұзындығын, беріктігін, бүгілмелігін, жіңішкелігін анықтау; 8.1.2.4 жануарлардан өндірілетін: жүн, жібек талшықтан жасалатын маталар туралы түсініктің болуы
	1.3 Машинатану (тігін машиналарының түрлері, негізгі тетіктері, тігін жабдықтарында жұмыс жасау тәсілдері)	8.1.3.1 электр жетегі бар тұрмыстық тігін машиналарының техникалық сипаттамаларын білу (құрылғы, марка, жылдамдық, атқаратын жұмыс түрі); 8.1.3.2 электр жетегі бар тігін машиналарында жұмыс тәсілдерін меңгеру; 8.1.3.3 тігін машиналарының реттеу тетіктерін ажырату; 8.1.3.4 төменгі жіпті шарығына орау
	1.4 Тігін өндірісі (мамандық, өндіріс туралы, негізгі мақсаттары тігін туралы)	8.1.4.1 тігінші, киім пішуші мамандықтары туралы түсініктің болуы
	1.5 Тігін шеберханасы мен тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	8.1.5.1 қол құралымен жұмыс жасау барысында қауіпсіз жұмыс істеу ережесін сақтау; 8.1.5.2 электрлі тігін машинасымен, электрлі бу үтікпен жұмыс істеу кезінде жұмыс ережесін сақтау
	1.6 Этика және еңбек заңнамасы	8.1.6.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас және еңбек мәдениеті туралы түсініктің болуы
		8.2.1.1 тігін бұйымдарында "бұрыш" ұғымын (тік, сүйір, доғал) түсіну және оны қолдану; 8.2.1.2 өлшемдерді алу және жазу; 8.2.1.3 көкірекшесі мен аспа бауы бар алжапқыштың сызбасын салу; 8.2.1.4 белдікті спорттық киімнің (шолақ шалбар, бермуд)

2. "Еңбек заттарын дайындау технологиясы"	2.1 Құрастыру (сызба құрастыру, үлгілерді дайындау, пішу)	сызбасын мұғалімнің басшылығымен 1:4 масштабта, сонымен қатар табиғи көлемде салу; 8.2.1.4 масштабта түнгі жейденің сызбасын орындау
	2.2 Матамен жұмыс істеу	8.2.2.1 кеудешесі, қалтасы, бүрмелері мен бүкпелері бар алжапқыш тігу жұмысын орындау; 8.2.2.2 белдікті спорттық киімдерді (шолақ шалбар, бермуд) дайындаудың кезектілігі туралы түсініктің болуы; 8.2.2.3 операциялық еңбек бөлінісі әдісімен тіке қиылған (жастық тыс) бір бөлшекті бұйымдар тігу; 8.2.2.4 көрпе тыс, оның маңызы, стандартты өлшемі, тігуде қолданылатын матасы мен тігісі туралы түсініктің болуы
	2.3 Тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу	8.2.3.1 әрлеудің түрі ретінде бүрме туралы түсініктің болуы; 8.2.3.2 машинамен бүрме жасау үшін үлгіде екі параллель тігіс жасу (немесе қолмен тігу тәсілімен)
	2.4 Практикалық жұмыстар	8.2.4.1 бұйымды үлгі бойынша жасауда тігу кезеңдерін талдау, пәндік технологиялық карта негізіне бағдарлау; 8.2.4.2 жасалған бұйымды үлгімен салыстыру және сапасын анықтау
	2.5 Ұлттық қолөнер	8.2.5.1. ұлттық ою-өрнектердің зооморфты тобы туралы түсініктерін тереңдету; 8.2.5.2 қазақтың ою-өрнектерін, оның ішінде киімде қолданылатындарының мағынасын меңгеру
	2.6 Жөндеу жұмыстарының түрлері	8.2.6.1 киім эстетикасы туралы түсініктің болуы; 8.2.6.2 торлап жамауды орындау
	2.7 Практикалық қайталау (еңбек бөктерілері –тігін бұйымдары)	8.2.7.1 түнгі іш көйлек, кеудешесі бар алжапқыш, белдікті спорттық киім, көрпе тыс, жастық тыс дайындау бойынша практикалық біліктілік пен дағдыларды бекіту
3. "Еңбек заттарын талдау және бағалау"	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	8.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.1.3 сөзінде техникалық терминдерді қолдану
	3.2 Өзіндік жұмыс (үлгі тізбесі)	8.3.2.1 машиналық тәсілмен қиғаш бүрмелер жасау
	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	8.3.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (саралап)
4-тоқсан		
1 . Материалтану . Құралдар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Тігін ісі" пәнінің маңызды ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсете білу
	1.2 Материалтану (тоқыма талшықтары, мата және олардың қасиеттері)	8.1.2.1 жануарлардан өндірілетін: жүн, жібек талшықтары туралы түсініктің болуы; 8.1.2.2 жануарлардан өндірілетін (жүн, жібек): талшықтардың қасиетін зертханалық-практикалық зерттеу жолымен анықтау (сыртқы көрінісі бойынша, сипау арқылы, жану сипаты бойынша)
	1.3 Машинатану (тігін машиналарының түрлері, негізгі тетіктері, тігін жабдықтарында жұмыс жасау тәсілдері)	8.1.3.1 электр жетегі бар тігін машиналарында жұмыс тәсілдерін меңгеру; 8.1.3.2 тігін машиналарының реттеу тетіктерін ажырату

м е н жабдықтар	1.4 Тігін өндірісі (мамандық, өндіріс туралы, негізгі мақсаттары тігін туралы)	8.1.4.1 тігінші, киім пішуші мамандықтары туралы түсініктің болуы; 8.1.4.2 операциялық еңбек бөлінісі әдісімен бұйымдарды тігу туралы түсінігінің болуы
	1.5 Тігін шеберханасы мен тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	8.1.5.1 қол құралымен жұмыс жасау барысында қауіпсіз жұмыс істеу ережесін сақтау; 8.1.5.2 электрлі тігін машинасымен, электрлі бу үтікпен жұмыс істеу кезінде жұмыс ережесін сақтау; 8.1.5.3 оқу шеберханасында өзінің жұмыс орнын ұйымдастыру
	1.6 Этика және еңбек заңнамасы	8.1.6.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас және еңбек мәдениеті туралы түсініктің болуы
2. "Еңбек заттарын дайындау технологиясы"	2.1 Құрастыру (сызба құрастыру, үлгілерді дайындау, пішу)	8.2.1.1 тігін бұйымдарында "бұрыш" ұғымын (тік, сүйір, доғал) түсіну және оны қолдану; 8.2.1.2 өлшемдерді алу және жазу; 8.2.1.3 көкірекшесі мен аспа бауы бар алжапқыштың сызбасын салу; 8.2.1.4 масштабта түнгі жейденің сызбасын орындау
	2.2 Матамен жұмыс істеу	8.2.2.1 кеудешесі, қалтасы, бүрмелері мен бүкпелері бар алжапқыш тігу жұмысын орындау; 8.2.2.2 белдікті спорттық киімдерді (шолақ шалбар, бермуд) дайындаудың кезектілігі туралы түсініктің болуы; 8.2.2.3 операциялық еңбек бөлінісі әдісімен тіке қиылған (жастық тыс) бір бөлшекті бұйымдар тігу
	2.3 Тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу	8.2.3.1 әрлеудің түрі ретінде бүрме туралы түсініктің болуы; 8.2.3.2 машинамен бүрме жасау үшін үлгіде екі параллель тігіс жасу (немесе қолмен тігу тәсілімен)
	2.4 Практикалық жұмыстар	8.2.4.1 бұйымды үлгі бойынша жасауда тігу кезеңдерін талдау, пәндік технологиялық карта негізіне бағдарлау; 8.2.4.2 жасалған бұйымды үлгімен салыстыру және сапасын анықтау; 8.2.4.3. бүрмелерді белгілеп, көктеп тігіп шығу; 8.2.4.4. қалтаның жоғарғы қимасын астына қайтарып тігіп өңдеу, құрастырып тігу
	2.5 Ұлттық қолөнер	8.2.5.1 ұлттық ою-өрнектердің зооморфты тобы туралы түсініктерін тереңдету; 8.2.5.2 қазақтың ою-өрнектерін, оның ішінде киімде қолданылатындарының мағынасын меңгеру
	2.6 Жөндеу жұмыстарының түрлері	8.2.6.1. киім эстетикасы туралы түсініктің болуы; 8.2.6.2 торлап жамауды орындау
	2.7 Практикалық қайталау (еңбек объектілері – тігін бұйымдары)	8.2.7.1. түнгі іш көйлек, кеудешесі бар алжапқыш, белдікті спорттық киім, көрпе тыс, жастық тыс дайындау бойынша практикалық біліктілік пен дағдыларды бекіту
3. "Еңбек заттарын талдау және бағалау"	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	8.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.1.3 сөзінде техникалық терминдерді қолдану
	3.2 Өзіндік жұмыс (үлгі тізбесі)	8.3.2.1 машиналық тәсілмен қиғаш бүрмелер жасау

3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	8.3.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (саралап)

3) 9 сынып

6 кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Бөлімше	Оқыту мақсаттары:
1-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 9.1.1.2 "Тігін ісі" пәнінің маңызды ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсете білу
	1.2 Материалтану (тоқыма талшықтары, мата және олардың қасиеттері)	9.1.2.1 химиялық өндірісте: жасанды және синтетикалық талшықтар туралы түсініктің болуы; 9.1.2.2 жасанды талшықтардың қасиеттері туралы түсініктің болуы (жасанды жібек және ацетатты); 9.1.2.3 жасанды талшықтардың қасиеттерін практикалық-зертханалық жолмен анықтау; 9.1.2.4 табиғи және жасанды жібектен талшықтар мен иірілген жіп алуды салыстыру; 9.1.2.5 матаны химиялық және синтетикалық жолмен алынған жасанды талшықтардан өндіру процесі туралы түсінігінің болуы; 9.1.2.6 қолданатын материалдардың қасиеттері туралы түсінігінің болуы (капрон, лавсан, нитрон)
	1.3 Машинатану (тігін машиналарының түрлері, негізгі тетіктері, тігін жабдықтарында жұмыс жасау тәсілдері)	9.1.3.1 электр жетегі бар тұрмыстық тігін машиналарының техникалық сипаттамаларын білу (құрылғы, марка, жылдамдық, атқаратын жұмыс түрі); 9.1.3.2 электр жетегі бар тігін машиналарында жұмыс тәсілдерін меңгеру; 9.1.3.3 тігін машиналарының реттеу тетіктерін ажырату; 9.1.3.4 өңірістік тігін машинасында жұмыс істеу тәсілдерін білу (педалін басу, жүргізу және тоқтату, жіпті шарығына орау, жоғпргы және төменгі жіпті толықтыру)
	1.4 Тігін өндірісі (мамандық, өндіріс туралы, негізгі мақсаттары тігін туралы)	9.1.4.1 тігін өндірісінің мамандықтары туралы түсініктің болуы (пішуші, зат бөлшектерін белгілеуші, үтіктеуші); 9.1.4.2.төсек-орын жабдықтарын тігуде бригадалық әдісті меңгеру; 9.1.4.3 тігін сапасы мен дайын өнімге қойылатын талаптар туралы түсінік
	1.5 Тігін шеберханасы мен тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	9.1.5.1 ПМЗ-2 51-А класс және ПМЗ 22-А класс өндірістік тігін машиналарында қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін сақтау; 9.1.5.2 өндеуде қауіпсіздік тәсілдерін сақтау; 9.1.5.3тігін фабрикасының жұмыс орындарында қауіпсіз жұмыс істеу ережелерімен танысу
	1.6 Этика және еңбек заңнамасы	8.1.6.1 еңбек кітапшасы, медициналық ексеру және медициналық кітапша, уақытша еңбекке жарамсыздық қағазы туралы түсініктің болуы
		9.2.1.1 пижаманың шалбарының және иығына тігіс түсірмей жейдесінің сызбасын құрастыру; 9.2.1.2 белдемше тігу үшін өлшемін алу, бүкпелер санын

2. "Еңбек заттарын дайындау технологиясы"	2.1 Құрастыру (сызба құрастыру, үлгілерді дайындау, пішу)	есептеу ; 9.2.1.3 сызбаның масштабын нұсқау бойынша орындау; 9.2.1.4 кең етек белдемшенің сызбасын құрастыруды орындау ("жартылай күн", "күн"); 9.2.1.5 жейденің негізгі сызбасын құрастыру үшін өлшемін алу ; 9.2.1.6 жейденің негізгі сызбасында қарапайым модельдеуді орындау (көкіректегі бүкпені ауыстыру); 9.2.1.7 пижаманың үлгісін қиюда іш көйлектің үлгісін иық тігісін түсірмей қолдану; 9.2.1.8 үлгіні өзгерту және модельдеу (ұзындығын қысқарту) ; 9.2.1.9 екі тігісті тік (кең етек) белдемшенің үлгісін дайындау ; 9.2.1.10 матаға үлгіні салу, тігісті ескеріп пішуді жүзеге асыру (тік және кең етек белдемшелер, жағасы, жеңі жоқ жейде)
	2.2 Матамен жұмыс істеу	9.2.2.1 өңдеуге өз бетінше пішу; 9.2.2.2 белдемшенің фасонын және белдемшені тігетін матаны таңдау ; 9.2.2.3 қатпарлардың түрлері (бір жакты, карама-қарсы, бантик тәрізді), қызметі, құрылымы, тереңдігі мен ені туралы түсініктерінің болуы; 9.2.2.4 белдемшеге кететін матаны есептей білу; 9.2.2.5 кең етек белдемшені пішуде жіптің бағытын ескеру
	2.3 Тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу	9.2.3.1. жұп бөлшектердің орта қиықтарын ретімен өңдеу; 9.2.3.2 жоғарғы және төменгі қиық бөлшектерді қайырып тігіп өңдеу ; 9.2.3.3 белдемшенің бүйірлік тігісіне қапсырма таспа салу; 9.2.3.4 тік белдемшенің жоғарғы кимасын белдікпен үйлестіріп өңдеу
	2.4 Практикалық жұмыстар	9.2.4.1 мойынды қиғаш әдіптеп әрлеп, жабық кескінді жең кимасын қайырып тігу; 9.2.4.2 белдемшені өлшем жасауға дайындау, өлшемін алу; 9.2.4.3 белдемшенің бүйірлік кескіндерін тігу, бүрмелері мен қырларын өңдеу ; 9.2.4.4 үлгіде бүрмелер жасау; 9.2.4.5 белдемшенің жоғарғы қиығын эластикалық таспа қою арқылы қайырып тігіп өңдеу; 9.2.4.6. кең етек белдемшенің етегін қию және түзету 9.2.4.7 матаның түріне байланысты белдемшені дұрыс үтіктеу ; 9.2.4.8 жағасыз, жеңсіз тік жейдені дайындау технологиясын меңгеру; 9.2.4.9 бұйымның үлгісі бойынша өлдігімен тапсырмада бағдарлау ; 9.2.4.10 үлгіні талдау және әңгімелесу барысында жұмыс жоспарын құрастыру
	2.5 Ұлттық колөнер	9.2.5.1 қазақ ұлттық киімдерінің ерекшеліктері және әрлеу түрлері туралы түсінігінің болуы; 9.2.5.2 тоқыма материалдардан киім және сәндік-қолданбалы өнер бұйымдарын жасау кезінде ұлттық ою-өрнектерді қолдану

	2.6 Жөндеу жұмыстарының түрлері	9.2.6.1 тігін фурнитурасының әр түрлілігі, оны қолдан мен маңызы туралы түсініктің болуы
	2.7 Практикалық қайталау (еңбек объектілері – тігін бұйымдары)	9.2.7.1 түнгі іш көйлек, кеудешесі бар алжапқыш, белдікті спорттық киім, көрпе тыс, жастық тыс дайындау бойынша практикалық біліктілік пен дағдыларды бекіту
3. "Еңбек заттарын талдау және бағалау"	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	9.3.1.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды сипаттау; 9.3.1.2 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелер қабылдау және ұсыныстар жасау
	3.2 Өзіндік жұмыс (үлгі тізбесі)	9.3.2.1 тік белдемшені дайындауда жекелеген операциялар орындау
	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	9.3.3.1 қиындығы мен орындалуы бойынша емтиханға сай бұйымды өздігімен тігу
2-тоқсан		
1 . Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 9.1.1.2 "Тігін ісі" пәнінің маңызды ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсете білу
	1.2.Материалтану (тоқыма талшықтары, мата және олардың қасиеттері)	9.1.2.1 химиялық өндірісте: жасанды және синтетикалық талшықтар туралы түсініктің болуы; 9.1.2.2 жасанды талшықтардың қасиеттері туралы түсініктің болуы (жасанды жібек және ацетатты); 9.1.2.3жасанды талшықтардың қасиеттерін практикалық-зертханалық жолмен анықтау; 9.1.2.4 табиғи және жасанды жібектен талшықтар мен иірілген жіп алуды салыстыру; 9.1.2.5 матаны химиялық және синтетикалық жолмен алынған жасанды талшықтардан өндіру процесі туралы түсінігінің болуы; 9.1.2.6 қолданатын материалдардың қасиеттері туралы түсінігінің болуы (капрон, лавсан, нитрон)
	1.3 Машинатану (тігін машиналарының түрлері , негізгі тетіктері, тігін жабдықтарында жұмыс жасау тәсілдері)	9.1.3.1 электр жетегі бар тұрмыстық тігін машиналарының техникалық сипаттамаларын білу (құрылғы, марка, жылдамдық, атқаратын жұмыс түрі); 9.1.3.2 электр жетегі бар тігін машиналарында жұмыс тәсілдерін меңгеру; 9.1.3.3 тігін машиналарының реттеу тетіктерін ажырату; 9.1.3.4 өндірістік тігін машинасында тігістерді реттеу; 9.1.3.5 өндірістік тігін машинасында жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру (басқышыты басу, іске қосу және тоқтату, шөрнекке тармақты орау, жоғарғы және төменгі жіптерді толтыру)
	1.4 Тігін өндірісі (мамандық, өндіріс туралы, негізгі мақсаттары тігін туралы)	9.1.4.1. тігін өндірісінің мамандықтары туралы түсініктің болуы (пішуші, зат бөлшектерін белгілеуші, үтіктеуші); 9.1.4.2 төсек-орын жабдықтарын тігуде бригадалық әдісті меңгеру
		9.1.5.1 ПМЗ-2 51-А класс және; ПМЗ 22-А класс өндірістік тігін машиналарында қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін сақтау; 9.1.5.2 үтіктейтін жұмыс орнында ылғалды-жылу арқылы

	1.5 Тігін шеберханасы мен тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	өңдеуде қауіпсіздік тәсілдерін сақтау; 9.1.5.3 тігін фабрикасының жұмыс орындарында қауіпсіз жұмыс істеу ережелерімен танысу
	1.6 Этика және еңбек заңнамасы	8.1.6.1 еңбек кітапшасы, медициналық тексеру және медициналық кітапша, уақытша еңбекке жарамсыздық қағазы туралы түсініктің болуы.
2. "Еңбек заттарын дайындау технологиясы"	2.1 Құрастыру (сызба құрастыру, үлгілерді дайындау, пішу)	9.2.1.1 пижаманың шалбарының және иығына тігіс түсірмей жейдесінің сызбасын құрастыру; 9.2.1.2 белдемше тігу үшін өлшемін алу, бүкпелер санын е с е п т е у ; 9.2.1.3 сызбаның масштабын нұсқау бойынша орындау; 9.2.1.4 кең етек белдемшенің сызбасын құрастыруды орындау ("жартылай күн", "күн"); 9.2.1.5 жейденің негізгі сызбасын құрастыру үшін өлшемін а л у ; 9.2.1.6 жейденің негізгі сызбасында қарапайым модельдеуді орындау (көкіректегі бүкпені ауыстыру); 9.2.1.7 пижаманың үлгісін киюда іш көйлектің үлгісін иық тігісін түсірмей қолдану
	2.2 Матамен жұмыс істеу	9.2.2.1 өңдеуге өз бетінше пішу; 9.2.2.2 белдемшенің фасонын және белдемшені тігетін м а т а н ы т а ң д а у ; 9.2.2.3 қатпарлардың түрлері (бір жакты, карама-қарсы, бантик тәрізді), қызметі құрылымы, тереңдігі мен ені туралы түсініктерінің болуы; 9.2.2.4 белдемшеге кететін матаны есептей білу; 9.2.2.5 кең етек белдемшені пішуде жіптің бағытын ескеру; 9.2.2.6 бұйымды тігу бойынша жұмыс жоспарын құрастыру
	2.3 Тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу	9.2.3.1 жұп бөлшектердің орта қиықтарын ретімен өңдеу; 9.2.3.2 жоғарғы және төменгі қиық бөлшектерді қайырып тігіп өңдеу
	2.4 Практикалық жұмыстар.	9.2.4.1 мойынды қиғаш әдіптеп әрлеп, жабық кескінді жең қимасын қайырып тігу; 9.2.4.2 белдемшені өлшем жасауға дайындау, өлшемін алу; 9.2.4.3 белдемшенің бүйірлік кескіндерін тігу, бүрмелері мен қырларын өңдеу; 9.2.4.4 үлгіде бүрмелер жасау; 9.2.4.5 белдемшенің жоғарғы қиығын эластикалық таспа қою арқылы қайырып тігіп өңдеу; 9.2.4.6 кең етек белдемшенің етегін кию және түзету; 9.2.4.7 матаның түріне байланысты белдемшені дұрыс ү т і к т е у ; 9.2.4.8 жағасыз, жеңсіз тік жейдені дайындау технологиясын меңгеру; 9.2.4.9 бұйымның үлгісі бойынша өздігімен тапсырмада бағдарлау
	2.5 Ұлттық колөнер.	9.2.5.1 қазақ ұлттық киімдерінің ерекшеліктері және әрлеу түрлері туралы түсінігінің болуы; 9.2.5.2 тоқыма материалдардан киім және сәндік-қолданбалы өнер бұйымдарын жасау кезінде ұлттық ою-өрнектерді қолдану

	2.6 Жөндеу жұмыстарының түрлері	9.2.6.1 тігін фурнитурасының әр түрлілігі, оны қолдану мен маңызы туралы түсініктің болуы; 9.2.6.2 белбеуі бар бұйымдардағы түймелік сыдырманы жөндеу (ауыстыру)
	2.7 Практикалық қайталау (еңбек объектілері – тігін бұйымдары)	8.2.7.1 түнгі іш көйлек, кеудешесі бар алжапқыш, белдікті спорттық киім, көрпе тыс, жастық тыс дайындау бойынша практикалық біліктілік пен дағдыларды бекіту
3. "Еңбек заттарын талдау және бағалау"	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	9.3.1.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды сипаттау; 9.3.1.2 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелер қабылдау және ұсыныстар жасау
	3.2 Өзіндік жұмыс (үлгі тізбесі)	9.3.2.1 тік белдемшені дайындауда жекелеген операциялар орындау
	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	9.3.3.1 қиындығы мен орындалуы бойынша емтиханға сай бұйымды өздігімен тігу
3-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 9.1.1.2 "Тігін ісі" пәнінің маңызды ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсете білу
	1.2. Материалтану (тоқыма талшықтары, мата және олардың қасиеттері)	9.1.2.1 химиялық өндірісте: жасанды және синтетикалық талшықтар туралы түсініктің болуы; 9.1.2.2 жасанды талшықтардың қасиеттері туралы түсініктің болуы (жасанды жібек және ацетатты); 9.1.2.3 жасанды талшықтардың қасиеттерін практикалық-зертханалық жолмен анықтау; 9.1.2.4 табиғи және жасанды жібектен талшықтар мен иірілген жіп алуды салыстыру; 9.1.2.5 матаны химиялық және синтетикалық жолмен алынған жасанды талшықтардан өндіру процесі туралы түсінігінің болуы; 9.1.2.6 қолданатын материалдардың қасиеттері туралы түсінігінің болуы (капрон, лавсан, нитрон)
	1.3 Машинатану (тігін машиналарының түрлері, негізгі тетіктері, тігін жабдықтарында жұмыс жасау тәсілдері)	9.1.3.1 электр жетегі бар тұрмыстық тігін машиналарының техникалық сипаттамаларын білу (құрылғы, марка, жылдамдық, атқаратын жұмыс түрі); 9.1.3.2 электр жетегі бар тігін машиналарында жұмыс тәсілдерін меңгеру; 9.1.3.3 тігін машиналарының реттеу тетіктерін ажырату
	1.4 Тігін өндірісі (мамандық, өндіріс туралы, негізгі мақсаттары тігін туралы)	9.1.4.1 тігін өндірісінің мамандықтары туралы түсініктің болуы (пішуші, зат бөлшектерін белгілеуші, үтіктеуші); 9.1.4.2 төсек-орын жабдықтарын тігуде бригадалық әдісті меңгеру
	1.5 Тігін шеберханасы мен тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	9.1.5.1 ПМЗ-2 51-А класс және ПМЗ 22-А класс өндірістік тігін машиналарында қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін сақтау; 9.1.5.2 үтіктейтін жұмыс орнында ылғалды-жылу арқылы өңдеуде қауіпсіздік тәсілдерін сақтау; 9.1.5.3 тігін фабрикасының жұмыс орындарында қауіпсіз жұмыс істеу ережелерімен танысу

	1.6 Этика және еңбек заңнамасы	8.1.6.1. еңбек кітапшасы, медициналық тексеру және медициналық кітапша, уақытша еңбекке; жарамсыздық қағазы туралы түсініктің болуы
2. "Еңбек заттарын дайындау технологиясы"	2.1 Құрастыру (сызба құрастыру, үлгілерді дайындау, пішу)	9.2.1.1 пижаманың шалбарының және иығына тігіс түсірмей жейдесінің сызбасын құрастыру; 9.2.1.2 белдемше тігу үшін өлшемін алу, бүкпелер санын е с е п т е у ; 9.2.1.3 сызбаның масштабын нұсқау бойынша орындау; 9.2.1.4 кең етек белдемшенің сызбасын құрастыруды орындау ("жартылай күн", "күн"); 9.2.1.5 жейденің негізгі сызбасын құрастыру үшін өлшемін а л у ; 9.2.1.6 жейденің негізгі сызбасында қарапайым модельдеуді орындау (көкіректегі бүкпені ауыстыру); 9.2.1.7 пижаманың үлгісін қиуда іш көйлектің үлгісін иық тігісін түсірмей қолдану
	2.2 Матамен жұмыс істеу	9.2.2.1 өңдеуге өз бетінше пішу; 9.2.2.2 белдемшенің фасонын және белдемшені тігетін м а т а н ы т а ң д а у ; 9.2.2.3 қатпарлардың түрлері (бір жакты, карама-қарсы, бантик тәрізді), қызметі, құрылымы, тереңдігі мен ені туралы түсініктерінің болуы; 9.2.2.4 белдемшеге кететін матаны есептей білу; 9.2.2.5 кең етек белдемшені пішуде жіптің бағытын ескеру; 9.2.2.6 бұйымды тігу бойынша жұмыс жоспарын құрастыру
	2.3 Тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу	9.2.3.1 жұп бөлшектердің орта қиықтарын ретімен өңдеу; 9.2.3.2 жоғарғы және төменгі қиық бөлшектерді қайырып т і г і п ө ң д е у 9.2.3.4 қымтаулы тігістер жүргізу
	2.4 Практикалық жұмыстар	9.2.4.1 мойынды қиғаш әдіптеп әрлеп, жабық кескінді жең қимасын қ а й ы р ы п т і г у ; 9.2.4.2 белдемшені өлшем жасауға дайындау, өлшемін алу; 9.2.4.3 белдемшенің бүйірлік кескіндерін тігу, бүрмелері мен қ ы р л а р ы н ө ң д е у ; 9.2.4.4 үлгіде бүрмелер жасау; 9.2.4.5 белдемшенің жоғарғы қиығын эластикалық таспа қою арқылы қайырып тігіп өңдеу; 9.2.4.6 кең етек белдемшенің етегін кию және түзету; 9.2.4.7 матаның түріне байланысты белдемшені дұрыс ү т і к т е у ; 9.2.4.8 жағасыз, жеңсіз тік жейдені дайындау технологиясын меңгеру; 9.2.4.9 бұйымның үлгісі бойынша өздігімен тапсырмада б а ғ д а р л а у 9.2.4.10 тігістерге дымқылдау-жылыту өңдеуін жүргізу
	2.5 Ұлттық қолөнер	9.2.5.1 қазақ ұлттық киімдерінің ерекшеліктері және әрлеу түрлері туралы түсінігінің болуы; 9.2.5.2 тоқыма материалдардан киім және сәндік-қолданбалы өнер бұйымдарын жасау кезінде ұлттық ою-өрнектерді қолдану

	2.6 Жөндеу жұмыстарының түрлері	9.2.6.1 тігін фурнитурасының әр түрлілігі, оны қолдану мен маңызы туралы түсініктің болуы; 9.2.6.2 белбеуі бар бұйымдардағы түймелік сыдырманы жөндеу (ауыстыру)
	2.7 Практикалық қайталау (еңбек объектілері – тігін бұйымдары)	8.2.7.1 түнгі іш көйлек, кеудешесі бар алжапқыш, белдікті спорттық киім, көрпе тыс, жастық тыс дайындау бойынша практикалық біліктілік пен дағдыларды бекіту
3. "Еңбек заттарын талдау және бағалау"	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	9.3.1.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды сипаттау; 9.3.1.2 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелер қабылдау және ұсыныстар жасау
	3.2 Өзіндік жұмыс (үлгі тізбесі)	9.3.2.1 тік белдемшені дайындауда жекелеген операциялар орында
	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	9.11.3.1 қиындығы мен орындалуы бойынша емтиханға сай бұйымды өздігімен тігу
4-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 9.1.1.2 "Тігін ісі" пәнінің маңызды ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсете білу
	1.2 Материалтану (тоқыма талшықтары, мата және олардың қасиеттері)	9.1.2.1 химиялық өндірісте: жасанды және синтетикалық талшықтар туралы түсініктің болуы; 9.1.2.2 жасанды талшықтардың қасиеттері туралы түсініктің болуы (жасанды жібек және ацетатты); 9.1.2.3 жасанды талшықтардың қасиеттерін практикалық-зертханалық жолмен анықтау 9.1.2.4 табиғи және жасанды жібектен талшықтар мен иірілген жіп алуды салыстыр; 9.1.2.5 матаны химиялық және синтетикалық жолмен алынған жасанды талшықтардан өндіру процесі туралы түсінігінің болуы; 9.1.2.6 қолданатын материалдардың қасиеттері туралы түсінігінің болуы (капрон, лавсан, нитрон)
	1.3 Машинатану (тігін машиналарының түрлері, негізгі тетіктері, тігін жабдықтарында жұмыс жасау тәсілдері)	9.1.3.1 электр жетегі бар тұрмыстық тігін машиналарының техникалық сипаттамаларын білу (құрылғы, марка, жылдамдық, атқаратын жұмыс түрі); 9.1.3.2 электр жетегі бар тігін машиналарында жұмыс тәсілдерін меңгеру; 9.1.3.3 тігін машиналарының реттеу тетіктерін ажырату
	1.4 Тігін өндірісі (мамандық, өндіріс туралы, негізгі мақсаттары тігін туралы)	9.1.4.1 тігін өндірісінің мамандықтары туралы түсініктің болуы (пішуші, зат бөлшектерін белгілеуші, үтіктеуші); 9.1.4.2 төсек-орын жабдықтарын тігуде бригадалық әдісті меңгеру
	1.5 Тігін шеберханасы мен тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	9.1.5.1 ПМЗ-2 51-А класс және ПМЗ 22-А класс өндірістік тігін машиналарында қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін сақтау; 9.1.5.2 үтіктейтін жұмыс орнында ылғалды-жылу арқылы өңдеуде қауіпсіздік тәсілдерін сақтау; 9.1.5.3 тігін фабрикасының жұмыс орындарында қауіпсіз жұмыс істеу ережелерімен танысу

	1.6 Этика және еңбек заңнамасы	9.1.6.1 еңбек кітапшасы, медициналық тексеру және медициналық кітапша, уақытша еңбекке жарамсыздық қағазы туралы түсініктің болуы
2. "Еңбек заттарын дайындау технологиясы"	2.1 Құрастыру (сызба құрастыру, үлгілерді дайындау, пішу)	9.2.1.1 пижаманың шалбарының және иығына тігіс түсірмей жейдесінің сызбасын құрастыру; 9.2.1.2 белдемше тігу үшін өлшемін алу, бүкпелер санын е с е п т е у ; 9.2.1.3 сызбаның масштабын нұсқау бойынша орындау
	2.2 Матамен жұмыс істеу	9.2.2.1 өңдеуге өз бетінше пішу; 9.2.2.2 белдемшенің фасонын және белдемшені тігетін м а т а н ы т а ң д а у ; 9.2.2.3 қатпарлардың түрлері (бір жақты, карама-қарсы бантик тәрізді), қызметі, құрылымы, тереңдігі мен ені туралы түсініктерінің болуы; 9.2.2.4 белдемшеге кететін матаны есептей білу
	2.3 Тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу	9.2.3.1 жұп бөлшектердің орта киықтарын ретімен өңдеу; 9.2.3.2 жоғарғы және төменгі киық бөлшектерді қайырып т і г і п ө ң д е у ; 9.2.3.3 белдемшенің бүйірлік тігісіне қапсырма таспа салу; 9.2.3.4 тік белдемшенің жоғарғы кимасын белдікпен үйлестіріп өңдеу
	2.4 Практикалық жұмыстар	9.2.4.1 мойынды қиғаш әдіптеп әрлеп, жабық кескінді жең қимасын қайырып тігу; 9.2.4.2 белдемшені өлшем жасауға дайындау, өлшемін алу; 9.2.4.3 белдемшенің бүйірлік кескіндерін тігу, бүрмелері мен қырларын өңдеу; 9.2.4.4 үлгіде бүрмелер жасау; 9.2.4.5 белдемшенің жоғарғы қиығын эластикалық таспа қою арқылы қайырып тігіп өңдеу
	2.5 Ұлттық қолөнер	9.2.5.1 қазақ ұлттық киімдерінің ерекшеліктері және әрлеу түрлері туралы түсінігінің болуы
	2.6 Жөндеу жұмыстарының түрлері	9.2.6.1 тігін фурнитурасының әр түрлілігі, оны қолдану мен маңызы туралы түсініктің болуы
	2.7 Практикалық қайталау (еңбек объектілері – тігін бұйымдары)	9.2.7.1 түнгі іш көйлек, кеудешесі бар алжапқыш, белдікті спорттық киім, көрпе тыс, жастық тыс дайындау бойынша практикалық біліктілік пен дағдыларды бекіту
3. "Еңбек заттарын талдау және бағалау"	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	9.3.1.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды сипаттау; 9.3.1.2 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелер қабылдау және ұсыныстар жасау
	3.2 Өзіндік жұмыс (үлгі тізбесі)	9.3.2.1 тік белдемшені дайындауда жекелеген операциялар орындау
	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	9.3.3.1 қиындығы мен орындалуы бойынша емтиханға сай бұйымды өздігімен тігу

4) 10-сынып

7-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1 . Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 өздігімен кәсібін анықтауға ниет білдіру 10.1.1.2 заманауи өмір шартының қажеттілігі; ретінде еңбек қызметіне дағдылану; 10.1.1.3 оқу шеберханасындағы құрал-жабдықтарға мұқият қарау
	1.2 Материалтану (тоқыма талшықтары, мата және олардың қасиеттері)	10.1.2.1 "Тоқыма талшықтарының классификациясы" кестесін оқу жолымен тоқыма талшықтары туралы білімдерін жүйелеу; 10.1.2.2 жасанды және синтетикалық, табиғи талшықтарды пайдалана отырып жасалған маталардың жаңа түрлері туралы түсініктің болуы; 10.1.2.3 синтетикалық талшықтар мен жіптен иірілген жіп алу процесі туралы түсініктің болуы
	1.3 Машинатану (тігін машиналарының түрлері, негізгі тетіктері, тігін жабдықтарында жұмыс жасау тәсілдері)	10.1.3.1автоматтандырылған және жартылай автоматтандырылған тігін машиналары туралы түсінік алу (ілгек жасайтын, түйме қадайтын); 10.1.3.2 қазіргі заманғы өндірістік тігін машиналарын білу(тігін фабрикасы, цехы немесе орта-арнаулы оқу орнына экскурсия) 10.1.3.3шағын механизация құралдары туралы түсініктің болуы (тігін машиналары үшін аспаптар); 10.1.3.4 тігін машинасына сызғыш, табан орнату және оларды қолдана отырып тігіс жасау; 10.1.3.5 өндірістік тігін машинасында жұмыс жасау барысында орын алатын ақаулықтар және оны түзету туралы түсініктің болуы
	1.4 Тігін өндірісі (мамандық, өндіріс туралы, негізгі мақсаттары тігін туралы)	10.1.4.1 модельер-құрастырушы кәсібі және оның тігін өндірісі жағдайындағы қызметі туралы түсініктерінің болуы
	1.5 Тігін шеберханасы мен тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	10.1.5.1 арнайы тігін машиналарында қауіпсіз жұмыс істеу тәсілдерін сақтау; 10.1.5.2 қолмен және машинамен жұмыс істеу кезінде, сонымен қатар ылғалды-жылу арқылы өндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау; 10.1.5.3электр қауіпсіздігі бойынша талаптарды сақтау; 10.1.5.4 жұмыс орындарында еңбек қауіпсіздігі бойынша ережелерді сақтау
	1.6 Этика және еңбек заңнамасы	10.1.6.1 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктің болуы
	2. Құрастыру (сызба құрастыру, үлгілерді дайындау, пішу)	10.2.1.1 көйлектің негізгі сызбасын дайындау; 10.2.1.2 жең және жағаны тіреуіне орналасу сызбасын құрастыру; 10.2.1.3 сызба мен үлгіні талдау және салыстыру (бөлшектердің атауы, бақылау белгілері, сызба мен пішуге сипаттама); 10.2.1.4 сызбадағы кішірейтілген масштабтағы сандардың белгілерін білу
		10.2.2.1 жейде, халат, көйлек тігу үшін фасонына байланысты мата таңдау; 10.2.2.2 пішудің алдында матаны әрлеуді өздігімен орындау;

2. "Еңбек заттарын дайындау технологиясы"	2.2 Матамен жұмыс істеу	10.2.2.3 жеңіл киімдерді әрлеу туралы түсінігінің болуы (желбіреуіш желпетек, жіңішке бүрмелер, мережка); 10.2.2.4 еңбек заттарын дайындау: тұтас пішілген көйлек ілгегі бар жейде, халат, бел сызығынан қиылған көйлек; 10.2.2.5 өндірістегі технология бойынша төсек-орын тігу
	2.3 Тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу	10.2.3.1 желбіреуіш желпетек, жіңішке бүрмелерді өңдеу, мережка жасау; 10.2.3.2 жеңнің төменгі жағын түрлі тәсілдер арқылы өңдеу; 10.2.3.3 мойын ойығына жағаны біріктіруді және өңдеуді жүзеге асыру; 10.2.3.4 ілгектерді өңдеу және белгі жасау
	2.4 Практикалық жұмыстар	10.2.4.1 жоғарыға дейін ілгегі бар жейде тігу бойынша практикалық жұмыстар орындау; 10.2.4.2 еңбек операцияларының кезектілігін жоспарлай білу; 10.2.4.3 бөлшектерді көктеп тігуді, сырып тігуді, үтіктеуді жүзеге асыру; 10.2.4.4 көйлекті (жейде, халат) өлшеп көру өлшегеннен кейін кемшіліктерін жою; 10.2.4.5 операциялық еңбек бөлінісі әдісімен дайын пішім бойынша төсек-орын тігу; 10.2.4.6 бүкпелерді өңдеу; 10.2.4.7 жеңді өңдеу және оны ойықпен біріктіру; 10.2.4.8 дайын лекал бойынша бұйымды пішу; 10.2.4.9 шетін торлайтын машинада қиықтарды торлау; 10.2.4.10 бұйымды дайындау бойынша тапсырыстарды орындау
	2.5 Ұлттық колөнер	10.2.5.1 киім және тұрмыстық заттарды түрлі техникада бұйымдар дайындаудың ерекшеліктері туралы түсінігінің болуы
	2.6 Жөндеу жұмыстарының түрлері	10.2.6.1 жамаудың әр түрін салу (сәндік, жапсырмалы, астарлы)
	2.7 Практикалық қайталау (еңбек объектілері – тігін бұйымдары)	10.2.7.1 операциялық еңбек бөлінісі әдісімен төсек-орын, жоғарыға дейін ілгегі бар жейде, тұтас пішілген көйлек, бел сызығынан қиылған көйлек, халат, ұлттық камзол, ұлттық бас киімдер дайындау бойынша практикалық біліктілік пен дағдыларды бекіту
3. "Еңбек заттарын талдау және бағалау"	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	10.3.1.1 өз еңбегінің нәтижелеріне қызығушылық таныту; 10.3.1.2 тұлғалық құзыреттілік деңгейімен кәсіби талаптарды салыстыру; 10.3.1.3 орындалған жұмыстың сапасына талдау жүргізу
	3.2 Өзіндік жұмыс (үлгі тізбесі)	10.3.2.1 қысқа жеңді манжет тәрізді қайыру, үлгіде жағаны өңдеу
	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	10.11.3.1 қиындығы мен орындалуы бойынша емтиханға сай бұйымды өздігімен тігу
2-тоқсан		
	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 өздігімен кәсібін анықтауға ниет білдіру; 10.1.1.2 заманауи өмір шартының қажеттілігі ретінде еңбек қызметіне дағдылану; 10.1.1.3 оқу шеберханасындағы құрал-жабдықтарға мұқият қарау
		10.1.2.1 "Тоқыма талшықтарының классификациясы" кестесін оқу жолымен тоқыма талшықтары туралы білімдерін жүйелеу;

1 Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.2 Материалтану (тоқыма талшықтары, мата және олардың қасиеттері)	10.1.2.2 жасанды және синтетикалық, табиғи талшықтарды пайдалана отырып жасалған; маталардың жаңа түрлері туралы түсініктің болуы; 10.1.2.3 синтетикалық талшықтар мен жіптен иірілген жіп алу процесі туралы түсініктің болуы
	1.3 Машинатану (тігін машиналарының түрлері, негізгі тетіктері, тігін жабдықтарында жұмыс жасау тәсілдері)	10.1.3.1автоматтандырылған және жартылай автоматтандырылған тігін машиналары туралы түсінік алу (ілгек жасайтын, түйме қадайтын); 10.1.3.2 қазіргі заманғы өндірістік тігін машиналарын білу(тігін фабрикасы, цехы немесе орта-арнаулы оқу орнына экскурсия); 10.1.3.3шағын механизация құралдары туралы түсініктің болуы (тігін машиналары үшін аспаптар) 10.1.3.4 тігін машинасына сызғыш, табан орнату және оларды қолдана отырып тігіс жасау; 10.1.3.5 өндірістік тігін машинасында жұмыс жасау барысында орын алатын ақаулықтар және оны түзету туралы түсініктің болуы
	1.4 Тігін өндірісі (мамандық, өндіріс туралы, негізгі мақсаттары тігін туралы)	10.1.4.1 модельер-құрастырушы кәсібі және оның тігін өндірісі жағдайындағы қызметі туралы түсініктерінің болуы
	1.5 Тігін шеберханасы мен тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	10.1.5.1 арнайы тігін машиналарында қауіпсіз жұмыс істеу тәсілдерін сақтау; 10.1.5.2 қолмен және машинамен жұмыс істеу кезінде, сонымен қатар ылғалды-жылу арқылы өңдеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау; 10.1.5.3 электр қауіпсіздігі бойынша талаптарды сақтау; 10.1.5.4 жұмыс орындарында еңбек қауіпсіздігі бойынша ережелерді сақтау
	1.6 Этика және еңбек заңнамасы	10.1.6.1 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктің болуы
	2.1 Құрастыру (сызба құрастыру, үлгілерді дайындау, пішу)	10.2.1.1 көйлектің негізгі сызбасын дайындау; 10.2.1.2 жең және жағаны тіреуіне орналасу сызбасын құрастыру; 10.2.1.3сызба мен үлгіні талдау және салыстыру (бөлшектердің атауы, бақылау белгілері, сызба мен пішуге сипаттама); 10.2.1.4сызбадағы кішірейтілген масштабтағы сандардың белгілерін білу
	2.2 Матамен жұмыс істеу	10.2.2.1 жейде, халат, көйлек тігу үшін фасонына байланысты мата таңдау; 10.2.2.2 пішудің алдында матаны әрлеуді өздігімен орындау; 10.2.2.3 жеңіл киімдерді әрлеу туралы түсінігінің болуы (желбіреуіш желпетек, жіңішке бүрмелер, меретка; 10.2.2.4 еңбек заттарын дайындау: тұтас пішілген көйлек, ілгегі бар жейде, халат, бел сызығынан қиылған көйлек; 10.2.2.5 өндірістегі технология бойынша төсек-орын тігу
	2.3 Тігін бұйымдарының	10.2.3.1 желбіреуіш желпетек, жіңішке бүрмелерді өңдеу, меретка жасау; 10.2.3.2 жеңнің төменгі жағын түрлі тәсілдер арқылы өңдеу; 10.2.3.3 мойын ойығына жағаны біріктіруді және өңдеуді жүзеге асыру; 10.2.3.4.ілгектерді өңдеу және белгі жасау; 10.2.3.5 түйменің орнын белгілеу және оны қадау

2. "Еңбек заттарын дайындау технологиясы"	бөлшектері мен түйіндерін өңдеу	10.2.3.6өңірдің түрлері мен қызметі және оны өңдеу туралы түсінігінің болуы; 10.2.3.7 көйлектің түймелі, қабаттама жең ұшының түрлері және оны жеңге біріктіру туралы түсініктің болуы
	2.4 Практикалық жұмыстар	10.2.4.1 жоғарыға дейін ілгегі бар жейде тігу бойынша практикалық жұмыстар орындау; 10.2.4.2 еңбек операцияларының кезектілігін жоспарлай білу; 10.2.4.3 бөлшектерді көктеп тігуді, сырып тігуді, үтіктеуді жүзеге асыру; 10.2.4.4 көйлекті (жейде, халат) өлшеп көру, өлшегеннен кейін кемшіліктерін жою; 10.2.4.5операциялық еңбек бөлінісі әдісімен дайын пішім бойынша төсек-орын тігу; 10.2.4.6 бүкпелерді өңдеу; 10.2.4.7 жеңді өңдеу және оны ойықпен бірікті; 10.2.4.8.дайын лекал бойынша бұйымды пішу 10.2.4.9 шетін торлайтын машинада қиықтарды торлау; 10.2.4.10 бұйымды дайындау бойынша тапсырыстарды орындау; 10.2.4.1 бұйымды тігуде алдын ала көктеусіз жекелеген іс-әрекеттерді орындау; 10.2.4.12бүйірлі немесе орта тігісте өндірістік технологиялар арқылы ілгекті өңдеу
	2.5 Ұлттық қолөнер	10.2.5.1 киім және тұрмыстық заттарды түрлі техникада бұйымдар дайындаудың ерекшеліктері туралы түсінігінің болуы; 10.2.5.2 киімді көркемдік безендіру және дайындау (кеудеше, қамзол, бас киім)
	2.6 Жөндеу жұмыстарының түрлері	10.2.6.1 жамаудың әр түрін салу (сәндік, жапсырмалы, астарлы)
	2.7 Практикалық қайталау (еңбек объектілері – тігін бұйымдары)	10.2.7.1операциялық еңбек бөлінісі әдісімен төсек-орын, жоғарыға дейін ілгегі бар жейде, тұтас пішілген көйлек, бел сызығынан қиылған көйлек, халат, ұлттық қамзол, ұлттық бас киімдер дайындау бойынша практикалық біліктілік пен дағдыларды бекіту
3. "Еңбек заттарын талдау және бағалау"	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	10.3.1.1 өз еңбегінің нәтижелеріне қызығушылық таныту; 10.3.1.2тұлғалық құзыреттілік деңгейімен кәсіби талаптарды салыстыру; 10.3.1.3 орындалған жұмыстың сапасына талдау жүргізу
	3.2 Өзіндік жұмыс (үлгі тізбесі)	10.3.2.1 қысқа жеңді манжет тәрізді қайыру, үлгіде жағаны өңдеу
	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	10.11.3.1 қиындығы мен орындалуы бойынша емтиханға сай бұйымды өздігімен тігу
3-тоқсан		
	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 өздігімен кәсібін анықтауға ниет білдіру; 10.1.1.2 заманауи өмір шартының қажеттілігі ретінде еңбек қызметіне дағдылану; 10.1.1.3 оқу шеберханасындағы құрал-жабдықтарға мұқият қара
	1.2 Материалтану (тоқыма талшықтары,	10.1.2.1 "Тоқыма талшықтарының классификациясы" кестесін оқу жолымен тоқыма талшықтары туралы білімдерін жүйелеу; 10.1.2.2 жасанды және синтетикалық, табиғи талшықтарды пайдалана отырып жасалған маталардың жаңа түрлері туралы

1 . Материалтану Құралдар мен жабдықтар	мата және олардың қасиеттері)	түсініктің болуы; 10.1.2.3 синтетикалық талшықтар мен жіптен иірілген жіп алу процесі туралы түсініктің болуы
	1.3 Машинатану (тігін машиналарының түрлері, негізгі тетіктері, тігін жабдықтарында жұмыс жасау тәсілдері)	10.1.3.1автоматтандырылған және жартылай автоматтандырылған тігін машиналары туралы түсінік алу (ілгек жасайтын, түйме қадайтын); 10.1.3.2 қазіргі заманғы өндірістік тігін машиналарын білу(тігін фабрикасы, цехы немесе орта-арнаулы оқу орнына экскурсия); 10.1.3.3шағын механизация құралдары туралы түсініктің болуы (тігін машиналары үшін аспаптар); 10.1.3.4 тігін машинасына сызғыш, табан орнату және оларды қолдана отырып тігіс жасау
	1.4 Тігін өндірісі (мамандық, өндіріс туралы, негізгі мақсаттары тігін туралы)	10.1.4.1 модельер-құрастырушы кәсібі және оның тігін өндірісі жағдайындағы қызметі туралы түсініктерінің болуы
	1.5 Тігін шеберханасы мен тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	10.1.5.1 арнайы тігін машиналарында қауіпсіз жұмыс істеу тәсілдерін сақтау 10.1.5.2қолмен және машинамен жұмыс істеу кезінде, сонымен қатар ылғалды-жылу арқылы өңдеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау; 10.1.5.3 электр қауіпсіздігі бойынша талаптарды сақтау; 10.1.5.4 жұмыс орындарында еңбек қауіпсіздігі бойынша ережелерді сақтау
	1.6 Этика және еңбек заңнамасы	10.1.6.1 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктің болуы
	2.1 Құрастыру (сызба құрастыру, үлгілерді дайындау, пішу)	10.2.1.1 көйлектің негізгі сызбасын дайындау; 10.2.1.2 жең және жағаны тіреуіне орналасу сызбасын құрастыру; 10.2.1.3 сызба мен үлгіні талдау және салыстыру (бөлшектердің атауы, бақылау белгілері, сызба мен пішуге сипаттама); 10.2.1.4 сызбадағы кішірейтілген масштабтағы сандардың белгілерін білу
	2.2.Матамен жұмыс істеу	10.2.2.1 жейде, халат, көйлек тігу үшін фасонына байланысты мата таңдау; 10.2.2.2 пішудің алдында матаны әрлеуді өздігімен орындау; 10.2.2.3 жеңіл киімдерді әрлеу туралы түсінігінің болуы (желбіреуіш желпетек, жіңішке бүрмелер, меретка); 10.2.2.4 еңбек заттарын дайындау: тұтас пішілген көйлек, ілгегі бар жейде, халат, бел сызығынан қиылған көйлек; 10.2.2.5өндірістегі технология бойынша төсек-орын тігу
	2.3 Тігін бұйымдарының бөлшектері мен түйіндерін өңдеу	10.2.3.1 желбіреуіш желпетек, жіңішке бүрмелерді өңдеу, меретка жасау; 10.2.3.2 жеңнің төменгі жағын түрлі тәсілдер арқылы өңдеу; 10.2.3.3 мойын ойығына жағаны біріктіруді және өңдеуді жүзеге асыру; 10.2.3.4 ілгектерді өңдеу және белгі жасау; 10.2.3.5 түйменің орнын белгілеу және оны қадау 10.2.3.6 өңірдің түрлері мен қызметі және оны өңдеу тура түсінігінің болуы; 10.2.3.7 көйлектің түймелі, қабаттама жең ұшының түрлері және оны жеңге біріктіру туралы түсініктің болуы;

2. "Еңбек заттарын дайындау технологиясы"		10.2.3.8 бүйірлік және иықтық киықтарды,тігістерді өңдеуді орындау
	2.4 Практикалық жұмыстар	10.2.4.1 жоғарыға дейін ілгегі бар жейде тігу бойынша практикалық жұмыстар орындау; 10.2.4.2 еңбек операцияларының кезектілігін жоспарлай білу; 10.2.4.3 бөлшектерді көктеп тігуді, сырып тігуді, үтіктеуді жүзеге асыру; 10.2.4.4 көйлекті (жейде, халат) өлшеп көру, өлшегеннен кейін кемшіліктерін жою; 10.2.4.5 операциялық еңбек бөлінісі әдісімен дайын пішім бойынша төсек-орын тігу; 10.2.4.6 бүкпелерді өңдеу; 10.2.4.7 жеңді өңдеу және оны ойықпен біріктіру; 10.2.4.8 дайын лекал бойынша бұйымды пішу; 10.2.4.9 шетін торлайтын машинада киықтарды торлау; 10.2.4.10 бұйымды дайындау бойынша тапсырыстарды орындау; 10.2.4.11 бұйымды тігуде алдын ала көктеусіз жекелеген іс-әрекеттерді орындау; 10.2.4.12 бүйірлі немесе орта тігісте өндірістік технологиялар арқылы ілгекті өңдеу
	2.5 Ұлттық қолөнер	10.2.5.1 киім және тұрмыстық заттарды түрлі техникада бұйымдар дайындаудың ерекшеліктері туралы түсінігінің болуы; 10.2.5.2 киімді көркемдік безендіру және дайындау (кеудеше, қамзол, бас киім)
	2.6 Жөндеу жұмыстарының түрлері	10.2.6.1 жамаудың әр түрін салу (сәндік, жапсырмалы, астарлы); 10.2.6.2 бұйымның сипатына қарай (матасы, пішіні, зақымдану түрлері, тозу дәрежесі) жөндеу жұмысының түрін ажырату
	2.7 Практикалық қайталау (еңбек объектілері –тігін бұйымдары)	10.2.7.1 операциялық еңбек бөлінісі әдісімен төсек-орын, жоғарыға дейін ілгегі бар жейде, тұтас пішілген көйлек, бел сызығынан қиылған көйлек, халат, ұлттық қамзол, ұлттық бас киімдер дайындау бойынша практикалық біліктілік пен дағдыларды бекіту
3. "Еңбек заттарын талдау және бағалау"	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	10.3.1.1 өз еңбегінің нәтижелеріне қызығушылық таныту; 10.3.1.2 тұлғалық құзыреттілік деңгейімен кәсіби талаптарды салыстыру; 10.3.1.3 орындалған жұмыстың сапасына талдау жүргізу; 10.3.1.4 бұйымды дайындаудың технологиялық кезектілігін құрастыру
	3.2 Өзіндік жұмыс (үлгі тізбесі)	10.3.2.1 қысқа жеңді манжет тәрізді қайыру, үлгіде жағаны өңдеу
	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	10.11.3.1 қиындығы мен орындалуы бойынша емтиханға сай бұйымды өздігімен тігу
4-тоқсан		
	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 өздігімен кәсібін анықтауға ниет білдіру; 10.1.1.2 заманауи өмір шартының қажеттілігі ретінде еңбек қызметіне дағдылану; 10.1.1.3 оқу шеберханасындағы құрал-жабдықтарға мұқият қарау
		10.1.2.1 "Тоқыма талшықтарының классификациясы" кестесін оқу жолымен тоқыма талшықтары туралы білімдерін жүйелеу;

1. Материалтану мен жабдықтар	1.2 Материалтану (тоқыма талшықтары, мата және олардың қасиеттері)	10.1.2.2 жасанды және синтетикалық, табиғи талшықтарды пайдалана отырып жасалған маталардың жаңа түрлері туралы түсініктің болуы; 10.1.2.3 синтетикалық талшықтар мен жіптен иірілген жіп алу процесі туралы түсініктің болуы
	1.3 Машинатану (тігін машиналарының түрлері, негізгі тетіктері, тігін жабдықтарында жұмыс жасау тәсілдері).	10.1.3.1автоматтандырылған және жартылай автоматтандырылған тігін машиналары туралы түсінік алу (ілгек жасайтын, түйме қадайтын); 10.1.3.2 қазіргі заманғы өндірістік тігін машиналарын білу (тігін фабрикасы, цехы немесе орта-арнаулы оқу орнына экскурсия); 10.1.3.3шағын механизация құралдары туралы түсініктің болуы (тігін машиналары үшін аспаптар) 10.1.3.4 тігін машинасына сызғыш, табан орнату және оларды қолдана отырып тігіс жасау; 10.1.3.5 өндірістік тігін машинасында жұмыс жасау барысында орын алатын ақаулықтар және оны түзету туралы түсініктің болуы
	1.4 Тігін өндірісі (мамандық, өндіріс туралы, негізгі мақсаттары тігін туралы)	10.1.4.1 модельер-құрастырушы кәсібі және оның тігін өндірісі жағдайындағы қызметі туралы түсініктерінің болуы
	1.5 Тігін шеберханасы мен тігін өндірісінде қауіпсіз жұмыс істеу ережесі.	10.1.5.1 арнайы тігін машиналарында қауіпсіз жұмыс істеу тәсілдерін сақтау; 10.1.5.2 қолмен және машинамен жұмыс істеу кезінде, сонымен қатар ылғалды-жылу арқылы өңдеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау; 10.1.5.3 электр қауіпсіздігі бойынша талаптарды сақтау; 10.1.5.4 жұмыс орындарында еңбек қауіпсіздігі бойынша ережелерді сақтау
	1.6 Этика және еңбек заңнамасы	10.1.6.1 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктің болуы
	2.1 Құрастыру (сызба құрастыру, үлгілерді дайындау, пішу)	10.2.1.1 көйлектің негізгі сызбасын дайындау; 10.2.1.2 жең және жағаны тіреуіне орналасу сызбасын құрастыру
	2.2 Матамен жұмыс істеу	10.2.2.1 жейде, халат, көйлек тігу үшін фасонына байланысты мата таңдау; 10.2.2.2 пішудің алдында матаны әрлеуді өздігімен орындау; 10.2.2.3 жеңіл киімдерді әрлеу туралы түсінігінің болуы (желбіреуіш желпетек, жіңішке бүрмелер, мережка) 10.2.2.4 еңбек заттарын дайындау: тұтас пішілген көйлек, ілгегі бар жейде, халат, бел сызығынан қиылған көйлек; 10.2.2.5 өндірістегі технология бойынша төсек-орын тігу; 10.2.2.6 қиылған ұсақ бөлшектерді өңдеуде шеттіктеу тігісін жасау
	2.3 Тігін бұйымдарының	10.2.3.1 желбіреуіш желпетек, жіңішке бүрмелерді өңдеу, мережка жасау; 10.2.3.2 жеңнің төменгі жағын түрлі тәсілдер арқылы өңдеу; 10.2.3.3 мойын ойығына жағаны біріктіруді және өңдеуді жүзеге асыру; 10.2.3.4ілгектерді өңдеу және белгі жасау; 10.2.3.5 түйменің орнын белгілеу және оны қадау

2. "Еңбек заттарын дайындау технологиясы"	бөлшектері мен түйіндерін өңдеу	10.2.3.6 өңірдің түрлері мен қызметі және оны өңдеу туралы түсінігінің болуы; 10.2.3.7 көйлектің түймелі, қабаттама жең ұшының түрлері және оны жеңге біріктіру туралы түсініктің болуы; 10.2.3.8 бүйірлік және иықтық қиықтарды, тігістерді өңдеуді орындау
	2.4 Практикалық жұмыстар	10.2.4.1 жоғарыға дейін ілгегі бар жейде тігу бойынша практикалық жұмыстар орындау; 10.2.4.2 еңбек операцияларының кезектілігін жоспарлай білу; 10.2.4.3 бөлшектерді көктеп тігуді, сырып тігуді, үтіктеуді жүзеге асыру; 10.2.4.4 көйлекті (жежде, халат) өлшеп көру, өлшегеннен кейін кемшіліктерін жою; 10.2.4.5 операциялық еңбек бөлінісі әдісімен дайын пішім бойынша төсек-орын тігу; 10.2.4.6 бүкпелерді өңдеу; 10.2.4.7 жеңді өңдеу және оны ойықпен біріктіру; 10.2.4.8 дайын лекал бойынша бұйымды пішу; 10.2.4.9 шетін торлайтын машинада қиықтарды торлау; 10.2.4.10 бұйымды дайындау бойынша тапсырыстарды орындау; 10.2.4.11 бұйымды тігуде алдын ала көктеусіз жекелеген іс-әрекеттерді орындау; 10.2.4.12 бүйірлі немесе орта тігісте өндірістік технологиялар арқылы ілгекті өңдеу; 10.2.4.13 тігістерді ылғалды-жылу арқылы өңдеуді жүзеге асыру; 10.2.4.14 үнемі және мұқият әр тігістің орындалуын бақылау
	2.5 Ұлттық қолөнер	10.2.5.1 киім және тұрмыстық заттарды түрлі техникада бұйымдар дайындаудың ерекшеліктері туралы түсінігінің болуы; 10.2.5.2 киімді көркемдік безендіру және дайындау (кеудеше, қамзол, бас киім); 10.2.5.3 қазақтың ұлттық киімдерін (қамзола, бас киім) дайындау технологиясын меңгеру
	2.6 Жөндеу жұмыстарының түрлері	10.2.6.1 жамаудың әр түрін салу (сәндік, жапсырмалы, астарлы)
	2.7 Практикалық қайталау (еңбек объектілері – тігін бұйымдары).	10.2.7.1 операциялық еңбек бөлінісі әдісімен төсек-орын, жоғарыға дейін ілгегі бар жейде, тұтас пішілген көйлек, бел сызығынан қиылған көйлек, халат, ұлттық қамзол, ұлттық бас киімдер дайындау бойынша практикалық біліктілік пен дағдыларды бекіту
3. "Еңбек заттарын талдау және бағалау"	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	10.3.1.1 өз еңбегінің нәтижелеріне қызығушылық таныту; 10.3.1.2 тұлғалық құзыреттілік деңгейімен кәсіби талаптарды салыстыру; 10.3.1.3 орындалған жұмыстың сапасына талдау жүргізу; 10.3.1.4 бұйымды дайындаудың технологиялық кезектілігін құрастыру
	3.2 Өзіндік жұмыс (үлгі тізбесі)	10.3.2.1 қысқа жеңді манжет тәрізді қайыру, үлгіде жағаны өңдеу; 10.3.2.2 жағалы, қысқа жеңді жейденің үлгісін 1:2 масштабта дайындау бойынша жекелеген операцияларды өздігімен орындау
	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	10.11.3.1 қиындығы мен орындалуы бойынша емтиханға сай бұйымды өздігімен тігу

Ескерту: білім беру ұйымында оқу-еңбек үдерісін қажетті өндірістік материалымен қамтамасыз ету мүмкіншіліктеріне қарай, мұғалім тақырыптарды оқыту реттілігін белгілейді.

"Кәсіби еңбекке баулу" пәні
бойынша негізгі орта білім беру
деңгейіндегі 7-9 (10) сыныптағы
жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған
жаңартылған мазмұнды типтік
оқу бағдарламасына
2-қосымша

"Кәсіби еңбекке баулу. Ағаш ұстасы" оқу пәнінің мазмұны

61. "Кәсіби еңбекке баулу. Ағаш ұстасы" профилі бойынша бағдарлама төмендегідей бөлімдерден тұрады:

- 1) 1-бөлім "Материалтану";
- 2) 2-бөлім "Еңбек бұйымын дайындау технологиясы";
- 3) 3-бөлім "Еңбек бұйымын талдау және бағалау".

62. "Материалтану. Құралдар және жабдықтар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер;
- 2) материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау.

63. "Еңбек бұйымын дайындау технологиясы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) ағаш ұстасы жұмысының технологиясы;
- 2) ағашты көркем өңдеу;
- 3) ағаш ұстасының жиһаз бұйымдары. Жиһаз өндірісі;
- 4) ағаш өңдеу өндірісінің жалпы технологиясы;
- 5) құрылыс өндірісі. Ағаш шебері жұмысы;
- 6) еңбекті қорғау және Қазақстан Республикасы (бұдан әрі - ҚР) еңбек заңнамасы.

64. "Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау" бөлімі келесі бөлімшеден тұрады:

- 1) еңбек бұйымдарын талдау және бағалау.

65. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

- 1) 1-бөлім "Материалтану":

1-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну;	8.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Ағаш ұстасы" пәнінің аса	9.1.1.1 басқа адамның пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрметті қатынасын көрсету; 9.1.1.2 "Ағаш ұстасы" пәнінің	10.1.1.1 ҚР халық шаруашылығында ағаштың қолданылу саласын түсіну;

1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Ағаш ұстасы" пәнінің ерекшеліктерін зерттеу және анықтау; 7.1.1.3 "Ағаш ұстасы" кәсібінің ерекшеліктерін білу; 7.1.1.4 ағаш-жиһаз ұстасы өндірісіндегі кәсіптер туралы түсінігінің болуы; 7.1.1.5 өздігінен сөйлеуде техникалық терминологияны түсіну және қолдану	маңызды ерекшеліктерін білуді және түсінуді көрсету; 8.1.1.3 ағаш-жиһаз ұстасы өндірісіндегі негізгі кәсіптерді білу; 8.1.1.4 сөйлеуде ағаш ұстасының технологиялық операцияларының терминдері мен атауларын түсіну және қолдану; 8.1.1.5 жұмыс орнын өз бетімен ұйымдастыру	ерекшеліктерін өз бетімен зерттеуге және сипаттауға ұмтылу; 9.1.1.3 ағаш-жиһаз кәсіпорнындағы еңбекті ұйымдастырудың негіздері туралы түсінігінің болуы; 9.1.1.4 өзінің жеке-дара ерекшеліктерін кәсіби талаптармен салыстыра білу; 9.1.1.5 ағаш ұстасы жұмыстарын орындауда санитарлы-гигиеналық талаптарды білу және орындау	10.1.1.2 ағаш-жиһаз ұстасы өндірісіндегі кәсіптердің біліктілік сипаттамаларын зерттеу; 10.1.1.3 ағаш өңдеу өндірісінде қолданылатын ресурс сақтау технологиялары туралы түсінігінің болуы; 10.1.1.4 еңбек бұйымдарын дайындауда материалдың қасиеттерін есепке алу
	7.1.2.1 ағаштың физикалық, механикалық және технологиялық қасиеттері туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.2 бұйымдарды дайындауда қолданылатын ағаш материалдарының атауларын мен қасиеттерін білу; 7.1.2.3 ағаштың ақауларының негізгі түрлерін, оларды жою тәсілдерін білу; 7.1.2.4 бұрғылардың құрылысын, олардың түрлерін білу; 7.1.2.5 бұрғылау станогының құрылысы туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.6 арамен кесу	8.1.2.1 жонғыштың элементтері туралы түсінігінің болуы; 8.1.2.2 ағаш талшығына қатысты жонғыштың қозғалысына байланысты кесудің түрлерін ажырата білу; 8.1.2.3 сызба, техникалық сурет бойынша тапсырмада бағдарлану 8.1.2.4 топтық әңгімелесуде жұмысты жоспарлау; 8.1.2.5 талшықтардың бағыттары мен ағаштың ақауларын ескеріп, материалды іріктей алу; 8.1.2.6 араның тістерінің, кесу бұрыштарының элементтері туралы түсінігінің болуы; 8.1.2.7 оқу	9.1.2.1 ағаш өңдеуде қолданылатын желімнің негізгі түрлерін, олардың қасиеттерін білу; 9.1.2.2 желімді жағуға арналған станоктар және аспаптар туралы түсінігінің болуы; 9.1.2.3 жазықтықты фанерлеуге дайындауға қойылатын талаптарды ұсыну; 9.1.2.4 фанерлеуге арналған жалпақ материалды кесу технологиясын сақтау; 9.1.2.5 ағаштың бетін бояғыштармен, лактармен әрлеудің қызметін білу; 9.1.2.6 өндірісте лакты жағу тәсілдері туралы түсінігінің болуы; 9.1.2.7 ҚР еңбек кодексінің негізгі баптарын білу; 9.1.2.8 өндірісте өрт қауіпсіздігінің	10.1.2.1 ағаштың негізгі қасиеттерін ажырата білу, оның ылғалдылық дәрежесін анықтай алу; 10.1.2.2 ағашты сығуға, созуға, бүгуге және жылжытуға қарай беріктік шекарасы туралы ұғымдарының болуы; 10.1.2.3 ағаштың кемістіктерінен оның ақауларының сипаттамалық айырмашылықтарын ажырата білу; 10.1.2.4 ағаш түрлерін класстарға және топтарға бөлу туралы түсінігінің болуы; 10.1.2.5 негізгі ағаш түрлерін сипаттау; 10.1.2.6 олардың өнеркәсіпте қолданылу саласын анықтау; 10.1.2.7 негізгі дөңгелек ағаш және

1.2

Материалдарды,
аспаптарды
және
жабдықтарды
талдау

пехындағы жұмыстың бригадалық әдістері туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.7 мұғалімнің көмегімен бұйыммен жұмыс жасау жоспарын құрастыра білу; 7.1.2.8 қарапайым ағаш-жиһаз бұйымдарының зақымдалу түрлері туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.9 жөндеуге қойылатын техникалық талаптарды түсіну; 7.1.2.10 ағашты жоңғыш станоктың құрылысын білу; 7.1.2.11 ағашты жоңғыш станокпен жұмысқа арналған қажетті аспаптар мен құралдарды ажырата білу; 7.1.2.12 ағашты ою үлгісінде ағаштың беттерін көркем өңдеу тәсілдері туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.13 жұмыс орнын ұйымдастыру, санитарлы-гигиеналық нормаларды сақтау; 7.1.2.14 қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін орындау; 7.1.2.15 жонудың қызметін түсіну; 7.1.2.16 қалқанды бұйымның бөлшектерін орындау дәлдігіне қойылатын техникалық талаптарды ұсыну; 7.1.2.17 материалды дұрыс сақтаудың маңызын түсіну; 7.1.2.18 ағашты сақтау тәсілдерін білу; 7.1.2.19 дөңгелек ағаш	шеберханаларының бөлмелерінде өрттің шығу себептерін білу; 8.1.2.8 майда керткікті егеудің қызметін ажырата білу; 8.1.2.9 ұзын тақтайларды арамен кесуде жұмыс орнын ұйымдастыра білу; 8.1.2.10 ағаш тақтайларды, фанераларды, ДСП; ДВП кесудің ерекшеліктерін білу; 8.1.2.11 жұмысты кезеңдерге бөлу және оны топта, бригадада орындау; 8.1.2.12 күйдірумен, мозаикамен ағаштың бетін көркем әрлеудің түрлері туралы түсінігінің болуы; 8.1.2.13 ағаш өңдеу станоктарының негізгі түрлерін, олардың қызметін білу; 8.1.2.14 ағаш өңдеу станоктарының құрылысындағы ортақ элементтерді бөліп көрсете білу; 8.1.2.15 түйіндер мен бөлшектерді біріктіру түрлерін өз бетімен анықтай білу; 8.1.2.16 бұйымды қажетті жөндеу түрлерін таңдау; 8.1.2.17 жаппай өндіріс жағдайында бөлшектерді өңдеудің дәлдігінің маңызын түсіну;	қызметін білу; 9.1.2.9 өрт кезіндегі мінез-құлық ережелерін білу; 9.1.2.10 ағаш материалын сақтау ережесін, оларды кептіру тәсілдері мен мақсатын білу; 9.1.2.11 ағаш жонатын станоктың құрылысын және қызметін, оның бөліктерін, жұмыс істеуге арналған құралдарды білу; 9.1.2.12 ағаш өңдеу өндірісін механизациялау және автоматтандыру туралы түсінігінің болуы; 9.1.2.13 жылу-, гидро-, электр оқшаулаушы материалдардың қызметін және қолданылуын білу; 9.1.2.14 қол әмбебап электрлендірілген аспаптың түрлерін, құрылысын және қолданылуын білу; 9.1.2.15 аспапқа арналған тұтқаларды дайындау үшін материалды білу және іріктей алу; 9.1.2.16 үлгі және сызба бойынша тапсырмада өз бетімен бағдарлана алу, алдағы жұмысты жоспарлай білу; 9.1.2.17 бұйымның технологиялық картасының бланктерін өз бетімен толтыру; 9.1.2.18 орындалған жұмыстың сапасы туралы есеп жасай білу; 9.1.2.19 фрезер станоктарының, ленталық араның	араланған материалдарды анықтай білу; 10.1.2.8 оқшаулаушы және майлау материалдарының қасиеттерін білу; 10.1.2.9 ағашты талшық бойымен және көлденең кесу жұмыстарын орындауға арналған аспаптарды ажырата білу; 10.1.2.10 профильдік сүргілеуді орындауға арналған аспапты іріктей білу; 10.1.2.11 қызметі бойынша бұрғының типтерін, формалары мен көлемдерін анықтау; 10.1.2.12 ұңғының, бұрғының және қол бұрғысының құрылысын түсіну; 10.1.2.13 қол фрезерлік және тегістегіш машинаның құрылысын білу; 10.1.2.14 ағаш өңдейтін станоктардың құрылысы, қолдану саласы және жіктелуі туралы түсінігінің болуы; 10.1.2.15 ағаш ұстасының жұмысын механизациялау және автоматтандыру, бағдарламалық қамтамасыздандыру бар станоктар туралы түсінігінің болуы; 10.1.2.16 кептіргіш камералардың құрылысын түсіну; 10.1.2.17 ағаштың қызмет ету мерзімін ұзарту және сақтау тәсілдерін анықтай білу;

материалдарын ажырата білу (бөренелер, дөңбектер); 7.1.2.20 ағаштан ою жасаудың қызметін түсіну; 7.1.2.21 босағамен, пышақпен жұмыс барысында қауіпсіздік ережелерін білу; 7.1.2.22 геометриялық өрнекті құру ерекшеліктерін білу; 7.1.2.23 бұрыштық, соңғы және жәшікті ағаш жиынтықтарды ажырата білу; 7.1.2.24 күңгірт әрлеудің қызметін түсіну; 7.1.2.25 желімдік, майлы және эмаль бояулардың негізгі қасиеттерін білу; 7.1.2.26 иілген дөңес жазықтықтарды ажырата білу; 7.1.2.27 қисық сызықты жазықтықтарды өңдеуге арналған қажетті құралды іріктеу	8.1.2.18 қол электроаспабының құрылысын және қызметін білу; 8.1.2.19 дөңгелек аралы, маятникті және ленталық станоктың құрылысын білу; 8.1.2.20 ағаш жонатын станоктың, кесетін құралдың құрылысын және қызметін білу; 8.1.2.21 ағаштың ақаулары мен кемістігін ажырата білу; 8.1.2.23 тегістегіштің қызметін түсіну; 8.1.2.24 үстелдік бұрғылаушы станоктың құрылысын және қызметін білу; 8.1.2.25 жиһаздың түрлерін және қызметін анықтай білу; 8.1.2.26 жиһазды дайындаудың өндірістік процесі туралы түсінігінің болуы; 8.1.2.27 бекіткіш бұйымдардың және жиһаз фурнитурасының түрлерін анықтай білу	құрылысын және қызметін білу; 9.1.2.20 дайын бөлшектерден жиһазды жинауда құрастырушы сызбаларда бағдарлай алу; 9.1.2.21 приводты конвейерде бұйымды жалпы құрастыру туралы жалпы түсінігінің болуы; 9.1.2.22 жиһаз шығаратын кәсіпорында өнімнің сапасын бақылауды ұйымдастырумен танысу; 9.1.2.23 құрастырушы бірліктерді (топсалар, бағыт берушілер) жылжымалы біріктіру үшін фурнитураны анықтай білу; 9.1.2.24 ағаш-құрылыс бұйымындағы ақауларды ажырата білу: жаңқалар, қиындылар, жарықшақтар; 9.1.2.25 ағаш бұйымды қаптаудың қызметін түсіну; 9.1.2.26 секциялық жиһаздың маңызын анықтай білу: басымдылықтары, конструктивті элементтері	10.1.2.18 желімдердің және өңдеу материалдарының негізгі түрлерін анықтау; 10.1.2.19 жабындық және қаптайтын материалдарды сипаттау; 10.1.2.20 әртүрлі ағаш материалдарымен жұмыста санитарлы-гигиеналық талаптарды ұсыну; 10.1.2.21 жұмысшының еңбек гигиенасының, өндірістік санитариясы және жеке гигиенасының негіздерін білу; 10.1.2.22 қол араларын ажырата білу: типтері, құрылысы және қызметі; 10.1.2.23 тіксызықты және қисық сызықты дайын ағаш өнімдерін кесудің технологиялық процесін түсіну; 10.1.2.24 столярлы тақталар мен фанераларды кесу ережелерін білу; 10.1.2.25 құрылыстағы еңбек қауіпсіздігінің жалпы мәселелерін білу

2) 2-бөлім "Еңбек бұйымын дайындау технологиясы":

2-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	7.2.1.1 мұғалімнің көмегімен үлгі және сызба	8.2.1.1 сызба, техникалық сурет, үлгі бойынша бұйымның бөлшектерін белгілей білу, белгілеуші		

2.1 Ағаш ұстасы жұмысының технологиясы	бойынша тапсырмада бағдарлай алу; 7.2.1.2 ук-2,4 бұрыштық соңғы біріктіруді орындау ; 7.2.1.3 сызғыш, бұрыштықтың көмегімен қарындашпен таңбалауды жасай білу, малканың көмегімен транспортир бойынша бұрыштарды белгілеу; 7.2.1.4 сүргілеу аспаптарымен жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру (сүргі, ұңғы, фальцгобель, шерхебель); 7.2.1.5 жақ тәрізді арамен, қол арамен ағашты аралау тәсілдерін меңгеру; 7.2.1.6 жиһазды жөндеу үшін қажетті ағаш желімін дайындау; 7.2.1.6 тік төртбұрышты пішіндегі саңылаулар мен ұяшықтарды ұңғылауды, оларды қашаумен тазалауды орындау ; 7.2.1.7 шегелер, бұрандалы шегелер , желім арқылы құрастыруды жүзеге асыру, алдын ала құрастырылған жоспар бойынша жиһазды жөндеу; 7.2.1.8 қуыстарды, жарықтарды,	құралды өз бетімен таңдау; 8.2.1.2 сүргінің үлгісінде сүргілеу аспабын дайындау технологиясы туралы түсінігінің болуы; 8.2.1.3 қашаумен, егеумен тазалау арқылы тік төртбұрышты ұяшықтарды ұңғылау тәсілдерін меңгеру; 8.2.1.4 аралардың жұмысқа дайындығының бірізділігін зерттеу, жонуды , тістерді қайрауды және айыруды орындай алу; 8.2.1.5 кесілген, кесілмей араланған тақтайларды, ағаш тақталарды , фанераларды кесуДСП және ДВП-ларды кесуді орындау; 8.2.1.6 тақтайларды қалқанға біріктіру тәсілдерін өз бетімен таңдау, ағаштың түсі мен текстурасы бойынша материалды іріктей білу; 8.2.1.7 бұрандалы	9.2.1.1 клеткалар бойынша лекалоның көмегімен таңбалауды орындау; 9.2.1.2 ағаштың қатты түрлерін сүргілеу және аралау тәсілдерін меңгеру; 9.2.1.3 контурлы және ішкі жиектерді қашаумен өңдеуді, оларды жұмырлау орындай білу 9.2.1.4 фанерлеудегі кесілген жерлерді, бұтақтарды, қуыстарды өз бетімен бітеуді орындай білу; 9.2.1.5 жазықтықты қырнау технологиясын сақтау, қажетті бұрыш үшін цикляны қайрау; 9.2.1.6 ағаштың беттерін лактармен, тегістеумен ашық әрлеуді орындай білу ; 9.2.1.7 желімнің алуан түрлерінің көмегімен бөлшектерді желімдеу технологиясын сақтау; 9.2.1.8 өзіндік бақылаумен материалды қатарлатып төсеуді орындау; 9.2.1.9 қаптаудағы негізгі ақауларды анықтау, оларды жоя білу; 9.2.1.10 өлшеуді штангенциркульмен орындай білу және көлемді бақылай білу	10.2.1.1 әртүрлі тәсілдермен ағашты кесуді орындау (бүйіржак, талшықтардың бойымен және көлденеңінен); 10.2.1.2 тістердің әртүрлі формаларын қол арасымен аралауды орындай білу; 10.2.1.3 пакеттік және қисық сызықты аралау тәсілдерін меңгеру; 10.2.1.4 профильдік сүргілеу тәсілдерін меңгеру; 10.2.1.5 сүргілеу құралының пышағын қайрауды орындай білу; 10.2.1.6 қашаулар мен бұрғыларды қайрау ережесін сақтау, механикалық қайрағышта жұмыс істей білу; 10.2.1.7 сызба, үлгі және шаблон бойынша дайын бөлшектерді белгілеу; 10.2.1.8 саңылауларды бұрғылауда, қашауда жұмыстың сапасын бақылау; 10.2.1.9 тиектер мен тесіктерді жасауда қойылатын талаптарлы қойылатын техникалық талаптарды сақтау; 10.2.1.10 кесілген біріктіруді орындау; 10.2.1.11 тегістеуші машинаның көмегімен қырнауышпен және тегістеуші қағазбен жұмыс істеу ; 10.2.1.12 дискілі арамен, электр сүргімен, электр қол арамен жұмыс орындау; 10.2.1.13 ағаш ұстасының қол және электр құралдарымен, механикалық қайрағышта жұмыстың қауіпсіздік ережелерін сақтау; 10.2.1.14 жұмыс орнын

	кесілген жерлерді бітеуді орындау; 7.2.1.9 желімдік, майлы және эмаль бояулармен, олифамен жұмысты орындай білу; 7.2.1.10 қисық сызықты ернеулерді өңдеу; 7.2.1.11 бұрамалы бұрғыны қайрауды орындау	шегелер мен шкантта бөлшектерді біріктіре білу; 8.2.1.8 тік сызықтың және тік бұрыштың дербес бақылауымен көлемге қарай сүргілеуді орындау; 8.2.1.9 біріктіру орындарын қиыстыру арқылы тиекті біріктіруді орындау		ұйымдастыру және дөңгелек аралы станокта аралаушының көмекшісі, сүргілейтін станокта сүргілеушінің көмекшісі ретінде өз бетімен бұрғылайтын станокта жұмысты орындау
2.2 Ағашты көркем өңдеу	7.2.2.1 қарапайым геометриялық өрнегі бар суретті белгілеу тәсілдерін меңгеру; 7.2.2.2 геометриялық өрнектерді ойып алу; 7.2.2.3 бірқалыпты қисық сызықты формалардан күрделі емес өрнекті орындай білу; 7.2.2.4 морилкамен, анилин бояғыштармен, лактаумен бұйымдарды әрлеуді орындай білу	8.2.2.1 қобдишаны дайындауда мозаиканы орындау технологиясын меңгеру; 8.2.2.2 рейсмус, циркуль, кескіштің көмегімен геометриялық фигураларды кесу тәсілдерін меңгеру	9.2.2.1 ағашты көркем әрлеуді орындау; 9.2.2.2 келесі түсініктерінің болуы: маркетри, интарсия, инкрустация; 9.2.2.3 бұйымдардың көркем өңделуін орындау (қобдиша, картина-маркетри, панно-интарсия)	10.2.2.1 ағаштың бетін қабыршақпен "тиін", "конверт", "шашка" тәрізді қаптауды орындау; 10.2.2.2 қағазбен, шайырмен, синтетикалық пленкамен және пластикпен қаптау тәсілдерін меңгеру; 10.2.2.3 жиһазды көркем әрлеуді орындай білу (күңгірттеу, имитация, тегістеу)
	7.2.3.1 біріктірумен орындалған саңылауы бар жақтауларды дайындау технологиясын меңгеру; 7.2.3.2 ағаштың қатты түрлерінен аспаптарға арналған тұтқаны дайындау технологиясын	8.2.3.1 жөндеу тәсілдерін тандай білу, жиһаз бөлшектерінің жекеленген бөліктері мен бетін қалпына келтіру; 8.2.3.2		10.2.3.1 жиһазды құрасыру туралы түсінігінің болуы; 10.2.3.2 жиһазды қызметі, функционалды

2.3 Ағаш-жиһаз бұйымдары. Жиһаз өндірісі.	меңгеру; 7.2.3.3 ағаш-жиһаз бұйымдарының құрылысымен, оларды дайындау технологиясымен таныстыру; 7.2.3.4 жақтауларды, қалқандарды, жылжымалы және жылжымайтын элементтерді дайындау технологиясын білу (құрама бірліктер); 7.2.3.5 таңбалаушы аспаптарды дайындау техникасын білу (үшбұрышты сызғыш, ярунок, малка); 7.2.3.6 көшет отырғызуға арналған жәшіктерді, құралдарды сақтауға арналған жәшіктерді дайындау технологиясын меңгеру	жиһаздың алуан түрлерін дайындау технологиясын меңгеру (үстелдер, шкафтар, сөрелер, орындықтар); 8.2.3.3 бұйымның қызметін ескеріп, дайын бөлшектерді лактармен, бояулармен әрлеуді орындау; 8.2.3.4 жиһаз фурнитурасын және бекітуші элементтерді белгілеу және орнату; 8.2.3.5. түйіндердің тұтастығын сақтай отырып, бұйымды бөлшектеу және жөндеуге дайындау	9.2.3.1 жұмыстың сапасын өз бетімен бақылау арқылы құрама сызба бойынша дайын бөлшектерден жиһазды құрастыруды орындау; 9.2.3.2 ағаштың алуан түрлерінен әшекейлі суреті бар ағаш-жиһаз бұйымдарын дайындау және оны әрі қарай әрлеу технологиясын сақтау; 9.2.3.3 секциялы жиһазды дайындау, құрастыру және әрлеуді орындау (шкафтар, қабырға жиһазы, сөрелер)	қолданылуы, өндірістік көрсеткіштері бойынша анықтау; 10.2.3.3 ағаш-жиһаз бұйымдарын дайындау бойынша конструктивті шешімдерді таба білу; 10.2.3.4 орындықтың, нан салғыштың, аяққа арналған орындықтың құрылысының техникалық суретін орындау; 10.2.3.5 үстелдің, кітап сөресінің, балалар керуетінің нобайын орындау, бұйымдарды таңдау бойынша дайындау; 10.2.3.6 жиһаздың ақауларын анықтау, оларды жою тәсілдерін табу; 10.2.3.7 жиһазды жөндеуді және қалпына келтіруді орындау
2.4 Ағаш өңдеу өндірісінің жалпы технологиясы	7.2.4.1 өтпелі және өтпелі емес саңылауларды бұрғылауды орындау, станокта контур бойынша бұрғылау; 7.2.4.2. ағаш кесетін токарь станогында шахмат фигураларын,	8.2.4.1 ағаш өңдеу станоктарында кесетін құралды бекіту тәсілдерін, олардың типтерін білу; 8.2.4.2 электродрельмен саңылауларды бұрғылау, бұрандалы шегелерді бұрау және шығару жұмыстары мен тәсілдерін меңгеру; 8.2.4.3 токарь жұмыстарына арналған	9.2.4.1 кесетін және сүргілеу құралын қайрауды орындау, қайрау бұрышын білу; 9.2.4.2 алдын ала белгілеумен бұрғылаушы станокта саңылауларды бұрғылау технологиясын сақтау; 9.2.4.3 үлгі бойынша өз бетімен бақылау арқылы профильдік жазықтықтарды қайрау технологиясын меңгеру; 9.2.4.4 сериялық бөлшектерді токарь	10.2.4.1 ағаш өңдеу кәсіпорнының негізгі ерекшеліктерін білу; 10.2.4.2 тік сызықты және қисық сызықты дайын бұйымдарды әрі қарай өңдеумен өлшеп кесуді орындау, ағаш тақтайлар мен фанераларды кесіп пішу; 10.2.4.3 ағашты кептірудің түрлерін ажырату, пиломатериалды

	аспаптарға арналған тұтқаларды дайындау технологиясын меңгеру;	құралды қайрауды және бақылауды орындай білу; 8.2.4.4 токарь станогында құралға арналған тұтқаларды, жиһазға арналған аяқтарды дайындау технологиясын сақтау	станогында ізбелеп тігу технологиясын меңгеру (үстелдің аяқтары, орындықтарға арналған) ; 9.2.4.5 мектеп жабдықтарының үлгісінде механизациялау бойынша станок типтерінде бағдарлай алу	қатарластырып салу; 10.2.4.4 дайын бұйымдарды бірінші және таза механикалық түрде өңдеуді орындау; 10.2.4.5 ағаштың қайырылуын орындау, тік бұрышты діңгектен қисық сызықты бөлшекті дайындай алу
2.5 Құрылыс өндірісі. Ағаш өңдеу жұмыстары			9.2.5.1 ағашты жоңқалауды орындай білу; 9.2.5.2 балта сабының дұрыстығын тексеру; 9.2.5.3 шаблон бойынша кертпелердің көмегімен бөренелер мен діңгектерді біріктіру; 9.2.5.4 тақтайлар мен бөренелерді қалқанға топтастыру; 9.2.5.5 құрылыс құралдары мен аспаптарын жасау; 9.2.5.6 жабындық және қаптаушы материалдарды үлгі бойынша анықтай білу; 9.2.5.7 алуан түрлі тәсілдермен линолеумді төсеуді орындай алу.	10.2.5.1 құрылыста ағаш жұмыстарының мазмұнын түсіну, жұмыс орнын ұйымдастыруды, ережелерді түсіну; 10.2.5.2 құралды жұмысқа дайындау (балтаны сабына орнату, қайрақты және шарықты егеу); 10.2.5.3 құрылыс конструкцияларын орындау (қалып, құрылыс көпірі, қоршаулар); 10.2.5.4 құрылыс құралдарын, аспаптарды, ағаш жұмыстарына арналған инвентарьды жасау; 10.2.5.5 терезе блоктарының элементтерін жасау; 10.2.5.6 құлыптарды оюды орындау, терезе және есік қораптары бөлшектерін құрастыра білу; 10.2.5.7 штаттық жұмыс орындарында өндірістік практикадан өту
	7.2.6.1 шеберханадағы жұмыстың қауіпсіздік	8.2.6.1 жарақаттанудың	9.2.6.1 жұмысшылардың негізгі құқықтары мен міндеттерін білу; 9.2.6.2	10.2.6.1 ҚР еңбек кодексі туралы түсінігінің болуы; 10.2.6.2 құрылыста, орман аралауда және ағаш өңдеуде еңбекті қорғау бойынша жұмысты ұйымдастыруды түсіну; 10.2.6.3 құрылыста, ағаш

2.6 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	ережелерін түсіну; 7.2.6.2 материалды қатарластырып салуда және оны бөлшектеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау; 7.2.6.3 сырлау жұмыстарында желдету режимін сақтау; 7.2.6.4 электр қауіпсіздігінің негізгі ережелерін түсіну	алдын алу және сақтандыру себептері мен шараларын білу; 8.2.6.2 өрт сөндірудің алғашқы құралдарын пайдалану, өрт сөндіргіштің құрылысын және оны қолдану ережелерін білу	еңбек келісім-шартының маңызын түсіну; 9.2.6.3 жұмыс уақытында және демалыс уақытында бағдарлай алу; 9.2.6.4 еңбек тәртібі, еңбекті қорғау туралы ұғымдарының болуы; 9.2.6.5 өрт кезінде көшіру жоспарында бағдарлай білу; 9.2.6.6 өрт сөндіргіштердің алуан түрлерінің жұмыс істеу принциптері мен тәсілдерін білу	өңдеу кәсіпорнындағы машина және құрама цехтарында еңбек қауіпсіздігінің жалпы ережелерін білу; 10.2.6.4 еңбек гигиенасының, өндірістік санитарияның және жұмысының жеке гигиенасының негіздерін білу; 10.2.6.5 өндірісте өрт қауіпсіздігінің талаптарын орындау; 10.2.6.6 өрт сөндірудің алғашқы құралдарын, өрт сөндіргіштерді пайдалана білу; 10.2.6.7 электр қауіпсіздігінің ережелерін орындау

3) 3-бөлім "Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау":

3-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын бағалауға және талдауға ұмтылу; 7.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді көрсету білу; 7.3.1.3 сөздік есеп беруде зерттелген терминдерді қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау; 7.3.1.4 алынған білімді	8.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды орындау; 8.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.1.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жасау; 8.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен өз бұйымын	9.3.1.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды сипаттау; 9.3.1.2 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелерді қабылдау және ұсыныстар беру; 9.3.1.3 дайын жұмысты сыныпқа көрсетіп, презентация жасау	10.1.3.1 өз еңбегінің нәтижелеріне қызығушылық таныту; 10.1.3.2 ағаш ұстасы-ағаш шеберінің кәсіби дағдыларын меңгеруге деген мотивациясын көрсету; 10.1.3.3 максатқа жетуде тәртіпті және жауапкершілікті, табандылықты көрсету, өз еңбегі үшін мақтаныш сезімін көрсету; 10.1.3.4 орындалған жұмыстың сапасына талдау жүргізу; 10.1.3.5 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға ұмтылу, жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді атап өту; 10.1.3.6 алынған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану; 10.1.3.7 берілген жоспар бойынша орындалған

	практикалық іс-әрекетте қолдана білу	толыққанды талдауға ұмтылу		жұмыс туралы ауызша есепті құрастыру; 10.1.3.8 ағымдық өзіндік бақылауды орындау; 10.1.3.9 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптар үшін " Кәсіби еңбекке баулу. Ағаш ұстасы" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар

1) 7-сынып

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Материалтану	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Ағаш ұстасы" пәнінің ерекшеліктерін зерттеу және анықтау
	1.2 Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	7.1.2.1 ағаштың физикалық, механикалық және технологиялық қасиеттері туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.2 жұмыс орнын дұрыс ұйымдастыру, санитарлық-гигиеналық ережелерді сақтау; 7.1.2.3 қауіпсіздік ережелерін сақтау; 7.1.2.4 бұрыштық, соңғы және жәшікті ағаш жиынтықтарды ажырата білу; 7.1.2.5 қисық сызықты жазықтықтарды өңдеуге арналған қажетті құралды іріктеу
Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Ағаш ұстасы жұмысының технологиясы	7.2.1.1 мұғалімнің көмегімен үлгі және сызба бойынша тапсырмада бағдарлай алу; 7.2.1.2 ук-2,4 бұрыштық соңғы біріктіруді орындау; 7.2.1.3 сызғыш, бұрыштықтың көмегімен қарындашпен таңбалауды жасай білу, малканың көмегімен транспортир бойынша бұрыштарды белгілеу; 7.2.1.4 сүргілеу аспаптарымен жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру (сүргі, ұңғы, фальцгобель, шерхебель); 7.2.1.5 жақ тәрізді арамен, қол арамен ағашты аралау тәсілдерін меңгеру
	2.2 Ағашты көркем өңдеу	7.2.2.1 қарапайым геометриялық өрнегі бар суретті белгілеу тәсілдерін меңгеру
	2.3. Ағаш-жиһаз бұйымдары. Жиһаз өндірісі	7.2.3.1 біріктірумен орындалған саңылауы бар жактауларды дайындау технологиясын меңгеру; 7.2.3.2 ағаштың қатты түрлерінен аспаптарға арналған тұтқаны дайындау технологиясын меңгеру
	2.4. Ағаш өңдеу өндірісінің жалпы технологиясы	7.2.4.1 өтпелі және өтпелі емес саңылауларды бұрғылауды орындау, станокта контур бойынша бұрғылау; 7.2.4.2. ағаш кесетін токарь станогында шахмат фигураларын, аспаптарға арналған тұтқаларды дайындау технологиясын меңгеру

	2.6 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	7.2.6.1 шеберханадағы жұмыстың қауіпсіздік ережелерін түсіну; 7.2.6.2 материалды қатарластырып салуда және оны бөлшектеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау
Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын бағалауға және т а л д а у ғ а ұ м т ы л у ; 7.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді көрсету білу
2-тоқсан		
Материалтану	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Ағаш ұстасы" пәнінің ерекшеліктерін зерттеу және анықтау ; 7.1.1.3 өздігінен сөйлеуде техникалық терминологияны түсіну және қолдану
	1.2 Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	7.1.2.1 ағаштың физикалық, механикалық және технологиялық қасиеттері туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.2 мұғалімнің көмегімен бұйыммен жасалатын жұмыстың ж о с п а р ы н к ұ р а бі л у ; 7.1.2.3 жұмыс орнын дұрыс ұйымдастыру, санитарлық-гигиеналық е р е ж е л е р д і с а қ т а у ; 7.1.2.4 жұмыс барысында қауіпсіздік ережесін сақтау; 7.1.2.5 бұрыштық, соңғы және жәшікті ағаш жиынтықтарды ажырата білу
Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Ағаш ұстасы жұмысының технологиясы	7.2.1.1 мұғалімнің көмегімен үлгі және сызба бойынша тапсырмада б а ғ д а р л а й а л у ; 7.2.1.2 ук-2,4 бұрыштық соңғы біріктіруді орындау; 7.2.1.3 сызғыш, бұрыштықтың көмегімен қарындашпен таңбалауды жасай білу, малканың көмегімен транспортер бойынша бұрыштарды б е л г і л е у ; 7.2.1.4 сүргілеу аспаптарымен жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру (сүргі, ұңғы, фальцгобель, шерхебель); 7.2.1.5 жақ тәрізді арамен, қол арамен ағашты аралау тәсілдерін м е ң г е р у ; 7.2.1.6 қисық сызықты ағаш өнімдерін өңдеу
	2.2 Ағашты көркем өңдеу	7.2.2.1 бұйымдарды аналинді бояғыштармен, лакпен безендіру
	2.3 Ағаш-жиһаз бұйымдары. Жиһаз өндірісі	7.2.3.1 біріктірумен орындалған саңылауы бар жақтауларды дайындау технологиясын меңгеру; 7.2.3.2 ағаштың қатты түрлерінен аспаптарға арналған тұтқаны дайындау технологиясын меңгеру; 7.2.3.3 жиектемелерді, қоршауларды, қозғалмалы және қозғалмайтын бөліктері бар бұйымдардың (жинақтау блогы)жасалу технологиясын
	2.4 Ағаш өңдеу өндірісінің жалпы технологиясы	7.2.4.1 ағаш кесетін токарь станогында шахмат фигураларын, аспаптарға арналған тұтқаларды дайындау технологиясын меңгеру
	2.6 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	7.2.6.1 шеберханадағы жұмыстың қауіпсіздік ережелерін түсіну; 7.2.6.2 материалды қатарластырып салуда және оны бөлшектеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау
Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын бағалауға және т а л д а у ғ а ұ м т ы л у ; 7.3.1.2 алған білімін практикалық жұмыста қолдану

Материалтану	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Ағаш ұстасы" пәнінің ерекшеліктерін зерттеу және анықтау; 7.1.1.3 "Ағаш ұстасы" мамандығының ерекшеліктерін білу; 7.1.1.4 өздігінен сөйлеуде техникалық терминологияны түсіну және қолдану
	1.2 Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	7.1.2.1 ағаштың физикалық, механикалық және технологиялық қасиеттері туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.2 бұйымдарды дайындауда қолданылатын ағаш өнімдерінің атауларымен қасиеттерін білу; 7.1.2.3 ағаштың негізгі әлсіз тұстарын және оны жоюдың әдістерін білу; 7.1.2.4 бұрғыны және оның түрлерін білу; 7.1.2.5 бұрғылау станогының құрылымы туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.6 кескіш цехтардағы бригадалық жұмыс жасау тәсілдері туралы түсініктің болуы; 7.1.2.7 мұғалімнің көмегімен бұйыммен жасалатын жұмыстың жоспарын құра білу; 7.1.2.8 жұмыс орнын ұйымдастыра білу, санитарлық-гигиеналық талаптарды орындау; 7.1.2.9 қауіпсіздік ережелерін сақтау; 7.1.2.10 біріктірудің мәнін түсіну; 7.1.2.11 қалқанды бұйымның бөлшектерін орындау дәлдігіне қойылатын техникалық талаптарды ұсыну; 7.1.2.12 материалды дұрыс сақтаудың маңызын түсіну; 7.1.2.13 ағашты сақтау тәсілдерін білу; 7.1.2.14 дөңгелек ағаш материалдарын ажырата білу (бөренелер, дөңбектер)
Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Ағаш ұстасы жұмысының технологиясы	7.2.1.1 мұғалімнің көмегімен үлгі және сызба бойынша тапсырмада бағдарлай алу; 7.2.1.2 сызғыш, бұрыштықтың көмегімен қарындашпен таңбалауды жасай білу, малканың көмегімен транспортир бойынша бұрыштарды белгілеу; 7.2.1.3 сүргілеу аспаптарымен жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру (сүргі, ұңғы, фальцгобель, шерхебель); 7.2.1.4 жақ тәрізді арамен, қол арамен ағашты аралау тәсілдерін меңгеру; 7.2.1.5 тік төртбұрышты пішіндегі саңылаулар мен ұяшықтарды ұңғылауды, оларды қашаумен тазалауды орындау; 7.2.1.6 қуыстарды, жарықтарды, кесілген жерлерді бітеуді орындау; 7.2.1.7 желімдік, майлы және эмаль бояулармен, олифамен жұмысты орындай білу; 7.2.1.8 қисық сызықты ернеулерді өңдеу; 7.2.1.9 бұрамалы бұрғыны қайрауды орындау
	2.2 Ағашты көркем өңдеу	7.2.2.1 морилкамен, анилин бояғыштармен, лактаумен бұйымдарды әрлеуді орындай білу
	2.3 Ағаш-жиһаз бұйымдары. Жиһаз өндірісі	7.2.3.2 жақтауларды, қалқандарды, жылжымалы және жылжымайтын элементтерді дайындау технологиясын білу (құрама бірліктер); 7.2.3.3 таңбалаушы аспаптарды дайындау техникасын білу (үшбұрышты сызғыш, ярунок, малка); 7.2.3.4 көшет отырғызуға арналған жәшіктерді, құралдарды сақтауға арналған жәшіктерді дайындау технологиясын меңгеру

	2.4.Ағаш өңдеу өндірісінің жалпы технологиясы	7.2.4.1 өтпелі және өтпелі емес саңылауларды бұрғылауды орындау, станокта контур бойынша бұрғылау
	2.6.Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	7.2.6.1 шеберханадағы жұмыстың қауіпсіздік ережелерін түсіну; 7.2.6.2 материалды қатарластырып салуда және оны бөлшектеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау; 7.2.6.3 сырлау жұмыстарында желдету режимін сақтау
Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын бағалауға және талдауға ұмтылу; 7.3.1.2 алған білімін практикалық жұмыста қолдану
4-тоқсан		
Материалтану	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Ағаш ұстасы" пәнінің ерекшеліктерін зерттеу және анықтау; 7.1.1.3 "Ағаш ұстасы" мамандығының ерекшеліктерін білу; 7.1.1.4 4 ағаш-жиһаз ұстасы өндірісіндегі кәсіптер туралы түсінігінің болуы; 7.1.1.5 өздігінен сөйлеуде техникалық терминологияны түсіну және қолдану
	1.2 Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	7.1.2.1 бұйымдарды дайындауда қолданылатын ағаш материалдарының атаулары мен қасиеттерін білу; 7.1.2.2 мұғалімнің көмегімен бұйыммен жұмыс жасау жоспарын құрастыра білу; 7.1.2.3 ағаштың ақауларының негізгі түрлерін, оларды жою тәсілдерін білу; 7.1.2.4 жөндеуге қойылатын техникалық талаптарды түсіну; 7.1.2.5 ағашты жоңғыш станоктың құрылысын білу; 7.1.2.6. ағашты жоңғыш станокпен жұмысқа; арналған қажетті аспаптар мен құралдарды ажырата білу; 7.1.2.7 ағашты ою үлгісінде ағаштың беттерін көркем өңдеу тәсілдері туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.8 жұмыс орнын ұйымдастыру, санитарлы-гигиеналық нормаларды сақтау; 7.1.2.9 қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін орындау; 7.1.2.10 жонудың қызметін түсіну; 7.1.2.11 босағамен, пышақпен жұмыс барысында қауіпсіздік ережелерін білу; 7.1.2.12 геометриялық өрнекті құру ерекшеліктерін білу; 7.1.2.13 күңгірт әрлеудің қызметін түсіну; 7.1.2.14 желімдік, майлы және эмаль бояулардың негізгі қасиеттерін білу; 7.1.2.15 иілген дөңес жазықтықтарды ажырата білу; 7.1.2.16 қисық сызықты жазықтықтарды өңдеуге арналған қажетті құралды іріктеу
		7.2.1.1 мұғалімнің көмегімен үлгі және сызба бойынша тапсырмада бағдарлай алу; 7.2.1.2 сүргілеу аспаптарымен жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру (сүргі, ұңғы, фальцгобель, шерхебель); 7.2.1.3 жақ тәрізді арамен, қол арамен ағашты аралау тәсілдерін меңгеру;

Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Ағаш ұстасы жұмысының технологиясы	7.2.1.4 жиһазды жөндеу үшін қажетті ағаш желімін дайындау; 7.2.1.5 тік төртбұрышты пішіндегі саңылаулар мен ұяшықтарды ұңғылауды, оларды қашаумен тазалауды орындау; 7.2.1.6 шегелер, бұрандалы шегелер, желім арқылы құрастыруды жүзеге асыру, алдын ала құрастырылған жоспар бойынша жиһазды ж ө н д е у ; 7.2.1.7 қуыстарды, жарықтарды, кесілген жерлерді бітеуді орындау; 7.2.1.8 желімдік, майлы және эмаль бояулармен, олифамен жұмысты орындай білу
	2.2 Ағашты көркем өңдеу	7.2.2.1 қарапайым геометриялық өрнегі бар суретті белгілеу тәсілдерін м е н г е р у ; 7.2.2.2 геометриялық өрнектерді ойып алу; 7.2.2.3 бірқалыпты қисық сызықты формалардан күрделі емес өрнекті о р ы н д а й б і л у ; 7.2.2.4 морилкамен, анилин бояғыштармен, лактаумен бұйымдарды әрлеуді орындай білу
	2.3 Ағаш-жиһаз бұйымдары. Жиһаз өндірісі	7.2.3.1 ағаш-жиһаз бұйымдарының құрылысымен, оларды дайындау технологиясы туралы түсінігінің болуы; 7.2.3.2 жақтауларды, қалқандарды, жылжымалы және жылжымайтын элементтерді дайындау технологиясын білу (құрама бірліктер)
	2.4 Ағаш өңдеу өндірісінің жалпы технологиясы	7.2.4.1 ағаш кесетін токарь станогында шахмат фигураларын, аспаптарға арналған тұтқаларды дайындау технологиясын меңгеру
	2.6 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	7.2.6.1 шеберханадағы жұмыстың қауіпсіздік ережелерін түсіну; 7.2.6.2 электр қауіпсіздігінің негізгі ережелерін түсіну
Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын бағалауға және т а л д а у ғ а ұ м т ы л у ; 7.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді көрсету білу; 7.3.1.2 сөздік есеп беруде зерттелген терминдерді қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау; 7.3.1.3 алынған білімді практикалық іс-әрекетте қолдана білу

2) 8-сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Бөлімше	Оқыту мақсаттары:
1-тоқсан		
Материалтану	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Ағаш ұстасы" пәнінің аса маңызды ерекшеліктерін білуді және түсінуді көрсету;
	1.2 Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	8.1.2.1 жонғыштың элементтері туралы түсінігінің болуы; 8.1.2.2 ағаш талшығына қатысты жонғыштың қозғалысына байланысты кесудің түрлерін ажырата білу; 8.1.2.3 сызба, техникалық сурет бойынша тапсырмада б а ғ д а р л а н у ; 8.1.2.4 топтық әңгімелесуде жұмысты жоспарлау; 8.1.2.5 талшықтардың бағыттары мен ағаштың ақауларын ескеріп, материалды іріктей алу; 8.1.2.6 араның тістерінің, кесу бұрыштарының элементтері

		туралы түсінігінің болуы; 8.1.2.7 күйдірумен, мозаикамен ағаштың бетін көркем әрлеудің түрлері туралы түсінігінің болуы; 8.1.2.8 түйіндер мен бөлшектерді біріктіру түрлерін өз бетімен анықтай білу; 8.1.2.9 бұйымды қажетті жөндеу түрлерін таңдау
Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Ағаш ұстасы жұмысының технологиясы	8.2.1.1 тактайларды қалқанға біріктіру тәсілдерін өз бетімен таңдау, ағаштың түсі мен текстурасы бойынша материалды іріктей білу; 8.2.1.2 сызықтың және тік бұрыштың дербес бақылауымен көлемге қарай сүргілеуді орындау; 8.2.1.3 тік төртбұрышты пішіндегі саңылаулар мен ұяшықтарды ұңғылауды, оларды қашаумен тазалауды орындау; 8.2.1.4 біріктіру орындарын қиыстыру арқылы тиекті біріктіруді орындау
	2.2 Ағашты көркем өңдеу	8.2.2.1 қобдишаны дайындауда мозаиканы орындау технологиясын меңгеру; 8.2.2.2 рейсмус, циркуль, кескіштің көмегімен геометриялық фигураларды кесу тәсілдерін меңгеру
	2.3 Ағаш-жиһаз бұйымдары. Жиһаз өндірісі	8.2.3.1 жөндеу тәсілдерін таңдай білу, жиһаз бөлшектерінің жекеленген бөліктері мен бетін қалпына келтіру; 8.2.3.2 жиһаз фурнитурасын және бекітуші элементтерді белгілеу және орнату; 8.2.3.3. түйіндердің тұтастығын сақтай отырып, бұйымды бөлшектеу және жөндеуге дайындау
	2.6 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	8.2.6.1 жарақаттанудың алдын алу және сақтандыру себептері мен шараларын білу
Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	8.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды орындау; 8.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру
2-тоқсан		
Материалтану	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Ағаш ұстасы" пәнінің аса маңызды ерекшеліктерін білуді және түсінуді көрсету; 8.1.1.3 ағаш-жиһаз ұстасы өндірісіндегі негізгі кәсіптерді білу
	1.2 Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	8.1.2.1 оқу шеберханаларының бөлмелерінде өрттің шығу себептерін білу; 8.1.2.2 майда кертікті егеудің қызметін ажырата білу; 8.1.2.3 ұзын тактайларды арамен кесуде жұмыс орнын ұйымдастыра білу; 8.1.2.4 ағаш тактайларды, фанераларды, ДСП; ДВП кесудің ерекшеліктерін білу; 8.1.2.5 жұмысты кезеңдерге бөлу және оны топта, бригадада орындау; 8.1.2.6 түйіндер мен бөлшектерді біріктіру түрлерін өз бетімен анықтай білу; 8.1.2.7 бұйымды қажетті жөндеу түрлерін таңдау; 8.1.2.8 жаппай өндіріс жағдайында бөлшектерді өңдеудің дәлдігінің маңызын түсіну

Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Ағаш ұстасы жұмысының технологиясы	8.2.1.1 кесілген, кесілмей араланған тактайларды, ағаш такталарды, фанераларды кесуді ДСП және ДВП-ларды кесуді орындау; 8.2.1.2 тактайларды қалқанға біріктіру тәсілдерін өз бетімен тандау, ағаштың түсі мен текстурасы бойынша материалды іріктей білу; 8.2.1.3 бұрандалы шегелер мен шкантта бөлшектерді біріктіре білу; 8.2.1.4 сызықтың және тік бұрыштың дербес бақылауымен көлемге қарай сүргілеуді орындау; 8.2.1.5 біріктіру орындарын қиыстыру арқылы тиекті біріктіруді орындау
	2.3 Ағаш-жиһаз бұйымдары. Жиһаз өндірісі	8.2.3.1 жиһаздың алуан түрлерін дайындау технологиясын меңгеру (үстелдер, шкафтар, сөрелер, орындықтар); 8.2.3.2 бұйымның қызметін ескеріп, дайын бөлшектерді лактармен, бояулармен әрлеуді орындау
	2.6 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы.	8.2.6.1 жарақаттанудың алдын алу және сақтандыру себептері мен шараларын білу; 8.2.6.2 өрт сөндірудің алғашқы құралдарын пайдалану, өрт сөндіргіштің құрылысын және оны қолдану ережелерін білу
Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	8.3.1.1 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.1.2 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.1.3 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жасау
3-тоқсан		
Материалтану	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	8.1.1.1 ағаш-жиһаз ұстасы өндірісіндегі негізгі кәсіптерді білу; 8.1.1.2 сөйлеуде ағаш ұстасының технологиялық операцияларының терминдері мен атауларын түсіну және қолдану; 8.1.1.3 жұмыс орнын өз бетімен ұйымдастыру
	1.2 Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	8.1.2.1 сызба, техникалық сурет бойынша тапсырмада бағдарлану; 8.1.2.2 топтық әңгімелесуде жұмысты жоспарлау; 8.1.2.3 талшықтардың бағыттары мен ағаштың ақауларын ескеріп, материалды іріктей алу; 8.1.2.4 ағаш өңдеу станоктарының негізгі түрлерін, олардың қызметін білу; 8.1.2.5 ағаш өңдеу станоктарының құрылысындағы ортақ элементтерді бөліп көрсете білу; 8.1.2.6 қол электроаспабының құрылысын және қызметін білу; 8.1.2.7 дөңгелек аралы, маятникті және ленталық станоктың құрылысын білу; 8.1.2.8 жиһаздың түрлерін және қызметін анықтай білу; 8.1.2.9 жиһазды дайындаудың өндірістік процесі туралы түсінігінің болуы
	2.1 Ағаш ұстасы жұмысының технологиясы	8.2.1.1 сызба, техникалық сурет, үлгі бойынша бұйымның бөлшектерін белгілей білу, белгілеуші құралды өз бетімен тандау; 8.2.1.2 біріктіру орындарын қиыстыру арқылы тиекті біріктіруді орындау

Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.3 Ағаш-жиһаз бұйымдары. Жиһаз өндірісі.	8.2.3.1 жиһаздың алуан түрлерін дайындау технологиясын меңгеру (үстелдер, шкафтар, сөрелер, орындықтар); 8.2.3.2 бұйымның қызметін ескеріп, дайын бөлшектерді лактармен, бояулармен әрлеуді орындау; 8.2.3.3 жиһаз фурнитурасын және бекітуші элементтерді белгілеу және орнату
	2.4 Ағаш өңдеу өндірісінің жалпы технологиясы	8.2.4.1 ағаш өңдеу станоктарында кесетін құралды бекіту тәсілдерін, олардың типтерін білу; 8.2.4.2 электродрельмен саңылауларды бұрғылау, бұрандалы шегелерді бұрау және шығару жұмыстары мен тәсілдерін меңгеру
	2.6 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	8.2.6.1 жарақаттанудың алдын алу және сақтандыру себептері мен шараларын білу; 8.2.6.2 өрт сөндірудің алғашқы құралдарын пайдалану, өрт сөндіргіштің құрылысын және оны қолдану ережелерін білу
Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	8.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды орындау; 8.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.1.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жасау
4-тоқсан		
Материалтану	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Ағаш ұстасы" пәнінің аса маңызды ерекшеліктерін білуді және түсінуді көрсету; 8.1.1.3 ағаш-жиһаз ұстасы өндірісіндегі негізгі кәсіптерді білу; 8.1.1.4 сөйлеуде ағаш ұстасының технологиялық операцияларының терминдері мен атауларын түсіну және қолдану; 8.1.1.5 жұмыс орнын өз бетімен ұйымдастыру
	1.2 Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	8.1.2.1 сызба, техникалық сурет бойынша тапсырмада бағдарлану; 8.1.2.2 топтық әңгімелесуде жұмысты жоспарлау; 8.1.2.3 түйіндер мен бөлшектерді біріктіру түрлерін өз бетімен анықтай білу; 8.1.2.4 бұйымды қажетті жөндеу түрлерін таңдау; 8.1.2.5 ағаш жонатын станоктың, кесетін құралдың құрылысын және қызметін білу; 8.1.2.6 ағаштың ақаулары мен кемістігін ажырата білу; 8.1.2.7 тегістегіштің қызметін түсіну; 8.1.2.8 үстелдік бұрғылаушы станоктың құрылысын және қызметін білу
	2.3 Ағаш-жиһаз бұйымдары. Жиһаз өндірісі.	8.2.3.1 жөндеу тәсілдерін таңдай білу, жиһаз бөлшектерінің жекеленген бөліктері мен бетін қалпына келтіру; 8.2.3.2 жиһаздың алуан түрлерін дайындау технологиясын меңгеру (үстелдер, шкафтар, сөрелер, орындықтар); 8.2.3.3 бұйымның қызметін ескеріп, дайын бөлшектерді лактармен, бояулармен әрлеуді орындау; 8.2.3.4. жиһаз фурнитурасын және бекітуші элементтерді

Еңбек бұйымын дайындау технологиясы		белгілеу және орнату; 8.2.3.5. түйіндердің тұтастығын сақтай отырып, бұйымды бөлшектеу және жөндеуге дайындау
	2.4 Ағаш өңдеу өндірісінің жалпы технологиясы	8.2.4.1 токарь жұмыстарына арналған құралды қайрауды және бақылауды орындай білу; 8.2.4.2 токарь станогында құралға арналған тұтқаларды, жиһазға арналған аяқтарды дайындау технологиясын сақтау
	2.6 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	8.2.6.1 жарақаттанудың алдын алу және сақтандыру себептері мен шараларын білу; 8.2.6.2 өрт сөндірудің алғашқы құралдарын пайдалану, өрт сөндіргіштің құрылысын және оны қолдану ережелерін білу
Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	8.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды орындау; 8.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.1.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жасау; 8.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен өз бұйымын толыққанды талдауға ұмтылу

3) 9-сынып 6-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Материалтану	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	9.1.1.1 басқа адамның пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрметті қатынасын көрсету; 9.1.1.2 "Ағаш ұстасы" пәнінің ерекшеліктерін өз бетімен зерттеуге және сипаттауға ұмтылу
	1.2 Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	9.1.2.1 аспапқа арналған тұтқаларды дайындау үшін материалды білу және іріктей алу; 9.1.2.2 үлгі және сызба бойынша тапсырмада өз бетімен бағдарлана алу, алдағы жұмысты жоспарлай білу; 9.1.2.3 бұйымның технологиялық картасының бланктерін өз бетімен толтыру; 9.1.2.4 дайын бөлшектерден жиһазды жинауда құрастырушы сызбаларда бағдарлай алу; 9.1.2.5 приводты конвейерде бұйымды жалпы құрастыру туралы жалпы түсінігінің болуы; 9.1.2.6 жиһаз шығаратын кәсіпорында өнімнің сапасын бақылауды ұйымдастырумен танысу
	2.1 Ағаш ұстасы жұмысының технологиясы	9.2.1.1 клеткалар бойынша лекалоның көмегімен таңбалауды орындау; 9.2.1.2 ағаштың қатты түрлерін сүргілеу және аралау тәсілдерін меңгеру; 9.2.1.3 контурлы және ішкі жиектерді қашаумен өңдеуді, оларды жұмырлау орындай білу; 9.2.1.3 өлшеуді штангенциркульмен орындай білу және көлемді бакылай білу
	2.2 Ағашты көркем өңдеу	9.2.2.1 ағашты көркем әрлеуді орындау

Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.3 Ағаш-жиһаз бұйымдары. Жиһаз өндірісі.	9.2.3.1 жұмыстың сапасын өз бетімен бақылау арқылы құрама сызба бойынша дайын бөлшектерден жиһазды құрастыруды о р ы н д а у ; 9.2.3.2 секциялы жиһазды дайындау, құрастыру және әрлеуді оырындау (шкафтар, қабырға жиһазы, сөрелер)
	2.4 Ағаш өңдеу өндірісінің жалпы технологиясы	9.2.4.1 кесетін және сүргілеу құралын қайрауды орындау, к а й р а у б ұ р ы ш ы н білу; 9.2.4.2 алдын ала белгілеумен бұрғылаушы станокта саңылауларды бұрғылау технологиясын сақтау
	2.5 Құрылыс өндірісі. Ағаш өңдеу жұмыстары.	9.2.5.1 құрылыс құралдары мен аспаптарын жасау; 9.2.5.2 алуан түрлі тәсілдермен линолеумді төсеуді орындай алу
	2.6 Еңбекті қорғау ж әне ҚР еңбек заңнамасы	9.2.6.1 еңбек тәртібі, еңбекті қорғау туралы ұғымдарының болуы
Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	9.3.1.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды сипаттау
2-тоқсан		
Материалтану	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	9.1.1.1 басқа адамның пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрметті қатынасын көрсету; 9.1.1.2 "Ағаш ұстасы" пәнінің ерекшеліктерін өз бетімен зерттеуге және сипаттауға ұмтылу; 9.1.1.3 ағаш ұстасы жұмыстарын орындауда санитарлы-гигиеналық талаптарды білу және орындау
	1.2 Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	9.1.2.1 ағаш өңдеуде қолданылатын желімнің негізгі түрлерін, олардың қасиеттерін білу; 9.1.2.2 желімді жағуға арналған станоктар және аспаптар туралы түсінігінің болуы; 9.1.2.3 жазықтықты фанерлеуге дайындауға қойылатын талаптарды ұсыну; 9.1.2.4 фанерлеуге арналған жалпақ материалды кесу технологиясын сақтау; 9.1.2.5 ағаштың бетін бояғыштармен, лактармен әрлеудің қызметін білу; 9.1.2.6 өндірісте лакты жағу тәсілдері туралы түсінігінің болуы; 9.1.2.7 үлгі және сызба бойынша тапсырмада өз бетімен бағдарлана алу, алдағы жұмысты жоспарлай білу; 9.1.2.8 бұйымның технологиялық картасының бланктерін өз бетімен толтыру; 9.1.2.9 ағаш бұйымды қаптаудың қызметін түсіну
	2.1 Ағаш ұстасы жұмысының технологиясы	9.2.1.1 фанерлеудегі кесілген жерлерді, бұтақтарды, қуыстарды өз бетімен бітеуді орындай білу; 9.2.1.2 жазықтықты қырнау технологиясын сақтау, қажетті бұрыш үшін цикляны қайрау; 9.2.1.3 ағаштың беттерін лактармен, тегістеумен ашық әрлеуді орындай білу; 9.2.1.4 желімнің алуан түрлерінің көмегімен бөлшектерді желімдеу технологиясын сақтау; 9.2.1.5 қаптаудағы негізгі ақауларды анықтау, оларды жоя білу

Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.2 Ағашты көркем өңдеу	9.2.2.1 ағашты көркем әрлеуді орындау
	2.3 Ағаш-жиһаз бұйымдары. Жиһаз өндірісі	9.2.3.1 жиһаздың алуан түрлерін дайындау технологиясын меңгеру (үстелдер, шкафтар, сөрелер, орындықтар)
	2.4. Ағаш өңдеу өндірісінің жалпы технологиясы	9.2.4.1 кесетін және сүргілеу құралын қайрауды орындау, қайрау бұрышын білу; 9.2.4.2 алдын ала белгілеумен бұрғылаушы станокта саңылауларды бұрғылау технологиясын сақтау
	2.5 Құрылыс өндірісі. Ағаш өңдеу жұмыстары	9.2.5.1 тақтайлар мен бөренелерді қалқанға топтастыру; 9.2.5.2 жабындық және қаптаушы материалдарды үлгі бойынша анықтай білу; 9.2.5.3 алуан түрлі тәсілдермен линолеумді төсеуді орындай алу
	2.6 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	9.2.6.1 еңбек тәртібі, еңбекті қорғау туралы ұғымдарының болуы
Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	9.3.1.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды сипаттау; 9.3.1.2 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелерді қабылдау және ұсыныстар беру
3-тоқсан		
Материалтану	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	9.1.1.1 басқа адамның пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрметті қатынасын көрсету; 9.1.1.2 "Ағаш ұстасы" пәнінің ерекшеліктерін өз бетімен зерттеуге және сипаттауға ұмтылу; 9.1.1.3 өзінің жеке-дара ерекшеліктерін кәсіби талаптармен салыстыра білу; 9.1.1.4 ағаш ұстасы жұмыстарын орындауда санитарлы-гигиеналық талаптарды білу және орындау
	1.2 Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	9.1.2.1 ағаш өңдеуде қолданылатын желімнің негізгі түрлерін, олардың қасиеттерін білу; 9.1.2.2 иметь представление о станках и приспособлениях для нанесения клея; 9.1.2.3 ағаштың бетін бояғыштармен, лактармен әрлеудің қызметін білу; 9.1.2.4 өндірісте лакты жағу тәсілдері туралы түсінігінің болуы; 9.1.2.5 ҚР еңбек кодексінің негізгі баптарын білу 9.1.2.6 өндірісте өрт қауіпсіздігінің қызметін білу; 9.1.2.7 өрт кезіндегі мінез-құлық ережелерін білу 9.1.2.8 ағаш материалын сақтау ережесін, оларды кептіру тәсілдері мен мақсатын білу; 9.1.2.9 ағаш жонатын станоктың құрылысын және қызметін, оның бөліктерін, жұмыс істеуге арналған құралдарды білу; 9.1.2.10 үлгі және сызба бойынша тапсырмада өз бетімен бағдарлана алу, алдағы жұмысты жоспарлай білу; 9.1.2.11 бұйымның технологиялық картасының бланктерін өз бетімен толтыру; 9.1.2.12 орындалған жұмыстың сапасы туралы есеп жасай білу;

		9.1.2.13 ағаш-құрылыс бұйымындағы ақауларды ажырата білу: жаңқалар, қиындылар, жарықшақтар; 9.1.2.14 ағаш бұйымды қаптаудың қызметін түсіну
Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Ағаш ұстасы жұмысының технологиясы	9.2.1.1 жазықтықты қырнау технологиясын сақтау, қажетті бұрыш үшін цикляны қайрау; 9.2.1.2 ағаштың беттерін лактармен, тегістеумен ашық әрлеуді орындай білу; 9.2.1.3 желімнің алуан түрлерінің көмегімен бөлшектерді желімдеу технологиясын сақтау; 9.2.1.4 өзіндік бақылаумен материалды қатарлатып төсеуді орындау; 9.2.1.5 қаптаудағы негізгі ақауларды анықтау, оларды жоя білу; 9.2.1.6 өлшеуді штангенциркульмен орындай білу және көлемді бақылай білу
	2.2 Ағашты көркем өңдеу	9.2.2.1 ағашты көркем әрлеуді орындау
	2.3 Ағаш-жиһаз бұйымдары. Жиһаз өндірісі	9.2.3.1 жұмыстың сапасын өз бетімен бақылау арқылы құрама сызба бойынша дайын бөлшектерден жиһазды құрастыруды орындау; 9.2.3.2 секциялы жиһазды дайындау, құрастыру және әрлеуді орындау (шкафтар, қабырға жиһазы, сөрелер)
	2.4 Ағаш өңдеу өндірісінің жалпы технологиясы	9.2.4.1 кесетін және сүргілеу құралын қайрауды орындау, қайрау бұрышын білу; 9.2.4.2 үлгі бойынша өз бетімен бақылау арқылы токарь жұмыстарына арналған құралды қайрауды және бақылауды орындай білу; 9.2.4.3 алдын ала белгілеумен бұрғылаушы станокта саңылауларды бұрғылау технологиясын сақтау
	2.5 Құрылыс өндірісі. Ағаш өңдеу жұмыстары	9.2.5.1 ағашты жоңқалауды орындай білу; 9.2.5.2 балта сабының дұрыстығын тексеру; 9.2.5.3 шаблон бойынша кертпелердің көмегімен бөренелер мен діңгектерді біріктіру; 9.2.5.4 тактайлар мен бөренелерді қалқанға топтастыру
	2.6 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	9.2.6.1 еңбек тәртібі, еңбекті қорғау туралы ұғымдарының болуы; 9.2.6.2 еңбек келісім-шартының маңызын түсіну; 9.2.6.3 жұмыс уақытында және демалыс уақытында бағдарлай алу; 9.2.6.4 еңбек тәртібі, еңбекті қорғау туралы ұғымдарының болуы; 9.2.6.5 өрт кезінде көшіру жоспарында бағдарлай білу; 9.2.6.6 өрт сөндіргіштердің алуан түрлерінің жұмыс істеу принциптері мен тәсілдерін білу
Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	9.3.1.1 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелерді қабылдау және ұсыныстар беру; 9.3.1.2 дайын жұмысты сыныпқа көрсетіп, презентация жасау
4-тоқсан		
		9.1.1.1 басқа адамның пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрметті қатынасын көрсету; 9.1.1.2 "Ағаш ұстасы" пәнінің ерекшеліктерін өз бетімен

Материалтану	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	зерттеуге және сипаттауға ұмтылу; 9.1.1.3 ағаш-жиһаз кәсіпорнындағы еңбекті ұйымдастырудың негіздері туралы түсінігінің болуы; 9.1.1.4 өзінің жеке-дара ерекшеліктерін кәсіби талаптармен салыстыра білу; 9.1.1.5 ағаш ұстасы жұмыстарын орындауда санитарлы-гигиеналық талаптарды білу және орындау
	1.2 Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	9.1.2.1 жазықтықты фанерлеуге дайындауға қойылатын талаптарды ұсыну; 9.1.2.2 ағаш өңдеу өндірісін механизациялау және автоматтандыру туралы түсінігінің болуы; 9.1.2.3 13 жылу-, гидро-, электр окшаулаушы материалдардың қызметін және қолданылуын білу; 9.1.2.4 қол әмбебап электрлендірілген аспаптың түрлерін, құрылысын және қолданылуын білу; 9.1.2.5 аспапқа арналған тұтқаларды дайындау үшін материалды білу және іріктей алу; 9.1.2.6 үлгі және сызба бойынша тапсырмада өз бетімен бағдарлана алу, алдағы жұмысты жоспарлай білу; 9.1.2.7 бұйымның технологиялық картасының бланктерін өз бетімен толтыру; 9.1.2.8 орындалған жұмыстың сапасы туралы есеп жасай білу; 9.1.2.9 фрезер станоктарының, ленталық араның құрылысын және қызметін білу; 9.1.2.10 құрастырушы бірліктерді (топсалар, бағыт берушілер) жылжымалы біріктіру үшін фурнитураны анықтай білу; 9.1.2.11 секциялық жиһаздың маңызын анықтай білу: басымдылықтары, конструктивті элементтері
Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Ағаш ұстасы жұмысының технологиясы	9.2.1.1 ағаштың қатты түрлерін сүргілеу және аралау тәсілдерін меңгеру; 9.2.1.2 ағаштың беттерін лактармен, тегістеумен ашық әрлеуді орындай білу; 9.2.1.3 желімнің алуан түрлерінің көмегімен бөлшектерді желімдеу технологиясын сақтау; 9.2.1.4 өлшеуді штангенциркульмен орындай білу және көлемді бақылай білу
	2.2 Ағашты көркем өңдеу	9.2.2.1 келесі түсініктерінің болуы: маркетри, интарсия, инкрустация; 9.2.2.2 бұйымдардың көркем өңделуін орындау қобдиша, картина-маркетри, панно-интарсия)
	2.3 Ағаш-жиһаз бұйымдары. Жиһаз өндірісі.	9.2.3.1 жұмыстың сапасын өз бетімен бақылау арқылы құрама сызба бойынша дайын бөлшектерден жиһазды құрастыруды орындау; 9.2.3.2 ағаштың алуан түрлерінен әшекейлі суреті бар ағаш-жиһаз бұйымдарын дайындау және оны әрі қарай әрлеу технологиясын сақтау; 9.2.3.3 секциялы жиһазды дайындау, құрастыру және әрлеуді орындау (шкафтар, қабырға жиһазы, сөрелер)
	2.4 Ағаш өңдеу өндірісінің жалпы технологиясы	9.2.4.1 мектеп жабдықтарының үлгісінде механизациялау бойынша станок типтерінде бағдарлай алу

	2.5 Құрылыс өндірісі. Ағаш өңдеу жұмыстары	9.2.5.1 алуан түрлі тәсілдермен линолеумді төсеуді орындай алу
	2.6 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	9.2.6.1 еңбек келісім-шартының маңызын түсіну
Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	9.3.1.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды сипаттау; 9.3.1.2 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелерді қабылдау және ұсыныстар беру; 9.3.1.3 дайын жұмысты сыныпқа көрсетіп, презентация жасау

4) 10-сынып:

7-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Материалтану	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	10.1.1.1 ҚР халық шаруашылығында ағаштың қолданылу саласын түсіну; 10.1.1.2 ағаш-жиһаз ұстасы өндірісіндегі кәсіптердің біліктілік сипаттамаларын зерттеу
	1.2 Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	10.1.2.1 ағаштың негізгі қасиеттерін ажырата білу, оның ылғалдылық дәрежесін анықтай алу; 10.1.2.2 ағашты сығуға, созуға, бүгуге және жылжытуға қарай беріктік шекарасы туралы ұғымдарының болуы; 10.1.2.3 ағаштың кемістіктерінен оның ақауларының сипаттамалық айырмашылықтарын ажырата білу; 10.1.2.4 ағаш түрлерін класстарға және топтарға бөлу туралы түсінігінің болуы; 10.1.2.5 негізгі ағаш түрлерін сипаттау
Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Ағаш ұстасы жұмысының технологиясы	10.2.1.1 әртүрлі тәсілдермен ағашты кесуді орындау (бүйіржақ, талшықтардың бойымен және көлденеңінен); 10.2.1.2 тістердің әртүрлі формаларын қол арасымен аралауды орындай білу; 10.2.1.3 пакеттік және қисық сызықты аралау тәсілдерін меңгеру
	2.2 Ағашты көркем өңдеу	10.2.2.1 ағаштың бетін қабыршақпен "тиін", "конверт", "шашка" тәрізді қаптауды орындау
	2.3 Ағаш-жиһаз бұйымдары. Жиһаз өндірісі.	10.2.3.1 жиһазды құрасыру туралы түсінігінің болуы; 10.2.3.2 жиһазды қызметі, функционалды қолданылуы, өндірістік көрсеткіштері бойынша анықтау; 10.2.3.3 ағаш-жиһаз бұйымдарын дайындау бойынша конструктивті шешімдерді таба білу
	2.4 Ағаш өңдеу өндірісінің жалпы технологиясы	10.2.4.1 ағаш өңдеу кәсіпорнының негізгі ерекшеліктерін білу; 10.2.4.2 тік сызықты және қисық сызықты дайын бұйымдарды әрі қарай өңдеумен өлшеп кесуді орындау, ағаш тактайлар мен фанераларды кесіп пішу

	2.5 Құрылыс өндірісі. Ағаш өңдеу жұмыстары	10.2.5.1 құрылыста ағаш жұмыстарының мазмұнын түсіну, жұмыс орнын ұйымдастыруды, ережелерді түсіну; 10.2.5.2 құралды жұмысқа дайындау (балтаны сабына орнату, қайрақты және шарықты егеу)
	2.6 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	10.2.6.1 ҚР еңбек кодексі туралы түсінігінің болуы; 10.2.6.2 құрылыста, орман аралауда және ағаш өңдеуде еңбекті қорғау бойынша жұмысты ұйымдастыруды түсіну
Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	10.1.3.1 өз еңбегінің нәтижелеріне қызығушылық таныту; 10.1.3.2 ағаш ұстасы-ағаш шеберінің кәсіби дағдыларын меңгеруге деген мотивациясын көрсету; 10.1.3.3 мақсатқа жетуде тәртіпті және жауапкершілікті, табандылықты көрсету, өз еңбегі үшін мақтаныш сезімін көрсету
2-тоқсан		
Материалтану	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	10.1.1.1 ағаш-жиһаз ұстасы өндірісіндегі кәсіптердің біліктілік сипаттамаларын зерттеу; 10.1.1.2 ағаш өңдеу өндірісінде қолданылатын ресурс сақтау технологиялары туралы түсінігінің болуы
	1.2 Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	10.1.2.1 олардың өнеркәсіпте қолданылу саласын анықтау; 10.1.2.2 негізгі дөңгелек ағаш және араланған материалдарды анықтай білу; 10.1.2.3 оқшаулаушы және майлау материалдарының қасиеттерін білу; 10.1.2.4 ағашты талшық бойымен және көлденең кесу жұмыстарын орындауға арналған аспаптарды ажырата білу; 10.1.2.5 профильдік сүргілеуді орындауға арналған аспапты іріктей білу
Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Ағаш ұстасы жұмысының технологиясы	10.2.1.1 профильдік сүргілеу тәсілдерін меңгеру; 10.2.1.2 сүргілеу құралының пышағын қайрауды орындай білу; 10.2.1.3 қашаулар мен бұрғыларды қайрау ережесін сақтау, механикалық қайрағышта жұмыс істей білу; 10.2.1.4 сызба, үлгі және шаблон бойынша дайын бөлшектерді белгілеу
	2.2 Ағашты көркем өңдеу	10.2.2.1 қағазбен, шайырмен, синтетикалық пленкамен және пластикпен қаптау тәсілдерін меңгеру
	2.3 Ағаш-жиһаз бұйымдары. Жиһаз өндірісі	10.2.3.1 ағаш-жиһаз бұйымдарын дайындау бойынша конструктивті шешімдерді таба білу; 10.2.3.2 орындықтың, нан салғыштың, аяққа арналған орындықтың құрылысының техникалық суретін орындау; 10.2.3.3 үстелдің, кітап сөресінің, балалар керуетінің нобайын орындау, бұйымдарды таңдау бойынша дайындау
	2.4 Ағаш өңдеу өндірісінің жалпы технологиясы	10.2.4.1 тік сызықты және қисық сызықты дайын бұйымдарды әрі қарай өңдеумен өлшеп кесуді орындау, ағаш тақтайлар мен фанераларды кесіп пішу; 10.2.4.2 ағашты кептірудің түрлерін ажырату, пиломатериалды қатарластырып салу
	2.5 Құрылыс өндірісі. Ағаш өңдеу жұмыстары	10.2.5.1 құралды жұмысқа дайындау (балтаны сабына орнату, қайрақты және шарықты егеу); 10.2.5.2 құрылыс конструкцияларын орындау (калып, құрылыс көпірі, қоршаулар)
	2.6 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	10.2.6.1 құрылыста, орман аралауда және ағаш өңдеуде еңбекті қорғау бойынша жұмысты ұйымдастыруды түсіну; 10.2.6.2 құрылыста, ағаш өңдеу кәсіпорнындағы машина және құрама цехтарында еңбек қауіпсіздігінің жалпы ережелерін білу

Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	10.1.3.1 өз еңбегінің нәтижелеріне қызығушылық таныту; 10.1.3.2 ағаш ұстасы-ағаш шеберінің кәсіби дағдыларын меңгеруге деген мотивациясын көрсету; 10.1.3.3 мақсатқа жетуде тәртіпті және жауапкершілікті, табандылықты көрсету, өз еңбегі үшін мақтаныш сезімін көрсету; 10.1.3.4 орындалған жұмыстың сапасына талдау жүргізу
3-тоқсан		
Материалтану	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	10.1.1.1 ағаш-жиһаз ұстасы өндірісіндегі кәсіптердің біліктілік сипаттамаларын зерттеу; 10.1.1.2 ағаш өңдеу өндірісінде қолданылатын ресурс сақтау технологиялары туралы түсінігінің болуы; 10.1.1.3 еңбек бұйымдарын дайындауда материалдың қасиеттерін есепке алу
	1.2 Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	10.1.2.1 қызметі бойынша бұрғының типтерін, формалары мен көлемдерін анықтау; 10.1.2.2 ұңғының, бұрғының және қол бұрғысының құрылысын түсіну; 10.1.2.3 қол фрезерлік және тегістегіш машинаның құрылысын білу; 10.1.2.4 ағаш өңдейтін станоктардың құрылысы, қолдану саласы және жіктелуі туралы түсінігінің болуы; 10.1.2.5 ағаш ұстасының жұмысын механизациялау және автоматтандыру, бағдарламалық қамтамасыздандыру бар станоктар туралы түсінігінің болуы; 10.1.2.6 кептіргіш камералардың құрылысын түсіну; 10.1.2.7 ағаштың қызмет ету мерзімін ұзарту және сақтау тәсілдерін анықтай білу; 10.1.2.8 желімдердің және өңдеу материалдарының негізгі түрлерін анықтау
Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Ағаш ұстасы жұмысының технологиясы	10.2.1.1 сызба, үлгі және шаблон бойынша дайын бөлшектерді белгілеу; 10.2.1.2 саңылауларды бұрғылауда, қашауда жұмыстың сапасын бақылау; 10.2.1.3 тиектер мен тесіктерді жасауда қойылатын талаптарлы қойылатын техникалық талаптарды сақтау; 10.2.1.4 кесілген біріктіруді орындау; 10.2.1.5 тегістеуші машинаның көмегімен қырнауышпен және тегістеуші қағазбен жұмыс істеу; 10.2.1.6 дискілі арамен, электр сүргімен, электр қол арамен жұмыс орындау; 10.2.1.7 ағаш ұстасының қол және электр құралдарымен, механикалық қайрағышта жұмыстың қауіпсіздік ережелерін сақтау
	2.2 Ағашты көркем өңдеу	10.2.2.1 жиһазды көркем әрлеуді орындай білу (күңгірттеу, имитация, тегістеу)
	2.3 Ағаш-жиһаз бұйымдары. Жиһаз өндірісі	10.2.3.1 ағаш-жиһаз бұйымдарын дайындау бойынша конструктивті шешімдерді таба білу; 10.2.3.2 орындықтың, нан салғыштың, аяққа арналған орындықтың құрылысының техникалық суретін орындау; 10.2.3.3 үстелдің, кітап сөресінің, балалар керуетінің нобайын орындау, бұйымдарды таңдау бойынша дайындау
	2.4 Ағаш өңдеу өндірісінің жалпы технологиясы	10.2.4.1 дайын бұйымдарды бірінші және таза механикалық түрде өңдеуді орындау; 10.2.4.2 ағаштың қайырылуын орындау, тік бұрышты діңгектен қисық сызықты бөлшекті дайындай алу

	2.5 Құрылыс өндірісі. Ағаш өңдеу жұмыстары	10.2.5.1 құрылыс конструкцияларын орындау (калып, құрылыс көпірі, к о р ш а у л а р) ; 10.2.5.2 құрылыс құралдарын, аспаптарды, ағаш жұмыстарына арналған и н в е н т а р ь д ы ж а с а у ; 10.2.5.3 терезе блоктарының элементтерін жасау
	2.6 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	10.2.6.1 құрылыста, орман аралауда және ағаш өңдеуде еңбекті қорғау бойынша жұмысты ұйымдастыруды түсіну; 10.2.6.2 еңбек гигиенасының, өндірістік санитарияның және жұмысының жеке гигиенасының негіздерін білу; 10.2.6.3 өндірісте өрт қауіпсіздігінің талаптарын орындау
Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	10.1.3.1 өз еңбегінің нәтижелеріне қызығушылық таныту; 10.1.3.2 ағаш ұстасы-ағаш шеберінің кәсіби дағдыларын меңгеруге деген м о т и в а ц и я с ы н көрсету; 10.1.3.3 мақсатқа жетуде тәртіпті және жауапкершілікті, табандылықты көрсету, өз еңбегі үшін мақтаныш сезімін көрсету; 10.1.3.4 орындалған жұмыстың сапасына талдау жүргізу; 10.1.3.5 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға ұмтылу, жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді атап өту 10.1.3.6 алынған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану
4-тоқсан		
Материалтану	1.1 Общие сведения о предмете труда	10.1.1.1 ҚР халық шаруашылығында ағаштың қолданылу саласын түсіну ; 10.1.1.2 2 ағаш-жиһаз ұстасы өндірісіндегі кәсіптердің біліктілік сипаттамаларын з е р т т е у ; 10.1.1.3 ағаш өңдеу өндірісінде қолданылатын ресурс сақтау технологиялары туралы түсінігінің болуы; 10.1.1.4 еңбек бұйымдарын дайындауда материалдың қасиеттерін есепке алу
	1.2 Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	10.1.2.1 жабындық және қаптайтын материалдарды сипаттау; 10.1.2.2 әртүрлі ағаш материалдарымен жұмыста санитарлы-гигиеналық т а л а п т а р д ы ұ с ы н у ; 10.1.2.3 жұмысшының еңбек гигиенасының, өндірістік санитариясы және жеке гигиенасының негіздерін білу; 10.1.2.4 қол араларын ажырата білу: типтері, құрылысы және қызметі; 10.1.2.5 тіксызықты және қисық сызықты дайын ағаш өнімдерін кесудің технологиялық процесін түсіну; 10.1.2.6 столярлы тақталар мен фанераларды кесу ережелерін білу; 10.1.2.7 құрылыстағы еңбек қауіпсіздігінің жалпы мәселелерін білу
	2.1 Ағаш ұстасы жұмысының технологиясы	10.2.1.1 тегістеуші машинаның көмегімен қырнауышпен және тегістеуші қағазбен жұмыс істеу; 10.2.1.2 дискілі арамен, электр сүргімен, электр қол арамен жұмыс о р ы н д а у ; 10.2.1.3 ағаш ұстасының қол және электр құралдарымен, механикалық қайрағышта жұмыстың қауіпсіздік ережелерін сақтау; 10.2.1.4 жұмыс орнын ұйымдастыру және дөңгелек аралы станокта аралаушының көмекшісі, сүргілейтін станокта сүргілеушінің көмекшісі ретінде өз бетімен бұрғылайтын станокта жұмысты орындау
	2.2 Ағашты көркем өңдеу	10.2.2.1 қағазбен, шайырмен, синтетикалық пленкамен және пластикпен қаптау т ә с і л д е р і н меңгеру; 10.2.2.2 жиһазды көркем әрлеуді орындай білу (күңгірттеу, имитация, тегістеу)

Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.3 Ағаш-жиһаз бұйымдары. Жиһаз өндірісі	10.2.3.3 жиһаздың ақауларын анықтау, оларды жою тәсілдерін табу; 10.2.3.4 жиһазды жөндеуді және қалпына келтіруді орындау
	2.4 Ағаш өңдеу өндірісінің жалпы технологиясы	10.2.4.1 ағаш өңдеу кәсіпорнының негізгі ерекшеліктерін білу; 10.2.4.2 тік сызықты және қисық сызықты дайын бұйымдарды әрі қарай өңдеумен өлшеп кесуді орындау, ағаш тактайлар мен фанераларды кесіп пішу; 10.2.4.3 ағашты кептірудің түрлерін ажырату, пиломатериалды қатарластырып салу; 10.2.4.4 дайын бұйымдарды бірінші және таза механикалық түрде өңдеуді орындау; 10.2.4.5 ағаштың қайырылуын орындау, тік бұрышты дінгектен қисық сызықты бөлшекті дайындай алу
	2.5 Құрылыс өндірісі. Ағаш өңдеу жұмыстары	10.2.5.1 құрылыс құралдарын, аспаптарды, ағаш жұмыстарына арналған инвентарьды жасау; 10.2.5.2 терезе блоктарының элементтерін жасау; 10.2.5.3 құлыптарды оюды орындау, терезе және есік қораптары бөлшектерін құрастыра білу; 10.2.5.4 штаттық жұмыс орындарында өндірістік практикадан өту
	2.6 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	10.2.6.1 құрылыста, ағаш өңдеу кәсіпорнындағы машина және құрама пехтарында еңбек қауіпсіздігінің жалпы ережелерін білу; 10.2.6.2 еңбек гигиенасының, өндірістік санитарияның және жұмысының жеке гигиенасының негіздерін білу; 10.2.6.3 өндірісте өрт қауіпсіздігінің талаптарын орындау; 10.2.6.4 өрт сөндірудің алғашқы құралдарын, өрт сөндіргіштерді пайдалана білу; 10.2.6.5 электр қауіпсіздігінің ережелерін орындау
Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	10.1.3.1 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға ұмтылу, жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді атап өту; 10.1.3.2 алынған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану; 10.1.3.3 берілген жоспар бойынша орындалған жұмыс туралы ауызша есепті құрастыру; 10.1.3.4 ағымдық өзіндік бақылауды орындау; 10.1.3.5 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану

Ескерту: білім беру ұйымында оқу-еңбек үдерісін қажетті өндірістік материалымен қамтамасыз ету мүмкіншіліктеріне қарай, мұғалім тақырыптарды оқыту реттілігін белгілейді.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптар үшін "Кәсіби еңбекке баулу" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 3-қосымша

"Кәсіби еңбекке баулу. Сылау-сырлау ісі" оқу пәнінің мазмұны

66. "Кәсіби еңбекке баулу. Сылау-сырлау ісі" профилі бойынша бағдарлама келесі бөлімдерді қамтиды:

1) 1-бөлім "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар";

2) 2-бөлім "Сылау-сырлау жұмысының технологиясы";

3) 3-бөлім "Еңбек пәнін талдау және бағалау".

67. "Материалтану. Құралдар және жабдықтар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды

:

1) еңбек пәні туралы жалпы мәлімет;

2) материалтану;

3) құралдар мен жабдықтар

4) шеберханада және өндірісте қауіпсіз жұмыс жасау ережесі;

6) этика және еңбек заңнамасы.

68. "Сылау-сырлау жұмысының" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) ағаш ұстасы жұмысының технологиясы;

2) ағашты көркем өңдеу;

3) ағаш ұстасының жиһаз бұйымдары. Жиһаз өндірісі;

4) ағаш өңдеу өндірісінің жалпы технологиясы;

5) құрылыс өндірісі. Ағаш шебері жұмысы;

6) еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы.

69. "Еңбек пәнін талдау және бағалау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) еңбек пәнін талдау және бағалау;

2) өзбетінше жұмыс;

3) қорытынды бақылау жұмысы.

70. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

1) 1-бөлім "Материалтану. Құралдар және жабдықтар":

1-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Еңбек құралдары туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Сылау-сырлау ісі" пәнінің ерекшеліктерін анықтау және білу; 7.1.1.3 "Сылау-сырлау ісі" мамандығының ерекшеліктерімен танысу	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Сылау-сырлау ісі" пәнінің маңызды ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсете білу	9.1.1.1 өзге халықтың тарихы мен мәдениетіне, әр түрлі ой-пікірлерге құрмет көрсету; 9.1.1.2 "Сылау-сырлау ісі" пән ерекшеліктерін сипаттау және өзбетінше меңгеруге ынталану	10.1.1.1 өздігімен кәсібін анықтауға ниет білдіру; 10.1.1.2 заманауи өмір шартының қажеттілігі ретінде еңбек қызметіне дағдылану; 10.1.1.3 оқу шеберханасындағы құрал-жабдықтарға мұқият қарау
				10.1.2.1 сылау-сырлау, түсті қағаздарды жапыстыру

1.2 Материалтану (цемент, құм, саз, гипс, бояу, эмульсия, сылау, беткі қабаты толтырылған плитка, кілей және оның қасиеттері	7.1.2.1 сылау-сырлау ісінде қолданылатын құрылыс материалдар түрлері туралы түсініктерінің болуы ; 7.1.2.2 цемент, құм-саз, гипсті визуалды және тактильді (сипап сезу) түрде анықтау; 7.1.2.3 цемент, құм-саз, гипске су мен жылудың ықпалын білу; 7.1.2.4 бояғыш заттардың қасиеттері туралы түсініктерінің болуы ; 7.1.2.5 әртүрлі тегіс беткі жамылғыларды сырлау үшін ерітіндіні даярлаудың тәсілдері туралы түсініктерінің болуы ; 7.1.2.6 тегіс жазық беттерінің түрлерін, негізгі бөліктері мен түрлерін анықтау; 7.1.2.7 ерітінді (қарапайым және күрделі) түрлерін салыстыру; 7.1.2.8 Цемент және әктеу ерітіндінің қасиеттері бойынша тану және салыстыру; 7.1.2.9 лабораториялық практикалық жұмысты орындау барысында эмальді және майлы бояуларды тану және салыстыру; 7.1.2.10	8.1.2.1 сылау-сырлау, түсті қағаздарды жапыстыру жұмыстарында қолданылатын құрылыс материалдардың түрлері туралы түсініктерінің болуы ; 8.1.2.2 цемент түрлерін атау, топтастыру, шикізаттан цемент алу, белгілеу, сақтау, қолдану; 8.1.2.3 цементі қолдану және белгілеу, сақтау тәсілдерін білу; 8.1.2.4 лабораториялық практикалық зерттеу (сыртқы түрі, сипап сезу, тығыздығы бойынша) жолымен цемент, құм, саз, гипстің қасиеттерін білу ; 8.1.2.5 ерітіндінің компоненттерін анықтау (төзімділігі, сапасы, атқарылатын қызметіне тән сәйкестігі) ; 8.1.2.6 сырлау жұмыстарын орындау барысында қолданылатын сулы және сулы емес бояғыштардың құрамы мен материалдары туралы түсініктерінің болуы ; 8.1.2.7 түстітану туралы түсініктерінің болуы (ғимарат бөлмелерін түсті безендіру); 8.1.2.8 сылау түрлері және оның қызметі мен қолданылуын анықтау; 8.1.2.9 сырлау құрамының негізгі компоненттерін анықтау; 8.1.2.10 түс	9.1.2.1 сылау-сырлау, түсті қағаздарды жапыстыру жұмыстарында қолданылатын құрылыс материалдардың түрлері туралы түсініктерінің болуы ; 9.1.2.2 ерітіндіні жасаудың негізгі қасиеттері туралы түсініктерінің болуы: төзімділігі, ерітіндінің орнығуы, тұтасуы; 9.1.2.3 түс қағаздардың түрлері туралы түсініктерінің болуы; (винилді, флизелин, шыны талшық, металлдан жасалған, сұйық түсқағаздар); 9.1.2.4 түс қағаздардың фактурасы бойынша анықтау; 9.1.2.5 түс қағазбен жұмыс жасайтын желімнің құрамы және желімдеу құрамы туралы түсініктерінің болуы; 9.1.2.6 түс қағаздар жұмыстары үшін кілей құрамының ерекшеліктері мен қасиеттерін есепке алу; 9.1.2.7 еденнің беткі жамылғысының негізгі және негізгі емес түрлері туралы түсініктерінің болуы ; 9.1.2.8 еденнің беткі жамылғысының негізгі қасиеттері туралы түсініктерінің болуы: суға төзімділігі, тозғыштығы, иілгіштігі; 9.1.2.9 фактурасы бойынша еденнің беткі жамылғысын салыстыру	жұмыстарында қолданылатын құрылыс материалдардың түрлері туралы түсініктерінің болуы ; 10.1.2.2 беткі бөлікті тегістеу мен сырлау үшін жана материалдар түрлері туралы түсініктерінің болуы ; 10.1.2.3 декоративті сылау үшін ерітінді түрлері туралы түсініктерінің болуы ; 10.1.2.4 декоративті сырлау үшін ерітінді құрамын визуальды және тактильді сезіну арқылы анықтау; 10.1.2.5 қызметі бойынша декоративті сырлау үшін ерітінді түрлерін ажырату; 10.1.2.6 еденнің беткі жамылғысы туралы түсініктерінің болуы ; 10.1.2.7 еденнің беткі жамылғысының технологиялық қасиеттерімен, оны қолдану туралы түсініктерінің болуы ; 10.1.2.8 қаптайтын материалдар туралы түсініктерінің болуы ; 10.1.2.9

	б о я ғ ы ш материалдармен жұмыс жасау кезінде ерітіндінің ерекшеліктері мен қасиеттерін есепке алу	қағаздарының түрлері туралы түсініктерінің б о л у ы ; 8.1.2.11 түс қағаздар жұмыстары үшін желім құрамының ерекшеліктері мен қасиеттерін есепке алу		құрылымы бойынша қаптайтын плиткаларды топтастыра білу; 10.1.2.11 қаптайтын плиткаларды алу және қолдану тәсілдерін білу; 10.1.2.12 қаптайтын материалдардың ерекшеліктері мен қасиеттерін есепке алу
1.3 Құралдар м е н жабдықтар (механизмге негізделген құралдар, жабдықтардың түрлері, құралдарда жұмыс жүргізудің тәсілі)	7.1.3.1 сылақ жұмыстары үшін құралдардың түрлері туралы жалпы түсініктерінің болуы : металлды кельма, ожау, күрекше, үккіш; 7.1.3.2 сылақ жұмыстары үшін құралдармен жұмыс жасаудың тәсілдерін меңгеру; 7.1.3.3 сылақ жұмыстары үшін (жұмыс орын қалпы, құралдарды ұстау) құралдармен жұмыс жасаудың қимыл бағдарламасын меңгеру; 7.1.3.4 сырлау жұмысы үшін құрал түрлері туралы ж а л п ы түсініктерінің болуы : бояу жаққыш (кол тежегіш, малу, тегістеуші, түкті құралы); 7.1.3.5 сырлау жұмысы үшін құралдармен жұмыс жүргізудің тәсілдерін меңгеру; 7.1.3.6 сырлау жұмысы	8.1.3.1 перфоратордың техникалық сипатымен т а н ы с у ; 8.1.3.2 перфоратормен жұмыс жасаудың тәсілдарын негіздеу; 8.1.3.3 қолмен басқарылатын бояу батырмасы туралы түсініктерінің болуы; 8.1.3.4 қолмен басқарылатын бояу батырмасының техникалық сипатымен т а н ы с у ; 8.1.3.5 қолмен басқарылатын бояу батырмасын жұмысқа даярлау (жеке және ортақ желдеткіштер құралдарын, қақпақша сақтандарғышты, құбыршекті бекітудің беріктігі мен түзетуді тексеру) қолмен басқарылатын бояу батырмасымен жұмыс жасаудың тәсілін меңгеру; 8.1.3.6 құрлыс миксер құрылғысы мен қызметін, түрлерін білу; 8.1.3.7 құрылыс миксермен жұмыс	9.1.3.1 бұрамашегенің қызметі мен құруын білу; 9.1.3.2 . бұрамашегемен жұмыс жасаудың тәсілдарын меңгеру; 9.1.3.3 бетон араластырғыш туралы түсініктерінің болуы; 9.1.3.4 бетон араластырғышпен жұмыс жүргізу тәсілдарын меңгеру; 9.1.3.5 электр араның құрылымы мен қызметін білу; 9.1.3.6 бетон араластырғышты тазалауды жүргізу; 9.1.3.7 электр арамен жұмыс жүргізудің тәсілдарын білу; 9.1.3.8 копару құралы туралы түсініктерінің болуы; 9.1.3.9 копару құралымен жұмыс жүргізудің тәсілдарын меңгеру; 9.1.3.10 елеуіш құралы және оның қызметі туралы түсініктерінің болуы; 9.1.3.11 елеуіш құралын қолдану	10.1.3.1 еріткіш сорғыш құралы туралы мағлұматтар алу; 10.1.3.2 еріткіш сорғыш (қондырма) құралы мен қызметін ажырату және түсіну; 10.1.3.3 өндейтін тегістейтін машинка туралы түсініктерінің болуы; 10.1.3.4 өндейтін тегістейтін машинкамен жұмыс жүргізудің қағидасын білу; 10.1.3.5 өндейтін тегістейтін машинкамен жұмыс жүргізудің тәсілдарын меңгеру; 10.1.3.6 заманауи өнеркәсіп және машинамен (құрлыс объектілеріне, цехтер немесе орта арнайы оқу мекемелеріне экскурсия) танысу; 10.1.3.7 кіші

	үшін құралдармен жұмыс жасаудың қимыл бағыттарын меңгеру; 7.1.3.7 валиктің түрлері туралы жалпы түсініктерінің болуы; 7.1.3.8 валикпен жұмыс жасаудың тәсілдерін меңгеру	жасаудың тәсілдарын меңгеру; 8.1.3.8 сылақ жұмысына тән құралдар туралы ортақ түсініктерінің болуы; 8.1.3.9 сылақ жасау тәсілдарын меңгеру; 8.1.3.10 түс қағаздар жұмысына тән құралдар туралы жалпы түсініктерінің болуы.	арқылы құмды електен өткізу тәсілін меңгеру	механизация құралдарымен танысу; 10.1.3.8 қаптайтын плитканы кесу үшін құралдарды білу және бейімдеу; 10.1.3.9 айна кескішпен жұмыс жасаудың тәсілін меңгеру
1.4 Шеберхана мен құрылыс алаңында қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	7.1.4.1 шеберхана құралдарын сақтау үшін жауапты адамды тағайындау, құралдарды бекіту, жауапкершілікті болу; 7.1.4.2 өлшеуіш және қолмен басқарылатын құралдармен жұмыс жүргізудің қауіпсіздік ережесі туралы түсініктерінің болуы; 7.1.4.3 практикалық жұмысты орындау кезіндегі техникалық қауіпсіз ережелерді сақтау; 7.1.4.4 құрылыс өндірістерінде (шеберхана, құрылыс алаңына экскурсия) қауіпсіз жұмыс жасау ерекшеліктерімен танысу	8.1.4.1 қол құралымен жұмыс жасау барысында қауіпсіз жұмыс істеу ережесін сақтау; 8.1.4.2 қолмен басқарылатын бояу батырмасымен, перфоратормен жұмыс жүргізудің ережесін сақтау; 8.1.4.3 оқу шеберханасында өзінің жұмыс орнын ұйымдастыру; 8.1.4.4 құрылыс алаңында сылау-сырлау жұмысын жүргізудің қауіпсіздік ережесі туралы түсініктерінің болуы; 8.1.4.5 тыныс алу жолдарының мүшелерін сақтаудың жеке құралдарының қызметі мен түрлері туралы түсініктерінің болуы: газқағар құбыршек, маска және әр түрлі құралдар	9.1.4.1 бетон араластырғышпен жұмыс жасаудың қауіпсіздік ережесін сақтау; 9.1.4.2 жұмыс орнында қопару, электр ара, бұрамашегемен жұмысты орындауда қауіпсіздік ережесін сақтау; 9.1.4.3 жұмыс орнында және құрылыс алаңында еңбек қауіпсіздік ережесін сақтау; 9.1.4.4 тыныс алу жолдарының мүшелерін сақтаудың жеке құралдарының қызметі мен түрлері туралы түсініктерінің болуы: газқағар құбыршек, маска және әр түрлі құралдар; 9.1.4.5 үлкен көлемді бұйымдардың ішкі бөлігін бояу кезінде қауіпсіздік шараларын сақтау (желдеткіш құралдармен бірге кеңістіктің ішкі бөлігін желдету)	10.1.4.1 өндейтін тегістейтін машинкамен жұмыс жасаудың өмір қауіпсіздік ережесін сақтау; 10.1.4.2 қолдың басқаруымен немесе машинкамен жұмыс жасауда қауіпсіздік ережесін сақтау; 10.1.4.3 электр қауіпсіздік бойынша талаптарды сақтау; 10.1.4.4 жұмыс орнында еңбек қауіпсіздік ережесін сақтау
			9.1.5.1 жұмысқа қабылдану кезінде сыртқы келбет пен	10.1.5.1 оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.5.2 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктің болуы;

1.5 Этика және еңбек заңнамасы	7.1.5.1 құрлыс алаңында жүріс-тұрыс ережесі туралы түсініктерінің болуы, формалық киімдер мен эстетикалық киімдерін, жұмыс орындарын ұйымдастыра білу; 7.1.5.2 ҚР еңбек заңнамасы туралы жалпы түсінік алу	8.1.5.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас және еңбек мәдениеті туралы түсініктің болуы; 8.1.5.2 өрт қауіпсіздік техникасын, еңбекті қорғау ережесін сақтау; 8.1.5.3 еңбек тәртібі, сылақшы-сырлаушының жалақысын, еңбек тапсырысын орындауға жауапкершілігі туралы түсініктерінің болуы	жүріс-тұрыстың маңыздылығын түсіну; 9.1.5.2 түйіндеме және жұмысқа қабылдау туралы өтініштерді рәсімдеу; 9.1.5.3 еңбек ақысының төлеу түрлерін ажырату (еңбекақы, келісімді, уақытқы төлем ақы); 9.1.5.4 өндірістік бақылау жүргізу және ұйымдастыру бойынша санитарлық-эпидемиологиялық ережелер мен нормативтер, әдістемелік нұсқаулықтарды білу; 9.1.5.4 өрт қауіпсіздік техникасын, еңбекті қорғау нормалары мен ережелерін сақтау; 9.1.5.5 еңбекті қорғау, еңбек келісім шартындағы қызметкерлер мен жұмысшылардың негізгі міндеттері мен құқықтары туралы түсініктер алу	10.1.5.3 тариф сеткасы бойынша жалақы түрлері мен өндірістегі квалификациялық дәрежесі туралы түсініктерінің болуы; 10.1.5.4 жалақыдан ұсталынатын салық, зейнетақы қоры, кәсіподақ төлемі, айыппұл ұстау тәртібі туралы білу; 10.1.5.5 еңбек келісімшартын бұзу шарттарын білу (жұмысшының немесе жұмыс берушінің инициативасы бойынша); 10.1.5.6 еңбек қатынасын, ұжымда, топта ересектермен және құрдастарымен жұмыс істей білуі

2) 2-бөлім "Сылау-сырлау жұмысының технологиясы":

2-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	7.2.1.1 сылау жұмыстарының түрлері туралы түсініктерінің болуы; қарапайым сылауды кезектілікпен орындау; 7.2.1.2 қарапайым сырлауды орындау үшін материалдар мен құралдарды таңдау; 7.2.1.3 жазықтың беткі	8.2.1.1 кірпіштің беткі жамылғысын тегістеудің қарапайым түрлері туралы түсініктерінің болуы; 8.2.1.2 кірпіштің беткі жамылғысын сырлауға даярлау; 8.2.1.3 құрлыс су деңгейін қолдану арқылы	9.2.1.1 ағаштың беткі жамылғысын тегістеудің қарапайым түрлері туралы түсініктерінің болуы; 9.2.1.2 ағаштың беткі жамылғысын сырлауға даярлау; 9.2.1.3	

2 . 1 Қарапайым ж ә н е жақсартылған сылау	бөлігін сырлауға даярлау; 7.2.1.4 негізгі материалдармен таныстыру: байланыстырғыш , толтырылатын, пигменттерді қолданып, сырлау жұмыстарын орындау; 7.2.1.5 үш компоненттен тұратын (цемент, құм, су) қарапайым ерітінді даярлау; 7.2.1.6 ерітіндіні қажетті қоюлық дәрежесіне (сұйық, қою әртүрлі жұмыс түрі үшін) жеткізе білу; 7.2.1.7 сырлау ертіндісін даярлаудың пропорцияларын сақтау; 7.2.1.8 сырлау ертіндінің қабаттарын білу: бетін тегістеу, бүрку; 7.2.1.9 беткі бөлікке топырақты жаю, жабу; 7.2.1.10 сырлау торының қалыңдығын анықтау; 7.2.1.11 сырлаудың әрбір қабатының қызметін түсіну	шамшырақты қою; 8.2.1.4 кірпіштің беткі жамылғысын сырлау үшін ерітінді даярлау; 8.2.1.5 бірінші қабат - қабырғаны алдын ала ылғандырып, 5 мм қалыңдықта сұйық ертіндімен кірпіштің беткі бөлігіне шашуды орындау; 8.2.1.6 қоюлық дәрежесін ұлғайтып бетін тегістеу, сылақ қалағы немесе үккішпен түзету; 8.2.1.7 жамылғы қабатын жағып, тегістеу қабатын жасау; 8.2.1.8 жұмыста қолданылатын материалдар мен құралдардың қызметін, ағаштың беткі жамылғысын сапалы сырлау туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.9 кірпіштің беткі жамылғысының қарапайым және жақсы сырлаудың түрлерін сипаттау, салыстыру	жоңқалық қалқан түрлері мен оны қолдана білу; 9.2.1.4 жоңқалық қалқанды нығайтуды орындау; 9.2.1.5 үш кезеңнен тұратын қабатты сырлауды орындау; 9.2.1.6 жұмысты жүргізу үшін қолданылатын материалдар мен құралдардың қызметін, ағаштың беткі жамылғысын сапалы сырлау туралы түсініктерінің болуы; 9.2.1.7 ағаштың беткі жамылғысын сапалы сырлауды орындау; 9.2.1.10 ағаштың беткі жамылғысын қарапайым және жақсы сырлаудың түрлерін сипаттау, салыстыру; 9.2.1.11 төбені сырлау туралы түсініктерінің болуы; 9.2.1.12 "өзіне қарай" "өзіңнен әрі" тәсілдерімен төбені сырлауды орындау	10.2.1.1 сылақ жұмыстарын орындаудың қызметтерін түсіну; 10.2.1.2 бетон алмастырғышпен жұмыс жасаудың қағидаларын түсіну; 10.2.1.3 терезе беткейлері мен есік ойықтарын сырлау туралы түсініктерінің болуы; 10.2.1.4 өндейтін тегістейтін машинаны қолдану арқылы кірпіштің беткі жамылғысын қарапайым сырлауды орындау; 10.2.1.5 кемшіліктер және оның салдары туралы мәлеметтердің болуы; 10.2.1.6 сырлау кемшіліктерінің түрлерін анықтау және оны алдын алуды білу; 10.2.1.7 ұсақ және терең жарылуларды алдын алу, сырлауды жіктей алу; 10.2.1.8 құрлысы жұмыстарын өнеркәсіп шартында жазық бетін қарапайым және жақсартылған сырлауды орындау; 10.2.1.9 жазықтықтың беткі жағын өңдеуді қолмен жұмыс жасаудан бас тартып машинамен жұмыс жасау
		8.2.2.1 тегістеу жұмысына жазықтықтың беткі бөлігін даярлау туралы түсініктерінің	9.2.2.1 тегістеу жұмысына	

2.2 Беткі жамылғысын тегістеу	7.2.2.1 тегістеу жұмысының түрлері туралы түсініктерінің болуы; 7.2.2.2 тегістеу үшін құралдар мен материалдарды білу; 7.2.2.3 тегістеу жұмысына құралдар мен материалдарды таңдап алу; 7.2.2.4 тегістеудің түрлері (бастапқы және мәрелік сырлау үшін құрғақ қоспа) туралы түсініктерінің болуы; 7.2.2.5 тегістеу жұмыстарына ерітініді даярлау; 7.2.2.6 қалақшамен тегістеушінің құрамын жағу тәсілін білу; 7.2.2.7 беткі бөлігіне жартылай жағуды орындау	болуы; 8.2.2.2 қолдың басқаруымен сулы құрамы бар ертіндімен беткі бөлігін астарлауды орындау; 8.2.2.3 қабырғаны сырлауға даярлаудың бастапқы тегістеу туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.4 жазықтықтың беткі бөлігін тегістеудің реттілігі туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.5 жұмысқа тегістеуді даярлау; 8.2.2.6 беткі бөлігін тегістеу тәсілін білу; 8.2.2.7 беткі бөлігі сырланған жеке орындарды тегістеуді орындау; 8.2.2.8 егеуқұм қағазымен тегістелген қабатты тазартуды орындау.	сылақты өзбетінше даярлау; 9.2.2.2 сырланған беткі қабатты тегістеудің реттілігі туралы түсініктерінің болуы; 9.2.2.3 әртүрлі бұрыштарға бітеуіштерді жағу арқылы жапсар мен тесіктерді жабу; 9.2.2.4 көлденнен қозғалу арқылы жарылуларды толықтыру тәсілдерімен көлемді шұңқырларды толтыру; 9.2.2.5 әртүрлі бұрыштарға тегістеуді жағу тәсілі арқылы бүркеншіктерді жабу; 9.2.2.6 тесіктерді жабу үшін қаптайтын сетканы қолдану; 9.2.2.7. старттық тегістеуді орындау; 9.2.2.8 жайылған тегістерді тегістеу	10.2.2.1 жұмыс түріне байланысты тегістеуден қоспасын таңдау; 10.2.2.2 беткі бөлігін тегістеуге өздігімен даярлау; 10.2.2.3 мәрелік тегістеу туралы түсініктерінің болуы; 10.2.2.4 сулы құрамы бар ертіндімен беткі бөлігін астарлауды орындау; 10.2.2.5 мәрелік тегістеудің тәсілдерін білу; 10.2.2.6 құралды 20° бұрышына қарай қысу арқылы жұқа қабатпен төменнен жоғары қозғалту негізінде тегістеуді жүргізу; 10.2.2.7 декоративті тегістеу туралы түсініктерінің болуы (бояулы қабатты кракелюр, гипсті тегістеуден жасалған декоративті, релъев); 10.2.2.8 өңдеуші-тегістеу машинасымен тегістелген қабаты тазартуды орындау
7.2.1.1 қабырғаны бояудың түрлері, қарапайым бояуды орындау реттілігі туралы		8.2.3.1 эмальді бояулардың құрамы мен ерекшелігі туралы түсініктерінің болуы; 8.2.3.2 тұтқырлық, иісі, жылтырлауығы бойынша майлы бояудан эмальды		10.2.3.1 жақсартылған бояу туралы түсініктерінің болуы; 10.2.3.2 жақсартылған бояу үшін материалдар мен құралдарды таңдау; ☐ 10.2.3.3 беткі жамылғыны бояуға даярлау; 10.2.3.4

2.3
Қарапайым
және
жақсартылған
бояу

түсініктерінің болуы; 7.2.1.2 қарапайым бояу үшін материалдар мен құралдарды таңдау; 	бояудан ажырату; 8.2.3.3 әртүрлі беткі жамылғыларды бояу үшін құралдарды таңдау; 8.2.3.4 эмаль бояуының жабысқақтығын (шамалы) анықтау; 8.2.3.5 1 м ² бояуға кететін шығын туралы түсініктерінің болуы; 8.2.3.6 ерітіндінің ерекшелігі мен құрамы туралы түсініктерінің болуы; 8.2.3.7 бояуды жұмысқа даярлау: металды тор арқылы жұмыс қалпына жеткізе білу; 8.2.3.8 үлгіге қарап бояуды орындау; 8.2.3.9 денешынықтыру және балалар алаңының құралдарын бояуды орындау; 8.2.3.10 валикпен жұмыс жасаудың тәсілін меңгеру; 8.2.3.11 май, лак, топырақ, (ерітіндіні) анықтау	9.2.3.1 беткі жамылғысы металды заттарды бояу туралы түсініктерінің болуы (құбыр мен радиаторлар, бумен жылыту жүйесін); 9.2.3.2 беткі жамылғысы металды заттарды бояуға даярлау үшін құралдар мен материалдарды таңдау; 9.2.3.3 боялмаған беткі жағын бояуға даярлау: кебемен егеу, қалақшамен тазалау, егеуқұм қағазымен тегістелген қабатты тазартуды орындау; 9.2.3.4 бояуды жұмысқа даярлау: металды тор арқылы жұмыс қалпына жеткізу; 9.2.3.5 үлгіге қарап бояуды орындау; 9.2.3.6 металды беткі жамылғыны бояуды орындау; 9.2.3.7 қылқаламен жұмыс жасау тәсілдерін меңгеру; 9.2.3.8 қолы ұзын жіңішке қыл қаламен радиатор секцияларының жоғары ішкі бөлігін бояу	майлы және эмальды бояу үшін ерітіндіні тану; 10.2.3.5 жұмысқа өзбетінше бояуды даярлау; 10.2.3.6 қылқаламен жұмыс жасау тәсілдерін білу; 10.2.3.7 жақсартылған бояуды орындау; 10.2.3.8 декоративті бояу туралы түсініктерінің болуы; 10.2.3.9. үлгі бойынша декоративті бояу түрлерін анықтау (стипплинг, эффект "тері жамылғысы", венецианды тегістеу имитациясы); 10.2.3.10 майлау жұмыстарын орындау кезінде машинамен жұмыс жасаудың тәсілдері мен құралдары туралы түсініктерінің болуы; 10.2.3.11 бояу басқышымен

		жоғарғы жағынан ақырындап төменге қарай түсіріп бояу		жұмыс жасаудың тәсілдерін меңгеру
2 . 4 Эмульсиямен өктеу	7.2.4.1 водоэмульсия бояу жамылғысы туралы түсініктерінің болуы; 7.2.4.2 водоэмульсия бояу үшін материалдар мен құралдарды таңдау; □ 7.2.4.3 беткі жамылғыны бояуға даярлау туралы түсініктерінің болуы; 7.2.4.4 кылқалам, валикпен жұмыс жасаудың тәсілін білу; 7.2.4.5 2-3 қабат жағу; қабырғаның жоғарғы жағынан бастап төменге қарай түсу арқылы оқу жайма тақталарының беткі бөлігіне эмульсия жағу □	8.2.4.1 водоэмульсия бояу құрамы мен ерекшелігі туралы түсініктерінің болуы; 8.2.4.2 тұтқырлық, иісі, жылтырлауығы бойынша құрамы судан емес бояуды сулы бояудан ажырату ; 8.2.4.3 әртүрлі беткі төсемдерді водоэмульсиямен жабу үшін материалдарды таңдау; 8.2.4.4 жұмысқа водоэмульсия бояуларын даярлау; 8.2.4.5 бояу басқыштарды жуу және толтыру, тексеру ; 8.2.4.6 қолмен басқарылатын б о я у басқыштармен жұмыс жасау ережесін білу және сақтау; 8.2.4.7 күрделі формадағы бөлшектерді және бүгілген беткі бөліктерін бояуды орындау	9.2.4.1 беткі жамылғыны водоэмульсия бояуға даярлау; 9.2.4.2 қабырғаны тазалау тегістеу, жарылған орындарына бояу жағу; 9.2.4.3 1 м² бояуға кететін шығын туралы түсініктерінің болуы; 9.2.4.4 водоэмульсия бояуымен төбеге жағу туралы түсініктерінің болуы; 9.2.4.5 қабырғаның барлық периметрі бойынша төбенің бұрышынан 3-5 см кашықтықта төбенің шетін қыл қаламмен немесе кішкентай валикпен бояды жүргізу; 9.2.4.6 валикпен жұмыс жасау тәсілін меңгеру; 9.2.4.7 келесі және соңғы қабаты жағу барысын бір бағытта төбені бояуды орындау	10.2.4.1 боялған беткі жамылғыны бояуға даярлау; 10.2.4.2 беткі бөлігін водоэмульсиямен бояуды орындау үшін өздігімен материалдар мен құралдарды таңдап алу; 10.2.4.3 үлгі, құрамы, түсі бойынша колер таңдап алу; 10.2.4.4 водоэмульсия бояуына қоспалар қосу; 10.2.4.5 берілген бояудың колерін даярлау; 10.2.4.6 үлгіге қарап бояу операциясын орындау; 10.2.4.7 сырлау жұмыстарын орындау барысында қолданылатын механизмдер және машинамен жұмыс жасаудың тәсілдері мен құралдары туралы түсініктерінің болуы; 10.2.4.9 бояу бастырғышымен жұмыс жасау тәсілін меңгеру
	7.2.5.1 табиғаттағы сәуле жарықтар мен түстер туралы түсініктерінің болуы;	8.2.5.1 кемпіркосақтың түстерін атау және ажырата білу; 8.2.5.2	9.2.5.1 аралас түстердің ерекшеліктері туралы түсініктерінің болуы;	

2.5 Негізгі түстерді тану. Бөлмені эстетикалық өңдеу	7.2.5.2 түстер шеңберін, кемпіркосақтың түстерін атау және ажырата білу; 7.2.5.3 ашық және қою түстер туралы түсініктерінің болуы; 7.2.5.4 түсті бояу құрамын таңдауды орындау	өңдейтін техникадағы аралас түстер туралы түсініктерінің болуы; 8.2.5.3 тұрғын үй-жайларды түстермен безендіру, бояу үшін түстерді таңдау туралы түсініктерінің болуы	9.2.5.2 түс контраст өңдейтін техникадағы аралас түстер үшін түстер шеңберін қолдана алу; 9.2.5.3 сылау жұмыстарында түстердің үйлесімді болуына түстер элементтері мен фактураны қолдану	10.2.5.1 жаңа түсті алу үшін әртүрлі түстердің 2-3 пигменттерін араластыра алу; 10.2.5.2 пәтерді безендіру кезінде түстердің өзіне тән белгілерін есепке алу; 10.2.5.3 әртүрлі ғимараттарды безендіру үшін плитка, линолеум, түс қағаздар гаммаларына сәйкес таңдап алу
2.6 Түсқағаз жұмысы	7.2.6.1 сылау ісінде түсқағаз жұмысының қызметі мен түрлері туралы түсініктерінің болуы; 7.2.6.2 түсқағаздар жұмыстары үшін құралдарды даярлау; 7.2.6.3 үлгіге қарай түсқағаздар түрін анықтау; 7.2.6.4 рулонды материалдар мен желімді таңдау	8.2.6.1 түсқағазды жабыстырудың астыңғы беткі бөлігін даярлаудың тәсілдері туралы түсініктерінің болуы; 8.2.6.2 параметрлері бойынша түстерді топтастыру (беткі жамылғысының түрі, тығыздығы, суға төзімділігі); 8.2.6.3 жиек және ендерді кесу тәсілдерін меңгеру; 8.2.6.4 түс қағаздарды айқастыра және жапсарды біріктіру туралы түсініктерінің болуы; 8.2.6.5 өлшеу жолы арқылы беткі жамылғысын желімдеу биіктігін анықтау; 8.2.6.5 ғимараттың ұзындығына	9.2.6.1 түсқағаздың беткі бөлігіне жағылатын желімді қолдану туралы түсініктерінің болуы; 9.2.6.2 суреттердің сәйкес болуы үшін (байқау) түсқағазды қабырғаға қойып орналастыру; 9.2.6.3 жиектің еніне, дөңес жеріне дайындалып қойылған ендерді бет жағын төмен қарай жинау; 9.2.6.4 енге желім құрамын қылқаламен жағу; 9.2.6.5 жабыстырылатын түсқағаздың жоғарғы жағын белгілеу; 9.2.6.6 түсқағаздың беткі бөлігін жабыстыру	10.2.6.1 түсқағаздың үлгілерін иілгіштігі, қалыңдығы, фактурасы, түрі бойынша анықтау; 10.2.6.2 ғимараттың өлшемін есепке ала отырып түс, сурет, реңкке қарай түсқағаз материалдарын таңдау және сұраптау; 10.2.6.3 қабырғаға жабыстыру барысында суреттерді аралас ендерге орналасуының сәйкестігіне қарай түсқағаздың жалпақтығын берілген ұзындықта қию; 10.2.6.4 терезе ойығымен бірге қабырғаның сыртынан бұрышқа дейін түсқағазды жабыстыруды орындау; 10.2.6.5 түсқағаздың түрі бойынша беткі жағына айқастыра немесе жапсар арқылы түсқағазды жабыстыру; 10.2.6.7

		немесе қабырғаның биіктігіне қарай енді және жиекті киюды орындау; 8.2.6.5 ұзындығы бойынша жиілікті есепке ала отырып жолақтарды кесуді орындау	тәсілін меңгеру; 9.2.6.7 ескі бөлігін тегістеу арқылы беткі жағына тұсқағазды жабыстыру	жиек пен фризаны желімдеуді орындау
2.7 Еденді өңдеу.	7.2.7.1 еденді өңдеу түрлері туралы түсініктерінің болуы (линолеум, ламинат, паркет, п а л а с жамылғысы); 7.2.7.2 сыртқы түрі бойынша еден жабының анықтау	8.2.7.1 еден жабыны даярланатын материалдар мен түрлері туралы түсініктерінің болуы; 8.2.7.2 мектептің әртүрлі бөлемелерінде төселген материалдар мен еден түрлерін анықтау	9.2.7.1 еденді төсеуге даярлау туралы түсініктерінің болуы; 9.2.7.2 еден түрлерінің алуан түрлі төсемелерімен таныстыру; 9.2.7.3 еден түрлерінің алуан түрлерін төсеу кезінде өмір қауіпсіздік техникасын сақтау, еденді төсеу үшін құралдардың қызметі бойынша қолдану; 9.2.7.4 төсеменің астына еденің беткі жағын даярлаудың реттілігін білу; 9.2.7.5 металл торын тарту арқылы ағаш және бетон негізінде гидроизоляциялау; 9.2.7.6 марка мен маяк бойынша еден астынадағы стяжка құралдарын білу; 9.2.7.7 беткі жамылғыны ұстауға бөлу, маркасын орнықтыру	10.2.7.1 керамикалық плиткалы жамылғысы бар еден туралы түсініктерінің болуы; 10.2.7.2 керамикалық плиткалы жамылғысы бар еден төсемелерінің тәсілдерін ажырату; 10.2.7.3 беткі жағын қоқыстан тазалау, шанын сұрту, жуу, еденің геометриялық пішінін дұрыстығын тексеру; 10.2.7.4 металл торын тарту арқылы ағаш және бетон негізінде гидроизоляциялау; 10.2.7.5 марка мен маяк бойынша еден астынадағы стяжка құралдарын беткі жамылғыны ұстауға бөлу, маркасын орнықтыру; 10.2.7.6 еденің беткі жамылғысына суреттерді бөлу тәсілдерін меңгеру, аралық, фризонды плиткаларды орнықтыру; 10.2.7.7 деңгейлік, үшбұрыштық сызғыш тәсілімен бірінші қатар және реттілікпен орнықтыру; 10.2.7.8 плитканы орнықтырғаннан кейін артық бөліктерін тегістеу

2 . 8 Практикалық қайталау	7.2.8.1 -тоқсан ішінде өңдеу жұмыстарын орындау дағдыларын нығайту: сырлау құрамы бар үш компоненттен тұратын ерітінді даярлау, онымен қабырғаны сырлау, майлы бояуды беткі бөлігіне жағу, рулонды материалдар мен желімді таңдау	□ 8.2.8.1 қою консистенциялы топырақты жағудың тәсілдерін, түрлі бұрыштарға қалақшамен сылақты сырлау, қабырғаны жоғарыдан төменге қарай жылжу арқылы б о я у беткі бөлігін жөндеуге даярлау бойынша операцияларды орындау; беткі бөлігін тегістеу; тұсқағазды жабыстыру үшін тұсқағаз бен желімді даярлаудың практикалық біліктілігі мен дағдысын бекіту	9.2.8.1 сырлау ерітіндісін даярлап , "өзіне қарай" "өзіңнен әрі" тәсілдерімен төбені сырлауды орындау, гипсокартандағы ойқтар мен тегіс емес жерлерді әртүрлі бұрыштарға сылақтарды сырлау тәсілдерін, кең, тұзу жазық беттеріне бояуды жағу; өзбетінше жұмыс түрін анықтау; ж ө н д е у жұмыстарын орындау үшін қажетті материалдарды даярлаудың практикалық біліктілігі мен дағдысын бекіту	1 0 . 2 . 8 . 1 берілген ұзындықта тұсқағаздың жалпақтығын кесу, тұсқағаздың түсі бойынша беткі жағына айқастыра немесе жапсар арқылы тұсқағазды жабыстыру, еденің беткі жағына суреттерді бөлу, деңгейлеп, үшбұрыштық сызғыш тәсілімен бірінші қатар және реттілікпен орнықтыру, беткі жамылғыны жөндеуге даярлау бойынша операцияларды орындау,беткі жағын тегістеу, тұсқағазды жабыстыру үшін тұсқағаз бен желімді даярлаудың практикалық біліктілігі мен дағдысын бекіту

3) 3-бөлім "Еңбек пәнін талдау және бағалау":

3-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	7.3.1.1 өз еңбек нәтижелеріне қызығушылық таныту; 7.3.1.2 мұғалімнің көмегімен орындалатын жұмыс туралы ауызша есеп беру; 7.3.1.3 берілген жоспар бойынша жүргізілген жұмыс туралы ауызша есеп беруді құрастыру; 7.3.1.4 меңгерілген терминдерді	8.3.1.1 "Сылау-сырлау ісі" еңбек кәсібі бойынша кәсіби дағдыларын меңгеру мотивациясын көрсету; 8.3.1.2 орындалған жұмыстың сапасын талдауды жүргізу; 8.3.1.3 мұғалімнің көмегімен ағымдық өзін бақылауды жүзеге асыру; 8.3.1.4 жұмыстың сапасын	9.3.1.1 техникалық терменологияларды қолдану арқылы өзінің және адамдардың жұмыстарында көрсетілген идея мен тақырыбын сипаттау; 9.3.1.2 қойылған мақсатқа жету үшін табандылық таныту, өз еңбегін мақтан тұту, жауапкершілік т а н ы т у ; 9.3.1.2 өзбетінше және мұғалімнің сұрағы бойынша жұмысты орындау процессін мұқият талдау; 9.3.1.3 орындалған	10.3.1.1 "Сылау-сырлау ісі" еңбек кәсібі бойынша өзінің кәсіби жеке ерекшеліктерін сәйкестендіру; 10.3.1.2 өз еңбек нәтижелеріне қызығушылық таныту; 10.3.1.3 өз еңбегіне тәртіптілік пен жауапкершілік таныту; 10.3.1.4 адамның еңбегін қадірлеу, қойылған мақсатқа жету үшін

3.1 Еңбек пәнін талдау және бағалау	ауызша есеп беру кезінде қолдану арқылы жүргізілген жұмыстың есебін беру; 7.3.1.5 практикалық әрекеттегі алған білімдерін қолдану; 7.3.1.6 орындалған жұмыстың сапасы мен әрекеттің реттілігін ұжыммен талдау; 7.3.1.7 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын бағалауға және талдауға ұмтылу; 7.3.1.8 жұмыстағы жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу	тексеру; 8.3.1.5 техникалық терминологияларды сөйлеу тілінде қолдану; 8.3.1.6 өзбетінше және мұғалімнің сұрағы бойынша жүргізілген жұмысты ауызша есеп беруді жүзеге асыру; 8.3.1.7 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен өз бұйымын толыққанды талдауға ұмтылу; 8.3.1.8 алған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану	жұмыстың сапасын басқару; 9.3.1.4 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелер қабылдау және ұсыныстар жасау; 9.3.1.5 жұмыстың сапала орындалуын қадағалау; 9.3.1.6 өз еңбегінің нәтижелеріне қызығушылық таныту; 9.3.1.7 сөзінде техникалық терминдерді қолдану; 9.3.1.8 орындалған жұмыстың сапасын және әрекеттің реттілігін ұжыммен талдау; 9.3.1.9 дайын жұмысты сыныпқа көрсетіп, презентация жасау	табандылық таныту, өз еңбегін мақтан тұту, жауапкершілік таныту; 10.3.1.5 өз еңбек әрекетін адекватты түрде өзін-өзі бағалау; 10.3.1.6 тұлғалық құзыреттілік деңгейімен кәсіби талаптарды салыстыру; 10.3.1.7 бұйым үлгісін талдауды өзбетінше орындау; 10.3.1.8 талапқа сәйкес жұмыстың сапасын бағалау; 10.3.1.9 сөзінде техникалық терминдерді қолдану; 10.3.1.10 жұмыстың нәтижесі мен сапасын тексеру
3.2 Өзбетінше жұмыс (үлгі тізбесі)	7.3.2.1 ертінді дайындау үшін компоненттерді өзбетінше даярлау (цемент, құм, су); 7.3.2.2 беткі жамылғыны сырлау үшін қарапайым ерітінді даярлау; 7.3.2.3 беткі жамылғыға майлы бояуды жағу; 7.3.2.4 2-3 қабаты жағу, қабырғаның жоғарғы жағынан	8.3.2.1 сырлауға кірпіштің беткі бөлігін даярлау; 8.3.2.2 топырақты үккіштен өткізу тәсілі арқылы қабат жүргізу; 8.3.2.3 оқу тақталарын бүрку, тегістеуді орындау; 8.3.2.4 сырланған беткі жамылғының жеке орындарын тегістеуді орындау; 8.3.2.5 балалар және спорттық алаңдар құралдарын бояуды	9.3.2.1 жұмысты орындау үшін материалдар мен құралдарды, жұмыстың түрін анықтау, жұмыстың жоспарын құру, операцияны орындаудың реттілігін анықтау; 9.3.2.2 жоңқалық қалқаны бекітуді орындау; 9.3.2.3 гипсокартондағы жапсар мен тігістерді өңдеу; 9.3.2.4 әртүрлі бұрыштарға қалақшамен бітеуіштерді жағу, өзбетінше ойықтарды жабу; 9.3.2.5 операцияны орындаудың реттілігін құру: тұсқағаз, қылқалам, желімді даярлау; тұсқағазды жапыстыру; 9.3.2.6 металды беткі	10.3.2.1. өңдеу тегістеу машинкасын қолдану арқылы кірпіштің беткі бөлігін қарапайым сырлауды орындау; 10.3.2.2. бұрышы 20°-та құралды қысу арқылы жұқа қабатпен жоғарыдан төмен қарай қозғалу арқылы сырлауды жүргізу; 10.3.2.3 көлденнен және тік қозғалыспен бояуды орындау; 10.3.2.4 тұсқағаздың түрі бойынша беткі жағына айқастыра немесе жапсар арқылы тұсқағазды жабыстыру; 10.3.2.5 беткі жамылғыны жөндеуге даярлау

	ақырындап төменге қарай түсу арқылы эмульсия жағу	орындау; 8.3.2.6 жұмысқа водоэмульсиялы бояуды даярлау	жамылғыны өзбетінше бояу; 9.3.2.7 төбені бояуды бір бағытта, ал кейінгі қабаттарды алдыңғы қабаттарға перпендикулярды орындау	бойынша операцияны өзбетінше орындау; беткі жамылғыны тегістеу; тұсқағазды жабыстыру үшін тұсқағаз, желімді даярлау
3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына).	7.3.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (саралап)	8.3.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (саралап)	9.3.3.1 қиындығы мен орындалуы бойынша емтиханға сай қорытынды практикалық жұмысты орындау	10.3.3.1 қиындығы мен орындалуы бойынша емтиханға сай қорытынды практикалық жұмысты орындау

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптар үшін " Кәсіби- еңбекке баулу. Сылау-сырлау ісі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар

1) 7-сынып

4-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек құралдары туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Сылау-сырлау ісі" пәнінің ерекшеліктерін анықтау және білу; 7.1.1.3 "Сылау-сырлау ісі" мамандығының ерекшеліктерімен танысу
	1.2 Материалтану (цемент, құм, саз, гипс, бояу, эмульсия, сылау, беткі қабаты толтырылған плитка, кілей және оның қасиеттері)	7.1.2.1 сылау-сырлау ісінде қолданылатын құрылыс материалдар түрлері туралы түсініктерінің болуы; 7.1.2.2 цемент, құм-саз, гипсті визуалды және тактильді (сипап сезу) түрде анықтау; 7.1.2.3 цемент, құм-саз, гипске су мен жылудың ықпалын білу; 7.1.2.4 әртүрлі тегіс беткі жамылғыларды сырлау үшін ерітіндіні даярлаудың тәсілдері туралы түсініктерінің болуы; 7.1.2.5 ерітінді (қарапайым және күрделі) түрлерін салыстыру; 7.1.2.6 Цемент және әктеу ерітіндінің қасиеттері бойынша тану және салыстыру; тегіс жазық беттерінің түрлерін, негізгі бөліктері мен түрлерін анықтау
	1.3 Құралдар мен жабдықтар (механизмге негізделген)	7.1.3.1 сылақ жұмыстары үшін құралдардың түрлері туралы жалпы түсініктерінің болуы: металлды кельма, ожау, күрекше, үккіш; 7.1.3.2 сылақ жұмыстары үшін құралдармен жұмыс жасаудың тәсілдерін меңгеру; 7.1.3.3 сылақ жұмыстары үшін (жұмыс орын қалпы,

	құралдар, жабдыктардың түрлері, құралдарда жұмыс жүргізудің тәсілі)	құралдарды ұстау) құралдармен жұмыс жасаудың қимыл бағдарламасын меңгеру
	1.4 Шеберхана мен құрылыс алаңында қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	7.1.4.1 шеберхана құралдарын сақтау үшін жауапты адамды тағайындау, құралдарды бекіту, жауапкершілікті б ө л у ; 7.1.4.2 өлшеуіш және қолмен басқарылатын құралдармен жұмыс жүргізудің қауіпсіздік ережесі туралы түсініктерінің болуы; 7.1.4.3 практикалық жұмысты орындау кезіндегі техникалық қауіпсіз ережелерді сақтау
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	7.1.5.1 құрылыс алаңында жүріс-тұрыс ережесі туралы түсініктерінің болуы, формалық киімдер мен эстетикалық киімдерін, жұмыс орындарын ұйымдастыра білу; 7.1.5.2 ҚР еңбек заңнамасы туралы жалпы түсінік алу
2 . Сылау-сырлау жұмысының технологиясы	2.1 Қарапайым және жақсартылған сылау	7.2.1.1 сылау жұмыстарының түрлері туралы түсініктерінің болуы; қарапайым сылауды кезектілікпен о р ы н д а у ; 7.2.1.2 қарапайым сырлауды орындау үшін материалдар мен құралдарды таңдау; 7.2.1.3 жазықтың беткі бөлігін сырлауға даярлау 7.2.1.4 негізгі материалдармен таныстыру: байланыстырғыш, толтырылатын, пигменттерді қолданып, сырлау жұмыстарын орындау; 7.2.1.5 үш компоненттен тұратын (цемент, құм, су) қарапайым ерітінді даярлау; 7.2.1.6 ерітіндіні қажетті қоюлық дәрежесіне (сұйық, қою әртүрлі жұмыс түрі үшін) жеткізе білу; 7.2.1.7 сырлау ертіндісін даярлаудың пропорцияларын с а қ т а у ; 7.2.1.8 сырлау ертіндінің қабаттарын білу: бетін тегістеу, б ү р к у ; 7.2.1.9 беткі бөлікке топырақты жаю, жабу; 7.2.1.10 сырлау торының қалыңдығын анықтау; 7.2.1.11 сырлаудың әрбір қабатының қызметін түсіну
3. Еңбек пәнін талдау және бағалау	3.1 Еңбек пәнін талдау және бағалау	7.3.1.1 өз еңбек нәтижелеріне қызығушылық таныту; 7.3.1.2 мұғалімнің көмегімен орындалатын жұмыс туралы ауызша есеп беру
	3.2 Өзбетінше жұмыс	7.3.2.1 ертінді дайындау үшін компоненттерді өзбетінше даярлау (цемент, құм, су)
2-тоқсан		
	1.1 Еңбек құралдары туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Сылау-сырлау ісі" пәнінің ерекшеліктерін анықтау және білу; 7.1.1.3 "Сылау-сырлау ісі" мамандығының ерекшеліктерімен танысу
	1.2 Материалтану (цемент, құм, саз, гипс, бояу, эмульсия, сылау	7.1.2.1 сылау-сырлау ісінде қолданылатын құрылыс материалдар түрлері туралы түсініктерінің болуы; 7.1.2.2 цемент, құм-саз, гипсті визуалды және тактильді (сипап сезу) түрде анықтау; 7.1.2.3 цемент, құм-саз, гипске су мен жылудың ықпалын б і л у ;

1 . Материалтану Құралдар мен жабдықтар	, беткі қабаты толтырылған плитка, кілей және оның қасиеттері)	7.1.2.4 тегіс жазық беттерінің түрлерін, негізгі бөліктері мен түрлерін анықтау
	1.3 Құралдар мен жабдықтар (механизмге негізделген құралдар, жабдықтардың түрлері, құралдарда жұмыс жүргізудің тәсілі)	7.1.3.1 сылақ жұмыстары үшін құралдардың түрлері туралы жалпы түсініктерінің болуы: металлды кельма, о жа у , күрек ше , үккіш ; 7.1.3.2 сылақ жұмыстары үшін құралдармен жұмыс жасаудың тәсілдерін меңгеру; 7.1.3.3 сылақ жұмыстары үшін (жұмыс орын қалпы, құралдарды ұстау) құралдармен жұмыс жасаудың қимыл бағдарламасын меңгеру; 7.1.3.4 валиктің түрлері туралы жалпы түсініктерінің б о л у ы ; 7.1.3.5 валикпен жұмыс жасаудың тәсілдерін меңгеру
	1.4 Шеберхана мен құрылыс алаңында қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	7.1.4.1 шеберхана құралдарын сақтау үшін жауапты адамды тағайындау, құралдарды бекіту, жауапкершілікті б ө л у ; 7.1.4.2 өлшеуіш және қолмен басқарылатын құралдармен жұмыс жүргізудің қауіпсіздік ережесі туралы түсініктерінің болуы; 7.1.4.3 практикалық жұмысты орындау кезіндегі техникалық қауіпсіз ережелерді сақтау
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	7.1.5.1 құрылыс алаңында жүріс-тұрыс ережесі туралы түсініктерінің болуы, формалық киімдер мен эстетикалық киімдерін, жұмыс орындарын ұйымдастыра білу; 7.1.5.2 ҚР еңбек заңнамасы туралы жалпы түсінік алу
2 . Сылау-сырлау жұмысының технологиясы	2.2 Беткі жамылғысын тегістеу	7.2.2.1 тегістеу жұмысының түрлері туралы түсініктерінің б о л у ы ; 7.2.2.2 тегістеу үшін құралдар мен материалдарды білу; 7.2.2.3 тегістеу жұмысына құралдар мен материалдарды т а ң д а п а л у ; 7.2.2.4 тегістеудің түрлері (бастапқы және мәрелік сырлау үшін құрғақ қоспа) туралы түсініктерінің болуы; 7.2.2.5 тегістеу жұмыстарына ерітінді даярлау; 7.2.2.6 қалақшамен тегістеушінің құрамын жағу тәсілін б і л у ; 7.2.2.7 беткі бөлігіне жартылай жағуды орындау
3. Еңбек пәнін талдау және бағалау	3.1 Еңбек пәнін талдау және бағалау	7.3.1.1 өз еңбек нәтижелеріне қызығушылық таныту; 7.3.1.2 мұғалімнің көмегімен орындалатын жұмыс туралы а у ы з ш а е с е п б е р у ; 7.3.1.3 меңгерілген терминдерді ауызша есеп беру кезінде қолдану арқылы жүргізілген жұмыстың есебін беру
3-тоқсан		
	1.1 Еңбек құралдары туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Сылау-сырлау ісі" пәнінің ерекшеліктерін анықтау және білу; 7.1.1.3 "Сылау-сырлау ісі" мамандығының ерекшеліктерімен танысу
	1.2 Материалтану (цемент, құм, саз, гипс, бояу, эмульсия, сылау	7.1.2.1 сылау-сырлау ісінде қолданылатын құрылыс материалдар түрлері туралы түсініктерінің болуы;

1 . Материалтану Құралдар мен жабдықтар	, беткі қабаты толтырылған плитка, кілей және оның қасиеттері)	7.1.2.2 тегіс жазық беттерінің түрлерін, негізгі бөліктері мен түрлерін анықтау
	1.3 Құралдар мен жабдықтар (механизмге негізделген құралдар, жабдықтардың түрлері, құралдарда жұмыс жүргізудің тәсілі)	7.1.3.1 валиктің түрлері туралы жалпы түсініктерінің б о л у ы ; 7.1.3.2 валикпен жұмыс жасаудың тәсілдерін меңгеру
	1.4 Шеберхана мен құрылыс алаңында қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	7.1.4.1 шеберхана құралдарын сақтау үшін жауапты адамды тағайындау, құралдарды бекіту, жауапкершілікті б ө л у ; 7.1.4.2 өлшеуіш және қолмен басқарылатын құралдармен жұмыс жүргізудің қауіпсіздік ережесі туралы түсініктерінің болуы; 7.1.4.3 практикалық жұмысты орындау кезіндегі техникалық қауіпсіз ережелерді сақтау; 7.1.4.4 құрылыс өндірістерінде (шеберхана, құрылыс алаңына экскурсия) қауіпсіз жұмыс жасау ерекшеліктерімен танысу
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	7.1.5.1 құрылыс алаңында жүріс-тұрыс ережесі туралы түсініктерінің болуы, формалық киімдер мен эстетикалық киімдерін, жұмыс орындарын ұйымдастыра білу; 7.1.5.2 ҚР еңбек заңнамасы туралы жалпы түсінік алу
2 . Сылау-сырлау жұмысының технологиясы	2.4 Эмульсиямен әктеу	7.2.4.1 водозэмульсия бояу жамылғысы туралы түсініктерінің болуы; 7.2.4.2 водозэмульсия бояу үшін материалдар мен құралдарды таңдау; 7.2.4.3 беткі жамылғыны бояуға даярлау туралы түсініктерінің болуы; 7.2.4.4 қылқалам, валикпен жұмыс жасаудың тәсілін білу; 7.2.4.5 2-3 қабат жағу; қабырғаның жоғарғы жағынан бастап төменге қарай түсу арқылы оқу жайма тақталарының беткі бөлігіне эмульсия жағу
	2.5 Негізгі түстерді тану. Бөлмені эстетикалық өңдеу	7.2.5.1 табиғаттағы сәуле жарықтар мен түстер туралы түсініктерінің болуы; 7.2.5.2 түстер шеңберін, кемпіркосақтың түстерін атау және ажырата білу; 7.2.5.3 ашық және қою түстер туралы түсініктерінің б о л у ы ; 7.2.5.4 түсті бояу құрамын таңдауды орындау
	2.6 Тұсқағаз жұмысы	7.2.6.1 сылау ісінде тұсқағаз жұмысының қызметі мен түрлері туралы түсініктерінің болуы; 7.2.6.2 тұсқағаздар жұмыстары үшін құралдарды даярлау; 7.2.6.3 үлгіге қарай тұсқағаздар түрін анықтау; 7.2.6.4 рулонды материалдар мен желімді таңдау
	2.7 Еденді өңдеу	7.2.7.1 еденді өңдеу түрлері туралы түсініктерінің болуы (линолеум, ламинат, паркет, палас жамылғысы); 7.2.7.2 сыртқы түрі бойынша еден жабының анықтау
3. Еңбек пәнін талдау және бағалау	3.1 Еңбек пәнін талдау және бағалау	7.3.1.1 өз еңбек нәтижелеріне қызығушылық таныту 7.3.1.2 практикалық әрекеттегі алған білімдерін қолдану; 7.3.1.3 орындалған жұмыстың сапасы мен әркеттің реттілігін ұжыммен талдау

1 . Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек құралдары туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Сылау-сырлау ісі" пәнінің ерекшеліктерін анықтау және білу; 7.1.1.3 "Сылау-сырлау ісі" мамандығының ерекшеліктерімен танысу
	1.2 Материалтану (бояу, бояу қасиеттері)	7.1.2.1 сылау-сырлау ісінде қолданылатын құрылыс материалдар түрлері туралы түсініктерінің болуы; 7.1.2.2 бояғыш заттардың қасиеттері туралы түсініктерінің болуы; 7.1.2.3 тегіс жазық беттерінің түрлерін, негізгі бөліктері мен түрлерін анықтау; 7.1.2.4 лабораториялық практикалық жұмысты орындау барысында эмальді және майлы бояуларды тану және с а л ы с т ы р у ; 7.1.2.5 бояғыш материалдармен жұмыс жасау кезінде ерітіндінің ерекшеліктері мен қасиеттерін есепке алу
	1.3 Құралдар мен жабдықтар (механизмге негізделген құралдар, жабдықтардың түрлері, құралдарда жұмыс жүргізудің тәсілі)	7.1.3.1 сырлау жұмысы үшін құрал түрлері туралы жалпы түсініктерінің болуы: бояу жаққыш (қол тежегіш, малу, тегістеуші, түкті құралы); 7.1.3.2 сылақ жұмыстары үшін құралдармен жұмыс жасаудың тәсілдерін меңгеру; 7.1.3.3 сылақ жұмыстары үшін (жұмыс орын қалпы, құралдарды ұстау) құралдармен жұмыс жасаудың қимыл бағдарламасын меңгеру; 7.1.3.4 валиктің түрлері туралы жалпы түсініктерінің б о л у ы ; 7.1.3.5 валикпен жұмыс жасаудың тәсілдерін меңгеру
	1.4 Шеберхана мен құрылыс алаңында қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	7.1.4.1 шеберхана құралдарын сақтау үшін жауапты адамды тағайындау, құралдарды бекіту, жауапкершілікті б ө л у ; 7.1.4.2 өлшеуіш және қолмен басқарылатын құралдармен жұмыс жүргізудің қауіпсіздік ережесі туралы түсініктерінің болуы; 7.1.4.3 практикалық жұмысты орындау кезіндегі техникалық қауіпсіз ережелерді сақтау; 7.1.4.4 құрылыс өндірістерінде (шеберхана, құрылыс алаңына экскурсия) қауіпсіз жұмыс жасау ерекшеліктерімен танысу
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	7.1.5.1 құрлыс алаңында жүріс-тұрыс ережесі туралы түсініктерінің болуы, формалық киімдер мен эстетикалық киімдерін, жұмыс орындарын ұйымдастыра білу; 7.1.5.2 ҚР еңбек заңнамасы туралы жалпы түсінік алу
		7.2.1.1 қабырғаны бояудың түрлері, қарапайым бояуды орындау реттілігі туралы түсініктерінің болуы; 7.2.1.2 қарапайым бояу үшін материалдар мен құралдарды таңдау; 7.2.1.3 беткі жамылғыны бояуға даярлау туралы түсініктерінің болуы (қабырғаның ескі, кір қабатын алу, оны тегістеу);

2 . Сылау-сырлау жұмысының технологиясы	2.3 Қарапайым және жақсартылған бояу	☐ 7.2.1.4 қалақшамен алдында боялған беткі жамылғыны т а з а л а у ; 7.2.1.5 қабырғаның бетін тегістеу; 7.2.1.6 жұмыс үшін қылқаламды таңдау, беткі жамылғының бояуға даярлығын анықтау; 7.2.1.7 қылқаламен жұмыс жасаң тәсілдерін білу; 7.2.1.8 қылқаламның үздіксіз қозғалысымен реттілігін сақтап беткі жағын майлы бояумен бояу; 7.2.1.9 шаруашылық бөлмелерді бояу түрлері, майлы бояуларды (шамалы) анықтау;
	2.8 Практикалық қайталау	7.2.8.1 тоқсан ішінде өңдеу жұмыстарын орындау дағдыларын нығайту: сырлау құрамы бар үш компоненттен тұратын ерітінді даярлау, онымен қабырғаны сырлау, майлы бояуды беткі бөлігіне жағу, рулонды материалдар мен желімді таңдау
3. Еңбек пәнін талдау және бағалау	3.1 Еңбек пәнін талдау және бағалау	7.3.1.1 өз еңбек нәтижелеріне қызығушылық таныту; 7.3.1.2 практикалық әрекеттегі алған білімдерін қолдану; 7.3.1.3 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын бағалауға және талдауға ұмтылу; 7.3.1.4 жұмыстағы жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу
	3.2 Өзбетінше жұмыс	7.3.2.1 беткі жамылғыға майлы бояуды жағу
	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	7.3.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (саралап)

2) 8-сынып:

5-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1 . Материалтану	1.1 Еңбек құралдары туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Сылау-сырлау ісі" пәнінің маңызды ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсете білу
	1.2 Материалтану (цемент, құм, саз, гипс, бояу,эмульсия , сылау, беткі қабаты толтырылған плитка, кілей және оның қасиеттері)	8.1.2.1 сылау-сырлау, түсті қағаздарды жапыстыру жұмыстарында қолданылатын құрылыс материалдардың түрлері туралы түсініктерінің болуы; 8.1.2.2 цемент түрлерін атау, топтастыру, шикізаттан цемент алу, белгілеу, сақтау, қолдану; 8.1.2.3 цементі қолдану және белгілеу, сақтау тәсілдерін б і л у ; 8.1.2.4 лабораториялық практикалық зерттеу (сыртқы түрі, сипап сезу, тығыздығы бойынша) жолымен цемент, құм, саз , гипстің қасиеттерін білу; 8.1.2.5 ерітіндінің компоненттерін анықтау (төзімділігі, сапасы, атқарылатын қызметіне тән сәйкестігі)
	1.3 Құралдар мен жабдықтар (механизмге негізделген құралдар, жабдықтардың түрлері, құралдарда жұмыс жүргізудің тәсілі)	8.1.3.1 перфоратордың техникалық сипатымен танысу; 8.1.3.2 перфоратормен жұмыс жасаудың тәсілдарын н е г і з д е у ; 8.1.3.3 құрлыс миксер құрылғысы мен қызметін, түрлерін б і л у ; 8.1.3.4 құрлыс миксермен жұмыс жасаудың тәсілдарын меңгеру

Құралдар мен жабдықтар	1.4 Шеберхана мен құрылыс алаңында қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	8.1.4.1 қол құралымен жұмыс жасау барысында қауіпсіз жұмыс істеу ережесін сақтау; 8.1.4.2 қолмен басқарылатын бояу батырмасымен, перфоратормен жұмыс жүргізудің ережесін сақтау; 8.1.4.3 оқу шеберханасында өзінің жұмыс орнын ұйымдастыру; 8.1.4.4 құрылыс алаңында сылау-сырлау жұмысын жүргізудің қауіпсіздік ережесі туралы түсініктерінің болуы; 8.1.4.5 тыныс алу жолдарының мүшелерін сақтаудың жеке құралдарының қызметі мен түрлері туралы түсініктерінің болуы: газқағар құбыршек, маска және әр түрлі құралдар
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	8.1.5.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас және еңбек мәдениеті туралы түсініктің болуы; 8.1.5.2 өрт қауіпсіздік техникасын, еңбекті қорғау ережесін сақтау; 8.1.5.3 еңбек тәртібі, сылақшы-сырлаушының жалақысын, еңбек тапсырысын орындауға жауапкершілігі туралы түсініктерінің болуы
2. Сылау-сырлау жұмысының технологиясы	2.1 Қарапайым және жақсартылған сылау	8.2.1.1 кірпіштің беткі жамылғысын тегістеудің қарапайым түрлері туралы түсініктерінің болуы; 8.2.1.2 кірпіштің беткі жамылғысын сырлауға даярлау; 8.2.1.3 құрлыс су деңгейін қолдану арқылы шамшырақты қою; 8.2.1.4 кірпіштің беткі жамылғысын сырлау үшін ерітінді даярлау; 8.2.1.5 бірінші қабат - қабырғаны алдын ала ылғандырып, 5 мм қалыңдықта сұйық ертіндімен кірпіштің беткі бөлігіне шашуды орындау; 8.2.1.6 қоюлық дәрежесін ұлғайтып бетін тегістеу, сылақ қалағы немесе үккішпен түзету; 8.2.1.7 жамылғы қабатын жағып, тегістеу қабатын жасау; 8.2.1.8 жұмыста қолданылатын материалдар мен құралдардың қызметін, ағаштың беткі жамылғысын сапалы сырлау туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.9 кірпіштің беткі жамылғысының қарапайым және жақсы сырлаудың түрлерін сипаттау, салыстыру
3. Еңбек пәнін талдау және бағалау	3.1 Еңбек пәнін талдау және бағалау	8.3.1.1 "Сылау-сырлау ісі" еңбек кәсібі бойынша кәсіби дағдыларын меңгеру мотивациясын көрсету; 8.3.1.2 орындалған жұмыстың сапасын талдауды жүргізу; 8.3.1.3 мұғалімнің көмегімен ағымдық өзін бақылауды жүзеге асыру; 8.3.1.4 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.1.5 техникалық терминологияларды сөйлеу тілінде қолдану
	3.2 Өзбетінше жұмыс (үлгі тізбесі).	8.3.2.1 сырлауға кірпіштің беткі бөлігін даярлау; 8.3.2.2 топырақты үккіштен өткізу тәсілі арқылы қабат жүргізу; 8.3.2.3 оқу тақталарын бүрку, тегістеуді орындау
2-тоқсан		
	1.1 Еңбек құралдары туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Сылау-сырлау ісі" пәнінің маңызды ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсете білу

1 . Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.2 Материалтану (сылау, сылау қасиеттері)	8.1.2.1 сылау-сырлау, түсті қағаздарды жапыстыру жұмыстарында қолданылатын құрылыс материалдардың түрлері туралы түсініктерінің болуы; 8.1.2.2 ерітіндінің компоненттерін анықтау (төзімділігі, сапасы, атқарылатын қызметіне тән сәйкестігі) ; 8.1.2.3 сылау түрлері және оның қызметі мен қолданылуын а н ы қ т а у ; 8.1.2.4 сырлау құрамының негізгі компоненттерін анықтау
	1.3 Құралдар мен жабдықтар (механизмге негізделген құралдар, жабдықтардың түрлері, құралдарда жұмыс жүргізудің тәсілі)	8.1.3.6 құрлыс миксер құрылғысы мен қызметін, түрлерін б і л у ; 8.1.3.7 құрлыс миксермен жұмыс жасаудың тәсілдарын м е н г е р у ; 8.1.3.8 сылақ жұмысына тән құралдар туралы ортақ түсініктерінің болуы; 8.1.3.9 сылақ жасау тәсілдарын меңгеру
	1.4 Шеберхана мен құрылыс алаңында қауіпсіз жұмыс істеу ережесі.	8.1.4.1 қол құралымен жұмыс жасау барысында қауіпсіз жұмыс істеу ережесін сақтау; 8.1.4.2 оқу шеберханасында өзінің жұмыс орнын ұ й ы м д а с т ы р у ; 8.1.4.3 құрылыс алаңында сылау-сырлау жұмысын жүргізудің қауіпсіздік ережесі туралы түсініктерінің болуы; 8.1.4.4 тыныс алу жолдарының мүшелерін сақтаудың жеке құралдарының қызметі мен түрлері туралы түсініктерінің болуы: газқағар құбыршек, маска және әр түрлі құралдар
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	8.1.5.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас және еңбек мәдениеті туралы түсініктің болуы; 8.1.5.2 өрт қауіпсіздік техникасын, еңбекті қорғау ережесін с а қ т а у ; 8.1.5.3 еңбек тәртібі, сылақшы-сырлаушының жалақысын, еңбек тапсырысын орындауға жауапкершілігі туралы түсініктерінің болуы
2 . Сылау-сырлау жұмысының технологиясы	2.2 Беткі жамылғысын тегістеу	8.2.2.1 тегістеу жұмысына жазықтықтың беткі бөлігін даярлау туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.2 қолдың басқаруымен сулы құрамы бар ертіндімен беткі бөлігін астарлауды орындау 8.2.2.3 қабырғаны сырлауға даярлаудың бастапқы тегістеу туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.4 жазықтықтың беткі бөлігін тегістеудің реттілігі туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.5 жұмысқа тегістеуді даярлау 8.2.2.6 беткі бөлігін тегістеу тәсілін білу; 8.2.2.7 беткі бөлігі сырланған жеке орындарды тегістеуді о р ы н д а у ; 8.2.2.8 егеуқұм қағазымен тегістелген қабатты тазартуды орындау
3. Еңбек пәнін талдау және бағалау	3.1 Еңбек пәнін талдау және бағалау	8.3.1.1 "Сылау-сырлау ісі" еңбек кәсібі бойынша кәсіби дағдыларын меңгеру мотивациясын көрсету; 8.3.1.2 орындалған жұмыстың сапасын талдауды жүргізу; 8.3.1.3 мұғалімнің көмегімен ағымдық өзін бақылауды жү з е г е а с ы р у ; 8.3.1.4 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.1.5 алған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану

	3.2 Өзбетінше жұмыс (үлгі тізбесі)	8.3.2.1 сырланған беткі жамылғының жеке орындарын тегістеуді орындау
3-тоқсан		
1 . Материалтану . Құралдар м е н жабдықтар	1.1 Еңбек құралдары туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Сылау-сырлау ісі" пәнінің маңызды ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсете білу
	1.2 Материалтану (эмульсия, беткі қабаты толтырылған плитка, кілей және оның қасиеттері)	8.1.2.1 сырлау жұмыстарын орындау барысында қолданылатын сулы және сулы емес бояғыштардың құрамы мен материалдары туралы түсініктерінің болуы; 8.1.2.2 түстітану туралы түсініктерінің болуы (ғимарат бөлмелерін түсті безендіру) ; 8.1.2.3 түс қағаздарының түрлері туралы түсініктерінің б о л у ы ; 8.1.2.4 түс қағаздар жұмыстары үшін желім құрамының ерекшеліктері мен қасиеттерін есепке алу
	1.3 Құралдар мен жабдықтар (механизмге негізделген құралдар, жабдықтардың түрлері, құралдарда жұмыс	8.1.3.1 қолмен басқарылатын бояу батырмасы туралы түсініктерінің болуы; 8.1.3.2 қолмен басқарылатын бояу батырмасының техникалық сипатымен танысу; 8.1.3.3 қолмен басқарылатын бояу батырмасын жұмысқа даярлау (жеке және ортақ желдеткіштер құралдарын, қақпақша сақтандарғышты, құбыршекті бекітудің беріктігі мен түзетуді тексеру) қолмен басқарылатын бояу батырмасымен жұмыс жасаудың тәсілін меңгеру; 8.1.3.4 түс қағаздар жұмысына тән құралдар туралы жалпы түсініктерінің болуы
	1.4 Шеберхана мен құрылыс алаңында қауіпсіз жұмыс істеу ережесі.	8.1.4.1 қол құралымен жұмыс жасау барысында қауіпсіз жұмыс істеу ережесін сақтау; 8.1.4.2. қолмен басқарылатын бояу батырмасымен, перфоратормен жұмыс жүргізудің ережесін сақтау 8.1.4.3 оқу шеберханасында өзінің жұмыс орнын ұ й ы м д а с т ы р у ; 8.1.4.4 құрылыс алаңында сылау-сырлау жұмысын жүргізудің қауіпсіздік ережесі туралы түсініктерінің болуы; 8.1.4.5 тыныс алу жолдарының мүшелерін сақтаудың жеке құралдарының қызметі мен түрлері туралы түсініктерінің болуы: газқағар құбыршек, маска және әр түрлі құралдар
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы.	8.1.5.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас және еңбек мәдениеті туралы түсініктің болуы; 8.1.5.2 өрт қауіпсіздік техникасын, еңбекті қорғау ережесін с а қ т а у ; 8.1.5.3 еңбек тәртібі, сылақшы-сырлаушының жалақысын, еңбек тапсырысын орындауға жауапкершілігі туралы түсініктерінің болуы
	2.4 Эмульсиямен әктеу	8.2.4.1 водоэмульсия бояу құрамы мен ерекшелігі туралы түсініктерінің болуы; 8.2.4.2 тұтқырлық, иісі, жылтырлауығы бойынша құрамы судан емес бояуды сулы бояудан ажырату; 8.2.4.3 әртүрлі беткі төсемдерді водоэмульсиямен жабу үшін материалдарды таңдау; 8.2.4.4 жұмысқа водоэмульсия бояуларын даярлау; 8.2.4.5 бояу басқыштарды жуу және толтыру, тексеру

2 . Сылау-сырлау жұмысының технологиясы		8.2.4.6 қолмен басқарылатын бояу басқыштармен жұмыс жасау ережесін білу және сақтау; 8.2.4.7 күрделі формадағы бөлшектерді және бүгілген беткі бөліктерін бояуды орындау
	2.5 Негізгі түстерді тану. Бөлмені эстетикалық өңдеу.	8.2.5.1 кемпіркосақтың түстерін атау және ажырата білу; 8.2.5.2 өңдейтін техникадағы аралас түстер туралы түсініктерінің болуы; 8.2.5.3 тұрғын үй-жайларды түстермен безендіру, бояу үшін түстерді таңдау туралы түсініктерінің болуы
	2.6 Тұсқағаз жұмысы	8.2.6.1 тұсқағазды жабыстырудың астыңғы беткі бөлігін даярлаудың тәсілдері туралы түсініктерінің болуы; 8.2.6.2 параметрлері бойынша түстерді топтастыру (беткі жамылғысының түрі, тығыздығы, суға төзімділігі); 8.2.6.3 жиек және ендерді кесу тәсілдерін меңгеру; 8.2.6.4 түс қағаздарды айқастыра және жапсарды біріктіру туралы түсініктерінің болуы; 8.2.6.5 өлшеу жолы арқылы беткі жамылғысын желімдеу биіктігін анықтау; 8.2.6.6 ғимараттың ұзындығына немесе қабырғаның биіктігіне қарай енді және жиекті қиюды орындау; 8.2.6.7 ұзындығы бойынша жиілікті есепке ала отырып жолақтарды кесуді орындау
	2.7 Еденді өңдеу	8.2.7.1 еден жабыны даярланатын материалдар мен түрлері туралы түсініктерінің болуы; 8.2.7.2 мектептің әртүрлі бөлемелерінде төселген материалдар мен еден түрлерін анықтау
3. Еңбек пәнін талдау және бағалау	3.1 Еңбек пәнін талдау және бағалау	8.3.1.1 "Сылау-сырлау ісі" еңбек кәсібі бойынша кәсіби дағдыларын меңгеру мотивациясын көрсету; 8.3.1.2 орындалған жұмыстың сапасын талдауды жүргізу; 8.3.1.3 мұғалімнің көмегімен ағымдық өзін бақылауды жүзеге асыру; 8.3.1.4 техникалық терминологияларды сөйлеу тілінде қолдану; 8.3.1.5 өзбетінше және мұғалімнің сұрағы бойынша жүргізілген жұмысты ауызша есеп беруді жүзеге асыру; 8.3.1.6 алған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану
	3.2 Өзбетінше жұмыс (үлгі тізбесі)	8.3.2.1 жұмысқа водозэмульсиялы бояуды даярлау
4-тоқсан		
	1.1 Еңбек құралдары туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Сылау-сырлау ісі" пәнінің маңызды ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсете білу
	1.2 Материалтану (бояу және оның қасиеттері)	8.1.2.1 сырлау жұмыстарын орындау барысында қолданылатын сулы және сулы емес бояғыштардың құрамы мен материалдары туралы түсініктерінің болуы; 8.1.2.2 түстітану туралы түсініктерінің болуы (ғимарат бөлмелерін түсті безендіру)
	1.3 Құралдар мен жабдықтар (механизмге негізделген құралдар, жабдықтардың	8.1.3.1 қолмен басқарылатын бояу батырмасы туралы түсініктерінің болуы; 8.1.3.2 қолмен басқарылатын бояу батырмасының техникалық сипатымен танысу;

1 . Материалтану Құралдар мен жабдықтар	түрлері, құралдарда жұмыс жүргізудің тәсілі)	8.1.3.3 қолмен басқарылатын бояу батырмасын жұмысқа даярлау (жеке және ортақ желдеткіштер құралдарын, қақпақша сақтандарғышты, құбыршекті бекітудің беріктігі мен түзетуді тексеру) ; қолмен басқарылатын бояу батырмасымен жұмыс жасаудың тәсілін меңгеру
	1.4 Шеберхана мен құрылыс алаңында қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	8.1.4.1 қол құралымен жұмыс жасау барысында қауіпсіз жұмыс істеу ережесін сақтау; 8.1.4.2 қолмен басқарылатын бояу батырмасымен, перфоратормен жұмыс жүргізудің ережесін сақтау; 8.1.4.3 оқу шеберханасында өзінің жұмыс орнын ұйымдастыру ; 8.1.4.4 құрылыс алаңында сылау-сырлау жұмысын жүргізудің қауіпсіздік ережесі туралы түсініктерінің болуы 8.1.4.5 тыныс алу жолдарының мүшелерін сақтаудың жеке құралдарының қызметі мен түрлері туралы түсініктерінің болуы: газқағар құбыршек, маска және әр түрлі құралдар
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы.	8.1.5.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас және еңбек мәдениеті туралы түсініктің болуы; 8.1.5.2 өрт қауіпсіздік техникасын, еңбекті қорғау ережесін сақтау ; 8.1.5.3 еңбек тәртібі, сылақшы-сырлаушының жалақысын, еңбек тапсырысын орындауға жауапкершілігі туралы түсініктерінің болуы
2 . Сылау-сырлау жұмысының технологиясы	2.3 Қарапайым және жақсартылған бояу	8.2.3.2 эмальді бояулардың құрамы мен ерекшелігі туралы түсініктерінің болуы ; 8.2.3.2 тұтқырлық, иісі, жылтырлауығы бойынша майлы бояудан эмальды бояудан ажырату; 8.2.3.3 әртүрлі беткі жамылғыларды бояу үшін құралдарды таңдау ; 8.2.3.4 эмаль бояуының жабысқақтығын (шамалы) анықтау; 8.2.3.5 1 м ² бояуға кететін шығын туралы түсініктерінің болуы ; 8.2.3.6 ерітіндінің ерекшелігі мен құрамы туралы түсініктерінің болуы; 8.2.3.7 бояуды жұмысқа даярлау: металды тор арқылы жұмыс қалпына жеткізе білу; 8.2.3.8 үлгіге қарап бояуды орындау; 8.2.3.9 денешынықтыру және балалар алаңының құралдарын бояуды орындау; 8.2.3.10 валикпен жұмыс жасаудың тәсілін меңгеру; 8.2.3.11 май, лак, топырақ, ерітіндіні қолдану; 8.2.3.12 2-3 қабат жағу, қабырғаның жоғарғы жағынан ақырындап төменге қарай түсіріп бояу
	2.8 Практикалық қайталау	8.2.8.1 қою консистенциялы топырақты жағудың тәсілдерін, түрлі бұрыштарға қалақшамен сылақты сырлау, қабырғаны жоғарыдан төменге қарай жылжу арқылы бояу беткі бөлігін жөндеуге даярлау бойынша операцияларды орындау; беткі бөлігін тегістеу; тұсқағазды жабыстыру үшін тұсқағаз бен желімді даярлаудың практикалық біліктілігі мен дағдысын бекіту

3. Еңбек пәнін талдау және бағалау.	3.1 Еңбек пәнін талдау және бағалау.	8.3.1.1 "Сылау-сырлау ісі" еңбек кәсібі бойынша кәсіби дағдыларын меңгеру мотивациясын көрсету; 8.3.1.2 орындалған жұмыстың сапасын талдауды жүргізу; 8.3.1.3 мұғалімнің көмегімен ағымдық өзін бақылауды жүзеге асыру; 8.3.1.4 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.1.5 техникалық терминологияларды сөйлеу тілінде қолдану; 8.3.1.6 өзбетінше және мұғалімнің сұрағы бойынша жүргізілген жұмысты ауызша есеп беруді жүзеге асыру; 8.3.1.7 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен өз бұйымын толыққанды талдауға ұмтылу; 8.3.1.8 алған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану
	3.2 Өзбетінше жұмыс (үлгі тізбесі)	8.3.2.1 балалар және спорттық алаңдар құралдарын бояуды орындау
	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	8.3.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (саралап)

6) 9-сынып

6-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту масаттары
1-тоқсан		
1 Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек құралдары туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1 өзге халықтың тарихы мен мәдениетіне, әр түрлі ой-пікірлерге құрмет көрсету; 9.1.1.2 "Сылау-сырлау ісі" пән ерекшеліктерін сипаттау және өзбетінше меңгеруге ынталану
	1.2 Материалтану (цемент, құм, саз, гипс, бояу,эмульсия, сылау, беткі қабаты толтырылған плитка, кілей және оның қасиеттері)	9.1.2.1 сылау-сырлау, түсті қағаздарды жапыстыру жұмыстарында қолданылатын құрылыс; материалдардың түрлері туралы түсініктерінің болуы 9.1.2.2 ерітіндіні жасаудың негізгі қасиеттері туралы түсініктерінің болуы: төзімділігі, ерітіндінің орнығуы,тұтасуы
	1.3 Құралдар мен жабдықтар (механизмге негізделген құралдар, жабдықтардың түрлері, құралдарда жұмыс жүргізудің тәсілі)	9.1.3.1 бұрамашегенің қызметі мен құруын білу; 9.1.3.2 бұрамашегемен жұмыс жасаудың тәсілдарын меңгеру; 9.1.3.3 бетон араластырғыш туралы түсініктерінің болуы; 9.1.3.4 бетон араластырғышпен жұмыс жүргізу тәсілдарын меңгеру; 9.1.3.5 электр араның құрылымы мен қызметін білу 9.1.3.6 бетон араластырғышты тазалауды жүргізу; 9.1.3.7 электр арамен жұмыс жүргізудің тәсілдарын білу; 9.1.3.8 қопару құралы туралы түсініктерінің болуы; 9.1.3.9 қопару құралымен жұмыс жүргізудің тәсілдарын меңгеру; 9.1.3.10 елеуіш құралы және оның қызметі туралы түсініктерінің болуы; 9.1.3.11елеуіш құралын қолдану арқылы құмды електен өткізу тәсілін меңгеру
	1.4 Шеберхана мен құрылыс алаңында	9.1.4.1 бетон араластырғышпен жұмыс жасаудың қауіпсіздік ережесін сақтау; 9.1.4.2 жұмыс орнында қопару, электр ара, бұрамашегемен жұмысты орындауда қауіпсіздік ережесін сақтау; 9.1.4.3 жұмыс орнында және құрылыс алаңында еңбек қауіпсіздік

	қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	е р е ж е с і н с а қ т а у ; 9.1.4.4 тыныс алу жолдарының мүшелерін сақтаудың жеке құралдарының қызметі мен түрлері туралы түсініктерінің болуы: газқағар құбыршек, маска және әр түрлі құралдар
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	9.1.5.1 жұмысқа қабылдану кезінде сыртқы келбет пен жүріс-тұрыстың маңыздылығын түсіну; 9.1.5.2 түйіндеме және жұмысқа қабылдау туралы өтініштерді р ә с і м д е у ; 9.1.5.3 еңбек ақысының төлеу түрлерін ажырату (еңбекақы, келісімді, уақытық төлемақы); 9.1.5.4 өндірістік бақылау жүргізу және ұйымдастыру бойынша санитарлық-эпидемиологиялық ережелер мен нормативтер, әдістемелік нұсқаулықтарды білу; 9.1.5.5 өрт қауіпсіздік техникасын, еңбекті қорғау нормалары мен е р е ж е л е р і н с а қ т а у ; 9.1.5.6 еңбекті қорғау, еңбек келісім шартындағы қызметкерлер мен жұмысшылардың негізгі міндеттері мен құқықтары туралы түсініктер алу
2	"Сылау-сырлау жұмысының технологиясы"	2.1. Қарапайым және жақсартылған сылау 9.2.1.1 ағаштың беткі жамылғысын тегістеудің қарапайым түрлері туралы түсініктерінің болуы; 9.2.1.2 ағаштың беткі жамылғысын сырлауға даярлау 9.2.1.3 жоңқалық қалқан түрлері мен оны қолдана білу; 9.2.1.4 жоңқалық қалқанды нығайтуды орындау; 9.2.1.5 үш кезеңнен тұратын қабатты сырлауды орындау; 9.2.1.6 жұмысты жүргізу үшін қолданылатын материалдар мен құралдардың қызметін, ағаштың беткі жамылғысын сапалы сырлау туралы түсініктерінің болуы; 9.2.1.7 ағаштың беткі жамылғысын сапалы сырлауды орындау; 9.2.1.8 ағаштың беткі жамылғысын қарапайым және жақсы сырлаудың түрлерін сипаттау, салыстыру; 9.2.1.9 төбені сырлау туралы түсініктерінің болуы; 9.2.1.10 "өзіне қарай" "өзіңнен әрі" тәсілдерімен төбені сырлауды орындау
3	"Еңбек пәнін талдау және бағалау"	3.1 Еңбек пәнін талдау және бағалау 9.3.1.1 техникалық терменологияларды қолдану арқылы өзінің және басқа адамдардың жұмыстарында көрсетілген идея мен т а қ ы р ы б ы н с и п а т т а у ; 9.3.1.2 қойылған мақсатқа жету үшін табандылық таныту, өз еңбегін мақтан тұту, жауапкершілік таныту; 9.3.1.2 өзбетінше және мұғалімнің сұрағы бойынша жұмысты орындау процессін мұқият талдау; 9.3.1.3 орындалған жұмыстың сапасын басқару; 9.3.1.4 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелер қабылдау және ұ с ы н ы с т а р ж а с а у ; 9.3.1.5 жұмыстың сапала орындалуын қадағалау
	3.2 Өзбетінше жұмыс (үлгі тізбесі).	9.3.2.1 жұмысты орындау үшін материалдар мен құралдарды, жұмыстың түрін анықтау, жұмыстың жоспарын құру, операцияны орындаудың реттілігін анықтау; 9.3.2.2 жоңқалық қалқаны бекітуді орындау; 9.3.2.3 гипсокартондағы жапсар мен тігістерді өңдеу
2-тоқсан		

1	"Материалтану . Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек құралдары туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1 өзге халықтың тарихы мен мәдениетіне, әр түрлі ой-пікірлерге құрмет көрсету; 9.1.1.2 "Сылау-сырлау ісі" пән ерекшеліктерін сипаттау және өзбетінше меңгеруге ынталану
		1.2 Материалтану (цемент, құм, саз, гипс, бояу,эмульсия, сылау, беткі қабаты толтырылған плитка, кілей және оның қасиеттері)	9.1.2.1 сылау-сырлау, түсті қағаздарды жапыстыру жұмыстарында қолданылатын құрылыс материалдардың түрлері туралы түсініктерінің болуы; 9.1.2.2 ерітіндіні жасаудың негізгі қасиеттері туралы түсініктерінің болуы: төзімділігі, ерітіндінің орнығуы,тұтасуы
		1.3 Құралдар мен жабдықтар (механизмге негізделген құралдар, жабдықтардың түрлері, құралдарда жұмыс жүргізудің тәсілі)	9.1.3.1 бұрамашегенің қызметі мен құруын білу; 9.1.3.2 бұрамашегемен жұмыс жасаудың тәсілдарын меңгеру; 9.1.3.3 бетон араластырғыш туралы түсініктерінің болуы; 9.1.3.4 бетон араластырғышпен жұмыс жүргізу тәсілдарын м е н г е р у ; 9.1.3.5 электр араның құрылымы мен қызметін білу
		1.4 Шеберхана мен құрылыс алаңында қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	9.1.4.1 бетон араластырғышпен жұмыс жасаудың қауіпсіздік е р е ж е с і н с а қ т а у ; 9.1.4.2 жұмыс орнында қопару, электр ара, бұрамашегемен жұмысты орындауда қауіпсіздік ережесін сақтау; 9.1.4.3 тыныс алу жолдарының мүшелерін сақтаудың жеке құралдарының қызметі мен түрлері туралы; түсініктерінің болуы: газқағар құбыршек, маска және әр түрлі құралдар
		1.5 Этика және еңбек заңнамасы	9.1.5.1 жұмысқа қабылдану кезінде сыртқы келбет пен жүріс-тұрыстың маңыздылығын түсіну; 9.1.5.2 түйіндеме және жұмысқа қабылдау туралы өтініштерді р ә с і м д е у ; 9.1.5.3 еңбек ақысының төлеу түрлерін ажырату (еңбекақы, келісімді, уақытық төлемақы); 9.1.5.4 өндірістік бақылау жүргізу және ұйымдастыру бойынша санитарлық-эпидемиологиялық ережелер мен нормативтер, әдістемелік нұсқаулықтарды білу; 9.1.5.5 өрт қауіпсіздік техникасын, еңбекті қорғау нормалары мен е р е ж е л е р і н с а қ т а у ; 9.1.5.6 еңбекті қорғау, еңбек келісім шартындағы қызметкерлер мен жұмысшылардың негізгі міндеттері мен құқықтары туралы түсініктер алу
2	"Сылау-сырлау жұмысының технологиясы"	2.2 Беткі жамылғысын тегістеу	9.2.2.1 тегістеу жұмысына сылақты өзбетінше даярлау; 9.2.2.2 сырланған беткі қабатты тегістеудің реттілігі туралы түсініктерінің болуы; 9.2.2.3 әртүрлі бұрыштарға бітеуіштерді жағу арқылы жапсар мен т е с і к т е р д і ж а б у ; 9.2.2.4 көлдеңнен қозғалу арқылы жарылуларды толықтыру тәсілдерімен көлемді шұңқырларды толтыру; 9.2.2.5 әртүрлі бұрыштарға тегістеуді жағу тәсілі арқылы бүркеншіктерді ж а б у ; 9.2.2.6 тесіктерді жабу үшін қаптайтын сетканы қолдану; 9.2.2.7 старттық тегістеуді орындау; 9.2.2.8 жайылған тегістерді тегістеу

3	"Еңбек пәнін талдау және бағалау"	3.1 Еңбек пәнін талдау және бағалау	9.3.1.1 техникалық терменологияларды қолдану арқылы өзінің және басқа адамдардың жұмыстарында көрсетілген идея мен тақырыбын сипаттау; 9.3.1.2 қойылған мақсатқа жету үшін табандылық таныту, өз еңбегін мақтан тұту, жауапкершілік таныту; 9.3.1.2 өзбетінше және мұғалімнің сұрағы бойынша жұмысты орындау процессін мұқият талдау; 9.3.1.3 орындалған жұмыстың сапасын басқару 9.3.1.4 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті; түсініктемелер қабылдау және ұсыныстар жасау; 9.3.1.5 жұмыстың сапала орындалуын қадағалау
	3.2 Өзбетінше жұмыс (үлгі тізбесі).	9.3.2.1 жұмысты орындау үшін материалдар мен құралдарды, жұмыстың түрін анықтау, жұмыстың жоспарын құру, операцияны орындаудың реттілігін анықтау; 9.3.2.2 жоңқалық қалқаны бекітуді орындау; 9.3.2.3 гипсокартондағы жапсар мен тігістерді өңдеу	
3-тоқсан			
1	"Материалтану . Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек құралдары туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1 өзге халықтың тарихы мен мәдениетіне, әр түрлі ой-пікірлерге құрмет көрсету; 9.1.1.2 "Сылау-сырлау ісі" пән ерекшеліктерін сипаттау және өзбетінше меңгеруге ынталану
		1.2 Материалтану (цемент, құм, саз, гипс, бояу,эмульсия, сылау, беткі қабаты толтырылған плитка, кілей және оның қасиеттері)	9.1.2.1 сылау-сырлау, түсті қағаздарды жапыстыру жұмыстарында қолданылатын құрылыс материалдардың түрлері туралы түсініктерінің болуы; 9.1.2.2 ерітіндіні жасаудың негізгі қасиеттері туралы түсініктерінің болуы: төзімділігі, ерітіндінің орнығуы,тұтасуы; 9.1.2.3 түс қағаздардың түрлері туралы түсініктерінің болуы (винилді, флизелин, шыны талшық,метталдан жасалған, сұйық түсқағаздар); 9.1.2.4 түс қағаздардың фактурасы бойынша анықтау; 9.1.2.5 түс қағазбен жұмыс жасайтын желімнің құрамы және желімдеу құрамы туралы түсініктерінің болуы; 9.1.2.6 түс қағаздар жұмыстары үшін кілей құрамының ерекшеліктері мен қасиеттерін есепке алу; 9.1.2.7 еденнің беткі жамылғысының негізгі қасиеттері туралы түсініктерінің болуы: суға төзімділігі, тозғыштығы, иілгіштігі; 9.1.2.8 еденнің беткі жамылғысының негізгі және негізгі емес түрлері туралы түініктерінің болуы
		1.3 Құралдар мен жабдықтар (механизмге негізделген құралдар, жабдықтардың түрлері, құралдарда жұмыс жүргізудің тәсілі)	9.1.3.1 бұрамашегенің қызметі мен құруын білу; 9.1.3.2 бұрамашегемен жұмыс жасаудың тәсілдарын меңгеру; 9.1.3.3 бетон араластырғыш туралы түсініктерінің болуы; 9.1.3.4 бетон араластырғышпен жұмыс жүргізу тәсілдарын меңгеру; 9.1.3.5 электр араның құрылымы мен қызметін білу; 9.1.3.6 бетон араластырғышты тазалауды жүргізу
		1.4 Шеберхана мен құрылыс алаңында	9.1.4.1 бетон араластырғышпен жұмыс жасаудың қауіпсіздік ережесін сақтау; 9.1.4.2 жұмыс орнында қопару, электр ара, бұрамашегемен жұмысты орындауда қауіпсіздік ережесін сақтау; 9.1.4.3 жұмыс орнында және құрылыс алаңында еңбек қауіпсіздік ережесін сақтау;

2 . Сылау-сырлау жұмысының технологиясы "	кауіпсіз жұмыс істеу ережесі	9.1.4.4 тыныс алу жолдарының мүшелерін сақтаудың жеке құралдарының қызметі мен түрлері туралы түсініктерінің болуы: газқағар құбыршек, маска және әр түрлі құралдар
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	9.1.5.1 жұмысқа қабылдану кезінде сыртқы келбет пен жүріс-тұрыстың маңыздылығын түсіну; 9.1.5.2 түйіндеме және жұмысқа қабылдау туралы өтініштерді р ә с і м д е у ; 9.1.5.3 еңбек ақысының төлеу түрлерін ажырату (еңбекақы, келісімді, уақытық төлемақы) ; 9.1.5.4 өндірістік бақылау жүргізу және ұйымдастыру бойынша санитарлық-эпидемиологиялық ережелер мен нормативтер, әдістемелік нұсқаулықтарды білу; 9.1.5.5 өрт қауіпсіздік техникасын, еңбекті қорғау нормалары мен е р е ж е л е р і н с а қ т а у ; 9.1.5.6 еңбекті қорғау, еңбек келісім шартындағы қызметкерлер мен жұмысшылардың негізгі міндеттері мен құқықтары туралы түсініктер алу
	2 . 4 Эмульсиямен әктеу	9.2.4.1 беткі жамылғыны водозэмульсия бояуға даярлау; 9.2.4.2 қабырғаны тазалау тегістеу, жарылған орындарына бояу ж а ғ у ; 9.2.4.3 1 м ² бояуға кететін шығын туралы түсініктерінің болуы; 9.2.4.4 водозэмульсия бояуымен төбеге жағу туралы түсініктерінің б о л у ы ; 9.2.4.5 қабырғаның барлық периметрі бойынша төбенің бұрышынан 3-5 см қашықтықта төбенің шетін қыл қаламмен немесе кішкентай валикпен бояды жүргізу; 9.2.4.6 валикпен жұмыс жасау тәсілін меңгеру; 9.2.4.7 келесі және соңғы қабаты жағу барысын бір бағытта төбені бояуды орындау
	2.5 Негізгі түстерді тану. Бөлмені эстетикалық өңдеу	9.2.5.1 аралас түстердің ерекшеліктері туралы түсініктерінің б о л у ы ; 9.2.5.2 түс контраст; өңдейтін техникадағы аралас түстер үшін түстер шеңберін қолдана алу; 9.2.5.3 сылау жұмыстарында түстердің үйлесімді болуына түстер элементтері мен фактураны қолдану
	2.6 Тұсқағаз жұмысы	9.2.6.1 тұсқағаздың беткі бөлігіне жағылатын желімді қолдану туралы түсініктерінің болуы; 9.2.6.2 суреттердің сәйкес болуы үшін (байқау) тұсқағазды қабырғаға қойып орналастыру; 9.2.6.3 жиектің еніне, дөңес жеріне дайындалып қойылған ендерді бет жағын төмен қарай жинау 9.2.6.4 енге желім құрамын қылқаламен жағу; 9.2.6.5 жабыстырылатын тұсқағаздың жоғарғы жағын белгілеу; 9.2.6.6 тұсқағаздың беткі бөлігін жабыстыру тәсілін меңгеру; 9.2.6.7 ескі бөлігін тегістеу арқылы беткі жағына тұсқағазды жабыстыру
		9.2.7.1 еденді төсеуге даярлау туралы түсініктерінің болуы; 9.2.7.2 еден түрлерінің алуан түрлі төсемелерімен таныстыру; 9.2.7.3 еден түрлерінің алуан түрлерін төсеу кезінде өмір қауіпсіздік техникасын сақтау, еденді төсеу үшін құралдардың қызметі бойынша қолдану; 9.2.7.4 төсеменің астына еденің беткі жағын даярлаудың

	2.7 Еденді өңдеу	реттілігін білу; 9.2.7.5 металл торын тарту арқылы ағаш және бетон негізінде гидроизоляциялау; 9.2.7.6 марка мен маяк бойынша еден астынадағы стяжка құралдарын білу; 9.2.7.7 беткі жамылғыны ұстауға бөлу, маркасын орнықтыру
3 "Еңбек пәнін талдау және бағалау"	3.1 Еңбек пәнін талдау және бағалау	9.3.1.1 техникалық терменологияларды қолдану арқылы өзінің және басқа адамдардың жұмыстарында көрсетілген идея мен тақырыбын сипаттау; 9.3.1.2 қойылған мақсатқа жету үшін табандылық таныту, өз еңбегін мақтан тұту, жауапкершілік таныту; 9.3.1.2 өзбетінше және мұғалімнің сұрағы бойынша жұмысты орындау процессін мұқият талдау; 9.3.1.3 орындалған жұмыстың сапасын басқару; 9.3.1.4 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелер қабылдау және ұсыныстар жасау; 9.3.1.5 жұмыстың сапала орындалуын қадағалау
	3.2 Өзбетінше жұмыс (үлгі тізбесі)	9.3.2.1 жұмысты орындау үшін материалдар мен құралдарды, жұмыстың түрін анықтау, жұмыстың жоспарын құру, операцияны орындаудың реттілігін анықтау; 9.3.2.2 операцияны орындаудың реттілігін құру: тұсқағаз, қылқалам, желімді даярлау; тұсқағазды жапыстыру
4-тоқсан		
1 "Материалтану . Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек құралдары туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1 өзге халықтың тарихы мен мәдениетіне, әр түрлі ой-пікірлерге құрмет көрсету; 9.1.1.2 "Сылау-сырлау ісі" пән ерекшеліктерін сипаттау және өзбетінше меңгеруге ынталану
	1.2 Материалтану (цемент, құм, саз, гипс, бояу,эмульсия, сылау, беткі қабаты толтырылған плитка, кілей және оның қасиеттері)	9.1.2.1 сылау-сырлау, түсті қағаздарды жапыстыру жұмыстарында қолданылатын құрылыс материалдардың түрлері туралы түсініктерінің болуы
	1.3 Құралдар мен жабдықтар (механизмге негізделген құралдар, жабдықтардың түрлері, құралдарда жұмыс жүргізудің тәсілі)	9.1.3.1 бұрамашегенің қызметі мен құруын білу; 9.1.3.2 бұрамашегемен жұмыс жасаудың тәсілдарын меңгеру
	1.4 Шеберхана мен құрылыс алаңында қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	9.1.4.1 бетон араластырғышпен жұмыс жасаудың қауіпсіздік ережесін сақтау; 9.1.4.2 жұмыс орнында қопару, электр ара, бұрамашегемен жұмысты орындауда қауіпсіздік ережесін сақтау; 9.1.4.3 жұмыс орнында және құрылыс алаңында еңбек қауіпсіздік ережесін сақтау; 9.1.4.4 тыныс алу жолдарының мүшелерін сақтаудың жеке құралдарының қызметі мен түрлері туралы түсініктерінің болуы: газқағар құбыршек, маска және әр түрлі құралдар

	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	9.1.5.1 жұмысқа қабылдану кезінде сыртқы келбет пен жүріс-тұрыстың маңыздылығын түсіну; 9.1.5.2 түйіндеме және жұмысқа қабылдау туралы өтініштерді р ә с і м д е у ; 9.1.5.3 еңбек ақысының төлеу түрлерін ажырату (еңбекақы, келісімді, уақытық төлемақы); 9.1.5.4 өндірістік бақылау жүргізу және ұйымдастыру бойынша санитарлық-эпидемиологиялық ережелер мен нормативтер, әдістемелік нұсқаулықтарды білу; 9.1.5.5 өрт қауіпсіздік техникасын, еңбекті қорғау нормалары мен е р е ж е л е р і н с а к т а у ; 9.1.5.6 еңбекті қорғау, еңбек келісім шартындағы қызметкерлер мен жұмысшылардың негізгі міндеттері мен құқықтары туралы түсініктер алу
2 . Сылау-сырлау жұмысының технологиясы "	2.3 Қарапайым және жақсартылған бояу	9.2.3.1 беткі жамылғысы металды заттарды бояу туралы түсініктерінің болуы (құбыр мен радиаторлар, бумен жылыту ж ү й е с і н) ; 9.2.3.2 беткі жамылғысы металды заттарды бояуға даярлау үшін құралдар мен материалдарды таңдау; 9.2.3.3 боялмаған беткі жағын бояуға даярлау: кебемен егеу, қалақшамен тазалау, егеуқұм қағазымен тегістелген қабатты т а з а р т у д ы о р ы н д а у ; 9.2.3.4 бояуды жұмысқа даярлау: металды тор арқылы жұмыс қ а л п ы н а ж е т к і з у ; 9.2.3.5 үлгіге қарап бояуды орындау; 9.2.3.6 металды беткі жамылғыны бояуды орындау; 9.2.3.7 қылқаламен жұмыс жасау тәсілдерін меңгеру; 9.2.3.8 қолы ұзын жіңішке қыл қаламен радиатор секцияларының жоғары ішкі бөлігін бояу
	2.8 Практикалық бақылау	9.2.8.1 сырлау ерітіндісін даярлап, "өзіне қарай" "өзіңнен әрі" тәсілдерімен төбені сырлауды орындау, гипсокартандағы ойқтар мен тегіс емес жерлерді әртүрлі бұрыштарға сылақтарды сырлау тәсілдерін, кең, түзу жазық беттеріне бояуды жағу; жөндеу жұмыстарын орындау үшін қажетті материалдарды даярлаудың практикалық біліктілігі мен дағдыны бекіту
3. "Еңбек пәнін талдау және бағалау"	3.1 Еңбек пәнін талдау және бағалау	9.3.1.1 техникалық терменологияларды қолдану арқылы өзінің және басқа адамдардың жұмыстарында көрсетілген идея мен т а қ ы р ы б ы н с и п а т т а у ; 9.3.1.2 қойылған мақсатқа жету үшін табандылық таныту, өз еңбегін мақтан тұту, жауапкершілік таныту; 9.3.1.2 өзбетінше және мұғалімнің сұрағы бойынша жұмысты орындау процессін мұқият талдау; 9.3.1.3 орындалған жұмыстың сапасын басқару; 9.3.1.4 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелер қабылдау және ұ с ы н ы с т а р ж а с а у ; 9.3.1.5 жұмыстың сапала орындалуын қадағалау 9.3.1.6 өз еңбегінің нәтижелеріне қызығушылық таныту
	3.2 Өзбетінше жұмыс (үлгі тізбесі)	9.3.2.1 жұмысты орындау үшін материалдар мен құралдарды, жұмыстың түрін анықтау, жұмыстың жоспарын құру, операцияны орындаудың реттілігін анықтау; 9.3.2.2 операцияны орындаудың реттілігін құру: тұсқағаз, қылқалам, желімді даярлау; тұсқағазды жапыстыру;

		9.3.2.3 металды беткі жамылғыны өзбетінше бояу; 9.3.2.4 төбені бояуды бір бағытта, ал кейінгі қабаттарды алдыңғы қабаттарға перпендикулярды орындау
	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жыл	9.3.3.1 қиындығы мен орындалуы бойынша емтиханға сай қорытынды практикалық жұмысты орындау

7) 10-сынып

7-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1 Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек құралдары туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 өздігімен кәсібін анықтауға ниет білдіру; 10.1.1.2 заманауи өмір шартының қажеттілігі ретінде еңбек қызметіне дағдылану; 10.1.1.3 оқу шеберханасындағы құрал-жабдықтарға мұқият қарау
	1.2 Материалтану (цемент, құм, саз, гипс, бояу, эмульсия, сылау, беткі қабаты толтырылған плитка, кілей және оның қасиеттері)	10.1.2.1 сылау-сырлау, түсті қағаздарды жапыстыру жұмыстарында қолданылатын құрылыс материалдардың түрлері туралы түсініктерінің болуы; 10.1.2.2 беткі бөлікті тегістеу мен сырлау үшін жаңа материалдар түрлері туралы түсініктерінің болуы; 10.1.2.3 декоративті сылау үшін ерітінді түрлері туралы түсініктерінің болуы; 10.1.2.4 декоративті сырлау үшін ерітінді құрамын визуальды және тактильды сезіну арқылы анықтау
	1.3 Құралдар мен жабдықтар (механизмге негізделген құралдар, жабдықтардың түрлері, құралдарда жұмыс жүргізудің тәсілі)	10.1.3.1 еріткіш сорғыш құралы туралы мағлұматтар алу; 10.1.3.2 еріткіш сорғыш (қондырма) құралы мен қызметін ажырату және түсіну; 10.1.3.3 өңдейтін тегістейтін машинка туралы түсініктерінің болуы; 10.1.3.4 өңдейтін тегістейтін машинкамен жұмыс жүргізудің қағидасын білу; 10.1.3.5 өңдейтін тегістейтін машинкамен жұмыс жүргізудің тәсілдерін меңгеру; 10.1.3.6 заманауи өнеркәсіп және машинамен (құрылыс объектілеріне, цехтер немесе орта арнайы оқу мекемелеріне экскурсия) танысу; 10.1.3.7 кіші механизация құралдарымен танысу
	1.4 Шеберхана мен құрылыс алаңында қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	10.1.4.1 өңдейтін тегістейтін машинкамен жұмыс жасаудың өмір қауіпсіздік ережесін сақтау; 10.1.4.2 қолдың басқаруымен немесе машинкамен жұмыс жасауда қауіпсіздік ережесін сақтау; 10.1.4.3 электр қауіпсіздік бойынша талаптарды сақтау; 10.1.4.4 жұмыс орнында еңбек қауіпсіздік ережесін сақтау
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	10.1.5.1 оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.5.2 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктің болуы; 10.1.5.3 тариф сеткасы бойынша жалақы түрлері мен өндірістегі квалификациялық дәрежесі туралы түсініктерінің болуы; 10.1.5.4 жалақыдан ұсталынатын салық, зейнетақы қоры, кәсіподақ төлемі, айыппұл ұстау тәртібі туралы білу; 10.1.5.5 еңбек келісімшартын бұзу шарттарын білу (жұмысшының немесе жұмыс берушінің инициативасы бойынша); 10.1.5.6 еңбек қатынасын, ұжымда, топта ересектермен және құрдастарымен жұмыс істей білуі

2 "Сылау-сырлау жұмысының технологиясы"	2.1 Қарапайым және жақсартылған бояу	10.2.1.1 сылақ жұмыстарын орындаудың қызметтерін түсіну; 10.2.1.2 бетон алмастырғышпен жұмыс жасаудың қағидаларын түсіну; 10.2.1.3 терезе беткейлері мен есік ойықтарын сырлау туралы түсініктерінің болуы; 10.2.1.4 өңдейтін тегістейтін машинаны қолдану арқылы кірпіштің беткі жамылғысын қарапайым сырлауды орындау; 10.2.1.5 кемшіліктер және оның салдары туралы мәлеметтердің болуы; 10.2.1.6 сырлау кемшіліктерінің түрлерін анықтау және оны алдын алуды білу; 10.2.1.7 ұсақ және терең жарылуларды алдын алу, сырлауды жіктей алу; 10.2.1.8 құрлысы жұмыстарын өнеркәсіп шартында жазық бетін қарапайым және жақсартылған сырлауды орындау; 10.2.1.9 жазықтықтың беткі жағын өңдеуді колмен жұмыс жасаудан бас тартып машинамен жұмыс жасау
3 "Еңбек пәнін талдау және бағалау"	3.1 Еңбек пәнін талдау және бағалау	10.3.1.1 "Сылау-сырлау ісі" еңбек кәсібі бойынша өзінің кәсіби жеке ерекшеліктерін сәйкестендіру; 10.3.1.2 өз еңбек нәтижелеріне қызығушылық таныту 10.3.1.3 өз еңбегіне тәртіптілік пен жауапкершілік таныту; 10.3.1.4 адамның еңбегін қадірлеу, қойылған мақсатқа жету үшін табандылық таныту, өз еңбегін мақтан тұту, жауапкершілік таныту; 10.3.1.5 өз еңбек әрекетін адекватты түрде өзін-өзі бағалау; 10.3.1.6 тұлғалық құзыреттілік деңгейімен кәсіби талаптарды салыстыру; 10.3.1.7 бұйым үлгісін талдауды өзбетінше орындау; 10.3.1.8 талапқа сәйкес жұмыстың сапасын бағалау; 10.3.1.9 сөзінде техникалық терминдерді қолдану; 10.3.1.10 жұмыстың нәтижесі мен сапасын тексеру
	3.2 Өзбетінше жұмыс (үлгі тізбесі)	10.3.2.1 өңдеу тегістеу машинкасын қолдану арқылы кірпіштің беткі бөлігін қарапайым сырлауды орындау
2-тоқсан		
	1.1 Еңбек құралдары туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 өздігімен кәсібін анықтауға ниет білдіру; 10.1.1.2 заманауи өмір шартының қажеттілігі ретінде еңбек қызметіне дағдылану; 10.1.1.3 оқу шеберханасындағы құрал-жабдықтарға мұқият қарау
	1.2 Материалтану (цемент, құм, саз, гипс, бояу, эмульсия, сылау, беткі қабаты толтырылған плитка, кілей және оның қасиеттері)	10.1.2.1 сылау-сырлау, түсті қағаздарды жапыстыру жұмыстарында қолданылатын құрылыс; материалдардың түрлері туралы түсініктерінің болуы 10.1.2.2 беткі бөлікті тегістеу мен сырлау үшін жаңа материалдар түрлері туралы түсініктерінің болуы; 10.1.2.3 декоративті сылау үшін ерітінді түрлері туралы түсініктерінің болуы; 10.1.2.4 декоративті сырлау үшін ерітінді құрамын визуальды және тактильды сезіну арқылы анықтау; 10.1.2.5 қызметі бойынша декоративті сырлау үшін ерітінді түрлерін ажырату
	1.3 Құралдар мен жабдықтар (механизмге негізделген	10.1.3.1 еріткіш сорғыш құралы туралы мағлұматтар алу; 10.1.3.2 еріткіш сорғыш (қондырма) құралы мен қызметін ажырату және түсіну; 10.1.3.3 өңдейтін тегістейтін машинка туралы түсініктерінің болуы; 10.1.3.4 өңдейтін тегістейтін машинкамен жұмыс жүргізудің

1	"Материалтану . Құралдар мен жабдықтар"	кұралдар, жабдықтардың түрлері, құралдарда жұмыс жүргізудің тәсілі)	қ а ғ и д а с ы н б і л у ; 10.1.3.5 өңдейтін тегістейтін машинкамен жұмыс жүргізудің тәсілдарын меңгеру ; 10.1.3.6 заманауи өнеркәсіп және машинамен (кұрлыс объектілеріне, цехтер немесе орта арнайы оқу мекемелеріне экскурсия) танысу; 10.1.3.7 кіші механизация құралдарымен танысу
		1.4 Шеберхана мен құрылыс алаңында қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	10.1.4.1 өңдейтін тегістейтін машинкамен жұмыс жасаудың өмір қауіпсіздік ережесін сақтау ; 10.1.4.2 қолдың басқаруымен немесе машинкамен жұмыс жасауда қауіпсіздік ережесін сақтау ; 10.1.4.3электр қауіпсіздік бойынша талаптарды сақтау ; 10.1.4.4 жұмыс орнында еңбек қауіпсіздік ережесін сақтау
		1.5 Этика және еңбек заңнамасы	10.1.5.1 оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау ; 10.1.5.2 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктің болуы ; 10.1.5.3 тариф сеткасы бойынша жалақы түрлері мен өндірістегі квалификациялық дәрежесі туралы түсініктерінің болуы ; 10.1.5.4 жалақыдан ұсталынатын салық, зейнетақы қоры, кәсіподақ төлемі, айыппұл ұстау тәртібі туралы білу ; 10.1.5.5 еңбек келісімшартын бұзу шарттарын білу (жұмысшының немесе жұмыс берушінің инициативасы бойынша) ; 10.1.5.6 еңбек қатынасын, ұжымда, топта ересектермен және құрдастарымен жұмыс істей білуі
2	"Сылау-сырлау жұмысының технологиясы"	2.2 Беткі жамылғысын тегістеу	10.2.2.1 жұмыс түріне байланысты тегістеуден қоспасын таңдау ; 10.2.2.2 беткі бөлігін тегістеуге өздігімен даярлау ; 10.2.2.3 мәрелік тегістеу туралы түсініктерінің болуы ; 10.2.2.4 сулы құрамы бар ертіндімен беткі бөлігін астарлауды орындау ; 10.2.2.5 мәрелік тегістеудің тәсілдерін білу ; 10.2.2.6 құралды 20° бұрышына қарай қысу арқылы жұқа қабатпен төменнен жоғары қозғалту негізінде тегістеуді жүргізу ; 10.2.2.7декаративті тегістеу туралы түсініктерінің болуы (бояулы қабатты кракелюр, гипсті тегістеуден жасалған декаративті рельеф) ; 10.2.2.8 өңдеуші-тегістеу машинасымен тегістелген қабаты тазартуды орындау
3	"Еңбек пәнін талдау және бағалау"	3.1 Еңбек пәнін талдау және бағалау	10.3.1.1 "Сылау-сырлау ісі" еңбек кәсібі бойынша өзінің кәсіби жеке ерекшеліктерін сәйкестендіру ; 10.3.1.2 өз еңбек нәтижелеріне қызығушылық таныту ; 10.3.1.3 өз еңбегіне тәртіптілік пен жауапкершілік таныту ; 10.3.1.4 адамның еңбегін қадірлеу, қойылған мақсатқа жету үшін табандылық таныту, өз еңбегін мақтан тұту, жауапкершілік таныту ; 10.3.1.5 өз еңбек әрекетін адекватты түрде өзін-өзі бағалау ; 10.3.1.6 тұлғалық құзыреттілік деңгейімен кәсіби талаптарды с а л ы с т ы р у ; 10.3.1.7 бұйым үлгісін талдауды өзбетінше орындау ; 10.3.1.8 талапқа сәйкес жұмыстың сапасын бағалау ; 10.3.1.9 сөзінде техникалық терминдерді қолдану ; 10.3.1.10 жұмыстың нәтижесі мен сапасын тексеру
		3.2 Өзбетінше жұмыс (үлгі тізбесі)	10.3.2.1 бұрышы 20°-та құралды қысу арқылы жұқа қабатпен жоғарыдан төмен қарай қозғалу арқылы сырлауды жүргізу
3-тоқсан			

1	"	1.1 Еңбек құралдары туралы жалпы мәлімет.	10.1.1.1 өздігімен кәсібін анықтауға ниет білдіру; 10.1.1.2 заманауи өмір шартының қажеттілігі ретінде еңбек қызметіне дағдылану; 10.1.1.3 оқу шеберханасындағы құрал-жабдықтарға мұқият қарау
		1.2 Материалтану (цемент, құм, саз, гипс, бояу, эмульсия, сылау, беткі қабаты толтырылған плитка, кілей және оның қасиеттері)	10.1.2.1 сылау-сырлау, түсті қағаздарды жапыстыру жұмыстарында қолданылатын құрылыс материалдардың түрлері туралы түсініктерінің болуы; 10.1.2.2 беткі бөлікті тегістеу мен сырлау үшін жаңа материалдар түрлері туралы түсініктерінің болуы; 10.1.2.3 декоративті сылау үшін ерітінді түрлері туралы түсініктерінің болуы; 10.1.2.4 декоративті сырлау үшін ерітінді құрамын визуальды және тактильды сезіну арқылы анықтау; 10.1.2.5 қызметі бойынша декоративті сырлау үшін ерітінді түрлерін ажырату; 10.1.2.6 еденнің беткі жамылғысы туралы түсініктерінің болуы; 10.1.2.7 еденнің беткі жамылғысының технологиялық қасиеттерімен, оны қолдану туралы түсініктерінің болуы
		1.3 Құралдар мен жабдықтар (механизмге негізделген құралдар, жабдықтардың түрлері, құралдарда жұмыс жүргізудің тәсілі)	10.1.3.1 еріткіш сорғыш құралы туралы мағлұматтар алу; 10.1.3.2 еріткіш сорғыш (қондырма) құралы мен қызметін ажырату және түсіну; 10.1.3.3 өңдейтін тегістейтін машинка туралы түсініктерінің болуы; 10.1.3.4 өңдейтін тегістейтін машинкамен жұмыс жүргізудің қағидасын білу
		1.4 Шеберхана мен құрылыс алаңында қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	10.1.4.1 өңдейтін тегістейтін машинкамен жұмыс жасаудың өмір қауіпсіздік ережесін сақтау; 10.1.4.2 қолдың басқаруымен немесе машинкамен жұмыс жасауда қауіпсіздік ережесін сақтау; 10.1.4.3 электр қауіпсіздік бойынша талаптарды сақтау;
		1.5 Этика және еңбек заңнамасы	10.1.5.1 оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.5.2 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктің болуы; 10.1.5.3 тариф сеткасы бойынша жалақы түрлері мен өндірістегі квалификациялық дәрежесі туралы түсініктерінің болуы; 10.1.5.4 жалақыдан ұсталынатын салық, зейнетақы қоры, кәсіподақ төлемі, айыппұл ұстау тәртібі туралы білу; 10.1.5.5 еңбек келісімшартын бұзу шарттарын білу (жұмысшының немесе жұмыс берушінің инициативасы бойынша); 10.1.5.6 еңбек қатынасын, ұжымда, топта ересектермен және құрдастарымен жұмыс істей білуі
		2.4 Эмульсиямен әктеу	10.2.4.1 боялған беткі жамылғыны бояуға даярлау; 10.2.4.2 беткі бөлігін водэмульсиямен бояуды орындау үшін өздігімен материалдар мен құралдарды таңдап алу; 10.2.4.3 үлгі, құрамы, түсі бойынша колер таңдап алу; 10.2.4.4 водэмульсия бояуына қоспалар қосу; 10.2.4.5 берілген бояудың колерін даярлау; 10.2.4.6 үлгіге қарап бояу операциясын орындау; 10.2.4.7 сырлау жұмыстарын орындау барысында қолданылатын механизмдер және машинамен жұмыс жасаудың тәсілдері мен құралдары туралы түсініктерінің болуы

2	"Сылау-сырлау жұмысының технологиясы"	2.5 Негізгі түстерді тану. Бөлмені эстетикалық өңдеу	10.2.5.1 жаңа түсті алу үшін әртүрлі түстердің 2-3 пигменттерін а р а л а с т ы р а а л у ; 10.2.5.2 пәтерді безендіру кезінде түстердің өзіне тән белгілерін есепке а л у ; 10.2.5.3 әртүрлі ғимараттарды безендіру үшін плитка, линолеум, түс қағаздар гаммаларына сәйкес таңдап алу
		2.6 Түсқағаз жұмысы	10.2.6.1 түсқағаздың үлгілерін иілгіштігі, қалыңдығы, фактурасы, түрі б о й ы н ш а а н ы қ т а у ; 10.2.6.2 ғимараттың өлшемін есепке ала отырып түс, сурет, реңкке қарай түсқағаз материалдарын таңдау және сұраптау; 10.2.6.3 қабырғаға жабыстыру барысында суреттерді аралас ендерге орналасуының сәйкестігіне қарай түсқағаздың жалпақтығын берілген ұ з ы н д ы қ т а к и ю ; 10.2.6.4 терезе ойығымен бірге қабырғаның сыртынан бұрышқа дейін түсқағазды жабыстыруды орындау; 10.2.6.5 түсқағаздың түрі бойынша беткі жағына айқастыра немесе жапсар арқылы түсқағазды жабыстыру; 10.2.6.6 жиек пен фризаны желімдеуді орындау
		2.7 Еденді өңдеу	10.2.7.1 керамикалық плитканы жамылғысы бар еден туралы түсініктерінің б о л у ы ; 10.2.7.2 керамикалық плитканы жамылғысы бар еден төсемелерінің тәсілдерін а ж ы р а т у ; 10.2.7.3 беткі жағын қоқыстан тазалау, шанын сұрту, жуу, еденің геометриялық пішінің дұрыстығын тексеру; 10.2.7.4 металл торын тарту арқылы ағаш және бетон негізінде г и д р о и з о л ы ц и ы л а у ; 10.2.7.5 марка мен маяк бойынша еден астынадағы стяжка құралдарын беткі жамылғыны ұстауға бөлу, маркасын орнықтыру; 10.2.7.6 еденің беткі жамылғысына суреттерді бөлу тәсілдерін меңгеру , аралық, фризанды плитканы орнықтыру; 10.2.7.7 деңгейлік, үшбұрыштық сызғыш тәсілімен бірінші қатар және р е т т і л і к п е н о р ы н қ т ы р у ; 10.2.7.8 плитканы орнықтырғаннан кейін артық бөліктерін тегістеу
3	"Еңбек пәнін талдау және бағалау"	3.1 Еңбек пәнін талдау және бағалау	10.3.1.1 "Сылау-сырлау ісі" еңбек кәсібі бойынша өзінің кәсіби жеке ерекшеліктерін сәйкестендіру; 10.3.1.2 өз еңбек нәтижелеріне қызығушылық таныту; 10.3.1.3 өз еңбегіне тәртіптілік пен жауапкершілік таныту; 10.3.1.4 адамның еңбегін қадірлеу, қойылған мақсатқа жету үшін табандылық таныту, өз еңбегін мақтан тұту, жауапкершілік таныту; 10.3.1.5 өз еңбек әрекетін адекватты түрде өзін-өзі бағалау; 10.3.1.6 тұлғалық құзыреттілік деңгейімен кәсіби талаптарды с а л ы с т ы р у ; 10.3.1.7 бұйым үлгісін талдауды өзбетінше орындау; 10.3.1.8 талапқа сәйкес жұмыстың сапасын бағалау; 10.3.1.9 сөзінде техникалық терминдерді қолдану; 10.3.1.10 жұмыстың нәтижесі мен сапасын тексеру
		3.2 Өзбетінше жұмыс (үлгі тізбесі)	10.3.2.1. өңдеу тегістеу машинкасын қолдану арқылы кірпіштің беткі бөлігін қарапайым сырлауды орындау; 10.3.2.2 көлденнен және тік қозғалыспен бояуды орындау
4-тоқсан			
			10.1.1.1 өздігімен кәсібін анықтауға ниет білдіру; 10.1.1.2 заманауи өмір шартының қажеттілігі ретінде еңбек қызметіне

1	"Материалтану . Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек құралдары туралы жалпы мәлімет	д а ғ д ы л а н у ; 10.1.1.3 оқу шеберханасындағы құрал-жабдықтарға мұқият қарау
		1.2 Материалтану (цемент, құм, саз, гипс, бояу, эмульсия, сылау, беткі қабаты толтырылған плитка, кілей және оның қасиеттері)	10.1.2.1 сылау-сырлау, түсті қағаздарды жапыстыру жұмыстарында қолданылатын құрылыс материалдардың түрлері туралы түсініктерінің болуы
		1.3 Құралдар мен жабдықтар (механизмге негізделген құралдар, жабдықтардың түрлері, құралдарда жұмыс жүргізудің тәсілі)	10.1.3.1 заманауи өнеркәсіп және машинамен (құрлыс объектілеріне, цехтер немесе орта арнайы оқу мекемелеріне экскурсия) танысу; 10.1.3.2 кіші механизация құралдарымен танысу
		1.4 Шеберхана мен құрылыс алаңында қауіпсіз жұмыс істеу ережесі	10.1.4.1 өндейтін тегістейтін машинкамен жұмыс жасаудың өмір қауіпсіздік ережесін сақтау; 10.1.4.2 қолдың басқаруымен немесе машинкамен жұмыс жасауда қауіпсіздік ережесін сақтау; 10.1.4.3 электр қауіпсіздік бойынша талаптарды сақтау
		1.5 Этика және еңбек заңнамасы	10.1.5.1 оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.5.2 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктің болуы; 10.1.5.3 тариф сеткасы бойынша жалақы түрлері мен өндірістегі квалификациялық дәрежесі туралы түсініктерінің болуы; 10.1.5.4 жалақыдан ұсталынатын салық, зейнетақы қоры, кәсіподақ төлемі, айыппұл ұстау тәртібі туралы білу; 10.1.5.5 еңбек келісімшартын бұзу шарттарын білу (жұмысшының немесе жұмыс берушінің инициативасы бойынша); 10.1.5.6 еңбек қатынасын, ұжымда, топта ересектермен және құрдастарымен жұмыс істей білуі
2	"Сылау-сырлау жұмысының технологиясы"	2.3 Қарапайым және жақсартылған бояу	10.2.3.1 жақсартылған бояу туралы түсініктерінің болуы; 10.2.3.2 жақсартылған бояу үшін материалдар мен құралдарды таңдау; 10.2.3.3 беткі жамылғыны бояуға даярлау; 10.2.3.4 майлы және эмальды бояу үшін ерітіндіні тану; 10.2.3.5 жұмысқа өзбетінше бояуды даярлау; 10.2.3.6 қылқаламен жұмыс жасау тәсілдерін білу; 10.2.3.7 жақсартылған бояуды орындау; 10.2.3.8 декоративті бояу туралы түсініктерінің болуы; 10.2.3.9 үлгі бойынша декоративті бояу түрлерін анықтау (стиплинг, эффект "тері жамылғысы", венецианды тегістеу имитациясы) ; 10.2.3.10 майлау жұмыстарын орындау кезінде машинамен жұмыс жасаудың тәсілдері мен құралдары туралы түсініктерінің болуы; 10.2.3.11 бояу басқышымен жұмыс жасаудың тәсілдерін меңгеру
			10.2.8.1 берілген ұзындықта тұсқағаздың жалпақтығын кесу, тұсқағаздың түсі бойынша беткі жағына айқастыра немесе жапсар арқылы тұсқағазды жабыстыру, еденің беткі жағына суреттерді бөлу,

	2.8 Практикалық қайталау	деңгейлеп, үшбұрыштық сызғыш тәсілімен бірінші қатар және реттілікпен орнықтыру, беткі жамылғыны жөндеуге даярлау бойынша операцияларды орындау, беткі жағын тегістеу, тұсқағазды жабыстыру үшін тұсқағаз бен желімді даярлаудың практикалық біліктілігі мен дағдысын бекіту
3 "Еңбек пәнін талдау және бағалау"	3.1 Еңбек пәнін талдау және бағалау	10.3.1.1 "Сылау-сырлау ісі" еңбек кәсібі бойынша өзінің кәсіби жеке ерекшеліктерін сәйкестендіру; 10.3.1.2 өз еңбек нәтижелеріне қызығушылық таныту; 10.3.1.3 өз еңбегіне тәртіптілік пен жауапкершілік таныту; 10.3.1.4 адамның еңбегін қадірлеу, қойылған мақсатқа жету үшін табандылық таныту, өз еңбегін мақтан тұту, жауапкершілік таныту; 10.3.1.5 өз еңбек әрекетін адекватты түрде өзін-өзі бағалау; 10.3.1.6 тұлғалық құзыреттілік деңгейімен кәсіби талаптарды салыстыру; 10.3.1.7 бұйым үлгісін талдауды өзбетінше орындау; 10.3.1.8 талапқа сәйкес жұмыстың сапасын бағалау; 10.3.1.9 сөзінде техникалық терминдерді қолдану; 10.3.1.10 жұмыстың нәтижесі мен сапасын тексеру
	3.2 Өзбетінше жұмыс (үлгі тізбесі)	10.3.2.1 өңдеу тегістеу машинкасын қолдану арқылы кірпіштің беткі бөлігін қарапайым сырлауды орындау
	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жыл)	10.3.3.1 қиындығы мен орындалуы бойынша емтиханға сай қорытынды практикалық жұмысты орындау

Ескерту: білім беру ұйымында оқу-еңбек үдерісін қажетті өндірістік материалымен қамтамасыз ету мүмкіншіліктеріне қарай, мұғалім тақырыптарды оқыту реттілігін белгілейді.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 7-9
(10) сыныптар үшін "Кәсіби
еңбекке баулу" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
4-қосымша

"Кәсіби еңбекке баулу. Слесарлық іс" оқу пәнінің мазмұны

71. "Кәсіби еңбекке баулу. Слесарлық іс" профилі бойынша бағдарлама келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар";
- 2) 2-бөлім "Жұмысты орындау технологиясы";
- 3) 3-бөлім "Еңбек заттарын талдау және бағалау".

72. "Материалтану. Құралдар және жабдықтар" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) еңбек пәні туралы жалпы мәлімет;
- 2) материалтануға кіріспе;
- 3) жұмыс тәсілдері мен ережесі;

4) құралдар мен жабдықтар.

73. "Жұмысты орындау технологиясы" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

1) слесарлық өңдеуге дайындық операциялары;

2) құрастыру;

3) графикалық сауаттылық негіздері;

4) технологиялық дағдыларды жетілдіру;

5) мөлшерлі слесарлық өңдеу;

6) металды көркемдік өңдеу;

7) зертханалық жұмыстар;

8) білім алушылардың өзіндік жұмысы.

74. "Еңбек заррарын талдау және бағалау" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

1) өз іс-әрекетінің нәтижесін көрсету;

2) барлық деңгейдегі көрмелерге қатысу;

3) БАҚ жұмысты жариялау.

75. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

1) 1-бөлім "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар":
1-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 "Слесарлық іс" пәнінің ерекшеліктерін білу; 7.1.1.3 "Слесарь" мамандығының ерекшеліктерін білу	8.1.1.1 патриоттық сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Слесарлық іс" пәнінің ерекшеліктерін түсінуі мен білімін көрсете білу; 8.1.1.3 слесарлық өндірістің негізгі мамандарын білу	9.1.1.1 басқаның көзқарасына құрмет көрсету; 9.1.1.2 "Слесарлық іс" пәнінің ерекшеліктерін сипаттау және өз бетінше оқи білу; 9.1.3.1 слесарлық іс бойынша негізгі еңбек ұйымдары туралы білу	10.1.1.1 қазақ халқының тарихы мен мәдениетін білу; 10.1.1.2 "Слесарлық іс" пәні бойынша еңбек түрлерін білу; 10.1.1.3 слесарь мамандығының кәсібилік сипаттамасын білу
1.2 Кіріспе және материалтану	7.1.2.1 материалдар туралы жалпы мәліметті білу; 7.1.2.2 материалдартану негіздерін білу; 7.1.2.3 материалдардың әр түрін ажырата білу; 7.1.2.4 металдың физикалық, механикалық және технологиялық қасиеттері туралы түсініктің болуы	8.1.2.1 материалдар туралы жалпы мәліметті білу; 8.1.2.2 материалтануды білу; 8.1.2.3 материалдардың әр түрін ажырата білу; 8.1.2.4 металдың физикалық, механикалық және технологиялық қасиеттері туралы түсініктің болуы	9.1.2.1 материалдар туралы жалпы мәліметті білу; 9.1.2.2 материалтануға қызығушылық таныту; 9.1.2.3 қара және түлі-түсті металдарды білу; 9.1.2.4 материалдардың қасиетін және оның түрлерін білу; 9.1.2.5 металдың физикалық, механикалық және технологиялық қасиеттерін білу	10.1.2.1 материалдар туралы жалпы мәліметті білу; 10.1.2.2 металдың химиялық және физикалық қасиеттерін білу; 10.1.2.3 материалдардың түрлерін ажырату; 10.1.2.4 материалдардың қасиетін және оның түрлерін білу; 10.1.2.5 материалдар мен қорытпаларды білу; 10.1.2.6 металдардың

				құрылымы мен оқыту әдістерін білу
1 . 3 Слесарлық жұмыстың тәсілдері мен ережесі	7.1.3.1 жұмыс орнын ұйымдастыра білу; 7.1.3.2 слесарлық жұмысты орындау барысында техникалық қауіпсіздікті білу; 7.1.3.3 металды өңдеу тәсілдерін түсіну (бейнематериал); 7.1.3.4 слесарлық жұмыстың құралдары мен құрылғыларын білу .	8.1.3.1 слесарлық жұмысты орындау барысында техникалық қауіпсіздікті білу; 8.1.3.2 бағдарлама талаптарына сәйкес металмен жұмыс жасау тәсілдерін меңгеру; 8.1.3.3 металды өңдеу тәсілдерін білу (бейнематериал); 8.1.3.4 слесарлық жұмыста құралдар мен құрылғылармен жұмыс жасай білу; 8.1.3.5 құралдар мен құрылғылармен жұмыс жасай білу; 8.1.3.6 металды өңдеу тәсілдері мен ережелерін білу	9.1.3.1 жұмыс орнын ұйымдастыра білу; 9.1.3.2 құралдармен жұмыс жасай білу және жұмыстың қауіпсіздік ережесін сақтау; 9.1.3.3 металды өңдеу тәсілдерін білу (бейнематериал); 9.1.3.4 металды түзету туралы жалпы мәліметті білу; 9.1.3.5 жұмыс орнын ұйымдастыра білу; 9.1.3.6 құралдарды кәсіби деңгейде меңгеру және жұмыс жасау; 9.1.3.7 сызықтық белгілеуді білу; 9.1.3.8 қосымша құрылғыларды қолдана білу	10.1.3.1 жұмыс орнын ұйымдастыра білу; 10.1.3.2 құралдарды кәсіби деңгейде меңгеру және жұмыс жасай білу; 10.1.3.3 металды өңдеу тәсілдерін білу (бейнематериал); 10.1.3.4 металдың иілгіштігі туралы жалпы мәліметті білу; 10.1.3.5 жұмыс орнын ұйымдастыру және жабдықтай білу; 10.1.3.6 сызықтық белгілеуді білу; 10.1.3.7 жазықтықта белгілей білу; 10.1.3.8 кеңістіктік белгілеуді білу; 10.1.3.9 қосымша құрылғыларды қолдана білу
	7.1.4.1 "Слесарлық іс" кәсібі бойынша жұмыс түрлерін білу; 7.1.4.2 құралдарды қолданды және оларды түзетуді білу; 7.1.4.3 бұрғылау қондырғысы құрал туралы түсініктің болуы, бұрғылауды жасау; 7.1.4.4 кесу және өңдеу құралдарын қолдана білу; 7.1.4.5 бұйымның графикалық бейнесін	8.1.4.1 "Слесарлық іс" пәнінің ерекшелігін білу; 8.1.4.2 құралдарды қолдана білу; 8.1.4.3 сызбасы, техникалық суреті бойынша тапсырмаға бағдарлау, топтық әңгімелесу барысында жұмысты жоспарлау; 8.1.4.4 табақша металды қолмен өңдеу тәсілдері мен ережесін білу; 8.1.4.5 бұрғылау құрылғысын, оның түрлерін білу, бұрғылау құрылғысы туралы түсініктің болуы; 8.1.4.6 бұйымның	9.1.4.1 жұмыста құралдар мен құрылғылары қолдана білу; 9.1.4.2 құралдарды қолданды және оларды түзетуді білу; 9.1.4.3 табақша материалды пішу технологиясын түсіну; 9.1.4.4 қалың қабырғалы металды қолмен өңдеу тәсілдері мен ережесін білу; 9.1.4.5 бұрғылау құрылғысы және оның түрлерін білу. Қайрау құрылғысы туралы түсініктің болуы; 9.1.4.6 өз бетінше бұйымның технологиялық картасын құрастыра	10.1.4.1 берілген жұмысты өз бетінше орындай білу; 10.1.4.2 өлшеу құралдарын қолдана білу; 10.1.4.3 сызбасы, техникалық суреті бойынша тапсырмаға бағдарлау, топтық әңгімелесу барысында жұмысты жоспарлай білу; 10.1.4.5 бұрғылау құрылғысын, оның түрлерін білу. Жону құрылғысын білу; 10.1.4.6 өз бетінше бұйымның технологиялық картасын құрастыра білу, орындалған жұмыстың сапасы туралы есеп беру;

1.4 Құралдар мен жабдықтар	құрастыру және жұмысты жоспарлай білу; 7.1.4.6 слесарлық құралдар құрылғысын және қызметін білу; 7.1.4.7 слесарлық құралдарды қайрау және қызмет көрсету ережесін білу; 7.1.4.8 жұмыс орындау барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау және білу	техникалық суретін орындай білу; 8.1.4.7 жұмыс орындау барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау және білу; 8.1.4.8 өз бетінше бөлшектер мен түйіндердің түрлерін біріктіруді анықтай білу; 8.1.4.9 бұйымға қажетті жөндеу түрін таңдай білу; 8.1.4.10. жаппай өндірістегі бөліктерді дәл өндеудің маңыздылығын түсіну	білу, орындалған жұмыстың сапасы туралы есеп беру; 9.1.4.7 жұмыс орындау барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау және білу; 9.1.4.8 құралдар мен құрылғыларды дұрыстау және қызмет көрсете білу; 9.1.4.9 құралға ұстағыш жасау үшін материалдарды білу және таңдай білу; 9.1.4.10 үлгі және сызбаға сәйкес тапсырма бойынша өз бетінше бағдарлай білу, алдағы жұмысты жоспарлау	10.1.4.7 көру мақсатында картоннан немесе ермексаздан геометриялық пішіндер жасай білу (қолда бар заттармен); 10.1.4.8 жұмыс орындау барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау және білу; 10.1.4.9 құралдар мен құрылғыларды дұрыстау және қызмет көрсете білу; 10.1.4.10 білдекті бағдарламалық камтамасыз ету, столярлық жұмысты автоматтандыру және механизациясы туралы түсініктің болуы

2) 2-бөлім "Жұмысты орындау технологиясы":

2-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Слесарлық өңдеуге дайындық операциялары	7.2.1.1 слесарлық жұмыстың сипаттамасын білу; 7.2.1.2 жұмыс орнын ұйымдастыра білу; 7.2.1.3 құралдар мен құрылғыларды білу; 7.2.1.4 дайындамалар мен материалдарды білу; 7.2.1.5 металды қолмен өңдеу технологиясын білу; 7.2.1.6 қалыпты қолдану және оны дайындай білу; 7.2.1.7 өлшеу құралдарын қолдану мен қызметін білу; 7.2.1.8 өлшемі бойынша белгілей білу;	8.2.1.1 слесарлық жұмыстың жалпы сипаттамасын білу; 8.2.1.2 металды түзетуді білу: қызметі, құралдар мен құрылғылар; 8.2.1.3 құралдар мен құрылғыларды дайындай білу; 8.2.1.4 жұмысты жоспарлау және жұмыс орнын ұйымдастыра білу; 8.2.1.5 алда жасалатын бұйымның нобайы мен эскизін жасай білу; 8.2.1.6. сызбаны бөлшектеуді білу; 8.2.1.7 үлгілерді қолдануды және оның дайындалуын білу; 8.2.1.8 өлшеу құралдарын қолдана білу; 8.2.1.9 құралдар мен	9.2.1.1 слесарлық жұмыстың жалпы сипаттамасын білу; 9.2.1.2 профильді және жалпақ металды түзету тәсілдерін білу; 9.2.1.3 жұмыс орнын ұйымдастыра білу; 9.2.1.4 технологиялық картаны құрастыру және жоспарлай білу; 9.2.1.5 ұлттық нақышта металдан бұйымдар жасау (зергерлік бұйымдар, нақыштау); 9.2.1.6 алда жасайтын бұйымды жоспарлау бойынша құралдар мен құрылғыларды дайындай білу; 9.2.1.7 қалыпты қолдану және оны дайындай білу; 9.2.1.8 құралдар мен құрылғыларға қызмет көрсете білу;	10.2.1.1 слесарлық жұмыстың жалпы сипаттамасын білу; 10.2.1.2 металды июге дайындауды білу: маңызы, құралдар, құрылғылар; 10.2.3 металды қолмен иуді орындау; 10.2.1.4 металды ию механизациясын түсіну; 10.2.1.5 жұмыс орнын ұйымдастыра білу; 10.2.1.6 ұлттық нақышта металдан бұйым жасау; 10.2.1.7 алда жасайтын бұйымды жоспарлау бойынша құралдар мен құрылғыларды дайындай білу; 10.2.1.8 слесарлық жұмысқа қалыпты

	7.2.1.9 слесарлық іс бойынша жұмыс о р н ы н ұйымдастыра білу	құрылғыларға қызмет көрсете білу	9.2.1.9 слесарлық іс бойынша жұмыс орнын ұйымдастыра білу	дайындай білу; 10.2.1.9 слесарлық жұмысқа жұмыс орнын ұйымдастыра білу
2 . 2 Құрастыру.	7.2.2.1 бұйымның техникалық суретін түсіну; 7.2.2.2 алда жасалатын бұйымның суреті мен сызбаларын са лу ; 7.2.2.3 қағаз және картоннан құрастыра білу; 7.2.2.4 материал қалдақтарынан құрастыра білу; 7.2.2.5 атериалдардың құрастырымдық ерекшеліктерін түсіну; 7.2.2.6 материалдар мен бөлшектерді құрастыру және біріктіру технологиясын білу	8.2.2.1. бұйымды құрастыра білу; 8.2.2.2 алда жасалатын бұйымның суреті мен нобайының суретін сала білу; 8.2.2.3 қатты материалдардан құрастырудың тәсілдері мен ережелерін білу; 8.2.2.4 металдарды біріктіру тәсілдері мен ережесін білу; 8.2.2.5 материалдардың құрастырымдық ерекшеліктерін білу; 8.2.2.6 материалдар мен бөлшектерді құрастыру және біріктіре білу	9.2.2.1 құрастырымдық құжаттарды түсіну; 9.2.2.2 алда жасалатын бұйымның нобайын және суретін, сұлбасын жасай білу (қазақ халқының зергерлік бұйымдары); 9.2.2.3 зергерлік сақинаны жасаудың әдістері мен тәсілдерін білу ; 9.2.2.4 зергерлік металдарды дәнекерлеу және біріктіруді орындау; 9.2.2.5 металды арамен кесуді және материалды өңдеуді орындау ; 9.2.2.6 қатты металдан құрастыруды орындау	10.2.2.1 бұйымды құрастыруды орындау; 10.2.2.2 алда жасалатын бұйымның суретін және нобайын, сызбанұсқасын жасай білу (қазақ халқының ДПИ); 10.2.2.3 қағаз және картоннан құрастыра білу; 10.2.2.4 бұйымның қалпын жасай білу; 10.2.2.5 құрастырудың технологиялық картасын білу; 10.2.2.6 қатты материалдардан құрастырудың технологиясын білу
2 . 3 Графикалық сауаттылық негіздері	7.2.3.1 бұйымның макеті, үлгісі, сызбасы, суретін жасай білу (қағаз); 7.2.3.2 өлшеу құралдарын қолдана білу (сызғыш және транспортир); 7.2.3.3 жасалатын бұйымның нобайы мен эскиздерін орындай білу; 7.2.3.4 құралдарды пайдалана отырып параллель және	8.2.3.1 бұйымның макеті, үлгісі, сызбасы , суретін жасай білу (қағаз); 8.2.3.2 өлшеу құралдарын қолдана білу (сызба үлгі және транспортир); 8.2.3.3 бірнеше бөліктен тұратын жасалатын бұйымның нобайы мен эскиздерін орындай білу; 8.2.3.4 құралдарды пайдалана отырып өзара параллель және	9.2.3.1 технологиялық құжаттарды өңдеуді орындау; 9.2.3.2 бұйымның макеті, үлгісі, сызбасы , суретін жасай білу (қағаз); 9.2.3.3 өлшеу құралдарын қолдана білу (циркуль және транспортир); 9.2.3.4 бұйымның графикалық құжатының бейнесін жасау және білу; 9.2.3.5 бұйымның	10.2.3.1 технологиялық картаны құрастыру , металды кесу картасы; 10.2.3.2 бұйымның макеті, үлгісі, сызбасы, суретін жасай білу (қағаз); 10.2.3.3 өлшеу құралдарын қолдана білу (кронциркуль және транспортир); 10.2.3.4 бұйымның технологиялық картасын құрастыра білу ; 10.2.3.5 бұйымның графикалық бейнесін құрастыра білу ; 10.2.3.6 техникалық суретті рәсімдей

	кисық сызыктарды орындай білу; 7.2.3.5 бұйымның жалпы сызбасын түсіну	перпендикуляр сызыктарды орындай білу; 8.2.3.5 бұйымның жалпы сызбасын түсіну	техникалық суретін орындай білу; 9.2.3.6 бөлшектердің техникалық суретін рәсімдей білу	білу; 10.2.3.7 металдан өнер туындыларын орындай білу; 10.2.3.8 металды көлемді, рельефті және контурлық өңдеуді орындау 10.2.3.9 бұйымды көркем безендіруді орындау (кобдиша, декоративті жақтау)
2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	7.2.4.1 металды кесе білу: маңызы, құралдар, құрылғылар; 7.2.4.2 металға белгі қоя білу; 7.2.4.3 аралау және кесе білу (пышақ және кескішпен); 7.2.4.4 егеудің көмегімен тегіс емес бетті егеулеу технологиясын білу; 7.2.4.5 тегіс емес жазықтықта металды кесе білу; 7.2.4.6 металды ию тәсілі мен ережесін білу; 7.2.4.7 металдан тікбұрыш және қиғаш бұрышты иіп жасау; 7.2.4.8 мұғалімнің көмегімен үлгі және сызбасы бойынша тапсырмада бағдарлауды түсіну; 7.2.4.9 бөлшектерді біріктіруді орындау; 7.2.4.10 транспортирмен бұрышты белгілеу, сызғыштың	8.2.4.1 төсте, қысқышта металды кесу тәсілдерін білу; 8.2.4.2 металға белгі қоя білу; 8.2.4.3 түзу және тегіс емес жазықтықтарды аралай білу; 8.2.4.4 пішінді формалардың тегіс емес беттерін егеулеуді білу; 8.2.4.5 бұйымның бөлшектерін біріктіруді орындау (тойтарма шегенің көмегімен); 8.2.4.6 металды ию тәсілі мен ережесін білу; 8.2.4.7 көмекші құралдарды жасай білу; 8.2.4.8 төсте металды кесу тәсілдері мен ережесін білу; 8.2.4.9 үлгі, техникалық сурет, сызбасы арқылы бөлшектерді белгілеуді жүзеге асыру, өз бетінше белгілеу құралдарын таңдау; 8.2.4.10 сүргі сияқты бұрғылау құралын	9.2.4.1 технологиялық операцияларды орындалу кезектілігін түсіну; 9.2.4.2 металды кесе білу; 9.2.4.3 күрделі технологиялық операцияларды орындай білу; 9.2.4.4 пішінді формалардың тегіс емес беттерін егеулеуді орындай білу; 9.2.4.5 рельефті формадағы өңдеуді жасау; 9.2.4.6 күрделі формадағы металды июдің тәсілдері мен ережесін білу; 9.2.4.7 көмекші құралдарды жасай білу; 9.2.4.8 көмекші құралдардың көмегімен металды кесу тәсілдері мен ережелерін білу; 9.2.4.9 жеңіл операцияларды кезектілікпен орындай білу; 9.2.4.10 әр түрлі материалдардан суреттер жиынтығын әрлеу негізінде слесарлық бұйымды	10.2.4.1 өндірістік тапсырмаларды орындау кезектілігін білу; 10.2.4.2. электрлі құралдың көмегімен металды кесуді орындау; 10.2.4.3 қысқыштың көмегімен металды бүгуді орындау; 10.2.4.4 пішінді формалардың тегіс емес беттерін егеулеуді орындай білу; 10.2.4.5 металды кесу үшін көмекші құралдарды жасай білу; 10.2.4.6 металды ию тәсілі мен ережесін білу; 10.2.4.7 электрлі құралдар мен көмекші құралдардың көмегімен металды кесу тәсілдері мен ережесін білу; 10.2.4.8 жеңіл операцияларды кезектілікпен орындай білу; 10.2.4.9 пішінді формалардың тегіс емес беттерін егеулей білу; 10.2.4.10 таңдау бойынша бұйымды жасау, кітап сөресінің эскизін

	көмегімен қаламмен белгі қоюды орындау; 7.2.4.11 металды өңдеу тәсілдерін білу; 7.2.4.12 қол арамен металды аралау тәсілін білу	дайындау технологиясы туралы түсініктің болуы; 8.2.4.11 араны жұмысқа дайындау реттілігін білу, қайрау, тегістеуді орындау	дайындау технологиясын сақтай білу; 9.2.4.11 жинау мен өңдеуді орындай білу; 9.2.4.12 сызбаульгі, ұяшықтың көмегімен белгіні қоюды орындау; 9.2.4.13 металды аралау мен егеу тәсілдерін білу	орындай білу; 10.2.4.11 кемшілікті анықтай білу, талдау, оны жоюдың әдістерін орнату; 10.2.4.12 тандау бойынша жұмысты орындай білу; 10.2.4.13 штангенциркулмен мөлшерін бақылау және өлшеуді орындай білу
2.5 Мөлшерлі слесарлық өңдеу	7.2.5.1 мұғалімнің көмегімен тапсырмаға үлгі және сызбасы бойынша бағдарлай білу; 7.2.5.2 мөлшерлі жұмыс кезінде қауіпсіздік техникасын білу; 7.2.5.3 егеудің классификациясын, онымен жұмыс жасауды және күтуді, егеулеудің тәсілдерін білу; 7.2.5.4 егеудің классификациясын білу (қайталау); 7.2.5.5 сым темірден бұйым жасай білу; 7.2.5.6 сымдарды өңдеу үшін қосалқы құралдарды қолдана білу; 7.2.5.7 бұйымның	8.2.5.1 мұғалімнің көмегімен тапсырмаға үлгі және сызбасы бойынша бағдарлай білу; 8.2.5.2 мөлшерлі жұмыс кезінде қауіпсіздік техникасын білу; 8.2.5.3 тегіс және қиғаш жазықтықты кесу, кесу тәсілі мен құралдардың түрін тандау; 8.2.5.4 аралау бойынша құралдар мен құрылғыларды білу; 8.2.5.5 жұқа металдан бұйым жасай білу; 8.2.5.6 сымдарды өңдеу үшін қосалқы құралдарды қолдана білу; 8.2.5.7 бұйымның технологиялық	9.2.5.1 үлгі, техникалық сурет, сызбасы арқылы бөлшектерді белгілеуді жүзеге асыру; 9.2.5.2 мөлшерлі жұмыс кезінде қауіпсіздік техникасын білу және орындау; 9.2.5.3 тесу құралдарын білу: бұрғы, ұңғы, қашау, ойғыш; 9.2.5.4 көлемді жұмыс кезінде өлшеу және белгі қою құралдарын қолдана білу; 9.2.5.5 цилиндр және шаршы қималарды егеулей білу; 9.2.5.6 сыртқы бекіту бұрандасын кесе білу; 9.2.5.7 көмекші құралдарды қолдана білу;	10.2.5.1. бұйымның сызбасын, эскизін жасай білу; 10.2.5.2 әр түрлі тәсілдермен металды кесе білу; 10.2.5.3 қол арамен аралай білу; 10.2.5.4 қиғаш аралау тәсілін түсіну; 10.2.5.5 металды профильді өңдеу тәсілдерін түсіну; 10.2.5.6 кесу құралдарын қайрауды орындай білу; 10.2.5.7 қашау және бұрғыны қайрау ережесін сақтау, механикалық қайрақпен жұмыс жасау; 10.2.5.8 үлгі және шаблон, сызба бойынша дайындаманы белгілеу; 10.2.5.9 тесікті бұрғылау кезіндегі жұмыс сапасын бақылау; 10.2.5.10 металды өңдеуге қойылатын техникалық талаптарды білу;

	технологиялық картасын білу; 7.2.5.8 транспортирмен бұрышты белгілеу, сызғыштың көмегімен қаламмен белгі қоюды орындау; 7.2.5.9 слесарлық құралдармен жұмыс жасау тәсілдерін білу; 7.2.5.10 металды қол арамен аралау тәсілдерін білу; 7.2.5.11 айналмалы пішінді бұрғылау және таңбалау тесіктерін жасай білу	картасын білу; 8.2.5.8 сүргі сияқты бұрғылау құралын дайындау технологиясы туралы түсініктің болуы; 8.2.5.9 бұрғының көмегімен дөңгелек пішінді бұрғылау тәсілдерін білу; 8.2.5.10 слесарлық құралдарды жұмысқа дайындау кезектілігін білу; 8.2.5.11 қалың қабырғалы, табақша металдардың белгісін білу	9.2.5.8 бұйымның технологиялық картасын білу; 9.2.5.9 бөлшектерді құрастырудың технологиялық процесін түсіну; 9.2.5.10 контурлық және ішкі жиекті егеулеуді орындай білу; 9.2.5.11 өз бетінше контурды егеулеуді орындау; 9.2.5.12 бетті жылтырату, бұрышты ұштау технологиясын білу және сақтау; 9.2.5.13 металдың бетін жылтыратуды жасай білу	10.2.5.11 тойтару арқылы біріктіре білу; 10.2.5.12 қисық метал беттерімен жұмыс жасау тәсілдерін меңгеру; 10.2.5.13 металды профильді егеулеу тәсілдерін білу; 10.2.5.14 слесарлық құралдарды, пышақты қайрауды орындай білу; 10.2.5.15 механикалық қайрақпен жұмыс, ұңғы және бұрғы, қашауды қайрау ережесін білу; 10.2.5.16 үлгі, шаблон, сызбасы бойынша дайындаманы белгілей білу; 10.2.5.17 тесікті бұрғылау кезіндегі жұмыс сапасын бақылай білу
2.6 Металды көркемдік өңдеу	7.2.6.1 суретті белгілеу тәсілдері мен ережесін білу; 7.2.6.2 геометриялық өрнекті кесе білу; 7.2.6.3 тегіс қисық сызықты пішіннен қарапайым өрнек	8.2.6.1 басу кезіндегі күйдіруді орындау технологиясын білу; 8.2.6.2 геометриялық пішіндерді басып шығару тәсілдерін білу; 8.2.6.3 өрнек түріндегі эскиздер мен	9.2.6.1 металды көркем безендіруді орындай білу; 9.2.6.2 түсіну: рельеф, барельеф, горельеф; 9.2.6.3 көркемдік безендірумен бұйымды жасай білу (кобдиша, картина); 9.2.6.4 басу техникасын білу; 9.2.6.5 сымнан жасау техникасын білу; 9.2.6.6 бөлшектерді ұлттық	10.2.6.1 зергерлік бұйымдардың бетін жылтырата алу; 10.2.6.2 күміспен, түрлі-түсті металдармен бөлшектердің бетін безендіру тәсілдерін білу; 10.2.6.3 қазақ ұлттық нақышта зергерлік бұйымдарды, бөлшектерді көркемдік өңдеуді орындай білу (құс мұрын, білезік, сырға); 10.2.6.4 өрнектермен бөлшектердің

	жасай білу; 7.2.6.4 шығарылған бұйымды өңдей білу	суреттерді орындай білу; 8.2.6.4 бұйым мен бөлшектерді безендіру тәсілдері мен ережесін білу	нақышта көркем безендіруді жасай білу; 9.2.6.7 бөлшектердің бетін безендіру тәсілдерін білу; 9.2.6.8 металдың қалдықтарынан мүсіндеу жкмыстарын орындау	нобайын, эскизін жасау; 10.2.6.5 бұйымды жасау кезектілігін білу, технологиялық картаны құрастыру; 10.2.6.6 өз ойын ұлттық нақышта орындай білу; 10.2.6.7 қалып технологиясын білу; 10.2.6.8 тегіс қиғаш сызықты оңай өрнекті жасай білу
2.7 Зертханалық жұмыстар	7.2.7.1 жұмыс кезіндегі қауіпсіздік техникасын білу; 7.2.7.2 берілген бұрыш пен иілу радиусы бойынша кесілген металдың және бейінді металдың дайындамаларының ұзындығын есептеу; 7.2.7.3 бөлшектерді өзара біріктіру тәсілдерін білу; 7.2.7.4 жинақтау үшін базалық бөлшектерді таңдай білу; 7.2.7.5 жинақтау операцияларын және оның кезектілігін көрсете білу; 7.2.7.6 бұйымды жинауға қажетті заттарды іріктей білу	8.2.7.1 жұмыс кезіндегі қауіпсіздік техникасын білу; 8.2.7.2 түзету және иілу, бейінді материалдың алгоритмдерін бастапқы деректерін білу: дайындаманың материалы, өлшемдері мен пішіні, құралдар мен құрылғыларды таңдау; 8.2.7.3 бөлшектерді жинаудың техникалық процесін құрастыра білу; 8.2.7.4 қиын емес бұйымның жинақ сызбасын және оның сипаттамасын дайындай білу; 8.2.7.5 бұйымның сипатын және оны жинау сызбасын білу; 8.2.7.6 жинақтау бірлігіне кіретін бөлшектерді сызбасы бойынша анықтай білу	9.2.7.1 жұмыс кезіндегі қауіпсіздік техникасын білу; 9.2.7.2 белгіленуі бойынша жаттығуларды орындау: берілген бұрыштарға тесікті орналастыру, циркуль мен сызғыштың көмегімен әр түрлі бөлшектерге және кескінділерге бөлу; 9.2.7.3 бұйымды дайындаудың технологиялық процесін құрастыра білу; 9.2.7.4 сызба бойынша шекті өлшемдердің мәндерін есептеуді білу; 9.2.7.5 өлшемдердің дайындығын анықтай білу; 9.2.7.6 жіберілген қателікті білдіретін түрдегі сызбаны оқи білу; 9.2.7.7 кедір-бұдырдан бетінің орналасуын білу; 9.2.7.8	10.2.7.1. жұмыс кезіндегі қауіпсіздік техникасын білу; 10.2.7.2 берілген мәлімет бойынша бетті егеулеу алгоритмін білу: дайындама материалы, өлшемі және формасы, өңдеудің тазалығы, формасының өзгеруі; 10.2.7.3 металды беріктігіне байланысты сынай білу; 10.2.7.4 бөлшектердің дайындалу дәлдігіне байланысты өлшеуді таңдай білу; 10.2.7.5 штангенциркулмен және микрометрмен өлшей білу; 10.2.7.6 өңдеу әдібін анықтай білу; 10.2.7.7 слесарлық жұмыстың түріне қарай кесу құралын таңдай білу; 10.2.7.8 бөлшектердің үлгісі

			бөлшектердің техникалық сипатын құрастыра білу	бойынша нұсқасын құрастыра білу
2.8 Білім алушылардың өзіндік жұмысы	7.2.8.1 жұмыс орнын ұйымдастыру және техника қауіпсіздігін білу; 7.2.8.2 слесарлық операциялар бойынша технологиялық картаны құрастыра білу (таңдау бойынша); 7.2.8.3 өзіндік жұмыс тақырыптарын таңдай білу; 7.2.8.4 дайындамалар мен материалдарға бағдарлай білу; 7.2.8.4 эскиз бойынша белгілеу жұмысын білу; 7.2.8.5 металдарды көркемдік өңдеуді орындай білу; 7.2.8.6 металдарды ию және түзетуді орындай білу; 7.2.8.7 құралдардың көмегімен металды кесуді орындай білу; 7.2.8.8 қайшының көмегімен металды кесу тәсілдері мен ережесін білу	8.2.8.1 жұмыс орнын ұйымдастыру және техника қауіпсіздігін білу; 8.2.8.2 бірлескен жұмысқа, өзіндік жұмысқа қатысу; 8.2.8.3 дайындамалар мен материалдарға бағдарлай білу; 8.2.8.4 слесарлық операциялар бойынша технологиялық карталарды құрастыра білу (таңдау бойынша); 8.2.8.5 дайындамалар мен сызбанұсқаларға бағдарлай білу; 8.2.8.6 бейнематериалдарды көру, мәлімет жинақтау; 8.2.8.7 суреттеме салу және тақырыптарды таңдай білу (бағыт); 8.2.8.8 өлшемі бойынша шаблондарды жасай білу; 8.2.8.9 шаблон бойынша металды кесе білу; 8.2.8.10 қайшының көмегімен металды кесу тәсілдері мен ережесін білу	9.2.8.1 жұмыс орнын ұйымдастыру және техника қауіпсіздігін білу; 9.2.8.2 кіші мектеп білім алушыларына күрделі жұмысты, өзіндік жұмысты орындауға көмектесе білу (чеканка); 9.2.8.3 слесарлық операциялар бойынша технологиялық карталарды құрастыра білу (таңдау бойынша); 9.2.8.4 дайындамалар мен материалдарға бағдарлай білу; 9.2.8.5 бейнематериалдарды көру, мәлімет жинақтау; 9.2.8.6 суреттеме салу және тақырыптарды таңдай білу (чеканка бағыты); 9.2.8.7 көлемді және рельефті беттерді орындай білу; 9.2.8.8 материалдарды аз қолдана білу; 9.2.8.9 чеканка бойынша құралдарды білу және қолдана білу; 9.2.8.10 чеканка бойынша көпсалалы композицияны орындай білу	10.2.8.1 жұмыс орнын ұйымдастыру және техника қауіпсіздігін білу; 10.2.8.2 слесарлық операциялар бойынша технологиялық карталарды құрастыра білу (таңдау бойынша); 10.2.8.3 кіші мектеп білім алушыларына күрделі жұмысты, өзіндік жұмысты орындауға көмектесе білу (зергерлік бұйым); 10.2.8.4 дайындамалар мен материалдарға бағдарлай білу; 10.2.8.5 суреттеме салу және тақырыптарды таңдай білу (зергерлік бұйым бағыты); 10.2.8.6 дайындамалар мен сызбанұсқаларға бағдарлай білу; 10.2.8.7 бейнематериалдарды көру, мәлімет жинақтау; 10.2.8.8 слесарлық операциялар бойынша технологиялық карталарды құрастыра білу; 10.2.8.9 металды механикалық жолмен кесу

3) 3-бөлім "Еңбек заттарын талдау және бағалау":

3-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Өз іс-әрекетінің нәтижесін көрсету .	7.3.1.1 еңбек нәтижесі бойынша есеп беру; 7.3.1.2 жұмысты орындаудың кезектілігін білу; 7.3.1.3 өз жұмысын бағалай білу; 7.3.1.4 өз достарының жұмысын бағалай білу; 7.3.1.5 орындалған жұмысты талдай білу; 7.3.1.6. өз жұмысын ұсына білу(презентация)	8.3.1.1 жұмысты орындаудың кезектілігі туралы ауызша есеп беру; 8.3.1.2 сызба түрінде есеп құрастыру; 8.3.1.3 жұмысты орындау кезектілігін білу; 8.3.1.4 өз достарының жұмысын бағалай білу; 8.3.1.5 техникалық нұсқасын құрастыра білу; 8.3.1.6 өз жұмысын ұсына білу (презентация);	9.3.1.1 технологиялық картаны құрастыру; 9.3.1.2 жұмысты орындаудың кезектілігін білу; 9.3.1.3 техникалық картаны кезектілікпен құрастыру және жұмысты талдау; 9.3.1.4 өз жұмысын бағалай білу; 9.3.1.5 орындалған жұмысты кезектілікпен талдай білу; 9.3.1.6 өз жұмысын ұсына білу (презентация)	10.3.1.1 өндірістік тапсырмаға технологиялық картаны құрастыру; 10.3.1.2 өндірісте технологиялық картаны құрастыру ережесін білу; 10.3.1.3 зергерлік бұйымдар жасау кезінде штамптау құрылғысын орындау кезектілігін білу; 10.3.1.4 сызба түрінде есеп құрастыру; 10.3.1.5 орындалған жұмысты кезектілікпен талдай білу; 10.3.1.6 техникалық нұсқасын құрастыра білу; 10.3.1.7 өз жұмысын ұсына білу(презентация)
3.2 Тұрақты әрекеттегі мектеп көрмесіне жұмысты ұсыну	7.3.2.1 көрмеге жұмысты дайындау; 7.3.2.2 бұйымды безендіре білу; 7.3.2.3 бұйымның кемшілігін жою және толықтыруды орындай білу; 7.3.2.4 жинақтау кезінде дайындау мен өңдеуді орындау; 7.3.2.5 мектептегі көрмелерге өз жұмысын ұсына білу	8.3.2.1 көрмеге жұмысты дайындау, жұмысты сипаттау; 8.3.2.2 бұйымды бөлшектер бойынша, жалпы жоспар бойынша жасау және толықтыра білу; 8.3.2.3 көрмеге дайындық кезінде мұғалімге және сыныптастарына өз жұмысын ұсына білу; 8.3.2.4 бұйымның кемшіліктерін жою және толықтыру; 8.3.2.5 мектептегі көрмелерге өз жұмысын ұсына білу	9.3.2.1 көрмеге жұмысты дайындау, орындалуы туралы фотоесеп жасау; 9.3.2.2 бұйымды безендіру және жұмысты кезектілікпен орындау; 9.3.2.3 жинақтау кезінде дайындау мен өңдеуді білу; 9.3.2.4 бұйымды бөлшектер бойынша, жалпы жоспар бойынша жасау және толықтыра білу; 9.3.2.5 бұйымның кемшіліктерін жою және толықтыру; 9.3.2.6 мектептегі көрмелерге өз жұмысын ұсына білу	9.3.2.1 көрмеге жұмысты дайындау, орындалуы туралы фотоесеп жасау; 10.3.2.2 бұйымды безендіру және жұмысты кезектілікпен орындау; 10.3.2.3 жинақтау кезінде дайындау мен өңдеуді орындай білу; 10.3.2.4 бұйымды бөлшектер бойынша, жалпы жоспар бойынша жасау және толықтыра білу; 10.3.2.5 бұйымның кемшіліктерін жою және толықтыру; 10.3.2.6 бұйымды ұлттық накышта безендіру; 10.3.2.7 мектептегі көрмелерге өз жұмысын ұсына білу
	7.3.3.1 көрмеге жұмысты ұйымдастыра	8.3.3.1 көрмеге жұмысты	9.3.3.1 көрмеге жұмысты	10.3.3.1 көрмеге жұмысты ұйымдастыра

3 . 3 Барлық деңгейдегі көрмелерге қатысу	білу; 7.3.3.2 мектеп ішілік іс-шаралар мен көрмелерге қатысу; 7.3.3.3 жұмысқа талдау жасау	ұйымдастыра білу; 8.3.3.2 мектеп ішілік іс-шаралар мен көрмелерге қатысу; 8.3.3.3 жұмысқа талдау жасау	ұйымдастыра білу; 9.3.3.2 мектеп ішілік іс-шаралар мен көрмелерге қатысу; 9 . 3 . 3 . 3 жұмысқа талдау жасау	білу; 10.3.3.2 мектеп ішілік іс-шаралар мен көрмелерге қатысу; 10.3.3.3 жұмысқа талдау жасау
3 . 4 Б А Қ жұмысты жариялау	7.3.4.1 жұмыс тәсілдері бойынша оқу фильмін жасау	8.3.4.1 жұмыс тәсілдері бойынша оқу фильмін жасау	9.3.4.1 профиль бойынша оқу фильмін жасау	10.3.4.1 профиль бойынша оқу фильмін жасау

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптар үшін " Кәсіби еңбекке баулу. Слесарлық іс" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар

1) 7-сынып

4-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну
	1.2 материалтануға кіріспе	7.1.2.1 материалдар туралы жалпы мәліметті білу
	1.3 жұмыс тәсілдері мен ережесі	7.1.3.1 жұмыс орнын ұйымдастыра білу
	1.4 Құралдар мен жабдықтар.	7.1.4.1 "Слесарлық іс" кәсібі бойынша жұмыс түрлерін білу; 7.1.4.2 құралдарды қолданды және оларды түзетуді білу
2. Жұмысты орындау технологиясы	2.1 Слесарлық өңдеуге дайындық операциялары .	7.2.1.1 слесарлық жұмыстың сипаттамасын білу; 7.2.1.2 жұмыс орнын ұйымдастыра білу
	2.2 Құрастыру	7.2.2.1 бұйымның техникалық суретін түсіну; 7.2.2.2 алда жасалатын бұйымның суреті мен сызбаларын салу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	7.2.3.1 бұйымның макеті, үлгісі, сызбасы, суретін жасай білу (қ а ғ а з) ; 7.2.3.2 өлшеу құралдарын қолдана білу (сызғыш және транспортир)
	2.4 технологиялық дағдыларды жетілдіру	7.2.4.1 металды кесе білу: маңызы, құралдар, құрылғылар; 7.2.4.2 металға белгі қоя білу; 7.2.4.3 аралау және кесе білу (пышақ және кескішпен)
	2.5 Мөлшерлі слесарлық өңдеу	7.2.5.1 мұғалімнің көмегімен тапсырмаға үлгі және сызбасы бойынша бағдарлай білу; 7.2.5.2 мөлшерлі жұмыс кезінде қауіпсіздік техникасын білу; 7.2.5.3 егеудің классификациясын, онымен жұмыс жасауды және күтуді, егеулеудің тәсілдерін білу

	2.6 Металды көркемдік өңдеу	7.2.6.1 суретті белгілеу ережесі мен тәсілдерін білу
	2.7 Зертханалық жұмыстар	7.2.7.1 жұмыс кезіндегі қауіпсіздік техникасын білу; 7.2.7.2. берілген бұрыш пен иілу радиусы бойынша кесілген металдың және бейінді металдың дайындамаларының ұзындығын есептеу
	2.8 Білім алушылардың өзіндік жұмысы	7.2.8.1 жұмыс орнын ұйымдастыру және техника қауіпсіздігін білу; 7.2.8.2 слесарлық операциялар бойынша технологиялық картаны құрастыра білу (таңдау бойынша)
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	7.3.1.1 баға қою кезінде есеп бере білу; 7.3.1.2 жұмысты орындау кезектілігін білу
	3.2 Тұрақты әрекеттегі мектеп көрмесіне жұмысты ұсыну	7.3.2.1 көрмеге жұмысты дайындау
	3.3 Барлық деңгейдегі көрмелерге қатысу	7.3.3.1 көрмеге жұмысты ұйымдастыра білу
2-тоқсан		
1.Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 "Слесарлық іс" пәнінің ерекшеліктерін білу
	1.2 Кіріспе және материалтану	7.1.2.1 материалтануды білу
	1.3 Слесарлық жұмыстың тәсілдері мен ережесі	7.1.3.1 слесарлық жұмысты орындау кезіндегі ҚТ білу
	1.4 Құралдар мен жабдықтар	7.1.4.1 бұрғылау құрылғысын, оның түрлерін білу, бұрғылау құрылғысы туралы түсініктің болуы; 7.1.4.2 кесу және өңдеу құралдарын қолдана білу
2. Жұмысты орындау технологиясы	2.1 Слесарлық өңдеуге дайындық операциялары	7.2.1.1 құралдар мен құрылғыларды түсіну; 7.2.1.2 дайындамалар мен материалдарды білу
	2.2 Құрастыру	7.2.2.1 қағаз және картоннан құрастыра білу; 7.2.2.2 материал қалдақтарынан құрастыра білу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	7.2.3.1 жасалатын бұйымның нобайы мен эскиздерін орындай білу
	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру.	7.2.4.1 егеудің көмегімен тегіс емес бетті егеулеуді білу; 7.2.4.5 тегіс емес жазықтықта металды кесе білу; 7.2.4.6 металды ию тәсілі мен ережесін білу
	2.5 Мөлшерлі слесарлық өңдеу	7.2.5.1 егеудің классификациясын білу (қайталау); 7.2.5.2 сым темірден бұйым жасай білу; 7.2.5.3 сымдарды өңдеу үшін қосалқы құралдарды қолдана білу
	2.6 Металды көркемдік өңдеу	7.2.6.1 геометриялық өрнекті кесе білу
	2.7 Зертханалық жұмыстар	7.2.7.1 берілген бұрыш пен иілу радиусы бойынша кесілген металдың және бейінді металдың дайындамаларының ұзындығын есептеу; 7.2.7.1 өзара біріктіру тәсілдерін білу
	2.8 Білім алушылардың өзіндік жұмысы	7.2.8.1 өзіндік жұмыс тақырыптарын таңдай білу; 7.2.8.2 материалдар бойынша бағдарлай білу

3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Өз іс-әрекетінің нәтижесін көрсету	7.3.1.1 өзінің жұмысын бағалай білу; 7.3.1.2 өзінің достарының жұмысын бағалай білу
	3.2 Тұрақты әрекеттегі мектеп көрмесіне жұмысты ұсыну	7.3.2.1 бұйымның кемшілігін жоюды және толықтыруды білу
	3.3 Барлық деңгейдегі көрмелерге қатысу	7.3.3.1. мектеп ішілік іс-шаралар мен көрмелерге қатыса алу
3-тоқсан		
1.Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 "Слесарь" мамандығының ерекшеліктерімен таныса білу
	1 . 2 Материалтануға кіріспе	7.1.2.1 материалдардың әр түрін ажырата білу
	1.3 Слесарлық жұмыстың тәсілдері мен ережесі	7.1.3.1 металды өңдеу тәсілдерін түсіну (бейнематериал)
	1.4 Құралдар мен жабдықтар	7.1.4.1 бұйымның графикалық бейнесін құрастыру және ж о с п а р л а й б і л у ; 7.1.4.2 слесарлық құралдар құрылғысын және қызметін білу
2.Жұмысты орындау технологиясы	2.1 Слесарлық өңдеуге дайындық операциялары	7.2.1.1 бейнематериалды қолмен өңдеуді түсіну; 7.2.1.2 үлгілерді қолдануды және оның дайындалуын білу; 7.2.1.3 өлшеу құралдарын қолдану мен қызметін білу
	2.2 Құрастыру	7.2.2.1 қағаз және картоннан құрастыра білу; 7.2.2.2 материал қалдақтарынан құрастыра білу; 7.2.2.3 құрастыруда материалдардың ерекшеліктерін түсіну ; 7.2.2.4 материалдар мен бөлшектерді біріктіру мен құрастыруды білу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	7.2.3.1 өлшеу құралдарын қолдана білу (сызғыш және т р а н с п о р т и р) ; 7.2.3.2 жасалатын бұйымның нобайы мен эскиздерін о р ы н д а й б і л у ; 7.2.3.3 құралдарды пайдалана отырып параллель және қисық сызықтарды орындай білу
	2 . 4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	7.2.4.1 металдан тікбұрыш және қиғаш бұрышты иіп жасау; 7.2.4.2 мұғалімнің көмегімен үлгі және сызбасы; бойынша тапсырмада бағдарлауды түсіну; 7.2.4.3 бөлшектерді біріктіруді орындай білу
	2.5 Мөлшерлі слесарлық өңдеу	7.2.5.1 егеудің классификациясын білу (қайталау); 7.2.5.2 сым темірден бұйым жасай білу; 7.2.5.3 сымдарды өңдеу үшін қосалқы құралдарды қолдана б і л у ; 7.2.5.4 бұйымның технологиялық картасын білу
	2.6 Металды көркемдік өңдеу	7.2.6.1 тегіс қисық сызықты пішіннен қарапайым өрнек жасай білу
	2.7 Зертханалық жұмыстар	7.2.7.1 өзара біріктіру тәсілдерін білу; 7.2.7.2 жинақтау үшін базалық бөлшектерді таңдай білу
	2.8 Білім алушылардың өзіндік жұмысы	7.2.8.1 металдарды көркемдік өңдеуді орындай білу; 7.2.8.2 металдарды түзету мен июді орындай білу

3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Өз іс-әрекетінің нәтижесін көрсету	7.3.1.1 өзінің жұмысын бағалай білу; 7.3.1.2 өзінің достарының жұмысын бағалай білу
	3.2 Тұрақты әрекеттегі мектеп көрмесіне жұмысты ұсыну	7.3.2.1 бұйымның кемшілігін жоюды және толықтыруды білу; 7.3.2.2 жинақтау кезінде өңдеу мен дайындауды білу
	3.3 Барлық деңгейдегі көрмелерге қатысу	7.3.3.1 көрмеге жұмысты ұйымдастыра білу; 7.3.3.2 мектеп ішілік іс-шаралар мен көрмелерге қатыса алу; 7.3.3.3 жұмысты талдау
4-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 "Слесарь" мамандығының ерекшеліктерімен таныса білу
	1.2 Кіріспе және материалтану	7.1.2.1 металдың физикалық, механикалық және технологиялық қасиеттері туралы түсініктің болуы
	1.3 Слесарлық жұмыстың тәсілдері мен ережесі	7.1.3.1 слесарлық жұмыстың құралдары мен құрылғыларын білу
	1.4 Құралдар мен жабдықтар	7.1.4.1 слесарлық құралдарды қайрау және қызмет көрсетуді білу; 7.1.4.2 жұмыс орындау барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау және білу
2. Жұмысты орындау технологиясы	2.1 Слесарлық өңдеуге дайындық операциялары	7.2.1.1 өлшеу құралдарын қолдану мен қызметін білу; 7.2.1.2 өлшемі бойынша белгілей білу; 7.2.1.3 слесарлық іс бойынша жұмыс орнын ұйымдастыра білу
	2.2 Құрастыру	7.2.2.1 материалдардың құрастырымдық ерекшеліктерін білу; 7.2.2.2 материалдар мен бөлшектерді құрастыру және біріктіре білу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	7.2.3.1 құралдарды пайдаланып параллель және қиғаш сызықтарды салу; 7.2.3.2 бұйымның жалпы сызбасын білу
	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	7.2.4.1 транспортирмен бұрышты белгілеу, сызғыштың көмегімен қаламмен белгі қоюды орындау; 7.2.4.2 металды өңдеу тәсілдерін білу; 7.2.4.3 бұрғы, қол арамен металды аралау тәсілдерін білу
	2.5 Мөлшерлі слесарлық өңдеу	7.2.5.1 слесарлық құралдармен жұмыс жасау тәсілдерін білу; 7.2.5.2 металдарды қол арамен аралау тәсілдерін білу; 7.2.5.3 айналмалы пішінді бұрғылау және таңбалау тесіктерін жасай білу
	2.6 Металды көркемдік өңдеу	7.2.6.1 шығарылған бұйымды өңдей білу
	2.7 Зертханалық жұмыстар	7.2.7.1 жинақтау операцияларын және оның кезектілігін белгілей білу; 7.2.7.2 бұйымды жинақтау үшін қажетті заттарды таңдай алу
		7.2.8.1 құралдардың көмегімен металды кесуді орындай білу;

	2.8 Білім алушылардың өзіндік жұмысы	7.2.8.2 қайшының көмегімен металды кесу тәсілдері мен ережесін білу
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Өз іс-әрекетінің нәтижесін көрсету	7.3.1.1 орындалған жұмысты кезектілікпен өз бетінше т а л д а й б і л у ; 7.3.1.2 өз жұмысын ұсына білу (қорғау)
	3.2 Тұрақты әрекеттегі мектеп көрмесіне жұмысты ұсыну	7.3.2.1 жинақтау кезінде өңдеу мен дайындауды білу; 7.3.2.2 мектеп көрмелеріне өз жұмысын ұсына білу
	3.3 Барлық деңгейдегі көрмелерге қатысу	7.3.3.1 мектеп ішілік іс-шаралар мен көрмелерге қатыса алу ; 7.3.3.2. жұмысты талдау
	3.4 БАҚ жұмысты жариялау	7.3.4.1 жұмыс тәсілдері бойынша оқу фильмін жасау

2) 8-сынып:

5-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1 . Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 патриотизм сезімін түсіну
	1.2 кіріспе және материалтану	8.1.2.1 материалдар туралы жалпы мәліметті білу
	1.3 Слесарлық жұмыстың тәсілдері мен ережесі	8.1.3.1 слесарлық жұмысты орындау кезіндегі ҚТ білу; 8.1.3.2 жұмыс тәсілдерін меңгеру мен ҚТ ережесін сақтауды білу
	1.4 Құралдар мен жабдықтар	8.1.4.1 "Слесарлық іс" ерекшеліктерін білу; 8.1.4.2 құралдарды қолдану және оны түзете білу
2.Жұмысты орындау технологиясы	2.1 Слесарлық өңдеуге дайындық операциялары	8.2.1.1 слесарлық жұмыстың жалпы сипаттамасын білу; 8.2.1.2 металды түзетуді білу: қызметі, құралдар мен құрылғылар
	2.2 Құрастыру	8.2.2.1 бұйымды құрастыра білу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	8.2.3.1 бұйымның макеті, үлгісі, сызбасы, суретін жасай білу (қ а ғ а з) ; 8.2.3.2 өлшеу құралдарын қолдана білу (сызба үлгі және транспортер)
	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	8.2.4.1 төсте, қысқышта металды кесу тәсілдерін білу; 8.2.4.2 металға белгі қоя білу; 8.2.4.3 түзу және тегіс емес жазықтықтарды аралай білу
	2.5 Мөлшерлі слесарлық өңдеу	8.2.5.1 мұғалімнің көмегімен тапсырмаға үлгі және сызбасы бойынша бағдарлай білу; 8.2.5.2 мөлшерлі жұмыс кезінде қауіпсіздік техникасын білу; 8.2.5.3 тегіс және қиғаш жазықтықты кесу, кесу тәсілі мен құралдардың түрін таңдау
	2.6 Металды көркемдік өңдеу	8.2.6.1 басу кезіндегі күйдіруді орындау технологиясын білу
	2.7 Зертханалық жұмыстар	8.2.7.1 жұмыс кезінде қауіпсіздік техникасын білу

	2.8 Білім алушылардың өзіндік жұмысы	8.2.8.1 жұмыс орнын ұйымдастыру және техника қауіпсіздігін білу ; 8.2.8.2 бірлескен жұмысқа, өзіндік жұмысқа қатысу
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Өз іс-әрекетінің нәтижесін көрсету.	8.3.1.1 орындалған жұмыстың кезектілігі туралы ауызша есеп беру
	3.2 Тұрақты әрекеттегі мектеп көрмесіне жұмысты ұсыну	8.3.2.1 көрмеге жұмысты дайындау, көрме жұмысын сипаттау
	3.3 Барлық деңгейдегі көрмелерге қатысу	8.3.3.1 көрмеге жұмысты ұйымдастыра білу
2-тоқсан		
1 . Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 "Слесарлық іс" пәнінің ерекшеліктерін түсінуі мен білімін көрсете білу
	1.2 Кіріспе және материалтану	8.1.2.1 материалтануды білу
	1.3 Слесарлық жұмыстың тәсілдері мен ережесі	8.1.3.1 слесарлық жұмысты орындау кезіндегі ҚТ білу; 8.1.3.2 жұмыс тәсілдерін меңгеру мен ҚТ ережесін сақтауды білу
	1.4 Құралдар мен жабдықтар	8.1.4.1 "Слесарлық іс" ерекшеліктерін білу; 8.1.4.2. құралдарды қолдану және оны түзете білу
2. Жұмысты орындау технологиясы	2 . 1 Слесарлық өндеуге дайындық операциялары	8.2.1.1 слесарлық жұмыстың жалпы сипаттамасын білу; 8.2.1.2 металды түзетуді білу: маңызы, құралдар мен құрылғылар
	2.2 Құрастыру	8.2.2.1 қатты материалдардан құрастыруды білу; 8.2.2.2 металды біріктірудің тәсілдері мен ережесін білу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	8.2.3.1 бірнеше бөліктен тұратын жасалатын бұйымның нобайы мен эскиздерін орындай білу
	2 . 4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	8.2.4.1 түзу және тегіс емес жазықтықтарды аралай білу; 8.2.4.2 пішінді формалардың тегіс емес беттерін егеулей білу; 8.2.4.3 бұйымның бөлшектерін біріктіруді түсіну (тойтарма шегенің көмегімен)
	2.5 Мөлшерлі слесарлық өндеу	8.2.5.1 тегіс және қиғаш жазықтықты кесу, кесу тәсілі мен құралдардың түрін таңдау; 8.2.5.2 аралау бойынша құралдар мен құрылғыларды білу
	2.6 Металды көркемдік өндеу	8.2.6.1 геометриялық пішіндерді басып шығару тәсілдерін білу
	2.7 Зертханалық жұмыстар	8.2.7.1 түзету және иілу, бейінді материалдың алгоритмдерін бастапқы деректерін білу: дайындаманың материалы өлшемдері мен пішіні, құралдар мен құрылғыларды таңдау; 8.2.7.2 бөлшектерді жинаудың техникалық процесін құрастыра білу
	2.8 Білім алушылардың өзіндік жұмысы	8.2.8.1 материалдар бойынша бағдарлай білу; 8.2.8.2 слесарлық операциялар бойынша технологиялық картаны құрастыра білу (таңдау бойынша)

3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Өз іс-әрекетінің нәтижесін көрсету	8.3.1.1 жұмысты орындау кезектілігін білу; 8.3.1.2 өз достарының жұмысын бағалай білу
	3.2 Тұрақты әрекеттегі мектеп көрмесіне жұмысты ұсыну	8.3.2.1 бөлшектер бойынша және жалпы жоспар бойынша бұйымды дайындау және толықтыра білу
	3.3 Барлық деңгейдегі көрмелерге қатысу	8.3.3.1 көрмеге жұмысты ұйымдастыра білу
3-тоқсан		
1.Материалтану . Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 слесарлық өндірістің негізгі кәсіптерін түсіну
	1.2 Кіріспе және материалтану	8.1.2.1 материалдардың әр түрін ажырата білу
	1.3 Слесарлық жұмыстың тәсілдері мен ережесі	8.1.3.1 металды өңдеу тәсілдерін түсіну (бейнематериал); 8.1.3.2 слесарлық жұмыстың құралдары мен құрылғыларын қолдана білу
	1.4 Құралдар мен жабдықтар	8.1.4.1 бұрғылау құрылғысын, оның түрлерін білу. Бұрғылау құрылғысы туралы түсініктің болуы; 8.1.4.2 бұйымның техникалық суретін орындай білу; 8.1.4.3 жұмыс орындау барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау және білу
2.Жұмысты орындау технологиясы	2.1 Слесарлық өңдеуге дайындық операциялары	8.2.1.1 алда жасалатын бұйымның нобайы мен эскизін жасай білу; 8.2.1.2 сызбада бөлшектей білу; 8.2.1.3 үлгілерді қолдануды және оның дайындалуын білу
	2.2 Құрастыру	8.2.2.1 қатты металдан құрастыруды білу; 8.2.2.2 металды біріктірудің тәсілдері мен ережесін білу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	8.2.3.1 бірнеше бөліктен тұратын жасалатын бұйымның нобайы мен эскиздерін орындай білу; 8.2.3.2 құралдары қолданып өзара параллель және перпендикуляр сызықтарды орындай білу
	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	8.2.4.1 көмекші құралдарды жасай білу; 8.2.4.2 төсте металды кесу тәсілдері мен ережесін білу; 8.2.4.3 үлгі, техникалық сурет, сызбасы арқылы бөлшектерді белгілеуді жүзеге асыру, өз бетінше белгілеу құралдарын таңдау
	2.5 Мөлшерлі слесарлық өңдеу	8.2.5.1 сымдарды өңдеу үшін косалқы құралдарды қолдана білу; 8.2.5.2 бұйымның технологиялық картасын білу; 8.2.5.3 сүргі сияқты слесар құралын дайындау технологиясы туралы түсініктің болуы; 8.2.5.4 бұрғының көмегімен дөңгелек пішінді бұрғылау тәсілдерін білу
	2.6 Металды көркемдік өңдеу	8.2.6.1 өрнек түріндегі эскиздер мен суреттерді орындай білу
	2.7 Зертханалық жұмыстар	8.2.7.1 қиын емес бұйымның жинақ сызбасын және оның сипаттамасын дайындау; 8.2.7.2 бұйымның сипатын және оны жинау сызбасын білу
		8.2.8.1 дайындамаларға және эскиздерге бағдарлана білу; 8.2.8.2 бейнематериалдарды көру, мәлімет жинақтау;

	2.8 Білім алушылардың өзіндік жұмысы	8.2.8.3 суреттеме салу және тақырыптарды таңдай білу (бағыт); 8.2.8.4. өлшемі бойынша шаблондарды жасай білу
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау.	3.1 Өз іс-әрекетінің нәтижесін көрсету	8.3.1.1 өз достарының жұмысын бағалай білу; 8.3.1.2 техникалық нұсқасын құрастыра білу
	3.2 Тұрақты әрекеттегі мектеп көрмесіне жұмысты ұсыну	8.3.2.1 көрмеге дайындық кезінде мұғалімге және сыныптастарына өз жұмысын ұсына білу; 8.3.2.2 бұйымның кемшілігін жоюды және толықтыруды білу
	3.3 Барлық деңгейдегі көрмелерге қатысу	8.3.3.1 мектеп ішлік іс-шаралар мен көрмелерге қатыса алу
4-тоқсан		
1. Материалтану . Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 слесарлық өндірістің негізгі кәсіптерін түсіну
	1.2 Кіріспе және материалтану	8.1.2.1 металдың физикалық, механикалық, технологиялық қасиеттерін түсіну
	1.3 Слесарлық жұмыстың тәсілдері мен ережесі	8.1.3.1 құралдар мен құрылғылармен жұмыс жасай білу; 8.1.3.2 металды өңдеу тәсілдері мен ережелерін білу
	1.4 Құралдар мен жабдықтар	8.1.4.1 бөлшектер мен түйіндерді біріктіру түрін өз бетінше анықтай білу; 8.1.4.2 бұйымды қажетті жөндеу түрін тандауды түсіну; 8.1.4.3 жаппай өндірістегі бөліктерді дәл өңдеудің маңыздылығын түсіну
2. Жұмысты орындау технологиясы	2.1 Слесарлық өңдеуге дайындық операциялары	8.2.1.1 үлгілерді қолдануды және оның дайындалуын білу; 8.2.1.2 өлшеу құралдарын қолдана білу; 8.2.1.3 құралдар мен құрылғыларға қызмет көрсете білу
	2.2 Құрастыру	8.2.2.1 материалдардың құрылымдық ерекшеліктерімен таныстыру; 8.2.2.2 материалдар мен бөлшектерді құрастыру және біріктіре білу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	8.2.3.1 құралдары қолданып өзара параллель және перпендикуляр сызықтарды орындай білу; 8.2.3.2 бұйымның жалпы сызбасын түсіну
	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	8.2.4.1 сүргі сияқты бұрғылау құралын дайындау технологиясы туралы түсініктің болуы; 8.2.4.2 араны жұмысқа дайындау реттілігін білу, қайрау, тегістеуді орындау
	2.5 Мөлшерлі слесарлық өңдеу	8.2.5.1. слесарлық құралдарды жұмысқа дайындау кезектілігін білу; 8.2.5.2 қалың қабырғалы, табақша металдардың белгісін білу
	2.6 Металды көркемдік өңдеу	8.2.6.1 бұйым мен бөлшектерді безендіру тәсілдері мен ережесін білу
	2.7 Зертханалық жұмыстар	8.2.7.1 бұйымның сипатын және оны жинау сызбасын білу; 8.2.7.2 жинақтау бірлігіне кіретін бөлшектерді сызбасы бойынша анықтай білу

	2.8 Білім алушылардың өзіндік жұмысы	8.2.8.1 өлшемі бойынша шаблондарды жасай білу; 8.2.8.2 шаблон бойынша металды кесе білу; 8.2.8.3 қайшының көмегімен металды кесу тәсілдері мен ережесін білу
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Өз іс-әрекетінің нәтижесін көрсету	8.3.1.1 техникалық нұсқасын құрастыра білу; 8.3.1.2 өз жұмысын ұсына білу(қорғау)
	3.2 Тұрақты әрекеттегі мектеп көрмесіне жұмысты ұсыну	8.3.2.1 бұйымның кемшілігін жоюды және толықтыруды білу; 8.3.2.2 мектеп көрмелеріне өз жұмысын ұсына білу
	3.3 Барлық деңгейдегі көрмелерге қатысу	8.3.3.1 жұмысты талдау
	3.4 БАҚ жұмысты жариялау	8.3.4.1 жұмыс тәсілдері туралы оқу фильмін құрастыра білу

3) 9-сынып:

6-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1 . Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1 басқаның көзқарасына құрмет көрсету
	1.2 кіріспе және материалтану	9.1.2.1 материалдар туралы жалпы мәліметті білу; 9.1.2.2 материалтануға қызығушылық білдіру
	1.3 Слесарлық жұмыстың тәсілдері мен ережесі	9.1.3.1 жұмыс орнын ұйымдастыра білу; 9.1.3.2 құралдарды меңгеру және жұмыстың қауіпсіздік ережесін сақтау
	1.4 Құралдар мен жабдықтар	9.1.4.1 жұмыста құралдар мен құрылғылары қолдана білу; 9.1.4.2 құралдарды қолданды және оларды түзетуді білу
2.Жұмысты орындау технологиясы	2.1 Слесарлық өңдеуге дайындық операциялары	9.2.1.1 слесарлық жұмыстың жалпы сипаттамасын білу; 9.2.1.2 профильді және жалпақ металды түзету тәсілдерін білу
	2.2 Құрастыру	9.2.2.1 құрастырымдық құжаттарды түсіну
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	9.2.3.1 технологиялық құжаттарды өңдеуді түсіну; 9.2.3.2 бұйымның макеті, үлгісі, сызбасы, суретін жасай білу (қағаз)
	2 . 4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	9.2.4.1 технологиялық операцияларды орындалу кезектілігін түсінуді; 9.2.4.2 металды кесе білу; 9.2.4.3 күрделі технологиялық операцияларды орындай білу
	2.5 Мөлшерлі слесарлық өңдеу	9.2.5.1 үлгі, техникалық сурет, сызбасы арқылы бөлшектерді белгілеуді жүзеге асыру; 9.2.5.2 мөлшерлі жұмыс кезінде қауіпсіздік техникасын білу және орындау; 9.2.5.3 тесу құралдарын білу: бұрғы, ұңғы, қашау, ойғыш
	2.6 Металды көркемдік өңдеу	9.2.6.1 металға көркемдік безендіру жасай білу; 9.2.6.2 түсіну: рельеф, барельеф, горельеф

	2.7 Зертханалық жұмыстар	9.2.7.1 жұмыс кезінде қауіпсіздік техникасын білу; 9.2.7.2 белгіленуі бойынша жаттығуларды орындау: берілген бұрыштарға тесікті орналастыру, циркуль мен сызғыштың көмегімен әр түрлі бөлшектерге және кескінділерге бөлу
	2.8 Білім алушылардың өзіндік жұмысы	9.2.8.1 жұмыс орнын ұйымдастыру және техника қауіпсіздігін білу; 9.2.8.2 кіші мектеп оқушыларына күрделі жұмысты, өзіндік жұмысты орындауға көмектесе білу (чеканка)
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	2.1 Слесарлық өңдеуге дайындық операциялары	9.2.1.1 слесарлық жұмыстың жалпы сипаттамасын білу; 9.2.1.2 профильді және жалпақ металды түзету тәсілдерін білу
	3.1 Өз іс-әрекетінің нәтижесін көрсету	9.3.1.1 технологиялық картаны құрастыру; 9.3.1.2 жұмысты орындау кезектілігін талдау
	3.2 Тұрақты әрекеттегі мектеп көрмесіне жұмысты ұсыну	9.3.2.1 көрмеге жұмысты дайындау, орындалуы туралы фотоесеп 9.3.2.2 бұйымды безендіру және жұмысты кезектілікпен орындай білу
2-тоқсан		
1.Материалтану . Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1 "Слесарлық іс" пәнінің ерекшеліктерін сипаттау және өз бетінше оқи білу
	1.2 Кіріспе және материалтану	9.1.2.1 материалтануды түсіну; 9.1.2.2 кара және түлі-түсті металдардың қасиеттерін білу
	1.3 Слесарлық жұмыстың тәсілдері мен ережесі	9.1.3.1 металды өңдеу тәсілдерімен таныстыру (бейнематериал); 9.1.3.2 металды өңдеу бойынша жалпы ақпарат
	1.4 Құралдар мен жабдықтар.	9.1.4.1 табақша материалды пішу технологиясын түсіну; 9.1.4.2 қалың қабырғалы металды қолмен өңдеу тәсілдері мен ережесін білу
2.Жұмысты орындау технологиясы	2.1 Слесарлық өңдеуге дайындық операциялары	9.2.1.1 жұмыс орнын ұйымдастыра білу; 9.2.1.2 технологиялық картаны құрастыру және жоспарлай білу
	2.2 Құрастыру	9.2.2.1 алда жасалатын бұйымның нобайын және суретін, сұлбасын жасай білу (қазақ халқының зергерлік бұйымдары); 9.2.2.2 зергерлік сақинаны жасаудың тәсілдері мен әдістерін түсіну
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	9.2.3.1 бұйымның макеті, үлгісі, сызбасы, суретін жасай білу (қ а ғ а з) ; 9.2.3.2 өлшеу құралдарын қолдана білу (циркуль және транспортир)
	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	9.2.4.1 пішінді формалардың тегіс емес беттерін егеулей білу; 9.2.4.2 рельефті формаларды өңдей білу; 9.2.4.3 күрделі формадағы металды июдің тәсілдері мен ережесін білу
	2.5 Мөлшерлі слесарлық өңдеу	9.2.5.1 көлемді жұмыс кезінде өлшеу және белгі қою құралдарын қолдана білу; 9.2.5.2 цилиндр және шаршы қималарды егеулей білу; 9.2.5.3 сыртқы бекіту бұрандасын кесе білу

	2.6 Металды көркемдік өңдеу	9.2.6.1 көркемдік безендірумен бұйымды жасай білу (қобдиша, к а р т и н а) ; 9.2.6.2 басу техникасын білу
	2 . 7 Зертханалық жұмыстар	9.2.7.1 бұйымды дайындаудың технологиялық процесін құрастыра б і л у ; 9.2.7.2 сызба бойынша шекті өлшемдердің мәндерін есептеуді білу
	2.8 Білім алушылардың өзіндік жұмысы	9.2.8.1 слесарлық операциялар бойынша технологиялық картаны құрастыра білу (таңдау бойынша); 9.2.8.2 материалдар бойынша бағдарлай білу
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Өз іс-әрекетінің нәтижесін көрсету	9.3.1.1 жұмысты орындау кезектілігін білу; 9.3.1.2 жұмыстың нәтижесін талдай білу
	3.2 Тұрақты әрекеттегі мектеп көрмесіне жұмысты ұсыну	9.3.2.1 бұйымды безендіре білу және жұмысты кезектілікпен о р ы н д а у ; 9.3.2.2 жинақтау кезінде өңдеу мен дайындауды білу
	3.3 Барлық деңгейдегі көрмелерге қатысу	9.3.3.1 мектеп ішілік іс-шаралар мен көрмелерге қатыса алу
3-тоқсан		
1.Материалтану . Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет.	9.1.3.1 слесарлық іс бойынша негізгі еңбек ұйымдары туралы білу
	1.2 Кіріспе және материалтану	9.1.2.1 кара және түлі-түсті металдарды білу; 9.1.2.2 материалдардың қасиетін және оның түрлерін білу
	1.3 Слесарлық жұмыстың тәсілдері мен ережесі	9.1.3.1 металды өңдеу тәсілдерімен таныстыру (бейнематериал); 9.1.3.2 металды өңдеу бойынша жалпы ақпарат
	1.4 Құралдар мен жабдықтар	9.1.4.1 бұрғылау құрылғысы және оның түрлерін білу. Қайрау құрылғысы туралы түсініктің болуы; 9.1.4.2 өз бетінше бұйымның технологиялық картасын құрастыра білу, орындалған жұмыстың сапасы туралы есеп беру; 9.1.4.3 жұмыс орындау барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау және білу
	2.1 Слесарлық өңдеуге дайындық операциялары	9.2.1.1 материалдармен ұлттық нақышта орындауды түсіну (ч е к а н к а , зергерлік бұйым); 9.2.1.2 алда жасайтын бұйымды жоспарлау бойынша құралдар мен құрылғыларды дайындай білу; 9.2.1.3 үлгілерді қолдануды және оның дайындалуын білу
	2.2 Құрастыру	9.2.2.1 зергерлік сақинаны жасаудың тәсілдері мен әдістерін т ү с і н у ; 9.2.2.2 зергерлік металдарды дәнекерлеу және біріктіруді түсіну
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	9.2.3.1 өлшеу құралдарын қолдана білу (циркуль және т р а н с п о р т и р) ; 9.2.3.2 бұйымның графикалық құжатын бейнелеу және білу
	2 . 4 Технологиялық	9.2.4.1 көмекші құралдарды жасай білу; 9.2.4.2 көмекші құралдардың көмегімен металды кесу тәсілдері мен е р е ж е л е р і н білу; 9.2.4.3 жеңіл операцияларды кезектілікпен орындай білу;

2.Жұмысты орындау технологиясы	дағдыларды жетілдіру	9.2.4.4 әр түрлі материалдардан суреттер жиынтығын әрлеу негізінде слесарлық бұйымды дайындау технологиясын сақтай білу
	2.5 Мөлшерлі слесарлық өңдеу	9.2.5.1 көмекші құралдарды қолдана білу; 9.2.5.2 бұйымның технологиялық картасын білу 9.2.5.3 бөлшектерді жинаудың технологиялық процесін түсіну; 9.2.5.4 контурлық және ішкі жиекті егеулеуді орындай білу; 9.2.5.5 өз бетінше контурларды егеулей білу
	2.6 Металды көркемдік өңдеу	9.2.6.1 сымнан жасау техникасын білу; 9.2.6.2 бөлшектерді ұлттық нақышта көркем безендіруді жасай білу
	2.7 Зертханалық жұмыстар	9.2.7.1 өлшемдердің дайындығын анықтай білу; 9.2.7.2 жіберілген қателікті білдіретін түрдегі сызбаны оқи білу
	2.8 Білім алушылардың өзіндік жұмысы	9.2.8.1 бейнематериал көру, мәлімет жинау білу; 9.2.8.2 суреттеме салу және тақырыптарды таңдай білу (чеканка б а ғ ы т ы) ; 9.2.8.3 көлемді және рельефті беттерді орындай білу
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Өз іс-әрекетінің нәтижесін көрсету	9.3.1.1 техникалық картаны кезектілікпен құрастыру және ж ұ м ы с т ы т а л д а у ; 9.3.1.2 өзінің жұмысын бағалай білу
	3.2 Тұрақты әрекеттегі мектеп көрмесіне жұмысты ұсыну	9.3.2.1 жинақтау кезінде өңдеу мен дайындауды білу; 9.3.2.2 бөлшектер бойынша және жалпы жоспар бойынша бұйымды дайындау және толықтыра білу; 9.3.2.3 бұйымның кемшілігін жоюды және толықтыруды білу
	3.3 Барлық деңгейдегі көрмелерге қатысу	9.3.3.1 мектеп ішілік іс-шаралар мен көрмелерге қатыса алу
4-тоқсан		
1.Материалтану . Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	9.1.3.1 слесарлық іс бойынша негізгі еңбек ұйымдары туралы білу
	1.2 Кіріспе және материалтану	9.1.2.1 материалдардың қасиетін және оның түрлерін білу; 9.1.2.2 металдың физикалық, механикалық, технологиялық қасиеттерін түсіну
	1.3 Слесарлық жұмыстың тәсілдері мен ережесі	9.1.3.1 сызықтық белгілеуді білу; 9.1.3.2 қосымша құрылғыларды қолдана білу
	1.4 Құралдар мен жабдықтар	9.1.4.1 құралға ұстағыш жасау үшін материалдарды білу және т а ң д а й б і л у ; 9.1.4.2 үлгі және сызбаға сәйкес тапсырма бойынша өз бетінше бағдарлай білу, алдағы жұмысты жоспарлау
	2.1 Слесарлық өңдеуге дайындық операциялары	9.2.1.1 құралдар мен құрылғыларға қызмет көрсетуді түсіну 9.2.1.2 слесарлық іс бойынша жұмыс орнын ұйымдастыра білу
	2.2 Құрастыру	9.2.2.1 зергерлік металдарды дәнекерлеу және біріктіруді түсіну; 9.2.2.2 материалды дайындауды және металды егеулеуді білу; 9.2.2.3 қатты металдан құрастыруды білу

2. Жұмысты орындау технологиясы	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	9.2.3.1 бұйымның графикалық құжатын бейнелеу және білу; 9.2.3.2 бұйымның техникалық суретін орындай білу; 9.2.3.3 бөлшектердің техникалық суретін рәсімдей білу
	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	9.2.4.1 жинақтау мен әрлеуді дайындай білу 9.2.4.2 сызбауш, ұяшықтың көмегімен белгіні қоюды орындау 9.2.4.3 металды аралау мен егеу тәсілдерін білу
	2.5 Мөлшерлі слесарлық өңдеу	9.2.5.1 өз бетінше контурларды егеулей білу; 9.2.5.2 бетті жылтырату, бұрышты ұштау технологиясын білу ж ә н е с а қ т а у ; 9.2.5.3 металдың бетін жылтыратуды жасай білу
	2.6 Металды көркемдік өңдеу	9.2.6.1. бөлшектің бетін өрнектеу тәсілдерін білу; 9.2.6.2. металл қалдықтарынан мүсіндеу жұмысын білу
	2.7 Зертханалық жұмыстар	9.2.7.1 кедір-бұдырдан бетінің орналасуын білу; 9.2.7.2 бөлшектердің техникалық сипатын құрастыра білу
	2.8 Білім алушылардың өзіндік жұмысы	9.2.8.1 көлемді және рельефті беттерді орындай білу; 9.2.8.2 материалдарды аз қолдана білу; 9.2.8.3 чеканка бойынша құралдарды қолдана білу және тану; 9.2.8.4 чеканка бойынша көпсалалы композицияны орындай білу
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Өз іс-әрекетінің нәтижесін көрсету	9.3.1.1 орындалған жұмысты кезектілікпен өз бетінше талдай білу; 9.3.1.2 өз жұмысын ұсына білу(қорғау)
	3.2 Тұрақты әрекеттегі мектеп көрмесіне жұмысты ұсыну	9.3.2.1 бұйымның кемшілігін жоюды және толықтыруды білу; 9.3.2.2 мектеп көрмелеріне өз жұмысын ұсына білу
	3.3 Барлық деңгейдегі көрмелерге қатысу	9.3.3.1 жұмысты талдау
	3.4 БАҚ жұмысты жариялау.	9.3.4.1 жұмыс тәсілдері туралы оқу фильмін құрастыра білу

4) 10-сынып:

7-кесте

Бөлімі	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 қазақ халқының тарихын және мәдениетін түсіну
	1.2 кіріспе және материалтану	10.1.2.1 материалдар туралы жалпы мәліметті түсіну; 10.1.2.2 металдың химиялық және физикалық қасиеттерін түсіну
	1.3 Слесарлық жұмыстың тәсілдері мен ережесі	10.1.3.1 жұмыс орнын ұйымдастыра білу; 10.1.3.2 құралдарды кәсіби деңгейде меңгеру және жұмыс жасай білу
	1.4 Құралдар мен жабдықтар	10.1.4.1 берілген жұмысты өз бетінше орындай білу; 10.1.4.2 өлшеу құралдарын қолдана білу
	2.1 Слесарлық өңдеуге дайындық операциялары	10.2.1.1 слесарлық жұмыстың жалпы сипаттамасын білу; 10.2.1.2. металды июге дайындауды білу: маңызы, құралдар, құрылғылар

2. Жұмысты орындау технологиясы	2.2 Құрастыру	10.2.2.1 бұйымды құрастыруды түсіну; 10.2.2.2 алда жасалатын бұйымның суретін және нобайын сызбанұсқасын жасай білу (қазақ халқының ДПИ)
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	10.2.3.1 технологиялық картаны құрастыру, металды кесу к а р т а с ы ; 10.2.3.2 бұйымның макеті, үлгісі, сызбасы, суретін жасай білу (қағаз)
	2 . 4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	10.2.4.1 өндірістік тапсырмаларды орындау кезектілігін білу; 10.2.4.2 электрлі құралдың көмегімен металды кесуді білу; 10.2.4.3 қысқыштың көмегімен металды бүге білу
	2.5 Мөлшерлі слесарлық өңдеу	10.2.5.1 жұмыстың эскизін, технологиялық картаны құрастыра б і л у ; 10.2.5.2 әр түрлі тәсілдермен металды кесе білу; 10.2.5.3 қол арамен аралай білу; 10.2.5.4 қиғаш аралау тәсілін түсіну
	2.6 Металды көркемдік өңдеу	10.2.6.1 зергерлік бұйымдардың бетін жылтырату; 10.2.6.2 күміспен, түрлі-түсті металдармен бөлшектердің бетін өрнектеу тәсілдерін білу
	2 . 7 Зертханалық жұмыстар	10.2.7.1 жұмыс кезінде қауіпсіздік техникасын білу; 10.2.7.2 берілген мәлімет бойынша бетті егеулеу алгоритмін білу: дайындама материалы, өлшемі және формасы, өңдеудің тазалығы, формасының өзгеруі
	2 . 8 Білім алушылардың өзіндік жұмысы	10.2.8.1 жұмыс орнын ұйымдастыру және техника қауіпсіздігін б і л у ; 10.2.8.2 слесарлық операциялар бойынша технологиялық карталарды құрастыра білу (таңдау бойынша)
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Өз іс-әрекетінің нәтижесін көрсету	10.3.1.1 өндірістік тапсырмаға технологиялық картаны құрастыру
	3.2 Тұрақты әрекеттегі мектеп көрмесіне жұмысты ұсыну	9.3.2.1 көрмеге жұмысты дайындау, орындалуы туралы фотоесеп
	3.3 Барлық деңгейдегі көрмелерге қатысу	10.3.3.1 көрмеге жұмысты ұйымдастыра білу
2-тоқсан		
1. Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 "Слесарлық іс" пәні бойынша еңбек түрлерін түсіну
	1.2 Кіріспе және материалтану	10.1.2.1 металдың химиялық және физикалық қасиеттерін т ү с і н у ; 10.1.2.2 материалдардың түрлерін ажырату
	1.3 Слесарлық жұмыстың тәсілдері мен ережесі	10.1.3.1 металды өңдеу тәсілдерін білу (бейнематериал); 10.1.3.2 металдың иілуі туралы жалпы мәліметті білу
	1.4 Құралдар мен жабдықтар	10.1.4.1 сызбасы, техникалық суреті бойынша тапсырмаға бағдарлау, топтық әңгімелесу барысында жұмысты жоспарлай б і л у ; 10.1.4.2 бұрғылау құрылғысын, оның түрлерін білу. Жону құрылғысын білу

2.Жұмысты орындау технологиясы.	2.1 Слесарлық өңдеуге дайындық операциялары	10.2.1.1 металды қолмен бүгуді түсіну; 10.2.1.2 металды бұғу механизациясын түсіну
	2.2 Құрастыру	10.2.2.1 алда жасалатын бұйымның суретін және нобайын, сызбанұсқасын жасай білу (қазақ халқының ДПИ); 10.2.2.2 қағаз және картоннан құрастыра білу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	10.2.3.1 өлшеу құралдарын қолдана білу (кронциркуль және т р а н с п о р т и р) ; 10.2.3.2 бұйымның технологиялық картасын құрастыра білу
	2 . 4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	10.2.4.1 пішінді формалардың тегіс емес беттерін егеулей білу; 10.2.4.2 металды кесу үшін көмекші құралдарды жасай білу; 10.2.4.3 металды ию тәсілі мен ережесін білу
	2.5 Мөлшерлі слесарлық өңдеу	10.2.5.1 металды профильді өңдеу тәсілдерін түсіну; 10.2.5.2 кесу құралдарын қайрай білу; 10.2.5.3 қашау және бұрғыны қайрау ережесін сақтау, механикалық қайрақпен жұмыс жасау; 10.2.5.4 үлгі және шаблон, сызба бойынша дайындаманы белгілеу
	2.6 Металды көркемдік өңдеу	10.2.6.1 қазақ ұлттық нақышта зергерлік бұйымдарды, бөлшектерді көркемдік өңдеуді орындай білу (құс мұрын, бі л е з і к , с ы р ғ а) ; 10.2.6.2 өрнектермен бөлшектердің нобайын, эскизін жасау
	2.7 Зертханалық жұмыстар	10.2.7.1 металды беріктігіне байланысты сынай білу; 10.2.7.2 бөлшектердің дайындалу дәлдігіне байланысты өлшеуді таңдай білу
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	2.8 Білім алушылардың өзіндік жұмысы	10.2.8.1 кіші мектеп оқушыларына күрделі жұмысты, өзіндік жұмысты орындауға көмектесу(зергерлік бұйым); 10.2.8.2 материалдар бойынша бағдарлай білу
	3.1 Өз іс-әрекетінің нәтижесін көрсету	10.3.1.1 өндірістік тапсырмаға технологиялық картаны қ ұ р а с т ы р у ; 10.3.1.2 өндірісте технологиялық картаны құрастыра білу
	3.2 Тұрақты әрекеттегі мектеп көрмесіне жұмысты ұсыну	10.3.2.1 бұйымды безендіруде жұмысты кезектілікпен орындай б і л у ; 10.3.2.2 жинақтау кезінде дайындау мен өңдеуді білу
3.3 Барлық деңгейдегі көрмелерге қатысу		10.3.3.1 мектеп ішілік іс-шаралар мен көрмелерге қатыса алу
3-тоқсан		
1.Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 слесарь кәсібінің кәсіби сипаттамасын түсіну
	1.2 кіріспе және материалтану	10.1.2.1 материалдардың қасиетін және оның түрлерін білу; 10.1.2.2 материалдар мен қорытпаларды білу
	1.3 Слесарлық жұмыстың тәсілдері мен ережесі	10.1.3.1 жұмыс орнын ұйымдастыра білу и оснастки; 10.1.3.2 сызықтық белгілеуді білу; 10.1.3.3 жазықтықта белгілей білу
	1.4 Құралдар мен жабдықтар	10.1.4.1 өз бетінше бұйымның технологиялық картасын құрастыра білу, орындалған жұмыстың сапасы туралы есеп б е р у ; 10.1.4.2 көру мақсатында картоннан немесе ермексаздан

		геометриялық пішіндер жасай білу (қолда бар заттармен); 10.1.4.3 жұмыс орындау барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау және білу
2. Жұмысты орындау технологиясы	2.1 Слесарлық өңдеуге дайындық операциялары	10.2.1.1 жұмыс орнын ұйымдастыра білу; 10.2.1.2 материалдармен ұлттық нақышта орындауды түсіну; 10.2.1.3 алда жасайтын бұйымды жоспарлау бойынша құралдармен құрылғыларды дайындай білу;
	2.2 Құрастыру	10.2.2.1 қағаз және картоннан құрастыра білу; 10.2.2.2 бұйымның қалпын жасай білу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	10.2.3.1 бұйымның графикалық бейнесін құрастыра білу; 10.2.3.2 техникалық суретті рәсімдей білу; 10.2.3.3. металдан өнер туындыларын орындай білу
	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	10.2.4.1 электрлі құралдың және көмекші құралдардың көмегімен металды кесудің тәсілдері мен ережесін білу; 10.2.4.2 жеңіл операцияларды кезектілікпен орындай білу; 10.2.4.3 пішінді формалардың тегіс емес беттерін егеулей білу; 10.2.4.4 таңдау бойынша бұйымды жасау, кітап сөресінің эскизін орындай білу
	2.5 Мөлшерлі слесарлық өңдеу	10.2.5.1 металды өңдеуге қойылатын техникалық талаптарды сақтау; 10.2.5.2 тесікті бұрғылау кезіндегі жұмыс сапасын бақылау; 10.2.5.3 тойтару арқылы біріктіре білу; 10.2.5.4 қисық метал беттерімен жұмыс жасау тәсілдерін меңгеру; 10.2.5.5 металды профильді егеулеу тәсілдерін білу; 10.2.5.6 слесарлық құралдарды, пышақты қайрауды орындай білу
	2.6 Металды көркемдік өңдеу	10.2.6.1 өрнектермен бөлшектердің нобайын, эскизін жасау; 10.2.6.2 технологиялық картаны құрастыру, бұйымды жасаудың кезектілігін білу; 10.2.6.3 ұлттық бағытта өз нақышын жасай білу
	2.7 Зертханалық жұмыстар	10.2.7.1 штангенциркулмен және микрометрмен өлшей білу; 10.2.7.2 өңдеу әдібін анықтай білу
	2.8 Білім алушылардың өзіндік жұмысы	10.2.8.1 суреттеме салу және тақырыптарды таңдай білу (зергерлік бұйым бағыты); 10.2.8.2 дайындамаларға және эскиздерге бағдарлана білу; 10.2.8.3 бейнематериал көру, мәлімет жинау
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Өз іс-әрекетінің нәтижесін көрсету	10.3.1.1 сызба түрінде есеп құрастыру; 10.3.1.2 орындалған жұмысты кезектілікпен өз бетінше талдай білу
	3.2 Тұрақты әрекеттегі мектеп көрмесіне жұмысты ұсыну	10.3.2.1 жинақтау кезінде дайындау мен өңдеуді білу; 10.3.2.2 бөлшектер бойынша және жалпы жоспар бойынша бұйымды дайындау және толықтыра білу; 10.3.2.3 бұйымның кемшілігін жоюды және толықтыруды білу
	3.3 Барлық деңгейдегі көрмелерге қатысу	10.3.3.1 мектеп ішілік іс-шаралар мен көрмелерге қатыса алу
4-тоқсан		
	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 слесарь кәсібінің кәсіби сипаттамасын түсіну;

1. Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.2 Кіріспе және материалтану	10.1.2.1 металдардың құрылымы мен оқыту әдістерін білу; 10.1.2.2 металдардың қасиеттерін білу
	1.3 Слесарлық жұмыстың тәсілдері мен ережесі	10.1.3.1 жазықтықта белгілей білу; 10.1.3.2 кеңістіктік белгілеуді білу; 10.1.3.3 қосымша құрылғыларды қолдана білу
	1.4 Құралдар мен жабдықтар	10.1.4.1 жұмыс орындау барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау және білу; 10.1.4.2 құралдар мен құрылғыларды дұрыстау және қызмет көрсете білу; 10.1.4.3 білдекті бағдарламалық қамтамасыз ету столярлық жұмысты автоматтандыру және механизациясы туралы түсініктің болуы
2. Жұмысты орындау технологиясы.	2.1 Слесарлық өңдеуге дайындық операциялары	10.2.1.1 алда жасайтын бұйымды жоспарлау бойынша құралдар мен құрылғыларды дайындай білу; 10.2.1.2 үлгілерді қолдануды және оның дайындалуын білу; 10.2.1.3 слесарлық іс бойынша жұмыс орнын ұйымдастыра білу
	2.2 Құрастыру	10.2.2.1 құрастырудың технологиялық картасын білу; 10.2.2.2 қатты металдан құрастыруды білу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері.	10.2.3.1 металды көлемді, рельефті және контурлы өңдеуді түсіну; 10.2.3.2 бұйымды көркем безендіруді орындау (қобдиша, декоративті жақтау)
	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	10.2.4.1 кемшілікті анықтай білу, талдау, оны жоюдың әдістерін орнату; 10.2.4.2 таңдау бойынша жұмысты орындай білу; 10.2.4.3 штангенциркулмен мөлшерін бақылау және өлшеуді орындай білу
	2.5 Мөлшерлі слесарлық өңдеу	10.2.5.1 үлгі, шаблон, сызбасы бойынша дайындаманы белгілей білу; 10.2.5.2 механикалық қайрақпен жұмыс, ұңғы және бұрғы, қашауды қайрау ережесін білу; 10.2.5.3 тесікті бұрғылау кезіндегі жұмыс сапасын бақылай білу
	2.6 Металды көркемдік өңдеу.	10.2.6.1 штамп технологиясын білу; 10.2.6.2 тегіс қисық сызықты пішіннен қарапайым өрнек жасай білу
	2.7 Зертханалық жұмыстар.	10.2.7.1 слесарлық жұмыстың түріне қарай кесу құралын таңдай білу; 10.2.7.2 бөлшектің үлгісі бойынша эскизін құрастыра білу
	2.8 Білім алушылардың өзіндік жұмысы	10.2.8.1 слесарлық операциялар бойынша технологиялық карталарды құрастыра білу; 10.2.8.2 металды механикалық жолмен кесу
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Өз іс-әрекетінің нәтижесін көрсету	10.3.1.1 техникалық нұсқасын құрастыра білу 10.3.1.2 өз жұмысын ұсына білу (қорғау)
	3.2 Тұрақты әрекеттегі мектеп көрмесіне жұмысты ұсыну	10.3.2.1 ұлттық нақышта бұйымды безендіре білу; 10.3.2.2 мектеп көрмелеріне өз жұмысын ұсына білу
	3.3 Барлық деңгейдегі көрмелерге қатысу	10.3.3.1 жұмысты талдау

Ескерту: білім беру ұйымында оқу-еңбек үдерісін қажетті өндірістік материалымен қамтамасыз ету мүмкіншіліктеріне қарай, мұғалім тақырыптарды оқыту реттілігін белгілейді.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 7-9
(10) сыныптар үшін "Кәсіби
еңбекке баулу" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
5-қосымша

"Кәсіби еңбекке баулу. Аяқ киім ісі" оқу пәнінің мазмұны

76. "Кәсіби еңбекке баулу. Аяқ киім ісі" профилі бойынша бағдарлама келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Материалтану. Аспаптар және жабдықтар";
- 2) 2-бөлім "Еңбек затын дайындау технологиясы";
- 3) 3-бөлім "Еңбек заттарын талдау және бағалау".

77. "Материалтану. Аспаптар және жабдықтар" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады :

- 1) еңбек заты туралы жалпы мәліметтер;
- 2) материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау;
- 3) этика және еңбек заңнамасы.

78. "Еңбек затын дайындау технологиясы" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) желімдеу әдісімен аяқ киімді жөндеу;
- 2) жапсыра тігу әдісімен аяқ киімді жөндеу;
- 3) аяқ киімнің үстін жөндеу;
- 4) аяқ киімнің тақасын жөндеу;
- 5) аяқ киімнің табан бөлігін жөндеу;
- 6) тоқыма аяқ киімін жөндеу;
- 7) каучук табаны бар аяқ киімді жөндеу.

79. 10-(өндірістік) сынып:

- 1) бекітудің сандал әдісімен аяқ киімді жөндеу және тігу;
- 2) киізден жасалған аяқ киімді жөндеу және тігу;
- 3) өндірістік машиналарды реттеу технологиясы;
- 4) бөлме аяқ киімін тігу;
- 5) тоқыма аяқ киімді тігу.

80. "Еңбек заттарын талдау және бағалау" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) еңбек заттарын талдау және бағалау;
- 2) қорытынды бақылау жұмысы.

81. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

1) 1-бөлім "Материалтану. Аспаптар мен жабдықтар":

1-кесте

Бөлімше	7 сынып	8 сынып	9 сынып	10 сынып
1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде саналы түсіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Аяқ киім ісі" пәнінің ерекшеліктерін зерттеу және анықтау; 7.1.1.3 "Аяқ киім тігуші" кәсібінің ерекшеліктерін білу; 7.1.1.4 аяқ киім өндірісінің кәсіптері туралы түсініктерінің болуы ; 7.1.1.5 қоғам өмірінде еңбектің мәнін түсіну; 7.1.1.6 өз бетімен сөйлеуде техникалық терминологияны түсіну және пайдалану; 7.1.2.1 аяқ киім шеберханасы және оның құрылғылары туралы түсініктерінің болуы ; 7.1.2.2 шеберхана жабдықтарының қолданылуы туралы түсініктерінің болуы ; 7.1.2.3 инструментаыштықтың	8.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету ; 8.1.1.2 "Аяқ киім ісі" пәнінің аса маңызды ерекшеліктерін білуді және түсінуді көрсету; 8.1.1.3 технологиялық операциялардың атауларын және терминдерін түсіну және қолдану ; 8.1.1.4 өз бетімен жұмыс орнын ұйымдастыру; 8.1.2.4 шеберханада ішкі тәртіпті сақтау; 8.1.2.5 шеберханада кезекшілердің міндеттерін орындау; 8.1.2.6 шеберханада материалдар мен жабдықтарға ұқыпты қатынас білдіру; 8.1.2.7 санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау; жұмыстан кейін қолды сабынмен жуу, желіммен жұмыста қорғаныс майларын қолдану, арнайы киімнің тазалығын және ұқыптылығын сақтау	9.1.1.1 басқа адамның пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрметті қатынас көрсету ; 9.1.1.2 "Аяқ киім ісі" пәнінің ерекшеліктерін өз бетімен зерттеуге және сипаттауға ұмтылу ; 9.1.1.3 аяқ киім фабрикасында еңбекті ұйымдастыру негіздері туралы түсініктерінің болуы ; 9.1.1.4 өзінің дара ерекшеліктерін кәсіби талаптармен арақатынаста белгілеу; 9.1.1.5 жұмыстарды орындауда санитарлық-гигиеналық талаптарды білу және орындау ; 9.1.2.6 инструмент үшін жауапты адамдардың міндеттерін білу; 9.1.2.7 кейінгі жұмыстар үшін материалды дайындай білу ; 9.1.2.8 инструменттерді ұсақ жөндеуден өткізуді орындай білу; 9.1.2.9 жұмыс орнын тәртіпке келтіре білу; 9.1.2.10 шеберханадағы аспаптар мен жабдықтардың сақталуы үшін жауапкершілікті сезіну және білу; 9.1.2.11 қоршаған ортаға жағымсыз әсер ететін аяқ киім өндірісінің факторларын білу, аяқ киім өнеркәсібінің	10.1.1.1 аяқ киім өндірісімен салалас кәсіптер туралы білу; 10.1.1.2 аяқ киім тігуші кәсібінің біліктілік сипаттамаларын зерттеу; 10.1.1.3 аяқ киім ісінде қолданылатын ресурсақтаушы технологиялар туралы түсініктерінің болуы; 10.1.1.4 еңбек заттарын дайындауда материалдың қасиеттерін есепке алу; 10.1.2.5 ұйымдастырушылық біліктер мен дағдыларды меңгеру ; 10.1.2.6 өндірістегі жеке гигиенаның маңызы, тез шаршаудың басталу себептері туралы білу: шамадан тыс көп шаршауды туындататын бір қалыпта ұзақ жұмыс істеу, еңбектің ұтымсыз тәсілдері, жұмыс алдындағы жеткіліксіз демалыс, жұмыс орнының дұрыс емес жарықтандыру, жұмыстан кейін завод душын қолдану; 10.1.2.7 аяқ киім кәсіпорындарының цехтарында және аумағында қауіпсіздік ережелерін білу; 10.1.2.8 аяқ киім өнеркәсібінің кәсіпорындарында өрт қауіпсіздігі нұсқаулары мен ережелерін, өрт кезіндегі мінез-құлық ережелерін, электр құрылғылары мен электр желісінде өрт

	, бригадирдің қызметін білу		кәсіпорындарында жүргізілетін қоршаған ортаны қорғау бойынша іс-шараларды білу	сөндірудің ерекшеліктерін және өрт сөндіру құралдарының түрлерін білу
	7.1.2.1 аяқ киім өндірісінде қолданылатын желімдердің жіктелуін білу: синтетикалық желімдер, балқытылған желімдер, натуралды материалдардан жасалған желімдер; 7.1.2.2 желімдердің қызметі мен жұмсалуды білу: аяқ киім желімі, казеин желімі, үй жағдайында аяқ киімді жөндеуге арналған желім; 7.1.2.3 жабдықтар мен аспаптардың қызметін білу: термоактиватор, желімдік қабықшаларды кептіруге арналған шкаф, бөлшектерді кесуге арналған машина, шебер	8.1.2.1 желімдердің жіктелуін білу: натуралды, жасанды және синтетикалық материалдардан жасалған наирит желімі; 8.1.2.2 желімнің физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ұстамдылығы, ұстап тұру уақыты, активация уақыты, желім қабықшасының икемділігі, желіммен жұмыстың технологиялық режимдері; 8.1.2.3 аяқ киімнің бөлшектерін бекітуге арналған прессті, термоактиваторды, аяқ киімді әрлеуге арналған машинаны, желімдік қабықшаларын кептіруге арналған шкафты, шебер үстелін, балғаны, пышақты, созылмалы қысқаштарды білу; 8.1.2.4 прессте және созылмалы қысқаштармен жұмыста қауіпсіздік шараларын білу және орындау; 8.1.2.5 тігін машинасында және	9.1.2.1 жабдықтар мен аспаптарды қолдана білу: пресс, табан-қалып, термоактиватор, аяқ киімді әрлеуге арналған машина, бөлшектердің артығын кесуге арналған машина, шебер үстелі, пышақ, балға, рашпиль, желімге арналған қылқалам; 9.1.2.2 сәйкес материалдарға желімді таңдай білу; 9.1.2.3 материалды үнемдеп жұмсай білу; 9.1.2.4 тігін машинасында және шанышпалы инструменттермен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау; 9.1.2.5 резеңке желіммен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау; 9.1.2.6 микрокеукті резеңкенің физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ылғалға төзімділігі, ұсақталуға қарсы тұру, икемділігі, микрокеукті ұлтандағы аяқ киімді жөндеуге арналған аяқ киім желімі; 9.1.2.7 аяқ киімнің астындағы бөлшектерді кесуге арналған машинада жұмыста және аяқ киім инструментімен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау; 9.1.2.8 жабдықтар мен	10.1.2.1 ұлтанға арналған материалдарды білу: тері, резеңке, каучук, полиуретан, кожволон, болат, пластмасса; 10.1.2.2 табанға арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ұсақталуға қарсы бет терісінің тұрақтылығы, икемділігі, ылғалға төзімділігі, материалдарды қолданудың пайдалану жағдайларына тәуелділігі, спорттық аяқ киімдердің ұлтандардың материалының ерекшеліктері; 10.1.2.3 жабдықтар мен материалдарды қолдана білу: аяқ киімді әрлеуге арналған машина, аяқ киімнің бөлшектерінің артығын кесуге арналған машина, пресс, термоактиватор, желім қабықшаларын кептіруге арналған шкаф, шебер үстелі, пышақ, бұрауыш, балға, рашпиль, желімге арналған қылқалам; 10.1.2.4 прессте және пышаппен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау; 10.1.2.5 салымды ұлтарактардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу және есепке алу: өкшелік және оның аяқ киімдегі қызметі, өкшелікке арналған материалдардың физикалық-механикалық

1 . 2 Материалдарды , аспаптардың ж ә н е жабдықтарды талдау	үстелі, балға, киём, әсемдеуші тері, табан-қалып, шебер үстелі, пышақ, тістеуіктер, бұрауыш; 7.1.2.4 термоактиваторда жұмыс істеуде қауіпсіздік шараларын білу, әсемдеуші терімен жұмыста қауіпсіздік шараларын білу; 7.1.2.4 өлшеуіш құралдарымен, сызғышты қолдана білу не й к а ; 7.1.2.5 материалдарды білу: тері, микро-кеуекті резеңке, каучук, Ропид-5, 88-АС, Момент-1 желімдері , аяқ киім бояуы, балауыз; 7.1.2.6 технологиялық нормативтерді сақтау, материалды үнемдеп жұмсау; 7.1.2.8 аяқты тартпасы бар тігін машинасын қолдана білу	жіпті сөгушімен жұмыста қауіпсіздік шараларын білу және о р ы н д а у ; 8.1.2.6 баутесіктер мен ілгектерді қоюға арналған құрылғылардың қызметін білу, құрылғылардың негізгі бөлшектерін, тескіштерді және олардың қызметін, пуансондар және олардың қызметін, пуансондар мен тескіштерді алмастыру тәсілдерін, тескіштерді іріктеу ережесін білу; 8.1.2.7 баутесіктер мен ілгектерге арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: беріктігі, созылмалылығы, баутесіктер мен ілгектерді іріктеу ережесі; 8.1.2.8 материалдардың қызметін және қолданылуын білу: тері, резеңке, капрон, болат қосалқы материалдарды білу: аяқ киім желімі, шегелер, істіктер; 8.1.2.9 табан-қалыпта, бұрғылаушы станокта және аяқ киім инструментінде жұмыста қауіпсіздік шараларын білу және сақтау	инструменттердің қызметі білу және оларды қолдана білу: аяқ киімді әрлеуге арналған машина, пресс, термоактиватор, табан-қалып, желім қабықшаларын кептіруге арналған шкаф , шебер үстелі, пышақ, бұрауыш, түзетуші, балға, желімге арналған қылқалам; 9.1.2.9 термоактиваторда және түзетушімен жұмыста қауіпсіздік шараларын с а қ т а у ; 9.1.2.10 сыдырма ілгекке арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттері білу: сыдырмалардың икемділігі және үйкеліске шыдамдылығы, сыдырмаға арналған матаның беріктігі, сыдырмаға арналған бекіткіштер; 9.1.2.11 ұлтанға арналған материалдарды білу және оларды қолдана білу: тері, резеңке, полиуретан, полиэтилен, каучук, металл; 9.1.2.12 ұлтанға арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: тығыздығы, ылғалға төзімділігі, ыстыққа төзімділігі, ұсақталуға беріктігі, икемділігі; 9.1.2.13 табан-қалыпта, біз-ілгекте және қысқаштармен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау	қасиеттері; 10.1.2.6 тоқыма аяқ киімнің сипаттамасын білу, тоқыма аяқ киімнің заманауи дизайнын білу; 10.1.2.7 аяқ киімде қолданылатын маталардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: маталардың сыртқы тығыздығы, матаны ұзартуда және бөлудегі қысым, маталардың пішінге тұрақтылығы; 10.1.2.8 қалыңдығы бойынша бөлшектерді теңестіруге арналған машинада жұмыста және аяқ киім инструментімен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау; 10.1.2.9 материалдарды дұрыс тандай білу; 10.1.2.10 аяқ киім фабрикасындағы жабдықтар туралы түсініктерінің болуы: ұлтаракты тағанға уақытша бекітуге арналған машина, тағанға пішілген былғарыны кигізуге арналған машина, осы машиналардың шетелдік аналогтары, аяқ киімнің үстін дайындаудың кermелі жиегін тікiрейтуге арналған машиналар, осы машиналарға арналған құрылғылар: қашаутас, металл щетка, ұлтандарды бекітуге арналған пресстер, термоактиваторлар, ұлтандарды фрезермен өңдеуге арналған машиналар, тігін машиналары, жартылай автоматтар және аяқ к и і м

				кәсіпорындарындағы автоматтар
1.3 Этика және еңбек заңнамасы	7.1.3.1 аяқ киім шеберханасында мінез-құлық ережелері туралы түсініктерінің болуы , жұмыс орнын ұйымдастыру, формалық киім үлгісі, киімнің эстетикасы туралы түсініктерінің болуы ; 7.1.3.2 Қазақстан Республикасында еңбек заңнамасы туралы жалпы түсініктерінің болуы ; 7.1.3.3 жұмыс уақыты және демалыс уақыты туралы түсініктерінің болуы ; 7.1.3.4 демалыстың түрлері және оларды рәсімдеу туралы түсініктерінің болуы	8.1.3.1 еңбек мәдениеті және ұжымдағы өзара қатынастар туралы түсініктерінің болуы; 8.1.3.2 еңбек тәртібі, аяқ киім тігушінің жалақысы, еңбек тапсырмасын орындаудың жауапкершілігі, материалдық жауапкершілік туралы түсініктерінің болуы; 8.1.3.3 еңбек кітапшасы, медициналық тексеру және медициналық кітапша туралы түсініктерінің болуы; 8.1.3.4 еңбекке уақытша жарамсыздық қағазы туралы түсініктерінің болуы	9.1.3.1 жұмысқа орналасуда мінез-құлықтың және сыртқы бейненің маңыздылығын түсіну, жұмысқа қабылдау туралы өтінішті және түйіндемені рәсімдеу; 9.1.3.2 жұмысшылар мен қызметкерлердің негізгі құқықтары, еңбекті қорғау, еңбек келісімшарты туралы түсініктерінің болуы; 9.1.3.3 кепілдіктер және компенсациялық төлемақылар туралы мәліметтердің болуы	10.1.3.1 оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.3.2 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктерінің болуы ; 10.1.3.3 аяқ киім өндірісінің біліктілік санаттары және тарифтік кесте бойынша төлемақы түрлері туралы түсініктерінің болуы ; 10.1.3.4 ересектермен және қатарластармен ынтымақтасу, топта, ұжымда жұмыс істей білу

2) 2-бөлім "Еңбек заттарын дайындау технологиясы":

2-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
			9.2.1.1 бекітудің желімдік әдісімен аяқ киімді орташа жөндеуді орындай білу; 9.2.1.2 бекітудің желімдік әдісімен аяқ киімді орташа жөндеудің қысқаша сипаттамасын білу; 9.2.1.3 супинаторға (биік ұлтарак) арналған материалды білу: болат, ағаш, пластмасса; 9.2.1.4 супинатордың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: бүгілуге қарсы тұру, пішін тұрақтылығы; 9.2.1.5 супинатордың	10.2.1.1 аяқ киім кәсіпорнындағы қарапайым бұйымдарды даярлау технологиясын білу және орындау; 10.2.1.2 мектептік ашық аяқ киімді даярлауды орындау ; 10.2.1.3 аяқ киімнің түрі, тегі, қызметі, маусымдығы бойынша жіктелуін білу аяқ киімнің ұзындығын, табанның өлшемін білу; 10.2.1.4 аяқ киімдегі бөлшектерді бекіту әдістерін, аяқ киімді

7.2.1.1 аяқ киім өндірісінде қолданылатын желімдердің жіктелуін білу: синтетикалық желімдер, балқымалы желімдер, натуралды материалдан жасалған желімдер, желімдердің қызметі, аяқ киім желімі, казеин желімі, үй жағдайында аяқ киімді жөндеуге арналған желім, термоактиватор және оның қызметі, желім қабықшаларын кептіруге арналған шкаф ; 7.2.1.2 аяқ киімнің жіктелуін және қызметін білу, аяқ киімнің түрлерін, бөлшектерін,	8.2.1.1 бекітудің тігімді-желімді әдісімен аяқ киімнің ұсақ жөндеуін орындау; 8.2.1.2 аяқ киімнің бөлшектерін бекіту тәсілдерін білу: желімдік, тігіп бекітуші, шегемен бекітуші, тігімді-желімді; 8.2.1.3 тігімді-желімдік бекіту әдісімен аяқ киімнің қысқаша сипаттамасын білу, аяқ киімнің қызметін, материалдарын, бекітудің тігімдік-желімді әдісіндегі аяқ киімді бекіткіштерді білу; 8.2.1.4 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді жөндеудің сипатын анықтау, кермелі жиекті және аяқ киімнің ұлтанынан қ а л ғ а н пайдаланылмайтын бөлікті тазалау, желім қабықшаларын жағу, желім қабықшаларын кептіру (қолданылатын желімге байланысты), ұлтанды аяқ киімге бекіту, ұлтанды аяқ киімдегі пресске тығыздау, ұлтанның пайдаланылатын бөлігінен ластануды к е т і р у , профилактикалық шолмақ ұлтанды пішу, ұлтанның пайдаланылмайтын бөлігін тікірейту, желімдік планкаларды	ұлтарактарының, аяқ киімдегі төсемдердің емдік қасиеттерін және олардың қызметін білу; 9.2.1.6 сынған супинаторы бар аяқ киімді жөндеудің сипатын анықтай білу, супинатордың сынғанын есту арқылы анықтай б і л у ; 9.2.1.7 аяқ киімнің тегі, пішіні бойынша супинаторды дұрыс іріктей білу; 9.2.1.8 технологиялық нормативтерді сақтау; 9.2.1.9 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді жөндеудің сипатын анықтау, өкшені (тақа) алып тастау, табанды желімнен ажырату, төсемді көтеру, ақауы бар супинаторды алып тастау, пішіні бойынша жаңа супинаторды таңдау, жаңа супинаторды ұлтаракқа бір мезгілде жапсырумен орнату, төсемді өз орнына жапсыру, аяқ киімнің өкшелік бөлігінде ұлтанды желімге бекіту, өкшені аяқ киімнің өкшелік бөлігіне бекіту, жапсырмалы ұлтаракты ж а п с ы р у ; 9.2.1.10 бекітудің тігімді-желімді әдісімен аяқ киімді орташа жөндеуді о р ы н д а у ; 9.2.1.11 бекітудің тігімді-желімді әдісімен аяқ киімді орташа жөндеудің қысқаша сипаттамасын білу, аяқ киімдегі ұлтанның қызметін, ұлтанға арналған материалдарды білу:	қолмен және механикалық бекіту әдістерін білу; 10.2.1.5 аяқ киім өнеркәсібіндегі машиналар мен аппараттарды білу, аяқ киім өндірісіндегі автоматтар мен жартылай автоматтарды білу; 10.2.1.6 мектептік аяқ киімді тігу технологиясын б і л у ; 10.2.1.7 мектеп аяқ киіміне арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу; 10.2.1.8 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімнің бөлшектерін таңдау, аяқ киімнің төменгі бөлшектерін өңдеу, ұлтаракты қалыптарға орнату және өңдеу, аяқ киімнің жоғары жағын дайындауда шеңберлі жиекті орындау, уақытша бекіткіштерді алып тастау , аяқ киімнің жоғары жағын дайындауда кермелі жиекті тікірейту, аяқ киімнің ізін салу, аяқ киімнің төменгі бөлшектерін бекіту, аяқ киімнің бөлшектерін өңдеу, аяқ киімнің төменгі бөлшектерін өңдеу, аяқ киімнен қалыптарды алып тастау, өкшеліктерді және жапсырмалы ұлтарактарды орнату, аяқ киімді тазалау, аппретура жағу; 10.2.1.9 бекітудің желімдік әдісімен сіндік ранті бар аяқ киімді тігу технологиясын білу және о р ы н д а у ; 10.2.1.10 мектептік аяқжабық аяқ киімді дай ы н д а у ; 10.2.1.11 сәндік ранті бар

2.1 Аяқ киімді желімдеу әдісімен жөндеу

олардың қызметін, аяқ киім бөлшектерін дайындауда қолданылатын материалдарды білу, үлгілер, модельдер, кескіштерді білу; 7.2.1.3 аяқ киімді ұсақ жөндеуге дайындай білу : аяқ киімді қарау, ақауларды анықтау, ластанған жерлерін кетіру, материалдарды іріктеу, металл бекіткіштерді жою; 7.2.1.4 практикалық жұмыстарды орындау: 1) микрокеуекті резеңкеден (25x10мм) жолақшалардың үш жұбының желімделетін беттерін рашпильмен (жонғыш) тазалау 2) жолақшаның бірінші жұбына казеин желімін жағу, екіншісіне – аяқ киім желімін жағу, ал үшіншісіне – үй жағдайында аяқ киімді жөндеуге арналған желімді жағу 3) 15 минут ішінде желім қабықшаларын к е п т і р у 4) желім қабықшаларын термоактиваторда ысыту (8 0 с) 5) жолақшаларды жапсыру, жапсырылған жолақшаларды балғамен тығыздау; 7.2.1.5 аяқ киімнің тегін, оның маусымдығын және қызметін анықтай білу	табанның ұлтандық бөлігіне және ұлтанның пайдаланылмайтын бөлігіне жағу, ұлтанды бекіту, ұлтанның артығын кесу, ұлтанның бүйірлі жағын тегістеу; 8.2.1.5 бекітудің рантілік-желімдік әдісімен аяқ киімді жөндеуді орындау; 8.2.1.6 бекітудің рантілік-желімдік әдісімен аяқ киімнің қысқаша сипаттамасын білу, аталған әдісті бекітудің әр түрлі әдістерімен салыстыру; 8.2.1.7 рантіге арналған материалдардың ерекшеліктерін білу: созуға жоғары беріктік, жіптердің үзілуіне қарсы тұру, аяқ киімге рантілерді бекітуге арналған жіптерді бүгілуге (икемділік) қарсы тұру, сәндік рантілер және олардың қызметі, негізгі рант және сәндік рант арасындағы айырмашылықтар; 8.2.1.8 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді жөндеудің сипатын анықтау, ескірген нәлдерді және жапсырмаларды кетіру, ескі желімді кетіру, жаңа жапсырмаларды пішу, жапсырманың пайдаланылмайтын бөлігін тікелейту, табанға желімдік қабықшаларды және жаспырманың пайдаланылмайтын бөлігін жағу, желімдік қабықшаларды жылыту, жапсырмаларды табанға ж а п с ы р у , жапсырмаларды балғамен ұлтанған	тері, резеңке, полиуретан, полиэтилен, каучук, металл; 9.2.1.12 ұлтанға арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: тығыздығы, ылғалға төзімділігі, ыстыққа төзімділігі, ұсақталуға беріктігі, икемділігі; 9.2.1.13 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді жөндеудің сипатын анықтау, қалыптарды таңдау және оларды аяқ киімге орнату, желімдік тігісті әлсірету, өкшені және ұлтанды аяқ киімнен ажыратып алу, аяқ киімнің үстін дайындауда ескі желімді кетіру, бұзылған жағынан ұлтанды пішу және өндеу, желімдік қабықшаларды кермелі жиектерге және ұлтанның өңделген жақтарына жағу, желімдік қабықшаларды жылыту, ұлтанды аяқ киімге бекіту және прессте тығыздау, аяқ киімді пресстен шешіп алу, ұлтанның бір бөлігін өкшеге қарай тікелейту, жаңа өкшені таңдау, өкшенің ұнтақталған бөлігін тікелейту, желімдік қабықшаларды ұлтанның өкшелік бөлігіне және өкшенің ляпистік бөлігіне жағу, желімдік қабықшаларды жылыту, өкшені ұлтанға бекіту және прессте тығыздау, өкшелердің және ұлтандардың бүйірлі жақтарын тегістеу, қалыптарды аяқ киімнен алып тастау	аяқ киімді тігу технологиясын білу, ранттердің түрлерін білу; 10.2.1.12 негізгі рантке арналған материалдарға қойылатын талаптарды білу: бүгілуге және ажырауға беріктігі, ылғалға тұрақтылығы және тозуға төзімділігі; 10.2.1.13 сәндік рантілерге қойылатын физикалық-механикалық талаптарды білу: икемділігі, пішіннің тұрақтылығы; 10.2.1.14 қапталған рантіні және оның аяқ киімдегі қызметін білу; 1 0 . 2 . 1 . 1 5 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімнің төменгі бөлшектерін тігуге дайындау, аяқ киімнің жоғары бөлшектерін қалыпқа қаптау және байлау, уақытша бекіткіштерді алып тастау, аяқ киімнің жоғары бөлшектерін кермелі жиекті тікелейту, аяқ киімге сәндік рантіні бекіту, аяқ киімнің ізін салу, ұлтанды және өкшелерді аяқ киімге бекіту, аяқ киімді әсемдеу , қалыптарды алып тастау, өкшеліктерді және жаспырмалы ұлтарактарды орнату, аяқ киімді тазалау; 10.2.1.16 ерлердің жазғы шалақ бөтенкелерін тігу технологиясын білу және о р ы н д а у ; 10.2.1.17 фабрикада дайындалатын аяқ киімнің ассортиментін б і л у ; 10.2.1.18 бекітудің желімдік әдісімен аяқ киімді тігудің техникалық құжаттамасын білу; 10.2.1.19 аяқ киімді тігуде

		тығыздау, жапсырмалардың артығын кесу, жаңа нәлдерді пішу, желімдік қабықшаларды жағу, нәлдерді өкшеге бекіту, нәлдерді өкшеге балғамен тығыздап бекіту, нәлдердің артығын кесу, ұлтанның, өкшенің, жапсырманың бүйірлі жақтарын тегістеу	; 9.2.1.14 бекітудің желімдік әдісімен аяқ киімді жинауды орындау; 9.2.1.15 аяқ киімді жинаудың технологиялық құжаттамасын, аяқ киімнің технологиялық нормативтерін, аяқ киімді жинаудың бірізділігін, аяқ киімнің өкшелік бөлігін қалыптастыру түрлерін, төменгі жақ бөлшектерді аяқ киімнің жоғары бөлігіне бекіту әдістерін білу; 9.2.1.16 аяқ киімнің физикалық-механикалық нормативтерін білу; 9.2.1.17 практикалық жұмыстарды орындау: қалыпқа ұлтаракты орнату, желімнің көмегімен белдіктерді қаптау және тартып байлау, уақытша бекіткіштерді кетіру, аяқ киімнің жоғары жағын дайындауда кермелі жиекті тікірейту, ұлтанды пішу, ұлтандарды екіге бөлу, ұлтанның бірінші қабатын желімнің көмегімен ұлтанға бекіту, өкшелерді ұлтанған бекіту, өкшелерді теңдестіру, екінші қабатты бекіту	қолданылатын материалдарды, аяқ киімді тігудің өндірістік процесін, ательеде аяқ киімді тігу ерекшеліктерін, аяқ киімді жеке тігудің басымдылықтарын білу: табанның ерекшеліктерін ескеріп, аяқ киімді тапсырыс берушінің аяғы бойынша тігу мүмкіндігі, аяқ киімді фабрикалық тігудің басымдылығы; 10.2.1.20 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді тігуге арналған дайындық жұмыстарын орындау, қалыптарған ұлтарактарды орнату, аяқ киімнің жоғары бөлшектерінен шенберлі жиекті орындау, уақытша бекіткіштерді алып тастау, аяқ киімнің жоғары жағындағы кермелі жиектерді тікірейту, аяқ киімнің ізін салу, желімдік қабықшаларды жағу, аяқ киімнің төменгі жағын жоғары жағына бекіту, аяқ киімді өңдеуді орындау, аяқ киімнен қалыптарды алып тастау, өкшеліктер мен жаспырмалы ұлтарактарды орнату, аяқ киімді тазалау, дайындалған бұйымның сапасын қайта талдау
			9.2.2.1 бекітудің жапсырмалы әдісімен аяқ киімді орташа жөндеуді орындай білу; 9.2.2.2 ұлтанға арналған материалдарды білу: тері, резеңке, каучук, полиуретан, кожволон,	10.2.2.1 бекітудің жапсырмалы әдісімен аяқ киімді тігу технологиясын білу және орындау; 10.2.2.2 бекітудің жапсырмалы әдісімен аяқ киімнің қысқаша сипаттамасын білу, ұлтанды аяқ киімге тігу тәсілдерін, ұлтанды аяқ киімге бекітудің борттық әдісін білу;

2.2 жапсырмалы әдіспен аяқ киімді жөндеу

7.2.2.1 аяқ киімдегі жыртылған жерді анықтай білу;
7.2.3.2 аяқ киімнің жоғары бөлігінде жыртылған тігістерді қалпына келтірудің бірізділігін білу және орындау: ескі жіптерді алып тастау, тігісті қалпына келтірілген орнын тегістеу, жыртылған жерлерді желіммен жағу, бөлшектерді жапсыру, тігісті біз ілгектің көмегімен немесе тігін машинасында қалпына келтіру, жіптердің артығын кесу, жіптерді аяқ киімнің жоғары бөлшегінің түсі бойынша бояу

8.2.2.1 бекітудің рантілік-жапсырмалы әдісімен аяқ киімді ұсақ жөндеуді орындау;
8.2.2.2 аяқ киімді рантілік-жапсырмалы әдіспен бекіту туралы қысқаша мәліметтерді білу: аяқ киімге ұлтанды бекітуге арналған тігістердің түрлері: жіптік, желімдік, шегелік;
8.2.2.3 әскерде рантілік-жапсырмалы әдіспен аяқ киімді бекітуді қолдану туралы білу;
8.2.2.4 бекіту әдісінің физикалық-механикалық қасиеттерін білу: беріктігі, гигиеналығы;
8.2.2.5 бекітудің аталған әдісінде теріге және резеңкеге қойылатын талаптарды білу;
8.2.2.6 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді жөндеу дәрежесін анықтау, ескірген өкшені алып тастау, ескі желімді кетіру, жаңа өкшені пішу және оны бұзылған жағынан өңдеу, желімдік қабықшаларды ұлтанның өкшелік жағына жағу және өкшенің ляпистік жағына жағу, желімдік қабықшаларды кептіру

болат, пластмасса;
9.2.2.3 ұлтанға арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ұсақталуға бет жағының тұрақтылығы, икемділігі, ылғалға төзімділігі, материалды қолданудың пайдалану жағдайына тәуелділігі;
9.2.2.4 спорттық аяқ киімнің ұлтанына арналған материалдың ерекшеліктерін білу;
9.2.2.5 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді жөндеудің сипатын анықтау, жапсырмалы ұлтаракты алып тастау, пішуді ашу, ескірген жіптерді алып тастау, ұлтанның крокульды бөлігін жапсыру, ескірген ұлтанды алып тастау, ұлтанды пішу, ылғалдау, илеу және өңдеу, қалыпты аяқ киімге орнату, желімді ұлтанға, аяқ киімнің ізіне, өкшенің крокульды бөлігіне жағу, ұлтанды аяқ киімнің ізіне орнату, ұлтанның артығын кесу, ұлтандағы пішімді ашу, ұлтанның пішімінде тесіктер жасау, қалыпты алып тастау, ұлтанды аяқ киімге жіпті тігіспен бекіту, аяқ киімге қалыпты орнату, ұлтанды ылғалдау, ұлтанды тегістеу, ұлтанның аузын ашу, пішімді тікірейту, желімдік қабықшаны пішімге жағу, пішімді жабу, пішімді тегістеу, қалыпты алып тастау, жапсырмалы ұлтаракты орнату

10.2.2.3 тігістердің түрлерін білу: қолмен тігу, машинамен тігу, допельдік тігу;
10.2.2.4 қарамайды және оның негізгі сипаттамаларын, қарамайды дайындау технологиясын білу;
10.2.2.5 бекітудің жапсырмалы әдісіне арналған жіптерге қойылатын талаптарды білу: беріктігі, икемділігі, шіруге қарсы тұру;
10.2.2.6 аяқ киімге ұлтанды бекітудің машиналық әдісін білу, аяқ киімге ұлтанды тігуге арналған машинаны, оның негізгі түйіндерін білу;
10.2.2.7 ұлтанды қолмен тігу әдісін, тігісті тығындауды білу;
10.2.2.8 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімнің төменгі бөлшектерін өңдеу, қалыптағы ұлтарактарды қалыпқа келтіру, ұлтарактарды өңдеу, аяқ киімнің жоғары жағында шеңберлі жиекті орындау, уақытша бекіткіштерді алып тастау, аяқ киімнің ізін төсеу, ұлтанды аяқ киімге орнату, пішімді ашу, аяқ киімнен қалыпты алып тастау, жіптік тігіспен аяқ киімге ұлтанды бекіту, аяқ киімге қалыпты орнату, пішімді жабу, өкшелерді аяқ киімге бекіту, аяқ киімнің төменгі бөлшектерін фрезермен өңдеу, аяқ киімдегі қалыпты алып тастау, өкшелерді шегеге бекіту, өкшелерге нәлдерді орнату, өкшеліктер мен жапсырмалы

				ұлтрақтарды орнату, аяқ киімді тазалау
7.2.3.1 аяқ киімдегі баутесіктер мен ілгектерді алмастыру дағдыларын меңгеру; 7.2.3.2 баутесіктер мен ілгектерді қоюға арналған құрылғылардың қызметін білу; 7.2.3.3 құрылғылардың негізгі бөлшектерін білу : тескіштер және олардың қызметі, пуансондар және олардың қызметі; 7.2.3.4 тескіштер мен пуансондарды алмастыру тәсілдерін, тескіштерді таңдау ережесін білу; 7.2.3.5 баутесіктер мен ілгектерге арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін түсіну: беріктігі, созымдылығы; 7.2.3.6 баутесіктер мен ілгектерді таңдау ережелерін білу; 7.2.3.7 баутесіктер мен ілгектерді қоюға арналған құрылғылардың көмегімен картоннан, теріден жаттығулар орындау, ойықтарды тесу (ұзындығы 10 см, ені 2, ойықтар арасындағы қашықтық 1,0 және 1,5 см.); 7.2.3.8 аяқ киімнің пішілген үлгісінде бұзылған баутесіктерді және ілгектерді анықтай білу; 7.2.3.9 бұзылған баутесіктер мен	8.2.3.1 аяқ киімнің жоғары жағын ұсақ жөндеуді орындау; 8.2.3.2 аяқ киімді ұсақ жөндеудің қысқаша сипаттамасын білу; 8.2.3.3 тігістердің түрлерін білу: жөрмелеу , бастырма, ілмектеулі, аралық, аударма; 8.2.3.4 аяқ киімдегі тігістердің физикалық-механикалық қасиеттерін білу: біріктірудің беріктігі, ажыратуға қарсы тұру, жіптердің желінуі; 8.2.3.5 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімнің жоғары жағын жөндеудің сипатын анықтау, ескі немесе тозған жіптерді жою, аяқ киімнің астарын және үстін	9.2.3.1 аяқ киімнің пішілген үлгісін орташа жөндеуді орындау; 9.2.3.2 аяқ киімнің үстінің бөлшектерін білу : жұлық, тұмсық, берец, задинка, артқы сыртқы белдік, астар; 9.2.3.3 аяқ киімнің үстінің бөлшектеріне арналған материалдарды білу: натуралды, синтетикалық, жасанды: тері, мата-мақта жасанды: кирза, ворсит, шарголин, жасанды: лак және замша Синтетикалық: полиуретан жабыны бар СК-2, СК-3; 9.2.3.4 аяқ киімнің үстіне арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ылғалға төзімділік, жіптердің үзілуіне қарсы тұру, икемділік, созылмалылық; 9.2.3.5 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімнің үстінің пішілген үлгісін жөндеудің сипатын анықтау, жұлықты және тұмсықты біріктіретін жіптерді жою, тұмсықты жою, жаңа тұмсықты пішу, тұмсықтың ұшын бүгілу арқылы өңдеу, тұмсықтың ұшын бүгіп жасау, тұмсықты жұлыққа желіммен уақытша жапсыру, тұмсықты жұлыққа екі қатарлы тігіспен бекіту, артқы сыртқы белдік пен берецті біріктіретін жіптерді жою, белдікті пішу , белдікті берецке желіммен уақытша	10.2.3.1 өндірістік машиналарды реттеу технологиясын білу; 10.2.3.2 машиналарды реттеудің нұсқаулық-технологиялық карталарын, техникалық мәліметтерін білу, машиналарды реттеу түрлерін білу; 10.2.3.3 машиналардың қарапайым ақаулықтарын білу: бұрандалы біріктірудің әлсіреуі, біртекті материалдың екіге бөлінуінде пышақтың мұқалуы, тіреуші құрылғылардың әлсіреуі, тармақтың ажырауы, жетекті белдіктің әлсіреуі; 10.2.3.4 машинаның ақаулықтарын өзбетімен анықтай білу, жабдықтардың ақауларын жою жоспарын құрастыру; 10.2.3.5 жабдықтардың реттей білу; 10.2.3.6 аяқ киімнің төменгі бөлшектерін қосарлауға арналған машинаның пышағын қайрау бұрышын анықтай білу; 10.2.3.7 практикалық жұмыстарды орындау: машинаның басты валын (білік) келтіруге арналған белдіктің тартылуын реттеу, ажарлайтын қажакты алмастыру, пресстің алдыңғы бағанында қысатын жастықшаны алмастыру, машинадағы пышақты алмастыру, машинадағы экранды жөндеуден өткізу , машианың пышағын қайрау, машинадағы	

2.3 аяқ
киімнің
жоғары
жағын
жөндеу

ілгектерді жоя білу, жаңа баутесіктер мен ілгектерді орнату; 7.2.3.10 иірім жіптерді алмастыра білу; 7.2.3.11 иірім жіптердің түрлері және олардың қызметін, оларға арналған материалдарды білу; 7.2.3.12 иірім жіптерге арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: бүгілуге беріктігі, ажырауға беріктігі; 7.2.3.13 қолмен тескіштерді және олардың қызметін, қолмен тескіштердің құрылысын білу; 7.2.3.14 иірім жіптердің ақауларын анықтай білу; 7.2.3.15 бекітпе-тігісті кесе білу, ескі иірім жіпті алып тастау, жаңа иірім жіпті орнату; 7.2.3.16 бекітпе тігісті орната білу; 7.2.3.17 иірім жібі бар белдікті алып тастай білу, жаңа белдікті пішу, белдікте тесіктерді ойып шығару, белдікті иірім жіпке орнату; 7.2.3.18 белдіктің бүгілген бөлігін желімге уақытша бекіте білу, бекітпе тігісті орындай білу; 7.2.3.19 аяқ киімді қолмен және механикалық түрде созуды орындай білу; 7.2.3.20 аяқ киімді механикалық созуға арналған станокты білу, оның қызметін, станокқа арналған құрылғыны білу: ауысымдық матрицалар, дөңесшелер және олардың аяқ киімді созудағы қызметі;	жапсыру, тігін машинасында ескі тігіс бойынша тігу, қолжетімділігі қиын жерде қолмен бізді және тігін қол инесін қолданып тігу; 8.2.3.6 аяқ киімнің үстін ұсақ жөндеді орындай білу; 8.2.3.7 аяқ киімнің үстінің бөлшектерін бекіту әдістерін білу: жіптік, желімдік, балқытылған; 8.2.3.8 тігістердің түрлерін білу: жөрмелеу, бастырма, нүктелі балқытылған, аударма; 8.2.3.9 аяқ киімнің үстін дайындауға арналған материалдарды білу: тері, пено полиуретан, жасанды және синтетикалық тері, аяқ киім маталары; 8.2.3.10 аяқ киімнің үстіне арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: икемділігі, ажырауға беріктігі, ылғалға төзімділігі, бүгілуге қарсы тұру; 8.2.3.11 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімнің үстінде жөңдейтін орынды анықтау, ескірген жіптерді алып тастау, жамауды пішу, жамаудың төменгі жағына және астарларға желімдік қабықшаларды жағу, жамауды астар мен аяқ киімнің үсту арасында жапсыру, жамауды аяқ киімнің үстіне бұғу, жамауды аяқ киімнің үстіне қолмен немесе тігін машинасында бекіту (аяқ киімдегі жамаудың	бекіту, белдікті берецке бірқатарлы тігіспен бекіту, жұлық пен берецті біріктіретін ескірген жіптерді жою, жұлық пен берецтің ұштарын желіммен жағу, тігісті қалпына келтіру; 9.2.3.6 аяқ киімдегі сыдырманы алмастыра білу; 9.2.3.7 сыдырманың түрлерін, сыдырмаға арналған материалдарды білу; 9.2.3.8 сыдырмаға арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: икемділігі және тозуға төзімділігі, сыдырмаға арналған матаның беріктігі; 9.2.3.9 практикалық жұмыстарды орындау: сыдырманы жөндеудің сипатын анықтау, жіптерді жою, аяқ киімнің үстінен сыдырманы ажырату, бұзылған сыдырмаларды жою, түсі, ұзындығы және ені бойынша жаңа сыдырмаларды іріктеу, желімдік қабықшаларды жағу, сыдырманы аяқ киімнің үстінің пішілген үлгісіне жапсыру, сыдырманы жіптік тігіспен бекіту; 9.2.3.10 белдіктерді жинау технологиясын білу; 9.2.3.11 маталардың түрлерін, матадағы жіптердің өрілу түрлерін білу; 9.2.3.12 маталардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ажырауға және тозуға беріктігі, ылғалға	дискілі пышақты алмастыру, машинаның үйкелетін бөлшектеріне желім жағу; 10.2.3.8 жаңа аяқ киім материалдарын білу; 10.2.3.9 аяқ киімнің үстіне арналған жасанды және синтетикалық талшықтардан жаңа маталарды білу, арзанқол матаны, жылтырақ жабыны бар маталарды, тоқылмаған материалдарды, маталардың бояуды білу; 10.2.3.10 маталардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу; 10.2.3.11 аяқ киімге арналған синтетикалық материалдарды, синтетикалық материалдардың негізгі қасиеттерін білу: тозуға тұрақтылығы, аяқ киімнің үстімен бекітудің беріктігі, ылғалға төзімділігі, пішінге тұрақтылығы; 10.2.3.12 күзгі-жазғы маусымдағы ерлердің бәтеңкесін тігу технологиясын білу; 10.2.3.13 ерлердің шолақ бәтеңкесінің техникалық мәліметтерін, сипаттамасын білу, шолақ бәтеңкелердің фасон түрлерін, шолақ бәтеңкелерді дайындаудың күрделілік дәрежесін білу; 10.2.3.14 ұлтанның түрлері мен формаларын, пішінделген сірілікті және олардың қызметін білу; 10.2.3.15 супинаторлардың жіктелуін, аяқ киімнің салмағын білу; 10.2.3.16 еңбекті операциялық бөлуді, конвейер жұмысын, конвейер жұмысының

7.2.3.21 аяқ киімді созуға арналған станокта жұмыс істеу тәсілдерін білу; 7.2.3.22 серпілмелі қалыптарды және олардың қызметін білу және ажырата білу, серпілмелі қалыптардың құрылысын білу; 7.2.3.23 созу үшін аяқ киімдегі орынды анықтай білу; 7.2.3.24 станокты жұмысқа дайындай білу, матрицалар мен өңесшелерді іріктеу; 7.2.3.25 аяқ киімді қолмен созу үшін алдын ала ылғалдаумен соза білу, аяқ киімге серпілмелі қалыптарды орнату, аяқ киімді қолмен созу	орналасу орнына байланысты)	төзімділігі, түстің тұрақтылығы, аяқ киім және тігін жиектемесі; 9.2.3.13 скотч-лентаның қызметін, скотч-лентаның түрлерін, оның физикалық-механикалық қасиеттерін білу: беріктігі, біртектілігі, тесіктерге қарсы тұру; 9.2.3.14 практикалық жұмыстарды орындау: жиектемелі таңдау, берілген өлшемдегі жиектемелі пішу, желімік қабықшаларды теріс жағына жағу, жиектемелің шеттерін бүгуді орындау, жиектемелің жоғары қабатын скотч-лентамен айналдыру, жиектемелің жоғары және төменгі қабатын желіммен біріктіру, белдіктерді жіптік тігіспен шетінен бекіту	басымдылығын білу; 10.2.3.17 жұмыс жоспарын өз бетімен құра білу, жұмыс орнын ұтымды ұйымдастыру, технологиялық нормативтерді, тапсырманы орындауды бақылауды сақтау, өз жұмысын үлгімен салыстыру, орындалған жұмыс туралы есеп жасау; 10.2.3.18 практикалық жұмыстарды орындау: бұйымды жеке дайындау, еңбекті операциялық бөлу, қол және машина операцияларын орындау, жұмысты күнделікті есепке алу (жеке және бригадалық), дайын бұйымның сапасын бағалау, жоспарлы тапсырманы орындау қорытындысын шығару
7.2.4.1 ескірген немесе тозған нәлдерді жоя білу, өкшенің нәлдік бөлігінен ескі желімді кетіру; 7.2.4.2 нәлдерді және маңдайшаларды піше білу, нәлдерді бір жағынан өңдей білу; 7.2.4.3 желімдік қабықшаларды өкшенің нәлдік бөлігіне және маңдайшалардың өңделген бетіне жаға білу; 7.2.4.4 маңдайшаларды бекіте білу, өкшенің нәлдік бөлігін теңдестіру; 7.2.4.5 нәлді өкшеге бекіте білу, өкшенің бүйірлі жағын өңдеу; 7.2.4.6 жөндеуден өткізілген өкшені жылтырата білу, өкшенің бүйірлі жағын	8.2.4.1 ағаш және капорон өкшелерді алмастыруды жүзеге асыра білу; 8.2.4.2 өкшелердің түрлерін білу: үшкіл, бағана (крокульмен және крокульсіз); 8.2.4.3 биіктігі бойынша жіктемені білу: төменгі, орташа, биік, ерекше биік; 8.2.4.4 өкшелерге арналған материалдарды білу: ағаш (шамшат, емен), капрон, полиэтилен, аралас		10.2.4.1 бекітудің сандал әдісімен аяқ киімді орташа жөндеуді орындай білу; 10.2.4.2 аяқ киімді бекітудің сандал әдісінің сипаттамаларын білу, жиектеу және оның қызметін, жиектеуге арналған материалдарды: былғары, резенкені білу; 10.2.4.3 былғары ұлтанның сипаттамасын білу, былғарының жіппен үзілуіне қарсы келу қабілетін, ұлтанның пішін

2.4 Аяқ киімнің өкшелік бөлігін жөндеу

баяй білу, өкшені балауызбен өңдеу; 7.2.4.7 ұлтанның тұмсық бөлігін және аяқ киімнің үстін дайындауда кермелі жиекті жона білу; 7.2.4.8 ұлтанның тұмсық бөлігін жапсыра білу; 7.2.4.9. тері өкшені жөндеуді жүзеге асыруды білу; 7.2.4.10 табиғи бұйымдардың үлгілері бойынша тапсырмада бағдарлану; 7.2.4.11 пәндік технологиялық карта бойынша жұмысты өз бетімен жоспарлау; 7.2.4.12 нәлген арналған материалды дұрыс таңдай білу; 7.2.4.13 нәлдің пішімінің ауданын және өкшенің нәлдік бөлігін салыстыра білу; 7.2.4.14 ағаш өкшені ұсақ жөндеуді орындай білу: аяқ киімдегі ағаш өкшені жөндеудің сипатын анықтау, тозған нәлді жою және металл бекіткіштерді жою, қаптамаларды жапсыру, жаңа нәлдерді пішу, нәлдерді желімнің көмегімен өкшеге бекіту, нәлдің артығын кесу, нәлдің бұйырлі жағын тегістеу; 7.2.4.15 микрокеукті өкшені ұсақ жөндеуді орындау; 7.2.4.16 аяқ киім резеңкесінің негізгі қасиеттерін білу: тығыздығы, беріктігі, үйкелуі, кеуектігі; 7.2.4.17 резеңкелердің маркаларын білу: Г, Д, ДШ, Е, ЕШ кеукті емес резеңкелер: Г, Д; 7.2.4.18 өкшені	өкшелер (болат + ағаш); 8.2.4.5 практикалық жұмыстарды орындау: өкшенің бекіткіштерін алып тастау, аяқ киімнен өкшені алып тастау, жаңа өкшені таңдау, қаптаманы пішу, қаптаманы өңдеу, қаптаманы желімнің көмегімен өкшеге бекіту, өкшені аяқ киімге бекіту, нәлді таңдау, нәлді өкшеге орнату; 8.2.4.6 микрокеукті өкшені алмастыруды орындай білу; 8.2.4.7 резеңкенің физикалық-механикалық қасиеттерін білу: үйкелістің болмауы, тығыздығы, икемділігі, ылғалға төзімділігі; 8.2.4.8 термоактиватор және оның қызметі туралы, термоактиватордың негізгі механизмдері, желімдік қабықшалар туралы түсініктерінің болуы, материал мен желімге байланысты активация уақыты туралы түсініктерінің болуы; 8.2.4.9 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді жөндеу сипатын анықтау, микрокеукті өкшені алып тастау, жаңа өкшенің бөлшектерін таңдау, өкшені жинауды орындау, ұлтанның өкшелік бөлігін дайындау, өкшелерді желімнің көмегімен өкше бөлігіне бекіту, өкшенің бұйырлі жағын өңдеу; 8.2.4.10 ағаш және капрон өкшелерді жөндеуді орындай білу; 8.2.4.11 пішіні бойынша	9.2.4.1 ағаш өкшені дайындауды орындай білу; 9.2.4.2 материалы, фасоны, биіктігі, конструкциясы бойынша өкшелердің жіктелуін білу; 9.2.4.3 қалыптың ізінің өкшелік бөлігі бойынша өкшенің пішінінің құруын білу; 9.2.4.4 өкшенің нәлдік бөлігінің орталығын дұрыс орналастыруды білу, аяқ киім процесінде өкшенің жылжу себептерін білу; 9.2.4.5 өкшенің биіктігін анықтау тәсілдерін білу; 9.2.4.6 аяқ киімде қолданылатын өкшенің материалдарын білу: былғары, резеңке, каучук, капрон, полиэтилен, болат, аралас өкше: ағаш + болат, ағаш + алюминий, көпқабатты өкше, өкшедегі астарлар және олардың қызметі; 9.2.4.7 практикалық жұмыстарды орындау: өкшеге арналған материалды таңдау, бір кесегін кесіп алу, өкшенің ляпистік бөлігінің модель контурларын кесекке ауыстыру, кесектің бұйырлі жағын 90° бұрышта өңдеу, өкшенің нәлдік бөлігінің шаблон контурларын ауыстыру, үлгі ретінде пішімнің бұйырлі жағын көлбеумен өңдеу, өкшенің ляпистік бөлігін өңдеу, өкшенің крокульды бөлігін өңдеу, өкшенің бетін тегістеу	тұрақтылығын, бірнеше реттің бүгілуге қарсы келуді білу; 10.2.4.5 бекітудің сандал әдісінің жіптік тігісін білу; 10.2.4.6 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді жөндеудің сипатын анықтау, қалыптарды таңдау және оларды аяқ киімге орнату, ұлтан мен өкше арасындағы тігісті әлсірету, өкшені алып тастау, ескі желімді кетіру, ескі жіптерді алып тастау, тозған жиектемелі кетіру, жаңа жиектемелі пішу, жиектемелі ұлтанған жіптік тігіспен бекіту, жаңа өкшені пішу және ляпистік бөлікті өңдеу, желімдік қабықшаларды ұлтанның өкшелік бөлігіне және ляпистік бөлігіне жапсыру, желімдік қабықшаларды жылыту, өкшелерді ұлтанға бекіту және пресс астында қысу, ұлтанды пішу, табанның ұлтандық бөлігін және ұлтанның бұзылған жағын тікелейту, желімдік қабықшаларды табанға және жапсырмаға жағу, желімдік қабықшаларды жылыту, ұлтандарды табанға бекіту, өкшелер мен ұлтандардың артығын кесіп тастау, өкшелер мен ұлтандардың бұйырлі жағын тегістеу; 10.2.4.7 бөлме аяқ киімінің тігу технологиясын білу; 10.2.4.8 үй аяқ киімінің қысқаша сипаттамасын білу, қазіргі сәннің бағыттарын, үй аяқ киімінің тігуде қолданылатын қазіргі материалдарды, заманауи фурнитураны білу; 10.2.4.9 аяқ киімді

жөндеудің сипатын анықтай білу: ескі нәлді алып тастау, нәлдік бөліктегі өкшені түзету, жаңа нәлді пішу, нәлдің бұзылған бөлігін өңдеу, желімдік қабықшаларды нәлге және өкшеге жағу, нәлді өкшеге бекіту, нәлдің артығын кесу, өкшенің бүйірлі жағын жылтыратуды орындау; 7.2.4.19 нәлдерді бекітуді және өңдеуді орындай білу; 7.2.4.20 нәлдер үшін қолданылатын материалдарды білу: тері, тозуға төзімді резеңке, капрон, болат; 7.2.4.21 нәлдерге арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу, нәлдердің үйкеліске беріктігін және металл бекіткішке қарсы тұруын білу, нәлдерді бекіту тәсілдерін білу: желімдік, шегелік, істіктің көмегімен; 7.2.4.22 нәлдерді алмастыру үшін материалды анықтай білу, тоғған нәлдерді алып тастау, жаңа нәлді пішу, қосалқы материалдарды іріктеу, нәлдің бұзылған жағын өңдеу, желімдік қабықшаларды жағу, желімдік қабықшаларды кептіруді орындау, нәлдерді өкшеге бекіту, бақылау шегелерін қадау, нәлдердің артығын кесіп тастау, нәлдің бүйірлі жағын жылтырату, ескі капрон нәлді алып тастау, қаптамаларды жапсыру, пластмасса нәлдерді бекіту	нәлдердің түрлерін білу; 8.2.4.12 нәлдерге арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: металл бекіткіштерді ұстап тұруға беріктігі, желінушілігі, тығыздығы; 8.2.4.13 нәлдерге арналған материалдарды білу: тері, пластмасса, резеңке, металл, капрон, нәлдің жүретін бөлігінің эстетикалық суреті; 8.2.4.14 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді жөндеу дәрежесін анықтау, өкшені аяқ киімге бекіту, өкшедегі тозған нәлдерді алып тастау, өкшедегі нәлдердің металл бекіткіштерін алып тастау, өкшедегі қаптаманы жапсыру, өкшенің материалына сәйкес келетін материалдан жаңа нәлдерді пішу, нәлдердің бұзылған жағын өңдеу, желімдік қабықшаларды нәлдерге және өкшенің нәлдік бөлігіне жағу, нәлді өкшеге бекіту, нәлдердің артығын кесіп тастау, нәлдердің бүйірлі жағын жылтырату, пластмасса нәлдерді алып тастау, қаптаманы жапсыру, жаңа пластмасса нәлді таңдау, өкшеге пластмасса нәлді орнату	және жылтырату; 9.2.4.8 аяқ киімді өңдеуді орындай білу; 9.2.4.9 аяқ киімді өңдеу түрлерін, аяқ киімнің тауарлы түрін білу; 9.2. 4.10 салынатын ұлтарактардың физикалық-механикалық қасиеттерін, өкшеліктің және оның аяқ киімдегі қызметін білу; 9.2.4.11 практикалық жұмыстарды орындау: өкшенің және ұлтанның артығын кесіп тастау, ұлтанның және өкшенің бүйірлі беттерін тегістеу, аяқ киімнен қалыптарды алып тастау, өкшеліктерді және салынатын ұлтарактарды аяқ киімге салу, аяқ киімді тазалау	жинаудың өнеркәсіптік технологиясын білу, бөлме өнеркәсіп аяқ киімінің ательеде тігілген аяқ киімнен айырмашылықтарын білу; 10.2.3.10 бөлме аяқ киімінің физикалық-механикалық қасиеттерін, бөлме аяқ киімін тігуде кездесетін негізгі ақауларды, аяқ киімді тігуде бақылау жүйесін білу; 10.2.3.11 практикалық жұмыстарды орындау: қалыптарды іріктеу, ұлтарактарды бекіту және өңдеу, үлгіні қалыптарға кигізу, алдын ала аяқ киімнің үстінің үлгілерін созу, желімнің көмегімен аяқ киімнің үстінің үлгілерін шеңберлі созуды орындау, уақытша бекіткіштерді алып тастау, керілген үлгінің кермелі жиектерінің артығын кесіп тастау, аяқ киімнің ізін салу, табанды пішу, табанның бұзылған жағын өңдеу, желімдік қабықшаларды табанға және кермелі жиекке жапсыру, табанды аяқ киімнің ізіне жапсыру, өкшелерді табанның өкшелік бөлігіне бекіту, табандар мен өкшелердің бүйірлі жағын өңдеу, аяқ киімнен қалыптарды алып тастау, өкшеліктер мен салынатын ұлтарактардың орнату, аяқ киімді тазалау

7.2.5.1 аяқ киімнің төменгі бөлшектерінде үзілген тігістерді қалпына келтіре білу; 7.2.5.2 бекітудің сырмалы әдісінің сипаттамасын және оның қолданылуын білу; 7.2.5.3 табанның түрлерін, табан үшін қолданылатын материалдарды, табанға қойылатын талаптарды білу; 7.2.5.4 жіптерді қарамаймен немесе балауызбен сіңіру әдістерін білу; 7.2.5.5 тікелей біздің негізгі бөліктерін, тікелей біздің қиылу формасын білу; 7.2.5.6 табанды тігуге арналған инелерді, тік және қисық инелерді, олардың қызметін білу; 7.2.5.7 табандарды жіптермен бекіту технологиясын білу: табандағы жөндеуді қажет ететін орынды анықтау, пішімді ашу, ескі жіптерді алып тастау, жіптердің белгілі санын кесіп тастау, жіптерді қарамаймен сіңіру, қарамайдың	8.2.5.1 табанға ұлтанды бекітуді орындай білу; 8.2.5.2 ұлтандарға арналған материалды білу: былғары, тозуға төзімді резеңке, полиуретан, каучук; 8.2.5.3 ұлтандарға арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: тығыздығы, тозуға төзімділігі, икемділігі, әр түрлі материалдармен жабыстыруға қабілеті; 8.2.5.4 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімнің ұлтандық бөлігін тегістеу, жаңа ұлтанды (табанның материалын ескеріп) пішу, ұлтанның бұзылған бетін тікірейту, табанға және ұланға желімдік қабықшаларды жапсыру, желімдік қабықшаларды кептіру, желімдік қабықшаларды жылыту, ұлтанды пресстегі аяқ киімге бекіту, ұлтанның артығын кесіп тастау, табан мен ұлтанның бүйірлі бетін тегістеу; 8.2.5.5 профилактикалық ұлтандарды алмастыруды орындай білу; 8.2.5.6 профилактикалық ұлтандарға арналған материалдарды білу; 8.2.5.7 материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: тығыздығы, 3 мм-ге дейінгі қалыңдығы, икемділігі, әр түрлі материалдармен жапсыру қабілеті, желінушілігі; 8.2.5.8 практикалық	9.2.5.1 тозған микрокеукті табанды алмастыруды орындай білу; 9.2.5.2 аяқ киімді жөндеуде қолданылатын қалыптардың типтерін білу, табандағы ақауларды, олардың пайда болу себептерін, табандағы ақауларды жою тәсілдерін білу; 9.2.5.3 аяқ киім желімдерін, желімдік қабықшаларды кептіру режимдерін, желімдік қабықшаларды ысыту температурасын, желімдік қабықшаларды жылыту уақытын білу; 9.2.5.4 аяқ киім өндірісінде қолданылатын резеңкелерді білу; 9.2.5.5.резеңкенің	10.2.5.1 бекітудің сандал әдісімен киілген аяқ киімді қайта керуді орындай білу; 10.2.5.2 бекітудің сандал және жартылай сандал әдістерінің қысқаша сипаттамасын, бекітудің сандал әдісінің әр түрлі әдістермен айырмашылығын білу; 10.2.5.3 бекітудің сандал әдісімен аяқ киімді қайта керу технологиясын, бекітудің аталған әдісінің ерекшеліктерін білу: негізгі ұлтарактың болмауы, бекітудің сандал әдісінің басымдылығы: жұмсақ және икемді конструкция, материалдың төменгі ауқымдылығы, жақсы гигиеналық қасиеттер бекітудің аталған әдісінің

2.5 Аяқ киімнің ұлтандық бөлігін жөндеу

артығын алып тастау, табандағы тігісті қалпына келтіру, жіптердің артығын кесіп тастау, пішімді жабу, табанды жылтырату; 7.2.5.8 каучук негізі бар аяқ киімнің ұлтандық бөлігін ұсақ жөндеуді орындай білу: табанды жөндеудің сипатын анықтау, материалдарды таңдау, ұсақ тігістерді пішу, табанның тұмсық бөлігіндегі лас жерлерін кетіру, былғарының төменгі жағынан ұсақ тігістерді өңдеу, желімдік қабықшаларды табанға және ұсақ тігістерге жапсыру, ұсақ тігісті желімнің көмегімен табанға бекіту, ұсақ тігістің артығын кесіп тастау, табанның тұмсық бөлігін тегістеу, ұлтанды пішу және өңдеу, желімдік қабықшаларды табанға және ұлтанның бұзылған бөлігіне жапсыру, ұлтанның артығын кесіп тастау, табанның және ұлтанның бүйірлі жағын тегістеу, аяқ киімді тазалау; 7.2.5.9 былғары табандағы аяқ киімді ұсақ жөндеуді орындай білу; 7.2.5.10 аяқ киімнің төменгі жағы үшін былғарының топографиясын білу; 7.2.5.11 аяқ киімнің төменгі бөлшектері үшін қолданылатын былғарының негізгі бөлімдерін білу: қалың тері, етек, жаға, табан, ж а я ; 7.2.5.12 практикалық	жұмыстарды орындау: желімдік тігісті жылыту, тозған профилактикалық ұлтанды ажыратып алу, табандағы ескі желімді кетіру, жаңа профилактикалық ұлтанды пішу, ұлтанның бұзылған бөлігін тікірейту, желімдік қабықшаларды табанға және ұлтанның бұзылған бөлігіне жапсыру, желімдік қабықшаларды жылыту, ұлтанды табанға бекіту, ұлтанның артығын кесіп тастау, ұлтанның бүйірлі жағын тегістеу; 8.2.5.9 микрокеукті резеңкеден жасалған табанды жөндеуді орындай білу; 8.2.5.10 микрокеукті резеңкенің физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ылғалға төзімділігі, қажалуға қарсы тұру, икемділігі; 8.2.5.11 микрокеукті табандағы аяқ киімді жөндеуге арналған желімді аяқ киім желімінен ажырата білу; 8.2.5.12 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімге қалыпты орнату, табанды тегістеу, ұсақ тігістерді пішу және оларды бұзылған жағынан өңдеу, желімдік қабықшаларды ұсақ тігістерге және табанның тұмсық бөлігіне жапсыру, ұлтанды табанға бекіту, табанға арналған жамауларды пішу, желімдік қабықшаларды табанға және жамауға жапсыру, жамауларды табанға бекіту, табанды тегістеу, ұлтанды пішу,	физикалық-механикалық қасиеттерін білу; 9.2.5.6 табанды алмастыру технологиясын білу; 9.2.5.7 практикалық жұмыстарды орындау: қалыптарды таңдау және аяқ киімге орнату, желімдік тігісті әлісірету, аяқ киімнен табанды алып тастау, ескі желімді кетіру, маңдайшаларды кетіру, жаңа маңдайшаны пішу және желімге бекіту, аяқ киімнің ізін тегістеу, жаңа табанды пішу, табанның бұзылған жағын өңдеу, аяқ киімнің үстіне үлгінің кермелі жиегіне желімдік қабықшаларды жапсыру және жаңа табанның өңделген бетіне жапсыру, желімдік қабықшаларды жылыту, табанды аяқ киімнің ізіне және бастырыққа пресстің астында бекіту, табанның артығын кесіп тастау, жаңа өкшені таңдау, өкшеге қарай табанның өкшелік бөлігін тікірейту, өкшенің ляпистік бөлігін өңдеу, өкшеге және табанға желімдік қабықшаларды жапсыру, желімдік қабықшаларды жылыту, өкшені табанға және бастырыққа пресстің үстінде бекіту, пресстен аяқ киімді алу, табанның бүйірлі жағын өңдеу, аяқ киімнен қалыптарды алып тастау; 9.2.5.8 аралас ұлтаракты жинау технологиясын білу және орындау; 9.2.5.9 ұлтарактардың түрлерін, ұлтаракқа арналған материалды,	кемшіліктері: әлсіз пішін тұрақтылығы, жеткіліксіз беріктігі; 10.2.5.3 практикалық жұмыстарды орындау: салынатын ұлтарактарды алып тастау, аяқ киімге қалыптарды таңдау және орнату, аяқ киімнен өкшелерді алып тастау, аяқ киімнің төменгі бөлшегінен тігісті сөгу, табанды алып тастау, қалыптардан пішімдік үлгіні алып тастау, пішімдік үлгіден өкшелікті алып тастау, өкшеліктерді ылғалдату, өкшелікке желім жағу, өкшелікті аяқ киімнің үстінің пішімдік үлгісіне қалташықтарды орнату, қалыптарға пішімдік үлгілерді орнату, пішімдік үлгілері бар қалыптарға табанды уақытша орнату, аяқ киімнің үстінің пішімдік үлгісінің кермелі жиектерін жазу және рантіні кермелі жиекке жатқызу, кермелі жиекті, рантіні және табанды екіжіптік тігіспен бекіту, материалдың артығын кесіп тастау, өкшелерді табанға бекіту, аяқ киімнің өңдеуді орындау, аяқ киімнен қалыптарды алып тастау, салынатын ұлтарактарды орнату, аяқ киімді тазалау; 10.2.5.4 киіз аяқ киімнің сипаттамасын білу: киіздің қызметі, киізді дайындауға арналған материал, киізге арналған материалдың сапасына қойылатын талаптар; 10.2.5.5 капрон жіптердің қасиеттерін білу: жоғары беріктігі, шірімейді; 10.2.5.6 жамаулардың қасиеттерін білу: икемділігі, жіптердің

жұмыстарды орындау: тозған нәлдерді алып тастау, табанның тұмсық бөлігін тегістеу, ұсақ тігістерді пішу және оларды өңдеу, желімдік қабықшаларды ұсақ тігістердің бұзылған бөлігіне және табанның тұмсық бөлігіне жапсыру, желімдік қабықшаларды кептіру, ұсақ тігістерді табанға бекіту, ескі желімді өкшелердің нәлдік бөлігінен кетіру, маңдайшаларды пішу, маңдайшаның бұзылған бөлігін өңдеу, желімдік қабықшаларды маңдайшаларға және өкшелердің нәлдік бөлігіне жапсыру, маңдайшаларды өкшелерге бекіту, бекітілген маңдайшалардың артығын кесіп тастау, өкшелердің нәлдік бөлігін тегістеу, нәлдерді пішу, желімнің көмегімен нәлдерді өкшелерге бекіту, нәлдердің артығын кесіп тастау, өкшелердің және табанның бүйірлі жағын өңдеу, аяқ киімнің төменгі бөлшектерін тегістеу, өкшелердің бүйірлі жағын және табанның кесіндісін блауыз бояумен бояу, бекітілген бөлшектердің бетін жылтырату	ұлтанның бұзылған жағын өңдеу, табанға және ұлтанға желімді жағу, ұлтанды табанға бекіту, ұлтанның артығын кесіп тастау, ұлтанның бүйірлі жағын тегістеу; 8.2.5.13 былғары табандағы аяқ киімнің ұлтандық бөлігін жөндеуді орындау; 8.2.5.14 табанға арналған былғарының физикалық-механикалық қасиеттерін білу: желінушілікке тозуға төзімділігі, былғарыдан жасалған табанның ылғалға сиымдылығы, табанның бүгілуге қарсы тұруы, былғары табанның сыртқы ортаның әсеріне тұрақтылығы; 8.2.5.15 практикалық жұмыстарды орындау: былғары табандағы жөндеуді қажет ететін орынды анықтау, табанды тегістеу, жамауды пішу және былғарының төменгі жағынан өңдеу, желімді табанға және жамаудың төменгі жағына жағу, желімдік қабықшаларды кептіру, желімдік қабықшаларды жылыту, жамауды бекіту, табанды тегістеу, ұсақ тігісті пішу және оны төменгі жағынан өңдеу, желімді табанға және ұсақ тігістің төменгі жағына жағу, ұсақ тігісті табанға бекіту, тұмсық бөліктегі табанды тегістеу, тозуға төзімді резеңкеден ұлтанды пішу және оны бұзылған жағынан өңдеу, желімдік қабықшаларды табанға және ұлтанға	ұлтаракқа арналған материалдың физикалық-механикалық қасиеттерін білу; 9.2.5.10 ортопедиялық ұлтарактарды және олардың қызметін, ұлтарактарға қойылатын талаптарды білу: пішінге тұрақтылығы, ылғалға төзімділігі, бүгілуге қарсы тұру, ажыратуға беріктігі; 9.2.5.11 практикалық жұмыстарды орындау: ұлтарактарға арналған материалды іріктеу, модельдер бойынша пішімді үлгілерге белгі салу, ұлтарактың бөлшектерін пішу, желімнің көмегімен ұлтарактың бөлшектерін біріктіру, ұлтарактың бүйірлі жағын өңдеу, жиектемені пішу, ұлтаракты желімді пайдаланып жиектемемен қаптау, жиектемені ұлтаракқа жіптік тігіспен бекіту	үзілуіне беріктігі; 10.2.5.7 қарамайдың қасиеттерін білу: жабысқыштығы, оңай балқиды, суға төзімді; 10.2.5.8 тігістердің түрлерін білу: қол тігісі; 10.2.5.9 киіз аяқ киімді жөндеудің сипатын анықтай білу; 10.2.5.10 киіз аяқ киімді жөндеуге арналған материалдарды іріктей білу; 10.2.5.11 аяқ киімнің үстінің былғарының кесіндісінен жамауларды піше білу; 10.2.5.12 желімнің көмегімен киіз аяқ киімге уақытша жамауларды бекіте білу; 10.2.5.13 аяқ киімге

		жапсыру, ұлтанды табанға бекіту, ұсақ тігістің және ұлтанның артығын кесіп тастау, ұлтанның және ұсақ тігістің бүйірлі жағын тегістеу		жіптермен жамауларды бекіту білу
2.6 Тоқыма аяқ киімді ұсақ жөндеу	7.2.6.1 тігін машинасын жұмысқа дайындай білу: сырттай қарауды орындау, машианы қосу және өшіру, машинада бос жүріс режимінде жұмыс істеу, жіптерді шарыққа айналдыру, жіптерді машинаға жүктеу, тік және қисық сызықтан бойынша қағазда тігістерді орындау, жіптік тігіспен былғарыдан екі бөлшекті біріктіру, матадан екі бөлшекті біріктіру; 7.2.6.2 аяқ киімнің үлгісі бойынша тапсырмада бағдарлана білу, жұмысты аралас технологиялық картаны қолданумен топтық әңгімелесуде жоспарлау; 7.2.6.3 тоқыма аяқ киімді жөндеудің сипатын анықтай білу, ескі жіптерді алып тастау, жамауларды піше білу, желімнің көмегімен аяқ киімге жамауларды бекіту, қолмен немесе тігін машинасында аяқ			10.2.6.1 тоқыма аяқ киімді тігу технологиясын білу; 10.2.6.2 тоқыма аяқ киімнің қысқаша сипаттамасын және техникалық мәліметтерін, тоқыма аяқ киімнің заманауи дизайнын білу; 10.2.6.3 аяқ киімде қолданылатын маталардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: маталардың беттік тығыздығы, маталарды ұзартуда және жыртылуда жүктеме, маталардың пішінге тұрақтылығы; 10.2.6.4 тоқыма пішімдік үлгілерді жинау ерекшеліктерін, аяқ киімді тігуде туындайтын ақауларды білу; 10.2.6.5 практикалық жұмыстарды орындау: қалыптарды іріктеу, ұлтарактарды пішу, қалыптарға ұлтарактарды орнату, алдын ала қалыптардың пішімдік үлгілерін қаптау, пішімдік үлгілерді желімнің көмегімен ұлтаракқа керу, уақытша бекітікіштерді алып тастау, аяқ киімнің ізіне ұлтарак үлгілерін пішу, табанды пішу, табанның бұзылған жағын өңдеу, желімдік қабықшаларды аяқ киімнің үстінің пішімдік үлгісінің кермелі жиектеріне және табанның бұзылған жағына жапсыру, аяқ киімнің ізіне табанды бекіту, өкшелерді пішу,

	киімнің үстіне жамауларды бекіту		өкшелерге қарай табанның өкшелік бөлігін дайындау, өкшелердің ляпистік бөлігін өңдеу, желімдік қабықшаларды өкшелердің ляпистік бөлігіне және табанның өкшелік бөлігіне жапсыру , өкшелерді табанға бекіту , табанның және өкшенің бүйірлі жағын өңдеу, аяқ киімнен қалыптарды алып тастау, салынатын ұлтарактарды орнату, аяқ киімді тазалау
2.7 Каучук табандағы аяқ киімді жөндеу	7.2.7.1 каучуктың негізгі қасиеттерін білу: икемділігі, су өткізбеушілігі, кез келген пішінді қабылдау қабілеті, жоғары желінушілігі; 7.2.7.2 практикалық жұмыстарды орындау: табандағы жөндеуді қажет ететін орынды анықтау, тозған нәлді алып тастау, жаңа нәлді пішу, желімнің көмегімен аяқ киімге жаңа нәлді бекіту, жаңа ұлтанды пішу, желімнің көмегімен табанға жаңа ұлтанды бекіту, каучукка пышақтың үйкелісін азайту үшін суды қолданып каучуктың артығын кесіп тастау	8.2.7.1 каучук табандағы аяқ киімді жөндеуді орындай білу; 8.2.8.2 табиғи және синтетикалық каучуктың негізгі айырмашылықтарын білу: бағасы, тозуға төзімділігі, жылуға төзімділігі; 8.2.8.3 каучук табанға қойылатын талаптарды, каучук табандарды бекітуге арналған желімді білу; 8.2.7.4 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді жөндеу дәрежесін анықтау, жамауларды пішу, табандағы лас жерлерді кетіру, жөндеуді қажет ететін орынға және жамауға желімді жағу, желімді кептіру, жамауды табанға бекіту, табанды тегістеу, ұлтанды пішу, желімдік қабықшаларды ұлтанның бұзылған жағына және табанға жапсыру, ұлтанды табанға бекіту, ұлтанның артығын кесіп тастау	

3) 3-бөлім "Еңбек заттарын талдау және бағалау":

3-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып

3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысын және өз жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға ұмтылу; 7.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді атап өту; 7.3.1.3 сөздік есепте зерттелген терминдерді қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау; 7.3.1.4 есте нұсқауларды түсіну және ұстап тұру (жұмыс тапсырмасы), еңбек жағдаятында бағдарлану; 7.3.1.5 алынған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану	8.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдағы өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру 8.3.1.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша немесе өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру; 8.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша немесе өз бетімен өз бұйымын толыққанды талдауға ұмтылу; 8.3.1.6 тапсырманы орындаудың бірізділігін жоспарлау	9.3.1.1 өзіндік жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды техникалық терминологияны қолданып сипаттау; 9.3.1.2 өзі жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелерді қабылдау және ұсыныстар жасау; 9.3.1.3 дайын жұмысты бүкіл сыныпқа презентация жасау; 9.3.1.4. оқу-еңбек тобының жалпы және ортақ жұмысына табысты қатысу және ену	10.3.1.1 өзінің еңбек іс-әрекетін адекватты өзіндік бағалауына ие болу; 10.3.1.2 тұлғалық құзыреттілік деңгейіне қойылатын кәсіби талаптарды салыстыру; 10.3.1.3 бұйымның үлгісін талдауды өз бетімен орындау; 10.3.1.4 бұйымды дайындаудың технологиялық бірізділігін құрастыру; 10.3.1.5 қалыптасқан кәсіби қозғалыс дағдыларының болуы
3.2 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылы бойынша)	7.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (дифференциалды)	8.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (дифференциалды)	9.3.2.1 қиындығы және орындалуы бойынша емтихандық бұйымға сәйкес бұйымды өз бетімен орындау	10.3.2.1 қиындығы және орындалуы бойынша емтихандық бұйымға сәйкес бұйымды өз бетімен орындау

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптар үшін " Кәсіби- еңбекке баулу. Аяқ киім ісі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар

1) 7-сынып:

4-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
		7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде саналы түсіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Аяқ киім ісі" пәнінің ерекшеліктерін

1. Материалтану және жабдықтар	1.1 Еңбек заты туралы жалпы мәліметтер	з е р т т е у ж әне а н ы қ т а у ; 7.1.1.3 "Аяқ киім тігуші" кәсібінің ерекшеліктерін білу
	1.2 Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	7.1.2.1 аяқ киім өндірісінде қолданылатын желімдердің жіктелуін білу: синтетикалық желімдер, балқытылған желімдер, натуралды материалдардан жасалған желімдер; 7.1.2.2 желімдердің қызметі мен жұмсалуды білу: аяқ киім желімі, казеин желімі, үй жағдайында аяқ киімді жөндеуге арналған желім; 7.1.2.3 жабдықтар мен аспаптардың қызметін білу: термоактиватор, желім қабықшаларды кептіруге арналған шкаф, бөлшектерді кесуге арналған машина, шебер үстелі, балға, киём, әсемдеуші тері, табан-қалып, шебер үстелі, пышақ, тістеуіктер, бұрауыш
	1.3 Этика және еңбек заңнамасы	7.1.3.1 аяқ киім шеберханасында мінез-құлық ережелері туралы түсініктерінің болуы, жұмыс орнын ұйымдастыру, формалық киім үлгісі, киімнің эстетикасы туралы түсініктерінің болуы
2. Еңбек затын дайындау технологиясы	2.1 Желімдеу әдісімен аяқ киімді жөндеу	7.2.1.1 аяқ киім өндірісінде қолданылатын желімдердің жіктелуін білу: синтетикалық желімдер, балқымалы желімдер, натуралды материалдан жасалған желімдер, желімдердің қызметі, аяқ киім желімі, казеин желімі, үй жағдайында аяқ киімді жөндеуге арналған желім, термоактиватор және оның қызметі, желім қабықшаларын кептіруге арналған шкаф; 7.2.1.2 аяқ киімнің жіктелуін және қызметін білу, аяқ киімнің түрлерін, бөлшектерін, олардың қызметін, аяқ киім бөлшектерін дайындауда қолданылатын материалдарды білу, үлгілер, модельдер, кескіштерді білу; 7.2.1.3 аяқ киімді ұсақ жөндеуге дайындай білу: аяқ киімді қарау, ақауларды анықтау, ластанған жерлерін кетіру, материалдарды іріктеу, металл бекіткіштерді жою; 7.2.1.4 практикалық жұмыстарды орындау: 1) микрокеукті резеңкеден (25x10мм) жолақшалардың үш жұбының желімделетін беттерін рашпильмен (жонғыш) тазалау 2) жолақшаның бірінші жұбына казеин желімін жағу, екіншісіне – аяқ киім желімін жағу, ал үшіншісіне – үй жағдайында аяқ киімді жөндеуге арналған желімді 15 минут ішінде желім қабықшаларын кептіру;
	2.4 Аяқ киімнің тақасын жөндеу	7.2.4.1 ескірген немесе тозған нәлдерді жоя білу, өкшенің нәлдік бөлігінен ескі желімді кетіру; 7.2.4.2 нәлдерді және маңдайшаларды піше білу, нәлдерді бір жағынан өңдей білу; 7.2.4.3 желімдік қабықшаларды өкшенің нәлдік бөлігіне және маңдайшалардың өңделген бетіне жаға білу; 7.2.4.4 маңдайшаларды бекіте білу, өкшенің нәлдік бөлігін теңдестіру; 7.2.4.5 нәлді өкшеге бекіте білу, өкшенің бүйірлі жағын өңдеу; 7.2.4.6 жөндеуден өткізілген өкшені жылтырата білу, өкшенің бүйірлі жағын бояй білу, өкшені балауызбен өңдеу; 7.2.4.7 ұлтанның тұмсық бөлігін және аяқ киімнің үстін дайындауда кермелі жиекті жона білу; 7.2.4.8 ұлтанның тұмсық бөлігін жапсыра білу
3. Еңбек заттарын	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысын және өз жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға ұмтылу; 7.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді атап өту; 7.3.1.3 сөздік есепте зерттелген терминдерді қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау; 7.3.1.4 есте нұсқауларды түсіну және ұстап тұру (жұмыс тапсырмасы),

талдау және бағалау		еңбек жағдаятында бағдарлану; 7.3.1.5 алынған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану
	3.2 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	7.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (дифференциалды)
2-тоқсан		
1 . Материалтану . Аспаптар және жабдықтар	1.1 Еңбек заты туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде саналы түсіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Аяқ киім ісі" пәнінің ерекшеліктерін зерттеу және анықтау; 7.1.1.3 "Аяқ киім тігуші" кәсібінің ерекшеліктерін білу; 7.1.1.4 аяқ киім өндірісінің кәсіптері туралы түсініктерінің болуы; 7.1.1.5 қоғам өмірінде еңбектің мәнін түсіну
	1 . 2 Материалдарды , аспаптарды және жабдықтарды талдау	7.1.2.1 аяқ киім өндірісінде қолданылатын желімдердің жіктелуін білу: синтетикалық желімдер, балқытылған желімдер, натуралды материалдардан жасалған желімдер; 7.1.2.2 желімдердің қызметі мен жұмсалуды білу: аяқ киім желімі, казеин желімі, үй жағдайында аяқ киімді жөндеуге арналған желім; 7.1.2.3 жабдықтар мен аспаптардың қызметін білу: термоактиватор, желім қабықшаларды кептіруге арналған шкаф, бөлшектерді кесуге арналған машина, шебер үстелі, балға, киём, әсемдеуші тері, табан-қалып, шебер үстелі, пышақ, тістеуіктер, бұрауыш; 7.1.2.4 термоактиваторда жұмыс істеуде қауіпсіздік шараларын білу, әсемдеуші терімен жұмыста қауіпсіздік шараларын білу; 7.1.2.4 өлшеуіш құралдарымен, сызғышты қолдана білу; 7.1.2.5 материалдарды білу: тері, микро-кеуекті резеңке, каучук, технологиялық нормативтерді сақтау, материалды үнемдеп жұмсау.аяқты тартпасы бар тігін машинасын қолдана білу
	1.3 Этика және еңбек заңнамасы	7.1.3.1 аяқ киім шеберханасында мінез-құлық ережелері туралы түсініктерінің болуы, жұмыс орнын ұйымдастыру, формалық киім үлгісі, киімнің эстетикасы туралы түсініктерінің болуы; 7.1.3.2 Қазақстан Республикасында еңбек заңнамасы туралы жалпы түсініктерінің болуы; 7.1.3.3 жұмыс уақыты және демалыс уақыты туралы түсініктерінің болуы; 7.1.3.4 демалыстың түрлері және оларды рәсімдеу туралы түсініктерінің болуы.
	2.2 Жапсыра тігу әдісімен аяқ киімді жөндеу	7.2.1.1 аяқ киім өндірісінде қолданылатын желімдердің жіктелуін білу: синтетикалық желімдер, балқымалы желімдер, натуралды материалдан жасалған желімдер, желімдердің қызметі, аяқ киім желімі,казеин желімі, үй жағдайында аяқ киімді жөндеуге арналған желім, термоактиватор және оның қызметі, желім қабықшаларын кептіруге арналған шкаф; 7.2.1.2 аяқ киімнің жіктелуін және қызметін білу, аяқ киімнің түрлерін, бөлшектерін, олардың қызметін, аяқ киім бөлшектерін дайындауда қолданылатын материалдарды білу, үлгілер, модельдер, кескіштерді білу
		7.2.4.1 маңдайшаларды бекіте білу, өкшенің нәлдік бөлігін теңдестіру; 7.2.4.2 нәлді өкшеге бекіте білу, өкшенің бүйірлі жағын өңдеу; 7.2.4.3 пәндік технологиялық карта бойынша жұмысты өз бетімен ж о с п а р л а у ; 7.2.4.4 нәлген арналған материалды дұрыс таңдай білу; 7.2.4.5 нәлдің пішімінің ауданын және өкшенің нәлдік бөлігін салыстыра б і л у ; 7.2.4.6 ағаш өкшені ұсақ жөндеуді орындай білу: аяқ киімдегі ағаш

2. Еңбек затын дайындау технологиясы	2.4 Аяқ киімнің тақасын жөндеу	өкшені жөндеудің сипатын анықтау, тозған нәлді жою және металл бекіткіштерді жою, қаптамаларды жапсыру, жаңа нәлдерді пішу, нәлдерді желімнің көмегімен өкшеге бекіту, нәлдің артығын кесу, нәлдің бүйірлі жағын тегістеу; 7.2.4.7 микрокеуекті өкшені ұсақ жөндеуді орындау; 7.2.4.8 аяқ киім резеңкесінің негізгі қасиеттерін білу: тығыздығы, беріктігі, үйкелуі, кеуектігі пористость; 7.2.4.9 Г, Д резеңкелердің маркаларын білу: Г, Д, ДШ, Е, ЕШ кеуекті емес резеңкелер: Г, Д 7.2.4.10 өкшені жөндеудің сипатын анықтай білу: ескі нәлді алып тастау, нәлдік бөліктегі өкшені түзету, жаңа нәлді пішу, нәлдің бұзылған бөлігін өңдеу, желімдік қабықшаларды нәлге және өкшеге жағу, нәлді өкшеге бекіту, нәлдің артығын кесу, өкшенің бүйірлі жағын жылтыратуды орындау; 7.2.4.11 нәлдерді бекітуді және өңдеуді орындай білу; 7.2.4.12 нәлдер үшін қолданылатын материалдарды білу: тері, тозуға төзімді резеңке, капрон, болат; 7.2.4.13 нәлдерге арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу, нәлдердің үйкеліске беріктігін және металл бекіткішке қарсы тұруын білу, нәлдерді бекіту тәсілдерін білу: желімдік, шегелік, істіктің көмегімен; 7.2.4.14 нәлдерді алмастыру үшін материалды анықтай білу, тозған нәлдерді алып тастау, жаңа нәлді пішу, қосалқы материалдарды іріктеу, нәлдің бұзылған жағын өңдеу, желімдік қабықшаларды жағу, желімдік қабықшаларды кептіруді орындау, нәлдерді өкшеге бекіту, бақылау шегелерін қадау, нәлдердің артығын кесіп тастау, нәлдің бүйірлі жағын жылтырату, ескі капрон нәлді алып тастау, қаптамаларды жапсыру, пластмасса нәлдерді бекіту
	2.6 Тоқыма аяқ киімін жөндеу	7.2.6.1 тігін машинасымен тігін жасай білу: сыртқы бақылау жасау, машинканы қосу және өшіру, тігін төсенішіне жіпті байлау, жіпті машинкаға бейімдеу, қағазды жүргізіп көру, жіппен тігілген терісі бар матаны біріктіріп тігу; 7.2.6.2 құрамдастырылған технологиялық картаны қолданумен топтық әңгімелесуде аяқ киім үлгері бойынша жұмысты жоспарлау және бағдарлана ала білу; 7.2.6.3 тестильді аяқ киімді жөндеу түрлерін анықтау, ескі жіптерін алу, клейдің көмегімен жамауды аяқ киімге жамай білу, қолмен немесе тігін машинасымен жамауды бекіту
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысын және өз жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға ұмтылу; 7.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді атап өту; 7.3.1.3 сөздік есепте зерттелген терминдерді қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау; 7.3.1.4 есте нұсқауларды түсіну және ұстап тұру (жұмыс тапсырмасы), еңбек жағдаятында бағдарлану; 7.3.1.5 алынған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану
	3.2 Қорытынды бақылау жұмысы (-тоқсан бойынша).	7.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (дифференциалды)
3-тоқсан		

1 . Материалтану Аспаптар және жабдықтар	1.1 Еңбек заты туралы жалпы мәліметтер.	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде саналы түсіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Аяқ киім ісі" пәнінің ерекшеліктерін зерттеу және анықтау ; 7.1.1.3 "Аяқ киім тігуші" кәсібінің ерекшеліктерін білу; 7.1.1.4 аяқ киім өндірісінің кәсіптері туралы түсініктерінің болуы; 7.1.1.5 қоғам өмірінде еңбектің мәнін түсіну; 7.1.1.6 өз бетімен сөйлеуде техникалық терминологияны түсіну және пайдалану ; 7.1.2.7 аяқ киім шеберханасы және оның құрылғылары туралы түсініктерінің болуы ; 7.1.2.8 шеберхана жабдықтарының қолданылуы туралы түсініктерінің болуы ; 7.1.2.9 инструментаыштықтың, бригадирдің қызметін білу
	1 . 2 Материалдарды , аспаптарды және жабдықтарды талдау.	7.1.2.1 аяқ киім өндірісінде қолданылатын желімдердің жіктелуін білу: синтетикалық желімдер, балкытылған желімдер, натуралды материалдардан жасалған желімдер; 7.1.2.2 желімдердің қызметі мен жұмсалуды білу: аяқ киім желімі, казеин желімі, үй жағдайында аяқ киімді жөндеуге арналған желім; 7.1.2.3 жабдықтар мен аспаптардың қызметін білу: термоактиватор, желім қабықшаларды кептіруге арналған шкаф, бөлшектерді кесуге арналған машина, шебер үстелі, балға, киём, әсемдеуші тері, табан-қалып, шебер үстелі, пышақ, тістеуіктер, бұрауыш; 7.1.2.4 термоактиваторда жұмыс істеуде қауіпсіздік шараларын білу, әсемдеуші терімен жұмыста қауіпсіздік шараларын білу; 7.1.2.5 өлшеуіш құралдарымен, сызғышты қолдана білу; 7.1.2.6 технологиялық нормативтерді сақтау, материалды үнемдеп жұмсау ; 7.1.2.7 аяқты тартпасы бар тігін машинасын қолдана білу
	1.3 Этика және еңбек заңнамасы	7.1.3.1 аяқ киім шеберханасында мінез-құлық ережелері туралы түсініктерінің болуы, жұмыс орнын ұйымдастыру, формалық киім үлгісі, киімнің эстетикасы туралы түсініктерінің болуы; 7.1.3.2 Қазақстан Республикасында еңбек заңнамасы туралы жалпы түсініктерінің болуы ; 7.1.3.3 жұмыс уақыты және демалыс уақыты туралы түсініктерінің болуы; 7.1.3.4 демалыстың түрлері және оларды рәсімдеу туралы түсініктерінің болуы
		7.2.3.1 аяқ киімдегі баутесіктер мен ілгектерді алмастыру дағдыларын меңгеру ; 7.2.3.2 баутесіктер мен ілгектерді қоюға арналған құрылғылардың қызметін білу ; 7.2.3.3 құрылғылардың негізгі бөлшектерін білу: тескіштер және олардың қызметі, пуансондар және олардың қызметі; 7.2.3.4 тескіштер мен пуансондарды алмастыру тәсілдерін, тескіштерді таңдау ережесін білу ; 7.2.3.5 баутесіктер мен ілгектерге арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін түсіну: беріктігі, созымдылығы; 7.2.3.6 баутесіктер мен ілгектерді таңдау ережелерін білу; 7.2.3.7 баутесіктер мен ілгектерді қоюға арналған құрылғылардың көмегімен картоннан, теріден жаттығулар орындау, ойықтарды тесу (ұзындығы 10 см, ені 2, ойықтар арасындағы қашықтық 1,0 және 1,5 см.); 7.2.3.8 аяқ киімнің пішілген үлгісінде бұзылған баутесіктерді және ілгектерді анықтай білу; 7.2.3.9 бұзылған баутесіктер мен ілгектерді жоя білу, жаңа баутесіктер

2.Еңбек затын дайындау технологиясы	2.3 Аяқ киімнің үстін жөндеу	мен ілгектерді орнату; 7.2.3.10 иірім жіптерді алмастыра білу; 7.2.3.11 иірім жіптердің түрлері және олардың қызметін, оларға арналған материалдарды білу; 7.2.3.12 иірім жіптерге арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: бүгілуге беріктігі, ажырауға беріктігі; 7.2.3.13 қолмен тескіштерді және олардың қызметін, қолмен тескіштердің құрылысын білу; 7.2.3.14 иірім жіптердің ақауларын анықтай білу; 7.2.3.15 бекітпе-тігісті кесе білу, ескі иірім жіпті алып тастау, жаңа иірім жіпті орнату; 7.2.3.16 бекітпе тігісті орната білу; 7.2.3.17 иірім жібі бар белдікті алып тастай білу, жаңа белдікті пішу, белдікте тесіктерді ойып шығару, белдікті иірім жіпке орнату; 7.2.3.18 белдіктің бүгілген бөлігін желімге уақытша бекіте білу, бекітпе тігісті орындай білу; 7.2.3.19 аяқ киімді қолмен және механикалық түрде созуды орындай білу; 7.2.3.20 аяқ киімді механикалық созуға арналған станокты білу, оның қызметін, станокқа арналған құрылғыны білу: ауысымдық матрицалар, дөңесшелер және олардың аяқ киімді созудағы қызметі; 7.2.3.21 аяқ киімді созуға арналған станокта жұмыс істеу тәсілдерін білу; 7.2.3.22 серпілмелі қалыптарды және олардың қызметін білу және ажырата білу, серпілмелі қалыптардың құрылысын білу; 7.2.3.23 созу үшін аяқ киімдегі орынды анықтай білу; 7.2.3.24 станокты жұмысқа дайындай білу, матрицалар мен дөңесшелерді іріктеу; 7.2.3.25 аяқ киімді қолмен созу үшін алдын ала ылғалдаумен соза білу, аяқ киімге серпілмелі қалыптарды орнату, аяқ киімді қолмен созу
	2.4 Аяқ киімнің тақасын жөндеу	7.2.4.1 нәлдерді алмастыру үшін материалды анықтай білу, тоған нәлдерді алып тастау, жаңа нәлді пішу, қосалқы материалдарды іріктеу, нәлдің бұзылған жағын өңдеу, желімдік қабықшаларды жағу, желімдік қабықшаларды кептіруді орындау, нәлдерді өкшеге бекіту, бақылау шегелерін қадау, нәлдердің артығын кесіп тастау, нәлдің бүйірлі жағын жылтырату, ескі капрон нәлді алып тастау, қаптамаларды жапсыру, пластмасса нәлдерді бекіту
	2.5. Аяқ киімнің табан бөлігін жөндеу	7.2.5.1 аяқ киімнің төменгі бөлшектерінде үзілген тігістерді қалпына келтіре білу; 7.2.5.2 бекітудің сырмалы әдісінің сипаттамасын және оның қолданылуын білу; 7.2.5.3 табанның түрлерін, табан үшін қолданылатын материалдарды, табанға қойылатын талаптарды білу; 7.2.5.4 жіптерді карамаймен немесе балауызбен сіңіру әдістерін білу; 7.2.5.5 тікелей біздің негізгі бөліктерін, тікелей біздің қиылу формасын білу; 7.2.5.6 табанды тігуге арналған инелерді, тік және қисық инелерді, олардың қызметін білу; 7.2.5.7 табандарды жіптермен бекіту технологиясын білу: табандағы жөндеуді қажет ететін орынды анықтау, пішімді ашу, ескі жіптерді алып тастау, жіптердің белгілі санын кесіп тастау, жіптерді карамаймен сіңіру, карамайдың артығын алып тастау, табандағы тігісті қалпына келтіру, жіптердің артығын кесіп тастау, пішімді жабу, табанды жылтырату; 7.2.5.8 каучук негізі бар аяқ киімнің ұлтандық бөлігін ұсақ жөндеуді орындай білу: табанды жөндеудің сипатын анықтау, материалдарды

		таңдау, ұсақ тігістерді пішу, табанның тұмсық бөлігіндегі лас жерлерін кетіру, былғарының төменгі жағынан ұсақ тігістерді өңдеу, желімдік қабықшаларды табанға және ұсақ тігістерге жапсыру, ұсақ тігісті желімнің көмегімен табанға бекіту, ұсақ тігістің артығын кесіп тастау, табанның тұмсық бөлігін тегістеу, ұлтанды пішу және өңдеу, желімдік қабықшаларды табанға және ұлтанның бұзылған бөлігіне жапсыру, ұлтанның артығын кесіп тастау, табанның және ұлтанның бүйірлі жағын тегістеу, аяқ киімді тазалау; 7.2.5.9 былғары табандағы аяқ киімді ұсақ жөндеуді орындай білу; 7.2.5.10 аяқ киімнің төменгі жағы үшін былғарының топографиясын білу; 7.2.5.11 аяқ киімнің төменгі бөлшектері үшін қолданылатын былғарының негізгі бөлімдерін білу: қалың тері, етек, жаға, табан, жая
	2.6 Тоқыма аяқ киімін жөндеу	7.2.6.1. тігін машинасын жұмысқа дайындай білу: сырттай қарауды орындау, машианы қосу және өшіру, машинада бос жүріс режимінде жұмыс істеу, жіптерді шарыққа айналдыру, жіптерді машинаға жүктеу, тік және қисық сызықтан бойынша қағазда тігістерді орындау, жіптік тігіспен былғарыдан екі бөлшекті біріктіру, матадан екі бөлшекті біріктіру ; 7.2.6.2 аяқ киімнің үлгісі бойынша тапсырмада бағдарлана білу, жұмысты аралас технологиялық картаны қолданумен топтық әңгімелесуде жоспарлау ; 7.2.6.3 тоқыма аяқ киімді жөндеудің сипатын анықтай білу, ескі жіптерді алып тастау, жамауларды піше білу, желімнің көмегімен аяқ киімге жамауларды бекіту, қолмен немесе тігін машинасында аяқ киімнің үстіне жамауларды бекіту
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысын және өз жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға ұмтылу ; 7.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді атап өту; 7.3.1.3 сөздік есепте зерттелген терминдерді қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау ; 7.3.1.4 есте нұсқауларды түсіну және ұстап тұру (жұмыс тапсырмасы), еңбек жағдаятында бағдарлану; 7.3.1.5 алынған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану
	3.2 Қорытынды бақылау жұмысы (-тоқсан бойынша)	7.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (дифференциалды)
4-тоқсан		
	1.1 Еңбек заты туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде саналы түсіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Аяқ киім ісі" пәнінің ерекшеліктерін зерттеу және анықтау ; 7.1.1.3 "Аяқ киім тігуші" кәсібінің ерекшеліктерін білу; 7.1.1.4 аяқ киім өндірісінің кәсіптері туралы түсініктерінің болуы; 7.1.1.5 қоғам өмірінде еңбектің мәнін түсіну; 7.1.1.6 өз бетімен сөйлеуде техникалық терминологияны түсіну және пайдалану ; 7.1.2.7 аяқ киім шеберханасы және оның құрылғылары туралы түсініктерінің болуы ; 7.1.2.8 шеберхана жабдықтарының қолданылуы туралы түсініктерінің болуы ; 7.1.2.9 инструментаыштықтың, бригадирдің қызметін білу

1 . Материалтану . Аспаптар ж ә н е жабдықтар	1 . 2 . Материалдарды , аспаптарды ж ә н е жабдықтарды талдау.	7.1.2.1 аяқ киім өндірісінде қолданылатын желімдердің жіктелуін білу: синтетикалық желімдер, балкытылған желімдер, натуралды материалдардан жасалған желімдер; 7.1.2.2 желімдердің қызметі мен жұмсалуды білу: аяқ киім желімі, казеин желімі, үй жағдайында аяқ киімді жөндеуге арналған желім; 7.1.2.3 жабдықтар мен аспаптардың қызметін білу: термоактиватор, желім қабықшаларды кептіруге арналған шкаф, бөлшектерді кесуге арналған машина, шебер үстелі, балға, киём, әсемдеуші тері, табан-қалып, шебер үстелі, пышақ, тістеуіктер, бұрауыш; 7.1.2.4 термоактиваторда жұмыс істеуде қауіпсіздік шараларын білу, әсемдеуші терімен жұмыста қауіпсіздік шараларын білу; 7.1.2.4 өлшеуіш құралдарымен, сызғышты қолдана білу; 7.1.2.5 технологиялық нормативтерді сақтау, материалды үнемдеп жұмсау; 7.1.2.8 аяқты тартпасы бар тігін машинасын қолдана білу
2. Еңбек затын	1.3 Этика және еңбек заңнамасы 2.2 Жапсыра тігу әдісімен аяқ киімді жөндеу	7.1.3.1 аяқ киім шеберханасында мінез-құлық ережелері туралы түсініктерінің болуы, жұмыс орнын ұйымдастыру, формалық киім үлгісі, киімнің эстетикасы туралы түсініктерінің болуы; 7.1.3.2 Қазақстан Республикасында еңбек заңнамасы туралы жалпы түсініктерінің болуы; 7.1.3.3 жұмыс уақыты және демалыс уақыты туралы түсініктерінің болуы; 7.1.3.4 демалыстың түрлері және оларды рәсімдеу туралы түсініктерінің болуы 7.2.2.1 аяқ киімнің жыртық жерін анықтау; 7.2.3.2 аяқ киімнің жоғары бөлігінде жыртылған тігістерді қалпына келтірудің бірізділігін білу және орындау: ескі жіптерді алып тастау, тігісті қалпына келтірілген орнын тегістеу, жыртылған жерлерді желіммен жағу, бөлшектерді жапсыру, тігісті біз ілгектің көмегімен немесе тігін машинасында қалпына келтіру, жіптердің артығын кесу, жіптерді аяқ киімнің жоғары бөлшегінің түсі бойынша бояу 7.2.3.1 аяқ киімдегі баутесіктер мен ілгектерді алмастыру дағдыларын меңгеру; 7.2.3.2 баутесіктер мен ілгектерді қоюға арналған құрылғылардың қызметін білу; 7.2.3.3 құрылғылардың негізгі бөлшектерін білу: тескіштер және олардың қызметі, пуансондар және олардың қызметі; 7.2.3.4 тескіштер мен пуансондарды алмастыру тәсілдерін, тескіштерді таңдау ережесін білу; 7.2.3.5 баутесіктер мен ілгектерге арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін түсіну: беріктігі, созымдылығы; 7.2.3.6 баутесіктер мен ілгектерді таңдау ережелерін білу; 7.2.3.7 баутесіктер мен ілгектерді қоюға арналған құрылғылардың көмегімен картоннан, теріден жаттығулар орындау, ойықтарды тесу (ұзындығы 10 см, ені 2, ойықтар арасындағы қашықтық 1,0 және 1,5 см.); 7.2.3.8 аяқ киімнің пішілген үлгісінде бұзылған баутесіктерді және ілгектерді анықтай білу; 7.2.3.9 бұзылған баутесіктер мен ілгектерді жоя білу, жаңа баутесіктер мен ілгектерді орнату; 7.2.3.10 иірім жіптерді алмастыра білу; 7.2.3.11 иірім жіптердің түрлері және олардың қызметін, оларға арналған материалдарды білу; 7.2.3.12 иірім жіптерге арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: бүгілуге беріктігі, ажырауға

дайындау технологиясы	2.3 Аяқ киімнің үстін жөндеу	б е р і к т і г і ; 7.2.3.13 қолмен тескіштерді және олардың қызметін, қолмен тескіштердің құрылысын білу; 7.2.3.14 иірім жіптердің ақауларын анықтай білу 7.2.3.15 бекітпе-тігісті кесе білу, ескі иірім жіпті алып тастау, жаңа иірім жіпті орнату; 7.2.3.16 бекітпе тігісті орната білу; 7.2.3.17 иірім жібі бар белдікті алып тастай білу, жаңа белдікті пішу, белдікте тесіктерді ойып шығару, белдікті иірім жіпке орнату; 7.2.3.18 белдіктің бүгілген бөлігін желімге уақытша бекіте білу, бекітпе тігісті орындай білу; 7.2.3.19 аяқ киімді қолмен және механикалық түрде созуды орындай білу; 7.2.3.20 аяқ киімді механикалық созуға арналған станокты білу, оның қызметін, станокқа арналған құрылғыны білу: ауысымдық матрицалар, дөңесшелер және олардың аяқ киімді созудағы қызметі; 7.2.3.21 аяқ киімді созуға арналған станокта жұмыс істеу тәсілдерін білу; 7.2.3.22 серпілмелі қалыптарды және олардың қызметін білу және ажырата білу, серпілмелі қалыптардың құрылысын білу; 7.2.3.23 созу үшін аяқ киімдегі орынды анықтай білу; 7.2.3.24 станокты жұмысқа дайындай білу, матрицалар мен дөңесшелерді і р і к т е у ; 7.2.3.25 аяқ киімді қолмен созу үшін алдын ала ылғалдаумен соза білу, аяқ киімге серпілмелі қалыптарды орнату, аяқ киімді қолмен созу
	2.7 Каучук табаны бар аяқ киімді жөндеу	7.2.7.1 каучуктың негізгі қасиеттерін білу: икемділігі, су өткізбеушілігі, кез келген пішінді қабылдау қабілеті, жоғары желінушілігі; 7.2.7.2 практикалық жұмыстарды орындау: табандағы жөндеуді қажет ететін орынды анықтау, тозған нәлді алып тастау, жаңа нәлді пішу, желімнің көмегімен аяқ киімге жаңа нәлді бекіту, жаңа ұлтанды пішу, желімнің көмегімен табанға жаңа ұлтанды бекіту, каучукка пышақтың үйкелісін азайту үшін суды қолданып каучуктың артығын кесіп тастау
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1. Еңбек заттарын талдау және бағалау.	7.3.1.1 өз жұмысын және өз жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға ұ м т ы л у 7.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді атап өту 7.3.1.3 сөздік есепте зерттелген терминдерді қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау 7.3.1.4 есте нұсқауларды түсіну және ұстап тұру (жұмыс тапсырмасы), еңбек жағдаятында бағдарлану 7.3.1.5 алынған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану
	3.2. Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына).	7.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (дифференциалды)

2) 8 сынып

5 кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаты
1-токсан		
		8.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Аяқ киім ісі" пәнінің аса маңызды ерекшеліктерін білуді және түсінуді көрсету; 8.1.1.3 технологиялық операциялардың атауларын және терминдерін түсінуге және қолдану;

1 . Материалтану және жабдықтар	1.1 Еңбек заты туралы жалпы мәліметтер	8.1.1.4 өз бетімен жұмыс орнын ұйымдастыру; 8.1.2.4 шеберханада ішкі тәртіпті сақтау; 8.1.2.5 шеберханада кезекшілердің міндеттерін орындау; 8.1.2.6 шеберханада материалдар мен; жабдықтарға ұқыпты қатынас білдіру; 8.1.2.7 санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау: жұмыстан кейін қолды сабынмен жуу, желіммен жұмыста қорғаныс майларын қолдану, арнайы киімнің тазалығын және ұқыптылығын сақтау
	1.2 Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	8.1.2.1 желімдердің жіктелуін білу: натуралды, жасанды және синтетикалық материалдардан жасалған наирит желімі; 8.1.2.2 желімнің физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ұстамдылығы, ұстап тұру уақыты, активация уақыты, желім қабықшасының икемділігі, желіммен жұмыстың технологиялық режимдері; 8.1.2.3 аяқ киімнің бөлшектерін бекітуге арналған прессті, термоактиваторды, аяқ киімді әрлеуге арналған машинаны, желім қабықшаларын кептіруге арналған шкафты, шебер үстелін, балғаны, пышақты, созылмалы қысқаштарды білу; 8.1.2.4 прессте және созылмалы қысқаштармен жұмыста қауіпсіздік шараларын білу және орындау
	1.3 Этика және еңбек заңнамасы	8.1.3.1 еңбек мәдениеті және ұжымдағы өзара қатынастар туралы түсініктерінің болуы; 8.1.3.2 еңбек тәртібі, аяқ киім тігушінің жалақысы, еңбек тапсырмасын орындаудың жауапкершілігі, материалдық жауапкершілік туралы түсініктерінің болуы; 8.1.3.3 еңбек кітапшасы, медициналық тексеру және медициналық кітапша туралы түсініктерінің болуы
2. Еңбек затын дайындау технологиясы	2.3 Аяқ киімнің үстін жөндеу	8.2.3.1 аяқ киімнің жоғары жағын ұсақ жөндеуді орындау; 8.2.3.2 аяқ киімді ұсақ жөндеудің қысқаша сипаттамасын білу; 8.2.3.3 тігістердің түрлерін білу: жөрмелеу, бастырма, ілмектеулі, аралық, аударма; 8.2.3.4 аяқ киімдегі тігістердің физикалық-механикалық қасиеттерін білу: біріктірудің беріктігі, ажыратуға қарсы тұру, жіптердің желінуі; 8.2.3.5 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімнің жоғары жағын жөндеудің сипатын анықтау, ескі немесе тозған жіптерді жою, аяқ киімнің астарын және үстін жапсыру, тігін машинасында ескі тігіс бойынша тігу, қолжетімділігі қиын жерде қолмен бізді және тігін қол инесін қолданып тігу
		8.2.4.1 ағаш және капорон өкшелерді алмастыруды жүзеге асыра білу; 8.2.4.2 өкшелердің түрлерін білу: үшкіл, бағана (крокульмен және крокульсіз); 8.2.4.3 биіктігі бойынша жіктемені білу: төменгі, орташа, биік, ерекше биік; 8.2.4.4 өкшелерге арналған материалдарды білу: ағаш (шамшат, емен), капрон, полиэтилен, аралас өкшелер (болат + ағаш); 8.2.4.5 практикалық жұмыстарды орындау: өкшенің бекіткіштерін алып тастау, аяқ киімнен өкшені алып тастау, жаңа өкшені таңдау, қаптаманы пішу, қаптаманы өңдеу, қаптаманы желімнің көмегімен өкшеге бекіту, өкшені аяқ киімге бекіту, нәлді таңдау, нәлді өкшеге орнату 8.2.4.6 микрокеукті өкшені алмастыруды орындай білу; 8.2.4.7 резеңкенің физикалық-механикалық қасиеттерін білу: үйкелістің болмауы, тығыздығы, икемділігі, ылғалға төзімділігі; 8.2.4.8 термоактиватор және оның қызметі туралы, термоактиватордың негізгі механизмдері, желімдік қабықшалар туралы түсініктерінің болуы,

	2.4 Аяқ киімнің тақасын жөндеу	материал мен желімге байланысты активация уақыты туралы түсініктерінің болуы; 8.2.4.9 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді жөндеу сипатын анықтау, микрокеуекті өкшені алып тастау, жаңа өкшенің бөлшектерін таңдау, өкшені жинауды орындау, ұлтанның өкшелік бөлігін дайындау, өкшелерді желімнің көмегімен өкше бөлігіне бекіту, өкшенің бүйірлі жағын өңдеу; 8.2.4.10 ағаш және капрон өкшелерді жөндеуді орындай білу; 8.2.4.11 пішіні бойынша нәлдердің түрлерін білу; 8.2.4.12 нәлдерге арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: металл бекіткіштерді ұстап тұруға беріктігі, желінушілігі, тығыздығы; 8.2.4.13 нәлдерге арналған материалдарды білу: тері, пластмасса, резеңке, металл, капрон, нәлдің жүретін бөлігінің эстетикалық суреті; 8.2.4.14 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді жөндеу дәрежесін анықтау, өкшені аяқ киімге бекіту, өкшедегі тозған нәлдерді алып тастау, өкшедегі нәлдердің металл бекіткіштерін алып тастау, өкшедегі қаптаманы жапсыру, өкшенің материалына сәйкес келетін материалдан жаңа нәлдерді пішу, нәлдердің бұзылған жағын өңдеу, желімдік қабықшаларды нәлдерге және өкшенің нәлдік бөлігіне жағу, нәлді өкшеге бекіту, нәлдердің артығын кесіп тастау, нәлдердің бүйірлі жағын жылтырату, пластмасса нәлдерді алып тастау, қаптаманы жапсыру, жаңа пластмасса нәлді таңдау, өкшеге пластмасса нәлді орнату
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	8.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдағы өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.1.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша немесе өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру; 8.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша немесе өз бетімен өз бұйымын толыққанды талдауға ұмтылу; 8.3.1.6 тапсырманы орындаудың бірізділігін жоспарлау
	3.2 Қорытынды бақылау жұмысы (-тоқсан бойынша)	8.3.2.1. мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (дифференциалды)
2-тоқсан		
	1.1 Еңбек заты туралы жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Аяқ киім ісі" пәнінің аса маңызды ерекшеліктерін білуді және көрсету; 8.1.1.3 технологиялық операциялардың атауларын және терминдерін түсіну және қолдану; 8.1.1.4 өз бетімен жұмыс орнын ұйымдастыру; 8.1.2.4 шеберханада ішкі тәртіпті сақтау; 8.1.2.5 шеберханада кезекшілердің міндеттерін орындау; 8.1.2.6 шеберханада материалдар мен жабдықтарға ұқыпты қатынас білдіру; 8.1.2.7 санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау: жұмыстан кейін қолды сабынмен жуу, желіммен жұмыста қорғаныс майларын қолдану, арнайы киімнің тазалығын және ұқыптылығын сақтау
		8.1.2.1 желімдердің жіктелуін білу: натуралды, жасанды және синтетикалық материалдардан жасалған наирит желімі;

1 . Материалтану . Аспаптар ж ә н е жабдықтар	1 . 2 Материалдарды , аспаптарды ж ә н е жабдықтарды талдау	8.1.2.2 желімнің физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ұстамдылығы, ұстап тұру уақыты, активация уақыты, желім қабықшасының икемділігі, желіммен жұмыстың технологиялық режимдері; 8.1.2.3 аяқ киімнің бөлшектерін бекітуге арналған прессті, термоактиваторды, аяқ киімді әрлеуге арналған машинаны, желім қабықшаларын кептіруге арналған шкафты, шебер үстелін, балғаны, пышақты, созылмалы қысқаштарды білу; 8.1.2.4 прессте және созылмалы қысқаштармен жұмыста қауіпсіздік шараларын білу және орындау; 8.1.2.5 тігін машинасында және жіпті сөгушімен жұмыста қауіпсіздік шараларын білу және орындау; 8.1.2.6 баутесіктер мен ілгектерді қоюға арналған құрылғылардың қызметін білу, құрылғылардың негізгі бөлшектерін, тескіштерді және олардың қызметін, пуансондар және олардың қызметін, пуансондар мен тескіштерді алмастыру тәсілдерін, тескіштерді іріктеу ережесін білу; 8.1.2.7. баутесіктер мен ілгектерге арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: беріктігі, созылмалылығы, баутесіктер мен ілгектерді іріктеу ережесі; 8.1.2.8 материалдардың қызметін және қолданылуын білу: тері, резеңке, капрон, болат қосалқы материалдарды білу: аяқ киім желімі, шегелер, і с т і к т е р ; 8.1.2.9 табан-қалыпта, бұрғылаушы станокта және аяқ киім инструментінде жұмыста қауіпсіздік шараларын білу және сақтау
	1.3 Этика және еңбек заңнамасы	8.1.3.1 еңбек мәдениеті және ұжымдағы өзара қатынастар туралы түсініктерінің болуы; 8.1.3.2 еңбек тәртібі, аяқ киім тігушінің жалақысы, еңбек тапсырмасын орындаудың жауапкершілігі, материалдық жауапкершілік туралы түсініктерінің болуы; 8.1.3.3 еңбек кітапшасы, медициналық тексеру және медициналық кітапша туралы түсініктерінің болуы; 8.1.3.4 еңбекке уақытша жарамсыздық қағазы туралы түсініктерінің болуы
	2.1 Желімдеу әдісімен аяқ киімді жөндеу	8.2.1.1 бекітудің тігімді-желімді әдісімен аяқ киімнің ұсақ жөндеуін о р ы н д а у 8.2.1.2 аяқ киімнің бөлшектерін бекіту тәсілдерін білу: желімдік, тігіп бекітуші, шегемен бекітуші, тігімді-желімді 8.2.1.3 тігімді-желімдік бекіту әдісімен аяқ киімнің қысқаша сипаттамасын білу, аяқ киімнің қызметін, материалдарын, бекітудің тігімдік-желімді әдісіндегі аяқ киімді бекіткіштерді білу 8.2.1.4 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді жөндеудің сипатын анықтау, кермелі жиекті және аяқ киімнің ұлтанынан қалған пайдаланылмайтын бөлікті тазалау, желім қабықшаларын жағу, желім қабықшаларын кептіру (қолданылатын желімге байланысты), ұлтанды аяқ киімге бекіту, ұлтанды аяқ киімдегі пресске тығыздау, ұлтанның пайдаланылатын бөлігінен ластануды кетіру, профилактикалық шолақ ұлтанды пішу, ұлтанның пайдаланылмайтын бөлігін тікірейту, желімдік планкаларды табанның ұлтандық бөлігіне және ұлтанның пайдаланылмайтын бөлігіне жағу, ұлтанды бекіту, ұлтанның артығын кесу, ұлтанның бүйірлі жағын тегістеу 8.2.5.1 табанға ұлтанды бекітуді орындай білу; 8.2.5.2 ұлтандарға арналған материалды білу: былғары, тозуға төзімді резеңке, полиуретан, каучук; 8.2.5.3 ұлтандарға арналған материалдардың физикалық-механикалық

2.Еңбек затын дайындау технологиясы		қасиеттерін білу: тығыздығы, тозуға төзімділігі, икемділігі, әр түрлі материалдармен жабыстыруға қабілеті; 8.2.5.4 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімнің ұлтандық бөлігін тегістеу, жаңа ұлтанды (табанның материалын ескеріп) пішу, ұлтанның бұзылған бетін тікірейту, табанға және ұлтанға желімдік қабықшаларды жапсыру, желімдік қабықшаларды кептіру, желімдік қабықшаларды жылыту, ұлтанды пресстегі аяқ киімге бекіту, ұлтанның артығын кесіп тастау, табан мен ұлтанның бүйірлі бетін тегістеу; 8.2.5.5 профилактикалық ұлтандарды алмастыруды орындай білу; 8.2.5.6 профилактикалық ұлтандарға арналған материалдарды білу; 8.2.5.7 материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: тығыздығы, 3 мм-ге дейінгі қалыңдығы, икемділігі, әр түрлі материалдармен жапсыру қабілеті, желінушілігі; 8.2.5.8 практикалық жұмыстарды орындау: желімдік тігісті жылыту, тозған профилактикалық ұлтанды ажыратып алу, табандағы ескі желімді кетіру, жаңа профилактикалық ұлтанды пішу, ұлтанның бұзылған бөлігін тікірейту, желімдік қабықшаларды табанға және ұлтанның бұзылған бөлігіне жапсыру, желімдік қабықшаларды жылыту, ұлтанды табанға бекіту, ұлтанның артығын кесіп тастау, ұлтанның бүйірлі жағын тегістеу
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	8.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдағы өзіндік бақылауды жүзеге асыру ; 8.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.1.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша немесе өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру; 8.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша немесе өз бетімен өз бұйымын толыққанды талдауға ұмтылу; 8.3.1.6 тапсырманы орындаудың бірізділігін жоспарлау
	3.2 Қорытынды бақылау жұмысы (-тоқсан бойынша)	8.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (дифференциалды)
3-тоқсан		
	1.1 Еңбек заты туралы жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Аяқ киім ісі" пәнінің аса маңызды ерекшеліктерін білуді және түсінуді көрсету ; 8.1.1.3 технологиялық операциялардың атауларын және терминдерін түсінуді және қолдану ; 8.1.1.4 өз бетімен жұмыс орнын ұйымдастыру; 8.1.2.4 шеберханада ішкі тәртіпті сақтау; 8.1.2.5 шеберханада кезекшілердің міндеттерін орындау; 8.1.2.6 шеберханада материалдар мен жабдықтарға ұқыпты қатынас білдіру ; 8.1.2.7 санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау: жұмыстан кейін қолды сабынмен жуу, желіммен жұмыста қорғаныс майларын қолдану, арнайы киімнің тазалығын және ұқыптылығын сақтау
		8.1.2.1 желімдердің жіктелуін білу: натуралды, жасанды және синтетикалық материалдардан жасалған наирит желімі; 8.1.2.2 желімнің физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ұстамдылығы, ұстап тұру уақыты, активация уақыты, желім қабықшасының икемділігі, желіммен жұмыстың технологиялық режимдері; 8.1.2.3 аяқ киімнің бөлшектерін бекітуге арналған прессті,

1 . Материалтану Аспаптар және жабдықтар	1 . 2 Материалдарды , аспаптарды және жабдықтарды талдау	термоактиваторды, аяқ киімді әрлеуге арналған машинаны, желім қабықшаларын кептіруге арналған шкафты, шебер үстелін, балғаны, пышақты, созылмалы қысқаштарды білу; 8.1.2.4 прессте және созылмалы қысқаштармен жұмыста қауіпсіздік шараларын білу және орындау; 8.1.2.5 тігін машинасында және жіпті сөгушімен жұмыста қауіпсіздік шараларын білу және орындау; 8.1.2.6 баутесіктер мен ілгектерді қоюға арналған құрылғылардың қызметін білу, құрылғылардың негізгі бөлшектерін, тескіштерді және олардың қызметін, пуансондар және олардың қызметін, пуансондар мен тескіштерді алмастыру тәсілдерін, тескіштерді іріктеу ережесін білу; 8.1.2.7. баутесіктер мен ілгектерге арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: беріктігі, созылмалылығы, баутесіктер мен ілгектерді іріктеу ережесі; 8.1.2.8 материалдардың қызметін және қолданылуын білу: тері, резеңке, капрон, болат қосалқы материалдарды білу: аяқ киім желімі, шегелер, і с т і к т е р ; 8.1.2.9 табан-қалыпта, бұрғылаушы станокта және аяқ киім инструментінде жұмыста қауіпсіздік шараларын білу және сақтау
	1.3 Этика және еңбек заңнамасы	8.1.3.1 еңбек мәдениеті және ұжымдағы өзара қатынастар туралы түсініктерінің болуы; 8.1.3.2 еңбек тәртібі, аяқ киім тігушінің жалақысы, еңбек тапсырмасын орындаудың жауапкершілігі, материалдық жауапкершілік туралы түсініктерінің болуы; 8.1.3.3 еңбек кітапшасы, медициналық тексеру және медициналық кітапша туралы түсініктерінің болуы; 8.1.3.4 еңбекке уақытша жарамсыздық қағазы туралы түсініктерінің болуы
	2.1 Желімдеу әдісімен аяқ киімді жөндеу	8.2.1.1 бекітудің тігімді-желімді әдісімен аяқ киімнің ұсақ жөндеуін о р ы н д а у ; 8.2.1.2 аяқ киімнің бөлшектерін бекіту тәсілдерін білу: желімдік, тігіп бекітуші, шегемен бекітуші, тігімді-желімді; 8.2.1.3 тігімді-желімдік бекіту әдісімен аяқ киімнің қысқаша сипаттамасын білу, аяқ киімнің қызметін, материалдарын, бекітудің тігімдік-желімді әдісіндегі аяқ киімді бекіткіштерді білу; 8.2.1.4 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді жөндеудің сипатын анықтау, кермелі жиекті және аяқ киімнің ұлтанынан қалған пайдаланылмайтын бөлікті тазалау, желім қабықшаларын жағу, желім қабықшаларын кептіру (қолданылатын желімге байланысты), ұлтанды аяқ киімге бекіту, ұлтанды аяқ киімдегі пресске тығыздау, ұлтанның пайдаланылатын бөлігінен ластануды кетіру, профилактикалық шолақ ұлтанды пішу, ұлтанның пайдаланылмайтын бөлігін тікірейту, желімдік планкаларды табанның ұлтандық бөлігіне және ұлтанның пайдаланылмайтын бөлігіне жағу, ұлтанды бекіту, ұлтанның артығын кесу, ұлтанның бүйірлі жағын тегістеу 8.2.3.1 аяқ киімнің жоғары жағын ұсақ жөндеуді орындау; 8.2.3.2 аяқ киімнің үстінің бөлшектерін бекіту әдістерін білу: жіптік, желімдік, балқытылған; 8.2.3.3 тігістердің түрлерін білу: жөрмелеу, бастырма, ілмектеулі, аралық, аударма; 8.2.3.4 аяқ киімнің үстін дайындауға арналған материалдарды білу: тері, пенополиуретан, жасанды және синтетикалық тері, аяқ киім маталары; 8.2.3.5 аяқ киімдегі тігістердің физикалық-механикалық қасиеттерін білу: біріктірудің беріктігі, ажыратуға қарсы тұру, жіптердің желінуі;

2. Еңбек затын дайындау технологиясы	2.3 Аяқ киімнің үстін жөндеу	8.2.3.6 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімнің үстінде жөндейтін орынды анықтау, ескірген жіптерді алып тастау, жамауды пішу, жамаудың төменгі жағына және астарларға желімдік қабықшаларды жағу, жамауды астар мен аяқ киімнің үсту арасында жапсыру, жамауды аяқ киімнің үстіне бұғу, жамауды аяқ киімнің үстіне қолмен немесе тігін машинасында бекіту (аяқ киімдегі жамаудың орналасу орнына байланысты)
	2.5 Аяқ киімнің табан бөлігін жөндеу	8.2.5.1 микрокеуекті резеңкеден жасалған табанды жөндеуді орындай білу ; 8.2.5.2 микрокеуекті резеңкенің физикалық-механикалық қасиеттерін білу : ылғалға төзімділігі, қажалуға қарсы тұру, икемділігі; 8.2.5.3 микрокеуекті табандағы аяқ киімді жөндеуге арналған желімді аяқ киім желімінен ажырата білу; 8.2.5.4 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімге қалыпты орнату, табанды тегістеу, ұсақ тігістерді пішу және оларды бұзылған жағынан өңдеу, желімдік қабықшаларды ұсақ тігістерге және табанның тұмсық бөлігіне жапсыру, ұлтанды табанға бекіту, табанға арналған жамауларды пішу, желімдік қабықшаларды табанға және жамауға жапсыру, жамауларды табанға бекіту, табанды тегістеу, ұлтанды пішу, ұлтанның бұзылған жағын өңдеу, табанға және ұлтанға желімді жағу, ұлтанды табанға бекіту, ұлтанның артығын кесіп тастау, ұлтанның бүйірлі жағын тегістеу ; 8.2.5.5 былғары табандағы аяқ киімнің ұлтандық бөлігін жөндеуді орындау ; 8.2.5.6 табанға арналған былғарының физикалық-механикалық қасиеттерін білу: желінушілікке тозуға төзімділігі, былғарыдан жасалған табанның ылғалға сиымдылығы, табанның бүгілуге қарсы тұруы, былғары табанның сыртқы ортаның әсеріне тұрақтылығы; 8.2.5.7 практикалық жұмыстарды орындау: былғары табандағы жөндеуді қажет ететін орынды анықтау, табанды тегістеу, жамауды пішу және былғарының төменгі жағынан өңдеу, желімді табанға және жамаудың төменгі жағына жағу, желімдік қабықшаларды кептіру, желімдік қабықшаларды жылыту, жамауды бекіту, табанды тегістеу, ұсақ тігісті пішу және оны төменгі жағынан өңдеу, желімді табанға және ұсақ тігістің төменгі жағына жағу, ұсақ тігісті табанға бекіту, тұмсық бөліктегі табанды тегістеу, тозуға төзімді резеңкеден ұлтанды пішу және оны бұзылған жағынан өңдеу, желімдік қабықшаларды табанға және ұлтанға жапсыру, ұлтанды табанға бекіту, ұсақ тігістің және ұлтанның артығын кесіп тастау, ұлтанның және ұсақ тігістің бүйірлі жағын тегістеу
	2.7 Каучук табаны бар аяқ киімді жөндеу	8.2.7.1 каучук табандағы аяқ киімді жөндеуді орындай білу; 8.2.8.2 табиғи және синтетикалық каучуктың негізгі айырмашылықтарын білу: бағасы, тозуға төзімділігі, жылуға төзімділігі; 8.2.8.3 каучук табанға қойылатын талаптарды, каучук табандарды бекітуге арналған желімді білу; 8.2.7.4 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді жөндеу дәрежесін анықтау, жамауларды пішу, табандағы лас жерлерді кетіру, жөндеуді қажет ететін орынға және жамауға желімді жағу, желімді кептіру, жамауды табанға бекіту, табанды тегістеу, ұлтанды пішу, желімдік қабықшаларды ұлтанның бұзылған жағына және табанға жапсыру, ұлтанды табанға бекіту, ұлтанның артығын кесіп тастау
		8.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдағы өзіндік бақылауды жүзеге асыру ; 8.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру;

3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	8.3.1.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша немесе өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру; 8.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша немесе өз бетімен өз бұйымын толыққанды талдауға ұмтылу; 8.3.1.6 тапсырманы орындаудың бірізділігін жоспарлау
	3.2 Қорытынды бақылау жұмысы (- тоқсан бойынша)	8.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (дифференциалды)
4-тоқсан		
1 . Материалтану . Аспаптар және жабдықтар	1.1 Еңбек заты туралы жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Аяқ киім ісі" пәнінің аса маңызды ерекшеліктерін білуді және түсінуді көрсету; 8.1.1.3 технологиялық операциялардың атауларын және терминдерін түсінуді және қолдану; 8.1.1.4 өз бетімен жұмыс орнын ұйымдастыру; 8.1.2.4 шеберханада ішкі тәртіпті сақтау; 8.1.2.5 шеберханада кезекшілердің міндеттерін орындау; 8.1.2.6 шеберханада материалдар мен жабдықтарға ұқыпты қатынас білдіру; 8.1.2.7 санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау: жұмыстан кейін қолды сабынмен жуу, желіммен жұмыста қорғаныс
	1 . 2 Материалдарды , аспаптарды және жабдықтарды талдау	8.1.2.1 желімдердің жіктелуін білу: натуралды, жасанды және синтетикалық материалдардан жасалған наирит желімі; 8.1.2.2 желімнің физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ұстамдылығы, ұстап тұру уақыты, активация уақыты, желім қабықшасының икемділігі, желіммен жұмыстың технологиялық режимдері; 8.1.2.3 аяқ киімнің бөлшектерін бекітуге арналған прессті, термоактиваторды, аяқ киімді әрлеуге арналған машинаны, желім қабықшаларын кептіруге арналған шкафты, шебер үстелін, балғаны, пышақты, созылмалы қысқаштарды білу; 8.1.2.4 прессте және созылмалы қысқаштармен жұмыста қауіпсіздік шараларын білу және орындау; 8.1.2.5 тігін машинасында және жіпті сөгушімен жұмыста қауіпсіздік шараларын білу және орындау; 8.1.2.6 баутесіктер мен ілгектерді қоюға арналған құрылғылардың қызметін білу, құрылғылардың негізгі бөлшектерін, тескіштерді және олардың қызметін, пуансондар және олардың қызметін, пуансондар мен тескіштерді алмастыру тәсілдерін, тескіштерді іріктеу ережесін білу; 8.1.2.7. баутесіктер мен ілгектерге арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: беріктігі, созылмалылығы, баутесіктер мен ілгектерді іріктеу ережесі; 8.1.2.8 материалдардың қызметін және қолданылуын білу: тері, резеңке, капрон, болат қосалқы материалдарды білу: аяқ киім желімі, шегелер, істіктер; 8.1.2.9 табан-қалыпта, бұрғылаушы станокта және аяқ киім инструментінде жұмыста қауіпсіздік шараларын білу және сақтау
		8.1.3.1 еңбек мәдениеті және ұжымдағы өзара қатынастар туралы түсініктерінің болуы; 8.1.3.2 еңбек тәртібі, аяқ киім тігушінің жалақысы, еңбек тапсырмасын орындаудың жауапкершілігі, материалдық жауапкершілік туралы

	1.3 Этика және еңбек заңнамасы	түсініктерінің болуы; 8.1.3.3 еңбек кітапшасы, медициналық тексеру және медициналық кітапша туралы түсініктерінің болуы; 8.1.3.4 еңбекке уақытша жарамсыздық қағазы туралы түсініктерінің болуы
2. Еңбек затын дайындау технологиясы	2.1 Желімдеу әдісімен аяқ киімді жөндеу	8.2.1.1 бекітудің тігімді-желімді әдісімен аяқ киімнің ұсақ жөндеуін орындау; 8.2.1.2 аяқ киімнің бөлшектерін бекіту тәсілдерін білу: желімдік, тігіп бекітуші, шегемен бекітуші, тігімді-желімді; 8.2.1.3 тігімді-желімдік бекіту әдісімен аяқ киімнің қысқаша сипаттамасын білу, аяқ киімнің қызметін, материалдарын, бекітудің тігімдік-желімді әдісіндегі аяқ киімді бекіткіштерді білу; 8.2.1.4 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді жөндеудің сипатын анықтау, кермелі жиекті және аяқ киімнің ұлтанынан қалған пайдаланылмайтын бөлікті тазалау, желім қабықшаларын жағу, желім қабықшаларын кептіру (қолданылатын желімге байланысты), ұлтанды аяқ киімге бекіту, ұлтанды аяқ киімдегі пресске тығыздау, ұлтанның пайдаланылатын бөлігінен ластануды кетіру, профилактикалық шолақ ұлтанды пішу, ұлтанның пайдаланылмайтын бөлігін тікірейту, желімдік планкаларды табанның ұлтандық бөлігіне және ұлтанның пайдаланылмайтын бөлігіне жағу, ұлтанды бекіту, ұлтанның артығын кесу, ұлтанның бүйірлі жағын тегістеу
	2.2 Жапсыратігу әдісімен аяқ киімді жөндеу	8.2.2.1 бекітудің рантілік-жапсырмалы әдісімен аяқ киімді ұсақ жөндеуді орындау; 8.2.2.2 аяқ киімді рантілік-жапсырмалы әдіспен бекіту туралы қысқаша мәліметтерді білу: аяқ киімге ұлтанды бекітуге арналған тігістердің түрлері: жіптік, желімдік, шегелік; 8.2.2.3 әскерде рантілік-жапсырмалы әдіспен аяқ киімді бекітуді қолдану туралы білу; 8.2.2.4 бекіту әдісінің физикалық-механикалық қасиеттерін білу: беріктігі, гигиеналығы; 8.2.2.5 бекітудің аталған әдісінде теріге және резеңкеге қойылатын талаптарды білу; 8.2.2.6 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді жөндеу дәрежесін анықтау, ескірген өкшені алып тастау, ескі желімді кетіру, жаңа өкшені пішу және оны бұзылған жағынан өңдеу, желімдік қабықшаларды ұлтанның өкшелік жағына жағу және өкшенің ляпистік жағына жағу, желімдік қабықшаларды кептіру
	2.5 Аяқ киімнің табан бөлігін жөндеу	8.2.5.1 былғары табандағы аяқ киімнің ұлтандық бөлігін жөндеуді орындау; 8.2.5.2 табанға арналған былғарының физикалық-механикалық қасиеттерін білу: желінушілікке тозуға төзімділігі, былғарыдан жасалған табанның ылғалға сиымдылығы, табанның бүгілуге қарсы тұруы, былғары табанның сыртқы ортаның әсеріне тұрақтылығы; 8.2.5.3 практикалық жұмыстарды орындау: былғары табандағы жөндеуді қажет ететін орынды анықтау, табанды тегістеу, жамауды пішу және былғарының төменгі жағынан өңдеу, желімді табанға және жамаудың төменгі жағына жағу, желімдік қабықшаларды кептіру, желімдік қабықшаларды жылыту, жамауды бекіту, табанды тегістеу, ұсақ тігісті пішу және оны төменгі жағынан өңдеу, желімді табанға және ұсақ тігістің төменгі жағына жағу, ұсақ тігісті табанға бекіту, тұмсық бөліктегі табанды тегістеу, тозуға төзімді резеңкеден ұлтанды пішу және оны бұзылған жағынан өңдеу, желімдік қабықшаларды табанға және ұлтанға

		жапсыру, ұлтанды табанға бекіту, ұсақ тігістің және ұлтанның артығын кесіп тастау, ұлтанның және ұсақ тігістің бүйірлі жағын тегістеу
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	8.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдағы өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.1.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша немесе өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру; 8.3.1.5. мұғалімнің сұрақтары бойынша немесе өз бетімен өз бұйымын толыққанды талдауға ұмтылу; 8.3.1.6 тапсырманы орындаудың бірізділігін жоспарлау
	3.2 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	8.3.2.1. мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (дифференциалды)

3) 9-сынып:

6-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаты
1-тоқсан		
1. Материалтану және жабдықтар	1.1 Еңбек заты туралы жалпы мәліметтер	9.1.1.1 басқа адамның пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрметті қатынас көрсету; 9.1.1.2 "Аяқ киім ісі" пәнінің ерекшеліктерін өз бетімен зерттеуге және сипаттауға ұмтылу; 9.1.1.3 аяқ киім фабрикасында еңбекті ұйымдастыру негіздері туралы түсініктерінің болуы; 9.1.1.4 өзінің дара ерекшеліктерін кәсіби талаптармен арақатынаста белгілеу; 9.1.1.5 жұмыстарды орындауда санитарлық-гигиеналық талаптарды білу және орындау; 9.1.2.6 инструмент үшін жауапты адамдардың міндеттерін білу
	1.2 Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	9.1.2.1 жабдықтар мен аспаптарды қолдана білу: пресс, табан-қалып, термоактиватор, аяқ киімді әрлеуге арналған машина, бөлшектердің артығын кесуге арналған машина, шебер үстелі, пышақ, балға, рашпиль, желімге арналған қылқалам; 9.1.2.2 сәйкес материалдарға желімді таңдай білу; 9.1.2.3 материалды үнемдеп жұмсай білу; 9.1.2.4 тігін машинасында және шанышпалы инструменттермен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау; 9.1.2.5 резеңке желіммен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау
	1.3 Этика және еңбек заңнамасы	9.1.3.1 жұмысқа орналасуда мінез-құлықтың және сыртқы бейненің маңыздылығын түсіну, жұмысқа қабылдау туралы өтінішті және түйіндемені рәсімдеу
		9.2.1.1 бекітудің желімдік әдісімен аяқ киімді орташа жөндеуді орындай білу; 9.2.1.2 бекітудің желімдік әдісімен аяқ киімді орташа жөндеудің қысқаша сипаттамасын білу; 9.2.1.3 супинаторға (биік ұлтарак) арналған материалды білу: болат, ағаш, пластмасса; 9.2.1.4супинатордың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: бүгілуге қарсы тұру, пішін тұрақтылығы; 9.2.1.5 супинатордың ұлтарактарының, аяқ киімдегі төсемдердің емдік қасиеттерін және олардың қызметін білу;

2. Еңбек затын дайындау технологиясы	2.1 Желімдеу әдісімен аяқ киімді жөндеу	9.2.1.6 сынған супинаторы бар аяқ киімді жөндеудің сипатын анықтай білу, супинатордың сынғанын есту арқылы анықтай білу; 9.2.1.7 аяқ киімнің тегі, пішіні бойынша супинаторды дұрыс іріктей білу; 9.2.1.8 технологиялық нормативтерді сақтау; 9.2.1.9 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді жөндеудің сипатын анықтау, өкшені (тақа) алып тастау, табанды желімнен ажырату, төсемді көтеру, ақауы бар супинаторды алып тастау, пішіні бойынша жаңа супинаторды таңдау, жаңа супинаторды ұлтаракқа бір мезгілде жапсырумен орнату, төсемді өз орнына жапсыру, аяқ киімнің өкшелік бөлігінде ұлтанды желімге бекіту, өкшені аяқ киімнің өкшелік бөлігіне бекіту, жапсырмалы ұлтаракты жапсыру
	2.3 Аяқ киімнің үстін жөндеу	9.2.3.1 аяқ киімнің пішілген үлгісін орташа жөндеуді орындау; 9.2.3.2 аяқ киімнің үстінің бөлшектерін білу: жұлық, тұмсық, берец, задинка, артқы сыртқы белдік, астар 9.2.3.3 аяқ киімнің үстінің бөлшектеріне арналған материалдарды білу: натуралды, синтетикалық, жасанды: тері, мата-мақта жасанды: кирза, ворсит, шарголин, жасанды: лак және замша Синтетикалық: полиуретан жабыны бар СК-2, СК-3; 9.2.3.4 аяқ киімнің үстіне арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ылғалға төзімділік, жіптердің үзілуіне қарсы тұру, икемділік, созылмалылық 9.2.3.5 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімнің үстінің пішілген үлгісін жөндеудің сипатын анықтау, жұлықты және тұмсықты біріктіретін жіптерді жою, тұмсықты жою, жаңа тұмсықты пішу, тұмсықтың ұшын бүгілу арқылы өңдеу, тұмсықтың ұшын бүгіп жасау, тұмсықты жұлыққа желіммен уақытша жапсыру, тұмсықты жұлыққа екі қатарлы тігіспен бекіту, артқы сыртқы белдік пен берецті біріктіретін жіптерді жою, белдікті жою, жаңа белдікті пішу, белдікті берецке желіммен уақытша бекіту, белдікті берецке бірқатарлы тігіспен бекіту, жұлық пен берецті біріктіретін ескірген жіптерді жою, жұлық пен берецтің ұштарын желіммен жағу, тігісті қалпына келтіру
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	9.3.1.1 өзіндік жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды техникалық терминологияны қолданып с и п а т т а у ; 9.3.1.2 өзі жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелерді қабылдау және ұсыныстар ж а с а у ; 9.3.1.3 дайын жұмысты бүкіл сыныпқа презентация жасау; 9.3.1.4 оқу-еңбек тобының жалпы және ортақ жұмысына табысты қатысу және ену
	3.2 Қорытынды бақылау жұмысы (-тоқсан бойынша)	9.3.2.1 қиындығы және орындалуы бойынша емтихандық бұйымға сәйкес бұйымды өз бетімен орындау
2-тоқсан		
	1.1 Еңбек заты туралы жалпы мәліметтер	9.1.1.1 басқа адамның пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрметті қатынас көрсету; 9.1.1.2 "Аяқ киім ісі" пәнінің ерекшеліктерін өз бетімен зерттеуге және с и п а т т а у ғ а ұ м т ы л у ; 9.1.1.3 аяқ киім фабрикасында еңбекті ұйымдастыру негіздері туралы түсініктерінің б о л у ы ; 9.1.1.4 өзінің дара ерекшеліктерін кәсіби талаптармен арақатынаста б е л г і л е у ;

1. Материалтану және жабдықтар		9.1.1.5 жұмыстарды орындауда санитарлық-гигиеналық талаптарды білу және орындау; 9.1.2.6 инструмент үшін жауапты адамдардың міндеттерін білу; 9.1.2.9 жұмыс орнын тәртіпке келтіре білу
	1.2. Материалдарды, аспаптарды және жабдықтарды талдау	9.1.2.1 жабдықтар мен аспаптарды қолдана білу: пресс, табан-қалып, термоактиватор, аяқ киімді әрлеуге арналған машина, бөлшектердің артығын кесуге арналған машина, шебер үстелі, пышақ, балға, рашпиль, желімге арналған қылқалам; 9.1.2.2 сәйкес материалдарға желімді таңдай білу; 9.1.2.3 материалды үнемдеп жұмсай білу; 9.1.2.4 тігін машинасында және шанышпалы инструменттермен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау; 9.1.2.5 резеңке желіммен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау; 9.1.2.6 микрокеуекті резеңкенің физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ылғалға төзімділігі, ұсақталуға қарсы тұру, икемділігі, микрокеуекті ұлтандағы аяқ киімді жөндеуге арналған аяқкиім желімі; 9.1.2.7 аяқ киімнің астындағы бөлшектерді кесуге арналған машинада жұмыста және аяқ киім инструментімен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау; 9.1.2.8 жабдықтар мен инструменттердің қызметі білу және оларды қолдана білу: аяқ киімді әрлеуге арналған машина, пресс, термоактиватор, табан-қалып, желім қабықшаларын кептіруге арналған шкаф, шебер үстелі, пышақ, бұрауыш, түзетуші, балға, желімге арналған қылқалам; 9.1.2.9 термоактиваторда және түзтеушімен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау
	1.3 Этика және еңбек заңнамасы	9.3.1.1 өзіндік жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды техникалық терминологияны қолданып сипаттау; 9.3.1.2 өзі жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелерді қабылдау және ұсыныстар жасау
2. Еңбек затын дайындау технологиясы	2.1 Желімдеу әдісімен аяқ киімді жөндеу	9.2.1.1 бекітудің желімдік әдісімен аяқ киімді орташа жөндеуді орындай білу; 9.2.1.2 бекітудің тігімді-желімді әдісімен аяқ киімді орташа жөндеудің қысқаша сипаттамасын білу, аяқ киімдегі ұлтанның қызметін, ұлтанға арналған материалдарды білу: тері, резеңке, полиуретан, полиэтилен, каучук, металл; 9.2.1.3 супинатордың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: бүгілуге қарсы тұру, пішін тұрақтылығы; 9.2.1.4 практикалық жұмыстарды орындау: қалыпқа ұлтарақты орнату, желімнің көмегімен белдіктерді қаптау және тартып байлау, уақытша бекіткіштерді кетіру, аяқ киімнің жоғары жағын дайындауда кермелі жиекті тікелей, ұлтанды пішу, ұлтандарды екіге бөлу, ұлтанның бірінші қабатын желімнің көмегімен ұлтанға бекіту, өкшелерді ұлтанған бекіту, өкшелерді теңдестіру, екінші қабатты бекіту
		9.2.2.1 бекітудің жапсырмалы әдісімен аяқ киімді орташа жөндеуді орындай білу; 9.2.2.2 ұлтанға арналған материалдарды білу: тері, резеңке, каучук, полиуретан, кожволон, болат, пластмасса; 9.2.2.3 ұлтанға арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ұсақталуға бет жағының тұрақтылығы, икемділігі, ылғалға төзімділігі, материалды қолданудың пайдалану жағдайына тәуелділігі; 9.2.2.4 спорттық аяқ киімнің ұлтанына арналған материалдың

	2.2 Жапсыратігу әдісімен аяқ киімді жөндеу	ерекшеліктерін білу 9.2.2.5 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді жөндеудің сипатын анықтау, жапсырмалы ұлтаракты алып тастау, пішуді ашу, ескірген жіптерді алып тастау, ұлтанның крокульды бөлігін жапсыру, ескірген ұлтанды алып тастау, ұлтанды пішу, ылғалдау, илеу және өңдеу, қалыпты аяқ киімге орнату, желімді ұлтанға, аяқ киімнің ізіне, өкшенің крокульды бөлігіне жағу, ұлтанды аяқ киімнің ізіне орнату, ұлтанның артығын кесу, ұлтандағы пішімді ашу, ұлтанның пішімінде тесіктер жасау, қалыпты алып тастау, ұлтанды аяқ киімге жіпті тігіспен бекіту, аяқ киімге қалыпты орнату, ұлтанды ылғалдау, ұлтанды тегістеу, ұлтанның аузын ашу, пішімді тікірейту, желімдік қабықшаны пішімге жағу, пішімді жабу, пішімді тегістеу, қалыпты алып тастау, жапсырмалы ұлтаракты орнату
	2.4 Аяқ киімнің тақасын жөндеу	9.2.4.1 ағаш өкшені дайындауды орындай білу; 9.2.4.2 материалы, фасоны, биіктігі, конструкциясы бойынша өкшелердің жіктелуін білу; 9.2.4.3 қалыптың ізінің өкшелік бөлігі бойынша өкшенің пішінінің құруын білу; 9.2.4.4 өкшенің нәлдік бөлігінің орталығын дұрыс орналастыруды білу, аяқ киім процесінде өкшенің жылжу себептерін білу; 9.2.4.5 өкшенің биіктігін анықтау тәсілдерін білу; 9.2.4.6 аяқ киімде қолданылатын өкшенің материалдарын білу: былғары, резеңке, каучук, капрон, полиэтилен, болат, аралас өкше: ағаш + болат, ағаш + алюминий, көпқабатты өкше, өкшедегі астарлар және олардың қызметі; 9.2.4.7 практикалық жұмыстарды орындау: өкшеге арналған материалды таңдау, бір кесегін кесіп алу, өкшенің ляпистік бөлігінің модель контурларын кесекке ауыстыру, кесектің бүйірлі жағын 90° бұрышта өңдеу, өкшенің нәлдік бөлігінің шаблон контурларын ауыстыру, үлгі ретінде пішімнің бүйірлі жағын көлбеумен өңдеу, өкшенің ляпистік бөлігін өңдеу, өкшенің крокульды бөлігін өңдеу, өкшенің бетін тегістеу және жылтырату
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	9.3.1.1 өзіндік жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды техникалық терминологияны қолданып сипаттау; 9.3.1.2 өзі жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелерді қабылдау және ұсыныстар жасау; 9.3.1.3 дайын жұмысты бүкіл сыныпқа презентация жасау; 9.3.1.4 оқу-еңбек тобының жалпы және ортақ жұмысына табысты қатысу және ену
	3.2 Қорытынды бақылау жұмысы (-тоқсан бойынша)	9.3.2.1 қиындығы және орындалуы бойынша емтихандық бұйымға сәйкес бұйымды өз бетімен орындау
3-тоқсан		
		9.1.1.1 басқа адамның пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрметті қатынас көрсету; 9.1.1.2 "Аяқ киім ісі" пәнінің ерекшеліктерін өз бетімен зерттеуге және сипаттауға ұмтылу; 9.1.1.3 аяқ киім фабрикасында еңбекті ұйымдастыру негіздері туралы түсініктерінің болуы; 9.1.1.4 өзінің дара ерекшеліктерін кәсіби талаптармен арақатынаста

1 . Материалтану Аспаптар және жабдықтар	1.1 Еңбек заты туралы жалпы мәліметтер	б е л г і л е у ; 9.1.1.5 жұмыстарды орындауда санитарлық-гигиеналық талаптарды білу ж ә н е о р ы н д а у ; 9.1.2.6 инструмент үшін жауапты адамдардың міндеттерін білу; 9.1.2.7 кейінгі жұмыстар үшін материалды дайындай білу; 9.1.2.8 инструменттерді ұсақ жөндеуден өткізуді орындай білу; 9.1.2.9 жұмыс орнын тәртіпке келтіре білу; 9.1.2.10 шеберханадағы аспаптар мен жабдықтардың сақталуы үшін жауапкершілікті сезіну және білу
	1.2 Еңбек заттарын талдау және бағалау	9.1.2.1 жабдықтар мен аспаптарды қолдана білу: пресс, табан-қалып, термоактиватор, аяқ киімді әрлеуге арналған машина, бөлшектердің артығын кесуге арналған машина, шебер үстелі, пышақ, балға, рашпиль, желімге арналған қылқалам; 9.1.2.2 сәйкес материалдарға желімді таңдай білу; 9.1.2.3 материалды үнемдеп жұмсай білу; 9.1.2.4 тігін машинасында және шанышпалы инструменттермен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау; 9.1.2.5 резеңке желіммен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау; 9.1.2.6 микрокеуекті резеңкенің физикалық-механикалық қасиеттерін білу : ылғалға төзімділігі, ұсақталуға қарсы тұру, икемділігі, микрокеуекті ұлтандағы аяқ киімді жөндеуге арналған аяқ киім желімі; 9.1.2.7 аяқ киімнің астындағы бөлшектерді кесуге арналған машинада жұмыста және аяқ киім инструментімен жұмыста қауіпсіздік шараларын с а қ т а у ; 9.1.2.8 жабдықтар мен инструменттердің қызметі білу және оларды қолдана білу: аяқ киімді әрлеуге арналған машина, пресс, термоактиватор, табан-қалып, желім қабықшаларын кептіруге арналған шкаф, шебер үстелі, пышақ, бұрауыш, түзетуші, балға, желімге арналған қылқалам; 9.1.2.9 термоактиваторда және түзетушімен жұмыста қауіпсіздік ш а р а л а р ы н с а қ т а у ; 9.1.2.10. сыдырма ілгекке арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттері білу: сыдырмалардың икемділігі және үйкеліске шыдамдылығы, сыдырмаға арналған матаның беріктігі, сыдырмаға арналған бекіткіштер; 9.1.2.11 ұлтанға арналған материалдарды білу және оларды қолдана білу: тері, резеңке, полиуретан, полиэтилен, каучук, металл
	1.3 Этика және еңбек заңнамасы	9.1.3.1 жұмысқа орналасуда мінез-құлықтың және сыртқы бейненің маңыздылығын түсіну, жұмысқа қабылдау туралы өтінішті және р ә с і м д е у ; 9.1.3.2 жұмысшылар мен қызметкерлердің негізгі құқықтары, еңбекті қорғау, еңбек келісімшарты туралы түсініктерінің болуы; 9.1.3.3 кепілдіктер және компенсациялық төлемақылар туралы мәліметтердің болуы
	2.1 Желімдеу әдісімен аяқ киімді жөндеу	9.2.1.1 бекітудің желімдік әдісімен аяқ киімді орташа жөндеуді орындай б і л у ; 9.2.1.2 аяқ киімді жинаудың технологиялық құжаттамасын, аяқ киімнің технологиялық нормативтерін, аяқ киімді жинаудың бірізділігін, аяқ киімнің өкшелік бөлігін қалыптастыру түрлерін, төменгі жак бөлшектерді аяқ киімнің жоғары бөлігіне бекіту әдістерін білу; 9.2.1.3 супинатордың физикалық -механикалық қасиеттерін білу: бүгілуге қарсы тұру, пішін тұрақтылығы; 9.2.1.4 практикалық жұмыстарды орындау: қалыпқа ұлтаракты орнату, желімнің көмегімен белдіктерді қаптау және тартып байлау, уақытша

2. Еңбек затын дайындау технологиясы		бекіткіштерді кетіру, аяқ киімнің жоғары жағын дайындауда кермелі жиекті тікелей, ұлтанды пішу, ұлтандарды екіге бөлу, ұлтанның бірінші қабатын желімнің көмегімен ұлтанға бекіту, өкшелерді ұлтанған бекіту, өкшелерді теңдестіру, екінші қабатты бекіту
	2.3 Аяқ киімнің үстін жөндеу	9.2.3.1 аяқ киімдегі сыдырманы алмастыра білу; 9.2.3.2 сыдырманың түрлерін, сыдырмаға арналған материалдарды білу; 9.2.3.3 сыдырмаға арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: икемділігі және тозуға төзімділігі, сыдырмаға арналған м а т а н ы ң б е р і к т і г і ; 9.2.3.4 практикалық жұмыстарды орындау: сыдырманы жөндеудің сипатын анықтау, жіптерді жою, аяқ киімнің үстінен сыдырманы ажырату, бұзылған сыдырмаларды жою, түсі, ұзындығы және ені бойынша жаңа сыдырмаларды іріктеу, желімдік қабықшаларды жағу, сыдырманы аяқ киімнің үстінің пішілген үлгісіне жапсыру, сыдырманы жіптік тігіспен бекіту
	2.4 Бөлме аяқ киімін тігу	9.2.4.1 аяқ киімді өңдеуді орындай білу; 9.2.4.2 аяқ киімді өңдеу түрлерін, аяқ киімнің тауарлы түрін білу; 9.2. 4.3 салынатын ұлтарактардың физикалық-механикалық қасиеттерін, өкшеліктің және оның аяқ киімдегі қызметін білу; 9.2.4.4 практикалық жұмыстарды орындау: өкшенің және ұлтанның артығын кесіп тастау, ұлтанның және өкшенің бүйірлі беттерін тегістеу, аяқ киімнен қалыптарды алып тастау, өкшеліктерді және салынатын ұлтарактарды аяқ киімге салу, аяқ киімді тазалау;
	2.5 Тоқыма аяқ киімді тігу	9.2.5.1 тозған микрокеуекті табанды алмастыруды орындай білу; 9.2.5.2 аяқ киімді жөндеуде қолданылатын қалыптардың типтерін білу, табандағы ақауларды, олардың пайда болу себептерін, табандағы ақауларды жою тәсілдерін білу; 9.2.5.3 аяқ киім желімдерін, желімдік қабықшаларды кептіру режимдерін, желімдік қабықшаларды ысыту температурасын, желімдік қабықшаларды жылыту у а қ ы т ы н білу; 9.2.5.4 аяқ киім өндірісінде қолданылатын резеңкелерді білу; 9.2.5.5 резеңкенің физикалық-механикалық қасиеттерін білу; 9.2.5.6 табанды алмастыру технологиясын білу; 9.2.5.7 практикалық жұмыстарды орындау: қалыптарды таңдау және аяқ киімге орнату, желімдік тігісті әлісірету, аяқ киімнен табанды алып тастау, ескі желімді кетіру, маңдайшаларды кетіру, жаңа маңдайшаны пішу және желімге бекіту, аяқ киімнің ізін тегістеу, жаңа табанды пішу, табанның бұзылған жағын өңдеу, аяқ киімнің үстіне үлгінің кермелі жиегіне желімдік қабықшаларды жапсыру және жаңа табанның өңделген бетіне жапсыру, желімдік қабықшаларды жылыту, табанды аяқ киімнің ізіне және бастырыққа пресстің астында бекіту, табанның артығын кесіп тастау, жаңа өкшені таңдау, өкшеге қарай табанның өкшелік бөлігін тікелей, өкшенің ляпистік бөлігін өңдеу, өкшеге және табанға желімдік қабықшаларды жапсыру, желімдік қабықшаларды жылыту, өкшені табанға және бастырыққа пресстің үстінде бекіту, пресстен аяқ киімді алу, табанның бүйірлі жағын өңдеу, аяқ киімнен қалыптарды алып тастау
3. Еңбек заттарын	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	9.3.1.1 өзіндік жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды техникалық терминологияны қолданып с и п а т т а у ; 9.3.1.2 өзі жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелерді қабылдау және ұсыныстар ж а с а у ; 9.3.1.3 дайын жұмысты бүкіл сыныпқа презентация жасау;

талдау және бағалау		9.3.1.4 оқу-еңбек тобының жалпы және ортақ жұмысына табысты қатысу және ену
	3.2 Қорытынды бақылау жұмысы (- тоқсан бойынша)	9.3.2.1 қиындығы және орындалуы бойынша емтихандық бұйымға сәйкес бұйымды өз бетімен орындау
4-тоқсан		
1. Материалтану және жабдықтар	1.1 Еңбек заты туралы жалпы мәліметтер	9.1.1.1 басқа адамның пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрметті қатынас көрсету; 9.1.1.2 "Аяқ киім ісі" пәнінің ерекшеліктерін өз бетімен зерттеуге және сипаттауға ұмтылу; 9.1.1.3 аяқ киім фабрикасында еңбекті ұйымдастыру негіздері туралы түсініктерінің болуы; 9.1.1.4 өзінің дара ерекшеліктерін кәсіби талаптармен арақатынаста белгілеу; 9.1.1.5 жұмыстарды орындауда санитарлық-гигиеналық талаптарды білу және орындау; 9.1.2.6 инструмент үшін жауапты адамдардың міндеттерін білу; 9.1.2.7 кейінгі жұмыстар үшін материалды дайындай білу; 9.1.2.8 инструменттерді ұсақ жөндеуден өткізуді орындай білу; 9.1.2.9 жұмыс орнын тәртіпке келтіре білу; 9.1.2.10 шеберханадағы аспаптар мен жабдықтардың сақталуы үшін жауапкершілікті сезіну және білу; 9.1.2.11 қоршаған ортаға жағымсыз әсер ететін аяқ киім өндірісінің факторларын білу, аяқ киім өнеркәсібінің кәсіпорындарында жүргізілетін қоршаған ортаны қорғау бойынша іс-шараларды білу
	1.2 Еңбек заттарын талдау және бағалау	9.1.2.1 жабдықтар мен аспаптарды қолдана білу: пресс, табан-қалып, термоактиватор, аяқ киімді әрлеуге арналған машина, бөлшектердің артығын кесуге арналған машина, шебер үстелі, пышақ, балға, рашпиль, желімге арналған қылқалам; 9.1.2.2 сәйкес материалдарға желімді таңдай білу; 9.1.2.3 материалды үнемдеп жұмсай білу; 9.1.2.4 тігін машинасында және шанышпалы инструменттермен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау; 9.1.2.5 резеңке желіммен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау; 9.1.2.6 микрокеуекті резеңкенің физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ылғалға төзімділігі, ұсақталуға қарсы тұру, икемділігі, микрокеуекті ұлтандағы аяқ киімді жөндеуге арналған аяқ киім желімі; 9.1.2.7 аяқ киімнің астындағы бөлшектерді кесуге арналған машинада жұмыста және аяқ киім инструментімен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау; 9.1.2.8 жабдықтар мен инструменттердің қызметі білу және оларды қолдана білу: аяқ киімді әрлеуге арналған машина, пресс, термоактиватор, табан-қалып, желім қабықшаларын кептіруге арналған шкаф, шебер үстелі, пышақ, бұрауыш, түзетуші, балға, желімге арналған қылқалам; 9.1.2.9 термоактиваторда және түзетушімен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау; 9.1.2.10. сыдырма ілгекке арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттері білу: сыдырмалардың икемділігі және үйкеліске шыдамдылығы, сыдырмаға арналған матаның беріктігі, сыдырмаға арналған бекіткіштер; 9.1.2.11 ұлтанға арналған материалдарды білу және оларды қолдана білу;

		тері, резеңке, полиуретан, полиэтилен, каучук, металл; 9.1.2.12. ұлтанға арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: тығыздығы, ылғалға төзімділігі, ыстыққа төзімділігі, ұсақталуға беріктігі, икемділігі; 9.1.2.13. табан-қалыпта, біз-ілгекте және қысқаштармен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау
	1.3 Этика және еңбек заңнамасы	9.1.3.1 жұмысқа орналасуда мінез-құлықтың және сыртқы бейненің маңыздылығын түсіну, жұмысқа қабылдау туралы өтінішті және т ұ й і н д е м е н і р ә с і м д е у ; 9.1.3.2. жұмысшылар мен қызметкерлердің негізгі құқықтары, еңбекті қорғау, еңбек келісімшарты туралы түсініктерінің болуы; 9.1.3.3. кепілдіктер және компенсациялық төлемақылар туралы мәліметтердің болуы
2. Еңбек затын дайындау технологиясы	2.2 Қысу әдісімен аяқ киімді тігу	9.2.3.1 белдіктерді жинау технологиясын білу 9.2.3.2 маталардың түрлерін, матадағы жіптердің өрілу түрлерін білу; 9.2.3.3 маталардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ажырауға және тозуға беріктігі, ылғалға төзімділігі, түстің тұрақтылығы, аяқ киім ж ә н е т і г і н ж и е к т е м е с і ; 9.2.3.4 скотч-лентаның қызметін, скотч-лентаның түрлерін, оның физикалық-механикалық қасиеттерін білу: беріктігі, біртектілігі, т е с і к т е р г е қ а р с ы т ұ р у ; 9.2.3.5 практикалық жұмыстарды орындау: жиектемені таңдау, берілген өлшемдегі жиектемені пішу, желімік қабықшаларды теріс жағына жағу, жиектеменің шеттерін бүгуді орындау, жиектеменің жоғары қабатын скотч-лентамен айналдыру, жиектеменің жоғары және төменгі қабатын желіммен біріктіру, белдіктерді жіптік тігіспен шетінен бекіту
	2.4 Бөлме аяқ киімін тігу	9.2.4.1 аяқ киімді өңдеуді орындай білу; 9.2.4.2 аяқ киімді өңдеу түрлерін, аяқ киімнің тауарлы түрін білу; 9.2. 4.3 салынатын ұлтарактардың физикалық-механикалық қасиеттерін, өкшеліктің және оның аяқ киімдегі қызметін білу; 9.2.4.4 практикалық жұмыстарды орындау: өкшенің және ұлтанның артығын кесіп тастау, ұлтанның және өкшенің бүйірлі беттерін тегістеу, аяқ киімнен қалыптарды алып тастау, өкшеліктерді және салынатын ұлтарактарды аяқ киімге салу, аяқ киімді тазалау
	2.5 Тоқыма аяқ киімді тігу	9.2.5.1 аралас ұлтаракты жинау технологиясын білу және орындау; 9.2.5.2 ұлтарактардың түрлерін, ұлтаракқа арналған материалды, ұлтаракқа арналған материалдың физикалық-механикалық қасиеттерін б і л у ; 9.2.5.3 ортопедиялық ұлтарактарды және олардың қызметін, ұлтарактарға қойылатын талаптарды білу: пішінге тұрақтылығы, ылғалға төзімділігі, бүгілуге қарсы тұру, ажыратуға беріктігі; 9.2.5.4 практикалық жұмыстарды орындау: ұлтарактарға арналған материалды іріктеу, модельдер бойынша пішімді үлгілерге белгі салу, ұлтарактың бөлшектерін пішу, желімнің көмегімен ұлтарактың бөлшектерін біріктіру, ұлтарактың бүйірлі жағын өңдеу, жиектемені пішу , ұлтаракты желімді пайдаланып жиектемемен қаптау, жиектемені ұлтаракқа жіптік тігіспен бекіту
	3.1 Еңбек заттарын	9.3.1.1 өзіндік жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды техникалық терминологияны қолданып с и п а т т а у ; 9.3.1.2 өзі жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелерді қабылдау және ұсыныстар ж а с а у ;

3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	талдау және бағалау	9.3.1.3 дайын жұмысты бүкіл сыныпқа презентация жасау; 9.3.1.4. оқу-еңбек тобының жалпы және ортақ жұмысына табысты қатысу және ену
	3.2 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	9.3.2.1. қиындығы және орындалуы бойынша емтихандық бұйымға сәйкес бұйымды өз бетімен орындау

4) 10-сынып:

7-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаты
1-тоқсан		
1. Материалтану. Аспаптар және жабдықтар	1.1 Еңбек заты туралы жалпы мәліметтер	10.1.1.1 аяқ киім өндірісімен салалас кәсіптер туралы білу; 10.1.1.2 аяқ киім тігуші кәсібінің біліктілік сипаттамаларын зерттеу; 10.1.1.3 аяқ киім ісінде қолданылатын ресурсақтаушы технологиялар туралы түсініктерінің болуы; 10.1.1.4 еңбек заттарын дайындауда материалдың қасиеттерін есепке алу; 10.1.2.5 ұйымдастырушылық біліктер мен дағдыларды меңгеру; 10.1.2.6 өндірістегі жеке гигиенаның маңызы, тез шаршаудың басталу себептері туралы білу: шамадан тыс көп шаршауды туындататын бір қалыпта ұзақ жұмыс істеу, еңбектің ұтымсыз тәсілдері, жұмыс алдындағы жеткіліксіздемалыс, жұмыс орнының дұрыс емес жарықтандыру, жұмыстан кейін завод душын қолдану; 10.1.2.7. аяқ киім кәсіпорындарының цехтарында және аумағында қауіпсіздік ережелерін білу; 10.1.2.8 аяқ киім өнеркәсібінің кәсіпорындарында өрт қауіпсіздігі нұсқаулары мен ережелерін, өрт кезіндегі мінез-құлық ережелерін, электр құрылғылары мен электр желісінде өрт сөндірудің ерекшеліктерін және өрт сөндіру құралдарының түрлерін білу
	1.2 Еңбек заттарын талдау және бағалау	10.1.2.1 ұлтанға арналған материалдарды білу: тері, резеңке, каучук, полиуретан, кожволон, болат, пластмасса; 10.1.2.2 табанға арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ұсақталуға қарсы бет терісінің тұрақтылығы, икемділігі, ылғалға төзімділігі, материалдарды қолданудың пайдалану жағдайларына тәуелділігі, спорттық аяқ киімдердің ұлтандардың материалының ерекшеліктері; 10.1.2.3 жабдықтар мен материалдарды қолдана білу: аяқ киімді әрлеуге арналған машина, аяқ киімнің бөлшектерінің артығын кесуге арналған машина, пресс, термоактиватор, желім қабықшаларын кептіруге арналған шкаф, шебер үстелі, пышақ, бұрауыш, балға, рашпиль, желімге арналған қыпшақ; 10.1.2.4 прессте және пышақпен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау; 10.1.2.5.салымды ұлтарактардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу және есепке алу: өкшелік және оның аяқ киімдегі қызметі, өкшелікке арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттері; 10.1.2.6 тоқыма аяқ киімнің сипаттамасын білу, тоқыма аяқ киімнің заманауи дизайнын білу; 10.1.2.7. аяқ киімде қолданылатын маталардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: маталардың сыртқы тығыздығы, матаны ұзартуда және бөлудегі қысым, маталардың пішінге тұрақтылығы; 10.1.2.8 қалыңдығы бойынша бөлшектерді теңестіруге арналған машинада жұмыста және аяқ киім инструментімен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау

	1.3 Этика және еңбек заңнамасы	10.1.3.1. оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.3.2. кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктерінің болуы; 10.1.3.3. аяқ киім өндірісінің біліктілік санаттары және тарифтік кесте бойынша төлемақы түрлері туралы түсініктерінің болуы; 10.1.3.4. ересектермен және қатарластармен ынтымақтасу, топта, ұжымда жұмыс істей білу
2. Еңбек затын дайындау технологиясы	2.1 Бекітудің сандал әдісімен жөндеу және тігу	10.2.1.1 мектептік аяқжабық аяқ киімді дайындау; 10.2.1.2 сәндік ранті бар аяқ киімді тігу технологиясын білу, ранттердің түрлерін білу; 10.2.1.3 негізгі рантке арналған материалдарға қойылатын талаптарды білу: бүгілуге және ажырауға беріктігі, ылғалға тұрақтылығы және тозуға төзімділігі; 10.2.1.5 бекітудің желімдік әдісімен сіндік ранті бар аяқ киімді тігу технологиясын білу және орындау; 10.2.1.6 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімнің төменгі бөлшектерін тігуге дайындау, аяқ киімнің жоғары бөлшектерін қалыпқа қаптау және байлау, уақытша бекіткіштерді алып тастау, аяқ киімнің жоғары бөлшектерін кермелі жиекті тікірейту, аяқ киімге сәндік рантіні бекіту, аяқ киімнің ізін салу, ұлтанды және өкшелерді аяқ киімге бекіту, аяқ киімді әсемдеу, қалыптарды алып тастау, өкшеліктерді және жаспырмалы ұлтарактарды орнату, аяқ киімді тазалау; 10.2.1.2. аяқ киімдегі бөлшектерді бекіту әдістерін, аяқ киімді қолмен және механикалық бекіту әдістерін білу; 10.2.1.3 аяқ киім кәсіпорнындағы қарапайым бұйымдарды даярлау технологиясын білу және орындау аяқ киімді тігуде қолданылатын материалдарды, аяқ киімді тігудің өндірістік процесін, ательеде аяқ киімді тігу ерекшеліктерін, аяқ киімді жеке тігудің басымдылықтарын білу: аяқ киімнің түрі, тегі, қызметі, маусымдығы бойынша жіктелуін білу аяқ киімнің ұзындығын, табанның өлшемін білу жақсы гигиеналық қасиеттерін табанның ерекшеліктерін ескеріп, аяқ киімді тапсырыс берушінің аяғы бойынша тігу мүмкіндігі, аяқ киімді фабрикалық тігудің басымдылығы; 10.2.1.4 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімнің бөлшектерін таңдау, аяқ киімнің төменгі бөлшектерін өңдеу, ұлтаракты қалыптарға орнату және өңдеу, аяқ киімнің жоғары жағын дайындауда шеңберлі жиекті орындау, уақытша бекіткіштерді алып тастау, аяқ киімнің жоғары жағын дайындауда кермелі жиекті тікірейту, аяқ киімнің ізін салу, аяқ киімнің төменгі бөлшектерін бекіту, аяқ киімнің бөлшектерін өңдеу, аяқ киімнің төменгі бөлшектерін өңдеу, аяқ киімнен қалыптарды алып тастау, өкшеліктерді және жапсырмалы ұлтарактарды орнату, аяқ киімді тазалау, а п п р е т у р а ж а ғ у ; 10.2.1.5 киіз аяқ киімнің сипаттамасын білу: киіздің қызметі, киізді дайындауға арналған материал, киізге арналған материалдың сапасына қойылатын талаптар
	2.2 Киізден жасалған аяқ киімді жөндеу және тігу	10.2.2.1 бекітудің жапсырмалы әдісімен аяқ киімді тігу технологиясын білу ж ә н е о р ы н д а у ; 10.2.2.2. бекітудің жапсырмалы әдісіне арналған жіптерге қойылатын талаптарды білу: беріктігі, икемділігі, шіруге қарсы тұру; 10.2.2.3 қарамайды және оның негізгі сипаттамаларын, қарамайды дайындау технологиясын білу; 10.2.2.4 тігістердің түрлерін білу: қолмен тігу, машинамен тігу, допельдік т і г у 10.2.2.5 ұлтанды қолмен тігу әдісін, тігісті тығындауды білу; 10.2.2.6 ұлтанды қолмен тігуге материалды таңдай білу; 10.2.2.7 ұлтанды аяқ киімге бекітудің борттық әдісін білу;

		10.2.2.8 желімнің көмегімен уақытша ұлтанды бөлігін жапсыру; 10.2.2.9 ұлтанды аяқ киімге бекітуді жіппен орната білу
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	10.3.1.1. өзінің еңбек іс-әрекетін адекватты өзіндік бағалауына ие болу; 10.3.1.2. тұлғалық құзыреттілік деңгейіне қойылатын кәсіби талаптарды с а л ы с т ы р у ; 10.3.1.3. бұйымның үлгісін талдауды өз бетімен орындау; 10.3.1.4 бұйымды дайындаудың технологиялық бірізділігін құрастыру; 10.3.1.5. қалыптасқан кәсіби қозғалыс дағдыларының болуы
	3 . 2 Қорытынды бақылау жұмысы (- тоқсан бойынша)	10.3.2.1. қиындығы және орындалуы бойынша емтихандық бұйымға сәйкес бұйымды өз бетімен орындау
2-тоқсан		
1 . Материалтану . Аспаптар мен жабдықтар	1.1 Еңбек заты туралы жалпы мәліметтер	10.1.1.1 аяқ киім өндірісімен салалас кәсіптер туралы білу; 10.1.1.2 аяқ киім тігуші кәсібінің біліктілік сипаттамаларын зерттеу; 10.1.1.3 аяқ киім ісінде қолданылатын ресурсақтаушы технологиялар туралы түсініктерінің болуы; 10.1.1.4 еңбек заттарын дайындауда материалдың қасиеттерін есепке алу 10.1.2.5 ұйымдастырушылық біліктер мен дағдыларды меңгеру; 10.1.2.6 өндірістегі жеке гигиенаның маңызы, тез шаршаудың басталу себептері туралы білу: шамадан тыс көп шаршауды туындататын бір қалыпта ұзақ жұмыс істеу, еңбектің ұтымсыз тәсілдері, жұмыс алдындағы жеткіліксіз демалыс, жұмыс орнының дұрыс емес жарықтандыру, жұмыстан кейін завод душын қолдану; 10.1.2.7. аяқ киім кәсіпорындарының цехтарында және аумағында қауіпсіздік ережелерін білу; 10.1.2.8 аяқ киім өнеркәсібінің кәсіпорындарында өрт қауіпсіздігі нұсқаулары мен ережелерін, өрт кезіндегі мінез-құлық ережелерін, электр құрылғылары мен электр желісінде өрт сөндірудің ерекшеліктерін және өрт сөндіру құралдарының түрлерін білу
	1.2 Еңбек заттарын талдау және бағалау	10.1.2.1 ұлтанға арналған материалдарды білу: тері, резенке, каучук, полиуретан, кожволон, болат, пластмасса; 10.1.2.2 табанға арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ұсақталуға қарсы бет терісінің тұрақтылығы, икемділігі, ылғалға төзімділігі, материалдарды қолданудың пайдалану жағдайларына тәуелділігі, спорттық аяқ киімдердің ұлтандардың материалының е р е к ш е л і к т е р і ; 10.1.2.3 жабдықтар мен материалдарды қолдана білу: аяқ киімді әрлеуге а р н а л ғ а н машина, аяқ киімнің бөлшектерінің артығын кесуге арналған машина, пресс, термоактиватор, желім қабықшаларын кептіруге арналған шкаф, шебер үстелі, пышақ, бұрауыш, балға, рашпиль, желімге арналған қ ы л қ а л а м ; 10.1.2.4 прессте және пышаөпен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау 10.1.2.5.салымды ұлтарактардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу және есепке алу: өкшелік және оның аяқ киімдегі қызметі, өкшелікке арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттері; 10.1.2.6 тоқыма аяқ киімнің сипаттамасын білу, тоқыма аяқ киімнің з а м а н а у и д и з а й н ы н білу; 10.1.2.7. аяқ киімде қолданылатын маталардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: маталардың сыртқы тығыздығы, матаны ұзартуда және

		бөлудегі қысым, маталардың пішінге тұрақтылығы; 10.1.2.8 қалыңдығы бойынша бөлшектерді теңестіруге арналған машинада жұмыста және аяқ киім инструментімен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау; 10.1.2.9. материалдарды дұрыс таңдай білу; 10.1.2.10 аяқ киім фабрикасындағы жабдықтар туралы түсініктерінің болуы: ұлтаракты тағанға уақытша бекітуге арналған машина, тағанға пішілген былғарыны кигізуге арналған машина, осы машиналардың шетелдік аналогтары, аяқ киімнің үстін дайындаудың кермелі жиегін тікелейтуге арналған машиналар, осы машиналарға арналған құрылғылар: қашаутас, металл щетка, ұлтандарды бекітуге арналған пресстер, термоактиваторлар, ұлтандарды фрезермен өңдеуге арналған машиналар, тігін машиналары, жартылай автоматтар және аяқ киім кәсіпорындарындағы автоматтар
	1.3 Этика және еңбек заңнамасы	10.1.3.1 оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.3.2 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктерінің болуы; 10.1.3.3 аяқ киім өндірісінің біліктілік санаттары және тарифтік кесте бойынша төлемақы түрлері туралы түсініктерінің болуы; 10.1.3.4 ересектермен және қатарластармен ынтымақтасу, топта, ұжымда жұмыс істей білу
	2.3 Өндірістік машиналарды реттеу технологиясы	10.2.3.1 өндірістік машиналарды реттеу технологиясын білу; 10.2.3.2 машиналарды реттеудің нұсқаулық-технологиялық карталарын, техникалық мәліметтерін білу, машиналарды реттеу түрлерін білу; 10.2.3.3 машиналардың қарапайым ақаулықтарын білу: бұрандалы біріктірудің әлсіреуі, біртекті материалдың екіге бөлінуінде пышақтың мұқалуы, тіреуші құрылғылардың әлсіреуі, тармақтың ажырауы, жетекті белдіктің әлсіреуі; 10.2.3.4 машинаның ақаулықтарын өзбетімен анықтай білу, жабдықтардың ақауларын жою жоспарын құрастыру; 10.2.3.5 жабдықтардың реттей білу; 10.2.3.6 аяқ киімнің төменгі бөлшектерін қосарлауға арналған машинаның пышағын қайрау бұрышын анықтай білу; 10.2.3.7 практикалық жұмыстарды орындау: машинаның басты валын (білік) келтіруге арналған белдіктің тартылуын реттеу, ажарлайтын қажакты алмастыру, пресстің алдыңғы бағанында қысатын жастықшаны алмастыру, машинадағы пышақты алмастыру, машинадағы экранды жөндеуден өткізу, машианың пышағын қайрау, машинадағы дискілі пышақты алмастыру, машинаның үйкелетін бөлшектеріне желім жағу
2. Еңбек затын дайындау технологиясы	2.4 Бөлме аяқ киімін тігу	10.2.4.1 бөлме аяқ киімін тігу технологиясын білу; 10.2.4.2 үй аяқ киімінің қысқаша сипаттамасын білу, қазіргі сәннің бағыттарын, үй аяқ киімін тігуде қолданылатын қазіргі материалдарды, заманауи фурнитураны білу; 10.2.4.9 аяқ киімді жинаудың өнеркәсіптік технологиясын білу, бөлме өнеркәсіп аяқ киімінің ательеде тігілген аяқ киімнен айырмашылықтарын білу; 10.2.4.3 бөлме аяқ киімінің физикалық-механикалық қасиеттерін, бөлме аяқ киімін тігуде кездесетін негізгі ақауларды, аяқ киімді тігуде бақылау жүйесін білу; 10.2.4.5 практикалық жұмыстарды орындау: қалыптарды іріктеу, ұлтарактарды бекіту және өңдеу, үлгіні қалыптарға кигізу, алдын ала аяқ киімнің үстінің үлгілерін созу, желімнің көмегімен аяқ киімнің үстінің үлгілерін шеңберлі созуды орындау, уақытша бекіткіштерді алып тастау, керілген үлгінің кермелі жиектерінің артығын кесіп тастау, аяқ киімнің ізін салу, табанды пішу, табанның бұзылған жағын өңдеу, желімдік

		кабықшаларды табанға және кермелі жиекке жапсыру, табанды аяқ киімнің ізіне жапсыру, өкшелерді табанның өкшелік бөлігіне бекіту, табандар мен өкшелердің бүйірлі жағын өңдеу, аяқ киімнен қалыптарды алып тастау, өкшеліктер мен салынатын ұлтрақтардың орнату, аяқ киімді тазалау
	2.5 Текстильді аяқ киімді тігу	10.2.5.1 текстильді аяқ киімді тігу технологиясын білу; 10.2.5.2 текстильді аяқ киімнің қысқаша сипаттамасын және техникалық мәліметтерін, тоқыма аяқ киімнің заманауи дизайнын білу; 10.2.6.3 аяқ киімде қолданылатын маталардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: маталардың беттік тығыздығы, маталарды ұзартуда және жыртылуда жүктеме, маталардың пішінге тұрақтылығы; 10.2.5.4 тоқыма пішімдік үлгілерді жинау ерекшеліктерін, аяқ киімді тігуде туындайтын ақауларды білу; 10.2.5.5 практикалық жұмыстарды орындау: қалыптарды іріктеу, ұлтрақтарды пішу, қалыптарға ұлтрақтарды орнату, алдын ала қалыптардың пішімдік үлгілерін қаптау, пішімдік үлгілерді желімнің көмегімен ұлтраққа керу, уақытша бекітікіштерді алып тастау, аяқ киімнің ізіне ұлтрақ үлгілерін пішу, табанды пішу, табанның бұзылған жағын өңдеу, желімдік кабықшаларды аяқ киімнің үстінің пішімдік үлгісінің кермелі жиектеріне және табанның бұзылған жағына жапсыру, аяқ киімнің ізіне табанды бекіту, өкшелерді пішу, өкшелерге қарай табанның өкшелік бөлігін дайындау, өкшелердің ляпистік бөлігін өңдеу, желімдік кабықшаларды өкшелердің ляпистік бөлігіне және табанның өкшелік бөлігіне жапсыру, өкшелерді табанға бекіту, табанның және өкшенің бүйірлі жағын өңдеу, аяқ киімнен қалыптарды алып тастау, салынатын ұлтрақтарды орнату, аяқ киімді тазалау
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	10.3.1.1 өзінің еңбек іс-әрекетін адекватты өзіндік бағалауына ие болу; 10.3.1.2 тұлғалық құзыреттілік деңгейіне қойылатын кәсіби талаптарды салыстыру; 10.3.1.3 бұйымның үлгісін талдауды өз бетімен орындау; 10.3.1.4 бұйымды дайындаудың технологиялық бірізділігін құрастыру; 10.3.1.5 қалыптасқан кәсіби қозғалыс дағдыларының болуы
	3.2 Қорытынды бақылау жұмысы (- тоқсан бойынша)	10.3.2.1 қиындығы және орындалуы бойынша емтихандық бұйымға сәйкес бұйымды өз бетімен орындау
3-тоқсан		
	1.1 Еңбек заты туралы жалпы мәліметтер	10.1.1.1 аяқ киім өндірісімен салалас кәсіптер туралы білу; 10.1.1.2 аяқ киім тігуші кәсібінің біліктілік сипаттамаларын зерттеу; 10.1.1.3 аяқ киім ісінде қолданылатын ресурсақтаушы технологиялар туралы түсініктерінің болуы; 10.1.1.4 еңбек заттарын дайындауда материалдың қасиеттерін есепке алу; 10.1.2.5 ұйымдастырушылық біліктер мен дағдыларды меңгеру; 10.1.2.6 өндірістегі жеке гигиенаның маңызы, тез шаршаудың басталу себептері туралы білу: шамадан тыс көп шаршауды туындататын бір қалыпта ұзақ жұмыс істеу, еңбектің ұтымсыз тәсілдері, жұмыс алдындағы жеткіліксіз демалыс, жұмыс орнының дұрыс емес жарықтандыру, жұмыстан кейін завод душын қолдану; 10.1.2.7 аяқ киім кәсіпорындарының цехтарында және аумағында қауіпсіздік ережелерін білу; 10.1.2.8 аяқ киім өнеркәсібінің кәсіпорындарында өрт қауіпсіздігі

1 . Материалтану Аспаптар мен жабдықтар		нұсқаулары мен ережелерін, өрт кезіндегі мінез-құлық ережелерін, электр құрылғылары мен электр желісінде өрт сөндірудің ерекшеліктерін және өрт сөндіру құралдарының түрлерін білу
	1.2 Еңбек заттарын талдау және бағалау	10.1.2.1 ұлтанға арналған материалдарды білу: тері, резеңке, каучук, полиуретан, кожволон, болат, пластмасса; 10.1.2.2 табанға арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ұсақталуға қарсы бет терісінің тұрақтылығы, икемділігі, ылғалға төзімділігі, материалдарды қолданудың пайдалану жағдайларына тәуелділігі, спорттық аяқ киімдердің ұлтандардың материалының е р е к ш е л і к т е р і ; 10.1.2.3 жабдықтар мен материалдарды қолдана білу: аяқ киімді әрлеуге а р н а л ғ а н машина, аяқ киімнің бөлшектерінің артығын кесуге арналған машина, пресс, термоактиватор, желім қабықшаларын кептіруге арналған шкаф, шебер үстелі, пышақ, бұрауыш, балға, рашпиль, желімге арналған қ ы л қ а л а м ; 10.1.2.4 прессте және пышаөпен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау; 10.1.2.5 салымды ұлтарактардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу және есепке алу: өкшелік және оның аяқ киімдегі қызметі, өкшелікке арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттері; 10.1.2.6 тоқыма аяқ киімнің сипаттамасын білу, тоқыма аяқ киімнің з а м а н а у и д и з а й н ы н білу ; 10.1.2.7 аяқ киімде қолданылатын маталардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: маталардың сыртқы тығыздығы, матаны ұзартуда және бөлудегі қысым, маталардың пішінге тұрақтылығы; 10.1.2.8 қалыңдығы бойынша бөлшектерді теңестіруге арналған машинада жұмыста және аяқ киім инструментімен жұмыста қауіпсіздік шараларын с а қ т а у ; 10.1.2.9 материалдарды дұрыс таңдай білу; 10.1.2.10 аяқ киім фабрикасындағы жабдықтар туралы түсініктерінің болуы : ұлтаракты тағанға уақытша бекітуге арналған машина, тағанға пішілген былғарыны кигізуге арналған машина, осы машиналардың шетелдік аналогтары, аяқ киімнің үстін дайындаудың кермелі жиегін тікірейтуге арналған машиналар, осы машиналарға арналған құрылғылар: қашаутас, металл щетка, ұлтандарды бекітуге арналған пресстер, термоактиваторлар, ұлтандарды фрезермен өңдеуге арналған машиналар, тігін машиналары, жартылай автоматтар және аяқ киім кәсіпорындарындағы автоматтар
	1.3 Этика және еңбек заңнамасы	10.1.3.1 оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.3.2 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктерінің болуы; 10.1.3.3 аяқ киім өндірісінің біліктілік санаттары және тарифтік кесте бойынша төлемақы түрлері туралы түсініктерінің болуы; 10.1.3.4 ересектермен және қатарластармен ынтымақтасу, топта, ұжымда жұмыс істей білу
		10.2.6.1 аяқ киім кәсіпорнындағы қарапайым бұйымдарды даярлау технологиясын білу және орындау; 10.2.6.2 мектептік ашық аяқ киімді даярлауды орындау; 10.2.6.3 аяқ киімнің түрі, тегі, қызметі, маусымдығы бойынша жіктелуін білу аяқ киімнің ұзындығын, табанның өлшемін білу; 10.2.6.4 аяқ киімдегі бөлшектерді бекіту әдістерін, аяқ киімді қолмен және механикалық бекіту әдістерін білу; 10.2.6.5 аяқ киім өнеркәсібіндегі машиналар мен аппараттарды білу, аяқ киім өндірісіндегі автоматтар мен жартылай автоматтарды білу; 10.2.6.6 мектептік аяқ киімді тігу технологиясын білу;

	2.6 Мектеп аяқ киімін тігу	10.2.6.7 мектеп аяқ киіміне арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу; 10.2.6.8 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімнің бөлшектерін таңдау, аяқ киімнің төменгі бөлшектерін өңдеу, ұлтаракты қалыптарға орнату және өңдеу, аяқ киімнің жоғары жағын дайындауда шеңберлі жиекті орындау, уақытша бекіткіштерді алып тастау, аяқ киімнің жоғары жағын дайындауда кермелі жиекті тікірейту, аяқ киімнің ізін салу, аяқ киімнің төменгі бөлшектерін бекіту, аяқ киімнің бөлшектерін өңдеу, аяқ киімнің төменгі бөлшектерін өңдеу, аяқ киімнен қалыптарды алып тастау, өкшеліктерді және жапсырмалы ұлтарактарды орнату, аяқ киімді тазалау, а п п р е т у р а ж а ғ у ; 10.2.6.9 бекітудің желімдік әдісімен сіндік ранті бар аяқ киімді тігу технологиясын білу және орындау; 10.2.6.10 мектептік аяқжабық аяқ киімді дайындау; 10.2.6.11 сәндік ранті бар аяқ киімді тігу технологиясын білу, ранттердің түрлерін білу ; 10.2.6.12 негізгі рантке арналған материалдарға қойылатын талаптарды білу: бүгілуге және ажырауға беріктігі, ылғалға тұрақтылығы және тозуға төзімділігі ; 10.2.6.13 сәндік рантілерге қойылатын физикалық-механикалық талаптарды білу: икемділігі, пішіннің тұрақтылығы; 10.2.6.14 қапталған рантіні және оның аяқ киімдегі қызметін білу; 10.2.6.15 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімнің төменгі бөлшектерін тігуге дайындау, аяқ киімнің жоғары бөлшектерін қалыпқа қаптау және байлау, уақытша бекіткіштерді алып тастау, аяқ киімнің жоғары бөлшектерін кермелі жиекті тікірейту, аяқ киімге сәндік рантіні бекіту, аяқ киімнің ізін салу, ұлтанды және өкшелерді аяқ киімге бекіту, аяқ киімді әсемдеу, қалыптарды алып тастау, өкшеліктерді және жаспырмалы ұлтарактарды орнату, аяқ киімді тазалау
2. Еңбек затын дайындау технологиясы	2.7 Жазғы ер адамдардың аяқ киімін тігу	10.2.7.1 ерлердің жазғы шалақ бөтенкелерін тігу технологиясын білу және о р ы н д а у ; 10.2.7.2 фабрикада дайындалатын аяқ киімнің ассортиментін білу; 10.2.7.3 бекітудің желімдік әдісімен аяқ киімді тігудің техникалық құжаттамасын білу ; 10.2.7.4 аяқ киімді тігуде қолданылатын материалдарды, аяқ киімді тігудің өндірістік процесін, ательеде аяқ киімді тігу ерекшеліктерін, аяқ киімді жеке тігудің басымдылықтарын білу: табанның ерекшеліктерін ескеріп, аяқ киімді тапсырыс берушінің аяғы бойынша тігу мүмкіндігі, аяқ киімді фабрикалық тігудің басымдылығы; 10.2.7.5 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімді тігуге арналған дайындық жұмыстарын орындау, қалыптарға ұлтарактарды орнату, аяқ киімнің жоғары бөлшектерінен шеңберлі жиекті орындау, уақытша бекіткіштерді алып тастау, аяқ киімнің жоғары жағындағы кермелі жиектерді тікірейту, аяқ киімнің ізін салу, желімдік қабықшаларды жағу, аяқ киімнің төменгі жағын жоғары жағына бекіту, аяқ киімді өңдеуді орындау, аяқ киімнен қалыптарды алып тастау, өкшеліктер мен жаспырмалы ұлтарактарды орнату, аяқ киімді тазалау, дайындалған бұйымның сапасын қайта талдау
		10.2.8.1 бекітудің жапсырмалы әдісімен аяқ киімді тігу технологиясын білу ж ә н е о р ы н д а у ; 10.2.8.2 бекітудің жапсырмалы әдісімен аяқ киімнің қысқаша сипаттамасын білу, ұлтанды аяқ киімге тігу тәсілдерін, ұлтанды аяқ киімге бекітудің борттық әдісін білу ; 10.2.8.3 тігістердің түрлерін білу: қолмен тігу, машинамен тігу, допельдік

	2 . 8 Жапсырмалы әдіспен аяқ киімді жөндеу	т і г у ; 10.2.8.4 қарамайды және оның негізгі сипаттамаларын, қарамайды дайындау технологиясын білу 10.2.8.5 бекітудің жапсырмалы әдісіне арналған жіптерге қойылатын талаптарды білу: беріктігі, икемділігі, шіруге қарсы тұру; 10.2.8.6 аяқ киімге ұлтанды бекітудің машиналық әдісін білу, аяқ киімге ұлтанды тігуге арналған машинаны, оның негізгі түйіндерін білу; 10.2.8.7 ұлтанды қолмен тігу әдісін, тігісті тығындауды білу; 10.2.8.8 практикалық жұмыстарды орындау: аяқ киімнің төменгі бөлшектерін өңдеу, қалыптағы ұлтарактарды қалыпқа келтіру, ұлтарактарды өңдеу, аяқ киімнің жоғары жағында шеңберлі жиекті орындау, уақытша бекіткіштерді алып тастау, аяқ киімнің ізін төсеу, ұлтанды аяқ киімге орнату, пішімді ашу, аяқ киімнен қалыпты алып тастау, жіптік тігіспен аяқ киімге ұлтанды бекіту, аяқ киімге қалыпты орнату, пішімді жабу, өкшелерді аяқ киімге бекіту, аяқ киімнің төменгі бөлшектерін фрезермен өңдеу, аяқ киімдегі қалыпты алып тастау, өкшелерді шегеге бекіту, өкшелерге нәлдерді орнату, өкшеліктер мен жапсырмалы ұлтарактарды орнату, аяқ киімді тазалау
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	10.3.1.1 өзінің еңбек іс-әрекетін адекватты өзіндік бағалауына ие болу 10.3.1.2 тұлғалық құзыреттілік деңгейіне қойылатын кәсіби талаптарды с а л ы с т ы р у 10.3.1.3 бұйымның үлгісін талдауды өз бетімен орындау 10.3.1.4 бұйымды дайындаудың технологиялық бірізділігін құрастыру 10.3.1.5 қалыптасқан кәсіби қозғалыс дағдыларының болуы.
	3 . 2 Қорытынды бақылау жұмысы (- тоқсан бойынша)	10.3.2.1 қиындығы және орындалуы бойынша емтихандық бұйымға сәйкес бұйымды өз бетімен орындау
4-тоқсан		
	1.1 Еңбек заты туралы жалпы мәліметтер	10.1.1.1 аяқ киім өндірісімен салалас кәсіптер туралы білу; 10.1.1.2 аяқ киім тігуші кәсібінің біліктілік сипаттамаларын зерттеу; 10.1.1.3 аяқ киім ісінде қолданылатын ресурсақтаушы технологиялар туралы түсініктерінің болуы; 10.1.1.4 еңбек заттарын дайындауда материалдың қасиеттерін есепке алу; 10.1.2.5 ұйымдастырушылық біліктер мен дағдыларды меңгеру; 10.1.2.6 өндірістегі жеке гигиенаның маңызы, тез шаршаудың басталу себептері туралы білу: шамадан тыс көп шаршауды туындататын бір қалыпта ұзақ жұмыс істеу, еңбектің ұтымсыз тәсілдері, жұмыс алдындағы жеткіліксіз демалыс, жұмыс орнының дұрыс емес жарықтандыру, жұмыстан кейін завод душын қолдану; 10.1.2.7 аяқ киім кәсіпорындарының цехтарында және аумағында қауіпсіздік ережелерін білу; 10.1.2.8 аяқ киім өнеркәсібінің кәсіпорындарында өрт қауіпсіздігі нұсқаулары мен ережелерін, өрт кезіндегі мінез-құлық ережелерін, электр құрылғылары мен электр желісінде өрт сөндірудің ерекшеліктерін және өрт сөндіру құралдарының түрлерін білу
		10.1.2.1 ұлтанға арналған материалдарды білу: тері, резенке, каучук, полиуретан, кожволон, болат, пластмасса; 10.1.2.2 табанға арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: ұсақталуға қарсы бет терісінің тұрақтылығы, икемділігі, ылғалға төзімділігі, материалдарды қолданудың пайдалану жағдайларына

1 . Материалтану Аспаптармен жабдықтар	1.2 Еңбек заттарын талдау және бағалау	тәуелділігі, спорттық аяқ киімдердің ұлтандардың материалының ерекшеліктері ; 10.1.2.3 жабдықтар мен материалдарды қолдана білу: аяқ киімді әрлеуге арналған машина, аяқ киімнің бөлшектерінің артығын кесуге арналған машина, пресс, термоактиватор, желім қабықшаларын кептіруге арналған шкаф, шебер үстелі, пышақ, бұрауыш, балға, рашпиль, желімге арналған қылықалам ; 10.1.2.4 прессте және пышаөпен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау; 10.1.2.5 салымды ұлтарактардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу және есепке алу: өкшелік және оның аяқ киімдегі қызметі, өкшелікке арналған материалдардың физикалық-механикалық қасиеттері; 10.1.2.6 тоқыма аяқ киімнің сипаттамасын білу, тоқыма аяқ киімнің заманауи дизайнын білу; 10.1.2.7. аяқ киімде қолданылатын маталардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу: маталардың сыртқы тығыздығы, матаны ұзартуда және бөлудегі қысым, маталардың пішінге тұрақтылығы; 10.1.2.8 қалыңдығы бойынша бөлшектерді теңестіруге арналған машинада жұмыста және аяқ киім инструментімен жұмыста қауіпсіздік шараларын сақтау ; 10.1.2.9. материалдарды дұрыс таңдай білу; 10.1.2.10 аяқ киім фабрикасындағы жабдықтар туралы түсініктерінің болуы : ұлтаракты тағанға уақытша бекітуге арналған машина, тағанға пішілген былғарыны кигізуге арналған машина, осы машиналардың шетелдік аналогтары, аяқ киімнің үстін дайындаудың кермелі жиегін тікелейтуге арналған машиналар, осы машиналарға арналған құрылғылар: кашаутас, металл щетка, ұлтандарды бекітуге арналған пресстер, термоактиваторлар, ұлтандарды фрезермен өңдеуге арналған машиналар, тігін машиналары, жартылай автоматтар және аяқ киім кәсіпорындарындағы автоматтар
	1.3 Этика және еңбек заңнамасы	10.1.3.1оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау 10.1.3.2 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктерінің болуы; 10.1.3.3 аяқ киім өндірісінің біліктілік санаттары және тарифтік кесте бойынша төлемақы түрлері туралы түсініктерінің болуы; 10.1.3.4 ересектермен және қатарластармен ынтымақтасу, топта, ұжымда жұмыс істей білу
2. Еңбек затын дайындау технологиясы	2 . 9 Күзгі-көктемгі ер адамдардың аяқ киімін тігу	10.2.9.1 ажаңа аяқ киім материалын білу; 10.2.9.2 аяқ киімнің үстіне арналған жасанды және синтетикалық талшықтардан жаңа маталарды білу, арзанқол матаны, жылтырақ жабыны бар маталарды, тоқылмаған материалдарды, маталардың бояуды білу; 10.2.9.3 маталардың физикалық-механикалық қасиеттерін білу; 10.2.9.4 аяқ киімге арналған синтетикалық материалдарды, синтетикалық материалдардың негізгі қасиеттерін білу: тозуға тұрақтылығы, аяқ киімнің үстімен бекітудің беріктігі, ылғалға төзімділігі, пішінге тұрақтылығы; 10.2.9.5 күзгі-жазғы маусымдағы ерлердің бәтеңкесін тігу технологиясын білу ; 10.2.9.6 ерлердің шолақ бәтеңкесінің техникалық мәліметтерін, сипаттамасын білу, шолақ бәтеңкелердің фасон түрлерін, шолақ бәтеңкелерді дайындаудың күрделілік дәрежесін білу; 10.2.9.7 ұлтанның түрлері мен формаларын, пішінделген сірілікті және олардың қызметін білу; 10.2.9.8 супинаторлардың жіктелуін, аяқ киімнің салмағын білу; 10.2.9.9 еңбекті операциялық бөлуді, конвейер жұмысын, конвейер жұмысының басымдылығын білу; 10.2.9.10 жұмыс жоспарын өз бетімен құра білу, жұмыс орнын ұтымды ұйымдастыру, технологиялық нормативтерді, тапсырманы орындауды

		бақылауды сақтау, өз жұмысын үлгімен салыстыру, орындалған жұмыс туралы есеп жасау; 10.2.9.11 практикалық жұмыстарды орындау: бұйымды жеке дайындау, еңбекті операциялық бөлу, қол және машина операцияларын орындау, жұмысты күнделікті есепке алу (жеке және бригадалық), дайын бұйымның сапасын бағалау, жоспарлы тапсырманы орындау қорытындысын шығару. Біліктілікті емтиханға даярлау
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	10.3.1.1 өзінің еңбек іс-әрекетін адекватты өзіндік бағалауына ие болу; 10.3.1.2 тұлғалық құзыреттілік деңгейіне қойылатын кәсіби талаптарды салыстыру; 10.3.1.3 бұйымның үлгісін талдауды өз бетімен орындау; 10.3.1.4 бұйымды дайындаудың технологиялық бірізділігін құрастыру; 10.3.1.5 қалыптасқан кәсіби қозғалыс дағдыларының болуы
	3.2 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына).	10.3.2.1 қиындығы және орындалуы бойынша емтихандық бұйымға сәйкес бұйымды өз бетімен орындау

Ескерту: білім беру ұйымында оқу-еңбек үдерісін қажетті өндірістік материалымен қамтамасыз ету мүмкіншіліктеріне қарай, мұғалім тақырыптарды оқыту реттілігін белгілейді.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 7-9
(10) сыныптар үшін "Кәсіби
еңбекке баулу" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
6-қосымша

"Кәсіби еңбекке баулу. Картонаж-мұқаба ісі" оқу пәнінің мазмұны

82. "Картонаж-мұқаба ісі" профилі бойынша бағдарламаның қамтитын бөлімдері:

- 1) 1-бөлім "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар";
- 2) 2-бөлім "Еңбектің дайындау технологиялары";
- 3) 3-бөлім "Еңбек заттарын талдау және бағалау".

83. "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер;
- 2) техникалық мәліметтер;
- 3) материалтану "қағаз бен картон өндірісі және олардың қасиеттері";
- 4) баспа-түптеу құралдарында қауіпсіз жұмыс ережесі;
- 5) әдеп және еңбек заңнамасы.

84. "Еңбектің дайындау технологиялары" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) аппликация;
- 2) картонаж өндірісі;
- 3) мұқаба өндірісі;
- 4) брошюралық бұйымдар;

5) кітаптың түбі;

6) ою шығармашылығы мен аппликация техникасын қолданып мұқабаларды ресімдеу;

7) кітап-журнал өнімдерін жөндеу;

8) түптеу шеберханасын техникалық жарақтандыру;

9) практикалық жұмыстар;

10) дербес жұмыс, жобалы тізім.

85. "Еңбек заттарын талдау және бағалау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) еңбек заттарын талдау және бағалау;

2) оқу жылындағы бақылау қорытынды жұмыс.

86. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

1) 1-бөлім "Материалтану":

1-кесте

Бөлімшелер	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы екенін түсіну	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін таныту	9.1.1.1 өзгенің пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрмет қарым-қатынасын таныту	10.1.1.1 әртүрлі мәдениет, нәсіл, діни сенім адамдарына толеранттық таныту
1.2 Техникалық мәліметтер	7.1.2.1 тұрмыста, оқуда, ойында пайдаланатын кейбір полиграфиялық және картонаж бұйымдары туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.2 бұйымдарды дайындау барысында қолданылатын материалдар туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.3 бұйымдарды дайындау бойынша жұмыс үшін қажетті материал мен құралды таңдауды іске асыру	8.1.2.1 берілген өлшемді сақтай отырып, өлшеуіш құралдар мен тетіктерді пайдалану; 8.1.2.2 қолданылатын материалдардың негізгі қасиеттері туралы түсінігінің болуы; 8.1.2.3 өндіріс материалдарын сақтау ережелері туралы түсінігінің болуы мәліметтердің болуы	9.1.2.1 үлгі бойынша тапсырмада өз бетінше бағдарлану; 9.1.2.2 мұғалімнің сұрақтары және өз бетінше бұйымдар жұмысының жобасын құрастыру; 9.1.2.3 құралдармен қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін білу және орындау, жұмысты орындау барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау	10.1.2.1 жұмысқа қажетті материалдар мен құралдарды өз бетінше таңдау; 10.1.2.2 полиграфияда қолданылатын материалдардың салыстырмалы анализін жасау; 10.1.2.3 технологиялық карта, техникалық сурет, үлгі бойынша өз бетінше жұмыс істеу; 10.1.2.4 дайындалатын бұйымды жоспарлауды іске асыру
		8.1.3.1 қағаздың пайда болу тарихы туралы түсінігінің болуы; 8.1.3.2 целлюлоза		10.1.3.1 брошюра бұйымдарын дайындау үшін қолданылатын

1.3 Материалтану "қағаз бен картон өндірісі және олардың қасиеттері"	7.1.3.1 бойлай және көлденең қағаз талшықтары туралы түсінігінің болуы; 7.1.3.2 қағаз қасиеттерін (қайшымен, қағазбен кесіледі, суланғанда беріктігін жоғалтады, кесіктері бойынша бүктеледі, жыртылады және мыжылады) анықтау бойынша зертханалық жұмыс; 7.1.3.3 материалмен жұмыс ережелері туралы түсінігінің болуы; 7.2.3.4 қайшымен және пышақпен жұмыс қауіпсіздігін сақтау; 7.2.3.5 кескішпен жұмыс ережелерімен танысу; 7.1.3.6 бетін (жұмыс) және ішкі жақтарын (қағаздың жұмыс істейтін жағы бұлыңғыр және борпылдақ құрылымға ие) анықтау	комбинатындағы қағаз өндірісі туралы түсінігінің болуы; 8.1.3.3 иметь представление о технологии изготовления бумаги; 8.1.3.4 зертханалық – практикалық жұмыстар барысында қағаздың қасиеттерін анықтау; 8.2.3.5 материалдың сапасын сыртқы көрінісі бойынша анықтауға ұмтылу; 8.1.3.6 түптеу жұмыстарында қолданылуы бойынша материалдың түрін анықтау; 8.1.3.7 өңделген жасанды материалды табиғидаан ажырату	9.1.3.1 полиграфиялық өндірісте қолданылатын жасанды және синтетикалық материалдар туралы түсінігінің болуы; 9.1.3.2 синтетикалық және жасанды материалдардың қасиеттері туралы түсінігінің болуы; 9.1.3.3 зертханалық жолмен жасанды материалдардың қасиеттерін анықтау; 9.1.3.4 жасанды материалдарды табиғидан ажырату; 9.1.3.5 синтетикалық материалдардың процесстері туралы түсінігінің болуы; 9.1.3.6 жасанды және табиғи материалдардың өндіріс процесстері туралы түсінігінің болуы	материалдарды таңдауды іске асыру; 10.1.3.2 қатты түптеу бұйымдары үшін материал таңдау; 10.1.3.3 синтетикалық материалды сыртқы көрінісі, сипап-сезу және жану сипаты бойынша анықтау; 10.1.3.4 ақаулар мен өндірістік ақаулар туралы түсінігінің болуы; 10.1.3.5 жаңа материалдар мен олардың қасиеттері туралы түсінігінің болуы; 10.1.3.6 синтетикалық және табиғи материалдардан жасалған бұйымдарды сақтау және күту туралы түсінігінің болуы
1.4 Баспа-түптеу құралдарында қауіпсіз жұмыс ережесі	7.1.4.1 өлшеуіш және қол құралдарымен қауіпсіз жұмыс ережелері туралы түсінігінің болуы; 7.1.4.2 желіммен жұмыс барысындағы қауіпсіз жұмыс туралы түсінігінің болуы; 7.1.4.3 өз бетінше практикалық жұмысты орындау барысындағы техникалық қауіпсіздік ережелерін сақтау; 7.1.4.4 картонаж-түптеу шеберханасы білдектері мен машиналарындағы және өндірістегі жұмыс	8.1.4.1 қол құралымен жұмыс қауіпсіздігін сақтау; 8.1.4.2 полиграфия жабдықтарымен жұмыс ережесін сақтау; 8.1.4.3 оқу шеберханасындағы өз жұмыс орнын ұйымдастыру; 8.1.4.4 оқу шеберханасындағы түптеушінің қауіпсіз жұмыс ережелері туралы түсінігінің болуы; 8.1.4.5	9.1.4.1 түптеу құралдарындағы қауіпсіз жұмыс ережесін сақтау (жұмсақ мұқабаға арналған машина, қатты мұқабаға арналған құралдар, бүктеуші, кескіш, ламинатор); 9.1.4.2 бүктегіш машинадағы қауіпсіздік тәсілдерін сақтау; 9.1.4.3 түптеу машиналарындағы қауіпсіздік тәсілдерін сақтау (жұмсақ түптеу,	10.1.4.1 көп функциялы баспақтағы қауіпсіз жұмыс ережесін орындау; 10.1.4.2 электр ламинаторындағы қауіпсіз жұмыс ережесін сақтау; 10.1.4.3 қол және машина операцияларын орындау барысындағы қауіпсіздік ережесін сақтау; 10.1.4.4 электр қауіпсіздігі бойынша талаптарды

	барысындағы қауіпсіздік ережелерімен танысу	баспаханадағы қауіпсіз жұмыс туралы түсінігінің болуы	қатты түптеу машинасы)	сақтау; 10.1.4.5 өрт қауіпсіздігі бойынша талаптарды сақтау
1.5 Әдеп және еңбек заңнамасы	7.1.5.1 түптеу шеберханасындағы тәртіп әдебі туралы түсінігінің болуы; 7.1.5.2 жұмыс барысында нысанды киімді пайдалана отырып, өз жұмыс орнын ұйымдастыра алу; 7.1.5.3 ҚР еңбек заңнамасы туралы жалпы түсінік беру	8.1.5.1 баспаханың еңбек ұжымындағы өзара қарым-қатынас әдебі; 8.1.5.2 еңбек тәртібі, еңбек ақы, жұмыс уақыты мен кезекті еңбек демалысы туралы түсінігінің болуы	9.1.5.1 жұмысқа қабылдауға байланысты іскерлік құжаттамаларды ресімдеуді меңгеру; 9.1.5.2 жұмысқа орналасу барысындағы тәртіп ережелерінің және жұмыс берушінің ұсынатын барлық талаптарының маңыздылығымен танысу; 9.1.5.3 еңбек шартын толтыру ережелерімен танысу; 9.1.5.4 еңбекті қорғау туралы түсінік беру	10.1.5.1 еңбек ұжымындағы кәсіби әдепті сақтау; 10.1.5.2 кәсіби жауапкершілік туралы түсінігінің болуы; 10.1.5.3 оқу-еңбек ұжымындағы тіл табысқыштық туралы түсінігінің болуы; 10.1.5.4 өндірістегі біліктілік дәрежелерімен танысу

2) 2-бөлім "Еңбектің дайындау технологиялары":

2-кесте

Бөлімшелер	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	7.2.1.1 қағаз өндірісі туралы түсінігінің болуы; 7.2.1.2 қағаз бүктеу тәсілдерін игеру; 7.2.1.3 жазықтықта аппликация орындау; 7.2.1.4 көлемді және заттық аппликациялар туралы түсінігінің болуы; 7.2.1.5 аппликацияларда әртүрлі өрнектер мен	8.2.1.1 әртүрлі қағаз түрлерін тағайындауы бойынша қолдану; 8.2.1.2 қағаздың қасиеттері мен ерекшеліктерін: бүгілуі бойынша майысуын, кесілуін, ылғалды сіңіруін, әлсіз қалыңдығын, түсін білу; 8.2.1.3 тетіктердің жүйелі бірігу ережесін қолдану; 8.2.1.4 желімнің әртүрлілігі, яғни қолмен жұмыста және машина	9.2.1.1 аппликацияны бейнелеу техникасының бір түрі ретінде білу; 9.2.1.2 көшпелі халықтармен байланысты аппликация туралы түсінік беру; 9.2.1.3 "Аппликация" және "Коллаж" техникасында бұйымдарды дайындау ерекшеліктерін қолдану; 9.2.1.4 жұмыс барысында қолданылатын материалдардың қасиеттерін: түсін, текстурасын, пайдалануын анықтау;	10.2.1.1 "аппликация" техникасында материал таңдаудағыдыларын игеру; 10.2.1.2 жұмыста қолданылатын материалдардың қасиеттерін білу; 10.2.1.3 әртүрлі материалдардан аппликация техникасын меңгеру 10.2.1.4 әртүрлі аппликация түрлерінде қолданылатын құралдарды, тетіктерді білу 10.2.1.6 өз бетінше суреттерді, түстік және композициялық ұйғарынды таңдау; 10.2.1.7

2.1 Аппликация	оюларды қолдану; 7.2.1.6 көкжиек сызығы мен перспектива ережесін қолдана отырып, дұрыс композициялық құрумен белгілі тақырыпқа аппликация құрастыру; 7.2.1.7 еңбек объектісінің нысанына немесе парак көлеміне байланысты өрнек көлемін, сюжетті аппликация пропорциясын анықтау	құралдарында пайдалану туралы түсінігінің болуы; 8.2.1.5 жазық парактан көлемді бұйымдарды орындау; 8.2.1.6 симметриялы кесу, қағазды өрнектеу технологиясын меңгеруге ұмтылу; 8.2.1.7 қағаз талшықтарының бағытталуының қолданыстағы тәсілдерімен таныстыру (бойлай, көлденең)	9.2.1.5 белгілеу, пішу тәсілдерін игеру. Кесетін құралдармен және жабдықтармен қауіпсіз жұмыс ережесін білу 9.2.1.6 түсі мен формасын үйлестіре отырып, мұқабаларды ресімдеу дағдыларының болуы; 9.2.1.7 аппликация техникасында сабақтарды ұйымдастыру туралы түсінігінің болуы; 9.2.1.8 аппликация техникасында жұмыс үшін материал мен құралдарды таңдау ережелерін игеру	шығармашылық пен қиялын таныту; 10.2.1.8 фон таңдау, эскиз құрастыру, суретті фонға ауыстыру 10.2.1.9 жапсыру технологиясын игеру; 10.2.1.10 әртүрлі аппликация түрлерінде қолданылатын желімдеу құралдарын білу; 10.2.1.11 аппликация техникасы үшін жарамды қағаздарды пайдалану (үстел үстілік, мәрмәр, шегрен, ығыстырылған, барқыт, күміс, қола)
2.2 Картонаж өндірісі	7.2.2.1 қоғам өміріндегі еңбек пен картонажшы мамандығының маңызы туралы түсінігінің болуы; 7.2.2.2 картон ажыратқыш білдек туралы түсінігінің болуы 7.2.2.3 дайындалған қажетті өлшемдерді кесуге болатын білдектің шектеулі бағыттаушы сызғышын қолдану; 7.2.2.4 картонаж білдектерінде өлшеуіш құралдарды пайдалану	8.2.2.1 картонаж өндірісінде пайдаланылатын материалдар туралы түсінігінің болуы; 8.2.2.2 картонаж өндірісінде қолданылатын құралдар туралы жалпы түсінігінің болуы; 8.2.2.3 қол құралдарымен, электр құралдарымен қауіпсіз жұмыс ережесін сақтау; 8.2.2.4 материалдың қасиеттері және олармен жұмыс істеу тәсілдері туралы түсінігінің болуы	9.2.2.1 көрсету мен түсіндіру бойынша жоспарлауды орындау; 9.2.2.2 қарапайым сызылуы күрделі бұйымдарды дайындау; 9.2.2.3 бұйымдардың сапасын үлгімен салыстыру арқылы талдауды іске асыру; 9.2.2.4 материал талшықтарының бағыттарын ескере отырып, картон рицовкасы түсінігін меңгеру; 9.2.2.5 қол және механикалық құралдарды қолдана отырып, рицовканы орындау	10.2.2.1 картонаж бұйымдарын модельдеу және сызу арқылы картонаж бұйымдарының модельдерін дайындау; 10.2.2.2 картон дайындамасын кесіп алуды орындау; 10.2.2.3 картонаж бұйымдарының жаймасын үлгі бойынша жинауды орындау; 10.2.2.4 дайындалған бұйымды талдау және үлгімен салыстыру; 10.2.2.5 картонаж бұйымдарының ресімдеу жұмыстарындағы талаптарды сақтау
		8.2.3.1 бұйымның үлгісі бойынша		

2.3 Мұқаба өндірісі	7.2.3.1 тапсырмада бағдарлану, үлгіні табиғи объектімен, иллюстрациямен салыстыру (мұғалім көмегі және өз бетінше); 7.2.3.2 мұғалімнің көмегімен және өз бетінше бұйым жұмысының жоспарын құрастыру; 7.2.3.3 материалды таңдау дағдысының болуы; 7.2.3.4 белгіленген жоспарды ұстану; 7.2.3.5 түптеуші мамандығы туралы түсінік беру; 7.2.3.6 қатты мұқабалар туралы бастапқы түсініктің болуы; 7.2.3.7 қатты мұқаба өнеркәсіп өндірісі туралы жалпы түсініктің болуы	тапсырмада өз бетінше бағдарлану ; 8.2.3.2 сызба, эскиз дайындау (мұғалім көмегі); 8.2.3.3 технологиялық карта бойынша еңбек затын дайындау бірізділігін анықтау ; 8.2.3.4 баспахана мен мамандықтар туралы жалпы түсініктің болуы; 8.2.3.5 кітап-журнал өнімдерін дайындау барысында операция бойынша еңбекті бөлу туралы түсінігінің болуы; 8.2.3.6 полиграфиялық комбинат цехтері туралы түсініктің болуы (баспа цехы, түптеуіш цехы, брошюралық цех, эксперименттік цех)	9.2.3.1 модельдеу және құрастыру объектісін анықтау; 9.2.3.2 үлгіні талдау әңгімелесу процесінде жұмыс жоспарын құрастыру; 9.2.3.3 бұйымды орындау барысында жоспарлауды ұстану; 9.2.3.4 полиграфиялық комбинат құрылымы туралы жалпы түсініктің болуы; 9.2.3.5 баспаханадағы және өндірістегі түптеуші мамандығы туралы түсініктің болуы; 9.2.3.6 жұмыстың бригадалық әдісі туралы түсінік беру	10.2.3.1 еңбек затын дайындау дәйектілігін өз бетінше анықтау; 10.2.3.2 тұрмыстағы еңбек затының тағайындалуы мен қолданылуын білу; 10.2.3.3 үлгімен салыстыра отырып, орындалған жұмыстың сапасын бағалау; 10.2.3.4 полиграфиялық комбинаттағы мұқаба бұйымдарын құрастырудың әралуандылығы туралы жалпы түсінігінің болуы; 10.2.3.5 комбинаттағы өнімнің жоспарлануы мен нормалары туралы түсінігінің болуы
2.4 Брошюралық бұйымдар	7.2.4.1 кітап ісінің тарихы; 7.2.4.2 брошюралық бұйымдардың жетістіктері мен кемшіліктері; 7.2.4.3 брошюралық бұйымдар үшін материал таңдау және дайындауға ұмтылу; 7.2.4.4 бір дәптерлік мұқаба тетіктері мен бекіту тәсілдерін	8.2.4.1 кітап және брошюра, технологиялық процестегі айырмашылығы; 8.2.4.2 брошюра өндірісі (аймақ және цех құралдары) және оларға қойылатын талаптар; 8.2.4.3 ағымдық процесс түсінігі, жұмыстарды операциялық	9.2.4.1 полиграфия түсінігі; 9.2.4.2 полиграфиялық өнеркәсібі салаларымен таныстыру 9.2.4.3 таза жазылған тауарлар (фабрика, цех) өндірісі; 9.2.4.4 қол бүктеуіш технологиясын қолдану және машиналы бүктеуішпен	10.2.4.1 брошюралық өнімдерді өнеркәсіптік дайындау технологиясын меңгеру; 10.2.4.2 білім алушыларға брошюралық бұйымдардың түрлері және олардың құрылымдық ерекшеліктері туралы түсінік беру; 10.2.4.3 бұйымның үлгісі бойынша тапсырмада

	ажырату; 7.2.4.5 біріктіру (тігін, желімдеу, серіппе, жапсырма) технологиясын меңгеру	орындауды меңгеру; 8.2.4.4 полиграфиялық өндірісті ұйымдастыру механизмін елестету	танысу; 9.2.4.5 білім алушылардың брошюралық бұйымдарды жинауын және таза бұйымдарды біріктіру тәсілдерін меңгеру	бағдарлана алу; 10.2.4.4 технологиялық карта мен техникалық сурет бойынша бұйым дайындау; 10.2.4.5 өз жұмысы мен үлгіні салыстырмалы талдауды құрастыру
2.5 Кітаптың түбі	7.2.5.1 білім алушыларды кітап бұйымының жинақталу; тетіктерімен және ерекшеліктерімен таныстыру; 7.2.5.2 блокты дайындаудың технологиялық процесі туралы түсінігінің болуы; 7.2.5.3 білім алушылардың брошюра және кітап өнімдері арасындағы түбегейлі айырмашылықты табуы; 7.2.5.4 блоктың бір дәптерлік және көп дәптерлік қосылған жерінің арасындағы айырмашылықты көру; 7.2.5.5 кесетін құралдармен қауіпсіз жұмыс ережесін және кескіште блокты кесу барысында технологиялық талаптарды сақтау	8.2.5.1 кітап дайындау үшін материал таңдау; 8.2.5.2 кітаптар мен брошюраларды дайындаудың технологиялық процестеріндегі айырмашылықты таба алу; 8.2.5.3 тұтас және құрама мұқабаларда кітап үлгілерін дайындау туралы түсінігінің болуы; 8.2.5.4 кітаптың құрама бөліктерінің тағайындалуын түсіну, бұйым тетіктерінде бағдарлану; 8.2.5.5 мұқаба қабын қайта қою мен орын орнына қоюдың рөлін түсіну; 8.2.5.6 блок бойынша мұқаба қабының өлшем есебін қолдану	9.2.5.1 білім алушыларға 5-тен 9-ға дейінгі үлгілік мұқабалардың макеттерімен танысу ұсынылады; 9.2.5.2 құрылым ерекшеліктерін, мұқаба материалының қасиеттері мен түрлерін ажырату; 9.2.5.3 стандартты мұқабалардың техникалық сипаттамасын іске асыруға ұмтылу; 9.2.5.4 мұқабаны дайындау тәртібін сақтау; 9.2.5.5 стандартты мұқабаларда блокты біріктіру тәсілдерін ажырату; 9.2.5.6 бесіншіден тоғызыншыға дейінгі мұқаба қаптарының түрлерін ажырату (бір тетіктен құралған, жапсырма жақтарымен және жапсырма түбіртегімен, жапсырма жақтарымен және жиекті түбіртегімен)	10.2.5.1 білім алушыларды баспахана құрылғыларымен таныстыру (цех, аумақ); 10.2.5.2 мұқаба-брошюралық процестерді орындау үшін негізгі білдектер мен машиналар туралы түсінік беру; 10.2.5.3 өндірісте машина тәсілімен түптеуіш операцияларды орындау мен мектеп шеберханасы жағдайында бағдарлануға ұмтылу; 10.2.5.4 баспахана бұйымы мен мектеп шеберханасында жасалған бұйым арасындағы айырмашылықты көру
		8.2.6.1 ою-өрнектерді шаршыда, ромбта, сопақшада, жолақта	9.2.6.1 әрленген мұқаба қаптарын	

2.6 Ою шығармашылығы мен аппликация техникасын қолданып мұқабаларды ресімдеу	7.2.6.1 оюлы өрнектер құрастыру, онда әркелкі элементтер мен геометриялық пішіндерді пайдалану; 7.2.6.2 ою түрлерін ажырату; 7.2.6.3 ою-өрнектерді шаршыда, шеңберде, ромбта, сопақшада, жолақта, шексіз ою-өрнек жасау; 7.2.6.4 ернеу жолағындағы ою-өрнекті орындау; 7.2.6.5 тұйық ою-өрнек құрылысын орындау (шаршыда, ромбта, шеңберде, сопақшада); 7.2.6.6 суреттің сұлбасын, штрихтер бағытын сақтай отырып, ою-өрнек элементтерін бояулармен бояу	, шексіз ою-өрнек жасау; 8.2.6.2 ою-өрнектердің ерекшеліктерін білу; 8.2.6.3 өрнектер құрастыру; 8.2.6.4 жұмыс орнын, жұмыс құралдары мен құрылғыларды дайындау; 8.2.6.5 заттың пішінін ескере отырып, ою-өрнекті таңдау және құрастыру; 8.2.6.6 қағаздан, бұйымдардың таңдалған пішінінен кесу тәсілдерімен танысу және таңдалған материалмен эскиз толтыру; 8.2.6.7 пішіні мен мұқабада орналасуына байланысты ою-өрнекті таңдау ережелерімен таныстыру	білу; 9.2.6.2 білім алушыларға брошюралық өнім үшін кеңсе техникасында мұқабаларды ресімдеу туралы түсінік беру; 9.2.6.3 үлгіге қатысты өз жұмысының сапасын талдай алу; 9.2.6.4 түстерді ажырату және атау, түстердің гармониялық үйлесімін таңдау; 9.2.6.5 қолдан және баспақ арқылы мұқабаларды алтындау туралы түсінік беру; 9.2.6.6 қолдан және көпфункционалы баспақ арқылы алтындау үшін түптеуші қолданатын материалдармен және керек-жарақтармен таныстыру	10.2.6.1 рельефті бедер туралы түсінік беру; 10.2.6.2 жұқалтыр бедері үшін көп функциялы баспақ құрылғысында бағдарлану; 10.2.6.3 алтындалған баспақ құрылғысын зерделеу (температуралық жұмыс режимі, материалға және клавишаның тағайындалуына байланысты); 10.2.6.4 жұмысқа баспақты дайындай алу, бедерлеу түрін анықтау; 10.2.6.5 жұмыс үстелінде клише орналастыру және дайындау; 10.2.6.6 көп функциялы баспақта жұмыстың дәйектілігімен танысу; 10.2.6.7 мұқаба қаптарын ресімдеу үшін материал таңдауды іске асыру
2.7 Кітап-журнал өнімдерін жөндеу	7.2.7.1 кітап-журнал өнімін күту ережелері мен оған деген ұқыпты қарым-қатынас туралы түсінігінің болуы; 7.2.7.2 бүліну туралы түсінігінің болуы (мұқаба қаптары бұрыштарының тозығы жеткенін, мұқаба қаптарының жыртып алынуы, мұқабасының бүлінуі); 7.2.7.3 сыртқы	8.2.7.1 кітаптың сыртқы бүлінулерін жөндеу барысындағы практикада білімдерін қолдану; 8.2.7.2 сыртқы бүлінулерді жою үшін материал таңдауды жасау; 8.2.7.3 кітаптың ішкі бүлінулерін жөндеуді іске асыру; 8.2.7.4 жөндеу барысында	9.2.7.1 кітаптарды және брошюраларды жөндеу үшін материалды дұрыс таңдауды іске асыра алу; 9.2.7.2 бұйымдардың бүліну түрлерін (сыртқы, ішкі) және жөндеудің күрделілік дәрежесін анықтау; 9.2.7.3 сигнатураның тағайындалуы туралы түсінігінің болуы;	10.2.7.1 кітаптың бүліну түрлерін анықтай отырып, практикалық біліктер мен дағдыларды бекіту; 10.2.7.2 жөндеудің күрделілік дәрежесін орнату; 10.2.7.3 кітаптың ішкі және сыртқы бүлінулерін жою; 10.2.7.4 жөндеудің қатаң дәйектілігін жасау; 10.2.7.5 күрделі

	бүлінулерді жөндеу үшін материал таңдау туралы түсінігінің болуы	материалды тағайындалуы бойынша қолдану; 8.2.7.5 кітаптың бүліну түрлерін ажырату	9.2.7.4 кітап жөндеу тәртібі туралы білімдерін меңгеру; 9.2.7.5 кітаптарды ж ә н е брошюраларды жөндеу барысында жұмыс орнын ұйымдастыра алу	біріктірілген жөндеу жұмысы түсінігі (дәптерден мұқабалы қақпаққа дейін)
2.8 Түптеу шеберханасын техникалық жарактандыру	7.2.8.1 ламинатормен, негізгі жұмыс бөлімдерімен, тетік атауларымен танысу; 7.2.8.2 өндіріс және ламинациялау кезінде қолданылатын материал атауы туралы қарапайым мәліметтер; 7.2.8.3 ламинация процесінің дәйектілігі; 7.2.8.4 визитканы кесіп алу үшін қол баспақпен т а н ы с у ; 7.2.8.5 орындалатын жұмыс түрлері; 7.2.8.6 қол баспағымен жұмыс барысындағы тәсілдер, ереже мен қауіпсіздік техникасы; 7.2.8.7 негізгі жұмыс бөлімдері және жұмыс орнын ұйымдастыру; 7.2.8.8 баспақ жұмысы барысында қолданылатын материалдар туралы қарапайым мәліметтер; 7.2.8.9 қағаздың, картонның, атаулардың әралуандылығы, талшықтардың іскерлік және көлденең бағыты; 7.2.8.9 жұмсақ мұқаба үшін машинаның тағайындалуы мен қолданылуы туралы түсінікті қалыптастыру; 7.2.8.10 негізгі жұмыс бөлімдері, тетік	8.2.8.1 ұсынылған құралды зерделеуді жалғастыру және практикада: ламинатормен, визиткаларды кесіп алуға арналған қол баспағымен, жұмсақ мұқаба үшін машинамен ж ұ м ы с барысындағы дағдыларды жетілдіру; 8.2.8.2 құралмен жұмыс барысында алынған білімдер мен біліктерді жетілдіру, құралмен қауіпсіз жұмыс ережесін бі л у ; 8.2.8.3 үлгі бойынша тапсырмада бағдарлану (үлгіні талдау мен жұмыс жоспарын мұғалім береді); 8.2.8.4 жұмыс тәсілдерін практикалық орындау, түсіндірумен сүйемелдеуге ұ м т ы л у ; 8.2.8.5 орындалған бұйымның сапасын талдау, мұғалім көмегімен жүргізу; 8.2.8.6 бүктеуге арналған машинаның жұмыс принциптері туралы түсінік беру	9.2.8.1 алтын жалатылған баспақпен танысу, рельефті бедер туралы түсінік беру ; 9.2.8.2 жұқалтыр бедер үшін көп функциялы баспақ құрылғысында бағдарлану; 9.2.8.3 алтын жалатқан баспақ құрылғысын зерделеу (материалға байланысты температуралық жұмыс режимі, клишенің тағайындалуы); 9.2.8.4 баспақтың жұмысқа даярлау, бедер түрлерін анықтау; 9.2.8.5 жұмыс үстелінде клишені орната алу және дайындау; 9.2.8.6 негізгі ж ұ м ы с бөлімдерімен таныстыру және тетік атауларын зерделеу: биговальді, бүктеуші және желімдеуші машина ; 9.2.8.7 құралмен жұмыс кезінде жұмыс орнын ұйымдастыра алу, қауіпсіз жұмыс	10.2.8.1 полиграфиялық құралмен жұмыс барысында практикада алған білімдерін қолдану; 10.2.8.2 құралдардың негізгі жұмыс бөлімдерін білу, жұмыс орнын ұйымдастыра алу; 10.2.8.3 әр машинада операцияны бірізділікпен орындау, сәйкес материалды қолдану ; 10.2.8.4 құралдың техникалық жағдайын қадағалау жөнделмеген жағдайында шаралар қолдану; 10.2.8.5 үлгі бойынша тапсырмада бағдарлану, жұмысқа талдау жасап, түсіндіре отырып, барлық жұмыс тәсілдерін көрсету; 10.2.8.6 алдағы және орындалған жұмыс жоспары туралы есепті ауызша ұсыну 10.2.8.7; орындалған бұйымдардың сапасын талдауға ұ м т ы л у ; 10.2.8.8 брошюра

	атаулары; 7.2.8.11 жұмыс орнын ұйымдастыру, қауіпсіз жұмыс ережесі; 7.2.8.12 құралдарда жұмыстарды орындау дәйектілігімен танысу	; 8.2.8.7 машинаның негізгі тораптары, атаулары туралы түсінік беру; 8.2.8.8 бүктеуге арналған машинада материалды толтыру ережелерімен таныстыру	ережесін білу, дұрыс қолдана алу және құралға материалды таңдау; 9.2.8.8 жұмыс дәйектілігі туралы теориялық мәліметтерінің болуы: биговальді, желімдеу, бүктеу машиналар және баспақ	бұйымдары үшін баспа құралдарында дәйекті операция жүргізу; 10.2.8.9 түптеуші құралдардағы жұмыс барысында теориялық білімдерін қолдану
2.9 Практикалық жұмыстар	7.2.9.1 берілген өлшемдер бойынша белгілеу туралы түсінігінің болуы; 7.2.9.2 сәйкес құралдармен қағаз бен картонды қию туралы түсінігінің болуы; 7.2.9.3 блокке қағаз бумаларын кесуді орындау; 7.2.9.4 тесу-беговальді білдекте тесу туралы түсініктің болуы (саңылауды тесу, немесе бұйымдар блоктарындағы штрихтерді тесу, бүгілме-бүрмелеу мұқаба сызықтарын қыспақтау); 7.2.9.4 түптеуші ұйымдарының дағдыларын бекіту (оқу дәптерлері, қойын дәптерлері, жұмсақ мұқабадағы кесілетін блокноттар, кеңсе кітаптары, картонаж бұйымдары)	8.2.9.1 бесіншіден тоғызыншы типке дейінгі әртүрлі құрылымның қатты мұқабаларын дайындау бойынша практикалық дағдыларын бекіту; 8.2.9.2 ресімдеу үшін аппликация техникасын: мұқабаларды, қораптарды, баулы папкаларды қолдану; 8.2.9.3 картон немесе мата алмастырғыш мұқабаларды кесу бойынша жұмыста бағдарлану; 8.2.9.4 блокты тәшкеге қолмен және электр степлерінің көмегімен тігу бойынша операциялардың дәйектілігін талқылау; 8.2.9.5 блокты үш жағынан кесуді: алдынан және жандарынан орындау; 8.2.9.6 блоктың берілген өлшемі бойынша картон және пішімді дайындау	9.2.9.1 таза тауарларды дайындауды игеру (білім алушы дәптері, жазба кітапшасы, блокнот); 9.2.9.2 дәптер қағаздарын бүктеуді өндіру; 9.2.9.3 тігу тәсілдері бойынша дәптерлерді блокке бірізділікпен біріктіру; 9.2.9.4 өңірбетті бұйымдардың алғашқы және соңғы парағына дайындау және жапсыру; 9.2.9.5 блок түбін жапсыру; 9.2.9.6 үш жағынан блокты кесуді игеру: алды, басы, құйыршығы; 9.2.9.7 мұқаба қабын дайындау: пішім жақтарын, қайта қою, шпация үлгісін; 9.2.9.8 түбіртекке жақтарын жинауды іске асыру	10.2.9.1 еңбек операцияларын жоспарлау жолын игеру; 10.2.9.2 кітаптар мен брошюралық бұйымдарды дайындау бойынша практикалық дағдыларды бекіту; 10.2.9.3 миниатюрных кітаптарды дайындау техникасын игеру; 10.2.9.4 беловых және кітап бұйымдарын модельдеу 10.2.9.5 сызба бойынша бағдарлану, берілген жұмыс үшін материал мен құралдарды таңдау; 10.2.9.6 стремиться бұйымдарға технологиялық карта құрастыруға ұмтылу; 10.2.9.7 тетікті дайындау және еңбекті операция бойынша бөлу барысында бұйымдарды орындау; 10.2.9.8 үлгісімен салыстыра отырып, бұйымдарды дайындау сапасын анықтау

2.10 Дербес жұмыс, жобалы тізім	7.2.10.1 алдағы жұмысты өз бетінше жоспарлау; 7.2.10.2 геометриялық аппликацияларды өз бетінше орындау (шаршыдан алынған оның элементтерін, үлгілер мен суреттерде бағдарлану); 7.2.10.3 аяқталған бұйымдарды үлгімен және суретпен салыстыру; 7.2.10.4 қағаздың түйісуін жасау, түбін желімдеу, түбін жапсыру және көмкеру; 7.2.10.5 блокты кесуді үш жағынан жасау (алдыңғы кесік, басы, құйыршық); 7.2.10.6 берілген өлшем бойынша тікбұрыш бөлшектерін қашау белгілерін жасау	8.2.10.1 қолмен және машинамен бүктеуді орындау; 8.2.10.2 екі тәсілмен дәптерлі блокты тігу; 8.2.10.3 қолмен және кескіште дәптерлерді кесуді жасау; 8.2.10.4 берілген өлшемдер бойынша қораптарды өз бетінше құрастыру және дайындау; 8.2.10.5 сызбаға сүйеніп, өз бетінше ұңғыны үлгілеу; 8.2.10.6 өлшемдерде (ұзындықта, енінде, биіктігінде) бағдарлану; 8.2.10.7 рицовка тәсілдерін игеру (қолмен және білдекте); 8.2.10.8 өз бетінше қарапайым сызбаларды және техникалық суреттерді оқу; 8.2.10.9 бұйымдарды құрастыру есебін және белгісін өз бетінше жасау	9.2.10.1 әртүрлі жұмыс түрлері үшін желімнің қажет түрін өз бетінше таңдау; 9.2.10.2 қажетті қоюлық пен жабысқақтықты ала отырып, жұмыс үшін желім дайындау; 9.2.10.3 қол және машина жұмысы үшін қажетті желімді өз бетінше қолдану; 9.2.10.4 екі, үш, төрт бүгуге бүктей алу; 9.2.10.5 технологиялық карта бойынша өз бетінше жоспарлау; 9.2.10.6 техникалық есеп бойынша есеп жасау; 9.2.10.7 сызбаға, техникалық суретке сүйене отырып, пішу мен құрастыруды өз бетінше жасау; 9.2.10.8 операциялардың тәртібін сақтай отырып, брошюралық бұйымдарды өз бетінше жасау	10.2.10.1 жұмысқа деген жұмсақ мұқаба үшін өз бетінше машина дайындау; 10.2.10.2 брошюралық бұйымдарды дайындау барысында түптеуіш құралдарды өз бетінше қолдану; 10.2.10.3 қауіпсіздік техникасын сақтау; 10.2.10.4 желім машинасын жұмысқа өз бетінше дайындау; 10.2.10.5 брошюралық бұйымдарды бекіту бойынша машиналарды қолдану үшін өз бетінше таңдау жасау; 10.2.10.6 берілген өлшемі бойынша үш жағынан блоктар мен бұйымдарды кесу үшін гильотинамен өз бетінше қолдану (алды, құйыршығы, басы); 10.2.10.7 әртүрлі құрылымдалған блокноттар үшін материалдарды өз бетінше таңдау

3) 3-бөлім "Еңбек заттарын талдау және бағалау":

3-кесте

Бөлімшелер	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Еңбек заттарын	7.3.1.1 өзінің және өз құрдастарының жұмыстарын талдау мен бағалауға ұмтылу, жұмыстағы жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу; 7.3.1.2 ауызша есеп	8.3.1.1 мұғалімнің жартылай көмегімен ағымда өзін өзі бақылауды іске асыру. Жұмыс сапасын тексеру; 8.3.1.2 сөйлеу тілінде техникалық терминдерді қолдану. Жасалған жұмыс туралы	9.3.1.1 техникалық терминдерді қолдана отырып, өзінің және өзгенің жұмыстарынан көрініс табатын ой мен тақырыптарды сипаттау; 9.3.1.2 өзінің және өзгенің жұмысын	10.3.1.1 техникалық терминдерді қолдана отырып, өзінің және өзгенің жұмыстарын құру үшін қолданылатын әдістер мен тәсілдерді

талдау және бағалау	беруде оқыған терминдерін пайдаланып, жасалған жұмыс туралы есеп беру; 7.3.1.3 алған білімдерін практикалық қызметте қолдану	мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше ауызша есеп беруді іске асыру; 8.3.1.3 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше өзінің бұйымын нақты талдауға ұмтылу	бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивные комментарии қабылдау және ұсыныс беру; 9.3.1.3 дайын жұмысты барлық сыныпқа презентациялау	талқылау және бағалау; 10.3.1.2 қолданылған идеяларды салыстыруға негізделе отырып, өзінің және өзгенің жұмыстарын бейімдеу, жетілдіру бойынша сыни ұсыныстар жасау
3.2 Оқу жылындағы бақылау қорытынды жұмыс	7.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты (сараланған) орындау	8.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты (сараланған) орындау	9.3.2.1 брошюралық бұйымдарды дайындау бойынша өз бетінше қорытынды жұмыс	10.3.2.1 кітап бұйымдарын дайындау бойынша өз бетінше қорытынды жұмыс

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптар үшін " Кәсіби- еңбекке баулу. Картонаж-мұқаба ісі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар

1) 7-сынып:

4-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1 . Материалтану	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы екенін түсіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен еңбек заттарының ерекшеліктерін зерделеу және анықтау
	1.2 Техникалық мәліметтер	7.1.2.1 тұрмыста, оқуда, ойында пайдаланатын кейбір полиграфиялық және картон бұйымдары туралы түсінігінің болуы ; 7.1.2.2 бұйымдарды дайындау барысында қолданылатын материалдар туралы түсінігінің болуы
	1.3 Материалтану "қағаз бен картон өндірісі және олардың қасиеттері"	7.1.3.1 бойлай және көлденең қағаз талшықтары туралы түсінігінің болуы ; 7.1.3.2 .қағаз қасиеттерін (қайшымен, қағазбен кесіледі, суланғанда беріктігін жоғалтады, кесіктері бойынша бүктеледі, жыртылады және мыжылады) анықтау бойынша зертханалық жұмыс ; 7.1.3.3 материалмен жұмыс ережелері туралы түсінігінің болуы
	1.4 Баспа-түптеу құралдарында қауіпсіз жұмыс ережесі	7.1.4.1. өлшеуіш және қол құралдарымен қауіпсіз жұмыс ережелері туралы түсінігінің болуы; 7.1.4.2 желіммен жұмыс барысындағы қауіпсіз жұмыс туралы түсінігінің болуы
	1.5 Әдеп және еңбек заңнамасы	7.1.5.1 түптеу шеберханасындағы тәртіп әдебі туралы түсінігінің болуы ; 7.1.5.2 жұмыс барысында нысанды киімді пайдалана отырып , өз жұмыс орнын ұйымдастыра алу

2. Еңбектің дайындау технологиялары	2.1 Аппликация	7.2.1.1 қағаз өндірісі туралы түсінігінің болуы; 7.2.1.2 қағаз бүктеу тәсілдерін игеру; 7.2.1.3 жазықтықта аппликация орындау; 7.2.1.4. көлемді және заттық аппликациялар туралы түсінігінің болуы; 7.2.1.5. аппликацияларда әртүрлі өрнектер мен оюларды қолдану
	2.2 Картонаж өндірісі	7.2.2.1 қоғам өміріндегі еңбек пен картонажшы; мамандығының маңызы туралы түсінігінің болуы 7.2.2.2 картон ажыратқыш білдек туралы түсінігінің болуы
	2.3.Мұқаба өндірісі	7.2.3.1.тапсырмада бағдарлану, үлгіні табиғи объектімен, иллюстрациямен салыстыру (мұғалім көмегі және өз бетінше) ; 7.2.3.2 мұғалімнің көмегімен және өз бетінше бұйым жұмысының жоспарын құрастыру; 7.2.3.4 белгіленген жоспарды ұстану.
	2.4 Брошюралық бұйымдар	7.2.4.1 кітап ісінің тарихы; 7.2.4.2 брошюралық бұйымдардың жетістіктері мен кемшіліктері.
	2.5 Кітаптың түбі	7.2.5.1 білім алушыларды кітап бұйымының жинақталу тетіктерімен және ерекшеліктерімен таныстыру; 7.2.5.2блокты дайындаудың технологиялық процесі туралы түсінігінің болуы
	2.6 Ою шығармашылығы мен аппликация техникасын қолданып мұқабаларды ресімдеу	7.2.6.1.оюлы өрнектер құрастыру, онда әрқелкі элементтер мен геометриялық пішіндерді пайдалану; 7.2.6.2 ою түрлерін ажырату
	2.7 Кітап-журнал өнімдерін жөндеу	7.2.7.1 кітап-журнал өнімін күту ережелері мен оған деген ұқыпты қарым-қатынас туралы түсінігінің болуы
	2.8 Түптеу шеберханасын техникалық жарактандыру	7.2.8.1 ламинатормен, негізгі жұмыс бөлімдерімен, тетік атауларымен танысу; 7.2.8.2. өндіріс және ламинациялау кезінде қолданылатын материал атауы туралы қарапайым мәліметтер; 7.2.8.3 ламинация процесінің дәйектілігі
	2.9 Практикалық жұмыстар	7.2.9.1 берілген өлшемдер бойынша белгілеу туралы түсінігінің болуы; 7.2.9.2 сәйкес құралдармен қағаз бен картонды қию туралы түсінігінің болуы
	2.10 Дербес жұмыс, жобалы тізім	7.2.10.1 алдағы жұмысты өз бетінше жоспарлау; 7.2.10.2 геометриялық аппликацияларды өз бетінше орындау (шаршыдан алынған оның элементтерін, үлгілер мен суреттерде бағдарлану)
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өзінің және өз құрдастарының жұмыстарын талдау мен бағалауға ұмтылу, жұмыстағы жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу
	3.2 Оқу жылындағы бақылау қорытынды жұмыс	7.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты (сараланған) орындау
2-тоқсан		

1 . Материалтану	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы екенін түсіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен еңбек заттарының ерекшеліктерін зерделеу және анықтау
	1.2 Техникалық мәліметтер	7.1.2.1 тұрмыста, оқуда, ойында пайдаланатын кейбір полиграфиялық және картонаж бұйымдары туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.2 бұйымдарды дайындау барысында қолданылатын материалдар туралы түсінігінің болуы
	1.3 Материалтану "қағаз бен картон өндірісі және олардың қасиеттері"	7.1.3.1 бойлай және көлденең қағаз талшықтары туралы түсінігінің болуы; 7.1.3.2 қағаз қасиеттерін (қайшымен, қағазбен кесіледі, суланғанда беріктігін жоғалтады, кесіктері бойынша бүктеледі, жыртылады және мыжылады) анықтау бойынша зертханалық жұмыс; 7.1.3.3 материалмен жұмыс ережелері туралы түсінігінің болуы; 7.1.3.4 қайшымен және пышақпен жұмыс қауіпсіздігін сақтау
	1.4 Баспа-түптеу құралдарында қауіпсіз жұмыс ережесі	7.1.4.1 өлшеуіш және қол құралдарымен қауіпсіз жұмыс ережелері туралы түсінігінің болуы; 7.1.4.2 желіммен жұмыс барысындағы қауіпсіз жұмыс туралы түсінігінің болуы 7.1.4.3 өз бетінше практикалық жұмысты орындау
	1.5 Әдеп және еңбек заңнамасы	7.1.5.1 түптеу шеберханасындағы тәртіп әдебі туралы түсінігінің болуы; 7.1.5.2 жұмыс барысында нысанды киімді пайдалана отырып, өз жұмыс орнын ұйымдастыра алу
	2.1 Аппликация	7.2.1.1 қағаз өндірісі туралы түсінігінің болуы; 7.2.1.2 қағаз бүктеу тәсілдерін игеру; 7.2.1.3 жазықтықта аппликация орындау; 7.2.1.4 көлемді және заттық аппликациялар туралы түсінігінің болуы; 7.2.1.5 аппликацияларда әртүрлі өрнектер мен оюларды қолдану; 7.2.1.6 көкжиек сызығы мен перспектива ережесін қолдана отырып, дұрыс композициялық құрумен белгілі тақырыпқа аппликация құрастыру
	2.2 Картонаж өндірісі	7.2.2.1 қоғам өміріндегі еңбек пен картонажшы; мамандығының маңызы туралы түсінігінің болуы 7.2.2.2 картон ажыратқыш білдек туралы түсінігінің болуы
	2.3 Мұқаба өндірісі	7.2.3.1 ориентироваться в задании, сравнивать образец с натуральным объектом, иллюстрацией (помощь учителя и самостоятельно); 7.2.3.2 составлять план работы изделия с помощью учителя и самостоятельно; 7.2.3.3 иметь навык подбора материала
	2.4 Брошюралық бұйымдар	7.2.4.1 кітап ісінің тарихы; 7.2.4.2 брошюралық бұйымдардың жетістіктері мен кемшіліктері; 7.2.4.3 брошюралық бұйымдар үшін материал таңдау және дайындауға ұмтылу

Еңбектің дайындау технологиялары	2.5 Кітаптың түбі	7.2.5.1 білім алушыларды кітап бұйымының жинақталу тетіктерімен және ерекшеліктерімен таныстыру; 7.2.5.2 блокты дайындаудың технологиялық процесі туралы түсінігінің болуы; 7.2.5.3 білім алушылардың брошюра және кітап өнімдері арасындағы түбегейлі айырмашылықты табуы
	2.6 Ою шығармашылығы мен аппликация техникасын қолданып мұқабаларды ресімдеу	7.2.6.1 оюлы өрнектер құрастыру, онда әркелкі элементтер мен геометриялық пішіндерді пайдалану 7.2.6.2 ою түрлерін ажырату; 7.2.6.3 ою-өрнектерді шаршыда, шеңберде, ромбта, сопақшада, жолақта, шексіз ою-өрнек жасау; 7.2.6.4 ернеу жолағындағы ою-өрнекті орындау
	2.7 Кітап-журнал өнімдерін жөндеу	7.2.7.1 кітап-журнал өнімін күту ережелері мен оған деген ұқыпты қарым-қатынас туралы түсінігінің болуы; 7.2.7.2 бүліну туралы түсінігінің болуы (мұқаба қаптары бұрыштарының тозығы жеткенін, мұқаба қаптарының жыртып алынуы, мұқабасының бүлінуі)
	2.8 Түптеу шеберханасын техникалық жарактандыру	7.2.8.1 ламинатормен, негізгі жұмыс бөлімдерімен, тетік атауларымен танысу; 7.2.8.2 өндіріс және ламинациялау кезінде қолданылатын материал атауы туралы қарапайым мәліметтер; 7.2.8.3 ламинация процесінің дәйектілігі; 7.2.8.4 визитканы кесіп алу үшін қол баспақпен танысу; 7.2.8.5 орындалатын жұмыс түрлері; 7.2.8.6 қол баспағымен жұмыс барысындағы тәсілдер, ереже мен қауіпсіздік техникасы; 7.2.8.7 негізгі жұмыс бөлімдері және жұмыс орнын ұйымдастыру
	2.9 Практикалық жұмыстар	7.2.9.1 берілген өлшемдер бойынша белгілеу туралы түсінігінің болуы; 7.2.9.2 сәйкес құралдармен қағаз бен картонды қию туралы түсінігінің болуы; 7.2.9.3 блокке қағаз бумаларын кесуді орындау
	2.10 Дербес жұмыс, жобалы тізім	7.2.10.1 алдағы жұмысты өз бетінше жоспарлау; 7.2.10.2 геометриялық аппликацияларды өз бетінше орындау (шаршыдан алынған оның элементтерін, үлгілер мен суреттерде бағдарлану); 7.2.10.3 аяқталған бұйымдарды үлгімен және суретпен салыстыру; 7.2.10.4 қағаздың түйісуін жасау, түбін желімдеу, түбін жапсыру және көмкеру; 7.2.10.5 блокты кесуді үш жағынан жасау (алдыңғы кесік, басы, құйыршық)
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	7.3.1 өзінің және өз құрдастарының жұмыстарын талдау мен бағалауға ұмтылу, жұмыстағы жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу
	3.2 Оқу жылындағы бақылау қорытынды жұмыс	7.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты (сараланған) орындау
3-тоқсан		

1 . Материалтану	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы екенін түсіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен еңбек заттарының ерекшеліктерін зерделеу және анықтау
	1.2 Техникалық мәліметтер	7.1.2. тұрмыста, оқуда, ойында пайдаланатын кейбір полиграфиялық және картонаж бұйымдары туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.2 бұйымдарды дайындау бойынша жұмыс үшін қажетті материал мен құралды таңдауды іске асыру; 7.1.2.3 өлшеу құралдары ретінде өлшеуіш сызғышты, бұрышты меңгеру; 7.1.2.4 жұмыс орнын ұйымдастыру туралы түсінігінің болуы
	1.3 Материалтану "қағаз бен картон өндірісі және олардың қасиеттері"	7.1.3.1 бойлай және көлденең қағаз талшықтары туралы түсінігінің болуы; 7.1.3.2 қағаз қасиеттерін (қайшымен, қағазбен кесіледі, суланғанда беріктігін жоғалтады, кесіктері бойынша бүктеледі, жыртылады және мыжылады) анықтау бойынша зертханалық жұмыс; 7.1.3.3 материалмен жұмыс ережелері туралы түсінігінің болуы; 7.2.3.4 қайшымен және пышақпен жұмыс қауіпсіздігін сақтау; 7.2.3.5 кескішпен жұмыс ережелерімен танысу; 7.1.3.6 бетін (жұмыс) және ішкі жақтарын (қағаздың жұмыс істейтін жағы бұлыңғыр және борпылдақ құрылымға ие) анықтау
	1.4 Баспа-түптеу құралдарында қауіпсіз жұмыс ережесі	7.1.4.1 өлшеуіш және қол құралдарымен қауіпсіз жұмыс ережелері туралы түсінігінің болуы; 7.1.4.2 желіммен жұмыс барысындағы қауіпсіз жұмыс туралы түсінігінің болуы; 7.1.4.3 өз бетінше практикалық жұмысты орындау; 7.1.4.4 картонаж-түптеу шеберханасы білдектері мен машиналарындағы және өндірістегі жұмыс барысындағы қауіпсіздік ережелерімен танысу
	1.5 Әдеп және еңбек заңнамасы	7.1.5.1 түптеу шеберханасындағы тәртіп әдебі туралы түсінігінің болуы; 7.1.5.2 жұмыс барысында нысанды киімді пайдалана отырып, өз жұмыс орнын ұйымдастыра алу; 7.1.5.3 ҚР еңбек заңнамасы туралы жалпы түсінік беру
	2.1 Аппликация	7.2.1.1 қағаз өндірісі туралы түсінігінің болуы; 7.2.1.2 қағаз бүктеу тәсілдерін игеру; 7.2.1.3 жазықтықта аппликация орындау; 7.2.1.4 көлемді және заттық аппликациялар туралы түсінігінің болуы; 7.2.1.5 аппликацияларда әртүрлі өрнектер мен оюларды қолдану; 7.2.1.6 көкжиек сызығы мен перспектива ережесін қолдана отырып, дұрыс композициялық құрумен белгілі тақырыпқа аппликация құрастыру; 7.2.1.7 еңбек объектісінің нысанына немесе парақ көлеміне байланысты өрнек көлемін, сюжетті аппликация

2. Еңбектің дайындау технологиялары		пропорциясын анықтау 7.2.1.8 геометриялық және өсу фигураларын қолдана отырып, көлемді аппликациялар құрастыру
	2.2 Картонаж өндірісі	7.2.2.1 қоғам өміріндегі еңбек пен картонажшы мамандығының маңызы туралы түсінігінің болуы; 7.2.2.2 картон ажыратқыш білдек туралы түсінігінің болуы; 7.2.2.3 дайындалған қажетті өлшемдерді кесуге болатын білдектің шектеулі бағыттаушы сызғышын қолдану; 7.2.2.4 картонаж білдектерінде өлшеуіш құралдарды пайдалану
	2.3 Мұқаба өндірісі	7.2.3.1 тапсырмада бағдарлану, үлгіні табиғи объектімен, иллюстрациямен салыстыру (мұғалім көмегі және өз бетінше) ; 7.2.3.2 мұғалімнің көмегімен және өз бетінше бұйым жұмысының жоспарын құрастыру; 7.2.3.3 материалды таңдау дағдысының болуы; 7.2.3.5 түптеуші мамандығы туралы түсінік беру
	2.4 Брошюралық бұйымдар	7.2.4.1 кітап ісінің тарихы; 7.2.4.2 брошюралық бұйымдардың жетістіктері мен кемшіліктері; 7.2.4.3 брошюралық бұйымдар үшін материал таңдау және дайындауға ұмтылу; 7.2.4.4 бір дәптерлік мұқаба тетіктері мен бекіту тәсілдерін ажырату; 7.2.4.5 біріктіру (тігін, желімдеу, серіппе, қапсырма) технологиясын меңгеру
	2.5 Кітаптың түбі	7.2.5.1 білім алушыларды кітап бұйымының жинақталу тетіктерімен және ерекшеліктерімен таныстыру; 7.2.5.2 блокты дайындаудың технологиялық процесі туралы түсінігінің болуы; 7.2.5.3 білім алушылардың брошюра және кітап өнімдері арасындағы түбегейлі айырмашылықты табуы; 7.2.5.4 блоктың бір дәптерлік және көп дәптерлік қосылған жерінің арасындағы айырмашылықты көру
	2.6 Ою шығармашылығы мен аппликация техникасын қолданып мұқабаларды ресімдеу	7.2.6.1 оюлы өрнектер құрастыру, онда әркім элементтер мен геометриялық пішіндерді пайдалану 7.2.6.2 ою түрлерін ажырату; 7.2.6.3 ою-өрнектерді шаршыда, шеңберде, ромбта, сопақшада, жолақта, шексіз ою-өрнек жасау; 7.2.6.4 ернеу жолағындағы ою-өрнекті орындау 7.2.6.5 тұйық ою-өрнек құрылысын орындау (шаршыда, ромбта, шеңберде, сопақшада) ; 7.2.6.6 суреттің сұлбасын, штрихтер бағытын сақтай отырып , ою-өрнек элементтерін бояулармен бояу
	2.7 Кітап-журнал өнімдерін жөндеу	7.2.7.1 кітап-журнал өнімін күту ережелері мен оған деген ұқыпты қарым-қатынас туралы түсінігінің болуы; 7.2.7.2 бүліну туралы түсінігінің болуы (мұқаба қаптары бұрыштарының тозығы жеткенін, мұқаба қаптарының жыртып алынуы, мұқабасының бүлінуі) ; 7.2.7.3 сыртқы бүлінулерді жөндеу үшін материал таңдау туралы түсінігінің болуы; 7.2.7.4 ішкі бүлінулер туралы жалпы түсінік (бүктелу

		сызығы бойынша өңірбеттің ажырауы, блоктың және үзік жерінің бекітілуінің бүлінуі, блок қағаздарын алмастыру
	2.8 Түптеу шеберханасын техникалық жарактандыру	7.2.8.1 ламинатормен, негізгі жұмыс бөлімдерімен, тетік атаулары мен танысу; 7.2.8.2 өндіріс және ламинациялау кезінде қолданылатын материал атауы туралы қарапайым мәліметтер; 7.2.8.3 ламинация процесінің дәйектілігі; 7.2.8.4 визитканы кесіп алу үшін қол баспақпен танысу; 7.2.8.5 орындалатын жұмыс түрлері; 7.2.8.6 қол баспағымен жұмыс барысындағы тәсілдер, ереже мен қауіпсіздік техникасы; 7.2.8.7 негізгі жұмыс бөлімдері және жұмыс орнын ұйымдастыру; 7.2.8.8 баспақ жұмысы барысында қолданылатын материалдар туралы қарапайым мәліметтер; 7.2.8.9 қағаздың, картонның, атаулардың әралуандылығы, талшықтардың іскерлік және көлденең бағыты; 7.2.8.9 жұмсақ мұқаба үшін машинаның тағайындалуы мен қолданылуы туралы түсінікті қалыптастыру; 7.2.8.10 негізгі жұмыс бөлімдері, тетік атаулары
	2.9 Практикалық жұмыстар	7.2.9.1 берілген өлшемдер бойынша белгілеу туралы түсінігінің болуы; 7.2.9.2 сәйкес құралдармен қағаз бен картонды қию туралы түсінігінің болуы; 7.2.9.3 блокке қағаз бумаларын кесуді орындау; 7.2.9.4 тесу-беговальді білдекте тесу туралы түсініктің болуы (саңылауды тесу, немесе бұйымдар блоктарындағы штрихтерді тесу, бүгілме-бүрмелеу мұқаба сызықтарын қыспақтау)
	2.10 Дербес жұмыс, жобалы тізім	7.2.10.1 алдағы жұмысты өз бетінше жоспарлау; 7.2.10.2 геометриялық аппликацияларды өз бетінше орындау (шаршыдан алынған оның элементтерін, үлгілер мен суреттерде бағдарлану); 7.2.10.3 аяқталған бұйымдарды үлгімен және суретпен салыстыру; 7.2.10.4 қағаздың түйісуін жасау, түбін желімдеу, түбін жапсыру және көмкеру; 7.2.10.5 блокты кесуді үш жағынан жасау (алдыңғы кесік, басы, құйырық); 7.2.10.6 берілген өлшем бойынша тікбұрыш бөлшектерін қашау белгілерін жасау; 7.2.10.7 өлшемдер мен талшық бағыттарын сақтай отырып, картон пішімін жасау
3."Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	7.3.2.1 өзінің және өз құрдастарының жұмыстарын талдау мен бағалауға ұмтылу, жұмыстағы жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу
	3.2.Оқу жылындағы бақылау қорытынды жұмыс	7.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты (сараланған) орындау
4-тоқсан		

1 Материалтану	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы екенін түсіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен еңбек заттарының ерекшеліктерін зерделеу және анықтау
	1.2 Техникалық мәліметтер	7.1.2.1 тұрмыста, оқуда, ойында пайдаланатын кейбір полиграфиялық және картонаж бұйымдары туралы түсінігінің болуы; 7.1.2.2 бұйымдарды дайындау бойынша жұмыс үшін қажетті материал мен құралды таңдауды іске асыру; 7.1.2.3 өлшеу құралдары ретінде өлшеуіш сызғышты, бұрышты меңгеру; 7.1.2.4 жұмыс орнын ұйымдастыру туралы түсінігінің болуы
	1.3 Материалтану "қағаз бен картон өндірісі және олардың қасиеттері"	7.1.3.1 бойлай және көлденең қағаз талшықтары туралы түсінігінің болуы; 7.1.3.2 қағаз қасиеттерін (қайшымен, қағазбен кесіледі, суланғанда беріктігін жоғалтады, кесіктері бойынша бүктеледі, жыртылады және мыжылады) анықтау бойынша зертханалық жұмыс; 7.1.3.3 материалмен жұмыс ережелері туралы түсінігінің болуы; 7.2.3.4 қайшымен және пышақпен жұмыс қауіпсіздігін сақтау; 7.2.3.5 кескішпен жұмыс ережелерімен танысу; 7.1.3.6 бетін (жұмыс) және ішкі жақтарын (қағаздың жұмыс істейтін жағы бұлыңғыр және борпылдақ құрылымға ие) анықтау; 7.1.3.7 түптеу ісінде қолданылатын материалдар (коленкор, бумвинил, лидерин, түптеу картоны, жазу қағазы)
	1.4 Баспа-түптеу құралдарында қауіпсіз жұмыс ережесі	7.1.4.1 өлшеуіш және қол құралдарымен қауіпсіз жұмыс ережелері туралы түсінігінің болуы; 7.1.4.2 желіммен жұмыс барысындағы қауіпсіз жұмыс туралы түсінігінің болуы; 7.1.4.3 өз бетінше практикалық жұмысты орындау барысындағы техникалық қауіпсіздік ережелерін сақтау; 7.1.4.4 картонаж-түптеу шеберханасы білдектері мен машиналарындағы және өндірістегі жұмыс барысындағы қауіпсіздік ережелерімен танысу; 7.1.4.5 полиграфия комбинатындағы экскурсия
	1.5 Әдеп және еңбек заңнамасы	7.1.5.1 түптеу шеберханасындағы тәртіп әдебі туралы түсінігінің болуы; 7.1.5.2 жұмыс барысында нысанды киімді пайдалана отырып, өз жұмыс орнын ұйымдастыра алу; 7.1.5.3 ҚР еңбек заңнамасы туралы жалпы түсінік беру; 7.1.5.4 іс құжаттарын жазу ережелері туралы түсінік беру (жұмысқа қабылдау өтініші мен еңбек шарты)
		7.2.1.1 қағаз өндірісі туралы түсінігінің болуы; 7.2.1.2 қағаз бүктеу тәсілдерін игеру; 7.2.1.3 жазықтықта аппликация орындау; 7.2.1.4 көлемді және заттық аппликациялар туралы түсінігінің болуы; 7.2.1.5 аппликацияларда әртүрлі өрнектер мен оюларды қолдану; 7.2.1.6 көкжиек сызығы мен перспектива ережесін қолдана

2.1 Аппликация	отырып, дұрыс композициялық құрумен белгілі тақырыпқа аппликация құрастыру; 7.2.1.7 еңбек объектісінің нысанына немесе парақ көлеміне байланысты өрнек көлемін, сюжетті аппликация пропорциясын анықтау; 7.2.1.8 геометриялық және өсу фигураларын қолдана отырып, көлемді аппликациялар құрастыру; 7.2.1.9 аппликацияларды орындау кезектілігінің міндетті ережелерімен таныстыру
2.2 Картонаж өндірісі	7.2.2.1 қоғам өміріндегі еңбек пен картонажшы мамандығының маңызы туралы түсінігінің болуы; 7.2.2.2 картон ажыратқыш білдек туралы түсінігінің болуы; 7.2.2.3 дайындалған қажетті өлшемдерді кесуге болатын білдектің шектеулі бағыттаушы сызғышын қолдану; 7.2.2.4 картонаж білдектерінде өлшеуіш құралдарды пайдалану
2.3 Мұқаба өндірісі	7.2.3.1 тапсырмада бағдарлану, үлгіні табиғи объектімен, иллюстрациямен салыстыру (мұғалім көмегі және өз бетінше); 7.2.3.2 мұғалімнің көмегімен және өз бетінше бұйым жұмысының жоспарын құрастыру; 7.2.3.3 материалды таңдау дағдысының болуы; 7.2.3.4 белгіленген жоспарды ұстану; 7.2.3.5 түптеуші мамандығы туралы түсінік беру; 7.2.3.6 қатты мұқабалар туралы бастапқы түсініктің болуы; 7.2.3.7 қатты мұқаба өнеркәсіп өндірісі туралы жалпы түсініктің болуы
2.4 Брошюралық бұйымдар	7.2.4.1 кітап ісінің тарихы; 7.2.4.2 брошюралық бұйымдардың жетістіктері мен кемшіліктері; 7.2.4.3 брошюралық бұйымдар үшін материал таңдау және дайындауға ұмтылу; 7.2.4.4 бір дәптерлік мұқаба тетіктері мен бекіту тәсілдерін ажырату; 7.2.4.5 біріктіру (тігін, желімдеу, серіппе, қапсырма) технологиясын меңгеру; 7.2.4.6 қажетті біріктіруші тәсілдерді: желім, қапсырма, серіппе, металл түтіктері, түптері арқылы таңдау
2.5 Кітаптың түбі	7.2.5.1 білім алушыларды кітап бұйымының жинақталу тетіктерімен және ерекшеліктерімен таныстыру; 7.2.5.2 блокты дайындаудың технологиялық процесі туралы түсінігінің болуы; 7.2.5.3 білім алушылардың брошюра және кітап өнімдері арасындағы түбегейлі айырмашылықты табуы; 7.2.5.4 блоктың бір дәптерлік және көп дәптерлік қосылған жерінің арасындағы айырмашылықты көру
2.6 Ою шығармашылығы мен аппликация	7.2.6.1 оюлы өрнектер құрастыру, онда әркелкі элементтер мен геометриялық пішіндерді пайдалану; 7.2.6.2 ою түрлерін ажырату; 7.2.6.3 ою-өрнектерді шаршыда, шеңберде, ромбта, сопақшада, жолақта, шексіз ою-өрнек жасау; 7.2.6.4 ернеу жолағындағы ою-өрнекті орындау; 7.2.6.5 тұйық ою-өрнек құрылысын орындау (шаршыда,

2. Еңбектің дайындау технологиялары	техникасын қолданып мұқабаларды ресімдеу	ромбта, шеңберде, сопақшада); 7.2.6.6 суреттің сұлбасын, штрихтер бағытын сақтай отырып, ою-өрнек элементтерін бояулармен бояу; 7.2.6.7 ою-өрнек фрагменттерін мұқабаға ауыстыру және дайын материалмен ою-өрнектің эскизін толтыру
	2.7 Кітап-журнал өнімдерін жөндеу	7.2.7.1 кітап-журнал өнімін күту ережелері мен оған деген ұқыпты қарым-қатынас туралы түсінігінің болуы; 7.2.7.2 бүліну туралы түсінігінің болуы (мұқаба қаптары бұрыштарының тозығы жеткенін, мұқаба қаптарының жыртып алынуы, мұқабасының бүлінуі) ; 7.2.7.3 сыртқы бүлінулерді жөндеу үшін материал таңдау туралы түсінігінің болуы; 7.2.7.4 ішкі бүлінулер туралы жалпы түсінік (бүктелу сызығы бойынша өңірбеттің ажырауы, блоктың және үзік жерінің бекітілуінің бүлінуі, блок қағаздарын алмастыру)
	2.8 Түптеу шеберханасын техникалық жаратқандыру	7.2.8.1 ламинатормен, негізгі жұмыс бөлімдерімен, тетік атауларымен танысу; 7.2.8.2 өндіріс және ламинациялау кезінде қолданылатын материал атауы туралы қарапайым мәліметтер; 7.2.8.3 ламинация процесінің дәйектілігі; 7.2.8.4 визитканы кесіп алу үшін қол баспақпен танысу; 7.2.8.5 орындалатын жұмыс түрлері; 7.2.8.6 қол баспағымен жұмыс барысындағы тәсілдер, ереже мен қауіпсіздік техникасы; 7.2.8.7 негізгі жұмыс бөлімдері және жұмыс орнын ұйымдастыру; 7.2.8.8 баспақ жұмысы барысында қолданылатын материалдар туралы қарапайым мәліметтер; 7.2.8.9 қағаздың, картонның, атаулардың әралуандылығы, талшықтардың іскерлік және көлденең бағыты; 7.2.8.9 жұмсақ мұқаба үшін машинаның тағайындалуы мен қолданылуы туралы түсінікті қалыптастыру; 7.2.8.10 негізгі жұмыс бөлімдері, тетік атаулары; 7.2.8.11 жұмыс орнын ұйымдастыру, қауіпсіз жұмыс ережесі; 7.2.8.12 құралдарда жұмыстарды орындау дәйектілігімен танысу
	2.9 Практикалық жұмыстар	7.2.9.1 берілген өлшемдер бойынша белгілеу туралы түсінігінің болуы; 7.2.9.2 сәйкес құралдармен қағаз бен картонды қию туралы түсінігінің болуы; 7.2.9.3 блокке қағаз бумаларын кесуді орындау; 7.2.9.4 тесу-беговальді білдекте тесу туралы түсініктің болуы (саңылауды тесу, немесе бұйымдар блоктарындағы штрихтерді тесу, бүгілме-бүрмелеу мұқаба сызықтарын қыспақтау) ; 7.2.9.5 түптеуіш ұйымдарының дағдыларын бекіту (оқу дәптерлері, қойын дәптерлері, жұмсақ мұқабадағы кесілетін блокноттар, кеңсе кітаптары, картонаж бұйымдары)
		7.2.10.1 алдағы жұмысты өз бетінше жоспарлау; 7.2.10.2 геометриялық аппликацияларды өз бетінше орындау (шаршыдан алынған оның элементтерін, үлгілер мен суреттерде бағдарлану) ;

	2.10 Дербес жұмыс, жобалы тізім	7.2.10.3 аяқталған бұйымдарды үлгімен және суретпен салыстыру; 7.2.10.4 қағаздың түйісуін жасау, түбін желімдеу, түбін жапсыру және көмкеру; 7.2.10.5 блокты кесуді үш жағынан жасау (алдыңғы кесік, басы, құйыршық); 7.2.10.6 берілген өлшем бойынша тікбұрыш бөлшектерін қашау белгілерін жасау; 7.2.10.7 өлшемдер мен талшық бағыттарын сақтай отырып, картон пішімін жасау; 7.2.10.8 бұйымдардың үлгілерін жинауды өз бетінше жасау; 7.2.10.9 бұйымдарды өздігінен эстетикалық ресімдеуге ұмтылу
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өзінің және өз құрдастарының жұмыстарын талдау мен бағалауға ұмтылу, жұмыстағы жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу; 7.3.1.2 ауызша есеп беруде оқыған терминдерін пайдаланып, жасалған жұмыс туралы есеп беру; 7.3.1.3 алған білімдерін практикалық қызметте қолдану
	3.2 Оқу жылындағы бақылау қорытынды жұмыс	7.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты (сараланған) орындау

2) 8-сынып:

5-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Материалтану	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін таныту; 8.1.1.2 еңбек заттарының аса маңызды ерекшеліктерін білу мен түсінуін көрсету
	1.2 Техникалық мәліметтер	8.1.2.1 берілген өлшемді сақтай отырып, өлшеуіш құралдар мен тетіктерді пайдалану; 8.1.2.2 қолданылатын материалдардың негізгі қасиеттері туралы түсінігінің болуы
	1.3.Материалтану "қағаз бен картон өндірісі және олардың қасиеттері"	8.1.3.1 қағаздың пайда болу тарихы туралы түсінігінің болуы; 8.1.3.2 целлюлоза комбинатындағы қағаз өндірісі туралы түсінігінің болуы; 8.1.3.4 зертханалық –практикалық жұмыстар барысында қағаздың қасиеттерін анықтау
	1.4 Баспа-түптеу құралдарында қауіпсіз жұмыс ережесі	8.1.4.1 қол құралымен жұмыс қауіпсіздігін сақтау; 8.1.4.2 полиграфия жабдықтарымен жұмыс ережесін сақтау; 8.1.4.3 оқу шеберханасындағы өз жұмыс орнын ұйымдастыру
	1.5 Әдеп және еңбек заңнамасы	8.1.5.1 баспахананың еңбек ұжымындағы өзара қарым-қатынас әдебі
	2.1 Аппликация	8.2.1.1 қағаз түрлерін тағайындалуы бойынша қолдану; 8.2.1.2 қағаздың қасиеттері мен ерекшеліктерін: бүгілуі бойынша майысуын, кесілуін, ылғалды сіңіруін, әлсіз қалыңдығын, түсін білу; 8.2.1.3 тетіктердің жүйелі бірігу ережесін қолдану
		8.2.2.1 картонаж өндірісінде пайдаланылатын материалдар туралы түсінігінің болуы;

2. Еңбектің дайындау технологиялары	2.2 Картонаж өндірісі	8.2.2.2 картонаж өндірісінде қолданылатын құралдар туралы жалпы түсінігінің болуы
	2.3 Мұқаба өндірісі	8.2.3.1 бұйымның үлгісі бойынша тапсырмада өз бетінше бағдарлану; 8.2.3.2 сызба, эскиз дайындау (мұғалім көмегі); 8.2.3.4баспахана мен мамандықтар туралы жалпы түсініктің болуы
	2.4 Брошюралық бұйымдар	8.2.4.1 кітап және брошюра, технологиялық процестегі айырмашылығы; 8.2.4.2 брошюра өндірісі (аймақ және цех құралдары) және оларға қойылатын талаптар
	2.5 Кітаптың түбі	8.2.5.1 кітап дайындау үшін материал таңдау; 8.2.5.2 кітаптар мен брошюраларды дайындаудың технологиялық процестеріндегі айырмашылықты таба алу
	2.6 Ою шығармашылығы мен аппликация техникасын қолданып мұқабаларды ресімдеу	8.2.6.1 ою-өрнектерді шаршыда, ромбта, сопақшада, жолақта, шексіз ою-өрнек жасау; 8.2.6.2 ою-өрнектердің ерекшеліктерін білу; 8.2.6.3 өрнектер құрастыру
	2.7 Кітап-журнал өнімдерін жөндеу	8.2.7.1 кітаптың сыртқы бүлінулерін жөндеу барысындағы практикада білімдерін қолдану; 8.2.7.2 сыртқы бүлінулерді жою үшін материал таңдауды жасау
	2.8 Түптеу шеберханасын техникалық жаратқандыру	8.2.8.1 ұсынылған құралды зерделеуді жалғастыру және практикада: ламинатормен, визиткаларды кесіп алуға арналған қол баспағымен, жұмсақ мұқаба үшін машинамен жұмыс барысындағы дағдыларды жетілдіру; 8.2.8.2 құралмен жұмыс барысында алынған білімдер мен біліктерді жетілдіру, құралмен қауіпсіз жұмыс ережесін білу; 8.2.8.3 үлгі бойынша тапсырмада бағдарлану (үлгіні талдау мен жұмыс жоспарын мұғалім береді)
	2.9 Практикалық жұмыстар	8.2.9.1 бесіншіден тоғызыншы типке дейінгі әртүрлі құрылымның қатты мұқабаларын дайындау бойынша практикалық дағдыларын бекіту; 8.2.9.2 ресімдеу үшін аппликация техникасын: мұқабаларды, қораптарды, баулы папкаларды қолдану
	2.10 Дербес жұмыс, жобалы тізім	8.2.10.1. қолмен және машинамен бүктеуді орындау; 8.2.10.2. екі тәсілмен дәптерлі блокты тігу; 8.2.10.3. қолмен және кескіште дәптерлерді кесуді жасау; 8.2.10.4. берілген өлшемдер бойынша қораптарды өз бетінше құрастыру және дайындау
	3."Еңбек заттарын талдау және бағалау	8.3.1.1 өзінің және өз құрдастарының жұмыстарын талдау мен бағалауға ұмтылу, жұмыстағы жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу
3.2.Оқу жылындағы бақылау қорытынды жұмыс		8.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты (сараланған) орындау
2-тоқсан		

1 . Материалтану	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін таныту; 8.1.1.2 еңбек заттарының аса маңызды ерекшеліктерін білу мен түсінуін көрсету
	1.2 Техникалық мәліметтер	8.1.2.1 берілген өлшемді сақтай отырып, өлшеуіш құралдар мен тетіктерді пайдалану; 8.1.2.2 қолданылатын материалдардың негізгі қасиеттері туралы түсінігінің болуы; 8.1.2.3 өндіріс материалдарын сақтау ережелері туралы түсінігінің болуы
	1.3 Материалтану "қағаз бен картон өндірісі және олардың қасиеттері"	8.1.3.1 қағаздың пайда болу тарихы туралы түсінігінің болуы; 8.1.3.2 целлюлоза комбинатындағы қағаз өндірісі туралы түсінігінің болуы; 8.1.3.3 иметь представление о технологии изготовления бумаги ; 8.1.3.4 зертханалық –практикалық жұмыстар барысында қағаздың қасиеттерін анықтау
	1.4 Баспа-түптеу құралдарында қауіпсіз жұмыс ережесі	8.1.4.1 қол құралымен жұмыс қауіпсіздігін сақтау; 8.1.4.2 полиграфия жабдықтарымен жұмыс ережесін сақтау; 8.1.4.3 оқу шеберханасындағы өз жұмыс орнын ұйымдастыру; 8.1.4.4 оқу шеберханасындағы түптеушінің қауіпсіз жұмыс ережелері туралы түсінігінің болуы
	1.5 Әдеп және еңбек заңнамасы	8.1.5.1 баспахананың еңбек ұжымындағы өзара қарым-қатынас ә д е б і ; 8.1.5.2 еңбек тәртібі, еңбек ақы, жұмыс уақыты мен кезекті еңбек демалысы туралы түсінігінің болуы
	2.1.Аппликация	8.2.1.1 әртүрлі қағаз түрлерін тағайындалуы бойынша қолдану; 8.2.1.2 қағаздың қасиеттері мен ерекшеліктерін:бүгілуі бойынша майысуын, кесілуін, ылғалды сіңіруін, әлсіз қалыңдығын, түсін білу; 8.2.1.3 тетіктердің жүйелі бірігу ережесін қолдану 8.2.1.4 желімнің әртүрлілігі, яғни қолмен жұмыста және машина құралдарында пайдалану туралы түсінігінің болуы
	2.2 Картонаж өндірісі	8.2.2.1.картонаж өндірісінде пайдаланылатын материалдар туралы түсінігінің болуы; 8.2.2.2 картонаж өндірісінде қолданылатын құралдар туралы жалпы түсінігінің болуы; 8.2.2.3 қол құралдарымен, электр құралдарымен қауіпсіз жұмыс ережесін сақтау
	2.3 Мұқаба өндірісі	8.2.3.1 бұйымның үлгісі бойынша тапсырмада өз бетінше б а ғ д а р л а н у ; 8.2.3.2 сызба, эскиз дайындау (мұғалім көмегі) ; 8.2.3.3 технологиялық карта бойынша еңбек затын дайындау бірізділігін анықтау; 8.2.3.4 баспахана мен мамандықтар туралы жалпы түсініктің болуы
	2.4 Брошюралық бұйымдар	8.2.4.1 кітап және брошюра, технологиялық процестегі а й ы р м а ш ы л ы ғ ы ; 8.2.4.2 брошюра өндірісі (аймақ және цех құралдары) және оларға қойылатын талаптар; 8.2.4.3 ағымдық процесс түсінігі, жұмыстарды операциялық орындауды меңгеру

2 "Еңбектің дайындау технологиялары	2.5 Кітаптың түбі	8.2.5.1 дайындау үшін материал таңдау; 8.2.5.2 кітаптар мен брошюраларды дайындаудың технологиялық процестеріндегі айырмашылықты таба алу; 8.2.5.3 тұтас және құрама мұқабаларда кітап үлгілерін дайындау туралы түсінігінің болуы
	2.6 Ою шығармашылығы мен аппликация техникасын қолданып мұқабаларды ресімдеу	8.2.6.1 ою-өрнектерді шаршыда, ромбта, сопақшада, жолақта, шексіз ою-өрнек жасау; 8.2.6.2 ою-өрнектердің ерекшеліктерін білу; 8.2.6.3 өрнектер құрастыру; 8.2.6.4 жұмыс орнын, жұмыс құралдары мен құрылғыларды дайындау
	2.7 Кітап-журнал өнімдерін жөндеу	7.2.7.1 кітап-журнал өнімін күту ережелері мен оған деген ұқыпты қарым-қатынас туралы түсінігінің болуы; 7.2.7.2 бүліну туралы түсінігінің болуы (мұқаба қаптары бұрыштарының тозығы жеткенін, мұқаба қаптарының жыртып алынуы, мұқабасының бүлінуі)
	2.8 Түптеу шеберханасын техникалық жарақтандыру	8.2.8.1 ұсынылған құралды зерделеуді жалғастыру және практикада: ламинатормен, визиткаларды кесіп алуға арналған қол баспағымен, жұмсақ мұқаба үшін машинамен жұмыс барысындағы дағдыларды жетілдіру; 8.2.8.2 құралмен жұмыс барысында алынған білімдер мен біліктерді жетілдіру, құралмен қауіпсіз жұмыс ережесін білу; 8.2.8.3 үлгі бойынша тапсырмада бағдарлану (үлгіні талдау мен жұмыс жоспарын мұғалім береді); 8.2.8.4 жұмыс тәсілдерін практикалық орындау, түсіндірумен сүйемелдеуге ұмтылу; 8.2.8.5 орындалған бұйымның сапасын талдау, мұғалім көмегімен жүргізу
	2.9 Практикалық жұмыстар	8.2.9.1 бесіншіден тоғызыншы типке дейінгі әртүрлі құрылымның қатты мұқабаларын дайындау бойынша практикалық дағдыларын бекіту; 8.2.9.2 ресімдеу үшін аппликация техникасын: мұқабаларды, қораптарды, баулы папкаларды қолдану; 8.2.9.3 картон немесе мата алмастырғыш мұқабаларды кесу бойынша жұмыста бағдарлану
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	2.10 Дербес жұмыс, жобалы тізім	8.2.10.1 қолмен және машинамен бүктеуді орындау; 8.2.10.2 екі тәсілмен дәптерлі блокты тігу; 8.2.10.3 қолмен және кескіште дәптерлерді кесуді жасау; 8.2.10.4 берілген өлшемдер бойынша қораптарды өз бетінше құрастыру және дайындау; 8.2.10.5 сызбаға сүйеніп, өз бетінше ұңғыны үлгілеу
	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	8.3.1.1. өзінің және өз құрдастарының жұмыстарын талдау мен бағалауға ұмтылу, жұмыстағы жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу; 8.3.1.2 сөйлеу тілінде техникалық терминдерді қолдану. Жасалған жұмыс туралы мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше ауызша есеп беруді іске асыру
	3.2. Оқу жылындағы бақылау қорытынды жұмыс	8.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты (сараланған) орындау
3-тоқсан		

1 . Материалтану	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін таныту; 8.1.1.2 еңбек заттарының аса маңызды ерекшеліктерін білу мен түсінуін көрсету
	1.2 Техникалық мәліметтер	8.1.2.1 берілген өлшемді сақтай отырып, өлшеуіш құралдар мен тетіктерді пайдалану; 8.1.2.2 қолданылатын материалдардың негізгі қасиеттері туралы түсінігінің болуы; 8.1.2.3 өндіріс материалдарын сақтау ережелері туралы түсінігінің болуы
	1.3 Материалтану "қағаз бен картон өндірісі және олардың қасиеттері"	8.1.3.1 қағаздың пайда болу тарихы туралы түсінігінің болуы; 8.1.3.2 целлюлоза комбинатындағы қағаз өндірісі туралы түсінігінің болуы; 8.1.3.3 иметь представление о технологии изготовления бумаги ; 8.1.3.4 зертханалық –практикалық жұмыстар барысында қағаздың қасиеттерін анықтау; 8.2.3.5 материалдың сапасын сыртқы көрінісі бойынша анықтауға ұмтылу; 8.1.3.6 түптеу жұмыстарында қолданылуы бойынша материалдың түрін анықтау; 8.1.3.7 өңделген жасанды материалды табиғидаан ажырату
	1.4 Баспа-түптеу құралдарында қауіпсіз жұмыс ережесі	8.1.4.1 қол құралымен жұмыс қауіпсіздігін сақтау 8.1.4.2 полиграфия жабдықтарымен жұмыс ережесін сақтау; 8.1.4.3 оқу шеберханасындағы өз жұмыс орнын ұйымдастыру; 8.1.4.4 оқу шеберханасындағы түптеушінің қауіпсіз жұмыс ережелері туралы түсінігінің болуы; 8.1.4.5 баспаханадағы қауіпсіз жұмыс туралы түсінігінің болуы
	1.5 Әдеп және еңбек заңнамасы	8.1.5.1 баспахананың еңбек ұжымындағы өзара қарым-қатынас әдебі; 8.1.5.2 еңбек тәртібі, еңбек ақы, жұмыс уақыты мен кезекті еңбек демалысы туралы түсінігінің болуы; 8.1.5.3 еңбек өтілі мен оны еңбек кітапшасында белгілеу туралы түсінігінің болуы; 8.1.5.4 жұмысқа қабылдау ережесі туралы білу
	2.1 Аппликация	8.2.1.1 әртүрлі қағаз түрлерін тағайындалуы бойынша қолдану; 8.2.1.2 қағаздың қасиеттері мен ерекшеліктерін: бүгілуі бойынша майысуын, кесілуін, ылғалды сіңіруін, әлсіз қалыңдығын, түсін білу; 8.2.1.3 тетіктердің жүйелі бірігу ережесін қолдану; 8.2.1.4 желімнің әртүрлілігі, яғни қолмен жұмыста және машина құралдарында пайдалану туралы түсінігінің болуы; 8.2.1.5 жазық парақтан көлемді бұйымдарды орындау; 8.2.1.6 симметриялы кесу, қағазды өрнектеу технологиясын меңгеруге ұмтылу; 8.2.1.7 қағаз талшықтарының бағытталуының қолданыстағы тәсілдерімен таныстыру (бойлай, көлденең) ; 8.2.1.8 өсімдік талшықтарынан жасалған қағаздың механикалық және физикалық қасиеттері туралы түсінік беру
		8.2.2.1 картонаж өндірісінде пайдаланылатын материалдар туралы түсінігінің болуы; 8.2.2.2 картонаж өндірісінде қолданылатын құралдар туралы жалпы түсінігінің болуы;

2. Еңбектің дайындау технологиялары	2.2 Картонаж өндірісі	8.2.2.3 қол құралдарымен, электр құралдарымен қауіпсіз жұмыс ережесін сақтау; 8.2.2.4 материалдың қасиеттері және олармен жұмыс істеу тәсілдері туралы түсінігінің болуы
	2.3 Мұқаба өндірісі	бұйымның үлгісі бойынша тапсырмада өз бетінше бағдарлану; 8.2.3.2 сызба, эскиз дайындау (мұғалім көмегі); 8.2.3.3 технологиялық карта бойынша еңбек затын дайындау бірізділігін анықтау; 8.2.3.4 баспахана мен мамандықтар туралы жалпы түсініктің болуы; 8.2.3.5 кітап-журнал өнімдерін дайындау барысында операция бойынша еңбекті бөлу туралы түсінігінің болуы; 8.2.3.6 полиграфиялық комбинат цехтері туралы түсініктің болуы (баспа цехы, түптеуіш цехы, брошюралық цех, эксперименттік цех)
	2.4 Брошюралық бұйымдар	8.2.4.1 кітап және брошюра, технологиялық процестегі айырмашылығы; 8.2.4.2 брошюра өндірісі (аймақ және цех құралдары) және оларға қойылатын талаптар; 8.2.4.3 ағымдық процесс түсінігі, жұмыстарды операциялық орындауды меңгеру; 8.2.4.4 полиграфиялық өндірісті ұйымдастыру механизмін елестету
	2.5 Кітаптың түбі	8.2.5.1 дайындау үшін материал таңдау; 8.2.5.2 кітаптар мен брошюраларды дайындаудың технологиялық процестеріндегі айырмашылықты таба алу; 8.2.5.3 тұтас және құрама мұқабаларда кітап үлгілерін дайындау туралы түсінігінің болуы; 8.2.5.4 кітаптың құрама бөліктерінің тағайындалуын түсіну, бұйым тетіктерінде бағдарлану; 8.2.5.5 мұқаба қабын қайта қою мен орын орнына қоюдың рөлін түсіну
	2.6 Ою шығармашылығы мен аппликация техникасын қолданып мұқабаларды ресімдеу	8.2.6.1 ою-өрнектерді шаршыда, ромбта, сопақшада, жолақта, шексіз ою-өрнек жасау; 8.2.6.2 ою-өрнектердің ерекшеліктерін білу; 8.2.6.3 өрнектер құрастыру; 8.2.6.4 жұмыс орнын, жұмыс құралдары мен құрылғыларды дайындау; 8.2.6.5 заттың пішінін ескере отырып, ою-өрнекті таңдау және құрастыру; 8.2.6.6 қағаздан, бұйымдардың таңдалған пішінінен кесу тәсілдерімен танысу және таңдалған материалмен эскиз толтыру
	2.7 Кітап-журнал өнімдерін жөндеу	8.2.7.1 кітаптың сыртқы бүлінулерін жөндеу барысындағы практикада білімдерін қолдану; 8.2.7.2 сыртқы бүлінулерді жою үшін материал таңдауды жасау; 8.2.7.3 кітаптың ішкі бүлінулерін жөндеуді іске асыру; 8.2.7.4 жөндеу барысында материалды тағайындалуы бойынша қолдану; 8.2.7.5 кітаптың бүліну түрлерін ажырату

	2.8 Түптеу шеберханасын техникалық жаратқандыру	8.2.8.1 ұсынылған құралды зерделеуді жалғастыру және практикада: ламинатормен, визиткаларды кесіп алуға арналған қол баспағымен, жұмсақ мұқаба үшін машинамен жұмыс барысындағы дағдыларды жетілдіру; 8.2.8.2 құралмен жұмыс барысында алынған білімдер мен біліктерді жетілдіру, құралмен қауіпсіз жұмыс ережесін білу; 8.2.8.3 үлгі бойынша тапсырмада бағдарлану (үлгіні талдау мен жұмыс жоспарын мұғалім береді); 8.2.8.4 жұмыс тәсілдерін практикалық орындау, түсіндірумен сүйемелдеуге ұмтылу; 8.2.8.5 орындалған бұйымның сапасын талдау, мұғалім көмегімен жүргізу; 8.2.8.6 бүктеуге арналған машинаның жұмыс принциптері туралы түсінік беру; 8.2.8.7 машинаның негізгі тораптары, атаулары туралы түсінік беру
	2.9 Практикалық жұмыстар	8.2.9.1 бесіншіден тоғызыншы типке дейінгі әртүрлі құрылымның қатты мұқабаларын дайындау бойынша практикалық дағдыларын бекіту; 8.2.9.2 ресімдеу үшін аппликация техникасын: мұқабаларды, қораптарды, баулы папкаларды қолдану; 8.2.9.3 картон немесе мата алмастырғыш мұқабаларды кесу бойынша жұмыста бағдарлану; 8.2.9.4 блокты тәшкеге қолмен және электр степлерінің көмегімен тігу бойынша операциялардың дәйектілігін т а л қ ы л а у ; 8.2.9.5 блокты үш жағынан кесуді: алдынан және жандарынан о р ы н д а у ; 8.2.9.6 блоктың берілген өлшемі бойынша картон және пішімді дайындау
	2.10 Дербес жұмыс, жобалы тізім	8.2.10.1 қолмен және машинамен бүктеуді орындау; 8.2.10.2 екі тәсілмен дәптерлі блокты тігу; 8.2.10.3 қолмен және кескіште дәптерлерді кесуді жасау; 8.2.10.4 берілген өлшемдер бойынша қораптарды өз бетінше құрастыру және дайындау; 8.2.10.5 сызбаға сүйеніп, өз бетінше ұңғыны үлгілеу; 8.2.10.6 өлшемдерде (ұзындықта, енінде, биіктігінде) б а ғ д а р л а н у ; 8.2.10.7 рицовка тәсілдерін игеру (қолмен және білдекте); 8.2.10.8 өз бетінше қарапайым сызбаларды және техникалық суреттерді оқу
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	8.3.1.1 мұғалімнің жартылай көмегімен ағымда өзін өзі бақылауды іске асыру. Жұмыс сапасын тексеру; 8.3.1.2 сөйлеу тілінде техникалық терминдерді қолдану. Жасалған жұмыс туралы мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше ауызша есеп беруді іске асыру; 8.3.1.3 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше өзінің бұйымын нақты талдауға ұмтылу
	3.2 Оқу жылындағы бақылау қорытынды жұмыс	8.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты (сараланған) орындау
4-тоқсан		

1 . Материалтану	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін таныту 8.1.1.2 еңбек заттарының аса маңызды ерекшеліктерін білу мен түсінуін көрсету
	1.2 Техникалық мәліметтер	8.1.2.1 берілген өлшемді сақтай отырып, өлшеуіш құралдар мен тетіктерді пайдалану; 8.1.2.2 қолданылатын материалдардың негізгі қасиеттері туралы түсінігінің болуы; 8.1.2.3 өндіріс материалдарын сақтау ережелері туралы түсінігінің болуы; 8.1.2.4 өндіріс материалдарымен жұмыс істеу барысындағы санитарлық-гигиеналық талаптар туралы түсінігінің болуы
	1.3 Материалтану "қағаз бен картон өндірісі және олардың қасиеттері"	8.1.3.1 қағаздың пайда болу тарихы туралы түсінігінің болуы; 8.1.3.2 целлюлоза комбинатындағы қағаз өндірісі туралы түсінігінің болуы; 8.1.3.3 иметь представление о технологии изготовления бумаги ; 8.1.3.4 зертханалық –практикалық жұмыстар барысында қағаздың қасиеттерін анықтау; 8.2.3.5 материалдың сапасын сыртқы көрінісі бойынша анықтауға ұмтылу; 8.1.3.6 түптеу жұмыстарында қолданылуы бойынша материалдың түрін анықтау; 8.1.3.7 өңделген жасанды материалды табиғидаан ажырату; 8.1.3.8 әртүрлі материалдарды жапсыру үшін желімді пайдалану тәсілдері мен ережелері туралы түсінігінің болуы
	1.4 Баспа-түптеу құралдарында қауіпсіз жұмыс ережесі	8.1.4.1 қол құралымен жұмыс қауіпсіздігін сақтау; 8.1.4.2 полиграфия жабдықтарымен жұмыс ережесін сақтау; 8.1.4.3 оқу шеберханасындағы өз жұмыс орнын ұйымдастыру; 8.1.4.4 оқу шеберханасындағы түптеушінің қауіпсіз жұмыс ережелері туралы түсінігінің болуы; 8.1.4.5 баспаханадағы қауіпсіз жұмыс туралы түсінігінің болуы; 8.1.4.6 шеберханадағы кеңсе техникасымен қауіпсіз жұмыс туралы түсінігінің болуы
	1.5 Әдеп және еңбек заңнамасы	8.1.5.1 баспахананың еңбек ұжымындағы өзара қарым-қатынас ә д е б і ; 8.1.5.2 еңбек тәртібі, еңбек ақы, жұмыс уақыты мен кезекті еңбек демалысы туралы түсінігінің болуы; 8.1.5.3 еңбек өтілі мен оны еңбек кітапшасында белгілеу туралы түсінігінің болуы; 8.1.5.4 жұмысқа қабылдау ережесі туралы білу
	2.1 Аппликация	8.2.1.1 әртүрлі қағаз түрлерін тағайындалуы бойынша қолдану; 8.2.1.2 қағаздың қасиеттері мен ерекшеліктерін: бүгілуі бойынша майысуын, кесілуін, ылғалды сіңіруін, әлсіз қалыңдығын, түсін білу; 8.2.1.3 тетіктердің жүйелі бірігу ережесін қолдану; 8.2.1.4 желімнің әртүрлілігі, яғни қолмен жұмыста және машина құралдарында пайдалану туралы түсінігінің болуы; 8.2.1.5 жазық парактан көлемді бұйымдарды орындау; 8.2.1.6 симметриялы кесу, қағазды өрнектеу технологиясын меңгеруге ұмтылу; 8.2.1.7 қағаз талшықтарының бағытталуының қолданыстағы тәсілдерімен таныстыру (бойлай, көлденең);

	8.2.1.8 өсімдік талшықтарынан жасалған қағаздың механикалық және физикалық қасиеттері туралы түсінік беру; 8.2.1.9 аппликация техникасындағы жұмыс тәсілдерімен таныстыру: заттық аппликация, сәндік аппликация, сюжеттік аппликация
2.2 Картонаж өндірісі	8.2.2.1 картонаж өндірісінде пайдаланылатын материалдар туралы түсінігінің болуы; 8.2.2.2 картонаж өндірісінде қолданылатын құралдар туралы жалпы түсінігінің болуы; 8.2.2.3 қол құралдарымен, электр құралдарымен қауіпсіз жұмыс ережесін сақтау; 8.2.2.4 материалдың қасиеттері және олармен жұмыс істеу тәсілдері туралы түсінігінің болуы
2.3 Мұқаба өндірісі	8.2.3.1 бұйымның үлгісі бойынша тапсырмада өз бетінше бағдарлану; 8.2.3.2 сызба, эскиз дайындау (мұғалім көмегі); 8.2.3.3 технологиялық карта бойынша еңбек затын дайындау бірізділігін анықтау; 8.2.3.4 баспахана мен мамандықтар туралы жалпы түсініктің болуы; 8.2.3.5 кітап-журнал өнімдерін дайындау барысында операция бойынша еңбекті бөлу туралы түсінігінің болуы; 8.2.3.6 полиграфиялық комбинат цехтері туралы түсініктің болуы (баспа цехы, түптеуіш цехы, брошюралық цех, эксперименттік цех)
2.4 Брошюралық бұйымдар	8.2.4.1 кітап және брошюра, технологиялық процестегі айырмашылығы; 8.2.4.2 брошюра өндірісі (аймақ және цех құралдары) және оларға қойылатын талаптар; 8.2.4.3 ағымдық процесс түсінігі, жұмыстарды операциялық орындауды меңгеру; 8.2.4.4 полиграфиялық өндірісті ұйымдастыру механизмін елестету; 8.2.4.5 полиграфиялық өнеркәсіп шығаратын бұйымдармен білім алушыларды таныстыру және оларға қойылатын талаптар
2.5 Кітаптың түбі	8.2.5.1 кітап дайындау үшін материал таңдау; 8.2.5.2 кітаптар мен брошюраларды дайындаудың технологиялық процестеріндегі айырмашылықты таба алу; 8.2.5.3 тұтас және құрама мұқабаларда кітап үлгілерін дайындау туралы түсінігінің болуы; 8.2.5.4 кітаптың құрама бөліктерінің тағайындалуын түсіну, бұйым тетіктерінде бағдарлану; 8.2.5.5 мұқаба қабын қайта қою мен орын орнына қоюдың рөлін түсіну; 8.2.5.6 блок бойынша мұқаба қабының өлшем есебін қолдану; 8.2.5.7 мұқаба қабына блокты косуды өндіру
2.6 Ою шығармашылығы мен	8.2.6.1 ою-өрнектерді шаршыда, ромбта, сопақшада, жолақта, шексіз ою-өрнек жасау; 8.2.6.2 ою-өрнектердің ерекшеліктерін білу; 8.2.6.3 өрнектер құрастыру; 8.2.6.4 жұмыс орнын, жұмыс құралдары мен құрылғыларды дайындау;

Еңбектің дайындау технологиялары	аппликация техникасын қолданып мұқабаларды ресімдеу	8.2.6.5 заттың пішінін ескере отырып, ою-өрнекті таңдау және қ ұ р а с т ы р у ; 8.2.6.6 қағаздан, бұйымдардың таңдалған пішінінен кесу тәсілдерімен танысу және таңдалған материалмен эскиз т о л т ы р у ; 8.2.6.7 пішіні мен мұқабада орналасуына байланысты ою-өрнекті таңдау ережелерімен таныстыру
	2.7 Кітап-журнал өнімдерін жөндеу	8.2.7.1 сыртқы бүлінулерін жөндеу барысындағы практикада білімдерін қ о л д а н у ; 8.2.7.2 сыртқы бүлінулерді жою үшін материал таңдауды ж а с а у ; 8.2.7.3 кітаптың ішкі бүлінулерін жөндеуді іске асыру; 8.2.7.4 жөндеу барысында материалды тағайындалуы бойынша қ о л д а н у ; 8.2.7.5 кітаптың бүліну түрлерін ажырату
	2.8 Түптеу шеберханасын техникалық жарақтандыру	8.2.8.1 ұсынылған құралды зерделеуді жалғастыру және практикада: ламинатормен, визиткаларды кесіп алуға арналған қол баспағымен, жұмсақ мұқаба үшін машинамен жұмыс барысындағы дағдыларды жетілдіру; 8.2.8.2 құралмен жұмыс барысында алынған білімдер мен біліктерді жетілдіру, құралмен қауіпсіз жұмыс ережесін білу; 8.2.8.3 үлгі бойынша тапсырмада бағдарлану (үлгіні талдау мен жұмыс жоспарын мұғалім береді); 8.2.8.4 жұмыс тәсілдерін практикалық орындау, түсіндірумен сүйемелдеуге ұ м т ы л у ; 8.2.8.5 орындалған бұйымның сапасын талдау, мұғалім көмегімен жү р г і з у ; 8.2.8.6 бүктеуге арналған машинаның жұмыс принциптері туралы тү с і н і к б е р у ; 8.2.8.7 машинаның негізгі тораптары, атаулары туралы түсінік б е р у ; 8.2.8.8 бүктеуге арналған машинада материалды толтыру ережелерімен т а н ы с т ы р у ; 8.2.8.9 бүктеуге арналған машинада жұмыс барысындағы дәйекті операциялар туралы түсінік беру
	2.9 Практикалық жұмыстар	8.2.9.1 бесіншіден тоғызыншы типке дейінгі әртүрлі құрылымның қатты мұқабаларын дайындау бойынша практикалық дағдыларын бекіту; 8.2.9.2 ресімдеу үшін аппликация техникасын: мұқабаларды, қораптарды, баулы папкаларды қолдану; 8.2.9.3 картон немесе мата алмастырғыш мұқабаларды кесу бойынша жұмыста бағдарлану; 8.2.9.4 блокты тәшкеге қолмен және электр степлерінің көмегімен тігу бойынша операциялардың дәйектілігін т а л қ ы л а у ; 8.2.9.5 блокты үш жағынан кесуді: алдынан және жандарынан о р ы н д а у ; 8.2.9.6 блоктың берілген өлшемі бойынша картон және пішімді д а й ы н д а у ; 8.2.9.7 бұйымның қабырғаларын жапсыруда матаны немесе қ а ғ а з д ы к е с у ; 8.2.9.8 бұйымды жинау мен баспақта қысуды жасау

	2.10 Дербес жұмыс, жобалы тізім	8.2.10.1 машинамен бүктеуді орындау; 8.2.10.2 екі тәсілмен дәптерлі блокты тігу; 8.2.10.3 қолмен және кескіште дәптерлерді кесуді жасау; 8.2.10.4 берілген өлшемдер бойынша қораптарды өз бетінше құрастыру және дайындау; 8.2.10.5 сызбаға сүйеніп, өз бетінше ұңғыны үлгілеу; 8.2.10.6 өлшемдерде (ұзындықта, енінде, биіктігінде) бағдарлану; 8.2.10.7 рицовка тәсілдерін игеру (қолмен және білдекте); 8.2.10.8 өз бетінше қарапайым сызбаларды және техникалық суреттерді оқу; 8.2.10.9 бұйымдарды құрастыру есебін және белгісін өз бетінше жасау; 8.2.10.10 бұйымдарды жапсыру және ажырату үшін өз бетінше дайындама жасау
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	8.3.1.1 мұғалімнің жартылай көмегімен ағымда өзін-өзі бақылауды іске асыру. Жұмыс сапасын тексеру; 8.3.1.2 сөйлеу тілінде техникалық терминдерді қолдану. Жасалған жұмыс туралы мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше ауызша есеп беруді іске асыру; 8.3.1.3 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше өзінің бұйымын нақты талдауға ұмтылу; 8.3.1.4 көз мөлшерімен және сызғыштың көмегімен бұйымның өлшемін анықтай алу
	3.2 Оқу жылындағы бақылау қорытынды жұмыс	8.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты (сараланған) орындау

3) 9-сынып:

6-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Материалтану	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	9.1.1.1 өзгенің пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрмет қарым-қатынасын таныту
	1.2 Техникалық мәліметтер	9.1.2.1 үлгі бойынша тапсырмада өз бетінше бағдарлану; 9.1.2.2 мұғалімнің сұрақтары және өз бетінше бұйымдар жұмысының жобасын құрастыру; 9.1.2.3 құралдармен қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін білу және орындау, жұмысты орындау барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау
	1.3.Материалтану "қағаз бен картон өндірісі және олардың қасиеттері"	9.1.3.1 полиграфиялық өндірісте қолданылатын жасанды және синтетикалық материалдар туралы түсінігінің болуы; 9.1.3.2 синтетикалық және жасанды материалдардың қасиеттері туралы түсінігінің болуы
	1.4 Баспа-түптеу құралдарында қауіпсіз жұмыс ережесі	9.1.4.1 түптеу құралдарындағы қауіпсіз жұмыс ережесін сақтау (жұмсақ мұқабаға арналған машина, қатты мұқабаға арналған құралдар, бүктеуші, кескіш, ламинатор); 9.1.4.2 бүктегіш машинадағы қауіпсіздік тәсілдерін сақтау;
	1.5 Әдеп және еңбек заңнамасы	9.1.5.1 жұмысқа қабылдауға байланысты іскерлік құжаттамаларды ресімдеуді меңгеру

2 Еңбектің дайындау технологиялары	2.1.Аппликация	9.2.1.1 аппликацияны бейнелеу техникасының бір түрі ретінде б і л у ; 9.2.1.2 көшпелі халықтармен байланысты аппликация туралы тү с і н і к б е р у ; 9.2.1.3 "Аппликация" және "Коллаж" техникасында бұйымдарды дайындау ерекшеліктерін қолдану
	2.2 Картонаж өндірісі	9.2.2.1 көрсету мен түсіндіру бойынша жоспарлауды орындау; 9.2.2.2 қарапайым сызылуы күрделі бұйымдарды дайындау
	2.3 Мұқаба өндірісі	9.2.3.1 модельдеу және құрастыру объектісін анықтау; 9.2.3.2 үлгіні талдау әңгімелесу процесінде жұмыс жоспарын құ р а с т ы р у ; 9.2.3.3 бұйымды орындау барысында жоспарлауды ұстану
	2.4 Брошюралық бұйымдар	9.2.4.1 полиграфия түсінігі
	2.5 Кітаптың түбі	9.2.5.1 білім алушыларға 5-тен 9-ға дейінгі үлгілік мұқабалардың макеттерімен танысу ұсынылады; 9.2.5.2 құрылым ерекшеліктерін, мұқаба материалының қасиеттері мен түрлерін ажырату
	2.6 Ою шығармашылығы мен аппликация техникасын қолданып мұқабаларды ресімдеу	9.2.6.1 әрленген мұқаба қаптарын білу; 9.2.6.2 білім алушыларға брошюралық өнім үшін кеңсе техникасында мұқабаларды ресімдеу туралы түсінік беру
	2.7 Кітап-журнал өнімдерін жөндеу	9.2.7.1 кітаптарды және брошюраларды жөндеу үшін материалды дұрыс таңдауды іске асыра алу; 9.2.7.2 бұйымдардың бүліну түрлерін (сыртқы, ішкі) және жөндеудің күрделілік дәрежесін анықтау
	2.8 Түптеу шеберханасын техникалық жарақтандыру	9.2.8.1 алтын жалатылған баспақпен танысу, рельефті бедер туралы тү с і н і к б е р у ; 9.2.8.2 жұқалтыр бедер үшін көп функциялы баспақ құрылғысында бағдарлану; 9.2.8.3 алтын жалатқан баспақ құрылғысын зерделеу (материалға байланысты температуралық жұмыс режимі, клишенің тағайындалуы)
	2.9 Практикалық жұмыстар	9.2.9.1 таза тауарларды дайындауды игеру (білім алушы дәптері, жазба кітапшасы, блокнот); 9.2.9.2 дәптер қағаздарын бүктеуді өндіру; 9.2.9.3 тігу тәсілдері бойынша дәптерлерді блокке бірізділікпен біріктіру
	2.10 Дербес жұмыс, жобалы тізім	9.2.10.1 әртүрлі жұмыс түрлері үшін желімнің қажет түрін өз б е т і н ш е т а ң д а у ; 9.2.10.2 қажетті қоюлық пен жабысқақтықты ала отырып, жұмыс үшін желім дайындау; 9.2.10.3 қол және машина жұмысы үшін қажетті желімді өз бетінше қолдану.
3."Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	9.3.1.1 техникалық терминдерді қолдана отырып, өзінің және өзгенің жұмыстарынан көрініс табатын ой мен тақырыптарды сипаттау
	3.2.Оқу жылындағы бақылау қорытынды жұмыс	9.3.2.1 брошюралық бұйымдарды дайындау бойынша өз бетінше қорытынды жұмыс

1.Материалтану	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	9.1.1.1 өзгенің пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрмет қарым-қатынасын таныту; 9.1.1.2 еңбек заттарының ерекшеліктерін зерделеу мен сипаттауға өз бетінше ұмтылу
	1.2 Техникалық мәліметтер	9.1.1.1 өзгенің пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрмет қарым-қатынасын таныту; 9.1.1.2 еңбек заттарының ерекшеліктерін зерделеу мен сипаттауға өз бетінше ұмтылу
	1.3.Материалтану "қағаз бен картон өндірісі және олардың қасиеттері"	9.1.3.1 полиграфиялық өндірісте қолданылатын жасанды және синтетикалық материалдар туралы түсінігінің болуы; 9.1.3.2 синтетикалық және жасанды материалдардың қасиеттері туралы түсінігінің болуы; 9.1.3.3 зертханалық жолмен жасанды материалдардың қасиеттерін анықтау; 9.1.3.4 жасанды материалдарды табиғидан ажырату
	1.4 Баспа-түптеу құралдарында қауіпсіз жұмыс ережесі	9.1.4.1 түптеу құралдарындағы қауіпсіз жұмыс ережесін сақтау (жұмсақ мұқабаға арналған машина, қатты мұқабаға арналған құралдар, бүктеуші, кескіш, ламинатор); 9.1.4.2 бүктегіш машинадағы қауіпсіздік тәсілдерін сақтау
	1.5 Әдеп және еңбек заңнамасы	9.1.5.1 жұмысқа қабылдауға байланысты іскерлік құжаттамаларды ресімдеуді меңгеру; 9.1.5.2 жұмысқа орналасу барысындағы тәртіп ережелерінің және жұмыс берушінің ұсынатын барлық талаптарының маңыздылығымен танысу
	2.1 Аппликация	9.2.1.1 аппликацияны бейнелеу техникасының бір түрі ретінде білу; 9.2.1.2 көшпелі халықтармен байланысты аппликация туралы түсінік беру; 9.2.1.3 "Аппликация" және "Коллаж" техникасында бұйымдарды дайындау ерекшеліктерін қолдану; 9.2.1.4 жұмыс барысында қолданылатын материалдардың қасиеттерін: түсін, текстурасын, пайда болуын анықтау; 9.2.1.5 белгілеу, пішу тәсілдерін игеру. Кесетін құралдармен және жабдықтармен қауіпсіз жұмыс ережесін білу
	2.2 Картонаж өндірісі	9.2.2.1 көрсету мен түсіндіру бойынша жоспарлауды орындау; 9.2.2.2 қарапайым сызылуы күрделі бұйымдарды дайындау; 9.2.2.3 бұйымдардың сапасын үлгімен салыстыру арқылы талдауды іске асыру
	2.3 Мұқаба өндірісі	9.2.3.1 модельдеу және құрастыру объектісін анықтау; 9.2.3.2 үлгіні талдау әңгімелесу процесінде жұмыс жоспарын құрастыру; 9.2.3.3 бұйымды орындау барысында жоспарлауды ұстану; 9.2.3.4 полиграфиялық комбинат құрылымы туралы жалпы түсініктің болуы; 9.2.3.5 баспаханадағы және өндірістегі түптеуші мамандығы туралы түсініктің болуы
	2.4 Брошюралық бұйымдар	9.2.4.1 полиграфия түсінігі; 9.2.4.2 полиграфиялық өнеркәсібі салаларымен таныстыру; 9.2.4.3 таза жазылған тауарлар (фабрика, цех) өндірісі

2 "Еңбектің дайындау технологиялары	2.5 Кітаптың түбі	9.2.5.1 білім алушыларға 5-тен 9-ға дейінгі үлгілік мұқабалардың макеттерімен танысу ұсынылады; 9.2.5.2 құрылым ерекшеліктерін, мұқаба материалының қасиеттері мен түрлерін ажырату; 9.2.5.3 стандартты мұқабалардың техникалық сипаттамасын іске асыруға ұмтылу; 9.2.5.4 мұқабаны дайындау тәртібін сақтау
	2.6 Ою шығармашылығы мен аппликация техникасын қолданып мұқабаларды ресімдеу	9.2.6.1 әрленген мұқаба қаптарын білу; 9.2.6.2 білім алушыларға брошюралық өнім үшін кеңсе техникасында мұқабаларды ресімдеу туралы түсінік беру; 9.2.6.3 үлгіге қатысты өз жұмысының сапасын талдай алу
	2.7 Кітап-журнал өнімдерін жөндеу	9.2.7.1 кітаптарды және брошюраларды жөндеу үшін материалды дұрыс таңдауды іске асыра алу; 9.2.7.2 бұйымдардың бүліну түрлерін (сыртқы, ішкі) және жөндеудің күрделілік дәрежесін анықтау; 9.2.7.3 сигнатураның тағайындалуы туралы түсінігінің болуы; 9.2.7.4 кітап жөндеу тәртібі туралы білімдерін меңгеру
	2.8 Түптеу шеберханасын техникалық жарақтандыру	9.2.8.1 алтын жалатылған баспақпен танысу, рельефті бедер туралы түсінік беру; 9.2.8.2 жұкалтыр бедер үшін көп функциялы баспақ құрылғысында бағдарлану; 9.2.8.3 алтын жалатқан баспақ құрылғысын зерделеу (материалға байланысты температуралық жұмыс режимі, клишенің тағайындалуы); 9.2.8.4 баспақтың жұмысқа даярлау, бедер түрлерін анықтау; 9.2.8.5 жұмыс үстелінде клишені орната алу және дайындау
	2.9 Практикалық жұмыстар	9.2.9.1 таза тауарларды дайындауды игеру (білім алушы дәптері, жазба кітапшасы, блокнот); 9.2.9.2 дәптер қағаздарын бүктеуді өндіру; 9.2.9.3 тігу тәсілдері бойынша дәптерлерді блокке бірізділікпен біріктіру; 9.2.9.4 өңірбетті бұйымдардың алғашқы және соңғы парағына дайындау және жапсыру 9.2.9.5 блок түбін жапсыру
	2.10 Дербес жұмыс, жобалы тізім	9.2.10.1 әртүрлі жұмыс түрлері үшін желімнің қажет түрін өз бетінше таңдау; 9.2.10.2 қажетті қоюлық пен жабысқақтықты ала отырып, жұмыс үшін желім дайындау; 9.2.10.3 қол және машина жұмысы үшін қажетті желімді өз бетінше қолдану; 9.2.10.4 екі, үш, төрт бүгуге бүктей алу; 9.2.10.5 технологиялық карта бойынша өз бетінше
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	9.3.1.1 техникалық терминдерді қолдана отырып, өзінің және өзгенің жұмыстарынан көрініс табатын ой мен тақырыптарды сипаттау; 9.3.1.2 өзінің және өзгенің жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивные комментарии қабылдау және ұсыныс беру
	3.2 Оқу жылындағы бақылау қорытынды жұмыс	9.3.2.1 брошюралық бұйымдарды дайындау бойынша өз бетінше қорытынды жұмыс
3-тоқсан		

1.Материалтану	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	9.1.1.1 өзгенің пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрмет қарым-қатынасын таныту; 9.1.1.2 еңбек заттарының ерекшеліктерін зерделеу мен сипаттауға өз бетінше ұмтылу
	1.2 Техникалық мәліметтер	9.1.1.1 өзгенің пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрмет қарым-қатынасын таныту; 9.1.1.2 еңбек заттарының ерекшеліктерін зерделеу мен сипаттауға өз бетінше ұмтылу; 9.1.2.3 құралдармен қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін білу және орындау, жұмысты орындау барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау
	1.3 Материалтану "қағаз бен картон өндірісі және олардың қасиеттері"	9.1.3.1 полиграфиялық өндірісте қолданылатын жасанды және синтетикалық материалдар туралы түсінігінің болуы; 9.1.3.2 синтетикалық және жасанды материалдардың қасиеттері туралы түсінігінің болуы; 9.1.3.3 зертханалық жолмен жасанды материалдардың қасиеттерін анықтау; 9.1.3.4 жасанды материалдарды табиғидан ажырату; 9.1.3.5 синтетикалық материалдардың процесстері туралы түсінігінің болуы; 9.1.3.6 жасанды және табиғи материалдардың өндіріс процесстері туралы түсінігінің болуы
	1.4 Баспа-түптеу құралдарында қауіпсіз жұмыс ережесі	9.1.4.1 түптеу құралдарындағы қауіпсіз жұмыс ережесін сақтау (жұмсақ мұқабаға арналған машина, қатты мұқабаға арналған құралдар, бүктеуші, кескіш, ламинатор); 9.1.4.2 бүктегіш машинадағы қауіпсіздік тәсілдерін сақтау; 9.1.4.3 түптеу машиналарындағы қауіпсіздік тәсілдерін сақтау (жұмсақ түптеу, қатты түптеу машинасы)
	1.5 Әдеп және еңбек заңнамасы	9.1.5.1 жұмысқа қабылдауға байланысты іскерлік құжаттамаларды ресімдеуді меңгеру; 9.1.5.2 жұмысқа орналасу барысындағы тәртіп ережелерінің және жұмыс берушінің ұсынатын барлық талаптарының маңыздылығымен танысу; 9.1.5.3 еңбек шартын толтыру ережелерімен танысу; 9.1.5.4 еңбекті қорғау туралы түсінік беру
	2.1 Аппликация	9.2.1.1 аппликацияны бейнелеу техникасының бір түрі ретінде білу; 9.2.1.2 көшпелі халықтармен байланысты аппликация туралы түсінік беру; 9.2.1.3 "Аппликация" және "Коллаж" техникасында бұйымдарды дайындау ерекшеліктерін қолдану; 9.2.1.4 жұмыс барысында қолданылатын материалдардың қасиеттерін: түсін, текстурасын, пайда болуын анықтау; 9.2.1.5 белгілеу, пішу тәсілдерін игеру. Кесетін құралдармен және жабдықтармен қауіпсіз жұмыс ережесін білу; 9.2.1.6 түсі мен формасын үйлестіре отырып, мұқабаларды ресімдеу дағдыларының болуы; 9.2.1.7 аппликация техникасында сабақтарды ұйымдастыру туралы түсінігінің болуы
		9.2.2.1 көрсету мен түсіндіру бойынша жоспарлауды орындау; 9.2.2.2 қарапайым сызылуы күрделі бұйымдарды дайындау; 9.2.2.3 бұйымдардың сапасын үлгімен салыстыру арқылы

2 "Еңбектің дайындау технологиялары	2.2 Картонаж өндірісі	талдауды іске асыру; 9.2.2.4 материал талшықтарының бағыттарын ескере отырып, картон рицовкасы түсінігін меңгеру
	2.3.Мұқаба өндірісі	9.2.3.1 модельдеу және құрастыру объектісін анықтау; 9.2.3.2 үлгіні талдау әңгімелесу процесінде жұмыс жоспарын құрастыру; 9.2.3.3 бұйымды орындау барысында жоспарлауды ұстану; 9.2.3.4 полиграфиялық комбинат құрылымы туралы жалпы түсініктің болуы; 9.2.3.5 баспаханадағы және өндірістегі түптеуші мамандығы туралы түсініктің болуы; 9.2.3.6 жұмыстың бригадалық әдісі туралы түсінік беру; 9.2.3.7 нормалар мен талаптар және дайындалатын өнімнің сапасы туралы түсінігінің болуы
	2.4 Брошюралық бұйымдар	9.2.4.1 полиграфия түсінігі; 9.2.4.2 полиграфиялық өнеркәсібі салаларымен таныстыру; 9.2.4.3 таза жазылған тауарлар (фабрика, цех) өндірісі; 9.2.4.4 қол бүктеуіш технологиясын қолдану және машиналы бүктеуішпен танысу; 9.2.4.5 білім алушылардың брошюралық бұйымдарды жинауын және таза бұйымдарды біріктіру тәсілдерін меңгеру
	2.5 Кітаптың түбі	9.2.5.1 білім алушыларға 5-тен 9-ға дейінгі үлгілік мұқабалардың макеттерімен танысу ұсынылады; 9.2.5.2 құрылым ерекшеліктерін, мұқаба материалының қасиеттері мен түрлерін ажырату; 9.2.5.3 стандартты мұқабалардың техникалық сипаттамасын іске асыруға ұмтылу; 9.2.5.4 мұқабаны дайындау тәртібін сақтау 9.2.5.5 стандартты мұқабаларда блокты біріктіру тәсілдерін ажырату; 9.2.5.6 бесіншіден тоғызыншыға дейінгі мұқаба қаптарының түрлерін ажырату (бір тетіктен құралған, жапсырма жақтарымен және жапсырма түбіртегімен, жапсырма жақтарымен және жиекті түбіртегімен)
	2.6 Ою шығармашылығы мен аппликация техникасын қолданып мұқабаларды ресімдеу	9.2.6.1 әрленген мұқаба қаптарын білу; 9.2.6.2 білім алушыларға брошюралық өнім үшін кеңсе техникасында мұқабаларды ресімдеу туралы түсінік беру; 9.2.6.3 үлгіге қатысты өз жұмысының сапасын талдай алу; 9.2.6.4 түстерді ажырату және атау, түстердің гармониялық үйлесімін таңдау; 9.2.6.5 қолдан және баспақ арқылы мұқабаларды алтындау туралы түсінік беру
	2.7 Кітап-журнал өнімдерін жөндеу	9.2.7.1 кітаптарды және брошюраларды жөндеу үшін материалды дұрыс таңдауды іске асыра алу; 9.2.7.2 бұйымдардың бүліну түрлерін (сыртқы, ішкі) және жөндеудің күрделілік дәрежесін анықтау; 9.2.7.3 сигнатураның тағайындалуы туралы түсінігінің болуы; 9.2.7.4 кітап жөндеу тәртібі туралы білімдерін меңгеру; 9.2.7.5 кітаптарды және брошюраларды жөндеу барысында жұмыс орнын ұйымдастыра алу
		9.2.8.1 алтын жалатылған баспақпен танысу, рельефті бедер туралы түсінік беру;

	2.8 Түптеу шеберханасын техникалық жарақтандыру	9.2.8.2 жұқалтыр бедер үшін көп функциялы баспақ құрылғысында бағдарлану; 9.2.8.3 алтын жалатқан баспақ құрылғысын зерделеу (материалға байланысты температуралық жұмыс режимі, клишенің тағайындалуы); 9.2.8.4 баспақтың жұмысқа даярлау, бедер түрлерін анықтау; 9.2.8.5 жұмыс үстелінде клишені орната алу және дайындау; 9.2.8.6 негізгі жұмыс бөлімдерімен таныстыру және тетік атауларын зерделеу: биговальді, бүктеуші және желімдеуші машина; 9.2.8.7 құралмен жұмыс кезінде жұмыс орнын ұйымдастыра алу, қауіпсіз жұмыс ережесін білу, дұрыс қолдана алу және құралға материалды таңдау 9.2.8.8 жұмыс дәйектілігі туралы теориялық; мәліметтерінің болуы: биговальді, желімдеу, бүктеу машиналар және баспақ
	2.9 Практикалық жұмыстар	9.2.9.1 таза тауарларды дайындауды игеру (білім алушы дәптері, жазба кітапшасы, блокнот); 9.2.9.2 дәптер қағаздарын бүктеуді өндіру; 9.2.9.3 тігу тәсілдері бойынша дәптерлерді блокке бірізділікпен біріктіру; 9.2.9.4 өңірбетті бұйымдардың алғашқы және соңғы парағына дайындау және жапсыру; 9.2.9.5 блок түбін жапсыру; 9.2.9.6 үш жағынан блокты кесуді игеру: алды, басы, құйыршығы; 9.2.9.7 мұқаба қабын дайындау: пішім жақтарын, қайта қою, шпация үлгісін; 9.2.9.8 түбіртекке жақтарын жинауды іске асыру; 9.2.9.9 құрамды мұқабаларда жабық мұқабаларды жасау
	2.10 Дербес жұмыс, жобалы тізім	9.2.10.1 әртүрлі жұмыс түрлері үшін желімнің қажет түрін өз бетінше таңдау; 9.2.10.2 қажетті қоюлық пен жабысқақтықты ала отырып, жұмыс үшін желім дайындау; 9.2.10.3 қол және машина жұмысы үшін қажетті желімді өз бетінше қолдану; 9.2.10.4 екі, үш, төрт бұгуге бүктей алу 9.2.10.5 технологиялық карта бойынша өз бетінше жоспарлау; 9.2.10.6 техникалық есеп бойынша есеп жасау; 9.2.10.7 сызбаға, техникалық суретке сүйене отырып, пішу мен құрастыруды өз бетінше жасау; 9.2.10.8 операциялардың тәртібін сақтай отырып, брошюралық бұйымдарды өз бетінше жасау
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	9.3.1.1 техникалық терминдерді қолдана отырып, өзінің және өзгенің жұмыстарынан көрініс табатын ой мен тақырыптарды сипаттау; 9.3.1.2 өзінің және өзгенің жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивные комментарии қабылдау және ұсыныс беру; 9.3.1.3 дайын жұмысты барлық сыныпқа презентациялау
	3.2. Оқу жылындағы бақылау қорытынды жұмыс	9.3.2.1 брошюралық бұйымдарды дайындау бойынша өз бетінше қорытынды жұмыс
4-тоқсан		

1.Материалтану	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	9.1.1.1 өзгенің пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрмет қарым-қатынасын таныту 9.1.1.2 еңбек заттарының ерекшеліктерін зерделеу мен сипаттауға өз бетінше ұмтылу
	1.2 Техникалық мәліметтер	9.1.1.1 өзгенің пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрмет қарым-қатынасын таныту; 9.1.1.2 еңбек заттарының ерекшеліктерін зерделеу мен сипаттауға өз бетінше ұмтылу; 9.1.2.3 құралдармен қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін білу және орындау, жұмысты орындау барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау
	1.3 Материалтану "қағаз бен картон өндірісі және олардың қасиеттері"	9.1.3.1 полиграфиялық өндірісте қолданылатын жасанды және синтетикалық материалдар туралы түсінігінің болуы; 9.1.3.2 синтетикалық және жасанды материалдардың қасиеттері туралы түсінігінің болуы; 9.1.3.3 зертханалық жолмен жасанды материалдардың қасиеттерін анықтау; 9.1.3.4 жасанды материалдарды табиғидан ажырату; 9.1.3.5 синтетикалық материалдардың процесстері туралы түсінігінің болуы; 9.1.3.6 жасанды және табиғи материалдардың өндіріс процесстері туралы түсінігінің болуы; 9.1.3.7 қолдан жасалған бұйымдарды өндірістіктен анықтай алу
	1.4 Баспа-түптеу құралдарында қауіпсіз жұмыс ережесі	9.1.4.1 түптеу құралдарындағы қауіпсіз жұмыс ережесін сақтау (жұмсақ мұқабаға арналған машина, қатты мұқабаға арналған құралдар, бүктеуші, кескіш, ламинатор) ; 9.1.4.2 бүктегіш машинадағы қауіпсіздік тәсілдерін сақтау; 9.1.4.3 түптеу машиналарындағы қауіпсіздік тәсілдерін сақтау (жұмсақ түптеу, қатты түптеу машинасы) ; 9.1.4.4 биговальді машинадағы қауіпсіз жұмыс тәсілдерін сақтау
	1.5 Әдеп және еңбек заңнамасы	9.1.5.1 жұмысқа қабылдауға байланысты іскерлік құжаттамаларды ресімдеуді меңгеру; 9.1.5.2 жұмысқа орналасу барысындағы тәртіп ережелерінің және жұмыс берушінің ұсынатын барлық талаптарының маңыздылығымен танысу; 9.1.5.3 еңбек шартын толтыру ережелерімен танысу 9.1.5.4 еңбекті қорғау туралы түсінік беру; 9.1.5.5 дағдыларының болуы және жұмысшылар мен қызметшілердің қауіпсіздігінің негізгі ережелері туралы түсінік алу;
	2.1 Аппликация	9.2.1.1 аппликацияны бейнелеу техникасының бір түрі ретінде білу ; 9.2.1.2 көшпелі халықтармен байланысты аппликация туралы түсінік беру ; 9.2.1.3 "Аппликация" және "Коллаж" техникасында бұйымдарды дайындау ерекшеліктерін қолдану; 9.2.1.4 жұмыс барысында қолданылатын материалдардың қасиеттерін: түсін, текстурасын, пайда болуын анықтау; 9.2.1.5 белгілеу, пішу тәсілдерін игеру. Кесетін құралдармен және жабдықтармен қауіпсіз жұмыс ережесін білу; 9.2.1.6 түсі мен формасын үйлестіре отырып, мұқабаларды

	ресімдеу дағдыларының болуы; 9.2.1.7 аппликация техникасында сабақтарды ұйымдастыру туралы түсінігінің болуы; 9.2.1.8 аппликация техникасында жұмыс үшін материал мен құралдарды таңдау ережелерін игеру; 9.2.1.9 аппликацияны орындау дәйектілігі тәсілдерін және ережесін сақтау
2.2 Картонаж өндірісі	9.2.2.1 көрсету мен түсіндіру бойынша жоспарлауды орындау; 9.2.2.2 қарапайым сызылуы күрделі бұйымдарды дайындау; 9.2.2.3 бұйымдардың сапасын үлгімен салыстыру арқылы талдауды іске асыру; 9.2.2.4 материал талшықтарының бағыттарын ескере отырып, картон рицовкасы түсінігін меңгеру; 9.2.2.5 қол және механикалық құралдарды қолдана отырып, рицовканы орындау
2.3 Мұқаба өндірісі	9.2.3.1 модельдеу және құрастыру объектісін анықтау; 9.2.3.2 үлгіні талдау әңгімелесу процесінде жұмыс жоспарын құрастыру; 9.2.3.3 бұйымды орындау барысында жоспарлауды ұстану; 9.2.3.4 полиграфиялық комбинат құрылымы туралы жалпы түсініктің болуы; 9.2.3.5 баспаханадағы және өндірістегі түптеуші мамандығы туралы түсініктің болуы; 9.2.3.6 жұмыстың бригадалық әдісі туралы түсінік беру; 9.2.3.7 нормалар мен талаптар және дайындалатын өнімнің сапасы туралы түсінігінің болуы; 9.2.3.8 полиграфиялық комбинаттың әрбір цехының жұмыс мазмұны туралы түсінігінің болуы
2.4 Брошюралық бұйымдар	9.2.4.1 полиграфия түсінігі; 9.2.4.2 полиграфиялық өнеркәсібі салаларымен таныстыру; 9.2.4.3 таза жазылған тауарлар (фабрика, цех) өндірісі; 9.2.4.4 қол бүктеуіш технологиясын қолдану және машиналы бүктеуішпен танысу; 9.2.4.5 білім алушылардың брошюралық бұйымдарды жинауын және таза бұйымдарды біріктіру тәсілдерін меңгеру; 9.2.4.6 білім алушыларды брошюралық өнімдерді машинамен бекітудің әралуандылығымен таныстыру
2.5 Кітаптың түбі	9.2.5.1 білім алушыларға 5-тен 9-ға дейінгі үлгілік мұқабалардың макеттерімен танысу ұсынылады; 9.2.5.2 құрылым ерекшеліктерін, мұқаба материалының қасиеттері мен түрлерін ажырату; 9.2.5.3 стандартты мұқабалардың техникалық сипаттамасын іске асыруға ұмтылу; 9.2.5.4 мұқабаны дайындау тәртібін сақтау; 9.2.5.5 стандартты мұқабаларда блокты біріктіру тәсілдерін ажырату; 9.2.5.6 бесіншіден тоғызыншыға дейінгі мұқаба қаптарының түрлерін ажырату (бір тетіктен құралған, жапсырма жақтарымен және жапсырма түбіртегімен, жапсырма жақтарымен және жиекті түбіртегімен)
	9.2.6.1 әрленген мұқаба қаптарын білу; 9.2.6.2 білім алушыларға брошюралық өнім үшін кеңсе техникасында мұқабаларды ресімдеу туралы түсінік беру

2.Еңбектің дайындау технологиялары	2.6 Ою шығармашылығы мен аппликация техникасын қолданып мұқабаларды ресімдеу	9.2.6.3 үлгіге қатысты өз жұмысының сапасын талдай алу; 9.2.6.4 түстерді ажырату және атау, түстердің гармониялық үйлесімін таңдау; 9.2.6.5 қолдан және баспақ арқылы мұқабаларды алтындау туралы түсінік беру; 9.2.6.6 қолдан және көпфункционалы баспақ арқылы алтындау үшін түптеуші қолданатын материалдармен және керек-жарактармен таныстыру;
	2.7 Кітап-журнал өнімдерін жөндеу	9.2.7.1 кітаптарды және брошюраларды жөндеу үшін материалды дұрыс таңдауды іске асыра алу; 9.2.7.2 бұйымдардың бүліну түрлерін (сыртқы, ішкі) және жөндеудің күрделілік дәрежесін анықтау; 9.2.7.3 сигнатураның тағайындалуы туралы түсінігінің болуы; 9.2.7.4 кітап жөндеу тәртібі туралы білімдерін меңгеру; 9.2.7.5 кітаптарды және брошюраларды жөндеу барысында жұмыс орнын ұйымдастыра алу; 9.2.7.6 жөндеуді орындау мен оны үлгімен салыстыра отырып, алған білімдерін бекіту
	2.8 Түптеу шеберханасын техникалық жарактандыру	9.2.8.1 алтын жалатылған баспақпен танысу, рельефті бедер туралы түсінік беру; 9.2.8.2 жұқалтыр бедер үшін көп функциялы баспақ құрылғысында бағдарлану; 9.2.8.3 алтын жалатқан баспақ құрылғысын зерделеу (материалға байланысты температуралық жұмыс режимі, клишенің тағайындалуы); 9.2.8.4 баспақтың жұмысқа даярлау, бедер түрлерін анықтау; 9.2.8.5 жұмыс үстелінде клишені орната алу және дайындау; 9.2.8.6 негізгі жұмыс бөлімдерімен таныстыру және тетік атауларын зерделеу: биговальді, бүктеуші және желімдеуші машина ; 9.2.8.7 құралмен жұмыс кезінде жұмыс орнын ұйымдастыра алу, қауіпсіз жұмыс ережесін білу, дұрыс қолдана алу және құралға материалды таңдау; 9.2.8.8 жұмыс дәйектілігі туралы теориялық мәліметтерінің болуы: биговальді, желімдеу, бүктеу машиналар және баспақ; 9.2.8.9 картон ажыратқыш білдек (папшер) туралы түсінік беру
	2.9 Практикалық жұмыстар	9.2.9.1 таза тауарларды дайындауды игеру (білім алушы дәптері, жазба кітапшасы, блокнот); 9.2.9.2 дәптер қағаздарын бүктеуді өндіру; 9.2.9.3 тігу тәсілдері бойынша дәптерлерді блокке бірізділікпен біріктіру; 9.2.9.4 өңірбетті бұйымдардың алғашқы және соңғы парағына дайындау және жапсыру; 9.2.9.5 блок түбін жапсыру; 9.2.9.6 үш жағынан блокты кесуді игеру: алды, басы, құйырығы ; 9.2.9.7 мұқаба қабын дайындау: пішім жақтарын, қайта қою, шпация үлгісін; 9.2.9.8 түбіртекке жақтарын жинауды іске асыру; 9.2.9.9 құрамды мұқабаларда жабық мұқабаларды жасау; 9.2.9.10 мұқаба қабын әрлеуді жасау; 9.2.9.11 мұқаба қабына блокты дайындау және қою

	2.10 Дербес жұмыс, жобалы тізім	9.2.10.1 әртүрлі жұмыс түрлері үшін желімнің қажет түрін өз бетінше таңдау; 9.2.10.2 қажетті қоюлық пен жабысқақтықты ала отырып, жұмыс үшін желім дайындау; 9.2.10.3 қол және машина жұмысы үшін қажетті желімді өз бетінше қолдану; 9.2.10.4 екі, үш, төрт бүгуге бүктей алу; 9.2.10.5 технологиялық карта бойынша өз бетінше жоспарлау; 9.2.10.6 техникалық есеп бойынша есеп жасау; 9.2.10.7 сызбаға, техникалық суретке сүйене отырып, пішу мен құрастыруды өз бетінше жасау; 9.2.10.8 операциялардың тәртібін сақтай отырып, брошюралық бұйымдарды өз бетінше жасау; 9.2.10.9 бір дәптерлік бұйымдарды біріктіру тәсілдері туралы өз бетінше шешім қабылдау
3."Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	9.3.1.1 техникалық терминдерді қолдана отырып, өзінің және өзгенің жұмыстарынан көрініс табатын ой мен тақырыптарды сипаттау; 9.3.1.2 өзінің және өзгенің жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивные комментарии қабылдау және ұсыныс беру; 9.3.1.3 дайын жұмысты барлық сыныпқа презентациялау
	3.2.Оқу жылындағы бақылау қорытынды жұмыс	9.3.2.1 брошюралық бұйымдарды дайындау бойынша өз бетінше қорытынды жұмыс

4) 10-сынып:

7-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. "Материалтану"	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	10.1.1.1 әртүрлі мәдениет, нәсіл, діни сенім адамдарына толеранттық таныту
	1.2 Техникалық мәліметтер	10.1.2.1 жұмысқа қажетті материалдар мен құралдарды өз бетінше таңдау
	1.3.Материалтану "қағаз бен картон өндірісі және олардың қасиеттері"	10.1.3.1 брошюра бұйымдарын дайындау үшін қолданылатын материалдарды таңдауды іске асыру; 10.1.3.2 қатты түптеу бұйымдары үшін материал таңдау
	1.4 Баспа-түптеу құралдарында қауіпсіз жұмыс ережесі	10.1.4.1 көп функциялы баспақтағы қауіпсіз жұмыс ережесін орындау; 10.1.4.2 электр ламинаторындағы қауіпсіз жұмыс ережесін сақтау
	1.5 Әдеп және еңбек заңнамасы	10.1.5.1 еңбек ұжымындағы кәсіби әдепті сақтау; 10.1.5.2 кәсіби жауапкершілік туралы түсінігінің болуы
	2.1. Аппликация	10.2.1.1 "аппликация" техникасында материал таңдау дағдыларын игеру; 10.2.1.2 жұмыста қолданылатын материалдардың қасиеттерін білу; 10.2.1.3 әртүрлі материалдардан аппликация техникасын меңгеру; 10.2.1.4 әртүрлі аппликация түрлерінде қолданылатын құралдарды, тетіктерді білу

2."Еңбектің дайындау технологиялары	2.2 Картонаж өндірісі	10.2.2.1 картонаж бұйымдарын модельдеу және сызу арқылы картонаж бұйымдарының модельдерін дайындау
	2.3.Мұқаба өндірісі	10.2.3.1 еңбек затын дайындау дәйектілігін өз бетінше анықтау; 10.2.3.2 тұрмыстағы еңбек затының тағайындалуы мен қолданылуын біл
	2.4 Брошюралық бұйымдар	10.2.4.1 брошюралық өнімдерді өнеркәсіптік дайындау технологиясын меңгеру; 10.2.4.2 білім алушыларға брошюралық бұйымдардың түрлері және олардың құрылымдық ерекшеліктері туралы түсінік беру
	2.5 Кітаптың түбі	10.2.5.1 білім алушыларды баспахана құрылғыларымен таныстыру (цех, аумақ); 10.2.5.2 мұқаба-брошюралық процестерді орындау үшін негізгі білдектер мен машиналар туралы түсінік беру
	2.6 Ою шығармашылығы мен аппликация техникасын қолданып мұқабаларды ресімдеу	10.2.6.1 рельефті бедер туралы түсінік беру; 10.2.6.2 жұқалтыр бедері үшін көп функциялы баспак құрылғысында бағдарлану
	2.7 Кітап-журнал өнімдерін жөндеу	10.2.7.1 кітаптың бүліну түрлерін анықтай отырып, практикалық біліктер мен дағдыларды бекіту; 10.2.7.2 жөндеудің күрделілік дәрежесін орнату; 10.2.7.3 кітаптың ішкі және сыртқы бүлінулерін жою
	2.8 Түптеу шеберханасын техникалық жарақтандыру	10.2.8.1 полиграфиялық құралмен жұмыс барысында практикада алған білімдерін қолдану; 10.2.8.2 құралдардың негізгі жұмыс бөлімдерін білу, жұмыс орнын ұйымдастыра алу; 10.2.8.3 әр машинада операцияны бірізділікпен орындау, сәйкес материалды қолдану; 10.2.8.4 құралдың техникалық жағдайын қадағалау жөнделмеген жағдайында шаралар қолдану
	2.9 Практикалық жұмыстар	10.2.9.1 еңбек операцияларын жоспарлау жолын игеру; 10.2.9.2 кітаптар мен брошюралық бұйымдарды дайындау бойынша практикалық дағдыларды бекіту; 10.2.9.3 миниатюрных кітаптарды дайындау техникасын игеру.
	2.10 Дербес жұмыс, жобалы тізім	10.2.9.1 еңбек операцияларын жоспарлау жолын игеру; 10.2.9.2 кітаптар мен брошюралық бұйымдарды дайындау бойынша практикалық дағдыларды бекіту; 10.2.9.3 миниатюрных кітаптарды дайындау техникасын игеру
	3."Еңбек заттарын талдау және бағалау	10.3.1.1 техникалық терминдерді қолдана отырып, өзінің және өзгенің жұмыстарын құру үшін қолданылатын әдістер мен тәсілдерді талқылау және бағалау
3.2 Оқу жылындағы бақылау қорытынды жұмыс		10.3.2.1 кітап бұйымдарын дайындау бойынша өз бетінше қорытынды жұмыс
2-тоқсан		
		10.1.1.1 әртүрлі мәдениет, нәсіл, діни сенім адамдарына толеранттық таныту;

1 . "Материалтану"	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	10.1.1.2 материалдар мен еңбек заттарын дайындау тәсілдерін салыстыру, талдау
	1.2 Техникалық мәліметтер	10.1.2.1 жұмысқа қажетті материалдар мен құралдарды өз бетінше таңдау ; 10.1.2.2 полиграфияда қолданылатын материалдардың салыстырмалы анализін жасау; 10.1.2.3 технологиялық карта, техникалық сурет, үлгі бойынша өз бетінше жұмыс істеу
	1.3 Материалтану "қағаз бен картон өндірісі және олардың қасиеттері"	10.1.3.1 брошюра бұйымдарын дайындау үшін қолданылатын материалдарды таңдауды іске асыру; 10.1.3.2 қатты түптеу бұйымдары үшін материал таңдау; 10.1.3.3 синтетикалық материалды сыртқы көрінісі, сипап-сезу және жану сипаты бойынша анықтау
	1.4 Баспа-түптеу құралдарында қауіпсіз жұмыс ережесі	10.1.4.1 көп функциялы баспақтағы қауіпсіз жұмыс ережесін орындау ; 10.1.4.2 электр ламинаторындағы қауіпсіз жұмыс ережесін сақтау ; 10.1.4.3 қол және машина операцияларын орындау барысындағы қауіпсіздік ережесін сақтау.
	1.5 Әдеп және еңбек заңнамасы	10.1.5.1 еңбек ұжымындағы кәсіби әдепті сақтау; 10.1.5.2 кәсіби жауапкершілік туралы түсінігінің болуы; 10.1.5.3 оқу-еңбек ұжымындағы тіл табысқыштық туралы түсінігінің болуы
	2.1 Аппликация	10.2.1.1 "аппликация" техникасында материал таңдау дағдыларын игеру ; 10.2.1.2 жұмыста қолданылатын материалдардың қасиеттерін білу ; 10.2.1.3 әртүрлі материалдардан аппликация техникасын меңгеру ; 10.2.1.4 әртүрлі аппликация түрлерінде қолданылатын құралдарды, тетіктерді білу; 10.2.1.6 өз бетінше суреттерді, түстік және композициялық ұйғарынды таңдау
	2.2 Картонаж өндірісі	10.2.2.1 картонаж бұйымдарын модельдеу және сызу арқылы картонаж бұйымдарының модельдерін дайындау; 10.2.2.2 картон дайындамасын кесіп алуды орындау; 10.2.2.3 картонаж бұйымдарының жаймасын үлгі бойынша жинауды орындау
	2.3 Мұқаба өндірісі	10.2.3.1 еңбек затын дайындау дәйектілігін өз бетінше анықтау ; 10.2.3.2 тұрмыстағы еңбек затының тағайындалуы мен қолданылуын білу ; 10.2.3.3 үлгімен салстыра отырып, орындалған жұмыстың сапасын бағалау ; 10.2.3.4 полиграфиялық комбинаттағы мұқаба бұйымдарын құрастырудың әралуандылығы туралы жалпы түсінігінің болуы
	2.4 Брошюралық бұйымдар	10.2.4.1 брошюралық өнімдерді өнеркәсіптік дайындау технологиясын меңгеру; 10.2.4.2 білім алушыларға брошюралық бұйымдардың түрлері және олардың құрылымдық ерекшеліктері туралы түсінік беру ;

2."Еңбектің дайындау технологиялары		10.2.4.3 бұйымның үлгісі бойынша тапсырмада бағдарлана алу
	2.5 Кітаптың түбі	10.2.5.1 білім алушыларды баспахана құрылғыларымен таныстыру (цех, аумақ); 10.2.5.2 мұқаба-брошюралық процестерді орындау үшін негізгі білдектер мен машиналар туралы түсінік беру; 10.2.5.3 өндірісте машина тәсілімен түптеуіш операцияларды орындау мен мектеп шеберханасы жағдайында бағдарлануға ұмтылу
	2.6 Ою шығармашылығы мен аппликация техникасын қолданып мұқабаларды ресімдеу	10.2.6.1 рельефті бедер туралы түсінік беру; 10.2.6.2 жұқалтыр бедері үшін көп функциялы баспақ құрылғысында бағдарлану; 10.2.6.3 алтындалған баспақ құрылғысын зерделеу (температуралық жұмыс режимі, материалға және клавишаның тағайындалуына байланысты)
	2.7 Кітап-журнал өнімдерін жөндеу	10.2.7.1 кітаптың бүліну түрлерін анықтай отырып, практикалық біліктер мен дағдыларды бекіту; 10.2.7.2 жөндеудің күрделілік дәрежесін орнату; 10.2.7.3 кітаптың ішкі және сыртқы бүлінулерін жою; 10.2.7.4 жөндеудің қатаң дәйектілігін жасау
	2.8 Түптеу шеберханасын техникалық жарактандыру	10.2.8.1 полиграфиялық құралмен жұмыс барысында практикада алған білімдерін қолдану; 10.2.8.2 құралдардың негізгі жұмыс бөлімдерін білу, жұмыс орнын ұйымдастыра алу; 10.2.8.3 әр машинада операцияны бірізділікпен орындау, сәйкес материалды қолдану; 10.2.8.4 құралдың техникалық жағдайын қадағалау жөнделмеген жағдайында шаралар қолдану; 10.2.8.5 үлгі бойынша тапсырмада бағдарлану, жұмысқа талдау жасап, түсіндіре отырып, барлық жұмыс тәсілдерін к ө р с е т у ; 10.2.8.6 алдағы және орындалған жұмыс жоспары туралы есепті ауызша ұсыну
	2.9 Практикалық жұмыстар	10.2.9.1 еңбек операцияларын жоспарлау жолын игеру; 10.2.9.2 кітаптар мен брошюралық бұйымдарды дайындау бойынша практикалық дағдыларды бекіту; 10.2.9.3 миниатюрных кітаптарды дайындау техникасын и г е р у ; 10.2.9.4 беловых және кітап бұйымдарын модельдеу; 10.2.9.5 сызба бойынша бағдарлану, берілген жұмыс үшін материал мен құралдарды таңдау; 10.2.9.6 стремиться бұйымдарға технологиялық карта құрастыруға ұмтылу
	2.10 Дербес жұмыс, жобалы тізім	10.2.10.1 жұмысқа деген жұмсақ мұқаба үшін өз бетінше м а ш и н а д а й ы н д а у ; 10.2.10.2 брошюралық бұйымдарды дайындау барысында түптеуіш құралдарды өз бетінше қолдану; 10.2.10.3 қауіпсіздік техникасын сақтау; 10.2.10.4 желім машинасын жұмысқа өз бетінше дайындау; 10.2.10.5 брошюралық бұйымдарды бекіту бойынша машиналарды қолдану үшін өз бетінше таңдау жасау; 10.2.10.6 берілген өлшемі бойынша үш жағынан блоктар

		мен бұйымдарды кесу үшін гильотинамен өз бетінше қолдану (алды, құйыршығы, басы)
3."Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	10.3.1.1 техникалық терминдерді қолдана отырып, өзінің және өзгенің жұмыстарын құру үшін қолданылатын әдістер мен тәсілдерді талқылау және бағалау; 10.3.1.2 қолданылған идеяларды салыстыруға негізделе отырып, өзінің және өзгенің жұмыстарын бейімдеу, жетілдіру бойынша сыни ұсыныстар жасау
	3.2.Оқу жылындағы бақылау қорытынды жұмыс	10.3.2.1 кітап бұйымдарын дайындау бойынша өз бетінше қорытынды жұмыс
3-тоқсан		
1. "Материалтану"	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	10.1.1.1 әртүрлі мәдениет, нәсіл, діни сенім адамдарына толеранттық таныту; 10.1.1.2 материалдар мен еңбек заттарын дайындау тәсілдерін салыстыру, талдау
	1.2 Техникалық мәліметтер	10.1.2.1 жұмысқа қажетті материалдар мен құралдарды өз бетінше таңдау; 10.1.2.2 полиграфияда қолданылатын материалдардың салыстырмалы анализін жасау 10.1.2.3 технологиялық карта, техникалық сурет, үлгі бойынша өз бетінше жұмыс істеу; 10.1.2.4дайындалатын бұйымды жоспарлауды іске асыру
	1.3 Материалтану "қағаз бен картон өндірісі және олардың қасиеттері"	10.1.3.1 брошюра бұйымдарын дайындау үшін қолданылатын материалдарды таңдауды іске асыру; 10.1.3.2 қатты түптеу бұйымдары үшін материал таңдау; 10.1.3.3 синтетикалық материалды сыртқы көрінісі, сипап-сезу және жану сипаты бойынша анықтау; 10.1.3.4 ақаулар мен өндірістік ақаулар туралы түсінігінің болуы; 10.1.3.5 жаңа материалдар мен олардың қасиеттері туралы түсінігінің болуы; 10.1.3.6 синтетикалық және табиғи материалдардан жасалған бұйымдарды сақтау және күту туралы түсінігінің болуы
	1.4 Баспа-түптеу құралдарында қауіпсіз жұмыс ережесі	10.1.4.1 көп функциялы баспақтағы қауіпсіз жұмыс ережесін орындау; 10.1.4.2 электр ламинаторындағы қауіпсіз жұмыс ережесін сақтау; 10.1.4.3 қол және машина операцияларын орындау барысындағы қауіпсіздік ережесін сақтау; 10.1.4.4 электр қауіпсіздігі бойынша талаптарды сақтау; 10.1.4.5 өрт қауіпсіздігі бойынша талаптарды сақтау
	1.5 Әдеп және еңбек заңнамасы	10.1.5.1 еңбек ұжымындағы кәсіби әдепті сақтау; 10.1.5.2 кәсіби жауапкершілік туралы түсінігінің болуы; 10.1.5.3 оқу-еңбек ұжымындағы тіл табысқыштық туралы түсінігінің болуы; 10.1.5.4 өндірістегі біліктілік дәрежелерімен танысу.
		10.2.1.1 "апликация" техникасында материал таңдау дағдыларын игеру; 10.2.1.2 жұмыста қолданылатын материалдардың қасиеттерін білу;

2.1 Аппликация	10.2.1.3 әртүрлі материалдардан аппликация техникасын меңгеру ; 10.2.1.4 әртүрлі аппликация түрлерінде қолданылатын құралдарды, тетіктерді білу; 10.2.1.6 өз бетінше суреттерді, түстік және композициялық ұйғарынды таңдау ; 10.2.1.7 шығармашылық пен қиялын таныту 10.2.1.8 фон таңдау, эскиз құрастыру, суретті фонға ауыстыру ; 10.2.1.9 жапсыру технологиясын игеру; 10.2.1.10 әртүрлі аппликация түрлерінде қолданылатын желімдеу құралдарын білу; 10.2.1.11 аппликация техникасы үшін жарамды қағаздарды пайдалану (үстел үстілік, мәрмәр, шегрен, ығыстырылған, барқыт, күміс, қола)
2.2 Картонаж өндірісі	10.2.2.1 картонаж бұйымдарын модельдеу және сызу арқылы картонаж бұйымдарының модельдерін дайындау; 10.2.2.2 картон дайындамасын кесіп алуды орындау; 10.2.2.3 картонаж бұйымдарының жаймасын үлгі бойынша жинауды орындау ; 10.2.2.4 дайындалған бұйымды талдау және үлгімен салыстыру
2.3 Мұқаба өндірісі	10.2.3.1 еңбек затын дайындау дәйектілігін өз бетінше анықтау ; 10.2.3.2 тұрмыстағы еңбек затының тағайындалуы мен қолданылуын білу ; 10.2.3.3 үлгімен салстыра отырып, орындалған жұмыстың сапасын бағалау ; 10.2.3.4 полиграфиялық комбинаттағы мұқаба бұйымдарын құрастырудың әралуандылығы туралы жалпы түсінігінің болуы ; 10.2.3.5 комбинаттағы өнімнің жоспарлануы мен нормалары туралы түсінігінің болуы
2.4 Брошюралық бұйымдар	10.2.4.1 брошюралық өнімдерді өнеркәсіптік дайындау технологиясын меңгеру ; 10.2.4.2 білім алушыларға брошюралық бұйымдардың түрлері және олардың құрылымдық ерекшеліктері туралы түсінік беру ; 10.2.4.3 бұйымның үлгісі бойынша тапсырмада бағдарлана алу ; 10.2.4.4 технологиялық карта мен техникалық сурет бойынша бұйым дайындау ; 10.2.4.5 өз жұмысы мен үлгіні салыстырмалы талдауды құрастыру
2.5 Кітаптың түбі	10.2.5.1 білім алушыларды баспахана құрылғыларымен таныстыру (цех, аумақ); 10.2.5.2 мұқаба-брошюралық процестерді орындау үшін негізгі білдектер мен машиналар туралы түсінік беру; 10.2.5.3 өндірісте машина тәсілімен түптеуіш операцияларды орындау мен мектеп шеберханасы жағдайында бағдарлануға ұмтылу; 10.2.5.4 баспахана бұйымы мен мектеп шеберханасында жасалған бұйым арасындағы айырмашылықты көру

2 "Еңбектің дайындау технологиялары"	2.6 Ою шығармашылығы мен аппликация техникасын қолданып мұқабаларды ресімдеу	10.2.6.1 рельефті бедер туралы түсінік беру; 10.2.6.2 жұқалтыр бедері үшін көп функциялы баспақ құрылғысында бағдарлану; 10.2.6.3 алтындалған баспақ құрылғысын зерделеу (температуралық жұмыс режимі, материалға және клавишаның тағайындалуына байланысты); 10.2.6.4 жұмысқа баспақты дайындай алу, бедерлеу түрін анықтау; 10.2.6.5 жұмыс үстелінде клише орналастыру және дайындау; 10.2.6.6 көп функциялы баспақта жұмыстың дәйектілігімен танысу
	2.7 Кітап-журнал өнімдерін жөндеу	10.2.7.1 кітаптың бүліну түрлерін анықтай отырып, практикалық біліктер мен дағдыларды бекіту; 10.2.7.2 жөндеудің күрделілік дәрежесін орнату; 10.2.7.3 кітаптың ішкі және сыртқы бүлінулерін жою; 10.2.7.4 жөндеудің қатаң дәйектілігін жасау; 10.2.7.5 күрделі біріктірілген жөндеу жұмысы түсінігі (дәптерден мұқабалы қақпаққа дейін); 10.2.7.6 күрделі біріктірілген жұмыс барысындағы операция дәйектілігі
	2.8 Түптеу шеберханасын техникалық жарактандыру	10.2.8.1 полиграфиялық құралмен жұмыс барысында практикада алған білімдерін қолдану; 10.2.8.2 құралдардың негізгі жұмыс бөлімдерін білу, жұмыс орнын ұйымдастыра алу; 10.2.8.3 әр машинада операцияны бірізділікпен орындау, сәйкес материалды қолдану; 10.2.8.4 құралдың техникалық жағдайын қадағалау жөнделмеген жағдайында шаралар қолдану; 10.2.8.5 үлгі бойынша тапсырмада бағдарлану, жұмысқа талдау жасап, түсіндіре отырып, барлық жұмыс тәсілдерін көрсету; 10.2.8.6 алдағы және орындалған жұмыс жоспары туралы есепті ауызша ұсыну; 10.2.8.7 орындалған бұйымдардың сапасын талдауға ұмтылу; 10.2.8.8 брошюра бұйымдары үшін баспа құралдарында дәйекті операция жүргізу; 10.2.8.9 түптеуші құралдардағы жұмыс барысында теориялық білімдерін қолдану; 10.2.8.10 түптеуші құралдардың негізгі бөліктерін атау; 10.2.8.11 картон ажыратқыш білдектің шектеулі-бағыттаушы сызғышында жұмысты іске асыру
	2.9 Практикалық жұмыстар	10.2.9.1 еңбек операцияларын жоспарлау жолын игеру; 10.2.9.2 кітаптар мен брошюралық бұйымдарды дайындау бойынша практикалық дағдыларды бекіту; 10.2.9.3 миниатюрных кітаптарды дайындау техникасын игеру; 10.2.9.4 беловых және кітап бұйымдарын модельдеу; 10.2.9.5 сызба бойынша бағдарлану, берілген жұмыс үшін материал мен құралдарды таңдау; 10.2.9.6 стремиться бұйымдарға технологиялық карта құрастыруға ұмтылу;

		10.2.9.7 тетікті дайындау және еңбекті операция бойынша бөлу барысында бұйымдарды орындау; 10.2.9.8 үлгісімен салыстыра отырып, бұйымдарды дайындау сапасын анықтау
	2.10 Дербес жұмыс, жобалы тізім	10.2.10.1 жұмысқа деген жұмсақ мұқаба үшін өз бетінше машина дайындау; 10.2.10.2 брошюралық бұйымдарды дайындау барысында түптеуіш құралдарды өз бетінше қолдану; 10.2.10.3 қауіпсіздік техникасын сақтау; 10.2.10.4 желім машинасын жұмысқа өз бетінше дайындау; 10.2.10.5 брошюралық бұйымдарды бекіту бойынша машиналарды қолдану үшін өз бетінше таңдау жасау; 10.2.10.6 берілген өлшемі бойынша үш жағынан блоктар мен бұйымдарды кесу үшін гильотинамен өз бетінше қолдану (алды, құйыршығы, басы); 10.2.10.7 әртүрлі құрылымдалған блокноттар үшін материалдарды өз бетінше таңдау
3."Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	10.3.1.1 техникалық терминдерді қолдана отырып, өзінің және өзгенің жұмыстарын құру үшін қолданылатын әдістер мен тәсілдерді талқылау және бағалау; 10.3.1.2 қолданылған идеяларды салыстыруға негізделе отырып, өзінің және өзгенің жұмыстарын бейімдеу, жетілдіру бойынша сыни ұсыныстар жасау
	3.2.Оқу жылындағы бақылау қорытынды жұмыс	10.3.2.1 кітап бұйымдарын дайындау бойынша өз бетінше қорытынды жұмыс
4-тоқсан		
1 . "Материалтану"	1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	10.1.1.1 әртүрлі мәдениет, нәсіл, діни сенім адамдарына толеранттық таныту; 10.1.1.2 материалдар мен еңбек заттарын дайындау тәсілдерін салыстыру, талдау
	1.2 Техникалық мәліметтер	10.1.2.1 жұмысқа қажетті материалдар мен құралдарды өз бетінше таңдау; 10.1.2.2 полиграфияда қолданылатын материалдардың салыстырмалы анализін жасау; 10.1.2.3 технологиялық карта, техникалық сурет, үлгі бойынша өз бетінше жұмыс істеу; 10.1.2.4дайындалатын бұйымды жоспарлауды іске асыру; 10.1.2.5 еңбек заңнамасының негізгі мәліметтері туралы түсінігінің болуы
	1.3 Материалтану "қағаз бен картон өндірісі және олардың қасиеттері"	10.1.3.1 брошюра бұйымдарын дайындау үшін қолданылатын материалдарды таңдауды іске асыру; 10.1.3.2 қатты түптеу бұйымдары үшін материал таңдау; 10.1.3.3 синтетикалық материалды сыртқы көрінісі, сипап-сезу және жану сипаты бойынша анықтау; 10.1.3.4 ақаулар мен өндірістік ақаулар туралы түсінігінің болуы ; 10.1.3.5 жаңа материалдар мен олардың қасиеттері туралы түсінігінің болуы ; 10.1.3.6 синтетикалық және табиғи материалдардан жасалған бұйымдарды сақтау және күту туралы түсінігінің болуы ; 10.1.3.7 баспа ұйымдарын күтуді іске асыру

1.4 Баспа-түптеу құралдарында қауіпсіз жұмыс ережесі	10.1.3.1 брошюра бұйымдарын дайындау үшін қолданылатын материалдарды таңдауды іске асыру; 10.1.3.2 қатты түптеу бұйымдары үшін материал таңдау; 10.1.3.3 синтетикалық материалды сыртқы көрінісі, сипап-сезу және жану сипаты бойынша анықтау; 10.1.3.4 ақаулар мен өндірістік ақаулар туралы түсінігінің б о л у ы ; 10.1.3.5 жаңа материалдар мен олардың қасиеттері туралы түсінігінің б о л у ы ; 10.1.3.6 синтетикалық және табиғи материалдардан жасалған бұйымдарды сақтау және күту туралы түсінігінің болуы
1.5 Әдеп және еңбек заңнамасы	10.1.5.1 еңбек ұжымындағы кәсіби әдепті сақтау; 10.1.5.2 кәсіби жауапкершілік туралы түсінігінің болуы; 10.1.5.3 оқу-еңбек ұжымындағы тіл табысқыштық туралы түсінігінің б о л у ы ; 10.1.5.4 өндірістегі біліктілік дәрежелерімен танысу; 10.1.5.5 еңбек ақының өсуі неге байланысты екені туралы түсінігінің болуы
2.1 Аппликация	10.2.1.1 "аппликация" техникасында материал таңдау дағдыларын игеру; 10.2.1.2 жұмыста қолданылатын материалдардың қасиеттерін білу; 10.2.1.3 әртүрлі материалдардан аппликация техникасын меңгеру ; 10.2.1.4 әртүрлі аппликация түрлерінде қолданылатын құралдарды, тетіктерді білу; 10.2.1.6 өз бетінше суреттерді, түстік және композициялық ұйғарынды таңдау ; 10.2.1.7 шығармашылық пен қиялын таныту; 10.2.1.8 фон таңдау, эскиз құрастыру, суретті фонға ауыстыру ; 10.2.1.9 жапсыру технологиясын игеру; 10.2.1.10 әртүрлі аппликация түрлерінде қолданылатын желімдеу құралдарын білу; 10.2.1.11 аппликация техникасы үшін жарамды қағаздарды пайдалану (үстел үстілік, мәрмәр, шегрен, ығыстырылған, барқыт, күміс, қола); 10.2.1.12 ресімдеу жұмыстарында аппликация техникасын пайдалану (шақыру билеттері, құттықтау ашық хаттары, бағдарламалар, арнаулы құттықтаулар, кітапқа арналған белгі)
2.2 Картонаж өндірісі	10.2.2.1 картонаж бұйымдарын модельдеу және сызу арқылы картонаж бұйымдарының модельдерін дайындау; 10.2.2.2 картон дайындамасын кесіп алуды орындау; 10.2.2.3 картонаж бұйымдарының жаймасын үлгі бойынша жинауды орындау ; 10.2.2.4 дайындалған бұйымды талдау және үлгімен салыстыру ; 10.2.2.5 картонаж бұйымдарының ресімдеу жұмыстарындағы талаптарды сақтау
	10.2.3.1 еңбек затын дайындау дәйектілігін өз бетінше анықтау ;

2."Еңбектің дайындау технологиялары	2.3 Мұқаба өндірісі	10.2.3.2 тұрмыстағы еңбек затының тағайындалуы мен қолданылуын білу; 10.2.3.3 үлгімен салстыра отырып, орындалған жұмыстың сапасын бағалау; 10.2.3.4 полиграфиялық комбинаттағы мұқаба бұйымдарын құрастырудың әралуандылығы туралы жалпы түсінігінің болуы; 10.2.3.5 комбинаттағы өнімнің жоспарлануы мен нормалары туралы түсінігінің болуы; 10.2.3.6 түптеуіш цех құралдары мен оның машиналары туралы түсінігінің болуы
	2.4 Брошюралық бұйымдар	10.2.4.1 брошюралық өнімдерді өнеркәсіптік дайындау технологиясын меңгеру; 10.2.4.2 білім алушыларға брошюралық бұйымдардың түрлері және олардың құрылымдық ерекшеліктері туралы түсінік беру; 10.2.4.3 бұйымның үлгісі бойынша тапсырмада бағдарлана алу; 10.2.4.4 технологиялық карта мен техникалық сурет бойынша бұйым дайындау; 10.2.4.5 өз жұмысы мен үлгіні салыстырмалы талдауды құрастыру; 10.2.4.6 білім алушыларды брошюралық бұйымдарды дайындаудың жаңа технологиясымен таныстыру
	2.5 Кітаптың түбі	10.2.5.1 білім алушыларды баспахана құрылғыларымен таныстыру (цех, аумақ); 10.2.5.2 мұқаба-брошюралық процестерді орындау үшін негізгі білдектер мен машиналар туралы түсінік беру; 10.2.5.3 өндірісте машина тәсілімен түптеуіш операцияларды орындау мен мектеп шеберханасы жағдайында бағдарлануға ұмтылу; 10.2.5.4 баспахана бұйымы мен мектеп шеберханасында жасалған бұйым арасындағы айырмашылықты көру
	2.6 Ою шығармашылығы мен аппликация техникасын қолданып мұқабаларды ресімдеу	10.2.6.1 рельефті бедер туралы түсінік беру; 10.2.6.2 жұқалтыр бедері үшін көп функциялы баспақ құрылғысында бағдарлану; 10.2.6.3 алтындалған баспақ құрылғысын зерделеу (температуралық жұмыс режимі, материалға және клавишаның тағайындалуына байланысты); 10.2.6.4 жұмысқа баспақты дайындай алу, бедерлеу түрін анықтау; 10.2.6.5 жұмыс үстелінде клише орналастыру және дайындау; 10.2.6.6 көп функциялы баспақта жұмыстың дәйектілігімен танысу; 10.2.6.7 мұқаба қаптарын ресімдеу үшін материал таңдауды іске асыру
		10.2.7.1 кітаптың бүліну түрлерін анықтай отырып, практикалық біліктер мен дағдыларды бекіту; 10.2.7.2 жөндеудің күрделілік дәрежесін орнату; 10.2.7.3 кітаптың ішкі және сыртқы бүлінулерін жою; 10.2.7.4 жөндеудің қатаң дәйектілігін жасау; 10.2.7.5 күрделі біріктірілген жөндеу жұмысы түсінігі (

2.7 Кітап-журнал өнімдерін жөндеу	дәптерден мұқабалы қақпаққа дейін); 10.2.7.6 күрделі біріктірілген жұмыс барысындағы операция дәйектілігі; 10.2.7.7 барлық ремонт түрлері үшін материал таңдауды іске асыру
2.8 Түптеу шеберханасын техникалық жарактандыру	10.2.8.1 полиграфиялық құралмен жұмыс барысында практикада алған білімдерін қолдану; 10.2.8.2 құралдардың негізгі жұмыс бөлімдерін білу, жұмыс орнын ұйымдастыра алу; 10.2.8.3 әр машинада операцияны бірізділікпен орындау, сәйкес материалды қолдану; 10.2.8.4 құралдың техникалық жағдайын қадағалау жөнделмеген жағдайында шаралар қолдану; 10.2.8.5 үлгі бойынша тапсырмада бағдарлану, жұмысқа талдау жасап, түсіндіре отырып, барлық жұмыс тәсілдерін к ө р с е т у ; 10.2.8.6 алдағы және орындалған жұмыс жоспары туралы есепті а у ы з ш а ұ с ы н у ; 10.2.8.7 орындалған бұйымдардың сапасын талдауға ұ м т ы л у ; 10.2.8.8 брошюра бұйымдары үшін баспа құралдарында дәйекті операция жүргізу; 10.2.8.9 түптеуші құралдардағы жұмыс барысында теориялық білімдерін қолдану; 10.2.8.10 түптеуші құралдардың негізгі бөліктерін атау; 10.2.8.11 картон ажыратқыш білдектің шектеулі-бағыттаушы сызғышында жұмысты іске асыру; 10.2.8.12 талшықтардың бағытын ескере отырып, картон ажыратқышта картонды ажырату тәртібін іске асыру
2.9 Практикалық жұмыстар	10.2.9.1 еңбек операцияларын жоспарлау жолын игеру; 10.2.9.2 кітаптар мен брошюралық бұйымдарды дайындау бойынша практикалық дағдыларды бекіту; 10.2.9.3 миниатюрных кітаптарды дайындау техникасын и г е р у ; 10.2.9.4 беловых және кітап бұйымдарын модельдеу; 10.2.9.5 сызба бойынша бағдарлану, берілген жұмыс үшін материал мен құралдарды таңдау; 10.2.9.6 стремиться бұйымдарға технологиялық карта құ р а с т ы р у ғ а ұ м т ы л у ; 10.2.9.7 тетікті дайындау және еңбекті операция бойынша бөлу барысында бұйымдарды орындау; 10.2.9.8 үлгісімен салыстыра отырып, бұйымдарды дайындау сапасын анықтау; 10.2.9.9 бұйымдарға технологиялық карта толтыруды өз бетінше орындауға т ы р ы с у ; 10.2.9.10 технологиялық картаны құрастырудың дұрыстығын тексеру
	10.2.10.1 жұмысқа деген жұмсақ мұқаба үшін өз бетінше м а ш и н а д а й ы н д а у ; 10.2.10.2 брошюралық бұйымдарды дайындау барысында түптеуіш құралдарды өз бетінше қолдану; 10.2.10.3 қауіпсіздік техникасын сақтау; 10.2.10.4 желім машинасын жұмысқа өз бетінше дайындау;

	2.10 Дербес жұмыс, жобалы тізім	10.2.10.5 брошюралық бұйымдарды бекіту бойынша машиналарды қолдану үшін өз бетінше таңдау жасау; 10.2.10.6 берілген өлшемі бойынша үш жағынан блоктар мен бұйымдарды кесу үшін гильотинамен өз бетінше қолдану (алды, құйыршығы, басы); 10.2.10.7 әртүрлі құрылымдалған блокноттар үшін материалдарды өз бетінше таңдау; 10.2.10.8 өз бетінше блокноттар дайындау (жиектері бар иілгіш мұқабада қалталық, үстел үстілік, ашық, кесілген)
3 "Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	10.3.1.1 техникалық терминдерді қолдана отырып, өзінің және өзгенің жұмыстарын құру үшін қолданылатын әдістер мен тәсілдерді талқылау және бағалау; 10.3.1.2 қолданылған идеяларды салыстыруға негізделе отырып, өзінің және өзгенің жұмыстарын бейімдеу, жетілдіру бойынша сыни ұсыныстар жасау
	3.2 Оқу жылындағы бақылау қорытынды жұмыс	10.3.2.1 кітап бұйымдарын дайындау бойынша өз бетінше қорытынды жұмыс

Ескерту: білім беру ұйымында оқу-еңбек үдерісін қажетті өндірістік материалымен қамтамасыз ету мүмкіншіліктеріне қарай, мұғалім тақырыптарды оқыту реттілігін белгілейді.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 7-9
(10) сыныптар үшін "Кәсіби
еңбекке баулу" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
7-қосымша

"Кәсіби еңбекке баулу. Гүл өсіру және көгалдандыру" оқу пәнінің мазмұны

87. "Кәсіби еңбекке баулу. Гүл өсіру және көгалдандыру" профилі бойынша бағдарлама төмендегідей бөлімдерден тұрады:

- 1) 1 бөлім "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар";
- 2) 2 бөлім "Еңбек құралдарын дайындау технологиялары";
- 3) 3 бөлім "Еңбек құралдарын талдау және бағалау".

88. "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) еңбек пәні туралы жалпы мәлімет;
- 2) құралдар мен жабдықтар;
- 3) қауіпсіз жұмыс ережесі
- 4) мектеп алды алаңы;
- 6) этика және еңбек заңнамасы.

89. "Еңбек құралдарын дайындау технологиялары" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) топырақпен жұмыс;
- 2) бөлмеде гүл өсіру;

- 3) бақшада гүл өсіру;
- 4) практикалық қайталау.
- 5) құрылыс өндірісі. Ағаш шебері жұмысы;
- 6) еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы.

90. "Еңбек құралдарын талдау және бағалау" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) еңбек құралдарын талдау және бағалау;
- 2) өзбетінше жұмыс;
- 3) қорытынды жұмыс.

91. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

- 1) 1-бөлім "Материалтану. Құралдар және жабдықтар":
1-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Гүл өсіру және көгалдандыру" пәнінің ерекшеліктерін анықтау және білу; 7.1.1.3 "Гүл өсіру және көгалдандыру" кәсібінің ерекшелігімен танысу	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Гүл өсіру және көгалдандыру" пәнінің ерекшеліктерін түсіну және көрсете білу	9.1.1.1 өзге халықтың тарихы мен мәдениетіне, әр түрлі ой-пірлерге құрмет көрсету; 9.1.1.2 "Гүл өсіру және көгалдандыру" пәнінің ерекшеліктерін сипаттау және өзбетінше меңгеруге ұмтылу	10.1.1.1 өзінің кәсби ынтасын ниеті бойынша таныту; 10.1.1.2 Заманауи өмірдің шарты ретінде еңбек әрекетін әдетке алу; 10.1.1.3 Көгалдандыру кабинетінің құралдарын күту
1.2 Құралдар мен жабдықтар	7.1.2.1 бөлме өсімдіктерін күту бойынша топырақты қопсыту үшін шашыратқыштар су құйғыш, ағаш колышки, қайшыны қолдан	8.1.2.1 гүлді өсімдіктерді кесу барысында секторларды қолдану, мектеп алаңдарындағы топырақты қопсыту кезінде күректі пайдалану, гүлзарлар мен гүл бақшаларының топырақтарын тегістеу барысында тырнаны қолдану; 8.1.2.2 бөлме гүлдерін кесу кезінде қайшыны, секторларды қолдану, мектеп	9.1.2.1 сұйық отынмен жұмыс істейтін тұрмыстық көгалдандырудың көмегімен, мұғалімнің қадағалауымен мектеп алаңындағы көгалдарды қию; 9.1.2.2 суару шлангілерін қолдану.	10.1.2.1 мұғалімнің қадағалауымен қаланың саябақтарындағы көгалдарды электр шаңсорғышпен қиюды орындау; 10.1.2.2 гүлзарлар мен гүл бақшаларын суару кезінде заманауи гоферленген суармалы шлангілерді қолдану; 10.1.2.3

		алаңдарында қарларды тазалау үшін күректі пайдалану		декоративті бақша күту мен гүл өсіруде еңбек ету механизмдерін білу
1.3 Қауіпсіз жұмыс ережесі	7.1.3.1 суғарғышпен, қайшымен топырақты жұмсарту үшін пульверизатором, қысқа қазық қауіпсіз жұмыс істеу ережелері туралы түсініктерінің болуы; 7.1.3.2 практикалық жұмысты орында барысында қауіпсіз техникалық ережелерді сақтау	8.1.3.1 тырна, күрек, сыпырғыш, бақша қайшылармен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін сақтау; 8.1.3.2 гүл өсіру кабинетінде өз жұмыс орынын ұйымдастыру; 8.1.3.3 қыс мезгілінде мектеп алаңында жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелерін сақтау	9.1.3.1 сұйық отынмен жұмыс істейтін тұрмыстық көгалдандыру, суармалы шлангілермен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін сақтау; 9.1.3.2 мектеп алдындағы алаңындағы гүл өсіру кабинетіндегі жұмыс орнында қауіпсіз жұмыс жасау ережесін білу	10.1.3.1 гоферленген шлангілермен, өндірістік электрлі газонкосилкаға қауіпсіз жұмыс жасау техникасын сақтау; 10.1.3.2 электр тоғымен жұмыс істеу талаптары бойынша қауіпсіздік ережелерін сақтау; 10.1.3.3 биік ағаштардан ұрықты жинау кезінде с шестом жұмыс істей білу
1.4 Мектеп алды алаңы	7.1.4.1 мектеп алды алаңында экскурсия жасау кезінде эстетиканы сақтау туралы жалпы түсініктерінің болуы; 7.1.4.2 мектеп территориясына түскен жапырақтарды тазалауды орындау; 7.1.4.3 алаңды тазалау, қоқыстарды жинау, сыпыруды орындау; 7.1.4.4 сақтау және кептіру үшін ұрықтарды таңдау, жинау орындау; 7.1.4.5 бақша гүлдерін	8.1.4.1 мектеп алаңындағы гүлзарлар мен гүл бақшаларында өсетін гүлдердің атын білу; 8.1.4.2 саябақта, паркті, мектеп алаңының қардан тазалауды орындау; 8.1.4.3 бақша жолдарының күйін техникалық бақылау жүргізу; 8.1.4.4 жөндеуден өткен алаңдағы жолдардың беткі жақтарын тегістеу, жөндеуден өткізу түрін анықтау, шлакпен толтыру, суару	9.1.4.1 мектеп гүлзаралары мен гүл бақшаларында өсетін гүлдерді (бір жылдық және көпжылдық) атын білу және күте білу; 9.1.4.2 мектеп алаңын безендіру үшін ашық топырақты жерлерге біржылдық гүл ұрықтарын қолдану; 9.1.4.3 гладиолус гүлінің түпкі ұрығының өсіп жетілу белгілерін, жинау, күту шарттарын, сақтау мерзімін анықтау; 9.1.4.4 мектеп алаңындағы декоративті өсімдіктер туралы түсініктерінің болуы	10.1.4.1 мектеп алаңындағы гүлдерді және гүлзарларды қайта отырғызу үшін гүлдерді өсіру; 10.1.4.2 гүлдерді безендіру мен өсімдіктерді таңдау бойынша гүлдердің сипаттау; 10.1.4.3 гүлдің күйін бағалау және гүлдердің сыңған жерлерін алып, тазалау; 10.1.4.4 практикалық қолдану және агротехникамен өсіру, биологиялық қасиеттері бойынша топтастырудағы гүлді өсімдіктерді

	көбейту туралы түсініктерінің болуы			бөлу туралы түсініктерінің болуы
1.5 Этика және еңбек заңнамасы	7.1.5.1 гүл өсіру кабинетінде жүріс-тұрыс ережелері, жұмыс орнын ұйымдастыру, киім формасы, киім этикасы туралы түсініктерінің болуы; 7.1.5.2 ҚР еңбек заңнамасы туралы түсініктерінің болуы; 7.1.5.3 жұмыс уақытын, демалыс уақытын, ақылы демалысқа шығу және оны безендіру туралы түсініктерінің болуы	8.1.5.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас пен еңбек мәдениеті туралы түсініктерінің болуы; 8.1.5.2 гүл өсіру мен көгалдандыру маманың еңбекақысы, еңбек тәртібі, еңбек жұмысын орындау жауапкершілігі, материалдық жауапкершілік туралы түсініктерінің болуы; 8.1.5.3 еңбек кнтапшасы, медициналық тексеру, уақытша еңбекке жарамсыздық туралы түсініктерінің болуы	9.1.5.1 жұмысқа орналасу кезіндегі сыртқы келбет пен жүріс-тұрыстың маңыздылығын түсіну, түйіндеме дайындау, жұмысқа қабылдау туралы өтініш жасай білу; 9.1.5.2 еңбек келісімшартындағы еңбекті қорғау, қызметкерлер мен жұмыскерлердің міндеттері мен негізгі тережелері туралы түсініктерінің болуы; 9.1.5.3 кепілдік пен компесаторлық төлем туралы мәліметтерінің болуы	10.1.5.1 оқу-еңбек ету ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.5.2 кәсіби жауапкершілік пен борш туралы түсініктерінің болуы; 10.1.5.3 тарифтік сетке бойынша төлеу түрлері мен көгалдандыру шаруашылығының жұмыскерлерінің біліктілік разрядтары туралы түсініктерінің болуы; 10.1.5.4 топта, ұжымда жұмыс жасау, құрдастарымен іскерлік қарым-қатынасқа түсу

2) 2-бөлім. "Еңбек құралдарын дайындау технологиялары":

2-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	7.2.1.1 топырақ қасиеттері туралы жалпы түсініктерінің болуы: түсі мен құнарлылығы; 7.2.1.2 сазды және құмды топырақты ажырату; түрі,	8.2.1.1 топырақ қосындысын (жер, құм, карашірік) даярлау, гүл отырғызу үшін топырақты қопсыту және қатарларды,	9.2.1.1 гүл отырғызуға топырақты қазу; 9.2.1.2 ағаштың жанг-жағындағы топырақты қазу; 9.2.1.3 гүлзарды көп жыл пайдалану үшін топырақты даярлау; 9.2.1.4 алаңды қоқыстан тазалау, топырақты қопсыту, көпжылдық арамшөптің тамырларын таңдау, жылу; 9.2.1.5 қауіпсіздік техникасын сақтау арқылы тырнаны қолданумен көгалға шкптерді отырғызуға	10.2.1.1 отырғызу қатарын алмастыру; 10.2.1.2 хризантеманы отырғызу үшін шұңқырды қазу; 10.2.1.3 өсімдік жан-жағындағы топырақты нығыздау, суғару; 10.2.1.4 артық бұталарды кесу, бұтақтың жан-жағындағы топырақты қопсыту; 10.2.1.5 отырғызу жәшігін және топырақ қоспасын даярлау;

2.1 Топырақпен жұмыс	қасиеті, белгілері; 7.2.1.3 өсімдік өсіру үшін қарашіріктің маңызы туралы түсініктерінің болуы; 7.2.1.4 өсімдік жан-жағындағы және қатар арасындағы топырақты босансыту; 7.2.1.5 бұта мен көгал түріндегі жоғары сабақты өсімдіктерді орналастыру үшін топырақ алаңдарын даярлау; 7.2.1.6 мульчировалау амалымен мульче туралы түсініктерінің болуы; 7.2.1.8 өсімдіктің толыққанды өсіп жетілуінің өлшемі мен сипатына қарай ені аралығын анықтау; 7.2.1.9 отырғызу кезіндегі тұқымды егудегі топырақтың тереңдігін анықтау	тұқымды отырғызуға дайындау; 8.2.1.2 топырақтың бүлінген беткі бөлігін алып тастау, топырақты жеңіл қопсыту, бұтақтар шыққан уақытта терең топырақты қопсыту; 8.2.1.3 қысқы көпжылдық отырғызу кезінде топырақ қосындысын, отырғызу шұңқырын даярлай білу; 8.2.1.4 отырғызу жоспарын орындау; 8.2.1.5 топырақтың сапалы болуын түсіну; 8.2.1.6 құымды және сазды топырақтарды анықтай білу; 8.2.1.7 басқа орынға отырғызу үшін орынға отырғызу ырақтарды анықта	даярлау; 9.2.1.6 көгал шөптерін отырғызуды жүргізу; 9.2.1.7 топырақ тыңайтқыштарды білу: маңызы, түрі (органикалық және минералды) түрлер арасындағы айырмашылықтар; 9.2.1.8 органикалық тыңайтқыштардың түрлерін білу: құс саңылаулары, қайнатпа, торф, компост; 9.2.1.9 қарашірікті білу: компосты даярлау, қызметі, алу; 9.2.1.10 гүл өсіру кезінде қолданылатын органикалық тыңайтқыштар түрлерін білу; 9.2.1.11 минералды тыңайтқыштардың сипатын білу: түрлері (азотты, фосфорлы), сыртқы белгілері, қасиеті (суда еруі, сақтау); 9.2.1.12 минералды тыңайтқыштар құрамындағы пайдалы элементтерді білу; 9.2.1.13 кешенді минералды тыңайтқыштарды білу: түрлері (аммофос, нитрофоска), пайдасы; 9.2.1.14 минералды тыңайтқыштардың түсі, құрылымы, суда еріуі бойынша ажырату; 9.2.1.15 гүлді өсіру мақсатында минералды және органикалық тыңайтқыштарды алмастыра алу	10.2.1.6 отырғызу жәшігіне қоспаны себуді орындау; 10.2.1.7 қысқы көпжылдық өсімдіктерді үгінділермен себу; 10.2.1.8 көп жыл олданду үшін гүлзарларды даярлауды орындау; 10.2.1.9 тыңайтқышты себу мен себу тереңдігін білу; 10.2.1.10 топырақты тегістеу мен бір мезгілде себуді, компост, қайнатпа үгіндісін алмастыруды орындау; 10.2.1.11 бұталарды отырғызу үшін топырақ қоспасын даярлай білу; 10.2.1.12 әртүрлі бөлме өсімдіктерін отырғызу үшін топырақ қоспаларын даярлай білу; 10.2.1.13 бөлме және бақша гүлдері, бұта өсімдіктері үшін суару мен жер қоспаларын ажырату, оларға қажетті температураны сақтай білу; 10.2.1.14 ағаштарды отырғызу үшін топырақты даярлау ережесін орындау және білу: шұңқыр қазу, шұңқырдың беткі бөлігіне топырақ себу, органикалық тыңайтқыштармен топырақты алмастыру, шұңқырда төмпешік қалыптастыру, шұңқырға көшеттер құру, тамырларын орналастыру, топырақты себу және нығаыздау, суару, торфянды ұнтақтармен мульчировалау
	7.2.2.1 "бөлме өсімдіктері" ұғымын	8.2.2.1 адам өміріндегі	9.2.2.1 бөлме өсімдіктерін өсіру; 9.2.2.2 бөлме	

2.2 Бөлмеде гүл өсіру	анықтауды түсіну; 7.2.2.2 гүлді өсімдіктердің құрылуын білу; 7.2.2.3 гүлді өсімдіктердің мүшелері туралы жалпы түсініктерінің болуы; 7.2.2.4 бөлме өсімдіктерін күтуді орындау: сарғайған жапырақты алып тастау, суару, желдету, су шашу, тұзды бөліктерін топырақтың жан-жағын тазарту; 7.2.2.5 бөлмені безендіру үшін қолданылатын бір жылдық гүлді өсімдіктер туралы түсініктерінің болуы; 7.2.2.6 көбелек, қоңыз түрінде өсімдіктерді безендіру үшін декорды қолдану; 7.2.2.7 өсімдікті бөлу немесе қайта отырғызу қажеттілігін білу	жасыл өсімдіктің рөлін түсіну; 8.2.2.2 бүгінгі және өткен күндегі өсімдіктің өсуі туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.3 негізгі бөлме өсімдіктері туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.4 бөлме өсімдіктерін күту ережелерін сақтау; 8.2.2.5 бөлме өсімдіктерінің өмірі, оған қажеті жылу, су және жарық туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.6 гүл отырғызу үшін гүл горшоктарын даярлау; 8.2.2.7 бөлме өсімдіктерін өсіру үшін микроклимат туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.8 әртүрлі бөлме өсімдіктерін тамыры, түбірі, сабағы мен жапырағы, формасы арқылы тану	өсімдіктерін қайта отырғызу; 9.2.2.3 қысқа шыбықтары арқылы көбейту амалы туралы түсініктерінің болуы, оның белсенді бөлігін көбейту; 9.2.2.4 тіреуіш құралдарын білу: тіреуіш, сетка, каркас, бамбукты таяқ палки, сақиналар; 9.2.2.5 амарилиса, гиппеаструманыпияз текті өсімдікті өсіру; 9.2.2.6 өсімдіктерді минералды тыңайтқыштармен тыңайтуға даярлау; 9.2.2.7 жарықтықпен, терезенің орналасуын ескеру; 9.2.2.8 өсімдіктерге зиян келтіргіштер мен ауруды алдын алу шараларын жүргізу; 9.2.2.9 бөлме өсімдіктерін көбейтуді білу: пияз түбірін, тамырын қайта отырғызу, жапырағын, сабағын бөлу; 9.2.2.10 кейбір бір жылдық гүлдерді отырғызудың ерекшеліктерін білу: отырғызу уақыты, топырақ құрамын, отырғызу жәшігінің көлемі, ұрыққа күтім жасау, суару ерекшеліктері	10.2.2.1 бөлме өсімдіктерін жапырақтары немесе сабағы арқылы көбейтуді орындау; 10.2.2.2 өсімдіктің формасы мен биіктігіне бақылау жасау; 10.2.2.3 сабағының жартысын, тамырын, жоғарғы бөліктерін кесуді орындау; 10.2.2.4 жүгері түбірі мен цикона негізінде әртүрлі тыңайтқыштарды пайдалану; 10.2.2.5 аурулар мен зиян келтіруді болдырмау үшін бөлме өсімдіктерінің ауруларын алдын алуды ічске асыру; 10.2.2.6 өсімдіктің өсуі жарыққа байланысты екенін саналы түрде түсіну; 10.2.2.7 бөлме өсімдіктері мен гүлдер арқылы безендіру; 10.2.2.8 кесілген гүлдерді вазада сақтау ұзақтығын білу; 10.2.2.9 гүл шоғын құру және безендіре білу; 10.2.2.10 сыйлық себеттеріне гүлдерді безендіру және құра білу.
	7.2.3.1 гүлзар мен көгалдарға егілетін бір жылдық ірі ұрықты өсімдіктер туралы түсініктерінің болуы; 7.2.3.2 бір жылдық		9.2.3.1 көшеттің көмегімен өсірілген жергілікті бір	10.2.3.1 теплица, парник, көшет құрылғысы және оны қолдану қызметі, түрлері туралы түсініктерінің болуы; 10.2.3.2 ашық жерде өсетін гүлдерді тану;

2.3 Бақшада
гүл өсіру

өсімдіктердің сипатын білу: декоративті сапасы, өсіп-өну кезеңі, декоративті сапаны сақтау ұзақтығы; 7.2.3.3 гүлді өсімдіктердің түрлерін ажырату; мәдениеті және әдемілікке арналған бақша гүлдерден бөлме гүлдерін; 7.2.3.3 календула, бархатцев, настурции гүлді өсімдіктердің ұрықтарының жетілуін анықтау; 7.2.3.4 қыстайтын және қысқа төзімді емес көпжылдық гүлдерді, мысалы, пион, қызғалдақ, хризантем, георгин тану; 7.2.3.5 өзінің мектеп алдындағы бақша гүлдері мен өсімдіктері туралы білу; 7.2.3.6 қыс мерзімінде бақша жолдарын тазалау бойынша мектеп алаңын тазалауды орындау; 7.2.3.7 гүлзарға және бұтақтарға қарды ию;	8.2.3.1 ашық жерлерде өсірілетін (космея, василек, дельфиниум, иберис) гүлдер туралы білу; 8.2.3.2 ұрықтың жетілгенің білу 8.2.3.3 гүлді өсімдіктердің өсіп-өнетін ұрықтарды жинау амалдарын білу ; 8.2.3.4 гүлді өсімдікті екі жылдық цикломмен, мысалы, маргаритка, анютты глазок және көпжылдық өсімдікпен гүлді безендіруде қолданылатын екі жылдық ретінде салыстыру; 8.2.3.2 жетілген ұрықтарды жарық, құрғақ бөлмеге жаюды орындау; 8.2.3.3 көпжылдық гүлді өсімдіктер туралы жалпы түсініктерінің болуы; 8.2.3.4 күз мерзімінде қысқы көпжылдық өсімдіктерді күту ережелерін білу; 8.2.3.5 өсімдіктер құрамын білу: жер асты және жер үсті бөліктерін; 8.2.3.6 Қысқы уақытқа жабуды және жапауды талап ететін көпжылдық гүлдердің түрлерін білу ;	жылдық гүлдің сипатын білу: декоративті сапасы, биологиялық ерекшелігі, ұрықтың жетілуінің мерзімі, ұрықты жинау, құрғақ ұрықты жинау амалдары; 9.2.3.2 бұталардың формасы және жапырағының түсі, тікенектердің саны мен формасы, бүйрек формасында құрылған бұтақтар туралы түсініктерінің болуы; 9.2.3.3 жергілікті жағдаятта көгалдандыру үшін бұталарды білу: қасиеттері, ерекшеленетін белгілері, бұтақтарды күту амалы; 9.2.3.4 бұтақтарды күту үшін құралдар мен бақша арасы және пышақтармен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін білу ; 9.2.3.5 бегония өсіру үшін жер қоспасының құрамын, егу уақыты мен ерекшелігін, ұрық арқылы түйнекті бегониялы ұрық немесе өсіп-өндірудің көмегімен көбейту амалын білу; 9.2.3.6 көп жылдық гүлді өсімдіктердің түрлерін сипатын білу: декоративті сапасы, биологиялық ерекшелігі; 9.2.3.7 ашық жерде өсетін, қыста өсетін және қыстамайтын өсімдікті ((канн, георгин, гладиолус) салыстыру; 9.2.3.8 канн сипатын білу: құрылуы, көбейюі, тамырларын сақтау, қайта отырғызу амалы; 9.2.3.9 отырғызу	10.2.3.3 көп жылдық хризантеманы кесілген шыбықтары арқылы көбейту уақыты мен ережесі сақтау; 10.2.3.4 ұсақ хризанеманың артық бүйір жағындағы шыбықтары мен сабақтарын алып тастау; 10.2.3.5 әртүрлі түрлермен ағаштар мен бұталарды қиюды орындау: формалы, санитарлы, байыптаушы; 10.2.3.6 көп жылдық және бірнеше жылдық гүлдер мен гүлдейтін бұталарды (сирень, гортензия, пион) күздік және көктемдік отырғызуды орындау; 10.3.2.7 бақша раушан гүлін өсіру шартын білу және орындау: топырақты даярлау, тынайтқышты себу нормасын, ашық жерге отырғызу уақыты мен суару у а қ ы т ы ; 10.3.2.8 ашық жерде өсіретін раушан гүлдерді жабу ережелерін білу, қысқа жабуды талап ететін: жабуға даярлау, артық бұтақтарын кесу, раушанды жабу, оның үстіне каркас с е б у ; 10.3.2.9 декоративті бақшада пайдаланылатын жасыл көгалдардың жалпы сипаттарын білу: түрлері (жалпы және шектеулі қолданылатын), маңызы (санитарлы-гигиеналық, мәдени-ағартушылық, архитектуралы-шығармашыл) ; 10.3.2.10 саябақ, орман саябақтарындағы ағаштар мен бұталарды білу; 10.3.2.11 ағаштар мен бұталарды отырғызу түрлерін білу:

7.2.3.8 көктемдік жұмыс мектеп алаңындағы гүлзарлар мен бақшаларды тазалауды орындау; 7.2.3.9 ұсақ ұрықты гүлдерді егу ережесі мен бейімділігі, мақсаты туралы білу; 7.2.3.10 ұрықтарды рет бойынша қағаздарды даярлай білу; 7.2.3.11 жергілікті жағдаятта өсіру үшін бір жылдық гүлдерді таңдай білу; декоративті сапасы, биологиялық өзгешелігі; 7.2.3.12 көлеміне қарай ұрықты отырғызу тереңдігін білу; 7.2.3.13 бір жылдық гүлді өсімдіктерді күту ережелерін білу; 7.2.3.14 көптеген жас бұтақтардың жан-жағына бір жылдық гүлді өсімдіктерді отырғызу туралы білу; себеп-салдары; 7.2.3.15 өсімдіктің толық дамыған өлшемінің	8.2.3.7 2-3 түрдегі көпжылдық қысқы өсімдіктердің түрлерін тану; 8.2.3.8 қалалық саябақтар мен қысқы бақтарды күту ережелерін білу; 8.2.3.9 ж а с ы л өсімдіктерді күту бойынша қала шаруашылық жұмыскерлердің міндеттері туралы түсініктерінің болуы; 8.2.3.10 ерте көктемгі күтімді талап ететін көпжылдық қысқы гүлді өсімдіктер туралы білу; 8.2.3.11 даланы гүлмен безендіру элементін білу: рабатка, бордюр, тотық отырғызу; 8.2.3.12 мектеп алдын безендіру үшін ашық жерге бір жылдық гүлді өсімдіктерді қолдану; 8.2.3.13 бір жылдық гүлді өсімдіктерден рабатты орналастыру жоспарын құра білу; 8.2.3.14 гүлмен безендіру элементтерін тану	мерзіміне сай гладиолус пияз текті тұқымын отырғызуға даярлау; 9.2.3.10 қыстамайтын бақша гүлдерін (канн, гладиолус, георгин) сатып алу; 9.3.2.11 ашық жерде қызғалдақты отырғызу ерекшелігін білу: пияз текті түбірді таңдау, отырғызуға даярлау, өсіру үшін жағдаятты таңдау; 9.3.2.12 құлпынай бегониясын өсіру ерекшеліктерін орындау және білу: отырғызу мерзімі, жер қоспасының құрамын, суару, өсімдікті отырғызу орны; 9.2.3.13 жас қыста қыстайтын өсімдіктерді күту ережесін білу: шырша шыбықтарын даярлау ережесі, жабу қалыңдығы, қыс қарлармен жабу қалыңдығы; 9.2.3.14 гүлдеу мәдениетінің белгілерін топтастыра білу: өсіру орны, өмір ұзақтығының уақыты, декоративті сапасы, қысқы суыққа төзімділігі; 9.2.3.15 ашық және жабық жерлердегі, бір жылдық бірнеше жылдық, көпжылдық өсімдік гүлдерді ажырату; 9.2.3.16 әдемі гүлдейтін, декоративті жапырақты, кептірілген біржылдық гүлдерді білу; 9.2.3.17 қыстайтын және қысқа төзімсіз көпжылдық өсімдіктер туралы білу	массив, топ, аллея, қатар отырғызу, бұтадан жасалған қоршау, жиегі, астығы және түрлер сипаты; 10.3.2.12 ағаштар мен бұтақтардың түрлерін білу: жапырақты және қылқан жапырақты, жергілікті ағаш түрлерін; бұл өсімдіктердің сыртқы келбетіндегі ерекшеліктерін және сипаттарын; 10.3.2.13 бұтақтар мен ағаштарды жапырақтары, тамыры, формасы және ерекше белгілері бойынша анықтай білу; 10.3.2.14 бақшаны декоративтену бойынша жұмысты орындау; 10.3.2.15 ағаш және бұтақтармен көгалдандыру бойынша жапырақтар мен ұрықтарды таңдауды іске асыру; 10.3.2.16 гербарии жасау үшін ағаштар мен бұтақтардың жапырақтарын кептіру және ұрықтарын өсіп-өнгенің білдіретін белгілерді білу; 10.3.2.17 сырықпен қауіпсіз жұмыс істеу ережесін сақтай отырып, биік ағаштардың жапырақтары мен ұрықтарын жинау амалдарын білу; 10.3.2.18 ағаштар мен бұтақтардың көшеттерін құруды білу: тамыр бөлігінің орналасуы, тамырлардың вертикалды және горизанталды орналасуы; 10.3.2.19 ағаштар мен бұталарды отырғызу ережесін білу: топырақты даярлау, органикалық тыңайтқыштарды қолдану; 10.3.2.15 бау бакша құрылыс стилін (

	қатардағы өсімдіктер арасындағы қашықтықты білу			тұрақты, ландшафт. аралас) білу
2 . 4 Практикалық қайталау	7.2.4.1 үй өсімдіктерін (топырақты қопсыту, суару) күтуді жүргізу; 7.2.4.2 біржылдық ірі ұрықты өсімдіктерді (қызғалдақ, ноготков, настурций) отырғызу үшін орынды таңдай білу; 7.2.4.3 гүлзарлар қатарының өлшемі бойынша топырақты күрекпен қопсыту; 7.2.4.4 маркер немесе жіптің көмегімен қатарларды белгілеуді іске асыра алу; 7.2.4.5 егістік қатарын тереңдетуді іске асыра алу; 7.2.4.6 гүлдердің ұрықтарын орналастыру жәгне салуды іске асыра алу; 7.2.4.7 бөлме гүлдерінің сары бояуын қалыптастыру және кесуді жүргізе алу; 7.2.4.8 мектеп алаңындағы бір жылдық гүлдердің	8.2.4.1 үй гүлдерін қайта отырғызу үшін топырақты даярлау; 8.2.4.2 бөлме өсімдіктерін қажет болған жағдайда қайта отырғызу немесе қайта егуді орындау; 8.2.4.3 көпжылдық гүлдер мен гүлдейтін бұтақтарды күзгі және көктемгі күтуді орындау; 8.2.4.4 жіңішке өсімдіктерді өңделген алаңға бағыттауды орындау; 8.2.4.5 өлшеу лентасы, жіп, маркедің көмегімен егіс қатарларын өлшеуді орындау; 8.2.4.6 өсімдік арасын және жан-жағындағы топырақты қопсыту; 8.2.4.7 шыбықтарын торларға байлай алу ; 8.2.4.8 қол құралдармен рабаттың жан-жағын безендіру; 8.2.4.9 егіс кереуеттерін орналастыру	9.2.4.1 зиянкестер мен ауруды алдын алу үшін бөлме гүлдеріне ерітінділерді дайындау; 9.2.4.2 бөлме гүлдерінің жақсы өсуі үшін ерітінділерді даярлау және қолдану; 9.2.4.3 бөлме шартында петуния дәндерін өсіру; 9.2.4.4 петунияны отырғызу үшін көшеттеу жәшігін даярлау; 9.2.4.5 егу үшін жәшіктерді даярлау: топырақ қоспасын араластыру, топырақты суару, жылы бөлмеде жәшікті жылыту, маркерменмен егіс қатарын белгілеу, түбіне таза құмды себу, топырақпен жабу, ұрықты суару, пленкамен жабу; 9.2.4.6 қысқы сақтауға жүгері тұқымды тамырдың даярлығын тексеру ; 9.2.4.7 гүлдерді бөлу, тік бұрыш және тік төрт бұрышқа бөлу бойынша жұмыс жүргізе алу; 9.2.4.8 минералды тыңайтқыштармен танысу үшін магазиндерге экскурсия жасауды жүзеге асыра алу	10.2.4.1 көпжылдық пияз текті гүлдерді (қызғалдақ, нарциссы, лилии) күзгі отырғызуды орындау; 10.2.4.2 ірі өсімдіктерді көбейту үшін оларды қайта бөліп алуды орындау; 10.2.4.3 көпжылдық гүлдер мен гүлдейтін бұтақтарды күзгі және көктемгі егуді орындау ; 10.2.3.4 ашық жерде өсетін раушандарды жабуды орындау ; 10.2.3.5 бақша саябақ орындарында ағаштар мен бұталарды отырғызуды орындау ; 10.2.3.6 ашық жерде және горшокта гүлді өсімдіктерді өсіру үшін жер қоспасын даярлай алу; 10.2.3.7 бақшада мезгілмен жұмыс жүргізуді орындау: күзгі жапырақтарды тазалау , жолдарды тазалау, раушан гүлдерге және жас қыстық өсімдіктер мен гүлдер беттеріне қар жабу, құрғақ бұтақтарды кесу, бұтақтар жан-жағына топырақты себу уборка осенних; 10.2.3.8 жолдар мен

	ұрықтарын жинауды орындау		алаңдарды жөндеуді іске асыра алу

3) 3-бөлім "Еңбек құралдарын талдау және бағалау":

3-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Еңбек құралдарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын бағалауға және талдауға ұмтылу; 7.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу; 7.3.1.3 мұғалімнің көмегімен "Гүл өсіру және көгалдандыру" пәнінің ерекшелігін анықтау және меңгеру; 7.3.1.4 оқыған терминдерді сөздік есепте қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау; 7.3.1.5 еңбек жағдаяттарына (жұмысқа берілетін тапсырма) бағдарлана алу, нұсқаулықтарды есте сақтай алу; 7.3.1.6 алған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану	8.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.1.3 "Гүл өсіру және көгалдандыру" пәнінің ерекшелігін түсіну және білімін көрсету; 8.3.1.4 сөзінде техникалық терминдерді қолдану; 8.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру; 8.3.1.6 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен өз бұйымын толыққанды талдауға ұмтылу; 8.3.1.7 тапсырманы орындаудың реттілігін жоспарлау	9.3.1.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды сипаттау; 9.3.1.2 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелер қабылдау және ұсыныстар жасау; 9.3.1.3 дайын жұмысты сыныпқа көрсетіп, презентация жасау; 9.3.1.4 оқу-еңбек топтарына жемісті қосыла білу	10.3.1.1 өз жұмыс қызметін өзбетінше адекватты бағалау; 10.3.1.2 жеке тұлғалық құзыреттілік деңгейіне кәсіби талаптарды қою ;заманауи өмірдің талабы ретінде еңбек қызметін әдетке алу; 10.3.1.3 орындалған жұмысты өзбетінше талдауды орындау; 10.3.1.4 жұмысты орындаудың техникалық кезектілігін құру; 10.3.1.5 кәсіби қимыл дағдылары қалыптасқан
3.2. Өзбетінше жұмыс.	7.3.2.1 бөлме өсімдіктерін күтуді (топырақтың беткі бөлігін қопсытуды) күту; 7.3.2.2 бөлме гүлінің сары бояуын қалыптастыру	8.3.2.1 хлорофитумды қайта отырғызу үшін топырақ қоспа құрамын құруды отырғы; 8.3.2.2 фиалка гүлін отырғызу үшін бөліп	9.3.2.1 зиянкесірлерден алдын алу үшін ерітінді даярлау және қолдану; 9.3.2.2 бөлме өсімдіктерінің жылдам өсуі үшін ерітінді даярлау және қолдана	10.3.2.1 бақша пияз текті тұқымы бар көпжылдық гүлдерді (кызғалдақ, нарцис, гиацинт) күздік отырғызуды орындау; 10.3.2.2 көбейту үшін үлкен бөлме өсімдіктерін (алоэ, спатифиллум) бөлуді

(болжамды тізім).	және кесуді іске асыра алу (пеларгония); 7.3.2.3 бақша мәдениет гүлдерінің ұрықтарын отырғызуды орындау	алуды орындау; 8.3.2.3 бөлме өсімдіктерін қажет болған жағдайда қайта отырғызуды орындау	алу; 9.3.2.3 бақша мәдениет гүлдер көшеттерін сұрыптауды орындау	орындау; 10.3.2.3 қайта өсіп шығу үшін көпжылдық гүлді (канны, георгины) отырғызуды орындау; 10.3.2.4 ағаштар мен бұтақтарды отырғызуды іске асыра алу
Қорытынды жұмыс. (оқу жылына)	7.3.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша (дифференциалды) қорытынды практикалық жұмыс орындау	8.3.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша (дифференциалды) қорытынды практикалық жұмыс орындау	9.3.3.1 емтиханда орындалатын және еңбек бойынша біртекті жұмысты өзбетінше орындау	10.3.3.1 емтиханда орындалатын және еңбек бойынша біртекті жұмысты өзбетінше орындау

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптар үшін " Кәсіби- еңбекке баулу. Гүл өсіру және көгалдандыру" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар

1) 7-сынып:

4-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 мұғалімнің көмегімен "Гүл өсіру мен көгалдандыру" пәнінің ерекшелігін анықтау және меңгеру; 7.1.1.2 "Гүл өсіру және көгалдандыру" кәсібінің ерекшелігімен танысу
	1.5 ҚР-ның этика және еңбек заңнамасы	7.1.5.1 гүл өсіру кабинетінде жүріс-тұрыс ережелері, жұмыс орнын ұйымдастыру, киім формасы, киім этикасы туралы түсініктерінің болуы
	1.2 Құралдар мен жабдықтар	7.1.2.1 бөлме өсімдіктерін күту бойынша топырақты қопсыту үшін шашыратқыштар су құйғыш, ағаш қолышкі, қайшыны қолдану
	1.3 Қауіпсіз жұмыс ережесі	7.1.3.1 суғарғышпен, қайшымен топырақты жұмсарту үшін пульверизатормен, қысқа қазық қауіпсіз жұмыс істеу ережелері туралы түсініктерінің болуы
	1.4 Мектеп алды алаңы	7.1.4.1 мектеп алды алаңында экскурсия жасау кезінде эстетиканы сақтау туралы жалпы түсініктерінің болуы; 7.1.4.2 мектеп территориясына түскен жапырақтарды тазалауды орындау
	2.1 Топырақпен жұмыс	7.2.1.1 топырақ қасиеттері туралы жалпы түсініктерінің болуы: түсі мен құнарлылығы; 7.2.1.2 сазды және құмды топырақты ажырату; түрі, қасиеті, белгілері
	2.2 Бөлмеде гүл отырғызу	7.2.2.1 "бөлме өсімдіктері" ұғымын анықтауды түсіну; 7.2.2.3 гүлді өсімдіктердің мүшелері туралы жалпы түсініктерінің болуы;

2. Еңбек құралдарын дайындау технологиялары		7.2.2.4 бөлме өсімдіктерін күтуді орындау: сарғайған жапырақты алып тастау, суару, желдету, су шашу, тұзды бөліктерін топырақтың жан-жағын тазарту
	2.3 Бакшада гүл өсіру	7.2.3.1 гүлзар мен көгалдарға егілетін бір жылдық ірі ұрықты өсімдіктер туралы түсініктерінің болуы; 7.2.3.2 бір жылдық өсімдіктердің сипатын білу: декоративті сапасы, өсіп-өну кезеңі, декоративті сапаны сақтау ұзақтығы; 7.2.3.3 гүлді өсімдіктердің түрлерін ажырату; мәдениеті және әдемілікке арналған бакша гүлдерден бөлме гүлдерін; 7.2.3.3 календула, бархатцев, настурции гүлді өсімдіктердің ұрықтарының жетілуін анықтау; 7.2.3.4 қыстайтын және қысқа төзімді емес көпжылдық гүлдерді, мысалы, пион, қызғалдақ, хризантем, георгин тану
	2.4 Практикалық қайталау	7.2.4.1 үй өсімдіктерін (топырақты қопсыту, суару) күтуді жүргізу; 7.2.4.2 біржылдық ірі ұрықты өсімдіктерді (қызғалдақ, ноготков, настурций) отырғызу үшін орынды таңдай білу; 7.2.4.3 гүлзарлар қатарының өлшемі бойынша топырақты күрекпен қопсыту
3. Еңбек құралдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек құралдарын талдау және бағалау	7.3.1.1 мұғалімнің көмегімен "Гүл өсіру мен көгалдандыру" пәнінің ерекшелігін анықтау
	3.2 Өзбетінше жұмыс (болжамды тізім)	7.3.2.1 бөлме өсімдіктерін күтуді (топырақтың беткі бөлігін қопсыту, суару) орындау; 7.3.2.2 бөлме гүлінің сары бояуын қалыптастыру және кесуді іске асыра алу (пеларгония)
2-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Гүл өсіру мен көгалдандыру" пәнінің ерекшелігін анықтау және меңгеру; 7.1.1.3 "Гүл өсіру және көгалдандыру" кәсібінің ерекшелігімен танысу
	1.5 ҚР-ның этика және еңбек заңнамасы	7.1.5.1 гүл өсіру кабинетінде жүріс-тұрыс ережелері, жұмыс орнын ұйымдастыру, киім формасы, киім этикасы туралы түсініктерінің болуы
	1.3 Қауіпсіз жұмыс ережесі	7.1.3.1 суғарғышпен, қайшымен топырақты жұмсарту үшін пульверизатормен, қысқа қазық қауіпсіз жұмыс істеу ережелері туралы түсініктерінің болуы
	2.1 Топырақпен жұмыс	7.2.1.1 топырақ қасиеттері туралы жалпы түсініктерінің болуы: түсі мен құнарлылығы; 7.2.1.2 сазды және құмды топырақты ажырату; түрі, қасиеті, белгілері; 7.2.1.3 өсімдік өсіру үшін қарашіріктің маңызы туралы түсініктерінің болуы; 7.2.1.4 өсімдік жан-жағындағы және қатар арасындағы топырақты босансыту
		7.2.2.1 "бөлме өсімдіктері" ұғымын анықтауды түсіну; 7.2.2.2 гүлді өсімдіктердің құрылуын білу; 7.2.2.3 гүлді өсімдіктердің мүшелері туралы жалпы түсініктерінің болуы;

2. Еңбек құралдарын дайындау технологиялары	2.2 Бөлмеде гүл отырғызу	7.2.2.4 бөлме өсімдіктерін күтуді орындау: сарғайған жапырақты алып тастау, суару, желдету, су шашу, тұзды бөліктерін топырақтың жан-жағын тазарту; 7.2.2.5 бөлмені безендіру үшін қолданылатын бір жылдық гүлді өсімдіктер туралы түсініктерінің болуы
	2.3 Бақшада гүл өсіру	7.2.3.1 гүлзар мен көгалдарға егілетін бір жылдық ірі ұрықты өсімдіктер туралы түсініктерінің болуы; 7.2.3.2 бір жылдық өсімдіктердің сипатын білу: декоративті сапасы, өсіп-өну кезеңі, декоративті сапаны сақтау ұзақтығы; 7.2.3.3 гүлді өсімдіктердің түрлерін ажырату; мәдениеті және әдемілікке арналған бақша гүлдерден бөлме гүлдерін; 7.2.3.4 өзінің мектеп алаңындағы бақша гүлдері мен өсімдіктердің атауларын білу
	2.4 Практикалық қайталау	7.2.4.1 үй өсімдіктерін (топырақты қопсыту, суару) күтуді жүргізу; 7.2.4.2 біржылдық ірі ұрықты өсімдіктерді отырғызу үшін орынды таңдай білу
3. Еңбек құралдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек құралдарын талдау және бағалау	7.3.1.4 оқыған терминдерді сөздік есепте қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау
	3.2 Өзбетінше жұмыс (болжамды тізім)	7.3.2.1 бөлме өсімдіктерін күтуді (топырақтың беткі бөлігін қопсыту, суару) орындау; 7.3.2.2 бөлме гүлінің сары бояуын қалыптастыру және кесуді іске асыра алу (пеларгония)
3-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Гүл өсіру және көгалдандыру" пәнінің ерекшеліктерін анықтау және білу; 7.1.1.3 "Гүл өсіру және көгалдандыру" кәсібінің ерекшелігімен танысу
	1.5 ҚР-ның этика және еңбек заңнамасы	7.1.5.1 гүл өсіру кабинетінде жүріс-тұрыс ережелері, жұмыс орнын ұйымдастыру, киім формасы, киім этикасы туралы түсініктерінің болуы; 7.1.5.2 ҚР еңбек заңнамасы туралы түсініктерінің болуы
	1.3 Қауіпсіз жұмыс ережесі	7.1.3.2 практикалық жұмысты орындау барысында қауіпсіз техникалық ережелерді сақтау
	2.1 Топырақпен жұмыс	7.2.1.1 топырақ қасиеттері туралы жалпы түсініктерінің болуы: түсі мен құнарлылығы; 7.2.1.2 сазды және құмды топырақты ажырату; түрі, қасиеті, белгілері; 7.2.1.3 өсімдік өсіру үшін карашіріктің маңызы туралы түсініктерінің болуы
	2.2 Бөлмеде гүл отырғызу	7.2.2.1 "бөлме өсімдіктері" ұғымын анықтауды түсіну; 7.2.2.2 гүлді өсімдіктердің құрылуын білу; 7.2.2.3 гүлді өсімдіктердің мүшелері туралы жалпы түсініктерінің болуы; 7.2.2.4 бөлме өсімдіктерін күтуді орындау: сарғайған жапырақты алып тастау, суару, желдету, су шашу, тұзды бөліктерін топырақтың жан-жағын тазарту; 7.2.2.5 бөлмені безендіру үшін қолданылатын бір жылдық гүлді

2. Еңбек құралдарын дайындау технологиялары		өсімдіктер туралы түсініктерінің болуы; 7.2.2.6. көбелек, қоңыз түрінде өсімдіктерді безендіру үшін декорды қолдану; 7.2.2.7 өсімдікті бөлу немесе қайта отырғызу қажеттілігін білу
	2.3 Бақшада гүл өсіру	7.2.3.1 гүлзар мен көгалдарға егілетін бір жылдық ірі ұрықты өсімдіктер туралы түсініктерінің болуы; 7.2.3.2 бір жылдық өсімдіктердің сипатын білу: декоративті сапасы, өсіп-өну кезеңі, декоративті сапаны сақтау ұзақтығы; 7.2.3.3 гүлді өсімдіктердің түрлерін ажырату: мәдениеті және әдемілікке арналған бақша гүлдерден бөлме гүлдерін; 7.2.3.3 календула, бархатцев, настурции гүлді өсімдіктердің ұрықтарының жетілуін анықтау; 7.2.3.4 қыстайтын және қысқа төзімді емес көпжылдық гүлдерді, мысалы, пион, қызғалдақ, хризантем, георгин тану; 7.2.3.5 өзінің мектеп алаңындағы бақша гүлдері мен өсімдіктердің атауларын білу; 7.2.3.6 қыс мерзімінде бақша жолдарын тазалау бойынша мектеп алаңын тазалауды орындау; 7.2.3.7 гүлзарға және бұтақтарға қарды ию; 7.2.3.8 көктемдік жұмыс мектеп алаңындағы гүлзарлар мен бақшаларды тазалауды орындау; 7.2.3.9 ұсақ ұрықты гүлдерді егу ережесі мен бейімділігі, мақсаты туралы білу; 7.2.3.10 ұрықтарды рет бойынша қағаздарды даярлай білу; 7.2.3.11 жергілікті жағдаятта өсіру үшін бір жылдық гүлдерді таңдай білу: декоративті сапасы, биологиялық өзгешелігі
	2.4 Практикалық қайталау	7.2.4.1 үй өсімдіктерін (топырақты қопсыту, суару) күтуді жүргізу; 7.2.4.2 біржылдық ірі ұрықты өсімдіктерді (қызғалдақ, ноготков, настурций) отырғызу үшін орынды таңдай білу; 7.2.4.7 бөлме гүлдерінің сары бояуын қалыптастыру және кесуді жүргізе алу
3. Еңбек құралдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек құралдарын талдау және бағалау	7.3.1.4 оқыған терминдерді сөздік есепте қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау
	3.2 Өзбетінше жұмыс (болжамды тізім)	7.3.2.1 бөлме өсімдіктерін күтуді (топырақтың беткі бөлігін қопсыту, суару) орындау; 7.3.2.2 бөлме гүлінің сары бояуын қалыптастыру және кесуді іске асыра алу (пеларгония); 7.3.2.3 бақша мәдениет гүлдерінің ұрықтарын отырғызуды орындау
4-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Гүл өсіру және көгалдандыру" пәнінің ерекшеліктерін анықтау және білу; 7.1.1.3 "Гүл өсіру және көгалдандыру" кәсібінің ерекшелігімен танысу
		7.1.5.1 гүл өсіру кабинетінде жүріс-тұрыс ережелері, жұмыс орнын ұйымдастыру, киім формасы, киім этикасы туралы түсініктерінің болуы;

	1.5 ҚР-ның этика және еңбек заңнамасы	7.1.5.2 ҚР-ның заңнамасы туралы түсініктерінің болуы; 7.1.5.3 жұмыс уақытын, демалыс уақытын, ақылы демалысқа шығу және оны безендіру туралы түсініктерінің болуы
	1.3 Қауіпсіз жұмыс ережесі	7.1.3.2 практикалық жұмысты орындау барысында қауіпсіз техникалық ережелерді сақтау
	2. Еңбек құралдарын дайындау технологиялары	
	2.1 Топырақпен жұмыс	7.2.1.1 топырақ қасиеттері туралы жалпы түсініктерінің болуы: түсі мен құнарлылығы; 7.2.1.2 сазды және құмды топырақты ажырату; түрі, қасиеті, белгілері; 7.2.1.3 өсімдік өсіру үшін қарашіріктің маңызы туралы түсініктерінің болуы; 7.2.1.4 өсімдік жан-жағындағы және қатар арасындағы топырақты босанстыру; 7.2.1.5 бұта мен көгал түріндегі жоғары сабақты өсімдіктерді орналастыру үшін топырақ алаңдарын даярлау; 7.2.1.6 мульчировау амалымен мульче туралы түсініктерінің болуы; 7.2.1.8 өсімдіктің толыққанды өсіп жетілуінің өлшемі мен сипатына қарай ені аралығын анықтау; 7.2.1.9 отырғызу кезіндегі тұқымды егудегі топырақтың тереңдігін анықтау
	2.2 Бөлмеде гүл отырғызу	7.2.2.1 "бөлме өсімдіктері" ұғымын анықтауды түсіну; 7.2.2.2 гүлді өсімдіктердің құрылуын білу; 7.2.2.3 гүлді өсімдіктердің мүшелері туралы жалпы түсініктерінің болуы; 7.2.2.4 бөлме өсімдіктерін күтуді орындау: сарғайған жапырақты алып тастау, суару, желдету, су шашу, тұзды бөліктерін топырақтың жан-жағын тазарту; 7.2.2.5 бөлмені безендіру үшін қолданылатын бір жылдық гүлді өсімдіктер туралы түсініктерінің болуы; 7.2.2.6. көбелек, қоңыз түрінде өсімдіктерді безендіру үшін декорды қолдану; 7.2.2.7 өсімдікті бөлу немесе қайта отырғызу қажеттілігін білу
	2.3 Бақшада гүл өсіру	7.2.3.1 гүлзар мен көгалдарға егілетін бір жылдық ірі ұрықты өсімдіктер туралы түсініктерінің болуы; 7.2.3.2 бір жылдық өсімдіктердің сипатын білу: декоративті сапасы, өсіп-өну кезеңі, декоративті сапаны сақтау ұзақтығы; 7.2.3.3 гүлді өсімдіктердің түрлерін ажырату: мәдениеті және әдемілікке арналған бақша гүлдерден бөлме гүлдерін; 7.2.3.3 календула, бархатцев, настурции гүлді өсімдіктердің ұрықтарының жетілуін анықтау; 7.2.3.4 қыстайтын және қысқа төзімді емес көпжылдық гүлдерді, мысалы, пион, қызғалдақ, хризантем, георгин тану; 7.2.3.5 өзінің мектеп алаңындағы бақша гүлдері мен өсімдіктердің атауларын білу; 7.2.3.6 қыс мерзімінде бақша жолдарын тазалау бойынша мектеп алаңын тазалауды орындау; 7.2.3.7 гүлзарға және бұтақтарға қарды ию; 7.2.3.8 көктемдік жұмыс мектеп алаңындағы гүлзарлар мен бақшаларды тазалауды орындау; 7.2.3.9 ұсақ ұрықты гүлдерді егу ережесі мен бейімділігі, мақсаты туралы білу; 7.2.3.10 ұрықтарды рет бойынша қағаздарды даярлай білу;

		7.2.3.11 жергілікті жағдаятта өсіру үшін бір жылдық гүлдерді тандай білу: декоративті сапасы, биологиялық өзгешелігі; 7.2.3.12 өсімдіктің толық дамыған өлшемінің қатардағы өсімдіктер арасындағы қашықтықты білу
	2.4 Практикалық қайталау	7.2.4.1 үй өсімдіктерін (топырақты қопсыту, суару) күтуді жүргізу; 7.2.4.2 біржылдық ірі ұрықты өсімдіктерді (кызғалдақ, ноготков, настурций) отырғызу үшін орынды тандай білу; 7.2.4.3 гүлзарлар қатарының өлшемі бойынша топырақты күрекпен қопсыту; 7.2.4.4 маркер немесе жіптің көмегімен қатарларды белгілеуді іске асыра алу; 7.2.4.5 егістік қатарын тереңдетуді іске асыра алу; 7.2.4.6 гүлдердің ұрықтарын орналастыру жәгне салуды іске асыра алу; 7.2.4.7 бөлме гүлдерінің сары бояуын қалыптастыру және кесуді жүргізе алу
3. Еңбек құралдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек құралдарын талдау және бағалау	7.3.1.1 алған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану
	3.2 Өзбетінше жұмыс болжамды тізім)	7.3.2.1 бөлме өсімдіктерін күтуді (топырақтың беткі бөлігін қопсыту, суару) орындау

2) 8-сынып:

5-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Гүл өсіру және көгалдандыру" пәнінің ерекшеліктерін түсіну және көрсете білу
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	8.1.5.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас пен еңбек мәдениеті туралы түсініктерінің болуы
	1.2 Құралдар мен жабдықтар	8.1.2.1 гүлді өсімдіктерді кесу барысында секторларды қолдану, мектеп алаңдарындағы топырақты қопсыту кезінде күректі пайдалану, гүлзарлар мен гүл бақшаларының топырақтарын тегістеу барысында тырнаны қолдану
	1.3 Қауіпсіз жұмыс ережесі	8.1.3.1 тырна, күрек, сыпырғыш, бақша қайшылармен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін сақтау
	1.4 Мектеп алды алаңы	8.1.4.1 мектеп алаңындағы гүлзарлар мен гүл бақшаларында өсетін гүлдердің атын білу
	2. 1 Топырақпен жұмыс	8.2.1.1 топырақ ылғалдылығын тексеру; 8.2.1.2 құмды және сазды топырақты ажырата білу
		8.2.2.1 адам өміріндегі жасыл өсімдіктің рөлін түсіну; 8.2.2.2 бүгінгі және өткен күндегі өсімдіктің өсуі туралы түсініктерінің

2. Еңбек құралдарын дайындау технологиялары	2.2 Бөлмеде гүл өсіру	б о л у ы ; 8.2.2.3 негізгі бөлме өсімдіктері туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.4 бөлме өсімдіктерін күту ережелерін сақтау
	2.3 Бақшада гүл өсіру	8.2.3.1 ашық жерлерде өсірілетін (космея, василек, дельфиниум, иберис) гүлдер туралы білу; 8.2.3.2 ұрықтың жетілгенінің білу; 8.2.3.3 гүлді өсімдіктердің өсіп-өнетін ұрықтарды жинау амалдарын білу; 8.2.3.4 гүлді өсімдікті екі жылдық цикломмен, мысалы, маргаритка, анютты глазок және көпжылдық өсімдікпен гүлді безендіруде қолданылатын екі жылдық ретінде салыстыру; 8.2.3.2 жетілген ұрықтарды жарық, құрғақ бөлмеге жаюды орындау; 8.2.3.3 көпжылдық гүлді өсімдіктер туралы жалпы түсініктерінің болуы; 8.2.3.4 күз мерзімінде қысқы көпжылдық өсімдіктерді күту ережелерін білу; 8.2.3.5 өсімдіктер құрамын білу: жер асты және жер үсті бөліктерін
	2.4 Практикалық қайталау	8.2.4.1 үй гүлдерін қайта отырғызу үшін топырақты даярлау; 8.2.4.2 бөлме өсімдіктерін қажет болған жағдайда қайта отырғызу немесе қайта егуді орындау; 8.2.4.3 көпжылдық гүлдер мен гүлдейтін бұтақтарды күзгі және көктемгі күтуді орындау; 8.2.4.4 жіңішке өсімдіктерді өңделген алаңға бағыттауды орындау
3. Еңбек құралдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек құралдарын талдау және бағалау	8.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.1.4 сөзінде техникалық терминдерді қолдану
	3.2 Өзбетінше жұмыс болжамды тізім)	8.3.2.1. хлорофитумды қайта отырғызу үшін топырақ қоспа құрамын құруды орындау
2-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Гүл өсіру және көгалдандыру" пәнінің ерекшеліктерін түсіну және көрсете білу
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	8.1.5.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас пен еңбек мәдениеті туралы түсініктерінің болуы; 8.1.5.2 гүл өсіру мен көгалдандыру маманың еңбекақысы, еңбек тәртібі, еңбек жұмысын орындау жауапкершілігі, материалдық жауапкершілік туралы түсініктерінің болуы
	1.2 Құралдар мен жабдықтар	8.1.2.2 бөлме гүлдерін кесу кезінде кайшыны, секторларды қолдану, мектеп алаңдарында қарларды тазалау үшін күректі пайдалану
	1.3 Қауіпсіз жұмыс ережесі	8.1.3.2 гүл өсіру кабинетінде өз жұмыс орынын ұйымдастыру; 8.1.3.3 қыс мезгілінде мектеп алаңында жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелерін сақтау
	1.4 Мектеп алды алаңы	8.1.4.2 саябақта, паркті, мектеп алаңының қардан тазалауды орындау; 8.1.4.3 бақша жолдарының күйін техникалық бақылау жүргізу
		8.2.1.1 топырақ қосындысын (жер, құм, қарашірік) даярлау, гүл отырғызу үшін топырақты қопсыту және қатарларды, тұқымды отырғызуға дайындау;

2. Еңбек құралдарын дайындау технологиялары	2 . 1 Топырақпен жұмыс	8.2.1.2 топырақтың бүлінген беткі бөлігін алып тастау, топырақты жеңіл қопсыту, бұтақтар шыққан уақытта терең топырақты қопсыту; 8.2.1.3 қысқы көпжылдық отырғызу кезінде топырақ қосындысын, отырғызу шұңқырын даярлай білу
	2.2 Бөлмеде гүл өсіру	8.2.2.1 адам өміріндегі жасыл өсімдіктің рөлін түсіну; 8.2.2.2 бүгінгі және өткен күндегі өсімдіктің өсуі туралы түсініктерінің б о л у ы ; 8.2.2.3 негізгі бөлме өсімдіктері туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.4 бөлме өсімдіктерін күту ережелерін сақтау; 8.2.2.5 бөлме өсімдіктерінің өмірі, оған қажеті жылу, су және жарық туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.6 гүл отырғызу үшін гүл горшоктарын даярлау; 8.2.2.7 бөлме өсімдіктерін өсіру үшін микроклимат туралы түсініктерінің б о л у ы ; 8.2.2.8 әртүрлі бөлме өсімдіктерін тамыры, түбірі, сабағы мен жапырағы, формасы арқылы тану
	2.3 Бақшада гүл өсіру	8.2.3.1 ашық жерлерде өсірілетін (космея, василек, дельфиниум, иберис) гүлдер туралы білу ; 8.2.3.2 ұрықтың жетілгенің білу; 8.2.3.3 гүлді өсімдіктердің өсіп-өнетін ұрықтарды жинау амалдарын білу ; 8.2.3.4 гүлді өсімдікті екі жылдық цикломмен, мысалы, маргаритка, анютты глазок және көпжылдық өсімдікпен гүлді безендіруде қолданылатын екі жылдық ретінде салыстыру; 8.2.3.2 жетілген ұрықтарды жарық, құрғақ бөлмеге жаюды орындау; 8.2.3.3 көпжылдық гүлді өсімдіктер туралы жалпы түсініктерінің болуы; 8.2.3.4 күз мерзімінде қысқы көпжылдық өсімдіктерді күту ережелерін б і л у ; 8.2.3.5 өсімдіктер құрамын білу: жер асты және жер үсті бөліктерін; 8.2.3.6 қысқы уақытқа жабуды және жапауды талап ететін көпжылдық гүлдердің түрлерін білу; 8.2.3.7 2-3 түрдегі көпжылдық қысқы өсімдіктердің түрлерін тану; 8.2.3.8 қалалық саябақтар мен қысқы бақтарды күту ережелерін білу; 8.2.3.9 жасыл өсімдіктерді күту бойынша қала шаруашылық жұмыскерлердің міндеттері туралы түсініктерінің болуы
	2 . 4 Практикалық қайталау	8.2.4.1 үй гүлдерін қайта отырғызу үшін топырақты даярлау; 8.2.4.2 бөлме өсімдіктерін қажет болған жағдайда қайта отырғызу немесе қ а й т а е г у д і о р ы н д а у ; 8.2.4.3 көпжылдық гүлдер мен гүлдейтін бұтақтарды күзгі және көктемгі күтуді орындау
3. Еңбек құралдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек құралдарын талдау және бағалау	8.3.1.3 "Гүл өсіру және көгалдандыру" пәнінің ерекшелігін түсіну және бі л і м і н к ө р с е т у ; 8.3.1.4 сөзінде техникалық терминдерді қолдану
	3 . 2 Өзбетінше жұмыс (болжамды тізім)	8.3.2.1 хлорофитумды қайта отырғызу үшін топырақ қоспа құрамын к ұ р у д ы о р ы н д а у ; 8.3.2.2 фиалка гүлін отырғызу үшін бөліп алуды орындау; 8.3.2.3 бөлме өсімдіктерін қажет болған жағдайда қайта отырғызуды орындау
3-тоқсан		
	1.1 Еңбек пәні туралы	

1 . Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	жалпы мәлімет	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Гүл өсіру және көгалдандыру" пәнінің ерекшеліктерін түсіну және көрсете білу
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	8.1.5.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас пен еңбек мәдениеті туралы түсініктерінің болуы; 8.1.5.2 гүл өсіру мен көгалдандыру маманың еңбекақысы, еңбек тәртібі, еңбек жұмысын орындау жауапкершілігі, материалдық жауапкершілік туралы түсініктерінің болуы; 8.1.5.3 еңбек кңтапшасы, медициналық тексеру, уақытша еңбекке жарамсыздық туралы түсініктерінің болуы
	1.2 Құралдар мен жабдықтар	8.1.2.2 бөлме гүлдерін кесу кезінде кайшыны, секторларды қолдану, мектеп алаңдарында қарларды тазалау үшін күректі пайдалану; 8.1.3.3 қыс мезгілінде мектеп алаңында жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелерін сақтау
	1.3 Қауіпсіз жұмыс ережесі	8.1.3.2 гүл өсіру кабинетінде өз жұмыс орынын ұйымдастыру
	1.4 Мектеп алды алаңы	8.1.4.2 саябақта, паркті, мектеп алаңының қардан тазалауды орындау; 8.1.4.3 бақша жолдарының күйін техникалық бақылау жүргізу
2. Еңбек құралдарын дайындау технологиялары	2 . 1 Топырақпен жұмыс	8.2.1.1 топырақ қосындысын (жер, құм, қарашірік) даярлау, гүл отырғызу үшін топырақты қопсыту және қатарларды, тұқымды отырғызуға дайындау; 8.2.1.2 топырақтың бүлінген беткі бөлігін алып тастау, топырақты жеңіл қопсыту, бұтақтар шыққан уақытта терең топырақты қопсыту; 8.2.1.3 қысқы көпжылдық отырғызу кезінде топырақ қосындысын, отырғызу шұңқырын даярлай білу 8.2.1.4 отырғызу жоспарын орындау; 8.2.1.5 топырақтың сапалы болуын түсіну; 8.2.1.6 құымды және сазды топырақтарды анықтай білу; 8.2.1.7 басқа орынға отырғызу үшін жас өсімдіктерді қазып алуды білу
	2.2 Бөлмеде гүл өсіру	8.2.2.1 адам өміріндегі жасыл өсімдіктің рөлін түсіну; 8.2.2.2 бүгінгі және өткен күндегі өсімдіктің өсуі туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.3 негізгі бөлме өсімдіктері туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.4 бөлме өсімдіктерін күту ережелерін сақтау; 8.2.2.5 бөлме өсімдіктерінің өмірі, оған қажеті жылу, су және жарық туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.6 гүл отырғызу үшін гүл горшоктарын даярлау; 8.2.2.7 бөлме өсімдіктерін өсіру үшін микроклимат туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.8 әртүрлі бөлме өсімдіктерін тамыры, түбірі, сабағы мен жапырағы, формасы арқылы тану
		8.2.3.1 ашық жерлерде өсірілетін (космея, василек, дельфиниум, иберис) гүлдер туралы білу; 8.2.3.2 ұрықтың жетілгенің білу; 8.2.3.3 гүлді өсімдіктердің өсіп-өнетін ұрықтарды жинау амалдарын білу; 8.2.3.4 гүлді өсімдікті екі жылдық цикломмен, мысалы, маргаритка, анютты глазок және көпжылдық өсімдікпен гүлді безендіруде қолданылатын екі жылдық ретінде салыстыру; 8.2.3.2 жетілген ұрықтарды жарық, құрғақ бөлмеге жаюды орындау; 8.2.3.3 көпжылдық гүлді өсімдіктер туралы жалпы түсініктерінің болуы; 8.2.3.4 күз мерзімінде қысқы көпжылдық өсімдіктерді күту ережелерін

	2.3 Бақшада гүл өсіру	б і л у ; 8.2.3.5 өсімдіктер құрамын білу: жер асты және жер үсті бөліктерін; 8.2.3.6 қысқы уақытқа жабуды және жапауды талап ететін көпжылдық гүлдердің түрлерін білу; 8.2.3.7 2-3 түрдегі көпжылдық қысқы өсімдіктердің түрлерін тану; 8.2.3.8 қалалық саябақтар мен қысқы бақтарды күту ережелерін білу; 8.2.3.9 жасыл өсімдіктерді күту бойынша қала шаруашылық жұмыскерлердің міндеттері туралы түсініктерінің болуы; 8.2.3.10 ерте көктемгі күтімді талап ететін көпжылдық қысқы гүлді өсімдіктер туралы білу; 8.2.3.11 даланы гүлмен безендіру элементін білу: рабатка, бордюр, тотық отырғызу ; 8.2.3.12 мектеп алдын безендіру үшін ашық жерге бір жылдық гүлді өсімдіктерді қолдану
	2 . 4 Практикалық қайталау	8.2.4.1 үй гүлдерін қайта отырғызу үшін топырақты даярлау; 8.2.4.2 бөлме өсімдіктерін қажет болған жағдайда қайта отырғызу немесе қайта егуді орындау ; 8.2.4.3 көпжылдық гүлдер мен гүлдейтін бұтақтарды күзгі және көктемгі күтуді орындау
	3. Еңбек құралдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек құралдарын талдау және бағалау 8.3.1.4 сөзінде техникалық терминдерді қолдану; 8.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру 3 . 2 Өзбетінше жұмыс (болжамды тізім) 8.3.2.1 хлорофитумды қайта отырғызу үшін топырақ қоспа құрамын о р ы н д а у ; 8.3.2.2 фиалка гүлін отырғызу үшін бөліп алуды орындау; 8.3.2.3 бөлме өсімдіктерін қажет болған жағдайда қайта отырғызуды орындау
4-тоқсан		
1 . Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Гүл өсіру және көгалдандыру" пәнінің ерекшеліктерін түсіну және көрсете білу
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	8.1.5.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас пен еңбек мәдениеті туралы түсініктерінің болуы ; 8.1.5.2 гүл өсіру мен көгалдандыру маманың еңбекақысы, еңбек тәртібі, еңбек жұмысын орындау жауапкершілігі, материалдық жауапкершілік туралы түсініктерінің болуы ; 8.1.5.3 еңбек кңтапшасы, медициналық тексеру, уақытша еңбекке жарамсыздық туралы түсініктерінің болуы
	1.2 Құралдар мен жабдықтар	8.1.2.1 гүлді өсімдіктерді кесу барысында секторларды қолдану, мектеп алаңдарындағы топырақты қопсыту кезінде күректі пайдалану, гүлзарлар мен гүл бақшаларының топырақтарын тегістеу барысында тырнаны қолдану
	1.3 Қауіпсіз жұмыс ережесі	8.1.3.1 тырна, күрек, сыпырғыш, бақша қайшылармен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін сақтау
	1.4 Мектеп алды алаңы	8.1.4.4 жөндеуден өткен алаңдағы жолдардың беткі жақтарын тегіздеу, жөндеуден өткізу түрін анықтау, шлакпен толтыру, суару
		8.2.1.1 топырақ қосындысын (жер, құм, қарашірік) даярлау, гүл отырғызу үшін топырақты қопсыту және қатарларды, тұқымды отырғызуға

2. Еңбек құралдарын дайындау технологиялары	2.1 Топырақпен жұмыс	д а й ы н д а у ; 8.2.1.2 топырақтың бүлінген беткі бөлігін алып тастау, топырақты жеңіл қопсыту, бұтақтар шыққан уақытта терең топырақты қопсыту; 8.2.1.3 қысқы көпжылдық отырғызу кезінде топырақ қосындысын, отырғызу шұңқырын даярлай білу 8.2.1.4 отырғызу жоспарын орындау; 8.2.1.5 топырақтың сапалы болуын түсіну; 8.2.1.6 құымды және сазды топырақтарды анықтай білу; 8.2.1.7 басқа орынға отырғызу үшін жас өсімдіктерді қазып алуды білу
	2.2 Бөлмеде гүл өсіру	8.2.2.1 адам өміріндегі жасыл өсімдіктің рөлін түсіну; 8.2.2.2 бүгінгі және өткен күндегі өсімдіктің өсуі туралы түсініктерінің б о л у ы ; 8.2.2.3 негізгі бөлме өсімдіктері туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.4 бөлме өсімдіктерін күту ережелерін сақтау; 8.2.2.5 бөлме өсімдіктерінің өмірі, оған қажеті жылу, су және жарық туралы түсініктерінің болуы; 8.2.2.6 гүл отырғызу үшін гүл горшоктарын даярлау; 8.2.2.7 бөлме өсімдіктерін өсіру үшін микроклимат туралы түсініктерінің б о л у ы ; 8.2.2.8 әртүрлі бөлме өсімдіктерін тамыры, түбірі, сабағы мен жапырағы, формасы арқылы тану
	2.3 Бакшада гүл өсіру	8.2.3.1 ашық жерлерде өсірілетін (космея, василек, дельфиниум, иберис) гүлдер туралы білу; 8.2.3.2 ұрықтың жетілгенің білу; 8.2.3.3 гүлді өсімдіктердің өсіп-өнетін ұрықтарды жинау амалдарын білу; 8.2.3.4 гүлді өсімдікті екі жылдық цикломмен, мысалы, маргаритка, анютты глазок және көпжылдық өсімдікпен гүлді безендіруде қолданылатын екі жылдық ретінде салыстыру; 8.2.3.2 жетілген ұрықтарды жарық, құрғақ бөлмеге жаюды орындау; 8.2.3.3 көпжылдық гүлді өсімдіктер туралы жалпы түсініктерінің болуы; 8.2.3.4 күз мерзімінде қысқы көпжылдық өсімдіктерді күту ережелерін б і л у ; 8.2.3.5 өсімдіктер құрамын білу: жер асты және жер үсті бөліктерін; 8.2.3.6 қысқы уақытқа жабуды және жапауды талап ететін көпжылдық гүлдердің түрлерін білу; 8.2.3.7 2-3 түрдегі көпжылдық қысқы өсімдіктердің түрлерін тану; 8.2.3.8 қалалық саябақтар мен қысқы бақтарды күту ережелерін білу; 8.2.3.9 жасыл өсімдіктерді күту бойынша қала шаруашылық жұмыскерлердің міндеттері туралы түсініктерінің болуы; 8.2.3.10 ерте көктемгі күтімді талап ететін көпжылдық қысқы гүлді өсімдіктер туралы білу; 8.2.3.11 даланы гүлмен безендіру элементін білу: рабатка, бордюр, тотық о т ы р ғ ы з у ; 8.2.3.12 мектеп алдын безендіру үшін ашық жерге бір жылдық гүлді өсімдіктерді қолдану; 8.2.3.12 мектеп алдын безендіру үшін ашық жерге бір жылдық гүлді өсімдіктерді қолдану; 8.2.3.13 бір жылдық гүлді өсімдіктерден рабатты орналастыру жоспарын қ ұ р а б і л у ; 8.2.3.14 гүлмен безендіру элементтерін тану
		8.2.4.1 үй гүлдерін қайта отырғызу үшін топырақты даярлау; 8.2.4.2 бөлме өсімдіктерін қажет болған жағдайда қайта отырғызу немесе к а й т а е г у д і о р ы н д а у ;

	2 . 4 Практикалық қайталау	8.2.4.3 көпжылдық гүлдер мен гүлдейтін бұтақтарды күзгі және көктемгі к ү т у д і о р ы н д а у ; 8.2.4.4 жіңішке өсімдіктерді өңделген алаңға бағыттауды орындау; 8.2.4.5 өлшеу лентасы, жіп, маркедің көмегімен егіс қатарларын өлшеуді о р ы н д а у ; 8.2.4.6 өсімдік арасын және жан-жағындағы топырақты қопсыту; 8.2.4.7 шыбықтарын торларға байлай алу; 8.2.4.8 қол құралдармен рабаттың жан-жағын безендіру
3. Еңбек құралдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек құралдарын талдау және бағалау	8.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге а с ы р у ; 8.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру
	3.3 Бақылау жұмыс	8.3.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша (дифференциалды) қорытынды практикалық жұмыс орындау

3) 9-сынып:

6-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1 . Материалтану. Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1. өзге халықтың тарихы мен мәдениетіне, әр түрлі ой-пірлерге құрмет көрсету
	1.1.5 Этика және еңбек заңнамасы	9.1.5.1 жұмысқа орналасу кезіндегі сыртқы келбет пен жүріс-тұрыстың маңыздылығын түсіну, түйіндеме дайындау, жұмысқа қабылдау туралы өтініш жасай білу
	1.2 Құралдар мен жабдықтар	9.1.2.1 сұйық отынмен жұмыс істейтін тұрмыстық көгалдандырудың к ө м е г і м е н , мұғалімнің қадағалауымен мектеп алаңындағы көгалдарды қию
	1.3 Қауіпсіз жұмыс ережесі	9.1.3.1 сұйық отынмен жұмыс істейтін тұрмыстық көгалдандыру, суармалы шлангілермен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін сақтау; 9.1.3.2 мектеп алдындағы алаңындағы гүл өсіру кабинетіндегі жұмыс орнында қауіпсіз жұмыс жасау ережесін білу
	1.4 Мектеп алды алаңы	9.1.4.1 мектеп гүлзаралары мен гүл бақшаларында өсетін гүлдерді (бір жылдық және көпжылдық) атын білу және күте білу; 9.1.4.3 гладиолус гүлінің түпкі ұрығының өсіп жетілу белгілерін, жинау, күту шарттарын, сақтау мерзімін анықтау; 9.1.4.4. мектеп алаңындағы декоративті өсімдіктер туралы түсініктерінің болуы
	2 . 1 Топырақпен жұмыс	9.2.1.1 гүл отырғызуға топырақты қазу; 9.2.1.2 ағаштың жанг-жағындағы топырақты қазу; 9.2.1.3 гүлзарды көп жыл пайдалану үшін топырақты даярлау; 9.2.1.4 алаңды қоқыстан тазалау, топырақты қопсыту, көпжылдық арамшөптің тамырларын таңдау; жылу; 9.2.1.5 қауіпсіздік техникасын сақтау арқылы тырнаны қолданумен көгалға шкптерді отырғызуға даярлау
	2.2 Бөлмеде гүл өсіру	9.2.3.1 көшеттің көмегімен өсірілген жергілікті бір жылдық гүлдің сипатын білу: декоративті сапасы, биологиялық ерекшелігі, ұрықтың жетілуінің мерзімі, ұрықты жинау, құрғақ ұрықты жинау амалдары; 9.2.3.2 бұталардың формасы және жапырағының түсі, тікенектердің саны мен формасы, бүйрек формасында құрылған бұтақтар туралы түсініктерінің болуы;

2. Еңбек құралдарын дайындау технологиялары		9.2.3.3 жергілікті жағдаятта көгалдандыру үшін бұталарды білу: қасиеттері, ерекшеленетін белгілері, бұтақтарды күту амалы
	2.3 Бақшада гүл өсіру	9.2.3.1 көшеттің көмегімен өсірілген жергілікті бір жылдық гүлдің сипатын білу: декоративті сапасы, биологиялық ерекшелігі, ұрықтың жетілуінің мерзімі, ұрықты жинау, құрғақ ұрықты жинау амалдары; 9.2.3.2 бұталардың формасы және жапырағының түсі, тікенектердің саны мен формасы, бүйрек формасында құрылған бұтақтар туралы түсініктерінің болуы; 9.2.3.3 жергілікті жағдаятта көгалдандыру үшін бұталарды білу: қасиеттері, ерекшеленетін белгілері, бұтақтарды күту амалы; 9.2.3.4 бұтақтарды күту үшін құралдар мен бақша арасы және пышақтармен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін білу; 9.2.3.5 бегония өсіру үшін жер қоспасының құрамын, егу уақыты мен ерекшелігін, ұрық арқылы түйнекті бегониялы ұрық немесе өсіп-өндірудің көмегімен көбейту амалын білу
	2.4 Практикалық қайталау	9.2.4. 1 зиянкестер мен ауруды алдын алу үшін бөлме гүлдеріне ерітінділерді дайындау; 9.2.4.2 бөлме гүлдерінің жақсы өсуі үшін ерітінділерді даярлау және қолдану; 9.2.4.3 бөлме шартында петуния дәндерін өсіру; 9.2.4.4 петунияны отырғызу үшін көшеттеу жәшігін даярлау
3. Еңбек құралдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек құралдарын талдау және бағалау	9.3.1.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды сипаттау;
	3.2 Өзбетінше жұмыс (болжамды тізім)	9.3.2.1 зиянкесірлерден алдын алу үшін ерітінді даярлау және қолдану; 9.3.2.2 бөлме өсімдіктерінің жылдам өсуі үшін ерітінді даярлау және қолдану; 9.3.2.3 бақша мәдениет гүлдер көшеттерін сұрыптауды орындау
2-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1 өзге халықтың тарихы мен мәдениетіне, әр түрлі ой-пірлерге қызығушылықты қорытындылау; 9.1.1.2. "Гүл өсіру және көгалдандыру" пәнінің ерекшеліктерін сипаттау және өзбетінше меңгеруге ұмтылу
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	9.1.5.1 жұмысқа орналасу кезіндегі сыртқы келбет пен жүріс-тұрыстың маңыздылығын түсіну, түйіндеме дайындау, жұмысқа қабылдау туралы өтініш жасау білу; 9.1.5.2 еңбек келісімшартындағы еңбекті қорғау, қызметкерлер мен жұмыскерлердің міндеттері мен негізгі тережелері туралы түсініктерінің болуы
	1.3 Қауіпсіз жұмыс ережесі	9.1.3.2 мектеп алдындағы алаңындағы гүл өсіру кабинетіндегі жұмыс орнында қауіпсіз жұмыс жасау ережесін білу
	1.4 Мектеп алды алаңы	9.1.4.4 мектеп алаңындағы декоративті өсімдіктер туралы түсініктерінің болуы
	2.1 Топырақпен жұмыс	9.2.1.1 гүл отырғызуға топырақты қазу; 9.2.1.2 ағаштың жаңа-жағындағы топырақты қазу; 9.2.1.3 гүлзарды көп жыл пайдалану үшін топырақты даярлау; 9.2.1.4 алаңды қоқыстан тазалау, топырақты қопсыту, көпжылдық арамшөптің тамырларын таңдау; жылу. 9.2.1.5 қауіпсіздік техникасын сақтау арқылы тырнаны қолданумен

2. Еңбек құралдарын дайындау технологиялары		көгалға шәкіптерді отырғызуға даярлау; 9.2.1.6 көгал шөптерін отырғызуды жүргізу
	2.2 Бөлмеде гүл өсіру	9.2.2.1. бөлме өсімдіктерін өсіру; 9.2.2.2. бөлме өсімдіктерін қайта отырғызу; 9.2.2.3 қысқа шыбықтары арқылы көбейту амалы туралы түсініктерінің болуы, оның белсенді бөлігін көбейту; 9.2.2.4 тіреуіш құралдарын білу: тіреуіш, сетка, каркас, бамбукты таяқ палки, сақиналар; 9.2.2.5 амарилиса, гиппеаструманыпияз текті өсімдікті өсіру; 9.2.2.6 өсімдіктерді минералды тыңайтқыштармен тыңайтуға даярлау; 9.2.2.7 жарықтықпен, терезенің орналасуын ескеру; 9.2.2.8 өсімдіктерге зиян келтіргіштер мен ауруды алдын алу шараларын жүргізу
	2.3 Бақшада гүл өсіру	9.2.3.1 көшеттің көмегімен өсірілген жергілікті бір жылдық гүлдің сипатын білу: декоративті сапасы, биологиялық ерекшелігі, ұрықтың жетілуінің мерзімі, ұрықты жинау, құрғақ ұрықты жинау амалдары; 9.2.3.2 бұталардың формасы және жапырағының түсі, тікенектердің саны мен формасы, бүйрек формасында құрылған бұтақтар туралы түсініктерінің болуы; 9.2.3.3 жергілікті жағдаятта көгалдандыру үшін бұталарды білу: қасиеттері, ерекшеленетін белгілері, бұтақтарды күту амалы; 9.2.3.4 бұтақтарды күту үшін құралдар мен бақша арасы және пышақтармен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін білу; 9.2.3.5 бегония өсіру үшін жер қоспасының құрамын, егу уақыты мен ерекшелігін, ұрық арқылы түйнекті бегониялы ұрық немесе өсіп-өндірудің көмегімен көбейту амалын білу; 9.2.3.6 көп жылдық гүлді өсімдіктердің түрлерін сипатын білу: декоративті сапасы, биологиялық ерекшелігі; 9.2.3.7 ашық жерде өсетін, қыста өсетін және қыстамайтын өсімдікті ((канн, георгин, гладиолус) салыстыру
	2.4 Практикалық қайталау	9.2.4.1 зиянкестер мен ауруды алдын алу үшін бөлме гүлдеріне ерітінділерді дайындау; 9.2.4.2 бөлме гүлдерінің жақсы өсуі үшін ерітінділерді даярлау және қолдану; 9.2.4.3 бөлме шартында петуния дәндерін өсіру; 9.2.4.4 петунияны отырғызу үшін көшеттеу жәшігін даярлау; 9.2.4.5 егу үшін жәшіктерді даярлау: топырақ қоспасын араластыру, топырақты суару, жылы бөлмеде жәшікті жылыту, маркерменмен егіс қатарын белгілеу, түбіне таза құмды себу, топырақпен жабу, ұрықты суару, пленкамен жабу
3. Еңбек құралдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек құралдарын талдау және бағалау	9.3.1.2 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелер қабылдау және ұсыныстар жасау
	3.2 Өзбетінше жұмыс (болжамды тізім)	9.3.2.1 зиянкесірлерден алдын алу үшін ерітінді даярлау және қолдану; 9.3.2.2 бөлме өсімдіктерінің жылдам өсуі үшін ерітінді даярлау және қолдана алу
3-тоқсан		
		9.1.1.1 өзге халықтың тарихы мен мәдениетіне, әр түрлі ой-пірлерге құрмет көрсету;

1 . Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	9.1.1.2. "Гүл өсіру және көгалдандыру" пәнінің ерекшеліктерін сипаттау және өзбетінше меңгеруге ұмтылу
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	9.1.5.1 жұмысқа орналасу кезіндегі сыртқы келбет пен жүріс-тұрыстың маңыздылығын түсіну, түйіндеме дайындау, жұмысқа қабылдау туралы ө т і н і ш ж а с а й б і л у ; 9.1.5.2 еңбек келісімшартындағы еңбекті қорғау, қызметкерлер мен жұмыскерлердің міндеттері мен негізгі тережелері туралы түсініктерінің б о л у ы ; 9.1.5.3 кепілдік пен компесаторлық төлем туралы мәліметтерінің болуы
	1.3 Қауіпсіз жұмыс ережесі	9.1.3.2 мектеп алдындағы алаңындағы гүл өсіру кабинетіндегі жұмыс орнында қауіпсіз жұмыс жасау ережесін білу
	1.4 Мектеп алды алаңы	9.1.4.4 мектеп алаңындағы декоративті өсімдіктер туралы түсініктерінің болуы
2. Еңбек құралдарын	2.1 Топырақпен жұмыс	9.2.1.1 гүл отырғызуға топырақты қазу; 9.2.1.2 ағаштың жанг-жағындағы топырақты қазу; 9.2.1.3 гүлзарды көп жыл пайдалану үшін топырақты даярлау; 9.2.1.4 алаңды қоқыстан тазалау, топырақты қопсыту, көпжылдық арамшөптің тамырларын таңдау; жылу. 9.2.1.5 қауіпсіздік техникасын сақтау арқылы тырнаны қолданумен көгалға шкптерді отырғызуға даярлау; 9.2.1.6 көгал шөптерін отырғызуды жүргізу; 9.2.1.7 топырақ тыңайтқыштарды білу: маңызы, түрі (органикалық және минералды) түрлер арасындағы айырмашылықтар; 9.2.1.8 органикалық тыңайтқыштардың түрлерін білу: құс саңылаулары, қайнатпа, торф, компост; 9.2.1.9 қарашірікті білу: компосты даярлау, қызметі, алу
	2.2 Бөлмеде гүл өсіру	9.2.2.1. бөлме өсімдіктерін өсіру; 9.2.2.2. бөлме өсімдіктерін қайта отырғызу; 9.2.2.3 қысқа шыбықтары арқылы көбейту амалы туралы түсініктерінің болуы, оның белсенді бөлігін көбейту; 9.2.2.4 тіреуіш құралдарын білу: тіреуіш, сетка, каркас, бамбукты таяқ п а л к и , с а қ и н а л а р ; 9.2.2.5 амарилиса, гиппеаструманыпияз текті өсімдікті өсіру; 9.2.2.6 өсімдіктерді минералды тыңайтқыштармен тыңайтуға даярлау; 9.2.2.7 жарықтықпен, терезенің орналасуын ескеру; 9.2.2.8 өсімдіктерге зиян келтіргіштер мен ауруды алдын алу шараларын ж ү р г і з у ; 9.2.2.9 бөлме өсімдіктерін көбейтуді білу: пияз түбірін, тамырын қайта отырғызу, жапырағын, сабағын бөлу; 9.2.2.10 кейбір бір жылдық гүлдерді отырғызудың ерекшеліктерін білу: отырғызу уақыты, топырақ құрамын, отырғызу жәшігінің көлемі, ұрыққа күтім жасау, суару ерекшеліктері
		9.2.3.1 көшеттің көмегімен өсірілген жергілікті бір жылдық гүлдің сипатын білу: декоративті сапасы, биологиялық ерекшелігі, ұрықтың жетілуінің мерзімі, ұрықты жинау, құрғақ ұрықты жинау амалдары; 9.2.3.2 бұталардың формасы және жапырағының түсі, тікенектердің саны мен формасы, бүйрек формасында құрылған бұтақтар туралы түсініктерінің б о л у ы ; 9.2.3.3 жергілікті жағдаятта көгалдандыру үшін бұталарды білу: қасиеттері, ерекшеленетін белгілері, бұтақтарды күту амалы;

дайындау технологиялары	2.3 Бақшада гүл өсіру	9.2.3.4 бұтақтарды күту үшін құралдар мен бақша арасы және пышақтармен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін білу; 9.2.3.5 бегония өсіру үшін жер қоспасының құрамын, егу уақыты мен ерекшелігін, ұрық арқылы түйнекті бегониялы ұрық немесе өсіп-өндірудің көмегімен көбейту амалын білу; 9.2.3.6 көп жылдық гүлді өсімдіктердің түрлерін сипатын білу: декоративті сапасы, биологиялық ерекшелігі; 9.2.3.7 ашық жерде өсетін, қыста өсетін және қыстамайтын өсімдікті (канн, георгин, гладиолус) салыстыру; 9.2.3.8 канн сипатын білу: құрылуы, көбеюі, тамырларын сақтау, қайта отырғызу амалы; 9.2.3.9 отырғызу мерзіміне сай гладиолус пияз текті тұқымын отырғызуға даярлау; 9.2.3.10 қыстамайтын бақша гүлдерін (канн, гладиолус, георгин) сатып алу; 9.3.2.11 ашық жерде қызғалдақты отырғызу ерекшелігін білу: пияз текті түбірді таңдау, отырғызуға даярлау, өсіру үшін жағдаятты таңдау; 9.3.2.12 құлпынай бегониясын өсіру ерекшеліктерін орындау және білу: отырғызу мерзімі, жер қоспасының құрамын, суару, өсімдікті отырғызу орны; 9.2.3.13 жас қыста қыстайтын өсімдіктерді күту ережесін білу: шырша шыбықтарын даярлау ережесі, жабу қалыңдығы, қыс қарлармен жабу қалыңдығы
	2.4 Практикалық қайталау	9.2.4.1 зиянкестер мен ауруды алдын алу үшін бөлме гүлдеріне ерітінділерді дайындау; 9.2.4.2 бөлме гүлдерінің жақсы өсуі үшін ерітінділерді даярлау және қолдану; 9.2.4.3 бөлме шартында петуния дәндерін өсіру; 9.2.4.4 петунияны отырғызу үшін көшеттеу жәшігін даярлау; 9.2.4.5 егу үшін жәшіктерді даярлау: топырақ қоспасын араластыру, топырақты суару, жылы бөлмеде жәшікті жылыту, маркерменмен егіс қатарын белгілеу, түбіне таза құмды себу, топырақпен жабу, ұрықты суару, пленкамен жабу; 9.2.4.6 қысқы сақтауға жүгері тұқымды тамырдың даярлығын тексеру
3. Еңбек құралдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек құралдарын талдау және бағалау	9.3.1.3 дайын жұмысты сыныпқа көрсетіп, презентация жасау
	3.2 Өзбетінше жұмыс (болжамды тізім)	9.3.2.1 зиянкесірлерден алдын алу үшін ерітінді даярлау және қолдану; 9.3.2.2 бөлме өсімдіктерінің жылдам өсуі үшін ерітінді даярлау және қолдану; 9.3.2.3. бақша мәдениет гүлдер көшеттерін сұрыптауды орындау
4-тоқсан		
	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1 өзге халықтың тарихы мен мәдениетіне, әр түрлі ой-пірлерге құрмет көрсету; 9.1.1.2. "Гүл өсіру және көгалдандыру" пәнінің ерекшеліктерін сипаттау және өзбетінше меңгеруге ұмтылу
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	9.1.5.1 жұмысқа орналасу кезіндегі сыртқы келбет пен жүріс-тұрыстың маңыздылығын түсіну, түйіндеме дайындау, жұмысқа қабылдау туралы өтініш жасау білу; 9.1.5.2 еңбек келісімшартындағы еңбекті қорғау, қызметкерлер мен жұмыскерлердің міндеттері мен негізгі тережелері туралы түсініктерінің

1 . Материалтану. Құралдар мен жабдықтар		б о л у ы ; 9.1.5.3 кепілдік пен компесаторлық төлем туралы мәліметтерінің болуы
	1.2 Құралдар м е н жабдықтар	9.1.2.1 сұйық отынмен жұмыс істейтін тұрмыстық көгалдандырудың к ө м е г і м е н , мұғалімнің қадағалауымен мектеп алаңындағы көгалдарды кию; 9.1.2.2. суару шлангілерін қолдану
	1.3 Қауіпсіз жұмыс ережесі	9.1.3.1 сұйық отынмен жұмыс істейтін тұрмыстық көгалдандыру, суармалы шлангілермен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін сақтау; 9.1.3.2 мектеп алдындағы алаңындағы гүл өсіру кабинетіндегі жұмыс орнында қауіпсіз жұмыс жасау ережесін білу
	1.4 Мектеп алды алаңы	9.1.4.1 мектеп гүлзаралары мен гүл бақшаларында өсетін гүлдерді (бір жылдық және көпжылдық) атын білу және күте білу; 9.1.4.2 мектеп алаңын безендіру үшін ашық топырақты жерлерге біржылдық гүл ұрықтарын қолдану; 9.1.4.3 гладиолус гүлінің түпкі ұрығының өсіп жетілу белгілерін, жинау, күту шарттарын,сақтау мерзімін анықтау; 9.1.4.4 мектеп алаңындағы декоративті өсімдіктер туралы түсініктерінің болуы
2 . 1 Топырақпен жұмыс		9.2.1.1 гүл отырғызуға топырақты қазу; 9.2.1.2 ағаштың жаңг-жағындағы топырақты қазу; 9.2.1.3 гүлзарды көп жыл пайдалану үшін топырақты даярлау; 9.2.1.4 алаңды қоқыстан тазалау, топырақты қопсыту, көпжылдық арамшөптің тамырларын таңдау; жылу. 9.2.1.5 қауіпсіздік техникасын сақтау арқылы тырнаны қолданумен көгалға шкптерді отырғызуға даярлау; 9.2.1.6 көгал шөптерін отырғызуды жүргізу; 9.2.1.7 топырақ тыңайтқыштарды білу: маңызы, түрі (органикалық және минералды) түрлер арасындағы айырмашылықтар; 9.2.1.8 органикалық тыңайтқыштардың түрлерін білу: құс саңылаулары, кайнапта, торф, компост; 9.2.1.9 қарашірікті білу: компосты даярлау, қызметі, алу; 9.2.1.10 гүл өсіру кезінде қолданылатын органикалық тыңайтқыштар түрлерін білу; 9.2.1.11 минералды тыңайтқыштардың сипатын білу: түрлері (азотты, фосфорлы), сыртқы белгілері, қасиеті (суда еруі, сақтау); 9.2.1.12 минералды тыңайтқыштар құрамындағы пайдалы элементтерді білу; 9.2.1.13 кешенді минералды тыңайтқыштарды білу: түрлері (аммофос, нитрофоска), пайдасы; 9.2.1.14 минералды тыңайтқыштардың түсі, құрылымы, суда еріуі бойынша ажырату
	2.2 Бөлмеде гүл өсіру	9.2.2.1. бөлме өсімдіктерін өсіру; 9.2.2.2. бөлме өсімдіктерін қайта отырғызу; 9.2.2.3 қысқа шыбықтары арқылы көбейту амалы туралы түсініктерінің болуы, оның белсенді бөлігін көбейту; 9.2.2.4 тіреуіш құралдарын білу: тіреуіш, сетка, каркас, бамбукты таяқ палки, сақиналар; 9.2.2.5 амарилиса, гиппеаструманыпияз текті өсімдікті өсіру; 9.2.2.6 өсімдіктерді минералды тыңайтқыштармен тыңайтуға даярлау; 9.2.2.7 жарықтықпен, терезенің орналасуын ескеру; 9.2.2.8 өсімдіктерге зиян келтіргіштер мен ауруды алдын алу шараларын жүргізу; 9.2.2.9 бөлме өсімдіктерін көбейтуді білу: пияз түбірін, тамырын қайта

2. Еңбек құралдарын дайындау технологиялары		отырғызу, жапырағын, сабағын бөлу; 9.2.2.10 кейбір бір жылдық гүлдерді отырғызудың ерекшеліктерін білу: отырғызу уақыты, топырақ құрамын, отырғызу жәшігінің көлемі, ұрыққа күтім жасау, суару ерекшеліктері
	2.3 Бақшада гүл өсіру	9.2.3.1 көшеттің көмегімен өсірілген жергілікті бір жылдық гүлдің сипатын білу: декоративті сапасы, биологиялық ерекшелігі, ұрықтың жетілуінің мерзімі, ұрықты жинау, құрғақ ұрықты жинау амалдары; 9.2.3.2 бұталардың формасы және жапырағының түсі, тікенектердің саны мен формасы, бүйрек формасында құрылған бұтақтар туралы түсініктерінің болуы; 9.2.3.3 жергілікті жағдаятта көгалдандыру үшін бұталарды білу: қасиеттері, ерекшеленетін белгілері, бұтақтарды күту амалы; 9.2.3.4 бұтақтарды күту үшін құралдар мен бақша арасы және пышақтармен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін білу; 9.2.3.5 бегония өсіру үшін жер қоспасының құрамын, егу уақыты мен ерекшелігін, ұрық арқылы түйнекті бегониялы ұрық немесе өсіп-өндірудің көмегімен көбейту амалын білу; 9.2.3.6 көп жылдық гүлді өсімдіктердің түрлерін сипатын білу: декоративті сапасы, биологиялық ерекшелігі; 9.2.3.7 ашық жерде өсетін, қыста өсетін және қыстамайтын өсімдікті ((канн, георгин, гладиолус) салыстыру; 9.2.3.8 канн сипатын білу: құрылуы, көбейуі, тамырларын сақтау, қайта отырғызу амалы; 9.2.3.9 отырғызу мерзіміне сай гладиолус пияз текті тұқымын отырғызуға даярлау; 9.2.3.10 қыстамайтын бақша гүлдерін (канн, гладиолус, георгин)сатып алу; 9.2.3.11 ашық жерде қызғалдақты отырғызу ерекшелігін білу: пияз текті түбірді таңдау, отырғызуға даярлау, өсіру үшін жағдаятты таңдау; 9.2.3.12 құлпынай бегониясын өсіру ерекшеліктерін орындау және білу: отырғызу мерзімі, жер қоспасының құрамын, суару, өсімдікті отырғызу орны; 9.2.3.13 жас қыста қыстайтын өсімдіктерді күту ережесін білу: шырша шыбықтарын даярлау ережесі, жабу қалыңдығы, қыс қарлармен жабу қалыңдығы
	2.4 Практикалық қайталау	9.2.4.1 зиянкестер мен ауруды алдын алу үшін бөлме гүлдеріне ерітінділерді дайындау; 9.2.4.2 бөлме гүлдерінің жақсы өсуі үшін ерітінділерді даярлау және қолдану
3. Еңбек құралдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек құралдарын талдау және бағалау	9.3.1.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды сипаттау
	3.3 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына	9.3.2.1 зиянкесірлерден алдын алу үшін ерітінді даярлау және қолдану;

4) 10-сынып:

7-кесте

Бөлімі	Бөлімше	Оқыту мақсаттары

1-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 өзінің кәсби ынтасын ниеті бойынша таныту; 10.1.1.2 заманауи өмірдің шарты ретінде еңбек әрекетін әдетке алу; 10.1.1.3 көгалдандыру кабинетінің құралдарын күту
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	10.1.5.1 оқу-еңбек ету ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.5.2 кәсіби жауапкершілік пен борш туралы түсініктерінің болуы; 10.1.5.3 тарифтік сетке бойынша төлеу түрлері мен көгалдандыру шаруашылығының жұмыскерлерінің біліктілік разрядтары туралы түсініктерінің болуы
	1.2 Құралдар мен жабдықтар	10.1.2.1 мұғалімнің қадағалауымен қаланың саябақтарындағы көгалдарды электр шаңсорғышпен қиюды орындау; 10.1.2.2 гүлзарлар мен гүл бақшаларын суғару кезінде заманауи гоферленген суармалы шлангілерді қолдану
	1.3 Қауіпсіз жұмыс ережесі	10.1.3.1 гоферленген шлангілермен, өндірістік электрлі газенокосилках қауіпсіз жұмыс жасау техникасын сақтау; 10.1.3.2 электр тоғымен жұмыс істеу талаптары бойынша қауіпсіздік ережелерін сақтау; 10.1.3.3 биік ағаштардан ұрықты жинау кезінде с шестом жұмыс істей білу
	1.4 Мектеп алды алаңы	10.1.4.1 мектеп алаңындағы гүлдерді және гүлзарларды қайта отырғызу үшін гүлдерді өсіру; 10.1.4.2 гүлдерді безендіру мен өсімдіктерді таңдау бойынша гүлдердің сипаттау
2. Еңбек құралдарын дайындау технологиялары	2.1 Топырақпен жұмыс	10.2.1.1 отырғызу қатарын алмастыру; 10.2.1.2 хризантеманы отырғызу үшін шұңқырды қазу
	2.2 Бөлмеде гүл өсіру	10.2.2.1 бөлме өсімдіктерін жапырақтары немесе сабағы арқылы көбейтуді орындау; 10.2.2.2 өсімдіктің формасы мен биіктігіне бақылау жасау; 10.2.2.3 сабағының жартысын, тамырын, жоғарғы бөліктерін кесуді орындау; 10.2.2.4 жүгері түбірі мен цикона негізінде әртүрлі тыңайтқыштарды пайдалану; 10.2.2.5 аурулар мен зиян келтіруді болдырмау үшін бөлме өсімдіктерінің ауруларын алдын алуды ічске асыру; 10.2.2.6 өсімдіктің өсуі жарыққа байланысты екенін саналы түрде түсіну; 10.2.2.7 бөлме өсімдіктері мен гүлдер арқылы безендіру
	2.3 Бақшада гүл өсіру	10.2.3.1 теплица, парник, көшет құрылғысы және оны қолдану қызметі, түрлері туралы түсініктерінің болуы; 10.2.3.2 ашық жерде өсетін гүлдерді тану; 10.2.3.3 көп жылдық хризантеманы кесілген шыбықтары арқылы көбейту уақыты мен ережесі сақтау; 10.2.3.4 ұсақ хризантемаприщиның артық бүйір жағындағы шыбықтары мен сабақтарын алып тастау; 10.2.3.5 әртүрлі түрлермен ағаштар мен бұталарды қиюды орындау: формалы, санитарлы, байыптаушы; 10.2.3.6 көп жылдық және бірнеше жылдық гүлдер мен гүлдейтін бұталарды (сирень, гортензия, пион) күздік және көктемдік отырғызуды орындау; 10.3.2.7 бақша раушан гүлін өсіру шартын білу және орындау: топырақты даярлау, тыңайтқышты себу нормасын, ашық жерге отырғызу уақыты мен суару уақыты

	10.2.4.1 көпжылдық пияз текті гүлдерді (қызғалдақ, нарциссы, лилии) күзгі отырғызуды орындау; 10.2.4.2 ірі өсімдіктерді көбейту үшін оларды қайта бөліп алуды орындау; 10.2.4.3 көпжылдық гүлдер мен гүлдейтін бұтақтарды күзгі және көктемгі егуді орындау; 10.2.3.4 ашық жерде өсетін раушандарды жабуды орындау; 10.2.3.5 бақша саябақ орындарында ағаштар мен бұталарды отырғызуды орындау; 10.2.3.6 ашық жерде және горшокта гүлді өсімдіктерді өсіру үшін жер қоспасын даярлай алу; 10.2.3.7 бақшада мезгілмен жұмыс жүргізуді орындау: күзгі жапырақтарды тазалау, жолдарды тазалау, раушан гүлдерге және жас қыстық өсімдіктер мен гүлдер беттеріне қар жабу, құрғақ бұтақтарды кесу, бұтақтар жан-жағына топырақты себу уборка осенних; 10.2.3.8 жолдар мен алаңдарды жөндеуді іске асыра алу	
3. Еңбек құралдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек құралдарын талдау және бағалау	10.3.1.1 өз жұмыс қызметін өзбетінше адекватты бағалау
	3.2 Өзбетінше жұмыс (болжамды тізім)	10.3.2.1 бақша пияз текті тұқымы бар көпжылдық гүлдерді (қызғалдақ, нарцис, гиацинт) күздік отырғызуды орындау; 10.3.2.2 көбейту үшін үлкен бөлме өсімдіктерін (алоэ, спатифиллум) бөлуді орындау; 10.3.2.3 қайта өсіп шығу үшін көпжылдық гүлді (канны, георгины) отырғызуды орындау
2-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 өзінің кәсби ынтасын ниеті бойынша таныту; 10.1.1.2 заманауи өмірдің шарты ретінде еңбек әрекетін әдетке алу; 10.1.1.3 көгалдандыру кабинетінің құралдарын күту
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	10.1.5.1 оқу-еңбек ету ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.5.2 кәсіби жауапкершілік пен борш туралы түсініктерінің болуы; 10.1.5.3 тарифтік сетке бойынша төлеу түрлері мен көгалдандыру шаруашылығының жұмыскерлерінің біліктілік разрядтары туралы түсініктерінің болуы; 10.1.5.4 топта, ұжымда жұмыс жасау, құрдастарымен іскерлік қарым-қатынасқа түсу
	1.3 Қауіпсіз жұмыс ережесі	10.1.3.1 гоферленген шлангілермен, өндірістік электрлі газонкосилках қауіпсіз жұмыс жасау техникасын сақтау; 10.1.3.2 электр тоғымен жұмыс істеу талаптары бойынша қауіпсіздік ережелерін сақтау
	1.4 Мектеп алды алаңы	10.1.4.1 мектеп алаңындағы гүлдерді және гүлзарларды қайта отырғызуды гүлдерді өсіру; 10.1.4.4 практикалық қолдану және агротехникамен өсіру, биологиялық қасиеттері бойынша топтастырудағы гүлді өсімдіктерді бөлу туралы түсініктерінің болуы
	2.1 Топырақпен жұмыс	10.2.1.1 отырғызуды қатарын алмастыру; 10.2.1.2 хризантеманы отырғызуды үшін шұңқырды қазу; 10.2.1.3 өсімдік жан-жағындағы топырақты нығыздау, суғару; 10.2.1.4 артық бұталарды кесу, бұтақтың жан-жағындағы топырақты қопсыту

2. Еңбек құралдарын дайындау технологиялары	2.2 Бөлмеде гүл өсіру	10.2.2.1 бөлме өсімдіктерін жапырақтары немесе сабағы арқылы көбейтуді о р ы н д а у ; 10.2.2.2 өсімдіктің формасы мен биіктігіне бақылау жасау; 10.2.2.3 сабағының жартысын, тамырын, жоғарғы бөліктерін кесуді о р ы н д а у ; 10.2.2.4 жүгері түбірі мен цикона негізінде әртүрлі тыңайтқыштарды п а й д а л а н у ; 10.2.2.5 аурулар мен зиян келтіруді болдырмау үшін бөлме өсімдіктерінің ауруларын алдын алуды іске асыру; 10.2.2.6 өсімдіктің өсуі жарыққа байланысты екенін саналы түрде түсіну; 10.2.2.7 бөлме өсімдіктері мен гүлдер арқылы безендіру; 10.2.2.8 кесілген гүлдерді вазада сақтау ұзақтығын білу
	2.3 Бақшада гүл өсіру	10.2.3.1 теплица, парник, көшет құрылғысы және оны қолдану қызметі, түрлері туралы түсініктерінің болуы; 10.2.3.2 ашық жерде өсетін гүлдерді тану; 10.2.3.3 көп жылдық хризантеманы кесілген шыбықтары арқылы көбейту у а қ ы т ы мен ережесі сақтау; 10.2.3.4 ұсақ хризанемаприщинаның артық бүйір жағындағы шыбықтары мен сабақтарын алып тастау; 10.2.3.5 әртүрлі түрлермен ағаштар мен бұталарды қиюды орындау: формалы, санитарлы, байыптаушы; 10.2.3.6 көп жылдық және бірнеше жылдық гүлдер мен гүлдейтін бұталарды (сирень, гортензия, пион) күздік және көктемдік отырғызуды о р ы н д а у ; 10.3.2.7 бақша раушан гүлін өсіру шартын білу және орындау: топырақты даярлау, тыңайтқышты себу нормасын, ашық жерге отырғызу у а қ ы т ы мен с у а р у у а қ ы т ы ; 10.3.2.8 ашық жерде өсіретін раушан гүлдерді жабу ережелерін білу, қысқа жабуды талап ететін: жабуға даярлау, артық бұтақтарын кесу, раушанды жабу, оның үстіне каркас себу; 10.3.2.9 декоративті бақшада пайдаланылатын жасыл көгалдардың жалпы сипаттарын білу: түрлері (жалпы және шектеулі қолданылатын), маңызы (санитарлы-гигиеналық, мәдени-ағартушылық, архитектуралы-шығармашыл)
	10.2.4 Практикалық кайталау	10.2.4.1 көпжылдық пияз текті гүлдерді (қызғалдақ, нарциссы, лилии) күзгі отырғызуды орындау; 10.2.4.2 ірі өсімдіктерді көбейту үшін оларды қайта бөліп алуды орындау; 10.2.4.3 көпжылдық гүлдер мен гүлдейтін бұтақтарды күзгі және көктемгі е г у д і о р ы н д а у ; 10.2.3.4 ашық жерде өсетін раушандарды жабуды орындау; 10.2.3.5 бақша саябақ орындарында ағаштар мен бұталарды отырғызуды орындау
3. Еңбек құралдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек құралдарын талдау және бағалау	10.3.1.2. жеке тұлғалық құзыреттілік деңгейіне кәсіби талаптарды қою; заманауи өмірдің талабы ретінде еңбек қызметін әдетке алу
	3.2 Өзбетінше жұмыс (болжамды тізім)	10.3.2.1 бақша пияз текті тұқымы бар көпжылдық гүлдерді (қызғалдақ, нарцис, гиацинт) күздік отырғызуды орындау; 10.3.2.2 көбейту үшін үлкен бөлме өсімдіктерін (алоэ, спатифиллум) б ө л у д і о р ы н д а у ; 10.3.2.3 қайта өсіп шығу үшін көпжылдық гүлді (канны, георгины) отырғызуды орындау
3-тоқсан		

1 . Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 өзінің кәсби ынтасын ниеті бойынша таныту; 10.1.1.2 заманауи өмірдің шарты ретінде еңбек әрекетін әдетке алу; 10.1.1.3 көгалдандыру кабинетінің құралдарын күту
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	10.1.5.1 оқу-еңбек ету ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.5.2 кәсіби жауапкершілік пен борш туралы түсініктерінің болуы; 10.1.5.3 тарифтік сетке бойынша төлеу түрлері мен көгалдандыру шаруашылығының жұмыскерлерінің біліктілік разрядтары туралы түсініктерінің болуы; 10.1.5.4 топта, ұжымда жұмыс жасау, құрдастарымен іскерлік қарым-қатынасқа түсу
	1.3 Қауіпсіз жұмыс ережесі	10.1.3.1 гоферленген шлангілермен, өндірістік электрлі газонкосилках қауіпсіз жұмыс жасау техникасын сақтау; 10.1.3.2 электр тоғымен жұмыс істеу талаптары бойынша қауіпсіздік ережелерін сақтау
	1.4 Мектеп алды алаңы	10.1.4.1 мектеп алаңындағы гүлдерді және гүлзарларды қайта отырғызу үшін гүлдерді өсіру
2. Еңбек құралдарын дайындау технологиялары	2 . 1 Топырақпен жұмыс	10.2.1.1 отырғызу қатарын алмастыру; 10.2.1.2 хризантеманы отырғызу үшін шұңқырды қазу; 10.2.1.3 өсімдік жан-жағындағы топырақты нығыздау, суғару; 10.2.1.4 артық бұталарды кесу, бұтақтың жан-жағындағы топырақты қ о п с ы т у ; 10.2.1.5 отырғызу жәшігін және топырақ қоспасын даярлау; 10.2.1.6. отырғызу жәшігіне қоспаны себуді орындау; 10.2.1.7 қысқы көпжылдық өсімдіктерді үгінділермен себу; 10.2.1.8 көп жыл олданду үшін гүлзарларды даярлауды орындау; 10.2.1.9 тыңайтқышты себу мен себу тереңдігін білу; 10.2.1.10 топырақты тегістеу мен бір мезгілде себуді, компост, қайнатпа үгіндісін алмастыруды орындау
	2.2 Бөлмеде гүл өсіру	10.2.2.1 бөлме өсімдіктерін жапырақтары немесе сабағы арқылы көбейтуді о р ы н д а у ; 10.2.2.2 өсімдіктің формасы мен биіктігіне бақылау жасау; 10.2.2.3 сабағының жартысын, тамырын, жоғарғы бөліктерін кесуді о р ы н д а у ; 10.2.2.4 жүгері түбірі мен цикона негізінде әртүрлі тыңайтқыштарды п а й д а л а н у ; 10.2.2.5 аурулар мен зиян келтіруді болдырмау үшін бөлме өсімдіктерінің ауруларын алдын алуды ічске асыру; 10.2.2.6 өсімдіктің өсуі жарыққа байланысты екенін саналы түрде түсіну; 10.2.2.7 бөлме өсімдіктері мен гүлдер арқылы безендіру; 10.2.2.8 кесілген гүлдерді вазада сақтау ұзақтығын білу; 10.2.2.9 гүл шоғын құру және безендіре білу; 10.2.2.10 сыйлық себеттеріне гүлдерді безендіру және құра білу
		10.2.3.1 теплица, парник, көшет құрылғысы және оны қолдану қызметі, түрлері туралы түсініктерінің болуы; 10.2.3.2 ашық жерде өсетін гүлдерді тану; 10.2.3.3 декоративті бақшада пайдаланылатын жасыл көгалдардың жалпы сипаттарын білу: түрлері (жалпы және шектеулі қолданылатын), маңызы (санитарлы-гигиеналық, мәдени-ағартушылық, архитектуралы-шығармашыл) ; 10.2.3.4 саябақ, орман саябақтарындағы ағаштар мен бұталарды білу; 10.2.3.5 ағаштар мен бұталарды отырғызу түрлерін білу: массив, топ, аллея

	2.3 Бақшада гүл өсіру	, қатар отырғызу, бұтадан жасалған қоршау, жиегі, астығы және түрлер с и п а т ы ; 10.2.3.6 ағаштар мен бұтақтардың түрлерін білу: жапырақты және қылқан жапырақты, жергілікті ағаш түрлерін; бұл өсімдіктердің сыртқы келбетіндегі ерекшеліктерін және сипаттарын; 10.3.2.7 ағаштар мен бұтақтардың көшеттерін құруды білу: тамыр бөлігінің орналасуы, тамырлардың вертикалды және горизанталды о р н а л а с у ы ; 10.3.2.8 бұтақтар мен ағаштарды жапырақтары, тамыры, формасы және ерекше белгілері бойынша анықтай білу; 10. 3.2.9 ағаштар мен бұталарды отырғызу ережесін білу: топырақты даярлау, органикалық тыңайтқыштарды қолдану; 10.3.2.10 бау бақша құрылыс стилін (тұрақты, ландшафт. аралас) білу
	2 . 4 Практикалық қайталау	10.2.4.1 көпжылдық пияз текті гүлдерді (қызғалдақ, нарциссы, лилии) күзгі отырғызуды орындау;
3. Еңбек құралдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек құралдарын талдау және бағалау	10.3.1.2. жеке тұлғалық құзыреттілік деңгейіне кәсіби талаптарды қою; заманауи өмірдің талабы ретінде еңбек қызметін әдетке алу; 10.2.3.2 ашық жерде және горшокта гүлді өсімдіктерді өсіру үшін жер қ о с п а с ы н д а я р л а й а л у ; 10.2.3.3 бақшада мезгілмен жұмыс жүргізуді орындау: күзгі жапырақтарды тазалау, жолдарды тазалау, раушан гүлдерге және жас қыстық өсімдіктер мен гүлдер беттеріне қар жабу, құрғақ бұтақтарды кесу, бұтақтар ж а н - ж а ғы н а т о п ы р а қ т ы с е б у ; 10.2.3.4 жолдар мен алаңдарды жөндеуді іске асыра алу
	3 . 2 Өзбетінше жұмыс (болжамды тізім)	10.3.2.1 бақша пияз текті тұқымы бар көпжылдық гүлдерді (қызғалдақ, нарцис, гиацинт) күздік отырғызуды орындау; 10.3.2.2 көбейту үшін үлкен бөлме өсімдіктерін (алоэ, спатифиллум) б ө л у д і о р ы н д а у ; 10.3.2.3 қайта өсіп шығу үшін көпжылдық гүлді (канны, георгины) отырғызуды орындау
4-тоқсан		
1 . Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 өзінің кәсби ынтасын ниеті бойынша таныту; 10.1.1.2 заманауи өмірдің шарты ретінде еңбек әрекетін әдетке алу; 10.1.1.3 көгалдандыру кабинетінің құралдарын күту
	1.5 Этика және еңбек заңнамасы	10.1.5.1 оқу-еңбек ету ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.5.2 кәсіби жауапкершілік пен борш туралы түсініктерінің болуы; 10.1.5.3 тарифтік сетке бойынша төлеу түрлері мен көгалдандыру шаруашылығының жұмыскерлерінің біліктілік разрядтары туралы тү с і н і к т е р і н ің б о л у ы ; 10.1.5.4 топта, ұжымда жұмыс жасау, құрдастарымен іскерлік қарым-қатынасқа түсу
	1.2 Құралдар мен жабдықтар	10.1.2.1 мұғалімнің қадағалауымен қаланың саябақтарындағы көгалдарды электр шаңсорғышпен қиюды орындау; 10.1.2.2 гүлзарлар мен гүл бақшаларын суғару кезінде заманауи гоферленген суармалы шлангілерді қолдану
	1.3 Қауіпсіз жұмыс ережесі	10.1.3.1 гоферленген шлангілермен, өндірістік электрлі газонокосилках қауіпсіз жұмыс жасау техникасын сақтау; 10.1.3.2 электр тоғымен жұмыс істеу талаптары бойынша қауіпсіздік ережелерін сақтау

	1.4 Мектеп алды алаңы	10.1.4.1 мектеп алаңындағы гүлдерді және гүлзарларды қайта отырғызу үшін гүлдерді өсіру; 10.1.4.2 гүлдерді безендіру мен өсімдіктерді таңдау бойынша гүлдердің сипаттау
2. Еңбек құралдарын дайындау технологиялары	2.1 Топырақпен жұмыс	10.2.1.1 отырғызу қатарын алмастыру; 10.2.1.2 хризантеманы отырғызу үшін шұңқырды қазу; 10.2.1.3 өсімдік жан-жағындағы топырақты нығыздау, суғару; 10.2.1.4 артық бұталарды кесу, бұтақтың жан-жағындағы топырақты қопсыту; 10.2.1.5 отырғызу жәшігін және топырақ қоспасын даярлау; 10.2.1.6. отырғызу жәшігіне қоспаны себуді орындау; 10.2.1.7 қысқы көпжылдық өсімдіктерді үгінділермен себу; 10.2.1.8 көп жыл олдану үшін гүлзарларды даярлауды орындау; 10.2.1.9 тыңайтқышты себу мен себу тереңдігін білу; 10.2.1.10 топырақты тегістеу мен бір мезгілде себуді, компост, қайнатпа үгіндісін алмастыруды орындау; 10.2.1.11 бұталарды отырғызу үшін топырақ қоспасын даярлай білу; 10.2.1.12 әртүрлі бөлме өсімдіктерін отырғызу үшін топырақ қоспаларын даярлай білу; 10.2.1.13 бөлме және бақша гүлдері, бұта өсімдіктері үшін суару мен жер қоспаларын ажырату, оларға қажетті температураны сақтай білу; 10.2.1.14 ағаштарды отырғызу үшін топырақты даярлау ережесін орындау және білу: шұңқыр қазу, шұңқырдың беткі бөлігіне топырақ себу, органикалық тыңайтқыштармен топырақты алмастыру, шұңқырда төмпешік қалыптастыру, шұңқырға көшеттер құру, тамырларын орналастыру, топырақты себу және нығаыздау, суару, торфянды ұнтақтармен мульчировау
	2.2 Бөлмеде гүл өсіру	10.2.2.1 бөлме өсімдіктерін жапырақтары немесе сабағы арқылы көбейтуді орындау; 10.2.2.2 өсімдіктің формасы мен биіктігіне бақылау жасау; 10.2.2.3 сабағының жартысын, тамырын, жоғарғы бөліктерін кесуді орындау; 10.2.2.4 жүгері түбірі мен цикона негізінде әртүрлі тыңайтқыштарды пайдалану; 10.2.2.5 аурулар мен зиян келтіруді болдырмау үшін бөлме өсімдіктерінің ауруларын алдын алуды іске асыру; 10.2.2.6 өсімдіктің өсуі жарыққа байланысты екенін саналы түрде түсіну; 10.2.2.7 бөлме өсімдіктері мен гүлдер арқылы безендіру; 10.2.2.8 кесілген гүлдерді вазада сақтау ұзақтығын білу; 10.2.2.9 гүл шоғын құру және безендіре білу; 10.2.2.10 сыйлық себеттеріне гүлдерді безендіру және құра білу
		10.2.3.1 теплица, парник, көшет құрылғысы және оны қолдану қызметі, түрлері туралы түсініктерінің болуы; 10.2.3.2 ашық жерде өсетін гүлдерді тану; 10.2.3.3 әртүрлі түрлермен ағаштар мен бұталарды киюды орындау: формалы, санитарлы, байыптаушы; 10.2.3.4 көп жылдық және бірнеше жылдық гүлдер мен гүлдейтін бұталарды (сирень, гортензия, пион) күздік және көктемдік отырғызуды орындау; 10.3.2.5 бақша раушан гүлін өсіру шартын білу және орындау: топырақты даярлау, тыңайтқышты себу нормасын, ашық жерге отырғызу уақыты мен суару уақыты; 10.3.2.6 декоративті бақшада пайдаланылатын жасыл көгалдардың жалпы

	2.3 Бақшада гүл өсіру	сипаттарын білу: түрлері (жалпы және шектеулі қолданылатын), маңызы (санитарлы-гигиеналық, мәдени-ағартушылық, архитектуралы-шығармашыл); 10.3.2.7 саябақ, орман саябақтарындағы ағаштар мен бұталарды білу; 10.3.2.8 ағаштар мен бұталарды отырғызу түрлерін білу: массив, топ, аллея, қатар отырғызу, бұтадан жасалған қоршау, жиегі, астығы және түрлер с и п а т ы ; 10.3.2.9 ағаштар мен бұтақтардың түрлерін білу: жапырақты және қылқан жапырақты, жергілікті ағаш түрлерін; бұл өсімдіктердің сыртқы келбетіндегі ерекшеліктерін және сипаттарын; 10.3.2.10 бұтақтар мен ағаштарды жапырақтары, тамыры, формасы және ерекше белгілері бойынша анықтай білу; 10.3.2.11 бақшаны декоративтену бойынша жұмысты орындау; 10.3.2.12 ағаш және бұтақтармен көгалдандыру бойынша жапырақтар мен ұрықтарды таңдауды іске асыру; 10.3.2.13 гербарии жасау үшін ағаштар мен бұтақтардың жапырақтарын кептіру және ұрықтарын өсіп-өнгенің білдіретін белгілерді білу; 10.3.2.14 сырықпен қауіпсіз жұмыс істеу ережесін сақтай отырып, биік ағаштардың жапырақтары мен ұрықтарын жинау амалдарын білу; 10.3.2.15 ағаштар мен бұтақтардың көшеттерін құруды білу: тамыр бөлігінің орналасуы, тамырлардың вертикалды және горизонталды орналасуы ; 10.3.2.16 ағаштар мен бұталарды отырғызу ережесін білу: топырақты даярлау, органикалық тыңайтқыштарды қолдану; 10.3.2.17 бау бақша құрылыс стилін (тұрақты, ландшафт. аралас) білу
	2 . 4 Практикалық кайталау	10.2.4.1 көбейту үшін бөлме үлкен өсімдіктерді бөлуді орындау; 10.2.4.2 көпжылдық бақша гүлдері мен гүлді бұтақтарды күзгі қайта отырғызуды орындау ; 10.2.3.3 саябақтар мен демалыс орындарындағы ағаштар мен бұтақтарды отырғызуды орындау ; 10.2.3.4 ашық жерде және горшокта гүлді өсімдіктерді өсіру үшін топырақ қоспаларын дайындау ; 10.2.3.5 бақшада мезгілмен жұмыс жүргізуді орындау: күзгі жапырақтарды тазалау, жолдарды тазалау, раушан гүлдерге және жас қыстық өсімдіктер мен гүлдер беттеріне қар жабу, құрғақ бұтақтарды кесу, бұтақтар жан-жағына топырақты себу ; 10.2.3.6 жолдар мен алаңдарды жөндеуді іске асыра алу
3. Еңбек құралдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек құралдарын талдау және бағалау	10.3.1.4 жұмысты орындаудың техникалық кезектілігін құру; 10.3.1.5 кәсіби қимыл дағдылары қалыптасқан
	3 . 2 Қорытынды бақылау жұмысы (оқу жылына)	10.3.2.1 емтиханда орындалатын және еңбек бойынша біртекті жұмысты өзбетінше орындау

Ескерту: білім беру ұйымында оқу-еңбек үдерісін қажетті өндірістік материалымен қамтамасыз ету мүмкіншіліктеріне қарай, мұғалім тақырыптарды оқыту реттілігін белгілейді.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 7-9
(10) сыныптар үшін "Кәсіби

"Кәсіби еңбекке баулу. Кіші медицина қызметкері" оқу пәнінің мазмұны

92. "Кәсіби еңбекке баулу. Кіші медицина қызметкері" профилі бойынша бағдарлама келесі блімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар";
- 2) 2-бөлім "Қызмет көрсету еңбек технологиясы";
- 3) 3-бөлім "Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау".

93. "Материалтану. Құралдар және жабдықтар" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады :

- 1) еңбек пәні туралы жалпы мәлімет;
- 2) ҚР еңбек заңнамасы, этика;
- 3) материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау.

94. "Қызмет көрсету еңбек технологиясы" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) денсаулық сақтау негіздері;
- 2) медицина қызметкерінің гигиенасы;
- 3) арнайы киімге күтім жасау;
- 4) терезелерге, панельдерге, еден жабындыларына күтім жасау;
- 5) медициналық мекемелердегі жиһаздарға күтім жасау;
- 6) сантехникалық жабдықтарға күтім жасау;
- 7) таңу материалы;
- 8) емханадағы жұмыс;
- 9) стационар жағдайында науқастарға күтім жасау;
- 10) тамақтану гигиенасы.

95. "Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау" бөлімі келесі бөлімшеден тұрады:

- 1) еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау.

96. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

- 1) 1-бөлім "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар":

1-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Кіші медицина қызметкері" пәнінің маңызды	9.1.1.1 басқа адамның пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрметті қатынас көрсету; 9.1.1.2	10.1.1.1 әр түрлі мәдениетіне, нәсіліне, діни сеніміне қарамастан адамдарға төзімділік көрсету; 10.1.1.2

1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	Кіші медицина қызметкері" пәнінің ерекшеліктерін білу және анықтау	ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсете білу	"Кіші медицина қызметкері" пәнінің ерекшеліктерін сипаттау және өздігімен оқуға ұмтылу.	"Кіші медицина қызметкері" пәнін дайындауда материалдар мен ықпал ету жолдарын талдау және салыстыру
1.2 ҚР еңбек заңнамасы, этика	7.1.2.1 жүріс-тұрыс ережесі туралы түсініктерінің болуы және формалық киімдер мен эстетикалық киімдерін, жұмыс орындарын ұйымдастыра білу; 7.1.2.2 ҚР еңбек заңнамасының жалпы ережесін түсіну	8.1.2.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас және еңбек мәдениеті туралы түсініктің болуы; 8.1.2.2 еңбек тәртібі, Кіші медицина қызметкерінің жалақысы, еңбек тапсырысын орындауға жауапкершілігі туралы түсініктерінің болуы	9.1.2.1 түйіндеме және жұмысқа қабылдау туралы өтінішті рәсімдеу, жұмысқа қабылдану кезінде сыртқы келбет пен жүріс-тұрыстың маңыздылығын түсіну; 9.1.2.2 еңбекті қорғау, еңбек келісім шартындағы қызметкерлер мен жұмысшылардың негізгі міндеттері мен құқықтары туралы түсінік алу	10.1.2.1 оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.2.2 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктің болуы; 10.1.2.3. ұжымда, топта ересектермен және құрдастарымен жұмыс істей білу.
1.3 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	7.1.3.1 кіші медицина қызметкері жұмысында қолданатын материалдар, құралдар, жабдықтардың қасиеттері, түрлері, қызметі туралы түсініктің болуы; 7.1.3.2 асептиктер, антисептиктер дезинфекциялау ерітінділерінің түрлері, қызметі, қасиеті туралы түсініктің болуы; 7.1.3.3 оқу орындарындағы жиһаздың түрлері және қызметі туралы түсініктің болуы; 7.1.3.4 шаңсорғыш, үтік құрылғысымен және пайдалану ережелері туралы түсініктің болуы;	8.1.3.1 жұмыс құралдары, құрылғылары және жабдықтары туралы түсініктің болуы танысу (резеңке қолғаптар, кленка алжапқыштар); 8.1.3.2 асептиктер, антисептиктердің түрлері, қызметі, қасиеті туралы түсініктің болуы; 8.1.3.3 мұғалімнің көмегімен жұмыс киімдерін, жуғыш заттар, керек-жарақтар таңдау; 8.1.3.4 электраспаптарының құрылғысымен және пайдалану ережелері туралы түсініктің болуы; 8.1.3.5 мұғалімнің көмегімен	9.1.3.1 зертхана ыдыстарын залалсыздандыру, өңдеу тәсілдерін, түрлерін білу; 9.1.3.2 құрылғыларды залалсыздандыру өңдеу тәсілдерін білу (воронка, клизмаға арналған ұштықтар, газ өткізетін түтіктер, катетерлер, кленка, астына қоятын дәрет ыдысы, шеңберлер, судна); 9.1.3.3 жұмыс істеу үшін құрал-саймандардың, құралдардың, материалдардың сақтау мерзімі және шарттарын білу; 9.1.3.4 жұмысқа қажетті материалдар мен құралдарды, іріктеп алу; 9.1.3.5 ішінара	10.1.3.1 жұмысқа қажетті материалдарды, құралдарды, құрылғыларды салыстыру және таңдау; 10.1.3.2 өздігімен бикстерді жинау, зарарсыздандыруға құралдар мен құрылғыларды таңдау; 10.1.3.3 өздігімен дезинфекциялау асептика, антисептика ерітінділерін дайындау және қолдану; 10.1.3.4 таңу материалын өздігімен дайындау: (салфеткалар, тампондар, турунды, түйіршіктер, мақта

7.1.3.5 сантехникалық жабдықтар туралы түсініктің болуы; 7.1.3.6 мұғалімнің көмегімен жұмысқа қажетті материалдар мен құралдарды іріктеп алу; 7.1.3.7 санитарлық-гигиеналық нормаларды орындау; 7.1.3.8 жұмыс орнын ұйымдастыру; 7.1.3.9 жұмыс істеудің қауіпсіздік ережесін сақтау	зарарсыздандыру үшін құралдар мен жабдықтар таңдау; 8.1.3.6 жиһаз беті жабындарының түрлерін ажырату; 8.1.3.7 құралдарды сақтау ережесін білу; 8.1.3.8 таңу материалдарының қасиеттері мен қызметі, түрлерін білу; 8.1.3.9 жұмыс орнын ұйымдастыру; 8.1.3.10 жұмыс істеудің қауіпсіздік ережесін сақтау	мұғалімнің көмегімен және өздігімен бикс ж и н а у , зарарсыздандыру үшін құралдар мен жабдықтарды таңдау; 9.1.3.6 мұғалімнің көмегімен таңу материалын даярлау және қолдану ; 9.1.3.7 өздігімен технологиялық карта бойынша жұмыс істеу және жоспарлау; 9.1.3.8 жұмыс істеудің қауіпсіздік ережесін сақтау	таяқшалары, гипс бинттер) ; 10.1.3.5 өздігімен жиһазға күтім жасау құралдарын таңдау ; 10.1.3.6 өздігімен технологиялық карта бойынша жұмыс істеу және жоспарлау; 10.1.3.7 жұмыс орнын ұйымдастыру; 10.1.3.8 жұмыс істеудің қауіпсіздік ережесін сақтау

2) 2-бөлім "Қызмет көрсету еңбек технологиясы":

2-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Денсаулық сақтау негіздері	7.2.1.1 медициналық мекемелердің түрлері туралы түсініктің болуы; 7.2.1.2 ҚР азаматтарының тегін медициналық қызмет алуға құқықтары бар екендігі туралы түсініктің болуы	8.2.1.1 денсаулық сақтау жетекші қағида ретінде – аурулардың алдын алу шараларын түсінуге; 8.2.1.2 емхананың ұйымдастырушылық құрылымы және оның міндеттері туралы түсініктің болуы	9.2.1.1 стационарлардың ұйымдастырушылық құрылымы және олардың қызметі туралы түсініктің болуы	10.2.1.1 стационар бөлімшелерінің қызметтерін білу
2.2 Медицина қызметкерінің гигиенасы	7.2.2.1 кіші медицина қызметкерінің функционалдық міндеттері туралы түсініктің болуы; 7.2.2.2 кіші медицина қызметкерінің жұмысын бақылау; 7.2.2.3 кіші медицина қызметкерінің жеке гигиенасы	8.2.2.1 медицина қызметкерінің жеке гигиенасы, арнайы киімнің гигиеналық маңызы және оған қойылатын талаптар туралы түсінігінің болуы; 8.2.2.2 кіші медицина қызметкерінің жұмысында резенке қолғап, кленке алжапқыш қолдану; 8.2.2.3 зарарсыздандыру туралы түсініктің	9.2.2.1 өздігімен кіші медицина қызметкерінің жеке гигиенасы туралы білім негіздерін қолдану; 9.2.2.2 ұжымдық әңгіме барысында жұмыс жоспарын құру және талдау; 9.2.2.3 технологиялық карта бойынша жұмыс жасау; 9.2.2.4 өздігімен	10.2.2.1 өздігімен жұмыс жоспарын құрастыру және талдау; 10.2.2.3 орындалған жұмыстың сапасын өздігімен бағалау; 10.2.2.4 өздігімен кіші медицина қызметкерінің

	туралы түсініктің болуы (тырнақ алу, щеткамен қолды жуу, қолды спиртті-глицеринді қоспамен, креммен майлау).	болуы: қолға арналған щеткалар, резеңке қолғаптарды, алжапқышты өңдеу (жуу, зарарсыздандыру, кептіру, сақтау) ; 8.2.2.4 мұғалімнің көмегімен жұмысты жоспарлау	қайнату әдісімен зарарсыздандыру: қолға арналған щеткалар, резеңке қолғаптарды, алжапқышты (жуу, зарарсыздандыру, кептіру, сақтау)	жеке гигиенасы дағдыларын практикада қолдану
2.3 Арнайы киімге күтім жасау	7.2.3.1 кіші медицина қызметкерлерінің арнайы киімі туралы түсініктің болуы; 7.2.3.2 кіші медицина қызметкерлерінің арнайы киімін күту және сақтау тәсілдері туралы түсініктің болуы; 7.2.3.3 арнайы киімдерге қолмен жамау салу тәсілі арқылы жөндеу жұмысын мұғалімнің көмегімен орындау ; 7.2.3.4 медициналық арнайы киімді үтіктеудің тәсілдерін мұғалімнің көмегімен орындау	8.2.3.1 арнайы киімдерге машинамен жамау салу және торлап жамау тәсілдері арқылы жөндеу жұмысын орындау; 8.2.3.2 үтіктеу тәсілдерін меңгеру, әр түрлі маталарға байланысты температурасын өзгерту (орамал, қалпақ, халат үтіктеу)	9.2.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша медицина қызметкерлерінің арнайы киіміне жөндеу жұмысын жүргізу (түйме қадау, жамау салу)	10.2.3.1 өздігімен медицина қызметкерлерінің арнайы киіміне жөндеу жұмысын жүргізу (түйме қадау, жамау салу) ; 10.2.3.2 медициналық мекемелер жағдайында арнайы киімдерді күту бойынша практикалық қайталау
	7.2.4.1 еденнің түрлері (боялған линолеуммен жабылған), күтім жасауға арналған құралдар туралы түсініктің болуы; 7.2.4.2 едендерді тазалауға дайындық кезіндегі қауіпсіздік ережелері туралы түсініктің болуы; 7.2.4.3 паркет			10.2.4.1 өздігімен терезелер мен панельдерге күтім жасау бойынша жұмысты орындау; 10.2.4.2 өздігімен терезелерді, панельдері, едендері күту үшін жұмыс құралдарын сақтау тәсілдерін іріктеу; 10.2.4.3 өздігімен терезелерге, панельдерге, еденге күтім жасау жұмысы барысында қауіпсіздік ережесін сақтау; 10.2.4.4 өздігімен әр түрдегі радиаторларға күтім жасау бойынша жұмысты орындау;

2 . 4 Медициналық мекемелердегі терезелерге, панельдерге, е д е н жабындыларына күтім жасау	еденді күтім жасау тәсілдері туралы түсініктің болуы; 7.2.4.4 боялған еденге күтім жасау тәсілдері туралы түсініктің болуы; 7.2.4.5 линолеумға күтім жасау тәсілдері туралы түсініктің болуы; 7.2.4.6 радиаторға күтім жасау тәсілдері туралы түсініктің болуы; 7.2.4.7 терезелердің түрлері, оларды күту тәсілдері және құралдары туралы түсініктің болуы; 7.2.4.8 панельдердің түрлері, оларды күту тәсілдері және құралдары туралы түсініктің болуы; 7.2.4.9 мұғалімнің көмегімен терезеге күтім жасау құралдарын іріктеу; 7.2.4.10 мұғалімнің көмегімен радиаторға күтім жасау жұмысын орындау; 7.2.4.11 медициналық ғимараттарға қойылатын температуралық режим, жарық режимі, ауаның ылғалдылығы (емшара бөлмесі, басқару бөлмесі, палата, асхана)	8.2.4.1 мұғалімнің көмегімен медициналық мекемелердегі еденнің барлық түрлерін тазалау жоспарын құрастыру; 8.2.4.2 мұғалімнің бақылауымен терезе , панель, еден, радиаторларға күтім жасауда қауіпсіздік ережелерін сақтау және білу; 8.2.4.3 мұғалімнің көмегімен және өздігімен терезелерге күтім жасау үшін құралдарды іріктеу; 8.2.4.4 мұғалімнің көмегімен радиаторларға күтім жасау бойынша жұмысты жоспарлау; 8.2.4.5 мұғалімнің көмегімен медициналық ғимараттардағы (палаталар, асхана, емшара бөлмесі) ауа температурасын өлшеу бойынша жұмысты орындау	9.2.4.1 мұғалімнің ішінара көмегімен терезелер мен панельдерге күтім жасау бойынша жұмысты орындау; 9.2.4.2 терезелерді, панельдері, едендері күту үшін жұмыс құралдарын сақтау тәсілдерін білу; 9.2.4.3 терезелерге, панельдерге, еденге күтім жасау жұмысы барысында қауіпсіздік ережесін сақтау; 9.2.4.4 өздігімен радиаторларға күтім жасау бойынша жұмысты жоспарлау; 9.2.4.5 өздігімен медициналық ғимараттардағы (палаталар, асхана, емшара бөлмесі) ауа температурасын өлшеу бойынша жұмысты орындау	10.2.4.5 өздігімен медициналық ғимараттардағы (палаталар, асхана, емшара бөлмесі) ауа

	талаптары туралы түсініктің болуы			температурасын өлшеу бойынша жұмысты орындау
2 . 5 Медициналық мекемелердегі жиһаздарға күтім жасау	7.2.5.1 емдеу орталықтарындағы жиһаздардың түрлері және қызметі туралы түсініктің болуы; 7.2.5.2 жиһаз бетінің жабындарының түрлері туралы түсініктің болуы (пластик, бояу, табиғи ағаш, былғары, былғары ауыстырушы); 7.2.5.3 жиһаз бетінің жабындарына байланысты күту құралдары туралы түсініктің болуы; 7.2.5.4 жиһаздарды күту бойынша құрылғылар мен керек-жарақтары туралы түсініктің болуы; 7.2.5.5 жиһаз бетінің түрлі жабындарына байланысты өңдеу технологиясы туралы түсініктің болуы; 7.2.5.6 жиһаздарды күтуде жұмыс жасаудың қауіпсіздік ережелері туралы түсініктің болуы; 7.2.5.7 шаңсорғышпен және онымен жұмыс жасаудың қауіпсіздік ережелері туралы түсініктің болуы; 7.2.5.8 практикалық жұмыстар:	8.2.5.1 мұғалімнің көмегімен медициналық мекемелердегі жиһаздардың түрлері мен қызметтерін салыстыру; 8.2.5.2 мұғалімнің көмегімен жиһаз бетінің жұмсақ және корпустық жабындарының түрлерін салыстыру; 8.2.5.3 мұғалімнің көмегімен жиһаз бетінің түрлі жабындарына байланысты күту құралдарын іріктеу; 8.2.5.4 мұғалімнің көмегімен жиһазды күту бойынша құрылғылар мен керек-жарақтарды іріктеу; 8.2.5.5 мұғалімнің көмегімен жиһаз	9.2.5.1 өздігімен медициналық мекемелердегі жиһаздардың түрлері мен қызметтерін салыстыру; 9.2.5.2 өздігімен жиһаз бетінің жұмсақ және корпустық жабындарының түрлерін салыстыру; 9.2.5.3 өздігімен жиһазды күту құралдарын іріктеу; 9.2.5.4 өздігімен жиһазды күту бойынша құрылғылар мен керек-жарақтарды таңдау; 9.2.5.5 өздігімен жиһаз бетінің түрлі жабындарын өңдеу бойынша жұмыстарды жоспарлау және	10.2.5.1 өздігімен жиһазды күту құралдарын таңдау; 10.2.5.2 өздігімен жиһазды күту бойынша құрылғылар мен керек-жарақтарды таңдау; 10.2.5.3 өздігімен жиһаз бетінің түрлі жабындарын өңдеу; 10.2.5.4 өздігімен жиһазды күту барысында қауіпсіздік ережелерін сақтау;

	жиһазды күту: мұғалім тәсілдерді түсіндіріп көрсеткеннен кейін жұмысты орындау жұмыс жоспары туралы білім алушылардың ауызша есебі орындалған жұмыстың сапасын талдау жиһазды күту құралдары мен заттарын таңдау жұмсақ жиһазды щеткамен тазалау және қағу жиһазды ылғал шүберекпен сүрту, жиһазды жүн шүберекпен жылтырату, жылтырату сұйықтығын пайдалану жиһазды күту құралдары жөніндегі нұсқаулықты оқи білу және тәжірибеде қолдану	бетінің түрлі жабындарын өңдеу; 8.2.5.6 мұғалімнің басшылығымен жиһазды күту барысында қауіпсіздік ережелерін қолдану; 8.2.5.7 мұғалімнің көмегімен шаңсорғышпен жұмыс жасау	орындау; 9.2.5.6 өздігімен жиһазды күту барысында қауіпсіздік ережелерін сақтау 9.2.5.7 өздігімен шаңсорғышпен жұмыс жасау	10.2.5.5 өздігімен шаңсорғышпен жұмыс жасау
2 . 6 Сантехникалық жабдықтарға күтім жасау	7.2.6.1 сантехникалық жабдықтардың түрлері туралы түсініктің болуы (раковина, жуатын бак, унитаз, жуынатын бөлме, биде, душ) ; 7.2.6.2 сантехникалық жабдықтарды күту және оны дезинфекциялауға арналған құрылғылар туралы түсініктің болуы; 7.2.6.3 сантехникалық жабдықтарды	8.2.6.1 сантехникалық жабдықтарға күтім жасау ережелерін және оның қызметін білу (раковина, жуатын бак, унитаз, жуынатын бөлме, биде, душ); 8.2.6.2 мұғалімнің көмегімен сантехникалық жабдықтарды өңдеу үшін құрылғыларды таңдау; 8.2.6.3 мұғалімнің көмегімен сантехникалық	9.2.6.1 санитариялық торап құрылғысы туралы түсініктің болуы (жуатын бак), санитариялық тораптың бітелу себептерін анықтау; 9.2.6.2 өздігімен сантехникалық жабдықтарды өңдеу үшін құрылғыларды таңдау; 9.2.6.3 өздігімен сантехникалық жабдықтарды өңдеу үшін құралдарды	10.2.6.1 санитариялық тораптың бітелу себептерін өздігімен жою; 10.2.6.2 өздігімен сантехникалық жабдықтарды өңдеу үшін құрылғыларды таңдау; 10.2.6.3 өздігімен сантехникалық жабдықтарды өңдеу үшін құралдарды таңдау; 10.2.6.4 өздігімен арнайы

	өндеу құралдары туралы түсініктің болуы; 7.2.6.4 арнайы киімдерді және еңбек құралдарын пайдалануға дайындау және сақтау ережелері туралы түсініктің болуы	жабдықтарды өндеу үшін құралдарды таңдау; 8.2.6.4 мұғалімнің көмегімен арнайы киімдерді және еңбек құралдарын пайдалануға дайындау	таңдау; 9.2.6.4 өздігімен арнайы киімдерді және еңбек құралдарын пайдалануға дайындау	киімдерді және еңбек құралдарын пайдалануға дайындау
2.7 Таңу материалы	7.2.7.1 таңу материалдарының түрлері, қызметі, қасиеті, тампондардың қызметі туралы түсініктің болуы; 7.2.7.2 орамалдар (40x30 мм) және қарапайым тампондар дайындау; 7.2.7.3 таңу материалының түрін анықтау; 7.2.7.4 турундамен танысу, дайындалуы мен қызметі бойынша турунда мен тампонды ажырату; 7.2.7.5 дайын пішім бойынша турунда дайындау, бұйымды байлау және жинау; 7.2.7.6 шарлар - таңу материалдарының түрлері, қызметі, қасиеті туралы түсініктің болуы; 7.2.7.7 дайын пішім бойынша шарлар дайындау, өздігімен жоспарлау	8.2.7.1 таңу материалдарының түрлерін білу (мақта, оның түрлері, өндірілуі, мақта таяқшаларының қызметі); 8.2.7.2 жұмыс тәсілдерін меңгеру: мақтаны қабаттау, ширату, таяқшаға мақтаны орау, кемшілігін жою; 8.2.7.3 мақта таяқшаларын дайындау	9.2.7.1 гипспен, оның қасиеті мен қызметі туралы түсініктің болуы; 9.2.7.2 таңу материалының түрлері туралы түсініктің болуы – гипс бинттер, лонгеттер, тампондар; 9.2.7.3 гипс бинттер, лонгеттерді дайындау жолдарымен, оларды сақтау ережелерін білу; 9.2.7.4 мұғалімнің көрсетуі бойынша гипс бинттер, лонгеттерді дайындау; 9.2.7.5 гипсті дәкеге себу, жағу; 9.2.7.6 лонгетке гипс бинттерді қою, бинтті орау; 9.2.7.7 өздігімен таңу материалдары орамал тәрізді және тампондарды пішу және дайындау	10.2.7.1 таңу материалдарының түрлерін және қызметін білу: орамалдар (100x75 мм), Микулич тампондарды валики, ватники 10.2.7.2 өздігімен таңу материалдарын пішу және дайындау (орамалдар 100x75 мм, Микулич тампондарды) 10.2.7.3 медициналық мекемелер жағдайында практикалық қайталау
		8.2.8.1 емхананың ұйымдық құрылымын білу;		

2.8 Емханадағы жұмыс		8.2.8.2 емханадағы кіші медицина қызметкерінің жұмысын бақылау; 8.2.8.3 амбулаториялық карточканы жабыстыру; 8.2.8.4 емхананың стоматологиялық, хирургиялық, отоларингологиялық, көз, емшара кабинеттерінің құрылымы және міндеттерін білу; 8.2.8.5 емханадағы атаулы кабинеттердің кіші медицина қызметкерінің міндеттерін білу; 8.2.8.6 алғашқы медициналық көмек көрсету тәсілдері туралы түсініктің болуы: порез, бөгде денелер, соғып алу, сынық, күй, үсу кездерінде 8.2.8.7 жұмсақ таңғыш және шина салу ережелерін білу		
				10.2.9.1 емдеу мекемелеріндегі санитарлық режимді ажырата білу, науқастарды қабылдауда киім, аяқ киім, киім-кешектерді және түрлі мүліктерді қабылдау оны сақтау және жеткізу құжаттарын жүргізуге жаттығу; 10.2.9.2 өздігімен науқасты медициналық таразға түсіру, бойын, көкірек айналымын өлшеу, антропометриялық мәліметтерін жазу; 10.2.9.3 хирургиялық бөлімшедегі кіші медициналық қызметкердің жұмыс

	ерекшеліктерін білу; 10.2.9.4 отаға дейінгі кезең, отаға дайындық ұғымымен танысу, ота жасайтын бөлмеге науқасты тасымалдау; 10.2.9.5 отадан кейінгі кезең ұғымымен, отадан кейінгі науқасқа арналған палата мен төсекті дайындау туралы түсініктің болуы; 10.2.9.6 соққы алған, созылған, шыққан, сынған науқастарға күтім жасау тәсілдерін ажырату; 10.2.9.7 гипс таңылған науқасқа күтім жасай білу; 10.2.9.8 күйік шалған науқастарға күтім жасау ережелерін білу; 10.2.9.9 күйікті ашық тәсілмен емдеу үшін төсек пен каркастарды дайындау туралы түсініктің болуы; 10.2.9.10 үсік шалған науқастарға күтім жасау ережелері туралы түсініктің болуы; 10.2.9.11 бас миы мен бас сүйегі жарақаттанған науқастарды күту туралы түсініктің болуы; 10.2.9.12 науқастарды тасымалдауға дайындау, гигиеналық ванналар дайындау; 10.2.9.13 палатаны жинау және желдету; 10.2.9.14 науқастарға төсек дайындау (әр түрлі жағдайлар); 10.2.9.15 науқасты сүртіп тазалау, сүрту, төсегін ауыстыру, бұру және орнын ауыстыру; 10.2.9.16 гипс бинттерді, лангеттерді дайындау; 10.2.9.17 жылытқыш дайындау; 10.2.9.18 сифонды клизма, асқазанды шаю үшін керек-жарақтар мен құралдарды дайындау;
9.2.9.1 стационардың ауруханалық және санитарлық режимімен танысу, түскен науқастарды қабылдау құжаттарын жүргізу, киім, аяқ киім, киім-кешектерді және түрлі мүліктерді қабылдау оны сақтау және жеткізу ережелерін білу; 9.2.9.2 стационардың	

2 . 9 Стационар жағдайында науқастарға күтім жасау	7.2.9.1 медициналық мекемелерде төсек-орын дайындау ережелері және түрлері туралы түсініктің болуы; 7.2.9.2 науқастың төсек-орнын ауыстыру тәсілдері туралы түсініктің болуы; 7.2.9.3 кереуеттің түрлі құрылғыларын пайдалана отырып науқасты қабылдауға төсекті	8.2.9.1 мұғалімнің көмегімен мектеп жағдайындағы медициналық пунктте, медициналық мекемелерде төсек-орынды дайындау ережесін қолдану; 8.2.9.2 мұғалімнің көмегімен мектеп жағдайындағы медициналық пунктте науқасқа арналған төсек-орынды ауыстыру тәсілдерін қолдану; 8.2.9.3 мұғалімнің көмегімен кереуеттің түрлі құрылғыларын пайдалана отырып науқасты қабылдауға төсекті дайындау ережелерін	қабылдау бөлімшесіндегі жұмысты білу (науқастарды санитарлық өңдеу, денені жуу, оны сүрту, шаш пен тырнақты алу, науқастарды тасымалдау, зембілден кереуетке ауыстыру); 9.2.9.3 мұғалімнің көмегімен науқасты медициналық таразға түсіру, бойын, көкірек айналымын өлшеу ережелерін білу; 9.2.9.4 кезекшілікті қабылдау және тапсыру, стационардың қабылдау бөлімшесінде құралдарды сақтау және таңбалауын білу; 9.2.9.5 аурухана кереуетінің түрлерімен және пайдалану ережелерін білу; 9.2.9.6 аурухана төсек-орнына қойылатын гигиеналық талаптарын білу; 9.2.9.7 қақырық, нәжіс, зәр және құсық заттарын талдау үшін жинау және оларды зертханаға жеткізу ережелерін білу; 9.2.9.8 жуыну бөлмесін тазалау, ванна дайындау, жуыну жөкесін қайнату; 9.2.9.9 бөлімшеде науқастарды тасымалдау (алып	10.2.9.19 стационардағы неврологиялық бөлімшедегі кіші медицина қызметкерінің жұмыс ерекшеліктерін білу; 10.2.9.20 асқынған жүйке аурулары, кең таралған жүйке аурулар кезінде науқастардың жағдайы туралы түсініктің болуы; 10.2.9.21 бас миының қан айналымы бұзылған, парездер мен паралич бар науқастарды күту ерекшеліктері туралы түсініктің болуы; 10.2.9.22 сөйлеу тілін ішінара немесе толық жоғалтқан науқастарға күтім жасау туралы түсініктің болуы; 10.2.9.23 өздігімен тамақ іше алмайтын науқастарды тамақтандыру ережелерін білу; 10.2.9.24 медбикеге науқасқа күтім жасауға көмектесу, әртүрлі неврологиялық науқастарға төсек дайындау; 10.2.9.25 науқасты тамақтандыру, ауыз қуысына ылғалды тампонмен тазалау, терісін өңдеу; 10.2.9.26 клизма, жылытқы дайындау; 10.2.9.27 науқастардың жағдайын негізге ала отырып палатасын жинау және желдету; 10.2.9.28 аурухананың терапевтік бөліміндегі кіші медициналық қызметкердің жұмыс ерекшеліктерін білу; 10.2.9.29 тыныс алу органдары аурулары бар науқастарға күтім жасау туралы түсініктің болуы; 10.2.9.30 жүрек-қан тамырлары жүйесінің аурулары бар науқастарға күтім жасау

дайындау ережелері туралы түсініктің болуы	қолдану; 8.2.9.4 түскен науқастарды қабылдау құжаттарын жүргізу, киім, аяқ киім, киім-кешектерді және басқа мүліктерді қабылдау оны сақтау және жеткізу ережелерімен танысу	жүру, тасымалдау, т а с у) 9.2.9.10 науқасты қабылдау үшін кереуетті дайындау; 9.2.9.11 науқасты жуындыру ережесін білу (гигиена, қол, аяқ, жыныс ағзалары) ; 9.2.9.12 науқасқа күтім жасау заттарын білу 9.2.9.13 науқастарға күтім жасау, жауыр болуды алдын алу ережесін білу; 9.2.9.14 залалсыздандыратын ерітіндіні пайдалану ережесін білу; 9.2.9.15 қозу күйінде және ес-түссіз күйдегі науқастарды бақылау және күту; 9.2.9.16 науқастың таңғы туалетін орындау; 9.2.9.17 ауыр науқасты сүрту , жуындыру, көтеру, орнын ауыстыру, тасымалдау; 9.2.9.18 төсекте жатқан науқасқа ауыз қуысының, көз, бетке, құлақ және мұрын қуысына, аяқты жуу күтімдерін орындау; 9.2.9.19 шаш қию және тырнақ алуды орындау; 9.2.9.20 гигиеналық ванна дайындау; 9.2.9.21 ауыр науқастың төсегін ауыстыруды орындау (киімі және төсек-орны); 9.2.9.22 клеенка, шеңберлер төсеу,	туралы түсініктің болуы; 10.2.9.31 науқастың терісін бақылау тәсілдерін меңгеру; 10.2.9.32 жауыр болмаудың алдын алу тәсілдерін меңгеру; 10.2.9.33 аурухананың гастроэнтерологиялық бөлімшесіндегі кіші медицина қызметкерінің жұмыс ерекшеліктерін білу; 10.2.9.34 асқазан ойық жара ауруы, гастрит, құсу кезінде науқастарға күтім жасауды білу; 10.2.9.35 науқасты асқазан және ішек рентгеноскопиясын жасауға дайындау тәсілдерін меңгеру; 10.2.9.36 науқасты күтуде медбикеге көмек көрсету (температураны өлшеу, жылытқышты дайындау, мұз қолдану); 10.2.9.37 науқастың төсек орнын ауыстыруды жүзеге асыру; 10.2.9.38 науқасқа несеп қабылдағышты, суднаны беруді жүзеге асыру; 10.2.9.39 түкіргіштерді, суднаны, несеп қабылдағышты өңдеу мен дезинфекциялау және клизма жарақтарын, газ өткізу түтіктерін залалсыздандыру; 10.2.9.40 жұқпалы аурулар бөлімшесінің жұмыс режимін білу; 10.2.9.41 ауруханадағы инфекциялық бөлімшедегі, кіші медицина қызметкерлерінің жұмыс істеу ерекшеліктерін, инфекциялық бөлімше қызметкерлерінің киімін және аяқ киімін, жұмыс ережелерін білу;

	несеп қабылдағыш, судна алып беру 10.2.9.42 микробтар және эпидемиялық процесс түсініктері, инфекция көздері мен таралу жолдары, аурухана ішкі инфекциясы және оған қарсы күрес ережелері туралы түсініктің б о л у ы ; 10.2.9.43 СЭС қызметі, эпидемияға қарсы шаралар жүйесінде дезинфекциялау және дезинсекциялау олардың мәні, дезинфекция түрлері, оларды жүргізу көрсеткіштерін білу; 10.2.9.44 практикалық жұмыстар: науқастарды күтудегі заттарын дезинфекциялау жаттығулары жұкпалы ауру бар науқастың ыдысын жуу инфекциялық бөлімшелердегі науқастарды күту құрал-жабдықтарын дезинфекциялау; 10.2.9.45 балалар бөлімшесінің жұмыс режимін білу; 10.2.9.46 баланың анатомиялық-физиологиялық даму ерекшеліктеріне байланысты балаларға көрсет-ілетін емдік-профилактикалық тәсілдерді білу; 10.2.9.47 балалар ауруларының түрлері туралы түсініктің б о л у ы 10.2.9.48 науқас балаға күтім жасау ережелерін білу; 10.2.9.49 практикалық жұмыстар: науқас балаға күтім жасау бала күтуде ойыншықтар мен заттарды дезинфекциялау, жуу және өңдеу бөтелкелерді және соскасын зарарсыздандыру бөтелкелерді ішетін қоспаларымен сақтау, оларды тамақтандыру алдында жылыту, шомылдыру жаттығуы,

				қуыршақты киіндіру және құндақтау кіші сынып білім алушыларын серуенге киіндіруге көмектесу
2.10 Тамақтану гигиенасы	7.2.10.1 тамақтану гигиенасы туралы түсініктің болуы; 7.2.10.2 қоғамдық асхана жұмысына қойылатын санитарлық талаптар туралы түсініктің болуы; 7.2.10.3 ыдыс-аяқты өңдеу тәсілдері туралы түсініктің болуы; 7.2.10.4 мұғалімнің нұсқауымен асханадағы үстелді жинау; 7.2.10.5 үстелдегі тамақ қалдықтарын сыпырып алу, үстелді сұрту; 7.2.10.6 тамақ қалдықтарын механикалық жолмен жою (щеткамен, қасықпен); 7.2.10.7 ыдыс-аяқты жуу, шаю, кептіру; 7.2.10.8 асхана құралдарын қайнату, шыны ыдыстарды орамалмен сұрту	8.2.10.1 тамақтан уланудың себептері және алдын алу шаралары туралы түсініктің болуы; 8.2.10.2 ас блогының ыдыстарына қойылатын талаптарды білу; 8.2.10.3 ыдыс-аяқты жуу режимін білу; 8.2.10.4 мұғалімнің нұсқауымен асхананың ыдыстарын, құралдарын жуу; 8.2.10.5 мұғалімнің нұсқауымен эмальданған, алюминий, никелденген ыдыс-аяқты жуу; 8.2.10.6 мұғалімнің көмегімен тоңазтқышта азық-түлікті сақтау және оларды күту шарттарын, тәсілдерін білу	9.2.10.1 өндірістік мекемелердегі аурухана ас үйі, аурухана бөлімшелерінде гі тарату және асханаға қойылатын талаптарын білу; 9.2.10.2 асханада дастархан жаюды, тағамның сіңімділік температурасын білу ; 9.2.10.3 наукастарға берілетін азық-түлікті сақтау шарттарын білу; 9.2.10.4 ет, балық, сүт өнімдерінің бүліну белгілерін білу; 9.2.10.5 азық-түліктерді сақтау номаларына сәйкес тоңазтқышқа орналастыру; 9.2.10.6 асхана және асүй ыдыс-аяқтарын және асханалық керек-жарақтарды жуу; 9.2.10.7 тамақ өнімдерінің тұтыну жарамдылығын анықтау жаттығуларын орындау; 9.2.10.8 тоңазытқышқа өз бетінше күтім жасау	10.2.10.1 стационар жағдайындағы асханаға қойылатын санитарлық талаптарды орындау; 10.2.10.2 наукастарды тамақтандыруды ұйымдастыруда кіші медицина қызметкерінің рөлін білу; 10.2.10.3 стационар жағдайында практикалық қайталау

3) 3-бөлім "Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау":

3-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
		8.3.3.1 мұғалімнің ішінара көмегімен		

3.1 Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	7.3.3.1 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бағалауға және талдауға ұмтылу; 7.3.3.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу; 7.3.3.3 зерттелген терминдерді сөздік есепте қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау; 7.3.3.4 алынған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану	ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.3.3.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.3.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.3.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру; 8.3.3.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өздігімен атқарылған жұмысты толыққанды талдауға ұмтылу; 8.3.3.6 алдағы жұмыс көлемін анықтау	9.3.3.1 арнайы терминдерді қолданып алдағы жұмысты сипаттау; 9.3.3.2 өз жұмысын және өзгелердің жұмысын, жетілдіру, бейімдеу бойынша ұсыныс жасау және сындарлы пікірлер қабылдау; 9.3.3.3 орындалған жұмысты сыныпқа көрсетіп, презентация жасау	10.3.3.1 арнайы терминдерді қолданып өз жұмысының және өзгелердің жұмысының орындалуы үшін қолданған әдістер мен тәсілдерді талдау және бағалау; 10.3.3.2 алдағы жұмыстарды салыстыру негізінде өз жұмысын және өзгелердің жұмысын, жетілдіру бойынша сындарлы ұсыныс жасау

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптар үшін " Кәсіби- еңбекке баулу. Кіші медицина қызметкері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар

1) 7-сынып:

4-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
1. "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Кіші медицина қызметкері" пәнінің ерекшеліктерін білу және анықтау
	1.2 ҚР еңбек заңнамасы, этика	7.1.2.1 жүріс-тұрыс ережесі туралы түсініктерінің болуы және формалық киімдер мен эстетикалық киімдерін, жұмыс орындарын ұйымдастыра білу
	1.3 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	7.1.3.1 санитарлық-гигиеналық нормаларды орындау; 7.1.3.2 жұмыс орнын ұйымдастыру; 7.1.3.3 жұмыс істеудің қауіпсіздік ережесін сақтау
2. Қызмет көрсету еңбек технологиясы	2.1 Денсаулық сақтау негіздері	7.2.1.1 медициналық мекемелердің түрлері туралы түсініктің болуы; 7.2.1.2 ҚР азаматтарының тегін медициналық қызмет алуға құқықтары бар екендігі туралы түсініктің болуы
		7.2.2.1 кіші медицина қызметкерінің функционалдық міндеттері туралы түсініктің болуы; 7.2.2.2 кіші медицина қызметкерінің жұмысын бақылау; 7.2.2.3 кіші медицина қызметкерінің жеке гигиенасы туралы түсініктің болуы

	2.2 Медицина қызметкерінің гигиенасы	болуы (тырнақ алу, щеткамен қолды жуу, қолды спиртті-глицеринді қоспамен, креммен майлау)
3. Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	3.1 Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	7.3.3.1 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бағалауға және талдауға ұ м т ы л у ; 7.3.3.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу
	3.1 Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	7.3.3.1 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бағалауға және талдауға ұ м т ы л у ; 7.3.3.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу
2-тоқсан		
1. "Материалтану . Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Кіші медицина қызметкері" пәнінің ерекшеліктерін білу және анықтау
	1.2 ҚР еңбек заңнамасы, этика	7.1.2.1 жүріс-тұрыс ережесі туралы түсініктерінің болуы және формалық киімдер мен эстетикалық киімдерін, жұмыс орындарын ұйымдастыра білу
	1.3 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	7.1.3.1 кіші медицина қызметкері жұмысында қолданатын материалдар, құралдар, жабдықтардың қасиеттері, түрлері, қызметі туралы түсініктің б о л у ы ; 7.1.3.2 асептиктер, антисептиктер дезинфекциялау ерітінділерінің түрлері, қызметі, қасиеті туралы түсініктің болуы; 7.1.3.3 оқу орындарындағы жиһаздың түрлері және қызметі туралы түсініктің б о л у ы ; 7.1.3.4 шаңсорғыш, үтік құрылғысымен және пайдалану ережелері туралы түсініктің болуы
2. Қызмет көрсету еңбек технологиясы	2.3 Арнайы киімге күтім жасау	7.2.3.1 кіші медицина қызметкерлерінің арнайы киімі туралы түсініктің б о л у ы ; 7.2.3.2 кіші медицина қызметкерлерінің арнайы киімін күту және сақтау тәсілдері туралы түсініктің болуы; 7.2.3.3 арнайы киімдерге қолмен жамау салу тәсілі арқылы жөндеу жұмысын мұғалімнің көмегімен орындау; 7.2.3.4 медициналық арнайы киімді үтіктеудің тәсілдерін мұғалімнің көмегімен орындау
	2.4 Медициналық мекемелердегі терезелерге, панельдерге, еден жабындыларына күтім жасау	7.2.4.1 еденнің түрлері (боялған линолеуммен жабылған), күтім жасауға арналған құралдар туралы түсініктің болуы; 7.2.4.2 едендерді тазалауға дайындық кезіндегі қауіпсіздік ережелері туралы түсініктің болуы; 7.2.4.3 паркет еденді күтім жасау тәсілдері туралы түсініктің болуы; 7.2.4.4 боялған еденге күтім жасау тәсілдері туралы түсініктің болуы; 7.2.4.5 линолеумға күтім жасау тәсілдері туралы түсініктің болуы; 7.2.4.6 радиаторға күтім жасау тәсілдері туралы түсініктің болуы; 7.2.4.7 терезелердің түрлері, оларды күту тәсілдері және құралдары туралы түсініктің болуы; 7.2.4.8 панельдердің түрлері, оларды күту тәсілдері және құралдары туралы түсініктің болуы; 7.2.4.9 мұғалімнің көмегімен терезеге күтім жасау құралдарын іріктеу; 7.2.4.10 мұғалімнің көмегімен радиаторға күтім жасау жұмысын орындау ;

		7.2.4.11 медициналық ғимараттарға қойылатын температуралық режим, жарық режимі, ауаның ылғалдылығы (емшара бөлмесі, басқару бөлмесі, палата, асхана) талаптары туралы түсініктің болуы
3. Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	3.1 Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	7.3.3.1 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бағалауға және талдауға ұ м т ы л у ; 7.3.3.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу
3-тоқсан		
1 . "Материалтану . Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Кіші медицина қызметкері" пәнінің ерекшеліктерін білу және анықтау
	1.2 ҚР еңбек заңнамасы, этика	7.1.2.1 жүріс-тұрыс ережесі туралы түсініктерінің болуы және формалық киімдер мен эстетикалық киімдерін, жұмыс орындарын ұйымдастыра б і л у ; 7.1.2.2 ҚР еңбек заңнамасының жалпы ережесін түсіну
	1 . 3 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	7.1.3.1 кіші медицина қызметкері жұмысында қолданатын материалдар, құралдар, жабдықтардың қасиеттері, түрлері, қызметі туралы түсініктің б о л у ы ; 7.1.3.2 асептиктер, антисептиктер дезинфекциялау ерітінділерінің түрлері , қызметі, қасиеті туралы түсініктің болуы; 7.1.3.3 оқу орындарындағы жиһаздың түрлері және қызметі туралы тү с і н і к т і ң б о л у ы ; 7.1.3.4 шаңсорғыш, үтік құрылғысымен және пайдалану ережелері туралы тү с і н і к т і ң б о л у ы 7.1.3.5 сантехникалық жабдықтар туралы түсініктің болуы; 7.1.3.6 мұғалімнің көмегімен жұмысқа қажетті материалдар мен құралдарды іріктеп алу
2. Қызмет көрсету еңбек технологиясы	2 . 5 Медициналық мекемелердегі жиһаздарға күтім жасау	7.2.5.1 емдеу орталықтарындағы жиһаздардың түрлері және қызметі туралы тү с і н і к т і ң б о л у ы ; 7.2.5.2 жиһаз бетінің жабындарының түрлері туралы түсініктің болуы (пластик, бояу, табиғи ағаш, былғары, былғары ауыстырушы); 7.2.5.3 жиһаз бетінің жабындарына байланысты күту құралдары туралы тү с і н і к т і ң б о л у ы ; 7.2.5.4 жиһаздарды күту бойынша құрылғылар мен керек-жарақтары туралы тү с і н і к т і ң б о л у ы ; 7.2.5.5 жиһаз бетінің түрлі жабындарына байланысты өңдеу технологиясы туралы түсініктің болуы; 7.2.5.6 жиһаздарды күтуде жұмыс жасаудың қауіпсіздік ережелері туралы тү с і н і к т і ң б о л у ы ; 7.2.5.7 шаңсорғышпен және онымен жұмыс жасаудың қауіпсіздік ережелері туралы түсініктің болуы; 7.2.5.8 практикалық жұмыстар: жиһазды күту: мұғалім тәсілдерді түсіндіріп көрсеткеннен кейін жұмысты орындау жұмыс жоспары туралы білім алушылардың ауызша есебі орындалған жұмыстың сапасын талдау жиһазды күту құралдары мен заттарын таңдау жұмсақ жиһазды щеткамен тазалау және қағу жиһазды ылғал шүберекпен сүрту, жиһазды жүн шүберекпен жылтырату, жылтырату сұйықтығын пайдалану жиһазды күту құралдары жөніндегі нұсқаулықты оқи білу және тәжірибеде қолдану
	2 . 6 Сантехникалық	7.2.6.1 сантехникалық жабдықтардың түрлері туралы түсініктің болуы (раковина, жуатын бак, унитаз, жуынатын бөлме, биде, душ); 7.2.6.2 сантехникалық жабдықтарды күту және оны дезинфекциялауға

	жабдықтарға күтім жасау	арналған құрылғылар туралы түсініктің болуы; 7.2.6.3 сантехникалық жабдықтарды өңдеу құралдары туралы түсініктің болуы ; 7.2.6.4 арнайы киімдерді және еңбек құралдарын пайдалануға дайындау және сақтау ережелері туралы түсініктің болуы
	2.7 Таңу материалы	7.2.7.1 таңу материалдарының түрлері, қызметі, қасиеті, тампондардың қызметі туралы түсініктің болуы; 7.2.7.2 орамалдар (40x30 мм) және қарапайым тампондар дайындау; 7.2.7.3 таңу материалының түрін анықтау; 7.2.7.4 турундамен танысу, дайындалуы мен қызметі бойынша турунда мен тампонды ажырату ; 7.2.7.5 дайын пішім бойынша турунда дайындау, бұйымды байлау және жинау ; 7.2.7.6 шарлар - таңу материалдарының түрлері, қызметі, қасиеті туралы түсініктің болуы ; 7.2.7.7 дайын пішім бойынша шарлар дайындау, өздігімен жоспарлау
3. Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	3.1 Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	7.3.3.1 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бағалауға және талдауға ұмтылу ; 7.3.3.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу; 7.3.3.3 зерттелген терминдерді сөздік есепте колданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау
4-тоқсан		
1. "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен "Кіші медицина қызметкері" пәнінің ерекшеліктерін білу және анықтау
	1.2 ҚР еңбек заңнамасы, этика	7.1.2.1 жүріс-тұрыс ережесі туралы түсініктерінің болуы және формалық киімдер мен эстетикалық киімдерін, жұмыс орындарын ұйымдастыра білу ; 7.1.2.2 ҚР еңбек заңнамасының жалпы ережесін түсіну
	1.3 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	7.1.3.1 кіші медицина қызметкері жұмысында қолданатын материалдар, құралдар, жабдықтардың қасиеттері, түрлері, қызметі туралы түсініктің болуы ; 7.1.3.2 асептиктер, антисептиктер дезинфекциялау ерітінділерінің түрлері, қызметі, қасиеті туралы түсініктің болуы; 7.1.3.3 оқу орындарындағы жиһаздың түрлері және қызметі туралы түсініктің болуы ; 7.1.3.4 шансорғыш, үтік құрылғысымен және пайдалану ережелері туралы түсініктің болуы 7.1.3.5 сантехникалық жабдықтар туралы түсініктің болуы; 7.1.3.6 мұғалімнің көмегімен жұмысқа қажетті материалдар мен құралдарды іріктеп алу; 7.1.3.7 санитарлық-гигиеналық талаптарды орындау; 7.1.3.8 жұмыс орнын ұйымдастыру; 7.1.3.9 жұмыстың қауіпсіздік ережесін сақтау
	2.9 Стационар жағдайында науқастарға күтім жасау	7.2.9.1 медициналық мекемелерде төсек-орын дайындау ережелері және түрлері туралы түсініктің болуы; 7.2.9.2 науқастың төсек-орнын ауыстыру тәсілдері туралы түсініктің болуы ; 7.2.9.3 кереуеттің түрлі құрылғыларын пайдалана отырып науқасты қабылдауға төсекті дайындау ережелері туралы түсініктің болуы
		7.2.10.1 тамақтану гигиенасы туралы түсініктің болуы; 7.2.10.2 қоғамдық асхана жұмысына қойылатын санитарлық талаптар

2. Қызмет көрсету еңбек технологиясы	2.10 Тамақтану гигиенасы	туралы түсініктің болуы; 7.2.10.3 ыдыс-аяқты өңдеу тәсілдері туралы түсініктің болуы; 7.2.10.4 мұғалімнің нұсқауымен асханадағы үстелді жинау; 7.2.10.5 үстелдегі тамақ қалдықтарын сыпырып алу, үстелді сұрту; 7.2.10.6 тамақ қалдықтарын механикалық жолмен жою (шеткамен, қ а с ы қ п е н) ; 7.2.10.7 ыдыс-аяқты жуу, шаю, кептіру; 7.2.10.8 асхана құралдарын қайнату, шыны ыдыстарды орамалмен сұрту
3. Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	3.1 Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	7.3.3.1 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бағалауға және талдауға ұ м т ы л у ; 7.3.3.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу; 7.3.3.3 зерттелген терминдерді сөздік есепте қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп ж а с а у ; 7.3.3.4 алынған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану

2) 8-сынып:

5-кесте

Бөлімі	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Кіші медицина қызметкері" пәнінің маңызды ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсете білу
	1.2 ҚР еңбек заңнамасы, этика	8.1.2.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас және еңбек мәдениеті туралы түсініктің болуы
	1.3 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	8.1.3.1 жұмыс құралдары, құрылғылары және жабдықтары туралы түсініктің болуы танысу (резеңке қолғаптар, кленка алжапқыштар); 8.1.3.2 асептиктер, антисептиктердің түрлері, қызметі, қасиеті туралы түсініктің болуы ; 8.1.3.3 мұғалімнің көмегімен жұмыс киімдерін, жуғыш заттар, керек-жарақтар тандау
2. Қызмет көрсету еңбек технологиясы	2.1 Денсаулық сақтау негіздері	8.2.1.1 денсаулық сақтау жетекші қағида ретінде – аурулардың алдын алу шараларын түсінуде; 8.2.1.2 емхананың ұйымдастырушылық құрылымы және оның міндеттері туралы түсініктің болуы
	2.2 Медицина қызметкерінің гигиенасы	8.2.2.1 медицина қызметкерінің жеке гигиенасы, арнайы киімнің гигиеналық маңызы және оған қойылатын талаптар туралы түсінігінің болуы ; 8.2.2.2 кіші медицина қызметкерінің жұмысында резеңке қолғап, кленка алжапқыш қолдану
3. Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	3.1 Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	8.3.3.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру ; 8.3.3.2 жұмыстың сапасын тексеру
2-тоқсан		
	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Кіші медицина қызметкері" пәнінің маңызды ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсете білу

1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.2 ҚРенбек заңнамасы, этика	8.1.2.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас және еңбек мәдениеті туралы түсініктің болуы
	1.3 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	8.1.3.1 жұмыс құралдары, құрылғылары және жабдықтары туралы түсініктің болуы танысу (резеңке қолғаптар, кленка алжапқыштар); 8.1.3.2 асептиктер, антисептиктердің түрлері, қызметі, қасиеті туралы түсініктің болуы; 8.1.3.3 мұғалімнің көмегімен жұмыс киімдерін, жуғыш заттар, керек-жарақтар таңдау; 8.1.3.4 электраспаптарының құрылғысымен және пайдалану ережелері туралы түсініктің болуы
2. Қызмет көрсету еңбек технологиясы	2.3 Арнайы киімге күтім жасау	8.2.3.1 арнайы киімдерге машинамен жамау салу және торлап жамау тәсілдері арқылы жөндеу жұмысын орындау; 8.2.3.2 үтіктеу тәсілдерін меңгеру, әр түрлі маталарға байланысты температурасын өзгерту (орамал, қалпақ, халат үтіктеу)
	2.4 Медициналық мекемелердегі терезелерге, панельдерге, еден жабындыларына күтім жасау	8.2.4.1 мұғалімнің көмегімен медициналық мекемелердегі еденнің барлық түрлерін тазалау жоспарын құрастыру; 8.2.4.2 мұғалімнің бақылауымен терезе, панель, еден, радиаторларға күтім жасауда қауіпсіздік ережелерін сақтау және білу; 8.2.4.3 мұғалімнің көмегімен және өздігімен терезелерге күтім жасау үшін құралдарды іріктеу; 8.2.4.4 мұғалімнің көмегімен радиаторларға күтім жасау бойынша жұмысты жоспарлау; 8.2.4.5 мұғалімнің көмегімен медициналық ғимараттардағы (палаталар, асхана, емшара бөлмесі) ауа температурасын өлшеу бойынша жұмысты орындау
3. Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	3.1 Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	8.3.3.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.3.3.2 жұмыстың сапасын тексеру
3-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету 8.1.1.2 "Кіші медицина қызметкері" пәнінің маңызды ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсете білу
	1.2 ҚРенбек заңнамасы, этика	8.1.2.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас және еңбек мәдениеті туралы түсініктің болуы 8.1.2.2 еңбек тәртібі, Кіші медицина қызметкерінің жалақысы, еңбек тапсырысын орындауға жауапкершілігі туралы түсініктерінің болуы
	1.3 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	8.1.3.1 жұмыс құралдары, құрылғылары және жабдықтары туралы түсініктің болуы танысу (резеңке қолғаптар, кленка алжапқыштар) 8.1.3.2 асептиктер, антисептиктердің түрлері, қызметі, қасиеті туралы түсініктің болуы 8.1.3.3 мұғалімнің көмегімен жұмыс киімдерін, жуғыш заттар, керек-жарақтар таңдау 8.1.3.4 электраспаптарының құрылғысымен және пайдалану ережелері туралы түсініктің болуы 8.1.3.5 мұғалімнің көмегімен зарарсыздандыру үшін құралдар мен

		жабдықтар 8.1.3.6 жиһаз беті жабындарының түрлерін ажырату 8.1.3.7 құралдарды сақтау ережесін білу
2. Қызмет көрсету еңбек технологиясы	2.5 Медициналық мекемелердегі жиһаздарға күтім жасау	8.2.5.1 мұғалімнің көмегімен медициналық мекемелердегі жиһаздардың түрлері мен қызметтерін салыстыру; 8.2.5.2 мұғалімнің көмегімен жиһаз бетінің жұмсақ және корпустық жабындарының түрлерін салыстыру; 8.2.5.3 мұғалімнің көмегімен жиһаз бетінің түрлі жабындарына байланысты күту құралдарын іріктеу; 8.2.5.4 мұғалімнің көмегімен жиһазды күту бойынша құрылғылар мен керек-жарақтарды іріктеу; 8.2.5.5 мұғалімнің көмегімен жиһаз бетінің түрлі жабындарын өңдеу; 8.2.5.6 практикалық жұмыстар: жиһазды күту: мұғалім тәсілдерді түсіндіріп көрсеткеннен кейін жұмысты орындау жұмыс жоспары туралы білім алушылардың ауызша есебі орындалған жұмыстың сапасын талдау жиһазды күту құралдары мен заттарын таңдау жұмсақ жиһазды щеткамен тазалау және қағу жиһазды ылғал шүберекпен сүрту, жиһазды жүн шүберекпен жылтырату, жылтырату сұйықтығын пайдалану жиһазды күту құралдары жөніндегі нұсқаулықты оқи білу және тәжірибеде қолдану
	2.6 Сантехникалық жабдықтарға күтім жасау	8.2.6.1 сантехникалық жабдықтарға күтім жасау ережелерін және оның қызметін білу (раковина, жуатын бак, унитаз, жуынатын бөлме, биде, душ); 8.2.6.2 мұғалімнің көмегімен сантехникалық жабдықтарды өңдеу үшін құрылғыларды таңдау; 8.2.6.3 мұғалімнің көмегімен сантехникалық жабдықтарды өңдеу үшін құралдарды таңдау
	2.7 Таңу материалы	8.2.7.1 таңу материалдарының түрлерін білу (мақта, оның түрлері, өндірілуі, мақта таяқшаларының қызметі); 8.2.7.2 жұмыс тәсілдерін меңгеру: мақтаны қабаттау, ширату, таяқшаға мақтаны орау, кемшілігін жою; 8.2.7.3 мақта таяқшаларын дайындау
	2.10 Тамақтану гигиенасы	8.2.10.1 тамақтан уланудың себептері және алдын алу шаралары туралы түсініктің болуы; 8.2.10.2 ас блогының ыдыстарына қойылатын талаптарды білу; 8.2.10.3 ыдыс-аяқты жуу режимін білу; 8.2.10.4 мұғалімнің нұсқауымен асхананың ыдыстарын, құралдарын жуу; 8.2.10.5 мұғалімнің нұсқауымен эмальданған, алюминий, никелденген ыдыс-аяқты жуу
3. Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	3.1 Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	8.3.3.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.3.3.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.3.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.3.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру; 8.3.3.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өздігімен атқарылған жұмысты толыққанды талдауға ұмтылу; 8.3.3.6 алдағы жұмыс көлемін анықтау
4-тоқсан		
	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "Кіші медицина қызметкері" пәнінің маңызды ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсете білу

1. Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.2 ҚР еңбек заңнамасы, этика	8.1.2.1 ұжымдағы өзара қарым-қатынас және еңбек мәдениеті туралы түсініктің болуы; 8.1.2.2 еңбек тәртібі, Кіші медицина қызметкерінің жалақысы, еңбек тапсырысын орындауға жауапкершілігі туралы түсініктерінің болуы
	1.3 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	8.1.3.1 жұмыс құралдары, құрылғылары және жабдықтары туралы түсініктің болуы танысу (резеңке қолғаптар, кленка алжапқыштар); 8.1.3.2 асептиктер, антисептиктердің түрлері, қызметі, қасиеті туралы түсініктің болуы; 8.1.3.3 мұғалімнің көмегімен жұмыс киімдерін, жуғыш заттар, керек-жарақтар таңдау; 8.1.3.4 электрспаптарының құрылғысымен және пайдалану ережелері туралы түсініктің болуы; 8.1.3.5 мұғалімнің көмегімен зарарсыздандыру үшін құралдар мен жабдықтар таңдау; 8.1.3.6 жиһаз беті жабындарының түрлерін ажырату; 8.1.3.7 құралдарды сақтау ережесін білу; 8.1.3.8 таңу материалдарының қасиеттері мен қызметі, түрлерін білу; 8.1.3.9 жұмыс орнын ұйымдастыру; 8.1.3.10 жұмыс істеудің қауіпсіздік ережесін сақтау
2. Қызмет көрсету еңбек технологиясы	2.8 Емханадағы жұмыс	8.2.8.1 емхананың ұйымдық құрылымын білу 8.2.8.2 емханадағы кіші медицина қызметкерінің жұмысын бақылау 8.2.8.3 амбулаториялық карточканы жабыстыру 8.2.8.4 емхананың стоматологиялық, хирургиялық, отоларингологиялық, көз, емшара кабинеттерінің құрылымы және міндеттерін білу 8.2.8.5 емханадағы атаулы кабинеттердің кіші медицина қызметкерінің міндеттерін білу
	2.9 Стационар жағдайында науқастарға күтім жасау	8.2.9.1 мұғалімнің көмегімен мектеп жағдайындағы медициналық пунктте, медициналық мекемелерде төсек-орынды дайындау ережесін қолдану; 8.2.9.2 мұғалімнің көмегімен мектеп жағдайындағы; медициналық пунктте науқасқа арналған төсек-орынды ауыстыру тәсілдерін қолдану; 8.2.9.3 мұғалімнің көмегімен кереуеттің түрлі құрылғыларын пайдалана отырып науқасты қабылдауға төсекті дайындау ережелерін қолдану; 8.2.9.4 түскен науқастарды қабылдау құжаттарын жүргізу, киім, аяқ киім, киім-кешектерді және түрлі мүліктерді қабылдау, оны сақтау және жеткізу ережелерімен танысу
3. Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	3.1 Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	8.3.3.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.3.3.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.3.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.3.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру; 8.3.3.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өздігімен атқарылған жұмысты толыққанды талдауға ұмтылу; 8.3.3.6 алдағы жұмыс көлемін анықтау

3) 9-сынып:

6-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары

1-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1 басқа адамның пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрметті қатынас көрсету; 9.1.1.2 "Кіші медицина қызметкері" пәнінің ерекшеліктерін сипаттау және өздігімен оқуға ұмтылу
	1.2 ҚР еңбек заңнамасы, этика	9.1.2.1 түйіндеме және жұмысқа қабылдау туралы өтінішті рәсімдеу, жұмысқа қабылдану кезінде сыртқы келбет пен жүріс-тұрыстың маңыздылығын түсіну
	1.3 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	9.1.3.1 зертхана ыдыстарын залалсыздандыру, өңдеу тәсілдерін, түрлерін білу; 9.1.3.2 құрылғыларды залалсыздандыру өңдеу тәсілдерін білу (воронка, клизмаға арналған ұштықтар, газ өткізетін түтіктер, катетерлер, кленка, астына қоятын дәрет ыдысы, шеңберлер, судна); 9.1.3.3 жұмыс істеу үшін құрал-саймандардың, құралдардың, материалдардың сақтау мерзімі және шарттарын білу
2. Қызмет көрсету еңбек технологиясы	2.1 Денсаулық сақтау негіздері	9.2.1.1 стационарлардың ұйымдастырушылық құрылымы және олардың қызметі туралы түсініктің болуы
	2.2 Медицина қызметкерінің гигиенасы	9.2.2.1 өздігімен кіші медицина қызметкерінің жеке гигиенасы туралы білім негіздерін қолдану; 9.2.2.2 ұжымдық әңгіме барысында жұмыс жоспарын құру және талдау; 9.2.2.3 технологиялық карта бойынша жұмыс жасау
3. Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	3.1 Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	9.3.3.1 арнайы терминдерді қолданып алдағы жұмысты сипаттау; 9.3.3.2 өз жұмысын және өзгелердің жұмысын, жетілдіру, бейімдеу бойынша ұсыныс жасау және сындарлы пікірлер қабылдау
2-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1 басқа адамның пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрметті қатынас көрсету; 9.1.1.2 "Кіші медицина қызметкері" пәнінің ерекшеліктерін сипаттау және өздігімен оқуға ұмтылу
	1.2 ҚР еңбек заңнамасы, этика	9.1.2.1 түйіндеме және жұмысқа қабылдау туралы өтінішті рәсімдеу, жұмысқа қабылдану кезінде сыртқы келбет пен жүріс-тұрыстың маңыздылығын түсіну
	1.3 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	9.1.3.1 зертхана ыдыстарын залалсыздандыру, өңдеу тәсілдерін, түрлерін білу; 9.1.3.2 құрылғыларды залалсыздандыру өңдеу тәсілдерін білу (воронка, клизмаға арналған ұштықтар, газ өткізетін түтіктер, катетерлер, кленка, астына қоятын дәрет ыдысы, шеңберлер, судна); 9.1.3.3 жұмыс істеу үшін құрал-саймандардың, құралдардың, материалдардың сақтау мерзімі және шарттарын білу; 9.1.3.4 жұмысқа қажетті материалдар мен құралдарды, құрал-жабдықтарды іріктеп алу
	2.3 Арнайы киімге күтім жасау	9.2.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша медицина қызметкерлерінің арнайы киіміне жөндеу жұмысын жүргізу (түйме қадау, жамау салу)

2. Қызмет көрсету еңбек технологиясы	2.4 Медициналық мекемелердегі терезелерге, панельдерге, еден жабындыларына күтім жасау	9.2.4.1 мұғалімнің ішінара көмегімен терезелер мен панельдерге күтім жасау бойынша жұмысты орындау; 9.2.4.2 терезелерді, панельдері, едендері күту үшін жұмыс құралдарын сақтау тәсілдерін білу; 9.2.4.3 терезелерге, панельдерге, еденге күтім жасау жұмысы барысында қауіпсіздік ережесін сақтау; 9.2.4.4 өздігімен радиаторларға күтім жасау бойынша жұмысты ж о с п а р л а у ; 9.2.4.5 өздігімен медициналық ғимараттардағы (палаталар, асхана, емшара бөлмесі) ауа температурасын өлшеу бойынша жұмысты орындау
3. Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	3.1 Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	9.3.3.1 арнайы терминдерді қолданып алдағы жұмысты сипаттау 9.3.3.2 өз жұмысын және өзгелердің жұмысын, жетілдіру, бейімдеу бойынша ұсыныс жасау және сындарлы пікірлер қабылдау
3-тоқсан		
1. "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1 басқа адамның пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрметті қатынас көрсету; 9.1.1.2 "Кіші медицина қызметкері" пәнінің ерекшеліктерін сипаттау және өздігімен оқуға ұмтылу
	1.2 ҚР еңбек заңнамасы, этика	9.1.2.1 түйіндеме және жұмысқа қабылдау туралы өтінішті рәсімдеу, жұмысқа қабылдану кезінде сыртқы келбет пен жүріс-тұрыстың маңыздылығын түсіну; 9.1.2.2 еңбекті қорғау, еңбек келісім шартындағы қызметкерлер мен жұмысшылардың негізгі міндеттері мен құқықтары туралы түсінік алу
	1.3 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	9.1.3.1 зертхана ыдыстарын залалсыздандыру, өңдеу тәсілдерін, түрлерін білу; 9.1.3.4 жұмысқа қажетті материалдар мен құралдарды, құрал-жабдықтарды іріктеп алу; 9.1.3.5 ішінара мұғалімнің көмегімен және өздігімен бикс жинау, зарарсыздандыру үшін құралдар мен жабдықтарды таңдау; 9.1.3.6 мұғалімнің көмегімен таңу материалын даярлау және қ о л д а н у ; 9.1.3.7 өздігімен технологиялық карта бойынша жұмыс істеу және жоспарлау
	2.5 Медициналық мекемелердегі жиһаздарға күтім жасау	9.2.5.1 өздігімен медициналық мекемелердегі жиһаздардың түрлері мен қызметтерін салыстыру; 9.2.5.2 өздігімен жиһаз бетінің жұмсақ және корпустық жабындарының түрлерін салыстыру; 9.2.5.3 өздігімен жиһазды күту құралдарын іріктеу; 9.2.5.4 өздігімен жиһазды күту бойынша құрылғылар мен керек-ж а р а қ т а р д ы т а ң д а у ; 9.2.5.5 өздігімен жиһаз бетінің түрлі жабындарын өңдеу бойынша жұмыстарды жоспарлау және орындау; 9.2.5.6 өздігімен жиһазды күту барысында қауіпсіздік е р е ж е л е р і н с а қ т а у ; 9.2.5.7 өздігімен шаңсорғышпен жұмыс
		9.2.6.1 санитариялық торап құрылғысы туралы түсініктің болуы (жуатын бак), санитариялық тораптың бітелу себептерін а н ы қ т а у ; 9.2.6.2 өздігімен сантехникалық жабдықтарды өңдеу үшін

2. Қызмет көрсету еңбек технологиясы	2 . 6 Сантехникалық жабдықтарға күтім жасау	құрылғыларды т а н д а у ; 9.2.6.3 өздігімен сантехникалық жабдықтарды өңдеу үшін құ р а л д а р д ы т а н д а у ; 9.2.6.4 өздігімен арнайы киімдерді және еңбек құралдарын пайдалануға дайындау
	2.7 Таңу материалы	9.2.7.1 гипспен, оның қасиеті мен қызметі туралы түсініктің б о л у ы ; 9.2.7.2 таңу материалының түрлері туралы түсініктің болуы – гипс бинттер, лонгеттер, тампондар; 9.2.7.3 гипс бинттер, лонгеттерді дайындау жолдарымен, оларды сақтау е р е ж е л е р і н білу; 9.2.7.4 мұғалімнің көрсетуі бойынша гипс бинттер, лонгеттерді д а й ы н д а у ; 9.2.7.5 гипсті дәкеге себу, жағу
	2.10 Тамақтану гигиенасы	9.2.10.1 өндірістік мекемелердегі аурухана ас үйі, аурухана бөлімшелеріндегі тарату және асханаға қойылатын талаптарын б і л у ; 9.2.10.2 асханада дастархан жаюды, тағамның сіңімділік т е м п е р а т у р а с ы н білу; 9.2.10.3 науқастарға берілетін азық-түлікті сақтау шарттарын б і л у ; 9.2.10.4 ет, балық, сүт өнімдерінің бүліну белгілерін білу
3. Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	3.1 Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	9.3.3.1 арнайы терминдерді қолданып алдағы жұмысты сипаттау ; 9.3.3.2 өз жұмысын және өзгелердің жұмысын, жетілдіру, бейімдеу бойынша ұсыныс жасау және сындарлы пікірлер қабылдау
4-тоқсан		
1 . " Материалтану . Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1 басқа адамның пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрметті қатынас көрсету; 9.1.1.2 "Кіші медицина қызметкері" пәнінің ерекшеліктерін сипаттау және өздігімен оқуға ұмтылу
	1.2 ҚР еңбек заңнамасы, этика	9.1.2.1 түйіндеме және жұмысқа қабылдау туралы өтінішті рәсімдеу, жұмысқа қабылдану кезінде сыртқы келбет пен жүріс-тұрыстың маңыздылығын түсіну; 9.1.2.2 еңбекті қорғау, еңбек келісім шартындағы қызметкерлер мен жұмысшылардың негізгі міндеттері мен құқықтары туралы түсінік алу;
	1.3 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	9.1.3.1 зертхана ыдыстарын залалсыздандыру, өңдеу тәсілдерін, т ү р л е р і н б і л у ; 9.1.3.4 жұмысқа қажетті материалдар мен құралдарды, құрал-жабдықтарды іріктеп алу; 9.1.3.5 ішінара мұғалімнің көмегімен және өздігімен бикс жинау , зарарсыздандыру үшін құралдар мен жабдықтарды таңдау; 9.1.3.6 мұғалімнің көмегімен таңу материалын даярлау және к о л д а н у ; 9.1.3.7 өздігімен технологиялық карта бойынша жұмыс істеу ж ә н е ж о с п а р л а у 9.1.3.8 қауіпсіздік ережесін сақтау
		8.2.8.1 емхананың ұйымдық құрылымын білу 8.2.8.2 емханадағы кіші медицина қызметкерінің жұмысын б а қ ы л а у

2. Қызмет көрсету еңбек технологиясы	2.8 Емханадағы жұмыс	8.2.8.3 амбулаториялық карточканы жабыстыру 8.2.8.4 емхананың стоматологиялық, хирургиялық, отоларингологиялық, көз, емшара кабинеттерінің құрылымы және міндеттерін білу 8.2.8.5 емханадағы атаулы кабинеттердің кіші медицина қызметкерінің міндеттерін білу
	2.9 Стационар жағдайында науқастарға күтім жасау	9.2.9.1 стационардың ауруханалық және санитарлық режимімен танысу, түскен науқастарды қабылдау құжаттарын жүргізу, киім, аяқ киім, киім-кешектерді және түрлі мүліктерді қабылдау, оны сақтау және жеткізу ережелерін білу; 9.2.9.2 стационардың қабылдау бөлімшесіндегі жұмысты білу (науқастарды санитарлық өңдеу, денені жуу, оны сүрту, шаш пен тырнақты алу, науқастарды тасымалдау, зембілден кереуетке ауыстыру); 9.2.9.3 мұғалімнің көмегімен науқасты медициналық таразға түсіру, бойын, көкірек айналымын өлшеу ережелерін білу; 9.2.9.4 кезекшілікті қабылдау және тапсыру, стационардың қабылдау бөлімшесінде құралдарды сақтау және таңбалауын білу; 9.2.9.5 аурухана кереуетінің түрлерімен және пайдалану ережелерін білу; 9.2.9.6 аурухана төсек-орнына қойылатын гигиеналық талаптарын білу; 9.2.9.7 қақырық, нәжіс, зәр және құсық заттарын талдау үшін жинау және оларды зертханаға жеткізу ережелерін білу; 9.2.9.8 жуыну бөлмесін тазалау, ванна дайындау, жуыну жөкесін қайнату; 9.2.9.9 бөлімшеде науқастарды тасымалдау (алып жүру, тасымалдау, тасу); 9.2.9.10 науқасты қабылдау үшін кереуетті дайындау; 9.2.9.11 науқасты жуындыру ережесін білу (гигиена, қол, аяқ, жыныс ағзалары); 9.2.9.12 науқасқа күтім жасау заттарын білу; 9.2.9.13 науқастарға күтім жасау, жауыр болуды алдын алу ережесін білу; 9.2.9.14 залалсыздандыратын ерітіндіні пайдалану ережесін білу; 9.2.9.15 козу күйінде және ес-түссіз күйдегі науқастарды бақылау және күту; 9.2.9.16 науқастың таңғы туалетін орындау; 9.2.9.17 ауыр науқасты сүрту, жуындыру, көтеру, орнын ауыстыру, тасымалдау
3. Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	3.1 Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	9.3.3.1 арнайы терминдерді қолданып алдағы жұмысты сипаттау; 9.3.3.2 өз жұмысын және өзгелердің жұмысын, жетілдіру, бейімдеу бойынша ұсыныс жасау және сындарлы пікірлер қабылдау; 9.3.3.3 орындалған жұмысты барлық сыныпқа таныстыру

4) 10-сынып:

7-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		

1. "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 әр түрлі мәдениетіне, нәсіліне, діни сеніміне қарамастан адамдарға төзімділік көрсету; 10.1.1.2 "Кіші медицина қызметкері" пәнін дайындауда материалдар мен ықпал ету жолдарын талдау және салыстыру
	1.2 ҚР еңбек заңнамасы, этика	10.1.2.1 оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.2.2 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктің б о л у ы ; 10.1.2.3 ұжымда, топта ересектермен және құрдастарымен жұмыс істей білу
	1.3 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	10.1.3.1 жұмысқа қажетті материалдарды, құралдарды, құрылғыларды салыстыру және таңдау; 10.1.3.2 өздігімен бикстерді жинау, зарарсыздандыруға құралдар мен құрылғыларды таңдау; 10.1.3.3 өздігімен дезинфекциялау асептика, антисептика ерітінділерін дайындау және қолдану
2. Қызмет көрсету еңбек технологиясы	2.1 Денсаулық сақтау негіздері	10.2.1.1 стационар бөлімшелерінің қызметтерін білу
	2.2 Медицина қызметкерінің гигиенасы	10.2.2.1 өздігімен жұмыс жоспарын құрастыру және талдау; 10.2.2.2 орындалған жұмыстың сапасын өздігімен бағалау; 10.2.2.3 өздігімен кіші медицина қызметкерінің жеке гигиенасы дағдыларын практикада қолдану
3. Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	3.1 Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	10.3.3.1 арнайы терминдерді қолданып өз жұмысының және өзгелердің жұмысының орындалуы үшін қолданған әдістер мен тәсілдерді талдау және бағалау; 10.3.3.2 алдағы жұмыстарды салыстыру негізінде өз жұмысын және өзгелердің жұмысын, жетілдіру бойынша сыни ұсыныс жасау
2-тоқсан		
1. "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 әр түрлі мәдениетіне, нәсіліне, діни сеніміне қарамастан адамдарға төзімділік көрсету; 10.1.1.2 "Кіші медицина қызметкері" пәнін дайындауда материалдар мен ықпал ету жолдарын талдау және салыстыру
	1.2 ҚР еңбек заңнамасы, этика	10.1.2.1 оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.2.2 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктің б о л у ы ; 10.1.2.3 ұжымда, топта ересектермен және құрдастарымен жұмыс істей білу
	1.3 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	10.1.3.1 жұмысқа қажетті материалдарды, құралдарды, құрылғыларды салыстыру және таңдау; 10.1.3.2 өздігімен бикстерді жинау, зарарсыздандыруға құралдар мен құрылғыларды таңдау; 10.1.3.3 өздігімен дезинфекциялау асептика, антисептика ерітінділерін дайындау және қолдану; 10.1.3.4 таңу материалын өздігімен дайындау: (салфеткалар, тампондар, турунды, түйіршіктер, мақта таяқшалары, гипс бинттер)
	2.3 Арнайы киімге күтім жасау	10.2.3.1 өздігімен медицина қызметкерлерінің арнайы киіміне жөндеу жұмысын жүргізу (түйме қадау, жамау салу); 10.2.3.2 медициналық мекемелер жағдайында арнайы киімдерді күту бойынша практикалық қайталау

2. Қызмет көрсету еңбек технологиясы	2.4 Медициналық мекемелердегі терезелерге, панельдерге, еден жабындыларына күтім жасау	10.2.4.1 өздігімен терезелер мен панельдерге күтім жасау бойынша жұмысты орындау; 10.2.4.2 өздігімен терезелерді, панельдері, едендері күту үшін жұмыс құралдарын сақтау тәсілдерін іріктеу; 10.2.4.3 өздігімен терезелерге, панельдерге, еденге күтім жасау жұмысы барысында қауіпсіздік ережесін сақтау; 10.2.4.4 өздігімен әр түрдегі радиаторларға күтім жасау бойынша жұмысты орындау; 10.2.4.5 өздігімен медициналық ғимараттардағы (палаталар, асхана, емшара бөлмесі) ауа температурасын өлшеу бойынша жұмысты орындау
3. Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	3.1 Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	10.3.3.1 арнайы терминдерді қолданып өз жұмысының және өзгелердің жұмысының орындалуы үшін қолданған әдістер мен тәсілдерді талдау және бағалау; 10.3.3.2 алдағы жұмыстарды салыстыру негізінде өз жұмысын және өзгелердің жұмысын, жетілдіру бойынша сыни ұсыныс жасау
3-тоқсан		
1. "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 әр түрлі мәдениетіне, нәсіліне, діни сеніміне қарамастан адамдарға төзімділік көрсету; 10.1.1.2 "Кіші медицина қызметкері" пәнін дайындауда материалдар мен ықпал ету жолдарын талдау және салыстыру
	1.2 ҚР еңбек заңнамасы, этика	10.1.2.1 оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.2.2 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктің б о л у ы ; 10.1.2.3. ұжымда, топта ересектермен және құрдастарымен жұмыс істей білу
	1.3 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	10.1.3.1 жұмысқа қажетті материалдарды, құралдарды, құрылғыларды салыстыру және таңдау; 10.1.3.3 өздігімен дезинфекциялау асептика, антисептика ерітінділерін дайындау және қолдану; 10.1.3.4 таңу материалын өздігімен дайындау: (салфеткалар, тампондар, турунды, түйіршіктер, мақта таяқшалары, гипс б и н т т е р) ; 10.1.3.6 өздігімен технологиялық карта бойынша жұмыс істеу ж ә н е ж о с п а р л а у ; 10.1.3.7 жұмыс орнын ұйымдастыру
2. Қызмет көрсету еңбек технологиясы	2.5 Медициналық мекемелердегі жиһаздарға күтім жасау	10.2.5.1 өздігімен жиһазды күту құралдарын таңдау; 10.2.5.2 өздігімен жиһазды күту бойынша құрылғылар мен керек-жарақтарды таңдау; 10.2.5.3 өздігімен жиһаз бетінің түрлі жабындарын өңдеу; 10.2.5.4 өздігімен жиһазды күту барысында қауіпсіздік е р е ж е л е р і н с а қ т а у ; 10.2.5.5 өздігімен шаңсорғышпен жұмыс жасау
	2.6 Сантехникалық жабдықтарға күтім жасау	10.2.6.1 санитариялық тораптың бітелу себептерін өздігімен ж о ю ; 10.2.6.2 өздігімен сантехникалық жабдықтарды өңдеу үшін құрылғыларды таңдау; 10.2.6.3 өздігімен сантехникалық жабдықтарды өңдеу үшін құралдарды таңдау; 10.2.6.4. өздігімен арнайы киімдерді және еңбек құралдарын пайдалануға дайындау

	2.7 Таңу материалы	10.2.7.1 таңу материалдарының түрлерін және қызметін білу: орамалдар (100x75 мм), Микулич тампондарды валики, в а т н и к и ; 10.2.7.2 өздігімен таңу материалдарын пішу және дайындау (орамалдар 100x75 мм, Микулич тампондарды); 10.2.7.3 медициналық мекемелер жағдайында практикалық қайталау
	2.10 Тамақтану гигиенасы	10.2.10.1 стационар жағдайындағы асханаға қойылатын санитарлық талаптарды орындау; 10.2.10.2 науқастарды тамақтандыруды ұйымдастыруда кіші медицина қызметкерінің рөлін білу; 10.2.10.3 стационар жағдайында практикалық қайталау
3. Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	3.1 Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	10.3.3.1 арнайы терминдерді қолданып өз жұмысының және өзгелердің жұмысының орындалуы үшін қолданған әдістер мен тәсілдерді талдау және бағалау; 10.3.3.2 алдағы жұмыстарды салыстыру негізінде өз жұмысын және өзгелердің жұмысын, жетілдіру бойынша сыни ұсыныс жасау
4-тоқсан		
1. "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар"	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 әр түрлі мәдениетіне, нәсіліне, діни сеніміне қарамастан адамдарға төзімділік көрсету; 10.1.1.2 "Кіші медицина қызметкері" пәнін дайындауда материалдар мен ықпал ету жолдарын талдау және салыстыру
	1.2 ҚР еңбек заңнамасы, этика	10.1.2.1 оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.2.2 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсініктің б о л у ы ; 10.1.2.3. ұжымда, топта ересектермен және құрдастарымен жұмыс істей білу
	1.3 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	10.1.3.1 жұмысқа қажетті материалдарды, құралдарды, құрылғыларды салыстыру және таңдау; 10.1.3.7 жұмыс орнын ұйымдастыру; 10.1.3.8 жұмыс істеудің қауіпсіздік ережесін сақтау
	2.9 Стационар жағдайында науқастарға күтім жасау	10.2.9.1 емдеу мекемелеріндегі санитарлық режимді ажырата білу, науқастарды қабылдауда киім, аяқ киім, киім-кешектерді және түрлі мүліктерді қабылдау оны сақтау және жеткізу құжаттарын жүргізуге жаттығу; 10.2.9.2 өздігімен науқасты медициналық таразға түсіру, бойын, көкірек айналымын өлшеу, антропометриялық мәліметтерін ж а з у ; 10.2.9.3 хирургиялық бөлімшедегі кіші медициналық қызметкердің жұмыс ерекшеліктерін білу; 10.2.9.4 отаға дейінгі кезең, отаға дайындық ұғымымен танысу, ота жасайтын бөлмеге науқасты тасымалдау; 10.2.9.5 отадан кейінгі кезең ұғымымен, отадан кейінгі науқасқа арналған палата мен төсекті дайындау туралы түсініктің б о л у ы ; 10.2.9.6 соққы алған, созылған, шыққан, сынған науқастарға күтім жасау тәсілдерін ажырату; 10.2.9.7 гипс таңылған науқасқа күтім жасай білу; 10.2.9.8 күйік шалған науқастарға күтім жасау ережелерін білу; 10.2.9.9 күйікті ашық тәсілмен емдеу үшін төсек пен

2. Қызмет көрсету еңбек технологиясы		каркастарды дайындау туралы түсініктің болуы; 10.2.9.10 үсік шалған науқастарға күтім жасау ережелері туралы түсініктің болуы; 10.2.9.11 бас миы мен бас сүйегі жарақаттанған науқастарды күту туралы түсініктің болуы; 10.2.9.12 науқастарды тасымалдауға дайындау, гигиеналық ванналар дайындау; 10.2.9.13 палатаны жинау және желдету; 10.2.9.14 науқастарға төсек дайындау (әр түрлі жағдайлар); 10.2.9.15 науқасты сүртіп тазалау, сүрту, төсегін ауыстыру, бұру және орнын ауыстыру; 10.2.9.16 гипс бинттерді, лангеттерді дайындау; 10.2.9.17 жылытқыш дайындау; 10.2.9.18 сифонды клизма, асқазанды шаю үшін керек-жарақтар мен құралдарды дайындау; 10.2.9.19 стационардағы неврологиялық бөлімшедегі кіші медицина қызметкерінің жұмыс ерекшеліктерін білу
	2.10 Тамақтану гигиенасы	10.2.10.1 стационар жағдайындағы асханаға қойылатын санитарлық талаптарды орындау; 10.2.10.2 науқастарды тамақтандыруды ұйымдастыруда кіші медицина қызметкерінің рөлін білу; 10.2.10.3 стационар жағдайында практикалық қайталау
3. Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	3.1 Еңбек іс-әрекетін талдау және бағалау	10.3.3.1 арнайы терминдерді қолданып өз жұмысының және өзгелердің жұмысының орындалуы үшін қолданған әдістер мен тәсілдерді талдау және бағалау; 10.3.3.2 алдағы жұмыстарды салыстыру негізінде өз жұмысын және өзгелердің жұмысын, жетілдіру бойынша сыни ұсыныс жасау

Ескерту: білім беру ұйымында оқу-еңбек үдерісін қажетті өндірістік материалымен қамтамасыз ету мүмкіншіліктеріне қарай, мұғалім тақырыптарды оқыту реттілігін белгілейді.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
 білім алушыларға арналған 7-9
 (10) сыныптар үшін "Кәсіби
 еңбекке баулу" пәнінен
 жаңартылған мазмұндағы
 үлгілік оқу бағдарламасына
 9-қосымша

"Кәсіби еңбекке баулу. Ас үй жұмысшысы" оқу пәнінің мазмұны

97. "Кәсіби еңбекке баулу. Ас үй жұмысшысы." профилі бойынша бағдарлама келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Материалтану. Саймандар мен жабдықтар";
- 2) 2-бөлім "Еңбек қызметінің технологиясы";
- 3) 3-бөлім "Еңбек әрекетін бағалау және талдау".

98. "Материалтану. Саймандар мен жабдықтар" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) еңбек жөнінде жалпы мағлұмат. Заңнама мен жұмысқа орналасу;
- 2) техника қауіпсіздігі және құралдар мен жабдықтарды пайдалану ережесі.;
- 3) ыдыс-аяқ түрлері мен пайдалану тәсілдері;

4) өнеркәсіпте, қосалқы үй жайындағы, қоймадағы, жуу бөлмелеріндегі, тоназытқыш камераларындағы еден төсенділерінің және қабырға жабындыларының.

99. "Еңбек қызметінің технологиясы" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

1) өнеркәсіп ғимаратында, қосалқы үй жайында, қоймадағы, жуу бөлмелерінде, тоназытқыш камераларында тазалық сақтау талаптары;

2) ыдыс-аяқты күту тәртібі мен ережесі;

3) азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізу;

4) азық-түліктер мен дайын тағам өнімдерін өндірісте тасмалдау және тиеу тәсілдері мен ережелері;

5) асхананы тамақтануға дайындау. Тамақ ішетін үстелді жабдықтау.

100. "Еңбек әрекетін бағалау және талдау" бөлімі келесі бөлімшеден тұрады:

1) еңбек әрекетін бағалау және талдау.

101. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

1) 1-бөлім "Материалтану. Құрал-саймандар мен жабдықтар":

1-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	7.1.1.1 өзін Қазақстан азаматы ретінде сезіну, Отанына деген мақтаныш сезімін т ұ т у ; 7.1.1.2 күнделікті өмірде қолданатын әлеуметтік-тұрмыстық дағдыларды меңгеру: жеке бас гигиенасын сақтау (тырнақ, қол, шашты күту), ғимаратты тазалықта ұстау (күрғақ және ылғалды тазалау, ғимаратты толық тазарту және маусымдық тазартуды жүргізу), тағам дайындаудың қарапайым дағдалары (ыстық сумен жұмыс, азық-түлікті жуу), киімді күту даңдылары (кір жуу, үтіктеу, сақтау), ұжымда немесе	8.1.1.1 әр түрлі елдің мәдениеті мен тарихына құрметпен қ а р а у ; 8.1.1.2 қарқынды дамып жатқан және құбылмалы өмірге бейімделудің бастапқы дағдыларын меңгеру (қоршаған адамдарды өзіне бағындыру, қоршаған адамдармен түсіністікте болу, өз-өзіне сенуді сезіну, тәуелсіз болу, қиындықтарды жеңе білу, еліктемеу, басқа адамның ықпалына түспеу, жетістікке қол жеткізуге ұмтылу, өз	9.1.1.1 өмір сүруді қамтамасыз етуге қажетті өз мүмкіншілігі жайында адекватты түсініктің болуы; 9.1.1.2 әр түрлі әлеуметтік жағдайда өзі қатарлы құрдастарымен немесе ересек адамдармен серіктес болуды жүзеге асыру ; 9.1.1.3 қоғамдық тамақтану ұйымдарындағы ас үй жұмысшысының қызметтік міндеттерін білу (асхана, кафе, мейрамхана, фастфуд): санитарлы - эпидемиологиялық ережелер мен құқықтарды, өндірістік бақылауды жүргізу	10.1.1.1 қауіпсіз, салауатты өмір салты ұстанымын сақтау, шығармашылық еңбекке ынталану, нәтижелі жұмыс көрсету, материалды және рухани қазынаға ұқыптылықпен қарау; 10.1.1.2 өз бетінше өмір сүруге дайындығын көрсету: өзін қоршаға ортадағы адамдарды бауырына тарта білу, қоршаған ортадағылармен жақсы қарым-қатынас

1.1 Еңбек жөнінде жалпы мағлұмат. Заңнама мен жұмысқа орналасу	бейтаныс адамдармен дұрыс қарым-қатынас жасай алу дағдысы; 7.1.1.3 игіліктілікті, эмоционалды-рухани қайырымдылық пен көмек көрсетуге әрқаша дайын екендігін таныту, адамдардың қайғысына ортақ болуды таныту; 7.1.1.4 еңбек тәртібі ұғымын, демалыс және мерекелік күндерін меңгеру; 7.1.1.5 іскерлік қағаз түрлерін ажырата білу : жұмысқа тұру жөніндегі өтініш, түйіндеме, жұмыстан кету жөніндегі өтініш, жұмыс келісімшарты бойынша (мерзімді шарт), түйіндеме ж а с а у ; 7.1.1.6 "Ас үй жұмысшысы" кәсібіне қойылатын талаптар мен медициналық қ а р с ы көрсетілімдермен танысу; аллергиялық аурулар, тірек-қимыл қозғалыс аппаратының бұзылыстары, жұқпалы аурулар, көру мен естудің күрделі бұзылыс түрлері; 7.1.1.7 мектеп асханасындағы ас үй жұмысшысының міндеттерімен танысу: а с х а н а құрал-жабдықтарын таза әрі қалыпта ұстау , өндірістік қоқыстарды жою, азық-түлікті жуу және сұрыптау, жөнелту, тиеу, азық-түліктер мен дайын	жетістіктерін көрсету); 8.1.1.3 еңбек төлемақысын айыра білу (еңбекақы, келісімді ақы, сағатқа байланысты төлемақы); 8.1.1.4 бала бақшадағы ас үй жұмысшысының қызметтік міндетін түсіну: ыдыс-аяқ пен құ р а л – жабдықтардың атауы, таңбалануына қарай олардың белгілері, ыдысты ашу және жабу ережесі мен тәсілдері, өнеркәсіп орына азық-түлікті және дайын тағамды жеткізу ережесі, технологиялық жабдықтарды қосу мен сөндіру, жуғыш ж ә н е залалсыздардыру сұйықтықтың түрлері мен қоюланған ерітінді түрлері; 8.1.1.5 еңбекті қорғаудағы талаптарды білу (жұмыстың күн тәртібі мен кестесі) ; 8.1.1.6 жұмысқа қабылдауға өтініш ж а з у ; 8.1.1.7 жұмыстан кету жөнінде өтініш ж а з у ; 8.1.1.8 жұмыс барысында асхана құралдары мен жабдықтарының пайдалану тәсілдерін білу, атау, қолдана білу; 8.1.1.9 тұмшапеш пен қуыруға арналған пешті	және ұйымдастыруға арналған әдістемелік нұсқаулықтарды, еңбекті қорғау ережелері мен құқықтарды техника қауіпсіздігі мен өрттен сақтау ережелерін, ыдыс-аяқ пен құрал-жабдықтардың атауын, пайдалану тәсілдерін, еңбекті оңтайлы ұйымдастыруды, ақау түрлері және оның алдын алу, іскерлік этикеті ережелерін білу; 9.1.1.4 жұмыс орнында міндеттерін орындау жауапкершілігін түсіну: жазғыру, ескеру алу, айыппұл, қызметтен босатылу; 9.1.1.5 сынақ мерзімінің анықтамасын білу: келісім шартта көрсетілген уақыт кезеңі, сол уақытта жұмыс беруші қызметкедің іскерлігін бағалап, қанағаттанбаған жағдайда, жұмысқа үлгермегендіктен жұмыстан босатуға құ қ ы л ы ; 9.1.1.6 жұмыспен қамтамасыз етіп отырған адамға жұмысқа жарамсыз қағазын ұсыну тәртібі мен уақытын б і л у ; 9.1.1.7 еңбек келісім шартына отыру ережесін білу; 9.1.1.8 келісім шартта белгіленген негізгі пунктерді анықтау: мағлұмат,	орната алу, өз-өзіне сену, дербес болу, қиындықты жеңе білу, жаманға еліктемеу, біреудің ықпалына түспеу, жетістікке жетуге ынталану, өз жетістіктерін көрсете білу, байланысты шектеу, байланысты ажырата білу; 10.1.1.3 жұмыс ауыстыру ережесін білу: жұмысқа ауысу шарты, жұмысқа келмеген адамның орнын ауыстыру уақыты, еңбек келісім шартындағы өзгерістер мен біліктілігі төменірек жұмысқа ауысу; 10.1.1.4 ана болуға байланысты демалыс ұғымын түсіну (декреттік демалыс кезеңі, бала туылуына байланысты рәсімделетін мемлекеттік бір реттік жәрдемақы, декреттік демалысқа төленетін жәрдемақы, декреттік жәрдемақы алуға құжаттарды тапсыру уақыты, бала туылуына байланысты рәсімделетін мемлекеттік бір реттік жәрдемақы түрлері, бір реттік әлеуметтік жәрдемақы, бала бір жасқа толғанша әр ай сайын төленетін жәрдемақы); 10.1.1.5 материалдық зиян келтіру кезінде заңнамаға байланысты жауап беру: ас үй жұмысшысы ыдыс-аяқтың, құрал-жабдықтардың

	тағамдарды кәсіпорындарға жеткізу, ыдыс-аяқтардың, құралдардың аттарымен таныс болу, техника қауіпсіздік ережесін сақтау; 7.1.1.8 асхана залында гигиеналық және эстетикалық қызмет көрсету талаптарын білу; 7.1.1.8 асхана залындағы жиһаздарды өңдеу жөніндегі ережелерді сақтау, білу: ағаштан жасалған, пластикалық, өрілген, лакталған, әйнектен жасалған, матадан жасалған; 7.1.1.9 электр пешінің түрлері мен пайдалану тәсілдерін түсіну: ашық және жабық, индукциялық, шойын қақпақты, керамикалық әйнекті бетімен, механикалық немесе сенсор арқылы басқарылатын, үстелдің үстіне қойылатын, ішіне салынатын, портативті; 7.1.1.10 электрлі шәйнек түрлері мен пайдалану тәсілдерін түсіну	пайдалану тәсілдерін мен түрлерін білу: іштен қойылатын және жеке, газды және электрлі, грильді, конвекционды, вентиляторлы, аса жоғары жиілікті функциясымен, катализикалық бу арқылы және пиролиз арқылы тазаратын; 8.1.1.10 электрлі бұлғауыш және блендер түрлері мен пайдалану тәсілдері: қолмен жасайтын, стационарлы, сүтті коктейльдерге арналған, батпалы, жоғары жылдамдықпен, қуаты аз және қуатты, шайқалмалы; 8.1.1.11 кофе-машина түрлері мен пайдалану тәсілдерін: айлауық, чалдты (үлестелетін), капсулды, эспрессо комбайны, автоматтандырылған; ;	жеке қуәлік, еңбек қызметтері, сынақ мерзімі, төлемақы немесе тарифті бірлік, қосалқы төлемдер, жұмыс уақыты, келісім шартты бұзу реті; 9.1.1.9 ет тартқыш түрлері мен пайдалану тәсілдері: қолмен тартатын, А классты (қуатты, өндіргіш), В классты (көп функционалды, жеміс-жидектерді қосымша кесу және өткізумен жабдықталған), С классты (аз қуатты, қосымша функциясыз); 9.1.1.10 шырынсыққыш, фреш-машиналар түрлері мен пайдалану тәсілдерін түсіну: пластмассалы, темір, аз қуатты, қуатты, механикалық, автоматтандырылған, электрлі, тұрмыстық, өндірістік, цитрусқа арналған, қатты жеміс-жидектерге арналған, сүйегі барларға арналған, универсалды, ортадан тепкіш, ірімекті	сынбауына жауап береді, дезинфекциялық және жууға арналған заттардың болуын қадағалау, ыдстан лабораторлық заттарды шаю, жуу сапасы, цехті таза ұстау, азық-түлікті, құрал-жабдықтарды бұзылудан сақтау, техника қауіпсіздік ережесі мен еңбекті қорғау ережелерін сақтамау, өрт қауіпсіздік ережесі, өндірісте шикізат дайындау сапасы, жұмыс орнына келмеу немесе мас түрінде келу, ішкі тәртіпке бағынбау, қызметтік міндетін орындамау; 10.1.1.6 төлем ақыдан ұстап қалу тәртібін білу: салық, зейнетақы қоры, профсаюзге бөлу, айыппұл
1.2 Техника қауіпсіздігі және	7.1.2.1 қайнаған сумен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау; 7.1.2.2 кесетін және шанышқы заттармен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау; 7.1.2.3 электр пештерімен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін	8.1.2.1 механикалық көкөніс кескіш және ұсақтағышпен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау; 8.1.2.2 тұмша пешпен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік	9.1.2.1 ет тартқышты жуу, құрастыру; 9.1.2.2 ет тартқышпен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау;	10.1.2.1 тоңазытқыш және мұздатқыш камералардың бөлшектерін жуу 10.1.2.2; тоңазытқыш және мұздатқыш камераларымен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік

құралдар мен жабдықтарды пайдалану ережесі	с а қ т а у ; 7.1.2.4 электр шәйнегімен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін с а қ т а у ; 7.1.2.5 тостермен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау; 7.1.2.6 аса жиілігі жоғары пешпен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау	ережесін сақтау; 8.1.2.3 электрлі блендр және бұлғауышпен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау; 8.1.2.4 кофе қайнататын машинамен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау	9.1.2.3 шырын сыққыш немесе фреш-машиналарды жуу, құрастыру; 9.1.2.4 шырын сыққыш немесе фреш-машинамен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау	ережесін сақтау; 10.1.2.3 ыдыс-аяқ жуатын машинаға ыдыстарды, ыдыс жуатын заттарды жүктеу ережесін с а қ т а у ; 10.1.2.4 ыдыс-аяқ жуатын машинамен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау
1.3 Ыдыс-аяқ түрлері мен пайдалану тәсілдері.	7.1.3.1 Ыдыс-аяқ түрлерін пайдалану тәсілдерін және қандай материалдан жасалғандығын ажырату; 7.1.3.2 Ыдыс-аяқты пайдалану тәсілдерін білу: асүйлік, асханалық, шай ішуге арналған, кофе ішуге арналған, дастархан жабдығына арналған, асхана аспабы; 7.1.3.3 Ыдыс-аяқ түрлерін атау, асүйлік ыдыс-аяқты сақтау, күтіп ұстау ережелерін білу	8.1.3.1 алюминді, эмальді және никельді ыдыс-аяқты танып білу; 8.1.3.2 асүйлік ағаштан жасалған жабдықтарды атау; 8.1.3.3 асханалық ыдыс-аяқтардың және аспаптардың пайдалану тәсілдері мен түрлерін ажырата алу	9.1.3.1 әйнектен және фарфордан жасалған ыдыс-аяқты ажыратып, анықтай алу; 9.1.3.2 шай ішуге арналған, кофе ішуге арналған, дастарған жабдығына арналған ыдыстарды, фужерлерді, бокалдар мен стакандардың түрлерін ажырата алу, оларды пайдалану тәсілдерін білу	10.1.3.1 тефлонды және керамикадан жасалған ыдыс-аяқтарды ажырата алу, анықтай білу; 10.1.3.2 пластикалық және сақтауға арналған ыдыс-аяқтың түрлері мен пайдалану тәсілдерін білу
1.4 Өнеркәсіпте, қосалқы үй жайындағы, қоймадағы, жуу бөлмелеріндегі, тоңазытқыш камераларындағы е д е н төсенділерінің және қабырға жабынлыларының түрлері	7.1.4.1 еден төсенділерін сыртқы түріне қарап анықтай алу (ламинатталған, ағаштан жасалған, тақтайдан жасалған, паркетті, линолеум, резеңке негізінде жасалған, керамикалық плитка, мәрмәр, кілемді, полимерлі құйылмалы) ; 7.1.4.2 линолиумды еден төсеніштерінің ішінде анықтап, білу; 7.1.4.3 қабырғаға арналған бояу	8.1.4.1 түрлі еденге арналған және қабырғаға арналған кафельдерді ажырата алу, күтім ж а с а у ; 8.1.4.2 еденді жуып болғаннан кейін жеке гигиеналық талаптарды практикада қолдану; 8.1.4.3 жұмысқа арналған киімді дұрыс таңдау және кию, эстетикалық	9.1.4.1 еденге арналған түрлі паркетті және ламинацияны ажырата білу, оларды барлық талаптарға сай дұрыс к ү т у ; 9.1.4.2 жинауға арналған жабдықтарды атау, қолдану максаты мен пайдалану ережелерін, сақтауды білу	10.1.4.1 еденге арналған түрлі құйылмалы-полимерлі төсеніштерді ажырата а л у ; 10.1.4.2 еденді төсенішке қарай дұрыс технологиялық күтуге дайындық жүргізу және орындау ; 10.1.4.3 жұмысқа арналған киімді дұрыс таңдау және кию, эстетикалық жағын

түрлерін ажырата алу (сулы эмульсялы ізбесті, эмальді)	жағын ұстау (халат, алжапқыш, орамал, қолғап, аяқ-киім)	ұстау (күртке, алжапқыш, орамал, қолғап, резеңке етік)

2) 2-бөлім "Еңбек жұмысының технологиясы":

2-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Өнеркәсіп ғимаратында, қосалқы үй жайында, қоймадағы, ж у у бөлмелерінде, тоңазытқыш камераларында тазалық сақтау талаптары	7.2.1.1 қабырға және еденге арналған жуғыш заттар мен күтуге арналған заттардың түрлері жөнінде түсініктерінің болуы; 7.2.1.2 жуғыш заттарды қолдану барысында техника қауіпсіздік ережесін сақтау, жуғыш заттарды нұсқаулыққа сәйкес пайдалану; 7.2.1.3 еден және қабырғаны жуу үшін ережеге сәйкес жүзеге а с ы р у ; 7.2.1.4 ас үй жұмысшысының арнайы киім кию мақсатын түсіну (халат, алжапқыш, орамал , қолғап, аяқ-киім) ; 7.2.1.5 тыныс алу ағзасын қоғайтын тәсілдердің түрлері мен пайдалану тәсілдері	8.2.1.1 жуу бөлмесінде жұмысты ұйымдастыру ережесін білу; 8.2.1.2 жууға арналған заттар туралы түсінік қалыптастыру: ерітіндіні жасау ережесі мен ерітінді түрлері, дезинфекцияға және жууға арналған заттарды қауіпсіз қолдану; 8.2.1.3 ережеге сәйкес тамақ қалдықтарын сақтау және жинау; 8.2.1.5 ыдыс-аяқ жуатын машинаны пайдалану тәсілдерін түсіну, қауіпсіздік ережесін сақтай отырып қолдану; 8.2.1.6 ас үй ыдыстарын, жабдықтарды өңдеу: жуу және құрғату; 8.2.1.7 жуу бөлмесінде киетін киімнің мақсатын білу	9.2.1.1 тоңазытқыш пен қоймадағы жұмысты ұйымдастыру ережесін білу; 9.2.1.2 жууға арналған заттар мен ерітіндіні жасау ережесі туралы түсінік қалыптастыру, тоңазытқыш пен қойманы өңдеуде дезинфекциялау және жуу заттарын пайдалану, дезинфекциялау және жуу заттарын пайдаланғанда қауіпсіздік ережесін сақтау; 9.2.1.3 азық-түлікті тоңазытқышта немесе қоймада сақтау ережесін сақтау; 9.2.1.4 микрофлора және микроб ұғымын түсіну, олардың аддам ағзасына әсері; 9.2.1.5 көкөніс цехында жұмыс орнын ұйымдастыру ерекшелігі	10.2.1.1 ас үй ыдыстары мен жабдықтарды қолдану, оны жуу, таза түрінде ұстау; 10.2.1.2 құралдар мен жабдықтарды таңбалау; 10.2.1.3 ас үй жұмысшысының жұмыс орын тазалық-гигиеналық түрде ұстай білу, күні бойы тазалықты ұстану; 10.2.1.4 құралдарының дұрыс жұмыс жасауын тексеру; 10.2.1.5 қазанға су толтыру, пештің үстіне орнату; 10.2.1.6 су және энергияны пайдалану талаптарын сақтау: электірлі есептегіш, су есептегіші, сантехниканың дұрыс жұмыс жасауы (шүмек), электір құралдарын, қозғалысты хабарлаушыны уақытылы өшіріп отыру, су шығынын үнемдеу
		8.2.2.1 алюминді, эмальді және	9.2.2.1 әйнектен және фарфордан жасалған ыдыс-аяқты күтуді жүзеге асыру; 9.2.2.2 әйнек пен фарфорды өңдеу; 9.2.2.3 әйнектен және фарфордан	10.2.2.1 тефлонды және керамикалық жабындысы бар ыдыс-аяқтарды күту ережесін орындау және білу; 10.2.2.2 тефлонды және керамикалық

2 . 2 Ыдыс-аяқты күту тәртібі мен ережесі	7.2.2.1 "Тамақтану гигиенасы" түсінігімен танысу, ас үй ыдыс-аяқтарын ажырату, атау, күту және сақтау тәртібі мен ережесін сақтау; 7.2.2.2 ыдыс-аяқтарды жууға және тазалауға арналған заттардың түрлерін білу, жуу және тазалауға арналған заттарды қолдану кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау, нұсқаулыққа сәйкес қолдану; 7.2.2.3 денсаулыққа химиялық заттардың әсері	никельден жасалған ыдыстары күту ережесін білу, қолдану; 8.2.2.2 ағаштан жасалған ас үй жабдықтарын өңдеу ерекшелігін түсіну; 8.2.2.3 түрлі материалдан жасалған ыдыс-аяқты жуу және тазалауға арналған заттарды таңдай алу, ажырату; 8.2.2.4 жуу мен тазалауға арналған заттарды қолдануда техника қауіпсіздік ережесін сақтау, нұсқаулыққа сәйкес орындау; 8.2.2.5 асхана ыдыс-аяқтары мен аспаптарын қолмен жууды орындау; 8.2.2.6 денсаулыққа химиялық заттардың әсері	жасалған ыдыс-аяқты күтуге және жууға арналған заттарды ажырата білу, жүзеге асыру; 9.2.2.4 жуу мен тазалауға арналған заттарды қолдануда техника қауіпсіздік ережесін сақтау, нұсқаулыққа сәйкес орындау; 9.2.2.5 шай ішуге арналған, кофе ішуге арналған, сервиз, фужер, бокал, стакандарды қолмен жуу; 9.2.2.6 шай ішуге арналған, кофе ішуге арналған, сервиз, фужер, бокал, стакандарды ыдыс-аяқ жуатын машинада жуу ережесін білу және жуу; 9.2.2.7 әйнектен және фарфордан жасалған ыдыс-аяқты кептіру және сақтау	жабындысы бар ыдыс-аяқтарлы жуу және тазалауға арналаған заттарды ажырата білу, техника қауіпсіздік ережесін сақтау, нұсқаулыққа сәйкес орындау; 10.2.2.3 пластикалық ыдыс-аяқты күту ережесін сақтау (елеген, шелек, сақтауға арналған контейнер); 10.2.2.4 пластикалық ыдыс-аяқтарды жууға, тазалауға арналған заттарды ажырата білу; 10.2.2.5 пластикалық ыдыс-аяқтарды жууға, тазалауға арналған заттарды қолдану кезінде техника қауіпсіздігін сақтау, нұсқаулыққа сәйкес орындау; 10.2.2.6 денсаулыққа химиялық заттардың әсері
	7.2.3.1 азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізудің түрлері мен	8.2.3.1 көкөністер мен жеміс-жидектерді талапқа сай сақтау шарттары мен мерзімін сақтау ережелерін ұстану: тоңазытқышта және қоймада сақталған тәуілік санын анықтау; 8.2.3.2 көкөністер мен жеміс-жидектерді алғашқы өңдеуден өткізу ережесін білу: сұрыптау, жуу,	9.2.3.1 сүттен жасалған тағамдардың сақтау мерзімі мен шартын білу: сүттің, сары майдың, қаймақтың, айранның, кілегейдің, балмұздақтың	10.2.3.1 еттің, құс етінің, балық етінің сақтау мерзімі мен шартын білу: салқындату мен мұздату, сақтауға арналған қаптамалар (вакуумды, полиэтиленді бір реттік, қағаздан жасалған, көпіршектенген полистирол); 10.2.3.2 етті, құс етін, балық етін

2 . 3 Азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізу.	маңыздылығын түсіну: мұздалған азық-түліктерді еріту, азық-түліктерді кірден және жеуге жарамсыз бөліктерінен тазарту, азық-түлікке көлем, пішін беру, азпаздық өнімге сәйкес қалпына кеттіру; 7.2.3.2 жарма түрлерін білу, ажырата алу (бидай, күріш, бұршақ, арпа жармасы, ұнтақ, үрме бұршақ, жүгері) ; 7.2.3.3 жарманы бастапқы өңдеуден өткізуге арналған ыдыс-аяқ жабдықтары мен құралдардың пайдалану тәсілдерін түсіну; 7.2.3.4 жарманы бастапқы өңдеуден өткізу: електен өткізу, тазалау, жуу, кептіру, суға салып қою;	турау (ұзынша, төртбұрыш, домалақ , түрлі пішінді турау , ленталы, сакиналы) ; 8.2.3.3 көкөністер м е н жеміс-жидектерді сұрыптау, ақаулығы бар, толыққанды емес шикізаттан бөліп алу, кірден және механикалық қоспадан тазарту, қолмен немесе басқа тәсілдер арқылы тасмалдау; 8.2.3.4 көкөністер м е н жеміс-жидектерді жуу және тазартуды жүзеге асыру; 8.2.3.5 көкөністер м е н жеміс-жидектерді тазалауға арналған ыдыс-аяқ жабдықтары мен құралдарды ажырата алу және қолдану (п ы ш а қ , механикалық және автоматтандырылған көкөніс тазартқыштар), қауіпсіздік ережелерін сақтау	белгіленген сақтау мерзімі; 9.2.3.2 сүтті жылыту арқылы өңдеуден өткізу (қайнату, стерильдеу, жұмсарту); 9.2.3.3 ірімшік тағамдарын турау және ыдыстарға дұрыс салу тәсілдері мен ережелерін білу; 9.2.3.4 ірімшікті турап салуға арналған ыдыс-аяқ жабдықтары мен құралдарды ажырата алу және қолдану (бір қолмен турайтын, екі қолмен турайтын пышақтар, сым түрлері), турауға арналған құралдар мен жабдықтарды қолдану кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау	бастапқы өңдеуден өткізу ережесін сақтау: еріту, құйқалау, қауырсыннан тазалау, ішек-қарыннан тазарту, ішкі жағын жуу, жеуге жарамсыз жағы мен кірден тазарту, азық-түлікке көлем, пішін беру, азпаздық өнімге сәйкес қалпына кеттіру; 10.2.3.3 етті, құс етін, балық етін өңдеуден өткізу және турау; 10.2.3.4 етті, құс етін, балық етін турауға арналған ыдыс-аяқ жабдықтары мен құралдарды ажырата алу және қолдану (бір қолмен турайтын, екі қолмен турайтын пышақтар, сым түрлері), турауға арналған құралдар мен жабдықтарды қолдану кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау
	7.2.4.1 дәмдеуіштерді ыдыстарға толтыру және үстелдің үстіне қою; 7.2.4.2 қағаз майлықтарын дайындау және оларды майлық салатын арнайы ыдыстарға салу (майлықтарды қаттап салу тәсілдері: көлденең қол	8.2.4.1 таза ыдыс-аяқты жуатын цехтан үлестіретін бөлмеге тасмалдау мен тиеу, поднос немес арба арқылы жеткізу; 8.2.4.2 ас үйде бағдарлай алу, үстелдерді нөмірлеу; 8.2.4.3 ас үйде ыстық (шай, сорпа)	9.2.4.1 етті, тауық етін, балық етін тоңазытқыш бөлмесінен ыстық цехқа (суық цехқа) тасмалдау мен тиеу, поднос немес арба арқылы барлық техника қауіпсіздігін сақтай отырып жеткізу; 9.2.4.2 сүттен жасалған өнімдерді тоңазытқыш бөлмесінен ыстық	10.2.4.1 азық-түлікті қабылдауда және тиеу кезінде ереже сақтау; 10.2.4.2 жаңадан келіп жеткен азық-түлікті уақытша сақтау орынын анықтау; 10.2.4.3 белгілі бір мағынаны білдіретін белгілермен таңбалау және

2.4 Азық-түліктер мен дайын тағам өнімдерін өндірісте тамалдау және тиеу тәсілдері мен ережелері.	орамалы, сакинаға кигізілген желдеткіш, үстел үстіндегі желдеткіш, түтікше); 7.2.4.3 себетті туралған нанмен толтыру және үстелдің үстіне кою; 7.2.4.4 ас үйде үстелдер мен орындықтарды жайғастыру (арақашықтығын адам өтетіндей етіп анықтау, іргелес тұрған үстелдердің аралығы, П әріпіне ұқсас, қиғаш орналастыру, алаңын үнемдеу); 7.2.4.5 сусымалы азық-түліктерді тасмалдау және тиеу (қант, тұз, ұн, жарма): сусымалы азық-түлікті салатын ыдыс-аяқты таңдау, арбаға, қорапқа, жәшікке салу	және суық (кеспелер, салаттар) тасмалдау ережелерін сақтау; 8.2.4.4 кір ыдыс-аяқтарды подноски немесе арбаға тиеп үстелдің үстінен жинау; 8.2.4.5 арбамен (подноспен) кір ыдыс-аяқты тасмалдауда ереже сақтау; 8.2.4.6 жуу бөлмесінде арбадан түсіру кезінде реттілік пен ережені сақтау; 8.2.4.7 тамақтан қалған жуындыны арнайы арналған, таңбаланып жазылған ыдысқа ереже мен кезектілігін сақтай отырып салу	цехқа (суық цехқа) тасмалдау мен тиеуде техника қауіпсіздігін сақтай отырып жеткізу; 9.2.4.3 азық-түлікті тәуіліктік қоймадан өдіріс цехына жеткізу; 9.2.4.4 барлық техника қауіпсіздік ережесін сақтай отырып, жүкті тасмалдау; 9.2.4.5 әртүрлі жүктерді тиеу және тасмалдау тәсілдері мен дағдыны білу; 9.2.4.6 өндірісте азық-түліктер мен дайын тағам өнімдерін тасмалдау кезінде ереже сақтау және түсіну; 9.2.4.7 қызмет көрсетудің арнайы түрлері (вагон-ресторанда жолаушыларға қызмет көрсету)	ажырата білу; 10.2.4.4 белгілі бір мағынаны білдіретін белгілермен, танбалар арқылы жүкті түсіру; 10.2.4.5 аз әзірленетін бөлікке жататын аймақты тазалап тұру; 10.2.4.6 қоқыс пен қалдыққа арналған контейнерлерді тазалап тұру: жиналған қалдықтардан уақытылы тазарту, дезинфекциялайтын ертітіндімен өңдеу, коқысқа арналған ыдыстарды арнайы тағайындалған орында сақтау; 10.2.4.7 қызмет көрсетудің арнайы түрлері (банкет-фуршет, банкет-коктейль, банкет-шай)

3) 3-бөлім "Еңбек әрекетін бағалау және талдау":

3-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	7.3.1.1 өз жасаған еңбегінің нәтижесіне қызығушылық таныту; 7.3.1.2 мұғалімнің көмегімен алдыда тұрған жұмысқа ауызша есеп беру; 7.3.1.3 жоспардағы жасалынған жұмысты	8.3.1.1 "Ас үй жұмысшысы" бағдары бойынша кәсіби дағдыны меңгеруде ынтасын көрсету; 8.3.1.2 сапалы жасалынған жұмыс бойынша талдау жүргізу; 8.3.1.3 өзінің және дострының	9.3.1.1 өз мақсатына жету үшін жауапкершілік, жігерлік пен қатаң тәртіпті сақтау, жасаған еңбегіне мақтанышпен қарау; 9.3.1.2 жұмысты орындау кезінде мұғалімнің және өзіне қойылған сұрағы бойынша толық талдау жасау; 9.3.1.3 жасалынған жұмыстың сапасын бақылап отыру; 9.3.1.4 өз еңбегінің	10.3.1.3 өз еңбегіне жауапкершілікпен және; 10.3.1.1 "Ас үй жұмысшысы" бағдары бойынша өзінің жеке ерекшеліктерін кәсіби талаптарға сәйкестендіру; 10.3.1.2 жасаған еңбегінің

3.1 Еңбек әрекетін бағалау және талдау	бітіргеннен кейін ауызша есеп беру;	жұмыстарын талдау мен бағалауға ұмтылу, жұмыста жетістіктері мен кемшіліктерін атау;	нәтижесіне қызығушылық таныту;	нәтижесіне қызығушылық таныту
	7.3.1.4 жасалынған жұмыс бойынша есеп беру, есеп беруде меңгерген терминдерді пайдалану;	мен бағалауға ұмтылу, жұмыста жетістіктері мен кемшіліктерін атау;	9.3.1.5 сөйлеу барысында технологиялық терминдерді пайдалану;	қатаң тәртіппен қарау;
	7.3.1.5 меңгерген білімді практикада қолдану;	8.3.1.4 жасалынған жұмыс бойынша есеп беру, есеп беруде меңгерген терминдерді қолдану;	9.3.1.6 ұжыммен бірігіп жұмыстың реттілігі мен сапасын талқылау;	10.3.1.4 өз мақсатына жету үшін жігерлік таныту, жасаған өз немесе басқаның еңбегіне мақтанышпен қарау;
	7.3.1.6 ұжыммен бірігіп жұмыстың реттілігі мен сапасын талқылау;	8.3.1.5 5 меңгерген білімді практикада пайдалану;	9.3.1.7 арнайы аяқ-киім және қолды қорғайтын тәсіл түрлерін мен пайдалануын атап беру;	10.3.1.5 талапқа сәйкес жұмыс сапасын бағалау;
	7.3.1.7 арнайы киім түрлерін атау;	8.3.1.6 тағайындалу мен арнайы киім туралы айтып беру;	9.3.1.8 арнайы аяқ-киім мен қолды қорғайтын тәсіл түрлерін атап беру;	10.3.1.6 сөйлеу барысында технологиялық терминдерді пайдалану;
	7.3.1.8 электр қауіпсіздік ережесін айт у ;	8.3.1.7 электр құралдарын және электр жабдықтарын пайдалануда техника қауіпсіздік ережесін айтып беру;	9.3.1.9 жууға арналған ерітінділерді дайындау;	10.3.1.7 жұмыс нәтижесі мен сапасын тексеру;
	7.3.1.9 қоғамдық тамақтану кәсіпорындарының түрлерін атау, сипаттама беру;	8.3.1.8 қоғамдық тамақтану кәсіпорын түрлерін топтау;	9.3.1.10 құрал-жабдықтар мен тәсілдерді таңдау;	10.3.1.8 тыныс алу ағзасын қоғайтын жеке әдіс түрлері мен пайдалануы жөнінде айтып беру,
	7.3.1.10 жууға арналған ерітінділерді дайындау;	8.3.1.9 жууға арналған ерітінділерді дайындау;	9.3.1.11 мұздатқыш және тоңазытқыш камераларын жуу;	10.3.1.9 тыныс алу ағзасын қоғайтын жеке әдіс түрлері мен қолданылуы жөнінде айтып беру;
	7.3.1.11 құрылғылар мен заттарды таңдау;	8.3.1.10 құрал-жабдықтар мен тәсілдерді таңдау;	9.3.1.12 ет тартқыш пен шырын сыққышты тазалап отыру;	10.3.1.10 өрт шығудың себебіне қарай өртті сөндіру тәсілдерін анықтау;
	7.3.1.12 толқынды пештерді, тостерді, электр шайнектерді дұрыс күтуді жүзеге асыру;	8.3.1.11 іштен қойылатын пешті жуу, тазарту;	9.3.1.13 ыдыс-жуатын шұңғылшаны, пештерді тазарту;	10.3.1.11 өрт шығудың себебіне қарай өртті сөндіру құралдарын анықтау;
	7.3.1.13 ыдыс-жуатын шұңғылшаны, пештерді тазарту;	8.3.1.12 ыдыс-жуатын шұңғылшаны, пештерді тазарту;	9.3.1.14 механикалық жабдықтарды, ыдыс-аяқтарды күту;	10.3.1.12 ыстық цехта жұмысты ұйымдастыру;
	7.3.1.14 механикалық жабдықтарды, ыдыс-аяқтарды күту;	8.3.1.13 қоқыстарды жинау, сақтау және қолдану;	9.3.1.15 қоқыстарды жинау, сақтау және қолдану;	10.3.1.13 суық цех құрал-жабдықтарын топтау;
	7.3.1.15 қоқыстарды жинау, сақтау және қолдану;	8.3.1.14 ас үй жабдықтарын белгілеу;	9.3.1.16 мектеп асханасында, оқу сыныбында және өндіріс ғимаратындағы еденді жуу;	10.3.1.14 тарату желісінің жабдықтарын атау, сипаттама беру;
	7.3.1.16 санитарлы өңдеу өткізу	8.3.1.15 санитарлы өңдеу өткізу;	9.3.1.17 өндіріс үстелдерін және ас	10.3.1.15 қойманың шаруышылық жұмысын ұйымдастыру;
	7.3.1.17 жууға арналған жабдықтарды дезинфекциялау;	8.3.1.16 жууға арналған жабдықтарды дезинфекциялау;		10.3.1.16 жууға арналған ерітінділерді дайындау;
	7.3.1.18 оқу сыныбындағы еденді жуу ;			10.3.1.17 құрылғылар мен заттарды таңдау;
	7.3.1.19 өндіріс үстелдерін жинау;			10.3.1.18 тоңазытқыш пен мұздатқыш бөлшектерін жуу ;
	7.3.1.20 қабырға және			10.3.1.19 ыдыс-жуытын машинаны пайдалану;

есікті жуу; 7.3.1.21 бутерброд, тостыны дайындау; жұмыстқадан тағам дайындау (омлет, глазуња, әр түрлі тәсілмен қайнатылып пісірілген)	8.3.1.17 мектеп асханасында және оқу сыныбындағы еденді жуу; 8.3.1.18 өндіріс үстелдерін және ас үй жабдықтарын кептіруге арналған стеллажды жинау	үй жабдықтарын кептіруге арналған стеллажды жинау; 9.3.1.18 оқу сыныптарын толық тазарту; 9.3.1.19 тамақ жасайтын бөлмені күнделікті тазарту; 9.3.1.20 ас үй жабдықтарын белгілеу; 9.3.1.21 санитарлы өңдеу өткізу	10.3.1.20 ыдыс-жуатын шұңғылшаны, пештерді тазарту; 10.3.1.21 механикалық жабдықтарды, ыдыс-аяқтарды күту

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптар үшін " Кәсіби- еңбекке баулу. Ас үй жұмысшысы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар

1) 7-сынып:

4-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
	1.1 Еңбек жөнінде жалпы мағлұмат. Заңнама мен жұмысқа орналасу	7.1.1.1 өзін Қазақстан азаматы ретінде сезіну, Отанына деген мақтаныш сезімін тұту; 7.1.1.2 күнделікті өмірде қолданатын әлеуметтік-тұрмыстық дағдыларды меңгеру: жеке бас гигиенасын сақтау (тырнақ, қол, шашты күту), ғимаратты тазалықта ұстау (құрғақ және ылғалды тазалау, ғимаратты толық тазарту және маусымдық тазартуды жүргізу), тағам дайындаудың қарапайым дағдалары (ыстық сумен жұмыс, азық-түлікті жуу), киімді күту даңдылары (кір жуу, үтіктеу, сақтау), ұжымда немесе бейтаныс адамдармен дұрыс қарым-қатынас жасай алу дағдысы; 7.1.1.3 игіліктілікті, эмоционалды-рухани қайырымдылық пен көмек көрсетуге әрқаша дайын екендігін таныту, адамдардың қайғысына ортақ болуды таныту
	1.2 Техника қауіпсіздігі және құралдар мен жабдықтарды пайдалану ережесі	7.1.2.1 қайнаған сумен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау; 7.1.2.2 кесетін және шанышқы заттармен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау
	1.3 Ыдыс-аяқ түрлері мен пайдалану тәсілдері	7.1.3.1 ыдыс-аяқ түрлерін пайдалану тәсілдерін және қандай материалдан жасалғандығын ажырату
1. Материалтану	1.4 Өнеркәсіпте, қосалқы үй жайындағы, қоймадағы, жуу бөлмелеріндегі, тоңазытқыш камераларындағы еден төсенділерінің	7.1.4.1 еден төсенділерін сыртқы түріне қарап анықтай алу (ламинатталған, ағаштан жасалған, тақтайдан жасалған, паркетті,

Құралдар мен жабдықтар"	және қабырға жабынлыларының түрлері	линолеум, резеңке негізінде жасалған, керамикалық плитка, мәрмәр, кілемді, полимерлі құйылмалы)
2.Еңбек жұмысының технологиясы	2.1 Өнеркәсіп ғимаратында, қосалқы үй жайында, қоймадағы, жуу бөлмелерінде, тоңазытқыш камераларында тазалық сақтау талаптары	7.2.1.1 қабырға және еденге арналған жуғыш заттар мен күтуге арналған заттардың түрлері жөнінде түсініктерінің болуы; 7.2.1.2 жуғыш заттарды қолдану барысында техника қауіпсіздік ережесін сақтау, жуғыш заттарды нұсқаулыққа сәйкес пайдалану
	2.2 Ыдыс-аяқты күту тәртібі мен ережесі	7.2.2.1 "Тамақтану гигиенасы" түсінігімен танысу, ас үй ыдыс-аяқтарын ажырату, атау, күту және сақтау тәртібі мен ережесін сақтау; 7.2.2.2 ыдыс-аяқтарды жууға және тазалауға арналған заттардың түрлерін білу, жуу және тазалауға арналған заттарды қолдану кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау, нұсқаулыққа сәйкес қолдану 7.2.2.3 денсаулыққа химиялық заттардың әсері
	2.3 Азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізу	7.2.3.1 азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізудің түрлері мен маңыздылығын түсіну: мұздалған азық-түліктерді еріту, азық-түліктерді кірден және жеуге жарамсыз бөліктерінен тазарту, азық-түлікке көлем, пішін беру, аспаздық өнімге сәйкес қалпына кеттіру
	2.4 Азық-түліктер мен дайын тағам өнімдерін өндірісте тамалдау және тиеу тәсілдері мен ережелері	7.2.4.1 дәмдеуіштерді ыдыстарға толтыру және үстелдің үстіне қою
3.Еңбек әрекетін бағалау және талдау	3.1 Еңбек әрекетін бағалау және талдау	7.3.1.1 өз жасаған еңбегінің нәтижесіне қызығушылық таныту; 7.3.1.2 мұғалімнің көмегімен алдыда тұрған жұмысқа ауызша есеп беру; 7.3.1.3 жоспардағы жасалынған жұмысты бітіргеннен кейін ауызша есеп беру; 7.3.1.4 жасалынған жұмыс бойынша есеп беру, есеп беруде меңгерген терминдерді пайдалану;

		7.3.1.5 меңгерген білімді практикада қолдану; 7.3.1.6 ұжыммен бірігіп жұмыстың реттілігі мен сапасын талқылау
2-тоқсан		
1. Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек жөнінде жалпы мағлұмат. Заңнама мен жұмысқа орналасу	7.1.1.1 өзін Қазақстан азаматы ретінде сезіну, Отанына деген мақтаныш сезімін тұту; 7.1.1.2 күнделікті өмірде қолданатын әлеуметтік-тұрмыстық дағдыларды меңгеру: жеке бас гигиенасын сақтау (тырнақ, қол, шашты күту), ғимаратты тазалықта ұстау (құрғақ және ылғалды тазалау, ғимаратты толық тазарту және маусымдық тазартуды жүргізу), тағам дайындаудың қарапайым дағдалары (ыстық сумен жұмыс, азық-түлікті жуу), киімді күту даңдылары (кір жуу, үтіктеу, сақтау), ұжымда немесе бейтаныс адамдармен дұрыс қарым-қатынас жасай алу дағдысы; 7.1.1.3 игіліктілікті, эмоционалды-рухани қайырымдылық пен көмек көрсетуге әрқаша дайын екендігін таныту, адамдардың қайғысына ортақ болуды таныту
	1.2 Техника қауіпсіздігі және құралдар мен жабдықтарды пайдалану ережесі	7.1.2.1 қайнаған сумен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау
	1.3 Ыдыс-аяқ түрлері мен пайдалану тәсілдері	7.1.3.1 ыдыс-аяқ түрлерін пайдалану тәсілдерін және қандай материалдан жасалғандығын ажырату
	1.4 Өнеркәсіпте, қосалқы үй жайындағы, қоймадағы, жуу бөлмелеріндегі, тоңазытқыш камераларындағы еден төсенділерінің және қабырға жабынлыларының түрлері	7.1.4.1 еден төсенділерін сыртқы түріне қарап анықтай алу (ламинатталған, ағаштан жасалған, тақтайдан жасалған, паркетті, линолеум, резеңке негізінде жасалған, керамикалық плитка, мәрмәр, кілемді, полимерлі құйылмалы)
2. Еңбек жұмысының технологиясы	2.1 Өнеркәсіп ғимаратында, қосалқы үй жайында, қоймадағы, жуу бөлмелерінде, тоңазытқыш камераларында тазалық сақтау талаптары	7.2.1.1 қабырға және еденге арналған жуғыш заттар мен күтуге арналған заттардың түрлері жөнінде түсініктерінің болуы
	2.2 Ыдыс-аяқты күту тәртібі мен ережесі.	7.2.2.1 "Тамақтану гигиенасы" түсінігімен танысу, ас үй ыдыс-аяқтарын ажырату, атау, күту және сақтау тәртібі мен ережесін сақтау; 7.2.2.2 ыдыс-аяқтарды жууға және тазалауға арналған заттардың түрлерін білу, жуу және тазалауға арналған заттарды қолдану кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау, нұсқаулыққа сәйкес қолдану; 7.2.2.3 денсаулыққа химиялық заттардың әсері

	2.3 Азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізу	7.2.3.1 азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізудің түрлері мен маңыздылығын түсіну: мұздалған азық-түліктерді еріту, азық-түліктерді кірден және жеуге жарамсыз бөліктерінен тазарту, азық-түлікке көлем, пішін беру, аздадық өнімге сәйкес қалпына келтіру
	2.4 Азық-түліктер мен дайын тағам өнімдерін өндірісте тамалдау және тиеу тәсілдері мен ережелері	7.2.4.1 дәмдеуіштерді ыдыстарға толтыру және үстелдің үстіне қою
3.Еңбек әрекетін бағалау және талдау	3.1. Еңбек әрекетін бағалау және талдау	7.3.1.1 өз жасаған еңбегінің нәтижесіне қызығушылық таныту; 7.3.1.2 мұғалімнің көмегімен алдыда тұрған жұмысқа ауызша есеп беру ; 7.3.1.3 жоспардағы жасалынған жұмысты бітіргеннен кейін ауызша есеп беру ; 7.3.1.4 жасалынған жұмыс бойынша есеп беру, есеп беруде меңгерген терминдерді пайдалану; 7.3.1.5 меңгерген білімді практикада қолдану 7.3.1.6 ұжыммен бірігіп жұмыстың реттілігі мен сапасын талқылау
3-тоқсан		
1 Материалтану	1.1 Еңбек жөнінде жалпы мағлұмат. Заңнама мен жұмысқа орналасу.	7.1.1.1 өзін Қазақстан азаматы ретінде сезіну, Отанына деген мақтаныш сезімін тұту; 7.1.1.2 күнделікті өмірде қолданатын әлеуметтік-тұрмыстық дағдыларды меңгеру: жеке бас гигиенасын сақтау (тырнақ, қол, шашты күту), ғимаратты тазалықта ұстау (күрғақ және ылғалды тазалау, ғимаратты толық тазарту және маусымдық тазартуды жүргізу), тағам дайындаудың қарапайым дағдалары (ыстық сумен жұмыс, азық-түлікті жуу), киімді күту даңдылары (кір жуу, үтіктеу, сақтау), ұжымда немесе бейтаныс адамдармен дұрыс қарым-қатынас жасай алу дағдысы; 7.1.1.3 игіліктілікті, эмоционалды-рухани қайырымдылық пен көмек көрсетуге әрқаша дайын екендігін таныту, адамдардың қайғысына ортақ болуды таныту; 7.1.1.4 еңбек тәртібі ұғымын, демалыс және мерекелік күндерін меңгеру
	1.2 Техника қауіпсіздігі және құралдар мен жабдықтарды пайдалану ережесі	7.1.2.1 қайнаған сумен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау
	1.3 Ыдыс-аяқ түрлері мен пайдалану тәсілдері	7.1.3.1 Ыдыс-аяқ түрлерін пайдалану тәсілдерін және қандай материалдан жасалғандығын ажырату
	1.4 Өнеркәсіпте, қосалқы үй жайындағы, қоймадағы, жуу бөлмелеріндегі, тоңазытқыш камераларындағы еден төсенділерінің	7.1.4.1 еден төсенділерін сыртқы түріне қарап анықтай алу (ламинатталған, ағаштан жасалған, тақтайдан жасалған, паркетті, линолеум, резеңке негізінде жасалған, керамикалық плитка,

Құралдар мен жабдықтар	және қабырға жабынлыларының түрлері	мәрмәр, кілемді, полимерлі құйылмалы) 7.1.4.2 линолиумды еден төсеніштерінің ішінде анықтап, білу
2.Еңбек жұмысының технологиясы	2.1 Өнеркәсіп ғимаратында, қосалқы үй жайында, қоймадағы, жуу бөлмелерінде, тоңазытқыш камераларында тазалық сақтау талаптары	7.2.1.1 қабырға және еденге арналған жуғыш заттар мен күтуге арналған заттардың түрлері жөнінде түсініктерінің болуы 7.2.1.2 жуғыш заттарды қолдану барысында техника қауіпсіздік ережесін сақтау, жуғыш заттарды нұсқаулыққа сәйкес пайдалану
	2.2 Ыдыс-аяқты күту тәртібі мен ережесі	7.2.2.1 "Тамақтану гигиенасы" түсінігімен танысу, ас үй ыдыс-аяқтарын ажырату, атау, күту және сақтау тәртібі мен ережесін сақтау 7.2.2.2 ыдыс-аяқтарды жууға және тазалауға арналған заттардың түрлерін білу, жуу және тазалауға арналған заттарды қолдану кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау, нұсқаулыққа сәйкес қолдану
	2.3 Азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізу	7.2.3.1 азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізудің түрлері мен маңыздылығын түсіну: мұздалған азық-түліктерді еріту, азық-түліктерді кірден және жеуге жарамсыз бөліктерінен тазарту, азық-түлікке көлем, пішін беру, аспаздық өнімге сәйкес калпына кеттіру; 7.2.3.2 жарма түрлерін білу, ажырата алу (бидай, күріш, бұршақ, арпа жармасы, ұнтақ, үрме бұршақ, жүгері)
	2.4 Азық-түліктер мен дайын тағам өнімдерін өндірісте тамалдау және тиеу тәсілдері мен ережелері	7.2.4.1 дәмдеуіштерді ыдыстарға толтыру және үстелдің үстіне қою; 7.2.4.2 қағаз майлықтарын дайындау және оларды майлық салатын арнайы ыдыстарға салу (майлықтарды қаттап салу тәсілдері: көлденең қол орамалы, сақинаға кигізілген желдеткіш, үстел үстіндегі желдеткіш, түтікше)
3.Еңбек әрекетін		7.3.1.1 өз жасаған еңбегінің нәтижесіне қызығушылық таныту; 7.3.1.2 мұғалімнің көмегімен алдыда тұрған жұмысқа ауызша есеп беру; 7.3.1.3 жоспардағы жасалынған жұмысты бітіргеннен кейін ауызша есеп беру;

бағалау және талдау	3.1 Еңбек әрекетін бағалау және талдау	7.3.1.4 жасалынған жұмыс бойынша есеп беру, есеп беруде меңгерген терминдерді пайдалану; 7.3.1.5 меңгерген білімді практикада қолдану; 7.3.1.6 ұжыммен бірігіп жұмыстың реттілігі мен сапасын талқылау
4-тоқсан		
1 . Материалтану . Құралдар м е н жабдықтар	1.1 Еңбек жөнінде жалпы мағлұмат. Заңнама мен жұмысқа орналасу	1.1.1 өзін Қазақстан азаматы ретінде сезіну, Отанына деген мақтаныш сезімін тұту; 7.1.1.2 күнделікті өмірде қолданатын әлеуметтік-тұрмыстық дағдыларды меңгеру: жеке бас гигиенасын сақтау (тырнақ, қол, шашты күту), ғимаратты тазалықта ұстау (құрғақ және ылғалды тазалау, ғимаратты толық тазарту және маусымдық тазартуды жүргізу), тағам дайындаудың қарапайым дағдалары (ыстық сумен жұмыс, азық-түлікті жуу), киімді күту даңдылары (кір жуу, үтіктеу, сақтау), ұжымда немесе бейтаныс адамдармен дұрыс қарым-қатынас жасай алу дағдысы; 7.1.1.3 игіліктілікті, эмоционалды-рухани қайырымдылық пен көмек көрсетуге әрқаша дайын екендігін таныту, адамдардың қайғысына ортақ болуды таныту
	1.2 Техника қауіпсіздігі және құралдар мен жабдықтарды пайдалану ережесі.	7.1.2.1 қайнаған сумен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау; 7.1.2.2 кесетін және шанышқы заттармен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау
	1.3 Ыдыс-аяқ түрлері мен пайдалану тәсілдері	7.1.3.1 ыдыс-аяқ түрлерін пайдалану тәсілдерін және қандай материалдан жасалғандығын ажырату
	1.4 Өнеркәсіпте, қосалқы үй жайындағы, қоймадағы, жуу бөлмелеріндегі, тоңазытқыш камераларындағы еден төсенділерінің және қабырға жабынлыларының түрлері	7.1.4.1 еден төсенділерін сыртқы түріне қарап анықтай алу (ламинатталған, ағаштан жасалған, тақтайдан жасалған, паркетті, линолеум, резеңке негізінде жасалған, керамикалық плитка, мәрмәр, кілемді, полимерлі құйылмалы)
2.Еңбек жұмысының технологиясы	2.1 Өнеркәсіп ғимаратында, қосалқы үй жайында, қоймадағы, жуу бөлмелерінде, тоңазытқыш камераларында тазалық сақтау талаптары	7.2.1.1 қабырға және еденге арналған жуғыш заттар мен күтуге арналған заттардың түрлері жөнінде түсініктерінің болуы; 7.2.1.2 жуғыш заттарды қолдану барысында техника қауіпсіздік ережесін сақтау, жуғыш заттарды нұсқаулыққа сәйкес пайдалану
	2.2 Ыдыс-аяқты күту тәртібі мен ережесі	7.2.2.1 "Тамақтану гигиенасы" түсінігімен танысу, ас үй ыдыс-аяқтарын ажырату, атау, күту және сақтау тәртібі мен ережесін сақтау
		7.2.3.1 азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізудің түрлері мен маңыздылығын түсіну: мұздалған азық-түліктерді еріту, азық-түліктерді кірден және жеуге жарамсыз бөліктерінен тазарту,

	2.3 Азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізу	азық-түлікке көлем, пішін беру, аспаздық өнімге сәйкес қалпына кеттіру
	2.4 Азық-түліктер мен дайын тағам өнімдерін өндірісте тамалдау және тиеу тәсілдері мен ережелері	7.2.4.1 дәмдеуіштерді ыдыстарға толтыру және үстелдің үстіне қою
3.Еңбек әрекетін бағалау және талдау	3.1 Еңбек әрекетін бағалау және талдау	7.3.1.1 өз жасаған еңбегінің нәтижесіне қызығушылық таныту; 7.3.1.2 мұғалімнің көмегімен алдыда тұрған жұмысқа ауызша есеп беру ; 7.3.1.3 жоспардағы жасалынған жұмысты бітіргеннен кейін ауызша есеп беру ; 7.3.1.4 жасалынған жұмыс бойынша есеп беру, есеп беруде меңгерген терминдерді пайдалану; 7.3.1.5 меңгерген білімді практикада қолдану; 7.3.1.6 ұжыммен бірігіп жұмыстың реттілігі мен сапасын талқылау

2)8-сынып:

5-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1 . Материалтану . Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек жөнінде жалпы мағлұмат. Заңнама мен жұмысқа орналасу	8.1.1.1 әр түрлі елдің мәдениеті мен тарихына құрметпен қарау; 8.1.1.2 қарқынды дамып жатқан және құбылмалы өмірге бейімделудің бастапқы дағдыларын меңгеру (қоршаған адамдарды өзіне бағындыру, қоршаған адамдармен түсіністікте болу, өз-өзіне сенуді сезіну, тәуелсіз болу, қиындықтарды жеңе білу, еліктемеу, басқа адамның ықпалына түспеу, жетістікке қол жеткізуге ұмтылу, өз жетістіктерін көрсету); 8.1.1.3 еңбек төлемақысын айыра білу (еңбекақы, келісімді ақы, сағатқа байланысты төлемақы)
	1.2 Техника қауіпсіздігі және құралдар мен жабдықтарды пайдалану ережесі	8.1.2.1 механикалық көкөніс кескіш және ұсақтағышпен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау
	1.3 Ыдыс-аяқ түрлері мен пайдалану тәсілдері	8.1.3.1 алюминді, эмальді және никельді ыдыс-аяқты танып білу
	1.4 Өнеркәсіпте, қосалқы үй жайындағы, қоймадағы, жуу бөлмелеріндегі, тоңазытқыш камераларындағы еден төсенділерінің және қабырға жабынлыларының түрлері	8.1.4.1 түрлі еденге арналған және қабырғаға арналған кафельдерді ажырата алу, күтім жасау
	2.1 Өнеркәсіп ғимаратында, қосалқы үй жайында, қоймадағы, жуу бөлмелерінде,	8.2.1.1 жуу бөлмесінде жұмысты ұйымдастыру ережесін білу; 8.2.1.2 жууға арналған заттар туралы түсінік қалыптастыру:

2.Еңбек жұмысының технологиясы	тоңазытқыш камераларында тазалық сақтау талаптары	ерітіндіні жасау ережесі мен ерітінді түрлері, дезинфекцияға және жууға арналған заттарды қауіпсіз қолдану
	2.2 Ыдыс-аяқты күту тәртібі мен ережесі	8.2.2.1 алюминді, эмальді және никельден жасалған ыдыстары күту ережесін білу, қолдану; 8.2.2.2 ағаштан жасалған ас үй жабдықтарын өңдеу ерекшелігін т ү с і н у ; 8.2.2.3 түрлі материалдан жасалған ыдыс-аяқты жуу және тазалауға арналған заттарды таңдай алу, ажырату; 8.2.2.4 жуу мен тазалауға арналған заттарды қолдануда техника қауіпсіздік ережесін сақтау, нұсқаулыққа сәйкес орындау
	2.3 Азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізу	8.2.3.1 көкөністер мен жеміс-жидектерді талапқа сай сақтау шарттары мен мерзімін сақтау ережелерін ұстану: тоңазытқышта және қоймада сақталған тәуілік санын анықтау; 8.2.3.2 көкөністер мен жеміс-жидектерді алғашқы өңдеуден өткізу ережесін білу: сұрыптау, жуу, турау (ұзынша, төртбұрыш , домалақ, түрлі пішінді турау, ленталы, сақиналы)
	2.4 Азық-түліктер мен дайын тағам өнімдерін өндірісте тамалдау және тиеу тәсілдері мен ережелері	8.2.4.1 таза ыдыс-аяқты жуатын цехтан үлестіретін бөлмеге тасмалдау мен тиеу, поднос немес арба арқылы жеткізу; 8.2.4.2 ас үйде бағдарлай алу, үстелдерді нөмірлеу
3.Еңбек әрекетін бағалау және талдау	3.1 Еңбек әрекетін бағалау және талдау	8.3.1.1 "Ас үй жұмысшысы" бағдары бойынша кәсіби дағдыны меңгеруде ынтасын көрсету 8.3.1.2 сапалы жасалынған жұмыс бойынша талдау жүргізу; 8.3.1.3 өзінің және дострының жұмыстарын талдау мен бағалауға ұмтылу, жұмыста жетістіктері мен кемшіліктерін атау ; 8.3.1.4 жасалынған жұмыс бойынша есеп беру, есеп беруде меңгерген терминдерді қолдану; 8.3.1.5 5 меңгерген білімді практикада пайдалану 8.3.1.6 тағайындалу мен арнайы киім туралы айтып беру; 8.3.1.7 электр құралдарын және электр жабдықтарын пайдалануда техника қауіпсіздік ережесін айтып беру; 8.3.1.8 қоғамдық тамақтану кәсіпорын түрлерін топтау; 8.3.1.9 жууға арналған ерітінділерді дайындау
2-тоқсан		
1 . Материалтану . Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек жөнінде жалпы мағлұмат. Заңнама мен жұмысқа орналасу	8.1.1.1 әр түрлі елдің мәдениеті мен тарихына құрметпен қарау
	1.2 Техника қауіпсіздігі және құралдар мен жабдықтарды пайдалану ережесі	8.1.2.1 механикалық көкөніс кескіш және ұсақтағышпен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау
	1.3 Ыдыс-аяқ түрлері мен пайдалану тәсілдері	8.1.3.1 алюминді, эмальді және никельді ыдыс-аяқты танып білу
	1.4 Өнеркәсіпте, қосалқы үй жайындағы, қоймадағы, жуу бөлмелеріндегі, тоңазытқыш	

	камераларындағы еден төсенділерінің және қабырға жабынлыларының түрлері	8.1.4.1 түрлі еденге арналған және қабырғаға арналған кафельдерді ажырата алу, күтім жасау
2.Еңбек жұмысының технологиясы	2.1 Өнеркәсіп ғимаратында, қосалқы үй жайында, қоймадағы, жуу бөлмелерінде, тоңазытқыш камераларында тазалық сақтау талаптары	8.2.1.1 жуу бөлмесінде жұмысты ұйымдастыру ережесін білу; 8.2.1.2 жууға арналған заттар туралы түсінік қалыптастыру: ерітіндіні жасау ережесі мен ерітінді түрлері, дезинфекцияға және жууға арналған заттарды қауіпсіз қолдану
	2.2 Ыдыс-аяқты күту тәртібі мен ережесі	8.2.2.1 алюминді, эмальді және никельден жасалған ыдыстары күту ережесін білу, қолдану; 8.2.2.2 ағаштан жасалған ас үй жабдықтарын өңдеу ерекшелігін түсінуді; 8.2.2.3 түрлі материалдан жасалған ыдыс-аяқты жуу және тазалауға арналған заттарды таңдай алу, ажырату; 8.2.2.4 жуу мен тазалауға арналған заттарды қолдануда техника қауіпсіздік ережесін сақтау, нұсқаулыққа сәйкес орындау
	2.3 Азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізу	8.2.3.1 көкөністер мен жеміс-жидектерді талапқа сай сақтау шарттары мен мерзімін сақтау ережелерін ұстану: тоңазытқышта және қоймада сақталған тәулік санын анықтау; 8.2.3.2 көкөністер мен жеміс-жидектерді алғашқы өңдеуден өткізу ережесін білу: сұрыптау, жуу, турау (ұзынша, төртбұрыш, домалақ, түрлі пішінді турау, ленталы, сакиналы); 8.2.3.3 көкөністер мен жеміс-жидектерді сұрыптау, ақаулығы бар, толыққанды емес шикізаттан бөліп алу, кірден және механикалық қоспадан тазарту, қолмен немесе түрлітәсілдер арқылы тасымалдау
	2.4 Азық-түліктер мен дайын тағам өнімдерін өндірісте тамалдау және тиеу тәсілдері мен ережелері	8.2.4.1 таза ыдыс-аяқты жуатын цехтан үлестіретін бөлмеге тасымалдау мен тиеу, поднос немесе арба арқылы жеткізу
3.Еңбек әрекетін бағалау және талдау	3.1 Еңбек әрекетін бағалау және талдау	8.3.1.1 "Ас үй жұмысшысы" бағдары бойынша кәсіби дағдыны меңгеруде ынтасын көрсету; 8.3.1.2 сапалы жасалынған жұмыс бойынша талдау жүргізу; 8.3.1.3 өзінің және дострының жұмыстарын талдау мен бағалауға ұмтылу, жұмыста жетістіктері мен кемшіліктерін атау; 8.3.1.4 жасалынған жұмыс бойынша есеп беру, есеп беруде меңгерген терминдерді қолдану; 8.3.1.5 5 меңгерген білімді практикада пайдалану; 8.3.1.6 тағайындалу мен арнайы киім туралы айтып беру
3-тоқсан		
		8.1.1.1 әр түрлі елдің мәдениеті мен тарихына құрметпен қарау; 8.1.1.2 қарқынды дамып жатқан және құбылмалы өмірге бейімделудің бастапқы дағдыларын меңгеру (қоршаған адамдарды өзіне бағындыру, қоршаған адамдармен түсіністікте болу, өз-өзіне сенуді сезіну, тәуелсіз болу, қиындықтарды жеңе білу, еліктемеу, басқа адамның ықпалына түспеу, жетістікке қол

1 . Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек жөнінде жалпы мағлұмат. Заңнама мен жұмысқа орналасу	жеткізуге ұмтылу, өз жетістіктерін көрсету); 8.1.1.3 еңбек төлемақысын айыра білу (еңбекақы, келісімді ақы, сағатқа байланысты төлемақы; 8.1.1.4 бала бақшадағы ас үй жұмысшысының қызметтік міндетін түсіну: ыдыс-аяқ пен құрал – жабдықтардың атауы, таңбалануына қарай олардың белгілері, ыдысты ашу және жабу ережесі мен тәсілдері, өнеркәсіп орына азық-түлікті және дайын тағамды жеткізу ережесі, технологиялық жабдықтарды қосу мен сөндіру, жуғыш және залалсыздардыру сұйықтықтың түрлері мен қоюланған ерітінді түрлері
	1.2 Техника қауіпсіздігі және құралдар мен жабдықтарды пайдалану ережесі	8.1.2.1 механикалық көкөніс кескіш және ұсақтағышпен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау; 8.1.2.2 тұмша пешпен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау
	1.3 Ыдыс-аяқ түрлері мен пайдалану тәсілдері	8.1.3.1 алюминді, эмальді және никельді ыдыс-аяқты танып білу
	1.4 Өнеркәсіпте, қосалқы үй жайындағы, қоймадағы, жуу бөлмелеріндегі, тоңазытқыш камераларындағы еден төсенділерінің және қ а б ы р ғ а жабынлыларының түрлері	8.1.4.1 түрлі еденге арналған және қабырғаға арналған кафельдерді ажырата алу, күтім жасау
2.Еңбек жұмысының технологиясы	2.1 Өнеркәсіп ғимаратында, қосалқы үй жайында, қоймадағы, жуу бөлмелерінде, тоңазытқыш камераларында тазалық сақтау талаптары	8.2.1.1 жуу бөлмесінде жұмысты ұйымдастыру ережесін білу; 8.2.1.2 жууға арналған заттар туралы түсінік қалыптастыру: ерітіндіні жасау ережесі мен ерітінді түрлері, дезинфекцияға және жууға арналған заттарды қауіпсіз қолдану
	2.2 Ыдыс-аяқты күту тәртібі мен ережесі	8.2.2.1 алюминді, эмальді және никельден жасалған ыдыстары күту ережесін білу, қолдану; 8.2.2.2 ағаштан жасалған ас үй жабдықтарын өңдеу ерекшелігін т ү с і н у ; 8.2.2.3 түрлі материалдан жасалған ыдыс-аяқты жуу және тазалауға арналған заттарды таңдай алу, ажырату; 8.2.2.4 жуу мен тазалауға арналған заттарды қолдануда техника қауіпсіздік ережесін сақтау, нұсқаулыққа сәйкес орындау; 8.2.2.5 асхана ыдыс-аяқтары мен аспаптарын қолмен жууды орындау
	2.3 Азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізу	8.2.3.1 көкөністер мен жеміс-жидектерді талапқа сай сақтау шарттары мен мерзімін сақтау ережелерін ұстану: тоңазытқышта және қоймада сақталған тәуілік санын анықтау
	2.4 Азық-түліктер мен дайын тағам өнімдерін өндірісте тамалдау және тиеу тәсілдері мен ережелері	8.2.4.1 таза ыдыс-аяқты жуатын цехтан үлестіретін бөлмеге тасмалдау мен тиеу, поднос немес арба арқылы жеткізу; 8.2.4.2 ас үйде бағдарлай алу, үстелдерді нөмірлеу; 8.2.4.3 ас үйде ыстық (шай, сорпа) және суық (кеспелер, салаттар) тасмалдау ережелерін сақтау

3.Еңбек әрекетін бағалау және талдау	3.1 Еңбек әрекетін бағалау және талдау	8.3.1.1 "Ас үй жұмысшысы" бағдары бойынша кәсіби дағдыны меңгеруде ынтасын көрсету; 8.3.1.2 сапалы жасалынған жұмыс бойынша талдау жүргізу; 8.3.1.3 өзінің және дострының жұмыстарын талдау мен бағалауға ұмтылу, жұмыста жетістіктері мен кемшіліктерін атау ; 8.3.1.4 жасалынған жұмыс бойынша есеп беру, есеп беруде меңгерген терминдерді қолдану; 8.3.1.5 5 меңгерген білімді практикада пайдалану; 8.3.1.6 тағайындалу мен арнайы киім туралы айтып беру; 8.3.1.7 электр құралдарын және электр жабдықтарын пайдалануда техника қауіпсіздік ережесін айтып беру
4-тоқсан		
1 . Материалтану . Құралдар м е н жабдықтар	1.1 Еңбек жөнінде жалпы мағлұмат. Заңнама мен жұмысқа орналасу	8.1.1.1 әр түрлі елдің мәдениеті мен тарихына құрметпен қарау; 8.1.1.2 қарқынды дамып жатқан және құбылмалы өмірге бейімделудің бастапқы дағдыларын меңгеру (қоршаған адамдарды өзіне бағындыру, қоршаған адамдармен түсіністікте болу, өз-өзіне сенуді сезіну, тәуелсіз болу, қиындықтарды жеңе білу, еліктемеу, басқа адамның ықпалына түспеу, жетістікке қол жеткізуге ұмтылу, өз жетістіктерін көрсету); 8.1.1.3 еңбек төлемақысын айыра білу (еңбекақы, келісімді ақы, сағатқа байланысты төлемақы)
	1.2 Техника қауіпсіздігі және құралдар мен жабдықтарды пайдалану ережесі	8.1.2.1 механикалық көкөніс кескіш және ұсақтағышпен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау
	1.3 Ыдыс-аяқ түрлері мен пайдалану тәсілдері	8.1.3.1 алюминді, эмальді және никельді ыдыс-аяқты танып білу
	1.4 Өнеркәсіпте, қосалқы үй жайындағы, қоймадағы, жуу бөлмелеріндегі, тоңазытқыш камераларындағы еден төсенділерінің және қ а б ы р ғ а жабынлыларының түрлері	8.1.4.1 түрлі еденге арналған және қабырғаға арналған кафельдерді ажырата алу, күтім жасау
2.Еңбек жұмысының технологиясы	2.1 Өнеркәсіп ғимаратында, қосалқы үй жайында, қоймадағы, жуу бөлмелерінде, тоңазытқыш камераларында тазалық сақтау талаптары	8.2.1.1 жуу бөлмесінде жұмысты ұйымдастыру ережесін білу
	2.2 Ыдыс-аяқты күту тәртібі мен ережесі	8.2.2.1 алюминді, эмальді және никельден жасалған ыдыстары күту ережесін білу, қолдану; 8.2.2.2 ағаштан жасалған ас үй жабдықтарын өңдеу ерекшелігін түсіну
	2.3 Азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізу	8.2.3.1 көкөністер мен жеміс-жидектерді талапқа сай сақтау шарттары мен мерзімін сақтау ережелерін ұстану: тоңазытқышта және қоймада сақталған тәуілік санын анықтау

	2.4 Азық-түліктер мен дайын тағам өнімдерін өндірісте тамалдау және тиеу тәсілдері мен ережелері	8.2.4.1 таза ыдыс-аяқты жуатын цехтан үлестіретін бөлмеге тасмалдау мен тиеу, поднос немес арба арқылы жеткізу
3.Еңбек әрекетін бағалау және талдау	3.1 Еңбек әрекетін бағалау және талдау	8.3.1.1 "Ас үй жұмысшысы" бағдары бойынша кәсіби дағдыны меңгеруде ынтасын көрсету 8.3.1.2 сапалы жасалынған жұмыс бойынша талдау жүргізу; 8.3.1.3 өзінің және дострының жұмыстарын талдау мен бағалауға ұмтылу, жұмыста жетістіктері мен кемшіліктерін атау ; 8.3.1.4 жасалынған жұмыс бойынша есеп беру, есеп беруде меңгерген терминдерді қолдану

3) 9-сынып:

6-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1 . Материалтану . Құралдар м е н жабдықтар	1.1 Еңбек жөнінде жалпы мағлұмат 2.1 Заңнама мен жұмысқа орналасу	9.1.1.1 өмір сүруді қамтамасыз етуге қажетті өз мүмкіншілігі жайында адекватты түсініктің болуы 9.1.1.2 әр түрлі әлеуметтік жағдайда өзі қатарлы құрдастарымен немесе ересек адамдармен серіктес болуды жүзеге асыру; 9.1.1.3 қоғамдық тамақтану ұйымдарындағы ас үй жұмысшысының қызметтік міндеттерін білу (асхана, кафе, мейрамхана, фастфуд): санитарлы- эпидемиологиялық ережелер мен құқықтарды, өндірістік бақылауды жүргізу және ұйымдастыруға арналған әдістемелік нұсқаулықтарды, еңбекті қорғау ережелері мен құқықтарды техника қауіпсіздігі мен өрттен сақтау ережелерін, ыдыс-аяқ пен құрал-жабдықтардың атауын, пайдалану тәсілдерін, еңбекті оңтайлы ұйымдастыруды, ақау түрлері және оның алдын алу, жою, іскерлік этикеті ережелерін білу; 9.1.1.4 жұмыс орнында міндеттерін орындау жауапкершілігін түсіну: жазғыру, ескеру алу, айыппұл, қызметтен босатылу
	1.2 Техника қауіпсіздігі және құралдар мен жабдықтарды пайдалану ережесі	9.1.2.1 ет тартқышты жуу, құрастыру
	1.3 Ыдыс-аяқ түрлері мен пайдалану тәсілдері	9.1.3.1 әйнектен және фарфордан жасалған ыдыс-аяқты ажыратып, анықтай алу
	1.4 Өнеркәсіпте, қосалқы үй жайындағы, қоймадағы, жуу бөлмелеріндегі, тоңазытқыш камераларындағы еден төсенділерінің және қабырға жабынлыларының түрлері	9.1.4.1 еденге арналған түрлі паркетті және ламинацияны ажырата білу, оларды барлық талаптарға сай дұрыс күту

2. Еңбек жұмысының технологиясы	2.1 Өнеркәсіп ғимаратында, қосалқы үй жайында, қоймадағы, жуу бөлмелерінде, тоңазытқыш камераларында тазалық сақтау талаптары	9.2.1.1 тоңазытқыш пен қоймадағы жұмысты ұйымдастыру ережесін білу
	2.2 Ыдыс-аяқты күту тәртібі мен ережесі	9.2.2.1 әйнектен және фарфордан жасалған ыдыс-аяқты күтуді жүзеге асыру ; 9.2.2.2 әйнек пен фарфорды өңдеу
	2.3 Азық-түлікті бастапқы өндеуден өткізу	9.2.3.1 сүттен жасалған тағамдардың сақтау мерзімі мен шартын білу: сүттің, сары майдың, қаймақтың, айранның, кілегейдің, балмұздақтың белгіленген сақтау мерзімі
	2.4 Азық-түліктер мен дайын тағам өнімдерін өндірісте тамалдау және тиеу тәсілдері мен ережелері	9.2.4.1 етті, тауық етін, балық етін тоңазытқыш бөлмесінен ыстық цехқа (суық цехқа) тасмалдау мен тиеу, поднос немес арба арқылы барлық техника қауіпсіздігін сақтай отырып жеткізу
3. Еңбек әрекетін бағалау және талдау	3.1. Еңбек әрекетін бағалау және талдау	9.3.1.1 өз мақсатына жету үшін жауапкершілік, жігерлік пен қатаң тәртіпті сақтау, жасаған еңбегіне мақтанышпен қарау; 9.3.1.2 жұмысты орындау кезінде мұғалімнің және өзіне қойылған сұрағы бойынша толық талдау жасау; 9.3.1.3 жасалынған жұмыстың сапасын бақылап отыру; 9.3.1.4 өз еңбегінің нәтижесіне қызығушылық таныту; 9.3.1.5 сөйлеу барысында технологиялық терминдерді пайдалану; 9.3.1.6 ұжыммен бірігіп жұмыстың реттілігі мен сапасын талқылау; 9.3.1.7 арнайы аяқ-киім және қолды қорғайтын тәсіл түрлерін мен пайдалануын атап беру; 9.3.1.8 арнайы аяқ-киім мен қолды қорғайтын тәсіл түрлерін атап беру ; 9.3.1.9 жууға арналған ерітінділерді дайындау; 9.3.1.10 құрал-жабдықтар мен тәсілдерді таңдау
2-тоқсан		
1 . Материалтану . Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек жөнінде жалпы мағлұмат. Заңнама мен жұмысқа орналасу	9.1.1.1 өмір сүруді қамтамасыз етуге қажетті өз мүмкіншілігі жайында адекватты түсініктің болуы
	1.2 Техника қауіпсіздігі және құралдар мен жабдықтарды пайдалану ережесі	9.1.2.1 ет тартқышты жуу, құрастыру
	1.3 Ыдыс-аяқ түрлері мен пайдалану тәсілдері	9.1.3.1 әйнектен және фарфордан жасалған ыдыс-аяқты ажыратып, анықтай алу
	1.4 Өнеркәсіпте, қосалқы үй	

	жайындағы, қоймадағы, жуу бөлмелеріндегі, тоңазытқыш камераларындағы еден төсенділерінің және қабырға жабынлыларының түрлері	9.1.4.1 еденге арналған түрлі паркетті және ламинацияны ажырата білу, оларды барлық талаптарға сай дұрыс күту
2.Еңбек жұмысының технологиясы	2.1 Өнеркәсіп ғимаратында, қосалқы үй жайында, қоймадағы, жуу бөлмелерінде, тоңазытқыш камераларында тазалық сақтау талаптары	9.2.1.1 тоңазытқыш пен қоймадағы жұмысты ұйымдастыру ережесін білу
	2.2 Ыдыс-аяқты күту тәртібі мен ережесі	9.2.2.1 әйнектен және фарфордан жасалған ыдыс-аяқты күтуді жүзеге асыру 9.2.2.2 әйнек пен фарфорды өңдеу
	2.3 Азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізу	9.2.3.1 сүттен жасалған тағамдардың сақтау мерзімі мен шартын білу: сүттің, сары майдың, қаймақтың, айранның, кілегейдің, балмұздақтың белгіленген сақтау мерзімі
	2.4 Азық-түліктер мен дайын тағам өнімдерін өндірісте тамалдау және тиеу тәсілдері мен ережелері	9.2.4.1 етті, тауық етін, балық етін тоңазытқыш бөлмесінен ыстық цехқа (суық цехқа) тасмалдау мен тиеу, поднос немес арба арқылы барлық техника қауіпсіздігін сақтай отырып жеткізу
3. Еңбек әрекетін бағалау және талдау	3.1 Еңбек әрекетін бағалау және талдау	9.3.1.1 өз мақсатына жету үшін жауапкершілік, жігерлік пен қатаң тәртіпті сақтау, жасаған еңбегіне мақтанышпен қарау; 9.3.1.2 жұмысты орындау кезінде мұғалімнің және өзіне қойылған сұрағы бойынша толық талдау жасау; 9.3.1.3 жасалынған жұмыстың сапасын бақылап отыру; 9.3.1.4 өз еңбегінің нәтижесіне қызығушылық таныту; 9.3.1.5 сөйлеу барысында технологиялық терминдерді пайдалану; 9.3.1.6 ұжыммен бірігіп жұмыстың реттілігі мен сапасын талқылау; 9.3.1.7 арнайы аяқ-киім және қолды қорғайтын тәсіл түрлерін мен пайдалануын атап беру; 9.3.1.8 арнайы аяқ-киім мен қолды қорғайтын тәсіл түрлерін атап беру; 9.3.1.9 жууға арналған ерітінділерді дайындау 9.3.1.10 құрал-жабдықтар мен тәсілдерді таңдау; 9.3.1.11 мұздатқыш және тоңазытқыш камераларын жуу; 9.3.1.12 ет тартқыш пен шырын сыққышты тазалап отыру; 9.3.1.13 ыдыс-жуатын шұңғылшаны, пештерді тазарту; 9.3.1.14 механикалық жабдықтарды, ыдыс-аяқтарды күту
3-тоқсан		
	1.1 Еңбек жөнінде жалпы мағлұмат.	9.1.1.1 өмір сүруді қамтамасыз етуге қажетті өз мүмкіншілігі жайында адекватты түсініктің болуы;

1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	Заңнама мен жұмысқа орналасу	9.1.1.2 әр түрлі әлеуметтік жағдайда өзі қатарлы құрдастарымен немесе ересек адамдармен серіктес болуды жүзеге асыру
	1.2 Техника қауіпсіздігі және құралдар мен жабдықтарды пайдалану ережесі	9.1.2.1 ет тартқышты жуу, құрастыру
	1.3 Ыдыс-аяқ түрлері мен пайдалану тәсілдері	9.1.3.1 әйнектен және фарфордан жасалған ыдыс-аяқты ажыратып, анықтай алу
	1.4 Өнеркәсіпте, қосалқы үй жайындағы, қоймадағы, жуу бөлмелеріндегі, тоңазытқыш камераларындағы еден төсенділерінің және қабырға жабынлыларының түрлері	9.1.4.1 еденге арналған түрлі паркетті және ламинацияны ажырата білу, оларды барлық талаптарға сай дұрыс күту
2. Еңбек жұмысының технологиясы	2.1 Өнеркәсіп ғимаратында, қосалқы үй жайында, қоймадағы, жуу бөлмелерінде, тоңазытқыш камераларында тазалық сақтау талаптары	9.2.1.1 тоңазытқыш пен қоймадағы жұмысты ұйымдастыру ережесін білу; 9.2.1.2 жууға арналған заттар мен ерітіндіні жасау ережесі туралы түсінік қалыптастыру, тоңазытқыш пен қойманы өндеуде дезинфекциялау және жуу заттарын пайдалану, дезинфекциялау және жуу заттарын пайдаланғанда қауіпсіздік ережесін сақтау
	2.2 Ыдыс-аяқты күту тәртібі мен ережесі	9.2.2.1 әйнектен және фарфордан жасалған ыдыс-аяқты күтуді жүзеге асыру; 9.2.2.2 әйнек пен фарфорды өндеу
	2.3 Азық-түлікті бастапқы өндеуден өткізу	9.2.3.1 сүттен жасалған тағамдардың сақтау мерзімі мен шартын білу: сүттің, сары майдың, қаймақтың, айранның, кілегейдің, балмұздақтың белгіленген сақтау мерзімі
	2.4 Азық-түліктер мен дайын тағам өнімдерін өндірісте тамалдау және тиеу тәсілдері мен ережелері	9.2.4.1 етті, тауық етін, балық етін тоңазытқыш бөлмесінен ыстық цехқа (суық цехқа) тасмалдау мен тиеу, поднос немес арба арқылы барлық техника қауіпсіздігін сақтай отырып жеткізу
3. Еңбек әрекетін бағалау және талдау	3.1 Еңбек әрекетін бағалау және талдау	9.3.1.1 өз мақсатына жету үшін жауапкершілік, жігерлік пен қатаң тәртіпті сақтау, жасаған еңбегіне мақтанышпен қарау; 9.3.1.2 жұмысты орындау кезінде мұғалімнің және өзіне қойылған сұрағы бойынша толық талдау жасау 9.3.1.3 жасалынған жұмыстың сапасын бақылап отыру; 9.3.1.4 өз еңбегінің нәтижесіне қызығушылық таныту; 9.3.1.5 сөйлеу барысында технологиялық терминдерді пайдалану;

		9.3.1.6 ұжыммен бірігіп жұмыстың реттілігі мен сапасын талқылау; 9.3.1.7 арнайы аяқ-киім және қолды қорғайтын тәсіл түрлерін мен пайдалануын атап беру
4-тоқсан		
1. Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек жөнінде жалпы мағлұмат. Заңнама мен жұмысқа орналасу	9.1.1.1 өмір сүруді қамтамасыз етуге қажетті өз мүмкіншілігі жайында адекватты түсініктің болуы; 9.1.1.2 әр түрлі әлеуметтік жағдайда өзі қатарлы құрдастарымен немесе ересек адамдармен серіктес болуды жүзеге асыру; 9.1.1.3 қоғамдық тамақтану ұйымдарындағы ас үй жұмысшысының қызметтік міндеттерін білу (асхана, кафе, мейрамхана, фастфуд): санитарлы- эпидемиологиялық ережелер мен құқықтарды, өндірістік бақылауды жүргізу және ұйымдастыруға арналған әдістемелік нұсқаулықтарды, еңбекті қорғау ережелері мен құқықтарды техника қауіпсіздігі мен өрттен сақтау ережелерін, ыдыс-аяқ пен құрал-жабдықтардың атауын, пайдалану тәсілдерін, еңбекті оңтайлы ұйымдастыруды, ақау түрлері және оның алдын алу, жою, іскерлік этикеті ережелерін білу
	1.2 Техника қауіпсіздігі және құралдар мен жабдықтарды пайдалану ережесі	9.1.2.1 ет тартқышты жуу, құрастыру
	1.3 Ыдыс-аяқ түрлері мен пайдалану тәсілдері	9.1.3.1 әйнектен және фарфордан жасалған ыдыс-аяқты ажыратып, анықтай алу
	1.4 Өнеркәсіпте, қосалқы үй жайындағы, қоймадағы, жуу бөлмелеріндегі, тоңазытқыш камераларындағы еден төсенділерінің және қабырға жабынлыларының түрлері	9.1.4.1 еденге арналған түрлі паркетті және ламинацияны ажырата білу, оларды барлық талаптарға сай дұрыс күту
2. Еңбек жұмысының технологиясы	2.1 Өнеркәсіп ғимаратында, қосалқы үй жайында, қоймадағы, жуу бөлмелерінде, тоңазытқыш камераларында тазалық сақтау талаптары	9.2.1.1 тоңазытқыш пен қоймадағы жұмысты ұйымдастыру ережесін білу
	2.2 Ыдыс-аяқты күту тәртібі мен ережесі	9.2.2.1 әйнектен және фарфордан жасалған ыдыс-аяқты күтуді жүзеге асыру; 9.2.2.2 әйнек пен фарфорды өңдеу; 9.2.2.3 әйнектен және фарфордан жасалған ыдыс-аяқты күтуге және жууға арналған заттарды ажырата білу

	2.3 Азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізу	9.2.3.1 сүттен жасалған тағамдардың сақтау мерзімі мен шартын білу: сүттің, сары майдың, қаймақтың, айранның, кілегейдің, балмұздақтың белгіленген сақтау мерзімі
	2.4 Азық-түліктер мен дайын тағам өнімдерін өндірісте тамалдау және тиеу тәсілдері мен ережелері	9.2.4.1 етті, тауық етін, балық етін тоңазытқыш бөлмесінен ыстық цехқа (суық цехқа) тасмалдау мен тиеу, поднос немес арба арқылы барлық техника қауіпсіздігін сақтай отырып жеткізу; 9.2.4.2 сүттен жасалған өнімдерді тоңазытқыш бөлмесінен ыстық цехқа (суық цехқа) тасмалдау мен тиеуде техника қауіпсіздігін сақтай отырып жеткізу; 9.2.4.3 азық-түлікті тәуіліктік қоймадан өдіріс цехына жеткізу; 9.2.4.4 барлық техника қауіпсіздік ережесін сақтай отырып, жүкті тасмалдау
3. Еңбек әрекетін бағалау және талдау	3.1 Еңбек әрекетін бағалау және талдау	9.3.1.1 өз мақсатына жету үшін жауапкершілік, жігерлік пен қатаң тәртіпті сақтау, жасаған еңбегіне мақтанышпен қарау; 9.3.1.2 жұмысты орындау кезінде мұғалімнің және өзіне қойылған сұрағы бойынша толық талдау жасау

4)10-сынып:

7-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Материалтану және құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек жөнінде жалпы мағлұмат. Заңнама мен жұмысқа орналасу	10.1.1.1 қауіпсіз, салауатты өмір салты ұстанымын сақтау, шығармашылық еңбекке ынталану, нәтижелі жұмыс көрсету, материалды және рухани қазынаға ұқыптылықпен қарау; 10.1.1.2 өз бетінше өмір сүруге дайындығын көрсету: өзін қоршаға ортадағы адамдарды бауырына тарта білу, қоршаған ортадағылармен жақсы қарым-қатынас орната алу, өз-өзіне сену, дербес болу, қиындықты жеңе білу, жаманға еліктемеу, біреудің ықпалына түспеу, жетістікке жетуге ынталану, өз жетістіктерін көрсете білу, байланысты шектеу, байланысты ажырата білу; 10.1.1.3 жұмыс ауыстыру ережесін білу: жұмысқа ауысу шарты, жұмысқа келмеген адамның орнын ауыстыру уақыты, еңбек келісім шартындағы өзгерістер мен біліктілігі төменірек жұмысқа ауысу
	1.2 Техника қауіпсіздігі және құралдар мен жабдықтарды пайдалану ережесі	10.1.2.1 тоңазытқыш және мұздатқыш камералардың бөлшектерін жуу; 10.1.2.2 тоңазытқыш және мұздатқыш камераларымен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау
	1.3 Ыдыс-аяқ түрлері мен пайдалану тәсілдері	10.1.3.1 тефлонды және керамикадан жасалған ыдыс-аяқтарды ажырата алу, анықтай білу
	1.4 Өнеркәсіпте, қосалқы үй жайындағы, қоймадағы, жуу бөлмелеріндегі, тоңазытқыш камераларындағы еден төсенділерінің және қабырға жабынлыларының түрлері	10.1.4.1 еденге арналған түрлі құйылмалы-полимерлі төсеніштерді ажырата алу
	2.1 Өнеркәсіп ғимаратында, қосалқы үй жайында, қоймадағы, жуу	10.2.1.1 ас үй ыдыстары мен жабдықтарды қолдану, оны жуу, тазарту түрінде ұстау; 10.2.1.2 құралдар мен жабдықтарды таңбалау

2. Еңбек жұмысының технологиясы	бөлмелерінде, тоңазытқыш камераларында тазалық сақтау талаптары	10.2.1.3 ас үй жұмысшысының жұмыс орын тазалық-гигиеналық түрде ұстай білу, күні бойы тазалықты ұ с т а н у ; 10.2.1.4 құралдарының дұрыс жұмыс жасауын тексеру
	2.2 Ыдыс-аяқты күту тәртібі мен ережесі	10.2.2.1 тефлонды және керамикалық жабындысы бар ыдыс-аяқтарды күту ережесін орындау және білу
	2.3 Азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізу	10.2.3.1 еттің, құс етінің, балық етінің сақтау мерзімі мен шартын білу: салқындату мен мұздату, сақтауға арналған қаптамалар (вакуумды, полиэтиленді бір реттік, қағаздан жасалған, көпіршектенген полистирол)
	2.4 Азық-түліктер мен дайын тағам өнімдерін өндірісте тамалдау және тиеу тәсілдері мен ережелері	10.2.4.1 азық-түлікті қабылдауда және тиеу кезінде ереже с а қ т а у ; 10.2.4.2 жаңадан келіп жеткен азық-түлікті уақытша сақтау орынын анықтау
3. Еңбек әрекетін бағалау және талдау	3.1 Еңбек әрекетін бағалау және талдау	10.3.1.1 "Ас үй жұмысшысы" бағдары бойынша өзінің жеке ерекшеліктерін кәсіби талаптарға сәйкестендіру; 10.3.1.2 жасаған еңбегінің нәтижесіне қызығушылық таныту; 10.3.1.3 өз еңбегіне жауапкершілікпен және қатаң тәртіппен қ а р а у ; 10.3.1.4 өз мақсатына жету үшін жігерлік таныту, жасаған өз немесе басқаның еңбегіне мақтанышпен қарау; 10.3.1.5 талапқа сәйкес жұмыс сапасын бағалау; 10.3.1.6 сөйлеу барысында технологиялық терминдерді п а й д а л а н у ; 10.3.1.7 жұмыс нәтижесі мен сапасын тексеру; 10.3.1.8 тыныс алу ағзасын қоғайтын жеке әдіс түрлері мен пайдалануы жөнінде айтып беру, тыныс алу ағзасын қорғайтын әдіс түрлерін атап беру; 10.3.1.9 тыныс алу ағзасын қоғайтын жеке әдіс түрлері мен қолданылуы жөнінде айтып беру; 10.3.1.10 өрт шығудың себебіне қарай өртті сөндіру тәсілдерін а н ы қ т а у ; 10.3.1.11 өрт шығудың себебіне қарай өртті сөндіру құралдарын а н ы қ т а у ; 10.3.1.12 ыстық цехта жұмысты ұйымдастыру
2-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек жөнінде жалпы мағлұмат. Заңнама мен жұмысқа орналасу	10.1.1.1 қауіпсіз, салауатты өмір салты ұстанымын сақтау, шығармашылық еңбекке ынталану, нәтижелі жұмыс көрсету, материалды және рухани қазынаға ұқыптылықпен қарау; 10.1.1.2 өз бетінше өмір сүруге дайындығын көрсету: өзін қоршаға ортадағы адамдарды бауырына тарта білу, қоршаған ортадағылармен жақсы қарым-қатынас орната алу, өз-өзіне сену, дербес болу, қиындықты жеңе білу, жаманға еліктемеу, басқа біреудің ықпалына түспеу, жетістікке жетуге ынталану, өз жетістіктерін көрсете білу, байланысты шектеу, байланысты ажырата білу
	1.2 Техника қауіпсіздігі және құралдар мен жабдықтарды пайдалану ережесі	10.1.2.1 тоңазытқыш және мұздатқыш камералардың б ө л ш е к т е р і н ж у у ; 10.1.2.2 тоңазытқыш және мұздатқыш камераларымен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау

	1.3. Ыдыс-аяқ түрлері мен пайдалану тәсілдері	10.1.3.1 тефлонды және керамикадан жасалған ыдыс-аяқтарды ажырата алу, анықтай білу
	1.4. Өнеркәсіпте, қосалқы үй жайындағы, қоймадағы, жуу бөлмелеріндегі, тоңазытқыш камераларындағы еден төсенділерінің және қ а б ы р ғ а жабынлыларының түрлері	10.1.4.1 еденге арналған түрлі құйылмалы-полимерлі төсеніштерді ажырата алу
2. Еңбек жұмысының технологиясы	2.1 Өнеркәсіп ғимаратында, қосалқы үй жайында, қоймадағы, жуу бөлмелерінде, тоңазытқыш камераларында тазалық сақтау талаптары	10.2.1.1 ас үй ыдыстары мен жабдықтарды қолдану, оны жуу, т а з а тү р і н д е ұ с т а у ; 10.2.1.2 құралдар мен жабдықтарды таңбалау
	2.2 Ыдыс-аяқты күту тәртібі мен ережесі	10.2.2.1 тефлонды және керамикалық жабындысы бар ыдыс-аяқтарды күту ережесін орындау және білу; 10.2.2.2 тефлонды және керамикалық жабындысы бар ыдыс-аяқтарлы жуу және тазалауға арналған заттарды ажырата білу, техника қауіпсіздік ережесін сақтау, нұсқаулыққа сәйкес орындау
	2.3 Азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткіз	10.2.3.1 еттің, құс етінің, балық етінің сақтау мерзімі мен шартын білу: салқындату мен мұздату, сақтауға арналған қаптамалар (вакуумды, полиэтиленді бір реттік, қағаздан жасалған, көпіршектенген полистирол)
	2.4 Азық-түліктер мен дайын тағам өнімдерін өндірісте тамалдау және тиеу тәсілдері мен ережелері	10.2.4.1 азық-түлікті қабылдауда және тиеу кезінде ереже с а қ т а у ; 10.2.4.2 жаңадан келіп жеткен азық-түлікті уақытша сақтау орынын анықтау
3. Еңбек әрекетін бағалау және талдау	3.1 Еңбек әрекетін бағалау және талдау	10.3.1.1 "Ас үй жұмысшысы" бағдары бойынша өзінің жеке ерекшеліктерін кәсіби талаптарға сәйкестендіру; 10.3.1.2 жасаған еңбегінің нәтижесіне қызығушылық таныту; 10.3.1.3 өз еңбегіне жауапкершілікпен және қатаң тәртіппен қ а р а у ; 10.3.1.4 өз мақсатына жету үшін жігерлік таныту, жасаған өз немесе басқаның еңбегіне мақтанышпен қарау; 10.3.1.5 талапқа сәйкес жұмыс сапасын бағалау; 10.3.1.6 сөйлеу барысында технологиялық терминдерді п а й д а л а н у ; 10.3.1.7 жұмыс нәтижесі мен сапасын тексеру 10.3.1.8 тыныс алу ағзасын қоғайтын жеке әдіс түрлері мен пайдалануы жөнінде айтып беру, тыныс алу ағзасын қорғайтын әдіс түрлерін атап беру; 10.3.1.9 тыныс алу ағзасын қоғайтын жеке әдіс түрлері мен қолданылуы жөнінде айтып беру
3-тоқсан		
		10.1.1.1 қауіпсіз, салауатты өмір салты ұстанымын сақтау, шығармашылық еңбекке ынталану, нәтижелі жұмыс көрсету, материалды және рухани қазынаға ұқыптылықпен қарау;

1 Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек жөнінде жалпы мағлұмат. Заңнама мен жұмысқа орналасу	10.1.1.2 өз бетінше өмір сүруге дайындығын көрсету: өзін қоршаға ортадағы адамдарды бауырына тарта білу, қоршаған ортадағылармен жақсы қарым-қатынас орната алу, өз-өзіне сену, дербес болу, қиындықты жеңе білу, жаманға еліктемеу, біреудің ықпалына түспеу, жетістікке жетуге ынталану, өз жетістіктерін көрсете білу, байланысты шектеу, байланысты ажырата білу
	1.2 Техника қауіпсіздігі және құралдар мен жабдықтарды пайдалану ережесі	10.1.2.1 тоңазытқыш және мұздатқыш камералардың бөлшектерін жуу; 10.1.2.2 тоңазытқыш және мұздатқыш камераларымен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау
	1.3 Ыдыс-аяқ түрлері мен пайдалану тәсілдері	10.1.3.1 тефлонды және керамикадан жасалған ыдыс-аяқтарды ажырата алу, анықтай білу
	1.4 Өнеркәсіпте, қосалқы үй жайындағы, қоймадағы, жуу бөлмелеріндегі, тоңазытқыш камераларындағы еден төсенділерінің және қабырға жабынлыларының түрлері	10.1.4.1 еденге арналған түрлі құйылмалы-полимерлі төсеніштерді ажырата алу;
2. Еңбек жұмысының технологиясы	2.1 Өнеркәсіп ғимаратында, қосалқы үй жайында, қоймадағы, жуу бөлмелерінде, тоңазытқыш камераларында тазалық сақтау талаптары	10.2.1.1 ас үй ыдыстары мен жабдықтарды қолдану, оны жуу, тазарту түрінде ұстау; 10.2.1.2 құралдар мен жабдықтарды таңбалау 10.2.1.3 ас үй жұмысшысының жұмыс орын тазалық-гигиеналық түрде ұстай білу, күні бойы тазалықты ұстану; 10.2.1.4 құралдарының дұрыс жұмыс жасауын тексеру
	2.2 Ыдыс-аяқты күту тәртібі мен ережесі	10.2.2.1 тефлонды және керамикалық жабындысы бар ыдыс-аяқтарды күту ережесін орындау және білу 10.2.2.2 тефлонды және керамикалық жабындысы бар ыдыс-аяқтарлы жуу және тазалауға арналаған заттарды ажырата білу, техника қауіпсіздік ережесін сақтау, нұсқаулыққа сәйкес орындау
	2.3 Азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізу	10.2.3.1 еттің, құс етінің, балық етінің сақтау мерзімі мен шартын білу: салқындату мен мұздату, сақтауға арналған қаптамалар (вакуумды, полиэтиленді бір реттік, қағаздан жасалған, көпіршектенген полистирол); 10.2.3.2 етті, құс етін, балық етін бастапқы өңдеуден өткізу ережесін сақтау: еріту, құйқалау, қауырсыннан тазалау, ішек-қарыннан тазарту, ішкі жағын жуу, жеуге жарамсыз жағы мен кірден тазарту, азық-түлікке көлем, пішін беру, аспаздық өнімге сәйкес қалпына кеттіру
	2.4 Азық-түліктер мен дайын тағам өнімдерін өндірісте тамалдау және тиеу тәсілдері мен ережелері	10.2.4.1 азық-түлікті қабылдауда және тиеу кезінде ереже сақтау
		10.3.1.3 өз еңбегіне жауапкершілікпен және; 10.3.1.1 "Ас үй жұмысшысы" бағдары бойынша өзінің жеке ерекшеліктерін кәсіби талаптарға сәйкестендіру; 10.3.1.2 жасаған еңбегінің нәтижесіне қызығушылық таныту

3. Еңбек әрекетін бағалау және талдау	3.1 Еңбек әрекетін бағалау және талдау	қатан тәртіппен қарау; 10.3.1.4 өз мақсатына жету үшін жігерлік таныту, жасаған өз немесе басқаның еңбегіне мақтанышпен қарау; 10.3.1.5 талапқа сәйкес жұмыс сапасын бағалау; 10.3.1.6 сөйлеу барысында технологиялық терминдерді п а й д а л а н у ; 10.3.1.7 жұмыс нәтижесі мен сапасын тексеру; 10.3.1.8 тыныс алу ағзасын қоғайтын жеке әдіс түрлері мен пайдалануы жөнінде айтып беру, тыныс алу ағзасын қорғайтын әдіс түрлерін атап беру; 10.3.1.9 тыныс алу ағзасын қоғайтын жеке әдіс түрлері мен қолданылуы жөнінде айтып беру; 10.3.1.10 өрт шығудың себебіне қарай өртті сөндіру тәсілдерін а н ы қ т а у ; 10.3.1.11 өрт шығудың себебіне қарай өртті сөндіру құралдарын а н ы қ т а у ; 10.3.1.12 ыстық цехта жұмысты ұйымдастыру; 10.3.1.13 суық цех құрал-жабдықтарын топтау; 10.3.1.14 тарату желісінің жабдықтарын атау, сипаттама беру
4-тоқсан		
1 . Материалтану Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек жөнінде жалпы мағлұмат. Заңнама мен жұмысқа орналасу 1.2 Техника қауіпсіздігі және құралдар мен жабдықтарды пайдалану ережесі 1.3 Ыдыс-аяқ түрлері мен пайдалану тәсілдері 1.4 Өнеркәсіпте, қосалқы үй жайындағы, қоймадағы , жуу бөлмелеріндегі, тоңазытқыш камераларындағы еден төсенділерінің және қ а б ы р ғ а жабынлыларының түрлері	10.1.1.1 қауіпсіз, салауатты өмір салты ұстанымын сақтау, шығармашылық еңбекке ынталану, нәтижелі жұмыс көрсету, материалды және рухани қазынаға ұқыптылықпен қарау; 10.1.1.2 өз бетінше өмір сүруге дайындығын көрсету: өзін қоршаға ортадағы адамдарды бауырына тарта білу, қоршаған ортадағылармен жақсы қарым-қатынас орната алу, өз-өзіне сену, дербес болу, қиындықты жеңе білу, жаманға еліктемеу, біреудің ықпалына түспеу, жетістікке жетуге ынталану, өз жетістіктерін көрсете білу, байланысты шектеу, байланысты а ж ы р а т а б і л у ; 10.1.1.3 жұмыс ауыстыру ережесін білу: жұмысқа ауысу шарты, жұмысқа келмеген адамның орнын ауыстыру уақыты, еңбек келісім шартындағы өзгерістер мен біліктілігі төменірек жұмысқа ауысу 10.1.2.1 тоңазытқыш және мұздатқыш камералардың б ө л ш е к т е р і н ж у у ; 10.1.2.2 тоңазытқыш және мұздатқыш камераларымен жұмыс жасау кезінде техника қауіпсіздік ережесін сақтау 10.1.3.1 тефлонды және керамикадан жасалған ыдыс-аяқтарды ажырата алу, анықтай білу 10.1.4.1 еденге арналған түрлі құйылмалы-полимерлі төсеніштерді ажырата алу; 10.1.4.2 еденді төсенішке қарай дұрыс технологиялық күтуге дайындық жүргізу және орындау
	2.1 Өнеркәсіп ғимаратында, қосалқы үй жайында, қоймадағы, жуу бөлмелерінде,	

2. Еңбек жұмысының технологиясы	тоңазытқыш камераларында тазалық сақтау талаптары	10.2.1.1 ас үй ыдыстары мен жабдықтарды қолдану, оны жуу, т а з а т ү р і н д е ұ с т а у ; 10.2.1.2 құралдар мен жабдықтарды таңбалау
	2.2 Ыдыс-аяқты күту тәртібі мен ережесі	10.2.2.1 тефлонды және керамикалық жабындысы бар ыдыс-аяқтарды күту ережесін орындау және білу 10.2.2.2 тефлонды және керамикалық жабындысы бар ыдыс-аяқтарды жуу және тазалауға арналған заттарды ажырата білу, техника қауіпсіздік ережесін сақтау, нұсқаулыққа сәйкес орындау 10.2.2.3 пластикалық ыдыс-аяқты күту ережесін сақтау (елеген, шелек, сақтауға арналған контейнер)
	2.3 Азық-түлікті бастапқы өңдеуден өткізу	10.2.3.1 еттің, құс етінің, балық етінің сақтау мерзімі мен шартын білу: салқындату мен мұздату, сақтауға арналған қаптамалар (вакуумды, полиэтиленді бір реттік, қағаздан жасалған, көпіршектенген полистирол); 10.2.3.2 етті, құс етін, балық етін бастапқы өңдеуден өткізу ережесін сақтау: еріту, құйқалау, қауырсыннан тазалау, ішек-қарыннан тазарту, ішкі жағын жуу, жеуге жарамсыз жағы мен кірден тазарту, азық-түлікке көлем, пішін беру, азпаздық өнімге сәйкес қалпына кеттіру
	2.4 Азық-түліктер мен дайын тағам өнімдерін өндірісте тамалдау және тиеу тәсілдері мен ережелері	10.2.4.1 азық-түлікті қабылдауда және тиеу кезінде ереже с а қ т а у ; 10.2.4.2 жаңадан келіп жеткен азық-түлікті уақытша сақтау орынын анықтау
3. Еңбек әрекетін бағалау және талдау	3.1 Еңбек әрекетін бағалау және талдау	10.3.1.3 өз еңбегіне жауапкершілікпен және 10.3.1.1 "Ас үй жұмысшысы" бағдары бойынша өзінің жеке ерекшеліктерін кәсіби талаптарға сәйкестендіру

Ескерту: білім беру ұйымында оқу-еңбек үдерісін қажетті өндірістік материалымен қамтамасыз ету мүмкіншіліктеріне қарай, мұғалім тақырыптарды оқыту реттілігін белгілейді.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптар
үшін "Кәсіби
еңбекке баулу" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
10-қосымша

"Кәсіби еңбекке баулу. Аула сыпырушы" оқу пәнінің мазмұны

102. "Кәсіби еңбекке баулу. Аула сыпырушы" профилі бойынша бағдарлама келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар";
- 2) 2-бөлім "Жұмыстарды орындау технологиялары";
- 3) 3-бөлім "Еңбек пәнін талдау және бағалау".

103. "Материалтану. Құралдар және жабдықтар" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) еңбек пәні туралы жалпы мәліметтер;
- 2) жұмыс ережелері мен тәртіптері;
- 3) материалдар, құралдар мен жабдықтарға талдау жасау.

104. "Жұмыстарды орындау технологиялары" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

1) автокөліктерге арналған тұрақ, гүлзарлар, спорт алаңдары, демалыс орындарын жобалау;

- 2) құрастыру;
- 3) графикалық сауаттылықтың негіздері;
- 4) технологиялық дағдыларды жетілдіру;
- 5) жобалаудың қорытынды деңгейі;
- 6) мектепті көркейту;
- 7) өндірістік тәжірибе;
- 8) құралдарды дайындау.

105. "Еңбек пәнін талдау және бағалау" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) өз қызметінің нәтижелерін ұсыну;
- 2) мектеп көрмесінде ұдайы әрекет етуші жұмыстарды ұсыну;
- 3) барлық деңгейлердегі көрмелерге қатысу;
- 4) жұмыстарды жабдықтау.

106. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

1) 1-бөлім "Материалтану. Құралдар және жабдықтар":
1-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 "аула сыпырушы, ПИК-нің әртүрлі жұмыс жасайтын жұмысшылары" пәнінің ерекшеліктерін білу	8.1.1.1 өз отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "аула сыпырушы, ПИК-нің әртүрлі жұмыс жасайтын жұмысшылары" пәнінің ерекшеліктерін білу және көрсету	9.1.1.1 өзге пікірлерге құрметтеу; 9.1.1.2 "аула сыпырушы, ПИК-нің әртүрлі жұмыс жасайтын жұмысшылары" пәнінің ерекшеліктерін өздігінен сипаттау	10.1.1.1 әртүрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діндегі адамдарға тең қарау; 10.1.1.2 "аула сыпырушы, ПИК-нің әртүрлі жұмыс жасайтын жұмысшылары" пәнінің ерекшеліктерін өздігінен талдау
		8.1.1.3 аула сыпырушылар, КИП-тің әртүрлі жұмыс атқаратын адамдарының	9.1.1.3 аула сыпырушылар, КИП-тің әртүрлі	10.1.1.3 аула сыпырушылар, КИП-тің әртүрлі жұмыс атқаратын адамдарының міндеттерін

1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.3 аула сыпырушылар, КИП-тің әртүрлі жұмыс атқаратын адамдарының міндеттерін атау; 7.1.1.4 жұмысшыларға қойылатын тазалық-гигиена талаптарын атау; 7.1.1.5 аула сыпырушылар, КИП-тің әртүрлі жұмыс атқаратын адамдардың жұмыстарындағы қауіптерді атау; 7.1.1.6 алғашқы дәрігерге дейінгі медициналық көмекті көрсете алу және құтқару қызметтерінің телефон нөмірлерін білу ; 7.1.1.7 көшенің өтетін бөлігі мен есік алдындағы жұмыстарды орындау кезіндегі қауіптерді атау; 7.1.1.8 ағаш ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді атау ; 7.1.1.9 темір ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптер ; 7.1.1.10 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді атау ; 7.1.1.11 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді атау	міндеттерін атау; 8.1.1.4 жұмысшыларға қойылатын тазалық-гигиена талаптарын білу; 8.1.1.5 аула сыпырушылар, КИП-тің әртүрлі жұмыс атқаратын адамдардың жұмыстарындағы қауіптерді білу; 8.1.1.6 алғашқы дәрігерге дейінгі медициналық көмекті көрсете алу және құтқару қызметтерінің телефон нөмірлерін білу ; 8.1.1.7 көшенің өтетін бөлігі мен есік алдындағы жұмыстарды орындау кезіндегі қауіптерді білу; 8.1.1.8 ағаш ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу; 8.1.1.9 темір ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу; 8.1.1.10 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу; 8.1.1.11 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу	жұмыс атқаратын адамдарының міндеттерін білу; 9.1.1.4 жұмысшыларға қойылатын тазалық-гигиена талаптарын орындау; 9.1.1.5 аула сыпырушылар, КИП-тің әртүрлі жұмыс атқаратын адамдардың жұмыстарындағы қауіптерді білу; 9.1.1.6 алғашқы дәрігерге дейінгі медициналық көмекті көрсету және құтқару қызметтерінің телефон нөмірлерін білу; 9.1.1.7 көшенің өтетін бөлігі мен есік алдындағы жұмыстарды орындау кезіндегі қауіптерді білу ; 9.1.1.8. ағаш ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу ; 9.1.1.9 темір ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу ; 9.1.1.10 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу ; 9.1.1.11 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу	өздігінен орындау; 10.1.1.4 жұмысшыларға қойылатын тазалық-гигиена талаптарын өздігінен орындау; 10.1.1.5 аула сыпырушылар, КИП-тің әртүрлі жұмыс атқаратын адамдардың жұмыстарындағы қауіптерді түсіну; 10.1.1.6 алғашқы дәрігерге дейінгі медициналық көмекті көрсете алу және құтқару қызметтерінің телефон нөмірлерін білу ; 10.1.1.7 көшенің өтетін бөлігі мен есік алдындағы жұмыстарды орындау кезіндегі қауіптерді түсіну; 10.1.1.8 ағаш ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді түсіну; 10.1.1.9 темір ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді түсіну; 10.1.1.10 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді түсіну; 10.1.1.11 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді түсіну
	7.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі жұмыс ережелері мен тәртіптері	8.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі жұмыс ережелері мен тәртіптерін білу ; 8.1.2.2	9.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі жұмыс ережелері мен	10.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі жұмыс ережелері мен тәртіптерін орындау; 10.1.2.2 сантехникалық жұмыстарды жүргізудің

1.2 Жұмыс ережелері мен тәртіптері	; 7.1.2.2 сантехникалық жұмыстарды жүргізудің ережелері мен тәртіптерін атау; 7.1.2.3 өтетін жол бөліктеріндегі жұмыстарды орындау кезіндегі ережелерді атау; 7.1.2.4 ағаш ісі жұмыстарын орындау ережелерін атау; 7.1.2.5 темір ісі жұмыстарын орындау ережелерін атау; 7.1.2.6 электрофицирифтті құралдармен жұмыс жасау ережелерін атау; 7.1.2.7 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді атау; 7.1.2.8 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді атау	сантехникалық жұмыстарды жүргізудің ережелері мен тәртіптерін білу; 8.1.2.3 өтетін жол бөліктеріндегі жұмыстарды орындау кезіндегі ережелерді білу; 8.1.2.4 ағаш ісі жұмыстарын орындау ережелерін білу; 8.1.2.5 темір ісі жұмыстарын орындау ережелерін білу; 8.1.2.6 электрофицирифтті құралдармен жұмыс жасау ережелерін білу; 8.1.2.7 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу; 8.1.2.8 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі ережелерді білу.	тәртіптерін білу; 9.1.2.2 сантехникалық жұмыстарды жүргізудің ережелері мен тәртіптерін білу; 9.1.2.3 өтетін жол бөліктеріндегі жұмыстарды орындау кезіндегі ережелерді білу; 9.1.2.4 ағаш ісі жұмыстарын орындау ережелерін білу; 9.1.2.5 темір ісі жұмыстарын орындау ережелерін білу; 9.1.2.6 электрофицирифтті құралдармен жұмыс жасау ережелерін білу; 9.1.2.7 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу; 9.1.2.8 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі ережелерді білу	ережелері мен тәртіптерін орындау; 10.1.2.3 өтетін жол бөліктеріндегі жұмыстарды орындау кезіндегі ережелерді орындау; 10.1.2.4 ағаш ісі жұмыстарын орындау ережелерін орындау; 10.1.2.5 электрофицирифтті құралдармен жұмыс жасау ережелерін орындау; 10.1.2.6 электрофицирифтті құралдармен жұмыс жасау ережелерін орындау; 10.1.2.7 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі ережелерді орындау; 10.1.2.8 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі ережелерді орындау.
	7.1.3.1 сүректің ерешеліктерін атау; 7.1.3.2 металлдың түрлері мен ерекшеліктерін атау;	8.1.3.1 сүректің ерешеліктерін білу; 8.1.3.2 металлдың түрлері мен ерекшеліктерін білу; 8.1.3.3 цементтің ерекшелігін білу; 8.1.3.4 жылу сақтағыш	9.1.3.1 сүректің ерешеліктерін білу; 9.1.3.2 металлдың түрлері мен ерекшеліктерін білу; 9.1.3.3 цементтің ерекшелігін білу;	10.1.3.1 жұмыста сүректің ерешеліктерін пайдалану; 10.1.3.2 металлдың түрлері мен ерекшеліктерін жұмыста пайдалану; 10.1.3.3 цементтің ерекшелігін жұмыста пайдалану; 10.1.3.4 жылу сақтау материалдардың ерекшелігін жұмыста пайдалану; 10.1.3.5 жұмыста

1.3 Материалдыр, құралдар мен жабдықтарды талдау	7.1.3.3 цементтің ерекшелігін атау; 7.1.3.4 жылу сақтағыш материалдарды атау; 7.1.3.5 майлау материалдарын атау; 7.1.3.6 электр құралдарын атау; 7.1.3.7 аумақты тазалау құралдарын атау; 7.1.3.8 ғимаратты тазалауға арналған құралдарды атау; 7.1.3.9 сантехникалық жұмыстарды орындауға арналған құралдарды атау; 7.1.3.10 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған құралдары атау; 7.1.3.11 ағаш ісі жұмыстарын орындауға арналған бейімдеу мен құралдарды атау; 7.1.3.12 шыны жұмыстарын жүргізуге аналған құралдарды атау	материалдарды білу; 8.1.3.5 жақпа материалдарды білу; 8.1.3.6 электр құралдарын білу; 8.1.3.7 аумақты тазалау құралдарын білу; 8.1.3.8 ғимаратты тазалауға арналған құралдарды білу; 8.1.3.9 сантехникалық жұмыстарды орындауға арналған құралдарды білу; 8.1.3.10 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған құралдары білу; 8.1.3.11 ағаш ісі жұмыстарын орындауға арналған құралдарды білу; 8.1.3.12 шыны жұмыстарын жүргізуге аналған құралдарды білу	9.1.3.4 жылу сақтағыш материалдарды білу; 9.1.3.5. 5жақпа материалдарды білу; 9.1.3.6 электр құралдарын атау білу; 9.1.3.7 аумақты тазалау құралдарын білу; 9.1.3.8 ғимаратты тазалауға арналған құралдарды білу; 9.1.3.9 сантехникалық жұмыстарды орындауға арналған құралдарды білу 9.1.3.10 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған құралдары білу; 9.1.3.11 ағаш ісі жұмыстарын орындауға арналған бейімдеу мен құралдарды білу; 9.1.3.12 шыны жұмыстарын жүргізуге аналған құралдарды білу	жақпа материалдарды пайдалану; 10.1.3.6 жұмыста электр құралдарын пайдалану; 10.1.3.7 аумақты тазартуға арналған құралдарды өздігінен пайдалана лу; 10.1.3.8 ғимаратты тазартуға арналған құралдарды өздігінен пайдалана лу; 10.1.3.9 сантехникалық жұмыстарды орындауға арналған құралдарды өздігінен пайдалана лу; 10.1.3.10. темір ісі жұмыстарын орындауға арналған құралдарды өздігінен пайдалана лу; 10.1.3.11 ағаш ісі жұмыстарын орындауға арналған құралдарды өздігінен пайдалана лу; 10.1.3.12 шыны жұмыстарын орындауға арналған құралдарды өздігінен пайдалана лу

2) 2-бөлім "Жұмыстарды орындау технологиялары":

2-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Автокөліктерге арналған тұрақтар, гүлзарлар,	7.2.1.1 участоктағы жұмысты жоспарлау деңгейлерін атау; 7.2.1.2 жоспарланған жұмыстарды орындау	8.2.1.1 участкағы жұмысты жоспарлау деңгейлерін білу; 8.2.1.2 жоспарланған	9.2.1.1 участоктағы жұмысты жоспарлау; 9.2.1.2 жоспарланған жұмыстарды	10.2.1.1 участоктағы жұмысты жоспарлау; 10.2.1.2 жоспарланған

спорт алаңқайлары, демалыс орындарын жобалау	шығындарын а т а у ; 7.2.1.3 автокөліктерге арналған тұрақтар, гүлзарлар, спорт алаңқайлары, демалыс орындарын белгілеуге қатысу	жұмыстарды орындау шығындарын есептеуді білу; 8.2.1.3 гүлзарлар, спорт алаңқайлары, демалыс орындарын белгілеу ретін білу	орындау шығындарын есептеуді білу; 9.2.1.3 гүлзарлар, спорт алаңқайлары, демалыс орындарын белгілеуді орындау	жұмыстарды орындау шығындарын өздігінен есептеу а л у ; 10.2.1.3 гүлзарлар, спорт алаңқайлары, демалыс орындарын өздігінен белгілей алу
2.2 Құрастыру	7.2.2.1 қарапайым заттарды құрастыру, ағаш кесінділері мен қағаздан жасалған өнімдерді үлгілеу ; 7.2.2.2 құрастыру құжатнамаларын құрастыру деңгейлерін атау; 7.2.2.3 есік алдындағы аумаққа арналған өнімді құрастырудың ретін білу;	8.2.2.1 қарапайым заттарды құрастыру, ағаш кесінділері мен қағаздан жасалған өнімдерді үлгілеу; 8.2.2.2 құрастыру құжатнамаларын құрастыру деңгейлерін білу; 8.2.2.3 есік алдындағы аумаққа арналған өнімді құрастырудың ретін білу;	9.2.2.1 қарапайым заттарды құрастыру, ағаш кесінділері мен қағаздан жасалған өнімдерді үлгілеу; 9.2.2.2 құрастыру құжатнамаларын құрастыру; 9.2.2.3 есік алдындағы аумаққа арналған өнімді құрастырудың ретін білу;	10.2.2.1 қарапайым заттарды құрастыру, ағаш кесінділері мен қағаздан жасалған өнімдерді өздігінен үлгілей алу ; 10.2.2.2 құрастыру құжатнамаларын өздігінен құрастыр алу; 10.2.2.3 есік алдындағы аумаққа арналған өнімді өздігінен құрастыра алу;
2.3 Грамматикалық сауаттылықтың негіздері	7.2.3.1 графиканың негізін білу, құралдарды пайдалану; 7.2.3.2 суретті орындау тәртібін а т а у ; 7.2.3.3 шаблонды орындау деңгейлерін атау; 7.2.3.4 суретті материалға ауыстыру тәртібін білу; 7.2.3.5 суретті материалға ауыстыру тәртібін білу; 7.2.3.6 технологиялық картаны орындау тәртібін атау; 7.2.3.7	8.2.3.1 түсіндіруге арналған графиктің негізін пайдалану; 8.2.3.2 суретті орындау тәртібін білу; 8.2.3.3 шаблонды орындау деңгейлерін атау; 8.2.3.4 суретті материалға ауыстыру тәртібін білу ; 8.2.3.5 суретті материалға ауыстыру тәртібін білу; 8.2.3.6 технологиялық картаны орындау тәртібін атау; 8.2.3.7 материалды	9.2.3.1 ойды графиканың негізгімен көрсету; 9.2.3.2 өнім суретін орындау; 9.2.3.3 Өнім шаблонын орындау; 9.2.3.4 суретті материалға қою; 9.2.3.5 суретті материалға қою; 9.2.3.6 технологиялық картаны орындау; 9.2.3.7 материалды пішу картасын	10.2.3.1 ойды түсіндіру үшін графика негізін пайдалану; 10.2.3.2 суретті өздігінен салу; 10.2.3.3 өнім шаблонын өздігінен салу; 10.2.3.4 суретті материалға өздігінен алып бара алу; 10.2.3.5 суреттерді материалға өздігінен алып бара алу; 10.2.3.6 технологиялық картаны өздігінен орындай алу ; 10.2.3.7 материал пішінінің картасын өздігіне орындай алу

	материалды пішу картасын орындау тәртібін атау; 7.2.3.8 өнім эскизін орындау тәртібін атау	пішу картасын орындау тәртібін атау; 8.2.3.8. өнім эскизін орындау тәртібін атау	орындау; 9.2.3.8 өнім эскизін орындау	; 10.2.3.8. өнім эскизін өздігінен орындай алу
	7.2.4.1 мезгілдік киімдер мен қорғаныс құралдарына күтім жасау тәртібін атау; 7.2.4.2 құралдар мен жабдықтарды дайындау, жөндеу, және олардың қызмет көрсету тәртібін атау; 7.2.4.3 аллея, жолдарға күтім жасау тәртібін атау; 7.2.4.4 қоймалық және өндірістік ғимараттарға күтім жасау тәртібін атау; 7.2.4.5 жүк тиеу-түсіру жұмыстарын орындау тәртібін атау; 7.2.4.6 шыныландыру бойынша жұмыстарды орындау тәртібін атау; 7.2.4.7 ағаш талшықтарын өлшемдері бойынша ұзындығымен және кесе-көлденең кесу; 7.2.4.8 өлшемі бойынша жону; 7.2.4.9 құралдарды	8.2.4.1 мезгілдік киімдер мен қорғаныс құралдарына күтім жасау тәртібін білу; 8.2.4.2 зная құралдар мен жабдықтарды дайындау, жөндеу, және олардың қызмет көрсету тәртібі; 8.2.4.3 аллея, жолдарға күтім жасау тәртібін білу; 8.2.4.4 қоймалық және өндірістік ғимараттарға күтім жасау тәртібін білу; 8.2.4.5 жүк тиеу-түсіру жұмыстарын орындау; 8.2.4.6 шыныландыру бойынша жұмыстарды орындау тәртібін білу; 8.2.4.7 ағаш талшықтарын өлшемдері бойынша	9.2.4.1 мезгілдік киімдер мен қорғаныс құралдарына күтім жасау; 9.2.4.2 құралдар мен жабдықтарды өндіру, дайындау, жөндеу, және олардың қызмет көрсету тәртібі; 9.2.4.3 аллея, жолдарға күтім жасау тәртібін білу; 9.2.4.4 қоймалық және өндірістік ғимараттарға күтім жасау; 9.2.4.5 жүк тиеу-түсіру жұмыстарын орындау; 9.2.4.6 шыныландыру бойынша жұмыстарды орындау; 9.2.4.7 ағаш талшықтарын өлшемдері бойынша ұзындығымен және кесе-көлденең кесу;	10.2.4.1 мезгілдік киімдер мен қорғаныс құралдарына өздігінен күтім жасай алу; 10.2.4.2 құралдар мен жабдықтарды өздігінен дайындау, жөндеу және олардың қызмет көрсетуі; 10.2.4.3 аллея, жолдарға өздігінен күтім жасай алу; 10.2.4.4 қоймалық және өндірістік ғимараттарға өздігінен күтім жасай алу; 10.2.4.5 жүк тиеу-түсіру жұмыстарын дербес түрде орындау; 10.2.4.6 шыныландыру бойынша жұмыстарды өздігінен орындау; 10.2.4.7 ағаш талшықтарын өлшемдері бойынша өздігінен ұзындығымен және кесе-көлденең кесе алу; 10.2.4.8 өлшемі бойынша өздігінен жону; 10.2.4.9 құралдарды өздігінен қайрай алу; 10.2.4.10 металлды өздігінен егеу және егеп кесе алу; 10.2.4.11 металл өнімдерінің формаларын өздігінен өзгерте алу; 10.2.4.12

2 . 4
Технологиялық
карталарды
өңдеу

қайраудың ретін а т а у ; 7.2.4.10 металлды егеу және егеп кесудің ретін атау ; 7.2.4.11 шегені балғамен түзету және сымды түзету; 7.2.4.12 металлды шарқайрақпен кесу негізін атау; 7.2.4.13 электрқұралдар көмегімен және қолымен кесу құралдарын қайрау тәртібін а т а у ; 7.2.4.14 сантехникалық жұмыстарды орындау (және участокты суғаруға дайындау, кранды жөндеу); 7.2.4.15 оюды кесу ретін а т а у ; 7.2.4.16 су ұстап тұрушы арматураны арматураны шашып, қайта біріктіру тәртіптерін атау; 7.2.4.17 суғаруға арналған шлангтарды орау және жинау ретін а т а у ; 7.2.4.18 өсімдіктерді суғару ретін атау; 7.2.4.19 сылақ және бетон жұмыстарын орындау ретін а т а у ; 7.2.4.20 сыртқы бетті с ы л а қ	ұзындығымен және кесе-көлденең кесе а л у ; 8.2.4.8 өлшемі бойынша жонуды б і л у ; 8.2.4.9 құралдарды қайраудың негізін б і л у ; 8.2.4.10 металлды егеу және егеп кесудің негізін б і л у ; 8.2.4.11 соқпалы құралдармен жұмыс жасай алу; 8.2.4.12 металлды шарқайрақпен кесу негізін білу; 8.2.4.13 электрқұралдар көмегімен және қолымен кесу құралдарын қайрау тәртібін білу; 8.2.4.14 сантехникалық жұмыстарды орындау (участокты суғаруға дайындау, кранды жөндеу); 8.2.4.15 оюды кесу тәртіптерін білу; 8.2.4.16 су ұстап тұрушы арматураны шашып, қайта біріктіру тәртіптерін білу; 8.2.4.17 суғаруға арналған шлангтарды орау және жинау ретін б і л у ; 8.2.4.18 өсімдіктерді суғару ретін білу; 7.2.4.19 сылақ және бетон жұмыстарын орындау ретін білу; 8.2.4.20. сыртқы бетті сылақ жұмыстарына	9.2.4.8. өлшемі бойынша жону; 9.2.4.9 құралдарды қайрай алу; 9.2.4.10 металлды егеу және егеп кесіп к ө р у ; 9.2.4.11 балғамен жұмыс ж а с а у тәртіптерін білу; 9.2.4.12 металлды шарқайрақпен кесіп көру; 9.2.4.13 электрқұралдар көмегімен және қолымен кесу құралдарын қайрауды жүзеге а с ы р у ; 9.2.4.14 сантехникалық жұмыстарды орындау (және участокты суғаруға дайындау, кранды жөндеу); 9.2.4.15 ою кесіп көру; 9.2.4.16 су ұстап тұрушы арматураны шашып, қайта біріктіру; 9.2.4.17 суғаруға арналған шлангтарды орау және ж и н а у ; 9.2.4.18 өсімдіктерді суғаруды жүзеге а с ы р у ; 7.2.4.19 сылақ және бетон жұмыстарын орындау;	металлды балғамен өздігінен к е с е а л у ; 10.2.4.13 электрқұралдар көмегімен және қолымен кесу құралдарын қайрауды өздігінен жүзеге асыра алу; 10.2.4.14 сантехникалық жұмыстарды дербес түрде орындай алу(участокты суғаруға дайындау, кранды жөндеу); 10.2.4.15 оюды өздігінен кесе алу; 10.2.4.16 су ұстап тұрушы арматураны дербес түрде шашып, қайта біріктіре алу; 10.2.4.17 суғаруға арналған шлангты өздігінен орау және жинай алу; 10.2.4.18 өсімдіктерді дербес түрде с у ғ а р а а л у ; 10.2.4.19 сылақ және бетон жұмыстарын дербес түрде орындай алу; 10.2.4.20 сыртқы бетті сылақ жұмыстарына дербес түрде дайындай алу; 10.2.4.21 құмды елегіштен өткізу және құрғақ қоспаны дербес түрде д а й ы н д а у ; құмды өздігінен елегіштен өткізу және құрғақ қоспаны дайындай алу; 10.2.4.22 сылақ жұмыстарын орындау және ерітіндіні дербес түрде дайындай алу; 10.2.4.23 бетон жұмыстарын орындау және ерітіндіні дербес түрде дайындай алу; 10.2.4.24 жұмыстарды орындаудан кейінгі құралдарды дербес түрде тазалау; 10.2.25 көшеттерді отырғызу және оларға дербес түрде күтім ж а с а у ; 10.2.4.26 өсімдік зиянкестері мен

жұмыстарына дайындау деңгейлерін атау; 7.2.4.21 құмды елегіштен өткізу және құрғақ қоспаны дайындау ретін атау; 7.2.4.22 сылақ жұмыстарын орындау және ерітіндіні дайындау ретін атау; 7.2.4.23 бетон жұмыстарын орындау және ерітіндіні дайындау ретін атау; 7.2.4.24 жұмыстарды орындаудан кейінгі құралдарды тазалау ретін білу; 7.2.4.25 көшет отырғызу оған күтім жасаудың тәртіптерін атау; 7.2.4.26 өсімдік зиянкестері мен ауруларымен күресу тәртіптерін атау; 7.2.4.27 дәнекті отырғызу тәртіптерін атау; 7.2.4.28 көшеттерге күтім жасау тәртіптерін атау; 7.2.4.29 өсімдіктерді коректендіру және суғару ретін атау; 7.2.4.30	дайындау деңгейлерін білу; 8.2.4.21 құмды елегіштен өткізу және құрғақ қоспаны дайындау қажеттілігін түсіну; 8.2.4.22 сылақ жұмыстарын орындау және ерітіндіні дайындау ретін білу; 8.2.4.23 бетон жұмыстарын орындау және ерітіндіні дайындау ретін білу; 8.2.4.24 жұмыстарды орындаудан кейінгі құралдарды тазалау қажеттілігін білу; 8.2.4.25 көшеттерді отырғызу және оларға күтім жасау тәртіптерін білу; 8.2.4.26 өсімдік зиянкестері мен ауруларымен күресу тәртіптерін білу; 8.2.4.27 дәнекті отырғызу тәртіптерін білу; 8.2.4.28 күтім жасау тәртіптерін білу; 8.2.4.29 өсімдіктерді коректендіру және суғару ретін білу; 8.2.4.30 ағаштар мен бұталарды кесу тәртіптерін қолдану; 8.2.4.31 ағаштар мен бұтақтарды бояуды қалыптастыру; 8.2.4.32 ағаштардың айналасын қоршау; 8.2.4.33 шыны	9.2.4.20 беткі қабатты сылаққа дайындау; 9.2.4.21 құмды елегіштен өткізу және құрғақ қоспаны дайындау; 9.2.4.22 ертінді дайындау және сылақ жұмыстарын орындау; 9.2.4.23 ертінді дайындау және сылақ жұмыстарын орындау; 9.2.4.24 жұмысты орындаудан кейінгі құралдарды тазалау іске асыру; 9.2.4.25 көшет отырғызу және оған күтім жасау; 9.2.4.26 өсімдік зиянкестері мен ауруларымен күресу; 9.2.4.27 тұқымды көктету; 9.2.4.28. көшеттерге күтім жасау; 9.2.4.29 өсімдіктерді коректендіру және оларды суғаруды іске асыру; 9.2.4.30 ағаштар мен бұталарды күзде және көктемде	ауруларымен дербес түрде күресу; 10.2.4.27 дәнектерді дербес түрде көктету; 10.2.4.28 көшеттерге дербес түрде күтім жасау; 10.2.4.29 өсімдіктерді дербес түрде коректендіру мен суғару; 10.2.4.30 ағаштар мен бұтақтарды күзде және көктемде кесіп отыру; 10.2.4.31 ағаштар мен бұталарды бояуды қалыптастыру; 10.2.4.32 ағаштардың айналасын қоршауды қалыптастыру; 10.2.4.33

	ағаштар мен бұталарды кесу мақсатын білу; 7.2.4.31 ағаштар мен бұтақтарды бояуды қалыптастыру; 7.2.4.32 ағаштардың айналасын қоршауды қалыптастыру; 7.2.4.33 шыны жұмыстарын орындау ретін атау.	жұмыстарын орындау ретін білу	кесуді білу; 9.2.4.31 ағаштар мен бұталарды бояу; 9.2.4.32 ағаштардың айналасын қоршауды қалыптастыру; 9.2.4.33 шыны жұмыстарын бірге орындау.	шыны жұмыстарын дербес түрде орындау.
2.5 Жобалаудың қорытынды деңгейі	7.2.5.1 фото, видеоесеп түрінде оқыту қорытындыларын ұсыну; 7.2.5.2 жұмыс дәптерінде графикалық жұмыстарды ұсыну; 7.2.5.3 қызмет қорытындылары, жұмысты орындау деңгейлерінің суреттерін ұсыну	8.2.5.1 жұмыс туралы фотоесепті ұсыну; 8.2.5.2 жұмыс дәптерінде графикалық жұмыстарды ұсыну; 8.2.5.3 қызмет қорытындыларының суреттерін ұсыну	9.2.5.1 қызмет туралы фотоесеп, альбомды ұсыну; 9.2.5.2 өнімге технологиялық құжат ұсыну; 9.2.5.3 технологиялық үрдіс деңгейлерінің фото, видеоларын ұсыну	10.2.5.1 бағдарлама бөлімдері бойынша фильмдер, оқу альбомдарын ұсыну; 10.2.5.2 материал пішінінің картасы мен технологиялық картасын ұсыну; 10.2.5.3 технологиялық үрдіс деңгейлерінің фото, видеоларын ұсыну
2.6 Мектепті көркейту	7.2.6.1 мектептің шаруашылық қызметі мен участогын рәсімдеуге көмектесу; 7.2.6.2 бетоннан жасалған мүсіндеу техникасында өнімдер дайындау (саңырауқұлақ, доп); 7.2.6.3 ағаш пен бұтақтардан	8.2.6.1 мектептің шаруашылық қызметі мен участогын рәсімдеуге көмектесу; 8.2.6.2 бетоннан жасалған мүсіндеу техникасында өнімдер дайындау (саңырауқұлақ, доп); 8.2.6.3 ағаш пен бұтақтардан жасалған өнімдерді	9.2.6.1 участокты абаттандыру және өндірістік тапсырыстарды орындау; 9.2.6.2 бетоннан жасалған мүсіндеу техникасында өнімдер дайындау (саңырауқұлақ, доп); 9.2.6.3 ағаш пен бұтақтардан	10.2.6.1 мектеп және мектеп жанындағы абаттандыру жұмыстарын дербес түрде орындау; 10.2.6.2 бетоннан жасалған мүсіндеу техникасында өнімдер дайындау (саңырауқұлақ, доп); 10.2.6.3 ағаш пен бұтақтардан жасалған өнімдерді дайындау (

	жасалған өнімдерді дайындау қоршаулар, орындық); 7.2.6.4 плиталық, тас жабындыларын дайындау және оның қызметі (плитка, таспен бекіту)	дайындау қоршаулар, (орындық); 8.2.6.4 плиталық, тас жабындыларын дайындау және оның қызметі (плитка, таспен бекіту)	(жасалған өнімдерді дайындау қоршаулар, орындық); 9.2.6.4 плиталық, тас жабындыларын дайындау және оның қызметі (плитка, таспен бекіту)	қоршаулар, орындық); 10.2.6.4 плиталық, тас жабындыларын дайындау және оның қызметі (плитка, таспен бекіту)
2.7 Өндірістік тәжірибе	7.2.7.1 мектепті абаттандыру бойынша біріккен жобаларды жүзеге асыру бойынша үлкен сыныптармен өзара әрекет ету	8.2.7.1 аумақтармен іргелес және ғимараттарға қызмет көрсету бойынша біріккен жұмыстарға қатысу	9.2.7.1 күрделі жұмыстарды орындауда кіші сынып білім алушыларына көмектесу	10.2.7.1 ПИК өндірістік ұжымымен өзара әрекет етуді іске асыру; 10.2.7.2 бедел мен құрметке ие болу; 10.2.7.3 ПИК -мен қызмет көрсетілетін аумақтарды күту және су жүргізу, сумен жабдықтау жүйелері, ғимараттарға өндірістік және қызмет көрсетуде көмек көрсету; 10.2.7.4 ұжымда қабылданған ережелерді зерделеу; 10.2.7.5 сөйлесуді үйрену, көмек сұрай алу; 10.2.7.6 жабдықтар мен жұмысқа қабылдауды зерделеу; 10.2.7.7 технологиялық құлықтар мен шеберліктің құпияларын бақылау және өзара алмасу; 10.2.7.8 ПИК тазалық жағдайын ұстап тұру және жабдықтардың қызмет ету; 10.2.7.9 тәжірибе уақытын жемісті түрде пайдалану; 10.2.7.10 жұмысқа барғандай бару, өзін ұжымның бір бөлігі ретінде сезіну; 10.2.7.11 за жұмысты дербес түрде жүргізу және жабдықтарды ұжыммен пайдалану алдындағы ерекше қызметтер; 10.2.7.12 мектептегі кезекті жиналыстарға арналған материалды дербес түрде дайындау және жобалау
			9.2.8.1 еңбек қызметі	

2 . 8 Құралдарды дайындау	7.2.8.1 дербес еңбек қызметіне арналған құралдарды дайындау; 7.2.8.2 есік алды құралдарын дайындау (сыпырғыш, тырма, қарға арналған күректер); 7.2.8.3 бейімдеу және ағаш құралдарын дайындау (бұрыш, рейсмус); 7.2.8.4 жұмысты орындауға арналған бейімдеулерді дайындау (қысқыштар, шаблондар, кондукторлар)	8.2.8.1 еңбек қызметіне арналған жеке құралдар мен бейімдеулерді құру; 8.2.8.2 есік алды құралдарын дайындау (сыпырғыш, тырма, қарға арналған күректер); 8.2.8.3 бейімдеу және ағаш құралдарын дайындау (бұрыш, рейсмус); 8.2.8.4 жұмысты орындауға арналған бейімдеулерді дайындау (қысқыштар, шаблондар, кондукторлар)	және оны орындауға арналған құралдар қажеттілігін түсіну; 9.2.8.2 есік алды құралдарын дайындау (сыпырғыш, тырма, қарға арналған күректер); 9.2.8.3 бейімдеу және ағаш құралдарын дайындау (бұрыш, рейсмус); 9.2.8.4 жұмысты орындауға арналған бейімдеулерді дайындау (қысқыштар, шаблондар, кондукторлар)	10.2.8.1 жұмысты орындауға арналған кәсіби құралдарды жасау; 10.2.8.2 есік алды құралдарын дайындау (сыпырғыш, тырма, қарға арналған күректер); 10.2.8.3 бейімдеу және ағаш құралдарын дайындау (бұрыш, рейсмус); 10.2.8.4 жұмысты орындауға арналған бейімдеулерді дайындау (қысқыштар, шаблондар, кондукторлар)

3) 3-бөлім "Еңбек пәндерін талдау және бағалау":

3-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Өз қызметінің нәтижелерін ұсыну	7.3.1.1 бағалауды ұсыну кезінде ауызша есепті құру; 7.3.1.2 дәптерде жазба және графикалық жұмыстарды орындау	8.3.1.1 жұмыстың орындау реті туралы ауызша есепті құру; 8.3.1.2 жұмыс дәптерінде жұмыс ретін суреттеуді ұсыну	9.3.1.1 технологиялық картаны құру; 9.3.1.2 технологиялық карта, технологиялық үрдіс туралы сызбаларды ұсыну	10.3.1.1 өндірістік тапсырмада технологиялық картаны құру; 10.3.1.2 жұмыс дәптеріндегі пішу картасы мен технологиялық картаны құру
3.2 Ұдайы әрекет етуші мектеп көрмесіне жұмыс ұсыну	7.3.2.1 көрмеге жұмыс ұсыну.	8.3.2.1 жұмысты көрмеге дайындау, жұмысқа сипаттама беру	9.3.2.1 жұмысты көрмеге дайындау, жұмысты орындалуы туралы фотоесепті ұсыну	10.3.2.1 жұмысты көрмеге дайындау, жұмысты орындалуы туралы фотоесепті ұсыну
3.3 Барлық	7.3.3.1 көрмелердегі қызметті бағалау; 7.3.3.2	8.3.3.1 көрмелерге қатысу; 8.3.3.2 көрмелерге қатысу	9.3.3.1 көрмелерге қатысуды талдау; 9.3.3.2	10.3.3.1 көрмелерге қатысуды талдау; 10.3.3.2

деңгейдегі көрмелерге қатысу	көрмелерге қатысу үшін грамоталарға ұсыну	үшін грамоталарға ұсыну.	көрмелерге қатысу үшін грамоталарға ұсыну	көрмелерге қатысу үшін грамоталарға ұсыну
4.4. БАҚ-тағы жұмыстарды түсіндіру	7.3.4.1 жұмыс тәртіптері туралы оқу фильмдерін жасауға қатысуды қабылдау; 7.3.4.2 оқу үрдісін ұйымдастыру бойынша жұмыс тәжірибесін оқытушымен бірге жиынтықтау	8.3.4.1 жұмыс тәртіптері туралы оқу фильмдерін жасауға қатысуды қабылдау; 8.3.4.2 бағдарлама тақырыптары бойынша жұмыс тәжірибесін оқытушымен бірге жалпыландыру	9.3.4.1 профиль бойынша оқу фильмдерін жасауға қатысуды қабылдау; 9.3.4.2 бағдарлама тақырыптары бойынша жұмыс тәжірибесін оқытушымен бірге жалпыландыру	10.3.4.1 профиль бойынша оқу фильмдерін жасауға қатысуды қабылдау; 10.3.4.2 даму ерекшеліктеріне ие балаларды тәрбиелеу бойынша тәжірибені білім алушымен біріге отырып жалпыландыру

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптар үшін " Кәсіби- еңбекке баулу. Аула сыпырушы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар

1) 7-сынып:

4-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Материалтану . Құралдар мен жабдықтар	1.1 еңбек пәні туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну ; 7.1.1.2 "ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары, аула сыпырушы" пәнінің ерекшелігін білу"; 7.1.1.3 ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары , аула сыпырушының міндеттерін атау; 7.1.1.4 жұмысшыға қойылатын тазалық-гигиеналық талаптар; 7.1.1.5 ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушыларының, аула сыпырушы жұмысындағы қауіптерді атау; 7.1.1.6 алғашқы дәрігерге дейінгі көмекті көрсету және құтқару қызметінің телефон нөмірлерін білу; 7.1.1.7. аула аумағы және өтпелі бөліктегі жұмыстарды атқару кезіндегі қауіптерді атау
	1.2 Жұмыс ережелері мен тәртіптері	7.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі ережелер мен тәртіптерді атау; 7.1.2.2 сантехникалық жұмыстардың ережелері мен тәртіптерін атау; 7.1.2.3. адам өтетін бөлікте жұмыстарды орындау ережелерін атау
	1.3 Материалдар, құралдар мен жабдықтарға сараптама жасау	7.1.3.1 аумақты тазалауға арналған құралдары а т а у ; 7.1.3.2 ғимаратты тазалауға арналған

		құралдарды атау; 7.1.3.3 сантехникалық жұмыстарды орындауға арналған құралдарды атау
2.Жұмыстарды орындау технологиясы	2.1.Автокөліктерге арналған тұрақтар, гүлзарлар, спорттық алаңдар, демалыс зоналарын жобалау	7.2.1.1 гүлзарлар, спорт алаңдары, демалыс орындарын белгіге алуға қатысу
	2.2 Құрастыру	7.2.2.1 қарапайым заттарды құрастыру, ағаш қиындылары мен пен қағаздарды үлгілеу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	7.2.3.1 құралдарды пайдалану, графика негіздерін білу; 7.2.3.2 суреттерді орындау тәртібін атау; 7.2.3.3 шаблондарды орындау деңгейлерін атау; 7.2.3.4 суретті материалға қою тәртібін атау.
	2.4 Хрологиялық дағдыларды жетілдіру	7.2.4.1 қорғаныс құралдары және сезомаусымдық киімдерге күтім жасау тәртібін атау; 7.2.4.2 құралдар мен жабдықтарды дайындау, оларды жөндеу жұмыстары, олардың қызмет көрсету тәртібін атау; 7.2.4.3 жол, аллеяларға күтім жасау тәртібін атау; 7.2.4.4 жұмысты орындағаннан кейін құралдарды тазалау ретін білу; 7.2.4.5 ағаштар мен бұтақтарды кесу ретін білу; 7.2.4.6 түптер мен ағаштарды бояу; 7.2.4.7 ағаштардың жан-жағын дөңгелете қоршау
	2.5 Жобалаудың қортынды деңгейі	7.2.5.1 жұмыс дәптерінде графикалық жұмысты ұсыну
	2.6 Мектепті көркейту	7.2.6.1 мектептің шаруашылық қызметі мен участокты рәсімдеуге көмектесу
	2.7 Өндірістік тәжірибе	7.2.7.1 мектепті көркейту бойынша біріккен жобаларды жүзеге асыруда үлкен сынып білім алушыларымен біріге жұмыс жасау
	2.8 Құралдарды дайындау	7.2.8.1 дербес еңбек қызметі үшін құралдар дайындау; 7.2.8.1 есік алды құралдарды дайындау (сыпыртқы, тырма, қар күреуге арналған күрек)
3.Еңбек пәндерін сараптау және талдау	3.1 Өз қызметінің нәтижелерін ұсыну	7.3.1.1 бағаны қою кезінде ауызша есепті дайындау; 7.3.1.2 дәптерде ұсынылған жазба және графикалық жұмыстар
	3.2 Ұдайы жұмыс жасаушы мектеп көрмесіне жұмыс ұсыну	7.3.2.1 жұмысты көрмеге ұсыну
2-тоқсан		
		7.1.1.1 өзін Қазақстан азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 "аула сыпырушы, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары" пәнінің ерекшеліктерін білу; 7.1.1.3 аула сыпырушылар, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушыларының міндеттерін атау; 7.1.1.4 жұмысшыларға қойылатын

1.Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 еңбек пәні туралы жалпы мәліметтер	тазалық-гигиена талаптарын атау; 7.1.1.5 аула сыпырушылар, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары жұмыстарындағы қауіптерді атау; 7.1.1.6 алғашқы дәрігерге дейінгі медициналық көмекті көрсете алу және құтқару қызметтерінің телефон нөмірлерін білу; 7.1.1.7 көшенің өтетін бөлігі мен есік алдындағы жұмыстарды орындау кезіндегі қауіптерді атау; 7.1.1.8 ағаш ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді атау; 7.1.1.9 темір ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптер
	1.2 Жұмысқа қабылдау ережелері мен тәртіптері	7.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі ережелер мен тәсілдерді атау; 7.1.2.2 сантехникалық жұмыстарды жүргізу ережелері мен тәртіптерін атау; 7.1.2.3 өтпелі бөліктегі жұмыстарды орындау кезіндегі ережелерді атау; 7.1.2.4 ағаш ісі жұмыстарының орындалу ережелерін атау; 7.1.2.5 темір ісі жұмыстарын орындау ережелерін атау; 7.1.2.6 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі ережелерді білу; 7.1.2.7 шыны жұмыстарын орындау кезінде ережелерді білу
	1.3 Материалдар, құралдар мен жабдықтарға сараптама жасау	7.1.3.1 ағаштың қасиеттерін атау; 7.1.3.2 металлдың түрлері мен ерекшеліктерін атау; 7.1.3.3 цементтің ерекшеліктерін атау; 7.1.3.4 жылуды оқшаулауды атау; 7.1.3.5 жакпа материалдарды білу; 7.1.3.6 электр құралдарын атау; 7.1.3.7 аумақты тазалауға арналған құралдарды атау; 7.1.3.8 ғимаратты жинауға арналған құралдарды атау; 7.1.3.9 сантехникалық жұмыстарды орындау кезіндегі құралдарды атау; 7.1.3.10 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған құралдарды атау; 7.1.3.11 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған бейімдеу жұмыстары және құралдарын атау; 7.1.3.12 шыны жұмыстарын жүргізу құралдарын атау
	2.1 Автокөліктерге арналған тұрақтар, гүлзарлар, спорттық алаңдар, демалыс зоналарын жобалау	7.2.1.1 участка жұмысты жоспарлау деңгейлерін атау; 7.2.1.2 жоспарланған жұмыстарды орындауға кеткен шығындарды атау
		7.2.1.1 ағаш кесінділері мен қағаздарды үлгілеу; 7.2.2.2 құрастыру құжаттарын құру деңгейлерін

2.Жұмыстарды орындау технологиялары	2.2 Құрастыру	а т а у ; 7.2.2.3 есік алды аумақтарына арналған заттарды құрастыру ретін білу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	7.2.3.1 құралдарды пайдалану, графика негіздерін білу; 7.2.3.2 суретті орындау тәртібін атау; 7.2.3.3 шаблондарды орындау деңгейлерін атау; 7.2.3.4 суретті материалға қою тәртібін атау; 7.2.3.5 технологиялық картаның орындалу тәртібін атау; 7.2.3.6 өнім эскизін орындау тәртібін атау
	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	7.2.4.1 мезгілдік киімдер мен қорғаныс құралдарына күтім жасау тәртібін атау; 7.2.4.2 құралдар мен жабдықтарды дайындау, жөндеу, олардың қызмет көрсету тәртібін атау; 7.2.4.3 жол, аллеяларға күтім жасау тәртібін атау; 7.2.4.4 қойма және өндірістік ғимараттарға күтім жасау тәртібін білу; 7.2.4.5 жүк түсіру-жүк тиеу жұмыстарын орындау тәртібін білу; 7.2.4.6 ағаш бұтақтарын өлшемі бойынша жаң-жағынан кесу; 7.2.4.7 өлшем бойынша жону; 7.2.4.8 металлды егеп кесудің ретін атау; 7.2.4.9 сым мен шегені балғамен түзеу; 7.2.4.10 сантехникалық жұмыстарды орындау (кранды жөндеу, участокты суғару); 7.2.4.11 су ұстап тұрушы арматураны шашып, қайта біріктіру тәртіптерін атау; 7.2.4.12 сылақ және бетон жұмыстарының орындалу ретін атау; 7.2.4.13 сылақ жұмыстарын орындау және ерітіндіні дайындау тәртіптерін атау; 7.2.4.14 бетон жұмыстарын орындау және ерітіндіні дайындау тәртіптерін атау; 7.2.4.15 жұмысты орындағаннан ейін құралдарды тазалау ретін білу; 7.2.4.16 бұтақтар мен ағаш кесінділерінің қызметін білу; 7.2.4.17 ағаштар мен бұталарды бояу; 7.2.4.18 ағаштарды дөңгелекпен қоршау; 7.2.4.19 шыны жұмыстарын орындау ретін атау
	2.5 Жобалаудың қорытынды деңгейі	7.2.5.1 фото, видеосеппен түріндегі оқыту қорытындыларын ұсыну; 7.2.5.2 жұмыс дәптерінде графикалық жұмыстарды ұсыну
	2.6 Мектепті көркейту	7.2.6.1 мектептің шаруашылық қызметі мен участогын рәсімдеуге көмектесу; 7.2.6.2 бетоннан жасалған мүсіндеу техникасында өнімдер дайындау (саңырауқұлақ, доп); 7.2.6.3 ағаш пен бұтақтардан жасалған өнімдерді

		дайындау (қоршаулар, орындық және басқа); плиталық, тас жабындыларын дайындау және оның қызметі (плитка, таспен бекіту)
	2.7 Өндірістік тәжірибе	7.2.7.1 мектепті абаттандыру бойынша біріккен жобаларды жүзеге асыру бойынша үлкен сыныптармен өзара жұмыс жасау
	2.8 Құралдар жасау	7.2.8.1 дербес еңбек қызметіне арналған құралдарды дайындау; 7.2.8.2 есік алды құралдарын дайындау (сыпырғыш, тырма, қарға арналған күректер); 7.2.8.3 бейімдеу және ағаш құралдарын дайындау (бұрыш, рейсмус)
3.Еңбек пәнін сараптау және бағалау	3.1 Өз қызметінің нәтижелерін ұсыну	7.3.1.1 бағалауды ұсыну кезінде ауызша есепті дайындау; 7.3.1.2 дәптерде жазба және графикалық жұмыстарды орындау
	3.2 Ұдайы әрекет етуші мектеп көрмесіне жұмыс ұсыну	7.3.2.1 көрмеге жұмыс ұсыну
	3.4 БАҚ-тағы жұмыстарды түсіндіріп отыру	7.3.4.2 бағдарлама тақырыптары бойынша жұмыс тәжірибесін оқытушымен бірге жалпыландыру
3-тоқсан		
1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәліметтер		7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 "ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары, аула сыпырушы" пәнінің ерекшелігін білу"; 7.1.1.3 ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары, аула сыпырушының міндеттерін атау; 7.1.1.4 жұмысшыға қойылатын тазалық-гигиеналық талаптар; 7.1.1.5 ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары, аула сыпырушы жұмысындағы қауіптерді атау; 7.1.1.6 алғашқы дәрігерге дейінгі көмекті көрсету және құтқару қызметінің телефон нөмірлерін білу; 7.1.1.7 аула аумағы және өтпелі бөліктегі жұмыстарды атқару кезіндегі қауіптерді атау; 7.1.1.8 ағаш ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді атау; 7.1.1.9 темір ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптер; 7.1.1.10 сылақ-бетон жұмыстарны орындау кезіндегі қауіптерді атау; 7.1.1.11 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді атау
		7.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі ережелер мен тәсілдерді атау; 7.1.2.2 сантехникалық жұмыстардың ережелері мен тәртіптерін атау; 7.1.2.3 адам өтетін бөлікте жұмыстарды орындау ережелерін атау;

1. Материалтану . Құралдар мен жабдықтар	1.2 Жұмыс ережелері мен тәртіптері	7.1.2.3 ағаш ісі жұмыстарының орындалу ережелерін атау; 7.1.2.4 темір ісі жұмыстарын орындау ережелерін атау; 7.1.2.5 электрофицирлі құралдармен жұмыс жасаудың ережелерін атау; 7.1.2.6 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі ережелерді білу
	1.3 Материалдар, құралдар мен жабдықтарға сараптама жасау	7.1.3.1 ағаштың қасиеттерін атау; 7.1.3.2 металлдың түрлері мен ерекшеліктерін а т а у ; 7.1.3.3 цементтің ерекшеліктерін атау; 7.1.3.4 жылу ұстағыш материалдар; 7.1.3.5 жакпа материалдарды білу; 7.1.3.6 электрқұралдарын атау; 7.1.3.7 аумақты тазалауға арналған құралдарды а т а у ; 7.1.3.8 ғимаратты жинауға арналған құралдарды а т а у ; 7.1.3.9 сантехникалық жұмыстарды орындау кезіндегі құралдарды атау; 7.1.3.10 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған құралдарды атау; 7.1.3.11 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған бейімдеу жұмыстары және құралдарын а т а у ; 7.1.3.12 шыны жұмыстарын жүргізу құралдарын а т а у ; 7.1.3.7 аумақты тазалауға арналған құралдары а т а у ; 7.1.3.8 ғимаратты тазалауға арналған құралдарды атау; 7.1.3.9 сантехникалық жұмыстарды орындауға арналған құралдарды атау; 7.1.3.10 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған құралдарды атау; 7.1.3.11 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған бейімдеу жұмыстары және құралдарын а т а у ; 7.1.3.12 шыны жұмыстарын жүргізу құралдарын атау
	2 . 1 Автокөліктерге арналған тұрақтар, гүлзарлар,, спорттық алаңдар, демалыс зоналарын жобалау	7.2.1.1 участкағы жұмысты жоспарлаудың деңгейлерін атау
	2.2 Құрастыру	7.2.2.1 қарапайым заттарды құрастыру, ағаш қиындылары мен пен қағаздарды үлгілеу; 7.2.2.2 құрастыруға байланысты құжатнамаларды құру деңгейлерін атау; 7.2.2.3 есік алды аумақтарына арналған заттарды құрастыру ретін білу
		7.2.3.1 құралдарды пайдалану, графика негіздерін білу; 7.2.3.2 суреттерді орындау тәртібін атау;

2. Жұмысты орындау технологиялары	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	7.2.3.3 шаблондарды орындау деңгейлерін атау; 7.2.3.4 суретті материалға қою тәртібін атау; 7.2.3.5 суретті материалға қою тәртібін ату; 7.2.3.6 технологиялық картаны орындау тәртібін а т у ; 7.2.3.7 материалды пішу картасын орындау т ә р т і б і н а т а у ; 7.2.3.8 өнім эскизін орындау тәртібін атау.
	2.4 Технологиялық дағдыларды жегілдіру	7.2.4.1 мезгілдік киімдер мен қорғаныс құралдарына күтім жасау тәртібін атау; 7.2.4.2 құралдар мен жабдықтарды дайындау, жөндеу, олардың қызмет көрсету тәртібін атау; 7.2.4.3 жол, аллеяларға күтім жасау тәртібін атау ; 7.2.4.4 қойма және өндірістік ғимараттарға күтім жасау тәртібін білу; 7.2.4.5 жүк түсіру-жүк тиеу жұмыстарын орындау тәртібін білу; 7.2.4.6 ағаш бұтақтарын өлшемі бойынша жан-жағынан кесу; 7.2.4.7 өлшем бойынша жону; 7.2.4.8 металлды егеп кесудің ретін атау; 7.2.4.9 сым мен шегені балғамен түзеу; 7.2.4.10 сантехникалық жұмыстарды орындау (кранды жөндеу, участокты суғару); 7.2.4.11 су ұстап тұрушы арматураны шашып, қайта біріктіру тәртіптерін атау; 7.2.4.12 сылақ және бетон жұмыстарының орындалу ретін атау; 7.2.4.13 сылақ жұмыстарын орындау және ерітіндіні дайындау тәртіптерін атау; 7.2.4.14 бетон жұмыстарын орындау және ерітіндіні дайындау тәртіптерін атау; 7.2.4.15 жұмысты орындағаннан ейін құралдарды тазалау ретін білу; 7.2.4.16 бұтақтар мен ағаш кесінділерінің қызметін білу ; 7.2.4.17 ағаштар мен бұталарды бояу; 7.2.4.18 ағаштарды дөңгелекпен қоршау; 7.2.4.19 шыны жұмыстарын орындау ретін атау; 7.2.4.20 беткі қабатты сылақ жұмыстарына дайындау деңгейлерін атау; 7.2.4.21 құмды елеуіштен өткізу және құрғақ қоспаны дайындау ; 7.2.4.22 ерітіндіні дайындау және сылақ жұмыстарын орындау ретін атау; 7.2.4.23 ерітіндіні дайындау және бетон жұмыстарын орындау ретін атау; 7.2.4.24 жұмысты орындағаннан кейін құралдарды тазалау ретін білу
	2.5 Жобалаудың қортынды деңгейі	7.2.5.1 фото, видеоесеп түріндегі оқыту қорытындыларын ұсыну; 7.2.5.2 жұмыс дәптерінде графикалық жұмыстарды ұсыну;

		7.2.5.3 қызмет қорытындылары, жұмыстың орындалу деңгейлерін фотолармен ұсыну
	2.6 Мектепті көркейту	7.2.6.1. мектептің шаруашылық қызметі мен участогын рәсімдеуге көмектесу; 7.2.6.2 бетоннан жасалған мүсіндеу техникасында өнімдер дайындау (саңырауқұлақ, доп); 7.2.6.3 ағаш пен бұтақтардан жасалған өнімдерді дайындау (қоршаулар, орындық); плиталық, тас жабындыларын дайындау және оның қызметі (плитка, таспен бекіту).
	2.7 Өндірістік тәжірибе	7.2.7.1. мектепті абаттандыру бойынша біріккен жобаларды жүзеге асыру бойынша үлкен сыныптармен өзара жұмыс жасау
	2.8 Құралдарды дайындау	7.2.8.1 дербес еңбек еңбек қызметіне арналған құралдарды дайындау; 7.2.8.2 есік алды құралдарын дайындау (сыпыртқы, тырма, қар күреу күрегі); 7.2.8.3 бейімдеу және ағаш құралдарын дайындау (бұрыш, рейсмус және басқа); 7.2.8.4 жұмыстарды орындауға арналған бейімдеулерді дайындау (қысқыш, шаблон, кондукторлар)
3.Еңбек пәнін сараптау және бағалау	3.1 Өз қызметінің нәтижелерін ұсыну	7.3.1.1 бағалауды ұсыну кезінде ауызша есепті әзірлеу; 7.3.1.2 дәптерде жазба және графикалық жұмыстарды орындау
	3.2 Ұдайы әрекет етуші мектеп көрмесіне жұмыс ұсыну	7.3.2.1 көрмеге жұмыс ұсыну
	3.3 Барлық деңгейлердегі көрмелерге қатысу;	7.3.3.1 көрмелердегі қызметті бағалау; 7.3.3.2 көрмелерге қатысуға грамоталар ұсыну
	3.4 БАҚ-тағы жұмыстарды түсіндіріп отыру	7.3.4.1 жұмыс тәртіптері бойынша оқу фильмдерін құруға қатысуды қабылдау; 7.3.4.2 бағдарлама тақырыптары бойынша жұмыс тәжірибесін оқытушымен бірге жалпыландыру
4-тоқсан		
	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстан азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 "аула сыпырушы, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары" пәнінің ерекшеліктерін білу; 7.1.1.3 аула сыпырушылар, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары міндеттерін атау; 7.1.1.4 жұмысшыларға қойылатын тазалық-гигиена талаптарын атау; 7.1.1.5 аула сыпырушылар, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары жұмыстарындағы қауіптерді атау; 7.1.1.6 алғашқы дәрігерге дейінгі медициналық көмекті көрсете алу және құтқару қызметтерінің телефон нөмірлерін білу;

1.Материалтану. Құралдар мен жабдықтар		7.1.1.7 көшенің өтетін бөлігі мен есік алдындағы жұмыстарды орындау кезіндегі қауіптерді атау; 7.1.1.8 ағаш ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді атау; 7.1.1.9 темір ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптер; 7.1.1.10 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді атау; 7.1.1.11. шыны жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді атау
	1.2 Жұмысқа қабылдау ережелері мен тәртіптері	7.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі ережелер мен тәсілдерді атау; 7.1.2.2 сантехникалық жұмыстардың ережелері мен тәртіптерін атау. 7.1.2.3 адам өтетін бөлікте жұмыстарды орындау ережелерін атау; 7.1.2.3 ағаш ісі жұмыстарының орындалу ережелерін атау; 7.1.2.4 темір ісі жұмыстарын орындау ережелерін атау; 7.1.2.5 электрофицирлі құралдармен жұмыс жасаудың ережелерін атау; 7.1.2.6 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі ережелерді білу; 7.1.2.8 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі ережелерді атау
	1.3 Материалдар, құралдар мен жабдықтарға сараптама жасау	7.1.3.1 ағаштың қасиеттерін атау; 7.1.3.2 металлдың түрлері мен ерекшеліктерін атау; 7.1.3.3 цементтің ерекшеліктерін атау; 7.1.3.4 жылу ұстағыш материалдар; 7.1.3.5 жақпа материалдарды білу; 7.1.3.6 электрқұралдарын атау; 7.1.3.7 аумақты тазалауға арналған құралдарды атау; 7.1.3.8 ғимаратты жинауға арналған құралдарды атау; 7.1.3.9 сантехникалық жұмыстарды орындау кезіндегі құралдарды атау; 7.1.3.10 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған құралдарды атау; 7.1.3.11 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған бейімдеу жұмыстары және құралдарын атау; 7.1.3.12 шыны жұмыстарын жүргізу құралдарын атау; 7.1.3.7 аумақты тазалауға арналған құралдары атау; 7.1.3.8 ғимаратты тазалауға арналған құралдарды атау; 7.1.3.9 сантехникалық жұмыстарды орындауға арналған құралдарды атау; 7.1.3.10 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған құралдарды атау;

		7.1.3.11 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған бейімдеу жұмыстары және құралдарын атау ; 7.1.3.12 шыны жұмыстарын жүргізу құралдарын атау
	2.1 Автокөліктерге арналған тұрақтар, гүлзарлар,, спорттық алаңдар, демалыс зоналарын жобалау	7.2.1.1 участкағы жұмысты жоспарлаудың деңгейлерін атау 7.2.1.2 жоспарланған жұмыстардың орындалуына ктекен шығындарды атау; 7.2.1.3 гүлзарлар, спорт алаңдары, демалыс зоналарын белгілеуге қатысу
	2 . 2 Құрастыру	7.2.1.1 қарапайым заттарды құрастыру, ағаш қиындылары мен пен қағаздарды үлгілеу; 7.2.2.2 құрастыруға байланысты құжатнамаларды құру деңгейлерін атау; 7.2.2.3 есік алды аумақтарына арналған заттарды құрастыру ретін білу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	7.2.3.1 құралдарды пайдалану, графика негіздерін білу; 7.2.3.2 суреттерді орындау тәртібін атау; 7.2.3.3 шаблондарды орындау деңгейлерін атау; 7.2.3.4 суретті материалға қою тәртібін атау; 7.2.3.5 суреттерді материалдарға қою тәртібін атау ; 7.2.3.6 технологиялық картаын орындау тәртібін атау ; 7.2.3.7. материалды пішу картасын орындау тәртібін атау ; 7.2.3.8. өнім эскизін орындау тіертібін атау
		7.2.4.1 мезгілдік киімдер мен қорғаныс құралдарына күтім жасау тәртібін атау; 7.2.4.2 құралдар мен жабдықтарды дайындау, жөндеу, олардың қызмет көрсету тәртібін атау; 7.2.4.3 жол, аллеяларға күтім жасау тәртібін атау ; 7.2.4.4 қойма және өндірістік ғимараттарға күтім жасау тәртібін білу; 7.2.4.5 жүк түсіру-жүк тиеу жұмыстарын орындау тәртібін білу; 7.2.4.6 шынылау бойынша жұмыстарды орындау тәртібін атау ; 7.2.4.7 ағаш бұтақтарын өлшемі бойынша жан-жағынан кесу; 7.2.4.8 өлшем бойынша жону; 7.2.4.9 металлды егеп кесудің ретін атау; 7.2.4.10 металлды егеп және егемей ретін атау; 7.2.4.11 сым мен шегені балғамен түзеу; 7.2.4.12 металлды болгаркамен кесу негізін атау; 7.2.4.13 қолымен кесуші құралдар және электрқұралдарын қайтаудың ретін атау; 7.2.4.14 сантехникалық жұмыстарды орындау (кранды жөндеу, участокты суғару); 7.2.4.15 кесу арқылы өрнек салу ретін атау;

2. Жұмысты орындау технологиялары	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	7.2.4.16 водозапорной арматуры шашып, қайта біріктіру тәртіптерін атау; 7.2.4.17 суғаруға арналған шлангларды жинау және орау ретін атау; 7.2.4.18 өсімдіктерді суару ретін атау; 7.2.4.19 сылақ және бетон жұмыстарының орындалу ретін атау; 7.2.4.20 беткі қабатты сылақ жұмыстарына дайындау деңгейлерін атау; 7.2.4.21 құмды елеуіштен өткізу және құрғақ қоспаны дайындау; 7.2.4.22 ерітіндіні дайындау және сылақ жұмыстарын орындау ретін атау; 7.2.4.23 ерітіндіні дайындау және бетон жұмыстарын орындау ретін атау; 7.2.4.24 жұмысты орындағаннан кейін құралдарды тазалау ретін білу; 7.2.4.25 көшеттерді өсіру және оларға күтім жасау тәртіптерін атау; 7.2.4.26 өсімдік зиянкестері мен ауруларымен күресу тәртіптерін атау; 7.2.4.27 дәнді өсіру тәртіптерін атау; 7.2.4.28 көшеттерге күтім жасау тәртіптерін атау ; 7.2.4.29 өсімдіктерді суғару және қоректендіру р е т і н а т а у ; 7.2.4.30 ағаштар мен бұтақтарды кесу қызметерін білу; 7.2.4.31 ағаштар мен талдарады бояу; 7.2.4.32 ағаштарды қоршау; 7.2.4.33 шыны жұмыстарын орындау реті атау.
	2.5 Жобалаудың қортынды деңгейі	7.2.5.1 фото, видеосеп түріндегі оқыту қорытындыларын ұсыну; 7.2.5.2 жұмыс дәптерінде графикалық жұмыстарды ұсыну; 7.2.5.3 қызмет қорытындылары, жұмыстың орындалу деңгейлерін фотолармен ұсыну
	2.6 Мектепті көркейту	7.2.6.1 мектептің шаруашылық қызметі мен участогын рәсімдеуге көмектесу; 7.2.6.2 бетоннан жасалған мүсіндеу техникасында өнімдер дайындау (саңырауқұлақ, д о п) ; 7.2.6.3 ағаш пен бұтақтардан жасалған өнімдерді дайындау (қоршаулар, орындық); плиталық, тас жабындыларын дайындау және оның қызметі (плитка, таспен бекіту); 7.2.6.4 плиталық, тас жабындыларын дайын және олардың қызмет көрсетуі (тас, плитамен бекіту)
	2 . 7 Өндірістік тәжірибе	7.2.7.1 мектепті абаттандыру бойынша біріккен жобаларды жүзеге асыру бойынша үлкен сыныптармен өзара жұмыс жасау

	2.8 Құралдар жасау	7.2.8.1 дербес еңбек қызметіне арналған құралдарды дайындау; 7.2.8.2 есік алды құралдарын дайындау (сыпырғыш, тырма, қарға арналған күректер); 7.2.8.3 бейімдеу және ағаш құралдарын дайындау (бұрыш, рейсмус және басқа); 7.2.8.4 жұмыстарды орындауға арналған бейімдеулерді атау (қысқыштар, шаблондар, кондукторлар)
3. Еңбек пәнін сараптау және бағалау	3.1 Өз қызметінің нәтижелерін ұсыну	7.3.1.1 бағалауды ұсыну кезінде ауызша есепті құру; 7.3.1.2 дәптерде жазба және графикалық жұмыстарды орындау
	3.2 Ұдайы әрекет етуші мектеп көрмесіне жұмыс ұсыну	7.3.2.1 көрмеге жұмыс ұсыну
	3.3. Барлық деңгейлердегі көрмелерге қатысу	7.3.3.1. көрмелердегі қызметті бағалау; 7.3.3.2. көрмелерге қатысуға грамота ұсыну
	3.4. БАҚ-тағы жұмыстарды түсіндіру	7.3.4.1. жұмысқа қабылдау туралы оқу фильмдерін құруға қатысуды қабылдау; 7.3.4.2. бағдарлама тақырыптары бойынша жұмыс тәжірибесін оқытушымен бірге жалпыландыру

3) 8-сынып:

5-кесте

Бөлімі	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 О б щ и е с в е д е н и я о п р е д м е т е труда	8.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 "аула сыпырушы, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары" пәнінің ерекшеліктерін білу және түсінуді көрсету; 8.1.1.3 аула сыпырушылар, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары міндеттерін атау; 8.1.1.4 жұмысшыларға қойылатын тазалық-гигиена талаптарын атау; 8.1.1.5 аула сыпырушылар, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары жұмыстарындағы қауіптерді атау; 8.1.1.6 алғашқы дәрігерге дейінгі медициналық көмекті көрсете алу және құтқару қызметтерінің телефон нөмірлерін білу; 8.1.1.7 көшенің өтетін бөлігі мен есік алдындағы жұмыстарды орындау кезіндегі қауіптерді атау.
	1.2 Жұмысқа қабылдау ережелері мен тәртіптері	8.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі ережелер мен тәсілдерді атау; 8.1.2.2 сантехникалық жұмыстарды жүргізу ережелері мен тәртіптерін атау; 8.1.2.3 өтпелі бөліктегі жұмыстарды орындау кезіндегі ережелерді атау

	1.3 Материалдар, құралдар мен жабдықтарға сараптама жасау	8.1.3.1 аумақты тазалауға арналған құралдарды білу; 8.1.3.2 ғимаратты тазалауға арналған құралдарды білу; 8.1.3.3 сантехникалық жұмыстарды орындауға арналған құралдарды білу
2. Жұмыстарды орындау технологиялары	2.1 Автокөліктерге арналған тұрақтар, гүлзарлар, спорттық алаңдар, демалыс зоналарын жобалау	8.2.1.1 учасюкта жұмысты жоспарлау деңгейлерін атау; 8.2.1.2 жоспарланған жұмыстарды орындауға кеткен шығындарды атау; 8.2.1.3 гүлзарлар, спорттық алаңдар, демалыс зоналарын белгілеу ретін білу
	2.2 Құрастыру	8.2.2.1 ағаш кесінділері мен қағаздарды үлгілеу, қарапайым өнімдерді құрастыру; 8.2.2.2 құрастыру құжаттарын құру деңгейлерін атау; 8.2.2.3 есік алды аумақтарына арналған заттарды құрастыру ретін білу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	8.2.3.1 түсіндіруге арналған графика негіздерін пайдалану; 8.2.3.2 суретті орындау тәртібін атау; 8.2.3.3 шаблондарды орындау деңгейлерін атау; 8.2.3.4 суретті материалға қою тәртібін атау
	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	8.2.4.1 мезгілдік киімдер мен қорғаныс құралдарына күтім жасау тәртібін атау; 8.2.4.2 құралдар мен жабдықтарды дайындау, жөндеу, олардың қызмет көрсету тәртібін атау; 8.2.4.3 жол, аллеяларға күтім жасау тәртібін атау; 8.2.4.4 қойма және өндірістік ғимараттарға күтім жасау тәртібін білу; 8.2.4.5 жүк түсіру-жүк тиеу жұмыстарын орындау тәртібін білу
	2.5 Жобалаудың қорытынды деңгейі	8.2.5.1 қызмет туралы фотоесеп ұсыну; 8.2.5.2 жұмыс дәптерінде графикалық жұмыстарды ұсыну; 8.2.5.3 қызмет қорытындыларының суретін ұсыну
	2.6 Мектепті көркейту көркейту	8.2.6.1 мектептің шаруашылық қызметі мен учасюгын рәсімдеуге көмектесу; 8.2.6.2 бетоннан жасалған мүсіндеу техникасында өнімдер дайындау (саңырауқұлақ, доп); 8.2.6.3 плиталық, тас жабындыларын дайындау және оның қызметі (плитка, таспен бекіту)
	2.7 Өндірістік тәжірибе	8.2.7.1 мектепті абаттандыру бойынша біріккен жобаларды жүзеге асыру бойынша үлкен сыныптармен өзара жұмыс жасау

	2.8 Құралдарды дайындау	8.2.8.1 еңбек қызметіне арналған бейімдеулер мен жеке құралдарды жасау; 8.2.8.2 есік алды құралдарын дайындау (сыпырғыш, тырма, қарға арналған күректер) ; 8.2.8.3 бейімдеу және ағаш құралдарын дайындау (бұрыш, рейсмус); 8.2.8.4 жұмысты орындауға арналған бейімдеулерді дайындау (қысқыштар, шаблондар, кондукторлар)
3. Еңбек пәнін сараптау және бағалау	3.1 Өз қызметінің нәтижелерін ұсыну	8.3.1.1 жұмысты орындау реті туралы ауызша есепті дайындау; 8.3.1.2 жұмыс дәптеріндегі жұмыс ретінің нобайын ұсыну
	3.2 Ұдайы әрекет етуші мектеп көрмесіне жұмыс ұсыну	8.3.2.1 көрмеге жұмыс дайындау, жұмысқа сипатта беру
	3.4 БАҚ-тағы жұмыстарды түсіндіру	8.3.4.1 бағдарлама тақырыптары бойынша жұмыс тәжірибесін оқытушымен бірге жалпыландыру
2-тоқсан		
1.Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету ; 8.1.1.2 "ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары, аула сыпырушы" пәнінің ерекшелігін білу"; 8.1.1.3 ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары, аула сыпырушының міндеттерін атау; 8.1.1.4 жұмысшыға қойылатын тазалық-гигиеналық талаптар; 8.1.1.5 ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары, аула сыпырушы жұмысындағы қауіптерді атау; 8.1.1.6 алғашқы дәрігерге дейінгі көмекті көрсету және құтқару қызметінің телефон нөмірлерін білу; 8.1.1.7 аула аумағы және өтпелі бөліктегі жұмыстарды атқару кезіндегі қауіптерді атау ; 8.1.1.8 ағаш ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді атау; 8.1.1.9 темір ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптер.
	1.2 Жұмыс ережелері мен тәртіптері	8.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі ережелер мен тәсілдерді атау; 8.1.2.2 сантехникалық жұмыстардың ережелері мен тәртіптерін атау; 8.1.2.3 адам өтетін бөлікте жұмыстарды орындау ережелерін атау; 8.1.2.4 ағаш ісі жұмыстарының орындалу

		ережелерін атау; 8.1.2.5 темір ісі жұмыстарын орындау ережелерін атау.
	1.3 Материалдар, құралдар мен жабдықтарға сараптама жасау	8.1.3.1 ағаштың қасиеттерін атау; 8.1.3.2 металлдың түрлері мен ерекшеліктерін атау; 8.1.3.3 аумақты тазалауға арналған құралдарды білу; 8.1.3.4 ғимаратты тазалауға арналған құралдарды білу; 8.1.3.5 сантехникалық жұмыстарды орындау кезіндегі құралдарды атау; 8.1.3.6 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған құралдарды атау; 8.1.3.7 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған бейімдеу жұмыстары және құралдарын атау
	2.1 Автокөліктерге арналған тұрақтар, гүлзарлар,, спорттық алаңдар, демалыс зоналарын жобалау	8.2.1.1 учасюктағы жұмысты жоспарлаудың деңгейлерін атау
	2.2 Құрастыру	8.2.2.1 қарапайым заттарды құрастыру, ағаш қиындылары мен пен қағаздарды үлгілеу; 8.2.2.2 құрастыруға байланысты құжатнамаларды құру деңгейлерін атау; 8.2.2.3 есік алды аумақтарына арналған заттарды құрастыру ретін білу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	8.2.3.1 түсіндіру үшін графика негіздерін пайдалану; 8.2.3.2 суреттерді орындау тәртібін атау; 8.2.3.3 шаблондарды орындау деңгейлерін атау; 8.2.3.4 суретті материалға қою тәртібін білу; 8.2.3.5 технологиялық картаны орындау тәртібін білу; 8.2.3.6 өнім эскизін орындау тәртібін білу
		8.2.4.1 мезгілдік киімдер мен қорғаныс құралдарына күтім жасау тәртібін білу; 8.2.4.2 құралдар мен жабдықтарды дайындау, жөндеу, олардың қызмет көрсету тәртібін білу; 8.2.4.3 жол, аллеяларға күтім жасау тәртібін білу; 8.2.4.4 қойма және өндірістік ғимараттарға күтім жасау тәртібін білу; 8.2.4.5 жүк түсіру-жүк тиеу жұмыстарын орындау тәртібін білу; 8.2.4.6 шынылау бойынша жұмыстарды орындау тәртібін білу; 8.2.4.7 ағаш бұтақтарын өлшемі бойынша жан-жағынан кес алу; 8.2.4.8 өлшем бойынша жона алу;

2. Жұмысты орындау технологиялары	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	8.2.4.9 металлды егеп кесудің негізін білу; 8.2.4.10 металлды егеп және егемей ретін білу ; 8.2.4.11 ұрмалы құралдармен жұмысты орындау ; 8.2.4.12 металлды болгаркамен кесу негізін білу ; 8.2.4.13 қолымен кесуші құралдар және электрқұралдарын қайтаудың ретін білу; 8.2.4.14 сантехникалық жұмыстарды орындай алу (кранды жөндеу, участокты сұғару) ; 8.2.4.15 кесу арқылы өрнек салу ретін білу; 8.2.4.16 водозапорной арматуры шашып, қайта біріктіру тәртіптерін білу; 8.2.4.17 сылақ және бетон жұмыстарының орындалу ретін білу; 8.2.4.18 беткі қабатты сылақ жұмыстарына дайындау деңгейлерін білу; 8.2.4.19 құмды елеуіштен өткізу және құрғақ қоспаны дайындау қажеттілігін түсіну ; 8.2.4.20 ерітіндіні дайындау және сылақ жұмыстарын орындау ретін білу; 8.2.4.21 ерітіндіні дайындау және бетон жұмыстарын орындау ретін білу; 8.2.4.22 жұмысты орындағаннан кейін құралдарды тазалау ретін білу; 8.2.4.23 шыны жұмыстарын орындаудың ретін білу
	2.5 Жобалаудың қортынды деңгейі	8.2.5.1 қызмет туралы фотоесеп ұсыну; 8.2.5.2 жұмыс дәптеріндегі графикалық жұмыстарды ұсыну
	2.6 Мектепті көркейту	8.2.6.1 мектептің шаруашылық қызметі мен участогын рәсімдеуге көмектесу; 8.2.6.2 плиталық, тас жабындыларын дайындау және олардың қызмет көрсетуі (тас, плитамен бекіту)
	2.7 Өндірістік тәжірибе	8.2.7.1 аумақтар жанында және ғимараттың қызмет көрсетуі бойынша біріккен жұмыстарға қатысу;
	2.8 Құралдар жасау	8.2.8.1 дербес еңбек қызметіне арналған құралдар мен бейімдеулерді дайындау; 8.2.8.2 есік алды құралдарын дайындау (сыпырғыш, тырма, қарға арналған күректер)
3. Еңбек пәнін сараптау және бағалау	3.1 Өз қызметінің нәтижелерін ұсыну	8.3.1.1 жұмыстарды орындау реті туралы ауызша есеп құру; 8.3.1.2 жұмыс дәптеріндегі жұмыс ретінің нобайын ұсыну;
	3.2 Ұдайы әрекет етуші мектеп көрмесіне жұмыс ұсыну	8.3.2.1 көрмеге жұмыс ұсыну, жұмыстың сипаттамасын жасау

1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәліметтер	8.1.1.1.өз отаны үшін мақтаныш сезімін т а н ы т у ; 8.1.1.2 "аула сыпырушы, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары" пәнінің ерекшеліктерін білу және түсінуді көрсету; 8.1.1.3 аула сыпырушылар, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушыларының міндеттерін а т а у ; 8.1.1.4 жұмысшыларға қойылатын тазалық-гигиена талаптарын білу; 8.1.1.5 аула сыпырушылар, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары жұмыстарындағы қауіптерді білу; 8.1.1.6 алғашқы дәрігерге дейінгі медициналық көмекті көрсете алу және құтқару қызметтерінің телефон нөмірлерін б і л у ; 8.1.1.7 көшенің өтетін бөлігі мен есік алдындағы жұмыстарды орындау кезіндегі қауіптерді атау; 8.1.1.8 ағаш ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу; 8.1.1.9 темір ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу; 8.1.1.10 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу; 8.1.1.11 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу.
	1 . 2 . Жұмысқа қабылдау ережелері мен тәртіптері	8.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі ережелер мен тәсілдерді білу; 8.1.2.2 сантехникалық жұмыстарды жүргізу ережелері мен тәртіптерін білу; 8.1.2.3 өтпелі бөліктегі жұмыстарды орындау кезіндегі ережелерді білу; 8.1.2.4 ағаш ісі жұмыстарының орындалу ережелерін білу; 8.1.2.5 темір ісі жұмыстарын орындау ережелерін білу; 8.1.2.6 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі ережелерді білу; 8.1.2.7 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі тәсілдерді білу; 8.1.2.8 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі ережелерді білу.
		8.1.3.1 ағаштың қасиеттерін білу; 8.1.3.2 металлдың түрлері мен ерекшеліктерін білу; 8.1.3.3 цементтің ерекшеліктерін білу; 8.1.3.4 жылу сақтағыш материалдарды білу; 8.1.3.5. жақпа материалдарды білу; 8.1.3.6 электрқұралдарын білу; 8.1.3.7 аумақты тазалауға арналған

	1.3. Материалдар, құралдар мен жабдықтарға сараптама жасау	құралдарды білу; 8.1.3.8 ғимаратты жинауға арналған құралдарды білу; 8.1.3.9 сантехникалық жұмыстарды орындау кезіндегі құралдарды білу; 8.1.3.10 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған құралдарды білу; 8.1.3.11 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған бейімдеу жұмыстары және құралдарын білу; 8.1.3.12 шыны жұмыстарын жүргізу құралдарды білу
	2 . 1 Автокөліктерге арналған тұрақтар, гүлзарлар, спорттық алаңдар, демалыс зоналарын жобалау	8.2.1.1 участка жұмысты жоспарлау деңгейлерін білу.
	2 . 2 Құрастыру	8.2.2.1 ағаш кесінділері мен қағаздарды үлгілеу, қарапайым заттарды құрастыру; 8.2.2.2 құрастыру құжатнамаларын құрастыру деңгейлерін білу; 8.2.2.3 есік алды аумақтарына арналған заттарды құрастыру ретін білу
	2 . 3 Графикалық сауаттылық негіздері	8.2.3.1 түсіндіруге арналған графика негізін п а й д а л а н у ; 8.2.3.2 суретті орындау тәртібін білу; 8.2.3.3 шаблондарды орындау деңгейлерін б і л у ; 8.2.3.4 суретті материалға қою тәртібін білу ; 8.2.3.5 суретті материалға қою тәртібін білу ; 8.2.3.6. технологиялық картаның орындалу т ә р т і б і н білу ; 8.2.3.7 материалды пішудің картаны орындау тәртібін білу; 8.2.3.8 өнім эскизін орындау тәртібін білу
	2 . 4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	8.2.4.1 мезгілдік киімдер мен қорғаныс құралдарына күтім жасау тәртібін білу; 8.2.4.2 құралдар мен жабдықтарды дайындау, жөндеу, олардың қызмет көрсету т ә р т і б і н білу ; 8.2.4.3 жол, аллеяларға күтім жасау тәртібін б і л у ; 8.2.4.4 қойма және өндірістік ғимараттарға күтім жасау тәртібін білу; 8.2.4.5 жүк түсіру-жүк тиеу жұмыстарын орындау тәртібін білу; 8.2.4.6 ағаш бұтақтарын өлшемі бойынша жаң-жағынан кесу; 8.2.4.7 өлшем бойынша жон алу; 8.2.4.8 зқұралдары қайрау негізін білу; 8.2.4.9 металлды егеп және егемей кесудің негіздерін білу;

2. Жұмыстарды орындау технологиялары		8.2.4.10 ұрмалы құралдармен жұмыс жасауды жүзеге асыру; 8.2.4.11 металлды болгаркамен кесу негіздерін білу; 8.2.4.12 қолымен кесуші құралдар және электрқұралдарын қайтаудың ретін білу; 8.2.4.13 сантехникалық жұмыстарды орындау (кранды жөндеу, участокты суғару) ; 8.2.4.14 кесу арқылы өрнек салу ретін атау; 8.2.4.15 водозапорной арматуры шашып, қайта біріктіру тәртіптерін атау
	2.5 Жобалаудың қорытынды деңгейі	8.2.5.1 фото, видеоесеп түріндегі оқыту қорытындыларын ұсыну; 8.2.5.2 жұмыс дәптерінде графикалық жұмыстарды ұсыну; 8.2.5.3 қызмет қорытындылары, жұмыстың орындалу деңгейлерін фотолармен ұсыну
	2.6. Мектепті көркейту	8.2.6.1 мектептің шаруашылық қызметі мен участогын рәсімдеуге көмектесу; 8.2.6.2 бетоннан жасалған мүсіндеу техникасында өнімдер дайындау (саңырауқұлақ, доп); 8.2.6.3 ағаш пен бұтақтардан жасалған өнімдерді дайындау (қоршаулар, орындық); 8.2.6.4 плиталық, тас жабындыларын дайындау және оның қызметі (плитка, таспен бекіту)
	2 . 7 Өндірістік тәжірибе	8.2.7.1 жақын аумақтар мен ғимараттарға қызмет көрсетуде бірікке жұмыстарға қатысу.
	2 . 8 Құралдарды дайындау	8.2.8.1 еңбек қызметіне арналған бейімдеулер мен жеке құралдарды жасау; 8.2.8.2 есік алды құралдарын дайындау (сыпырғыш, тырма, қарға арналған күректер) ; 8.2.8.3 бейімдеу және ағаш құралдарын дайындау (бұрыш, рейсмус); 8.2.8.4 жұмысты орындауға арналған бейімдеулерді дайындау (қысқыштар, шаблондар, кондукторлар)
3. Еңбек пәнін сараптау және бағалау	3.1 Өз қызметінің нәтижелерін ұсыну	8.3.1.1 жұмысты орындау реті туралы ауызша есепті дайындау; 8.3.1.2 жұмыс дәптеріндегі жұмыс ретінің нобайын ұсыну
	3.2 Ұдайы әрекет етуші мектеп көрмесіне жұмыс ұсыну	8.3.2.1 көрмеге жұмыс дайындау, жұмысқа сипатта беру
	3.3 Барлық деңгейлердегі көрсемелерге қатысу	8.3.3.1 барлық көрмелерге қатысу; 8.3.3.2 көрмелерге қатысқаны үшін грамотаға ұсыну
		8.3.4.1 жұмысқа қабылдау бойынша оқыту фильмдерін жасауға қатысуды қабылдау;

	3 . 4 БАҚ-тағы жұмыстарды түсіндіру	8.3.4.2 бағдарлама тақырыптары бойынша жұмыс тәжірибесін оқытушымен бірге жалпыландыру.
4-тоқсан		
1. Материал тану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз отаны үшін мақтаныш сезімін т а н ы т у ; 8.1.1.2 "аула сыпырушы, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары" пәнінің ерекшеліктерін білу және түсінуді көрсету; 8.1.1.3 аула сыпырушылар, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары міндеттерін атау; 8.1.1.4 жұмысшыларға қойылатын тазалық-гигиена талаптарын білу; 8.1.1.5 аула сыпырушылар, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары жұмыстарындағы қауіптерді білу; 8.1.1.6 алғашқы дәрігерге дейінгі медициналық көмекті көрсете алу және құтқару қызметтерінің телефон нөмірлерін б і л у ; 8.1.1.7 көшенің өтетін бөлігі мен есік алдындағы жұмыстарды орындау кезіндегі қауіптерді атау; 8.1.1.8 ағаш ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу; 8.1.1.9 темір ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу; 8.1.1.10 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу; 8.1.1.11 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу.
	1.2 Жұмысқа қабылдау ережелері мен тәртіптері	8.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі ережелер мен тәсілдерді білу; 8.1.2.2 сантехникалық жұмыстарды жүргізу ережелері мен тәртіптерін білу; 8.1.2.3 өтпелі бөліктегі жұмыстарды орындау кезіндегі ережелерді білу; 8.1.2.4 ағаш ісі жұмыстарының орындалу ережелерін білу; 8.1.2.5 темір ісі жұмыстарын орындау ережелерін білу; 8.1.2.6 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі ережелерді білу; 8.1.2.7 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі тәсілдерді білу; 8.1.2.8 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі ережелерді білу
		8.1.3.1 ағаштың қасиеттерін білу; 8.1.3.2 металлдың түрлері мен ерекшеліктерін білу; 8.1.3.3 цементтің ерекшеліктерін білу; 8.1.3.4 жылу сақтағыш материалдарды білу; 8.1.3.5 жақпа материалдарды білу;

1.3 Материалдар, құралдар мен жабдықтарға сараптама жасау		8.1.3.6 электрқұралдарын білу; 8.1.3.7 аумақты тазалауға арналған құралдарды білу; 8.1.3.8 ғимаратты жинауға арналған құралдарды білу; 8.1.3.9 сантехникалық жұмыстарды орындау кезіндегі құралдарды білу; 8.1.3.10 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған құралдарды білу; 8.1.3.11 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған бейімдеу жұмыстары және құралдарын білу; 8.1.3.12 шыны жұмыстарын жүргізу құралдарды білу
2 . 1 . Автокөліктерге арналған тұрақтар, гүлзарлар, спорттық алаңдар, демалыс зоналарын жобалау	2.2 Құрастыру	8.2.1.1 участка жұмысты жоспарлау деңгейлерін білу; 8.2.1.2 жоспарланған жұмыстарды орындауға кететін шығындар есебін білу; 8.2.1.3 гүлзар, спорт алаңдары, демалыс орындарын белгілеу ретін білу
	2.2 Құрастыру	8.2.2.1 ағаш кесінділері мен қағаздарды үлгілеу, қарапайым заттарды құрастыру; 8.2.2.2 құрастыру құжатнамаларын құрастыру деңгейлерін білу; 8.2.2.3 есік алды аумақтарына арналған заттарды құрастыру ретін білу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	8.2.3.1. түсіндіруге арналған графика негізін п а й д а л а н у ; 8.2.3.2. суретті орындау тәртібін білу; 8.2.3.3. шаблондарды орындау деңгейлерін б і л у ; 8.2.3.4. суретті материалға қою тәртібін б і л у ; 8.2.3.5. суретті материалға қою тәртібін б і л у ; 8.2.3.6. технологиялық картаның орындалу тәртібін білу; 8.2.3.7. материалды пішудің картаны орындау тәртібін білу; 8.2.3.8. өнім эскизін орындау тәртібін білу
		8.2.4.1 мезгілдік киімдер мен қорғаныс құралдарына күтім жасау тәртібін білу; 8.2.4.2 құралдар мен жабдықтарды дайындау, жөндеу, олардың қызмет көрсету тәртібін білу; 8.2.4.3 жол, аллеяларға күтім жасау тәртібін б і л у ; 8.2.4.4 қойма және өндірістік ғимараттарға күтім жасау тәртібін білу; 8.2.4.5 жүк түсіру-жүк тиеу жұмыстарын орындау тәртібін білу; 8.2.4.6 шынылау бойынша жұмысты орындау тәртібін білу;

2. Жұмыстарды орындау технологиялары	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	8.2.4.7 ағаш бұтақтарын өлшемі бойынша жаң-жағынан кесу; өлшем бойынша жон алу; 8.2.4.8 өлшемі бойынша жона алу; 8.2.4.9 құралдары қайрау негізін білу; 8.2.4.10 металлды егеп және егедей кесудің негіздерін білу; 8.2.4.11 ұрмалы құралдармен жұмыс жасауды жүзеге асыру; 8.2.4.12 металлды болгаркамен кесу негіздерін білу; 8.2.4.13 қолымен кесуші құралдар және электрқұралдарын қайтаудың ретін білу; 8.2.4.14 сантехникалық жұмыстарды орындау (кранды жөндеу, участокты суғару) ; 8.2.4.15 кесу арқылы өрнек салу ретін атау; 8.2.4.16 водозапорной арматуры шашып, қайта біріктіру тәртіптерін атау; 8.2.4.17 суғаруға арналған шлангтарды орау және жинау ретін білу; 8.2.4.18 өсімдіктерді суғару ретін білу; 7.2.4.19 сылақ және бетон жұмыстарын орындау ретін білу; 8.2.4.20 сыртқы бетті сылақ жұмыстарына дайындау деңгейлерін білу; 8.2.4.21 құмды елегіштен өткізу және құрғақ қоспаны дайындау қажеттілігін түсіну ; 8.2.4.22 сылақ жұмыстарын орындау және ерітіндіні дайындау ретін білу; 8.2.4.23 бетон жұмыстарын орындау және ерітіндіні дайындау ретін білу; 8.2.4.24 жұмыстарды орындаудан кейінгі құралдарды тазалау қажеттілігін білу; 8.2.4.25 көшет отырғызу оған күтім жасаудың тәсілдерін білу; 8.2.4.26 өсімдік зиянкестері мен ауруларымен күресу тәсілдерін білу; 8.2.4.27 дән өсіру тәсілдерін білу; 8.2.4.28 көшетке күтім жасау тәсілдерін білу ; 8.2.4.29 өсімдіктерді қоректендіру және суғару ретін білу; 8.2.4.30 ағаштар мен бұталарды кесу тәсілдерін қолдану; 8.2.4.31 ағаштар мен бұтақтарды бояуды қалыптастыру; 8.2.4.32 ағаштардың айналасын қоршауды қалыптастыру; 8.2.4.33 шыны жұмыстарын орындау ретін білу
		8.2.5.1 фото, видеоесеп түріндегі оқыту қорытындыларын ұсыну;

	2.5 Жобалаудың қорытынды деңгейі	8.2.5.2 жұмыс дәптерінде графикалық жұмыстарды ұсыну; 8.2.5.3 қызмет қорытындылары, жұмыстың орындалу деңгейлерін фотолармен ұсыну
	2.6 Мектептің көркейту	8.2.6.1 мектептің шаруашылық қызметі мен участогын рәсімдеуге көмектесу; 8.2.6.2 бетоннан жасалған мүсіндеу техникасында өнімдер дайындау (саңырауқұлақ, доп); 8.2.6.3 ағаш пен бұтақтардан жасалған өнімдерді дайындау (қоршаулар, орындық); 8.2.6.4 плиталық, тас жабындыларын дайындау және оның қызметі (плитка, таспен бекіту)
	2.7 Өндірістік тәжірибе	8.2.7.1 аумақтар жанында және ғимараттың қызмет көрсетуі бойынша біріккен жұмыстарға қатысу.
	2.8 Құралдарды дайындау	8.2.8.1 еңбек қызметіне арналған бейімдеулер мен жеке құралдарды жасау; 8.2.8.2 есік алды құралдарын дайындау (сыпырғыш, тырма, қарға арналған күректер); 8.2.8.3 бейімдеу және ағаш құралдарын дайындау (бұрыш, рейсмус); 8.2.8.4 жұмысты орындауға арналған бейімдеулерді дайындау (қысқыштар, шаблондар, кондукторлар)
3. Еңбек пәнін сараптау және бағалау	3.1 Өз қызметінің нәтижелерін ұсыну	8.3.1.1 жұмысты орындау реті туралы ауызша есепті дайындау; 8.3.1.2 жұмыс дәптеріндегі жұмыс ретінің нобайын ұсыну
	3.2 Ұдайы әрекет етуші мектеп көрмесіне жұмыс ұсыну	8.3.2.1 көрмеге жұмыс дайындау, жұмысқа сипатта беру.
	3.3 Барлық деңгейлердегі көрмелерге қатысу	8.3.3.1 барлық көрмелерге қатысу; 8.3.3.2 көрмелерге қатысқаны үшін грамотаға ұсыну.
	3.4 БАҚ-тағы жұмыстарды түсіндіру	8.3.4.1 жұмысқа қабылдау бойынша оқыту фильмдерін жасауға қатысуды қабылдау; 8.3.4.2 бағдарлама тақырыптары бойынша жұмыс тәжірибесін оқытушымен бірге жалпыландыру.

4) 9-сынып:

6-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
		9.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 9.1.1.2 "ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары, аула сыпырушы" пәнінің ерекшелігін білу";

1.Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәліметтер	9.1.1.3 ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылар, аула сыпырушының міндеттерін атау; 9.1.1.4 жұмысшыға қойылатын тазалық-гигиеналық талаптар; 9.1.1.5 ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылар, аула сыпырушы жұмысындағы қауіптерді атау; 9.1.1.6 алғашқы дәрігерге дейінгі көмекті көрсету және құтқару қызметінің телефон нөмірлерін білу; 9.1.1.7 аула аумағы және өтпелі бөліктегі жұмыстарды атқару кезіндегі қауіптерді атау
	1.2 Жұмыс ережелері мен тәртіптері	9.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі ережелер мен тәсілдерді атау; 9.1.2.2 сантехникалық жұмыстардың ережелері мен тәртіптерін атау; 9.1.2.3 адам өтетін бөлікте жұмыстарды орындау ережелерін атау
	1.3 Материалдар, құралдар мен жабдықтарға сараптама жасау	9.1.3.1 аумақты тазалауға арналған құралдары атау; 9.1.3.2. ғимаратты тазалауға арналған құралдарды атау; 9.1.3.3 сантехникалық жұмыстарды орындауға арналған құралдарды атау
2.Жұмыстарды орындау технологиясы	2.1 Автокөліктерге арналған тұрақтар, гүлзарлар,, спорттық алаңдар, демалыс зоналарын жобалау	9.2.1.1 участкағы жұмысты жоспарлау; 9.2.1.2 жоспарланған жұмысты орындауға кеткен шығын есебін білу; 9.2.1.3 гүлзар, спорт алаңдары, демалыс зоналарын белгілеуді жүзеге асыру
	2.2 Құрастыру	9.2.2.1. ағаш кесінділері мен қағаздарды үлгілеу, қарапайым заттарды құрастыру; 9.2.2.2. құрастыру құжатнамаларын құрастыру деңгейлерін білу; 9.2.2.3. есік алды аумақтарына арналған заттарды құрастыру ретін білу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	9.2.3.1. графика негіздерімен ойды жеткізу; 9.2.3.2. заттың суретін салу; 9.2.3.3. заттың шаблонын орындау; 9.2.3.4. суретті материалға апару
	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	7.2.4.1 қорғаныс құралдары және сезомаусымдық киімдерге күтім жасау тәртібін атау; 9.2.4.2 құралдар мен жабдықтарды дайындау, оларды жөндеу жұмыстары, олардың қызмет көрсету тәртібін атау; 9.2.4.3 жол, аллеяларға күтім жасау тәртібін атау; 9.2.4.4 жұмысты орындағаннан кейін құралдарды тазалау ретін білу; 9.2.4.5 ағаштар мен бұтақтарды кесу ретін білу; 9.2.4.6 түптер мнен ағаштарды бояу; 9.2.4.7 ағаштардың жан-жағын дөңгелете қоршау

	2.5 Жобалаудың қортынды деңгейі	9.2.5.1. альбом-қызмет туралы фотосесепті ұ с ы н у ; 9.2.5.2. өнімге беретін технологиялық құжатты ұсыну
	2.6 Мектепті көркейту	9.2.6.1 өндірістік тапсырыстарды орындау және участокты абаттандыру
	2.7 Өндірістік тәжірибе	9.2.7.1.күрделі жұмыстарды орындауда кіші сынып білім алушыларына көмектесу
	2.8.Құралдарды дайындау	9.2.8.1 еңбектің қызметін және оны орындау құрлдарының қажеттілігін түсіну; 9.2.8.2 есік алды құралдарды дайындау (сыпыртқы, тырма, қар күреуге арналған күрек)
3.Еңбек пәнін сараптау және талдау	3.1 Өз қызметінің нәтижелерін ұсыну	9.3.1.1 технологиялық картаны құру; 9.3.1.2 технологиялық карта, технологиялық үрдістің нобайын ұсыну
	3.2. Ұдайы әрекет етуші мектеп көрмесіне жұмыс ұсыну	9.3.2.1. көрмеге жұмыс дайындау, жұмысқа сипатта беру
	3.3. БАҚ-тағы жұмыстарды түсіндіру	9.3.4.1. жұмысқа қабылдау бойынша оқыту фильмдерін жасауға қатысуды қабылдау; 9.3.4.2. бағдарлама тақырыптары бойынша жұмыс тәжірибесін оқытушымен бірге жалпыландыру
2-тоқсан		
1.Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәліметтер	9.1.1.1 өзгенің пікіріне сыйластық таныту; 9.1.1.2 "аула сыпырушы, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары" пәнінің ерекшеліктерін өздігінен сипаттай алу; 9.1.1.3 аула сыпырушылар, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары міндеттерін білу; 9.1.1.4 жұмысшыларға қойылатын тазалық-гигиена талаптарын орындау; 9.1.1.5 аула сыпырушылар, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары жұмыстарындағы қауіптерді білу; 9.1.1.6 алғашқы дәрігерге дейінгі медициналық көмекті көрсете алу және құтқару қызметтерінің телефон нөмірлерін білу; 9.1.1.7 көшенің өтетін бөлігі мен есік алдындағы жұмыстарды орындау кезіндегі қауіптерді атау;
	1.2 Жұмысқа қабылау ережелері мен тәртіптері	9.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі ережелер мен тәсілдерді атау; 9.1.2.2 сантехникалық жұмыстардың ережелері мен тәртіптерін атау; 9.1.2.3 адам өтетін бөлікте жұмыстарды орындау ережелерін атау.
		9.1.3.1 ағаштың қасиеттерін білу; 9.1.3.2 металлдың түрлері мен ерекшеліктерін білу; 9.1.3.3 цементтің ерекшеліктерін білу; 9.1.3.4 жылу сақтағыш материалдарды білу; 9.1.3.5 жақпа материалдарды білу;

	1.3 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	9.1.3.6 электрқұралдарын білу; 9.1.3.7 аумақты тазалауға арналған құралдарды білу ; 9.1.3.8 ғимаратты жинауға арналған құралдарды білу ; 9.1.3.9 сантехникалық жұмыстарды орындау кезіндегі құралдарды білу; 9.1.3.10 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған құралдарды білу; 9.1.3.11 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған бейімдеу жұмыстары және құралдарын білу ; 9.1.3.12 шыны жұмыстарын жүргізу құралдарды білу
2. Жұмыстарды орындау технологиялары	2.1 Автокөліктерге арналған тұрақтар, гүлзарлар, спорттық алаңдар, демалыс зоналарын жобалау	9.2.1.1 участокта жұмысты жоспарлау деңгейлерін білу
	2.2 Құрастыру	9.2.2.1 ағаш кесінділері мен қағаздарды үлгілеу, қарапайым заттарды құрастыру; 9.2.2.2 құрастыру құжатнамаларын құрастыру деңгейлерін білу ; 9.2.2.3 есік алды аумақтарына арналған заттарды құрастыру ретін білу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	9.2.3.1 графика негіздерімен ойды жеткізу; 9.2.3.2 заттың суретін салу; 9.2.3.3 заттың шаблонын орындау; 9.2.3.4 суретті материалға апару
	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	9.2.4.1 мезгілдік киімдер мен қорғаныс құралдарына күтім жасау тәртібін білу; 9.2.4.2 құралдар мен жабдықтарды дайындау, жөндеу, олардың қызмет көрсету тәртібін білу; 9.2.4.3 жол, аллеяларға күтім жасау тәртібін білу ; 9.2.4.4 қойма және өндірістік ғимараттарға күтім жасау тәртібін білу. 9.2.4.5 жүк түсіру-жүк тиеу жұмыстарын орындау тәртібін білу; 9.2.4.6 шынылау бойынша жұмыстың орындау тәртібін білу ; 9.2.4.7 ағаш бұтақтарын өлшемі бойынша жаң-жағынан кесу; 9.2.4.8 өлшемі бойынша жона алу; 9.2.4.9 құралдары қайрау негізін білу; 9.2.4.10 металлды егеп және егемей кесудің негіздерін білу ; 9.2.4.11 ұрмалы құралдармен жұмыс жасауды жүзеге асыру ; 9.2.4.12 металлды болгаркамен кесу негіздерін білу ; 9.2.4.13 қолымен кесуші құралдар және электрқұралдарын қайтаудың ретін білу; 9.2.4.14 сантехникалық жұмыстарды орындау (кранды жөндеу, участокты суғару);

		9.2.4.15 кесу арқылы өрнек салу ретін атау; 9.2.4.16 суды ұстап тұратын арматураны шашып, қайта біріктіру тәртіптерін атау
	2.5 Жобалаудың қортынды деңгейі	9.2.5.1 альбом-қызмет туралы фотоесепті ұсыну; 9.2.5.2 өнімге беретін технологиялық құжатты ұсыну; 9.2.5.3 технологиялық үрдістің сурет, видеоларын ұсыну
	2.6 Мектепті көркейту	9.2.6.1 өндірістік тапсырыстарды орындау және учасокты абаттандыру
	2.7 Өндірістік тәжірибе	9.2.7.1 күрделі жұмыстарды орындауда кіші сынып білім алушыларына көмектесу
	2.8 Құралдарды дайындау	9.2.8.1 еңбектің қызметін және оны орындау құралдарының қажеттілігін түсіну; 9.2.8.2 есік алды құралдарды дайындау (сыпыртқы, тырма, қар күреуге арналған күрек); 9.2.8.3 ағаш құралдары мен бейімдеулерді дайындау (бұрыш, рейсмус); 9.2.8.4 жұмысты орындау үшін бейімдеулерді дайындау (қысқыш, шаблон, кондукторлар)
3. Еңбек пәндерін сараптау және бағалау	3.1 Өз қызметінің нәтижелерін ұсыну	9.3.1.1 технологиялық картаны құру; 9.3.1.2 технологиялық карта, технологиялық үрдістің нобайын ұсыну
	3.2 Ұдайы әрекет етуші мектеп көрмесіне жұмыс ұсыну	9.3.2.1 көрмеге жұмыс дайындау, жұмысқа сипатта беру
	3.3 Барлық деңгейлердегі көрмелерге қатысу	9.3.3.1 барлық көрмелерге қатысу; 9.3.3.2 көрмелерге қатысқаны үшін грамотаға ұсыну
	3.4 БАҚ-тағы жұмыстарды түсіндіру	9.3.4.1 жұмысқа қабылдау бойынша оқыту фильмдерін жасауға қатысуды қабылдау; 9.3.4.2 бағдарлама тақырыптары бойынша жұмыс тәжірибесін оқытушымен бірге жалпыландыру
3-тоқсан		
	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәліметтер	9.8.1.1. өз отаны үшін мақтаныш сезімін таныту; 9.1.1.2 "аула сыпырушы, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары" пәнінің ерекшеліктерін білу және түсінуді көрсету; 9.1.1.3. аула сыпырушылар, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары міндеттерін атау; 9.1.1.4. жұмысшыларға қойылатын тазалық-гигиена талаптарын білу; 9.1.1.5. аула сыпырушылар, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары жұмыстарындағы қауіптерді білу; 9.1.1.6. алғашқы дәрігерге дейінгі медициналық көмекті көрсете алу және құтқару қызметтерінің телефон нөмірлерін білу; 9.1.1.7. көшенің өтетін бөлігі мен есік

1. Материалтану . Құралдар мен жабдықтар		алдындағы жұмыстарды орындау кезіндегі қауіптерді атау; 9.1.1.8.ағаш ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу; 9.1.1.9. темір ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу; 9.1.1.10. сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу; 9.1.1.11. шыны жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу.
	1.2 Жұмыс ережелері мен тәртіптері	9.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі ережелер мен тәсілдерді білу; 9.1.2.2 сантехникалық жұмыстарды жүргізу ережелері мен тәртіптерін білу; 9.1.2.3 өтпелі бөліктегі жұмыстарды орындау кезіндегі ережелерді білу; 9.1.2.4 ағаш ісі жұмыстарының орындалу ережелерін білу; 9.1.2.5 темір ісі жұмыстарын орындау ережелерін білу; 9.1.2.6 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі ережелерді білу; 9.1.2.7 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі тәсілдерді білу; 9.1.2.8 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі ережелерді білу
	1.3 Материалдар, құралдар мен жабдықтарға сараптама жасау	9.1.3.1 ағаштың қасиеттерін білу; 9.1.3.2 металлдың түрлері мен ерекшеліктерін білу; 9.1.3.3 цементтің ерекшеліктерін білу; 9.1.3.4 жылу сақтағыш материалдарды білу; 9.1.3.5 жақпа материалдарды білу; 9.1.3.6 электрқұралдарын білу; 9.1.3.7 аумақты тазалауға арналған құралдарды білу; 9.1.3.8 ғимаратты жинауға арналған құралдарды білу; 9.1.3.9 сантехникалық жұмыстарды орындау кезіндегі құралдарды білу; 9.1.3.10 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған құралдарды білу; 9.1.3.11 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған бейімдеу жұмыстары және құралдарын білу; 9.1.3.12 шыны жұмыстарын жүргізу құралдарды білу
	2.1 Автокөліктерге арналған тұрақтар, гүлзарлар, спорттық алаңдар, демалыс зоналарын жобалау	9.2.1.1 участка жұмысты жоспарлау деңгейлерін білу
	2.2 Құрастыру	9.2.2.1 ағаш кесінділері мен қағаздарды үлгілеу, қарапайым заттарды құрастыру; 9.2.2.2 құрастыру құжатнамаларын құрастыру

2. Жұмыстарды орындау технологиялары		деңгейлерін білу; 9.2.2.3 есік алды аумақтарына арналған заттарды құрастыру ретін білу
	2.3 Графикалық жұмыстардың негіздері	9.2.3.1 графика негіздерімен ойды жеткізу; 9.2.3.2 заттың суретін салу; 9.2.3.3 заттың шаблонын орындау; 9.2.3.4 суретті 9.2.3.5 суреттерді материалға апарту; 9.2.3.6 технологиялық картаны орындау; 9.2.3.7 материал пішінінің картасын орындау; 9.2.3.8 өнім эскизін орындау
	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	9.2.4.1 мезгілдік киімдер мен қорғаныс құралдарына күтім жасау тәртібін білу; 9.2.4.2 құралдар мен жабдықтарды дайындау, жөндеу, олардың қызмет көрсету тәртібін білу; 9.2.4.3 жол, аллеяларға күтім жасау тәртібін білу; 9.2.4.4 қойма және өндірістік ғимараттарға күтім жасау тәртібін білу; 9.2.4.5 жүк түсіру-жүк тиеу жұмыстарын орындау тәртібін білу; 9.2.4.6 шынылау бойынша жұмыстың орындау тәртібін білу; 9.2.4.7 ағаш бұтақтарын өлшемі бойынша жаң-жағынан кесу; өлшем бойынша жон алу; 9.2.4.8 өлшемі бойынша жоа алу; 9.2.4.9 құралдары қайрау негізін білу; 9.2.4.10 металлды егеп және егедей кесудің негіздерін білу; 9.2.4.11 ұрмалы құралдармен жұмыс жасауды жүзеге асыру; 9.2.4.12 металлды болгаркамен кесу негіздерін білу; 9.2.4.13 қолмен кесуші құралдар және электрқұралдарын қайтаудың ретін білу; 9.2.4.14 сантехникалық жұмыстарды орындау (кранды жөндеу, участокты суғару); 9.2.4.15 кесу арқылы өрнек салу ретін білу; 9.2.4.16 водозапорной арматуры шашып, қайта біріктіру тәртіптерін білу; 9.2.4.17 сылақ және бетон жұмыстарын орындау; 9.2.4.18 құмды елегіштен өткізу және құрғақ қоспаны дайындау; 9.2.4.19 жұмыстарды орындаудан кейінгі құралдарды тазалауды жүзеге асыру; 9.2.4.20 көшет отырғызу оған күтім жасау; 9.2.4.21 өсімдік зиянкестері мен ауруларымен күресу; 9.2.4.22 дене егу; 9.2.4.23 көшетке күтім жасау; 9.2.4.24 өсімдіктерді қоректендіру және суғару

	2.5 Жобалаудың қортынды деңгейі	9.2.5.1 альбом-қызмет туралы фотоесепті ұсыну ; 9.2.5.2 өнімге беретін технологиялық құжатты ұ с ы н у ; 9.2.5.3 технологиялық үрдістің сурет, видеоларын ұсыну
	2.6 Мектепті көркейту	9.2.6.1 мектеп жанындағы учасок және мектепті абаттандыру бойынша жұмыстарды өздiгiнен орындау ; 9.2.6.2 бетоннан сәулет техникасындағы өнімдерді жасау (саңырауқұлақ, доп); 9.2.6.3 ағаш пен талдан зәаттар жасау (қаша, о р ы н д ы қ) ; 9.2.6.4 плиталық, тас жабындыларды дайындау және олардың қызмет көрсетуі (таспен, плитамен бекіту)
	2.7 Өндірістік тәжірибе	9.2.7.1 күрделі жұмыстарды орындауда кіші сынып білім алушыларына көмектесу
	2.8 Құралдары дайындау	9.2.8.1 еңбектің қызметін және оны орындау құралдарының қажеттілігін түсіну; 9.2.8.2 есік алды құралдарды дайындау (сыпыртқы, тырма, қар күреуге арналған күрек); 9.2.8.3 ағаш құралдары мен бейімдеулерді дайындау (бұрыш, рейсмус); 9.2.8.4 жұмысты орындау үшін бейімдеулерді дайындау (қысқыш, шаблон, кондукторлар)
3. Еңбек пәндерін сараптау және бағалау	3.1 Өз қызметінің нәтижелерін ұсыну	9.3.1.1 технологиялық картаны құру; 9.3.1.2 технологиялық карта, технологиялық үрдістің нобайын ұсыну
	3.2 Ұдайы әрекет етуші мектеп көрмесіне жұмыс ұсыну	9.3.2.1 көрмеге жұмыс дайындау, жұмысқа сипатта беру
	3.3 Барлық деңгейлердегі көрмелерге қатысу	8.3.3.1 барлық көрмелерге қатысу; 8.3.3.2 көрмелерге қатысқаны үшін грамотаға ұсыну
	3.4 БАҚ-тағы жұмыстарды түсіндіру	8.3.4.1 жұмысқа қабылдау бойынша оқыту фильмдерін жасауға қатысуды қабылдау; 8.3.4.2 бағдарлама тақырыптары бойынша жұмыс тәжірибесін оқытушымен бірге жалпыландыру
4-тоқсан		
		9.1.1.1 өзге адамның пікірін құрметтеу; 9.1.1.2 аула сыпырушы, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылар" пәнінің ерекшеліктерін өздiгiнен сипаттау; 9.1.1.3 аула сыпырушылар, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылар міндеттерін білу; 9.1.1.4 жұмысшыларға қойылатын тазалық-гигиена талаптарын орындау; 9.1.1.5 аула сыпырушылар, ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары жұмыстарындағы қауіптерді білу;

1. Материалтану . Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәліметтер	9.1.1.6 алғашқы дәрігерге дейінгі медициналық көмекті көрсете алу және құтқару қызметтерінің телефон нөмірлерін білу; 9.1.1.7 көшенің өтетін бөлігі мен есік алдындағы жұмыстарды орындау кезіндегі қауіптерді атау; 9.1.1.8 ағаш ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу; 9.1.1.9 темір ісі жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу; 9.1.1.10 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу; 9.1.1.11 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді білу
	1.2 Жұмыс ережелері мен тәртіптері	9.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі ережелер мен тәсілдерді білу; 9.1.2.2 сантехникалық жұмыстарды жүргізу ережелері мен тәртіптерін білу; 9.1.2.3 өтпелі бөліктегі жұмыстарды орындау кезіндегі ережелерді білу; 9.1.2.4 ағаш ісі жұмыстарының орындалу ережелерін білу; 9.1.2.5 темір ісі жұмыстарын орындау ережелерін білу; 9.1.2.6 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі ережелерді білу; 9.1.2.7 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі тәсілдерді білу; 9.1.2.8 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі ережелерді білу
	1.3 Материалдар, құралдар мен жабдықтарға сараптама жасау	9.1.3.1 ағаштың қасиеттерін білу; 9.1.3.2 металлдың түрлері мен ерекшеліктерін білу; 9.1.3.3 цементтің ерекшеліктерін білу; 9.1.3.4 жылу сақтағыш материалдарды білу; 9.1.3.5 жақпа материалдарды білу; 9.1.3.6 электрқұралдарын білу; 9.1.3.7 аумақты тазалауға арналған құралдарды білу; 9.1.3.8 ғимаратты жинауға арналған құралдарды білу; 9.1.3.9 сантехникалық жұмыстарды орындау кезіндегі құралдарды білу; 9.1.3.10 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған құралдарды білу; 9.1.3.11 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған бейімдеу жұмыстары және құралдарын білу; 9.1.3.12 шыны жұмыстарын жүргізу құралдарды білу
		9.2.1.1 участка жұмысты жоспарлау деңгейлерін білу; 9.2.1.2 жоспарланған жұмыстарды орындауға кететін шығындар есебін білу;

2. Жұмыстарды орындау технологиялары	2.1 Автокөліктерге арналған тұрақтар, гүлзарлар, спорттық алаңдар, демалыс зоналарын жобалау	9.2.1.3 гүлзар, спорт алаңдары, демалыс орындарын белгілеу ретін білу
	2.2 Құрастыру	9.2.2.1 ағаш кесінділері мен қағаздарды үлгілеу, қарапайым заттарды құрастыру; 9.2.2.2 құрастыру құжатнамаларын құрастыру деңгейлерін білу; 9.2.2.3 есік алды аумақтарына арналған заттарды құрастыру ретін білу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	9.2.3.1 түсіндіруге арналған графика негізін пайдалану; 9.2.3.2 суретті орындау тәртібін білу; 9.2.3.3 шаблондарды орындау деңгейлерін білу; 9.2.3.4 суретті материалға қою тәртібін білу; 9.2.3.5 суретті материалға қою тәртібін білу; 9.2.3.6 технологиялық картаның орындалу тәртібін білу; 9.2.3.7 материалды пішудің картаны орындау тәртібін білу; 9.2.3.8 өнім эскизін орындау тәртібін білу
	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	8.2.4.1 мезгілдік киімдер мен қорғаныс құралдарына күтім жасау тәртібін білу; 8.2.4.2 құралдар мен жабдықтарды дайындау, жөндеу, олардың қызмет көрсету тәртібін білу; 8.2.4.3 жол, аллеяларға күтім жасау тәртібін білу; 8.2.4.4 қойма және өндірістік ғимараттарға күтім жасау тәртібін білу; 8.2.4.5 жүк түсіру-жүк тиеу жұмыстарын орындау тәртібін білу; 8.2.4.6 шынылау бойынша жұмысты орындау тәртібін білу; 8.2.4.7 ағаш бұтақтарын өлшемі бойынша жаң-жағынан кесу; 8.2.4.8 өлшемі бойынша жона алу; 8.2.4.9 құралдары қайрау негізін білу; 8.2.4.10 металлды егеп және егедей кесудің негіздерін білу; 8.2.4.11 ұрмалы құралдармен жұмыс жасауды жүзеге асыру; 8.2.4.12 металлды болгаркамен кесу негіздерін білу; 8.2.4.13 қолымен кесуші құралдар және электрқұралдарын қайтаудың ретін білу; 8.2.4.14 сантехникалық жұмыстарды орындау (кранды жөндеу, участокты суғару); 8.2.4.15 кесу арқылы өрнек салу ретін атау; 8.2.4.16 водозапорной арматуры шашып, қайта біріктіру тәртіптерін атау; 8.2.4.17 суғаруға арналған шлангтарды орау және жинау ретін білу; 8.2.4.18 өсімдіктерді суғару ретін білу; 7.2.4.19 сылақ және бетон жұмыстарын

		орындау ретін білу; 8.2.4.20 сыртқы бетті сылақ жұмыстарына дайындау деңгейлерін білу; 8.2.4.21 құмды елегіштен өткізу және құрғақ қоспаны дайындау қажеттілігін түсіну; 8.2.4.22 сылақ жұмыстарын орындау және ерітіндіні дайындау ретін білу; 8.2.4.23 бетон жұмыстарын орындау және ерітіндіні дайындау ретін білу; 8.2.4.24 жұмыстарды орындаудан кейінгі құралдарды тазалау қажеттілігін білу; 8.2.4.25 көшет отырғызу оған күтім жасаудың тәсілдерін білу; 8.2.4.26 өсімдік зиянкестері мен ауруларымен күресу тәсілдерін білу; 8.2.4.27 дән өсіру тәсілдерін білу; 8.2.4.28 көшетке күтім жасау тәсілдерін білу; 8.2.4.29. өсімдіктерді қоректендіру және суғару р е т і н б і л у ; 8.2.4.30 ағаштар мен бұталарды кесу тәсілдерін қ о л д а н у ; 8.2.4.31 ағаштар мен бұтақтарды бояуды қ а л ы п т а с т ы р у ; 8.2.4.32 ағаштардың айналасын қоршауды қ а л ы п т а с т ы р у ; 8.2.4.33. шыны жұмыстарын орындау ретін білу
	2.5 Жобалаудың қортынды деңгейі	9.2.5.1 альбом-қызмет туралы фотоесепті ұсыну ; 9.2.5.2 өнімге беретін технологиялық құжатты ұ с ы н у ; 9.2.5.3 технологиялық үрдістің сурет, виделарын ұсыну
	2.6 Мектепті көркейту	9.2.6.1 мектеп жанындағы учасок және мектепті абаттандыру бойынша жұмыстарды өздiгiнен орындау; 9.2.6.2 бетоннан сәулет техникасындағы өнімдерді жасау (саңырауқұлақ, доп); 9.2.6.3 ағаш пен талдан зәаттар жасау (қаша, о р ы н д ы қ) ; 9.2.6.4 плиталық, тас жабындыларды дайындау және олардың қызмет көрсетуі (таспен, плитамен бекіту)
	2.7 Өндірістік тәжірибе	9.2.7.1 күрделі жұмыстарды орындауда кіші сынып білім алушыларына көмектесу
	2.8 Құралдарды дайындау	9.2.8.1 еңбектің қызметін және оны орындау құралдарының қажеттілігін түсіну; 9.2.8.2 есік алды құралдарды дайындау (сыпыртқы, тырма, қар күреуге арналған күрек); 9.2.8.3 ағаш құралдары мен бейімдеулерді дайындау (бұрыш, рейсмус); 9.2.8.4 жұмысты орындау үшін бейімдеулерді дайындау (қысқыш, шаблон, кондукторлар)

3.Еңбек пәндерін сараптау және бағалау	3.1 Өз қызметінің нәтижелерін ұсыну	9.3.1.1 технологиялық картаны құру; 9.3.1.2 технологиялық карта, технологиялық үрдістің нобайын ұсыну
	3.2 Ұдайы әрекет етуші мектеп көрмесіне жұмыс ұсыну	9.3.2.1 көрмеге жұмыс дайындау, жұмысқа сипатта беру
	3.3 Барлық деңгейлердегі көрсемелерге қатысу	9.3.3.1 барлық көрмелерге қатысу; 9.3.3.2 көрмелерге қатысқаны үшін грамотаға ұсыну
	3.4 БАҚ -тағы жұмыстарды түсіндіру	9.3.4.1 жұмысқа қабылдау бойынша оқыту фильмдерін жасауға қатысуды қабылдау; 9.3.4.2 бағдарлама тақырыптары бойынша жұмыс тәжірибесін оқытушымен бірге жалпыландыру

5) 10-сынып:
7-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1 Материалтану.Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәліметер	10.1.1.1 әртүрлі діндегі, нәсілдегі, мәдениеттегі адамдарға тең қарау; 10.1.1.2 "ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылар, аула сыпырушы" пәні бойынша еңбек түрлеріне дербес түрде сараптама жасай алу; 10.1.1.3 ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары, аула сыпырушының міндеттерін өзі орындай алу; 10.1.1.4 жұмысшыға қойылатын тазалық-гигиеналық талаптарды дербес түрде орындай алуы; 10.1.1.5 ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары, аула сыпырушы жұмысындағы қауіптерді түсіну; 10.1.1.6 алғашқы дәрігерге дейінгі көмекті өзі көрсете алуы және құтқару қызметінің телефон нөмірлерін білу; 10.1.1.7 аула аумағы және өтпелі бөліктегі жұмыстарды атқару кезіндегі қауіптерді түсіну
	1.2 Жұмыс ережелері мен тәртіптері	10.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі ережелер мен тәсілдерді атау; 10.1.2.2 сантехникалық жұмыстардың ережелері мен тәртіптерін атау; 10.1.2.3 адам өтетін бөлікте жұмыстарды орындау ережелерін атау
	1.3.Материалдар, құралдар мен жабдықтарға сараптама жасау	10.1.3.1 аумақты тазалауға арналған құралдарды өздігінен пайдалану; 10.1.3.2 ғимаратты тазалауға арналған құралдарды өздігінен пайдалану; 10.1.3.3 сантехникалық жұмыстарды орындауға арналған құралдарды өздігінен пайдалану; 10.1.3.4 темір ісі жұмыстарын орындауға арналған құралдары өздігінен пайдалана алу; 10.1.3.5 ағаш ісі жұмыстарын орындауға арналған

		құралдарды өздігінен пайдалану; 10.1.3.6 шыны жұмыстарын орындауға арналған құралдарды өздігінен пайдалану
Жұмыстарды орындау технологиясы	2.1.Автокөліктерге арналған тұрақтар, гүлзарлар,, спорттық алаңдар, демалыс зоналарын жобалау	10.2.1.1 участкағы жұмысты өздігінен жоспарлай алу
	2.2 Құрастыру	10.2.2.1 ағаш кесінділері мен қағаздарды үлгілеу, қарапайым заттарды өздігінен құрастыра алу
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	10.2.3.1 түсіндіру үшін графика негізін пайдалану; 10.2.3.2 өздігінен заттың суретін салу; 10.2.3.3 өздігінен заттың шаблонын орындау; 10.2.3.4 өздігінен суретті материалға апару
	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	10.2.4.1 өздігінен қорғаныс құралдары және сезомаусымдық киімдерге күтім жасау; 10.2.4.2 өздігінен құралдар мен жабдықтарды дайындау, оларды жөндеу, олардың қызмет көрсетуі; 10.2.4.3 өздігінен жол, аллеяларға күтім жасау; 10.2.4.4 қойма және өндірістік ғимараттарға өздігінен күтім жасау; 10.2.4.5 жүк тиеу-жүк түсіру жұмыстарын өздігінен орындау
	2.5 Жобалаудың қортынды деңгейі	10.2.5.1 материал пішінінің картасы мен технологиялық картасын ұсыну
	2.6 Мектепті көркейту	10.2.6.1 мектеп жанындағы участок пен мектепті абаттандыру бойынша жұмыстарды өздігіне орындау
	2.7.Өндірістік тәжірибе	10.2.7.1. ПИК өндірістік ұжымымен өзара бірігу; 10.2.7.2. бедел мен сыйға ие болу; 10.2.7.3. ПИК-пен қызмет көрсетілетін аумақтарға күтім жасау, су жүргізу, сумен жабдықтау жүйесі, ғимараттың өндірістік және қызмет көрсету үрдісіне ауқымды көмектер көрсету; 10.2.7.4. ұжымда қабылданған ережелерді зерделеу; 10.2.7.5. сөйлесуді үйрену, көмек сұрау; 10.2.7.6. жабдықтарды зерделеу және жұмысқа қалдыру; 10.2.7.7. жабдықтардың қызмет етуі және ПИК тазалық жағдайы; 10.2.7.8. жұмысқа бару, өзін ұжымның бір бөлігі ретінде сезіну.
	2.8 Құралдарды дайындау	10.2.8.1 жұмыстарды орындау үшін кәсіби құралдарды жасау; 10.2.8.2 есік алды құралдарды дайындау (сыпыртқы, тырма, қар күреуге арналған күрек)
	3.1 Өз қызметінің нәтижелерін ұсыну	10.3.1.1 өндірістік тапсырмаға технологиялық карта құру

3.Еңбек пәнін сараптау және талдау	3.2 Ұдайы әрекет етуші мектеп көрмесіне жұмыс ұсыну	10.3.2.1 жұмысты көрмеге дайындау және тжұмыс туралы фотоесеп ұсыну
	3.3 БАҚ-тағы жұмыстарды түсіндіру	10.3.4.1 жұмысқа қабылдау бойынша оқыту фильмдерін жасауға қатысуды қабылдау; 10.3.4.2 бағдарлама тақырыптары бойынша жұмыс тәжірибесін оқытушымен бірге жалпыландыру
2-тоқсан		
1 Материалтану.Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәліметтер	10.1.1.1 әртүрлі діндегі, нәсілдегі, мәдениеттегі адамдарға тең қарау; 10.1.1.2 "ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары, аула сыпырушы" пәні бойынша еңбек түрлеріне дербес түрде сараптама жасау; 10.1.1.3 ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары, аула сыпырушының міндеттерін өзі орындай алу; 10.1.1.4 жұмысшыға қойылатын тазалық-гигиеналық талаптарды дербес түрде орындай алуы; 10.1.1.5 ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары, аула сыпырушы жұмысындағы қауіптерді түсіну; 10.1.1.6 алғашқы дәрігерге дейінгі көмекті өзі көрсете алуы және құтқару қызметінің телефон нөмірлерін білу; 10.1.1.7 аула аумағы және өтпелі бөліктегі жұмыстарды атқару кезіндегі қауіптерді түсіну; 10.1.1.8 ағаш ісі жұмысын орындау кезіндегі қауіптерді түсіну; 10.1.1.9 темір ісі жұмысын орындау кезіндегі қауіптерді түсіну; 10.1.1.10 слақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді түсіну; 10.1.1.11 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді түсіну
	1.2 Жұмыс ережелері мен қабылдау	10.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі ережелер мен тәртіптерді орындау; 10.1.2.2 сантехникалық жұмыстарды орындау жүргізу ережелері мен тәртібін орындау; 10.1.2.3 өтпелі бөліктегі жұмыстарды жүргізу кезіндегі ережелерді орындау; 10.1.2.4 ағаш ісі жұмыстарын жүргізу кезіндегі ережелерді орындау; 10.1.2.5 темір ісі жұмыстарын жүргізу кезіндегі ережелерді орындау; 10.1.2.6 электрофицивті құралдармен жұмыс жасау ережелерін орындау; 10.1.2.7 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі ҚТ жүзеге асыру; 10.1.2.8 шыны жұмыстарын жүргізу кезіндегі ережелерді орындау
		10.1.3.1. ағаштың қасиеттерін жұмыста пайдалану; 10.1.3.2. металдың ерекшелігін жұмыста пайдалану және түрлерін білу; 10.1.3.3 жұмыста цементтің ерекшелігін пайдалану;

	1.3 Материалдар, құралдар мен жабдықтарға сараптама жасау	10.1.3.4 жұмыста жылу ұстағыш материалдардың ерекшелігін пайдалану; 10.1.3.5 жұмыста жакпа материалдарды пайдалану; 10.1.3.6 жұмыста электроқұралдарды пайдалану; 10.1.3.7 аумақты тазалау үшін құралдарды өздігінен п а й д а л а н у ; 10.1.3.8 ғимаратты тазалау үшін құралдарды өздігінен пайдалану; 10.1.3.9 сантехникалық жұмыстарды орындау үшін құралдарды өздігінен пайдалану; 10.1.3.10 темір ісі жұмыстарын орындау үшін құралдарды өздігінен пайдалану; 10.1.3.11 ағаш ісі ісі жұмыстарын орындау үшін құралдар мен бейімдеулерді өздігінен пайдалану; 10.1.3.12 шыны жұмыстарын орындау үшін құралдарды өздігінен пайдалану
	2.1 Автокөліктерге арналған тұрақтар, гүлзарлар, спорттық алаңдар, демалыс зоналарын жобалау	10.2.1.1 участкағы жұмысты өздігінен жоспарлау; 10.2.1.2 жоспарланған жұмысты орындауға кететін шығынды өздігінен есептеу
	2.2 Құрастыру	10.2.2.1 өздігінен қарапайым заттарды құрастыру, ағаш қиындылары мен пен қағаздарды үлгілеу; 10.2.2.2 өздігінен құрастыруға байланысты құжатнамаларды құру деңгейлерін атау; 10.2.2.3 өз алдына есік алды аумақтарына арналған заттарды құрастыру ретін білу
	2.3 Основы графической грамоты	10.2.3.1 ойды түсіндіруге арналған графика негізін п а й д а л а н у ; 10.2.3.2 өздігінен сурет салу; 10.2.3.3 өздігінен заттың шаблонын салу; 10.2.3.4 өздігінен суретті материалға апару; 10.2.3.5 өздігінен технологиялық картаны орындау; 10.2.3.6 өнім эскизін өздігінен орындау
		10.2.4.1 өздігінен мезгілдік киімдер мен қорғаныс құралдарына күтім жасау тәртібін білу; 10.2.4.2 өздігінен құралдар мен жабдықтарды дайындау, жөндеу, олардың қызмет көрсету тәртібін білу ; 10.2.4.3 өздігінен жол, аллеяларға күтім жасау; 10.2.4.4 өздігінен қойма және өндірістік ғимараттарға күтім жасау; 10.2.4.5 өздігінен жүк түсіру-жүк тиеу жұмыстарын о р ы н д а у ; 10.2.4.6 өздігінен шынылау бойынша жұмысты орындау тәртібін білу; 10.2.4.7 өздігінен ағаш бұтақтарын өлшемі бойынша жаң-жағынан кесу; 10.2.4.8 өздігінен өлшемі бойынша ағашты жона а л у ; 10.2.4.9 өздігінен құралдары қайрау; 10.2.4.10 өздігінен металлды егеп және егедей кесудің негіздерін білу;

2.Жұмыстарды орындау технологиясы	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	10.2.4.11 өздігіненұрмалы құралдармен жұмыс жасауды жүзеге асыру; 10.2.4.12 өздігінен металлды шарқайрақпен кесу; 10.2.4.13 өздігіненқолымен кесуші құралдар және электрқұралдарын қайрау; 10.2.4.14 өздігінен сантехникалық жұмыстарды орындау (кранды жөндеу, участокты суғару); 10.2.4.15 өздігінен кесу арқылы өрнек салу ретін а т а у ; 10.2.4.16 өздігінен су ұстап тұрушы арматураны шашып, қайта біріктіру; 10.2.4.17 өздігінен сылақ және бетон жұмыстарын о р ы н д а у ; 10.2.4.18 өздігінен сыртқы бетті сылақ жұмыстарына дайындау; 10.2.4.19 құмды елегіштен өткізу және құрғақ қоспаны дайындау; 10.2.4.20 өздігінен сыртқы бетті сылақ жұмыстарына дайындау; 10.2.4.21 өздігінен сылақ және бетон жұмыстарын о р ы н д а у ; 10.2.4.22 жұмыстарды орындаудағаннан кейін құралдарды өздігінен тазалау
	2.5 Жобалаудың қортынды деңгейі	10.2.5.1 материал пішінінің картасы мен технологиялық картасын ұсыну.
	2.6 Мектептің көркейту	10.2.6.1 мектеп жанындағы участок және мектепті абаттандыру бойынша жұмыстарды өздігінен о р ы н д а у ; 10.2.6.2 бетоннан сәулет техникасындағы өнімдерді жасау (саңырауқұлақ, доп); 10.2.6.3 ағаш пен талдан зәаттар жасау (қаша, о р ы н д ы қ) ; 10.2.6.4 плиталық, тас жабындыларды дайындау және олардың қызмет көрсетуі (таспен, плитамен бекіту)
	2.7 Өндірістік тәжірибе	10.2.7.1 ПИК өндірістік ұжымымен өзара бірігу; 10.2.7.2 бедел мен сыйға ие болу; 10.2.7.3 ПИК-пен қызмет көрсетілетін аумақтарға күтім жасау, су жүргізу, сумен жабдықтау жүйесі, ғимараттың өндірістік және қызмет көрсету үрдісіне ауқымды көмектер көрсету; 10.2.7.4 ұжымда қабылданған ережелерді зерделеу; 10.2.7.5 сөйлесуді үйрену, көмек сұрау; 10.2.7.6 жабдықтарды зерделеу және жұмысқа қ а б ы л д а у ; 10.2.7.7 технологиялық қулықтар және шеберлік құпияларын бақылауға алу және өзара алмасу; 10.2.7.8 жабдықтардың қызмет етуі және ПИК т а з а л ы қ ж а ғ д а й ы ; 10.2.7.9 тәжірибе уақытын жемісті түрде пайдалану ; 10.2.7.10 жұмысқа бару, өзін ұжымның бір бөлігі р е т і н д е с е з і н у ;

		10.2.7.11 ұжым алдындағы ерекше қызмет, жабдықтарды пайдалану және жұмысты өздігінен атқару; 10.2.7.12 өздігінен жобалау және мектептегі келеі құрастырулар үшін материалдар дайындау
	2.8 Құралдарды дайындау	10.2.8.1 еңбектің қызметін және оны орындау құралдарының қажеттілігін түсіну; 10.2.8.2 есік алды құралдарды дайындау (сыпыртқы, тырма, қар күреуге арналған күрек); 10.2.8.3 ағаш құралдары мен бейімдеулерді дайындау (бұрыш, рейсмус және баска); 10.2.8.4 жұмысты орындау үшін бейімдеулерді дайындау (қысқыш, шаблон, кондукторлар)
3.Еңбек пәндерін сараптау және бағалау	3.1 Өз қызметінің нәтижелерін ұсыну	10.3.1.1 технологиялық картаны құру; 10.3.1.2 технологиялық карта, технологиялық үрдістің нобайын ұсыну
	3.2 Ұдайы әрекет етуші мектеп көрмесіне жұмыс ұсыну	10.3.2.1 жұмысты көрмеге дайындау және жұмыс туралы фотоесеп дайындау.
	3.3 Барлық деңгейлердегі көрмелерге қатысу	10.3.3.1 барлық көрмелерге қатысу; 10.3.3.2 көрмелерге қатысқаны үшін грамотаға ұсыну.
	3.4 БАҚ -тағы жұмыстарды түсіндіру	10.3.4.1 жұмысқа қабылдау бойынша оқыту фильмдерін жасауға қатысуды қабылдау; 10.3.4.2 бағдарлама тақырыптары бойынша жұмыс тәжірибесін оқытушымен бірге жалпыландыру
3-тоқсан		
	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәліметер	10.1.1.1 әртүрлі діндегі, нәсілдегі, мәдениеттегі адамдарға тең қарау; 10.1.1.2 "ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары, аула сыпырушы" пәні бойынша еңбек түрлеріне дербес түрде сараптама жасау; 10.1.1.3 ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары, аула сыпырушының міндеттерін өзі орындай алу; 10.1.1.4 жұмысшыға қойылатын тазалық-гигиеналық талаптарды дербес түрде орындау; 10.1.1.5 ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылар, аула сыпырушы жұмысындағы қауіптерді түсіну; 10.1.1.6 алғашқы дәрігерге дейінгі көмекті өзі көрсете алуы және құтқару қызметінің телефон нөмірлерін білу; 10.1.1.7 аула аумағы және өтпелі бөліктегі жұмыстарды атқару кезіндегі қауіптерді түсіну; 10.1.1.8 ағаш ісі жұмысын орындау кезіндегі қауіптерді түсіну; 10.1.1.9 темір ісі жұмысын орындау кезіндегі қауіптерді түсіну; 10.1.1.10 слақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді түсіну; 10.1.1.11 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді түсіну

1 . Материалтан.Құралдар мен жабдықтар	1.2 Жұмыс ережелері мен тәртіптері	10.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі ережелер мен тәртіптерді орындау; 10.1.2.2 сантехникалық жұмыстарды орындау жүргізу ережелері мен тәртібін орындау; 10.1.2.3 өтпелі бөліктегі жұмыстарды жүргізу кезіндегі ережелерді орындау; 10.1.2.4 ағаш ісі жұмыстарын жүргізу кезіндегі ережелерді орындау; 10.1.2.5 темір ісі жұмыстарын жүргізу кезіндегі ережелерді орындау; 10.1.2.6 электрофицивті құралдармен жұмыс жасау ережелерін орындау; 10.1.2.7 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі ҚТ жүзеге асыру; 10.1.2.8 шыны жұмыстарын жүргізу кезіндегі ережелерді орындау
	1.3 Материалдар, құралдар мен жабдықтарға сараптама жасау	10.1.3.1 ағаштың қасиеттерін жұмыста пайдалану; 10.1.3.2 металлдың ерекшелігін жұмыста пайдалану және түрлерін білу; 10.1.3.3 жұмыста цементтің ерекшелігін пайдалану; 10.1.3.4 жұмыста жылу ұстағыш материалдардың ерекшелігін пайдалану; 10.1.3.5 жұмыста жақпа материалдарды пайдалану; 10.1.3.6 жұмыста электроқұралдарды пайдалану; 10.1.3.7 аумақты тазалау үшін құралдарды өздігінен п а й д а л а н у ; 10.1.3.8 ғимаратты тазалау үшін құралдарды өздігінен пайдалану; 10.1.3.9 сантехникалық жұмыстарды орындау үшін құралдарды өздігінен пайдалану; 10.1.3.10 темір ісі жұмыстарын орындау үшін құралдарды өздігінен пайдалану; 10.1.3.11 ағаш ісі ісі жұмыстарын орындау үшін құралдард мен бейімдеулерді өздігінен пайдалану; 10.1.3.12 шыны жұмыстарын орындау үшін құралдарды өздігінен пайдалану
	2.1Автокөліктерге арналған тұрақтар, гүлзарлар, спортттық алаңдар, демалыс зоналарын жобалау 2.2 Құрастыру 2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	10.2.1.1 учасокта жұмысты өздігінен жоспарлау; 10.2.1.2 жоспарланған жұмыстарды орындауға кеткен шығындарды өздігінен есептеу 10.2.2.1 ағаш кесінділері мен қағаздарды өздігінен үлгілеу, қарапайым өнімдерді құрастыру; 10.2.2.2 құрастыру құжаттарын өздігінен құру; 10.2.2.3 есік алды аумақтарына арналған заттарды өздігінен құрастыру 10.2.3.1 түсіндіруге арналған графика негізін п а й д а л а н у ; 10.2.3.2 суретті өздігінен орындау; 10.2.3.3 өздігінен заттың шаблонын орындау; 10.2.3.4 өздігінен суретті материалға қою; 10.2.3.5 өздігінен суретті материалға қою; 10.2.3.6 технологиялық картаның өздігінен орындау

2.Жұмыстарды орындау технологиясы		; 10.2.3.7 материалды пішу картасын өздігінен орындау; 10.2.3.8 өнім эскизін өздігінен орындау
	2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	10.2.4.1 өздігінен мезгілдік киімдер мен қорғаныс құралдарына күту; 10.2.4.2 өздігінен құралдар мен жабдықтарды дайындау, жөндеу, олардың қызмет көрсету тәртібін білу; 10.2.4.3 өздігінен жол, аллеяларға күтім жасау; 10.2.4.4 өздігінен қойма және өндірістік ғимараттарға күтім жасау; 10.2.4.5 өздігінен жүк түсіру-жүк тиеу жұмыстарын орындау; 10.2.4.6 өздігінен шынылау бойынша жұмысты орындау тәртібін білу; 10.2.4.7 өздігінен ағаш бұтақтарын өлшемі бойынша жаң-жағынан кесу; 10.2.4.8 өздігінен өлшемі бойынша ағашты жона алу; 10.2.4.9 өздігінен құралдары қайрау; 10.2.4.10 өздігінен металлды егеп және егедей кесудің негіздерін білу; 10.2.4.11 өздігінен ұрмалы құралдармен жұмыс жасауды жүзеге асыру; 10.2.4.12 өздігінен металлды шарқайрақпен кесу; 10.2.4.13 өздігінен қолымен кесуші құралдар және электрқұралдарын қайрау; 10.2.4.14 өздігінен сантехникалық жұмыстарды орындау (кранды жөндеу, участокты суғару); 10.2.4.15 өздігінен кесу арқылы өрнек салу ретін атау; 10.2.4.16 өздігінен су ұстап тұрушы арматураны шашып, қайта біріктіру; 10.2.4.17 жұмысты орындағаннан кейін құралды тазалауды өздігінен жүзеге асыру;
	2.5 Жобалаудың қорытынды деңгейі	10.2.5.1 фото, видеосеппен түріндегі оқыту қорытындыларын ұсыну; 10.2.5.2 жұмыс дәптерінде графикалық жұмыстарды ұсыну; 10.2.5.3 қызмет қорытындылары, жұмыстың орындалу деңгейлерін фотоармен ұсыну
	2.6 Мектепті көркейту	10.2.6.1 мектеп жанындағы участок және мектепті абаттандыру бойынша жұмыстарды өздігінен орындау; 10.2.6.2 бетоннан сәулет техникасындағы өнімдерді жасау (саңырауқұлақ, доп); 10.2.6.3 ағаш пен талдан зәаттар жасау (қаша, орындық); 10.2.6.4 плиталық, тас жабындыларды дайындау және олардың қызмет көрсетуі (таспен, плитамен бекіту)

	2 . 7 Өндірістік тәжірибе	10.2.7.1 ПИК өндірістік ұжымымен өзара бірігу;; 10.2.7.2 бедел мен сыйға ие болу; 10.2.7.3 ПИК-пен қызмет көрсетілетін аумақтарға күтім жасау, су жүргізу, сумен жабдықтау жүйесі, ғимараттың өндірістік және қызмет көрсету үрдісіне ауқымды көмектер көрсету; 10.2.7.4 ұжымда қабылданған ережелерді зерделеу; 10.2.7.5 сөйлесуді үйрену, көмек сұрау; 10.2.7.6 жабдықтарды зерделеу және жұмысқа қ а б ы л д а у ; 10.2.7.7 технологиялық қулықтар және шеберлік құпияларын бақылауға алу және өзара алмасу; 10.2.7.8 жабдықтардың қызмет етуі және ПИК т а з а л ы қ ж а ғ д а й ы ; 10.2.7.9 тәжірибе уақытын жемісті түрде пайдалану ; 10.2.7.10 жұмысқа бару, өзін ұжымның бір бөлігі р е т і н д е с е з і н у ; 10.2.7.11 ұжым алдындағы ерекше қызмет, жабдықтарды пайдалану және жұмысты өздігінен а т қ а р у ; 10.2.7.12 өздігінен жобалау және мектептегі келеі құрастырулар үшін материалдар дайындау
	2.8 Құралдарды дайындау	10.2.8.1 еңбектің қызметін және оны орындау құралдарының қажеттілігін түсіну; 10.2.8.2 есік алды құралдарды дайындау (сыпыртқы , тырма, қар күреуге арналған күрек); 10.2.8.3 ағаш құралдары мен бейімдеулерді дайындау (бұрыш, рейсмус); 10.2.8.4 жұмысты орындау үшін бейімдеулерді дайындау (қысқыш, шаблон, кондукторлар)
	3.1 Өз қызметінің нәтижелерін ұсыну	10.3.1.1 өндірістік тапсырмаға технологиялық карта к ұ р у ; 10.3.1.2 жұмыс дәптеріндегі пішу картасы және технологиялық карта құру
	3.2 Ұдайы әрекет етуші мектеп көрмесіне жұмыс ұсыну	10.3.2.1 жұмысты көрмеге дайындау және жұмыс туралы фотоесеп ұ сыну
3.Еңбек пәнін сараптау және бағалау	3.3 Барлық деңгейлердегі көрмелерге қатысу	10.3.3.1 барлық көрмелерге қатысу; 10.3.3.2 көрмелерге қатысқаны үшін грамотаға ұсыну.
	3.4 БАҚ-тағы жұмыстарды түсіндіру	10.3.4.1 жұмысқа қабылдау бойынша оқыту фильмдерін жасауға қатысуды қабылдау; 10.3.4.2 бағдарлама тақырыптары бойынша жұмыс тәжірибесін оқытушымен бірге жалпыландыру
4-тоқсан		
		10.1.1.1 әртүрлі діндегі, нәсілдегі, мәдениеттегі адамдарға тең қарау; 10.1.1.2 "ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары, аула сыпырушы" пәні бойынша еңбек түрлеріне дербес түрде сараптама жасау; 10.1.1.3 ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары,

1.Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәліметтер	аула сыпырушының міндеттерін өзі орындай алу; 10.1.1.4 жұмысшыға қойылатын тазалық-гигиеналық талаптарды дербес түрде орындау; 10.1.1.5 ПИК-тің әртүрлі жұмысты атқарушылары, аула сыпырушы жұмысындағы қауіптерді түсіну; 10.1.1.6 алғашқы дәрігерге дейінгі көмекті өзі көрсете алуы және құтқару қызметінің телефон нөмірлерін білу; 10.1.1.7 аула аумағы және өтпелі бөліктегі жұмыстарды атқару кезіндегі қауіптерді түсіну; 10.1.1.8 ағаш ісі жұмысын орындау кезіндегі қауіптерді түсіну; 10.1.1.9 темір ісі жұмысын орындау кезіндегі қауіптерді түсіну; 10.1.1.10 слақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді түсіну; 10.1.1.11 шыны жұмыстарын орындау кезіндегі қауіптерді түсіну
	1.2 Жұмыс ережесі мен тәртібі	10.1.2.1 ғимаратты тазалау кезіндегі ережелер мен тәртіптерді орындау; 10.1.2.2 сантехникалық жұмыстарды орындау жүргізу ережелері мен тәртібін орындау; 10.1.2.3 өтпелі бөліктегі жұмыстарды жүргізу кезіндегі ережелерді орындау; 10.1.2.4 ағаш ісі жұмыстарын жүргізу кезіндегі ережелерді орындау; 10.1.2.5 темір ісі жұмыстарын жүргізу кезіндегі ережелерді орындау; 10.1.2.6 электрофицивті құралдармен жұмыс жасау ережелерін орындау; 10.1.2.7 сылақ-бетон жұмыстарын орындау кезіндегі ҚТ жүзеге асыру; 10.1.2.8 шыны жұмыстарын жүргізу кезіндегі ережелерді орындау.
	1.3 Материалдар, құралдар мен жабдықтарға сараптама жасау	10.1.3.1 ағаштың қасиеттерін жұмыста пайдалану; 10.1.3.2 металлдың ерекшелігін жұмыста пайдалану және түрлерін білу; 10.1.3.3 жұмыста цементтің ерекшелігін пайдалану; 10.1.3.4 жұмыста жылу ұстағыш материалдардың ерекшелігін пайдалану; 10.1.3.5 жұмыста жақпа материалдарды пайдалану; 10.1.3.6 жұмыста электрқұралдарды пайдалану; 10.1.3.7 аумақты тазалау үшін құралдарды өздігінен пайдалану; 10.1.3.8 ғимаратты тазалау үшін құралдарды өздігінен пайдалану; 10.1.3.9 сантехникалық жұмыстарды орындау үшін құралдарды өздігінен пайдалану; 10.1.3.10 темір ісі жұмыстарын орындау үшін құралдарды өздігінен пайдалану; 10.1.3.11 ағаш ісі ісі жұмыстарын орындау үшін

		құралдар мен бейімдеулерді өздігінен пайдалану; 10.1.3.12 шыны жұмыстарын орындау үшін құралдарды өздігінен пайдалану
2. Жұмыстарды орындау технологиялары	2.1 Автокөліктерге арналған тұрақтар, гүлзарлар, спорттық алаңдар, демалыс зоналарын жобалау	10.2.1.1 өздігінен участка жұмысты жоспарлау; 10.2.1.2 өздігінен жоспарланған жұмыстарды орындауға кететін шығындар есептеу; 10.2.1.3 өздігінен гүлзар, спорт алаңдары, демалыс орындарын белгілеу
	2.2 Конструирование	10.2.2.1 өздігінен ағаш кесінділері мен қағаздарды үлгілеу, қарапайым заттарды құрастыру; 10.2.2.2 өздігінен құрастыру құжатнамаларын құру; 10.2.2.3 өздігінен есік алды аумақтарына арналған заттарды құрастыру
	2.3 Графикалық сауаттылық негіздері	10.2.3.1 ойды түсіндіру үшін графика негізін п а й д а л а н у ; 10.2.3.2 өздігінен заттың суретін салу; 10.2.3.3 өздігінен заттың шаблонын орындау; 10.2.3.4 өздігінен суретті материалға апару; 10.2.3.5 өздігіне суретті материалға апару; 10.2.3.6 өздігінен технологиялық картаны орындау; 10.2.3.7 өздігінен материал пішінінің картасын о р ы н д а у ; 10.2.3.8 өздігіне н өнім эскизін орындау
		10.2.4.1 өздігінен мезгілдік киімдер мен қорғаныс құралдарына күтім жасау тәртібін білу; 10.2.4.2 өздігінен құралдар мен жабдықтарды дайындау, жөндеу, олардың қызмет көрсету т ә р т і б і н білу; 10.2.4.3 өздігінен жол, аллеяларға күтім жасау; 10.2.4.4 өздігінен қойма және өндірістік ғимараттарға күтім жасау; 10.2.4.5 өздігінен жүк түсіру-жүк тиеу жұмыстарын о р ы н д а у ; 10.2.4.6 өздігінен шынылау бойынша жұмысты орындау тәртібін білу; 10.2.4.7 өздігінен ағаш бұтақтарын өлшемі бойынша жаң-жағынан кесу; 10.2.4.8 өздігінен өлшемі бойынша ағашты жона а л у ; 10.2.4.9 өздігінен құралдары қайрау; 10.2.4.10 өздігінен металлды егеп және егедей кесудің негіздерін білу; 10.2.4.11 өздігінен ұрмалы құралдармен жұмыс жасауды жүзеге асыру; 10.2.4.12 өздігінен металлды шарқайрақпен кесу; 10.2.4.13 өздігінен қолымен кесуші құралдар және электрқұралдарын қайрау; 10.2.4.14 өздігінен сантехникалық жұмыстарды орындау (қранды жөндеу, участокты суғару); 10.2.4.15 өздігінен кесу арқылы өрнек салу ретін а т а у ; 10.2.4.16 өздігінен су ұстап тұрушы арматураны

2.4 Технологиялық дағдыларды жетілдіру	шашып, қайта біріктіру; 10.2.4.17 өздігінен суғаруға арналған шлангтарды орау және жинау; 10.2.4.18 өздігінен өсімдіктерді суғару; 10.2.4.19 өздігінен сылақ және бетон жұмыстарын орындау; 10.2.4.20 өздігінен сыртқы бетті сылақ жұмыстарына дайындау; 10.2.4.21 өздігінен құмды елегіштен өткізу және құрғақ қоспаны дайындау; 10.2.4.22. өздігінен сылақ жұмыстарын орындау және ерітіндіні дайындау; 10.2.4.23 өздігіне бетон жұмыстарын орындау және ерітіндіні дайындау; 10.2.4.24 жұмыстарды орындаудан кейінгі құралдарды тазалау қажеттілігін білу; 10.2.4.25 өздігінен көшет отырғызу оған күтім жасаудың тәсілдерін білу; 10.2.4.26 өздігінен өсімдік зиянкестері мен ауруларымен күресу тәсілдерін білу; 10.2.4.27 өздігінен дән өсіру тәсілдерін білу; 10.2.4.28 көшетке күтім жасау тәсілдерін білу; 10.2.4.29 өсімдіктерді қоректендіру және суғару ретін білу; 10.2.4.30 ағаштар мен бұталарды кесу тәсілдерін қолдану. 10.2.4.31 ағаштар мен бұтақтарды бояуды қалыптастыру; 10.2.4.32 ағаштардың айналасын қоршауды қалыптастыру; 10.2.4.33 шыны жұмыстарын орындау ретін білу
2.5 Жобалаудың қортынды деңгейі	10.2.5.1 бағдарлама бөлімдері бойынша фильмдер, оқу альбомдарын ұсыну; 10.2.5.2 материал пішінінің картасы және технологиялық картаны ұсыну; 10.2.5.3 технологиялық үрдістің деңгейлерін видео, фото түрінде ұсыну
2.6 Мектептің көркейту	10.2.6.1 мектеп жанындағы участок пен мектепті абаттандыру бойынша жұмысты өздігінен орындау
2.7 Өндірістік тәжірибе	10.2.7.1 емтиханға дайындалу
2.8.Құралдарды дайындау	10.2.8.1. еңбектің қызметін және оны орындау құралдарының қажеттілігін түсіну; 10.2.8.2. есік алды құралдарды дайындау (сыпыртқы, тырма, қар күреуге арналған күрек); 10.2.8.3. ағаш құралдары мен бейімдеулерді дайындау (бұрыш, рейсмус); 10.2.8.4. жұмысты орындау үшін бейімдеулерді дайындау (қысқыш, шаблон, кондукторлар)
3.1. Өз қызметінің нәтижелерін ұсыну	10.3.1.1.өндірістік тапсырмаға технологиялық карта құру;
	10.3.1.2.жұмыс дәптеріндегі пішу картасы мен технологиялық карталарды құру;

3.Еңбек пәнін сараптау және бағалау	3.2. . Ұдайы әрекет етуші мектеп көрмесіне жұмыс ұсыну	10.3.2.1. жұмысты көрмеге дайындау және жұмыс туралы фотоесеп ұсыну.
	3.3. Барлық деңгейлердегі көрмелерге қатысу	10.3.3.1. барлық көрмелерге қатысу; 10.3.3.2. көрмелерге қатысқаны үшін грамотаға ұсыну.
	3.4.БАҚ-тағы жұмыстарды түсіндіру	10.3.4.1. жұмысқа қабылдау бойынша оқыту фильмдерін жасауға қатысуды қабылдау; 10.3.4.2. бағдарлама тақырыптары бойынша жұмыс тәжірибесін оқытушымен бірге жалпыландыру

Ескерту: білім беру ұйымында оқу-еңбек үдерісін қажетті өндірістік материалымен қамтамасыз ету мүмкіншіліктеріне қарай, мұғалім тақырыптарды оқыту реттілігін белгілейді.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 7-9
(10) сыныптар үшін "Кәсіби
еңбекке баулу" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
11-қосымша

"Кәсіби еңбекке баулу. Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік" оқу пәнінің мазмұны

107. "Кәсіби еңбекке баулу. Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік" профилі бойынша бағдарлама келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар";
- 2) 2-бөлім "Өндіргіш еңбек технологиясы";
- 3) 3-бөлім "Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы".

108. "Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер;
- 2) ҚР Еңбек заңнамасы, этика;
- 3) материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы.

109. "Өндіргіш еңбек технологиясы" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) егістік материалын дайындау және сақтау;
- 2) топырақ және оның өңделуі;
- 3) егістік материалын өсіру
- 4) егістік материалын өсіру;
- 5) көкөніс және жеміс өнімдерін өсіру;
- 6) өнімді жинау және сақтау;
- 7) ауылшаруашылық құрал-саймандар.

110. "Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы" бөлімі келесі бөлімшеден тұрады:

1) еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы.

111. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

1) 1-бөлім "Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар":

1-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1. Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өздерін Қазақстан азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 ауылшаруашылық еңбегі мағынасын түсіну; 7.1.1.3 ауылшаруашылық еңбегінің негізгі салаларын білу: көкөніс өсірушілік, бақша өсірушілік, мал шаруашылығы; 7.1.1.4 ауылшаруашылығындағы адамдардың негізгі кәсіптерін білу	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсете білу; 8.1.1.2 "Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік" оқу пәнінің ең маңызды ерекшеліктері жөнінде білімін және түсінігін көрсету; 8.1.1.3 ауылшаруашылық еңбегінің маусымдылығын, жұмыс жағдайларын білу	9.1.1.1 басқалардың пікіріне, әр түрлі халықтар мәдениетіне сыйлы көзқарас таныту; 9.1.1.2 ауылшаруашылық өндірісінің негізгі нысандарын білу: көкөніс өсірушілік телімдер, бақша плантациялары, малшаруашылықжайлары; 9.1.1.3 көкөніс өсірушінің және бақша өсірушінің еңбегі мен ерекшеліктерін білу	10.1.1.1 түрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діндегі адамдарға төзімділік көзқараспен қарау; 10.1.1.2 ауылшаруашылық өндірісінің заманауи жағдайын, даму болашағын білу
1.2 ҚР Еңбек заңнамасы және этика	7.1.2.1 ауылшаруашылық еңбегі жөнінде сабақтар өткізу тәртібін білу; 7.1.2.2 ауылшаруашылық еңбегі сабақтарында білім алушының міндеттерін білу, бригадаларға бөлу, бригадирлерді тағайындау; 7.1.2.3 ауылшаруашылық жұмысшысының жеке гигиенасы, арнайы киімнің гигиеналық мағынасы және оған қойылатын талаптар жөнінде түсінігінің болуы; 7.1.2.4 ауылшаруашылық	8.1.2.1 еңбек мәдениеті мен ұжымдық қарым-қатынас ережелерін білу; 8.1.2.2 еңбек тәртібі талаптарын, ауылшаруашылық жұмысшысы еңбекақысын төлеу ережелерін білу; 8.1.2.3 еңбек тапсырмасын орындау жауапкершілігі; 8.1.2.3 ауылшаруашылық жұмысшысының жеке гигиенасының негіздері жөнінде білімдерін өз бетінше қолдану	9.1.2.1 жұмысқа орналасу барысында тәртіп пен сыртқы бейне маңыздылығын түсіну, түйіндемесі мен жұмысқа қабылдау жөнінде арызын рәсімдеу; 9.1.2.2 жұмысшылар мен қызметкерлердің негізгі құқықтары мен міндеттерін, еңбекті қорғау және еңбек шартын білу; 9.1.2.3 ұжымдық әңгімелесу барысында жұмысты саралау және жоспар құру	10.1.2.1 оқу-еңбектік ұжымда кәсіби этиканы сақтау; 10.1.2.2 кәсіби борыш және жауапкершілік жөнінде ұғымның болуы; 10.1.2.3 үлкендер және құрбыластары мен бірге қызмет жасау, топта және ұжымда жұмыс істей білу; 10.2.1.4 ауылшаруашылық жұмысшысының жеке гигиенасы дағдыларын өз бетінше тәжірибеде қолдана білу; 10.2.1.5 Қазақстан

	жұмыстарында қолғап пен арнайы киімді қолдану			Республикасының Еңбек заңнамасын білу
1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	7.1.3.1 тұрмыста, оқуда қолданатын кейбір материалдардың, құрал-саймандардың атауларын білу; 7.1.2.2 мұғалімнің көмегімен жұмысқа қажетті материалдар мен құрал-саймандарды іріктеп алу; 7.1.2.3 санитарлық-гигиеналық нормаларын орындау; 7.1.2.4 жұмыс орнын ұйымдастыру; 7.1.2.5 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін орындау; 7.1.2.6 жазбаша және ауызша нұсқауларды түсіну және оқу, жұмыс барысында сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдай білу; 7.1.2.7 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін сақтау	8.1.3.1 ауылшаруашылық еңбегінде қолданылатын материалдар мен құрал-саймандарды, аспаптарды; білу 8.1.3.2 кейбір өлшеу және жұмыс құралдарының, аспаптар мен жабдықтардың құрылымын білу; 8.1.3.3 қолданылатын материалдардың негізгі қасиеттері жөнінде түсінік; 8.1.3.4 мұғалімнің көмегімен арнайы киім мен құрал-саймандарды іріктеп алу; 8.1.3.5 электрқұрылғыларын пайдалану ережелерін білу; 8.1.3.6 материалдар мен құрал-саймандарды сақтау ережелерін білу; 8.1.3.7 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін сақтау	9.1.3.1 сұрақтар бойынша және өз бетінше тапсырманы бағдарлай білу; 9.1.3.2 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше жұмыс жоспарын құру; 9.1.3.3 құрал-саймандармен және жабдықтармен жұмыс қауіпсіздігі ережелерін, жұмысты орындау барысындағы гигиеналық талаптарды білу және орындау; 9.1.3.4 жіптің, қазықтың көмегімен белгі жасау тәсілдерін қолдану; 9.1.3.5 материалдар мен құрал-саймандардың, жұмыс құралдарының сақтау жағдайлары мен мерзімдерін білу; 9.1.3.6 жұмысқа қажетті құрал-саймандарды, аспаптарды материалдарды іріктеп алу; 9.1.3.7 технологиялық карта бойынша өз бетінше жұмысты жоспарлау және орындау; 9.1.3.8 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін сақтау	10.1.3.1 жұмысқа қажетті құрал-саймандарды, аспаптарды материалдарды салыстырып, іріктеп алу; 10.1.3.2 технологиялық карта және графикалық үлгілер бойынша өз бетінше жұмыс жасау; 10.1.3.3 өз бетінше жұмысты орындау жоспарын жасау; 10.1.3.4 технологиялық операциялардың терминдері мен атауларын түсіну және сөзінде қолдану; 10.1.3.5 ауылшаруашылық жұмыстарда материалдар мен құрал-саймандардың таңдауын, іс-әрекеттер реттілігін түсіндіре білу; 10.1.3.6 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін сақтау
1.4 Арнайы киім күтімі	7.1.4.1 ауылшаруашылық жұмысшысының арнайы киім күтімінің тәсілдері жөнінде түсінік; 7.1.4.2 мұғалімнің көмегімен қолмен жамау салу арқылы арнайы киімге жөндеу жұмыстарын жүргізу;	8.1.4.1 машинамен жамау салу және торлау арқылы арнайы киімге жөндеу жұмыстарын жүргізу; 8.1.4.2 үтіктеу, түрлі маталар үшін үтік	9.1.4.1 жұмысқа арналған үшкіл орамал және алжапқышты өз бетінше тігу; 9.1.4.2 арнайы киімнің өте қатты былғанған жерлерін жуу және тазарту құралдарын қолдана отырып, тазалау	10.2.3.1 өз бетінше жұмыс халатын тіге білу; 10.2.3.2 арнайы киім күтімі бойынша

7.1.4.3 арнайы киімді үтіктеу	температурасын реттеу тәсілдерін игеру	практикалық қайталау

2) 2-бөлім "Өндіргіш еңбек технологиясы":

2-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік жөнінде жалпы мәліметтер	7.2.1.1 көкөністердің негізгі топтарын білу; тамыр жемістер, қырыққабаттық көкөніс дақылдары, жасыл дақылдар; 7.2.1.2 түрлі көкөністер топтарының қысқа сипаттамасын білу; 7.2.1.3 түрлі көкөністер топтарын сырт бейнесі бойынша тани білу; 7.2.1.4 көкөніс дақылдарының құрылымын білу (картоп, пияз, сарымсак); 7.2.1.5 көкөніс дақылдарының сұрыптарын білу (картоп, пияз, сарымсак); 7.2.1.6 көкөністердің адам өміріндегі мағынасын білу; 7.2.1.7 көкөністердің тағамдық және жемшөптік дақыл ретінде мағынасын білу; 7.2.1.8 мектептің қосалқы шаруашылығы жөнінде түсінік	8.2.1.1 жеміс өсірушіліктің өсімдік шаруашылығы саласы ретінде түсінігі мен бағытын білу; 8.2.1.2 бағбанның еңбегі мен ерекшелігін білу; 8.2.1.3 көкөнісөсіруші мен бағбан еңбегінің ұқсастықтары мен айырмашылығын білу; 8.2.1.4 бақша өсімдіктерінің негізгі топтарын білу: жеміс дақылдары, жидек дақылдары; 8.2.1.5 негізгі жеміс-жидек дақылдарының қысқа сипаттамасын білу; 8.2.1.6 жеміс-жидек дақылдарының құрылым ерекшелітерін және жеміс беру ерекшеліктерін білу; 8.2.1.7 жемістер мен жидектердің адам өміріндегі мағынасын білу;	9.2.1.1 егіншіліктің өсімдік шаруашылығы саласы ретінде түсінігі мен бағытын білу; 9.2.1.2 өндіретін өнім түрлері мен олардың қолдануын білу; 9.2.1.3 егін дақылдарының құрылым ерекшеліктерін білу ; 9.2.1.4 дәнді дақылдардың тағамдық және жемшөптік ретінде мағынасын білу; 9.2.1.5 егін дақылдарының белгілемесі мен қолданысын білу; 9.2.1.6 Қазақстанның негізгі жеміс ағаштарын білу (алма, алмұрт, шие, өрік); 9.2.1.7 биік өсетін және аласа өсетін ағаштардың түрлері мен олардың жергілікті жағдайларда таралуын білу	10.2.1.1 ауылшаруашылық өндірісінің салаларын білу; 10.2.1.2 көкөніс өсірушіліктегі, бағбаншылықта ғы, егіншіліктегі еңбек түрлерін білу; 10.2.1.3 көкөніс өсіруші, бағбан, егінші күнтізбелері жөнінде мәліметтерді білу; 10.2.1.4 көкөніс өсіруші және бағбан күнтізбесін өз бетінше құрастыра білу; 10.2.1.5 көкөніс өсірушілікте, бағбаншылықта қолданылатын ауылшаруашылық техникасын білу; 10.2.1.6 көкөніс өсірушіліктің, бағбаншылық тың, егіншіліктің Қазақстан

		8.2.1.8 өндірістегі негізгі еңбек үдерістерін білу;		экономикасындағы мағынасын түсіну
2.2. Егістік материалын дайындау және сақтау	7.2.2.1 тұқым шаруашылығы жөнінде жалпы түсінік; 7.2.2.2 егістік материалын алу жөнінде жалпы мәліметтерді білу; 7.2.2.3 егістік материалын дайындау және сақтау жағдайлары ережелерін білу (түйнекті, көкөністі дақылдар); 7.2.2.4. отырғызуға арналған түйнектерге қойылатын талаптарды білу; 7.2.2.5 сау және ауру түйнектердің белгілерін білу; 7.2.2.6 дәндік түйнектерінің белгілері мен өлшемдерін білу; 7.2.2.7 егіс материалын сұрыптау; 7.2.2.3. егіс материалын сақтауға қою	8.2.2.1 көкөніс және егін дақылдары тұқымдарын алу ерекшеліктерін білу; 8.2.2.2 томат, қияр және бұрыш тұқымдарын жинауды жүзеге асыру; 8.2.2.3 тұқымның пісіп жетілуіне жағдайлар жасау ережелерін білу; 8.2.2.4 өсімдіктерді тұқымға себу технологиясын меңгеру; 8.2.2.5 тұқымның пісіп жетілуіне жағдайлар жасау ережелерін білу; 8.2.2.6 тұқымды жинау және өңдеу тәсілдерін білу; 8.2.2.7 егістік материалын сақтау технологиясын білу; 8.3.3.8. тұқымдарды сақтауға арналған пакеттер дайындау	9.2.2.1 жеміс-жидек дақылдарын көбейту түрлерін белгілеу; 9.2.2.2 жидек дақылдарын вегетативті көбейту тәсілін білу ; 9.2.2.3 тұқымдардың сақталуын жүзеге асыра білу; 9.2.2.4 тұқымдарды отырғызуға дайындау ережелерін білу; 9.2.2.5 тұқымдарды көктету жағдайларын білу; 9.2.2.6 тұқымдардың көктегіштігін белгілей білу; 9.2.2.7 жарықта және көлеңкеде өсетін тұқымдарды белгілей білу (жарықсүйгіш және көлеңкеге төзімді тұқымдар); 9.2.2.8 көшет-пиязды, шалқан-пиязды, қарақулақ-пиязды алу тәсілдерін білу	10.2.2.1 түрлі дақылдардан егіс материалын жинау; 10.2.2.2 тұқым алу ережелерін практикада қолдану; 10.2.2.3 толықтай жұмсартылған жемістерден тұқым алуды орындау; 10.2.2. тұқымдарды жуу және кептіру; 10.2.2.5 егіс материалын сақтау жағдайларын таңдау; 10.2.2.6 егіс материалын таңбалау; 10.2.2.7 көкөніс көшеттерін өсіру технологиясын білу
			9.2.3.1 топырақты	10.2.3.1 минералдық және органикалық тыңайтқыштар түрлерін білу; 10.2.3.2 қидың түрлерін білу;

2.3. Топырақ және оның өңделуі	7.2.3.1 топырақ және егістік қабаты жөнінде жалпы мәліметтерді білу; 7.2.3.2 өсімдіктерді өсіру үшін топырақтың мағынасын білу; 7.2.3.3 құрал-саймандармен жұмыс жасау ережелерін білу; 7.2.3.4 мұғалімнің көмегімен топырақты егіс егуге дайындау; 10.2.3.1 топырақты күрекпен қазу ережелерін білу, қазу талаптары	8.2.3.1 топырақты егіс егуге дайындау; 8.2.3.2 егіннің шығысынан кейін топырақты қопсыту технологиясын білу; 8.2.3.3 жеміс-жидек дақылдарын егу үшін топырақты дайындау; 8.2.3.4 дің шеңберін қазу	маусымдық өңдеу технологиясын білу; 9.2.3.2 жылыжайдың пайдаланылуы мен құрылысын білу; 9.2.3.3 жылыжайға арналған топырақтың құрамын білу; 9.2.3.4 топырақ қоспасы бөліктерінің құрамын дайындау және сақталуын жүзеге асыру; 9.2.3.5 екпе көшеттері үшін жылыжайды дайындау; 9.2.3.6 жылыжайды қысқа дайындау; 9.2.3.7 егістік жәшіктерін дайындау	10.2.3.3 көкөніс және жеміс-жидек дақылдарының жоғары өнімдерін алуда минералдық және органикалық тыңайтқыштардың мағынасын білу; 10.2.3.4 минералдық және органикалық тыңайтқыштар түрлерін ажырата білу; 10.2.3.5 қидың сақтау ережелерін білу; 10.2.3.6 қорғалған жерді дайындау жағдайларын білу; 10.2.3.7 топырақтың егіске дейінгі өңдеуін және тыңайтылуын орындау; 10.2.3.8 жылыжайдың құрылысын білу; 10.2.3.9 жылыжай мен көшетханаларды маусымдық жұмыстарға дайындау
	7.2.4.1 егістік материалының қолданылуы мен міндеттемесін білу; 7.2.4.2 өсімдіктерді отырғызу мерзімі жөнінде ұғымның болуы;	8.2.4.1 егістік материалының қасиеттері мен ерекшеліктерін білу; 8.2.4.2 егістік материалын отырғызуға қойылатын талаптарды білу; 8.2.4.3 отырғызу орнын	9.2.4.1 көкөністерді көшеттік өсіру тәсілін білу; 9.2.4.2 тұқымдарды себу мерзімдерін білу; 9.2.4.3 тұқымдарды көктегіштікке тексеру техногогиясын білу; 9.2.4.4 шығыстарды көктетуге арналған жабдықтар мен жағдайларын білу; 9.2.4.5 тұқымдарды жәшіктерге немесе ашық жерге себуді орындау; 9.2.4.6 шығыстар мен егісті күту	10.2.4.1 егістік материалын себудің түрлі тәсілдерін білу; 10.2.4.2 тұқымдардың, көшеттердің, кесінді сабақтардың, бұрулардың себу мерзімдері мен тәсілдерін бағдарлай білу; 10.2.4.3 егістік материалының көктегіштігін белгілей білу; 10.2.4.4 отырғызу орнын және жағдайларын таңдау, қатарларын белгілеу; 10.2.4.5 егістік материалын көктету үшін орналастыру; 10.2.4.6

2 . 4 Егістік материалды өсіру	7.2.4.3 егістік материалын көктету тәсілдерін меңгеру; 7.2.4.4 мұғалімнің көмегімен егістің орнын таңдау және қатарларын белгілеу; 7.2.4.5 егістік материалын отырғызу және күту тәсілдерін білу	таңдай білу; 8.2.4.4 егіс қатарларын белгілеу технологияларын білу; 8.2.4.5 егістік материалын отырғызу; 8.2.4.6 жеміс-жидек дақылдарын көбейту технологияларын білу; вегетативтік тәсіл, кесінді сабақтармен, бұрулармен.	тәсілдерін білу; 9.2.4.7 өсімдіктердің көшіріп отырғызуға дайын екендігінің белгілерін анықтай білу; 9.2.4.8 көшіріп отырғызу тәсілері мен көшіріп отырғызған өсімдіктерді күту тәсілдерін білу; 9.2.4.9 жеміс ағаштарының көшеттерін отырғызу мерзімдерін білу; 9.2.4.10 жеміс ағаштарының көшеттерін отырғызу тәсілдерін білу; 9.2.4.11 экскурсиялар барысында дәнді дақылдардың өсу кезеңдерін бақылау	шығыстарды күту тәсілдерін білу; 10.2.4.7 көшеттердің көшіріп отырғызуға дайын екендігінің белгілерін анықтау; 10.2.4.8 көшеттерді көшіріп отырғызу: томаттарды, қиярларды, бұрыштарды, қырыққабатты; 10.2.4.9 көшіріп отырғызған өсімдіктерді күту ерекшеліктерін білу; 10.2.4.10 картопты күрекпен және соқамен отырғызу; 10.2.4.11 жеміс дақылдарын көбейту жұмыстарын жүргізу; 10.2.4.12 дайын көшеттерді көшіріп отырғызу; 10.2.4.13 витаминдік өнімдерді ерте алу мүмкіндіктерін білу
	7.2.5.1 "үй бақшасының" құрылысын білу: егу жәшіктері, шкафтар, сөрелер, олардың жабдықтары және үй жағдайында орналасуы; 7.2.5.2	8.2.5.1 үй жағдайында өсірілетін томаттар ерекшеліктері мен түрлерінің сипаттамасын білу; 8.2.5.2 "үй бақшасында" томаттарды өсіру жағдайларын білу; температуралық және жарықтық режимдерін, топырақ ылғалдығын; 8.2.5.3 қызанақтар тұқымын себу мерзімдерін білу, топырағын дайындау, тыңайтқыштар	9.2.5.1 бау-бақшалық телімін жоспарлау ережелерін, ағаштардың көкөніс қатарларымен орналасу үйлесімділігін білу; 9.2.5.2 бақшада өсірілетін дақылдардың негізгі түрлерін білу; 9.2.5.3 жеміс-жидек дақылдарының әр аймақтар үшін ең тиімді түрлерін білу ; 9.2.5.4 жеміс және жидек өсімдіктерінің құрылымын, олардың тамырлық және сабақтық жүйелерін білу; 9.2.5.5	10.2.5.1 жеміс ағашының ұшар басының құрылысын білу; 10.2.5.2 ағаштың бір жылдық, екі жылдық, көп жылдық бұтақтарын білу; 10.2.5.3 жас ағаштарды кесу ережелерін, кесу мақсатын

2 . 5

Көкөніс және жеміс өнімдерін өсіру

"үй бақшасында" өсімдіктерді өсіру жағдайларын білу: температуралық және жарықтық режимдерін, жылытқыш қондырғылардың құрылымын; 7.2.5.3 жасыл көкөністерді білу: аскөк, ақжелкен, салат жапырағы, шпинат; 7.2.5.4 жасыл көкөністерді өсіру ережелері мен жағдайларын білу: аскөк, ақжелкенді "үй бақшасында"; 7.2.5.5 жасыл көкөністерді жәшіктерге отырғызу үшін топырағын дайындау: елеу, жылыту, шірінді қосу; 7.2.5.6 тұқымды егуге дайындау, қоқыстан тазалау; 7.2.5.7 тұқымның дамуына ең қолайлы жағдайларды таңдай білу; 7.2.5.8 отырғызылған көкөністерді жүйелі түрде бақылау: суғару, қопсыту, күту, температуралық режимін сақтау; 7.2.5.9 жасыл көкөністерді (аскөк, ақжелкен) ашық жерде өсіру ережелері мен жағдайларын білу; 7.2.5.10 жасыл көкөністерді өсіру үшін ең тиімді телімді таңдай білу; 7.2.5.11 тұқым себу тәсілдерін білу: шашып немесе қатарлармен, дұрыс таңдау жасай білу;	қосу, күтім жасау, суару, азықтандыру, топырағын қопсыту; 8.2.5.4 томаттарды ашық жерде өсіру ережелері мен жағдайларын білу; 8.2.5.5 бұрышты шымтезекті ыдыстарда көшеттік тәсілмен өсіру ережелері мен жағдайларын білу; 8.2.5.6 өсімдіктерге күтім жасау: суару, қопсыту, көшеттерді шынықтыру; 8.2.5.7 ашық жерде бұрыштың жоғары өнімін алу үшін қажет жағдайларды білу; 8.2.5.8 практикалық жұмыстар атқару: қи қосу, топырақты қолмен қайта қазу, орындарын белгілеу, шұңқыршалар дайындау, тыңайтқыштар қосу, көшеттерді отырғызу, суару, азықтандыру, қатар араларын қопсыту; 8.2.5.9 картоп жайлы мәліметтерді, оның	жидектердің түрлерін білу: құлпынай, таңқұрай, қарақат; 9.2.5.6 құлпынай түрлерін, сипаттамасын, өсіру жағдайларын, білу: орын таңдауын, көкжиек жақтарын, суға жақындығын ескеру; 9.2.5.7 құлпынайды көбейту тәсілдерін, жеміс беретін плантацияны күту ережелерін білу; 9.2.5.8 таңқұрай, қарақат, қарлығанды отырғызу тәсілдерін білу, орын таңдауын, топырағын дайындау, өсімдіктің күтімі; 9.2.5.9 құлпынай көшеттерін қыстан кейін өңдеу; 9.2.5.10 жеміс беретін плантацияның күтімін білу: кепкен жапырақтарын, шабақтарын алып тастау, азот тыңайтқыштарымен азықтандыру, топырағын қопсыту, арамшөптерін отау; 9.2.5.11 таңқұрай, қарақат, қарлығандыға көктемгі күтім жасау: бұталарын ажырату, көшеттер қосу, тыңайту, суару, бұталар арасын, қопсыту, түптеу;	білу; 10.2.5.4 жеміс ағаштарын кесу ережелерін, кесу мақсатын, білу, кесу орындарын өңдеу; 10.2.5.5 ағаштарды азықтандыру, діңдерін тыңайту ережелерін білу; 10.2.5.6 жеміс бағына жеміс ағаштарын отырғызу ережелерін білу, жеміс ағаштарының ұшар басын қалыпқа келтіру; 10.2.5.7 жас көшеттерді байлау, сақталуын қадағалау; 10.2.5.8 көкөністерді отырғызу үшін топырағын дайындау: күзгі жырту, көктемгі өңдеу, тыңайту; 10.2.5.9 тамыр жемісті көкөністердің тұқымын себу үшін атыздарын дайындау; 10.2.5.10 тамыр жемістілерді отырғызу: себу мерзімдері мен тәсілдерін анықтау, тұқым дайындау, отырғызу тереңдігі; 10.2.5.11 егістің күтімі: түптеу, отау, сиректеу, топырағын қопсыту, суару; 10.2.5.12 көкөністерді көшеттік тәсілмен өсіруді білу (қырыққабат, томаттар, қияр – жергілікті жағдайларға қарай таңдап); 10.2.5.13 көкөністерді отырғызу үшін қуыс шұңқырлар жасау, оргаминералдыққоспалар енгізу, шұңқырларға көшеттер отырғызу, қопсыту, суару; 10.2.5.14 отырғызылған

7.2.5.12 егіс тәсілдері мен мерзімдерін, тұқымдарды енгізу тереңдігін білу; 7.2.5.13 отырғызылған көкөністерге күтім жасау: суару, отау; 7.2.5.14 пияз өсіру жағдайлары мен тәсілдерін білу 7.2.5.15 пияз түрлері мен оларды өсіру тәсілдерін білу; 7.2.5.16 Бас пиязды өсірудің жағдайлары мен ережелерін білу: жерді қазу, тыңайтқыштар қосу, егу мерзімдері мен тәсілдері, тұқымдарын дайындау; 7.2.5.17 отырғызылған көкөністерге күтім жасау: суару, отау, қатар араларын қопсыту	қолданылуын, өсіру тиімділігін, түрлерін білу: ерте пісетін, кеш пісетін; 8.2.5.10 картоп отырғызу тәсілдерін білу: түйнектермен, көздерімен; 8.2.5.11 картоп отырғызу жағдайларын білу: мерзімдері, түйнектерін немесе көздерін дайындау, түйнектерді отырғызу тереңдігі, ара қашықтықтары; 8.2.5.12 картопты күту ережелерін білу: қатар араларын қопсыту, арам шөптерін отау, түптеу; 8.2.5.13 картоп зиянкесі колорад қоңызымен күресу тәсілдерін білу; 8.2.5.14 асханалық тамыржемістерін өсіру жағдайлары мен ережелерін білу: қызылша, шалқан; 8.3.5.15 тамыржемістерін өсіру бойынша практикалық жұмыстар атқару	9.2.5.12 таңқұрай, қарақат, қарлығанды жеміс беретін плантацияларына күтім жасай білу; 9.2.5.13 жеміс бақшасын қалау, орын дайындау бойынша негізгі мәліметтерді білу: рельефін, топырақ құрамын, жер суларын ескеру; 9.2.5.14 бақша ағаштарын отырғызу үшін топырағын дайындау, тыңайту ережелерін, отырғызу уақытын білу; 9.2.5.15 бақша ағаштарын отырғызу барысында іс-әрекеттердің ережелері мен реттілігін білу; 9.2.5.16 ағаш діндерін кеміргіштерден қорғау тәсілдерін білу (діндерін орау); 9.2.5.17 бақша ағаштарына күзгі күтім жасай білу: тыңайту, түптеу, суару, ескі ағаштарды кесу; 9.2.5.18 нұсқаулық картаны қолдана отырып практикалық жұмыстар атқару	бақша құлпынайын өңдеу: қопсыту, азықтандыру, сабан төсеу; 10.2.5.15 таңқұрайдың, қарақаттың, қарғалынның ескі бұтақтарын кесу, топырағын қопсыту, азықтандыру; 10.2.5.16 бау бақша телімдері зиянкестерін білу; 10.2.5.17 көкөніс дақылдарын зиянкестерден қорғау тәсілдерін білу: химиялық, биологиялық, бейресми әдістер (халықтық тәсілдер); 10.2.5.18 қыстайтын зиянкестермен күресуге арналған препараттар сипаттамаларын білу; 10.2.5.19 зиянды жәндіктерді жоюдағы құстардың рөлін білу, оларды қорғау; 10.2.5.20 көкөністерді жылыжайда өсіру ережелерін білу
	8.2.6.1 көкөністерді қысқы уақытта сақтау қажеттілігін білу	9.2.5.1 картоп өнімін жинау және сақтауға қою ережелерін білу; 9.2.5.2 жертөлелер	

2.6. Өнімді жинау және сақтау	7.2.6.1 дайындау мен уақытылы жинау мағынасының мақсатын білу; 7.2.6.2 жасыл көкөністерді жинау ережелері мен тәсілдерін білу (аскөк, ақжелен, салат жапырағы, шпинат, пияз); 7.2.6.3 жасыл көкөністерді сақтау ережелерін білу; 7.2.6.4 пияз пісуінің негізгі көрсеткіштерін білу; 7.2.6.5 пиязды қолмен жинау, өнімді өлшеу; 7.2.6.7 өнімді кептіру ережелерін білу: күндіз күн астына қою, түнде жабық жайға қою, кептірудің яқталу мерзімін белгілеу, кебу жапырақтарды кесу, кепкен пиязды өлшеу, сұрыптау; 7.2.6.8 пиязды қыста сақтау үшін кенеп қаптарын дайындау; 7.2.6.9 өнім жинауға көмек көрсету	; 8.2.6.2 көкөністерді жинау сапасына қойылатын талаптар (картоп, сәбіз, қызылша), жинау ережелері; 8.2.6.3 практикалық жұмыстар атқару: картопты қазуға күрек және ашаны қолдану, картопты қазып алу, картоп түйнектерін жинау, оларды қапқа жинау, қысқы сақтауға дайындау; 8.2.6.4 сәбіз және қызылша түйнектерін қолмен қазып жинау, оларды арнайы ыдысқа сабағын бір жаққа қаратып салу, сабақтарын кесу; 8.2.6.5 томаттарды жинау ережелерін білу; 8.2.6.6 томаттарды сақтау тәсілдері мен жағдайларын білу: тұздау, томат пастасы.	құрылысын білу, картопты қыста сақтауға арналған қоймаларды дайындау; 9.2.5.3 картопты кептіру, сұрыптау, қоймаға қаптап қою; 9.2.6.4 өнімді жинауға және сақтауға арналған материалдарды, құрал-саймандарды, жабдықтарды таңдау; 9.2.6.5 өнімді жинау технологияларын білу (жеміс-жидек дақылдарын); 9.2.6.6 жидектерді ұзақ мерзімді сақтау үшін тоңазыту ережелерін білу; 9.2.6.7 алма және алмұрт өнімдерін жинау ережелерін білу; 9.2.6.8 жемістерді қысқа сақтау үшін таңдау талаптарын білу; 9.2.6.9 жемістерді бөлмелерде ұзақ мерзімге сақтау жағдайларын білу; 9.2.6.10 жеміс-жидектерден тосаптар мен компоттар дайындау рецепттерін білу	10.2.5.1 құрал-саймандармен және жабдықтармен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік ережелерін қолдану; 10.2.5.2 көкөніс және жеміс-жидек дақылдары өнімдерін жинау мерзімдерін білу және белгілеу; 10.2.6.3 көкөніс қоймаларының құрылысын білу; 10.2.6.4 қойманы өнімді сақтауға дайындау; 10.2.6.5 өнімнің пісу белгілерін білу; 10.2.6.6 өнімді жинау тәсілін таңдау: қолмен жинау, жабдықтың көмегімен; 10.2.6.7 өнімді жинау; 10.2.6.8 өнімді кептіру және кесу; 10.2.6.9 стандарттық емес өнімнің белгілерін білу; 10.2.6.10 көкөністерді, жеміс-жидектерді қыста пайдалану үшін өңдеу тәсілдерін білу: қияр мен томатты тұздау, томат пастасы, көкөніс икрасы, жеміс-жидек тосаптары мен компоттары, кептірілген жемістер
		8.2.7.1 топырақты өңдеуге арналған минитракторлар мен мотоблоктар түрлерін білу; 8.2.7.2 минитракторлар	9.2.7.1 бақшада жұмыс атқаратын машиналар түрлерін білу: 1) жеміс-жидек	10.2.7.1 ауылшаруашылықтағы

2 . 7 Ауылшаруашылық құрал-саймандар	7.2.7.1 көкөністерді өсіруге пайдаланатын ауылшаруашылық қол құрал-саймандарын білу; 7.2.7.2 тұқымдарды отырғызуға арналған қ о л құрал-саймандарын білу: егіс жәшіктері, маркер және таптағыш құрал, олардың құрылымы, пайдаланылуы, қолдану тәсілдері; 7.2.7.3 өсімдіктердің күтіміне арналған құрал-саймандар: су сепкіш, топырақ елеуіш, олардың құрылымы, қолдану ережелері; 7.2.7.4 бау-бақша телімдерінде жұмыс істеуге арналған құрал-саймандар: күрек, тырмақ, кетпен, қопсытқыш (қолмен істейтін) олардың құрылымы, қолдану ережелері; 7.2.7.5 қ о л құрал-саймандарының дұрыстығын анықтау; 7.2.7.6 қ о л құрал-саймандарына ұсақ жөндеу жүргізу	ж ә н е мотоблоктардың құрылымы мен негізгі техникалық сипатамаларын білу; 8.2.7.3 мотоблоктардың қосымша ілгіш құралдарының құрылымын білу : қопсытқыш, шөпшапқыш; 8.2.7.4 мотоблокты жұмысқа дайындау ережелерін білу және жұмыс ережелері; 8.2.7.5 қопсытқышты пайдалана білу; 8.2.7.6 техникалық құралдармен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік ережелерін білу; 8.2.7.7 мотоблокпен жұмыс істеу барысында технологиялық және нұсқаулық карталарын пайдалану; 8.2.7.9 қосалқы шаруашылыққа немесе фермерлік шаруашылыққа экскурсия кезінде минитракторлар ж ә н е мотоблоктардың жұмысын бақылау	бұталарын отырғызу үшін топырақты дайындау машиналары (плантаж соқасы, шұңқыр қазғыш 2) қатарлар арасын өңдеу машиналары (бақша соқасы үшкорпусты қопсытқыш соқа); 3) қопсытқыштар (қолмен стейтін), тырмалар 4) тыңайтқыш енгізу машиналары 5) бүркуіштер мен тозаңдатқыштар 6) суару машиналары; 9.2.7.2 түрлі машиналар атауларын, олардың ауылшаруашылық немесе фермерлік шаруашылықта қолдануларын білу; 9.2.7.3 бағбандарға ауылшаруашылық машиналарын б а қ ш а жұмыстарына дайындауларына көмек көрсету: үйкелетін бөлшектерін майлау, метал және ағаш детальдарын бояу, негізгі бөлшектерін жуу; 9.2.7.4 машиналарын б а қ ш а жұмыстарына қолданып жатқан бағбандар жұмысын бақылау	механизация құралдарын б і л у ; 10.2.7.2 көпоперациялы машиналар жабдықтарын білу: шөп жинауға арналған машиналар құрылымын, ферма жайларын жинауға арналған құрылғылар құрылымын; 10.2.7.3 мотоблоктардың қолданылуын, олардың негізгі саптамаларының құрылымын білу; 10.2.7.4 ферма шаруашылығына арналған жабдықтар мен азкөлемді тракторлардың қолданылуын білу; 10.2.7.5 ферма шаруашылығына арналаған техниканың сақталу ережелерін білу; 10.2.7.6 механизация құралдарын жұмысқа дайындау; 10.2.7.7 мотоблокпен жұмыс істеу нұсқауларын зерделеу; 10.2.7.8 мотоблокпен топырақты егіске дайындау жұмыстарын жүргізе білу ; 10.2.7.9 ауылшаруашылық өндірісінде еңбекті көп қажет ететін кейбір үдерістерді механизациялауға арналған саптамаларды қолдану

3) 3-бөлім "Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы":

3-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1. Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысы мен басқалар жұмысына сараптама жүргізу және бағалау; 7.3.1.2 жұмыстың жақсы жағы мен кемшіліктерін белгілеу; 7.3.1.3 үйренген терминдерді қолдана отырып атқарған жұмыс жөнінде есеп беру; 7.3.1.4 алған білімдерін практикада қолдану	8.3.1.1 ағымдық өзін-өзі бақылауын жүзеге асыру; 8.3.1.2 жұмыс сапасын тексеру; 8.3.1.3 сөздерінде арнайы терминологияны қолдану; 8.3.1.4 атқарған жұмыс жөнінде мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше ауызша есеп беру; 8.3.1.5 атқарған жұмысты жете саралауға тырысу; 8.3.1.6 алдағы жұмыс көлемін белгілеу	9.3.1.1 алдағы жұмысты арнайы терминологияны қолдана отырып, суреттеу; 9.3.1.2 конструктивті түсініктемелерді қабылдау және өз жұмысы мен басқалардың жұмысын жетілдіру, бейімдеу бойынша ұсыныстар жасау; 9.3.1.3 орындалған жұмысты бүкіл сыныпқа таныстыру	10.3.1.1 қолданған әдістер мен тәсілдерді және арнайы терминологияны қолдана отырып, өз жұмысын және өзгелер жұмысын талқылау және бағалау; 10.3.1.2 алдыңғы жұмыстарға негізделе отырып, өз жұмысын және өзгелер жұмысын жетілдіру бойынша сын ұсыныстар жасау

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптар үшін " Кәсіби- еңбекке баулу. Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар

1) 7-сынып:

4-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1.Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	7.1.1.1 ауылшаруашылық еңбегі мағынасын түсіну; 7.1.1.2 ауылшаруашылық еңбегінің негізгі салаларын білу: көкөніс өсірушілік, бақша өсірушілік, мал шаруашылығы
	1.2 ҚРЕңбек заңнамасы және этика	7.1.2.1 ауылшаруашылық еңбегі жөнінде сабақтар өткізу тәртібін білу; 7.1.2.2 ауылшаруашылық еңбегі сабақтарында білім алушының міндеттерін білу, бригадаларға бөлу, бригадирлерді тағайындау
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	7.1.3.1 тұрмыста, оқуда қолданатын кейбір материалдардың, құрал-саймандардың атауларын білу; 7.1.2.2 санитарлық-гигиеналық нормаларын орындау; 7.1.2.3 жұмыс орнын дайындау
	1.4 Арнайы киім күтімі	7.1.4.1 ауылшаруашылық жұмысшысының арнайы киім күтімінің тәсілдері жөнінде түсінік

2.Өндіргіш еңбек технологиясы	2.1 Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік жөнінде жалпы мәліметтер	7.2.1.1 көкөністердің негізгі топтарын білу: тамыр жемістер, қырыққабаттық көкөністер дақылдары, жасыл дақылдар; 7.2.1.2 түрлі көкөністер топтарының қысқа сипаттамасын білу; 7.2.1.3 түрлі көкөністер топтарын сырт бейнесі бойынша тану; 7.2.1.4 мектептің қосалқы шаруашылығы жөнінде түсінік
	2.2 Егістік материалын дайындау және сақтау	7.2.2.1 тұқым шаруашылығы жөнінде жалпы түсінік 7.2.2.2 егістік материалын алу жөнінде жалпы мәліметтерді білу
	2.3 Топырақ және оның өңделуі	7.2.3.1 топырақ және егістік қабаты жөнінде жалпы мәліметтерді білу; 7.2.3.2 өсімдіктерді өсіру үшін топырақтың мағынасын білу
	2.4 Егістік материалын өсіру	7.2.4.1 егістік материалының қолданылуы мен міндеттемесін білу; 7.2.4.2 өсімдіктерді отырғызу мерзімі жөнінде ұғымның болуы
	2.5 Көкөніс және жеміс өнімдерін өсіру	7.2.5.1 "үй бақшасының" құрылысын білу: егу жәшіктері, шкафтар, сөрелер, олардың жабдықтары және үй жағдайында орналасуы; 7.2.5.2 "үй бақшасында" өсімдіктерді өсіру жағдайларын білу: температуралық және жарықтық режимдерін, жылытқыш қондырғылардың құрылымын; 7.2.5.3 жасыл көкөністерді білу: аскөк, ақжелкен, салат жапырағы, шпинат; 7.2.5.4 жасыл көкөністерді өсіру ережелері мен жағдайларын білу: аскөк, ақжелкенді "үй бақшасында"; 7.2.5.5 жасыл көкөністерді жәшіктерге отырғызу үшін топырағын дайындау: елеу, жылыту, шірінді қосу; 7.2.5.6 тұқымды егуге дайындау, қоқыстан тазалау; 7.2.5.7 тұқымның дамуына ең қолайлы жағдайларды таңдай білу
	2.6 Өнімді жинау және сақтау	7.2.6.1 дайындау мен уақытылы жинаудың мағынасын түсіну; 7.2.6.2 жасыл көкөністерді жинаудың ережелері мен тәсілдерін білу (аскөк, ақжелкен, салат жапырағы, шпинат, пияз); 7.2.6.3 жасыл көкөністерді сақтау ережелерін білу; 7.2.6.4 пияз пісуінің негізгі көрсеткіштерін білу; 7.2.6.5 пиязды қолмен жинау, өнімді өлшеу; 7.2.6.6 өнімді кептіру ережелерін білу: күндіз күннің астына қою, түнде жабық жерге қою, кептірудің аяқталу мерзімін белгілеу, кебу жапырақтарын кесу, кепкен пиязды өлшеу, сұрыптау
	2.7 Ауылшаруашылық құрал-саймандар	7.2.7.1 көкөністерді өсіруге пайдаланатын ауылшаруашылық қол құрал-саймандарын білу; 7.2.7.2 тұқымдарды отырғызуға арналған қол құрал-саймандарын білу: егіс жәшіктері, маркер және таптағыш құрал, олардың құрылымы, пайдаланылуы, қолдану тәсілдері; 7.2.7.3 өсімдіктердің күтіміне арналған құрал-саймандар: су сепкіш, топырақ елеуіш, олардың құрылымы, қолдану; 7.2.7.4 бау-бақша телімдерінде жұмыс істеуге арналған құрал-саймандар: күрек, тырмақ, кетпен, қопсытқыш (қолмен істейтін) олардың құрылымы, қолдану ережелері
3.Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	3.1 Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысы мен басқалар жұмысына сараптама жүргізу және бағалау; 7.3.1.2 жұмыстың жақсы жағы мен кемшіліктерін белгілеу

2-тоқсан		
1.Материалтану Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	7.1.1.1 ауылшаруашылық еңбегі мағынасын түсіну; 7.1.1.2 ауылшаруашылық еңбегінің негізгі салаларын білу: көкөніс өсірушілік, бақша өсірушілік, мал шаруашылығы; 7.1.1.3 ауылшаруашылығындағы адамдардың негізгі кәсіптерін білу
	1.2 ҚРЕңбек заңнамасы және этика	7.1.2.1 ауылшаруашылық еңбегі жөнінде сабақтар өткізу тәртібін б і л у ; 7.1.2.2 ауылшаруашылық еңбегі сабақтарында білім алушының міндеттерін білу, бригадаларға бөлу, бригадирлерді тағайындау; 7.1.2.3 ауылшаруашылық жұмысшысының жеке гигиенасы, арнайы киімнің гигиеналық мағынасы және оған қойылатын талаптар жөнінде түсінігінің болуы; 7.1.2.4 ауылшаруашылық жұмыстарында қолғап пен арнайы киімді қолдану
	1 . 3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	7.1.3.1 тұрмыста, оқуда қолданатын кейбір материалдардың, құрал-саймандардың атауларын білу; 7.1.2.2 мұғалімнің көмегімен жұмысқа қажетті материалдар мен құрал-саймандарды іріктеп алу; 7.1.2.3 санитарлық-гигиеналық нормаларды орындау; 7.1.2.4 жұмыс орнын ұйымдастыру; 7.1.2.5 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін сақтау
	1.4 Арнайы киім күтімі	7.1.4.1 ауылшаруашылық жұмысшысының арнайы киім күтімі тәсілдері жөнінде түсініктің болуы
2.Өндіргіш еңбек технологиясы	2.1 Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік жөнінде жалпы мәліметтер	7.2.1.1 көкөністердің негізгі топтарын білу: тамыр жемістер, қырыққабаттық көкөніс дақылдары, жасыл дақылдар; 7.2.1.2 түрлі көкөністер топтарының қысқа сипаттамасын білу; 7.2.1.3 түрлі көкөністер топтарын сырт бейнесі бойынша тану; 7.2.1.4 көкөніс дақылдарының құрылымын білу (картоп, пияз, сарымсақ)
	2.2 Егістік материалын дайындау және сақтау	7.2.2.1 тұқым шаруашылығы жөнінде жалпы түсінік; 7.2.2.2 егістік материалын алу жөнінде жалпы мәліметтердің б о л у ы ; 7.2.2.3 егістік материалын дайындау және сақтау жағдайлары е р е ж е л е р і н б і л у (түйнекті көкөніс дақылдары)
	2.3 Топырақ және оның өңделуі	7.2.3.1 топырақ және егістік қабаты жөнінде жалпы мәліметтерді б і л у ; 7.2.3.2 өсімдіктерді өсіру үшін топырақтың мағынасын білу; 7.2.3.3 құрал-саймандармен жұмыс жасау ережелерін білу; 7.2.3.4 топырақты күрекпен қазу ережелерін білу, қазу талаптары
	2.4 Егістік материалды өсіру	7.2.4.1 егістік материалының қолданылуы мен міндеттемесін білу; 7.2.4.2 өсімдіктерді отырғызу мерзімі жөнінде ұғымның болуы
		7.2.5.1 "үй бақшасының" құрылысын білу: егу жәшіктері, шкафтар, сөрелер, олардың жабдықтары және үй жағдайында о р н а л а с у ы ; 7.2.5.2 "үй бақшасында" өсімдіктерді өсіру жағдайларын білу: температуралық және жарықтық режимдерін, жылытқыш қондырғылардың құрылымын; 7.2.5.3 жасыл көкөністерді білу: аскөк, ақжелкен, салат жапырағы, ш п и н а т ;

	2.5 Көкөніс және жеміс өнімдерін өсіру	7.2.5.4 жасыл көкөністерді өсіру ережелері мен жағдайларын білу: аскөк, ақжелкенді "үй бақшасында"; 7.2.5.5 жасыл көкөністерді жәшіктерге отырғызу үшін топырағын дайындау: елеу, жылыту, шірінді қосу; 7.2.5.6 тұқымды егуге дайындау, қоқыстан тазалау; 7.2.5.7 тұқымның дамуына ең қолайлы жағдайларды таңдай білу
	2.6 Өнімді жинау және сақтау	7.2.6.1 дайындау мен уақытылы жинау мағынасының мақсатын білу; 7.2.6.2 жасыл көкөністерді жинау ережелері мен тәсілдерін білу (аскөк, ақжелен, салат жапырағы, шпинат, пияз); 7.2.6.3 жасыл көкөністерді сақтау ережелерін білу; 7.2.6.4 пиязды қыста сақтау үшін кенеп қаптарын дайындау
	2.7 Ауылшаруашылық құрал-саймандар	7.2.7.1 көкөністерді өсіруге пайдаланатын ауылшаруашылық қол құрал-саймандарын білу; 7.2.7.2 тұқымдарды отырғызуға арналған қол құрал-саймандарын білу: егіс жәшіктері, маркер және таптағыш құрал, олардың құрылымы, пайдаланылуы, қолдану тәсілдері; 7.2.7.3 өсімдіктердің күтіміне арналған құрал-саймандар: су сепкіш, топырақ елеуіш, олардың құрылымы, қолдану ережелері; 7.2.7.4 бау-бақша телімдерінде жұмыс істеуге арналған құрал-саймандар: күрек, тырмақ, кетпен, қопсытқыш (қолмен істейтін) олардың құрылымы, қолдану ережелері; 7.2.7.5 қол құрал-саймандарының дұрыстығын анықтау; 7.2.7.6 қол құрал-саймандарына ұсақ жөндеу жүргізу
3.1. Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	3.1. Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысы мен басқалар жұмысына сараптама жүргізу және бағалау; 7.3.1.2 жұмыстың жақсы жағы мен кемшіліктерін белгілеу; 7.3.1.3 үйренген терминдерді қолдана отырып атқарған жұмыс жөнінде есеп беру
3-тоқсан		
1.Материалану Құрал-саймандар және жабдықтау	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстан азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 ауылшаруашылық еңбегі мағынасын түсіну; 7.1.1.3 ауылшаруашылық еңбегінің негізгі салаларын білу: көкөніс өсірушілік, бақша өсірушілік, мал шаруашылығы; 7.1.1.4 ауылшаруашылығындағы адамдардың негізгі кәсіптерін білу
	1.2 ҚР Еңбек заңнамасы және этика	7.1.2.1 ауылшаруашылық еңбегі жөнінде сабақтар өткізу тәртібін білу; 7.1.2.2 ауылшаруашылық еңбегі сабақтарында білім алушының міндеттерін білу, бригадаларға бөлу, бригадирлерді тағайындау; 7.1.2.3 ауылшаруашылық жұмысшысының жеке гигиенасы, арнайы киімнің гигиеналық мағынасы және оған қойылатын талаптар жөнінде түсінігінің болуы; 7.1.2.4 ауылшаруашылық жұмыстарында қолғап пен арнайы киімді қолдану
	1. Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	7.1.3.1 тұрмыста, оқуда қолданатын кейбір материалдардың, құрал-саймандардың атауларын білу; 7.1.2.2 мұғалімнің көмегімен жұмысқа қажетті материалдар мен құрал-саймандарды іріктеп алу; 7.1.2.3 санитарлық-гигиеналық нормаларды орындау; 7.1.2.4 жұмыс орнын ұйымдастыру; 7.1.2.5 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін орындау;

2. Өндіргіш еңбек технологиясы		7.1.2.6 жазбаша және ауызша нұсқауларды түсіну және оқу, жұмыс барысында сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдай білу
	1.4 Арнайы киім күтімі	7.1.4.1 ауылшаруашылық жұмысшысының арнайы киім күтімі тәсілдері жөнінде түсініктің болуы; 7.1.4.2 мұғалімнің көмегімен қолмен жамау салу арқылы арнайы киімге жөндеу жұмыстарын жүргізу 7.1.4.3 арнайы киімді үтіктеу
	2.1 Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік жөнінде жалпы мәліметтер	7.2.1.1 көкөніс дақылдарының құрылымын білу (картоп, пияз, с а р ы м с а қ) 7.2.1.2 көкөніс дақылдарының сұрыптарын білу (картоп, пияз, с а р ы м с а қ) ; 7.2.1.3 көкөістердің адам өміріндегі мағынасын білу; 7.2.1.4 көкөістердің тағамдық және жемшөптік дақыл ретінде мағынасын білу
	2.2 Егістік материалын дайындау және сақтау	7.2.2.1 егістік материалын дайындау және сақтау жағдайлары е р е ж е л е р і н б і л у (түйнекті көкөніс дақылдары) ; 7.2.2.2. отырғызуға арналған түйнектерге қойылатын талаптарды б і л у ; 7.2.2.3 дән түйнектерінің белгілері мен өлшемдерін білу; 7.2.2.4 егіс материалын сұрыптау
	2.3. Топырақ және оның өңделуі	7.2.3.1 топырақ және егістік қабаты жөнінде жалпы мәліметтерді б і л у ; 7.2.3.2 өсімдіктерді өсіру үшін топырақтың мағынасын білу; 7.2.3.3 құрал-саймандармен жұмыс жасау ережелерін білу; 7.2.3.4 мұғалімнің көмегімен топырақты егіс егуге дайындау; 7.2.3.5 топырақты күрекпен қазу ережелерін білу, қазу талаптары
	2.4 Егістік материалды өсіру	7.2.4.1 егістік материалының қолданылуы мен міндеттемесін білу; 7.2.4.2 өсімдіктерді отырғызу мерзімі жөнінде ұғымның болуы; 7.2.4.3 егістік материалын көктету тәсілдерін меңгеру; 7.2.4.4 мұғалімнің көмегімен егістің орнын таңдау және қатарларын белгілеу; 7.2.4.5 егістік материалын отырғызу және күту тәсілдерін білу
	2.5 Көкөніс және жеміс өнімдерін өсіру	7.2.5.1 "үй бақшасының" құрылысын білу: егу жәшіктері, шкафтар, сөрелер, олардың жабдықтары және үй жағдайында о р н а л а с у ы ; 7.2.5.2 "үй бақшасында" өсімдіктерді өсіру жағдайларын білу: температуралық және жарықтық режимдерін, жылытқыш қондырғылардың құрылымын; 7.2.5.3 жасыл көкөністерді білу: аскөк, акжелкен, салат жапырағы, ш п и н а т ; 7.2.5.4 жасыл көкөністерді өсіру ережелері мен жағдайларын білу: аскөк, акжелкенді "үй бақшасында"; 7.2.5. жасыл көкөністерді жәшіктерге отырғызу үшін топырағын дайындау: елеу, жылыту, шірінді қосу; 7.2.5.6 тұқымды егуге дайындау, қоқыстан тазалау; 7.2.5.7 тұқымның дамуына ең қолайлы жағдайларды таңдай білу; 7.2.5.8 отырғызылған көкөністерді жүйелі түрде бақылау: суғару, қопсыту, күту, температуралық режимін сақтау; 7.2.5.9 жасыл көкөністерді (аскөк, акжелкен) ашық жерде өсіру ережелері мен жағдайларын білу; 7.2.5.10 жасыл көкөністерді (аскөк, акжелкен) ашық жерде өсіру

		ережелері мен жағдайларын білу; 7.2.5.11 тұқым себу тәсілдерін білу: шашып немесе қатарлармен, дұрыс таңдау жасай білу; 7.2.5.12 егіс тәсілдері мен мерзімдерін, тұқымдарды енгізу тереңдігін білу; 7.2.5.13 отырғызылған көкөністерге күтім жасау: суару, отау; 7.2.5.14 пияз өсіру жағдайлары мен тәсілдерін білу; 7.2.5.15 пияз түрлері мен оларды өсіру тәсілдерін білу
	2.6 Өнімді жинау және сақтау	7.2.6.1 дайындау мен уақытылы жинау мағынасының мақсатын білу ; 7.2.6.2 жасыл көкөністерді жинау ережелері мен тәсілдерін білу (аскөк, ақжелең, салат жапырағы, шпинат, пияз) ; 7.2.6.3 жасыл көкөністерді сақтау ережелерін білу
	2.7 Ауылшаруашылық құрал-саймандар	7.2.7.1 көкөністерді өсіруге пайдаланатын ауылшаруашылық қол құрал-саймандарын білу; 7.2.7.2 тұқымдарды отырғызуға арналған қол құрал-саймандарын білу: егіс жәшіктері, маркер және таптағыш құрал, олардың құрылымы, пайдаланылуы, қолдану тәсілдері; 7.2.7.3 өсімдіктердің күтіміне арналған құрал-саймандар: су сепкіш, топырақ елеуіш, олардың құрылымы, қолдану ережелері; 7.2.7.4 бау-бақша телімдерінде жұмыс істеуге арналған құрал-саймандар: күрек, тырмақ, кетпен, қопсытқыш (қолмен істейтін) олардың құрылымы, қолдану ережелері; 7.2.7.5 қол құрал-саймандарының дұрыстығын анықтау
3 Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	3.1 Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысы мен басқалар жұмысына сараптама жүргізу және бағалау ; 7.3.1.2 жұмыстың жақсы жағы мен кемшіліктерін белгілеу; 7.3.1.3 үйренген терминдерді қолдана отырып атқарған жұмыс жөнінде есеп беру ; 7.3.1.4 алған білімдерін практикада қолдану
4-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстан азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 ауылшаруашылық еңбегі мағынасын түсіну; 7.1.1.3 ауылшаруашылық еңбегінің негізгі салаларын білу: көкөніс өсірушілік, бақша өсірушілік, мал шаруашылығы; 7.1.1.4 ауылшаруашылығындағы адамдардың негізгі кәсіптерін білу
	1.2 ҚР Еңбек заңнамасы және этика	7.1.2.1 ауылшаруашылық еңбегі жөнінде сабақтар өткізу тәртібін білу ; 7.1.2.2 ауылшаруашылық еңбегі сабақтарында білім алушының міндеттерін білу, бригадаларға бөлу, бригадирлерді тағайындау; 7.1.2.3 ауылшаруашылық жұмысшысының жеке гигиенасы, арнайы киімнің гигиеналық мағынасы және оған қойылатын талаптар жөнінде түсінігінің болуы; 7.1.2.4 ауылшаруашылық жұмыстарында қолғап пен арнайы киімді қолдану
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың	7.1.3.1 тұрмыста, оқуда қолданатын кейбір материалдардың, құрал-саймандардың атауларын білу; 7.1.2.2 мұғалімнің көмегімен жұмысқа қажетті материалдар мен құрал-саймандарды іріктеп алу; 7.1.2.3 санитарлық-гигиеналық нормаларды орындау; 7.1.2.4 жұмыс орнын ұйымдастыру;

2.Өндіргіш еңбек технологиясы	және жабдықтардың сараптамасы	7.1.2.5 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін орындау; 7.1.2.6 жазбаша және ауызша нұсқауларды түсіну және оқу, жұмыс барысында сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдай білу; 7.1.2.7 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін орындау
	1.4 Арнайы киім күтімі	7.1.4.1 ауылшаруашылық жұмысшысының арнайы киім күтімі тәсілдері жөнінде түсініктің болуы; 7.1.4.2 мұғалімнің көмегімен қолмен жамау салу арқылы арнайы киімге жөндеу жұмыстарын жүргізу; 7.1.4.3 арнайы киімді үтіктеу
	2.1 Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік жөнінде жалпы мәліметтер	7.2.1.1 көкөністердің негізгі топтарын білу: тамыр жемістер, қырыққабаттық көкөністер дақылдары, жасыл дақылдар; 7.2.1.2 түрлі көкөністер топтарының қысқа сипаттамасын білу; 7.2.1.3 түрлі көкөністер топтарын сырт бейнесі бойынша тану; 7.2.1.4 көкөніс дақылдарының құрылымын білу (картоп, пияз, с а р ы м с а қ) ; 7.2.1.5 көкөніс дақылдарының сұрыптарын білу (картоп, пияз, с а р ы м с а қ) ; 7.2.1.6 көкөністердің адам өміріндегі мағынасын білу; 7.2.1.7 көкөністердің тағамдық және жемшөптік дақыл ретінде м а ғ ы н а с ы н б і л у ; 7.2.1.8 мектептің қосалқы шаруашылығы жөнінде түсінік
	2.2 Егістік материалын дайындау және сақтау	7.2.2.1 тұқым шаруашылығы жөнінде жалпы түсінік; 7.2.2.2 егістік материалын алу жөнінде жалпы мәліметтердің б о л у ы ; 7.2.2.3 егістік материалын дайындау және сақтау жағдайлары ережелерін білу
	2.3 Топырақ және оның өңделуі	7.2.3.1 топырақ және егістік қабаты жөнінде жалпы мәліметтерді б і л у ; 7.2.3.2 өсімдіктерді өсіру үшін топырақтың мағынасын білу; 7.2.3.4 құрал-саймандармен жұмыс жасау ережелерін білу; 7.2.3.4 мұғалімнің көмегімен топырақты егіс егуге дайындау; 7.2.3.5 топырақты күрекпен қазу ережелерін білу, қазу талаптары
	2.4 Егістік материалды өсіру	7.2.4.1 егістік материалының қолданылуы мен міндеттемесін білу; 7.2.4.2 өсімдіктерді отырғызу мерзімі жөнінде ұғымның болуы; 7.2.4.3 егістік материалын көктету тәсілдерін меңгеру; 7.2.4.4 мұғалімнің көмегімен егістің орнын таңдау және қатарларының белгісін орындау; 7.2.4.5 егістік материалын отырғызу және күту тәсілдерін білу
		7.2.5.1 "үй бақшасының" құрылысын білу: егу жәшіктері, шкафтар, сөрелер, олардың жабдықтары және үй жағдайында о р н а л а с у ы ; 7.2.5.2 "үй бақшасында" өсімдіктерді өсіру жағдайларын білу: температуралық және жарықтық режимдерін, жылытқыш қондырғылардың құрылымын; 7.2.5.3 жасыл көкөністерді білу: аскөк, ақжелкен, салат жапырағы, ш п и н а т ; 7.2.5.4 жасыл көкөністерді өсіру ережелері мен жағдайларын білу: аскөк, ақжелкенді "үй бақшасында" ; 7.2.5.5 жасыл көкөністерді жәшіктерге отырғызу үшін топырағын дайындау: елеу, жылыту, шірінді қосу; 7.2.5.6 тұқымды егуге дайындау, қоқыстан тазалау; 7.2.5.7 тұқымның дамуына ең қолайлы жағдайларды таңдай білу;

2.5 Көкөніс және жеміс өнімдерін өсіру		7.2.5.8 отырғызылған көкөністерді жүйелі түрде бақылау: суғару, қопсыту, күту, температуралық режимін сақтау; 7.2.5.9 жасыл көкөністерді (аскөк, ақжелкен) ашық жерде өсіру ережелері мен жағдайларын білу; 7.2.5.10 жасыл көкөністерді (аскөк, ақжелкен) ашық жерде өсіру ережелері мен жағдайларын білу; 7.2.5.11 тұқым себу тәсілдерін білу: шашып немесе қатарлармен, дұрыс таңдау жасай білу; 7.2.5.12 егіс тәсілдері мен мерзімдерін, тұқымдарды енгізу тереңдігін білу; 7.2.5.13 отырғызылған көкөністерге күтім жасау: суару, отау; 7.2.5.14 пияз өсіру жағдайлары мен тәсілдерін білу; 7.2.5.15 пияз түрлері мен оларды өсіру тәсілдерін білу; 7.2.5.16 бас пиязды өсірудің жағдайлары мен ережелерін білу: жерді казу, тыңайтқыштар қосу, егу мерзімдері мен тәсілдері, тұқымдарын дайындау; 7.2.5.17 отырғызылған көкөністерге күтім жасау: суару, отау, қатар араларын қопсыту
2.6 Өнімді жинау және сақтау		7.2.6.1 дайындау мен уақытылы жинау мағынасының мақсатын білу; 7.2.6.2 пиязды қыста сақтау үшін кенеп қаптарын дайындау; 7.2.6.3 өнім жинауға көмек көрсету
2.7 Ауылшаруашылық құрал-саймандар		7.2.7.1 көкөністерді өсіруге пайдаланатын ауылшаруашылық қол құрал-саймандарын білу; 7.2.7.2 тұқымдарды отырғызуға арналған қол құрал-саймандарын білу: егіс жәшіктері, маркер және таптағыш құрал, олардың құрылымы, пайдаланылуы, қолдану тәсілдері; 7.2.7.3 өсімдіктердің күтіміне арналған құрал-саймандар: су сепкіш, топырақ елеуіш, олардың құрылымы, қолдану ережелері; 7.2.7.4 бау-бақша телімдерінде жұмыс істеуге арналған құрал-саймандар: күрек, тырмақ, кетпен, қопсытқыш (қолмен істейтін) олардың құрылымы, қолдану ережелері; 7.2.7.5 қол құрал-саймандарының дұрыстығын анықтау; 7.2.7.6 қол құрал-саймандарына ұсақ жөндеу жүргізу
3. Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	3.1 Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысы мен басқалар жұмысына сараптама жүргізу және бағалау; 7.3.1.2 жұмыстың жақсы жағы мен кемшіліктерін белгілеу; 7.3.1.3 үйренген терминдерді қолдана отырып атқарған жұмыс жөнінде есеп беру; 7.3.1.4 алған білімдерін практикада қолдану

2) 8-сынып:

5-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1 четверть		
	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсете білу; 8.1.1.2 "Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік" оқу пәнінің ең маңызды ерекшеліктері жөнінде білімін және түсінігін көрсету; 8.1.1.3 ауылшаруашылық еңбегінің маусымдылығын, жұмыс жағдайларын білу
		8.1.2.1 еңбек мәдениеті мен ұжымдық қарым-қатынас ережелерін білу;

1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.2 ҚРЕңбек заңнамасы және этика	8.1.2.2 еңбек тәртібі талаптарын, ауылшаруашылық жұмысшысы; еңбекақысын төлеу ережелерін білу 8.1.2.3 еңбек тапсырмасын орындау жауапкершілігі
	1.3 Материалдардың , құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	8.1.3.1 ауылшаруашылық еңбегінде қолданылатын материалдар мен құрал-саймандарды, аспаптарды білу; 8.1.3.2 кейбір өлшеу және жұмыс құралдарының, аспаптар мен жабдықтардың құрылымын білу; 8.1.3.3 қолданылатын материалдардың негізгі қасиеттері жөнінде т ү с і н і к ; 8.1.3.4 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін сақтау
	1.4 Арнайы киім күтімі	8.1.4.1 үтіктеу, түрлі маталар үшін үтік температурасын реттеу тәсілдерін игеру
2.Өндіргіш еңбек технологиясы	2.1 Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік жөнінде жалпы мәліметтер	8.2.1.1 жеміс өсірушіліктің өсімдік шаруашылығы саласы ретінде түсінігі мен бағытын білу; 8.2.1.2 бағбанның еңбегі мен ерекшелігін білу; 8.2.1.3 көкөнісөсіруші мен бағбан еңбегінің ұқсастықтары мен а й ы р м а ш ы л ы ғ ы н білу; 8.2.1.4 бақша өсімдіктерінің негізгі топтарын білу: жеміс дақылдары, жидек дақылдары
	2.2 Егістік материалын дайындау және сақтау	8.2.2.1 көкөніс және егін дақылдары тұқымдарын алу ерекшеліктерін білу; 8.2.2.2 томат, кияр және бұрыш тұқымдарын жинауды жүзеге а с ы р у ; 8.2.2.3 тұқымның пісіп жетілуіне жағдайлар жасау ережелерін білу
	2.3 Топырақ және оның өңделуі	8.2.3.1 жеміс-жидек дақылдарын егу үшін топырақты дайындау; 8.2.3.2 дің шеңберін қазу
	2.4 Егістік материалды өсіру	8.2.4.1 егістік материалының қасиеттері мен ерекшеліктерін білу; 8.2.4.2 егістік материалын отырғызуға қойылатын талаптарды білу
	2.5 Көкөніс және жеміс өнімдерін өсіру	8.2.5.1 үй жағдайында өсірілетін томаттар ерекшеліктері мен түрлерінің сипаттамасын білу; 8.2.5.2 "үй бакшасында" томаттарды өсіру жағдайларын білу: температуралық және жарықтық режимдерін, топырақ ылғалдығын; 8.2.5.3 қызанақтар тұқымын себу мерзімдерін білу, топырағын дайындау, тыңайтқыштар қосу, күтім жасау, суару, азықтандыру, топырағын қопсыту; 8.2.5.12 картопты күту ережелерін білу: қатар араларын қопсыту, арам шөптерін отау, түптеу; 8.2.5.13 картоп зиянкесі колорад қоңызымен күресу тәсілдерін білу
	2.6. Өнімді жинау және сақтау	8.2.6.1 көкөністерді қысқы уақытта сақтау қажеттілігін білу; 8.2.6.2 көкөністерді жинау сапасына қойылатын талаптар (картоп, сәбіз, қызылша), жинау ережелері; 8.2.6.3 практикалық жұмыстар атқару: картопты қазуға күрек және ашаны қолдану, картопты қазып алу, картоп түйнектерін жинау, оларды қапқа жинау, қысқы сақтауға дайындау; 8.2.6.4 сәбіз және қызылша түйнектерін қолмен қазып жинау, оларды арнайы ыдысқа сабағын бір жаққа қаратып салу, с а б а қ т а р ы н к е с у ;

		8.2.6.5 томаттарды жинау ережелерін білу; 8.2.6.6 томаттарды сақтау тәсілдері мен жағдайларын білу: тұздау , томат пастасы.
	2 . 7 Ауылшаруашылық құрал-саймандар	8.2.7.1 топырақты өңдеуге арналған минитракторлар мен мотоблоктар түрлерін білу; 8.2.7.2 қосалқы шаруашылыққа немесе фермерлік шаруашылыққа экскурсия кезінде минитракторлар және мотоблоктардың жұмысын бақылау
3. Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	3.1 Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	8.3.1.1 ағымдық өзін-өзі бақылауын жүзеге асыру; 8.3.1.2 жұмыс сапасын тексеру; 8.3.1.3 сөздерінде арнайы терминологияны қолдану
2-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	8.1.1.1 "Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік" оқу пәнінің ең маңызды ерекшеліктері жөнінде білімін және түсінігін көрсету; 8.1.1.2 ауылшаруашылық еңбегінің маусымдылығын, жұмыс жағдайларын білу
	1.2 ҚРЕңбек заңнамасы және этика	8.1.2.1 еңбек мәдениеті мен ұжымдық қарым-қатынас ережелерін білу; 8.1.2.2 еңбек тәртібі талаптарын, ауылшаруашылық жұмысшысы еңбекақысын төлеу ережелерін білу; 8.1.2.3 еңбек тапсырмасын орындау жауапкершілігі; 8.1.2.3 ауылшаруашылық жұмысшысының жеке гигиенасының негіздері жөнінде білімдерін өз бетінше қолдану
	1.3 Материалдардың , құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	8.1.3.1 ауылшаруашылық еңбегінде қолданылатын материалдар мен құрал-саймандарды, аспаптарды білу; 8.1.3.2 қолданылатын материалдардың негізгі қасиеттері жөнінде түсінік; 8.1.3.3 мұғалімнің көмегімен арнайы киім мен құрал-саймандарды іріктеп алу
	1.4 Арнайы киім күтімі	8.1.4.1 машинамен жамау салу және торлау арқылы арнайы киімге жөндеу жұмыстарын жүргізу; 8.1.4.2 үтіктеу, түрлі маталар үшін үтік температурасын реттеу тәсілдерін игеру
	2.1 Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік жөнінде жалпы мәліметтер	8.2.1.4 көкөніс дақылдарының негізгі топтарын білу; 8.2.1.5 негізгі жеміс-жидек дақылдарының қысқа сипаттамасын білу; 8.2.1.6 жеміс-жидек дақылдарының құрылым ерекшеліктерін және жеміс беру ерекшеліктерін білу; 8.2.1.7 жемістер мен жидектердің адам өміріндегі мағынасын білу; 8.2.1.8 өндірістегі негізгі еңбек үдерістерін білу
	2.2 Егістік материалын дайындау және сақтау	8.2.2.1 көкөніс және егін дақылдары тұқымдарын алу ерекшеліктерін білу; 8.2.2.2 томат, қияр және бұрыш тұқымдарын жинауды жүзеге асыру; 8.2.2.3 тұқымның пісіп жетілуіне жағдайлар жасау ережелерін білу; 8.2.2.4 өсімдіктерді тұқымға себу технологиясын меңгеру; 8.2.2.5 тұқымның пісіп жетілуіне жағдайлар жасау ережелерін

2.Өндіргіш еңбек технологиясы		б і л у ; 8.2.2.6 тұқымды жинау және өңдеу тәсілдерін білу; 8.2.2.7 егістік материалын сақтау технологиясын білу; 8.3.3.8. тұқымдарды сақтауға арналған пакеттер дайындау
	2.3 Топырақ және оның өңделуі	8.2.3.1 топырақты егіс егуге дайындау; 8.2.3.2 егіннің шығысынан кейін топырақты қопсыту технологиясын білу; 8.2.3.4 дің шеңберін қазу
	2.4 Егістік материалды өсіру	8.2.4.1 егістік материалының қасиеттері мен ерекшеліктерін білу; 8.2.4.2 егістік материалын отырғызуға қойылатын талаптарды білу; 8.2.4.3 отырғызу орнын таңдай білу; 8.2.4.4 егіс қатарларын белгілеу технологияларын білу; 8.2.4.5 егістік материалын отырғызу
	2.5 Көкөніс және жеміс өнімдерін өсіру	8.2.5.1 үй жағдайында өсірілетін томаттар ерекшеліктері мен түрлерінің сипаттамасын білу; 8.2.5.2 "үй бақшасында" томаттарды өсіру жағдайларын білу: температуралық және жарықтық режимдерін, топырақ ы л ғ а л д ы ғ ы н ; 8.2.5.9 картоп жайлы мәліметтерді, оның қолданылуын, өсіру тиімділігін, түрлерін білу: ерте пісетін, кеш пісетін; 8.2.5.14 асханалық тамыржемістерін өсіру жағдайлары мен ережелерін білу: қызылша
	2.6. Өнімді жинау және сақтау	8.2.6.1 көкөністерді қысқы уақытта сақтау қажеттілігін білу; 8.2.6.2 көкөністерді жинау сапасына қойылатын талаптар (картоп, сәбіз, қызылша), жинау ережелері; 8.2.6.3 практикалық жұмыстар атқару: картопты қазуға күрек және ашаны қолдану, картопты қазып алу, картоп түйнектерін жинау, оларды қапқа жинау, қысқы сақтауға дайындау; 8.2.6.6 томаттарды сақтау тәсілдері мен жағдайларын білу: тұздау , томат пастасы
	2 . 7 Ауылшаруашылық құрал-саймандар	8.2.7.1 топырақты өңдеуге арналған минитракторлар мен мотоблоктар түрлерін білу; 8.2.7.2 минитракторлар және мотоблоктардың құрылымы мен неізгі техникалық сипатамаларын білу
3.Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	3.1 Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	8.3.1.1 ағымдық өзін-өзі бақылауын жүзеге асыру; 8.3.1.2 жұмыс сапасын тексеру; 8.3.1.3 сөздерінде арнайы терминологияны пайдалану; 8.3.1.4 атқарған жұмыс жөнінде мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше ауызша есеп беру; 8.3.1.5 атқарған жұмысты жете саралауға тырысу
3-тоқсан		
	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсете білу; 8.1.1.2 "Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік" оқу пәнінің ең маңызды ерекшеліктері жөнінде білімін және түсінігін көрсету; 8.1.1.3 ауылшаруашылық еңбегінің маусымдылығын, жұмыс жағдайларын білу
		8.1.2.1 еңбек мәдениеті мен ұжымдық қарым-қатынас ережелерін білу; 8.1.2.2 еңбек тәртібі талаптарын, ауылшаруашылық жұмысшысы еңбекақысын төлеу ережелерін білу;

1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.2 ҚРЕңбек заңнамасы және этика	8.1.2.3 еңбек тапсырмасын орындау жауапкершілігі; 8.1.2.3 ауылшаруашылық жұмысшысының жеке гигиенасының негіздері жөнінде білімдерін өз бетінше қолдану
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	8.1.3.1 ауылшаруашылық еңбегінде қолданылатын материалдар мен құрал-саймандарды, аспаптарды білу; 8.1.3.2 кейбір өлшеу және жұмыс құралдарының, аспаптар мен жабдықтардың құрылымын білу; 8.1.3.3 қолданылатын материалдардың негізгі қасиеттері жөнінде түсінік; 8.1.3.4 мұғалімнің көмегімен арнайы киім мен құрал-саймандарды і р і к т е п а л у ; 8.1.3.5 электрқұрылғыларын пайдалану ережелерін білу; 8.1.3.6 материалдар мен құрал-саймандарды сақтау ережелерін б і л у ; 8.1.3.7 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін сақтау
	1.4 Арнайы киім күтімі	8.1.4.1 машинамен жамау салу және торлау арқылы арнайы киімге жөндеу жұыстарын жүргізу; 8.1.4.2 үтіктеу, түрлі маталар үшін үтік температурасын реттеу тәсілдерін игеру
	2.1 Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік жөнінде жалпы мәліметтер	8.2.1.1 жеміс өсірушіліктің өсімдік шаруашылығы саласы ретінде түсінігі мен бағытын білу; 8.2.1.2 бағбанның еңбегі мен ерекшелігін білу; 8.2.1.3 көкөнісөсіруші мен бағбан еңбегінің ұқсастықтары мен ай ы р м а ш ы л ы ғ ы н білу; 8.2.1.4 бақша өсімдіктерінің негізгі топтарын білу: жеміс дақылдары, жидек дақылдары; 8.2.1.5 негізгі жеміс-жидек дақылдарының қысқа сипаттамасын б і л у ; 8.2.1.6 жеміс-жидек дақылдарының құрылым ерекшеліктерін және жеміс беру ерекшеліктерін білу; 8.2.1.7 жемістер мен жидектердің адам өміріндегі мағынасын білу; 8.2.1.8 өндірістегі негізгі еңбек үдерістерін білу
	2.2 Егістік материалын дайындау және сақтау	8.2.2.1 көкөніс және егін дақылдары тұқымдарын алу ерекшеліктерін білу; 8.2.2.2 томат, қияр және бұрыш тұқымдарын жинауды жүзеге а с ы р у ; 8.2.2.3 тұқымның пісіп жетілуіне жағдайлар жасау ережелерін б і л у ; 8.2.2.4 өсімдіктерді тұқымға себу технологиясын меңгеру; 8.2.2.5 тұқымның пісіп жетілуіне жағдайлар жасау ережелерін б і л у ; 8.2.2.6 тұқымды жинау және өңдеу тәсілдерін білу; 8.2.2.7 егістік материалын сақтау технологиясын білу; 8.3.3.8. тұқымдарды сақтауға арналған пакеттер дайындау
	2.3 Топырақ және оның өңделуі	8.2.3.1 топырақты егіс егуге дайындау; 8.2.3.2 егіннің шығысынан кейін топырақты қопсыту технологиясын білу; 8.2.3.3 жеміс-жидек дақылдарын егу үшін топырақты дайындау; 8.2.3.4 дің шеңберін қазу

2.Өндіргіш еңбек технологиясы	2.4 Егістік материалын өсіру	8.2.4.1 егістік материалының қасиеттері мен ерекшеліктерін білу; 8.2.4.2 егістік материалын отырғызуға қойылатын талаптарды білу; 8.2.4.3 отырғызу орнын таңдай білу; 8.2.4.4 егіс қатарларын белгілеу технологияларын білу; 8.2.4.5 егістік материалын отырғызу
	2.5 Көкөніс және жеміс өнімдерін өсіру	8.2.5.1 үй жағдайында өсірілетін томаттар ерекшеліктері мен түрлерінің сипаттамасын білу; 8.2.5.2 "үй бақшасында" томаттарды өсіру жағдайларын білу: температуралық және жарықтық режимдерін, топырақ ылғалдығын; 8.2.5.3 қызанақтар тұқымын себу мерзімдерін білу, топырағын дайындау, тыңайтқыштар қосу, күтім жасау, суару, азықтандыру, топырағын қопсыту; 8.2.5.4 томаттарды ашық жерде өсіру ережелері мен жағдайларын білу; 8.2.5.5 бұрышты шымтезекті ыдыстарда көшеттік тәсілмен өсіру ережелері мен жағдайларын білу; 8.2.5.6 өсімдіктерге күтім жасау: суару, қопсыту, көшеттерді шынықтыру; 8.2.5.7 ашық жерде бұрыштың жоғары өнімін алу үшін қажет жағдайларды білу; 8.2.5.9 картоп жайлы мәліметтерді, оның қолданылуын, өсіру тиімділігін, түрлерін білу: ерте пісетін, кеш пісетін; 8.2.5.10 картоп отырғызу тәсілдерін білу: түйнектермен, көздерімен; 8.2.5.11 картоп отырғызу жағдайларын білу: мерзімдері, түйнектерін немесе көздерін дайындау, түйнектерді отырғызу тереңдігі, ара қашықтықтары; 8.2.5.12 асханалық тамыржемістерін өсіру жағдайлары мен ережелерін білу: қызылша, шалқан
	2.6 Өнімді жинау және сақтау	8.2.6.1 көкөністерді қысқы уақытта сақтау қажеттілігін білу; 8.2.6.6 томаттарды сақтау тәсілдері мен жағдайларын білу: тұздау, томат пастасы
	2.7 Ауылшаруашылық құрал-саймандар	8.2.7.1 топырақты өңдеуге арналған минитракторлар мен мотоблоктар түрлерін білу; 8.2.7.2 минитракторлар және мотоблоктардың құрылымы мен неізгі техникалық сипаттамаларын білу; 8.2.7.3 мотоблоктардың қосымша ілгіш құралдарының құрылымын білу: қопсытқыш, шөпшапқыш; 8.2.7.4 мотоблокты жұмысқа дайындау ережелерін білу және жұмыс ережелері; 8.2.7.5 қопсытықышты пайдалана білу 8.2.7.6 техникалық құралдармен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік ережелерін білу;
3.Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	3.1 Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	8.3.1.1 ағымдық өзін-өзі бақылауын жүзеге асыру; 8.3.1.2 жұмыс сапасын тексеру; 8.3.1.3 сөздерінде арнайы терминологияны пайдалану; 8.3.1.4 атқарған жұмыс жөнінде мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше ауызша есеп беру; 8.3.1.5 атқарған жұмысты жете саралауға тырысу; 8.3.1.6 алдағы жұмыс көлемін белгілеу
4-тоқсан		

1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсете білу; 8.1.1.2 "Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік" оқу пәнінің ең маңызды ерекшеліктері жөнінде білімін және түсінігін көрсету; 8.1.1.3 ауылшаруашылық еңбегінің маусымдылығын, жұмыс жағдайларын білу
	1.2 ҚР Еңбек заңнамасы және этика	8.1.2.1 еңбек мәдениеті мен ұжымдық қарым-қатынас ережелерін білу; 8.1.2.2 еңбек тәртібі талаптарын, ауылшаруашылық жұмысшысы; еңбекақысын төлеу ережелерін білу 8.1.2.3 еңбек тапсырмасын орындау жауапкершілігі; 8.1.2.4 ауылшаруашылық жұмысшысы;ның жеке гигиенасының негіздері жөнінде білімдерін өз бетінше қолдану
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	8.1.3.1 ауылшаруашылық еңбегінде қолданылатын материалдар мен құрал-саймандарды, аспаптарды білу; 8.1.3.2 кейбір өлшеу және жұмыс құралдарының, аспаптар мен жабдықтардың құрылымын білу 8.1.3.3 қолданылатын материалдардың негізгі қасиеттері жөнінде түсінік 8.1.3.4 мұғалімнің көмегімен арнайы киім мен құрал-саймандарды іріктеп алу; 8.1.3.5 электр құрылғыларын пайдалану ережелерін білу; 8.1.3.6 материалдар мен құрал-саймандарды сақтау ережелерін білу; 8.1.3.7 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін сақтау
	1.4 Арнайы киім күтімі	8.1.4.1 машинамен жамау салу және торлау арқылы арнайы киімге жөндеу жұмыстарын жүргізу; 8.1.4.2 үтіктеу, түрлі маталар үшін үтік температурасын реттеу тәсілдерін игеру
	2.1 Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік жөнінде жалпы мәліметтер	8.2.1.1 жеміс өсірушіліктің өсімдік шаруашылығы саласы ретінде түсінігі мен бағытын білу; 8.2.1.2 бағбанның еңбегі мен ерекшелігін білу; 8.2.1.3 көкөніс өсіруші мен бағбан еңбегінің ұқсастықтары мен айырмашылығын білу; 8.2.1.4 бақша өсімдіктерінің негізгі топтарын білу: жеміс дақылдары, жидек дақылдары; 8.2.1.5 негізгі жеміс-жидек дақылдарының қысқа сипаттамасын білу
	2.2. Егістік материалын дайындау және сақтау	8.2.2.1 көкөніс және егін дақылдары тұқымдарын алу ерекшеліктерін білу; 8.2.2.7 егістік материалын сақтау технологиясын білу; 8.2.2.8. тұқымдарды сақтауға арналған пакеттер дайындау
	2.3 Топырақ және оның өңделуі	8.2.3.1 топырақты егіс егуге дайындау; 8.2.3.2 егіннің шығысынан кейін топырақты қопсыту технологиясын білу
	2.4 Егістік материалын өсіру	8.2.4.1 егістік материалының қасиеттері мен ерекшеліктерін білу; 8.2.4.2 егістік материалын отырғызуға қойылатын талаптарды білу; 8.2.4.3 отырғызу орнын таңдай білу; 8.2.4.4 егіс қатарларын белгілеу технологияларын білу; 8.2.4.5 егістік материалын отырғызу

2.Өндіргіш еңбек технологиясы	2.5 Көкөніс және жеміс өнімдерін өсіру	8.2.5.1 үй жағдайында өсірілетін томаттар ерекшеліктері мен түрлерінің сипаттамасын білу; 8.2.5.2 "үй бақшасында" томаттарды өсіру жағдайларын білу: температуралық және жарықтық режимдерін, топырақ ы л ғ а л д ы ғ ы н ; 8.2.5.3 қызанақтар тұқымын себу мерзімдерін білу, топырағын дайындау, тыңайтқыштар қосу, күтім жасау, суару, азықтандыру, т о п ы р а ғ ы н қ о п с ы т у ; 8.2.5.4 томаттарды ашық жерде өсіру ережелері мен жағдайларын б і л у ; 8.2.5.5 бұрышты шымтезекті ыдыстарда көшеттік тәсілмен өсіру ережелері мен жағдайларын білу; 8.2.5.6 өсімдіктерге күтім жасау: суару, қопсыту, көшеттерді ш ы н ы қ т ы р у ; 8.2.5.7 ашық жерде бұрыштың жоғары өнімін алу үшін қажет ж а ғ д а й л а р д ы бі л у ; 8.2.5.8 практикалық жұмыстар атқару: қи қосу, топырақты қолмен қайта қазу, орындарын белгілеу, шұңқыршалар дайындау, тыңайтқыштар қосу, көшеттерді отырғызу, суару, азықтандыру, қатар а р а л а р ы н қ о п с ы т у ; 8.2.5.9 картоп жайлы мәліметтерді, оның қолданылуын, өсіру тиімділігін, түрлерін білу: ерте пісетін, кеш пісетін; 8.2.5.10 картоп отырғызу тәсілдерін білу: түйнектермен, к ө з д е р і м е н ; 8.2.5.11 картоп отырғызу жағдайларын білу: мерзімдері, түйнектерін немесе көздерін дайындау, түйнектерді отырғызу тереңдігі, ара қашықтықтары; 8.2.5.12 картопты күту ережелерін білу: қатар араларын қопсыту, арам шөптерін отау, түптеу 8.2.5.13 картоп зиянкесі колорад қоңызымен күресу тәсілдерін б і л у ; 8.2.5.14 асханалық тамыржемістерін өсіру жағдайлары мен ережелерін білу: қызылша, шалқан; 8.3.5.15 тамыржемістерін өсіру бойынша практикалық жұмыстар атқару
	2.6 Өнімді жинау және сақтау	8.2.6.1 көкөністерді қысқы уақытта сақтау қажеттілігін білу; 8.2.6.2 көкөністерді жинау сапасына қойылатын талаптар (картоп, сәбіз, қызылша), жинау ережелері; 8.2.6.3 практикалық жұмыстар атқару: картопты қазуға күрек және ашаны қолдану, картопты қазып алу, картоп түйнектерін жинау, оларды қапқа жинау, қысқы сақтауға дайындау; 8.2.6.4 сәбіз және қызылша түйнектерін қолмен қазып жинау, оларды арнайы ыдысқа сабағын бір жаққа қаратып салу, с а б а қ т а р ы н к е с у ; 8.2.6.5 томаттарды жинау ережелерін білу; 8.2.6.6 томаттарды сақтау тәсілдері мен жағдайларын білу: тұздау, томат пастасы.
		8.2.7.1 топырақты өңдеуге арналған минитракторлар мен мотоблоктар түрлерін білу; 8.2.7.2 минитракторлар және мотоблоктардың құрылымы мен неізгі техникалық сипатамаларын білу; 8.2.7.3 мотоблоктардың қосымша ілгіш құралдарының құрылымын білу : қопсытқыш, шөпшапқыш; 8.2.7.4 мотоблокты жұмысқа дайындау ережелерін білу және

	2 . 7 Ауылшаруашылық құрал-саймандар	ж ұ м ы с е р е ж е л е р і ; 8.2.7.5 қопсытықышты пайдалана білу; 8.2.7.6 техникалық құралдармен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік ережелерін білу; 8.2.7.7 мотоблокпен жұмыс істеу барысында технологиялық және нұсқаулық карталарын пайдалану; 8.2.7.9 қосалқы шаруашылыққа немесе фермерлік шаруашылыққа экскурсия кезінде минитракторлар және мотоблоктардың жұмысын бақылау
3. Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	3.1 Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	8.3.1.1 ағымдық өзін-өзі бақылауын жүзеге асыру; 8.3.1.2 жұмыс сапасын тексеру; 8.3.1.3 сөздерінде арнайы терминологияны пайдалану; 8.3.1.4 атқарған жұмыс жөнінде мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше ауызша есеп беру; 8.3.1.5 атқарған жұмысты жете саралауға тырысу; 8.3.1.6 алдағы жұмыс көлемін белгілеу

3) 9-сынып:

6-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1. Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	9.1.1.1 басқалардың пікіріне, әр түрлі халықтар мәдениетіне с ы й л ы к ө з қ а р а с т а н ы т у ; 9.1.1.2 көкөніс өсірушінің және бақша өсірушінің еңбегі мен ерекшеліктерін білу
	1.2 ҚР Еңбек заңнамасы және этика	9.1.2.1. жұмысқа орналасу барысында тәртіп пен сыртқы бейне маңыздылығын түсіну, түйіндемесі мен жұмысқа қабылдау жөнінде арызын рәсімдеу
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	9.1.3.1 сұрақтар бойынша және өз бетінше тапсырманы б а ғ д а р л а й б і л у ; 9.1.3.2 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше жұмыс ж о с п а р ы н к ұ р у ; 9.1.3.3 құрал-саймандармен және жабдықтармен жұмыс қауіпсіздігі ережелерін, жұмысты орындау барысындағы гигиеналық талаптарды білу және орындау; 9.1.3.4 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін сақтау
	1.4 Арнайы киім күтімі	9.1.4.1 жұмысқа арналған үшкіл орамал және алжапқышты өз б е т і н ш е т і г у ; 9.1.4.2 арнайы киімнің өте қатты былғанған жерлерін жуу және тазарту құралдарын қолдана отырып, тазалау
	2.1 Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік жөнінде жалпы мәліметтер	9.2.1.1 егіншіліктің өсімдік шаруашылығы саласы ретінде түсінігі мен бағытын білу; 9.2.1.2. өндіретін өнім түрлері мен олардың қолдануын білу; 9.2.1.3 егін дақылдарының құрылым ерекшеліктерін білу
	2.2 Егістік материалын дайындау және сақтау	9.2.2.1 жеміс-жидек дақылдарын көбейту түрлерін белгілеу; 9.2.2.2 жидек дақылдарын вегетативті кө б е й т у т ә с і л і н б і л у ; 9.2.2.3 тұқымдардың сақталуын жүзеге асыра білу
	2.3 Топырақ және оның өңделуі	9.2.3.1 топырақты маусымдық өңдеу технологиясын білу

2.Өндіргіш еңбек технологиясы	2.4 Егістік материалын өсіру	9.2.4.1 көкөністерді көшеттік өсіру тәсілін білу; 9.2.4.2 тұқымдарды себу мерзімдерін білу 9.2.4.3 тұқымдарды көктегіштікке тексеру технологиясын білу
	2.5 Көкөніс және жеміс өнімдерін өсіру	9.2.5.1 бау-бақшалық телімін жоспарлау ережелерін, ағаштардың көкөніс қатарларымен орналасу үйлесімділігін білу; 9.2.5.2 бақшада өсірілетін дақылдардың негізгі түрлерін білу; 9.2.5.3 жеміс-жидек дақылдарының әр аймақтар үшін ең тиімді түрлерін білу; 9.2.5.4 жеміс және жидек өсімдіктерінің құрылымын, олардың тамырлық және сабақтық жүйелерін білу
	2.6 Өнімді жинау және сақтау	9.2.5.1 картоп өнімін жинау және сақтауға қою ережелерін білу; 9.2.5.2 жертелелер құрылысын білу, картопты қыста сақтауға арналған қоймаларды дайындау; 9.2.5.3 картопты кептіру, сұрыптау, қоймаға қаптап қою; 9.2.6.4 өнімді жинауға және сақтауға арналған материалдарды, құрал-саймандарды, жабдықтарды таңдау; 9.2.6.5 өнімді жинау технологияларын білу (жеміс-жидек дақылдарын); 9.2.6.6 жидектерді ұзақ мерзімді сақтау үшін тоңазыту ережелерін білу; 9.2.6.7 алма және алмұрт өнімдерін жинау ережелерін білу 9.2.6.8 жемістерді қысқа сақтау үшін таңдау талаптарын білу; 9.2.6.9 жемістерді бөлмелерде ұзақ мерзімге сақтау жағдайларын білу; 9.2.6.1 жеміс-жидектерден тосаптар мен компоттар дайындау рецепттерін білу
	2.7 Ауылшаруашылық құрал-саймандар	9.2.7.1. бақшада жұмыс атқаратын машиналар түрлерін білу: 1) жеміс-жидек бұталарын отырғызу үшін топырақты дайындау машиналары (плантаж соқасы, шұңқыр қазғыш 2) қатарлар арасын өңдеу машиналары (бақша соқасы үшкорпусты қопсытқыш соқа); 9.2.7.2 машиналарын бақша жұмыстарына қолданып жатқан бағбандар жұмысын бақылау
3.Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	3.1 Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	9.3.1.1 алдағы жұмысты арнайы терминологияны қолдана отырып, суреттеу; 9.3.1.2 конструктивті түсініктемелерді қабылдау және өз жұмысы мен басқалардың жұмысын жетілдіру, бейімдеу бойынша ұсыныстар жасау
2-тоқсан		
	1.1. 1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	9.1.1.1 басқалардың пікіріне, әр түрлі халықтар мәдениетіне сыйлы көзқарас таныту; 9.1.1.2 ауылшаруашылық өндірісінің негізгі нысандарын білу: көкөніс өсірушілік телімдер, бақша плантациялары, малшаруашылықжайлары; 9.1.1.3 көкөніс өсірушінің және бақша өсірушінің еңбегі мен ерекшеліктерін білу
		9.1.2.1 жұмысқа орналасу барысында тәртіп пен сыртқы бейне маңыздылығын түсіну, түйіндемесі мен жұмысқа қабылдау жөнінде арызын рәсімдеу; 9.1.2.2 жұмысшылар мен қызметкерлердің негізгі құқықтары

1.Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.2 ҚРЕңбек заңнамасы және этика	мен міндеттерін, еңбекті қорғау және еңбек шартын білу; 9.1.2.3 ұжымдық әңгімелесу барысында жұмысты саралау және жоспар құру
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	9.1.3.1 сұрақтар бойынша және өз бетінше тапсырманы бағдарлай білу; 9.1.3.2 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше жұмыс жоспарын құру; 9.1.3.3 құрал-саймандармен және жабдықтармен жұмыс қауіпсіздігі ережелерін, жұмысты орындау барысындағы гигиеналық талаптарды білу және орындау; 9.1.3.4 технологиялық карта бойынша өз бетінше жұмысты жоспарлау және орындау
	1.4 Арнайы киім күтімі	9.1.4.1 жұмысқа арналған үшкіл орамал және алжапқышты өз бетінше тигу; 9.1.4.2 арнайы киімнің өте қатты былғанған жерлерін жуу және тазарту құралдарын қолдана отырып, тазалау
9 Өндіргіш еңбек технологиясы	2.1 Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік жөнінде жалпы мәліметтер	9.2.1.1 егіншіліктің өсімдік шаруашылығы саласы ретінде түсінігі мен бағытын білу; 9.2.1.2. өндіретін өнім түрлері мен олардың қолдануын білу; 9.2.1.3 егін дақылдарының құрылым ерекшеліктерін білу; 9.2.1.4 дәнді дақылдардың тағамдық және жемшөптік ретінде мағнасын білу; 9.2.1.5 егін дақылдарының белгілемесі мен қолданысын білу
	2.2 Егістік материалын дайындау және сақтау	9.2.2.1 тұқымдардың сақталуын жүзеге асыра білу; 9.2.2.2 жарықта және көлеңкеде өсетін тұқымдарды белгілей білу (жарыксүйгіш және көлеңкеге төзімді тұқымдар)
	2.3 Топырақ және оның өңделуі	9.2.3.1 топырақты маусымдық өңдеу технологиясын білу; 9.2.3.2 жылыжайдың пайдаланылуы мен құрылысын білу; 9.2.3.3 жылыжайға арналған топырақтың құрамын білу; 9.2.3.4 топырақ қоспасы бөліктерінің құрамын дайындау және сақталуын жүзеге асыру; 9.2.3.5 екпе көшеттері үшін жылыжайды дайындау; 9.2.3.6 жылыжайды қысқа дайындау; 9.2.3.7 егістік жәшіктерін дайындау
	2.4 Егістік материалын өсіру	9.2.4.1 көкөністерді көшеттік өсіру тәсілін білу; 9.2.4.2 тұқымдарды себу мерзімдерін білу; 9.2.4.3 жеміс ағаштарының көшеттерін отырғызу мерзімдерін білу
	2.5 Көкөніс және жеміс өнімдерін өсіру	9.2.5.1 бау-бақшалық телімін жоспарлау ережелерін, ағаштардың көкөніс қатарларымен орналасу үйлесімділігін білу; 9.2.5.2 бақшада өсірілетін дақылдардың негізгі түрлерін білу; 9.2.5.3 жеміс-жидек дақылдарының әр аймақтар үшін ең тиімді түрлерін білу; 9.2.5.12 жеміс бақшасын қалау, орын дайындау бойынша негізгі мәліметтерді білу: рельефін, топырақ құрамын, жер суларын ескеру; 9.2.5.13 бақша ағаштарын отырғызу үшін топырағын дайындау және тыңайту ережелерін, отырғызу уақытын білу; 9.2.5.14 бақша ағаштарын отырғызу барысында іс-әрекеттердің ережелері мен реттілігін білу; 9.2.5.15 ағаш діндерін кеміргіштерден қорғау тәсілдерін білу (

		діңдерін орау); 9.2.5.16 бақша ағаштарына күзгі күтім жасай білу: тыңайту, түптеу, суару, ескі ағаштарды кесу; 9.2.5.17 нұсқаулық картаны қолдана отырып практикалық жұмыстар атқару
	2.6 Өнімді жинау және сақтау	10.2.6.1 құрал-саймандармен және жабдықтармен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік ережелерін қолдану; 10.2.6.2 көкөніс және жеміс-жидек дақылдары өнімдерін жинау мерзімдерін білу және белгілеу; 10.2.6.3 көкөніс қоймаларының құрылысын білу; 10.2.6.4 қойманы өнімді сақтауға дайындау; 10.2.6.5 өнімнің пісу белгілерін білу; 10.2.6.6 өнімді жинау тәсілін таңдау: қолмен жинау, жабдықтың көмегімен; 10.2.6.7 өнімді жинау; 10.2.6.8. өнімді кептіру және кесу; 10.2.6.9 стандарттық емес өнімнің белгілерін білу
	2.7 Ауылшаруашылық құрал-саймандар	9.2.7.1. бақшада жұмыс атқаратын машиналар түрлерін білу: 1) жеміс-жидек бұталарын отырғызу үшін топырақты дайындау машиналары (плантаж соқасы, шұңқыр қазғыш 2) қатарлар арасын өңдеу машиналары (бақша соқасы үшкорпусты қопсытқыш соқа); 3) қопсытқыштар (қолмен стейтін), т ы р м а л а р 4) тыңайтқыш енгізу машиналары 5) б ү р к у і ш т е р м е н 6) суару машиналары; 9.2.7.2 түрлі машиналар атауларын, олардың ауылшаруашылық немесе фермерлік шаруашылықта қолдануларын білу
3. Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	3.1 Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	9.3.1.1 алдағы жұмысты арнайы терминологияны қолдана отырып, суреттеу; 9.3.1.2 конструктивті түсініктемелерді қабылдау және өз жұмысы мен басқалардың жұмысын жетілдіру, бейімдеу бойынша ұсыныстар жасау; 9.3.1.3 орындалған жұмысты бүкіл сыныпқа таныстыру
3-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	9.1.1.1 басқалардың пікіріне, әр түрлі халықтар мәдениетіне сыйлы көзқарас таныту; 9.1.1.2 ауылшаруашылық өндірісінің негізгі нысандарын білу: көкөніс өсірушілік телімдер, бақша плантациялары, мал шаруашылық жайлары; 9.1.1.3 көкөніс өсірушінің және бақша өсірушінің еңбегі мен ерекшеліктерін білу
	1.2 ҚР Еңбек заңнамасы және этика	9.1.2.1 жұмысқа орналасу барысында тәртіп пен сыртқы бейне маңыздылығын түсіну, түйіндемесі мен жұмысқа қабылдау жөнінде арызын рәсімдеу; 9.1.2.2 жұмысшылар мен қызметкерлердің негізгі құқықтары мен міндеттерін, еңбекті қорғау және еңбек шартын білу; 9.1.2.3 ұжымдық әңгімелесу барысында жұмысты саралау және жоспар құру
		9.1.3.1 материалдар мен құрал-саймандардың, жұмыс құралдарының сақтау жағдайлары мен мерзімдерін білу;

	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	9.1.3.2 жұмысқа қажетті құрал-саймандарды, аспаптарды материалдарды іріктеп алу; 9.1.3.3 технологиялық карта бойынша өз бетінше жұмысты жоспарлау және орындау; 9.1.3.4 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін сақтау
	1.4 Арнайы киім күтімі	9.1.4.1 жұмысқа арналған үшкіл орамал және алжапқышты өз бетінше тигу; 9.1.4.2 арнайы киімнің өте қатты былғанған жерлерін жуу және тазарту құралдарын қолдана отырып, тазалау
	2.1 Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік жөнінде жалпы мәліметтер	9.2.1.1 егіншіліктің өсімдік шаруашылығы саласы ретінде түсінігі мен бағытын білу; 9.2.1.2. өндіретін өнім түрлері мен олардың қолдануын білу; 9.2.1.3 егін дақылдарының құрылым ерекшеліктерін білу; 9.2.1.4 дәнді дақылдардың тағамдық және жемшөптік ретінде мағнасын білу; 9.2.1.5 егін дақылдарының белгілемесі мен қолданысын білу; 9.2.1.6 Қазақстанның негізгі жеміс ағаштарын білу (алма, алмұрт, шие, өрік); 9.2.1.7 биік өсетін және аласа өсетін ағаштардың түрлері мен олардың жергілікті жағдайларда таралуын білу
	2.2 Егістік материалын дайындау және сақтау	9.2.2.1 жеміс-жидек дақылдарын көбейту түрлерін белгілеу; 9.2.2.2 жидек дақылдарын вегетативті көбейту тәсілін білу; 9.2.2.3 тұқымдардың сақталуын жүзеге асыра білу; 9.2.2.4 тұқымдарды отырғызуға дайындау ережелерін білу; 9.2.2.5 тұқымдарды көктету жағдайларын білу 9.2.2.6 тұқымдардың көктегіштігін белгілей білу; 9.2.2.7 жарықта және көлеңкеде өсетін тұқымдарды белгілей білу (жарықсүйгіш және көлеңкеге төзімді тұқымдар); 9.2.2.8 көшет-пиязды, шалқан-пиязды, қарақулақ-пиязды алу тәсілдерін білу
	2.3 Топырақ және оның өңделуі	9.2.3.1 топырақты маусымдық өңдеу технологиясын білу; 9.2.3.2 жылыжайдың пайдаланылуы мен құрылысын білу; 9.2.3.3 жылыжайға арналған топырақтың құрамын білу; 9.2.3.4 топырақ қоспасы бөліктерінің құрамын дайындау және сақталуын жүзеге асыру; 9.2.3.5 екпе көшеттері үшін жылыжайды дайындау; 9.2.3.6 жылыжайды қысқа дайындау; 9.2.3.7 егістік жәшіктерін дайындау
	2.4 Егістік материалын өсіру	9.2.4.1 көкөністерді көшеттік өсіру тәсілін білу; 9.2.4.2 тұқымдарды себу мерзімдерін білу; 9.2.4.3 тұқымдарды көктегіштікке тексеру техноггиясын білу; 9.2.4.4 шығыстарды көктетуге арналған жабдықтар мен жағдайларын білу; 9.2.4.5 тұқымдарды жәшіктерге немесе ашық жерге себуді орындау; 9.2.4.6 шығыстар мен егісті күту тәсілдерін білу; 9.2.4.7 өсімдіктердің көшіріп отырғызуға дайын екеніндігінің белгілерін анықтай білу; 9.2.4.8 көшіріп отырғызу тәсілері мен көшіріп отырғызған өсімдіктерді күту тәсілдерін білу 9.2.4.9 жеміс ағаштарының көшеттерін отырғызу мерзімдерін білу ;

2 . Өндіргіш еңбек технологиясы		9.2.4.10 жеміс ағаштарының көшеттерін отырғызу тәсілдерін білу
	2.5 Көкөніс және жеміс өнімдерін өсіру	9.2.5.1 бау-бақшалық телімін жоспарлау ережелерін, ағаштардың көкөніс қатарларымен орналасу үйлесімділігін білу ; 9.2.5.2 бақшада өсірілетін дақылдардың негізгі түрлерін білу; 9.2.5.3 жеміс-жидек дақылдарының әр аймақтар үшін ең тиімді түрлерін білу ; 9.2.5.4 жеміс және жидек өсімдіктерінің құрылымын, олардың тамырлық және сабақтық жүйелерін білу; 9.2.5.5 жидектердің түрлерін білу: құлпынай, таңқұрай, қарақат ; 9.2.5.6 құлпынай түрлерін, сипаттамасын, өсіру жағдайларын, білу: орын таңдауын, көкжиек жақтарын, суға жақындығын ескеру ; 9.2.5.7 құлпынайды көбейту тәсілдерін, жеміс беретін плантацияны күту ережелерін білу; 9.2.5.8 таңқұрай, қарақат, қарлығанды отырғызу тәсілдерін білу , орын таңдауын, топырағын дайындау, өсімдіктің күтімі; 9.2.5.9 құлпынай көшеттерін қыстан кейін өңдеу; 9.2.5.10 таңқұрай, қарақат, қарлығандыға көктемгі күтім жасау: бұталарын ажырату, көшеттер қосу, тыңайту, суару, бұталар арасын, қопсыту, түптеу; 9.2.5.11 нұсқаулық картаны қолдана отырып практикалық жұмыстар атқару
	2.6 Өнімді жинау және сақтау	10.2.6.1 құрал-саймандармен және жабдықтармен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік ережелерін қолдану; 10.2.6.2 көкөніс және жеміс-жидек дақылдары өнімдерін жинау мерзімдерін білу және белгілеу; 10.2.6.3 көкөніс қоймаларының құрылысын білу; 10.2.6.4 қойманы өнімді сақтауға дайындау; 10.2.6.5 өнімнің пісу белгілерін білу; 10.2.6.6 өнімді жинау тәсілін таңдау: қолмен жинау, жабдықтың көмегімен; 10.2.6.7 өнімді жинау; 10.2.6.8. өнімді кептіру және кесу; 10.2.6.9 стандарттық емес өнімнің белгілерін білу
	2.7 Ауылшаруашылық құрал-саймандар	9.2.7.1. бақшада жұмыс атқаратын машиналар түрлерін білу: 1) жеміс-жидек бұталарын отырғызу үшін топырақты дайындау машиналары (плантаж соқасы, шұңқыр қазғыш 2) қатарлар арасын өңдеу машиналары (бақша соқасы үшкорпусты қопсытқыш соқа); 3) қопсытқыштар (қолмен стейтін), тырмалар 4) тыңайтқыш енгізу машиналары 5) бүркуіштер мен 6) суару машиналары; 9.2.7.2 түрлі машиналар атауларын, олардың ауылшаруашылық немесе фермерлік шаруашылықта қолдануларын білу; 9.2.7.3 бақбандарға ауылшаруашылық машиналарын бақша жұмыстарына дайындауларына көмек көрсету: үйкелетін бөлшектерін майлау, метал және ағаш детальдарын бояу, негізгі бөлшектерін жуу;

		9.2.7.4 машиналарын бақша жұмыстарына қолданып жатқан бағбандар жұмысын бақылау
3. Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	3.1 Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	9.3.1.1 алдағы жұмысты арнайы терминологияны қолдана отырып, суреттеу; 9.3.1.2 конструктивті түсініктемелерді қабылдау және өз жұмысы мен басқалардың жұмысын жетілдіру, бейімдеу бойынша ұсыныстар жасау; 9.3.1.3 орындалған жұмысты бүкіл сыныпқа таныстыру
4-тоқсан		
1.Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	9.1.1.1 басқалардың пікіріне, әр түрлі халықтар мәдениетіне сыйлы көзқарас таныту; 9.1.1.2 ауылшаруашылық өндірісінің негізгі нысандарын білу: көкөніс өшірушілік телімдер, бақша плантациялары, малшаруашылықжайлары; 9.1.1.3 көкөніс өсірушінің және бақша өсірушінің еңбегі мен ерекшеліктерін білу
	1.2 ҚР Еңбек заңнамасы және этика	9.1.2.1 жұмысқа орналасу барысында тәртіп пен сыртқы бейне маңыздылығын түсіну, түйіндемесі мен жұмысқа қабылдау жөнінде арызын рәсімдеу; 9.1.2.2 жұмысшылар мен қызметкерлердің негізгі құқықтары мен міндеттерін, еңбекті қорғау және еңбек шартын білу; 9.1.2.3 ұжымдық әңгімелесу барысында жұмысты саралау және жоспар құру
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	9.1.3.1 сұрақтар бойынша және өз бетінше тапсырманы бағдарлай білу; 9.1.3.2 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше жұмыс жоспарын құру; 9.1.3.3 құрал-саймандармен және жабдықтармен жұмыс қауіпсіздігі ережелерін, жұмысты орындау барысындағы гигиеналық талаптарды білу және орындау; 9.1.3.4 жіптің, қазықтың көмегімен белгі жасау тәсілдерін қолдану; 9.1.3.5 материалдар мен құрал-саймандардың, жұмыс құралдарының сақтау жағдайлары мен мерзімдерін білу; 9.1.3.6 жұмысқа қажетті құрал-саймандарды, аспаптарды материалдарды іріктеп алу; 9.1.3.7 технологиялық карта бойынша өз бетінше жұмысты жоспарлау және орындау; 9.1.3.8 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін сақтау
	1.4 Арнайы киім күтімі	9.1.4.1 жұмысқа арналған үшкіл орамал және алжапқышты өз бетінше тигу; 9.1.4.2 арнайы киімнің өте қатты былғанған жерлерін жуу және тазарту құралдарын қолдана отырып, тазалау
	2.1 Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік жөнінде жалпы мәліметтер	9.2.1.1 егіншіліктің өсімдік шаруашылығы саласы ретінде түсінігі мен бағытын білу; 9.2.1.2. өндіретін өнім түрлері мен олардың қолдануын білу; 9.2.1.3 егін дақылдарының құрылым ерекшеліктерін білу; 9.2.1.4 дәнді дақылдардың тағамдық және жемшөптік ретінде мағнасын білу; 9.2.1.5 егін дақылдарының белгілемесі мен қолданысын білу; 9.2.1.6 Қазақстанның негізгі жеміс ағаштарын білу (алма, алмұрт, шие, өрік);

2. Өндіріш еңбек технологиясы		9.2.1.7 биік өсетін және аласа өсетін ағаштардың түрлері мен олардың жергілікті жағдайларда таралуын білу
	2.2 Егістік материалын дайындау және сақтау	9.2.2.1 жеміс-жидек дақылдарын көбейту түрлерін белгілеу; 9.2.2.2 жидек дақылдарын вегетативті көбейту тәсілін білу; 9.2.2.3 тұқымдардың сақталуын жүзеге асыра білу; 9.2.2.4 тұқымдарды отырғызуға дайындау ережелерін білу; 9.2.2.5 тұқымдарды көктету жағдайларын білу; 9.2.2.6 тұқымдардың көктегіштігін белгілей білу; 9.2.2.7 жарықта және көлеңкеде өсетін тұқымдарды белгілей білу (жарықсүйгіш және көлеңкеге төзімді тұқымдар); 9.2.2.8 көшет-пиязды, шалқан-пиязды, қарақулақ-пиязды алу тәсілдерін білу
	2.3 Топырақ және оның өңделуі	9.2.3.1 топырақты маусымдық өңдеу технологиясын білу; 9.2.3.2 жылыжайдың пайдаланылуы мен құрылысын білу; 9.2.3.3 жылыжайға арналған топырақтың құрамын білу; 9.2.3.4 топырақ қоспасы бөліктерінің құрамын дайындау және сақталуын жүзеге асыру; 9.2.3.5 екпе көшеттері үшін жылыжайды дайындау; 9.2.3.6 жылыжайды қысқа дайындау; 9.2.3.7 егістік жәшіктерін дайындау;
	2.4 Егістік материалды өсіру	9.2.4.1 көкөністерді көшеттік өсіру тәсілін білу; 9.2.4.2 тұқымдарды себу мерзімдерін білу; 9.2.4.3 тұқымдарды көктегіштікке тексеру технологиясын білу; 9.2.4.4 шығыстарды көктетуге арналған жабдықтар мен жағдайларын білу; 9.2.4.5 тұқымдарды жәшіктерге немесе ашық жерге себуді орындау; 9.2.4.6 шығыстар мен егісті күту тәсілдерін білу; 9.2.4.7 өсімдіктердің көшіріп отырғызуға дайын екеніндігінің белгілерін анықтай білу; 9.2.4.8 көшіріп отырғызу тәсілері мен көшіріп отырғызған өсімдіктерді күту тәсілдерін білу; 9.2.4.9 жеміс ағаштарының көшеттерін отырғызу мерзімдерін білу; 9.2.4.10 жеміс ағаштарының көшеттерін отырғызу тәсілдерін білу; 9.2.4.11 экскурсиялар барысында дәнді дақылдардың өсу кезеңдерін бақылау
	2.5 Көкөніс және жеміс өнімдерін өсіру	9.2.5.1 бау-бақшалық телімін жоспарлау ережелерін, ағаштардың көкөніс қатарларымен орналасу үйлесімділігін білу; 9.2.5.2 бақшада өсірілетін дақылдардың негізгі түрлерін білу; 9.2.5.3 жеміс-жидек дақылдарының әр аймақтар үшін ең тиімді түрлерін білу; 9.2.5.4 жеміс және жидек өсімдіктерінің құрылымын, олардың тамырлық және сабақтық жүйелерін білу; 9.2.5.5 жидектердің түрлерін білу: құлпынай, таңқұрай, қарақат; 9.2.5.6 құлпынай түрлерін, сипаттамасын, өсіру жағдайларын, білу: орын таңдауын, көкжиек жақтарын, суға жақындығын ескеру; 9.2.5.7 жеміс беретін плантацияның күтімін білу: кепкен

		жапырақтарын, шабақтарын алып тастау, азот тыңайтқыштарымен азықтандыру, топырағын қопсыту, арам шөптерін отау; 9.2.5.8 таңқұрай, қарақат, қарлығандыға көктемгі күтім жасау: бұталарын ажырату, көшеттер қосу, тыңайту, суару, бұталар арасын, қопсыту, түптеу; 9.2.5.9 таңқұрай, қарақат, қарлығанды жеміс беретін плантацияларына күтім жасай білу; 9.2.5.10 нұсқаулық картаны қолдана отырып практикалық жұмыстар атқару
	2.6 Өнімді жинау және сақтау	10.2.5.1 құрал-саймандармен және жабдықтармен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік ережелерін қолдану; 10.2.5.2 көкөніс және жеміс-жидек дақылдары өнімдерін жинау мерзімдерін білу және белгілеу; 10.2.6.3 көкөніс қоймаларының құрылысын білу; 10.2.6.4 қойманы өнімді сақтауға дайындау; 10.2.6.5 өнімнің пісу белгілерін білу; 10.2.6.6 өнімді жинау тәсілін таңдау: қолмен жинау, жабдықтың көмегімен; 10.2.6.7 өнімді жинау; 10.2.6.8. өнімді кептіру және кесу; 10.2.6.9 стандарттық емес өнімнің белгілерін білу
	2.7 Ауылшаруашылық құрал-саймандар	9.2.7.1. бақшада жұмыс атқаратын машиналар түрлерін білу: 1) жеміс-жидек бұталарын отырғызу үшін топырақты дайындау машиналары (плантаж соқасы, шұңқыр қазғыш 2) қатарлар арасын өңдеу машиналары (бақша соқасы үшкорпусты қопсытқыш соқа); 3) қопсытқыштар (қолмен стейтін), тырмалар 4) тыңайтқыш енгізу машиналары 5) бүркуіштер мен 6) суару машиналары; 9.2.7.2 түрлі машиналар атауларын, олардың ауылшаруашылық немесе фермерлік шаруашылықта қолдануларын білу; 9.2.7.3 бағбандарға ауылшаруашылық машиналарын бақша жұмыстарына дайындауларына көмек көрсету: үйкелетін бөлшектерін майлау, метал және ағаш детальдарын бояу, негізгі бөлшектерін жуу; 9.2.7.4 машиналарын бақша жұмыстарына қолданып жатқан бағбандар жұмысын бақылау
3. Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	3.1. Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	9.3.1.1 алдағы жұмысты арнайы терминологияны қолдана отырып, суреттеу; 9.3.1.2 конструктивті түсініктемелерді қабылдау және өз жұмысы мен басқалардың жұмысын жетілдіру, бейімдеу бойынша ұсыныстар жасау; 9.3.1.3 орындалған жұмысты бүкіл сыныпқа таныстыру

4) 10-сынып:

7-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		

1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	10.1.1.1 түрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діндегі адамдарға төзімділік көзқараспен қарау
	1.2 ҚР Еңбек заңнамасы және этика	10.1.2.1 оқу-еңбектік ұжымда кәсіби этиканы сақтау; 10.1.2.2 кәсіби борыш және жауапкершілік жөнінде ұғымның болуы
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	10.1.3.1 жұмысқа қажетті құрал-саймандарды, аспаптарды материалдарды салыстырып, іріктеп алу; 10.1.3.2 технологиялық карта және графикалық үлгілер бойынша өз бетінше жұмыс жасау
	1.4 Арнайы киім күтімі	10.2.3.2 арнайы киім күтімі бойынша практикалық қайталау
2. Өндіргіш еңбек технологиясы	2.1 Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік жөнінде жалпы мәліметтер	10.2.1.1 ауылшаруашылық өндірісінің салаларын білу; 10.2.1.2 көкөніс өсірушіліктегі, бағбаншылықта ғы, егіншіліктегі еңбек түрлерін білу; 10.2.1.3 көкөніс өсіруші, бағбан, егінші күнтізбелері жөнінде мәліметтерді білу
	2.2 Егістік материалын дайындау және сақтау	10.2.2.1 түрлі дақылдардан егіс материалын жинау; 10.2.2.2 тұқым алу ережелерін практикада қолдану; 10.2.2.3 толықтай жұмсартылған жемістерден тұқым алуды о р ы н д а у ; 10.2.2.4 тұқымдарды жуу және кептіру; 10.2.2.5 егіс материалын сақтау жағдайларын таңдау; 10.2.2.6 егіс материалын таңбалау
	2.3 Топырақ және оның өңделуі	10.2.3.1 минералдық және органикалық тыңайтқыштар түрлерін б і л у ; 10.2.3.2 қидың түрлерін білу; 10.2.3.3 көкөніс және жеміс-жидек дақылдарының жоғары өнімдерін алуда минералдық және органикалық тыңайтқыштардың мағынасын білу
	2.4 Егістік материалды өсіру	10.2.4.1 егістік материалының қолданылуы мен міндеттемесін б і л у ; 10.2.4.2 өсімдіктерді отырғызу мерзімі жөнінде ұғымның болуы
	2.5 Көкөніс және жеміс өнімдерін өсіру	10.2.5.1 жеміс ағашының ұшар басының құрылысын білу; 10.2.5.2 ағаштың бір жылдық, екі жылдық, көп жылдық б ұ т а қ т а р ы н б і л у ; 10.2.5.3 жас ағаштарды кесу ережелерін, кесу мақсатын білу; 10.2.5.4 жеміс ағаштарын кесу ережелерін, кесу мақсатын, білу, к е с у о р ы н д а р ы н ө н д е у ; 10.2.5.5 ағаштарды азықтандыру, діндерін тыңайту ережелерін б і л у ; 10.2.5.6 жеміс бағына жеміс ағаштарын отырғызу ережелерін білу, жеміс ағаштарының ұшар басын қалыпқа келтіру; 10.2.5.7 жас көшеттерді байлау, сақталуын қадағалау; 10.2.5.8 көкөністерді отырғызу үшін топырағын дайындау: күзгі жырту, көктемгі өңдеу, тыңайту
		10.2.6.1 құрал-саймандармен және жабдықтармен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік ережелерін қолдану; 10.2.6.2 көкөніс және жеміс-жидек дақылдары өнімдерін жинау мерзімдерін білу және белгілеу; 10.2.6.3 көкөніс қоймаларының құрылысын білу;

	2.6 Өнімді жинау және сақтау	10.2.6.4 қойманы өнімді сақтауға дайындау; 10.2.6.5 өнімнің пісу белгілерін білу; 10.2.6.6 өнімді жинау тәсілін таңдау: қолмен жинау, жабдықтың көмегімен; 10.2.6.7 өнімді жинау; 10.2.6.8. өнімді кептіру және кесу; 10.2.6.9 стандарттық емес өнімнің белгілерін білу
	2.7 Ауылшаруашылық құрал-саймандар	10.2.7.1 ауылшаруашылықтағы механизация құралдарын білу; 10.2.7.2 көпоперациялы машиналар жабдықтарын білу: шөп жинауға арналған машиналар құрылымын, ферма жайларын жинауға арналған құрылғылар құрылымын
3.Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	3.1 Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	10.3.1.1 қолданған әдістер мен тәсілдерді және арнайы терминологияны қолдана отырып, өз жұмысын және өзгелер жұмысын талқылау және бағалау; 10.3.1.2 алдыңғы жұмыстарға негізделе отырып, өз жұмысын және өзгелер жұмысын жетілдіру бойынша сын ұсыныстар жасау
2-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1. Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	10.1.1.1 түрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діндегі адамдарға төзімділік көзқараспен қарау; 10.1.1.2 ауылшаруашылық өндірісінің заманауи жағдайын, даму болашағын білу
	1.2 ҚР Еңбек заңнамасы және этика	10.1.2.1 оқу-еңбектік ұжымда кәсіби этиканы сақтау; 10.1.2.2 кәсіби борыш және жауапкершілік жөнінде ұғымның болуы; 10.1.2.3. үлкендер және құрбыластарымен бірге қызмет жасау, топта және ұжымда жұмыс істей білу; 10.2.1.4 ауылшаруашылық жұмысшысының жеке гигиенасы дағдыларын өз бетінше тәжірибеде қолдана білу
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	10.1.3.1 жұмысқа қажетті құрал-саймандарды, аспаптарды материалдарды салыстырып, іріктеп алу; 10.1.3.2 технологиялық карта және графикалық үлгілер бойынша өз бетінше жұмыс жасау; 10.1.3.3 өз бетінше жұмысты орындау жоспарын жасау; 10.1.3.4 технологиялық операциялардың терминдері мен атауларын түсіну және сөзінде қолдану; 10.1.3.5 ауылшаруашылық жұмыстарда материалдар мен құрал-саймандарды таңдауын, іс-әрекеттер реттілігін түсіндіре білу
	1.4 Арнайы киім күтімі	10.2.3.1 өз бетінше жұмыс халатын тіге білу; 10.2.3.2 арнайы киім күтімі бойынша практикалық қайталау
	2.1 Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік жөнінде жалпы мәліметтер	10.2.1.1 ауылшаруашылық өндірісінің салаларын білу; 10.2.1.2 көкөніс өсірушіліктегі, бағбаншылықтағы, егіншіліктегі еңбек түрлерін білу; 10.2.1.3 көкөніс өсіруші, бағбан, егінші күнтізбелері жөнінде мәліметтерді білу; 10.2.1.4 көкөніс өсіруші және бағбан күнтізбесін өз бетінше құрастыра білу
	2.2.Егістік материалын дайындау және сақтау	10.2.2.5 егіс материалын сақтау жағдайларын таңдау; 10.2.2.6 егіс материалын таңбалау

2.Өндіргіш еңбек технологиясы	2.3. Топырақ және оның өңделуі	10.2.3.1 минералдық және органикалық тыңайтқыштар түрлерін білу ; 10.2.3.2 қидың түрлерін білу; 10.2.3.3 көкөніс және жеміс-жидек дақылдарының жоғары өнімдерін алуда минералдық және органикалық тыңайтқыштардың мағынасын білу; 10.2.3.4 минералдық және органикалық тыңайтқыштар түрлерін ажырата білу ; 10.2.3.5 қидың сақтау ережелерін білу
	2.4 Егістік материалды өсіру	10.2.4.1 егістік материалын себудің түрлі тәсілдерін білу; 10.2.4.2 тұқымдардың, көшеттердің, кесінді сабақтардың, бұрулардың себу мерзімдері мен тәсілдерін бағдарлай білу ; 10.2.4.3 витаминдік өнімдерді ерте алу мүмкіндіктерін білу
	2.5 Көкөніс және жеміс өнімдерін өсіру	10.2.5.1 жеміс ағашының ұшар басының құрылысын білу; 10.2.5.2 ағаштың бір жылдық, екі жылдық, көп жылдық бұтақтарын білу ; 10.2.5.3 жас ағаштарды кесу ережелерін, кесу мақсатын білу; 10.2.5.4 жеміс ағаштарын кесу ережелерін, кесу мақсатын, білу, кесу орындарын өңдеу ; 10.2.5.5 ағаштарды азықтандыру, діндерін тыңайту ережелерін білу ; 10.2.5.6 жеміс бағына жеміс ағаштарын отырғызу ережелерін білу, жеміс ағаштарының ұшар басын қалыпқа келтіру; 10.2.5.7 қыстайтын зиянкестермен күресуге арналған препараттар сипаттамаларын білу; 10.2.5.8 көкөністерді жылыжайда өсіру ережелерін білу
	2.6 Өнімді жинау және сақтау	10.2.6.1 құрал-саймандармен және жабдықтармен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік ережелерін қолдану; 10.2.6.2 көкөніс және жеміс-жидек дақылдары өнімдерін жинау мерзімдерін білу және белгілеу; 10.2.6.3 көкөніс қоймаларының құрылысын білу; 10.2.6.4 қойманы өнімді сақтауға дайындау; 10.2.6.10 көкөністерді, жеміс-жидектерді қыста пайдалану үшін өңдеу тәсілдерін білу: қияр мен томатты тұздау, томат пастасы, көкөніс иkrасы, жеміс-жидек тосаптары мен компоттары, кептірілген жемістер
	2.7 Ауылшаруашылық құрал-саймандар	10.2.7.1 ауылшаруашылықтағы механизация құралдарын білу; 10.2.7.2 көпоперациялы машиналар жабдықтарын білу: шөп жинауға арналған машиналар құрылымын, ферма жайларын жинауға арналған құрылғылар құрылымын; 10.2.7.3 мотоблоктардың қолданылуын, олардың негізгі саптамаларының құрылымын білу; 10.2.7.4 ферма шаруашылығына арналған жабдықтар мен азкөлемді тракторлардың қолданылуын білу
3. Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	3.1 Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	10.3.1.1 қолданған әдістер мен тәсілдерді, арнайы терминологияны қолдана отырып, өз жұмысын және өзгелер жұмысын талқылау және бағалау; 10.3.1.2 алдыңғы жұмыстарға негізделе отырып, өз жұмысын және өзгелер жұмысын жетілдіру бойынша сын ұсыныстар жасау
3-тоқсан		

1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	10.1.1.1 түрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діндегі адамдарға төзімділік көзқараспен қарау; 10.1.1.2 ауылшаруашылық өндірісінің заманауи жағдайын, даму болашағын білу
	1.2 ҚР Еңбек заңнамасы және этика	10.1.2.1 оқу-еңбектік ұжымда кәсіби этиканы сақтау; 10.1.2.2 кәсіби борыш және жауапкершілік жөнінде ұғымның б о л у ы ; 10.1.2.3. үлкендер және құрбыластары; мен бірге қызмет жасау, топта және ұжымда жұмыс істей білу; 10.2.2.4 ауылшаруашылық жұмысшысының жеке гигиенасы дағдыларын өз бетінше тәжірибеде қолдана білу; 10.2.1.5 ҚР Еңбек заңнамасын білу
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	10.1.3.1 жұмысқа қажетті құрал-саймандарды, аспаптарды материалдарды салыстырып, іріктеп алу; 10.1.3.2 технологиялық карта және графикалық үлгілер бойынша өз бетінше жұмыс жасау; 10.1.3.3 өз бетінше жұмысты орындау жоспарын жасау; 10.1.3.4 технологиялық операциялардың терминдері мен атауларын түсіну және сөзінде қолдану; 10.1.3.5 ауылшаруашылық жұмыстарда материалдар мен құрал-саймандардың таңдауын, іс-әрекеттер реттілігін түсіндіре б і л у ; 10.1.3.6 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін сақтау
	1.4 Арнайы киім күтімі	10.2.3.1 өз бетінше жұмыс халатын тіге білу; 10.2.3.2 арнайы киім күтімі бойынша практикалық қайталау
	2.1 Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік жөнінде жалпы мәліметтер	10.2.1.1 ауылшаруашылық өндірісінің салаларын білу; 10.2.1.2 көкөніс өсірушіліктегі, бағбаншылықта ғы, егіншіліктегі еңбек түрлерін білу; 10.2.1.3 көкөніс өсіруші, бағбан, егінші күнтізбелері жөнінде м ә л і м е т т е р д і б і л у ; 10.2.1.4 көкөніс өсіруші және бағбан күнтізбесін өз бетінше қ ұ р а с т ы р а б і л у ; 10.2.1.5 көкөніс өсірушілікте, бағбаншылықта қолданылатын ауылшаруашылық техникасын білу
	2.2 Егістік материалын дайындау және сақтау	10.2.2.1 егіс материалын таңбалау; 10.2.2.2 көкөніс көшеттерін өсіру технологиясын білу
	2.3. Топырақ және оның өңделуі	10.2.3.1 минералдық және органикалық тыңайтқыштар түрлерін б і л у ; 10.2.3.2 қидың түрлерін білу; 10.2.3.3 көкөніс және жеміс-жидек дақылдарының жоғары өнімдерін алуда минералдық және органикалық тыңайтқыштардың мағынасын білу; 10.2.3.4 минералдық және органикалық тыңайтқыштар түрлерін а ж ы р а т а б і л у ; 10.2.3.5 қидың сақтау ережелерін білу; 10.2.3.6 қорғалған жерді дайындау жағдайларын білу; 10.2.3.7 топырақтың егіске дейінгі өңдеулуін және т ы ң а й т ы л у ы н о р ы н д а у ; 10.2.3.8 жылыжайдың құрылысын білу; 10.2.3.9 жылыжай мен көшетханаларды маусымдық жұмыстарға дайындау

	2.4 Егістік материалды өсіру	10.2.4.1 егістік материалын себудің түрлі тәсілдерін білу; 10.2.4.2 тұқымдардың, көшеттердің, кесінді сабақтардың, бұрулардың себу мерзімдері мен тәсілдерін бағдарлай білу; 10.2.4.3 егістік материалының көктегіштігін белгілей білу; 10.2.4.4 отырғызу орнын және жағдайларын таңдау, қатарларын белгілеу ; 10.2.4.5 егістік материалын көктету үшін орналастыру; 10.2.4.6 шығыстарды күту тәсілдерін білу; 10.2.4.7 көшеттердің көшіріп отырғызуға дайын екендігінің белгілерін анықтау ; 10.2.4.8 көшеттерді көшіріп отырғызу: томаттарды, қиярларды, бұрыштарды, қырыққабатты; 10.2.4.9 көшіріп отырғызған өсімдіктерді күту ерекшеліктерін білу ; 10.2.4.10 картопты күрекпен және соқамен отырғызу; 10.2.4.11 жеміс дақылдарын көбейту жұмыстарын жүргізу; 10.2.4.12 дайын көшеттерді көшіріп отырғызу; 10.2.4.13 витаминдік өнімдерді ерте алу мүмкіндіктерін білу
2. Өндіргіш еңбек технологиясы	2.5 Көкөніс және жеміс өнімдерін өсіру	10.2.5.1 жеміс ағашының ұшар басының құрылысын білу; 10.2.5.2 ағаштың бір жылдық, екі жылдық, көп жылдық бұтақтарын білу ; 10.2.5.3 жас ағаштарды кесу ережелерін, кесу мақсатын білу; 10.2.5.4 жеміс ағаштарын кесу ережелерін, кесу мақсатын, білу, кесу орындарын өңдеу ; 10.2.5.5 ағаштарды азықтандыру, діндерін тыңайту ережелерін білу ; 10.2.5.6 жеміс бағына жеміс ағаштарын отырғызу ережелерін білу, жеміс ағаштарының ұшар басын қалыпқа келтіру; 10.2.5.7 тамыр жемісті көкөністердің тұқымын себу үшін атыздарын дайындау ; 10.2.5.8 тамыр жемістілерді отырғызу: себу мерзімдері мен тәсілдерін анықтау, тұқым дайындау, отырғызу тереңдігі; 10.2.5.9 егістің күтімі: түптеу, отау , сиректету, топырағын қопсыту , суару ; 10.2.5.10 көкөністерді көшеттік тәсілмен өсіруді білу (қырыққабат, томаттар, қияр – жергілікті жағдайларға қарай таңдап) ; 10.2.5.11 көкөністерді отырғызу үшін қуыс шұңқырлар жасау, оргаминералдыққоспалар енгізу, шұңқырларға көшеттер отырғызу, қопсыту,суару ; 10.2.5.12 отырғызылған бақша құлпынайын өңдеу: қопсыту, азықтандыру, сабан төсеу; 10.2.5.13 таңқұрайдың, қарақаттың, қарғалынның ескі бұтақтарын кесу, топырағын қопсыту, азықтандыру
	2.6 Өнімді жинау және сақтау	10.2.6.1 құрал-саймандармен және жабдықтармен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік ережелерін қолдану; 10.2.6.2 көкөніс және жеміс-жидек дақылдары өнімдерін жинау мерзімдерін білу және белгілеу; 10.2.6.3 көкөніс қоймаларының құрылысын білу; 10.2.6.4 қойманы өнімді сақтауға дайындау; 10.2.6.10 көкөністерді, жеміс-жидектерді қыста пайдалану үшін өңдеу тәсілдерін білу: қияр мен томатты тұздау, томат пастасы,

		көкөніс икрасы, жеміс-жидек тосаптары мен компоттары, кептірілген жемістер
	2.7 Ауылшаруашылық құрал-саймандар	10.2.7.1 ауылшаруашылықтағы механизация құралдарын білу; 10.2.7.2 көпоперациялы машиналар жабдықтарын білу: шөп жинауға арналған машиналар құрылымын, ферма жайларын жинауға арналған құрылғылар құрылымын; 10.2.7.3 мотоблоктардың қолданылуын, олардың негізгі саптамаларының құрылымын білу; 10.2.7.4 ферма шаруашылығына арналған жабдықтар мен азкөлемді тракторлардың қолданылуын білу; 10.2.7.5 ферма шаруашылығына арналаған техниканың сақталу е р е ж е л е р і н білу; 10.2.7.6 механизация құралдарын жұмысқа дайындау; 10.2.7.7 мотоблокпен жұмыс істеу нұсқауларын зерделеу; 10.2.7.8 мотоблокпен топырақты егіске дайындау жұмыстарын жүргізе білу; 10.2.7.9 ауылшаруашылық өндірісінде еңбекті көп қажет ететін кейбір үдерістерді механизациялауға арналған саптамаларды қолдану
3. Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	3.1 Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	10.3.1.1 қолданған әдістер мен тәсілдерді және арнайы терминологияны қолдана отырып, өз жұмысын және өзгелер жұмысын талқылау және бағалау; 10.3.1.2 алдыңғы жұмыстарға негізделе отырып, өз жұмысын және өзгелер жұмысын жетілдіру бойынша сын ұсыныстар жасау
4-тоқсан		
1. Материалтану Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1. Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	10.1.1.1 түрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діндегі адамдарға төзімділік көзқараспен қарау; 10.1.1.2 ауылшаруашылық өндірісінің заманауи жағдайын, даму болашағын білу
	1.2 ҚР Еңбек заңнамасы және этика	10.1.2.1 оқу-еңбектік ұжымда кәсіби этиканы сақтау; 10.1.2.2 кәсіби борыш және жауапкершілік жөнінде ұғымның б о л у ы ; 10.1.2.3. үлкендер және құрбыластарымен бірге қызмет жасау, топта және ұжымда жұмыс істей білу; 10.2.1.4 ауылшаруашылық жұмысшысының жеке гигиенасы дағдыларын өз бетінше тәжірибеде қолдана білу; 10.2.1.5 ҚР Еңбек заңнамасын білу
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	10.1.3.1 жұмысқа қажетті құрал-саймандарды, аспаптарды материалдарды салыстырып, іріктеп алу; 10.1.3.2 технологиялық карта және графикалық үлгілер бойынша өз бетінше жұмыс жасау; 10.1.3.3 өз бетінше жұмысты орындау жоспарын жасау; 10.1.3.4 технологиялық операциялардың терминдері мен атауларын түсіну және сөзінде қолдану; 10.1.3.5 ауылшаруашылық жұмыстарда материалдар мен құрал-саймандардың таңдауын, іс-әрекеттер реттілігін түсіндіре білу; 10.1.3.6 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін сақтау
	1.4 Арнайы киім күтімі	10.2.3.1 өз бетінше жұмыс халатын тіге білу; 10.2.3.2 арнайы киім күтімі бойынша практикалық қайталау

2.1 Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік жөнінде жалпы мәліметтер	10.2.1.1 ауылшаруашылық өндірісінің салаларын білу; 10.2.1.2 көкөніс өсірушіліктегі, бағбаншылықтағы, егіншіліктегі еңбек түрлерін білу; 10.2.1.3 көкөніс өсіруші, бағбан, егінші күнтізбелері жөнінде мәліметтерді білу; 10.2.1.4 көкөніс өсіруші және бағбан күнтізбесін өз бетінше құрастыра білу; 10.2.1.5 көкөніс өсірушілікте, бағбаншылықта қолданылатын ауылшаруашылық техникасын білу; 10.2.1.6 көкөніс өсірушіліктің, бағбаншылықтың, егіншіліктің Қазақстан экономикасындағы мағынасын түсіну
2.2 Егістік материалын дайындау және сақтау	10.2.2.1 егіс материалын таңбалау; 10.2.2.2 көкөніс көшеттерін өсіру технологиясын білу
2.3 Топырақ және оның өңделуі	10.2.3.1 минералдық және органикалық тыңайтқыштар түрлерін білу ; 10.2.3.2 кидың түрлерін білу; 10.2.3.3 көкөніс және жеміс-жидек дақылдарының жоғары өнімдерін алуда минералдық және органикалық тыңайтқыштардың мағынасын білу; 10.2.3.4 минералдық және органикалық тыңайтқыштар түрлерін ажырата білу ; 10.2.3.5 кидың сақтау ережелерін білу; 10.2.3.6 қорғалған жерді дайындау жағдайларын білу; 10.2.3.7 топырақтың егіске дейінгі өңдеуін және тыңайтылуын орындау ; 10.2.3.8 жылыжайдың құрылысын білу
2.4 Егістік материалын өсіру	10.2.4.1 егістік материалын себудің түрлі тәсілдерін білу; 10.2.4.2 тұқымдардың, көшеттердің, кесінді сабақтардың, бұрулардың себу мерзімдері мен тәсілдерін бағдарлай білу; 10.2.4.3 егістік материалының көктегіштігін белгілей білу; 10.2.4.4 отырғызу орнын және жағдайларын таңдау, қатарларын белгілеу ; 10.2.4.5 егістік материалын көктету үшін орналастыру; 10.2.4.6 шығыстарды күту тәсілдерін білу; 10.2.4.7 көшеттердің көшіріп отырғызуға дайын екендігінің белгілерін анықтау ; 10.2.4.8 көшеттерді көшіріп отырғызу: томаттарды, қиярларды, бұрыштарды, қырыққабатты; 10.2.4.9 көшіріп отырғызған өсімдіктерді күту ерекшеліктерін білу ; 10.2.4.10 картопты күрекпен және соқамен отырғызу; 10.2.4.11 жеміс дақылдарын көбейту жұмыстарын жүргізу; 10.2.4.12 дайын көшеттерді көшіріп отырғызу; 10.2.4.13 витаминдік өнімдерді ерте алу мүмкіндіктерін білу
	10.2.5.1 жеміс ағашының ұшар басының құрылысын білу; 10.2.5.2 ағаштың бір жылдық, екі жылдық, көп жылдық бұтақтарын білу ; 10.2.5.3 жас ағаштарды кесу ережелерін, кесу мақсатын білу; 10.2.5.4 жеміс ағаштарын кесу ережелерін, кесу мақсатын, білу, кесу орындарын өңдеу ; 10.2.5.5 ағаштарды азықтандыру, діндерін тыңайту ережелерін

2.Өндіргіш еңбек технологиясы		б і л у ; 10.2.5.6 жеміс бағына жеміс ағаштарын отырғызу ережелерін білу, жеміс ағаштарының ұшар басын қалыпқа келтіру; 10.2.5.7 жас көшеттерді байлау, сақталуын қадағалау; 10.2.5.8 көкөністерді отырғызу үшін топырағын дайындау: күзгі жырту, көктемгі өңдеу, тыңайту 10.2.5.9 тамыр жемісті көкөністердің тұқымын себу үшін а т ы з д а р ы н д а й ы н д а у ; 10.2.5.10 тамыр жемістілерді отырғызу: себу мерзімдері мен тәсілдерін анықтау, тұқым дайындау, отырғызу тереңдігі; 10.2.5.11 егістің күтімі: түптеу, отау , сиректету, топырағын қ о п с ы т у , с у а р у ; 10.2.5.12 көкөністерді көшеттік тәсілмен өсіруді білу (қырыққабат, томаттар, қияр – жергілікті жағдайларға қарай т а ң д а п) ; 10.2.5.13 көкөністерді отырғызу үшін қуыс шұңқырлар жасау, оргаминералдыққоспалар енгізу, шұңқырларға көшеттер отырғызу, қ о п с ы т у , с у а р у ; 10.2.5.14 отырғызылған бақша құлпынайын өңдеу: қопсыту, азықтандыру, сабан төсеу; 10.2.5.15 таңқұрайдың, қарақаттың, қарғалынның ескі бұтақтарын кесу, топырағын қопсыту, азықтандыру; 10.2.5.16 бау бақша телімдері зиянкестерін білу; 10.2.5.17 көкөніс дақылдарын зиянкестерден қорғау тәсілдерін білу: химиялық, биологиялық, бейресми әдістер (халықтық т ә с і л д е р) ; 10.2.5.18 қыстайтын зиянкестермен күресуге арналған препараттар сипаттамаларын білу; 10.2.5.19 зиянды жәндіктерді жоюдағы құстардың рөлін білу, о л а р д ы қ о р ғ а у ; 10.2.5.20 көкөністерді жылыжайда өсіру ережелерін білу
	2.6 Өнімді жинау және сақтау	10.2.6.1 құрал-саймандармен және жабдықтармен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік ережелерін қолдану; 10.2.6.2 көкөніс және жеміс-жидек дақылдары өнімдерін жинау мерзімдерін білу және белгілеу; 10.2.6.3 көкөніс қоймаларының құрылысын білу; 10.2.6.4 қойманы өнімді сақтауға дайындау; 10.2.6.10 көкөністерді, жеміс-жидектерді қыста пайдалану үшін өңдеу тәсілдерін білу: қияр мен томатты тұздау, томат пастасы, көкөніс икрасы, жеміс-жидек тосаптары мен компоттары, кептірілген жемістер
	2.7 Ауылшаруашылық құрал-саймандар	10.2.7.1 ауылшаруашылықтағы механизация құралдарын білу; 10.2.7.2 көпоперациялы машиналар жабдықтарын білу: шөп жинауға арналған машиналар құрылымын, ферма жайларын жинауға арналған құрылғылар құрылымын; 10.2.7.3 мотоблоктардың қолданылуын, олардың негізгі саптамаларының құрылымын білу; 10.2.7.4 ферма шаруашылығына арналған жабдықтар мен азкөлемді тракторлардың қолданылуын білу; 10.2.7.5 ферма шаруашылығына арналаған техниканың сақталу е р е ж е л е р і н б і л у ; 10.2.7.6 механизация құралдарын жұмысқа дайындау; 10.2.7.7 мотоблокпен жұмыс істеу нұсқауларын зерделеу; 10.2.7.8 мотоблокпен топырақты егіске дайындау жұмыстарын

		ж ү р г і з е 10.2.7.9 ауылшаруашылық өндірісінде еңбекті көп қажет ететін кейбір үдерістерді механизациялауға арналған саптамаларды қолдану
3. Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	3.1 Еңбек заттарына сараптама жүргізу және бағалау	10.3.1.1 қолданған әдістер мен тәсілдерді және арнайы терминологияны қолдана отырып, өз жұмысын және өзгелер жұмысын талқылау және бағалау; 10.3.1.2 алдыңғы жұмыстарға негізделе отырып, өз жұмысын және өзгелер жұмысын жетілдіру бойынша сын ұсыныстар жасау

Ескерту: білім беру ұйымында оқу-еңбек үдерісін қажетті өндірістік материалымен қамтамасыз ету мүмкіншіліктеріне қарай, мұғалім тақырыптарды оқыту реттілігін белгілейді.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 7-9
(10) сыныптар үшін "Кәсіби
еңбекке баулу" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
12-қосымша

"Кәсіби еңбекке баулу. Ауылшаруашылық еңбегі. Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы" оқу пәнінің мазмұны

112. "Кәсіби еңбекке баулу. Ауылшаруашылық еңбегі. Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы" профилі бойынша бағдарлама келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Материалтану";
- 2) 2-бөлім "Өндіргіш еңбек технологиясы";
- 3) 3-бөлім "Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы".

113. "Материалтану" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) еңбек пәні жөнінде жалпы мәлімет;
- 2) ҚРЕңбек заңнамасы, еңбек этикасы;
- 3) материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы.

114. "Өндіргіш еңбек технологиясы" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) ауылшаруашылық өндірісі жөнінде жалпы мәліметтер;
- 2) үй құстарын асырау және күту;
- 3) үй жануарларын асырау және күту;
- 4) үй құстарының азығын дайындау және азықтандыру;
- 5) үй жануарларының азығын дайындау және азықтандыру;
- 6) үй құстарын өсіру;
- 7) үй жануарларын өсіру;
- 8) мал шаруашылығы және құс шаруашылығы өнімдері;
- 9) мал шаруашылығының механизациясы.

115. "Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

1) еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы.

116. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

1) "Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар" бөлімі:

1-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1. Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өздерін Қазақстан азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен пән ерекшеліктерін зерделеу және белгілеу	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсете білу; 8.1.1.2 оқу пәнінің ең маңызды ерекшеліктерін жөнінде білімін және түсінігін көрсету	9.1.1.1 басқалардың пікіріне, әр түрлі халықтар мәдениетіне сыйлы көзқарас таныту; 9.1.1.2 пән ерекшеліктерін өз бетінше зерделеуге және суреттеуге тырысу	10.1.1.1 түрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діндегі адамдарға төзімділік көзқараспен қарау; 10.1.1.2 еңбек пәнін дайындауда материалдар мен тәсілдерді салыстыру, саралау
1.2 ҚР Еңбек заңнамасы және еңбек этикасы	7.1.2.1 тәртіп ережелері, жұмыс орнын ұйымдастыру, арнайы киім және киім эстетикасы жөнінде түсінік; 7.1.2.2 Қазақстан Республикасының Еңбек заңнамасы жайлы жалпы түсінік	8.1.2.1 еңбек мәдениеті мен ұжымдық қарым-қатынас жөнінде түсінік; 8.1.2.2 еңбек тәртібі, ауылшаруашылық жұмысшысының еңбекақысын төлеу, еңбек тапсырмасын орындау жауапкершілігі жөнінде түсінік	9.1.2.1 жұмысқа орналасу барысындағы тәртіппен сыртқы бейненің, түйіндеме мен жұмысқа қабылдау жөнінде арызын рәсімдеудің маңыздылығын түсіну; 9.1.2.2 ауыл шаруашылығы жұмысшыларының негізгі құқықтары мен міндеттерін, еңбекті қорғау және еңбек шартын білу	10.1.2.1 оқу-еңбектік ұжымда кәсіби этиканы сақтау; 10.1.2.2 кәсіби борыш және жауапкершілік жөнінде ұғымның болуы; 10.1.2.3 үлкендер және құрбыластары мен бірге қызмет жасау, топта және ұжымда жұмыс істей білу
1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	7.1.3.1 жұмысқа қажетті құрал-саймандардың, аспаптардың атауларын білу; 7.1.3.2 мұғалімнің көмегімен жұмысқа қажетті материалдар мен құрал-саймандарды іріктеп алу; 7.1.3.3 санитарлық-гигиеналық нормаларын орындау; 7.1.3.4.	8.1.3.1 жұмысқа қажетті құрал-саймандардың, аспаптардың, жабдықтардың атауларын білу; 8.1.3.2 колданылатын негізгі жабдықтар жөнінде түсінік; 8.1.3.3. өндірістік құрал-саймандармен жұмыс істеу барысында оларды сақтау ережелерін,	9.1.3.1 сұрақтар бойынша және өз бетінше тапсырманы бағдарлай білу; 9.1.3.2 мұғалімнің көмегімен және өз бетінше жұмыс жоспарын құру; 9.1.3.3 құрал-саймандармен және жабдықтармен жұмыс қауіпсіздігі ережелерін, жұмысты	10.1.3.1 жұмысқа қажетті құрал-саймандарды, материалдарды өз бетінше іріктеп алу; 10.1.3.2 еңбек түрлерін салыстыру және ең қолайлысын таңдап алу; 10.1.3.3 технологиялық карта бойынша өз

	жұмыс орнын ұйымдастыру; 7.1.3.5. жұмыс қауіпсіздігі ережелерін орындау	санитарлық-гигиеналық талаптарын білу; 8.1.3.4 құрал-саймандар және қауіпсіздік техникасы жөнінде түсінік	орындау барысындағы санитарлық-гигиеналық талаптарды білу және орындау	бетінше жұмыс жасау, жұмысты жоспарлау

2) 2-бөлім "Өндіргіш еңбек технологиясы":

2-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Ауылшаруашылық өндірісі жөнінде жалпы мәліметтер	7.2.1.1 ауылшаруашылық өндірісінің негізгі бағыттарын білу: көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік, мал шаруашылығы және құс шаруашылығы; 7.2.1.2 мал шаруашылығы және құс шаруашылығы ауылшаруашылық өндірісінің саласының бірі ретіндегі түсінік; 7.1.1.3 құс шаруашылығының ауылшаруашылығындағы мағынасын білу; 7.1.1.4 құс шаруашылығының жеке және өнеркәсіптік даму болашағы жайлы білу; 7.1.1.5 ферма шаруашылығындағы қоян өсірудің мағынасын білу	8.2.1.1 ауылшаруашылық еңбектің салаларын білу; 8.2.1.2 мал шаруашылығы түрлерін ажырата білу; 8.2.1.3 мал шаруашылығы фермалары жөнінде түсінік; 8.2.1.4 жеке шаруашылықта үй жануарларын өсірудің мағынасын түсіну.	9.2.1.1 ел ауылшаруашылығында ірі мүйізді мал өсірудің мағынасын білу; 8.2.1.2 мал шаруашылығының жеке және өнеркәсіптік даму болашағы жайлы білу	10.2.1.1 мал шаруашылығының ел экономикасындағы мағынасын түсіну; 10.2.1.2 Қазақстан ауылшаруашылық өндірісі дамуының негізгі бағыттарын білу
	7.2.2.1 құс өсіру мен үй құстары жөнінде түсінік: тауықтар, қаздар, үйректер, күрке тауықтар; 7.2.2.2. жергілікті жағдайларда өсірілетін құстардың түрлері жөнінде түсінік; 7.2.2.3. ұжымдық фермалық және жеке шаруашылықтарда құс өсіру жөнінде түсінік;			

2 . 2 Үй құстарын асырау және күту	7 . 2 . 3 . 4 құстарды ұстау жайлары, құс фермалары, фермалық және жеке шаруашылықтар жайлы түсінік; 7 . 2 . 3 . 5 құс қораларының құс түрлеріне қарай жабдықтарын білу; 7 . 2 . 3 . 6 құстарды күтуге арналған негізгі құрал-саймандарды білу; 7 . 2 . 3 . 7 еркін және шектеулі режимдерде құстарды бағу жағдайларын білу; 7 . 2 . 3 . 8 қысқы мезгілде құстарды күту ерекшеліктерін білу; 7 . 2 . 3 . 9 құс торларын қосымша жылылау жайлы түсінік; 7 . 2 . 3 . 10 құс қораларында жолдарды, қалқа шатырларын қардан тазалау жұмыстарын орындау; 7 . 2 . 3 . 11 қайыrmалы жем және су астауларының, алмалы-салмалы астаулардың құрылыстарын білу; 7 . 2 . 3 . 12 құс қораларының ауласы мен жайларын тазалау ережелерін білу; 7 . 2 . 3 . 13 жайларды күнделікті тазалау ережелерін білу; 7 . 2 . 3 . 14 құс ауруларын алдын-алу және емдеу жөнінде түсінік			
				10.2.3.1 сиырлардың суалу және сауын кезеңдерін білу; 10.2.3.2 суалған және сауын сиырлардың

			азықтану рационын білу; 1 0.2.3.3 суалған сиырды және сауын сиырды азықтандыру ерекшеліктерін білу; 10.2.3.4 жем шөп таратудың кезектілігін білу; 10.2.3.5 бір сиырға тәуліктік нормасын өлшеп беруді білу; 10.2.3.6 сиыр емшегінің құрылымын білу; 10.2.3.7 сиырды қолмен сауу, сауу режимі, жылдамдық, қайта сауу, емшекті укалау ережелерін білу; 10.2.3.8 сиырды саууға дайындау; 10.2.3.9 сиырды толықтай сауу мағынасын білу; 10.2.3.10 сиырды қолмен сауу дағдысын меңгеру; 10.2.3.11 сүтті сүт өлшеуішпен өлшеу; 10.2.3.12 практикалық жұмыстар орындау : сүтті сүзу, суыту, сүт ыдысын күту; 10.2.3.13 сүт ыдысын жуу және кептіру ережелерін білу, жуу құралдары; 10.2.3.14 сауыншының, арнайы киімінің жеке гигиенасы ережелерін білу;
	8.2.3.1 үй жануарларының негізгі түрлерін, олардың қысқа сипаттамаларын білу; 8.2.3.2 мал шаруашылығы жайында түсінік, қойлар және ешкілер, жергілікті жағдайларда өсірілетін тұқымдар; 8.2.3.3 сүт алуға және түбіт алуға қажетті ешкі тұқымдарын, олардың айырмашылығын білу; 8.2.3.4 мектеп фермасы, онда бағылатын жануарлар түрлері жөнінде түсінік; 8.2.3.5 ешкілер мен қойлардың жүріс-тұрысын бақылау; 8.2.3.6 түрлі өнімді ешкілерді ажырата білу; 8.2.3.7 өнімді ешкілерді ажырату жаттығуларын орындау; 8.2.3.8 шаруа қожалығындағы мал қорасы жайлы түсінік; 8.2.3.9 серуен алаңының міндетті болуы жайлы білу; 8.2.3.10	9.2.3.1 мал шаруашылығын білу: ірі мүйізді мал (сиыр, бұзау, бұқалар); 9.2.3.2 әңгімелесу барысында ірі мүйізді малдың күтімін саралау және жұмыс жоспарын құру ; 9.2.3.3 мал шаруашылығындағы жұмыстар реттілігін білу; 9.2.3.4 малдарды күту барысындағы қауіпсіздік техникасын , санитария және жеке гигиена ережелерін білу; 9.2.3.5 ірі мүйізді малдың түрлерін білу (сиыр, бұқалар, әр жастағы төлдер); 9.2.3.6 ірі мүйізді мал түрлерін бөлек бағу ережелерін білу; 9.2.3.7 сиырдың сыртқы құрылымын, ірі мүйізді малдың кейбір ерекшеліктерін білу; 9.2.3.8 сиыр қорасы сүт фермасының негізгі жайы екені жөнінде түсінік (бұзау жайлары	
7.2.3.1 қоян шаруашылығы жөнінде түсінік; 7.2.3.2 жергілікті жағдайларда өсірілетін қояндар түрлері жөнінде түсінік; 7.2.3.4 мектеп жағдайында қоян өсіру жайларын ұймыдастыру; 7.2.3.5 қоян өсіру фермасының жайлары жөнінде түсінік; 7.2.3.6 қоян ұстайтын торларды орналастыру реттілігін білу; 7.2.3.7			

2.3.
Үй жануарларын
асырау және күту

үй және мектеп жағдайларындағы қоян күркелерінің құрылысы жайлы түсінік, қоян түрлерін анықтау; 7.2.3.8 қоян ұстайтын торлардың орналасуын білу; құрылысы, күрке ішіндегі орғаласуы; 7.2.3.9 еркек, ұрғашы қояндарға және төлдерге арналған торларды ажырата білу; 7.2.3.10 қоян күтіміне арналған қол құрал-саймандарды білу, қолдану: айырлар, қырғыштар, кетпендер, қалақтар, күректер, сыпырғылар, міндеттері мен жұмыс тәсілдерін білу; 7.2.3.11 қи шығаруға арналған шелектерді, қол арбаларын қолдана білу; 7.2.3.12 қысқы бағу кезіндегі қояндарды күту ерекшеліктерін білу; 7.2.3.13 қоян қораларында жолдарды, қалқа шатырларын, қардан тазалау; 7.2.3.14 қоян торларын қосымша жылылау тәсілдерін білу; 7.2.3.15 қоян фермасының аумағын немесе жайларын тырмақпен, сыпырғымен тазалауды білу; 7.2.3.16 қи мен жемшөп қалдықтарын жайлардың ішінен шығару тәсілдерін білу; 7.2.3.17 күнделікті тазалау ережелерін білу, олардың орындалуын бақылау;	қойлар мен ешкілерді міндетті түрде сабан төсеніштерде ұстау жайлы білу; 8.2.3.11 қойлар мен ешкілерді жазғы бағуға көшіргеннен кейін мал қорасынан сабанды, қиды шығару; 8.2.3.12 серуен алаңындағы астаулар құрылысын білу; 8.2.3.13 астауларды жемшөп қалдықтарынан тазалау; 8.2.3.14 ешкілерге арналған серуен алаңында бұтақтар будаларын ілуді білу; 8.2.3.15 үлкен қойлар мен ешкілерді, қозы мен лақтарды азықтандыру нормаларын білу; 8.2.3.16 шаруашылық жайлары жөнінде түсінік: жабдықтары және міндеттері, жануарлардың қысқы және жазғы мезгілдердегі орналастырылуы; 8.2.3.17 шошқа шаруашылығы, жергілікті жағдайларда өсірілетін тұқымдары, қысқы және жазғы мезгілдерде ұстауға арналған жайлары жөнінде түсінік; 8.2.3.18 шошқа ұстауға	, жаңа туған бұзауларға арналған торлар); 9.2.3.9 жеке шаруа қожалығындағы және фермерлік шаруашылықтағы сиыр қораларының құрылымы мен жабдықтарын білу; 9.2.3.10 фермерлік шаруашылықтағы жуу және сүт бөлімшелері, машина бөлімшелері жөнінде түсінік; 9.2.3.11 ұжымдық шаруашылықтағы жемшөп дайындауға арналған қосалқы жайлар, қи сақтағыштар, мал азығын сүрлейтін шұңқыр, траншеялар, ірі жем-шөп сақтау алаңдары жөнінде түсінік; 9.2.3.12 сиырларды қорада бағу жағдайларын білу, қора жабдықтары; 9.2.3.13 астауларды тазалау ережелерін және тазалау құрал-саймандарын білу; 9.2.3.14 қораларды, өткелдерді, астауларды тазалау, жем-шөп тарату, сиырларды серуен алаңына немесе жайылымға шығару барысында қауіпсіздік ережелерін білу; 9.2.3.15 қораны қидан тазалау, қиды өткелге тастау, қиды қисақтағышқа шығару, таза төсеніштерді жаю бойынша практикалық	10.2.3.15 сауыншының функционалды міндеттерін білу; 10.2.3.16 бұқашықтар мен тайыншаларды күту жайлы қажетті деректерді білу; 10.2.3.17 төлді бөлуді, бұқашықтарды бордақылауға қоюды білу; 10.2.3.18 тайыншаларды сауын малды көбейту үшін өсіру ережелерін білу; 10.2.3.19 бордақы төлді бағу ережелерін, азықтандыру нормалары мен рационын, бордақылаудың аяқталуын білу; 10.2.3.20 практикалық жұмыстарды орындау: бордақы төлдердің жайларын тазалау, жем-шөпті тұтынуға дайындау, рацион мен реттілігіне байланысты тарату, суғару; 10.2.3.21 сиырларды машинамен сауу ережелерін білу; 10.2.3.22 қолмен және механизацияланып атқарған жұмыстардың сапасын бағалау; 10.2.3.23 бұзауларды жаю, жайылымда суғару ережелерін білу; 10.2.3.24

7.2.3.18 жемшөп сақтау жайларына күтім жасау;	арналған қораның құрылысы жайлы түсінік; 8.2.3.19 шошқаларға арналған жазғы лагерь құрылысын білу;	жұмыстар орындау; 9.2.3.16 сиырды тазарту ережелері мен реттілігін білу; 9.2.3.17 сиыр қорасын тазалау ережелері мен реттілігін білу; 9.2.3.18 сиыр қорасын қысқа дайындау ережелерін білу; 9.2.3.19 жаңа туған бұзауды күту ережелерін білу; 9.2.3.20 бұзауды өмірінің алғашқы 10 күнінде азықтандыру, уыз ішкізу, ішкізгеннен кейін бұзауды сүрту ережелерін білу; 9.2.3.21 бұзауларды қысқы уақытта бағу, бұзау қорасында қажетті жағдайларды жасау ережелерін білу; 9.2.3.22 төлдерді серуендету ережелерін білу; 9.2.3.24 тамбурларды жылылау, шеткі қақпаларды және олардың есіктерін қолдану тәсілдерін білу; 9.2.3.25 ферма аумағындағы жолдарды қардан тазалау	бұзауларды жастық топқа бөлу нормативтерін білу; 10.2.3.25 бұзау қораларындағы қысқы уақыттағы жұмыстарға қойылатын негізгі талаптар; 10.2.3.26 сиырларды байлап бағу тәсілдерін білу, олардың қолданылуы; 10.2.3.27 сиырларды байламай бағу ережелерін білу, сиырлардың бокста бағылуы; 10.2.3.28 сүт фермаларындағы сумен қамту жүйесі жөнінде түсінік, сиыр қораларындағы су өткізгіш құбырлар; 10.2.3.29 автосуарғыш жайлы түсінік, автосуарғыштың құрылысы және жүрісі; 10.2.3.30 фермадағы вентиляциялық жабдықтар, канализациялық жүйе жөнінде түсінік; 10.2.3.31 жайылым түрлерін білу: шалғындар, құрғақ сай-салалар, орманды жайылымдар; 10.2.3.32 жайылымның ерікті және айдау жүйесі, табиғи және дақылды
7.2.3.19 жемшөпті тұтынуға дайындау;	арналған жазғы лагерь құрылысын білу;		
7.2.3.20 қоян ұстау жайлардың жағдайын тексеру, терезелерін әйнектеу, есіктерін тығыздау, жайдың ішіне ұсақ жөндеу жүргізу;	8.2.3.20 ұжымдық шаруашылықта шошқа бағу (шошқа қораларын жекелік және топтық жайлармен жабдықтау), шошқа тұқымдары, азықты механикалық беру астаулары, су беру астаулары, тесік едендер жайлы түсінік; 8.2.3.21 жануарлардың қысқы күтімі жайлы түсінік; 8.2.3.22 шошқа фермасындағы күн тәртібін білу; 8.2.3.23 қоралар мен астауларды тазалау жөнінде түсінік(жануарлар жоқ кезде), өткелдерді тазалау; 8.2.3.24 жайлардың жалпы тазалануы жайлы түсінік, қажетті температура мен ылғалдықты ұстану; 8.2.3.25 ұрғашы шошқалардың түрлерін білу: бойдақ, буаз, суалмаған, оларды бағу және күту		
7.2.3.21 қояндардың күтіміне арналған сыпырғыларды шыбықтар мен сабактардан дайындауды білу			

				жайылымдар жайлы білу; 10.2.3.33 малдарды жайылымға айдап шығару тәртібін білу
2.4. Үй құстарының азығын дайындау және азықтандыру	7.2.4.1 құстар азығы түрлерін ажырата білу; 7.2.4.2 құстарды қысқы және жазғы уақытта азықтандыру ерекшеліктерін білу; 7.2.4.3 түрлі жергілікті жемшөптерді білу; 7.2.4.4. астық қалдықтарын ажырата білу (дән, сұлы, бидай, арпа, жүгері); 7.2.4.5. техникалық өндірістердің қалдықтары жөнінде түсінік (бидай кебектері, диірмен қалдықтары, жомдар, күнжаралар); 7.2.4.6. шырынды және витаминді жем-шөпті ажырата білу (жемдік қырыққабат және сәбіз, сүрлем, сабан); 7.2.4.7. рацион бойынша азықтандыру ережелерін білу; 7.2.4.8. құстарға арналған витаминдік қоспа жөнінде түсінік			
		8.2.5.1 қойлар мен ешкілерге арналған шөп түрлерін білу: түскен кебу жапырақтар, дала шөптері, сан түрлі шөптер; 8.2.5.2 қойлар мен ешкілерге арналған жем түрлерін білу(сұлы, арпа, жом); 8.2.5.3 қойлар мен	9.2.5.1 ірі мүйізді малға жемшөп дайындаудың ережелерін білу; 9.2.5.2	10.2.5.1 жануарлардың денсаулығын нығайтып, жоғарғы өнім алу үшін жазғы және күзгі жайылымның мағынасын білу; 10.2.5.2 жемшөп дайындау жа й д ы н құрылысын білу; 10.2.5.3. жануарларды азықтандыру

2 . 5

Үй жануарларына жем-шөп дайындау және оларды азықтандыру

7.2.5.1 қояндарға арналған ағаштар мен бұталар, бұтақтар және жемшөптер түрлерін білу ; 7.2.5.2 бұтақтардың сынықтарын дайындап, оларды бумаларға буу; 7.2.5.3 бұтақтарды қоймаларға, жем-шөпті сақтауға арналған қосалқы жайларға жинап қою; 7.2.5.4 қояндарға арналған жемшөпті тұтынуға дайындау ережелерін білу, түрлері(шөп, бұталық азық, дән, сәбіз, жемдік қызылша, картоп, кәді және асқабақ); 7.2.5.5 жемшөп сапасын ажырата білу, жемшөпті қысқы сақтауға дайындау ; 7.2.5.6. қояндардың азықтандыру тәртібін білу және оны сақтау, азықтандыру кестесін ж а с а у ; 7.2.5.7. үлкен қояндар мен төліне арналған әр жемжөп түрінің нормасын білу; 7.2.5.8 әр жемжөп түрінің тәуліктік нормасын өлшеу

ешкілерге арналған шырынды азық түрлерін білу (асқабақ, кәді,қызылша, сәбіз, қарбыз, алама, алмұрт, банандар); 8.2.5.4 шошқаларға арналған азық түрлерін білу: дәнділер, шырындылар, техникалық өндірістің жасыл қалдықтары, жануар текті азықтар; 8.2.5.5 витаминді және минералды қосымша азық жайлы түсінік, құрама азықтар, тағамдық қалдықтар ; 8.2.5.6 торайларға арналған негізгі дәнді азықтар түрлерін білу: жүгері, арпа, сұлы; 8.2.5.7 шырынды азықтар жайлы түсінік, жемдік қызылша, сәбіз, бақша дақылдары, жасыл шөптер; 8.2.5.8 техникалық өндіріс қалдықтарын білу (жом, күнжара, кебектер, төп); 8.2.5.9 жануар текті азық түрлерін білу, сүт және оның өңдеу қалдықтары (сарысу , іркіт); 8.2.5.10 шошқаның азықтандыру нормасы мен рационын білу, бордақы шошқаның, аналық шошқаның азықтандыру

сиыр азығының түрлері мен сипаттамасын білу (ірі , шырынды, құнарландырылған, техникалық өндірістің дән қалдықтары, қоспалы жем); 9.2.5.3 сабанды, жемдік тамыржемісер мен бақшалықтарды қолмен турау тәсілдерін білу; 9.2.5.4 жемшөпті булау (сабанды турау, қайнақ суға қайнату, ұн немесе кебек себу); 9.2.5.5 ірі және шырынды азықтарды концентратармен араластыру ережелерін б і л у ; 9.2.5.6 ж е м д і к тамыржемістерді жуу, асқабақ пен қарбыз жемістерін ұсақтау; 9.2.5.7 күнжара мен кебу жомды азықтандыруға дайындау, жемдік гранулаларды дайындау; 9.2.5.6 сиырды азықтандыру ерекшеліктерін білу (сауын және суалған сиырлардың азықтандыру нормалары мен рационь); 9.2.5.7 жемшөп тарату кезектілігін білу (өлшеу, бір ірі мүйізді малға берілетін тәуліктік норма)

ережелерін, рационьн білу; 10.2.5.4 ж е м ш ө п құнарлылығының мағынасын білу; 10.2.5.5 жемшөп бірлігінің түсінігі; 10.2.5.6 ірі мүйізді мал төлдерінің азығын білу; 10.2.5.7 әр жастағы бұзауларды азықтандыру ережелерін білу, бұзау өміріндегі уыздық және сүүттік кезеңдер; 10.2.5.8 бұзауға сүт ішкізу сызбаларын жасау; 10.2.5.9 топтық қораларға жемшөп тарату ережелерін білу, сүт бергеннен кейін бұзаулардың түрлі заттарды ему дағдыларын тию; 10.2.5.10 сүт ыдыстарын жуу және кептіру, сүзгіні тазалау және жуу ережелерін білу; 10.2.5.11 ыдыстарды дезинфекциялық ерітіндімен жуу ережелерін білу; 10.2.5.12 астауларды

		нормасы мен рационы		тазалау ережелерін білу
2 . 6 . Үй құстарын өсіру	7 . 2 . 6 . 1 үй құстарын өсіруге арналған жайлардың құрылысын білу; 7 . 2 . 6 . 2 көбею кезінде құсқа жекелік күтім жасау ережелерін білу; 7.2.6.3 құстарды инкубатордың көмегімен өсіру тәсілдерін білу; 7 . 2 . 6 . 4 құстарды тірі инкубатордың көмегімен өсіру тәсілдерін білу: тауықтар, қаздар, үйректер, күрке тауықтар ; 7 . 2 . 6 . 5 балапандарды жергілікті инкубатордан сатып алу ерекшеліктері н білу; 7 . 2 . 6 . 6 балапандарға күтім жасау ережелерін білу			
2 . 7 . Үй жануарларын өсіру	7 . 2 . 7 . 1 үй және мектеп жағдайларында қоян өсіру, қоян ұстаға арналған жайлар; 7 . 2 . 7 . 2 қояндарды торға орналастыру ережелерін білу, тасымалды торлар және ұрғашы қояндар торлары; 7 . 2 . 7 . 3 көбею кезінде жекелік күтім жасау ережелерін білу; 7 . 2 . 7 . 4 санитарлық-гигиеналық ережелерді білу	8 . 2 . 7 . 1 қойлар мен ешкілерді өсіру (ұрықтандыру арқылы өсіру), төлдің күтімі; 8 . 2 . 7 . 2 мектеп фемасының жабдықтарын білу; 8 . 2 . 7 . 3 жеке фермерлік шаруашылықта жануарларды бағу жағдайларын білу; 8 . 2 . 7 . 4 ұрғашы шошқаға төлдеу алдында және кейін күтім жасау ережелерін білу; 8 . 2 . 7 . 5 төлді ұстау жайларының тазалығына қойылатын талаптарды білу; 8 . 2 . 7 . 6	9 . 2 . 7 . 1 ірі мүйізді малды өсіру ерекшеліктерін білу; 9 . 2 . 7 . 2 ірі мүйізді малдың жасы мен тұқымын анықтау; 9 . 2 . 7 . 3 ірі мүйізді малды өсіру жағдайларын білу; 9 . 2 . 7 . 4 өсіру үшін асыл тұқымды малды таңдау жөнінде түсінік	10.2.7.1 ірі мүйізді малды өсіру тәсілдерін білу; 10.2.7.2 өсіру үшін таза асыл тұқымды мал түрлерін білу; 10.2.7.3 малды бұдандастыру жайлы түсінік; 10.2.7.4 ірі мүйізді малдың өнімділігін

		төлді ұстау жайларының температурасы мен ауа ылғалдығын қолдау нормаларын білу;		калыптастыру жағдайларын білу
2.8. Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы өнімдері	7.2.8.1 қоян шаруашылығының өнімдерін білу (еті,терісі); 7.2.8.2 құс шаруашылығының өнімдерін білу (құс еті, жұмыртқа, жүн); 7.2.8.3 бройлер -құстардан ет алудың негізгі көзі түсінігі (тауықтар, үйректер, күрке тауықтар , бөденелер)	8.2.8.1. мал шаруашылығының өнімін алу технологияларын білу ; 8.2.8.2 ет, тері, май ж.б. алынатын шикізатты білу; 8.2.8.3 ешкі сүті алынатын шикізатты білу	9.2.8.1 мал шаруашылығында өнім алу технологиясын білу; 9.2.8.2 сиыр сүтінен жасалынатын өнімдерді білу (ірімшік, кілегей,сары май, айран, иогурт, ұлттық өнімдер)	10.2.8.1 сүт және ет өнімдерін алу технологиясын білу
2.9. Мал шаруашылығын механизациялау		8.2.9.1 ауылшаруашылық машиналары түрлерін білу (тракторлар, минитракторлар); 8.2.9.2 мал шаруашылығындағы ауылшаруашылық машиналары түрлерін білу; 8.2.9.3 жемшөп дайындауға , тиеуге, таратуға арналған машиналар мен жабдықтар жөнінде түсінік; 8.2.9.4 тамыржемістілерді жууға және турауға	9.2.9.1 ауылшаруашылық машиналары түрлерін және жемшөпті өңдеуге арналған құрылғылар түрлерін білу ; 9.2.9.1 мал шаруашылығында еңбекті көп қажет ететін жұмыстар жайлы білу; 9.2.9.2 қи жинауды механизациялау тәсілдерін білу; 9.2.9.3 жемшөп дайындауды, таратуды механизациялау тәсілдерін білу; 9.2.9.4 сиыр қорадан қи жинауды механизациялау тәсілдерін білу; 9.2.9.5 құнарландырылған жемшөп дайындау машиналары түрлерін білу (дән ұстқыштар, құрама жем әзірлеу жабдықтары); 9.2.9.6 жемшөп таратуға арналаған машиналар	10.2.9.1 мал шаруашылығына арналған ауылшаруашылық машиналары түрлерін ажырата білу; 10.2.9.2 ауылшаруашылық машиналарымен жұмыс жасай білу; 10.2.9.3 сиырларды саууды механизациялау ерекшеліктерін білу ; 10.2.9.4 сауын аппараттарын өз бетінше жинай білу ; 10.2.9.5 сиырларды машинамен сауу барысында жұмыс қауіпсіздігі техникасын білу; 10.2.9.6 аппараттармен

		арналған машиналар жайлы түсінік	түрлерін білу (тракторлық және автомобильдік таратқыштар); 9.2.9.7 ірі, сүрлем және тамыржемісті жемшөптерді тиеуге арналған машиналарды	(және аспаптармен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасын сақтау

3) 3-бөлім "Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы":

3-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	7.3.1.1 өз жұмысы мен басқалар жұмысына сараптама жүргізу және бағалау; 7.3.1.2 жұмыстың жақсы жағы мен кемшіліктерін белгілеу; 7.3.1.3 үйренген терминдерді қолдана отырып атқарған жұмыс жөнінде есеп беру; 7.3.1.4 алған білімдерін практикада қолдану	8.3.1.1 мұғалімнің жартылай көмегімен ағымдық өзін-өзі бақылауын жүзеге асыру; 8.3.1.2 жұмыс сапасын тексеру; 8.3.1.3 шошқа фемасында атқарған жұмыс жөнінде ауызша есеп беру; 8.3.1.4 мал шаруашылығында атқарған жұмыс жөнінде ауызша есеп беру; 8.3.1.5 мал шаруашылығы фермасында қауіпсіздік ережелерін сақтау	9.3.1.1 өз бетінше жануарларға күтім жасау; 9.3.1.2 сиыр және бұзау қораларын тазалауға қатысу; 9.3.1.3 санитарлық-гигиеналық ережелерді сақтау; 9.3.1.4 өз бетінше немесе мұғалімнің көмегімен азықтандыру рационын құрастыру; 9.3.1.5 қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау	10.3.1.1 алған өнімдерді талқылау және бағалау; 10.3.1.2 сауын аппараттарын өз бетінше дайындау; 10.3.1.3 өз бетінше қолмен сауып үйрену; 10.3.1.4 жануарларды азықтандыру рационына сараптама жүргізу; 10.3.1.5 ірі және құнарландырылған жемшөп түрлерін анықтау; 10.3.1.6 мал шаруашылығында ажұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 10.3.1.7 жануарлардың өнімділігін тани білу

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптар үшін "Кәсіби- еңбекке баулу. Ауылшаруашылық еңбегі. Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар

1) 7-сынып:

4-кесте

Бөлімі	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1 четверть		

1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	7.1.1.1 мұғалімнің көмегімен пән ерекшеліктерін зерделеу және белгілеу
	1.2 ҚР Еңбек заңнамасы және еңбек этикасы	7.1.2.1 тәртіп ережелері, жұмыс орнын ұйымдастыру, арнайы киім және киім эстетикасы жөнінде түсінік
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	7.1.3.1 санитарлық-гигиеналық нормаларын орындау; 7.1.3.2 жұмыс орнын ұйымдастыру 7.1.3.3 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін орындау
2. Өндіргіш еңбек технологиясы	2.1 Ауылшаруашылық өндірісі жөнінде жалпы мәліметтер	7.2.1.1 ауылшаруашылық өндірісінің негізгі бағыттарын білу : көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік, мал шаруашылығы және құс шаруашылығы; 7.2.1.2 мал шаруашылығы және құс шаруашылығыауылшаруашылық өндірісінің саласының бірі р е т і н д е г і т ү с і н і к ; 7.1.1.3 құс шаруашылығының ауылшаруашылығындағы мағынасын білу
	2.2 Үй құстарын асырау және күту	7.2.2.1 құс өсіру мен үй құстары жөнінде түсінік: тауықтар, қаздар, үйректер, күрке тауықтар; 7.2.2.2. жергілікті жағдайларда өсірілетін құстардың түрлері ж ө н і н д е т ү с і н і к ; 7.2.2.3. ұжымдық фермалық және жеке шаруашылықтарда құс өсіру жөнінде түсінік
	2.3 Үй жануарларын асырау және күту	7.2.3.1 қоян шаруашылығы жөнінде түсінік; 7.2.3.2 жергілікті жағдайларда өсірілетін қояндардың түрлері ж ө н і н д е т ү с і н і к ; 7.2.3.4 мектеп жағдайында қоян өсіру жайларын ұйымдастыру ; 7.2.3.5 қоян өсіру фермасының жайлары жөнінде түсінік; 7.2.3.6 қоян ұстайтын торларды орналастыру реттілігін білу
	2.4 Үй құстарының азығын дайындау және азықтандыру	7.2.4.1 құстар азығы түрлерін ажырата білу; 7.2.4.2 құстарды қысқы және жазғы уақытта азықтандыру ерекшеліктерін білу
	2.5 Үй жануарларына жем-шөп дайындау және оларды азықтандыру	7.2.5.1 қояндарға арналған ағаштар мен бұталар, бұтақтар және жемшөптер түрлерін білу; 7.2.5.2 бұтақтардың сынықтарын дайындап, оларды бумаларға буу
	2.8 Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы өнімдері	7.2.8.1 қоян шаруашылығының өнімдерін білу (е т і , т е р і с і) ; 7.2.8.2 құс шаруашылығының өнімдерін білу (құс еті, жұмыртқа, жүн)
	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	7.3.1.1 өз жұмысы мен басқалар жұмысына сараптама жүргізу және бағалау 7.3.1.2 жұмыстың жақсы жағы мен кемшіліктерін белгілеу 7.3.1.3 үйренген терминдерді қолдана отырып атқарған жұмыс жөнінде есеп беру
2-тоқсан		
	1 . 1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	7.1.1.1 мұғалімнің көмегімен пән ерекшеліктерін зерделеу және белгілеу

1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.2 ҚР Еңбек заңнамасы және еңбек этикасы	7.1.2.1 тәртіп ережелері, жұмыс орнын ұйымдастыру, арнайы киім және киім эстетикасы жөнінде түсінік
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	7.1.3.1 санитарлық-гигиеналық нормаларын орындау; 7.1.3.2 жұмыс орнын ұйымдастыру 7.1.3.3 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін орындау
2. Өндіргіш еңбек технологиясы	2.1 Ауылшаруашылық өндірісі жөнінде жалпы мәліметтер	7.2.1.1 ауылшаруашылық өндірісінің негізгі бағыттарын білу : көкөніс өсірушілік және жеміс; өсірушілік, мал шаруашылығы және құс шаруашылығы 7.2.1.2 мал шаруашылығы және құс шаруашылығыауылшаруашылық өндірісінің саласының бірі ретіндегі түсінік; 7.1.1.3 құс шаруашылығының ауылшаруашылығындағы мағынасын білу
	2.2 Үй құстарын асырау және күту	7.2.3.1 құстарды ұстау жайлары, құс фермалары, фермалық және жеке шаруашылықтар жайлы түсінік; 7.2.3.2. құс қораларының құс түрлеріне қарай жабдықтарын білу ; 7.2.3.3. құстарды күтуге арналған негізгі құрал-саймандарды білу ; 7.2.3.4. еркін және шектеулі режимдерде құстарды бағу жағдайларын білу ; 7.2.3.5. қысқы мезгілде құстарды күту ерекшеліктерін білу; 7.2.3.6 құс торларын қосымша жылылау жайлы түсінік
	2.3 Үй жануарларын асырау және күту	7.2.3.1 үй және мектеп жағдайларындағы қоян күркелерінің құрылысы жайлы түсінік, қоян түрлерін анықтау; 7.2.3.2 қоян ұстайтын торлардың орналасуын білу: құрылысы, күрке ішіндегі орғаласуы; 7.2.3.3 различать клетки для самцов, самок и молодняка; 7.2.3.4 қоян күтіміне арналған қол құрал-саймандарды білу, қолдану: айырлар, қырғыштар, кетпендер, қалақтар, күректер, сыпырғылар, міндеттері мен жұмыс тәсілдерін білу ; 7.2.3.5 ки шығаруға арналған шелектерді, қол арбаларын қолдану білу ; 7.2.3.6 қысқы бағу кезіндегі қояндарды күту ерекшеліктерін білу
	2.4 Үй құстарының азығын дайындау және азықтандыру	7.2.4.1 құстар азығы түрлерін ажырата білу; 7.2.4.2 құстарды қысқы және жазғы уақытта азықтандыру ерекшеліктерін білу; 7.2.4.3 түрлі жергілікті жемшөптерді білу; 7.2.4.4 астық қалдықтарын ажырата білу (дән, сұлы, бидай, арпа, жүгері)
	2.5 Үй жануарларына жем-шөп дайындау және оларды азықтандыру	7.2.5.1 бұтақтарды қоймаларға, жем-шөпті сақтауға арналған қосалқы жайларға жинап қою; 7.2.5.2 қояндарға арналған жемшөпті тұтынуға дайындау ережелерін білу, түрлері (шөп, бұталық азық, дән, сәбіз, жемдік қызылша, картоп, кәді және асқабақ) ; 7.2.5 жемшөп сапасын ажырата білу, жемшөпті қысқы сақтауға дайындау
		7.2.6.1 үй құстарын өсіруге арналған жайлардың құрылысын білу ;

	2.6 Үй құстарын өсіру	7.2.6.2 көбею кезінде құсқа жекелік күтім жасау ережелерін білу
	2.7 Үй жануарларын өсіру	7.2.7.1 үй және мектеп жағдайларында қоян өсіру, қоян ұстаға арналған жайлар; 7.2.7.2 қояндарды торға орналастыру ережелерін білу, тасымалды торлар және ұрғашы қояндар торлары
	2.8 Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы өнімдері	7.2.8.1 қоян шаруашылығының өнімдерін білу (е т і , т е р і с і) ; 7.2.8.2 құс шаруашылығының өнімдерін білу (құс еті, жұмыртқа, жүн) ; 7.2.8.3 бройлер -құстардан ет алудың негізгі көзі түсінігі (тауықтар, үйректер, күрке тауықтар, бөденелер).
	2.9 Мал шаруашылығын механизациялау	8.2.9.1 ауылшаруашылық машиналары түрлерін білу (тракторлар, минитракторлар) ; 8.2.9.2 мал шаруашылығындағы ауылшаруашылық машиналары түрлерін білу
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысы мен басқалар жұмысына сараптама жүргізу және бағалау; 7.3.1.2 жұмыстың жақсы жағы мен кемшіліктерін белгілеу; 7.3.1.3 үйренген терминдерді қолдана отырып атқарған жұмыс жөнінде есеп беру; 7.3.1.4 алған білімдерін практикада қолдану
3-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өздерін Қазақстан азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен пән ерекшеліктерін зерделеу және белгілеу;
	1.2 Трудовое законодательство РК и этика	7.1.2.1 тәртіп ережелері, жұмыс орнын ұйымдастыру, арнайы киім және киім эстетикасы жөнінде түсінік
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	7.1.3.1 санитарлық-гигиеналық нормаларын орындау; 7.1.3.2 жұмыс орнын ұйымдастыру; 7.1.3.3 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін орындау
	2.1 Ауылшаруашылық өндірісі жөнінде жалпы мәліметтер	7.2.1.1 ауылшаруашылық өндірісінің негізгі бағыттарын білу : көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік, мал шаруашылығы және құс шаруашылығы; 7.2.1.2 мал шаруашылығы және құс шаруашылығы ауылшаруашылық өндірісінің саласының бірі ретіндегі т ү с і н і к ; 7.1.1.3 құс шаруашылығының ауылшаруашылығындағы мағынасын білу ; 7.1.1.4 құс шаруашылығының жеке және өнеркәсіптік даму болашағы жайлы білу ; 7.1.1.5 ферма шаруашылығындағы қоян өсірудің мағынасын білу
	2.2 Үй құстарын асырау және күту	7.2.3.1 қысқы мезгілде құстарды күту ерекшеліктерін білу; 7.2.3.2 құс торларын қосымша жылылау жайлы түсінік; 7.2.3.3 құс қораларында жолдарды, қалқа шатырларын қардан тазалау жұмыстарын орындау; 7.2.3.4 қайырмалы жем және су астауларының, алмалы-салмалы астаулардың құрылыстарын білу

2. Өндіргіш еңбек технологиясы	2.3 Үй жануарларын асырау және күту	7.2.3.1 үй және мектеп жағдайларындағы қоян күркелерінің құрылысы жайлы түсінік, қоян түрлерін анықтау; 7.2.3.2 қоян ұстайтын торлардың орналасуын білу: құрылысы, күрке ішіндегі орналасуы; 7.2.3.3 еркек, ұрғашы қояндарға және төлдерге арналған торларды ажырата білу; 7.2.3.4 қоян күтіміне арналған қол құрал-саймандарды білу, қолдану: айырлар, қырғыштар, кетпендер, қалақтар, күректер, сыпырғылар, міндеттері мен жұмыс тәсілдерін білу; 7.2.3.5 ки шығаруға арналған шелектерді, қол арбаларын қолдану білу; 7.2.3.6 қысқы бағу кезіндегі қояндарды күту ерекшеліктерін білу; 7.2.3.7 қоян қораларында жолдарды, қалқа шатырларын, қардан тазалау; 7.2.3.8 қоян торларын қосымша жылылау тәсілдерін білу; 7.2.3.9 қоян фермасының аумағын немесе жайларын тырмақпен, сыпырғымен тазалауды білу
	2.4 Үй құстарының азығын дайындау және азықтандыру	7.2.4.1 құстар азығы түрлерін ажырата білу; 7.2.4.2 құстарды қысқы және жазғы уақытта азықтандыру ерекшеліктерін білу; 7.2.4.3 түрлі жергілікті жемшөптерді білу; 7.2.4.4. астық қалдықтарын ажырата білу (дән, сұлы, бидай, арпа, жүгері); 7.2.4.5. техникалық өндірістердің қалдықтары жөнінде түсінік (бидай кебектері, диірмен қалдықтары, жомдар, күнжаралар)
	2.5 Үй жануарларына жем-шөп дайындау және оларды азықтандыру	7.2.5.1 қояндардың азықтандыру тәртібін білу және оны сақтау; 7.2.5.2 қояндарды азықтандыру кестесін жасау; 7.2.5.3 үлкен қояндар мен төліне арналған әр жемжөп түрінің нормасын білу
	2.6 Үй құстарын өсіру	7.2.6.1 құстарды инкубатордың көмегімен өсіру тәсілдерін білу; 7.2.6. құстарды тірі инкубатордың көмегімен өсіру тәсілдерін білу: тауықтар, қаздар, үйректер, күрке тауықтар
	2.7. Үй жануарларын өсіру	7.2.7.1 үй және мектеп жағдайларында қоян өсіру, қоян ұстаға арналған жайлар; 7.2.7.2 қояндарды торға орналастыру ережелерін білу, тасымалды торлар және ұрғашы қояндар торлары
	2.8 Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы өнімдері	7.2.8.1 қоян шаруашылығының өнімдерін білу (еті, терісі); 7.2.8.2 құс шаруашылығының өнімдерін білу (құс еті, жұмыртқа, жүн); 7.2.8.3 бройлер -құстардан ет алудың негізгі көзі түсінігі (тауықтар, үйректер, күрке тауықтар, бөденелер)
3. Еңбек заттарының		7.3.1.1 өз жұмысы мен басқалар жұмысына сараптама жүргізу және бағалау; 7.3.1.2 жұмыстың жақсы жағы мен кемшіліктерін белгілеу;

сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	7.3.1.3 үйренген терминдерді қолдана отырып атқарған жұмыс жөнінде есеп беру; 7.3.1.4 алған білімдерін практикада қолдану
4-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1 . 1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өздерін Қазақстан азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен пән ерекшеліктерін зерделеу және белгілеу
	1.2 ҚР Еңбек заңнамасы және еңбек этикасы	7.1.2.1 тәртіп ережелері, жұмыс орнын ұйымдастыру, арнайы киім және киім эстетикасы жөнінде түсінік
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	7.1.3.1 санитарлық-гигиеналық нормаларын орындау; 7.1.3.2 жұмыс орнын ұйымдастыру ; 7.1.3.3 жұмыс қауіпсіздігі ережелерін орындау
2. Өндіргіш еңбек технологиясы	2.1 Ауылшаруашылық өндірісі жөнінде жалпы мәліметтер	7.2.1.1 ауылшаруашылық өндірісінің негізгі бағыттарын білу : көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік, мал шаруашылығы және құс шаруашылығы; 7.2.1.2 мал шаруашылығы және құс шаруашылығы ауылшаруашылық өндірісінің саласының бірі ретіндегі т ү с і н і к ; 7.1.1.3 құс шаруашылығының ауылшаруашылығындағы ма ғ ы н а с ы н білу ; 7.1.1.4 құс шаруашылығының жеке және өнеркәсіптік даму бо ла ша ғы ж а й л ы білу ; 7.1.1.5 ферма шаруашылығындағы қоян өсірудің мағынасын білу
	2.2 Үй құстарын асырау және күту	7.2.3.1 құс қораларының ауласы мен жайларын тазалау е р е ж е л е р і н білу ; 7.2.3.2 жайларды күнделікті тазалау ережелерін білу; 7.2.3.3 құс ауруларын алдын-алу және емдеу жөнінде түсінік
	2.3 Үй жануарларын асырау және күту	7.2.3.1 қоян фермасының аумағын немесе жайларын тырмақпен, сыпырғымен тазалауды білу; 7.2.3.2 қи мен жемшөп қалдықтарын жайлардың ішінен шығару тәсілдерін білу; 7.2.3.3 күнделікті тазалау ережелерін білу, олардың орындалуын ба қ ы л а у ; 7.2.3.4 жемшөп сақтау жайларына күтім жасау; 7.2.3.5 жемшөпті тұтынуға дайындау; 7.2.3.6 қоян ұстау жайлардың жағдайын тексеру, терезелерін әйнектеу, есіктерін тығыздау, жайдың ішіне ұсақ жөндеу ж ү р г і з у ; 7.2.3.7 қояндардың күтіміне арналған сыпырғыларды шыбықтар мен сабақтардан дайындауды білу
	2.4 Үй құстарының азығын дайындау және азықтандыру	7.2.4.1 шырынды және витаминді жем-шөпті ажырата білу (жемдік қырыққабат және сәбіз, сүрлем, сабан); 7.2.4.2 рацион бойынша азықтандыру ережелерін білу; 7.2.4. құстарға арналған витаминдік қоспа жөнінде түсінік
		7.2.5.1 қояндардың азықтандыру тәртібін білу және оны сақтау, азықтандыру кестесін жасау; 7.2.5.2 үлкен қояндар мен төліне арналған әр жемжөп түрінің

	2.5 Үй жануарларына жем-шөп дайындау және оларды азықтандыру	н о р м а с ы н 7.2.5.3 әр жемжөп түрінің тәуліктік нормасын өлшеу, әр азықтандыру кезінде суын ауыстыру
	2.6 Үй құстарын өсіру	7.2.6.1 үй құстарын өсіруге арналған жайлардың құрылысын б і л у ; 7.2.6.2 көбею кезінде құсқа жекелік күтім жасау ережелерін б і л у ; 7.2.6.3 құстарды инкубатордың көмегімен өсіру тәсілдерін б і л у ; 7.2.6.4 құстарды тірі инкубатордың көмегімен өсіру тәсілдерін білу: тауықтар, қаздар, үйректер, күрке тауықтар; 7.2.6.5 балапандарды жергілікті инкубатордан сатып алу ерекшеліктері н білу; 7.2.6.6 балапандарға күтім жасау ережелерін білу
	2.7 Үй жануарларын өсіру	7.2.7.1 үй және мектеп жағдайларында қоян өсіру, қоян ұстаға арналған жайлар; 7.2.7.2 қояндарды торға орналастыру ережелерін білу, тасымалды торлар және ұрғашы қояндар торлары; 7.2.7.3 көбею кезінде жекелік күтім жасау ережелерін білу; 7.2.7.4 санитарлық-гигиеналық ережелерді білу
	2.8 Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы өнімдері	7.2.8.1 қоян шаруашылығының өнімдерін білу (е т і , т е р і с і) ; 7.2.8.2 құс шаруашылығының өнімдерін білу (құс еті, ж ұ м ы р т қ а , ж ү н) ; 7.2.8.3 бройлер -құстардан ет алудың негізгі көзі түсінігі (тауықтар, үйректер, күрке тауықтар, бөденелер)
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	7.3.1.1 өз жұмысы мен басқалар жұмысына сараптама жүргізу және бағалау; 7.3.1.2 жұмыстың жақсы жағы мен кемшіліктерін белгілеу; 7.3.1.3 үйренген терминдерді қолдана отырып атқарған жұмыс жөнінде есеп беру; 7.3.1.4 алған білімдерін практикада қолдану

2) 8-сынып:

5-кесте

Бөлімі	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1 . 1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	8.1.1.1 оқу пәнінің ең маңызды ерекшеліктері жөнінде білімін және түсінігін көрсету
	1.2 ҚРЕңбек заңнамасы және еңбек этикасы	8.1.2.1 еңбек мәдениеті мен ұжымдық қарым-қатынас жөнінде т ү с і н і к ; 8.1.2.2 еңбек тәртібі жөнінде түсінік
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	8.1.3.1 жұмысқа қажетті құрал-саймандардың, аспаптардың, жабдықтардың атауларын білу; 8.1.3.2 қолданылатын негізгі жабдықтар жөнінде түсінік; 8.1.3.3 өндірістік құрал-саймандармен жұмыс істеу барысында оларды сақтау ережелерін, санитарлық-гигиеналық талаптарын б і л у ; 8.1.3.4 құрал-саймандар және қауіпсіздік техникасы жөнінде түсінік

2. Өндіргіш технологиясы	2 . 1 Ауылшаруашылық өндірісі жөнінде жалпы мәліметтер	8.2.1.1 ауылшаруашылық еңбектің салаларын білу; 8.2.1.2 мал шаруашылығы түрлерін ажырата білу
	2.3 Үй жануарларын асырау және күту	8.2.3.1 үй жануарларының негізгі түрлерін, олардың қысқа сипаттамаларын білу; 8.2.3.2. мал шаруашылығы жайында түсінік, қойлар және ешкілер, жергілікті жағдайларда өсірілетін тұқымдар; 8.2.3.3 сүт алуға және түбіт алуға қажетті ешкі тұқымдарын, олардың айырмашылығын білу; 8.2.3.4 мектеп фермасы, онда бағылатын жануарлар түрлері жөнінде түсінік; 8.2.3.5. ешкілер мен қойлардың жүріс-тұрысын бақылау
	2.5 Үй жануарларына жем-шөп дайындау және оларды азықтандыру	8.2.5.1 қойлар мен ешкілерге арналған шөп түрлерін білу: түскен кебу жапырақтар, дала шөптері, сан түрлі шөптер; 8.2.5.2 қойлар мен ешкілерге арналған жем түрлерін білу(сұлы, арпа, жом); 8.2.5.3 қойлар мен ешкілерге арналған шырынды азық түрлерін білу (аскабақ, кәді.қызылша, сәбіз, қарбыз, алама, алмұрт, банандар)
	2 . 8 Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы өнімдері	8.2.8.1. мал шаруашылығының өнімін алу технологияларын білу; 8.2.8.2. ет, тері, май ж.б. алынатын шикізатты білу; 8.2.8.3. ешкі сүті алынатын шикізатты білу
	2 . 9 Мал шаруашылығын механизациялау	8.2.9.1 ауылшаруашылық машиналары түрлерін білу (тракторлар, минитракторлар); 8.2.9.2 мал шаруашылығындағы ауылшаруашылық машиналары түрлерін білу
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	8.3.1.1 мұғалімнің жартылай көмегімен ағымдық өзін-өзі бақылауын жүзеге асыру; 8.3.1.2 жұмыс сапасын тексеру; 8.3.1.3. шошқа фемасында атқарған жұмыс жөнінде ауызша есеп беру; 8.3.1.4. мал шаруашылығында атқарған жұмыс жөнінде ауызша есеп беру; 8.3.1.5. мал шаруашылығы фермасында қауіпсіздік ережелерін сақтау
2-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1 . 1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	8.1.1.1 оқу пәнінің ең маңызды ерекшеліктері жөнінде білімін және түсінігін көрсету
	1.2 ҚРЕңбек заңнамасы және еңбек этикасы	8.1.2.1 еңбек мәдениеті мен ұжымдық қарым-қатынас жөнінде түсінік; 8.1.2.2 еңбек тәртібі, ауылшаруашылық жұмысшысының еңбекақысын төлеу, еңбек тапсырмасын орындау жауапкершілігі жөнінде түсінік
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың	8.1.3.1 жұмысқа қажетті құрал-саймандардың, аспаптардың, жабдықтардың атауларын білу; 8.1.3.2 қолданылатын негізгі жабдықтар жөнінде түсінік; 8.1.3.3 өндірістік құрал-саймандармен жұмыс істеу барысында оларды сақтау ережелерін, санитарлық-гигиеналық талаптарын

	және жабдықтардың сараптамасы	б і л у ; 8.1.3.4 құрал-саймандар және қауіпсіздік техникасы жөнінде түсінік
2. Өндіргіш еңбек технологиясы	2 . 1 Ауылшаруашылық өндірісі жөнінде жалпы мәліметтер	8.2.1.1 ауылшаруашылық еңбектің салаларын білу различать виды животноводства; 8.2.1.3 мал шаруашылығы фермалары жөнінде түсінік; 8.2.1.4 жеке шаруашылықта үй жануарларын өсірудің мағынасын түсіну
	2.3 Үй жануарларын асырау және күту	8.2.3.1 түрлі өнімді ешкілерді ажырата білу; 8.2.3.2 өнімді ешкілерді ажырату жаттығуларын орындау; 8.2.3.3 шаруа қожалығындағы мал қорасы жайлы түсінік; 8.2.3.4 серуен алаңының міндетті болуы жайлы білу; 8.2.3.5 қойлар мен ешкілерді міндетті түрде сабан төсеніштерде ұстау ж а й л ы б і л у ; 8.2.3.6 қойлар мен ешкілерді жазғы бағуға көшіргеннен кейін мал қорасынан сабанды, қиды шығару 8.2.3.7 серуен алаңындағы астаулар құрылысын білу 8.2.3.8 астауларды жемшөп қалдықтарынан тазалау 8.2.3.9 ешкілерге арналған серуен алаңында бұтақтар будаларын і л у д і б і л у 8.2.3.11 үлкен қойлар мен ешкілерді, қозы мен лақтарды азықтандыру нормаларын білу 8.2.3.12 шаруашылық жайлары жөнінде түсінік: жабдықтары және міндеттері, жануарлардың қысқы және жазғы мезгілдердегі орналастырылуы
	2.5 Үй жануарларына жем-шөп дайындау және оларды азықтандыру	8.2.5.1 қойлар мен ешкілерге арналған шөп түрлерін білу: түскен кебу жапырақтар, дала шөптері, сан түрлі шөптер; 8.2.5.2 қойлар мен ешкілерге арналған жем түрлерін білу(сұлы, а р п а , ж о м) ; 8.2.5.3 қойлар мен ешкілерге арналған шырынды азық түрлерін білу (аскабақ, кәді.қызылша, сәбіз, қарбыз, алама, алмұрт, б а н а н д а р) ; 8.2.5.4 витаминді және минералды қосымша азық жайлы түсінік, құрама азықтар, тағамдық қалдықтар
	2.7 Үй жануарларын өсіру	8.2.7.1 қойлар мен ешкілерді өсіру (ұрықтандыру арқылы өсіру), т ө л д і ң к ү т і м і ; 8.2.7.2 мектеп фемасының жабдықтарын білу; 8.2.7.3 жеке фермерлік шаруашылықта жануарларды бағу жағдайларын білу
	2 . 8 М а л шаруашылығы және құс шаруашылығы өнімдері	8.2.8.1. мал шаруашылығының өнімін алу технологияларын білу; 8.2.8.2. ет, тері, май ж.б. алынатын шикізатты білу; 8.2.8.3. ешкі сүті алынатын шикізатты білу
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	8.3.1.1 мұғалімнің жартылай көмегімен ағымдық өзін-өзі бақылауын жүзеге асыру; 8.3.1.2 жұмыс сапасын тексеру; 8.3.1.3. шошқа фемасында атқарған жұмыс жөнінде ауызша есеп б е р у ; 8.3.1.4. мал шаруашылығында атқарған жұмыс жөнінде ауызша е с е п б е р у ; 8.3.1.5 мал шаруашылығы фермасында қауіпсіздік ережелерін сақтау

3-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсете білу 8.1.1.2 оқу пәнінің ең маңызды ерекшеліктері жөнінде білімін және түсінігін көрсету
	1.2 ҚРЕңбек заңнамасы және еңбек этик асы	8.1.2.1 еңбек мәдениеті мен ұжымдық қарым-қатынас жөнінде т ү с і н і к ; 8.1.2.2 еңбек тәртібі, ауылшаруашылық жұмысшысының еңбекақысын төлеу, еңбек тапсырмасын орындау жауапкершілігі жөнінде түсінік
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	8.1.3.1 жұмысқа қажетті құрал-саймандардың, аспаптардың, жабдықтардың атауларын білу; 8.1.3.2 қолданылатын негізгі жабдықтар жөнінде түсінік; 8.1.3.3 өндірістік құрал-саймандармен жұмыс істеу барысында оларды сақтау ережелерін, санитарлық-гигиеналық талаптарын б і л у ; 8.1.3.4 құрал-саймандар және қауіпсіздік техникасы жөнінде түсінік
2. Өндіргіш еңбек технологиясы	2 . 1 Ауылшаруашылық өндірісі жөнінде жалпы мәліметтер	8.2.1.1 ауылшаруашылық еңбектің салаларын білу; 8.2.1.2 мал шаруашылығы түрлерін ажырата білу; 8.2.1.3 мал шаруашылығы фермалары жөнінде түсінік; 8.2.1.4 жеке шаруашылықта үй жануарларын өсірудің мағынасын түсіну.
	2.3 Үй жануарларын асырау және күту	8.2.3.1 шаруашылық жайлары жөнінде түсінік: жабдықтары және міндеттері, жануарлардың қысқы және жазғы мезгілдердегі орналастырылуы; 8.2.3.2 шошқа шаруашылығы, жергілікті жағдайларда өсірілетін тұқымдары, қысқы және жазғы мезгілдерде ұстауға арналған жайлары жөнінде түсінік; 8.2.3.3 шошқа ұстауға арналған қораның құрылысы жайлы т ү с і н і к ; 8.2.3.4 ұжымдық шаруашылықта шошқа бағу (шошқа қораларын жекелік және топтық жайлармен жабдықтау), шошқа тұқымдары , азықты механикалық беру астаулары, су беру астаулары, тесік едендер жайлы түсінік; 8.2.3.5 жануарлардың қысқы күтімі жайлы түсінік; 8.2.3.6 шошқа фермасындағы күн тәртібін білу
	2.5 Үй жануарларына жем-шөп дайындау және оларды азықтандыру	8.2.5.1 шошқалараға арналған азық түрлерін білу: дәнділер, шырындылар, техникалық өндірістің жасыл қалдықтары, жануар т е к т і а з ы қ т а р ; 8.2.5.2 витаминді және минералды қосымша азық жайлы түсінік, құрама азықтар, тағамдық қалдықтар; 8.2.5.3 торайларға арналған негізгі дәнді азықтар түрлерін білу: жүгері, арпа, сұлы; 8.2.5.4 иметь представление о сочных кормах; шырынды азықтар жайлы түсінік, жемдік қызылша, сәбіз, бақша дақылдары, жасыл ш ө п т е р ; 8.2.5.5 техникалық өндіріс қалдықтарын білу (жом, күнжара, к е б е к т е р , т ө п) ; 8.2.5.6 жануар текті азық түрлерін білу, сүт және оның өңдеу қалдықтары (сарысу, іркіт); 8.2.5.7 шошқаның азықтандыру нормасы мен рационын білу, бордақы шошқаның, аналық шошқаның азықтандыру нормасы мен рационы

	2.7 Үй жануарларын өсіру	8.2.7.1 жеке фермерлік шаруашылықта жануарларды бағу жағдайларын білу; 8.2.7.2 ұрғашы шошқаға төлдеу алдында және кейін күтім жасау ережелерін білу; 8.2.7.3 төлді ұстау жайларының тазалығына қойылатын талаптарды білу; 8.2.7.4 төлді ұстау жайларының температурасы мен ауа ылғалдығын қолдау нормаларын білу
	2.8 Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы өнімдері	8.2.8.1 мал шаруашылығының өнімін алу технологияларын білу; 8.2.8.2 ет, тері, май ж.б. алынатын шикізатты білу
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	8.3.1.1 мұғалімнің жартылай көмегімен ағымдық өзін-өзі бақылауын жүзеге асыру; 8.3.1.2 жұмыс сапасын тексеру; 8.3.1.3. шошқа фемасында атқарған жұмыс жөнінде ауызша есеп беру; 8.3.1.4 мал шаруашылығында атқарған жұмыс жөнінде ауызша есеп беру; 8.3.1.5 мал шаруашылығы фермасында қауіпсіздік ережелерін сақтау
4-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсете білу; 8.1.1.2 оқу пәнінің ең маңызды ерекшеліктері жөнінде білімін және түсінігін көрсету
	1.2 ҚРЕңбек заңнамасы және еңбек этикасы	8.1.2.1 еңбек мәдениеті мен ұжымдық қарым-қатынас жөнінде түсінік; 8.1.2.2 еңбек тәртібі, ауылшаруашылық жұмысшысының еңбекақысын төлеу, еңбек тапсырмасын орындау жауапкершілігі жөнінде түсінік
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	8.1.3.1 жұмысқа қажетті құрал-саймандардың, аспаптардың, жабдықтардың атауларын білу; 8.1.3.2 қолданылатын негізгі жабдықтар жөнінде түсінік; 8.1.3.3 өндірістік құрал-саймандармен жұмыс істеу барысында оларды сақтау ережелерін, санитарлық-гигиеналық талаптарын білу; 8.1.3.4 құрал-саймандар және қауіпсіздік техникасы жөнінде түсінік
	2.1 Ауылшаруашылық өндірісі жөнінде жалпы мәліметтер	8.2.1.1 ауылшаруашылық еңбектің салаларын білу; 8.2.1.2 мал шаруашылығы түрлерін ажырата білу; 8.2.1.3 мал шаруашылығы фермалары жөнінде түсінік; 8.2.1.4 жеке шаруашылықта үй жануарларын өсірудің мағынасын түсіну
		8.2.3.1 үй жануарларының негізгі түрлерін, олардың қысқа сипаттамаларын білу; 8.2.3.2 мал шаруашылығы жайында түсінік, қойлар және ешкілер, жергілікті жағдайларда өсірілетін тұқымдар; 8.2.3.3 сүт алуға және түбіт алуға қажетті ешкі тұқымдарын, олардың айырмашылығын білу; 8.2.3.4 мектеп фермасы, онда бағылатын жануарлар түрлері жөнінде түсінік; 8.2.3.5 ешкілер мен қойлардың жүріс-тұрысын бақылау;

2. Өндіргіш еңбек технологиясы	2.3 Үй жануарларын асырау және күту	8.2.3.6 түрлі өнімді ешкілерді ажырата білу; 8.2.3.7 өнімді ешкілерді ажырату жаттығуларын орындау; 8.2.3.8 шаруа қожалығындағы мал қорасы жайлы түсінік; 8.2.3.9 серуен алаңының міндетті болуы жайлы білу; 8.2.3.10 қойлар мен ешкілерді міндетті түрде сабан төсеніштерде ұстау жайлы білу; 8.2.3.11 қойлар мен ешкілерді жазғы бағуға көшіргеннен кейін мал қорасынан сабанды, қиды шығару; 8.2.3.12 серуен алаңындағы астаулар құрылысын білу; 8.2.3.13 астауларды жемшөп қалдықтарынан тазалау; 8.2.3.14 ешкілерге арналған серуен алаңында бұтақтар будаларын ілуді білу; 8.2.3.15 үлкен қойлар мен ешкілерді, қозы мен лақтарды азықтандыру нормаларын білу; 8.2.3.16 шаруашылық жайлары жөнінде түсінік: жабдықтары және міндеттері, жануарлардың қысқы және жазғы мезгілдердегі орналастырылуы; 8.2.3.17 шошқа шаруашылығы, жергілікті жағдайларда өсірілетін тұқымдары, қысқы және жазғы мезгілдерде ұстауға арналған жайлары жөнінде түсінік; 8.2.3.18 шошқа ұстауға арналған қораның құрылысы жайлы түсінік; 8.2.3.19 шошқаларға арналған жазғы лагерь құрылысын білу; 8.2.3.20 ұжымдық шаруашылықта шошқа бағу (шошқа қораларын жекелік және топтық жайлармен жабдықтау), шошқа тұқымдары, азықты механикалық беру астаулары, су беру астаулары, тесік едендер жайлы түсінік; 8.2.3.21 жануарлардың қысқы күтімі жайлы түсінік; 8.2.3.22 шошқа фермасындағы күн тәртібін білу; 8.2.3.23 қоралар мен астауларды тазалау жөнінде түсінік(жануарлар жоқ кезде), өткелдерді тазалау; 8.2.3.24 жайлардың жалпы тазалануы жайлы түсінік, қажетті температура мен ылғалдықты ұстану; 8.2.3.25 ұрғашы шошқалардың түрлерін білу: бойдақ, буаз, суалмаған, оларды бағу және күту
	2.5 Үй жануарларына жем-шөп дайындау және оларды азықтандыру	8.2.5.1 қойлар мен ешкілерге арналған шөп түрлерін білу: түскен кебу жапырақтар, дала шөптері, сан түрлі шөптер; 8.2.5.2 қойлар мен ешкілерге арналған жем түрлерін білу(сұлы, арпа, жом); 8.2.5.3 қойлар мен ешкілерге арналған шырынды азық түрлерін білу (аскабақ, кәді,қызылша, сәбіз, қарбыз, алама, алмұрт, банандар); 8.2.5.4. шошқалараға арналған азық түрлерін білу: дәнділер, шырындылар, техникалық өндірістің жасыл қалдықтары, жануар текті азықтар; 8.2.5.5 витаминді және минералды қосымша азық жайлы түсінік, құрама азықтар, тағамдық қалдықтар 8.2.5.6 торайларға арналған негізгі дәнді азықтар түрлерін білу: жүгері, арпа, сұлы; 8.2.5.7 шырынды азықтар жайлы түсінік, жемдік қызылша, сәбіз, бақша дақылдары, жасыл шөптер; 8.2.5.8 техникалық өндіріс қалдықтарын білу (жом, күнжара, кебектер, төп); 8.2.5.9 жануар текті азық түрлерін білу, сүт және оның өңдеу қалдықтары (сарысу, іркіт); 8.2.5.10 шошқаның азықтандыру нормасы мен рационын білу,

		бордақы шошқаның, аналық шошқаның азықтандыру нормасы мен рационы
	2.7 Үй жануарларын өсіру	8.2.7.1 қойлар мен ешкілерді өсіру (ұрықтандыру арқылы өсіру), төлдің күтімі; 8.2.7.2 мектеп фемасының жабдықтарын білу; 8.2.7.3 жеке фермерлік шаруашылықта жануарларды бағу жағдайларын білу; 8.2.7.4 ұрғашы шошқаға төлдеу алдында және кейін күтім жасау ережелерін білу; 8.2.7.5 төлді ұстау жайларының тазалығына қойылатын талаптарды білу; 8.2.7.6 төлді ұстау жайларының температурасы мен ауа ылғалдығын қолдау нормаларын білу
	2.8 Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы өнімдері	8.2.8.1. мал шаруашылығының өнімін алу технологияларын білу; 8.2.8.2. ет, тері, май ж.б. алынатын шикізатты білу; 8.2.8.3. ешкі сүті алынатын шикізатты білу
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	8.3.1.1 мұғалімнің жартылай көмегімен ағымдық өзін-өзі бақылауын жүзеге асыру; 8.3.1.2 жұмыс сапасын тексеру; 8.3.1.3. шошқа фемасында атқарған жұмыс жөнінде ауызша есеп беру; 8.3.1.4. мал шаруашылығында атқарған жұмыс жөнінде ауызша есеп беру; 8.3.1.5. мал шаруашылығы фермасында қауіпсіздік ережелерін сақтау

3) 9-сынып

6-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	9.1.1.1 басқалардың пікіріне, әр түрлі халықтар мәдениетіне сыйлы көзқарас таныту 9.1.1.2 пән ерекшеліктерін өз бетінше зерделеуге және суреттеуге тырысу
	1.2 ҚР Еңбек заңнамасы және еңбек этикасы	9.1.2.1 жұмысқа орналасу барысындағы тәртіп пен сыртқы бейненің, түйіндеме мен жұмысқа қабылдау жөнінде арызын рәсімдеудің маңыздылығын түсіну
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	9.1.3.1 сұрақтар бойынша және өз бетінше тапсырманы бағдарлай білу; 9.1.3.2 мұғалімнің көмегімен және өз бетінше жұмыс жоспарын құру; 9.1.3.3 құрал-саймандармен және жабдықтармен жұмыс қауіпсіздігі ережелерін, жұмысты орындау барысындағы санитарлық-гигиеналық талаптарды білу және орындау
	2.1 Ауылшаруашылық өндірісі жөнінде жалпы мәліметтер	9.2.1.1 ел ауылшаруашылығында ірі мүйізді мал өсірудің мағынасын білу; 8.2.1.2 мал шаруашылығының жеке және өнеркәсіптік даму болашағы жайлы білу
		9.2.3.1 мал шаруашылығын білу: ірі мүйізді мал (сиыр, бұзау, бұқалар);

2 Өндіргіш еңбек технологиясы	2.3 Үй жануарларын асырау және күту	9.2.3.2. әңгімелесу барысында ірі мүйізді малдың күтімін саралау және жұмыс жоспарын құру 9.2.3.3 мал шаруашылығындағы жұмыстар реттілігін білу 9.2.3.4 малдарды күту барысындағы қауіпсіздік техникасын, санитария және жеке гигиена ережелерін білу; 9.2.3.5 ірі мүйізді малдың түрлерін білу (сиыр, бұқалар, әр ж а с т а ғ ы т ө л д е р) ; 9.2.3.6 ірі мүйізді мал түрлерін бөлек бағу ережелерін білу; 9.2.3.7 сиырдың сыртқы құрылымын, ірі мүйізді малдың кейбір ерекшеліктерін білу; 9.2.3.8 сиыр қорасы сүт фермасының негізгі жайы екені жөнінде түсінік (бұзау жайлары, жаңа туған бұзауларға арналған торлар)
	2.5 Үй жануарларына жем-шөп дайындау және оларды азықтандыру	9.2.5.1 ірі мүйізді малға жемшөп дайындаудың ережелерін білу; 9.2.5.2 сиыр азығының түрлері мен сипаттамасын білу (ірі, шырынды, құнарландырылған, техникалық өндірістің дән қалдықтары, қоспалы жем)
	2.8 Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы өнімдері	9.2.8.1 мал шаруашылығында өнім алу технологиясын білу; 9.2.8.2 сиыр сүтінен жасалынатын өнімдерді білу (ірімшік, кілегей,сары май, айран, иогурт, ұлттық өнімдер)
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	9.3.1.1 өз бетінше жануарларға күтім жасау; 9.3.1.2 сиыр және бұзау қораларын тазалауға қатысу; 9.3.1.3. санитарлық-гигиеналық ережелерді сақтау; 9.3.1.4. өз бетінше немесе мұғалімнің көмегімен азықтандыру р а ц и о н ы н құ р а с т ы р у ; 9.3.1.5 қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау
2-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	9.1.1.1 басқалардың пікіріне, әр түрлі халықтар мәдениетіне с ы й л ы кө з қ а р а с т а н ы т у ; 9.1.1.2 пән ерекшеліктерін өз бетінше зерделеуге және суреттеуге тырысу
	1.2 ҚРЕңбек заңнамасы және еңбек этикасы	9.1.2.1 жұмысқа орналасу барысындағы тәртіп пен сыртқы бейненің, түйіндеме мен жұмысқа қабылдау жөнінде арызын рәсімдеудің маңыздылығын түсіну; 9.1.2.2 ауыл шаруашылығы жұмысшыларының негізгі құқықтары мен міндеттерін, еңбекті қорғау және еңбек шартын білу
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	9.1.3.1 сұрақтар бойынша және өз бетінше тапсырманы бағдарлай б і л у ; 9.1.3.2 мұғалімнің көмегімен және өз бетінше жұмыс жоспарын к ұ р у ; 9.1.3.3 құрал-саймандармен және жабдықтармен жұмыс қауіпсіздігі ережелерін, жұмысты орындау барысындағы санитарлық-гигиеналық талаптарды білу және орындау
	2.1 Ауылшаруашылық өндірісі жөнінде жалпы мәліметтер	9.2.1.1 ел ауылшаруашылығында ірі мүйізді мал өсірудің м а ғ ы н а с ы н б і л у ; 8.2.1.2 мал шаруашылығының жеке және өнеркәсіптік даму болашағы жайлы білу
		9.2.3.7 сиырдың сыртқы құрылымын, ірі мүйізді малдың кейбір ерекшеліктерін білу; 9.2.3.8 сиыр қорасы сүт фермасының негізгі жайы екені жөнінде

2. Өндіргіш еңбек технологиясы	2.3 Үй жануарларын асырау және күту	түсінік (бұзау жайлары, жаңа туған бұзауларға арналған торлар) ; 9.2.3.9 жеке шаруа қожалығындағы және фермерлік шаруашылықтағы сиыр қораларының құрылымы мен ж а б д ы қ т а р ы н білу ; 9.2.3.10 фермерлік шаруашылықтағы жуу және сүт бөлімшелері, машина бөлімшелері жөнінде түсінік; 9.2.3.11 ұжымдық шаруашылықтағы жемшөп дайындауға арналған қосалқы жайлар, қи сақтағыштар, мал азығын сүрлейтін шұңқыр, траншеялар, ірі жем-шөп сақтау алаңдары жөнінде түсінік; 9.2.3.12 сиырларды қорада бағу жағдайларын білу, қора ж а б д ы қ т а р ы ; 9.2.3.13 астауларды тазалау ережелерін және тазалау құрал-саймандарын білу; 9.2.3.14 қораларды, өткелдерді, астауларды тазалау, жем-шөп тарату, сиырларды серуен алаңына немесе жайылымға шығару барысында қауіпсіздік ережелерін білу; 9.2.3.15 қораны қидан тазалау, қиды өткелге тастау, қиды қисақтағышқа шығару, таза төсеніштерді жаю бойынша практикалық жұмыстар орындау; 9.2.3.16 сиырды тазарту ережелері мен реттілігін білу; 9.2.3.17 сиыр қорасын тазалау ережелері мен реттілігін білу; 9.2.3.18 сиыр қорасын қысқа дайындау ережелерін білу
	2.5 Үй жануарларына жем-шөп дайындау және оларды азықтандыру	9.2.5.1 ірі мүйізді малға жемшөп дайындаудың ережелерін білу; 9.2.5.2 сиыр азығының түрлері мен сипаттамасын білу (ірі, шырынды, құнарландырылған, техникалық өндірістің дән қалдықтары, қоспалы жем) ; 9.2.5.3 сабанды, жемдік тамыржемісер мен бақшалықтарды қолмен турау тәсілдерін білу; 9.2.5.4. жемшөпті булау (сабанды турау, қайнақ суға қайнату, ұн немесе кебек себу) ; 9.2.5.5. ірі және шырынды азықтарды концентратармен араластыру ережелерін білу
	2.7 Үй жануарларын өсіру	9.2.7.1 ірі мүйізді малды өсіру ерекшеліктерін білу
	2.8 Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы өнімдері	9.2.8.1 мал шаруашылығында өнім алу технологиясын білу; 9.2.8.2 сиыр сүтінен жасалынатын өнімдерді білу (ірімшік, кілегей, сары май, айран, иогурт, ұлттық өнімдер)
	2.9 Мал шаруашылығын механизациялау	9.2.9.1 ауылшаруашылық машиналары түрлерін және жемшөпті өңдеуге арналған құрылғылар түрлерін білу; 9.2.9.1 мал шаруашылығында еңбекті көп қажет ететін жұмыстар ж а й л ы білу ; 9.2.9.2 қи жинауды механизациялау тәсілдерін білу
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	9.3.1.1 өз бетінше жануарларға күтім жасау; 9.3.1.2. сиыр және бұзау қораларын тазалауға қатысу; 9.3.1.3. санитарлық-гигиеналық ережелерді сақтау; 9.3.14. өз бетінше немесе мұғалімнің көмегімен азықтандыру р а ц и о н ы н құ р а с т ы р у ; 9.3.1.5. қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау
3-тоқсан		
		9.1.1.1 басқалардың пікіріне, әр түрлі халықтар мәдениетіне сыйлы көзқарас таныту;

1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	9.1.1.2 пән ерекшеліктерін өз бетінше зерделеуге және суреттеуге тырысу
	1.2 ҚРЕңбек заңнамасы және еңбек этикасы	9.1.2.1 жұмысқа орналасу барысындағы тәртіп пен сыртқы бейненің, түйіндеме мен жұмысқа қабылдау жөнінде арызын рәсімдеудің маңыздылығын түсіну; 9.1.2.2 ауыл шаруашылығы жұмысшыларының негізгі құқықтары мен міндеттерін, еңбекті қорғау және еңбек шартын білу
	1.3 Материалдардың , құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	9.1.3.1 сұрақтар бойынша және өз бетінше тапсырманы бағдарлай білу; 9.1.3.2 мұғалімнің көмегімен және өз бетінше жұмыс жоспарын құру; 9.1.3.3 құрал-саймандармен және жабдықтармен жұмыс қауіпсіздігі ережелерін, жұмысты орындау барысындағы санитарлық-гигиеналық талаптарды білу және орындау
2. Өндіргіш еңбек технологиясы	2.1 Ауылшаруашылық өндірісі жөнінде жалпы мәліметтер	9.2.1.1 ел ауылшаруашылығында ірі мүйізді мал өсірудің мағынасын білу; 8.2.1.2 мал шаруашылығының жеке және өнеркәсіптік даму болашағы жайлы білу
	2.3 Үй жануарларын асырау және күту	9.2.3.1 жеке шаруа қожалығындағы және фермерлік шаруашылықтағы сиыр қораларының құрылымы мен жабдықтарын білу; 9.2.3.2 фермерлік шаруашылықтағы жуу және сүт бөлімшелері, машина бөлімшелері жөнінде түсінік; 9.2.3.3 ұжымдық шаруашылықтағы жемшөп дайындауға арналған қосалқы жайлар, қи сақтағыштар, мал азығын сүрлейтін шұңқыр, траншеялар, ірі жем-шөп сақтау алаңдары жөнінде түсінік; 9.2.3.4 сиырларды қорада бағу жағдайларын білу, қора жабдықтар ; 9.2.3.5 астауларды тазалау ережелерін және тазалау құрал-саймандарын білу; 9.2.3.6 қораларды, өткелдерді, астауларды тазалау, жем-шөп тарату, сиырларды серуен алаңына немесе жайылымға шығару барысында қауіпсіздік ережелерін білу; 9.2.3.7 қораны қидан тазалау, қиды өткелге тастау, қиды қисақтағышқа шығару, таза төсеніштерді жаю бойынша практикалық жұмыстар орындау; 9.2.3.8 сиыр қораны тазалау ережелері мен реттілігін білу; 9.2.3.9 сиырды тазарту ережелері мен реттілігін білу 9.2.3.10 сиыр қорасын қысқа дайындау ережелерін білу; 9.2.3.11 тамбурларды жылылау, шеткі қақпаларды және олардың есіктерін қолдану тәсілдерін білу 9.2.3.12 ферма аумағындағы жолдарды қардан тазалау
	2.5 Үй жануарларына жем-шөп дайындау және оларды азықтандыру	9.2.5.1 сабанды, жемдік тамыржемісер мен бақшалықтарды қолмен турау тәсілдерін білу; 9.2.5.2. жемшөпті булау (сабанды турау, қайнақ суға қайнату, ұн немесе кебек себу) ; 9.2.5.3. ірі және шырынды азықтарды концентратармен араластыру ережелерін білу; 9.2.5.4. жемдік тамыржемістерді жуу, асқабақ пен қарбыз жемістерін ұсақтау;

		9.2.5.5. күнжара мен кебу жомды азыктандыруға дайындау, жемдік гранулаларды дайындау
	2.7 Үй жануарларын өсіру	9.2.7.1 ірі мүйізді малды өсіру ерекшеліктерін білу; 9.2.7.2 ірі мүйізді малдың жасы мен тұқымын анықтау; 9.2.7.3 ірі мүйізді малды өсіру жағдайларын білу
	2.8 Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы өнімдері	9.2.8.1 мал шаруашылығында өнім алу технологиясын білу; 9.2.8.2 сиыр сүтінен жасалынатын өнімдерді білу (ірімшік, кілегей, сары май, айран, иогурт, ұлттық өнімдер) ;
	2.9 Мал шаруашылығын механизациялау	9.2.9.1 ауылшаруашылық машиналары түрлерін және жемшөпті өңдеуге арналған құрылғылар түрлерін білу; 9.2.9.2 мал шаруашылығында еңбекті көп қажет ететін жұмыстар ж а й л ы б і л у ; 9.2.9.3 қи жинауды механизациялау тәсілдерін білу; 9.2.9.4 жемшөп дайындауды, таратуды механизациялау тәсілдерін білу; 9.2.9.5 сиыр қорадан қи жинауды механизациялау тәсілдерін білу; 9.2.9.6 құнарландырылған жемшөп дайындау машиналары түрлерін білу (дән ұстқыштар, құрама жем әзірлеу жабдықтары)
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	9.3.1.1 өз бетінше жануарларға күтім жасау; 9.3.1.2 сиыр және бұзау қораларын тазалауға қатысу; 9.3.1.3 санитарлық-гигиеналық ережелерді сақтау; 9.3.1.4 өз бетінше немесе мұғалімнің көмегімен азыктандыру р а ц и о н ы н к ұ р а с т ы р у ; 9.3.1.5 қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау
4-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	9.1.1.1 басқалардың пікіріне, әр түрлі халықтар мәдениетіне с ы й л ы к ө з қ а р а с т а н ы т у ; 9.1.1.2 пән ерекшеліктерін өз бетінше зерделеуге және суреттеуге тырысу
	1.2 ҚРЕңбек заңнамасы және еңбек этикасы	9.1.2.1 жұмысқа орналасу барысындағы тәртіп пен сыртқы бейненің, түйіндеме мен жұмысқа қабылдау жөнінде арызын рәсімдеудің маңыздылығын түсіну; 9.1.2.2 ауыл шаруашылығы жұмысшыларының негізгі құқықтары мен міндеттерін, еңбекті қорғау және еңбек шартын білу
	1.3 Материалдардың , құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	9.1.3.1 сұрақтар бойынша және өз бетінше тапсырманы бағдарлай б і л у ; 9.1.3.2 мұғалімнің көмегімен және өз бетінше жұмыс жоспарын к ұ р у ; 9.1.3.3 құрал-саймандармен және жабдықтармен жұмыс қауіпсіздігі ережелерін, жұмысты орындау барысындағы санитарлық-гигиеналық талаптарды білу және орындау
	2.1 Ауылшаруашылық өндірісі жөнінде жалпы мәліметтер	9.2.1.1 ел ауылшаруашылығында ірі мүйізді мал өсірудің м а ғ ы н а с ы н б і л у ; 8.2.1.2 мал шаруашылығының жеке және өнеркәсіптік даму болашағы жайлы білу
		9.2.3.1 мал шаруашылығын білу: ірі мүйізді мал (сиыр, бұзау, б ұ қ а л а р) ; 9.2.3.2. әңгімелесу барысында ірі мүйізді малдың күтімін саралау және жұмыс жоспарын құру; 9.2.3.3. мал шаруашылығындағы жұмыстар реттілігін білу; 9.2.3.4. малдарды күту барысындағы қауіпсіздік техникасын,

2. Өндіргіш еңбек технологиясы	2.3 Үй жануарларын асырау және күту	санитария және жеке гигиена ережелерін білу; 9.2.3.5 ірі мүйізді малдың түрлерін білу (сиыр, бұқалар, әр ж а с т а ғ ы т ө л д е р) ; 9.2.3.6 ірі мүйізді мал түрлерін бөлек бағу ережелерін білу; 9.2.3.7 сиырдың сыртқы құрылымын, ірі мүйізді малдың кейбір ерекшеліктерін білу; 9.2.3.8 сиыр қорасы сүт фермасының негізгі жайы екені жөнінде түсінік (бұзау жайлары, жаңа туған бұзауларға арналған торлар) ; 9.2.3.9 жеке шаруа қожалығындағы және фермерлік шаруашылықтағы сиыр қораларының құрылымы мен ж а б д ы қ т а р ы н білу ; 9.2.3.10 фермерлік шаруашылықтағы жуу және сүт бөлімшелері, машина бөлімшелері жөнінде түсінік; 9.2.3.11 ұжымдық шаруашылықтағы жемшөп дайындауға арналған қосалқы жайлар, қи сақтағыштар, мал азығын сүрлейтін шұңқыр, траншеялар, ірі жем-шөп сақтау алаңдары жөнінде түсінік; 9.2.3.12 сиырларды қорада бағу жағдайларын білу, қора ж а б д ы қ т а р ы ; 9.2.3.13 астауларды тазалау ережелерін және тазалау құрал-саймандарын білу; 9.2.3.14 қораларды, өткелдерді, астауларды тазалау, жем-шөп тарату, сиырларды серуен алаңына немесе жайылымға шығару барысында қауіпсіздік ережелерін білу; 9.2.3.15 қораны қидан тазалау, қиды өткелге тастау, қиды қисақтағышқа шығару, таза төсеніштерді жаю бойынша практикалық жұмыстар орындау; 9.2.3.16 сиыр қораны тазалау ережелері мен реттілігін білу; 9.2.3.17 сиырды тазарту ережелері мен реттілігін білу 9.2.3.18 сиыр қорасын қысқа дайындау ережелерін білу; 9.2.3.19 жаңа туған бұзауды күту ережелерін білу; 9.2.3.20 бұзауды өмірінің алғашқы 10 күнінде азықтандыру, уыз ішкізу, ішкізгеннен кейін бұзауды сүрту ережелерін білу; 9.2.3.21 бұзауларды қысқы уақытта бағу, бұзау қорасында қажетті жағдайларды жасау ережелерін білу; 9.2.3.22 төлдерді серуендету ережелерін білу 9.2.3.24 тамбурларды жылылау, шеткі қақпаларды және олардың есіктерін қолдану тәсілдерін білу; 9.2.3.25 ферма аумағындағы жолдарды қардан тазалау
	2.5 Үй жануарларына жем-шөп дайындау және оларды азықтандыру	9.2.5.1 ірі мүйізді малға жемшөп дайындаудың ережелерін білу; 9.2.5.2 сиыр азығының түрлері мен сипаттамасын білу (ірі, шырынды, құнарландырылған, техникалық өндірістің дән қалдықтары, қоспалы жем) ; 9.2.5.3 сабанды, жемдік тамыржемісер мен бақшалықтарды қолмен турау тәсілдерін білу; 9.2.5.4. жемшөпті булау (сабанды турау, қайнақ суға қайнату, ұн немесе кебек себу) ; 9.2.5.5. ірі және шырынды азықтарды концентратармен араластыру ережелерін білу; 9.2.5.6. жемдік тамыржемістерді жуу, асқабақ пен қарбыз жемістерін ұ с а қ т а у ; 9.2.5.7. күнжара мен кебу жомды азықтандыруға дайындау, жемдік гранулаларды дайындау; 9.2.5.6 сиырды азықтандыру ерекшеліктерін білу (сауын және суалған сиырлардың азықтандыру нормалары мен рационы);

		9.2.5.7 жемшөп тарату кезектілігін білу (өлшеу, бір ірі мүйізді малға берілетін тәуліктік норма)
2.7 Үй жануарларын өсіру		9.2.7.1 ірі мүйізді малды өсіру ерекшеліктерін білу; 9.2.7.2 ірі мүйізді малдың жасы мен тұқымын анықтау; 9.2.7.3 ірі мүйізді малды өсіру жағдайларын білу; 9.2.7.4 өсіру үшін асыл тұқымды малды таңдау жөнінде түсінік
2.8 Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы өнімдері		9.2.8.1 мал шаруашылығында өнім алу технологиясын білу; 9.2.8.2 сиыр сүтінен жасалынатын өнімдерді білу (ірімшік, кілегей, сары май, айран, иогурт, ұлттық өнімдер)
2.9. Мал шаруашылығын механизациялау		9.2.9.1 ауылшаруашылық машиналары түрлерін және жемшөпті өңдеуге арналған құрылғылар түрлерін білу; 9.2.9.2 мал шаруашылығында еңбекті көп қажет ететін жұмыстар ж а й л ы б і л у ; 9.2.9.3 қи жинауды механизациялау тәсілдерін білу; 9.2.9.4 жемшөп дайындауды, таратуды механизациялау тәсілдерін б і л у ; 9.2.9.5 сиыр қорадан қи жинауды механизациялау тәсілдерін білу; 9.2.9.6 құнарландырылған жемшөп дайындау машиналары түрлерін білу (дән ұстқыштар, құрама жем әзірлеу жабдықтары) ; 9.2.9.7 жемшөп таратуға арналаған машиналар түрлерін білу (тракторлық және автомобильдік таратқыштар) ; 9.2.9.8 ірі, сүрлем және тамыржемісті жемшөптерді тиеуге арналған машиналарды
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	9.3.1.1 өз бетінше жануарларға күтім жасау; 9.3.1.2 сиыр және бұзау қораларын тазалауға қатысу; 9.3.1.3 санитарлық-гигиеналық ережелерді сақтау; 9.3.1.4 өз бетінше немесе мұғалімнің көмегімен азықтандыру р а ц и о н ы н к ұ р а с т ы р у ; 9.3.1.5 қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау

4) 10-сынып:

7-кесте

Бөлімі	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	10.1.1.1 түрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діндегі адамдарға төзімділік көзқараспен қарау; 10.1.1.2 еңбек пәнін дайындауда материалдар мен тәсілдерді салыстыру, саралау
	1.2 ҚР Еңбек заңнамасы және еңбек этикасы	10.1.2.1 оқу-еңбектік ұжымда кәсіби этиканы сақтау; 10.1.2.2 кәсіби борыш және жауапкершілік жөнінде ұ ғ ы м н ы ң б о л у ы ; 10.1.2.3 үлкендер және құрбыластары мен бірге қызмет жасау, топта және ұжымда жұмыс істей білу
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	10.1.3.1 жұмысқа қажетті құрал-саймандарды, материалдарды өз бетінше іріктеп алу; 10.1.3.2 еңбек түрлерін салыстыру және ең қолайлысын т а ң д а п а л у ; 10.1.3.3 технологиялық карта бойынша өз бетінше жұмыс жасау, жұмысты жоспарлау

2. Өндіргіш еңбек технологиясы	2.1 Ауылшаруашылық өндірісі жөнінде жалпы мәліметтер	10.2.1.1 мал шаруашылығының ел экономикасындағы мағынасын түсіну
	2.3 Үй жануарларын асырау және күту	10.2.3.1 сиырлардың суалу және сауын кезеңдерін білу; 10.2.3.2 суалған және сауын сиырлардың азықтану р а ц и о н ы н б і л у ; 10.2.3.3 суалған сиырды және сауын сиырды азықтандыру ерекшеліктерін білу; 10.2.3.4 жемшөп таратудың кезектілігін білу; 10.2.3.5 бір сиырға тәуліктік нормасын өлшеп беруді білу; 10.2.3.6 сиыр емшегінің құрылымын білу; 10.2.3.7 сиырды қолмен сауу, сауу режимі, жылдамдық, қайта сауу, емшекті укалау ережелерін білу; 10.2.3.8 сиырды саууға дайындау; 10.2.3.9 сиырды толықтай сауу мағынасын білу; 10.2.3.10 сиырды қолмен сауу дағдысын меңгеру 10.2.3.11 сүтті сүт ө л ш е у і ш п е н ө л ш е у ; 10.2.3.12 практикалық жұмыстар орындау: сүтті сүзу, суыту, сүт ыдысын күту
	2.5 Үй жануарларына жем-шөп дайындау және оларды азықтандыру	10.2.5.1 жануарлардың денсаулығын нығайтып, жоғарғы өнім алу үшін жазғы және күзгі жайылымның мағынасын б і л у ; 10.2.5.2 жемшөп дайындау жайдың құрылысын білу; 10.2.5.3. жануарларды азықтандыру ережелерін, рационын б і л у ; 10.2.5.4 жемшөп құнарлылығының мағынасын білу 10.2.5.5. жемшөп бірлігінің түсінігі
	2.8 Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы өнімдері	10.2.8.1 сүт және ет өнімдерін алу технологиясын білу
	2.9 Мал шаруашылығын механизациялау	10.2.9.1 мал шаруашылығына арналған ауылшаруашылық машиналары түрлерін ажырата білу
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	10.3.1.1 алған өнімдерді талқылау және бағалау; 10.3.1.2 өз бетінше қолмен сауып үйрену; 10.3.1.3 жануарларды азықтандыру рационна сараптама ж ү р г і з у ; 10.3.1.4 ірі және құнарландырылған жемшөп түрлерін а н ы қ т а у ; 10.3.1.5 мал шаруашылығында ажұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау
2-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	10.1.1.1 түрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діндегі адамдарға төзімділік көзқараспен қарау; 10.1.1.2 еңбек пәнін дайындауда материалдар мен тәсілдерді салыстыру, саралау
	1.2 ҚР Еңбек заңнамасы және еңбек этикасы	10.1.2.1 оқу-еңбектік ұжымда кәсіби этиканы сақтау; 10.1.2.2 кәсіби борыш және жауапкершілік жөнінде ұ ғ ы м н ы ң б о л у ы ; 10.1.2.3 үлкендер және құрбыластары мен бірге қызмет жасау, топта және ұжымда жұмыс істей білу

	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	10.1.3.1 жұмысқа қажетті құрал-саймандарды, материалдарды өз бетінше іріктеп алу; 10.1.3.2 еңбек түрлерін салыстыру және ең қолайлысын т а ң д а п а л у ; 10.1.3.3 технологиялық карта бойынша өз бетінше жұмыс жасау, жұмысты жоспарлау
2. Өндіргіш еңбек технологиясы	2.1 Ауылшаруашылық өндірісі жөнінде жалпы мәліметтер	10.2.1.1 мал шаруашылығының ел экономикасындағы ма ғ ы н а с ы н түсіну; 10.2.1.2 Қазақстан ауылшаруашылық өндірісі дамуының негізгі бағыттарын білу
	2.3 Үй жануарларын асырау және күту	10.2.3.10 сиырды қолмен сауу дағдысын меңгеру; 10.2.3.11 сүтті сүт өлшеуішпен өлшеу; 10.2.3.12 практикалық жұмыстар орындау: сүтті сүзу, суыту, сүт ыдысын күту; 10.2.3.13 сүт ыдысын жуу және кептіру ережелерін білу, ж у у қ ұ р а л д а р ы ; 10.2.3.14 сауыншының, арнайы киімінің жеке гигиенасы е р е ж е л е р і н білу; 10.2.3.15 сауыншының функционалдық міндеттерін білу
	2.5 Үй жануарларына жем-шөп дайындау және оларды азықтандыру	10.2.5.1 жануарлардың денсаулығын нығайтып, жоғарғы өнім алу үшін жазғы және күзгі жайылымның мағынасын б і л у ; 10.2.5.2 жемшөп дайындау жайдың құрылысын білу; 10.2.5.3. жануарларды азықтандыру ережелерін, рационын б і л у ; 10.2.5.4 жемшөп құнарлылығының мағынасын білу 10.2.5.5. жемшөп бірлігінің түсінігі; 10.2.5.6 сүт ыдыстарын жуу және кептіру, сүзгіні тазалау және жуу ережелерін білу; 10.2.5.7 ыдыстарды дезинфекциялық ерітіндімен жуу е р е ж е л е р і н білу; 10.2.5.8 астауларды тазалау ережелерін білу
	2.7 Үй жануарларын өсіру	10.2.7.1 ірі мүйізді малды өсіру тәсілдерін білу; 10.2.7.2 өсіру үшін таза асыл тұқымды мал түрлерін білу
	2.8 Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы өнімдері	10.2.8.1 сүт және ет өнімдерін алу технологиясын білу
	2.9 Мал шаруашылығын механизациялау	10.2.9.1 мал шаруашылығына арналған ауылшаруашылық машиналары түрлерін ажырата білу; 10.2.9.2 ауылшаруашылық машиналарымен жұмыс жасай б і л у ; 10.2.9.3 сиырларды саууды механизациялау ерекшеліктерін білу
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	10.3.1.1 алған өнімдерді талқылау және бағалау; 10.3.1.2 өз бетінше қолмен сауып үйрену; 10.3.1.3 жануарларды азықтандыру рационына сараптама ж ү р г і з у ; 10.3.1.4 ірі және құнарландырылған жемшөп түрлерін а н ы қ т а у ; 10.3.1.5 мал шаруашылығында ажұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау
3-тоқсан		

1. Материалтану. Құрал-саймандар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	10.1.1.1 түрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діндегі адамдарға төзімділік көзқараспен қарау; 10.1.1.2 еңбек пәнін дайындауда материалдар мен тәсілдерді салыстыру, саралау
	1.2 ҚРЕңбек заңнамасы және еңбек этикасы	10.1.2.1 оқу-еңбектік ұжымда кәсіби этиканы сақтау; 10.1.2.2 кәсіби борыш және жауапкершілік жөнінде ұ ғ ы м н ы ң б о л у ы ; 10.1.2.3 үлкендер және құрбыластары мен бірге қызмет жасау, топта және ұжымда жұмыс істей білу
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	10.1.3.1 жұмысқа қажетті құрал-саймандарды, материалдарды өз бетінше іріктеп алу; 10.1.3.2 еңбек түрлерін салыстыру және ең қолайлысын т а ң д а п а л у ; 10.1.3.3 технологиялық карта бойынша өз бетінше жұмыс жасау, жұмысты жоспарлау
2. Өндіргіш еңбек технологиясы	2.1 Ауылшаруашылық өндірісі жөнінде жалпы мәліметтер	10.2.1.1 мал шаруашылығының ел экономикасындағы м а ғ ы н а с ы н т ү с і н у 10.2.1.2 Қазақстан ауылшаруашылық өндірісі дамуының негізгі бағыттарын білу
	2.3 Үй жануарларын асырау және күту	10.2.3.14 сауыншының, арнайы киімінің жеке гигиенасы е р е ж е л е р і н бі л у ; 10.2.3.15 сауыншының функционалдық міндеттерін білу; 10.2.3.16 бұқашықтар мен тайыншаларды күту жайлы қажетті деректерді білу; 10.2.3.17 төлді бөлуді, бұқашықтарды бордақылауға қоюды б і л у ; 10.2.3.18 тайыншаларды сауын малды көбейту үшін өсіру е р е ж е л е р і н бі л у ; 10.2.3.19 бордақы төлді бағу ережелерін, азықтандыру нормалары мен рационын, бордақылаудың аяқталуын білу; 10.2.3.20 практикалық жұмыстарды орындау: бордақы төлдердің жайларын тазалау, жем-шөпті тұтынуға дайындау, рационы мен реттілігіне байланысты тарату, с у ғ а р у ; 10.2.3.21 сиырларды машинамен сауу ережелерін білу; 10.2.3.22 қолмен және механизацияланып атқарған жұмыстардың сапасын бағалау; 10.2.3.23 бұзауларды жаю, жайылымда суғару ережелерін бі л у ; 10.2.3.24 бұзауларды жастық топқа бөлу нормативтерін бі л у ; 10.2.3.25 бұзау қораларындағы қысқы уақыттағы жұмыстарға қойылатын негізгі талаптар; 10.2.3.26 сиырларды байлап бағу тәсілдерін білу, олардың қ о л д а н ы л у ы ; 10.2.3.27 сиырларды байламай бағу ережелерін білу, сиырлардың бокста бағылуы; 10.2.3.28 сүт фермаларындағы сумен қамту жүйесі жөнінде түсінік, сиыр қораларындағы су өткізгіш құбырлар; 10.2.3 29 автосуарғыш жайлы түсінік, автосуарғыштың

		құрылысы және жүрісі; 10.2.3.30 фермадағы вентиляциялық жабдықтар, канализациялық жүйе жөнінде түсінік
	2.5 Үй жануарларына жем-шөп дайындау және оларды азықтандыру	10.2.5.2 жемшөп дайындау жайдың құрылысын білу; 10.2.5.3 жануарларды азықтандыру ережелерін, рационын білу; 10.2.5.4 жемшөп құнарлылығының мағынасын білу; 10.2.5.5 жемшөп бірлігінің түсінігі; 10.2.5.6 ірі мүйізді мал төлдерінің азығын білу; 10.2.5.7 әр жастағы бұзауларды азықтандыру ережелерін білу, бұзау өміріндегі уыздық және сүттік кезеңдер; 10.2.5.8 бұзауға сүт ішкізу сызбаларын жасау 10.2.5.9 топтық қораларға жемшөп тарату ережелерін білу, сүт бергеннен кейін бұзаулардың түрлі заттарды ему дағдыларын тию
	2.7 Үй жануарларын өсіру	10.2.7.1 ірі мүйізді малды өсіру тәсілдерін білу; 10.2.7.2. өсіру үшін таза асыл тұқымды мал түрлерін білу; 10.2.7.3. малды бұдандастыру жайлы түсінік; 10.2.7.4. ірі мүйізді малдың өнімділігін қалыптастыру жағдайларын білу
	2.8 Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы өнімдері	10.2.8.1 сүт және ет өнімдерін алу технологиясын білу
	2.9 Мал шаруашылығын механизациялау	10.2.9.1 мал шаруашылығына арналған ауылшаруашылық машиналары түрлерін ажырата білу; 10.2.9.2 ауылшаруашылық машиналарымен жұмыс жасай білу; 10.2.9.3 сиырларды саууды механизациялау ерекшеліктерін білу; 10.2.9.4 сауын аппараттарын өз бетінше жинай білу; 10.2.9.5 сиырларды машинамен сауу барысында жұмыс қауіпсіздігі техникасын білу; 10.2.9.6 аппараттармен және аспаптармен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасын сақтау
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	10.3.1.1 алған өнімдерді талқылау және бағалау; 10.3.1.2 сауын аппараттарын өз бетінше дайындау 10.3.1.3 өз бетінше қолмен сауып үйрену; 10.3.1.4 жануарларды азықтандыру рационына сараптама жүргізу; 10.3.1.5 ірі және құнарландырылған жемшөп түрлерін анықтау; 10.3.1.6 мал шаруашылығында ажұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 10.3.1.7 жануарлардың өнімділігін тани білу
4-тоқсан		
	1 . 1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	10.1.1.1 түрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діндегі адамдарға төзімділік көзқараспен қарау; 10.1.1.2 еңбек пәнін дайындауда материалдар мен тәсілдерді салыстыру, саралау
		10.1.2.1 оқу-еңбектік ұжымда кәсіби этиканы сақтау; 10.1.2.2 кәсіби борыш және жауапкершілік жөнінде ұғымының болуы;

1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.2 ҚРЕңбек заңнамасы және еңбек этикасы	10.1.2.3 үлкендер және құрбыластары мен бірге қызмет жасау, топта және ұжымда жұмыс істей білу
	1.3 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	10.1.3.1 жұмысқа қажетті құрал-саймандарды, материалдарды өз бетінше іріктеп алу; 10.1.3.2 еңбек түрлерін салыстыру және ең қолайлысын т а ң д а п а л у ; 10.1.3.3 технологиялық карта бойынша өз бетінше жұмыс жасау, жұмысты жоспарлау
	2.1 Ауылшаруашылық өндірісі жөнінде жалпы мәліметтер	10.2.1.1 мал шаруашылығының ел экономикасындағы ма ғ ы н а с ы н т ү с і н у ; 10.2.1.2 Қазақстан ауылшаруашылық өндірісі дамуының негізгі бағыттарын білу
	2.3 Үй жануарларын асырау және күту	10.2.3.1 сиырлардың суалу және сауын кезеңдерін білу; 10.2.3.2 суалған және сауын сиырлардың азықтану р а ц и о н ы н б і л у ; 10.2.3.3 суалған сиырды және сауын сиырды азықтандыру ережешеліктерін білу; 10.2.3.4 жемшөп таратудың кезектілігін білу; 10.2.3.5 бір сиырға тәуліктік нормасын өлшеп беруді білу; 10.2.3.6 сиыр емшегінің құрылымын білу; 10.2.3.7 сиырды қолмен сауу, сауу режимі, жылдамдық, қайта сауу, емшекті уқалау ережелерін білу дайындау; 10.2.3.9 сиырды толықтай сауу мағынасын білу; 10.2.3.10 сиырды қолмен сауу дағдысын меңгеру; 10.2.3.11 сүтті сүт өл ш е у і ш п е н ө л ш е у ; 10.2.3.12 практикалық жұмыстар орындау: сүтті сүзу, суыту, сүт ыдысын күту; 10.2.3.13 сүт ыдысын жуу және кептіру ережелерін білу, ж у у қ ұ р а л д а р ы ; 10.2.3.14 сауыншының, арнайы киімінің жеке гигиенасы ережелерін білу; 10.2.3.15 сауыншының функционалдық міндеттерін білу; 10.2.3.16 бұқашықтар мен тайыншаларды күту жайлы қажетті деректерді білу; 10.2.3.17 төлді бөлуді, бұқашықтарды бордақылауға қоюды б і л у ; 10.2.3.18 тайыншаларды сауын малды көбейту үшін өсіру ережелерін білу; 10.2.3.19 бордақы төлді бағу ережелерін, азықтандыру нормалары мен рационын, бордақылаудың аяқталуын білу; 10.2.3.20 практикалық жұмыстарды орындау: бордақы төлдердің жайларын тазалау, жем-шөпті тұтынуға дайындау, рационы мен реттілігіне байланысты тарату, с у ғ а р у ; 10.2.3.21 сиырларды машинамен сауу ережелерін білу; 10.2.3.22 қолмен және механизацияланып атқарған жұмыстардың сапасын бағалау; 10.2.3.23 бұзауларды жаю, жайылымда суғару ережелерін б і л у ; 10.2.3.24 бұзауларды жастық топқа бөлу нормативтерін б і л у ; 10.2.3.25 бұзау қораларындағы қысқы уақыттағы

2. Өндіргіш еңбек технологиясы		жұмыстарға қойылатын негізгі талаптар; 10.2.3.26 сиырларды байлап бағу тәсілдерін білу, олардың қолданылуы; 10.2.3.27 сиырларды байламай бағу ережелерін білу, сиырлардың бокста бағылуы; 10.2.3.28 сүт фермаларындағы сумен қамту жүйесі жөнінде түсінік, сиыр қораларындағы су өткізгіш құбырлар; 10.2.3.29 автосуарғыш жайлы түсінік, автосуарғыштың құрылысы және жүрісі; 10.2.3.30 фермадағы вентиляциялық жабдықтар, канализациялық жүйе жөнінде түсінік; 10.2.3.31 жайылым түрлерін білу: шалғындар, құрғақ сай-салалар, орманды жайылымдар; 10.2.3.32 жайылымның ерікті және айдау жүйесі, табиғи және дақылды жайылымдар жайлы білу; 10.2.3.33 малдарды жайылымға айдап шығару тәртібін білу
	2.5 Үй жануарларына жем-шөп дайындау және оларды азықтандыру	10.2.5.1 жануарлардың денсаулығын нығайтып, жоғарғы өнім алу үшін жазғы және күзгі жайылымның мағынасын білу; 10.2.5.2 жемшөп дайындау жайдың құрылысын білу; 10.2.5.3. жануарларды азықтандыру ережелерін, рационын білу; 10.2.5.4 жемшөп құнарлылығының мағынасын білу; 10.2.5.5. жемшөп бірлігінің түсінігі; 10.2.5.6. ірі мүйізді мал төлдерінің азығын білу; 10.2.5.7. әр жастағы бұзауларды азықтандыру ережелерін білу, бұзау өміріндегі уыздық және сүүттік кезеңдер; 10.2.5.8 бұзауға сүт ішкізу сызбаларын жасау; 10.2.5.9. топтық қораларға жемшөп тарату ережелерін білу, сүт бергеннен кейін бұзаулардың түрлі заттарды ему дағдыларын тию; 10.2.5.10 сүт ыдыстарын жуу және кептіру, сүзгіні тазалау және жуу ережелерін білу; 10.2.5.11 ыдыстарды дезинфекциялық ерітіндімен жуу ережелерін білу; 10.2.5.12 астауларды тазалау ережелерін білу
	2.7 Үй жануарларын өсіру	10.2.7.1 ірі мүйізді малды өсіру тәсілдерін білу; 10.2.7.2. өсіру үшін таза асыл тұқымды мал түрлерін білу; 10.2.7.3. малды бұдандастыру жайлы түсінік; 10.2.7.4. ірі мүйізді малдың өнімділігін қалыптастыру жағдайларын білу
	2.8 Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы өнімдері	10.2.8.1 сүт және ет өнімдерін алу технологиясын білу
	2.9 Мал шаруашылығын механизациялау	10.2.9.1 мал шаруашылығына арналған ауылшаруашылық машиналары түрлерін ажырата білу; 10.2.9.2 ауылшаруашылық машиналарымен жұмыс жасай білу; 10.2.9.3 сиырларды саууды механизациялау ерекшеліктерін білу; 10.2.9.4 сауын аппараттарын өз бетінше жинай білу; 10.2.9.5 сиырларды машинамен сауу барысында жұмыс қауіпсіздігі техникасын білу;

		10.2.9.6 аппараттармен және аспаптармен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасын сақтау
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	10.3.1.1 алған өнімдерді талқылау және бағалау; 10.3.1.2 сауын аппараттарын өз бетінше дайындау; 10.3.1.3 өз бетінше қолмен сауып үйрену; 10.3.1.4 жануарларды азықтандыру рационына сараптама ж ү р г і з у ; 10.3.1.5 ірі және құнарландырылған жемшөп түрлерін а н ы қ т а у ; 10.3.1.6 мал шаруашылығында ажұмыс істеу; барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 10.3.1.7 жануарлардың өнімділігін тани білу

Ескерту: білім беру ұйымында оқу-еңбек үдерісін қажетті өндірістік материалымен қамтамасыз ету мүмкіншіліктеріне қарай, мұғалім тақырыптарды оқыту реттілігін белгілейді.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 7-9
(10) сыныптар үшін "Кәсіби
еңбекке баулу" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
13-қосымша

"Кәсіби еңбекке баулу. Омарташылық" оқу пәнінің мазмұны

117. "Кәсіби еңбекке баулу. Омарташылық" профилі бойынша бағдарлама төмендегідей бөлімдерден тұрады:

- 1) 1-бөлім "Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар";
- 2) 2-бөлім "Еңбек пәнін дайындау технологиясы";
- 3) 3-бөлім "Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы".

118. "Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер;
- 2) ара ұясы, омарталық құрал-саймандар және омарталық құрылыстар;
- 3) шеберханадағы және омартадағы жұмыс қауіпсіздігінің ережелері;
- 4) еңбекті қорғау және еңбек заңнамасы;

119. "Еңбек пәнін дайындау технологиясы" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) ара жанұясының биологиясы;
- 2) омартадағы көктемгі жұмыстар;
- 3) омартадағы жазғы жұмыстар;
- 4) омартадағы күзгі жұмыстар;
- 5) аралардың қысқы күтімі;
- 6) жемшөп базасы және тозаңдату;
- 7) омарта өнімін алу, оның сақтау және өңдеу;

8) аралардың аурулары, жаулары және зиянкестері;

9) ағаш ұсталық жұмыстар технологиясы;

10) қолданбалы-декоративтік шығармашылық

120. "Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

1) еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы.

121. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

1) 1-бөлім "Материалтану":

1-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1. Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өздерін Қазақстан азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 "Омарташылық" пәнінің ерекшеліктерін зерделеу және белгілеу; 7.1.1.3 омарташы кәсібінің ерекшеліктерін білу; 7.1.1.4 арнайы және техникалық терминологияны түсіну және өз сөзінде қолдану	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсете білу; 8.1.1.2 "Омарташылық" пәнінің ең маңызды ерекшеліктері жөнінде білімін және түсінігін көрсету; 8.1.1.3 араларға күтім көрсету барысында технологиялық операциялардың терминдері мен атауларын түсіну және өз сөзінде қолдану; 8.1.1.4 ағаш ұсталық технологиялық операциялардың терминдері мен атауларын түсіну және өз сөзінде қолдану; 8.1.1.5 жұмыс орнын өз бетінше ұйымдастыру	9.1.1.1 басқалардың пікіріне, әр түрлі халықтар тарихы мен мәдениетіне сыйлы көзқарас таныту; 9.1.1.2 "Омарташылық" пәнінің ерекшеліктерін өз бетінше зерделеуге ұмтылыс жасау; 9.1.1.3 өндірістік омартады еңбекті ұйымдастыру негіздері жөнінде ұғымдардың; 9.1.1.4 өз басының ерекшеліктерін кәсіби талаптармен үйлестіре білу; 9.1.1.5 араларға күтім көрсету және ағаш ұсталық жұмыстары барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды білу және орындау	10.1.1.1 түрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діндегі адамдарға төзімділік көзқараспен қарау; 10.1.1.2 ҚРауылшаруашылығын дамытудағы омарташылықтың мағынасын түсіну; 10.1.1.3 кәсіби тұрғыдағы өз шешімін көрсете білу; 10.1.1.4 еңбек дағдысына заманауи өмірдің қажетті жағдайы ретінде қарауды әдетке айналдыру; 10.1.1.5 еңбек заттарын дайындау барысында материалдардың қасиеттерін ескеру
	7.1.2.1 араларұяларының эволюциясы жөнінде ұғым; 7.1.2.2 ағаш қуысындағы ұяны(борт), колода және сапетканы ажырата білу; 7.1.2.3 жақтаулы ұяның тарихын білу;	8.1.2.1 екі корпусты ұяның құрылымын білу; 8.1.2.2 жатақ ұяларды ажырата білу, олардың құрылысының ерекшеліктерін білу;	9.1.2.1 көпкорпусты ұяның, дүкен жалғамаларының құрылысын білу; 9.1.2.2 ұябекіткіштерінің құрылысы жайлы білу; 9.1.2.3 көпкорпусты ұяның ұялық жақтаулары мен дүкен жалғамаларын ажырата білу; 9.1.2.4	

1.2. Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы

7.1.2.4 жақтаулы ұяның құрылысы жөнінде ұғым;	8.1.2.3 араларды көшіруге арналған жәшіктердің құрылысы жайлы мәліметтер;	жақтаулар ұстағыштарының құрылымын білу;	10.1.2.1 бақылау ұяның құрылысы мен міндетін білу;
7.1.2.5 ұялық жақтаудың құрылысын білу;	8.1.2.4 аралар ұяларын бояйтын түстерді білу;	9.1.2.5 балауыздың майдагерлік (некелік ұяның кустарный) өндірісіне арналған ойғыш білдектердің құрылысы жайлы білу;	10.1.2.2 құрылысы мен міндетін білу;
7.1.2.6 омарталық сымның міндетін білу;	8.1.2.5 ұялық жақтаулардың топтамасын білу;	9.1.2.6 тозаң ұстағыштың құрылымын білу;	10.1.2.3 ұялардың жылы және суық күндердегі ерекшеліктерін білу;
7.1.2.7 ұялық жақтауға сым тартуға арналған құрылғының құрылысын білу;	8.1.2.6 жеңіл қоршамалардың құрылымымдарымен танысу;	9.1.2.7 аналық тор мен аналық қалпақшаның міндетін білу;	10.1.2.4 секциялы бал алу үшін балауыз жақтаулары жайлы білу;
7.1.2.8 бос балауыздың міндетін білу;	8.1.2.7 аталық бос балауыздар жөнінде түсінік;	9.1.2.8 араларға арналған төбе жемсалғыштардың құрылымын білу;	10.1.2.5 у жинағыш жақтаулар жайлы білу;
7.1.2.9 ұяға арналған жастық және кенепше жайлы ұғым;	8.1.2.8 ұяларды жылытатын материалдар түрлері жайлы мәліметтер;	9.1.2.9 ұяларды жылытатын материалдар жайлы мәліметтер;	10.1.2.6 араларды алшақтатқыштың құрылымы мен міндетін білу;
7.1.2.10 омарталық қашаудың құрылысы мен міндетін білу;	8.1.2.9 омарта қашауларының құрылымы жөнінде мәліметтер;	9.1.2.10 ара үйірін шешуге арналған жабдықтар жайлы білу;	10.1.2.7 балауыздардың өндірістік өндірілуі жөнінде жалпы түсінік;
7.1.2.11 булы балауыз еріткіштің құрылысы мен міндетін білу;	8.1.2.10 аралармен жұмыс істегенде киетін жейделер, шлемдер және қолғаптар үлгілері жайлы ұғым;	9.1.2.11 күн балауыз еріткішінің құрылымы мен міндетін білу;	10.1.2.8 электр күшейткіштің құрылымы және жұмыс істеу қағидасын білу;
7.1.2.12 омарташының арнайы киімін білу;	8.1.2.11 ұялық шымылдықтың міндеті мен қолдануын білу;	9.1.2.12 түтіндеткіштің жанармайы түрлері мен қасиеттерін білу;	10.1.2.9 бөлгіш тордың құрылысы мен міндетін білу;
7.1.2.13 балауыз жақтауларын салуға арналған жәшік пен омарташының жұмыс жәшігі құрылымын ажырата білу;	8.1.2.12 омарта шөткесінің міндетін білу;	9.1.2.13 араларды тексеруге арналған шатырдың құрылысын білу;	10.1.2.10 балауыздық жақтауларды басып шығаруға арналған бу және электр пышақтардың құрылысы жөнінде жалпы түсінік;
7.1.2.14 омарта шанышқысы мен омарта пышағының құрылымы мен міндетін білу;	8.1.2.13 түтіндеткіштің құрылымын білу;	9.1.2.14 ұя көтергіштерінің құрылысы жайлы мәліметтер;	10.1.2.11 балауыздық жақтауларды басып шығаруға арналған білдектердің құрылымы жөнінде мәліметтер
7.1.2.15 түтіндеткіштің міндеті жайлы ұғым;	8.1.2.14 бос балауызды ұя жақтауындағы сымға бекіту саймандарын ажырата білу;	9.1.2.15 бал шайқауыштың топтамасын жақтаулар саны бойынша білу;	10.1.2.12 қысуға арналған білдектің құрылысы жөнінде түсінік;
;	8.1.2.15 төрт жақтаулы балшайқауыштың құрылымын білу;	9.1.2.16 хордалық және радиандық бал шайқауыштарды ажырата білу;	10.1.2.13 электр бал шайқауыштың құрылымын білу;
	8.1.2.16 тескіштің құрылымы және міндетімен танысу;		10.1.2.14 бағдарламалық
	8.1.2.17		

7.1.2.16 балауыз жақтауларынашуға арналған вананың құрылымын білу; 7.1.2.17 бал шайқауыштың құрылысы мен міндетін білу; 7.1.2.18 бал сүзгісінің құрылысы мен міндетін білу; 7.1.2.19 араның су ішетін астаулары жөнінде мәліметтер; 7.1.2.20 араларды көшіретін платформаның міндетін түсіну; 7.1.2.21 аралар қыстауының құрылысы мен міндетін білу; 7.1.2.22 ұялар мен жақтауларды жасауға арналған ағаш материалдардың атаулары мен қасиеттерін білу; 7.1.2.23 бұрғылайтын үстел білдегінің құрылысы мен міндетін білу; 7.1.2.24 жұқа қол арасының құрылысы мен міндетін білу; 7.1.2.25 тегістеуіш тері және оның міндетін білу	омарта арбасының құрылысы жайлы түсінік; 8.1.2.18 ұяшықтар төбешіктерініңміндетін білу; 8.1.2.19 бақылау ұяшығындағы таразының міндетін түсіну; 8.1.2.20 қыстаудың құрылысы мен сипаттамасын білу ; 8.1.2.21 омарта платформаларының түрлері жайлы мәліметтер; 8.1.2.22 бұрғылар құрылымы мен түрлерін білу; 8.1.2.23 егеулерді керттіктері бойынша ажырата білу; 8.1.2.24 ағаш желімінің негізгі түрлері мен қасиетін білу; 8.1.2.25 бекіткіш бұйымдардың түрлерін анықтау; 8.1.2.26 қол бұрғысының айналдырғыш аспабы құрылысын түсіну; 8.1.2.27 қол араларды ажырата білу: түрлерін, құрылымы мен міндетін	9.1.2.17 балды сақтауға және тасымалдауға арналған ыдыстар жайлы мәліметтер; 9.1.2.18 қыстаулар түрлерін білу; 9.1.2.19 көшпенді вагон құрылымын білу; 9.1.2.20 ағаш материалын сақтау ережелерін білу, кептірудің тәсілдері мен мақсаты; 9.1.2.21 ағаш жонғыш білдектің құрылымын және міндетін білу; 9.1.2.22 қол электр құралының түрлері, құрылымы және қолданылуын білу ; 9.1.2.23 тегістегіштің міндетін түсіну; 9.1.2.24 ағаш өңдеу білдектерінің негізгі түрлерін, міндеттерін білу; 9.1.2.25 ағашқа арналаған лактардың негізгі түрлері мен қасиеттерін білу; 9.1.2.26 негізгі араланатын материалдарды белгілеу; 9.1.2.27 жалпақ материалдардың сипаттамаларын білу (ДВП, ДСП, шере(фанера))	басқаруы бар бал шайқауыштар жайлы түсінік; 10.1.2.15 бал тұндырғыштардың құрылымымен танысу; 10.1.2.16 балды кристалсыздандыру камераларының құрылымын түсіну; 10.1.2.17 балауыз еріткіш пен балауыз престегіштің құрылымы жөнінде түсінік; 10.1.2.18 аналық араларды жасанды шығаруға арналаған жабдықтар мен құралдарды білу; 10.1.2.19 ара павильонының құрылысы жөнінде түсінік; 10.1.2.20 кептіру камераларының құрылымын білу; 10.1.2.21 фанера, ДСП, ДВП кесудің ерекшеліктерін білу; 10.1.2.22 жұқа ара білдегінің құрылымы мен жұмыс істеу қағидасын білу
7.1.3.1 омарта қашауымен балауыздарды кесу және ұя жақтауларын тазалау барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау;	8.1.3.1 қол бұрғысымен және айналдыратын аспаппен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 8.1.3.2 омарта	9.1.3.1 электрленгенқол құрал-саймандарымен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 9.1.3.2 ішінде аралары бар	10.1.3.1 жұқа ара білдегімен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 10.1.3.2 электр қауіпсіздігі талартарын сақтау;

1.3 Шеберханада және омартада жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелері	7.1.3.2 омартадағы тәртіп ережелері жөнінде түсінік; 7.1.3.3 ұсталық қол құрал-саймандармен жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 7.1.3.4 бұрғы білдегімен қауіпсіз жұмыс істеу тәсілдерін сақтау	шанышқысымен балауыз жақтауларын шығару барысында қауіпсіз жұмыс істеу тәсілдерін сақтау; 8.1.3.3 бал шайқауышпен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін білу; 8.1.3.3 бу балауыз еріткішін қолданған кезде қауіпсіз жұмыс істеу ерекшеліктерін білу	ұяларды көшірген кезде қауіпсіз жұмыс істеу тәсілдерінің ерекшеліктерін білу; 9.1.3.3 айналатын кассеталары бар бал шайқауышпен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін білу; 9.1.3.4 түгіндеткішті жағу және қолдану барысында өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау	10.1.3.3 бояу жұмыстарын жүргізген кезде желдету режимін сақтау; 10.1.3.4 бал салынған ыдыстарды тасымалдаған кезде қауіпсіз тәсілдердің ерекшеліктерін білу; 10.1.3.5 араларды дәрілік препараттармен өңдеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау
1.4 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	7.1.4.1 шеберханада қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін түсіну; 7.1.4.2 омартадағы тәртіп ережелерін түсіну; 7.1.4.3 жұмыс уақыты және демалыс уақыты жөнінде ұғымды түсіну	8.1.4.1 шеберханада және омартада өндірістік жұмыс барысындағы сақтық шараларын, жарақаттанушылықтың алдын-алу шараларын, себептерін білу; 8.1.4.2 өрт сөндірудің алғашқы құралдарын қолдану ережелерін білу; 8.1.4.3 ҚР еңбек заңнамасы жайлы түсінік	9.1.4.1 жұмысшылар мен қызметкерлердің негізгі құқықтары мен міндеттері, еңбекті қорғау және еңбектік келісім шарт жайлы білу; 9.1.4.2 еңбек тәртібі, еңбек ақы, еңбек тапсырмасын орындау жауапкершілігі, материалдық жауапкершілік жөніндегі ұғымдарды түсіну; 9.1.4.3 өрт болған жағдайда эвакуациялық жоспарға бағдарлана білу	10.1.4.1 ҚР омарташылық туралы заңымен танысу; 10.1.4.2 омарташылықта және ағаш өңдеуде еңбекті қорғауды ұйымдастыру жұмыстарын түсіну; 10.1.4.3 еңбек гигиенасы, өндірістік санитария және жеке гигиена негіздерін білу; 10.1.4.4 шеберханада және омартада өрт қауіпсіздігі талаптарын орындау

2) 2-бөлім "Еңбек пәнін дайындау технологиясы":

2-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	7.2.1.1 ара жанұясының құрамын білу; 7.2.1.2	8.2.1.1 аралар арасында жасына қарай міндеттердің бөлінуі жайлы түсінік; 8.2.1.2	9.2.1.1 жұмысшы аралардың ұялық және ұшқыш болып бөлінуі жайлы түсінік; 9.2.1.2 жас аралардың бағдарлы ұшып шығуы жайлы түсінік; 9.2.1.3 аталық, аналық және	10.2.1.1 ұрғашы арадан аналық араның пайда болу себепте мен белгілерін біл 10.2.1.2 ұрғашылық жанұяның пайда болу себептерін біл 10.2.1.3

2 . 1 . Ара жанұясының биологиясы	сыртқы бейнесі бойынша аталық, аналық және жұмысшы араны тани білу; 7.2.1.3 аталық, аналық және жұмысшы араның рөлін білу; 7.2.1.4 араның сыртқы құрылысын білу; 7.2.1.5 аралардың құрылыс-жайларыжөнінде түсінік; 7.2.1.6 балуыздардағы ұяшықтардың пішіні жөнінде түсінік; 7.2.1.7 аралардың балауыз шығаруы жөнінде түсінік; 7.2.1.8 аралар ұясы және өсіп көбеюі жөнінде түсінік; 7.2.1.9 ара жанұясының жыл бойғы өмірі жөнінде жалпы түсінік	ара денесінің құрылысын білу (басы, кеудесі, іші, аяқтары, қанаттары); 8.2.1.3 ара бізгегінің құрылысы және шағуы жайлы түсінік; 8.2.1.4 балауыз жақтауындағы ашық және жабық өсіп көбеюді тани білу; 8.2.1.5 балауыз жақтауындағы ұяшықтардың негізгі түрлерін айрата білу; 8.2.1.6 аралардың балауыз шығаруының басталуы белгілерін білу; 8.2.1.7 аралардың балшырынжинау үдерісі жөнінде түсінік; 8.2.1.8 жұмысшы араның даму кезеңдерін білу; 8.2.1.9 ара жанұясының жыл бойғы өмірінің тәртібімен танысу	жұмысшы араның өмірлерінің ұзақтығы жөнінде мәліметтер; 9.2.1.4 араның ас қорыту органдарының жүйесі жөнінде түсінік; 9.2.1.5 араның тыныс алу және қан айналым органдарын зерделеу; 9.2.1.6 араның және аталық араның өсіп көбеюін тани білу; 9.2.1.7 өтпелі, бүйірлі, балды ұяшықтарды, олардың міндетін ажырата білу; 9.2.1.8 аралардың балауыз шығаруына әсер ететін факторларды білу; 9.2.1.9 аралардың балшырынды балға айналдыру үдерісі жөнінде түсінік; 9.2.1.10 аралардың балтозанды дайындау үдерісі жайлы; 9.2.1.11 аралардың тірішілік әрекетінің мерзімділіктігін білу	дөнес өсіп көбеюд тани біл; 10.2.1.4 араның иіс сезу, сезіну, есту органдары жайлы түсінік; 10.2.1.5 араның сілекей бездері жөнінде түсінік; 10.2.1.6 араның ест көру, сезіну, иіс сез органдарының құрылысы және функциялары жөнінде түсінік; 10.1.2.7 араның дабыл қақы жүйесі жөнінде біл (араның биі) ; 10.1.2.8 араның қозғалысы мен ұшуы жөнінде мәліметтерді біл 10.1.2.9 аналық сүт жөнінде түсінік; 10.1.2.10 аналық араларды шығару және ауыстыру жөнінде мәліметтер; 10.1.2.1 ұрықты тұқымдалғыш) жән ұрықсыз аналық араларды ажырата білу
	7.2.2.1 аралардың қыстаудан шығу мерзімдерін білу;	8.2.2.1 арларды қыстаудан шығаратын жерді таңдау жөнінде түсінік; 8.2.2.2 ұяларды көшіру және орналастыру ережелерін білу; 8.2.2.3	9.2.2.1 арларды қыстаудан шығаратын алаңға қойылатын талаптарды білу; 9.2.2.2 арларды қыстаудан шығаратын алаңды дайындау; 9.2.2.3 арларды қыстаудан шығара білу; 9.2.2.4 ұяларды көшіру барысында аралар сыртқа ұшып шықан	10.2.2.1. арларды қыстаудан шығаратын жерді таңдау; 10.2.2 жылыжайдағы ең ерте аралап ұшып шығу жайлы түсіні 10.2.2.3 түрлі типтегі ұялар; араларды тексеру техникасын біл 10.2.2.4 түтіндеткішті жағу

2.2. Омартадағы көктемгі жұмыстар

7.2.2.2 су ішетін астаудың орнатылуын білу;	түтіндеткішті жағу тәсілдері жөнінде түсінік ;	жағдайда өз іс-әрекетің жайлы білу ;	тәсілдерін біл
7.2.2.3 түтіндеткіш жанармайын дайындау;	8.2.2.4 ара шаққанда көмек көрсете білу;	9.2.2.5 алғашқы аралап ұшуын бақылау	10.2.2.5 түтіндеткіш жанармайының сипаттамасын біл
7.2.2.4 аралардың көктемгі ұшып өтуі жөнінде жалпы түсінік;	8.2.2.5 алғашқы көктемгі аралап ұшуды бақылау;	барысында аралар жанұяларының жағдайын анықтау;	10.2.2.6 аналықтары жоқ жанұяларды түзеу тәсілдері жайлы түсінік;
7.2.2.5 аралар жанұясының көктемгі тексерісі жөнінде түсінік;	8.2.2.6 алғашқы көктемгі аралап ұшу кезіндегі аралардың іс-әрекеті жөнінде түсінік;	9.2.2.6 нашар қыстап шыққан жанұяларды анықтай білу;	10.2.2 өсіп көбеюі бойынша аналық аралардың сапасын анықтау;
7.2.2.6 ұяларды тазалаудың алғашқы дағдыларын меңгеру;	8.2.2.7 араларды тексеру техникасын білу;	9.2.2.7 түтіндеткішті жаққан кезде өрт қауіпсіздігі ережелерін білу;	10.2.2 ұяны қысқарту жән шектеу тәсілдерін білу ;
7.2.2.7 ұяларды жуу;	8.2.2.8 араларды тексеруге арналған құрал-саймандарды қолдана білу;	9.2.2.8 араларды тексерген кезде түтіндеткішті қолдана білу;	9.2.2.9 аралар жанұяларын біріктіру тәсілдерін білу ;
7.2.2.8 ұяларды кептіріп қою ;	8.2.2.9 араларды алғашқы тексеру барысында жанұяның күшін анықтау;	9.2.2.9 араларды тексеру техникасын меңгеру;	10.2.2.10 аралар жанұяларын күшейту тәсілдерін білу ;
7.2.2.9 ұяларды дезинфекциялау жөнінде түсінік;	8.2.2.10 ұяларды балауызы мен ара желімін (прополис) бөле отырып тазалау;	9.2.2.10 араларды таза ұяларға көшіру тәсілдерін білу ;	10.2.2.11 аралардың ұядан ұшып кету себептері жөнінде мәліметтер;
7.2.2.10 аралар жанұяларын тексеру техникасы жөнінде түсінік;	8.2.2.11 ұялар мен құрал-саймандарды дезинфекциялау тәсілдерін білу;	9.2.2.11 аналық араны таба білу ;	10.2.2.1 араларды азықтандыру дағдыларын меңгер ;
7.2.2.11 аралардың көктемгі күтімі жөнінде түсінік;	8.2.2.12 араларды таза ұяларға көшіружайлы түсінік;	9.2.2.12 алғашқы тексеру барысында жемнің саны мен сапасын анықтау;	10.2.2.13 араларды азықтандыру тәсілдерін біл
7.2.2.12 ұялық жақтауға сым тартуды білу;	8.2.2.13 ұяларды қысқарту және жылыту тәсілдері жайлы түсінік;	9.2.2.13 ұяларды қысқарту және жылыту тәсілдерін білу;	10.2.2.14 ұялық жақтауға сым тарт
7.2.2.13 ескі балауыздарды кесіп тастау дағдыларын меңгеру;	8.2.2.14 жанұяларын біріктіру жөнінде;	9.2.2.14 аралар жанұяларын біріктіру тәсілдерін білу ;	10.2.2.15 бос балауызды бекітудің түрлі тәсілдерін біл
7.2.2.14 балауыз жақтауларын тазалауды білу;	8.2.2.15 араларды көктемгі азықтандырудың себептерін білу;	9.2.2.15 араларды көктемгі азықтандыру түрлерін білу;	10.2.2.16 екінші корпусстарды қою арқылы ұяларды кеңейту жөнінде түсінік;
7.2.2.15 балауыз жақтауларынан ескі сымдарды алып тастау тәсілдерін білу;	8.2.2.16 аралар ұяларын балауыз жақтауларымен кеңейту тәсілдерін білу;	9.2.2.16 бал және қант шырынын дайындау технологиясы жайлы түсінік;	10.2.2.17 аралар жанұяларын тексеру журналын толтыру
7.2.2.16 ұялардың кеңейтілуі және ара жауысының өсуі жайлы түсінік;	8.2.2.17 бос балауызды ұялық	9.2.2.17 араларға жемдік астауын тарату тәсілдерін білу;	
7.2.2.17 омартада құжаттарды толтыру жөнінде түсінік		9.2.2.18 ұяларды жақтаулармен кеңейту	

		жақтаудағы сымға бекіту тәсілдерін білу	тәсілдерін білу; 9.2.2.19 жақтауларды балауыздата білу; 9.2.2.20 аралар жанұясын тексеру журналын жүргізу жайлы түсінік	
2 . 3 Омартадағы жазғы жұмыстар	7.2.3.1 аралар жанұяларын бал жинату үшін тасымалдауға дайындау жөнінде түсінік; 7.2.3.2 ұяларды көшіру тәсілдері жөнінде мәліметтер; 7.2.3.3 араларды жерде және платформаларда асырау жөнінде түсінік; 7.2.3.4 аралардың үйірлену үдерісі жөнінде түсінік; 7.2.3.5 бас қолдаушы бал жинау және аралар жанұясын оған дайындау жайлы түсінік; 7.2.3.6 қолдаушы бал жинау жайлы түсінік; 7.2.3.7 араларды түрлі ұяларда бағу жайлы жалпы түсінік ; 7.2.3.8 ұялардың негізгі түрлерінің артықшылығы мен кемшіліктері жөнінде мәліметтер; 7.2.3.9 балауыз жақтауларының айналымы жайлы түсінік;	8.2.3.1 араларды тасымалдау алдында балауыз жақтауларын ұяшықтарда бекіту тәсілдерін білу; 8.2.3.2 жақтаулар сыналарының міндеті мен құрылымы жайлы түсінік; 8.2.3.3 ұялардың ұстатқышы жөнінде мәліметтер; 8.2.3.4 араларды жерде және платформаларда асыраудың артықшылығы мен кемшіліктерін білу; 8.2.3.5 аралар үйірленуінің себептері мен белгілерін білу; 8.2.3.6 үйірді тарту және шығаруға арналған құрылғылар жөнінде түсінік; 8.2.3.7 үйірді шығару тәсілдерін білу; 8.2.3.8 бас бал жинау кезінде аралардың балауыздарға мұқтаждығы жайлы мәліметтер; 8.2.3.9 араларды екі корпусты ұяларда бағу	9.2.3.1 араларды тасымалдау алдында ұяның балауыздық жақтауларын ажырата білу; 9.2.3.2 ұялардың бөлшектерін бекіту тәсілдерін білу; 9.2.3.3 ұяларды омарталық платформаларда бекіту тәсілдерін білу; 9.2.3.4 ұяларды жерде ұстағанда оларды орналастыру жөнінде түсінік; 9.2.3.5 араларды тасымалдау барысында ұяларды желдетудің мағынасын білу; 9.2.3.6 үйірлендірудің алдын-алу тәсілдері жөнінде түсінік; 9.2.3.7 омарталық және қуыстық аналық ұяларды ажырата білу; 9.2.3.8 омартаны өсіру үшін үйірлерді қолдану жайлы түсінік; 9.2.3.9 үйірден шығып кеткен ара жанұяларынан жұмысын қабылдау жөнінде түсінік; 9.2.3.10 бұрулар арқылы аралар жанұяларын жасанды бөлу жөнінде мәліметтер; 9.2.3.11 бал жинаудың көлеміне қарай	10.2.3.1 балауыз жақтауларын ұялар бекіте біл; 10.2.3.2 ұялардың бөлшектерін ленталармен, ұстатқыштармен, кронштейндермен бекіту тәсілдерін білу; 10.2.3.3 ұяларды тиеуді жән түсіруді жүзеге асыра біл; 10.2.3.4 араларды демдеу себептерін біл; 10.2.5 платформалардың бал жинауыштарға қарасты орналасуы жайлы түсінік; 10.2.3.6 үйірленуіме күрес тәсілдері жөнінде түсінік; 10.2.3.7 үйірден шығып кеткен ара жанұяларынан жұмысын қабылдау тәсілдерін біл; 10.2.3.8 құрама бұрмаларды ұйымдастыру тәсілдерін біл; 10.2.3.9 аналақ араларды баяу аламастыру жайлы түсінік; 10.2.3.10 омартадағы

	7.2.3.10 балды айдап шығару үшін балауыз жақтауларын ұялардан таңдап алу жөнінде түсінік; 7.2.3.11 балшайқау тәсілдерін меңгеру және балшайқауыш құрал-саймандарын дайындау; 7.2.3.12 балауыз жақтауларын омарта шанышқысымен басып шығарудың алғашқы дағдыларын меңгеру; 7.2.3.13 балшайқауышпен жұмыс істеудің алғашқы дағдыларын меңгеру; 7.2.3.14 басты бал жинаудан кейін аралар жанұяларында жұмысшы аралар санының азаюы жөнінде түсінік	технологиясы жөнінде түсінік; 8.2.3.10 бөлгіш торды қолдану; 8.2.3.11 піскен балы бар балауыз жақтауларын анықтау; 8.2.3.12 балы бар балауыз жақтауларын таңдау тәсілдерін меңгеру; 8.2.3.13 балауыз жақтауларын омарта шанышқысымен басып шығарудың тәсілдерін меңгеру; 8.2.3.14 айналмалы кассеталары бар балшайқауышта бал шайқау технологиясын меңгеру; 8.2.3.15 басты бал жинау аяқталғаннан кейін аралар жанұяларында жұмыстың азаю себептерін білу; 8.2.3.16 корпустарды алу арқылы ұяларды қысқарту тәсілдерін білу	аралардың балауыздарға мұқтажы жайлы мәліметтер; 9.2.3.12 араларды жатақ ұяларда ұстау технологиясы жөнінде түсінік; 9.2.3.13 дүкен жалғамалары мен аралар кетіргіштерін қолдану; 9.2.3.14 көмекші аналық араларды қолдану арқылы аралар жанұясын күшейту технологиясы жайлы түсінік; 9.2.3.15 аналық араларды алмастыру себептері мен тәсілдері жайлы түсінік; 9.2.3.16 балы бар жақтауларды омарташы пышағымен шығару дағдыларын меңгеру; 9.2.3.17 айналмалы кассеталары бар балшайқауышта бал шайқау технологиясын меңгеру	селекциялық жұмыстар жайлы жалпы түсінік 10.2.3.11 араларды көп корпусты ұяларда ұстау жайлы түсінік; 10.2.3.12 балжинауыш жанұяларын құру жайлы мәліметтер; 10.2.3.13 балы бар жақтауларды ұялардан шығару тәсілдерін меңгеру 10.2.3.14 дүкен жалғамаларын ұялардан шешу; 10.2.3.15 айдалған жақтауларды кептір тәсілдерін біл 10.2.3.16 жақтауларды омарташы пышағымен шығар тәсілдерін біл 10.2.3.17 электр балшайқауыштарды құрылымы жөнінде түсінік
2.4 Омартадағы күзгі жұмыстар	7.2.4.1 ұяларды қысқарту дағдыларын меңгеру; 7.2.4.2 бос корпустарды қаттау; 7.2.4.3 балауыз жақтауларын көшірме жәшіктерге орналастыру тәсілдерін білу; 7.2.4.4 араларды қыстатуға қажет жемшөп қорының мөлшерін білу; 7.2.4.5	8.2.4.1 аралар ұяларын қысқа жиыстыру жайлы түсінік; 8.2.4.2 аралардың күзгі азықтандырылуы себептерін білу; 8.2.4.3 бос балауыз жақтауларын сақтау жөнінде түсінік; 8.2.4.4 араларды қыстату тәсілдері жайлы түсінік;	9.2.4.1 жатақ ұяларындағы ұяшықтарды қысқарту тәсілдерін меңгеру; 9.2.4.2 ұяшықтарды қысқарту барысында ұялық шымалдықтарын қолдану; 9.2.4.3 аралар ұяларын қысқа жиыстыру дағдыларын меңгеру; 9.2.4.4 жемшөп қорын есептеу тәсілдері жөнінде түсінік; 9.2.4.5	10.2.4.1 аралардың күзгі өсірілуі жөнінде түсінік 10.2.4.2 түрлі ұяларда ұяшықтарды қалыптастыру дағдыларын меңгеру; 10.2.4.3 аралардың күзгі өсірілуі үшін азық дайындау және азық қорын толықтыру 10.2.4.4 аралардың күзгі

	аралардың күзгі азықтандырылуы жайлы түсінік	8.2.4.5 араларды қыстауға жеткізу мерзімдері жайлы түсінік	араларды қант шырынымен күзгі азықтандыру дағдыларын меңгеру; 9.2.4.6 аралардың ұрлығы жөнінде түсінік	өсірілуі үшін азық бөлу дағдыларын меңгеру; 10.2.4.5 аралары бауларды қыстауға кіргізу
2.5 Аралардың қысқы күтімі	7.2.5.1 аралардың клуб ішіндегі мінез-қылықтары жөнінде жалпы түсінік; 7.2.5.2 аралардың қыстаудағы қысқы күтімі жөнінде түсінік; 7.2.5.3 аралардың қысқы азықтандырылуы жөнінде түсінік	8.2.5.1 қыстату кезінде араларды тыңдау технологиясымен танысу; 8.2.5.2 араларды қысқы азықтандыру себептерін білу; 8.2.5.3 аралардың қысқы азықтандырылуының негізгі түрлерін білу	9.2.5.1 аралардың қыстаудағы қысқы күтімі бойынша шараларды білу; 9.2.5.2 аралар жанұяларын тыңдау тәсілдерін білу; 9.2.5.3 аралардың қысқы азықтарын тарату технологиясымен танысу; 9.2.5.4 аралардың клуб ішіндегі қозғалысы жөнінде түсінік	10.2.5.1 қыстаудағы ұялардың орналасу тәртібін білу; 10.2.5.2 араларды қысқы азықтандыру үшін азығын дайындау технологиясын меңгеру; 10.2.5.3 қыстаудың температурасы мен ылғалдылығын реттеу
2.6 Омартаның жемшөптік базасы және тозаңдату	7.2.6.1 аралардың жемшөптік базасы жайлы түсінік; 7.2.6.2 бал жинауға арналған өсімдіктер жайлы түсінік; 7.2.6.3 негізгі көктемгі бал жинауға арналған өсімдіктердің атауларын білу; 7.2.6.4 негізгі көктемгі бал жинауға арналған өсімдіктерді гербарлық үлгілері бойынша тану; 7.2.6.5 аралардың гүлдерден шырын және тозаң жинауы жайлы жалпы түсінік; 7.2.6.6 аралардың шырыннан бал	8.2.6.1 ара жанұясы тұтынатын азықтың мөлшері жөнінде түсінік; 8.2.6.2 мектеп ауласында өсетін бал жинауға болатын көктемгі өсімдіктерді тану; 8.2.6.3 бал жинауға арналған негізгі жазғы өсімдіктерді білу; 8.2.6.4 бал жинайтын өсімдіктердің гүлдеу мерзімдерін білу; 8.2.6.5 аралардың тозаң мен шырын жинау үдерісі жөнінде түсінік; 8.2.6.6 ара гүлтозаңы деген не екенін білу; 8.2.6.7	9.2.6.1 бал жинауға арналған өсімдіктердің гүлдеу мерзімі мен өскен жері бойынша сипаттамасын білу; 9.2.6.2 өсімдіктердің балөнімділігі жайлы түсінік; 9.2.6.3 бал жинауға арналған жазғы өсімдіктерді, гүлдеу мерзімдерін білу; 9.2.6.4 шырын бөлінуіне ауа температурасының, ылғалдығының, күн сәулесінің, топырақ ылғалдығының әсері жайлы түсінік; 9.2.6.5 аралардың гүл тозаңдарынан балтозаң дайындау үдерісі жөнінде түсінік;	10.2.6.1 омартаның балдық балансын құру жөнінде түсінік; 10.2.6.2 аймақтың негізгі ба жинауға арналған ауылшаруашылық өсімдіктері жөнінде мәліметтерді білу; 10.2.6.3 негізгі бал жинауға арналған өсімдіктердің болжамды гүлдеу мерзімдерін білу; 10.2.6.4 ерте, ортаңғы және кеш бал жинауды қамтамасыз ететін жайылымдық телім таңдау жайлы түсінік; 10.2.6.5 омарташылықта жемшөп базасын көбейту және жақсарту тәсілдері жайлы мәліметтер; 10.2.6.6

	дайындауы жөнінде жалпы түсінік; 7.2.6.7 бал мен балтозаңның араның неізгі тағамы екенін білу	баланқұртардың азығы болатын балтозаң жайлы мәліметтер; 8.2.6.8 ауылшаруашылық дақылдарын тозаңдату үдерісінде бал араларының мағынасы жөнінде түсінік	9.2.6.6 аралардың шіре балын жинауы жөнінде түсінік; 9.2.6.7 ауылшаруашылық дақылдарын тозаңдату телімінде омарта ұяларының орналасуы жөнінде мәліметтер .	үздіксіз бал жинау конвейері жөнінде түсінік; 10.2.6.7 ауылшаруашылық дақылдарын тозаңдату барысында аралард иіске және аймақ; үйрету жайлы түсінік
2.7 Омарта өнімдерінің технологиясы	7.2.7.1 балдың пайдалы қасиеттері мен адам өміріндегі мағынасы жайлы мәліметтер; 7.2.7.2 балдың кристалдану үдерісімен танысу; 7.2.7.3 балдың органолептикалық қасиеттері жөнінде мәліметтер (түр, түс, иіс); 7.2.7.4 балауыз өнімі жөнінде түсінік; 7.2.7.5 забрус деген не, және оның қасиеттері; 7.2.7.6 бу балауыз еріткішін өніммен және сумен толтыру; 7.2.7.7 балауыз қасиеттері жайлы жалпы түсінік; 7.2.7.8 балауыздың омарташылықта және әр түрлі салада қолдануы жайлы мәліметтер; 7.2.7.9 прополистің қасиеттері жөнінде түсінік; 7.2.7.10 прополисті балауыз жақтауларының бетінен алғашқы жинау дағдыларын меңгеру	8.2.7.1 балдың топтамасы жайлы түсінік 8.2.7.2 балдың пісіп жетілуі жөнінде түсінік; 8.2.7.3 балды тұндыру технологиясымен танысу; 8.2.7.4 кристалдардың өлшеміне қарай балдың кристалдану жылдамдығына әсер ететін факторларды білу; 8.2.7.5 балауыз өнімдерінің түрлерін ажырата білу; 8.2.7.6 еріткіштен алынған балауызды тазалау технологиясын білу; 8.2.7.7 балауыздың қасиеттерін білу; 8.2.7.8 бос балауыздарды өндіру жайлы түсінік; 8.2.7.9 омарта мервасы жайлы түсінік; 8.2.7.10 прополисті балауыз жақтауларының бетінен және ұяның ішкі қабырғаларынан жинау тәсілдерін білу; 8.2.7.11 прополистің емдік қасиеттері жөнінде мәліметтер	9.2.7.1 балдың ылғалдығы жөнінде мәліметтер; 9.2.7.2 балды бұрку жайлы түсінік; 9.2.7.3 балдың пісіп жетілуін қарапайым тәсілмен анықтау; 9.2.7.4 ортадан тепкіш, балауыздық және секциялық балды ажырата білу; 9.2.7.5 балдың кері кристалдану үдерісімен танысу; 9.2.7.6 балды сақтау жағдайлары жөнінде мәліметтер; 9.2.7.7 күн еріткішінде бадауызды алу технологиясы жөнінде түсінік; 9.2.7.8 бос балауыздымайдагерлік тәсілмен өндіру жөнінде мәліметтер; 9.2.7.9 балауызды сақтау талаптарын білу; 9.2.7.10 прополис жинауды көбейтуге арналағн құрылғылар жөнінде түсінік; 9.2.7.11 гүл тозаңдарын тозаңаулағыштың көмегімен жинау жайлы түсінік.	10.2.7.1 шіре балын алу жайлы түсінік; 10.2.7.2 шіре балының қасиеттерін біл 10.2.7.3 балды купаждау технологиясымен танысу; 10.2.7.4 балдың қаптамасы қойылатын талаптармен таныс 10.2.7.5 балдың ылғалтартыштығы жайында түсінік; 10.2.7.6 жасанды бал жайлы мәліметтер; 10.2.7 сыққышты қолдану арқылы балауыз шығару технологиясы жөнінде түсін 10.2.7.8 бос балауыз шығар автоматтандырылға линиясы жайлы түсінік; 10.2.7 аналық сүт жинау технологиясы жайл түсінік; 10.2.7.1 ара уын жинау технологиясы жайл түсінік

2 . 8 Ара аурулары, дұшпандары және зиянкестері	7.2.8.1 ара ауруларыжәне өсіп көбеюі жайлы түсінік; 7.2.8.2 жұқпалы және жұқпалы емес аурулар жайлы түсінік; 7.2.8.3 омартада және жайларда санитарлық-гигиеналық жағдайларын жүргізу дағдыларын меңгеру; 7.2.8.4 ара дұшпандары және омарта өнімдерінің зиянкестері жөнінде жалпы түсінік	8.2.8.1 сау және ауру жанұя белгілері жайлы түсінік а л у ; 8.2.8.2 ауру себептері жөнінде мәліметтер; 8.2.8.3 араларды емдеу тәсілері мен препараттары жөнінде жалпы түсінік; 8.2.8.4 ара дұшпандары мен омарта өнімдерінің зиянкестерін тану	9.2.8.1 аралардың аскосфероз , нозематоз, варроатоз ауруларының белгілерін білу; 9.2.8.2 аралардың жұқпалы және жұқпалы емес аурулары жайлы мәліметтерді; 9.2.8.3 ара жанұяларын варроатоздан қорғау тәсілдерін білу; 9.2.8.4 балауыз күйесімен күресу тәсілдерін білу	10.2.8.1 аралардың америкалық және европалық шіру ауруларының белгілерін біл; 10.2.8.2 химиялық, шырындық және тозаңдық токсикоз жайлы мәліметте 10.2.8.3 ауылшаруашылық дақылдарын улы химикаттарармен өңдеу барысында омартаны қорғау жайлы түсінік
2 . 9 Ағаш ұсталық жұмыстар технологиясы	7.2.9.1мұғалімнің көмегімен үлгі және сызба бойынша тапсырманы бағдарлау; 7.2.9.2 сызғыштың, бұрыштықтың көмегімен карандашпен белгі салу; 7.2.9.3 тегістеуіш терімен жұмыс жасау тәсілдерін білу; 7.2.9.4 ағашты арамен аралау тәсілдерін меңгеру; 7.2.9.5 шеге, бұранда шеге, желім көмегімен құрауды жүзеге а с ы р у ; 7.2.9.6 білдекте тесіктерді тесу жұмыстарын жүргізу	8.2.9.1 мұғалімнің көмегімен, теникалық сурет, үлгі және сызба бойынша детальдарға белгі салу; 8.2.9.2 сүргілеу құралдарымен жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру; 8.2.9.3 ұяларды жөндеу барысында қуыстарды, тесіктерді тегістеу; 8.2.9.4 егеумен, жоңғышпен жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру; 8.2.9.5 ұялар мен қуыстарды қ а ш а у ; 8.2.9.6 қуыстарды бұрғылармен тесу	9.2.9.1 лекаланың көмегімен, тормен белгілеу; 9.2.9.2 қатты ағаштарды сүргілеу және аралау тәсілдерін меңгеру; 9.2.9.3 электрбұрғымен жұмыс істеу, қуыстарды бұрғылау, бұранда шегелерді кіргізу, шығару тәсілдерінмеңгеру; 9.2.9.4 ағаш тақталарды, фанераларды, ДСП, ДВП киюды орындау; 9.2.9.5 жұқа ара білдегімен жұмыс жасау тәсілдерін меңгеру; 10.2.9.6 ағаш кесу білдегінде жұмыс істеу тәсілдерін білу	10.2.9.1 сызбалар, үлгілер, шаблондар бойынша дайындамалар жасау, өз бетінше белгілеме құралдарын таңдау 10.2.9.2 ағашты түрлі тәсілдермен кесу бүйірінен,тігінен және көлденеңнен 10.2.9.3 ұялардың негізгі зақымдануын анықтау және жою 10.2.9.4 қол электр құралдарымен жұмыс жасау тәсілдерін меңгеру 10.2.9.5 майлы және эмаль бояуларымен, олифамен жұмыста орындау
2 . 1 0 Декоративтік-қолданбалы шығармашылық	7.2.10.1 суретті шаблон бойынша белгілеу тәсілдерін меңгеру; 7.2.10.2 жұқа қол арамен кесу тәсілдерін меңгеру; 7.2.10.3 жұқа қол арамен қарапайым миниатюралар	8.2.10.1 көшірме қағаз арқылы суретке белгілер с а л у ; 8.2.10.2 жұқа қол арамен көлемді миниатюралар кесу; 8.2.10.3 мұғаліммен бірге миниатюралар	9.2.10.1 жұқа қол арамен панно және пазлдар к е с у ; 9.2.10.2 түрлі желімдер көмегімен детальдарды желімдеу ; технологиясын с а қ т а у ;	10.2.10.1 жұқа қол арамен күрделі суреті бағ бұйымдарды кесу 10.2.10.2 жұқа қол ара білдегімен аралау тәсілдерін меңгеру 10.2.10.3

к е с у ; 7.2.10.4 бұйымдарға лак және сұйық затжағу тәсілдері жайлы түсінік	жинап кұру; 8.2.10.4 ағашты күйдіру тәсілдерін меңгеру	9.2.10.3 ағаш ою тәсілдерін меңгеру; 9.2.10.4 ағаш бетін түрлі лактармен өңдеу	ағаш бетіне нақыштама жүргізу тәсілдерін меңгер 10.2.10.4 бұйымды өз бетінше жинап кұрастыру

3) 3-бөлім "Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы":

3-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1. Еңбек пәндерінің сараптамасы және бағалануы	7.3.1.1 өз жұмысы мен жолдастарың жұмысына сараптама жасап баға беруге ұмтылу; 7.3.1.2 жұмыстың жетістіктері мен кемшіліктерін белгілеу; 7.3.1.3 үйренген теминдерді қолдана отырып істелген жұмыстар жайында есеп беру; 7.3.1.4 нұсқауларды түсіну және ойында сақтау (жұмысқа тапсырма), еңбек жағдайына бейімделу; 7.3.1.5 алған білімдерін практикада қолдану	8.3.1.1 мұғалімнің жартылай көмегімен өзіне ағымдық бақылау жүргізу; 8.3.1.2 жұмыс сапасын тексеру; 8.3.1.3 өз сөзінде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше атқарған жұмысы жайлы сөздік есеп беру; 8.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше өз бұйымына жан-жақты сараптама жасау; 8.3.1.6 тапсырманы орындаудың реттілігін жоспарлау	9.3.1.1 техникалық терминологияны қолдана отырып өз жұмысы мен басқалар жұмысының идеялары мен тақырыптарын суреттеу; 9.3.1.2 өз жұмысы мен басқалар жұмысын бейімдеу, жетілдіру жөнінде конструктивті комментарийлерді тыңдап, ұсыныстар жасау; 9.3.1.3 дайын жұмысты бүкіл сыныпқа көрсету; 9.3.1.4 оқу-еңбек тобының жалпы жұмысына табысты қосылу	10.3.1.1 Өз еңбек әрекетін барабар бағалай білу; 10.3.1.2. кәсіби талаптарды жекелік құзыреттілік деңгейімен ұштастыра білу; 10.3.1.3. бұйым үлгісіне өз бетінше сараптама жүргізу; 10.3.1.4. бұйымды әзірлеудің технологиялық реттілігін құрастыру; 10.3.1.5. қалыптасқан кәсіби қозғалыс дағдыларының болуы

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптар үшін "Кәсіби- еңбекке баулу. Омарташылық" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар

1) 7-сынып:

4-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1.Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өздерін Қазақстан азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 "Омарташылық" пәнінің ерекшеліктерін зерделеу және белгілеу
	1.2 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	7.1.2.1 аралар ұяларының эволюциясы жөнінде ұғым; 7.1.2.2 ағаш қуысындағы ұяны(борть), колода және сапетканы ажырата білу; 7.1.2.3 жақтаулы ұяның тарихын білу; 7.1.2.4 жақтаулы ұяның құрылысы жөнінде ұғым; 7.1.2.5 ұялық жақтаудың құрылысын білу; 7.1.2.6 омарталық қашаудың құрылысы мен міндетін білу; 7.1.2.7 омарташының арнайы киімін білу; 7.1.2.8 омарта шанышқысы мен омарта пышағының құрылымы мен міндетін білу; 7.1.2.9 балауыз жақтауларын ашуға арналған вананың құрылымын білу; 7.1.2.10 бал шайқауыштың құрылысы мен міндетін білу; 7.1.2.11 бал сүзгісінің құрылысы мен міндетін білу; 7.1.2.12 жұқа қол арасының құрылысы мен міндетін білу; 7.1.2.13 жұқа қол арасының құрылысы мен міндетін білу
	1.3 Шеберханада және омартада жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелері	7.1.3.1 омарта қашауымен балауыздарды кесу және ұя жақтауларын тазалау барысында; қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 7.1.3.2 омартадағы тәртіп ережелері жөнінде түсінік
	1.4 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	7.1.4.1 шеберханада қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін түсіну; 7.1.4.2 омартадағы тәртіп ережелерін түсіну
	2.1 Ара жанұясының биологиясы	7.2.1.1 ара жанұясының құрамын білу; 7.2.1.2 сыртқы бейнесі бойынша аталық, аналық және жұмысшы араны тани білу; 7.2.1.3 аталық, аналық және жұмысшы араның рөлін білу; 7.2.1.4 араның сыртқы құрылысын білу; 7.2.1.5 аралардың құрылыс-жайлары жөнінде түсінік; 7.2.1.6 балуыздардағы ұяшықтардың пішіні жөнінде түсінік
		7.2.2.1 аралардың қыстаудан шығу мерзімдерін білу; 7.2.2.2 су ішетін астаудың орнатылуын білу; 7.2.2.3 түтіндеткіш жанармайын дайындау;

2. Еңбек пәнін дайындау технологиясы	2.2 Омартадағы көктемгі жұмыстар	7.2.2.4 аралардың көктемгі ұшып өтуі жөнінде жалпы түсінік; 7.2.2.5 аралар жанұясының көктемгі тексерісі жөнінде түсінік
	2.3 Омартадағы жазғы жұмыстар	7.2.3.1 балды айдап шығару үшін балауыз жақтауларын ұялардан таңдап алу жөнінде түсінік; 7.2.3.2 балшайқау тәсілдерін меңгеру және балшайқауыш құрал-саймандарын дайындау; 7.2.3.3 балауыз жақтауларын омарта шанышқысымен басып шығарудың алғашқы дағдыларын меңгеру; 7.2.3.4 балшайқауышпен жұмыс істеудің алғашқы дағдыларын меңгеру; 7.2.3.5 басты бал жинаудан кейін аралар жанұяларында жұмысшы аралар санының азаюы жөнінде түсінік
	2.4 Омартадағы күзгі жұмыстар	7.2.4.1 ұяларды қысқарту дағдыларын меңгеру; 7.2.4.2 бос корпустарды қаттау; 7.2.4.3 балауыз жақтауларын көшірме жәшіктерге орналастыру тәсілдерін білу; 7.2.4.4 араларды қыстатуға қажет жемшөп қорының мөлшерін білу; 7.2.4.5 аралардың күзгі азықтандырылуы жайлы түсінік
	2.5 Аралардың қысқы күтімі	7.2.5.1 аралардың қыстаудағы қысқы күтімі жөнінде түсінік
	2.6 Омартаның жемшөптік базасы	7.2.6.1 аралардың жемшөптік базасы жайлы түсінік; 7.2.6.2 аралардың гүлдерден шырын және тозаң жинауы жайлы жалпы түсінік; 7.2.6.3 аралардың шырыннан бал дайындауы жөнінде жалпы түсінік; 7.2.6.4 бал мен балтозаңның араның неізгі тағамы екенін білу
	2.7 Омарта өнімдерінің технологиясы	7.2.7.1 балдың пайдалы қасиеттері мен адам өміріндегі мағынасы жайлы мәліметтер; 7.2.7.2 балдың кристалдану үдерісімен танысу; 7.2.7.3 балдың органолептикалық қасиеттері жөнінде мәліметтер (түр, түс, иіс); 7.2.7.4 балауыз өнімі жөнінде түсінік; 7.2.7.5 забрус деген не, және оның қасиеттері
	2.8 Ара аурулары, дұшпандары және зиянкестері	7.2.8.1 ара аурулары және өсіп көбеюі жайлы түсінік; 7.2.8.2 жұқпалы және жұқпалы емес аурулар жайлы түсінік
	2.9 Ағаш ұсталық жұмыстар технологиясы	7.2.9.1 тегістеуіш терімен жұмыс жасау тәсілдерін білу; 7.2.9.2 ағашты арамен аралау тәсілдерін меңгеру
	2.10 Декоративтік-қолданбалы шығармашылық	7.2.10.1 суретті шаблон бойынша белгілеу тәсілдерін меңгеру; 7.2.10.2 жұқа қол арамен кесу тәсілдерін меңгеру

3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	7.3.1.1 өз жұмысы мен жолдастарың жұмысына сараптама жасап баға беруге ұмтылу 7.3.1.2 жұмыстың жетістіктері мен кемшіліктерін белгілеу
2-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өздерін Қазақстан азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 "Омарташылық" пәнінің ерекшеліктерін зерделеу және белгілеу; 7.1.1.3 омарташы кәсібінің ерекшеліктерін білу; 7.1.1.4 арнайы және техникалық терминологияны түсіну және өз сөзінде қолдану
	1.2 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	7.1.2.1 аралар қыстауының құрылысы мен міндетін білу; 7.1.2.2 ұялар мен жақтауларды жасауға арналған ағаш материалдардың атаулары мен қасиеттерін білу; 7.1.2.3 бұрғылайтын үстел білдегінің құрылысы мен міндетін білу; 7.1.2.4 тегістеуіш тері және оның міндетін білу
	1. Шеберханада және омартада жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелері	7.1.3.1 ұсталық қол құрал-саймандармен жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 7.1.3.2 бұрғы білдегімен қауіпсіз жұмыс істеу тәсілдерін сақтау
	1.4 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	7.1.4.1 шеберханада қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін түсіну
	2.1 Ара жанұясының биологиясы	7.2.1.1 ара жанұясының құрамын білу; 7.2.1.2 ара жанұясының жыл бойғы өмірі жөнінде жалпы түсінік
	2.2 Омартадағы көктемгі жұмыстар	7.2.2.1 аралардың қыстаудан шығу мерзімдерін білу; 7.2.2.2 су ішетін астаудың орнатылуын білу; 7.2.2.3 түтіндеткіш жанармайын дайындау
	2.3 Омартадағы жазғы жұмыстар	7.2.3.1 аралар жанұяларын бал жинату үшін; тасымалдауға дайындау жөнінде түсінік; 7.2.3.2 ұяларды көшіру тәсілдері жөнінде мәліметтер
	2.4 Омартадағы күзгі жұмыстар	7.2.4.1 ұяларды қысқарту дағдыларын меңгеру; 7.2.4.2 бос корпустарды қаттау; 7.2.4.3 балауыз жақтауларын көшірме жәшіктерге орналастыру тәсілдерін білу; 7.2.4.4 араларды қыстатуға қажет жемшөп қорының мөлшерін білу; 7.2.4.5 аралардың күзгі азықтандырылуы жайлы түсінік
	2.5 Аралардың қысқы күтімі	7.2.5.1 аралардың клуб ішіндегі мінез-қылықтары жөнінде жалпы түсінік; 7.2.5.2 аралардың қыстаудағы қысқы күтімі жөнінде түсінік; 7.2.5.3 аралардың қысқы азықтандырылуы жөнінде түсінік

2.Еңбек пәнін дайындау технологиясы	2.6 Омартаның жемшөптік базасы және тозаңдату	7.2.6.1 аралардың жемшөптік базасы жайлы т ү с і н і к ; 7.2.6.2 бал жинауға арналған өсімдіктер жайлы т ү с і н і к ; 7.2.6.3 негізгі көктемгі бал жинауға арналған өсімдіктердің атауларын білу
	2.7 Омарта өнімдерінің технологиясы	7.2.7.1 балдың пайдалы қасиеттері мен адам өміріндегі мағынасы жайлы мәліметтер; 7.2.7.2 балдың кристалдану үдерісімен танысу; 7.2.7.3 балдың органолептикалық қасиетері жөнінде мәліметтер (түр, түс, иіс); 7.2.7.4 балауыз өнімі жөнінде түсінік; 7.2.7.5 забрус деген не, және оның қасиеттері
	2.8 Ара аурулары, дұшпандары және зиянкестері	7.2.8.1 ара аурулары және өсіп көбеюі жайлы т ү с і н і к ; 7.2.8.2 жұқпалы және жұқпалы емес аурулар ж а й л ы т ү с і н і к ; 7.2.8.3 омартада және жайларда санитарлық-гигиеналық жағдайларын жүргізу дағдыларын меңгеру; 7.2.8.4 ара дұшпандары және омарта өнімдерінің зиянкестері жөнінде жалпы түсінік
	2.9 Ағаш ұсталық жұмыстар технологиясы	7.2.9.1 мұғалімнің көмегімен үлгі және сызба бойынша тапсырманы бағдарлау; 7.2.9.2 сызғыштың, бұрыштықтың көмегімен карандашпен белгі салу; 7.2.9.3 шеге, бұранда шеге, желім көмегімен құрауды жүзеге асыру; 7.2.9.4 тегістеуіш терімен жұмыс жасау тәсілдерін білу; 7.2.9.5 тегістеуіш терімен жұмыс жасау тәсілдерін білу; 7.2.9.6 білдекте тесіктерді тесу жұмыстарын жүргізу
	2.10 Декоративтік-қолданбалы шығармашылық	7.2.10.1 суретті шаблон бойынша белгілеу тәсілдерін меңгеру; 7.2.10.2 жұқа қол арамен кесу тәсілдерін меңгеру; 7.2.10.3 жұқа қол арамен қарапайым миниатюралар кесу
3.Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	7.3.1.1 үйренген теминдерді қолдана отырып істелген жұмыстар жайында есеп беру; 7.3.1.2 нұсқауларды түсіну және ойында сақтау (жұмысқа тапсырма), еңбек жағдайына бейімделу
3-тоқсан		
	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өздерін Қазақстан азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 "Омарташылық" пәнінің ерекшеліктерін зерделеу және белгілеу 7.1.1.3 омарташы кәсібінің ерекшеліктерін білу 7.1.1.4 арнайы және техникалық терминологияны түсіну және өз сөзінде қолдану
		7.1.2.1 омарталық сымның міндетін білу; 7.1.2.2 ұялық жақтауға сым тартуға арналған

1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.2 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	құрылғының құрылысын білу; 7.1.2.3 бос балауыздың міндетін білу; 7.1.2.4 булы балауыз еріткіштің құрылысы мен міндетін білу
	1.3 Шеберханада және омартада жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелері	7.1.3.1 ұсталық қол құрал-саймандармен жұмыс; істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 7.1.3.2 бұрғы білдегімен қауіпсіз жұмыс істеу тәсілдерін сақтау
	1.4 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	7.1.4.1 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы; 7.1.4.2 жұмыс уақыты және демалыс уақыты жөнінде ұғымды түсіну
2. Еңбек пәнін дайындау технологиясы	2.1 Ара жанұясының биологиясы	7.2.1.1 араның сыртқы құрылысын білу; 7.2.1.2 аралардың құрылыс-жайлары жөнінде түсінік; 7.2.1.3 балауыздардағы ұяшықтардың пішіні жөнінде түсінік
	2.2 Омартадағы көктемгі жұмыстар	7.2.2.1 ұялық жақтауға сым тартуды білу; 7.2.2.2 ескі балауыздарды кесіп тастау дағдыларын меңгеру; 7.2.2.3 балауыз жақтауларын тазалауды білу; 7.2.2. балауыз жақтауларынан ескі сымдарды алып тастау тәсілдерін білу
	2.3 Омартадағы жазғы жұмыстар	7.2.3.1 ұяларды көшіру тәсілдері жөнінде мәліметтер; 7.2.3.2 араларды жерде және платформаларда асырау жөнінде түсінік
	2.4 Омартадағы күзгі жұмыстар	7.2.4.1 ұяларды қысқарту дағдыларын меңгеру; 7.2.4.2 бос корпустарды қаттау; 7.2.4.3 балауыз жақтауларын көшірме жәшіктерге орналастыру тәсілдерін білу; 7.2.4.4 араларды қыстатуға қажет жемшөп қорының мөлшерін білу 7.2.4.5 аралардың күзгі азықтандырылуы жайлы түсінік
	2.5 Аралардың қысқы күтімі	7.2.5.1 аралардың клуб ішіндегі мінез-қылықтары жөнінде жалпы түсінік; 7.2.5.2 аралардың қыстаудағы қысқы күтімі жөнінде түсінік; 7.2.5.3 аралардың қысқы азықтандырылуы жөнінде түсінік
	2.6 Омартаның жемшөптік базасы	7.2.6.1 аралардың жемшөптік базасы жайлы түсінік; 7.2.6.2 бал жинауға арналған өсімдіктер жайлы түсінік; 7.2.6.3 негізгі көктемгі бал жинауға арналған өсімдіктердің атауларын білу
		7.2.7.1 бу балауыз еріткішін өніммен және сумен толыту; 7.2.7.2 балауыз қасиеттері жайлы жалпы түсінік; 7.2.7.3 балауыздың омарташылықта және әр түрлі

	2.7 Омарта өнімдерінің технологиясы	салада қолдануы жайлы мәліметтер; 7.2.7.4 прополистің қасиеттері жөнінде түсінік; 7.2.7.5 прополисті балауыз жақтауларының бетінен алғашқы жинау дағдыларын меңгеру
	2.8 Ара аурулары, дұшпандары және зиянкестері	7.2.8.1 ара дұшпандары және омарта өнімдерінің зиянкестері жөнінде жалпы түсінік
	2.9 Ағаш ұсталық жұмыстар технологиясы	7.2.9.1 мұғалімнің көмегімен үлгі және сызба бойынша тапсырманы бағдарлау; 7.2.9.2 сызғыштың, бұрыштықтың көмегімен карандашпен белгі салу; 7.2.9.3 шеге, бұранда шеге, желім көмегімен құрауды жүзеге асыру; 7.2.9.4 тегістеуіш терімен жұмыс жасау тәсілдерін білу; 7.2.9.5 ағашты арамен аралау тәсілдерін меңгеру
	2.10 Декоративтік-қолданбалы шығармашылық	7.2.10.1 жұқа қол арамен қарапайым миниатюралар кесу; 7.2.10.2 бұйымдарға лак және сұйық зат жағу тәсілдері жайлы түсінік
	2.10 Декоративтік-қолданбалы шығармашылық	7.2.10.1 жұқа қол арамен қарапайым миниатюралар кесу; 7.2.10.2 бұйымдарға лак және сұйық зат жағу тәсілдері жайлы түсінік
3. Еңбек пәндерінің сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек пәндерінің сараптамасы және бағалануы	7.3.1.1 нұсқауларды түсіну және ойында сақтау (жұмысқа тапсырма), еңбек жағдайына бейімделу; 7.3.1.2 алған білімдерін практикада қолдану
4-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1. Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өздерін Қазақстан азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 "Омарташылық" пәнінің ерекшеліктерін зерделеу және белгілеу; 7.1.1.3 омарташы кәсібінің ерекшеліктерін білу; 7.1.1.4 арнайы және техникалық терминологияны түсіну және өз сөзінде қолдану
	1.2. Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	7.1.2.1 ұяға арналған жастық және кенепше жайлы түсінік; 7.1.2.2 балауыз жақтауларын салуға арналған жәшік пен омарташының жұмыс жәшігі құрылымын ажырата білу; 7.1.2.3 түтіндеткіштің міндеті жайлы түсінік; 7.1.2.4 араның су ішетін астаулары жөнінде мәліметтер; 7.1.2.5 араларды көшіретін платформаның міндетін түсіну
	1.3 Шеберханада және омартада жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелері	7.1.3.1 омарта қашауымен балауыздарды кесу және ұя жақтауларын тазалау барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 7.1.3.2 омартадағы тәртіп ережелері жөнінде түсінік;

		7.1.3.3 ұсталық қол құрал-саймандармен жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелерін
	1.4 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	7.1.4.1 шеберханада қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін түсіну; 7.1.4.2 омартадағы тәртіп ережелерін түсіну
2 Еңбек пәнін дайындау технологиясы	2.1 Ара жанұясының биологиясы	7.2.1.1 аралардың балауыз шығаруы жөнінде түсінік; 7.2.1.2 аралар ұясы және өсіп көбеюі жөнінде түсінік; 7.2.1.3 аралар ұясы және өсіп көбеюі жөнінде түсінік
	2.2 Омартадағы көктемгі жұмыстар	7.2.2.1 аралардың қыстаудан шығу мерзімдерін білу; 7.2.2.2 су ішетін астаудың орнатылуын білу; 7.2.2.3 түтіндеткіш жанармайын дайындау; 7.2.2.4 аралардың көктемгі ұшып өтуі жөнінде жалпы түсінік; 7.2.2.5 аралар жанұясының көктемгі тексерісі жөнінде түсінік; 7.2.2.6 ұяларды тазалаудың алғашқы дағдыларын меңгеру; 7.2.2.7 ұяларды жуу; 7.2.2.8 ұяларды кептіріп қою; 7.2.2.9 ұяларды дезинфекциялау жөнінде түсінік; 7.2.2.10 аралар жанұяларын тексеру техникасы жөнінде түсінік; 7.2.2.11 аралардың көктемгі күтімі жөнінде түсінік; 7.2.2.12 ұялардың кеңейтілуі және ара жаңа ұясының өсуі жайлы түсінік; 7.2.2.13 омартада құжаттарды толтыру жөнінде түсінік
	2.3 Омартадағы жазғы жұмыстар	7.2.3. аралар жанұяларын бал жинату үшін тасымалдауға дайындау жөнінде түсінік; 7.2.3.2 аралар жанұяларын бал жинату үшін тасымалдауға дайындау жөнінде түсінік; 7.2.3.3 бас қолдаушы балжинау және аралар жанұясын оған дайындау жайлы түсінік; 7.2.3.4 қолдаушы балжинау жайлы түсінік
	2.4 Омартадағы күзгі жұмыстар	7.2.4.1 араларды қыстатуға қажет жемшөп қорының мөлшерін білу; 7.2.4.2 аралардың күзгі азықтандырылуы жайлы түсінік
	2.5 Аралардың қысқы күтімі	7.2.5.1 аралардың қыстаудағы қысқы күтімі жөнінде түсінік
	2.6 Омартаның жемшөптік базасы	7.2.6.1 бал жинауға арналған өсімдіктер жайлы түсінік; 7.2.6.2 бал жинауға арналған өсімдіктер жайлы түсінік; 7.2.6.3 негізгі көктемгі бал жинауға арналған өсімдіктерді гербарлық үлгілері бойынша тану

	2.7 Омарта өнімдерінің технологиясы	7.2.7.1 б у балауыз еріткішін өніммен және сумен т о л т ы р у ; 7.2.7.2 прополисті балауыз жақтауларының бетінен алғашқы жинау дағдыларын меңгеру
	2.8 Ара аурулары, дұшпандары және зиянкестері	7.2.8.1 омартада және жайларда санитарлық-гигиеналық жағдайларын жүргізу дағдыларын меңгеру
	2.9 Ағаш ұсталық жұмыстар технологиясы	7.2.9.1 мұғалімнің көмегімен үлгі және сызба бойынша тапсырманы бағдарлау; 7.2.9.2 сызғыштың, бұрыштықтың көмегімен карандашпен белгі салу; 7.2.9.3 шеге, бұранда шеге, желім көмегімен құрауды жүзеге асыру; 7.2.9.4 ағашты арамен аралау тәсілдерін меңгеру; 7.2.9.5 білдекте тесіктерді тесу жұмыстарын жүргізу
	2.10 Декоративтік-қолданбалы шығармашылық	7.2.10.1 жұқа қол арамен қарапайым миниатюралар кесу; 7.2.10.2 бұйымдарға лак және сұйық зат жағу тәсілдері жайлы түсінік
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	7.3.1.1 үйренген теминдерді қолдана отырып істелген жұмыстар жайында есеп беру; 7.3.1.2 нұсқауларды түсіну және ойында сақтау (жұмысқа тапсырма), еңбек жағдайына бейімделу ; 7.3.1.3 алған білімдерін практикада қолдану

2) 8-сынып:

5-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Материалтану	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсете білу; 8.1.1.2 "Омарташылық" пәнінің ең маңызды ерекшеліктері жөнінде білімін және түсінігін көрсету
	1.2 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	8.1.2.1 екі корпусты ұяның құрылымын білу; 8.1.2.2 жатақ ұяларды ажырата білу, олардың құрылысының ерекшеліктерін білу; 8.1.2.3 араларды көшіруге арналған жәшіктердің құрылысы ж а й л ы м ә л і м е т т е р ; 8.1.2.4 аралар ұяларын бояйтын түстерді білу; 8.1.2.5 ұялық жақтаулардың топтамасын білу; 8.1.2.6 ұяларды жылытатын материалдар түрлері жайлы м ә л і м е т т е р ; 8.1.2.7 ұялық шымылдың міндеті мен қолдануын білу; 8.1.2.8 омарта шөткесінің міндетін білу; 8.1.2.9 төрт жақтаулы балшайқауыштың құрылымын білу
	1.3 Шеберханада және омартада жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелері	8.1.3.1 омарта шанышқысымен балауыз жақтауларын шығару барысында қауіпсіз жұмыс істеу тәсілдерін сақтау; 8.1.3.2 бал шайқауышпен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін білу

	1.4 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	8.1.4.1 шеберханада және омартада өндірістік жұмыс барысындағы сақтық шараларын, жарақаттанушылықтың алдын-алу шараларын, себептерін білу; 8.1.4.2 ҚР еңбек заңнамасы жайлы түсінік
2. Еңбек пәнін дайындау технологиясы	2.1 Ара жанұясының биологиясы	8.2.1.1 аралар арасында жасына қарай міндеттердің бөлінуі ж а й л ы т ү с і н і к ; 8.2.1.2 ара денесінің құрылысын білу (басы, кеудесі, іші, аяқтары, қанаттары); 8.2.1.3 ара бізгегінің құрылысы және шағуы жайлы түсінік
	2.2 Омартадағы көктемгі жұмыстар	8.2.2.1 арларды қыстаудан шығаратын жерді таңдау ж ө н і н д е т ү с і н і к ; 8.2.2.2 ұяларды көшіру және орналастыру ережелерін білу
	2.3 Омартадағы жазғы жұмыстар	8.2.3.1 піскен балы бар балауыз жақтауларын анықтау; 8.2.3.2 піскен балы бар балауыз жақтауларын анықтау; 8.2.3.3 балауыз жақтауларын омарта шанышқысымен басып шығарудың тәсілдерін меңгеру; 8.2.3.4 айналмалы кассеталары бар балшайқауышта бал шайқау технологиясын меңгеру; 8.2.3.5 басты бал жинау аяқталғаннан кейін аралар жанұяларында жұмыстың азаю себептерін білу; 8.2.3.6 басты бал жинау аяқталғаннан кейін аралар жанұяларында жұмыстың азаю себептерін білу
	2.4 Омартадағы күзгі жұмыстар	8.2.4.1 аралар ұяларын қысқа жиыстыру жайлы түсінік; 8.2.4.2 аралардың күзгі азықтандырылуы себептерін білу; 8.2.4.3 бос балауыз жақтауларын сақтау жөнінде түсінік; 8.2.4.4 араларды қыстату тәсілдері жайлы түсінік; 8.2.4.5 араларды қыстауға жеткізу мерзімдері жайлы түсінік
	2.5 Аралардың қысқы күтімі	8.2.5.1 қыстату кезінде араларды тыңдау технологиясымен т а н ы с у ; 8.2.5.2 араларды қысқы азықтандыру себептерін білу; 8.2.5.3 аралардың қысқы азықтандырылуының негізгі түрлерін білу
	2.6 Омартаның жемшөптік базасы және тозаңдату	8.2.6.1 ара жанұясы тұтынатын азықтың мөлшері жөнінде т ү с і н і к ; 8.2.6.2 аралардың тозаң мен шырын жинау үдерісі жөнінде т ү с і н і к ; 8.2.6.3 ара гүлтозаңы деген не екенін білу; 8.2.6.4 балаңқұрттардың азығы болатын балтозаң жайлы мәліметтер
	2.7 Омарта өнімдерінің технологиясы	8.2.7.1 балдың топтамасы жайлы түсінік; 8.2.7.2 балдың пісіп жетілуі жөнінде түсінік; 8.2.7.3 балды тұндыру технологиясымен танысу; 8.2.7.4 кристалдардың өлшеміне қарай балдың кристалдану жылдамдығына әсер ететін факторларды білу
	2.8 Ара аурулары, дұшпандары және зиянкестері	8.2.8.1 сау және ауру жанұя белгілері жайлы түсінік алу; 8.2.8.2 ауру себептері жөнінде мәліметтер
		8.2.9.1 мұғалімнің көмегімен, теникалық сурет, үлгі және сызба бойынша детальдарға белгі салу;

	2.9 Ағаш ұсталық жұмыстар технологиясы	8.2.9.2 сүргілеу құралдарымен жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру
	2 . 1 0 Декоративтік-қолданбалы шығармашылық	8.2.10.1 көшірме қағаз арқылы суретке белгілер салу; 8.2.10.2 жұқа қол арамен көлемді миниатюралар кесу
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	8.3.1.1 мұғалімнің жартылай көмегімен өзіне ағымдық бақылау жүргізу; 8.3.1.2 жұмыс сапасын тексеру; 8.3.1.3 өз сөзінде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше атқарған жұмысы жайлы сөздік есеп беру
2-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсете білу; 8.1.1.2 "Омарташылық" пәнінің ең маңызды ерекшеліктері жөнінде білімін және түсінігін көрсету; 8.1.1.3 араларға күтім көрсету барысында технологиялық операциялардың терминдері мен атауларын түсіну және өз сөзінде қолдану; 8.1.1.4 ағаш ұсталық технологиялық операциялардың терминдері мен атауларын түсіну және өз сөзінде қолдану
	1.2. Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	8.1.2.1 қыстаудың құрылысы мен сипаттамасын білу; 8.1.2.2 бұрғылар құрылымы мен түрлерін білу; 8.1.2. егеулерді керткітері бойынша ажырата білу; 8.1.2.4 ағаш желімінің негізгі түрлері мен қасиетін білу; 8.1.2.5 бекіткіш бұйымдардың түрлерін анықтау; 8.1.2.6 қол бұрғысының айналдырғыш аспабы құрылысын түсіну; 8.1.2.7 қол араларды ажырата білу: түрлерін, құрылымы мен міндетін
	1.3 Шеберханада және омартада жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелері	8.1.3.1 қол бұрғысымен және айналдыратын аспаппен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау
	1.4 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	8.1.4.1 шеберханада және омартада өндірістік жұмыс барысындағы сақтық шараларын, жарақаттанушылықтың алдын-алу шараларын, себептерін білу; 8.1.4.2 өрт сөндірудің алғашқы құралдарын қолдану ережелерін білу
	2.1 Ара жанұясының биологиясы	8.2.1.4 балауыз жақтауындағы ашық және жабық өсіп көбеюді тани білу; 8.2.1.5 балауыз жақтауындағы ұяшықтардың негізгі түрлерін ажырата білу; 8.2.1.6 аралардың балауыз шығаруының басталуы белгілерін білу
	2.2 Омартадағы көктемгі жұмыстар	8.2.2.5 алғашқы көктемгі аралап ұшуды бақылау; 8.2.2.6 алғашқы көктемгі аралап ұшу кезіндегі аралардың іс-әрекеті жөнінде түсінік
	2.3 Омартадағы жазғы жұмыстар	8.2.3.5 аралар үйірленуінің себептері мен белгілерін білу; 8.2.3.6 үйірді тарту және шығаруға арналған құрылғылар жөнінде түсінік; 8.2.3.7 үйірді шығару тәсілдерін білу

2. Еңбек пәнін дайындау технологиясы	2.4 Омартадағы күзгі жұмыстар	8.2.4.3 бос балауыз жақтауларын сақтау жөнінде түсінік
	2.5 Аралардың қысқы күтімі	8.2.5.1 қыстату кезінде араларды тыңдау технологиясымен т а н ы с у ; 8.2.5.2 араларды қысқы азықтандыру себептерін білу; 8.2.5.3 аралардың қысқы азықтандырылуының негізгі түрлерін білу
	2.6 Омартаның жемшөптік базасы	8.2.6.5 аралардың тозаң мен шырын жинау үдерісі жөнінде т ү с і н і к ; 8.2.6.6 ара гүлтозаңы деген не екенін білу
	2.7 Омарта өнімдерінің технологиясы	8.2.7.5 балауыз өнімдерінің түрлерін ажырата білу; 8.2.7.6 еріткіштен алынған балауызды тазалау т е х н о л о г и я с ы н білу; 8.2.7.7 балауыздың қасиеттерін білу
	2.8 Ара аурулары, дұшпандары және зиянкестері	8.2.8.1 араларды емдеу тәсілері мен препараттары жөнінде ж а л п ы т ү с і н і к ; 8.2.8.2 ара дұшпандары мен омарта өнімдерінің зиянкестерін тану
	2.9 Ағаш ұсталық жұмыстар технологиясы	8.2.9.1 мұғалімнің көмегімен, теникалық сурет, үлгі және сызба бойынша детальдарға белгі салу; 8.2.9.2 сүргілеу құралдарымен жұмыс істеу тәсілдерін м е ण г е р у ; 8.2.9.3 ұяларды жөндеу барысында қуыстарды, тесіктерді т е г і с т е у ; 8.2.9.4 егеумен, жоңғышпен жұмыс істеу тәсілдерін м е ण г е р у ; 8.2.9.5 ұялар мен қуыстарды қашау; 8.2.9.6 қуыстарды бұрғылармен тесу
	2.10 Декоративтік-қолданбалы шығармашылық	8.2.10.1 көшірме қағаз арқылы суретке белгілер салу; 8.2.10.2 жұқа кол арамен көлемді миниатюралар кесу; 8.2.10.3 мұғаліммен бірге миниатюралар жинап құру; 8.2.10.4 ағашты күйдіру тәсілдерін меңгеру
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	8.3.1.1 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше атқарған жұмысы жайлы сөздік есеп беру; 8.3.1.2. мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше өз бұйымына жан-жақты сараптама жасау; 8.3.1.3. тапсырманы орындаудың реттілігін жоспарлау
3-тоқсан		
	1.1. Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсете білу 8.1.1.2 "Омарташылық" пәнінің ең маңызды ерекшеліктері жөнінде білімін және түсінігін көрсету; 8.1.1.3 араларға күтім көрсету барысында технологиялық операциялардың терминдері мен атауларын түсіну және өз с ө з і н д е қ о л д а н у ; 8.1.1.4 ағаш ұсталық технологиялық операциялардың терминдері мен атауларын түсіну және өз сөзінде қолдану; 8.1.1.5 жұмыс орнын өз бетінше ұйымдастыру
		8.1.2.1 жеңіл қоршамалардың ұрылымымдарымен танысу; 8.1.2.2 аталық бос балауыздар жөнінде түсінік; 8.1.2.3 омарта қашауларының құрылымы жөнінде м ә л і м е т т е р ;

1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.2. Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	8.1.2.4 аралармен жұмыс істегенде киетін жейделер, шлемдер және қолғаптар үлгілері жайлы ұғым; 8.1.2.5 бос балауызды ұя жақтауындағы сымға бекіту саймандарын ажырата білу; 8.1.2.6 тескіштің құрылымы және міндетімен танысу
	1.3. Шеберханада және омартада жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелері	8.1.3.1 ұсталық қол құрал-саймандармен жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 8.1.3. 2 бу балауыз еріткішін қолданған кезде қауіпсіз жұмыс істеу ерекшеліктерін білу
	1.4 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	8.1.4.1 шеберханада және омартада өндірістік жұмыс барысындағы сақтық шараларын, жарақаттанушылықтың алдын-алу шараларын, себептерін білу; 8.1.4.2 өрт сөндірудің алғашқы құралдарын қолдану ережелерін білу
2. Еңбек пәнін дайындау технологиясы	2.1 Ара жанұясының биологиясы	8.2.1.1 5 балауыз жақтауындағы ұяшықтардың негізгі түрлерін ажырата білу; 8.2.1.2 аралардың балшырын жинау үдерісі жөнінде түсінік; 8.2.1.3 жұмысшы араның даму кезеңдерін білу
	2.2 Омартадағы көктемгі жұмыстар	8.2.2.8 араларды тексеруге арналған құрал-саймандарды қолдану; 8.2.2.9 араларды алғашқы тексеру барысында жанұяның күшін анықтау; 8.2.2.10 ұяларды балауызы мен ара желімін (прополис) бөле отырып тазалау; 8.2.2.11 ұялар мен құрал-саймандарды дезинфекциялау тәсілдерін білу
	2.3 Омартадағы жазғы жұмыстар	8.2.3.1 араларды жерде және платформаларда асыраудың артықшылығы мен кемшіліктерін білу; 8.2.3.2 аралар үйірленуінің себептері мен белгілерін білу; 8.2.3.3 үйірді тарту және шығаруға арналған құрылғылар жөнінде түсінік; 8.2.3.4 үйірді шығару тәсілдерін білу; 8.2.3.5 бас бал жинау кезінде аралардың балауыздарға мұқтаждығы жайлы мәліметтер; 8.2.3.6 араларды екі корпусты ұяларда бағу технологиясы жөнінде түсінік; 8.2.3.7 бөлгіш торды қолдану
	2.4 Омартадағы күзгі жұмыстар	8.2.4.2 аралардың күзгі азықтандырылуы себептерін білу; 8.2.4.3 бос балауыз жақтауларын сақтау жөнінде түсінік
	2.5 Аралардың қысқы күтімі	8.2.5.2 араларды қысқы азықтандыру себептерін білу
	2.6 Омартаның жемшөптік базасы	8.2.6.1 бал жинауға арналған негізгі жазғы өсімдіктерді білу; 8.2.6.2 бал жинайтын өсімдіктердің гүлдеу мерзімдерін білу; 8.2.6. ауылшаруашылық дақылдарын тозаңдату үдерісінде бал араларының мағынасы жөнінде түсінік
		8.2.7.1 балауыз өнімдерінің түрлерін ажырата білу; 8.2.7.2 еріткіштен алынған балауызды тазалау технологиясын білу;

	2.7 Омарта өнімдерінің технологиясы	8.2.7.3 балауыздың қасиеттерін білу; 8.2.7.4 бос балауыздарды өндіру жайлы түсінік; 8.2.7.5 омарта мервасы жайлы түсінік; 8.2.7.6 прополисті балауыз жақтауларының бетінен және ұяның ішкі қабырғаларынан жинау тәсілдерін білу; 8.2.7.7 прополистің емдік қасиеттері жөнінде мәліметтер
	2.8 Ара аурулары, дұшпандары және зиянкестері	8.2.8.2 ауру себептері жөнінде мәліметтер; 8.2.8.3 араларды емдеу тәсілдері мен препараттары жөнінде жалпы түсінік
	2.9 Ағаш ұсталық жұмыстар технологиясы	8.2.9.1 мұғалімнің көмегімен, теникалық сурет, үлгі және сызба бойынша детальдарға белгі салу; 8.2.9.2 сүргілеу құралдарымен жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру; 8.2.9.3 ұяларды жөндеу барысында қуыстарды, тесіктерді тегістеу
	2.10 Декоративтік-қолданбалы шығармашылық	8.2.10.1 көшірме қағаз арқылы суретке белгілер салу; 8.2.10.2 жұқа қол арамен көлемді миниатюралар кесу; 8.2.10.3 мұғаліммен бірге миниатюралар жинап құру; 8.2.10.4 ағашты күйдіру тәсілдерін меңгеру
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	8.3.1.1 мұғалімнің жартылай көмегімен өзіне ағымдық бақылау жүргізу; 8.3.1.2 жұмыс сапасын тексеру; 8.3.1.3 өз сөзінде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше атқарған жұмысы жайлы сөздік есеп беру; 8.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше өз бұйымына жан-жақты сараптама жасау; 8.3.1.6 тапсырманы орындаудың реттілігін жоспарлау
4-тоқсан		
1. Материалтану. Құрал-саймандар және жабдықтар	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсете білу; 8.1.1.2 "Омарташылық" пәнінің ең маңызды ерекшеліктері жөнінде білімін және түсінігін көрсету; 8.1.1.3 араларға күтім көрсету барысында технологиялық операциялардың терминдері мен атауларын түсіну және өз сөзінде қолдану; 8.1.1.4 ағаш ұсталық технологиялық операциялардың терминдері мен атауларын түсіну және өз сөзінде қолдану; 8.1.1.5 жұмыс орнын өз бетінше ұйымдастыру
	1.2 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	8.1.2.1 түгіндеткіштің құрылымын білу; 8.1.2.2 омарта арбасының құрылысы жайлы түсінік; 8.1.2.3 ұяшықтар төбешіктерінің міндетін білу; 8.1.2.4 бақылау ұяшығындағы таразының міндетін түсіну; 8.1.2.5 платформаларының түрлері жайлы мәліметтер
	1.3 Шеберханада және омартада жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелері	8.1.3.1 бу балауыз еріткішін қолданған кезде қауіпсіз жұмыс істеу ерекшеліктерін білу
		8.1.4.1 шеберханада және омартада өндірістік жұмыс барысындағы сақтық шараларын, жарақаттанушылықтың

	1.4 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	алдын-алу шараларын, себептерін білу; 8.1.4.2 өрт сөндірудің алғашқы құралдарын қолдану ережелерін білу
2. Еңбек пәнін дайындау технологиясы	2.1 Ара жанұясының биологиясы	8.2.1.1 балауыз жақтауындағы ашық және жабық өсіп көбеюді таны білу; 8.2.1.2 аралардың балауыз шығаруының басталуы белгілерін білу; 8.2.1.3 ара жанұясының жыл бойғы өмірінің тәртібімен танысу
	2.2 Омартадағы көктемгі жұмыстар	8.2.2.1 араларды қыстаудан шығаратын жерді таңдау жөнінде түсінік; 8.2.2.2 ұяларды көшіру және орналастыру ережелерін білу; 8.2.2.3 түгіндеткішті жағу тәсілдері жөнінде түсінік; 8.2.2.4 ара шаққанда көмек көрсете білу; 8.2.2.5 алғашқы көктемгі аралап ұшуды бақылау; 8.2.2.6 алғашқы көктемгі аралап ұшу кезіндегі аралардың іс-әрекеті жөнінде түсінік; 8.2.2.7 араларды тексеру техникасын білу; 8.2.2.8 араларды тексеруге арналған құрал-саймандарды қолдану білу; 8.2.2.9 араларды алғашқы тексеру барысында жанұяның күшін анықтау; 8.2.2.10 ұяларды балауызы мен ара желімін (прополис) бөле отырып тазалау; 8.2.2.11 ұялар мен құрал-саймандарды дезинфекциялау тәсілдерін білу; 8.2.2.12 араларды таза ұяларға көшіружайлы түсінік; 8.2.2.13 ұяларды қысқарту және жылыту тәсілдері жайлы түсінік; 8.2.2.14 жанұяларын біріктіру жөнінде; 8.2.2.15 араларды көктемгі азықтандырудың себептерін білу; 8.2.2.16 аралар ұяларын балауыз жақтауларымен кеңейту тәсілдерін білу; 8.2.2.17 бос балауызды ұялық жақтаудағы сымға бекіту тәсілдерін білу
	2.3 Омартадағы жазғы жұмыстар	8.2.3.1 араларды тасымалдау алдында балауыз; жақтауларын ұяшықтарда бекіту тәсілдерін білу; 8.2.3.2 жақтаулар сыналарының міндеті мен құрылымы жайлы түсінік; 8.2.3.3 ұялардың ұстатқышы жөнінде мәліметтер
	2.4 Омартадағы күзгі жұмыстар	8.2.4.4 араларды қыстату тәсілдері жайлы түсінік; 8.2.4.5 араларды қыстауға жеткізу мерзімдері жайлы түсінік
	2.5 Аралардың қысқы күтімі	8.2.5.2 араларды қысқы азықтандыру себептерін білу; 8.2.5.3 аралардың қысқы азықтандырылуының негізгі түрлерін білу
	2.6 Омартаның жемшөптік базасы	8.2.6. мектеп ауласында өсетін бал жинауға болатын көктемгі өсімдіктерді тану
	2.7. Омарта өнімдерінің технологиясы	8.2.7.7 балауызды қасиеттерін білу; 8.2.7.8 бос балауыздарды өндіру жайлы түсінік

	2.8 Ара аурулары, дұшпандары және зиянкестері	8.2.8.1 ара дұшпандары мен омарта өнімдерінің зиянкестерін тану
	2.9 Ағаш ұсталық жұмыстар технологиясы	8.2.9.2 сүргілеу құралдарымен жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру; 8.2.9.3 ұяларды жөндеу барысында қуыстарды, тесіктерді тегістеу; 8.2.9.4 егеумен, жоңғышпен жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру
	2.10 Декоративтік-қолданбалы шығармашылық	8.2.10.1 көшірме қағаз арқылы суретке белгілер салу; 8.2.10.2 жұқа қол арамен көлемді миниатюралар кесу; 8.2.10.3 мұғаліммен бірге миниатюралар жинап құру; 8.2.10.4 ағашты күйдіру тәсілдерін меңгеру
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	8.3.1.1 мұғалімнің жартылай көмегімен өзіне ағымдық бақылау жүргізу; 8.3.1.2 жұмыс сапасын тексеру; 8.3.1.3 өз сөзінде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше атқарған жұмысы жайлы сөздік есеп беру; 8.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше өз бұйымына жан-жақты сараптама жасау; 8.3.1.6 тапсырманы орындаудың реттілін жоспарлау

3) 9-сынып:

6-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	9.1.1.1 басқалардың пікіріне, әр түрлі халықтар тарихы мен мәдениетіне сыйлы көзқарас таныту; 9.1.1.2 "Омарташылық" пәнінің ерекшеліктерін өз бетінше зерделеуге ұмтылыс жасау; 9.1.1.3 өндірістік омартады еңбекті ұйымдастыру негіздері жөнінде ұғымдардың; 9.1.1.4 өз басының ерекшеліктерін кәсіби талаптармен үйлестіре білу; 9.1.1.5 араларға күтім көрсету және ағаш ұсталық жұмыстары барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды білу және орындау
	1.2 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	9.1.2.1 көпкорпусты ұяның, дүкен жалғамаларының құрылысын білу; 9.1.2.2 көпкорпусты ұяның ұялық жақтаулары мен дүкен жалғамаларын ажырата білу; 9.1.2.3 жақтаулар ұстағыштарының құрылымын білу; 9.1.2.4 тозаң ұстағыштың құрылымын білу; 9.1.2.5 аналық тор мен аналық қалпақшаның міндетін білу; 9.1.2.6 араларды тексеруге арналған шатырдың құрылысын білу; 9.1.2.7 араларға арналған төбе жемсалғыштардың құрылымын білу; 9.1.2.8 ұяларды жылытатын материалдар жайлы
1 Материалтану		

		м ә л і м е т т е р ; 9.1.2. бал шайқауыштың топтамасын жақтаулар саны бойынша білу; 9.1.2.10 хордалық және радиандық бал шайқауыштарды ажырата білу; 9.1.2.11 балды сақтауға және тасымалдауға арналған ыдыстар жайлы мәліметтер
	1. Шеберханада және омартада жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелері	9.1.3.1 электрленген қол құрал-саймандарымен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 9.1.3.2 ішінде аралары бар ұяларды көшірген кезде қауіпсіз жұмыс істеу тәсілдерінің ерекшеліктерін білу ; 9.1.3.3 айналатын кассеталары бар бал; шайқауышпен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін білу; 9.1.3.4 түтіндеткішті жағу және қолдану барысында өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау
	1.4 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	9.1.4.1 жұмысшылар мен қызметкерлердің негізгі құқықтары мен міндеттері, еңбекті қорғау және еңбектік келісім шарт жайлы білу; 9.1.4.2 өрт болған жағдайда эвакуациялық жоспарға бағдарлана білу
	2.1 Ара жанұясының биологиясы	9.2.1.1 жұмысшы аралардың ұялық және ұшқыш болып бөлінуі жайлы түсінік; 9.2.1.2 жас аралардың бағдарлы ұшып шығуы жайлы түсінік ; 9.2.1.3 аталық, аналық және жұмысшы араның өмірлерінің ұзақтығы жөнінде мәліметтер; 9.2.1.4 араның ас қорыту органдарының жүйесі жөнінде түсінік ; 9.2.1.5 араның тыныс алу және қан айналым органдарын зерделеу
	2.2 Омартадағы көктемгі жұмыстар	9.2.2.1 арларды қыстаудан шығаратын алаңға қойылатын талаптарды білу; 9.2.2.2 арларды қыстаудан шығаратын алаңды дайындау ; 9.2.2.3 арларды қыстаудан шығара білу; 9.2.2.4 ұяларды көшіру барысында аралар сыртқа ұшып шыққан жағдайда өз іс-әрекетің жайлы білу
	2.3 Омартадағы жазғы жұмыстар	9.2.3.1 араларды жатақ ұяларда ұстау технологиясы жөнінде түсінік; 9.2.3.2 дүкен жалғамалары мен аралар кетіргіштерін қолдану; 9.2.3.3 көмекші аналық араларды қолдану арқылы аралар жанұясын күшейту технологиясы жайлы түсінік ; 9.2.3. аналық араларды алмастыру себептері мен тісілдері жайлы түсінік; 9.2.3.5 балы бар жақтауларды омарташы пышағымен шығару дағдыларын меңгеру;

2. Еңбек пәнін дайындау технологиясы		9.2.3.6 айналмалы кассеталары бар балшайқауышта бал шайқау технологиясын меңгеру
	2.4 Омартадағы күзгі жұмыстар	9.2.4.1 жатақ ұяларындағы ұяшықтарды қысқарту тәсілдерін меңгеру; 9.2.4.2 ұяшықтарды қысқарту барысында ұялық шымылдықтарын қолдану; 9.2.4.3. аралар ұяларын қысқа жиыстыру дағдыларын меңгеру; 9.2.4.4 жемшөп қорын есептеу тәсілдері жөнінде түсінік; 9.2.4.5 араларды қант шырынымен күзгі азықтандыру дағдыларын меңгеру; 9.2.4.6 аралардың ұрлығы жөнінде түсінік
	2.5 Аралардың қысқы күтімі	9.2.5.1 аралардың қыстаудағы қысқы күтімі бойынша шараларды білу; 9.2.5.2 аралар жанұяларын тыңдау тәсілдерін білу; 9.2.5.3 аралардың қысқы азықтарын тарату технологиясымен таныс; 9.2.5.4 аралардың клуб ішіндегі қозғалысы жөнінде түсінік
	2.6 Омартаның жемшөптік базасы және тозаңдату	9.2.6.1 шырын бөлінуіне ауа температурасының, ылғалдығының, күн сәулесінің, топырақ ылғалдығының әсері жайлы түсінік; 9.2.6.2 аралардың гүл тозаңдарынан балтозаң дайындау үдерісі жөнінде түсінік; 9.2.6.3 аралардың шіре балын жинауы жөнінде түсінік; 9.2.6.4 ауылшаруашылық дақылдарын тозаңдату телімінде омарта ұяларының орналасуы жөнінде мәліметтер
	2.7 Омарта өнімдерінің технологиясы	9.2.7.1 балдың ылғалдығы жөнінде мәліметтер; 9.2.7.2 балды бүрку жайлы түсінік; 9.2.7.3 балдың пісіп жетілуін қарапайым тәсілмен анықтау; 9.2.7.4 ортадан тепкіш, балауыздық және секциялық балды ажырата білу; 9.2.7.5 балдың кері кристалдану үдерісімен танысу; 9.2.7.6 балды сақтау жағдайлары жөнінде мәліметтер
	2.8 Ара аурулары, дұшпандары және зиянкестері	9.2.8.1 аралардың аскосфероз, нозематоз, варроатоз ауруларының белгілерін білу; 9.2.8.2 аралардың жұқпалы және жұқпалы емес аурулары жайлы мәліметтерді білу
	2.9 Ағаш ұсталық жұмыстар технологиясы	9.2.9.1 лекаланың көмегімен, тормен белгілеу; 9.2.9.2 қатты ағаштарды сүргілеу және аралау тәсілдерін меңгеру; 9.2.9.3 электрбұрғымен жұмыс істеу, қуыстарды бұрғылау, бұранда шегелерді кіргізу, шығару тәсілдерін меңгеру

	2.10 Декоративтік-қолданбалы шығармашылық	9.2.10.1 жұқа қол арамен панно және пазлдар кесу; 9.2.10.2 түрлі желімдер көмегімен детальдарды желімдеу технологиясын сақтау; 9.2.10.3 ағаш ою тәсілдерін менгеру; 9.2.10.4 ағаш бетін түрлі лактармен өңдеу
3.Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1.Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	9.3.1.1 техникалық терминологияны қолдана отырып өз жұмысы мен басқалар жұмысының идеялары мен тақырыптарын суреттеу; 9.3.1.2 өз жұмысы мен басқалар жұмысын бейімдеу, жетілдіру жөнінде конструктивті комментарийлерді тыңдап, ұсыныстар жасау; 9.3.1.3 дайын жұмысты бүкіл сыныпқа көрсету; 9.3.1.4. оқу-еңбек тобының жалпы жұмысына табысты қосылу
2-тоқсан		
1 Материалтану	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	9.1.1.1 басқалардың пікіріне, әр түрлі халықтар тарихы мен мәдениетіне сыйлы көзқарас таныту; 9.1.1.2 "Омарташылық" пәнінің ерекшеліктерін өз бетінше зерделеуге ұмтылыс жасау; 9.1.1.3 өндірістік омартады еңбекті ұйымдастыру негіздері жөнінде ұғымдардың; 9.1.1.4 өз басының ерекшеліктерін кәсіби талаптармен үйлестіре білу; 9.1.1.5 араларға күтім көрсету және ағаш ұсталық жұмыстары барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды білу және орындау
	1.2 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	9.1.2.1 қыстаулар түрлерін білу; 9.1.2.2 ағаш материалын сақтау ережелерін білу, кептірудің тәсілдері мен мақсаты; 9.1.2.3 ағаш жонғыш білдектің құрылымын және міндетін білу; 9.1.2.4 қол электр құралының түрлері, құрылымы және қолданылуын білу; 9.1.2.5 тегістегіштің міндетін түсіну; 9.1.2.6 ағаш өңдеу білдектерінің негізгі түрлерін, міндеттерін білу; 9.1.2.7 ағашқа арналаған лактардың негізгі түрлері мен қасиеттерін білу; 9.1.2.8 негізгі араланатын материалдарды белгілеу; 9.1.2.9 жалпақ материалдардың сипаттамаларын білу (ДВП, ДСП, шере(фанера))
	1.3 Шеберханада және омартада жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелері	9.1.3.1 ішінде аралары бар ұяларды көшірген кезде қауіпсіз жұмыс істеу тәсілдерінің ерекшеліктерін білу; 9.1.3.2 электрленген қол құрал-саймандарымен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 9.1.3.3 түтіндеткішті жағу және қолдану барысында өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау
		9.1.4.1 жұмысшылар мен қызметкерлердің негізгі құқықтары мен міндеттері, еңбекті қорғау және еңбектік келісім шарт жайлы білу;

2. Еңбек пәнін дайындау технологиясы	1.4 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	9.1.4.2 еңбек тәртібі, еңбек ақы, еңбек тапсырмасын орындау жауапкершілігі, материалдық жауапкершілік жөніндегі ұғымдарды түсіну; 9.1.4.3 өрт болған жағдайда эвакуациялық жоспарға бағдарлана білу
	2.1 Ара жанұясының биологиясы	9.2.1.6 араның және аталық араның өсіп көбеюін т а н и б і л у ; 9.2.1.7 өтпелі, бүйірлі, балды ұяшықтарды, олардың міндетін ажырата білу
	2.2 Омартадағы көктемгі жұмыстар	9.2.2.13 ұяларды қысқарту және жылыту тәсілдерін б і л у ; 9.2.2.14 аралар жанұяларын біріктіру тәсілдерін б і л у ; 9.2.2.15 араларды көктемгі азықтандыру түрлерін б і л у ; 9.2.2.16 бал және қант шырынын дайындау технологиясы жайлы түсінік; 9.2.2.17 араларға жемдік астауын тарату тәсілдерін білу
	2.3 Омартадағы жазғы жұмыстар	9.2.3.5 араларды тасымалдау барысында ұяларды желдетудің мағынасын білу; 9.2.3.6 үйірлендірудің алдын-алу тәсілдері жөнінде т ү с і н і к ; 9.2.3.7 омарталық және қуыстық аналық ұяларды а ж ы р а т а б і л у ; 9.2.3.8 омартаны өсіру үшін үйірлерді қолдану ж а й л ы т ү с і н і к ; 9.2.3.9 үйірден шығып кеткен ара жанұяларынан жұмысын қабылдау жөнінде түсінік
	2.4 Омартадағы күзгі жұмыстар	9.2.4.3 аралар ұяларын қысқа жиыстыру дағдыларын меңгеру; 9.2.4.4 жемшөп қорын есептеу тәсілдері жөнінде т ү с і н і к ; 9.2.4.5 араларды қант шырынымен күзгі азықтандыру дағдыларын меңгеру
	2.5 Аралардың қысқы күтімі	9.2.5.1 аралардың қыстаудағы қысқы күтімі бойынша шараларды білу; 9.2.5.2 аралар жанұяларын тыңдау тәсілдерін білу; 9.2.5.3 аралардың қысқы азықтарын тарату технологиясымен т а н ы с ; 9.2.5.4 аралардың клуб ішіндегі қозғалысы жөнінде түсінік
	2.6 Омартаның жемшөптік базасы және тозаңдату	9.2.6.5 аралардың гүл тозаңдарынан балтозаң дайындау үдерісі жөнінде түсінік; 9.2.6.6 аралардың шіре балын жинауы жөнінде т ү с і н і к ; 9.2.6.7 ауылшаруашылық дақылдарын тозаңдату телімінде омарта ұяларының орналасуы жөнінде мәліметтер
		9.2.7.6 балды сақтау жағдайлары жөнінде м ә л і м е т т е р ; 9.2.7.7 күн еріткішінде бадауызды алу

	2.7 Омарта өнімдерінің технологиясы	технологиясы жөнінде түсінік; 9.2.7.8 бос балауызды майдагерлік тәсілмен өндіру жөнінде мәліметтер; 9.2.7.9 балауызды сақтау талаптарын білу
	2.8 Ара аурулары, дұшпандары және зиянкестері	9.2.8.3 ара жанұяларын варроатоздан қорғау тәсілдерін білу; 9.2.8.4 балауыз күйесімен күресу тәсілдерін білу
	2.9 Ағаш ұсталық жұмыстар технологиясы	9.2.9.1 лекаланың көмегімен, тормен белгілеу; 9.2.9.2 қатты ағаштарды сүргілеу және аралау тәсілдерін меңгеру; 9.2.9.3 электрбұрғымен жұмыс істеу, қуыстарды бұрғылау, бұранда шегелерді кіргізу, шығару тәсілдерін меңгеру; 9.2.9.4 ағаш тақталарды, фанераларды, ДСП, ДВП қиюды орындау; 9.2.9.5 жұқа ара білдегімен жұмыс жасау тәсілдерін меңгеру; 10.2.9.6 ағаш кесу білдегінде жұмыс істеу тәсілдерін білу
	2.10 Декоративтік-қолданбалы шығармашылық	9.2.10.1 жұқа қол араменпанно және пазлдар кесу; 9.2.10.2 түрлі желімдер көмегімен детальдарды желімдеу технологиясын сақтау; 9.2.10.3 ағаш ою тәсілдерін меңгеру; 9.2.10.4 ағаш бетін түрлі лактармен өңдеу
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	9.3.1.1 техникалық терминологияны қолдана отырып өз жұмысы мен басқалар жұмысының идеялары мен тақырыптарын суреттеу; 9.3.1.2 өз жұмысы мен басқалар жұмысын бейімдеу, жетілдіру жөнінде конструктивті комментарийлерді тыңдап, ұсыныстар жасау; 9.3.1.3 дайын жұмысты бүкіл сыныпқа көрсету; 9.3.1.4. оқу-еңбек тобының жалпы жұмысына табысты қосылу
3-тоқсан		
1 Материалтану	1.1. Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	9.1.1.1 басқалардың пікіріне, әр түрлі халықтар тарихы мен мәдениетіне сыйлы көзқарас таныту; 9.1.1.2 "Омарташылық" пәнінің ерекшеліктерін өз бетінше зерделеуге ұмтылыс жасау; 9.1.1.3 өндірістік омартады еңбекті ұйымдастыру негіздері жөнінде ұғымдардың; 9.1.1.4 өз басының ерекшеліктерін кәсіби талаптармен үйлестіре білу; 9.1.1.5 араларға күтім көрсету және ағаш ұсталық жұмыстары барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды білу және орындау
	1.2 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	9.1.2.1 ара үйірін шешуге арналағн жабдықтар ж а й л ы бі л у ; 9.1.2.2 күн балауыз ерітікішінің құрылымы мен м і н д е т і н бі л у ; 9.1.2.3 ұя көтергіштерінің құрылысы жайлы м ә л і м е т т е р ; 9.1.2.4 көшпенді вагон құрылымын білу;

		9.1.2.5 балауыздың майдагерлік өндірісіне арналған ойғыш білдектердің құрылсы жайлы білу
	1.3 Шеберханада және омартада жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелері	9.1.3.1 электрленген қол құрал-саймандарымен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 9.1.3.2 түтіндеткішті жағу және қолдану барысында өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау
	1.4 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	9.1.4.1 жұмысшылар мен қызметкерлердің негізгі құқықтары мен міндеттері, еңбекті қорғау және еңбектік келісім шарт жайлы білу; 9.1.4.2 еңбек тәртібі, еңбек ақы, еңбек тапсырмасын орындау жауапкершілігі, материалдық жауапкершілік жөніндегі ұғымдарды түсіну; 9.1.4.3 өрт болған жағдайда эвакуациялық жоспарға бағдарлана білу
	2.1. Ара жанұясының биологиясы	9.2.1.1 өтпелі, бүйірлі, балды ұяшықтарды, олардың міндетін ажырата білу; 9.2.1.2 аралардың балауыз шығаруына әсер ететін факторларды білу; 9.2.1.3 аралардың балшырынды балға айналдыру үдерісі жөнінде түсінік; 9.2.1.4 аралардың балтозанды дайындау үдерісі жайлы; 9.2.1.5 аралардың тірішілік әрекетінің мерзімділіктігін білу
	2.2 Омартадағы көктемгі жұмыстар	9.2.2.6 нашар қыстап шыққан жанұяларды анықтай білу; 9.2.2.7 түтіндеткішті жакқан кезде өрт қауіпсіздігі ережелерін білу; 9.2.2.8 араларды тексерген кезде түтіндеткішті қолдана білу; 9.2.2.9 араларды тексеру техникасын меңгеру; 9.2.2.10 араларды таза ұяларға көшіру тәсілдерін білу
	2.3 Омартадағы жазғы жұмыстар	9.2.3.1 үйірлендірудің алдын-алу тәсілдері жөнінде түсінік; 9.2.3.2 омарталық және қуыстық аналық ұяларды ажырата білу; 9.2.3.3 омартаны өсіру үшін үйірлерді қолдану жайлы түсінік; 9.2.3.4 үйірден шығып кеткен ара жанұяларынан жұмысын қабылдау жөнінде түсінік; 9.2.3.5 бұрулар арқылы аралар жанұяларын жасанды бөлу жөнінде мәліметтер; 9.2.3.6 бал жинаудың көлеміне қарай аралардың балауыздарға мұқтаждығы жайлы мәліметтер
	2.4 Омартадағы күзгі жұмыстар	9.2.4.1 жатақ ұяларындағы ұяшықтарды қысқарту тәсілдерін меңгеру; 9.2.4.2 ұяшықтарды қысқарту барысында ұялық шымылдықтарын қолдану; 9.2.4.3 аралар ұяларын қысқа жиыстыру дағдыларын меңгеру;

2 Еңбек пәнін дайындау технологиясы		9.2.4.4 жемшөп қорын есептеу тәсілдері жөнінде түсінік; 9.2.4.5 араларды қант шырынымен күзгі азықтандыру дағдыларын меңгеру; 9.2.4.6 аралардың ұрлығы жөнінде түсінік
	2.5 Аралардың қысқы күтімі	9.2.5.1 аралардың қыстаудағы қысқы күтімі бойынша шараларды білу; 9.2.5.2 аралар жанұяларын тындау тәсілдерін білу; 9.2.5.3 аралардың қысқы азықтарын тарату технологиясымен таныс; 9.2.5.4 аралардың клуб ішіндегі қозғалысы жөнінде түсінік
	2.6 Омартаның жемшөптік базасы және тозаңдату	9.2.6.3 бал жинауға арналған жазғы өсімдіктерді, гүлдеу мерзімдерін білу; 9.2.6.4 шырын бөлінуіне ауа температурасының, ылғалдығының, күн сәулесінің, топырақ ылғалдығының әсері жайлы түсінік; 9.2.6.5 аралардың гүл тозаңдарынан балтозаң дайындау үдерісі жөнінде түсінік; 9.2.6.6 аралардың шіре балын жинауы жөнінде түсінік
	2.7 Омарта өнімдерінің технологиясы	9.2.7.1 күн еріткішінде бадауызды алу технологиясы жөнінде түсінік; 9.2.7.1 бос балауызды майдагерлік тәсілмен өндіру жөнінде мәліметтер; 9.2.7.3 балауызды сақтау талаптарын білу; 9.2.7.4 прополис жинауды көбейтуге арналған құрылғылар жөнінде түсінік; 9.2.7.5 гүл тозаңдарын тозаңаулағыштың көмегімен жинау жайлы түсінік.
	2.8 Ара аурулары, дұшпандары және зиянкестері	9.2.8.1 аралардың аскосфероз, нозематоз, варроатоз ауруларының белгілерін білу; 9.2.8.2 аралардың жұқпалы және жұқпалы емес аурулары жайлы мәліметтерді; 9.2.8.3 ара жанұяларын варроатоздан қорғау тәсілдерін білу; 9.2.8.4 балауыз күйесімен күресу тәсілдерін білу
	2.9 Ағаш ұсталық жұмыстар технологиясы	9.2.9.1 қатты ағаштарды сүргілеу және аралау тәсілдерін меңгеру; 9.2.9.2 электрбұрғымен жұмыс істеу, қуыстарды бұрғылау, бұранда шегелерді кіргізу, шығару тәсілдерін меңгеру; 9.2.9.3 ағаш тақталарды, фанераларды, ДСП, ДВП қиюды орындау; 9.2.9.4 жұқа ара білдегімен жұмыс жасау тәсілдерін меңгеру
	2.10 Декоративтік-қолданбалы шығармашылық	9.2.10.1 жұқа қол арамен панно және пазлдар кесу; 9.2.10.2 түрлі желімдер көмегімен детальдарды желімдеу технологиясын сақтау; 9.2.10.3 ағаш ою тәсілдерін меңгеру; 9.2.10.4 ағаш бетін түрлі лактармен өңдеу

3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	9.3.1.1 техникалық терминологияны қолдана отырып өз жұмысы мен басқалар жұмысының идеялары мен тақырыптарын суреттеу; 9.3.1.2 өз жұмысы мен басқалар жұмысын бейімдеу, жетілдіру жөнінде конструктивті комментарийлерді тыңдап, ұсыныстар жасау; 9.3.1.3 дайын жұмысты бүкіл сыныпқа көрсету; 9.3.1.4. оқу-еңбек тобының жалпы жұмысына табысты қосылу
4-тоқсан		
1. Материалтану	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	9.1.1.1 басқалардың пікіріне, әр түрлі халықтар тарихы мен мәдениетіне сыйлы көзқарас таныту; 9.1.1.2"Омарташылық" пәнінің ерекшеліктерін өз бетінше зерделеуге ұмтылыс жасау; 9.1.1.3 өндірістік омартады еңбекті ұйымдастыру негіздері жөнінде ұғымдардың; 9.1.1.4 өз басының ерекшеліктерін кәсіби талаптармен үйлестіре білу; 9.1.1.5 араларға күтім көрсету және ағаш ұсталық жұмыстары барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды білу және орындау
	1.2 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	9.1.2.1 ұя бекіткіштерінің құрылысы жайлы білу; 9.1.2.2 түтіндеткіштің жанармайы түрлері мен қасиеттерін білу
	1.3 Шеберханада және омартада жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелері	9.1.3.1 электрленген қол құрал-саймандарымен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 9.1.3.2 ішінде аралары бар ұяларды көшірген кезде қауіпсіз жұмыс істеу тәсілдерінің ерекшеліктерін білу; 9.1.3.3 түтіндеткішті жағу және қолдану барысында өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау
	1.4 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	9.1.4.1 жұмысшылар мен қызметкерлердің негізгі құқықтары мен міндеттері, еңбекті қорғау және еңбектік келісім шарт жайлы білу; 9.1.4.2 еңбек тәртібі, еңбек ақы, еңбек тапсырмасын орындау жауапкершілігі, материалдық жауапкершілік жөніндегі ұғымдарды түсіну; 9.1.4.3 өрт болған жағдайда эвакуациялық жоспарға бағдарлана білу
	2.1 Ара жанұясының биологиясы	9.2.1.1 араның және аталық араның өсіп көбеюін тани білу
		9.2.2.1 арларды қыстаудан шығаратын алаңға қойылатын талаптарды білу; 9.2.2.2 арларды қыстаудан шығаратын алаңды дайындау; 9.2.2.3 арларды қыстаудан шығара білу; 9.2.2.4 ұяларды көшіру барысында аралар сыртқа ұшып шықанда өз іс-әрекетің жайлы білу; 9.2.2.5 алғашқы аралап ұшуын бақылау барысында аралар жанұяларының жағдайын анықтау; 9.2.2.6 нашар қыстап шыққан жанұяларды анықтай

2. Еңбек пәнін дайындау технологиясы	2.2 Омартадағы көктемгі жұмыстар	б і л у ; 9.2.2.7 түтіндеткішті жаққан кезде өрт қауіпсіздігі ережелерін білу; 9.2.2.8 араларды тексерген кезде түтіндеткішті қолдана білу; 9.2.2.9 араларды тексеру техникасын меңгеру; 9.2.2.10 араларды таза ұяларға көшіру тәсілдерін білу; 9.2.2.11 аналық араны таба білу; 9.2.2.12 алғашқы тексеру барысында жемнің саны мен сапасын анықтау; 9.2.2.13 ұяларды қысқарту және жылыту тәсілдерін білу; 9.2.2.14 аралар жанұяларын біріктіру тәсілдерін білу; 9.2.2.15 араларды көктемгі азықтандыру түрлерін білу; 9.2.2.16 бал және қант шырынын дайындау технологиясы жайлы түсінік; 9.2.2.17 араларға жемдік астауын тарату тәсілдерін білу; 9.2.2.18 ұяларды жақтаулармен кеңейту тәсілдерін білу; 9.2.2.19 жақтауларды балауыздата білу; 9.2.2.20 аралар жанұясын тексеру журналын жүргізу жайлы түсінік
	2.3 Омартадағы жазғы жұмыстар	9.2.3.1 араларды тасымалдау алдында ұяның балауыздық жақтауларын ажырата білу; 9.2.3.2 ұялардың бөлшектерін бекіту тәсілдерін білу; 9.2.3.3 ұяларды омарталық платформаларда бекіту тәсілдерін білу; 9.2.3.4 ұяларды жерде ұстағанда оларды орналастыру жөнінде түсінік; 9.2.3.5 араларды тасымалдау барысында ұяларды желдетудің мағынасын білу
	2.4 Омартадағы күзгі жұмыстар	9.2.4.1 жатақ ұяларындағы ұяшықтарды қысқарту тәсілдерін меңгеру; 9.2.4.2 ұяшықтарды қысқарту барысында ұялық шымылдықтарын қолдану; 9.2.4.3. аралар ұяларын қысқа жиыстыру дағдыларын меңгеру; 9.2.4.4 жемшөп қорын есептеу тәсілдері жөнінде түсінік; 9.2.4.5 араларды қант шырынымен күзгі азықтандыру дағдыларын меңгеру
	2.5 Аралардың қысқы күтімі	9.2.5.1 аралардың қыстаудағы қысқы күтімі бойынша шараларды білу; 9.2.5.2 аралар жанұяларын тыңдау тәсілдерін білу; 9.2.5.3 аралардың қысқы азықтарын тарату технологиясымен таныс; 9.2.5.4 аралардың клуб ішіндегі қозғалысы жөнінде түсінік

	2.6 Омартаның жемшөптік базасы және тозаңдату	9.2.6.1 бал жинауға арналған өсімдіктердің гүлдеу мерзімі мен өскен жері бойынша сипаттамасын білу; 9.2.6.2 өсімдіктердің балөнімділігі жайлы түсінік; 9.2.6.3 бал жинауға арналған жазғы өсімдіктерді, гүлдеу мерзімдерін білу
	2.7 Омарта өнімдерінің технологиясы	9.2.7.9 балауызды сақтау талаптарын білу; 9.2.7.10 прополис жинауды көбейтуге арналған құрылғылар жөнінде түсінік; 9.2.7.11 гүл тозаңдарын тозаңаулағыштың көмегімен жинау жайлы түсінік
	2.8 Ара аурулары, дұшпандары және зиянкестері	9.2.8.1 ара жанұяларын варроатоздан қорғау тәсілдерін білу; 9.2.8.2 балауыз күйесімен күресу тәсілдерін білу
	2.9 Ағаш ұсталық жұмыстар технологиясы	9.2.9.1 электрбұрғымен жұмыс істеу, қуыстарды бұрғылау, бұранда шегелерді кіргізу, шығару тәсілдерін меңгеру; 9.2.9.2 ағаш тақталарды, фанераларды, ДСП, ДВП қиюды орындау; 9.2.9.3 жұқа ара білдегімен жұмыс жасау тәсілдерін меңгеру
	2.10 Декоративтік-қолданбалы шығармашылық	9.2.10.1 жұқа қол арамен панно және пазлдар кесу; 9.2.10.2 түрлі желімдер көмегімен детальдарды желімдеу технологиясын сақтау; 9.2.10.3 ағаш ою тәсілдерін меңгеру; 9.2.10.4 ағаш бетін түрлі лактармен өңдеу
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	9.3.1.1 техникалық терминологияны қолдана отырып өз жұмысы мен басқалар жұмысының идеялары мен тақырыптарын суреттеу; 9.3.1.2 өз жұмысы мен басқалар жұмысын бейімдеу, жетілдіру жөнінде конструктивті комментарийлерді тыңдап, ұсыныстар жасау; 9.3.1.3 дайын жұмысты бүкіл сыныпқа көрсету 9.3.1.4. оқу-еңбек тобының жалпы жұмысына табысты қосылу

3) 10-сынып:

7-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	10.1.1.1 түрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діндегі адамдарға төзімділік көзқараспен қарау; 10.1.1.2 ҚР ауылшаруашылығын дамытудағы омарташылықтың мағынасын түсіну; 10.1.1.3 кәсіби тұрғыдағы өз шешімін көрсете білу; 10.1.1.4 еңбек дағдысына заманауи өмірдің қажетті жағдайы ретінде қарауды әдетке айналдыру
		10.1.2.1 бакылау ұяның құрылысы мен міндетін білу; 10.1.2.2 некелік ұяның құрылысы мен міндетін

1. Материалтану	1.2 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	б і л у ; 10.1.2.3 ұялардың жылы және суық күндердегі ерекшеліктерін білу; 10.1.2.4 секциялы бал алу үшін балауыз жақтаулары жайлы білу; 10.1.2.5 у жинағыш жақтаулар жайлы білу; 10.1.2.6 араларды алшақтатқыштың құрылымы мен міндетін білу; 10.1.2.7 балауыздық жақтауларды басып шығаруға арналған бу және электр пышақтардың құрылысы жөнінде жалпы түсінік; 10.1.2.8 балауыздық жақтауларды басып шығаруға арналған білдектердің құрылымы жөнінде мәліметтер; 10.1.2.9 забрусты қысуға арналған білдектің құрылысы жөнінде түсінік; 10.1.2.10 электр бал шайқауыштың құрылымын білу ; 10.1.2.11 бағдарламалық басқаруы бар бал шайқауыштар жайлы түсінік; 10.1.2.12 бал тұндырғыштардың құрылымымен танысу
	1.3 Шеберханада және омартада жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелері	10.1.3.1 бал салынған ыдыстарды тасымалдаған кезде қауіпсіз тәсілдердің ерекшеліктерін білу; 10.1.3.5 араларды дәрілік препараттармен өңдеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау
	1.4 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	10.1.4.1 ҚР омарташылық туралы заңмен т а н ы с у ; 10.1.4.2 омарташылықта және ағаш өңдеуде еңбекті қорғауды ұйымдастыру жұмыстарын т ү с і н у ; 10.1.4.3 еңбек гигиенасы, өндірістік санитария және жеке гигиена негіздерін; 10.1.4.4 шеберханада және омартада өрт қауіпсіздігі талаптарын орындау
	2.1 Ара жанұясының биологиясы	10.2.1.1 араның иіс сезу, сезіну, есту органдары ж а й л ы т ү с і н і к ; 10.2.1.2 араның сілекей бездері жөнінде түсінік 10.2.1.3 араның есту, көру, сезіну, иіс сезу; органдарының құрылысы және функциялары жөнінде т ү с і н і к ; 10.1.2.4 араның дабыл қақыш жүйесі жөнінде білу (а р а н ы ң б и і) ; 10.1.2. 5 араның қозғалысы мен ұшуы жөнінде мәліметтерді білу
	2.2. Омартадағы көктемгі жұмыстар	10.2.2.1. арларды қыстаудан шығаратын жерді т а ң д а у ; 10.2.2.2 жылыжайдағы ең ерте аралап ұшып шығу жайлы түсінік; 10.2.2.3 түрлі типтегі ұяларда араларды тексеру техникасын білу; 10.2.2.4 түтіндеткішті жағу тәсілдерін білу;

2. Еңбек пәнін дайындау технологиясы

	10.2.2.5 түтіндеткіш жанармайының сипаттамасын білу
2.3 Омартадағы жазғы жұмыстар	10.2.3.1 араларды көп корпусты ұяларда ұстау жайлы түсінік; 10.2.3.2 балжинауыш жанұяларын құру жайлы мәліметтер; 10.2.3.3 балы бар жақтауларды ұялардан шығару тәсілдерін меңгеру; 10.2.3.4 дүкен жалғамаларын ұялардан шешу; 10.2.3.5 айдалған жақтауларды кептіру тәсілдерін білу; 10.2.3.6 жақтауларды омарташы пышағымен шығару тәсілдерін білу; 10.2.3.7 электр балшайқауыштардың құрылымы жөнінде түсінік
2.4 Омартадағы күзгі жұмыстар	10.2.4.1 аралардың күзгі өсірілуі жөнінде түсінік; 10.2.4.2 түрлі ұяларда ұяшықтарды қалыптастыру дағдыларын меңгеру; 10.2.4.3 аралардың күзгі өсірілуі үшін азық дайындау және азық қорын толықтыру; 10.2.4.4 аралардың күзгі өсірілуі үшін азық бөлу дағдыларын меңгеру; 10.2.4.5 аралары бар ұяларды қыстауға кіргізу
2.5 Аралардың қысқы күтімі	10.2.5.1 қыстаудағы ұялардың орналасу тәртібін білу; 10.2.5.2 араларды қысқы азықтандыру үшін азығын дайындау технологиясын меңгеру; 10.2.5.3 қыстаудың температурасы мен ылғалдылығын реттеу
2.6 Омартаның жемшөптік базасы және тозаңдату	10.2.6.1 омартаның балдық балансын құру жөнінде түсінік; 10.2.6.2 аймақтың негізгі бал жинауға арналған ауылшаруашылық өсімдіктері жөнінде мәліметтерді білу; 10.2.6.3 негізгі бал жинауға арналған өсімдіктердің болжамды гүлдеу мерзімдерін білу; 10.2.6.4. ерте, ортаңғы және кеш бал жинауды қамтамасыз ететін жайылымдық телімді таңдау жайлы түсінік
2.7 Омарта өнімдерінің технологиясы	10.2.7.1 шіре балын алу жайлы түсінік; 10.2.7.2 шіре балының қасиеттерін білу; 10.2.7.3 балды купаждау технологиясымен танысу; 10.2.7.4 балдың қаптамасына қойылатын талаптармен танысу; 10.2.7.5 балдың ылғалтартыштығы жайында түсінік; 10.2.7.6 жасанды бал жайлы мәліметтер
2.8 Ара аурулары, дұшпандары және зиянкестері	10.2.8.1 ауылшаруашылық дақылдарын улы химикаттарамен өңдеу барысында омартаны қорғау жайлы түсінік

	2.9 Ағаш ұсталық жұмыстар технологиясы	10.2.9.1 сызбалар, үлгілер, шаблондар бойынша дайындамалар жасау, өз бетінше белгілеме құралдарын таңдау; 10.2.9.2 ағашты түрлі тәсілдермен кесу (бүйірінен, тігінен және көлденеңнен)
	2.10 Декоративтік-қолданбалы шығармашылық	10.2.10.1 жұқа қол арамен күрделі суреті бар бұйымдарды кесу; 10.2.10.2 жұқа қол ара білдегімен аралау тәсілдерін меңгеру; 10.2.10.3 ағаш бетіне нақыштама жүргізу тәсілдерін меңгеру; 10.2.10.4 бұйымды өз бетінше жинап құрастыру
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	10.3.1.1 Өз еңбек әрекетін барабар бағалай білу; 10.3.1.2 кәсіби талаптарды жекелік құзыреттілік деңгейімен ұштастыра білу; 10.3.1.3 бұйым үлгісіне өз бетінше сараптама жүргізу; 10.3.1.4 бұйымды әзірлеудің технологиялық реттілігін құрастыру; 10.3.1.5 қалыптасқан кәсіби қозғалыс дағдыларының болуы
2-тоқсан		
1. Материалтану	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	10.1.1.1 түрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діндегі адамдарға төзімділік көзқараспен қарау; 10.1.1.2 ҚР ауылшаруашылығын дамытудағы омарташылықтың мағынасын түсіну; 10.1.1.3 кәсіби тұрғыдағы өз шешімін көрсете білу; 10.1.1.4 еңбек дағдысына заманауи өмірдің қажетті жағдайы ретінде қарауды әдетке айналдыру
	1.2 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	10.1.2.1 кептіру камераларының құрылымын білу; 10.1.2.2 фанера, ДСП, ДВП кесудің ерекшеліктерін білу; 10.1.2.3 жұқа ара білдегінің құрылымы мен жұмыс істеу қағидасын білу
	1.3 Шеберханада және омартада жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелері	10.1.3.1 жұқа ара білдегімен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 10.1.3.2 электр қауіпсіздігі талаптарын сақтау; 10.1.3.3 бояу жұмыстарын жүргізген кезде желдету режимін сақтау
	1.4 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	10.1.4.1 ҚР омарташылық туралы заңмен танысу; 10.1.4.2 омарташылықта және ағаш өңдеуде еңбекті қорғауды ұйымдастыру жұмыстарын түсіну; 10.1.4.3 еңбек гигиенасы, өндірістік санитария және жеке гигиена негіздерін білу; 10.1.4.4 шеберханада және омартада өрт қауіпсіздігі талаптарын орындау

2. Еңбек пәнін дайындау технологиясы

2.1 Ара жанұясының биологиясы	10.2.1.1 ұрғашы арадан аналық араның пайда болу себептері мен белгілерін білу; 10.2.1.2 ұрғашылық жанұяның пайда болу себептерін білу; 10.2.1.3 дөнес өсіп көбеюді тани білу
2.2. Омартадағы көктемгі жұмыстар	10.2.2.10 аралар жанұяларын күшейту тәсілдерін білу; 10.2.2.11 аралардың ұядан ұшып кету себептері жөнінде мәліметтер; 10.2.2.12 араларды азықтандыру дағдыларын меңгеру
2.3 Омартадағы жазғы жұмыстар	10.2.3.8 құрама бұрмаларды ұйымдастыру тәсілдерін білу; 10.2.3.9 аналақ араларды баяу аламастыру жайлы түсінік; 10.2.3.10 омартадағы селекциялық жұмыстар жайлы жалпы түсінік; 10.2.3.11 араларды көп корпусты ұяларда ұстау жайлы түсінік
2.4 Омартадағы күзгі жұмыстар	10.2.4.1 аралардың күзгі өсірілуі жөнінде түсінік; 10.2.4.2 түрлі ұяларда ұяшықтарды қалыптастыру дағдыларын меңгеру; 10.2.4.3 аралардың күзгі өсірілуі үшін азық дайындау және азық қорын толықтыру; 10.2.4.4 аралардың күзгі өсірілуі үшін азық бөлу дағдыларын меңгеру; 10.2.4.5 аралары бар ұяларды қыстауға кіргізу
2.5 Аралардың қысқы күтімі	10.2.5.1 қыстаудағы ұялардың орналасу тәртібін білу; 10.2.5.2 араларды қысқы азықтандыру үшін азығын дайындау технологиясын меңгеру; 10.2.5.3 қыстаудың температурасы мен ылғалдылығын реттеу
2.6 Омартаның жемшөптік базасы және тозаңдату	10.2.6.4. ерте, ортаңғы және кеш бал жинауды қамтамасыз ететін жайылымдық телімді таңдау жайлы түсінік; 10.2.6.5 омарташылықта жемшөп базасын көбейту және жақсарту тәсілдері жайлы мәліметтер
2.7 Омарта өнімдерінің технологиясы	10.2.7.7 сыққышты қолдану арқылы балауыз шығару технологиясы жөнінде түсінік; 10.2.7.8 бос балауыз шығару автоматтандырылған линиясы жайлы түсінік
2.8 Ара аурулары, дұшпандары және зиянкестері	10.2.8.1 аралардың америкалық және еуропалық шіру ауруларының белгілерін білу; 10.2.8.2 химиялық, шырындық және тозаңдық токсикоз жайлы мәліметтер; 10.2.8.3 ауылшаруашылық дақылдарын улы химикаттарамен өңдеу барысында омартаны қорғау жайлы түсінік
	10.2.9.1 сызбалар, үлгілер, шаблондар бойынша дайындамалар жасау, өз бетінше белгілеме

	2.9 Ағаш ұсталық жұмыстар технологиясы	құралдарын таңдау; 10.2.9.2 ағашты түрлі тәсілдермен кесу (бүйірінен,тігінен және көлденеңнен); 10.2.9.3 ұялардың негізгі зақымдануын анықтау және жөю; 10.2.9.4 қол электр құралдарымен жұмыс жасау тәсілдерін меңгеру; 10.2.9.5 майлы және эмаль бояуларымен, олифамен жұмыстар орындау
	2.10 Декоративтік-қолданбалы шығармашылық	10.2.10.1 жұқа қол арамен күрделі суреті бар бұйымдарды кесу; 10.2.10.2 жұқа қол ара білдегімен аралау тәсілдерін меңгеру; 10.2.10.3 ағаш бетіне нақыштама жүргізу тәсілдерін меңгеру; 10.2.10.4 бұйымды өз бетінше жинап құрастыру
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	10.3.1.1 өз еңбек әрекетін барабар бағалай білу; 10.3.1.2 кәсіби талаптарды жекелік құзыреттілік деңгейімен ұштастыра білу; 10.3.1.3 бұйым үлгісіне өз бетінше сараптама жүргізу; 10.3.1.4 бұйымды әзірлеудің технологиялық реттілігін құрастыру; 10.3.1.5 қалыптасқан кәсіби қозғалыс дағдыларының болуы
3-тоқсан		
1. Материалтану	1.1. Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	10.1.1.1 түрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діндегі адамдарға төзімділік көзқараспен қарау; 10.1.1.2 ҚРауылшаруашылығын дамытудағы омарташылықтың мағынасын түсіну; 10.1.1.3 кәсіби тұрғыдағы өз шешімін көрсете білу; 10.1.1.4 еңбек дағдысына заманауи өмірдің қажетті жағдайы ретінде қарауды әдетке айналдыру
	1.2 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	10.1.2.1 балауыздардың өндірістік өндірілуі жөнінде жалпы түсінік; 10.1.2.2 электр күшейткіштің құрылымы және жұмыс істеу қағидасын білу; 10.1.2.3 бөлгіш тордың құрылысы мен міндетін білу; 10.1.2.4 балды кристалсыздандыру камераларының құрылымын түсіну; 10.1.2.5 балауыз еріткіш пен балауыз престоігіштің құрылымы жөнінде түсінік
	1.3 Шеберханада және омартада жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелері	10.1.3.1 жұқа ара білдегімен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 10.1.3.2 электр қауіпсіздігі талартарын сақтау; 10.1.3.3 бояу жұмыстарын жүргізген кезде желдету режимін сақтау

2. Еңбек пәнін дайындау технологиясы	1.4 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	10.1.4.1 ҚР омарташылық туралы заңмен т а н ы с у ; 10.1.4.2 омарташылықта және ағаш өңдеуде; еңбекті қорғауды ұйымдастыру жұмыстарын т ү с і н у 10.1.4.3 еңбек гигиенасы, өндірістік санитария және жеке гигиена негіздерін; 10.1.4.4 шеберханада және омартада өрт қауіпсіздігі талаптарын орындау
	2.1 Ара жанұясының биологиясы	10.1.2. аналық сүт жөнінде түсінік; 10.1.2.10 аналық араларды шығару және ауыстыру жөнінде мәліметтер
	2.2 Омартадағы көктемгі жұмыстар	10.2.2.14 ұялық жақтауға сым тарту; 10.2.2.15 бос балауызды бекітудің түрлі тәсілдерін білу; 10.2.2.16 екінші корпустарды қою арқылы ұяларды кеңейту жөнінде түсінік
	2.3 Омартадағы жазғы жұмыстар	10.2.3.1 үйірленумен күрес тәсілдері жөнінде т ү с і н і к ; 10.2.3.2 үйірден шығып кеткен ара жанұяларынан жұмысын қабылдау тәсілдерін б і л у ; 10.2.3.3 құрама бұрмаларды ұйымдастыру тәсілдерін білу; 10.2.3.4 аналық араларды баяу аламастыру жайлы т ү с і н і к ; 10.2.3.5 омартадағы селекциялық жұмыстар жайлы жалпы түсінік; 10.2.2.6 ұялық жақтауға сым тарту; 10.2.2.7 бос балауызды бекітудің түрлі тәсілдерін білу
	2.4 Омартадағы күзгі жұмыстар	10.2.4.3 аралардың күзгі өсірілуі үшін азық дайындау және азық қорын толықтыру; 10.2.4.4 аралардың күзгі өсірілуі үшін азық бөлу дағдыларын меңгеру; 10.2.4.5 аралары бар ұяларды қыстауға кіргізу
	2.5 Аралардың қысқы күтімі	10.2.5.1 қыстаудағы ұялардың орналасу тәртібін б і л у ; 10.2.5.2 араларды қысқы азықтандыру үшін азығын дайындау технологиясын меңгеру; 10.2.5.3 қыстаудың температурасы мен ылғалдылығын реттеу
	2.6 Омартаның жемшөптік базасы және тозаңдату	10.2.6.6 үздіксіз бал жинау конвейері жөнінде т ү с і н і к ; 10.2.6.7 ауылшаруашылық дақылдарын тозаңдату барысында араларды иіске және аймаққа үйрету жайлы түсінік
	2.7 Технология продуктів пчеловодства	10.2.7.1 сыққышты қолдану арқылы балауыз шығару технологиясы жөнінде түсінік; 10.2.7.2 бос балауыз шығару автоматтандырылған линиясы жайлы түсінік; 10.2.7.3 аналық сүт жинау технологиясы жайлы

		т ү с і н і к ; 10.2.7.4 ара уын жинау технологиясы жайлы түсінік
	2.8 Ара аурулары, дұшпандары және зиянкестері	10.2.8.1 аралардың америкалық және еуропалық шіру ауруларының белгілерін білу; 10.2.8.2 химиялық, шырындық және тозаңдық токсикоз жайлы мәліметтер; 10.2.8.3 ауылшаруашылық дақылдарын улы химикаттарамен өңдеу барысында омартаны қорғау жайлы түсінік
	2.9 Ағаш ұсталық жұмыстар технологиясы	10.2.9.1 ағашты түрлі тәсілдермен кесу (бүйірінен,тігінен және көлденеңнен); 10.2.9.3 ұялардың негізгі зақымдануын анықтау ж ә н е ж о ю ; 10.2.9.4 қол электр құралдарымен жұмыс жасау тәсілдерін меңгеру
	2.10 Декоративтік-қолданбалы шығармашылық	10.2.10.1 жұқа қол арамен күрделі суреті бар б ұ й ы м д а р д ы к е с у ; 10.2.10.2 жұқа қол ара білдегімен аралау тәсілдерін меңгеру; 10.2.10.3 ағаш бетіне нақыштама жүргізу тәсілдерін меңгеру; 10.2.10.4 бұйымды өз бетінше жинап құрастыру
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	10.3.1.1 Өз еңбек әрекетін барабар бағалай білу; 10.3.1.2 кәсіби талаптарды жекелік құзыреттілік деңгейімен ұштастыра білу; 10.3.1.3 бұйым үлгісіне өз бетінше сараптама ж ү р г і з у ; 10.3.1.4 бұйымды әзірлеудің технологиялық реттілігін құрастыру; 10.3.1.5 қалыптасқан кәсіби қозғалыс дағдыларының болуы
4-тоқсан		
1. Материалтану	1.1 Еңбек пәні жөнінде жалпы мәліметтер	10.1.1.1 түрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діндегі адамдарға төзімділік көзқараспен қарау; 10.1.1.2 ҚРауылшаруашылығын дамытудағы омарташылықтың мағынасын түсіну; 10.1.1.3 кәсіби тұрғыда ғы өз шешімін көрсете б і л у ; 10.1.1.4 еңбек дағдысына заманауи өмірдің қажетті жағдайы ретінде қарауды әдетке айналдыру
	1.2 Материалдардың, құрал-саймандардың және жабдықтардың сараптамасы	10.1.2.1 аналық араларды жасанды шығаруға арналаған жабдықтар мен құралдарды білу; 10.1.2.2 ара павильонының құрылысы жөнінде түсінік
	1.3 Шеберханада және омартада жұмыс істеу барысындағы қауіпсіздік техникасы ережелері	10.1.3.1 жұқа ара білдегімен жұмыс істеу барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін с а қ т а у ; 10.1.3.2 электр қауіпсіздігі талартарын сақтау; 10.1.3.3 бояу жұмыстарын жүргізген кезде желдету режимін сақтау

	1.4 Еңбекті қорғау және ҚР еңбек заңнамасы	10.1.4.1 ҚР омарташылық туралы заңмен танысу; 10.1.4.2 омарташылықта және ағаш өңдеуде еңбекті қорғауды ұйымдастыру жұмыстарын түсіну; 10.1.4.3 еңбек гигиенасы, өндірістік санитария және жеке гигиена негіздерін; 10.1.4.4 шеберханада және омартада өрт қауіпсіздігі талаптарын орындау
	2.1 Ара жанұясының биологиясы	10.2.1.1 ұрғашы арадан аналық араның пайда болу себептері мен белгілерін білу; 10.2.1.2 ұрғашылық жанұяның пайда болу себептерін білу; 10.2.1.3 дөңес өсіп көбеюді тани білу; 10.2.1.4 ұрықты (тұқымдалғыш) және ұрықсыз аналық араларды ажырата білу
	2.2 Омартадағы көктемгі жұмыстар	10.2.2.1 араларды қыстаудан шығаратын жерді тандау; 10.2.2.2 жылыжайдағы ең ерте аралап ұшып шығу жайлы түсінік; 10.2.2.3 түрлі типтегі ұяларда араларды тексеру техникасын білу; 10.2.2.4 түтіндеткішті жағу тәсілдерін білу; 10.2.2.5 түтіндеткіш жанармайының сипаттамасын білу; 10.2.2.6 аналықтары жоқ жанұяларды түзеу тәсілдері жайлы түсінік; 10.2.2.7 өсіп көбеюі бойынша аналық аралардың сапасын анықтау; 10.2.2.8 ұяны қысқарту және шектеу тәсілдерін білу; 10.2.2.9 аралар жанұяларын біріктіру тәсілдерін білу; 10.2.2.10 аралар жанұяларын күшейту тәсілдерін білу; 10.2.2.11 аралардың ұядан ұшып кету себептері жөнінде мәліметтер; 10.2.2.12 араларды азықтандыру дағдыларын меңгеру; 10.2.2.13 араларды азықтандыру тәсілдерін білу; 10.2.2.14 ұялық жақтауға сым тарту; 10.2.2.15 бос балауызды бекітудің түрлі тәсілдерін білу; 10.2.2.16 екінші корпусстарды қою арқылы ұяларды кеңейту жөнінде түсінік; 10.2.2.17 аралар жанұяларын тексеру журналын толтыру
	2.3 Омартадағы жазғы жұмыстар	10.2.3.13 балы бар жақтауларды ұялардан шығару тәсілдерін меңгеру; 10.2.3.14 дүкен жалғамаларын ұялардан шешу; 10.2.3.15 айдалған жақтауларды кептіру тәсілдерін білу; 10.2.3.16 жақтауларды омарташы пышағымен

2 Еңбек пәнін дайындау технологиясы		шығару тәсілдерін білу; 10.2.3.17 электр балшайқауыштардың құрылымы жөнінде түсінік
	2.4 Омартадағы күзгі жұмыстар	10.2.4.1 аралардың күзгі өсірілуі жөнінде түсінік; 10.2.4.2 түрлі ұяларда ұяшықтарды қалыптастыру дағдыларын меңгеру; 10.2.4.3 аралардың күзгі өсірілуі үшін азық дайындау және азық қорын толықтыру; 10.2.4.4 аралардың күзгі өсірілуі үшін азық бөлу дағдыларын меңгеру; 10.2.4.5 аралары бар ұяларды қыстауға кіргізу
	2.5 Аралардың қысқы күтімі	10.2.5.1 қыстаудағы ұялардың орналасу тәртібін білу; 10.2.5.2 араларды қысқы азықтандыру үшін азығын дайындау технологиясын меңгеру; 10.2.5.3 қыстаудың температурасы мен ылғалдылығын реттеу
	2.6 Омартаның жемшөптік базасы және тозаңдату	10.2.6.1 омарташылықта жемшөп базасын көбейту және жақсарту тәсілдері жайлы мәліметтер; 10.2.6.2 үздіксіз бал жинау конвейері жөнінде түсінік; 10.2.6.3 ауылшаруашылық дақылдарын тозаңдату барысында араларды иіске және аймаққа үйрету жайлы түсінік
	2.7 Омарта өнімдерінің технологиясы	10.2.7.9 аналық сүт жинау технологиясы жайлы түсінік; 10.2.7.10 ара уын технологиясы жайлы түсінік
	2.8 Ара аурулары, дұшпандары және зиянкестері	10.2.8.1 аралардың америкалық және еуропалық шіру ауруларының белгілерін білу; 10.2.8.2 химиялық, шырындық және тозаңдық токсикоз жайлы мәліметтер
	2.9 Ағаш ұсталық жұмыстар технологиясы	10.2.9.1 ағашты түрлі тәсілдермен кесу (бүйірінен, тігінен және көлденеңнен); 10.2.9.2 ұялардың негізгі зақымдануын анықтау және жою; 10.2.9.3 қол электр құралдарымен жұмыс жасау тәсілдерін меңгеру
	2.10 Декоративтік-қолданбалы шығармашылық	10.2.10.1 жұқа қол арамен күрделі суреті бар бұйымдарды кесу; 10.2.10.2 жұқа қол ара білдегімен аралау тәсілдерін меңгеру; 10.2.10.3 ағаш бетіне нақыштама жүргізу тәсілдерін меңгеру; 10.2.10.4 бұйымды өз бетінше жинап құрастыру
3. Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	3.1 Еңбек заттарының сараптамасы және бағалануы	10.3.1.1 өз еңбек әрекетін барабар бағалай білу; 10.3.1.2 кәсіби талаптарды жекелік құзыреттілік деңгейімен ұштастыра білу; 10.3.1.3 бұйым үлгісіне өз бетінше сараптама жүргізу; 10.3.1.4 бұйымды әзірлеудің технологиялық реттілігін құрастыру;

Ескерту: білім беру ұйымында оқу-еңбек үдерісін қажетті өндірістік материалымен қамтамасыз ету мүмкіншіліктеріне қарай, мұғалім тақырыптарды оқыту реттілігін белгілейді.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 7-9
(10) сыныптар үшін "Кәсіби
еңбекке баулу" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
14-қосымша

"Кәсіби еңбекке баулу. Тоқу. Кестелеу" оқу пәнінің мазмұны

122. "Кәсіби еңбекке баулу. Тоқу. Кестелеу" профилі бойынша бағдарлама келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Материалтану. Аспаптар және құралдар";
- 2) 2-бөлім "Еңбек бұйымын дайындау технологиясы";
- 3) 3-бөлім "Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау".

123. "Материалтану. Аспаптар және құралдар" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер;
- 2) материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау.

124. "Еңбек бұйымын дайындау технологиясы" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады

:

- 1) тоқыма біздермен тоқу;
- 2) ілгекпен тоқу;
- 3) тоқыма бұйымдарын әрлеу;
- 4) тоқыма бұйымдарын жөндеу;
- 5) машинамен тоқу.

125. "Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады

:

- 1) еңбек бұйымдарын талдау және бағалау;
- 2) өзіндік жұмыс;
- 3) қорытынды бақылау жұмысы.

126. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

- 1) 1-бөлім "Материалтану. Аспаптар және құралдар":

1-кесте

Бөлімшелер	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
			9.1.1.1 басқалардың пікірін, әр түрлі халықтардың тарихын және мәдениетін	

1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде саналы ұғыну; 7.1.1.2 тоқудың шығу тарихын білу; 7.1.1.3 мұғалімнің көмегімен тоқудың ерекшеліктерін зерттеу және анықтау; 7.1.1.4 қоршағандар үшін "түсінікті" болу (өзіндік пікірін баяндай білу); 7.1.1.4 шеберханадағы мінез-құлық ережесі, жұмыс орнын ұйымдастыру, формалық киім, киім эстетикасы туралы түсініктерінің болуы	8.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 тоқудың аса маңызды ерекшеліктері туралы білімін және түсінігін көрсету; 8.1.1.3 тоқымашы кәсібі туралы түсініктерінің болуы; 8.1.1.4 мұғалімнің көмегімен қызықтыратын ақпараттың қайнар көзін білу	күрметтеу; 9.1.1.2 тоқудың ерекшеліктерін өз бетімен зерттеуге және сипаттауға ұмтылу; 9.1.1.3 тоқудың шығу тарихын білу тоқудың дамуы туралы түсініктерінің болуы; тоқудағы заманауи үрдістер туралы түсініктерінің болуы; 9.1.1.4 мұғалімнің көмегімен шынайы объектілер арқылы қажетті ақпаратты табу, талдау және іріктеу (журналдар, ғаламтор); 9.1.1.5 кәсіпорында және үй жағдайында еңбекті ұйымдастыру туралы түсініктерінің болуы; 9.1.1.6 кәсіби этика туралы түсініктерінің болуы; 9.1.1.7 "Тоқымашы" кәсібіндегі талаптармен және медициналық қарсы көрсетілімдермен танысу; 9.1.1.8 "Еңбек келісім-шарты" туралы түсінігінің болуы; 9.1.1.9 еңбекақыны төлеу түрлерін ажырату (айлық, келісімді, мерзімдік жалақы); 9.1.1.10 оқу шеберханасының жабдықтарына ұқыпты қарау; 9.1.1.11 ересектермен және қатарластармен ынтымақтасу, топта, ұжымда жұмыс істей білу	10.1.1.1 әртүрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діни сенімдегі адамдарға толеранттылық көрсету; 10.1.1.2 тоқыма бұйымдарын дайындауда материалдар мен тәсілдерді салыстыру, талдау; 10.1.1.3 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен шынайы объектілер арқылы қажетті ақпаратты табу, талдау және іріктеу (журналдар, ғаламтор); 10.1.1.4 трикотаж фабрикасында еңбекті ұйымдастыру туралы түсініктерінің болуы; 10.1.1.5 еңбек нарығында жағдайды талдай білу; 10.1.1.6 кәсіби өзін-өзі анықтауға тілегін көрсету; 10.1.1.7 еңбек іс-әрекетіне замануи өмірдің қажетті жағдайы ретінде әдетінің болуы
	7.1.2.1 талшықтың түрлері мен қасиеттерін			

1 . 2 Материалдарды , құралдарды және жабдықтарды талдау	білу (табиғи, химиялық); иірілген жіптің түрлері (мақта-мата, ж ү н) ; 7.1.2.2 мақта-мата және жүннен жасалған жіпті визуалды және тактильды түрде анықтау; 7.1.2.3 мұғалімнің көмегімен бұйымды дайындау үшін жіпті іріктеу; 7.1.2.4 тоқуға арналған аспаптар мен құралдарды білу; 7.1.2.5 тік және айналмалы ілгектер туралы түсініктерінің болуы ; 7.1.2.6 алюминийден, пластмассадан, ағаштан және әр түрлі материалдан жасалған тоқыма біздер туралы түсініктерінің болуы; 7.1.2.7 тоқыма біздердің өлшемі (нөмірі) туралы түсініктерінің болуы; 7.1.2.8 алюминийден, пластмассадан, ағаштан және әр түрлі материалдан жасалған ілгектер туралы түсініктерінің болуы; 7.1.2.9 ілгектердің өлшемі (нөмірі) туралы түсініктерінің болуы; 7.1.2.10 тоқыма бұйымында кестелеуге арналған қол инесінің ерекшеліктерін білу; 7.1.2.11 толтырғыштар туралы түсініктерінің болуы: синтепон, холофайбер, поролон, әр түрлі материалдар; тоқыма бұйымдарын безендіруде қолданылатын материалдар туралы түсініктерінің болуы (бисер, паетка, шыны	8.1.2.1 иірілген жіптің қасиеттерін білу (қалыңдығы, ұзындығы, ширатылуы, тегістігі, тығыздығы, беріктігі); 8 . 1 . 2 . 2 зертханалық-практикалық жұмысты орындау барысында мақта-мата және жүн, синтетикалық жіптің қасиеттерін анықтау (сыртқы түрі бойынша, сипап-сезу арқылы, жану ерекшелігі бойынша); 8.1.2.3 тоқуға арналған өлшеуші және жұмыс аспаптарын, құралдарының атауларын білу; 8.1.2.4 мұғалімнің көмегімен тоқуға арналған аспаптар мен құралдарды іріктеу; 8.1.2.5 мұғалімнің көмегімен жіптің қалыңдығына сәйкес тоқыма біздер мен ілгектерді таңдау; 8.1.2.6 жіптерді, ілгектерді, тоқыма біздерді сақтау ережесін білу ; 8.1.2.7 тоқуға арналған аспаптармен, материалдармен жұмыс істеуде санитарлы-гигиеналық талаптарды орындау; 8.1.2.8 өз бетімен жұмыс орнын ұйымдастыру; 8.1.2.9 кесетін және шаншитын аспаптармен, үтікпен жұмыс	9.1.2.1 сыртқы түрі бойынша иірілген жіпті өз бетімен танып-білу; 9.1.2.2 ілмектерді жинақтауда және ылғалды-жылу өңдеуде жіптің қасиеттерін есепке алу ; 9.1.2.3 қолмен және машина тәсілімен тоқуға арналған материалдар мен аспаптарды, құралдарды өз бетімен таңдау ; 9.1.2.4 тұрмыстық тоқыма машинасының түрлерін білу; 9.1.2.5 тоқуға арналған аспаптармен, материалдармен және жабдықтармен жұмыс істеуде санитарлы-гигиеналық талаптарды орындау; 9.1.2.6 өз бетімен жұмыс орнын ұйымдастыру; 9.1.2.7 кесетін және шаншитын аспаптармен, тоқыма машинасымен, үтікпен жұмыс барысында қауіпсіздік ережесін орындау ; 9.1.2.8 тоқудың сапасына және дайын	10.1.2.1 трикотаж маталардың түрлері мен ерекшеліктерін білу ; 10.1.2.2 қолмен және машина тәсілімен тоқуға арналған материалдар мен аспаптарды, құралдарды өз бетімен таңдау ; 10.1.2.6 тоқуға арналған аспаптармен, материалдармен және жабдықтармен жұмыс істеуде санитарлы-гигиеналық талаптарды орындау; 10.1.2.7 жұмыс орнын ұйымдастыру, кесетін және шаншитын аспаптармен, тоқыма машинасымен, үтікпен жұмыс барысында

моншақтар, түймелер, ленталар); 7.1.2.12 мұғалімнің көмегімен жұмысқа қажетті аспаптар мен құралдарды таңдау; 7.1.2.13 санитарлық-гигиеналық нормаларды орындау; 7.1.2.14 жұмыс орнын ұйымдастыру; 7.1.2.15 кесетін және шаншитын аспаптармен, үтікпен жұмыста қауіпсіздік ережесін білу	барысында қауіпсіздік ережесін орындау	өнімге қойылатын талаптар туралы түсініктерінің болуы	қауіпсіздік ережесін орындау

2) 2-бөлім "Еңбек бұйымын дайындау технологиясы":

2-кесте

Бөлімшелер	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	7.2.1.1 тоқыма біздерге ілмектерді ілу ережесін білу; 7.2.1.2 ілмектің түрлерін және оларды шартты белгілерін ажырату (оң, теріс, жиекті); 7.2.1.3 өрнектің үлгілерін жазу: мұғалімнің көмегімен мәтінді және шартты белгілерді қолданып (сызбалы); 7.2.1.4 бұйымды тоқуға арналған ілмектерді есептеуді орындау ережесі туралы түсініктерінің болуы; 7.2.1.5 мұғалімнің көмегімен бақылау үлгісін орындай білу;	8.2.1.1 мұғалімнің көмегімен ілмекті шалу, қосуды орындау; 8.2.1.2 мұғалімнің көмегімен бес тоқыма бізде айналдырып тоқуды орындау; 8.2.1.3 мұғалімнің көмегімен өкшені шығарып үйрену; 8.2.1.4 тоқу сызбасындағы негізгі шартты белгілерді білу; 8.2.1.5 раппорттың суретін, оны тоқудың шарттарын білу; 8.2.1.6 мұғалімнің көмегімен қарапайым сызбаларды оқу, жазу және тоқи білу; 8.2.1.7 1Ч1, 2Ч2	9.2.1.1 қарапайым өрнектерді өз бетімен орындай білу; 9.2.1.2 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен өрнектің графикалық бейнесін орындау; 9.2.1.3 ұсынылған сызба бойынша үлгіні өз бетімен тоқи білу; 9.2.1.4 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен екі түсті өрнекті тоқи білу; 9.2.1.5 ажурлы тоқу туралы түсініктерінің болуы; 9.2.1.6 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен ажурлы өрнектерді, таңдау бойынша, тоқи білу; 9.2.1.7 мұғалімнің көмегімен қосымша бөлшектері бар бұйымды тоқи білу: қолғаптар (екі, бес тоқыма бізбен); 9.2.1.8 мұғалімнің көмегімен	10.2.1.1 өрнектің сызбасын өз бетімен оқу, жазу және құрастыра білу; 10.2.1.2 сызба бойынша өз бетімен тоқи білу; 10.2.1.3 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен айналмалы бізбен бұйымды тоқи білу; 10.2.1.4 тоқыма бұйымды дайындау

2.1 Тоқыма біздермен току	7.2.1.6 орамалды, ұйықты токуды орындай білу, мұғалімнің көмегімен 1Ч1, 2Ч2 резеңкесін токи білу ; 7.2.1.7 мұғалімнің көмегімен ілмектерді жабуды орындай білу; 7.2.1.8 мұғалімнің көмегімен тікелей екі түстегі жііптерді біріктіру; 7.2.1.9 жұмыс жоспарын құрастыру, мұғалімнің көмегімен материалдар мен аспаптарды тандау; 7.2.1.10 тік төртбұрышты пішіндегі бұйымды орындау (белгібау, инешек, тұтқыш, шарф, құты, косметичка) ; 7.2.1.11 тоқыма бұйымның ВТО ережесін орындау	резеңкесін орындай білу, шахматка, шатастырма өрнектерін токи білу; 8.2.1.8 үлгі бойынша тапсырмада бағдарлай білу; 8.2.1.9 мұғалімнің көмегімен және өз бетімен бұйыммен жұмыс жасау жоспарын құрастыру; 8.2.1.10 бұйымды току үшін ілмектерді есептеуді орындау ережесін білу; 8.2.1.11 бұйымдарды орындау: шағын орамал, шашқа арналған жолак, білезік, қалпақ, белдемше, көрпе, ойыншық 8.2.1.12 тоқыма бұйымның ВТО ережесін орындау	айнламалы бізбен бұйымды токи білу; 9.2.1.9 бұйымның үлгісі бойынша тапсырмада өз бетімен бағдарлай білу ; 9.2.1.10 үлгіні талдау және әңгімелесу барысында жұмыс жоспарын құрастыру; 9.2.1.11 технологиялық карта бойынша тоқыма бұйымын дайындаудың бірізділігін анықтау; 9.2.1.12 мұғалімнің көмегімен және өз бетімен бұйымды току үшін ілмектерді есептеуді орындау; 9.2.1.13 бұйымдарды орындау: оюланған көрпе, түрлі-түсті кілемше, өрнегі бар шарф, ойыншық, қалпақ, қолғаптар, ұйықтар, гетра, белдемше; 9.2.1.14 тоқыма бұйымның ВТО ережесін орындау	бірізділігін өз бетімен анықтау; 10.2.1.5 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен бұйымды току үшін есептеуді орындау; 10.2.1.6 дайын бұйымның ВТО ережесін орындау; 10.2.1.7 бұйымдарды орындау: оюы бар көрпе, кілемше, шарф, снуд, қалпақ, қолғап, ұйық, гетра, белдемше, аксессуарлар
	7.2.2.1 қолдың дұрыс қойылуын және жұмыс жібінің теңдей керілуін, дененің қалпын қадағалау; 7.2.2.2 бірінші ілмекті құра білу, ауа ілмектерінен тізбекті орындау; 7.2.2.3 ілмектің түрлері және олардың шартты белгілерін ажырату (ауа ілмегі, біріктіруші баған, жартылай баған, шалусыз баған, шалуы бар баған) ; 7.2.2.4 өрнектердің үлгілерін жазу:	8.2.2.1 мұғалімнің көмегімен ілмектерді азайту, қосуды орындау; 8.2.2.2 айналымалы токуды орындау; 8.2.2.3 токудың сызбасындағы негізгі шартты белгілерді білу ; 8.2.2.4 мұғалімнің көмегімен қарапайым сызбаларды оқу, жазу және токи білу;	9.2.2.1 қарапайым өрнектердің сызбасын өз бетімен оқи білу; 9.2.2.2 қарапайым өрнектерді өз бетімен орындай білу ; 9.2.2.3 көптүсті току	10.2.2.1 өрнектердің сызбасын өз бетімен оқи білу; 10.2.2.2 өрнектерді өз бетімен орындай

2.2 Ілгекпен тоқу	мұғалімнің көмегімен мәтінді және шартты белгілері қолданып (сызбалы); 7.2.2.5 ұйымды тоқу үшін ілмектерді есептеуді орындау ережесі туралы түсініктерінің болуы; 7.2.2.6 мұғалімнің көмегімен бақылау үлгісін орындай білу; 7.2.2.7 раппорт ұғымы туралы түсініктерінің болуы; 7.2.2.8 мұғалімнің көмегімен сызба бойынша қарапайым өрнекті орындай білу; 7.2.2.9 аяқталған жіпті өсіруді білу, бұйымның оң, теріс беттерін анықтай білу; 7.2.2.10 мұғалімнің көмегімен жұмысты аяқтау; 7.2.2.11 жұмыс жоспарын құрастыру, мұғалімнің көмегімен материалдар мен аспаптарды таңдау; 7.2.2.12 бұйымның жиегін ілгекпен әрлеу туралы түсініктерінің болуы; 7.2.2.13 тік төртбұрышты пішіндегі бұйымды орындау: белгібау, тұтқыш, ыстықтың астына қоятын тіреуіш, білезік; 7.2.1.14 тоқыма бұйымды ылғалды және жылумен өңдеу ережесін білу	8.2.2.5 суреттің раппортын, оны тоқудың шарттарын білу; 8.2.2.6 екі шалуы бар бағанды орындау, "ракушка", "пико", қалың бағанды орындау; 8.2.2.7 бұйымды тоқу үшін ілмектерді есептеуді орындау ережесін білу; 8.2.2.8 бағандар мен ауа ілмектері негізінде өрнектерді орындау; 8.2.2.9 сызба және үлгі бойынша тапсырмада бағдарлай білу; 8.2.2.10 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен бұйыммен жұмыс істеу жоспарын құрастыру; 8.2.2.11 бұйымды дайындау: тұтқыш, майлық, ойыншық, косметичка, құты, кәдесый, аксессуарлар; 8.2.2.12 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен бұйымның жиегін ілгекпен әрлеуді орындай білу; 8.2.2.13 тоқыма бұйымды ылғалды және жылумен өңдеу ережесін орындау	туралы түсініктерінің болуы; 9.2.2.4 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен сызба бойынша екі түсті өрнекті орындау; 9.2.2.5 бұйымның сызбасы мен үлгісін талдау, мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен жұмыс жоспарын құрастыру; 9.2.2.6 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен бұйымды тоқу үшін ілмектерді есептеуді орындау; 9.2.2.7 бұйымды дайындау: бас киім, сөмке, косметичка, аксессуарлар, ойыншық, майлық, аксессуарлар, ілгектермен орындалатын аппликация, белдемше; 9.2.2.8 тоқыма бұйымның ВТО ережесін орындау	білу; 10.2.2.3 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен сызба бойынша көптісті өрнекті орындау; 10.2.2.4 тоқылған бұйымды дайындаудың бірізділігін өз бетімен анықтау; 10.2.2.5 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен бұйымды тоқу үшін есептеуді орындау; 10.2.2.6 бұйымдарды дайындау: оюлы көрпе, кілемше, шарф, қалпақ, гетры, белдемше, бас киім, сөмке, косметичка, кәдесыйлар, ойыншық, майлық, аксессуарлар, ілгектермен орындалатын аппликация; 10.2.2.7 тоқыма бұйымның ВТО ережесін орындау
	7.2.3.1 қолмен көркем кесетелеу туралы түсініктерінің болуы; 7.2.3.2 тоқыма бұйымы бойынша кесетелеу ережесін білу; 7.2.3.3 қол тігістерін орындай білу: инені алға жіберіп, тамбурлы, сабақты, жатық, ілмектеулі; 7.2.3.4 безендіруші тігістермен бұйымдарды	8.2.3.1 тоқыма бұйымы бойынша кесетелеу ережесін орындау; 8.2.3.2 қолмен әрлеу тігістерін орындау техникасын меңгеру: "ілмек", "француз түйіні", "ілмек	9.2.3.1 тоқыма бұйымы және	10.2.3.1 трикотаж бойынша кесетелеу ережесін орындау; 10.2.3.2 кенеп матада қолмен әрлеу тігістерін орындау техникасын меңгеру; 10.2.3.3 әртүрлі тәсілдермен трикотаж бұйымдарды өз

2.3 Тоқыма
бұйымдарын
әрлеу

кестелеу үшін жіптерді іріктеу; 7.2.3.5 кестелеу үшін суретті таңдау; 7.2.3.6 суретті тоқыма бұйымына алмастыру тәсілі туралы түсініктерінің болуы; 7.2.3.8 бұйымды тігістің алуан түрлерімен кестелеу; 7.2.3.9 тоқыма бұйымын аппликациямен сәндік безендіру тәсілдері туралы түсініктерінің болуы; 7.2.3.10 тоқыма бұйымындағы аппликацияның түрлерімен танысу; 7.2.3.11 тоқыма бұйымында аппликацияны орындау үшін қолданылатын материалдармен танысу; 7.2.3.12 тоқыма бұйымында аппликацияны орындау тәсілі туралы түсініктерінің болуы; 7.2.3.13 мұғалімнің көмегімен үлгіде қарапайым аппликацияны орындау; 7.2.3.14 помпонларды дайындау техникасын меңгеру; 7.2.3.15 шашақтарды дайындау техникасын меңгеру; 7.2.3.16 тік төртбұрыш пішіндегі дайын бұйымда әрлеуді орындау: белгібау, тұтқыш, ыстықтың астына қоятын тіреуіш, білезік; 7.2.3.17 біріктіруші трикотаж тігістерін орындау тәсілдері туралы түсініктерінің болуы (иненің, ілгектің көмегімен); 7.2.3.18 мұғалімнің көмегімен жабық жекті	ішіндегі ілмек"; 8.2.3.3 помпондарды дайындай білу; 8.2.3.4 бұйымды шашақтармен сәндік білу; 8.2.3.5 ілгекпен кестелеу техникасын меңгеру; 8.2.3.6 тоқыма бұйымдарын түймелермен, бисермен, паеткамен, лентамен сәндік безендіру туралы түсініктерінің болуы; 8.2.3.7 мұғалімнің көмегімен тоқыма бұйымды сәндік безендіруге арналған материалдарды, құралдарды және аспаптарды іріктей білу; 8.2.3.8 кестелеу мен аппликация үшін суретті таңдау; 8.2.3.9 мұғалімнің көмегімен тоқыма бұйымға суретті алмастыруды орындау; 8.2.3.10 бұйымды тігістердің алуан түрлерімен кестелеу; 8.2.3.11 мұғалімнің көмегімен бұйымды безендіру үшін ілгекпен тоқылған аппликацияны қолдану; 8.2.3.12 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен дайын бұйымды әрлеуді орындау; 8.2.3.13 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма бұйымдарында біріктіруші трикотаж тігістерін орындау (тік, көлденең)	трикотаж матасы бойынша кестелеу ережесін орындау; 9.2.3.2 қолмен әрлеу тігістерін орындау техникасын меңгеру; 9.2.3.3 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма бұйымдарды түймелермен, бисермен, паеткамен, лентамен, шашақтармен, шілтермен, помпондармен сәндік безендіру; 9.2.3.4 аппликацияны бұйыммен біріктіру тәсілдерін және олардың орындалу бірзділігін білу; 9.2.3.5 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма бұйымда аппликацияны орындай білу; 9.2.3.6 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма бұйымды аралас әрлеуді орындау; 9.2.3.7 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен біріктіруші трикотаж тігістерін орындау; 9.2.3.8 өз бетімен немесе мұғалімнің көмегімен бұрын қолданыста болған трикотаж бұйымдарды сәндік әрлеуді орындау	бетімен сәндік безендіру; 10.2.3.4 аппликацияны бұйыммен біріктіру тәсілдерін және олардың орындалу бірзділігін білу; 10.2.3.5 трикотаж бұйымдарында аппликацияның алуан түрлерін өз бетімен орындау; 10.2.3.6 трикотаж бұйымды өз бетімен аралас әрлеуді орындау; 10.2.3.7 өз бетімен біріктіруші трикотаж тігістерін орындау; 10.2.3.8 бұрын қолданыста болған трикотаж бұйымдарды өз

	ілмектер бойынша біріктіруші тігісті орындау			бетімен сәндік әрлеуді орындау
2.4 Тоқыма бұйымдарын жөндеу	7.2.4.1 тоқыма бұйымдарына күтім жасау туралы түсініктерінің болуы; 7.2.4.2 тоқыма бұйымдарын қызметі, түрлері, жөндеу тәсілдері туралы түсініктерінің болуы; 7.2.4.3 тоқыма бұйымды жамау тәсілдерін меңгеру; 7.2.4.4 үлгіде жамауды орындау; 7.2.4.5 тоқыма бұйымға жамауды салу ережесін білу; 7.2.4.6 тоқыма бұйымға жамауды салу тәсілдерін меңгеру; 7.2.4.7 үлгіде жамауды орындау	8.2.4.1 тоқыма бұйымдарына күтім жасау ережесін білу;; 8.2.4.2 тоқыма бұйымдарын жөндеу түрлері мен тәсілдерін білу; 8.2.4.3 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен бұйымның ақауын ескеріп, жөндеу тәсілін таңдай білу; 8.2.4.4 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма бұйымдарын жамауды орындау; 8.2.4.5 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма жамауды орындау; 8.2.4.6 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен әртүрлі материалдарды қолданып жамауды орындау (фетр, тері, трикотаж); 8.2.4.7 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен әлсіреген бөлікті "іلمектің ішіндегі ілмек" тігісімен қалпына келтіруді орындау; 8.2.4.8 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен ілмектерді ілгекпен көтеру тәсілін меңгеру; 8.2.4.9 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма бұйымдардың сыртқы ақауларын жоя білу (і лмектеу, тартылу) ; 8.2.4.10 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма бұйымды көлденең	9.2.4.1 тоқыма бұйымдарына күтім жасау ережесін орындау; 9.2.4.2 трикотаж бұйымдарын көркем жамау туралы түсініктерінің болуы; 9.2.4.3 мұғалімнің көмегімен трикотаж бұйымдарын сызба бойынша көркем жамауды орындау; 9.2.4.4 мұғалімнің көмегімен шұлық-ұйық бұйымдарын қалпына келтіруді орындай білу; 9.2.4.5 бұйымды ұзындығы бойынша ұзарту (өсіру) тәсілдерін меңгеру; 9.2.4.6 бұйымның ақауын ескеріп, жөндеу тәсілін таңдай білу; 9.2.4.7 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен трикотаж бұйымның ақауын ескеріп жөндеуді орындау; 9.2.4.8 ескі трикотаж заттарды қолдану туралы түсініктерінің болуы; 9.2.4.9 мұғалімнің көмегімен ескі трикотаж заттардан бұйымды орындау	10.2.4.1 тоқыма бұйымдарына күтім жасау ережесін орындау; 10.2.4.2 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен трикотаж бұйымдарын сызба бойынша көркем жамауды орындау; 10.2.4.3 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен шұлық-ұйық бұйымдарын қалпына келтіруді орындай білу; 10.2.4.4 кеттель тігісін орындау техникасын меңгеру; 10.2.4.5 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен үлгіде кеттель тігісін орындау; 10.2.4.6 мұғалімнің көмегімен ескі трикотаж заттардан бұйымды орындау; 10.2.4.7 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен трикотаж бұйымның ақауын

		тігіспен қалпына келтіруді орындау		ескеріп жөндеуді орындау
2.5 Машинамен току			9.2.5.1 тұрмыстық тоқыма машинасының бірфонтурлы моделінің құрылысын білу (жіп жүргізуші, жіпті бағыттаушы, каретка, қатарларды есептегіш, тілдері бар металл инелер, пластина-рельстер); 9.2.5.2 мұғалімнің көмегімен тұрмыстық тоқыма машинасын толтыру; 9.2.5.3 мұғалімнің көмегімен машинаны реттеуді орындау; 9.2.5.4 мұғалімнің көмегімен тұрмыстық тоқыма машинасында жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру; 9.2.5.5 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тегіс матаны (жатық кестені) тоқи білу; 9.2.5.6 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен жұмыс жоспарын құрастыру; 9.2.5.6 иілмелі жатық кестемен бұйымды дайындау; 9.2.5.7 тоқыма бұйымды ВТО ережесін орындау	10.2.5.1 тұрмыстық тоқыма машинасының түрлері мен құрылысын білу; 10.2.5.2 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тұрмыстық тоқыма машинасын толтыру; 10.2.5.3 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тұрмыстық тоқыма машинасын реттеуді орындау; 10.2.5.4 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тұрмыстық тоқыма машинасында тоқудың негізгі түрлері мен амалдарын меңгеру; 10.2.5.5 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен жұмыс жоспарын құрастыру; 10.2.5.6 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқудың негізгі түрлері мен амалдарын қолданып бұйымды дайындау; 10.2.5.7 тоқыма бұйымды ВТО ережесін орындау

3) 3-бөлім "Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау":

3-кесте

Бөлімшелер	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
		8.3.3.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге		

3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	7.3.3.1 өз жұмысын және өз жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға ұмтылу; 7.3.3.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді атап өту; 7.3.3.3 сөздік есепте зерттелген терминдерді қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау; 7.3.3.4 алынған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану	асыру; 8.3.3.2 жұмыстың сапасын тексеру 8.3.3.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.3.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру 8.3.3.5; мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен өз бұйымын толыққанды талдауға ұмтылу; 8.3.3.6 өлшеуіш құралдардың көмегімен және көзбен қарап бұйымның өлшемін анықтау	9.3.3.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды сипаттау; 9.3.3.2 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша пікірлерді қабылдау және ұсыныстар жасау; 9.3.3.3 дайын жұмысты сыныпқа ұсыну	10.3.3.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысын және басқалардың жұмысын құру үшін қолданылатын әдістер мен тәсілдерді талқылау және бағалау; 10.3.3.2 қолданылған идеяларды салыстыруға негізделіп, өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша сыни ұсыныстар жасау
3.2 Өзіндік жұмыс	7.3.2.1 тоқыма бізбен бақылау үлгісін орындау; 7.3.2.2 ілгекпен бақылау үлгісін орындау; 7.3.2.3 бақылау үлгісін әрлеуді орындау; 7.3.2.4 бақылау үлгісін жөндеуді орындау	8.3.2.1 тоқыма бізбен бақылау үлгісін орындау; 8.3.2.2 ілгекпен бақылау үлгісін орындау; 8.3.2.3 бақылау үлгісін әрлеуді орындау; 8.3.2.4 бақылау үлгісін жөндеуді орындау	9.3.2.1 тоқыма бізбен бақылау үлгісін орындау; 9.3.2.2 ілгекпен бақылау үлгісін орындау; 9.3.2.3 бақылау үлгісін әрлеуді орындау; 9.3.2.4 бақылау үлгісін жөндеуді орындау	10.3.2.1 тоқыма бізбен бақылау үлгісін орындау; 10.3.2.2 ілгекпен бақылау үлгісін орындау; 10.3.2.3 бақылау үлгісін әрлеуді орындау; 10.3.2.4 бақылау үлгісін жөндеуді орындау
3.3 Бақылау қорытынды жұмысы (оқу жылы бойынша)	7.3.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (дифференциалды)	8.3.3.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (дифференциалды)	9.3.3.1 емтихан бұйымын орындау және қиындығына тең тоқыма бұйымын өз бетімен тоқу	10.3.3.1 емтихан бұйымын орындау және қиындығына тең тоқыма бұйымын өз бетімен тоқу

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптар үшін " Кәсіби- еңбекке баулу. Тоқу. Кестелеу" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар

1) 7-сынып:

4-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Материалтану. Аспаптар және құралдар	1.1. Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде саналы ұғыну; 7.1.1.2 тоқудың шығу тарихын білу 7.1.1.3 мұғалімнің көмегімен тоқудың ерекшеліктерін зерттеу ж ә н е а н ы қ т а у ; 7.1.1.4 қоршағандар үшін "түсінікті" болу (өзіндік пікірін б а я н д а й б і л у) ; 7.1.1.5 шеберханадағы мінез-құлық ережесі, жұмыс орнын ұйымдастыру, формалық киім, киім эстетикасы туралы түсініктерінің болуы
	1.2 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	7.1.2.1 шеберханадағы мінез-құлық ережесі, жұмыс орнын ұйымдастыру, формалық киім, киім эстетикасы туралы түсініктерінің болуы
	1.3 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	7.1.3.1 талшықтың түрлері мен қасиеттерін білу (табиғи, химиялық); иірілген жіптің түрлері (мақта-мата, жүн); 7.1.3.2 мақта-мата және жүннен жасалған жіпті визуалды және тактильды түрде анықтау; 7.1.3.3 мұғалімнің көмегімен бұйымды дайындау үшін жіпті і р і к т е у ; 7.1.3.4 тоқуға арналған аспаптар мен құралдарды білу; 7.1.3.5 тік және айналмалы ілгектер туралы түсініктерінің б о л у ы ; 7.1.3.6 алюминийден, пластмассада, ағаштан және әр түрлі материалдан жасалған тоқыма біздер туралы түсініктерінің б о л у ы ; 7.1.3.7 тоқыма біздердің өлшемі (нөмірі) туралы түсініктерінің болуы
2. Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Тоқыма біздермен тоқу	7.2.1.1 тоқыма біздерге ілмектерді ілу ережесін білу 7.2.1.2 ілмектің түрлерін және оларды шартты белгілерін ажырату (оң, теріс, жиекті) ; 7.2.1.3 өрнектің үлгілерін жазу; мұғалімнің көмегімен мәтінді және шартты белгілерді қолданып (сызбалы); 7.2.1.4 бұйымды тоқуға арналған ілмектерді есептеуді орындау ережесі туралы түсініктерінің болуы; 7.2.1.5 мұғалімнің көмегімен бақылау үлгісін орындай білу; 7.2.1.6 орамалды, ұйықты тоқуды орындай білу, мұғалімнің көмегімен 1Ч1, 2Ч2 резеңкесін тоқи білу; 7.2.1.7 мұғалімнің көмегімен ілмектерді жабуды орындай білу ; 7.2.1.8 мұғалімнің көмегімен тікелей екі түстегі жіптерді б і р і к т і р у ; 7.2.1.9 жұмыс жоспарын құрастыру, мұғалімнің көмегімен материалдар мен аспаптарды таңдау;

		7.2.1.10 тік төртбұрышты пішіндегі бұйымды орындау (белгібау, инешек, тұтқыш, шарф, құты, косметичка) ; 7.2.1.11 тоқыма бұйымның ВТО ережесін орындау
3. Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысын және өз жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға ұмтылу; 7.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді атап өту
	3.2 Өзіндік жұмыс	7.3.2.1 тоқыма бізбен бақылау үлгісін орындау
2-тоқсан		
1. Материалтану. Аспаптар және құралдар	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде саналы ұғыну; 7.1.1.2 тоқудың шығу тарихын білу; 7.1.1.3 мұғалімнің көмегімен тоқудың ерекшеліктерін зерттеу ж ә н е а н ы қ т а у ; 7.1.1.4 қоршағандар үшін "түсінікті" болу (өзіндік пікірін б а я н д а й б і л у) ; 7.1.1.5 шеберханадағы мінез-құлық ережесі, жұмыс орнын ұйымдастыру, формалық киім, киім эстетикасы туралы түсініктерінің болуы
	1.2 ҚР еңбек туралы заңы және этика	7.1.2.1 шеберханадағы мінез-құлық ережесі, жұмыс орнын ұйымдастыру, формалық киім, киім эстетикасы туралы түсініктерінің болуы
	1.3 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	7.1.3.1 талшықтың түрлері мен қасиеттерін білу (табиғи, химиялық); иірілген жіптің түрлері (мақта-мата, жүн); 7.1.3.2 мақта-мата және жүннен жасалған жіпті визуалды және тактильды түрде анықтау; 7.1.3.3 мұғалімнің көмегімен бұйымды дайындау үшін жіпті і р і к т е у ; 7.1.3.4 тоқуға арналған аспаптар мен құралдарды білу; 7.1.3.5 алюминийден, пластмассадан, ағаштан және әр түрлі материалдан жасалған тоқыма біздер туралы түсініктерінің б о л у ы ; 7.1.3.6 тоқыма біздердің өлшемі (нөмірі) туралы түсініктерінің болуы
2. Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Тоқыма біздермен тоқу	7.2.1.1 қолдың дұрыс қойылуын және жұмыс жібінің теңдей керілуін, дененің қалпын қадағалау; 7.2.1.2 бірінші ілмекті құра білу, ауа ілмектерінен тізбекті о р ы н д а у ; 7.2.1.3 ілмектің түрлері және олардың шартты белгілерін ажырату (ауа ілмегі, біріктіруші баған, жартылай баған, шалусыз баған, шалуы бар баған); 7.2.1.4 өрнектердің үлгілерін жазу: мұғалімнің көмегімен мәтінді және шартты белгілері қолданып (сызбалы); 7.2.1.5 ұйымды тоқу үшін ілмектерді есептеуді орындау ережесі туралы түсініктерінің болуы; 7.2.1.6 мұғалімнің көмегімен бақылау үлгісін орындай білу 7.2.1.7 раппорт ұғымы туралы түсініктерінің болуы; 7.2.1.8 мұғалімнің көмегімен сызба бойынша қарапайым өрнекті орындай білу; 7.2.1.9 аяқталған жіпті өсіруді білу, бұйымның оң, теріс беттерін анықтай білу; 7.2.1.10 мұғалімнің көмегімен жұмысты аяқтау; 7.2.1.11 жұмыс жоспарын құрастыру, мұғалімнің көмегімен материалдар мен аспаптарды таңдау;

		7.2.1.12 бұйымның жиегін ілгекпен әрлеу туралы түсініктерінің болуы; 7.2.1.13 тік төртбұрышты пішіндегі бұйымды орындау: белгібау, тұтқыш, ыстықтың астына қоятын тіреуіш, білезік; 7.2.1.14 тоқыма бұйымды ылғалды және жылумен өңдеу ережесін білу
3. Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысын және өз жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға ұмтылу; 7.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді атап өту
	3.2 Өзіндік жұмыс	7.3.2.1 тоқыма бізбен бақылау үлгісін орындау
3-тоқсан		
1. Материалтану. Аспаптар және құралдар	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде саналы ұғыну; 7.1.1.2 тоқудың шығу тарихын білу; 7.1.1.3 мұғалімнің көмегімен тоқудың ерекшеліктерін зерттеу ж а н е а н ы қ т а у ; 7.1.1.4 қоршағандар үшін "түсінікті" болу (өзіндік пікірін б а я н д а й б і л у) ; 7.1.1.5 шеберханадағы мінез-құлық ережесі, жұмыс орнын ұйымдастыру, формалық киім, киім эстетикасы туралы түсініктерінің болуы
	1.2. ҚР еңбек туралы заңы және этика	7.1.2.1 шеберханадағы мінез-құлық ережесі, жұмыс орнын ұйымдастыру, формалық киім, киім эстетикасы туралы түсініктерінің болуы; 7.1.2.2 ҚР жалпы еңбек заңы туралы түсініктің болуы
	1.3 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	7.1.3.1 тоқыма бұйымында кестелеуге арналған кол инесінің ерекшеліктерін білу; 7.1.3.2 толтырғыштар туралы түсініктерінің болуы: синтепон, холофайбер, поролон, әр түрлі материалдар; 7.1.3.3 тоқыма бұйымдарын безендіруде қолданылатын материалдар туралы түсініктерінің болуы (бисер, паетка, шыны моншақтар, түймелер, ленталар) ; 7.1.3.4 мұғалімнің көмегімен жұмысқа қажетті аспаптар мен құралдарды таңдау; 7.1.3.5 санитарлық-гигиеналық нормаларды орындау; 7.1.3.6 жұмыс орнын ұйымдастыру; 7.1.3.7 кесетін және шаншитын аспаптармен, үтікпен жұмыста қауіпсіздік ережесін білу
	2.1 Тоқыма біздермен тоқу	7.2.1.1 жұмыс жоспарын құрастыру, мұғалімнің көмегімен материалдар мен аспаптарды таңдау; 7.2.1.2 тік төртбұрышты пішіндегі бұйымды орындау (белгібау, инешек, тұтқыш, шарф, құты, косметичка); 7.2.1.3 тоқыма бұйымның ВТО ережесін орындау
	2.2 Ілгекпен тоқу	7.2.2.1 жұмыс жоспарын құрастыру, мұғалімнің көмегімен материалдар мен аспаптарды таңдау; 7.2.2.2 бұйымның жиегін ілгекпен әрлеу туралы түсініктерінің б о л у ы ; 7.2.2.3 тік төртбұрышты пішіндегі бұйымды орындау: белгібау, тұтқыш, ыстықтың астына қоятын тіреуіш, білезік; 7.2.2.4 тоқыма бұйымды ылғалды және жылумен өңдеу ережесін білу

2.Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.3. Тоқыма бұйымдарын әрлеу	7.2.3.1 қолмен көркем кесетелеу туралы түсініктерінің болуы; 7.2.3.2 тоқыма бұйымы бойынша кестелеу ережесін білу; 7.2.3.3 қол тігістерін орындай білу: инені алға жіберіп, тамбурлы, сабақты, жатық, ілмектеулі; 7.2.3.4 безендіруші тігістермен бұйымдарды кестелеу үшін жіптерді іріктеу; 7.2.3.5 кестелеу үшін суретті таңдау 7.2.3.6 суретті тоқыма бұйымына алмастыру тәсілі туралы түсініктерінің болуы; 7.2.3.7 тоқыма бұйымға суретті көшірудің ережесін білу; 7.2.3.8 бұйымды тігістің алуан түрлерімен кестелеу; 7.2.3.9 тоқыма бұйымын аппликациямен сәндік безендіру тәсілдері туралы түсініктерінің болуы; 7.2.3.10 тоқыма бұйымындағы аппликацияның түрлерімен танысу; 7.2.3.11 тоқыма бұйымында аппликацияны орындау үшін қолданылатын материалдармен танысу; 7.2.3.12 тоқыма бұйымында аппликацияны орындау тәсілі туралы түсініктерінің болуы; 7.2.3.13 мұғалімнің көмегімен үлгіде қарапайым аппликацияны орындау; 7.2.3.14 помпонларды дайындау техникасын меңгеру; 7.2.3.15 шашақтарды дайындау техникасын меңгеру; 7.2.3.16 тік төртбұрыш пішіндегі дайын бұйымда әрлеуді орындау: белгібау, тұтқыш, ыстықтың астына қоятын тіреуіш, білезік; 7.2.3.17 біріктіруші трикотаж тігістерін орындау тәсілдері туралы түсініктерінің болуы (иненің, ілгектің көмегімен); 7.2.3.18 мұғалімнің көмегімен жабық жекті ілмектер бойынша біріктіруші тігісті орындау
3. Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысын және өз жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға ұмтылу; 7.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді атап өту; 7.3.1.3 сөздік есепте зерттелген терминдерді қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау
	3.2 Өзіндік жұмыс	7.3.2.1 тоқыма бізбен бақылау үлгісін орындау
4-тоқсан		
1. Материалтану. Аспаптар және құралдар	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде саналы ұғыну; 7.1.1.2 тоқудың шығу тарихын білу; 7.1.1.3 мұғалімнің көмегімен тоқудың ерекшеліктерін зерттеу және анықтау; 7.1.1.4 қоршағандар үшін "түсінікті" болу (өзіндік пікірін бағандай білу); 7.1.1.5 шеберханадағы мінез-құлық ережесі, жұмыс орнын ұйымдастыру, формалық киім, киім эстетикасы туралы түсініктерінің болуы
	1.2 ҚР еңбек туралы заңы және этика	7.1.2.1 шеберханадағы мінез-құлық ережесі, жұмыс орнын ұйымдастыру, формалық киім, киім эстетикасы туралы түсініктерінің болуы; 7.1.2.2 ҚР жалпы еңбек заңы туралы түсініктің болуы
		7.1.3.1 талшықтың түрлері мен қасиеттерін білу (табиғи, химиялық); иірілген жіптің түрлері (мақта-мата, жүн);

	1.3 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	7.1.3.2 мақта-мата және жүннен жасалған жіпті визуалды және тактильды түрде анықтау; 7.1.3.3 мұғалімнің көмегімен бұйымды дайындау үшін жіпті і р і к т е у ; 7.1.3.4 тоқуға арналған аспаптар мен құралдарды білу; 7.1.3.5 мұғалімнің көмегімен жұмысқа қажетті аспаптар мен құралдарды таңдау; 7.1.3.6 санитарлық-гигиеналық нормаларды орындау; 7.1.2.14 жұмыс орнын ұйымдастыру; 7.1.2.15 кесетін және шаншитын аспаптармен, үтікпен жұмыста қауіпсіздік ережесін білу
2. Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Тоқыма біздермен тоқу	7.2.1.1 жұмыс жоспарын құрастыру, мұғалімнің көмегімен материалдар мен аспаптарды таңдау; 7.2.1.2 тік төртбұрышты пішіндегі бұйымды орындау (белгібау, инешек, тұтқыш, шарф, құты, косметичка); 7.2.1.3 тоқыма бұйымның ВТО ережесін орындау
	2.2 Ілгекпен тоқу	7.2.2.1 жұмыс жоспарын құрастыру, мұғалімнің көмегімен материалдар мен аспаптарды таңдау; 7.2.2.2 бұйымның жиегін ілгекпен әрлеу туралы түсініктерінің б о л у ы ; 7.2.2.3 тік төртбұрышты пішіндегі бұйымды орындау: белгібау, тұтқыш, ыстықтың астына қоятын тіреуіш, білезік; 7.2.2.4 тоқыма бұйымды ылғалды және жылумен өңдеу ережесін білу
	2.3 Тоқыма бұйымдарын жөндеу	7.2.3.1 тоқыма бұйымдарына күтім жасау туралы түсініктерінің болуы; 7.2.3.2 тоқыма бұйымдарын қызметі, түрлері, жөндеу тәсілдері туралы түсініктерінің болуы; 7.2.3.3 тоқыма бұйымды жамау тәсілдерін меңгеру; 7.2.4.4 үлгіде жамауды орындау; 7.2.3.5 тоқыма бұйымға жамауды салу ережесін білу; 7.2.3.6 тоқыма бұйымға жамауды салу тәсілдерін меңгеру; 7.2.3.7 үлгіде жамауды орындау
3. Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	7.3.1.1 өз жұмысын және өз жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға ұмтылу; 7.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді атап өту; 7.3.1.3 сөздік есепте зерттелген терминдерді қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау; 7.3.1.4 алынған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану
	3.2 Бақылау қорытынды жұмысы (оқу жылы бойынша)	7.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (дифференциалды)

2) 8-сынып:

5-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
		8.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 тоқудың аса маңызды ерекшеліктері туралы білімін және түсінігін көрсету;

1 . Материалтану Аспаптар және құралдар	1.1. Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	8.1.1.3 тоқымашы кәсібі туралы түсініктерінің болуы; 8.1.1.4 мұғалімнің көмегімен қызықтыратын ақпараттың қайнар көзін білу
	1.2. Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	8.1.2.1 иірілген жіптің қасиеттерін білу (қалыңдығы, ұзындығы, ширатылуы, тегістігі, тығыздығы, беріктігі); 8.1.2.2 зертханалық-практикалық жұмысты орындау барысында мақта-мата және жүн, синтетикалық жіптің қасиеттерін анықтау (сыртқы түрі бойынша, сипап-сезу арқылы, жану ерекшелігі б о й ы н ш а) ; 8.1.2.3 тоқуға арналған өлшеуші және жұмыс аспаптарын, құралдарының атауларын білу; 8.1.2.4 мұғалімнің көмегімен тоқуға арналған аспаптар мен құралдарды іріктеу; 8.1.2.5 мұғалімнің көмегімен жіптің қалыңдығына сәйкес тоқыма біздер мен ілгектерді таңдау; 8.1.2.6 жіптерді, ілгектерді, тоқыма біздерді сақтау ережесін білу; 8.1.2.7 тоқуға арналған аспаптармен, материалдармен жұмыс істеуде санитарлы-гигиеналық талаптарды орындау; 8.1.2.8 өз бетімен жұмыс орнын ұйымдастыру; 8.1.2.9 кесетін және шаншитын аспаптармен, үтікпен жұмыс барысында қауіпсіздік ережесін орындау
2.Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Тоқыма біздермен тоқу	8.2.1.1 мұғалімнің көмегімен ілмекті шалу, қосуды орындау; 8.2.1.2 мұғалімнің көмегімен бес тоқыма бізде айналдырып тоқуды о р ы н д а у ; 8.2.1.3 мұғалімнің көмегімен өкшені шығарып үйрену; 8.2.1.4 тоқу сызбасындағы негізгі шартты белгілерді білу; 8.2.1.5 раппорттың суретін, оны тоқудың шарттарын білу; 8.2.1.6 мұғалімнің көмегімен қарапайым сызбаларды оқу, жазу және т о қ и б і л у ; 8.2.1.7 1Ч1, 2Ч2 резеңкесін орындай білу, шахматка, шатастырма өрнектерін тоқи білу; 8.2.1.8 үлгі бойынша тапсырмада бағдарлай білу; 8.2.1.9 мұғалімнің көмегімен және өз бетімен бұйыммен жұмыс жасау жоспарын құрастыру; 8.2.1.10 бұйымды тоқу үшін ілмектерді есептеуді орындау ережесін б і л у ; 8.2.1.11 бұйымдарды орындау: шағын орамал, шашқа арналған жолақ, білезік, калпақ, белдемше, көрпе, ойыншық; 8.2.1.12 тоқыма бұйымның ВТО ережесін орындау
3. Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	8.3.3.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге а с ы р у ; 8.3.3.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.3.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану 8.3.3.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру
	3.2.Өзіндік жұмыс	8.3.2.1. тоқыма бізбен бақылау үлгісін орындау
2-тоқсан		
		8.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 тоқудың аса маңызды ерекшеліктері туралы білімін және түсінігін көрсету;

1 . Материалтану Аспаптар және құралдар	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	8.1.1.3 тоқымашы кәсібі туралы түсініктерінің болуы; 8.1.1.4 мұғалімнің көмегімен қызықтыратын ақпараттың қайнар көзін білу
	1.2 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	8.1.2.1 иірілген жіптің қасиеттерін білу (қалыңдығы, ұзындығы, ширатылуы, тегістігі, тығыздығы, беріктігі); 8.1.2.2 зертханалық-практикалық жұмысты орындау барысында мақта-мата және жүн, синтетикалық жіптің қасиеттерін анықтау (сыртқы түрі бойынша, сипап-сезу арқылы, жану ерекшелігі б о й ы н ш а) ; 8.1.2.3 тоқуға арналған өлшеуші және жұмыс аспаптарын, құралдарының атауларын білу; 8.1.2.4 мұғалімнің көмегімен тоқуға арналған аспаптар мен құралдарды іріктеу; 8.1.2.5 мұғалімнің көмегімен жіптің қалыңдығына сәйкес тоқыма біздер мен ілгектерді таңдау; 8.1.2.6 жіптерді, ілгектерді, тоқыма біздерді сақтау ережесін білу; 8.1.2.7 тоқуға арналған аспаптармен, материалдармен жұмыс істеуде санитарлы-гигиеналық талаптарды орындау; 8.1.2.8 өз бетімен жұмыс орнын ұйымдастыру; 8.1.2.9 кесетін және шаншитын аспаптармен, үтікпен жұмыс барысында қауіпсіздік ережесін орындау
2.Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.2 Ілгекпен тоқу.	8.2.2.1 мұғалімнің көмегімен ілмектерді азайту, косуды орындау; 8.2.2.2 айналмалы тоқуды орындау; 8.2.2.3 тоқудың сызбасындағы негізгі шартты белгілерді білу; 8.2.2.4 мұғалімнің көмегімен қарапайым сызбаларды оқу, жазу және т о қ и б і л у ; 8.2.2.5 суреттің раппортын, оны тоқудың шарттарын білу; 8.2.2.6 екі шалуы бар бағанды орындау, "ракушка", "пико", қалың б а ғ а н д ы о р ы н д а у ; 8.2.2.7 бұйымды тоқу үшін ілмектерді есептеуді орындау ережесін б і л у ; 8.2.2.8 бағандар мен ауа ілмектері негізінде өрнектерді орындау; 8.2.2.9 сызба және үлгі бойынша тапсырмада бағдарлай білу; 8.2.2.10 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен бұйыммен жұмыс істеу жоспарын құрастыру; 8.2.2.11 бұйымды дайындау: тұтқыш, майлық, ойыншық, косметичка, құты, кәдесый, аксессуарлар; 8.2.2.12 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен бұйымның жиегін ілгекпен әрлеуді орындай білу; 8.2.2.13 тоқыма бұйымды ылғалды және жылумен өңдеу ережесін орындау
3. Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	8.3.3.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.3.3.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.3.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.3.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру; 8.3.3.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен өз бұйымын толыққанды талдауға ұмтылу
	3.2 Өзіндік жұмыс	8.3.2.1 тоқыма бізбен бақылау үлгісін орындау
3-тоқсан		

1. Материалтану және құралдар	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 тоқудың аса маңызды ерекшеліктері туралы білімін және түсінігін көрсету; 8.1.1.3 тоқымашы кәсібі туралы түсініктерінің болуы; 8.1.1.4 мұғалімнің көмегімен қызықтыратын ақпараттың қайнар көзін білу
	1.2 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	8.1.2.3 тоқуға арналған өлшеуші және жұмыс аспаптарын, құралдарының атауларын білу; 8.1.2.4 мұғалімнің көмегімен тоқуға арналған аспаптар мен құралдарды іріктеу; 8.1.2.5 мұғалімнің көмегімен жіптің қалыңдығына сәйкес тоқыма біздер мен ілгектерді таңдау; 8.1.2.6 жіптерді, ілгектерді, тоқыма біздерді сақтау ережесін білу; 8.1.2.7 тоқуға арналған аспаптармен, материалдармен жұмыс істеуде санитарлы-гигиеналық талаптарды орындау; 8.1.2.8 өз бетімен жұмыс орнын ұйымдастыру; 8.1.2.9 кесетін және шаншитын аспаптармен, үтікпен жұмыс барысында қауіпсіздік ережесін орындау
2. Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Тоқыма біздермен тоқу	8.2.1.1 үлгі бойынша тапсырмада бағдарлай білу; 8.2.1.2 мұғалімнің көмегімен және өз бетімен бұйыммен жұмыс жасау жоспарын құрастыру; 8.2.1.3 бұйымды тоқу үшін ілмектерді есептеуді орындау ережесін білу; 8.2.1.4 бұйымдарды орындау: шағын орамал, шашка арналған жолақ, білезік, қалпақ, белдемше, көрпе, ойыншық; 8.2.1.5 тоқыма бұйымның ВТО ережесін орындау
	2.2 Ілгекпен тоқу	8.2.2.1 сызба және үлгі бойынша тапсырмада бағдарлай білу; 8.2.2.2 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен бұйыммен жұмыс істеу жоспарын құрастыру; 8.2.2.3 бұйымды дайындау: тұтқыш, майлық, ойыншық, косметичка, құты, кәдесый, аксессуарлар; 8.2.2.4 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен бұйымның жиегін ілгекпен әрлеуді орындай білу; 8.2.2.5 тоқыма бұйымды ылғалды және жылумен өңдеу ережесін орындау
	2.3 Тоқыма бұйымдарын әрлеу	8.2.3.1 тоқыма бұйымы бойынша кестелеу ережесін орындау; 8.2.3.2 қолмен әрлеу тігістерін орындау техникасын меңгеру: "ілмек", "француз түйіні", "ілмек ішіндегі ілмек"; 8.2.3.3 помпондарды дайындай білу; 8.2.3.4 бұйымды шашақтармен сәңдей білу; 8.2.3.5 ілгекпен кестелеу техникасын меңгеру; 8.2.3.6 тоқыма бұйымдарын түймелермен, бисермен, паеткамен, лентамен сәндік безендіру туралы түсініктерінің болуы; 8.2.3.7 мұғалімнің көмегімен тоқыма бұйымды сәндік безендіруге арналған материалдарды, құралдарды және аспаптарды іріктей білу; 8.2.3.8 кестелеу мен аппликация үшін суретті таңдау; 8.2.3.9 мұғалімнің көмегімен тоқыма бұйымға суретті алмастыруды орындау; 8.2.3.10 бұйымды тігістердің алуан түрлерімен кестелеу; 8.2.3.11 мұғалімнің көмегімен бұйымды безендіру үшін ілгекпен тоқылған аппликацияны қолдану; 8.2.3.12 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен дайын бұйымды әрлеуді орындау;

		8.2.3.13 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма бұйымдарында біріктіруші трикотаж тігістерін орындау (тік, көлденең)
3. Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	8.3.3.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.3.3.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.3.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.3.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру; 8.3.3.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен өз бұйымын толыққанды талдауға ұмтылу; 8.3.3.6 өлшеуіш құралдардың көмегімен және көзбен қарап бұйымның өлшемін анықтау
	3.2 Өзіндік жұмыс	8.3.2.1. тоқыма бізбен бақылау үлгісін орындау
4-тоқсан		
1. Материалтану және құралдар	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 тоқудың аса маңызды ерекшеліктері туралы білімін және түсінігін көрсету; 8.1.1.3 тоқымашы кәсібі туралы түсініктерінің болуы; 8.1.1.4 мұғалімнің көмегімен қызықтыратын ақпараттың қайнар көзін білу
	1.2 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	8.1.2.1 тоқуға арналған өлшеуші және жұмыс аспаптарын, құралдарының атауларын білу; 8.1.2.2 мұғалімнің көмегімен тоқуға арналған аспаптар мен құралдарды іріктеу; 8.1.2.3 мұғалімнің көмегімен жіптің қалыңдығына сәйкес тоқыма біздер мен ілгектерді таңдау; 8.1.2.4 жіптерді, ілгектерді, тоқыма біздерді сақтау ережесін білу; 8.1.2.5 тоқуға арналған аспаптармен, материалдармен жұмыс істеуде санитарлы-гигиеналық талаптарды орындау; 8.1.2.6 өз бетімен жұмыс орнын ұйымдастыру; 8.1.2.7 кесетін және шаншитын аспаптармен, үтікпен жұмыс барысында қауіпсіздік ережесін орындау
	2.1 Тоқыма біздермен тоқу	8.2.1.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сызбаларды оқу, жазу және тоқу білу; 8.2.1.2 үлгі бойынша тапсырмада бағдарлай білу; 8.2.1.3 мұғалімнің көмегімен және өз бетімен бұйыммен жұмыс жасау жоспарын құрастыру; 8.2.1.4 бұйымды тоқу үшін ілмектерді есептеуді орындау ережесін білу; 8.2.1.5 бұйымдарды орындау: шағын орамал, шашқа арналған жолақ, білезік, қалпақ, белдемше, көрпе, ойыншық; 8.2.1.6 тоқыма бұйымның ВТО ережесін орындау
	2.2 Ілгекпен тоқу	8.2.2.1 мұғалімнің көмегімен ілмектерді азайту, косуды орындау; 8.2.2.2 мұғалімнің көмегімен қарапайым сызбаларды оқу, жазу және тоқу білу; 8.2.2.3 бағандар мен ауа ілмектері негізінде өрнектерді орындау; 8.2.2.4 мұғалімнің көмегімен бұйымды безендіру үшін ілгекпен тоқылған аппликацияны қолдану; 8.2.2.5 тоқыма бұйымды ылғалды және жылумен өңдеу ережесін орындау

2. Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.3 Тоқыма бұйымдарын әрлеу	8.2.3.1 тоқыма бұйымдарын түймелермен, бисермен, паеткамен, лентамен сәндік безендіру туралы түсініктерінің болуы; 8.2.3.2 мұғалімнің көмегімен тоқыма бұйымды сәндік безендіруге арналған материалдарды, құралдарды және аспаптарды іріктей білу; 8.2.3.3 мұғалімнің көмегімен бұйымды безендіру үшін ілгекпен тоқылған аппликацияны қолдану; 8.2.3.4 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен дайын бұйымды әрлеуді орындау; 8.2.3.5 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма бұйымдарында біріктіруші трикотаж тігістерін орындау (тік, көлденең)
	2.4. Тоқыма бұйымдарын жөндеу	8.2.4.1 тоқыма бұйымдарына күтім жасау ережесін білу; 8.2.4.2 тоқыма бұйымдарын жөндеу түрлері мен тәсілдерін білу; 8.2.4.3 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен бұйымның ақауын ескеріп, жөндеу тәсілін таңдай білу; 8.2.4.4 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма бұйымдарын жаманды орындау; 8.2.4.5 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма жамауды орындау; 8.2.4.6 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен әртүрлі материалдарды қолданып жамауды орындау (фетр, тері, трикотаж); 8.2.4.7 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен әлсіреген бөлікті "ілемктің ішіндегі ілем" тігісімен қалпына келтіруді орындау; 8.2.4.8 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен ілемктерді ілгекпен көтеру тәсілін меңгеру; 8.2.4.9 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма бұйымдардың сыртқы ақауларын жоя білу (ілемктеу, тартылу); 8.2.4.10 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма бұйымды көлденең тігіспен қалпына келтіруді орындау
3. Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	8.3.3.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.3.3.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.3.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 8.3.3.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру; 8.3.3.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен өз бұйымын толыққанды талдауға ұмтылу
	3.2. Бақылау қорытынды жұмысы (оқу жылы бойынша).	8.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (дифференциалды)

3) 9-сынып:

6-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
	1.1 Еңбек бұйымы туралы	9.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 9.1.1.2 тоқудың аса маңызды ерекшеліктері туралы білімін және түсінігін көрсету; 9.1.1.3 тоқымашы кәсібі туралы түсініктерінің болуы; 9.1.1.4 мұғалімнің көмегімен қызықтыратын ақпараттың қайнар көзін

1 . Материалтану Аспаптар және құралдар	жалпы мәліметтер	білу ; 9.1.1.5 шеберханадағы мінез-құлық ережесі, жұмыс орнын ұйымдастыру , формалық киім, киім эстетикасы туралы түсініктерінің болуы
	1.2 ҚР еңбек туралы заңы және этика	9.1.2.1 шеберханадағы мінез-құлық ережесі, жұмыс орнын ұйымдастыру , формалық киім, киім эстетикасы туралы түсініктерінің болуы; 9.1.2.2 ҚР жалпы еңбек заңы туралы түсініктің болуы
	1 . 3 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	9.1.3.1 сыртқы түрі бойынша иірілген жіпті өз бетімен танып-білу; 9.1.3.2 ілмектерді жинақтауда және ылғалды-жылу өңдеуде жіптің қасиеттерін есепке алу ; 9.1.3.3 қолмен және машина тәсілімен тоқуға арналған материалдар мен аспаптарды, құралдарды өз бетімен таңдау
2.Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Тоқыма біздермен тоқу	9.2.1.1 қарапайым өрнектерді өз бетімен орындай білу; 9.2.1.2 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен өрнектің графикалық бейнесін орындау ; 9.2.1.3 ұсынылған сызба бойынша үлгіні өз бетімен тоқи білу; 9.2.1.4 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен екі түсті өрнекті тоқи білу ; 9.2.1.5 ажурлы тоқу туралы түсініктерінің болуы; 9.2.1.6 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен ажурлы өрнектерді, таңдау бойынша, тоқи білу; 9.2.1.7 мұғалімнің көмегімен қосымша бөлшектері бар бұйымды тоқи білу: қолғаптар (екі, бес тоқыма бізбен); 9.2.1.8 мұғалімнің көмегімен айналмалы бізбен бұйымды тоқи білу; 9.2.1.9 бұйымның үлгісі бойынша тапсырмада өз бетімен бағдарлай білу ; 9.2.1.10 үлгіні талдау және әңгімелесу барысында жұмыс жоспарын құрастыру ; 9.2.1.11 технологиялық карта бойынша тоқыма бұйымын дайындаудың бірізділігін анықтау ; 9.2.1.12 мұғалімнің көмегімен және өз бетімен бұйымды тоқу үшін ілмектерді есептеуді орындау; 9.2.1.13 бұйымдарды орындау: оюланған көрпе, түрлі-түсті кілемше, өрнегі бар шарф, ойыншық, қалпақ, қолғаптар, ұйықтар, гетра, белдемше ; 9.2.1.14 тоқыма бұйымның ВТО ережесін орындау
3. Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	9.3.1.1 өз жұмысын және өз жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға ұмтылу ; 9.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді атап өту; 9.3.1.3 сөздік есепте зерттелген терминдерді қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау
	3.2 Өзіндік жұмыс	9.3.2.1 тоқыма бізбен бақылау үлгісін орындау
2-тоқсан		
1 . Материалтану	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	9.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 9.1.1.2 тоқудың аса маңызды ерекшеліктері туралы білімін және түсінігін көрсету ; 9.1.1.3 тоқымашы кәсібі туралы түсініктерінің болуы; 9.1.1.4 мұғалімнің көмегімен қызықтыратын ақпараттың қайнар көзін білу ; 9.1.1.5 шеберханадағы мінез-құлық ережесі, жұмыс орнын ұйымдастыру , формалық киім, киім эстетикасы туралы түсініктерінің болуы

. Аспаптар және құралдар	1.2 ҚР еңбек туралы заңы және этика	9.1.2.1 шеберханадағы мінез-құлық ережесі, жұмыс орнын ұйымдастыру , формалық киім, киім эстетикасы туралы түсініктерінің болуы; 9.1.2.2 ҚР жалпы еңбек заңы туралы түсініктің болуы
	1 . 3 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	9.1.3.1 сыртқы түрі бойынша иірілген жіпті өз бетімен танып-білу; 9.1.3.2 ілмектерді жинақтауда және ылғалды-жылу өңдеуде жіптің қасиеттерін есепке алу; 9.1.3.3 қолмен және машина тәсілімен тоқуға арналған материалдар мен аспаптарды, құралдарды өз бетімен таңдау
2.Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.2 Ілгекпен тоқу	9.2.2.1 қарапайым өрнектердің сызбасын өз бетімен оқи білу; 9.2.2.2 қарапайым өрнектерді өз бетімен орындай білу; 9.2.2.3 көптүсті тоқу туралы түсініктерінің болуы; 9.2.2.4 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен сызба бойынша екі түсті өрнекті орындау; 9.2.2.5 бұйымның сызбасы мен үлгісін талдау, мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен жұмыс жоспарын құрастыру; 9.2.2.6 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен бұйымды тоқу үшін ілмектерді есептеуді орындау; 9.2.2.7 бұйымды дайындау: бас киім, сөмке, косметичка, кәдесыйлар, ойыншық, майлық, аксессуарлар, ілгектермен орындалатын аппликация, белдемше; 9.2.2.8 тоқыма бұйымның ВТО ережесін орындау
3.Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	9.3.1.1 өз жұмысын және өз жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға ұмтылу; 9.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді атап өту; 9.3.1.3 сөздік есепте зерттелген терминдерді қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау
	3.2. Өзіндік жұмыс	9.3.2.1. ілгекпен бақылау үлгісін орындау
3-тоқсан		
1 . Материалтану . Аспаптар және құралдар	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	9.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 9.1.1.2 тоқудың аса маңызды ерекшеліктері туралы білімін және түсінігін көрсету; 9.1.1.3 тоқымашы кәсібі туралы түсініктерінің болуы; 9.1.1.4 мұғалімнің көмегімен қызықтыратын ақпараттың қайнар көзін білу; 9.1.1.5 шеберханадағы мінез-құлық ережесі, жұмыс орнын ұйымдастыру , формалық киім, киім эстетикасы туралы түсініктерінің болуы
	1.2 ҚР еңбек туралы заңы және этика	9.1.2.1 шеберханадағы мінез-құлық ережесі, жұмыс орнын ұйымдастыру , формалық киім, киім эстетикасы туралы түсініктерінің болуы; 9.1.2.2 ҚР жалпы еңбек заңы туралы түсініктің болуы.
	1 . 3 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	9.1.3.1 сыртқы түрі бойынша иірілген жіпті өз бетімен танып-білу; 9.1.3.2 ілмектерді жинақтауда және ылғалды-жылу өңдеуде жіптің қасиеттерін есепке алу; 9.1.3.3 қолмен және машина тәсілімен тоқуға арналған материалдар мен аспаптарды, құралдарды өз бетімен таңдау
		9.2.1.1 бұйымның үлгісі бойынша тапсырмада өз бетімен бағдарлай білу; ; 9.2.1.2 бұйымның сызбасы мен үлгісін талдау, мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен жұмыс жоспарын құрастыру;

2.Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Тоқыма біздермен тоқу	9.2.1.3 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен бұйымды тоқу үшін ілмектерді есептеуді орындау; 9.2.1.4 бұйымдарды орындау: оюланған көрпе, түрлі-түсті кілемше, өрнегі бар шарф, ойыншық, қалпақ, қолғаптар, ұйықтар, гетра, белдемше; 9.2.1.5 тоқыма бұйымның ВТО ережесін орындау
	2.2. Ілгекпен тоқу	9.2.2.1 бұйымның үлгісі бойынша тапсырмада өз бетімен бағдарлай білу; 9.2.2.2 бұйымның сызбасы мен үлгісін талдау, мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен жұмыс жоспарын құрастыру; 9.2.2.3 бұйымды дайындау: тұтқыш, майлық, ойыншық, косметичка, құты, кәдесый, аксессуарлар; 9.2.2.4 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен бұйымның жиегін ілгекпен әрлеуді орындай білу; 9.2.2.5 тоқыма бұйымды ылғалды және жылумен өңдеу ережесін орындау
	2.3 Тоқыма бұйымдарын әрлеу	9.2.3.1 тоқыма бұйымы және трикотаж матасы бойынша кестелеу ережесін орындау; 9.2.3.2 қолмен әрлеу тігістерін орындау техникасын меңгеру; 9.2.3.3 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма бұйымдарды түймелермен, бисермен, паеткамен, лентамен, шашақтармен, шілтермен, помпондармен сәндік безендіру; 9.2.3.4 аппликацияны бұйыммен біріктіру тәсілдерін және олардың орындалу бірізділігін білу; 9.2.3.5 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма бұйымда аппликацияны орындай білу; 9.2.3.6 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма бұйымды аралас әрлеуді орындау; 9.2.3.7 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен біріктіруші трикотаж тігістерін орындау; 9.2.3.8 өз бетімен немесе мұғалімнің көмегімен бұрын қолданыста болған трикотаж бұйымдарды сәндік әрлеуді орындау
3. Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау.	9.3.1.1 өз жұмысын және өз жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға ұмтылу; 9.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді атап өту; 9.3.1.3 сөздік есепте зерттелген терминдерді қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау
	3.2 Өзіндік жұмыс	9.3.2.3 бақылау үлгісін әрлеуді орындау
4-тоқсан		
1. Материалтану	1.1. Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	9.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету 9.1.1.2 тоқудың аса маңызды ерекшеліктері туралы білімін және түсінігін көрсету; 9.1.1.3 тоқымашы кәсібі туралы түсініктерінің болуы; 9.1.1.4 мұғалімнің көмегімен қызықтыратын ақпараттың қайнар көзін білу; 9.1.1.5 шеберханадағы мінез-құлық ережесі, жұмыс орнын ұйымдастыру, формалық киім, киім эстетикасы туралы түсініктерінің болуы
	1.2 ҚР еңбек туралы заңы және этика	9.1.2.1 шеберханадағы мінез-құлық ережесі, жұмыс орнын ұйымдастыру, формалық киім, киім эстетикасы туралы түсініктерінің болуы; 9.1.2.2 ҚР жалпы еңбек заңы туралы түсініктің болуы
		9.1.3.1 сыртқы түрі бойынша иірілген жіпті өз бетімен танып-білу; 9.1.3.2 ілмектерді жинақтауда және ылғалды-жылу өңдеуде жіптің

. Аспаптар және құралдар	1 . 3 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	қасиеттерін есепке алу; 9.1.2.3 қолмен және машина тәсілімен тоқуға арналған материалдар мен аспаптарды, құралдарды өз бетімен таңдау; 9.1.3.4 тұрмыстық тоқыма машинасының түрлерін білу; 9.1.3.5 тоқуға арналған аспаптармен, материалдармен және жабдықтармен жұмыс істеуде санитарлы-гигиеналық талаптарды орындау; 9.1.3.6 өз бетімен жұмыс орнын ұйымдастыру; 9.1.3.7 кесетін және шаншитын аспаптармен, тоқыма машинасымен, үтікпен жұмыс барысында қауіпсіздік ережесін орындау; 9.1.3.8 тоқудың сапасына және дайын өнімге қойылатын талаптар туралы түсініктерінің болуы
2.Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Тоқыма біздермен тоқу	9.2.1.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сызбаларды оқу, жазу және тоқу білу; 9.2.1.2 үлгі бойынша тапсырмада бағдарлай білу; 9.2.1.3 мұғалімнің көмегімен және өз бетімен бұйыммен жұмыс жасау жоспарын құрастыру; 9.2.1.4 бұйымды тоқу үшін ілмектерді есептеуді орындау ережесін білу; 9.2.1.5 бұйымдарды орындау: шағын орамал, шашқа арналған жолақ, білезік, қалпақ, белдемше, көрпе, ойыншық; 9.2.1.6 тоқыма бұйымның ВТО ережесін орындау
	2.2 Ілгекпен тоқу	9.2.2.1 мұғалімнің көмегімен ілмектерді азайту, қосуды орындау; 9.2.2.2 мұғалімнің көмегімен қарапайым сызбаларды оқу, жазу және тоқу білу; 9.2.2.3 бағандар мен ауа ілмектері негізінде өрнектерді орындау; 9.2.2.4 мұғалімнің көмегімен бұйымды безендіру үшін ілгекпен тоқылған аппликацияны қолдану; 9.2.2.5 тоқыма бұйымды ылғалды және жылумен өңдеу ережесін орындау
	2.3 Тоқыма бұйымдарын әрлеу	9.2.3.1 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма бұйымдарды түймелермен, бисермен, паеткамен, лентамен, шашақтармен, шілтермен, помпондармен сәндік безендіру; 9.2.3.2 мұғалімнің көмегімен тоқыма бұйымды сәндік безендіруге арналған материалдарды, құралдарды және аспаптарды іріктей білу; 9.2.3.3 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма бұйымда аппликацияны орындай білу; 9.2.3.4 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқыма бұйымды әрлеуді орындау; 9.2.3.5 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен біріктіруші трикотаж тігістерін орындау
	2.4 Тоқыма бұйымдарын жөндеу	9.2.4.1 тоқыма бұйымдарына күтім жасау ережесін орындау; 9.2.4.2 трикотаж бұйымдарын көркем жамау туралы түсініктерінің болуы; 9.2.4.3 мұғалімнің көмегімен трикотаж бұйымдарын сызба бойынша көркем жамауды орындау; 9.2.4.4 мұғалімнің көмегімен шұлық-ұйық бұйымдарын қалпына келтіруді орындай білу; 9.2.4.5 бұйымды ұзындығы бойынша ұзарту (өсіру) тәсілдерін меңгеру; 9.2.4.6 бұйымның ақауын ескеріп, жөндеу тәсілін таңдай білу; 9.2.4.7 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен трикотаж бұйымның ақауын ескеріп жөндеуді орындау; 9.2.4.8 ескі трикотаж заттарды қолдану туралы түсініктерінің болуы; 9.2.4.9 мұғалімнің көмегімен ескі трикотаж заттардан бұйымды орындау

	2.5 Машинамен тоқу	9.2.5.1 тұрмыстық тоқыма машинасының бірфонтурлы моделінің құрылысын білу (жіп жүргізуші, жіпті бағыттаушы, каретка, қатарларды есептегіш, тілдері бар металл инелер, пластина-рельстер) ; 9.2.5.2 мұғалімнің көмегімен тұрмыстық тоқыма машинасын толтыру; 9.2.5.3 мұғалімнің көмегімен машинаны реттеуді орындау; 9.2.5.4 мұғалімнің көмегімен тұрмыстық тоқыма машинасында жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру; 9.2.5.5 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тегіс матаны (жатық кестені) тоқи білу; 9.2.5.6 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен жұмыс жоспарын құрастыру; 9.2.5.6 иілмелі жатық кестемен бұйымды дайындау; 9.2.5.7 тоқыма бұйымды ВТО ережесін орындау
3. Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	9.3.1.1 өз жұмысын және өз жолдастарының жұмысын талдауға және бағалауға ұмтылу; 9.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді атап өту; 9.3.1.3 сөздік есепте зерттелген терминдерді қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау; 9.3.1.4 алынған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану
	3.2 Бақылау қорытынды жұмысы (оқу жылы бойынша)	9.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (дифференциалды)

4) 10-сынып:

7-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1 . Материалтану . Аспаптар және құралдар	1.1. Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	10.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 10.1.1.2 тоқудың аса маңызды ерекшеліктері туралы білімін және түсінігін көрсету; 10.1.1.3 тоқымашы кәсібі туралы түсініктерінің болуы; 10.1.1.4 мұғалімнің көмегімен қызықтыратын ақпараттың қайнар көзін білу
	1.2 ҚР еңбек туралы заңы және этика	10.1.2.1 оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.2.2 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсінігінің болуы; 10.1.2.3. ересектермен және қатарластармен ынтымақтасу, топта, ұжымда жұмыс істей білу
	1.3 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	10.1.2.1 трикотаж маталардың түрлері мен ерекшеліктерін білу; 10.1.2.2 қолмен және машина тәсілімен тоқуға арналған материалдар мен аспаптарды, құралдарды өз бетімен таңдау; 10.1.2.3 тоқуға арналған аспаптармен, материалдармен және жабдықтармен жұмыс істеуде санитарлы-гигиеналық талаптарды орындау; 10.1.2.4 жұмыс орнын ұйымдастыру, кесетін және шаншитын аспаптармен, тоқыма машинасымен, үтікпен жұмыс барысында қауіпсіздік ережесін орындау
		10.2.1.1 өрнектің сызбасын өз бетімен оқу, жазу және құрастыра білу; 10.2.1.2 сызба бойынша өз бетімен тоқи білу; 10.2.1.3 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен айналмалы бізбен бұйымды тоқи білу; 10.2.1.4 тоқыма бұйымды дайындау бірзділігін өз бетімен анықтау; 10.2.1.5 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен бұйымды тоқу үшін

2. Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Тоқыма біздермен тоқу	есептеуді орындау; 10.2.1.6 дайын бұйымның ВТО ережесін орындау; 10.2.1.7 бұйымдарды орындау: оюы бар көрпе, кілемше, шарф, снуд, қалпақ, қолғап, ұйық, гетра, белдемше, аксессуарлар
	2.2. Ілгекпен тоқу	10.2.2.1 өрнектердің сызбасын өз бетімен оқи білу; 10.2.2.2 өрнектерді өз бетімен орындай білу; 10.2.2.3 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен сызба бойынша көп түсті өрнекті орындау; 10.2.2.4 тоқылған бұйымды дайындаудың бірізділігін өз бетімен анықтау; 10.2.2.5 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен бұйымды тоқу үшін есептеуді орындау; 10.2.2.6 бұйымдарды дайындау: оюлы көрпе, кілемше, шарф, қалпақ, гетры, белдемше, бас киім, сөмке, косметичка, кәдесыйлар, ойыншық, майлық, аксессуарлар, ілгектермен орындалатын аппликация; 10.2.2.7 тоқыма бұйымның ВТО ережесін орындау
3. Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	10.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 10.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру; 10.3.1.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 10.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру
	3.2 Өзіндік жұмыс	10.3.2.1 тоқыма бізбен бақылау үлгісін орындау
2-тоқсан		
1. Материалтану. Аспаптар және құралдар	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	10.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 10.1.1.2 тоқудың аса маңызды ерекшеліктері туралы білімін және түсінігін көрсету; 10.1.1.3 тоқымашы кәсібі туралы түсініктерінің болуы; 10.1.1.4 мұғалімнің көмегімен қызықтыратын ақпараттың қайнар көзін білу
	1.2 ҚР еңбек туралы заңы және этика	10.1.2.1 оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.2.2 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсінігінің болуы; 10.1.2.3. ересектермен және қатарластармен ынтымақтасу, топта, ұжымда жұмыс істей білу
	1.3 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	10.1.2.1 трикотаж маталардың түрлері мен ерекшеліктерін білу 10.1.2.2 қолмен және машина тәсілімен тоқуға арналған материалдар мен аспаптарды, құралдарды өз бетімен таңдау 10.1.2.3 тоқуға арналған аспаптармен, материалдармен және жабдықтармен жұмыс істеуде санитарлы-гигиеналық талаптарды орындау 10.1.2.4 жұмыс орнын ұйымдастыру, кесетін және шаншитын аспаптармен, тоқыма машинасымен, үтікпен жұмыс барысында қауіпсіздік ережесін орындау
	2.1 Тоқыма біздермен тоқу	10.2.1.1 өрнектің сызбасын өз бетімен оқу, жазу және құрастыра білу; 10.2.1.2 сызба бойынша өз бетімен тоқи білу; 10.2.1.3 мұғалімнің көмегімен және өз бетімен бұйыммен жұмыс жасау жоспарын құрастыру; 10.2.1.4 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен бұйымды тоқу үшін есептеуді орындау; 10.2.1.5 дайын бұйымның ВТО ережесін орындау

2. Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.2 Ілгекпен тоқу	10.2.2.1 мұғалімнің көмегімен ілмектерді азайту, қосуды орындау; 10.2.2.2 мұғалімнің көмегімен қарапайым сызбаларды оқу, жазу және т о қ и б і л у ; 10.2.2.3 бағандар мен ауа ілмектері негізінде өрнектерді орындау; 10.2.2.4 мұғалімнің көмегімен бұйымды безендіру үшін ілгекпен тоқылған аппликацияны қолдану; 10.2.2.5 тоқыма бұйымды ылғалды және жылумен өңдеу ережесін орындау
	2.3. Тоқыма бұйымдарын әрлеу	10.2.3.1 трикотаж бойынша кестелеу ережесін орындау; 10.2.3.2 кенеп матада қолмен әрлеу тігістерін орындау техникасын м е н г е р у ; 10.2.3.3 әртүрлі тәсілдермен трикотаж бұйымдарды өз бетімен сәндік б е з е н д і р у ; 10.2.3.4 аппликацияны бұйыммен біріктіру тәсілдерін және олардың орындалу бірізділігін білу; 10.2.3.5 трикотаж бұйымдарында аппликацияның алуан түрлерін өз б е т і м е н о р ы н д а у ; 10.2.3.6 трикотаж бұйымды өз бетімен аралас әрлеуді орындау; 10.2.3.7 өз бетімен біріктіруші трикотаж тігістерін орындау; 10.2.3.8 бұрын қолданыста болған трикотаж бұйымдарды өз бетімен сәндік әрлеуді орындау
3. Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	10.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге а с ы р у ; 10.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру; 10.3.1.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 10.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру
	3.2 Өзіндік жұмыс	10.3.2.2 ілгекпен бақылау үлгісін орындау
3-тоқсан		
1. Материалтану. Аспаптар және құралдар	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	10.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 10.1.1.2 тоқудың аса маңызды ерекшеліктері туралы білімін және түсінігін кө р с е т у ; 10.1.1.3 тоқымашы кәсібі туралы түсініктерінің болуы; 10.1.1.4 мұғалімнің көмегімен қызықтыратын ақпараттың қайнар көзін білу
	1.2 ҚР еңбек туралы заңы және этика	10.1.2.1 оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.2.2 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсінігінің болуы; 10.1.2.3. ересектермен және қатарластармен ынтымақтасу, топта, ұжымда жұмыс істей білу
	1.3 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	10.1.2.1 трикотаж маталардың түрлері мен ерекшеліктерін білу; 10.1.2.2 қолмен және машина тәсілімен тоқуға арналған материалдар мен аспаптарды, құралдарды өз бетімен тандау; 10.1.2.3 тоқуға арналған аспаптармен, материалдармен және жабдықтармен жұмыс істеуде санитарлы-гигиеналық талаптарды о р ы н д а у ; 10.1.2.4 жұмыс орнын ұйымдастыру, кесетін және шаншитын аспаптармен, тоқыма машинасымен, үтікпен жұмыс барысында қауіпсіздік ережесін орындау
		10.2.1.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сызбаларды оқу, жазу және т о қ и б і л у ; 10.2.1.2 үлгі бойынша тапсырмада бағдарлай білу; 10.2.1.3 мұғалімнің көмегімен және өз бетімен бұйыммен жұмыс

2. Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Тоқыма біздермен тоқу	жасау жоспарын құрастыру; 10.2.1.4 бұйымды тоқу үшін ілмектерді есептеуді орындау ережесін білу; 10.2.1.5 бұйымдарды орындау: шағын орамал, шашқа арналған жолақ, білезік, қалпак, белдемше, көрпе, ойыншық; 10.2.1.6 тоқыма бұйымның ВТО ережесін орындау
	2.3 Тоқыма бұйымдарын әрлеу	10.2.3.1 трикотаж бойынша кестелеу ережесін орындау; 10.2.3.2 кенеп матада колмен әрлеу тігістерін орындау техникасын меңгеру; 10.2.3.3 әртүрлі тәсілдермен трикотаж бұйымдарды өз бетімен сәндік безендіру; 10.2.3.4 аппликацияны бұйыммен біріктіру тәсілдерін және олардың орындалу бірізділігін білу; 10.2.3.5 трикотаж бұйымдарында аппликацияның алуан түрлерін өз бетімен орындау; 10.2.3.6 трикотаж бұйымды өз бетімен аралас әрлеуді орындау; 10.2.3.7 өз бетімен біріктіруші трикотаж тігістерін орындау; 10.2.3.8 бұрын қолданыста болған трикотаж бұйымдарды өз бетімен сәндік әрлеуді орындау
	2.4 Тоқыма бұйымдарын жөндеу	10.2.4.1 тоқыма бұйымдарына күтім жасау ережесін орындау; 10.2.4.2 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен трикотаж бұйымдарын сызба бойынша көркем жамауды орындау; 10.2.4.3 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен шұлық-ұйық бұйымдарын қалпына келтіруді орындай білу; 10.2.4.4 кеттель тігісін орындау техникасын меңгеру; 10.2.4.5 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен үлгіде кеттель тігісін орындау; 10.2.4.6 мұғалімнің көмегімен ескі трикотаж заттардан бұйымды орындау; 10.2.4.7 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен трикотаж бұйымның ақауын ескеріп жөндеуді орындау
	2.5 Машинамен тоқу	10.2.5.1 тұрмыстық тоқыма машинасының түрлері мен құрылысын білу; 10.2.5.2 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тұрмыстық тоқыма машинасын тоқтыру; 10.2.5.3 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тұрмыстық тоқыма машинасын реттеуді орындау; 10.2.5.4 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тұрмыстық тоқыма машинасында тоқудың негізгі түрлері мен амалдарын меңгеру; 10.2.5.5 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен жұмыс жоспарын құрастыру; 10.2.5.6 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқудың негізгі түрлері мен амалдарын қолданып бұйымды дайындау; 10.2.5.7 тоқыма бұйымды ВТО ережесін орындау
	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	10.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 10.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру; 10.3.1.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 10.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру
4-тоқсан	3.2 Өзіндік жұмыс	10.3.2.1 тоқыма машинасымен бақылау үлгісін орындау

1. Материалтану . Аспаптар және құралдар	1.1 Еңбек бұйымы туралы жалпы мәліметтер	10.1.1.1 өз Отаны үшін мақтаныш сезімін көрсету; 10.1.1.2 тоқудың аса маңызды ерекшеліктері туралы білімін және түсінігін көрсету; 10.1.1.3 тоқымашы кәсібі туралы түсініктерінің болуы; 10.1.1.4 мұғалімнің көмегімен қызықтыратын ақпараттың қайнар көзін білу
	1.2 ҚР еңбек туралы заңы және этика	10.1.2.1 оқу-еңбек ұжымында кәсіби этиканы сақтау; 10.1.2.2 кәсіби борыш және жауапкершілік туралы түсінігінің болуы; 10.1.2.3. ересектермен және қатарластармен ынтымақтасу, топта, ұжымда жұмыс істей білу
	1.3 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	10.1.2.1 трикотаж маталардың түрлері мен ерекшеліктерін білу; 10.1.2.2 қолмен және машина тәсілімен тоқуға арналған материалдар мен аспаптарды, құралдарды өз бетімен таңдау; 10.1.2.3 тоқуға арналған аспаптармен, материалдармен және жабдықтармен жұмыс істеуде санитарлы-гигиеналық талаптарды орындау; 10.1.2.4 жұмыс орнын ұйымдастыру, кесетін және шаншитын аспаптармен, тоқыма машинасымен, үтікпен жұмыс барысында қауіпсіздік ережесін орындау
2. Еңбек бұйымын дайындау технологиясы	2.1 Тоқыма біздермен тоқу	10.2.1.1 өрнектің сызбасын өз бетімен оқу, жазу және құрастыра білу; 10.2.1.2 сызба бойынша өз бетімен тоқи білу; 10.2.1.3 мұғалімнің көмегімен және өз бетімен бұйыммен жұмыс жасау жоспарын құрастыру; 10.2.1.4 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен бұйымды тоқу үшін есептеуді орындау; 10.2.1.5 дайын бұйымның ВТО ережесін орындау
	2.2 Ілгекпен тоқу	10.2.2.1 мұғалімнің көмегімен ілмектерді азайту, косуды орындау; 10.2.2.2 мұғалімнің көмегімен қарапайым сызбаларды оқу, жазу және тоқи білу; 10.2.2.3 бағандар мен ауа ілмектері негізінде өрнектерді орындау; 10.2.2.4 мұғалімнің көмегімен бұйымды безендіру үшін ілгекпен тоқылған аппликацияны қолдану; 10.2.2.5 тоқыма бұйымды ылғалды және жылумен өңдеу ережесін орындау
	2.3 Тоқыма бұйымдарын әрлеу	10.2.3.1 трикотаж бойынша кестелеу ережесін орындау; 10.2.3.2 кенеп матада қолмен әрлеу тігістерін орындау техникасын меңгеру; 10.2.3.3 әртүрлі тәсілдермен трикотаж бұйымдарды өз бетімен сәндік безендіру; 10.2.3.4 аппликацияны бұйыммен біріктіру тәсілдерін және олардың орындалу бірізділігін білу; 10.2.3.5 трикотаж бұйымдарында аппликацияның алуан түрлерін өз бетімен орындау; 10.2.3.6 трикотаж бұйымды өз бетімен аралас әрлеуді орындау; 10.2.3.7 өз бетімен біріктіруші трикотаж тігістерін орындау; 10.2.3.8 бұрын қолданыста болған трикотаж бұйымдарды өз бетімен сәндік әрлеуді орындау
		10.2.4.1 тоқыма бұйымдарына күтім жасау ережесін орындау; 10.2.4.2 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен трикотаж бұйымдарын сызба бойынша көркем жамауды орындау; 10.2.4.3 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен шұлық-ұйық бұйымдарын қалпына келтіруді орындай білу;

	2.4 Тоқыма бұйымдарын жөндеу	10.2.4.4 кеттель тігісін орындау техникасын меңгеру; 10.2.4.5 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен үлгіде кеттель тігісін о р ы н д а у ; 10.2.4.6 мұғалімнің көмегімен ескі трикотаж заттардан бұйымды о р ы н д а у ; 10.2.4.7 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен трикотаж бұйымның ақауын ескеріп жөндеуді орындау
	2.5 Машинамен тоқу	10.2.5.1 тұрмыстық тоқыма машинасының түрлері мен құрылысын б і л у ; 10.2.5.2 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тұрмыстық тоқыма м а ш и н а с ы н т о л т ы р у ; 10.2.5.3 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тұрмыстық тоқыма машинасын р е т т е у д і о р ы н д а у ; 10.2.5.4 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тұрмыстық тоқыма машинасында тоқудың негізгі түрлері мен амалдарын меңгеру; 10.2.5.5 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен жұмыс жоспарын к ұ р а с т ы р у ; 10.2.5.6 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетімен тоқудың негізгі түрлері мен амалдарын қолданып бұйымды дайындау; 10.2.5.7 тоқыма бұйымды ВТО ережесін орындау
3. Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек бұйымдарын талдау және бағалау	10.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды ж ү з е г е а с ы р у ; 10.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру; 10.3.1.3 сөйлеуде техникалық терминологияны қолдану; 10.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру
	3.2 Бақылау қорытынды жұмысы (оқу жылы бойынша)	10.3.2.1 мұғалімнің таңдауы бойынша қорытынды практикалық жұмысты орындау (дифференциалды

Ескерту: білім беру ұйымында оқу-еңбек үдерісін қажетті өндірістік материалымен қамтамасыз ету мүмкіншіліктеріне қарай, мұғалім тақырыптарды оқыту реттілігін белгілейді.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 7-9
(10) сыныптар үшін "Кәсіби
еңбекке баулу" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
15-қосымша

"Кәсіби еңбекке баулу. Кіші қызмет көрсетуші" оқу пәнінің мазмұны

127. "Кәсіби еңбекке баулу. Кіші қызмет көрсетуші" профилі бойынша бағдарлама келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар";
- 2) 2-бөлім "Қызмет көрсету еңбек технологиясы";
- 3) 3-бөлім "Қызмет көрсетушінің еңбегін сараптау және бағалау".

128. "Материалтану. Құралдар және жабдықтар" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) қызмет көрсететушілер жайлы жалпы мәліметтер ;
- 2) материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау.

129. "Сылау-сырлау жұмысының" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) мектеп ауласындағы аймақты тазалау;
- 2) мөлме өсімдіктеріне күтім жасау;
- 3) еденді тазалау;
- 4) бөлмені тазалау;
- 5) ыдыс-аяқтың тазалығын сақтау;
- 6) ыдыс-аяқтың тазалығын сақтау
- 7) асханадағы және ас әзірлейтін бөлімшедегі жұмыстар;
- 8) төсек –орынын тазалығын сақтау;
- 9) еңбек гигиенасы, өндірістік санитария және жеке гигиенаның негіздері.

130. "Қызмет көрсетушінің еңбегін сараптау және бағалау" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

- 1) қызмет көрсетушінің еңбегін сараптау және бағалау.

131. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

- 1) 1-бөлім "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар":

1-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1. Қызмет көрсететушілер жайлы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну ; 7.1.1. мамандықты зерттеп, ерекшеліктерімен қызмет көрсетудегі қажеттіліктерді анықтау; 7.1.1.3 құрал-жабдықтарды, жұмыс ережелері және кабинетте қызмет көрсетушінің өзін-өзі ұстауын білу; 7.1.1.4 күнделікті өмірде әлеуметтік-тұрмыстық дағдыларды меңгеру; 7.1.1.5 қызмет	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету ; 8.1.1.2 қызмет көрсететушінің неғұрлым маңызды ерекшеліктерін түсіну және көрсете білу 8.1.1.3 ыдыс-аяқ жуушының жұмысын білу: міндеттері, негізгі талаптар; 8.1.1.4 қызметші әйелдің жұмысы	9.1.1.1 басқа адамның пікіріне, әр түрлі халықтардың тарихына және мәдениетіне құрметті қатынас көрсету; 9.1.1.2 қызмет көрсетушілердің еңбектерін үйренуге және өз ойымен сипаттауға талпыну; 9.1.1.3 өз мүмкіндіктері жайлы, өзіне қажетті тіршілігін қамтамасыз ету туралы түсініктің болуы; 9.1.1.4 ас үй қызметшісінің жұмысы туралы түсініктің болуы: міндеттері, негізгі талаптар; 9.1.1.5 аула сыпырушының жұмысы туралы түсініктің болуы: міндеттері, негізгі талаптар; 9.1.1.6 тәрбиеші көмекшісінің жұмысы туралы түсініктің	10.1.1.1 әр түрлі мәдениетіне, нәсіліне, діни сеніміне қарамастан адамдарға төзімділік көрсету; 10.1.1.2 әр түрлі еңбек етушілердің материалдарын және тәсілдерін салыстыру, талдау; 10.1.1.3 өндіруші мекемені тазалаушы қызметкерлерінің жұмысы, міндеттері, басты талаптары туралы түсінік болу; 10.1.1.4 іскерлік

	орындарын тазалаушы туралы білу: міндеттері, негізгі талаптар; 7.1.1.6 іскерлік қарым-қатынас, этикет нормалары туралы білу	туралы білу: міндеттері, негізгі талаптар; 8.1.1.5 іскерлік қарым-қатынас пен этикет нормаларын білу	болуы: міндеттері, негізгі талаптар; 9.1.1.7 этикет және іскерлік қарым-қатынас нормалары жайлы білу; 9.1.1.8 жұмыс орнында еңбек міндеттерін орындамаған жағдайдағы жауапкершілікті түсіну	қарым-қатынас пен этикет нормаларын білу; 10.1.1.5 заңнамаға сәйкес материалдық зиян тигізгені үшін жауапкершілікті сезіну
1.2. Материалдар, құралдар мен жабдықтарды талдау	7.1.2.1 мектеп ауласын жинау үшін қажетті тұрмыстық құрал-саймандарды ажырата білу (сыпырғыш, күрек, тырма, қалақ, қозғалтқыш, қырғыш, кетпен); 7.1.2.2 жұмыста құрал-саймандарды пайдалану; 7.1.2.3 құрал-саймандар мен оның құрылысын білу; 7.1.2.4 жинау құралдарын тазарту және сақтау орындарын орнату; 7.1.2.5 мектеп ауласында жұмыс істеуге арналған арнайы киімдердің түрлері, тағайындалуын, сақталуын және күтімін білу; 7.1.2.6 жұмыс орындарын ұйымдастыру; 7.1.2.7 қауіпсіз жұмыс істеу ережесін орындау; 7.1.2.8 тазарту құралдарын ажырату (шелек,леген,қалақ, еден жуатын шөтке, шүберек, еден жуатын құрал); 7.1.2.9 еден жуғыш заттарын білу: түрлері, тағайындалуы,	8.1.2.1 зембіл мен сүйменнің құрылысы, нысаны, қауіпсіздік ережесі мен сақталуын білу; 8.1.2.2 жұмыс орындарын ұйымдастыру; 8.1.2.3 қауіпсіз жұмыс істеу ережесін орындау; 8.1.2.4 паркетті еденді жууға арналған жуғыштарды пайдалану; 8.1.2.5 паркетті еденді жууға арналған жуғыштарды пайдалану; 8.1.2.6 кір машинасын қолдану кезінде	9.1.2.1 қайшыларының тағайындалу қағидасының қолданылуы және сақталуы туралы түсініктің болуы; 9.1.2.2 резеңке қолғап туралы түсініктің болуы: қағидалары, ұқыпты қарау ережесі тураы білу; 9.1.2.3 жұмыс орындарын ұйымдастыру; 9.1.2.4 қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін орындау; 9.1.2.5 құрылғыны қолдану, электрополотерді қолдану кезіндегі қауіпсіздік ережесі жайлы түсініктің болуы; 9.1.2.6 ыдыс жаутын құрал, оны қолдану, ыдыс жуатын машинаны қолданау кезіндегі қауіпсіздік шаралары туралы түсініктің болуы; 9.1.2.7 тұрмыстық тоңазытқышты қолданудағы қауіпсіздік ережелерін, құрылғыны қолдану туралы түсініктің болуы; 9.1.2.8 санитарлық торапты тазалау кезінде арнайы киім туралы түсініктің болуы (резеңке етік және қолғап, су өтпейін алжапқыш); 9.1.2.9 иметь представление об устройстве, назначении, использовании, правилах	10.1.2.1 ұзын сырықта сақтау секторының құрылысы, тағайындау қағидасы және қауіпсіз жұмыс іскеу туралы білу; 10.1.2.2 паркетті еденнің жабдыкталу мастикасын білу: мақсаты, түрлері, пайдалану, қауіпсіз жұмыс істеу ережесі, сақтау; 10.1.2.3 жылтыратылған жиһазды өңдеу құралдарын білу: мақсаты, түрлері, пайдалану, сақтау; 10.1.2.4 түрлі жабдықты және мүкәммалды өңдеу мен тазалауда қолданылатын жуғыш заттар туралы білу: мақсаты, түрлері, пайдалану, сақтау ережесі, ерітінді жасау; 10.1.2.5 ламинат

колдану ережесі, сақталуы; 7.1.2.10 электр қауіпсіздік ережесін білу 7.1.2.11 электр үтігінің құрылысы, тағайындау қағидасы, қауіпсіз жұмыс істеу және сақтауды білу; 7.1.2.12 тұрмыстық электр шаңсорғыштың құрылысы, тағайындау қағидасы және қауіпсіз жұмыс істеу және сақтауды білу	құрылысы, пайдаланылуы, қауіпсіздік ережесін білу	безопасной работы и хранения приспособлений для обработки саноборудования: (щетка, вантуз); саноборудованияны өңдеуге арналған құралдарды қауіпсіз пайдалануы, сақтауы, тағайындалуы туралы білу: (шөткі, вантуз); 9.1.2.10 керамиканы және эмальдарды тазалауға арналған құралдарды ажырата білу	жуатын жуғыш заттарды ажырата білу: түрлері, қауіпсіз пайдалану ережесі, сақтау; 10.1.2.6 жұмыс орнын ұйымдастыру; 10.1.2.7 қауіпсіз жұмыс істеу ережесін орындау

2) 2-бөлім "Қызмет көрсету технологиясы":

2-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	7.2.1.1 күзде аулада жұмыс істеу туралы ойланыңыз; 7.2.1.2 жұмыстың нысандарын ажырата білу жол, көгалдандыру, спорт алаңы, мектеп ғимараттарының аумағы; 7.2.1.3 сыпырғыш, күрек, қалақты ұстау; 7.2.1.4 қатты беті бар жолдарды тазалау; 7.2.1.5 қоқысты бір орынға жинау және қоқыс жинау, қоқысқа тастау; 7.2.1.6 көгалдың бұтақтарын және бөтен заттарын алып тастау; 7.2.1.7 спорт алаңдарын және мектеп аумағының аудандарын тазалау; 7.2.1.8 қыста аумақта жұмыс істеу туралы ұғымдарды қалыптастыру; 7.2.1.9 асфальт және бетон жамылғыларына ажырата	8.2.1.1 күзде, қыста, көктемде және жазда жұмыс орнында бөлісу 8.2.1.2 жүк тасығыш және сорғыштармен жұмыс жасау; 8.2.1.3 жерге түскен жапырақтарды тазалау; 8.2.1.4 арамшөптерді жұлу және алып тастау; 8.2.1.5 сыпыру түзету жолдарға және алаңдарға құм себу; 8.2.1.6 жиналған қоқысты көшіру; 8.2.1.7 жол жамылғысын бұзусыз ломмен жұмыс жасау; 8.2.1.8 мұзды кесу және тазалау; 8.2.1.9 арнайы мақсаттағы жерлерде қар мен мұзды апару	9.2.1.1 ағаштың құрылымы туралы мағлұматтың болуы: магистраль, тәж; 9.2.1.2 мектептегі негізгі ағаш түрлерін ажыратау; 9.2.1.3 ағаштар күзгі күтім туралы мағлұмат білу; 9.2.1.4 жақын аралық шеңберді, оның маңыздылығын және айнала шеңберін қазу ережелерін білу 9.2.1.5 бағбандық бөренелерді пайдалану	10.2.1.1 қазба тер 10.2.1.2 ағаштың бөлуосте бө

2.1.Мектеп ауласындағы тазалық жұмысы	а л у ; 7.2.1.10 мұздың қаттылығының ауа температурасына тәуелділігі туралы түсінік беру; 7.2.1.1.1 жолдағы қауіпсіз жұмыс ережелерін білу; 7.2.1.1.2 Қозғалтқышпен, қырғышпен, жол бетіне кедергі келтірместен жұмыс істеу; 7.2.1.1.3 қардан жолдарды тазарту 7.2.1.1.4 арнайы мақсаттағы жерлерде қарды жою; 7.2.1.1.5 көктемде учаскедегі жұмыс туралы түсінікті анықтау; 7.2.1.1.6 ..көгалдандыру үшін топырақ дайындау; 7.2.1.1.7 құмды және саз топырақтарын өңдеудегі айырмашылықты түсіну 7.2.1.1.8 гүлзарлар мен жолдардан қоқыстардан тазалау	8.2.1.10 гүлзарлар мен бороздар туралы ақпаратты болу; 8.2.1.1.1 гүлзарды қазыпалу 8.2.1.1.2 қазу сапасының мағынасы, тереңдігі, әдістері мен талаптары туралы түсінік алу; 8.2.1.1.3 гүл бақшасы үшін орынды таңдау; 8.2.1.1.4 гүлзардың шекарасын және бороздардың бағытын анықтау; 8.2.1.1.5 бүршіктер салу; 8.2.1.1.6 белгіленген тереңдікті қазып алу; 8.2.1.1.7 сызғышпен қазу тереңдігін анықтау; 8.2.1.1.8 топырақты жинайтын топырақтың деңгейін анықтау; 8.2.1.1.9 көпжылдық қыстайтын жерге отырғызу алаңында топырақты топырақты босату ; 8.2.1.1.20 көпжылдық өсімдіктердің екпелеріндегі құмыралардың арасын босату	9.2.1.6 жақын аралық дөңгелекке лоппа арқылы қазыңыз 9.2.1.7 қалған жапырақтарды жинап, қабырғаға жинап қойыңыз; 9.2.1.8 ағаш бұтағын кесектермен кесіңіз; 9.2.1.9 фанердің қалтасын тазартқышпен тазалап, қылшықпен әк тастау керек ; 9.2.1.10. бұрын алынған аумақтың тазалық дағдыларын шоғырландырып, тәжірибе жүзінде қолдану	10.2.1.3 б аумақтың та шоғырланды келтіру . 10.2.1.4 аум қажетті жұ бетімен ани және орында
2.2.Бөлмедегі өсімдіктерге күтім жасау;	7.2.2.1 тереңдігін анықтау; үдегі өсімдіктерді сыртқы түрімен ерекшелендіру; 7.2.2.2. олардың атауын білу 7.2.2.3. гүлді суғару және бүрку; 7.2.2.4. суару үшін судың температурасы мен сапасына қойылатын талаптар, суару жиілігін білу; 7.2.2.5. суару практикасын түсіну; 7.2.2.6. құрғақ жапырақтарды кесіп, жинау	8.2.2.1.жарық сүйетінжәнекөлеңкеге төзімдіөсімдіктертуралытүсініккеиеболыңыз ; 8.2.2.2 гүлдерді ауыстыру туралы ақпараты болу ; 8.2.2.3 ауыстыруға және көшіруге жататын өсімдіктерді анықтау; 8.2.2.4 ауыстыру үшін гүлзарларды таңдау; 8.2.2.5 өсімдікті ауыстырып тиеу және ауыстыруды жүзеге асыру	9.2.2.1 бұрын алынған ғимараттарға күтім жасау дағдыларын сақтау және қолдану; 9.2.2.2 мұғалімнің көмегімен және (немесе) өсімдіктерге күтім жасау үшін қажетті жұмыстардың түрлерін ұжымдық түрде анықтау, жоспарлау және орындау	10.2.2.1 б ғимараттарғ дағдыларын қолдану 10.2.2.2 өсім үшін қажетт.

	7.2.2.7. уды суғаруға және себуге дайындау; 7.2.2.8 түпқойманы тазалау және жуу; 7.2.2.9 гүл өсіретін құмыраларды сүрту			бетімен ани және орында
2.3.Едендерді тазалау	7.2.3.1 боялған және линолеум қабатының тақтасын бөліп алу; 7.2.3.2 жууға арналған құралдар туралы ақпаратты түсіну, әртүрлі жабындылармен едендерді жууға қарсы қолданылатын құралдарды қолдану; 7.2.3.3 щеткамен жұмыс істеу; 7.2.3.4 линолеуммен және плиткалы еденмен боялған ағаш тақтайды құрғақ және дымқыл тазалауға дайындау; 7.2.3.5 еденді швабрамен сүртіңіз; 7.2.3.6 шүберекті ыдыста шаю.	8.2.3.1 паркетті еденнің жабу туралы түсінік алу: түрлері, мақсаттары және пайда болуы; 8.2.3.2 лакпен жабылған паркетті еденді дымқыл тазалауды жүзеге асыру; 8.2.3.3 мастикпен жабылған еденді сүргілеу үшін дайындаңыз; 8.2.3.4 жұмыс нәтижесін тексеру; 8.2.3.5 паркетті еденге арналған жуғыш заттарды қолдан.	9.2.3.1 паркет едені щеткамен және электрлі тазалағышпен тазалау; 9.2.3.2 паркет алаңында дақтарды кетіру; 9.2.3.3 бұрын алынған еденді тазалау дағдыларын нығайту 9.2.3.4 мұғалімнің көмегімен және (немесе) жыныстарды тазарту үшін қажетті жұмыс түрлерін ұжымдық түрде анықтау, жоспарлау және орындау.	10.2.3.1 маст еденге арналған қолдану 10.2.3.2 тазалау мастикамен 10.2.3.3 ламинат қасиеттерін 10.2.3.4 ламинат тазалауды 10.2.3.5 ламинат ережелерін 10.2.3.6 ламинат түрлі дақтарды 10.2.3.7 бөлінген едендерді тазарту 10.2.3.8 еденге қажетті жұмыс бетімен ани және орында
2.4.Бөлмені ұйымдастыру	7.2.4.1 үйдің жабдығы: плинтус, терезе жапқышы, терезе рамкасы, қыздыру радиаторы, есік (бір, екі), шығыс, желдеткіш; 7.2.4.2 тұрғын үй бөлмелері (жатын бөлме, монша, тағамдар, зал, асхана, зал,	8.2.4.1 тұрғын үй және офистік үй-жайларды бөліп көрсету; 8.2.4.2 мектептің кеңсе бөлмелері: мұғалім бөлмесі, мектеп директорларының кабинеттері, сыныптар, сыныптар, мектеп қоймалары; 8.2.4.3 қызметтік үй-жайлар туралы түсінік: түрлері, мақсаттары, жабдықтары; 8.2.4.4 бөлмені сақтау және ұйымдастыру туралы білу;	9.2.4.1 баспалдақ құрылымы туралы түсініктерді қалыптастыру (сатылар, арқандар, платформалар, қоршаулар (рельстер) немесе дайындау үшін материалдар; 9.2.4.2 мекеменің (кәсіпорынның) жұмысына шолу жасау; 9.2.4.3 құжаттаманың маңыздылығын түсіну, үстелді тазалау кезінде ережелерді қолдану; 9.2.4.4 ванна бөлмесінің тазалығын арттыру қажеттілігінің себептерін түсіну; 9.2.4.5 ванна бөлмесінің құрылымы туралы түсінік беру 9.2.4.6 санитарлық-гигиеналық жабдықтарды ажырату;	10.2.4.1 асүй: ыстық, суық нан пісіргіш (10.2.4.2 азық-түлік негізгі цехті орналастыру туралы) 10.2.4.3 шеберханасы туралы түсін

	дәретхана) және олардың мақсаты	8.2.4.5 қызмет көрсету бөлмесінде тазалау ережелерін білу	түрлері (раковина, төгу бөлігі ванна, дәретхана, зәр шығару, гигиеналық душ), өндіру материалдары (эмальданған шойын, керамика) ; 9.2.4.7 әмиян ыдысының құрылысы жайлы: (дәретхана ыдысы, ағызу цистернасы, қалқымалы және төгілген клапандар)	
2.5.Бөлмедегі тазалық	7.2.5.1 тазалау туралы түсініктерді қалыптастыру; 7.2.5.2 тазалық сапасын анықтау; 7.2.5.3 габариттерді, радиаторларды, радиаторларды тазалау; 7.2.5.4 жууға арналған шүберектерді жуу; 7.2.5.5 едендерді сүрту; 7.2.5.6 жұмыс нәтижелерін тексеру; 7.2.5.7 тұрмыстық шаңсорғышты қолдану	8.2.5.1 жұмыстың түріне, пайдаланылатын матаға, таңбалауға, пайдалану кезінде және сақтаған кездегі талаптарға сәйкес тазалағыш шүберектің мақсатына қатысты түсінік беру; 8.2.5.2 жабдықты маркерлеу; 8.2.5.3 жұмыс үстелдерін, үстелдің шамдарын сүрту; 8.2.5.4 қоқыс жинақтарын тазалау; 8.2.5.5 шаңсорғышпен шаңды алып тастау; 8.2.5.6 жиһаз түрлері мен оның мақсаты арасындағы айырмашылық; 8.2.5.7 жиһаздың түрлері (бояу, лак, мата, имитациялық тері, пластиктен, эмальды) ; ерекшеленеді; 8.2.5.8 жабын материалына байланысты жиһазды күтудің құралдары мен ережелерін түсінуді; 8.2.5.9 су өткізбейтін және су өткізбейтін жиһаздан шаңды кетіру; 8.2.5.10 айна беттерін тазалау; 8.2.5.11 терезелерді, рамаларды, терезелерді тазалау ережелерін сақтау; 8.2.5.12 жұмсақ жиһаздарды тазарту әдістерін қолдану; 8.2.5.13 Жұмсақ жиһазды өңдеу кезінде	9.2.5.1 баспалдақтарды тазалау кезінде қауіпсіздік ережелерін қолдану; 9.2.5.2 резеңке қолғаптарды қолдану 9.2.5.3 баспалдақты тазалау; 9.2.5.4 қоқысты алып тастау; 9.2.5.5 рельефті (тұтқаны) сүрту; 9.2.5.6 баспалдақты жуғыш заттармен жуу; 9.2.5.7, үстел шамы алып тастау; 9.2.5.8 шкафтың, терезе жапқышының, радиатордың сыртқы бетін алып тастау; 9.2.5.9 қоқыс себетінің себетін тазалау; 9.2.5.10 санқұрал жабдықтарын өңдейтін құралдарды пайдалану; 9.2.5.11 керамика мен эмальді тазалауға арналған құралдарды пайдалану; 9.2.5.12 ванна бөлмелерін тазалаудың жалпы ережелерін білу; 9.2.5.13 ваннаны дезинфекциялауға арналған құралдарды пайдалану; 9.2.5.14 тазалауға арналған ағартқыш ерітіндіні қолдану; 9.2.5.15 дәретхананың	10.2.5.1 үй-тазалау тұр 10.2.5.2 жал тазалауды 10.2.5.3 май және желім панельдерд 10.2.5.4 қаби мен есіктерд 10.2.5.5 панесу негізінде желіммен 10.2.5.6 та: жұмсақ жиһ с о р у ; 10.2.5.7 ; жиһазды ө құралдарды 10.2.5.8 әртү баспалдақта 10.2.5.9 ; жиһаздың жылтыратқы 10.2.5.10 ф: киім шкаф (орталық) өң, үй-жайлард т ү с і н і к ; 10.2.5.11 кү

		шаңсорғышты қолдану; 8.2.5.14 мектеп ғимараттарын күнделікті, апталық, маусымдық тазалауды жүзеге асыру	коқыс туралы түсінік; 9.2.5.16 резеңке қолғаптарын (жуу, стерилизациялау, кептіру) ұстау; жеке гигиена ережелерін сақтау; 9.2.5.17 ваннада жабдық пен еденді тазалау және жуу; 9.2.5.18 тазалау пасталарын және ағартқыш ерітінділерді қолдану; 9.2.5.19 ваннада және плитаны пайдаланып тежелуді болдырмау	маусымдық және кеңс орындау 10.2.5.12 үй үшін қажетті дербес анық жүргізу
2.6.Ыдыстарға күтім жасау	7.2.6.1 фарфор мен шыны ыдыстарды бөліп көрсету; 7.2.6.2 алюминийдің қасиеттерін ыдыс-аяқ пен ас құралдары үшін материал ретінде түсіну; 7.2.6.3 шыны, қыштан, алюминий бұйымдарын жуу	8.2.6.1 алюминий, эмаль мен никельмен қапталған ыдыстарды бөлу; 8.2.6.2 алюминий, эмальданған және никельден жасалған ыдыстарға күтім жасау ережелерін біледі; 8.2.6.3 ағаштан жасалған ас үй құралдарын өңдеу ерекшеліктерін білу; 8.2.6.4 алюминий, эмальданған және никельден жасалған ыдыстарды тазалаңыз және жуыңыз	9.2.6.1 ыдыс жуатын ыдыс туралы ойлану: түрлері, мақсаттары; 9.2.6.2 керамика мен шыны ыдыстарды бөліп көрсету; 9.2.6.3 керамика мен айнек, кір жуу құралдарының қасиеттерін түсіну; 9.2.6.4 асханалардың анықтамасы бар: ережелер тазалау және жуу; 9.2.6.5 мұғалімнің көмегімен және (немесе) ыдысқа күтім жасау үшін қажетті жұмыс түрлерін ұжымдық түрде анықтау, жоспарлау және орындау	10.2.6.1 ыдыс қарай 10.2.6.2 қол аспаптарды, және 10.2.6.3 ыдыс аяқталғаннан щеткаларды пайдаланып 10.2.6.4 ыдыс жұмысын 10.2.6.5 ыдыс мен өңдеу ә, эмальданған бөліп 10.2.6.6 таздайында 10.2.6.7 дезинфекция қолданатын құралдар м тазалау 10.2.6.8 ыдыс және конте 10.2.6.9 ыдыс үстелден та мен ережел 10.2.6.10 ыдыс қажетті жұмыс бетімен аны және орында
			9.2.7.1 азық-түлік бірлігі туралы түсінік; 9.2.7.2 ыдыс-аяқ жуғыштың міндеттерін түсіну; 9.2.7.3 ас үйдің	

2.7.Асхана мен асханада жұмыс жасау	7.2.7.1 тамақ гигиенасы туралы түсінік; 7.2.7.2 асхана қызметкеріне қойылатын талаптар: киім, мінез-құлық; 7.2.7.3 тағамға арналған үстел дайындау ережесін білу; 7.2.7.4 кестенің эстетикалық дизайны туралы түсінік; 7.2.7.5 азық-түлікті азықтандыру және ыдыстарды тазалау кезінде қауіпсіздік ережелерін қолдану; 7.2.7.6 үстелге қызмет көрсету; 7.2.7.7 үстелге тамақ алып бару; 7.2.7.8 азық-түлікпен қамтамасыз ету; 7.2.7.9 кірленген ыдыстарды жинау; 7.2.7.10 ыдыс-аяқтарды жууға арналған бөлікке с а л у ;	8.2.7.1 ыдыстарды жууға арналған санитарлық талаптарды орындау; 8.2.7.2 жуғыш заттар мен ыдыс жуғыштарды қ о л д а н у ; 8.2.7.3 ас үй құралдарын жуу; 8.2.7.4 асүй үстелін тазалау; 8.2.7.5 кесу тақтасын тазалау; 8.2.7.6 жуғыш затты тазалау; 8.2.7.7 асүйді тазалау	жұмысшысын пайдалану; 9.2.7.4 жуу цехында жұмыс істегенде қауіпсіздік ережелерін қолдану; 9.2.7.5 ыдыс-аяқ жуғышты қолдану; 9.2.7.6 пайдаланылған ыдыстарды жууға арналған бөлмелерге жинау және тасымалдау; 9.2.7.7 тамақ қалдықтарының ыдыстарын тазалау; 9.2.7.8 азық-түлік өнімдерін шығару; 9.2.7.9 ыдыстарды қолмен 2 және 3 ванналарда жуу; 9.2.7.10 ыдыс-аяқ пен ас құралдарын кептіру; 9.2.7.11 жуу бөлмесін т а з а л а у ; 9.2.7.12 тұрмыстық тоңазытқыш туралы идеясы бар: құрылғыны жібіту, жуу және сүргілеу; 9.2.7.13 тоңазытқышты жібіту, жуу және т а з а л а у ; 9.2.7.14 көкөністерді алғашқы өңдеу: тамақ құндылығы туралы түсінік қырыққабат, пияз, шпинат, салат; 9.2.7.15 кептірілген көкөністерді өңдеу; 9.2.7.16 көкөністерді өңдеу кезінде қалдықтардың тұжырымдамасын түсінеді: түрлері, қолданылуы; 9.2.7.17 көкөністерді қауіпсіздік ережелеріне сәйкес өңдеу; 9.2.7.18 көкөністердің сапасын анықтау; 9.2.7.19 көкөністерді қолмен сорттау, жуу, тазалау және аяқтау;	10.2.7.1 а эстетикалық көрсету ту 10.2.7.2 ыды тасымалдау жұмыс істеу ; 10.2.7.3 10.2.7.4 қа дайындау майлыққа 10.2.7.5 үс құралдарды толтырыңыз 10.2.7.6 орь орналасть 10.2.7.7 арб: мен нау 10.2.7.8 лас тасымалдау жұмыс істе 10.2.7.9 ж: арбаларды 10.2.7.10 тамақтанды қоқысты жи: ж ә н е 10.2.7.11 ас жиһазын 10.2.7.12 түг , жуғыш 10.2.7.13 жабындылар едендерді 10.2.7.14 жу: ұйымдастыр ; 10.2.7.15 та

	7.2.7.11 кестелерді тазалау және реттеу		9.2.7.20 тұзды сығымдау; 9.2.7.21 кептірілген көкөністерді сіңдіру; 9.2.7.2 көкөністерді сабан, сақина, жартылай сақина, дойбы арқылы кесуге; 9.2.7.23 көкөністерді өңдеуге арналған құралдарды тандау; 9.2.7.24 түбірлік дақылдардың түрлері туралы түсінік алады; 9.2.7.25 негізгі өңдеу талаптарын, қалдықтардың стандарттарын білу; 9.2.7.26 тамырлы дақылдарды тазалау үшін қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтай отырып, пышақты қолданыңыз; 9.2.7.27 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтау, картоп пиллингін пайдалану; 9.2.7.28 түбірлік көкөністердің жарамдылығын анықтау, түбірлік дақылдарды жинау	жинау және біледі; 10.2.7.16 ас жабдықтар м өңдеу: жу 10.2.7.17 та жинау; 10.2.7.18 жұмыстары бетімен аны және орында
2.8. Төсек және асхана	7.2.8.1 кірді жууға дайындаңыз: (кірді кір жууға себетке салыңыз, жастықшалар, төсеніш қақпақтарын алып тастаңыз); 7.2.8.2 төсек-орын ауыстыру; 7.2.8.3 төсек	8.2.8.1 тұрмыстық кір жуғыш машина туралы: құрылғыны, пайдалану қағидатын, орындалуын, қолдану ережелерін білу; 8.2.8.2 жуғыш заттар, ағартқыштар және жууға арналған блендер; 8.2.8.3 кір кірді сорттау және өлшеу; 8.2.8.4 Кір жуғыш машинаны жұмысқа дайындаңыз;	9.2.8.1 Кірдің жууды ұйымдастыру туралы түсінік; 9.2.8.2 кір жуу машиналарының түрлері (жартылай автоматтары және автоматты машиналар) және оларды орналастыру туралы түсініктерді білу; 9.2.8.3 жуғыш заттарды (кір жуу ұнтақтарын) бөліңіз: брендтер, қарапайым; 9.2.8.4 жууға қажетті ұнтақ мөлшерін анықтаңыз; 9.2.8.5 жууға арналған кірді сұрыптаңыз; 9.2.8.6 қажетті жуу	10.2.8.1 кіш ойланың және анти-с емдеу; 10.2.8.2 электрокарди крахмал электростат өңдеуге арн пайдалан 10.2.8.3 кр өнімінің қ 10.2.8.4 кра өнімдерді 10.2.8.5 кр түсінік; 10.2.8.6 жұ крахмалдан 10.2.8.7 қабілетті

жабдықтарына күтім жасау	жабдықтарын ауыстыру; 7.2.8.4 кірді шкафтың сөресіне қойыңыз; 7.2.8.5 төсек-орындарға күтім жасау (құрғақ, желдету, бедер)	8.2.8.5 кір жуғыш машинада кірді жуыңыз; 8.2.8.6 кірді шайыңыз Центрифугада кептіру 8.2.8.8 ауада кептіру 8.2.8.9 ағартқыш және ақ түсті зығыр мата 8.2.8.10 кірді үтіктеу	кестесін анықтаңыз; 9.2.8.7 қайнаған кірдің мақсаты туралы білу; 9.2.8.8 жууға, қауіпсіздік ережелерін сақтауға арналған синтетикалық жуғыш заттарды қолдануға; 9.2.8.9 жуу бағдарламасына сәйкес машина барабанына кірді салу; 9.2.8.10 жуу бағдарламаларын орнату; 9.2.8.11 машинаны жуудан кейін жуыңыз; 9.2.8.12 кірлерді құрғатып, үтіктеңіз	Анти-электр айырмашыл жууға қол түрлері, қас қауіпсіздік 10.2.8.9 кір мөлшерін ә крахмал м 10.2.8.10 дайындау; өнімін кра 10.2.8.12 өн сығымдау, к 10.2.8.13 си антиалмоста өңдеу, оны 10.2.8.14 жу түрлерін де жоспарлайды
2.9.Еңбек гигиенасының негіздері, өндірістік санитария және жеке гигиена	7.2.9.1 мектеп аумағын тазалау кезінде санитарлық талаптар, жеке гигиена ережелерін сақтау; 7.2.9.2 төсек-орындарды тазалау кезінде санитарлық талаптарды және этикет ережелерін сақтау; 7.2.9.3 комбинезондар туралы түсінік; 7.2.9.4 бөлмелерді және едендерді тазалау кезінде санитарлық талаптарға, жеке гигиена ережелеріне сәйкес келуі; 7.2.9.5 Арнайы киімді қалай сақтауға және сақтауға болатынын біліңіз; 7.2.9.6 асханаға қойылатын санитарлық-гигиеналық талаптарды орындауға; 7.2.9.7 кестеден лас табаларды жинағанда санитарлық талаптар мен этикет ережелерін сақтау; 7.2.9.8 мұғалімнің көмегімен қолмен түзету арқылы	8.2.9.1 мектеп аумағын тазалау кезінде санитарлық талаптар, жеке гигиеналық ережелерді сақтау; 8.2.9.2 кеңсе кеңістігін тазалау кезінде санитарлық талаптар, жеке гигиеналық ережелер, этикет ережелерін сақтау; 8.2.9.3 ыдыстардың жууға арналған санитарлық талаптарға сай болуы; 8.2.9.4 азық-түлік қызметшісіне санитарлық-гигиеналық талаптарды орындау; 8.2.9.5 кірді жуу кезінде санитарлық талаптарға, жеке гигиеналық ережелерге сай болуы; 8.2.9.6 санитарлық-гигиеналық нормалар мен комбинезондарға қойылатын талаптар; 8.2.9.7 дезинфекциялық ерітінділерді дайындау ережелерін сақтау	9.2.9.1 ас үйге және тамақ өңдеуге арналған санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау; 9.2.9.2 қоғамдық тамақтандыру қызметкерінің жеке гигиенасы ережелерін сақтау; 9.2.9.3 өнімдерді, көкөністерді сақтауға арналған санитарлық-гигиеналық талаптарды білу; 9.2.9.4 азық-түлік пен көкөністердің белгілерін анықтау; 9.2.9.5 көкөніс пен тамыр етін өңдеудің әдістеріне қойылатын санитарлық талаптар; 9.2.9.6 тамақтан улану туралы ұғымға ие: адамның жағдайы, алдын алу; 9.2.9.7 азық-түлікті дайындау мен сақтауға қойылатын гигиеналық талаптарды орындауға; 9.2.9.8 азық-түлік қызметкерінің профилактикалық медициналық куәландыру түсінік беру; 9.2.9.9 ванна	10.2.9.1 егін жүргізу санитарлық ережелерді, этикеттің 10.2.9.2 асх санитарлық этикеттің 10.2.9.3 қоға кәсіпорының үй-жайының талаптарын 10.2.9.4 қоқыс жинау ережелерін 10.2.9.5 асх қоқыс қол санитарлық талаптарды 10.2.9.6 сани нормалар 10.2.9.7 Дү үшін егі маңыздылы 10.2.9.8 зау жұмысының білу;

жұмыс киімдерін жөндеу жұмыстарын жүргізу; 7.2.9.9. мұғалімнің көмегі арқылы комбинезаларды үтіктеуді жүзеге асырады.	бөлмелері тазалаған кезде санитарлық талаптар, жеке гигиена және этикет ережелерін сақтау; 9.2.9.10 дезинфекциялық ерітінділерді дайындау ережелерін сақтау	10.2.9.9 та: уақыт туралы

3) 3-бөлім "Қызмет көрсетуші бағалану және талдау":

3-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1. Еңбек заттарын бағалау және талдау	7.3.1.1 үй-жайлар, алынып тасталған аймақтардың үлгісі бойынша бағдарлау; 7.3.1.2 іс-әрекеттердің реттілігі және орындалған жұмыстың сапасын ұжымдық талқылау жүргізу; 7.3.1.3 орындалған жұмыстың сапасын тексеру; 7.3.1.4 өзінің еңбегінің нәтижесіне қызығушылық таныту; 7.3.1.5 мұғалімнің көмегімен алдағы және атқарылған жұмыс туралы ауызша есеп жасау; 7.3.1.6 алған білімін тәжірибеде қолдану	8.3.1.1 мұғалімдердің көрсетулері бойынша жұмысты жоспарлауға бағдарлану; 8.3.1.2 ұжымдық талқылау барысында іс-әрекеттерінің реттілігін жоспарлау; 8.3.1.3 өзінің және жолдастарының жұмыстарын талдау және бағалау, жұмыстағы артықшылықтар мен кемшіліктерді белгілеу; 8.3.1.4. алған білімдерін практикалық қызметте қолдану	9.3.1.1 мұғалімнің көрсетуі және түсіндіруі бойынша іс-әрекеттердің жүйелілігін жоспарлау; 9.3.1.2 жұмыс істеу кезіндегі жүйелілігі жөнінде есеп беру; 9.3.1.3 жұмыстың барысын мұғаліммен әңгімелеу кезінде жоспарлау; 9.3.1.4 мақсатқа жету үшін жігерлік, өз еңбегінің жігерлі болуы үшін тәртіптілік пен жауапкершілік таныту; 9.3.1.5. мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше жұмыстың орындалу үдерісін талдау; 9.3.1.6. орындалған жұмыстың сапасын бақылау; 9.3.1.7 өз еңбегінің нәтижесі қызығушылық таныту; 9.3.1.8 іс-әрекеттерінің реттілігін және орындалған жұмыстың сапасын ұжыммен талқылау	10.3.1.1. өндірісте, асханада қызметкерлердің атқарған тазалау жұмыстарына бақылау жүргізуді негізге ала отырып жоспар құру және бағдарлау; 10.3.1.2 жұмыс істеу сапасы және жұмсалған уақытқа тексеру жасау; 10.3.1.3 жұмыс істеу сапасы және жұмсалған уақытқа тексеру жасау; 10.3.1.4 тапсырмаларының орындалуы және жоспарлау іс-әрекеттерінің дәйектілігін — ауызша нұсқаулар арқылы бағдарлау; 10.3.1.5 өзінің еңбегінің нәтижесіне қызығушылық таныту; 10.3.1.6 өз еңбегін тәртіптілік пен жауапкершілікті таныту; 10.3.1.7 алаптарға сәйкес жұмыс сапасын бағалау

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптар үшін " Кәсіби- еңбекке баулу. Кіші қызмет көрсетуші" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар

1) 7-сынып:

4-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан		
1.Материалтану. Құрал-саймандар мен жабдықтар	1.1 Қызмет көрсететушілер жайлы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезінуі; 7.1.1.2 мамандықты зерттеп, ерекшеліктерімен қызмет көрсетудегі қажеттіліктерді анықтау; 7.1.1.3 құрал-жабдықтарды, жұмыс ережелері және кабинетте қызмет көрсетушінің өзін-өзі ұстауын білу; 7.1.1.4 күнделікті өмірде әлеуметтік-тұрмыстық дағдыларды меңгеру; 7.1.1.5 қызмет орындарын тазалаушы туралы білу: міндеттері, негізгі талаптар; 7.1.1.6 іскерлік қарым-қатынас, этикетнормалары туралы білу
	1.2 Материалдар, құралдар мен жабдықтарды талдау	7.1.2.1 мектеп ауласын жинау үшін қажетті тұрмыстық құрал-саймандарды ажырата білу (сыпырғыш, күрек, тырма, қалақ, қозғалтқыш, қырғыш, кетпен) ; 7.1.2.2 жұмыста құрал-саймандарды пайдалану; 7.1.2.3 құрал-саймандар мен оның құрылысын білу; 7.1.2.4 жинау құралдарын тазарту және сақтау орындарын о р н а т у ; 7.1.2.5 мектеп ауласында жұмыс істеуге арналған арнайы киімдердің түрлері, тағайындалуын, сақталуын және к ү т і м і н б і л у ; 7.1.2.6 жұмыс орындарын ұйымдастыру; 7.1.2.7 қауіпсіз жұмыс істеу ережесін орындау
2.Қызмет көрсетушінің технологиясы	2.1 Мектеп аумағын жинастыру	7.2.1.1 күзде жүргізілетін жұмыс жайлы түсінік; 7.2.1.2 жұмыс нысанын ажырату: жол, көгал, спорт алаңы, мектеп құрылысының айналасындағы аймақтар; 7.2.1.3 сыпыртқыны, күректі, қалақты қолдану; 7.2.1.4 қатты жабынды жолдарды сыпыру; 7.2.1.5 қоқысты білікшеге, үймеге жинап, қоқысқа тасу; 7.2.1.6 көгалдан бұтақшалар мен бөгде заттарды алып т а с т а у ; 7.2.1.7 мектеп аумағынан спорт алаңдарын және телімдеді алып тастау
	2.4. Үй-жай құрылғысы	7.2.4.1 үй жабдықтарын ажырату: ернеулік, терезе алды тақтайы, терезенің жақтауы, жылыту радиаторы, есік(дара ,қос), ашалы розетка, желдеткіш тор; 7.2.4.2 тұрғын үй-жайындағы бөлмелерді ажырату (жатын бөле, жуынатын бөлме, ас үй, дәліз, асхана, мәжіліс зал, дәретхана) және оардың тағайындалуы
	2.8. Төсек және асхана жаймаларын күту	7.2.8.1 киім кешектерді жууға дайындау: (лас киім-кешектерді себетке салу,төсек жайма, көрпе, жастық тыстарын шешу)
	2.9. Еңбек гигиенасы, өндірістік санитария және жеке гигиенаның негіздері	7.2.9.1 санитарлық талаптарды орындау, мектеп аумағын жинау кезіндегіжеке гигиена ережесі; 7.2.9.2 төсек-орын тысын жинау кезіндегі санитарлық талаптарды және этикет ережесін сақтау; 7.2.9.3 арнайы киім туралы білу
		7.3.1.1 үй-жайлар, алынып тасталған аймақтардың үлгісі б о й ы н ш а б а ғ д а р л а у ;

3.Еңбек заттарын бағалау және талдау	3.1 Еңбек нәтижесін бағалау және талдау	7.3.1.2 іс-әрекеттердің реттілігі және орындалған жұмыстың сапасын ұжымдық талқылау жүргізу
2-тоқсан		
1.Материалтану. Құрал-саймандар мен жабдықтар	1.1 Қызмет көрсететушілер жайлы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезінуі; 7.1.1.2 мамандықты зерттеп, ерекшеліктерімен қызмет көрсетудегі қажеттіліктерді анықтау; 7.1.1.3 құрал-жабдықтарды, жұмыс ережелері және кабинетте қызмет көрсетушінің өзін-өзі ұстауын білу; 7.1.1.4 күнделікті өмірде әлеуметтік-тұрмыстық дағдыларды меңгеру 7.1.1.5 қызмет орындарын тазалаушы туралы білу: міндеттері, негізгі талаптар; 7.1.1.6 іскерлік қарым-қатынас, этикетнормалары туралы білу
	1.2. Материалдар, құралдар мен жабдықтарды талдау	7.1.2.1 мектеп ауласын жинау үшін қажетті тұрмыстық құрал-саймандарды ажырата білу (сыпырғыш, күрек, тырма, қалақ, қозғалтқыш, қырғыш, кетпен); 7.1.2.2 жұмыста құрал-саймандарды пайдалану; 7.1.2.3 құрал-саймандар мен оның құрылысын білу; 7.1.2.4 жинау құралдарын тазарту және сақтау орындарын орнату; 7.1.2.5 мектеп ауласында жұмыс істеуге арналған арнайы киімдердің түрлері, тағайындалуын, сақталуын және күтімін білу; 7.1.2.6 жұмыс орындарын ұйымдастыру; 7.1.2.7 қауіпсіз жұмыс істеу ережесін орындау; 7.1.2.8 тазарту құралдарын ажырату (шелек,леген,қалақ, еден жуатын шөтке , шүберек , еден жуатын құрал) ; 7.1.2.9 еден жуғыш заттарын білу: түрлері, тағайындалуы, колдану ережесі,сақталуы
2. Қызмет көрсетушінің технологиясы	2.1 Мектеп аумағын жинастыру	7.2.1.1 қысқы аймақта жұмыс жасау жайлы түсінік; 7.2.1.2 асфальт және бетон жабындарын ажурату; 7.2.1.3 мұздың қаттылығының ауа температурасына тәуелділігін білу
	2.3 Едендерді тазалау	7.2.3.1 боялған тақтай мен линолеуммен бүркеулі едендерді ажырату; 7.2.3.2 жууға арналған жабдықтарды және әртүрлі бүркемелі едендерді жуу кезінде кері әсерін тигізетін жабдықтарды білу; 7.2.3.3 шөткімен, еден жуатын құралмен жұмыс істеу; 7.2.3.4 боялған тақтайды, линолеуммен бүркеулі және кірпіш едендерді құрғақ және ылғалды тазалауға дайындау; 7.2.3.5 еденді еден жуатын құралмен жуу; 7.2.3.6 шүбелекті легенде шайып алу
	2.5 Үй-жайды тазалау	7.2.5.1 тазалаудың реттілігін білу; 7.2.5.2 тазалаудың сапасын анықтау; 7.2.5.3 терезе алдын, радиаторлар, радиатордың қуыстарын сүрту;

		7.2.5.4 жұмыс уақытында шүберектерді жуып отыру; 7.2.5.5 едендерді сүрту; 7.2.5.6 жұмыснәтижелерін тексеру.
	2.9 Еңбек гигиенасы, өндірістік санитария және жеке гигиенаның негіздері	7.2.9.1 үй-жайларды, едендерді жинау кезінде жеке бас гигиенасының ережесі мен санитарлық талаптарды о р ы н д а у ; 7.2.9.2 арнайы киімді күту мен сақтау тәсілдері жайлы білу
3. Еңбек заттарын бағалау және талдау	3.1 Еңбек нәтижесін бағалау және талдау	7.3.1.1 үй-жайлар, алынып тасталған аймақтардың үлгісі б о й ы н ш а б а ғ д а р л а у М 7.3.1.2 іс-әрекеттердің реттілігі және орындалған жұмыстың сапасын ұжымдық талқылау жүргізу; 7.3.1.3 орындалған жұмыстың сапасын тексеру; 7.3.1.4 өзінің еңбегінің нәтижесіне қызығушылық таныту
3-тоқсан		
1.Материалтану. Құрал-саймандар мен жабдықтар	1.1 Қызмет көрсететушілер жайлы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезінуі; 7.1.1.2 мамандықты зерттеп, ерекшеліктерімен қызмет көрсетудегі қажеттіліктерді анықтау; 7.1.1.3 құрал-жабдықтарды, жұмыс ережелері және кабинетте қызмет көрсетушінің өзін-өзі ұстауын білу; 7.1.1.4 күнделікті өмірде әлеуметтік-тұрмыстық дағдыларды меңгеру; 7.1.1.5 қызмет орындарын тазалаушы туралы білу: міндеттері, негізгі талаптар; 7.1.1.6 іскерлік қарым-қатынас, этикетнормалары туралы білу
	1.2 Материалдар, құралдар мен жабдықтарды талдау	7.1.2.1 мектеп ауласын жинау үшін қажетті тұрмыстық құрал-саймандарды ажырата білу (сыпырғыш, күрек, тырма, қалақ, қозғалтқыш, қырғыш, кетпен); 7.1.2.2 жұмыста құрал-саймандарды пайдалану; 7.1.2.3 құрал-саймандар мен оның құрылысын білу; 7.1.2.4 жинау құралдарын тазарту және сақтау орындарын о р н а т у ; 7.1.2.5 мектеп ауласында жұмыс істеуге арналған арнайы киімдердің түрлері, тағайындалуын, сақталуын және к ү т і м і н б і л у ; 7.1.2.6 жұмыс орындарын ұйымдастыру; 7.1.2.7 қауіпсіз жұмыс істеу ережесін орындау; 7.1.2.8 тазарту құралдарын ажырату (шелек,леген,қалақ, еден жуатын шөтке , шүберек , еден жуатын құрал) ; 7.1.2.9 еден жуғыш заттарын білу: түрлері, тағайындалуы, қолдану ережесі,сақталуы; 7.1.2.10 электр қауіпсіздік ережесін білу; 7.1.2.11 электр үтігінің құрылысы, тағайындау қағидасы, қауіпсіз жұмыс істеу және сақтауды білу; 7.1.2.12 тұрмыстық электр шаңсорғыштың құрылысы, тағайындау қағидасы және қауіпсіз жұмыс істеу және сақтауды білу
	2.1 Мектеп аумағын жинастыру	7.2.1.1 жолдың жүру бөлігіндеқауіпсіз жұмыс істеу е р е ж е с і н б і л у ; 7.2.1.2 жол жабынын бұзбай қозғалтқышпен, қырғышпен ж ұ м ы с і с т е у ;

2. Қызмет көрсетушінің технологиясы		7.2.1.3 жолды қардан тазалау; 7.2.1.4 қарды арнайы бөлінген орындарға шығару
	2.5 Үй-жайды тазалау	7.2.5.1 тұрмыстық электр шаңсорғышты пайдалану
	2.6 Ыдыс-аяққа күтім жасау	7.2.6.1 фаянс және шыны ыдыстарды ажырату; 7.2.6.2 алюминийдің ыдыс пен асхана аспаптары сияқты материалдарға қасиеттері туралы білу; 7.2.6.3 шыны, фаянс, алюминий ыдыс-аяқтарды жуу
	2.7 Асхана мен ас әзірлейтін бөліктердегі жұмыс	7.2.7.1 тамақ гигиенасы туралы білу; 7.2.7.2 қызметкерлерге қойылатын талаптар туралы білу: асхана киімі, жүріс-тұрысы; 7.2.7.3 үстелді дайындауда тамақты қою ережесін білу 7.2.7.4 үстелді эстетикалық ресімдей білу; 7.2.7.5 асты беру және ыдыс-аяқ жинауда қауіпсіздік ережелерін қолдану; 7.2.7.6 үстелге ыдыстарды орналастыру; 7.2.7.7 тамақты үстелдерге тарату; 7.2.7.8 тамақты беру
	2.8 Төсек пен асхана жаймаларын күту	7.2.8.1 төсек-орынын ауыстыру; 7.2.8.2 төсекті жинау
	2.9 Еңбек гигиенасы, өндірістік санитария және жеке гигиенаның негіздері	7.2.9.1 асхана қызметкеріне санитарлық-гигиеналық талаптарды орындату; 7.2.9.2 үстелдерден лас ыдысты жинау кезінде этикет ережесін және санитарлық талаптарды орындау; 7.2.9.3 мұғалімнің көмегімен киімді жамау салу арқылы колмен жөндеуді жүзеге асыру
3. Еңбек заттарын бағалау және талдау	3.1 Еңбек нәтижесін бағалау және талдау	7.3.1.1 үй-жайлар, алынып тасталған аймақтардың үлгісі бойынша бағдарлау; 7.3.1.2 іс-әрекеттердің реттілігі және орындалған жұмыстың сапасын ұжымдық талқылау жүргізу; 7.3.1.3 орындалған жұмыстың сапасын тексеру; 7.3.1.4 өзінің еңбегінің нәтижесіне қызығушылық таныту; 7.3.1.5 мұғалімнің көмегіменалдағы және атқарылған жұмыс туралы ауызша есеп жасау
4-тоқсан		
1.Материалтану. Құрал-саймандар мен жабдықтар	1.1 Қызмет көрсететушілер жайлы жалпы мәліметтер	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезінуі; 7.1.1.2 мамандықты зерттеп, ерекшеліктерімен қызмет көрсетудегі қажеттіліктерді анықтау; 7.1.1.3 құрал-жабдықтарды, жұмыс ережелері және кабинетте қызмет көрсетушінің өзін-өзі ұстауын білу; 7.1.1.4 күнделікті өмірде әлеуметтік-тұрмыстық дағдыларды меңгеру; 7.1.1.5 қызмет орындарын тазалаушы туралы білу: міндеттері, негізгі талаптар; 7.1.1.6 іскерлік қарым-қатынас, этикетнормалары туралы білу
		7.1.2.1 мектеп ауласын жинау үшін қажетті тұрмыстық құрал-саймандарды ажырата білу (сыпырғыш, күрек, тырма, қалақ, қозғалтқыш, қырғыш, кетпен); 7.1.2.2 жұмыста құрал-саймандарды пайдалану; 7.1.2.3 құрал-саймандар мен оның құрылысын білу; 7.1.2.4 жинау құралдарын тазарту және сақтау орындарын

	1.2 Материалдар, құралдар мен жабдықтарды талдау	о р н а т у ; 7.1.2.5 мектеп ауласында жұмыс істеуге арналған арнайы киімдердің түрлері, тағайындалуын, сақталуын және к ү т і м і н б і л у ; 7.1.2.6 жұмыс орындарын ұйымдастыру; 7.1.2.7 қауіпсіз жұмыс істеу ережесін орындау; 7.1.2.8 тазарту құралдарын ажырату (шелек,леген,қалақ, еден жуатын шөтке , шүберек , еден жуатын құрал); 7.1.2.9 еден жуғыш заттарын білу: түрлері, тағайындалуы, қолдану ережесі,сақталуы; 7.1.2.10 электр қауіпсіздік ережесін білу; 7.1.2.11 электр үтігінің құрылысы, тағайындау қағидасы, қауіпсіз жұмыс істеу және сақтауды білу
2. Қызмет көрсетушінің технологиясы	2.1 Мектеп аумағын жинастыру	7.2.1.1 көктемде жасалатын жұмыс аймақтары туралы б і л у ; 7.2.1.2 көшет отырғызуға топырақты дайындау; 7.2.1.3 құмды және сазбалшықты жерді өңдеудегі ай ы р м а ш ы л ы қ т ы б і л у ; 7.2.1.4 жолдан және гулзардан қоқысты күреу
	2.2 Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау.	7.2.2.1 бөлме өсімдіктерінің түрлеріне қарап ажырату, қазудың тереңдігін анықтау; 7.2.2.2 олардың міндеттері туралы білу; 7.2.2.3 гүлді суғару және су бүрку; 7.2.2.4 суғару кезіндегі судың сапасы мен температурасына қойылған талапты, суғару мезгілін білу; 7.2.2.5 суғару тәсілін білу; 7.2.2.6 құрғақ жапырақтарды кесіп және жинап алу; 7.2.2.7 суды суғаруға және себуге дайындау; 7.2.2.8 түпқойманы тазалау және жуу; 7.2.2.9 гүл өсіретін құмыраларды сүрту
	2.6 Ыдыс-аяққа күтім жасау	7.2.6.1 фаянс және шыны ыдыстарды ажырату; 7.2.6.2 алюминийдің ыдыс пен асхана аспаптары сияқты материалдарға қасиеттері туралы білу; 7.2.6.3 шыны, фаянс, алюминий ыдыс-аяқтарды жуу
	2.7 Асхана мен ас әзірлейтін бөліктердегі жұмыс	7.2.7.1 лас ыдыстарды жинау; 7.2.7.2 ыдысты жуатын бөлімге жеткізу; 7.2.7.3үстелдің үстін жинау және сүрту
	2.8 Төсек пен асхана жаймаларын күту	7.2.8.1 киім-кешекті шкафтың сөрелеріне қою; 7.2.8.2 төсек-орын жабдықтарын қарау (кептіру, желдетіп алу, қағу, үтіктеу)
	2.9 Еңбек гигиенасы, өндірістік санитария және жеке гигиенаның негіздері	7.2.9.3 мұғалімнің көмегімен арнайы киімдерді үтіктеуді орындау
3. Еңбек заттарын бағалау және талдау	3.1 Еңбек нәтижесін бағалау және талдау	7.3.1.1 үй-жайлар, алынып тасталған аймақтардың үлгісі б о й ы н ш а б а ғ д а р л а у ; 7.3.1.2 іс-әрекеттердің реттілігі және орындалған жұмыстың сапасын ұжымдық талқылау жүргізу; 7.3.1.3 орындалған жұмыстың сапасын тексеру; 7.3.1.4 өзінің еңбегінің нәтижесіне қызығушылық таныту; 7.3.1.5 мұғалімнің көмегіменалдағы және атқарылған жұмыс туралы ауызша есеп жасау; 7.3.1.6 алған білімін тәжірибеде қолдану

2) 8-сынып:

5-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан		
1.Материалтану. Құрал-саймандар мен жабдықтар	1.1 Қызмет көрсететушілер жайлы жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отанына мақтанышын таныту; 8.1.1.2 қызмет көрсететушінің неғұрлым маңызды ерекшеліктерін түсіну және көрсете білу; 8.1.1.3 ыдыс-аяқ жуушының жұмысын білу: міндеттері, негізгі талаптар; 8.1.1.4 қызметші әйелдің жұмысы туралы білу: міндеттері, негізгі талаптар; 8.1.1.5 іскерлік қарым-қатынас пен этикет нормаларын білу
	1.2 Материалдар, құралдар мен жабдықтарды талдау	8.1.2.1 зембіл мен сүйменнің құрылысы, нысаны, қауіпсіздік ережесі мен сақталуын білу; 8.1.2.2 жұмыс орындарын ұйымдастыру; 8.1.2.3 қауіпсіз жұмыс істеу ережесін орындау
2. Қызмет көрсетушінің технологиясы	2.1 Мектеп аумағын жинастыру	8.2.1.1 күзгі, қысқы, көктемгі және жазғы жұмыс аймақтарын ажырату; 8.2.1.2 тырмаға, зембілдерге жүгіну; 8.2.1.3 сарғайып түскен жапырақтарды тырмамен күреу; 8.2.1.4 арамшөптерді жұлуды және құрту; 8.2.1.5 жолдар мен алаңдарды сыпырып, теңестіріп, құм себу; 8.2.1.6 жиналған қоқыстарды тасу
	2.4 Үй-жай құрылғысы	8.2.4.1 тұрғын үй және қызметтік үй-жайларды ажырата білу; 8.2.4.2 мектептегі қызметтік үй-жайларды ажырата білу: мұғалімдер бөлмесі, мектеп басшыларының кабинеттері, әдістемелік кабинеттері, сыныптар, мектеп үй-жайларының қоймасы; 8.2.4.3 қызметтік үй-жайлар туралы білу: түрлері, нысаны, құрал-жабдықтары; 8.2.4.4 әрбір үй-жайда заттардың орналасуы және сақтау тәртібі туралы білу; 8.2.4.5 қызметтік үй-жайды тазалау ережесін білу
	2.6 Ыдыс-аяқ күтімі	8.2.6.1 алюминді, эмальданған және никельденген ыдыстарды ажырата білу; 8.2.6.2 алюминді, эмальданған және никельденген ыдыстарға күтім жасау қағидасын білу; 8.2.6.3 ағаш асхана мұкаммалын өңдеу ерекшеліктерін білу; 8.2.6.4 алюминді, эмальданған және никельденген ыдыстарды тазалау және жуу
	2.9 Еңбек гигиенасы, өндірістік санитария және жеке гигиенаның негіздері	8.2.9.1 мектеп аумағын тазалау кезінде жеке бас гигиенасы мен санитарлық талаптарды орындау; 8.2.9.2 қызметтік үй-жайларды тазалау кезінде жеке бас гигиенасы, этикет ережесі мен санитарлық талаптарды орындау; 8.2.9.3 ыдысты жуудағы санитарлық талаптарды орындау
		8.3.1.1 мұғалімдердің көрсетулері бойынша жұмысты жоспарлауға бағдарлану; 8.3.1.2 ұжымдық талқылау барысында іс-әрекеттерінің

3. Еңбек заттарын бағалау және талдау	3.1 Еңбек нәтижесін бағалау және талдау	реттілігін жоспарлау; 8.3.1.3 өзінің және жолдастарының жұмыстарын талдау және бағалау, жұмыстағы артықшылықтар мен кемшіліктерді белгілеу; 8.3.1.4. алған білімдерін практикалық қызметте қолдану
2-тоқсан		
1.Материалтану. Құрал-саймандар мен жабдықтар	1.1 Қызмет көрсететушілер жайлы жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отанына мақтанышын таныту; 8.1.1.2 қызмет көрсететушінің неғұрлым маңызды ерекшеліктерін түсіну және көрсете білу; 8.1.1.3 ыдыс-аяқ жуушының жұмысын білу: міндеттері, негізгі талаптар; 8.1.1.4 қызметші әйелдің жұмысы туралы білу: міндеттері, негізгі талаптар; 8.1.1.5 іскерлік қарым-қатынас пен этикет нормаларын білу
	1.2 Материалдар, құралдар мен жабдықтарды талдау	8.1.2.1 зембіл мен сүйменнің құрылысы, нысаны, қауіпсіздік ережесі мен сақталуын білу; 8.1.2.2жұмыс орындарын ұйымдастыру; 8.1.2.3қауіпсіз жұмыс істеу ережесін орындау; 8.1.2.4 паркетті еденді жууға арналған жуғыштарды пайдалану; 8.1.2.5 тазалау мұқаммалын таңбалау туралы білу: мәні, таңбалау ережесі
2. Қызмет көрсетушінің технологиясы	2.1 Мектеп аумағын жинастыру	8.2.1.1 жол жабындыларына нұқсан келтірмей сүйменмен жұмыс істеу; 8.2.1.2 мұзды қабаттап, алып тастау; 8.2.1.3 қар мен мұзды арнайы алып баратын орындарына жиыстыру
	2.3 Еден тазалау	8.2.3.1 паркетті еденді жабындау туралы білу: түрлері, мақсаты мен сыртқы түрі бойынша ажырату; 8.2.3.2 лакпен қапталған паркетті еденге ылғалды тазалау жасауды орындау; 8.2.3.3 мастикамен жабындалған еденді жалтыратуға дайындау; 8.2.3.4 жұмыстың нәтижесін тексеру; 8.2.3.5 паркетті еденді жууға арналған жуғыш құралдарды пайдалану
	2.7 Асхана мен ас әзірлейтін бөлімшедегі жұмыс	8.2.7.1 ыдыс жуудағы санитарлық талаптарды орындау; 8.2.7.2 ыдыс жууға ыңғайлану және жуғыш құралдарды қолдану; 8.2.7.3 ас үй жабдықтары; 8.2.7.4 ас үй үстелін тазалау; 8.2.7.5 азық-түлік туратын тақтайды тазалау; 8.2.7.6 ыдыс жуу ваннасын тазалау; 8.2.7.7 ас үйді жинау
	2.9 Еңбек гигиенасы, өндірістік санитария және жеке гигиенаның негіздері	8.2.9.1 ыдыс жуудағы санитарлық талаптарды орындау; 8.2.9.2 ас әзірлейтін бөлімшенің қызметкеріне санитарлық-гигиеналық талаптарды орындату
		8.3.1.1 мұғалімдердің көрсетулері бойынша жұмысты жоспарлауға бағдарлану; 8.3.1.2 ұжымдық талқылау барысында іс-әрекеттерінің реттілігін жоспарлау;

3. Еңбек заттарын бағалау және талдау	3.1 Еңбек нәтижесін бағалау және талдау	8.3.1.3 өзінің және жолдастарының жұмыстарын талдау және бағалау, жұмыстағы артықшылықтар мен кемшіліктерді белгілеу; 8.3.1.4 алған білімдерін практикалық қызметте қолдану
3-тоқсан		
1.Материалтану. Құрал-саймандар мен жабдықтар	1.1 Қызмет көрсететушілер жайлы жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отанына мақтанышын таныту; 8.1.1.2 қызмет көрсететушінің неғұрлым маңызды ерекшеліктерін түсіну және көрсете білу; 8.1.1.3 ыдыс-аяқ жуушының жұмысын білу: міндеттері, негізгі талаптар; 8.1.1.4 қызметші әйелдің жұмысы туралы білу: міндеттері, негізгі талаптар; 8.1.1.5 іскерлік қарым-қатынас пен этикет нормаларын білу
	1.2 Материалдар, құралдар мен жабдықтарды талдау	8.1.2.1 зембіл мен сүйменнің құрылысы, нысаны, қауіпсіздік ережесі мен сақталуын білу; 8.1.2.2 жұмыс орындарын ұйымдастыру; 8.1.2.3 қауіпсіз жұмыс істеу ережесін орындау; 8.1.2.4 паркетті еденге арналған жуғыш құралдарды қолдану; 8.1.2.5 тазалау мүкаммалын таңбалау туралы білу: мәні, таңбалау ережесі; 8.1.2.6 кір машинасын қолдану кезінде құрылысы, пайдаланылуы, қауіпсіздік ережесін білу
2. Қызмет көрсетушінің технологиясы	2.5 Үй-жайды тазалау	8.2.5.1 тазалауға арналған шүберектерді пайдаланылатын мата түріне байланысты, жұмыс кезіндегі жағдайы мен сақтау кезінде таңбалауға қойылатын талаптарды тағайындау; 8.2.5.2 тазалау мүкаммалына таңба салу; 8.2.5.3 жұмыс үстелдерін, үстелге қойылатын жарық беретін аспаптарды сұрту; 8.2.5.4 қоқыс жәшігін тазарту; 8.2.5.5 шаңсорғыштың көмегімен шаңды жою; 8.2.5.6 жиһаздың түрлері және оның мақсатын ажырата білу; 8.2.5.7 жиһаз жабындыларын ажырата білу (бояу, лак, мата, былғары ауыстырушы, пластик, эмаль); 8.2.5.8 жиһаздың жабдықталған материалына байланысты құрал-саймандары мен күтім жасау ережелерін білу; 8.2.5.9 суға төзімді және суға төзімсіз жиһаздардың шаңдарын құрту; 8.2.5.10 айналы беттерін тазалау 8.2.5.11 қауіпсіздік ережелерін сақтай отырып терезелерді, терезе жақтауларын, терезенің алдын жуу; 8.2.5.12 жұмсақ жиһаздарды тазалау тәсілдерін қолдану 8.2.5.13 жұмсақ жиһаздарды өңдеу кезінде шаңсорғышты пайдалану 8.2.5.14 мектеп үй-жайларын күнделікті, апталық, маусымдық тазалау жүргізуді орындау
		8.2.8.1 тұрмыстық кір жуу машинасы туралы білу: құрылғысы, әрекет ету принципі, өнімділігі, пайдалану ережесі; 8.2.8.2 кір жууға жуғыш, ағартатын және кірді нілдейтін құралдарды қолдану; 8.2.8.3 кір киімдерді сұрыптау және өлшеу;

	2.8 Төсек-орын тысы мен ас жаулықтарына күтім жасау	8.2.8.4 кір жуғыш машинаны жұмыс жасауға дайындау; 8.2.8.5 киім-кешектерді кір жуғыш машинада жуу; 8.2.8.6 киім-кешектерді шаю; 8.2.8.7 центрифугада кептіру; 8.2.8.8 ауада кептіру; 8.2.8.9 ақ киімді ағартып және нілдеу; 8.2.8.10 киім-кешекті үтіктеу
	2.9 Еңбек гигиенасы, өндірістік санитария және жеке гигиенаның негіздері	8.2.9.2 қызметтік үй-жайларды тазалау кезінде жеке бас гигиенасы, этика ережесі мен санитарлық талаптарды орындау; 8.2.9.3 ыдыс жуудағы санитарлық талаптарды орындау; 8.2.9.4 ас әзірлейтін бөлімшенің қызметкеріне санитарлық-гигиеналық талаптарды орындату; 8.2.9.5 кір жуу кезінде жеке гигиена ережесін, санитарлық талаптарды орындау; 8.2.9.6 арнайы киімдерге санитарлық-гигиеналық нормалар мен талаптарды орындау; 8.2.9.7 дезинфекциялаушы ерітіндіні жасау ережесін орындау
3. Еңбек заттарын бағалау және талдау	3.1 Еңбек тұрмыстық дағдыларды меңгеру; еңбек нәтижесін бағалау және талдау	8.3.1.1 мұғалімдердің көрсетулері бойынша жұмысты жоспарлауға бағдарлану; 8.3.1.2 ұжымдық талқылау барысында іс-әрекеттерінің реттілігін жоспарлау; 8.3.1.3 өзінің және жолдастарының жұмыстарын талдау және бағалау, жұмыстағы артықшылықтар мен кемшіліктерді белгілеу; 8.3.1.4. алған білімдерін практикалық қызметте қолдану
4-тоқсан		
1.Материалтану. Құрал-саймандар мен жабдықтар	1.1 Қызмет көрсететушілер жайлы жалпы мәліметтер	8.1.1.1 өз Отанына мақтанышын таныту; 8.1.1.2 қызмет көрсететушінің неғұрлым маңызды ерекшеліктерін түсіну және көрсете білу; 8.1.1.3 ыдыс-аяқ жуушының жұмысын білу: міндеттері, негізгі талаптар; 8.1.1.4 қызметші әйелдің жұмысы туралы білу: міндеттері, негізгі талаптар; 8.1.1.5 іскерлік қарым-қатынас пен этикет нормаларын білу
	1.2 Материалдар, құралдар мен жабдықтарды талдау	8.1.2.1 жұмыс орындарын ұйымдастыру; 8.1.2.2 қауіпсіз жұмыс істеу ережесін орындау
	2.1 Мектеп аумағын жинастыру	8.2.1.1 гүлзарлар мен атыздар жайлы білу; 8.2.1.2 гүлзар топырақтарын қазу; 8.2.1.3 қазу сапасының мәні, тереңдігі, тәсілдері және қойылатын талаптарды білу; 8.2.1.4 гүлзарға жер таңдау; 8.2.1.5 гүлзардың шекарасы мен атыздың бағытын анықтау; 8.2.1.6 атыздарды төсеу; 8.2.1.7 берілген тереңдікті сақтай отырып қазу; 8.2.1.8 сызғыштың көмегімен қазу тереңдігін айқындау; 8.2.1.9 тырмамен қазылған топырақты теңестіру; 8.2.1.10 қыстайтын көп жылдық екіпелер егетін жерлердегі

2. Қызмет көрсетушінің технологиясы		топырақты тырмамен қопсыту; 8.2.1.11 көпжылдық өсімдіктер егетін жердің қатарларын кетпенмен қопсыту
	2.2 Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	8.2.2.1 жарық сүйгіш және көлеңкеге төзімді өсімдіктер туралы білу; 8.2.2.2 бөлме өсімдіктерін ауыстырып тиеу мен көшеттеу туралы білу: мәні, тәсілдері; 8.2.2.3 ауыстырып тиеу мен көшеттеуге жататын өсімдіктерді анықтау; 8.2.2.4 көшеттеуге гүл отырғызатын құмыраны таңдау; 8.2.2.5 өсімдіктерді ауыстырып тиеу мен қайта отырғызуды орындау
3. Еңбек заттарын бағалау және талдау	3.1 Еңбек нәтижесін бағалау және талдау	8.3.1.1 мұғалімдердің көрсетулері бойынша жұмысты жоспарлауға бағдарлану; 8.3.1.2 ұжымдық талқылау барысында іс-әрекеттерінің реттілігін жоспарлау; 8.3.1.3 өзінің және жолдастарының жұмыстарын талдау және бағалау, жұмыстағы артықшылықтар мен кемшіліктерді белгілеу; 8.3.1.4. алған білімдерін практикалық қызметте қолдану

3) 9-сынып:

6-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар және жабдықтар	1.1 Қызмет етушілердің еңбектері жайлы жалпы мәлімет	9.1.1.1 өзге ұлт өкілдерінің пікіріне, тарихына, мәдениетіне құрметпен қарау; 9.1.1.2 қызмет көрсетушілердің еңбектерін үйренуге және өз ойымен сипаттауға талпыну; 9.1.1.3 өз мүмкіндіктері жайлы, өзіне қажетті тіршілігін қамтамасыз ету туралы түсініктің болуы; 9.1.1.4 ас үй қызметшісінің жұмысы туралы түсініктің болуы: міндеттері, негізгі талаптар; 9.1.1.5 аула сыпырушының жұмысы туралы түсініктің болуы: міндеттері, негізгі талаптар; 9.1.1.6 тәрбиеші көмекшісінің жұмысы туралы түсініктің болуы: міндеттері, негізгі талаптар; 9.1.1.7 этикет және іскерлік қарым-қатынас нормалары жайлы білу; 9.1.1.8 жұмыс орнында еңбек міндеттерін орындамаған жағдайдағы жауапкершілікті түсіну
	1.2 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	9.1.2.1 қайшыларының тағайындалу қағидасының қолданылуы және сақталуы туралы түсініктің болуы; 9.1.2.2 резенке қолғап туралы түсініктің болуы: қағидалары, ұқыпты қарау ережесі тураы білу 9.1.2.3 жұмыс орындарын ұйымдастыру; 9.1.2.4 қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін орындау
		9.2.1.1 ағаштың құрылысы туралы түсініктің болуы: ағаштың діңі, ұшар басы; 9.2.1.2 мектеп алды аймақтағы ағаштардың тұқымдарын ажырата білу; 9.2.1.3 ағаштарды күзгі күтімі жайлы түсініктің болуы;

2.Қызмет көрсетушілердің еңбек технологиясы	2.1 Мектеп алды аймақты жинау	9.2.1.4 ағаш түбінің шеңбері,оның мәні және дұрыс қазу қағидалары жайлы түсініктің болуы; 9.2.1.5 бақ қайшыларын қолдану; 9.2.1.6 ағаш түбінің шеңберін күрекпен қазу; 9.2.1.7 түскен жапырақтарды жинап және тырмамен үйіндіге жинау; 9.2.1.8 ағаш бұтақтарын бақша қайшысымен кесу; 9.2.1.9 жемісті ағаштың діңгегін қырғышпен тазалап, бояғышпен әктеу
	2.4 Үй-жайлар құрылғысы	9.2.4.1 баспалдақ құрылысын (саты, баспалдақ алаңы, қоршау (сүйеніштер немесе тұтқалар) және дайындауға арналған құрылыс материалдары жайлы түсініктің болуы; 9.2.4.2 жалпы мекеменің жұмысы жайлы түсініктің болуы (кәсіпорынның)
	2.5 Үй-жайды жинау	9.2.5.1 сатыны тазалау кезіндегі қауіпсіздік ережелерін сақтау; 9.2.5.2 резеңке қолғаптарды қолдану; 9.2.5.3 сатыны сыпыру; 9.2.5.4 қоқысты алу; 9.2.5.5 сүйеніштерді сүрту (тұтқалар) ; 9.2.5.6 сатыны жууға арналған құралдарымен жуу
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек нәтижелерін бағалау және талдау	9.3.1.1 мұғалімнің көрсетуі және түсіндіруі бойынша іс-әрекеттердің жүйелілігін жоспарлау; 9.3.1.2 жұмыс істеу кезіндегі жүйелілігі жөнінде есеп беру; 9.3.1.3 жұмыстың барысын мұғаліммен әңгімелеу кезінде жоспарлау; 9.3.1.4 мақсатқа жету үшін жігерлік, өз еңбегінің жігерлі болуы үшін тәртіптілік пен жауапкершілік таныту; 9.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше жұмыстың орындалу үдерісін талдау; 9.3.1.6 орындалған жұмыстың сапасын бақылау 9.3.1.7 өз еңбегінің нәтижесі қызығушылық таныту; 9.3.1.8 іс-әрекеттерінің реттілігін және орындалған жұмыстың сапасын ұжыммен талқылау
2-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар және жабдықтар	1.1 Материалтану. Құралдар және жабдықтар	9.1.1.1 өзге ұлт өкілдерінің пікіріне, тарихына, мәдениетіне құрметпен қарау; 9.1.1.2 қызмет көрсетушілердің еңбектерін үйренуге және өз ойымен сипаттауға талпыну; 9.1.1.3 өз мүмкіндіктері жайлы, өзіне қажетті жігерлікті қамтамасыз ету туралы түсініктің болуы; 9.1.1.4 ас үй қызметшісінің жұмысы туралы түсініктің болуы : міндеттері, негізгі талаптар; 9.1.1.5 аула сыпырушының жұмысы туралы түсініктің болуы: міндеттері, негізгі талаптар; 9.1.1.6 тәрбиеші көмекшісінің жұмысы туралы түсініктің болуы: міндеттері, негізгі талаптар; 9.1.1.7 этикет және іскерлік қарым-қатынас нормалары жайлы білу; 9.1.1.8 жұмыс орнында еңбек міндеттерін орындамаған жағдайдағы жауапкершілікті түсіну
		9.1.2.1 жұмыс орындарын ұйымдастыру; 9.1.2.2 қауіпсіз жұмыс істеу ережесін сақтау;

	1.2 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	9.1.2.3 құрылғыны қолдану ,электрополотермен сөйлесу кезіндегі қауіпсіздік ережесі жайлы түсініктің болуы
2. Қызмет көрсетушілердің еңбек технологиясы	2.1 Мектеп алды аймақты жинау	9.2.1.1 бұрынғы алынған аумақты тазарту дағдылары бойынша өңдеу және бекіту
	2.3 Еденді тазалау	9.2.3.1 электрополотером және ысқышпен паркетті еденді с ү р т у ; 9.2.3.2 паркетті едендегіи дақтарды жою; 9.2.3.3 бұрыннан алынған еденді жуу дағдыларын өңдеу және б е к і т у ; 9.2.3.4 едендерді жинауға арналған жұмыс түрлерін мұғалімнің және ұжымның көмегімен анықтау, жоспарлау
	2.4 Үй-жай құрылысы	9.2.4.1 жазбаша үстелді жинау кезінде құжаттың маңыздылық ережесін қолдана білу туралы түсінік болу
	2.5 Үй-жайды жинау	9.2.5.1 жазбаша үстел, үстел шамын жинау; 9.2.5.2 шкафтың сыртқы бетін, терезе алдын, жылыту ради а т о р ы н т а з а л а у ; 9.2.5.3 пайдаланылған қағаздарды салуға арналған себеттерді тазалау
	2.6 Ыдыс-аяқ күтімі	9.2.6.1 асхана ыдысы туралы түсінік болу: түрлері, тағайындау 9.2.6.2 күйіктас және шыны ыдыстарды ажырата білу 9.2.6.3 күйіктас және шыны ыдыстардың құрылымн, жуу кезінде қолдану тәсілдерін білу; 9.2.6.4 асхана-құралдары туралы түсінік: тағайындау ережелері , т а з а л а у ж ә н е ж у у . 9.2.6.5 ыдыс күтіміне керекті жұмыс түрлерін мұғалімнің көмегімен және (немесе) ұжыммен орындап жоспарлау
	2.9 Өндірістік санитария және жеке гигиена , негізгі еңбек гигиенасы	9.2.9.1 асхана және ас блогы қызметкерлеріне қойылатын санитарлық-гигиеналық талаптарды орындау; 9.2.9.2 қоғамдық тамақтандыру қызметкерінің жеке басының тазалық ережелерін рындау
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек нәтижелерін бағалау және талдау	9.3.1.1 мұғалімнің көрсетуі және түсіндіруі бойынша іс-әрекеттердің жүйелілігін жоспарлау; 9.3.1.2 мен жұмыс істеу кезіндегі жүйелілік туралы есеп беру; 9.3.1.3 мұғаліммен әңгіме барысында жұмыс барысын ж о с п а р л а у ; 9.3.1.4 мақсатқа жету үшін жігерлік, өз еңбегінің жігерлі болуы үшін тәртіптілік пен жауапкершілік таныту; 9.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше жұмыстың орындалу үдерісін талдау; 9.3.1.6 орындалған жұмыстың сапасын бақылау; 9.3.1.7 өз еңбегінің нәтижесіқызығушылық таныту; 9.3.1.8 іс-әрекеттерінің реттілігін және орындалған жұмыстың сапасын ұжыммен талқылау
3-тоқсан		
		9.1.1.1 өзге ұлт өкілдерінің пікіріне, тарихына, мәдениетіне құ р м е т п е н қ а р а у ; 9.1.1.2 қызмет көрсетушілердің еңбектерін үйренуге және өз ойымен сипаттауға талпыну; 9.1.1.3 өз мүмкіндіктері жайлы , өзіне қажетті тіршілігін

1. Материалтану. Құралдар және жабдықтар	1.1 Қызмет етушілердің еңбектері жайлы жалпы мәлімет	қамтамасыз ету туралы түсініктің болуы; 9.1.1.4 ас үй қызметшісінің жұмысы туралы түсініктің болуы : міндеттері, негізгі талаптар; 9.1.1.5 аула сыпырушының жұмысы туралы түсініктің болуы: міндеттері, негізгі талаптар; 9.1.1.6 тәрбиеші көмекшісінің жұмысы туралы түсініктің болуы: міндеттері, негізгі талаптар; 9.1.1.7 этикет және іскерлік қарым-қатынас нормалары жайлы б і л у ; 9.1.1.8 жұмыс орнында еңбек міндеттерін орындамаған жағдайдағы жауапкершілікті түсіну
	1.2 Материалдарды, құралдарды және жабдықтарды талдау	9.1.2.2 резеңке қолғап туралы түсініктің болуы: қағидалары, ұқыпты қарау ережесі туралы білу 9.1.2.3 жұмыс орындарын ұйымдастыру; 9.1.2.4 қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін орындау; 9.1.2.5 құрылғыны қолдану ,электрополотерді қолдану кезіндегі қауіпсіздік ережесі жайлы түсініктің болуы; 9.1.2.6 ыдыс жаутын құрал, оны қолдану , ыдыс жуатын машинаны қолдана кезіндегі қауіпсіздік шаралары туралы т ү с і н і к т і ң б о л у ы ; 9.1.2.7 тұрмыстық тоңазытқышты қолданудағы қауіпсіздік ережелерін, құрылғыны қолдану туралы түсініктің болуы
	2.1 Мектеп алды аймақты жинау	9.2.1.1 бұрынғы алынған аумақты тазарту дағдыларын өңдеу және бекіту
	2.3 Еденді тазалау	9.2.3.1 электрополотером және ысқышпен паркетті еденді с ү р т у ; 9.2.3.2 паркетті едендегіи дақтарды жою; 9.2.3.3 бұрыннан алынған еденді жуу дағдыларын өңдеу және б е к і т у ; 9.2.3.4 едендерді жинауға арналған жұмыс түрлерін мұғалімнің және ұжымның көмегімен анықтау, жоспарлау
		9.2.7.1 ас әзірлейтін бөлімше туралы түсінік; 9.2.7.2 ыдыс жуушының міндеттері туралы түсініктің болуы; 9.2.7.3 асхана қызметкерінің арнайы киімін қолдану; 9.2.7.4 ыдыс жаутын цехтің жұмысы кезіндегі қауіпсіздік е р е ж е л е р і н с а қ т а у ; 9.2.7.5 ыдыс жуатын машинаны қолдану; 9.2.7.6 пайдаланылған ыдыстарды жинап ыдыс жуу бөліміне т а с у ; 9.2.7.7 ыдысты тамақ қалдықтарынан тазарту; 9.2.7.8 тамақ қалдықтарын жинау; 9.2.7.9 ыдыстарды қолмен 2-3-ші ванналарда жуу; 9.2.7.10 ыдыстар мен асхана құралдарын кептіру 9.2.7.11 ыдыс жуу бөлімін жинау; 9.2.7.12 тұрмыс тоңазтқышы туралы түсініктің болуы: құрылғыны жібіту, жуу және сүрту; 9.2.7.13 тоңазытқышты жуып , сүрту және еріту; 9.2.7.14 көкөністерді біріншілік өңдеу кезіндегі тағамдық құндылығы туралы түсініктің болуы: орамжапырақ, пияз, с а у м а л д ы қ , с а л а т ; 9.2.7.15кептірілген көкөністерді өңдеу; 9.2.7.16 көкөністерді өңдеу кезіндегі қалдықтар туралы түсінігінің болуы: түрлері,қолданылуы;

2. Қызмет көрсетушілердің еңбек технологиясы	2.7 Асханада және ас-әзірлейтін бөлімшедегі жұмыс	9.2.7.17 қауіпсіздік шараларын сақтай отырып, көкөністерді өңдеу ; 9.2.7.18 көкөністердің сапасын анықтау; 9.2.7.17 көкөністерді қауіпсіздік ережелеріне сәйкес өңдеу; 9.2.7.18 көкөністердің сапасын анықтау; 9.2.7.19 көкөністерді қолмен сорттау, жуу, тазалау және аяқтау; 9.2.7.20 тұзды сығымдау ; 9.2.7.21 кептірілген көкөністерді сіңдіру; 9.2.7.2 көкөністерді сабан, сакина, жартылай сакина, дойбы арқылы кесуге ; 9.2.7.23 көкөністерді өңдеуге арналған құралдарды таңдау; 9.2.7.24 түбірлік дақылдардың түрлері туралы түсінік алады; 9.2.7.25 негізгі өңдеу талаптарын, қалдықтардың стандарттарын білу ; 9.2.7.26 тамырлы дақылдарды тазалау үшін қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтай отырып, пышақты қолданыңыз; 9.2.7.27 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтау, картоп пиллингін пайдалану ; 9.2.7.28 түбірлік көкөністердің жарамдылығын анықтау, түбірлік дақылдарды жинау
	2.9 Еңбек гигиенасының негіздері, өндірістік санитария және жеке гигиена	9.2.9.1 ас үйге және тамақ өңдеуге арналған санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау; 9.2.9.2 қоғамдық тамақтандыру қызметкерінің жеке гигиенасы ережелерін сақтау ; 9.2.9.3 өнімдерді, көкөністерді сақтауға арналған санитарлық-гигиеналық талаптарды білу; 9.2.9.4 азық-түлік пен көкөністердің белгілерін анықтау; 9.2.9.5 көкөніс пен тамыр етін өңдеудің әдістеріне қойылатын санитарлық талаптар ; 9.2.9.6 тамақтан улану туралы ұғымға ие: адамның жағдайы, алдын алу ; 9.2.9.7 азық-түлікті дайындау мен сақтауға қойылатын гигиеналық талаптарды орындауға; 9.2.9.8 азық-түлік қызметкерінің профилактикалық медициналық куәландыру түсінік беру
3.Еңбек заттарын бағалау және талдау	3.1 Еңбек нәтижесін бағалау және талдау	9.3.1.1 мұғалімнің көрсетуі және түсіндіруі бойынша іс-әрекеттердің жүйелілігін жоспарлау; 9.3.1.2 жұмыс істеу кезіндегі жүйелілігі жөнінде есеп беру; 9.3.1.3 жұмыстың барысын мұғаліммен әңгімелеу кезінде жоспарлау ; 9.3.1.4 мақсатқа жету үшін жігерлік, өз еңбегіңнің жігерлі болуы үшін тәртіптілік пен жауапкершілік таныту; 9.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше жұмыстың орындалу үдерісін талдау; 9.3.1.6 орындалған жұмыстың сапасын бақылау 9.3.1.7 өз еңбегінің нәтижесі қызығушылық таныту; 9.3.1.8 іс-әрекеттерінің реттілігін және орындалған жұмыстың сапасын ұжыммен талқылау
4-тоқсан		
		9.1.1.1 өзге ұлт өкілдерінің пікіріне, тарихына, мәдениетіне құрметпен қарау ; 9.1.1.2 қызмет көрсетушілердің еңбектерін үйренуге және өз ойымен сипаттауға талпыну;

1.Материалтану. Құрал-саймандар мен жабдықтар	1.1 Қызмет көрсететушілер жайлы жалпы мәліметтер	9.1.1.3 өз мүмкіндіктері жайлы , өзіне қажетті жігерлікті қамтамасыз ету туралы түсініктің болуы; 9.1.1.4 ас үй қызметшісінің жұмысы туралы түсініктің болуы : міндеттері, негізгі талаптар; 9.1.1.5 аула сыпырушының жұмысы туралы түсініктің болуы: міндеттері, негізгі талаптар; 9.1.1.6 тәрбиеші көмекшісінің жұмысы туралы түсініктің болуы: міндеттері, негізгі талаптар; 9.1.1.7 этикет және іскерлік қарым-қатынас нормалары жайлы білу ; 9.1.1.8 жұмыс орнында еңбек міндеттерін орындамаған жағдайдағы жауапкершілікті түсіну
	1.2. материалдар, құралдар мен жабдықтарды талдау	9.1.2.2 резеңке қолғап туралы түсініктің болуы: қағидалары, ұқыпты қарау ережесі туралы білу 9.1.2.3 жұмыс орындарын ұйымдастыру; 9.1.2.4 қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін орындау; 9.1.2.5 санитарлық торапты тазалау кезінде арнайы киім туралы түсініктің болуы (резеңке етік және қолғап, су өтпейін алжапқыш): тағайындалуы, күтіп қолдану ережелері 9.1.2.6 санитарлық құралдардың тағайындалуы, қолданылуы, қауіпсіз қолдану ережелері мен сақталуына бейімделу туралы түсініктің болуы ; 9.1.2.7 күйіктас және эмальды ыдыстарды тазалау құралдарын ажырата білу
2. Қызмет көрсетушінің технологиясы	2.1 Мектеп аумағын жинастыру	9.2.1.8 бұрынғы алынған аумақты тазарту дағдыларын өңдеу және бекіту
	2.2 Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	9.2.2.1 бұрыннан алынған бөлме өсімдіктерінің күтімін жасау дағдысымен өңдеу және бекіту; 9.2.2.2 мұғалімнің көмегімен және (немесе) ұжымдық айқындауға, жоспарлауға және орындауға түрлері үшін қажетті өсімдіктерді күту
	2.4 Үй-жай құрылысы	9.2.4.1 санитарлық тораптың тазалығы жоғарғы дәрежеде болу сепебтері туралы түсінігінің болуы; 9.2.4.2 санитарлық торап құрылғысы туралы түсініктің болуы; 9.2.4.3 санитарлық-техникалық жабдықтарды ажырата білу: түрлері (раковина, ағызу, ванна, унитаз, писсуарға-гигиеналық себезгі), дайындау материалы (эмальданған шойын, керамика), қасиеттері ; 9.2.4.4 унитазға құрылымы жайлы түсініктің болуы: (клозетті тостаған, жуатын бак тұратын корпусы, поплавкового және түсу клапандары)
	2.5 Үй-жайды тазалау	9.2.5.1 санооборудованияны өңдеуге арналған құралдарды пайдалану: шөткі, вантуз; 9.2.5.2 керамиканы және эмальдарды тазалауға арналған құралдарды пайдалану; 9.2.5.3 санитарлық торап тазалау кезіндегі жалпы ережелерді білу ; 9.2.5.4 санитарлық торапты залалсыздандыру үшін арнайы құралдарды пайдалану; 9.2.5.5 хлорлы әк ерітіндісін тазалау кезінде пайдалану; 9.2.5.6 унитаздағы қоқыстар туралы түсініктің болуы: себептері мен салдары; 9.2.5.7 резеңке қолғаптар өңдеу(жуу, зарарсыздандыру, кептіру

		) ; жеке гигиена ережелерін сақтау; 9.2.5.8 сантехникалық торапта еденді, және құралдарды жуып, т а з а л а у ; 9.2.5.9 хлорлы әк ерітіндісі және тазалағыш пасталарды қ о л д а н у ; 9.2.5.10 вантуздың көмегімен ваннадағы,умывальниктегі қоқымдарды жою
	2.9 Еңбек гигиенасы, өндірістік санитария және жеке гигиенаның негіздері	9.2.9.1 Выполнять санитарные требования, правила личной гигиены и этикета при уборке санузлов; 9.2.9.2 выполнять правила составления дезинфицирующих р а с т в о р о в ; 9.2.9.1 санитарлық тораптарды тазалау кезіндегі санитарлық ережелерді,жеке бас тазалық гигиенасын және этикетті о р ы н д а у ; 9.2.9.2 дезинфекциялайтын ерітінділер жасау ережесін орындау
3.Еңбек заттарын бағалау және талдау	3.1 Еңбек нәтижесін бағалау және талдау	9.3.1.1 мұғалімнің көрсетуі және түсіндіруі бойынша іс-әрекеттердің жүйелілігін жоспарлау; 9.3.1.2 жұмыс істеу кезіндегі жүйелілігі жөнінде есеп беру; 9.3.1.3 жұмыстың барысын мұғаліммен әңгімелеу кезінде ж о с п а р л а у ; 9.3.1.4 мақсатқа жету үшін жігерлік, өз еңбегінің жігерлі болуы үшін тәртіптілік пен жауапкершілік таныту; 9.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетінше жұмыстың орындалу үдерісін талдау; 9.3.1.6 орындалған жұмыстың сапасын бақылау 9.3.1.7 өз еңбегінің нәтижесіқызығушылық таныту; 9.3.1.8 іс-әрекеттерінің реттілігін және орындалған жұмыстың сапасын ұжыммен талқылау

4) 10-сынып:

7-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1 . Материалтану. Құралдар және жабдықтар	1.1 Қызмет көрсетушілер жайлы жалпы мәліметтер	10.1.1.1 әр түрлі дін, нәсіл , мәдениет иелеріне төзімділікпен қ а р а у ; 10.1.1.2 әр түрлі еңбек етушілердің материалдарын және тәсілдерін салыстыру, талдау; 10.1.1.3 өндіруші мекемені тазалаушы қызметкерлерінің жұмысы, міндеттері, басты талаптары туралы түсінік болу; 10.1.1.4 іскерлік қарым-қатынас пен этикет нормаларын білу; 10.1.1.5 заңнамаға сәйкес материалдық зиян тигізгені үшін жауапкершілікті сезіну
	1.2 Еңбек заттарынжәне құралдарын бағалау	10.1.2.1 ұзын сырықта сақтау секторының құрылысы, тағайындау қағидасы және қауіпсіз жұмыс істеу туралы білу; 10.1.2.2 паркетті еденнің жабдықталу мастикасын білу: мақсаты, түрлері, пайдалану, қауіпсіз жұмыс істеу ережесі, с а қ т а у ; 10.1.2.3 жылтыратылған жиһазды өңдеу құралдарын білу: мақсаты, түрлері, пайдалану, сақтау; 10.1.2.4 түрлі жабдықты және мүкәммалды өңдеу мен тазалауда қолданылатын жуғыш заттар туралы білу: мақсаты, түрлері, пайдалану, сақтау ережесі, ерітінді жасау;

		10.1.2.5 ламинат жуатын жуғыш заттарды ажырата білу; түрлері, қауіпсіз пайдалану ережесі, сақтау; 10.1.2.6 жұмыс орнын ұйымдастыру; 10.1.2.7 қауіпсіз жұмыс істеу ережесін орындау
2. Қызмет көрсету технологиясы	2.1 Мектеп ауласындағы тазалық жұмысы	10.2.1.1 қазба тереңдігін анықтау; 10.2.1.2 ағаштың бұтақтарын ұзын полюсте бөренелермен к е с і ң і з ; 10.2.1.3 бұрын алынған аумақтың тазалық дағдыларын шоғырландыру және қалыпқа келтіру; 10.2.1.4 аумақты тазарту үшін қажетті жұмыс түрлерін өз бетімен анықтау, жоспарлау және орындау
	2.3 Едендерді тазалау	10.2.3.1 Мاستиканы қолдану үшін еденге арналған щетканы қ о л д а н у ; 10.2.3.2 паркет еденін мастикамен жабу; 10.2.3.3 ламинат қабатының қасиеттерін түсіну; 10.2.3.4 ламинат қабатын тазалауды жүзеге асыру; 10.2.3.5 ламинатты күту ережелерін білу; 10.2.3.6 ламинаттан шыққан түрлі дақтарды кетіру; 10.2.3.7 бұрын алынған едендерді тазарту; дағдыларын шоғырландыру және дамыту 10.2.3.8 еденді тазарту үшін қажетті жұмыс түрлерін өз бетімен анықтау, жоспарлау және орындау
	2.6 Ыдыстарға күтім жасау	10.2.6.1 ыдыстарды түрлеріне қарай сұрыптау; 10.2.6.2 қолмен ыдыс-аяқты, аспаптарды, науаларды тазалау ж ә н е ж у у ; 10.2.6.3 ыдыс жууға арналған аяқталғаннан кейін рафтерлерді, щеткаларды, маталарды және пайдаланылған ж а б д ы қ т ы ө ң д е у ; 10.2.6.4 ыдыс жуу машинасының жұмысын қадағалау; 10.2.6.5 ыдыстарды материалдар мен өңдеу әдісімен (алюминий, эмальданған, никельмен, шойын) бөліп алу; 10.2.6.6 тазалау шешімдерін дайындау; 10.2.6.7 жуғыш және дезинфекциялау; құралдарын қолданатын ас үй ыдыстарын, құралдар мен контейнерлерді т а з а л а у ж ә н е ж у у ; 10.2.6.8 ыдыс-аяқты, құралдарды және контейнерлерді к е п т і р у ; 10.2.6.9 ыдыс-аяқ туралы: үстелден тазалаудың тәсілдері мен ережелері, жуу, кептіру
	2.9 Еңбек гигиенасының негіздері, өндірістік санитария және жеке гигиена	10.2.9.1 тазалау жұмыстарын жүргізу кезінде санитарлық-гигиеналық ережелерді, жеке гигиена және этикеттің ережелерін сақтау; 10.2.9.2 арнайы киімдердің талаптары мен санитарлық-гигиеналық талаптарын орындау; 10.2.9.3 өндірістік кәсіпорын жұмысының күн тәртібі ма ң ы з д ы л ы ғ ы н бі л у ; 10.2.9.4 тазалауға бөлінген уақыты туралы білу
		10.3.1.1 өндірісте, асханада қызметкерлердің атқарған тазалау жұмыстарына бақылау жүргізуді негізге ала отырып жоспар құру және бағдарлау; 10.3.1.2 жұмыс істеу сапасы және жұмсалған уақытқа тексеру ж а с а у ; 10.3.1.3 тазалауға қойылған талаптарының нәтижесіне

3.1.Еңбек заттарын бағалау және талдау	3.1 Еңбек нәтижесін бағалау және талдау	б а ғ д а р л а у ; 10.3.1.4 тапсырмаларының орындалуы және жоспарлау іс-әрекеттерінің дәйектілігін — ауызша нұсқаулар арқылы б а ғ д а р л а у ; 10.3.1.5 өзінің еңбегінің нәтижесіне қызығушылық таныту; 10.3.1.6 өз еңбегінетәртіптілік пен жауапкершілікті таныту; 10.3.1.7 талаптарға сәйкес жұмыс сапасын бағалау
2-тоқсан		
1 . Материалтану. Құралдар және жабдықтар	1.1 Қызмет көрсетушілер жайлы жалпы мәліметтер	10.1.1.1 әр түрлі дін, нәсіл , мәдениет иелеріне төзімділікпен қ а р а у ; 10.1.1.2 әр түрлі еңбек етушілердің материалдарын және тәсілдерін салыстыру, талдау; 10.1.1.3 өндіруші мекемені тазалаушы қызметкерлерінің жұмысы, міндеттері, басты талаптары туралы түсінік болу; 10.1.1.4 іскерлік қарым-қатынас пен этикет нормаларын білу; 10.1.1.5 заңнамаға сәйкес материалдық зиян тигізгені үшін жауапкершілікті сезіну
	1.2 Еңбек заттарын және құралдарын бағалау	10.1.2.1 ұзын сырықта сақтау секторының құрылысы, тағайындау қағидасы және қауіпсіз жұмыс іскеу туралы білу; 10.1.2.2 паркетті еденнің жабдыкталу мастикасын білу: мақсаты, түрлері, пайдалану, қауіпсіз жұмыс істеу ережесі, с а қ т а у ; 10.1.2.3 жылтыратылған жиһазды өңдеу құралдарын білу: мақсаты, түрлері, пайдалану, сақтау; 10.1.2.4 түрлі жабдықты және мүкәммалды өңдеу мен тазалауда қолданылатын жуғыш заттар туралы білу: мақсаты, түрлері, пайдалану, сақтау ережесі, ерітінді жасау; 10.1.2.5 ламинат жуатын жуғыш заттарды ажырата білу: түрлері, қауіпсіз пайдалану ережесі, сақтау; 10.1.2.6 жұмыс орнын ұйымдастыру; 10.1.2.7 қауіпсіз жұмыс істеу ережесін орындау
	2.1 Мектеп ауласындағы тазалық жұмысы	10.2.1.3 бұрын алынған аумақтың тазалық дағдыларын шоғырландыру және қалыпқа келтіру; 10.2.1.4 аумақты тазарту үшін қажетті жұмыс түрлерін өз бетімен анықтау, жоспарлау және орындау
	2.4 Бөлмені ұйымдастыру	10.2.4.1 асүйдің негізгі бөлімдерін ажырату: ыстық, суық, ет, ұн, көкөніс, нан пісіргіштері, жуу бөлмелері; 10.2.4.2 азық-түлік бөлімінің негізгі цехтарын және оларды орналастыруды тағайындау туралы түсінік; 10.2.4.3 өсімдік шеберханасының жабдықтары туралы түсінік
		10.2.5.1 үй-жайларды жалпы тазалау туралы түсінік болу; 10.2.5.2 жалпы және күнделікті тазалауды ажырату; 10.2.5.3 майлы, су негізіндегі және желім бояумен боялған панельдерді бөліп алу; 10.2.5.4 қабырғалық панельдер мен есіктерді тазалау және ж у у ; 10.2.5.5 панельден шаңды алып, су негізіндегі бояумен және ж е л і м м е н б о я у ; 10.2.5.6 таза кілемдер мен жұмсақ жиһаз шаңсорғышпен сору ; 10.2.5.7 жылтыратылған жиһазды өңдеуге арналған

2.Қызмет көрсетушінің технологиясы	2.5 Бөлмедегі тазалық	кұралдарды пайдалану; 10.2.5.8 әртүрлі едендерді және баспалдақтарды алып тастау; 10.2.5.9 жылтыратылған жиһаздың бетін жылтыратқышпен ж а ң а р т у ; 10.2.5.10 фабрикада (асхана, киім шкафтары, медициналық орталық) өндірістік және үй-жайларды тазалау туралы т ү с і н і к ; 10.2.5.11 күнделікті, апталық, маусымдық тазалауды өндірістік және кеңсе ғимараттарын орындау; 10.2.5.12 үй-жайларды тазалау үшін қажетті жұмыс түрлерін дербес анықтау, жоспарлау және жүргізу
	2.7 Асхана мен асханада жұмыс жасау	10.2.7.1 асхана столын эстетикалық дизайн және қызмет көрсету туралы идеяны білу
	2.9 Еңбек гигиенасының негіздері, өндірістік санитария және жеке гигиена	10.2.9.1 тазалау жұмыстарын жүргізу кезінде санитарлық-гигиеналық ережелерді, жеке гигиена және этикеттің ережелерін сақтау; 10.2.9.2 асхана дайындағанда санитарлық талаптарды, этикеттің ережелерін сақтау
3. Еңбек заттарын бағалау және талдау	3.1 Еңбек заттарын бағалау және талдау	10.3.1.1 өндірісте , асханада қызметкерлердің атқарған тазалау жұмыстарына бақылау жүргізуді негізге ала отырып жоспар құру және бағдарлау; 10.3.1.2 жұмыс істеу сапасы және жұмсалған уақытқа тексеру ж а с а у ; 10.3.1.3 тазалауға қойылған талаптарының нәтижесіне б а ғ д а р л а у ; 10.3.1.4 тапсырмаларының орындалуы және жоспарлау іс-әрекеттерінің дәйектілігін — ауызша нұсқаулар арқылы б а ғ д а р л а у ; 10.3.1.5 өзінің еңбегінің нәтижесіне қызығушылық т а н ы т у ; 10.3.1.6 өз еңбегінетәртіптілік пен жауапкершілікті таныту; 10.3.1.7 талаптарға сәйкес жұмыс сапасын бағалау
3-тоқсан		
1 . Материалтану. Құралдар және жабдықтар	1.1 Қызмет көрсетушілер жайлы жалпы мәліметтер	10.1.1.1 әр түрлі дін, нәсіл , мәдениет иелеріне төзімділікпен қ а р а у ; 10.1.1.2 әр түрлі еңбек етушілердің материалдарын және тәсілдерін салыстыру, талдау; 10.1.1.3 өндіруші мекемені тазалаушы қызметкерлерінің жұмысы, міндеттері, басты талаптары туралы түсінік болу; 10.1.1.4 іскерлік қарым-қатынас пен этикет нормаларын білу; 10.1.1.5 заңнамаға сәйкес материалдық зиян тигізгені үшін жауапкершілікті сезіну
	1.2 Еңбек заттарын және құралдарын бағалау	10.1.2.1 ұзын сырықта сақтау секторының құрылысы, тағайындау қағидасы және қауіпсіз жұмыс іскеу туралы білу; 10.1.2.2 паркетті еденнің жабдықталу мастикасын білу: мақсаты, түрлері, пайдалану, қауіпсіз жұмыс істеу ережесі, с а қ т а у ; 10.1.2.3 жылтыратылған жиһазды өңдеу құралдарын білу: мақсаты, түрлері, пайдалану, сақтау; 10.1.2.4 түрлі жабдықты және мүкәммалды өңдеу мен тазалауда қолданылатын жуғыш заттар туралы білу: мақсаты, түрлері, пайдалану, сақтау ережесі, ерітінді жасау;

		10.1.2.5 ламинат жуатын жуғыш заттарды ажырата білу; түрлері, қауіпсіз пайдалану ережесі, сақтау; 10.1.2.6 жұмыс орнын ұйымдастыру; 10.1.2.7 қауіпсіз жұмыс істеу ережесін орындау
2. Қызмет көрсетушінің технологиясы	2.1 Мектеп ауласындағы тазалық жұмысы	10.2.1.1бұрын алынған аумақтың тазалық дағдыларын шоғырландыру және қалыпқа келтіру; 10.2.1.2аумақты тазарту үшін қажетті жұмыс түрлерін өз бетімен анықтау, жоспарлау және орындау
	2.2 Бөлмедегі өсімдіктерге күтім жасау;	10.2.2.1 бұрын алынған бөлмелердегі өсімдіктерге күтім жасау дағдыларын күшейту және қолдану; 10.2.2.2 өсімдіктерді күтіп-бағу үшін қажетті жұмыс түрлерін өз бетімен анықтау, жоспарлау және орындау
	2.3 Едендерді тазалау	10.2.3.1 бұрын алынған едендерді тазарту дағдыларын шоғырландыру және дамыту; 10.2.3.2 еденді тазарту үшін қажетті жұмыс түрлерін өз бетімен анықтау, жоспарлау және орындау
	2.5 Бөлмедегі тазалық	10.2.5.1 күнделікті, апталық, маусымдық тазалауды өндірістік және кеңсе ғимараттарын орындау; 10.2.5.2 үй-жайларды тазалау үшін қажетті жұмыс түрлерін дербес анықтау, жоспарлау және жүргізу
	2.7 Асхана мен асханада жұмыс жасау	10.2.7.2 ыдыс-аяқты жинау және тасымалдау үшін арбамен жұмыс істеу ережелерін қолдану; 10.2.7.3 үстелдерді жуу; 10.2.7.4 қағаз пышақтарды дайындау және оларды майлыққа орналастыру; 10.2.7.5 Үстелге арналған құралдарды дәмдеуіштермен толтырыңыз және қойыңыз; 10.2.7.6 орындықтарды дұрыс орналастыру 10.2.7.7 арбашада лас ыдыстар мен науаларды жинау; 10.2.7.8 ластанған ыдыстарды тасымалдау; кезінде арбамен жұмыс істеу ережелерін сақтау; 10.2.7.9 жуу бөлмесіндегі арбаларды түсіру; 10.2.7.10 қоғамдық тамақтандыру аймағындағы қоқысты жинау, тазалау, жинау және жою; 10.2.7.11 асхана бөлмесінің жиһазын тазалаңыз; 10.2.7.12 түгендеуді, аспаптарды, жуғыш заттарды таңдау; 10.2.7.13 әртүрлі жабындылармен қабырғалар мен едендерді жуу; 10.2.7.14 Жуу цехының жұмысын ұйымдастыру туралы идеясы болуы; 10.2.7.15 тамақ қалдықтарын жинау және сақтау ережелерін біледі; 10.2.7.16 ас үй ыдыстарын, жабдықтар мен контейнерлерді өңдеу: жуу және кептіру; 10.2.7.17 тамақ қалдықтарын жинау; 10.2.7.18 қажетті ас үй жұмыстарының түрлерін өз бетімен анықтау, жоспарлау және орындау
		10.2.9.1 қоғамдық тамақтандыру кәсіпорынының аумағы мен үй-жайының санитарлық талаптарын түсіну; 10.2.9.2 қоқыс жинау, сақтау және жою ережелерін сақтау; 10.2.9.3 астық жинау жабдығы, қоқыс контейнері үшін санитарлық-гигиеналық талаптарды орындау;

	2.9 Еңбек гигиенасының негіздері, өндірістік санитария және жеке гигиена	10.2.9.4 арнайы киімдердің талаптары мен санитарлық-гигиеналық талаптарын орындау; 10.2.9.5 өндірістік жұмыс цехтарында тазалаудың мәні туралы білу; 10.2.9.6 өндірістік кәсіпорын жұмысының күн тәртібі маңыздылығын білу; 10.2.9.7 тазалауға бөлінген уақыты туралы білу
3. Еңбек заттарын бағалау және талдау	3.1 Еңбек нәтижелерінің бағалануы мен талдануы	10.3.1.1 өндірісте, асханада қызметкерлердің атқарған тазалау жұмыстарына бақылау жүргізуді негізге ала отырып жоспар құру және бағдарлау; 10.3.1.2 жұмыс істеу сапасы және жұмсалған уақытқа тексеру жасау; 10.3.1.3 тазалауға қойылған талаптарының нәтижесіне бағдарлау; 10.3.1.4 тапсырмаларының орындалуы және жоспарлау іс-әрекеттерінің дәйектілігін — ауызша нұсқаулар арқылы бағдарлау; 10.3.1.5 өзінің еңбегінің нәтижесіне қызығушылық таныту; 10.3.1.6 өз еңбегін етәртіптілік пен жауапкершілікті таныту; 10.3.1.7 талаптарға сәйкес жұмыс сапасын бағалау
4-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар және жабдықтар	1.1 Қызмет көрсетушілер жайлы жалпы мәліметтер	10.1.1.1 әр түрлі дін, нәсіл, мәдениет иелеріне төзімділікпен қарау; 10.1.1.2 әр түрлі еңбек етушілердің материалдарын және тәсілдерін салыстыру, талдау; 10.1.1.3 өндіруші мекемені тазалаушы қызметкерлерінің жұмысы, міндеттері, басты талаптары туралы түсінік болу; 10.1.1.4 іскерлік қарым-қатынас пен этикет нормаларын білу; 10.1.1.5 заңнамаға сәйкес материалдық зиян тигізгені үшін жауапкершілікті сезіну
	1.2 Еңбек заттарын және құралдарын бағалау	10.1.2.1 ұзын сырықта сақтау секторының құрылысы, тағайындау қағидасы және қауіпсіз жұмыс іскеу туралы білу; 10.1.2.2 паркетті еденнің жабдыкталу мастикасын білу: мақсаты, түрлері, пайдалану, қауіпсіз жұмыс істеу ережесі, сақтау; 10.1.2.3 жылтыратылған жиһазды өңдеу құралдарын білу: мақсаты, түрлері, пайдалану, сақтау; 10.1.2.4 түрлі жабдықты және мүкәммалды өңдеу мен тазалауда қолданылатын жуғыш заттар туралы білу: мақсаты, түрлері, пайдалану, сақтау ережесі, ерітінді жасау; 10.1.2.5 ламинат жуатын жуғыш заттарды ажырата білу: түрлері, қауіпсіз пайдалану ережесі, сақтау; 10.1.2.6 жұмыс орнын ұйымдастыру; 10.1.2.7 қауіпсіз жұмыс істеу ережесін орындау
	2.1 Мектеп ауласындағы тазалық жұмысы	10.2.1.1 бұрын алынған аумақтың тазалық дағдыларын шоғырландыру және қалыпқа келтіру; 10.2.1.2 аумақты тазарту үшін қажетті жұмыс түрлерін өз бетімен анықтау, жоспарлау және орындау
		10.2.2.1 Бұрын алынған бөлме өсімдіктеріне күтім жасау дағдыларын күшейту және қолдану;

2. Қызмет көрсетушінің технологиясы	2.2 Бөлмедегі өсімдіктерге күтім жасау;	10.2.2.2 өсімдіктерді күтіп-бағу үшін қажетті жұмыс түрлерін өз бетімен анықтау, жоспарлау және орындау
	2.3 Едендерді тазалау	10.2.3.1 бұрын алынған едендерді тазарту дағдыларын шоғырландыру және дамыту; 10.2.3.2 еденді тазарту үшін қажетті жұмыс түрлерін өз бетімен анықтау, жоспарлау және орындау
	2.5 Бөлмедегі тазалық	10.2.5.3 күнделікті, апталық, маусымдық тазалауды өндірістік және кеңсе ғимараттарын орындау; 10.2.5.4 үй-жайларды тазалау үшін қажетті жұмыс түрлерін дербес анықтау, жоспарлау және жүргізу
	2.6 Ыдыстарға күтім жасау	10.2.6.1 ыдыстарды жуу үшін қажетті жұмыс түрлерін өз бетімен анықтау, жоспарлау және орындау;
	2.7 Асхана мен асханада жұмыс жасау	10.2.7.1 самостоятельно определять, планировать и выполнять виды необходимых кухонных работ
	2.8 Төсек орынды таза ұстау	10.2.7.1 жууға қажетті жұмыс түрлерін өз бетімен анықтау, жоспарлау және орындау
	2.9 Еңбек гигиенасының негіздері, өндірістік санитария және жеке гигиена	10.2.9.1 тазалау жұмыстарын жүргізу кезінде санитарлық-гигиеналық ережелерді, жеке гигиена және этикеттің ережелерін сақтау; 10.2.9.2 асхана дайындағанда санитарлық талаптарды, этикеттің ережелерін сақтау; 10.2.9.3 Қоғамдық тамақтандыру кәсіпорынының аумағы мен үй-жайының санитарлық талаптарын түсіну; 10.2.9.4 қоқыс жинау, сақтау және жою ережелерін сақтау; 10.2.9.5 астық жинау жабдығы, қоқыс контейнері үшін санитарлық-гигиеналық талаптарды орындауға; 10.2.9.6 арнайы киім нормалары мен санитарлық-гигиеналық талаптарды орындау; 10.2.9.5 өндірістік жұмыс цехтарында тазалаудың мәні туралы білу; 10.2.9.6 өндірістік кәсіпорын жұмысының күн тәртібі маңыздылығын білу; 10.2.9.7тазалауға бөлінген уақыты туралы білу
3.Еңбек заттарын бағалау және талдау	3.1 Еңбек нәтижесіне бағалау және талдау	10.3.1.1 өндірісте, асханада қызметкерлердің атқарған тазалау жұмыстарына бақылау жүргізуді негізге ала отырып жоспар құру және бағдарлау; 10.3.1.2 жұмыс істеу сапасы және жұмсалған уақытқа тексеру ж а с а у ; 10.3.1.3 тазалауға қойылған талаптарының нәтижесіне б а ғ д а р л а у ; 10.3.1.4 тапсырмаларының орындалуы және жоспарлау іс-әрекеттерінің дәйектілігін — ауызша нұсқаулар арқылы б а ғ д а р л а у ; 10.3.1.5 өзінің еңбегінің нәтижесіне қызығушылық т а н ы т у ; 10.3.1.6 өз еңбегінетәртіптілік пен жауапкершілікті таныту; 10.3.1.7 талаптарға сәйкес жұмыс сапасын бағалау

Ескерту: білім беру ұйымында оқу-еңбек үдерісін қажетті өндірістік материалымен қамтамасыз ету мүмкіншіліктеріне қарай, мұғалім тақырыптарды оқыту реттілігін белгілейді.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар

"Кәсіби еңбекке баулу. Көркем еңбек" оқу пәнінің мазмұны

132. "Кәсіби еңбекке баулу. Көркем еңбек" профилі бойынша бағдарлама келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Материалтану. Құралдар мен жабдықтар";
- 2) 2-бөлім "Еңбек заттарын дайындау технологиясы";
- 3) 3-бөлім "Еңбек заттарын талдау және бағалау".

133. "Материалтану. Құралдар және жабдықтар" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) еңбек пәні туралы жалпы мәлімет;
- 2) материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау.

134. "Еңбек заттарын дайындау технологиясы" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады :

- 1) көркемдік құрастыру;
- 2) әшекейлі шығармашылық;
- 3) матамен жұмыс;
- 4) аппликация;
- 5) папье-маше;
- 6) жұмсақ ойыншық;
- 7) изонить;
- 8) макраме;
- 9) тоқу;
- 10) былғарымен жұмыс.

135. "Еңбек заттарын талдау және бағалау" бөлімі келесі бөлімшеден тұрады:

- 1) еңбек заттарын талдау және бағалау.

136. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

- 1) 1-бөлім "Материалтану. Құралдар және жабдықтар":

1-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету;	9.1.1.1 өзге халықтың тарихы мен мәдениетіне, әр түрлі ой-пірлерге құрмет	10.1.1.1 әртүрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діни сенімдегі адамдарға толеранттылық көрсету;

1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	еңбек пәнінің ерекшеліктерін анықтау және білу	8.1.1.2 еңбек пәнінің негізгі ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсету	көрсету; 9.1.1.2 еңбек пәнінің ерекшеліктерін сипаттау және өз бетінше оқуға ұмтылу	10.1.1.2 еңбек заттарын дайындаудың жолдары мен материалдарын талдау, салыстыру
1.2 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	7.1.2.1 демалыста, оқуда, ойында, тұрмыста қолданылатын кейбір бұйымдар мен материалдардың атауын білу; 7.1.2.2 мұғалімнің көмегімен жұмысқа керекті материалдар мен құралдарды іріктеу; 7.1.2.3 санитарлық-гигиеналық ережелерді сақтау; 7.1.2.4 жұмыс орнын ұйымдастыру; 7.1.2.5 жұмыстың қауіпсіздік ережелерін сақтау	8.1.2.1 жұмыс құралдары мен құрылғыларының, өлшеу құрылғыларының атауын білу; 8.1.2.2 қолданылатын материалдардың негізгі қасиеттері туралы түсініктің болуы; 8.1.2.3 өндірістік материалдармен жұмыс жасаудағы санитарлық-гигиеналық талаптарды, материалдарды сақтау ережелерін білу; 8.1.2.4 еңбек заттарын дайындауға керекті материалдар, құралдар мен құрылғылар туралы мәліметтің болуы	9.1.2.1 өз бетінше және сұрақтар бойынша тапсырмаға бағдарлау; 9.1.2.2 өз бетінше және мұғалімнің сұрақтары бойынша бұйым жасаудың жұмыс жоспарын құрастыру; 9.1.2.3 жұмыс барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды, құралдар мен құрылғылармен жұмыс жасауда қауіпсіздік шараларын сақтау және білу	10.1.2.1 өз бетінше жұмысқа керекті материалдар мен құралдарды іріктеу; 10.1.2.2 еңбек заттарын дайындауға арналған және ең қолайлысын, материалдардың әр түрін салыстыру; 10.1.2.3 өз бетінше технологиялық карта, сызбалық үлгі, бұйымды жасау жоспарымен жұмыс жасай білу

2) 2-бөлім "Еңбек заттарын дайындау технологиясы":

2-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Көркемдік құрастыру	7.2.1.1 моделдеу және құрастыру объектісін анықтау; 7.2.1.2 сызба, эскиз дайындау; 7.2.1.3 жұмыс жоспарын құрастыру, материалдарды іріктеу; 7.2.1.4 белгіленген жоспарға сүйену	8.2.1.1 өз бетінше және мұғалімнің ішінара көмегімен үлгіні шынайы объект, иллюстрациямен салыстыру тапсырмасына бағдарлай білу; 8.2.1.2 өз бетінше және мұғалімнің көмегімен бұйымды жасау жоспарын құрастыру; 8.2.1.3 бұйымды жасауда жоспарға сүйену	9.2.1.1 өз бетінше бұйымның үлгісі бойынша тамсырмаға бағдарлау; 9.2.1.2 әңгімелесу барысында жұмыс жоспарын құрастыру және үлгіні талдау; 9.2.1.3 технологиялық карта бойынша затты жасаудың кезектілігін анықтау	10.2.1.1 еңбек бұйымдарын дайындау кезектілігін өз бетінше анықтау; 10.2.1.2 тұрмыстық жағдайда еңбек заттарын қолдану мен маңызын білу; 10.2.1.3 орындалған жұмыстың сапасын үлгімен салыстырып бағалай білу

2.2 Әшекейлі шығармашылық	7.2.2.1 әшекейлі өрнектер құрастыру, геометриялық пішіндер мен мүйіз тәрізді элементтерді пайдалану; 7.2.2.2 қазақ ою-өрнектерін ажырату: "Құс қанаты", "Төртқұлақ", "Шаршы"; 7.2.2.3 шаршы, шеңбер, ромб, сопақша, жолақшада шексіз ою-өрнектерді құрастыру; 7.2.2.4 жолақты жиекте әшекей жасау 7.2.2.5 тұйықталған ою-өрнекті құрастыруды орындау (шаршы, ромб, шеңбер, сопақшада); 7.2.2.6 әшекейлі әрлеуде түстерді таңдап үйлестіре білу, бояудың түстерін атау және ажырату; 7.2.2.7 сызбаның бағытын, суреттің шетін сақтай отырып, бояумен өрнектің элементтерін бояу	8.2.2.1 шаршы, шеңбер, ромб, сопақша, жолақшада шексіз ою-өрнектерді құрастыру; 8.2.2.2 қазақ өрнектерімен керамикалық бұйымдарды әшекейлеу ерекшеліктерін білу; 8.2.2.3 кесеге әшекей өрнектер құрастыру. 8.2.2.4 ыдыстың сұлбасын кию. 8.2.2.5 жұмысқа құралдар мен құрылғыларды, бояуларды дайындау 8.2.2.6 заттың пішінін ескеріп өрнектерді құрастыру және іріктеу; 8.2.2.7 қазақ ою-өрнектерімен ыдыстың (кесе, табак, шәйнек) сұлбасын салу; 8.2.2.8 Хохломада таралған бұйымдардың сызбасын салу (құмыра, табак) 8.2.2.9 қағаздан бұйымның пішінін кию (кесе, құмыра, қасық); 8.2.2.10 сұлбаларды "шөп" ою-өрнегін қолданып бірнеше жеңіл графикалық элементтерді жеткізе отырып қылқаламмен кескіндемесін орындау	9.2.2.1 қазақ өрнектерімен керамикалық бұйымдарды көлемді әшекейлеудің ерекшеліктерін білу; 9.2.2.2 керамикалық бұйымдарды әшекейлеуде мүйіз тәрізді элементтерді қолдану; 9.2.2.3 әшекейлі өрнектерді құрастыру құс қанаты, шаршы, төрт құлақ; 9.2.2.4 папье-машеден көлемді ыдыс дайындау; 9.2.2.5 қағаздан дымковский ойыншықтарының сұлбасын кию (байбіше, ат, салт атты, бала күтуші, үндік, әтеш) 9.2.2.6 дымковский ойыншықтарының сұлбасын қиғаш жолақ, әр түрлі өрнектер, жолақтар, штрихтар мен тұйықталған пішіндерді қолданып кескіндеу	10.2.2.1 заттың көлемді пішінін ескеріп ою-өрнек құрастыру; 10.2.2.2 қазақ өрнектерімен көлемді ыдыстарды әшекейлеу (кесе, табак, шәйнек); 10.2.2.3 геометриялық және өсімдік текті элементтерді қолданып орыс өрнектерін құрастыру; 10.2.2.4 әшекейлі ою-өрнек құрастыру: құс қанаты, төрт құлақ, шаршы; 10.2.2.5 папье-машеден көлемді ыдыс дайындау ; 10.2.2.6 өз бетінше заттың көлемді пішінін ескеріп ою-өрнек құрастыру; 10.2.2.7 қыл қаламмен бояу таңдау, сызбасын салу; 10.2.2.8 "шөп" ою-өрнегін қолданып ыдыстардың сұлбасына хохлома кескіндемесін қылқаламмен орындау
	7.2.3.1 бұйымды әшекейлеп тігу үшін маталарды,	8.2.3.1 кестеге арналған суретті таңдау; 8.2.3.2 суретті матаға түсіру ;	9.2.3.1 өз бетінше тамсырмаға бағдарлау; 9.2.3.2 өз бетінше бұйымның үлгілерін салыстыру; 9.2.3.3 өз бетінше бұйымды	10.2.3.1 "ришелье" қолданылатын, қол тігісі үлгісінде кестелеу ("бау", сабақтас, түйін); 10.2.3.2 үлгі бойынша кестелеу

2.3. Матамен жұмыс	жіптерді таңдай білу; 7.2.3.2 қол тігістерін орындау технологиясын меңгеру: көктеу, сабақты, ілмелі, кірес тәрізді торламалы; 7.2.3.3 қол тігісімен қиылғандарды жабық біріктіру тігістерін өңдеу: қиғаш, крест тәрізді, астыртын; 7.2.3.4 қол тігісі арқылы қиықтарды біріктіру; 7.2.3.5 қолмен көркемдеп тігу туралы түсініктің болуы	8.2.3.3 кестеге арналған жіптерді іріктеу; 8.2.3.4 бұйымды әр түрлі тігістермен тігу; 8.2.3.5 мұғалімнің көмегімен пішу, тігу қазақ ою-өрнегімен әшекейлеуді жүзеге асыру: көрпеше, сөмке, тұмысқа қажетті заттар, киім бөлшектері; 8.2.3.6 ою-өрнекті пішу, негізін дайындай білу, ою-өрнекті негізгі бөлшекке қиғаш тігіс арқылы біріктіру, өрнекті ілгекті тігіспен өңдеу	жасаудың жұмыс жоспарын құрастыру; 9.2.3.4 әр түрлі қол тігістерін жасай білу (инені алға алу, сабақты, көктеу, торламал). 9.2.3.5 қолмен қабу тәсілдері мен маңызын білу; 9.2.3.6 ою-өрнектерді бөлшектерден құрастыру; 9.2.3.7 бір бөлшекті жастық тысты піше білу; 9.2.3.8 жастық тысты сәндеу үшін мүйіз тәрізді өрнекті қию және құрастыру; 9.2.3.9 ою-өрнекті негізгі бөлікпен қол тігісімен біріктіру; 9.2.3.10 жіптерді, фурнитураны дұрыс іріктеу; 9.2.3.11 бұйымды өңдеуді аяқтау дағдыларын меңгеру (тазалау, үтіктеу)	: қиылған қарапайым, дөңес, ойып жасалған; 10.2.3.3 қол тігістерінің техникасын және оның нұсқаларын меңгеру: тігіс жолы, сабақтас, ілмекті, крест тәрізді, жылан, шырша 10.2.3.4 есепті және бос тігістер; 10.2.3.5 көркемдік безендіру, бұйымды өңдеу (бұйымды рамкаға салу) 10.2.3.6 кестелеуде түстер мен композициялық шешімдерді өз бетінше анықтау
2.4 Аппликация	7.2.4.1 қағаз өндірісі туралы түсініктің болуы; 7.2.4.2 қағазды бүктеу тәсілдерін меңгеру; 7.2.4.3 жазықтықта аппликация орындау, көлемді және заттық аппликациялар; 7.2.4.4 аппликацияға әртүрлі ою-өрнектер мен әшекейлерді қолдану; 7.2.4.5 белгілі бір тақырыпқа дұрыс композициялық құрылған, көк жиек сызығын пайдаланып	8.2.4.1 қағазды қолдануды және маңызын білу; 8.2.4.2 қағаздың ерекшеліктері мен қасиетін білу: бүктелуі, кесілуі, ылғалды сіңіруі, қалыңдығы, түсі; 8.2.4.3 бөлшектерді біріктіру ережесін білу; 8.2.4.4 бөлшектерді біріктіретін желімдердің құрамын білу (	9.2.4.1 матадан "Аппликация" жасау техникасы бойынша бұйымды дайындаудың ерекшелігін білу; 9.2.4.2 жұмыста қолданылатын материалдардың қасиеттерін анықтау: түсі, құрылымы, тоқылуы, өндірілуі; 9.2.4.3 біріктіру технологиясын меңгеру (тігу, желімдеу); 9.2.4.4 қажетті желімдердің құрамын таңдау: клейстер, казеинді желім, ПВА;	10.2.4.1 "аппликация" техникасында қолданылатын әр түрлі материалдар туралы мәліметтің болуы; 10.2.4.2 жұмыста қолданылатын материалдардың қасиеттерін білу; 10.2.4.3 әр түрлі материалдардан аппликация жасау техникасын меңгеру: былғары, мата, қабық, үгінді, құм; 10.2.4.4 аппликацияның әр түрінде қолданылатын құралдар мен құрылғыларды білу; 10.2.4.5

	аппликация құрастыру; 7.2.4.6 парақтың мөлшеріне немесе еңбек объектісінің түріне байланысты сюжетті аппликацияның пропорциясын ою-өрнектің көлемін анықтау; 7.2.4.7 геометриялық және өсімдік текті пішіндерді қолданып көлемді аппликация құрастыру	клейстер, казеинді желім, ПВА); 8.2.4.5 парақтан көлемді бұйым жасай білу; 8.2.4.6 қағазды бедерлеу, бұғу, симметриялы қию технологиясын меңгеру	9.2.4.5 крахмалданбаған матаны қию тәсілдерін білу, матаны бөлшектерді пішуге дайындау; 9.2.4.6 матадан гүл жасау үшін бөлшектерін пішуге матаны дайындау; 9.2.4.7 бояу, пішін, түсті үйлестіре отырып композициялар, өрнектер құрастыру	өз бетінше түсі мен композициясы жағынан суретті таңдай білу; 10.2.4.6 шығармашылық пен қиялды көрсету; 10.2.4.7 фон таңдау, кескінін құрастыру, суретті фонға көшіру; 10.2.4.8 желімдеу технологиясын меңгеру; 10.2.4.9 аппликацияның әр түрінде қолданылатын желімдеу құралдарын білу
2.5 Папье-маше	7.2.5.1 бұйымдарды жасауда папье-маше технологиясын білу; 7.2.5.2 клейстер дайындай білу; 7.2.5.3 бұйымның пішінін желімдеуге алдын ала дайындықты жүзеге асыра білу; 7.2.5.4 бұйымға қажетті пішінді қағаз қабаттарынан желімдеу; 7.2.5.5 бұйымды кептіре білу; 7.2.5.6 папье-машені пішіннен алу; 7.2.5.7 бұйымды түпкілікті өңдеу: бұйымның екі бөлігін желімдеу, бұйымның сыртқы бетін тегістеу			
		8.2.6.1 жұмсақ ойыншық тігуге арналған материалдарды		

2.6 Жұмсақ ойыншық		таңдай білу; 8.2.6.2 жұмсақ ойыншықтың негізгі және қосымша бөлшектерін бөлу; 8.2.6.3 ойыншық дайындауда үлгі, қима бойынша пішуді дайындай білу; 8.2.6.4 үлгі, қимабойынша матаны пішуді жүзеге асыру; 8.2.6.5 негізгі және қосымша бөлшектерді піше білу; 8.2.6.6 біріктіретін қол тігістерін жасау технологиясын меңгеру (іlmелі, қиғаш). 8.2.6.7 жіп, тоқыма бау, фурнитураны дұрыс іріктеу	
2.7 Изонить		9.2.7.1 "Изонить" техникасы бойынша кестелеу ерекшеліктерін білу (графикалық сурет); 9.2.7.2 материалдарды, құралдарды, құрылғыларды дұрыс таңдай білу; 9.2.7.3 кестелеудің техникалық тәсілдерін білу (бұрышты толтыру, айналасын толтыру); 9.2.7.4 бояу, түс, пішінін үйлестіріп өрнектер, композициялар құрастыру, "Изонить" техникасымен әр түрлі бұйымдар жасау	
		9.2.8.1 "Макраме" техникасының ерекшеліктерін, жіңішке арқан, шпагат, бау, жіптің маңызы мен қолданылуын білу; 9.2.8.2 тоқыма	

2.8 Макраме			бұйымдарының қасиетін білу: түсі, қалыңдығы, кесілуі, бірігуі, бұралуы, тоқылуы; 9.2.8.3 макраме технологиясын меңгеру (түйіндер: "капуцин", ілгекті, "фриволите", оң және теріс түйіндер, репстен жасалған түйін, тізбектер – "пико" және "жылан тәрізді")	
2.9 Тоқу	7.2.9.1 тоқыма бізбен тоқудың шығу тарихын білу; 7.2.9.2 ілгектердің түрлерін ажырату (сыртқы, ішкі тігіс) 7.2.9.3 бөкебай мен қалпақты сыртқы және ішкі ілгектермен тоқудың оңай техникасын меңгеру; 7.2.9.4 бұйымды бізбен тоқу ерекшеліктерін меңгеру; 7.2.9.5 тоқыма жіптің қасиетін білу: сапасы, түсі, қалыңдығы, кесілуі, тарқатылуы, шатасуы	8.2.9.1 әртүрлі бұйымдарды тоқу үшін тоқыма жібін іріктей білу; 8.2.9.2 бұйымның сипаты мен жіптің жуандығы бойынша бізді іріктеп алу; 8.2.9.3 жеңіл ою-өрнектерді тоқу техникасын меңгеру; 8.9.2.4 әртүрлі өрнектермен шағын бұйымды тоқу	9.2.9.1 жаға мен жеңді бізбен тоқу технологиясын меңгеру; 9.2.9.2 өз бетінше және мұғалімнің кеңесімен киімнің өлшектерін тоқу; 9.2.9.3 инемен тоқу ерекшелігін білу; 9.2.9.4 тоқу үшін инелер мен жіптерді іріктей білу; 9.2.9.5 әр түрлі ілгек түрлерімен тоқу техникасын меңгеру (бос ілгек, аласа қатар, шалып тоқу, екі шалмалы, айналма ілгектер); 9.2.8.6 ілмектер жиынтығы, қосымша ілмектерді қосу және азайту, жабық ілмектер тәсілі	10.2.9.1 біз және ілгекпен әр түрлі бұйымдарды өз бетінше тоқу; 10.2.9.2 бұйымды соңғы өңдеуді жүзеге асыру: жуу, кептіру, үтіктеу. 10.2.9.3 кестелеу техникасын қолданып сәндік-қолданбалы өнер заттарын дайындау: картина, панно
			9.2.10.1 былғарыны қолдану мен маңызын, былғарыдан бұйым дайындау ерекшеліктерін білу; 9.2.10.2 былғарының қасиеттерін білу;	10.2.10.1 ескі былғарыны өңдеуге дайындау; 10.2.10.2 былғарыны тегістеу және бояу техникасын меңгеру; 10.2.10.3 өз бетінше жұмысқа арналған құралдармен құрылғыларды іріктеу; 10.2.10.4 түрлі бөлшектерді сұлбалау, үлгілеу,

2 . 1 0 Былғарымен жұмыс			9 . 2 . 1 0 . 3 былғарымен жұмыс жасауға арналған құралдар мен құрылғыларды білу; 9.2.10.4 сызбаулігі, қима, пішуді дайындай білу; 9 . 2 . 1 0 . 5 материалдарды сақтау ережесін білу; 9 . 2 . 1 0 . 6 былғарыны өңдеу тәсілдері мен технологиясын меңгеру; 9 . 2 . 1 0 . 7 өрнектер мен композицияларды құрастыра білу; 9.2.10.8 былғарыдан сәндік-қолданбалы өнер заттарын жасау: картиналар, тақталар, кәдесыйлар	пішімін дайындау (гүлдер мен жапырақтар) 10.2.10.5 былғарының бөлшектерін белгілеуді ұтымды жүзеге асыру; 10.2.10.6 былғарыдан бөлшектерді үлгілеу; 10.2.10.7 балауыз, электр плитасы, керосин шамында бөлшектерді өңдеу ; 10.2.10.8 "жмурка" техникасы бойынша бөлшектерді өңдеу ; 10.2.10.9 лакталған былғарыны өңдеу; 10.2.10.10 сәндік-қолданбалы өнер бұйымдарын былғарыдан жасау

3) 3-бөлім "Еңбек заттарын талдау және бағалау":

3-кесте

Бөлімше	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1. Еңбек заттарын талдау және бағалау	7. 3.1.1 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын бағалауға және талдауға ұмтылу; 7.3.1.2 жұмыста жетістіктер мен кемшіліктерді белгілеу; 7.3.1.3 оқыған терминдерді сөздік есепте қолданып,	8.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге а с ы р у ; 8 . 3 . 1 . 2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.1.3 сөзінде техникалық терминдерді қолдану; 8.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру; 8.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша	9.3.1.1 техникалық терминологияны қолданып , өз жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды сипаттау; 9.3.1.2 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелер қабылдау және ұсыныстар жасау;	10 . 3 . 1 . 1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысын және басқалардың жұмысын құру үшін қолданылатын әдістер мен тәсілдерді талқылау және бағалау; 10 . 3 . 1 . 2 қолданылған идеяларды салыстыруға негізделіп, өз жұмысын және басқалардың

орындалған жұмыс туралы есеп жасау; 7.3.1.4 алған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану	және өз бетімен өз бұйымын толыққанды талдауға ұмтылу; 8.3.1.6 өлшеуіш құралдардың көмегімен және көзбен қарап бұйымның өлшемін анықтау	9.3.1.3 дайын жұмысты сыныпқа көрсетіп, презентация жасау	жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша сыни ұсыныстар жасау

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 (10) сыныптар үшін " Кәсіби- еңбекке баулу. Көркем еңбек" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар

1) 7-сынып:

4-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1.Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 мұғалімнің көмегімен еңбек пәнінің ерекшеліктерін анықтау және білу
	1.2 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	7.1.2.1 санитарлық-гигиеналық ережелерді сақтау; 7.1.2.2 жұмыс орнын ұйымдастыру; 7.1.2.3 жұмыстың қауіпсіздік ережелерін сақтау
2.Еңбек заттарын дайындау технологиясы	2.1 Көркемдік құрастыру	7.2.1.1 мұғалімнің көмегімен жұмыс жоспарын құрастыру, материалдарды іріктеу; 7.2.1.2 белгіленген жоспарға сүйену
	2.2 Әшекейлі шығармашылық	7.2.2.1 әшекейлі өрнектер құрастыру, геометриялық пішіндер мен мүйіз тәрізді элементтерді пайдалану; 7.2.2.2 қазақ ою-өрнектерін ажырату: "Құс қанаты", "Төртқұлақ", "Шаршы"
	2.3 Матамен жұмыс	7.2.3.1 бұйымды әшекейлеп тігу үшін маталарды, жіптерді т а ң д а й б і л у ; 7.2.3.2 қол тігістерін орындау технологиясын меңгеру: көктеу, сабақты, ілмелі, кірес тәрізді торламалы; 7.2.3.4 қол тігісі арқылы киықтарды біріктіру
	2.4 Аппликация	7.2.4.1 қағаз өндірісі туралы түсініктің болуы; 7.2.4.2 қағазды бүктеу тәсілдерін меңгеру; 7.2.4.3 жазықтықта аппликация орындау, көлемді және заттық а п п л и к а ц и я л а р ; 7.2.4.4 аппликацияға әртүрлі ою-өрнектер мен әшекейлерді қолдану
	2.5 Папье-маше	7.2.5.1 бұйымдарды жасауда папье-маше технологиясын білу; 7.2.5.2 клейстер дайындай білу; 7.2.5.3 бұйымның пішінін желімдеуге алдын ала дайындықты жү з е г е а с ы р а б і л у ; 7.2.5.4 бұйымға қажетті пішінді қағаз қабаттарынан желімдеу
		7.2.9.1 тоқыма бізбен тоқудың шығу тарихын білу; 7.2.9.2 ілгектердің түрлерін ажырату (сыртқы, ішкі тігіс) 7.2.9.3 бөкебай мен қалпақты сыртқы және ішкі ілгектермен

	2.9 Тоқу	тоқудың оңай техникасын меңгеру; 7.2.9.4 бұйымды бізбен тоқу ерекшеліктерін меңгеру; 7.2.9.5 тоқыма жіптің қасиетін білу: сапасы, түсі, қалыңдығы, кесілуі, тарқатылуы, шатасуы
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау		7.3.3.1 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын бағалауға және талдауға ұмтылу; 7.3.3.2 жұмыстың жетістіктері мен кемшіліктерін белгілеу
2-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 мұғалімнің көмегімен еңбек пәнінің ерекшеліктерін анықтау және білу
	1 . 2 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	7.1.2.1 мұғалімнің көмегімен жұмысқа керекті материалдар мен құралдарды іріктеу; 7.1.2.2 санитарлық-гигиеналық ережелерді сақтау; 7.1.2.3 жұмыс орнын ұйымдастыру; 7.1.2.4 жұмыстың қауіпсіздік ережелерін сақтау
2. Еңбек заттарын дайындау технологиясы	2.1 Көркемдік құрастыру	7.2.1.1 моделдеу және құрастыру объектісін анықтау; 7.2.1.2 сызба, эскиз дайындау; 7.2.1.3 жұмыс жоспарын құрастыру, материалдарды іріктеу; 7.2.1.4 белгіленген жоспарға сүйену
	2.2 Әшекейлі шығармашылық	7.2.2.1 әшекейлі өрнектер құрастыру, геометриялық пішіндер мен мүйіз тәрізді элементтерді пайдалану; 7.2.2.2 қазақ ою-өрнектерін ажырату: "Құс қанаты", "Төртқұлақ", "Шаршы"; 7.2.2.3 шаршы, шеңбер, ромб, сопақша, жолақшада шексіз ою-өрнектерді құрастыру; 7.2.2.4 жолақты жиекте әшекей жасау; 7.2.2.5 тұйықталған ою-өрнекті құрастыруды орындау (шаршы, ромб, шеңбер, сопақшада); 7.2.2.6 әшекейлі әрлеуде түстерді таңдап үйлестіре білу, бояудың түстерін атау және ажырату; 7.2.2.7 сызбаның бағытын, суреттің шетін сақтай отырып, бояумен өрнектің элементтерін бояу
	2.3 Матамен жұмыс	7.2.3.1 бұйымды әшекейлеп тігу үшін маталарды, жіптерді таңдау білу; 7.2.3.2 қол тігістерін орындау технологиясын меңгеру: көктеу, сабақты, ілмелі, кірес тәрізді торламалы; 7.2.3.3 қол тігісімен қиылғандарды жабық біріктіру тігістерін өңдеу: қиғаш, крест тәрізді, астыртын; 7.2.3.4 қол тігісі арқылы қиықтарды біріктіру; 7.2.3.5 қолмен көркемдеп тігу туралы түсініктің болуы
	2.4 Аппликация	7.2.4.1 қағаз өндірісі туралы түсініктің болуы; 7.2.4.2 қағазды бүктеу тәсілдерін меңгеру; 7.2.4.3 жазықтықта аппликация орындау, көлемді және заттық аппликациялар; 7.2.4.4 аппликацияға әртүрлі ою-өрнектер мен әшекейлерді қолдану; 7.2.4.5 белгілі бір тақырыпқа дұрыс композициялық құрылған, көк жиек сызығын пайдаланып аппликация құрастыру;
	2.5 Папье-маше	7.2.5.1 бұйымдарды жасауда папье-маше технологиясын білу; 7.2.5.2 клейстер дайындай білу; 7.2.5.3 бұйымның пішінін желімдеуге алдын ала дайындықты

		жүзеге асыра білу; 7.2.5.4 бұйымға қажетті пішінді қағаз қабаттарынан желімдеу
	2.9 Тоқу	7.2.9.1 бөкебай мен қалпақты сыртқы және ішкі ілгектермен тоқудың оңай техникасын меңгеру; 7.2.9.2 бұйымды бізбен тоқу ерекшеліктерін меңгеру
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	7.3.3.1 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын бағалауға және талдауға ұмтылу; 7.3.3.2 жұмыстың жетістіктері мен кемшіліктерін белгілеу; 7.3.3.3 оқыған терминдерді сөздік есепте қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау;
3-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен еңбек пәнінің ерекшеліктерін анықтау және білу
	1.2 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	7.1.2.1 демалыста, оқуда, ойында, тұрмыста қолданылатын кейбір бұйымдар мен материалдардың атауын білу; 7.1.2.2 мұғалімнің көмегімен жұмысқа керекті материалдар мен құралдарды іріктеу; 7.1.2.3 санитарлық-гигиеналық ережелерді сақтау; 7.1.2.4 жұмыс орнын ұйымдастыру; 7.1.2.5 жұмыстың қауіпсіздік ережелерін сақтау
2.Еңбек заттарын дайындау технологиясы	2.1 Көркемдік құрастыру	7.2.1.1 моделдеу және құрастыру объектісін анықтау; 7.2.1.2 сызба, эскиз дайындау; 7.2.1.3 жұмыс жоспарын құрастыру, материалдарды іріктеу; 7.2.1.4 белгіленген жоспарға сүйену
	2.2 Әшекейлі шығармашылық	7.2.2.1 әшекейлі өрнектер құрастыру, геометриялық пішіндер мен мүйіз тәрізді элементтерді пайдалану; 7.2.2.2 қазақ ою-өрнектерін ажырату: "Құс қанаты", "Төрткұлақ", "Шаршы"; 7.2.2.3 шаршы, шеңбер, ромб, сопақша, жолақшада шексіз ою-өрнектерді құрастыру; 7.2.2.4 жолақты жиекте әшекей жасау; 7.2.2.5 тұйықталған ою-өрнекті құрастыруды орындау (шаршы, ромб, шеңбер, сопақшада); 7.2.2.6 әшекейлі әрлеуде түстерді таңдап үйлестіре білу, бояудың түстерін атау және ажырату; 7.2.2.7 сызбаның бағытын, суреттің шетін сақтай отырып, бояумен өрнектің элементтерін бояу
	2.3 Матамен жұмыс	7.2.3.1 бұйымды әшекейлеп тігу үшін маталарды, жіптерді таңдай білу; 7.2.3.2 қол тігістерін орындау технологиясын меңгеру: көктеу, сабақты, ілмелі, кірес тәрізді торламалы; 7.2.3.3 қол тігісімен қиылғандарды жабық біріктіру тігістерін өңдеу: қиғаш, крест тәрізді, астыртын; 7.2.3.4 қол тігісі арқылы қиықтарды біріктіру; 7.2.3.5 қолмен көркемдеп тігу туралы түсініктің болуы
	2.4 Аппликация	7.2.4.1 қағаз өндірісі туралы түсініктің болуы; 7.2.4.2 қағазды бүктеу тәсілдерін меңгеру; 7.2.4.3 жазықтықта аппликация орындау, көлемді және заттық

		а п п л и к а ц и я л а р ; 7.2.4.4 аппликацияға әртүрлі ою-өрнектер мен әшекейлерді қолдану;
	2.5 Папье-маше	7.2.5.1 бұйымдарды жасауда папье-маше технологиясын білу; 7.2.5.2 клейстер дайындай білу; 7.2.5.3 бұйымның пішінін желімдеуге алдын ала дайындықты жүзеге асыра білу; 7.2.5.4 бұйымға қажетті пішінді қағаз қабаттарынан желімдеу; 7.2.5.5 бұйымды кептіре білу; 7.2.5.6 папье-машені пішіннен алу; 7.2.5.7 бұйымды түпкілікті өңдеу: бұйымның екі бөлігін желімдеу, бұйымның сыртқы бетін тегістеу
	2.9 Тоқу	7.2.9.1 тоқыма бізбен тоқудың шығу тарихын білу; 7.2.9.2 ілгектердің түрлерін ажырату (сыртқы, ішкі тігіс); 7.2.9.3 бөкебай мен қалпақты сыртқы және ішкі ілгектермен тоқудың оңай техникасын меңгеру; 7.2.9.4 бұйымды бізбен тоқу ерекшеліктерін меңгеру; 7.2.9.5 тоқыма жіптің қасиетін білу: сапасы, түсі, қалыңдығы, кесілуі, тарқатылуы, шатасуы
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	7.3.3.1 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын бағалауға және талдауға ұмтылу; 7.3.3.2 жұмыстың жетістіктері мен кемшіліктерін белгілеу; 7.3.3.3 оқыған терминдерді сөздік есепте қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау; 7.3.3. алған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану
4-тоқсан		
1 . Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	7.1.1.1 өзін Қазақстанның азаматы ретінде сезіну; 7.1.1.2 мұғалімнің көмегімен еңбек пәнінің ерекшеліктерін анықтау және білу
	1 . 2 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	7.1.2.1 демалыста, оқуда, ойында, тұрмыста қолданылатын кейбір бұйымдар мен материалдардың атауын білу; 7.1.2.2 мұғалімнің көмегімен жұмысқа керекті материалдар мен құралдарды іріктеу; 7.1.2.3 санитарлық-гигиеналық ережелерді сақтау; 7.1.2.4 жұмыс орнын ұйымдастыру; 7.1.2.5 жұмыстың қауіпсіздік ережелерін сақтау
	2.1 Көркемдік құрастыру	7.2.1.1 моделдеу және құрастыру объектісін анықтау; 7.2.1.2 сызба, эскиз дайындау; 7.2.1.3 жұмыс жоспарын құрастыру, материалдарды іріктеу; 7.2.1.4 белгіленген жоспарға сүйену
	2.2 Әшекейлі шығармашылық	7.2.2.1 жолақты жиекте әшекей жасау; 7.2.2.2 тұйықталған ою-өрнекті құрастыруды орындау (шаршы, ромб, шеңбер, сопақшада); 7.2.2.3 әшекейлі әрлеуде түстерді таңдап үйлестіре білу, бояудың түстерін атау және ажырату; 7.2.2.4 сызбаның бағытын, суреттің шетін сақтай отырып, бояумен өрнектің элементтерін бояу
		7.2.3.1 бұйымды әшекейлеп тігу үшін маталарды, жіптерді т а ң д а й б і л у ; 7.2.3.2 қол тігістерін орындау технологиясын меңгеру: көктеу, сабақты, ілмелі, кірес тәрізді торламалы;

2. Еңбек заттарын дайындау технологиясы	2.3 Матамен жұмыс	7.2.3.3 қол тігісімен қиылғандарды жабық біріктіру тігістерін өңдеу: қиғаш, крест тәрізді, астыртын; 7.2.3.4 қол тігісі арқылы қиықтарды біріктіру; 7.2.3.5 қолмен көркемдеп тігу туралы түсініктің болуы
	2.4 Аппликация	7.2.4.1 қағаз өндірісі туралы түсініктің болуы; 7.2.4.2 қағазды бүктеу тәсілдерін меңгеру; 7.2.4.3 жазықтықта аппликация орындау, көлемді және заттық а п п л и к а ц и я л а р ; 7.2.4.4 аппликацияға әртүрлі ою-өрнектер мен әшекейлерді қ о л д а н у ; 7.2.4.5 белгілі бір тақырыпқа дұрыс композициялық құрылған, көк жиек сызығын пайдаланып аппликация құрастыру; 7.2.4.6 парақтың мөлшеріне немесе еңбек объектісінің түріне байланысты сюжетті аппликацияның пропорциясын ою-өрнектің көлемін анықтау; 7.2.4.7 геометриялық және өсімдік текті пішіндерді қолданып көлемді аппликация құрастыру
	2.5 Папье-маше	7.2.5.1 бұйымдарды жасауда папье-маше технологиясын білу; 7.2.5.2 клейстер дайындай білу; 7.2.5.3 бұйымның пішінін желімдеуге алдын ала дайындықты жү з е г е а с ы р а бі л у ; 7.2.5.4 бұйымға қажетті пішінді қағаз қабаттарынан желімдеу; 7.2.5.5 бұйымды кептіре білу; 7.2.5.6 папье-машені пішіннен алу; 7.2.5.7 бұйымды түпкілікті өңдеу: бұйымның екі бөлігін желімдеу, бұйымның сыртқы бетін тегістеу
	2.9 Тоқу	7.2.9.1 тоқыма бізбен тоқудың шығу тарихын білу; 7.2.9.2 ілгектердің түрлерін ажырату (сыртқы, ішкі тігіс) 7.2.9.3 бөкебай мен қалпақты сыртқы және ішкі ілгектермен тоқудың оңай техникасын меңгеру; 7.2.9.4 бұйымды бізбен тоқу ерекшеліктерін меңгеру; 7.2.9.5 тоқыма жіптің қасиетін білу: сапасы, түсі, қалыңдығы, кесілуі, тарқатылуы, шатасуы
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	7.3.3.1 өз жұмысын және жолдастарының жұмысын бағалауға және т а л д а у ғ а ұ м т ы л у ; 7.3.3.2 жұмыстың жетістіктері мен кемшіліктерін белгілеу; 7.3.3.3 оқыған терминдерді сөздік есепте қолданып, орындалған жұмыс туралы есеп жасау; 7.3.3.4 алған білімді практикалық іс-әрекетте қолдану

2) 8-сынып:

5-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
1 . Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 еңбек пәнінің негізгі ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсету
	1 . 2 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	8.1.2.1 қолданылатын материалдардың негізгі қасиеттері туралы т ү с і н і к т і ң б о л у ы ; 8.1.2.2 өндірістік материалдармен жұмыс жасаудағы санитарлық-гигиеналық талаптарды, материалдарды сақтау ережелерін білу

2.Еңбек заттарын дайындау технологиясы	2.1 Көркемдік құрастыру	8.2.1.1 өз бетінше және мұғалімнің көмегімен бұйымды жасау жоспарын құрастыру; 8.2.1.2 бұйымды жасауда жоспарға сүйену
	2.2 Әшекейлі шығармашылық	8.2.2.1 шаршы, шеңбер, ромб, сопақша, жолақшада шексіз ою-өрнектерді құрастыру; 8.2.2.2 қазақ өрнектерімен керамикалық бұйымдарды әшекейлеу ерекшеліктерін білу; 8.2.2.3 кесеге әшекей өрнектер құрастыру; 8.2.2.4 ыдыстың сұлбасын қию; 8.2.2.5 жұмысқа құралдар мен құрылғыларды, бояуларды дайындау; 8.2.2.6 заттың пішінін ескеріп өрнектерді құрастыру және іріктеу
	2.4 Аппликация	8.2.4.1 қағазды қолдануды және маңызын білу; 8.2.4.2 қағаздың ерекшеліктері мен қасиетін білу: бүктелуі, кесілуі, ылғалды сіңіруі, қалыңдығы, түсі; 8.2.4.3 бөлшектерді біріктіру ережесін білу; 8.2.4.4 бөлшектерді біріктіретін желімдердің құрамын білу (клейстер, казеинді желім, ПВА); 8.2.4.5 парақтан көлемді бұйым жасай білу; 8.2.4.6 қағазды бедерлеу, бұғу, симметриялы қию технологиясын меңгеру
	2.9 Тоқу	8.2.9.1 жеңіл ою-өрнектерді тоқу техникасын меңгеру
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	8.3.3.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.3.3.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.3.3 сөзінде техникалық терминдерді қолдану
2-тоқсан		
1 . Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 еңбек пәнінің негізгі ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсету
	1 . 2 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	8.1.2.1 жұмыс құралдары мен құрылғыларының, өлшеу құрылғыларының атауын білу; 8.1.2.2 қолданылатын материалдардың негізгі қасиеттері туралы түсініктің болуы; 8.1.2.3 өндірістік материалдармен жұмыс жасаудағы санитарлық-гигиеналық талаптарды, материалдарды сақтау ережелерін білу;
2.Еңбек заттарын	2.1 Көркемдік құрастыру	8.2.1.1 өз бетінше және мұғалімнің ішінара көмегімен үлгіні шынайы объект, иллюстрациямен салыстыру тапсырмасына бағдарлай білу; 8.2.1.2 өз бетінше және мұғалімнің көмегімен бұйымды жасау жоспарын құрастыру; 8.2.1.3 бұйымды жасауда жоспарға сүйену
	2.2 Әшекейлі шығармашылық	8.2.2.1 шаршы, шеңбер, ромб, сопақша, жолақшада шексіз ою-өрнектерді құрастыру; 8.2.2.2 қазақ өрнектерімен керамикалық бұйымдарды әшекейлеу ерекшеліктерін білу; 8.2.2.3 кесеге әшекей өрнектер құрастыру; 8.2.2.4 ыдыстың сұлбасын қию; 8.2.2.5 жұмысқа құралдар мен құрылғыларды, бояуларды дайындау; 8.2.2.6 заттың пішінін ескеріп өрнектерді құрастыру және іріктеу; 8.2.2.7 қазақ ою-өрнектерімен ыдыстың (кесе, табақ, шәйнек) сұлбасын салу;

дайындау технологиясы		8.2.2.8 Хохломада таралған бұйымдардың сызбасын салу (құмыра, табак)
	2.4 Аппликация	8.2.4.1 қағазды қолдануды және маңызын білу; 8.2.4.2 қағаздың ерекшеліктері мен қасиетін білу: бүктелуі, кесілуі, ылғалды сіңіруі, қалыңдығы, түсі; 8.2.4.3 бөлшектерді біріктіру ережесін білу; 8.2.4.4 бөлшектерді біріктіретін желімдердің құрамын білу (клейстер, казеинді желім, ПВА); 8.2.4.5 парақтан көлемді бұйым жасай білу; 8.2.4.6 қағазды бедерлеу, бүгу, симметриялы қию технологиясын меңгеру
	2.9 Тоқу	8.2.9.1 әртүрлі бұйымдарды тоқу үшін тоқыма жібін іріктей білу; 8.2.9.2 бұйымның сипаты мен жіптің жуандығы бойынша бізді іріктеп алу; 8.2.9.3 жеңіл ою-өрнектерді тоқу техникасын меңгеру
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	8.3.3.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.3.3.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.3.3 сөзінде техникалық терминдерді қолдану; 8.3.3.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру
3-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 еңбек пәнінің негізгі ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсету
	1.2 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	8.1.2.1 жұмыс құралдары мен құрылғыларының, өлшеу құрылғыларының атауын білу; 8.1.2.2 қолданылатын материалдардың негізгі қасиеттері туралы түсініктің болуы; 8.1.2.3 өндірістік материалдармен жұмыс жасаудағы санитарлық-гигиеналық талаптарды, материалдарды сақтау ережелерін білу; 8.1.2.4 еңбек заттарын дайындауға керекті материалдар, құралдар мен құрылғылар туралы мәліметтің болуы
	2.1 Көркемдік құрастыру	8.2.1.1 өз бетінше және мұғалімнің ішінара көмегімен үлгіні шынайы объект, иллюстрациямен салыстыру тапсырмасына бағдарлай білу; 8.2.1.2 өз бетінше және мұғалімнің көмегімен бұйымды жасау жоспарын құрастыру; 8.2.1.3 бұйымды жасауда жоспарға сүйену
	2.2 Әшекейлі шығармашылық	8.2.2.1 шаршы, шенбер, ромб, сопақша, жолақшада шексіз ою-өрнектерді құрастыру; 8.2.2.2 қазақ өрнектерімен керамикалық бұйымдарды әшекейлеу ерекшеліктерін білу; 8.2.2.3 кесеге әшекей өрнектер құрастыру. 8.2.2.4 ыдыстың сұлбасын қию; 8.2.2.5 жұмысқа құралдар мен құрылғыларды, бояуларды дайындау; 8.2.2.6 заттың пішінін ескеріп өрнектерді құрастыру және іріктеу; 8.2.2.7 қазақ ою-өрнектерімен ыдыстың (кесе, табак, шәйнек) сұлбасын салу; 8.2.2.8 Хохломада таралған бұйымдардың сызбасын салу (құмыра, табак);

2.Еңбек заттарын дайындау технологиясы		8.2.2.9 қағаздан бұйымның пішінін қию (кесе, құмыра, қасық); 8.2.2.10 сұлбаларды "шөп" ою-өрнегін қолданып бірнеше жеңіл графикалық элементтерді жеткізе отырып қылқаламмен кескіндемесін орындау
	2.3 Матамен жұмыс	8.2.3.1 кестеге арналған суретті таңдау; 8.2.3.2 суретті матаға түсіру; 8.2.3.3 кестеге арналған жіптерді іріктеу; 8.2.3.4 бұйымды әр түрлі тігістермен тігу
	2.6 Жұмсақ ойыншық	8.2.6.1 жұмсақ ойыншық тігуге арналған материалдарды таңдай білу; ; 8.2.6.2 жұмсақ ойыншықтың негізгі және қосымша бөлшектерін бөлуді; 8.2.6.3 ойыншық дайындауда үлгі, кима бойынша пішуді дайындай білуді; 8.2.6.4 үлгі, кимабойынша матаны пішуді жүзеге асыру; 8.2.6.5 негізгі және қосымша бөлшектерді піше білу; 8.2.6.6 біріктіретін қол тігістерін жасау технологиясын меңгеру (ілемелі, қиғаш); 8.2.6.7 жіп, тоқыма бау, фурнитураны дұрыс іріктеу
	2.9 Тоқу	8.2.9.1 әртүрлі бұйымдарды тоқу үшін тоқыма жібін іріктей білу; 8.2.9.2 бұйымның сипаты мен жіптің жуандығы бойынша бізді іріктеп алу; 8.2.9.3 жеңіл ою-өрнектерді тоқу техникасын меңгеру; 8.2.9.4 әртүрлі өрнектермен шағын бұйымды тоқу
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	8.3.3.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жүзеге асыру; 8.3.3.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.3.3 сөзінде техникалық терминдерді қолдану; 8.3.3.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру; 8.3.3.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен өз бұйымын толыққанды талдауға ұмтылу; 8.3.3.6 өлшеуіш құралдардың көмегімен және көзбен қарап бұйымның өлшемін анықтау.
4-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	8.1.1.1 өз Отанына деген мақтаныш сезімін көрсету; 8.1.1.2 еңбек пәнінің негізгі ерекшеліктерін түсіну және білімін көрсету
	1.2 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	8.1.2.1 жұмыс құралдары мен құрылғыларының, өлшеу құрылғыларының атауын білу; 8.1.2.2 қолданылатын материалдардың негізгі қасиеттері туралы түсініктің болуы; 8.1.2.3 өндірістік материалдармен жұмыс жасаудағы санитарлық-гигиеналық талаптарды, материалдарды сақтау ережелерін білу; 8.1.2.4 еңбек заттарын дайындауға керекті материалдар, құралдар мен құрылғылар туралы мәліметтің болуы
	2.3 Матамен жұмыс	8.2.3.1 кестеге арналған суретті таңдау; 8.2.3.2 суретті матаға түсіру; 8.2.3.3 кестеге арналған жіптерді іріктеу; 8.2.3.4 бұйымды әр түрлі тігістермен тігу; 8.2.3.5 мұғалімнің көмегімен пішу, тігу қазақ ою-өрнегімен әшекейлеуді жүзеге асыру: көрпеше, сөмке, тұмысқа қажетті заттар,

2.Еңбек заттарын дайындау технологиясы		к и і м б ө л ш е к т е р і ; 8.2.3.6 ою-өрнекті пішу, негізін дайындай білу, ою-өрнекті негізгі бөлшекке қиғаш тігіс арқылы біріктіру, өрнекті ілгекті тігіспен өңдеу
	2.6 Жұмсақ ойыншық	8.2.6.1 жұмсақ ойыншық тігуге арналған материалдарды таңдай білу ; 8.2.6.2 жұмсақ ойыншықтың негізгі және қосымша бөлшектерін б ө л у ; 8.2.6.3 ойыншық дайындауда үлгі, қима бойынша пішуді дайындай б і л у ; 8.2.6.4 үлгі, қимабойынша матаны пішуді жүзеге асыру; 8.2.6.5 негізгі және қосымша бөлшектерді піше білу; 8.2.6.6 біріктіретін қол тігістерін жасау технологиясын меңгеру (і л м е л і , қ и ғ а ш) 8.2.6.7 жіп, тоқыма бау, фурнитураны дұрыс іріктеу
	2.9 Тоқу	8.2.9.1 әртүрлі бұйымдарды тоқу үшін тоқыма жібін іріктей білу; 8.2.9.2 бұйымның сипаты мен жіптің жуандығы бойынша бізді і р і к т е п а л у ; 8.2.9.3 жеңіл ою-өрнектерді тоқу техникасын меңгеру; 8.2.9.4 әртүрлі өрнектермен шағын бұйымды тоқу
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	8.3.1.1 мұғалімнің ішінара көмегімен ағымдық өзіндік бақылауды жү з е г е а с ы р у ; 8.3.1.2 жұмыстың сапасын тексеру; 8.3.1.3 сөзінде техникалық терминдерді қолдану; 8.3.1.4 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен орындалған жұмыс туралы сөздік есепті жүзеге асыру; 8.3.1.5 мұғалімнің сұрақтары бойынша және өз бетімен өз бұйымын толыққанды талдауға ұмтылу; 8.3.1.6 өлшеуіш құралдардың көмегімен және көзбен қарап бұйымның өлшемін анықтау

3) 9-сынып:

6-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1 . Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	9.1.1.2 еңбек пәнінің ерекшеліктерін сипаттау және өз бетінше оқуға ұмтылу
	1.2 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	9.1.2.1 өз бетінше және сұрақтар бойынша тапсырмаға бағдарлау; 9.1.2.2 өз бетінше және мұғалімнің сұрақтары бойынша бұйым жасаудың жұмыс жоспарын құрастыру
	2.1 Көркемдік құрастыру	9.2.1.1 өз бетінше тамсырмаға бағдарлау по образцу изделия; 9.2.1.2 әңгімелесу барысында жұмыс жоспарын құрастыру және ү л г і н і т а л д а у ; 9.2.1.3 технологиялық карта бойынша еңбек заттарын дайындау кезектілігін білу
	2.2 Әшекейлі шығармашылық	9.2.2.1 қазақ өрнектерімен керамикалық бұйымдарды көлемді әшекейлеудің ерекшеліктерін білу; 9.2.2.2 керамикалық бұйымдарды әшекейлеуде мүйіз тәрізді элементтерді қолдану; 9.2.2.3 әшекейлі өрнектерді құрастыру құс қанаты, шаршы, төрт

2.Еңбек заттарын дайындау технологиясы		к ұ л а қ ; 9.2.2.4 папье-машеден көлемді ыдыс дайындау
	2.4 Аппликация	9.2.4.1 матадан "Аппликация" жасау техникасы бойынша бұйымды дайындаудың ерекшелігін білу; 9.2.4.2 жұмыста қолданылатын материалдардың қасиеттерін анықтау: түсі, құрылымы, тоқылуы, өндірілуі; 9.2.4.3 біріктіру технологиясын меңгеру (тігу, желімдеу); 9.2.4.4 қажетті желімдердің құрамын таңдау: клейстер, казеинді ж е л і м , П В А ; 9.2.4.5 крахмалданбаған матаны қию тәсілдерін білу, матаны бөлшектерді пішуге дайындау; 9.2.4.6 матадан гүл жасау үшін бөлшектерін пішуге матаны д а й ы н д а у ; 9.2.4.7 бояу, пішін, түсті үйлестіре отырып композициялар, өрнектер құрастыру
	2.7 Изонить	9.2.7.1 "Изонить" техникасы бойынша кестелеу ерекшеліктерін білу (г р а ф и к а л ы қ с у р е т) ; 9.2.7.2 материалдарды, құралдарды, құрылғыларды дұрыс таңдай б і л у ; 9.2.7.3 кестелеудің техникалық тәсілдерін білу (бұрышты толтыру, а й н а л а с ы н т о л т ы р у) ; 9.2.7.4 бояу, түс, пішінін үйлестіріп өрнектер, композициялар құрастыру, "Изонить" техникасымен әр түрлі бұйымдар жасау
	2.9 Тоқу	9.2.9.1 жаға мен жеңді бізбен тоқу технологиясын меңгеру; 9.2.9.2 өз бетінше және мұғалімнің кеңесімен киімнің бөлшектерін т о қ у ; 9.2.9.3 инемен тоқу ерекшелігін білу; 9.2.9.4 тоқу үшін инелер мен жіптерді іріктей білу; 9.2.9.5 әр түрлі ілгек түрлерімен тоқу техникасын меңгеру (бос ілгек, аласа қатар, шалып тоқу, екі шалмалы, айналма ілгектер); 9.2.8.6 ілмектер жиынтығы, қосымша ілмектерді қосу және азайту, жабық ілмектер тәсілі
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	9.3.1.1 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелер қабылдау және ұсыныстар жасау;
2-тоқсан		
1 . Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1 өзге халықтың тарихы мен мәдениетіне, әр түрлі ой-пірлерге к ұ р м е т к ө р с е т у ; 9.1.1.2 еңбек пәнінің ерекшеліктерін сипаттау және өз бетінше оқуға ұмтылу
	1.2 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	9.1.2.1 өз бетінше және сұрақтар бойынша тапсырмаға бағдарлау; 9.1.2.2 өз бетінше және мұғалімнің сұрақтары бойынша бұйым жасаудың жұмыс жоспарын құрастыру; 9.1.2.3 жұмыс барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды, құралдар мен құрылғылармен жұмыс жасауда қауіпсіздік шараларын сақтау және білу
	2.1 Көркемдік құрастыру	9.2.1.1 өз бетінше бұйымның үлгісі бойынша тамсырмаға бағдарлау ; 9.2.1.2 әңгімелесу барысында жұмыс жоспарын құрастыру және

2.Еңбек заттарын дайындау технологиясы		ү л г і н і т а л д а у ; 9.2.1.3 технологиялық карта бойынша еңбек заттарын дайындау кезектілігін білу
	2.2 Әшекейлі шығармашылық	9.2.2.1 қазақ өрнектерімен керамикалық бұйымдарды көлемді әшекейлеудің ерекшеліктерін білу; 9.2.2.2 керамикалық бұйымдарды әшекейлеуде мүйіз тәрізді элементтерді қолдану; 9.2.2.3 әшекейлі өрнектерді құрастыру құс қанаты, шаршы, төрт қ ұ л а қ ; 9.2.2.4 папье-машеден көлемді ыдыс дайындау; 9.2.2.5 қағаздан дымковский ойыншықтарының сұлбасын қию (байбіше, ат, салт атты, бала күтуші, үндік, әтеш); 9.2.2.6 дымковский ойыншықтарының сұлбасын қиғаш жолақ, әр түрлі өрнектер, жолақтар, штрихтар мен тұйықталған пішіндерді қолданып кескіндеу
	2.3 Матамен жұмыс	9.2.3.1 өз бетінше тамсырмаға бағдарлау; 9.2.3.2 өз бетінше бұйымның үлгілерін салыстыру; 9.2.3.3 өз бетінше бұйымды жасаудың жұмыс жоспарын құрастыру; 9.2.3.4 әр түрлі қол тігістерін жасай білу (инені алға алу, сабақты, кө к т е у , т о р л а м а л) ; 9.2.3.5 қолмен қабу тәсілдері мен маңызын білу; 9.2.3.6 ою-өрнектерді бөлшектерден құрастыру; 9.2.3.7 бір бөлшекті жастық тысты піше білу
	2.4 Аппликация	9.2.4.1 матадан "Аппликация" жасау техникасы бойынша бұйымды дайындаудың ерекшелігін білу; 9.2.4.2 жұмыста қолданылатын материалдардың қасиеттерін анықтау: түсі, құрылымы, тоқылуы, өндірілуі; 9.2.4.3 біріктіру технологиясын меңгеру (тігу, желімдеу); 9.2.4.4 қажетті желімдердің құрамын таңдау: клейстер, казеинді ж е л і м , П В А ; 9.2.4.5 крахмалданбаған матаны қию тәсілдерін білу, матаны бөлшектерді пішуге дайындау; 9.2.4.6 матадан гүл жасау үшін бөлшектерін пішуге матаны д а й ы н д а у ; 9.2.4.7 бояу, пішін, түсті үйлестіре отырып композициялар, өрнектер құрастыру
	2.7 Изонить	9.2.7.1 "Изонить" техникасы бойынша кестелеу ерекшеліктерін білу (г р а ф и к а л ы қ с у р е т) ; 9.2.7.2 материалдарды, құралдарды, құрылғыларды дұрыс таңдай б і л у ; 9.2.7.3 кестелеудің техникалық тәсілдерін білу (бұрышты толтыру, айналасын толтыру)
	2.9 Тоқу	9.2.9.1 жаға мен жеңді бізбен тоқу технологиясын меңгеру; 9.2.9.2 өз бетінше және мұғалімнің кеңесімен киімнің бөлшектерін т о қ у ; 9.2.9.3 инемен тоқу ерекшелігін білу; 9.2.9.4 тоқу үшін инелер мен жіптерді іріктей білу; 9.2.9.5 әр түрлі ілгек түрлерімен тоқу техникасын меңгеру (бос ілгек, аласа қатар, шалып тоқу, екі шалмалы, айналма ілгектер); 9.2.8.6 ілмектер жиынтығы, қосымша ілмектерді қосу және азайту, жабық ілмектер тәсілі

3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	9.3.1.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды с и п а т т а у ; 9.3.1.2 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелер қабылдау және ұ с ы ы с т а р ж а с а у ; 9.3.1.3 дайын жұмысты сыныпқа көрсетіп, презентация жасау
3-тоқсан		
1 . Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1 өзге халықтың тарихы мен мәдениетіне, әр түрлі ой-пірлерге к ұ р м е т к ө р с е т у ; 9.1.1.2 еңбек пәнінің ерекшеліктерін сипаттау және өз бетінше оқуға ұмтылу
	1.2 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	9.1.2.1 өз бетінше және сұрақтар бойынша тапсырмаға бағдарлау; 9.1.2.2 өз бетінше және мұғалімнің сұрақтары бойынша бұйым жасаудың жұмыс жоспарын құрастыру; 9.1.2.3 жұмыс барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды, құралдар мен құрылғылармен жұмыс жасауда қауіпсіздік шараларын сақтау және білу
2. Еңбек заттарын дайындау технологиясы	2.3 Матамен жұмыс	9.2.3.1 өз бетінше тамсырмаға бағдарлау; 9.2.3.2 өз бетінше бұйымның үлгілерін салыстыру; 9.2.3.3 өз бетінше бұйымды жасаудың жұмыс жоспарын құрастыру; 9.2.3.4 әр түрлі қол тігістерін жасай білу (инені алға алу, сабақты, к ө к т е у , т о р л а м а л) . 9.2.3.5 қолмен қабу тәсілдері мен маңызын білу; 9.2.3.6 ою-өрнектерді бөлшектерден құрастыру; 9.2.3.7 бір бөлшекті жастық тысты піше білу; 9.2.3.8 жастық тысты сәндеу үшін мүйіз тәрізді өрнекті кию және к ұ р а с т ы р у ; 9.2.3.9 ою-өрнекті негізгі бөлікпен қол тігісімен біріктіру; 9.2.3.10 жіптерді, фурнитураны дұрыс іріктеу; 9.2.3.11 бұйымды өндеуді аяқтау дағдыларын меңгеру (тазалау, үтіктеу)
	2.7 Изонить	9.2.7.1 "Изонить" техникасы бойынша кестелеу ерекшеліктерін білу (г р а ф и к а л ы қ с у р е т) ; 9.2.7.2 материалдарды, құралдарды, құрылғыларды дұрыс таңдай б і л у ; 9.2.7.3 кестелеудің техникалық тәсілдерін білу (бұрышты толтыру, а й н а л а с ы н т о л т ы р у) ; 9.2.7.4 бояу, түс, пішінін үйлестіріп өрнектер, композициялар құрастыру, "Изонить" техникасымен әр түрлі бұйымдар жасау
	2.8 Макраме	9.2.8.1 "Макраме" техникасының ерекшеліктерін, жінішке арқан, шпагат, бау, жіптің маңызы мен қолданылуын білу; 9.2.8.2 тоқыма бұйымдарының қасиетін білу: түсі, қалыңдығы, кесілуі, бірігуі, бұралуы, тоқылуы; 9.2.8.3 макраме технологиясын меңгеру (түйіндер: "капуцин", ілгекті, "фриволите", оң және теріс түйіндер, репстен жасалған түйін, тізбектер – "пико" және "жылан тәрізді")
	2.9 Току	9.2.9.1 жаға мен жеңді бізбен току технологиясын меңгеру; 9.2.9.2 өз бетінше және мұғалімнің кеңесімен киімнің бөлшектерін т о қ у ; 9.2.9.3 инемен току ерекшелігін білу; 9.2.9.4 току үшін инелер мен жіптерді іріктей білу;

		9.2.9.5 әр түрлі ілгек түрлерімен тоқу техникасын меңгеру (бос ілгек, аласа қатар, шалып тоқу, екі шалмалы, айналма ілгектер); 9.2.8.6 ілмектер жиынтығы, қосымша ілмектерді қосу және азайту, жабық ілмектер тәсілі
	2.10 Былғарымен жұмыс	9.2.10.1 былғарыны қолдану мен маңызын, былғарыдан бұйым дайындау ерекшеліктерін білу; 9.2.10.2 былғарының қасиеттерін білу; 9.2.10.3 былғарымен жұмыс жасауға арналған құралдар мен құрылғыларды білу; 9.2.10.4 сызбаүлгі, қима, пішуді дайындай білу; 9.2.10.5 материалдарды сақтау ережесін білу; 9.2.10.6 былғарыны өңдеу тәсілдері мен технологиясын меңгеру; 9.2.10.7 өрнектер мен композицияларды құрастыра білу
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	9.3.3.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды сипаттау; 9.3.3.2 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелер қабылдау және ұсыныстар жасау; 9.3.3.3 дайын жұмысты сыныпқа көрсетіп, презентация жасау
4-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	9.1.1.1 өзге халықтың тарихы мен мәдениетіне, әр түрлі ой-пірлерге құрмет көрсету; 9.1.1.2 еңбек пәнінің ерекшеліктерін сипаттау және өз бетінше оқуға ұмтылу
	1.2 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	9.1.2.1 өз бетінше және сұрақтар бойынша тапсырмаға бағдарлау; 9.1.2.2 өз бетінше және мұғалімнің сұрақтары бойынша бұйым жасаудың жұмыс жоспарын құрастыру; 9.1.2.3 жұмыс барысында санитарлық-гигиеналық талаптарды, құралдар мен құрылғылармен жұмыс жасауда қауіпсіздік шараларын сақтау және білу
	2.3 Матамен жұмыс	9.2.3.1 өз бетінше тамсырмаға бағдарлау; 9.2.3.2 өз бетінше бұйымның үлгілерін салыстыру; 9.2.3.3 өз бетінше бұйымды жасаудың жұмыс жоспарын құрастыру; 9.2.3.4 әр түрлі қол тігістерін жасай білу (инені алға алу, сабақты, көктеу, торламал); 9.2.3.5 қолмен қабу тәсілдері мен маңызын білу; 9.2.3.6 ою-өрнектерді бөлшектерден құрастыру; 9.2.3.7 бір бөлшекті жастық тысты піше білу; 9.2.3.8 жастық тысты сәндеу үшін мүйіз тәрізді өрнекті қию және құрастыру; 9.2.3.9 ою-өрнекті негізгі бөлікпен қол тігісімен біріктіру; 9.2.3.10 жіптерді, фурнитураны дұрыс іріктеу; 9.2.3.11 бұйымды өңдеуді аяқтау дағдыларын меңгеру (тазалау, үтіктеу)
	2.7 Изонить	9.2.7.1 "Изонить" техникасы бойынша кестелеу ерекшеліктерін білу (графикалық сурет); 9.2.7.2 материалдарды, құралдарды, құрылғыларды дұрыс таңдай білу; 9.2.7.3 кестелеудің техникалық тәсілдерін білу (бұрышты толтыру,

2.Еңбек заттарын дайындау технологиясы		а й н а л а с ы н т о л т ы р у) ; 9.2.7.4 бояу, түс, пішінін үйлестіріп өрнектер, композициялар құрастыру, "Изонить" техникасымен әр түрлі бұйымдар жасау
	2.8 Макраме	9.2.8.1 "Макраме" техникасының ерекшеліктерін, жіңішке арқан, шпагат, бау, жіптің маңызы мен қолданылуын білу; 9.2.8.2 тоқыма бұйымдарының қасиетін білу: түсі, қалыңдығы, кесілуі, бірігуі, бұралуы, тоқылуы; 9.2.8.3 макраме технологиясын меңгеру (түйіндер: "капуцин", ілгекті, "фриволите", оң және теріс түйіндер, репстен жасалған түйін, тізбектер – "пико" және "жылан тәрізді")
	2.9 Тоқу	9.2.9.1 жаға мен жеңді бізбен тоқу технологиясын меңгеру; 9.2.9.2 өз бетінше және мұғалімнің кеңесімен киімнің бөлшегін т о қ у ; 9.2.9.3 инемен тоқу ерекшелігін білу; 9.2.9.4 тоқу үшін инелер мен жіптерді іріктей білу; 9.2.9.5 әр түрлі ілгек түрлерімен тоқу техникасын меңгеру (бос ілгек, аласа қатар, шалып тоқу, екі шалмалы, айналма ілгектер); 9.2.8.6 ілмектер жиынтығы, қосымша ілмектерді қосу және азайту, жабық ілмектер тәсілі
	2.10 Былғарымен жұмыс	9.2.10.1 былғарыны қолдану мен маңызын, былғарыдан бұйым дайындау ерекшеліктерін білу; 9.2.10.2 былғарының қасиеттерін білу; 9.2.10.3 былғарымен жұмыс жасауға арналған құралдар мен құрылғыларды білу; 9.2.10.4 сызбаульгі, қима, пішуді дайындай білу; 9.2.10.5 материалдарды сақтау ережесін білу; 9.2.10.6 былғарыны өңдеу тәсілдері мен технологиясын меңгеру; 9.2.10.7 өрнектер мен композицияларды құрастыра білу; 9.2.10.8 былғарыдан сәндік-қолданбалы өнер заттарын жасау: картиналар, тақталар, кәдесыйлар
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	9.3.3.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысында және басқалардың жұмысында көрсетілген идеялар мен тақырыптарды с и п а т т а у ; 9.3.3.2 өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша конструктивті түсініктемелер қабылдау және ұ с ы н ы с т а р ж а с а у ; 9.3.3.3 дайын жұмысты сыныпқа көрсетіп, презентация жасау

4) 10-сынып:

7-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 еңбек заттарын дайындаудың жолдары мен материалдарын талдау, салыстыру
	1.2 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	10.1.2.1 өз бетінше жұмысқа керекті материалдар мен құралдарды іріктеу; 10.1.2.2 еңбек заттарын дайындауға арналған және ең қолайлысын, материалдардың әр түрін салыстыру; 10.1.2.3 өз бетінше технологиялық карта, сызбалық үлгі, бұйымды жасау жоспарымен жұмыс жасай білу

2.Еңбек заттарын дайындау технологиясы	2.1 Көркемдік құрастыру	10.2.1.1 еңбек бұйымдарын дайындау кезектілігін өз бетінше анықтау ; 10.2.1.2 тұрмыстық жағдайда еңбек заттарын қолдану мен маңызын білу ; 10.2.1.3 орындалған жұмыстың сапасын үлгімен салыстырып бағалай білу
	2.2 Әшекейлі шығармашылық	10.2.2.1 заттың көлемді пішінін ескеріп ою-өрнек құрастыру; 10.2.2.2 қазақ өрнектерімен көлемді ыдыстарды әшекейлеу (кесе, табақ, шәйнек) ; 10.2.2.3 геометриялық және өсімдік текті элементтерді қолданып орыс өрнектерін құрастыру; 10.2.2.4 әшекейлі ою-өрнек құрастыру: құс қанаты, шаршы; 10.2.2.5 папье-машеден көлемді ыдыс дайындау; 10.2.2.6 өз бетінше заттың көлемді пішінін ескеріп ою-өрнек құрастыру ; 10.2.2.7 қыл қалам мен бояу таңдау, сызбасын салу
	2.4 Аппликация	10.2.4.1 "аппликация" техникасында қолданылатын әр түрлі материалдар туралы мәліметтің болуы; 10.2.4.2 жұмыста қолданылатын материалдардың қасиеттерін білу ; 10.2.4.3 әр түрлі материалдардан аппликация жасау техникасын меңгеру: былғары, мата, қабық, үгінді, құм; 10.2.4.4 аппликацияның әр түрінде қолданылатын құралдар мен құрылғыларды білу ; 10.2.4.5 өз бетінше түсі мен композициясы жағынан суретті таңдай білу ; 10.2.4.6 шығармашылық пен қиялды көрсету; 10.2.4.7 фон таңдау, кескінін құрастыру, суретті фонға көшіру; 10.2.4.8 желімдеу технологиясын меңгеру; 10.2.4.9 аппликацияның әр түрінде қолданылатын желімдеу құралдарын білу
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	10.3.3.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысын және басқалардың жұмысын құру үшін қолданылатын әдістер мен тәсілдерді талқылау және бағалау; 10.3.3.2 қолданылған идеяларды салыстыруға негізделіп, өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша сыни ұсыныстар жасау
2-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 әртүрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діни сенімдегі адамдарға толеранттылық көрсету 10.1.1.2 еңбек заттарын дайындаудың жолдары мен материалдарын талдау, салыстыру.
	1.2 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	10.1.2.1 өз бетінше жұмысқа керекті материалдар мен құралдарды іріктеу; 10.1.2.2 еңбек заттарын дайындауға арналған және ең қолайлысын, материалдардың әр түрін салыстыру; 10.1.2.3 өз бетінше технологиялық карта, сызбалық үлгі, бұйымды жасау жоспарымен жұмыс жасай білу
	2.1 Көркемдік құрастыру	10.2.1.1 еңбек бұйымдарын дайындау кезектілігін өз бетінше анықтау ; 10.2.1.2 тұрмыстық жағдайда еңбек заттарын қолдану мен маңызын білу ;

2. Еңбек заттарын дайындау технологиясы		10.2.1.3 орындалған жұмыстың сапасын үлгімен салыстырып бағалай білу
	2.2 Әшекейлі шығармашылық	10.2.2.1 заттың көлемді пішінін ескеріп ою-өрнек құрастыру; 10.2.2.2 қазақ өрнектерімен көлемді ыдыстарды әшекейлеу (кесе, т а б а қ , ш ә й н е к) ; 10.2.2.3 геометриялық және өсімдік текті элементтерді қолданып орыс өрнектерін құрастыру; 10.2.2.4 әшекейлі ою-өрнек құрастыру: құс қанаты, шаршы; 10.2.2.5 папье-машеден көлемді ыдыс дайындау; 10.2.2.6 өз бетінше заттың көлемді пішінін ескеріп ою-өрнек құрастыру; 10.2.2.7 қыл қалам мен бояу таңдау, сызбасын салу; 10.2.2.8 "шөп" ою-өрнегін қолданып ыдыстардың сұлбасына хохлома кескіндемесін қылқаламмен орындау
	2.3 Матамен жұмыс	10.2.3.1 "ришелье" қолданылатын, қол тігісі үлгісінде кестелеу ("бау", сабақтас, түйін); 10.2.3.2 үлгі бойынша кестелеу: қиылған қарапайым, дөңес, ойып жасалған; 10.2.3.3 қол тігістерінің техникасын және оның нұсқаларын меңгеру: тігіс жолы, сабақтас, ілмекті, крест тәрізді, жылан, шырша тәрізді
	2.4 Аппликация	10.2.4.1 "аппликация" техникасында қолданылатын әр түрлі материалдар туралы мәліметтің болуы; 10.2.4.2 жұмыста қолданылатын материалдардың қасиеттерін білу; 10.2.4.3 әр түрлі материалдардан аппликация жасау техникасын меңгеру: былғары, мата, қабық, үгінді, құм; 10.2.4.4 аппликацияның әр түрінде қолданылатын құралдар мен құрылғыларды білу; 10.2.4.5 өз бетінше түсі мен композициясы жағынан суретті таңдай білу; 10.2.4.6 шығармашылық пен қиялды көрсету; 10.2.4.7 фон таңдау, кескінін құрастыру, суретті фонға көшіру; 10.2.4.8 желімдеу технологиясын меңгеру; 10.2.4.9 аппликацияның әр түрінде қолданылатын желімдеу құралдарын білу
	2.9 Тоқу	10.2.9.1 біз және ілгекпен әр түрлі бұйымдарды өз бетінше тоқу; 10.2.9.2 бұйымды соңғы өңдеуді жүзеге асыру: жуу, кептіру, үтіктеу
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	10.3.1.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысын және басқалардың жұмысын құру үшін қолданылатын әдістер мен тәсілдерді талқылау және бағалау; 10.3.1.2 қолданылған идеяларды салыстыруға негізделіп, өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша сыни ұсыныстар жасау
3-тоқсан		
1. Материалтану.	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 әртүрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діни сенімдегі адамдарға толеранттылық көрсету; 10.1.1.2 еңбек заттарын дайындаудың жолдары мен материалдарын талдау, салыстыру
		10.1.2.1 өз бетінше жұмысқа керекті материалдар мен құралдарды іріктеу;

Құралдар мен жабдықтар	1.2 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	10.1.2.2 еңбек заттарын дайындауға арналған және ең қолайлысын, материалдардың әр түрін салыстыру; 10.1.2.3 өз бетінше технологиялық карта, сызбалық үлгі, бұйымды жасау жоспарымен жұмыс жасай білу
2. Еңбек заттарын дайындау технологиясы	2.3 Матамен жұмыс	10.2.3.1 "ришелье" қолданылатын, қол тігісі үлгісінде кестелеу ("бау", сабақтас, түйін); 10.2.3.2 үлгі бойынша кестелеу: қиылған қарапайым, дөңес, ойып жасалған; 10.2.3.3 қол тігістерінің техникасын және оның нұсқаларын меңгеру: тігіс жолы, сабақтас, ілмекті, крест тәрізді, жылан, шырша тәрізді; 10.2.3.4 есепті және бос тігістер; 10.2.3.5 көркемдік безендіру, бұйымды өңдеу (бұйымды рамкаға салу); 10.2.3.6 кестелеуде түстер мен композициялық шешімдерді өз бетінше анықтау
	2.9 Тоқу	10.2.9.1 біз және ілгекпен әр түрлі бұйымдарды өз бетінше тоқу; 10.2.9.2 бұйымды соңғы өңдеуді жүзеге асыру: жуу, кептіру, үтіктеу; 10.2.9.3 кестелеу техникасын қолданып сәндік-қолданбалы өнер заттарын дайындау: картина, панно
	2.10 Былғарымен жұмыс	10.2.10.1 ескі былғарыны өңдеуге дайындау; 10.2.10.2 былғарыны тегістеу және бояу техникасын меңгеру; 10.2.10.3 өз бетінше жұмысқа арналған құралдар мен құрылғыларды іріктеу; 10.2.10.4 түрлі бөлшектерді сұлбалау, үлгілеу, пішімін дайындау (гүлдер мен жапырақтар); 10.2.10.5 былғарының бөлшектерін белгілеуді ұтымды жүзеге асыру; 10.2.10.6 былғарыдан бөлшектерді үлгілеу
3. Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	10.3.3.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысын және басқалардың жұмысын құру үшін қолданылатын әдістер мен тәсілдерді талқылау және бағалау; 10.3.3.2 қолданылған идеяларды салыстыруға негізделіп, өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша сыни ұсыныстар жасау
4-тоқсан		
1. Материалтану. Құралдар мен жабдықтар	1.1 Еңбек пәні туралы жалпы мәлімет	10.1.1.1 әртүрлі мәдениеттегі, нәсілдегі, діни сенімдегі адамдарға толеранттылық көрсету; 10.1.1.2 еңбек заттарын дайындаудың жолдары мен материалдарын талдау, салыстыру
	1.2 Материалдарды, құралдар мен жабдықтарды талдау	10.1.2.1 өз бетінше жұмысқа керекті материалдар мен құралдарды іріктеу; 10.1.2.2 еңбек заттарын дайындауға арналған және ең қолайлысын, материалдардың әр түрін салыстыру; 10.1.2.3 өз бетінше технологиялық карта, сызбалық үлгі, бұйымды жасау жоспарымен жұмыс жасай білу
		10.2.3.1 "ришелье" қолданылатын, қол тігісі үлгісінде кестелеу ("бау", сабақтас, түйін); 10.2.3.2 үлгі бойынша кестелеу: қиылған қарапайым, дөңес, ойып жасалған; 10.2.3.3 қол тігістерінің техникасын және оның нұсқаларын

2.Еңбек заттарын дайындау технологиясы	2.3 Матамен жұмыс	меңгеру: тігіс жолы, сабақтас, ілмекті, крест тәрізді, жылан, ш ы р ш а т ә р і з д і ; 10.2.3.4 есепті және бос тігістер; 10.2.3.5 көркемдік безендіру, бұйымды өңдеу (бұйымды рамкаға с а л у) ; 10.2.3.6 кестелеуде түстер мен композициялық шешімдерді өз бетінше анықтау
	2.9 Тоқу	10.2.9.1 біз және ілгекпен әр түрлі бұйымдарды өз бетінше тоқу; 10.2.9.2 бұйымды соңғы өңдеуді жүзеге асыру: жуу, кептіру, ү т і к т е у ; 10.2.9.3 кестелеу техникасын қолданып сәндік-қолданбалы өнер заттарын дайындау: картина, панно
	2.10 Былғарымен жұмыс	10.2.10.1 ескі былғарыны өңдеуге дайындау; 10.2.10.2 былғарыны тегістеу және бояу техникасын меңгеру; 10.2.10.3 өз бетінше жұмысқа арналған құралдар мен құрылғыларды і р і к т е у ; 10.2.10.4 түрлі бөлшектерді сұлбалау, үлгілеу, пішімін дайындау (гүлдер мен жапырақтар); 10.2.10.5 былғарының бөлшектерін белгілеуді ұтымды жүзеге а с ы р у ; 10.2.10.6 былғарыдан бөлшектерді үлгілеу; 10.2.10.7 балауыз, электр плитасы, керосин шамында б ө л ш е к т е р д і ө н д е у ; 10.2.10.8 "жмурка" техникасы бойынша бөлшектерді өңдеу; 10.2.10.9 лакталған былғарыны өңдеу; 10.2.10.10 сәндік-қолданбалы өнер бұйымдарын былғарыдан жасау
3.Еңбек заттарын талдау және бағалау	3.1 Еңбек заттарын талдау және бағалау	10.3.3.1 техникалық терминологияны қолданып, өз жұмысын және басқалардың жұмысын құру үшін қолданылатын әдістер мен тәсілдерді талқылау және бағалау; 10.3.3.2 қолданылған идеяларды салыстыруға негізделіп, өз жұмысын және басқалардың жұмысын бейімдеу, жетілдіру бойынша сыни ұсыныстар жасау

Ескерту: білім беру ұйымында оқу-еңбек үдерісін қажетті өндірістік материалымен қамтамасыз ету мүмкіншіліктеріне қарай, мұғалім тақырыптарды оқыту реттілігін белгілейді.

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 91-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 531-қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты білім алушылардың дене дамуын, соматикалық жағдай мен моториктердегі ауытқушылықтарды түзеу, денсаулықты нығайту және бала организмінен шынықтыру, дұрыс дамуға ықпал ету, қозғалыс икемдері мен дағдыларына үйрету.

3. "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінің міндеттері:

1) тұлғаның үйлесімді дамуына ықпал ету, білім алушылардың денсаулығын нығайту, дұрыс сымбат дағдыларын қалыптастыру, майтабандылықтың алдын-алу, сыртқы ортаның жағымсыз жағдайларына төтеп беру, салауатты өмір салтының құндылықтарына тәрбиелеу;

2) қозғалыс әрекеттерінің негізгі бзалық түрлеріне үйрету;

3) координациялық қабілеттерді әрі дамыту;

4) жеке бас тазалығы, күн тәртібі, дене жаттығуларының адам денсаулығына әсері, организм жүйесі туралы білім негізінде қозғалыс қабілеттерін дамыту және еңбекқабілеті;

5) спорттың негізгі түрлері туралы тереңдетілген түсініктер;

6) бос уақытта ұнатқан спорт түрімен айналысу және дербес дене жаттығуларын жасау;

7) өзіндік дене мүмкіндіктерінің баламалық бағалауларын қалыптастыру;

8) психикалық процестерді дамытуға ықпал ету;

9) білім алушының дене тәрбиесі сабағында мұғалім қолданған тілдік материалды игеру;

10) мінез-құлқтың әлеуметтік қалыптасқан формаларын қалыптастыру, дене мәдениеті пәні сабақтарында және оқудан тыс уақытта (айқай, агрессия, өзіндікагрессия, стереотиптер);

11) тұлғаны қалыптастыру.

4. Бейімделген дене шынықтырудың түзету-дамытушы міндеттері:

1) жүруде, жүгіруде, жүзуде, лақтыруда, секіруде, шаңғымен сырғанауда, заттармен жасалатын жаттығуларда негізгі қозғалыстарды жетілдіру;

2) дене дайындығын дамыту;

3) координациялық қабілеттерді дамыту;

4) соматикалық бұзылыстардың алдын-алу және түзеу;

5) психикалық, сенсорлы-перцептивті қабілеттерді түзеу және дамыту, бұзылыстарының алдын алу;

6) бұзылған қызметтердің орнын толтыру;

7) эмоционалды-тұлғалық даму кемістіктерін түзету.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды дене тұрғысынан тәрбиелеу ақыл-ой, адами, эстетикалық және еңбекке тәрбиелеудің барлық формалары бойынша мәселелерді кешенді түрде шешеді (сабақтар, қозғалыстық ойындар, дербес қозғалу белсенділігі).

6. Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың танымдық қызметі және жүйке-психикалық, соматикалық, дене дамуы жағдайының ерекшеліктерін есепке ала құрастырылған.

7. Бағдарлама материалы білім алушылардың қарапайым қозғалыстарының әртүрлі бұзылыстарына ықпал етуге, сондай-ақ әсіресе адамның еңбек қабілетіне қажетті анағұрлым күрделі қозғалыстарды ұйымдастыру қабілетіне, ықпал етуге мүмкіндік береді.

8. Қозғалыстарды игеру мүмкіндігі білім алушының өз денесін сезіне алуына, өз денесінің әрбір бөлігінің қызметі мен мүмкіндіктерін түсінуіне байланысты. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылар өз денесінің құрылымын, қозғалыстардың негізгі бағыттарын, кеңістіктік бағытталуын сезінуді үлкен қиыншылықпен меңгереді.

9. "Бейімделген дене шынықтыру" пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері оны жүзеге асыру ақыл-ой қалықтығы жеңіл білім алушылардың білім алуда айрықша қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы педагогиканың принциптерге негізделген.

10. Білім алушыларды түзету-дамыту бағытында оқыту принциптері даму кемшілігі табиғатының ерекшелігіне сәйкес организмнің жүйесі және сақталған қызметтерді пайдалану тірегімен қатар оқу процесін құруды қарастырылады.

11. Оқытудың түзету-дамыту бағытының принципі оқу және оқыту қызметтің арнайы әдістері мен тәсілдерімен қамтамасыз етіледі. Мұнда сенсорлы ақпараттарды қабылдау және өңдеу жылдамдығының баяу болуы, ақыл операциялары мен әрекеттерінің жеткіліксіздігі, танымдық қызығушылықтардың әлсіз болуы, қоршаған орта туралы түсініктер мен білімнің шектеулілігі, сөйлеу дамуының қалықтығы, мінез-құлықты ерікті түрде реттеудің қалыптаспағандығы, қозғалыс координациясы мен моториктердің жеткіліксіз болуы есепке алынады.

12. Білім алушылармен жұмыс жасауда оларды білімді игере алуы, көрнекілік-әрекеттік ойлаудың сақталуына сүйенеді. Жеткіліксіз қызметтерді дамыту бойынша әрекеттер ұйымдастырылады. Білім алушыларды психолого-педагогикалық қолдау, бұл процеске отбасыны қатыстыруды ұйымдастырудың командалық тәсілдері қолданылады.

13. Дене жаттығулары сабақтарындағы дидактикалық материалдардың баяу және қолжетімді болуы дене қасиеттері мен қабілеттерін дамыту үшін балалардың ойын әрекеттері, қозғалыс икемдерін игеру алғышарттарын жасайды.

14. Оқытудың әлеуметтік-бейімдік бағытының принциптері тұлғаның әлеуметтік бейімделмеуінің алдын-алуды қарастарды. Білім алушылардың қарапайым гигиеналық, коммуникативтік, тұрмыстық дағдылардан бастап күрделі әлеуметтік дағдылар, көзқарас пен сенімдерден аяқталатын өмірлік дағдылар, мінез-құлықтың әлеуметтік өмірлік нормаларын игеруі үшін қажетті арнайы жұмыстар қарастырылады.

15. Білім алуда ерекше қажеттіліктерге ие балаларды оқыту мен тәрбиелеудің әрекеттік тәсілдерінің принципі психологияда қалыптасқан "жетекші қызмет" түсінігіне сүйенеді.

16. Дифференциалды және жекелей тәсілдер принципі. Ұжымдық оқу процесі жағдайындағы дифференциалды тәсіл білім алушылардың бір категориядағы бұзылыстар бойынша вариативті типологиялық ерекшеліктеріне негізделген. Педагог сыныпта сипаттамалары бойынша біртекті топтардың болуына байланысты түзеу-білім беру процестерін ұйымдастырады. Білім алушыларды топтарға бөлу тез және шартты түрде болады. Жекелей тәсіл дифференциалды тәсілдің нақтылануы болып табылады.

17. Педагог білім алушылардың оқу-танымдық қызметін ұйымдастырады және бұл процесті басқарады. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқу-танымдық қызметі қиындық тудыран жағдайда педагог оқу тапсырмаларын сәтті орындауды қамтамасыз ету үшін білім алушының жетілмеген оқу қызметін өзіне алады.

18. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың дене тәрбиесімен айналысу әрекетінің ерекшелігі – шамадан тыс қозғалыс белсенділігі, белсенді эмоционалды күш, сабақ пен қоршаған ортаға қатысты негативті қатынаста болуы.

19. "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінің шеңберіндегі оқыту нәтижесін бағалау мақсатты тұжырымдауға негізделген критериалды бағалауды қолданумен жүзеге асады.

20. Мақсатты тұжырымдауға сәйкес бағдарламаның әрбір бөлімі үшін бақылау-диагностикалық тапсырмалар жасалады. Бақылау-диагностикалық тапсырмаларды орындау нәтижелері білім алушы жетістігінің карталарына тіркеліп, оқытудағы жекелей тәсілдерді жүзеге асырудың негізі болып табылады.

21. Қорытынды бақылау жылдың, тоқсанның аяғында жүргізіледі. Педагогпен оқу жылы ағымындағы білім алушының қозғалыс дағдыларының даму қарқыны талданады.

22. Ағымдық және қорытынды аттестациялардың формасын мұғалім білім алушының жекелей ерекшеліктері, оқу материалы және онымен қолданылатын білім беру технологиясының мазмұны анықтайды.

23. Бейімделген дене шынықтыру сабақтарын өткізу спорттық залы "швед тосқауылымен" жарактандырылады. Спорттық залдың жабдықталуы дамуында түрлі кемістіктері бар білім алушыларына арналған арнайы бейімделген құралдардың

болуын, талап етеді, соның ішінде тренажерлар, арнайы велосипедтер (ортопедиялық құралдарымен), жалаушалар; арқаннан жасалған жылан- жол (ұзындығы 2,0 м, диаметр 6 см); әр түрлі төсенішті жолдар; алмалы-салмалы ойыншықтар (алынып-салынатын бөліктерімен); ұзындығы мен түстері әртүрлі ленталар (25 x 3 см, 12 x 3 см, 8 x 25 см, 2 x 25 см); массаж шығыршықтары, валиктер, доптар (диаметр 5, 6, 7, 8, 9, 10, 55, 65, 75 см); дұрыс тыныс алуды қалыптастыруға арналған құралдар мен материалдар; полифункционалды ойынжабдықтары, жұмсақ ірі модульдер.

24. Оқытудың техникалық құралдары (арнайы компьютерлік құралдары қоса) білім алушылардың ерекше білім беруге қажеттіліктерін қанағаттандыруға, оқу іс-әрекетінің мотивациясын арттыруға, баланың мүмкіндіктері айтарлықтай шектелген жағдайдың өзінде сапалы нәтижелерге жетуге жағдай жасайды.

3-тарау. "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

25. "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;
- 2) 6-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;
- 3) 7-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;
- 4) 8-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;
- 5) 9-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;
- 6) 10-сыныпта - аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты құрайды.

26. Оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Қозғалыс қызметі";
- 2) 2-бөлім "Қозғалыс дағдылары арқылы ойлауды дамыту";
- 3) 3-бөлім "Денсаулық және салауатты өмір салты".

27. "Қозғалыстық қызметтер" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) негізгі дағдыларды дамыту, негізгі циклдық қызметтерді сенімді түрде игеру;
- 2) денеге түсетін әртүрлі күштердің түрлерін реттеу; қозғалыс қабілеттерін жақсарту үшін қиындықтар мен тәуекелдерді түсіне білу;
- 3) уақыт, салмақ, кеңістікті көрсете отырып, кезектілікті сақтау және жаттығуларды дұрыс және тиімді орындау.

28. "Қозғалыс дағдылары арқылы ойлауды дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) уақыт-кеңістіктік бағытты дамыту;
- 2) ұжымдаса білу сезімін дамыту және дене қызметтерін орындау барысындағы топтық және жекелей тапсырмаларды орындау барысында шынайы жарыса білу.

29. "Денсаулық және салауатты өмір салты" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) денсаулық туралы түсінік және білім. Организмдегі дене өзгерістерін бақылай алуға үйрену;

2) әртүрлі қызметтік бағыттағы өзіндік дене жаттығулары сабақтарын ұйымдастыру әдістері;

3) жеке бас тазалығы ережелері, жарақаттанудың алын-алу және дене жаттығулары сабақтары барысында алғашқы көмек көрсете алу;

4) мектеп ішінде және мектептен тыс дене қызметтеріндегі мүмкіндіктерді анықтау және ұсыну.

30. 5-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) сапқа тұру, саптың құрылымын өзгертіп қайта тұру. Бейімделген дене шынықтыру сабағындағы тәртіп ережелері және қауіпсіздік техникасы (бұдан әрі - ҚТ). Білім алушының қозғалыс тәртібі. Қатарға тұру, бір-бірден бағанаға тұру, желкеге теңелу. Мұғалімнің көрсетуі және айтылған нұсқау бойынша сапқа тұру. сызық бойынша сап түзеу. Мұғалімнің айтқан нұсқауы бойынша бір қатардан қолдарын ұстап шеңберге тұру. Сап пәрмендерін орындау: "Сап түзел!", "Тік тұр!", "Еркін тұр!", "Тоқта!", "Алға бас!", "Алға жүгір!", бағдар бойынша, көрсету, мұғалімнің нұсқауы бойынша орында тұрып бұрылыстарды орындау;

2) жеңіл атлетика. Жеңіл атлетика сабақтарындағы қауіпсіздік техникасы. Дене жаттығуларының гигиенасы, бейімделген дене шынықтыру бойынша жаттығуларды орындау; ұйқы мен тамақтану; оқу күнінің тәртібіндегі іс-шаралар; Ортопедиялық тәртіпті сақтау қажеттілігі туралы мәліметер. Бір кедергіні өту арқылы жүріс (орындық, нығыздалған доп, гимнастикалық таяқ және әртүрлі заттар). Жүру, еркін жүгіру, аяқ ұшымен жүгіру. Бірізді жолмен, бағдарлар бойынша қолды әр түрлі қалыпта ұстап жүру. Қашықтық пен орындау қарқынын сақтай отырып (мұғалімнің шапалақтау дауысымен) бір сызықпен жүру, бағанада бір-бірден жүру, қолдарын ұстап жұппен жүру, ирелеңдеген жолмен жүру. Орында тұрып және белгілер бойынша алға жылжып бір аяқтап, екі аяқтап секіру, 90 және 180 градусқа бұрыла отырып екі аяқтап секіру. Теннистік допы орыннан нысанаға, қозғалмалы нысанаға және алысқа лақтыру. Қысқа қашықтыққа жүгіру. Орнынан ұзындыққа секіру;

3) гимнастика. Гимнастика сабақтарындағы ҚТ ережелері. Гимнастикалық сапқа тұру және сапты қайта түзу. Бір қатардан екі қатарға тұру: бір-бірден бағанадан екіден, үштен, төрттен тұру. Қатарда тұрып бірінші, екінші, үшіншіге саналу. Қатарды бір-бірден жылдамдыққа қайта құру. Жалпы дамытатын (түзету) жаттығулары. Әртүрлі бастапқы қалыпта орындалатын тынысты түзетуге арналған жаттығулар (мұрынмен тыныс алып, ауызбен шығару). Жүру және жүгіру кезіндегі дұрыс тыныс алуды жаттықтыру. Кіші және үлкен доптармен, гимнастикалық таяқшалармен және әртүрлі құралдармен орындалатын жалпы және ұсақ моториканы дамытатын жаттығулар. Қимыл координациясын дамытуға бағытталған жаттығулар: қолдың әр түрлі қалпында тұзу, оң, сол қырымен сызық бойымен, гимнастикалық орындықта жүру. Өрмелеу, асып түсу: гимнастикалық қабырғамен жоғары өрмелеу және төмен түсу. Мұғалімнің

көмегімен және қолға сүйене отырып кедергінің астынан және үстінен өту. Қолдарға сүйене отырып гимнастикалық орындықтан өрмелеп өту, 50 см биіктікке тартылған баудың астынан өту, гимнастикалық обручтан өту. Дене сымбатын қалыптастыруға және түзетуге арналған жаттығулар. Жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар. Көру қабілетін сақтауға арналған жаттығулар;

4) ұлттық ойындар. ұлттық ойындар (таңдау бойынша) сабағындағы ҚТ ережелері. Ұсақ моторикаға арналған жаттығулар. Ұлттық ойындарда тәсілдерді орындау техникасы. Координациялық қабілеттерін дамытуға арналған ұлттық қозғалыстық ойындар. Жылдамдық, күш қабілеттерін және күш төзімділігін дамытуға арналған жаттығулар мен қозғалмалы ойындар. Негізгі дене қабілеттерін дамытуға және ауытқуларын түзетуге арналған жаттығулар кешені;

5) шаңғы/кросс/коньки дайындығы. Шаңғы/кросс/коньки дайындығы сабақтарында ҚТ ережелері. Шаңғы дайындығы. Сабақта шаңғының құрал-жабдықтарын дайындау. Сабақ өтетін орынға бару және қайту ережелері. Шаңғы тебуде үсіп қалу мен жарақаттанудың алдын алу ережелері. Коньки дайындығы. Мұз айдынында сырғанау мен жүгіру ережелері. Коньки тебудің техникалы тәсілдері. Қозғалыстар координациясы, конькиді теуіп көру. Кросстық қашықтықта қозғалу техникасын меңгеру; кедергілерден өту техникасын меңгеру; төзімділікті дамыту; дене қасиеттерін дамыту үшін жүгіру жаттығулары, дене жүктемелерінің жеке тәртібі. Топтық сабақтар барысында серіктестермен өзара әрекеттесу. Төзімділік пен жылдамдықты дамыту және түзетуге арналған жаттығулар кешені;

6) қозғалмалы және спорттық ойындар. Қозғалмалы ойындар. "Шеңбер бойымен допты қуу", "жүргізетінге допты берме", "Капитанға доп", "Бекіністі қорғау". Спорттық ойындар. Спорттық ойындарда үйренген қозғалу техникаларының элементтерін қиыстыру. Жеңілдетілген ережелер бойынша ойын. Ойыншылар саны шектеулі (2:2, 2:3, 3:3) ойындар мен ойын тапсырмалары. Меңгерген тәсілдерді жетілдіру. Оқытатын ойын.

31. 6-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) сапқа тұру, саптың құрылымын өзгертіп қайта тұру. Бейімделген дене шынықтыру сабағындағы тәртіп ережелері және ҚТ. Білім алушының қозғалыс тәртібі. Қатарға тұру, бір-бірден бағанаға тұру, желкеге теңелу. Мұғалімнің көрсетуі және айтылан нұсқау бойынша сапқа тұру. сызық бойынша сап түзеу. мұғалімнің айтқан нұсқауы бойынша бір қатардан қолдарын ұстап шеңберге тұру. Сап пәрмендерін орындау: "Сап түзел!", "Тік тұр!", "Еркін тұр!", "Токта!", "Алға бас!", "Алға жүгір!", бағдар бойынша, көрсету, мұғалімнің нұсқауы бойынша орында тұрып бұрылыстарды орындау;

2) жеңіл атлетика. Бірізді жолмен, бағдарлар бойынша қолды әр түрлі қалыпта ұстап жүру. Қашықтық пен орындау қарқынын сақтай отырып (мұғалімнің шапалақтау

дауысымен) бір сызықпен жүру, бағанада бір-бірден жүру, қолдарын ұстап жұппен жүру, ирелендеген жолмен жүру. Орында тұрып және белгілер бойынша ала жылжып бір аяқтап, екі аяқтап секіру, 90 және 180 градусқа бұрыла отырып екі аяқтап секіру. Теннистік допы орыннан нысанаға, қозғалмалы нысанаға және алысқа лақтыру. Қысқа қашықтыққа жүгіру. Орнынан ұзындыққа секіру;

3) гимнастика. Гимнастика сабақтарындағы ҚТ ережелері. Гимнастикалық сапқа тұру және сапты қайта түзу. Бір қатардан екі қатарға тұру: бір-бірден бағанадан екіден, үштен, төрттен тұру. Қатарда тұрып бірінші, екінші, үшіншіге саналу. Қатарды бір-бірден жылдамдыққа қайта құру. Жалпы дамытатын (түзету) жаттығулары. Әртүрлі бастапқы қалыпта орындалатын тынысты түзетуге арналған жаттығулар (мұрынмен тыныс алып, ауызбен шығару). Жүру және жүгіру кезіндегі дұрыс тыныс алуды жаттықтыру. Кіші және үлкен доптармен, гимнастикалық таяқшалармен және әртүрлі құралдармен орындалатын жалпы және ұсақ моториканы дамытатын жаттығулар. Қимыл координациясын дамытуға бағытталған жаттығулар: қолдың әр түрлі қалпында түзу, оң, сол қырымен сызық бойымен, гимнастикалық орындықта жүру. Өрмелеу, асып түсу: гимнастикалық қабырғамен жоғары өрмелеу және төмен түсу. Мұғалімнің көмегімен және қолға сүйене отырып кедергінің астынан және үстінен өту. Қолдарға сүйене отырып гимнастикалық орындықтан өрмелеп өту, 50 см биіктікке тартылған баудың астынан өту, гимнастикалық обручтан өту. . Дене сымбатын қалыптастыруға және түзетуге арналған жаттығулар. Жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар;

4) ұлттық және зияткерлік ойындар. Қазақстанның қозғалмалы ұлттық ойындарымен таныстыру. Ұлттық қозғалмалы ойындар негізінде буындардың қозғалысын, дене қабілеттерін дамыту. Ұлттық және зияткерлік ойындар (тандау бойынша) сабағындағы ҚТ ережелері. Ұсақ моторикаға арналған жаттығулар. Ұлттық ойындарда тәсілдерді орындау техникасы, жарыстар ережесі. Координациялық қабілеттерін дамытуға арналған ұлттық қозғалыстық ойындар. Жылдамдық, күш қабілеттерін және күш төзімділігін дамытуға арналған жаттығулар мен қозғалмалы ойындар. Негізгі дене қабілеттерін дамытуға және ауытқуларын түзетуге арналған жаттығулар кешені;

5) шаңғы/кросс/коньки дайындығы. Шаңғы дайындығы. Шаңғы дайындығы сабақтарында ҚТ ережелері. Қозғалу әдістері. Кезектелген екіқадамдық жүріс, бір уақыттық екіқадамдық жүріс, бір уақыттағы қадамсыз жүріс; "жартылай шыршамен" қиғашынан көтерілу; "соқамен" тежелу; аттап өту арқылы бұрылу. Білім алушылардың мүмкіндіктеріне байланысты игерілген қашықтыққа қозғалу әдістері. Коньки дайындығы. Мұз айдынында сырғанау мен жүгіру ережелері. Коньки тебудің техникалық тәсілдері. Қозғалыстағы тепе-теңдікті сақтауға арналған жаттығулар (бір және екі конькиде, қолдың әр түрлі қалпында). Топтық жаттығулар: сапта, үштікте, жұппен, топта сырғанау. Білім алушылардың мүмкіндіктеріне байланысты игерілген

қашықтыққа қозғалу әдістері. Кросстық дайындық. Дене қасиеттерін дамытуға арналған жүгіру техникасын орындау; Төзімділік пен жылдамдықты дамыту және түзетуге арналған жаттығулар кешені;

б) қозғалмалы және спорттық ойындар. Зейін, есте сақтауды дамытуға арналған жаттығулар. Әр түрлі бұлшықет топтарына әсер ететін әр түрлі қозғалыс түрлері бар орташа және төмен қарқынды ойындар. Қолдың ұсақ бұлшықеттерінің моторикасын, күштің дәлдігі мен бөлінуін дамытуға арналған ойындар, секіру, жүгіру, лақтыру бар ойындар. Кеңістікте бағдарлауды дамытуға, жылдамдықты, реакция мен қозғалысты дамытуға арналған ойындар. Отырған, тұрған, қозғалыстағы қалыптан заттарды беру эстафетасы. Допты екі қолмен беру. Қозғалмалы ойындар. "Тиым салынған қозғалыс", "Қасқыр мен қойлар", "Допты қуу", "Нысананы дәлде", "Қайталап көр", "Қапты түсіріп алма", "Бағдарлар бойынша көкөністерді отырғызу және жинау", "Бас бармаққа қонаққа бару", "Фигураны таны", "Дауысы бойынша таны", "Допты қуып жет". Мини-футбол: спорттық ойындар сабақтарындағы ҚТ бойынша нұсқаулық. Допты иелену техникасы, допты қақпаға соғу техникасы. "Қозғалмалы нысана". Қозғалыс бағыты мен жылдамдығын өзгерте отырып допты алып жүру. Допты жұпта, үштікте беру, соғу. Допты алғаннан кейін қақпаға соғу. Мини-футбол ойыны. Пионербол: ережелермен таныстыру, алаңда орындарды белгілеу. Секіре отырып екі қолмен жоғарыдан шабуылдаушы соққы, допты бастан жоғары ұстау, допты астынан екі қолмен беру, қырынан беру, допты сарапқа салу. Оқу ойыны. Үстел теннисі: спорттық ойындар сабақтарындағы ҚТ бойынша нұсқаулық. Теннис добын иелену техникасы. Теннис шаригін жұпта, төрттікте соғу техникасын үйрету. Жұпта, төрттікте жеңілдетілген ережелермен ойнау. Флорбол: спорттық ойындар сабақтарындағы ҚТ бойынша нұсқаулық. Қозғалыс техникасы, флорболда орналасу. Қозғалыс бағыты мен жылдамдығын өзгерте отырып допты алып жүру. Допты жұпта, үштікте беру, соғу. Допты алғаннан кейін қақпаға соғу. Флорбол ойыны.

32. 7-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) сапқа тұру, саптың құрылымын өзгертіп қайта тұру. Бейімделген дене шынықтыру сабағындағы тәртіп ережелері және ҚТ. Білім алушының қозғалыс тәртібі. Қатарға тұру, бір-бірден бағанаға тұру, желкеге теңелу. Мұғалімнің көрсетуі және айтылан нұсқау бойынша сапқа тұру. сызық бойынша сап түзеу. мұғалімнің айтқан нұсқауы бойынша бір қатардан қолдарын ұстап шеңберге тұру. Сап пәрмендерін орындау: "Сап түзел!", "Тік тұр!", "Еркін тұр!", "Токта!", "Алға бас!", "Алға жүгір!", бағдар бойынша, көрсету, мұғалімнің нұсқауы бойынша орында тұрып бұрылыстарды орындау;

2) жеңіл атлетика. Бірізді жолмен, бағдарлар бойынша қолды әр түрлі қалыпта ұстап жүру. Қашықтық пен орындау қарқынын сақтай отырып (мұғалімнің шапалақтау дауысымен) бір сызықпен жүру, бағанада бір-бірден жүру, қолдарын ұстап жұппен

жүру, ирелендеген жолмен жүру. Орында тұрып және белгілер бойынша ала жылжып бір аяқтап, екі аяқтап секіру, 90 және 180 градусқа бұрыла отырып екі аяқтап секіру. Теннистік допы орыннан нысанаға, қозғалмалы нысанаға және алысқа лақтыру. Қысқа қашықтыққа жүгіру. Орнынан ұзындыққа секіру;

3) гимнастика. Гимнастика сабақтарындағы ҚТ ережелері. Әртүрлі бастапқы қалыпта орындалатын тынысты түзетуге арналған жаттығулар (мұрынмен тыныс алып, ауызбен шығару). Жүру және жүгіру кезіндегі дұрыс тыныс алуды жаттықтыру. Кіші және үлкен доптармен, гимнастикалық таяқшалармен және әртүрлі құралдармен орындалатын жалпы және ұсақ моториканы дамытатын жаттығулар. Қимыл координациясын дамытуға бағытталған жаттығулар: қолдың әр түрлі қалпында тұзу, оң , сол қырымен сызық бойымен, гимнастикалық орындықта жүру. Өрмелеу, асып түсу: гимнастикалық қабырғамен жоғары өрмелеу және төмен түсу. Мұғалімнің көмегімен және қолға сүйене отырып кедергінің астынан және үстінен өту. Қолдарға сүйене отырып гимнастикалық орындықтан өрмелеп өту, 50 см биіктікке тартылған баудың астынан өту, гимнастикалық обручтан өту. Дене сымбатын қалыптастыруға және түзетуге арналған жаттығулар. Жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар;

4) ұлттық және зияткерлік ойындар. Ұлттық және зияткерлік ойындар (таңдау бойынша) сабағындағы ҚТ ережелері. "Тоғызқұмалақ", "Асық ату" ұлттық ойындар. Ұсақ моторикаға арналған жаттығулар. Аутотренинг формулалары арқылы босансу, аз қозалыстық ойындардың ойындар барысында өз денесін басқару, дұрыс емес қалыптарды түзету әдістері. Жарыстар ережесі. Координациялық қабілеттерін дамытуға арналған ұлттық қозғалыстық ойындар. Негізгі дене қабілеттерін дамытуға және ауытқуларын түзетуге арналған жаттығулар кешені;

5) шаңғы/кросс/коньки дайындығы. Шаңғы/кросс/коньки дайындығы сабақтарында ҚТ ережелері. Шаңғы дайындығы. Сабақта шаңғының құрал-жабдықтарын дайындау. Коньки дайындығы. Мұз айдынында сырғанау мен жүгіру ережелері. Коньки тебудің техникалық тәсілдері. Коньки тебудің техникалық тәсілдері. Қозғалыстағы тепе-теңдікті сақтауға арналған жаттығулар (бір және екі конькиде, қолдың әр түрлі қалпында). Топтық жаттығулар: сапта, үштікте, жұппен, топта сырғанау. Кросстық дайындық. Кросстық қашықтықта қозғалу техникасын меңгеру; кедергілерден өту техникасын меңгеру; төзімділікті дамыту; дене қасиеттерін дамыту үшін жүгіру жаттығулары, дене жүктемелерінің жеке тәртібі. Төзімділік пен жылдамдықты дамыту және түзетуге арналған жаттығулар кешені;

6) қозғалмалы және спорттық ойындар. Спорттық ойындар сабақтарындағы ҚТ бойынша нұсқаулық. Сабақтар процесінде психоэмоционалды жағдайын өз өзін бақылау және өз өзін реттеу. Зейін, есте сақтауды дамытуға арналған жаттығулар. Әр түрлі бұлшықет топтарына әсер ететін әр түрлі қозғалыс түрлері бар орташа және төмен қарқынды ойындар. Қолдың ұсақ бұлшықеттерінің моторикасын, күштің дәлдігі

мен бөлінуін, кеңістікте бағдарлауды дамытуға арналған ойындар. Волейболдық допты астынан екі қолмен қабырғаға соғу. Баскетболист тұрысында, оң және сол қырымен допсыз арнайы қозғалыстар; қадамдап тоқтау, белгі бойынша тоқтау. Допты оң қолмен, сол қолмен, бір орында кезектеп және қозғалыста алып жүру. Зейін, есте сақтау, реакция жылдамдығын дамытуға бағытталған ойындар. "Аттар", "Бағдарлар бойынша көкөністерді отырғызу және жинау", "Қырлардан секіру", "Қалпақпен жүреміз". Мини-футбол: спорттық ойындар сабақтарындағы ҚТ бойынша нұсқаулық. Допты иелену техникасы, допты қақпаға соғу техникасы. "Қозғалмалы нысана". Қозғалыс бағыты мен жылдамдығын өзгерте отырып допты алып жүру. Допты жұпта, үштікте беру, соғу. Допты алғаннан кейін қақпаға соғу. Мини-футбол ойыны. Волейбол: ойыншылардың міндеттері мен ережелер; ойынның техникасы. Жарақаттанудың алдын алу. Орында және алға жылжығаннан соң торға ілінген допты екі қолмен жоғарыдан беру. "Ауадағы доп" ойыны. Волейбол оқу ойыны. Баскетбол: ойынның негізгі ережелері. Айып соққысы. Бағыт пен жылдамдықты өзгерте отырып, кенеттен тоқтап жүгіру; секіріп, қадамдап, допты алып жүргеннен кейін секіріп тоқтау; бір орында алға, артқа бұрылу; допты алу және тартып алу; допты қозғалыста екі қолмен қағып алу; допты қозғалыста екі қолмен кеудеден беру, бір қолмен иықтан беру; допты жұпта және үштікте беру; доптың секіру биіктігін және жүгіру қарқынын өзгерте отырып допты алып жүру; қозғалыста және тоқтап допты қағып алғаннан кейін алып жүру. Тәсілдерді үйлестіру. Бағытты өзгерте отырып допты алып жүру. Оқу ойыны. Бадминтон: спорт түрімен таныстыру. Киім мен құрал-жабдықтарға қойылатын талаптар. Бадминтон барысындағы ҚТ. Негізгі тұрыстар мен орын ауыстыру. Бадминтон ракеткасын ұстау. Ойын техникасының негіздері. Доп беру. Доп беру түрлері. Ракетканың ашық және жабық жағымен доп беру. Соққы (соққылардың жіктелуі) және доп беру. Жоғарыдан алысқа соққы беру. Жалғыз және жұптық ойын ережелері. Бадминтон ойыны. Үстел теннисі: спорттық ойындар сабақтарындағы ҚТ бойынша нұсқаулық. Теннис добын иелену техникасы. Теннис шаригін жұпта, төрттікте соғу техникасын үйрету. Жұпта, төрттікте жеңілдетілген ережелермен ойнау. Флорбол: спорттық ойындар сабақтарындағы ҚТ бойынша нұсқаулық. Қозғалыс техникасы, флорболда орналасу. Қозғалыс бағыты мен жылдамдығын өзгерте отырып допты алып жүру. Допты жұпта, үштікте беру, соғу. Допты алғаннан кейін қақпаға соғу. Флорбол ойыны.

33. 8-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) сапқа тұру, саптың құрылымын өзгертіп қайта тұру. Бейімделген дене шынықтыру сабағындағы тәртіп ережелері және ҚТ. Қозғалыс белсенділігін арттыру түрлері. Қатарға тұру, бір-бірден бағанаға тұру. Бір қатардан бағанаға, шеңберге тұру. Сап пәрмендерін орындау: "Сап түзел!", "Тік тұр!", "Еркін тұр!", "Тоқта!", "Алға бас!", "Алға жүгір!", "Қолды созған қалыпта бөліну!";

2) жеңіл атлетика. Бейімделген дене шынықтыру сабағындағы тәртіп ережелері және ҚТ. Спорттық ойындардың элементтері бар қозғалмалы ойындардың ережелерін сақтау. Қозғалыс белсенділігін арттыру түрлері. Жүріс, еркін жүгіру, аяқ ұшымен жүгіру. Қолдың әр түрлі қалпымен жүру. Мұғалімнің тапсырмасы бойынша жүру. Жоғары старттан жүгіру техникасы. Сап пәрмендерін орындау: "Сөре!", "Дайындал!", "Алға!". Орында тұрып және белгілер бойынша ала жылжып бір аяқтап, екі аяқтап секіруді жетілдіру. Орнынан ұзындыққа секіру. Техниканы жетілдіру;

3) фитнесің элементтері бар сауықтыру және түзету гимнастикасы. Бейімделген дене шынықтыру сабағындағы тәртіп ережелері және ҚТ. Спорттық ойындардың элементтері бар қозғалмалы ойындардың ережелерін сақтау. Қозғалыс белсенділігін арттыру түрлері. Дұрыс дене сымбатын қалыптастыруға бағытталған жаттығулар кешені (заттармен және заттарсыз). Дене бітімінің кемістіктерін түзету және алдын алуға бағытталған жаттығулар (тұрып, отырып, жатып арқа бұлшықеттерінің, іштің пресс бұлшықеттерінің күшін дамытуға арналған жаттығулар). тұрғанда және үстелде отырғанда бастың, иықтың, дененің дұрыс қалпын сақтау. Гимнастикалық қабырғада дене сымбатын қалыптастыруға арналған жаттығулар (аяқ-қолдардың әртүрлі жаттығулары, отырып тұру, гимнастикалық қабырғада арқамен және желкемен сүйеніп жылжу) орындау. Жалпақ табандылықтың алдын алу: табанның сыртқы жанымен қозғалу, табанның бұлшықеттерін нығайтуға және дамытуға арналған жаттығулар. Жалпы және ұсақ моториканы дамытуға арналған заттармен жаттығулар (затты бір қолдан екінші қолға салу, затпен және затсыз қолды, білекті айналдыру, гимнастикалық обручпен, гимнастикалық таяқпен, үлкен және кіші доптармен жұмыс). Өрмелеу, асып түсу: гимнастикалық қабырғамен жоғары өрмелеу және төмен түсу. Мұғалімнің көмегімен және қолға сүйене отырып кедергінің астынан және үстінен өту. Қолдарға сүйене отырып гимнастикалық орындықтан өрмелеп өту, 50-60 см биіктікке тартылған баудың астынан өту, гимнастикалық обручтан өту. Дене сымбатын қалыптастыруға және түзетуге арналған жаттығулар. Жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар. Көру қабілетін сақтауға арналған жаттығулар;

4) ұлттық және зияткерлік ойындар. Қозғалыс қабілеттерін түзету мен жақсартуға арналған дене жаттығуларын қолданудағы техника, тактика және композициялық идеялар, "Асық ату", "Бес тас" ұлттық қозғалмалы ойындар. Алдында үйренген ойындар сайысының техникалары мен ережелерін меңгеруді жетілдіру. Киіз үйді жасау үшін қозалыс әрекеттерін қолдану. дене дайындығының жеке сабақтар жоспарын жасау (үлгі бойынша), сабақтың негізгі бөлімдерін белгілеу, олардың бағыты мен мазмұнын анықтау. Дене дайындығының жеке көрсеткіштерін өзі бақылауы (дене қасиеттерін өзіндік тестілеу);

5) шаңғы/кросс/коньки дайындығы. Шаңғы тебу: кезектескен екі қадамдық жүріс; бір уақыттағы бір қадамды жүріс; бір әдістен екінші әдіске көшу арқылы жүрістерді кезектестіріп қозғалу (қадамсыз қозғалу, қадам арқылы, екі қадам арқылы қозғалу,

тікелей көшу, таякпен серпілу ақылы қолдану); шаңғыда үлкен емес кедергілерді аттап өту. Жоғарыға көтерілу, түсу, бұрылыстар, тежелу: аттап бұрылу; сатылап көтерілу; шырша тәріздес көтерілу; жартылай шаршы тәріздес көтерілу; негізгі және төменгі тұрыста тегіс жермен және қыр мен сайлардан, трамплиндерден өтіп төменге түсу; соқамен тежеу; тіреуішпен тежеу; қырымен сырғанап тежелу; тіреуішпен бұрылу. Конькимен жүру, 3 км-ге дейін қашықтықты жүріп өту. Кросстық дайындық. Кросстық қашықтықта қозғалу техникасын меңгеру; кедергілерден өту техникасын меңгеру; төзімділікті дамыту; дене қасиеттерін дамыту үшін жүгіру жаттығулары, дене жүктемелерінің жеке тәртібі;

б) түзету қозғалмалы және спорттық ойындар. Бейімделген дене шынықтыру сабағындағы тәртіп ережелері және ҚТ. Спорттық ойындардың элементтері бар қозғалмалы ойындардың ережелерін сақтау. Қозғалыс белсенділігін арттыру түрлері. күштің дәлдігі мен бөлінуін, кеңістікте бағдарлауды дамытуға арналған әр түрлі қозғалыс түрлері бар және түрлі қарқынды ойындар. Әр түрлі бұлшықет топтарына әсер ететін ойындар. Баскетбол ойынының қарапайым қозғалыстары: допты қозғалыста екі қолмен қағып алу; допты қозғалыста екі қолмен кеудеден беру, бір қолмен иықтан лақтырып сақинаға лақтыру. Волейболдық допты астынан екі қолмен қабырғаға соғу. Зейін, есте сақтау, ойлау, өзін-өзі бақылауды дамытуға бағытталған ойындар. "Біз көңілді балалар", "Батпақта жүрген ләйлек" ойындары. Мини-футбол: спорттық ойындар сабақтарындағы ҚТ бойынша нұсқаулық. Допты иелену техникасы, допты қақпаға соғу техникасы. "Қозғалмалы нысана". Қозғалыс бағыты мен жылдамдығын өзгерте отырып допты алып жүру. Допты жұпта, үштікте беру, соғу. Допты алғаннан кейін қақпаға соғу. Мини-футбол ойыны. Волейбол: ойыншылардың міндеттері мен ережелер; ойынның техникасы. Ойын ережесін бұзған үшін жазалау. Орын ауыстырғаннан кейін жұпта астынан және жоғарыдан допты алу және беру. Секіріп жоғарыдан тура беру. Тор арқылы тура шабуылдаушы соққы (таныстыру). Блок (таныстыру). Бір орында және қадамдап секіру, тордың жанында секіру (сабақта серияда 5-10 секіруден 3-5 серия). Көп рет секіру. Нығыздалған доппен жаттығулар. Баскетбол: допты дұрыс алып жүру, сақинаға салу. Бағыт пен жылдамдықты өзгерте отырып, кенеттен тоқтап жүгіру; секіріп, қадамдап, допты алып жүргеннен кейін секіріп тоқтау; бір орында алға, артқа бұрылу; допты алу және тартып алу; допты қозғалыста екі қолмен қағып алу; допты қозғалыста екі қолмен кеудеден беру, бір қолмен иықтан беру; допты жұпта және үштікте беру; доптың секіру биіктігін және жүгіру қарқынын өзгерте отырып допты алып жүру; қозғалыста және тоқтап допты қағып алғаннан кейін алып жүру. Тәсілдерді үйлестіру. Бағытты өзгерте отырып допты алып жүру. Оқу ойыны. Бадминтон: спорт түрімен таныстыру. Киім мен құрал-жабдықтарға қойылатын талаптар. Бадминтон барысындағы ҚТ. Негізгі тұрыстар мен орын ауыстыру. Бадминтон ракеткасын ұстау. Ойын техникасының негіздері. Доп беру. Доп беру түрлері. Ракетканың ашық және жабық жағымен доп беру. Соққы (

соққылардың жіктелуі) және доп беру. Жоғарыдан алысқа соққы беру. Жалғыз және жұптық ойын ережелері. Бадминтон ойыны. Үстел теннисі: спорттық ойындар сабақтарындағы ҚТ бойынша нұсқаулық. Теннис добын иелену техникасы. Теннис шаригін жұпта, төрттікте соғу техникасын үйрету. Жұпта, төрттікте жеңілдетілген ережелермен ойнау. Флорбол: спорттық ойындар сабақтарындағы ҚТ бойынша нұсқаулық. Қозғалыс техникасы, флорболда орналасу. Қозғалыс бағыты мен жылдамдығын өзгерте отырып допты алып жүру. Допты жұпта, үштікте беру, соғу. Допты алғаннан кейін қақпаға соғу. Флорбол ойыны.

34. 9-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) сапқа тұру, саптың құрылымын өзгертіп қайта тұру. Бейімделген дене шынықтыру сабағындағы тәртіп ережелері және ҚТ. Күн тәртібінде қозғалыс белсенділігін арттыру түрлері. Үй жағдайында дене жаттығуларын өздігінен жасау. Қатарға тұру, бір-бірден бағанаға тұру, желкеге теңелу. Бір қатардан қолдарынан ұстап шеңберге тұру. Сап пәрмендерін орындау: "Сап түзел!", "Тік тұр!", "Еркін тұр!", "Тоқта!", "Алға бас!", "Алға жүгір!", "Қолды созған қалыпта бөліну!", бағдар бойынша, көрсету, мұғалімнің нұсқауы бойынша орында тұрып бұрылыстарды орындау;

2) жеңіл атлетика. Бейімделген дене шынықтыру сабағындағы тәртіп ережелері және ҚТ. Жүру, еркін жүгіру, аяқ ұшымен жүгіру. Бірізді жолмен, бағдарлар бойынша қолды әр түрлі қалыпта ұстап жүру. Қашықтық пен орындау қарқынын сақтай отырып (мұғалімнің шапалақтау дауысымен) бір сызықпен жүру, бағанада бір-бірден жүру, қолдарын ұстап жұппен жүру, ирелендеген жолмен жүру. Орында тұрып және белгілер бойынша алға жылжып бір аяқтап, екі аяқтап секіру, 90 және 180 градусқа бұрыла отырып екі аяқтап секіру. Теннистік допы орыннан нысанаға, қозғалмалы нысанаға және алысқа лақтыру. Қозғалыс белсенділігін арттыру түрлері. Жүріс, еркін жүгіру, аяқ ұшымен жүгіру. Қолдың әр түрлі қалпымен жүру. Мұғалімнің тапсырмасы бойынша жүру. Жоғары старттан жүгіру техникасы. Сап пәрмендерін орындау: "Сөре!", "Дайындал!", "Алға!". Орында тұрып және белгілер бойынша ала жылжып бір аяқтап, екі аяқтап секіруді жетілдіру. Орнынан ұзындыққа секіру. Допты нысанаға және алысқа лақтыру техникасын жетілдіру;

3) фитнесің элементтері бар сауықтыру және түзету гимнастикасы. Бейімделген дене шынықтыру сабағындағы тәртіп ережелері және ҚТ. Күн тәртібіндегі қозғалыс белсенділігін арттыру түрлері. Үй жағдайында дене жаттығуларын өздігінен жасау. Тынысты түзетуге арналған жаттығулар (мұрынмен тыныс алып, ауызбен шығару, тыныс алғанда кеуде қуысын кеңейту, тыныс шығарғанда кеудені кішірейту). Жүру және жүгіру кезіндегі дұрыс тыныс алуды жаттықтыру. Кіші және үлкен доптармен, гимнастикалық таяқшалармен және әртүрлі құралдармен орындалатын жалпы және ұсақ моториканы дамытатын жаттығулар. Қимыл координациясын дамытуға бағытталған жаттығулар: қолдың әр түрлі қалпында түзу, оң, сол қырымен сызық

бойымен, гимнастикалық орындықта жүру. Еденде бір аяқпен гимнастикалық қабырғаны ұстай отырып және оны ұстамай тепе-теңдікті дамытуға арналған жаттығулар, гимнастикалық орындықта көмек арқылы бір аяқта тепе-теңдікті сақтау. Өрмелеу, асып түсу: гимнастикалық қабырғамен жоғары өрмелеу және төмен түсу. Қолға сүйене отырып кедергінің астынан және үстінен өту. Қолдарға сүйене отырып гимнастикалық орындықтан өрмелеп өту, 50-60 см биіктікке тартылған баудың астынан өту, гимнастикалық обручтан өту. Дене сымбатын қалыптастыруға және түзетуге арналған жаттығулар (тұрып, отырып, жатып арқа бұлшықеттерінің, іштің пресс бұлшықеттерінің күшін дамытуға арналған жаттығулар). Жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар;

4) ұлттық және зияткерлік ойындар. Қозғалыс қабілеттерін түзету мен жақсартуға арналған дене жаттығуларын қолданудағы техника, тактика және композициялық идеялар. Тұлғаны дене және рухани жетілдірудегі ұлттық ойындардың рөлі. Күштілік пен төзімділікке өзін өзі тестілеу. "Білек сынасу", "Көтермек", "Кындык-сандық", "Асық", "Күміс алу" және алдында өткен ұлттық ойындар. Дене дайындығының жеке көрсеткіштерін өзі бақылауы (дене қасиеттерін өзіндік тестілеу);

5) шаңғы/кросс/коньки дайындығы. Шаңғы дайындығы. Үйренген техникаларды бекітуге бағытталған арнайы жаттығулар. Шаңғы жарысы техникасының элементтері, қашықтықта күшін бөлу (мүмкіндігінше), топ бастау, озып өту, мәреге жету. Кросстық дайындық. Үйренген техникаларды бекітуге бағытталған арнайы жаттығулар. Кросстық жарыс техникасының элементтері, қашықтықта күшін бөлу (мүмкіндігінше), топ бастау, озып өту, мәреге жету;

6) түзету қозғалмалы және спорттық ойындар. Бейімделген дене шынықтыру сабағындағы тәртіп ережелері және ҚТ. Күн тәртібіндегі қозғалыс белсенділігін арттыру түрлері. Үй жағдайында дене жаттығуларын өздігінен жасау. Әр түрлі бұлшықет топтарына әсер ететін әр түрлі қозғалыс түрлері бар және түрлі қарқынды (жүгіріп өту, лақтыру, секіру, мұалім белгісімен тоқтауы бар ойындар), үстел теннисінің элементтері бар (шарикті ракеткамен ұрып жаттықтыру) ойындар. Баскетболист тұрысында, оң және сол қырымен допсыз арнайы қозғалыстар эстафетасы. Допты оң қолмен, сол қолмен, бір орында кезектеп және қозғалыста алып жүретін эстафеталар. Баскетбол ойынының қарапайым қозғалыстары: допты қозғалыста екі қолмен қағып алу; допты қозғалыста екі қолмен кеудеден беру, бір қолмен иықтан лақтырып сақинаға лақтыру. Волейболдық допты астынан екі қолмен қабырғаға соғу. "Біз көңілді балалар", "Батпақта жүрген ләйлек", "Шеңберден шығару", "Қуыспақ" ойындары. Заттарды отырып, тұрып, қозғалыста беру эстафеталары. Мини-футбол: спорттық ойындар сабақтарындағы ҚТ бойынша нұсқаулық. Допты иелену техникасы, допты қақпаға соғу техникасы. "Қозғалмалы нысана". Қозғалыс бағыты мен жылдамдығын өзгерте отырып допты алып жүру. Допты жұпта, үштікте беру, соғу. Допты алғаннан кейін қақпаға соғу. Мини-футбол ойыны. Волейбол: білім алушының еңбек етуге дайындығына

волейболдың әсері. Тордың төменгі жағынан допты қабылдау; бір орында және қозғалыста допты тор арқылы астынан екі қолмен соғу; жоғарғы тікелей беру. Блок жасау. Тор арқылы тура шабуылдаушы соққы. Бір орында және қадамдап секіру, тордың жанында секіру (сабақта серияда 5-10 секіруден 3-5 серия). Баскетбол: ойын тактикасы уралы түсінік; практикалық әділқазылық. Допсыз және допты аланнан кейін қозғалыстағы бұрылыстар. жұпта, үштікте ойыншылардың қозғалу кезінде допты екі және бір қолмен қағып алу және ары қарай беру Бағытты өзгерте отырып допты алып жүру. Әр түрлі орыннан допты себетке салу. Оқу ойыны. Бадминтон: спорт түрімен таныстыру. Киім мен құрал-жабдықтарға қойылатын талаптар. Бадминтон барысындағы ҚТ. Негізгі тұрыстар мен орын ауыстыру. Бадминтон ракеткасын ұстау. Ойын техникасының негіздері. Доп беру. Доп беру түрлері. Ракетканың ашық және жабық жағымен доп беру. Соққы (соққылардың жіктелуі) және доп беру. Жоғарыдан алысқа соққы беру. Жалғыз және жұптық ойын ережелері. Бадминтон ойыны. Үстел теннисі: спорттық ойындар сабақтарындағы ҚТ бойынша нұсқаулық. Теннис добын иелену техникасы. Теннис шаригін жұпта, төрттікте соғу техникасын үйрету. Флорбол: спорттық ойындар сабақтарындағы ҚТ бойынша нұсқаулық. Қозғалыс техникасы, флорболда орналасу. Қозғалыс бағыты мен жылдамдығын өзгерте отырып допты алып жүру. Допты жұпта, үштікте беру, соғу. Допты алғаннан кейін қақпаға соғу. Допты қақпаға соғу. Флорбол ойыны.

35. 10-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) сапқа тұру, саптың құрылымын өзгертіп қайта тұру. Бейімделген дене шынықтыру сабағындағы тәртіп ережелері және ҚТ. Күн тәртібінде қозғалыс белсенділігін арттыру түрлері. Үй жағдайында дене жаттығуларын өздігінен жасау. Қатарға тұру, бір-бірден бағанаға тұру, желкеге теңелу. Бір қатардан қолдарынан ұстап шеңберге тұру. Сап пәрмендерін орындау: "Сап түзел!", "Тік тұр!", "Еркін тұр!", "Тоқта!", "Алға бас!", "Алға жүгір!", "Қолды созған қалыпта бөліну!", бағдар бойынша, көрсету, мұғалімнің нұсқауы бойынша орында тұрып бұрылыстарды орындау;

2) жеңіл атлетика. Дене жаттығуларының әлсіз бұлшықеттерінің функционалдық жағдайына әсері, компенсациялық қозғалыстардың пайда болуы, жылдамдық пен ептілікті дамыту. Жүгіру жаттығулары: ұзын, орташа және қысқа қашықтыққа жүгіру (қозғалыстық мүмкіндіктеріне байланысты); жоғарғы старт; төменгі старт; жоғарғы старттан жылдамдау; спринтерлік жүгіру; белгілі қашықтыққа бірқалыпты жүгіру (қашықтық ұзындығы мұғалім немесе білім алушы реттейді); эстафеталық жүгіру; кедергілерді өту арқылы жүгіру. Секіру жаттығулары: жүгіріп келіп ұзындыққа секіру, жүгіріп келіп "аяғын бүгу" әдісімен ұзындыққа секіру; жүгіріп келіп "аттау" әдісімен биіктікке секіру; жүгіріп "еңкею" әдісімен ұзындыққа секіру. Кіші допты лақтыру жаттығулары: орыннан кіші допты тік қозғалмайтын нысанаға лақтыру; кіші допты қозғалыстағы (сырғанатылған) нысанаға лақтыру; кіші допты қозғалыстағы (

ұшырылған) нысанаға лақтыру; кіші допты қозғалыстағы нысанаға лақтыру; кіші допты жүгіріп (үш кадаммен) алысқа лақтыру. Гранаталарды арқадан, иық арқылы, орыннан, кадамдап, тізеден әдістерімен алысқа және 10 метрлік дәліз бойынша лақтыру. Ядро, тас, нығыздалған допты (5 кг дейін) орыннан бір қолмен, екі қолмен лақтыру;

3) фитнесің элементтері бар сауықтыру және түзету гимнастикасы. Гимнастика сабақтарындағы ҚТ. Білім алушылардың денсаулығы мен дамытуға арналған дене жаттығуларының әсері туралы негізгі мәліметтер. Күн тәртібі мен дұрыс тамақтану тәртібі. Фитнесің түрлерімен таныстыру (жеке таңдау). Ағзаның жағдайына жағымды әсер ететін жаттығулар кешені. Циклдік жаттығулар, секіру, би жаттығулары. Бейімделген дене шынықтыру сабағындағы тәртіп ережелері және ҚТ. Күн тәртібіндегі қозғалыс белсенділігін арттыру түрлері. Үй жағдайында дене жаттығуларын өздігінен жасау. Тынысты түзетуге арналған жаттығулар (мұрынмен тыныс алып, ауызбен шығару, тыныс алғанда кеуде қуысын кеңейту, тыныс шығарғанда кеудені кішірейту). Жүру және жүгіру кезіндегі дұрыс тыныс алуды жаттықтыру. Кіші және үлкен доптармен, гимнастикалық таяқшалармен және әртүрлі құралдармен орындалатын жалпы және ұсақ моториканы дамытатын жаттығулар. Қимыл координациясын дамытуға бағытталған жаттығулар: қолдың әр түрлі қалпында түзу, оң, сол қырымен сызық бойымен, гимнастикалық орындықта жүру. Еденде бір аяқпен гимнастикалық қабырғаны ұстай отырып және оны ұстамай тепе-теңдікті дамытуға арналған жаттығулар, гимнастикалық орындықта көмек арқылы бір аяқта тепе-теңдікті сақтау. Өрмелеу, асып түсу: гимнастикалық қабырғамен жоғары өрмелеу және төмен түсу. Қолға сүйене отырып кедергінің астынан және үстінен өту. Қолдарға сүйене отырып гимнастикалық орындықтан өрмелеп өту, 50-60 см биіктікке тартылған баудың астынан өту, гимнастикалық обручтан өту. Дене сымбатын қалыптастыруға және түзетуге арналған жаттығулар (тұрып, отырып, жатып арқа бұлшықеттерінің, іштің пресс бұлшықеттерінің күшін дамытуға арналған жаттығулар). Жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар;

4) Қазақстанның ұлттық ойындары. Қозғалыс қабілеттерін түзету мен жақсартуға арналған дене жаттығуларын қолданудағы техника, тактика және композициялық идеялар, "Асық ату", "Бес тас" ұлттық қозғалмалы ойындар. Алдында үйренген ойындар сайысының техникалары мен ережелерін меңгеруді жетілдіру. Киіз үйді жасау үшін қозалыс әрекеттерін қолдану. дене дайындығының жеке сабақтар жоспарын жасау (үлгі бойынша), сабақтың негізгі бөлімдерін белгілеу, олардың бағыты мен мазмұнын анықтау. Дене дайындығының жеке көрсеткіштерін өзі бақылауы (дене қасиеттерін өзіндік тестілеу);

5) шаңғы/кросс/коньки дайындығы. Шаңғы тебу: кезектескен екі кадамдық жүріс; бір уақыттағы бір кадамдық жүріс; бір әдістен екінші әдіске көшу арқылы жүрістерді кезектестіріп қозғалу (кадамсыз қозғалу, кадам арқылы, екі кадам арқылы қозғалу, тікелей көшу, таяқпен серпілу ақылы қолдану); шаңғыда үлкен емес кедергілерді аттап

өту. Жоғарыға көтерілу, түсу, бұрылыстар, тежелу: аттап бұрылу; сатылап көтерілу; шырша тәріздес көтерілу; жартылай шаршы тәріздес көтерілу; негізгі және төменгі тұрыста тегіс жермен және қыр мен сайлардан, трамплиндерден өтіп төменге түсу; соқамен тежеу; тіреуішпен тежеу; қырымен сырғанап тежелу; тіреуішпен бұрылу. Конькимен жүру, 3 км-ге дейін қашықтықты жүріп өту. Кросстық дайындық. Техника мен арнайы дене дайындығын бекітуге арналған жаттығулар, кедергіге және кедергіден секіру, жерге дәл түсу және тепе-теңдікті сақтау, қадамдап, жүгіріп көтерілу және түсу (мүмкіндігінше), кросстық жүгіру;

б) түзету қозғалмалы және спорттық ойындар. Бейімделген дене шынықтыру сабағындағы тәртіп ережелері және ҚТ. Күн тәртібіндегі қозғалыс белсенділігін арттыру түрлері. Үй жағдайында дене жаттығуларын өздігінен жасау. Әр түрлі бұлшықет топтарына әсер ететін әр түрлі қозғалыс түрлері бар және түрлі қарқынды (жүгіріп өту, лақтыру, секіру, мұалім белгісімен тоқтауы бар ойындар), үстел теннисінің элементтері бар (шарикті ракеткамен ұрып жаттықтыру) ойындар. Баскетболист тұрысында, оң және сол қырымен допсыз арнайы қозғалыстар эстафетасы. Допты оң қолмен, сол қолмен, бір орында кезектеп және қозғалыста алып жүретін эстафеталар. Баскетбол ойынының қарапайым қозғалыстары: допты қозғалыста екі қолмен қағып алу; допты қозғалыста екі қолмен кеудеден беру, бір қолмен иықтан лақтырып сақинаға лақтыру. Волейболдық допты астынан екі қолмен қабырғаға соғу. "Біз көңілді балалар", "Батпақта жүрген ләйлек", "Шеңберден шығару", "Қуыспақ" ойындары. Заттарды отырып, тұрып, қозғалыста беру эстафеталары. Мини-футбол: спорттық ойындар сабақтарындағы ҚТ бойынша нұсқаулық. Допты иелену техникасы, допты қақпаға соғу техникасы. "Қозғалмалы нысана". Қозғалыс бағыты мен жылдамдығын өзгерте отырып допты алып жүру. Допты жұпта, үштікте беру, соғу. Допты алғаннан кейін қақпаға соғу. Мини-футбол ойыны. Волейбол: білім алушының еңбек етуге дайындығына волейболдың әсері. Тордың төменгі жағынан допты қабылдау; бір орында және қозғалыста допты тор арқылы астынан екі қолмен соғу; жоғарғы тікелей беру. Блок жасау. Тор арқылы тура шабуылдаушы соққы. Бір орында және қадамдап секіру, тордың жанында секіру (сабақта серияда 5-10 секіруден 3-5 серия). Баскетбол: ойын тактикасы уралы түсінік; практикалық әділқазылық. Допсыз және допты аланнан кейін қозғалыстағы бұрылыстар. жұпта, үштікте ойыншылардың қозғалу кезінде допты екі және бір қолмен қағып алу және ары қарай беру Бағытты өзгерте отырып допты алып жүру. Әр түрлі орыннан допты себетке салу. Оқу ойыны. Бадминтон: спорт түрімен таныстыру. Киім мен құрал-жабдықтарға қойылатын талаптар. Бадминтон барысындағы ҚТ. Негізгі тұрыстар мен орын ауыстыру. Бадминтон ракеткасын ұстау. Ойын техникасының негіздері. Доп беру. Доп беру түрлері. Ракетканың ашық және жабық жағымен доп беру. Соққы (соққылардың жіктелуі) және доп беру. Жоғарыдан алысқа соққы беру. Жалғыз және жұптық ойын ережелері. Бадминтон ойыны. Үстел теннисі: спорттық ойындар сабақтарындағы ҚТ бойынша нұсқаулық. Теннис добын

иелену техникасы. Теннис шаригін жұпта, төрттікте соғу техникасын үйрету. Флорбол: спорттық ойындар сабақтарындағы ҚТ бойынша нұсқаулық. Қозғалыс техникасы, флорболда орналасу. Қозғалыс бағыты мен жылдамдығын өзгерте отырып допты алып жүру. Допты жұпта, үштікте беру, соғу. Допты алғаннан кейін қақпаға соғу. Допты қақпаға соғу. Флорбол ойыны.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

38. Оқу мақсаттарын пайдалану ыңғайлылығы үшін кодтар қойылған. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар бөлім мен бөлімше, төртінші сан оқу мақсаттарының тізімін көрсетеді. Мысалы, 6.1.2.1: "6"-сынып, "1.2" - бөлім, бөлімше; "1" - оқу мақсаттарының тізімдемесі.

39. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

1) "Қозғалыс қызметтері" бөлімі:

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Негізгі қозғалыстарды дамыту, негізгі циклдік қозғалыс дағдыларын сенімді игеру	5.1.1.1 негізгі қозғалыстық әрекеттер туралы түсінікке ие болу 5.1.1.2 спорттың бір түрі бойынша мамандануда қозғалыс әрекеттерін дұрыс жүзеге асыру 5.1.1.3 мұғалімнің жетекшілігімен негізгі дене қабілеттерін дамыту бойынша сабақтар өткізу, дене сымбаты мен дене бітімін түзеу	6.1.1.1 негізгі қозғалыстық дағдылар мен икемдерді орындау 6.1.1.2 спорттың бір түрі бойынша мамандануда қозғалыс әрекеттерін техникалық тұрғыдан дұрыс орындау 6.1.1.3 мұғалімнің жетекшілігімен негізгі дене қабілеттерін дамыту бойынша сабақтар өткізу, дене сымбаты мен дене бітімін түзеу	7.1.1.1 әртүрлі дене жаттығуларын орындау кезіндегі негізгі қозғалыс дағдыларының сапасын жақсарту 7.1.1.2 спорттың бір түрі бойынша мамандануда қозғалыс әрекеттерін техникалық тұрғыдан дұрыс орындай алу 7.1.1.3 негізгі дене қабілеттерін дамыту бойынша дербес сабақтар өткізу дене сымбаты мен дене бітімін түзеу	8.1.1.1 негізгі дене жаттығуларын орындау кезінде қозғалыс дағдыларын жақсарту 8.1.1.2 спорттың бір түрі бойынша мамандануда қозғалыс әрекеттерін техникалық тұрғыдан дұрыс орындай алу 8.1.1.3 негізгі дене қабілеттерін дамыту бойынша дербес сабақтар өткізу дене сымбаты мен дене бітімін түзеу	9.1.1.1 әртүрлі дене жаттығуларын орындау кезінде негізгі қозғалыс дағдыларын көрсету және түсіндіре алу 9.1.1.2 спорттың таңдаулы бір түрінің қозғалыстық әрекеттерін дұрыс жүзеге асыру, оларды қол бос кезде және заманауи қызметтердің жағдайында орындау 9.1.1.3 негізгі дене қабілеттерін дамыту бойынша дербес сабақтады көрсете алу дене сымбаты	10.1.1.1 түрлі дене жаттығуларын орындауда негіз қозғалыс дағдылары мен ептілікті көрсет 10.1.1.2 спортты таңдаулы бір түріндегі қозғалыстарды талдау, оларды уақыттағы жағдаяттарда, қос бос кезеңінде орындау біл 10.1.1.3 негізгі дене қабілеттерін дамыту, дене сымбаты мен дене бітімін түзе бойынша дербес

					мен дене бітімін түзеу	сабақтарды талдау
1.2 Дене жүктемесінің әрқилы түрлерін реттестіру; қозғалыстық қабілеттерді жақсарту үшін қиындықтар мен тәуекелдерді түсіне білу	5.1.2.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым дене жаттығуларын орындау барысында пайда болатын қиындықтардың алдын-алу 5.1.2.2 жекелей қозғалыс тәртібі үшін мұғалімнің көмегімен дене жаттығуларын таңдап алу және жоспарлау 5.1.2.3 бұлшықеттерді босаңсытатын жаттығуларға ұқсас жаттығуларды орындау	6.1.2.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым дене жаттығуларын орындау барысында пайда болатын қиындықтардың алдын-алу 6.1.2.2 жекелей қозғалыс тәртібі үшін мұғалімнің көмегімен дене жаттығуларын таңдап алу және жоспарлау 6.1.2.3 бұлшықеттерді босаңсытатын жаттығуларға ұқсас жаттығуларды орындай алу	7.1.2.1 қарапайым дене жаттығуларын орындау кезіндегі қиындықтардың алдын-алу икемдерін бекіту 7.1.2.2 жекелей қозғалыс тәртібі үшін дене жаттығуларын дербес орындау 7.1.2.3 бұлшықеттерді босаңсытатын жаттығуларды нұсқаулықпен орындау	8.1.2.1. қозғалыс белсенділігін үйретудің әртүрлі деңгейлеріндегі қиындықтардың алдын-алу ептілігі және дағдыларды жетілдіру 8.1.2.2 мұғалімнің көмегімен жекелей қозғалыс тәртібін жасау 8.1.2.3 бұлшықеттерді босаңсытатын жаттығуларды нұсқаулықпен орындау дербес және нұсқаулықпен	9.1.2.1 орындалатын жаттығулардың күрделілік деңгейін білу 9.1.2.2 жекелей қозғалыс тәртібін жасау, дене жаттығуларын таңдау және жоспарлау, жекелей тиімді еңбек қабілетін ұстап тұру 9.1.2.3 өзінің қозғалыс тәртібін қоса отырып бұлшықеттерді босаңсытатын жаттығуларды өздігінен орындау	10.1.2.1 орындалатын жаттығулардың күрделілік деңгейін талда 10.1.2.2 жекелей қозғалыс тәртібін жасау, дене жаттығуларын таңдау және жоспарлау, жекелей тиімді еңбек қабілетін ұстап тұр 10.1.2.3 бұлшықеттерді босаңсытатын жаттығуларды өздігінен орындау, оларды өз қозғалыс режиміне қосу
	5.1.3.1 мұғалімнің көмегімен снарядтарда, снарядтар мен инвентарьларда гимнастикалық жаттығуларды орындау 5.1.3.2 дәлдеу арқылы допты алысқа лақтыру	6.1.3.1 мұғалімнің көмегімен снарядтарда, снарядтар мен инвентарьларда гимнастикалық жаттығуларды орындай алу 6.1.3.2 дәлдеу арқылы допты алысқа лақтыра алу 6.1.3.3 ұзақтыққа және биіктікке секіру тәсілдерінің біреуін орындай алу	7.1.3.1 мұғалімнің көмегімен снарядтарда, снарядтар мен инвентарьларда гимнастикалық жаттығуларды орындауды жетілдіру 7.1.3.2 дәлдеу арқылы допты алысқа лақтыра алуды жетілдіру 7.1.3.3 ұзақтыққа және биіктікке секірудің	8.1.3.1 мұғалімнің көмегімен снарядтарда, снарядтар мен инвентарьларда гимнастикалық жаттығуларды өздігінен орындай алу 8.1.3.2 дәлдеу арқылы допты алысқа лақтыруды өздігінен жасай алу 8.1.3.3 ұзақтыққа және биіктікке секірудің әртүрлі тәсілдерін үйрену және	9.1.3.1 мұғалімнің көмегімен снарядтарда, снарядтар мен инвентарьларда гимнастикалық жаттығуларды орындай алу 9.1.3.2 допты алысқа лақтыру және көздей алуды жүзеге асыру 9.1.3.3 ұзақтыққа және биіктікке секірудің әртүрлі тәсілдерін өздігінен игеру және жасай алу 9.1.3.4 арқанмен өрмелеу туралы түсінікке ие	10.1.3.1 снарядтарда, снарядтар мен инвентарьларда гимнастикалық жаттығуларды орындау 10.1.3.2 допты алысқа және дәлдеп лақтыра алу 10.1.3.3 ұзақтыққа және биіктікке секіре алу және өздігінен секіру, орындау 10.1.3.4 арқанмен өрмелеуді еркін

1.3 Уақыт, кеңістік, салмақты түсіндіріп, көрсете отырып, жаттығуларды ретімен дұрыс және тиімді орындау;	5.1.3.3 ұзақтыққа және биіктікке секірудің әртүрлі тәсілдерін үйрену 5.1.3.4 арқанмен өрмелеуді үйрену 5.1.3.5 жеке тік және көлденең кедергілердің алдын-алу 5.1.3.6 спорттық ойындардың бірін үйренудің ережелері, техникалық тәсілдерін үйрету 5.1.3.7 аумақтардың климаттық жағдайларына бір адымды жүріске үйрету (бастапқы нұсқа). Конькимен сырғанау. Тежелу және соқалы бұрылыс жасау	6.1.3.4 мұғалімнің көмегімен арқанмен өрмелей алу 6.1.3.5 мұғалімнің көмегімен жеке тік және көлденең кедергілердің алдын-алу 6.1.3.6 зерттелген техникалық тәсілдерді пайдалана отырып, спорттық ойындардың бірін үйрену 6.1.3.7 аумақтардың климаттық жағдайларына бір адымды жүріске үйрету (бастапқы нұсқа). Конькимен сырғанау. Тежелу және соқалы бұрылыс жасау	әртүрлі тәсілдерін игеру және орындау 7.1.3.4 мұғалімнің көмегімен арқанмен өрмелей алу 7.1.3.5 жеке тік және көлденең кедергілердің алдын-алуды дұрыс жүзеге асыру 7.1.3.6 ереже бойынша спорттық ойындардың бірін үйрену 7.1.3.7 аумақтардың климаттық жағдайларына бір адымды жүріске үйрету (бастапқы нұсқа). Конькимен сырғанау. Тежелу және соқалы бұрылыс жасау	игеру 8.1.3.4 арқанмен өрмелеуді жүзеге асыру 8.1.3.5 жеке тік және көлденең кедергілердің алдын-алуды өздігінен жүзеге асыра алу 8.1.3.6 ережелер бойынша спорттық ойындардың бірінің техникалық тәсілдерін, комбинациясын орындай алу; 8.1.3.7 аумақтардың климаттық жағдайларына бір адымды жүріске үйрету (бастапқы нұсқа). Конькимен сырғанау. Тежелу және соқалы бұрылыс жасау 3 км. қашықтықты жүріп өту.	болу және оны өздігінен орындай алу 9.1.3.5 жеке тік және көлденең кедергілердің алдын-алуды өздігінен жүзеге асыра алу 9.1.3.6 спорттық ойындардың біріндегі комбинация мен реттілікті қолдануды негіздеу, спорттық ойындардың бірінің негізгі ережелерін білу, төрешілік жасай алу 9.1.3.7 аумақтардың климаттық жағдайларына бір адымды жүріске үйрету (бастапқы нұсқа). Конькимен сырғанау. Тежелу және соқалы бұрылыс жасау 3 км. қашықтықты жүріп өту.	орындау 10.1.3.5 жеке тік және көлденең кедергілерден өт және талда 10.1.3.6 спорттық ойындардың біріндегі комбинациялард және реттілікті көрсету. Спорттық ойындардың бірінің негізгі ережелерін білу төрешілік жасай алу 10.1.3.7 в аумақтардың климаттық жағдайларына бір адымды жүрісті бастапқы нұсқасын) орындау. Конькимен сырғанау. Тежелу және соқалы бұрылысты жасау. 3 км. қашықтықты жүріп өту.

2) "Қозғалыс дағдылары арқылы ойлауды дамыту" бөлімі:

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-класс
				8.2.1.1 қозғалыс әрекеттерінің	9.2.1.1 қозғалыстағы қателіктерді түзеу және алдын-ала білу және денені дамытуға	10.2.1.1 қозғалыстағы қателіктерді түзеу және алдын-ала білу және денені дамытуға ықпал ететін

2 . 1 Кеңістіктік-уақыттық бағытты дамыту	5.2.1.1 негізгі жетекші қозғалыстардың техникасын үйрену, оларды тұрақты орындау; негізгі дене қозғалыстарын білу 5.2.1.2 заттармен және заттарсыз орындалатын негізгі дене жаттығуларын орындау кезіндегі кеңістіктік түсініктерді қалыптастыру 5.2.1.3 қозғалыс жаттығуларын ерекшеліктерін түсіну, және оны икемдерді жетілдіруге, жақсартуға	6.2.1.1 негізгі дене қозғалыстарын білу, және олар қарапайым дене жаттығуларымен өзара байланысты болып келуі, оларды орындау барысында артық күш түсірулер болмауы тиіс 6.2.1.2 ауру ерекшеліктерін есепке ала отырып дене жаттығуларының әрүрлі түрлерін орындауда кеңістік, салмақ және жатықтық туралы түсініктерге ие болу 6.2.1.3 қозғалыс дағдылары бойынша өзінің икемдері мен кешіліктерін сипаттап бере алу	2.2.1.1 негізгі қозғалыс дағдыларын түсіну және жақсарту, оларды бір-бірімен өзара дербес түрде байаныстыра білу, қажетсіз қозғалыстардың пайда болуының алдын-алу және оларды алып тастау 7.2.1.2 белгілі бір мақсатты көздеуде, ерікті қозғалыс актілерін ұйымдастыру кезіндегі уақыт, кеңістік, жатықтығы түсініктеріне ие болу 7.2.1.3 қозғалыс дағдылары бойынша икемдер кешіліктерді түсіну және түсіндіре алу	жалпы ритімін игеруге қол жеткізетін дене дамуы қарастырылған әртүрлі дене жаттығуларын орындау кезіндегі қозғалыстарды білу, орындау, өзара байланыстыру, түсіндіре алу 8.2.1.2 қозғалыстарды орындау кезіндегі уақыт, кеңістік, серпімділік түсініктерін көрсетететін дағдылар мен жетілдірулерді дамыту 8.2.1.3 икемдер мен кемшіліктерді анықтай отырып, өзінің және өзгелердің жаттығуларды орындау сапасын талқылай алу	ықпал ететін жаттығулардың әртүрлі кезектілігіндегі қозғалыстарды орындау сапасын арттыруды көрсете білу және түсіну 9.2.1.2 дене дамуының жекелей ерекшеліктерін есепке ала отырып, қозғалыстың жатықты болуы және кеңістік пен уақыт туралы түсініктерден хабар беретін нақты және тиімді дағдылар мен реттіліктердің қатарын қолдана алу және соны көрсете білу 9.2.1.3 дене жаттығуларын дұрыс орындау үшін әлеуетті анықтау, өзінің және өзгелердің орындау икемдерін талқылау	жаттығулардың әртүрлі кезектілігіндегі қозғалыстарды орындау сапасын арттыруды көрсете білу және талдау 10.2.1.2 дене дамуының жекелей ерекшеліктерін есепке ала отырып, қозғалыстың жатықты болуы және кеңістік пен уақыт туралы түсініктерден хабар беретін нақты және тиімді дағдылар мен реттіліктердің қатарын қолдана алу және соны көрсете білу 10.2.1.3 дене жаттығуларын дұрыс орындау үшін әлеуетті анықтау, өзінің және өзгелердің орындау икемдерін талдау
	5.2.2.1 мұғалімнің көмегімен ойындар ұйымдастыру 5.2.2.2 ойын барысында бірге ойнап	6.2.2.1 ойын кезінде алдымен жаттығуларды мұғалімнің нұсқаулығымен орындау, жарысу және төрешілік етудің ережелерін білу 6.2.2.2 ойын барысында бірге	7.2.2.1 жарысу және төрешілік етудің ережелерін білу 7.2.2.2 ойын барысында бірге ойнап жүрген адамдарға құрметпен қарау	8.2.2.1 топпен бірге ойнау, жарысудың және төрешілік етудің ережелерін білу; 8.2.2.2 ойын барысында бірге ойнап жүрген адамдарға құрметпен қарау	9.2.2.1 жарысу және төрешілік етудің ережелерін өзара салыстыру және көрсету 9.2.2.2 ойын барысында бірге ойнап жүрген адамдарға құрметпен қарау	10.2.2.1 жарысу және төрешілік етудің ережелерін талдау 10.2.2.2 ойын барысында бірге ойнап жүрген адамдарға ө қатынасын

2.2 Ұжымдаса білу сезімін дамыту және дене қызметтерін орындау барысындағы топтық және жекелей тапсырмаларды орындау барысында шынайы жарыса білу	жүрген адамдарға құрметпен қарау 5.2.2.3 ойын барысында теріс қылықтар және ашу мен ызаны көрсетпеу керек 5.2.2.4 әртүрлі контекстер мен қозғалыстарға негізделген рөлдерді анықтау	ойнап жүрген адамдарға құрметпен қарау 6.2.2.3 ойын және спорттық жарыстарда барысында теріс қылықтар және ашу мен ызаны көрсетпеу керек 6.2.2.4 әртүрлі қозғаыстар мен контекстерге негізделген рөлдер мен олардың айырмашылығын түсіну және түсіндіре алу	7.2.2.3 қоршаған ортаға паториотизм, ойын барысында одақтасуды көрсететін мінез-құлық пен одақтасуды көрсету 7.2.2.4 әртүрлі қозғаыстар мен контекстерге негізделген рөлдер мен олардың айырмашылығын түсіну және түсіндіре алу	8.2.2.3 қоршаған ортаға паториотизм, ойын барысында одақтасуды көрсететін мінез-құлық пен одақтасуды көрсету 8.2.2.4 әртүрлі қозғаыстар мен контекстерге негізделген рөлдер мен олардың айырмашылығын көрсету және салыстыру	9.2.2.3 қоршаған ортаға паториотизм, ойын барысында одақтасуды көрсететін мінез-құлық пен бейімдеулерді талқылау және көрсету 9.2.2.4 қозғалыс контекстеріне негізделген әртүрлі рөлдерді бағалау және оларға бейімделу	және оларды өзара қатынастары талдау 10.2.2.3 ада ойынды, паториотизм ойын барысында одақтасуды көрсететін мінез-құлықты білдіру 10.2.2.4 қозғалыс контекстерін негізделген әртүрлі рөлдерді талдау және бейімдеу

3) "Денсаулық және салауатты өмір салты" бөлімі:

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-класс
3.1 Денсаулық туралы түсінік	5.3.1.1 дербес сабақтарға қажетті дене қызметтері мен салауатты өмір салтының маңыздылығы туралы алдын ала ақпараттар алу	6.3.1.1 дене қызметтерінің маңыздылығын түсіну, денсаулық, дене ауытқушылықтарын түзеу және қалпына келтіретін жүйелі жаттығулар туралы жалпы түсініктерге ие болу	7.3.1.1 дене жаттығулардың сауықтырушы пайдасы туралы сипаттау және талқылау; оларды әлсіреген қызметтерді қалпына келтіру үшін қолдану	8.3.1.1 денсаулықты нығайту, ықпал ететін дене жаттығуларының пайдасын білу және түсіну	9.3.1.1 дене шынықтырудың денсаулық және салауатты өмір салты үшін маңыздылығын білу және талдау	10.3.1.1 шынықты денсаулық салауатты салты маңызды түсінуді білуді және талдау
	5.3.1.2 жатқан, тұрған, отырған күйдегі аралас тыныс алу, қабырғалық, диафрагмалды жаттығуларды орындау (ұқсатуға тырысу)	6.3.1.2 тыныс алу жаттығулары кезінде қозғалыстарды біріктіру және негізгі ережелерді орындау	7.3.1.2 тыныс алуды әртүрлі қозғалыстармен үйлестіру	8.3.1.2 кеуде клеткаларын қозғалтумен күш сала тыныс алуды жүзеге асыру	9.3.1.2 бастапқы және әртүрлі позаларда дұрыс тыныс алу дағыларын игеру: отырған кезде, тұрып тұрған кезде, қол мен аяқты іртүрлі жағдайда ұстаған кезде, терең тыныс алған кезде	10.3.1.2 бастапқы және әртүрлі позаларда дұрыс тыныс алу дағыларын игеру: отырған кезде, тұрып тұрған кезде, қол мен аяқты іртүрлі жағдайда ұстаған кезде, терең тыныс алған кезде
			7.3.1.3 қозғалыс кемістіктерін			

және білім. Организмдегі физикалық өзгерістерді бақылай ауға үйрету	5.3.1.3 әртүрлі дене жаттығуарын орындағаннан кейін организмдегі дене өзгерістерін бақылау бойынша әртүрлі жұмыстар жүргізілді	6.3.1.3 дене жаттығуларын орындау кезінде организмдегі өзгерістерді анықтау, дене қысымын өлшей алу, жүректің жиырылу жиілігін санау	түзету және алдын-алуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезіндегі дене өзгерістерін қалай бақылауға алу керектігін білу (дамымай калу, қозғалыс қызметтерінің әлсіреу және күшін жоюы)	8.3.1.3 дене жаттығуларын орындау кезіндегі дене өзгерістерін анықтау үшін бақылау стратегияларының қатарын көрсету және түсіндіре алу	9.3.1.3 дене жаттығуларын орындау арысында немесе одан кейін белгілі бір өзгерістерді білу үшін бақылау стратегияларының қатарын қолдану	10.3.1.3 жаттығулар орындау арысында одан кейін бір өзгеріс білу үшін стратегия қатарын білуді көр
	5.3.1.4 жаттығуларды орындау барысында жеке шекетеулер мен мүмкіндіктер туралы балама түсініктерді дамыту	6.3.1.4 жаттығулар қатарын орындау барынысындағы қиындықтар мен тәуекелдер	7.3.1.4 денсаулықты нығайтушы жаттығуларды орындау кезінде оларды сезінудің негізгі жолдарын анықтай отырып, тәуекелдер мен қиындықтарды түсіну	8.3.1.4 дене жаттығуларын нығайтушы дене жаттығуларын орындау кезінде оларды сезіне отырып, қиындықтар мен тәуекелдерді реттестіру, түсіну, көрсете алу	9.3.1.4 денсаулықты нығайтуға ықпал етуші дене жаттығуларының қатарын орындау кезіндегі қиындықтар мен тәуекелдермен күресуге көмектесу үшін сәйкес реакцияларды таңдау және қолдану	10.3.1.4 денсаулықты нығайтуға жаттығулар қатарын кезіндегі қиындықтармен тәуекелдермен күресуге көмектесу сәйкес реакцияларды қолдану
3.2 Әртүрлі қызметтік бағыттағы дене жаттығуларын сабақтарын өздігінен ұйымдастыру тәсілдері	5.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене мәдениетін игеру негізіндегі өзіндік әлеуметтік қолданбалы тәсілдерді ұйымдастыра алу қалыптастыру	6.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене мәдениетін игеру негізіндегі әлеуметтік қолданыстағы қызметтер мен тәсілдерді ұйымдастыру барысындағы қиындықтарды анықтай алу	7.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене мәдениетін игеру негізіндегі әлеуметтік қолданыстағы қызметтер мен тәсілдерді ұйымдастыру барысындағы қиындықтарды анықтай алу кезіндегі қиындықтарды түсіну	8.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене мәдениетін игеру негізіндегі әлеуметтік қолданыстағы қызметтер мен тәсілдерді ұйымдастыру барысындағы қиындықтарды түсіну және қиындықтарды көрсете алу	9.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене мәдениетін игеру негізіндегі әлеуметтік қолданыстағы қызметтер мен тәсілдерді ұйымдастыру барысындағы икемдерді іріктеу және қолдана алу	10.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене мәдениетін игеру негізіндегі әлеуметтік қолданыстағы қызметтер мен тәсілдер, ұйымдастыру барысындағы икемдерді
	5.3.2.2 қалыпқа келтіру техникасы және дене жаттығуларына дайындық шеңберіндегі денені алын-ала	6.3.2.2 қалыпқа келтіру техникасы және оларды орындау және денені алдын-ала дайындаудың негізгі компоненттерінің	7.3.2.2 дене жаттығуларының алдында денені алдын-ала дайындауды жүргізу және организмді қалыпқа	8.3.2.2 денені алдын-ала дайындау, оны қалыпқа келтіру және олардың маңыздылығын	9.3.2.2 нақты дене жаттығуларын үшін денені алдын-ала дайындау, оларды түсіндіре алу,	10.3.2.2 дене жаттығуларын үшін денені алдын-ала дайындау, оларды көрсету.

	дайындаудың негізгі комонеттерін білу және түсіну	организмге ықпалын түсіндіре алу	келтірудің техникасының компоненттерін көрсету	түсіне отырып кешендерді құру және көрсете білу	организмді тиімді қалыпқа келтіруді бағалау	организмді қалыпқа келтіруді бағалау
3.3 Жеке бас тазалығының ережелері, жарақаттанудың алдын-алу және дене жаттығулары сабақтарында алғашқы медициналық көмек көрсете алу	5.3.3.1 дене жаттығуларымен айналысу барысында қауіпсіздік туралы түсінікке ие болу	6.3.3.1 дене жаттығуларымен айналысу барысында жарақаттанудың алдын-алу және қарапайым қауіпсіздік ережелерін ұстану	7.3.3.1 дене жаттығуларымен айналысу барысында жарақаттанудың алдын-алу және қарапайым қауіпсіздік ережелері дағдыларына ие болу	8.3.3.1 дене жаттығуларымен айналысу барысында жарақаттанудың алдын-алу және қарапайым қауіпсіздік ережелері дағдыларына ие болу	9.3.3.1 дене жаттығуларымен айналысу барысында жарақаттанудың алдын-алу және қарапайым қауіпсіздік ережелері дағдыларына ие болу	10.3.3.1 жарақатта алдын-алу және жаттығулар айналысу барысында әрекетін т
	5.3.3.2 жазатайым жағдайларда жарақаттану барысында алғашқы көмек көрсетет алу туралы түсінікке ие болу	6.3.3.2 жазатайым жағдайлар мен жарақаттану кезінде алғашқы көмек көрсете алу	7.3.3.2 жазатайым жағдайлар мен жарақаттану кезінде алғашқы көмек көрсете алу	8.3.3.2 жазатайым жағдайлар мен жарақаттану кезінде алғашқы көмек көрсете алу бойынша дағдыларды көрсете алу	9.3.3.2 жазатайым жағдайлар мен жарақаттану кезінде алғашқы көмек көрсете алу бойынша дағдыларды көрсете алу	10.3.3.2 жазатайым жағдайларда жарақаттану кезінде алғашқы көмек көрсете білу және жасау
3.4 Мектеп ішінде және мектептен тыс дене әрекеттері қызметіне қатысу және мүмкіндіктерді анықтау және ұсыну	5.3.4.1 "дене мәдениеті", "күн тәртібі" туралы қарапайым түсініктерге ие болу	6.3.4.1 "дене мәдениеті", "күн тәртібі" туралы қарапайым түсініктерді кеңейту	7.3.4.1 күн тәртібіне жоспарлау және оған жаттығуды қосу	8.3.4.1 күн тәртібіне таңғы жаттығуды және өзге қозғалыстық іс-шараларды қосуды ұйымдастыру бойынша икемдер мен дағдыларға ие болу	9.3.4.1 өзінің оқу және оқудан тыс қызметтері есебінен күн тәртібін жоспарлау және оны ұстану	10.3.4.1 өзінің оқу және оқудан тыс қызметтері есебінен тәртібін және сондай-ақ
	5.3.4.2 таза ауда серуендеудің маңыздылығы туралы түсінікке ие болу	6.3.4.2 денені шынықтыру сабақтары, дене мәдениетіне бөлінетін уақыт, таңғы жаттығулардың маңыздылығы туралы түсініктерге ие болу	7.3.4.2 оқу барысында сыртта немесе жабық ғимараттарда қозғалыстық ойындар ойнау, дене тәрбиелік және сауықтырушы іс-шараларға қатысу және жоспарлау	8.3.4.2 оқу барысында сыртта немесе жабық ғимараттарда қозғалыстық ойындар ойнау, дене тәрбиелік және сауықтырушы іс-шараларға қатысу және жоспарлау	9.3.4.2 оқу барысында дене тәрбиелік және сауықтырушы іс-шаралар, таңғы жаттығуларды өткізу және ұйымдастыру бойынша икемдер мен дағдыларға ие болу	10.3.4.2 оқу барысында дене тәрбиелік және сауықтырушы іс-шаралар, таңғы жаттығуларды өткізу және ұйымдастыру бойынша икемдер мен дағдыларға ие болу

40. Осы Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы

үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

41. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 5-10
сыныптары үшін "Бейімделген
дене шынықтыру" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асырудың ұзақ мерзімді жоспары

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Жүгіру, секіру және лақтыру дағдыларын дамыту	Қ Т . Қысқа дистанцияға жүгіру	5.3.3.1 дене жаттығуларымен айналысу барысында қауіпсіздік туралы түсінікке ие болу 5.1.2.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым дене жаттығуларын орындау барысында пайда болатын қиындықтардың алдын-алу 5.1.2.3 бұлшықеттерді босаңсытатын жаттығуларға ұқсас жаттығуларды орындау. 5.2.1.1 негізгі жетекші қозғалыстардың техникасын үйрену, оларды тұрақты орындау; негізгі дене қозғалыстарын білу
	Ұзындыққа және биіктікке секірудің негіздері	5.1.2.2 жекелей қозғалыс тәртібі үшін мұғалімнің көмегімен дене жаттығуларын таңдап алу және жоспарлау 5.1.3.3 ұзақтыққа және биіктікке секірудің әртүрлі тәсілдерін үйрену 5.1.3.5 жеке тік және көлденең кедергілердің алдын-алу 5.3.4.1 "дене мәдениеті", "күн тәртібі" туралы қарапайым түсініктерге ие болу

	Лактырудың түрлі типтерін жасау эксперименттері	5.3.3.2 жазатайым жағдайларда жарақаттану барысында алғашқы көмек көрсете алу туралы түсінікке ие болу 5.1.3.2 дәлдеу арқылы допты алысқа лақтыру 5.3.4.2 таза ауда серуендеудің маңыздылығы туралы түсінікке ие болу
	Жеңіл атлетика элементтерімен эстафета	5.3.1.2 жатқан, тұрған, отырған күйдегі аралас тыныс алу, қабырғалық, диафрагмалды жаттығуларды орындау (ұқсатуға тырысу)
Спорт ойындардың нұсқалары	Доппен және спорттық ойындардың элементтерімен ойындар	5.1.1.1 негізгі қозғалыстық әрекеттер туралы түсінікке ие болу 5.1.1.2 спорттың бір түрі бойынша мамандануда қозғалыс әрекеттерін дұрыс жүзеге асыру
	Спорттық сипаты бар ойындар	5.1.3.6 спорттық ойындардың бірін үйренудің ережелері, техникалық тәсілдерін үйрету 5.1.1.3 мұғалімнің жетекшілігімен негізгі дене қабілеттерін дамыту бойынша сабақтар өткізу, дене сымбаты мен дене бітімін түзеу 5.2.2.1 мұғалімнің көмегімен ойындар ұйымдастыру
	Техниканың қарапайым элементтері бар тапсырмалар	5.3.1.2 жатқан, тұрған, отырған күйдегі аралас тыныс алу, қабырғалық, диафрагмалды жаттығуларды орындау (ұқсатуға тырысу) 5.2.1.2 заттармен және заттарсыз орындалатын негізгі дене жаттығуларын орындау кезіндегі кеңістіктік түсініктерді қалыптастыру
	Командамен жұмыс жасау негіздері	5.2.2.2 ойын барысында бірге ойнап жүрген адамдарға құрметпен қарау 5.1.3.3 ұзақтыққа және биіктікке секірудің әртүрлі тәсілдерін үйрену
	Кеңістіктік түсініктерін тәрбиелеу жаттығулары	5.1.2.2 жекелей қозғалыс тәртібі үшін мұғалімнің көмегімен дене жаттығуларын таңдап алу және жоспарлау
2-тоқсан		
	Қ Т Қарапайым гимнастикалық	5.3.3.1 дене жаттығуларымен айналысу барысында қауіпсіздік туралы түсінікке ие болу 5.1.2.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым дене жаттығуларын орындау барысында пайда болатын қиындықтардың алдын-алу 5.1.3.1 мұғалімнің көмегімен

Гимнастиканың негізгі элементтері	снарядта жасалатын қозғалыстар	снарядтарда, снарядтар мен инвентарьларда гимнастикалық жаттығуларды орындау
	Қарапайы және білім алушыларға қол жетімді акробатика элементтері	5.2.1.1 негізгі жетекші қозғалыстардың техникасын үйрену, оларды тұрақты орындау; негізгі дене қозғалыстарын білу 5.2.1.2 заттармен және заттарсыз орындалатын негізгі дене жаттығуларын орындау кезіндегі кеңістіктік түсініктерді қалыптастыру
	Гимнастика снарядтарында жаттығулар	5.1.1.1 негізгі қозғалыстық әрекеттер туралы түсінікке ие болу 5.1.3.1 мұғалімнің көмегімен снарядтарда, снарядтар мен инвентарьларда гимнастикалық жаттығуларды орындау 5.1.3.4 арқанмен өрмелеуді үйрену
	Гимнастикалық құрал-саймандарын қолдану тапсырмалары	5.3.3.1 дене жаттығуларымен айналысу барысында қауіпсіздік туралы түсінікке ие болу 5.1.3.4 арқанмен өрмелеуді үйрену
Қазақ ұлттық қозғалыс ойындар және спорттық ойындар негіздері	Ойын құралдары арқылы қазақ халқының салт-дәстүрлерімен танысу	5.1.3.2 дәлдеу арқылы допты алысқа л а қ т ы р у 5.3.2.2 қалыпқа келтіру техникасы және мен дене жаттығуларына дайындық шеңберіндегі денені алын-ала дайындаудың негізгі комонеттерін білу және түсіну
	Қозғалыс және спорттық ойындар арқылы еліктіргендік	5.3.1.1 дербес сабақтарға қажетті дене қызметтері мен салауатты өмір салтының маңыздылығы туралы алдын ала ақпараттар алу 5.1.3.6 спорттық ойындардың бірін үйренудің ережелері, техникалық тәсілдерін үйрету 5.2.2.1 мұғалімнің көмегімен ойындар ұйымдастыру
3-тоқсан		
Шаңғы/ кростык/коньки тебу дайындықтың негіздері (Шаңғы/ кростык/коньки тебу	ҚТ. Денені ширату және қалыпқа қайта келтіру техникаларын шолу	5.3.1.1 дербес сабақтарға қажетті дене қызметтері мен салауатты өмір салтының маңыздылығы туралы алдын ала ақпараттар алу 5.3.3.2 жазатайым жағдайларда жарақаттану барысында алғашқы көмек көрсетет алу туралы түсінікке ие болу
	Жүру техниканың қадамдық	5.1.3.7 аумақтардың климаттық жағдайларына бір адымды жүріске үйрету (бастапқы нұсқа). Конькимен сырғанау. Тежелу және соқалы б ұ р ы л ы с ж а с а у

дайындықтың сабақтары бірін-бірі алмастырады, жергілікті климат жағдайларына сәйкес)	элементтерін үйрену	5.1.1.3 мұғалімнің жетекшілігімен негізгі дене қабілеттерін дамыту бойынша сабақтар өткізу, дене сымбаты мен дене бітімін түзеу
	Дистанцияларды өтудің негіздері	5.1.3.7 аумақтардың климаттық жағдайларына бір адымды жүріске үйрету (бастапқы нұсқа). Конькимен сырғанау. Тежелу және соқалы бұрылыс жасау
Ойындар арқылы қозғалыс әрекеттерін меңгеру	Басқалармен бірлесіп жұмыс жасау	5.3.1.4 жаттығуларды орындау барысында жеке шекетеулер мен мүмкіндіктер туралы балама түсініктерді дамыту 5.3.4.2 таза ауда серуендеудің маңыздылығы туралы түсінікке ие болу
	Бірлескен максаттар арқылы оқыту	5.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене мәдениетін игеру негізіндегі өзіндік әлеуметтік қолданбалы тәсілдерді ұйымдастыра алуды қалыптастыру 5.3.4.1 "дене мәдениеті", "күн тәртібі" туралы қарапайым түсініктерге ие болу
	Қозғалыс қасиеттерді спорттық ойындар арқылы дамыту	5.2.1.3 қозғалыс жаттығуларын ерекшеліктерін түсіну, және оны икемдерді жетілдіруге, жақсартуға 5.2.2.4 әртүрлі контекстер мен қозғалыстарға негізделген рөлдерді анықтау
	Ойын арқылы қиялды дамыту	5.1.1.2 спорттың бір түрі бойынша мамандануда қозғалыс әрекеттерін дұрыс жүзеге асыру 5.3.1.4 жаттығуларды орындау барысында жеке шекетеулер мен мүмкіндіктер туралы балама түсініктерді дамыту
	Ережелері жеңілдетілген спорттық ойындар	5.3.2.2 қалыпқа келтіру техникасы және мен дене жаттығуларына дайындық шеңберіндегі денені алын-ала дайындаудың негізгі комонеттерін білу және түсіну
4-тоқсан		
Әрекеттесу ойындары	Қ Т Ойын арқылы шығармашылық қабілеттіліктер	5.1.2.3 бұлшықеттерді босансытатын жаттығуларға ұқсас жаттығуларды о р ы н д а у . 5.2.2.2 ойын барысында бірге ойнап жүрген адамдарға құрметпен қарау
	Ойыдар үшін шығармашылық идеялар	5.2.2.4 әртүрлі контекстер мен қозғалыстарға негізделген рөлдерді анықтау

Денсаулық туралы білім және тәжірибе арқылы дағдылану	Түрлендірілген ойындар (доппен)	5.2.1.2 заттармен және заттарсыз орындалатын негізгі дене жаттығуларын орындау кезіндегі кеңістіктік түсініктерді қалыптастыру
	Ойындағы командалық әрекеттер	5.2.2.3 ойын барысында теріс қылықтар және ашу мен ызаны көрсетпеу керек
	Таза ауада дене шынықтыру әрекеті	5.1.3.5 жеке тік және көлденең кедергілердің алдын-алу
	Ойын қозғалыстар қатары арқылы денсаулықтың компоненттері	5.2.1.3 қозғалыс жаттығуларын ерекшеліктерін түсіну, және оны икемдерді жетілдіруге, жақсартуға 5.3.1.1 дербес сабақтарға қажетті дене қызметтері мен салауатты өмір салтының маңыздылығы туралы алдын ала ақпараттар алу
	Жылдамдылық, күш және ептілік	5.3.1.3 әртүрлі дене жаттығуарын орындағаннан кейін организмдегі дене өзгерістерін бақылау бойынша әртүрлі жұмыстар жүргізілді 5.3.4.2 таза ауда серуендеудің маңыздылығы туралы түсінікке ие болу
	Денсаулықты нығайту ойындары мен эстафеталар	5.2.2.3 ойын барысында теріс қылықтар және ашу мен ызаны көрсетпеу керек 5.3.3.1 дене жаттығуларымен айналысу барысында қауіпсіздік туралы түсінікке ие болу 5.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене мәдениетін игеру негізіндегі өзіндік әлеуметтік қолданбалы тәсілдерді ұйымдастыра алуды қалыптастыру

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
	Қ Т . Қысқа дистанцияға жүгіру	6.3.4.1 "дене мәдениеті", "күн тәртібі" туралы қарапайым түсініктерді кеңейту 6.1.1.1 негізгі қозғалыстық дағдылар мен икемдерді орындау 6.1.3.3 ұзақтыққа және биіктікке секіру тәсілдерінің біреуін орындай алу 6.1.3.5 мұғалімнің көмегімен жеке тік және көлденең кедергілердің алдын-алу
		6.1.2.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым дене жаттығуларын орындау барысында

Жүгіру, секіру және лақтыру	Ұзындыққа және биіктікке секірудің негіздері	пайда болатын қиындықтардың алдын-алу 6.1.3.5 мұғалімнің көмегімен жеке тік және көлденең кедергілердің алдын-алу 6.3.1.1 дене қызметтерінің маңыздылығын түсіну, денсаулық, дене ауытқушылықтарын түзеу және қалпына келтіретін жүйелі жаттығулар туралы жалпы түсініктерге ие болу 6.3.3.2 жазатайым жағдайлар мен жарақаттану кезінде алғашқы көмек көрсете алу
	Лақтырудың түрлі типтерін жасау эксперименттері	6.1.3.2 дәлдеу арқылы допты алысқа лақтыра алу 6.1.2.3 бұлшықеттерді босаңсытатын жаттығуларға ұқсас жаттығуларды орындай алу 6.1.1.2 спорттың бір түрі бойынша мамандануда қозғалыс әрекеттерін техникалық тұрғыдан дұрыс орындау
	Жеңіл атлетика элементтерімен эстафеталар	6.1.3.3 ұзақтыққа және биіктікке секіру тәсілдерінің біреуін орындай алу
Спорт ойындардың нұсқалары	Доппен, спорттық ойындардың элементтерін қолданумен ойындар	6.1.1.2 спорттың бір түрі бойынша мамандануда қозғалыс әрекеттерін техникалық тұрғыдан дұрыс орындау 6.1.3.6 зерттелген техникалық тәсілдерді пайдалана отырып, спорттық ойындардың бірін үйрену
	Спорттық сипаты бар ойындар	6.1.1.3 мұғалімнің жетекшілігімен негізгі дене қабілеттерін дамыту бойынша сабақтар өткізу, дене сымбаты мен дене бітімін түзеу 6.2.1.3 қозғалыс дағдылары бойынша өзінің икемдері мен кешіліктерін сипаттап бере алу 5.2.2.1 мұғалімнің көмегімен ойындар ұйымдастыру
	Техниканың қарапайым элементтері бар тапсырмалар	6.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене мәдениетін игеру негізіндегі әлеуметтік қолданыстағы қызметтер мен тәсілдерді ұйымдастыру барысындағы қиындықтарды анықтай алу 6.3.3.2 жазатайым жағдайлар мен жарақаттану кезінде алғашқы көмек көрсете алу
	Командамен жұмыс жасау негіздері	6.3.2.2 қалыпқа келтіру техникасы және оларды орындау және денені алдын-ала дайындаудың негізгі компоненттерінің организмге ықпалын түсіндіре алу 5.1.3.3 ұзақтыққа және биіктікке секірудің әртүрлі тәсілдерін үйрену

	Кеңістіктік түсініктерін тәрбиелеу жаттығулары	6.3.1.1 дене қызметтерінің маңыздылығын түсіну, денсаулық, дене ауытқушылықтарын түзеу және қалпына келтіретін жүйелі жаттығулар туралы жалпы түсініктерге ие болу
2-тоқсан		
Гимнастиканың негізгі элементтері	Қ Т . Қарапайым гимнастикалық снарядта жасалатын қозғалыстар	6.1.1.1 негізгі қозғалыстық дағдылар мен икемдерді орындау 6.2.1.1 негізгі дене қозғалыстарын білу, және олар қарапайым дене жаттығуларымен өзара байланысты болып келуі, оларды орындау барысында артық күш түсірулер болмауы тиіс 6.2.2.4 әртүрлі қозғаыстар мен контекстерге негізделген рөлдер мен олардың айырмашылығын түсіну және түсіндіре алу
	Қарапайы және білім алушыларға қол жетімді акробатика элементтері	6.3.3.1 дене жаттығуларымен айналысу барысында жарақаттанудың алдын-алу және қарапайым қауіпсіздік ережелерін ұ с т а н у 6.1.3.1 мұғалімнің көмегімен снарядтарда , снарядтар мен инвентарларда гимнастикалық жаттығуларды орындай алу
	Гимнастика снарядтарында жаттығулар	6.1.3.4 мұғалімнің көмегімен арқанмен ө р м е л е й а л у 6.2.1.2 ауру ерекшеліктерін есепке ала отырып дене жаттығуларының әрүрлі түрлерін орындауда кеңістік, салмақ және жатықтық туралы түсініктерге ие болу
	Гимнастикалық құрал-саймандарын қолдану тапсырмалары	6.1.3.1 мұғалімнің көмегімен снарядтарда , снарядтар мен инвентарларда гимнастикалық жаттығуларды орындай а л у 6.1.3.4 мұғалімнің көмегімен арқанмен өрмелей алу
Қазақ ұлттық қозғалыс ойындар және спорттық ойындар негіздері	Ойын құралдары арқылы қазақ халқының салт-дәстүрлерімен танысу	6.1.1.2 спорттың бір түрі бойынша мамандануда қозғалыс әрекеттерін техникалық тұрғыдан дұрыс орындау 6.2.2.1 ойын кезінде алдымен жаттығуларды мұғалімнің нұсқаулығымен орындау, жарысу және төрешілік етудің ережелерін білу 6.2.2.2 ойын барысында бірге ойнап жүрген адамдарға құрметпен қарау
	Қозғалыс және спорттық ойындар	6.1.3.6 зерттелген техникалық тәсілдерді пайдалана отырып, спорттық ойындардың бірін үйрену 6.3.4.2 денені шынықтыру сабақтары, дене мәдениетіне бөлінетін уақыт, таңғы

	ар қылы еліктіргендік	жаттығулардың маңыздылығы туралы түсініктерге ие болу
3-тоқсан		
Шаңғы/ кростык/коньки тебу дайындықтың негіздері (Шаңғы/ кростык/ коньки тебу дайындықтың сабақтары бірін-бірі алмастырады, жергілікті климат жағдайларына сәйкес)	ҚТ. Денені ширату және қалыпқа қайта келтіру техникаларын шолу	6.3.3.2 жазатайым жағдайлар мен жарақаттану кезінде алғашқы көмек көрсете алу 6.1.2.2 жекелей қозғалыс тәртібі үшін мұғалімнің көмегімен дене жаттығуларын таңдап алу және жоспарлау
	Жүру техниканың қадамдық элементтерін үйрену	6.2.2.3 ойын және спорттық жарыстарда барысында теріс қылықтар және ашу мен ызаны көрсетпеу керек 6.1.3.7 аумақтардың климаттық жағдайларына бір адымды жүріске үйрету (бастапқы нұсқа). Конькимен сырғанау. Тежелу және соқалы бұрылыс жасау
	Дистанцияларды өтудің негіздері	6.1.3.7 аумақтардың климаттық жағдайларына бір адымды жүріске үйрету (бастапқы нұсқа). Конькимен сырғанау. Тежелу және соқалы бұрылыс жасау
Ойындар арқылы қозғалыс әрекеттерін меңгеру	Басқалармен бірлесіп жұмыс жасау Бірлескен мақсаттар арқылы оқыту	6.1.2.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым дене жаттығуларын орындау барысында пайда болатын қиындықтардың алдын-алу 6.3.1.2 тыныс алу жаттығулары кезінде қозғалыстарды біріктіру және негізгі ережелерді орындау
	Қозғалыс қасиеттерді спорттық ойындар арқылы дамыту	6.2.1.1 негізгі дене қозғалыстарын білу, және олар қарапайым дене жаттығуларымен өзара байланысты болып келуі, оларды орындау барысында артық күш түсірулер болмауы тиіс 6.3.3.1 дене жаттығуларымен айналысу барысында жарақаттанудың алдын-алу және қарапайым қауіпсіздік ережелерін ұстану
	Ойында қиялды дамыту	6.1.2.2 жекелей қозғалыс тәртібі үшін мұғалімнің көмегімен дене жаттығуларын таңдап алу және жоспарлау 6.2.2.4 әртүрлі қозғаыстар мен контекстерге негізделген рөлдер мен олардың айырмашылығын түсіну және түсіндіре алу
		6.2.2.3 ойын және спорттық жарыстарда барысында теріс қылықтар және ашу мен ызаны көрсетпеу керек

	Ережелері жеңілдетілген спорттық ойындар	6.1.1.2 спорттың бір түрі бойынша мамандануда қозғалыс әрекеттерін техникалық тұрғыдан дұрыс орындау
4-тоқсан		
Әрекеттесу ойындары	Қ Т Ойын арқылы шығармашылық қабілеттіліктер	6.1.1.3 мұғалімнің жетекшілігімен негізгі дене қабілеттерін дамыту бойынша сабақтар өткізу, дене сымбаты мен дене бітімін түзеу 6.3.2.2 қалыпқа келтіру техникасы және оларды орындау және денені алдын-ала дайындаудың негізгі компоненттерінің организмге ықпалын түсіндіре алу
	Ойындар үшін шығармашылық идеялар	6.2.2.1 ойын кезінде алдымен жаттығуларды мұғалімнің нұсқаулығымен орындау, жарысу және төрешілік етудің ережелерін білу
	Түрлендірілген ойындар (доппен)	6.2.2.1 ойын кезінде алдымен жаттығуларды мұғалімнің нұсқаулығымен орындау, жарысу және төрешілік етудің ережелерін білу
	Ойындағы командалық әрекеттер	6.2.2.2 ойын барысында бірге ойнап жүрген адамдарға құрметпен қарау
Денсаулық туралы білім және тәжірибе арқылы дағдылану	Таза ауада дене шынықтыру әрекеті	6.3.1.3 дене жаттығуларын орындау кезінде организмдегі өзгерістерді анықтау, дене қысымын өлшей алу, жүректің жиырылу жиілігін санау
	Ойын қозғалыстар қатары арқылы денсаулықтың компоненттері	6.3.1.4 жаттығулар қатарын орындау барынысындағы қиындықтар мен тәуекелдер 6.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене мәдениетін игеру негізіндегі әлеуметтік қолданыстағы қызметтер мен тәсілдерді ұйымдастыру барынысындағы қиындықтарды анықтай алу
	Жылдамдылық, күш және ептілік	6.1.3.2 дәлдеу арқылы допты алысқа лақтыра алу 6.3.4.1 "дене мәдениеті", "күн тәртібі" туралы қарапайым түсініктерді кеңейту
	Денсаулықты нығайту ойындары мен эстафеталар	6.1.2.3 бұлшықеттерді босаңсытатын жаттығуларға ұқсас жаттығуларды орындай алу 6.3.1.4 жаттығулар қатарын орындау барынысындағы қиындықтар мен тәуекелдер 6.3.4.2 денені шынықтыру сабақтары, дене мәдениетіне бөлінетін уақыт, таңғы жаттығулардың маңыздылығы туралы түсініктерге ие болу

3) 7-сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
Жүгіру, секіру және лақтыру дағдыларын жақсарту	ҚТ. Жалпы сергітуді жасау арқылы дене туралы білімді меңгеру	7.3.3.1 дене жаттығуларымен айналысу барысында жарақаттанудың алдын-алу және қарапайым қауіпсіздік ережелері дағдыларына ие болу 7.2.1.1 негізгі қозғалыс дағдыларын түсіну және жақсарту, оларды бір-бірімен өзара дербес түрде байаныстыра білу, қажетсіз қозғалыстардың пайда болуының алдын-алу және оларды алып тастау 7.1.2.3 бұлшықеттерді босаңсытатын жаттығуларды нұсқаулықпен орындау
	Сергіту жаттығуларын қайта қарау. Жүгіру дағдыларын кеңейту	7.1.2.2 жекелей қозғалыс тәртібі үшін дене жаттығуларын дербес орындау
		7.3.4.1 күн тәртібіне жоспарлау және оған ж а т т ы ғ у д ы қ о с у 7.2.1.1 негізгі қозғалыс дағдыларын түсіну және жақсарту, оларды бір-бірімен өзара дербес түрде байаныстыра білу, қажетсіз қозғалыстардың пайда болуының алдын-алу және оларды алып тастау
	Ж а р ы с жаттығуларын жасау арқылы секіру мен лақтыру дағдыларын күшейту және қайталау	7.1.3.3 ұзақтыққа және биіктікке секірудің әртүрлі тәсілдерін игеру және орындау 7.1.3.2 дәлдеу арқылы допты алысқа лақтыра алуды жетілдіру
		7.3.1.3 қозғалыс кемістіктерін түзету және алдын-алуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезіндегі дене өзгерістерін қалай бақылауға алу керектігін білу (дамымай қалу, қозғалыс қызметтерінің әлсіреу және күшін жоюы)
	Жеңіл атлетика элементтері бар қозғалғыш ойындар	7.3.1.2 тыныс алуды әртүрлі қозғалыстармен ү й л е с т і р у 7.1.3.3 ұзақтыққа және биіктікке секірудің әртүрлі тәсілдерін игеру және орындау
	Кеңістіктік түсініктерді дамытуға бағытталған т о п т ы қ жаттығуларын жасауға қатысу	7.2.1.3 қозғалыс дағдылары бойынша икемдер кешіліктерді түсіну және түсіндіре алу 7.3.1.3 қозғалыс кемістіктерін түзету және алдын-алуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезіндегі дене өзгерістерін қалай бақылауға алу керектігін білу (дамымай қалу, қозғалыс қызметтерінің әлсіреу және күшін жоюы)
		7.3.4.1 күн тәртібіне жоспарлау және оған ж а т т ы ғ у д ы қ о с у 7.3.3.2 жазатайым жағдайлар мен жарақаттану кезінде алғашқы көмек көрсете алу
		7.3.1.4 денсаулықты нығайтушы жаттығуларды орындау кезінде оларды сезінудің негізгі

Қарым-қатынас дағдыларын дамыту	Сыныптың, үлкен топтардың бірлескен іс-әрекеті	жолдарын анықтай отырып, тәуекелдер мен қиындықтарды түсіну
		7.1.1.3 негізгі дене қабілеттерін дамыту бойынша дербес сабақтар өткізу дене сымбаты мен дене бітімін түзеу
		7.2.2.1 жарысу және төрешілік етудің ережелерін білу
	Әлеуметтік дағдыларды дамыту бойынша командамен жұмыс жасау	7.3.1.3 қозғалыс кемістіктерін түзету және алдын-алуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезіндегі дене өзгерістерін қалай бақылауға алу керектігін білу (дамымай калу, қозғалыс қызметтерінің әлсіреу және күшін жоюы)
2-тоқсан		
Гимнастика дағдыларын кеңейту	Қ Т . Гимнастикалық снарядтар мен маттардың үстінде композиция жасау	7.3.3.2 жазатайым жағдайлар мен жарақаттану кезінде алғашқы көмек көрсете алу 7.1.3.1 мұғалімнің көмегімен снарядтарда, снарядтар мен инвентарьларда гимнастикалық жаттығуларды орындауды жетілдіру 7.1.3.5 жеке тік және көлденең кедергілердің алдын-алуды дұрыс жүзеге асыру 7.2.1.3 қозғалыс дағдылары бойынша икемдер кешіліктерді түсіну және түсіндіре алу
	Қарапайым және білім алушылардыға қол жетімді акробатика элементтері	7.1.3.5 жеке тік және көлденең кедергілердің алдын-алуды дұрыс жүзеге асыру 7.3.1.4 денсаулықты ныйғайтушы жаттығуларды орындау кезінде оларды сезінудің негізгі жолдарын анықтай отырып, тәуекелдер мен қиындықтарды түсіну 7.1.3.4 мұғалімнің көмегімен арқанмен өрмелей алу
	Гимнастикалық снарядтарды қолдану арқылы кеңістікті бағдарлауды дамыту	7.1.3.1 мұғалімнің көмегімен снарядтарда, снарядтар мен инвентарьларда гимнастикалық жаттығуларды орындауды жетілдіру 7.1.3.4 мұғалімнің көмегімен арқанмен өрмелей алу
	Музыканың сүйемелдеуімен гимнастикалық құрал-саймандарды қолдану тапсырмаларын жасау	7.1.1.3 негізгі дене қабілеттерін дамыту бойынша дербес сабақтар өткізу дене сымбаты мен дене бітімін түзеу 7.3.1.2 тыныс алуды әртүрлі қозғалыстармен үйлестіру 7.1.3.1 мұғалімнің көмегімен снарядтарда, снарядтар мен инвентарьларда гимнастикалық жаттығуларды орындауды жетілдіру
	Ұлттық ойындар арқылы шығармашылықты, әрекеттесуде	7.1.3.2 ұзақтыққа және биіктікке секірудің әртүрлі тәсілдерін игеру және орындау 7.1.1.2 спорттың бір түрі бойынша мамандануда қозғалыс әрекеттерін техникалық тұрғыдан дұрыс орындай алу 7.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене

Қазақстанның спорт түрлерін оқу (ұлттық ойындар)	ынтымақтастық сақтау дағдыларын дамыту	мәдениетін игеру негізіндегі әлеуметтік қолданыстағы қызметтер мен тәсілдерді ұйымдастыру барысындағы қиындықтарды анықтай алу кезіндегі қиындықтарды түсіну
	Ойын элементтерін өңдеу процесіне қатысу	7.1.3.6 ереже бойынша спорттық ойындардың бірін үйрену
3-тоқсан		
Шаңғы/ кростық/коньки тебу дайындықтың негіздері (Шаңғы/ кростық/коньки тебу дайындықтың сабақтары бірін-бірі алмастырады, жергілікті климат жағдайларына сәйкес)	ҚТ.	7.1.1.1 әртүрлі дене жаттығуларын орындау кезіндегі негізгі қозғалыс дағдыларының сапасын ж а қ с а р т у 7.2.2.1 жарысу және төрешілік етудің ережелерін білу
	Тапсырмалар арқылы денсаулықтың компоненттерін дамыту	7.1.3.7 аумақтардың климаттық жағдайларына бір адымды жүріске үйрету (бастапқы нұсқа). Конькмен сырғанау. Тежелу және соқалы б ұ р ы л ы с ж а с а у 7.1.2.2 жекелей қозғалыс тәртібі үшін дене жаттығуларын дербес орындау
	Таза ауада қозғалыс іс-әрекеті	7.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене мәдениетін игеру негізіндегі әлеуметтік қолданыстағы қызметтер мен тәсілдерді ұйымдастыру барысындағы қиындықтарды анықтай алу кезіндегі қиындықтарды түсіну 7.1.3.7 аумақтардың климаттық жағдайларына бір адымды жүріске үйрету (бастапқы нұсқа). Конькмен сырғанау. Тежелу және соқалы бұрылыс жасау
Ойындар арқылы қозғалыс әрекеттерін меңгеру	Залда бағдарлай білу және серіктестермен бірігіп әрекеттесу	7.1.2.1 қарапайым дене жаттығуларын орындау кезіндегі қиындықтардың алдын-алу икемдерін б е к і т у 7.1.3.6 ереже бойынша спорттық ойындардың б і р і н ү й р е н у 7.2.1.2 белгілі бір мақсатты көздеуде, ерікті қозғалыс актілерін ұйымдастыру кезіндегі уақыт, кеңістік, жатықтығы түсініктеріне ие болу
	Бірлескен мақсаттар арқылы оқыту	7.2.2.1 жарысу және төрешілік етудің ережелерін білу понимать 7.2.2.2 ойын барысында бірге ойнап жүрген адамдарға құрметпен қарау
	Спорттық ойындар арқылы қозғалыс сапаларын арттыру	7.3.2.2 дене жаттығуларының алдында денені алдын-ала дайындауды жүргізу және организмді қалыпқа келтірудің техникасының компоненттерін көрсету
		7.1.1.2 спорттың бір түрі бойынша мамандануда қозғалыс әрекеттерін техникалық тұрғыдан дұрыс орындай алу
	Ережелері жеңілдетілген спорттық ойындар	7.1.3.6 ереже бойынша спорттық ойындардың б і р і н ү й р е н у 7.2.2.2 ойын барысында бірге ойнап жүрген адамдарға құрметпен қарау

4-тоқсан		
Өз денсаулығын күту	ҚТ. Ойындар арқылы шығармашылық қабілеттілік	7.1.2.3 бұлшықеттерді босаңсытатын жаттығуларды нұсқаулықпен орындау 7.1.1.1 әртүрлі дене жаттығуларын орындау кезіндегі негізгі қозғалыс дағдыларының сапасын жақсарту 7.3.4.2 оқу барысында сыртта немесе жабық ғимараттарда қозғалыстық ойындар ойнау , дене тәрбиелік және сауықтырушы іс-шараларға қатысу және жоспарлау
	Ойындар үшін шығармашылық идеялар	7.1.1.3 негізгі дене қабілеттерін дамыту бойынша дербес сабақтар өткізу дене сымбаты мен дене бітімін түзеу
	Түрлендірілген доппен ойындар	7.2.2.3 қоршаған ортаға патериотизм, ойын барысында одақтасуды көрсететін мінез-құлық пен одақтасуды көрсету 7.3.1.1 дене жаттығуларның сауықтырушы пайдасы туралы сипаттау және талқылау; оларды әлсіреген қызметтерді қалпына келтіру үшін қолдану
	Ойындарда командалық әрекеттер	7.2.2.3 қоршаған ортаға патериотизм, ойын барысында одақтасуды көрсететін мінез-құлық пен одақтасуды көрсету 7.2.2.4 әртүрлі қозғаыстар мен контекстерге негізделген рөлдер мен олардың айырмашылығын түсіну және түсіндіре алу
Денсаулықты жақсартудың түсінік-ұғымдарды кеңейту	Таза ауада дене шынықтыру әрекеті	7.2.2.4 әртүрлі қозғаыстар мен контекстерге негізделген рөлдер мен олардың айырмашылығын түсіну және түсіндіре алу 7.3.4.2 оқу барысында сыртта немесе жабық ғимараттарда қозғалыстық ойындар ойнау , дене тәрбиелік және сауықтырушы іс-шараларға қатысу және жоспарлау
	Фитнес компоненттерін дамыту: төзімділік пен жылдамдылық	7.2.1.2 белгілі бір мақсатты көздеуде, ерікті қозғалыс актілерін ұйымдастыру кезіндегі уақыт, кеңістік, жатықтығы түсініктеріне ие болу 7.3.2.2 дене жаттығуларының алдында денені алдын-ала дайындауды жүргізу және организмді қалыпқа келтірудің техникасының компоненттерін көрсету
	Денсаулықты нығайту: жылдамдылық, күш және ептілік	7.3.1.3 қозғалыс кемістіктерін түзету және алдын-алуға бағытталған дене жаттығуларын орындау кезіндегі дене өзгерістерін қалай бақылауға алу керектігін білу (дамымай қалу, қозғалыс қызметтерінің әлсіреу және күшін жоюы) 7.3.4.2 оқу барысында сыртта немесе жабық ғимараттарда қозғалыстық ойындар ойнау , дене тәрбиелік және сауықтырушы іс-шараларға қатысу және жоспарлау
		7.1.2.1 қарапайым дене жаттығуларын орындау кезіндегі қиындықтардың алдын-алу ікемдерін бекіту

	Таза ауадағы ойындар мен эстафеталар	7.3.3.1 дене жаттығуларымен айналысу барысында жарақаттанудың алдын-алу және қарапайым қауіпсіздік ережелері дағдыларына ие болу
		7.3.1.1 дене жаттығуларымен айналысу барысында жарақаттанудың алдын-алу және қарапайым қауіпсіздік ережелері дағдыларына ие болу

4) 8-сынып:

4- кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
Жүгіру, секіру және лақтыру дағдыларын жақсарту	ҚТ. Жалпы сергітуді жасау арқылы дене туралы білімді меңгеру	8.3.3.1 дене жаттығуларымен айналысу барысында жарақаттанудың алдын-алу және қарапайым қауіпсіздік ережелері дағдыларына ие болу 8.2.1.1 қозғалыс әрекеттерінің жалпы ритімін игеруге қол жеткізетін дене дамуы қарастырылған әртүрлі дене жаттығуларын орындау кезіндегі қозғалыстарды білу, орындау, өзара байланыстыру, түсіндіре алу 8.1.2.3 бұлшықеттерді босаңсытатын жаттығуларды нұсқаулықпен орындау дербес және нұсқаулықпен
	Сергіту жаттығуларын қайта қарау. Жүгіру дағдыларын кеңейту	8.1.2.2 мұғалімнің көмегімен жекелей қозғалыс тәртібін жасау 8.3.4.1 күн тәртібіне таңғы жаттығуды және өзге қозғалыстық іс-шараларды қосуды ұйымдастыру бойынша икемдер мен дағдыларға ие болу
	Ж а р ы с жаттығуларын жасау арқылы секіру мен лақтыру дағдыларын күшейту және қайталау	8.1.3.3 ұзақтыққа және биіктікке секірудің әртүрлі тәсілдерін үйрену және игеру 8.1.3.2 дәлдеу арқылы допты алысқа лақтыруды өздігінен жасай алу 8.2.1.1 қозғалыс әрекеттерінің жалпы ритімін игеруге қол жеткізетін дене дамуы қарастырылған әртүрлі дене жаттығуларын орындау кезіндегі қозғалыстарды білу, орындау, өзара байланыстыру, түсіндіре алу 8.3.1.3 дене жаттығуларын орындау кезіндегі дене өзгерістерін анықтау үшін бақылау стратегияларының қатарын көрсету және түсіндіре алу
	Жеңіл атлетика элементтері бар қозғалғыш ойындар	8.3.1.2 кеуде клеткаларын қозғалтумен күш сала тыныс алуды жүзеге асыру 8.1.3.3 ұзақтыққа және биіктікке секірудің әртүрлі тәсілдерін үйрену және игеру
		8.2.1.3 икемдер мен кемшіліктерді анықтай отырып, өзінің және өзгелердің жаттығуларды орындау сапасын талқылай

Қарым-қатынас дағдыларын дамыту	Кеңістіктік түсініктерді дамытуға бағытталған топтық жаттығуларын жасауға қатысу	а л у 8.3.1.3 дене жаттығуларын орындау кезіндегі дене өзгерістерін анықтау үшін бақылау стратегияларының қатарын көрсету және түсіндіре алу 8.3.4.1 күн тәртібіне таңғы жаттығуды және өзге қозғалыстық іс-шараларды қосуды ұйымдастыру бойынша икемдер мен дағдыларға ие болу 8.3.3.2 жазатайым жағдайлар мен жарақаттану кезінде алғашқы көмек көрсете алу бойынша дағдыларды көрсете алу
	Сыныптың, үлкен топтардың бірлескен іс-әрекеті	8.3.1.4 дене жаттығуларын нығайтушы дене жаттығуларын орындау кезінде оларды сезіне отырып, қиындықтар мен тәуекелдерді реттестіру, түсіну, көрсете алу 8.2.1.1 қозғалыс әрекеттерінің жалпы ритімін игеруге қол жеткізетін дене дамуы қарастырылған әртүрлі дене жаттығуларын орындау кезіндегі қозғалыстарды білу, орындау, өзара байланыстыру, түсіндіре алу
	Әлеуметтік дағдыларды дамыту бойынша командамен жұмыс жасау	8.3.1.3 дене жаттығуларын орындау кезіндегі дене өзгерістерін анықтау үшін бақылау стратегияларының қатарын көрсету және түсіндіре алу
2-тоқсан		
Гимнастика дағдыларын кеңейту	ҚТ. Гимнастикалық снарядтар мен маттардың үстінде композиция жасау	8.3.3.2 жазатайым жағдайлар мен жарақаттану кезінде алғашқы көмек көрсете алу бойынша дағдыларды көрсете алу 8.1.3.1 мұғалімнің көмегімен снарядтарда, снарядтар мен инвентарьларда гимнастикалық жаттығуларды өздігінен орындай алу 8.1.3.5 жеке тік және көлденең кедергілердің алдын-алуды өздігінен жүзеге асыра алу 8.2.1.3 икемдер мен кемшіліктерді анықтай отырып, өзінің және өзгелердің жаттығуларды орындау сапасын талқылай алу
	Қарапайым және білім алушылардыға қол жетімді акробатика элементтері акробатики	8.1.3.5 жеке тік және көлденең кедергілердің алдын-алуды өздігінен жүзеге асыра алу 8.3.1.4 дене жаттығуларын нығайтушы дене жаттығуларын орындау кезінде оларды сезіне отырып, қиындықтар мен тәуекелдерді реттестіру, түсіну, көрсете алу 8.1.3.4 арқанмен өрмелеуді жүзеге асыру
	Гимнастикалық снарядтарды қолдану арқылы	8.1.3.1 мұғалімнің көмегімен снарядтарда, снарядтар мен инвентарьларда гимнастикалық жаттығуларды өздігінен орындай алу 8.1.3.4 арқанмен өрмелеуді жүзеге асыру

	кеңістікті бағдарлауды дамыту	8.3.1.1 денсаулықты нығайту, а ықпал ететін дене жаттығуларының пайдасын білу және түсіну
	Музыканың сүйемелдеуімен гимнастикалық құрал-саймандарды қолдану тапсырмаларын жасау	8.1.1.3 негізгі дене қабілеттерін дамыту бойынша дербес сабақтар өткізу дене сымбаты мен дене бітімін түзеу 8.3.1.2 кеуде клеткаларын қозғалтумен күш сала тыныс алуды жүзеге асыру 8.1.3.1 мұғалімнің көмегімен снарядтарда, снарядтар мен инвентарьларда гимнастикалық жаттығуларды өздігінен орындай алу
Қазақстанның спорт түрлерін оқу (ұлттық ойындар)	Ұлттық ойындар арқылы шығармашылықты, әрекеттесуде ынтымақтастық сақтау дағдыларын дамыту	8.1.3.2 дәлдеу арқылы допты алысқа лақтыруды өздігінен жасай алу 8.1.1.2 спорттың бір түрі бойынша мамандануда қозғалыс әрекеттерін техникалық тұрғыдан дұрыс орындай алу 8.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене мәдениетін игеру негізіндегі әлеуметтік қолданыстағы қызметтер мен тәсілдерді ұйымдастыру барысындағы қиындықтарды түсіну және қиындықтарды көрсете алу
	Ойын элементтерін өңдеу процесіне қатысу	8.1.3.6 ережелер бойынша спорттық ойындардың бірінің техникалық тәсілдерін, комбинациясын орындай алу; 8.2.2.1 топпен бірге ойнау, жарысудың және төрешілік етудің ережелерін білу;
3-тоқсан		
Шаңғы/ кростық/коньки тебу дайындықтың негіздері (Шаңғы/ кростық/коньки тебу дайындықтың сабақтары бірін-бірі алмастырады, жергілікті климат жағдайларына сәйкес)	ҚТ.	8.1.1.1 негізгі дене жаттығуларын орындау кезінде қозғалыс дағдыларын жақсарту
		8.2.1.2 қозғалыстарды орындау кезіндегі уақыт, кеңістік, серпімділік түсініктерін көрсететін дағдылар мен жетілдірулерді дамыту
	Тапсырмалар арқылы дене қалып-күйдің компоненттерін дамыту	8.1.3.7 аумақтардың климаттық жағдайларына бір адымды жүріске үйрету (бастапқы нұсқа). Конькимен сырғанау. Тежелу және соқалы бұрылыс жасау 3 км. қашықтықты жүріп өту. 8.1.2.2 мұғалімнің көмегімен жекелей қозғалыс тәртібін жасау
	Таза ауада қозғалыс іс-әрекеті	8.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене мәдениетін игеру негізіндегі әлеуметтік қолданыстағы қызметтер мен тәсілдерді ұйымдастыру барысындағы қиындықтарды түсіну және қиындықтарды көрсете алу 8.1.3.7 аумақтардың климаттық жағдайларына бір адымды жүріске үйрету (бастапқы нұсқа). Конькимен сырғанау. Тежелу және соқалы бұрылыс жасау 3 км. қашықтықты жүріп өту.

Ойындар арқылы қозғалыс әрекеттерін меңгеру	Залда бағдарлай білу және серіктестермен бірігіп әрекеттесу	8.1.2.1 қозғалыстарды орындау кезіндегі уақыт, кеңістік, серпімділік түсініктерін көрсететін дағдылар мен жетілдірулерді дамыту 8.1.3.6 ережелер бойынша спорттық ойындардың бірінің техникалық тәсілдерін, комбинациясын орындай алу;
	Бірлескен мақсаттар арқылы оқыту	8.2.2.1 топпен бірге ойнау, жарысудың және төрешілік етудің ережелерін білу;
		8.2.2.2 ойын барысында бірге ойнап жүрген адамдарға құрметпен қарау
	Спорттық ойындар арқылы қозғалыс сапаларын арттыру	8.3.2.2 денені алдын-ала дайындау, оны қалыпқа келтіру және олардың маңыздылығын түсіне отырып кешендерді құру және көрсете білу 8.1.1.2 спорттың бір түрі бойынша мамандануда қозғалыс әрекеттерін техникалық тұрғыдан дұрыс орындай алу
	Ережелері жеңілдетілген спорттық ойындар	8.1.3.6 ережелер бойынша спорттық ойындардың бірінің техникалық тәсілдерін, комбинациясын орындай алу; 8.2.2.2 ойын барысында бірге ойнап жүрген адамдарға құрметпен қарау
4-тоқсан		
Өз денсаулығын күту	ҚТ. Ойындар арқылы шығармашылық қабілеттілік	8.1.2.3 бұлшықеттерді босаңсытатын жаттығуларды нұсқаулықпен орындау дербес және нұсқаулықпен 8.1.1.1 негізгі дене жаттығуларын орындау кезінде қозғалыс дағдыларын жақсарту 8.3.4.2 оқу барысында сыртта немесе жабық ғимараттарда қозғалыстық ойындар ойнау, дене тәрбиелік және сауықтырушы іс-шараларға қатысу және жоспарлау
	Ойындар үшін шығармашылық идеялар	8.1.1.3 негізгі дене қабілеттерін дамыту бойынша дербес сабақтар өткізу дене сымбаты мен дене бітімін түзеу
	Түрлендірілген доппен ойындар	8.2.2.3 қоршаған ортаға патериотизм, ойын барысында одақтасуды көрсететін мінез-құлық пен одақтасуды көрсету 8.3.1.1 денсаулықты нығайту, аықпал ететін дене жаттығуларының пайдасын білу және түсіну
	Ойындарда командалық әрекеттер	8.2.2.3 қоршаған ортаға патериотизм, ойын барысында одақтасуды көрсететін мінез-құлық пен одақтасуды көрсету 8.2.2.4 әртүрлі қозғаыстар мен контекстерге негізделген рөлдер мен олардың айырмашылығын көрсету және салыстыру
		8.2.2.4 әртүрлі қозғаыстар мен контекстерге негізделген рөлдер мен олардың айырмашылығын көрсету және салыстыру

Денсаулықты жақсартудың түсінік-ұғымдарды кеңейту	Таза ауада дене шынықтыру әрекеті	8.3.4.2 оқу барысында сыртта немесе жабық ғимараттарда қозғалыстық ойындар ойнау , дене тәрбиелік және сауықтырушы іс-шараларға қатысу және жоспарлау
	Ф и т н е с компонентерін дамыту: төзімділік пен жылдамдылық	8.2.1.2 қозғалыстарды орындау кезіндегі уақыт, кеңістік, серпімділік түсініктерін көрсетететін дағдылар мен жетілдірулерді дамыту
		8.3.2.2 денені алдын-ала дайындау, оны қалыпқа келтіру және олардың маңыздылығын түсіне отырып кешендерді құру және көрсете білу
	Денсаулықты нығайту: жылдамдылық, күш және ептілік	8.3.1.3 дене жаттыуларын орындау кезіндегі дене өзгерістерін анықтау үшін бақылау стратегияларының қатарын көрсету және түсіндіре алу;
		8.3.4.2 оқу барысында сыртта немесе жабық ғимараттарда қозғалыстық ойындар ойнау , дене тәрбиелік және сауықтырушы іс-шараларға қатысу және жоспарлау
	Таза ауадағы ойындар мен эстафеталар	8.1.2.1 қозғалыстарды орындау кезіндегі уақыт, кеңістік, серпімділік түсініктерін көрсетететін дағдылар мен жетілдірулерді дамыту
		8.3.3.1 дене жаттығуларымен айналысу барысында жарақаттанудың алдын-алу және қарапайым қауіпсіздік ережелері дағдыларына ие болу
		8.3.1.1 денсаулықты нығайтуға ықпал ететін дене жаттығуларының пайдасын білу және түсіну

5) 9-сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Денсаулықты, қозғалыстың және түсінудің сапасын атлетика арқылы арттыру	Қ Т . Ұзындыққа секіруді үйрену	9.3.3.1 дене жаттығуларымен айналысу барысында жарақаттанудың алдын-алу және қарапайым қауіпсіздік ережелері дағдыларына ие болу 9.1.3.3 ұзақтыққа және биіктікке секірудің әртүрлі тәсілдерін өздігінен игеру және жасай алу 9.1.2.3 өзінің қозғалыс тәртібін қоса отырып бұлшықеттерді босаңсытатын жаттығуларды өздігінен орындау
	Спринтерлік жүгіруді арттыру	9.1.1.1 әртүрлі дене жаттығуларын орындау кезінде негізгі қозғалыс дағдыларын көрсету және түсіндіре алу 9.1.3.5 жеке тік және көлденең кедергілердің алдын-алуды өздігінен жүзеге асыра алу

	Лақтыруды үйрену (алыстығы, дәлдігі)	9.3.3.2 жазатайым жағдайлар мен жарақаттану кезінде алғашқы көмек көрсете алу бойынша дағдыларды көрсете алу 9.1.3.2 допты алысқа лақтыру және көздей алуды жүзеге асыру 9.3.1.1 дене қызметтерінің денсаулық және салауатты өміс салты үшін маңыздылығын білу және талдау
Қарым-қатынас дағдыларын дамыту	Кеңістіктік түсініктерді дамытуға бағытталған топтық жаттығуларын жасауға қатысу	9.2.2.4 қозғалыс контекстеріне негізделген әртүрлі рөлдерді бағалау және оларға бейімделу 9.3.1.1 дене қызметтерінің денсаулық және салауатты өміс салты үшін маңыздылығын білу және талдау 9.3.1.3 дене жаттығуларын орындау арысында немесе одан кейін белгілі бір өзгерістерді білу үшін бақылау стратегияларының қатарын қолдану
	Сыныптың, үлкен топтардың бірлескен іс-әрекеті	9.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене мәдениетін игеру негізіндегі әлеуметтік қолданыстағы қызметтер мен тәсілдерді ұйымдастыру барысындағы икемдерді іріктеу және қолдана алу 9.3.3.1 дене жаттығуларымен айналысу барысында жарақаттанудың алдын-алу және қарапайым қауіпсіздік ережелері дағдыларына ие болу
	Әлеуметтік дағдыларды дамыту бойынша командамен жұмыс жасау	9.2.2.4 қозғалыс контекстеріне негізделген әртүрлі рөлдерді бағалау және оларға бейімделу 9.3.2.2 нақты дене жаттығулары үшін денені алдын-ала дайындау, оларды түсіндіре алу, организмді тиімді қалыпқа келтіруді бағалау
2-тоқсан		
Гимнастика арқылы қозғалыстарды басқару дағдыларын дамыту	Қ Т . Денені бұрауды және бұрылуды қарастыру	9.3.3.1 дене жаттығуларымен айналысу барысында жарақаттанудың алдын-алу және қарапайым қауіпсіздік ережелері дағдыларына ие болу 9.1.2.1 орындалатын жаттығулардың күрделілік деңгейін білу 9.1.3.1 мұғалімнің көмегімен снарядтарда, снарядтар мен инвентарьларда гимнастикалық жаттығуларды орындай алу 9.1.3.4 арқанмен өрмелеу туралы түсінікке ие болу және оны өздігінен орындай алу
	Теңгеру және бұралу кезінде денені бақылау	9.3.3.2 жазатайым жағдайлар мен жарақаттану кезінде алғашқы көмек көрсете алу бойынша дағдыларды көрсете алу 9.1.2.1 орындалатын жаттығулардың күрделілік деңгейін білу 9.2.1.1 қозғалыстағы қателіктерді түзеу және алдын-ала білу және денені дамытуға ықпал ететін жаттығулардың әртүрлі кезектілігіндегі қозғалыстарды орындау спаасын арттыруды көрсете білу
	Спорттық снарядтарында	9.1.3.4 арқанмен өрмелеу туралы түсінікке ие болу және оны өздігінен орындай алу 9.1.3.1 мұғалімнің көмегімен снарядтарда, снарядтар мен инвентарьларда гимнастикалық жаттығуларды орындай алу

	қозғалыстардың ретін топпен құрастыру	9.3.1.1 дене қызметтерінің денсаулық және салауатты өмі салты үшін маңыздылығын білу және талдау
Ұлттық және спорттық ойындарда меңгерген дағдылар мен түсіктерді жетілдіру	Командалық сезімдерін арттыру, кеңістік бағдарлау мен допты лақтыру дағдыларын дамыту	9.1.1.2 спорттың таңдаулы бір түрінің қозғалыстық әрекеттерін дұрыс жүзеге асыру, оларды қол бос кезде және заманауи қызметтердің жағдайында орындау
		9.1.3.2 допты алысқа лақтыру және көздей алуды жүзеге асыру
		9.2.2.3 қоршаған ортаға патриотизм, ойын барысында одақтасуды көрсететін мінез-құлық пен бейімдеулерді талқылау және көрсету
		9.3.1.1 дене қызметтерінің денсаулық және салауатты өмі салты үшін маңыздылығын білу және талдау
	Ойынды оқу және ұажетті тактиканы қолдану	9.1.1.3 негізгі дене қабілеттерін дамыту бойынша дербес сабақтады көрсете алу дене сымбаты мен дене бітімін түзеу
9.2.2.1 жарысу және төрешілік етудің ережелерін өзара салыстыру және көрсету		
9.3.1.3 дене жаттығуларын орындау арысында немесе одан кейін белгілі бір өзгерістерді білу үшін бақылау стратегияларының қатарын қолдану		
3-тоқсан		
Шаңғы/ кростық/ коньки тебу дайындығын түсінуді және дағдыларын тақырыптық жұмыс арқылы дамыту	Қ Т . Тапсырмалар арқылы дене қалып-күйдің компоненттерін дамыту	9.1.1.1 әртүрлі дене жаттығуларын орындау кезінде негізгі қозғалыс дағдыларын көрсету және түсіндіре алу
		9.1.2.1 орындалатын жаттығулардың күрделілік деңгейін білу
		9.1.3.5 жеке тік және көлденең кедергілердің алдын-алуды өздігінен жүзеге асыра алу
		9.3.3.2 жазатайым жағдайлар мен жарақаттану кезінде алғашқы көмек көрсете алу бойынша дағдыларды көрсете алу
	Аэробтық жаттықтырудың пайдасы	9.1.3.7 аумақтардың климаттық жағдайларына бір адымды жүріске үйрету (бастапқы нұсқа). Конькимен сырғанау. Тежелу және соқалы бұрылыс жасау 3 км. қашықтықты жүріп өту.
		9.1.1.3 негізгі дене қабілеттерін дамыту бойынша дербес сабақтады көрсете алу дене сымбаты мен дене бітімін түзеу
	Дистанция жүру тапсырмалары	9.1.3.7 аумақтардың климаттық жағдайларына бір адымды жүріске үйрету (бастапқы нұсқа). Конькимен сырғанау. Тежелу және соқалы бұрылыс жасау 3 км. қашықтықты жүріп өту.
9.2.1.1 қозғалыстағы қателіктерді түзеу және алдын-ала білу және денені дамытуға ықпал ететін жаттығулардың әртүрлі кезектілігіндегі қозғалыстарды орындау спаасын арттыруды көрсете білу		
		9.1.3.6 спорттық ойындардың біріндегі комбинация мен реттілікті қолдануды негіздеу, спорттық ойындардың

Ойын арқылы оқыту	Қ Т . Ойында тактикалық білімдерін арттыру	бірінің негізгі ережелерін білу, төрешілік жасай алу 9.3.1.4 денсаулықты нығайтуға ықпал етуші дене жаттығуларының қатарын орындау кезіндегі қиындықтар мен тәуекелдермен күресуге көмектесу үшін сәйкес реакцияларды таңдау және қолдану 9.1.2.3 өзінің қозғалыс тәртібін қоса отырып бұлшықеттерді босаңсытатын жаттығуларды өздігінен орындау 9.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене мәдениетін игеру негізіндегі әлеуметтік қолданыстағы қызметтер мен тәсілдерді ұйымдастыру барысындағы икемдерді іріктеу және қолдана алу
	Ойындарда шешім қабылдауды үйрету жұмысы	
	Тормен ойындар арқылы шешім қабылдау дағдыларын дамыту	9.1.3.6 спорттық ойындардың біріндегі комбинация мен реттілікті қолдануды негіздеу, спорттық ойындардың бірінің негізгі ережелерін білу, төрешілік жасай алу 9.2.2.3 қоршаған ортаға патриотизм, ойын барысында одақтасуды көрсететін мінез-құлық пен бейімдеулерді талқылау және көрсету 9.2.1.3 дене жаттығуларын дұрыс орындау үшін әлеуетті анықтау, өзінің және өзгелердің орындау икемдерін талқылау
	Ойын арқылы ойлау мен қиялды дамыту	9.1.1.2 спорттың таңдаулы бір түрінің қозғалыстық әрекеттерін дұрыс жүзеге асыру, оларды қол бос кезде және заманауи қызметтердің жағдайында орындау 9.1.3.6 спорттық ойындардың біріндегі комбинация мен реттілікті қолдануды негіздеу, спорттық ойындардың бірінің негізгі ережелерін білу, төрешілік жасай алу 9.2.2.2 ойын барысында бірге ойнап жүрген адамдарға құрметпен қарау
4-тоқсан		
7 –бөлім. Белсенді және дені сау	Қ Т . Төзімділікті және денсаулықты нығайту	9.1.2.2 жекелей қозғалыс тәртібін жасау, дене жаттығуларын таңдау және жоспарлау, жекелей тиімді еңбек қабілетін ұстап тұру 9.3.1.2 бастапқы және әртүрлі позаларда дұрыс тыныс алу дағыларын игеру: отырған кезде, тұрып тұрған кезде, қол мен аяқты іртүрлі жағдайда ұстаған кезде, терең тыныс алған кезде 9.3.4.1 өзінің оқу және оқудан тыс қызметтері есебінен күн тәртібін жоспарлау және оны ұстану 9.3.4.2 оқу барысында дене тәрбиелік және сауықтырушы іс-шаралар, таңғы жаттығуларды өткізу және ұйымдастыру бойынша икемдер мен дағдыларға ие болу
	Бұлшық ет төзімділігін арттыру жаттығулары	9.1.2.2 жекелей қозғалыс тәртібін жасау, дене жаттығуларын таңдау және жоспарлау, жекелей тиімді еңбек қабілетін ұстап тұру
	Сауықтыру жаттығулары	9.2.1.2 дене дамуының жекелей ерекшеліктерін есепке ала отырып қозғалыстың жатықты болуы және кеңістік пен уақыт туралы түсініктерден хабар беретін нақты және тиімді дағдылар мен реттіліктердің қатарын қолдана алу
		9.3.1.2 бастапқы және әртүрлі позаларда дұрыс тыныс алу дағыларын игеру: отырған кезде, тұрып тұрған кезде, қол мен аяқты іртүрлі жағдайда ұстаған кезде, терең тыныс

8 – бөлімі. Денсаулықты жақсартудың түсінік-ұғымдарды кеңейту	Таза ауада дене шынықтыру әрекеті	а л ғ а н к е з д е 9.2.1.2 дене дамуының жекелей ерекшеліктерін есепке ала отырып қозғалыстың жатықты болуы және кеңістік пен уақыт туралы түсініктерден хабар беретін нақты және тиімді дағдылар мен реттіліктердің қатарын қолдана алу 9.3.4.2 оқу барысында дене тәрбиелік және сауықтырушы іс-шаралар, таңғы жаттығуларды өткізу және ұйымдастыру бойынша икемдер мен дағдыларға ие болу
	Ф и т н е с компоненттерін дамыту: төзімділік пен жылдамдылық	9.2.1.3 дене жаттығуларын дұрыс орындау үшін әлеуетті анықтау, өзінің және өзгелердің орындау икемдерін талқылау 9.3.1.1 дене қызметтерінің денсаулық және салауатты өмі салты үшін маңыздылығын білу және талдау
	Денсаулықты нығайту: жылдамдылық, күш және ептілік	9.1.3.3 ұзақтыққа және биіктікке секірудің әртүрлі тәсілдерін өздігінен игеру және жасай алу 9.3.1.4 денсаулықты нығайтуға ықпал етуші дене жаттығуларының қатарын орындау кезіндегі қиындықтар мен тәуекелдермен күресуге көмектесу үшін сәйкес реакцияларды таңдау және қолдану 9.3.4.2 оқу барысында дене тәрбиелік және сауықтырушы іс-шаралар, таңғы жаттығуларды өткізу және ұйымдастыру бойынша икемдер мен дағдыларға ие болу 9.2.2.2 ойын барысында бірге ойнап жүрген адамдарға құрметпен қарау
	Таза ауадағы ойындар мен эстафеталар	9.2.2.1 жарысу және төрешілік етудің ережелерін өзара салыстыру және көрсету 9.2.2.3 қоршаған ортаға патриотизм, ойын барысында одақтасуды көрсететін мінез-құлық пен бейімдеулерді талқылау және көрсету 9.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене мәдениетін игеру негізіндегі әлеуметтік қолданыстағы қызметтер мен тәсілдерді ұйымдастыру барысындағы икемдерді іріктеу және қолдана алу 9.3.4.1 өзінің оқу және оқудан тыс қызметтері есебінен күн тәртібін жоспарлау және оны ұстану

6) 10-сынып:

6-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Денсаулықты, қозғалыстың және	Қ Т . Ұзындыққа секіруді үйрену және жақсарту	10.3.3.1 жаракаттанудың алдын-алу үшін дене жаттығуларымен айналысу барысында өз әрекетін талдау 10.1.3.3 ұзақтыққа және биіктікке секіре алу және өздігінен секіруді о р ы н д а у 10.1.2.3 бұлшықеттерді босаңсытатын жаттығуларды өздігінінен орындау, оларды өз қозғалыс режиміне қосу

түсінудің сапасын атлетика арқылы арттыру	Спринтерлік жүгіруді арттыру	10.1.1.1 түрлі дене жаттығуларын орындауда негізгі қозғалыс дағдылары мен ептілікті көрсету 10.1.3.5 жеке тік және көлденең кедергілерден өту және талдау
	Лақтыруды үйрену (алыстығы, дәлдігі)	10.3.3.2 жазатайым жағдайлар мен жарақаттану кезінде алғашқы көмек көрсете білу және талдау жасау (10.3.1.1 дене шынықтырудың денсаулық және салауатты өмір салты үшін маңыздылығын түсінуді және білуді көрсету және талдау 10.1.2.3 бұлшықеттерді босаңсытатын жаттығуларды өздігінен орындау, оларды өз қозғалыс режиміне қосу
Қарым-қатынас дағдыларын дамыту	Кеңістіктік түсініктерді дамытуға бағытталған топтық жаттығуларын жасауға қатысу	10.2.2.4 қозғалыс контекстеріне негізделген әртүрлі рөлдерді талдау ж ә н е б е й і м д е у 10.3.1.1 дене шынықтырудың денсаулық және салауатты өмір салты үшін маңыздылығын түсінуді және білуді көрсету және талдау 10.3.1.3 дене жаттығуларын орындау арысында немесе одан кейін белгілі бір өзгерістерді білу үшін бақылау стратегияларының қатарын қолдана білуді көрсете алу
	Сыныптың, үлкен топтардың бірлескен іс-әрекеті	10.2.2.3 адал ойынды, паториотизм, ойын барысында одақтасуды көрсететін мінез-құлықты білдіру 10.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене мәдениетін игеру негізіндегі әлеуметтік қолданыстағы қызметтер мен тәсілдерді ұйымдастыру барысында өз икемдерді талдау 10.3.3.1 жарақаттанудың алдын-алу үшін дене жаттығуларымен айналысу барысында өз әрекетін талдау
	Әлеуметтік дағдыларды дамыту бойынша командамен жұмыс жасау	10.2.2.4 қозғалыс контекстеріне негізделген әртүрлі рөлдерді талдау ж ә н е б е й і м д е у 10.3.2.2 нақты дене жаттығулары үшін денені алдын-ала дайындай алуды көрсету, организмді тиімді қалыпқа келтіруді бағалау
2-тоқсан		
Гимнастика арқылы қозғалыстарды басқару дағдыларын дамыту	Қ Т . Денені бұрауды және бұрылуды қарастыру	10.3.3.1 жарақаттанудың алдын-алу үшін дене жаттығуларымен айналысу барысында өз әрекетін талдау 10.1.2.1 орындалатын жаттығулардың күрделілік деңгейін талдау 10.1.3.1 снарядтарда, снарядтар мен инвентарьларда гимнастикалық ж а т т ы ғ у л а р д ы о р ы н д а у 10.1.3.4 арқанмен өрмелеуді еркін орындау
	Теңгеру және бұралу кезінде денені бақылау	10.3.3.2 жазатайым жағдайлар мен жарақаттану кезінде алғашқы көмек көрсете білу және талдау жасау 10.1.2.1 орындалатын жаттығулардың күрделілік деңгейін талдау 10.2.1.1 қозғалыстағы қателіктерді түзеу және алдын-ала білу және денені дамытуға ықпал ететін жаттығулардың әртүрлі кезектілігіндегі қозғалыстарды орындау спаасын арттыруды көрсете білу және талдау
	Спорттық снарядтарында қозғалыстардың ретін топпен құрастыру	10.1.3.4 демонстрировать лазание по канату 10.1.3.1 демонстрировать гимнастические упражнения на снарядах, со снарядами и инвентарем; выполнять страховку 10.3.1.1 дене шынықтырудың денсаулық және салауатты өмір салты үшін маңыздылығын түсінуді және білуді көрсету және талдау
	Командалық сезімдерін арттыру,	10.1.1.2 спорттың таңдаулы бір түріндегі қозғалыстарды талдау, оларды уақыттағы жағдаяттарда, қол бос кезеңінде орындау білу 10.1.3.2 допты алысқа және дәлдеп лақтыра алу

Ұлттық және спорттық ойындарда меңгерген дағдылар мен түсініктерді жетілдіру	кеңістік бағдарлау мен допты лақтыру дағдыларын дамыту	10.2.2.3 адал ойынды, паториотизм, ойын барысында одақтасуды көрсететін мінез-құлықты білдіру 10.3.2.2 нақты дене жаттығулары үшін денені алдын-ала дайындай алуды көрсету, организмді тиімді қалыпқа келтіруді бағалау 10.3.1.1 дене шынықтырудың денсаулық және салауатты өмір салты үшін маңыздылығын түсінуді және білуді көрсету және талдау
	Ойынды оқу және ұажетті тактиканы қолдану	10.1.1.3 негізгі дене қабілеттерін дамыту, дене сымбаты мен дене бітімін түзеу бойынша дербес сабақтарды талдау 10.2.2.1 жарысу және төрешілік етудің ережелерін талдау 10.3.1.3 дене жаттығуларын орындау арысында немесе одан кейін белгілі бір өзгерістерді білу үшін бақылау стратегияларының қатарын қолдана білуді көрсете алу
3-тоқсан		
Шаңғы/ кростық/ коньки тебу дайындығын түсінуді және дағдыларын тақырыптық жұмыс арқылы дамыту	Қ Т . Тапсырмалар арқылы дене қалып-күйдің компоненттерін дамыту	10.1.1.1 түрлі дене жаттығуларын орындауда негізгі қозғалыс дағдылары мен ептілікті көрсету 10.1.2.1 орындалатын жаттығулардың күрделілік деңгейін талдау 10.1.3.5 жеке тік және көлденең кедергілерден өту және талдау 10.3.3.2 жазатайым жағдайлар мен жарақаттану кезінде алғашқы көмек көрсете білу және талдау жасау
	Аэробтық жаттықтырудың пайдасы	10.1.3.7 аумақтардың климаттық жағдайларына бір адымды жүрісті (бастапқы нұсқасын) орындау. Конькимен сырғанау. Тежелу және соқалы бұрылысты жасау. 3 км. қашықтықты жүріп өту. 10.1.1.3 негізгі дене қабілеттерін дамыту, дене сымбаты мен дене бітімін түзеу бойынша дербес сабақтарды талдау
	Дистанция жүру тапсырмалары	10.1.3.7 аумақтардың климаттық жағдайларына бір адымды жүрісті (бастапқы нұсқасын) орындау. Конькимен сырғанау. Тежелу және соқалы бұрылысты жасау. 3 км. қашықтықты жүріп өту. 10.2.1.1 қозғалыстағы қателіктерді түзеу және алдын-ала білу және денені дамытуға ықпал ететін жаттығулардың әртүрлі кезектілігіндегі қозғалыстарды орындау спаасын арттыруды көрсете білу және талдау
Ойын арқылы оқыту	Қ Т . Ойында тактикалық білімдерін арттыру	10.1.3.6 спорттық ойындардың біріндегі комбинацияларды және реттілікті көрсету. Спорттық ойындардың бірінің негізгі ережелерін білу, төрешілік жасай алу 10.3.1.4 денсаулықты нығайтуға ықпал етуші дене жаттығуларының қатарын орындау кезіндегі қиындықтар мен тәуекелдермен күресуге көмектесу үшін сәйкес реакцияларды қолдана білу және талдау 10.1.2.3 бұлшықеттерді босаңсытатын жаттығуларды өздігінен орындау, оларды өз қозғалыс режиміне қосу
	Ойындарда шешім қабылдауды үйрету жұмысы	10.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене мәдениетін игеру негізіндегі әлеуметтік қолданыстағы қызметтер мен тәсілдерді ұйымдастыру барысында өз икемдерді талдау
	Тормен ойындар арқылы шешім қабылдау дағдыларын дамыту	10.1.3.6 спорттық ойындардың біріндегі комбинацияларды және реттілікті көрсету. Спорттық ойындардың бірінің негізгі ережелерін білу, төрешілік жасай алу 10.2.2.3 адал ойынды, паториотизм, ойын барысында одақтасуды көрсететін мінез-құлықты білдіру 10.2.1.3 дене жаттығуларын дұрыс орындау үшін әлеуетті анықтау, өзінің және өзгелердің орындау икемдерін талдау

	Ойын арқылы ойлау мен қиялды дамыту	10.1.1.2 спорттың таңдаулы бір түріндегі қозғалыстарды талдау, оларды уақыттағы жағдаяттарда, қол бос кезеңінде орындау білу 10.1.3.6 спорттық ойындардың біріндегі комбинацияларды және реттілікті көрсету. Спорттық ойындардың бірінің негізгі ережелерін білу, төрешілік жасай алу 10.2.2.2 ойын барысында бірге ойнап жүрген адамдарға өз қатынасын және олардың өзара қатынастарын талдау
4-тоқсан		
Белсенді және дені сау	Қ Т . Төзімділікті ж ә н е денсаулықты нығайту	10.1.2.2 жекелей қозғалыс тәртібін жасау, дене жаттығуларын таңдау және жоспарлау, жекелей тиімді еңбек қабілетін ұстап тұру 10.3.1.2 бастапқы және әртүрлі позаларда дұрыс тыныс алу дағыларын көрсетіе білу: отырған кезде, тұрып тұрған кезде, қол мен аяқты іртүрлі жағдайда ұстаған кезде, терең тыныс алған кезде 10.3.4.1 өзінің оқу және оқудан тыс қызметтері есебінен күн тәртібін ұ с т а н у ж ә н е с о н ы т а л д а у 10.3.4.2 оқу барысында дене тәрбиелік және сауықтырушы іс-шаралар, таңғы жаттығуларды өткізу және ұйымдастыру бойынша тұрақты икемдер мен дағдыларды көрсете алу
	Бұлшық ет төзімділігін арттыру жаттығулары	10.1.2.2 жекелей қозғалыс тәртібін жасау, дене жаттығуларын таңдау және жоспарлау, жекелей тиімді еңбек қабілетін ұстап тұру
	Сауықтыру жаттығулары	10.2.1.2 дене дамуының жекелей ерекшеліктерін есепке ала отырып, қозғалыстың жатықты болуы және кеңістік пен уақыт туралы түсініктерден хабар беретін нақты және тиімді дағдылар мен реттіліктердің қатарын қолдана алу және соны көрсете білу
Денсаулықты жақсартудың түсінік-ұғымдарды кеңейту	Таза ауада дене шынықтыру әрекеті	10.3.1.2 бастапқы және әртүрлі позаларда дұрыс тыныс алу дағыларын көрсетіе білу: отырған кезде, тұрып тұрған кезде, қол мен аяқты іртүрлі жағдайда ұстаған кезде, терең тыныс алған кезде 10.2.1.2 дене дамуының жекелей ерекшеліктерін есепке ала отырып, қозғалыстың жатықты болуы және кеңістік пен уақыт туралы түсініктерден хабар беретін нақты және тиімді дағдылар мен реттіліктердің қатарын қолдана алу және соны көрсете білу 10.3.4.2 оқу барысында дене тәрбиелік және сауықтырушы іс-шаралар, таңғы жаттығуларды өткізу және ұйымдастыру бойынша тұрақты икемдер мен дағдыларды көрсете алу
	Ф и т н е с компоненттерін дамыту: төзімділік пен жылдамдылық	10.2.1.3 дене жаттығуларын дұрыс орындау үшін әлеуетті анықтау, өзінің және өзгелердің орындау икемдерін талдау 10.3.1.1 дене шынықтырудың денсаулық және салауатты өмір салты үшін маңыздылығын түсінуді және білуді көрсету және талдау
	Денсаулықты нығайту: жылдамдылық, куш және ептілік	10.1.3.3 ұзақтыққа және биіктікке секіре алу және өздігінен секіруді о р ы н д а у 10.3.1.4 денсаулықты нығайтуға ықпал етуші дене жаттығуларының қатарын орындау кезіндегі қиындықтар мен тәуекелдермен күресуге көмектесу үшін сәйкес реакцияларды қолдана білу және талдау 10.3.4.2 оқу барысында дене тәрбиелік және сауықтырушы іс-шаралар, таңғы жаттығуларды өткізу және ұйымдастыру бойынша тұрақты икемдер мен дағдыларды көрсете алу 10.2.2.2 ойын барысында бірге ойнап жүрген адамдарға өз қатынасын және олардың өзара қатынастарын талдау

	Таза ауадағы ойындар мен эстафеталар	10.2.2.1 жарысу және төрешілік етудің ережелерін талдау 10.2.2.3 адал ойынды, патриотизм, ойын барысында одақтасуды көрсететін мінез-құлықты білдіру 10.3.2.1 қоғамда өзін-өзі ұстау ережелері мен дене мәдениетін игеру негізіндегі әлеуметтік қолданыстағы қызметтер мен тәсілдерді ұйымдастыру барысында өз икемдерді талдау 10.3.4.1 өзінің оқу және оқудан тыс қызметтері есебінен күн тәртібін ұстану және соны талдау

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 92- қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 532-қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптары үшін "Түзету ырғағы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптары үшін "Түзету ырғағы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жалпы және дене дамуындағы, жалпы және сөйлеу тілдік қимыл-қозғалыстағы, эмоциялық-ерік аясындағы кемшіліктерді түзетуге; жеке тұлғалық жағымды қасиеттері (достық пейілді, тәртіптілікті, ұжымшылдықты) дарытуға, эстетикалық тұрғыдан тәрбиелеуге көмектесу.

3. Түзету ырғағы сабағының басты міндеттері:

- 1) қимыл-қозғалыстық өрісін: жинақылықты, мақсатты бағыттылықты, қимылдың жатықтығы мен мәнерлілігін дамыту;
- 2) ритмика сабағына жағымды қатынас қалыптастыру;
- 3) ырғақ сезімін қалыптастыру;
- 4) аспаптық музыкаға деген қажеттілікті қалыптастыру;
- 5) музыканың сүйемелдеуімен ырғақты және мәнерлі қозғалу, қимыл қарқынын музыканың ырғағымен үйлестіру қабілетін дамыту;
- 6) икемділікті, өз бойын билей білу сезімін, кеңістікте бағдарлау, қимыл-қозғалысын үйлестіру сезімдерін қалыптастыру;
- 7) би қимылдарына үйрету;
- 8) қимылдың мәнерлігін және бейнені бере білумен жұмыс жүргізу;

- 9) музыкаға эмоциялық жауап беруге тәрбиелеу, музыканы биіктігі, күші, ұзақтығы, тембрі бойынша ажырату;
- 10) қозғалыстық жадты дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. "Түзету ырағағы" пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдемелерінің жүзеге асырылуы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың білім алудағы ерекше қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы педагогикалық принциптерге негізделген.

5. Білім алушыларды оқытудағы түзете дамыту принципі білім алушының даму кемшілігі табиғатының (яғни табиғат есептес) ерекшелігінесәйкес ағзаның сақталған атқарымдары мен жүйесін тірек ете отырып құруды білдіреді.

6. Түзете дамыту бағыттылық принципі оқу әрекетін арнайы әдіс-тәсілдермен қамтамасыз етеді. Бұл жағдайда білім алушылардың сенсорлық ақпараттарды қабылдау және өңдеу жылдамдылығының баяулығы, танымдық белсенділігінің төмендігі және танымдық қызығушылығының әлсіздігі, қоршаған орта туралы білімі мен түсінігінің шектеулілігі, сөйлеу тілі дамуының кешеуілдеуі, тәртіпті еркін реттеу қабілетінің дамымауы, қимыл-қозғалыстағы және қимыл-қозғалысты үйлестірудегі кемшіліктер есепке алынады.

7. Ұжымдық оқу процесі жағдайындағы білім алуда ерекше қажеттіліктері бар білім алушыға қатысты саралау және жекешелеу тәсілдеме бұзылыстары бір санаттағы білім алушылардың вариативтік типологиялық ерекшеліктерінің барлығына шартты болады. Жекешелеу тәсілі саралау тәсілінің нақтыламасы болып табылады.

8. Арнайы педагогикалық басшылықтың қажеттілік принципі. Арнайы педагог жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушы дамуының жалпы заңдылығын, сыныптағы әрбір білім алушының танымдық мүмкіндігін, арнайы педагогикалық көмек тәсілдерін біле отырып, білім алушылардың оқу-танымдық әрекетін ұйымдастырып қана қоймай, сонымен бірге, бұл процесті басқара алады.

9. "Түзету ырағағы" оқу пәні бойынша бағдарламаны жүзеге асырудың негізгі принципі – музыкалық сүйемелдеу көмегімен нақты қимыл-қозғалыстық әрекет процесінде үйрету.

10. Осы бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жас және психофизикалық даму ерекшеліктерін есепке ала отырып құрылған.

11. Бағдарлама материалы тапсырмалар мен мәліметтердің көлемінің арту және күрделену дәрежесі бойынша орналастырылған, бұл білім алушылардың білім мен икемділіктерінің аймағын кеңейтуге көмектеседі.

12. Мұғалім сабақтағы жұмыстың барлық кезеңдеріндегі музыкалық сүйемелдеуде қазақстандық композиторлардың шығармаларын пайдаланады.

13. Сөйлеу тілінің ырғағымен жұмыс сабақтың жеке кезеңі болып ерекшеленбейді, бірақ әр түрлі әрекет түрлерімен үйлестіріле жүргізіледі.

14. Ырғақ сабағы барлық керек-жарақтармен: мұғалімге арналған музыкалық аспап, күйтабақтардың жиынтығы бар ойнатқыш, магнитофон, әр білім алушының жаттығуды орындауына қажетті заттар (түрлі-түсті жалаушалар, шарлар, ленталар, орамалдар, шеңберлер, доптар, секіртпе жіптер, сылдырмақтар, бубендер, даңғаралар), балаларға арналған музыкалық құралдар (пианино, аккордеон, үрмелі сырнай) жабдықталған, кең залда өтеді. Сондай-ақ залда орындықтар және балалардың музыкалық құралдарда ойнауларына арналған тіреуіштер болғаны жөн.

15. Сабаққа ұл балалар спорттық киім, қыз балалар футболка және жұқа шалбар (лосина), аяқтарына жұмсақ тәпішке (чешки) киюлеріне болады.

16. Ырғақ сабағында бағалар қойылмайды. Бағалау сөздік қолдау және ынталандыру арқылы жүзеге асырылады.

3-тарау. "Түзету ырғағы" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

17. "Түзету ырғағы" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сыныпта аптасына – 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;
- 2) 6-сыныпта аптасына – 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты құрайды.

18. Бағдарламадағы оқу материалы шоғырландыру қағидасының негізінде құрамдастырылған, бұл ақыл-ой даму бұзылыстары бар білім алушыларда дағдыларды қалыптастырудың шынайы қиындықтарын есепке алуға мүмкіндік береді. Оқытудың әрбір жылында музыкалық-ритмикалық қимылдарды қайталау, бекіту және әдеттендіру үшін мүмкіндік тудырылады. Әрбір оқу жылында музыкалық-ырғақтық қимылдарды қайталауға, бекітуге және әдеттендіруге мүмкіндік тудырылады.

19. "Түзету ырғағы" пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Ырғақтық-гимнастикалық жаттығулар";
- 2) 2-бөлім "Музыкалық аспаптармен жаттығулар";
- 3) 3-бөлім "Би жаттығулары".

20. "Ырғақтық-гимнастикалық жаттығулар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) жүру және жүгіріс,
- 2) хореографиялық жаттығулар;
- 3) көркем гимнастика жаттығулары;
- 4) стэп-аэробика жаттығулары.

21. "Музыкалық аспаптармен жаттығулар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) соқпалы аспаптарда жаттығу;
- 2) пернетақта аспаптарда жаттығулар.

22. "Би жаттығулары" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) халық биінің элементтері;

- 2) бал биінің элементтері;
- 3) заманауи би элементтері.

23. Әрбір бөлімде жаттығулар жүйесі берілген олардың көлемдері анықталған, сондай-ақ музыкалық-ырғақтық әрекет түрімен шұғылданған білім алушының меңгеретін білім мен біліктері көрсетілген.

24. Әрбір сабақта бағдарламаның барлық бөлімдері бойынша жұмыс берілген бірізділікпен жүзеге асырылады. Алайда сабақтың басында және аяғында ширығуды басатын, босаңсуға, тынышталуға арналған жаттығулар жүргізілетіндіктен, бағдарламаның әрбір бөлігіне сабақтың мақсатына қарай әр түрлі уақыт бөлінеді.

25. 5-сыныпқа арналған "Түзету ырғағы" пәнінің базалық мазмұны:

1) ырғақтық-гимнастикалық жаттығулар. Хореография және көркем гимнастика құралдары Хореографиялық жаттығулар. Қолдардың позициялары, аяқтардың позициялары. Көркем гимнастика жаттығулары. Серіппемен қозғалыстар. Толқынды қозғалыстар. Сілтеу. Жүгіру. Тепе-теңдік. Динамикалық жаттығулар. Статикалық жаттығулар. Аралас жаттығулар;

2) музыкалық аспаптармен жаттығулар. Қарапайым жаттығуларды орындау, фортепиано, аккордеон, жезден гармоникадағы әндер. до1 – соль 1 шеңберінде екі қолмен гаммаларды бірге бір мезгілде орындау. Музыкалық аспаптарда таныс әннің әуендерін негізгі ырғағымен таныс ритмге байланыстырып анықтау. Цифрлық жүйеде музыкалық аспаптарды ойнауды үйрену;

3) би жаттығулары. "Диско" стиліндегі заманауи би элементтері. Қозғалыстардың белгіленген (алдын ала белгіленген) реттілігі бар би. Еркін нысандағы билер.

26. 6-сыныпқа арналған "Түзету ырғағы" пәнінің базалық мазмұны:

1) ырғақтық-гимнастикалық жаттығулар. Қолдардың позициялары

(1-3 позиция), аяқтың позициясы (1-3 позиция). Еркін қозғалыста және тіреуіштегі аяқтардың позициялары. Жүріс және жүгіріс. Метрикалық пульсацияға сәйкес жүру. Көркем гимнастикадағы жаттығулар: серіппемен және толқынды қозғалыстар. Қолдардың бір позициядан екіншісіне ауысуы. Аяққа арналған машинаның жаттығулар : жартылай отыру, жүрелеу, аяқтарды жазу, аяқтарды сілтеу, сілтеулер. Секіру. Тепе-теңдікке жаттығулар: Динамикалық және статикалық жаттығулар. Айналу. Аралас жаттығулар. Гимнастикалық нысандармен жаттығулар - таяқтар, түйреуіштер, доптар;

2) музыкалық аспаптармен жаттығулар. Музыкалық аспаптар көмегімен ырғақты көшіру. Музыкалық фразалардың ішіндегі таныс әндер мен комплекстерді жаттау. Контрасттық регистрлердегі жоғары және төмен дыбыстар арасындағы айырмашылық және бір тізілімнен екіншісіне көшу (жоғары және төмен) ажырату. Пианино-гаммадағы екі қолмен бірге бір уақытта до1 – си 1 дейін орындау. Берілген

ритмге сәйкес музыкалық аспаптарда импровизациялау. Музыкалық аспаптарда таныс әннің әуендерін негізгі ырғағымен таныс ритмге байланыстырып анықтау. Цифрлық жүйеде музыкалық аспаптарды ойнауды үйрену;

3) би жаттығулары. Бал биінің элементтері. Баяу вальс. Музыкалық өлшемі 3/4. Баяу, біркелкі қозғалыстарды дамытуға арналған жаттығулар. Вальс қадамы. Баяу фокстрот. Музыкалық өлшемі - 4/4. Фокстротқа тән баяу, ұзақ, сырғитын қадамдар, жалқау және асықпайтын жаттығулар. Танго. Музыкалық өлшемі - 2/4. Тангоға тән біркелкі қозғалыстар. Танго қадамы. Латын Америка бал биі "Самба", "Ча-ча-ча". өндірістік тән серпімді Латын биіне тән серіппе тәріздес қозғалыстар. Степ-аэробика.

27. Оқу материалдарын осы бағдарлама бойынша сыныптар (тоқсандар) бойынша бөлу үлгі болып табылады, мұғалім оқу материалын білім алушылардың оқуын ерекшеліктерін ескере отырып, бір сыныптан екіншісіне дейінгі білім беру материалдарын зерттеуге аударуға құқылы. Әрбір сыныпта оқыту бұрын оқылған материалды қайталаудан басталады.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

28. Бағдарламада оқу мақсаттарын қолдануға, мониторинг өткізуге тиімді болу үшін кодтық белгі енгізілген. Кодтық белгідегі бірінші сан білім беру кезеңін, екінші сан бөлімді, үшінші сан оқу мақсатының реттік нөмерін көрсетеді. Мысалы, 5.2.2.1 кодындағы "5" – сынып, "2.2" – бөлім және бөлімше, "1" – оқу мақсатының реттік саны.

29. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Ырғақтық-гимнастикалық жаттығулар":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары:	
	5-сынып	6-сынып
1.1 Жүріс және жүгіріс	5.1.1.1 сабаққа дайындалу және ұйымдасқан түрде сыныпқа кіру 5.1.1.2 саптағы жүріс үшін санау, жүрісті жүрелей отырумен кезектестіру 5.1.1.3 жүру, аяқтың ұшымен қозғалу (2/4, 4/4 музыканың сүймелдеуімен); тактінің күшті бөлігін ерекшелеу 5.1.1.4 қозғалыс кезінде, мүсінді сақтай отырып, бір шеңберден жеке екі шеңбер құрау 5.1.1.5 қимылдың барлық түрін музыкамен үйлестіре орындау 5.1.1.6 келесі жүріс түрлерін қолдану: жұмсақ, биік, үшкір және кең қадам; жүгірістің әр түрлі түрлерін қолдану: биік, үшкір және кең жүгіріс 5.1.1.7 жүріс пен жүгірістің қарқыны мен сипатын музыкалық сүймелдеудің қарқыны мен сипатына сәйкес өздігінен	6.1.1.1 қимыл бағытын бағдарлау және атау 6.1.1.2 етістіктерді (еңбектеді, жүгірді, жүрді) және үстеулерді (алға, артқа, төмен, жоғары, оңға, солға, жанына, тура, көлденеңінен) пайдалана отырып, қимыл траекториясы туралы сөздік есеп беру 6.1.1.3 бірден сапқа тұру, бой бойынша сапқа тұру, көру және есту белгісі бойынша шеңбер құрау 6.1.1.4 қимылды тоқтатпай, соқтығыспай, мүсін мен тепе-теңдікті сақтай, саптан шашырап жүру, содан кейін шеңбер құрау 6.1.1.5 метрикалық тамыр соғуға сәйкес жүру: арқаны тік ұстаған қалыпта жүрісті жүрелеумен, тізе бүгумен, аяқ ұшымен, кең және ұсақ қадаммен, өкшемен жүрумен кезектестіру

	ө з г е р т у 5.1.1.8 хореографиялық жаттығуларды (қол, аяқ жағдайы) орындау 5.1.1.9көркем гимнастика қимылдарын: қолмен және аяқпен серіппелі, толқын тәрізді қимылдарды, сермеуді, секірісті, тепе-теңдікті, бұрылыстарды орындау	6.1.1.6 заттармен және затсыз түрлендіре ж ү р у 6.1.1.7 биік, үшкір және кең жүгірісті о р ы н д а у 6.1.1.8 жүрген және жүгірген кезде қолмен әр түрлі қимылдарды орындау
1 . 2 Хореографиялық жаттығулар	5.1.2.1 бастапқы қалып болып табылатын қолдың дайындық жағдайын меңгеру және о р ы н д а у 5.1.2.2 бірінші қалыпты орындау – қол кеуде тұсында алға қарай созылған, алақан денеге қараған, шынтақ жанына қарай дөңгеленген, иық түскен, бір қолдың саусақтары екінші қолдың саусақтарынан 5-10 сантиметр қашықтықта 5.1.2.3 екінші қалыпты орындау – дөңгеленген қолдар жанына қарай созылған және иықтан біршама төмен және денеден біраз алға қарай орналасқан, шынтақтар бірінші қалыпқа қарағанда артқа қарай біршама тіктелген, алақан бір-біріне қараған 5.1.2.4 үшінші қалыпты орындау – қол жоғарыда (көрінетіндей), қол басы мен шынтақтар беттің алдында және жанына қарай, ал алақандар төмен қарай о р н а л а с қ а н 5.1.2.5 тіректегі аяқ қалпын меңгеру және о р ы н д а у 5.1.2.6 аяқтың бірінші қалпы – өкше бірге, аяқ ұштары жан-жаққа қараған 5.1.2.7 екінші қалыпты орындау – аяқ табан ұзындығы қашықтықтығында алшақ қойылған, аяқ ұшы жан-жаққа қараған 5.1.2.8 үшінші қалыпты орындау – бір табанның өкшесі екінші табанның ортасында, аяқ ұшы жан-жаққа қараған 5.1.2.9 жаттығуды тірекке қарап тұрған қалыпта орындау	6.1.2.1 қолдың бірінші, екінші, үшінші қалпын о р ы н д а у 6.1.2.2 қол басын барлық қалыпта жеңіл, ширықтырмай ұстау 6.1.2.3 қолға арналған жаттығуларды дене қимылымен біріктіру 6.1.2.4 аяқтың қалпын және қимылды тірек жанындағы қалып бойынша орындау 6.1.2.5 жаттығуды тірекке бетімен, содан кейін бүйірмен тұрған қалыпта орындау 6.1.2.6 жаттығуларды тірек жанында орындау: жүрелеп отыру, жартылай жүрелеп отыру, аяқты әр түрлі бағытта тіктеу, аяқты сермеу қимылын орындау
	5.1.3.1 серіппелі қимылдарды орындау – буынды немесе буындарды біркелкі бүгу ж ә н е ж а з у 5.1.3.2 музыкадағы акценттерді серіппелі қимылмен ерекшелену 5.1.3.3 қолмен серіппелі қимылдарды бір мезгілде және кезекпен әр түрлі бағытта о р ы н д а у 5.1.3.4 серіппелі қимылдарды аяқпен орындау – екі аяқпен бір орында тұрып о р ы н д а у 5.1.3.5 аяқтың ұшымен көтерілу және тізені бүкпей табанмен түсу; табанмен тұрып тізені бүгу және жазу	6.1.3.1 5-сыныпта оқыған көркем гимнастика жаттығуларын қайталау және б е к і т у 6.1.3.2 қолмен серіппелі және толқын тәріздес қимылдарды орындау, қолды бір қалыптан екінші қалыпқа аудару 6.1.3.3 станок жанында аяққа арналған жаттығуларды орындау: жартылай жүрелеу, жүрелеу, аяқты тіктеу, аяқты серпу 6.1.3.4 секірістерді орындау 6.1.3.5 тепе-теңдікті сақтауға берілген

1.3 Көркем гимнастикалық жаттығулар	5.1.3.6 бір орында тұрып, дене ауырлығын бір аяқтан екінші аяққа серіппелі қимылмен ауыстыра, алға-артқа қарай қозғалу; оң содан кейін сол аяғының тізесін бүгуді орындау 5.1.3.7 қолмен, кеудемен және бүкіл денемен толқын тәрізді қимылды орындау 5.1.3.8 көркем гимнастика жаттығуларын ³/₄ көлемдегі, ақырын немесе орташа қарқындағы лирикалық, жайлы әуеннің сүйемелдеуімен орындау 5.1.3.9 бүтін толқынды қимылды орындауға арналған дайындық жаттығуларды орындау; бүтін толқынды қимылды орындау үшін бастапқы қалыпты – дөңгелектене жүрелеп отыруды орындау 5.1.3.10 бүтін толқынды қимылды өзінің мүмкіндігіне қарай орындау, алайда орындауды жетілдіруге тырысу 5.1.3.11 аяқты сермеуді орындау 5.1.3.12 барлық дененің немесе оның жеке бөліктерінің (қол, аяқ) бүтін қимылын бірізділікпен орындау 5.1.3.13 сермеуді аяқпен, қолмен, кеудемен және барлық денемен орындау 5.1.3.14 2/4, 3/4 көлемдегі сергек музыканың сүйемелдеуімен сермеуді орындау, дыбыстың қаттылығы, қарқыны сермеу амплитудасына тәуелді болады 5.1.3.15 секірістерді бұрылыстармен, сермеумен, би қадамдарымен, ырғақтық тапсырмалармен үйлестіре орындау	жаттығуларды орындау, әр түрлі тіректерде тепе-теңдігін сақтау 6.1.3.6 динамикалық жаттығуларды орындау: тіректің шектелген ауданы немесе жоғары көтерілген тіректе –гимнастикалық орындықта, бумда, еденде анық сызылған жолақ жағдайында орындалатын адымдау, жүгіріс, секіріс 6.1.3.7 статикалық жаттығуларды орындау: екі аяқпен (аяқ ұшымен) әр түрлі тұрыстар, әр түрлі қалыпта бір аяқпен тұру (бос аяқ алға, артқа, жанына қарай созылған, дененің еңкеюімен), еденде немесе сәл көтерілген тіректе тізерлеп тұру 6.1.3.8 дененің бұрылуына берілген жаттығуларды орындау: қимылдағы тұрақтылықты сақтау, бір немесе екі аяқпен 180, 360 және одан да үлкен градусқа бұрылу; бұрын меңгерген бұрылыстарды тепе-теңдікке берілген және би қадамдарымен біріктіру 6.1.3.9 аралас жаттығуларды орындау – тұрақты статикалық қалыппен аяқталатын қимылдық әрекеттерді орындау 6.1.3.10 әр түрлі секірістерді орындағанда жерге түсе білу, бұрылыстарды, жүрелеп отыруды, еңкеюді орындағаннан кейін тепе-теңдікті сақтау 6.1.3.11 жаттығуларды гимнастикалық заттармен – шеңбер, кегль, доппен орындау
1.4 Стэп-аэробика жаттығулары		6.1.4.1 степ-аэробика жаттығуларын меңгеру және орындау: стептегі (платформадағы) қимыл үйлесімділігіне берілген жаттығулар 6.1.4.2 Basic-step (басик стэп) меңгеру және орындау:– платформадағы"негізгі қадам", сол және оң аяғын кезектестіру 6.1.4.3 платформада V-step (ви- стэп) – "ви-қадамдарды" шапалақпен, степте оңға, степте солға орындау 6.1.4.4 Top-up (топ ап) – "үстінен тигізу" меңгеру, платформадағы қадамдар 6.1.4.5 Lift-step (лифт стэп) меңгеру – степте тізені көтеріп адымдау; стептегі жалғамалы қадам

2) 2-бөлім "Музыкалық аспаптармен жаттығулар":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары:	
	5-сынып	6-сынып

2.1 Соқпалы аспаптарда жаттығу	5.2.1.1 берілген ырғақты соқпалы аспаптар көмегімен шығару 5.2.1.2 музыкалық аспаптармен таныс өлеңнің негізгі ырғағын бере білу 5.2.1.3 берілген ырғақ бойынша таныс өлеңнің әуенін анықтау	6.2.1.1 берілген ырғақты соқпалы аспаптар көмегімен шығару 6.2.1.2 музыкалық аспаптармен таныс өлеңнің негізгі ырғағын бере білу 6.2.1.3 берілген ырғақ бойынша таныс өлеңнің әуенін анықтау 6.2.1.4 таныс өлеңдерден жеңіл музыкалық тіркестердің ырғағын жаттау
2.2 Пернелі аспаптарда жаттығу	5.2.2.1 музыкалық аспаптарды дыбысталуы бойынша тану 5.2.2.2 пианинода екі қолымен бір мезгілде до1 – соль көлеміндегі гамманы орындау 5.2.2.3 сандық жүйе бойынша пернелі музыкалық аспаптарда ойнауға үйрену 5.2.2.4 пианино, аккордеон, үрмелі сырнайда оңай жаттығуларды орындау 5.2.2.5 сандық жүйені пайдалана отырып, музыкалық аспаптарда жеңіл 1-2 өлеңді немесе әуенді орындау	6.2.2.1 қарама-қайшы регистрлердегі жоғары және төменгі дыбыстарды, бір регистрден екінші регистрге өтуді (жоғары-төмен) ажырату 6.2.2.2 пианинода екі қолымен бір мезгілде до1 – соль көлеміндегі гамманы орындау 6.2.2.3 сандық жүйе бойынша пернелі музыкалық аспаптарда ойнауға үйретуді ұсыну 6.2.2.4 сандық жүйені пайдалана отырып, музыкалық аспаптарда жеңіл 2-3 өлеңді немесе әуенді орындау 6.2.2.5 берілген ырғаққа сәйкес музыкалық аспаптардан дыбыс шығару

3) 3-бөлім "Би жаттығулары":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары:	
	5-сынып	6-сынып
3.1 Халық биінің элементтері	5.3.1.1 халық биін музыкалық сүйемелдеудің көңіл күйін эмоциямен білдіру 5.3.1.2 түзету ритмикасы сабақтарында алған икемділіктері мен дағдыларын күнделікті өмірде пайдалану 5.3.1.3 ертеңгіліктерде дұрыс және әдемі билеу, сынып пен мектептегі көркем өнерпаздар үйірмесіне белсене қатысу	6.3.1.1 кейбір халық билеріне тән негізгі қимылдарды ажырату, биде әдемі және мәнерлі қимылдай білу 6.3.1.2 түзету ритмикасы сабақтарында алған икемділіктері мен дағдыларын күнделікті өмірде пайдалану 6.3.1.3 ертеңгіліктерде дұрыс және әдемі билеу, сынып пен мектептегі көркем өнерпаздар үйірмесіне белсене қатысу
3.2 Бал биінің элементтері	5.3.2.1 жауапкершілік байқату, жұппен билегенде өзара әрекеттене білу, қиындықтарды жеңу 5.3.2.2 баяу, жайлы қимылдарды, вальс қадамын (музыкалық көлемі 3/4); үйретуге арналған жаттығуларды орындау 5.3.2.3 баяу фокстрот (музыкалық көлемі 4/4) қимылын орындау 5.3.3.4 факстротқа тән ұзын, жеңіл, жатық қадамдарды, еркін, байсалды, еріншек, асықпайтын қимылдарды үйретуге арналған жаттығуларды орындау 5.3.3.5 көркем бейнелерді икемді қимылдар мен ырғақты санау	6.3.2.1 негізгі бал билерінің: вальс, танго, самба, ча-ча-ча, румба шығу тарихын білу 6.3.2.2 5-сыныпта үйренген кейбір бал билеріне тән негізгі қимылдарды қайталау және бекіту 6.3.2.3 жұптық танго биінің ақырын, жатық қимылдарын (музыкалық көлемі 2/4 орындау) 6.3.2.4 латынамерикалық билерге тән серіппелі қимылдарды үйретуге берілген жаттығуларды орындау 6.3.2.5 латынамерикалық бал билерін: "Самба", "Ча-ча-ча" белсенді орындау 6.3.2.6 вальс, танго, самба билерін музыкалық сүйемелдеудің көңіл күйін эмоциямен білдіру 6.3.2.7 бидің көркем бейнесін ырғақты санау және қимылдарды мәнерлі ауыстыру арқылы құру 6.3.2.8 түзету ритмикасы сабақтарында алған икемділіктері мен дағдыларын күнделікті өмірде

	құралдарымен және адам денесінің мәнерлі қалпын үздіксіз ауыстыру арқылы құру	п а й д а л а н у 6.3.2.9 сынып пен мектептегі көркем өнерпаздар үйірмесіне белсене қатысу
3.3 Заманауи б и элементтері	5.3.3.1 кейбір заманауи билерге тән негізгі қимылдарды ажырату 5.3.3.2 би жаттығуларын орындау, "диско" стиліндегі жеңіл заманауи билерді орындау 5.3.3.3 заманауи музыканы білім алушылардың музыкалық қызығушылықтарын есепке алып, мұғалімнің шешімімен пайдалану 5.3.3.4 биде музыканың ең бір динамикалық жерін ерекшелеп көрсету үшін секірістерді п а й д а л а н у 5.3.3.5 музыканың сипатын қол, аяқ, дененің нақты, ырғақты қимылын кадаммен ырғақтық үйлестіру арқылы бере білу	6.3.3.1 биді музыкасына қарай дұрыс анықтау, бидің қажетті қимылы мен қарқынын табу, қимылда метрді, ырғақтық суретті, акцентті ерекшелеу, қимылды музыкалық тіркес бөлігінің ауысуына сәйкес тындау және өздігінен өзгерту 6.3.3.2 ұсынылған элементтерді меңгеруіне қарай жаңаларын қосу, жаттығуды күрделендіру, қимылда орындау, қимылдың қарқынын, амплитудасын арттыру 6.3.3.3 "диско"стиліндегі заманауи билердің элементтерін орындау 6.3.3.4 қимылдарының бірізділігі бекітілген (алдын ала анықталған) билерді орындау 6.3.3.5 еркін тұруымен ерекшеленетін билерді орындау 6.3.3.6 би билегенде шығармашылық дербестік және өзін-өзі эмоциялық көрсету белгілерін байқату

30. Осы Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптары үшін "Түзету ырғағы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

31. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар
білім алушыларға арналған 5-6
сыныптары үшін "Түзету
ырғағы" пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік оқу
бағдарламасына
қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптары үшін "Түзету ырғағы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
	1.1 Жүріс және жүгіріс	5.1.1.1 сабаққа дайындалу және ұйымдасқан түрде сыныпқа к і р у 5.1.1.2 саптағы жүріс үшін санау, жүрісті жүрелей отырумен к е з е к т е с т і р у 5.1.1.3 жүру, аяқтың ұшымен қозғалу (2\4, 4\4 музыканың

1 Ырғақтық-гимнастикалық жаттығулар		сүйемелдеуімен); тактінің күшті бөлігін ерекшелеу 5.1.1.4 қозғалыс кезінде, мүсінді сақтай отырып, бір шеңберден жеке екі шеңбер құрау
	1 . 2 Хореографиялық жаттығулар	5.1.2.1 бастапқы қалып болып табылатын қолдың дайындық жағдайын меңгеру және орындау 5.1.2.2 бірінші қалыпты орындау – қол кеуде тұсында алға қарай созылған, алақан денеге қараған, шынтақ жанына қарай дөңгеленген, иық түскен, бір қолдың саусақтары екінші қолдың саусақтарынан 5-10 сантиметр қашықтықта 5.1.2.3 екінші қалыпты орындау – дөңгеленген қолдар жанына қарай созылған және иықтан біршама төмен және денеден біраз алға қарай орналасқан, шынтақтар бірінші қалыпқа қарағанда артқа қарай біршама тіктелген, алақан бір-біріне қараған
	1.3 Көркем гимнастикалық жаттығулар	5.1.3.1 серіппелі қимылдарды орындау – буынды немесе буындарды біркелкі бұғу және жазу 5.1.3.2 музыкадағы акценттерді серіппелі қимылмен е р е к ш е л е у 5.1.3.3 қолмен серіппелі қимылдарды бір мезгілде және кезекпен әр түрлі бағытта орындау 5.1.3.4 серіппелі қимылдарды аяқпен орындау – екі аяқпен бір орында тұрып орындау 5.1.3.5 аяқтың ұшымен көтерілу және тізені бүкпей табанмен түсу; табанмен тұрып тізені бұғу және жазу
2. Музыкалық аспаптармен жаттығулар	2.1 Соқпалы аспаптарда жаттығу	5.2.1.1 берілген ырғақты соқпалы аспаптар көмегімен шығару
	2.2 Пернелі аспаптарда жаттығу	5.2.2.1 музыкалық аспаптарды дыбысталуы бойынша тану 5.2.2.2 пианинода екі қолымен бір мезгілде до1 – соль көлеміндегі гамманы орындау
3. Би жаттығулары	3.1 Халық биінің элементтері	5.3.1.1 халық биін музыкалық сүйемелдеудің көңіл күйін эмоциямен білдіру
	3.2 Бал биінің элементтері	5.3.2.1 жауапкершілік байқату, жұппен билегенде өзара әрекеттене білу, қиындықтарды жеңу 5.3.2.2 баяу, жайлы қимылдарды, вальс қадамын (музыкалық көлемі 3/4)
	3.3 Заманауи би элементтері	5.3.3.1 кейбір заманауи билерге тән негізгі қимылдарды ажырату
2-тоқсан		
	1.1 Жүріс және жүгіріс	5.2.2.1 музыкалық аспаптарды дыбысталуы бойынша тану 5.2.2.2 пианинода екі қолымен бір мезгілде до1 – соль көлеміндегі гамманы орындау 5.2.2.3 сандық жүйе бойынша пернелі музыкалық аспаптарда ойнауға үйрену; 5.2.2.4 пианино, аккордеон, үрмелі сырнайда оңай жаттығуларды орындау 5.2.2.5 сандық жүйені пайдалана отырып, музыкалық аспаптарда жеңіл 1-2 өлеңді немесе әуенді орындау
		5.1.2.1 бастапқы қалып болып табылатын қолдың дайындық жағдайын меңгеру және орындау 5.1.2.2 бірінші қалыпты орындау – қол кеуде тұсында алға

1 . Ырғақтық-гимнастикалық жаттығулар	1 . 2 Хореографиялық жаттығулар	қарай созылған, алақан денеге қараған, шынтак жанына қарай дөңгеленген, иық түскен, бір қолдың саусақтары екінші қолдың саусақтарынан 5-10 сантиметр қашықтықта 5.1.2.3 екінші қалыпты орындау – дөңгеленген қолдар жанына қарай созылған және иықтан біршама төмен және денеден біраз алға қарай орналасқан, шынтактар бірінші қалыпқа қарағанда артқа қарай біршама тіктелген, алақан бір-біріне қараған 5.1.2.4 үшінші қалыпты орындау – қол жоғарыда (көрінетіндей), қол басы мен шынтактар беттің алдында және жанына қарай, ал алақандар төмен қарай орналасқан
	1.3 Көркем гимнастикалық жаттығулар	5.1.3.1 серіппелі қимылдарды орындау – буынды немесе буындарды біркелкі бүгу және жазу 5.1.3.2 музыкадағы акценттерді серіппелі қимылмен ерекшелеу 5.1.3.3 қолмен серіппелі қимылдарды бір мезгілде және кезекпен әр түрлі бағытта орындау 5.1.3.4 серіппелі қимылдарды аяқпен орындау – екі аяқпен бір орында тұрып орындау 5.1.3.5 аяқтың ұшымен көтерілу және тізені бүкпей табанмен түсу; табанмен тұрып тізені бүгу және жазу 5.1.3.6 бір орында тұрып, дене ауырлығын бір аяқтан екінші аяққа серіппелі қимылмен ауыстыра, алға-артқа қарай қозғалу; оң содан кейін сол аяғының тізесін бүгуді орындау 5.1.3.7 қолмен, кеудемен және бүкіл денемен толқын тәрізді қимылды орындау 5.1.3.8 көркем гимнастика жаттығуларын $\frac{3}{4}$ көлемдегі, ақырын немесе орташа қарқындағы лирикалық, жайлы әуеннің сүйемелдеуімен орындау
2. Музыкалық аспаптармен жаттығулар	2.1 Соқпалы аспаптарда жаттығу	5.2.1.1 берілген ырғақты соқпалы аспаптар көмегімен шығару 5.2.1.2 музыкалық аспаптармен таныс өлеңнің негізгі ырғағын бере білу
	2.2 Пернелі аспаптарда жаттығу	5.2.2.1 музыкалық аспаптарды дыбысталуы бойынша тану 5.2.2.2 пианинода екі қолымен бір мезгілде до1 – соль көлеміндегі гамманы орындау 5.2.2.3 сандық жүйе бойынша пернелі музыкалық аспаптарда ойнауға үйрену
3. Би жаттығулары	3.1 Халық биінің элементтері	5.3.1.1 халық биін музыкалық сүйемелдеудің көңіл күйін эмоциямен білдіру 5.3.1.2 түзету ритмикасы сабақтарында алған икемділіктері мен дағдыларын күнделікті өмірде пайдалану
	3.2 Бал биінің элементтері	5.3.2.1 жауапкершілік байқату, жұппен билегенде өзара әрекеттене білу, қиындықтарды жеңу; 5.3.2.2 баяу, жайлы қимылдарды, вальс қадамын (музыкалық көлемі $\frac{3}{4}$); үйретуге арналған жаттығуларды орындау 5.3.2.3 баяу фокстрот (музыкалық көлемі $\frac{4}{4}$) қимылын орындау;
	3.3 Заманауи би элементтері	5.3.3.1 кейбір заманауи билерге тән негізгі қимылдарды ажырату 5.3.3.2 би жаттығуларын орындау, "диско" стиліндегі жеңіл заманауи билерді орындау

1 Ырғақтық-гимнастикалық жаттығулар	1.1 Жүріс және жүгіріс	5.1.1.1 сабаққа дайындалу және ұйымдасқан түрде сыныпқа к і р у 5.1.1.2 саптағы жүріс үшін санау, жүрісті жүрелей отырумен к е з е к т е с т і р у 5.1.1.3 жүру, аяқтың ұшымен қозғалу (2\4, 4\4 музыканың сүймелдеуімен); тактінің күшті бөлігін ерекшелеу 5.1.1.4 қозғалыс кезінде, мүсінді сақтай отырып, бір шеңберден жеке екі шеңбер құрау 5.1.1.5 қимылдың барлық түрін музыкамен үйлестіре о р ы н д а у 5.1.1.6 келесі жүріс түрлерін қолдану: жұмсақ, биік, үшкір және кең кадам;жүгірістің әр түрлі түрлерін қолдану: биік, үшкір және кең жүгіріс 5.1.1.7 жүріс пен жүгірістің қарқыны мен сипатын музыкалық сүймелдеудің қарқыны мен сипатына сәйкес өздігінен өзгерту 5.1.1.8 хореографиялық жаттығуларды (қол, аяқ жағдайы) орындау
	1 . 2 Хореографиялық жаттығулар	5.1.2.1 бастапқы қалып болып табылатын қолдың дайындық жағдайын меңгеру және орындау 5.1.2.2 бірінші қалыпты орындау – қол кеуде тұсында алға қарай созылған,алақан денеге қараған, шынтақ жанына қарай дөңгеленген, иық түскен, бір қолдың саусақтары екінші қолдың саусақтарынан 5-10 сантиметр қашықтықта 5.1.2.3 екінші қалыпты орындау – дөңгеленген қолдар жанына қарай созылған және иықтан біршама төмен және денеден біраз алға қарай орналасқан, шынтақтар бірінші қалыпқа қарағанда артқа қарай біршама тіктелген, алақан бір-біріне қ а р а ғ а н 5.1.2.4 үшінші қалыпты орындау – қол жоғарыда (көрінетіндей), қол басы мен шынтақтар беттің алдында және жанына қарай, ал алақандар төмен қарай орналасқан 5.1.2.5 тіректегі аяқ қалпын меңгеру және орындау 5.1.2.6 аяқтың бірінші қалпы – өкше бірге, аяқ ұштары ж а н - ж а қ қ а қ а р а ғ а н 5.1.2.7екінші қалыпты орындау – аяқ табан ұзындығы қашықтықтығында алшақ қойылған, аяқ ұшы жан-жаққа қараған
		5.1.3.1 серіппелі қимылдарды орындау – буынды немесе буындарды біркелкі бүгу және жазу 5.1.3.2 музыкадағы акценттерді серіппелі қимылмен е р е к ш е л е у 5.1.3.3 қолмен серіппелі қимылдарды бір мезгілде және кезекпен әр түрлі бағытта орындау 5.1.3.4 серіппелі қимылдарды аяқпен орындау – екі аяқпен бір орында тұрып орындау; 5.1.3.5 аяқтың ұшымен көтерілу және тізені бүкпей табанмен түсу; табанмен тұрып тізені бүгу және жазу 5.1.3.6 бір орында тұрып, дене ауырлығын бір аяқтан екінші аяққа серіппелі қимылмен ауыстыра, алға-артқа қарай қозғалу; оң содан кейін сол аяғының тізесін бүгуді орындау 5.1.3.7 қолмен, кеудемен және бүкіл денемен толқын тәрізді

	1.3 Көркем гимнастикалық жаттығулар	қ и м ы л д ы о р ы н д а у 5.1.3.8 көркем гимнастика жаттығуларын $\frac{3}{4}$ көлемдегі, ақырын немесе орташа қарқындағы лирикалық, жайлы әуеннің сүймелдеуімен орындау 5.1.3.9 бүтін толқынды қимылды орындауға арналған дайындық жаттығуларды орындау; бүтін толқынды қимылды орындау үшін бастапқы қалыпты – дөңгелектене жүрелеп о т ы р у д ы о р ы н д а у 5.1.3.10 бүтін толқынды қимылды өзінің мүмкіндігіне қарай орындау, алайда орындауды жетілдіруге тырысу; 5.1.3.11 аяқты сермеуді орындау 5.1.3.12 барлық дененің немесе оның жеке бөліктерінің (қол, аяқ) бүтін қимылын бірізділікпен орындау 5.1.3.13 сермеуді аяқпен, қолмен, кеудемен және барлық денемен орындау
2. Музыкалық аспаптармен жаттығулар	2.1 Соқпалы аспаптарда жаттығу	5.2.1.1 берілген ырғақты соқпалы аспаптар көмегімен ш ы ғ а р у ; 5.2.1.2 музыкалық аспаптармен таныс өлеңнің негізгі ырғағын б е р е бі л у ; 5.2.1.3 берілген ырғақ бойынша таныс өлеңнің әуенін анықтау
	2.2 Пернелі аспаптарда жаттығу	5.2.2.1 музыкалық аспаптарды дыбысталуы бойынша тану 5.2.2.2 пианинода екі қолымен бір мезгілде до1 – соль көлеміндегі гамманы орындау 5.2.2.3 сандық жүйе бойынша пернелі музыкалық аспаптарда о й н а у ғ а ү й р е н у ; 5.2.2.4 пианино, аккордеон, үрмелі сырнайда оңай жаттығуларды орындау
3. Би жаттығулары	3.1 Халық биінің элементтері	5.3.1.1 халық биін музыкалық сүйемелдеудің көңіл күйін э м о ц и я м е н бі л д і р у 5.3.1.2 түзету ритмикасы сабақтарында алған икемділіктері мен дағдыларын күнделікті өмірде пайдалану 5.3.1.3 ертеңгіліктерде дұрыс және әдемі билеу, сынып пен мектептегі көркем өнерпаздар үйірмесіне белсене қатысу
	3.2 Бал биінің элементтері	5.3.2.1 жауапкершілік байқату, жұппен билегенде өзара әрекеттене білу, қиындықтарды жеңу 5.3.2.2 баяу, жайлы қимылдарды, вальс қадамын (музыкалық көлемі $\frac{3}{4}$); үйретуге арналған жаттығуларды орындау 5.3.2.3 баяу фокстрот (музыкалық көлемі $\frac{4}{4}$) қимылын о р ы н д а у 5.3.2.4 факстротқа тән ұзын, жеңіл, жатық қадамдарды, еркін , байсалды, еріншек, асықпайтын қимылдарды үйретуге арналған жаттығуларды орындау
	3.3 Заманауи би элементтері	5.3.3.1 кейбір заманауи билерге тән негізгі қимылдарды а ж ы р а т у 5.3.3.2 би жаттығуларын орындау, "диско" стиліндегі жеңіл заманауи билерді орындау 5.3.3.3 заманауи музыканы білім алушылардың музыкалық қызығушылықтарын есепке алып, мұғалімнің шешімімен п а й д а л а н у 5.3.3.4 биде музыканың ең бір динамикалық жерін ерекшелеп көрсету үшін секірістерді пайдалану

1 Бірғақтық-гимнастикалық жаттығулар	1.1 Жүріс және жүгіріс	5.1.1.1 сабаққа дайындалу және ұйымдасқан түрде сыныпқа к і р у 5.1.1.2 саптағы жүріс үшін санау, жүрісті жүрелей отырумен к е з е к т е с т і р у 5.1.1.3 жүру, аяқтың ұшымен қозғалу (2\4, 4\4 музыканың сүймелдеуімен); тактінің күшті бөлігін ерекшелеу 5.1.1.4 қозғалыс кезінде, мүсінді сақтай отырып, бір шеңберден жеке екі шеңбер құрау 5.1.1.5 қимылдың барлық түрін музыкамен үйлестіре о р ы н д а у 5.1.1.6 келесі жүріс түрлерін қолдану: жұмсақ, биік, үшкір және кең кадам;жүгірістің әр түрлі түрлерін қолдану: биік, үшкір және кең жүгіріс 5.1.1.7 жүріс пен жүгірістің қарқыны мен сипатын музыкалық сүймелдеудің қарқыны мен сипатына сәйкес ө з д і г і н е н ө з г е р т у 5.1.1.8 хореографиялық жаттығуларды (қол, аяқ жағдайы) о р ы н д а у 5.1.1.9 көркем гимнастика қимылдарын: қолмен және аяқпен серіппелі, толқын тәрізді қимылдарды, сермеуді, секірісті, тепе-теңдікті, бұрылыстарды орындау
	1 . 2 Хореографиялық жаттығулар	5.1.2.1 бастапқы қалып болып табылатын қолдың дайындық жағдайын меңгеру және орындау 5.1.2.2 бірінші қалыпты орындау – қол кеуде тұсында алға қарай созылған,алақан денеге қараған, шынтақ жанына қарай дөңгеленген, иық түскен, бір қолдың саусақтары екінші қолдың саусақтарынан 5-10 сантиметр қашықтықта; 5.1.2.3 екінші қалыпты орындау – дөңгеленген қолдар жанына қарай созылған және иықтан біршама төмен және денеден біраз алға қарай орналасқан, шынтақтар бірінші қалыпқа қарағанда артқа қарай біршама тіктелген, алақан бір-біріне қ а р а ғ а н 5.1.2.4 үшінші қалыпты орындау – қол жоғарыда (көрінетіндей), қол басы мен шынтақтар беттің алдында және жанына қарай, ал алақандар төмен қарай орналасқан 5.1.2.5тіректегі аяқ қалпын меңгеру және орындау 5.1.2.6аяқтың бірінші қалпы – өкше бірге, аяқ ұштары ж а н - ж а қ қ а қ а р а ғ а н 5.1.2.7екінші қалыпты орындау – аяқ табан ұзындығы қашықтықтығында алшақ қойылған, аяқ ұшы жан-жаққа қ а р а ғ а н 5.1.2.8 үшінші қалыпты орындау – бір табанның өкшесіекінші табанның ортасында, аяқ ұшы жан-жаққа қ а р а ғ а н 5.1.2.9жаттығуды тірекке қарап тұрған қалыпта орындау
		5.1.3.1 серіппелі қимылдарды орындау – буынды немесе буындарды біркелкі бұғу және жазу 5.1.3.2 музыкадағы акценттерді серіппелі қимылмен е р е к ш е л е у 5.1.3.3 қолмен серіппелі қимылдарды бір мезгілде және кезекпен әр түрлі бағытта орындау 5.1.3.4 серіппелі қимылдарды аяқпен орындау – екі аяқпен

	1.3 Көркем гимнастикалық жаттығулар	бір орында тұрып орындау 5.1.3.5 аяқтың ұшымен көтерілу және тізені бүкпей табанмен түсу; табанмен тұрып тізені бүгу және жазу 5.1.3.6 бір орында тұрып, дене ауырлығын бір аяқтан екінші аяққа серіппелі қимылмен ауыстыра, алға-артқа қарай қозғалу; оң содан кейін сол аяғының тізесін бүгуді орындау 5.1.3.7 қолмен, кеудемен және бүкіл денемен толқын тәрізді қимылды орындау 5.1.3.8 көркем гимнастика жаттығуларын $\frac{3}{4}$ көлемдегі, ақырын немесе орташа қарқындағы лирикалық, жайлы әуеннің сүйемелдеуімен орындау 5.1.3.9 бүтін толқынды қимылды орындауға арналған дайындық жаттығуларды орындау; бүтін толқынды қимылды орындау үшін бастапқы қалыпты – дөңгелектене жүрелеп отыруды орындау 5.1.3.10 бүтін толқынды қимылды өзінің мүмкіндігіне қарай орындау, алайда орындауды жетілдіруге тырысу 5.1.3.11 аяқты сермеуді орындау 5.1.3.12 барлық дененің немесе оның жеке бөліктерінің (қол, аяқ) бүтін қимылын бірізділікпен орындау 5.1.3.13 сермеуді аяқпен, қолмен, кеудемен және барлық денемен орындау 5.1.3.14 $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$ көлемдегі сергек музыканың сүйемелдеуімен сермеуді орындау, дыбыстың қаттылығы, қарқыны сермеу амплитудасына тәуелді болады 5.1.3.15 секірістерді бұрылыстармен, сермеумен, би қадамдарымен, ырғақтық тапсырмалармен үйлестіре орындау
2. Музыкалық аспаптармен жаттығулар	2.1 Соқпалы аспаптарда жаттығу	5.2.1.1 берілген ырғақты соқпалы аспаптар көмегімен шығару 5.2.1.2 музыкалық аспаптармен таныс өлеңнің негізгі ырғағын бере білу 5.2.1.3 берілген ырғақ бойынша таныс өлеңнің әуенін анықтау
	2.2 Пернелі аспаптарда жаттығу	5.2.2.1 музыкалық аспаптарды дыбысталуы бойынша тану 5.2.2.2 пианинода екі қолымен бір мезгілде до1 – соль көлеміндегі гамманы орындау 5.2.2.3 сандық жүйе бойынша пернелі музыкалық аспаптарда ойнауға үйрену; 5.2.2.4 пианино, аккордеон, үрмелі сырнайда оңай жаттығуларды орындау 5.2.2.5 сандық жүйені пайдалана отырып, музыкалық аспаптарда жеңіл 1-2 өлеңді немесе әуенді орындау
	3.1 Халық биінің элементтері	5.3.1.1 халық биін музыкалық сүйемелдеудің көңіл күйін эмоциямен білдіру 5.3.1.2 түзету ритмикасы сабақтарында алған икемділіктері мен дағдыларын күнделікті өмірде пайдалану 5.3.1.3 ертеңгіліктерде дұрыс және әдемі билеу, сынып пен мектептегі көркем өнерпаздар үйірмесіне белсене қатысу
		5.3.2.1 жауапкершілік байқату, жұппен билегенде өзара әрекеттене білу, қиындықтарды жеңу; 5.3.2.2 баяу, жайлы қимылдарды, вальс қадамын (музыкалық көлемі $\frac{3}{4}$); үйретуге арналған жаттығуларды орындау

3. Би жаттығулары	3.2 Бал биінің элементтері	5.3.2.3 баяу фокстрот (музыкалықкөлемі4/4) қимылын о р ы н д а у 5.3.3.4 факстротқа тән ұзын, жеңіл, жатық қадамдарды, еркін , байсалды, еріншек, асықпайтын қимылдарды үйретуге арналған жаттығуларды орындау 5.3.3.5 көркем бейнелердікемді қимылдар мен ырғақты санау құралдарымен және адам денесінің мәнерлі қалпын үздіксіз ауыстыру арқылы құру
	3.3 Заманауи би элементтері	5.3.3.1 кейбір заманауи билерге тән негізгі қимылдарды а ж ы р а т у 5.3.3.2 би жаттығуларын орындау, "диско" стиліндегі жеңіл заманауи билерді орындау 5.3.3.3 заманауи музыканы білім алушылардың музыкалық қызығушылықтарын есепке алып, мұғалімнің шешімімен п а й д а л а н у 5.3.3.4 биде музыканың ең бір динамикалық жерін ерекшелеп көрсету үшін секірістерді пайдалану 5.3.3.5 музыканың сипатын қол, аяқ, дененің нақты, ырғақты қимылын қадаммен ырғақтық үйлестіру арқылы бере білу

2) 6-сынып:

2-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1 Ырғақтық-гимнастикалық жаттығулар	1.1 Жүріс және жүгіріс	6.1.1.1 қимыл бағытын бағдарлау және атау 6.1.1.2 етістіктерді (еңбектеді,жүгірді, жүрді) және үстеулерді (алға, артқа, төмен, жоғары, оңға, солға, жанына, тура, көлденеңінен) пайдалана отырып, қимыл траекториясы туралы сөздік есеп беру 6.1.1.3 бірден сапқа тұру, бой бойынша сапқа тұру, көру және есту белгісі бойынша шеңбер құрау
	1 . 2 Хореографиялық жаттығулар	6.1.2.1 қолдың бірінші, екінші, үшінші қалпын орындау 6.1.2.2 қол басын барлық қалыпта жеңіл, ширықтырмай ұ с т а у 6.1.2.3 қолға арналған жаттығуларды дене қимылымен біріктіру
	1.3 Көркем гимнастикалық жаттығулар	6.1.3.1 5-сыныпта оқыған көркем гимнастика жаттығуларын қайталау және бекіту 6.1.3.2 қолмен серіппелі және толқын тәріздес қимылдарды орындау, қолды бір қалыптан екінші қалыпқа аудару 6.1.3.3 станок жанында аяққа арналған жаттығуларды орындау: жартылай жүрелеу, жүрелеу, аяқты тіктеу, аяқты с е р п у 6.1.3.4 секірістерді орындау 6.1.3.5 тепе-теңдікті сақтауға берілген жаттығуларды орындау, әр түрлі тіректерде тепе-теңдігін сақтау
	1 . 4 Стэп-аэробика жаттығулары	6.1.4.1 степ-аэробика жаттығуларын меңгеру және орындау: стептегі (платформадағы) қимыл үйлесімділігіне берілген жаттығулар
	2.1 Соқпалы аспаптарда жаттығу	6.2.1.1 берілген ырғақты соқпалы аспаптар көмегімен шығару

2. Музыкалық аспаптармен жаттығулар	2.2 Пернелі аспаптарда жаттығу	6.2.2.1 карама-қайшы регистрлердегі жоғары және төменгі дыбыстарды, бір регистрден екінші регистрге өтуді (жоғары - төмен) ажырату 6.2.2.2 пианинода екі қолымен бір мезгілде до1 – соль көлеміндегі гамманы орындау
3. Би жаттығулары	3.1 Халық биінің элементтері	6.3.1.1 кейбір халық билеріне тән негізгі қимылдарды ажырату, биде әдемі және мәнерлі қимылдай білу
	3.2 Балбиінің элементтері	6.3.2.1 негізгі бал билерінің: вальс, танго, самба, ча-ча-ча, румба шығу тарихын білу 6.3.2.2 5-сыныпта үйренген кейбір бал билеріне тән негізгі қимылдарды қайталау және бекіту 6.3.2.3 жұптық танго биінің ақырын, жатық қимылдарын (музыкалық көлемі 2/4 орындау)
	3.3 Заманауи би элементтері	6.3.3.1 биді музыкасына қарай дұрыс анықтау, бидің қажетті қимылы мен қарқынын табу, қимылда метрді, ырғақтық суретті, акцентті ерекшелеу, қимылды музыкалық тіркес бөлігінің ауысуына сәйкес тыңдау және өздігінен өзгерту 6.3.3.2 ұсынылған элементтерді меңгеруіне қарай жаңаларын қосу, жаттығуды күрделендіру, қимылда орындау, қимылдың қарқынын, амплитудасын арттыру
2-тоқсан		
1 Ырғақтық-гимнастикалық жаттығулар	1.1 Жүріс және жүгіріс	6.1.1.1 қимыл бағытын бағдарлау және атау 6.1.1.2 етістіктерді (еңбектеді, жүгірді, жүрді) және үстеулерді (алға, артқа, төмен, жоғары, оңға, солға, жанына, тура, көлденеңінен) пайдалана отырып, қимыл траекториясы туралы сөздік есеп беру 6.1.1.3 бірден сапқа тұру, бой бойынша сапқа тұру, көру және есту белгісі бойынша шеңбер құрау
	1.2 Хореографиялық жаттығулар	6.1.2.1 қолдың бірінші, екінші, үшінші қалпын орындау 6.1.2.2 қол басын барлық қалыпта жеңіл, ширықтырмай ұ с т а у 6.1.2.3 қолға арналған жаттығуларды дене қимылымен біріктіру
	1.3 Көркем гимнастикалық жаттығулар	6.1.3.1 5-сыныпта оқыған көркем гимнастика жаттығуларын қайталау және бекіту 6.1.3.2 қолмен серіппелі және толқын тәріздес қимылдарды орындау, қолды бір қалыптан екінші қалыпқа аудару 6.1.3.3 станок жанында аяққа арналған жаттығуларды орындау: жартылай жүрелеу, жүрелеу, аяқты тіктеу, аяқты с е р п у 6.1.3.4 секірістерді орындау 6.1.3.5 тепе-теңдікті сақтауға берілген жаттығуларды орындау, әр түрлі тіректерде тепе-теңдігін сақтау 6.1.3.6 динамикалық жаттығуларды орындау: тіректің шектелген ауданы немесе жоғары көтерілген тіректе – гимнастикалық орындықта, бумда, еденде анық сызылған жолақ жағдайында орындалатын адымдау, жүгіріс, секіріс 6.1.3.7 статикалық жаттығуларды орындау: екі аяқпен (аяқ ұшымен) әр түрлі тұрыстар, әр түрлі қалыпта бір аяқпен тұру (бос аяқ алға, артқа, жанына қарай созылған, дененің еңкеюімен), еденде немесе сәл көтерілген тіректе тізерлеп тұру

2. Музыкалық аспаптармен жаттығулар	2.1 Соқпалы аспаптарда жаттығу	6.2.1.1 берілген ырғақты соқпалы аспаптар көмегімен ш ы ғ а р у 6.2.1.2 музыкалық аспаптармен таныс өлеңнің негізгі ырғағын бере білу
	2.2 Пернелі аспаптарда жаттығу	6.2.2.1 карама-қайшы регистрлердегі жоғары және төменгі дыбыстарды, бір регистрден екінші регистрге өтуді (жоғары-төмен) ажырату 6.2.2.2 пианинода екі қолымен бір мезгілде до1 – соль көлеміндегі гамманы орындау 6.2.2.3 сандық жүйе бойынша пернелі музыкалық аспаптарда ойнауға үйретуді ұсыну
3. Би жаттығулары	3.1 Халық биінің элементтері	6.3.1.1 кейбір халық билеріне тән негізгі қимылдарды ажырату, биде әдемі және мәнерлі қимылдай білу 6.3.1.2 түзету ритмикасы сабақтарында алған икемділіктері мен дағдыларын күнделікті өмірде пайдалану
	3.2 Балбиінің элементтері	6.3.2.1 негізгі бал билерінің: вальс, танго, самба, ча-ча-ча, румба шығу тарихын білу 6.3.2.2 5-сыныпта үйренген кейбір бал билеріне тән негізгі қимылдарды қайталау және бекіту 6.3.2.3 жұптық танго биінің ақырын, жатық қимылдарын (музыкалық көлемі 2/4 орындау) 6.3.2.4 латынамерикалық билерге тән серіппелі қимылдарды үйретуге берілген жаттығуларды орындау 6.3.2.5 латынамерикалық бал билерін: "Самба", " Ча-ча-ча" белсенді орындау
	3.3 Заманауи би элементтері	6.3.3.1 биді музыкасына қарай дұрыс анықтау, бидің қажетті қимылы мен қарқынын табу, қимылда метрді, ырғақтық суретті, акцентті ерекшелеу, қимылды музыкалық тіркес бөлігінің ауысуына сәйкес тыңдау және өздігінен өзгерту 6.3.3.2 ұсынылған элементтерді меңгеруіне қарай жаңаларын қосу, жаттығуды күрделендіру, қимылда орындау, қимылдың қарқынын, амплитудасын арттыру 6.3.3.3 "диско" стиліндегі заманауи билердің элементтерін орындау
3-тоқсан		
	1.1 Жүріс және жүгіріс	6.1.1.1 қимыл бағытын бағдарлау және атау 6.1.1.2 етістіктерді (еңбектеді, жүгірді, жүрді) және үстеулерді (алға, артқа, төмен, жоғары, оңға, солға, жанына, тура, көлденеңінен) пайдалана отырып, қимыл траекториясы туралы сөздік есеп беру 6.1.1.3 бірден сапқа тұру, бой бойынша сапқа тұру, көру және есту белгісі бойынша шеңбер құрау 6.1.1.4 қимылды тоқтатпай, соқтығыспай, мүсін мен тепе-теңдікті сақтай, саптан шашырап жүру, содан кейін ш е ң б е р к ұ р а у 6.1.1.5 метрикалық тамыр соғуға сәйкес жүру: арканы тік ұстаған калыпта жүрісті жүрелеумен, тізе бүгумен, аяқ ұшымен, кең және ұсақ қадаммен, өкшемен жүрумен к е з е к т е с т і р у 6.1.1.6 заттармен және затсыз түрлендіре жүру
		6.1.2.1 қолдың бірінші, екінші, үшінші қалпын орындау 6.1.2.2 қол басын барлық калыпта жеңіл, ширықтырмай

1 . Ырғақтық-гимнастикалық жаттығулар	1 . 2 Хореографиялық жаттығулар	ұ с т а у 6.1.2.3 қолға арналған жаттығуларды дене қимылымен бі р і к т і р у 6.1.2.4 аяқтың қалпын және қимылды тірек жанындағы қалып бойынша орындау 6.1.2.5 жаттығуды тірекке бетімен, содан кейін бүйірмен тұрған қалыпта орындау; 6.1.2.6 жаттығуларды тірек жанында орындау: жүрелеп отыру, жартылай жүрелеп отыру, аяқты әр түрлі бағытта тіктеу, аяқты сермеу қимылын орындау
	1.3 Көркем гимнастикалық жаттығулар	6.1.3.1 5-сыныпта оқыған көркем гимнастика жаттығуларын қайталау және бекіту 6.1.3.2 колмен серіппелі және толқын тәріздес қимылдарды орындау, қолды бір қалыптан екінші қалыпқа аудару 6.1.3.3 станок жанында аяққа арналған жаттығуларды орындау: жартылай жүрелеу, жүрелеу, аяқты тіктеу, аяқты с е р п у 6.1.3.4 секірістерді орындау 6.1.3.5 тепе-теңдікті сақтауға берілген жаттығуларды орындау, әр түрлі тіректерде тепе-теңдігін сақтау 6.1.3.6 динамикалық жаттығуларды орындау: тіректің шектелген ауданы немесе жоғары көтерілген тіректе – гимнастикалық орындықта, бумда, еденде анық сызылған жолақ жағдайында орындалатын адымдау, жүгіріс, секіріс 6.1.3.7 статикалық жаттығуларды орындау: екі аяқпен (аяқ ұшымен) әр түрлі тұрыстар, әр түрлі қалыпта бір аяқпен тұру (бос аяқ алға, артқа, жанына қарай созылған, дененің еңкеюімен), еденде немесе сәл көтерілген тіректе тізерлеп т ұ р у 6.1.3.8 дененің бұрылуына берілген жаттығуларды орындау: қимылдағы тұрақтылықты сақтау, бір немесе екі аяқпен 180, 360 және одан да үлкен градусқа бұрылу; бұрын меңгерген бұрылыстарды тепе-теңдікке берілген және би қадамдарымен біріктіру 6.1.3.9 аралас жаттығуларды орындау – тұрақты статикалық қалыппен аяқталатын қимылдық әрекеттерді орындау
	1 . 4 Стэп-аэробика жаттығулары	6.1.4.1 степ-аэробика жаттығуларын меңгеру және орындау: стептегі (платформадағы) қимыл үйлесімділігіне берілген ж а т т ы ғ у л а р 6.1.4.2 Basic-step (басик-стэп) меңгеру және орындау:– платформадағы "негізгі қадам", сол және оң аяғын к е з е к т е с т і р у 6.1.4.3 платформада V-step (ви-стэп) – " ви-қадамдарды"шапалақпен, степте оңға, степте с о л ғ а о р ы н д а у 6.1.4.4 Top-up (топ-ап) – "үстінен тигізу" меңгеру, платформадағы қадамдар
	2.1 Соқпалы аспаптарда жаттығу	6.2.1.1 берілген ырғақты соқпалы аспаптар көмегімен ш ы ғ а р у 6.2.1.2 музыкалық аспаптармен таныс өлеңнің негізгі ырғағын б е р е бі л у 6.2.1.3 берілген ырғақ бойынша таныс өлеңнің әуенін а н ы қ т а у

2. Музыкалық аспаптармен жаттығулар		6.2.1.4 таныс өлеңдерден жеңіл музыкалық тіркестердің ырғағын жаттау
	2.2 Пернелі аспаптарда жаттығу	6.2.2.1 карама-қайшы регистрлердегі жоғары және төменгі дыбыстарды, бір регистрден екінші регистрге өтуді (жоғары - төмен) ажырату 6.2.2.2 пианинода екі қолымен бір мезгілде до1 – соль көлеміндегі гамманы орындау 6.2.2.3 сандық жүйе бойынша пернелі музыкалық аспаптарда ойнауға үйретуді ұсыну 6.2.2.4 сандық жүйені пайдалана отырып, музыкалық аспаптарда жеңіл 2-3 өлеңді немесе әуенді орындау
3. Би жаттығулары	3.1 Халық биінің элементтері	6.3.1.1 кейбір халық билеріне тән негізгі қимылдарды ажырату, биде әдемі және мәнерлі қимылдай білу 6.3.1.2 түзету ритмикасы сабақтарында алған икемділіктері мен дағдыларын күнделікті өмірде пайдалану 6.3.1.3 ертеңгіліктерде дұрыс және әдемі билеу, сынып пен мектептегі көркем өнерпаздар үйірмесіне белсене қатысу
	3.2 Балбиінің элементтері	6.3.2.1 негізгі бал билерінің: вальс, танго, самба, ча-ча-ча, румба шығу тарихын білу 6.3.2.2 5-сыныпта үйренген кейбір бал билеріне тән негізгі қимылдарды қайталау және бекіту 6.3.2.3 жұптық танго биінің ақырын, жатық қимылдарын (музыкалық көлемі 2/4 орындау) 6.3.2.4 латын америкалық билерге тән серіппелі қимылдарды үйретуге берілген жаттығуларды орындау 6.3.2.7 бидің көркем бейнесін ырғақты санау және қимылдарды мәнерлі ауыстыру арқылы құру 6.3.2.8 түзету ритмикасы сабақтарында алған икемділіктері мен дағдыларын күнделікті өмірде пайдалану
	3.3 Заманауи би элементтері	6.3.3.1 биді музыкасына қарай дұрыс анықтау, бидің қажетті қимылы мен қарқынын табу, қимылда метрді, ырғақтық суретті, акцентті ерекшелеу, қимылды музыкалық тіркес бөлігінің ауысуына сәйкес тыңдау және өздігінен өзгерту 6.3.3.2 ұсынылған элементтерді меңгеруіне қарай жаңаларын қосу, жаттығуды күрделендіру, қимылда орындау, қимылдың қарқынын, амплитудасын арттыру 6.3.3.3 "диско" стиліндегі заманауи билердің элементтерін о р ы н д а у 6.3.3.4 қимылдарының бірізділігі бекітілген (алдын ала анықталған) билерді орындау
4-тоқсан		
	1.1 Жүріс және жүгіріс	6.1.1.1 қимыл бағытын бағдарлау және атау 6.1.1.2 етістіктерді (еңбектеді, жүгірді, жүрді) және үстеулерді (алға, артқа, төмен, жоғары, оңға, солға, жанына, тура, көлденеңінен) пайдалана отырып, қимыл траекториясы туралы сөздік есеп беру 6.1.1.3 бірден сапқа тұру, бой бойынша сапқа тұру, көру және есту белгісі бойынша шеңбер құрау 6.1.1.4 қимылды тоқтатпай, соқтығыспай, мүсін мен тепе-теңдікті сақтай, саптан шашырап жүру, содан кейін ш е ң б е р қ ұ р а у 6.1.1.5 метрикалық тамыр соғуға сәйкес жүру: арқаны тік

1 Ырғақтық-гимнастикалық жаттығулар		ұстаған қалыпта жүрісті жүрелеумен, тізе бұгумен, аяқ ұшымен, кең және ұсақ қадаммен, өкшемен жүрумен к е з е к т е с т і р у 6.1.1.6 заттармен және затсыз түрлендіре жүру 6.1.1.7 биік, үшкір және кең жүгірісті орындау 6.1.1.8 жүрген және жүгірген кезде қолмен әр түрлі қимылдарды орындау
	1 . 2 Хореографиялық жаттығулар	6.1.2.1 қолдың бірінші, екінші, үшінші қалпын орындау 6.1.2.2 қол басын барлық қалыпта жеңіл, ширықтырмай ұ с т а у 6.1.2.3 қолға арналған жаттығуларды дене қимылымен б і р і к т і р у 6.1.2.4 аяқтың қалпын және қимылды тірек жанындағы қалып бойынша орындау 6.1.2.5 жаттығуды тірекке бетімен, содан кейін бүйірмен тұрған қалыпта орындау 6.1.2.6 жаттығуларды тірек жанында орындау: жүрелеп отыру, жартылай жүрелеп отыру, аяқты әр түрлі бағытта тіктеу, аяқты сермеу қимылын орындау
	1.3 Көркем гимнастикалық жаттығулар	6.1.3.1 5-сыныпта оқыған көркем гимнастика жаттығуларын қайталау және бекіту 6.1.3.2 қолмен серіппелі және толқын тәріздес қимылдарды орындау, қолды бір қалыптан екінші қалыпқа аудару 6.1.3.3 станок жанында аяққа арналған жаттығуларды орындау: жартылай жүрелеу, жүрелеу, аяқты тіктеу, аяқты с е р п у 6.1.3.4 секірістерді орындау 6.1.3.5 тепе-теңдікті сақтауға берілген жаттығуларды орындау, әр түрлі тіректерде тепе-теңдігін сақтау 6.1.3.6 динамикалық жаттығуларды орындау: тіректің шектелген ауданы немесе жоғары көтерілген тіректе – гимнастикалық орындықта, бумда, еденде анық сызылған жолақ жағдайында орындалатын адымдау, жүгіріс, секіріс 6.1.3.7 статикалық жаттығуларды орындау: екі аяқпен (аяқ ұшымен) әр түрлі тұрыстар, әр түрлі қалыпта бір аяқпен тұру (бос аяқ алға, артқа, жанына қарай созылған, дененің еңкеюімен), еденде немесе сәл көтерілген тіректе тізерлеп т ұ р у 6.1.3.8 дененің бұрылуына берілген жаттығуларды орындау: қимылдағы тұрақтылықты сақтау, бір немесе екі аяқпен 180, 360 және одан да үлкен градусқа бұрылу; бұрын меңгерген бұрылыстарды тепе-теңдікке берілген және би қадамдарымен біріктіру 6.1.3.9 аралас жаттығуларды орындау – тұрақты статикалық қалыппен аяқталатын қимылдық әрекеттерді орындау 6.1.3.10 әр түрлі секірістерді орындағанда жерге түсе білу, бұрылыстарды, жүрелеп отыруды, еңкеюді орындағаннан кейін тепе-теңдікті сақтау 6.1.3.11 жаттығуларды гимнастикалық заттармен – шеңбер, кегль, доппен орындау 6.1.3.12 жаттығуды жайлы, аса қатты емес, қарқыны баяу немесе орташа баяу, жоғары және орташа регистрдегі музыканың сүйемелдеуімен орындау

	1 . 4 Стэп-аэробика жаттығулары	6.1.4.1 степ-аэробика жаттығуларын меңгеру және орындау: стептегі (платформадағы) қимыл үйлесімділігіне берілген ж а т т ы ғ у л а р 6.1.4.2 Basic-step (басик-стэп) меңгеру және орындау:– платформадағы"негізгі қадам", сол және оң аяғын к е з е к т е с т і р у 6.1.4.3 платформада V-step (ви-стэп) – "ви-қадамдарды" шапалақпен, степте оңға, степте солғаорындау 6.1.4.4 Top-up (топ-ап) – "үстінен тигізу" меңгеру, платформадағы қадамдар 6.1.4.5 Lift-step (лифт-стэп) меңгеру – степте тізені көтеріп адымдау; стептегі жалғамалы қадам
2. Музыкалық аспаптармен жаттығулар	2.1 Соқпалы аспаптарда жаттығу	6.2.1.1 берілген ырғақты соқпалы аспаптар көмегімен ш ы ғ а р у 6.2.1.2 музыкалық аспаптармен таныс өлеңнің негізгі ырғағын бере білу 6.2.1.3 берілген ырғақ бойынша таныс өлеңнің әуенін а н ы қ т а у 6.2.1.4 таныс өлеңдерден жеңіл музыкалық тіркестердің ырғағын жаттау
	2.2 Пернелі аспаптарда жаттығу	6.2.2.1 қарама-қайшы регистрлердегі жоғары және төменгі дыбыстарды, бір регистрден екінші регистрге өтуді (жоғары-төмен) ажырату 6.2.2.2 пианинода екі қолымен бір мезгілде до1 – соль көлеміндегі гамманы орындау 6.2.2.3 сандық жүйе бойынша пернелі музыкалық аспаптарда ойнауға үйретуді ұсыну 6.2.2.4 сандық жүйені пайдалана отырып, музыкалық аспаптарда жеңіл 2-3 өлеңді немесе әуенді орындау 6.2.2.5 берілген ырғаққа сәйкес музыкалық аспаптардан дыбыс шығару
3. Би жаттығулары	3.1 Халық биінің элементтері	6.3.1.1 кейбір халық билеріне тән негізгі қимылдарды ажырату, биде әдемі және мәнерлі қимылдай білу 6.3.1.2 түзету ритмикасы сабақтарында алған икемділіктері мен дағдыларын күнделікті өмірде пайдалану 6.3.1.3 ертеңгіліктерде дұрыс және әдемі билеу, сынып пен мектептегі көркем өнерпаздар үйірмесіне белсене қатысу
	3.2 Балбиінің элементтері	6.3.2.1 негізгі бал билерінің: вальс, танго, самба, ча-ча-ча, румба шығу тарихын білу 6.3.2.2 5-сыныпта үйренген кейбір бал билеріне тән негізгі қимылдарды қайталау және бекіту 6.3.2.3жұптық танго биінің ақырын, жатық қимылдарын (музыкалық көлемі 2/4 орындау) 6.3.2.4 латынамерикалық билерге тән серіппелі қимылдарды үйретуге берілген жаттығуларды орындау 6.3.2.5 латынамерикалықбал билерін: "Самба", " Ча-ча-ча"белсенді орындау 6.3.2.6 вальс, танго, самба билерін музыкалық сүйемелдеудің көңіл күйін эмоциямен білдіру 6.3.2.7 бидің көркем бейнесін ырғақты санау және қимылдарды мәнерлі ауыстыру арқылы құру 6.3.2.8 түзету ритмикасы сабақтарында алған икемділіктері мен дағдыларын күнделікті өмірде пайдалану

		6.3.2.9 сынып пен мектептегі көркем өнерпаздар үйірмесіне белсене қатысу
	3.3 Заманауи би элементтері	6.3.3.1 биді музыкасына қарай дұрыс анықтау, бидің қажетті қимылы мен қарқынын табу, қимылда метрді, ырғақтық суретті, акцентті ерекшелеу, қимылды музыкалық тіркес бөлігінің ауысуына сәйкес тыңдау және өздігінен өзгерту 6.3.3.2 ұсынылған элементтерді меңгеруіне қарай жанааларын косу, жаттығуды күрделендіру, қимылда орындау, қимылдың қарқынын, амплитудасын арттыру 6.3.3.3 "диско"стиліндегі заманауи билердің элементтерін о р ы н д а у 6.3.3.4 қимылдарының бірізділігі бекітілген (алдын ала анықталған) билерді орындау 6.3.3.5 еркін тұруымен ерекшеленетін билерді орындау 6.3.3.6 би билегенде шығармашылық дербестік және өзін-өзі эмоциялық көрсету белгілерін байқату

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 93- қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 533-қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Танымдық әрекеттерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1 -тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Танымдық әрекеттерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Танымдық әрекеттерін түзету" курсының мақсаты - ақыл-ой кемістіктері бар білім алушылардың танымдық саласы мен потенциалдық мүмкіндіктерін дамыту, Бағдарламаны табысты меңгерулеріне жағдайлар жасау.

3. Пәннің міндеттері:

1) танымдық қызметінің дамуы мен білімдік қажеттіліктерінің ерекшеліктерін анықтау;

2) білім алушылардың жеке ерекшеліктерін ескере отырып жалпы даму деңгейін көтеру және мүмкіндіктерін жүзеге асыру;

3) танымдық уәждемесін қалыптастыру, сенсорлық-перцептивтік, мнемикалық және зерделік процестерін ынталандыру;

4) білім алушының танымдық белсенділігі мен дербестігін көтеру;

- 5) айналасындағы болмыстың толықтай және бүтіндей картинасы жайлы білім алушының түсінігін дамыту;
- 6) қажетті тіл икемділігін қалыптастыру арқылы ақпаратты түсіну, сақтау және өңдеу, адамдармен ақпарат алмасу процесін дамыту;
- 7) білімдерін, қабілеті мен дағдыларын тиісті жағдайда қолдану икемділігін дамыту;
- 8) оқу сабақтарға қызығушылығын, жаңа білімдер алуға ынталандыру;
- 9) білім алушылармен және үлкен адамдармен қатынас жасау қабілетін дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. "Танымдық әрекеттерін түзету" пәні көрнекі, қолжетімді вербалды материалдар арқылы білім алушылардың айналасындағы әлемді саралай қабылдауын, уақыттық-кеңістіктік бейімделуін, меңгерген логикалық операцияларды (салыстыру, сараптау, синтездеу, қорыту, топтастыру, аналогияларын, заңдылықтарын, себептік-сипаттық байланыстарын табу) қолдануларын қалыптастыруға бағытталады.

5. Оқу-тәрбие процесінде білім алушылардың танымдық және эмоционалдық-тұлғалық даму салаларының кемшіліктерін еңсеруге бағытталаған арнайы педагогикалық тәсілдерін қолдануды қарастырады.

6. Түзеу жұмыстарын ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері арнайы педагогиканың принциптеріне негізделеді, олардың жүзеге асырылуы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың ерекше білім алу қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталады.

7. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың түзеу-дамытушылық бағытының принципі оқыту қызметінің арнайы әдістері мен тәсілдері арқылы жүзеге асып, ойлау процестерінің енжарлығы, ойлаудың қорыту және абстракциялық функцияларының әлсіздігі, тілдік дамудың тежелуі ескеріледі.

8. Білім алушылармен жұмыста еліктеу қабілетіне, көрнекі-әрекеттік ойлауының сақталған мүмкіндіктеріне сүйенеді. Танымдық әрекеттерін түзету сабақтарында психикалық функцияларын (қабылдауы, жады, сөйлеу тілі, ойлауы) дамытуға жағдайлар жасалады. Бастаған жұмысын соңына дейін жеткізу, қиындықтарды жеңу, ұқыптылық және дербестік сияқты қабілеттерін жетілдіруге көңіл бөлінеді.

9. Оқытудың әлеуметтік-бейімдеушілік бағытының принципі тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін азайту немесе жеңу, білім алушыға әлеуметтік өмірде жүріс-тұрыс нормаларын және қарапайым гигиеналық, қатынастық, тұрмыстық, күрделі әлеуметтік дағдыларын меңгерту бойынша арнайы жұмыс жүргізуді қарастырады.

10. Ойлауының, тілінің және қатынасының даму принципі білім алу құралы ретінде жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың тілінде, ойлау қабілетінде, қатынасында өзіне тән проблемалары болады, оқытылуы мен әлеуметтендірілуі табысты болуы үшін олардың орны педагогикалық құралдармен толтырылады.

11. Әрекеттік тәсіл принципі жоғары психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлауы), білім алушының өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толтыруға бағытталған заттық-практикалық іс-әрекет қолдану арқылы іске асырылады.

12. Сараланған және жекелік тәсіл принципі. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды ұжымдық оқыту жағдайындағы олардың түрлі типологиялық ерекшеліктеріне байланысты келеді, олар оқу материалын меңгеру барысында көрініс алады және алатын білімнің сапасына әсер етеді.

13. "Танымдық әрекеттерін түзету" бағдарламасы түзеу жұмысының үлгілік мазмұнын анықтайды. Бір сыныпта оқитын білім алушылардың оқу қиындықтары мен ақыл-ой деңгейінің түрлі сипатын ескере отырып, бағдарламаның мазмұны балалардың жастары (сыныптары) бойынша қатал регламенттелмейді.

14. Мұғалім түзеу жұмысының мазмұнын білім алушының психикалық даму деңгейін зерделеу нәтижесі бойынша белгілейді.

15. "Танымдық әрекеттерін түзету" пәні келесі нәтижелерге бағытталған:

1) перцептивтік іс-әрекет тәсілдерін қолдану қабілетін қалыптастыру;

2) ойлау тәсілдерін қолдану қабілетін қалыптастыру (салыстыру, объектілерді топтастыру және іріктеу, кеңістікте бейімделу үшін шартты бейнелердің түрлерін қолдану);

3) ғимарат ішінде бейімделу қабілетін қалыптастыру, өзін-өзі бақылауды жүзеге асыру және өз іс-әрекетін жоспарлау;

4) талдамалы және бүтіндей қабылдау түйсігін, жаттығулар кезінде түйсіктің константтығын, апперцепциясын және антиципациясын және де осылардың негізінде перцептивтік іс-әрекеті қабілетін дамыту (контурлық, сұлбалық бейнелерді, белгілері өзгертілген заттарды тану қабілеті);

5) әр-түрлі іс-әрекет барысында қалыптасқан қабілеттерін қолдануға үйрету;

6) Бағдарламаны меңгеру табыстылығын қамтамасыз ету.

16. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау процедурасына қойылатын талаптар, осы категориядағы білім алушыларды мектепте оқытудың гуманизациясы (ізгілендіру), табиғи сәйкестілігі идеяларынан туындаған. Оқу жоспарының түзеу компонентіндегі пәндер бойынша оқытылатын білім алушылардың жетістіктерін белгілеу үшін балдық бағалау қолданылмайды. Әр білім алушының жетістіктері өткізілген түзеу жұмысының мақсатымен салыстыру арқылы суреттеледі.

17. Оқытудың деңгейлік мақсатымен белгіленген дағдыларының қалыптасуы бойынша берілген тапсырмалар - бағалау құралдары болып табылады.

18. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктері ішкі бағалау құралдары арқылы жүзеге асырылады және оқу бағдарламасын меңгеру нәтижелерін

мұғалім сабақтағы оқу процесі барысында бағалай отырып, жүйелі түрде бақылаушылық бағалаушылық істерін жүзеге асырып отырады.

19. Ағымдық бақылау - білім алушының сабақ кезіндегі жұмысын бақылау, практикалық және өзіндік жұмыстарын, ұжымдық жұмыстарын саралау арқылы жүзеге асырылады. Бақылаудың бұл түрі оқытудың мазмұны мен әдістерін дәлдеу мақсатында жүргізіледі. Және де мұндай бақылаудың білім алушыға қарасты ынталандырушылық және тәрбиелік сипаты болады.

20. Қорытынды бақылау тоқсан, жыл аяғында жүргізіледі де, педагог оқытылатын сыныптың жыл бойғы даму динамикасын сараптайды, білім алушылар жетістіктерінің жиынтық картасына түсіріп отырады.

21. Педагогтың бағалау процедуралары арқылы алған ақпараты, оқу барысында пайда болған қиындықтарға дер кезінде және адекватты тұрғыда жауап табуына және білім алушыға қажетті жеке көмектің мазмұны мен тәсілдерін негізді түрде анықтайды.

22. Сипаттамалық бағалау дамудың нақты деңгейін, білім алушымен жүргізетін кейінгі қадамдарды белгілеп, білім алушыларда өзін-өзі адекватты бағалауды қалыптастырады. Білім алушылардың жетістіктерін бір-бірімен салыстыруға жол берілмей, өздерінің жетістіктерін бұрынғы жетістіктерімен салыстырылады.

23. Танымдық әрекеттерін түзету оқу және түзеу пәндерімен біріктіру арқылы жүзеге асырылады: "Айналадағы әлем", "Жаратылыстану", "География", "Қазақстан тарихы", "Қоғам және заң", "Тәртіп мәдениеті", "Тіл дамуының кемшіліктерін түзеу", "Түзеу ырғағы", "Белсенді-қозғалыстық сипаттағы жекелік және топтық сабақтар".

24. Оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру үшін кабиенттер, санитарлық-гигиеналық нормалар ескеріле отырып, тиісті дидактикалық және ойын жабдықтарымен жарақтандырылады.

25. Сынып жиһаздары жұмыстың түрлері мен формаларын (жеке, топтық) өткізу үшін оңай жылжымалы болуы қарастырылады. Кітап сөрелері мен білім алушылардың жұмыстарын көрсететін стендтер, көрнекі құралдар үшін орындар қарастырылады.

26. Түзеу курсын жүзеге асыру үшін арнайы материалдық-техникалық жабдықталады, оның ішіне компьютерлік даму ойындары, дидактикалық ойындар, альбомдар мен кітаптар, түрлі фактурадағы материалдар үлгілері, сенсорлық панелдер, муляждар, паннолар кіреді.

3-тарау. "Танымдық әрекеттерін түзету" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

27. "Танымдық әрекеттерін түзету" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;
- 2) 6-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;
- 3) 7-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;
- 4) 8-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

5) 9-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты құрайды.

28. Бағдарламаның мазмұны оқу бөлімдері бойынша ұйымдастырылған: бөлімдер, әр сыныпта күтілген нәтижелері түрінде мақсатын қарастыратын, бөлімдерді қамтиды.

29. Әр бөлімшеде көрсетілген оқу мақсаттары мұғалімге білім алушының танымдық қызметін дамыту бойынша жұмысын жүйелі жоспарлауға, жетістіктерін бағалауға, оқудың келесі кезеңі жөнінде оларға ақпарат беруіне мүмкіндік береді.

30. Пәннің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту";
- 2) 2-бөлім "Қимыл-қозғалыс саласын дамыту";
- 3) 3-бөлім "Зерде аясын дамыту".

31. "Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) есту қабілетін дамыту;
- 2) көру қабілетін дамыту;
- 3) кеңістікте бейімделуін дамыту;
- 4) уақыттық бейімделуін дамыту;
- 5) тактильдік-қозғалыстық түйсігін дамыту;
- 6) дәм және иіс сезімін дамыту.

32. "Қимыл-қозғалыс саласын дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) ұсақ моторикасын дамыту;
- 2) мимика мен пантомимиканы дамыту.

33. "Зерде аясын дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) жадын дамыту (есту, көру, логикалық, қозғалыстық);
- 2) зейінін дамыту (есту, көру);

3) тіл мен ойлау қабілетін дамыту (қатынасын , көрнекілік-әрекеттік, көрнекілік-бейнелік және сөздік-логикалық);

- 4) қиялын дамыту.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

34. Бағдарламада оқу мақсаттары кодтама арқылы беріледі. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар – бөлім мен бөлімшелер, төртінші сан – оқыту мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, 6.2.1.4 кодтамасында:

"6" – сынып, "2.1" – бөлімше, "4" – оқыту мақсатының нөмірленуі.

35. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

- 1) "Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары:				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып

1.1 Есту қабілетін дамыту	5.1.1.1 сыбырлап айтқан сөздерді ажырату (сөздер, сөйлемдер) 5.1.1.2 жануарлар дауысын ажырату 5.1.1.3 табиғат дыбыстарын ажырату 5.1.1.4 әлеуметтік маңызды тұрмыстық, қалалық дыбыстарды ажырату 5.1.1.5 тілдік емес дыбыстар сипатын тыңдап ажырату (саны, күші, биіктігі, ұзақтығы) 5.1.1.6 қарапайым және күрделі ырғақтарды ажырату, келтіру 5.1.1.7 ақпаратты көруден тактильдік модальдыққа ауыстыру ("Ғажайып қап") 5.1.1.8 ақпаратты естуден көру модальдыққа ауыстыру (картиналарды таңдау)	6.1.1.1 сыбырлап айтқан сөздерді ажырату (сөздер, сөйлемдер), сыбырлап жауап беру 6.1.1.2 тілдік дыбыстар сипатын тыңдап ажырату (саны, күші, биіктігі, ұзақтығы, ырғағы) 6.1.1.3 тілдік емес және тілдік дыбыстар сипатын тыңдап ажырату (саны, күші, биіктігі, ұзақтығы) 6.1.1.4 күрделі ырғақтарды ажырату, келтіру 6.1.1.5 ақпаратты естуден тактильдік модальдыққа ауыстыру ("Ғажайып қап") 6.1.1.6 ақпаратты тактильдіктен көру модальдыққа ауыстыру ("Ғажайып қап")	7.1.1.1 тыңдау арқылы балалар, ерлер және әйелдер дауысын ажырату 7.1.1.2 тыңдау арқылы сөйлеу мен әнді ажырату	8.1.1.1 музыкалық аспаптардың дыбысын ажырату	9.1.1.1 тәндерді үзіндісі атану
	5.1.2.1 4-6 бөліктен заттық суреттер құрастыру 5.1.2.2 заттар мен бейнелерін салыстыру, айырмашылықтары мен ұқсастықтарын табу 5.1.2.3 геометриялық формаларды ажырату, бөлшекерін, белгілерін анықтау 5.1.2.4 симметрия өсін сақтай отырып бейненің суретін салып бітіру	6.1.2.1 6-8 бөліктен заттық суреттер құрастыру 6.1.2.2 әріптің жеткіліксіз элементін жазып бітіру 6.1.2.3 түс реңдерін ажырату 6.1.2.4 күрделі көлемді, жалпақ формаларды ажырату 6.1.2.5 контурлық	7.1.2.1 геометриялық көлемді және жалпақ формаларды ажырату (ромб-параллелограмм) 7.1.2.2 айналадағы болмыстан адамдардың, жануарлардың, объектілердің	8.1.2.1 көлемнің бірнеше параметрлері бойынша заттарды	9.1.2.1 бастырылған немесе шатастырылған

1.2 Көру қабілетін дамыту	5.1.2.5 ұзындықты мм, см, дм, м. арқылы өлшеу 5.1.2.6 заттарды, тірі объектілерді, пейзаждарды суреттеп, белгілерін ажырату (5-9 сынып) 5.1.2.7 жасырын объекттер мен бейнелерді бөлшегі, элементі бойынша т а н у 5.1.2.8 үлгі бойынша е с е п таяқшаларымен, сөздік нұсқаумен құрастыру 5.1.2.9 бөлшектерден фигуралар құрастыру 5.1.2.10 қолды берілген траектория бойынша қимылдату	бейнелердегі әріптерді, сандарды, заттарды тану 6.1.2.6 заттар мен суреттердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын т а б у 6.1.2.7 кеңістіктегі күйді ажырата білу: тік, көлденең, қиғаш 6.1.2.8 симметрия өсін сақтай отырып бейненің суретін салып бітіру 6.1.2.9 үлгі бойынша есеп таяқшаларымен, сөздік нұсқауы мен к ұ р а у 6.1.2.10 түрлі қаріппен жазылған әріптер қатарынан берілген әріпті тану	айырмашылығын, ұқсастығын табу 7.1.2.3 бастырылған бейнелерден әріптерді, сандарды, заттарды тану 7.1.2.4 симметрия өсін сақтай отырып бейненің суретін салып бітіру 7.1.2.5 берілген ортада геометриялық фигураларға ұқсас заттарды табу 7.1.2.6 бөліктен күрделі фигуралар құрастыру 7.1.2.7 әріптің жеткіліксіз элементтерін жазып бітіру	топтастыру: ұзындығы, ені (сериация) 8.1.2.2 бастырылған немесе шатастырылған бейнелерді тану 8.1.2.3 күрделі фигураларды көшіру 8.1.2.4 үлгі бойынша күрделі оюларды салу	бейнеле (ді ажырату) белдеулер 9.1.2.2 бастырылған сызылған шатастыр бейнеле ді а 9.1.2.3 к ою-өрнек жадына і салу
	5.1.3.1 картиналардағы персонаждар қай қолымен әрекет жасағанын, қай жағында тұрғанын белгілеу 5.1.3.2 өз денесінің сызбасын бейімдеу (жоғарырақ, оған қарағанда..., арасында) 5.1.3.3 объекттердің өзара орналасуын ажырату 5.1.3.4 кеңістіктік қатынастарды суреттеу 5.1.3.5 Сеген тақталары, Коос текшелері, Пьерон-Ружер әдістемесі бойынша тапсырмалар орындау 5.1.3.6 үлгі, түпкі	6.1.3.1 өз денесінің сызбасын бейімдеу (жақынырақ, оған қарағанда ...) 6.1.3.2 белгіленген бағытта үлгі бойынша сызықтар жүргізу 6.1.3.3 жалпақ геометриялық фигураларды бөлшектерге бөлу 6.1.3.4 қимылдарды айнадағыдай қайталап жасау 6.1.3.5 үлгі, сызба бойынша құрастыру 6.1.3.6 бейнелерді к ө ш і р у	7.1.3.1 конструкцияның сызбасын құру 7.1.3.2 берілген объекттердің суретін құмда, суда, ауада с а л у 7.1.3.3 кеңістіктік диктанттар орындау 7.1.3.4 бейнелерді көшіру (артынша) 7.1.3.5 бөлме ішінде көзін жұмып бейімделу 7.1.3.6 макетпен бейімделу 7.1.3.7 мектеп маңайындағы көшелерде бейімделу	8.1.3.1 сызба бойынша лабиринтпен жүру, суретін салу 8.1.3.2 ауызша нұсқау бойынша құрастыру 8.1.3.3 екі қолымен бір мезгілде сурет с а л у 8.1.3.4 үлгі бойынша күрделі конструкция құрастыру 8.1.3.5 бөлменің планын, сызбаларын к ұ р у 8.1.3.6 пазлдардан картиналар құрастыру 8.1.3.7 метрикалық ұғымдарын (зат қаншалықты алыс орналасқан)	9.1.3.1 қозғалыс диктант д (2 қадам солға бұр) 9.1.3.2 пазлдар сюжетті картиналар құрастыру 9.1.3.3 а нұсқау, і чертеж бейнелерді құрастыру 9.1.3.4 к бейнелер қолымен көшіру, штрихтеу 9.1.3.5 об арасындағы ұқсастықтар

1.3 Кеңістікте бейімделуді дамыту	ой бойынша құрастыру 5.1.3.7 кіші жабық кеңістікте бейімделу: сыныпта, ұйықтайтын бөлмеде, дәретханада, шешінетін бөлмеде, оқу кабинеттерінде 5.1.3.8 үлкен кеңістікте бейімделу: асхана ғимаратында, мәжіліс, спорт, тренажерлық залдарында, этаж қабаттары мен коридорларда 5.1.3.9 мектеп аумағында бейімделу: аумақ төңірегінде, балалар және спорт алаңдарына 5.1.3.10 өз денесінің сызбасында, адамдар мен объекттерде оң және сол жағын ажырату	6.1.3.7 ерекше жағдайда болған объекттерді тану, объекттерге қарасты өзгерген кеңістіктік жағдайда орналасқан 6.1.3.8 қоғамдық орындарда бейімделу: дүкен, дәріхана, пошта, е м х а н а 6.1.3.9 сөйлеу тілінде заттардың, гра ф и к а лық элементтердің кеңістіктік қатынасын көрсететін сөздерді қолдану 6.1.3.10 ауызша нұсқау бойынша кеңістіктік қатынастарын келтіру	: көшелердің орналасуын қиылыстарын белгілеу және саралау (көше қиылыстары) 7.1.3.8 сөйлеу тілінде заттардың, графикалық элементтердің кеңістіктік қатынасын көрсететін сөздерді қолдану 7.1.3.9 көршісіне қарасты өз орнын белгілеу (сол жақ- оң жақ- арты-алды) 7.1.3.9 күн жүйесі бойынша бейімделу: оңтүстік, солтүстік, батыс, шығыс 7.1.3.10 мектеп маңайындағы көшелерде бейімделу	8.1.3.8 домино, тримино, тетрамино, пентаминодан фигуралар құрастыру 8.1.3.9 текше, тікбұрыш, параллелепипедтің жазбасын сызу 8.1.3.10 географиялық картамен бейімделу 8.1.3.11 координаттық ұғымдарын көрсету (қайда, қай жағынан) 8.1.3.10 топологиялық ұғымдарын көрсету (зат қайда тұр) 8.1.3.11 сөйлеу тілінде заттардың, графикалық элементтердің кеңістіктік қатынасын көрсететін сөздерді қолдану	айырмаш олардың кеңістікт орналас: белгілер бойынш анықтау 9.1.3.6 с тілінде заттарды графикал элементт кеңістікт қатынасі көрсетет сөздерді 9.1.3.7 координат ұғымдар көрсету (қай жә метрикал ұғымдар көрсету қаншалы алыс орн)
1.4 Уақытта бейімделуді дамыту	5.1.4.1 оқиғалардың басын, аяғын, ұзақтығын табатын есептер шығару (күнделікті өмір мы с а л ы м е н) 5.1.4.2 өз күн тәртібін жасау 5.1.4.3 күндік жоспар құру 5.1.4.4 сағатпен уақытты анықтау	6.1.4.1 уақыт өлшемдерін іс-әрекет түрлерінде қолдану 6.1.4.2 оқиғалар реттілігін анықтау (бұрын, кейін) 6.1.4.3 апта, ай ішіндегі оқиғалар күнтізбесін құру 6.1.4.4 оқиғаларды басынан аяғына қарай суреттеу 6.1.4.5 өз күн тәртібін құру 6.1.4.6 өз туылған күнін күнтізбеден табу	7.1.4.1 әр-түрлі сағатпен уақытты анықтау 7.1.4.2 сағатпен уақыт интервалының ұзақтығын анықтау 7.1.4.3 уақыт реттілігін түсіну 7.1.4.4 өз өміріндегі оқиғалардың реттілігін анықтау (кейін, одан бұрын) 7.1.4.5 координаттық уақыт ұғымын құрастыру (өткен шақ – осы шақ – алдыңғы ш а қ) 7.1.4.6 жақындарының,	8.1.4.1 бір жүзжылдықтың, мыңжылдықтың лентасын бейнелеу (Қазақстан тарихының материалымен) 8.1.4.2 оқиғалар күнделігін жүргізу (жекелік, сыныптық, мектептік) 8.1.4.3 оқиғаларды басынан аяғына қарай , аяғынан басына қарай суреттеу 8.1.4.4 өз өміріндегі оқиғалар хронологиясын құру 8.1.4.5 жақындарының, достарының туылған күндерін күнтізбеден	9.1.4.1 у интервал ұзақтығы анықтау 9.1.4.2 жақындағ достарын туылған күндерін мерекелей жылыны немесе жоспарла саяхатты басталуы күнтізбед 9.1.4.3 оқиғалар қарай с 9.1.4.4 мерекелей

			достарының туылған күндерін күнтізбеден табу	табу 8.1.4.6 уақыт реттілігін түсіну	жылыны басталу күнтізбед
1.5 Тактильдік-қозғалыстық қабылдауын дамыту	5.1.5.1 сипау арқылы таныс заттарды табу 5.1.5.2 заттардың салмағын ажырату 5.1.5.3 жанасуды шектеу 5.1.5.4 қоршаған ортадағы заттар мен объектілердің температурасын ажырату 5.1.5.4 сипау арқылы материалдың бетін, фактурасын анықтау	6.1.5.1 температуралық байланыстарды суреттеу 6.1.5.2 қолда немесе арқада "жазылған" әріптер мен сандарды қайта жазу, қайталау (екі жағындағы) 6.1.5.3 үлгі бойынша сипау арқылы бет фактурасы түрлі заттар мен материалдарды үлгі бойынша тану (ойлы-қырлы, тікенекті жұмсақ) 6.1.5.4 жанасуды шектеуін проекциялау	7.1.5.1 қолда немесе арқада "жазылған" әріптер мен сандарды қайта жазу, қайталау (екі жағындағы) 7.1.5.2 екі жердегі жанасуды шектеу 7.1.5.3 сипау арқылы бет фактурасы түрлі заттар мен материалдарды ауызша нұсқау бойынша табу 7.1.5.4 сипау арқылы заттың формасын тану	8.1.5.1 бет фактурасы түрлі заттар мен материалдарды ажырату 8.1.5.2 сипау арқылы әріптер мен сандарды тану	9.1.5.1 материалдармен жазылған кезіндегі сезімдерді суреттеу
1.6 Дәм және иіс түйсігін дамыту	5.1.6.1 тағамдық өнімдер мен тағамды дәмі арқылы тану 5.1.6.2 түрлі иістерді тану 5.1.6.3 иістерге баға беру (жағымды-жағымсыз) 5.1.6.4 иістерді тану және атау (гүлдің, косметиканың)	6.1.6.1 тағам құрамын дәміне қарай тану 6.1.6.2 тағамдық өнімдер мен тағамдар дәмін суреттеу (дәмді, хош иісті, тойымды) 6.1.6.3 иістерге баға беру (жағымды-жағымсыз, сүйікті)	7.1.6.1 иістерді тану және атау (ағаш, тері, металл) 7.1.6.2 иістерді тану және атау (гүлдің, косметиканың)		

2) "Қимыл-қозғалыс саласын дамыту":

2- кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары			
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып
	5.2.1.1 жұдырығын, саусақтарын уқалау 5.2.1.2 саусақ гимнастикасының жаттығуларын жасау 5.2.1.3 қол позаларын келтіру 5.2.1.4 қандай да бір нақты затпен жасалған әрекеттерді келтіру 5.2.1.5 геометриялық	6.2.1.1 өз жұдырығын, саусақтарын уқалау 6.2.1.2 саусақ гимнастикасының жаттығуларын жасау 6.2.1.3 қол позаларын		

2.1 Ұсақ моторикасын дамыту	фигураларды, бейнелерді штрихтеу 5.2.1.6 бейнелерді бояулармен, қарындашпен, бормен бояу 5.2.1.7 моншақтарды жіпке тізу/тарату 5.2.1.8 пластилинмен мүсін жасау 5.2.1.9 ылғалды, кебу құмда, суда, ауадасаусақтармен сурет салу 5.2.1.10 майда заттарды әр-түрлі ұстау арқылы сұрыптау 5.2.1.11 үлгі бойынша мозаика құрастыру 5.2.1.12 қағаз фигуралар жасау (оригами) 5.2.1.13 айту бойынша торларды белдеулеу 5.2.1.14 трафареттерді белдеулеу, бояу 5.2.1.15 жарманы, бұршақтарды, сүйектерді іріктеу 5.2.1.6 ленталарды бұрау, түймелерді ілу 5.2.1.7 бейнелердің сұлбасын оң және сол қолымен белдеулеу 5.2.1.8 қақпақтарды бұрап ашу/жабу, қарындаштарды ауыстырып қою 5.2.1.9 екі қолын тиімді пайдалану	келтіру 6.2.1.4 қандай да бір нақты затпен жасалған әрекеттерді келтіру 6.2.1.5 геометриялық фигураларды, бейнелерді штрихтеу 6.2.1.6 бейнелерді бояулармен, қарындашпен, бормен бояу 6.2.1.7 ұсақ моншақтарды жіпке тізу 6.2.1.8 құмда, суда, ауадасаусақтармен сурет салу 6.2.1.9 майда заттарды әр-түрлі ұстау арқылы сұрыптау 6.2.1.10 үлгі, түпкі ой, сызба, сурет бойынша мозаика құрастыру 6.2.1.11 сүйектерді іріктеу, қақпақтарды бұрап ашу/жабу, қарындаштарды ауыстырып қою 6.2.1.12 ленталарды бұрау, түймелерді ілу 6.2.1.13 бейнелердің сұлбасын оң және сол қолымен белдеулеу, қарындаштыпарақтан алу 6.2.1.14 көлеңке театрын ойнау 6.2.1.15 екі қолын тиімді пайдалану 6.2.1.16 вальдорф формаларын салу	7.2.1.1 өз алақандарын, саусақтарын уқалау 7.2.1.2 құмда, суда, ауадасаусақтармен сурет салу 7.2.1.3 екі қолмен сурет салу (екі қол да оңнан солға қарай салады) 7.2.1.4 саусақтармен фигураларды, әріптерді, сандарды келтіру 7.2.1.5 бейнелердің сұлбасын оң және сол қолымен белдеулеу, қарындаштыпарақтан алу 7.2.1.6 құмда, суда, ауада саусақтармен сурет салу	8.2.1.1 өз алақандарын, саусақтарын уқалау 8.2.1.2 екі қолмен сурет салу (оң қол солдан оңға, солқол оңнан солға)
2.2 Мимика мен пантомимиканы дамыту	5.2.2.1 көз қозғалту жаттығуларын жасау 5.2.2.2 ым-ишараларды қимылдарды келтіру 5.2.2.3 пантомимика арқылы түрлі жануарларды, персонаждарды,	6.2.2.1 көз қозғалту жаттығуларын жасау 6.2.2.2 айналасындағылардың ым-шараларын, қимылдарын, мимикасын, дауысын, сөзін келтіру	7.2.2.1 көз қозғалту жаттығуларын жасау 7.2.2.2 пантомимика арқылы түрлі персонаждарды, іс-әрекеттерді, фильм кейіпкерлерін және	8.2.2.1 бүкіл денесімен фигураларды, әріптедір,

	іс-әрекеттерді келтіру 5.2.2.4 пантомимика арқылы түрлі жануарларды келтіру	6.2.2.3 пантомимика арқылы түрлі жануарларды, персонаждарды, іс-әрекеттерді келтіру	сюжеттерін келтіру 7.2.2.3 бүкіл денесімен фигураларды, әріптедір , сандарды келтіру	сандарды келтіру

3) "Зерделік саласын дамыту":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
3.1 Жадын дамыту	5.3.1.1 материалды есте сақтау тәсілдерін қолдану: топтастыру, тірек пункттерін ерекшелеу 5.3.1.2 геометриялық өрнектерді, бейнелерді артынша келтіру 5.3.1.4 сөздер қатарын артынша келтіру (5 - 8) 5.3.1.5 тақпақтарды жатқа айту 5.3.1.6 заттардың орналасқан орындарын есте сақтау (қатарға қосу) 5.3.1.7 тақтадан көшіру 5.3.1.8 үлгі бойынша сурет салу, мүсіндеу, 5.3.1.9 ауызша нұсқауларды орындау 5.3.1.10 позаларды, ишараларды келтіру 5.3.1.11 заттардың орналасуынан өзгерістерді табу	6.3.1.1 материалды есте сақтау тәсілдерін қолдану: топтастыру, жоспар, пиктограммалар, картиналар 6.3.1.2 сөйлемдерді артынша келтіру 6.3.1.3 тақпақтарды жатқа айту 6.3.1.4 геометриялық өрнекті, суреті артынша келтіру 6.3.1.5 суреттегі заттардың орналасқан орындарын есте сақтау (9-дың ішінде) 6.3.1.6 сөздер қатарын артынша келтіру (10-ға дейін), 6.3.1.7 сурет салу, мүсіндеу, тақтадан көшіру, үлгі бойынша құрастыру 6.3.1.8 сюжеттік картинаны сұрақтар бойынша артынша суреттеу 6.3.1.9 ауызша нұсқаулар топтамасын орындау 6.3.1.10 заттардың орналасуынан өзгерістерді табу	7.3.1.1 материалды есте сақтау тәсілдерін қолдану: топтастыру, жоспар, пиктограммалар, картиналар 7.3.1.2 мәтінді артынша келтіру 7.3.1.3 тақпақтарды жатқа айту 7.3.1.4 сөздер қатарын келтіру 7.3.1.5 геометриялық өрнекті, суретті, конструкцияны артынша келтіру 7.3.1.6 қимылды артынша келтіру 7.3.1.7 ауызша күрделі нұсқаулар топтамасын орындау 7.3.1.9 үлгі бойынша суретті келтіру	8.3.1.1 материалды есте сақтау тәсілдерін қолдану: топтастыру, жоспар, пиктограммалар, картиналар, тірек пункттері, суреттемелер 8.3.1.2 тақпақтарды жатқа айту 8.3.1.3 тыңдалған мәтінді келтіру 8.3.1.4 оқылған мәтінді келтіру 8.3.1.5 қозғалыстар реттілігін артынша келтіру 8.3.1.6 сюжеттік картинаны артынша суреттеу 8.3.1.7 ауызша суреттеу бойынша суретті келтіру 8.3.1.8 ауызша нұсқаулар топтамасын орындау (күрделі) 8.3.1.9 ауызша күрделі нұсқаулар топтамасын орындау	9.3.1.1 тақпақтармен мәтіндерді жатқа айту 9.3.1.2 тыңдалған мәтінді артынша келтіру 9.3.1.3 оқылған мәтінді келтіру 9.3.1.4 есте сақталған материалды мазмұнды өңдеу тәсілдерін қолдану 9.3.1.5 тілдік материалды есте сақтау үшін мнемикалық сүйеуді қолдану 9.3.1.6 ауызша нұсқаулар топтамасын орындау (күрделі) 9.3.1.7 өз күнін суреттеу (ауызша және жазбаша) 9.3.1.8 мультфильм және фильм мазмұнын айтып беру
			7.3.2.1 заттарды екі белгісі	8.3.2.1 берілген қатардан заңдылықта табу (түрі, формасы, көлемі бойынша)	

3.2 Тілі мен ойлау қабілетін дамыту	5.3.2.1 адамдарды жасына қарай топтастыру		бойынша рангтеу: түрі және реңі	8.3.2.2 суреттер мен фотосуреттерден адмдардың	
	5.3.2.2 заттардың қажеттілігін білу		бойынша рангтеу: формасы және түсі	эмоционалдық жағдайы мен алаңдаушылығын анықтау	9.3.2.1 картиналар топтамасын логикалық реттілікпен орналастыру
	5.3.2.3 әртектес және біртектес заттар тобынан заттарды ерекшелеу	6.3.2.1 сыныптастардың іс-әрекет өнімдерін саралау	7.3.2.3 заттарды екі белгісі бойынша топтастыру: формасы және көлемі	8.3.2.3 сюжеттік картиналар топтамасының мағынасын түсіну, (тұлға мен сюжеттің негізгі және екінші кезектегі бөліктерін анықтау)	9.3.2.2 суреттер мен фотосуреттерден адамдардың қызмет түрін анықтау (кәсібін)
	5.3.2.4 заттың негізгі белгісін	6.3.2.2 құралдар мен заттардың қолдану тәсілін білу	7.3.2.4 суреттер мен фотосуреттерден адмдардың жасы мен жынысын анықтау	8.3.2.4 Равен Матрицалары тектес тапсырмаларды орындау	9.3.2.3 персонаждың кимылдарын бір мезгілде қайталау, эмоцияларын көрсету
	5.3.2.5 жалпы белгісін ерекше/ топтастыру белгілерін	6.3.2.3 заттарды көлемі және тұжырымдамалық сөзі бойынша топтастыру (градациялар санын көбейту)	7.3.2.5 берілген "эмоционалдық масканы" белгілеу	8.3.2.4 Равен Матрицалары тектес тапсырмаларды орындау	9.3.2.4 Равен Матрицалары тектес тапсырма ларды орындау
	5.3.2.6 салдар себептерін анықтау	6.3.2.4 өз өміріндегі оқиғаларды саралау	7.3.2.6 адамдардың эмоционалдық жағдайын	8.3.2.5 жұмбақтар шешу, логикалық есептерді, ойжұмбақтарды шешу	9.3.2.5 әңгіменің жеткіліксіз бөлімдерін ойлап табу
	5.3.2.7 отбасындағы, сыныптағы оқиғаларды бақылау, саралау	6.3.2.5 қандай да болмасын іс-әрекеттің мақсаттылығын түсіндіру	7.3.2.7 Равен Матрицалары тектес тапсырма ларды орындау	8.3.2.6 берілген әріптер жинағынан сөздер құрастыру	9.3.2.6 жұмбақтар шешу, логикалық есептерді, ойжұмбақтарды шешу
	5.3.2.8 өз ісінің өнімдерін саралау	6.3.2.6 Равен Матрицалары тектес тапсырма ларды орындау	7.3.2.8 жұмбақтар шешу, логикалық есептерді, ойжұмбақтарды шешу	8.3.2.7 кроссвордтар шешу	9.3.2.7 кездейсоқ сөздермен сөйлемдер құру
	5.3.2.9 басқаларына ұқсамайтын сипаты бар затты алып тастау ("Төртінші артық")	6.3.2.7 жануарлардың дауысын, кимыл-қозғалыстарын, айналасындағы адамдардың тілін келтіру	7.3.2.9 дененің сыртқы кеңістікпен қатынасынан болатын сезімдерін суреттеу (ылғалды, кебу, суық)	8.3.2.8 мақал-мәтелдердің мағынасын түсіну	9.3.2.8 берілген сөздер жинағынан сөйлемдер құру
	5.3.2.10 Равен Матрицалары тектес тапсырмаларды орындау	6.3.2.8 жұмбақтар шешу, логикалық есептерді, ойжұмбақтарды шешу	7.3.2.10 іс-әрекет нәтижеле рі мен оқиғаларды болжау	8.3.2.9 салды болдыратын себептерді анықтау және саралау	9.3.2.9 сөздің көпмағыналылығын түсіну
	5.3.2.11 заттарды, адамдады, жануарларды	6.3.2.9 заттар мен құбылыстардың аналогтарын табу	7.3.2.11 өз іс-әрекетін	8.3.2.10 іс-әрекет нәтижеле рі мен оқиғаларды болжау және саралау	9.3.2.10 іс-әрекет нәтижеле рі мен оқиғаларды болжау және саралау
	5.3.2.12 жұмбақтар шешу, логикалық есептерді, ойжұмбақтарды шешу	6.3.2.10 заттардың қолдану тәсілін білу		8.3.2.11 отбасындағы, сыныптағы, мектептегі оқиғаларды бақылау, саралау	9.3.2.11 салды болдыратын себептерді анықтау және саралау
	5.3.2.13 аналогтарды топтары бойынша жүйелеу	6.3.2.11 сөз бұйындарынан сөздер құрастыру		8.3.2.12 суреттер мен фотосуреттерден адмдардың эмоционалдық жағдайы мен алаңдаушылығын анықтау	9.3.2.12 өзіне "неге?" және "не үшін?" сұрақтарын қойып, жауап беру
		6.3.2.12 сюжеттік бейнелердің мазмұнын түсіну			9.3.2.13 әдебиеттегі, киноөнеріндегі, телевидениедегі, музыкадағы артықкөрушіліктерді тұжырымдау
		6.3.2.13 іс-әрекет нәтижелері мен			

	5.3.2.14 іс-әрекет нәтижелері мен оқиғаларды болжау 5.3.2.15 өз іс-әрекетін жоспарлау 5.3.2.16 заттардың белгілерін (сүт сұйық, ал кілегей) 5.3.2.17 әндер, мультфильмдер, фильмдер мазмұнын түсіну 5.3.2.18 қатынасқа жекелік көмекші құралдарын қолдану	оқиғаларды болжау 6.3.2.14 өз іс-әрекетін жоспарлау және саралау 6.3.2.15 өз іс-әрекетінің нәтижелерін бағалау 6.3.2.17 тілдік символды-белгілік хабарламаларды түсіну 6.3.2.16 әңгімедегі негізгі сөздерді ерекшелеу	жоспарлау 7.3.2.12 өз іс-әрекетінің нәтижелерін бағалау және саралау 7.3.2.13 қатынастың альтернативтік және көмекші құралдары арқылы берілген тілдік символды-белгілік хабарламаларды түсіну 7.3.2.14 оқиғаларды және адамдардың қылықтарын бақылау және саралау 7.3.2.15 әңгіменің негізгі сөдері мен сөйлемдерін ерекшелеу	әдебиеттегі, киноөнеріндегі, телевидениедегі, музыкадағы артық көрушіліктері жайлы әңгімелеу 8.3.2.13 сыртқы "әлемнен" алған сезімдерін суреттеу (аштық, тоқшылық, уайым) 8.3.2.14 оқиғаларды, адамдардың қылықтары мен қарым-қатынасын бақылау және саралау 8.3.2.15 айналадағы болмысқа оңтайлы қарау (проблемаға баға беру, кеңесу, шешу жолдарын табу) 8.3.2.16 салды болдыратын себептерді анықтау және саралау	9.3.2.14 айналасындағылармен оқиғаларды, телехабарларды, фильмдерді талқылау 9.3.2.15 әңгіменің негізгі оқиғаларын ерекшелеу 9.3.2.16 мектептегі, әлемдегі оқиғаларды, адамдар қылықтары мен қарым-қатынасын бақылау, саралау 9.3.2.17 айналадағы болмысқа оңтайлы қарау (проблемаға баға беру, кеңесу, кеңес беру)
3.3 Қиялын дамыту	5.3.3.1 фигуралар суретін аяқтап салу, кескін картиналарды үлгісіз біріктіру (пазлдар) 5.3.3.2 өз түпкі ойы бойынша құрастыру 5.3.3.3 жануарлардың әдеттері мен дауысын келтіру 5.3.3.4 заттар, адамдар, жануарларды бөлектенген қасиеттері мен белгілерін суреттеу бойынша таңу 5.3.3.5 сөйлемдер мен сөз тіркестерін аяқтау	6.3.3.1 объектерді суреттемесі бөлшектері, сұлбасы, контуры бойынша таңу 6.3.3.2 адамдардың іс-әрекетін келтіру 6.3.3.3 әдеби шығармаларды театрландыруға қатысу 6.3.3.4 өз ойы, берілген тақырып бойынша құрастыру 6.3.3.5 заттар, фигуралар, жануарлар суретін аяқтап салу	7.3.3.1 сөйлемдерді, әңгімені, ертегіні аяқтау 7.3.3.2 адамдардың іс-әрекетін келтіру (кәсібін) 7.3.3.3 әдеби шығармаларды театрландыруға қатысу 7.3.3.4 қоғамдық жағдайлардың, әндердің, қойылымдардың мазмұнын түсіну 7.3.3.5 әдеби шығармаларды театрландыруға қатысу	8.3.3.1 адамдар жануарлар бейнесінің суретін аяқтап салу 8.3.3.2 әңгімені, ертегіні аяқтау 8.3.3.3 әдеби шығармаларды театрландыруға қатысу 8.3.3.5 объектерді бөлшектері, сұлбасы, контуры бойынша таңу 8.3.3.6 ұжымдық шығармашылық жұмыстарға қатысу (сурет салу, мүсіндеу мозаика)	9.3.3.1 фантастикалық жануарлардың суретін салу 9.3.3.2 фигураларды, заттарды, адамдар мен жануарлардың суретті аяқтап салу 9.3.3.3 өз түпкі ойы бойынша құрастыру 9.3.3.4 ерекше адамдар мен жағдайлардың суретін салу 9.3.3.5 әдеби шығармаларды театрландыруға (репетиция, қойылым) 9.3.3.6 объектерді суреттемелері бойынша таңу

3.4 Зейінді дамыту	5.3.4.1 сызықты басынан аяғына дейін көзбен шолу 5.3.4.2 көру үлгісі, ауызша нұсқау бойынша графикалық диктанттар орындау 5.3.4.3 Ахутина; Мюнстерберг әдістемелерін; Шульте кестелерін қолдана отырып тапсырмалар орындау 5.3.4.4 әріптермен корректу ралық тапсырма лар орындау 5.3.4.5 фигураларды берілген үлгі бойынша бояу және штрихтеу 5.3.4.6 әріптерді берілген реті бойынша және артқа қарай атау 5.3.4.7 ойын ережелерін түсіну, есте сақтау және орындау 5.3.4.8 белгілі бір сигналға қажетті жауап қайтару (тоқта-жаттығулары)	6.3.4.1 көру үлгісі бойынша графикалық диктанттар орындау 6.3.4.2 Ахутина; Мюнстерберг әдістемелерін; Шульте кестелерін қолдана отырып тапсырмалар орындау 6.3.4.3 ойын ережелерін түсіну, есте сақтау және орындау 6.3.4.4 сандарды, әріптерді, геометриялық фигураларды белгілі ретпен орналастыру 6.3.4.5 әріптер м е н , сандарменкорректуралық тапсырмалар орындау (корректуралық сынама лар) 6.3.4.6 сөздегі немесе алфавиттегі әріптерді берілген реті бойынша және артқа қарай атау 6.3.4.7 сызықты басынан аяғына дейін көзбен ш о л у 6.3.4.8 фигураларды берілген үлгі бойынша бояу және штрихтеу	7.3.4.1 көру үлгісі бойынша графикалық диктанттар орындау 7.3.4.2 Ахутина; Мюнстерберг әдістемелерін; Шульте кестелерін қолдана отырып тапсырмалар орындау 7.3.4.3 геометриялық фигуралармен, сандармен корректуралық тапсырмалар орындау (корректуралық сынама лар) 7.3.4.4 берілген ретпен және кері қарай санау 7.3.4.5 мәтінді код тау 7.3.4.6 әріптерді берілген реті бойынша және артқа қарай атау 7.3.4.7 сандарды, геометриялық фигураларды белгілі ретпен орналастыру 7.3.4.8 сызықты басынан аяғына дейін көзбен шолу 7.3.4.9 фигураларды берілген үлгі бойынша бояу және штрихтеу	8.3.4.1 ауызша нұсқау бойынша графикалық диктанттар орындау 8.3.4.2 Ахутина; Мюнстерберг әдістемелерін; Шульте кестелерін қолдана отырып тапсырмалар орындау 8.3.4.3 ережелерін ауыстыра отырып корректуралық тапсырмалар орындау (8.3.4.4 мәніннің қателерін т а б у 8.3.4.5 берілген ретпен және кері қарай санау 8.3.4.6 әріптерді, сандарды, геометриялық фигураларды белгілі ретпен орналастыру 8.3.4.7 әріптерді берілген реті бойынша және артқа қарай атау 8.3.4.8 объекттерді жады бойынша суреттеу 8.3.4.9 айта отырып естігенін жазу	9.3.4.1 түрлі сезім әсерлерін келтіру: қуанышты, қорқынышты ашуды, дамылды, таңғалысты, ө к і н у д і 9.3.4.2 көру үлгісі және сөз бойынша графика лық диктант тар орындау 9.3.4.3 Ахутина; М ю н с т е р берг әдістемелерін; Шульте кестелерін қолдана отырып тапсырмалар орындау 9.3.4.4 оймен есептер мен мысалдар шығару 9.3.4.5 Ахутина; М ю н с т е р берг әдістемелерін; Шульте кестелерін қолдана отырып тапсырмалар орындау 9.3.4.6 ережелерін ауыстыра отырып геометриялық фигуралармен, сандармен, әріптермен корректуралық тапсырмалар орындау 9.3.4.7 көздері байлаулы күйде оқу бөлмесін суреттеу

36. Осы Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Таным әрекеттерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

37. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Жеңіл ақыл-ойы кемістігі бар
білім алушыларға арналған 5-9
сыныптары үшін "Танымдық
әрекеттерін түзету" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Таным әрекеттерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып
1-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту	1.1 есту қабілетін дамыту	5.1.1.1 сыбырлап айтқан сөздерді ажырату (сөздер, сөйлемдер) 5.1.1.2 жануарлар дауысын ажырату
	1.2 көру қабілетін дамыту	5 . 1 . 2 . 1 4-6 бөліктен заттық суреттер құрастыру 5.1.2.2 заттар мен бейнелерін салыстыру, айырмашылықтары мен ұқсастықтарын табу
	1.3 кеңістікте бейімделуін дамыту	5.1.3.1 картиналардағы персонаждар қай қолымен әрекет жасағанын, қай жағында тұрғанын белгілеу 5.1.3.2 өз денесінің сызбасын бейімдеу (жоғарырақ, оған қарағанд
	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	5.1.4.1 оқиғалардың басын, аяғын, ұзақтығын табатын есептер шығару (күнделікті өмір мысалы мен)
	1 . 5 тактильдік-қозғалыстық түйсігін дамыту	5.1.5.1 сипау арқылы таныс заттарды т
	1.6 дәм және иіс сезімін дамыту	5.1.6.1 тағамдық өнімдер мен тағамды дәмі арқылы тану
2. Қимыл-қозғалыс саласын дамыту	2.1 Ұсақ моториканы дамыту	5.2.1.1 жұдырығын, саусақтарын уқалау 5.2.1.2 саусақ гимнастикасының жаттығуларын жасау 5.2.1.3 қол позаларын келтіру 5.2.1.4 қандай да бір нақты затпен жасалған әрекеттерді келтіру
	2.2 мимика мен пантомимиканы дамыту	5.2.2.1 көзді қимылдату жаттығуын орындау

3. Зерде аясын дамыту	3.1 жадын дамыту	5.3.1.1 материалды есте сақтау тәсілдерін қолдану: топтастыру, тірек пунктерін белгілеу
		5.3.1.2 геометриялық өрнектерді, бейнелерді артынша келтіру
		5.3.1.3 қоғалыстар мен олардың реттілігін артынша келтіру
	3.2 тіл мен ойлау қабілетін дамыту	5.3.2.1 адамдарды жасына қарай топтастыру
		5.3.2.2 заттардың қажеттілігін білу
		5.3.2.3 әртектес және біртектес заттар тобынан заттарды ерекшелеу
		5.3.2.4 заттың негізгі белгісін
	3.3 қиялын дамыту	5.3.3.1 фигураларсуретін аяқтап салу, кескін картиналарды үлгісіз біріктіру (пазлдар)
	3.4 зейнін дамыту	5.3.4.1 сызықты басынан аяғына дейін көзбен шолу
		5.3.4.2 көру үлгісі, ауызша нұсқау бойынша графикалық диктанттар орындау
2-тоқсан		
1. Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту	1.1 есту қабілетін дамыту	5.1.1.3 табиғат дыбыстарын ажырату
		5.1.1.4 әлеуметтік маңызды тұрмыстық, қалалық дыбыстарды ажырату
	1.2 көру қабілетін дамыту	5.1.2.3 геометриялық формаларды ажырату, бөлшектерін, белгілерін анықтау
		5.1.2.4 симметрия өсін сақтай отырып бейненің суретін салып бітіру
		5.1.2.5 ұзындықты мм, см, дм, м. арқылы өлшеу
	1.3 кеңістікте бейімделуін дамыту	5.1.3.3 объекттердің өзара орналасуын ажырату
		5.1.3.4 кеңістіктік қатынастарды суреттеу
		5.1.3.5 Сеген тақталары, Коос текшелері, Пьерон-Рузер әдістемесі бойынша тапсырмалар орындау
	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	5.1.4.2 өз күн тәртібін жасау
	1.5 тактильдік-қозғалыстық түйсігін дамыту	5.1.5.2 заттардың салмағын ажырату
1.6 дәм және иіс сезімін дамыту	5.1.6.2 түрлі иістерді тану	
2. Қимыл-қозғалыс саласын дамыту	2.1 Ұсақ моториканы дамыту	5.2.1.5 геометриялық фигураларды, бейнелерді штрихтеу
		5.2.1.6 бейнелерді бояулармен, қарындашпен, бормен бояу
		5.2.1.7 моншақтарды жіпке тізу/тарату
		5.2.1.8 пластилинмен мүсін жасау

	2.2 Мимика мен пантомимиканы дамыту	5.2.2.2 ишараларды қимылдарды келтіруи ния
3. Зерде аясын дамыту	3.1 жадын дамыту	5.3.1.4 сөздер қатарын артынша келтіру (5-8)
		5.3.1.5 тапқатарды жатқа айту
		5.3.1.6 заттардың орналасқан орындарын есте сақтау (қатарға қосу)
	3.2 тіл мен ойлау қабілетін дамыту	5.3.2.5 жалпы белгісін ерекше/топтастыру белгілерін
		5.3.2.6 салдар себептерін анықтау
		5.3.2.7 отбасындағы, сыныптағы оқиғаларды бақылау , саралау
		5.3.2.8 өз ісінің өнімдерін саралау
	3.3 қиялын дамыту	5.3.3.2 өз түпкі ойы бойынша құрастыру
	3.4 зейінін дамыту	5.3.4.3 Ахутина; Мюнстерберг әдістемелерін; Шульте кестелерін қолдана отырып тапсырмалар орындау
5.3.4.4 әріптермен корректуралық тапсырмалар орындау		
3 тоқсан		
1Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту	1.1 есту қабілетін дамыту	5.1.1.5 тілдік емес дыбыстар сипатын тыңдап ажырату (саны, күші, биіктігі, ұзақтығы)
		5.1.1.6 қарапайым және күрделі ырғақтарды ажырату, келтіру
	1.2 көру қабілетін дамыту	5.1.2.6 заттарды, тірі объектілерді, пейзаждарды суреттеп, белгілерін ажырату (5-9 сынып)
		5.1.2.7 жасырын объекттер мен бейнелерді бөлшегі, элементі бойынша тану
		5.1.2.8 үлгі бойынша есеп таяқшаларымен, сөздік нұсқаумен құрастыру
	1.3 кеңістікте бейімделуін дамыту	5.1.3.6 үлгі, түпкі ой бойынша құрастыру
		5.1.3.7 кіші жабық кеңістікте бейімделу: сыныпта, ұйықтайтын бөлмеде, дәретханада, шешінетін бөлмеде, оқу кабинеттерінде
		5.1.3.8 үлкен кеңістікте бейімделу: асхана ғимаратында, мәжіліс, спорт, тренажерлық залдарында, этаж қабаттары мен коридорларда
	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	5.1.4.3 күндік жоспар құру
	1.5 тактильдік-қозғалыстық түйсігін дамыту	5.1.5.3 жанасуды шектеу
5.1.5.4 қоршаған ортадағы заттар мен объекттердің температурасын ажырату		
	1.6 дәм және иіс сезімін дамыту	5.1.6.3 иістерді бағалау (жағымсыз-жағымды)
		5.2.1.9 екі қолын тиімді пайдалану
		5.2.1.10 майда заттарды әр-түрлі ұстау арқылы сұрыптау

2. Қимыл-қозғалыс саласын дамыту	2.1 Ұсақ моториканы дамыту	5.2.1.11 үлгі бойынша мозаика құрастыру
		5.2.1.12 қағаз фигуралар жасау (оригами)
		5.2.1.13 айту бойынша торларды белдеулеу
		5.2.1.14 трафареттерді белдеулеу, боя
	2.2 Мимика мен пантомимиканы дамыту	5.2.2.3 пантомимика арқылы түрлі жануарларды, кейіпкерлерді, іс-әрекеттерді келтіру
3. Зерде аясын дамыту	3.1 жадын дамыту	5.3.1.7 тақтадан көшіру
		5.3.1.8 үлгі бойынша сурет салу, мүсіндеу
		5.3.1.9 ауызша нұсқауларды орындау
	3.2 тіл мен ойлау қабілетін дамыту	5.3.2.9 басқаларымен ортақ белгісі жоқ затты алып тастау ("Төртінші артық")
		5.3.2.10 Равен Матрицалары тектес тапсырмаларды орындау
		5.3.2.11 заттарды, адамдады, жануарларды
		5.3.2.12 жұмбақтар шешу, логикалық есептерді, ойжұмбақтарды шешу
		5.3.2.13 аналогтарды топтары бойынша жүйелеу
		5.3.2.14 іс-әрекет нәтижелері мен оқиғаларды болжау
	3.3 қиялын дамыту	5.3.3.3 жануарлардың әдеттері мен дауысын келтіру
		5.3.3.4 заттар, адамдар, жануарларды бөлектенген қасиеттері мен белгілерін суреттеу бойынша тану
	3.4 зейнін дамыту	5.3.4.5 фигураларды берілген үлгі бойынша бояу және штрихтеу
5.3.4.6 әріптерді берілген реті бойынша және артқа қарай атау		
4 тоқсан		
1. Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту	1.1 есту қабілетін дамыту	5.1.1.7 ақпаратты көруден тактильдік модальдыққа ауыстыру ("Ғажайып қап")
		5.1.1.8 ақпаратты естуден көру модальдыққа ауыстыру (картиналарды таңдау)
	1.2 көру қабілетін дамыту	5.1.2.9 бөлшектерден фигуралар құрастыру
		5.1.2.10 қолды берілген траектория бойынша қимылдату
	1.3 кеңістікте бейімделуін дамыту	5.1.3.9 мектеп аумағында бейімделу: аумақ төңірегінде, балалар және спорт алаңдарында
		5.1.3.10 өз денесінің сызбасында, адамдар мен объекттерде оң және сол жағын ажырату
	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	5.1.4.4 сағатпен уақытты анықтау
	1.5 тактильдік-қозғалыстық түйсігін дамыту	5.1.5.5 сипау арқылы материалдың бетін, фактурасын анықтау
1.6 дәм және иіс сезімін дамыту	5.1.6.4 иістерді тану және атау (гүлдің, косметиканың)	

2. Қимыл-қозғалыс саласын дамыту	2.1 Ұсақ моториканы дамыту	5.2.1.15 жарманы, бұршақтарды, сүйектерді іріктеу
		5.2.1.16 ленталарды бұрау, түймелерді ілу
		5.2.1.17 бейнелердің сұлбасын оң және сол қолымен белд
		5.2.1.18 қақпақтарды бұрап ашу/жабу, қарындаштарды ауыстырып қою
		5.2.1.19 екі қолын тиімді пайдалану
	2.2 Мимика мен пантомимиканы дамыту	5.2.2.4 пантомимика арқылы түрлі жануарларды келтіру
3. Зерде аясын дамыту	3.1 жадын дамыту	5.3.1.10 позаларды, ишараларды келтіру
		5.3.1.11 заттардың орналасуынан өзгерістерді табу
	3.2 тіл мен ойлау қабілетін дамыту	5.3.2.15 өз іс-әрекетін жоспарлау
		5.3.2.16 заттардың белгілерін (сүт сұйық, ал кілегей)
		5.3.2.17 әндер, мультфильмдер, фильмдер мазмұнын түсіну
	3.3 қиялын дамыту	5.3.2.18 жеке көмекші құралдарды қарым-қатынас үшін қолдану
	3.4 зейнін дамыту	5.3.3.5 фразаларды, сөйлемдерді аяқтау
		5.3.4.7 ойын ережелерін түсіну, есте сақтау және орындау
		5.3.6.8 белгілі бір сигналға қажетті жауап қайтару (тоқта-жаттығулары)

2) 6-сынып:

2-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1 тоқсан		
1. Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту	1.1 есту қабілетін дамыту	6.1.1.1 сыбырлап сөйлегенді білу, өзінің сыбырлап сөйлеуі
	1.2 көру қабілетін дамыту	6.1.2.16-8 бөліктен заттық суреттер құрастыру
		6-8 бөліктен заттық суреттер құрастыру
	1.3 кеңістікте бейімделуін дамыту	6.1.2.2 әріптің жеткіліксіз элементін жазып бітіру
		6.1.3.1 өз денесінің сызбасын бейімдеу (жақынырақ, оған қарағанда ...)
		6.1.3.2 белгіленген бағытта үлгі бойынша сызықтар жүргізу
	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	6.1.3.3 жалпақ геометриялық фигураларды бөлшектерге бөлу
	1 . 5 тактильдік-қозғалыстық түйсігін дамыту	6.1.4.1 уақыт өлшемдерін іс-әрекет түрлерінде қолдану
	1.6 дәм және иіс сезімін дамыту	6.1.5.1 температуралық байланыстарды суреттеу
		6.1.6.1 тағам құрамын дәміне қарай тану

2. Қимыл-қозғалыс саласын дамыту	2.1 Ұсақ моториканы дамыту	6.2.1.1 өз жұдырығын, саусақтарын укалау
		6.2.1.2 саусақ гимнастикасының жаттығуларын жасау
		6.2.1.3 қол позаларын келтіру
		6.2.1.4 қандай да бір нақты затпен жасалған әрекеттерді келтіру
	2.2 Мимика мен пантомимиканы дамыту	6.2.2.1 көз қозғалту жаттығуларын жасау
3. Зерде аясын дамыту	3.1 жадын дамыту	6.3.1.1 материалды есте сақтау тәсілдерінқолдану: топтастыру, жоспар, пиктограммалар,
		6.3.1.2 сөйлемдерді артынша келтіру
		6.3.1.3 тақпақтарды жатқа айту
	3.2 тіл мен ойлау қабілетін дамыту	6.3.2.1 сыныптастардың іс-әрекет өнімдерін саралау
		6.3.2.2 құралдар мен заттардың қолдану тәсілін білу
		6.3.2.3 заттарды көлемі және тұжырымдамалық сөзі бойынша топтпстыру (градациялар санын көбейту)
		6.3.2.4 өз өміріндегі оқиғаларды саралау
	3.3 қиялын дамыту	6.3.3.1 объекттерді суреттемесі бөлшектері, сұлбасы, контуры бойынша тану
	3.4 зейнін дамыту	6.3.4.1 көру үлгісі бойынша графикалық диктанттар орындау
		6.3.4.2 Ахутина; Мюнстерберг әдістемелерін; Шульте кестелерін қолдана отырып тапсырмалар орындау
2 тоқсан		
1. Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту	1.1 есту қабілетін дамыту	6.1.1.2 тілдік дыбыстар сипатын тыңдап ажырату (саны, күші, биіктігі, ұзақтығы, ырғағы)
		6.1.1.3 тілдік емес және тілдік дыбыстар сипатын тыңдап ажырату (саны, күші, биіктігі, ұзақтығы)
	1.2 көру қабілетін дамыту	6.1.2.3 түс реңдерін ажырату
		6.1.2.4 күрделі көлемді, жалпақ формаларды ажырату
		6.1.2.5 контурлық бейнелердегі әріптерді, сандарды, заттарды тану
	1.3 кеңістікте бейімделуін дамыту	6.1.3.4 қимылдарды айнадағыдай қайталап
		6.1.3.5 үлгі, сызба бойынша құрастыру
		6.1.3.6 бейнелерді көшіру
	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	6.1.4.2 оқиғалар реттілігін анықтау (бұрын, кейін)
		6.1.4.3 апта, ай ішіндегі оқиғалар күнтізбесін құру
1.5 тактильдік-қозғалыстық түйсігін дамыту	6.1.5.2 қолда немесе арқада "жазылған" әріптер мен сандарды қайта жазу, қайталау (екі жағындағы	
1.6 дәм және иіс сезімін дамыту	6.1.6.2 тағамдық өнімдер мен тағамдар дәмін суреттеу (дәмді, хош иісті, тойымды)	
		6.2.1.5 геометриялық фигураларды, бейнелерді штрихтеу

2. Қимыл-қозғалыс саласын дамыту	2.1 Ұсақ моториканы дамыту	6.2.1.6 бейнелерді бояулармен, қарындашпен, бормен бояу
		6.2.1.7 ұсақ моншақтарды жіпке тізу
		6.2.1.8 құмда, суда, ауада саусақтармен сурет салу
	2.2 Мимика мен пантомимиканы дамыту	6.2.2.2 айналасындағылардың ым-ишараларын, қимылдарын, мимикасын, дауысын, сөзін келтіру
3. Зерде аясын дамыту	3.1 жадын дамыту	6.3.1.4 геометриялық өрнекті, суреті артынша келтіру
		6.3.1.5 суреттегі заттардың орналасқан орындарын есте сақтау (9-дың ішінде)
	3.2 тіл мен ойлау қабілетін дамыту	6.3.2.5 қандай да болмасын іс-әрекеттің мақсаттылығын түсіндіру
		6.3.2.6 Равен Матрицалары тектес тапсырмаларды орындау
		6.3.2.7 жұмбақтар шешу, логикалық есептерді, ойжұмбақтарды шешу
		6.3.2.8 заттар мен құбылыстардың аналогтарын
	3.3 қиялын дамыту	6.3.3.2 адамдардың іс-әрекетін келтіру
3.4 зейнін дамыту	6.3.4.3 ойын ережелерін түсіну, есте сақтау және орындау	
	6.3.4.4 сандарды, әріптерді, геометриялық фигураларды белгілі ретпен орналастыру	
3 тоқсан		
1. Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту	1.1 есту қабілетін дамыту	6.1.1.4 күрделі ырғақтарды ажырату, келтіру
		6.1.1.5 ақпаратты естуден тактильдік модальдыққа ауыстыру ("Ғажайып қап")
	1.2 көру қабілетін дамыту	6.1.2.6 заттар мен суреттердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу
		6.1.2.7 кеңістіктегі күйді ажырата білу: тік, көлденең, қиғаш
		6.1.2.8 симметрия өсін сақтай отырып бейненің суретін салып бітіру
	1.3 кеңістікте бейімделуін дамыту	6.1.3.7 ерекше жағдайда болған объекттерді тану, объекттерге қарасты өзгерген кеңістіктік жағдайда орналасқан
		6.1.3.8 қоғамдық орындарда бейімделу: дүкен, дәріхана, пошта, емхана
		6.1.3.9 сөйлеу тілінде заттардың, графикалық элементтердің кеңістіктік қатынасын көрсететін сөздерді қолдану
	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	6.1.4.4 оқиғаларды басынан аяғына қарай суреттеу
		6.1.4.5 өз күн тәртібін құру
	1.5 тактильдік-қозғалыстық түйсігін дамыту	6.1.5.3 үлгі бойынша сипау арқылы бет фактурасы түрлі заттар мен материалдарды үлгі бойынша тану (ойлы-қырлы, тікенекті жұмсақ)

	1.6 дәм және иіс сезімін дамыту	6.1.6.3 иістерге баға беру (жағымды-жағымсыз, сүйікті)
2. Қимыл-қозғалыс саласын дамыту	2.1 Ұсақ моториканы дамыту	6.2.1.9 майда заттарды әр-түрлі ұстау арқылы сұрыптау
		6.2.1.10 үлгі, түпкі ой, сызба, сурет бойынша мозаика құрастыру
		6.2.1.11 сүйектерді іріктеу, қақпақтарды бұрап ашу/жабу, қарындаштарды ауыстырып қою
		6.2.1.12 ленталарды бұрау, түймелерді ілу
		6.2.1.13 бейнелердің сұлбасын оң және сол қолымен белдеулеу, қарындаштыпарақтан алмай
	2.2 Мимика мен пантомимиканы дамыту	6.2.2.3 пантомимика арқылы түрлі жануарларды, персонаждарды, іс-әрекеттерді келтіру
3. Зерде аясын дамыту	3.1 жадын дамыту	6.3.1.6 сөздер қатарын артынша келтіру (10-ға дейін)
		6.3.1.7 сурет салу, мүсіндеу, тақтадан көшіру, үлгі бойынша құрастыру
		6.3.1.8 сюжеттік картинаны сұрақтар бойынша артынша суреттеу
	3.2 тіл мен ойлау қабілетін дамыту	6.3.2.9 заттар мен құбылыстарға аналогтарды табу
		6.3.2.10 заттарды қолдану тәсілдерін білу
		6.3.2.11 сөз бұйындарынан сөздер құрастыру
		6.3.2.12 сюжеттік бейнелердің мазмұнын түсіну
		6.3.2.13 өз іс-әрекетін жоспарлау және саралау
	3.3 қиялын дамыту	6.3.3.3 әдеби шығармаларды театрландыруға қатысу
		6.3.3.4 өз ойы, берілген тақырып бойынша құрастыру
	3.4 зейнін дамыту	6.3.4.5 әріптермен, сандармен корректуралық тапсырмалар орындау (корректуралық сынамалар
		6.3.4.6 сөздегі немесе алфавиттегі әріптерді берілген реті бойынша және артқа қарай атау
4 тоқсан		
1. Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту	1.1 есту қабілетін дамыту	6.1.1.6 ақпаратты тактильдіктен көру модальдыққа ауыстыру ("Ғажайып қап")
	1.2 көру қабілетін дамыту	6.1.2.9 үлгі бойынша есеп таяқшаларымен, сөздік нұсқауы мен құрау
		6.1.2.10 түрлі қаріппен жазылған әріптер қатарынан берілген әріпті тану
	1.3 кеңістікте бейімделуін дамыту	6.1.3.10 ауызша нұсқау бойынша кеңістіктік қатынастарын келтіру
	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	6.1.4.6 өз туылған күнін күнтізбеден табу
	1.5 тактильдік-қозғалыстық түйсігін дамыту	6.1.5.4 жанасуды шектелуін проекциялау
		6.2.1.14 көлеңке театрын ойнау

2. Қимыл-қозғалыс саласын дамыту	2.1 Ұсақ моториканы дамыту	6.2.1.15 екі қолын тиімді пайдалану
		6.2.1.16 вальдорф формаларын салу
3. Зерде аясын дамыту	3.1 жадын дамыту	6.3.1.9 ауызша нұсқаулар топтамасын орындау
		6.3.1.10 заттардың орналасуынан өзгерістерді табу
	3.2 тіл мен ойлау қабілетін дамыту	6.3.2.14 өз өміріндегі оқиғаларды саралау
		6.3.2.15 тілдік символды-белгілік хабарламаларды түсіну
		6.3.2.16 әңгімедегі негізгі сөздерді ерекшелеу
	3.3 қиялын дамыту	6.3.3.5 заттар, фигуралар, жануарлар суретін аяқтап салу
	3.4 зейнін дамыту	6.3.4.7 басынан аяғына дейін көзбен шолу
		6.3.4.8 фигураларды берілген үлгі бойынша бояу және штрихтеу

3) 7-сынып:

3-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту	1.1 есту қабілетін дамыту	7.1.1.1 тыңдау арқылы балалар, ерлер және әйелдер дауысын ажырату
	1.2 көру қабілетін дамыту	7.1.2.1 геометриялық көлемді және жалпақ формаларды ажырату (ромб-параллелограмм)
		7.1.2.2 айналадағы болмыстан адамдардың, жануарлардың, объекттердің айырмашылығын, ұқсастығын табу
	1.3 кеңістікте бейімделуін дамыту	7.1.3.1 конструкцияның сызбасын құру
		7.1.3.2 берілген объекттердің суретін құмда, суда, ауада салу
		7.1.3.3 кеңістіктік диктанттар орындау
	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	7.1.4.1 әр-түрлі сағатпен уақытты анықтау 7.1.4.2 сағатпен уақыт интервалының ұзақтығын анықтау
2. Қимыл-қозғалыс саласын дамыту	1 . 5 тактильдік-қозғалыстық түйсігін дамыту	7.1.5.1 қолда немесе арқада "жазылған" әріптер мен сандарды қайта жазу, қайталау (екі жағындағы
	1.6 дәм және иіс сезімін дамыту	7.1.6.1 иістерді тану және атау (ағаш, тері металл)
	2.1 Ұсақ моториканы дамыту	7.2.1.1 өз алақандарын, саусақтарын укалау 7.2.1.2 құмда, суда, ауадасаусақтармен сурет сал
	2.2 Мимика мен пантомимиканы дамыту	7.2.2.1 көз қозғалту жаттығуларын жасау
	3.1 жадын дамыту	7.3.1.1 материалды есте сақтау тәсілдерін қолдану: топтастыру, жоспар, пиктограммалар,
		7.3.1.2 мәтінді артынша келтіру

3. Зерде аясын дамыту	3.2 тіл мен ойлау қабілетін дамыту	7.3.2.1 заттарды екі белгісі бойынша рангтеу: түрі және реңі
		7.3.2.2 заттарды екі белгісі бойынша рангтеу: формасы және түсі
		7.3.2.3 заттарды екі белгісі бойынша топтастыру: формасы және көлемі
	3.3 қиялын дамыту	7.3.3.1 сөйлемдерді, әңгімені, ертегіні аяқтау
	3.4 зейнін дамыту	7.3.4.1 көру үлгісі бойынша графикалық диктанттар орындау
		7.3.4.2 Ахутина; Мюнстерберг әдістемелерін; Шульте кестелерін қолдана отырып тапсырмалар орындау
2-тоқсан		
1. Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту	1.1 есту қабілетін дамыту	7.1.1.2 тыңдау арқылы сөйлеу мен әнді ажырату
	1.2 көру қабілетін дамыту	7.1.2.3 бастырылған бейнелерден әріптерді, сандарды, заттарды тану
		7.1.2.4 симметрия өсін сақтай отырып бейненің суретін салып бітіру
	1.3 кеңістікте бейімделуін дамыту	7.1.3.4 бейнелерді көшіру (артынша)
		7.1.3.5 бөлме ішінде көзін жұмып бейімделу
		7.1.3.6 макетпен бейімделу
	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	7.1.4.3 уақыт реттілігін түсіну
1 . 5 тактильдік-қозғалыстық түйсігін дамыту	7.1.5.2 екі жердегі жанасуды шектеу	
1.6 дәм және иіс сезімін дамыту	7.1.6.2 иістерді тану және атау (гүлдің, косметиканың)	
2. Қимыл-қозғалыс саласын дамыту	2.1 Ұсақ моториканы дамыту	7.2.1.3 екі қолмен сурет салу (екі қол да оңнан солға қарай салады)
	2.2 Мимика мен пантомимиканы дамыту	7.2.2.2 пантомимика арқылы түрлі персонаждарды, іс-әрекеттерді, фильм кейіпкерлерін және сюжеттерін келтіру
	3. 1 жадын дамыту	7.3.1.3 жатқа тақпақ айту
		7.3.1.4 сөздер қатарын келтіру
	3.2 тіл мен ойлау қабілетін дамыту	7.3.2.4 суреттер мен фотосуреттерден адмдардың жасы мен жынысын анықта
		7.3.2.5 берілген "эмоционалдық масканы" белгілеу
		7.3.2.6 адамдардың эмоционалдық жағдайын ишаралары мимикалары позалары бойынша анықтау
		7.3.2.7 Равен Матрицалары тектес тапсырмаларды орындау
	3.3 қиялын дамыту	7.3.3.2 адамдардың іс-әрекетін келтіру (кәсібін)

7.3.4.3 геометриялық фигуралармен, сандармен

3. Зерде аясын дамыту

3.4 зейнін дамыту

		корректоралық тапсырмалар орындау (корректоралық)
		7.3.4.4 берілген ретпен және кері қарай санау
3-тоқсан		
1. Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту	1.2 көру қабілетін дамыту	7.1.2.5 берілген ортада геометриялық фигураларға ұқсас заттарды табу
		7.1.2.6 бөліктен күрделі фигуралар құрастыру
	1.3 кеңістікте бейімделуін дамыту	7.1.3.7 мектеп маңайындағы көшелерде бейімделу: көшелердің орналасуын қиылыстарын белгілеу және саралау (көше қиылыстары)
		7.1.3.8 сөйлеу тілінде заттардың, графикалық элементтердің кеңістіктік қатынасын көрсететін сөздерді қолдану
		7.1.3.9 көршісіне қарасты өз орнын белгілеу (сол жақ- оң жақ- арты-алды)
	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	7.1.4.4 өз өміріндегі оқиғалардың реттілігін анықтау (кейін, одан бұрын)
		7.1.4.5 координаттық уақыт ұғымын құрастыру (өткен шақ– осы шақ – алдыңғы шақ)
	1 . 5 тактильдік-қозғалыстық түйсігін дамыту	7.1.5.3 сипау арқылы бет фактурасы түрлі заттар мен материалдарды ауызша нұсқау бойынша табу
2. Қимыл-қозғалыс саласын дамыту	2.1 Ұсақ моториканы дамыту	7.2.1.4 саусақтармен фигураларды, әріптерді, сандарды келтіру
		7.2.1.5 қарындашты парақтан алмай бейнелердің сұлбасын оң және сол қолымен белдеулеу,
	2.2 Мимика мен пантомимиканы дамыту	7.2.2.3 бүкіл денесімен фигураларды, әріптеді, сандарды келтіру
3 Зерде аясын дамыту	3.3 қиялын дамыту	7.3.1.5 геометриялық өрнекті, суретті, конструкцияны артынша келтіру
		7.3.1.6 қимылды артынша келтіру
	3.3 қиялын дамыту	7.3.2.8 жұмбақтар шешу, логикалық есептерді, ойжұмбақтарды шешу
		7.3.2.9 дененің сыртқы кеңістікпен қатынасынан болатын сезімдерін суреттеу (ылғалды,
		7.3.2.10 іс-әрекет нәтижелері мен оқиғаларды болжау
		7.3.2.11 өз іс-әрекетін жоспарлау
	3.3 қиялын дамыту	7.3.3.3 әдеби шығармаларды театрландыруға қатысу
		7.3.3.4 қоғамдық жағдайлардың, әндердің, қойылымдардың мазмұнын түсіну
	3.4 зейнін дамыту	7.3.4.5 мәтінді кодтау
		7.3.4.6 әріптерді берілген реті бойынша және артқа қарай атау
		7.3.4.7 сандарды, геометриялық фигураларды белгілі ретпен орналастыру

4-тоқсан		
1. Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту	1.2 көру қабілетін дамыту	7.1.2.7 әріптің жетіспейтін элементтерін жазу
	1.3 кеңістікте бейімделуін дамыту	7.1.3.10 бағдарлай білу: солтүстік, оңтүстік, батыс, шығыс
		7.1.3.11 мектепке іргелес жатқан көшелерді бағдарлай білу
	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	7.1.4.6 жақындарының, достарының туылған күндерін күнтізбеден табу
	1 . 5 тактильдік-қозғалыстық түйсігін дамыту	7.1.5.4 заттың пішінін сипап тану
2. Қимыл-қозғалыс саласын дамыту	2.1 Ұсақ моториканы дамыту	7.2.1.6 құмда, суда, ауада саусақпен сурет салу
3. Зерде аясын дамыту	3.1 жадын дамыту	7.3.1.7 ауызша күрделі нұсқаулардың топтамасын орындау
		7.3.1.8 үлгі бойынша суретті артынша салу
	3.2 тіл мен ойлау қабілетін дамыту	7.3.2.12 өзінің іс-әрекетінің нәтижелерін бағалау және талдау
		7.3.2.13 қатынастың альтернативтік және көмекші құралдары арқылы берілген тілдік символды-белгілік хабарламаларды түсіну
		7.3.2.14 оқиғаларды және адамдардың қылықтарын бақылау және саралау
		7.3.2.15 әңгіменің негізгі сөдері мен сөйлемдерін ерекшелеу
	3.3 қиялын дамыту	7.3.3.5 әдеби шығармаларды театрландыруға қатысу
	3.4 зейінін дамыту	7.3.4.8 сызықты басынан аяғына дейін көзбен шолу
		7.3.4.9 фигураларды берілген үлгі бойынша бояу және штрихтеу

4) 8-сынып:

4-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту	1.1 есту қабілетін дамыту	8.1.1.1 музыкалық аспаптардың дыбысын ажырату
	1.2 көру қабілетін дамыту	8.1.2.1 көлемнің бірнеше параметрлері бойынша заттарды топтастыру: ұзындығы, ені (сериация)
	1.3 кеңістікте бейімделуін дамыту	8.1.3.1 сызба бойыншалабиринтпен жүру, суретін салу
		8.1.3.2 берілген объекттердің суретін құмда, суда, ауада салу
		8.1.3.3 кеңістіктік диктанттар орындау
	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	8.1.4.1 бір жүз жылдықтың, мыңжылдықтың лентасын бейнелеу (Қазақстан тарихының материалымен)

	1 . 5 тактильдік-қозғалыстық түйсігін дамыту	8.1.5.1 бет фактурасы түрлі заттар мен материалдарды ажырату
2. Қимыл-қозғалыс саласын дамыту	2.1 ұсақ моториканы дамыту	8.2.1.1 өз алақандарын, саусақтарын уқалау
	2.2 мимика мен пантомимиканы дамыту	8.2.2.1 бүкіл денесімен фигураларды, әріптеді, сандарды келтіру
3. Зерде аясын дамыту	3.1 жадын дамыту	8.3.1.1 материалды есте сақтау тәсілдерінқолдану: топтастыру, жоспар, пиктограммалар, картиналар, тірек пункттері, суреттемелер
		8.3.1.2 тапқакты жатқа оқу
	3.2 тіл мен ойлау қабілетін дамыту	8.3.2.1 берілген қатардан заңдылықта табу (түрі, формасы, көлемі бойынша)
		8.3.2.2 суреттер мен фотосуреттерден адмдардың эмоционалдық жағдайы мен алаңдаушылығын анықтау
		8.3.2.3 сюжеттік картиналар топтамасының мағынасын түсіну, (тұлға мен сюжеттің негізгі және екінші кезектегі бөліктерін анықтау
		8.3.2.4 Матриц Равена типі бойынша тапсырмаларды орындау
	3.3 қиялын дамыту	8.3.3.1 адамдардың жануарлардың бейнесін аяқтауп салу
	3.4 зейнін дамыту	8.3.4.1 ауызша нұсқаубойынша графикалық диктант жазу
8.3.4.2 Равен Матрицалары тектес тапсырмаларды орындау		
2-тоқсан		
1. Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту	1.2 көру қабілетін дамыту	8.1.2.2 бастырылған немесе шатастырылған бейнелерді тану
		8.1.2.3 күрделі фигураларды көшіру
		8.1.2.4 үлгі бойынша күрделі орнаметтерді салу
	1.3 кеңістікте бейімделуін дамыту	8.1.3.4 үлгі бойынша күрделі кострукция құрастыру
		8.1.3.5 бөлменің планын, сызбаларын құру
		8.1.3.6 пазлдармен картиналар құрастыру
		8.1.3.7 метрикалық ұғымдарын (зат қаншалықты алыс орналасқан)
	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	8.1.4.2 оқиғалар күнделігін жүргізу (жекелік, сыныптық, мектептік)
1 . 5 тактильдік-қозғалыстық түйсігін дамыту	8.1.5.2 2 сипау арқылы әріптер мен сандарды тану	
2. Қимыл-қозғалыс саласын дамыту	2.1 Ұсақ моториканы дамыту	8.2.1.2 екі қолмен сурет салу (оң қол солдан оңға, солқол оңнан солға)
		8.3.1.3 тыңдалған мәтінді келтіру

3. Зерде аясын дамытусферы	3.1 жадын дамыту	8.3.1.4 оқылған мәтінді артынша келтіру
	3.2 тіл мен ойлау қабілетін дамыту	8.3.2.5 жұмбақтар шешу, логикалық есептерді, ойжұмбақтарды шешу
		8.3.2.6 берілген әріптер жинағынан сөздер құрастыру
		8.3.2.7 кроссворд шешу
		8.3.2.8 мақал-мәтелдердің мағынасын түсіну
	3.3 қиялын дамыту	8.3.3.2 әңгімені немесе ертегіні аяқтау
3.4 зейін дамыту	8.3.4.3 ережелерін ауыстыра отырып, корректуранық тапсырмалар орындау	
	8.3.4.4 мәнінің қателерін табу	
3-тоқсан		
1. Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту	1.3 кеңістікте бейімделуін дамыту	8.1.3.8 домино, тримино, тетрамино, пентаминодан фигуралар құрастыру
		8.1.3.9 текше, тікбұрыш, параллелепипедтің жазбасын сызу
		8.1.3.10 географиялық картада бағдарлауы
		8.1.3.11 координаттық ұғымдарын көрсету (қайда, қай жағынан)
	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	8.1.4.3 оқиғаларды басынан аяғына қарай, аяғынан басына қарай суреттеу
		8.1.4.4 өз өміріндегі оқиғалар хронологиясын құру
8.1.4.5 жақындарының, достарының туылған күндерін күнтізбеден табу		
3. Зерде аясын дамыту	3.1 жадын дамыту	8.3.1.5 қозғалыстар реттілігін артынша келтіру
		8.3.1.6 сюжеттік картинаны артынша суреттеу
		8.3.1.7 ауызша суреттеу бойынша суретті келтіру
	3. 3.2 тіл мен ойлау қабілетін дамыту	8.3.2.9 салды болдыратын себептерді анықтау және саралау
		8.3.2.10 іс-әрекет нәтижелері мен оқиғаларды б о л ж а у және саралау
		8.3.2.11 отбасындығы, сыныптағы, мектептегі оқиғаларды бақылау және талдау
		8.3.2.12 әдебиеттегі, киноөнеріндегі, музыкадағы өзқалауын әңгімелеу
		8.3.3.3 әдеби шығармаларды сахналауға қатысу
	3.3 қиялын дамыту	8.3.3.4 сұлбасы, силуэті, бөліктері бойынша нысаналарды табу
		3.4 зейін дамыту
	8.3.4.6 сандарды, әріптерді, геометриялық фигураларды белгілі ретімен орналастыру	
	8.3.4.7 әріптерді тура және кері атау	
4-тоқсан		

1. Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту	1.3 кеңістікте бейімделуін дамыту	8.1.3.12 типологиялық түсініктерін жеткізу (заттың қай жерде орналасқанын)
		8.1.3.13 заттардың кеңістік қатынасын білдіретін сөздерді өз сөйлеу тілінде қолдану
	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	8.1.4.6 уақыт реттілігін түсіну
3. Зерде аясын дамыту	3.1 жадын дамыту	8.3.1.8 күрделі ойлау нұсқаулар топтамасын орындау
		8.3.1.9 күрделі ауызша нұсқаулар топтамасын орындау
	3.2 тіл мен ойлау қабілетін дамыту	8.3.2.13 ішкі "әлемнен", денеден туындаған сезімдерді сипаттау тела (аштық, тоқтық, қобалжу)
		8.3.2.14 оқиғаларды, адамдардың өзара қатынасын бақылау және талдау
		8.3.2.15 шынайлыққа оңтайлы тұғырда көрсету (мәселені бағалау, кеңесу, шешу жолдарын табу)
		8.3.2.16 салдарын туғызатын себептерді анықтап талдау
	3.3 қиялын дамыту	8.3.3.5 ұжымдық шығармашылық жұмыстарға қатысу (суретсалу, мүсіндеу, мозаика)
	3.4 зейнін дамыту	8.3.4.8 объекттерді жады бойынша суреттеу
		8.3.4.9 айта отырып естігенін жазу

5) 9-сынып:

5-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту	1.1 есту қабілетін дамыту	9.1.1.1 таныс әндерді әуен үзіндісі арқылы тану
	1.2 көру қабілетін дамыту	9.1.2.1 бастырылған немесе шатастырылған бейнелерді ажырату және белдеулеу
	1.3 кеңістікте бейімделуін дамыту	9.1.3.1 қозғалыстық диктант диктант (2 қадам алға, солға бұрыл ....)
		9.1.3.2 пазлдармен сюжеттік картиналар құрастыру
		9.1.3.3 ауызша нұсқау, сызба, чертеж бойынша құрастыру
	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	9.1.4.1 уақыт интервалының ұзақтығын анықтау
	1 . 5 тактильдік-қозғалыстық түйсігін дамыту	9.1.5.1 түрлі заттарға жанасу сезімін сипаттау
	3.3 қиялын дамыту	9.3.1.1 тақпақтармен мәтіндерді жатқа айту
		9.3.1.2 тыңдалған мәтінді артынша келтіру
		9.3.2.1 логикалық ретімен суреттер топтамасын қою
		9.3.2.2 суреттегі адамдардың кәсібін анықтау

3.3 қиялын дамыту	3.3 қиялын дамыту	9.3.2.3 кейіпкер жасаған қимылдарды жасап, оның эмоцияларын бетінде келтіру
		9.3.2.4 Матрица Равена типі бойынша тапсырмаларды орындау
	3.3 қиялын дамыту	9.3.3.1 қиял-ғажайып жануарлардың суретін салу
	3.4 зейінін дамыту	9.3.4.1 түрлі сезім әсерлерін келтіру: қуанышты, қорқынышты ашуды, дамылды, таңғалысты, өкінуді
2-тоқсан		
1. Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамытуориентировки	1.2 көру қабілетін дамыту	9.1.2.2 бастырылған, сызылған немесе шатастырылған бейнелерді ажырату
	1.3 кеңістікте бейімделуін дамытуориентировки	9.1.3.3 ауызша нұсқау, сызба, чертеж бойынша құрастыру
	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	9.1.3.4 күрделі бейнелерді екі қолымен кезек көшіру, штрихтеу
		9.1.4.2 жақындарының, достарының туылған күндерін, мерекелерді, оқу жылының немесе жоспарланған саяхаттың басталуын күнтізбеден табу
3. Зерде аясын дамыту	3.1 жадын дамыту	9.3.1.3 оқылған мәтінді келтіру
		9.3.1.4 есте сақталған материалды мазмұндыөңдеу тәсілдерін қолдану
	3.2 тіл мен ойлау қабілетін дамыту	9.3.2.5 әңгіменің жетіспейтін бөліктерін толықтыру
		9.3.2.6 жұмбақтарды шешу, логикалық есептерді шығару, ойтолғаулар
		9.3.2.7 кездейсоқ сөздермен сөйлем құрау
		9.3.2.8 ұсынылған сөздер жиынтығынан сөйлем құрау
	3.3 қиялын дамыту	9.3.3.2 фигуралардың заттардың, адамдардың, жануарлардың бейнесін аяқтап салу
		9.3.3.3 өзінің ойы бойынша құрастыру
	3.4 зейінін дамыту	9.3.4.2 көру арқылы үлгіні, ауызша графикалық диктантты орындау
		9.3.4.3 Ахутин, Мюнстерберг, Шульте кестесі әдістемелерін қолдана отырып, тапсырмаларды орындау
3-тоқсан		
1. Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту	1.2 көру қабілетін дамыту	9.1.2.3 күрделі ою-өрнектерді жадына сақтап салу
	1.3 кеңістікте бейімделуін дамыту	9.1.3.5 объекттер арасындағы ұқсастық пен айырмашылықты олардың кеңістіктегі орналасу белгілері бойынша анықтау
		9.1.3.6 сөйлеу тілінде заттардың, графикалық элементтердің кеңістіктік қатынасын көрсететін сөздерді қолдану

	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	9.1.4.3 оқиғаларды кері ретімен сипаттау
3. Зерде аясын дамыту	3.1 жадын дамыту	9.3.1.5 сөйлеу тілі материалын есте сақтау үшін мнемo тіректерді қолдану
		9.3.1.6 күрделі ауызша тапсырмалар топтамасын орындау
	3.2 тіл мен ойлау қабілетін дамыту	9.3.2.9 сөздің көпмағыналығын түсіну
		9.3.2.10 іс-әрекет және оқиғалар нәтижелерін бақылау және талдау
		9.3.2.11 салдарын туғызатын себептерді анықтау және талдау
		9.3.2.12 өзіне "неге" "не үшін" деген сұрақтар қою және жауап беру
		9.3.2.13 әдебиеттегі, киноөнеріндегі, музыкадағы өз қалауын жеткізу
	3.3 қиялын дамыту	9.3.3.4 өзгеше оқиғаларды, адамдардың суретін салу
		9.3.3.5 әдеби шығармаларды сахналуға (репетицияға) қатысу
	3.4 зейнін дамыту	9.3.4.4 мысалдар мен есептерді ойша шығару
		9.3.4.5 считать в обратном и заданном порядке
		9.3.4.6 ережелерді ауыстыра отырып, әріптермен, цифрлармен, геометриялық фигуралармен корректуралық тапсырмалар орындау
4-тоқсан		
1. Сенсорлық процестері мен кеңістіктік бейімделуін дамыту	1.3 кеңістікте бейімделуін дамыту	9.1.3.7 координаттық ұғымдарын көрсету (қайда, қай жағынан)
	1.4 уақыттық бейімделуін дамыту	9.1.3.8 метрикалық ұғымдарын көрсету (зат қаншалықты алыс орналасқан
		9.1.4.4 мерекелерді, оқу жылының басталуын күнтізбеден табу
3. Зерде аясын дамыту	3.1 жадын дамыту	9.3.1.7 өз күнін суреттеу (ауызша және жазбаша)
		9.3.1.8 мультфильм және фильм мазмұнын айтып беру
	3.2 тіл мен ойлау қабілетін дамыту	9.3.2.14 айналасындағылармен теледидардан көргенді талқылау
		9.3.2.15 әңгімедегі бастапқы моменттерді анықтау
		9.3.2.16 мектептегі, әлемдегі оқиғаларды, адамдардыңөзара қатынасын талқылау
		9.3.2.17 шынайлыққа оңтайлы тұғырдан әрекеттену (мәселені талқылау және бағалау, шешу жолдарын табу, кеңес алу)
		3.3 қиялын дамыту
	3.4 зейнін дамыту	9.3.4.7 көздері байлаулы күйде оқу бөлмесін суреттеу

Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Жазу, оқу және сөйлеу тілін дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде) 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Жазу, оқу және сөйлеу тілін дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Жазу, оқу және сөйлеу тілін дамыту" оқу пәнінің мақсаты: білім алушыларда нақты өмірлік жағдайларда көмектесетін қол жетімді (вербальды емес және вербалды) қарым-қатынас құралдарын, оқу мен жазудың қарапайым дағдыларды қалыптастыру.

3. Оқу пәнінің негізгі міндеттері:

- 1) қаратылып айтылған сөйлеу тілін түсіну дағдыларын дамыту және жетілдіру;
- 2) қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру;
- 3) білім алушылардың өз бетінше сөйлеу тілін дамыту және жетілдіру;
- 4) оқу мен жазудың қарапайым дағдыларын дамыту;

5) сөйлеу белсенділігіне итермелеуші оқу және жазуға үйрету процесімен байланысты жағымды көңіл-күйді қалыптастыру;

6) өмірлік жағдайларда қарапайым оқу мен жазудан алған білім мен дағдыларын қолдануға үйрету.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Бағдарламада білім беру процесін ұйымдастыруға арнайы педагогикалық тәсілдердің сипаттамалары бар оқу - нормативті құжаттардың дәстүрлі қызметтері үйлесімділік табады.

5. Білім берудің классикалық негіздері ретіндегі құндылықтық-бағдарланған, іс-әрекеттік, тұлғалық-бағдарланған, қарым-қатынас тәсілдері Бағдарламаның жаңа құрылымында көрініс тапқан оқыту мақсаты және білім беру процесінің нәтижелері жүйесінің басымдылығын күшейту үшін қолданылған.

6. Қазіргі кезеңдегі білім беру процесіне қойылатын негізгі талаптардың бірі білім алушының белсенді әрекетін ұйымдастыру болып табылады. Мұндай тәсіл пәндік білімдерді, әлеуметтік және қарым-қатынас дағдыларын игеруге ғана емес, сонымен қатар білім алушының потенциалдық мүмкіндіктерін іске асыруға бағытталған

тұлғалық сапаларына да ықпал етеді.білім алушының белсенді танымдық әрекеті мұғалім және құрдастарымен бірлескен жағдайда тұрақты сипатқа ие болады.

7. Тұлғалық – бағдарланған білім беруді күшейту әртүрлі байланыста өзара қатынас кезінде авторитарлыққа жол бермей отырып, білім беру процесінің барлық қатысушыларының бірлестігі үшін алғышарттар жасайтын оқытудың интербелсенді әдістерін қолдану кезінде мүмкін болады.

8. Білім беру процесін ұйымдастыратын барлық арнайы тәсілдер шынайы заттық-тәжірибелік әрекеттің, білімдермен, әрекет тәсілдерімен белсенді алмасу жүріп жатқан кезде нақты істер мен жағдайлардың мәнмәтініндегі күнделікті қарым-қатынас жағдаяттары ретінде орташа ақыл –ой кем білім алушыларды оқытуды ұйымдастыруға бағытталған.

9. Бағдарлама аймақтық сипаттағы мәліметтерді қолдануға бағытталған бақылауларды, заттық – тәжірибелік, ойын, оқу әрекеттерін ұйымдастыру жолы арқылы танымдық және әлеуметтік жоспарда білім алушының белсенділігін дамытуға мұғалімді бағыттайды. Аталған пәнді оқыту мақсаты жетістіктерінің шеңберінде іске асырылатын оқу және тәрбиелік сипаттағы жобалық әрекет ата-анамен бірлесе отырып, мұғалімнің басшылығымен ұйымдастырылады.

10. Бағдарламада орташа ақыл-ой кем білім алушыларға жеке оқу бағдарламаларын жасау кезінде мұғалім басшылыққа алатын және оқу пәнінің мазмұнын анықтау үшін бағытталған негіз қызметін атқаратын оқыту мақсатының болжамды жүйесі қалыптасқан.

11. Орташа ақыл-ойы кем білім алушыларға арналған Бағдарлама мазмұны ұсыныстық сипатқа ие, педагог әрбір білім алушының мүмкіндіктері мен ерекше білім алу қажеттіліктеріне сәйкес,оқыту мазмұны мен қарқынына кез-келген өзгерістер енгізу құқығына ие.

12. Пән бойынша күнделікті білім беру процесінің мазмұны жеке білім беру мақсатына бағынады және әрбір білім алушының жалпы іске мүмкіндігінше үлес қоса отырып, мектепте және сыныпта ұжымдық әрекетке қатысу мүмкіндігін ескереді.

13. Орташа ақыл-ойы кем білім алушыларды оқыту кең мағынада ұғынылуы тиіс және мүмкіндіктердіңаз қоры байқалатын пәндік білімнің қалыптасу аясына ғана емес, сонымен қатар осы санаттағы білім алушылардың маңызды өмірлік дағдыларының қалыптасуына да жатады.

14. "Жазу, оқу және сөйлеу тілі дамыту" атты оқу пәні мынадай бөлімдерді қамтитын біріктірілген курс болып табылады: ауызша сөйлеу тілін дамыту, графамоторлы дағдылар мен жазуды, оқу элементтерін қалыптастыру.

15. Бағдарламалық мазмұн оқытудың негізгі кезеңінде, ең алдымен, білім алушылардың вербальді және вербальді емес қарым-қатынас біліктіктерін дамыту құралы ретінде көрініс табады. Оқыту сөйлеу тілінің реттеуші және қарым-қатынас қызметін дамытуға бағытталған.

16. Білім алушылардың жеке мүмкіндіктеріндегі айтарлықтай айырмашылықтарды ескере отырып, 9-сыныптың аяғына қарай білім алушылардың бір бөлігі жеке сөздерді және қысқаша сөйлемдерді жазбаша түрде, кейде баспа әріптермен жазудың қарапайым дағдыларын меңгеретіндігі күтіледі. Басқа білім алушылар дайын мәтіннен сөздер мен сөйлемдерді көшіріп алуды үйренеді. Жазу мен оқуды меңгерудің алғышарттары қалыптаспағана білім алушылар қолжетімді қарым-қатынас жаттығуларын орындайтын болады.

17. Пәнаралық байланыс "Айналадағы әлем", "Адам және әлем", "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлану" пәндері арасында орнайды.

18. Орташа ақыл-ойы кем білім алушылардың оқу процесін ұйымдастыруға бағытталған тәсілдердің негізінде барлық әлемде айқын ақыл-ойы кем тұлғалардың өмірін ұйымдастырудың негізін қалаушы пікірлер ретінде қабылданған "қалыптандырудың" педагогикалық тұжырымдамасы жатыр. Осы тұжырымдамаға сәйкес білім алушылар түзетушілік-педагогикалық іс-шаралардың барлық жүйесін жобалаудың негізі болып табылады.

19. "Қалыптандыру" тұжырымдамасының негізінде арнайы мектеп жағдайындағы орташа ақыл-ойы кем білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеу процестерін ұйымдастыру қағидалары қалыптасқан:

1) білім алушылардың өзінің жеке ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқында даму мүмкіндіктерін қамтамасыз ету. Осы қағиданы сақтау білім алушыны оқытудың жеке бағдарлама мазмұнын анықтау мақсатында оның мүмкіндіктерімен алдағы дамуын үнемі зерттеуді болжайды. Оқытудағы онтайлы нәтижелер ретінде дағдыларды меңгерудегі және дамудағы кез-келген, тіпті ең аз ілгерілеушілікті мойындау;

2) педагогтың әрбір білім алушының жеке мүмкіндіктерін, білім беру және тұлғалық жетістіктерін бақылау нәтижелерінің ескерілуімен бірге оларды оқытудың мазмұнын, әдістерін, түрлерін, дидактикалық құралдарын өз бетінше таңдауы;

3) білім алушыларда тәжірибелік әрекеттерін және әлеуметтік дағдыларын қалыптастыру үшін сәйкес мектеп ортасын жасау. Білім алушылармен сабақты ұйымдастыру орны әртүрлі өмірлік жағдаяттарды көрсететін кеңістікке айналуы қарастырады. Заттық орта білім алушылардың қажеттіліктерінің өзгерісіне сәйкес ауысып отырады;

4) білім алушының мектептегі күнделікті әрекетінің біріктірілген сипаты. Оқу пәні кіріктірілген сипатқа ие;

5) әлеуметтендіру құралы ретінде ойлауды, тілді және қарым-қатынасты дамыту. Білім алушыларда әрбір нақты жағдайда педагогикалық құралдармен мүмкіндігінше орны толтырылатын сөйлеу тілінің, ойлаудың,

қарым-қатынастың ерекше мәселелері орын алады. Білім алушылардың сөйлеу тілін түсінуін кеңейту, қарым-қатынастың вербальді және вербальді емес құралдарын қалыптастыру көрнекі – бейнелік ойлауын дамыту бойынша кезекті жұмыс құрылады;

6) оқу тәрбиелік процестің әлеуметтік бағыттылығы: білім алушыларды мектептен тыс күрделірек әлеуметтік ортаға енгізу.

20. Білім алушыларды жазу мен оқуға үйретуде тәжірибелік және көрнекілік әдістер жетекші орын алады. Сөздік әдістер айтарлықтай аздаған рөлге ие. Олар оқытудың көрнекілік әдістерін және білім алушылардың өзіндік әрекетін толықтырады. Мұғалім нақты жаттығулар түрлерін, тәсілдерін және сынып бөлмесінде оларды жүргізетін орынды мұқият ойластырады.

21. Сөйлеу тілін дамыту бойынша сабақтарды білім алушының көріп және естіп қабылдауын қалыптастырудан бастайды. Білім алушыларды педагогтың сөйлеу тілін тыңдауға, сөйлеушінің жүзіне назар аударуға, әңгімелесушінің жүзіне қарауға үйретуді жалғастырады.

22. Білім алушылардың сөйлеу тілін белсендіруді заттармен, көрнекілік жағдайлармен тәжірибелік әрекет барысында іске асырады. Сөйлеу тілін дамыту және қоршаған ортаны тану біртұтастықты құрайды. Білім алушылардың сөйлеу тілі тек оны қоршаған заттармен және олармен жасалатын іс-әрекеттермен бірлестікте дамиды.

23. Сабақта тілдің грамматикалық формалары мен категорияларын меңгеру және түсінуін дамыту бойынша жұмыстар жүргізіледі. Сөйлеу тілінің грамматикалық қатарын меңгеру сөздік қорын молайту және сөйлеу тілінің бірлігі ретінде сөйлеммен тәжірибелік танысумен қатар жүреді.

24. Білім алушыларды сөйлеу тілінде шылауларды дұрыс қолдануды үйреткен жөн. Мұғалімнің міндеті сабақта білім алушының педагогпен және қоршағанадамдармен қарым-қатынасқа түсуді қалауын, қажеттілігін тудыратын жағдайларды жасау.

25. Білім алушылардың графомоторлы дағдыларының деңгейі жазудың тікелей үйрету үшін жеткіліксіз болып табылады. Білім алушылар қимылдардың нақты емес үйлесімділігімен және жалпы жеткіліксіздігімен ерекшелене отырып, қаламды, қарындашты дұрыс ұстай алмау, өзінің қимылдарын жолдардың шегімен шектеу, түзу сызықтарды сызу жағдайында жиі болады. Графоморлы дағдылардың қалыптасу деңгейі динамикасын бақылау қажеттілігімен, сонымен қатар осы дағдыны дамыту үшін арнайы жаттығуларды қолданумен шартталады.

26. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларда графомоторлы дағдыларын және жазуын қалыптастыру бойынша жұмыс мыналарды қолдану арқылы жүргізіледі:

1) қол білектерінің ұсақ бұлшықеттерін дамытуға арналған арнайы жаттығулар (саусақ жаттығулары). Сонымен бірге әртүрлі көмекші заттарды қолданылады, жармамен жұмыс (ұнтақ жармасына жазу, қарақұмықты елеу);

2) трафарет, сызық бойынша жүргізу, үлкен мөлшердегі әртүрлі геометриялық фигураларды нүкте бойынша қосу жаттығулары. Аталған жаттығулар тек қана ұсақ моториканы дамытуға ғана емес, сонымен қатар кеңістікте бағдарлауға бағытталған;

3) түзу, иілген, сынық сызықтардан тұратын жолдар шегінде жиектердің суреттерін салу. Білім алушыны дәптердегі жолды "көруге" үйрету – графомоторлы дағдыларды

қалыптастырудың маңызды кезеңі. Әртүрлі жиектердің суретін салу жақсы шешім болып табылады;

- 4) әріпті еске түсіретін пішін бойынша заттың суретін салу;
- 5) әріп элементтерін жазу;
- 6) баспа мәтіннен дәптерге көшіру;
- 7) компьютерде жазу.

27. Білім алушыларды оқуға үйрету кезінде олардың жеке мүмкіндіктерін және сөйлеу тілінің даму деңгейін ескеретін әртүрлі әдістерді қолданады. Білім алушылардың бір бөлігі толық сөздерді оқу әдісін меңгеруге қабілетті (жаһандық оқу), кейбір білім алушылар оқуды құрылым бойынша меңгереді, оқу дағдысы қолжетімсіз болатын білім алушыларда бар.

28. Ақыл-ойы кем білім алушылардың оқудағы жетістіктерін бағалау шараларына қойылатын талаптар гуманизация пікірлерімен қабылданған.

29. Орташа ақыл-ойы кем білім алушылардың жетістіктерін бағалаудың пайда болған жері оның жеке бағдарламасында қалыптасқан міндеттер болып табылады.

30. Орташа ақыл-ойы кем білім алушыларды оқытудың жеке бағдарламасы 1-4 сынып аралығында қалыптасқан дағдылар деңгейінің ескерілуімен бірге, оның мүмкіндіктері туралы мәліметтердің негізінде құрастырылады.

31. Орташа ақыл-ойы кем білім алушылардың жетістіктерін бағалау тек ішкі бағалаудың құралдары арқылы іске асырылады. Оқытудың жеке бағдарламаларын іске асырудың нәтижелерін білім беру процесі барысында мұғалім бағалайды.

32. Арнайы педагогиканың "Тексеру мен түзетушілік-дамытушылық жұмыстардың бірлігі" қағидасына сүйене отырып, педагогтар бақылаушы бағалау әрекеттерін жүйелі іске асырады.

33. Бағалау әрекеттері білім алушылардың қызметін бақылау, оқыту мен тәрбиелеудің жеке міндеттерімен салыстыра отырып, олардың қызметінің өнімдерін зерттеу болып табылады.

34. Орташа ақыл-ойы кем білім алушылардың жетістіктерін бағалау шаралары келесі кезектілікке ие:

- 1) білім алушылардың даму, білім және дағдылар деңгейін шамалап бағалау;
- 2) білім алушылардың жетістіктері мен дамуын ағымдық бағалау. Білім алушының сабақтағы жұмысын күнделікті бақылау арқылы іске асырылады;
- 3) аралық бағалау алғашқы жарты жылдық аяқталғанда іске асырылады. Жетістіктерді қорытынды бағалау оқы жылының аяқталуы бойынша іске асырылады. Оқытудың жеке бағдарламасына сәйкес біліктіліктер мен дағдылардың қалыптасу жетістіктері туралы бағалау мәліметтері жеке бағдарламада белгіленеді.

35. Жеке бағдарламада білім алушының жетістіктерін сипаттау кезінде білім алушының оқу мен жазудың қарапайым дағдыларын меңгеруінің дербестілік деңгейі міндетті түрде көрсетіледі.

3 - тарау. "Жазу, оқу және сөйлеу тілін дамыту" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

36. "Жазу, оқу және сөйлеу тілін дамыту" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сыныпта – 6 сағат, оқу жылында 204 сағатты;
- 2) 6-сыныпта – 6 сағат, оқу жылында 204 сағатты;
- 3) 7-сыныпта – 6 сағат, оқу жылында 204 сағатты;
- 4) 8-сыныпта – 6 сағат, оқу жылында 204 сағатты;
- 5) 9-сыныпта – 6 сағат, оқу жылында 204 сағатты құрайды.

37. Оқу –тәрбиелеу процесін ұйымдастыру үшін санитарлы-гигиеналық ережелерді ескере отырып, сыныптар сәйкесінше мектеп құралдарымен жабдықталады.

38. Сыныптағы жиһаз әртүрлі жұмыс түрлері (ойындар және басқа да белсенді әдістер) мен тәсілдерін (жеке, жұптық, топтық) жүргізу үшін жеңіл қозғалады. Кітап сөрелері, білім алушылардың жұмыстарына арналған көрме стендтері және көрнекілік құралдар үшін орынды қарастырады.

39. "Жазу, оқу және сөйлеу тілін дамыту" оқу пәнінің мазмұны үш бөлімді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Ауызша сөйлеу тілін дамыту";
- 2) 2-бөлім "Графомоторлы дағдылар мен жазуды дамыту";
- 3) 3-бөлім "Оқу элементтері".

40. Бағдарламаның мазмұнын бөлімдерге бөлу шартты түрде болып табылады. Сөйлеу тілін дамыту, жазу мен оқу дағдыларын қалыптастыру бойынша жұмыс өзара тығыз байланыста жүргізіледі.

41. 5-сыныпқа арналған "Жазу, оқу және сөйлеу тілін дамыту" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) дыбыстар және әріптер:

барлық меңгерілген әріптер мен дыбыстарды қайталау және бекіту. Жаңа дыбыстар мен әріптер: "Е, Я, Ю, Ц, Ч, Щ, Ф, Э, Ъ" дыбыстарды тәжірибелік ажырату;

жаңа жазба және баспа әріптерін жазуды меңгеру. Меңгерілген әріптерді баспа және жазба түрде жазуға жаттығу (тақтаға және дәптерге). Жазба және баспа әріптерін сәйкестендіруге арналған жаттығулар;

2) сөз:

меңгерілген дыбыстары бар сөздерді оқу;

сөздерді буынға және буындарды дыбыстарға бөлу;

мұғалімнің сұрақтары бойынша мына тақырыптарға сөйлемдер құрастыру: "Отбасы", "Мектеп", "Біздің көше";

өзіндік әрекетке, сюжеттік суретке сүйене отырып, заттардың кеңістіктік қатынастарын білдіретін "жанында", "артында", "үстінде", "астында" шылауларымен сөйлемдер құрастыру;

3) сөйлем:

сөйлемдерді сөздерге бөлу. Екі сөзден құралған сөйлемдерді және сөздерді тақтадан , оқулықтан көшіріп жазу;

жазба үлгілерінен сөздер мен сөйлемдерді көшіріп жазу;

заттық әрекеттер, сюжеттік суреттер бойынша қысқаша сөйлемдер құрастыру;
кесте бойынша сөйлемдерді оқу;

екі немесе ода да көп дауысты дыбыстар қатар келген буындар мен сөздерді оқу;

меңгерілген тәсілдер арқылы сөйлемдер мен қысқаша мәтіндерді оқу;

мұғалімнің сұрақтары бойынша оқылған мәтіннің түсінігін айту;

суреттерге 2-3 сөзден тұратын сөйлем құрау. Құрастырылған сөйлемдерді оқу;

қысқаша тақпақтарды жаттау.

42. 6-сыныпқа арналған "Жазу, оқу және сөйлеу тілін дамыту" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) дыбыстар мен әріптер:

сөздегі дыбыстар мен әріптердің сәйкес келуі;

дыбыстар, оларды негізгі белгілері бойынша ажырату: дауыстың бар болуы немесе жоқ болуы;

бейнеленуі ұқсас әріптерді жазуда ажырату; бір әріп арқылы ерекшеленетін сөздерді ажырату. Бірдей элементтердің саны (И-Ш), элементтердің бірінің бар болуы немесе болмауы (Г-П), бейнеленуі бойынша ұқсас әріптерді салыстыру;

2) сөздер:

"Е, Ё, Я, Ю" әріптері бар сөздер. Дауыстылардың ызың дыбыстармен тіркесу: жи-ши, ча-ща, чу-щу;

жазу техникасын жетілдіру: нұсқау бойынша жазбаша жаттығуларды орындау. Жазба және баспа мәтіндерінен көшіріп жазудағы жаттығулар. Айтылуы жазылуымен сәйкес біріккен сөздерді жатқа жазу;

заттардың атауын білдіретін сөздермен тәжірибелік танысу, оларды сөйлеу тілінде бөліп көрсете алу, "Кім?", "Не?" сұрақтары бойынша ажырату. "Кім?", "Не?" сұрақтары бойынша заттарды атау және оларды ажырату, мұғалімнің берген тақырыптарына "Кім?", "Не?" сұрақтарына жауап беретін сөздері іріктеудегі жаттығулар. Бір затты және бірнеше бірдей заттарды атау;

адамның атындағы, тегіндегі, жануарлардың лақап атындағы бас әріп. Ұғымдарды ажырату: затты және адам мен жануардың атын атау. Зат атауларын және адамдарға ат таңдаудағы жаттығулар;

3) сөйлемдер:

сөйлем басындағы бас әріп. Сөйлем соңындағы нүкте.

43. 7-сыныпқа арналған "Жазу, оқу және сөйлеу тілін дамыту" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) дыбыстар және әріптер:

сөздегі дыбыс пен әріптің сәйкес келуі;

дыбыстар мен әріптерді ажырату;

ысқырық және ызың дауыссыздар, аффрикаттар. "Р-Л" оларды ажырату;

бейнеленуі ұқсас әріптер, оларды ажырату;

"Е, Ё, Ю, Я" әріптері бар сөздер;

"И, Й" әріптері бар сөздер, оларды ажырату;

2) сөздер:

сөздерді буындарға бөлу. Жазу кезінде буындар бойынша сөздерді тасымалдау;

сөздер - заттардың атауы. Заттардың атауы және оларды сұрақтар бойынша ажырату. заттарды атау және оларды "Кім?", "Не?" сұрақтары бойынша ажырату, мұғалімнің берген тақырыптарына "Кім?", "Не?" сұрақтарына жауап беретін сөздері іріктеудегі жаттығулар. Бір затты және бірнеше бірдей заттарды атау;

адамның атындағы, тегіндегі, жануарлардың лақап атындағы бас әріп. Жалқы есімдер (ұғымдарды кеңейту: қала, өзен, теңіз атаулары);

сөздер – әрекет атаулары. "Не істейді?" сұрағы бойынша заттардың әрекетін атау. Заттың атауын, іс-әрекетін білдіретін сәйкес сөздер таңдау. Сөз тіркестерін құрау;

жазба және баспа мәтіндерін дұрыс көшіріп жазу біліктіліктерін бекіту (тұтас және тастап кеткен әріптерді қою);

сөздерді жатқа жазу;

3) сөйлем:

мәтіннен табу немесе берілген тақырыпқа тірек сөздер, сурет, сұрақтар, заттық әрекеттер бойынша сөйлемдер құрастыру. Меңгерілген тәсіл арқылы сөйлемдерді жазу. Сөйлемдегі сөздердің бұзылған реттілігін қалыпқа келтіре алу;

қарапайым әңгімелерді және ертігілерді драматизациялау, диалогтарға, әңгімелесуге қатысу.

44. 8-сыныпқа арналған "Жазу, оқу және сөйлеу тілін дамыту" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) дыбыстар және әріптер:

бейнеленуі бойынша ұқсас әріптерді ажырату;

сөздің немесе буынның басындағы "Е, Ё, Ю, Я" дауыстылары;

ұяң және қатаң дауыссыздар, оларды ажырату. Ұяң және қатаң жұп дауыссыздар. Олардың айтылуындағы ұқсастық және айырмашылық;

ысқырық және ызың дауыссыздар. Дауыстылардың ызың дауыссыздармен тіркесуі. Аталған сөздегі дыбыстар мен әріптердің сәйкес еместігі "ЖИ, ШИ, ЧА, ЩА, ЧУ, ЩУ" буындарының жазылуы;

2) сөз:

екпін. Сөзде екпін түсетін дауыстыларды бақылау. Сөзде екпін түсетін дауыстыларды ести алу және дауыс арқылы белгілеу жаттығулары;

сөздер –зат атаулары. Заттарды атау және сұрақ бойынша ажырату. Заттарды атау және Кім? Не? сұрақтары бойынша ажырату. Мұғалімнің берген тақырыптарына "Кім?", "Не?" сұрақтарына жауап беретін сөздері іріктеудегі жаттығулар. Бір затты және бірнеше бірдей заттарды атау;

адамның атындағы, тегіндегі, жануарлардың лақап атындағы бас әріп. Жалқы есімдер (ұғымдарды кеңейту: қала, өзен, теңіз атаулары);

сөздер – әрекет атаулары. "Не істеді?" сұрағы бойынша заттардың әрекетін атау. Заттың атауын, іс-әрекетін білдіретін сәйкес сөздер таңдау.

заттарды білдіретін сөздермен бірге әрекетті білдіретін сөздерді қиысыуы;

сөздер – сұрақтар бойынша аталған заттың белгілерін атау: Қандай? Қай? Сұрақтар бойынша сөйлемдегі сөздердің аталған санатын бөліп көрсету. заттарды білдіретін сөздермен бірге әрекетті білдіретін сөздерді қиысыуы;

сюжеттік суреттерге сүйене отырып, заттық іс-әрекет бойынша әртүрлі сөз тіркестерін құрастырудағы жаттығулар;

шылау. Шылаулардың сөздерден бөлек жазылуы;

3) сөйлем:

сөйлем сөйлеу тілінің бірлігі ретінде;

мәтіннен сөйлемді бегілеу. Сөйлемдердің графикалық бейнеленуі.

сөйлемнің басындағы бас әріп және соңындағы нүкте;

жай сөйлемнің құрылымы, заттық әрекетке, сюжеттік суретке сүйене отырып, жай сөйлемді аяқтау;

сұрақ бойынша сөйлем құрастыру; сюжеттік суреттердің серияларына арналған жазбаларды таңдау. Сюжеттік суретке, бақыланатын күнделікті тұрмыстағы жағдайға шағын әңгіме құрау.

45. 9-сыныпқа арналған "Жазу, оқу және сөйлеу тілін дамыту" оқу пәнінің базалық мазмұны

1) дыбыстар және әріптер:

6-8 сыныптарда алынған білім, біліктілік пен дағдыларды бекіту;

дауысты және дауыссыз дыбыстар. Дауысты дыбыстардың буын құраудағы рөлі. Сөздерді буындарға бөлу;

сөздің басындағы "Е, Ё, Ю, Я" дауыстылары;

ұяң және қатаң жұп дауыссыздар, оларды ажырату. Сөз соңындағы ұяң және қатаң жұп дауыссыздар. Олардың айтылуындағы ұқсастық пен айырмашылық;

2) сөз:

екпін;

сөздер – заттардың атауы. Оларды сұрақтар бойынша ажырату. Осы сөздердің түрлеріне тәуелсіз сөйлемде сөздерді– заттардың атауларын бөліп көрсету;

адамның атындағы, тегіндегі, жануарлардың лақап атындағы бас әріп. Жалқы есімдер (ұғымдарды кеңейту: қала, өзен, теңіз атаулары);

сөздер – әрекет атаулары. Сұрақтар бойынша заттардың іс-әрекет сөздерін ажырату: "Не істейді?", "Не істеді?", "Не қылды?";

сұрақтар бойынша заттарды білдіретін сөздермен бірге әрекетті білдіретін сөздерді қиыстыру;

сөздер – зат белгілерінің атауы. Сұрақтар бойынша сөйлемде аталған санаттағы сөздерді бөліп көрсету және оларды заттарды білдіретін сөздермен тіркестіру;

шылау. Шылаулардың сөздерден бөлек жазылуы;

заттар мен әрекеттерді білдіретін сөздер туралы білім алушылардың білімдерін кеңейту. Сұрақтар бойынша заттың сынын білдіретін сөздер: "Қандай?", "Қай?";

3) сөйлем:

сөйлемдегі сөздердің реттілігі;

сөздер керекті формада көрсетілген түрлендірілген сөйлемдерге арналған жаттығулар;

сюжеттік сурет бойынша әңгіме құрастыру;

телефон арқылы әңгімелесудегі, дүкендегі, көліктегі, көшедегі диалогтағы жүйелі жаттығулар.

46. Мәліметтерді сыныптар бойынша бөлу үлгілік сипатқа ие. Білім алушылардың Бағдарламаның әртүрлі бөлімдерінен оқу мәліметтерін меңгеруі түрлі жетістікте жүзеге асырылады. Мұғалімге Бағдарламаның әртүрлі бөліміндегі мәліметтерді меңгеру кезектілігін өз бетінше анықтауға, оны күрделендіруге немесе жеңілдетуге, дағдының қалыптасуына қажетті уақыт кезеңін анықтауға құқық беріледі.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

47. Бағдарламада әр бөлімнің оқу мәліметтерін меңгерудің мазмұны мен кезектілігін анықтау үшін негіз болып табылатын оқыту мақсатының жүйесі қалыптасқан. Оқыту мақсаттарының жүйесі мұғалімге білім алушылардың таным процестерін басқаруға, мәліметтерді меңгеруді кезекті бақылауды іске асыруға, оқыту процесін жекелендіруге мүмкіндік береді.

48. Оқыту мақсаттарын қолданудың және бақылауды жүргізудің қолайлығы үшін Бағдарламада кодтама енгізілген. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан –бөлім мен бөлімшені білдіреді, төртінші сан оқу мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, 5.1.1.4 кодтамасында: "5" сынып, "1.1" - бөлімше, "4" - оқыту мақсатының нөмірленуі.

1) "Сөйлеу тілін дамыту":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары			
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып

1.1 Нақты заттар мен әрекеттерді тану мен атау	5.1.1.1 қоршаған болмыстағы заттарды атау және тану (сөйлеу тілінің даму деңгейіне сәйкес)	6.1.1.1 қоршаған болмыстағы заттарды атау және тану (сөйлеу тілінің даму деңгейіне сәйкес)	7.1.1.1 қоршаған болмыстағы заттарды атау және тану (сөйлеу тілінің даму деңгейіне сәйкес)	8.1.1.1 қоршаған болмыстағы заттарды және тану (сөйлеу тіл даму деңгейіне сәйкес)
1.2 Педагогтың нұсқауы бойынша қарапайым тапсырмаларын орындау	5.1.2.1 педогогқа еліктеу бойынша 1 іс-әрекеттен тұратын қарапайым тапсырманы орындау (бірлескен әрекеттерді қолдану арқылы)	6.1.2.1 жесттерді қолдану арқылы педогогтың көрсетуі бойынша 1-2 іс-әрекеттен тұратын қарапайым тапсырманы орындау	7.1.2.1 сөздік нұсқау б о й ы н ш а 1-2 іс-әрекеттен тұратын қарапайым тапсырманы орындау	8.1.2.1 2-4 кезек іс-әрекеттен тұраты сөздік нұсқау, есте сақ бойынша қарапайы тапсырмаларды орынд
1.3 Балалар әндерінің таныс әуендеріне дыбысталуы бойынша жақын буындық тізбектерді, сөздерді әндету	5.1.3.1 балалар әндерінің таныс әуендеріне дыбысталуы бойынша жақын буындық тізбектерді, сөздерді әндету	6.1.3.1 балалар әндерінің таныс әуендеріне дыбысталуы бойынша жақын буындық тізбектерді, сөздерді әндету	7.1.3.1 балалар әндерінің таныс әуендеріне дыбысталуы бойынша жақын буындық тізбектерді, сөздерді әндету	8.1.3.1 балалар әндері таныс әуендеріне дыбысталуы бойын жақын буындық тізбектерді, сөздер, әндету
1.4 Өзінің өтініштері мен қалауларын білдіру	5.1.4.1 кез-келген қолжетімді тәсілдер арқылы өзінің өтініштері мен қалауларын білдіру (жесттерді қолдану, заттар мен әрекеттерді, сөздер мен сөйлемдерді көрсету арқылы)	6.1.4.1 кез-келген қолжетімді тәсілдер арқылы өзінің өтініштері мен қалауларын білдіру (жесттерді қолдану, заттар мен әрекеттерді, сөздер мен сөйлемдерді көрсету арқылы)	7.1.4.1 кез-келген қолжетімді тәсілдер арқылы өзінің өтініштері мен қалауларын білдіру (жесттерді қолдану, заттар мен әрекеттерді, сөздер мен сөйлемдерді көрсету арқылы)	8.1.4.1 кез-келген қолжетімді тәсілде арқылы өзінің өтініш: мен қалауларын білді жесттерді қолдану, зат мен әрекеттерді, сөз; мен сөйлемдерді көрс арқылы)
1 . 5 Қарым-қатынас кезінде ымды қолдану тәжірибесін кеңейту	5.1.5.1 физиологиялық қажеттіліктерді қанағаттандырумен байланысты өтініштер мен қалауларды көрсету үшін ымды қолдану	6.1.5.1 әдептілік көріністері ретінде ымды қолдану: "Рахмет", " Өтінемін", "Кешіріңіз"	7.1.5.1 тұрмыстық міндеттерді бірлесіп шешу кезінде құрдастары мен және ересектермен қарым-қатынаста ымды қолдану	8.1.5.1 оқу міндетте: бірлесіп шешу кезін құрдастарымен жән ересектермен қарым-қатынаста ым қолдану
1.6 Әңгімелесуге қатысу	5.1.6.1 сұрақтарға жауап бере отырып, әңгімелесуге қатысу (жесттерді, сөздерді, сөйлемдерді қолдану арқылы)	6.1.6.1 сұрақтарға жауап бере отырып, әңгімелесуге қатысу (жесттерді, сөздерді, сөйлемдерді қолдану арқылы), педагогқа еліктеу бойынша жауап (реплика) құрастыру	7.1.6.1 сұрақтарға жауап бере отырып, әңгімелесуге қатысу (ымды, сөздерді, сөйлемдерді қолдану арқылы), үлгі бойынша жауап (реплика) құрастыру	8.1.6.1 сұрақтарға жа бере отырып, әңгімеле қатысу (ымды, сөзде: сөйлемдерді қолда: арқылы), өз бетін: жауаптарды құрастыру
1.7 Орындалған әрекеттер жөнінде есеп беру	5.1.7.1 ымды қолдану және заттарды көрсету арқылы орындалған әрекеттер жөнінде есеп беру	6.1.7.1 жеке сөздерді қолдану арқылы орындалған әрекеттер жөнінде есеп беру	7.1.7.1 педагогтың сұрақтары бойынша 2-3 іс-әрекетті құрайтын орындалған тапсырмалар жөнінде есеп беру	8.1.7.1 бірнеше іс-әрек құрайтын орындалғ: тапсырмалар жөнінде бетінше есеп беру
1.8 Суретте бейнеленген таныс заттарды атау және тану	5.1.8.1 нұсқаушы жесттермен сөздерді қолдану арқылы суретте бейнеленген заттарды атау және тану	6.1.8.1 нұсқаушы ыммен сөздерді қолдану арқылы суретте бейнеленген заттарды атау және тану	7.1.8.1 нұсқаушы ыммен сөздерді қолдану арқылы суретте бейнеленген заттарды атау және тану	8.1.8.1 нұсқаушы ымменсөздерді қолда: арқылы суретте бейнеленген заттарды және тану
				8.1.9.1 жағдаятты: суреттерде бейнелені

1.9 Жағдаяттық суреттерде бейнеленген іс-әрекеттерге еліктеу	5.1.9.1 педагогқа еліктеу бойынша және жағдаяттық суреттерде бейнеленген іс-әрекеттерге еліктеу	6.1.9.1 жағдаяттық суреттерде бейнеленген іс-әрекеттерге еліктеу, іс-әрекеттерге орындауға сәйкес суреттерді табу	7.1.9.1 жағдаяттық суреттерде бейнеленген іс-әрекеттерге еліктеу, іс-әрекеттерге орындауға сәйкес суреттерді табу	іс-әрекеттерге елікті іс-әрекеттерге орында сәйкес суреттерді та орындалған әреке жөнінде сөздік есеп бе
1.10 Сюжеттік суреттерді сипаттау	5.1.10.1 сюжеттік суреттер (2-3) жұптарын тану және құрастыру	6.1.10.1 сюжеттік суретте (2-4) бейнеленген заттар мен оқиғаларды атау және тану	7.1.10.1 педагогтың сұрақтары бойынша сюжеттік суреттер (3-5) серияларын құрастыру	8.1.10 сюжеттік суретті -5) серияларын құраст бейнеленген оқиғал жөнінде әңгімелеу
1.11 Мұғалімнің ауызша баяндауындағы әңгімелер мен ертегілерді тыңдауы	5.1.11.1 драматизация мен иллюстрацияларды қолдану арқылы қысқаша такпақтарды, ертегілерді, әңгімелерді тыңдау	6.1.11.1 қысқаша такпақтарды, ертегілерді, әңгімелерді тыңдау, драматизацияға сүйене отырып, тыңдалған мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру	7.1.11.1 қысқаша такпақтарды, ертегілерді, әңгімелерді тыңдау, иллюстрацияға сүйене отырып, тыңдалған мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру	8.1.11.1 қысқаша такпақтарды, ертегіле әңгімелерді тыңдау тыңдалған мәтінні мазмұны бойынш: сұрақтарға жауап беру
1.12 Мұғалімнің сөздерінен такпақтарды, қысқаша диалогтарды жаттау	5.1.12.1 драматизацияны, қимыл-қозғалысты, иллюстрацияны қолдану арқылы педагогтан кейін қайталай отырып, 4 қатардан тұратын такпақтарды айту	6.1.12.1 драматизацияны, қимыл-қозғалысты, иллюстрацияны қолдану арқылы педагогтан кейін қайталай отырып, 4 қатардан тұратын такпақтарды айту	7.1.12.1 драматизацияны, қимыл-қозғалысты, иллюстрацияны қолдану арқылы есте сақтау бойынша 4 қатардан тұратын такпақтарды айту	8.1.12.1 драматизация қимыл-қозғалысты, иллюстрацияны қолд: арқылы есте сақт: бойынша 4-6 қатардан тұратын такпақтарды :
1.13 Сюжеттерді және меңгерілген ертегілер лексикасын қолдану арқылы ойын - драматизациялар	5.1.13.1 таныс ертегілер ойын-драматизацияларына қатысу, әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік, сөзсіз құралдарды қолдану	6.1.13.1 таныс ертегілер ойын-драматизацияларына қатысу, әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік, сөзсіз құралдарды қолдану	7.1.13.1 таныс ертегілер ойын-драматизацияларына қатысу, әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік, сөзсіз құралдарды қолдану	8.1.13.1 таныс ертегі ойын-драматизацияла қатысу, әрекеттерд орындау және рөл сәйкес сөздік, сөзс құралдарды қолдану
1.14 Ертегі желісі бойынша әңгімелеу	5.1.14.1 иллюстрациялар сериясына сүйене отырып, таныс ертегіні мұғаліммен бірге әңгімелеу	6.1.14.1 иллюстрацияларға сүйене отырып және мұғалімінің сұрақтары бойынша таныс ертегіні әңгімелеу	7.1.4.1 драматизацияға сүйене отырып, ертегінің мазмұнын әңгімелеу	8.1.14.1 ертегі иллюстрацияларының сериясына сүйене оты ертегінің мазмұны әңгімелеу

2) "Графомоторлы дағдылар мен жазуды дамыту":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
2.1 Қол білектерінің ұсақ бұлшықеттерін дамыту (саусақ жаттығуы)	5.2.1.1 қол саусақтарын бұғу және жазуды орындау , педагогқа еліктеу бойынша әртүрді	6.2.1.1 қол саусақтарын бұғу және жазуды орындау, педагогқа еліктеу бойынша әртүрді	7.2.1.1 қол саусақтарын бұғу және жазуды орындау, белгілі бір ырғақта, қарқында, өлеңдер мен такпақтардың сүйемелдеуімен педагогқа еліктеу бойынша әртүрді	8.2.1.1 қол саусақтарын бұғу және жазуды орындау, белгілі бір ырғақта, қарқында, өлеңдер мен такпақтардың сүйемелдеуімен педагогқа еліктеу бойынша әртүрді	9.2.1.1 қол саусақтарын бұғу және жазуды орындау, белгілі бір ырғақта, қарқында, өлеңдер мен такпақтардың сүйемелдеуімен педагогқа еліктеу бойынша әртүрді

	позицияда қол саусақтарын жинау	позицияда қол саусақтарын жинау	позицияда қол саусақтарын жинау	позицияда қол саусақтарын жинау	позицияда қол саусақтарын жинау
2.2 Таяқша немесе қағаз жолақтарының түсі мен көлемі бойынша таңдау және топтастыру	5.2.2.1 таяқша немесе қағаз жолақтарының (1-5 таяқша) түсі (сары, қызыл, көк, жасыл) мен көлемі (ұзын-қысқа) бойынша таңдау және топтастыру	6.2.2.1 таяқша немесе қағаз жолақтарының (1-5 таяқша) түсі (сары, қызыл, көк, жасыл) мен көлемі (ұзын-қысқа) бойынша таңдау және топтастыру	7.2.2.1 таяқша немесе қағаз жолақтарының (1-5 таяқша) түсі (сары, қызыл, көк, жасыл, ақ, қара) мен көлемі (ұзын-қысқа-орташа) бойынша таңдау және топтастыру	8.2.2.1 таяқша немесе қағаз жолақтарының (1-5 таяқша) түсі (сары, қызыл, көк, жасыл, ақ, қара) мен көлемі (ұзын-қысқа-орташа) бойынша таңдау және топтастыру	9.2.2.1 таяқша немесе қағаз жолақтарының (1-5 таяқша) түсі (сары, қызыл, көк, жасыл, ақ, қара) мен көлемі (ұзын-қысқа-орташа) бойынша таңдау және топтастыру
2.3 Әріп элементтері мен әріптерді таяқшалардан басқа материалдардан құрастыру	5.2.3.1 педагог әрекетіне еліктеу бойынша әріп элементтерін таяқшалардан, пластилиннен, камырдан, сымнан құрастыру	6.2.3.1 үлгі және есте сақтау бойынша әріп элементтерін таяқшалардан, пластилиннен, камырдан, сымнан құрастыру	7.2.3.1 әріптің графикалық бейнесін үлгі бойынша таяқшадан, платилиннен, камырдан, сымнан құрастыру	8.2.3.1 әріптің графикалық бейнесін әріптің атауы және есте сақтау бойынша таяқшадан, платилиннен, камырдан, сымнан құрастыру	9.2.3.1 әріптің графикалық бейнесін әріптің атауы және есте сақтау бойынша таяқшадан, платилиннен, камырдан, сымнан құрастыру
2.4 Кең жол шеңберінде сурет салу	5.2.4.1 жұмысты сол жақтан оң жаққа қарай жүргізе отырып, жиектердің кең жол шеңберінде әртүрлі фигураларды және оның элементтерін салу	6.2.4.1 жұмысты сол жақтан оң жаққа қарай жүргізе отырып, жиектердің кең жол шеңберінде әртүрлі фигураларды және оның элементтерін салу	7.2.4.1 жұмысты сол жақтан оң жаққа қарай жүргізе отырып, жиектердің кең жол шеңберінде әртүрлі фигураларды және оның элементтерін салу	8.2.4.1 жұмысты сол жақтан оң жаққа қарай жүргізе отырып, жиектердің кең жол шеңберінде әртүрлі фигураларды және оның элементтерін салу	9.2.4.1 жұмысты сол жақтан оң жаққа қарай жүргізе отырып, жиектердің кең жол шеңберінде әртүрлі фигураларды және оның элементтерін салу
2.5 Үлгі, трафарет бойынша әріптерді жүргізіп шығу	5.2.5.1 педагогтың көмегімен таныс әріптердің үлгісін, трафаретін жүргізіп шығу 5.2.5.2 жүргізіп шыққаннан кейін әріптерді атау 5.2.5.3 пайда болған әріптер бейнесін түрлі түсті қарындаштармен штрихтау	6.2.5.1 педагогтың көмегімен таныс әріптердің үлгісін , трафаретін жүргізіп шығу 6.2.5.2 жүргізіп шыққаннан кейін әріптерді атау 6.2.5.3 пайда болған әріптер бейнесін түрлі түсті қарындаштармен штрихтау	7.2.5.1 таныс әріптердің үлгісін, трафаретін жүргізіп шығу 7.2.5.2 жүргізіп шыққанға дейін әріпті атау 7.2.5.3 пайда болған әріптер бейнесін түрлі түсті қарындаштармен штрихтау	8.2.5.1 таныс әріптердің үлгісін, трафаретін жүргізіп шығу 8.2.5.2 жүргізіп шыққанға дейін әріпті атау 8.2.5.3 пайда болған әріптер бейнесін түрлі түсті қарындаштармен штрихтау	9.2.5.1 таныс әріптердің үлгісін, трафаретін жүргізіп шығу 9.2.5.2 жүргізіп шыққанға дейін әріпті атау 9.2.5.3 пайда болған әріптер бейнесін түрлі түсті қарындаштармен штрихтау
			7.2.6.1 дайын қарындаштық контур, нүктелер		

2.6 Әріптер мен сөздерді контур және нүктелер бойынша жүргізіп шығу	5.2.6.1 дайын қарындаштық контур, нүктелер, көрсету бойынша таныс әріптердің графикалық бейнесін жүргізіп шығу	6.2.6.1 дайын қарындаштық контур, нүктелер бойынша таныс әріптердің графикалық бейнесін жүргізіп шығу	бойынша таныс әріптердің графикалық бейнесін жүргізіп шығу 7.2.6.2 бірінің үстіне бірі қойылған әріпті тану	8.2.6.1 дайын қарындаштық контур, нүктелер бойынша таныс әріптердің графикалық бейнесін жүргізіп шығу	9.2.6.1 дайын қарындаштық контур, нүктелер бойынша таныс әріптердің графикалық бейнесін жүргізіп шығу
2.7 Әріптердің графикалық бейнесін тану	5.2.7.1 көру үлгісі бойынша басқа 3-5 әріптердің ішінен берілген әріпті таңдау	6.2.7.1 атауы бойынша басқа 3-5 әріптердің ішінен берілген әріпті таңдау	7.2.7.1 үлгіге сүйене отырып, суреттен әріпті табу	8.2.7.1 әріптерді жазуды аяқтау	9.2.7.1 әріптерді жазуды аяқтау
2.8 Әріп элементтерін жазу	5.2.8.1 А4 форматындағы сызықты қағазға әріп элементтерін қарындашпен жазу	6.2.8.1 А4 форматындағы сызықты қағазға әріп элементтерін қарындашпен жазу	7.2.8.1 А4 форматындағы сызықты қағазға әріп элементтерін қарындашпен жазу	8.2.8.1 дәптерге қарындашпен әріп элементтерін жазу 4.2.8.2 дәптердегі жұмыс кезектілігін түсіну (солдан оңға қарай жазу, жұмыс қатары, жиектер)	9.2.8.1 дәптерге қарындашпен әріп элементтерін жазу 4.2.8.2 дәптердегі жұмыс кезектілігін түсіну (солдан оңға қарай жазу, жұмыс қатары, жиектер)
2.9 Әріптерді, буындарды, сөздерді жазу	5.2.9.1 педагогқа еліктеу бойынша әріптерді жазу (жазба немесе баспа түрде)	6.2.9.1 үлгі бойынша әріптерді жазу (жазба немесе баспа түрде) 6.2.7.2 көрсету бойынша буындар мен сөздерді жазу	7.2.9.1 атауы бойынша әріптерді жазу (жазба немесе баспа түрде) 7.2.7.2 үлгі бойынша буындар мен сөздерді жазу	8.2.9.1 өзінің таңдауы бойынша әріптерді, буындарды және сөздерді жазу 8.2.9.2 өзінің атын, тегін, жақын адамдарының, сыныптастарының атын жазу 8.2.9.3 заттық суреттердің атауларын жазу	9.2.9.1 өзінің таңдауы бойынша әріптерді, буындарды және сөздерді жазу 9.2.9.2 өзінің атын, тегін, жақын адамдарының, сыныптастарының атын жазу 9.2.9.3 заттық суреттердің атауларын жазу
2.10 Кеспелі әліппедегі әріптерден сөздер құрау	5.2.10.1 кеспелі әліппедегі әріптерден көрсету бойынша бір буынды сөздер құрау	6.2.10.1 кеспелі әліппедегі әріптерден үлгі бойынша 2-3 буыннан тұратын сөздер құрау	7.2.10.1 кеспелі әліппедегі әріптерден үлгі бойынша 3 және одан да көп буыннан тұратын сөздер құрау	8.2.10.1 кеспелі әліппедегі әріптерден өз бетінше сөздер құрау	9.2.10.1 кеспелі әліппедегі әріптерден өз бетінше сөздер құрау
2.11 Жазба және баспа мәтіндерінен көшіріп жазу	5.2.11.1 таныс заттардың үлгілеріне баспа, жазба бейнелерден сөз-жазбаларды көшіріп жазу	6.2.11.1 заттық суретке баспа, жазба бейнелерден сөз-жазбаларды көшіріп жазу	7.2.11.1 баспа, жазба үлгілерінен сөз тіркестіріп жазу (жағдаяттық суретке жазба)	8.2.11.1 баспа, жазба үлгілерінен сюжеттік суретке шағын мәтінді көшіріп жазу	9.2.11.1 баспа, жазба үлгілерінен сюжеттік суретке шағын мәтінді көшіріп жазу
			7.2.12.1 өзінің, жақындарының	8.2.12.1 өзінің, жақындарының	9.2.12.1 өзінің, жақындарының

2.12 Компьютерде теру	5.2.12.1 өз есімін компьютерде теру	6.2.12.1 өзінің, жақындарының есімін, таныс заттардың атауын компьютерде теру	есімін, таныс заттардың, әрекеттердің атауын компьютерде теру	есімін, таныс заттардың, әрекеттердің және белгілердің атауын компьютерде теру	есімін, таныс заттардың, әрекеттердің және белгілердің атауын компьютерде теру

3) "Оқу элементтері":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
3.1 Қоршаған болмыстағы дыбыстарды ажырату	5.3.1.1 ойындармен заттық іс-әрекеттерде сөзсіз дыбыстарды ажырату; 5.3.1.2 дыбысты шығу көзімен сәйкестендіру	6.3.1.1 дыбыстарды дыбысталу күші бойынша ажырату (қатты, әлсіз)	7.3.1.2 қоршаған болмыстағы дыбыстарға еліктеу	8.3.1.1 сөздік немесе сөзсіз дыбыстарды ажырату	9.3.1.1 сөздік немесе сөзсіз дыбыстарды ажырату
3.2 Дыбысқа еліктеушілікті ажырату	5.3.2.1 мұғалімге еліктеу бойынша құстардың, жануарлардың дауысына еліктеу және олардың дауысын тану	6.3.2.1 заттық суреттерге сүйене отырып, құстардың, жануарлардың дауысына елікте	7.3.2.1 сөздік нұсқау бойынша құстардың, жануарлардың дауысына еліктеу	8.3.2.1 суреттегі жануардың бейнесін оның жазып алынған дауысымен сәйкестендіру	9.3.2.1 суреттегі жануардың бейнесін оның жазып алынған дауысымен сәйкестендіру
3.3 Дауысты дыбыстарды әндету	5.3.4.1 үлгі бойынша сәйкес әріптермен дауысты дыбыстарды сәйкестендіру	6.3.4.1 үлгі бойынша сәйкес әріптермен дауысты дыбыстарды сәйкестендіру	7.3.4.1 үлгі бойынша сәйкес әріптермен дауысты дыбыстарды сәйкестендіру	8.3.4.1 көрсетілген әріптерге сәйкес дауысты дыбыстарды әндету	9.3.4.1 көрсетілген әріптерге сәйкес дауысты дыбыстарды әндету
3.4 Сөздерді басқа сөздер қатарынан бөліп көрсету	5.3.4.1 сөзді қағаз жолағының шартты белгісімен белгілеу	6.3.4.1 сөзді қағаз жолағының шартты белгісімен белгілеу	7.3.4.1 сөзді қағаз жолағының шартты белгісімен белгілеу	8.3.4.1 сөзді қағаз жолағының шартты белгісімен белгілеу	9.3.4.1 сөзді қағаз жолағының шартты белгісімен белгілеу
3.5 Сөздерді буындап айту	5.3.5.1 сөздердің мағынасын түсіну: "сөз бөлшектері"	6.3.5.1 сөздердің мағынасын түсіну: "сөз бөлшектері"	7.3.5.2 сөздердің мағынасын түсіну: "сөз бөлшектері"	8.3.5.1 сөздік нұсқау бойынша сөздерді бөліктерге бөлу	9.3.5.1 сөздік нұсқау бойынша сөздерді бөліктерге бөлу
				8.3.6.1 мұғалімнің сөздік нұсқауы бойынша жеке	9.3.6.1 мұғалімнің сөздік нұсқауы бойынша жеке

3.6 Сөйлемдерді құрастыру және айту	5.3.6.1 мұғалім сұрақтарының көмегімен жағдаяттық суреттер бойынша сөйлемдер құрастыру; 5.3.6.2 "сөйлем" терминінің мағынасын түсіну	6.3.6.1 мұғалім сұрақтарының көмегімен жағдаяттық суреттер бойынша сөйлемдер құрастыру; 6.3.6.2 "сөйлем" терминінің мағынасын түсіну	7.3.6.1 мұғалім сұрақтарының көмегімен жағдаяттық суреттер бойынша сөйлемдер құрастыру; 7.3.6.2 "сөйлем" терминінің мағынасын түсіну	тәжірибесіне сүйене отырып, сюжеттік суреттер бойынша сөйлемдер құрастыру; 8.3.6.2 сөйлемді ұзын жолақшаның шартты белгісімен белгілеу 8.3.6.3 ұзын және қысқа жолақтардың артты белгілерін қолдану арқылы үлгілу көмегімен сөйлемдегі сөздердің санын анықтау. Сөздердің санын сөзбен жолақшаның өзара сәйкестігін орнату тәсілі арқылы анықтау (қайта санаусыз)	тәжірибесіне сүйене отырып, сюжеттік суреттер бойынша сөйлемдер құрастыру; 9.3.6.2 сөйлемді ұзын жолақшаның шартты белгісімен белгілеу 9.3.6.3 ұзын және қысқа жолақтардың артты белгілерін қолдану арқылы үлгілу көмегімен сөйлемдегі сөздердің санын анықтау. Сөздердің санын сөзбен жолақшаның өзара сәйкестігін орнату тәсілі арқылы анықтау (қайта санаусыз)
3.7 Сөз аясында дыбысты бөліп көрсету	5.3.7.1 сөзді өз бетінше ұзақ айту кезінде ондағы бірінші дыбысты атау және бөліп көрсету	6.3.7.1 сөзді өз бетінше ұзақ айту кезінде ондағы бірінші дыбысты атау және бөліп көрсету	7.3.7.1 атауы берілген дыбыстан басталатын 2-3 заттық суреттерді таңдау	8.3.7.1 берілген дыбыстан басталатын сөздерді өз бетіне атау	9.3.7.1 берілген дыбыстан басталатын сөздерді өз бетіне атау
3.8 Көру бейнесін тану және буындарды оқу	5.3.8.1 әртүрлі күрделілік деңгейіндегі буындық кестені оқу	6.3.8.1 әртүрлі күрделілік деңгейіндегі буындық кестені оқу	7.3.8.1 әртүрлі күрделілік деңгейіндегі буындық кестені оқу	8.3.8.1 өз бетімен буындарды құрау және оқу	9.3.8.1 өз бетімен буындарды құрау және оқу
3.9 Тұтас бейнелерді тану және оқу	5.3.9.1 таныс буындардан сөз құрау және оларды оқу; 5.3.9.2 сөздің бейнесін оны білдіретін затпен сәйкестендіру	6.3.9.1 таныс буындардан сөз құрау және оларды оқу; 6.3.9.2 оқылған сөздерді заттық суреттермен сәйкестендіру	7.3.9.1 буынды сөзге дейін толықтыру және оны оқу; 7.3.9.2 оқылған сөздерді заттық суреттермен сәйкестендіру	8.3.9.1 таныс және даңа сөздерді ыңғайлы тәсіл арқылы оқу; 8.3.9.2 оқылған сөздерді заттық суреттермен сәйкестендіру	9.3.9.1 таныс және даңа сөздерді ыңғайлы тәсіл арқылы оқу; 9.3.9.2 оқылған сөздерді заттық суреттермен сәйкестендіру
	5.3.10.1 мұғаліммен бірге, хормен 2-3 сөздерден	6.3.10.1 мұғалім оқығаннан кейін 2-3 сөздерден тұратын	7.3.10.1 сөйлемдерді кезекті оқу арқылы алдында		

3.10 Сөйлемдерді, мәтіндерді оқу	тұратын сөйлемдерді оқу; 5.3.10.2 2 - 3 сөйлемдерден	сөйлемдерді оқу, оқығанын сюжеттік суреттермен сәйкестендіру; 6.3.10.2 2 - 3 сөйлемдерден	оқылғандардың қатарынан жеткіліксіз сөздерді сөйлемдерге қою; 7.3.10.2 2 - 3 сөйлемдерден	8.3.10.1 оқылған сөздерден сөйлем құрастыру; 8.3.10.2 2-3 сөйлемдерден	9.3.10.1 оқылған сөздерден сөйлем құрастыру; 9.3.10.2 2-3 сөйлемдерден
	тұратын шағын мәтіндерді оқу. Оларды суреттермен сәйкестендіру; 5.3.10.3 суреттерге сүйене отырып, оқылған мәтінге қойылған сұрақтарға жауап беру	тұратын шағын мәтіндерді оқу. Оларды суреттермен сәйкестендіру; 6.3.10.3 суреттерге сүйене отырып, оқылған мәтінге қойылған сұрақтарға жауап беру	тұратын шағын мәтіндерді оқу. Оларды суреттермен сәйкестендіру; 7.3.10.3 суреттерге сүйене отырып , оқылған мәтінге қойылған сұрақтарға жауап беру	Оларды суреттермен сәйкестендіру; 8.3.10.3 суреттерге сүйене отырып, оқылған мәтінге қойылған сұрақтарға жауап беру	Оларды суреттермен сәйкестендіру; 9.3.10.3 суреттерге сүйене отырып, оқылған мәтінге қойылған сұрақтарға жауап беру

49. Мұғалім тоқсан бойынша ұзақ мерзімді жоспарлауды сыныптағы білім алушылардың мүмкіндіктерін және жеке оқыту бағдарламалары мазмұнын ескере отырып өз бетінше орындайды.

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 95 – қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 535 -
қосымша

Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Санау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Санау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Санау" оқу пәнінің мақсаты – білім алушыларда тұрмыста барынша жақсы бейімделуге, қолжетімді шаруашылық-еңбектік дағдыларды меңгеруге көмектесетін қарапайым математикалық түсініктерді, икемділіктер мен дағдыларды қалыптастыру.

3. Негізгі міндеттері:

1) сабаққа деген қызығушылықты, басқа балалармен және ересек адамдармен өзара әрекеттене білуді дамыту;

2) заттық-практикалық әрекетті, қимыл-қозғалыстық икемділікті, жағымды эмоциялық-ерік қасиеттерді, танымдық белсенділікті қалыптастыруға көмектесу;

3) әрбір білім алушыда сандық, кеңістіктік, мезгілдік қолжетімді түсініктерді және санау-есептеу дағдыларын қалыптастыру;

4) алған икемділіктері мен дағдыларды өмірлік жағдаяттарда пайдалануға үйрету;

5) еңбекқорлыққа, шыдамдылыққа, еңбекке қабілеттілікке, бастаған ісін аяғына дейін жеткізе білуге тәрбиелеу, көзбен шамалау қабілетін дамыту.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Бағдарлама оқыту процесін білім алушылардың пән салалары бойынша қолжетімді білім мен икемділіктерді меңгеруі үшін әр пәннің әдістемелік әлеуетін қолдануға, оқу әрекетінің тәсілдерін меңгеру арқылы дербестігін, әлеуметтік-мәдени кеңістікте бағдарлау икемділігін барынша дамытуға бағыттайды.

5. Бағдарламада оқу-нормативтік құжаттың дәстүрлі міндеттері арнайы білім беру мектептерінде білім беру процесін ұйымдастырудың инновациялық тәсілдерімен үйлесімді сабақтасқан.

6. Құндылыққа, іс-әрекетке, тұлғаға бағдарлық коммуникативтік тәсілдер білім берудің классикалық негізі ретінде оқыту мақсаттарының жүйесі мен білім беру процесі нәтижелерінің басымдылығын арттыру үшін қолданылып, Бағдарламаның жаңа құрылымында көрініс тапты.

7. Қазіргі кезеңде білім алушының өздігінен білімді игеруі үшін оның белсенді іс-әрекетін ұйымдастыру оқу процесіне қойылатын негізгі талаптардың бірі болып табылады. Мұндай тәсіл пәндік білімді, әлеуметтік және коммуникативтік дағдыларды ғана емес, сонымен бірге өзінің жеке мүдделері мен болашағын сезінуге, сындарлы шешімдер қабылдауына мүмкіндік беретін тұлғалық қасиеттерді де меңгеруге ықпал етеді. Мұғаліммен бірлесіп шығармашылықпен айналысу және серіктес, кеңесші ретінде мұғалімнің қолдауы кезінде білім алушының белсенді танымдық қабілеті тұрақты сипатқа ие болады.

8. Тұлғалық-бағдарлық білім беруді күшейту білім беру процесінде барлық қатысушылардың өзара қарым-қатынасында өктемшілікке жол бермей, ынтымақтастығы үшін алғышарттарды құрайтын оқытудың алуан түрлі интербелсенді әдістерін қолдану кезінде мүмкін болады.

9. Білім беру процесін ұйымдастырудың барлық тәсілдемелері орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытуды күрделікті шынайы заттық-тәжірибелік

әрекеттің мәнмәтініндегі күнделікті қарым-қатнас жағдайында, білім, әрекеттену тәсілдерімен белсенді алмасатын нақты істер мен жағдай түрінде ұйымдастыруға бағытталған.

10. Бағдарлама мұғалімді жергілікті сипаттағы материалдарды пайдалануға бағытталған оқу-жобалау іс-әрекеттерін ұйымдастыру арқылы танымдық және әлеуметтік тұрғыдан білім алушының белсенділігін арттыруға бағдарлайды. Осы пәннің оқу мақсаттары аясында жүзеге асырылатын тәрбиелік сипаттағы жоба жұмысы мұғалімнің басшылығымен ата-аналармен серкітестікте ұйымдастырылады.

11. Бағдарламада мұғалім орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жеке бағдарламасын құруда басшылыққа алатын және оқу пәнінің мазмұнын анықтаудың негізі болып табылатын оқыту мақсаттарының жүйесі қалыптастырылған. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған Бағдарламаның мазмұны ұсыным түрінде болады, педагогтың сыныптағы әрбір білім алушының мүмкіндігі мен оның білім алудағы ерекше қажеттіліктеріне сәйкес Бағдарламаның мазмұны мен оқыту қарқынына кез-келген өзгерістерді ендіру құқығы бар.

12. Пән бойынша күнделікті білім беру процесінің мазмұны жекеленген білім беру мақсаттарына бағынады және әрбір білім алушының сыныптағы және мектептегі ұжымдық әрекеттерге, өзінің шамасы жететін үлесін қоса отырып қатысу мүмкіндігін есепке алады.

13. Қарапайым математикалық түсініктер, санау-есептеу дағдылары дерексіз сипатта болады, сондықтан оларды меңгеру білім алушыдан күрделі ақыл-ойлық әрекеттер жүйесін орындауды талап етеді. Бір сыныптың білім алушыларын оқыту процесі дағдыларды меңгеру қарқыны бойынша, ал оқыту нәтижелілігі әрбір білім алушыда қалыптасқан дағдылардың көлемі мен сапасы бойынша айтарлықтай айырмашылықтардың болатындығымен сипатталады.

14. Білім алушыларды оқытудың оқу процесін ұйымдастыру тәсілдемесінің негізінде ақыл-ой дамымауы айқын байқалатын тұлғалардың өмірін ұйымдастырудың негізін қалаушы идея ретінде бүкіл әлемде қабылданған "қалыптандыру" педагогикалық тұжырымдамасы жатыр. Осы тұжырымдамаға сәйкес білім алушы түзету педагогикалық шаралардың барлық жүйесін жобалаған кездегі негізгі және жалғыз есептеу нүктесі болып табылады.

15. Жоспарланған педагогикалық шаралар білім алушылармен тікелей жүргізілетін жұмыстарды ғана емес, сондай-ақ қоршаған ортаның қайтадан құрылуын, әрбір білім алушының өзіндік әрекетін ынталандыратын жағдайды тудыруды да қамтиды.

16. "Қалыптандыру" тұжырымдамасының негізінде орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды арнайы мектеп жағдайында оқыту мен тәрбиелеу процесін ұйымдастыру қағидалары қалыптастырылған:

1) білім алушының өзіндік бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, дербес қарқында даму мүмкіндігімен қамтамасыз ету. Бұл қағиданы сақтау баланы оқытудың жеке

бағдарламасының мазмұнын анықтау мақсатында оның мүмкіндігі мен ілгерілемелі дамуын үнемі зерделеуді білдіреді. Дамудағы және дағдыларды меңгерудегі кез-келген, тіпті сәл ғана байқалған ілгері басуды оқытудағы жағымды нәтиже деп қабылдау;

2) педагогтың әрбір білім алушыны оқытудың мазмұнын, тәсілдерін, түрін, дидактикалық құралдарды олардың жеке мүмкіндіктері мен білім берудегі және жеке тұлғалық жетістіктерін мониторингілеу нәтижесін есепке ала отырып, өздігінен таңдауы ;

3) білім алушыларда тәжірибелік әрекеттер мен әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру үшін қажетті мектептік ортаны құру. Білім алушылармен сабақ өтетін жайлар әр түрлі өмірлік жағдаяттарды бейнелейтін кеңістікке айналдырылады;

4) білім алушылардың мектептегі күнделікті әрекеттерінің біріктірілген сипаты. Сабақ барлық оқу пәндері бойынша біріктірілген сипатта болады;

5) әлеуметтендіру құралы ретіндегі ойлау, сөйлеу тілі мен коммуникацияны дамыту қағидасы. Білім алушылардың нақты жағдайдағы мүмкіндігіне қарай педагогикалық құралдармен өтелетін сөйлеу тілінің дамуында, ойлау қабілетінде, қарым-қатынастық дамуында өзіндік проблемалары бар. Сөйлеу тілін түсінуді кеңейту, қарым-қатынастың сөздік және сөздік емес құралдарын қалыптастыру, білім алушылардың көрнекілік-әрекеттік ойлауын дамыту бойынша жұмыстар бірізділікпен құрылады;

6) оқу-тәрбиелеу процесінің әлеуметтендіру бағыттылығы: білім алушыларды күрделі әлеуметтік ортаға ендіру.

17. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқыту процесі мазмұны жағынан да, сол сияқты ұйымдастыру түрі жағынан да қатал реттелуі мүмкін емес.

18. Білім алушылар сабақты әрекет түрін білім алушының өзіне қажет болған жағдайда өзгерте алатын, жекеленген жұмысты орындайтындай және педагогтан жеке көмек ала алатындай етіп ұйымдастырылуына мұқтаж. Білім алушыларға сынып бөлмесінде еркін қозағала алатындай мүмкіндік беріледі.

19. Білім алушылардың сабақтағы белсенділігінің және дербестігінің дамуы байқалатын әрекеттердің негізгі түрлері:

1) тірі және өлі табиғат пен әлеуметтік өмірдің құбылыстарын бақылау;

2) заттық-практикалық әрекет;

3) ойын әрекеті және ойын әрекетшілдігі;

4) білім алушылардың шаруашылық-еңбектік әрекеті;

5) әлеуметтік-тұрмыстық әрекет;

6) білім алушылар мен жақын ортасындағы ересектермен арасындағы коммуникация (микросоциум);

7) оқу әрекеті (білім алушының мүмкіндіктеріне сәйкес).

20. Оқу-тәрбиелеу процесі жағдаяттық міндеттер мен тәжірибелік, өмірлік, тұрмыстық сипаттағы тапсырмалар пайдаланылатын заттық әрекетте орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың барлық кезеңі бойына құрылуға міндетті.

21. Санауға үйретуде тәжірибелік және көрнекілік тәсілдер жетекші орын алады. Сөздік тәсілдердің рөлі олардан төмен болады. Олар оқытудың көрнекілік тәсілдерін және білім алушылардың өзіндік әрекетшілдіктерін толықтырады.

22. Мұғалім нақты жаттығулар түрін, оларды сынып бөлмесінде жүргізу тәсілдері мен орнын (жұмыс үстелінде, тақтада, ойын бұрышында, кілем үстінде және басқаларда) мұқият ойластырады. Бір сыныптың білім алушыларының танымдық мүмкіндіктері жағынан бір-бірінен біршама айырмашылықтары болады, сондықтан білім алушыларды оқыту барынша жекешелендіріледі.

23. Сабақтар көрнекі құралдардың сәйкес жүйесімен және жекеленген жұмыстарға арналған үлестірімелі заттық материалдармен қамтамасыз етіледі.

24. Сынып бөлмесіндегі сабақтарды мектептегі басқа жайларда, сондай-ақ одан тыс жерлерде (дүкен, пошта, саябақ, спорт алаңы, табиғат бұрышы, кітапхана) өткізілетін экскурсиялармен, бақылаулармен кезектестіреді.

25. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқудағы жетістіктерін бағалау шараларына қойылатын талаптар гуманизм идеяларына, осы санаттағы білім алушылардың мектептік оқытудың табиғатына сәйкестігіне шартты болады.

26. Білім алушылардың жеке оқу бағдарламасында тұжырымдалған міндеттер олардың оқудағы жетістіктерін бағалау үшін пайдаланылады.

27. Білім алушыны оқытудың жеке бағдарламасы білім алушының 1-4 сыныптарда қалыптасқан дағдылар деңгейін ескере отырып, олардың мүмкіндіктері туралы мәліметтердің негізінде құрылады.

28. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау тек ішкі бағалау құралдарымен ғана жүзеге асырылады. Мұғалім оқытудың жеке бағдарламасын жүзеге асыру нәтижелерін білім беру процесі барысында бағалайды.

29. Педагогтар бақылау-бағалау әрекетін ақыл-ойы дамымаған білім алушылармен жүргізілетін барлық педагогикалық процесстің құрылуына негіз болатын арнайы педагогиканың "диагностика мен түзете дамыту жұмысының бірлігі" қағидасына сәйкес жүйелі түрде жүзеге асырады.

30. Бақылау, білім алушы әрекетінің өнімдерін, ауызша берген жауаптарын оқыту мен тәрбиелеудің жекеленген міндеттерімен салыстыра отырып, бағалу әрекеті болып табылады.

31. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау шараларының бірізділігі:

1) білім алушылардың даму, білім және дағдыларының даму деңгейлерін алдын ала бағалау. Оқытудың жеке бағдарламасын құруға арналған негіз ретіндегі білім алушының даму бейінін құру;

2) білім алушылардың жетістіктері мен дамуын ағымдағы бағалау олардың сабақ барысындағы жұмысын күнделікті бақылау арқылы жүзеге асырылады;

3) бірінші жартыжылдық аяқталғанда аралық бағалау жүзеге асырылады. Жетістіктерді қорытынды бағалау оқу жылының аяқталуына қарай жүзеге асырылады. Икемділіктер мен дағдыларды оқытудың жеке бағдарламасына сәйкес қалыптастырудың жетістігі туралы бағалау пайымдамасы жеке бағдарламада тіркеледі;

32. Білім алушының жеке бағдарлама бойынша жетістіктерін сипаттағанда міндетті түрде білім алушының санау-есептеудің қарапайым әрекеттерін меңгерудегі дербестік деңгейі (өздігінен, үлгі бойынша, еліктеу бойынша, педагогпен бірлескен әрекеттің көмегімен) көрсетіледі.

3 - тарау. "Санау" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

33. "Санау" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сыныпта аптасына – 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;
- 2) 6-сыныпта аптасына – 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;
- 3) 7-сыныпта аптасына – 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты.
- 4) 8-сыныпта аптасына – 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;
- 5) 9-сыныпта аптасына – 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты құрайды.

34. Оқу-тәрбиелеу процесін ұйымдастыру үшін кабинеттер санитарлық-гигиеналық нормаларға сәйкес қажетті мектептік құрал-жабдықтармен жабдықталады.

35. Жеке, жұп немесе топ ішіндегі жұмыс (ойын) түрлерін ұйымдастыру үшін сыныпта қозғалмалы жиһаз қарастырылады. Білім алушылардың жұмыстарын және көрнекілік құралдарды қоюға арналған стенділерді, кітап сөрелерін орналастыратын орындар қарастырылады.

36. "Санау" пәні бойынша оқу материалының құрамдастырылған бағдарламасының негізіне білім алушыларға беріліп отырған ақпаратты біртіндеп күрделендіріп, бұған дейін оқыған материалға қайта оралып, қайталауды ұйымдастыра алатын концентрлік әдіс салынған. Бағдарламаның мазмұны төмендегілерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Нөмірлеу";
- 2) 2-бөлім "Арифметикалық амалдар";
- 3) 3-бөлім "Шамалар";
- 4) 4-бөлім "Көрнекі геометрия элементтері";
- 5) 5-бөлім "Арифметикалық амалдар".

37. 5-сыныпқа арналған "Санау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) нөмірлеу. 10-ға дейін нөмірлеуді қайталау. 20-ға дейін заттық және дерексіз санау, 1-ден 20-ға дейінгі сандарды жазу, сандық қатардағы сандардың реттілігі, 1-ден 20-ға дейінгі сандарды салыстырудың қарапайым амалдары, шартты көрнекіліктерді қолдана отыра 11-ден 20-ға дейінгі заттық-практикалық әрекеттегі сандардың құрамы;

2) арифметикалық амалдар. 20-ға дейінгі сандарды қосу мен алу. Шартты көрнекіліктерді қолдана отыра қосу мен алудың практикалық әрекеттері, қайта санау, 1-ден санап, қосу. Калькуляторды қолдану;

3) шамалар. Құнның өлшемдері: 1, 2, 5, 10, 20 тг. монеталары. Монеталарды майдалау мен айырбастау. Дүкенге экскурсия, "Дүкен" дидактикалық ойыны. Уақыт өлшемі: кеше, бүгін, ертең, апта күндері, ай, жыл. Кеңістіктегі ұғымдар: өзінің дене мүшелері мен жақын айналасы және жазықтықта бағдарлау. Оқу, тұрмыстық және өмірлік жағдаяттардағы әрекеттерде дағдыларын қолдану;

4) көрнекі геометрия бірліктері. Геометриялық фигуралар мен денелер: дөңгелек, квадрат, тікбұрыш, үшбұрыш, сопақ, шар, куб, дінгек. Модельдерді сипау, үстінен сызу, әртүрлі материалдардан жасау. Нүкте, түзу, қисық сызық. Сызғыштың көмегімен түзуді сызу. Сызғыштың көмегімен берілген ұзындық бойынша квадрат, тікбұрыш, үшбұрышты құру;

5) арифметикалық есептер. Білім алушыларға түсінікті заттық және дерексіз санауға негізделген сома мен қалдықты табуға бағытталған ашық және жабық нәтижесі бар драматизация-есептер мен көрнекі есептер.

38. 6-сыныпқа арналған "Санау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) нөмірлеу. 10-ға және 20-ға дейін нөмірлеуді қайталау. 40-қа дейін заттық және дерексіз санау, 1-ден 40-қа дейінгі сандарды жазу, сандық қатардағы сандардың реттілігі, 1-ден 40-қа дейінгі сандарды салыстырудың қарапайым амалдары, шартты көрнекіліктерді қолдана отыра 11-ден 40-қа дейінгі заттық-практикалық әрекеттегі сандардың құрамы;

2) арифметикалық амалдар. 40-қа дейінгі сандарды қосу мен алу. Шартты көрнекіліктерді қолдана отыра қосу мен алудың практикалық әрекеттері, қайта санау, 1-ден санап, қосу. Калькуляторды қолдану;

3) шамалар. Құнның өлшемдері: 1, 2, 5, 10, 20 тг. монеталары. Монеталарды майдалау мен айырбастау. Дүкенге экскурсия, "Дүкен" дидактикалық ойыны. Уақыт өлшемі: кеше, бүгін, ертең, апта күндері, ай, жыл. Жыртылмалы күнтізбе. Кеңістіктегі ұғымдар: өзінің дене мүшелері мен жақын айналасы және жазықтықта бағдарлау. Оқу, тұрмыстық және өмірлік жағдаяттардағы әрекеттерде дағдыларын қолдану;

4) көрнекі геометрия бірліктері. Геометриялық фигуралар мен денелер: дөңгелек, квадрат, тікбұрыш, үшбұрыш, сопақ, шар, куб, дінгек. Модельдерді сипау, үстінен сызу, әртүрлі материалдардан жасау. Нүкте, түзу, қисық және сынық сызық. Сызғыштың көмегімен түзуді сызу. Сызғыштың көмегімен берілген ұзындық бойынша квадрат, тікбұрыш, үшбұрыш және сынық сызықты құру;

5) арифметикалық есептер. Білім алушыларға түсінікті заттық және дерексіз санауға негізделген сома мен қалдықты табуға бағытталған ашық және жабық нәтижесі бар драматизация-есептер мен көрнекі есептер. Калькулятордың көмегімен жауабын табу.

39. 7-сыныпқа арналған "Санау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) нөмірлеу. 10-ға, 20-ға және 40-қа дейін нөмірлеуді қайталау. 60-қа дейін заттық (шартты көрнекілік) және дерексіз санау, 1-ден 60-қа дейінгі сандарды жазу, сандық қатардағы сандардың реттілігі, 1-ден 60-қа дейінгі сандарды салыстырудың қарапайым амалдары, шартты көрнекіліктерді қолдана отыра 11-ден 60-қа дейінгі заттық-практикалық әрекеттегі сандардың құрамы;

2) арифметикалық амалдар. 60-қа дейінгі сандарды қосу мен алу. Шартты көрнекіліктерді қолдана отыра қосу мен алудың практикалық әрекеттері, қайта санау, 1-ден санап, қосу. Калькуляторды қолдану;

3) шамалар. Құнның өлшемдері: 1, 2, 5, 10, 20, 50 тг. монеталары. Монеталарды майдалау мен айырбастау. Дүкенге экскурсия, "Дүкен" дидактикалық ойыны. Уақыт өлшемі: кеше, бүгін, ертең, апта күндері, ай, жыл. Жыртылмалы күнтізбе. Табель-күнтізбе. Кеңістіктегі ұғымдар: өзінің дене мүшелері мен жақын айналасы және жазықтықта бағдарлау. Оқу, тұрмыстық және өмірлік жағдаяттардағы әрекеттерде дағдыларын қолдану;

4) көрнекі геометрия бірліктері. Геометриялық фигуралар мен денелер: дөңгелек, квадрат, тікбұрыш, үшбұрыш, сопақ, шар, куб, дінгек. Модельдерді сипау, үстінен сызу, әртүрлі материалдардан жасау. Түзу, қисық және сынық сызықтар, кесінді. Сызғыштың көмегімен түзу және кесіндіні сызу. Сызғыштың көмегімен берілген ұзындық бойынша квадрат, тікбұрыш, үшбұрыш және сынық сызықты құру;

5) арифметикалық есептер. Білім алушыларға түсінікті заттық және дерексіз санауға негізделген сома мен қалдықты табуға бағытталған ашық және жабық нәтижесі бар драматизация-есептер мен көрнекі есептер. Калькулятордың көмегімен жауабын табу.

40. 8-сыныпқа арналған "Санау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) нөмірлеу. 10-ға, 20-ға, 40-қа және 60-қа дейін нөмірлеуді қайталау. 80-ге дейін заттық (шартты көрнекілік) және дерексіз санау, 1-ден 80-ге дейінгі сандарды жазу, сандық қатардағы сандардың реттілігі, 1-ден 80-ге дейінгі сандарды салыстырудың қарапайым амалдары, шартты көрнекіліктерді қолдана отыра 11-ден 80-ге дейінгі заттық-практикалық әрекеттегі сандардың құрамы;

2) арифметикалық амалдар. 80-ге дейінгі сандарды қосу мен алу. Шартты көрнекіліктерді қолдана отыра қосу мен алудың практикалық әрекеттері, қайта санау, 1-ден санап, қосу. Калькуляторды қолдану;

3) шамалар. Құнның өлшемдері: 1, 2, 5, 10, 20, 50 тг. монеталары. Монеталарды майдалау мен айырбастау. Дүкенге экскурсия, "Дүкен" дидактикалық ойыны. Ұзындық өлшемі: сантиметр мен метр. Сызғыштың көмегімен кесіндінің ұзындығын өлшеу. 1 м өлшемін қолдана отыра ұзындықты өлшеу. Уақыт өлшемі: кеше, бүгін, ертең, апта күндері, ай, жыл. Жыртылмалы күнтізбе. Табель-күнтізбе. Кеңістіктегі ұғымдар: өзінің дене мүшелері мен жақын айналасы және жазықтықта бағдарлау. Оқу, тұрмыстық және өмірлік жағдаяттардағы әрекеттерде дағдыларын қолдану;

4) көрнекі геометрия бірліктері. Геометриялық фигуралар мен денелер: дөңгелек, квадрат, тікбұрыш, үшбұрыш, сопақ, шар, куб, дінгек. Модельдерді сипау, үстінен сызу, әртүрлі материалдардан жасау. Нүкте, түзу, қисық және сынық сызықтар, кесінді мен бұрыш. Сызғыштың көмегімен түзу, кесінді және бұрышты сызу. Сызғыштың көмегімен берілген ұзындық бойынша квадрат, тікбұрыш, үшбұрыш және сынық сызықты құру;

5) арифметикалық есептер. Білім алушыларға түсінікті заттық және дерексіз санауға негізделген сома мен қалдықты табуға бағытталған ашық және жабық нәтижесі бар драматизация-есептер мен көрнекі есептер. Калькулятордың көмегімен жауабын табу.

41. 9-сыныпқа арналған "Санау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) нөмірлеу. 10-ға, 20-ға, 40-қа, 60-қа және 80-ге дейін нөмірлеуді қайталау. 100-ге дейін заттық (шартты көрнекілік) және дерексіз санау, 1-ден 100-ге дейінгі сандарды жазу, сандық қатардағы сандардың реттілігі, 1-ден

100-ге дейінгі сандарды салыстырудың қарапайым амалдары, шартты көрнекіліктерді қолдана отыра 11-ден 100-ге дейінгі заттық-практикалық әрекеттегі сандардың құрамы;

2) арифметикалық амалдар. 100-ге дейінгі сандарды қосу мен алу. Шартты көрнекіліктерді қолдана отыра қосу мен алудың практикалық әрекеттері, қайта санау, 1-ден санап, қосу. Калькуляторды қолдану;

3) шамалар. Құнның өлшемдері: 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100 тг. монеталары. Монеталарды майдалау мен айырбастау. Дүкенге экскурсия, "Дүкен" дидактикалық ойыны. Ұзындық өлшемі: сантиметр мен метр. Сызғыштың көмегімен кесіндінің ұзындығын өлшеу. 1 м өлшемін қолдана отыра ұзындықты өлшеу. Уақыт өлшемі: кеше, бүгін, ертең, апта күндері, ай, жыл. Жыртылмалы күнтізбе. Табель-күнтізбе. Кеңістіктегі ұғымдар: өзінің дене мүшелері мен жақын айналасы және жазықтықта бағдарлау. Сағат бойынша 1 сағатқа дейін уақытты анықтау. Оқу, тұрмыстық және өмірлік жағдаяттардағы әрекеттерде дағдыларын қолдану;

4) көрнекі геометрия бірліктері. Геометриялық фигуралар мен денелер: дөңгелек, квадрат, тікбұрыш, үшбұрыш, сопақ, шар, куб, дінгек. Модельдерді сипау, үстінен сызу, әртүрлі материалдардан жасау. Нүкте, түзу, қисық және сынық сызықтар, кесінді мен бұрыш. Сызғыштың көмегімен түзу, кесінді және бұрышты сызу. Сызғыштың көмегімен берілген ұзындық бойынша квадрат, тікбұрыш, үшбұрыш және сынық сызықты құру;

5) арифметикалық есептер. Білім алушыларға түсінікті заттық және дерексіз санауға негізделген сома мен қалдықты табуға бағытталған ашық және жабық нәтижесі бар драматизация-есептер мен көрнекі есептер. Калькулятордың көмегімен жауабын табу.

42. Ақыл-ойында бұзылысы бар білім алушының дамуы және жеке жылдамдық пен көлемде оқу материалын меңгеру құқығын жүзеге асыра отыра мұғалім оқу тақырыбы мен тарауының материалын меңгеруге әр білім алуға керек уақыт көлемін өздігінен

анықтайды. Келесі тақырыпқа ауысу негіздемесі ретінде білім алушыға қолжетімді деңгейде бағдарламалық материалды меңгергені (мысалға, өздігінен әрекет ете отыра, не үлгі бойынша жұмыс жасай отыра, еліктей отыра не педагогпен біріге отыра әрекеттену) қызмет етеді.

43. Мұғалім әрбір бөлімшенің мақсатын жүзеге асыру реттілігіне өзгеріс енгізеді, сондай-ақ қалыптастырылатын дағдылардың тереңдігі мен көлемін реттейді. Мұғалім сыныптағы әрбір білім алушы үшін оқу мақсатын таңдағанда, оның мүмкіндіктерін және шынайы жетістіктерін басшылыққа алады.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

44. Бағдарламада оқу мақсаттарын қолданудың қолайлылығы үшін кодтық белгі енгізілген. Кодтық белгіде бірінші белгі сынып, екінші және үшінші белгі – бөлімнің және бөлімшенің реттік санын, төртінші белгі оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.2.4 кодында "5" – сынып,

"2" – бөлім, "4" – оқу мақсатының реттік саны.

1) "Нөмірлеу".

1-кесте

Оқыту мақсаттары				
5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
5.1.1 10-ға дейін нөмірлеуді қайталау	6.1.1 1-ден 20-ға дейін нөмірлеуді қайталау	7.1.1 1-ден 40-қа дейін нөмірлеуді қайталау	8.1.1 1-ден 60-қа дейін нөмірлеуді қайталау	9.1.1 1-ден 80-ге дейін нөмірлеуді қайталау
5.1.2 он бірлікті ондыққа (таяқшалар мен дінгектер бумасы) біріктіру	6.1.2 он бірлікті ондыққа (таяқшалар мен дінгектер бумасы) біріктіру	7.1.2 он бірлікті ондыққа (таяқшалар мен дінгектер бумасы) біріктіру	8.1.2 он бірлікті ондыққа (таяқшалар мен дінгектер бумасы) біріктіру	9.1.2 он бірлікті ондыққа (таяқшалар мен дінгектер бумасы) біріктіру
5.1.3 "ондық" сөзін санау бірлігі ретінде қолдану	6.1.3 "ондық" сөзін санау бірлігі ретінде қолдану	7.1.3 "ондық" сөзін санау бірлігі ретінде қолдану	8.1.3 "ондық" сөзін санау бірлігі ретінде қолдану	9.1.3 "ондық" сөзін санау бірлігі ретінде қолдану
5.1.4 11-ден 20-ға дейінгі сандарды заттық-практикалық әрекетте әртүрлі әдіспен алу (бірлікті алдындағы санға қосу, бірді келесі саннан алу, ондыққа бірнеше бірлікті қосу)	6.1.4 11-ден 40-қа дейінгі сандарды шартты көрнекілікті қолдана отыра алу	7.1.4 11-ден 60-қа дейінгі сандарды шартты көрнекілікті қолдана отыра алу	8.1.4 11-ден 80-ге дейінгі сандарды шартты көрнекілікті қолдана отыра алу	9.1.4 11-ден 100-ге дейінгі сандарды шартты көрнекілікті қолдана отыра алу
5.1.5 1-ден 20-ға дейінгі сандарды жазу	6.1.5 1-ден 40-қа дейінгі сандарды жазу	7.1.5 1-ден 60-қа дейінгі сандарды жазу	8.1.5 1-ден 80-ге дейінгі сандарды жазу	9.1.5 1-ден 100-ге дейінгі сандарды жазу
5.1.6 1-ден 20-ға дейінгі сандардың жазуын танып, оқу	6.1.6 1-ден 40-қа дейінгі сандардың жазуын танып, оқу	7.1.6 1-ден 60-қа дейінгі сандардың жазуын танып, оқу	8.1.6 1-ден 80-ге дейінгі сандардың жазуын танып, оқу	9.1.6 1-ден 100-ге дейінгі сандардың жазуын танып, оқу
5.1.7 11-ден 19-ға дейінгі	6.1.7 11-ден 40-қа дейінгі сандарды көрнекі материалды қолдана отыра	7.1.7 11-ден 60-қа дейінгі сандарды көрнекі материалды қолдана отыра	8.1.7 11-ден 80-ге дейінгі сандарды көрнекі материалды қолдана отыра	9.1.7 11-ден 100-ге дейінгі сандарды көрнекі материалды қолдана отыра

сандарды ондық пен бірлікке салу, ал 20 санын көрнекі материалды қолдана отыра екі ондыққа бөлу 5.1.8 көптік пен 1-20 сандарын олардың сан қатарындағы орны бойынша салыстыру 6.1.9 сан есімдерді (реттік және есептік) 40 саны көлемінде сан қатарын тірек ете және тірек етпей тура және кері тәртіпте а т а у 5.1.10 сандық қатарға негізделе және нақты заттарды қолдана отыра 1-ден 20-ға дейінгі сандарды тура және кері тәртіпте санау 5.1.11 20-ға дейінгі заттардың санын "Қанша?" деген сұраққа жауап бере отыра анықтау 5.1.12 11-ден 20-ға дейінгі сандарды калькуляторда салу	ондық пен бірлікке салу 6.1.8 1-40 сандарын олардың сан қатарындағы орны бойынша салыстыру 6.1.9 сан есімдерді (реттік және есептік) 40 саны көлемінде сан қатарын тірек ете және тірек етпей тура және кері тәртіпте атау 6.1.10 сандық қатарға негізделе және шертты көрнекіліктерді қолдана отыра, ш о т т а 1-ден 40-қа дейінгі сандарды тура және кері тәртіпте с а н а у 6.1.11 40-қа дейінгі заттардың санын "Қанша?" деген сұраққа жауап бере отыра анықтау 6.1.12 1-ден 40-қа дейінгі сандарды калькуляторда салу	ондық пен бірлікке салу 7.1.8 1-60 сандарын олардың сан қатарындағы орны бойынша салыстыру 7.1.9 сан есімдерді (реттік және есептік) 60 саны көлемінде сан қатарын тірек ете және тірек етпей тура және кері тәртіпте атау 7.1.10 сандық қатарға негізделе және шертты көрнекіліктерді қолдана отыра, ш о т т а 1-ден 60-қа дейінгі сандарды тура және кері тәртіпте с а н а у 7.1.11 60-қа дейінгі заттардың санын "Қанша?" деген сұраққа жауап бере отыра анықтау 7.1.12 1-ден 60-қа дейінгі сандарды калькуляторда салу	ондық пен бірлікке с а л у 8.1.8 1-80 сандарын олардың сан қатарындағы орны бойынша салыстыру 8.1.9 сан есімдерді (реттік және есептік) 80 саны көлемінде сан қатарын тірек ете және тірек етпей тура және кері тәртіпте атау 8.1.10 сандық қатарға негізделе және шертты көрнекіліктерді қолдана отыра, ш о т т а 1-ден 80-ге дейінгі сандарды тура және кері тәртіпте с а н а у 8.1.11 80-ге дейінгі заттардың санын "Қанша?" деген сұраққа жауап бере отыра анықтау 8.1.12 1-ден 80-ге дейінгі сандарды калькуляторда салу	ондық пен бірлікке с а л у 9.1.8 1-100 сандарын олардың сан қатарындағы орны бойынша салыстыру 9.1.9 сан есімдерді (реттік және есептік) 100 саны көлемінде сан қатарын тірек ете және тірек етпей тура және кері тәртіпте атау 9.1.10 сандық қатарға негізделе және шертты көрнекіліктерді қолдана отыра, ш о т т а 1-ден 100-ге дейінгі сандарды тура және кері тәртіпте санау 9.1.11 100-ге дейінгі заттардың санын "Қанша?" деген сұраққа жауап бере отыра анықтау 9.1.12 1-ден 100-ге дейінгі сандарды калькуляторда салу

2) "Арифметикалық амалдар":

2-кесте

Оқыту мақсаттары				
5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
5 . 2 . 1 заттық-тәжірибелік әрекет ізімен "+" (плюс), "-" (минус), "=" (тең) белгілерін пайдалана отырып, 10 саны көлемінде қосу мен азайтуға есеп құрастыру 5 . 2 . 2 заттық-тәжірибелік әрекет ізімен "+" (плюс), "-" (минус),	6 . 2 . 1 заттық-тәжірибелік әрекет ізімен "+" (плюс), "-" (минус), "=" (тең) белгілерін пайдалана отырып, 40 саны көлемінде	7 . 2 . 1 заттық-тәжірибелік әрекет ізімен "+" (плюс), "-" (минус), "=" (тең) белгілерін пайдалана отырып, 60 саны көлемінде	8 . 2 . 1 заттық-тәжірибелік әрекет ізімен "+" (плюс), "-" (минус), "=" (тең) белгілерін пайдалана отырып, 80 саны көлемінде	9 . 2 . 1 заттық-тәжірибелік әрекет ізімен "+" (плюс), "-" (минус), "=" (тең) белгілерін пайдалана отырып, 100 саны көлемінде

"=" (тең) белгілерін пайдалана отырып, 20 саны көлемінде қосу мен азайтуға есеп құрастыру 5.2.3 20 саны көлеміндегі қосынды мен айырманы табу кезінде пайдаланылатын тәсілдер: қайта санау; үстемелеп санау; 1-ден азайтып, есептеу; калькулятор	қосу мен азайтуға есеп құрастыру 6.2.2 40 саны көлеміндегі қосынды мен айырманы табу кезінде пайдаланылатын тәсілдер: шоттар, калькулятор	қосу мен азайтуға есеп құрастыру 7.2.2 60 саны көлеміндегі қосынды мен айырманы табу кезінде пайдаланылатын тәсілдер: шоттар, калькулятор	қосу мен азайтуға есеп құрастыру 8.2.2 80 саны көлеміндегі қосынды мен айырманы табу кезінде пайдаланылатын тәсілдер: шоттар, калькулятор	қосу мен азайтуға есеп құрастыру 9.2.2 100 саны көлеміндегі қосынды мен айырманы табу кезінде пайдаланылатын тәсілдер: шоттар, калькулятор

3) "Шамалар":

3-кесте

Оқыту мақсаттары				
5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
5.3.1 ойындар мен жаттығулар барысында 1, 2, 5, 10 тг монеталарды үлгі және сөздік нұсқау бойынша т а н у 5.3.2 5, 10, 20 теңгелік монеталарды әр түрлі нұсқалармен майдалау 5.3.3 жақын ортадағы заттар мен нысандарды сөздік нұсқау бойынша (арасында, ортасында, қарсысында, іші мен сыртында, үстінде, астында, алдында, жанында) т а б у 5.3.4 заттар және	6.3.1 5, 10, 20 теңгелік монеталарды әр түрлі нұсқалармен майдалау және айырбастау 6.3.2 жақын ортадағы заттар мен нысандарды сөздік нұсқау бойынша (арасында, ортасында, қарсысында, іші мен сыртында, үстінде, астында, алдында, жанында) т а б у 6.3.3 заттар және олардың бейнелерін еліктеу мен үлгі бойынша көлденеңнен қатарластырып қою 6.3.4 педагогтың өтініші бойынша қатарда тұрған бірінші, соңғы, шеткі, белгілі біреуінен кейінгі не алдында тұрған	7.3.1 5, 10, 20, 50 теңгелік монеталарды әр түрлі нұсқалармен майдалау және айырбастау 7.3.2 жақын ортада сөздік нұсқау бойынша (арасында, ортасында, қарсысында, іші мен сыртында, үстінде, астында, алдында, жанында) бағдарлану 7.3.3 заттар және олардың бейнелерін еліктеу мен үлгі бойынша көлденеңнен қатарластырып қою 7.3.4 педагогтың өтініші бойынша қатарда тұрған бірінші, соңғы, шеткі, белгілі біреуінен кейінгі не алдында тұрған затты көрсету 7.3.5 2-3 затты	8.3.1 5, 10, 20, 50 теңгелік монеталарды әр түрлі нұсқалармен майдалау және айырбастау 8.3.2 сантиметр мен метр ұзындық өлшемін тану 8.3.3. 1 м өлшемін қолдана отыра объектінің ұзындығын өлшеу 8.3.4 заттардың бір-біріне қатысты орналасуы (арасында, ортасында, қарсысында, іші мен сыртында, үстінде, астында, алдында, жанында) а т а у 8.3.5 педагогтың өтініші бойынша қатарда тұрған бірінші, соңғы, шеткі, белгілі біреуінен кейінгі не алдында тұрған затты көрсету	9.3.1 5, 10, 20, 50, 100 теңгелік монеталарды әр түрлі нұсқалармен майдалау және айырбастау 9.3.2 сантиметр мен метр ұзындық өлшемін тану 9.3.3. 1 м өлшемін қолдана отыра объектінің ұзындығын өлшеу 8.3.4 заттардың бір-біріне қатысты орналасуы (арасында, ортасында, қарсысында, іші мен сыртында, үстінде, астында, алдында, жанында) а т а у 9.3.5 педагогтың өтініші бойынша қатарда тұрған бірінші, соңғы, шеткі, белгілі біреуінен кейінгі не алдында тұрған

олардың бейнелерін еліктеу мен үлгі бойынша көлденеңнен қатарластырып қою 5.3.5 педагогтың өтініші бойынша қатарда тұрған бірінші, соңғы, шеткі, белгілі біреуінен кейінгі не алдында тұрған затты көрсету 5.3.6 2-3 затты еліктеу, үлгі, сөздік нұсқау бойынша бір-біріне қатысты белгілі бір кеңістіктікте (арасында, ортасында, қарсысында, іші мен сыртында, үстінде, астында, алдында, жанында) орналастыру 5.3.6 аптадағы күн санын ретпен атау 5.3.7 жыл мезгілі мен жыл айын атау 5.3.8 ретпен атау 6.3.8 күнтізбені пайдалана отырып, аптаның осы және келесі күнін анықтау 6.3.9 бүтін затты тең 2, 4 бөлікке бөлу 6.3.10 заттардың салмағын (1, 2, 3 кг) әр түрлі таразылардың көмегімен анықтау 6.3.11 сыйымдылығы жарты литр, 1 л, 2 л, 3 л, 5 л болатын құты мен бөтелкені тану	затты көрсету 6.3.5 2-3 затты еліктеу, үлгі, сөздік нұсқау бойынша бір-біріне қатысты белгілі бір кеңістіктікте (арасында, ортасында, қарсысында, іші мен сыртында, үстінде, астында, алдында, жанында) орналастыру 6.3.6 аптадағы күн санын ретпен атау 6.3.7 жыл мезгілі мен жыл айын ретпен атау 6.3.8 күнтізбені пайдалана отырып, аптаның осы және келесі күнін анықтау 6.3.9 бүтін затты тең 2, 4 бөлікке бөлу 6.3.10 заттардың салмағын (1, 2, 3 кг) әр түрлі таразылардың көмегімен анықтау 6.3.11 сыйымдылығы жарты литр, 1 л, 2 л, 3 л, 5 л болатын құты мен бөтелкені тану	еліктеу, үлгі, сөздік нұсқау бойынша бір-біріне қатысты белгілі бір кеңістіктікте (ортасында, қарсысында, іші мен сыртында, үстінде, астында, алдында, жанында) орналастыру 7.3.6 аптадағы күн санын ретпен атау 7.3.7 жыл мезгілі мен жыл айын ретпен атау 7.3.8 табель-күнтізбені пайдалана отырып, аптаның бұған дейінгі, осы және келесі күнін анықтау 7.3.9 бүтін затты тең 2, 4, 8 бөлікке бөлу 7.3.10 заттардың салмағын (1, 2, 3 кг) әр түрлі таразылардың көмегімен анықтау 7.3.11 сыйымдылығы жарты литр, 1 л, 2 л, 3 л, 5 л болатын құты мен бөтелкені тану	8.3.6 2-3 затты еліктеу, үлгі, сөздік нұсқау бойынша бір-біріне қатысты белгілі бір кеңістіктікте (арасында, ортасында, қарсысында, іші мен сыртында, үстінде, астында, алдында, жанында) орналастыру 8.3.7 аптадағы күн санын ретпен атау 8.3.8 жыл мезгілі мен жыл айын ретпен атау 8.3.9 табель-күнтізбені пайдалана отырып, аптаның бұған дейінгі, осы және келесі күнін анықтау 8.3.10 бүтін затты тең 2, 4, 8 бөлікке бөлу 8.3.11 заттардың салмағын (1, 2, 3 кг) әр түрлі таразылардың көмегімен анықтау 8.3.12 сыйымдылығы жарты литр, 1 л, 2 л, 3 л, 5 л болатын құты мен бөтелкені тану	затты көрсету 9.3.6 2-3 затты еліктеу, үлгі, сөздік нұсқау бойынша бір-біріне қатысты белгілі бір кеңістіктікте (арасында, ортасында, қарсысында, іші мен сыртында, үстінде, астында, алдында, жанында) орналастыру 9.3.7 апта күнінің реттік санын атау 9.3.8 жыл мезгілі мен айдың реттік нөмірін атау 9.3.9 уақытты сағат бойынша 1 сағатқа дейінгі дәлдікпен анықтау 9.3.10 бүтін затты тең 2, 4, 8 бөлікке бөлу 9.3.11 заттардың салмағын (1, 2, 3 кг) әр түрлі таразылардың көмегімен анықтау 9.3.13 сыйымдылығы жарты литр, 1 л, 2 л, 3 л, 5 л болатын құты мен бөтелкені тану

4) "Көрнекі геометрия элементтері":

4-кесте

Оқыту мақсаттары				
5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
5.4.1 геометриялық фигураларды танып, атау: дөңгелек, сопақ, тікбұрыш, квадрат, үшбұрыш, геометриялық	6.4.1 геометриялық фигураларды танып, атау: дөңгелек, сопақ, тікбұрыш, квадрат, үшбұрыш, геометриялық	7.4.1 геометриялық фигураларды танып, атау: дөңгелек, сопақ, тікбұрыш, квадрат, үшбұрыш, геометриялық	8.4.1 геометриялық фигураларды танып, атау: дөңгелек, сопақ, тікбұрыш, квадрат, үшбұрыш, геометриялық денелер: шар, куб,	9.4.1 геометриялық фигураларды танып, атау: дөңгелек, сопақ, тікбұрыш, квадрат, үшбұрыш, геометриялық денелер: шар, куб, д і н г е к 9.4.2 геометриялық

денелер: шар, куб, діңгек 5.4.2 геометриялық фигуралардан еліктеу, үлгі және сөздік нұсқаулық бойынша қарапайым аппликациялар мен оюлар жасау 5.4.3 еліктеу және үлгі бойынша бөліктерден дөңгелек, квадрат, тікбұрыш, сопақ, үшбұрыш құру 5.4.4 сызбада нүкте, түзу және қисық сызықтар, дөңгелек, сопақ, квадрат, тікбұрыш, үшбұрышты тану 5.4.5 үлгі және атауы бойынша сипау арқылы дөңгелек, сопақ, тікбұрыш, квадрат, үшбұрышты тану 5.4.6 дөңгелек, сопақ, квадрат, үшбұрыштың шаблонын сызу; алған фигураны штрихтау 5.4.7 сызғыштың көмегімен түзу сызықты кесінді және бұрышты сызу 5.4.8 сызғыштың көмегімен берілген ұзындық бойынша квадрат, тікбұрыш, үшбұрышты құру	денелер: шар, куб, діңгек 6.4.2 геометриялық фигуралардан еліктеу, үлгі және сөздік нұсқаулық бойынша қарапайым аппликациялар мен оюлар жасау 6.4.3 еліктеу және үлгі бойынша бөліктерден дөңгелек, квадрат, тікбұрыш, сопақ, үшбұрыш құру 6.4.4 сызбада нүкте, түзу, қисық және сынық сызықтар, дөңгелек, сопақ, тікбұрыш, квадрат, үшбұрышты тану 6.4.5 үлгі және атауы бойынша сипау арқылы дөңгелек, сопақ, тікбұрыш, квадрат, үшбұрышты тану 6.4.6 дөңгелек, сопақ, квадрат, үшбұрыштың шаблонын сызу; алған фигураны штрихтау 6.4.7 сызғыштың көмегімен түзу және қисық сызықты сызу 6.4.8 сызғыштың көмегімен берілген ұзындық бойынша квадрат, тікбұрыш, үшбұрышты құру	денелер: шар, куб, діңгек 7.4.2 геометриялық фигуралардан еліктеу, үлгі және сөздік нұсқаулық бойынша қарапайым аппликациялар мен оюлар жасау 7.4.3 еліктеу және үлгі бойынша бөліктерден дөңгелек, квадрат, тікбұрыш, сопақ, үшбұрыш құру 7.4.4 сызбада нүкте, түзу, қисық және сынық сызықтар, кесінді, дөңгелек, сопақ, тікбұрыш, квадрат, үшбұрышты тану 7.4.5 үлгі және атауы бойынша сипау арқылы дөңгелек, сопақ, тікбұрыш, квадрат, үшбұрышты тану 7.4.6 дөңгелек, сопақ, квадрат, үшбұрыштың шаблонын сызу; алған фигураны штрихтау 7.4.7 сызғыштың көмегімен түзу және қисық сызықты, кесіндіні сызу 7.4.8 сызғыштың көмегімен берілген ұзындық бойынша квадрат, тікбұрыш, үшбұрышты құру	діңгек 8.4.2 геометриялық фигуралардан еліктеу, үлгі және сөздік нұсқаулық бойынша қарапайым аппликациялар мен оюлар жасау 8.4.3 еліктеу және үлгі бойынша бөліктерден дөңгелек, квадрат, тікбұрыш, сопақ, үшбұрыш құру 8.4.4 сызбада нүкте, түзу, қисық және сынық сызықтар, кесінді, бұрыш, дөңгелек, сопақ, тікбұрыш, квадрат, үшбұрышты тану 8.4.5 үлгі және атауы бойынша сипау арқылы дөңгелек, сопақ, тікбұрыш, квадрат, үшбұрышты тану 8.4.6 дөңгелек, сопақ, квадрат, үшбұрыштың шаблонын сызу; алған фигураны штрихтау 8.4.7 сызғыштың көмегімен түзу және қисық сызықты, кесінді және бұрышты сызу 8.4.8 сызғыштың көмегімен берілген ұзындық бойынша квадрат, тікбұрыш, үшбұрышты құру	фигуралардан еліктеу, үлгі және сөздік нұсқаулық бойынша қарапайым аппликациялар мен оюлар жасау 9.4.3 еліктеу және үлгі бойынша бөліктерден дөңгелек, квадрат, тікбұрыш, сопақ, үшбұрыш құру 9.4.4 сызбада нүкте, түзу, қисық және сынық сызықтар, кесінді, бұрыш, дөңгелек, сопақ, тікбұрыш, квадрат, үшбұрышты тану 9.4.5 үлгі және атауы бойынша сипау арқылы дөңгелек, сопақ, тікбұрыш, квадрат, үшбұрышты тану 9.4.6 дөңгелек, сопақ, квадрат, үшбұрыштың шаблонын сызу; алған фигураны штрихтау 9.4.7 сызғыштың көмегімен түзу және қисық сызықты, кесінді және бұрышты сызу 9.4.8 сызғыштың көмегімен берілген ұзындық бойынша квадрат, тікбұрыш, үшбұрышты құру 9.4.9 шар – дөңгелек , куб – квадрат, діңгек – тікбұрышты ажырату

5) "Арифметикалық есептер":

5-кесте

Оқыту мақсаттары				
5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып

5.5.1 20-ға дейінгі жабық нәтижесі бар сома мен қалдықты табуға бағытталған драматизация-есептер мен көрнекі есептерді шешу, одан кейін атауы жоқ сандарды қосу мен алуға есептерді құрастыру 5.5.2 20-ға дейінгі жабық нәтижесі бар сома мен қалдықты табуға бағытталған драматизация-есептер мен көрнекі есептерді шешу, одан кейін сандардың атауын жаза отыра қосу мен алуға есептерді шешу	5.5.1 40-қа дейінгі сома мен қалдықты табуға бағытталған драматизация-есептер мен көрнекі есептерді шешу, калькулятордың көмегімен жауабын табу 5.5.2 есептеу әрекетін пайдалануды қажет ететін жағдаяттық есептерді шешу	6.5.1 60-қа дейінгі сома мен қалдықты табуға бағытталған драматизация-есептер мен көрнекі есептерді шешу, калькулятордың көмегімен жауабын табу 6.5.2 есептеу әрекетін пайдалануды қажет ететін жағдаяттық есептерді шешу	6.5.1 80-ге дейінгі сома мен қалдықты табуға бағытталған драматизация-есептер мен көрнекі есептерді шешу, калькулятордың көмегімен жауабын табу 6.5.2 есептеу әрекетін пайдалануды қажет ететін жағдаяттық есептерді шешу	6.5.1 100-ге дейінгі сома мен қалдықты табуға бағытталған драматизация-есептер мен көрнекі есептерді шешу, калькулятордың көмегімен жауабын табу 6.5.2 есептеу әрекетін пайдалануды қажет ететін жағдаяттық есептерді шешу

45. Мұғалім сыныптағы білім алушылардың ерекшеліктері және оқытудың жеке бағдарламаларының мазмұнын ескере отырып, тоқсандар бойынша ұзақ мерзімді жоспарлауды өздігінен әзірлейді.

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 96 – қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 536 -қосымша

Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5 - сыныбы үшін " Айналадағы әлем" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5 - сыныбы үшін " Айналадағы әлем" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты – білім алушыларға табиғат туралы қарапайым түсінікті меңгерту, олардың заттар және жақын ортадағы құбылыстар туралы түсініктерін жинақтау және жүйелеу.

3. "Айналадағы әлем" пәнінің міндеттері:

1) айналадағы әлемде бағдарлау үшін қажетті икемділіктер мен дағдыларды қалыптастыру;

- 2) әлеуметтік дағдылар мен құзыреттілікті қалыптастыру және дамыту;
- 3) заттардың атқарымдық қолданысын есепке ала отырып әрекеттену тәсілдерін қалыптастыру;
- 4) сөйлеу тілінің және қарым-қатынастың басқа да түрлерінің көмегімен түсінісу қабілетін қалыптастыру;
- 5) табиғатты зерделеу мүмкіндігін тудыру;
- 6) танымдық әрекетін дамыту;
- 7) айналадағы әлем туралы түсінігін кеңейту және байыту;
- 8) көру, салыстыру, жинақтау, нақтылау, қарапайым тұжырымдама жасау қабілетіне, қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды табуға үйрету;
- 9) білім алушылардың сөздік қорын байыту;
- 10) әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру;
- 11) білім алушыларда табиғатта, әлеуметтік және технологиялық орталарда тәртіп нормаларын және қауіпсіздік ережелерін ұстану дағдысын қалыптастыру.

2-тарау. Оқыту процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Бағдарлама оқыту процесін білім алушыларға қолжетімді білімді және пәндік сала бойынша икемділіктерді меңгерту, дербестігін, әлеуметтік мәдени кеңістікте бағдарлау икемділіктерін барынша дамыту үшін пәннің әдістемелік мүмкіндігін пайдалануға бағдарлайды.

5. Бағдарлама мұғалімді білім алушылардың танымдық және әлеуметтік саладағы белсенділігін аймақтық сипаттағы материалдарды (нысандар, өнеркәсіптер, ақпарт көздері) пайдалануға бағдарланған оқу әрекетін ұйымдастыру тәсілімен дамытуға бағдарлайды. Берілген пәннің оқыту мақсаттарына жету аясында жүзеге асырылатын оқу және тәрбиелеу сипатындағы жобалау әрекеті ата-аналармен, жергілікті қоғам өкілдерімен серіктестікте ұйымдастырылады.

6. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған Бағдарлама мазмұны ұсыным сипатында болады, мұғалім сыныптағы әрбір білім алушының мүмкіндігі мен оның білім алудағы ерекше қажеттіліктеріне сәйкес оны оқытудың қарқыны мен мазмұнына кез-келген өзгерістерді енгізуге құқығы бар. Пән бойынша күнделікті білім беру процесінің мазмұны жекешеленген білім беру мақсаттарына бағынған және әрбір білім алушының сыныптағы және мектептегі ұжымдық әрекетке қатысу мүмкіндігін есепке алады.

7. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқыту сөзінің мағынасы өте кең және бұл меңгеру мүмкіндіктері сәл ғана байқалатын пәндік білім аясына ғана емес, сондай-ақ осы санаттағы білім алушылар үшін маңыздырақ өмірлік дағдыларды қалыптастыруға да қатысты болады.

8. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың оқу процессін ұйымдастыру тәсілдемесінің негізінде ақыл-ой дамымауы айқын байқалатын тұлғалардың өмірін ұйымдастырудың негізін қалаушы идея ретінде бүкіл әлемде қабылданған "қалыптандыру" педагогикалық тұжырымдамасы жатыр. Осы тұжырымдамаға сәйкес білім алушы түзету педагогикалық шаралардың барлық жүйесін жобалаған кездегі негізгі және жалғыз есептеу нүктесі болып табылады. Жоспарланған педагогикалық шаралар білім алушылармен тікелей жүргізілетін жұмыстарды ғана емес, сондай-ақ қоршаған ортаның қайтадан құрылуын, әрбірбілім алушының өзіндік әрекетін ынталандыратын жағдайды тудыруды да қамтиды.

9. Әрекеттердің мазмұны мұғалімге осындай білім алушылар үшін жалғыз мүмкіндік болып табылатын оқытудың жеке бағдарламасын құру үшін бағдар ғана болып табылатын оқу бағдарламаларында ашып көрсетіледі. Оқытудың жеке бағдарламасын құру үшін білім алушыны бақылап, оның қажеттілігі мен мүмкіндігін көрсететін болмашы белгілер байқалады.

10. "Қалыптандыру" тұжырымдамасының негізінде орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды арнайы мектеп жағдайында оқыту мен тәрбиелеу процесін ұйымдастыру қағидалары қалыптастырылған.

11. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушының өзіндік бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, дербес қарқында даму құқығын тану қағидасы. Бұл қағиданы сақтау баланы оқытудың жеке бағдарламасының мазмұнын анықтау мақсатында оның мүмкіндігі мен ілгерілемелі дамуын үнемі зерделеуді білдіреді. Дамудағы және дағдыларды меңгерудегі кез-келген, тіпті ең аз деген ілгері басуды оқытудағы жағымды нәтиже деп қабылдау.

12. Педагогтың әрбір білім алушыны оқытудың мазмұнын, тәсілдерін, түрін, дидактикалық құралдарды олардың жеке мүмкіндіктері мен білім берудегі және жеке тұлғалық жетістіктерін мониторингілеу нәтижесін есепке ала отырып, өздігінен таңдау қағидасы.

13. Білім алушыларда тәжірибелік әрекеттер мен әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру үшін қажетті мектептік ортаны құру қағидасы:

1) білім мен дағдыларды жаңа жағдайға аудару қиындығына байланысты, икемділіктер мен дағдыларды қалыптастыру оларды пайдалануға болатын жағдайларға барынша жақын жағдайларда жүзеге асыру;

2) білім алушылармен сабақ өтетін жайларды әр түрлі өмірлік жағдаяттарды бейнелейтін кеңістікке айналдырылуға тиісті, заттық орта білім алушылардың қажеттіліктерінің өзгеруіне сәйкес дүркін-дүркін өзгеріп отыру;

3) мектептегі әлеуметтік-тұрмыстық және заттық-дамытудың жайлы ортасын орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жас ерекшелігі мен физиологиялық ерекшеліктерін ескере отырып құру.

14. Барлық сабақтар ең алдымен, оқу бағдарламасының мазмұны арқылы білім алушыларды жалпы дамытуға (коммуникативтік, қимыл-қозғалыстық, сөйлеу тілдік, сенсорлық) бағытталады.

15. Ойлау, сөйлеу тілі мен коммуникацияны әлеуметтендіру құралы ретінде дамыту қағидасы. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың нақты жағдайдағы мүмкіндігіне қарай педагогикалық құралдармен өтелетін сөйлеу тілінің дамуында (оның болмауына дейін), ойлау қабілетінде, қарым-қатынастық дамуында өзіндік мәселелері бар. Сөйлеу тілін түсінуді кеңейту, қарым-қатынастың сөздік және сөздік емес құралдарын қалыптастыру, білім алушылардың көрнекілік-әрекеттік ойлауын дамыту бойынша жұмыстар бірізділікпен құрылады. Білім алушылардың әрекетін педагогтың сөзбен қолдауы мөлшерлі және білім алушылардың түсінуі үшін қолжетімді болуға тиісті.

16. Оқу-тәрбиелеу процесін әлеуметтендіру бағыттылығы қағидасы. Білім алушылардың ерекшеліктеріне барынша ыңғайланған және олардың дені сау құрдастарымен өзара әрекеттенулерін шектейтін оқу және тәрбиелеу ортасы шарасыз жеңілдетілуіне байланысты білім алушыны күрделі әлеуметтік ортаға ендіру арнайы жұмысты талап етеді:

1) білім алушылардың олар үшін қолжетімді көлемдегі әлеуметтік қатынастар мен өмірлік тәжірибесін кезең-кезеңмен және жоспарлы түрде кеңейту. Оқу уақытының бір бөлігінің мектептен тыс жерде (қоғамдық көлікте жүру, дүкендерге, дәріханаларға, поштаға, емханаға, мұражайға, театрға, кафе және басқа да қоғамдық орындарға бару) ұйымдастырылуы;

2) білім алушының қоғамға ауыртпалықсыз енуі үшін оған шыдамды және мейірімді болатын қоршаған орта қалыптастыру, мектептің баланың жанұясымен және қоғаммен жоспарлы жұмысы.

17. Оқыту процесі мазмұны жағынан да, сол сияқты ұйымдастыру түрі жағынан да қатал реттелген.

18. Арнайы қағидаларға сәйкес құрылған педагогикалық шаралар білім алушылардың өзіндік белсенділігін, олардың ынтасы мен дербестігін дамытуға бағытталады.

19. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың сабақтағы дербестігінің дамуы және белсенділігінің байқалуы мүмкін әрекеттердің негізгі түрлері:

1) тірі және өлі табиғат пен әлеуметтік өмірдің құбылыстарын бақылау;

2) заттық-тәжірибелік әрекет;

3) ойын әрекеті және ойын әрекетшілдігі;

4) білім алушылардың шаруашылық-еңбектік әрекеті;

5) әлеуметтік-тұрмыстық әрекет;

6) білім алушылар мен жақын ортасындағы ересектермен арасындағы коммуникация (микросоциум);

7) оқу әрекеті (білім алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес).

20. Оқу-тәрбиелеу процесі заттық әрекетте орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың барлық кезеңі бойы құрылады.

21. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (бұдан әрі - АКТ) әдетте қолданылатын құралдардың көмегімен құрылуы мүмкін емес дамыту және түзету міндеттерін шешу үшін қажетті оқыту жағдайларын "құрастыруға" көмектесе отырып, арнайы білім беру педагогы үшін қажетті құралдардың арсеналын кеңейтеді.

22. Сабақтарда АКТ төмендегі мақсатта қолданылады:

1) көрнекілік пішіндегі қандай да бір заттық мазмұнның біреуінен басқасына еркін өтіп, сөйлеу тілінің көмегімен бір тәсілден басқасына көше отырып, тікелей бақылаудан жасырын және кез келген қажетті күрделі белгілік пішіндегі танымдық нысандарды үлгілеу;

2) білім алушының өзінің әрекетін шынайы және кешеуілдетілген уақыт режимінде талдауы үшін көзбен көруге болатын қосымша динамикалық тірек құру; топтық оқыту жағдайындағы жекеленген өнімдік әрекеттену мүмкіндігімен қамтамасыз ету; жекеленген сапалы оқыту мүмкіндігін кеңейту.

23. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқудағы жетістіктерін бағалау шараларына қойылатын талаптар гуманизм идеяларына, осы санаттағы білім алушылардың мектептік оқуының табиғатына сәйкестігіне негізделеді.

24. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жеке оқу бағдарламасында тұжырымдалған міндеттер олардың оқудағы жетістіктерін бағалау үшін пайдаланылады.

25. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың жеке бағдарламасын құру жұмысы оның қажеттілігі мен мүмкіндігін бастапқы педагогикалық бақылау арқылы жүзеге асырылады. Критериалды бағалау дамыту мен оқытудың негізгі желісінің онтогенезіне сәйкес анықталады.

26. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау тек ішкі бағалау құралдарымен ғана жүзеге асырылады. Оқытудың жеке бағдарламасын жүзеге асыру нәтижелері білім беру процесі барысында мұғаліммен сабақтарда тікелей бағаланады.

27. Педагогтар бақылау-бағалау әрекетін орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылармен жүргізілетін барлық педагогикалық процестің құрылуына негіз болатын арнайы педагогиканың "диагностика мен түзете дамыту жұмысының бірлігі" қағидасына сәйкес жүйелі түрде жүзеге асырады.

28. Бақылау, білім алушы әрекетінің өнімдерін, ауызша берген жауаптарын оқыту мен тәрбиелеудің жекеленген міндеттерімен салыстыра отырып, бағалау әрекеті болып табылады.

29. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау шараларының бірізділігі:

1) білім алушылардың даму, білім және дағдыларының даму деңгейлерін алдын ала бағалау;

2) оқытудың жеке бағдарламасын құруға арналған негіз ретіндегі білім алушының даму бейінін құру;

3) білім алушылардың жетістіктері мен дамуын ағымды бағалау олардың сабақ барысындағы жұмысын күнделікті бақылау арқылы жүзеге асырылады;

4) аралық бағалау бірінші жартыжылдық аяқталғанда жүзеге асырылады;

5) жетістіктерді қорытынды бағалау оқу жылының аяқталуына қарай жүзеге асырылады.

30. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау үшін білім алушы жетістігінің сапалық көрсеткіші болып табылатын сипаттамалық бағалау пайдаланылады.

31. Оқу-тәрбиелеу процесін ұйымдастыру үшін кабинеттер санитарлық-гигиеналық нормаларды есепке ала отырып, қажетті мектептік құрал-жабдықтармен жинақтастырылуға міндетті.

32. Сынып бөлмесіндегі жиһаз жеке, жұп немесе топ ішіндегі ұйымдастыруға мүмкіндік беру үшін қозғалмалы болғаны дұрыс. Білім алушылардың жұмыстарын және көрнекілік құралдарды қоюға арналған стенділерді, кітап сөрелерін орналастыратын орындар қарастырылады.

3 - тарау. "Айналадағы әлем" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

33. "Айналадағы әлем" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты құрайды.

34. "Айналадағы әлем" пәні бойынша оқу бағдарламасының мазмұны оқыту бөлімдері бойынша ұйымдастырылған. Бөлімдер күтілетін нәтиже (дағды немесе икемділік, білім немесе ұғыным) түрінде берілген оқу мақсаттарынан құралған бөлімшелерден тұрады. Әрбір бөлімшенің ішінде бірізділікті сақтай отырып құрастырылған оқу мақсаттары мұғалімдерге өз жұмысын жоспарлауға және білім алушылардың жетістіктерін бағалауға, сонымен қатар оларға оқудың келесі кезеңдерінен хабардар болуға мүмкіндік береді.

35. "Айналадағы әлем" пәні келесідей бөлімдерді қамтиды:

1) 1-бөлім "Мен және қоғам";

2) 2-бөлім "Менің Отаным – Қазақстан";

3) 3-бөлім "Табиғат";

4) 4-бөлім "Сөйлеу тілін қалыптастыру".

36. "Мен және қоғам" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) менің үйім;

2) мектеп.

37. "Менің Отаным – Қазақстан" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) менің қалам, ауылым;
- 2) көлік, жол қозғалысы ережелері.

38. "Табиғат" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) табиғаттағы мезгілдік өзгерістер;
- 2) өсімдіктер;
- 3) жануарлар.

39. "Сөйлеу тілін қалыптастыру" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

1) ауызша сөйлеу тілін қоршаған болмыс заттары мен құбылыстарымен таныстыру негізінде дамыту.

40. 5-сыныпқа арналған "Айналадағы әлем" пәнінің базалық мазмұны:

1) менің үйім. Тұрғын бөлмелердің: асхана, жатын бөлме, жуынатын бөлме, асүй және басқаларының атауы мен қолданысы. Жиһаздардың қолданысы. Жиһаз күтімі. Жиһазды тұрмыстық техникадан ерекшелеу. ыдыстар. Ыдыстардың атауы. Асүйлік, шәй ішетін, асханалық ыдыстардың арасындағы айырмашылықтар. Ыдыстардың күтімі және сақтау. Жиһаз бен ыдысқа ұқыпты қарау;

2) мектеп. Мектептің атауы, нөмірі мен мекенжайы. Мектепке баратын және мектептен қайтатын жол. Мектептегі және сыныптағы жиһазға, мектептің ауласына ұқыпты қарау;

3) менің Отаным – Қазақстан. Отанымыздың атауы – Қазақстан. Еліміздің басты қаласы – Астана. Отанымыздың ірі қаласы – Алматы. Мемлекеттік мерекелер және атаулы күндер;

4) көлік, жол қозғалысы ережелері. Көлік құралдары және көлік құралдарының түрлері туралы өткендерді қайталау. Әр түрлі жағдайдарда көшеден өту ережелері. Қоғамдық көлікке арналған аялдамалар. Көшелердегі және жол қилысындағы (бағдаршам, реттеуші) көлікті және жүргіншілерді реттеу ережелері. Астанадағы және Алматыдағы көлік құралдары (автобус, троллейбус, трамвай, такси, метро). Алысқа баратын көлік түрлері – пойыз, ұшақ;

5) жыл мезгілдері. Табиғаттағы мезгілдік өзгерістер. Табиғаттағы мезгілдік өзгерістерді бақылау. Ауа райы. Жаз белгілері: күн қатты қыздырады, ыстық, шық, тұман, бұлт және қара бұлт, жазғы жаңбыр, нөсер жаңбыр, бұршақ, найзағай, жай туралы түсініктерін нақтылау және кеңейту. Табиғаттағы өзгерістерді өздігінен бақылау және күнделікке жазу. Жаз айларының атауларын нақтылау. Күз белгілерін бақылау: күн қысқарады, ал түн ұзарады, суық жел соғады, жаңбыр жиі жауады, күн суытады, ағаш жапырақтары сарғаяды, түседі. Жыл құстарының қысқа дайындығы туралы мәліметтер. Қатқақтарды бақылау. Күз айларының атаулары. Қыс айларындағы табиғаттағы өзгерістерді бақылау: қыстыгүні күн кеш шығады, ерте батады, күн қысқарады, түн ұзарады, аяз, боран, қар жауады, аязды күні су қатып қалады, аяқ астындағы қар сықырлайды. Қыс айларының атаулары. Балалардың қыстағы ойындары

. Көктем белгілерін өздігінен бақылау: күн жоғары көтеріледі, қатты қыздыра бастады, мұз жүрді, қардың еруі, ағаштар бүршік жарды, жапырақтар мен гүлдер шыға бастады, жеміс ағаштары гүлдеді, ағаштар мен бұталарды отырғызу, бақшада тұқым себу, жәндіктер пайда болды, құстар ұшып келді. Көктем айларының атаулары. Жыл құстары мен жәндіктерді бақылау. Құстардың және жануарлардың көктемдегі өмірлеріндегі өзгерістерді бақылау. Балалардың көктемдегі ойындары. Адамдардың әр түрлі жыл мезгіліндегі еңбектері;

6) өсімдіктер. Бақша өсімдіктері – айырмашылықтары және салыстыру. Көкөністердің адам үшін пайдасы. Көкөністерді сақтау. Жемістер және жидектер – айырмашылықтары және салыстыру. Жемістер және жидектердің адам үшін пайдасы. Тосап, нәрсу. Бұталар мен ағаштар. Бұталар (шырғанақ, итмұрын, қарлыған) туралы түсініктерін кеңейту. Ағаштар (емен), қылқан жапырақты ағаштар (қарағай, шырша). Бұталар, ағаштар мен гүлдердің айырмашылықтары;

7) жануарлар. Үй жануарлары. Білім алушылардың үй жануарлары: ешкі, қой, түйе, сиыр, жылқы және басқалары туралы түсініктерін кеңейту. Сыртқы түрі. Олардың күтімі, адамға тигізер пайдасы. Жабайы жануарлар. Жабайы жануарлар туралы түсінікті кеңейту және нақтылау. Жабайы жануарлармен үй жануарларын салыстыру: қоректенуі, өмір сүру түрі, адам үшін пайдасы. Жабайы құстар. Білім алушылардың жабайы құстар: үйрек, қаз, аққу туралы түсініктерін кеңейту. Сыртқы түрі. Мекендеу орны. Жабайы құстардың үй құстарынан айырмашылығы. Балық және олардың құрылысы (бас, желбезек, жүзбеқанаты, құйрығы). Қозғалу тәсілі. Балықтың қоректенуі . Мекендейтін жері (өзен, теңіз, көл). Аквариумдағы балықтардың күтімі.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

41. Оқыту мақсаттары Бағдарламада кодтық белгімен берілген. Кодтағы бірінші сан сыныпты, еінші және үшінші сандар – Бағдарлама бөлімі мен бөлімшесін білдіреді, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.2.1.4 кодындағы "5" – сынып, "2.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

42. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Мен және қоғам":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары						
	5-сынып						
	5.1.1.1	үйінің	мекенжайын,	мектепке	дейінгі	жолды	білу;
	5.1.1.2	жанұядағы	тәртіп	ережелерін	орындау;		
	5.1.1.3	ересектердің	еңбектерін	сыйлау;			
	5.1.1.4	жанұяда	күші	жететін	тапсырмаларды	орындау;	
	5.1.1.5	ата-анасына,	ересек адамдарға	өтінішін,	қалауын білдіру,	ересектердің,	құрдастарының
	5.1.1.6	сөзін	бөлмей,	жайымен,	сыпайы	сөйлесу;	
		тұрғын бөлмелерді	атау,	олардың	(асхана, жатын бөлме,	жуынатын бөлме,	асүй)

1.1 Менің үйім	қолданысын түсіндіру; 5.1.1.7 негізгі үй жиһаздарын атау және олардың қолданысын түсіндіру; 5.1.1.8 жиһаз күтімі бойынша тапсырмаларды орындау; 5.1.1.9 негізгі тұрмыстық техникаларды атау және олардың қолданысын түсіндіру; 5.1.1.10 жиһазды тұрмыстық техникадан ажырату; 5.1.1.11 негізгі үй ыдыстарын атау және олардың қолданысын түсіндіру; 5.1.1.12 асүйлік, шәй ішетін, асханалық ыдыстарды ажырата білу; 5.1.1.13 ыдыс күтімі бойынша тапсырмаларды орындау; 5.1.1.14 жиһазды және ыдысты ұқыптылықпен пайдалану
1.2 Мектеп	5.1.2.1 сыныптасының есімі мен тегін айта білу; 5.1.2.2 мектептің адам өміріндегі маңызын түсіну; 5.1.2.3 мектептік қауымдастықтағы ұжымдық, топтық және тұлғааралық тәртіп нормаларын түсінуге; 5.1.2.4 білім алушының тәртіп ережелерін орындау; 5.1.2.5 мұғалімді, тәрбиешіні есімі және тегі бойынша атау; 5.1.2.6 мектептің нөмірі мен мекенжайын атау; 5.1.2.7 мектепке баратын және мектептен қайтатын жолды білу; 5.1.2.8 мектептегі және сыныптағы жиһазға ұқыптылықпен қарау; 5.1.2.9 оқу жабдықтарын дұрыс пайдалана білу; 5.1.2.10 оқу тапсырмасын түсінуге талпыну; 5.1.2.11 оқу сабағына арналған оқу орнын дайындау; 5.1.2.12 дұрыс мүсінді сақтау; 5.1.2.13 білім алушы ережелерін түсіну және орындау

2) "Менің Отаным – Қазақстан":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
	5-сынып
2.1 Менің қалам, ауылым	5.2.1.1 қала мен ауыл арасындағы айырмашылықты түсіну; 5.2.1.2 өзінің қаласындағы, ауылындағы негізгі мекемелердің (дүкен, мәдениет үйі, емхана, мектеп) қолданысын білу; 5.2.1.3 өзінің Қазақстанда тұратынын; өздерінің қаласы, ауылы Қазақстанда орналасқанын түсіну; 5.2.1.4 олардың Отаны – Қазақстан екенін ұғыну; 5.2.1.5 астана – еліміздің бас қаласы екенін түсіну; 5.2.1.6 Қазақстан Республикасының астанасының атауын білу; 5.2.1.7 өз үйінің мекенжайын атау; 5.2.1.8 мектепке дейінгі жолды табу; 5.2.1.9 өзі тұратын қаланың, ауылдың басты көшелерін атау; 5.2.1.10 еліміздің ірі қалаларын атау; 5.2.1.11 мемлекеттік мерекелерді және атаулы даталарды білу
2.2 Көлік, жол қозғалысы ережелері	5.2.2.1 жол қозғалысы ережелері, көшеден өту ережелері, бағдаршамның сигналдары туралы білімді бекіту; 5.2.2.2 балалардың көліктегі, қоғамдық орындардағы (театрдағы, мұражайдағы) тәртіп ережелерін орындау; 5.2.2.3 көшедегі тәртіп ережелерін орындау: жаяу жолмен жүру, көшеден ересектермен бірге өту, көшеден өту ережелерін орындау; 5.2.2.4 көшеден жүргіншілер өтпе жолымен, жерасты және жерүсті өтпе жолмен өту ережелерін орындау; 5.2.2.5 көшеден реттеушінің белгісі бойынша өту ережелерін орындау; 5.2.2.6 жол қилысынан өту ережелерін орындау;

	5.2.2.7 қоғамдық көліктерге арналған аялдамаларды байқау; 5.2.2.8 қаладағы көлік түрлерін: автобус, троллейбус, трамвай, такси, метро атау; 5.2.2.9 алысқа баратын көлік түрлерін: пойыз, ұшақ атау

3) "Табиғат":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
	5-сынып
3.1 Табиғаттағы мезгілдік өзгерістер	5.3.1.1 жыл мезгілдерінің белгілерін атау; 5.3.1.2 өсімдіктер мен жануарлар өмірінің жыл мезгілдеріне тәуелділігін түсіну; 5.3.1.3 табиғаттағы мезгілдік өзгерістерді атау; 5.3.1.4 табиғаттағы мезгілдік өзгерістерді бақылау; 5.3.1.5 әр түрлі жыл мезгіліндегі табиғаттағы өзгерістерді бақылау; 5.3.1.6 өнімді жинауға қатысу; 5.3.1.7 әр түрлі жыл мезгіліндегі балалар ойынын ойнау; 5.3.1.8 бақшадағы, бақтағы күзгі және көктемгі жұмыстарды атау; 5.3.1.9 мұғалім ұсынған суреттерді қарастыру және талқылау; 5.3.1.10 ауа райындағы өзгерістерді түсіну және ол жағдайды – ашық, бұлтты, жаңбыр, найзағай, жел атау; 5.3.1.11 мұғалімнің әңгімесін, түсіндіргенін тыңдау және түсіну; 5.3.1.12 жаз белгілері (күн қатты қыздырады, ыстық, шық, тұман, бұлт және қара бұлт, жазғы жаңбыр, нөсер жаңбыр, бұршақ, найзағай, жай) туралы түсініктерін нақтылау және кеңейту; жаз айларын атау; 5.3.1.13 күз белгілерін бақылау: күн қысқарады, ал түн ұзарады, суық жел соғады, жаңбыр жиі жауады, күн суытады, ағаш жапырақтары сарғаяды, түседі; күз айларын атау; 5.3.1.14 қыс айларындағы табиғаттағы өзгерістерді бақылау: қысты күні күн кеш шығады, ерте батады, күн қысқарады, түн ұзарады, аяз, боран, қар жауады, аязды күні су қатып қалады, аяқ астындағы қар сықырлайды; қыс айларын атау; 5.3.1.15 жыл құстарының (ұзақ, қараторғай) қысқа дайындығы туралы мәліметтері болу; 5.3.1.16 көктем белгілерін: күн жоғары көтеріледі, қатты қыздыра бастады, мұз жүрді, қардың еруі, ағаштар бүршік жарды, жапырақтар мен гүлдер шыға бастады, жеміс ағаштары гүлдеді, ағаштар мен бұталарды отырғызу, бақшада тұқым себу, жәндіктер пайда болды, құстар ұшып келді, өздігінен бақылау; 5.3.1.17 әр түрлі жыл мезгіліндегі адамдардың еңбектері туралы түсініктерінің болуы; 5.3.1.18 жыл құстары мен жәндіктерді бақылау; 5.3.1.19 табиғаттағы өзгерістерді өздігінен бақылау және күнделікте тіркеу; 5.3.1.20 жаз айларын нақтылау және есте сақтау; 5.3.1.21 су қоймаларының жанындағы тәртіп ережелерін білу және орындау
	5.3.2.1 жергілікті жерде ең кең жайылған көкөністерді атау; 5.3.2.2 жемістер мен көкөністерді сыртқы түрі мен дәміне қарай ажырату; 5.3.2.3 мұғалімнің тапсырмасы бойынша мектеп үлескесіндегі тәжірибе жұмыстарын орындау; 5.3.2.4 бұтаны ағашпен салыстыру; 5.3.2.5 жергілікті жерде ең көп кездесетін ағаштарды атау; 5.3.2.6 ағаштар (емен), қылқан жапырақты ағаштар (шырша, қарағай); ағаш бөліктерін: тамыр, дің, бұтақ, ағаштың басын атау; 5.3.2.7 бұталар (шырғанақ, итмұрын, қарлыған) туралы түсініктерін кеңейту; 5.3.2.8 бұталарды, ағаштар мен гүлдерді салыстыру, ажырату және атау; 5.3.2.9 сыныптағы бөлме гүлдерін ажырату және атау; 5.3.2.10 тәжірибе жұмыстарын орындау, бөлме өсімдіктерін күту (суғару, жапырақтың шаңын сүрту); 5.3.2.11 жапырақтары ірі бөлме өсімдіктерін (фикус, бегония) ажырату және атау; 5.3.2.12 бөлме өсімдіктерін дұрыс күте білу (сауыттарын, табандығын жуу, сынып ішінде

3.2 Өсімдіктер	д ұ р ы с о р н а л а с т ы р у) ; 5.3.2.13 ағаштарды, бұталарды, гүлдерді салыстыру, ажырату және атау; 5.3.2.14 бақша өсімдіктерін (баялды, кәді, болғар бұрышы) салыстыру және ажырату; 5.3.2.15 көкөністердің адам денсаулығына тигізер пайдасын түсіну; 5.3.2.16 көкөністерді дұрыс сақтау қажеттілігін түсіну; 5.3.2.17 көкөністерден салаттың оңай түрін дайындай білу; 5.3.2.18 жемістер мен жидектерді ажырату және салыстыру; 5.3.2.19 жемістер мен жидектердің адам денсаулығы үшін пайдасын түсіну; 5.3.2.20 жемістер мен жидектердің әр түрлі түрлерін (жаңа жиналған, кептірілген, тосап, нәрсу) қолдану тәсілдерін білу; 5.3.2.21 жергілікті жерде ең көп тараған көкөністер, жемістер мен жидектерді атау; 5.3.2.22 жемістер мен көкөністерді сыртқы түрі мен дәміне қарай ажырату; 5.3.2.23 терезе алдында пияз өсіру; 5.3.2.24 бөлме өсімдіктерін, мекеп жанындағы үлкенкедегі өсімдіктерді күту
3.3 Жануарлар	5.3.3.1 үй жануарлары туралы білімді кеңейту және нақтылау; 5.3.3.2 үй жануарлары (ешкі, қой, түйе, сиыр, жылқы) туралы түсініктері болу; олардың сыртқы түрі, олардың күтімі; адамға тигізер пайдасы; 5.3.3.3 үй жануарларының төлдерін, табиғат бұрышындағы жануарларды атау; 5.3.3.4 жануарлардың негізгі дене мүшелерін, қоректену және қозғалу түрін атау; 5.3.3.5 үй жануарларының күтімі бойынша көмек көрсету; 5.3.3.6 үй құстарын (қаз, күрке тауық) ажырату; 5.3.3.7 қыстап қалатын және жыл құстары туралы түсініктерінің болуы; 5.3.3.8 жыртқыш құстар (қыран, бүркіт) туралы түсініктерінің болуы; 5.3.3.9 әнші құстар туралы түсініктерінің болуы; 5.3.3.10 тұрғын үйлердің жанындағы құстарды бақылау, жергілікті құстарды (кептер, торғай, ұзақ, қараторғай) атау; 5.3.3.11 құстарға арналған жемсалғышты жасауға қатысу, қыста құстарға жем беру; 5.3.3.12 жәндіктердің түрлері туралы түсініктерінің болуы; 5.3.3.13 жәндіктердің (құмырсқа, шыбын, ханқызы, шегіртке) тануға, атауға тырысу, сыртқы түрі бойынша ажырату; 5.3.3.14 бал өндірісі, балдың пайдасы туралы түсінік болу; 5.3.3.15 жануарларды, құстарады және жәндіктерді ажырату және жалпылау; 5.3.3.16 жабайы жануарлардың (қабан, марал, арқар, акбөкен, қоян) түрлері, сыртқы түрі, қылығы, қоректенуі, өмір сүру түрі, төлдері туралы түсініктің болуы; 5.3.3.17 жабайы жануарлардың табиғат жағдайына сәйкес бейімделуі туралы түсініктің болуы; 5.3.3.18 үй және жабайы жануарларды өмір сүру түріне, қылығы мен мекендейтін орнына қарай салыстыру; 5.3.3.19 жабайы құстар (үйрек, қаз, аққу), олардың өмір сүру түріне, мекендейтін орны туралы түсініктерді кеңейту және нақтылау; 5.3.3.20 жабайы құстар мен үй құстарын ажырату және салыстыру; 5.3.3.21 ормандағы тәртіп ережелерін сақтау; 5.3.3.22 жануарлар өміріндегі адамның рөлі туралы түсінігі болу; 5.3.3.23 балық және олардың құрылысы (бас, желбезек, жүзбеқанаты, құйрығы), қозғалу тәсілі, балықтың қоректенуі, мекендейтін жері (өзен, теңіз, көл) туралы түсінігі болу; 5.3.3.24 аквариумдағы балықтарды күту; 5.3.3.25 тақырыптық экскурсия кезінде тәжірибе жұмыстарын орындау; 5.3.3.26 бағдарлама бойынша үй және жабайы жануарларды, құстарды, жәндіктерді, балықтарды тану, атау және салыстыру

4) "Сөйлеу тілін қалыптастыру":

4-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары

	5-сынып
4.1 Ауызша сөйлеу тілін қоршаған болмыс заттары және құбылыстарымен таныстыру негізінде дамыту	5.4.1.1 сөйлеу тілінде "Айналадағы әлем" пәні бойынша сабақтарда өткен заттарды және олардың белгілерін білдіретін сөздерді білу және қолдану; 5.4.1.2 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру; 5.4.1.3 өзінің жолдастарының жауаптарын тыңдау; 5.4.1.4 мұғалімнің артынан қысқа тапқақтарды қайталау; 5.4.1.5 көрсету бойынша артикуляциялық жаттығуларды о р ы н д а у ; 5.4.1.6 бақыланған құбылыс, әрекет және сурет бойынша қысқаша хабарлы сөйлемді құрастыру; 5.4.1.7 әңгімеге қатысу; сыныптастарының айтылымдарын толықтыра отырып, сұрақтарға жауап беру; 5.4.1.8 қарапайым жайылма сөйлемдерді қолдана отырып, жоспар бойынша байланыстыра сөйлей білу; 5.4.1.19 таныс сөздердің формаларын дұрыс пайдалану

43. Білім алушылардың психофизикалық және ақыл-ой дамуының ерекшеліктеріне байланысты мұғалім тоқсандар бойынша ұзақ мерзімді жоспарлауды сыныптағы білім алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес жобалайды.

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 97 – қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 537 -
қосымша

Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 6-9 сыныптары үшін "Адам және әлем" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 6-9 сыныптары үшін "Адам және әлем" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Адам және әлем" оқу пәнінің мақсаты – білім алушылардың бастауыш сыныпта алған қоршаған әлем туралы түсініктерін кеңейту және бекіту, қоршаған әлемде бағдарлаудың тәжірибелік тәсілдерін дамыту, өмірлік қажетті дағдылары мен икемділіктерін қалыптастыру.

3. Негізгі міндеттері:

1) қоршаған әлемде тәжірибелік бағдарлау үшін қажетті икемділіктер мен дағдыларды, табиғаттағы қауіпсіз тәртіпті қалыптастыру;

2) өз денсаулығын сақтау және күту дағдыларын қалыптастыру;

3) адекваттық әлеуметтік тәртіп қалыптастыру.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Бағдарламада оқу-нормативтік құжаттың дәстүрлі міндеттері арнайы білім беру мектептерінде білім беру процесін ұйымдастырудың инновациялық тәсілдерімен үйлесімді сабақтасқан.

5. Құндылыққа, іс-әрекетке, коммуникативтік, тұлғаға бағдарлық тәсілдер білім берудің классикалық негізі ретінде оқыту мақсаттарының жүйесі мен білім беру процесі нәтижелерінің басымдылығын арттыру үшін қолданылып, Бағдарламаның жаңа құрылымында көрініс тапты.

6. Қазіргі кезеңде білім алушының өздігінен білімді игеруі үшін оның белсенді іс-әрекетін ұйымдастыру оқу процесіне қойылатын негізгі талаптардың бірі болып табылады. Мұндай тәсіл пәндік білімді, әлеуметтік және коммуникативтік дағдыларды ғана емес, сонымен бірге өзінің жеке мүдделері мен болашағын сезінуге, сындарлы шешімдер қабылдауына мүмкіндік беретін тұлғалық қасиеттерді де меңгеруге ықпал етеді.

7. Тұлғалық-бағдарлық білім беруді күшейту білім беру процесінде барлық қатысушылардың өзара қарым-қатынасында өктемшілікке жол бермей, ынтымақтастығы үшін алғышарттарды құрайтын оқытудың алуан түрлі интербелсенді әдістерін қолдану кезінде мүмкін болады.

8. Білім беру процесін ұйымдастырудың барлық тәсілдемелері орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытуды шынайы заттық-тәжірибелік әрекеттің мәнмәтініндегі күнделікті қарым-қатынас жағдайында, білім, әрекеттену тәсілдерімен белсенді алмасатын нақты істер мен жағдай түрінде ұйымдастыруға бағытталған.

9. Білім алушылармен "Адам және әлем" пәні аясында жұмыс істеу процесінде "Шаруашылық еңбек", "Кәсіп", "Тәртіп мәдениеті", "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" курстарымен пәнаралық байланыс орнатылады. Аталған пәндер бойынша бағдарламалардың мазмұнын "Адам және әлем" пәні бойынша бір сабақ аясында кіріктіруге болады.

10. Оқу процесін ұйымдастыру тәсілінің негізінде ақыл-ой дамымауы айқын байқалатын тұлғалардың өмірін ұйымдастырудың негізін қалаушы идея ретінде бүкіл әлемде қабылданған "қалыптандыру" педагогикалық тұжырымдамасы жатыр. Осы тұжырымдамаға сәйкес білім алушы түзету педагогикалық шаралардың барлық жүйесін жобалаған кездегі негізгі және жалғыз есептеу нүктесі болып табылады.

11. Жоспарланған педагогикалық шаралар білім алушылармен тікелей жүргізілетін жұмыстарды ғана емес, сондай-ақ қоршаған ортаның қайтадан құрылуын, әрбір білім алушының өзіндік әрекетін ынталандыратын жағдайды тудыруды да қамтиды.

12. "Қалыптандыру" тұжырымдамасының негізінде оқыту мен тәрбиелеу процесін ұйымдастыру қағидалары қалыптастырылған:

1) білім алушының өзіндік бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, дербес қарқында даму мүмкіндігімен қамтамасыз ету. Бұл қағиданы сақтау баланы оқытудың жеке бағдарламасының мазмұнын анықтау мақсатында оның мүмкіндігі мен ілгерілемелі дамуын үнемі зерделеп отыруды білдіреді;

2) педагогтың әрбір білім алушыны оқытудың мазмұнын, тәсілдерін, түрін, дидактикалық құралдарды олардың жеке мүмкіндіктері мен білім берудегі және жеке тұлғалық жетістіктерін мониторингілеу нәтижесін есепке ала отырып, өздігінен таңдауы ;

3) білім алушыларда тәжірибелік әрекеттер мен әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру үшін қажетті мектептік ортаны құру. Білім алушылармен сабақ өтетін жайлар әр түрлі өмірлік жағдаяттарды бейнелейтін кеңістікке айналдырылады;

4) білім алушылардың мектептегі күнделікті әрекеттерінің біріктірілген сипаты. Сабақ барлық оқу пәндері бойынша біріктірілген сипатта болады;

5) әлеуметтендіру құралы ретіндегі ойлау, сөйлеу тілі мен коммуникацияны дамыту қағидасы. Сөйлеу тілін түсінуді кеңейту, қарым-қатынастың сөздік және сөздік емес құралдарын қалыптастыру, білім алушылардың көрнекілік-әрекеттік ойлауын дамыту бойынша жұмыстар бірізділікпен құрылады.

6) оқу-тәрбиелеу процесінің әлеуметтендіру бағыттылығы: білім алушыларды күрделі әлеуметтік ортаға ендіру.

13. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқыту процесі мазмұны жағынан да, сол сияқты ұйымдастыру түрі жағынан да қатал реттелуі мүмкін емес.

14. Білім алушылар сабақты әрекет түрін білім алушының өзіне қажет болған жағдайда өзгерте алатын, жекеленген жұмысты орындайтындай және педагогтан жеке көмек ала алатындай етіп ұйымдастырылуын қажет етеді. Білім алушыларға сынып бөлмесінде еркін қозағала алатындай мүмкіндік берілуге тиісті.

15. Білім алушылардың сабақтағы дербестігінің дамуы және белсенділігі байқалатын әрекеттердің негізгі түрлері:

1) тірі және өлі табиғат пен әлеуметтік өмірдің құбылыстарын бақылау;

2) заттық-тәжірибелік әрекет;

3) іскерлік ойындар;

4) білім алушылардың шаруашылық-еңбектік әрекеті;

5) әлеуметтік-тұрмыстық әрекет;

6) білім алушылар мен жақын ортасындағы ересектермен арасындағы қарым-қатынас (микросоциум);

7) оқу әрекеті (білім алушының мүмкіндіктеріне сәйкес).

16. Табиғат құбылыстары, жыл мезгілінің ауысуы, табиғаттағы және қоғамдағы адам өмірі циклдік түрде болады. Білім алушыларды қоршаған табиғат пен қоғаммен өзара әрекеттестікке тарта отырып, оларға өмірлік циклдердің қайталанғыштығын, ағымдылығын және қайтымсыздығын сезінуге мүмкіндік береді. Білім алушыларда

қоршаған әлемде және әлеуметтік ортада бағдарлау үшін қажетті әрекеттену тәсілдерін, икемділіктерді қалыптастырады. Әрекеттену тәсілдерін меңгеру білім алушылардың қоршаған әлеммен өзара әрекеттестігін қамтамасыз ететін және қолдайтын мұғалімнің басшылығымен жүзеге асырылады.

17. Мұғалім оқу процесін жергілікті табиғаттық-климаттық жағдайды, сыныптағы білім алушылардың құрамын есепке ала отырып жоспарлайды және бағдарламалық оқу материалын таңдайды. Сабақтарда оқылатын оқу материалы білім алушылар өмір сүретін болмысты бейнелейді.

18. Сабақтар көрнекі құралдардың сәйкес жүйесімен және жекешеленген жұмыстарға арналған үлестірмелі заттық материалдармен қамтамасыз етіледі. Сынып бөлмесіндегі сабақтар экскурсиялармен кезектестіріледі.

19. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқудағы жетістіктерін бағалау шараларына қойылатын талаптар гуманизм идеяларына, осы санаттағы білім алушыларды мектептік оқытудың табиғатына сәйкестігіне шартты болады.

20. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жеке оқу бағдарламасында тұжырымдалған міндеттер олардың оқудағы жетістіктерін бағалау үшін пайдаланылады.

21. Білім алушыны оқытудың жеке бағдарламасы білім алушының "Қоршаған әлем" пәні бойынша 1-5-сыныптарда қалыптасқан дағдылар деңгейін есепке ала отырып, оның мүмкіндіктері туралы мәліметтердің негізінде құрылады.

22. Білім алушылардың жетістіктерін бағалау тек ішкі бағалау құралдарымен ғана жүзеге асырылады. Мұғалім оқытудың жеке бағдарламасын жүзеге асыру нәтижелерін білім беру процесі барысында бағалайды.

23. Педагогтар бақылау-бағалау әрекетін ақыл-ойы дамымаған білім алушылармен жүргізілетін барлық педагогикалық процесстің құрылуына негіз болатын арнайы педагогиканың "диагностика мен түзете дамыту жұмысының бірлігі" қағидасына сәйкес жүйелі түрде жүзеге асырады.

24. Бақылау, білім алушының әрекетінің өнімдерін, ауызша берген жауаптарын оқыту мен тәрбиелеудің жекеленген міндеттерімен салыстыра отырып, бағалу әрекеті болып табылады.

25. Білім алушылардың жетістіктерін бағалау шараларының бірізділігі:

1) білім алушылардың даму, білім және дағдыларының даму деңгейлерін алдын ала бағалау. Оқытудың жеке бағдарламасын құруға арналған негіз ретіндегі білім алушының даму бейінін құру;

2) білім алушылардың жетістіктері мен дамуын ағымды бағалау. Ол білім алушылардың сабақ барысындағы жұмысын күнделікті бақылау арқылы жүзеге асырылады және мұғалімнің күнделікті жұмыс жоспарына тіркеліп отырады;

3) бірінші жартыжылдық аяқталғанда аралық бағалау жүзеге асырылады. Жетістіктерді қорытынды бағалау оқу жылының аяқталуына қарай жүзеге асырылады.

Икемділіктер мен дағдыларды оқытудың жеке бағдарламасына сәйкес қалыптастырудың жетістігі туралы бағалау пайымдамасы жеке бағдарламада тіркеледі.

26. Білім алушының жеке бағдарлама бойынша жетістіктерін сипаттағанда міндетті түрде білім алушының дағдылар мен икемділіктерді меңгерудегі дербестік деңгейі (өздігінен, үлгі бойынша, еліктеу бойынша, педагогпен бірлескен әрекеттің көмегімен) көрсетіледі.

3 - тарау. "Адам және әлем" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

27. "Адам және әлем" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 6-сыныпта аптасына – 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;
- 2) 7-сыныпта аптасына – 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;
- 3) 8-сыныпта аптасына – 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;
- 4) 9-сыныпта аптасына – 3 сағат, оқу жылында 102 сағат.

28. Оқу-тәрбиелеу процесін ұйымдастыру үшін сабақ тиісті көрнекілік және дидактикалық материалдарымен қамтамасыз етіледі.

29. Әр сыныптың оқу материалы бөлімдерге бөлінеді:

- 1) 1-бөлім "Өлі табиғат";
- 2) 2-бөлім "Тірі табиғат";
- 3) 3-бөлім "Адам ағзасы";
- 4) 4-бөлім "Менің Отаным".

30. "Өлі табиғат" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) табиғаттағы мезгілдік өзгерістер;
- 2) ауа райы;
- 3) табиғат құбылыстары.

31. "Тірі табиғат" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) бөлме өсімдіктері және гүлзардағы өсімдіктер;
- 2) ағаштар мен бұталар;
- 3) бақ және бақша өсімдіктері;
- 4) саябақ өсімдіктері;
- 5) орман өсімдіктері;
- 6) егістік пен шабындық өсімдіктері;
- 7) дала мен шөл өсімдіктері;
- 8) жануарлардың сан алуан түрі;
- 9) үй жануарлары мен үй құстары;
- 10) жабайы жануарлар мен құстар.

32. "Адам ағзасы" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) адам және оның денесі;
- 2) адам және оның өмірі.

33. "Менің Отаным" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) менің қалам (ауылым);
- 2) менің елім.

34. Мұғалім барлық бағдарламалық материалды сабақта жүзеге асыруға міндетті емес. Оқыту үшін білім алушылардың өмір жағдайына сәйкес келетін және оларды әлеуметтік бейімдеу үшін қажетті мазмұнды таңдап алады.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

35. Бағдарламада оқу мақсаттарын қолдануға, мониторинг өткізуге тиімді болу үшін кодтық белгі енгізілген. Кодтық белгідегі бірінші сан білім беру кезеңін, екінші сан бөлімді, үшінші сан оқу мақсатының реттік нөмерін көрсетеді. Мысалы, 1.1.1.4 кодындағы "1" – бөлім, "1.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсатының реттік саны.

1) "Өлі табиғат":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары			
	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
	6.1.1.1 күннің шығуы мен батуын ажырату;	7.1.1.1 түнгі және күндізгі аспанды ажырату;	8.1.1.1 ауа қасиеттерін бақылау;	9.1.1.1 су қасиеттерін бақылау;
	6.1.1.2 күн мен айды ажырату;	7.1.1.2 күннің жарық және жылу беретінін түсіну;	8.1.1.2 күннің жылдың әр түрлі мезгіліндегі ұзақтығын ажырату;	9.1.1.2 жыл мезгілдерін және олардың дәйектілігін атау;
	6.1.1.3 ерте, алтын, кара күзді ажырату; күз белгілерін тану (атау), күз айларын атау;	7.1.1.3 ерте, алтын, кара күзді ажырату; күз белгілерін тану (атау), күз айларын, олардың санын атау;	8.1.1.3 ерте, алтын, кара күзді ажырату; күз белгілерін тану (атау), күз айларын, олардың санын атау;	9.1.1.3 ерте, алтын, кара күзді ажырату; күз белгілерін тану (атау), күз айларын, олардың санын атау;
	6.1.1.4 күздегі өсімдіктер және жануарлар өміріндегі өзгерістерді бақылау және атау; күзгі ағаштардың жапырақтарын, жемістерін, тұқымдарын жинау және қарастыру	7.1.1.4 күздегі өсімдіктер және жануарлар өміріндегі өзгерістерді бақылау және атау; күзгі ағаштардың жапырақтарын, жемістерін, тұқымдарын жинау және қарастыру; күзгі жауын-шашынды атау	8.1.1.4 күздегі өсімдіктер және жануарлар өміріндегі өзгерістерді бақылау және атау; күзгі ағаштардың жапырақтарын, жемістерін, тұқымдарын жинау және қарастыру; күзгі жауын-шашынды атау	9.1.1.4 күздегі өсімдіктер және жануарлар өміріндегі өзгерістерді бақылау және атау; күзгі ағаштардың жапырақтарын, жемістерін, тұқымдарын жинау және қарастыру; күзгі жауын-шашынды атау; күздегі бірінші қатқалы бақылау
	6.1.1.5 қарлы, қары аз, жылы, суық қысты ажырату;	7.1.1.5 қарлы, қары аз, жылы, суық қысты ажырату; қыс	8.1.1.5 қарлы, қары аз, жылы, суық қысты ажырату; қыс	9.1.1.5 қарлы, қары аз, жылы, суық қысты

1 . 1
Табиғаттағы
мезгілдік
өзгерістер

қыс белгілерін тану\атау; қыс айларын атау;	белгілерін тану\атау; қыс айларын, олардың санын атау;	белгілерін тану\атау; қыс айларын, олардың санын атау;	ажырату; қыс белгілерін тану\атау; қыс айларын, олардың санын атау;
6.1.1.6 қыстағы өсімдіктер және жануарлар өміріндегі өзгерістерді тану және атау; қыста құстарды қосымша тамақтандыру;	7.1.1.6 қыстағы өсімдіктер және жануарлар өміріндегі өзгерістерді тану және атау; қыста құстарды қосымша тамақтандыру;	8.1.1.6 қыстағы өсімдіктер және жануарлар өміріндегі өзгерістерді тану және атау; қыста құстарды қосымша тамақтандыру;	9.1.1.6 қыстағы өсімдіктер және жануарлар өміріндегі өзгерістерді тану және атау; қыста құстарды қосымша тамақтандыру;
6.1.1.7 қысқы мерекелерді, балалардың қысқы қызықтарын, қысқы спорт түрлерін тану\атау; жылы бөлмедегі қардың және мұздың еруін бақылау;	7.1.1.7 қысқы мерекелерді, балалардың қысқы қызықтарын, қысқы спорт түрлерін тану\атау; жылы бөлмедегі қардың және мұздың еруін бақылау; қардың жерді қатып қалудан сақтайтынын түсіну;	8.1.1.7 қысқы мерекелерді, балалардың қысқы қызықтарын, қысқы спорт түрлерін тану\атау; жылы бөлмедегі қардың және мұздың еруін бақылау; қардың жерді қатып қалудан сақтайтынын түсіну;	9.1.1.7 қысқы мерекелерді, балалардың қысқы қызықтарын, қысқы спорт түрлерін тану\атау; жылы бөлмедегі қардың және мұздың еруін бақылау; қардың жерді қатып қалудан сақтайтынын түсіну; қаршықтың құрылысын лупа арқылы қарау;
6.1.1.8 ерте көктемді, көктемнің аяқталуын ажырату; көктем белгілерін тану\ атау, көктем айларын атау;	7.1.1.8 ерте көктемді, көктемнің аяқталуын ажырату; көктем белгілерін тану\ атау, көктем айларын, олардың санын атау;	8.1.1.8 ерте көктемді, көктемнің аяқталуын ажырату; көктем белгілерін тану\ атау, көктем айларын, олардың санын атау;	9.1.1.8 ерте көктемді, көктемнің аяқталуын ажырату; көктем белгілерін тану\ атау, көктем айларын, олардың санын атау;
6.1.1.9 көктемдегі өсімдіктер және жануарлар өміріндегі өзгерістерді тану және атау;	7.1.1.9 көктемдегі өсімдіктер және жануарлар өміріндегі өзгерістерді тану және атау, жануарлар мен құстардың көктемдегі қылықтары;	8.1.1.9 көктемдегі өсімдіктер және жануарлар өміріндегі өзгерістерді тану және атау, жануарлар мен құстардың көктемдегі қылықтары;	9.1.1.9 көктемдегі өсімдіктер және жануарлар өміріндегі өзгерістерді тану және атау, жануарлар мен құстардың көктемдегі қылықтары;
6.1.1.10 адамның көктемгі табиғаттағы еңбегін, көктемдегі мерекелерді білу\ атау;	7.1.1.10 адамның көктемгі табиғаттағы еңбегін, көктемдегі мерекелерді білу\ атау;	8.1.1.10 адамның көктемгі табиғаттағы еңбегін, көктемдегі мерекелерді білу\ атау;	9.1.1.10 адамның көктемгі табиғаттағы еңбегін, көктемдегі мерекелерді білу\атау;
6.1.1.11 жаз белгілерін тану\атау, жаз айларын атау;	7.1.1.11 жаз белгілерін тану\атау, жаз айларын, олардың санын атау;	8.1.1.11 жаз белгілерін тану\атау, жаз айларын, олардың санын атау;	9.1.1.11 жаз белгілерін тану\атау, жаз айларын, олардың санын атау;
6.1.1.12 адамның жазғы табиғаттағы	7.1.1.12 адамның жазғы табиғаттағы	8.1.1.12 адамның жазғы табиғаттағы	9.1.1.12 адамның жазғы табиғаттағы еңбегін,

	еңбегін, көктемдегі мерекелерді білу\ атау;	еңбегін, көктемдегі мерекелерді білу\ атау;	еңбегін, көктемдегі мерекелерді білу\ атау;	көктемдегі мерекелерді білу\ атау;
1 . 2 Ауа райы	6 . 1 . 2 . 1 ашық, жайма шуақ, бұлыңғыр ауа райын ажырату;	7 . 1 . 2 . 1 ашық, жайма шуақ, бұлыңғыр ауа райын ажырату; кешегі, бүгінгі ауа райын ажырату, атау;	8 . 1 . 2 . 1 ашық, жайма шуақ, бұлыңғыр ауа райын ажырату; кешегі, бүгінгі ауа райын ажырату, атау;	9 . 1 . 2 . 1 ашық, жайма шуақ, бұлыңғыр ауа райын ажырату; кешегі, бүгінгі ауа райын ажырату, атау;
	6 . 1 . 2 . 2 жаңбыр, нөсер жаңбыр, бұлт, кара бұлт, қар, бұршақтарды ажырату және атау, қолшатырды пайдалану;	7 . 1 . 2 . 2 жаңбыр, нөсер жаңбыр, бұлт, кара бұлт, қар, бұршақтарды ажырату және атау, қолшатырды пайдалану;	8 . 1 . 2 . 2 жаңбыр, нөсер жаңбыр, бұлт, кара бұлт, қар, бұршақтарды ажырату және атау, қолшатырды пайдалану;	9 . 1 . 2 . 2 жаңбыр, нөсер жаңбыр, бұлт, кара бұлт, қар, бұршақтарды ажырату және атау, қолшатырды пайдалану;
	6 . 1 . 2 . 3 фотосуреттерді, пиктограммаларды және басқа белгілерді пайдалана отырып, ауа райы күнтізбесін жүргізу; жаңбырды, қар жауғанды, бұршақ жауғанды бақылау;	7 . 1 . 2 . 3 фотосуреттерді, пиктограммаларды және басқа белгілерді пайдалана отырып, ауа райы күнтізбесін жүргізу; жаңбырды, қар жауғанды, бұршақ жауғанды бақылау;	8 . 1 . 2 . 3 фотосуреттерді, пиктограммаларды және басқа белгілерді пайдалана отырып, ауа райы күнтізбесін жүргізу; жаңбырды, қар жауғанды, бұршақ жауғанды бақылау;	9.1.2.3 фотосуреттерді, пиктограммаларды және басқа белгілерді пайдалана отырып, ауа райы күнтізбесін жүргізу; жаңбырды, қар жауғанды, бұршақ жауғанды бақылау;
1.3 Табиғат құбылыстары	6.1.3.1 табиғат құбылыстарын: найзағай, жай, тұман, кемпіркосак, шық, қырау, тайғақты ажырату\ атау;	7.1.3.1 табиғат құбылыстарын: найзағай, жай, тұман, кемпіркосак, шық, қырау, тайғақты ажырату\ атау;	8.1.3.1 табиғат құбылыстарын: найзағай, жай, тұман, кемпіркосак, шық, қырау, тайғақты ажырату\ атау;	9.1.3.1 табиғат құбылыстарын: найзағай, жай, тұман, кемпіркосак, шық, қырау, тайғақты ажырату\ атау;
	6.1.3.2 қар жауғанда, тайғақта, найзағай ойнағанда, жаңбыр жауғанда адамның қауіпсіздік ережелерін ұстану;	7.1.3.2 қар жауғанда, тайғақта, найзағай ойнағанда, жаңбыр жауғанда адамның қауіпсіздік ережелерін ұстану;	8.1.3.2 қар жауғанда, тайғақта, найзағай ойнағанда, жаңбыр жауғанда адамның қауіпсіздік ережелерін ұстану;	9.1.3.2 қар жауғанда, тайғақта, найзағай ойнағанда, жаңбыр жауғанда адамның қауіпсіздік ережелерін ұстану;
	6.1.3.3 кемпіркосакты, қырауды, шықты бақылау;	7.1.3.3 кемпіркосакты, қырауды, шықты бақылау;	8.1.3.3 кемпіркосакты, қырауды, шықты, қар жауғанды, қатты желді бақылау;	9.1.3.3 кемпіркосакты, қырауды, шықты, қар жауғанды, қатты желді бақылау;

2) "Тірі табиғат":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары			
	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып

2.1 Бөлме өсімдіктері және гүлзардағы өсімдіктер	6.2.1.1 мұғалімнің таңдауы бойынша бөлме өсімдігін тану, ату және күту	7.2.1.1 мұғалімнің таңдауы бойынша бөлме өсімдігін тану, ату және күту	8.2.1.1 мұғалімнің таңдауы бойынша бөлме өсімдігін тану, ату және күту	9.2.1.1 мұғалімнің таңдауы бойынша бөлме өсімдігін тану, ату және күту
	6.2.1.2 гүлзардағы кез келген жергілікті гүлді (ақкекіре, раушангүл, қырмызыгүл) тану, атау; өсімдік бөліктерін (жапырақ, гүл, сабақ) тану, атау	7.2.1.2 гүлзардағы, сондай-ақ фотосуреттегі кез келген жергілікті гүлді (ақкекіре, раушангүл, қырмызыгүл) тану, атау; өсімдік бөліктерін (жапырақ, гүл, сабақ) тану, атау; гүлдік өсімдіктерді гүлзарға отырғызуға қатысу	8.2.1.2 гүлзардағы, сондай-ақ фотосуреттегі кез келген жергілікті гүлді (ақкекіре, раушангүл, қырмызыгүл) тану, атау; өсімдік бөліктерін (жапырақ, гүл, сабақ) тану, атау; гүлзардағы гүлдерді күту	9.2.1.2 гүлзардағы, сондай-ақ фотосуреттегі кез келген жергілікті гүлді (ақкекіре, раушангүл, қырмызыгүл) тану, атау; өсімдік бөліктерін (жапырақ, гүл, сабақ) тану, атау; гүлдерден гүлшоқ жасау
2.2 Ағаштар мен бұталар	6.2.2.1 кез келген жергілікті ағашты (қарағаш, терек, емен, үйеңкі, шырша, қайың) тану және атау; ағаштың діңін, бұтағын, жапырағын тану, атау; ағаштың жемістерін (бұр, жаңғақ, талшын) салыстыру	7.2.2.1 кез келген жергілікті ағашты (қарағаш, терек, емен, үйеңкі, шырша, қайың) тану және атау; ағаштың діңін, бұтағын, жапырағын тану, атау; ағаштың жемістерін (бұр, жаңғақ, талшын) салыстыру	8.2.2.1 кез келген жергілікті ағашты (қарағаш, терек, емен, үйеңкі, шырша, қайың) тану және атау; ағаштың діңін, бұтағын, жапырағын тану, атау; әр түрлі ағаштардың жапырақтарын қарау және салыстыру; ағаштың жемістерін (бұр, жаңғақ, талшын) жинау, салыстыру	9.2.2.1 кез келген жергілікті ағашты (қарағаш, терек, емен, үйеңкі, шырша, қайың) тану және атау; ағаштың діңін, бұтағын, жапырағын тану, атау; ағаштан жасалған заттарды тану; ағаштың жемістерін (бұр, жаңғақ, талшын) жинау, салыстыру
	6.2.2.2 кез келген жергілікті бұталарды (гүлшетен, итмұрын) тану, атау; бұталардың бұтақтарын, жапырақтарын, гүлдерін тану, атау	7.2.2.2 кез келген жергілікті бұталарды (гүлшетен, итмұрын), сондай-ақ фотосуреттен тану, атау; бұталардың бұтақтарын, жапырақтарын, гүлдерін тану, атау	8.2.2.2 кез келген жергілікті бұталарды (гүлшетен, итмұрын), сондай-ақ фотосуреттен тану, атау; бұталардың бұтақтарын, жапырақтарын, гүлдерін тану, атау	9.2.2.2 кез келген жергілікті бұталарды (гүлшетен, итмұрын), сондай-ақ фотосуреттен тану, атау; бұталардың бұтақтарын, жапырақтарын, гүлдерін тану, атау
	6.2.3.1 көкөністерді: картоп, пияз, сәбіз, қызылша, қызанақ, қияр және басқаларын тану, атау; көкөністерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру	7.2.3.1 тамақтағы және атыздағы көкөністерді: картоп, пияз, сәбіз, қызылша, қызанақ, қияр және басқаларын тану, атау; көкөністерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру; бақша дақылдарын отырғызуға қатысу	8.2.3.1 тамақтағы және атыздағы көкөністерді: картоп, пияз, сәбіз, қызылша, қызанақ, қияр және басқаларын тану, атау; көкөністерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру; бақша дақылдарын отырғызуға қатысу	9.2.3.1 тамақтағы және атыздағы көкөністерді: картоп, пияз, сәбіз, қызылша, қызанақ, қияр және басқаларын тану, атау; көкөністерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру; бақша дақылдарын отырғызуға қатысу

2.3 Бақ пен бақша өсімдіктері	6.2.3.2 жемістерді: алма, алмұрт, жүзім, шабдалы, өрік, апельсин, банан немесе басқа да жергілікті жемістерді тану, атау; жемістерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру	7.2.3.2 жемістерді: алма, алмұрт, жүзім, шабдалы, өрік, апельсин, банан немесе басқа да жергілікті жемістерді тану, атау; жемістерді пішіні, түсі, дәмі, иісі бойынша ажырату және салыстыру	8.2.3.2 жемістерді: алма, алмұрт, жүзім, шабдалы, өрік, апельсин, банан немесе басқа да жергілікті жемістерді тану, атау; жемістерді пішіні, түсі, дәмі, иісі бойынша ажырату және салыстыру	9.2.3.2 жемістерді: алма, алмұрт, жүзім, шабдалы, өрік, апельсин, банан немесе басқа да жергілікті жемістерді тану, атау; жемістерді пішіні, түсі, дәмі, иісі бойынша ажырату және салыстыру
	6.3.2.3 кез келген жергілікті жидектерді тану, атау; жидектерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру	7.3.2.3 кез келген жергілікті жидектерді тану, атау; жидектерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру	8.3.2.3 кез келген жергілікті жидектерді тану, атау; жидектерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру	9.3.2.3 кез келген жергілікті жидектерді тану, атау; жидектерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру
	6.3.2.4 бақша дақылдарын: қарбыз, қауын, асқабақ тану, атау; бақша дақылдарын пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру; бұршақ (үрмебұршақ, кәді, асқабақ) тұқымын себуге, өсімдікті күтуге қатысу; жаңғақтарды: грек жаңғағын, жержаңғақты тану, атау	7.3.2.4 бақша дақылдарын: қарбыз, қауын, асқабақ тану, атау; бақша дақылдарын пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру; бұршақ (үрмебұршақ, кәді, асқабақ) тұқымын себуге, өсімдікті күтуге қатысу; жаңғақтарды: грек жаңғағын, жержаңғақты тану, атау	8.3.2.4 бақша дақылдарын: қарбыз, қауын, асқабақ тану, атау; бақша дақылдарын пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру; бұршақ (үрмебұршақ, кәді, асқабақ) тұқымын себуге, өсімдікті күтуге қатысу; жаңғақтарды: грек жаңғағын, жержаңғақты тану, атау	9.3.2.4 бақша дақылдарын: қарбыз, қауын, асқабақ тану, атау; бақша дақылдарын пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру; бұршақ (үрмебұршақ, кәді, асқабақ) тұқымын себуге, өсімдікті күтуге қатысу; жаңғақтарды: грек жаңғағын, жержаңғақты тану, атау
2.4 Саябақ өсімдіктері	6.2.4.1 саябақтағы кез келген жергілікті өсімдіктерді тану, атау;	7.2.4.1 саябақтағы кез келген жергілікті өсімдіктерді тану, атау;	8.2.4.1 саябақтағы кез келген жергілікті өсімдіктерді тану, атау;	9.2.4.1 саябақтағы кез келген жергілікті өсімдіктерді тану, атау;
	6.2.4.2 өсімдіктерге ұқыптылықпен қарау дағдысын байқату;	7.2.4.2 өсімдіктерге ұқыптылықпен қарау дағдысын байқату;	8.2.4.2 өсімдіктерге ұқыптылықпен қарау дағдысын байқату;	9.2.4.2 өсімдіктерге ұқыптылықпен қарау дағдысын байқату;
	6.2.5.1 жапырақты ағаштарды: қайың, көктерек, емен, шетен және басқа да жергілікті ағаштарды тану, атау; қылқын жапырақты ағаштар: шырша, қарағай, балқарағай және басқа да жергілікті бұталарды, кез келген жергілікті	7.2.5 1 жапырақты ағаштарды: қайың, көктерек, емен, шетен және басқа да жергілікті ағаштарды тану, атау; қылқын жапырақты ағаштар: шырша, қарағай, балқарағай және басқа да жергілікті бұталарды, кез келген	8.2.5.1 жапырақты ағаштарды: қайың, көктерек, емен, шетен және басқа да жергілікті ағаштарды тану, атау; қылқын жапырақты ағаштар: шырша, қарағай, балқарағай және басқа да жергілікті бұталарды, кез келген жергілікті	9.2.5.1 жапырақты ағаштарды: қайың, көктерек, емен, шетен және басқа да жергілікті ағаштарды тану, атау; қылқын жапырақты ағаштар: шырша, қарағай, балқарағай және басқа да жергілікті бұталарды, кез келген жергілікті

2.5 Ормандар өсімдіктері	шөптесін өсімдіктерді; кез келген жергілікті ормандағы саңырауқұлақты; жеуге жарамды, жеуге жарамсыз (мұғалімнің таңдауы бойынша) тану, атау	жергілікті шөптесін өсімдіктерді; кез келген жергілікті ормандағы саңырауқұлақты; жеуге жарамды, жеуге жарамсыз (мұғалімнің таңдауы бойынша) тану, атау	шөптесін өсімдіктерді; кез келген жергілікті ормандағы саңырауқұлақты; жеуге жарамды, жеуге жарамсыз (мұғалімнің таңдауы бойынша) тану, атау	шөптесін өсімдіктерді; кез келген жергілікті ормандағы саңырауқұлақты; жеуге жарамды, жеуге жарамсыз (мұғалімнің таңдауы бойынша) тану, атау
	6.2.5.2 табиғатта қауіпсіздік ережелерін (өзі үшін және табиғат үшін) ұстану;	7.2.5.2 табиғатта қауіпсіздік ережелерін (өзі үшін және табиғат үшін) ұстану;	8.2.5.2 табиғатта қауіпсіздік ережелерін (өзі үшін және табиғат үшін) ұстану;	9.2.5.2 табиғатта қауіпсіздік ережелерін (өзі үшін және табиғат үшін) ұстану;
2.6 Егістік және шабындық өсімдіктері	6.2.6.1 егістік пен шабындықтағы кез келген жергілікті өсімдіктерді тану және атау; оларды суреттегі бейнелерімен салыстыру	7.2.6.1 егістік пен шабындықтағы кез келген жергілікті өсімдіктерді тану және атау; оларды суреттегі бейнелерімен салыстыру; өсімдік бөліктерін атау	8.2.6.1 егістік пен шабындықтағы кез келген жергілікті өсімдіктерді тану және атау; оларды суреттегі бейнелерімен салыстыру; гербарий құрастыру	9.2.6.1 егістік пен шабындықтағы кез келген жергілікті өсімдіктерді тану және атау; оларды суреттегі бейнелерімен салыстыру; туған өлке өсімдіктерінің кескіндерін салу
2.7 Дала және шөл өсімдіктері	6.2.7.1 даладағы кез келген жергілікті өсімдікті тану және атау; оларды суреттегі бейнелерімен салыстыру	7.2.7.1 даладағы кез келген жергілікті өсімдікті тану және атау; оларды суреттегі бейнелерімен салыстыру; өсімдік бөліктерін атау	8.2.7.1 даладағы кез келген жергілікті өсімдікті тану және атау; оларды суреттегі бейнелерімен салыстыру; гербарий құрастыру	9.2.7.1 даладағы кез келген жергілікті өсімдікті тану және атау; оларды суреттегі бейнелерімен салыстыру; туған өлке өсімдіктерінің кескіндерін салу
	6.2.7.2 қияқты тану және атау	7.2.7.2 қияқты, жантақты тану және атау	8.2.7.2 қияқты, жантақты тану және атау	9.2.7.2 қияқты, жантақты тану және атау
2.8 Жануарлардың алуан түрлілігі	6.2.8.1 жануарларды, аңдарды, құстарды, балықтарды, жәндіктерді, құрттарды, жыландарды, бақаларды тану, атау	7.2.8.1 жәндіктерді: көбелектер, қоңыздар, шегірткелер және өрмекшілер және (немесе) мұғалімнің таңдауы бойынша басқаларын тану, атау, зиянды және қауіпті жәндіктерді (колорад қоңызы, бит) тану	8.2.8.1 жәндіктерді: ара, құмырсқа тану, атау, араның ұясын, құмырсқаның ұясын тану және ажырату; омарташылық өнімдерін тану және атау	9.2.8.1 жәндіктерді: маса, шыбын тану, атау; олардың адамға тигізер зиянын және күресу жолдарын түсіну
		7.2.8.2 аквариум балықтарын (мұғалімнің таңдауы бойынша) тану және	8.2.8.2 балықтарды: шортан, алабұға, мөңке балықты және (немесе) мұғалімнің таңдауы бойынша	9.2.8.2 космекенділерді: бақа, құрбаканы тану

	6.2.8.2 жануарлар өмірі үшін қажетті талаптар: су, азық, ауа, жылу	атау; аквариум балықтарын тамақтандыруға және күтуге көмектесу	басқаларын тану және атау; балықтың дене бөліктерін, қозғалу тәсілін, мекендейтін орнын атау	және атау; мекендейтін орнын атау; пайдасын түсіну
	6.2.8.3 жабайы және үй жануарларын ажырату	7.2.8.3 жыланды тану және атау; табиғатта жыланды байқаған кезде сақтық ережелерін ұстану		
2.9 Үй жануарлары және үй құстары	6.2.9.1 үй жануардарын: мысық, ит (немесе мұғалімнің таңдауы бойынша) тану және атау	7.2.9.1 үй жануардарын: мысық, ит (немесе мұғалімнің таңдауы бойынша) тану және атау	8.2.9.1 үй жануардарын: сиыр, жылқы, қой (немесе мұғалімнің таңдауы бойынша) тану және атау; адамға тигізер пайдасын түсіну	9.2.9.1 үй жануардарын тану және атау; адамға тигізер пайдасын түсіну
	6.2.9.2 үй жануарларының азығын, қылығын, күтімінің ерекшеліктерін атау	7.2.9.2 үй жануарларының азығын, қылығын, күтімінің ерекшеліктерін атау	8.2.9.2 үй жануарларының азығын, қылығын, күтімінің ерекшеліктерін атау	9.2.9.2 үй жануарларының азығын, қылығын, күтімінің ерекшеліктерін атау
	6.2.9.3 үй құстарын: тауық (немесе мұғалімнің таңдауы бойынша) тану және атау	7.2.9.3 үй құстарын: үйрек (немесе мұғалімнің таңдауы бойынша) тану және атау	8.2.9.3 үй құстарын: қаз (немесе мұғалімнің таңдауы бойынша) тану және атау	9.2.9.3 үй құстарын тану және атау
	6.2.9.4 үй құстарының азығын, қылығын, күтімінің ерекшеліктерін атау	7.2.9.4 үй құстарының азығын, қылығын, күтімінің ерекшеліктерін атау	8.2.9.4 үй құстарының азығын, қылығын, күтімінің ерекшеліктерін атау	9.2.9.4 үй құстарының азығын, қылығын, күтімінің ерекшеліктерін атау
	6.2.9.5 үй жануарлары және үй құстарына қайырымдылықпен қарау және қамқорлық көрсету	7.2.9.5 үй жануарлары және үй құстарына қайырымдылықпен қарау және қамқорлық көрсету	8.2.9.5 үй жануарлары және үй құстарына қайырымдылықпен қарау және қамқорлық көрсету	9.2.9.5 үй жануарлары және үй құстарына қайырымдылықпен қарау және қамқорлық көрсету
2.10 Жабайы жануарлар	6.2.10.1 жабайы жануардарды: түлкі, қоянды (немесе мұғалімнің таңдауы бойынша) тану және атау	7.2.10.1 жабайы жануардарды: аю, тиінді (немесе мұғалімнің таңдауы бойынша) тану және атау	8.2.10.1 жабайы жануардарды: қасқыр, жолбарысты (немесе мұғалімнің таңдауы бойынша) тану және атау	9.2.10.1 жабайы жануардарды: түлкі, қасқыр, аюды (немесе мұғалімнің таңдауы бойынша) тану және атау
	6.2.10.2 жабайы жануардардың сыртқы түрін, мекендейтін орнын, коректенуін, дене құрылысының ерекшеліктерін, аңдардың	7.2.10.2 жабайы жануардардың сыртқы түрін, мекендейтін орнын, коректенуін, дене құрылысының ерекшеліктерін, аңдардың	8.2.10.2 жабайы жануардардың сыртқы түрін, мекендейтін орнын, коректенуін, дене құрылысының ерекшеліктерін, аңдардың	9.2.10.2 жабайы жануардардың сыртқы түрін, мекендейтін орнын, коректенуін, дене құрылысының ерекшеліктерін, аңдардың

және жабайы құстар	кылықтарын, жыл мезгілінің өзгеруіне бейімделуін білу және атау	кылықтарын, жыл мезгілінің өзгеруіне бейімделуін білу және атау	кылықтарын, жыл мезгілінің өзгеруіне бейімделуін білу және атау	кылықтарын, жыл мезгілінің өзгеруіне бейімделуін білу және атау
	6.2.10.3 қыстап қалатын және жыл құстарын: торғай, сауысқан, суықторғай, қарлығаш және (немесе) мұғалімнің таңдауы бойынша басқа жергілікті құстарды тану және атау	7.2.10.3 қыстап қалатын және жыл құстарын: торғай, сауысқан, суықторғай, қарлығаш және (немесе) мұғалімнің таңдауы бойынша басқа жергілікті құстарды тану және атау	8.2.10.3 қыстап қалатын және жыл құстарын: торғай, сауысқан, суықторғай, қарлығаш және (немесе) мұғалімнің таңдауы бойынша басқа жергілікті құстарды тану және атау	9.2.10.3 қыстап қалатын және жыл құстарын: торғай, сауысқан, суықторғай, қарлығаш және (немесе) мұғалімнің таңдауы бойынша басқа жергілікті құстарды тану және атау

3) "Адам ағзасы":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары			
	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
3.1 Адам және оның денесі	6.3.1.1 адамның дене мүшелерін (бас, дене, қол, аяқ) тану және атау;	7.3.1.1 адамның дене мүшелерін (бас, дене, қол, аяқ) тану және атау;	8.3.1.1 адамның дене мүшелерін, сондай-ақ фотосуреттен (бас, дене, қол, аяқ) тану және атау;	9.3.1.1 адамның дене мүшелерін, сондай-ақ суреттен (бас, дене, қол, аяқ) тану және атау;
	6.3.1.2 адам денесі орындайтын әрекеттерді атау және көрсету	7.3.1.2 адамның бойының және дене бітімінің жеке ерекшеліктерін ажырату	8.3.1.2 өзінің бет әлпетінің, бойының, дене бітімінің жеке ерекшеліктерін түсіну	9.3.1.2 өзінің бет әлпетінің, бойының, дене бітімінің жеке ерекшеліктерін түсіну
	6.3.1.3 адам қаңқасының бөліктерін: бас сүйек, дене сүйектері (омыртқа кеуде қуысымен), аяқ пен қол сүйектерін, омыртқа, қабырға, жамбас сүйектерін атау және көрсету; қаңқаның адам денесінің тірегі екенін түсіну; жүрген, тұрған, отырған кездегі дұрыс және дұрыс емес мүсінді ажырату	7.3.1.3 адамның денесінің, қолы мен аяғының бұлшық еттерін көрсету; бұлшық еттің адамға қозғалуға, таңертеңгілік гимнастиканың қарапайым жаттығуларын орындауға көмектесетінін түсіну	8.3.1.3 ас қорыту мүшелерін атау; тамақты жақсылап шайнаудың маңызын түсіну; өсімдіктен және жануарлардан шыққан өнімдерді ажырату; пайдалы және пайдасыз тағамдарды ажырату; жаңа жасалған және бұзылып кеткен тамақ өнімдерін анықтап тану; шығару мүшелерін; бүйрек, теріні атау	9.3.1.3 тыныс алу мүшелерін және олардың атқарымын атау; адамның тыныс алуы үшін таза ауаның маңызын түсіну; қан айналымы мүшелерін атау, қанның адам ағзасы үшін маңызын атау; сезім мүшелерін атау; адамның сезім мүшелерінің қарапайым гигиеналық тәсілдерін білу
	6.3.1.4 өзінің ауру жағдайы, жағымсыз сезінулері (	7.3.1.4 өзінің ауру жағдайы, жағымсыз сезінулері (аштық, суық, ыстық, ауру	8.3.1.4 өзінің ауру жағдайы, жағымсыз сезінулері (	9.3.1.4 өзінің ауру жағдайы, жағымсыз сезінулері (

	аштық, суық, ыстық, ауру сезінімдер) туралы хабарлау;	сезінімдер) туралы хабарлау;	аштық, суық, ыстық, ауру сезінімдер) туралы хабарлау;	аштық, суық, ыстық, ауру сезінімдер) туралы хабарлау;
	6.3.1.5 өзінің тегін, есімін, әкесінің есімін, туылу датасын атау	7.3.1.5 өзінің тегін, есімін, әкесінің есімін, туылу датасын атау	8.3.1.5 өзінің тегін, есімін, әкесінің есімін, туылу датасын атау	9.3.1.5 өзінің тегін, есімін, әкесінің есімін, туылу датасын атау
3.2 Адам және оның өмірі	6.3.2.1 адам өмірінің кезеңдерін: бала, жасөспірім, ересек, қарт (кәрі) ажырату, атау; өз өмірін осы кезеңдермен салыстыру;	7.3.2.1 адам өмірінің кезеңдерін: бала, жасөспірім, ересек, қарт (кәрі) ажырату, атау; өз өмірін осы кезеңдермен салыстыру;	8.3.2.1 адам өмірінің кезеңдерін: бала, жасөспірім, ересек, қарт (кәрі) ажырату, атау; өз өмірін осы кезеңдермен салыстыру;	9.3.2.1 адам өмірінің кезеңдерін: бала, жасөспірім, ересек, қарт (кәрі) ажырату, атау; өз өмірін осы кезеңдермен салыстыру; жанұядағы туыстық қатынастарды (ата-ана, ұл, қыз, немере, іні, жиен) түсіну;
	6.3.2.2 өзін теңдестіру: "бұл жасөспірім – мен"	7.3.2.2 өзін теңдестіру: "бұл жасөспірім – мен"	8.3.2.2 өзін теңдестіру: "бұл бозбала (бойжеткен) – мен"	9.3.2.2 өзін теңдестіру: "бұл бозбала (бойжеткен) – мен"
	6.3.2.3 адам өмірінің әр түрлі кезеңдеріндегі әрекет түрлерін фотосуреттен көрсету/атау;	7.3.2.3 өзінің әрекет түрлерін фотосуреттен көрсету/атау;	8.3.2.3 өзінің әрекет түрлерін және басқа адамдардың тәуліктің әр түрлі бөліктеріндегі әрекет түрлерін фотосуреттен көрсету/атау;	9.3.2.3 фотосуретті белгілі бір түзімдік сәттермен салыстыру
	6.3.2.4 ересектерді, туысқандарын, көршілерді, мұғалімді фотосуреттен көрсету/атау;	7.3.2.4 ересектердің, ата-анасының әрекет түрлерін фотосуреттен көрсету/атау;	8.3.2.4 мамандықтары (дәрігер, аспазшы, жүргізуші) әр түрлі ересектердің әрекет түрлерін фотосуреттен көрсету/атау;	9.3.2.4 мамандықтары (дәрігер, аспазшы, жүргізуші, мұғалім, сатушы) әр түрлі ересектердің әрекет түрлерін фотосуреттен көрсету/атау;
	6.3.2.5 сыныптастарын есімдері бойынша атау; фотосуреттегі кіші-үлкен таныс, бейтаныс адамдарды ажырату; фотосуреттен достарын, сыныптастарын көрсету;	7.3.2.5 сыныптастарын есімдері бойынша атау; фотосуреттегі кіші-үлкен таныс, бейтаныс адамдарды ажырату; фотосуреттен достарын, сыныптастарын көрсету;	8.3.2.5 сыныптастарын есімдері бойынша атау; фотосуреттегі кіші-үлкен таныс, бейтаныс адамдарды ажырату; фотосуреттен достарын, сыныптастарын көрсету;	9.3.2.5 сыныптастарын есімдері бойынша атау; фотосуреттегі кіші-үлкен таныс, бейтаныс адамдарды ажырату; фотосуреттен достарын, сыныптастарын көрсету;
	6.3.2.6 ұжымдық еңбек ережелерін, ұжымдағы	7.3.2.6 ұжымдық еңбек ережелерін,	8.3.2.6 ұжымдық еңбек ережелерін, ұжымдағы	9.3.2.6 ұжымдық еңбек ережелерін, ұжымдағы

өмір ережелерін, тату ойын ережелерін орындау	ұжымдағы өмір ережелерін, тату ойын ережелерін орындау	өмір ережелерін, тату ойын ережелерін орындау	өмір ережелерін, тату ойын ережелерін орындау

4) 4-бөлім "Менің Отаным":

4-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары			
	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
4.1 Менің қалам (ауылым)	6.4.1.1 өзінің қаласын (ауылын, селосын, елді мекенін) атау	7.4.1.1 өзінің қаласын (ауылын, селосын, елді мекенін) атау	8.4.1.1 өзінің қаласын (ауылын, селосын, елді мекенін) атау	9.4.1.1 өзінің қаласын (ауылын, селосын, елді мекенін) атау
	6.4.1.2 фотосуреттен жергілікті табиғаттың көрікті жерлерін (өзен, көл, тоған, тау, орман) тану және атау;	7.4.1.2 фотосуреттен жергілікті табиғаттың көрікті жерлерін (өзен, көл, тоған, тау, орман) тану және атау;	8.4.1.2 фотосуреттен жергілікті табиғаттың көрікті жерлерін (өзен, көл, тоған, тау, орман) тану және атау;	9.4.1.2 фотосуреттен жергілікті табиғаттың көрікті жерлерін (өзен, көл, тоған, тау, орман) тану және атау;
4.2 Менің елім	6.4.2.1 өзінің елін және Қазақстанның астанасын атау, Қазақстанның туын және елтаңбасын тану	7.4.2.1 өзінің елін және Қазақстанның астанасын атау, Қазақстанның туын және елтаңбасын тану	8.4.2.1 өзінің елін және Қазақстанның астанасын атау, Қазақстанның туын және елтаңбасын тану	9.4.2.1 өзінің елін және Қазақстанның астанасын атау, Қазақстанның туын және елтаңбасын тану

36. Мұғалім сыныптағы білім алушылардың психофизикалық және зерде даму ерекшеліктеріне байланысты олардың мүмкіндіктерін есепке ала отырып, тоқсандықтар бойынша ұзақ мерзімді жоспарлауды өздігінен әзірлейді.

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 98 – қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 538 -қосымша

Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Тәртіп мәдениеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Тәртіп мәдениеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Тәртіп мәдениеті" пәнінің мақсаты орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды қоғамдық ортаға әлеуметтік бейімдеу болып табылады.

3. Тәртіп мәдениетіне оқыту міндеттері:

1) білім алушыларды қажетті гигиеналық дағдыларына баулу;

- 2) туындаған жағдайда бағдарлауға, өзін белгілі бір жағдайға сәйкес ұстауға үйрету;
- 3) қажетті әрекеттерді орындаудың бірізділігіне үйрету, өзіне деген сенімділік сезіміне иландыру;
- 4) әрекеттер мәдениетіне үйрету;
- 5) қоғамдық көлікті пайдалануға үйрету;
- 6) шамасы жететін әлеуметтік-тұрмыстық дағдыларды қалыптастыру;
- 7) әр түрлі әрекеттердегі өзара жағымды қарым-қатынасты қалыптастыру;
- 8) адамгершіліктік сана мен адамгершіліктік сезімнің белгілі бір элементтерін тәрбиелеу;
- 9) еңбекке деген жағымды қатынасты қалыптастыру;
- 10) қарым-қатынас жасауға, диалог жүргізуге үйрету.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың оқу процесін ұйымдастыру тәсілдемесінің негізінде ақыл-ой дамымауы айқын байқалатын тұлғалардың өмірін ұйымдастырудың негізін қалаушы идея ретінде бүкіл әлемде қабылданған "қалыптандыру" педагогикалық тұжырымдамасы жатыр. Осы тұжырымдамаға сәйкес білім алушы түзету педагогикалық шаралардың барлық жүйесін жобалаған кездегі негізгі және жалғыз есептеу нүктесі болып табылады. Жоспарланған педагогикалық шаралар білім алушылармен тікелей жүргізілетін жұмыстарды ғана емес, сондай-ақ қоршаған ортаның қайтадан құрылуын, әрбір білім алушының өзіндік әрекетін ынталандыратын жағдайды тудыруды да қамтиды.

5. Әрекеттердің мазмұны мұғалімге осындай білім алушылар үшін жалғыз мүмкіндік болып табылатын оқытудың жеке бағдарламасын құру үшін бағдар ғана болып табылатын оқу бағдарламаларында ашып көрсетіледі. Оқытудың жеке бағдарламасын құру үшін білім алушыны бақылап, оның қажеттілігі мен мүмкіндігін көрсететін болмашы белгілерді байқап отыру.

6. "Қалыптандыру" тұжырымдамасының негізінде орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды арнайы мектеп жағдайында оқыту мен тәрбиелеу процесін ұйымдастыру қағидалары қалыптастырылған.

7. Білім алушының өзіндік бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, дербес қарқында даму құқығын тану қағидасы.

8. Педагогтың әрбір білім алушыны оқытудың мазмұнын, тәсілдерін, түрін, дидактикалық құралдарды олардың жеке мүмкіндіктері мен білім берудегі және жеке тұлғалық жетістіктерін мониторингілеу нәтижесін есепке ала отырып, өздігінен таңдау қағидасы.

9. Білім алушыларда тәжірибелік әрекеттер мен әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру үшін қажетті мектептік ортаны құру қағидасы.

1) икемділіктер мен дағдыларды қалыптастыру оларды пайдалануға болатын жағдайларға барынша жақын жағдайларда жүзеге асырылады;

2) білім алушылармен сабақ өтетін жайлардың әр түрлі өмірлік жағдаяттарды бейнелейтін кеңістікке айналдырылуы;

3) мектептегі әлеуметтік-тұрмыстық және заттық-дамытудың жайлы ортасы орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жас ерекшелігі мен физиологиялық ерекшеліктерін есепке ала отырып (демалыс, қимыл белсенділігі мен санитарлық-гигиеналық шаралар және басқаларға арналған жабдықталған кеңістіктер), құрылады.

10. Ойлау, сөйлеу тілі мен коммуникацияны әлеуметтендіру құралы ретінде дамыту қағидасы. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың нақты жағдайдағы мүмкіндігіне қарай педагогикалық құралдармен өтелетін сөйлеу тілінің дамуында (оның болмауына дейін), ойлау қабілетінде, қарым-қатынастық дамуында өзіндік мәселелері бар. Сөйлеу тілін түсінуді кеңейту, қарым-қатынастың сөздік және сөздік емес құралдарын қалыптастыру, білім алушылардың көрнекілік-әрекеттік ойлауын дамыту бойынша жұмыстар бірізділікпен құрылады. Білім алушылардың әрекетін педагогтың сөйлеу тілі арқылы қолдауының мөлшерлі және білім алушылардың түсінуі үшін қолжетімді болуы.

11. Оқу-тәрбиелеу процесін әлеуметтендіру бағыттылығы қағидасы. Білім алушылардың ерекшеліктеріне барынша ыңғайланған және олардың дені сау құрдастарымен өзара әрекеттенулерін шектейтін оқу және тәрбиелеу ортасы шарасыз жеңілдетілуіне байланысты, білім алушыны күрделі әлеуметтік ортаға ендіру арнайы жұмысты талап етеді:

1) білім алушылардың олар үшін қолжетімді көлемдегі әлеуметтік қатынастар мен өмірлік тәжірибесін кезең-кезеңмен және жоспарлы түрде кеңейту. Оқу уақытының бір бөлігін мектептен тыс жерде (қоғамдық көлікте жүру, дүкендерге, дәріханаларға, поштаға, емханаға, мұражайға, театрға, кафе және басқа да қоғамдық орындарға бару) ұйымдастыру;

2) білім алушының қоғамға ауыртпалықсыз енуі үшін оған шыдамды және мейірімді болатын қоршаған орта қалыптастырылады. Осы мақсатта мектептің білім алушының жанұясымен және қоғаммен арасындағы жоспарлы жұмысы қарастырылады.

12. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың тәртібіндегі бұзылыстар оның төменгі қажеттіліктерінің басым болып, жоғары қажеттіліктер жүйесінің (зерделік, рухани-адамгершіліктік, этикалық) дамымауына немесе ауытқуына байланысты болады. Сондай-ақ ерік аясының және жоғарғы қажеттіліктерінің дамымауына байланысты төменгі қажеттіліктерді тежеу қиындық тудырады. Сондықтан олардан агрессиялық

байқалымдарды, бүлдіргіш әрекеттерді, қозуды (қимыл-қозғалыстық, сөйлеу тілдік), мектептен қашып кету жағдайын, оқу немесе еңбек әрекетінен бас тартуды жиі кездестіруге болады.

13. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушы өзі болатын сыныптағы, балалар немесе жасөспірімдер тобындағы жағдайды түсінбейді немесе нашар түсінеді, үнемі өзгеріп тұратын жағдайда өзін бұрын үйренген қалыпта ұстайды. Ол өзінің тәртібіне сын көзімен қарауға және оны өзгерген жағдаймен салыстыруға қабілетті емес.

14. Білім алушының тәртібіндегі кемшіліктерді жеңу қажеттілігі мектеп алдына орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға тәртіп мәдениеті бойынша білім мен дағдыларды белгілі бір жүйеде, нақты мысалдар мен жаттығулар көмегімен беру міндетін қояды.

15. Тәртіп мәдениетіне тәрбиелеу жүйелі түрде жүзеге асырылады, өмірдің барлық жақтары ендіріледі және білім алушылардың тәртібіне қойылатын талаптардың әр түрлі болуына рұқсат берілмейді.

16. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылар тез сенгіш болады, айналасындағыларға еліктегенді жақсы көреді, сондықтан оларда тәртіп нормаларын әдеттендіруге, жанұясы мен қоғамға пайдалы болуға үйретуге болады.

17. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларда тәртіп мәдениетінің дағдылары мен әдеттерін қалыптастыру бойынша мақсатты бағытталған жүйелі жұмыс олардың мектепке келуінен басталып, мектепті бітіргенімен аяқталады.

18. Бастауыш сыныптардағы "Тәртіп мәдениеті" сабақтарында қарапайым гигиеналық дағдылар әдеттендіріледі, құрдастарымен қарым-қатынаста бола білу, ересектердің талаптары мен тапсырмаларын орындау, өзін болып жатқан таныс жағдайға сәйкес ұстай білу қалыптастырылады.

19. Барлық сабақтар ең алдымен, оқу бағдарламасының мазмұны арқылы білім алушыларды жалпы дамытуға (коммуникативтік, қимыл-қозғалыстық, сөйлеу тілдік, сенсорлық) бағыттайды.

20. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқыту процесі мазмұны жағынан да, сол сияқты ұйымдастыру түрі жағынан да қатал реттелуі мүмкін емес. Ұжымдық оқыту жағдайындағы танымдық қызығушылықтың төменділігі; жаппай жұмыс кезінде пайдаланылатын ынтамаландырмаларға деген реакциясының әлсіздігі.

21. Тәртіп мәдениетіне оқыту тәсілдері:

1) әдеттендіру: білім алушыларға белгілі бір тәртіп үлгісі беріледі;

2) жаттығу: қандай да бір әрекет көптеген рет қайталанады, мұғалім білім алушыға қандай да бір тәртіп ережелерін орындаудың қажеттілігі мен ыңғайлылығын сезіндіруге қол жеткізу;

3) оқыту жағдайлары (жағдаяттық тапсырмалар, іскерлік ойындар және басқалары) білім алушының алдында тандау мәселесі туындайтындай етіп ұйымдастырылуға тиісті (мысалы, шанышқы мен пышақты немесе шанышқының өзін ғана пайдалану;

4) көтермелеу: әр түрлі тәсілдермен жүргізіледі, білім алушыларды оқуға, тәртіптің дұрыс қадамын таңдауға белсендіреді;

5) жазғыру: педагогтың және басқа білім алушылардың жағымсыз әрекетті айыптауы білім алушыны жақсы әрекет жасауға ынталандыруға бағытталған;

6) еліктеуге арналған мысалдар білім алушыға қажетті және бірегей көрнекілік үлгі болып табылады, олар педагог, ата-ана, таныс ересек адам немесе бала, әдеби (ертегілік) кейіпкер болады;

7) түсіндіру: қандай да бір жағдайда неге солай істеу керектігін көрсетіп, айтып қана қоймай, сонымен бірге түсіндіреді.

22. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың сабақтағы әрекеттерінің түрін дұрыс таңдаған жағдайда педагогикалық міндеттер де дұрыс шешіледі. Зерделенетін құбылыстар мен заттарды тікелей бақылау (экскурсияда), білім алушылардың заттық-тәжірибелік, зерделік және сөйлеу тілдік, сондай-ақ ойын әрекеттері (дидактикалық, жағдаяттық-рөлдік, іскерлік ойындар және басқалары) жетекші әрекеттер болып табылады.

23. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың тәжірибелік әрекеттерін нақты ұйымдастыру. Ұсынылатын тапсырмалардың мазмұнына меңгерілетін білім сапасы ғана емес, сондай-ақ білім алушылардың байқампаздығы мен ойлау қабілеті де тәуелді болады.

24. Оқылған материалды үнемі қайталау және бекітудің қажеттілігі орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқыған білім мен дағдыларды тез ұмытып қалатындығымен түсіндіріледі. Әрбір сабақта қайталауға уақыт бөлінеді.

25. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың бақылау және тәжірибелік әрекеттер процесінде жинаған білім мен түсініктері сөйлеу тілінде (айтылымдар, әңгімелесу, сипаттамада) тұжырымдалады. Байланыстырылған сөйлеу тілін қалыптастыруға және мәдениетті қарым-қатынас дағдыларын тәрбиелеуге үлкен көңіл бөлінеді.

26. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың қоғамдағы мәдениетті тәртіп нормалары туралы түсініктерін бейнелеуге, бекітуге, нақтылауға мүмкіндік беретін заттық-тәжірибелік және өнімдік әрекеттердің сан алуан түрлері сабақтың міндетті мазмұны болып табылады.

27. Ақпараттық-коммуникациялық технология (бұдан әрі – АКТ) әдетте қолданылатын құралдардың көмегімен құрылуы мүмкін емес дамыту және түзету міндеттерін шешу үшін қажетті оқыту жағдайларын "құрастыруға" көмектесе отырып, арнайы білім беру педагогы үшін қажетті құралдардың арсеналын кеңейтеді.

28. Сабақтарда АКТ төмендегі мақсаттарда қолданылады:

1) көрнекілік пішіндегі қандай да бір заттық мазмұнның біреуінен басқасына еркін өтіп, сөйлеу тілінің көмегімен бір тәсілден басқасына көше отырып, тікелей

бақылаудан жасырын және кез келген қажетті күрделі белгілік пішіндегі танымдық нысандарды үлгілеу;

2) баланың өзінің әрекетін шынайы және кешеуілдетілген уақыт режимінде талдауы үшін көзбен көруге болатын қосымша динамикалық тірек құру; топтық оқыту жағдайындағы жекеленген өнімдік әрекеттену мүмкіндігімен қамтамасыз ету; жекеленген сапалы оқыту мүмкіндігін кеңейту.

29. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау тек ішкі бағалау құралдарымен ғана жүзеге асырылады. Оқытудың жеке бағдарламасын жүзеге асыру нәтижелері білім беру процесі барысында мұғаліммен сабақтарда тікелей бағаланады.

30. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау шараларының бірізділігі:

1) білім алушылардың білім және дағдыларының даму деңгейлерін алдын ала бағалау, оқытудың жеке бағдарламасын құруға арналған негіз ретіндегі білім алушының даму бейінін құру;

2) білім алушылардың жетістіктері мен дамуын ағымды бағалау білім алушылардың сабақ барысындағы жұмысын күнделікті бақылау арқылы жүзеге асырылады және мұғалімнің күнделікті жұмыс жоспарына тіркеліп отырады;

3) аралық бағалау бірінші жартыжылдық аяқталғанда жүзеге асырылады, икемділіктер мен дағдыларды оқытудың жеке бағдарламасына сәйкес қалыптастырудың жетістігі туралы бағалау пайымдамасы жеке бағдарламада тіркеледі;

4) жетістіктерді қорытынды бағалау оқу жылының аяқталуына сәйкес жүзеге асырылады.

31. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау үшін білім алушы жетістігінің сапалық көрсеткіші болып табылатын сипаттамалық бағалау пайдаланылады. Сипаттамалық бағалау білім алушының жеке білім беру процесінде жүзеге асырылған аймақтағы дамуы мен оқуына қатысты өзіндік педагогикалық есеп болып табылады.

32. Әрекеттіліктің мәдениетіне тәрбиелеудегі жетістіктерді анықтау үшін білім алушының оқуға және еңбектенуге деген қалауы және икемділігі, орындалатын жұмысқа деген қызығушылығы, оның мақсаты мен қоғамдық мәнін түсінуі; кез-келген түрдегі тапсырмалар мен өтініштерді өздігінен орындаудағы белсенділігі; талап етілген нәтижеге қол жеткізуге деген ұмтылысы; ұжымдық жұмыстағы өзара көмек сияқты көрсеткіштерді пайдалануға болады.

33. Тәртіп мәдениетіне оқыту нәтижесін бағалау:

1) тәжірибеде меңгерілген әрекет тәсілдерін, тәртіп мәдениетінің дағдыларын басшылыққа ала білу;

2) тәртіп мәдениетін, оларға деген қажеттілікті білдіретін әрекеттерге қызығушылық байқату;

3) құрдастарының, айналасындағылардың тәртібіндегі жағымсыз байқалымдарға адекватты көзқарас;

4) тәртіп мәдениетінің сыртқы түрінің білім алушының ішкі тұлғалық қасиеттерімен өзара байланысы.

3 - тарау. "Тәртіп мәдениеті" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

34. "Тәртіп мәдениеті" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сыныпта аптасына – 1 сағат, оқу жылында 34 сағат;
- 2) 6-сыныпта аптасына – 1 сағат, оқу жылында 34 сағат;
- 3) 7-сыныпта аптасына – 1 сағат, оқу жылында 34 сағат.
- 4) 8-сыныпта аптасына – 1 сағат, оқу жылында 34 сағат;
- 5) 9-сыныпта аптасына – 1 сағат, оқу жылында 34 сағат.

35. 5-9 сыныптардағы орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған "Тәртіп мәдениеті" пәнінің негізгі мазмұны ұқыптылық пен жинақылықты, сыпайылықты, дәлділікті тәрбиелеуге, жақсы қылықтарды, өзін мектепте, үйде, көшеде және қоғамдық орындарда мәдениетті ұстау дағдыларын және мәдениеттіліктің күрделі байқалымдарын: өнегелікті, әдептілік, еркіндік, биязы қылықты және басқаларын әдеттендіруге бағытталған.

36. "Тәртіп мәдениеті" пәнінің мазмұны орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың өмірлік тәжірибесін байытуға бағдарланған оқытудың коммуникативтік-әрекеттік үлгісіне бағытталған.

37. "Тәртіп мәдениеті" оқу пәні күтілетін нәтижелер (дағдылар немесе икемділіктер, білім немесе түсініктер, қолданыс) түріндегі сыныптар бойынша оқыту мақсаттарын қамтитын бөлімдер мен бөлімшелер бойынша ұйымдастырылған. Әрбір бөлімшенің ішінде бірізділікті сақтай отырып құрастырылған оқу мақсаттары мұғалімдерге өз жұмысын жоспарлауға және білім алушылардың жетістіктерін бағалауға, сонымен қатар оларға оқудың келесі кезеңдерінен хабардар болуға мүмкіндік береді.

38. Бағдарламадағы оқу материалы шоғырландыру қағидасының негізінде құрамдастырылған, бұл орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларда дағдыларды қалыптастырудың шынайы қиындықтарын есепке алуға мүмкіндік береді. Оқытудың әрбір жылында білім алушылардың әр түрлі өмірлік жағдайлардағы тәртібінің мәдени түрлерін қайталауға, бекітуге және әдеттендіру үшін мүмкіндік тудырылады.

39. Бағдарлама келесідей бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Сыртқы келбет мәдениеті";
- 2) 2-бөлім "Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті";
- 3) 3-бөлім "Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті".

40. "Сыртқы келбет мәдениеті" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) дене гигиенасы;

2) киім және аяқ киім гигиенасы;

3) тамақтану мәдениеті.

41. "Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет;

2) әрекеттік мәдениет.

42. "Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) үйдегі және мектептегі тәртіп мәдениеті;

2) көшедегі тәртіп мәдениеті;

3) қызмет көрсету мекемелеріндегі тәртіп мәдениеті.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

43. Бағдарламада оқу мақсаттарын қолдануға, мониторинг өткізуге тиімді болу үшін кодтық белгі енгізілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші сан бөлімді, үшінші сан бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.2.2.1 кодындағы "5" – сынып, "2.2" – бөлімше, "1" – оқу мақсатының реттік саны.

44. Оқыту мақсатының мазмұны:

1) "Сыртқы келбет мәдениеті":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
1.1 Дене гигиенасы	5.1.1.1 тамақ ішер алдында, дәретханадан, ойыннан кейін қолын сабындап жуу; 5.1.1.2 ұйқыдан кейін және ұйықтар алдында жуыну, жуыну процесі әрекеттерінің	6.1.1.1 тамақ ішер алдында, дәретханадан, ойыннан кейін қолын сабындап жуу; 6.1.1.2 ұйқыдан кейін және ұйықтар алдында жуыну, жуыну процесі әрекеттерінің бірізділігін сақтау; 6.1.1.3 сүлгімен құрғатып сүрту; 6.1.1.4 тамақтан кейін ауызын	7.1.1.1 ұйқыдан кейін және ұйықтар алдында жуыну, жуыну процесі әрекеттерінің бірізділігін сақтау; 7.1.1.2 сүлгімен құрғатып сүрту; 7.1.1.3 тамақтан кейін ауызын шаю; 7.1.1.4 таңертең және кешке тіс тазарту; 7.1.1.5 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарақ	8.1.1.1 таңертеңгілік, кешкілік гигиеналық шараларды ескертусіз-ақ орындау; 8.1.1.2 сүлгімен құрғатып сүрту; 8.1.1.3 тамақтан кейін ауызын шаю; 8.1.1.4 таңертең және кешке тіс тазарту; 8.1.1.5 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарақ) күтіп	9.1.1.1 таңертең үнемі бір мезгілде тұру, таңертеңгілік жаттығуларды орындау; 9.1.1.2 өзінің сыртқы түрін бақылау; 9.1.1.3 жеке гигиеналық заттарды күтіп ұстау; 9.1.1.4 айнаның алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке келтіру; 9.1.1.5 ұйықтар алдында аяғын жуу, сүлгімен құрғатып сүрту;

	бірiздiлiгiн сақтау; 5.1.1.3 сүлгiмен құрғатып сүрту; 5.1.1.4 тамақтан кейiн ауызын ш а ю ; 5.1.1.5 таңертең және кешке тiс тазарту.	ш а ю ; 6.1.1.5 таңертең және кешке тiс тазарту; 6.1.1.6 гигиена заттарын (тiс мзуесегi, сабын салғыш, тарак) күтiп ұстау; 6.1.1.7 орамалын пайдалану, түшкiрген және жөтелген кезде этикалық ережелердi орындау	) күтiп ұстау; 7.1.1.6 орамалын пайдалану, түшкiрген және жөтелген кезде этикалық ережелердi орындау; 7.1.1.7 айна алдында тарактың көмегiмен шашын тәртiпке келтiру; 7.1.1.8 ұйықтар алдында аяғын жуу, орамалмен құрғатып сүрту	ұстау; 8.1.1.6 орамалын пайдалану, түшкiрген және жөтелген кезде этикалық ережелердi орындау; 8.1.1.7 айна алдында тарактың көмегiмен шашын тәртiпке келтiру; 8.1.1.8 ұйықтар алдында аяғын жуу, ормалмен құрғатып сүрту	9.1.1.6 балаларға арналған жақпамайды пайдалану; 9.1.1.7 шаш жуғанда сусабынды пайдалану; 9.1.1.8 қол мен аяқ тырнағының күтiмi туралы бiлу ; 9.1.1.9 сыныптастарының және өзiнiң қолы мен тынағының жағдайының дұрыс еместiгiн байқау
1.2 Киiм және аяқ киiм гигиенасы	5.1.2.1 мұғалiмнiң көмегiмен киiм мен аяқ киiмдi ауа райына сәйкес таңдау; 5.1.2.2 өзiнiң киiмiн бүктеп шкафта салу және iлу; 5.1.2.3 сыртқы киiмiн өздiгiнен кию, күртеше мен пәлтесiнiң сырмасын және түймесiн салу; 5.1.2.3 бетiнiң, қолының, киiмнiң және аяқ киiмiнiң тазалығын сақтау; 5.1.2.4 күн бойына өз киiмiнiң тазалығын сақтай бiлу	6.1.2.1 киiм мен аяқ киiмдi ауа райына сәйкес өздiгiнен таңдауға тырысу; 6.1.2.2 өзiнiң киiмiн бүктеп шкафта салу және iлу; 6.1.2.3 сыныптасына киiмнiң сыртқы түрiн бағалауға көмектесу; 6.1.2.4 киiм щеткасын, аяқ киiм щеткасын пайдалану; 6.1.2.5 өзiнiң киiмi мен аяқ киiмiн ұқыптылықпен және сақтап кию	7.1.2.1 өзiнiң киiмiн бүктеп шкафта салу және iлу; 7.1.2.2 сыртқы киiмiн өздiгiнен кию, күртеше мен пәлтесiнiң сырмасын және түймесiн салу; 7.1.2.3 киiм щеткасын , аяқ киiм щеткасын пайдалану; өздiгiнен үй киiмiн кию; 7.1.2.4 үйден, мектептен шыққанда өзiнiң сыртқы түрiнiң ұқыпты екенiн тексеру; 7.1.2.5 кiшкентай балаға немесе құрдасына пәлте киiп, түймесiн салуға , мойынорағышын байлауға көмектесу	8.1.2.1 күн бойына өз киiмiнiң тазалығын сақтай бiлу; 8.1.2.2 аяқ киiмiн тазарту, өзiнiң киiмiн ұқыптылықпен шкафта iлу; 8.1.2.3 өздiгiнен үй киiмiн кию; 8.1.2.4 киiмiн, аяқ киiмiн ұқыпты және таза ұстау; 8.1.2.5 үйден, мектептен шыққанда өзiнiң сыртқы түрiнiң ұқыпты екенiн тексеру; 8.1.2.6 мерекеге, қонаққа бару үшiн киiм таңдай бiлу; 8.1.2.7 киiмдi ауа райына, жыл мезгiлiне	9.1.2.1 күн бойына өз киiмiн таза ұстау; 9.1.2.2 ұйықтар алдында, өзiнiң киiмi мен аяқ киiмiн тәртiпке келтiру; 9.1.2.3 үйден, мектептен шыққанда өзiнiң сыртқы түрiнiң ұқыпты екенiн тексеру; 9.1.2.4 мерекеге, қонаққа бару үшiн киiмдi өздiгiнен таңдай бiлу; 9.1.2.5 киiмдi ауа райына, жыл мезгiлiне сәйкес таңдай бiлу; 9.1.2.6 су киiм мен аяқ киiмдi кептiру; 9.1.2.7 резенке етiктi жуу; 9.1.2.8 сыртқы түрiнiң болып жатқан өмiрлiк

				сәйкес таңдай білу	жағдайға сәйкес келмейтінін байқау
1.3 Тамақтану мәдениеті	5.1.3.1 тамақтану ережелерін (үстел басында тұзу отыру, шынтағын үстелге қоймау, тамақты асықпай, мұқият шайнау, нанды бөліп алу) орындау; 5.1.3.2 тамақтану процесінде тамақ ішу құралдарын (үлкен, кішкентай қасық, майлық қағаз салғыш) дұрыс пайдалану; 5.1.3.3 тамақ ішу кезінде майлық қағазды пайдалану; 5.1.3.4 тамақты ұқыпты, дыбысын шығармай, мұқият шайнап жеу	6.1.3.1 тамақтану ережелерін (үстел басында тұзу отыру, шынтағын үстелге қоймау, тамақты асықпай, мұқият шайнау, нанды бөліп алу) орындау; 6.1.3.2 тамақтану процесінде тамақ ішу құралдарын (үлкен, кішкентай қасық, майлық қағаз салғыш) дұрыс пайдалану; 6.1.3.3 тамақ ішу кезінде майлық қағазды пайдалану; 6.1.3.4 тамақ өнімдеріне ұқыптылықпен қарау	7.1.3.1 тамақтану ережелерін орындау; 7.1.3.2 тамақ ішу құралдарын (шанышқы, пышақ) дұрыс пайдалану; 7.1.3.3 тамақ ішу кезінде майлық қағазды пайдалану; 7.1.3.4 тамақ өнімдеріне ұқыптылықпен қарау; 7.1.3.5 тамақ ішіп болғаннан кейін, ас ішетін құралды дастарханға емес, тәрелкеге салу; 7.1.3.5 дәмді тамақ үшін алғысын білдіру	8.1.3.1 тамақтану ережелерін орындау; 8.1.3.2 тамақтану процесінде тамақ ішу құралдарын дұрыс пайдалану; 8.1.3.3 тамақ ішу кезінде майлық қағазды пайдалану; 8.1.3.4 тамақ өнімдеріне ұқыптылықпен қарау; 8.1.3.5 ересек адамдарға дастархан жаюға және үстелдегі ыдыстарды жинауға көмектесу; 8.1.3.6 өзінің және сыныптасының тәртібінің дастархан басындағы тәртіп ережелеріне сәйкес келмейтінін байқау; 8.1.3.7 дәмді тамақ үшін алғысын білдіру	9.1.3.1 тамақтану ережелерін орындау; 9.1.3.2 нәрсудағы жемістердің сүйегін шәй қасықпен алып, ақырын ғана тәрелкеге салу; 9.1.3.3 тамақ ішіп болғаннан кейін қасықты, шанышқыны, пышақты тәрелкеге салу; 9.1.3.4 тамақтану процесінде тамақ ішу құралдарын дұрыс пайдалану; 9.1.3.5 тамақ өнімдеріне ұқыптылықпен қарау; 9.1.3.6 ересек адамдарға дастархан жаюға және үстелдегі ыдыстарды жинауға көмектесу

2) "Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып

2 . 1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	5.2.1.1 құрдастарымен, мұғаліммен кездескенде сыпайыгершілікпен амандасу, қоштасқанда сәл басын иіп қоштасу; 5.2.1.2 амандасу сөздерін жымып, анық, сергек айту; 5.2.1.3 "Сәлеметсіз бе", "Сау болыңыз", "Мархабат" сыпайыгершілік сөздерін пайдалану; 5.2.1.4 ересектердің сөзін бөлмеу, олардың әңгімесіне араласпау; 5.2.1.5 кірген үлкен адамға орындық ұсыну немесе өз орнын беру; 5.2.1.6 ересек адамдарды мұқият тыңдау, тыныш тұру, сөйлеп тұрған адамның бетіне қарау.	6.2.1.1 құрдастарымен, мұғаліммен кездескенде сыпайыгершілікпен амандасу және қоштасу; 6.2.1.2 ұл балалар қыз балалармен бірінші амандаса білу; 6.2.1.3 "Кешіріңіз", "Кіруге рұқсат па", "Кіруге бола ма" сыпайыгершілік сөздерін пайдалану; 6.2.1.4 басқалардың амандасуына тілектестік достық пейілмен жауап беру; 6.2.1.5 жасы үлкен адамдармен "сіз" деп сөйлесу; 6.2.1.6 ұл балалар қыз балаларға жол беру; 6.2.1.7 қоғамдық орындарда жайлап, ақырын сөйлеу; 6.2.1.8 ересек адамдардың еңбегіне сыйласымдылықпен қарау, ересектердің жұмысына бөгет жасамау.	7.2.1.1 "Қайырлы таң", "Қайырлы күн", "Қайырлы кеш", "Қайырлы түн" сыпайыгершілік сөздерін пайдалану; 7.2.1.2 жасы үлкен адамдармен "сіз" деп сөйлесу; 7.2.1.3 ересек адамдардың күнделікті еңбегіне, ата-анасының қамқорлығына сыйласымдылық таныту; 7.2.1.4 сыныптастарына тілектестік пейіл білдіріп, қайырымды іс жасауға ұмтылу; 7.2.1.5 сөйлесіп тұрған адамның көзіне тура қарап, тілектестігін білдіру; 7.2.1.6 ересек адамның сөзін бөлмей, мұғалімді тыңдау; 7.2.1.7 өз тәртібінің талап етілетін нормаға сәйкес келмейтінін байқау.	8.2.1.1 сөйлеу тілінде сөйлесіп тұрған адамның ұлтына қарай әр түрлі қаратпа сөздерді пайдалану; 8.2.1.2 қазақ тілінде амандасып, қазақ тілінде қоштасу; 8.2.1.3 "Қайырлы түн", "Алғысымды білдіремін", "Рақым етіңіз" деген сыпайыгершілік сөздерін пайдалану; 8.2.1.4 басқалардың амандасуына тілектестік достық пейілмен жауап беру; 8.2.1.5 "сыпайыгершілік" сөзінің мағынасын түсіну; 8.2.1.6 жолдасының сөзін бөлмей тыңдай білу; 8.2.1.7 нақты бір жағдайдағы өзінің тәртібін бағалау.	9.2.1.1 қазақ халқында ересектерге қатысты қабылданған әдеттегі қарым-қатынасты ұстану; 9.2.1.2 сыпайыгершілік сөздерді пайдалану; 9.2.1.3 сыныптастарына, көршілеріне тілектестік пейіл білдіру; қайырымды іс істеуге тырысу; 9.2.1.4 сөйлесіп тұрған адамның көзіне тура қарап, тілектестігін білдіру; 9.2.1.5 өз тәртібінің талап етілетін нормаға сәйкес келмейтінін байқау. 9.2.1.6 "сыпайыгершілік" сөзінің мағынасын түсіну; 9.2.1.7 қонақта құрдастарымен және ересек адамдармен таныса білу; 9.2.1.8 ересектердің сөзін бөлмеуге, олардың әңгімесіне араласпауға тырысу.
			7.2.2.1 бастаған ісін аяғына дейін жеткізу;	8.2.2.1 қоғамдық еңбекке қатысу, мұғалімге, тәрбиешіге, ата-анасына көмектесу; 8.2.2.2 жаны	9.2.2.1 өзінің жұмыс орнында, сыныбында, шеберханада, ойын бөлмесінде, үйде тазалық сақтау, тәртіпте

2.2 Әрекет мәдениеті	5.2.2.1 мектептік құрал-жабдықтарды өзінің орнына қою, оларды ұқыптылықпен пайдалана білу; 5.2.2.2 үстелінің, сөресінің тазалығын сақтау, тәртіпте ұстау; 5.2.2.3 ойын, сабақ, еңбек, демалыс кезінде тілектестік байқату, көмек көрсету	6.2.2.1 өз оқу құралдарына барлық жерде және үнемі ұқыптылықпен қарау; 6.2.2.2 кітапты таза қолымен ұстап, парақтарын бүктемей, үстел үстіне қойып қана пайдалану; 6.2.2.3 адамдарға және олардың еңбектерінің нәтижелеріне құрметпен қарау	7.2.2.2 жұмысын тек жақсы орындауға тырысу; 7.2.2.3 қоғамдық еңбекке қатысу, мұғалімге, тәрбиешіге, ата-анасына көмектесу; 7.2.2.4 жанұя мүшелерімен, сыныптастарымен, достарымен келісу, бірге әрекеттену, бір-біріне көмектесу	мүшелерімен, сыныптастарымен, достарымен келісу, бірге әрекеттену, бір-біріне көмектесу; 8.2.2.3 өзінің жұмыс орнында, сыныбында, шеберханада, ойын бөлмесінде, үйде тазалық сақтау, тәртіпте ұстау; 8.2.2.4 кез келген тапсырманы, кез келген жұмысты тек жақсы орындауға тырысу	ұстау; 9.2.2.2 мақсатқа жетуде табандылық көрсету; 9.2.2.3 бос отырмау, бүгін істеуге болатынды ертеңге қалдырмау; 9.2.2.4 кез келген тапсырманы, кез келген жұмысты тек жақсы орындауға тырысу; 9.2.2.5 табиғатты сүю, жануарларға қамқорлық көрсету

3) "Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
3.1 Үйдегі және мектептегі тәртіп мәдениеті	5.3.1.1 ғимаратқа кірер алдында аяғын сүрту; 5.3.1.2 үйде, мектепте күн түзімін орындау; 5.3.1.3 үйде және мектепте өз заттарын тәртіпте ұстау; 5.3.1.4 ғимаратқа кіргенде бас киімін шешу; 5.3.1.5 мектепке таза, ұқыпты болып келу, айна алдында киімін тәртіпке келтіру; 5.3.1.6 мектеп дүниесіне, мектеп құрал-жабдықтарына ұқыптылықпен қарау	6.3.1.1 үйде, мектепте күн түзімін орындау; 6.3.1.2 ғимаратқа кіргенде бас киімін шешу; 6.3.1.3 мектепке таза, ұқыпты болып келу, айна алдында киімін тәртіпке келтіру; 6.3.1.4 сабақта, үзілісте және сыныптан тыс уақыттарда білім алушының тәртіп ережесін орындау; 6.3.1.5 мектеп дүниесіне, мектеп құрал-жабдықтарына ұқыптылықпен қарау; 6.3.1.6 үй күтімі	7.3.1.1 үйде ата-анасына, жанұяның үлкен және кіші мүшелеріне қолынан келетін көмегін көрсету; 7.3.1.2 өзінің жағдайы туралы айтып, көмек сұрай білу; 7.3.1.3 ғимаратқа кіргенде бас киімін шешу; 7.3.1.4 білім алушының тәртіп ережелерін орындау; 7.3.1.5 мектепке таза, ұқыпты болып келу, киімін тәртіпке келтіру;	8.3.1.1 тұрмыстық электр құралдарын пайдаланғанда қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 8.3.1.2 көршілерімен жағымды қарым-қатынаста болу; 8.3.1.3 мектепке таза, ұқыпты болып келу, айна алдында киімін тәртіпке келтіру; 8.3.1.4 мектепте, үйде тәртіп ережелерін орындау; 8.3.1.5 мектеп дүниесіне, мектеп құрал-жабдықтарына ұқыптылықпен қарау	9.3.1.1 тұрмыстық электр құралдарды, ыстық, үшкір, өткір заттарды пайдаланғанда қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 9.3.1.2 көршілерімен жағымды қарым-қатынаста болу; 9.3.1.3 қауіпсіздік ережелерін (жақсы таныс емес адамдарға есік ашпау) орындау; 9.3.1.4 қонақжайлық ережелерін ұстану; 9.3.1.5 мектепке таза, ұқыпты

	; 5.3.1.7 сабақтағы, мектептегі, мектеп жанындағы үлескедегі тәртіп ережелерін орындау; 5.3.1.8 үйде қолынан келетін міндеттерді орындау	бойынша қолынан келетін көмекті көрсету; 6.3.1.7 ересектердің тапсырмасын орындау	7.3.1.6 сабақта, үзілісте және сыныптан тыс уақыттарда білім алушының тәртіп ережесін орындау; 7.3.1.7 мектеп жанындағы үлескедегі күзгі және көктемгі жұмыстарға қатысу	; 8.3.1.6 кезекшінің міндетін атқару, мектеп жайларын жинастыруда ересектерге көмек көрсету; 8.3.1.7 үйдегі міндеттерін орындау	болып келу, киімін тәртіпке келтіру; 9.3.1.6 кезекшінің міндетін атқару, ересектерге мектеп жайларын мектептік шараларды өткізу үшін дайындауға көмек көрсету
3.2 Көшедегі тәртіп мәдениеті	5.3.2.1 көшені қоқсытпауға әдеттену; 5.3.2.2 үйдің қабырғасына, дуалдарға сурет салуға болмайтынын білу; 5.3.2.3 жаяужолдың оң жағымен жүру; 5.3.2.4 көшені бағдаршамның белгісі бойынша және жаяу өтпе жол бойымен өтуді білу	6.3.2.1 көшені қоқсытпауға әдеттену; 6.3.2.2 үйдің қабырғасына, дуалдарға сурет салуға болмайтынын білу; 6.3.2.3 көшеде қатты сөйлеу, күлу, басқалардың көңілін өзіне аудару әбес қылық екенін білу	7.3.2.1 көшені қоқсытпауға әдеттену; 7.3.2.2 үйдің қабырғасына, дуалдарға сурет салуға болмайтынын білу; 7.3.2.3 көшеде қатты сөйлеу, күлу, басқалардың көңілін өзіне аудару әбес қылық екенін білу; 7.3.2.4 жаяужолдың оң жағымен жүру	8.3.2.1 көшені қоқсытпауға әдеттену; 8.3.2.2 үйдің қабырғасына, дуалдарға сурет салуға болмайтынын білу; 8.3.2.3 көшеде өткіншілердің көңілін өзіне аудармау; 8.3.2.4 жаяужолдың оң жағымен жүру; 8.3.2.5 таныс адамды кездестіргенде сөйлесу үшін шетке қарай шығу	9.3.2.1 көшені қоқсытпауға әдеттену; 9.3.2.2 көшеде өткіншілердің көңілін өзіне аудармау; 9.3.2.3 жаяужолдың оң жағымен жүру; 9.3.2.4 таныс адамды кездестіргенде сөйлесу үшін шетке қарай шығу; 9.3.2.5 топ болып келе жатқан балаларға жаяужолды толықтай басып алуға болмайды
3.3 Қызмет көрсету мекемелеріндегі тәртіп мәдениеті	5.3.3.1 емханадағы тәртіп ережесін ұстану, дәрігер қабылдауында өз кезегін күту; 5.3.3.2 көлікке кіру және шығу ережелерін орындау; 5.3.3.3 басқа жолаушылармен әрекетте	6.3.3.1 емханадағы, шаштараздағы тәртіп ережесін ұстану, өз кезегін күту; 6.3.3.2 дүкендегі тәртіп ережелерін орындау	7.3.3.1 қызмет көрсету мекемелеріндегі тәртіп ережесін орындау; 7.3.3.2 қоғамдық көлікте жол ақысын дұрыс және дер кезінде төлеу, қоғамдық көліктегі тәртіп	8.3.3.1 қоғамдық орындардағы тәртіп ережесін ұстану; 8.3.3.2 дүкенде керегін сатып алу; 8.3.3.3 қоғамдық көлікте жол ақысын дұрыс және дер кезінде төлеу; 8.3.3.6 қарт адамдар	9.3.3.1 қоғамдық орындардағы тәртіп ережесін ұстану; 9.3.3.2 дүкенде, супермаркетте, сауда орталықтарындағы тәртіп ережелерін орындау; 9.3.3.3 көңіл көтеру шараларында өздерін дұрыс ұстай білу; 9.3.3.4 театрдағы, кинотеатрдағы тәртіп ережелерін ұстану;

	сыпайыгершілік қатынас ережелерін орындау		ережелерін орындау	мен балалы жолаушыларға орын беру	9.3.3.5 басқа адамдармен кез келген жағдайда сыпайыгершілік қатынаста болу ережелерін орындау

45. Білім алушылардың психофизикалық және ақыл-ой дамуының ерекшеліктеріне байланысты Бағдарламаның мазмұны тоқсандар бойынша реттелмейді. Тақырыптарды оқыту дәйектілігін мұғалім сыныптағы білім алушылардың қалыптастырылған мінез-құлық және мәдени дағдыларының дейгейіне қарай мұғалім анықтайды.

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 99 – қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 539 -
қосымша

Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Бейнелеу өнері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Бейнелеу өнері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты – білім алушыларды заттардың пішінін, құрылымын, шамасын, түсін, олардың кеңістіктегі орнын дұрыс қабылай білуге және оларды бейнелеу құралдарының көмегімен бере білуге үйрету.

3. Оқу пәнінің міндеттері:

1) графикалық дағдыларды және оларды оқу және тәжірибелік әрекеттерде пайдалана білуді дамыту және қалыптастыру;

2) жанасымдылық, кинестикалық, көру талдауыштарды тірек ете отырып, оларды бейнелеу процесіне қажетті материалдармен және құралдармен таныстыру;

3) тапсырманың мақсатын түсінуге және оны өздігінен немесе ересек адамның көмегімен орындауға, қимаүлгілерді пайдалануға, нобай бойынша сурет салуға, бөліктерінің суреттерін аяқтауға, сызықтан шықпай бояуға үйрету;

4) бейнелеу өнеріне деген қызығушылықты қалыптастыру және қабылдауға қолжетімді бейнелу өнері шығармаларымен таныстыру;

5) білім алушылардың танымдық аймағындағы кемшіліктерді жүйелі және мақсатты бағытталған дамыту арқылы түзетуге көмектесу;

6) қимыл-қозғалыстық аймақты вариативтік және дүркін-дүркін қайталанып отыратын сан алуан түрлі бейнелеу құралдарын және материалдарды пайдалана отырып түзету;

7) сәндік және тақырыптық сурет салу, тікелей заттың өзіне қарап сурет салу, оларды оқу, еңбек процесінде және қоғамдық пайдалы әрекетте пайдалану дағдыларын қалыптастыру;

8) білім алушыларда көркемдік талғамды, бейнелеу әрекетіне деген қызығушылық пен сүйіспеншілік сезімін тәрбиелеу.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Бағдарламаның мазмұнында меңгеру үшін құрылымы бойынша жеңілдетілген, көлемі бойынша қысқартылған, жинақтау деңгейі бойынша қарапайым, сондай-ақ білімнің осы саласына тән болатын, құрылымдық біртұтастығы сақталған білім жүйесі қарастырылады.

5. Бағдарламада оқу-нормативтік құжаттың дәстүрлі міндеттері заманауи мектепте білім беру процесін ұйымдастырудың инновациялық тәсілдерімен үйлесімді сабақтасқан. Оқытудағы тәсілдер пән бойынша Бағдарламасының түбегейлі жаңа құрылымын құруда негізгі бағдарлары болып табылады.

6. Құндылыққа, іс-әрекетке, коммуникативтік, тұлғаға бағдарлық тәсілдер білім берудің классикалық негізі ретінде оқыту мақсаттарының жүйесі мен білім беру процесі нәтижелерінің басымдылығын арттыру үшін қолданылып, оқу бағдарламасының жаңа құрылымында көрініс тапты.

7. Тұлғалық бағдарланған білім беруді өзара қарым-қатынаста өктемшілікке жол бермей жүзеге асыру білім беру процесінің барлық қатысушылары үшін әр түрлі үйлесімділіктегі дайындықты құрайтын оқытудың интербелесенді тәсілдерін пайдаланған кезде мүмкін болады.

8. Оқу процесін ұйымдастырудың барлық инновациялық тәсілдері оқытуды білім, идеялар және іс-әрекет тәсілдерімен белсенді түрде алмасуды көздейтін білім алушының шынайы шығармашылық процесіндегі қарым-қатынас үлгісіне айналдырады.

9. Қазіргі кезеңде білім алушының өздігінен білімді игеруі үшін оның белсенді іс-әрекетін ұйымдастыру оқу процесіне қойылатын негізгі талаптардың бірі болып табылады. Мұндай тәсіл пәндік білімді, әлеуметтік және коммуникативтік дағдыларды ғана емес, сонымен бірге өзінің жеке мүдделері мен болашағын сезінуге, сындарлы шешімдер қабылдауына мүмкіндік беретін тұлғалық қасиеттерді де меңгеруге ықпал етеді. Мұғаліммен бірлесіп шығармашылықпен айналысу және серіктес, кеңесші

ретінде мұғалімнің қолдауы кезінде білім алушының белсенді танымдық қабілеті тұрақты сипатқа ие болады.

10. Бағдарламада "Бейнелеу өнері" оқу пәнінің мағынасын анықтаудың негізі болып табылатын оқыту мақсаттарының жүйесі түрінде берілген күтілетін нәтижелер тұжырымдалған. Мазмұны тұрғысынан оқу бағдарламалары білім алушыны өзін-өзі оқыту субъектісі және тұлғааралық қарым-қатынас субъектісі ретінде тәрбиелеуде нақты оқу пәнінің қосатын үлесін айқындайды.

11. Оқу пәнінің мазмұны ұсыным сипатында болады, мұғалім сыныптағы әрбір білім алушының мүмкіндігі мен білім алудағы ерекше қажеттіліктеріне сәйкес оқу қарқыны мен мазмұнына кез-келген өзгерістер ендіре алады.

12. Күнделікті білім беру процесінің мазмұны оқу мақсаттарына бағынады және білім алушылардың меңгерген білім, икемділік және дағдыларын кез келген оқу және өмір жағдаяттарында пайдалану даярлылығын қалыптастыруға, табысқа жетуге табандылықты дамытуға, өмір бойы оқып білуге уәждеуге бағдарланған.

13. Кең ауқымдағы дағдылармен бірлікте жеке қасиеттердің дамуы: "қазақстандық патриотизм мен азаматтық жауапкершілік", "құрмет", "ынтымақтастық", "еңбек пен шығармашылық", "ашықтық", "өмір бойы білім алу" сияқты білім берудің басты құндылықтарына білім алушыларды дағдыландырудың негізі болып табылады. Бұл құндылықтар білім алушының тәртібі мен күнделікті іс-әрекеттерін ынталандыратын тұрақты тұлғалық бағдары болады.

14. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың оқу процесін ұйымдастыру тәсілдемесінің негізінде ақыл-ой дамымауы айқын байқалатын тұлғалардың өмірін ұйымдастырудың негізін қалаушы идея ретінде бүкіл әлемде қабылданған "қалыптандыру" педагогикалық тұжырымдамасы жатыр. Осы тұжырымдамаға сәйкес білім алушы түзету педагогикалық шаралардың барлық жүйесін жобалаған кездегі негізгі және жалғыз есептеу нүктесі болып табылады.

15. Жоспарланған педагогикалық шаралар білім алушылармен тікелей жүргізілетін жұмыстарды ғана емес, сондай-ақ қоршаған ортаның қайтадан құрылуын, әрбір білім алушының өзіндік әрекетін ынталандыратын жағдайды тудыруды да қамтиды.

16. Әрекеттердің мазмұны мұғалімге оқытудың жеке бағдарламасын құру үшін бағдар болып табылатын оқу бағдарламаларында ашып көрсетіледі. Оқытудың жеке бағдарламасын құру үшін білім алушыны бақылап, оның қажеттілігі мен мүмкіндігін көрсететін болмашы белгілер байқалады.

17. "Қалыптандыру" тұжырымдамасының негізінде орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды арнайы мектеп жағдайында оқыту мен тәрбиелеу процесін ұйымдастыру қағидалары қалыптастырылған.

18. Білім алушылардың жеке қарқында даму құқығын мойындау қағидасы әрбір баланың бірегей ерекшеліктерін сақтауға мүмкіндік береді. Бұл қағиданы сақтау баланы оқытудың жеке бағдарламасының мазмұнын анықтау мақсатында оның

мүмкіндіктері мен даму деңгейін тұрақты түрде зерделеуді талап етеді. Дамудағы және дағдыларды меңгерудегі кез келген, тіпті сәл ғана байқалған алға басу оқытудағы жағымды нәтиже болып есептеледі.

19. Педагогтың әрбір білім алушыны оқытудың мазмұнын, тәсілдерін, түрін, дидактикалық құралдарды олардың жеке мүмкіндіктері мен білім берудегі және жеке тұлғалық жетістіктерін мониторингілеу нәтижесін есепке ала отырып, өздігінен таңдау қағидасы.

20. Білім алушыларда тәжірибелік әрекеттер мен әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру үшін қажетті мектептік ортаны құру қағидасы:

1) икемділіктер мен дағдыларды қалыптастыру оларды пайдалануға болатын жағдайларға барынша жақын жағдайларда жүзеге асырылуға тиісті;

2) білім алушылармен сабақ өтетін жайлар әр түрлі өмірлік жағдаяттарды бейнелейтін кеңістікке айналдырылуға тиісті;

3) мектептегі әлеуметтік-тұрмыстық және заттық-дамытудың жайлы ортасы орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жас ерекшелігі мен физиологиялық ерекшеліктерін есепке ала отырып (демалыс, қимыл белсенділігі мен санитарлық-гигиеналық шаралар және жабдықталған кеңістіктер) құрылады.

21. Ойлау, сөйлеу тілі мен коммуникацияны әлеуметтендіру құралы ретінде дамыту қағидасы. Сөйлеу тілін түсінуді кеңейту, қарым-қатынастың сөздік және сөздік емес құралдарын қалыптастыру, білім алушылардың көрнекілік-әрекеттік ойлауын дамыту бойынша жұмыстар бірізділікпен құрылады.

22. Оқу-тәрбие процесінің әлеуметтендіру бағыттылығы қағидасы. Білім алушылардың ерекшеліктеріне барынша бейімделілген оқыту және тәрбиелеу ортасының оқшау болуына және олардың қалыпты дамыған құрдастарымен өзара әрекеттенуінің шектелуіне байланысты білім алушыны күрделі қоғамдық ортаға ендіру арнайы жұмысты талап етеді:

1) білім алушылардың өмірлік тәжірибесін және әлеуметтік қарым-қатынасын олар үшін қолжетімді шамада кезең-кезеңмен және жоспарлы түрде кеңейту;

2) білім алушының қоғамға ауыртпалықсыз кіруі үшін шыдамды және мейірімді қоршаған ортаны қалыптастырылады. Осы мақсатта мектептегі баланың жанұясымен және қоғаммен жоспарлы түрдегі жұмыс қарастырылады.

23. Оқыту процесі мазмұны жағынан да, сонымен бірге ұйымдастыру түрі жағынан да қатал реттелуі мүмкін емес.

24. Оқыту процесінде келесідей әдіс-тәсілдерді пайдалану тиімді:

1) бала мен ересек адамның бірлескен әрекеті, еліктеу бойынша әрекеттену (әсіресе оқытудың бастапқы кезеңінде);

2) білім алушының әсіресе сәндік сурет салу сабақтарындағы үлгі бойынша әрекеттері;

3) бейнелерді сұлбасы бойынша бояу;

4) бейнеленетін заттың бір тұтас бейнесін беру үшін қима үлгілерді салу және бойымен жүргізу тәсілдерін пайдалану;

5) затты алдын ала қолмен және қарау арқылы зерделегеннен, "суретін салғаннан" кейін суретті тікелей заттың өзіне қарап отырып орындау;

6) арнайы таңдап алынған суреттерді, халық ойыншықтарын алдын ала қарау, өздігінен атау, мұғалімнің сөздік нұсқауы бойынша көрсету.

25. Білім алушының мүмкіндігіне қарай оқыту барысында материалдың өту қарқынын баяулатуға немесе арттыруға болады. Сабақты өткізу барысында білім алушылардың ұсынылған әрекетке деген қызығушылығын қолдауға, оларды тапсырманы орындауға бағдарлауға, оларды сабақ бойы алып жүруге көмектесетін ойын сәттерін ендіру, ойын кейіпкерлерінің қатысуы жағымды әсер етеді.

26. Классикалық музыка бейнелеу өнері сабағының маңызды элементі болып табылады. Ол ерекше көңіл күй тудырып, сурет салу процесін ырғақты ұйымдаструға көмектеседі, салынатын бейненің мәнерлілігін күшейтеді және оларды ойынмен байланыстырады.

27. Ұсынылған мазмұн оқу жылдары бойынша бөлінеді, мұғалім әрбір сыныпты оқыту мазмұнын сол сыныптағы білім алушылардың даму деңгейі мен психофизикалық ерекшеліктерін ескере отырып таңдайды.

28. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқудағы жетістіктерін бағалау шараларына қойылатын талаптар гуманизм идеяларына, мектептік оқу табиғатының сәйкестігіне шартты болады.

29. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жеке оқу бағдарламасында тұжырымдалған міндеттер олардың оқудағы жетістіктерін бағалау үшін пайдаланылады.

30. Бейнелеу әрекетін бақылау және білім алушылардың әрекеттерінің өнімін зерделеу бағалау әрекеттері болып табылады.

31. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау үшін білім алушының жетістіктерінің сапалық көрсеткіші болып табылатын сипаттамалық бағалау пайдаланылады.

32. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін критериалды сипаттамалық бағалау тәсілін қолдану педагогтардың бағалау әрекеттерінің әділ болуына мүмкіндік береді.

33. "Бейнелеу өнері" пәнін оқыту кезінде курстың тәжірибелік бағытын күшейту тиімді болады. Оқу материалының басым бөлігі тәжірибелік тапсырмаларды орындауға беріледі.

34. Педагогикалық тәсілдемені жүзеге асыру оқыту мен үйретудің төмендегідей әр түрлі стратегияларын пайдалануды көздейді:

- 1) мұғалім мен білім алушының арасында сенімділік атмосферасын құру;
- 2) әрбір білім алушының пікірін тыңдау;

3) білім алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес келетін, мұқият таңдалған тапсырмалар мен әрекеттер түрлерінің көмегімен оларды ынталандыра және дамыта оқыту;

4) білім алушылардың жеке ерекшеліктерін есепке ала отырып, сараланған тапсырмаларды құру;

5) білім алушылардың жеке, топтық әрекеттерін және бүкіл сынып жұмысын ұйымдастыру.

35. Аталған пәнді оқыту процесінде білім алушылардың ақпараттық-коммуникативтік технологияны қолдану дағдыларын дамыту үшін жағдай жасалады:

1) білім алушылардың білімін кеңейту үшін мультимедиалық қорды пайдалану;

2) белсенді оқытуды ұйымдастыруды техникалық қолдауға арналған интербелсенді тақталарды пайдалану.

3 - тарау. "Бейнелеу өнері" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

36. "Бейнелеу өнері" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта аптасына – 1 сағат, оқу жылында 34 сағат;

2) 6-сыныпта аптасына – 1 сағат, оқу жылында 34 сағат;

3) 7-сыныпта аптасына – 1 сағат, оқу жылында 34 сағат;

4) 8-сыныпта аптасына – 1 сағат, оқу жылында 34 сағат;

5) 9-сыныпта аптасына – 1 сағат, оқу жылында 34 сағат.

37. 5-сыныпқа арналған "Бейнелеу өнері" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) бейнелеу өнері туралы теориялық мәліметтер. Суреттер – пейзаждар. Қазақтың ұлттық оюы;

2) сәндік сурет салу. Жолақтағы өрнек. Шаршыдағы өрнек. Қар ұшқыны (қимаүлгі бойынша). Кілемге арналған өрнектерді құру (қарындаш, гуашь). Үшбұрыштағы өрнек. Дөңгелектегі өрнек. Жапсырмақұрақ;

3) тақырыптық сурет салу. Ермексазбен сурет салу (дайын нобай бойынша). Дайын қарапайым заттық боямаларды бояу. Күзгі ағаш (қарындаш, акварель). Қысқы орман (қарындаш). Мерекелік отшашу (қарындаш, балауыз борлар, акварель). Наурыз (қарындаш, акварель). Аққала. Жаңа жыл (шырша, шарлар);

4) тікелей заттың өзіне қарап сурет салу (қимаүлгілердің көмегімен. Емен жапырағы (қарындаш, акварель). Көкөністер мен жемістердің нобайы (қарындаш, акварель). Жүк машинасы (қарындаш, акварель). Ойыншық автобус (қарындаш, акварель). Құламайтын ойыншық. Жайылатын пирамидка (қарындаш, гуашь). Құрылыс материалдары элементтерінен салу (қарындаш, акварель). Қырыққабат көбелегі (қарындаш, акварель). Көктемгі гүлдер гүлшоғы (қарындаш, акварель).

38. 6- сыныпқа арналған "Бейнелеу өнері" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) бейнелеу өнері туралы теориялық мәліметтер. Пейзаж. Натюрморт. Жалпы қарапайым мәліметтер. Қазақтың дәстүрлі кәсіптері;

2) сәндік сурет салу (10 сағат). Қазақтың "Шексіз" оюы (жапсырмақұрақ). Қазақтың "Шілтерлі" оюы (жапсырмақұрақ). Жолақта өрнек құрау (қарындаш, гуашь). Шаршыда өрнек құрау (қарындаш, гуашь). Өздігінен жолақта өрнек құрау (қарындаш, гуашь). Карнавалдық көзілдіріктер. Мерекелер мен айтулы даталарға арналған ашық хаттар;

3) тақырыптық сурет салу. Ойыншықтар дүкенінде (қарындаш, акварель). Қысқы орман (қарындаш, гуашь). Наурыз (қарындаш, акварель). Көктемгі көңіл күй (қарындаш, акварель). Жапсырмақұрақ. Мүсіндеу;

4) тікелей заттың өзіне қарап сурет салу. Үйеңкі жапырағы (қарындаш, акварель). Сүйікті жұмсақ ойыншығым (қарындаш, акварель). Өсімдігі бар гүлсауыт (қарындаш, акварель). Жол белгілері (қарындаш, гуашь). Балықтар (қарындаш). Қазақтың дәстүрлі киімдері, бас киімдері (қарындаш, акварель). Қараторғай үйшігі (қарындаш, акварель). Қоңыздар (симметрия), (қарындаш, акварель). Шегіртке (симметрия), (қарындаш, акварель). Көктемгі гүлдердің суреттемесі. Сауыттағы көктемгі гүлдер (қарындаш, акварель).

39. 7- сыныпқа арналған "Бейнелеу өнері" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) бейнелеу өнері туралы теориялық мәліметтер. Қазақтың дәстүрлі кәсіптері. Бейнелеу өнерінің жанрлары мен түрлері. Сәндік-қолданбалы өнер. Сәнді сурет салудың күнделікті өмірде қолданылу рөлі;

2) сәндік сурет салу. Қазақ оюын дөңгелекте құрау (табаққа сурет салу эскизі), (қарындаш, гуашь). Жолақта өрнек құрау (қарындаш, гуашь). Жаңа жылдық ашық хат (қарындаш, акварель). Карнавалдық бетперде жасау. Қазақ оюын тікбұрышта құрау (сырмақ эскизі), (қарындаш, гуашь немесе жапсырмақұрақ). Көркем шығарманы иллюстрациялау (қарындаш, акварель). Дәстүрлі тұрмыстық заттар, оларды әшекейлеу (қарындаш, гуашь);

3) тақырыптық сурет салу. Күз басы (қарындаш, акварель). Дала (қарындаш, акварель). Табиғаттың күзгі сыйы (қарындаш, акварель). Цилиндр пішінді көлемді зат (қарындаш, акварель). Менің үйім. Біздің мектеп. Жайлау (қарындаш, акварель). Терезе сыртында көктем (қарындаш, акварель). Жаз келді! (қарындаш, акварель). Мерекелер және айтулы даталар;

4) тікелей заттың өзіне қарап сурет салу. Жемістер (қарындаш, акварель). Көкөністер (қарындаш, акварель). Дағыра (қарындаш, гуашь). Кофейник (қарындаш). Құрамдастырылған пішінді зат және оны өрнекпен безендіру (торсық), (қарындаш, гуашь). Құстар (қарындаш);

40. 8- сыныпқа арналған "Бейнелеу өнері" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) бейнелеу өнері туралы теориялық мәліметтер. Бейнелеу өнерінің жанрлары мен түрлері. Халық шығармашылығы. Алтын адам. Графика (кітаптық иллюстрация, плакат

). Қазақстанның сурет галереясы. Ұлы суретшілер. Қазақстан халықтарының сәндік-қолданбалы өнері;

2) сәндік сурет салу. Қазақ оюын дөңгелекте құрау (табаққа сурет салу эскизі), (қарындаш, гуашь). Жолақта өрнек құрау (қарындаш, гуашь). Жаңа жылдық ашық хат (қарындаш, акварель). Карнавалдық бетперде жасау. Қазақ оюын тікбұрышта құрау (сырмақ эскизі), (қарындаш, гуашь немесе жапсырмақұрақ). Көркем шығарманы иллюстрациялау (қарындаш, акварель). Дәстүрлі тұрмыстық заттар, оларды әшекейлеу (қарындаш, гуашь);

3) тақырыптық сурет салу. Ыдысқа арналған қазақ оюы (қарындаш, гуашь). Ер адамның бас киіміне арналған қазақ оюы (қарындаш, гуашь). Мерекелер және айтулы даталар. Қазақтың "Сызықты" оюы (қарындаш, қара тушь). Қазақ оюын пайдалана отырып, түксіз кілемге ою құрастыру. Қазақтың "Кесіп алынған" оюы (жапсырмақұрақ). Басқұрға арналған оюлардың эскизін құрастыру (гуашь немесе жапсырмақұрақ);

4) тікелей заттың өзіне қарап сурет салу. "Қазақтың ұлттық ыдыс-аяғы" (қарындаш, акварель). Тікбұрыш пішінді көлемді зат (қарындаш, акварель). Қазақтың ұлттық музыка аспаптары (қарындаш, акварель). Конус пішінді көлемді зат (қарындаш, акварель). Күрделі пішінді зат (құрамды), (қарындаш, акварель). Шар тәрізді пішінді зат (қарындаш).

41. 9- сыныпқа арналған "Бейнелеу өнері" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) бейнелеу өнері туралы теориялық мәліметтер. Бейнелеу өнерінің жанрлары мен түрлері. Халық шығармашылығы мұражайында. Экскурсия. Бейнелеу өнері түріндегі архитектура. Әлем халықтарының сәндік-қолданбалы өнері. Әлемнің ірі мұражайлары;

2) сәндік сурет салу. Киімге арналған қазақ оюлары (қарындаш, гуашь). Ер адамның бас киіміне арналған қазақ оюын сәндік салу (қарындаш, гуашь). Жаңа жылға арналған плакат (қарындаш, гуашь). Қазақтың "Шілтерлі" оюы. Қазақтың "Шексіз" оюы (жапсырмақұрақ). Өрнекті лента эскизін жасау (қарындаш, гуашь). Әйел адамның бас киіміне арналған қазақ оюын сәндік салу (қарындаш, гуашь);

3) тақырыптық сурет салу. Күзгі қала (қарындаш, акварель). Туған дала (қарындаш, акварель). Тауда (қарындаш, акварель). "Жайлаудағы көктем" пейзажы (қарындаш, акварель). Мектеп ауласы (қарындаш, акварель). Мерекелер және айтулы даталар;

4) тікелей заттың өзіне қарап сурет салу. Қазақтың ұлттық ыдыс-аяғы (қарындаш, акварель). Тікбұрыш пішінді көлемді зат (қарындаш, акварель). Ыдыстағы жемістер (қарындаш, акварель). Цилиндр пішінді көлемді зат (қарындаш, акварель). Қазақтың ұлттық музыка аспаптары (қарындаш, акварель). Конус пішінді көлемді зат (қарындаш, акварель). Менің бөлмем. Біздің сынып (қарындаш, акварель). Натюрморт "Дастархан" (қарындаш, акварель). Күрделі пішінді зат (құрамды) (қарындаш, гуашь). Адамдар. Қымыз ішуге арналған ыдыстарға қарап сурет салу (қарындаш, акварель).

42. "Бейнелеу өнері" пәнінің мазмұны оқыту бөлімдері бойынша ұйымдастырылған. Бөлімдер күтілетін нәтижелер түріндегі сыныптар бойынша оқыту мақсаттарын қамтитын бөлімшелерге бөлінген.

43. Әрбір бөлімшенің ішінде бірізділікті сақтай отырып құрастырылған оқу мақсаттары мұғалімдерге өз жұмысын жоспарлауға және білім алушылардың жетістіктерін бағалауға, сонымен қатар оларға оқудың келесі кезеңдерінен хабардар болуға мүмкіндік береді.

44. Бағдарлама келесідей бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Шығармашылық идеяларды зерттеу және дамыту";
- 2) 2-бөлім "Шығармашылық жұмыстарды құру және жасау";
- 3) 3-бөлім "Шығармашылықты жобалау".

45. "Шығармашылық идеяларды зерттеу және дамыту" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) бейнелеу өнері туралы теориялық мәліметтер;
- 2) әлем халықтарының мәдениеті мен салт-дәстүрі;
- 3) сезімді білдіру және идеяны пайдалану.

46. "Шығармашылық жұмыстарды құру және жасау" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сәндік сурет салу;
- 2) тақырыптық сурет салу;
- 3) тікелей заттың өзіне қарап сурет салу;
- 4) орындау техникасы;
- 5) жоспарлау.

47. "Шығармашылықты жобалау" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) презентация;
- 2) шығармашылық жоба.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

48. Оқыту мақсаттарының мазмұны: Бағдарламада оқу мақсаттарын тиімділігі үшін кодтық белгі енгізілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сынып, екінші және үшінші сандар – бөлім мен бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 8.2.1.2 кодындағы "8" – сынып, "2.1" – бөлімше, "2" – оқу мақсатының реттік саны.

49. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

- 1) "Шығармашылық идеяларды зерттеу және дамыту":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып

1.1 Бейнелеу өнері туралы теориялық мәліметтер	5.1.1.1 жанр ретінде пейзаж туралы қарапайым түсінік болу; 5.1.1.2 кітаптардың иллюстрациясынан және суреттердің репродукциясынан жыл мезгілдеріне тән белгілерді тану; 5.1.1.3 иллюстрациядағы заттардың, өсімдіктердің, жануарлардың бейнелерін тану және ажырату.	6.1.1.1 сәулетті көрініс заңы (көкжиек сызығы, алдыңғы және артқы план) туралы қарапайым білім болу; 6.1.1.2 бейнелеу өнерінің жанры ретіндегі натюрморт туралы қарапайым түсінік болу.	7.1.1.1 бейнелеу өнерінің жанрлары мен түрлері туралы қарапайым түсінік болу; 7.1.1.2 атақты суретшілердің кейбір суреттерінің атуын білу; 7.1.1.3 бейнелеу өнерінің жанры ретіндегі мүсін туралы қарапайым түсінік болу; 7.1.1.4 бейнелеу өнерінде пайдаланылатын кейбір материалдармен таныс.	8.1.1.1 суретті мәнерлеу құралдары (нүкте, штрих, сызық) туралы түсінік болу; 8.1.1.2 сәндік-қолданбалы өнердің шығармаларының айырмашылықтары туралы түсінік болу; 8.1.1.3 бейнелеу өнеріндегі ең бір атақты шығармалардың авторларын білу және олардың жұмыстарын атау; 8.1.1.4 түстердің жарыққа, күннің жарығына, кеш батқан кезге, бұлтты ауа райына тәуелді өзгеретіндігі туралы түсінік болу.	9.1.1.1 өнер шығармаларының түрі мен жанрына сәйкес ерекше белгілерін анықтау; 9.1.1.2 сурет салудағы бейнеліліктің негізгі құралдары (түс, композиция) туралы түсінік болу; 9.1.1.3 еліміздегі және әлемдегі ірі мұражайлар туралы түсінік болу; 9.1.1.4 оюды құраған кездегі түстің маңызы туралы түсінік болу.
1.2 Өлем халықтарының мәдениеті мен салт-дәстүрі	5.1.2.1 қазақ ұлттық оюлары туралы түсінік болу.	6.1.2.1. қазақтың дәстүрлі кәсіптері туралы түсінік болу.	7.1.2.1 сәндік сурет салудың күнделікті өмірдегі қолданыс рөлі туралы түсінік болу.	8.1.2.1 ұлттық сәндік-қолданбалы өнер туралы түсінік болу.	9.1.2.1 әлемнің әртүрлі халықтарының сәндік-қолданбалы өнері туралы түсінік болу.
1.3 Өнер туындысынан алған сезімді эмоциялық тұрғыда және сөзбен білдіру	5.1.3.1 суретте бейнеленген тұлғалардың эмоциялық жағдайын анықтау; 5.1.3.2 суреттің мазмұны туралы берілген сұрақтарға жауап беру; 5.1.3.3 кеңістіктік қатынасты білдіретін сөздерді қолдану.	6.1.3.1 суретте бейнеленген тұлғалардың эмоциялық жағдайын анықтау; 6.1.3.2 шығарма жанрын тану; 6.1.3.3 өнер туындысынан немесе халық шығармашылығынан алған эмоциялық сезімін сөзбен білдіру	7.1.3.1 суреттегі бастыны табу, суреттің мазмұнын айту, бейнелеу өнері туындыларына эмоциялық-эстетикалық қатысты өз пікірін білдіру; 7.1.3.2 жылы және суық реңк туралы түсінік болу, көңіл күйді, эмоциялық жағдайды көтері үшін оларды суретте қолдана алу	8.1.3.1 өнер туындысын мақсатты бағытытылықпен қабылдау және оларға қатысты өз пікірін білдіру, авторын атау.	9.1.3.1 суреттің мазмұнын талдау, өнер туындысына қатысты өз пікірін білдіру, 9.1.3.2 шығармашылық кәсіптер және кәсіби мамандықтар туралы түсінік болу.

2) "Шығармашылық жұмыстарды құру және жасау":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
2.1 Қоршаған әлемді бейнелеу	5.2.1.1 қимаүлгінің көмегімен жолақтағы, шаршыдағы, дөңгелектегі геометриялық пішіндерден жасалған және өсімдік тәрізді өрнектердің бойымен жүргізу және суретін салу; 5.2.1.2 өзінің бақылауын суретте бейнелеу	6.2.1.1. қимаүлгінің көмегімен геометриялық пішіндерден құралған және өсімдік тәрізді өрнектердің суретін жолақта, шаршыда, дөңгелекте салу; 6.2.1.2 суретте мұғалім атаған қарапайым оқиғаға тән белгілерді бере білу; 6.2.1.3 көліктің суретін салу; 6.2.1.4 карнавалдық бетперде жасау	7.2.1.1 қимаүлгінің көмегімен қазақ оюын құрастыру және суретін салу; 7.2.1.2 суретте байланыстырылған мазмұнды; оқығаннан алған әсерді бере білу; 7.2.1.4 өсімдіктер мен жануарлардың суретін салу	8.2.1.1 киімге, киіз үйге арналған қазақ оюының эскизін құру; 8.2.1.2 суретте байланыстырылған мазмұнды беру; сюжеті құру үшін негізгілерді таңдау; 8.2.1.3 суретте әдебиет бейнелері туралы өзінің түсінігін бейнелеу; 8.2.1.4 қысқы киімдегі адамның суретін салу	9.2.1.1 құрудың әр түрлі тәсілдерін пайдалана отырып әр түрлі геометриялық пішіндерден өрнек құрастыру; 9.2.1.2 тақырыпқа сәйкес материалдарды таңдау; 9.2.1.3 мектептік шараларды безендіруге қатысу; 9.2.1.4 адамдардың суретін сала білу
	5.2.2.1 қарапайым пішінді қимаүлгілердің бойымен қарындашпен жүргізу; 5.2.2.2 нүктелерді қосу, қолмен тік, көлденең және тұйық сызықтарды жүргізу; 5.2.2.3 қағаз бетінде бағдарлау; 5.2.2.4 суретте заттың негізгі пішінін кеңістіктік жағдайда беру, мұғалімнің көмегімен олардың геометриялық пішіндермен ұқсастықтарын	6.2.2.1 симметриялық пішінді заттарды анықтау және олардың суретін салу; 6.2.2.2 заттардың кеңістіктегі қатынасын есепке ала отырып, шамалық арақатынасын беру; 6.2.2.3 бояумен жұмыстың қарапайым тәсілдерін пайдалану, фонды бояу; 6.2.2.5 бояуға су	7.2.2.1 суреттің дұрыстығын тексеру үшін қарапайым көмекші сызықтарды пайдалану; 7.2.2.2 жұмысты орындауға арналған материалды өздігінен таңдау; 7.2.2.3 бейнеленетін заттардың түсін таңдау және оны көлемді пішінде	8.2.2.1 бейнеленетін заттардың пішінін, құрылысын, көлемін, түсін және кеңістіктегі орнын талдау және бере білу; 8.2.2.2 сурет салғанда көмекші сызықтарды	9.2.2.1 тақырып бойынша суреттерде кеңістіктік композицияны жүзеге асыру; ; 9.2.2.2 суреттің көру тереңдігі туралы түсінігі болу: бірінші план, екінші план; 9.2.2.3 бейнелеу нысанды өздігінен талдау, оның пішінін,

2.2 Орындау технологиясы	анықтау; бейнеленетін заттардың салыстырмалы шамаларын беру; 5.2.2.5 бейнелеу нысандарын талдау: пішінін, түсін анықтау, құрамдас бөліктерінің көлемін салыстыру; бейненің шамасын қағаз көлеміне қарай анықтау; 5.2.2.6 қылқаламды пайдалану; сурет бөліктерін бейненің нобайынан шықпай, штрих бағытын сақтай отырып бояу	немесе ақ бояу қосу арқылы түс қанықтығын азайту; 6.2.2.6 бейнелеу: заттардың пішінін, олардың құрылысын және пропорциясын (ұзындықтың еніне және бөліктердің бүтінге арақатынасын) салыстыру; негізгі түсі ақ және ашық түстегі көлемді заттар.	бере білу; сәндік сурет салуда түстерді үйлестіре білу; 7.2.2.4 өзінің суретін бейнеленетін затпен салыстыру, қателерін түзету, затқа сәйкес келетін түсті таңдау; 7.2.2.5 заттарды ашық кеңістікте орналастыру	пайдалану; 8.2.2.3 бейнелеу өнерінде пайдаланылатын материалдардың (гуашь, акварель), ерекшеліктерін білу; 8.2.2.4 әуелік көрініс заңдарын пайдалану.	құрамдас бөліктерінің көлемін, түсі мен кеңістіктегі жағдайын анықтау; 9.2.2.4 суреттің кеңістіктік композициясын суреттің элементтері бірін-бірі теңестіріп тұратындай етіп жүзеге асыру.
2.3 Жоспарлау	5.2.3.1 сурет салғанда, жапсырмақұрақ жасағанда, мүсіндегенде әрекеттердің дәйектілігін сақтау	6.2.3.1 затты оның жалпы пішінін, бөліктерінің байланысын, түсін анықтай отырып дәйектілікпен талдау; 6.2.3.2 жұмысты алдын ала жоспарлау	7.2.3.1 суретті орындаудың мақсатқа сәйкес дәйектілігін сақтау	8.2.3.1 суретті белгілі бір дәйектілікпен (жалпыдан жекелерге) орындау, жұмысты алдын ала жоспарлау; 8.2.3.2 терминдерді пайдалана отырып, жоспар бойынша жұмыс туралы есеп беру	9.2.3.1 бейнені белгілі бір дәйектілікпен (жалпыдан жекеге, жекеден жалпыға) құрастыра білу; 9.2.3.2 алдағы әрекеттерді жоспарлау

3) "Презентация және талдау":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
3.1 Презентация	5.3.1.1 өзінің жұмысын (эскиз, сурет) көрсету.	6.3.1.1 жұмысты оны орындау тәртібін түсіндіре отырып көрсету.	7.3.2.1 жұмысты оның мазмұнын түсіндіре отырып көрсету	8.3.2.1 жұмысты оны орындау тәртібін, мазмұнын түсіндіре отырып көрсету	9.3.2.1 жұмысты оны орындау тәртібін, мазмұнын, орындау техникасын түсіндіре отырып көрсету
	5.3.2.1 жұмысты	6.3.2.1 жұмыс сапасын	7.3.2.1 жұмысты ұсынылған		

3.2 Талдау	ұжым болып талдау	мұғалімнің сұрақтары бойынша талдау	қарапайым жоспар бойынша талдау	8.3.2.1 жұмысты ұсынылған толық жоспар бойынша талда	9.3.2.1 жұмысты ұсынылған толық жоспар бойынша талдау

50. Мұғалім ұзақ мерзімді жоспарды сыныптағы білім алушылардың психофизикалық және ақыл-ой даму ерекшеліктеріне байланысты олардың мүмкіндіктерін ескере отырып, тоқсандар бойынша өзі әзірлейді.

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 100 -
қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 540 -қосымша

Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Музыка және ырғақ" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Музыка және ырғақ" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Музыка және ырғақ сабақтарының мақсатына орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға түзете әсер ету: жағымды эмоциялық жағдай жасау (қобалжушылық, асыра қозушылық факторын жою); қимыл-қозғалыстық функцияларды ынталандыру; сенсорлық процесстерді (сезіну, қабылдау, ұғыну) және сенсорлық қабілетті дамыту және түзету; сөйлеу тілдік функциясын қалыптандыру жатады.

3. Музыка және ырғақ сабақтарының негізгі міндеттері:

- 1) музыка сабақтары мен оның мазмұнына жағымды қатынасты қалыптастыру;
- 2) музыкаға эмоциялық жауап беруге тәрбиелеу, биіктігі, күші, ұзақтығы, тембрі бойынша ажырату;
- 3) музыкаға деген қызығушылықты дамыту;
- 4) ырғақ сезімін қалыптастыру;
- 5) музыкалық жадын дамыту;
- 6) жарқын және қолжетімді музыкалық шығармалардың әсер етуі арқылы білім алушылардың өмір туралы түсініктерін кеңейту;
- 7) білім алушылардың әншілік аппараттын техникалық жетілдіру;
- 8) білім алушылардың әншілік тыныс алуын қарапайым элементтерден бастап, біртіндеп дамыту;

- 9) білім алушылардың дауыстарының жалпы дыбысталуын тегістеу;
- 10) жоғары дыбысты естуді, музыкалық жаын дамыту;
- 11) музыкалық орындау дағдыларын қалыптастыру;
- 12) музыканың сүйемелдеуімен ырғақты және мәнерлі қозғалу, қимыл-қозғалысын музыканың қарқыны мен ырғағымен үйлестіру қабілетін дамыту ;
- 13) икемділікті, бойын билей білу сезімін, кеңістікте бағдарлау, қимыл-қозғалысын үйлестіру сезімдерін қалыптастыру;
- 14) би қимылдарына үйрету;
- 15) қимылдың мәнерлілігін және бейнені бере білу, тәртіптің жағымсыз түрін жеңе білу жұмысын жүргізу;
- 16) дыбысты айтудағы бұзылыстарды түзету.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. "Музыка және ырғақ" пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдемелерінің жүзеге асырылуы орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың білім алудағы ерекше қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы педагогикалық қағидаларға негізделген.

5. Білім алушыларды оқытудағы түзете дамыту қағидасы білім алушының даму кемшілігі табиғатының ерекшелігіне сәйкес ағзаның сақталған атқарымдары мен жүйесін тірек ете отырып құруды қарастырады. Түзете дамыту бағыттылық оқу әрекетін арнайы әдіс-тәсілдермен қамтамасыз етеді. Бұл ретте білім алушылардың сенсорлық ақпараттарды қабылдау және өңдеу жылдамдылығының баяулығы, танымдық белсенділігінің төмендігі және танымдық қызығушылығының әлсіздігі, қоршаған орта туралы білімі мен түсінігінің шектеулілігі, сөйлеу тілі дамуының кешеуілдеуі, тәртіпті еркін реттеу қабілетінің дамымауы, қимыл-қозғалыстағы және қимыл-қозғалысты үйлестірудегі кемшіліктер ескеріледі.

6. Оқытудың әлеуметтік бейімдеу бағыттылығының қағидасы жеке тұлғаның әлеуметтік бейімделе алмауын жеңуді немесе төмендетуді білдіреді. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысуы үшін қажетті тәртіп нормаларын, өмірлік дағдыларды меңгеру бойынша арнайы жұмыс қарастырылады.

7. Білім алу құралы ретіндегі ойлау қабілетін, сөйлеу тілін және қарым-қатынасты дамыту қағидасы. Сөздік сөйлеу тілі негізінде қарым-қатынас дамиды, сөздік сөйлеу тілі негізінде білім алушының тәртібі реттеледі.

8. Білім алуда ерекше қажеттілігі білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеудегі әрекеттік тәсілдеме қағидасы психологияның "жетекші әрекет" түсінігіне негізделеді.

Заттық-тәжірибелік әрекет орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыны дамытудың, оқу және музыкалық әрекетінің құрылымдық компоненттерін қалыптастырудың ерекше өтемдік құралы болып табылады.

9. Ұжымдық оқу процесі жағдайындағы саралау және жекелеу тәсілдеме қағидасы білім алуда ерекше қажеттіліктері бар білім алушыларға қатысты сараланған тәсілдеме бұзылыстары бір санаттағы білім алушылардың вариативтік типологиялық ерекшеліктерінің барлығына шартты болады. Педагог түзете білім беру процесін сыныптағы өзінің сипаты бойынша біртектес топтардың болуына қарай, олардың әрқайсысына арналған жұмыс мазмұнының, қарқынының, көлемінің, күрделілігінің, тәсілдері мен әдістерінің, оқуды бақылау мен уәждеу түрлері мен тәсілдерінің әр түрлі болуын есепке ала отырып ұйымдастырады. Білім алушыларды топтарға бөлу шартты және қозғалмалы түрде болады. Жіктелген тәсіл оқытудың жекелендірілуімен толықтырылады.

10. Арнайы педагогикалық басшылықтың қажеттілік қағидасы. Арнайы педагог орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушы дамуының жалпы заңдылығын, сыныптағы әрбір білім алушының танымдық мүмкіндігін, арнайы педагогикалық көмек тәсілдерін біле отырып, балалардың оқу-танымдық әрекетін ұйымдастырып қана қоймай, сонымен бірге, бұл процесті басқара алады.

11. Сабакқа дайындық және өткізу барысында мұғалім бір қатар педагогикалық талаптарды орындайды. Оларға жататын талаптар:

1) музыкалық материалды оның тәрбиелік мәнін, эстетикалық құндылығын, білім алушылардың даму деңгейіне сәйкес келетіндігін есепке ала отырып тандай білу;

2) музыкалық шығарманы (соның ішінде жазбамен берілген) орындаудың жоғары деңгейі;

3) музыкалық шығарманың мазмұнын түсіндірген, жанрлармен таныстырған және айшықтау құралын көрсеткен кездегі білім алушылармен сөздік қарым-қатынас түрін ойластыру;

4) музыканы тыңдаған кезде бейнелік көрнекілікті (шығарманың мазмұнына сәйкес суреттер топтамасын, бейнесюжеттер) кеңінен пайдалану;

5) білім алушылардың ырғақтық суретті, музыкалық шығарманың қарқынын, динамикасын жақсы меңгеруіне көмектесетін қимыл-қозғалыстық белсенділікті ұйымдастыру.

12. Білім алушылардың музыкалық қабілетін дамытудың ең бір белсенді тәсілі ретіндегі ән айту музыкалық тәрбиелеудің негізгі болып табылады. Осыған байланысты әндер репертуарын таңдау, сондай-ақ әдіс-тәсілдерді және вокалдық-хорлық үйрету құралдарын пайдалану өте маңызды.

13. Әсіресе хормен өлең айту маңызды емдік құрал болып табылады. Әннің мәтіні мен әуеннің сұлулығы білім алушылардың қызығушылықтарын ынталандыруға, ішкі сезімдерін қоздыруға және олардың эмоциялық көңілкүйлерін байытуға міндетті.

Осындай психологиялық жағдайда жағымсыз кешендер кемиді және сөйлеу тілдік қиындықтар оңай байқалады. Ән айту өкпенің және дауыс аппаратын дамытуға және нығайтуға, орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды әлеуметтік бейімдеуге көмектеседі.

14. Сабақ білім алушылардың жағдайына сәйкес таңдалатын және олардың музыка және ән айту сабағына психологиялық дайындалуына көмектесетін музыкалық кіріспеден басталады. Мұғалім әнді таңдайды және өлеңмен жұмыстың бірізділігін білім алушылардың музыкалық және ән айту дайындығына, олардың зерде даму деңгейіне тәуелді анықтайды. Барлық әнді тұтас айту қиындық тудыратын білім алушылармен жұмыста мұғалім оларға әннің жеке бөліктерін айтқызумен шектеледі.

15. Оқу материалы шектелген көлемде беріледі және біртіндеп күрделендіріледі. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың сөйлеу тілінің кеш дамуына байланысты әншілік диапазонның жеткілікті деңгейде дамымауы оларға тән ерешелік болып табылады. Сондықтан сыныптағы жұмыс үшін таңдалған өлеңдер үндесуі ыңғайлы болуға тиісті, себебі жиі жағдайда оларды до1-ре2 жоғары болмайтын әуеннің жоғарғы дыбыстарын айтуға мүмкіндік беретін үндестікке аудару қажеттілігі туындайды.

16. Оқу жылы бойына орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға 4-5 әнді үйрету және келесі дағдыларды: тыныс алу, дыбысты айту, дикция, құрылыс, ансамбльді меңгерту қарастырылады.

17. Бағдарламада музыкалық аспаптың сүйемелдеуімен, сондай-ақ онысыз да ән айту қарастырылады. Сүйемелдеусіз ән айту (а капелла) интонацияның тазалығына деген зейінді жоғарылатады, әсіресе музыканы ұғыну қабілетін дамытуға көмектеседі.

18. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың зейіні өте тұрақсыз. Сондықтан музыканы қабылдау қабілетін, әншілік интонация тазалығын дамыту жұмысында әрбір кезде олардың түсінігін, дауыстық аппаратты және эмоциялық көңіл күйді белсендіре отырып, білім алушылардың зейінін бір өлеңнен басқасына жиі аударып отыру тиімді болады. Әншілік дағдыларды дамытудың мақсаты білім алушылардың әншілік аппараттарын техникалық жетілдіру ғана емес, сондай-ақ ең алдымен олардың алған дағдылары мен икемділіктерін әнді көркемдеп орындау және білім алушылардың барынша терең эстетикалық әсер алуы үшін қолдану болып табылады.

19. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың патологиялық ерекшеліктеріне байланысты олардың дұрыс тыныс алуын дамытудың үлкен маңызы бар. Сондықтан Бағдарламада білім алушылардың әншілік тыныс алуын қарапайым элементтерден бастап, біртіндеп дамыту қарастырылған.

20. Дыбыстаудағы кемшіліктер, сондай-ақ сөздік қорының кедейлігі орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың ерекшелігі болып табылады, ал бұл оларға мәтіннің мағынасын түсінуге және меңгеруге бөгет жасайды. Сөйлемейтін білім

алушылар өлең айтқандай болады – ызындайды, міңгірлейді, әуеннің ырғағына қарай теңселеді, қолын сермейді, аяғын тыпырлатады. Бағдарламада анық және нақты дыбыстаумен, сондай-ақ сөзбен жүйелі жұмыс (түсініксіз сөздерді және жеке айтылымдарды түсіндіру) жүргізу қарастырылған. Бұндай жұмыс өлеңнің мазмұнын түсінуге ғана емес, сонымен бірге мәнерлеп орындауға да көмектеседі.

21. Білім алушылардың музыкалық ой-өрісін кеңейтуге және музыканы қабылдауды қалыптастыруға көмектесетін музыканы тыңдау әрбір сабақтың ажырамас бір бөлігі болып табылады.

22. Музыканы тыңдағанда мұғалімнің түсініктемесінің маңызы үлкен болады. Ол білім алушыларда қызығушылықты, эмоциялық жауапты, музыканы тағы да тыңдағысы, оны түсінгісі, есте сақтағысы келетін сезімдерді тудырады. Бейнемен сүйемелденетін грамжазбадағы музыканы тыңдау тамаша орындаушыларды, вокалшыларды, аспапшыларды, әр түрлі оркестерлерді тыңдауға және көруге мүмкіндік береді. Бұлардың барлығы білім алушыларды жаңа әсермен, түсініктермен, біліммен байытады.

23. Музыканы тыңдау бүкіл сабақ бойы жүреді, білім алушылар өлеңмен жұмыс жүргізгенде және жаңа шығармалармен танысу процесінде де музыканы тыңдайды. Үйретілетін шығарма қандай да бір атақты балалар хорының орындауындағы жазбадан тыңдалады. Бұндай тыңдау білім алушылардың зейінін, есту арқылы қабылдауын белсендіреді, ал бұл өлеңді мәнерлеп, эмоциямен орындауға көмектеседі.

24. Музыканы тыңдау бойынша жұмыстың мазмұны мен ұйымдастырылуы көптеген жағдайда білім алушылардың жасы мен психофизикалық ерекшеліктеріне тәуелді болады. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушының зейін көлемінің шағын болатындығына байланысты музыкалық шығарманың орыдалу уақыты әдетте 1,5-2 минуттан аспайды.

25. Музыканы тыңдау сабағы белгілі бір тәртіпте жабдықталған (жақсы музыкалық құрал (фортепиано, баян, аккордеон), музыкалық орталық, музыкалық шығармалар жазылған аудиокассеталар, дискілер жиынтығы, иллюстрациялық материалдар) кезде ғана толыққанды болуы мүмкін.

26. Музыкалық шығарма бірнеше сабақ бойы және сабақтан тыс уақытта қайталанып тыңдалады. Тыңдаған сайын білім алушыда жаңа музыкалық әсер жинақтала береді. Қайталап тыңдаған уақытта әр түрлі ойын қимылдарын, шулы оркестердегі ойын түрлерін ендіру де пайдалы болады. Олар білім алушыға шығарманың құрылысын, оның қарқынын, ырғақтық суретін, әуен қозғалысының бағытын анықтауға көмектеседі. Музыкалық шығарманы қайталаған сайын ол жақсы таныс бола бастайды, ал ол білім алушыда үлкен қуаныш сезімін тудырады.

27. "Музыкалық-ырғақтық қимылдар" бөлімі музыкамен сүйемелденетін жалпы дамыту жаттығуларын қамтиды. Осы берілген тарау тапсырмаларын орындау барсында мұғалім Бағдарламаны басшылыққа алады. Алайда жаттығулар кешенін тым жиі

ауыстыру қимылдарды орындау дәйектілігін есте сақтауға кедергі болады, білім алушылар бір тапсырманы басқасымен шатастырады. Олар бастапқыда жаттығуды педагогқа еліктеу бойынша орындайды. Білім алушылар жаттығуларды меңгерулеріне қарай қимылын музыканың қарқыны мен сипатына өздігінен үйлестіре орындай бастайды. Мұғалім олардың әрекеттерін түзеп қана тұрады.

28. Білім алушылар музыкалық-ырғақтық жаттығулар процесінде зал ішінде жүруге; бірден және қос-қостан қатар түзеуге; музыканың сипатын ажыратуға және қимылды музыка сипатына сәйкес өздігінен орындауға; музыка түріне сәйкес бейнелі қимылдарды ажыратуға және өздігінен орындауға; ара қашықтықты сақтай отырып, сап бойымнен жүруге үйренеді.

29. "Музыкалық-ырғақтық қимылдар" бөлімі ырғақтық сезімді музыкалық ойындар, би қимылдары, музыкалық құралдарда ойнау көмегімен мақсатты түрде, дәйектілікпен қалыптастырылады.

30. Бағдарламаға білім алушылардың музыкалық аспаптарында ойнау да ендірілген. Музыкалық ойыншықтар мен балалардың соқпалы құралдарына ерекше рөл беріледі, себебі олар білім алушыларды музыка аясына тартады, олардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға және музыкалық сауаттылықтың жеке элементтерімен танысуға көмектеседі.

31. Музыка және ырғақ сабақтарында пайдаланылатын әр түрлі музыкалық аспаптар – ксилофондар, металлофондар, цитрлар, ұлттық халық аспаптары, аккордеон, үрмелі сырнай, пианино және мүмкіндігіне қарай синтезаторлар, электр музыкалық құралдар. Пайдалану тиімді болатын соқпалы және шулы құралдар – сылдырмақтар, бубендер, үшбұрыштар, қасықтар, таяқшалар, пандейрлер, маракастар, тәрелкелер (хай-хет), даңғаралар мен тамтамдар жиынтығы.

32. Сабақтағы музыкалық-ырғақтық құралдар жүйесінің барлығы білім алушылардың дене даму бұзылыстарына, қимыл-қозғалыстық аясына, музыкалық-педагогикалық жұмыстың әрбір кезеңінің түзету міндеттеріне, музыка сабағының мақсаты мен міндеттеріне тәуелді түрлендіріліп отырады. болады. Сан алуан түрлі музыкалық-ырғақтық құралдарды үйлесімділікте пайдалану орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды әлеуметтік бейімдеудің түпкі мақсаттарына шартты болады.

33. Сөйлеу тілі ырғағымен жұмысқа сабақ уақыты арнайы бөлінбейді, бірақ мұғалім оны әрекеттің әр түрлі түрлерімен үйлесімділікте қарастырып отырады.

34. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды музыкалық мәдениеттілікке тәрбиелеу ұлттық мәдениетке жағымды қатынасты қалыптастырумен бір мезгілде жүреді. Осыған байланысты ән және музыка мұғалімі сабақ мазмұнына келесілерді қосады:

1) өз республикасының өмірін бейнелейтін Қазақстан композиторларының шығармашылық мұрасын зерделеу;

- 2) жеке және аспаптық орындалған халық әндері мен күйлерін тыңдау;
- 3) қазақ халық аспаптарының (домбыра, қобыз, сыбызғы) дыбысталуының тембрлік ерекшеліктерін салыстыру.

35. Мұғалім жоспарлаудан бастап, әрбір кезеңдегі жұмыстың тәсілі мен түрін өздігінен таңдайды. Таңдау кезінде пайдаланылатын дидактикалық қағидалар:

- 1) білім алушының жан-жақты білімі және оған шынайы, әлеуметтік көмек көрсету;
- 2) педагогикалық түпкі ойды білім алушылардың мүмкіндіктері мен қажеттіліктеріне және қоршаған орта жағдайына қарай бейімдеу;
- 3) әдістерді, дидактикалық құралдарды, жұмыс қарқынын жекешелендіру;
- 4) оқытылатын материалдың қолжетімділігі;
- 5) қиындықтардың біртіндеп өсуі;
- 6) білім алушылардың оқыту процесіне белсенді және саналы түрде қатысуы;
- 7) жан-жақты көрнекілік және мысал;
- 8) кіріктірілген әсер (ішкі және пәнаралық байланыстар, мамандардың өзара әрекеттенуі).

36. Бағдарламаның оқу материалы орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушының өмірлік қажетті тәжірибелік икемділіктері мен дағдыларын қалыптастыруға бағытталған. Қалыптастырылатын икемділіктер күнделікті өмір қажеттіліктерін қанағаттандырумен байланысты болады.

37. Саралау тәсілі дәрігердің ұсынысын есепке ала отырып, әрбір білім алушы үшін берілетін дене және қимыл-қозғалыстық жүктемені реттеуге арналған. Білім алушыларды музыка және ән сабақтарында саралау А.С.Соболев ұсынған орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың музыкалық-әншілік шамасының сипаттамасына сәйкес жүзеге асырылады.

38. Түзету тәсілі орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға тән кемшіліктерді түзетуге әсер ететін және олардың зерделік және дене тұрғысынан дамуына көмектесетін арнайы педагогикалық тәсілдер қолданылатын оқыту процесін білдіреді. Түзету жұмысының педагогикалық тәсілдері орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың өтемдік процесстерін ынталандыратындығымен және оларда жаңа жағымды сапаларды қалыптастыруға мүмкіндік беретіндігімен ерекшеленеді. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың кемшіліктерін түзету мектептің оқу-тәрбие жұмысының барлық процесінде жүзеге асырылады.

39. Оқыту тәсілі ретінде ойын түрлерін пайдалану білім алушылардың танымдық қызығушылықтарын белсендіруге көмектеседі. Әрекеттің ұжымдық түрін ұйымдастыруға бағытталған ойын тәсілдері білім алушыларын шағын топ мүшелерінің пікірін сыйлауға, соңғы нәтижеге жету үшін талпынуға көмектеседі.

40. Ақпараттық-коммуникациялық технология (бұдан әрі – АКТ) әдетте қолданылатын құралдардың көмегімен құрылуы мүмкін емес дамыту және түзету

міндеттерін шешу үшін қажетті оқыту жағдайларын "құрастыруға" көмектесе отырып, арнайы білім беру педагогы үшін қажетті құралдардың арсеналын кеңейтеді.

41. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудағы күтілетін нәтижелер аясын анықтау және оларды алдын ала жоспарлау мүмкін емес. Әрбір білім алушы дамуының өзіндік қарқыны, өзіндік қабілеті мен шектеулілігі болады. Оның дамуы мүмкін деген бағытын ғана болжауға болады. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды бағалаудың жалпы қабылданған шәкілімен бағалауға болмайды. Жетістіктерді, даму деңгейін білім алушылардың жетістіктерінің педагогикалық өзіндік диагнозы болып табылатын сипаттамалық бағалау көмегімен бағаланады.

42. Сипаттамалық бағалаудың ерекшеліктері:

1) ол жалпылама түрде болмайды, білім алушының белгілі бір кезеңдегі (сондай-ақ жұмыс мақсатының қысқаша сипаттамасы қарастырылады) нақты жұмысының қорытындысы болуға тиісті;

2) сызбаға ұқсас болмайды, жекешеленген түрде болуға тиісті;

3) өткен жолғы бағаланған деңгеймен салыстырылғандағы жеткен деңгейдің сипаттамасы (яғни білім алушының жұмысы бұрынғыдай ма әлде жақсарды ма әлде нашарлады ма) болуға тиісті;

4) білім алушының мүмкіндіктеріне қатысты оқудағы жетістіктерін бағалайтын (білім алушы өзі үшін жоспарланған материалды қалай меңгергені туралы пікір болады) құжат болуға тиісті;

5) баға жағымды болуға тиісті (жетістіктің болмауы жағымсыз бағаланбайды), бірақ ата-аналарда өзінің баласы туралы жаңсақ пікір туындамауы үшін білім алушылардың жетістіктері шынайы бағалануға міндетті.

43. Музыка және ырғақ сабақтары түзету бағыттында, ал оқыту нәтижесі орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың музыкалық-ырғақтық жеке мүмкіндіктеріне тәуелді болатынына ескере отырып, бағалау сөздік қолдау және ынталандыру арқылы жүзеге асырылады.

3 - тарау. "Музыка және ырғақ" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

44. "Музыка және ырғақ" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта аптасына – 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

2) 6-сыныпта аптасына – 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

3) 7-сыныпта аптасына – 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

4) 8-сыныпта аптасына – 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;

5) 9-сыныпта аптасына – 2 сағат, оқу жылында 68 сағат.

45. Бағдарламаның мазмұны келесідей бөлімдерді қамтиды:

1) өлең айту;

2) музыка тыңдау;

- 3) музыкалық-ырғақтық жаттығулар;
- 4) музыкалық аспаптарда ойнау;
- 5) билер.

46. 5-сыныпқа арналған "Музыка және ырғақ" пәнінің базалық мазмұны:

- 1) әр түрлі сипаттағы музыкаға деген эмоциялық әсерді және жауапты дамыту. Айтылған өлеңді өздігінен тануды және атауды, өлеңнің әр түрлі бөліктерін (бастамасы, қайырмасы, аяқталуы) жіктей білуді дамыту;
- 2) түрі мен сипатына қарай сан алуан түрлі музыкалық шығармаларды анықтау: марш, би, өлең (көңілді, мұңды, жайлы), күй;
- 3) музыкалық ірі жанрлармен: опера, балет танысу;
- 4) соқпалы-шулы аспаптарда (бубен, дағыра); пернелі аспапта (фортепиано) ойнауға үйрену;
- 5) аспаптармен (виолончель, жетіген), олардың дыбысталуымен танысу;
- 6) әншілік қалыпқа: өлең айтқанда дене мен басты ширықтырмай, түзу қалпын сақтай, дұрыс отыру немесе тұруға үйрету, әншілік дикция мен дыбысты құру (у, о, а, и, е, э дәйектілігінде) бойынша жұмыс негізі болып табылатын дауысты дыбыстардың артикуляциясын қою;
- 7) ре1-си1 диапазонында өлең айту, диапазонның ортаңғы бөлігін (ми1 – ля1) нығайту;
- 8) әуенді нақты айтқанда дыбысты әндете айта білуді дамыту. Зейінді бірыңғай интонацияға белсендіру;
- 9) әндеткенде және ырғақтық жаттығуларды орындағанда есту арқылы қабылдау мен ырғақ сезімін дамыту;
- 10) әншілік тынысты дұрыс алуға (тынысты музыкалық тіркестің басталар алдында алу, тынысты бөлу, ұзақ тіркестерде тынысты ұстап тұруды) қалыптастыру. Тынысты жайлап, шусыз, иықты көтермей, барлық сыныппен бір мезгілде алуға қол жеткізуге үйрету;
- 11) шапшаң сипаттағы өлеңдерді жеңіл, сазды сипаттағы өлеңді байыппен айта білуді дамыту;
- 12) өлең айтуды мұғаліммен бірге бастауды, басталуын естуді, сыныптастарының өлеңін тыңдай білуді дамыту;
- 13) өлең әуенінің сипатының (көңілді, мұңды, байсалды) негізінде оның мазмұнын түсінуді дамыту;
- 14) музыкалық шығарма бөліктерін қимылда бере білуді, музыкалық тіркестерді кезектестіре білуді дамыту.
- 15) музыкадағы динамикалық көңіл күйді, тактының күшті бөліктерін қимылда бере білуді дамыту. Сан алуан түрлі қимылдардың қарқынын өздігінен жылдамдату және баяулатуды дамыту;

16) әйгілі би қимылдарының элементтерін қолдана отырып, серіппелі, байсалды, екпінді қимылдарды орындауға үйрету.

47. 6-сыныпқа арналған "Музыка және ырғақ" пәнінің базалық мазмұны:

1) әр түрлі сипаттағы музыкаға деген эмоциялық әсерін дамыту. Дыбыстарды биіктігі (жоғары, төмен, орташа) бойынша және ұзындығы (қысқа, ұзақ) бойынша ажырата білуді қалыптастыру. Мазмұны мен сипаты сан алуан түрлі: марштық, би, көңілді, мұңды музыкалық шығармаларды анықтауға үйрету. Соло және хормен өлең айтумен танысу;

2) музыкалық шығармалардағы әуеннің созылыңқы және үздік-создық болуы туралы түсінікті қалыптастыру. Әр түрлі музыкалық ұжымдармен: ансамбль, оркестр таныстыру. Опера, балет, сифония музыкаларымен танысуды жалғастыру;

3) соқпалы-шулы құралдар мен фортепианода ойнау дағдыларын бекіту. Музыкалық аспаптар – гитара, арфа;

4) әншілік дағдылар мен икемділіктерді өткен сыныптағы материалдарда, сондай-ақ жаңа материалдарда бекіту. Әншілік тыныс алуды қарапайым меңгеру негізіндегі әндете дыбыстау жұмысын жалғастыру. Әншілік диапазонды нығайту және оны до1–си1 көлемінде (бірінші жартыжылдық), до1-до2 (екінші жартыжылдық) кеңейту жұмыстарын жалғастыру. Сөйлеу тазалығын және барлық диапазондағы дыбысталудың тегістелуін жетілдіру жұмысын жалғастыру. Унисон өлең айту, үйренген динамикалық реңкі қарапайым өлеңдерін мәнерлеп, эмоциялық тұрғыда орындау жұмысын жалғастыру. Дауысты дыбыстарды дұрыс қалыптастыру және дауыссыз дыбыстарды анық айту, екпін түсетін буындар мен дауыссыз дыбыстарды өлең мәтініндегі сөздердің мағыналық қатынасына сәйкес ерекшелік білуді дамыту;

5) музыкадағы ырғақтық суретті, акцентті, қарқынды және динамикалық өзгерістерді өздігінен бере білуге жаттығу;

6) музыкалық тіркес бөліктерінің, музыканың сәл қарама-қайшылығы бар бөліктерінің ауысуына сәйкес қимылын өздігінен өзгерту;

7) қимыл-қозғалысты әуеннің кіріспесінен кейін бастай білуді қалыптастыруға жаттығу;

8) ойынның жаңа нұсқаларын, би қимылдарының элементтерін, оларды құрамдастыруға үйрену және ойлап табу, қарапайым би композициясын құрастыру;

9) өлеңмен, сөзбен сүймелденетін ойындар. музыкалық ертегілер мен өлеңдерді сахналау;

10) бұрын үйренген би элементтерін орындау. Әр түрлі халықтардың би элементтерін ажыратуға жаттығу. Кадриль қадамын меңгеру: үш жай және бір жеңіл кадам, аяқтың ұшы созылған. Серіппелі жүгіріс. Артқа қарай қозғала (арқамен) секіру. Табанымен және аяғының ұшымен ұсақ кадамдарды жылдам орындау. Халық билерін үйрену.

48. 7-сыныпқа арналған "Музыка және ырғақ" пәнінің базалық мазмұны:

1) музыкалық шығарма бөліктерін ажырата білуді дамыту. Өлеңді сүйемелдеудегі және аспаппен орындаудағы әуенді тани білуді дамыту;

2) музыкалық аспаптармен (сыбызғы) және олардың дыбысталуымен танысу;

3) соқпалы-шулы құралдарда, фортепиано, металлофоне ойнау дағдыларын бекіту;

4) әншілік дағдылар мен икемділіктерді өткен сыныптағы материалдарда, сондай-ақ жаңа материалдарда бекіту. Тіркестерінің арасында үзілісі болмайтын өлеңдерді орындағанда тыныс алуды жылдам, бірақ сабырлылықпен ауыстыра білуді дамыту. Динамикалық реңктері әр түрлі (дыбысталуы күшейткенде және төмендеткенде) әуенді өлеңді орындағанда тыныс алуды бөле білуге үйрету. Өлеңнің айтылу сапасын есту арқылы бақылай білумен сөйлеу тазалығы мен унисонның тұрақтылығы бойынша жұмысты жалғастыру. Өлеңді бір дауыспен орындау диапазоны до1-до (ре)2. Бір буындағы екі дыбысты әндеткенде дауысты дыбыстарды дұрыс қалыптастыра білуді дамыту;

5) жақсы таныс өлеңнің ырғағын аспаптың сүйемелдеуімен, шапалақтау арқылы дыбыссыз артикуляция жолымен бере білуді дамыту. Дыбыстарды биіктігі және әуеннің қозғалыс бағыты бойынша (жоғары, төмен және орташа дыбыстар; әуеннің қозғалысы жоғары, төмен және биіктікте) саралау;

6) "диско" стиліндегі заманауи би элементтері. Оқытудың дәйектілігі – білім алушылар алдымен қимылдарды қолымен, аяғымен, денесімен жеке орындауға үйренеді, содан кейін оларды әр түрлі би қимылдарымен үйлестіріп қайталау. Заманауи би элементтерін алдымен бір орында тұрып, баяу қарқында, содан кейін музыканың сүйемелдеуімен қажетті қарқында қайталау қарастырылады. Ұсынылған элементтерді меңгеруге қарай жаңа жаттығуларды қосу, қимылдарды күрделендіру, қарқынды арттыру, қимыл амплитудасын арттыру. Билеу үшін білім алушылардың музыкалық қызығушылықтарын есепке ала отырып, мұғалімнің шешімі бойынша заманауи музыканы пайдалану қарастырылады.

49. 8-сыныпқа арналған "Музыка және ырғақ" пәнінің базалық мазмұны:

1) өлеңді сүйемелдеудегі және аспаптық шығармадағы әуенді ажырата білуді дамыту;

2) музыкалық аспаптармен (саксофон, виолончель) және олардың дыбысталуымен танысу. Соқпалы-шулы металлофонда ойнау дағдыларын бекіту;

3) жеңіл жаттығуды, өлеңдерді балалар пианиносында, аккордеонда, үрмелі сырнайда орындау. Таныс өлеңнің негізгі әуенін музыкалық аспаптармен бере білуге және берілген ырғақ бойынша таныс өлеңді анықтай білуге жаттығу;

4) әншілік дағдылар мен икемділіктерді өткен сыныптағы материалдарда, сондай-ақ жаңа материалдарда бекіту;

5) тіркестерінің арасында үзілісі болмайтын өлеңдерді орындағанда тыныс алуды жылдам, бірақ сабырлылықпен ауыстыра білуді дамыту;

- 6) динамикалық реңктері әр түрлі (дыбысталуды күшейткенде және төмендеткенде) әуенді өлеңді орындағанда тыныс алуды бөле білуді дамыту;
  - 7) бір буындағы екі дыбысты әндеткенде дауысты дыбыстарды дұрыс қалыптастыра білуді дамыту;
  - 8) өлең айту сапасын тыңдау арқылы бақылай білуді дамыту;
  - 9) өлеңнің мәнерлілігі үшін сан алуан түрлі құралдарын (қарқын, динамикалық реңктер) пайдалану;
  - 10) музыкалық ырғақты және жақсы таныс өлең тіркесін немесе шумағын аспаптың сүйемелдеуімен, дыбыссыз артикуляция жолымен бере білуді дамыту;
  - 11) сөйлеудің тазалығы мен унисонның тұрақтылығы бойынша жұмыс жүргізу;
  - 12) музыкалық шығарма бөліктерін саралай білуді дамыту;
  - 13) музыкадағы метрді, ырғақтық суретті, акцентті, қарқынды және динамикалық өзгерістерді өздігінен бере білуге жаттығу. Музыкалық тіркес бөліктерінің, музыканың сәл қарама-қайшылығы бар бөліктерінің ауысуына сәйкес қимылын өздігінен өзгерту;
  - 14) қимыл-қозғалысты әуеннің кіріспесінен кейін бастай білуді қалыптастыруға жаттығу;
  - 15) ойынның жаңа нұсқаларын, би қимылдарының элементтерін, оларды құрамдастыруға, қарапайым би композицияларын құрастыруға үйрену және ойлап табу ;
  - 16) өлеңмен, сөзбен сүйемелденетін ойындар;
  - 17) музыкалық ертегілер мен өлеңдерді сахналау.
50. 9-сыныпқа арналған "Музыка және ырғақ" пәнінің базалық мазмұны:
- 1) динамикалық реңктердің (форте — қатты, пиано — ақырын) мәнерлілік мәні туралы қарапайым түсініктерді қалыптастыру;
  - 2) музыкадағы көркем бейнелер. Тән ерекшеліктер. Идеялық және көркемдік мазмұны. Бейнелер құруға көмектесетін музыкалық құралдар;
  - 3) марштарды (әскери, спорттық, мерекелік, ойнақы, қаралы), билерді (вальс, полька, полонез, танго, қол ұстасып айналып билеу) ажырата білуді дамыту;
  - 4) музыканың көп атқарымдылығы (көңіл көтеру, спорттық, демалуға, босаңсуға арналған музыка) туралы қарапайым түсініктерді қалыптастыру;
  - 5) әншілік дағдылар мен икемділіктерді өткен сыныптағы материалдарда, сондай-ақ жаңа материалдарда бекіту;
  - 6) жеңіл, жақсы таныс өлеңдерді аспаптардың сүйемелдеуінсіз орындай білуді дамыту. Кантиленамен жұмыс;
  - 7) дыбыстарды биіктігі және әуеннің бағыты бойынша: жоғары, төмен және орташа дыбыстар, әуеннің өршімелі, төмендемелі және бір биіктегі қозғалысын саралау;
  - 8) қолмен әуен бағытын (жоғарыдан төмен және төменнен жоғары) көрсете білуді дамыту;
  - 9) тыңдау арқылы күшті бөлігін анықтай білуді дамыту;

10) жылдам қарқында орындалатын шығарманың мәтінінің анық айта білуін дамыту ;

11) халық музыкалық аспаптар оркестрінің құрылысы және дыбысталуы туралы түсініктерді қалыптастыру. Қазақ халқының музыкалық аспаптары: домбыра, қобыз, жетіген, қылқобыз, сыбызғы, асатаяқ, шаңқобыз, сырнай;

12) орыс халқының музыкалық аспаптары: домра, мандолина, баян, гусли, сыбызғы, гармонь, сылдырақ, ағаш қасықтар, бас-балалайка;

13) балалар пианиносында, аккордеонда, үрмелі сырнайда бір октава көлеміндегі гамманы жылдам қарқында орындау. Қарапайым әуендерді ойнауды үйрену. Әр түрлі ырғақтарды дағыра мен бубенде орындау;

14) музыкалық шығарма бөліктерін қимылда бере білу, музыкалық тіркестерді кезектестіру. Музыкадағы динамикалық өршуді, тактының күшті бөлігін қимылда бере білу. Әйгілі би қимылдарының элементтерін қолдана отырып, серіппелі, байсалды, екпінді қимылдарды орындау;

15) өлеңді сахналағандағы ойын бейнелерін бере білуге жаттығу. Музыкалық әңгіменің толық желісін қимылда бере білу. Рөлдерді аяқ астынан ауыстыруды жүзеге асыру. Ойындар мен билерге нұсқалар ойлап табу. Қиялдағы заттармен әрекеттену. Өлеңмен және сөзбен сүйемелденетін шапшаң қимылды ойындар;

16) музыкалық аспаптарда ойнау. Таныс музыкалық аспаптарда ойнау дағдыларын бекіту;

17) қимылды орындаудың белгілі бір бекітілген (алдын ала белгіленген) дәйектілігі бар "Диско" стиліндегі заманауи би элементтері. Еркін тұруымен ерекшеленетін билер. Музыканың сипатықолдың, аяқтың, дененің нақты, ырғақты қимылымен және қадамдардың ырғақты үйлесуімен беріледі;

18) заманауи музыканы білім алушылардың музыкалық қызығушылығын есепке ала отырып, мұғалімнің шешімімен пайдалану қарастырылады;

19) өткен сыныптарда үйренген би элементтерін қайталау. Аяқтың ұшымен адымдау, полька қадамы. Кең, биік жүгіріс. Қатты секіру, бүйірлеу шабу. Орыс билерінің элементтері: адымдап жүрелеу, аяғын өкшесіне қойып жартылай жүрелеу, бір орында және қозғала отырып жүрелеу, жартылай жүрелеу. Қимылды жұппен орындау: бүйірлей шабу, секіру. Қазақ билерінің элементтерін орындау. Халық билерінің негізгі қимылдарын меңгеру. Музыкалық-ырғақтық тапсырмаларды орындаудағы нақтылыққа қол жеткізу;

20) 3\4 шамасындағы музыканың ырғақтық сипатын қабылдауға үйрену. Дирижер ишаратын түсіну – жер (қол төмен), жазық дала (қол жан-жаққа), аспан (қол жоғары). Допты шеңбер арқылы лақтыру: қатты бөлікте – лақтыру, оң жақтағы әлсіз бөлікте – допты ауаға лақтыру, сол жақтағы әлсіз бөлікте – ұстап алу. Қадамдарды пайдалану: күшті бөлікке – ұзын қадам, әлсіз екі бөлікке – қысқа екі қадам (вальстегідей аяқтың ұшымен жүрген дұрыс болады). Биге үйрену – вальс (вальс-әзіл – қимыл ойнақы,

секірістер, вальс-мазурка – сазды қимылдар). Қазақ, орыс, украин, билерінің қимылдарын ажыратуға үйрену.

51. Оқыту мақсаттарының мазмұны пәндік сипаттағы білім мен икемділікті ғана емес, сонымен бірге оларды шынайы тәжірибеде қолдануды, пәнаралық және тәртіпаралық байланысты жүзеге асыруды, сөйлеу тілдік әрекет түрлерін және коммуникативтік дағдыларды дамытуды қарастырады.

52. "Музыка және ырғақ" оқу пәні күтілетін нәтижелер (дағдылар немесе икемділіктер, білім немесе түсініктер, қолданыс) түріндегі сыныптар бойынша оқыту мақсаттарын қамтитын бөлімдер мен бөлімшелер бойынша ұйымдастырылған. Әрбір бөлімшенің ішінде бірізділікті сақтай отырып құрастырылған оқу мақсаттары мұғалімдерге өз жұмысын жоспарлауға және білім алушылардың жетістіктерін бағалауға, сонымен қатар оларға оқудың келесі кезеңдерінен хабардар болуға мүмкіндік береді.

53. Бағдарламаның мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Ән айту";
- 2) 2-бөлім "Музыка тыңдау";
- 3) 3-бөлім "Музыкалық-ырғақтық жаттығулар";
- 4) 4-бөлім "Музыкалық аспаптарда ойнау";
- 5) 5-бөлім "Билер".

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

54. Бағдарламада оқу мақсаттарын қолдануға, мониторинг өткізуге тиімді болу үшін кодтық белгі енгізілген. Кодтық белгідегі бірінші сыныпты, екінші сан бөлімді, үшінші сан оқу мақсатының реттік нөмерін көрсетеді. Мысалы, 5.2.4 кодындағы "5" – сынып, "2" – бөлім, "4" – оқу мақсатының реттік саны.

55. Оқыту мақсаттарының мазмұны:

- 1) "Өлең айту":

1-кесте

Оқыту мақсаттары				
5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
5.1.1 әншілік қалыпты : ән айтқанда дене мен		7.1.1 әншілік дағдылар мен икемділіктерді бекіту; 7.1.2 тіркестерінің арасында үзілісі болмайтын әндерді	8.1.1 әншілік дағдылар мен икемділіктерді өткен сыныптағы материалдарда, сондай-ақ жаңа материалдарда бекіту; 8.1.2 тіркестерінің арасында	

басты ширықтырмай, түзу қалпын сақтай, дұрыс отыру немесе тұру; менгеру; 5.1.2 әншілік дикция мен дыбысты құру (у, о, а, и, е, э дәйектілігінде) бойынша жұмыс негізі болып табылатын дауысты дыбыстардың артикуляциясын автоматтандыру; 5.1.3 ре-си1диапазонында өлең айту, диапазонның ортаңғы бөлігін (ми1 – ля1) нығайту; 5.1.4 әуенді нақты айтқанда дыбысты әндете айтуға қол жеткізу; 5.1.5 зейінді бірыңғай интонацияға белсендіру; 5.1.6 әндеткенде және ырғақтық жаттығуларды орындағанда есту арқылы қабылдау мен ырғақ сезімін дамыту; 5.1.7 әншілік тынысты дұрыс алуға (тынысты музыкалық тіркестің басталар алдында алу, тынысты бөлу, ұзақ тіркестерде тынысты ұстап тұру), тынысты жайлап, шусыз, иықты көтермей, барлық сыныппен бір мезгілде алуға қол жеткізу; 5.1.8 шапшаң сипаттағы өлеңдерді жеңіл, сазды сипаттағы әнді байыппен айту; 5.1.9 ән айтуды мұғаліммен бірге бастау, басталуын е с т у , сыныптастарының өлеңін тыңдау;	6.1.1 әншілік дағдылар мен икемділіктерді өткен сыныптағы материалдарда, сондай-ақ жаңа материалдарда бекіту; 6.1.2 әншілік тыныс алуды қарапайым меңгеру негізіндегі әндете дыбыстау жұмысын жалғастыру; 6.1.3 әншілік диапазонды нығайту және оны до1–си1 көлемінде (бірінші жартыжылдық), до1–до2 (екінші жартыжылдық) кеңейту жұмыстарын жалғастыру; 6.1.4 айту интонациясының тазалығын және барлық диапазондағы дыбысталудың тегістелуін жетілдіру; 6.1.5 унисон ән айту, үйренген динамикалық реңкі қарапайым әндерін мәнерлеп, эмоциялық эмоциялық тұрғыда орындау жұмысын жалғастыру; тұрғыда орындау жұмысын жалғастыру; 6.1.6 дауысты дыбыстарды дұрыс қалыптастыру және дауыссыз дыбыстарды анық айту, екпін түсетін буындар мен дауыссыз дыбыстарды эмоциялық тұрғыда орындау жұмысын жалғастыру; 6.1.6 дауысты дыбыстарды дұрыс қалыптастыру және дауыссыз дыбыстарды анық айту, екпін түсетін буындар мен дауыссыз дыбыстарды ән мәтініндегі	орындағанда тыныс алуды жылдам, бірақ сабырлылықпен ауыстыру; 7.1.3 динамикалық реңктері әр түрлі (дыбысталуды күшейткенде және төмендеткенде) әуенді әнді орындағанда тыныс алуды бөле білу; 7.1.4 әннің айтылу сапасын есту арқылы бақылай білгендігімен с ө й л е у интонациясының тазалығы мен унисонның тұрақтылығы бойынша жұмысты жалғастыру; 7.1.5 әнді бір дауыспен орындау диапазоны до1–до (ре)2; 7.1.6 бір буындағы екі дыбысты әндеткенде дауысты дыбыстарды дұрыс қалыптастыру; музыкалық ырғақты, тіркесті немесе шумақты айта білуді дамыту; бір буындағы екі дыбысты әндеткенде дауысты дыбыстарды дұрыс қалыптастыру; музыкалық ырғақты, тіркесті немесе шумақты айта білуді дамыту; дауысты дыбыстарды дұрыс қалыптастыру; музыкалық ырғақты, тіркесті немесе шумақты айта білуді дамыту; 7.1.7 жақсы таныс өлеңнің ырғағын аспаптың сүйемелдеуімен, шапалақтау арқылы дыбыссыз артикуляция жолымен бере білу; 7.1.8 дыбыстарды биіктігі және әуеннің	үзілісі болмайтын әндерді орындағанда тыныс алуды жылдам, бірақ сабырлылықпен ауыстыру; 8.1.3 динамикалық реңктері әр түрлі (дыбысталуды күшейткенде және төмендеткенде) әуенді әнді орындағанда тыныс алуды бөле білу; 8.1.4 бір буындағы екі дыбысты әндеткенде дауысты дыбыстарды дұрыс қалыптастыру; 8.1.5 ән айту сапасын тыңдау арқылы бақылау; 8.1.6 әннің мәнерлілігі үшін сан алуан түрлі құралдарын (қарқын, динамикалық реңктер) пайдалану; 8.1.7 музыкалық ырғақты және жақсы таныс әнтіркесін немесе шумағын аспаптың сүйемелдеуімен, дыбыссыз артикуляция жолымен бере білуді дамыту;	9.1.1 әншілік дағдылар мен икемділіктерді өткен сыныптағы материалдарда, сондай-ақ жаңа материалдарда бекіту; 9.1.2 жеңіл, жақсы таныс өлеңдерді аспаптардың сүйемелдеуінсіз орындау; 9.1.3 кантиленамен жұмыс; 9.1.4 дыбыстарды биіктігі және әуеннің бағыты бойынша: жоғары, төмен және орташа дыбыстар, әуеннің өршімелі, төмендемелі және бір биіктегі қозғалысын жіктеу; 9.1.5 қолмен әуен бағытын (жоғарыдан төмен және төменнен жоғары) көрсету; 9.1.6 тыңдау арқылы күшті бөлігін анықтау; 9.1.7 жылдам қарқында орындалатын шығарманың мәгінінің анық айтылуына қол жеткізу.

5.1.10 ән әуенінің сипатының (көңілді, мұңды, байсалды) негізінде оның мазмұнын түсіну	сөздердің мағыналық қатынасына сәйкес ерекшелеуге үйрену	қозғалыс бағыты бойынша (жоғары, төмен және орташа дыбыстар; әуеннің қозғалысы жоғары, төмен және биіктікте) жіктеу	8.1.8 интонацияның тазалығы мен унисонның тұрақтылығы бойынша жұмыс жүргізу; 8.1.9 үйренген әндерді ырғақпен және құрылыс пен ансамблін сақтай мәнерлеп айту.	

2) "Музыка тыңдау":

2-кесте

Оқыту мақсаттары:				
5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
5.2.1 әр түрлі сипаттағы музыкаға деген эмоциялық әсердің болуы; 5.2.2 айтылған өлеңді өздігінен тану және а т а у ; 5.2.3 өлеңнің әр түрлі бөліктерін (бастамасы, қайырмасы, аяқталуы) жіктеу; 5.2.4 түрі мен сипатына қарай сан алуан түрлі музыкалық шығарманы анықтау: марш, би, өлең (көңілді, мұңды, жайлы), күй; 5.2.5 ірі музыкалық жанрлармен: опера, балет танысу	6.2.1 әр түрлі сипаттағы музыкаға деген эмоциялық әсерін дамыту; 6.2.2 дыбыстарды биіктігі (жоғары, төмен, орташа) бойынша және ұзындығы (қысқа, ұзақ) бойынша ажырату; 6.2.3 мазмұны мен сипаты сан алуан түрлі музыкалық шығармаларды: марштық, би, көңілді, мұңды анықтау; 6.2.4 соло және хормен өлең айтумен танысу; 6.2.5 музыкалық шығармалардағы әуеннің созылық және үздік-создық болуы туралы түсініктің болуы; 6.2.6 әр түрлі музыкалық ұжымдармен: ансамбль, оркестр т а н ы с у ; 6.2.7 опер, балет	7.2.1 музыкалық шығарма бөліктерін ажырату; 7.2.2 өлеңді сүйемелдеудегі және аспаппен орындаудағы әуенді тану; 7.2.3 музыкалық аспаптармен (сыбызғы) және олардың дыбысталуымен танысу; 7.2.4 музыкадағы көркем бейнелерді ажыратуға тырысу	8.2.1 өлеңді сүйемелдеудегі және аспаптық шығармадағы әуенді ажырату; 8.2.2 музыкалық аспаптармен (саксофон, виолончель) және олардың дыбысталуымен танысу; 8.2.3 музыкалық шығарма бөліктерін жіктеу; 8.2.4 динамикалық реңктердің (форте – қатты, пиано – ақырын) мәнерлілік мәні туралы қарапайым түсініктің болуы; 8.2.5 бейнелерді құруға көмектесетін музыкалық құралдар туралы түсініктің болуы	9.2.1 марштарды (әскери, спорттық, мерекелік, ойнақы, қаралы), билерді (вальс, полька, полонез, танго, қол ұстасып айналып билеу) ажырату; 9.2.2 музыканың көп атқарымдылығы (көтеру, спорттық, демалуға, босаңсуға арналған музыка) туралы қарапайым түсініктің болуы; 9.2.3 халық аспаптары оркестрінің құрылысы және дыбысталуы туралы түсініктің болуы; 9.2.4 қазақ халқының музыкалық аспаптарымен: домбыра, қобыз, жетіген, кылқобыз, сыбызғы, асатаяқ, шаңқобыз, сырнай танысу; 9.2.5 орыс халық аспаптарымен: домра, мандолин, баян, гусли, сыбызғы, гармонь, сылдырақ, ағаш қасықтар,

	музыкаларымен танысуды жалғастыру			бас-балалайкамен танысу

3) "Музыкалық-ырғақтық жаттығулар":

3-кесте

Оқыту мақсаттары:				
5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
5.3.1 музыкалық шығарма бөліктерін қимылда бере білу, музыкалық тіркестерді кезектестіру; 5.3.2 музыкадағы динамикалық көңіл күйді, тактының күшті бөліктерін қимылда бере білу; 5.3.3 сан алуан түрлі қимылдардың қарқынын өздігінен жылдамдату және баяулату; 5.3.4 әйгілі би қимылдарының элементтерін қолдана отырып, серіппелі, байсалды, екпінді қимылдарды орындау; 5.3.5 өлеңмен және сөзбен сүйемелденетін шапшаң қимылды ойындарды ойнау	6.3.1 музыкадағы ырғақтық суретті, акцентті, қарқындық және динамикалық өзгерістерді өздігінен бере білуге жаттығу; 6.3.2 музыкалық тіркес бөліктерінің, музыканың сәл қарама-қайшылығы бар бөліктерінің ауысуына сәйкес қимылын өздігінен өзгерту; 6.3.3 әуеннің кіріспесінен кейін қимыл-қозғалысын бастау; 6.3.4 әнмен және сөзбен сүйемелденетін шапшаң қимылды ойындарды ойнау	7.3.1 өлеңді сахналағандағы ойын бейнелерін бере білуге жаттығу; 7.3.2 музыкалық әңгіменің толық желісін қимылда бере білу; 7.3.4 рөлдерді аяқ астынан ауыстыруды жүзеге асыру; 7.3.5 ойындар мен билерге нұсқалар ойлап табу; 7.3.6 әрекеттерді затпен және қиялдағы затпен орындау; 7.3.7 сан алуан түрлі қимылдардың қарқынын жылдамдату және ақырындату; 7.5.8 допты шенбер арқылы лақтыру: қатты бөлікте – лақтыру, оң жақтағы әлсіз бөлікте – допты ауаға лақтыру, сол жақтағы әлсіз бөлікте – ұстап алу	8.3.1 музыкадағы метрді, ырғақтық суретті, акцентті, қарқындық және динамикалық өзгерістерді өздігінен бере білуге жаттығу; 8.3.2 музыкалық тіркес бөліктерінің, музыканың сәл қарама-қайшылығы бар бөліктерінің ауысуына сәйкес қимылын өздігінен өзгерту; 8.3.3 әуеннің кіріспесінен кейін қимыл-қозғалысын бастау; 8.3.4 әйгілі би қимылдарының элементтерін қолдана отырып, серіппелі, байсалды, екпінді қимылдарды орындау	9.3.1 музыкалық шығарма бөліктерін қимылда бере білу, музыкалық тіркестерді кезектестіру; 9.3.2 музыкадағы динамикалық өршуді, тактының күшті бөлігін қимылда бере білу; 9.3.3 өлеңді сахналағандағы ойын бейнелерін бере білуге жаттығу; 9.3.4 музыкалық әңгіменің толық желісін қимылда бере білу, 9.3.5 рөлдерді аяқ астынан ауыстыруды жүзеге асыру; 9.3.6 ойындар мен билерге нұсқалар ойлап 9.3.7 қиялдағы заттармен әрекеттену

4) "Музыкалық аспаптарда ойнау":

4-кесте

Оқыту мақсаттары:				
5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
			8.4.1 музыкалық аспаптармен (	

5.4.1 дағыраны пайдалана білу, музыкалық шығармадағы күшті және әлсіз бөліктерін беру үшін бубен, дағыра, маракасты пайдалану; 5.4.2 ұсынылған ырғақтық суретті бубен, дағырада қайталауға т ы р ы с у ; 5.4.3 музыкалық аспаптың пернелерінде оң және сол қолмен орташа қарқында бір октаваның бес нотасы көлемінде жоғары көтерілген және төмен түсетін гамманы о р ы н д а у ; 5.4.4 аспаптармен (виолончель, жетіген) олардың дыбысталуымен танысу	6.4.1 қарапайым ырғақтық суреттерді бубен, дағырада екі таяқшамен бір мезгілде және кезекпен әр түрде түрлендіре орындау; 6.4.2 соқпалы-шулы құралдар мен фортепианода ойнау дағдыларын бекіту; 6.4.2 аспаптармен (гитара, арфа) олардың дыбысталуымен танысу	7.4.1 соқпалы-шулы құралдарда ойнау дағдыларын бекіту; 7.4.2 балалар пианиносында, аккордеонда, үрмелі сырнайда бір октава көлеміндегі жаттығуды ақырын қарқында орындау; 7.4.3 музыкалық аспаптармен (сыбызғы) олардың дыбысталуымен танысу	саксофон, виолончель) олардың дыбысталуымен танысу; 8.4.2 соқпалы-шулы металлофонда ойнау дағдыларын бекіту; 8.4.3 жеңіл жаттығуды, өлеңдерді балалар пианиносында, аккордеонда, үрмелі сырнайда орындау; 8.4.4 таныс өлеңнің негізгі әуенін музыкалық аспаптармен бере білуге және берілген ырғақ бойынша таныс өлеңді анықтай білуге жаттығу	9.4.1 балалар пианиносында, аккордеонда, үрмелі сырнайда бір октава көлеміндегі гамманы орташа қарқында орындау; 9.4.2 қарапайым әуендерді пернелі құралда ойнауды үйрену

5) "Билер":

5-кесте

Оқыту мақсаттары				
5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
5.5.1 өткен сыныптардағы би элементтерін қайталау: аяқтың ұшымен адымдау, полька қ а д а м ы ; 5.5.2 кең, биік жүгіріс, қатты секіріс, бүйірлей шабу қимылдарын меңгеру; 5.5.3 орыс билерінің элементтерін меңгеру: адымдап жүрелеу, аяғын өкшесіне қойып жартылай жүрелеу, бір орында және қозғала отырып жүрелеу, жартылай жүрелеу; 5.5.4 қимылды жұппен орындау: бүйірлей	6.5.1 ойынның ж а ң а нұсқаларын, би қимылдарының элементтерін, оларды құрамдастыруға үйрену; 6.5.2 қарапайым б и композициясын құрастыру; 6.5.3 өлеңмен, сөзбен сүймелденетін ойындарды орындау; 6.5.4 музыкалық ертегілер мен өлеңдерді сахналау; 6.5.5 бұрын үйренген би элементтерін орындау;	7.5.1 "диско" стиліндегі заманауи би элементтерін меңгеру: қимылдарды қолымен, аяғымен, денесімен жеке орындау, содан кейін оларды әр түрлі би қимылдарында үйлестіріп орындау; 7.5.2 заманауи би элементтерін алдымен бір орында тұрып, баяу қарқында, содан кейін музыканың сүймелдеуімен	8.5.1 ойынның жаңа нұсқаларын, би қимылдарының элементтерін, оларды құрамдастыруға, қарапайым би композицияларын құрастыруға үйрену және ойлап табу; 8.5.2 өлеңмен, сөзбен сүймелденетін ойындарды орындау; 8.5.3 музыкалық ертегілер мен өлеңдерді сахналау; 8.5.4 3\4 шамасындағы музыканың ырғақтық сипатын қабылдауға үйрену; 8.5.5 биге үйрену –	9.5.1 "диско" стиліндегі заманауи би элементтерін орындау; қимылды орындаудың белгілі бір бекітілген дәйектілігі бар билер; 9.5.2 еркін тұруымен ерекшеленетін билерді меңгеру; 9.5.3 музыканың сипатын қолдың, аяқтың, дененің нақты, ырғақты қимылымен және

шабу, секіру; 5.5.5 қазақ билерінің элементтерін орындау; 5.5.6 халық билерінің негізгі қимылдарын меңгеру; 5.5.7 музыкалық – ырғақтық тапсырмаларды орындаудағы нақтылыққа қол жеткізу; 5.5.8 дирижер ишаратын түсіну – жер (қол төмен), жазық дала (қол жан-жаққа), аспан (қол жоғары)	6.5.6 әр түрлі халықтардың би элементтерін ажыратуға үйрену; 6.5.7 кадрили қадамын меңгеру: үш жай және бір жеңіл кадам, аяқтың ұшы созылған; 6.5.8 серіппелі жүгірісті, артқа қарай қозғала (арқамен) секіру, табанымен ұсақ қадамдарды жылдам орындауды меңгеру; 6.5.9 халық билерін үйрену.	қажетті қарқында қайталау; 7.5.3 жаңа жаттығуларды қосу, қимылдарды күрделендіру, қарқынды арттыру, қимыл амплитудасын арттыру; 7.5.4 би үшін өзінің қалауы мен мұғалімнің рұқсатымен заманауи музыканы пайдалану.	вальс (вальс-әзіл – қимыл ойнақы, секрістер, вальс-мазурка – сазды қимылдар); 8.5.6 қадамдарды пайдалану: күшті бөлікке – ұзын кадам, әлсізекі бөлікке – қысқа екі кадам (вальстегідей аяқтың ұшымен жүрген дұрыс болады); 8.5.7 қазақ, орыс, украин, билерінің қимылдарын ажыратуға үйрену	қадамдардың ырғақты үйлесуімен бере білу; 9.5.4 би үшін өзінің қалауы мен мұғалімнің рұқсатымен заманауи музыканы пайдалану; 9.5.5 мектептік шараларға, мерекелерге, дискотекаға белсенді қатысу.

56. Білім алушылардың психофизикалық және ақыл-ой даму ерекшеліктеріне байланысты ұзақ мерзімді жоспар тоқсандар бойынша реттелмейді. Тақырыптарды оқыту дәйектілігін мұғалім сыныптағы білім алушылардың психикалық және дене даму ерекшеліктерімен олардың музыкалық-ырғақтық қабілетіне қарай өзі анықтайды. Төртінші тоқсан уақытының басым бөлігі жыл бойы өткендерді бекітуге және жеке білім алушылардың білім алудағы кемшіліктерін жоюға арналады.

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 101-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 541 -
қосымша

Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Әлеуметтік – тұрмыстық бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Әлеуметтік – тұрмыстық бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" (бұдан әрі - ӘТБ) пәнінің мақсаты білім алушылардың қоршаған ортада, тұрмыста, адамдармен қарым-қатынасқа түсуде

тәжірибелік дағдыларын қалыптастыру; адамның тұрмыстағы әрекетінің тәсілдерін, тұрмыстық еңбектік процестерді меңгерту.

3. Міндеттері:

1) білім алушылардың тұрмыстық еңбектік дағдыларын қалыптастыру: жеке гигиеналық, тағам қабылдауды ұйымдастыру, үй- жай, киім, аяқ киім күтімі;

2) экономикалық–тұрмыстық дағдысын қалыптастыру (қоршаған заттарға, өз киіміне, аяқ киіміне, азық-түлікке және тағам әзірлеуге, электрлік құралдарға, суға ұқыптылықпен қарау);

3) білім алушыларды әртүрлі кәсіпорындар мен мекемелерде бағдарлауға (сауда, тұрмыстық қызмет, байланыс, мәдениет, медициналық көмек), ондағы қызмет түрлерін пайдалана білудің қарапайым дағдыларын үйрету;

4) әлеуметтік көлік қызметін пайдалану дағдыларын қалыптастыру;

5) білім алушыларға адамдармен (таныстарымен, бөгде адамдармен, үлкендермен және кішілермен, серіктестерімен) қарым-қатынасқа түсу мәдениетін меңгерту, қарапайым тұрмыстық қарым-қатынасты қалыптастыру;

6) білім алушылардың танымдық дағдыларының кемшіліктерін түзету;

7) психикалық – физикалық кемшіліктерін түзетуге, сөздік қордың көркеюі мен жүйеленуіне, ауызша сөздің дамуына жағдай жасау.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. "ӘТБ" пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдерінің жүзеге асырылуы білім алушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы педагогикалық қағидаларға негізделген:

1) әр білім алушының көз-қарасын ескеру және ары –қарай дамуына ықпал ету үшін , бар білімін пайдалану маңыздылығын түсіну және қабылдау;

2) ұқыптылықпен іріктелген тапсырмалар мен іс-әрекет түрлерінің көмегімен ынталандыра және дамыта оқыту;

3) білім беруді "оқыту үшін бағалау" арқылы қолдау;

4) шығармашылық ортаны жасау мақсатында әртүрлі әдістермен саралап оқыту;

5) пәнаралық байланысты дамыту және қолдау.

5. Орташа ақыл - ой кемістігі бар білім алушылардың оқу процесін ұйымдастыруда педагогикалық тәсілдердің негіздерінде "қалыптылық" педагогикалық концепциясы жатыр, бұл айқын ақыл-ой бұзылысы бар тұлғалардың өмірлерін ұйымдастыру идеясының негізін қалау бүкіл әлемде қабылданған. Осы концепцияға сәйкес түзетушілік-педагогикалық шаралардың барлық жүйесін жобалауда білім алушылар жалғыз және негізгі бағдар болып табылады.

6. Жоспарланған педагогикалық шаралар білім алушылармен тікелей жұмысты, қоршаған ортаны түрлендіруді, әр білім алушының өз әрекетін ынталандыруға жағдай жасауды өз есебіне алады.

7. "Қалыптылық" концепциясының негізінде, орташа ақыл-ой кемшілігі бар білім алушыларды арнайы мектеп жағдайында оқыту және тәрбиелеуді ұйымдастыру процесінің қағидалары құрылды:

1) білім алушыларды өзіндік даму қарқынымен дамуына құқылы екенін мойындау қағидасы әркімнің бірегей ерекшеліктерін сақтап қалуға мүмкіндік береді. Бұл қағиданы орындау жеке оқыту бағдарламасының мазмұнын анықтау мақсатында балалардың дамуы мен мүмкіндіктерін әрдайым зерделеп отыруды қажет етеді. Қандай да дамудағы өзгерістерді оқытудағы жақсы нәтижеге балау;

2) педагогтың өз бетімен мазмұнды, әдісті, түр, дидактикалық құралдарды білім алушылардың жекелей мүмкіндіктерін, білімдерін және тұлғалық жетістіктерінің мониторингін таңдау қағидасы;

3) білім алушылардың заттық және әлеуметтік дағдыларын дамытуда тиісті мектептік ортаны жасау қағидасы:

білімдері мен дағдыларын өздері қолданатын жағдайға мүмкіндігінше жақын қалыптастыру. Бұл білімдері мен дағдыларын жаңа жағдайларда қолдану қиындық тудырумен байланысты;

кеңістікті, әртүрлі өмірлік жағдайлардың көрінісіне, заттық орта мезгілімен білім алушылардың қажеттіліктеріне қарай өзгеріп отырады;

жайлы әлеуметтік-тұрмыстық және заттық-дамытушылық орта мектепте орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жасын және физиологиялық ерекшеліктерін ескере отырып құрылады (демалуға, қимылдық белсенділікке, тазалық процедурасына арналған кеңістіктерді орнықтыру);

4) мектептегі білім алушылардың күнделікті әрекеттерінің кешенді сипатының қағидасы. Оқу жоспарының бірнеше пәндік салаларының интеграциялық мазмұнын қабылдатады, бұл мектепте оқу кезеңінде пәнсіз оқыту идеясын іске асырады. Сабақтар Бағдарламаның мазмұнын қолдана отырып, білім алушылардың жалпы дамуына бағытталған (қарым-қатынастық, қимылдық, сөйлеу тілдік, сенсорлық). Білім алушылардың жетістіктері мен жеке дамуының өзгерісіне қарай, пәндік оқытуға ауысу жүзеге асырылады. Пәнсіз оқытылу толассыз тақырыптық жоспар арқылы жүзеге асады;

5) ойдың, сөйлеу тілі мен қарым-қатынастың даму қағидасы әлеуметтену құралы ретінде қолданылады. Білім алушылардың сөйлеу тілінде, ой-өрісінде, қарым-қатынасқа түсуінде өздеріне тін проблемалары бар, олар педагогикалық әдістермен толықтырылады. Сөз түсінігін толықтыруды, сөзбен және сөзсіз тілдесу құралдарын қалыптастыру, көрнекі-қимылды ойлауын дамыту жұмыстары бірізділікпен жүйеленеді;

6) оқыту-тәрбиелеу процесіндегі әдеуметтік бағыт қағидасы. Оқыту және тәрбиелеу ортасы шарасыз шектетілгендіктен, барынша білім алушылардың ерекшелігіне қарай бейімделгендіктен, сонымен қатар қалыпты дамып келе жатқан серіктестерімен араласуға мүмкіндік бермейтіндіктен, баланы күрделі әлеуметтік ортаға қосатын әлеуметтендіру шараларын жүргізу талап етіледі:

кезең-кезеңмен және біртіндеп білім алушының мүмкіндігіне сай өмірлік тәжірибесін және әлеуметтік қарым-қатынасын дамыту;

қоғамға жанын жараламай енгізу үшін, төзімді және қолайлы орта құру.

8. Оқыту процесінде мазмұны ғана емесе, сонымен қатар ұйымдастыру жағынан да қатаң ереже сақталмаған. Ұжымдық оқыту жағдайында танымдық қызығушылықтың төмен; топтық жұмыста пайдаланылатын ынталандырғыштарға селсоқтық дәстүрлі академиялық сабақ құрамының тиімділігі төмен көрсеткішке әкеліп соғады.

9. Білім алушылар сабақты ұйымдастыруға мұқтаж: олар әрекеттің түрін өздері қалағанда өзгерте алады, жеке тапсырманы орындауға және мұғалімнің жекелей көмегін алуға мүмкіндік ала алады. Сабақ барысында сынып бөлмесінде еркін орын ауыстыра алады.

10. Арнайы қағидаға сай негізделген педагогикалық шаралар, білім алушылардың өзіндік белсенділігіне, олардың өз бетімен жұмыс істей білуіне және ынталарына қарай бейімделген.

11. Білім алушылардың сабақта белсенділігі мен дербес дамуы көрініс табатын негізгі әрекет түрлері:

- 1) тірі және өлі табиғатты және әдеуметтік өмірдің құбылысын бақылау;
- 2) заттық-тәжірибиелік әрекет;
- 3) ойын әрекеті және ойын қызметі;
- 4) ұрмыстық-еңбектік қызмет;
- 5) әлеуметтік-тұрмыстық қызмет.

12. Оқыту-тәрбиелеу процесі оқу кезеңі бойы заттық әрекетті қолдануға құрылады.

13. Көрнекі-тәжірибелік әдісін білім алушылардың тәжірибелік әрекетінің көрнекі оқыту әдісі толықтырады. Мұғалім нақты жаттығулар түрін, сыныпта өткізу орны мен тәсілдерін мұқият ойластырады. Бір сынып білім алушыларының танымдық мүмкіндіктеріне қарай, оқыту барынша жеке түрде болады.

14. Диактикалық ойындар қолданылады. Ойын жүргізу барысында белгілі бір қарқындылық сақталады, ойын жаттығуларына шектен тыс сұрақтар кіріктірілмейді.

15. Жеке және топтық сабақтар тиісті көрнекі құралдармен және үлестірмелі заттық құралдармен қамтамасыз етіледі.

16. Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау білім алушыларды сабақ барысымен ғана шектелмей, ары-қарай тәрбие шараларында қисынды жалғастыруды талап етеді. Мұғалім мен тәрбиешінің кешенді үйлесімді жұмыстары жағымды нәтижеге жетуге мүмкіндік береді.

3 - тарау. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

17. "ӘТБ" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5- сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;
- 2) 6-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;
- 3) 7-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;
- 4) 8-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;
- 5) 9-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат.

18. 5-сыныпқа арналған "ӘТБ" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық. Дене тазалығы. Жеке бастың тазалығы. Күн тәртібі ережесін, дене мүшесін білу және атау. Жеке заттарының таза және жинақы ұстауы, беторамалды пайдалану. Таңертеңгілік және кешкілік жуыну шараларының бірізділігі, тіс күтімі. Тіс тазалаудағы әрекеттердің тәсілі мен орныдалу реттілігі; тамақты шайқау; қол және аяқ күтімі. Қол мен аяқ жуудағы әрекеттердің орындалу реттілігі; шаш күтімі. Тарақты пайдалану ережесі. Айна алдында шаш тарау; таңғы және кешкі жуыну. Ұқыптылық дағдысы;

2) киім, аяқ киім. Киім, аяқ киім, бас киім түрлері. Киім, бас киім түрлерін маусымға сай қолдану. Киім және аяқ киім атауларын білу: көшеге, мектепке, үйде киетін түрлерін. Киім мен аяқ киімді маусым бойынша ауыстыру; киімнің қызметіне қарай ажырату және сәйкестендіру; сыртқы киім: пальто, күрте; қыздырға арналған киім (көйлек, кеудеше, белдемше) және ұл балалардың киімдері. Киімдерді ауыстыру уақыты. Жуылғанға дейін киімдерді сақтау. Жуу кезінде сабынды пайдалану ережелері. Киім жууды ыдысты қолдану. Шұлық өнімдерін күті ережелері. Ұсақ киімдерді жуу және кептіру әдістері; беторамал, жаға, шұлық; киімді шайқау ережесі, киімді қолмен жуудағы әрекеттің орныдалу реттілігі. Ылғалды аяқ киімді кептіру. Күнделікті өз киімін қағу және щеткамен тазалау. Өз киіміне ұқыптылықпен қарау ережесі; киімін күту: құрғақ щеткамен тазалау, сақтау (сөреде, ілгіште). Аяқ киім түрлері (туфли, бәтеңке, шәрке, етік), оларды пайдалану, аяқ киімін күтімі (ылғалды шүберекпен сүрту, щеткамен тазалау);

3) тамақтану. Азық-түлік өнімдері және олардың адам денсаулығына маңызы: өсімдік және жануар етінен тағам, азық түлік өнімдері нан, ет, көкөніс, жеміс. Көкөністің сырт пошымы, атаулары: қызанақ, қияр. Пайдалануға таңдау және дайындау. Жемістер: алма, алмұрт, жүзім, кара өрік, шие. Пайдалануға таңдау және дайындау (жуу, сүйектерінен тазарту). Ас үй мен ыдыстар жайында түсінігін қалыптастыру, ас үйді тазалық пен реттілікті сақтау. Ас бөлме ыдыстарын жуу: қазанды, шәйнекті, табаны. Ыдыстардың атауларын, жылыту құралдарын пайдалану ережелерін білу, тағам дайындауда қауіпсіздік шараларын сақтау. Тағам дайындауда

санитарлық және гигиеналық талаптарды орындау. Тамақтану ережесі: таңғы ас, түскі ас, түстен кейінгі ас, кешкі ас. Тағам дайындауда гигиеналық талап, піскен көкөністерден салат жасау, тез дайындалатын консерванттардан тағам дайындау. Ас құралдарын ұлданду ережелері. Шай дастарханын әзірлеу. Шайға дастархан әзірлеу ережесі, әр құралды үстелге орналастыру. Ыдысты жинау, ыстық суда жуу. Шай ыдыстарын кептіру, жинау және сақтау. Мектеп асханасында дастархан жаю. Түскі асқа дастархан дайындау, құралдарды үстелде орналастыру ережелері. Тамақтану кезінде және әр құралды қызметіне сай қолдану. Тамақтанып болғаннан соң кір ыдысты жиыстыру;

4) тұрғын үй. Тұрғын үй түрлері: жатахана, пәтер, жеке үй. Пәтерде тұру ережесі. Үй жинау: күнделікті, кезеңмен, толық тазалау. Кәдімгі, жұмсақ, өңделген жиһаз. Жиһазға күтім жасау: әр жерден шаңдарын сүрту, гүлге су құю. Тұрғын үйді қысқы мезгілге дайындауға болысу. Ауланы қыс мезгілінде тазалау. Тұрғын үйді толық тазалауға қатысу. Жиһазды тазалау;

5) көлік. Көлік түрлері, қоғамдық және жеке көлік қызметі. Қоғамдық көлікте жолаушының жүру ережелері: көлікке отыру және шығу ережелері. Қоғамдық көлікте еңбек ететін адамдардың жұмысын білу. Көлікте, жолда, көшеде жүру ережелері. Қоғамдық көлікте жүру ерекшеліктерін сақтау (отыру, билет алу, көлік ішінде және далаға шығу). Қарапайым жол жүру және жаяу жүргіншілер ережелері. Бағдаршам, жолдың арғы бетіне өту. Үйден мектепке және кері жолды меңгеру. Жаяу жүргінші жолы, мектепке бару жолы (жол сызбасы, көлік түрі). Қалада жүру жол сызбасы: мекен жайын білу.

6) отбасы. Өз есімін және жасын білу және атау. Өз мекен жайын білу. Отбасы мүшелері: әкес, ана, әже, ата, аға-інісі, әпке-қарындас, сіңлі. Тегін, әкесі мен анасының есімдерін білу. Жақын туысқандарының есімдерін білу (әже, ата, аға-інісі, әпке-қарындас, сіңлісін), туыстық қатынасын білу. Отбасының үлкендеріне сыйласымдылықпен қарау. Үлкендермен және серіктестерімен амандасқанда, қоштасқанда тілдесу ым-ишаратын немесе сөзді қолдану. Үлкендерден және серіктестерінен көмек сұрай білу.

19. 6-сыныпқа арналған "ӘТБ" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық. Дене гигиенасы. Жеке басының гигиенасының ережелері. Таңғы және кешкі жуыну. Ұқыптылық дағдылары. Тіс пен тілге күтім жасау ережелері. Тілді тазалау ережесі, тіл тазалау ірекетін ретімен орындау. Әр тамақтанғаннан соң, ауызды шаю. Қол мен аяққа күтім жасау ережелері. Қол жуу және қолдың тырнағын алу, тырнақты кезеңімен алу. Құлаққа күтім жасау. Құлаққа күтім жасауды кезеңімен орындау; беторамалды қолдану; қол мен аяқтың тырнағын алу, құлақ жуу. Шаш күтімі ережелері (жуу, тарану). Шашты күту құралдары (тарак, щетка, сабын, сусабын);

2) киім, аяқ киім. Киім, аяқ киім, бас киім түрлерін маусым бойынша пайдалану. Киімге күтім жасау, жеке киімін ұқыпты ұстау. Шкафқа ілу, сөреге бүктеп жинау;

түріне қарай топтастыру (жейделер, шолақ балақты шалбар, шалбар, көйлек); маусым арасында киімді шкафта сақтауға дайындау. Аяқ киімге күтім, келесі маусымға дейін аяқ киімді сақтау. Киізден және матадан жасалған аяқ киімді тазалау. Аяқ киімді қажеттілігіне қарай таңдау, кремді түсіне қарай таңдап, былғарыдан жасалған аяқ киімді тазалау, резинадан және матадан жасалған аяқ киімге күтім жасау, екі тесігі бар түймені тігу;

3) тамақтану. Азық- түлік өнімі. Тамақтану уақыты. Қалыпты және тамақтану уақыты.денсаулықты сақтау мен нығайтуда дұрыс тамақтанудың маңызы, балаларға арналған мекемелерінде дұрыс тамақтандыруды ұйымдастыратын мамандар, тез бұзылатын азық-түліктер атауларын білу (ет, сүт, шұжық, балық, ірімшік, май), оларды қолдану ережелері. Сусындарды суыту. Ас үйдің және асхананың ыдысы, техникасы. Тоңазытқышта азық-түлік өнімдерін сақтау ережелері. Тоңазытқышты таза ұстау ережелері: азық-түлікті тоңазытқыш сөрелеріне орналастыру, тоңазытқышты тазалау және жуу. Тағам дайындауда электрлік пешті қолдану ережесі. Газ пеші мен электрлік құралдарды пайдалануда қауіпсіздік ережесін сақтау. Жұмырқа мен шұжықты алғашқы және термоөңдеуде реттілік: жұмыртқа мен шұжықты пісіру. Бутербродтарды дайындау реттілігі. Бутербродтарды маймен, шұжықпен және ірімшікпен дайындау. Таңғы, түскі, кешкі тағам атауларын, тиісті азық-түліктердің атауларын білу. Бутербродтарды дайындауда пышақты қауіпсіз қолдану. Көкөніс пен жемісті тағам дайындауға даярлау: сұрыптау, жуу және сақтау. Түскі асқа дастархан дайындау ережелері, құралдарды орналастыру. Тамақтану кезінде, қойылған құралдарды дұрыс қолдану. Шәйға дастархан әзірлеу, адам санына қарай құрал санын сәйкестендіру, таңғы асқа шәй қайнату, шайды дұрыс, дыбыссыз ішу, тамақтану кезінде қарапайым тамақтану мәдениетін сақтау; шәй мен асхана ыдыстарын жуу және сүрту, ыстық суға жуу, таза суда шайқау. Ыдысты кептіру әдісі;

4) тұрғын үй. Тұрғын үй түрлері. Пәтер немесе үйдің кеңістіктерін атауларын, қажетін білу. Тұрғын үйлердің қаладағы және ауылдағы құрылыс нысандарының ерекшеліктері, пәтер мен үйдегі бөлме атаулары. Жеке және көпбөлмелі пәтердің айырмашылығы; қала және ауыл адамдарының тұрғын үй айырмашылықтары; ауылдық жердегі ауладағы құрылыс нысандарының қолдану ерекшеліктері; әр бөлмені қыюметіне қарай сипаттау. Бөлмені орналастыру. Құрылыспен айналысатын мамандықтың атауы. Тұрғын үйді жинау ерекшеліктері мен реттілігінің екі әдісі (қолмен, швабрамен), швабраны қолдану. Еденді қолмен немесе швабрамен жуу, швабраны шүперегімен аудару, екі әдіспен жуу ("бір жақтан екінші жаққа қарай", " алға-артқа қарай"). Еден бөлігі (беті, ернеуі, табалдырық); ернеуінің, табалдырықтың, бұрыштардың ерекшелігі. Тұрғын үйдің күнделікті жинау ережесі. Еденді сыпыру, орындықтан, үстелдерден, терезе жақтауларынан шаңды сүртіп алу;

5) көлік. Көлік түрлері. Қалалық көлік түрлері (автобус, троллейбус, трамвай, метро). Арнайы көліктерді сырт пошымына қарай ажырату; жолда кездесетін белгілер.

Қоғамдық көлікті пайдалану ережесі. Көлікте және жолда жүру ережесі. Көліктен түскеннен соң, көшені кесіп өту, көлікті (трамвайды, троллейбусты, автобусты) айналып өту ережесі. Көлікке отыру, түсу, жүру ережесі. Жолдағы болған төтенше жағдай себептері, авариялық жағдайда өзін ұстау ережесі. Төтенше жағдайда полицияның, дәрігердің, өрт сөндірушінің атқаратын міндеттері, жолды белгіленген жерде, бағыт бойынша кесіп өту. Қала бойынша жол жүру бағыты. Мектепке баратын жол (бағыт, көлік түрі), тұратын жеріне, мекен жайына. Мектепке барар жолдағы көлік аялдамалары. Үйден мектепке және басқа да, тұрғылықты жерлерге бару үшін қауіпсіз бағыт құру;

6) отбасы. Отбасы құрамы. Өз тегін, есімін, әкесінің атын, туыстарының есімдерін, туыстық қатынастарын білу. Отбасылық қарым-қатынас. Үй шаруасында ата-анасына көмек көрсету: отбасы мүшелерінің еңбегін бағалау; отбасы мүшелерінің туған күндерін тойлау. Сыйлық дайындау (жапсырма, сурет салу).

20. 7-сыныпқа арналған "ӘТБ" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық. Дене гигиенасы. Ережелер: шаш күтімі, шаш жуу, шаш күтіміне арналған құралдар (сабын, сусабын); жеке тән гигиенасы, крем, ласьон, дезодорант қолдану; душ, ванна қабылдаудың кезеңдерін білу. Ішкіімді жуу, қолмен жуу ережесі. Киімді кептіру мақсатында ілу әдістері. Дәріхананың қызметі. Жақын арада орналасқан дәріхана; дәріхананың орналасқа жері, дәрілік құралдарды алудың реттілігі. Дәріханашымен диалог құра білу;

2) киім, аяқ киім. Киім түрлері, олардың үйдегі жіне сыртқа кию маңызы. Киімнің, аяқ киімнің, бас киімнің денсаулықты сақтау үшін пайдалану маңызы. Қолға және аяққа арналған киімдер: қолғап, шұлық. Оларды сақтау. Аяқ киім түрлері, олардың қызметі. Киім мен аяқ киімді тазалықта ұстау. Резинадан, былғарыдан, матадан жасалған аяқ киімге күтім жасау. Былғары аяқ киімді тазалау. Аяқ киім тазалайтын құралдарды сақтау. Бас киім түрлері, олардың атаулары, маусымға байланысты тандау, оларды сақтау және күту ережелері. Сұрыптау, жуу ережесі. Ұсақ киімдерді жуу (шұлық, ішкіім, алжапқыш, орамал). Мақтадан тігілген түсті және ақ түсті киімді шайқау және кептіру әдістері. Үтікпен жұмыс жасаудағы қауіпсіздік ережелері, ақ және түсті киімдерді үтіктеу. Мақтадан жасалған кішгірім киімдерді үтіктеу. Мақтадан жасалған ақ және түсті киімдерді жуу, шайқау; пилотканы, орамалды, алжапқышты, шынтыққапты, беторамалдарды үтіктеу; төрт тесікті түймені тігу;

3) тамақтану. Азық-түлік өнімдері: жарма түрлері. Сусымалы өнімдерді ұзақ уақытқа сақтау мерзіміне қарай сақтау ережесі; көкөністерді қоймада, жертөледе сақтау ережесі. Таңдалған мәзірге қарай, кешкі асқа дастархан жасау. Асханада тазалық пен реттілікті сақтау. Ас үй ыдысы. Ас үй ыдысын жуу: қазан, шәйнек, таба. Асхана ыдысы. Жылыту құралдары және оларды пайдалану қауіпсіздігі. Тағам дайындауда қауіпсіздік шаралары. Картопты қабығымен пісіру, қабығын тазалау, сапалы кортопты пюрені дайындау; пюрені дайындау технологиясы бойынша дайындау. Мокорон өнімдеріннен

тағам дайындау, қарақұмықтан, тарыдан ботқа әзірлеу; жасалған жұмысқа есеп беру; дастархан басындағы мәдениет, кеспені қайнату реті; мокорон өнімдерін алғашқы және термоөңдеуден өткізу ережесі. Тағам әзірлеуде санитарлық-гигиеналық талаптар мен қауіпсіздік шараларын сақтау, қайнақ сумен, тұрмыстық техниканы қауіпсіз пайдалану;

4) тұрғын үй. Тұрғын үй түрлері. Киізүйдің құрылысының ерекшелігін (дөңгеленген, тез жиналатын, жеңіл, жылы, көшуге ыңғайлы); жатын бөлменің маңызы, жатын бөлмедегі жиһаз; пәтер мен үйдегі бөлмелердің маңызы мен атауларын білу, жиһаз және оның қолданылуы (орындық, үстел, диван, шкаф, төсек); жатын бөлмені жинау реттілігі; төсек жабындыларын ауыстыру реттілігі, кептіру маңызы, төсек жабындықтарын желдету және қағып-сілку, тұрғын үйді толық тазалау реті; жиһазға жабындысына қарай күтум жасау (жұмсақ жабынды, жылтыр, лак). Тұрғын үйді жинау. Күнделікті сыныпты тазалау. Сыныптағы өсімдіктерге күтім жасау (су құю). Жатын бөлмеге құрғақ және ылғалды тазалық жүргізу; төсек жабындықтарын ауыстыру (өзбетімен, мұғалім көмегімен); жастық, көрпе, матрас қағу (балалардың жеке мүмкіндіктеріне қарай); белгілі бір реттілікпен толық тазалауды жүргізу;

5) көлік. Көлік құралдарының түрлері. Автобекеттің маңызы; қала сыртына жүретін негізгі көліктер, автобекеттегі қосымша қызметтер; жолаушыларға қызмет ететін адамдардың еңбегі; автобустардың жүру кестесінің маңызы; анықтама қызметі; кассадан билет алу ережесі; халықаралық автокөлік маңызы; қалааралық автобустардың негізгі бағыттары; жүк сақтау қоймасының маңызы мен оны пайдалану ережесі, қаласыртына және қалааралық қатынайтын автобустарға отыру ережесі; жүк және қол сөмкелерін жинау ерекшеліктері. Көлікте және жолда жүру ережелері; автобекет ғимаратында бағдарлау ережесі: автобустардың жүру уақытын, анықтаманың қызметін пайдалану, автобекеттің басқа да қызметтерін пайдалану. Биле сатып алу; жүкті және қол сөмкесін жинау; жүк қоймасын пайдалану. Қала бойынша бағыттарды білу. Жол жүру ережесі: жолды кесіп өтуде бағдаршамның тұсындағы "өту жолы" белгісі бар жермен өту; мектепке бару (бағыты, көлік түрі). Жалпы теміржол және әуе көліктері жайлы түсінігі (пойыз, ұшақ, теміржолды, автокөлікті, әуе, суда жүретін). Жол жүру ережесінің жалпы көрінісі;

6) отбасы. Отбасы мүшелері. Тегін, есімін, әкесінің атын, жақын туыстарының есімдерін, туыстық қатынасын, туған күндерін білу. Отбасылық қарым-қатынас. Үйдегі өз міндетін атқару, отбасы мүшелеріне қамқорлық көрсету, тұрмысқа байланысты қарапайым тілектерін орындау.

21. 8-сыныпқа арналған "ӨТБ" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық. Дене гигиенасы. Денсаулықты сақтауда және нығайтуда дене шынықтырудың және спорттың маңызы, табиғи күштердің пайдасы жайлы (күн, ауа және судың); біртіндеушілік пен жүйелілік қағидасы; жеке гигиена ережесі. Білімдерін қайталау мен бекіту: тұмау ауруларында мұрын гигиенасы; ауыз қуысының гигиенасы. Тіс, ауыз қуысының және иек еттерінің ауруларының алдын алу шаралары. Ауырып

қалған жағдайда тамақты шаю; қол және аяқ тырнақтарына күтім. Кезеңімен тырнақтарды алу; тұмау тию ауруларының алдын алу. Шынығу. Тұмау болған жағдайда ауызға қап киіп, беторамалды қолдану. Медициналық көмек. Емхананың маңызы, дәрігерге жазылу реті, үй дәрі қобдишасының құрамы (термометр, таңу құралдары, дезинфекция құралдары); адам ыстығын тексеру үшін термометрді қолдану ережесі; жараларды залалсыздандыру ережелері, кезекші дәргерді, "жедел жәрдемді" үйге шақыру тәртібі; дәрігер қабылдауына жазылу; дәрігерді, "жедел жәрдемді" үйге шақыруда телефонды пайдалану, кезекші дәрігерді шақыруда өзі жайлы және ауруы жайлы мағлұмат беру;

2) киім, аяқ киім. Киім, аяқ киім, бас киім түрлері. Киім базары мен дүкендерде аяқ киімді таңдау ерекшелігі; аяқ киімінің өлшемін жеңіл өлшеммен немесе есептеу арқылы білу; дүкенде немесе базарда сатып алу жағдайында мүмкін болатын аяқ киім ақауларын білу; дұрыс аяқ киімді таңдау мен сатып алу. Киім мен аяқ киімге күтім жасау. Киімді жинақы ұстау. Түсіп қалған түйменің орнын таба білу, түймені тігу. Киім-кешекті өңдеуге дайындау. Киімді жыртылған немесе сөгілгеніне қарай өңдеу. Киімнің матасын, түсіне, қалыңдығына қарай жіп таңдау. Матаны жыртығының бойымен бүктеп, қолмен тігу. Сөгілген жерді жиі тігіспен тігу. Жамау салу. Үтіктеу. Сөгілген матаны тігуді картадағы нұсқау бойынша ретімен орындау; үй жағдайында жүннен және синтетикадан жасалған киімдерді жуу ережесін білу, этикеткадағы мәліметті қолдану, киімнің этикеткасындағы шартты белгілер; кеудешені, көйлекті, шалбарды үтіктеу ережесі. Жүннен және синтетикадан жасалған киімдерді жуу ерекшелігі, жүннен және синтетикадан жасалған киімдерді кептіру және үтіктеу, көйлекті, шалбарды үтіктеу реттілігі, киімдегі жыртықты тігу; аяғы бар түймені тігу;

3) тамақтану. Тамақ әзірлеу гигиенасы. Балалар мен жасөспірімдердің тамақтануында сүт өнімдерінің маңызы; сүт өнімдерін тоңазытқышта сақтау уақыты мен ережесі, "геркулес" ботқасын және сүттен көже жасау реттілігі; сүт түрлері (құрғақ, концентратталған, қоюландырылғын); ұнтақ сүттен сүт дайындаудың реті, сүтті қайнату. Ыдыстар мен ас құралдарына күтім жасау ережесі. Дастархан әзірлеу және астан соң ыдыс жуу. Турауға, кесуге арналған құралдармен және газ пешін ас даярлауда қолдануда қауіпсіздік ережелерін қолдану. Бұрын меңгерген дағдыларын бекіту. Шанышқы мен пышақты қолдану ережесі. дастархан басындағы мәдениет, өзін ұстау әдебі. Ұнтақтан сүт жаса, сүтті қайнатып, сүтке ас дайындау; "геркулес" ботқасын, сүтті көже дайындау, ірімшіктен және сүзбеден пісірме жасау;

4) тұрғын үй. Тұрғын үй түрлері. Киімдер мен күнделікті қолданылатын заттарды киізүйде сақтау ерекшелігі; қонақ бөлмесінің маңызы; қонақ бөлмесінде жиһаздардың орналасу реті. Үйді жинау. Қонақ бөлмесін құрғақ және ылғалдап тазалау. Кілемдер мен кілемді жабдықтар. Оларға күтім жасау ерекшеліктері. Шаңсорғыш. Шаңсорғыштың жалпы құрылымы жайлы. Қауіпсіздік ережесі. Шаңсорғышты пайдалану ережесі, пайдалану: жұмысқа дайындау, еденді, кілемді, батареяларды

шаңсорғыштың көмегімен тазалау; тұрғын үйді қысқа дайындауда маусымдық тазалау реті; маусымдық тазартуды қолданып, пәтерді қысқа дайындау; терезелерге күтім жасау түрлері: терезе жуғанда пайдаланатын құралдар; терезе жуу; жууға арналған сұйықтықтармен терезе жуу, терезе жууда қауіпсіздік ережелерін сақтау, техникалық қауіпсіздікті сақтау, терезені жылылау;

5) көлік. Көлік құралдарының түрлері. Вокзал мен ондағы қызметтің маңызы (анықтама, кесте, билет кассалары). Жоларшулар вагондарының түрлерінің атаулары және билет құнына сәйкестігі. Темір жол жолаушыларына қызмет ететін адамдардың қызметі. Пойыздың жүру кестесінің маңыздылығы; анықтама қызметі; теміржол билетін алу ережесі (кассадан алу, телефон арқылы тапсырыс беру); қайтарымды алу және жүк сақтау қомасынан жүкті алу; жүк және қол сөмкесін жинау ерекшелігі; теміржолдағы жол-көлік апттарының түрлері; аппатты жағдайда жолшаушының өзін ұстау тәртібі; аппатты жағдайда жараланған жолаушыға алғашқы көмек көрсету. Көлікте және жолда жүру ережесі. Теміржол вокзалында бағдарлай білу; пойыздардың кестесін бағамдау, анықтама және басқа да қызметті пайдалану; билет сатып алу (тапсырыс беру); жүк және қол сөмкесін жинау; жүк сақтау қоймасын пайдалану. Қала бойынша бағыт. Жол жүру ережесі, көшеден дұрыс өту ережесі. Жол ақысын төлеу; мектепке бару (бағыт, көлік түрі), әртүрлі көлікпен бару. Ауысып отыру. Жаяу жүру бағыты;

6) отбасы. Отбасы құрамы. Жақын туыстарының есімдері (бауырларының, әпке-сіңлілерінің, ата-әжесінің); жақын туыстарын достар мен таныстарынан ажырату. Отбасылық қарым-қатынас. Әр отбасы мүшесінің атқаратын қызмет мен құқығы, отбасындағы кішісі мен қарт адамға қамқор көрсету.

22. 9-сыныпқа арналған "ӘТБ" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық. Дене гигиенасы. Адам денсаулығы мен өмір салтының маңызы. Денсаулықты сақтау құралдары мен қоры. Өз бетімен дене, шаш күтімін орындап, гигиеналық талаптарды орындау; жасөспірімінің жеке гигиенасы. Жеке басының гигиенасына қажетті құралдарды таңдау. Дезодарант түрлері: спрей, шарлы, қатты. Аяқ киімге ұлтарак, гигиеналық төсеніштер, душ қабылдауда гельдерді қолдану. Медициналық көмек. Тұмау ауруларының белгілері; алдын алу шаралары, санитарканың қызметі, емхананың қызмету; тұрмыстық жарақат алу себептері; жарақат алғандағы іс-әрекет ережесі: өзінің жайын, мәселесін айтып жеткізу. Тұрмыстық жарақат алудан сақтану;

2) киім, аяқ киім. Киім, аяқ киім, бас киім түрлері. Өз киімінің өлшемін білу; киімді сатып алғанда болатын ақаулар, киімінің өлшемін білу үшін өзінің, жолдасының денесін өлшеу; сатушының ұсынған кеңесін қабылдау немесе керісінше мәдениетті бас тарту; киімді таңдап, өлшеп көру және сатып алу. Киімге және аяқ киімке күтім жасау. Жүннен жіне синететикадан жасалған киімжержі күту ерекшеліктері. Ұсақ дақтарды кетіру. Киімді және аяқ киімді маусымдық сақтау мерзіміне дайындау. Орамалға ілгіш

тігу тәртібі; кір жуғыш машинасының құрылысы және қолдану тәртібі; кір жуғыш машинамен жұмыс жасауда қауіпсіздік ережесін сақтау; мақтадан жасалған киімді кір жуғыш машинада жуу, жұмыстан соң, жұмыс орнын жинау; төсек жабдықтарын үтіктеу тәртібі. Үтікпен жұмыс жасауда қауіпсіздік ережесін сақтау. Орамалға ілгіш тігу, қиғаш тігіс тігу ережесін сақтау;

3) тамақтану. Азық-түлік өнімі. Көкөністерді піскен және шикі түрінде білу. Түскі асқа дастархан әзірлеу реттілігі және ережесі; пышақты және шанышқыны, майлықты қолдана білу; дастархан басындағы тәртіп. Көкөніс, ет және балық өнімдерін алғашқы және өңдеу әдістері; рецептке сүйене отырып, тағамды даярлаудың реттілігін сақтау (мұғалімнің нұсқауымен және көрсетуімен); тағам дйындауда санитарлық-гигиеналық және қауіпсіздік ережелерін сақтау; винегрет, көкөністі көже, балықты корсерванттардан уха, картоптан котлет, бұқтырылған орамжапырақ жасау; піскен және шикі көкөністерді сырт пошымына, түсіне қарап ажырату; көкөністерді тазалау, турау, қайнап тұрған сұйықтыққа дұрыс салу; көкөністерді қуыру және бұқтыру; кепкен жемістерден компот әзірлеу; тағам дйындауда санитарлық-гигиеналық және қауіпсіздік ережелерін сақтау;

4) тұрғын үй. Уақытша тұру үй-жайының түрлері, бөлменің түріне қарай жиһаздарды орналастыру тәртібі; тоқыма өнімдері, жарық құралдары, бөлме және декоративті өсімдіктердім (функционалды-сауықтыру, эстетикалық) тұрғын үйді безендіруде қолдану, тірі гүлдерден және табиға құралдардан букет жасау ережесі. Бөлме гүлдеріне күтім жасау, кезекті жөндеуді дайындалу және жүргізу; қажетті құралдар мен саймандарды дайындау. Кафелді қабырғаны жуу. Кезеңімен әжетхана құралдарын жуу ережесі. Жуу құралдары, қауіпсіздік техникасын меңгеру. Ванна мен әжетхананы химиялық жуу құралдарын пайдалана отырып, ретілігін сақтап жуу, қауіпсіздік ережесін сақтау;

5) көлік. Көлік түрлері. Аэропорттың маңызы, оның негізгі қызметі. Әуежай жолаушыларына қызмет көрсететін адамдардың жұмысы. Ұшақтардың ұшу кестемінің маңызы; анықтама қызметі; әуе билеттерін алу ережесі (кассада сатып алу, телефонмен тапсырыс беру); жүк пен қол сөмкесін рәсімдеу; жүк сақтау қоймасын пайдалану, әуежайының және оның қызметінің маңызы, көлікте және жолда жүру тәртібі, әуежай ғимаратында бағдарлай білу. Ұшақтардың ұшу кестесін бағдарлай білу, анықтама қызметін пайдалану, басқа әуежай қызметін пайдалану. Қала бойынша бағытты қозғалыс: өз бетімен мектепке келу, мектептен үйіне кету, базарға, мектепке, дүкенге, туыстарына, бассейнге бару бағытын құру (өз бетімен, үлкендердің көмегімен);

6) отбасы. Отбасы құрамы: әке-шешесі жағынан туыстарының қтынасын білу (анасының әпкесі- апайы). Отбасы қарым-қатынасы. Үй шаруасына белсенді араласу, отбасы мүшелеріне қамқорлық көрсету.

23. "ӘТБ" пәнінің мазмұны оқытудың бөлімдеріне қарай таралған. Бөлімдер кішігірім бөлімдерге бөлшектелген, ол оқытудың мақсаты сынып бойынша күтілетін нәтижелер түрінде болу: дағды мен білім, білім мен түсінік. Оқыту мақсаттары барлық кішігірім бөлімдерде көрсетілген, ол мұғалімдерге өз жұмысын жоспарлауға және балалардың нәтижесін бағалауға мүмкіндік береді, сонымен қатар келесі оқыту кезеңі жайлы ақпарат береді.

24. Оқыту пәннің мазмұны 6 бөлімді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Денсаулық";
- 2) 2-бөлім "Киім, аяқ киім";
- 3) 3-бөлім "Тамақтану";
- 4) 4-бөлім "Тұрғын үй";
- 5) 5-бөлім "Көлік";
- 6) 6-бөлім "Отбасы".

25. "Денсаулық" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) дене гигиенасы;
- 2) медициналық көмек.

26. "Киім, аяқ киім" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) киім, аяқ киім, бас киім түрлері;
- 2) киімге, аяқ киімге күтім жасау.

27. "Тамақтану" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) азық-түлік өнімдері;
- 2) ас үй және асхана ыдысы, техника;
- 3) ас дайындау.

28. "Тұрғын үй" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) тұрғын үй түрлері;
- 2) жинастыру.

29. "Көлік" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) көлік құралдарының түрлері;
- 2) көлікте және жолда жүру тәртібі;
- 3) қала бойынша жүрудің бағыттары.

30. "Отбасы" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) отбасы құрамы;
- 2) отбасы қарым-қатынасы.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

31. Бағдарламада оқу мақсаттарын қолдануға, мониторинг өткізуге тиімді болу үшін кодтық белгі енгізілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты білдіреді, екінші мен үшінші сандар Бағдарламаның бөлімі мен бөлімшелерін, төртінші сан оқу мақсатының

нөмірін көрсетеді. Мысалы, 6.2.1.4 кодындағы: "6" – сынып, "2.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсатының реттік саны.

32. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

1) "Денсаулық":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
1.1 Дене гигиенасы	5.1.1.1 күн тәртібінің маңызын, дене мүшесінің аталуын білу; 5.1.1.2 өзбетімен, таңертеңгілік және кешкі жуыну кезеңдерін ретімен орындауды; тісті дұрыс тазалауды, тамақты шая білу	6.1.1.1 құлак, қол, аяқ күтімі ережемсі; тырнақты алу кезеңін білу; 6.1.1.2 мұрын тазалау, беторамалды пайдалана; қолының, аяғының тырнағын алуды, құлағын жууды білу;	7.1.1.1 ереже: шашқа күтім жасау, шашты жуу, жеке тін гигиенасы, ішкіімдерді жуу, шаш күтіміне арналған құралдарды, кезеңімен ванна, душ қабылдай білу;	8.1.1.1 денсаулықты нығайту үшін дене шынықтыру мен спорттың маңызы; табиғи күштердің адам денсаулығына пайдасы (күн, ауа, су); біртіндеушілік пен жүйелілік қағидасын білу;	9.1.1.1 өзбетімен денесінің, шашының тазалығын қадағалап, қажетті гигиеналық рәсімдерді орындай білу;
1.2 Медициналық көмек			7.1.2.1 дәріхананың маңызын.жақын арадағы дәріхананың орналасуын; дәрілерді алудың жолдарын білу; дәрізананы таба алады, дәріханашымен тілдесе білу;	8.1.2.1 емхананың маңызын, дәрігерге жазылу ретін білу; дәрігердің қабылдауына жазыла алады; үй дәрі кобдишасының құрамын (термометр, таңу құралдары, зарасыздандыратын құралдар, термометрді адам ыстығын тексеру үшін қолдана алады; жарақаттарды зарасыздандыра алады; үйге кезекші дәрігерді, жедел жәрдемді шақыра алады. жасай біледі: - дәрігерді, "жедел жәрдемді" шақыруда телефонды; дәрігерді шақыруда өзі жайлы және ауруы жайлы мәләмет бере алады	9.1.2.1 тұмау ауруларының белгілерін: тұмау ауруларын ескерту; санитарканың қызметін білу; емхананың қызметін; тұрмыстық жарақаттың себебін. Жарақат алғандағы өзін ұстау тәртібін; жарақат алудан қаша біледі

2) "Киім, аяқ киім":

2 кесте

Оқыту мақсаттары				

Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
2.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	5.2.1.1 киім, аяқ киім, бас киім түрлерін, олардың маусым бойынша маңызын білу; киімді сипатына қарай ажыратып, топтастыра алады; -өз киіміне ұқыпты қарайды	6.2.1.1 маусым бойынша киімді білу; маусымға байлынысты киім таңдауды; маусым арасында киімді шкафта сақтауға дайындауды біледі	7.2.1.1 аяқ киім түрін, олардың маңызын білу; - бас киімді күті мен сақтау бас киімдердің жағдайға, маусымға сәйкес бас киімді таңдай біледі	8.2.1.1 базарда және дүкенде аяқ киімді таңдау ерекшелігін; өз аяқ киімнің өлшемін; дүкенде және базарда сатып алуда аяқ киімде болатын ақауларды; тігісі сөгілген жерді тігу; үй жағдайында жүнне және синтетикадан тігілген киімдерді жуу ережесін; этикетканың шартты белгілерін; кеудешені, көйлекті, шалбарды үтіктеуді білу;	9.2.1.1 өз киімінің өлшемін; сатып алуда киімде кездесетін ақауды білу; киім өлшемін білу үшін өзінен және жолдасынан өлшей алады; сатушының кеңесін қабылдауды немесе сыпайы бас тартуды біледі; киімді өлшеп көріп, таңдап, сатып алады
2.2 Киіміне, аяқ киіміне күтім жасау	5.2.2.1 шұлық өнімдеріне күтім жасау. Ұсақ заттарды сабынмен жуу шайқау ережесін; таза киім белгілерін білу; 5.2.2.2 жууда сабынды қолдануды; ұнтақты суға көпіршігенше араластыруды; жуу барысында дұрыс тұруды біледі; қолмен жуу барысында әркеттің ретілігін; суды 2-3 рет ауыстырып жууды; сығуды және сілкуді, кептіруді алдында жазуды біледі. Қыстырғыштарды қолдануды; жуудан кейін	6.2.2.1 аяқ киімді сәйкестендіріп таңдауды, кремді түсіне қарай таңдап, былғары етіккі тазалауды, резинадан және матадан тігілген аяқ киімге күтім жасауды, екі тесікті түймені тігуді білу;	7.2.2.1 резинадан және былғарыдан тігілген етіктерге күтім жасай білу; ақ және түсті мақтадан тігілген киімдерді сұрыптау, жуу, шайқау кептіру ережелерін білу. Үтікпен жұмыс жасауда қауіпсіздік ережелерін сақтауды; ақ және түсті киімді үтіктеу ережесін; мақтадан тігілген, ақ және түсті киімді жуу, шайқауды; пилоткаларды, орамалдарды, алжапқыштарды шынтаққаптарды, беторамалдарды үтіктеуді, төрт	8.2.2.1 базарда және дүкенде өз өлшеміне сәйкес аяқ киім таңдауды білу; өз аяқ киімінің өлшемін жеңіл өлшеммен және есептеумен анықтауды, сатушының кеңесін қабылдауды немесе сыпайы бас тартуды; тиісті аяқ киімді таңдау және сатып алуды; сөгілген матаны тігуді картадағы нұсқау бойынша ретімен орындауды жүннен және синтетикадан тігілген киімдерді этикеткадағы мәліметті ескере отырып жууды, киімді тиісінше үтіктеуді, киімдегі жыртқықты тігуді, аяғы бар түймені тігуді біледі	9.2.2.1 орамалға ілгішті тігу тәртібін білу; кір машинасын құрылысы, қолдану ережесін; қауіпсіздік, кір жуғыш машинамен жұмыс ережесін; төсек жабдықтарын үтіктеу тәртібін; үтікпен жұмыс істеуде қауіпсіздік ережесін; ілгішті орамалға тігуді; қиғаш тігісті ұқыпты және дұрыс тігуді; кір жуатын машинада мақтадан жасалған киімді

жұмыс орнын біледі	тесігі бар түймені тігуді біледі	жуу, жұмыс орнын жинауды біледі

3) "Тамақтану":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
3.1 Азық-түлік өнімдері	5.3.1.1 азық-түліктің денсаулыққа берер маңызын білу. Өсімдік және жануар өнімін біледі	6.3.1.1 денсаулықты сақтау үшін тамақтану тәртібін; балалар мекемесінде дұрыс тамақтандыруды қадағалайтын адамдардың мамандығын; тез бұзылатын азық-түлік атауларын (ет, сүт, шұжық, балық, май) біледі;	7.3.1.1 жарма түрлері, сусымалы өнімдерді сақтау мерзімінің ұзақ сақталуына қарай сақтау тәртібін; көкөністерді қоймада және жертөледе сақтауды білу	8.3.1.1 балалар мен жасөспірімдердің тамақтануындағы сүттен жасалған тағамдардың маңызын; сүтті тағамдарды тоңазытқышта сақтау мерзімінің ережесіне сай дұрыс сақтауды; "геркулес" сүт ботқасын дайындау реттілігін; сүт түрлерін (кұрғақ, концентратты, қайнатылған); ұнтақтан сүт дайындаудың реттілігін білу	9.3.1.1 көкөністер, шикі және пімкен күйінде қолданылатын түрлерін білу
3.2 Ас үй және асхана ыдысы, техникасы	5.3.2.1 ас үй мен ас үй ыдыстары турал; ас үй ыдысының атауларын, жылыту құралдарымен және оны пайдалану ережесін білу. Тағам әзірлеуде қауіпсіздік ережесін сақтай білу. Тамақтану уақыты – таңғы, түсуі, кешкі ас. Кім және қайда ас дайындайды (мектепте, үйде). Ас үйде тазалық пен ұқыптылықты		7.3.2.1 дайындалған мәзірге сәйкес кешкі асқа дастархан әзірлеуді игереді	8.3.2.1 дастархан әзірлеу және тамақтанғаннан кейін ыдыс жууды игереді	9.3.2.1 түскі асқа дастархан жаюдың ережесімен реттілігін, пышақ және шанышқыны қолдану ережесін білу; үстел басындағы тәртіпті білу; ас құралдарын, майлықты дұрыс және әдемі қолдануды; дастархан басында

	сақтауды, ас үй құралдарын пайдалануды игереді. Мектеп асханасының дастарханын жасауды игереді			өзін ұстай білуді игереді	
3.3 Ас дайындау	5.3.3.1 ас дайындаудағы гигиеналық талаптар, піскен көкөністерден салат жасау, тез дайындалатын консерванттармен тағам дайындау білу	6.3.3.1 жұмыртқа мен шұжықты алғашқы және термо өңдеуден өткізуді; бутерброд түрлерімен, оларды дайындауды білу. Таңғы, түскі, кешкі тағам атауларын атау тағамға сай азық-түлікті тандауды; ш ә й дастарханын әзірлеу және дайындауды; жұмыртқа мен шұжықты дайындауды білу	7.3.3.1 кешікі ас мәзірін; кортапты қабығымен пісіру ережесі, картопты тазалауды; кортоптан пюре жасау тәртібін; кортапты пюренің дайындау сапасына қойылатын талапты; макоронды өнімдерді алғашқы және термо өңдеу әдісін; кеспені пісіру тәртібін; жармаларды алғашқы және термо өңдеуден өткізу әдісін білу; ас дайындауда санитарлы-гигиеналық және қауіпсіздік шараларын сақтау тәртібін; картопты қабығымен пісіруді; картопты пюрені дайындау технологиясын бұлжытпай орындауды; макоронды өнімдерді пісіруді; қарақұмық ботқасын, тары ботқасын дайындауды; жасалған жұмысқа есеп беруді; дастархан басында өзін ұстай білуді игереді	8.3.3.1 ас дйындауда санитарлы гигиеналық және қауіпсіздік шараларын сақтау тәртібін орындау, сонымен қатар кесекіш және шаншылатын құралдарды газ плитасымен жұмыс жасауды; ұнтақтан сүт дайындауды, сүтті пісіру және сүтке тағам дайындауды, "геркулес" ботқасын, сүттен жасалған ботқа, ірімшікті және сүзбеден дайындауды біледі	9.3.3.1 көкөністі, еттен және балықтан жасалған өнімдерді алғашқы және термо өкдеуден өткізуді; рецептке сүйене отырып, ас дайындау реттілігін (немесе мұғалімнің көрсетуімен); ас дйындауда санитарлы-гигиеналық және қауіпсіздік шараларын сақтау тәртібін орындауды білу; винегрет, көкөністен көже, балық көнсервісінен уха, картоптан котлет, бұқтырылған орамжапырақ дайындауды; сырқы сипатынан, түсінен шикі және піскен көкөністерді салыстыруды, көкөніс тазалау, тұрау, ыстық сұйықтыққа дұрыс салу тәртібін; көкөністерді қуыру, және бұқтыруды; кептірілген жемістерден компот ж а с а у д ы; ас дайындауда санитарлы-гигиеналық және қауіпсіздік шараларын сақтау тәртібін орындауды білу

4) "Тұрғын үй":

4-кесте

	Оқыту мақсаттары				
Бөлімше					

	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
4.1 Тұрғын үй түрлері	5.4.1.1 тұрғын үй түрлері: жатахана, пәтерлер, жеке үйлер. Пәтердегі тәртіп	6.4.1.1 тұрғын үй түрлерін, үй құрылысы мен айналысатын адамдардың мамандықтарын білу; Қала мен ауылдағы тұрғын үй нысандарының ерекшеліктерін, пәтерді және үйде орналасқан бөлме атауларын білу; еден жуу реттілігін, оның екі түрлі әдісін (қолмен, швабрамен); еден бөліктерін білу; (беті, ернеуі, табалдырық). Ернеуін, табалдырықты, бұрыштарды тазалау ерекшелігін білу. Жеке және көп пәтерлі үйлерді ажыратуды; адамдардың қаладағы, ауылдағы үйлерін ажыратуды; ауылды жердегі ауладағы құрылыстардың мәнісін түсіндіруді; әр бөлмені сипаттауды игереді	7.4.1.1 киіз үйдің құрылысының ерекшелігін (дөңгелеген, жеңіл жиналатын, жылы, көшуге ыңғайлы); жатын бөлменің маңызын, ондағы жиһазды білу	8.4.1.1 тұрмыстық заттарды, киімдерді және керекті құралдарды киіз үйде сақтау тәртібін; қонақ бөлменің маңызын; қонақ бөлмеде жиһазды орналастыру ерекшелігін білу;	9.4.1.1 уақытша тұру үйлерінің, пәтерде бөлменің қызметіне қарай жиһазды орналастыру тәртібін ; тұрғын үйді безендіруде тоқыма құралдарын, жарық құралдарын, бөлме және декоративті өсімдіктерді пайдалануды (функционалды-емдеу, эстетикалық), табиғат материалдардан және тірі гүлдерден гүл шоғырын жасауды білу;
			7.4.2.1 жатын бөлмені жинау тәртібін; төсек жабдықтарын ауыстыру тәртібін;	8.4.2.1 қонақ бөлме құрғақ немес ылғалды әдіспен тазалауды; шаңсорғыштың құрылысын (мүмкіндігінше); шаңсорғышты қолдану тәртібін;	

4.2 Үй тазалау	5.4.2.1 күнделікті, кезеңмен, толық жинауды білу; жұмсақ, жылтыратылған жиһазды күтуді білу. Өртүрлі жерлерден шаңды сүртіп алу, гүлге су құюды игеру	6.4.2.1 қолмен және швабрамен еден жууды, швабраны шүперекпен аударуды, екі әдіспен жууды ("ары-бері", "алдыға-артқа"); ылғалды шүперекпен шаңды сүртіп алу; тұрғын үйді күнделікті тазалауды; швабраны колдуды игереді	төсек жабдықтарын кептіру, желдету, қағу мәнісін; тұрғын үйді толық тазалау тәртібін білу; жатын бөлмеде құрғақ және ылғалды тазалау әдісін; төсек жабдығын ауыстыруды (өз бетімен немесе мұғадім көмегімен); жастықты, көрпені, төсенішті қағуды (өз мүмкіншілігіне қарай); толық тазалауды қажетті реттілігімен жасауды игереді	тұрғын үйді маусымдық тазалау, қысқа дайындауды; терезеге күтім жасау, терезе жууда, жуатын құралдарды қолдануды; терезені жууда қауіпсіздік ережесін; терезені жылылау әдісін білу. Қонақ бөлме құрғақ немес ылғалды әдіспен тазалау, шаңсорғышты пайдалану: жұмысқа дайындалу, еденді тазалау, шаңсорғышпен батарей мен кілемді тазалауды; тұрғын үйді маусымымен тазалауды, пәтерді қысқа дайындауды; терезені жуу құралдарымен жууды, қауіпсіздік ережесін сақтауды игереді. Ескерту: білім алушылар 1 қабат терезесін ғана жуады	9.4.2.1 табиғи материалдардан және тірі гүлдерден гүл шоғырын жасауды; бөлме гүлдеріне күтім жасауды; кезекті жөндеу жүргізуді; қажетті жабдықтар мен саймандарды таңдауды; тұрмыстық химияны падалану арқылы ванна және әжетхана бөлмесін тазалауды, қауіпсіздік ережесін сақтауды білу

5) "Көлік":

5 кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
	5.5.1.1 жеке және қоғамдық көліктің маңызын білу ;		7.5.1.1 автовокзалдың маңызын; автовокзалдағы қала сыртына жүретін бағыттардың негізгі қызметін ; жолаушыларға қызмет ететін адамдардың еңбегін; автобустар	8.5.1.1 вокзал мен оның негізгі қызметін ; жолаушылар вагонының түрлерін және тиісті билет бағасын; теміржол жолаушыларына қызмет ететін адамдар мамандықтарын; пойыздың жүру кестесінің, анықтама	9.5.1.1 аэропорт және оның негізгі қызметінің маңызын; әуе көлікпен жүретін жолаушыларға қызмет ететін адамдардың

5.1 Көлік құралдарының түрлері	қоғамдық көлікте жолаушының жүру міндетін; көлікке отыру мен тұсу ережелерін; қоғамдық көлікте жұмыс жасайтын адамдар қызметін білу ;	6.5.1.1 арнайы көліктердің жұмыс жасау бағытын; полиция, дәрігер, өрт сөндірушілердің қызметін білу;	жүру кестесін білу. Анықтама қызметін; автовокзал кассасынан билет алуды; қала аралық автокөліктердің негізгі қызметін; жүк қоймасы мен оның қызметін, қала сыртына және халықаралақ автобустарға отырғызу тәртібін; жүк пен қол сөмкесін жинау ерекшелігін біледі	қызметінің маңызын; теміржол билеттерін алу тәртібін (кассандан сатып алу, телефонмен тапсырыс беру); жүкті қоймаға өткізу немесе алуды; жүк пен қол сөмкесін жинау ерекшелігін; теміржол аппаттарының түрлерін; жолаушылардың аппатты жағдайларды өзін ұстау тәртібін; аппатты жағдайда жапа шеккендерге алғашқы көмек көрсетуді білу	қызметін; ұшақтардың ұшу кестесінің , анықтама қызметінің маңызын; әуе билеттерін алу тәртібін (кассадан алу, телефонмен тапсырыс беруді; жүк және қол сөмкесін тіркеу тәртібін ; жүк қоймасын пайдалану тәртібін білу
5.2 Көлікте және жолда жүру тәртібі	5.5.2.2 қоғамдық көлікте жүру тәртібін (отыру тәртібі, билет алу, көлік ішінде және сыртқа шығудағы тәртіп); трамвай мен автобусты айналып өтуді; жол жүру ережесін сақтауды игереді	6.5.2.2 жолдағы белгілердің мағынасын; көліктен түскеннен соң, жолдан өту ережесін; көлікті айналып өту тәртібін (трамвай, троллейбус, автобус); жолдағы аппатты жағдайдың болу себебін, аппатты жағдайдағы тәртіпті білу. Сырт сипатына қарап арнайы көліктерді ажыратуды; бағдар бойынша жолды шартты белгі көмегімен өтуді; көліктен шыққанда, көлікті айналып өтуді; авариялық жағдайда өзін ұстау тәртібін игереді	7.5.2.2 автовокзал ғимаратында бағдарлануды; автобустар жүру кестесін бағдарлай білуді және автовокзалдың анықтама қызметтерін пайдалануды; жүк және қол сөмкесін жинауды; жүк қоймасын пайдалануды игереді	8.5.2.2 теміржол вокзалының ғимаратында бағдарлауды; пойыз жүру кестесінде бағдарлауды; вокзалдың анықтама қызметін пайдалануды; сатып алуды (немесе тапсырыс беру); жүк және қол сөмкесін жинауды; жүк қоймасын пайдалануды игереді	9.5.2.2 әуежай ғимаратында бағдарлауды; ұшақ кестесін бағдарлауды; әуежайдың анықтама қызметтерін пайдалануды игереді
5.3 Қала бойынша қозғалыс бағыты	5.5.3.1 үй мекен жайын білу	6.5.3.1 мектепке бару жолын білу (бағыт, көлік түрі)	7.5.3.1 мектепке бару жолын білу (бағыт, көлік түрі)	8.5.3.1 мектепке бару жолын білу (бағыт, көлік түрі)	9.5.3.1 өз бетімен мектепке келу, мектептен үйге қайта білу

6) "Отбасы":

6-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
6.1 Отбасы құрамы	5.6.1.1 тегін, өз атын, жақын туыстарын білу	6.6.1.1 тегін, өз атын, жақын туыстары, туыстық жақындығын білу	7.6.1.1 тегін, өз атын, жақын туыстары, туыстық жақындығын, ағайындыларының есімдерін, туыстық дәрежесін білу	8.6.1.1 жақын туыстарын достарынан және таныстарынан ажырата білу	9.6.1.1 ата-ана жағынан туыстарын білу (анасының әпкесі - апайы)
6.2 Отбасы қарым-қатынасы	5.6.2.1 үлкендерге құрметпен қарай білу	6.6.2.1 үй шаруасында көмек көрсету, отбасы мүшелерінің еңбегін бағалай білу	7.6.2.1 үйде үнемі жасалатын міндетін атқару, отбасы мүшелеріне қамқорлық көрсете білу	8.6.2.1 кішілер мен үй үлкендеріне қамқор көрсете білу	9.6.2.1 үй шаруасына белсенді араласу, қамқорлық көрсете білу

33. Әр бөлімшеде білім алушылардың білу мен жасай білу дағдылары белгіленген. Аталған дағдының деңгейі білім алушының сабақтағы бағалау өлшемі болады.

34. Мақсатты жоспарлау білім алушылардың таным процесін басқаруға мүмкіндік береді, тақырыпты меңгергенін қадам-қадам бойынша қадағалап, оқу процесін жекешелендіреді.

35. Психофизикалық және ақыл-ой дамуының ерекшелігіне байланысты, ұзақ мерзімдік жоспарды мұғалім сынып білім алушыларының мүмкіндіктеріне қарай тоқсан бойынша өзі құрастырады.

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 102 -
қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 542 -
қосымша

Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Шаруашылық еңбек" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Шаруашылық еңбек" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты – білім алушыларға күнделіктегі тұрмыстық жағдайларда тәуелсіз болуға мүмкіндік жасайтын, күндегі өмірде қажет болатын іскерліктерді білім алушыларда қалыптастыру.

3. Негізгі міндеттер:

- 1) тұрмыстық заттарды олардың қажеттілігіне сәйкес пайдалану үйрету;
- 2) тұрмыстағы қауіпсіз жұмыс ережелерін, санитарлық-гигиеналық нормаларын ұстануды үйрету;
- 3) жеке нәрселерін, жақын айналасындағы заттарды пайдалану іскерліктерін қалыптастыру;
- 4) арнаулы жабдықтар мен материалдарды тұрмыстық заттар мен жеке нәрселер үшін пайдаланудың әдістеріне үйрету;
- 5) сабақтарға қызығушылықты ұстап тұру, басқа білім алушылар мен ересектермен өзара әрекет жасау іскерліктерін қалыптастыру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Оқу бағдаламасында оқу-нормативтік құжаттың үрдісті функциялары, білім беру процесін ұйымдастыруға деген арнаулы педагогикалық ұстанымдардың сипаттамаларымен сәйкестендіріледі.

5. Құндылыққа, іс-әрекетке, тұлғаға бағдарланған, коммуникативтік тәсілдер, оқу мақсаттарының жүйесі мен білім беру процесі нәтижелерінің басымдылығын арттыру үшін қолданылып, Бағдарламаның жаңа құрамында көрініс тапты.

6. Тұлғалық-бағдарлық білім беруді күшейту, білім беру процесінде барлық қатысушылардың өзара қарым-қатынасында өктемшілікке жол бермей, ынтымақтастығы үшін алғышарттарды құрайтын оқытудың алуан түрлі интербелсенді әдістері қолданылады.

7. Білім беруді ұйымдастыруға деген барлық арнаулы ұстанымдар, ақыл-ой даму бұзылысы орта деңгейдегі білім алушыларды оқытуды ұйымдасyrуды нақты заттың-практикалық іс-әрекет, уақиғалар аясындағы білім мен іс-әрекеттермен белсенді нақты істер мен уақиғаларымен алмасу кезінде ұйымдастыруға бағытталады.

8. Ақыл-ой бұзылысы орташа деңгейдегі білім алушыларға арналған Бағдарламаның мазмұны ұсыным сипатында болады. Педагогтың сыныптағы әрбір білім алушының мүмкіндігі мен оның білім алудағы ерекше қажеттіліктерін сәйкес Бағдарламаның мазмұны мен оқыту қарқынына кезкелген өзгерістерді енгізу құқығы бар.

9. "Шаруашылықтық еңбек" пәні шеңберіндегі жұмыс процесінде: "Адам және дүние", "Тәртіп мәдениеті", "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлану" пәндерімен байланыс орнатылады.

10. Оқу процесін ұйымдастыру тәсілінің негізінде ақыл-ой дамымауы айқын байқалатын тұлғалардың өмірін ұйымдастырудың негізін қалаушы идея ретінде бүкіл әлемде қабылданған "қалаптандыру" педагогикалық тұжырымдамасы жатыр. Осы тұжырымдамаға сәйкес білім алушы түзету педагогикалық шаралардың барлық жүйесін жобалаған кездегі негізгі және жалғыз есептегі нүктесі болып табылады.

11. Жоспарланған педагогикалық шаралар білім алушылармен тікелей жүргізілетін жұмыстарды ғана емес, сондай ақ қоршаған отраның қайтадан құрылуын, әрбір білім алушының өзіндік әрекетін ынталандыратын жағдайды тұдыруды да қамтиды.

12. "Қалыптандыру" тұжырымдамасының негізінде оқыту мен тәрбиелеу процесін ұйымдастыру қағидалары қалыптастырылған:

1) білім алушының өзіндік бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, дербес қарқында даму құқығын тану қағидасы. Бұл қағиданы сақтау білім алушыны оқытудың жеке бағдарламасының мазмұнын анықтау мақсатында оның мүмкіндігі мен ілгерілемей дамуын үнемі зерделеуді білдіреді. Дамудағы және дағдыларды меңгерудегі кез-келген, тіпті ең аз деген ілгері басуды оқытудағы жағынды нәтиже деп қабылдау;

2) педагогтың әрбір білім алушыны оқытудың мазмұн, тәсілдерін түдін, дидактикалық құралдарды олардың жеке тұлғалық жетістіктерін мониторингілеу нәтижесін есепке ала отырып, өзгдігінен таңдау қағидасы;

3) білім алушыларда тәжірибелік әрекетер мен әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру үшін қажетті мектеп ортасын құру қағидасы. Білім алушылармен сабақ өтетін жайлар әр түрлі өмірлік жағдаяттарды бейнелейтін кеңістікке айналдырылуға тиісті. Заттық орта білім алушылардың қажеттіліктерінің өзгеруіне сәйкес дүркін-дүркін өзгеріп отырады;

4) білім алушылардың мектептегі күнделікті әрекеттерінің кіріктірілген сипаттағы қағидасы. Барлық оқу пәндері бойынша сабақ кіріктірілген сипатта болады;

5) ойлауды дамыту, сайлау тілі мен коммуникацияны әлеуметтендіру құралы ретіндегі қағида. Сөйлеу тілін түсінуді кеңейту, қарым-қатынастың сөздік және сөздік емес құралдарын қалыптастыру, білім алушылардың көрнектілік-әрекеттік ойлауын дамыту бойынша жұмыстар бірізділікпен құрылады;

6) оқу-тәрбиелеу процесін әлеуметтендіру бағыттылығы қағидасы. Білім алушыларды мектеп сыртындағы күрделі әлеуметтік ортаға енгізу.

13. Білім алушылар сабақтың ұйымдастырылуына мұқтаж болады: олар іс-әрекет түрлерін қашан қажет болғанда алмастыра алады, жеке жұмысты орындайды және педагогтық жеке көмегін алады. Жас өспірімдерге сабақ кезінде сынып бөлмесінде еркін қозғалуға мүмкіндік беріледі.

14. Білім алушылардың белсенділігі мен дербестігінің дамуы байқалатын негізгі әрекеті ретінде сабақта төмендегілер қолданылады:

1) адамдардың әлеуметтік өмірі мен әрекеттеріндегі құбылыстарды бақылау;

2) заттық-практикалық іс-әрекет;

3) іскерлік ойындар;

4) білім алушылардың шаруашылықтық-еңбектік іс-әрекеті;

5) әлеуметтік-тұрмыстық іс-әрекет;

6) жақын ортасындағы микросоциумдағы білім алушылар мен ересектер коммуникациясы;

7) оқу іс-әрекеті (білім алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес).

15. Бағдарлама білім алушылардың "Өзіне-өзі қызмет ету" пәннің шеңберіндегі алынған дайындығы есеріліп құрастырылған. Оның концептірлік спиральдік құрылымы бар, ол үйренген дағдыларына қайтып келуге және оларды жетілдіруге мүмкіндік жасайды.

16. Әрбір білім алушы үшін практикалық жұмыстардың мазмұны мен көлемі медициналық ұсыныстар ескеріліп, әрқайсысы дербес түрде анықталады. Мұғалімнің сабақтың мазмұнына білім алушылардың ерекше білім қажеттіліктерін ескере отырып, өзгерістер енгізу құқына ие.

17. Бір сабақтың шеңберінде сынып білім алушылары күрделігі әртүрлі тапсырмаларды орындайды. Білім алушылар ұжымдық жұмысқа қолдан келгенше қатысады, мұғалімнің көмегімен жасайды, оған бір мезгілде орындалатын, көрсету бойынша іс-әрекет, үлгі бойынша іс-әрекет, ауызша инструкция бойынша берілген әрекет, бейімделген технологиялық карталарды, пиктограмма, суреттер, фотосуреттерді қолданып көзбен шолуға болатын инструкцияларды қосуға болады.

18. Бар тақырыпқа біріктірілген шаруашылықтық еңбек пен әлеуметтік-тұрмыстық тұрғыдан бағдарланған сабақтарының бірінен соң бірі өткізіледі. Оқыту процесінде үлкен рөл қайталау мен дағдыларды бекітудегі жаттығуларға беріледі. Үздіксіз түрдегі қайталау, білім алушының дербестік дәрежесін және қалыптасатын дағдылар күйінің диагностикасы үшін жағдайлар жасайды.

19. Білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау шараларына қойылатын талаптар гуманизм идеяларына, осы санаттағы білім алушылардың мектептік оқуының табиғатына сәйкестігіне шартты болады.

20. Ақыл-ой даму бұзылысы орташа деңгейдегі білім алушылардың жеке оқу бағдарламасында тұжырымдалған міндеттер олардың оқудағы жетістіктерін бағалау үшін пайдаланалады.

21. Оқытудың жеке бағдарламасы оның мүмкіндіктері тұралы мәліметтер негізінде, 1-4 сыныптардағы "Өзіне-өзі қызмет ету" пәні бойынша өқалыптасқан дағдылар деңгейін есепке ала отырып құрастырылады.

22. Білім алушылардың жетістіктерін бағалау тек ішкі бағалау құралдарымен ғана жүзеге асырылады. Оқытудың жеке бағдарламасын жүзеге асыру нәтижелері білім беру процесі барысында мұғаліммен сабақтарда тікелей бағаланады.

23. Педагогтар бақылау-бағалау әрекетін ақыл-ой жеткілікті түрде дамымаған білім алушылармен жүргізілетін барлық педагогикалық процесінің қурыуна негіз болатын

арнайы педагогиканың "диагностика мен түзете дамыту жұмысының бірлігі" қағидасына сәйкес жүйелі түрде жүзеге асарады.

24. Бақылау, білім алушы әрекетінің өнімдерін, ауызша берген жауаптарын оқыту мен тәрбиелеудің жекеленген міндеттерімен салыстыра тырып бағалау әрекет болып табылады.

25. Ақыл-ой даму бұзылысы орташа деңгейдегі білім алушылардың жетістіктерін бағалау рәсімдері мынадай реттілікте болады:

1) білім алушылардың білім мен дағдыларын, даму деңгейлерін алдын-ала бағалау. Оқытудың жеке бағдарламасын құруға арналған негіз ретіндегі білім алушының даму бейімін құру;

2) білім алушылардың жетістіктері мен дамуын ағымды бағалау. Ол білім алушылардың сабақ барысындағы жұмысын күнделікті бақылау арқылы жүзеге асыралады;

3) аралық бақылау бірінші жарты жылдық аяқталғанда орындалады. Жетістіктердің қорытынды бағасы оқу жылы аяқталғанда қойылады. Оқытудың жеке бағдарламасына сәйкес іскерлік мен дағдылардың қалыптасуының табысты болуын бағалау туралы пікірлек жеке бағдарламада тіркеледі.

26. Білім алушылардың қол жеткен табыстарын жеке бағдарламада сипаттау кезінде олардың іскерліктер мен дағдыларды өздігінен игеру дәрежесі көрсетіледі: өздігінше, үлгі бойынша, еліктеу бойынша, педагогпен бірігіп жасалған әрекеттерінің көмегімен.

3 - тарау. "Шаруашылықтық еңбек" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

27. "Шаруашылықтық еңбек" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылына 68 сағат;
- 2) 6-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылына 68 сағат;
- 3) 7-сынып - аптасына 2 сағат, оқу жылына 68 сағат;
- 4) 8-сынып - аптасына 3 сағат, оқу жылына 102 сағат;
- 5) 9-сынып - аптасына 3 сағат, оқу жылына 102 сағат.

28. Шаруашылықтық еңбек бойынша сабақтарды өткізу үшін әлеуметтік-тұрмыстық бағдардағы кабинет немесе Бағдарлама мазмұнына сәйкес құрал-саймандармен жабдықталған арнаулы кабинет пайдаланылады.

29. Бағдарламаның мазмұны келесідей бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Тұрғын жай мен тұрмыстық заттардың күтімі";
- 2) 2-бөлім "Киім мен аяқ киім күтімі";
- 3) 3-бөлім "Өсімдіктердің күтімі";
- 4) 4-бөлім "Үй түлектерінің күтімі".

30. "Тұрғын жай мен тұрмыстық заттардың күтімі" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) тұрғын жай күтімі;
- 2) тұрмыстық заттар күтімі.
31. "Киім мен аяқ киім күтіміне" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:
  - 1) киім заттарының күтімі;
  - 2) аяқ киім күтімі.
32. "Өсімдіктер күтіміне" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:
  - 1) үй өсімдіктерінің күтімі;
  - 2) гүлбақ пен бау бақ өсімдіктерінің күтімі.
33. "Үй түлектерінің күтіміне" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:
  - 1) жануарлар күтімі;
  - 2) құстар күтімі.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

34. Бағдарламада оқу мақсаттарын қолдануға, мониторинг өткізуге тиімді болу үшін кодтық белгі енгізілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар бөлім мен бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.1.1.2 кодындағы "5" – сынып,

"1.1" – бөлімше, "2" – оқу мақсатының реттік саны.

35. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

1) "Тұрғын жай мен тұрмыстық заттар":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
1.1 Тұрғын үй күтімі	5.1.1.1 тұрғын үй түрлерінің өзгешілігін айыру (көп пәтерлі үй, жеке үй)	6.1.1.1 тұрғын үй түрлерінің өзгешілігін айыру (көп пәтерлі үй, жеке үй)	7.1.1.1 тұрғын үй түрлерінің өзгешілігін айыру (көп пәтерлі үй, жеке үй)	8.1.1.1 тұрғын үй түрлерінің өзгешілігін айыру (көп пәтерлі үй, жеке үй)	9.1.1.1 тұрғын үй түрлерінің өзгешілігін айыру (көп пәтерлі үй, жеке үй)
	5.1.1.2 тұрғын бөлмелерді атау, олардың (асхана, жатын бөлме, жуынатын бөлме, асүй) қолданысын түсіну	6.1.1.2 тұрғын бөлмелерді атау, олардың (асхана, жатын бөлме, жуынатын бөлме, асүй) қолданысын түсіну	7.1.1.2 жатын бөлмедегі жиһазды атау, олардың қолданысын түсіну. Тазалық сақтау ережелерді орындау	8.1.1.2 асүйдегі жиһазды атау, олардың қолданысын түсіну. Тазалық сақтау ережелерді орындау	9.1.1.2 қонақ жай бөлмедегі жиһазды атау, олардың қолданысын түсіну. Тазалық сақтау ережелерді орындау
	5.1.1.3 дымқыл және құрғақ тазалау жасау (сыпыртқы, щетка,	6.1.1.3 дымқыл және құрғақ тазалау жасау (сыпыртқы, щетка,	7.1.1.3 дымқыл және құрғақ тазалау жасау (сыпыртқы, щетка,	8.1.1.3 дымқыл және құрғақ тазалау жасау (сыпыртқы,	9.1.1.3 дымқыл және құрғақ тазалау жасау (сыпыртқы, щетка,

	шүперек, шаңсорғыш көмегімен)	шүперек, шаңсорғыш көмегімен)	, шүперек, шаңсорғыш көмегімен)	щетка, шүперек, шаңсорғыш көмегімен)	шүперек, шаңсорғыш көмегімен)
		6.1.1.4 кілем, жұмсақ жиһазды тазалау	7.1.1.4 кілем, жұмсақ жиһазды тазалау	8.1.1.4 кілем, жұмсақ жиһазды тазалау	9.1.1.4 кілем, жұмсақ жиһазды тазалау, радиаторларды шаңсорғышпен тазалау
			7.1.1.5 еденді сумен жуып, айналарды сүрту	8.1.1.5 еденді сумен жуып, айналарды сүрту	9.1.1.5 еденді сумен жуып, айналарды және шкафтың терезелерін сүрту
					9.1.1.6 пәтерді қысқа дайындау, терезелерді жылыту
1.2 Тұрмыстық заттардың күтімі	5.1.2.1 кірлерді жууға дайындау (кір заттарды себетке салу, жастықтысты, ақжаманы, сейсепті шешу)	6.1.2.1 төсек-орын тысын жаңа төсек салу, киімдерді шкафтың сөрелеріне жинау	7.1.2.1 төсек-орын күтуі (құрғату, қағу, желдету)	8.1.2.1 төсек-орын күтуі (құрғату, қағу, желдету)	9.1.2.1 төсек-орын күтуі (құрғату, қағу, желдету)
	5.1.2.2 қоқыс шығару	6.1.2.2 қоқыс шығару; қоқыс құбырын қолдану	7.1.2.2 қоқыс шығару; қоқыс құбырын қолдану	8.1.2.2 қоқыс шығару; қоқыс құбырын қолдану	9.1.2.2 қоқыс шығару; қоқыс құбырын қолдану
	5.1.2.3 азық-түлікті тоңазытқышта сақтау үшін контейнерді пайдалану	6.1.2.3 азық-түлікті тоңазытқышта сақтау үшін контейнерді пайдалану	7.1.2.3 азық-түлікті тоңазытқышта сақтау үшін контейнерді пайдалану	8.1.2.3 азық-түлікті тоңазытқышта сақтау үшін контейнерді пайдалану	9.1.2.3 азық-түлікті тоңазытқышта сақтау үшін контейнерді пайдалану
	5.1.2.4 жеміс-жидекті жақсылап жуу, пісірілген көкөністерді тазалау	6.1.2.4 жеміс-жидекті жақсылап жуу, пісірілген көкөністерді тазалау	7.1.2.4 жеміс-жидекті жақсылап жуу, шикі көкөністерді тазалау	8.1.2.4 жеміс-жидекті жақсылап жуу, шикі көкөністерді тазалау	9.1.2.4 жеміс-жидекті жақсылап жуу, шикі көкөністерді тазалау
	5.1.2.5 устөлде қалған қоқымдарды сүрту, ыдыстарды қалдықтардаң тазалау, ыдысты жууға дайындау	6.1.2.5 устөлде қалған қоқымдарды сүрту, ыдыстарды қалдықтардаң тазалау, ыдысты жууға дайындау	7.1.2.5 устөлде қалған қоқымдарды сүрту, ыдыстарды қалдықтардаң тазалау, ыдысты жууға дайындау	8.1.2.5 устөлде қалған қоқымдарды сүрту, ыдыстарды қалдықтардаң тазалау, ыдысты жууға дайындау	9.1.2.5 устөлде қалған қоқымдарды сүрту, ыдыстарды қалдықтардаң тазалау, ыдысты жууға дайындау

5.1.2.6 шай ішетін ыдысты жуып сүрту	5.1.2.6 шай ішетін ыдысты жуып сүрту	5.1.2.6 шай ішетін ыдысты жуып сүрту	5.1.2.6 шай ішетін ыдысты жуып сүрту	5.1.2.6 шай ішетін ыдысты жуып сүрту
5.1.2.7 қасық, шанышқы, пышақтарды жуу	6.1.2.7 қасық, шанышқы, пышақтарды жуу	7.1.2.7 қасық, шанышқы, пышақтарды жуу	8.1.2.7 қасық, шанышқы, пышақтарды жуу	9.1.2.7 қасық, шанышқы, пышақтарды жуу
			8.1.2.8 терезе алдын, газ плитасын, тоғазытқышты жуғыш затпен жуып сүрту	9.1.2.8 сковородканы жуу
				9.1.2.9 жуғыш затпен раковинаны тазалау, жуғыш заттарды пайдаланған кезде қауыпсыздық ережелерді сақтау

2) "Киім мен аяқ кимдер күтімі":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
2.1 Киім заттарының күтімі	5.2.1.1 сыртқы киімді щеткамен тазалау	6.2.1.1 сыртқы киімді щеткамен тазалау	7.2.1.1 сыртқы киімді щеткамен тазалау	8.2.1.1 сыртқы киімді щеткамен тазалау	9.2.1.1 сыртқы киімді щеткамен тазалау
	5.2.1.2 түсіп қалған түймені орнына тігу	6.2.1.2 сыртқы киімді жыл мезгілдеріне дайындау	7.2.1.2 сыртқы киімді жыл мезгілдеріне дайындау	8.2.1.2 сыртқы киімді жыл мезгілдеріне дайындау	9.2.1.2 сыртқы киімді жыл мезгілдеріне дайындау
		6.2.1.3 жуғыш заттардың аттарын біліп айту – сабын, кір жуатын ұнтақ, гель	7.2.1.3 жуғыш заттардың аттарын біліп айту – сабын, кір жуатын ұнтақ, гель	8.2.1.3 жуғыш заттардың аттарын біліп айту – сабын, кір жуатын ұнтақ, гель	9.2.1.3 жуғыш заттардың аттарын біліп айту – сабын, кір жуатын ұнтақ, гель
		6.2.1.4 жуғыш заттарды қолданатын ережелерді сақтау	7.2.1.4 жуғыш заттарды қолданатын ережелерді сақтау	8.2.1.4 жуғыш заттарды қолданатын ережелерді сақтау	9.2.1.4 жуғыш заттарды қолданатын ережелерді сақтау
		6.2.1.5 шағын киімдерді (нэски, қол орамалды) қолмен жуу	7.2.1.5 іші киіді қолмен жуу	8.2.1.5 киімдердің шағын жөндеу жасау	9.2.1.5 киімдердің шағын жөндеу жасау
				8.2.1.6 жүннен жасалған	9.2.1.6 кір жуғыш машинамен

			7.2.1.6 трикотаж заттарды жуу ережесін сақтау	заттарды жуу ережесін сақтау	мақтадан тігілген киімдерді жуу
			7.2.1.7 қауіпсіздік ережелерін сақтап шағын киімдерді үтіктеу	8.2.1.7 блузка, жеңде, шалбарларды үтіктеу	9.2.1.7 мақтадан тігілген ікі киім, төсек-орын тысын үтіктеу
2.2 Аяқ киім күтімі	5.2.2.1 аяқ киім түрлерін ажырату білу (үйге арналған аяқ киім, далаға киетін аяқ киім)	6.2.2.1 аяқ киім түрлерін мезгіл бойынша ажырату білу	7.2.2.1 аяқ киім түрлерін мезгіл бойынша ажырату білу	8.2.2.1 аяқ киім түрлерін мезгіл бойынша ажырату білу	9.2.2.1 аяқ киім түрлерін мезгіл бойынша ажырату білу
	5.2.2.2 былғары аяқ киімді күту, сүттен аяқ киімді құрғату, құрғақ аяқ киімді сүрту	6.2.2.2 түрлі түсті аяқ киімге қарап крем таңдау білу	7.2.2.2 түрлі түсті аяқ киімге қарап крем таңдау білу	8.2.2.2 түрлі түсті аяқ киімге қарап крем таңдау білу	9.2.2.2 түрлі түсті аяқ киімге қарап крем таңдау білу
	5.2.2.3 резеңке аяқ киімді күту, құрғату	6.2.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен крем жағып тазалау	7.2.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен крем жағып тазалау	8.2.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен крем жағып тазалау	9.2.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен крем жағып тазалау
	5.2.2.4 тазаланған аяқ киімді мезгілдерге қарап қорапта сақтау	6.2.2.4 тазаланған аяқ киімді мезгілдерге қарап қорапта сақтау	7.2.2.4 тазаланған аяқ киімді мезгілдерге қарап қорапта сақтау	8.2.2.4 тазаланған аяқ киімді мезгілдерге қарап қорапта сақтау	9.2.2.4 тазаланған аяқ киімді мезгілдерге қарап қорапта сақтау
			7.2.2.5 бас киімді күту, шкафта киім сақтау ережесін сақтау	8.2.2.5 қысқы аяқ киімді күту	9.2.2.5 бас киімді күту, шкафта киім сақтау ережесін сақтау

3) "Өсімдіктер күтімі":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
3.1 Үй өсімдіктерінің күтімі	5.3.1.1 өсімдіктердің жапырақтарын сүрту	6.3.1.1 өсімдіктердің жапырақтарын сүрту	7.3.1.1 өсімдіктердің жапырақтарын сүрту	8.3.1.1 өсімдіктердің жапырақтарын сүрту	9.3.1.1 өсімдіктердің жапырақтарын сүрту
	5.3.1.2 үй өсімдіктерді сұғару	6.3.1.2 үй өсімдіктерді сұғару	7.3.1.2 үй өсімдіктерді сұғару	8.3.1.2 үй өсімдіктерді сұғару	9.3.1.2 үй өсімдіктерді сұғару
	5.3.1.3 мұғалімнің көмегімен өсімдіктерді мөлшері құю	6.3.1.3 үй өсімдіктерді өсіру	7.3.1.3 үй өсімдіктерді өсіру	8.3.1.3 үй өсімдіктерді өсіру	9.3.1.3 үй өсімдіктерді өсіру

	5.3.1.4 гүл өсіретін ыдысты жуу	6.3.1.4 гүл өсіретін ыдысты жуу	7.3.1.4 гүл өсіретін ыдысты жуу	8.3.1.4 гүл өсіретін ыдысты жуу	9.3.1.4 гүл өсіретін ыдысты жуу
	5.3.1.5 гүлдерді сыныпта орналастыру	6.3.1.5 гүлдерді сыныпта орналастыру	7.3.1.5 гүлдерді сыныпта орналастыру	8.3.1.5 гүлдерді сыныпта орналастыру	9.3.1.5 гүлдерді сыныпта орналастыру
3.2 Гүл бағындағы, бақшадағы өсімдіктердің күтімі	5.3.2.1 су құйғышпен өсімдіктерді суғару	6.3.2.1 су құйғышпен өсімдіктерді суғару	7.3.2.1 су құйғышпен өсімдіктерді суғару	8.3.2.1 су құйғышпен өсімдіктерді суғару	9.3.2.1 су құйғышпен өсімдіктерді суғару
	5.3.2.2 су құйғышты суға толтыру	6.3.2.2 гүлзарды арамшөптен босату	7.3.2. гүлзарды арамшөптен босату	8.3.2.2 гүлзарды арамшөптен босату	9.3.2.2 гүлзарды арамшөптен босату
	5.3.2.3 тырнауышпен түскен жапырақтарды жинау	6.3.2.3 тырнауышпен түскен жапырақтарды жинау, оларды мешкеуге жинау	7.3.2.3 тырнауышпен түскен жапырақтарды жинау, оларды мешкеуге жинау	8.3.2.3 тырнауышпен түскен жапырақтарды жинау, оларды мешкеуге жинау	9.3.2.3 тырнауышпен түскен жапырақтарды жинау, оларды мешкеуге жинау
		6.3.2.4 даланы сыпыру	7.3.2.4 даланы сыпыру	8.3.2.4 даланы сыпыру	9.3.2.4 даланы сыпыру
		6.3.2.5 бақ гүлдерін, көкөністерді өсіру	7.3.2.5 бақ өсімдіктерді күту, суғару, арамшөптен босату	8.3.2.5 бақ өсімдіктерді күту, суғару, арамшөптен босату	9.3.2.5 бақ өсімдіктерді күту, суғару, арамшөптен босату

4) "Үй түлектерінің күтімі":

4-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
4.1 Үй жануарларының күтімі	5.4.1.1 ыдысқа ит, мысық азық-түлігін салып, ыдысты жуу	6.4.1.1 ыдысқа ит, мысық азық-түлігін салып, ыдысты жуу	7.4.1.1 ыдысқа ит, мысық азық-түлігін салып, ыдысты жуу	8.4.1.1 ыдысқа ит, мысық азық-түлігін салып, ыдысты жуу	9.4.1.1 ыдысқа ит, мысық азық-түлігін салып, ыдысты жуу
	5.4.1.2 иттің жүнін тарау	6.4.1.2 арнаулы дүкенде жануарларға арналған азық-түлік алу	7.4.1.2 арнаулы дүкенде жануарларға арналған азық-түлік алу	8.4.1.2 арнаулы дүкенде жануарларға арналған азық-түлік алу	9.4.1.2 арнаулы дүкенде жануарларға арналған азық-түлік алу
	5.4.1.3 үлкен кісімен үй түлектерді далаға шығару	6.4.1.3 иттің жүнін тарау	7.4.1.3 иттің жүнін тарау	8.4.1.3 иттің жүнін тарау	9.4.1.3 иттің жүнін тарау
	5.4.1.4 үй түлектерін тамақтандыру	6.4.1.4 үлкен кісімен үй түлектерді далаға шығару	7.4.1.4 үлкен кісімен үй түлектерді далаға шығару	8.4.1.4 үлкен кісімен үй түлектерді далаға шығару	9.4.1.4 үлкен кісімен үй түлектерді далаға шығару

		6.4.1.5 үй түлектерін тамақтандыру	7.4.1.5 үй түлектерін тамақтандыру	8.4.1.5 үй түлектерін тамақтандыру	9.4.1.5 үй түлектерін тамақтандыру
4.2 Құстар күтімі	5.4.2.1 тотықұстардыжәне басқа құстарды үлкен кісінің көмегімен тамақтандыру	6.4.2.1 тотықұстардыжәне басқа құстарды үлкен кісінің көмегімен тамақтандыру	7.4.2.1 тотықұстардыжәне басқа құстарды үлкен кісінің көмегімен тамақтандыру	8.4.2.1 тотықұстардыжәне басқа құстарды үлкен кісінің көмегімен тамақтандыру	9.4.2.1 тотықұстардыжәне басқа құстарды үлкен кісінің көмегімен тамақтандыру

36. Білім алушылардың психофизикалық және ақыл-ой даму ерекшеліктеріне байланысты, тоқсан бойынша ұзақ мерзімді жоспарды сынып оқушыларының мүмкіндіктерін ескере отырып, мұғалім өзі әзірлейді.

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 103 -
қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 543 -
қосымша

Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Кәсіп" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1 - тарау.

Жалпы ережелер

1. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Кәсіп" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің басты мақсаты – білім алушыларды өндірістік және шаруашылық-тұрмыстық еңбектің қарапайым дағдыларына үйрету, сондай-ақ оларда еңбек ұжымындағы қарым-қатынастың қоғамда қабылданған нормалары мен ережелерін қалыптастыру.

3. Еңбекке баулу мақсаттарына қарай басты назар аударылуға тиісті міндеттер:

1) қарапайым еңбек икемділіктері мен дағдыларына үйрету, өндірістік еңбектің қолдан келерлік түріне дайындау;

2) еңбек әрекеттеріне деген жағымды уәждемені қалыптастыру;

3) орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың еңбектенуге деген жігер, ұжымда жұмыс істей білу қабілеті сияқты жеке тұлғалық қасиеттерін қалыптастыру;

4) орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды әлеуметтік бейімдеудің сөзсіз шарты болып табылатын сөйлеу тілінің қарым-қатынастық функциясын дамыту.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды еңбекке баулу "Кәсіп" пәні бойынша оқу-тәрбиелеу процесін ұйымдастыруда маңызды болатын келесі қағидаларға сәйкес жүзеге асырылады:

- 1) барлық оқытудың тәжірибелік бағдары;
- 2) түзете-дамыта оқыту;
- 3) оқу процесі құрылысының біртұтастығы;
- 4) оқу материалының қолжетімділігі;
- 5) оқытудағы жекеше тәсіл;
- 6) көрнекілік және заттармен тікелей әрекет жасау.

5. Бағдарламаны әзірлеуге саралау және іс-әрекеттік тәсілдер негіз болған:

1) саралау тәсілі білім алушылардың білім беру мазмұнын меңгеру мүмкіндіктерінің әртекті болуынан байқалатын білім алудағы ерекше қажеттіліктерін ескеруді білдіреді. Бағдарламаны құруда саралау тәсілін қолдану орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға дамудың жеке мүмкіндіктерін жүзеге асыру мүмкіндігін ұсына отырып, сан алуан түрлі мазмұнмен қамтамасыз етеді;

2) іс-әрекеттік тәсіл орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың тұлғалық дамуының ерекшелігін есепке ала отырып, білім берудің негізгі заңдылықтары мен құрылымын ашып көрсететін психологиялық ғылымның теориялық ережелеріне негізделеді. Білім берудегі іс-әрекеттік тәсіл мектеп жасындағы орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың тұлғалық дамуы олар үшін қолжетімді әрекетті (заттық-тәжірибелік және оқу) ұйымдастыру түрімен анықталатынын тануға сәйкес құрылады. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың білім беру мазмұнын меңгеруін қамтамасыз ететін олардың танымдық және заттық-тәжірибелік әрекеттерін ұйымдастыру процесі ретіндегі оқыту білім берудегі іс-әрекеттік тәсілді жүзеге асырудың негізгі құралы болып табылады.

6. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды еңбекке үйретудің ерекшелігіне білім алушыларда жалпы еңбектік икемділіктерді – тапсырмада бағдарлау, жұмыс барысын жоспарлау, оның орындалуын бақылауды дамытуға арналған ерекше жағдай тудыру жатады.

7. "Кәсіп" пәні бойынша сабақтар әрекеттердің әр түрлі түрлерін кеңінен пайдалану мүмкіндігімен қамтамасыз етудің кешенді негізінде құрылады. Мұғалім оқу процесінде қарапайым еңбек дағдыларын кеңейтуге, қайталауға және бекітуге көмектесетін ойын (жағдаяттық-рөлдік, дидактикалық, қойылымдық, шапшаң қимылды ойындар), қарапайым, еңбектік, құрастыру, бейнелеу (илеу, сурет салу, жапсырмақұрақ) әрекеттердің әр түрлі түрлерін пайдалана алады.

8. Бағдарламалық-тәжірибелік материал білім алушылардың жас және психофизикалық ерекшеліктерін есепке ала отырып таңдалған. Материал күрделілік, мәліметтер және дербестік көлемінің біртіндеп өсу қағидасы бойынша орналасқан.

9. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды еңбекке баулу процесінде келесі әдіс-тәсілдер пайдаланылады:

- 1) білім алушылар мен ересектердің бірлесіп әрекеттенуі;
- 2) мұғалімнің әрекеттеріне еліктеу бойынша әрекеттену;
- 3) үлгі бойынша, сөздік нұсқау бойынша әрекеттену;
- 4) заттардың пішіні, шамасы және саны туралы түсініктерді бекітуге арналған қимаулігі, трафарет бойымен жүргізу, үстіне салу және қатар қою тәсілдері;
- 5) заттармен есту, жанасу және көру арқылы қабылдау негізінде әрекеттену;
- 6) қоршаған болмыстағы, ойын жағдайындағы, суреттердегі заттардың пішінін, шамасын, санын алдын ала қарау, өздігінен атау, педагогтың сөздік нұсқауы бойынша көрсету;
- 7) табиғи заттарды олардың көлемді және жазық бейнелерімен салыстыру;
- 8) заттарды өмірде дәл пайдалану үшін олармен ойнау, олардың атқарымдық қолданыстарын, қасиеттері мен сапасын анықтау.

10. "Кәсіп" оқу пәнінің мазмұны білім алушылардың психофизикалық мүмкіндіктеріне сәйкес ауыстыруға және толықтыруға, күрделендіруге және қысқартуға болатын еңбектің түрлерін де қамтиды.

11. Орташа ақыл-ой кемістігі бар әрбір білім алушының оқу материалын меңгеру мен дамудың жеке қарқыны мен көлеміне деген құқығын жүзеге асыру мақсатында, Бағдарламадағы оқу материалы бірізділікпен, біртіндеп күрделенетін оқу материалының мөлшері (білім беру кезеңдері) түрінде берілген.

12. Еңбектің әрбір түрі бойынша Бағдарлама 2-3 кезеңнен құралады. Оқытудың әрбір кезеңі өткен кезең түсініктерін негізге алады және оған қарағанда күрделі және көлемді материалды қамтиды.

13. Еңбектің әрбір түрін және әрбір білім беру кезеңін меңгеруге бөлінетін сағат санын мұғалім өздігінен анықтайды. Оқу материалын табысты меңгеру жаңа тақырыпты, келесі білім беру кезеңін оқуға көшу туралы шешімді қабылдау үшін негіз болады.

14. Педагог білім алушыға түсінуге қолжетімді оқу материалын ұсынуға міндетті, бұл сабақта саралау және жекеленген тәсілдерді қолдану қажеттілігін білдіреді. Бұл білім алушылардың бар тәжірибелерін олардың еңбектік икемділік пен дағдыларын жетілдіру, жаңаларын қалыптастыру үшін негіз ретінде пайдалануға мүмкіндік береді.

15. Дербестікке қол жеткізу кезең-кезеңмен жүреді. Білім алушылар бірінші кезеңде тапсырманы көрсету бойынша орындайды, педагог тапсырманы түсіндіре отырып, жұмыстың барлық орындалу процесін көрсетеді. Күрделі тапсырмаларды орындаған кезде еңбек процесінің жеке амалдары көрсетіледі және түсіндіріледі. Содан кейін

топта талқыланады, яғни білім алушылар түсініктемені қайталайды және жұмыс жоспарын белгілейді. Педагог бұл жерде кеңес немесе әрекет түріндегі қажетті көмек көрсетеді.

16. Осындай тапсырмаларды меңгергеннен кейін, келесі кезеңге – тапсырмада бағдарлауға көшеді. Педагог күрделі еңбек амалдарын, әрекеттерін және тәсілдерін ғана көрсетеді. Топта жұмыс талқыланады, қайталанады және жоспарланады.

17. Үшінші кезеңде тапсырма педагогтың толық түсініктемесімен немесе бақылауымен немесе орындауда қиындық туындағын кездегі кеңес немесе әрекет түріндегі көмегімен ғана қалыптасады. Бұл әрі қарай орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға тән болатын еңбектегі дербессіздіктің (шарасыздықтың) алдын алуға мүмкіндік береді.

18. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың еңбек дағдылары мен икемділіктерін меңгеру динамикасының өте төмен. Сондықтан Бағдарлама оқылатын мазмұн көлемін кеңейту және оның күрделілік деңгейін арттыру жұмысы өте баяу жүретіндей етіп құрылған. Оқытылатын материал барлық оқу жылы бойынша әр түрлі заттық-тәжірибелік жағдайларда үнемі қайталанады.

19. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың әрекеттену өнімін бақылауы, зерделеуі, оқыту мен тәрбиелеудің жеке міндеттерімен салыстырылғандағы ауызша жауаптары оларды бағалау әрекеттері болып табылады.

20. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқудағы жетістіктерін бағалағанда еңбектің әрбір түрі бойынша сипаттамалық критериалды бағалау пайдаланылады.

21. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау шаралары келесі бірізділікпен жүреді:

1) білім алушылардың даму, білім мен дағдылар деңгейін алдын ала бағалау. Оқытудың жеке бағдарламасын құру үшін қажетті білім алушының даму бейінін құру;

2) білім алушының жетістіктері мен дамуын ағымдағы бағалау білім алушының сабақтағы жұмыстарын күнделікті бақылау негізінде жүзеге асырылады, ол мұғалімнің жұмыс жоспарында тіркеледі;

3) аралық бағалау тақырыпты, бөлімді оқыту, тоқсан аяқталғаннан кейін және бірінші жартыжылдық соңында жүзеге асырылады;

4) жетістіктерді қорытынды бағалау оқу жылы соңында жүргізіледі.

3 - тарау. "Кәсіп" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

22. "Кәсіп" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта аптасына – 5 сағат, оқу жылында 170 сағат;

2) 6-сыныпта аптасына – 8 сағат, оқу жылында 272 сағат;

3) 7-сыныпта аптасына – 8 сағат, оқу жылында 272 сағат;

4) 8-сыныпта аптасына – 8 сағат, оқу жылында 272 сағатт;

5) 9-сыныпта аптасына – 10 сағат, оқу жылында 340 сағат.

23. Оқу пәнінің "Қағаз және қатырма қағазбен жұмыс" тақырыбы бойынша негізгі мазмұны:

1) 1 – кезең:

тәжірибе жұмыстары. Бөліммен танысу. Қағаздың түрлері мен сұрыптарымен танысу. Қағаздың әр түрлі сұрыптарының қасиеттері. Қағазды бүктеу және жырту (бүгу сызығы бойынша, бөліп-бөліп жырту). Қағазды бүктеудің қарапайым тәсілдері. Түзу, қисық сызықтар бойымен, дөңгелете, жолақтарға, қимаулігілердің көмегімен берілген ұзындық бойынша кесуге үйрету. Қарапайым жазық және көлемді бұйымдарды жасау;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. "Әр заттың өз орны бар" ережесі. Материалдар және құралдар. Үшкір және өткір құралдармен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Қағаздың, қатырмақағаздың түрлері мен қасиеттері туралы қарапайым мәліметтер. Желіммен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Бұйымды жасаудағы жұмыстың бірізділігі. Шариктерді домалатып жасау үшін жұқа қағаздың қасиеттері. Түстік шешімді анықтау. Кітапшаның мұқабасына және ішкі парақтарына арналған қағаз сұрыптарының түрі. Қағазды кітапшаның көлеміне сәйкес бүктеу тәсілдері. Қағазды бір жағынан, көлденеңінен қаттап бүктеу тәсілдері. Оюларды құрастырғанда геометриялық пішіндерді пайдалану. Дайын бұйымды безендіру. Қағаз және қатырмақағаздан жасалған бұйым бөліктерін біріктірудің (желімдеу, тігу) технологиялық ерекшеліктері. Әшекейлеу жұмысына арналған жіптер. Шеті арқылы орындалатын қол тігістері (қиғаш, ілмекті). Бөліктерді қол тігісімен біріктіру. Тескішті пайдалану. Оригами – қағазды бүктеу өнері, негізгі тәсілдері: шаршы, батпырауық. Цилиндр, конусты жасау тәсілдерімен танысу. Екі қабаттап бүктелген қағаздан шашақ жасау немесе шеттері қайырылған шашақ жасау. Шамаластықты сақтау. Жұмысты дайын қимаулігілер бойынша орындау;

2) 2 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Қағаздан кәдесыйлар, көлемді ойыншықтарды, өрілген әшекейлерді және тұрмыста пайдалануға арналған сәндік бұйымдарды жасау;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар және құралдар. Үшкір және өткір құралдармен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Қағаз бетін оригами тәсілінде бүктеу. Белгіленген сызық бойынша бүктеу. Симметриялық кесу тәсілін бекіту. Қыспақтау – бөліктерді бүктеу алдында бүгу сызығын қайшының дөңес жағымен белгілеу. Дайын бұйымды әшекейлеу тәсілдері. Матаны қатырмақағазға жапсыру. Жануарлар пішінін жасауғандағы газеттік дизайн. Қағаз жолақтарынан өру. Модульдерді қаттау және тізбекті жинастыру тәсілдері. Шахматтық тәртіп бойынша тігінен өру тәсілі. Шамаластық, түстік арақатынас, жұмысты орындаудың дәйектілігі

туралы түсініктер. Таныс тәсілдерді пайдалану: дөңгелектерді кесіп алу, шетін шашақтау. Гүлдің ортасын әшекейлеу. Қағазды бұрау. Бір негізде алынған бірнеше бөліктер (тарамданған бұтақ);

3) 3 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Шеңберді "изонить" техникасымен толтыру. Көлемді ойыншықтарды жасау. Оригами. Қағазды күрделі кескіндеменің қимаүлгісі бойынша бүктеу. Тұрмыстық заттарды жасау және безендіру;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар және құралдар. Үшкір және өткір құралдармен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Қағаз бетін оригами тәсілінде бүктеу. Бұйымның бөліктерін жылжыту тәсілімен біріктіру. Қатырмақағазда қимаүлгі бойынша күрделі кескіндемені белгілеу. Қағаз бен қатырмақағазды белгілеу сызығы бойынша кесу. Бұйым бөліктерінің ішіндегі кесіктер және оларды біріктіру. Модульдерді жасау және оларды бір біріне салу арқылы жинастыру. Модульдерді композиция құрастыруда пайдалану. Тұрмыстық заттарды қалдық материалдармен (кәмпит қағаздары) безендіру. Жапсырмақұрақтағы түстік шешім және бөліктерінің орналасуы. Ұзын жолақтарды ширату және желімдеу. Көлемді пішіндерді алу. Көп бөлікті бұйымдарды жинастыру тәсілдері.

24. Оқу пәнінің "Моншақ және шытыра моншақпен жұмыс" тақырыбы бойынша негізгі мазмұны:

1) 1 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Материалдармен және құралдармен танысу. Ине сабақтау. Жіптің ұшын түю. Сипау арқылы моншақтардың пішіні мен шамасын анықтау. Түсі бірдей ірі моншақтарды бір жіпке тізу. Шамасы мен түсі әр түрлі бір жіпке тізілген моншақтарды өру. Көлемі орташа әр түрлі бір жіпке тізілген моншақтарды өру. Сымға тізілген шытыра моншақты өру;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Үшкір және өткір құралдармен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Шытыра моншақ және моншақтар туралы қарапайым түсініктер. Шытыра моншақтың қасиеттері (түрі, түсі, көлемі). Бұйымды жасаудағы жұмыстың бірізділігі. Түстік гамма, түстердің үйлесуі, көлемі, пішінінің (домалақ, сопақша, шаршы, пішінді) арақатынасы туралы түсінігі. Моншақты жіпке тізу, ұшын түю, бірінші және соңғы моншақты бекіту. Моншақты көлемі бойынша таңдау. Жіпті тарта отырып, инені кері бағытта кіргізу. Шытыра моншақты сымға тізу және бұрау. Бұйымды қабаттап жинастыру;

2) 2 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Бір жіптегі шытыра моншақтан өру. Екі моншақтан "сабақ" өру. Төрт шытыра моншақтан "бұр" жасау. Қапсырманы дұрыс бекіту. Бұйымдарды сымдағы шытыра моншақтан өру;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Шытыра моншақпен, инемен, қайшымен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Әрбір әрекетті орындау дәйектілігі. Өру

жұмысын бастау мен аяқтау, жіпті бекіту ережелері. Материалды түстік тұрғыда таңдау ережесі. Күрделі пішін және сызба бойынша өру ережелері. Екі, үш түсті шытыра моншақтардың санын өзгерте отырып, бір жіпке тізу. Негізгі бөлікті және әрлеу элементтерін өруді орындау. Сымның ұзындығын өлшеуді орындау, керекті мөлшерді секатрмен кесу. Шытыра моншақты сымға тізу, дайындаманы бұрау. Гүлді, оның күлтесін, түйінін өруді орындау. Бұйымды жинастыру;

3) 3 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Сымдағы шыны моншақты өру. Екі жіптегі шытыра моншақты өру. Сымдағы шытыра моншақты өру. Екі жіптегі жұмысты орындау техникасын үйрету, бұйымды үлгі бойынша орындау. Жіптің ұшын ілгекпен бекіту. Күрделі бұйымдарды үлгі бойынша өру;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Құралдармен және материалдармен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Түстік үйлесімділік негізі. Екі жіппен өру ережесі. Жұмысты орындау дәйектілігінің сызбасымен танысу. Сызбаны пайдалана отырып, күрделі пішінді бұйымдарды өру ережесі. Пішіндері әр түрлі гүл күлтелерін, жапырақтарды, гүл сабағын өру.

25. Оқу пәнінің "Қалдық материалмен жұмыс" тақырыбы бойынша негізгі мазмұны:

1) 1 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Жұмыс орнын ұйымдастыру. Қалдық материалмен жұмысқа үйрету. Ағаш үгіндісінен жапсырмақұрақ жасау. Кәмпит қағаздарынан көлемді ойыншықтарды жасау. Сіріңке қораптарынан құрастыру;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар және құралдар. Үшкір және өткір құралдармен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Қалдық материалдар туралы түсініктер. Кәмпит қағаздарын негізге желімдеу процесі. Кәмпит қағазы материалының қасиеттері (түсі, көлемі құрылымы). "Мозаика" – геометриялық өрнекті қатырмақағазға орналастыру. Көлемді бұйымды жасау үшін кәмпит қағазын бүктеу техникасы. Кәмпит қағаздарын бір-бірімен біріктіру тәсілдері. Жапсырмақұрақты ағаш үгіндісінен орындау ережесі, ағаш үгіндісін жұмысқа дайындау (елеу, әр түрлі түстерге бояу). Ағаш үгіндісін негізге салу тәсілдері. Сіріңке қораптарынан құрастыру тәсілдері. Қораптардың сыртын қаптау және оларды біріктіру. Дайын құрылымды әшекейлеу (түсті қағаз, моншақтар, фломастер);

2) 2 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Сіріңке қораптарынан, киндер тосынсый сауыттарынан құрастыру. Салам мен ағаш үгіндісінен жапсырмақұрақ жасау;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар және құралдар. Үшкір және өткір құралдармен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Әр түрлі қалдық материалдардың сапасы мен мүмкіндігі, оларды өмірде және тұрмыста қолдану туралы мәліметтер. Материалды үнемдеп бөлу және пайдалану. Қораптардан құрастыру тәсілдеріне, қағазбен (қатырмақағазбен), сіріңке қораптарымен жұмыс тәсілдеріне

үйрету. Дайын құрылымды сәндеу тәсілдері. Жапсырмақұрақты ағаш үгіндісі және қораптардан орындау тәртібі. Жапсырмақұрақты ағаш үгіндісі және қораптардан орындау дағдыларын жетілдіру. Ағаш үгіндісін жұмысқа дайындау (елеу, әр түрлі түстерге бояу);

3) 3 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Қалдық материалдардан ойыншықтар мен кәдесыйларды жасау;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар және құралдар. Үшкір және өткір құралдармен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Бізбен жұмыс ережесі. Әр түрлі қалдық материалдардың сапасы мен мүмкіндіктері, оларды өмірде, тұрмыста қолдану туралы мәліметтерді кеңейту. Бөліктерді (жүн жіптер, түрлі түсті қатырмақағаз, бау) пластик сауытқа желімдеу ережелері. Екі жақты скотчты пайдалану ережелері.

26. Оқу пәнінің "Ағашпен жұмыс" тақырыбы бойынша негізгі мазмұны:

1) 1 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Шектегіші бар құрылғыда (стусло) аралау. Геометриялық пішіндерді желімдеу. Үлгі бойынша дайындамалардан бұйымдар жасау. Бұйым бөліктерін арамен кесіп алу. Кесілген жерлерін құм қағазбен өңдеу. Ойыншықтардың бөліктерін басу және жаю жаттығуларын орындау. Шеге орнын белгілеу. Бұйымды желіммен біріктіру. Бұйымның сыртқы түрін көркемдеп сәндеу. Жасалатын бұйымдар: "Құрылыс материалдарының бөлшектері", "Пирамида", "Қуыршақтарға арналған жиһаз", қозғалмайтын ойыншықтар ("Трактор", "Жүк машинасы");

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар және құралдар. Үшкір және өткір құралдармен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Жұмыс орнын ұйымдастыру. Ағаштан жасалған бұйымдардың түрі туралы қарапайым түсініктер. Ұзындық, ені, жуандығы туралы түсініктер. Бұйым бөліктерін қимаүлгі бойынша немесе мұғаліммен бірге сызғыш және шартты өлшемдермен белгілеу. Бөліктерді белгі бойынша ұсақ тісті арамен кесіп алу. Бұйымның қарапайым құрылымын жинастыру. Бұйымның сыртқы түрін көркемдеп әшекейлеу. Мұғалімнің көмегімен жасалған жұмыс туралы есеп беру;

2) 2 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Бітеу тесіктерді бұрғылау. Бұйымдарды шегелерді қолдана отырып жасау. Қозғалмалы ойыншықтарды үлгілеу. Бұйымдарды жасау үшін ағаш тақтай таңдау. Дайындамаларды белгілеу. Бұрғылау. Тақтай бетін тазарту. Тақтай бетін бояу. Дайындаманы сызғышпен немесе өлшеуішпен сантиметрде өлшеу. Бізбен жұмыс. Бұйымның қабырғаларын шегесіз және шегемен жинастыру. Жасалатын бұйымдар: "Қарындаш салғыш", "Тамақты кесуге арналған тақтайша", "Желкенді кеме", "Дидактикалық материалға арналған жәшік", "Құстарға арналған жемсалғыш", "Кеме", "Жеңіл автомобиль", "Сүт тасығыш", "Ұшақ";

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар және құралдар. Үшкір және өткір құралдармен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Аралаған, бұрғылаған

жұмыс кезіндегі қауіпсіздік ережелері. Жұмыс орнын ұйымдастыру ережелері. Ағаштан жасалған бұйымдардың түрлері туралы түсініктерін кеңейту. Бұйымды бояуға арналған түс туралы қарапайым мәліметтер. Үлгі бойынша тапсырмада бағдарлау. "Ұзын", "қысқа", "түбі" түсініктері. Сызғыштың немесе оның орнындағы өлшеуіштің қолданысы. Сызғыштағы сантиметрмен берілген масштаб туралы түсінік. Қарапайым түсініктер: сантиметр, миллиметр, метр. Тесік бұрғыланатын жерді шеге, қарындаш, балға көмегімен белгілеу тәсілдері. Үлгі параметрлерін дайындамаға көшіру ережелері. Бұрғымен бұрғылау технологиясы. Бұрғылардың шамалары. Арамен, бұрғымен, балғамен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері;

3) 3 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. ағаштан тұрмысқа арналған бұйымдарды, кәдесыйларды жасау. Тұрмыстық бұйымдар: "Ыстық заттың астына салғыш" (жіңішке тақтайшалардан), "Ыстық заттың астына салғыш" (тақтайдан), "Гүлдің астына қойғыш", "Нан салғыш". Сәндік кәдесыйлар: "1-терезе",

"2-терезе";

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар және құралдар. Үшкір және өткір құралдармен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Аралаған, бұрғылаған жұмыс кезіндегі қауіпсіздік ережелері. Жұмыс орнын ұйымдастыру ережелері. Белгі бойынша аралау тәсілдері. Егеу, құмқағазбен жұмыс ережелері. Тақтайларды тесіп өте бұрғылау тәсілдері. Жоңғыш құралдармен жұмыс тәсілдері. Бұйымды желіммен, қармақ баумен, бұрандалы шегемен жинау тәсілдері. Бұйымды көркемдеп әшекейлеу тәсілдері.

27. Оқу пәнінің "Табиғи материалдармен жұмыс" тақырыбы бойынша негізгі мазмұны:

1) 1 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Мектеп территориясына, саябаққа экскурсия. Табиғи материалдармен танысу. Табиғи материалдарды дайындау. Табиғи материалдарынан өрнек құрастыру. Табиғи материалдарынан жапсырмақұрақ құрастыру. Бұйымдар: "Құмырадағы гүлдер", "Шөже", "Панда", "Саңырауқұлақ", "Көбелек", "Моншақтар" (қауынның дәндерінен);

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар және құралдар. Табиғи материалдардың қасиеттері мен қолданысы. Үшкір және өткір құралдармен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Жұмыс орнын ұйымдастыру ережелері. Әр түрлі жарма мен тұқымды дайын сурет бойынша салу тәсілдері (тікелей салу және себу). Суреттің нобайын, нобайдың шегін сақтау ережелері. жұмыс тәсілдері: белгілеу, өлшеу, бүгу, кесу, желімдеу, біріктіру;

2) 2 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Жарма мен тұқымнан паннолар және кәдесыйларды жасау. Бұйымдарды сәндеу. Бұйымдар: "Саңырауқұлақ" панносы, "Көбелек" панносы, "Үй" панносы, "Ағаш" кәдесыйы (үрмебұршақтан), "Кофе ағашы" кәдесыйы;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар және құралдар. Табиғи материалдардың қасиеттері мен қолданысы. Үшкір және өткір құралдармен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Жұмыс орнын ұйымдастыру ережелері. Құралдармен және жабдықтармен жұмыс ережелері. Табиғи материалдарды негізгі салған кезде қимаулігілерді пайдалану. Суретке желімнің әр түрлі түрлерін жағу тәсілдері. Бұйымды қосымша материалдарды пайдалану арқылы сәндеу тәсілдері.

28. Бүрлермен жұмыс:

1) 1 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Табиғатқа экскурсия. Материалмен таныстық. Бүр қабыршықтарынан жапсырмақұрақ жасау. Бұйымдар: "Алтын балық", "Кірпі", "Әтеш", "Түлкі";

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар және құралдар. Табиғи материалдардың қасиеттері мен қолданысы. Үшкір және өткір құралдармен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Жұмыс орнын ұйымдастыру ережелері. Құралдармен және жабдықтармен жұмыс ережелері. Қажетті табиғи материалды (бүрді) пішінін, шамасын, сыртқы түрін есепке ала отырып таңдау. Бүрдің қабыршақтарын дайындау ережелері және тәсілдері. Бүрден жасалған бұйымдарды әшекейлеу тәсілдері;

2) 2 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Бүрлерден жаңа жылдық кәдесыйларды жасау. Бұйымдар: "Жаңа жылдық тізбек", "Бүрлерден жасалған тапиарий", "Шырша шары", "Шырша";

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар және құралдар. Табиғи материалдардың қасиеттері мен қолданысы. Үшкір және өткір құралдармен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Жұмыс орнын ұйымдастыру ережелері. Құралдармен және жабдықтармен жұмыс ережелері. Бұйымдарды тұрмыста қолдану тәсілдері. Көлемді пішіндермен (шар, конус) жұмыс тәсілдері. Бұйымды қосымша материалдарды пайдалану арқылы сәндеу тәсілдері.

29. Қабықпен жұмыс:

1) 1 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Материалмен танысу. Қабықты бояу. Бөлшектеу. Жолақта геометриялық өрнек құрастыру. Панно дайындау. Жолақта бір элементті (геометриялық) композиция құрастыру, жолақта екі элементті композиция құрастыру, паннолар ("Гүл", "Көбелек", "Күн", "Арыстанның күшігі");

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар және құралдар. Табиғи материалдардың қасиеттері мен қолданысы. Үшкір және өткір құралдармен (қысқыш, тістазартқыш, қайшы, оқтау) жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Жұмыс орнын ұйымдастыру ережелері. Материал атауы – жұмыртқаның қабығы. Қабықтың

қасиеттерімен танысу. Материалды жұмысқа дайындау. Материалды сақтау талаптары. Бояу тәсілдері, бүтін қабықтан бөліктерді сындырып алу. Материалды сурет бойынша салу (тікелей салу немесе жапсырмақұрак) тәсілдері;

2) 2 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Тұрмыстық сәндік бұйымдарды, кәдесыйларды жасау. Бұйымдар: сәндік тәрелке "Гүл", қобдишаны сәндеуге арналған "Көбелек" мозаикасы, мозаикамен және декупажбен безендірілген гүлсауыт, мозаикадан жасалған оюы бар ваза;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар және құралдар. Табиғи материалдардың қасиеттері мен қолданысы. Үшкір және өткір құралдармен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Жұмыс орнын ұйымдастыру ережелері. Суреттің қимаүлгісімен жұмыс тәсілдері. Желімді қолдану. Қабықты иілген пішінге салу. Бұйымды қосымша материалдарды пайдалану арқылы сәндеу тәсілдері.

30. Оқу пәнінің "Сазбен және тұзды қамырмен жұмыс" тақырыбы бойынша негізгі мазмұны:

1) 1 – кезең. Сазбен жұмыс:

тәжірибе жұмыстары. Жазық пішіндер: текстурасы әр түрлі тікбұрышты, дөңгелек, сопақша пішінді сәндік тілімдер; тырнап салынған суреті бар сәндік тілімдер; бедерді сәндік тілімдер. Кішкентай кәдесыйларды илеп жасау. Шардың негізінде көлемді кәдесыйларды илеп жасау. Сәндік панно, қарындаш салғыш, шамдалды, ойыншықтар, пішіні әр түрлі моншақтар;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Табиғи сазбаен жұмыста санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау. Жұмыс орнын ұйымдастыру және қауіпсіздік ережелерін сақтау. Материалдар және құралдар. Табиғи саздың қасиеттері (түсі, ылғал тартқыштығы, созылымдылығы). Құралдардың (жайпақ қырнауыш, домалақ қырнауыш, оқтау, қимаүлгі) қолданысы туралы түсінік. Әр түрлі құрылғылардан фактура құрастыру. Жазық және көлемді геометриялық пішіндер (куб-шаршы, шар- дөңгелек, эллипс- сопақша, цилиндр). Гуашьпен жұмыс ережелері. Ойыншықты жасау дәйектілігі. Ойыншық бөліктері. Тегістеу. Акварель, гуашь бояулары. "Түткіштерді" дайындау;

2) 2 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Бедерлі тілім жасау. Конус негізінде көлемді пішіндерді жасау. Халық ойыншықтарының әуені бойынша құрамдастыру тәсілімен көлемді ойыншықтарды жасау. Сәндік тілімдер, конус, негізіндегі ойыншықтар; халық ойыншықтары;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Сазды жұмсартудың негізгі тәсілдері. Сазды "шикідей" сәндік әрлеу тәсілдері (жабыстыру, тырналау). Әр түрлі фактураларды (қолда бар құралдарды, матаны, құрылғыларды) пайдалану. Саусақтық ою. Әр түрлі құралдарды (оқтау, қимаүлгі, пішіндер) пайдалану арқылы илеп жасау

тәсілдері. Бөліктерді созу тәсілі. Ойыншықты жасау дәйектілігі. Бөліктердің көлемін салыстыру (не үлкен, не кіші). Саздан жасалған бұйымдарды кептіру процесі. Кебу деңгейлері. Кебу деңгейіне қарай саздың қасиетінің өзгеруі. Әшекейлеуді шеңбер, жолақ өрнектермен орындау;

3) 3 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Саздан Филимонов ойыншығын жасау. Карагопол ойыншығын жасау. Дымков ойыншығын жасау. Заманауи қазақ кәдесыйларын жасау;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Кәсіптің пайда болуы туралы мәліметтер. Сюжеттер және композициялық ерекшеліктері. Ойыншықты жасау дәйектілігі. Әшекейлеудің ерекшеліктері мен негізгі элементтері. Муфель пеші, оның қолданысы. Күйдіру процесі. Муфель пешімен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Пешке салу мен шығару дәйектілігі. Күйдіру температурасы мен уақыты. Күйдірілген саздың қасиеттері. Қазақтың ұлттық оюлары.

31. Тұзды қамырмен жұмыс:

1) 1 – кезең тәжірибе жұмыстары. Материалмен танысу. Тапсырмасыз илеу жұмыстарын орындау – жұмсарту, ұзу, біріктіру. Пішін құрайтын алғашқы қимылға: жаюға үйрену. Қарапайым заттарды (таяқша, шұжық, доп, құймақ, шелпек) илеп жасау;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар және құралдар. Үшкір және өткір құралдармен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Жұмыс орнын ұйымдастыру ережелері. Қамырмен жұмыс ережелері. Қамырдың қасиеттерімен танысу. Қамырмен жұмыс ережелері. Қамырды дайындау, құрамының пропорциясын, сақтау талабын, жұмысқа дайындау ережелерін сақтау. Қамырды жұмысқа дайындау тәсілі: жұмсарту. Үлкен кесектен үлгіге сәйкес әр түрлі кесектерді үзіп алу. Көлемі әр түрлі шариктерді домалатып жасау. Шариктерді текше қылып жалпайту. Бұйымның пішіндері бойынша әр түрлі бөліктерін алу тәсілдері. Көлемдері әр түрлі шариктерді алақан ортасында және жазықтық бетінде домалату арқылы илеу техникасы. Қолда бар құралдарды, пішіндерді, кимаүлгілерді пайдалану. Бояудың қарапайым ережелері. Бұйымды, оның бөліктерін, белгілерін, қасиеттерін атау, көлемін салыстыру. Құрылымдық тәсілмен илеп жасау тәсілі (бөліктерден бүтінге). Бөліктерді су және қылқалам көмегімен біріктіру;

2) 2 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Тұзды қамырдан бұйымдарды, панно, бижутерия, сурет, әр түрлі пішінді моншақтарды жасау;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар және құралдар. Үшкір және өткір құралдармен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Жұмыс орнын ұйымдастыру ережелері. Қамырмен жұмыс ережелері. Бұйымдардың, оның бөліктерінің атуы, белгілері. Бөліктерді судың және қылқаламның көмегімен біріктіру. Пішіні бойынша әр түрлі бұйымдарды жасағанда жұмыс тәсілдері мен құралдарды таңдау. Бұйымның пішіні бойынша әр түрлі бөліктерін (бұрау, тілім, шарик) жаю және өру, жалпайту.

Пішіндерді қимаульгі бойынша кесіп алу. Оқтаумен жаю. Сопакшаны әр түрлі көлемде: үлкенірек, кішірек, жіңішкерек есу. Екі бұрауды ширату тәсілі (иіру тәсілі). Бұйым бөліктерін тесу, бедер салу, бояу, оларды негізге жабыстыру. Біріктіру түрлері. Сәндік элементтерді жасау үшін әр түрлі заттарды пайдалану;

3) 3 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Тұзды қамырдан илеп жасалатын бұйымдар: ертегі кейіпкерлері, өсімдіктер, кәдесыйлар, панно, суреттер, тоңазытқышқа арналған магниттер;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар және құралдар. Үшкір және өткір құралдармен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Жұмыс орнын ұйымдастыру ережелері. Қамырмен жұмыс ережелері. Қамырды үстел үстінде қолдың және оқтаудың көмегімен жаю. Бөліктерді су және қылқалам көмегімен біріктіру. Композиция құрастыру. Пішіндер мен қимаульгілерді пайдалану тәсілдері. Жануарлар пішіні туралы қарапайым түсініктер. Қарапайым композициялар құрастыру. Жұмысты мұғалімнің жасау тәсілдерін көрсете отырып берген сөздік нұсқауы бойынша амалдармен орындау тәртібі. Бұйымды екі кезеңмен орындау техникасы. Бұйымды, оның бөліктерінің атауларын айту, бөліктерінің көлемін салыстыру. Илеу жұмысын жазықтықта орындау (бедер). Ұсақ жарықшақтарды тегістеу. Жиектің үстіне сурет құрастыру үшін ұсақ заттарды пайдалану.

32. Оқу пәнінің "Тоқыма материалдармен жұмыс" тақырыбы бойынша негізгі мазмұны:

1) 1 – кезең. Изонить:

тәжірибе жұмыстары. Қатырмақағаздағы дайын тесіктер бойымен "ине алға" тәсілімен қол тігісімен кестелеу. Бұрыштарды толтыру. Қабырғалары ортақ бірнеше бұрыштарды толтыру. Панно, ашық хат, кітап арасына салығыш;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар және құралдар, олардың атаулары, қолданысы, қауіпсіздік техникасы. Жұмыс орнын ұйымдастыру ережелері. "Ине алға" тәсілі. Қиғаш тігіс. Қатырмақағаздың беткі жағы мен астыңғы жағы. Бұрыш, бұрыштың төбесі, қабырғасы. Бұрыштың ортақ қабырғасы. Түстердің үйлесуі;

2) 2 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Шеңберді диаметрі бойынша толтыру. Шеңберді бір хорда бойынша толтыру. Бір хорда бойынша шеңберді кестелеу. Панно, ашық хат, кітап арасына салығыш;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Жіп түрлері (кестелеуге, машинамен тігуге). Ирис жібі. Шеңбер және дөңгелек түсініктері (атауы, олардың айырмашылықтары). Тесіктерді санау, жіптің бағытын анықтау. Түстердің үйлесуі;

3) 3 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Шеңберді екі хорда бойынша толтыру. Шиыршықты толтыру . Панно, ашық хат, кітап арасына салығыш;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Жіптерді түстеріне қарай үйлестіру. Тесіктерді санау, жіптің бағытын анықтау.

33. Құрақ құрау:

1) 1 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Қол тігісімен орындалатын "йо-йо" және "пицца" техникасында құрақ құрау; сан алуан түрлі панно, жұмсақ ойыншықтар жасау;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар мен құралдардың атауларын және олардың қолданыс түрі. Инемен және қайшымен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Жұмыс орнын ұйымдастыру. Ине алға тігісі. Қол иненің құрылысы. Инені ұзындығы, жуандығы, көзінің мөлшері. Жұмыс жасауға қажетті қол инені таңдау. Тігін жіптері: жуандығы, мықтылығы. Жіптің жұмыс ұзындығын анықтау . Түйін түйе техникасы. Қайшының түрлері, қолданысы, құрылысы;

2) 2 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Бұйымдарды "пицца" және "түзу жолақты" құрау техникасы бойынша қол жетекті тігін машинасымен орындау. Қол жетекті тігін машинасымен сәндік панно, ыстық затты ұстағыш, жұмсақ ойыншықтар, жапсырмақұрағы бар панноны орындау;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Тігін машинасының құрылысы (тұтқасы, табаны, сермері, табанды көтеру тетігі, жіп тартқыш, корпусы, ине). Қол жетекті тігін машинасымен жұмыстағы қауіпсіздік техникасы ережелері. Жоғарғы және төменгі жіпті салудың бірізділігі. Берілген бұйымдарды тігуге қажетті маталардың атуы, оларды жұмысқа дайындау (жуу, үтіктеу). Бұйымның беткі жағы мен астарын қабырға тігісімен біріктіру;

3) 3 - кезең:

әжірибе жұмыстары. Бұйымдарды құрақ құраудың кестелеу және шытыра моншақты өру элементтері бар "Көлденең жолақтар", "Крейзи" және "Пицца" техникасында орындау. Қазақтың құрақ көрпесін және әр түрлі құрақтармен құрақ панно, ыстық затты ұстағыш, шәйнекке кигізгіш, әр түрлі құрақ құрау техникасында орындалған сәндік жастық тыстарын жасау;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Электр жетекті тігін машинасының құрылысы (тұтқасы, табаны, сермері, табанды көтеру тетігі, жіп тартқыш, корпусы, ине). Электр жетекті тігін машинасымен жұмыстағы қауіпсіздік техникасы ережелері. Жоғарғы және төменгі жіпті салудың бірізділігі. Берілген бұйымдарды тігуге қажетті маталардың атуы, оларды жұмысқа дайындау. Электр жетекті тігін машинасымен орындалатын қайып тігу, қабырға тігісі, өбістіріп тігу тігістері. Қиылған жердерді " жиектеу" тәсілімен өңдеу. Өлшеу құралдары: бұрыштама, сантиметр. Машинамен бекітпе тігіс техникасы. Ысырма бауды орнату тәсілдері.

34. Жұмсақ ойыншық:

1) 1 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Жазық ойыншықтарды қатырмақағаз бен поролоннан жасау. Жұмсақ ойыншықтарды шүберек "доптардан" жасау. Ілмектеу тігісімен қарапайым ойыншықтарды, инешанышқышты, жазық ойыншықтарды жасау;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Материалдар мен құралдардың атауларын және олардың қолданыс түрі. Инемен және қайшымен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Жұмыс орнын ұйымдастыру. Ине алға тігісі. Қиғаш тігіс. Тігіс түсінігі. Тігістің ұзындығы. Ілмекті тігіс. Бұйымды жасау үшін қолданылатын материалдар, олардың атуы және қасиеттері;

2) 2 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Қол жетекті тігін машинамен қарапайым ойыншықтарды, инешанышқышты тігу;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Тігін машинасының құрылысы (тұтқасы, табаны, сермері, табанды көтеру тетігі, жіп тартқыш, корпусы, ине). Қол жетекті тігін машинасымен жұмыстағы қауіпсіздік техникасы ережелері. Бұйымды жасау үшін қолданылатын материалдар, олардың атуы және қасиеттері;

3) 3 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Жұмсақ ойыншықтарды электр жетекті тігін машинамен тігу;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Электр жетекті тігін машинасының құрылысы (тұтқасы, табаны, сермері, табанды көтеру тетігі, жіп тартқыш, корпусы, ине). Электр жетекті тігін машинасымен жұмыстағы қауіпсіздік техникасы ережелері. Машинаны сәндік тігіске аудару, сәндік тігістерді реттегіш. Машинаның "зиг-заг" тігісі.

35. Маталық жапсырма құрақ:

1) 1 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Жапсырмақұрақты "ине алға" қол тігісімен орындау. Екі тесікті түймелермен жұмыс, жапсырмақұрақтар пайдаланылатын панно және ашық хат, түймелері бар панно және ашық хат, ыстық заттың астына салғыш;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Матаның беткі жағы мен астары. Электр үтік, қолданысы, тарихы, үтікпен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері. Ине алға тігісі. Көктеу, жөрмеу тігісі. Үтіктің бөліктері. Түймелер, олардың қолданысы;

2) 2 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Қол жетекті тігін машинасымен белгіленген сызық бойымен түзу тігіс орындау. Төрт тесікті түймелермен жұмыс, диван жастықтары, ыстық затты ұстағыш, тұтастай пішілген жапсырмақұрағы бар алжапқыш, шәйнек жапқыш, қазақ оюынан жасалған жапсырмақұрағы бар көрпе, ұлттық үлгідегі сөмке (қалта), ұлттық үлгідегі ыстық заттың астына қойғыш, түймелері бар сәндік панно;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Матаның беткі жағы мен астары. Табиғи маталардың (мақта мата, зығыр мата, жүн, жібек) шығу тегі және қасиеттері. Түймелерді сәндік қадау (атқарымдық емес);

3) 3 - кезең:

тәжірибе жұмыстары. Жапсырмақұрақтарды "зиг-заг" тігісімен оырындау. Ортасы тесілмеген дөңес түймелермен жұмыс. Бұйымдар: ыстық затты ұстағыш, шәйнекке кигізгіш, ыстық заттың астына салғыш, әр түрлі жапсырмақұрақтары бар тұтас пішілген алжапқыш;

техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері. Қазақ оюларының атаулары және символдық мағыналары. Тұрмыстық қолданыстағы бұйымдарды әшекейлеуге қазақ ойларын пайдалану. Оюды жасау үшін қолданылатын матаның қасиеттері. Бұйымды әр түрлі материалдармен (шытыра моншақ, пайетка, бау және таспа) көркемдеп әшекейлеу. Машинаның "зиг-заг" тігісі.

36. "Кәсіп" оқу пәні бойынша оқу материалы білім алушының дербестігін біртіндеп арттыруға бағытталған белгілі бір жүйе бойынша орналасқан. Мұғалім уақытты жаңа танымдық мәліметтерді хабарлауға немесе оларды қайталауға, жаттығуға, дербес тәжірибе жұмысына, сабақтың нақты мақсатына сәйкес бөлуге тиісті.

37. Мұғалім күнтізбелік жоспарды сынып білім алушыларының мүмкіндіктерін, қажетті материалдардың барлығын есепке ала отырып құруға міндетті. Осыған байланысты мұғалімнің жоспарындағы тақырыптарды өту тәртібі Бағдарлама ұсынған тәртіптен ерекшеленеді. Жұмыс нысандары ауыстырылады, алайда мұғалім орындарын ауыстырғанда еңбек түрін және жеке нысандарды орындау деңгейін есепке алуға міндетті.

38. Бағдарламаның мазмұны оқыту бөлімдері бойынша ұйымдастырылған. Әрбір бөлімшенің ішінде бірізділікті сақтай отырып құрастырылған оқу мақсаттары мұғалімдерге өз жұмысын жоспарлауға және білім алушылардың жетістіктерін бағалауға, сонымен қатар оларға оқудың келесі кезеңдерінен хабардар болуға мүмкіндік береді.

39. Бағдарламаға кіретін негізгі бөлімдер:

- 1) "Жалпы еңбектік икемділіктер мен дағдылар";
- 2) "Техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері";
- 3) "Еңбек заттарын талдау және бағалау".

40. "Жалпы еңбектік икемділіктер мен дағдылар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер;
- 2) тәжірибе жұмыстары.

41. "Техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) қағаз және қатырмақағазбен жұмыс;

- 2) моншақ және шытыра моншақпен жұмыс;
- 3) қалдық материалмен жұмыс;
- 4) ағашпен жұмыс;
- 5) табиғи материалмен жұмыс;
- 6) сазбен және тұзды қамырмен жұмыс;
- 7) тоқыма материалдармен жұмыс.

42. "Еңбек заттарын талдау және бағалау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) еңбек заттарын талдау;
- 2) еңбек заттарын бағалау.

43. Мұғалім көркем еңбек түрлеріне білім беру ұйымының мүмкіндіктері және жергілікті салт-дәстүрге сәйкес түрлерді де қоса алады.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

44. Бағдарламада оқу мақсаттары кодтық белгімен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сынып, екінші сан бөлімді, үшінші сан бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы,

6.2.1.4: кодындағы "6" – сынып, "2.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

45. Оқу мақсаттарының жүйесі:

1) "Жалпыеңбектік икемділіктер мен дағдылар":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары		
	1-кезең	2-кезең	3-кезең
1.1 Еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер	1.1.1.1 құралдарды және материалдарды атау; 1.1.1.2 жұмыс орнын ұйымдастыру; 1.1.1.3 өткір және үшкір құралдармен жұмыста қауіпсіздік техникасын сақтау; 1.1.1.4 қағаз, қатырмақағаздың түрі және қасиеттері туралы қарапайым түсініктер болу; 1.1.1.5 желіммен жұмыста қауіпсіздік техникасын сақтау; 1.1.1.6 мұғалімнің көмегімен үтіктеу құрылғысын пайдалану; 1.1.1.7 табиғи сазбен жұмыста	2.1.1.1 құралдарды және материалдарды атау; 2.1.1.2 өткір және үшкір құралдармен жұмыста қауіпсіздік техникасын сақтау; 2.1.1.3 кеңсе пышағын, үтіктеу құрылғысын пайдалану; 2.1.1.4 аралаған, бұрғылаған кезде қауіпсіздік ережелерін сақтау; 2.1.1.5 арамен, бұрғымен, балғамен жұмыста қауіпсіздік ережелерін сақтау; 2.1.1.6 өткір және үшкір құралдармен (қысқыш, тіс тазартқыш, қайшы) жұмыста қауіпсіздік техникасын сақтау;	3.1.1.1 құралдарды және материалдарды атау; 3.1.1.2 өткір және үшкір құралдармен жұмыста қауіпсіздік техникасын сақтау; 3.1.1.3. шытыра моншақпен, инемен, қайшымен қауіпсіздік ережелерін сақтау; 3.1.1.4 бізбен жұмыс ережелерін сақтау; 3.1.1.5 саз бұйымдарын күйдіргенде қауіпсіздік техникасын сақтау; 3.1.1.6 электр жетекті тігін

	санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау.	2.1.1.7 қол жетекті тігін машинасымен жұмыста қауіпсіздік ережелерін сақтау.	машинасымен жұмыста қауіпсіздік ережелерін сақтау.
	1.1.2.1 қағазды бүктеу және жырту (бүгу сызығы бойынша, бөліп-бөліп жырту); 1.1.2.2 қағазды жинаудың қарапайым тәсілдерін орындау; 1.1.2.3 түзу, қисық сызықтар, шеңбер бойымен, жолақтарға, кимаүлгінің көмегімен берілген ұзындықта кесу дағдысын меңгеру; 1.1.2.4 қағаздан қарапайым жазық және көлемді бұйымдарды жасау; 1.1.2.5 моншақ және шытыра моншақпен жұмыс дағдыларын меңгеру; ине сабақтау, жіптің ұшын түю, сипау арқылы моншақтардың пішіні мен шамасын анықтау; түсі бірдей ірі моншақтарды бір жіпке тізу; шамасы мен түсі әр түрлі бір жіпке тізілген моншақтарды өру; көлемі орташа әр түрлі бір жіпке тізілген моншақтарды өру; сымға тізілген шытыра моншақты өруді орындау; 1.1.2.6 қалдық материалмен жұмыс дағдыларын меңгеру; ағаш үгіндісінен жапсырмақұрақ жасау; кәмпит қағаздарынан көлемді ойыншықтарды жасау; сіріңке қораптарынан құрастыру; 1.1.2.7 ағашпен жұмыстың қарапайым дағдыларын меңгеру; шектегіші бар құрылғыда (стусло) аралау; геометриялық пішіндерді желімдеу; үлгі бойынша дайындамалардан бұйымдар жасау; бөлім бөліктерін арамен кесіп алу; кесілген жерлерін құм қағазбен өңдеу; ойыншықтардың бөліктерін басу және жайып тастау жаттығуларын орындау; шегенің орнын белгілеу;	2.1.2.1 қағаздан кәдесыйлар, көлемді ойыншықтар, өрілген бұйымдар; тұрмыста қолдануға арналған сәндік бұйымдар жасау; 2.1.2.2 бір жіптегі шытыра моншақтан өру; моншақты екі жіптен "сабақ" өру; төрт шытыра моншақтан "бұр" жасау; дұрыс бекіте білу; бұйымдарды сымдағы шытыра моншақтан өру; 2.1.2.3. сіріңке қораптарынан, кіндер тосынсый сауыттарынан құрастыру; салам мен ағаш үгіндісінен жапсырмақұрақ жасау; 2.1.2.4. бітеу тесіктерді бұрғылауды меңгеру; бұйымдарды шегелерді қолдана отырып жасау; қозғалмалы ойыншықтарды үлгілеу; бұйымдарды жасау үшін ағаш таңдау; дайындамаларды белгілеу, бұрғылау, жазық бетін тазарту, дайындаманы сызғышпен немесе өлшеуішпен сантиметрде өлшеу; дайындамаларды өздігінен немесе мұғалімнің көмегімен кесіп алу; бұйымның қабырғаларын шегесіз және шегемен жинастыру. Жасалатын бұйымдар: "	3.1.2.1 "изонить" техникасымен шеңберді толтыру; көлемді ойыншықтарды жасау; бұйымдарды оригами техникасында орындау; қағазды күрделі құрылым бойынша

1.2
Тәжірибе
жұмыстары

бұйымды желіммен біріктіруді орындау; бұйымның сыртқы түрін көркемдеп сәндеуді орындау; жасалатын бұйымдар: "Құрылыс материалдарының бөлшектері", "Пирамида", "Қуыршақтарға арналған жиһаз", қозғалмайтын ойыншықтар ("Трактор", "Жүк машинасы"); 1.1.2.8 табиғи материалдарымен танысу мақсатында мектеп территориясына, саябаққа экскурсия жасау; табиғи материалдарды дайындау; табиғи материалдарынан өрнек құрастыру; табиғи материалдарынан жапсырмақұрақ құрастыру; жасалатын бұйымдар: "Құмырадағы гүлдер", "Шөже", "Панда", "Саңырауқұлақ", "Көбелек", "Моншақтар" (қауынның дәндерінен); бүршіктің қабыршақтарынан келесі жапсырмақұрақтарды жасау: "Алтын балық", "Кірпі", "Өтеш", "Түлкі"; жұмыртқа қабығымен жұмыста меңгерілетін дағдылар: қабықты бояу, бөліктерге бөлу, жолақта геометриялық өрнек құрастыру, панно дайындау, жолақта бір элементті (геометриялық) композиция құрастыру, жолақта екі элементті композиция құрастыру, паннолар ("Гүл", "Көбелек", "Күн", "Арыстанның күшігі"); 1.1.2.9 сазбен жұмыс дағдыларын меңгеру; жазық пішіндерді жасау: текстурасы әр түрлі тікбұрышты, дөңгелек, сопақша пішінді сәндік тілімдер; тырнап салынған суреті бар сәндік тілімдер; бедерді сәндік тілімдер; кішкентай кәдесыйларды, шардың негізінде көлемді кәдесыйларды; сәндік панноны, қарындаш	Қарындаш салғыш", "Тамақты кесуге арналған тақтайша", "Желкенді кеме", "Дидактикалық материалға арналған жәшік", "Құстарға арналған жемсалғыш", "Кеме", "Жеңіл автомобиль", "Сүт тасығыш", "Ұшақ"; 2.1.2.5 жарма мен тұқымнан паннолар және кәдесыйларды жасау; бұйымдарды жарма мен тұқыммен сәндеу; жасалатын бұйымдар: "Саңырауқұлақ" панносы, "Көбелек" панносы, "Үй" панносы, "Ағаш" кәдесыйы (үрмебұршақтан), "Кофе ағашы" кәдесыйы; бүрлерден жасалатын жаңа жылдық кәдесыйлар: "Жаңа жылдық гирлянда", "Бүрлерден жасалған тапиарий", "Шырша шары", "Шырша"; сәндік тұрмыстық бұйымдарды, кәдесыйларды жасау: "Гүл" сәндік тәрелке, "Көбелек" мозаикасы, қобдишаны сәндеуге арналған "Көбелек" мозаикасы, мозаикасы және декупажбен әшекейленген гүл сауыт; мозаикамен өрнектелген ваза; 2.1.2.6 ермексаздан бедерлі тілім жасау; конус негізінде көлемді пішіндерді жасау; халық ойыншықтарының әуені бойынша құрамдастыру тәсілімен көлемді ойыншықтарды жасау; сәндік тілімдерді жасау; конус, халық ойыншықтарының негізінде ойыншықтар жасау; тұзды қамырдан бұйымдарды, панно, бижутерия, сурет, әр түрлі пішінді моншақтарды жасау; 2.1.2.7 изонитьпен	бүктеу; тұрмыстық заттарды сәндеуді орындау; 3.1.2.2 сымдағы шыны моншақты өруді орындау; екі жіптегі шытыра моншақты өруді орындау; сымдағы шытыра моншақты өруді орындау; екі жіптегі жұмысты орындау техникасын меңгеру; бұйымды үлгі бойынша орындау; жіптің ұшын ілгекпен бекіту; 3.1.2.3 қалдық материалдардан ойыншықтар мен кәдесыйларды жасау; 3.1.2.4. ағаштан тұрмысқа арналған бұйымдарды, кәдесыйларды жасау; жасалатын тұрмыстық бұйымдар: "Ыстық заттың астына салғыш" (жіңішке тақтайшалардан), "Ыстық заттың астына салғыш" (тақтайдан), "Гүлдің астына қойғыш", "Нан салғыш"; 3.1.2.5 саздан Филимонов ойыншығын, Карагопол, Дымков ойыншықтарын, заманауи қазақ кәдесыйларын жасау; тұзды қамырдан ертегі кейіпкерлерін, өсімдіктер, кәдесыйлар, панно, суреттер, тоңазытқышқа арналған магниттер жасау; 3.1.2.6 жұмысты "Изонить" техникасымен орындау; шеңберді екі хорда бойынша толтыру, шиыршықты толтыру; панно, ашық хат, кітап арасына салғыш; жұмысты құрақ құрау техникасында орындау; кестелеу және шытыра моншақты өру элементтері бар "Көлденең жолақтар", "Крейзи" және "Пицца", ашық хаттар, кітап арасына салғышты құрақ құрау техникасында орындау; қазақтың ұлттық бұйымдарын жасау: құрақ көрпе, құрақ панно, ыстық затты ұстағыш, шәйнекке кигізгіш, әр түрлі құрақ құрау техникасында орындалған сәндік жастық тыстары, электр жетекті тігін машинасымен жұмсақ ойыншықтар тігу, жапсырмақұрақтарды "зиг-заг" тігісімен жапсыру; ортасы

салғышты, шамдалды, ойыншықтарды, пішіні әр түрлі моншақтарды илеп ж а с а у ; 1.1.2.10 тұзды қамырмен жұмыс тәсілдерін меңгеру; тапсырмасыз илеу жұмыстарын орындау – жұмсарту, ұзу, біріктіру; пішін құрайтын алғашқы қимылды, жаюды меңгеру; қарапайым заттарды (таяқша, шұжық, доп, құймақ, шелпек) илеп жасауды меңгеру; 1.1.2.11 кестелеу дағдыларын меңгеру; қатырмақағаздағы дайын тесіктер бойымен "ине алға" тәсілімен қол тігісімен кестелеу; бұрыштарды толтыру; ортақ қабырғалы бірнеше бұрыштарды толтыру ; панно, ашық хат, кітап арасына салғышты кестелеу; 1.1.2.12 тоқыма материалдарымен жұмыс дағдыларын меңгеру; қол тігісімен орындалатын "йо-йо" және "пицца" техникасында құрақ құрау; сан алуан түрлі панно, жұмсақ ойыншықтар жасау; қатырмақағаз бен поролоннан жазық ойыншықтарды, шүберек "доптардан" жұмсақ ойыншықтарды жасау; ілмектеу тігісімен қарапайым ойыншықтарды, инешанышқышты, жазық ойыншықтарды жасау; "ине алға" және ілмектеу (көктеу) қол тігісімен жапсырмақұрақтарды орындау; екі тесікті түймелермен жұмыс істеу; жапсырмақұрақтарды пайдалана отырып панно және ашықхаттарды жасау; түймелері бар паннолар мен ашық хаттарды, ыстық заттың астына салғышты жасау	орындалатын әр түрлі жұмыстар: шеңберді диаметрі бойынша толтыру, шеңберді бір хорда бойынша толтыру; бір хорда бойынша шеңберді кестелеу, панно, ашық хат, кітап арасына с а л ы ғ ы ш ; 2.1.2.8 бұйымдарды "пицца" және "түзу жолақты" құрау техникасы бойынша қол жетекті тігін машинасымен орындау; қол жетекті тігін машинасымен сәндік панно, ыстық затты ұстағыш, жұмсақ ойыншықтар, жапсырмақұрағы бар панноны орындау; жетекті тігін машинасымен қарапайым ойыншықтарды , инешанышқышты тігу; жапсырмақұрақты машинаның түзу тігісімен орындау; төрт тесікті түймелермен жұмыс орындау; жасалатын бұйымдар: диван жастығы, ыстық затты ұстағыш, тұтастай пішілген жапсырмақұрағы бар алжапқыш, шәйнек жапқыш, қазақ оюынан жасалған жапсырмақұрағы бар көрпе, ұлтық үлгідегі сөмке (қалта), ұлттық үлгідегі ыстық заттың астына қойғыш, түймелері бар сәндік панно	тесілмеген дөңес түймелермен жұмыс істеу; жасалатын бұйымдар: ыстық затты ұстағыш, шәйнекке кигізгіш, ыстық заттың астына салғыш, әр түрлі жапсырмақұрақтары бар тұтас пішілген алжапқыш

2) "Техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері":

2-кесте

	Оқыту мақсаттары		

Бөлімше	1 - кезең	2 - кезең	3 - кезең
2.1 Қағаз және қатырмақағазбен жұмыс	1.2.1.1 ине сабақтау және ұшын түю; тескіштің көмегімен қағазды тесу; 1.2.1.2 белгі салу, мөлшерін салу үшін кимаүлгі бойымен жүргізу; 1.2.1.3 қағаз бетін ортасынан бұгу және қатпарлап бүктеу; 1.2.1.4 түзу, дөңгелекте, шиыршықтай кесу; 1.2.1.5 қағазды жырту, умаждау және домалақтау; 1.2.1.6 газет жолақтарынан түтікше шиырату; 1.2.1.7 дайындаманы негізге желімдеу, қағаз бетінің жоғары, төмен жағын, бұгу сызығын анықтау; 1.2.1.8 жұмысты үлгі бойынша дәйектілікпен орындау; 1.2.1.9 өрнекті суреттің нобайы бойымен және ішіне бірізділікпен орналастыру; 1.2.1.10 геометриялық пішіндерден өрнек құрастыру; 1.2.1.11 бөліктердің санын анықтау; 1.2.1.12 қағаз сұрыпын ажырату; 1.2.1.13 жолақтарды сақина етіп біріктіру, сақиналардан тізбектер құрау; 1.2.1.14 бөліктерді көлеміне қарай орналастыру; дайындамалардан сәндік пішіндерді және әртүрлі композицияларды құрастыру; 1.2.1.15 конустан, цилиндрден көлемді ойыншықтарды жасау; композиция құрастыру	2.2.1.1 қағаз бетінің жоғарғы, төменгі, сол және оң жақтарын көрсету және атау; 2.2.1.2 қағаз бетін көз мөлшерімен тең екі бөлікке бөлу, дұрыс бүктей білу; 2.2.1.3 дайындамаларды өзекке орау; 2.2.1.4 ПВА желімін араластыру; 2.2.1.5 дайындаманы, бұйымды бояу; 2.2.1.6 цилиндрге бір жаққа қарай жылжыта отырып шиыршықтарды жапсыру; 2.2.1.7 бұйым бөліктерін бірін біріне сала отырып жинастыру; 2.2.1.8 шиыршықтай, дөңгелете кесіп алу; 2.2.1.9 әр түрлі тәсілдермен тесіктерді ойып алу; 2.2.1.10 шиыршықты шиарту, қағаздарды домалақтау; 2.2.1.11 көлемді бөліктерден композиция құрастыру; 2.2.1.12 түстік колорит, композиция құрастыру	3.2.1.1 технологиялық картаны пайдалану; 3.2.1.2. бұйымды технологиялық карта бойынша орындау дәйектілігін айту; 3.2.1.3 бөліктерді негізге орналастыру; 3.2.1.4 модульдерден композиция құрастыру; 3.2.1.5 бұйымдарды әшекейлеу; 3.2.1.6 мұғалімнің көмегімен орындалған бұйымның сапасын бағалау
	1.2.2.1 шытыра моншақ пен моншақты түрі, түсі, көлемі (кішкентай, үлкен) бойынша ажырату; 1.2.2.2 материалды түрі, түсі, көлемі бойынша таңдау; 1.2.2.3 бұйымды үлгі бойынша орындау дәйектілігін айту; 1.2.2.4 жіпке бірнеше	2.2.2.1 бұйымды ұсынылған схема бойынша орындау; 2.2.2.2 бұйымды сымдағы шытыра моншақтан өріп жасау; 2.2.2.3 әрбір әрекетті дәйектілікпен орындау;	3.2.2.1 қарапайым схема бойынша шытыра моншақтан бұйым өру; 3.2.2.2 сымдағы шыны моншақтан өру; 3.2.2.3 үлгі бойынша

2.2 Моншақ және шытыра моншақпен жұмыс	моншақтан тізу және инені кері бағытта кіргізу; 1.2.2.5 шытыра моншақтың қасиетін (түрі, түсі, көлемі) а т а у ; 1.2.2.6 бұйымды дайындаудағы жұмыстың бірізділігін сақтау; 1.2.2.7 түстік гамма, түстердің үйлесуі, көлемі, пішінінің (домалақ, сопақша, шаршы, пішінді) арақатынасы туралы түсінігі б о л у ы ; 1.2.2.8 моншақты жіпке тізу, ұшын тую, бірінші және соңғы моншақты бекіту; 1.2.2.9 жіпті тарта отырып, инені кері бағытта кіргізу; 1.2.2.10 шытыра моншақты сымға тізу және бұрау; 1.2.2.11 бұйымды қабаттап жинастыру	2.2.2.4 өру жұмысын бастау мен аяқтау, жіпті бекіту ережелерін с а қ т а у ; 2.2.2.5 материалды түстік тұрғыда таңдау ережесін сақтау; 2.2.2.6 күрделі пішін және сызба бойынша өру ережелерін сақтау; 2.2.2.7 екі, үш түсті шытыра моншақтардың санын өзгерте отырып, бір жіпке тізу; 2.2.2.8 негізгі бөлікті және әрлеу элементтерін өруді орындау; 2.2.2.9 сымның ұзындығын өлшеуді орындау, керекті мөлшерді секатрмен кесіп алу; 2.2.2.10 шытыра моншақты сымға тізу, дайындаманы бұрау; 2.2.2.11 гүлді, оның күлтесін, түйінін өруді орындау; 2.2.2.12 бұйымды жинастыру	шытыра моншақтан күрделі бұйымды өріп ж а с а у ; 3.2.2.4 түстік үйлесімділік негізін ерекшелеу; 3.2.2.5 екі жіппен өру ережесін сақтау; 3.2.2.6 жұмысты орындау дәйектілігінің сызбасымен танысу; 3.2.2.7 сызбаны пайдалана отырып, күрделі пішінді бұйымдарды өру ережесін сақтау; 3.2.2.8 пішіндері әр түрлі гүл күлтелерін, жапырақтарды, гүл сабағын өруді орындау
2.3 Қалдық материалмен жұмыс	1.2.3.1 қалдық материалдар туралы түсініктерінің болуы; 1.2.3.2 кәмпит қағаздарын негізге желімдеу процесін т ү с і н у ; 1.2.3.3 кәмпит қағазы материалының қасиеттерін (түсі, көлемі құрылымы) ерекшелеу; 1.2.3.4 "Мозаика" техникасын – геометриялық өрнекті қатырмақағазға орналастыруды түсіну; 1.2.3.5 көлемді бұйымды жасау үшін кәмпит қағазын қаттау техникасын орындау; 1.2.3.6 кәмпит қағаздарын бір - бірімен біріктіру тәсілдері туралы түсінігінің болуы; 1.2.3.7 жапсырмақұрақты ағаш үгіндісінен орындау ережесін сақтау, ағаш үгіндісін жұмысқа дайындау (елеу, әр түрлі түстерге бояу) ; 1.2.3.8 ағаш үгіндісін негізге салу тәсілдерін білу; 1.2.3.9 сіріңке қораптарынан құрастыру тәсілдері туралы түсініктердің болуы; 1.2.3.10 қораптардың сыртын	2.2.3.1 әр түрлі қалдық материалдардың сапасы мен мүмкіндігі, оларды өмірде және тұрмыста қолдану туралы мәліметтердің болуы; 2.2.3.2 материалды үнемдеп бөлуге және пайдалануға т ы р ы с у ; 2.2.3.3 қораптардан құрастыру тәсілдерін білу; 2.2.3.4 қалдық материалдармен құрастыру тәсілдерін меңгеру; 2.2.3.5 қағазбен (қатырмақағазбен), сіріңке қораптарымен жұмыс тәсілдерін ж е т і л д і р у ; 2.2.3.6 дайын құрылымды сәндеу тәсілдерін меңгеру; 2.2.3.7 жапсырмақұрақты ағаш үгіндісі және қораптардан орындау тәртібімен танысу; 2.2.3.8 жапсырмақұрақты ағаш үгіндісі және қораптардан орындау дағдыларын жетілдіру;	3.2.3.1 әр түрлі қалдық материалдардың сапасы мен мүмкіндіктері, оларды өмірде, тұрмыста қолдану туралы мәліметтерді кеңейту; 3.2.3.2 бөліктерді (жүн жіптер, түрлі түсті қатырмақағаз, бау) пластик сауытқа желімдеу ережелерін с а қ т а у ; 3.2.3.3 екі жақты скотчты пайдалану ережелерін сақтау; 3.2.3.4 бұйымның барлық бөліктерін

	қаптау және оларды біріктіруді орындау; 1.2.3.11 дайын құрылымды әшекейлеуді (түсті қағаз, моншақтар, фломастер) орындау; 1.2.3.12 қайшымен белгілеу сызығы бойымен дұрыс кесу; 1.2.3.13 бөліктерді желіммен, степлермен, скотчпен біріктіру; 1.2.3.14 киндер тосынсыйдың сауытының материалын (түсі, көлемі, құрылымы) ажырату; сауыттардың құрылымын, сауыттарды бір-бірімен біріктіру тәсілін ажырату; 1.2.3.15 бөліктерді сауытқа ермексазбен жабыстыру ережелерін сақтау; 1.2.3.16 бұйымды технологиялық карта бойынша жасау дәйектілігі туралы айтып беру	2.2.3.9 ағаш үгіндісін жұмысқа дайындау (елеу, әр түрлі түстерге бояу) технологиясын меңгеру; 2.2.3.10 қайшымен сызық бойымен кесуге үйрену; 2.2.3.11 бөліктерді желім көмегімен біріктіру; 2.2.3.12 құрылым бөліктерін сызба бойынша біріктіру тәртібін сақтау; 2.2.3.13 бұйымды сәндік бөліктермен әшекейлеу; 2.2.3.14 құрастыру және жапсырмақұрақты қалдық материалдардан құрастыруды орындау тәсілдерін меңгеру	жинастыру; 3.2.3.5 бұйымның қолданысын, ол жасалған материалды анықтау; 3.2.3.6 бұйым бөліктерін біріктіру тәсілдерін атау; 3.2.3.7 бұйымды жоспар бойынша жасау дәйектілігі туралы айту
2.4 Ағашпен жұмыс	1.2.4.1 ағаштан жасалған бұйымдардың түрі туралы қарапайым түсініктерінің болуы; 1.2.4.2 ұзындық, ені, жуандығы туралы түсініктер болуы; 1.2.4.3 бұйым бөліктерін қимаулігі бойынша немесе мұғаліммен бірге сызғыш және шартты өлшемдермен белгілеу технологиясын меңгеру; 1.2.4.4 бөліктерді белгі бойынша ұсақ тісті арамен кесіп алуға тырысу; 1.2.4.5 бұйымның қарапайым құрылымын жинастыруды меңгеру; 1.2.4.6 бұйымның сыртқы түрін көркемдеп әшекейлеуді орындауға тырысу; 1.2.4.7 құралдарды және құрылғыларды атау; 1.2.4.8 құралдарды дұрыс ұстау дағдысын бекіту; 1.2.4.9 еліктеу бойынша қарапайым құрылыстарды орындау және оларды ойында пайдалану;	2.2.4.1 ағаштан жасалған бұйымдардың түрлері туралы түсініктерін кеңейту; 2.2.4.2 бұйымды бояуға арналған түс туралы қарапайым мәліметтердің болуы; 2.2.4.3 үлгі бойынша тапсырмада бағдарлау; 2.2.4.4 "ұзын", "қысқа", "түбі" түсініктерін ажырату; 2.2.4.5 сызғыштың немесе оның орнындағы өлшеуіштің қолданысын білу; 2.2.4.6 сызғыштағы сантиметрмен берілген масштаб туралы түсініктің болуы; 2.2.4.7 болуға тиісті қарапайым түсініктер: сантиметр, миллиметр, метр; 2.2.4.8 тесік бұрғыланатын жерді шеге, қарындаш, балға көмегімен белгілеу тәсілдерін меңгеру; 2.2.4.9 үлгі параметрлерін дайындамаға көшіру ережелерін сақтау;	3.2.4.1 белгі бойынша аралау тәсілдерін жетілдіру; 3.2.4.2 егеу, құмқағазбен жұмыс ережелерін сақтау; 3.2.4.3 тақтайларды тесіп өте бұрғылау тәсілдерін меңгеру; 3.2.4.4 жоңғыш құралдармен жұмыс тәсілдерін меңгеру; 3.2.4.5 бұйымды желіммен, қармақ баумен, бұрандалы шегемен жинау тәсілдерін ажырату; 3.2.4.6 бұйымды көркемдеп әшекейлеу тәсілдерін меңгеру; 3.2.4.7 жұмысқа арналған араланған материалды және құралдарды дұрыс таңдау; 3.2.4.8 қимаулігі бойынша және

	1.2.4.10 үлгі бойынша құрылыс жиытығының элементтерін (текше, брус, кірпіш) көрсету; 1.2.4.11 көлемді салыстырғанда үстіне салу және жанына қою тәсілдерін пайдалану; 1.2.4.12 заттардың пішінін және көлемін ажырату; 1.2.4.13 үлгіден көлемді көшіру; 1.2.3.14 бұйымды көркемдеп сәндеу; 1.2.3.15 мұғалімнің көмегімен жасалған жұмыс туралы есеп беру	2.2.4.10 бұрғымен бұрғылау технологиясын сақтау; 2.2.4.11 бұрғының көлемін ажырату; 2.2.4.12 араланған материалды таңдау; 2.2.4.13 құралдарды дұрыс ұстау және жұмыс қалпын пайдаланылатын құралға сәйкес дұрыс ұстау дағдыларын бекіту; 2.2.4.14 белгілеу, бұрғылау, тазарту дағдыларын бекіту; 2.2.4.15 мұғалімнің көмегімен жасалған жұмыс туралы есеп беру	мұғалімнің көмегімен сызғыш бойынша белгілеу; 3.2.4.9 жоңғышпен, егеумен, ою арамен жұмыс істеу; 3.2.4.10 бұйым бөліктерін әр түрлі тәсілдермен біріктіру; 3.2.4.11 өзінің жұмысын жоспарлау және мұғалімнің көмегімен жасалған жұмыс туралы есеп беру
2.5 Табиғи материалдармен жұмыс	1.2.5.1 әр түрлі жарма мен тұқымды дайын сурет бойынша салу тәсілдерін (тікелей салу және себу) ажырату; 1.2.5.2 суреттің нобайын, нобайдың шегін сақтау ережелерін түсіну; 1.2.5.3 жұмыс тәсілдерін: белгілеу, өлшеу, бұгу, кесу, желімдеу, біріктіру, ерекшелеу; 1.2.5.4 табиғи материалдың (бұр) пішінін, көлемін, сыртқы түрін есепке ала отырып, дұрыс келетін материалды таңдау; 1.2.5.5 бұр қабыршақтарын дайындау ережелері мен тәсілдерін сақтау; 1.2.5.6 бұрден жасалған бұйымдарды әшекейлеу тәсілдерін меңгеру; 1.2.5.7 материалдың атауын (жұмыртқа қабығы) атау; 1.2.5.8 қабықтың қасиеттерімен танысу; 1.2.5.9 материалды жұмысқа дайындауға үйрену; 1.2.5.10 материалды сақтау талаптарын орындау; 1.2.5.11 қабықты бояу, бүтін қабықтан бір бөлігін қашап алу тәсілін меңгеру; 1.2.5.12 материалды сурет бойынша салу әдіс-тәсілдерін (тікелей салу техникасы немесе	2.2.5.1 табиғи материалдардың қасиеттері мен қолданысы туралы түсініктердің болуы; 2.2.5.2 құралдармен және құрылғылармен жұмыс ережелерін орындау; 2.2.5.3 табиғи материалдарды негізгі салған кезде қимаульгілерді пайдалану; 2.2.5.4 суретке әр түрлі желімдерді жағу тәсілдерін меңгеру; 2.2.5.5 бұйымдарды қосымша материалдарды пайдалана отырып, сәндеу тәсілдерін меңгеру; 2.2.5.6 көлемді пішіндермен (шар, конус) жұмыс тәсілдерін меңгеру; 2.2.5.7 бұйымдарды қосымша материалдарды пайдалана отырып, сәндеу; 2.2.5.8 суреттің қимаульгісімен жұмыс тәсілдерін орындау; 2.2.5.9 жұмыртқа қабығын иілген пішінге салу; 2.2.5.10 бұйымдарды қосымша материалдарды пайдалана отырып, сәндеу; 2.2.5.11 материалдарды,	

	жапсырмақұрақ) меңгеру; 1.2.5.13 табиғат материалдарының түрлерін ажырату; 1.2.5.14 жармалар мен тұқымдарды түрлеріне қарай сұрыптау; 1.2.5.15 бұйымдағы табиғи материалды атау; 1.2.5.16 мұғалімнің көмегімен өз жұмыс орнын ұйымдастыру; 1.2.5.17 үлгі бойынша қарапайым өрнектерді салу, жапсырмақұрақты орындау	құралдарды және құрылғыларды атау және оларды жұмыста пайдалану; 2.2.5.12 бұйымды үлгіні тірек ете отырып орындау; 2.2.5.13 жасалған жұмыс туралы айтып беру; 2.2.5.14 орындалған бұйымның сапасын бағалау	
	1.2.6.1 табиғи саздың қасиеттері (түсі, ылғал тартқыштығы, созылымдылығы) туралы түсініктер болу; 1.2.6.2 құралдардың (жайпақ қырнауыш, домалақ қырнауыш, октау, кимаүлгі) қолданысы туралы түсінік болу; 1.2.6.3 әр түрлі құрылғылардан фактура құрастыру; 1.2.6.4 жазық және көлемді геометриялық пішіндер (куб- шаршы, шар- дөңгелек, эллипс- сопақша, цилиндр) туралы түсініктердің болуы; 1.2.6.5 гуашьпен жұмыс ережелерін орындау; 1.2.6.6 ойыншықты жасау дәйектілігін сақтау; 1.2.6.7 материалды (тұзды қамыр) тану, қамырдың қасиеттерімен танысу; 1.2.6.8 қамырмен жұмыс ережелерін орындау; 1.2.6.9 құрамының пропорциясын сақтай	2.2.6.1 сазды жұмсартудың негізгі тәсілдерін бекіту; 2.2.6.2 сазды "шикідей" сәндік әрлеу тәсілдерін (жабыстыру, тырналау) меңгеру; 2.2.6.3 әр түрлі фактураларды (қолда бар құралдарды, матаны, құрылғыларды) пайдалану; 2.2.6.4 әр түрлі құралдарды (октау, қимаүлгі, пішіндер) пайдалану арқылы илеп жасау тәсілдерін меңгеру; 2.2.6.5 ойыншықты жасау дәйектілігін сақтау; 2.2.6.6 бөліктерді созу тәсілін меңгеру; 2.2.6.7 бөліктердің көлемін салыстыру (не үлкен, не кіші); 2.2.6.8 саздан жасалған бұйымдарды кептіру процесі; кебу деңгейлері, кебу деңгейіне қарай саздың қасиетінің өзгеруі;	3.2.6.1 кәсіптің пайда болуы туралы мәліметтердің болуы; 3.2.6.2 сюжеттердің композициялық ерекшеліктерімен танысу; 3.2.6.3 ойыншықты жасау дәйектілігін бере білу; 3.2.6.4 әшекейлеудің ерекшеліктері мен негізгі элементтерін түсіну; 3.2.6.5 Муфель пешімен, оның қолданысымен танысу; 3.2.6.6 күйдіру процесімен, муфель пешімен жұмыстағы қауіпсіздік ережелерін сақтаумен танысу; 3.2.6.7 пешке салу мен шығару дәйектілігін сақтау; 3.2.6.8 күйдіру температурасы мен уақытын сақтау; 3.2.6.9 күйдірілген саздың қасиеттерін анықтау; 3.2.6.10 тұзды қамырды жұмысқа дайындау; 3.2.6.11 тұзды қамырдан илеудің негізгі тәсілдерін меңгеру; 3.2.6.12 қамырды үстел

2.6 Сазбен және тұзды қамырмен жұмыс	отырып қамыр дайындау; 1.2.6.10 қамырды сақтау талабын орындау; 1.2.6.11 қамырды жұмысқа дайындау тәсілдерін (жұмсарту, үлкен кесектен үлгіге сәйкес әр түрлі кесектерді үзіп алу) меңгеру; 1.2.6.12 көлемі әр түрлі шариктерді домалатып жасау ; 1.2.6.13 шариктерді текше қылып жалпайту; 1.2.6.14 бұйымның пішіндері бойынша әр түрлі бөліктерін алу тәсілдерін меңгеру; 1.2.6.15 көлемдері әр түрлі шариктерді алақан ортасында және жазықтық бетінде домалату арқылы илеу техникасын меңгеру; 1.2.6.16 бұйымды жасағанда қолда бар құралдарды, пішіндерді, қимаушкілерді пайдалану; 1.2.6.17 бояудың қарапайым ережелерін меңгеру; 1.2.6.18 бұйымды, оның бөліктерін, белгілерін, қасиеттерін атау, көлемін салыстыру; 1.2.6.19 құрылымдық тәсілмен илеп жасау тәсілін (бөліктерден бүтінге) меңгеру ; 1.2.6.20 бөліктерді су және қылқалам көмегімен біріктіру ; 1.2.6.21 әр түрлі құрылғылар, бедерлеме, фактура көмегімен орындау; 1.2.6.22 саз тіліміндегі суретті қырнауышпен немесе тіс тазартқышпен тырнап салу ; 1.2.6.23 технологиялық процесті толықтай орындау: қамырды жұмсарту, алақан ортасында айналдыра қимылмен домалату; шар домалату, сазды есу, саздың үлкен кесегінен үзіп алу, бөліктерді жағу арқылы біріктіру, бөліктерден бүтін құрастыру ;	2.2.6.9 әшекейлеуді шеңбер, жолақ өрнектермен орындау; 2.2.6.10 тұзды қамырмен жұмыс ережелерін орындау; 2.2.6.11 бұйымның, оның бөліктерінің, белгілерінің атауларын есте сақтауға тырысу; 2.2.6.12 бөліктерді су және қылқалам көмегімен біріктіру; 2.2.6.13 пішіні бойынша әр түрлі бұйымдарды жасағанда жұмыс тәсілдері мен құралдарды таңдау ; 2.2.6.14 бұйымның пішіні бойынша әр түрлі бөліктерін (бұрау, тілім, шарик) жаю және өру, жалпайтуды орындау; 2.2.6.15 пішіндерді қимаушкі бойынша кесіп алу, оқтаумен жаю ; 2.2.6.16 әр түрлі көлемде: үлкенірек, кішірек, жіңішкерек, сопақша есу ; 2.2.6.17 екі бұрауды ширату тәсілін (иіру тәсілі) меңгеру; 2.2.6.18 бұйым бөліктерін тесу, бедер салу, бояу, оларды негізге жабыстыруды орындау; 2.2.6.19 сәндік элементтерді жасау үшін әр түрлі заттарды пайдалану ; 2.2.6.20 ұсынылған үлгілерден бұйымды таңдай білу; 2.2.6.21 қимаушкіні саз тілімінің үстіне орналастыру және пішінді қимаушкі бойынша кесіп алу; 2.2.6.22 бедерді тілімдерді жапсыру, фактураны пайдалану, саусақтық ою, тырнау, өрнектену арқылы әшекейлеу, 2.2.6.23 бөліктерді бұйымға орналастыру, бөліктердің керекті мөлшерін анықтау, бұйым бөліктерін бір-бірімен біріктіру; 2.2.6.24 бұйымның кебуін сыртқы түріне қарап анықтау; 2.2.6.25 үлгі бойынша өрнектеу; 2.2.6.26 мұғалімнің көмегімен барлық аталғандарды дәйектілікпен орындау; 2.2.6.27 үлгі бойынша бағдарламада бағдарлау; 2.2.6.28 бұйымның үлгісін шынайы нысанмен, нақпінмен	үстінде қолдың және оқтаудың көмегімен жаю ; 3.2.6.13 бөліктерді су және қылқалам көмегімен біріктіру; 3.2.6.14 композиция құрастыру; 3.2.6.15 пішіндер мен қимаушкілерді пайдалану тәсілдерін бекіту ; 3.2.6.16 жұмысты мұғалімнің жасау тәсілдерін көрсете отырып берген сөздік нұсқауы бойынша амалдармен орындау тәртібін сақтау; 3.2.6.17 бұйымды екі кезеңмен орындау техникасын меңгеру; 3.2.6.18 бұйымды, оның бөліктерінің атауларын айту, бөліктерінің көлемін салыстыру; 3.2.6.19 илеу жұмысын жазықтықта орындау (бедер) ; 3.2.6.20 ұсақ жарықшақтарды тегістеу; 3.2.6.21 жиектің үстіне сурет құрастыру үшін ұсақ заттарды пайдалану; 3.2.6.22 тапсырмада үлгі бойынша бағдарлау; 3.2.6.23 үлгіні тірек ете отырып, көрсету бойынша илеп жасау; 3.2.6.24 бөліктердің дұрыс орналасуын бақылау, бөліктердің пропорциясын, көлемін сақтау ; 3.2.6.25 жұмыс кезеңдері мен орындау дәйектілігін технологиялық карта бойынша жоспарлау; 3.2.6.26 бұйымды

	1.2.6.24 бояуларды (акварель, гуашь) пайдалану; 1.2.6.25 арнайы "түрткілердің" көмегімен шеңбер және нүктенің суретін салу; 1.2.6.26 қолда бар құралдардың (пішіндер, қимаулігі) көмегімен бұйым бөліктерін кесіп алу; 1.2.6.27 бұйымның үлгісін шынайы нысанмен салыстыру; 1.2.6.28 мұғалімнің сұрақтары бойынша бұйымды жасау туралы айтып беру	салыстыру; 2.2.6.29 мұғалімнің көмегімен жұмыс кезеңдерін жоспарлау; 2.2.6.30 бұйымды технологиялық карта бойынша амалдап орындау; 2.2.6.31 тапсырманы орындаудың дәйектілігі туралы айтып беру	иллюстрация бойынша талдау (ойыншықтың қандай бөліктері бар, неге ұқсас, бір-бірімен қандай тәсілмен қосылған); 3.2.6.27 ойыншықты иллюстрация бойынша өрнектеу; 3.2.6.28 бұйымдарды өрнектеуде қазақ ұлттық оюларын пайдалану; 3.2.6.29 мұғалімнің көмегімен халық ойыншықтарының түрлерін ажырату; 3.2.6.30 техникалық терминдерді (жаю, жалпайту, созу, есу) түсіну және сөйлеу тілінде қолдану; 3.2.6.31 тапсырманы орындаудың дәйектілігі туралы айтып беру
	1.2.7.1 жұмыстағы "Изонить" техникасын меңгеру; 1.2.7.2 қайшымен әр түрлі жұмысты (кесу, кесіп алу, ойып алу) орындау; 1.2.7.3 инені ұстау, инені сабақтау, жіп ұзындығын өлшеу; 1.2.7.4 қатырмақағаздың беткі жағы мен астыңғы жағын ажырату;	2.2.7.1 жұмысты "Изонить" техникасында жалғастыру;	3.2.7.1 жұмысты "Изонить" техникасында жалғастыру; түсті үйлестіру, шеңберді қысқа хорданы ұзын хорданың үстіне сала отырып, ұзындықтары мен түстері әр түрлі екі хорда бойынша толтыру; 3.2.7.2 жіптердің түсі бойынша үйлесуін анықтау; 3.2.7.3 "Шиыршық" техникасын меңгеру (атауы, пішінінің алуан түрлілігі), шиыршықты толтыру; 3.2.7.4 тесіктерді санау, жіптің бағытын анықтау; 3.2.7.5 жұмысты "Құрақ құрау" техникасында жалғастыру; 3.2.7.6 тігін машинасының

2.7 Тоқыма материалдармен жұмыс

1.2.7.5 бұрышты, бұрыштың төбесін, бұрыштың ортақ қабырғасын ерекшелеу; ине алға тігісін, қиғаш тігісті орындау;	2.2.7.2 жіп түрлерін (кестелеуге, машинамен тігуге), олардың ерекшеліктерін және қолданысын, ирис жіпті ажырату;	құрылысы туралы (тұтқасы, табаны, сермері, табанды көтеру тетігі, жіп тартқыш, корпусы, ине) қарапайым түсінігі болу;
1.2.7.6 түзу тігісті орындау және "изонить" техникасымен бұрышты толтыру, ортақ бір қабырғасы бар бірнеше бұрышты толтыру, дайын белгілемер бойынша тесік тесу;	2.2.7.3 шеңбер және дөңгелек түсініктерін (атауы, олардың айырмашылықтары) ажырату;	3.2.7.7 электр жетекті тігін машинасымен жұмыстағы қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 3.2.7.8 жоғарғы және төменгі жіпті салудың бірізділігін сақтау;
1.2.7.7 жіптің ұшын түю, жіпті скотчтың көмегімен бекіту;	2.2.7.4 тесіктерді санау, жіптің бағытын анықтау, түстерді үйлестіруге үйрену;	3.2.7.9 электр жетекті тігін машинасымен қайып тігуді, қабырға тігісін, өбістіріп тігу әрекеттерін орындау;
1.2.7.8 түстерді үйлестіруге танысу;	2.2.7.5 жұмысты "Құрақ құрау" техникасында жалғастыру;	3.2.7.10 бұйым бөліктерін түйреу және көктеп тігу; 3.2.7.11 машинамен бекітпе тігісінің техникасын меңгеру;
1.2.7.9 шытыра моншақ мен пайетканы тігу;	2.2.7.6 қайшымен матада жұмыс істеу;	3.2.7.12 машиналық біріктіру тігісін меңгеру;
1.2.7.10 "Құрақ құрау" техникасын меңгеру;	2.2.7.7 тігін машинасының құрылысы туралы (тұтқасы, табаны, сермері, табанды көтеру тетігі, жіп тартқыш, корпусы, ине) қарапайым түсінігі болу;	3.2.7.13 ысырма бауды орнату тәсілдерін меңгеру;
1.2.7.11 материалдар мен құралдардың атауларын және олардың қолданыс түрі туралы айту;	2.2.7.8 қол жетекті тігін машинасымен жұмыстағы қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау;	3.2.7.14 қиылған жердерді "жиіктеу" тәсілімен өңдеу;
1.2.7.12 инемен және қайшымен жұмыстағы қауіпсіздік ережелерін сақтау;	2.2.7.9 жоғарғы және төменгі жіпті салудың бірізділігін сақтау;	3.2.7.15 машинаны сәндік тігіске аудару, сәндік тігістерді реттегіш;
1.2.7.13 ине алға тігісін меңгеру; 1.2.7.14 қол иненің құрылысын білу, инені ұзындығы, жуандығы, көзінің мөлшеріне қарай ажырату, жұмыс жасауға қажетті қол инені таңдай білу;	2.2.7.10 қол жетекті тігін машинасымен машина тігісін орындау;	3.2.7.16 машинаның "зиг-заг" тігісін меңгеру;
1.2.7.15 тігін жіптерін жуандығы мен мықтылығына қарай ажырату;	2.2.7.11 тігістің басы мен біткен жерін бекіту;	3.2.7.17 матаны жіптен алу туралы қарапайым түсініктердің болуы;
1.2.7.16 жіптің жұмыс ұзындығын анықтау;	2.2.7.12 бұйымның беткі жағы мен астарын қабырға тігісімен біріктіру;	3.2.7.18 матаның ұзын бойғы және көлденең жіптері, қиылған жері, олардың белгілерін ажырату;
1.2.7.17 түйін түю техникасын меңгеру;	2.2.7.13 бұйым бөліктерін түйреу және көктеп тігу;	3.2.7.19 берілген бұйымды жасауда пайдаланылатын маталардың атауы,
1.2.7.18 қайшының түрлерін, қолданысын, құрылысын ажырату;	2.2.7.14 төрт тесікті түймені қадаудың әр түрлі тәсілдерін меңгеру;	
1.2.7.19 тігіс, тігістің ұзындығы, ілмекті тігіс туралы түсінігі болу;	2.2.7.15 жапсырмақұрақ бөліктерін бұйымға орналастыру;	
1.2.7.20 бұйымды жасауға арналған материалмен, оның атауы және қасиетімен танысу;	2.2.7.16 электр үтігімен жұмыс істеу;	
1.2.7.21 жұмсақ ойыншық	2.2.7.17 табиғи маталардың (мақта мата, зығыр мата, жүн мата, жібек) шығу тегі мен қасиеттерімен танысу;	
	2.2.7.18 бұйымды жасауда	

	жасау технологиясын меңгеру; 1.2.7.22 жұмсақ ойыншықты жасағанда "ине алға", қиғаш тігіс, шет тігісті меңгеру; 1.2.7.23 жіпті матада тігіспен бекіту; 1.2.7.24 тоқыма мата жапсырмақұрағын жасауды меңгеру; 1.2.7.25 матаның бет жағы мен астарын ажырату; 1.2.7.26 электр үтікпен жұмысты меңгеру, қолданысы, тарихы, үтікпен жұмыстағы қауіпсіздік ережелері; 1.2.7.27 түймелердің әр түрлі түрлерін және олардың қолданысын ажырату	пайдаланылатын маталардың атауларымен танысу, оларды жұмысқа дайындау (жуу, үтіктеу) ; 2.2.7.19 түймелерді сәндік қадау (атқарымдық емес) амалын орындау; 2.2.7.20 түймені қажетті жерге тігу; 2.2.7.21 жұмсақ ойыншықты жасау жұмысын жалғастыру	оларды жұмысқа дайындау; 3.2.7.20 тоқыма мата жапсырмақұрақ техникасын жетілдіру; 3.2.7.21 қазақ оюларының атауларын және символдық мағыналарының атауларын айту; 3.2.1.22 тұрмыстық қолданыстағы бұйымдарды (киім және тұрғын үй элементтері) әшекейлеуге қазақ ойларын пайдалану; 3.2.1.23 оюды жасау үшін қолданылатын матаның қасиеттерін анықтау; 3.2.1.24 бұйымды әр түрлі материалдармен (шытыра моншақ, пайетка, бау және таспа) көркемдеп әшекейлеу; 3.2.1.25 жапсырмақұракты орындау, жапсырмақұрак бөліктерін матаға орналастыру, жұмысты жоспарлау; 3.2.1.26 жұмсақ ойыншықты жасау жұмысын жалғастыру

3) "Еңбек заттарын талдау және бағалау":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары		
	1-кезең	2-кезең	3-кезең
3.1 Еңбек заттарын талдау	1.3.1.1 мұғалімнің көмегімен бұйымды технологиялық карта бойынша жасау дәйектілігі туралы айтып беру	2.3.1.1 тапсырманы мұғалімнің көмегімен орындау дәйектілігі туралы айтып беру; 2.3.1.2 бұйымды технологиялық карта бойынша талдау	3.3.1.1 бұйымды жоспар бойынша жасау дәйектілігі туралы айтып беру; 3.3.1.2 бұйымды технологиялық карта бойынша жасау дәйектілігі туралы айтып беру; 3.3.1.3 бұйымды иллюстрация бойынша талдау

3.2 Еңбек заттарын бағалау	1.3.2.1 мұғалімнің көмегімен жасалған жұмыс туралы есеп беру	2.3.2.1 технологиялық карта бойынша жасалған жұмыс туралы айтып беру; 2.3.2.2 мұғалімнің көмегімен орындалған жұмыстың сапасын бағалау	3.3.2.1 орындалған бұйымның сапасын өздігінен бағалай білу; 3.3.2.2 есеп беру кезінде сөйлеу тілінде техникалық терминдерді қолдану; 3.3.2.3 сыныптастарының жұмыстарының сапасын бағалау

46. Бағдарлама мазмұны тоқсандықтар бойынша реттелмейді. Тақырыптарды оқыту дәйектілігін мұғалім сыныптағы білім алушылардың психофизикалық ерекшеліктеріне қарай өзі анықтайды. Төртінші тоқсан уақытының басым бөлігі жыл бойы өткендерді бекітуге және жекелеген білім алушылардың біліміндегі кемшіліктерді жоюға арналады.

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 104 -
қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 544 -қосымша

Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты – орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың психофизикалық даму бұзылыстарын түзету, өмірде және қолжетімді білім беру мен еңбек қызметтерінде тиісті дербестікке дайындау.

3. "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінің міндеттері:

1) денсаулықты нығайту, жалпы физикалық дамуына ықпал ету, сыртқы ортаның қолайсыз әсерлеріне организмнің төземділігін арттыру;

2) қозғалысының техникасының негіздеріне оқыту, өмірлік қажетті іскерліктер мен дағдыларды қалыптастыру;

3) қозғалыстық (шартты және үйлестірулік) қабілеттерін дамыту;

4) физикалық жаттығулармен өздігінше айналысу іскерліктері мен қажеттіліктерін тәрбиелеу, оларды демалу, жаттығу, жұмыс қабілеттілігін арттыру мақсаттарында саналы түрде қолдану.

4. Түзету-дамыту міндеттері:

1) негізгі қозғалыстар техникасын түзету;

2) үйлестірушілік қабілеттерін түзету және дамыту – физикалық жаттығуларды орындау кезінде дененің жеке бөліктері қозғалыстарының, кеңістіктегі бағдарланудың үйлесімдіктері, күш жұмсаудың, уақыт пен кеңістікті ажыратуды, өзгермелі жағдайларға реакция жасау тездігі, бұлшық ет пен буындық сезімдердің, көру-моторлық үйлестіру, тепе-тендігі, ырғақтылығы, қозғалыстар дәлдігінің келісімділігі;

3) дене шынықтыру, буындар қозғалысын түзеу және дамыту;

4) жоғалған немесе бұзылған қозғалыс функцияларының орнын алу, түзету болмайтын функцияларды сақталған функциялар арқылы жаңа қимыл қозғалыс түрлерін қалыптастыру;

5) соматикалық бузылыстарын, тыныс алу және жүрек-тамыр жүйелерін түзеу және алдын алу, тұмау және жұқпалы аурулар, жарақаттар мен микро жарақаттардың алдын алу;

6) сенсорлық жүйелерін тізету және дамыту – көру және есту сигналдарды саралау, көру және есту еске дамыту, вестибулярлық тітіркендіргіштерге қарсылық дамыту, тактильді сезіну және тері-кинетикалық сезімін саралау;

7) жаттығулар арқылы (негізгі идеясын, логикалық және себеп-салдарлық қатынастарды орнату, ойлаудың жоспарлау функциясы, анықтау талдау мен жинақтау операциялары) ой қызметін түзету және дамыту;

8) білім алушылардың тұлғалық қасиеттерін, ерік-жігер саласын түзету және дамыту (өзін-өзі басқару дағдыларын, табандылыққа, төзімділікке, қозғалыс арқылы өз ойын білдіруге үйрету);

9) қимыл қозғалыс процесіндегі психикалық бузылыстарды түзету.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Бейімделген дене шынықтыру пәнінен беретін мұғалім білім алушылардың медициналық құжаттарымен танысып, анамнезін зерттеп, қозғалыс мүмкіндіктерінің деңгейін анықтап және білім алушылардың әр сабақтағы денсаулығының жағдайын ескере отырып, дәрігермен бірге жұмыс істегені жөн.

6. Бағдарлама қазіргі заманғы мектепте оқу процесін ұйымдастыру үшін инновациялық педагогикалық тәсілдерді сипатталуы мен үйлесімді оқыту және нормативтік құжаттың дәстүрлі функцияларын біріктіреді. Оқыту тәсілдері тақырыбы бойынша оқыту бағдарламаларының түбегейлі жаңа құрылымы құрылысына негізгі бағдарлар болып табылады.

7. Білім берудің классикалық негіздері ретінде мән-бағдар алған, әрекетті, тұлғалық-бағдарланған, коммуникативті тәсіл, оқыту мақсаттары мен оқу жоспарының

жаңа құрылымында көрініс табады, білім беру процесінің қорытындылары басым жүйесін жетілдіру үшін пайдаланылады.

8. Түрлі қарым-қатынас авторитаризмін болдырмай, білім беру процесінің барлық қатысушыларының ынтымақтастығы үшін алғышарттар жасау оқытудың интерактивті әдістерін пайдалану арқылы тұлғалық-бағдар білімі нығайтылады.

9. Оқу процесін ұйымдастыру үшін бұрын-соңды инновациялық тәсілдер нақты шығармашылық процессінде оқытуды білім алушылардың білімдерімен, идеяларымен, әрекет тәсілдерімен бөлісуді болжайтын қатынас моделіне айналады.

10. Бағдарлама аймақтық материалдарды пайдалану негізінде оқу қызметін ұйымдастыру арқылы білім алушылардың танымдық және әлеуметтік тұрғысынан мұғалімді белсенділігін дамытуға бағыттайды.

11. Бағдарламаның мазмұны ұсынымдық сипатта берілген, сыныптағы әрбір білім алушының мүмкіндіктері мен арнайы білім беру қажеттілігіне сәйкес, мұғалім оқытудың мазмұны мен қарқынына кез келген өзгерістер енгізу құқығына ие.

12. "Бейімделген дене шынықтыру" пәні бойынша оқыту процесінің мазмұны жеке оқыту мақсаттарына бағынышты және әр білім алушының сынып пен мектепте ұжымдық әрекетке қатысу мүмкіндіктерін ескереді.

13. Оқу процесін ұйымдастыру тәсілдерінің негізінде ақыл ойының кемістігі айқын көрінетін тұлғалардың өмірін ұйымдастырудың негізгі идеясы ретінде бүкіл әлемде қабылданған "қалыпқа келтіру" концепциясы жатыр. Бұл концепция бойынша білім алушы түзету педагогикалық іс-шаралардың барлық жүйесін жоспарлаудың негізі болып табылады.

14. Жоспарланған білім беру қызметі білім алушылармен тікелей жұмыс қана емес, сондай-ақ қоршаған ортаның өзгерісі, әрбір білім алушының өз қызметі үшін қолайлы қоршаған ортаны құруын қамтиды.

15. Жеке оқу бағдарламасын құрастыру үшін Бағдарламаның мазмұны мұғалімге нұсқаулық ретінде бағдар болады. Жеке оқу бағдарламасын құрастыру үшін білім алушыны бақылай отырып, оның қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін көрсететін сәл ғана мөлшердегі сигналдарды байқауы тиіс.

16. Білім алушының өз қарқынымен даму құқығын тану принципі. Жеке бағдарламаның мазмұнын анықтау мақсатында осы принципке сәйкес білім алушыларды прогрессивті дамыту мен мүмкіндіктерін үздіксіз зерттеу.

17. Әрбір білім алушының жеке мүмкіндіктерін және тұлғалық жетістіктерін бағалау нәтижелерін ескеру арқылы, оқытудың дидактикалық құралдарын, мазмұнын, әдістерін және нысандарын педагогтың өзіндік таңдау принципі.

18. Білім алушылардың практикалық әрекеті мен әлеуметтік дағдыларын қалыптастыру үшін мектепте тиісті жағдай жасау принципі. Сабақты жоспарлау кезінде бір жаттығуды әр түрлі жағдайларда үйрету қарастырылады (қимыл - қозғалыс белсенділігін, санитарлы гигиеналық процедураларды).

19. Әлеуметтендіру құралы ретінде ойлау, тіл және қарым-қатынасты дамыту принципі. Орташа ақыл ойы кемістігі бар білім алушыларда сөйлеу тілінің, қатынасының дамуында ерекшеленген проблемалар бар болғандықтан әр жағдайда педагогикалық құралдар арқылы қалпына келтіріледі. Білім алушылардың сөзді түсінуін кеңейту жұмысы, қатынастың вербалды және вербалды емес құралдарын қалыптастыру, көрнекі-ойлауын дамыту бойынша жүйелі жұмыс атқарылады.

20. Оқу-тәрбие процесінің әлеуметтік бағдары принципі. Білім алушылардың ерешектеріне қарай максималды бейімделген және олардың сау құрдастарымен қатынасқа түсуін шектейтін оқыту және тәрбиелеу ортасының шарасыз жеңілдетілуіне байланысты білім алушыларды қиынырақ әлеуметтік ортаға кіріктіру үшін арнайы жұмысты талап етеді:

1) өмірлік тәжірибесі және оларға қолжетімді шекте оқитын әлеуметтік байланыстарды біртіндеп және жүйелі кеңейту;

2) білім алушыларды қоғамға тегіс енуі үшін толерантты және меирбанды қоршаған ортаны қалыптастыру. Осы мақсатта отбасы және мектеп қоғамдастықпен жүйелі жұмыс жүргізеді.

21. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға бірыңғай білім стандарты болуы мүмкін емес, өйткені олардың даму мүмкіндіктері, түзету және бейімдеу қатаң түрде жекеленген болып табылады.

22. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылар түрлі топтарды құрайды. Оларды оқыту барысында әртүрлі қиындықтар кездеседі. Тиісінше, жеке және дифференциалды түрде оқытуды жалпы білім беру процесіне енгізумен қатар бейімдеу дене тәрбиесіне де енгізеді.

23. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау барысындағы жеке оқу бағдарламасында белгіленген мақсаттары бастапқы кез болып табылады.

24. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыға арналған жеке оқу бағдарламасын құрастыру оның мүмкіндіктері мен қажеттіліктеріне байланысты. Бағалау критерийлері білім алушының дамуы мен оқуының негізгі желілерінің онтогенезіне сәйкес анықталады.

25. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау тек ішкі бағалау арқылы жүзеге асырылады. Жеке білім беру бағдарламаларын іске асыру нәтижелерін сыныпта тікелей жетекшісі білім беру процесінің барысында бағалайды.

26. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың соңғы жетістіктері жеке мүмкіндіктерімен, және де олардың білім алуы өмірлік құзыретін барынша дамытуға бағытталғанымен айқындалады.

27. Ақыл-ой кемістігі бар білім алушылармен жүргізілетін педагогикалық процесстің негізін құрайтын "Диагностика және түзеу-дамыту жұмысының бірлігі"

атты арнайы педагогикалық принципке сүйене отырып, мұғалімдер жүйелі бағалау мен бақылау жасап тұрады.

28. Орташа ақыл-ойы кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау үшін сипаттамалық бағалау қолданылады, ол білім алушының оқудағы жетістіктерінің сапалы көрсеткіші болып табылады. Сипаттамалық бағалау жеке оқу процесіндегі баланың дамуы мен оқуы туралы педагогикалық есептің бір түрі болып табылады.

29. Анықталған оқыту нәтижелері, орындалған практикалық іс-шаралардың сапалық өлшемдері негізінде, бағалау тұрғысынан жүзеге асырылады:

- 1) әрекетті өз бетімен орындайды;
- 2) әрекетті нұсқау бойынша орындайды (вербалды немесе вербалсыз);
- 3) әрекетті үлгі бойынша орындайды;
- 4) ішінара физикалық қолдауымен әрекетті орындайды;
- 5) айтарлықтай физикалық көмегімен әрекетті орындайды;
- 6) әрекетті орындамайды;
- 7) нысанды таниды;
- 8) нысанды кей кезде танымайды;
- 9) нысанды танымайды.

30. Әрбір білім беру саласында білім алушылардың іскерліктері мен дағдыларын анықтау түзеу-дамыту жұмысының мазмұнын және одан әрі түзетудің негізін қамтамасыз етеді. Білім алушылардың бұзылыстарының ауырлығының салдарынан айтарлықтай өзгерістердің байқалмауына байланысты қалыптасқан әрекеттерді бағалау мүмкін болмаған жағдайда, оның эмоциялық күйі бағаланады.

3 - тарау. "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

31. Психикалық және физикалық дамуындағы ақаулар, денсаулық проблемалары орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға тән ерекшеліктер. Бұл бұзылыстар бағдарламалық материалды меңгеруде айтарлықтай қиындықтар тудырады. Сондықтан, дене шынықтыру пәнінің мұғалімі дәрігермен байланыста жұмыс істейді.

32. "Бейімделген дене шынықтыру" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылына 102 сағат;
- 2) 6-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылына 102 сағат;
- 3) 7-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылына 102 сағат;
- 4) 8-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылына 102 сағат;
- 5) 9-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат.

33. Бағдарламаның мазмұны 3 бөлімді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Қимыл қозғалыс қызметі";
- 2) 2-бөлім "Қимыл қозғалыс дағдылары арқылы ойлау қабілетін дамыту";
- 3) 3-бөлім "Қауіпсіз тәртіп пен салауатты өмір салтын қалыптастыру".

34. "Қозғалыс қызметі" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) негізгі қимыл қозғалыс дағдыларын дамыту;
- 2) біліктілігін арттыратын арнайы қолданбалы жаттығулар;
- 3) әртүрлі жүктемелерді реттеу.

35. "Қимыл қозғалыс дағдылары арқылы ойлау қабілетін дамыту" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) кеңістік-уақыттық бағдарлауын дамыту;
- 2) ойындар мен ойын жаттығулар арқылы ұжымдық жұмыс сезімін дамыту;
- 3) спорт жабдықтары мен құралдарын пайдалану шарттары.

36. "Қауіпсіз тәртіп пен салауатты өмір салтын қалыптастыру" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) салауатты өмір салты жайлы білімі;
- 2) жеке гигиена ережесі, жарақаттанушылықты алдын алу және физикалық жаттығулар орындау кезінде ауруханаға дейінгі медициналық көмек көрсету;
- 3) мектеп ішінде және сыртында дене әрекетімен айналасу мүмкіндіктерін анықтау және қатысуға мүмкіндік беру.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

37. Бағдарламада оқу мақсаттарын қолдануға, мониторинг өткізуге тиімді болу үшін кодтық белгі енгізілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші сан бөлімді, үшінші сан бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.2.1.2 кодындағы "5" – сынып, "2.1" – бөлімше, "2" – оқу мақсатының реттік саны.

38. Оқыту мақсатының мазмұны:

- 1) "Қимыл-қозғалыс қызметі":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
	5.1.1.1 дене шынықтыру пәніне дайыдалуды үйрену; 5.1.1.2 арқаны дұрыс ұстауға жаттығу орындау. Түзу турып, арқаны дұрыс ұстап, кезектесіп аяқтарды тізелерді бүгіп	6.1.1.1 дене шынықтыру пәніне дайыдалуды үйрену; 6.1.1.2 басына орташа зат қою, арқаны бір қалпында ұстау; 6.1.1.3 демалу	7.1.1.1 дене шынықтыру пәніне өзі дайыдалуды үйрену; 7.1.1.2 қолды артқа жинап басты көтеріп, арқамызды дұрыс ұстап жүру;	8.1.1.1 дене шынықтыру пәніне өзі дайыдалуды үйрену; 8.1.1.2 өткен сыныптардағы жаттығуларды қайталау;	9.1.1.1 дене шынықтыру пәніне еркін дайыдалу; 9.1.1.2 гимнастикалық скамьяда жүру, қолды беліне қою және аяқтардың бүгуі. Гимнастикалық қабырғаға шығу, үстіге, астыға, бір аралығынан

1.1 Негізгі қозғалыс қызметін дамыту	көтеру; 5.1.1.3 мұғалімнің көмегімен демалу жаттығуларды дұрыс орындау; 5.1.1.4 мұғалімнің көмегімен негізгі циклдік жаттығуларды орындау; 5.1.1.5 мұғалімнің көмегімен арқаны дурыс ұстау жаттығуларды орындау	жаттығуларды арқада жатып орындау; 6.1.1.4 мұғалімнің айтуымен негізгі циклдік жаттығуларды орындау; 6.1.1.5 мұғалімнің айтуымен арқаны дұрыс ұстау жаттығуларды орындау	7.1.1.3 жүру және жүгіру кезде демалу жаттығуларды орындау; 7.1.1.4 циклдік жаттығуларды өзі орындау; 7.1.1.5 арқаны дұрыс ұстау жаттығуларды өзі орындау	8.1.1.3 терен демалу жаттығуларды орындау (мұғалім айтқанымен орындау); 8.1.1.4 циклдік жаттығуларды өзі орындау; 8.1.1.5 арқаны дұрыс ұстау жаттығуларды өзі орындау	басқа аралыққа көшу; 9.1.1.3 заттарды тасу кезінде және кедергілерді еңсеру кезінде дурыс демалу жаттығуларды орындау. Тез қимылдағанда дурыс демалу; 9.1.1.4 циклдік жаттығуларды сенімді орындау; 9.1.1.5 арқаны дурыс ұстау жаттығуларды сенімді орындау
1.2 Біліктілігін арттыратын	5.1.2.1 сапқа тұрыс, мұғалімнің көмегімен қолды тегіс тартып, бүгіп жаттығуларды орындау. Солға, оңға бұрылып жаттығу орындау. Шеренгада тік тұру. "Тіктел!" "Түзел!" "Тік тұр!" "Тараңдар!" бұйрықтарды орындау; 5.1.2.2 сол аяқтан бастап жүру, жүгіру бұйрықтарды мұғалім көмегімен орындау, сапты сақтаумен кедергілі баяу жүгірісті орындау; 5.1.2.3 мұғалімнің	6.1.2.1 сапқа тұру, мұғалімнің айтуымен қолды солға оңға тегіс тартып, бүгіп жаттығуларды орындау. Мұғалімнің бұйрығымен шырк айлану. "Түзел!" "Тік тұр!" "Тараңдар!" бұйрықтарды орындау; 6.1.2.2 жүру, жүгіру бұйрықтарды мұғалім айтуымен орындау, шапшаң, баяу жүгірісті орындау; 6.1.2.3 тереңдікке секіру, 2-3 кадам алдыға қарай секіру, төбеге қарай аяқты жинап секіру, бір аяққа тіреліп және екі аяққа қонып ордан алдыға қарай	7.1.2.1 өткен сыныптардағы жаттығуларды қайталау; 7.1.2.2 кедергілі жүру, жүгірісті орындау, эстафета жүгіру. Жүру мен жүгіруді кезектестіру; 7.1.2.3 тереңдікке секіру, алдыға қарай жүгіріп секіру, жүгіріп төбеге қарай секіру, екі аяққа тіреліп алдыға қарай секіру; 7.1.2.4 допты бір біріне иығымен лақтыру. Допты еденге сол қолымен	8.1.2.1 мұғалімнің бұйрығымен сапқа тұру, бұйрықтарын орындау; 8.1.2.2 мұғалімнің бұйрығымен кедергілі жүру, жүгірісті орындау, Жүру мен жүгіруді әртүрлі бағыттарға кезектестіру; 8.1.2.3 төбеге қарай жүгіріп және аяқты жинап секіру, 50-60см төбеден тереңдікке секіру, екі аяққа тіреліп алдыға секіру; 8.1.2.4 допты ұстап алу, тасу, лақтыру	9.1.2.1 сенімді сапқа тұру, маршпен әр түрлі бағытқа жүру, солға, оңға бұрылу; 9.1.2.2 жүру мен жүгіруді әртүрлі бағыттарға сенімді орындау; 6.1.2.3 аяқты жинап кедергілерден секіру, өткен жаттығуларды қайталау; 9.1.2.4 1кг дейінгі допты қолдан қолға бір біріне

арнайы қолданбалы жаттығулар	көмгімен бір аяқпен алдыға, төбеге, терендікке 50см. төбеден 45 градусқа гимнастикалық скамьядан секіруді орындау. Гимнастикалық скамьядан қол көмегімен бүйірімен секіру ; 5.1.2.4 мұғалімнің көмегімен затты орыннан лақтыру, қағып алу, тасу; 5.1.2.5 көлбеу гимнастикалық скамьямен төрт еңбектеп гимнастикалық қабырғаға шығу. 40-50 см биіктігі кедергілердің астынан өту	секіру; 6.1.2.4 мұғалімнің айтуымен допты ұстап алу, тасу, лақтыру орыннан лақтыру, қағып алу, тасу, колдан колға жіберу командаларды орындау. Үлкен допты төбеге лақтырып қайта ұстап алу; 6.1.2.5 көлбеу гимнастикалық скамьямен төрт еңбектеп гимнастикалық қабырғаға төбеге шығып астыға түсу . Кедергілердің астынан өту, 1м биіктігі кедергілерден аттап шығу. Гимнастикалық қабырғанын рейкасында 1-2 мин ілініп тұру	оң қолымен кезекпен лақтыру. Допты алдыға қарай алысқа лақтыру. Екі және бір қолымен төбеге лақтыру ұстап алу, тасу, лақтыру орыннан лақтыру, қағып алу, тасу, колдан колға жіберу командаларды орындау. Үлкен допты төбеге лақтырып қайта ұстап алу; 7.1.2.5 гимнастикалық скамьяның астынан өтіп, үстінен кезектесіп еңбектеп өту, Кедергілерді аттап өту	орыннан лақтыру, қағып алу, тасу, колдан колға жіберу командаларды орындау. допты еденге бір екі қолымен лақтыру. Алдындағы мақсатқа допты лақтыру; 8.1.2.5 3-4 әртүрлі кедергілерді өту , гимнастикалық скамьядан гимнастикалық стенкаға 5 рейкаға дейін шығып екінші аралыққа өтіп, астыға түсу. Кедергілердің астынан өту	иықпен, артпен аяқтардың арасымен жіберу, Допты еденде бір аяқпен домалаып, екінші аяқпен алдыға қарай секіру; 9.1.2.5 қатар тұрған әртүрлі жолдармен және жүгіру, секіру арқылы кедергілерден өту . Кедергілерден аттап және астынан өту (эстафеталарға қатысып)
1.3 Әртүрлі жүктемелерді реттеу	5.1.3.1 мұғалімнің көмегімен жеңіл жаттығу жасау кезіндегі қиындықтардан өту	6.1.3.1 мұғалімнің көмегімен және жеңіл физикалық жаттығу жасау кезіндегі қиындықтардан өту	7.1.3.1 жеңіл және қиын физикалық жаттығу жасау кезіндегі қиындықтардан өту білімді күшейту	8.1.3.1 әртүрлі оқыту кезеңдерінде қиындықтардан өту білімді әртүрлі оқыту кезеңдерінде жақсарту	9.1.3.1 мұғалімнің көмегімен жеңіл жаттығу жасау кезіндегі қиындықтардан өту

2) "Қимыл қозғалыс дағдылары арқылы ойлау қабілетін дамыту":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
	5.2.1.1 мұғалімнің көмегімен уақыт-кеңістік бағдарлауын дамытуға нақты	6.2.1.1 мұғалімнің айтуымен уақыт-кеңістік бағдарлауын	7.2.1.1 мұғалімнің айтуымен уақыт-кеңістік бағдарлауын дамытуға және нақты		9.2.1.1 сенім дербес уақыт-кеңістік бағдарлауын дамытуға және

2 . 1 Кеңістік-уақыттық бағдарлауын дамыту	қозғалыстарға арналған жаттығу жасау: орнынан екі аяқпен алдыға қарай секіру; 5.2.1.2 мұғалімнің көмегімен жатып, тұрып, көзді ашып, жұмып дене кеңейту және бұғу жаттығу жасау; 5.2.1.3 тепе-тендікке арналған жаттығулар жасау. Гимнастикалық скамьяда затнеп (доппен, таяқпен, жалаумен немесе шеңбермен) жүру. Гимнастикалық скамьяда айналу. Еден тақтада коридорда бір бірімен кездесіп ажырасу 20-30см.	дамытуға және н а қ т ы қозғалыстарға арналған жаттығу жасау: орнынан екі аяқпен алдыға қарай секіру; 6.2.1.2 мұғалімнің айтуыменжатып , тұрып, көзді ашып, жұмып денені бұғу және ашу жаттығуын жасау; 6.2.1.3 тепе-тендікке арналған жаттығулар жасау. Гимнастикалық скамьяда 10-15см биіктік заттардан аттап өту. Гимнастикалық скамьяда бір бірімен кездесіп ажырасу. Гимнастикалық скамьяда бір тізені кезектесіп төмендетіп өту	қозғалыстарға арналған жаттығу жасау: орнынан екі аяқпен алдыға қарай секіру; 7.2.1.2 мұғалімнің көмегімен жатып, тұрып, көзді ашып, жұмып дене бұғу және ашу жаттығуын жасау; 7.2.1.3 тепе-тендікке арналған жаттығулар жасау. Гимнастикалық скамьяда бір тізеге төмендетіп, заттарды жинап өту. Көлбеу гимнастикалық скамьяда жүру. Гимнастикалық скамьяда бір бірімен кездесіп ажырасу (мұғалімнің көмегімен). Бір аяқта тепе-тендік сақтау	8.2.1.1 дербес уақыт-кеңістік бағдарлауын дамытуға және н а қ т ы қозғалыстарға арналған жаттығу жасау: орнынан екі аяқпен алдыға қарай секіру; 8.2.1.2 жатып, тұрып, көзді ашып, жұмып дене кеңейту және бұғу дербес жаттығу жасау; 8.2.1.3 тепе-тендікке арналған жаттығулар жасау. Мұғалімнің көмегімен гимнастикалық скамьяда, рейкамен жүру. Гимнастикалық скамьяда топпен бірге жүру. Бір аяқта тепе- тендік сақтау	н а қ т ы қозғалыстарға арналған жаттығу жасау: орнынан екі аяқпен алдыға қарай секіру; 9.2.1.2 жатып, тұрып, көзді ашып, жұмып дене кеңейту және бұғу сенімді және еркін жаттығу жасау; 9.2.1.3 тепе-тендікке арналған жаттығулар жасау. Гимнастикалық скамьяда баспалдақта жаяу бұрылуымен және қол қимылуымен жүру. Тепе-тендік сақтап гимнастикалық скамьяда таяқ, доп көтеріп жинап өту. Гимнастикалық скамьяда қолда заттармен бірге бір бірімен кездесіп ажырасу
2.2 Ойындар мен ойын жаттығулары арқылы ұжымдық жұмыс сезімін дамыту	5.2.2.1 оқытушы жетекшілігімен қозғалмалы ойындар мен кез келген спорттық ойындарда ережелерді ұстану; 5.2.2.2 ойын кезінде басқа ойыншыларды құрметтеу, жеңілген соң теріс қарамай	6.2.2.1 мұғалім айтуымен қозғалмалы ойындар мен кез келген спорттық ойындарда ережелерді ұстану; 6.2.2.2 ойын кезінде басқа ойыншыларды құрметтеу, жеңілген соң теріс қарамай	7.2.2.1 мұғалім айтуымен қозғалмалы ойындар мен кез келген спорттық ойындарда ережелерді ұстану; 7.2.2.2 ойын кезінде басқа ойыншыларды құрметтеу, жеңілген соң теріс қарамай	8.2.2.1 мұғалімнің инструкциясымен мақсатты қозғалмалы ойындар мен кез келген спорттық ойындарда ережелерді ұстану; 8.2.2.2 ойын кезінде басқа ойыншыларды құрметтеу, жеңілген соң	8.2.2.1 мұғалімнің инструкциясымен сенімді, мақсатты қозғалмалы ойындар мен кез келген спорттық ойындарда ережелерді ұстану; 9.2.2.2 ойын кезінде басқа ойыншыларды құрметтеу, жеңілген соң

	және агрессия көрсетпеу, басқалардың жеңісіне қуану білу және оларды жеңіспен құттықтау	және агрессия көрсетпеу, басқалардың жеңісіне қуану білу және оларды жеңіспен құттықтау	және агрессия көрсетпеу, басқалардың жеңісіне қуану білу және оларды жеңіспен құттықтау	теріс қарамай және агрессия көрсетпеу, басқалардың жеңісіне қуану білу және оларды жеңіспен құттықтау	теріс қарамай және агрессия көрсетпеу, басқалардың жеңісіне қуану білу және оларды жеңіспен құттықтау
2.3 Спорт жабдықтары мен құралдарын пайдалану шарттары	5.2.3.1 әр түрлі жүктерді тасуға және ауыр заттарды тасу кезінде ұжымдық әрекет қабілетті болу (гимнастикалық кілемше қолымен тасу (4 адам), (4 адам) сүрету және итеру	6.2.3.1 мұғалім айтуымен әр түрлі жүктерді тасуға және ауыр заттарды тасу кезінде ұжымдық әрекет қабілетті болу (гимнастикалық скамьяны қолымен тасу - 2 адам, 4 адам-кілемшені, гимнастикалық атты – 6 адам). Заттарды әртүрлі жолмен тасу: қолмен, сүрету және итеру	7.2.3.1 әр түрлі жүктерді тасуға және ауыр заттарды тасу кезінде ұжымдық әрекет қабілетті болу. Әртүрлі заттарды бір жерден екінші жерге ыңғайлы жолмен тасу	8.2.3.1 әр түрлі жүктерді тасуға және ауыр заттарды тасу кезінде ұжымдық әрекет қабілетті болу. Әртүрлі заттарды бір жерден екінші жерге ыңғайлы жолмен тасу (гимнастикалық кілемше, ат сүрету, итеру)	9.2.3.1 әр түрлі жүктерді тасуға және ауыр заттарды тасу кезінде ұжымдық әрекет қабілетті болу. Әртүрлі заттарды бір жерден екінші жерге топпен снарядтарды тасу (уақытқа). Снаряд тасу кезіндегі қауіпсіздік ережесін сақтау

3) "Қауіпсіз тәртіп пен салауатты өмір салтын қалыптастыру":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
3.1 Салауатты өмір салты жайлы білімі	5.3.1.1 салауатты өмір салты және қауіпсіз өмір негіздері туралы түсінік болу; 5.3.1.2 физикалық жаттығу жасайтын жағдайда өз ауыруы және ыңғайсыздық жағдайын түсіндіру уйрену	6.3.1.1 салауатты өмір салты және қауіпсіз өмір негіздері туралы түсінік болу; 6.3.1.2 физикалық жаттығу жасайтын жағдайда өз ауыруы және ыңғайсыздық жағдайын түсіндіру уйрену	7.3.1.1 салауатты өмір салты және қауіпсіз өмір негіздері және өзін өзі бақылау, өз денсаулық жағдайы туралы түсінік алу; 7.3.1.2 физикалық жаттығу жасайтын жағдайда өз ауыруы және ыңғайсыздық жағдайын түсіндіру уйрену	8.3.1.1 салауатты өмір салты және қауіпсіз өмір негіздері және өзін өзі бақылау, өз денсаулық жағдайы туралы түсінік алу; 8.3.1.2 физикалық жаттығу жасайтын жағдайда өз ауыруы және ыңғайсыздық жағдайын түсіндіру уйрену	9.3.1.1 салауатты өмір салты және қауіпсіз өмір негіздері және өзін өзі бақылау, өз денсаулық жағдайы туралы түсінік алу; 9.3.1.2 физикалық жаттығу жасайтын жағдайда өз ауыруы және ыңғайсыздық жағдайын түсіндіру уйрену

3.2 Жеке гигиена ережесі, жарақаттанушылықты алдын алу және физикалық жаттығуларын орындау кезінде ауруханаға дейінгі медициналық көмек көрсету	5.3.2.1 дене шынықтыру залында ережелерді сақтау; 5.3.2.2 жарақат алған жағдайда, қайғылы оқиғада ауруханаға дейінгі көмек көрсету туралы түсінік алу; 5.3.2.3 дене шынықтыру жасаған кезіндегі қауіпсіз мінез-құлық тұралы түсінік алу	6.3.2.1 дене шынықтыру залында ережелерді сақтау; 6.3.2.2 жарақат алған жағдайда, қайғылы оқиғада ауруханаға дейінгі көмек көрсету туралы түсінік алу; 6.3.2.3 дене шынықтыру жасаған кезіндегі қауіпсіз мінез-құлық тұралы түсінік алу	7.3.2.1 дене шынықтыру залында ережелерді сақтау; 7.3.2.2 жарақат алған жағдайда, қайғылы оқиғада ауруханаға дейінгі көмек көрсете білу; 7.3.2.3 дене шынықтыру жасаған кезіндегі қауіпсіз мінез-құлық тұралы түсінік алу	8.3.2.1 дене шынықтыру залында ережелерді сақтау; 8.3.2.2 жарақат алған жағдайда, қайғылы оқиғада ауруханаға дейінгі көмек көрсете білу; 8.3.2.3 дене шынықтыру жасаған кезіндегі қауіпсіз мінез-құлық тұралы қабілеті болу	9.3.2.1 дене шынықтыру залында ережелерді сақтау; 9.3.2.2 жарақат алған жағдайда, қайғылы оқиғада ауруханаға дейінгі көмек көрсете білу; 9.3.2.3 дене шынықтыру жасаған кезіндегі қауіпсіз мінез-құлық тұралы қабілеті болу
	5.3.3.1 "дене шынықтыру" және "тәулік режимі" деген ұғым білу	6.3.3.1 "дене шынықтыру" және "тәулік режимі" деген ұғым білу	7.3.3.1 тәулік режимге таңертенгі жаттығуларды қосу	8.3.3.1 тәулік режимге таңертенгі жаттығуларды және басқа қимыл қозғалыс қосу білу	9.3.3.1 мектепкі және оның сырқы уақытына қарай тәулік режимін сақтау
3.3 Мектеп ішінде және сыртында дене әрекетімен айналасу мүмкіндіктерін анықтау және қатысуға мүмкіндік беру	5.3.3.2 таза ауада серуену пайдасын түсіну	6.3.3.2 таза ауада серуену, таңертенгі жаттығулар жасауынын, беріктендіру пайдасын түсіну	7.3.3.2 спорт және ойын-сауық іс-шараларына мектеп уақытында, сыртқы ойындар кезінде таза ауада және үй-жайда қатысу	8.3.3.2 спорт және ойын-сауық іс-шараларына мектеп уақытында, сыртқы ойындар кезінде таза ауада және үй-жайда жоспарлау және қатысу	9.3.3.2 таза ауада таңертенгі жаттығулар жасауынын, спорт және ойын-сауық іс-шараларын ұйымдастыру білу

39. Білім алушылардың психофизикалық және ақыл-ой дамуының ерекшеліктеріне байланысты мұғалім тоқсандар бойынша ұзақ мерзімді жоспарлауды сыныптағы білім алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес жобалайды.

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 105 -
қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің

Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Психомоторикасы мен сенсорлық процестерін дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Психомоторикасы мен сенсорлық процестерін дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Психомоторикасы мен сенсорлық процестерін дамыту" пәнінің мақсаты - орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға айналасындағы болмысты сенсорлық қасиеттерімен бірге қабылдауларына қолайлы жағдайлар жасау, психикалық дамуын ынталандыру, түрлі заттар және материалдармен мақсатты бағытта ерікті іс-әрекеттерін қалыптастыру.

3. "Психомоторикасы мен сенсорлық процестерін дамыту" пәнінің міндеттері:

- 1) түрлі талдауыштарға мақсатты бағытта жүйелі әсер ету арқылы сезімталдық тәжірибесін байыту;
- 2) көру, есту, тактильдік, кинестетикалық түйсігін дамыту;
- 3) кеңістіктік-уақыттық бейімделуін қалыптастыру;
- 4) моторлық дағдыларын дамыту.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Психомоторикасы мен сенсорлық процестерін дамыту сабақтарындағы мақсатты-бағытты жұмыс нәтижесінде білім алушылар мыналарды үйренеді:

- 1) сенсорлық эталондарға бейімделуді;
- 2) берілген белгілері бойынша заттарды тануды;
- 3) заттарды сыртқы белгілері бойынша салыстыруды;
- 4) заттарды формасы, көлемі, түр-түсі, функционалдық міндеттері бойынша топтастыруды;
- 5) түрлі белгілері бойынша заттар мен олардың бейнелерінің нұсқалық қатарын құрастыруды;
- 6) объектілер мен құбылыстардың белгілері мен қасиеттерін практикалық тұрғыда бөлуді;
- 7) қарама-қарсы іс-әрекеттер мен құбылыстарды ажыратуды;
- 8) өз іс-әрекетінің уақыт шеңберін белгілеуді;

- 9) оқиғалардың реттілігін белгілеуді;
- 10) кеңістікте бейімделуді;
- 11) нұсқаулық әрекеттерді мақсатты бағытта орындауды;
- 12) өз қимылы мен іс-әрекеттерін өз-бетінше келістіруді;
- 13) іс-әрекетін тілмен жалғауды.

5. Бағдарламада, орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға жекелік бағдарламалар құру барысында бағдарлық негіз болатын, түзеу жұмысы мақсаттарының болжамдық жүйесі тұжырымдалған. Бағдарламаның мазмұны ұсынымдық сипатта, сондықтан педагог жұмыс мазмұнына білім алушының мүмкіндіктері мен қажеттіліктеріне қарай өзгерістер енгізуге құқына ие.

6. Психомоторикасы мен сенсорлық процестерін дамыту келесідей оқу және түзету пәндерімен біріктіру арқылы жүзеге асырылады: "Айналадағы әлем", "Тәртіп мәдениеті", "Тіл дамуының кемшіліктерін түзеу", "Түзеу ырғағы", "Белсенді-қозғалыстық сипаттағы жекелік және топтық сабақтар".

7. Оқу процесін ұйымдастыру тәсілдерінің негізінде, айқын ақыл-ой кемістіктері бар тұлғалардың өмірін ұйымдастырудың негізгі идеясы болып бүкіл әлемде қабылданған "тұрақтандырудың" педагогикалық тұжырымдамасы жатыр. Осы тұжырымдамаға сәйкес, бүкіл түзеу-педагогикалық іс-шараларын жобалау барысында білім алушы негізгі және жалғыз есептеу нүктесі болып табылады.

8. "Тұрақтандыру" тұжырымдамасының негізінде орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды тәрбиелеу мен оқыту процесін ұйымдастырудың төмендегідей қағидалары қалыптастырылған:

1) білім алушыға, өзінің бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқында дамуы үшін мүмкіндіктерді қамтамасыз ету. Бұл қағиданың ұстанымы бойынша, білім алушының жекелік бағдарламасының мазмұнын белгілеп алу мақсатында, оның мүмкіндіктері мен ілгерілемелі дамуын үнемі зерделеп отыру. Дамуы мен дағдыларды меңгерудегі минималды жылжуын оқудың оң нәтижесі деп тану;

2) білім алушының жеке мүмкіндіктерін және білімдік және тұлғалық жетістіктері мониторингі нәтижелерін ескере отырып, оқытудың мазмұнын, әдістерін, формаларын, дидактикалық оқу құралдарын педагог өз бетінше таңдауы;

3) білім алушының практикалық іс-әрекеттері мен әлеуметтік дағдыларын қалыптастыру үшін мектепте тиісті орта құру. Білім алушылармен сабақ өтетін бөлмелерді түрлі өмірлік жағдайларды қамтып көрсететін кеңістікке айналдыру. Пәндік орта білім алушының мұқтаждықтарының өзгеруіне орай қайта-қайта ауыстырылып отырады. Қабілеттері мен дағдыларының қалыптасуы осы дағдылар қолданылатын жағдайға максималды жақындатылып жүзеге асырылады;

4) білім алушылардың мектептегі күнделікті іс-әрекетінің біріктірілген сипаты. Барлық пәндер бойынша сабақ біріктірілген сипатта жүреді;

5) ойлау қабілетінің, тілінің және қатынасының дамуы - әлеуметтену құралы ретінде болуы. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың тілінде, ойлау қабілетінде, қатынасында өзіне тән проблемалары болады, олардың орны педагогикалық құралдармен толтырылады. Білім алушының тілді түсінуі, вербалдық және вербалсыз қатынас құралдарының қалыптасуы, көрнекілік-әрекеттік ойлауының дамуы жұмыстарын кеңейту бойынша дәйекті жұмыс құрастырылады. Педагог білім алушының түсінігіне сәйкес тілді қолданады;

6) оқу-тәрбие процесінің әлеуметтендірушілік бағыттары: білім алушыларды мектептен тыс күрделі әлеуметтік ортаға енгізу (қоғамдық көлікпен жүргізу, дүкендерге, дәріханаға, поштаға, емханаға, музейлерге, театрға, кафелерге бару).

9. Оқу процесі мазмұны бойынша да, ұйымдастырушылық формалары бойынша да қатаң реттелмейді.

10. Білім алушылардың сабақ кезіндегі белсенділігі мен дербестігін көрсететін негізгі іс-әрекеті ретінде төмендегілер қолданылады:

- 1) табиғат құбылыстары мен әлеуметтік өмір құбылыстарын бақылау;
- 2) заттық- практикалық іс-әрекет;
- 3) іскерлік ойындар;
- 4) білім алушылардың шаруашылық-еңбектік іс-әрекеттері;
- 5) әлеуметтік-тұрмыстық іс-әрекеттері;

6) жақын айналасындағы білім алушылар мен үлкен адамдармен қатынасы (микросоциум);

7) оқу іс-әрекеті (білім алушының мүмкіндіктеріне сәйкес).

11. Оқу-тәрбие процесі орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың бүкіл оқу кезеңі ішінде заттық іс-әрекеті бойынша құрастырылады.

12. "Психомоторикасы мен сенсорлық процестерін дамыту" түзеу сабақтары оқу және тұрмыс жағдайларында дербестік пен белсенділікке максималды негіздер құруға бағытталады.

13. Білім алушымен жүргізілетін нақты жекелік түзеу жұмысының мазмұны, оның психофизикалық жағдайы ерекшеліктерін тексеру нәтижелері бойынша, белгіленеді.

14. Тексеру барысында даму деңгейі ғана емес, сондай ақ жақын арадағы даму аймағы да анықталады. Бір мезгілде іс-әрекет компоненттерін меңгергені бағаланады: мотивациялық-бейімделушілік, операциялдық, бақылау-бағалаушылық.

15. Тексеру нәтижелері түзеу сабағын өткізу үшін ішкі топтар құру барысында айқындаушы болып табылады.

16. "Психомоторикасы мен сенсорлық процестерін дамыту" пәні шеңберіндегі түзеу жұмысы, білім алушылармен әр оқу жылында жүргізілетін барлық жұмыс барысында жүріп отырады.

17. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалайтын бастапқы сәті болып, түзеу жұмысының жекелік бағдарламасында көрсетілген міндеттер табылады.

18. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау ішкі бағалау құралдары арқылы жүзеге асырылады. Жекелік бағдарламаларды жүзеге асыру нәтижелерін мұғалім сабақтың оқу процесі барысында бағалайды.

19. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылармен жүргізетін жұмыстардың барлығы негізіне кіретін "Диагностика мен түзеу-дамыту жұмысының бірлігі" атты арнайы педагогикасының қағидасына ере отырып, педагогтар бақылаушылық бағалау әрекеттерін жүйелі түрде жүзеге асырады.

20. Бағалаушылық әрекеттеріне - білім алушының белсенділігін бақылау, ауызша жауаптарын түзеу жұмысының жекелік міндеттерімен салыстыру, іс-әрекеттерінің өнімдерін зерделеу кіреді.

21. Білім алушылардың жетістіктері мен дамуының ағымдық бағалануы, олардың жұмысын күнделікті бақылау арқылы жүзеге асырылады. Аралық бағалану бірінші жартыжылдық біткен кезде жүзеге асырылады. Нәтижелердің қорытынды бағалануы оқу жылы аяқталғанда жүзеге асырылады. Түзеу жұмысының жекелік бағдарламасына сәйкес қабілеттері мен дағдыларының қалыптасуы жөніндегі бағалау пікірлер жекелік бағдарламада көрсетіліп жазылады.

3 - тарау. "Психомоторикасы мен сенсорлық процестерін дамыту" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

22. "Психомоторикасы мен сенсорлық процестерін дамыту" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;
- 2) 6-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34сағат;
- 3) 7-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағат;
- 4) 8-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағат;
- 5) 9-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағат.

23. Түзеу курсын жүзеге асыру үшін арнайы материалдық-техникалық жабдықтау қажет, оның ішіне жабдықталған сенсорлық бөлме; кебу (шарлы) бассейн; жарықтық және дыбыстық әсері бар ойыншықтар мен заттар; фактурасы, тұтқырлығы, температурасы, тығыздығы бойынша материалдар үлгілері; сенсольк панелдер кіреді.

24. Жұмыстың түрлері мен формаларын (жекелік, қосарлы, топтық) өткізу үшін сыныпта қозғалмалы жиһаздары қарастырылады. Кітап сөрелері мен білім алушылардың жұмыстарын көрсететін стендтер, көрнекі құралдар үшін орындар қарастырылады.

25. Бағдарламаның мазмұны оқыту бөлімдері бойынша ұйымдастырылған. Бөлімдер, сыныптар бойынша күтілген нәтижелер түрінде оқу мақсаттарын қарастыратын, бөлімшелерді қамтиды.

26. "Психомоторикасы мен сенсорлық процестерін дамыту" пәнінің мазмұны 3 бөлімді қамтиды:

- 1) 1- бөлім "Сенсорлық процестері мен кеңістіктік-уақыттық бейімделуін дамыту";
- 2) 2- бөлім "Қимыл-қозғалыс саласын дамыту";
- 3) 3- бөлім "Зерделік саласын дамыту".

27. "Сенсорлық процестері мен кеңістіктік-уақыттық бейімделуін дамыту" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) есту қабілетін дамыту;
- 2) көру қабілетін дамыту;
- 3) кеңістікте бейімделуін дамыту;
- 4) уақыттық бейімделуін дамыту;
- 5) тактильдік-қозғалыстық түйсігін дамыту;
- 6) дәм және иіс сезімін дамыту.

28. "Қимыл-қозғалыс саласын дамыту" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) ұсақ моторикасын дамыту;
- 2) мимикасы мен и пантомимикасын дамыту;

29. "Зерделік саласын дамыту" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) жадын дамыту;
- 2) тіл мен ойлау қабілетін дамыту;
- 3) қиялын дамыту;
- 4) зейінін дамыту.

30. Орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың психофизикалық дамуының жекелік деңгейіне байланысты сыныптар арасында оқыту мақсатын қайта бөлуге болады.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

31. Бағдарламада оқу мақсаттары кодтау арқылы беріледі. Кодта бірінші сан сыныбын, екінші және үшінші сандар – бөлім мен бөлімшені, төртінші сан – оқыту мақсатының нөмірлерін көрсетеді. Мысалы, 6.2.1.4 кодында:

"6" – сыныбы, "2.1" – бөлімше, "4" – оқыту мақсатының нөмірі.

32. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

- 1) "Сенсорлық процестерін дамыту":

1 – кесте

Оқыту мақсаттары				
Бөлімше	5 сынып	6 сынып	7 сынып	8 сынып

1.1. Есту қабілетін дамыту	5.1.1.1 айналасындағылардың сөйлеу тілін мұқият тыңдау; 5.1.1.2 дыбыс көзінің шектемесін белгілеу; 5.1.1.3 таныс адамдардың дауысын ажырату (ата-анасы, жақындары, достары); 5.1.1.4 жануарлар дауысын ажырату; 5.1.1.5 дыбысты еліктеп келтіру және объектпен сәйкестеу (ойыншықпен, суретпен); 5.1.1.6 тыңдау арқылы дыбыс күшін ажырату (бәсең-күшті); 5.1.1.7 әуезді ойыншықтар дыбысының басталуын және аяқталуын сезіну; 5.1.1.8 шуды эмоционалды қабылдау: қолдарымен күшті жағымсыз дыбыстардан қорғану, жағымды дыбыстарға қуанышты мимика, құлақ түру арқылы жауап қату	6.1.1.1 айналасындағылардың сөйлеу тілін мұқият тыңдау, тыңдау позасын ұстану; 6.1.1.2 әуен сипатын эмоционалды ажырату (көңілді, жабыраңқы); 6.1.1.3 айналадағы дыбыстарды келтіру; 6.1.1.4 дыбыс жоғарылығын тыңдап ажырату; 6.1.1.5 дыбыс ырғағын тыңдап ажырату; 6.1.1.6 дыбыс ұзақтығын ажырату (ұзақ-қысқа); 6.1.1.7 қарапайым ырғақтарды ажырату, дыбысын айта отырып, шаплақтап, тықылдатып дыбысты ойыншықтармен дыбысын келтіру; 6.1.1.8 шуды эмоционалды қабылдау: қолдарымен күшті жағымсыз дыбыстардан қорғану, жағымды дыбыстарға қуанышты мимика, құлақ түру арқылы жауап қату	7.1.1.1 айналасындағылардың сөйлеу тілін мұқият тыңдау, тыңдау позасын ұстану, сөйлеген адамның көзі мен аузына қарау; 7.1.1.2 дыбыстарды тыңдап ажырату және дыбыс сандарын келтіру; 7.1.1.3 сөзден дыбысты бөліп ажырату; 7.1.1.4 шуды эмоционалды қабылдау; 7.1.1.5 күрделі ырғақтарда ажырату және келтіру, дыбысын айта отырып, шаплақтаптықылдатып дыбысты ойыншықтармен дыбысын келтіру; 7.1.1.6 таныс әндерді әуен үзіндісі арқылы т а н у ; 7.1.1.7 әлеуметтік маңызды тұрмыстық, қалалық дыбыстар ды ажырату	8.1.1.1 айналасындағылардың сөйлеу тілін мұқият тыңдау, тыңдау позасын ұстану, сөйлеген адамның көзі мен аузына қарау; 8.1.1.2 дыбыстарды тыңдап ажырату және дыбыс сандарын келтіру; 8.1.1.3 тыңдау арқылы әңгімелесу мен әндетуді ажырату; 8.1.1.4 түрлі сипаттағы дыбыстар мен шуларды ажырату ; 8.1.1.5 шуды эмоционалды қабылдау; 8.1.1.6 сыбырлаған дауысты ажырату (сөздер мен сөйлемдерді); 8.1.1.7 таныс әндерді әуен үзіндісі арқылы т а н у ; 8.1.1.8 әлеуметтік маңызды тұрмыстық, қалалық дыбыстарды ажырату
		6.1.2.1 бейімделудің іздеу тәсілін қолдану: жоспарлы мақсатты-бағытты бақылау;		

1.2 Көру қабілетін дамыту

5.1.2.1 бейімделудің іздеу тәсілін қолдану: мақсатты-бағытты бақылау;	6.1.2.2 5-6 бөліктен заттық суреттер құрастыру;	7.1.2.1 бағыттамадың іздеу тәсілін қолдану: жоспарлы бақылау;	8.1.2.1 заттарға мақсатты бағытты карау (көру арқылы тексеру);
5.1.2.2 заттарды олардың бейнесімен сәйкестеу;	6.1.2.3 негізгі түстер мен реңдерін ажырату;	7.1.2.2 үлгі бойынша есеп таяқшаларымен, сөздік нұсқаумен құрау;	8.1.2.2 адамдардың, жануарлардың ерекшеліктерін, айырмашылықтарын, ұқсастықтарын табу;
5.1.2.3 суреттердің жұбын табу;	6.1.2.4 жазықтықтық және көлемдік геометриялық формаларды ажырату;	7.1.2.3 7-8 бөліктен заттық суреттер құрастыру;	8.1.2.3 геометриялық көлемді және жалпақ формаларды ажырату;
5.1.2.4 3-4 бөліктен сурет құрастыру;	6.1.2.6 көлем сипаты мен градацияларын ажырату;	7.1.2.4 әріптің жеткіліксіз элементін жазып бітіру;	8.1.2.4 Заттарды аппликацияға қою және құрастыру барысында түстерін кезектестіру;
5.1.2.5 үлгі бойынша текшелер мен геометриялық формалармен құрау;	6.1.2.7 әріптің жеткіліксіз элементін жазып бітіру;	7.1.2.5 контурлық бейнелердегі әріптерді, сандарды, заттарды таныу;	8.1.2.5 түстерді әрекет ету сигналы ретінде;
5.1.2.6 бөлігі, элементі бойынша жасырын объекттер мен бейнелерді тану;	6.1.2.8 үлгі бойынша есеп таяқшаларымен құрау;	7.1.2.6 бөлшектерінен фигуралады бейнелеу;	8.1.2.6 берілген ортада геометриялық фигураларға ұқсас заттарды табу;
5.1.2.7 жазықтықтық және көлемдік геометриялық формаларды ажырату, бөлшектері мен белгілерін ажырату;	6.1.2.9 заттарды, бейнелерді салыстыру ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу;	7.1.2.7 заттарды, тірі объектілерді, пейзаждарды суреттеп, белгілерін ажырату;	8.1.2.6 стильденген бейнелерден заттарды тану: контурлық, штрихтік, пунктирлік;
5.1.2.8 негізгі түстерді ажырату;	6.1.2.10 заттар мен суреттердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу;	7.1.2.8 сөздік нұсқау бойынша есеп таяқшаларымен құрау;	8.1.2.7 бастырылған бейнелерден әріптерді, сандарды, заттарды табу;
5.1.2.9 көлем градацияларын ажырату;	6.1.2.11 Берілген белгілері бойынша заттарды біріктіру;	7.1.2.9 симметрия өсін сақтай отырып бейненің суретін салып бітіру;	8.1.2.8 үлгі бойынша сюжеттік картиналар топтамасын құрастыру;
5.1.2.10 адам бетіне көз тігу;	6.1.2.12 нақты заттарды олардың алмастырушыларынан таныу;	7.1.2.10 түрлі қаріппен жазылған әріптер қатарынан берілген әріпті тану;	
5.1.2.11 үлгі бойынша есеп таяқшаларымен құрау;	6.1.2.13 заттар мен жалпақ фигуралармен ойын барысында көлем параметрлерін ажырату;	7.1.2.11 қатар реттілігін көшіру (әріптерді, сандарды, формаларды, түстерді);	
5.1.2.12 үлгі бойынша геометриялық формалармен құрау;	6.1.2.14 үлгі бойынша сюжеттік картиналар құру;	7.1.2.12 бөлшектерден әріптер мен сандарды құру (таяқшалар, пластилин, ауада);	
5.1.2.13 жақын немесе алыс заттардың қоғалысына көз тігу (тігінен, көлденеңнен, алға/артқа);	6.1.2.15 заттық және сюжеттік картиналарды бояу	7.1.2.13 үлгісіз сюжеттік картиналар құру	
5.1.2.14 заттық суреттерді бояу			

1.3 Кеңістікте
бейімделуді дамыту

5.1.3.1 өз денесінің сызбасын бейімдеу;
5.1.3.2 өз денесінің сызбасында оң және сол жағын ажырату;
5.1.3.3 қағаз парақшасын бейімдеу (дәл ортасы, орта, жоғары, төмен, сол, оң жақтары);
5.1.3.4 объектілердің орналасу қашықтығын ажырату (анда-мында, алыс-алысырақ, жақын-жақынырақ);
5.1.3.5 объектілердің өзаралық орналасуын ажырату;
5.1.3.6 үлгі, түпкі ой бойынша құрастыру;
5.1.3.7 еліктеу бойынша берілген бағытта кеңістікте қозғалу (алға, артқа);
5.1.3.8 объектілер мен заттарды зерттеу, таныс және бейтаныс кеңістікте қозғалу барысында дұрыс позаны, жүрісті сақтау;
5.1.3.9 кіші жабық кеңістікте бейімделу: сыныпта, ұйықтайтын бөлмеде, дәретханада, шешінетін бөлмеде, оқу кабинеттерінде;
5.1.3.10 мектеп жайында педагогтың көмегімен немесе өзінше бейімделу;
5.1.3.11 сөйлеу тілінде заттардың кеңістіктік қатынасын көрсететін сөздерді қолдану;
5.1.3.12 Сеген тақталары, Коос текшелері,

6.1.3.1 заттардың өз денесіне қарасты орналасуына бейімделу;
6.1.3.2 белгіленген бағытта үлгі бойынша сызықтар жүргізу;
6.1.3.3 өз денесінің сызбасында, басқа адамда, объектілерде оң және сол жағын ажырату;
6.1.3.4 үлгі бойынша жазық және көлемді заттарды тігінен және көлденеңнен орналастыру;
6.1.3.5 үлгі, түпкі ой бойынша құрастыру;
6.1.3.6 сөйлеу тілінде заттардың кеңістіктік қатынасын көрсететін сөздерді қолдану;
6.1.3.7 үлкен кеңістікте бейімделу: асхана ғимаратында, мәжіліс, спорт, тренажерлық залдарын да, этаж қабаттары мен коридорларда;
6.1.3.8 мектеп аумағында бейімделу: аумақ төңірегінде, балалар және спорт алаңдарында;
6.1.3.9 доминодан фигуралар құрастыру;
6.1.3.10 қағаз парақшасын бейімдеу (дәл ортасы, орта, жоғары, төмен, сол, оң жақтары, бұрышы, сол бұрыштары, жоғарғы оң бұрышы);
6.1.3.11 объектілер мен заттарды зерттеу, таныс және бейтаныс кеңістікте қозғалу барысында дұрыс позаны, жүрісті сақтау;
;

7.1.3.1 дене мүшелерінің орналасуын саралау, қарсы алдында тұрған адам денесіне бейімделу;
7.1.3.2 көршісіне қарасты өз орнын анықтау (солы-оңы, арты-алды);
7.1.3.3 картиналардағы персонаждар қай қолымен әрекет жасағанын, қай жағында тұрғанын белгілеу;
7.1.3.4 кимылдарды айнадағыдай қайталап жасау;
7.1.3.5 үлгі, сызба бойынша құрастыру;
7.1.3.6 бір біріне қарасты берілген қашықтықта параллель сызықтарын сызу;
7.1.3.7 мектеп маңайындағы көшелерде бейімделу: көшелердің орналасуы, қиылыстарын белгілеу және саралау (көше қиылыстары);
7.1.3.8 қоғамдық орындарда бейімделу: дүкен, дәріхана, пошта, емхана;
7.1.3.9 мектеп маңайындағы көшелерде бейімделу: қиылыстарын белгілеу және саралау (көше қиылыстары);
7.1.3.10 объектілер мен заттарды зерттеу, таныс және бейтаныс кеңістікте қозғалу барысында дұрыс позаны, жүрісті сақтау;
7.1.3.11 сөздік нұсқау бойынша кеңістіктік қатынастарды қайталау, сөйлеу тілінде

8.1.3.1 объектілер арасындағы ұқсасық пен айырмашылықты олардың кеңістіктегі орналасу белгілері бойынша анықтау;
8.1.3.2 бейнелерді көшіру (кешіктіріле);
8.1.3.3 объектілер мен заттарды зерттеу, таныс және бейтаныс кеңістікте қозғалу барысында дұрыс позаны, жүрісті сақтау;
;
8.1.3.4 қоғамдық көлікте беімделу: автобуста, троллейбуста, трамвайда, метрода;
8.1.3.5 қоғамдық орындарда бейімделу: театр, цирк, әлеуметтік қызмет орындары;
8.1.3.6 доминодан фигуралар құру;
8.1.3.7 ерекше жағдайда болған объектілерді тану, басқа объектілер мен бақылаушыға қарасты өзгерген кеңістіктік жағдайда орналасқан;
8.1.3.8 берілген объектілердің суретін құмда, суда, ауада салу;
8.1.3.9 сөйлеу тілінде заттардың кеңістіктік қатынасын көрсететін сөздерді қолдану;
8.1.3.10 Сеген тақталары, Коос

	Пьерон-Рузер әдістемесі бойынша тапсырмалар орындау	6.1.3.12 мектеп аумағында бейімделу: төңірегінде, балалар және спорт алаңдарында; 6.1.3.13 Сеген тақталары, Коос текшелері, Пьерон-Рузер әдістемесі бойынша тапсырмалар орындау	заттардың кеңістіктік қатынасын көрсететін сөздерді қолдану; 7.1.3.12 Сеген тақталары, Коос текшелері, Пьерон-Рузер әдістемесі бойынша тапсырмалар орындау	текшелері, Пьерон-Рузер әдістемесі бойынша тапсырмалар орындау
1.4 Уақытта бейімделуді дамыту	5.1.4.1 тәулік уақыттарының, жыл мезгілдерінің белгілері мен реттілігін ажырату; 5.1.4.2 өз өмірінің оқиғаларын кеше, бүгін, ертең түсініктерімен сәйкестендіру; 5.1.4.3 күнтізбеден уақыт бірліктерін көрсету: апта, ай, күн; 5.1.4.4 апта атауларын білу; 5.1.4.5 ай атауларын білу; 5.1.4.6 уақыт өлшемдерін білу: сағат, минут; 5.1.4.7 уақыт бірліктері ара қатынастарын білу: 1 жыл=12 ай, 1 апта=7 күн; 5.1.4.8 сағат тілі бойынша уақытты анықтау (сағат қанша); 5.1.4.9 өз кү тәртібін құрастыру/ салу	6.1.4.1 уақыт бірліктері ара қатынастарын білу: 1сағ=60мин; 1мин=60сек, 1тәулік=24 сағ, 1ай=30-31күн (28-29күн ақпанда); 6.1.4.2 күндік жоспар құру; 6.1.4.3 сабақ кестесін жасау; 6.1.4.4 сағат бойынша уақытты анықтау (сағаттар және минуттар); 6.1.4.5 "күн" сөзінің мағынасын түсіну; 6.1.4.6 оқиғалар реттілігін анықтау (соңынан, алдында); 6.1.4.7 күнтізбені қолдану; 6.1.4.8 алдымен-кейін реттілігінің қатынасын белгілеу	7.1.4.1 уақыт өлшемдерін іс-әрекет түрлерінде қолдану; 7.1.4.2 оқиғалар реттілігін анықтау (соңынан, алдында); 7.1.4.3 оқиғаларды басынан аяғына қарай суреттеу; 7.1.4.4 электрондықсағат бойынша уақытты анықтау; 7.1.4.5 уақыт бірліктері ара қатынастарын білу: 1жыл=365-366 күн; 7.1.4.6 "толы жыл" мағынасын түсіну; 7.1.4.7 күнді жазу; 7.1.4.8 мерекелер күнтізбесін құру	8.1.4.1 күнтізбені қолдана отырып апта ішіндегі оқиғалар күнтізбесін құру; 8.1.4.2 әр-түрлі сағаттар арқылы уақытты 1 минутқа дейінгі дәлдікпен белгілеу; 8.1.4.3 жылдың әр мезгіліндегі мерекелерді білу; 8.1.4.4 азық-түліктердің сақатау мерзімін анықтау; 8.1.4.5 күн бойынша апта күнін анықтау 8.1.4.6 апта күні бойынша күнді анықтау 8.1.4.7 оқиғалардың басталуын, аяқталуын, ұзақтығын анықтау бойынша есептер шығару (күнделікті өмір мысалымен); 8.1.4.8 күнтізбе бойынша жұмыс, демалыс, мереке күндерін ажырату

1 . 5 Тактильдік-қозғалыстық қабылдауын дамыту	5 . 1 . 5 . 1 тактильдік-қозғалыстық сезімталдықты түрлі іс-әрекетте қолдану: балшықпен, пластилинмен, қамырмен мүсіндеу; саусақтармен сурет салу; ірі мозаикамен ойындар; майда заттарды сұрыптау ; 5.1.5.2 затты сипап қарау немесе оның сұлбасын саусақтармен айналдыра қ а р а у ; 5.1.5.3 2-ден таңдау барысында үлгі бойынша көлемді фигуралар мен заттарды сипап табу; 5.1.5.4 Тілдің немесе ымның көмегімен тактильдік артықшылықты көрсету; 5.1.5.5 адамның жанасуына адекватты тұрғыда эмоционалды-қозғалысты жауап қайтару; 5.1.5.6 материалдармен жанасуды адекватты қабылдау (ағаш, металл, су)	6.1.5.1. бейімделудің іздеу тәсілін қолдану: сипау, тексеру; 6.1.5.2 үлгі бойынша сипау арқылы көлемді затқа жұп таңдау; 6.1.5.3 сұйық және қою тағамның қарама-қарсы температуралық режимдерін ажырату (ыстық, суық); 6.1.5.4 заттарды салмағы бойынша ажырату (ауыр-жеңіл) ; 6.1.5.5 түрлі заттардың қарама-қарсы температураларын ажырату; 6.1.5.6 әр-түрлі температурадағы материалдармен жанасуды адекватты қабылдау; 6.1.5.7 объектерден шыққан тербеліске адекватты қарау; 6.1.5.8 ыстыққа, өткірге абайлап жанасу	7.1.5.1 бейімделудің іздеу тәсілін қолдану: сипау, тексеру, сипалау , жазу, тықылдату, қысу ; 7.1.5.2 азық-түлікті консистенциясына қарай ажырату (сұйық, қатты, жабысқақ, сусыма); 7.1.5.3 үлгі бойынша көлемді затты сипалап т а б у ; 7.1.5.4 үлгі бойынша заттардың көлемі мен формасынсипалап ажырату; 7.1.5.5 заттардың ерекшеліктерін ажырату (жұмсақ, қатты, тегіс, бұжыр); 7 . 1 . 5 . 6 тактильдік-қозғалыстық сезімталдықты сақтану мақсатында қолдану	8.1.5.1 түрлі заттардың салмағын ажырату (мақта, шегелер, кесек); 8.1.5.2 сипау арқылы таныс немесе бейтаныс заттарды табу (көру үлгілері бойынша); 8.1.5.3 заттардың салмағын ажырату; 8.1.5.4 жанасуды ш е к т е у ; 8.1.5.5 сипау арқылы бет фактурасы түрлі заттар мен материалдарды үлгі бойынша тану (ойлы-қырлы, тікенекті жұмсақ)
1.6 Дәм және иіс түйсігін дамыту	5.1.6.1 тағамдық өнімдер мен тағамды дәмі арқылы т а н у ; 5.1.6.2 түрлі иістерді тану (тағам өнімдері, косметика); 5.1.6.3 азық-түліктердің дәмін атау: қышқыл, тәтті, ашты	6 . 1 . 6 . 1 азық-түліктердің негізгі дәмдік ерекшеліктерін ажырату (ащы тәтті, қышқыл, тұзды); 6.1.6.2 иістерге баға б е р у (жағымды-жағымсыз, сүйікті)	7.1.6.1 тағам құрамын дәміне қарай тану; 7.1.6.2 иістерді тану және атау (косметика); 7.1.6.3 дәм мен иісті ұнатқанын тілмен н е м е с е пантомимикалық құралмен жеткізу	8.1.6.1 иістерді тану және атау (ағаш, тері металл); 8.1.6.2 түрлі иістерді тану (гүл, цитрус, қылқан, ваниль, кофе)

2) "Қимыл-қозғалыс саласын дамыту":

2 - кесте

	Оқыту мақсаттары				

Бөлімше	5 сынып	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып
2.1 Ұсақ моторикасын дамыту	5.2.1.1 жұдырығын, саусақтарын қысу және ашу; 5.2.1.2 саусақтар ұшымен үстелді тықылдаты; 5.2.1.3 еліктеп алақандарын соғу (ырғақ, сан); 5.2.1.4 саусақтармен түрлі фигуралар жасау; 5.2.1.5 жіпке түймелер, ірі моншақтар тізу; 5.2.1.6 бұршақ түрлерін сұрыптау жарманы іріктеу; 5.2.1.7 түймені, сыдырманы, ілгекті салу және ашу; 5.2.1.8 екі қолын тиімді пайдалану (сол қолымен ұстап, оң қолының алақанымен қағаз парағын жазу және керісінше); 5.2.1.9 қарындашты, қаламды дұрыс ұстау; 5.2.1.10 жолын сақтап түзу сызықтар (тік, көлденең) тор сызықтар жүргізу	6.2.1.1 бір қимылдан екіншіге бірсарынды ауысу; таяқшалармен заттар сұлбасын жасау; 6.2.1.2 пластилинмен мүсін жасау; 6.2.1.3 трафареттерді штрихтеу; 6.2.1.4 шектелген кеңістікте бейнелерді сұлбасы, нүктелері бойынша жүргізу; 6.2.1.5 түрлі музыкалық аспаптармен ойнауды келтіру (пианино, барабан, гитара, керней); 6.2.1.6 ұзындығы, биіктігі, түрі әр-түрлі таяқшалар салу; 6.2.1.7 бірізді қимылдар жасау ("жұдырық-қыры-алақан") 6.2.1.8 қарапайым заттар бейнесін бір бағытта штрихтеу қабілеті (жоғарыдан төмен); 6.2.1.9 жолдағы өрнекті элементерін ауыстыра отырып көшіру	7.2.1.1 бір статикалық позадан екіншіге бір қалыпты (алақан-жұдырық); 7.2.1.2 тұрмыста және сабақта дәл қимылдар жасау (байлау, шешу, ілу); 7.2.1.3 жақтаудың ішінде үлгі бойынша тік, көлденең сызықтармен штрихтеу; 7.2.1.4 трафаретпен, қалыппен жүргізу; 7.2.1.5 шектелген кеңістікте бейнелерді сұлбасы, нүктелері бойынша жүргізу; 7.2.1.6 түрлі бағытта штрихтеу қабілеті; 7.2.1.7 пунктирлі сызықпен түрлі жолдарды жүргізу; 7.2.1.8 өрнекті тормен салу (торларды көру, әр торға нүкте қою, торларды санау)	8.2.1.1 бейнелердің суретін салып бітіру; 8.2.1.2 жол ішіндегі тік, қиғаш, үзінді сызықтардан тұратын бордюлерді салу; 8.2.1.3 ырғақталған өрнектер салу, тік, қиғаш, пунктирлі сызықтардан тұратын түрлі конфигурациядағы толқынды сызықтар жүргізу; 8.2.1.4 берілген бағытта көлденең сызықтарды кеңістікте шектеусіз жүргізу; 8.2.1.5 шектелген кеңістікте бағытын өзгертіп сызықтар жүргізу 8.2.1.6 тұтас бейнесін жасауда жартылай салынған заттың суретін салып бітіру; 8.2.1.7 қарапайым лабиринт бойынша үзیکсіз сызықтар жүргізу	9.2.1.1 баспа әріптері элементтеріне ұқсас фигуралар салу; 9.2.1.2 бірілген үлгі бойынша нүктелер арқылы сызықтар жүргізу; 9.2.1.3 шектелген кеңістікте тік және көлденең сызықтар жүргізу; 9.2.1.4 түрлі бағытта ерікті сызықтар жүргізу
	5.2.2.1 көз қозғалту жаттығуларын жасау; 5.2.2.2 аңдардың әдеттерін келтіру; 5.2.2.3 заттармен және заттарсыз еліктеу қимылдарын жасау;	6.2.2.1 көз қозғалту жаттығуларын жасау; 6.2.2.2 жануарлардың қимылдары мен әдеттерін келтіру; 6.2.2.3 елестеткен заттармен еліктеу бойынша қимылдар жасау;	7.2.2.1 көз қозғалту жаттығуларын жасау; 7.2.2.2 қозғалыс командаларын қабылдау және орындау; 7.2.2.3 жануарлар, мультфильмдер персонаждарының қимыл-қозғалыстары арқылы таныс	8.2.2.1 ертегілер, мультфильмдер және фильмдер кейіпкерлерін салу; 8.2.2.2 позалар мен қимылдарды келтіру ("Айна" ойыны тәріздес); 8.2.2.3 мимика арқылы түрлі	9.2.2.1 елестеткен заттармен қимылдар жасау; 9.2.2.2 бет пен дененің түрлі ұсақ бөліктерінің статистикалық және динамикалық позаларын ажырату (көздер, ауыз, саусақтар);

2.2 Мимика мен пантомимиканы дамыту	5.2.2.4 вербалсыз коммуникацияның түрлі тәсілдерін қолдану (мимика, пантомимика); 5.2.2.5 артикуляция органдарының қимылдарын қайта келтіру; 5.2.2.6 дене қимылдарын қайта келтіру	6.2.2.4 жүріс, жүгіріс, а у е н д і ойыншықтармен ойын ырғақтарын келтіру; 6.2.2.5 позалар мен қимылдарды келтіру ("Айна" ойыны тәріздес); 6.2.2.6 үлкен адамның мимикасын айна алдында келтіру	адамдарды табу; 7.2.2.4 табиғат құбылыстарын келтіру (жаңбыр, ж е л) ; 7.2.2.5 адамның түрлі жағдайларын түсінуге; 7.2.2.6 түрлі эмоционалдық жағдайларды келтіру (қорқыныш, қуаныш)	эмоционалдық жағдайларды тану және келтіру; 8.2.2.4 елестеткен заттармен еліктеу бойынша қимылдар жасау; 8.2.2.5 эмоционалдық жағдайларды ажырату (қорқыныш, қуаныш)	9.2.2.3 вербалсыз коммуникацияның тәсілдерін қолдану (мимика, пантомимика); 9.2.2.4 эмоционалдық жағдайларды келтіру; 9.2.2.5 өз эмоциясының сыртқы көрінісін бақылау

3) "Зерделік саласын дамыту":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5 сынып	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып
3.1 Жадын дамыту	5.3.1.1 картиналар қатарын келтіру (5); 5.3.1.2 мүсіндеу, суретін салу; барысында заттардың формаларын, көлемін түр-түсін келтіру; 5.3.1.3 фотосуреттен таныстарын табу және атау; 5.3.1.4 сөздік қатарды келтіру (3-5); 5.3.1.5 заттар мен картиналар ретін келтіру (қатарға енгізу); 5.3.1.6 нұсқауларды орындау; 5.3.1.7 ойынның қарапайым ережелерін сақтау; 5.3.1.8 ойыншықтың орналасқан орнын есте сақтау (не өзгерді?)	6.3.1.1 сөздер қатарын келтіру (5-7 слов); 6.3.1.2 ойыншықтар мен картиналардың берілген орындарын артынша келтіру; 6.3.1.2 жадына сақтап біркелкі ойыншықтарды табу; 6.3.1.3 заттар немесе картиналар жинағынан өзгертулерді анықтау (не жоғалды?); 6.3.1.4 заттармен және заттарсыз бірнеше қимылдарды келтіру; 6.3.1.5 күрделі нұсқауларды орындау; 5.3.1.8 ырғақтарды келтіру; 5.3.1.9 қимыл қатарын келтіру; 5.3.1.10 ойын ережелерін сақтау; 5.3.1.11 заттардың орналасуында өзгерістерді анықтау	7.3.1.1 буындарды, ырғақтарды, сөздерді артынша келтіру; 7.3.1.2 бүтін-бөлік өзара қатынасын қою; 7.3.1.3 заттар немесе картиналар жинағынан өзгертулерді анықтау (не жоқ?); 7.3.1.4 берілген картиналар қатарын артынша келтіру; 7.3.1.5 жадына сақтап суретін салу; 7.3.1.6 көргендерін сұрақ бойынша суреттеу; 7.3.1.7 картиналарды артынша тану (болды-болмады) ;	8.3.1.1 берілген картиналар қатарын артынша келтіру; 8.3.1.2 картиналар мен ойыншықтардың берілген қатарын келтіру; 8.3.1.3 нышандар қатарын келтіру (әріптер сандар); 8.3.1.4 іс-әрекеттер мен қимылдарды келтіру; 8.3.1.5 жадына сақтап өрнек салу; 8.3.1.6 жадына сақтап картинаны салу; 8.3.1.7 тақпақты жатқа айту; 8.3.1.8 тақпақтар мен бейнелерді артынша келтіру; 8.3.1.9 сұрақтар бойынша өткен күннің, аптаның оқиғалары жайлы әңгімелеу	9.3.1.1 нышандар қатарын артынша келтіру (әріптер сандар); 9.3.1.2 берілген сөздер қатарын келтіру (10-ның ішінде); 9.3.1.3 тыңдалған ауызша материалды келтіру және қайталап айту (сөйлемдер, қысқа мәтін, екі жол тақпақ); 9.3.1.4 объектілерді суреттемесі бойынша тану; 9.3.1.5 қайталап айтудың жоспарын жасау, қолдан бұйымдар жасау; 9.3.1.6 өткен күннің, аптаның, жылдың оқиғалары жайлы әңгімелеу; 9.3.1.7 жадыны дамыту бойынша қозғалысты ұжымдық ойындарға қатысу

			7.3.1.8 таныс әуендерді тану		; 9.3.1.8 би және гимнастика кимылдарын келтіру
3.2 Тілі мен ойлау қабілетін дамыту	5.3.2.1 тапсырманы орындау үшін сынама-ларды, өлшемдерді, көзбен сәйкестеуді қолдану; 5.3.2.2 заттармен ойын және жаттығу жүргізу барысындакөлем параметрлерін ажырату; 5.3.2.3 заттардың белгілерін ажырату; 5.3.2.4 заттарды берілген белгілері бойынша (түс, форма, көлем); 5.3.2.5 заттардың қажеттілігін білу; 5.3.2.6 өз іс-әрекетінің нәтижелерін бағалау; 5.3.2.7 көрнекі есептер шығару (Сегена тактасы, Равен Матрицалары тәрізді); 5.3.2.8 үлгі бойынша құрастыру; 5.3.2.9 объекттерді көлемі бойынша салыстыру (заттарды бір бірімен, адамдарды бойымен); 5.3.2.10 басқаларына ұқсамайтын сипаты бар затты алып тастау ("Төртінші артық")	6.3.2.1 түсі өте бөлек таныс заттарды үлгі бойынша таңдау (3 қарама-карсы түс); 6.3.2.2 қарама-қайшылық қатынастарын вербалдау (тыныш-қатты, алыс-жақын); 6.3.2.3 анық белгілері бойынша ерекшеленетін заттарды 6.3.2.4 берілген бір белгілері бойынша заттарды топтастыру форма, көлем, түс; 6.3.2.5 заттар мен құралдардың қажеттіліктерін білу; 6.3.2.6 құрбыларының әрекеттерін бағалау; 6.3.2.7 көрнекі есептер шығару (Сегена тактасы, Равен Матрицалары тәрізді); 6.3.2.8 басқаларына ұқсамайтын сипаты бар затты алып тастау ("Төртінші артық")	7.3.2.1 объекттер арасындағы себептік-салдық байланыстарды анықтау (сюжеттік картиналар, оқиғалар); 7.3.2.2 анық белгілері бойынша ерекшеленетін заттар мен объекттерді салыстыру (2-4), (түс, формой, көлем, бөлшектер саны, бөлшектерінің орналасуы, бойы); 7.3.2.3 сөздерді салыстыру; 7.3.2.4 сюжеттік картина бойынша оқиғаның реттілігін белгілеу; 7.3.2.5 сюжеттік картинаның мағынасын түсіну, сұрақтарға жауап беру; 7.3.2.6 оқиғалар арасындағы себептік-салдық байланыстарды анықтау; 7.3.2.7 көрнекі есептер шығару (Сегена тактасы, Равен	8.3.2.1 себептік-салдық байланыстарды анықтау (картина, картина топтамалары, мультфильм, мәтін); 8.3.2.2 көлем параметрлерін ажырату; 8.3.2.3 бөлшектердің негізгі элементтерін бөл у; 8.3.2.4 сөйлеу тілінде қорыту сөздерін қолдану; 8.3.2.5 сюжеттік картиналар топтамасы бойынша оқиғаның реттілігін белгілеу; 8.3.2.6 сюжеттік картиналар топтамасының мағынасын түсіну, бас кейіпкерлерін, негізгі оқиғаларын аңғару; 8.3.2.7 көрнекі есептер шығару (Сегена тактасы, Равен Матрицалары, Айзенк тесттері тәрізді)	9.3.2.1 заттарды ерекше қасиетері бойынша топтастыру; 9.3.2.2 заттар мен сызықтардың жазықтықта орналасуының заңдылығын анықтау; 9.3.2.3 негізгі белгі ретінде көлем бойынша топтастыру; 9.3.2.4 орындалған тапсырманы бағалау: дұрыс, тез, жақсырақ, әдемірек; 9.3.2.5 өз тапсырмасының орындалғанын бақылау; 9.3.2.6 түстер мен реңдерін өз бетінше топтастыру; 9.3.2.7 элементтер қатарында заңдылықты белгілеу (түс, форма, көле); 9.3.2.8 сюжеттік картинада қателер табу (болады-болмайды); 9.3.2.9 көрнекі есептер шығару (Сегена тактасы, Равен Матрицалары,

			Матрицалары, Айзенк тесттері тәрізді)		Айзенк тесттері тәрізді)
3.3 Қиялын дамыту	5.3.3.1 геометриялық фигуралар суретін аяқтап салу; 5.3.3.2 заттар мен адамдар бейнесін аяқтап салу; 5.3.3.3 түпкі оймен сурет салу; 5.3.3.4 берілген тақырып бойынша сурет салу; 5.3.3.5 өз түпкі ойы бойынша құрастыру 5.3.3.6 ертеңгілік терге, ертегілер қойылымдарына қатысу; 5.3.6.7 кескін картиналарды (пазлдарды) үлгісіз біріктіру; 5.3.6.8 сөйлемдер мен сөз тізбектерін аяқтау; 5.3.6.9 жануарлардың әдеттерін, дауыстарын келтіру	6.3.3.1 берілген тақырыпқа әңгімелер, ертегілер (сөйлемдері бар картиналар мен кестелерге сүйене отырып) құрастыру; 6.3.3.2 адамдардың заттармен әрекетін келтіру; 6.3.3.3 қойылымдарға қатысу (дайындыққа, көрсетілімге қатысу); 6.3.3.4 объектілерді бөлшектері, сұлбасы, контуры бойынша тану; 6.3.3.5 жануарлардың бейнелерін аяқтап салу	7.3.3.1 театрланған қойылымдарға қатысу; 7.3.3.2 заттар, адамдар, жануарларды суреттеу бойынша тану; 7.3.3.3 объектілерді бөлшектері, сұлбасы, контуры бойынша тану; 7.3.3.4 сөйлемдер мен сөз тізбектерін аяқтау	8.3.3.1 жұмбақтардың жауабын табу; 8.3.3.2 әуен сипатын қимыл арылы көрсету; 8.3.3.3 фантастикалық жануарлар суретін салу	9.3.3.1 жұмбақтар жасыру және жауабын табу; 9.3.3.2 "жабыраңқы", "көңілді", "мейірімді", "ашулы" картиналар салу
	5.3.4.1 заттың қоғалысына көзбен шолу; 5.3.4.2 көру үлгісі бойынша графикалық диктанттар орындау; 5.3.4.3 Ахутина; Мюнстерберг әдістемелерін; Шульте кестелерін қолдана отырып тапсырмалар орындау; 5.3.4.4 әріптермен, сандармен корректуралық тапсырмалар орындау; 5.3.4.5 фигураларды үлгі	6.3.4.1 сызықты басынан аяғына дейін көзбен шолу; 6.3.4.2 Ахутина; Мюнстерберг әдістемелерін; Шульте кестелерін қолдана отырып тапсырмалар орындау; 6.3.4.3 алға және артқа қарай санау; 6.3.4.4 әріптерді берілген реті бойынша және артқа қарай атау; 6.3.4.5 әріптермен, сандармен корректуралық	7.3.4.1 көру үлгісі бойынша графикалық диктанттар орындау; 7.3.4.2 Ахутина; Мюнстерберг әдістемелерін; Шульте кестелерін қолдана отырып тапсырмалар орындау; 7.3.4.3 сандармен геометриялық фигуралармен корректуралық тапсырмалар орындау (корректуралық сынамалар); 7.3.4.4 қандай да болмасын бір сызықты басынан аяғына	8.3.4.1 көру үлгісі бойынша графикалық диктанттар орындау; 8.3.4.2 Ахутина; Мюнстерберг әдістемелерін; Шульте кестелерін қолдана отырып тапсырмалар орындау; 8.3.4.3 ережелерін ауыстыра отырып	9.3.4.1 зейінді дамыту бойынша қозғалысты ұжымдық ойындарға қатысу; 9.3.4.2 көру үлгісі бойынша графикалық диктанттар орындау; 9.3.4.3 Ахутина; Мюнстерберг әдістемелерін;

3.4 Зейінді дамыту	бойынша бояу; 5.3.4.6 белгілі бір сигналға қажетті жауап қайтару (6.3.4.6 сандарды, тоқта-жаттығулары); 5.3.4.7 ойын ережелерін түсіну, есте сақтау, орындау, зейінді дамыту бойынша қозғалысты ұжымдық ойындарға қатысу; 5.3.4.8 орындалған тапсырманы үлгісімен салыстыру; 5.3.4.9 5 ойын ережелерін түсіну, есте сақтау, орындау; 5.3.4.10 орындалған тапсырманы үлгісімен салыстыру	тапсырмалар орындау (корректуралық сынамалар); 6.3.4.6 сандарды, әріптерді, геометриялық фигураларды белгілі ретпен орналастыру; 6.3.4.7 зейінді дамыту бойынша қозғалысты ұжымдық ойындарға қатысу; 6.3.4.8 фигураларды берілген үлгі бойынша бояу және штрихтеу; 6.3.4.9 ойын ережелерін түсіну, есте сақтау, орындау; 6.3.4.10 орындалған тапсырманы үлгісімен салыстыру	дейін көзбен шолу; 7.3.4.5 фигураларды берілген үлгі бойынша бояу және штрихтеу; 7.3.4.6 әріптерді берілген реті бойынша және артқа қарай атау; 7.3.4.7 сандарды, геометриялық фигураларды белгілі ретпен орналастыру; 7.3.4.8 көзін байлаған күйі балаларды, бөлменің ішін суреттеу; 7.3.4.9 зейінді дамыту бойынша қозғалыс ты ұжымдық ойындарға қатысу	корректуралық тапсырмалар орындау; 8.3.4.4 зейінді дамыту бойынша қозғалысты ұжымдық ойындарға қатысу; 8.3.4.5 сандарды, әріптерді, геометриялық фигураларды белгілі ретпен орналастыру; 8.3.4.6 әріптерді берілген реті бойынша және артқа қарай атау	Шульте кестелерін қолдана отырып тапсырмалар орындау; 9.3.4.4 түрлі сезім әсерлерін келтіру: қуанышты, қорқынышты; 9.3.4.5 ережелерін ауыстыра отырып әріптермен, сандармен геометриялық фигуралармен корректуралық тапсырмалар орындау

33. Білім алушылардың психофизикалық және ақыл-ой ерекшеліктеріне байланысты тоқсан бойынша ұзақ мерзімді жоспарлауды мұғалім, сынып білім алушыларының мүмкіндіктерін ескере отырып, өз бетінше дайындайды.